Пролетарі всіх країн, єднайте

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-… (авт.). Секретар і „Кооп. Жит… —14-73. Місцевий, внутріш… економ. відд.—46—41. „В… світ"—33-29. Зав. В-ва—34… Контора — 18-20. Експедиці… 33-28. Рукописів не пове… ється. Оповістки—до 3 … дня. Адреса Редакції Конт… ХАРКІВ … К. Лібкнехта…

СЕРЕДА 1 травня 12 (1929) р. … (259…

…1-го Травня пролетарі СРСР демонструють свою солід… …нім пролетаріятом, з гнобленими народами колоній. …иве міжнародня пролетарська революція!

…иве Комінтерн — організатор і керманич пролетарської … …нський штаб світового пролетаріяту!

…світовому огляді

…, як проголоше… …тарі всіх країн, …ок із змісту епо… …уже тоді відчу…

…к уперше в цей …ових міст Евро… …ними прапорами …ики, щоб заяви… …ову солідарність …оти влади капі…

…ння, що їх маємо …енського шляху …ння завдань і …ролетарської ре…

… величезні його …ростеживши за …свідомого робіт… …ом участь у ре… …ласових сил, і …ваш зміст вимог …

… самий крик …сів і прагнень …про його волю …ненням, кроком … добу героїчних … сходок і при… …ській Росії, що …о - козацькими … та каторги,— … іскра класової …еобхідности бо…

…травневих свят …сотень міліонів …у велетенських …о напруження, …вдань соціялі… …ні пролетарсь… …астині світу,— …робив робітни… … прапора бо… …илі піднесень …разок і нових

…онала в усьо… …д наших сил, …ки і завдань …ї контр-рево… …готує наш во…

…у, і з неї ви… … світової бо… … й пригноб… …есвіту проти

…и поділений …или, чи яви… …ьними у бо…

… одверто, чи … послабити …байдужістю, … до ворога,

—це ворожа нам сила, що її мусимо перебороти, мобілізуючи всі свої сили, струнко і раціонально оперуючи ними під керівництвом всесвітнього революційного штабу—Комуністичного Інтернаціоналу.

Проти імперіялістичної війни,—за перетворення її на громадянську війну за диктатуру пролетаріяту;

проти сил, що обслуговують імперіялізм, проти соціял - демократії і фашизму; проти зрадництва, боягузства, зневіри і примиренства;

на допомогу в'язням капіталу;

на оборону і підтримку СРСР—соціялістично - будівничої передової цитаделі трудящих всесвіту,—це основні лінії, що по них скеровує свою революційну енергію пролетаріят, селянство і пригноблені імперіялізмом народи світу.

Напружене планове будівництво соціялізму у нас—в країні диктатури пролетаріяту—силами робітництва, бідняцтва і середняцтва, через індустріялізацію, колективізацію і технічне піднесення сільського господарства; найбільше посилення темпу цього будівництва через раціоналізацію виробництва, повноцінне використання наших сил і засобів, соціялістичне змагання, утворення найпридатнішого апарату;

наступ на глитая і на всі форми та засоби його впливу втягненням у свідомий актив соціялістичного будівництва найширших мас трудового селянства, робітниць, наймичок, селянок;

високий розвиток науки і техніки на роботі будівництва соціялізму;

культурна революція, що проймає всі щілини нашого буття, знищуючи темряву і млявість, підносячи наші творчі сили;

будівництво Червоної армії—щита нашої творчої роботи і школи колективістичної культури;

і,—що охоплює, обумовлює і підпирає кожну ділянку нашої роботи, і ув'язує її всю—

зміцнення робітниче - селянського союзу, зміцнення бідняцько - середняцького соціялістично - будівничого і суспільного фронту під проводом робітничої класи, і нещадне одмітання всього, що стає на перешкоді цього зміцнення,—

оце найголовніші напрямки, що по них скеровуємо свою будівничу енергію в СРСР.

Фронт боротьби між працею і капіталом охоплює увесь світ.

Сьогодня ми оглядаємо цей фронт, зважуємо плани і сили ворога, і підраховуємо свої сили.

І бачимо, що, як єдине більшовицьке, ленінське керівництво нашої комуністичної партії забезпечує нам зріст і зміцнення СРСР, так само єдине більшовицьке керівництво Комуністичного Інтернаціоналу забезпечує стрункість, єдність та міць наших сил на всьому світовому фронті, і конечну в цій боротьбі перемогу трудящих.

…кі радянських кордонів

…РВР Союзу Червоній армії

…каза РВР …лова до 1

…-селянська …найзірніша …летаріяту, …к кордо… …заліз… …хто

кріваввх воєн і насильств, що готують імперіялісти всіх країн.

У день 1 травня на вулицях капіталістичних міст, відповідаючи на демонстрацію робітників, буржуазія випустить зграю поліціянтів, жандармів і найманих убійників. Тільки в Радянському Союзі в цей день трудящі маси одверто й вільно зустрічають свято праці і міжнародньої солідарности.

Революційна військова рада вітає увесь особовий склад Червоної армії з міжнароднім робітничим святом, а молодих бійців з прийняттям червоної присяги. Від імени Червоної армії революційна військова рада посилає палке товариське вітання всім трудящим і заявляє, що Червона армія твердо стоїть на варті Жовтневих завоювань».

Ще раз!!!

Міцно тримати бойову зброю Червоні…

—улюбленому витворові робітничої класи та… бідняцько-середняцьких шарів селянства…

Відозва ВУЦВК та Раднаркому УСРР на … нь Червоно…

В день 1 травня—день бойового огляду революційних сил пролетаріяту нашого Союзу та цілого світу—молоді червоноармійці цілого Радянського Союзу урочисто обіцяють міцно тримати в своїх руках зброю, що її вручили їм трудящі для оборони своїх здобутків.

Протягом кількох років пролетаріят нашої країни в союзі з бідняцько-середняцькою частиною села, за проводом комуністичної партії, в умовах надзвичайно ворожого капіталістичного оточення, будує соціялістичне суспільство.

1 травня цього року проходить за напружених міжнародніх обставин. Імперіялістичні хижаки під гучний гомін розмов про роззброєння, прикриваючись маскою формальних угод про заборону війни, провадять активну підготову до нової імперіялістичної бійні, що своїми розмірами залишить далеко позаду все, що було досі.

Трудящі маси нашого Союзу знають про небезпеку, що загрожує їм з боку хижаків світового імперіялізму.

Але вони знають також, що виконання програми великої роботи в царині господарського будівництва, що її накреслила партія та робітнича класа, корінне перебудування сільського господарства через його колективізацію, широке кооперування бідняцько-середняцьких шарів селянства все більше зміцнює змичку робітничої класи з селянством і робить не страшним на…

…шої кр… …і підступи со… …ялізму…

Мі… …бітників і … краї… …ений під… … л… …у цілого … л… …ереможно…

… …ище, Чер…

про свою … …ють нечува… …кам та селяна… обов'язок оборо… мир… силити своє бойове навч…

Всеукраїнський Централ… Комітет і Рада Народніх К… вітаючи вас із складенням ч… ги, закликають ще міцніше … їх руках рушницю для обо… ці робітників та селян, щ… ти на ваше бойов… ними наступник… в'ю на полях г… ли змогу велик…

Хай живе в…

Хай живе …

сяги.

Хай живе …

Голова В…

Заступник Г…

Перша кров Першого Травня

...и знаємо, що цього дня по вулицях бур... ...чих столиць і великих центрів ллється ...ича кров. Цькувані буржуазними ха...— та їхніми соціал - демократичними ...чами поліційні пси трощитимуть ду...голови демонстрантів - пролетарів, ...потравлених лавах. І ...що це не залякає ре...е робітництво бур...го пролетаріят таки святкуватиме свято, демонструючи ...свої лави, прокламуючи ...за пролетарську дикта... Пролетарів Заходу не ...линять утрати, бо чима...вони за сорок років святкування ...Травня, бо вже перше ...ого дня обагрилося робітни...

...говоримо сорок років—то це не ...точно. Справді, 1 конгрес II Інтер...у ухвалив оголосити Перше Травня ...міжнароднє робітниче свято 1889 р., ...сорок років тому. Та перша спроба ...цей день відбулась раніше, ...Чикаго, й спричинилась до того, ...робітництво втратило чимало ...едставників свого провідного ...

...ору, коли американська про...уазія, перемогши південних ...та наживши́сь неймовірно на ...війні 1861—65 р.р., повела ...ступ на молоді робітничі органі...ичі ж лави, позбавлені чіткого ...керівництва (бо 1 Інтернаціо...ши 1872 р. свою Генеральну Ра...карії до Америки, ще через чо...рипинив своє існування), гур...ровно по професійних організа...ціях, позначених тавром реформізму та угодовства. Як реакція на це угодовство, в робітничих масах ширився анархізм, що центром його, як і центром всього північно-американського робітничого руху був західний промисловий велетень—Чикаго.

Та анархизм той мав так само мало спільного з хаотичними теоріями бакунізму, як «анархизм» сучасних офір американського ...мперіялізму—Сако й Ванцеті, скажемо, з ...овщиною. Чикагські анархісти були ...льшого чесні революційні робітники, ...ративши свою соціялістичну організа...не примирившись з продажництвом ...х профспілкових вождів, проголошу...себе прихильниками скрайніх теорій, ...що залишаючись на позиціях Кому...Маніфесту. У всякому разі, один ...их, повішений буржуазним ...піс, заявляв, що він і його ...ають за свою програму—...Маніфест.

...іші вони були для буржуа...ортіло їй знищити головний ...ентр—Чикаго. Кілька «репети...буржуазія по інших містах—...забито поліцією в Пітсбурзі ...повторилась подібна роспра...в Балтиморі, та для робіт...не досить було звичайної ...шини. Там буржуазії треба ...аром і знищити й скомпро...ах «пристойного громадян...організації.

...лька поразок, що їх зазнали ...окремих кволо організова...усили робітництво Сполу...ідати про підготовку ви...нтом по всій країні, про ...х для всіх підприємств і ...е, власне, радився конг...Федерації Праці (проф...тяна), що зібрався в Чика...ком революційного чикаг...угодовські вожді Фе...були погодитись на вису...восьмигодинного робочого ...али момент проголошення ...на два роки—саме на день ...1886 р.

...обітники готувались до того ...ися й буржуазія. Цілими згра...вона своїх шпигунів, провока...коломів до робітничих органі...зірвати кампанію, щоб мати та...у до знищення робітничого ак...

...нарешті настав цей день першого ...святкування робітничого травне...ята, в Чикаго застрайкували най...підприємства—завод сільсько-госпо...х машин Мак-Корміка, дров'яні ...залізничні вантажники. Хазяї пу...на провокацію, щоб викликати за...привід до росправи з робітни...на провокацію не пішли й пер...трайку пройшов спокійно, на...тникам часткову перемогу.

...із для підприємців, бо на Нью...під впливом цих перемог ...офіено падати від акції чикагсь...

...у хазяї викликали ...райколомів. Робіт...постановили не ...підприємства. Мі...о. Тоді підпри...нут поліцію, по...п'яйкарів, по...нивши чимало робітників. Хазяї сподівались, що робітники у відповідь теж пустять у хід зброю, та цього не сталось і на цей раз. Страйкарі обмежилися тим, що зібрались увечері знову й ухвалили на 4 травня скликати масовий мітинг, щоб обміркувати дальшу свою тактику.

Тоді підприємці вирішили пустити в хід останній свій захід. Раз ці «страшні анархісти» самі не кидають бомб, то треба, щоб хтось їх за них кидав. І той «хтось» знайшовся, хоч досі його ганебне ім'я залишилось невідоме.

Мітинг 4 травня на Гей-Маркеті почався настільки спокійно, що навіть мер міста запропонував поліції розійтись по касарнях й сам пішов додому. Та поліція не розійшлась. Щойно пішов мер, як вона напала на страйкарів і наказала припинити мітинг. Останній промовець Самуель Фільден встиг ще вигукнути: «наші наміри мирні»—й покинув трибуну.

В цей момент отой таємничий «хтось» кинув бомбу. Скільки робітників убила та бомба—невідомо. Статистика займалася лише втратами серед поліцаїв. Їх поранило 30, померло од ран семеро.

Цього було досить. Провокація вдалася. Негайно влада заборонила всі робітничі збори, розігнала організації, знищила робітничі редакції, переарештувала їхніх співробітників і ввесь взагалі робітничий актив.

Після цього—ганебна комедія суду. Судили найактивніших керовників чикагського робітництва—Л. Лінга, А. Шпіса, А. Парсонса, В. Зелігера, М. Шваба, С. Фільдена, А. Фішера, Г. Енгеля, О. Ніба та Р. Штабельта. Як раз про останнього були підстави припускати, що він кинув бомбу. Та саме його випустили з тюрми ще до суду й він десь зник. Знайшовся ще один зрадник—Зелігер, що свідчив на суді проти своїх товаришів. Його теж звільнили. Парсонс (редактор англійської робітничої газети «Алярм») втік і до суду ховався, але на суд прийшов і добровільно віддав себе в руки «правосуддя».

Суд своїм безсоромним цинізмом міг би зрівнятися хіба лише з одним подібним судом, вже за наших часів—над Сако й Банцеті.

Доля підсудних була вже заздалегід вирішена і невідомо, нащо було буржуазії тягти процес аж 61 день, бо ж довести причетність обвинувачених до кидання бомб однаково не пощастило. Проте, їх усіх визнали винними у...«мародерствії».

Парсонса, Шпіса, Шваба, Фільдена, Енгеля, Фішера й Лінга засудили на смертну кару, а Ніба на 15 років каторги. Проти такого суду й вироку протестувало навіть дрібнобуржуазне суспільство, отже, довелось Швабові й Фільдену замінити смертну кару довічною в'язницею. Лінг загинув у тюрмі—чи сам він скоротив собі віку, чи його тихцем вбили агенти буржуазії—невідомо.

Шпіса, Енгеля, Фішера й Парсонса повісили 11 листопада 1877 р. Операцію обставила буржуазія як велике свято; для почесних гостей поставили м'які крісла, скликали велику юрбу глядачів, що з насолодою дивились, як мужньо гинули на шибениці робітничі активісти...

В пам'ять цих то чикагських мучеників ухвалив II Інтернаціонал два роки по тому святкувати перше травня, як день міжнародньої робітничої солідарности.

Пройшли десятиріччя й не раз після того проливалась робітнича кров. Шпіс і Парсонс чи Сако й Ванцеті, шибениця чи електричне крісло, Чикаго чи Бостон—ріжниця невелика. Та кров та проливалась не даремно. Забувались імена жертв капіталу, та їхня самовіддана боротьба й героїчна загибель викликали нові й нові міліони пролетарів на вулицю, на боротьбу за диктатуру пролетаріяту, за комунізм.

Не даремно й сьогодні ллється робітнича кров по вулицях европейських столиць, і там, де панує фашизм і там де поліційні дубинки й кулемети скеровує проти революційного пролетаріяту соціял-демократія.

І. КУЛИК.

Беззмінному вартовому ... кордонів

Привітання командувача війська УВО

На день міжнародньої бойової солідарности пролетаріяту цілого світу—1 травня, командування війська округи шле вам, дорогі товариші, своє пролетарське, червоноармійське, товариське привітання.

Цього дня світовий пролетаріят демонструватиме свою бойову міць у боротьбі за диктатуру пролетаріяту, скинення ненависного, капіталістичного визискувального режиму.

***Пролетаріят та трудящі колиски соціялізму*—Радянського Союзу—цього самого дня, об'єднані братерніми звязками з пролетаріятом цілого світу, демонструватимуть свої досягнення на своєму основному та найголовнішому фронті боротьби за соціялістичне перебудування, за індустріялізацію, за реконструкцію сільського господарства, за культурну революцію.**

***Пролетаріят СРСР* за проводом свого єдиного проводиря—Ленінової комуністичної партії—спираючися на сільську бідноту, у тісному єднанні з середняком, провадячи рішучу класову боротьбу з глитаєм, від цього дня ще з більшими силами, з більшою енергією поведе нашу країну шляхом соціялістичного перебудування суспільства, даючи рішучу пролетарську відсіч усім кволим, усім, що вагаються, лякаються неминучих труднощів соціялістичного будівництва, що підпали під вплив плюскного міщанства та дрібно-буржуазної полохливости. 16 Всесоюзна партконференція, що відбувається *тепер, а за нею всеукраїнський та всесоюзний з'їзди рад* накреслять основні шляхи**

та завдання ... найближче ... до та неухи... стоять пере...

***На Червон...* та найвідпо... здобутки на... хів наших ... вона армія ... тиме з цілк... та відповіда... що пройшли... на, перед л... *присягаютьс...* Союз—підпо...**

Найближч... до таборів, ... бойового на... командний ... найкраще ви... період бойов...

***Кожний ...* *точно розрах...* ній як найк... чевоної армії.**

Ми твердо... стичної парт... само неухил... бойові завда... ще раз пока... бітник та се... вартовий рад... гін світової р...

Тільки міжнародня пролетарська ... край ростові озброєнь і війнам. Хай ... влада в усьому світі!

На заклик робітничо-селянсь... червоноармійське: ...

1 травня молодий боєць дає урочисту об...

1-го травня молоді червоноармійці приймають червону присягу, дають свою урочисту обіцянку «перед лицем трудящих мас СРСР і цілого світу носити з честю звання бійця робітниче-селянської армії». Даючи в день 1 травня урочисту обіцянку, червоноармієць цілком свідомо, з повною відповідальністю за свої слова, приймає на себе перед міліонними масами трудящих моральний обов'язок «всі свої дії й думки скеровувати до великої мети визволення всіх трудящих».

Текст урочистої обіцянки червоноармійця (червоної присяги) включає в себе такі основні моменти: почуття гордости за перебування у лавах армії диктатури пролетаріяту і свідомість величезної відповідальности в цім; обов'язок сумлінно вивчати військову справу і як ока в лобі охороняти народнє майно від псування і роскрадання; обов'язок суворо й неухильно додержувати революційної дисципліни і безвідмовно виконувати всі накази командирів, настановлених робітниче-селянською владою; обов'язок бути політично-розвинутим культурним, свідомим громадянином Радянського Союзу; свідомість того, що перебуваючи в лавах армії пролетарської революції, червоноармієць у першу-ліпшу хвилину мусить виступити «на оборону СРСР від усякої небезпеки і зазіхань з боку всіх ворогів» і в «боротьбі за справу соціялізму та братерства всіх народів не шкодувати ні своїх сил, ні самого життя».

Такий в основному текст червоної присяги. Вся глибина, все величезне значіння цієї присяги полягає в тім, що вона має інтернаціональний характер.

Програма Комінтерну відзначає, що робітничі, радянські республіки за допомогою міжнародного пролетаріяту героїчно відбили напад збройних сил внутрішньої й чужоземної контр-революції. Цю допомогу країні диктатури пролетаріяту в її майбутніх сутичках з буржуазією міжнародній пролетаріят і далі забезпечить. За покажчика цього правлять гарячі симпатії всіх експлуатованих капіталом мас до своєї рідної Червоної армії.

Доречно тепер згадати перший декрет Раднаркому про організацію Червоної армії від 15 січня 1918 р. Ми наведемо звідти один уривок, який показує, що з самого початку створення збройних сил країни пролетарської диктатури перед молодою, не зміцнілою революційною армією, ставились інтернаціональні завдання.

«Стара арм... вого пригно... З переходом... тованих мас... ву армію, н... влади в сус... мінити пос... синям в н... етапі підтр... стичної рево... дання, що ... В. І. Ленін... конано. Нап... ньою тверд... ється напол... дах. Третє... Червоною а... дає в день ... ти сил і ж... терства на... інтернаціон... пам'ятає.

Інтернац... армії, як а... революції, ... й її побуд... трудящих ... ний черво... присягу, ... юзу радя... живуть у ... нальност... ся всі ці ... ньої обора... лоруси, ... інші тру... дуть у ... одних ла... цілого с...

Наш ч... *ловному* ... значком ... ний колі... збройно... пролета... виховле... П'ять кі... чають ... всіх час... буржуа... говорят... міста і ... воноар... го інте... проміні... таріят... збройн...

Черв... пітал... класо... імпер... цілий ... варті... публі... ти, ... против... народи...

...готує імперія ...ором Комінтерні ...тичну війну. Робітнича ...у. ...війну за ...перетворить її в громадянську ... диктатуру пролетаріяту

Першотравня за кордоном

(…нашого московського кор-та).

В цьому році перше … стати великою демонстрацією …, показати волю робітників … готування війни буржуазними … Перше травня повинно показати … солідарність робітників ці… готовність оборняти СРСР … майбутню війну на громадянську, що спаралізує боєздатність … не владу капіталу й … всесвітню радянську уресреспубліку … і селян.

Хай живе перше тр…
Геть імперіялізм!
Хай живе Комуніст… Інтернаціонал і світова революція!

… Натаама.
(Член … Профінтерну).

Робітники Польщі … будуть нинішній травень в осо… … умовах. За два роки фашистс… у Польщі становище робіт… … організації їхні зруйнован… … союзи повнотою перейшли … … ставши його вірним поміч…

Минулого року під… … походів поліція й соціял-фаш… … криваву розправу над револ… робітниками. В нинішньому році … … саму розправу. В звязку … арештовано вже сотні діячів рев… руху.

Але, не зважаючи … переслідування, на терор, що … … революційний рух пролетаріяту По… … в підпілля, виступить це… … відверто на вулицю, як він … найлютіші роки царської реак…

Цього виступу не… … зламати жодному фашистсько… …

І одним з гасел … пролетаріяту Польщі підча… … виступу буде боротьба прот… …ованої буржуазією й урядом … … війни проти СРСР за оберн… … на війну громадянську, за р… … селянський уряд, за диктатуру … за радянську Польщу.

… Войткевич.
(Представник П… Профінтерні).

Ударний наступ … … імперіялістичної командної … … пролетаріят зустрів протягом ми… … міцний опір робітників. Міць… … імперіялізму, його світов… … роля, як наймогутнішої імпер… … держави, роблять його незламн… … внутрішні суперечн… … спроба ми знищити робітнич… … викликав нові форми опору з б… … класі. Робітнича класа пере… … від оборони в контрнаступ. … великих страйків гірників, тек… … на півночі, страйкови… … кравців недавно індустріялізо… … також ті, де текстильники, … … Штатів … і плантацій, героїчно борю… … капіталістичної раціоналізації…

В день першого тр… … … війна частина американського … … рітету посилить підготівлю до наступу на капітал, підготівлю до боротьби проти воєнної небезпеки, до організації мас в основних галузях промисловості, до створення і зміцнення революційних профсоюзів, що борються проти найбільш тиранічного і брутального імперіялізму на земній кулі. З цього погляду ми можемо певно сказати, що нинішнє перше травня застає американський пролетаріят на поворотному пункті, коли він починає готуватися до свого великого завдання—повалення буржуазної держави і встановлення своєї пролетарської влади.

Г. М. Уікс.
(Представник Спол. Штатів Півн. Америки у Профінтерні).

***

Перше травня 1929 року у Франції.

Унітарна Генеральна Конфедерація Праці в своїй першотравневій відозві проводить символічну паралелю між першим травня 1919 р. і першим травня 1929 р. Перше з цих свят сталося незабаром після війни і було колосальною демонстрацією, що нею керувала кволa Конфедерація Праці. Перше травня 1929 року повинно відбити поліпшення мас і стати кільцем між страйками, що були перед першим травня, і ти… … далеко численнішими й запеклішими страйками, що їх сподіваються після нього. Маси зараз перебувають під впливом революційних профсоюзів і йдуть за їхніми гаслами.

В цьому році першотравнева демонстрація проходитиме під знаком імперіялістичної війни і війни проти СРСР, що її готують імперіялісти. Тому головна мета демонстрацій—боротьба проти воєнних готувань буржуазії, мобілізація мас для цієї боротьби. До цього приєднуються гасла боротьби проти раціоналізації, репресій, примусового арбітражу і вимога підвищити зарплату та поліпшити умови праці.

У відміну від минулого, єдиний фронт здійснюватиметься не поміж профсоюзними організаціями, а безпосередньо на фабриках і заводах. Такий єдиний фронт, що охоплює всю масу робітників, включаючи й неорганізованих, створить можливість більш дійсної боротьби проти капіталізму і реформістських профсоюзів, що фактично є частиною державного апарату.

Не зважаючи на спроби соціял-демократів і реформістів обернути перше травня на звичайне свято, Унітарна Генеральна Конфедерація праці і французька компартія зуміють мобілізувати пролетарські маси й повести їх на боротьбу за поліпшення свого становища, на оборону СРСР, вперед до світової революції.

Ж. Кляврі.
(Представник Франції у Профінтерні).

Змагання фабрик і заводів, шахт і майстерень — могутнє знаряддя соціялістичного виховання мас і втягання мілїонів робітників у справу керування господарством

Вдесятиривши сили, за соціялістичне будівництво

Найголовніше завдання XVI всесоюзної партійної конференції, що закінчила вчора свою роботу, полягало в тому, щоб на початковому етапі соціялістичної реконструкції, де ми перебуваємо, виявити труднощі й чітко сформулювати конкретні завдання та умови найуспішнішого просунення вперед. Вирішальне завдання конференції полягало в тому, щоб мобілізувати всю партію—цей авангард робітничої класи, авангард всіх трудящих—навколо чергових завдань будівництва і ідейно згуртувати її на ленінській програмі будівництва. По всіх основних напрямах роботи праві опортуністи й примиренці намагаються захитати ленінську лінію партії. Соромливо ховаючи як личить опортуністам, свій опортунізм, вони по суті протиставлять тепер свою іншу лінію лінії партії. Їхні погляди, не зважаючи на суперечність у другорядному серед окремих носіїв правого ухилу, оформляються в систему поглядів, відмінну і протиставлювану системі поглядів ленінської партії. Є нова опозиція з явними елементами фракційної відчуженості. Праві опортуністи хитають лінію партії в основних питаннях: швидкої індустріялізації країни, безупинного зміцнення нових виробничих форм змички між містом і селом, систематичного соціялістичного перебудування сільського господарства на рейках великого усуспільного машинізованого виробництва, рішучого й систематичного витиснення глитая, підрізання самого коріння глитайні. Платформа правих іде назустріч дрібно-буржуазній стихії, на прапорі якої написано розв'язування капіталістичних елементів, розв'язування капіталістичного обороту і т. інш. і т. ін. Ленінська партія на своїй XVI-й партконференції підвела перші підсумки боротьби з правою небезпекою в партії і рішуче оголосила правому ухилові, як-найнебезпечнішому в теперішній період соціялістичної реконструкції, соціялістичного наступу, — нещадну боротьбу. Подолання правого ухилу і примиренства являє собою неодмінну умову успішного розв'язання велетенських історичних завдань повного перебудування господарської бази в нашій країні.

Праві опортуністи і примиренці мали думку підкопатися під п'ятирічний план апеляцією до нинішніх господарських труднощів. Ленінську партію і робітничу класу не заразиш капітулянськими настроями. З капітулянтами—не по дорозі. Капітулянти своє капітулянство, свою особливу лінію намагаються обгрунтувати і теоретично. Одніею з найголовніших теоретичних «підпор» є теза про вростання капіталістичних елементів, вростання глитая в соціялізм. В основі цієї теорійки лежать антимарксистські, антиленінські погляди про класову боротьбу, лежить нерозуміння діялектики, суспільного розвитку,—жодна бо класа добровільно не сходить з арени історичної дії.

Класову боротьбу можна знищити тільки класовою боротьбою. Теорію «мирного вростання глитая в соціялізм» викрито цілком у наслідок робіт XVI партконференції, що керувалася ленінськими вказівками. Її розбито й життєвою практикою. Але така «теорія», вбога і зneславлена, являє собою ту тогу, що в неї вбирається правий опортунізм. Незавидна ідейна зброя.

Ленінська партія сміливо веде в бій за соціялізм колони робітничої класи. На XVI конференції вона, нагостривши свою зброю, зміцнивши залізну пролетарську дисципліну в своїх лавах, ясно встановила перспективи та чергові завдання, що стоять на шляху соціялістичного будівництва. З величезною одностайністю об'єдналася вона на генеральній лінії навколо свого ленінського ЦК з розгорнутими прапорами, де написано: за повне соціялістичне перебудування всього господарства, всього життя,—наша партія посувається вперед на чолі мас у соціялістичний наступ проти непмана і глитая, до рішучих боїв з капіталізмом.

(Передова «Правди»).

„Радянська організація, переходячи від формального демократизму буржуазної республіки до дійсної участи трудящих в управлінні, вперше ставить широко змагання“.
(Ленін).

Під … Комінтерну проти війни

Якщо 1 травня завж… … … мобілізації пролетаріяту для … … боротьби за свої інтереси, боротьб… … … вискуваними трудящих, то аналіз… … … капіталізму, що її дав VI конгр… … … терну, стверджуючись сучасними … … … ває на перше місце в першот… … … демонстрацій завдання гостро пр… … … проти небезпеки нових імперія… … … воєн.

Шалена підготівля … … воєн іде семимильними кроками. … … … вас з самої природи … … … на хороба капіталізму, … … … вати лише хірургічним … … … з тіла світового сусп… … … лізм, полягає в тім, … … … же існувати.

Капіталістичний св… … … імперіялістичної війни видужав, … … … редвоєнний рівень. … … … зує нам капіталісти… … … етапі швидкого зрос… … … електрифікації, велич… … … нічних виробничих … … … ціх трестів, надбанків … … … соціял-демократія з … … … як остаточне видужа… … … воєнної кризи, як в… … … піднесення та роскві… … … коли в капіталістичн… … … мир та благоденство…

Однак, аналіза Комін… … … піталізмові зовсім … … … ська метода дозволяє … … … ведуть капіталістичн… … … вання миру, а до не… … … безеки капіталізму.

Три найважливіші … … … тодішнього капіталіс… … … пий—це суперечност… … … талістичними країнам… … … констатує VI конгрес … … … зростом виробничи… … … сфери прикладання … … … стрішою, що означає … … … розподілу великої … … … ми—нового розподі… … … ських краів. А це … … …

Друге—це вклинен… … … соціялістичного … … … господарства СРСР … … … можливого соціялістичного … … … ний час, бо вже … … … ехитує капіталістичну систему. Зрозуміло, що капіталісти посиленюватимуться в першу чергу до війни з СРСР, щоб знищити цей осоружний їм соціялістичний сектор, що розвивається про…

…—це зріст безробіття, погіршення … умов пролетаріяту, поліпшення … мас і загострення класової боротьби всередині капіталістичних країн та … поширення визвольного руху—в … За таких умов капіталізмові важ… … розвиватися спокійно й рівномірно. Ще … без перешкоди готувати війни. Тут … … кличе на допомогу соціял-демо… … що пильно, з великою старанністю … над придушенням революційного … … роскоює єдність робітничої класи та … … опір пролетаріяту наступові капіталу. Проповідуючи пацифізм і одночасно … … шалене цькування СРСР, соціял-демократія замасковує воєнні готування … … імперіялістів.

…, справедливо буде сказати, що вистачить … капіталізму не здорове, гниле, … … часне й що проблема війни є дійсно … пункт сучасної світової політики. … фактами, що стверджують гостру … небезпеку, далеко ходити не доводиться. Досить кількох цифрових даних, … переконатися, що капіталістичний світ … людству нову нечувану криваву різанину.

Держави-переможці в минулій імперіялістичній війні всіма святими заприсягалися, що то була війна остання й що за нею за… «вічний мир», а тепер мають армії … 300 тисяч чоловіка більші ніж у 1913-14 … Треба з'їхати з глузду, щоб вважати, що … утворюються для невинної розваги. … ж військові армії яскраво свідчить, що капіталісти готують нову нападну війну.

Крім кадрових армій, кожна капіталістична країна утворює величезні військові організації з цивільного населення, готуючи з нього резерви на воєнний час. Ці організації об'єднують сотні тисяч людей і лише в одній Франції таке об'єднання налічує понад 1 міліон 200 тисяч чоловіка.

Ми є живі свідки того, як капіталістичні держави шалено змагаються в будуванні морської та повітряної флоти. Невпинно зростають бюджетні видатки на військові потреби. Рівняючи до передвоєнного часу, Сполучені Штати, наприклад, збільшили військовий бюджет на 360 міліонів доларів, Англія на 185 міліонів доларів, Японія на 175 міліонів доларів і т. д.

Розвиток військової техніки дав змогу так переозброїти військові частини, що вони являють собою нечувану досі силу вогню. Наприклад, якщо порівняти передвоєнний час, то уявити собі силу сучасного озброєння можна з таких даних. Французька піхотна дивізія мала перед війною всього 24 важких кулемети. Тепер ця дивізія має 172 важких і 488 легких кулеметів. У Сполучених Штатах дивізія тепер озброєна 155 важкими і 752 легкими кулеметами.

Вже цих коротеньких цифрових даних вистачить, щоб побачити справжні наміри буржуазії. Такими речами, як армія, не жартують і не граються. Їх утворюють спеціяльно для війни. Кращої до цього ілюстрації, ніж те, що показує робота підготовчої комісії до конференції в справах розброєння, одкидаючи радянські мирові пропозиції, ледве чи треба шукати. Не розброєння, а ще більше озброєння—ось робота «миротворців», що одверто дурять трудящі маси та готують нову війну.

Якщо світові загрожує нова війна, то насамперед ця небезпека стоїть перед СРСР. З країною диктатури пролетаріяту, що являє собою твердиню світової революції, капіталізм намагатиметься розправитися в першу чергу. Тому оборона СРСР є першорядне завдання світового пролетаріяту.

VI конгрес Комінтерну так формулює це завдання: «У випадку нападу імперіялістичних держав на СРСР і війни проти нього, світовий пролетаріят повинен відповісти найсміливішим і найрішучішим масовим виступом та боротьбою за повалення імперіялістичних держав під гаслом диктатури пролетаріяту й союзу з СРСР».

1-ше травня цього року є першим після VI конгресу Комінтерну, що загострено поставив питання про небезпеку війни і накреслив конкретні завдання оборони СРСР. З гаслами, що виявлятимуть обурення й протест проти готівлі воєн і закликатимуть трудящі маси обороняти СРСР, міжнародній пролетаріят, за проводом комуністичних партій, виступить нині на першотравневих демонстраціях. Найтугіші вуха капіталістів почують міцне слово солідарности робітничої класи й найсліпіше око буржуазії побачить з ким матиме вона справу, коли зважиться напасти на СРСР.

Ми не самі. З нами трудящі цілого світу. Але це накладає на нас ще більшу відповідальність. Сподіваючись на допомогу міжнародного пролетаріяту, ми перші повинні перевірити свої оборонні заходи. Ми гучніше повинні демонструвати проти небезпеки імперіялістичної війни. На наших першотравневих прапорах повинна горіти готовість першої-ліпшої хвилини зустріти ворога. Весь капіталістичний світ повинен бачити, що мирне соціялістичне змагання, яке ми розгорнули тепер, негайно перетворится на змагання зброєю з ворогом, якщо він насмілиться заважати нашому соціялістичному будівництву.

Особливо гостро треба вдарити по мирних настроях, що подекуди просякають у маси. Що ширше й практичніше ми розгортаємо соціялістичне будівництво, то впертіше треба зміцнювати оборону. Ми бо наближаємося не до миру, а до смертельної збройної сутички, що її скажено готує імперіялізм. Наша підготова до цієї сутички повинна бути такою, щоб разом із світовим пролетаріятом ми могли словами, сказаними на VI конгресі Комінтерну, заявити:

— Спробуйте, панове капіталісти, спустити з ланцюга фурію війни і ви самі прискорите свою загибель. Які б не були труднощі й жертви війни, остаточна перемога буде за пролетаріятом і він опанує світ.

Федорович.

Рішучу одсіч опортунізмові! Нещадна боротьба з правим ухилом і примиренством! Хай живе ленінська єдність лав ВКП!

Телеграми

Під бойовими революційними гаслами

Не потурюючи на заборони, робітництво капіталістичних країн готується до першотравневого огляду своїх сил

БЕРЛІН, 30. Вчора, не зважаючи на мобілізацію поліції, було багато демонстрацій, особливо в забороненій зоні навколо Постдамської площі. Після сигнальних свистків, несподівано з усіх кінців маси робітників сунули на площу, де стався імпровізований мітинг. Усякий рух припинився.

Велелюдна конференція членів фабзавкомів берлінських заводів і профспілкових делегатів, скликана вчора берлінським першотравневим комітетом, одноголосно ухвалила резолюцію, яка закликає берлінських робітників **вжити останніх підготових заходів, щоб припинити роботу першого травня і влаштувати вуличні демонстрації.**

Загальне число мобілізованих на 1-ше травня поліцаїв, не рахуючи таємних агентів, дорівнюється 13 тис. За останні 3 дні поліція вчинила 169 арештів.

С.-д. преса поповнює заходи поліції невпинним цькуванням комуністів, свідомо поширюючи провокаційні казки. За відомостями газети «Берлін ам Морген», генеральна прокуратура порушила з ініціятиви Цергібеля обвинувачення проти 3-х редакторів «Роте-Фане», за надрукування першотравневих відозв, чим нібито виявили «опір владі».

**

ВАРШАВА, 30. У віленському воєводстві перед 1-м травня вчинені труси та арешти. Ув'язнено понад 20 чоловіка, що їх обвинувачується за комуністичну діяльність. У Брест-Литовському заарештовано четверо, їх обвинувачується за належність до компартії Західної Білорусі.

Щоб привчити коней до атаки на великі людські маси, до виду червоних прапорів та звуку пострілів, варшавська кінна поліція у відкритому манежі вчилася розганяти демонстрації. За юрбу правила піша поліція з червоними прапорами, а кінна поліція атакувала походи. Підчас атаки відбувалася стрілянина з пустих набоїв.

**

ВІДЕНЬ, 30. Румунський уряд дозволив святкувати 1 травня тільки соціял-демократам. Газети повідомляють, що с.-д. організували особливу варту, до завдання якої входить тримати комуністів осторонь від святкування.

Взаємне страхування від роззброєння

Женевська кампанія в справі роззброєння остаточно виявила своє імперіялістичне обличчя.

ЖЕНЕВА, 29. За влучним виразом німецького делегата Бернсторфа, робота підготовної комісії до конференції роззброєння тепер полягає **в опрацюванні конвенції не в справі роззброєння, а в справі взаємного страхування від роззброєння.** І дійсно, так зване друге читання проєкту конвенції 1927 року з почину американського делегата Гібсона дедалі більше зводиться до нових обмежних тлумачень первісного тексту конвенції.

Сьогоднішнє засідання знову потвердило, що провідні делегати комісії, **нічим не нехтуючи, зводять на нівець уже прийняті раніше постанови й намагаються взаємно застрахуватися від усякого скорочення озброєнь.**

Слідом за тим комісія починає обговорювати **три** поправки до пункту конвенції, що стосуються особового складу. Перша поправка, пропонована радянською делегацією, заміняє вираз «обмеження особистого складу» словами «істотне скорочення особистого складу».

Друга поправка, яку пропонує німецька делегація, наполягає на тому, щоб обмеження особистого складу було поширено на вивчені резерви й на організації, побудовані за військовим принципом. Нарешті, третя поправка, що належить англійській делегації, пропонує виключити з тексту конвенції згадку про формування, організовані за військовою ознакою, які в разі війни можна негайно ж використати без мобілізації. Ця поправка англійської делегації являє собою поступку Сполученим Штатам.

Після довгої і беззмістовної дискусії поставлено на голосування німецьку поправку. Її відхиляється проти голосів Німеччини, СРСР і Хіни. Без голосування об'явлено ухваленою англійську пропозицію, а радянську поправку мовчазно вважається за відхилену.

Стан керівних делегатів дійсно нагадує карикатуру, що з'явилася в московській газеті, де намальовано, як вони моляться про визволення їх від Літвінова.

Авантурницькі плани пілсудчини

Знову мрії про перекраєння мапи східньої Европи.

ВАРШАВА, 29. **«Глос Правди»** заявляє, що поки до складу СРСР належать Україна, Кавказ і Середня Азія, не може бути й мови про мир на Сході. «Глос Правди» розмірковує на тему про можливість війни, що її викличе СРСР. На думку газети уряд СРСР, бажаючи відшукати вихід із внутрішньої скрути, може вхопитися за останній засіб, яким є воєнна авантура. Все ж таки газета схильна гадати, що за теперішнього стану речей небезпека війни від СРСР мінімальна.

**

З приводу статті «Глос Правди» **«Ізвестія»** пишуть: «Глос Правди» після останніх змін у складі польського уряду з повною підставою можна вважати за урядовий орган. Те, про що одверто говорить пільський офіціоз, доводить, що в полковницькій групі, в руках якої зосереджена тепер уся влада в Польщі, міцно живуть мрії про перекраяння мапи Східньої Европи. Важко гадати, щоб навіть за найменшої фантазії у політиків цього табору могла виникнути ідея, що здійснити такий план можна мирним способом. Нечувана кампанія урядової преси проти СРСР, вирок у справі Войцеховського і, нарешті, ті програмні заяви, що їх так яскраво висловлено в останніх статтях «Глосу Правди» — все це не можна розуміти інакше, як свідому провокацію авантуристичної згаї, що намагається способом зовнішніх ускладнень зцементувати похитану єдність поміж самих себе і зміцнити своє становище в країні».

Становище в Афганістані

ТЕРМЕЗ, 28. На бік Амануди перейшов найчисленніший і найвпливовіший із гільзайських кланів — Сулейман-Хель. Багато інших гільзайських кланів також підтримують Аманулу. Місто Гардез, що його обложив Надир-хан, здалося.

Плем'я Ахметзай, що перейшло від Гардеза через Альтимурський перевал в долину Логар, підкріплене авангардами Надир-хана, розпочало бойові сутички з південною заслоною Хабібули, не приступаючи, однак, до активніших дій. Мабуть Надир-хан вичікує вирішення джирги (народніх зборів), скликаних ним у Гардезі

Всесоюзна конф[illegible]еція ВКП(б)

Підсумки і найбли[illegible] завдання боротьби з бюр[illegible]измом

(З докладу тов. [illegible])

Товариші, робітнича класа і комуністична партія радянської країни поставила перед собою величезні завдання генеральної реконструкції промисловості, швидкого розвитку індустрії. Починаючи справу соціялістичного перебудування сільського господарства, ми не тільки поставили ці завдання, ми вже ув'язалися в бій за розв'язання їх. Ці завдання ми розв'язуємо в процесі своєї практичної роботи вже тепер. Колонки цифр п'ятирічного плану говорять про завдання, що за розв'язання їх ми боремося вже тепер.

Щоб реконструювати господарство, треба реорганізувати наш державний апарат. Питання про те, в якому напрямі має працювати партія над приведенням апарату управління у відповідність з завданнями, що стоять перед нами у справі реконструкції промисловости і сільського господарства, — є головна тема тез про бюрократизм.

Перевірка виконання — першорядне завдання.

Товариші, я гадаю, ви всі звернули увагу на те, що в цих тезах на перше місце висунено, підкреслено з особливою силою питання про перевірку виконання. У деяких товаришів це викликало вагання з цього приводу і після опублікування тез і підчас опрацювання їх.

Чи правильно мовлять, те, що саме питання про перевірку виконання висунено в цих тезах на перший план? В жодній буржуазній країні не стоїть таке питання. Чому? Буржуазія має цілковиту гарантію, що всяку постанову її парламенту, увесь апарат згори до низу виконає точно і в строк.

Чи маємо ми таку гарантію? Звісно, ні. Ми старий апарат поміщицько-буржуазної Росії зруйнували, як машину державного придушення робітничої класи і селян. Але ми свій новий апарат змушені були скласти великою мірою з людей, що лишилися нам, як спадщина, від старого ладу. Цілий ряд частин цього апарату ми перевчили готовими в наш апарат. В наслідок цього ми, як радянська країна, не маємо гарантії, що постанови наших урядових органів апарат великою мірою чужий нам своїм особистим складом і т. інш., дійсно виконає. Практика дає нам право мати сумнів щодо цього. Числе[illegible] перекручень і прямого зламання наших законів та партійних директив надзвичайно велике. Це є одна з причин, що перевірку виконання у нас висувається на перше місце.

Друга причина, що завдання перевірки виконання саме тепер стало [illegible] в тих особливостях теперішнього [illegible] розгляду яких були присвячені [illegible] пленум ЦК партії і вся конференція [illegible] вемо в обставинах, коли наш[illegible] честям потрапляє на шалений опір [illegible] що боїться втратити свої позиції [illegible] ряді випадків і непман та буржуазні [illegible] генти, що сидять у нашому державному апараті, намагаються в клясовій боротьбі, що розгортається, деякі частини мої [illegible] ної машини повернути на свій [illegible] ти собі на службу. Тим-то питання про перевірку виконання стає центральним [illegible] ням, на яке доводиться звернути [illegible] велику увагу, більшу навіть, ніж [illegible] ба було приділяти цьому питанню кілька років тому. Ми маємо право поставити [illegible] тання: відколи Володимир Ілліч особливо [illegible] силою підкреслив це завдання [illegible] виконання (а це було 1921—22 р[illegible]) чи більш важливе стало це завда[illegible].

Ви, очевидно, згодитесь з тим, що [illegible] стало важливіше через те, що теп[illegible]

[illegible] строк, які передбачав Ленін. Ленін на [illegible] говорив прямо: «Ми матимемо [illegible] з російським капіталізмом з [illegible] з дрібного селянського господарст[illegible] має бути в найближчому майб[illegible] термін якого не можна точно ви[illegible]

[illegible] звязку навести приклад того, як у [illegible] ці ця перевірка виконання показ[illegible] хиб саме по цій лінії. Продовж [illegible] минулого року виявили, що [illegible] нашого апарату віддав перевага [illegible] глитаєм та мирові з глитаєм над [illegible] чним виконанням партійних директивних законів. Дослід таких [illegible] органів Смоленська, показав, що у нас в [illegible] організацій, які на грунті того, [illegible] остаються з класово ворожими [illegible] грунті відриву від робітництва [illegible] рупором чужих нам сил. Нарешті [illegible] саме говорить і дослід проведення господарського податку мінулого [illegible] індивідуальним оподаткуванням [illegible] оподаткувати, приблизно, 3% [illegible] а оподатковано тільки $1\frac{1}{2}$, причому індивідуальне оподаткування за [illegible] кількости випадків пристосовувалося [illegible] середняків, а не до глитаїв і ми [illegible] згори виправляти хиби.

[illegible] доказує, що до якої б галузи робітництва [illegible] питання про перевірку висувається, як центральне питання, як центральне питання всього [illegible] боротьби з бюрократизмом. [illegible] Центрального Комітету партії розглядаючи виконання не тільки, як пере[illegible] виконують наші закони та директиви [illegible] виконання є й другий [illegible] перевірка на місцевому досвіді того, [illegible] центральні директиви й вказівки [illegible] галузі можна покликатися на з[illegible] сько-господарський податок цього закону мав завдання полегшити середняка. Цієї своєї мети [illegible] разом з тим тут, в центрі, ми [illegible] того, що для певної частини — 3-4% для тих, хто торік діста[illegible] за спеціяльним фондом регулю[illegible] міг бути тяжчий, ніж торік. [illegible] перевірку виконання поставлено [illegible] завдання перевіряти те, наскільки [illegible] строки та справно виконуються директиви і радянські закони, [illegible] про перевірку на місцевому [illegible] досвіді практиці директив і [illegible] у центрі, з тим, щоб те, [illegible] з тієї чи іншої причини [illegible] було б виправити на доцільно [illegible] таке взаємне контролювання [illegible] центру практикою місць [illegible] керовництвом центру дозволить здійснити неухильне виконання [illegible] і постанов центральних [illegible] носити до них потрібні поправки [illegible] до вказівок місцевого досвіду [illegible] звязку стає ще яснішим, [illegible] висунено, випнуто, як центральне [illegible] висвітлюване в тезах.

[illegible] якість роботи.

[illegible] виконання нерозривно звязане [illegible] міри, політичні питання: [illegible] відповідальности і одноосо[illegible] ства і 2) про якість роботи [illegible] ться, не може бути ніякої [illegible] виконання, коли не відповідає, коли є кругова по-

Міжнародній огляд

Сьогодні на вулицях багатьох міст капіталістичних країн проллється пролетарська кров. У Берліні й Парижі, в Варшаві і Празі, в низці промислових центрів Західної Европи буржуазія вживає надзвичайних заходів, щоб перешкодити першотравневим демонстраціям класової солідарности пролетаріяту, першотравневим переглядам революційної готовности пролетарських мас. Не випадкова річ, що тих надзвичайних заходів перед першим травня 1929 року вживається в більших, ніж будь-коли, за повоєнні роки розмірах, що заходи ці тепер лютіші й жорстокіші, ніж будь-коли за цей період. Класова зненавість, що її показує буржуазія, випливає з її почуття жаху перед неминучим грізним піднесенням революційної хвилі.

Першотравневі готування буржуазії цього року дають безпосередню, фактичну ілюстрацію до аналізи світового стану, поданої VI конгресом III Комуністичного Інтернаціоналу. Як основну характеристику сучасного періоду VI конгрес визнав, з одного боку, розвиток наступу буржуазії на заробітну плату і довготу робочого дня, фашизацію буржуазної диктатури, зрощування соціял-демократичної верхівки з державним апаратом буржуазії і фашизмом, а з другого — полівіння робітничої класи, занепад впливу соціял-угодовців і реформістів та зріст впливу комуністичних партій. Останні дні дають низку фактів, що потверджують цю оцінку наочнісінько й правлять за безперечний доказ.

Візьмемо за зразок три буржуазні держави Західної Европи, де за минулу зиму розгорнулися найсерйозніші класові сутички: Німеччину, Францію і Польщу.

Німецька буржуазія стабілізувала свій капіталізм у винаткових умовах. Хижацький Версальський договір, поклавши на Німеччину надсильний тягар репараційних платежів, мав на увазі в інтересах англійської і французької буржуазії довести німецьке народнє господарство до повної руїни, до цілковитого виродження. Але так не сталося. Німецька буржуазія знайшла стежки з того господарського глухого кута, куди заганяв її Версальський договір. Спочатку вивозячи німецьку валюту за кордон, потім розвиваючи інфляцію й загальне поглинення великого капіталу, середніх і дрібних капіталів, нарешті використовуючи широкі закордонні, посамперед північно-американські, кредити, німецька велика буржуазія майстерно перекладала справжній тягар репараційних платежів то на англійську і французьку, а так само й американську, то на німецьку середню й дрібну буржуазію, а потім балансувала дефіцит у закордонних платежах імпортом чужоземних капіталів. Поруч цієї меткої фінансової політики поступово зростала експлуатація німецького пролетаріяту. Ще Гуго Стиннес, найхарактерніша фігура інфляційного періоду, в своїй знаменній програмній промові на нараді промисловців на початку 1924 року підраховував, що «Німеччина впорається з репараційними платежами лише тоді, що працюватиме по-над восьмигодинний робочий день стільки годин, скільки буде треба, щоб урятувати й відбудувати німецьку промисловість». Кожному зрозуміло, що під «Німеччиною» розуміється тут не буржуазію, а пролетаріят. Пролетаріят, за планом магнатів фінансового й промислового капіталу, мав рятувати й відбудовувати економічну міць німецької великої буржуазії План Давса, що відкрив епоху компромісу між німецькою великою буржуазією і великою буржуазією Франції та Англії, з одного боку, і заглиблення північно-американського капіталу в німецьку економіку, з [illegible] ли на увазі саме таку інтенсивну [illegible] ацію німецького пролетаріяту, вигн[illegible] німецьких робітників додаткової [illegible], щоб німецька велика буржуазія [illegible] гу стабілізувати капіталізм, покрива[illegible] раційні платежі, зберігаючи одночас[illegible] кий рівень своїх прибутків.

Настав момент, коли потайні форм[illegible] щеної експлуатації робітничої класи [illegible] концентрація виробництва, капіталістичн[illegible] ціоналізація то-що, дали повний ефе[illegible] лі в широких розмірах уже не можу[illegible] виватися. З цього моменту німецька [illegible] буржуазія переходить до безпосередньо[illegible] гниту на життьовий рівень робітничої [illegible] Вона домагається довшого робочого [illegible] нижчої заробітної плати. Безпосередній [illegible] док одвертого наступу буржуазії — [illegible] полівіння пролетаріяту. Соціял-демо[illegible] врятувавши німецьку буржуазію від [illegible] дової революції 1918 року, цільно [illegible] своїх рук, щоб підтримати її як [illegible] інфляції, так і в дальший період, коли [illegible] бувався процес стабілізації капіталізму, [illegible] пер соціял-демократія пила цим [illegible] лі. Від потайної підтримки буржуа[illegible] пролетаріяту вона переходить до [illegible] простої [illegible]. Всі великі класові сут[illegible] минулої зими, особливо підчас [illegible] Весфальської промисловості, соціял-демо[illegible] застосували всі удосконалені методи [illegible] страйків, зриву опору робітників [illegible] підприємців. Але слідком за цим [illegible] цілком природній відхід робітничих мас [illegible] соціял-демократичної і реформістської [illegible] [illegible]. Авторитет звичних «вождів» [illegible] Пропорціонально до занепаду впливу [illegible] угодовців зріс вплив німецької комуністичної партії. Численні зради соціял-демократів [illegible] вели до грізного для них розвивання [illegible] робітничих мас традиційних у Німеччині [illegible]

[illegible] Вибори фабрично-заводських [illegible] зали, як хутко, як широко [illegible] процес.

[illegible] зважившись занепад вплину [illegible] і в звязку з цим менш [illegible] метод ошуковання робітництва [illegible] боротьби з революційним рухом [illegible] методи «безпосередньої [illegible] фашизм дав класичні зразки [illegible] засвоїла й починає застосовувати [illegible] буржуазія. Тулившись [illegible] десь по закутках потаємні фашистські організації [illegible] останнього часу головними [illegible] феодальними елементами на утримання до фінансового [illegible] капіталу. Банкіри і [illegible] широко фінансують [illegible]. Соціял-демократи, входячи [illegible] залишаючи провідні [illegible] конують і це соціяльне [illegible] господарів. Заборону першотравневої [illegible] буржуазія переводить [illegible] ратичних міністрів і політи[illegible] капіталу. Соціял-демо[illegible] кабінетів видають на [illegible] сил, щоб розігнати [illegible] класові демонстрації про[illegible] демократи, засівши в бер[illegible] президії, на постах пре[illegible] от як крівавий Носке, [illegible] фашистські резерви [illegible] виступу проти пролетаріяту.

[illegible] Франції, ми спостерігаємо [illegible]. Історія господарства [illegible] в повоєнний період [illegible] від історії Німеччини.

[illegible] обставини зумовило в останній [illegible] явища й однакові на [illegible] в період дефляції, ми [illegible] масового безробіття, [illegible] а не кон'юнктурного ха-

Всесоюзна конференція ВКП(б)

рука безвідповідальности, взаємного страхування всіх працівників державного апарату. Дарма, що за останній рік апарат трохи скорочено і спрощено, — в цій галузі успіхи наші вельми незначні. В системі нашої роботи перевірку виконання не можна здійснити, бо не відомо, хто за що відповідає, хто що робить.

Яке питатння ми тут ставимо і на яке питання ми тут просимо конференцію звернути увагу—побільшену й основну?

Коли ставити питання про перевірку виконання, як центральне завдання, то обмежитись самою декларацією про важливість перевірки виконання ніяк не можна. Треба з цього зробити організаційні та інші висновки. В розумінні організаційному перевірка виконання впирається в завдання встановити дійсно одноособову відповідальність і роспорядництво. Тут формулу Ілліча треба проводити з більшою рішучістю, ніж тепер, щоб не було безвідповідального відношення не тільки до другорядних, а часом і до найважливіших постанов уряду. Візьміть такі дві важливі постанови уряду, як закон про поширення прав рад і закон про поширення прав заводоуправлінь. Можна навести тут ряд деталів, росповісти, як в нетрях наших канцелярій місяцями, ще й більше — роками тягались обидва ці закони, як тут апарат, в одному випадку трест, не бажає віддати деякі свої права заводам, будучи ладен взяти від ВРНГ перші—ліпші права.

Наші ради, радянські апарати ладні взяти у Раднаркому перші-ліпші права, але з меншою готовістю бажають передати частину прав нижчим виконкомам. Вся ця система зубців так зчепилась, що був потрібен цілий рік, щоб закон став проводитись. Коли справа стоїть так, що потрібний рік для того, щоб закон, який підтвердили партійні постанови, почали переводити в життя, то я гадаю ви погодитися з тим, що часто-густо до нас можна пристосувати прислів'я: «Не до жиру — бить би живу». Не так стоїть справа, як деякі товариші гадають: «З'єднаймо або поділімо два наркомати, і буде все по-іншому». Ні справа в системі роботи, перевірці виконання й відповідальності. Щоб прикінчити з організаційними питаннями, дозвольте знов таки на одному свідомо вибраному дрібному факті продемонструвати, який зовнішній вираз дістає теперішня система безвідповідальности. Ви, може, звернули увагу на те, що в тезах є спеціяльний пункт, який говорить про таку, з усіх поглядів, дрібницю, як конечність запровадити практику, коли виконавець безпосередньо докладає про виконану ним роботу тому органові або особі, для якої дану роботу призначається, встановлення, щоб виконавець обов'язково підписував усі виготовлювані ним доклади й папери незалежно від того, куди ці папери надсилаються.

Власне, ви мали право сказати, що в тезах до конференції, яка розв'язує корінні політичні питання життя країни, у тезах в питанні, що є особливо політичним, в цих тезах мова йде про таке питання, кому підписувати доклад. А тим часом ця справа надзвичайно важлива. Треба запровадити такий порядок, коли папера, як правило, підписував би той, хто зробив діло, і комуніст щоб мав змогу перевіряти. І тут звичайне наше РСІ-ське лихо: коли ми доберемося до лиха, опишемо це лихо почнемо шукати, хто ж тут винен, то виявляється, — винного не знайдеш, бо він ховається—десь за трьома, десь за тринадцятьма підписами, десь за трьома, десь за п'ятма комісіями. Так переплелись підписи, що не знайдеш того, хто дійсно відповідає, дійсно зробив—погано чи добре ту чи іншу роботу. Тут у цих підписах ми знаходимо зовнішній вираз тієї системи, що примусила нас у тезах поставити питання про поширення робітничої контролі на наші радянські установи. Дійсно, доводиться виходити з того факту, що догани не впливають. Людина дістає догану, ходить і скаржиться, що в неї багато доган і т. інш. Це стає тією системою впливу, яку кладуть в кешеню і з якої часом сміються в своєму власному оточенні: ось у тебе стільки доган, а в мене ще більше. Усунення з праці за нашої потреби на кваліфікованих співробітників перетворюється в те, що в цілому ряді випадків кваліфікованого співробітника, усуненого сьогодні в звязку з перевіркою, завтра запрошують мимоволі на іншу посаду, бо інших кращих кваліфікованих працівників нема. Через це питання про поширення робітничої контролі на радянські заклади поставлено, як політичний висновок з того становища, що ми уперли в перевірку виконання і в зв'язану з перевіркою виконання конечність встановити одноособову відповідальність, як центральне організаційне питання.

Збільшити особисту відповідальність.

Другою стороною перевірки виконання є питання про особисту відповідальність. Ми зв'язали з перевіркою виконання організаційне питання, але з перевіркою виконання безпосередньо має звязок і питання про людей, що стоять на чолі тої чи тої установи. В цьому самому звязку у тезах, і поставлене питання про так званих, штампувальників-комуністів. Це ленінське положення в умовах класової боротьби, що розгортається, доведеться знову з особливою гостротою підкреслювати і на ньому концентрувати відповідно увагу всієї партії. У нас є дані, з яких можна судити, скільки у нас в установах комуністів. До загального числа службовців число комуністів становить 11,7%. Коли ж взяти окремо галузь управління промисловістю та адміністративний апарат, то ви побачите, що в адміністративній галузі частка комуністів дорівнюється ¼ загального числа службовців, а в промисловості і будівництві—14%, тоб-то частка зовсім не мала. Питання не в тому, що замість 14% «дайош» 24%, а питання полягає в тому, як це вірно сказано в тезах в питанні про боротьбу з бюрократизмом, перевірка виконання,—раз, розподіл прав обов'язків та відповідальности—два, питання про те, щоб комуністи не штампували чужих думок, а значить і питання про здібність комуністів давати одсіч класовим ворогам—три.

Чи головна біда в тому, що є надто багато контролі. Тут, товариші, різно можна підійти до цих питань. У «Торгово-Промышленной Газете» один не поганий директор, голова правління Південсталі тов. Бірман, ставить питання так: «Суть не в тому, що дуже багато контролі, суть не в тому, що праці заважають РСІ та профсоюзи». Таку ж, приблизно промову недавно сказав тов. Бірман на пленумі ВРНГ. РСІ і профспілки перешкоджають т. Бірманові гарно керувати господарством. Звісно, господарник, який гадає, що за вину всіх неладів є надмірна контроля робітників, профсоюзів і РСІ, такий господарник говорить не свої слова, а слова, що їх хтось йому підказав.

Кого треба чистити? Ми хочемо очистити радянський апарат, як говорять тези:

«...від елементів розкладених, що перекручують радянські закони, зростаються з глитаєм і непманом, заважають боротися з тяганиною та прикривають її, зарозуміло, по чиновницькому по бюрократичному ставляться до щоденних потреб трудящих, від ростратників, хабарників, саботажників, шкідників, ледарів». І треба це робити краще, ніж ми це робимо тепер, треба такі рогатки влаштувати, щоб вичищені назад до апарату не попадали.

Кращих робітників — у держапарат.

З цим, нарешті, звязане й те, якою мірою ми зможемо цих вичищених замінити. Наша штатна природа не терпить порожнечі. Треба звязати ці двоє заходів, щоб чистка дала великий товчок висуванню. Питання про людей розбивається на троє питатнь.

1) У звязку з перевіркою виконання треба звільнитися від безнадійних, від «комуністів—штампувальників», а іншим треба вчитися, вчитися і вчитися, бо без цього в обставинах розгорненої класової боротьби ворог буде нас бити; 2) треба очистити особовий склад держапарату від тих елементів, що не хотять виконувати наших законів і не можуть їх виконувати; 3) треба замінити ці елементи новим припливом робітничої крови з низів. Дуже часто у нас завдання реконструкції апарату зводять тільки до завдання провести його до відповідности з завданнями реорганізації промисловости. З тез ЦК про боротьбу з бюрократизмом цілком очевидно, що самої цієї формули одверто не досить. Завдання провести апарат у відповідність з завданнями реконструкції господарства стоїть у перший-ліпший капіталістичній країні.

Ріжниця між нами й іншими країнами саме в класовій установці. Нам потрібне таке поліпшення державного апарату, що зробило б його боєздатним проти глитая і непмана. Звичайно, тут треба мати на увазі й те, що апарат з цього погляду не може не чинити нам шаленого опору.

Практичні питання реорганізації.

Перше питання — про децентралізацію управління. Ми тут останніми роками зробили чимало. Є ряд посередніх покажчиків, що це демонструють. Друга така-ж значна проблема це є проблема ролі трестів і ВРНГ. Треба, щоб трест став органом технічного керівництва, органом технічної раціоналізації, що організує обмін досвідами між підприємствами, органом, що допомагає підприємствам, які входять до тресту, засвоїти досягнення російської й закордонної науки і техніки. З цим питанням звязане й питання про ВРНГ. Перед ВРНГ повстає питання, яке найближчим часом треба розвязати, питання про перетворення ВРНГ з апарату центрального економічно-фінансового керовництва в штаб технічного керовництва. Третя проблема це є піднесення наукової бази робіт усіх наших установ. Найближчими роками перед нами стоїть велика пересадка наявних наукових сил інженерів, техніків, економістів. Із канцелярій, що перетворюють їх часто в зайвих людей, їх треба рушити на заводи, до раціоналізаторських контор, груп, бюр, інститутів, планових органів. Четверта проблема є рішуче скорочення витрат обігу. П'ята проблема стосується системи взаємин між державною промисловістю з державними торговельними й кооперативними органами. Тут стоїть питання про ролю банків. Це питання стоїть, як питання про можливість з меншою емісією мати більший обіг.

Шоста проблема стосується низового апарату. Тут у центрі стоїть питання про район. Округа в теперішньому вигляді часто є передатна інстанція. Питання про район стає, як питання про утворення підпорного політичного й економічного центру, центру нашої політики, центру боротьби з глитаєм, центру організації колективного руху, центру боротьби за врожай, центру дійсного керовництва всім сільським апаратом.

І, кінець кінцем, остання числом і далеко не остання значенням з усіх проблем реорганізація апарату, яка має бути висунута з особливою силою — це проблема режиму економії. Режим економії тепер впирається в три проблеми: 1) ефективне використання того устаткування, що є; 2) пожвавлення зайвини запасів; 3) знищення всяких надмірностей в конструкціях, підчас обробки ріжних матеріялів то-що.

Можна тепер підвести загальні підсумки. В умовах теперішньої загостреної класової боротьби голівне — перевірка виконання. З перевіркою виконання мають звязок три кардикальні питання: 1) добитися такої організації апарату, за якої кожна ланка апарату знала б, за що вона відповідає, за що її можна притягати; 2) добитися підвищення якости праці наших комуністів, яких у нас в апараті вже не мало; 3) звільнити радянський апарат від чужих нам елементів.

Найширші маси — на боротьбу з бюрократизмом.

Всі тези пронизує одна думка: боротьбу з бюрократизмом серйозно можна провадити тільки в тому разі, коли підіймати на неї маси. Тут можливі найріжноманітніші форми.

Коли щодо нашого держапарату у нас тепер стоїть таке досить жорстоке завдання, як чистка, коли тут ми примушені критикувати і власні кадри комуністів, бо в умовах класової боротьби нас часто водять за носа, перетворюючи комуністів на хвостики, то на другій тарілці терезів ми маємо, в умовах класової боротьби, що розгортається, на першому-ліпшому заводі, першому-ліпшому селі нові тисячі, що підіймаються, десятки тисяч і сотні тисяч людей. Ми на них ставимо ставку, бо пам'ятаємо те, що говорив Ленін: треба для боротьби з бюрократизмом звернутися туди, де лежить корінне джерело сили диктатури робітничої класи.

В цьому розумінні ви схвалите безперечно основну думку тез, яка є в тому, щоб не замазувати ані одного пороку, ані одніеї хиби, одверто викривати всі ті глибокі рани і язви бюрократизму, які є, й разом з тим вказати, що в нас піднялися нові шари готові й здатні на боротьбу з бюрократизмом і коли ми ці шари піднімемо, як навчав Володимир Ілліч, то можна сказати напевно, що і в боротьбі з цим ворогом, якого тяжче подолати, ніж Денікина, доб'ємося успіхів. (Оплески).

Про чистку і перевірку партійних лав

Доклад тов. Ярославського

(Скорочений звіт)

Треба точно умовитися—що основне завдання чистки є зміцнити партійні лави і мобілізувати їх для здійснення тих завдань, що виникають перед партією в звязку з реконструктивним періодом нашого соціялістичного будівництва. З цією метою нам не можна обійтися без генеральної чистки своїх лав.

На 1-е січня 1929 року у партії було 1 млн. 530 тис. членів і кандидатів,—з них членів партії 71,1%, кандидатів—28,9%. Робітників разом з робітниками із Червоної армії в партії — 928.610, селян — 323.000, службовців — 234.000. Процентне співвідношення таке: понад 60% робітників, селян—20% і близько 20% службовців. 1921 року підчас першої генеральної чистки співвідношення було інше. Робітників у партії було тільки 37%, службовців і селян — 62%. Соціяльний склад партії цими роками змінився в бік великого посилення її пролетарського ядра. Не вважаючи на це, до нашої партії все таки пропикло чимало елементів не тільки дрібно-буржуазних, а й буржуазних, часом же і контрреволюційних. Від таких елементів ми повинні нашу партію очистити.

Підчас чистки 1921 року з партії вибуло і вичищено 174.000 чол., майже 30% її складу. Відтоді на 1-е липня 1928 року вичищено ще 260144 чол. Отже, починаючи з 1921 року з партії усунено величезну армію—400.000 чол. Крім того, за ці роки проведено окремі перевірки і по деяких організаціях процент вичищених членів партії в середньому досягав 12%.

По деяких парторганізаціях намічається тенденція складати щось подібне до контрольних цифр чистки. Один докладач у Москві просто пропонував вичистити не менше, як ⅓ Така установка одверто неправильна. З партії треба вичистити всі некомуністичні елементи, але зовсім не за заздалегідь установленими контрольними цифрами.

Наша інструкція точно і чітко вказує, кого треба вичистити з партії. У ній ставиться упор на класове обличчя членів нашої партії. Ми повинні очистити її від усіх чужих елементів, від усіх, хто своєю поведінкою дискредитує партію перед робітничими і селянськими масами. Треба також очищати партію від тих, хто хворіє на побутові загнивання. Але разом з тим ми також застерігаємо, що не повинно бути дріб'язкового втручання в особисте життя і в побут комуніста.

Тов Ярославський оголошує ряд фактів, що свідчать про нерозуміння інколи на місцях завдань чистки. Подекуди утворені були побутові комісії. Вони обходили кватирі комуністів, щоб вияснити як живуть комуністи. Довідки про побут членів партії збирали у пожильців, сусідів біля кватирі. Це неприпустимо. Ми прийшли на нараді з працівниками контрольних комісій до висновку, що побутові комісії треба негайно роспустити, інакше кухонна плітка заступить від нас класові завдання чистки.

Особливої уваги потрібує від нас чистка сільських, потім радянських осередків; особливо велике зрощення комуністів з буржуазними елементами саме на селі. Але на селі чистку треба ставити так, щоб ми після чистки могли створити там більш міцніші партійні осередки, що користатимуться з повного довір'я бідноти, наймитства і середняцьких елементів села.

З великою увагою треба поставитись також і до чистки радянських осередків, вичищаючи звідтіля «лакованих» комуністів, чиновників, зовсім чужих нашій комуністичній ідеології.

Але чистка потрібна і в робітничих осередках, де у нас є чимало колишніх людей.

Надзвичайно обережно треба підходити у нас підчас чистки партійних організацій національних республік.

Не можна підходити тепер до чистки тільки з погляду біографії і соціяльного стану членів партії. Треба буде старанно перевірити в кожному окремому випадку, що являє собою товариш сьогодні, і тільки з такого погляду розв'язувати питання про нього підчас чистки.

Треба буде також вважати на своєрідні обставини на наших окраїнах, де також надзвичайно важливо обережно підходити до членів партії.

Ми застерігаємо проти «слідувательського» підходу підчас чистки, проти іспитів. Дозволено ще перевірити знання виходців з інших партій та із інтелігенції, але неприпустиме, коли ми суворо екзаменуватимемо робітників. Чистка має бути відкрита.

Хто голосуватиме на таких відкритих зборах? Я гадаю,—найправильніше, щоб голосували тільки перевірчі комісії. Всі ж заяви присутніх на чистці комісії беруть до відому і ці заяви треба врахувати підчас голосування.

Слід відзначити, що вже тепер спостерігаються непорозуміння в питаннях про відношення до товаришів, що виявляють правий ухил від генеральної лінії партії. Тут має бути яскрава й чітка лінія. Коли на практичній роботі порушують генеральну лінію партії, то в таких випадках треба таких товаришів з партії усувати. Коли ж мова йде тільки про висловлювання поглядів, що відбивають правий ухил, у таких випадках було б неправильно вичищати товаришів з партії.

рактеру. І в Франції збереження рівня прибутків, досягнуто в інфляційному періоді, доходить буржуазія коштом шаленого наступу на робітничу класу. Тому минулої зими ми були свідками наростання великої страйкової хвилі вперше після довгого перемежка, коли в Франції взагалі таких масових страйків, що захоплювали б цілі галузі промисловости, не виникало. Страйк текстильників у північних департаментах показав, що і Франція знову вступила в смуту загостреної класової боротьби. І в Франції рівнобіжно й просто пропорціонально з розвитком наступу буржуазії, розвивається полівіння робітничої класи, росте авторитет і організаційне охоплення французької комуністичної партії. І французька велика буржуазія перейшла до метод фашистського терору. І в Франції до дня 1 травня готуються. Це свідчить про те, як тремтить французька велика буржуазія перед революційним піднесенням французького пролетаріяту.

Третій приклад — Польща. В цій країні, де стабілізації капіталізму досягнуто ціною невільницької позики й заглиблення чужоземного капіталу майже в усі галузі народнього господарства, де і курс валюти, і фінансування промисловости й сільського господарства, і торговельний баланс являють собою яскраву картину нестійкости, становище ускладняється через специфічну зовнішню і внутрішню політику, що геть суперечить справжнім інтересам і справжнім можливостям народнього господарства. Надсильний зріст військового і поліційського бюджету, що виникає з курсу польської зовнішньої і внутрішньої політики, росхитує нетривку стабілізацію капіталізму в цій країні. Мабуть ніде в Европі нема таких яскравих елементів революційної кон'юнктури. Лодзінський страйк уже викрив справжню картину росту класових суперечностей в Польщі. Гостра криза, що її зазнає польська промисловість, свідчить, що дальше загострення класової боротьби неминуче. Національна політика польських владущих клас відкрила прірву між польською державністю і трудящими національних меншостей, що дають майже половину населення Польщі. Загальне незадоволення, передчуття недалекої вже економічної катастрофи характеризують внутрішній стан у цій країні, що веде великодержавну імперіялістичну зовнішню політику, в цій країні, чиї владущі класи допускають її використання для цілей англійського і французького імперіялізму. Виходу з кризи польські провідні кола шукають в інтенсивній фашизації урядового режиму, в одвертому гнобленні робітничої класи і селянства, в задерикуватій зовнішній політиці, що явно переходить в авантуризм. Цілком зрозуміло, що для такого режиму день першого травня — сувора загроза. Цілком зрозуміло, що, керуючи країною всупереч інтересам величезної більшости населення, польська урядова влада зустрічає день першого травня з великою трівогою, що й видно у надзвичайних поліційських заходах. І торік на вулицях Варшави, Лодзі та інших польських промислових центрів пролилася пролетарська кров. До цього приведуть урядові заходи і нині. І нікого не здивує, що «опозиційна» ППС і цього року готується прикласти свою зрадницьку заплямовану вже торік робітничою кров'ю руку до поліційського придушення робітничих маніфестацій.

Ці приклади характерні взагалі для всього капіталістичного оточення. День першого травня 1929 року на Заході буде днем класових боїв, а для нас—для трудящих вільної пролетарської держави—це день, коли ми повинні особливо ясно усвідомити собі й відчути нерозривну солідарність між трудящими всього світу, між долями СРСР і революційного руху в капіталістичному оточенні.

Л. ВЕЛИЧКО.

XII-й Окружний З'їзд Рад Харківщини

Кінцеве слово тов. Петровського Г. І.

Після дискусій на докладі уряду тов. **Петровський Г. І.** виступив з кінцевою промовою. де відповів на найважливіші запитання та записки, що надійшли від делегатів та зачепив питання біжучого моменту.

Почистити наш апарат і перевірити партійні ряди—основне наше завдання

— Товариші депутати,—говорить тов. Петровський Г. І.,—поставили мені запитання про бюрократизм. Слід просто сказати, що першим помішником бюрократизма є наша культурна відсталість. Друге, що допомагає бюрократизмові—це колишнє чиновництво, його залишки. Партія і радвлада поставили перед собою два найважливіших завдання в справі боротьби з бюрократизмом: перше—це перевірити лави компартії; друге—почистити радапарат. Як відомо, до партії намагаються часто пролізти ріжні авантурники та взагалі негативні елементи. Попадаючи до неї, ці люде дискредитують партію. Тимто партія починає чистку своїх рядів, щоб викинути такі непотрібні елементи, вичистити всіх, хто примазався та допомагає роскладати нашу партію.

Але, товариші, гірше справа з нашим апаратом. В деяких місцях ми маємо мало не 50—60% чужого елементу, що примазався до нашого апарата. Годі сподіватися від них ентузіязма в соціялістичнім будівництві. Навпаки, у цих елементів немає віри в цю справу, бо вони зацікавлені робити все навпаки. Ось чому, ми повинні підчас чистки добре переглянути наш апарат.

Виселено 1505 поміщицьких родин

В записках і промовах говорили про те, що ніби з боку ВУЦВК і наших радянських органів є послаблення в справі виселення поміщиків. Насамперед, мушу зазначити—ВУЦВК і органи, що відають цим, керувалися виключно виданим законом і послаблення бути не може ніякого, бо закон суворо визначає наше відношення в цій справі.

Ось остаточно розроблена довідка: на Україні взято на облік 3.196 поміщицьких родин, а було ухвалено виселити 1505 родин і не виселяти 1691. Тут керувалися виключно законом. Чим пояснити таке велике число невиселених? Виявляється, що це колишні глитаї чи великі орендарі недворянського походження, а селянського. Закон передбачає таких не виселяти, певніше закон не дає директив їх виселяти. А втім я повинен тут зазначити, що з виселенням поміщицьких родин, а в деяких місцях зловмисних поміщиків, у нас справа стояла не скрізь зовсім гаразд.

Усвідомити завдання п'ятирічки

Головну увагу підчас дискусій звертали на те, що ми повинні з честю виконати план як на цей рік, так і, зокрема, п'ятирічку. Я бажав би, **щоб всі прагнення і побажання, висловлені промовцями що до Харківщини в галузі соціялістичного будівництва, були повною мірою здійснені.** Треба об'єднати робітничо-селянські сили, сили наукових робітників, техніків, агрономів, що дали б нам кращу підготовку для виконання наміченого плана п'ятирічки. Слід зробити так, щоб кожний від голови ВУЦВК до голови сільради знав досконало основні моменти п'ятирічки. **Треба розгорнути на селі роботу так, щоб поставити виконання плана на шлях соціялістичного змагання.**

Радгоспи—приклад для селянських господарств

Говорячи про радгоспи, тов. Петровський зазначає, що основна мета **організації їх це—дати селянам приклад, як краще обробляти землю, як полегшити свою працю, щоб на основі індустріяльної культури наблизитися до культури промислових центрів — міст.** Коли б ми не організували радгоспи, то нам довго довелося б чекати поки селяне організуються і почнуть, наприклад, брати с.-г. машини вищої конструкції. І треба, щоб селяне як найшвидче утворювали колективи, щоб використовувати в них найскладніші машини. Щоб швидче і краще реконструювати сільське господарство на основі піднесення врожайности та організації колгоспів і радгоспів, треба притягти до цього наших фахівців. Разом з цим ми повинні підготувати кадри, що керуватимуть здійсненням п'ятирічки.

Тут дехто говорив про те, що треба поширити права сільрад і райвиконкомів. Але відомо, що ще й досі права, надані сільрадам і райвиконкомам вони повнотою не використовують. Отже, прав досить, ми лише звертаємо увагу на те, що треба використовувати ті права, що їх мають сільради і райвиконкоми, а права ці досить широкі.

Про соціялістичне змагання. Воно має величезне значіння. Пролетаріят його вже почав. Проти цього знов таки ставитимуть опір капіталістично-глитайські елементи. Проте, товариші, ми маємо могутню робітничо-селянську волю під проводом більшовицької партії. Те, що ми вважаємо за потрібне здійснити, ми здійснимо. Такі змагання неодмінно треба поширити і на село.

Бідняк і середняк перемогли свого класового ворога

В промовах товариші зазначали, що останнім часом на селі дужче розгортається класова боротьба, що глитай ріжними способами намагається проводити свою лінію, щоб вплинути на все селянство, щоб пролізти до ради самому або ж просунути кого небудь своїх. Характерно те, що у нас ця класова боротьба загострилася підчас перевиборів рад. Проте, не зважаючи ні на що, бідняк і середняк перемогли, бідняцько-середняцька маса склала іспит з своєї класової свідомости. Правда, були жертви глитаївського терору, але ж глитаєві не пощастило перебороти бідняцько-середняцькі маси.

Ми боремося за соціялізм, за селянську бідноту, за міцний блок бідноти з середняком, за соціялістичну індустріяльну перебудову нашого села. Ось чому нам нічого боятися терористичних актів з боку глитаїв, що їх підтримують капіталістичні елементи, а часто і міжнародні шпиги.

В боротьбі проти глитая треба знайти всі способи, щоб бідноті краще і міцніше зорганізуватися, щоб легше розбити глитая. Нам треба, як сказав один з промовців,—встановити міцний блок бідноти з середняком і тоді глитай не тероризуватиме нас, а за три версти обходитиме. Ми повинні міцно організуватися, притягши до цього всі сили середняків та бідняків. А до того часу ми ще будемо де не де скаржитись, що нашим заходам заважають, що перешкоджають нашій чесній, трудовій роботі.

Ви тут бачили товариші, селянок, що їх вперше обрано на голів сільрад. Ви бачили, як вони орієнтуються в своїй роботі, з якою сміливістю і вмінням говорять про неї. Це все пояснюється тим, що вони стали на чолі громадської роботи і треба подбати, щоб ще більше притягти до керування широкі робітничо-селянські маси.

Що до нашої промисловости, то в п'ятирічці вона знайшла відбиток свого розвитку. Ми боремося за виконання її. Зводиться це до того, щоб побудувати на Україні тракторний завод, інструментальний та інші. Нам здається, що за це треба стояти, але дозвольте, товариші, ми тепер входимо в період соціялістичного змагання. Доведеться поставити питання так, щоб ХПЗ йшов на змагання з путилівським заводом що до будування тракторів і Сормовським заводом про паровози.

Бюджет Харківщини найбільший в УСРР

Говорячи про харківський бюджет, що має 87 млн. крб., тов. Петровський зазначає, що Київщина має бюджет 65 млн. крб., Одещина—43 міл. крб., Дніпропетровщина—31 міл. крб. Отже виходить, що Харківщина має найбільший бюджет. Тут у вас ніби то виходить на чоловіка 51 крб., а є такі округи, де на чоловіка витрачають 5—6—7 крб. Я вам бажаю,—говорить тов. Петровський,—вирости два рази більшими, ніж тепер, але давайте допомагати й іншим бюджетам. В інших округах життя скромніше, бідніше, ніж у нас.

Церкви під культосвітні заклади

Кілька слів про культурну революцію. Тут всі промовці говорили: «давай культуру, давай почнемо і закінчемо культурну революцію, давай церкви й все, що можна на те, щоб полюдському зібратися, поговорити, зорганізуватися для боротьби—за найшвидше піднесення загального і культурного рівня». Це, товариші, багато де в чому залежить від вас самих, від тих, хто працює на місцях. Тут багато дехто говорив, що в такому великому місті, як Харків, ще багато церков і ми їх не закриваємо. Само собою, ми не повинні послаблювати боротьби за те, щоб церковні будівлі служили тепер вищій меті, а не тим дурницям, що їм служили раніш і що тепер вони здаються надто дикими в нашій соціялістичній республіці. **Я гадаю, що катедральний собор треба відібрати і як найшвидше.** Це цитадель колишньої експлоатації, де відпочивали і набирались сил для гніту на нас губернатори, поліцмайстери та інша кровопивча братія. Другий момент—про Миколаївську церкву. **Коли ви постановите і коли харківське суспільство висловиться, щоб використати цю церкву, ВУЦВК це затвердить.** Нині ми спостерігаємо широку хвилю вимог про закриття церков. До ВУЦВК прибувають делегації з ріжних округ, районів і сел для переговорів про це. Це надто характерний покажчик, що в нашій республіці селянські маси йдуть за робітниками, покажчик їхньої свідомости. Ми на ввесь світ будемо гордитися, що вони прощаються з своїми забобонами, старим непотрібним світоглядом. Ці установи, що раніше були на послугах експлоататорів, служили експлоатації і лише її благословляли, повинні тепер служити іншій меті.

Слід посилити ліквідацію неписьменности

Про ліквідацію неписьменности. Місцям треба зрушити, вжити всіх заходів і допомогти, щоб як найшвидше ліквідувати неписьменність, особливо серед дорослого населення. Ми прагнемо притягти до державного будівництва найширші маси. Тут проф. Сливицький подав слова тов. Леніна, що хоч ми і відсталі, але тепер дружньо починаємо рушати вперед. Це правильно, але іноді у нас робота у справі ліквідації неписьменности послаблюється. Я разом з тов. Буценком працював над ліквідацією неписьменности і у нас бував то відлив то приплив. Треба, щоб ніколи не було відливів. Слід неписьменність дорослого населення неодмінно ліквідувати громадськими силами.

Що до шкіл, то уряд робить все можливе з свого боку, і в бюджеті кожної округи передбачено кошти, щоб збільшити шкільне будівництво. Нам треба як найшвидше виховати молодь, щоб вона була більш чутливою до науки і тоді успіхи нашого розвитку буде більш забезпечено і ми швидше йтимемо наміченим шляхом.

Міліони пішли на будівництво соціялізму

Я бажав би ще раз відзначити перед усією Україною склад цього Харківського Окружного З'їзду Рад. Тут присутні мало не 300 пролетарів від варстату, понад 100 селян від плуга і землі, решта—голови сільрад, райвиконкомів, що вийшли з робітничо-селянських мас. То, що тут на з'їзді особливо підкреслено пролетарський, бідняцький і середняцький характер його, сигналізує про те, що партія і радянська влада насамперед прагне піднести широкі верстви населення на потрібну височінь, бо в цьому суть соціялістичного будівництва. І цю саму важливу ідею, що повинна здійснитися, партія не змінила. Тут ви не знайдете ні глитая, ні півглитая, ні чверть глитая. Тут лише свій чесний робітниче-селянський люд, що прагне в що то не було знайти шляхи перетворення країни на соціялістичні підвалини. Такий добір, такий склад депутатів на З'їзді Харківщини свідчить, що в наших порохівницях ще багато революційного пороху, що у нас підготовлюється і вдосконалюється нові десятки міліонів робітників і селян, що знають найбільше значіння соціялістичного будівництва, розуміють своє міжнародне значіння, працюють і будують велике діло—соціялізм в своїй країні і братерство між усіма трудящими всесвіту. Дозвольте любі товариші побажати вам на цьому шляху успіхів в подальшій вашій роботі!

Бурхливими оплесками зустрів з'їзд це побажання голови ВУЦВК. В своїй оцінці з'їзд в повній мірі схвалив роботу уряду і визнав його організаційно-політичну лінію за цілком правильну. Для розроблення резолюції з'їзд обрав комісію під головуванням тов. **Буценка.**

Доклад тов. Буценка

На ранковому засіданні з'їзда в понеділок голова Окрвиконкому тов. **Буценко А. І.** доповідав про роботу Окрвиконкому.

Окружний Виконавчий Комітет,—зазначив докладач,—керуючись директивами попереднього окружного з'зду Рад, Уряду та компартії досяг за ці два роки значних успіхів як в роботі радянського апарата, так і кооперативних та громадських організацій. Бурхливо зросла за цей час наша промисловість, сільське господарство в значній мірі збільшило свою засівну площу, так само, як значних успіхів досягла округа і в культурно-соціяльній галузі.

Досягнення промисловости

Найважливіше завдання, що ставив окружний з'їзд рад минулого скликання це—поширити підприємства та побудувати нові на основі більшого нагромадження власних коштів в самій промисловості. Була ще низка директив в галузі зниження собівартости продукції, піднесення дисципліни на виробництві, здійснення раціоналізації, а головне, збільшення гуртової продукції в промисловості.

В галузі цензової промисловості гуртова продукція збільшилась так: в 26-27 р. ця промисловість дала продукції на 214.500 тис., а а в 27-28 р.—на 271 млн. крб., отже продукція її збільшилась на 26%. В цензовій союзній і республіканській промисловості розвинулись найбільші підприємства Харківщини, що дають знаряддя с.-г. виробництва. В системі місцевої трестованої промисловості гуртова продукція піднеслася більш, як на 37%. В цензовій промисловості робоча сила протягом останніх років збільшилась до 49 тис. чол. проти 41.500 тис. чол. (на 18%). Слід сказати, що робота на підприємствах провадиться в нових умовах, що дають зміцнення трудової дисципліни, підвищення продуктивности праці, а це, своєю чергою, поліпшило стан промисловости. Зарплата робітників наших підприємств так само значно зросла. Великі успіхи Харківщина має в галузі зменшення собівартости продукції та відпускних цін. Проте в де-яких підприємствах, як заводи ДЕЗ та Канатка, досягнення ще надзвичайно малі. Найбільше зниження цін здійснено текстильною і швейною промисловістю.

На капітальне будівництво й раціоналізацію виробництва промисловости Харківщини витрачено близько 30 млн. крб. Далі тов. Буценко подав докладний перелік робіт капітального характера на наших підприємствах. Щодо місцевої промисловости, то вона до 28 року збільшилась в два рази і має нині 65 підприємств (було 35). Число робітників у ній збільшилось з 9 до 15 тис., а гуртова продукція з 41 млн. до 75 млн. крб.

Здійснюючи постанову ювілейної сесії ЦВК про перехід підприємств на скорочений робочий день, Окрвиконком вже завів 7-ми годинний день на 2-х тютюнових фабриках, картонажній, центральній механічній майстерні тютюнтресту, велозаводі, а з травня і на великому заводі «Серп і Молот». Крім того, з травня на 7-ми годинний робочий день переходять 7 підприємств з 9.500 робітниками, а протягом п'ятьох років перейдуть на скорочений день всі підприємства.

Порівнюючи з минулим роком, зростання безробіття в окрузі не таке велике і коли число безробітних збільшується, то це головно через те, що безробітні прибувають до Харкова з інших округ. На боротьбу з безробіттям витрачається великі кошти.

В 28 р. Харківщина виробила цукру 4.500 тис. пуд. на 42 міл. крб., а на 1933 р. має збільшити його продукцію майже в два рази. Протягом п'ятьох років запроєктовано побудувати дві нових цукроварні. Окрвиконком сподівається так само пустити рафінадний завод у Харкові. Разом з розвитком цукроварень збільшуватиметься питома вага радгоспів, що взагалі відограють величезну ролю в роботі цукроварень.

С.-господарство поліпшилось

Само собою ввесь час ми прагнули і далі наступати на капіталістичні і глитайські елементи міста й села, усуспільнювати роспорошені бідняцько-середняцькі господарства, організовувати нові колективи, артілі та комуни. Невпинно ми продовжували підносити сільське господарство округи, особливо господарства бідноти і дбали за дальше поліпшення якости засівплощі, скотарства і за землевпорядження. Особливу увагу Окрвиконком звернув на потребу дальшого розвитку кооперування села, розвиток с.-г. виробничої кооперації та на допомогу маломіцним і середняцьким індивідуальним господарствам. На цих елементах ми базували свою роботу. Певні успіхи, зазначає тов. Буценко, є в справі поліпшення сільського господарства. Гуртова продукція його в 28 р. досягла 128 міл. крб., а засівна площа збільшилась з 646 тис. дес. в 26 р. до 674 тис. дес. в 27 р. За планом на цей рік засівна площа збільшується до 715 тис. дес., себ-то на 10% проти минулого року. Це робиться через ламання толоки. Не менше 25% селянства взялося за його і це величезне революційне досягнення, бо ламання толоки є ламанням вікових традицій.

Зріс кредит в сільському господарстві, товарні культури, скотарство. Щодо землеустрою, то в 27 р. впорядковано майже 96 тис. дес., а в 28 р. близько 134 тис. дес. В цьому році передбачено впорядкувати 180 тис. дес.. Це лише площа земель селянського користування.

Тов. Буценко докладно зупинився на величезній допомозі, що її подає Окрвиконком бідноті і взагалі селянству, що дало певні результати сприятливого характеру.

Щодо підвищення врожайности, то в цьому зроблено так само чимало. Насамперед відбулася у великих розмірах пояснювальна робота і слід сказати, що населення сприятливо ставиться до всіх заходів у справі підвищення врожайности.

Всі сільради повинні мати бюджети

Зупиняючись на бюджеті тов. Буценко підкреслює, що він рік-у-рік зростає і це зростання є цілком реальне. Разом з ним ростуть і зміцнюються районні і сільські бюджети. На Харківщині самостійні бюджети мають 96 сільрад з 416. Це мало, бо Х-й всеукраїнський з'їзд доручив, щоб бюджети мали всі сільради. Ми вимагатимемо від райвиконкомів, щоб вони звертали увагу на поширене утворення сільських бюджетів, бо це дає можливість виявляти сільським радам більшу ініціятиву і самодіяльність.

Докладно промовець зупиняється на справі ліквідації неписьменности, охопленні школами населення, ліквідації безпритульности та інших важливих питаннях життя округи. Він підкреслив, що в галузі українізації апарату ще треба багато зробити і окружний з'їзд рад повинен звернути на це увагу, а делегати на місцях—подбати про поліпшення стану українізації. Говорячи про стан охорони народнього здоров'я тов. Буценко зазначає, що хоч там і є значні досягнення, але треба цю справу ще більше розгорнути і притягти до неї ініціятиву громадських організацій.

Довше зупиняється докладач на справі соціяльного забезпечення, боротьбі з бюрократизмом, кампанії самооподаткування, зниженні адміністративно-господарських витрат і хлібозаготівлі.

Звертаючись до делегатів він просить **не тільки ухвалити резолюцію про хлібозаготівлі, а після засівкампанії максимальну увагу звернути на виконання річного плану хлібозаготівель, бо від цього залежить нормальна робота у справі розгортання продуктивних сил нашої країни.**

П'ятирічний план округи

Нарешті про п'ятирічний план. Ми ставимо за завдання збільшити випуск продукції нашої союзної промисловости зокрема ХПЗ протягом п'ятирічки на 230%, ДЕЗ'і—500%, «Серп і Молоті»—400% і т. д. Робоча сила збільшиться до 175%, а витрати на капітальні роботи до 74 млн. крб. В місцевій промисловості гуртову продукцію передбачено збільшити на 242%, собівартість зменшити на 32%, а робочу силу збільшити на 63%. Що до сільського господарства, то ми повинні за п'ятирічку остаточно здійснити землевпорядження, чверть площі колективізувати і до 30% бідняцьких і середняцьких індивідуальних господарств об'єднати в колективи.

Зміцнити й збільшити досягнення за допомогою широких мас

Закінчуючи свою промову, тов. Буценко зазначає, що в роботі Окрвиконкому є певні дефекти, але досягнення він має величезні. Ці досягнення за допомогою, активною допомогою роб.-сел. мас ми зможемо збільшити і зміцнити. З'їзд повинен, даючи оцінку роботі Окрвиконкому, накреслити нові шляхи нашого будівництва і вирішення проблеми культурної революції в нашій окрузі. Новому складові Окрвиконкому з'їзд від імени всього суспільства Харківщини хай дасть наказа здійснювати все, що з'їзд накреслює. Ми всі: ради, суспільство, пролетарі, селяне і трудяща інтелігенція всіма силами допомагатимемо виконувати цю роботу.

Міліони робітників виступили на соціялістичне змагання

Промплан промисловости базується на цілком реальних можливостях,—Деяке недовиконання їх—наслідок кепської організації праці й виробництва та занепаду трудової дисципліни.—Міліони робітників фабрик, заводів і копалень вийшли на соціялістичне змагання, на боротьбу з прогулами, браком, простоями, щоб повнотою виконати завдання промисловости в цьому році

„Серп і Молот" на 7-годинний

В квітні місяці цього року, на кол. завод «Гельферих Саде»,—теперішній «Серп і Молот»—завітав інкогніто один з старих акціонерів заводу, учасник останньої промислової англійської делегації. Прізвище його —кажуть серпівці—ми не пам'ятаємо, але він сам признався, що колись «хазяйнував» на заводі. Коли він попав на завод, то зразу отетерів і довго не міг нічого сказати. Невідомо, тільки від чого—чи від успіхів нашої роботи чи від невимовного жалю за навіки втраченим заводом. Так довго стояв він на одному місці, а потім пройшовся по цехах. Він сподівався зустрінути руїни, а справді побачив поповнений і реконструйований велетень-завод.

І справді, хто пам'ятає завод «Гельферих Саде», з його маленькими цехами з 1.800 робітниками, з річним виробництвом ріжних с.-г. машин на 3.125 тис. крб., той не може надивуватися, що Жовтень дав цьому заводові. Напівкустарний с.-г. машинобудівельний завод, став тепер одним з могутніх рушил перебудови сільського господарства на соціялістичних засадах. Не тільки назовні змінилась фізіономія заводу, бо побудовано низку нових цехів, але ще більша революція сталась у галузі техніки самого виробництва. **Молотарки власної конструкції заводу одержали першу премію на міжнародній Смирненській виставці,** його борони, сортировки, фухтелі користуються великим попитом у всіх районах радянського Союзу.

Про це слід сьогодні нагадати, бо **після травневих свят цехи заводу один за другим переходять на скорочений 7-ми годин. робочий день.**

Що сталось на заводі від часу Жовтневої революції? На відбудову, перебудову і нові цехи на заводі витрачено за останні 5 років понад 6.650 тис. крб. Завод має новий ливарний цех, з цього року починається будування нового великого цеху для виробництва тракторних молотарок, відбудовано слюсарно-збиральний цех, кол. ливарний цех пристосовано після перебудови під ковальський цех. На заводі побудовано декілька допоміжних цехів, і взагалі відновлено грунтовно низку старих заводських будівель. В ковальсько-боронному цехові встановлено новий удосконалений конвеєр, що кожної хвилини випускає одну борону. В ливарному цехові почав у цьому році працювати перший в Союзі ливарно-формувальний конвеєр. Недавно завод почав вживати для офарбування механічний оприскувач.

Разом з відбудовою заводу йшло швидке зростання його гуртової продукції. Ще перед війною завод виробляв 125 ріжних с.-г. машин на загальну суму 3.125 тис. крб.,—тепер його виробництво досягло 20.748 тис. крб., себ-то майже в 7 раз більше. Завод спеціялізував своє виробництво на 12 с.-г. машинах. В кінці п'ятиріччя завод вироблятиме машин на суму 56 міл. крб., а за останнім варіянтом на суму 75 міл. крб.

З року в рік зростала заводська робоча сила. Сьогодні завод має 3.655 робітників, — у 2 рази ніж у передвоєнний час. Продуктивність праці робітників, що перед війною складала на одного робітника 144 крб. 67 коп., сьогодні досягла 432 крб. 22 коп., себ-то в 3 рази більше. Заробіток робітника досягає нині 101 крб. 28 коп., майже в 3 рази більше, ніж перед війною.

З переходом на 7-ми годинний день, загальна кількість робочого часу скорочується на 12%. Щоб не зменшувалося виробництво заводу, не підупала продуктивність праці, заводська виробнича конференція одноголосно постановляє: «виконати на всі 100% виробничу програму, збільшити продуктивність на 26,2%, провести здешевлення собівартости машин у цьому році не менш, як на 7,75%». Ми певні, що цю обіцянку серпівці повнотою виконають. На приготування заводських цехів до виробничої праці в нових умовах витрачено 490 тис. крб. На заводі проведено і провадиться низку раціоналізаторських заходів, що сприятимуть збільшенню продуктивности праці. Фотографія робочого дня робітника виявила, що на здачу нарядів і інструментів зайво витрачається 3,7% робочого дня, на несвоєчасний прихід на роботу і її закінчення 7,09%. Взагалі робочий день використовується доцільно робітниками тільки на 82,2%. Отже, резерви для піднесення продуктивности праці ще чималі.

Число робітників після переходу на скорочений день залишається те саме, робочі зміни працюватимуть по старому, в ливарному—3 зміни, в малярному цехові—одна зміна та по інших цехах—одна зміна. Цехи переходять на 7-ми годинний не зразу, а поступово. Після травневих свят першим переходить на скорочений день слюсарно-збиральний цех, до 20 травня—ковальський, 3 червня—ливарний, 17 червня—столярний і механічний і на останку всі інші допоміжні цехи.

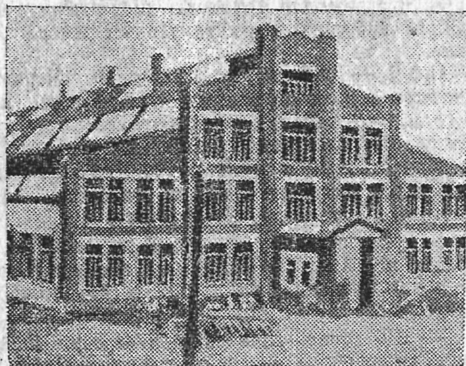

Новий ливарний цех

На заводі організовано після оголошення соціялістичного змагання 29 ударних бригад. За короткий час їхньої енергічної праці в цехах спостерігається величезне зрушення. Число прогулів по неважливих причинах зменшилось у квітні до 0,92% проти середнього числа, що було в першому півріччі цього року—1,77%. Загальні збори робітників ухвалили—з переходом на 7-ми годинний не може бути ні одного прогульника на заводі. Від 11 ударних бригад одержано прохання переглянути виробничі розцінки і зменшити їх. Завод викликав на соціялістичне змагання Зінов'ївський завод «Червона Зірка» і Люборецький с.-г. машинобудівельний завод в РСФРР. Цими днями з робітниками цього заводу буде підписано взаємну політичну угоду на повне виконання виробничої програми.

Молотарка премійована на міжнародній виставці

Ми переходимо,—кажуть робітники, на 7-ми годинний з повною надією, що всі труднощі переборемо. Цех з цехом змагається на найкращу роботу, ударники йдуть попереду, показуючи приклад для всіх інших робітників. У ковальсько-боронному цехові група робітників, що виробляла в день 2.800 залізних штаб, тепер виробляє 3.200. Чотири робітничі бригади, що працювали раніш по 6 чол. подали прохання до адміністрації перевести по 2 чол. з бригади на інші роботи, зобов'язуючись виконувати всі старі норми. Організований штаб соціялістичного змагання сповіщає щоденно робітників, що зробив кожний цех за день, щоб таким чином відсталих підтягати. Випадки пиянства, зовсім припинились, зменшилось до мінімума число симулянтів і прогульників.

Вільну годину,—кажуть серпівці, ми використаємо як найдоцільніше, щоб як найскоріше піднести фахову кваліфікацію, та політичну свідомість. Підчас відпочинку завком організує лекції, доклади, гуртки і розвиватиме фізкультуру.

П. Крив.

За здоровий виробничий режим на підприємствах

Заклик ВУРПС і ВРНГ України

ВУРПС і ВРНГ звернулися до всіх професійних і господарчих організацій України з листом про чергові завдання, що стоять перед промисловістю.

В листі вказується, що кон'юнктурні відомості про роботу промисловости в першому півріччі свідчать про те, що завдання в галузі піднесення продуктивности праці та зменшення собівартости продукції не виконані. Тим часом, ряд вельми серйозних обслідів проведених, безпосередньо, на самих підприємствах, показують, що промплан на 1928—29 рік—цілком реальний. Отже, деяке недовиконання плану слід пояснити все ще кепською організацією праці та виробництва й занепадом трудової дисципліни.

У звязку з цим, ВУРПС і ВРНГ ставлять перед професійними й господарчими організаціями ряд практичних завдань, розв'язання яких дозволить з успіхом виконати в цьому році промплан повнотою.

Насамперед, треба рішуче поставити питання про піднесення трудової дисципліни. ВУРПС і ВРНГ рекомендують утворити в цехах ініціятивні групи робітників для боротьби з прогулами, хуліганством та розхлябаністю. На підприємствах, де особливо негаразд з трудовою дисципліною, треба організувати тимчасові контрольні комісії, щоб опрацьовувати конкретні заходи до посилення дисципліни. До злісних прогульників, шкідників та хуліганів треба застосувати рішучих заходів впливу аж до відмови їм в обороні, як у КРК, так і в судових органах. Робітничі частини КРК повинні твердо керуватися табелем покарань і підтримувати всі пропозиції адміністрації, скеровані на посилення трудової дисципліни та звільнення осіб, що злісно й систематично порушують правила внутрішнього розпорядку.

Низові профосередки повинні всіляко підтримувати адміністрацію, коли вона встановлює здоровий виробничий режим на підприємстві. В той же час, фабзавмісцкомам пропонується вжити заходів до оборони робітників і службовців, бо можливі окремі перекручення, спроби звести особисті рахунки й т. і.

Треба також вимагати від адміністрації точного й невхильного додержання колективного договору, особливо в частині поліпшення охорони праці, своєчасного постачання робітникам спецодягу й т. і.

ВУРПС і ВРНГ рекомендують усім місцевим організаціям добиватися скорочення, а там, де це можливо, повного припинення продажу спиртних напоїв. Поруч цього треба вжити заходів до організації сітки чайних, особливо в промислових районах, а також до впорядкування руху поїздів і автобусів, що перевозять робітників на підприємства.

Великого значення надають ВУРПС і ВРНГ здійсненню ряду заходів в галузі культурно-освітньої та виховної роботи.

Низові профорганізації повинні перенести центр ваги всієї своєї роботи до казарм та гуртожитків і організувати в усіх клубах двозмінну роботу. Особливу увагу треба звернути на обслуговування робітників, що живуть на селі.

Спілкову культроботу треба також використати й для морального впливу на прогульників. Для цього бажана організація показових судів, скликання спеціяльних зборів прогульників і т. і.

Наприкінці ВУРПС і ВРНГ намічають ряд питань, що їх треба опрацювати найближчим часом на виробничих нарадах.

Зокрема, треба опрацювати питання про зменшення цехових накладних видатків, підвищення ефективности устаткування, ущільнення робітного часу, найдоцільнішу організацію складського господарства, усунення браку та простоїв, поліпшення технічного нормування й т. і.

ВУРПС і ВРНГ уважають за цілком доцільне організувати систематичні виробничі переклики між окремими підприємствами для обміну досвідом та пристосування раціоналізаторських заходів, що дали на тих чи інших підприємствах певний ефект.

Умови змагання ДЕЗ'івців з „Електросилою"

День 1-го травня для робітників ДЕЗ'у — початок змагання з великим заводом «Електросила» в Ленінграді. Колектив «Електросили» викликав на змагання ДЕЗ. В листі «Електросили» відзначається умови змагання:

Перевищити виробничу програму біжучого року на 5%;

— Підвищити випуск на одного робітника на 22,9% проти минулого року;

— Здійснити намічений перегляд норм виробки.

— Скоротити збитки від браку не менше, ніж на 25%;

— Знизити процент прогулів до 0,5%, знизити простої до 0,5%, зменшити вдвоє надурочні години;

— Приступити до поступового переходу цехів на госпрозрахунок;

— Розробити та здійснити заходи до заміни кольорових металів чорними, імпортних матеріялів—внутрішніми, дорогих матеріялів —дешевими;

— Зменшити втроє процент прострочених замовлень, щоб вони до 1-го жовтня складали не більше 2%;

— Вдосконалити апарат управління, поліпшити звітність, прискорити обіговість коштів (з 7¾ міс. до 6 міс.).

Виклик «Електросили» робітники ДЕЗ'у прийняли. Змагання починається. І треба сказати, що ДЕЗ'івцям доведеться багато попрацювати, щоб виконати умови «Електросили».

Ось кілька фактів. В обрубній майстерні, з вини заливщиків, 75% полозків вивезені, як брак.

ДЕЗ мав виконати для сталеливарного цеху ХПЗ 7 шт. електромоторів до початку 1928-29 р.; всі потрібні механізми ХПЗ вже давно виробив, але **ДЕЗ затримує виконання замовлення, а нині обіцяє виконати його тільки до початку 1929-30 р.** Через неакуратність ДЕЗ'у ХПЗ зазнав збитків **на 17 тис. крб.,** і крім того—зривається робота сталеливарного цеху.

Прогули і низька трудова дисципліна стали повсякденним явищем: не дурно заводська газета «Генератор» кричить: Караул, рятуйте! Особливо в ПКЧ (цех виробництва кріпіжних частин) спостерігається багато запізнень, прогулів, свавільних уходів з роботи то-що.

Отже ДЕЗ'івцям треба багато попрацювати, щоб вийти переможцем із змагань. І ця велика праця вже почалася.

Виклики окремих цехів, широко розвинена агітаційно-політична робота, посилення роботи виробничих комісій і нарад по цехах, — все це вже дає свої наслідки. Кожний цех вивчає особливості свого виробництва, виявляє дефекти, узькі місця то-що, накреслює плани поліпшення виробничої роботи.

Прогульникам оголошено жорстоку війну; таку ж війну ведуть з недбайливими робітниками та невдалими господарниками, що припускають хиби в роботі. Навколо питання про соціялістичне змагання і нещадну війну дефектам виробництва організовано вже робітничу масу.

В соціялістичний похід на ДЕЗ'і вже рушили маси. День 1-го травня—початок цього великого походу.

Організація великих птахівничих ферм на Україні

На протязі найближчих 5 років Наркомзем гадає організувати на Україні 30 великих птахівничих ферм промислового характеру. Ці ферми організують для того, щоб задовольнити потреби великих центрів України на продукти птахівництва.

Спроб організації таких великих ферм на Україні покищо немає. Тому, Наркомзем підходить до цієї роботи з деякою обережністю й на найближчі роки намічає організувати ферми тільки в районі Харкова, Одеси, Київа та Дніпропетровського.

Поблизу кожного з цих центрів буде організована одна промислова ферма на 10.000 птиць, що зможе викинути на ринок до 7.000 вагонів яєць щороку. Організація цих ферм передбачається покласти на спеціяльні комуни та робітничу кооперацію. В Київі вже почалася організація такої ферми. Для цього утворено спеціяльну комуну з робітників емігрантів, знайомих з птахівництвом. Для ферми відведено площу в 53 гектари.

Поруч організації великих промислових птахівничих ферм, Наркомзем гадає утворити ряд птахівничих господарств при теперішніх колективних об'єднаннях. У Харківському та Київському районах намічається організувати по 100 таких господарств, в Одеському — 80 і в Дніпропетровському — 50.

Кожне з них зможе дати щороку до 100 вагонів яєць.

З сьогоднішнього дня переходимо на 7-ми годинний робочий день

Сьогодні переходить на 7-ми годинний робочий день Зінов'ївський машинобудівельний завод ім. Петровського. Це один з місцевих невеликих заводів, приєднаних недавно до Укртрестсельмашу, що на протязі останніх років значно розвинув своє виробництво. В цьому році завод виробляє 50 тис. лобогрійок на загальну суму 11,2 міл. крб. На заводі працює біля тисячі роб. В останні роки на заводі проведено раціоналізацію виробництва, багато допоміжних робіт механізовано. В майбутньому завод вироблятиме крім лобогрійок, ще деякі с.-г. машини. З переходом на 7-ми годинний день цього заводу, а також «Комунара», «Серп і Молот», буде переведено на скорочений день 40% всіх робітників с.-г. машинобудівельних заводів України.

До міжнародного пролетарського свята пристосовано також перехід на 7-ми годинний другого, після Дніпропетровського заводу ім. Петровського, металургічного заводу в Дружківці. На свято виїжджають представники профсоюзів, металістів та правління Південсталі.

Президія ВУЦВК

Поліпшити стан пролетарського студентства

Президія ВУЦВК заслухала доклад тов. **Лісовика,** голови урядової комісії, що їй ВУЦВК доручив обслідувати стан пролетарського студентства. Президія доклад комісії взяла до відому, визнавши, що житлові умови пролетарського студентства надзвичайно тяжкі. Президія ухвалила вжити негайних заходів, щоб поліпшити житлові умови пролетарського студентства.

Висновки і пропозиції комісії, що обслідувала стан і побут студентства, Президія ВУЦВК постановила передати УЕН, доручивши їй протягом двох місяців вжити потрібних заходів у справі поліпшення стану студентства й дати звіт про це перед Президією.

Всі асигнування за центральним і децентралізованим бюджетом за постановою Президії ВУЦВК слід використати на житлобудівництво для пролетарського студентства в наступному будівельному сезоні.

Президія зобов'язала окрвиконкоми взяти участь у житлобудівництві для потреб пролетарського студентства в половинному розмірі асигнувань.

Щоб забезпечити вчасне побудування нових інтернатів для студентства, Президія запропонувала Наркомфінові УСРР асигнувати призначені за бюджетом Наркомосвіти кошти на будування студентських інтернатів протягом III-го кварталу цього року. Так само окрвиконкомам доручено в згоді з цією постановою вчасно асигнувати кошти на будування та заборонено їм змінювати розміри цих асигнувань і передавати їх на інше призначення.

В президії ЦКНС

Біднота поширює буряксосіяння

Президія ЦКНС заслухала доклад Буряксспілки про роботу сільських буряківничих кооперативних товариств. Докладач повідомив, що за останній рік різко збільшилася питома вага незаможницьких господарств у буряксосіянні. Коли 1927 року бідняцькі господарства в загальній масі господарств, що культивують буряк, становили 32%, то в 1928 році ця кількість зросла до 69%.

Таке величезне збільшення засівів буряку біднотою було безпосереднім результатом широкої допомоги, що її подали бідноті, як держава, так і кооперація. Дуже полегшено також умови кооперування бідноти.

Президія ЦКНС відзначила наявність безперечних досягнень у галузі розвитку бідняцького буряксосіяння, але констатувала, що площа клину під буряком тільки на 33% складається з бідняцьких засівів. Бідноту не досить притягнено до бурякової кооперації; вона становить тільки 37% загального числа кооперованих господарств.

Президія ЦКНС констатувала також млявість агрономічного керовництва з боку Буряксспілки бідняцькими господарствами, що сіють буряк. Ухвалено здійснити в усіх районах буряксосіяння широку кампанію притягнення бідняцьких господарств до бурякової кооперації. Комнезамам запропоновано всебічно сприяти усуспільненню засівів буряку та утворенню спеціяльних колективів із незаможників. ЦКНС поставив перед усіма сільськими комнезамами завдання значно поширити біжучого року засівну площу буряку. Особливу увагу треба звернути на кооперування бідноти та повне використання виділеного для цього спеціяльного фонду. Перед Буряксспілкою поставлено питання посилити агрономічне обслуговування бідняцьких та колективних господарств, що сіють буряк.

Проблеми народнього харчування

Пленум НТР харчової промисловости

(Доклад проф. Палладіна).

[Пр]облема народнього харчування в радянських умовах має величезне значіння як один з важливіших чинників виховання здорового й енергічного людського покоління і як одна з важливих проблем дальшого розвитку харчової промисловости. Адже ж від того, з чого складатиметься харчування, скільки в наших харчах вміщуватиметься калорій залежить наша життьова енергія. Факти стверджують, що в харчуванні величезну ролю відограє не так кількість як його якість. Буває, що ми їмо багато харчів, але організмові вони не дають користи. Біохемія і фізіологія харчування вказують на те, що кількість потрібних харчових калорій залежить від професії людини, від її віку та статі. Для харчування людини молодого віку потрібно не менше 2,5 тис. калорій, середнього віку—3-4 тис. калорій, і т. ін.

Не маловажну ролю в харчуванню відограє, в якому вигляді даватимуться для людського організму ці калорії. Наші харчі ні в якому разі не можуть складатись тільки з одної будь якої групи харчових речовин, вона мусить мати в собі білки, вуглеводи, жири, мінеральні речовини і, нарешті, вітаміни.

Розмір білкових речовин у харчах не може зменшуватись нижче так званого білкового мінімума, себ-то людина мусить обов'язково споживати на добу не менше 70—75 грам білка. Ці білки вміщуються в ріжних харчових продуктах не в однаковій мірі і мають надто ріжноманітну біологічну цінність. Як що бракує цих речовин у людському організмі, людина поволі вибивається з сил і може навіть вмерти.

Особливу ролю в нашому харчуванні відограють вітаміни, азотисті речовини, що впливають на зростання людини, обмін речовин, захорування розмноження і т. ін. Вивчення їх поки що не закінчено, біохемія не знає ще досі їхньої хемічної природи і структури.

Біохемія вивчила, що в кожному харчовому продукті є той чи інший вітамін в неодинаковому розмірі. Виробляючи ті чи інші харчові продукти, промисловість зовсім не дбає, щоб зберегти ці вітаміни, конче потрібні для нашого організму, а свідомо чи несвідомо їх руйнує. Не дивно тому, що споживання багатьох продуктів для організму не приносить належної користи. Отже, перше чого слід вимагати від харчової промисловости і від організаторів народнього харчування—це, щоб вони, використовуючи здобутки науково-дослідницької праці біохемії і спираючись на наукові засади правильно будовали харчові раціони.

Вивчення вітамінів у харчах почалось не так давно і про них мало хто і знає. Проф. Палладін—директор Українського Біохемічного Інституту зробив у цій справі надто цікавий доклад на пленумі науково-технічної ради харчової промисловости, що відбувся цими днями в Харкові.

Біохемія виявила поки п'ять вітамінів, що їх вона називає початковими буквами латинського альфабету: А, В, С, Д, Е.

Вітамін «А» більш усього буває в зелених овочах—баклажанах, яблуках, в насінні деяких рослин, в жирах молока, в яєчному жовткові, в транові (рибій жир), зовсім його немає в свинячому смальці, і надто мало в чорному хлібі та бобах.

Вітамін «В», так званий водний, від того, що росчиняється в воді. Його можна знайти більш усього в свіжому м'ясі, менш усього в рижові. Противоцинготний вітамін «С» є в капусті, овочах, буряковї, салаті, фруктах, молоці та яйцях. Здебільшого він зовсім руйнується підчас сушіння овочей. Антирахітний вітамін «Д» буває в зелених частинах рослин, свіжих фруктах та в транові. Кількість його в продуктах збільшується при освітлені їх ультра-фіолетовим промінням. Присутність цього вітаміна конче потрібна, бо в противному разі людина починає хоріти цингою. Найменше вивчений останній вітамін «Е» так званий вітамін розмноження, але наявність його в продуктах—факт незаперечний.

Всі ці здобутки біохемії треба обов'язково мати на увазі в дальшому розвиткові народнього харчування. Дуже бажано через те найщільніше наблизити до харчової промисловости діяльність українського біохемічного інституту, що утворює можливість краще, здоровіше і безумовно дешевше організувати народнє харчування.

Продовжено строк контрактації

У звязку з пізньою весною та деякою затримкою засівного періоду, Рада Народніх Комісарів дозволила продовжити строк контрактації всіх культур до 15-го травня цього року.

„Більше не будемо прогульниками"

Фабрика «Червона нитка» може пишатися безумовними досягненнями: пляни зниження собівартости продукції виконало навіть з перевищенням, колектив робітників цілком здоровий, добре розуміє завдання боротьби з прогулами й порушенням трудлисципліни, але...

— і на «Червоній нитці» не все гаразд.

Досить сказати хоча б те, що **фабрика примушена тримати позаштатно 40—50 чол. робітників, що заступають прогульників і тих, що не вийшли на роботу.** А ця цифра складає близько **10%** всіх робітників фабрики.

Особливо погано працюють робітники **Гриневицький, Шевченко, Поздлевич і Айзенберг.** Перші 3—старі робітники, з великим виробничим стажем, останній Айзенберг—молодий юнак 20 років, що перед ним відкриваються великі перспективи «видвиженства», але про всіх них погана слава йде по заводу:

— **Піячать, прогулюють, завжди запізнюються, неуважно відносяться до устаткування.**

***

Громадський суд, влаштований над цими 4-ма прогульниками, показав, що питання про підвищення трудової дисципліни вже давно наболіло в робітників «Червоної нитки».

Судді — свої ж робітники з «Червоної нитки» під головуванням **т. Бакуліна** (нарсуддя 9-го району) виявляють загальну картину трудової дисципліни на фабриці, як відбивається прогульництво на виконанні виробничих програм, а також як ставляться підсудні до своєї роботи.

— Гриневицький ставиться до своїх обов'язків недбайливо,—каже акт обвинувачення. —починаючи з жовтня 1927 р. не вийшов і «прогуляв» 21½ днів, мав 2 догани.

— Ще гірше—Шевченко: з березня 1928 р. він «прохворів» 81 день та «прогуляв» 13 днів. Мав 4 догани і за недбайливе відношення до своїх обов'язків був переведений в мол. чистильщики. Обидва робітники піячать.

Поздлевич—«прохворів» 24 дні, прогуляв тільки 3 дні, мав догану за піяцтво і був переведений в мол. чистильники.

Айзенберг—прохворів 22½ дні, прогуляв 2 дні, часто запізнюється на роботу, мав 4 догани; не зважаючи на молоді роки—піячить. Слід додати ще й те, що він вилаяв майстра, коли той вказав йому на погану роботу, хоча робота і справді була погана.

Цікаво зазначити, що всі вони цураються громадської роботи. **Всі вони не беруть участи у профроботі—в фабкомі та його комісіях, профроботою не цікавляться, в громадських організаціях не працюють,**—свідчить довідка фабзавкома.

***

На суді не тільки потвердилися всі ці факти, але ще виявилося, що **де-хто з робітників спробував приховати хоробливі явища на фабриці.**

Поодинокі старі робітники додержувалися «традицій» минулого — вимагали «магарича», примушували молодь піячити гоцо.

— Коли я вступив до фабрики,—розповідає т. Брук (нині зав. ЕКО Журавлівського райкому комсомолу), **то де-які старі робітники примушували мене «поставити магарич», себ-то влаштувати п'янку; я й сам почав піячити, хоча мені було 16 років. Тільки комсомол витяг мене з того багна, що в ньому я опинився.**

В диспуті, що був організований після суду, виступало 14 робітників, директор фабрики та інші. Всі вони гостро засуджували прогульників, що зривають трудову дисципліну і навіть є небезпечними для устаткування.

— **Хтось залишив в імпортних машинах залізо і це загрожувало повним зіпсуванням цим машинам.**

Характерно, що самі прогульники гостро засуджували свої вчинки і обіцяли виправитися.

— Ви мене осудили, **а я сам себе ще більше засудив,**—каже підсудний Шевченко.

І решта підсудних обіцяла виправитися, прохали, щоб їх втягли в громадську роботу, допомогли стати чесними робітниками.

Суд визнав усіх обвинувачених за винних і ухвалив зняти їх з роботи. Але, вважаючи на їх довгочасний виробничий стаж та обіцянку виправитися, ухвалив вважати присуд за умовний. Випробувальний термін — 6 місяців.

Одночасно суд відзначив, що на фабриці окремі робітники приходять п'яні на роботу, інші робітники це приховують, а тих, що повідомляють про це адміністрацію, називають «шпиками» та ображають їх. ФЗК, адміністрація та громадські організації повинні посилити увагу до питань підвищення трудової дисципліни.

Відзначено також, що **адміністрація не досить використувала надані їй законом права дисциплінарної боротьби з прогулами та зривом трудової дисципліни.**

Робітнича авдиторія цілком схвалила цей присуд.

Г. Абр.

Організація секції повітряного права ТДО Авіяхему

Цими днями відбулися організаційні збори секції повітряного права всеукраїнського ТДО-Авіяхему. На засіданні заст. голови секції повітряного права всесоюзної ради ТДО-Авіяхему проф. **Сабанін** зробив доповідь на тему: «Політично-правна підготовка імперіялістичних воєн буржуазією». У доповіді охарактеризовано боротьбу буржуазних держав за право на повітря і повітроплавство. Доповідач пояснив, що під прикриттям повітряно-правних норм, буржуазія готується до війни.

Далі з доповіддю про повітряний імперіялізм виступив проф. **Величко.** Високий прогрес авіяційної техніки,—сказав тов. Величко, створив з авіяції могутнє знаряддя імперіялістичної політики. Між імперіялістичними державами нині точиться уперта боротьба за володіння повітряними шляхами. Повторюється картина боротьби імперіялістів за моря і залізничі шляхи. Авіяція дає також імперіялістам можливість спростити і здешевити систему панування над колоніяльними народами. Повстання, що були останнім часом у колоніях, придушено переважно за допомогою авіяції. За допомогою авіяції придушено повстання вахабітів в Арабії, повстання в Геджасі, Ірані та по інших місцях.

Далі проф. Величко зазначив, що завданням повітряно-правної секції ТДО-Авіяхему має бути—пояснювати трудящим масам Радянського Союзу величезну вагу авіяції в боротьбі із світовим імперіялізмом і т. інш. Разом з тим секція повинна притягти увагу радянської суспільности до питань повітряного права, міжнародніх конвенцій, договорів, а також до питань, зв'язаних з п'ятирічним пляном експлоатації і розвитку цивільної авіяції.

На засіданні обрано президію секції в складі 9-х чол. До президії увійшли т.т.: проф. **Величко** (ректор ІНГ), проф. **Гладстерн** (ІНГ), проф. Корецький (ІНГ), генеральний секретар всеукради ТДО-Авіяхему т. **Ільїнський,** голова Укрповітрошляху **І. І. Касяненко, Баар** (УВО), **Фельдман** (ТДО-Авіяхем), **Кузьмич** (студент ІНГ), і **Вишемирський** (Укрповітрошлях).

Перша машинотракторна станція Цукротресту

Харківський відділ Цукротресту організує при Первухінському комбінаті першу машинотракторну станцію тресту. Станція обслуговуватиме покищо два села в Богодухівському районі — Крючик і Павлівку. В цьому районі дуже розвинуто селянське буряксосіяння. Загальна площа орної землі складатиме 2.000 гектарів. Станція працюватиме на договірних умовах з місцевими земельними громадами, причому до угоди включатиметься зобов'язання звести селянські землі в один масив. За виконану роботу оплачуватиметься натурою (буряком). Селянство дає всю робочу силу й трактористів.

Відділ уже виділив 8 тракторів «Інтернаціонал» з причіпними знаряддями для організації тракторної колони, що обслуговуватиме ці села. Тепер Цукротрест звернувся до Наркомзему з проханням відпустити 25 тракторів «Інтернаціонал» зі всіма потрібними причіпними машинами для розвитку роботи станції, що її організується.

ДО ВСІХ ОКР. та РАЙВИКОНКОМІВ

На підставі складеної умови між ДЕРЖВИДАВОМ УКРАЇНИ і ЦЕНТРВИДАВОМ передано МОНОПОЛЬНЕ ПРАВО до ДВУ на постачання Окр. та Райвиконкомів і шкіл за рахунок бюджету підручниками мовами нацмену та наочними приладдями.

Всі договори, підписані з зазначеними установами до цього часу Центрвидавом, передані для виконання ДВУ.

На підставі постанови Комітету в Справах Друку при НКТ встановлена знижка Окр. та Райвиконкомам на підручники для шкіл нацмену 5%.

Списки підручників, що їх затверджено ДКМК надіслані на місця до філій ДВУ.

Всі обіжники дані Центрвидавом до цього часу, з приводу постачання Окр. та Райвиконкомів підручниками, цим анулюються.

ДЕРЖВИДАВ УКРАЇНИ.

ЦЕНТРВИДАВ.

Дружніми міцними колонами сміливо йдімо на аванпости соціялістичного будівництва

Справжня участь справді кооперованих мас забезпечить нам остаточну перемогу

Кооперація, як складова частина народнього господарства, що допомагає будувати нове життя в країні Рад, в день 1-го травня має підсумувати наслідки своєї роботи, показати перед пролетарями всесвіту, що завдання партії й уряду в радянській країні вона виконує повністю і що наслідком її роботи—коріння соціялізму де далі розростається, а маси свідоміше стають до активної участи в збудуванні нового життя.

Коли 10 років тому робітники і селяни ще недовірливо ставилися до кооперації, подекуди ішли до неї під економічним примусом, то зараз вони свідомо йдуть до неї, як до організації, що навчає їх перебудовувати стару систему господарювання на нову, що допомагає їм в матеріяльному і культурно-побутовому відношенні. Кожному біднякові й середнякові зараз стало вже ясно, що тільки через кооперацію можна поліпшити матеріяльний стан злиденного бідняцько - середняцького господарства, збільшити прибутковість сільського господарства взагалі. Численні заходи, уряду, скеровані на колективізацію сільського господарства, переконують не на словах, а на ділі найвідсталіші групи селян в правдивості політики партії й уряду в галузі реконструкції сільського господарства, в галузі підвищення добробуту трудящих мас, поліпшенні їхнього життя. Аналогічне явище спостерігаємо й у місті, де робітнича, житлова та кустарно-промислова кооперація розгортають величезну роботу, скеровану на витиснення приватника, на краще й дешевше обслуговування пайовика, на колективізацію побуту та підвищення культурного рівня трудящих.

Цілком свідомо йдуть трудящі маси міста й села до кооперації, бо відчувають в ній потребу, переконались, що вона допоможе трудящим позбутися визискування приватника, злиднів, темряви й старого побуту. Той колосальний розмах у роботі кооперації, що його спостерігаємо зараз, цілком і повністю це стверджує. Матеріяли, що їх сьогодні вміщуємо, свідчать про надто бурхливий зріст організаційної та господарської роботи кооперації країни.

За останнє п'ятиріччя сільська споживча кооперація дала зріст кооперування більше ніж на 330 тис. пайовиків, або на 10% рівняючи з даними на 1-X—1928 року. По робітничій кооперації темп кооперування куди скоріший: на той же термін число кооперованих збільшилося на 28,5%. Всього ж спожив. система кооперувала 4,8 міл. чол., що дорівнює 30% дорослого населення країни.

Пайкапітал споживчої системи зріс за останнє п'ятиріччя від 30.536 тис. крб. до 43.032 тис. крб., або на 40,9%. Власні кошти споживчої кооперації систематично зростають, збільшується питома вага їхня в обороті.

Дуже інтенсивно зростає охоплення спож. кооперацією робітничого бюджету. Від 51,9% в 1927 році охоплення робітничого бюджета кооперацією в 1928 році дорівнює 61,7%.

Торговельна сітка споживсистеми зросла від 10.533 крамниць в 1925 році до 22.500 крамниць в 1929 році. Ростуть і кадри робітників прилавку від 30.000 чол. в 1925 році до 41 тис. у 1929 році.

Колосальну роботу розгортає споживча кооперація в галузі капітального будівництва, асигновуючи на неї десятки міліонів крб. Лише на 1929 рік запроєктовано витратити біля 18 млн. крб. на будівництво маслозаводів, фабрик-кухонь, механічних хлібозаводів, холодників, крамниць то-що.

Обороти споживсистеми від 3.008 млн. крб. або 41,7% загальнодержавного обороту країни в 1927-28 році мають зрости в 1928-29 році до 3.594 млн. карб. і складатимуть—41,9% загальнодержавного товарообороту України. За даними п'ятирічки, на 1933 рік вони дорівнюватимуть 7 млрд. крб.

Значно більшу й ширшу роботу в галузі виробничого кооперування розгортає с.-г. кооперація й має величезні успіхи.

На 1-X 1928 року вона кооперувала 3.086 тис. або 59,7% селянських господарств. За даними п'ятирічки, на 1933 рік вона має кооперувати в кредитних т-вах 3.150 тис. селянських господарств і в спеціяльних—6.550.700 господарств. Крім того, за п'ятирічним планом на 1933 рік має збільшитись кількість колективних об'єднань від 12.042, що зараз об'єднують 173.100 селянських господарств та 1.399 тис. гект. землі—до 27.100 колективів, що об'єднуватимуть 1.600 тис. або 30,2% селянських господарств на 9.500 тис. гект. або 25% всієї площі селянського користування. Обороти системи с.-г. кооперації за останній рік зросли від 1.168,4 міл. карб. або від 16,8% всього товарообороту України в 27-28 році до 1.560,1 млн. крб. в 28-29 році, а за п'ятирічним планом у 1933 році вони мають збільшитися до 4.602 млн. крб. або до 31% всього товарообороту країни.

Значні досягнення має с.-г. кооперація і в галузі капітального будівництва. В 1928-29 році система вкладає на це будівництво 14 млн. крб., а впродовж п'ятиріччя ця галузь роботи пошириться так, що вкладення в капітальне будівництво в 1933 році дорівнюватимуть 120.176 тис. крб.

Величезну роботу провадить с.-г. кооперація і в справі підвищення врожайности. Вона створила спеціяльні агрономічні кадри з 2.658 агрономів для обслуговування с.-г. виробництва, вона провадить контрактацію зернових та технічних культур, застосовує нову техніку, поширює угноєння то-що. Бідняцько-середняцьке селянство аж надто зацікавлене цією роботою с.-г. кооперації і охоче бере в ній участь. В 27-28 р. с.-г. система законтрактувала 873.300 гект. ріжних с.-г. культур, а в 28-29 р. контрактацію має бути проведено на площі 4.737 тис. гект. За п'ятирічним планом на 1933 рік вона має законтрактувати вже 12.216 тис. гкт. площі селянського засіву. Одночасно вона широко запроваджує контрактацію худоби, птиці, овочів, городини та іншої с.-г. сировини.

На цій економічній базі споживча і с.-г. системи розгорнули величезну культурновиховну та побутову роботу серед робітників і бідняцько-середняцького селянства. Що-року системи збільшують асигновання до культурно-побутових фондів, поширюють сітку культурнопобутових закладів, збільшують кадри культурних кооператорів. Аналогічну роботу розгортають і кустарнопромислова, житлова та інші галузі кооперації. Все це провадиться з допомогою держави під керівництвом партії. Наслідком цієї роботи маємо **надзвичайну активність робітничо-селянських мас, посилення їхньої участи в соціялістичному будівництві.** Сотні тисяч кращих господарників від робітників та селян, членів кооперації, працюють на керівній і технічній роботі в кооперативному апараті. Численні кампанії, що проведення їх покладається на кооперацію, збуджують активність міліонів рядових членів кооперації. І всі з захопленням виконують доручення, шукаючи найкращих форм і метод кооперативної роботи, прямуючи до здешевлення її та до ліпшого проведення.

Сьогодні кооперація нашої країни сміливо стає в лави пролетарів всесвіту, щоб підсумувати свої досягнення в соціялістичному будівництві, показати трудящим, що вона успішно закладає підвалини соціялізму. І хоч як каркали б вороги з табору капіталізму та їхні прихвостні на штиб лівих і правих ухилистів про неправильність політики ВКП(б) в соціялістичному будівництві, про деградацію сільського господарства то-що, а факти з роботи кооперації країни свідчать **за цілком здоровий і нормальний розвиток та зріст народнього господарства, за активну участь багатоміліонних робітничих і бідняцько-середняцьких мас у перебудові народнього господарства на соціялістичний лад, за правильну політику партії та уряду в будівництві соціялізму.**

З кожним роком, навіть місяцем, наше господарство економічно й технічно широко зростає, сили наші незмірно міцніють, посилюється темп нашого руху від старого життя, від старих капіталістичних форм господарювання до нових соціялістичних, де участь беруть багатоміліонні маси. Сьогодні як ніколи раніше ми можемо сказати, що кооперативне будівництво зараз переходить непосередньо до рук кооперованих мас і що в цій роботі беруть «справжню участь справді кооперовані маси» (Ленін). А тільки така участь і забезпечує нам успішність боротьби з рештками капіталізму, забезпечує прямування до соціялізму.

М. Огурцов.

Село налагоджує кооперативну справу

Ще торік сільська споживча кооперація скерувала свою роботу **на здешевлення обслуговування споживача та раціоналізацію** своєї роботи.

Багато зробили сільські т-ва в справі кооперування та збирання пайових внесків. За минулий рік число пайовиків збільшилося на 911 тис., а процент кооперування сільських господарств підвищився від 41,3% до 54% загальної кількости сільських господарств. За півріччя б. р. кількість пайовиків у сільських т-вах зросла від 3.269 тис. до 3.595 тис. Пайовий капітал т-в, що складав на 1 жовтня 28 року 17,7 міл. крб. на 1 квітня дійшов уже 25,5 міл. крб. Середній пайовий внесок у сільських споживчих т-вах дорівнював на 1 жовтня 28 р. 6 крб. 33 коп., а на 1 квітня біжучого року збільшився до 7 крб. 97 коп.

Зріст пайового капіталу на багато поліпшив фінансове становище сільської кооперації. Одночасно сільські споживчі т-ва проводили значну роботу в галузі збирання авансів та вкладів од населення; суми їх зросли нині більше, ніж до 10 міл. крб.

Власні кошти теж підвищуються в оборотах т-в, і вже на 1 жовтня 28 року доходять 43% всіх коштів у обороті.

Обороти споживчих т-в за минулий рік дорівняли 612 тис. крб., а за перше півріччя біжучого року—270 міл. крб. із фабрикатами та 41,5 міл. крб. із с.-г. продуктами.

Раціоналізаторська робота сільської кооперації виявилася головним чином зниженням цін за рахунок зменшення націнок. Націнки в споживчих т-вах не перевищують 9.5% до собівартости. Зменшилися й видатки—до 6,4% до обороту замість 7,1% у попередньому році. Управлінські видатки т-в за останній рік зменшились від 2,3% до 15% обороту, тим часом, як самі обороти збільшилися на 33.1%. В біжучому році видатки знизяться до 1,48% обороту. Минулий рік сільські т-ва закінчили з чистим зиском 8,896 тис. крб., а власні капітали збільшилися за рахунок зиску на 5,844 тис. крб.

Але в споживчих т-вах є це значні дефекти; це насамперед—рострати. З цим негативним явищем сільська кооперація повинна повести рішучу боротьбу.

Організуючи бідноту, об'єднуючи бідняків і середняків під проводом робітничої класи, посилимо наступ на глитая!

Житло трудящим

Житлова кооперація, що нині об'єднує на Україні понад **70%** націоналізованої житлоплощі, збільшила кооперування населення за час від 1 жовтня 27 року до 1 січня біжучого року з **217** тис. чол. до **250** тис.

Пайовий капітал у системі, що складав на 1 жовтня 27 року **616,7** тис. крб., на 1 січня б. р. дорівняв уже **півтора міліони крб.**, а середній пайовий внесок зріс з **5 крб. 43 коп.** до **6 крб.** Нині заведено 15 карб. пай.

Значну роботу житло-орендна кооперація провела в галузі відбудови житлофонду. Кожний рік витрати кооперації на ремонт збільшуються, а якість ремонтів ліпшає. В 26-27 році кооперація витратила на ремонт **10, 1 міл.** крб., а в 27-28 р.—**12,5 міл.** крб. Біжучого року житлокооперація намічає витратити на ремонти до **15,6 міл.** крб.

Ще більш виразну й показову роботу провела за останні роки житлобудівельна кооперація. Вона почала працювати лише в 24-25 році, коли було витрачено на нове будівництво лише 2,1 міл. крб., а в біжучому році житлокооперація намічає витратити на будівництво **26 міл.** крб. Весь час зростає питома вага житлокооперації в усуспільненому секторові житлобудівництва. Питома вага житлокооперації в житлобудівництві підвищується з 10,3% до 35% в біжучому році.

Цілком уже розвязане питання про постійні джерела організації культфонду житлової кооперації.

Всі житлобудівельні кооперативи повинні з біжучого року витрачати не менше від 5% вартости будівництва на побудування культурно-побутових установ в нових приміщеннях. Житлобудівельні кооперативи, що мають промислові підприємства, повинні відраховувати не менше від 10% чистого зиску на культурнопобутову роботу.

В минулому році житлокооперація побудувала такі культосвітні та побутові установи: було організовано **450** червоних кутків, **320** пунктів ліквідації неписьменності, що охопили понад **10 тис.** неписьменних, **450** стінгазет, **250** дитячих майданчиків, що охопили понад **10 тис.** дітей, а також **50** пралень та громадських їдалень. Розміри цієї роботи майже по всіх галузях в біжучому році поширюються здвічі-втричі, а по деяких і значно більше.

Колективний сектор міцнішає

С.-г. кооперація в галузі колективізації сільського господарства має значні досягнення. Колгоспів на 1 жовтня 28 року було понад 12 тис. **На-весні намічено організувати до 3 тис. нових колективів,** а до початку **1933** року на Україні буде вже 27,1 тис. колгоспів, що охоплюватимуть 9,5 міл. гектарів землі та 30% усіх селянських господарств. Вже в біжучому році намічається підвищити врожай у колгоспах на 15% проти минулого року. На кінець п'ятирічки врожайність намічено збільшити на 55,5%; **це дасть можливість піднести товарність колективного господарства на 52%.** Одночасно звертається також увагу й на посилення неподільних та усуспільнених капіталів колгоспів за рахунок внутрішнього капіталонагромадження та усуспільнення засобів вирібництва індивідуальних господарств. Капіталовкладення по колгоспах за п'ятиріччям намічено довести до 918,5 міл. крб., із них 199,8 міл. крб. припадає на внутрішнє капіталонагромадження колгоспів, 267 міл. крб. на кошти самого населення і 451 міл. на кредити.

За минулий рік с.-г. система кооперувала понад 3 міл. або 59% всіх селянських господарств на Україні. Загальні обороти системи за минулий рік склали понад 1,5 міліярди крб.

Для здійснення завдань, що стоять перед системою с.-г. кооперації потрібно **яко-мога ширше розгорнути культосвітню роботу.** Ця галузь у с.-г. кооперації стоїть не на височині.

Розгорнімо соціялістичну перебудову!

Будуємо нові підприємства

Капітальне будівництво Вукопспілка почала розгортати два роки тому. Вона зробила спробу побудови механізованих маслозаводів та елеваторів. Робкоопи збудували кілька напів-механізованих хлібозаводів. Ці спроби не дали потрібного ефекту, і тому кооперативні центри вже в минулому році організували в себе спеціяльні промислово-будівельні відділи, що стежать за будівництвом. Це дало певні наслідки, і Вукопспілка в минулому році побудувала **20** механічних маслозаводів

На біжучий рік ВУКС накреслив поширений план капітального будівництва, на яке передбачається витратити до 4 міл. крб. Намічено побудувати п'ять нових механізованих маслозаводів, закінчити добудову м'ясного комбінату в Полтаві, побудувати 30—35 фрукто-сушарень, два овочесховища для цибулі, дві козеїно-сушарні.

Споживча кооперація, як система, теж у біжучому році розгортає широке капітальне будівництво вартістю до 13,5 міл. крб. В першу чергу робкоопи в біжучому році будуватимуть цілу сітку м'ясних крамниць і яток, механізовані хлібозаводи й напівмеханізовані хлібопекарні, фабрики-кухні, холодники та пральні.

С.-г. кооперація, за планом у минулому році намічає побудувати ріжних підприємств для переробки с.-г. продуктів на 13,3 міл. крб.

Делегація кооператорів Західної України в Харкові

Учора до Харкова прибула делегація від центральних кооперативних організацій Західної України в складі 9 чол. на чолі з головою ради ревізійного кооперативного союзу Західної України **Павлівським.** Делегація пробула два дні в Київі, де брала участь у святі відкриття всеукраїнського міжкооперативного музею, ознайомилась з роботою кооперативого інституту, оглянула кооперативний і сільсько-господарський музеї, будинок Шевченка й інші установи та підприємства м. Київа. Вчора відбулася зустріч делегації з представниками всіх українських кооперативних центрів в клубі робітників народнього господарства. Сьогодні делегація оглядає демонстрацію 1-го травня, а 2-го травня відвідає всі кооперативні центри, де відбудуться урочисті засідання.

Підвищимо врожайність! Об'єднаймо селянські двори в колективи. До спільної праці на спільній землі!

Обслуговування робітництва поліпшується

Робітниче-міських кооперативів на Україні зараз 314. Обслуговують вони 5½ міл. робітничого населення, торговельна сітка їхня — 6453 одиниці. За останній рік сітка торгодиниць робкоопів зросла на 1795, а за п'ятирічку її планується довести до 11 тис. Склад теперішньої торговельної сітки такий: 14,5% універсальних крамниць, 34,3% бакалійних, 12,8% спеціяльних, 13% хлібних і 21% м'ясних. Для поліпшення обслуговування робітників у біжучому році поширюється, головним чином, продуктову торгівлю за рахунок відкриття крамниць м'ясних, хлібних та інших для реалізації с.-г. продуктів.

На 1 жовтня 28 року робкоопи кооперували **1469** тис. пайовиків. На 1 квітня б/р вже кооперовано **1881** тис. пайовиків. Таким чином, за останній рік кооперування робітників збільшилось на **39,9%**, а за півріччя біжучого року—на **28,5%**. Одночасно з поширенням кооперування зростало й паєнагромадження. На протязі минулого року всі кооперативи переведено на 15 карб. пай. Пайовий капітал у робкоопів зріс від **5.562** тис. крб. за минулий рік до **12.836** тис. крб., а на 1 квітня він складає **17.532** тис. крб. зрісши на **36,6%**.

Збільшився й середній внесок на одного пайовика. Так, коли на 1 жовтня 27 року цей внесок складав **5 крб. 85 коп.** то на 1 жовтня 28 року його доведено до **10 крб. 13 коп.**

Багато зробили робкоопи в галузі кооперування жінок і молоди. Нині в складі пайовиків нараховується **24,1%** жінок і **17%** молоди. Взагалі робкоопи в біжучому році кооперують **71,6%** всіх членів профсоюзів. Обороти робітничої кооперації за минулий рік дорівняли **764** міл. крб., а за перше півріччя біжучого року—**460** міл. крб. Робітничий бюджет робкоопи охопили в 28 році на **61,7%** проти **51,9%** у попередньому році.

Для поліпшення обслуговування споживачів робкоопи увесь час розгортають м'ясну, хлібну та овочеву торгівлю, але відсутність спеціяльних приміщень для переховування та торгу цими товарами часто перешкоджає справі. Протягом останніх років робкоопи провадили уперту боротьбу за зниження вартости краму; кінець-кінцем накладні видатки робкоопів знижено нині до **4,8%**, а націнки взагалі складають **10,4%** до продажної ціни. За минулий рік залежні витрати в робкоопів скоротилися на **0,6%**.

Власні кошти робкоопів зросли за минулий рік на **4%** і нині дорівнюють **14,7%** до загальних оборотних коштів.

У біжучому році робітнича кооперація поширює будівництво хлібозаводів, їдалень, фабрик-кухонь, спеціяльних приміщень для переховування продуктів, а також будує підприємства, що обслуговуватимуть побутові потреби пайовиків.

Капітальне будівництво с.-г. системи в 1928—29 році

Капітальне будівництво вперше значними розмірами почали проводити окремі організації с.-г. системи минулого 27-28 р. За планом торговельного будівництва, на Україні цього року система с.-г. кооперації будуватиме різні підприємства для переробки с.-г. продукції на суму понад 11 міл. крб. Зважаючи на те, що частину споруджень має бути закінчено за два роки, ми **в біжучому році матимемо разом із лишком сум від плану минулого року** (понад 5 міл. крб.), **реального будівництва на суму біля 14 міл. крб.**

За програмою будівництва має бути споруджено такі підприємства: 3 хлібних елеватори, 1 беконну фабрику, 17 механічних масло-заводів, 150 ручних маслозаводів, 2 центральних молочарських (у Харкові та Києві) і 1 казеїносушарку. Крім того побудовано буде 3 птахо-яєчних комбінатів, 32 інкубаторії, 110 яєчних складів, та ще 10 механічних плодосушарок, один пюре-пастильний завод, 6 виноробних пунктів та один насіньовий елеватор і кілька рибоприймальних та посолочних пунктів.

Фінансувати будівництво передбачено в таких сумах: коштом держбюджету—1.666 тис. крб., з с.-г. кредиту—8.294 тис. крб., з власних коштів кооперації і торговельних кредитів—3.804 тис. крб.

Підготовка до будівництва в системі с.-г. кооперації проходить біжучого року куди організованіше, ніж давніше. Ескізні проекти затвердила науково-технічна рада НКТ; технічні проекти опрацьовується й разом із докладними попередніми кошторисами їх буде подано на остаточне затвердження Наркомторгу. Проектування типового будівництва, а також основних об'єктів будівництва здійснює біжучого року **проектна частина тех. бюра Сільського Господаря**. Таким чином основну директиву уряду—не припускати будівництва без проектів, затверджених в належному порядку, в біжучому році буде виконано і, треба гадати, що цим самим ми уникнемо систематичного перевищення фактичної вартости будівництва проти планової, визначеної органами регулювання.

Серйозними труднощами в капітальному будівництві є нестача будівельних матеріялів. Наркомторг в порядку планового розподілу видав нарядів на дефіцитні матеріяли в кількості, що не перевищує 50—60% потреби самого тільки експортного будівництва. Хоч при проектуванні передбачається довести використання дефіцитних матеріялів (цементу, дахового заліза, тощо) до мінімальних розмірів, заміняючи їх місцевими будівельними матеріялами, але однаково кількість, що її дає Наркомторг, зовсім недостатня з причин значних труднощів у роботі. До того ж є серйозні побоювання, що й видані наряди не цілком реальні, особливо в частині строків здавання продукції промисловістю. От чому будівельні організації мають віддати виключну увагу цій ділянці роботи й використати ще ширше місцеві будівельні ресурси.

Цілком незадовільна справа з одержанням устаткування. Попередні переговори з трестами про приставку його не обіцяють усіх бажаних наслідків; заводи перевантажено замовленнями, і нові замовлення вони приймають лише з віддаленими строками виконання. Особливо це стосується котельних установок, холодників то-що. **В цю справу мусять терміново втрутитися відповідні урядові органи. Строк одержання устаткування має бути забезпечений.**

Саме будівництво система с.-г. кооперації передбачає здійснити через відповідні центральні та місцеві будівельні організації. Великі об'єкти будівництва (беконна фабрика, птахо-яєчні комбінати, елеватори) передається Холодоекспортові та Укрдержбудові, а всі інші—місцевим райбудам. Слід відзначити, що в дрібному будівництві ми матимемо значні труднощі, бо не всюди є більш-менш задовільні будівельні організації. Тому, **господарські організації мають встановити відповідальний технічний догляд і систематичне централізоване інструктування за ходою та якістю будівельних робіт.**

Виключну важливість має здійснення в біжучому році урядової постанови **про зниження вартости будівництва на 15% проти минулого**. Для цього взято установку на запровадження більш дешевих конструкцій, а також на максимальне використання місцевих дешевих будівельних матеріялів. Можливості в цім напрямі є великі—хоч би й коштом усунення з нашої будівельної практики різних зайвин у частині запасів міцности, типу конструкцій, допоміжних приміщень і т. інш., що дуже дорого коштує.

Одночасно будівельні організації повинні відповідно знизити вартість будівельних робіт **коштом піднесення продукційности праці та скорочення адміністративно - господарських видатків**. Нарешті, треба відзначити, що хоч у біжучому році ми рівняючи достатньо підготувалися до будівельної кампанії, але в цій справі матимемо багато труднощів при здійсненні будівельної програми, і ця ділянка нашого господарського фронту потрібує особливо дбайливого нагляду.

Л. Гохман.

Масова робота навколо кіна

За останні два-три роки споживч. кооперація достатньо вже розгорнула культосвітню роботу, зміцнила організаційні форми й методи її проведення серед найширших мас кооперованого й некооперованого населення. В біжучому ж році культосвітню роботу споживсистеми крім того заведено в певне планове річище, а всі культосвітні заходи побудовано за певною системою, і під них підведено тверду матеріяльну базу. **По всій споживкооперації на культосвітню роботу асигновано понад 3 мільйони крб.**, які витрачаються лише на культосвітню роботу.

Цифри з місць яскраво стверджують все це. Особливо широко в біжучому році розгорнула спож. система масову роботу навколо кіна. Правда, в перший час вийшло було непорозуміння з кіно-апаратами. Держвеймашина, що склала умову на приставку апаратури споживчій кооперації, своєчасно зобов'язань не виконала. Замість грудня апарати почали прибувати частково в січні. Але зараз майже всі райсоюзи одержали вже по одному-два апарати (до травня всі апарати будуть уже на місцях), і навколо них розгортається масову роботу.

Це безперечно сприятиме й тій роботі, що в ній у біжучому році вперше бере участь споживча кооперація, а саме—**весняній сівбі та взагалі піднесенню врожайности.** Бо кіно-картина—великий чинник агітації й пропаганди.

Поруч кіна, культосвітня робота споживсистеми розгортається ще навколо **чарівного лихтаря та радіо**. До того ж споживча кооперація є великим чинником у розповсюдженні масової книжки та взагалі літератури серед широких читацьких мас.

Виховання кооперативного активу, підготовка та перепідготовка кадру кооперативних робітників—ця робота також посідає достатнє місце серед усієї культ-освітньої діяльности споживчої системи.

Виконуючи свої планові завдання, культвідділ Вукопспілки заходився нині до виготування крім інших кооперативних фільм ще й фільму «Культосвітнє будівництво споживчої кооперації». Всі головніші та характерніші моменти з культосвітньої її роботи буде таким чином показано на полотні екрану. Це ще більше сприятиме розгортанню культосвітньої діяльности споживчої кооперації, бо дасть певний стимул до ще більшої активности мас на фронті кооперативного будівництва.

Іншим видам кооперації також як-найскоріше треба стати на шлях посиленого розгортання культосвітньої роботи і особливо проведення її через кіно.

П. Ходченко.

Комуніст на селі — ініціятор і організатор колективного господарства

Підвищення культурного рівня пайовиків

Споживча кооперація за останні роки розгорнула широку масову культурно-освітню роботу серед пайовиків, скерувавши її на поглиблення кооперат-пропаганди.

В минулому році в сільській споживчій кооперації було організовано 1140 шкіл кооперграмоти, що охоплювали 22 тис. слухачів, та 1160 гуртків кооперграмоти, що слухачів охопили 11 тис. Робітнича кооперація організувала 240 шкіл та 420 гуртків кооперграмоти, що ними було охоплено 9 тис. слухачів. Серед слухачів кооперативних шкіл належне місце дала жінка-пайовичка.

Вукопспілка провела в минулому році курси інструкторів-культурників, інструкторів райсоюзів та робкоопів, курси хлібопекарів; проведено також три сесії міжкружкових курсів для членів правлінь міських споживчих т-в та невеликих робкоопів.

Периферія лише за даними **38** райсоюзів провела за рік 453 курсів-з'їздів різних типів, та 93 курсів перепідготовки та семінарн. Робкоопи теж провели 67 курсів та нарад. Через курси пройшло понад 10 тис. чол. по райсоюзах та 800 чол. по робкоопах.

В галузі масової роботи споживкооперація звернула належну увагу й на організацію кооперативної роботи серед червоноармійців та на кооперування молоди.

Члени комуни за ліквідацію неписьменности. (Ксаверівська комуна на Волині).

Комсомольці! В похід за врожай і колективізацію!

Зріст кустарно-промислової системи

В минулому році кустарно-промислова система кооперувала понад **209** тис. кустарів. На 1-ше січня б. р. число кооперованих кустарів доведено до **231** тис. або на **10,6%** більше Пайові капітали системи за минулий рік зросли від **3,7** міл. крб. до **6,9** міл. крб., а вклади—від **2,7** міл. крб. до **4,4** міл. крб.

Вартість продукції українських промислів вже в минулому році дійшла **200** міл. крб., в біжучому році виробництво збільшується на **30—40%**. Продукція кустарної кооперації відограє значну ролю на ринку промтоварів широкого вжитку.

Що до культосвітньої роботи, то вона в кустарно-промисловій кооперації дуже слабка і досі не набрала масового змісту. Жінка в кустарно-промислових артілях ще не бере активної участи в керівних органах і особливо в культосвітній роботі. Таким чином кустарно-промислова кооперація разом зі зміцненням свого фінансового становища, поліпшенням кустарного виробництва повинна посилити культосвітню та побутову роботу і виховати міцний актив, що допоміг би виправити хиби в роботі промислів та налагодити їхнє виробництво.

На порозі прийдешнього

(Від нашого спеціяльного кореспондента).

Степи килимові, розпластані, Херсонські. Від краю й до краю прослалися геометричною рівниною: ні деревини, ані горбика. Лише ген на обрії, в гарячому, скляному тумані, мов у повітрі плавають мікроскопічні хатки хуторів. Краючи затужавілий шлях, суне поволі тачанка—степовий діліжанс, з мовчазним візником Філею й кількома стомленими фігурами.

— Філя, детка, паняй!!

— А вже ж!—байдуже погоджується бородатий детка.

— За свої гроші і... сичить сухопара літня пасажирка: досить з мене, теж хорошо, черги скрізь, не докупишся!

— А неврожай!—гаряче відповідає теж немолода, повна жінка.

— Ви що там не кажіть, а зараз ми вже не ходимо до Мордвина за 30 коп. та на своїх харчах. Витягаєшся від зорі до зорі, а він, сукин син, ще й гонить з економії, почуй де хочеш! Як не крути, а нашому братові зараз краще! А черги переживемо, одні тільки путненький врожай!—скінчила промову повновида агітаторка.

Розмова вщухла, м'яко татакає тачанка, хоркають коні. На обрії вибилося, висить с. Черненьке. За селом, невпинно контрастуючи дахами будівель—колишній маєток Мордвинова, зараз с.-г. комуна ім. Комінтерна. Над бляшаними дахами несміливо виткнулася червона присадкувата постать силосової вежі.

На майдані двора комуни—хоч би одна людина. Всі на степу, на роботі. Тільки коло колодязя волики з бочкою—на степ, для кухні. Дванадцята година розносить по двору мінорний дзвін імпровізованого закличку, на обід. По одному і купками простують комунари до їдальні. Не сподівайтеся знайти в ній меню, якихось талонців, взагалі чогось робкоопівського. Велика, з 300 комунарів, сім'я від голови ради й до погонича, один по одному сідають за столи. Без метушні, але швиденько — кокотять ложки, парує страва—за півтори години обід скінчено без жодного інциденту. Що й говорити, два невроживних роки, таки відбилися на харчуванні.

— Зараз ні одного літра молока не продаємо — все комунарам. Жирів малувато!—не скаржиться,—констатує комунар. В комуні не скаржиться ніхто. Все розраховане й взяте на облік до дрібниці. І от ця плановість, міцна й чітка організація тепло вражає після розгубленої напруженості, часто безпорадного борсання земгромад, окремих селян. Чого вартий свинячий конвейер—безкінцевий здавалося свинарник—в якому свиня неухильно й вчасно іде з відділу до відділа, гуляє, пороситься за календарем, за планом. Корова являє собою якусь молочну машину, бо:

— Коли нам треба на завтра молока, ми сьогодні годуємо спеціяльним молочним кормом.

І корова в комуні забула про налигач. Надзвичайно зручне, своєї конструкції устаткування корівника дає корові вільно рухатись, не відходячи від корита. Телята веселі, ситі—ніколи тих телят не обгодовується, ніколи ті телята не хворіють—бо годують за розкладкою, наукою обґрунтованою.

Штучне запліднення?—Прошу — п'ятеро лошат наочно доводять, що це вже не така складна штука.

Крок за кроком по господарству і скрізь план, організація, облік.

Всі машини комуни містяться у величезному, що ввесь із заліза,—сарай. Поруч розташовано майстерні, що обслуговують не лише потреби комуни, а й населення Чорненького. Тракторна майстерня охоплює навіть район.

У дитячому будинку комуни понад сотню дітей від немовлят до кострубатих, жвавих хлопчаків, дівчат, що живим сріблом заливають простори коридори двохповерхового приміщення, збудованого за останніми, американськими зразками. Комунари не обмежуються лише дитячим будинком. Молоді комунари вчаться в семирічці, в багатьох ВУЗ'ах. Комуна гартує собі кадри.

До самісінького ранку гудуть на степу комуни трактори, усю ніч блукають у степу червоні очі—очі перших піонерів сільсько-господарської революції. Та не одними лише тракторами позначають комунари с.-г. революцію. Багатопільний сівозмін, десятки найріжноманітніших культур, виноградники, промисловий город—все це розподілено, засівається за планом, точно додержуючись агровимог. Ураховано й потребу в зрошенні, двох колодязів з помпами—цілком досить. Степ комуни розбито на клітки по 20 га і кожну клітку вже почали обсаджувати лісом—за рік, два—шануйся посуха!

З якимось дивним почуттям перегортаєш сторінки десятка книжок, де провадиться облік від крашанки до грама вареного корму свиням. Три ями і одна вежа із силосом ніби стверджують слово комунара:

— Ми не щупаємо ребра корові, а дивимося у її щоденник—коли корова не «рентабельна» по молоку—це доводиться не гадками, а точною цифрою карбованців і копійок чистого прибутку чи збитку.

Комунар не знає—гнітючого тягаря примусу—комунар знає встановлену виробналою комуни норму, відповідно його спеціяльности. Ніхто не гонить зробити понад норму, бо це шкідливо відбилося б на загальній роботі комуни у бік порушення плановости. Перетомлена людина стає поруч з лінивою. А ця остання завжди перед очима працьовитої громадськости комуни. За короткий час ледарські звички лишаються за ворітьми комуни. І знов же план, точний розподіл обов'язків, облік. Вкупі з клубом, бібліотекою, с.-г. машино-тракторним та іншими гуртками комуна неухильно виховує свідомого й відданого своїй справі комунара.

Комуна не вариться у власних соках. 50% усуспільненої землі по с. Чорненькому найкращий тому свідок.

— У нас засівна кампанія на ять, бо у нас є комуна, що широко розгорнула допомогу бідноті,—так говорять селяне про комуну. Комуна зараз по суті перетворилася на міцне ядро куща колгоспів ім. Ілліча. Не зважаючи на короткий час існування—кущ має великі досягнення. В одному із СОЗ'ів перейшли на громадське харчування, в другому улаштували ясла. До кінця року гадають збільшити число членів на 30%, а за рік-два охопити колективізацією все населення Черненького. Темп зросту куща видно хоч би з таких цифр. У лютому об'єднував 5025 га, зараз вже 6471, яка земля розподіляється між 2 комунами й 7 СОЗ'ами.

Кількома словами не охопиш всієї величезної ваги, що в основному являє собою у справі колективізації комуна ім. Комінтерна—на місці свого розташовання. Партійний і комсомольський актив комуни і с. Чорненького вкупі зі всіма організаціями день у день уперто, невідступно й успішно ведуть перед на своїй ділянці у важкій і відповідальній справі перебудови сільського господарства. Зараз комуна до краю скоротила дні свят і відпочинку—всю снагу, всю увагу, всі можливості—на засівну кампанію. Прудким кроком до втілення бойових завдань радвлади, до втілення заповітів Ілліча, ім'я якого з честю несе кущ.

Тим палкішим буде в день 1-го травня наш привіт, наше щире побажання нових успіхів, нових перемог віддажному піонерові колективізації, першому хороброму авангардові врожайної революції.

На боротьбу за прийдешнє—творці прийдешнього—завжди готові!

М. Бірюнов.

с. Чорненьке, на Харківщині

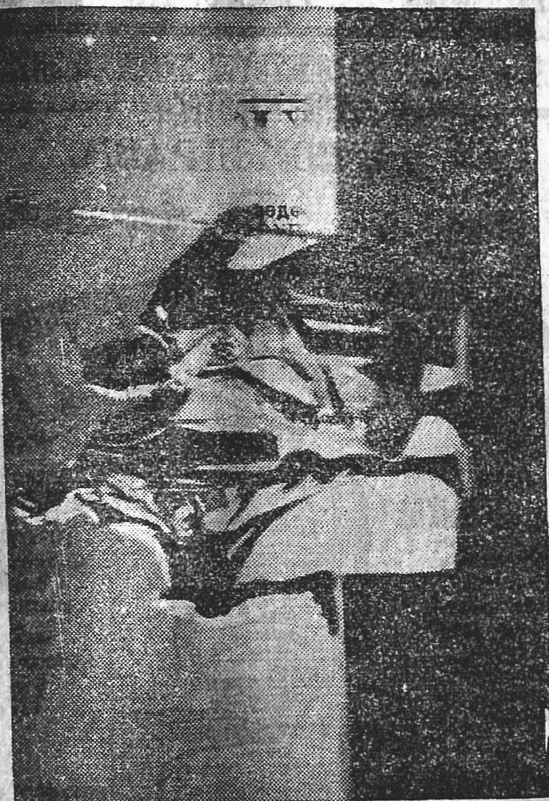

В травні на екранах України буде показано

КІНО-ОФОРТ ДО ІСТОРІЇ ГАЙДАМАЧЧИНИ

ЗЛИВА

ВИРОБНИЦТВО ОДЕСЬКОЇ ФАБРИКИ ВУФКУ

СЦЕНАРІЙ, ХУДОЖНЄ ОФОРМЛЕННЯ ТА РЕЖИСУРА **І. П. КАВАЛЄРІДЗЕ**

ОПЕРАТОР **О. В. КАЛЮЖНИЙ**

З участю артистів:

І. О. МАР'ЯНЕНКО . . . . Гонта
С. П. ЧАРСЬКИЙ . . . . Економ
М. О. ПЕТЛІШЕНКО . . . . Залізняк
В. Г. ПІДДУБНИЙ . . . . Ярема
Т. С. ЛУЦЕНКО . . . . Оксана
С. ПАНКІВСЬКИЙ . . . . Єзуїт
С. І. ШКУРАТ . . . . Іван селянин
Г. У. БЄЛОВ . . . . Пан

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

До дня преси.

МЕТОДОЛОГІЧНА ТА СПРАВОЧНА ЛІТЕРАТУРА

Івановський А. **ЯК КНИЖКУ ЧИТАТИ, щоб усе добре знати.** 15 стор. ц. 3 к.

Годкевич М. и Штерман. **Ленин-Опыт аннотированного** систематического указателя произведений. 364 стор. ц. 2 р. 60 к.

Івановський А. **Як самоосвітою знання набувати.** 15 стор. ц. 3 коп.

Фурер, В. **Як на селі СТІННУ ГАЗЕТУ видавати.** 103 стор. ц. 10 копійок.

Гладкий, М. **НАША ГАЗЕТНА МОВА. ПРОБЛЕМА ГАЗЕТНОЇ МОВИ.** Лексика, синтакса. Фразіологія. Суть популярного викладу. Стилістика як прапя газетяра журналіста. 174 стор. ц. 75 коп.

Кінгі, В. та Константинівський, М. (склали) **БІБЛІОГРАФІЧНИЙ покажчик** Політосвітньої літератури для самопідготовки та перепідготовки політосвітників. Випуск І-й. УПО НКО рекомендував як доручник до перепідготовки низових політосвітників. 91 стор. ц. 25 к.

Павловський, Б. **ПОКАЖЧИК ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ** з української мови. Ч. І. Молодший концентр. 25 стор. ц. 25 к. ДНМК дозволив до вжитку по шкільній бібліотеці вчителя і дитячих книгозбірнях.

Коган Л, Р. **Бібліотека і самоосвіта.** 70 стор. ц. 30 коп. ДНМК дозволив як посібник для бібліотек.

Канцелярский П. **Что и как читать** окончившему школу политграммоты. 90 стр. ц. 20 коп.

Лаківа Ів. **Селянська газета та як до неї писати.** 48 стор. ц. 12 коп.

Масенко Т. **СТІННА ГАЗЕТА.** Про що і як писати до неї, та як її складати. 45 стор. ц. 20 коп.

Бібліографічний ПОКАЖЧИК політосвітлітератури. Для самопідготовки та перепідготовки політосвітробітників. Випуск 1-й. 91 стор. ц. 65 коп.

Сазонів Ів. **Робселькори в перевиборах рад.** 35 стор. ц. 15 коп.

Надсилайте замовлення на такі адреси: Харків, вул. Першого Травня, № 17 Поштовий відділ ДВУ. Київ, вул. К. Маркса, № 2, Поштовий відділ ДВУ. Одеса, вул. Лассаля, № 33, (Пасаж). Поштовий відділ ДВУ. Дніпропетровське, просп. К. Маркса № 49, поштовий відділ ДВУ.

Першу ліпшу довідку з першого ліпшого міста або села СРСР хутко й акуратно можна одержати через почту.

Довідки видається в усіх питаннях, у тім числі: про стан справ, порушених громадянами в установах і підприємствах, про адреси і стан здоров'я окремих осіб; в питаннях освіти, торгу, промисловости, транспорту, звязку, про ринкові ціни на товари; в питаннях законодавства, правил вступу до шкільних закладів то-що.

Довідки видається на спеціяльних довідкових листівках, які вимагайте безплатно в усіх почтових установах і в листоноші. Вартість довідки 15—25 коп. Термінові довідки телеграфом.

ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО ОБСЛУГОВУВАННЯ „ЦЕБО" ПІВДЕННОГО УПРАВЛІННЯ ЗВЯЗКУ.

БУХГАЛТЕРИЮ дв. ит. и амер. изучайте по самоучит. в вопрос. отв. и примерах (7 выпуск. за 1 р. 50 нал. плат.). **А. А. ХМЕЛЬНИЦКОГО.** Харьков. Юрьевская, 15.

ОБ'ЯВА.

НАРОДНІЙ КОМІСАРІЯТ ТОРГІВЛІ УСРР

подає до загального відому, що 25-го квітня 1929 р. зареєстрований

БЕРДИЧІВСЬКИЙ ТРЕСТ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІЯЛІВ „БУДМАТЕРІЯЛТРЕСТ",

що знаходиться у віданні Бердичівського Відділу Місцевої Промисловости, відомості про якого заведені до Української Частини Поділу II Торговельного Реєстру СРСР по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї під № 289.

Статутовий капітал визначений в сумі 192.800 крб.

Предмет діяльности—виробництво та збут цегли, граніту та виробів з нього та цементних будівельних виробів.

Місце осідку Управління—м. Бердичів.

За Відповідального Секретаря Колегії НКТ УСРР та Зав. Загального Відділу ЧИСТОСЕРДОВ.

Об'ява.

НАРОДНІЙ КОМІСАРІЯТ ТОРГІВЛІ УСРР

подає до загального відому, що 25-го квітня 1929 року зареєстрований

Бердичівський Швейно-Трикотажний трест „ШВЕЙТРИКОТАЖТРЕСТ"

що знаходиться у віданні Бердичівського Відділу Місцевої Промисловости, відомості про якого заведені до Української Частини Поділу II „Торговельного Реєстру СРСР" по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї під № 288.

Статутовий капітал визначений в сумі 43.000 крб.

Предмет діяльности: Виробництво й збут готового одягу та трикотажних виробів.

Місце осідку Управління м. Бердичів.

За Відповідального Секретаря Колегії та Зав. Загального Відділу НКТ УСРР ЧИСТОСЕРДОВ

ОБ'ЯВА.

НАРОДНІЙ КОМІСАРІЯТ ТОРГІВЛІ УСРР

подає до загального відому, що 29-го квітня 1929 року зареєстрований

Бердичівський трест-Промисловий Комбінат, скорочено „ПРОМКОМБІНАТ",

що знаходиться у віданні Бердичівського Відділу Місцевої Промисловости, відомості про якого заведені до Української Частини Поділу II „Торговельного Реєстру СРСР" по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї, під № 290.

Статутовий капітал визначений в сумі 120.400 карб.

Предмет діяльности виробництво та збут мебльово-столярних виробів та лаків і фарбів.

Місце осідку Управління—м. Бердичів.

За Відповідального секретаря Колегії НКТ УСРР та Зав. Загальн. Від. ЧИСТОСЕРДОВ.

МОСКОВСЬКИЙ РИНОК

Шведский Шилет

SHILET SWEDEN SWEDEN STEEL

Каждый знает, наилучшие лезвия и аппараты безопасных бритв

„ШВЕДСКИЙ ШИЛЕТ“

ОТВЕТСТВ.: ИНЖ. К. К. ПЛЕЦ. ФАБР. МАРКА

Русско-Германское Т-во Москва 55, Лесная ул. 11

ПРОДАЖА ВЕЗДЕ

АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО „ГАРМОНИЯ“

ГРОМАДНЫЙ ВЫБОР ВЕНСКИЕ гармонии и БАЯНЫ струнные инструменты, бубны и барабаны, а также полное оборуд. великорусских оркестров. **Требуйте новый прейс-курант № 6,** который высылается за две десятикопеечные почтовые марки, вложенные в конверт.—ПРАВЛЕНИЕ И ГЛАВНЫЙ СКЛАД: МОСКВА, НИКОЛЬСКАЯ 1-У.

МУЗЫКА ДЕШЕВЛЕ И ЛУЧШЕ ВСЕХ

БАЯНЫ 40 клав. 70 басов 225 и 250; 49 клав., 90 бас.—300, 350 и 400 руб. **ГАРМОНИИ,** 2-рядн. в 35, 40, 45, 55, 65, 75, 85 100 и 150 рулей. **ГИТАРЫ** в 18, 20, 25, 30, 40, и 50 руб. **МАНДОЛИНЫ** в 15, 18, 20, 25, 30, 40 и 50 руб. **БАЛАЛАЙКИ** в 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 20, 25 и 30 руб.

ПОЛНОЕ ОБОРУДОВ. ВЕЛИКОРУС. ОРКЕСТРОВ.

Прейс-курант за две 10 коп. марки высылает **1-е МОСКОВСКОЕ МУЗЫКАЛЬНОЕ ТО—СТВО.** Н. Т. Авилов, А. К. Соколов и К°. Москва, Покровка, 55/У.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ ЭНДОКРИНОЛОГИИ НАРКОМЗДРАВА,

ВЫПУЩЕН В ПРОДАЖУ

СПЕРМОКРИН

ИСПЫТАН КЛИНИЧЕСКИ

Показан к применению при неврастении. Половом бессилии, старческой слабости, артериосклерозе и малокровии

ПРОДАЖА во всех аптеках и магазинах сангигиены.

ЦЕНА флакона 30,0 1 р. 50 к.

ПРОСПЕКТЫ ВЫСЫЛАЮТСЯ ПО ПЕРВОМУ ТРЕБОВАНИЮ

МОСКВА, 11, Б. Николо-Воробьевский пер., 10.

„ASEA“

ВЫПУСКАЕТ С ЗАВОДА В ЯРОСЛАВЛЕ С КРАТКОСРОЧНОЙ ДОСТАВКОЙ И ПО ЦЕНАМ НИЖЕ РЫНОЧНЫХ ВЫСОКО-КАЧЕСТВЕННЫЕ

ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ МОТОРЫ

трехфазного тока со всеми принадлежностями.

ПРАВЛЕНИЕ—Москва, площадь Революции д. 1/2

Завод—Ярославль, Тутаевское шоссе.

Отделение—Ленинград, улица Гоголя, д. № 7.

К СТРОИТЕЛЬНОМУ СЕЗОНУ

ПОЛЬЗУЙТЕСЬ КРАСКАМИ И ЛАКАМИ ТОЛЬКО ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАВОДОВ

ОНИ ПРОЧНЫ И ХОРОШИ

ХИМСИНДИКАТ

ПРАВЛЕНИЕ: МОСКВА, МЯСНИЦКАЯ

С. Ф. Иванкович КРОЙКА МУЖСКОГО, ЖЕНСКОГО, ДЕТСКОГО ПЛАТЬЯ и БЕЛЬЯ

Составл. по программ., разработ. и утвержд. Главпрофобром. **Комиссией по учебникам научно-технической секции Госуд. УчебногоСовета допущена в качестве учебного пособия для профшкол и курсов швейной промышленности.**

Руководство дает возможность каждому вполне изучить теорию и практику кройки, как главной основы техники швейного дела Руководство, научно составленное по общепризнан. в настоящее время координатной системе кройки, дает верные результаты, сглаживания при необходимости все дефекты сложения человеческ. корпуса. Руководство состоит из 2-х томов больш. формата, с 200 чертежами и рисунками, специально исполненными художниками и многих таблиц по вычислению пропорциональн. мерки.

Требуйте подробные проспекты.

1-й том. Мужская кройка вышел из печати, II том вых в апреле Цена за 2 тома по предварительной подписке **15** руб.; задаток **3** руб.; остальн. сумма уплачивается по **6** руб. при получ. каждого тома. Пересылка за счет заказч. Заказы и деньги направл. по адресу: Москва, „6“ Цветной бул., 25-Ви **Акц. О-ву МОСКОВСК. НАУЧН. ИЗ-ВО „МАКИЗ“**

ПОДПИСЫВАЙТЕСЬ НА ИЗДАНИЯ ГОТОВЬСЯ В ПРОФШКОЛУ И НА РАБФАК

Пособие по подг. к испыт. в профтехн. шк., шк. ФЗУ, на профкурсы и рабфаки (обществовед. ,русский язык, арифметика, география), как поступить, как заниматься—6 книг по 250 стр.— Подписная цена: **за 6 книг—5 руб.** Можно при подписке внести задат. 1 руб., а остальные выплачивать наложенным платежом. — **При внесении денег полностью при подписке — пересылка за счет из-ва.**

Денежные переводы адресуйте: **ХАРЬКОВ, Шляпный пер., № 2.**

Издательство „РАБОТНИК ПРОСВЕЩЕНИЯ“.

ВИЙШОВ З ДРУКУ

№ 3 універсальний УЖ журнал № 3

ВИМАГАЙТЕ! ВИМАГАЙТЕ!

ПРОДАЄТЬСЯ В УСІХ КІОСКАХ

ЦІНА ОКРЕМ. № 50 КОП.

Передплату приймає: Видавництво роб. газ. „ПРОЛЕТАР“

„Об'является для всеобщего сведения, что“

ЮЖНЫЙ ХИМИЧЕСКИЙ ТРЕСТ „ЮЖХИМТРЕСТ“

на основании постановления ВСНХ СССР от 13-II-29 г.

переименован в Украинский Государственный Трест Основной Химической Промышленности,

сокращенно „УКРХИМТРЕСТ“ с подчинением ВСНХ СССР.

Правление Укрхимтреста помещается в гор. Харькове в доме Госпромышленности.

Управление делами УКРХИМТРЕСТА.

1-я Кооперативная артель „Пишущая МАШИНА“

Харьков, ул. Свердлова, № 3. **РЕМОНТ** и реставрация пишущих и швейных машин, арифмометров и контрольных касс.

ПОКУПКА СТАРЫХ МАШИН

— Телефон—27-86. —

Тульчинський Окрземвідділ Запрошує ШІСТЬ АГРОНОМІВ

з вищою або середньою освітою на посади Районових агрономів-землевпорядників. **Зарплатня 125 крб. й 20 крб.** на роз'їзди в межах району безвідчитно на місяць. З пропонуваннями звертатися: м. Тульчин Окрземвідділ.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ Сектор Періодичних Видань

У зв'язку з місячником Української книги сектор періодичних видань пропонує свої журнали з максимальною знижкою, а саме: на періодлітературу видання **до 1928 року—80%, за 1928 рік—70%** з номінальної вартости журналів. Нижче подаємо розцінку здешевленої періодлітератури.

№№ по чер.	НАЗВА ЖУРНАЛУ	За 1927 рік: Кільк. №№ у компл.	За 1927 рік: Ціна комплекта	За 1927 рік: Ціна за знижкою	За 1928 рік: Кільк. №№ у компл.	За 1928 рік: Ціна комплекта	За 1928 рік: Ціна за знижкою
1	Червоний Шлях	є №№ 3, 6, 7, 10, 12	7—50	1—50	10	16—90	5—07
2	Життя й Revол. без №№ 1, 2	10	7—00	1—40	12	12—00	3—60
3	Ді Ройте Велт	12	9—00	1—80	11 без № 9	10—00	3—00
4	Гарт	8	3—75	00—75	12	7—25	2—18
5	Красное Слово	8	5—00	1—00	8	6—75	2—02
6	Нова Генерація	3	2—00	00—40	12	9—00	2—70
7	Літературна Газета	18	1—80	00—36	24	2—40	00—72
8	Знання	роз	про	дано	24	6—00	1—80
9	Самоосвіта	12	8—05	1—60	12	8—45	2—54
10	Селянський Будинок	12	3—95	00—80	12	4—20	1—25
11	Безвірник	роз	про	дано	11 без № 6—9	3—20	00—96
12	Друг дітей	Дру	ком не	виходив	11	2—40	00—72
13	Шлях Освіти	12	17—50	3—50	10 без № 8—9	15—30	4—60
14	Радянська Освіта	12	3—75	00—75	10 без № 1, 12	4—20	1—25
15	Дитячий Рух	3	00—75	00—15	12	3—00	00—90
16	Укр. Вісн. Рефлекс.	3	5—50	1—10	3	7—00	2—10
17	Україна	6	10—50	2—10	6	13—50	4—05
18	Наук. Техн. Вісник	12	16—20	3—24	12	18—30	5—50
19	Зодчество	Дру	ком не	виходив	12	11—00	3—30
20	Східній Світ	Дру	ком не	виходив	6	9—00	2—70
21	Більшовик України	11	4—65	00—93	24	9—30	2—80
22	Літопис Революції	5 книг	9—60	1—90	5 кн. без № 3	8—75	2—65
23	Прапор Марксизму	1	2—25	00—45	4	10—00	3—00
24	Робітнича Освіта	12	5—70	1—14	12	7—80	2—35
25	Критика	Дру	ком не	виходив	9 без 1, 2	6—30	1—90
26	Червоні Квіти	24	6—00	1—20	24	5—75	1—75
27	Октябр. Всходы	24	6—00	1—20	24	6—00	1—80
28	Плуг	8	3—50	00—70	9	3—70	1—10
29	Сільск. Госп. Освіта	Дру	ком не	виходив	12	5—05	1—52

Замовлення та гроші надсилайте на адресу—**м. Харків, Сергіївська пл. Московські ряди 11—Періодсектору Держав. Видав. України,** або здавайте уповноваженим Періодсектору скрізь на Україні. При висилці накладною платою пересилки за рахунок замовця. **Продовжується прийом передплати на 1929 рік. Періодсектор ДВУ**

ПЕРЕДПЛАТА — для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.— За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар.
Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ. вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || СУБОТА 4 травня 12 (1929) р. || № 101 (2594)

Хай живе більшовицька преса, могутній засіб комуністичного виховання мас!

Привіт армії робселькорів—активним учасникам соціялістичного будівництва, борцям за революційну законність, за культурну революцію, за ділову самокритику

Секретаріят Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету сповіщає:

Що скликання XI Всеукраїнського З'їзду Рад призначено на 7 травня 1929 року за таким порядком денним:

1. Доповідь Уряду СРСР (доп. представник уряду СРСР).
2. Доп. Уряду УСРР (доп.—т. Чубар).
3. Загальна доповідь про п'ятирічний план народнього господарства України (доп.—т. Дудник).
а) П'ятирічний план розвитку промисловости (доп.—т. Сухомлин);
б) п'ятирічний план розвитку сільського господарства (доп.—т. Шліхтер).
4. Стан та перспективи культурного будівництва (доп.—т. Скрипник).
5. Питання Конституції (згідно з постановою X Всеукраїнського з'їзду Рад (доп.—т. Порайко).
6. Вибори:
а) Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.
б) Представників УСРР до Союзної Ради Національностей.

Секретар Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету М. ВАСИЛЕНКО.

Соціялізм у свідомість мас

Преса виростає у нас надзвичайно хутко. Тираж наших газет був на 1 січня 1927 р.—931 тис., на 1-I-28—1.170 тис., на 1-I-29—1.346 тис., при чому відповідні цифри для газет укр. мовою складають 481 тис., 721 тис. і 863 тис. Звідси видно, що загальний зріст майже цілком покрився зростом української газети, і її тираж виріс майже в два рази. Це, між іншим, річева відповідь усім тим, хто намагається применшити розвиток і маштаб українізації.

Зріст тиражу позначився вельми гострим скоком минулої осени, і цей скік спостерігався не тільки по газетах а й по видавництвах. Ми пояснюємо його тим, що минулий рік можна вважати за початок масового випуску молодих громадян з нових українських шкіл. Це потверджується й стабільністю тиражу руських газет (зниження з 410 тис. до 398) і аналогічним українському зростом тиражу газет іншими мовами—з 40 тис. до 85 тис. Коли наш здогад вірний, то перспективи перед нашою пресою—якнайблискучіші. Єдина перешкода—злиденний брак паперу.

Зростаючи тиражем, наша преса зростає й впливом. Це особливо яскраво виявилося за останній рік розгортання самокритики, коли преса стала справжнім терором для злочинства й недбальства і величезним стимулом самовідданого соціялістичного будівництва.

Коли б спробувати дати найширше узагальнення роботи преси за останні роки, то вона від XIV з'їзду ВКП, полягала в упертій і невідступній боротьбі зі зневірою в соціялістичне будівництво. Спочатку то був троцкізм, тепер правий ухил, що на словах боїться темпів, а насправжки не зважується попалити кораблі примиренства з капіталістичною системою.

В боротьбі партії з лівою і правою зневірою преса виконала величезну роботу, але це не вичерпала її всю. Завдання негативного порядку вже майже виконано, це була не така проста річ, позитивні ж іще стоять перед нами, можна сказати, не початими.

Властне, ми їх почали висвітленням п'ятирічного плану. Маси приймають план з ентузіязмом. Завдання преси як найширше і як найдокладніше популяризувати його. Але цього не досить. Цю роботу треба вести так, щоб у свідомість мас одночасно глибоко проходила установка, що перша п'ятирічка—це перша частина загального плану конкретного будування соціялізму, що переходова доба з чогось розпливчасто-го стає конкретним, за Леніном—«найкоротшим історичним періодом» будівництва соціялізму, що ми повинні збудувати і збудуємо соціялізм за 3—4 п'ятирічки.

У всіх кампаніях, в усій повсякденній роботі преса повинна мати саме цю установку, щоб гаслом будівництва соціялізму не взагалі, а конкретно—захопити маси, як раніше ми захоплювали їх гаслами ліквідації буржуазного ладу, відбиття буржуазної інтервенції, відбудови зруйнованого господарства.

Не тяжко бачити, як партія й радянська влада знайдуть сили для побудови соціялізму в «найкоротчий історичний період». Але в цій роботі величезна, неосяжна роля припадає пресі. Можна побоюватися, що зріст технічної й економічної бази будованого соціялізму випереджуватиме свідомість мас.

Ці практично цілком можливі ножиці між соціялістично збудованою базою та відсталістю мас і повинна звести до купи преса—повсякденною роботою просування соціялізму в свідомість мас, орієнтуючи їх не на туман «голубих далів», а на найближчі перспективи, що залежатимуть тільки від волі та праці трудящих.

Під кулеметним вогнем найманих убивць капіталу

Першотравневі демонстрації в капіталістичних країнах перетворилися на люту розправу буржуазії і соціял-зрадників з революційним робітництвом

Героїчні барикадні бої берлінського пролетаріяту

БЕРЛІН, 2 (ТАРС). Демонстрації, що тривали 1-го травня в робітничих кварталах Берліну ввесь день без перерви, над вечір обернулися в Ведінзі та Найкільні на барикадні й вуличні бої. Поліція сама сприяла цьому, бо в міру того, як наближався вечір, поводження її з демонстрантами ставало чимраз жорстокіше й вона все частіше вдавалася до вогнепальної зброї. **Барикадні й вуличні бої тривали кілька годин. Своїми розмірами й запеклістю вони перевищують усе, що Берлінові довелося пережити з 1918 року.**

І у Ведінзі, і в Найкельні демонстранти спорудили барикади, щоб закрити поліцайським автомобілям доступ до цих кварталів. Тоді **поліція пустила в хід панцерники з кулеметами, а також прожектори. У Ведінзі бої тривали з 5 до 10 годин вечора, в Найкельні—до пізньої ночі.** Кінець кінцем, після сильної перестрілки поліції пощастило взяти барикади й очистити вулиці.

Число жертв та заарештованих усе ще не встановлено остаточно. Досі зареєстровано **9 убитих і значно більше від 100 поранених, в тому числі багатьох тяжко. Заарештовано понад 1.000 чоловіка, в тому числі багато жінок і молоді.**

Сьогодні вранці з газет вийшли тільки «Роте Фане» та дві праві газети.

БЕРЛІН, 2. Агенство Вольфа повідомляє: «У четвер ввечері в Найкельні відбулися серйозні сутички між поліцією й комуністами. **Комуністи спорудили численні барикади. Проти них поліція діяла автопанцерниками й кулеметами. Бій, підчас якого вбито 3 і 10 важко поранено, до ночі припинився і буде відновлено на світанку».**

**

БЕРЛІН, 3. Криваві бої на вулицях Берліна тревають, при чому вони відбуваються з далеко більшою жорстокістю, ніж перший день. Вчора опівдні відбувалися сутички на площі Бюлова перед будинком ім. Лібкнехта (будинок комуністичної партії). Там увесь час збиралися величезні маси робітників, проти яких виступала поліція. За головну арену боїв, однак, є передмістя Найкельн і Ведінг. Вчора цілий день в обох передмістях відбувалися демонстрації. Намагаючись розігнати їх, поліція стріляла на демонстрантів. Проте, робітники збиралися знов.

Увечорі вуличні сутички в Найкельні перетворилися на барикадні бої, що були далеко упертіші й жорстокіші, ніж 1-го травня. Поліція пустила в хід усі сили, що мала в свому розпорядженні, але й сили робітників були далеко міцніші, ніж у перший день.

**

БЕРЛІН, 2. Коментуючи першотравневе кровопролиття в Берліні, сьогоднішня «**Роте Фане**» пише: «Цергібель настояв на свому—соціял - демократія добилася чого хотіла. Їхні руки, залиті кров'ю Лібкнехта, Рози Люксембург та спартаківців, знову в крові робітників. Пострілами, смертовбійчим терором робітникам Берліну дано науку, яка буржуазна демократія на ділі. Разом з тим, вчорашній день був **днем революційних боїв, яких Берлін не бачив уже 10 років. З гордою рішучістю й нечуваною відвагою трудящі Берліну зламали ганебну заборону демонстрації.** Робітники пішли за закликом компартії й більш, як 200 тисяч їх пройшло вулицями міста, лишаючись під голим небом з раннього ранку до смерку. Розгонювані Цергібелівськими козаками, вони негайно знову збиралися й виступали ще згуртованіше. Вулиці чорніли народом і **берлінський пролетаріят показав, що він уміє битися стихійно.** Виникли барикади, Веддінг обернувся на революційне серце Берліну, а в Нойкельні барикадні бої тривали годинами. За допомогою Цергібеля наступає фашизм, щоб установити своє криваве панування і в Німеччині. Першотравнева стрілянина повинна пролунати, як гучний тривожний сигнал. Кривава наука доводить, що тільки **озброєння пролетаріяту, роззброєння контр-революції та встановлення пролетарської диктатури можуть гарантувати робітникам людське існування** і взагалі життя. Вся робітнича класа повинна оголосити себе солідарною з героїчними учасниками першотравневої демонстрації. Геть соціял-демократію, партію вбивць робітничої класи. Геть Цергібеля з його забороною демонстрацій та поліцайським терором. Геть коаліційний уряд, що влаштував криваву різанину. Скликайте негайно фабрично - заводські збори. Готуйтеся до масового політичного страйку проти убивць пролетаріяту. Всі на масові збори протесту сьогодні й завтра. Негайно обирайте на всіх підприємствах бойові комітети дії. Хай живе боротьба за пролетарську диктатуру».

**

БЕРЛІН, 3. **На берлінських підприємствах спалахнули стихійні страйки. Застрайкували також робітники низки великих будівель, між ними підземної залізниці в Найкельні.** Делегатські конференції низки організацій водопровідників ухвалили сьогодні припинити працю на підприємствах. На великих підприємствах обговорюється становище. З провінції також надходять відомості про страйки співчуття, що виникли на підприємствах і копальнях.

**

БЕРЛІН, 3. Збори заводських представників, що їх скликав першотравневий комітет, ухвалили влаштувати сьогодні на всіх берлінських заводах збори робітників. На кількох підприємствах уже вчора не працювали. Мобілізація робітничих мас провадиться під гаслами: «Геть стан облоги», «усунути поліцейські відділи з робітничих кварталів», «визволити заарештованих», «вільний похорон першотравневих жертв» та «геть Цергібеля».

**

ВАРШАВА. 2. 1-го травня по всіх великих робітничих центрах Польщі відбувалися криваві сутички між маніфестантами та поліцією. Напередні було вчинено кілька сот трусів та арештів. На 1-ше травня в Варшаві було мобілізовано 2.500 піших поліцаїв, 2 ескадрони кінної поліції і автотранспорт. Не зважаючи на це, на Гржибовській площі зібралось понад 5 тис. демонстрантів. Площу зайняли цілком комуністи й лівиця ППС. Були розгорнуті прапори й плакати. З промовою виступив комуністичний депутат Сипула.

На початку мітингу, 2 великих відділи пішої і відділ кінної поліції врізалися в щільну масу демонстрантів і почали бити їх шаблями та прикладами. Серед побитих депутат Сипула. Били демонстрантів у всіх робітничих районах. За останніми даними, за день у сутичках з поліцією легко поранено 100 чол., тяжко—9. Вчинено багато арештів. Заарештовано діяча лівої ППС, адвоката Грабовського, що виголосив промову на Гржибовській площі.

За неповними даними, **загальне число робітників, що вийшли на вулицю, на заклик комуністів, досягає 10 тис. чол.** Після розгрому головної демонстрації, окремі походи комуністів і лівої ППС демонстрували в робітничих районах, де знову були сутички з поліцією.

**

ПАРИЖ. 2. У Марселі 1-го травня понад 7 тис. робітників пройшли головними вулицями міста з розгорнутими прапорами й плакатами. Потому в помешканні біржі праці відбувся мітинг. Вночі проти 1-го травня на шпилі собору завввишки на 70 метрів було поставлено два червоні прапори, які було знято тільки надвечір.

У Лілі поліція намагалася розігнати мітинг. Кілька робітників поранено. У Лансі робітничий похід пробився в центр міста після боротьби з поліцією, що тривала понад годину, коли поранено кілька робітників та жандарів. У числі інших заарештованих секретар місцевої унітарної федерації.

Є відомості, що страйкували майже всі робітники в Гулузі, Марселі, Канкарно, Ларешолі, Дюнкірхені, у всіх басейнах Па-де-Кале, Луарі, Тарна, Гара та Вейроні, а також текстильних округах Роан, Віль-Франш, і Валянсьєн.

**

НЬЮ-ЙОРК, 1. Сьогодні по всіх ПАСШ і латинській Америці відбувалися демонстрації й масові мітинги. В Нью-Йорку в демонстрації, що її організували комуністи, брали участь понад 20 тис. чол. Демонстранти несли червоні прапори з гаслами міжнародньої солідарности пролетаріяту й боротьби проти імперіялістичної війни.

**

ШАНХАЙ, 2. У Шанхаї 1-го травня відбулося без інцидентів. Страйкувало понад 50 тис. робітників, не виключаючи друкарів, чому газети не вийшли. Вулиці були повні робітників та студентів, які, не вважаючи на заборону, намагалися влаштувати мітинги, але поліція розгонила їх. По багатьох частинах міста були комуністичні листівки й плакати. Вчинено багато арештів.

ЛОНДОН, 1. Організації англійської робітничої партії бойкотують першотравневі демонстрації. Проте, революційні робітники Лондона організували похід до Гайд-Парку. На чолі п'ятитисячної демонстрації пішли відділи робітничого союзу учасників світової війни. Демонстранти несли силу прапорів і плакатів з гаслами **солідарности з робітниками СРСР, боротьби проти білого терору в Індії, проти загрози імперіялістичної війни то-що.** Похід всюди супроводили поліцаї.

Багато слів—жодного діла

Жалюгідні наслідки женевських балачок

ЖЕНЕВА, 30. Найінтересніший момент засідання 30-го квітня,—заява Бернсдорфа (Німеччина), про зняття німецької поправки, що пропонувала поширити дії конвенції на всіх молодших воєнних чинів, що понад строк служать. Бернсдорф заявив, що ця поправка відпадає разом з відпаданням питання про навчені резерви. При цьому Бернсдорф сказав: «За переконанням німецького уряду, постанова в питанні про навчені резерви виключає можливість істотного зменшення озброєнь. Німеччина покладає всю відповідальність за хід робіт підготової комісії на її більшість, що погодилася виключити з дії конвенції навчені резерви. На підставі досвіду теперішньої сесії, можна побоюватися як-би гора не родила миші».

**

ЖЕНЕВА, 2. Обговорення питання про особистий склад армії та флоти і повітряної флоти закінчилося. Єдиний практичний результат цього обговорення є постанова, що дає імперіялістичним державам змогу підсилити цоповнення їхніх армій понадстроковими воєнними службовцями. Потому комісія приступила до обговорення питання про воєнні матеріали армії на суходолі.

Під гаслами дальшої переможної боротьби на фронті соціялістичного будівництва

Святкування Першого травня в Радянському Союзі

Свято мільйонів

МОСКВА, 3. Не зважаючи на дощ, зранку 1-го травня вулиці Москви були залиті веселим шумливим людським потоком. На Красній Майдан зібралося військо, зустрінуте бурхливими привітаннями робітничих колон.

На лівому крилі мавзолею розмістились тов. Сталін, Риков, Молотов, Куйбишев, Бухарін, Рудзутак, Каганович, Ярославський, Бавман, Мікоян та інш. На трибунах прибулі з ріжних міст робітничі делегації, представники професійних громадських і робітничих організацій. На параді присутній дипломатичний корпус. Прийнявши рапорта, командувача паради й об'їхавши військо, тов. Ворошилов звернувся до війська з привітанням.

Після привітання тов. Ворошилова відбулася церемонія Червоної присяги. Прикінцеві слова урочистого обіцяння вкрив громовий гуркіт гарматних пострілів, урочисті звуки «Інтернаціоналу» й довгі вигуки «ура».

Далі почало проходити військо.

Протягом двох годин дефілювала струнка маса війська ріжних родів зброї, під звуки оркестра, дефілювала демонструючи незламну міць робітничо-селянської Червоної армії, озброєної всіма досягненнями теперішньої воєнної науки і техніки.

Об 11 год. 30 хвил. почалася демострація. Похід відкрили воєнізовані відділи комсомольців, члени ТДО Авіяхему в протигазах і червоні сестри. Площа швидко наповнилася суцільною масою. Величенний людський потік забурхлив, загремів оркестрами, піснями, вигуками. Площа розквітнула червоними прапорами, плакатами, карикатурами, машкарами. На плакатах та гаслах відбиті бойові завдання та успіхи робітничої класи. Вони говорять про бойову готовість пролетаріяту, про бальорість та певність його в свої сили.

Влучно оцінили робітники останній виступ Троцького за кордоном. На цю тему багато було в'їдливих і злих карикатур.

З трибуни мавзолею демонстрантів безупинно привітали члени ЦК ВКП(б) і уряду.

За приблизними підрахунками в демонстрації взяло участь близько 1 млн. чол.

Промова тов. Ворошилова на параді 1-го травня 1929 року на Красному майдані

МОСКВА, 3. Товариші, червоні бійці, командири, політробітники, робітники і селяне, робітниці й селянки.

Сьогодні ми святкуємо 1-ше травня—міжнародній день пролетарської солідарности й праці. Робітники й селяне Союзу Радянських Соціялістичних Республік рік-у-рік святкують цей день, як день визволення та перемоги над одвічними класовими ворогами. 12 років тому трудящі Союзу були раби царського самодержавства, поміщиків і капіталістів і не могли святкувати 1-ше травня так, як вони святкують його тепер. І тоді збройні сили виступали на міських майданах, але не для того, щоб демонструвати разом пліч-о-пліч з усіма трудящими потужними колонами під червоними прапорами волю робітників та селян. Ні, за тих часів збройні сили самодержавства виводилися на те, щоб кулями, шаблями та нагаями розганяти робітників і селян, які відважилися вийти в цей день на вулиці міст. По кожному першотравневому виступі робітнича класа нашої країни вносила свій великий вклад крови в міжнародню боротьбу пролетаріяту проти буржуазії. В'язниці, каторги, шибениці й розстріли—ось що мали трудящі у відповідь на їхню спробу одверто, на вулицях демонструвати класову солідарність з міжнароднім пролетаріятом.

Але часи змінилися. Ось уже протягом 12 років робітники й селяне Радянського Союзу спільно з своєю робітничо-селянською Червоною армією вільно й велично демонструють в цей день свою незламну волю до боротьби за остаточну перемогу комунізму. Цей день святкує вся свідома частина міжнародного пролетаріяту. В цей день у Парижі, Берліні, Варшаві, Нью-Йорку, по всіх промислових містах світу передові пролетарі виходять на вулиці з червоними прапорами для того, щоб заявити революційний пролетарський протест проти насильства капіталу, проти озброєнь та підготування імперіялістичних воєн, щоб демонструвати міжнародню солідарність робітничої класи і свою залізну волю до боротьби за визволення праці.

Товариші! І так само, як у старій, проклятої пам'яти, царській Росії, сьогодні свідомі революційні робітники всього суходолу, всіх рас і національностей святкують своє пролетарське свято під барабанну й кулеметну музику найманих убійників капіталу.

За багато днів до 1-го травня по всіх буржуазних державах і в республіканській Франції, і в Польщі, і в Німеччині вже розпочалися жорстокі репресії проти революційних пролетарів. Арешти, тюрми, разгром робітничих друкарень, заборона демонстрацій—ось у чому «підготовка» капіталістичних клас до цього урочистого дня. Але жодні заборони, жодні загрози не зможуть зупинити пролетарських демонстрацій. До голосу протесту проти насильств капіталу европейських і американських робітників у цей день прилучать свій потужний голос пролетарі Індії й далекої Хіни. Не зважаючи на шибениці і дикі страти, вони, ці задушені міжнароднім імперіялізмом і отчизняним капіталом невільники, сьогодні нагадають своїм класовим ворогам про те, що вони готові до останньої краплини крови битися за своє визволення. У цей день ми шлемо своє братерське гаряче вітання всім трудівникам, усім пригнобленим, усім визискуваним.

Пролетарі всіх країн у цей день свого міжнародного свята вийдуть сьогодні на вулиці демонструвати проти підготовки нових кривавих імперіялістичних воєн, проти підготовки нападу на СРСР, — країну, що будує соціялізм.

Ми святкуємо 1 травня в СРСР не тільки, як перемогу над нашими класовими ворогами, а і як заклик до подолання труднощів, що постають на шляху соціялістичного будівництва. Перед нами стоять справді велетенські завдання. П'ятирічний план народнього господарства, що надійшов на обговорення багатоміліонних трудящих мас, є найкраща ілюстрація наших досягнень у наслідок 12-тирічної напруженої праці. Найтяжче, найсумніше — лишилося позаду. Попереду ще багато перешкод, але за ними відкриваються радісні перспективи. Це і вселяє ентуазізм у серця міліонів трудящих мас і вимагає від нас напруженої волі й впертої творчої праці.

Промисловість СРСР випередила передвоєнний рівень. Сільське господарство підтягується до неї, але все ще відстає від промисловости. П'ятирічка, яка відтепер повинна стати за катехізис для всякого свідомого робітника, для всякого бідняка і середняка селянина, передбачає разом з потужним будівництвом індустрії величезне піднесення і соціялістичної перебудови сільського господарства. До кінця п'ятирічки СРСР повинен стати що-до техніко-економічного стану на найперше місце серед передових капіталістичних країн, але для цього треба, щоб усі трудящі горіли єдиним бажанням, єдиним прагненням, єдиною волею до будівництва нового соціялістичного суспільства. Сьогоднішній день спричиниться до дальшого з'єднання наших лав, буде новим дороговказом на нашому шляху до соціялізму.

Вітаю вас з 1 травня, міжнароднім днем пролетарської боротьби та солідарности. Висловлюю певність, що ви, червоноармійці, командири, політробітники, робітники й селяне, зі ще більшою вірою в свої творчі сили під проводом нашої комуністичної партії переможете всі труднощі, які стоять на нашім шляху у великій справі соціялістичного будівництва.

Хай живе міжнародній пролетарський рух.

Хай живе міжнародній пролетаріят.

Хай живе його свято 1-го травня.

Хай живуть трудящі Радянського Союзу.

Хай живе авангард трудящих—комуністична партія.

Хай живуть червоні збройні сили!

Дружнє громове «ура», війська, що зібралося на параді було відповіддю на промову тов. Ворошилова. Кілька хвилин повітря наповнене могутнім гуркотом, що лунає по всій площі і по суміжних вулицях. Коли овації затихають, лунає команда «струнко» і фанфари грають сигнал до присяги. В тиші, що настає поволі тов. Ворошилов продовжує:

Товариші червоноармійці. Перше травня є день урочистої обіцянки молодих червоноармійців, день присяги служити справі робітників і селян так само чесно, так само сумлінно, як ваші попередники служили справі революції Жовтневими днями і роками збройної боротьби з класовими ворогами.

Я зараз читатиму текст присяги, повторюйте за мною кожне слово:

«Я, син трудового народу...» (читає).

Лави червоноармійців повторюють кожне слово присяги. Багатоголосний гомін потужними переливами заповнює ввесь майдан. Тов. Ворошилов вітає військо з прийняттям червоної присяги: «Товариші, червоноармійці. Від імени робітничого уряду вітаю вас з прийняттям урочистої обіцянки. Я певен, що ви чесно виконаєте свій обов'язок перед трудящими. Ви будете з честю носити зброю пролетарської революції і з нещадною рішучістю спрямуєте її проти тих, хто насмілиться порушити мирну працю великого Радянського Союзу.

Хай живе славетна, непереможна Червона армія!

Хай живе наша могутня, передова на всьому світі робітнича класа!

Хай живуть багатоміліонні маси трудящих селян!

Хай живе пролетаріят усього світу. Ура!

Лунають розмірні гарматні салюти.

Затихає. Починається церемоніяльний марш.

Перше травня в Київі

КИЇВ, 3. Святкування 1 травня в Київі в цьому році відбулося з особливим піднесенням. Святкування почалося з ранку парадою війська київської залоги, де молоді червоноармійці присягали. Зранку київський пролетаріят на вокзалі зустрічав одну за одною численні делегації робітників Артемівського, Луганського, Миколаїва, з Москви, Ленінграду то-що.

Рух колон десятків тисяч демонстрантів, прибулих з усіх районів міста, почався опівдні й безперервною стрічкою тривав понад 3 години. Численні плакати говорили про потребу боротьби з прогулами, бюрократизмом, про змичку міста з селом, про відсіч ухилистам, про колективізацію сільського господарства, про культурну революцію, про антирелігійну боротьбу.

У величній потужній загально-міській демонстрації взяли участь не менше 80 тис. трудящих, які демонстрували міць своєї класи. Не менше 200 тис. народу заповнили вулиці й площі міста, палко вітаючи демонстрантів. Відбувся вечір змички українських учених з трудящими міста і робітничими делегаціями. Інтернаціональний вечір молоди, що вилився в демонстрацію єднання молоди всіх національностей. Відбуласая закладка нового цеху в електромеханічних майстернях Південно-Зах. залізниць.

З перших же днів трудящі Київа готуються до величезного загально-міського антивеликодного карнавалу.

Повідомлення

У понеділок, 6 травня о 5 год. вечорі в помешканні клубу робітників звязку (Сердюківський пров., № 3) відбудуться збори загально-міського активу КП(б)У.

На повістці: підсумки XVI-ої всесоюзної конференції ВКП(б) (докладач т.т. Косіор і Чубар).

Перепустки на актив росподіляють райпарткоми в понеділок, 6 травня з 10 год. вранці.

Члени і кандидати ЦК, ЦКК, Окрпарткома, ОкрКК, ревкомісій ЦК і ОПК проходять за своїми мандатами.

Секретар ОПК ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

Під червоними прапорами революції

В день 1 травня ми писали: «Сьогодні на вулицях багатьох міст капіталістичних країн проллється пролетарська кров». Ми не помилилися. Світова буржуазія, стривожена яскравими познаками контрнаступу пролетаріяту, обрала собі день 1 травня, щоб кривавим нагніотом поліційських і фашистських сил терорізувати революційний авангард робітничої класи. Розгул білого терору підготовлено заздалегідь на день 1 травня по всіх великих центрах капіталістичних країн. Цілі і наміри буржуазії позначились заздалегідь, і напередодні 1 травня можна було цілком певно передбачити, що день свята праці буде днем кривавих класових боїв.

Пролетаріят капіталістичних країн під проводом комуністичних партій прийняв виклик буржуазії. Не зважаючи на всі заборони й попередження, революційні пролетарі вийшли на вулиці промислових центрів численними струнками бойовими колонами класових демонстрацій. З Берліна та інших промислових центрів Німеччини, з французьких міст, з Англії і Сполучених Штатів, з Польщі і Чехословаччини перші отримані досі звістки з поля першотравневої класової сутички свідчать про провал політики залякування, що нею буржуазія за допомогою соціял-демократів намагалась запобігти грізній для неї революційній демонстрації порлетаріяту.

Вбитих, поранених і ув'язнених буде пораховано пізніше. Поки що вистачить сказати, що всюди поліція за активною участю соціял-демократів намагалася протиставити грубу зброю насильства масовій організації пролетарської демонстрації. За найважнішу рису першотравневих подій треба визнати участь у демонстрації організованих комуністичними партіями позапартійних і, як видно, досить таки численних соціял-демократичних робітників. Як на дуже характерний контраст треба вказати на провал соціял-демократичних зборів, організованих по закритих помешканнях, щоб протиставити законопослушність соціял-демократії діям комуністів і їхніх прихильників, що порушують поліційські заборони.

Як і слід було сподіватися, найяскравіші події сталися в Німеччині і Польщі. Це — не випадкове явище. Особливу загостреність класової боротьби в цих двох капіталістичних країнах поясняється цілком конкретними, хоч і дуже ріжними причинами. Нечувана грубість і кровожадність фашистсько - поліційського нападу на робітничі демонстрації в Берліні та інших промислових центрах Німеччини має безпосередній звязок з гострою сутичкою між працею й капіталом, що досягає в цій країні. Німецька велика буржуазія, будуючи на інтенсивній експлуатації робітничої класи справу відновлення свого світового економічного й політичного впливу, вдається до метод білого терору цілком свідомо й планово. Фашизація урядового режиму в Німеччині—це політична передумова німецького нео-імперіялізму. Не будемо тут повторяти тієї характеристики внутрішнього стану Німеччини, що її ми вже дали у першотравневому огляді. Ми зважемо лише і підкреслимо ганебну ролю соціял-демократичної верхівки. Вся обстанова примушувала бути тієї думки, що соціял-демократи візьмуть активну участь в організації фашистсько - поліційських виступів проти першотравневих робітничих демонстрацій. Так воно й сталося. Підводячи криваві підсумки першотравневого дня, світовий пролетаріят ніколи не забуде, що вбиті, поранені й ув'язнені революційні робітники—жертва урядового режиму, здійснюваного соціял-демократичними помічниками й лакеями буржуазії в її наступі. Перше травня 1929 року в Німеччині зробило підсумки травневим виборам 1928 року. Підчас тих виборів німецькі соціял-демократи організовано перевели одну з найнахабніших оман широких робітничих мас за всю історію робітничого руху. Основна установка соціял-демократичної виборної платформи була—за традицією використати зловісне й згубне для робітничого руху довір'я мас до парламентських метод класової боротьби. Ця згубна ілюзія дала соціял-демократам міліони робітничих голосів. Соціял-демократи запевняли робітників-виборців, що, голосуючи за них, вони голосують за поліпшення робітничого законодавства, проти мілітаризму, проти класової антипролетарської тактики арбітражних судів тощо. Виявилось, що всі ці обіцянки нездійснені. Навпаки, соціял-демократи, ввійшовши в склад коаліційного уряду, свідомо й добровільно взяли на себе здійснення крайніх вимог трестованого капіталу. Не хто, як соціял-демократичні міністри зривали пролетарський опір буржуазному нагнітові підчас великих сутичок 1928 року. Не хто, як соціял-демократичні міністри забезпечили і здійснили відновлення німецької імперіялістичної політики, виконуючи воєнно-морську програму. Не хто, як соціял-демократи ведуть фінансово - податкову політику, що полегшує податковий тягар для великої буржуазії, збільшуючи його для пролетаріяту. Не хто, як соціял-демократи силкувалися дійти компромісної угоди з західно - европейськими імперіялістичними державами, що її наслідком було б приєднання Німеччини до анти-радянського блоку.

Першотравневі демонстрації, організовані німецькою комуністичною партією продовжили й поглибили процес росшарування між соціял - демократичною верхівкою та масами організованого і неорганізованого пролетаріяту. Не дурно з Берліна повідомляють, що закриті збори, влаштовані соціял-демократами, відбувалися при якомусь пригнобленому настрої притягнути до участи в них робітників.

В Польщі першотравневі події показали, яка глибока безодня між настроями трудящих мас і тим режимом, що його пілсудчики нав'язують своїй безталанній країні. Робітничі маси ішли в день 1 травня тільки за революційними гаслами. Угодовські демонстрації ганебно провалилися. Проте, на цих спробах ППС варт спинитися. Та партія, що прикидається непримиренним опозиціонером супроти уряду фашистського перевороту, зробила все, що могла, щоб росколоти робітничий рух, росшарувати робітничі демонстрації, проти фашистського режиму. Провал цих спроб має свою причину не в браковї бажання або енергії у ППС'івців, а лише в занепаді впливу серед робітничих мас цієї угодовської партії, що спеціялізувалася на зрадницькому політиканстві. Особливо знаменний ганебний провал ППС'івців у Лодзі, де в робітничих масах зберігаються ще свіжі спогади про зрадницьку поведінку угодовців підчас недавнього страйку. Окремо слід згадати про виступ ППС'івських росколників так званої партії Яворовського. Фашистське крило польської соціял-демократії, партія Яворовського демонструвала соціяльну сутність росп㎡аду польського меншовизму. Цинічно прикриваючись досі плащем робітничої партії, праві ППС'івці демонстрували під гаслами пілсудчини, вони вийшли на демонстрацію озброєні, готові з першого наказу кинутися на революційні маніфестанти. Не диво, що ці ширші соціял-фашисти зібрали під свої прапори куди численніші кадри, ніж соромливо-ліпемірні пепеесівці основної групи. Хотівши підсилити демонстрацію партії Яворовського, пілсудчики відрядили членів своєї бойової стрілецької організації.

Повідомлення з інших капіталістичних країн мають більш менше такий самий характер. Першотравневі сутички підкреслили як поліпння робітничої класи, так і фашизацію буржуазної диктатури. Класові сутички набирають що раз чіткішого характеру. Жалюгідні силкування соціялугодовців затушкувати це загострення класової боротьби, заперечити хиткість стабілізації капіталізму, ще раз обдурити маси, втягнувши їх у явно шахрайську угоду «миру в промисловості» безсилі перед ростом класової свідомости, перед ростом впливу революційного авангарда пролетаріяту. Кров, пролита на вулицях західно-европейських промислових центрів 1 травня 1929 р. не буде забута, не лишиться без помсти. Світова буржуазія і її соціял-демократичні прихвостні не дурно так панічно боялися 1-травневого дня. Він показав—цей день,—що терміни настають, що революційна хвиля піднімається і шикується пролетаріят під червоними прапорами Комінтерна в залізні міліони, готові прийняти й витримати переможно великий класовий бій.

Л. ВЕЛИЧКО.

Соціялістичне змагання і завдання преси

Соціялістичне змагання, поставлене ЛКСМ перед робітничою молоддю, охопило тепер майже всю робітничу масу. З завода на завод, з фабрики на фабрику перекидається міцне пролетарське «дайош» виробничу програму, підвищення продуктивности праці та зниження собівартости. Над цими трьома китами промплану працює робітнича думка. Соціялістичне змагання з скромного почину ЛКСМ перетворилось у великий політично-екномічний рух широких робітничих мас.

Володимир Ілліч у свій час казав: «Соціялізм не тільки не гасить змагання, а навпаки, вперше створює можливість пристосувати його дійсно широко, дійсно в масовому розмірі, втягує дійсно більшість трудящих на арену такої праці, де вони зможуть показати себе, розгорнути свій хист, виявити талант, що його в народі непочате джерело, що його капіталізм мняв, давив, душив тисячами і міліонами».

І нині підвелись оці міліони, взялись за «найважливіше, найголовніше для перемоги нового суспільного ладу». Володимир Ілліч казав, що «капіталізм може бути остаточно переможений тим, що соціялізм утворить нову, значно вищу виробничу продукцію».

На цій ділянці фронту розгорнуться тепер головні бої. Всім відомо, що кинуте XV з'їздом комуністичної партії гасло про наступ на капіталістичні елементи села і міста, гасло індустріялізації переводиться в життя. Робітниче-селянський уряд розробив п'ятирічний план—план великих робіт. Цей план уже ухвалила XVI партконференція, його буде подано на затвердження майбутніх з'їздів рад. Він передбачає перетворення в життя гасла догнати і перегнати передові капталістичні країни. Запорукою цьому—соціялістичне змагання. За рухом соціялістичного змагання стежитимуть два світи: капіталістичний світ, особливо в особі своїх емігрантських підголосків, що дуже здімають галас з приводу соціялістичного змагання, і світ соціялістичний, що кожну нашу перемогу розглядає як перемогу свою, черпаючи в ній свіжі сили на боротьбу проти наступу капіталізму. Питання соціялістичного змагання між заводами та фабриками, колгоспами та радгоспами—це питання перемоги соціялізму над капіталізмом.

На цьому розгорнутому фронті боротьби перед нашою пресою повстають особливо важливі завдання. Наша преса повинна налагодити зв'язок між окремими ділянками фронту змагання—заводами й фабриками, повинна своєчасно викривати ті труднощі, що стоятимуть на шляху соціялістичного змагання. Наша преса повинна налагодити інформацію робітниче-селянського суспільства, не боючись викривати поразки, безумовно неминучі в такому великому соціялістичному поході. Треба всім знати, що соціялістичне змагання є похід на одну із нових рішучого значіння висот, і її ми безумовно візьмемо.

Треба лише краще організувати колони, треба піднесений дух борців перетворити в практичні заходи соціялістичного змагання на кожній окремій ділянці—на заводі, фабриці, в радгоспі. Преса це одно з найгостріших знарядь, і його треба використати повнотою в соціялістичному змаганні.

К. СУХОМЛИН.

Палкий привіт більшовицькій „Правді"—незламному вартовому ленінської єдности партійних лав!

З минулого про майбутнє

В день преси буде чимало привітань і побажань нашій пролетарській комуністичній пресі. Я додаю до них і свої щирі привітання й свої найкращі побажання. Але мені хотілося б зараз говорити не про сучасне, а пригадати минуле нашої пролетарської преси і трохи, так би мовити, помріяти про наступні часи.

—

15 років тому ми теж святкували день робітничої преси в черговому числі тодішньої «Правди», тепер уже й не пригадаю, під яким ім'ям вона тоді була: «Трудовая Правда» чи «Голос Правды», чи «Правда Труда», чи якось інакше, словом, це була «Правда», тодішній бойовий орган більшовизму. День пролетарської преси тоді—це був день «Правди». Іншої робітничої преси не було. Була бульварна газетка для робітників і міщанства «Копейка», що отруювала робітників бульварщиною й обивательщиною; була газетка меншовицька й есерівська, що ще більше отруювали мозок робітників соціял-угодовством та ідейною обивательщиною. Урочисте свято робітничої преси тоді могло бути лише одним—святом «Правди».

У день преси старанно готувалися статті до «Правди». Були статті з ріжних кінців держави, були статті з закордону від Леніна. Уважно переглядали ввесь матеріял до номера, старанно підбирали замітки. Особливе значіння й вагу мала одна стаття в черговому числі «Правди». Стаття ця не мала підпису автора. Бо автором її був цілий пролетарський колектив, десятки і сотні класово-свідомих робітників, розсипаних по всіх містах та заводах. До тої статті надсилали свої рядки, іноді замурзані, іноді замусолені рядки, робітники з Уралу й Донбасу, з Москви, а передусім з фабрик і заводів тодішнього Петербургу. І кожний рядок бренів волею непохитної відданости пролетарській справі. Звалася та стаття: «До залізного фонду Правди». Рядки ті означали надсилку від Х. У. Z. і інших псевдонімів копійок, а іноді карбованців для забезпечення видання єдиної тоді пролетарської більшовицької газети.

Кінець кінцем, че число газети підготовлено і складено і в останній верстці довелось мені, що виконував у той день за чергою обов'язок одного з вечірніх випускних редакторів, знову переглядати гранки вже з геть іншим підходом, ані ж підходили ми при підборі матеріялів до номера. А саме: підхід випускного редактора був у тому, що треба викинути, які слова та вирази треба замінити один другим, щоб зробити число менше конфіскальним, щоб дати числу більшу можливість дійти до читача по всіх закутках країни. Нарешті номер готовий, надрукований. І тоді стояло завдання зараз таки, не гаючи ні хвилини вивезти газету з її типографії, поки не прийшов черговий наряд поліції для чергової конфіскації чергового числа «Правди». А на другий день по всіх заводських околицях, по всіх передмістях дзвінкі голоси робітників—продавців «Правди»—оповіщали радісно робітників про нове чергове число «Правди», присвячене дневі робітничої преси.

Як далека сучасність нашої робітничої преси від тих давніх джерел нашої робітничої преси. Геть змінився стан нашої преси. Робітнича преса тепер є пресою пролетарської держави і керівничої пролетарської комуністичної партії. Але й тепер є ще багато дечого в нашій пресі, що взято з нашого минулого. Ось, хоча б ідея залізного фонду пролетарської преси... Але я про сучасність не хотів говорити.

—

Нинішнє свято дня робітничої преси відбувається напередодні Всеукраїнського і Всесоюзного З'їзду Рад, де на порядкові дня на чільному місці стоїть питання про п'ятирічний план розвитку нашого господарства. Величезними кроками виміряно розвиток нашого господарювання на наступне п'ятиріччя. Досить назвати такі цифри, як вклад у промисловість на суму 65 млрд. крб., вклад у сільське господарство на 25 млрд. крб. і т. ін. Величезними кроками розвивається й наша поліграфічна промисловість і виробництво паперу. Вже за ближчі 3 роки й остаточно за п'ятиріччя передбачено п'ятирічним планом розвитку господарства забезпечити всі наші видання, в тім числі й пресу, папером власного виробництва. П'ятирічний план до щенту знищить загрозливі бактерії, що викликають сучасну епідемію для нашої преси—паперову кризу. Преса в своєму розвиткові стане майже цілком незалежна від наявности паперового недостатку. Перед пресою стане технічна можливість перейти від тиражу в десятках і сотнях тисяч до мільйонових тиражів. Треба визнати, що зараз наша преса, зокрема на Україні, існує на старій, аж геть невідповідній технічній базі. П'ятирічка реконструкції нашого господарства несе і реконструкцію матеріяльної поліграфічної бази нашої робітничої преси. Це дійсно зробить можливим перехід до мільйонових тиражів нашої преси, а це значить, що наша преса остаточно стане величезним знаряддям культурного впливу і приводним пасом до мільйонових мас.

День преси мусить бути для всіх наших газет вихідним пунктом поширеної енергійної кампанії й участи нашої преси в здійсненні п'ятирічного плану соціялістичної реконструкції нашої країни.

МИКОЛА СКРИПНИК.

Могутнє знаряддя

Ще навіть зовсім недавно—дехто заперечував потребу в українській робітничій пресі: мовляв,—українізація в цілому є зайва вигадка, поступка українському шовінізмові.

Останні роки остаточно довели короткозорість і антирадянську суть «захисників» пролетаріяту від українізації. Буйний розквіт української робітничої преси, є безперечний факт. І в центрі і по округах виросли робітничі українські газети, і, що ще більш показово—росте українська заводська—стінна газета.

Надзвичайно знаменний той факт, що «Робітнича Газета Пролетар» — орган ВУРПС'у—за короткий час свого існування своїм тиражем перевищила удвоє таку стару робітничу газету, як «Всеукраинский Пролетарий». І що найбільш слід відзначити,—половина тиражу її йде за рахунок металістів, переважно Донбасу та Дніпропетровщини. В той час, коли найстаріша газета Донбасу руською мовою («Кочегарка») має в Артемівській окрузі 14.000 примірн.,—молодий «Пролетар» має там вже зараз—10.000. Велику частину тиражу «Пролетаря»—забирають також залізничники.

Поруч цих фактів успіх ще молодчого від «Пролетаря»—«Наймита», що за короткий час його тираж складає 30.000 примірн., вже нікого не дивує. Утворення-ж наймитської газети є подією не маловажною. Ця газета має відограти в організації наймитства і цілому житті села не аби яку ролю.

На черзі дня—утворення нового масового органу сільського прлетаріяту—журналу «Цукровик». Це є фактично відродження старого «Цукровика», що вже видавався колись на Україні. Ще один бойовий орган, ще одне знаряддя організованого загону пролетарів, що працюють на селі, що мають виконати величезні завдання в боротьбі за соціялістичну перебудову цілого села.

Крім згаданих газет пролетарські організації України мають в своєму роспорядженні ще журнал «Службовець», низку журналів робітників землі і лісу («Агроном», «Землеустрійник», «Лісовод»), робосівську газету «Народній Учитель» з низкою додатків, молоду (кілька номерів) газету медсанпрацівників.

Вперше українською мовою почав виходити орган ВУРПС'у «Вісник профруху». Зараз президія ВУРПС'у обговорює питання про утворення нової провідної професійної газети—офіціяльного органу ВУРПС'у, що виходитиме укрмовою.

Як бачимо—зростання й поширення української робітничої преси за останні роки заперечувати не можна.

Чергове завдання — поглибити цей процес. Українська робітнича преса вже й тепер має своїх численних робкорів, що їх кадри невпинно зростають. Одночасно зростає число стінних газет, що друкуються також українською мовою. Розвиток і поширення останніх, зокрема,—перехід багатьох з них на т. зв. багатотиражні газети, дає новий грунт і перспективи для поглиблення процесу дальшого зростання української робітничої преси.

Це наймогутніше знаряддя прилучення найширших робітничих мас до національно-культурного будівництва.

І. РАБІЧЕВ.

Преса—могутній чинник у справі будівництва української соціялістичної культури

Преса наших „друзів"

Стало вже тривіяльністю виголошувати такі от милозгучні «істини», як «преса це шоста велика держава». Одно, — що від довгого й частого вживання цього афоризму від нього почало дхнути оригінальністю добре стертого п'ятака; друге—немає нічого правдивого в цім твердженні й по суті. Пару слів про це останнє, про невідповідність цього твердження дійсності тоб-то. Отже, — фальшиве це твердження: 1) тим, що від часу коли його вигадано, й до нині тих «великих держав» стало значно більше і 2) преса ніколи не була та й не є якоюсь «шостою» великою державою; вона не стоїть десь осторонь від битого шляху історичного розвитку, як окрема сила, окремий феномен, що регулюється своїми власними законами ,відмінними від законів розвитку даної суспільної формації. Не «шоста велика держава» з преси, а допоміжний засіб в руках панівної класи організувати свою диктатуру, запровадити в життя свою класову систему. Тюрми, поліція, війська, жандармерія — це перша фаланга примусових засобів в руках панівних клас; школа, церков, слово (книжка, преса, збори то-що) — друга фаланга не менш ефективних засобів дійти поставлених цілей. За капіталістичного ладу всі ці засоби скеровані в бік зміцнення підвалин системи капіталістичного панування; за диктатури пролетаріяту ті ж засоби (звичайно, mutatis mutandis, бо жандармерії ми не маємо, а соціяльна роля міліції й війська є зовсім інакша) стають на службу новій класі, що всі сили свої кинула на перебудову громадського ладу на кардинально-відмінних від попереднього підвалинах.

Справа організації на певний штиб людських голів за всіх часів відогравала значну ролю в суспільнім процесі. Але роля та стає просто таки велетенською в такі часи, коли лінія історичного розвитку неухильно і щодалі поривчастіш показує на наближення остаточного розрахунку за всю попередню історію, за її напрямок. Бо йде скажена невсипуща боротьба за людські резерви, за мільйони, що мають стати «ротфронткемпферами» пролетарської революції. Неможна навіть відразу сказати, хто саме — пролетаріят чи буржуазія—з більшим наголосом ставить собі це завдання. Можна хіба що сказати: буржуазія мобілізує всю свою спритність і матеріяльні можливості щоби вдержати в своїх руках поводок від тих мас і тим **відтягнути** час свого краху; пролетаріят (через свій передовий загін) збирає всю свою вульканічну пристрасть й металеву енергію, щоби **наблизити** перехід до нового суспільства, до комуністичного ладу.

Лише в світлі цих загально-принципових міркувань і можна ставити питання про місце в цій епохальній своїм значінням боротьбі буржуазно-націоналістичної та контр-революційної української преси.

Звичайно, значіння й роля цієї преси цілком ідентична ролі тих класово-політичних груп, що тую пресу з себе вилонюють та їй наказують. Становище й напрямок преси в країні де панує великий капітал, визначається ролею капіталістичних командорів; в одному випадкові ця залежність набуває зовсім одвертих форм, в іншому ж вона не виключає й певних «ліберальних» коректив до цієї залежности «коректив», що, нічого не відміняючи по суті, є дуже зручні для цілей класового панування своєю «ліберальною» фо[illegible]ю.

Складніше, одначе, питання з пресою тих соціяльних сил, що на сьогодні посідають дуже й дуже підпорядкований що до провідної ролі в сучасному житті стан. Не маючи достатніх матеріяльних (в широкому розумінні) ресурсів, щоб командувати поруч із сьогоднішніми владарями життя, повна апетиту хоча б до куценького «самостійного» керма, стиснена політичними обставинами, українська націоналбуржуазія, поруч із куркульством, часом допускається «опозиційних» що до провідної капіталістичної сили вихваток. Але возок української націоналбуржуазії від того не вискакує, звичайно, з колії капіталістичного розвитку та допоміжної служби великому капіталу.

Преса українського націоналбуржуазного табору й контр-революційної еміграції за головне завдання собі взяла виконувати ролю попихача-помішника імперіялістичної світової буржуазії в її протирадянських планах. Велика капіталістична буржуазія бреше, наклепує на Радянський Союз, щоби полекшити справу военного нападу на нього; куркулівсько-буржуазна українська преса «додає й своїх п'ять, щоб було десять». У своїх вигадках на нашу адресу вона не шкодує темних фарб, аби тільки «довести», що більшовики то є такі варвари, що за єдину управу на них може бути хіба що війна, інтервенція. Плітки, дивовижні «інформації», «факти», «свідоцтво самовидців» про Рад. Україну, а то й просто заклики до «священної війни» проти Радянського Союзу, мають відогравати, очевидно, ролю перекональних фактів, що кричать, мовляв, про помсту. Довести «культурному світові» (капіталістичному тоб-то), що **така** («занархізована», «брутальна» тощо) країна **гідна інтервенції** — це і тільки це є об'єктивний зміст тієї зловісної протирадянської кампанії, що її провадять день-у-день газети й журнали української націонал-буржуазії та контр-революційної еміграції.

Такий є об'єктивний зміст «інформації» центрального органу галицьких радикалів (УСРП — укр.-соц.-рад. партії) «Громадський Голос» про фантастичні повстання на терені Рад. України, селянські заворушення, про хвилю антисемітських погромів і т. д. і т. ін. Тим же миром мазано й «об'єктивне» інтерв'ю в американській «Народній волі» шаповалівського блазня М. Січинського, що, пробувши 2 місяці на Рад. Україні і **цілком вільно** відвідуючи наші села й заводи, «поінформував», що тут у нас «немає свобідного вислову публічної опінії в пресі» та що все, мовляв, стиснено обценьками комуністичної диктатури (в дужках кортить запитати, а як же то сталося, що цей «інформатор» вільно пересувався по нашій території, коли такий то тяжкий гніт запровадили клятущі комуністи...).

На ту ж струну виграє й гетьмансько-монархічна католицько-попівська газета, що виходить у Львові «Правда» (орган УХО—укр. християнської організації). За «інформацією» цієї «газети для народа» (вона так і називає себе) виходить, що наші законодавчі органи опрацювали й видали спеціяльний закон про організацію с.-г. комун та артілів. «Поінформовані» писаки з цієї брукової газети християнських прикажчиків капіталізму, не моргнувши, наводять параграф за параграфом «зміст» цього (вигаданого) «закону», і ми довідуємося, що всю колишню поміщицьку землю віддано до комун та артілів, селяне ж, особливо заможні, зобов'язані віддавати свій реманент (машини й худобу) задурно для потреб тих комун і т. д. (Ці побрехеньки видано навіть окремою книжечкою під назвою «Більшовики і селянство»).

Та як що такого характеру поведінка преси [illegible]

Військова преса—знаряддя класової виучки перемагати ворогів

Наша преса, як знаряддя комуністичної партії, відограє величезну ролю в справі організації й політичного виховання мас. *Мобілізуючи широку суспільність* трудящих навколо зміцнення радянської влади, збуджуючи творчість мас навколо соціялістичного будівництва, наша преса виконує класову ненависть до ворогів пролетаріяту, вчить ненавидіти світ визискувачів—буржуазію.

Наша військова преса має це саме завдання, але має ту відзнаку, що повинна виконувати його серед частини робітниче-селянських мас, які в першу чергу стануть лицем до лиця з ворогом, коли він насміє напасти на СРСР. Червона армія стоїть ближче до справи оборони країни й тому роля військової преси найвідповідальніша саме тут.

Протягом двох років Червона армія повинна виховати кожного закликаного до її лав робітника, та селянина так, щоб зробити його дужчим що до володіння бойовою виучкою та бойовою технікою за бойця армії наших класових ворогів. Але стійкість, самовідданість пролетарській справі, головне, залежить від політичної свідомости. Перемога схована там, де тісно, органічно переплітаються ці два елементи.

На долю військової преси й випадає бути помічником у роботі Червоної армії, що виковує свідомість, класову стійкість і відданість справі революції червоноармійських мас, об які розіб'є собі лоба світовий капітал.

Та завдання військової преси, як і цілої Червоної армії, цим не обмежується. Виховуючи бойця, Червона армія готує кожного червоноармійця ще й як свідомого будівника соціялізму. Це як небо від землі відріжняє нашу армію від капіталістичних армій. Досить, наприклад, нагадати, що одна тільки румунська армія випускає щорічно 20 тис. кваліфікованих... деньщиків, щоб наочно усвідомити цю ріжницю. Наша військова преса, що несе в червоноармійські маси класову освіту, виконує почесну й відповідальну *ролю вихователя бійця*-громадянина.

Англійський полковник Фулер, палаючи люттю проти країни Рад, примушений з болем визнати, що—

— Англійська могутня флота така безсила проти класової освіти Радянського Союзу, як паровий молот проти радіохвиль.

Наша військова преса може заслужено пишатися з того, що кожне її друковане слово підносить класову освіту бойців на нову, вищу ступінь і тим зміцнює боєздатність частин.

Червона армія налічує 24 військові газети. Кожна з них *міцними* нитками звязана з гущавиною червоноармійських мас. Газети живуть життям червоноармійців, чутливо відгукаючись на їхні потреби та інтереси. Це дає пояснення, чому редакції червоноармійських газет завжди завалені сотнями червонармійських листів.

Візьмімо червоноармійську газету УВО «Червону Армію». Хиба це не показові цифри: 6123 військори і понад 34 тис. дописів від них за рік. Такий звязок насамперед свідчить про любов та довір'я червоноармійців до своєї газети.

І дійсно, вони звертаються до неї з ріжними запитаннями, шукають у неї поради, звертаються до неї із скаргами на хиби в житті частин.

Цілих 10.700 відповідей дала газета «Червона Армія» червоноармійцям. Це великий фактор, що показує ролю червоноармійської преси.

Червону армію побудовано на засадах міцної пролетарської дисципліни й точного виконання наказів. За таких умов—чи є місце для самокритики у військовій пресі. Хто близько не знає умов армійського життя, той не повірить, що найширшу масову критику, як цілком природне явище, військові газети ведуть щодня. Червоноармійська критика має базу на тому міцному товаристві та пролетарській рівности між бойцем і командиром, що панує в Червоній армії. Командир не боїться правдивого слова червонармійця, бо знає, що критика якихось вад у частині або неправильних вчинків командира скерована насамперед на те, щоб принести користь боєздатності частин.

Цих ознак зовсім не має буржуазна армія. І навіть найпередовіші з тамошніх салдат не можуть собі уявити, щоб червоноармієць міг вільно висловлювати свою думку. Ось, наприклад, що писала група шведських салдатів до одної з наших частин:

— Ми чули, що у вас нема наличної дисципліни, що у вас кожний робітник може скінчивши військову школу, дослужитися до генерала. Але ось чому ми не можемо повірити, що ви в своїх полках вибираєте депутатів до рад і можете провалювати *свого начальника. Невже він вас не поженить* цілою частиною на гавптвахту?

Наскільки більше здивувався б салдат буржуазної армії, коли б він прочитав, як здійснюють критику червоноармійські газети. І це не тільки не шкодить, а йде на користь частинам. Усе хибне усувається, кожна здорова пропозиція допомагає поліпшити роботу в частині.

Ось наслідки критико-викривальної роботи газети «Червона Армія». За три роки одержано 5 тис. критико - викривальних листів. У наслідок віддано під суд 38 осіб, знято з посад 80 осіб, накладено дисциплінарних кар 480, дано допомогу родинам червоноармійців 55, усунено ріжних хиб 785.

Це краще свідчення того, що червоноармійська преса на ділі допомагає виправляти нестатки в житті частин.

Пройдений досі військовою пресою шлях не тільки свідчить, що вона успішно виконувала покладене партією завдання, а й дає запоруку, що в майбутній війні вона буде могутнім організатором перемоги.

ФЕДОРОВИЧ.

Організувати творчий ентузіязм найширших мас до здійснення плану соціялістичного будівництва—першорядне завдання преси на сьогодні

ти Радянського Союзу політиці імперіялізму, то нижченаведені витяги з центр. органу УНДО «Діло» та паризького петлюрівського тижневика «Тризуб» дають в цім розумінні щось значно виразніше.

Ундівське «Діло» пише: «Над Сходом Европи повільно, але чим раз дужче згущається політична атмосфера. Прорідять її гармати. На той момент мусимо бути готові».

Аж надто виразно. Ундівці вже сьогодні бачать (бажане їм) руйновище Рад. Союзу і *серед оскаженілої підготовки імперіялістичної* війни супроти нього спромагаються виключно на таку от «аналізу». Імперіялісти мають хороших помішників.

Та вже справжнє замилування викликає орган петлюрівського табору в Парижі «Тризуб» своїм ч. від 24 березня ц. р., де ми читаємо надзвичайно цікаву в певному розумінні статтю добре відомого дописувача з Варшави, що сховався за ініціялами Р. С. Стаття ця називається «Війна, як чинник розвитку культури». І, справді, зміст її цілком відповідає назві. Ми довідуємося від цього Р. С., що «пролиття крови, то значить — війна була і **буде** природнім явищем в житті людства», а що, коли й ллється кров людська та гинуть мільйони, то зважати на це нема що, бо «коли ці жертви приносилися охоче, **рясно**, то держава ставала міцною», а сама війна є «чинником, може найвизначнішим, розвитку культури...». Автор цієї великорозумної «розвідки» не звик, очевидно, говорити навмання. Він наводить і «факти», що мають свідчити, на його думку, про велетенську культурну місію імперіялістичних воєн. — «Чи не в наслідок вимог світової війни так далеко пішла медицина, що дала нам багато нових винаходів, зокрема так розвинулася хірургія». Ні, таки чудесна річ імперіялістична війна: щоб таки сталося з хірургією, з усією медициною, коли б не війна, що дала таку прекрасну нагоду вдосконалювати на десятках мільйонів окремі елементи медичної науки... «Але блазень з «тризубівських» імперіялістів не може втихомиритися на цьому. Він має ще одну прекрасну тезу... за імперіялістичну бійку.— **«Наколи війна руйнує, то руйнує те, що вже до життя нездібне,—бо це закон природи, що в боротьбі гине те, що її витримати не може. Так, війна, як бачимо, є могутнім чинником розвитку культури»** — читаємо ми в акордній частині статті Р. С. Отже, маємо приємність констатувати. Петлюрівський орган вважає, що право на культуру посідає лише той, хто може витримати у боротьбі, себ-то хто краще озброєний, хто найдалі пішов шляхом мілітаризму. Що ж, цінне визнання. Комуністична преса день-у-день твердить, що за словами про «боротьбу за культуру проти варварства» завжди ховалася боротьба капіталістичного імперіялізму проти першої у світі робітниче-селянської держави.

Маємо, отож, наочну ілюстрацію ролі «рідненької» націонал-буржуазної й контр-революційної емігрантської преси. Маємо ствердження того, що і «інформатора» з радикалівського «Громадського Голоса» й інтерв'юєра з шаповалівської «Волі народа» (в Америці) і політичних гешефтмахерів з ундівського «Діла», як і з попівсько-гетьманських «Правда» та «Нової Зорі» — всіх їх об'єднує з петлюрівським мілітаристом (а може мілітаристиком, бо говорить він з чужого замовлення), непереможне бажання зробити все, що тільки можливо, аби на своєму українському, мовляв, грунті перевести моральну підготовку війни.

На сьогоднішній день власне в тім і полягає головна роля націонал-буржуазної та контрреволюційної емігрантської української преси.

М. МОТУЗКА.

Братерський привіт комуністичній пресі всього світу!

Привіт співборцеві з нагоди десятиріччя

Запоріжжя, редакція „Красное Запорожье"

В день десятирічного ювілею Редакція «Вісті ВУЦВК» щиро вітає співборця за соціялістичне будівництво, за ленінську політику, за культурну революцію.

Передумовою нормального розвитку цієї роботи є перехід преси на рідну мову мас корікного населення. Газеті майбутнього Електрополіса, індустріяльного серця України, бажаємо як найшвидче українізуватися—для поширення й зміцнення комуністичного виховання мас трудящих нащадків Січи Запорізької.

Євг. КАСЯНЕНКО.

Місяць радянської книги

Як навмисно зійшлося: 5 травня виголошене повсякрічним днем друку, коли все радянське друковане слово по всьому Союзу підсумовує свої здобутки й накреслює дальші шляхи, і 5 травня,—десять років тому, заснувалося Державне Видавництво України, *основний* найголовніший вирібник українського радянського слова. Тому й день друку цього року відмінний: це десятирічний ювілей нової, *комуністичної* книги на Вкраїні, день, що ним розпочинається новий місячник. Кінчитися має він всеукраїнським з'їздом робітників книги, що пошле своїх делегатів на з'їзд всесоюзний, бо на травень також припадає десятирічний ювілей радянського велетня—ГІЗ'а.

Цей місячник, зосібна у нас на Україні, мусить притягти як найпильнішу увагу суспільства. Справді бо—роля книги в культурній революції величезна. Ліквідація найстрашнішої болячки нашої—неписьменности—упирається в книгу. Оволодіння українською культурою йде через книгу. Виховання нових кадрів червоних спеціялістів вимагає книг і книг. Нові надбання наук усіляких виголошується й популяризується через книги. Книга--зброя політичної, ба навіть економічної боротьби. За *легкою кавалерією*—пресою важкою ходою йде книжна артилерія, закріплюючи бій і трощить ворожий фронт. Усе це, зрештою, шаблонові, всім відомі, аксіоми. Та доводиться нагадувати їх, хоч як вони й прості.

Доводиться нагадувати тому, що коли і є огріхи в нашому, віднині славнозвісному п'ятирічному плані соціялістичного будівництва, так ці огріхи криються саме в розділі культурному, а серед нього—в відтинку книговиробництва й книгорозповсюдження.

Десятки тисяч спеціялістів нових нам потрібні, щоб здійснити успішно п'ятирічку. Тисячі нових шкіл потрібні, щоб ступінь по ступню підготувати й вибрати серед сотень учнів отих спеціялістів. І міліони книжок потрібні, щоб передати надбані знання тим учням, щоб подати радянському суспільству нові думки, нові винаходи, нові здобутки людського розуму.

Чи враховано це? Багато тривожних голосів *було під час обговорення п'ятирічки* на десятках з'їздів і конференцій. Ця тривога може бути скупчена в одній думці: щоб не трапилося так, що надбудова відстане від бази, не розвиватиметься в купі з нею, що ми не матимемо досить культурних кадрів управитися з велетенськими господарськими завданнями, що їх беремо на свої плечі.

Розгорніть першу ліпшу газету, від своєї окружної аж до центральних «Известий» і «Правди». Ви знайдете оголошення: «требуеться інженер». Що значить, коли треба шукати інженерів через оголошення?

Ця проблема підготовки нових культурних кадрів є основна проблема, що її треба обміркувати й обговорити підчас місячника книги поза тим, що вона вже досить обговорювалася всією компартією. Тоді-бо вирішено й дано було загальні директиви. Тепер—як здійснити це через книгу—одне з голівніших, як не голівніше знаряддя цієї підготовки.

І коли ми *зазнайомимося з відчитами наших* видавнитцв, посамперед, того ж таки ювіляра—ДВУ, деякий сум візьме. Побачимо бо, що темп розвитку їх, попри всі несумнівні досягнення, відстає від темпу зросту культурни[х] потреб, що видавництва наші не задовольня[ють] свого ринку, що нам загрожує книжни[й] голод. Так, книжний голод—явище позитивне бо показує надзвичайно культурний підйом радянського населення,—і явище загрозливе, бо цьому підйомові не буде нащо спиратися.

І цією статтею б'ємо ми тривогу: на культурному фронті є небезпека. За десять років проароблена величезна робота, але спереду— ще більша і на це може забракнути засобів.

Яких саме, спитає здивований такою полохливістю читач? Адже попит зростає, книжні склепи порожніють, торгують видавництва так, що не нахваляться ніколи ще досі н[е] баченою сприятливою кон'юнктурою. Правда. Але потрібний темп репродукції перевищу[є] матеріяльні можливості. Коли, наприклад, якесь видавництво за цей рік *випродукує* книг на 3 міл. крб. за собівартістю і продасть їх за 4,5 міл. крб., то на той рік воно ма[є] випродукувати принаймні на 5 міл.—і пів *міліона йому забракне.*

Подруге — справа не тільки в капіталі, [в] кредитах, що їх не вистачає видавництва[м] щоб розгорнути достатнє виробництво. Спра*ва й у сировині*, конкретно— в папері. Увесь Союз переживає гостру паперову кризу, Україна хоріє на неї ще більше, бо її контингенти замалі, бо їй доводиться загоювати стар[і] болячки, заподіяні царатом. У неї нема запасів старих видань, у неї цілі галузі наук[и] мистецтва лишилися неосвітленими в український друці.

Тільки достатні контингенти паперу розв'яжуть проблему вдешевлення книги збільшенням її тиражу. Тільки зменшена ціна книг понесе її широким потоком у робітниче-селянські маси. Інші бо складові частини собівартости (гонорар—бо це є зарплата, і друк—б[о] є теж, посамперед, зарплатня) не повинні ск[о]рочуватися. Лишається папер і папер...

Неможна забувати, звичайно, і поліграфі[ї]. *У* нас нема наборних книжних машин. У н[ас] майже нема швидких і дешевих ратацій. Наша поліграфія може нас підвести незаб[а]ром просто своєю неспроможністю підня[ти] весь виробничий план і виконати його вчас[но]. Такі основні питання, що їх ставить пере[д] собою наш місячник книги. Друга сторон[а] його—вивірити якість нашої продукції, зазирнути в наші підручники, в красне письменство ,літературу масову, технічну то-що. Видавництва в центрі й на місцях мають відчитатися перед широким радянським суспільством, не криючись, указати свої недоліки. Місячник книги—не врочисте свято, а серйозний іспит у плані самокритики. Не так б[о] хвалитися проробленим за 10 років доводиться, — а в тім, звичайно, є чим і похвалитися, це робітниче-селянські маси бачили й бачат[ь] — як треба зазирнути тверезо в майбутнє [й] підкуватися як слід для того, що воно від н[ас] вимагає. А вимагає воно багато... Хоч і [не] мало вже заходів ужито, щоб запобігти лих[о]ві, та скоріше їх треба реалізувати.

Отож культурна революція гряде побідно[ю] ходою. В руках у неї книга. Дамо ж кни[зі] належне місце в радянському житті. Забезпечимо дальший розвиток і нові перемоги.

С. ПИЛИПЕНКО.

Сівба розгортається

Селянство працюватиме в великодні дні

ОДЕСА, 30. Підчас засівної весняної кампанії робітничі шефи допомогли селянству по селах округи. Працювало 27 робітничих бригад, що відремонтували по багатьох місцях на 100% сільсько-господарський реманент. Організуючи недільники, вони зібрали 26 тис. карб. на допомогу селянам у боротьбі з ховрашками то-що. Селяне, виряджаючи шефів, заявляли: «Хоч ми й потерпіли від недороду, але тепер знаємо, що нас завжди підтримає друг—робітник». Шефи одержують багато привітальних листів від селян, де вони дякують за допомогу. У першотравневі дні шефи організують виїзди на села, щоб допомогти селянам підчас сівби.

ОДЕСА, 30. Всі земельні організації Оде[щини] ухвалили працювати в першотравневі дні, [з] винятком дня «Першого травня». Те сам[е] ухвалили колгоспи ім. Тараса Шевченка, Гр[о]сулівського, Фрідріх-Енгельського, Жовтнево[го] і інших районів. Колгоспи Гросулівсько[го] району, що вже закінчили весняну сівбу, у[х]валили у великодні дні вийти на поле з тра[к]торами, щоб засіяти бідняцькі поля. Велик[о]дними днями працюватимуть усі машинотра[к]торні станції: ім. Шевченка, Сельсоюзу, К[а]надської комуни і інші.

ОДЕСА, 30. По всій окрузі сіють ранні яр[о]ві. Погода засіву сприяє. По деяких ра[йо]нах озимі, що їх вважали за загинулі, ож[и]вають. Настрій селянства Одещини бадьор[ий].

За культурний відпочинок

В дні релігійного свята, так званого, «великодня» як правило, раніше завжди спостерігався величезний розвиток піяцтва, а наслідок цього—хуліганство, бешкетування тощо. Отже, завданням протиалкогольних товариств і в місті і на селі повинна бути—вперта боротьба з такими негативними явищами.

Щоб відповідно спрямувати антиалкогольну роботу, Всеукраїнський протиалкогольний комітет надіслав до своїх окружних т-в обіжника з приводу цього. В обіжнику говориться, що з метою притягнення громадської уваги до протиалкогольної роботи та до боротьби за культурний відпочинок, всі філії т-ва повинні провести ш[и]року агітаційну пропагандистську робот[у] серед робітництва.

Найдоцільнішими формами роботи в ці[й] справі є проведення бесід на підприє[м]ствах, установах, клубах, сельбудах тощ[о]. Також треба організувати спеціяльні ди[с]пути на цю тему, дитячі походи прот[и] піяцтва батьків тощо. Разом з іншими гр[о]мадськими організаціями філії протиалк[о]гольного товариства повинні провести а[н]тиалкогольний карнавал. Всі ці захо[ди] протиалкогольному товариству треба я[к] найширше розгорнути по всіх округа[х], притягаючи до цього місцеві профсоюз[ні] організації.

XII-й окружний з'їзд рад Харківщини

П'ятирічний план розвитку господарства округи

Доклад голови Окрплану тов. Озерянського

Після кінцевого слова тов. **Буценка** та докладу завідателя Окрфінвідділу тов. **Глузберга** про бюджет округи, голова Окрплану тов. **Озерянський** доповідав про перспективний п'ятирічний план розвитку господарства Харківщини.

Докладач зазначає, що Окрплан за браком часу не встиг докладно розробити п'ятирічку, а в тім він намітив основні її моменти. В галузі промисловости і, зокрема, середнього машинобудівництва Харківщина відограє велику ролю не лише на Україні, але і в цілому Союзі. Отже, зрозуміло, що на промисловість Харківщини і, зокрема, Харкова треба звернути особливу увагу, бо такі заводи, як от ДЕЗ, ХПЗ, «Серп і Молот» можна лічити в Союзі одиницями. До того ж Харківщина недалеко від Донбасу і має змогу діставати дешевше сировину. В нашу промисловість (крім нового будівництва) намічено вкласти за 5 років 146 млн. крб.: 116 млн. крб. піде лінією централізованої промисловости. Ці 146 млн. призначено переважно на реконструкцію та раціоналізацію промисловости.

В міру того, як розвиватиметься наша промисловість, зменшуватиметься собівартість продукції і разом з цим збільшуватиметься продуктивність праці кожного робітника. Щодо нового будівництва, то у нас є передумови будувати серед інших два таких великих заводи, як інструментальний і варстато-будівельний. На нове будівництво буде потрібно 74 млн. крб.

Перед сільським господарством округи стоять два основні завдання: дати Харкову велику кількість продукції с.-г. виробництва, та інтенсифікувати сільське господарство, розвязавши разом з тим зернову проблему. Соціялістична реконструкція села це—є база, щоб заходи, передбачені п'ятирічкою, було здійснено. Орієнтуючись на це, намічено за 5 років охопити колективізацією 33% сільських господарств. Намічено притягти до усуспільненого сектора 28.4% всієї засівної площі. Взагалі намічено якнайширше розгорнути кооперування селянства, довівши його по окремих галузях до 100%. За планом врожайність Харківщини має збільшитися на 44%. Що-до інтенсифікації сільського господарства, то передбачено збільшити зерновий проорний клин в частині, зернових культур на 101%, засівплощі під коріняки—на 138%, і разом з тим, збільшити вдвоє площу садків та городів. Це дасть цілком позитивні результати. Поруч розвитку сільського господарства збільшуватиметься і скотарство. Особливу увагу буде звернуто на поліпшення його. На фінансування всіх заходів в галузі сільського господарства треба витратити 215 млн. крб. Звичайно, їх можна здійснити лише тоді, коли само населення дасть максимум самодіяльности.

Докладач зазначив, що село за п'ятирічку одержить $2\frac{1}{2}$ тис. тракторів, з них 1540 дадуть колективним господарствам ,а решту тракторним станціям. Так само сільське господарство одержить 9 млн. пуд. ріжних угноєнь.

Говорячи про культурно-соціяльний сектор, докладач зазначив, що округа повинна в своєму плані гостро поставити питання про ліквідацію неписьменности. Треба в щоб то не було в 29-30 році здійснити план загального навчання. Разом з цим слід забезпечити нашу промисловість і сільське господарство кваліфікованою силою. Отже, передбачено **всі семирічки в місті перевести на індустріяльні. На 77 семирічок на селі відповідно цьому буде агрономізовано.** П'ятирічний план передбачає забезпечити учнів і, зокрема, бідноту, інтернатами.

Цукрова промисловість округи повинна притягти увагу всього радянського суспільства, бо в сільському господарстві округи вона відограє виняткову ролю. Отже, намічається значно збільшити цукрове виробництво з тим, щоб проти $17\frac{1}{2}$ млн. крб. продукції в 27-28 р. воно дасть $36\frac{1}{2}$ млн. крб. на 32-33 р.р. Місцева промисловість так само має не аби яке значіння. Слід сказати, що вона складає 30% усієї української промисловости. Намічено довести її продукцію на 32-33 р. до 237 млн. крб. проти 69 млн. в 27-28 р.

Кінчаючи свою промову, докладач зупиняється на справі розвитку закладів охорони здоров'я, ліквідації безробіття та поширення комунального господарства. Він говорить, що такий великий план вимагає чимало коштів і, звичайно, наш напружений бюджет не зможе його підняти. Ось чому частину його треба здійснювати коштом держбюджета, а частину візьме місцевий бюджет.

Після цього з'їзд заслухав співдоклади тов. **Сидорова** про розвиток промисловости округи і тов. **Підгайця**—про сільське господарство. Вранці 3-го травня з докладом про народню освіту виступив завідатель Інспектури Народньої Освіти тов. **Межуєв**. Після цього відбулися дискусії на доклади т.т. Озерянського, Сидорова, Підгайця і Межуєва.

Хроніка з'їзду

— Після кінцевого слова тов. Буценка, з'їзд схвалив діяльність Окрвиконкому і обрав комісію, доручивши їй скласти резолюцію.

— На 1-ше травня делегації з'їзду виїздили до Охтирки, Чугуїва, Вовчі та Полтави, де вітали від імени з'їзду робітництво й селянство.

— Делегація від селян Вовчанського району подарувала з'їздові 400 пуд. хліба, з них 20 пуд. зібрали учні.

— З'їзд вітали представники XI-го окружного з'їзду рад Артемівщини. Делегатів з'їзду т.т. **Скребньову** і **Чугаїва** обрано до складу Президії З'їзду рад Харківщини.

— З'їзд ухвалив відозву до трудящих Харківщини про соціялістичне змагання.

— Президія З'їзду постановила записувати всіх делегатів, що несправно відвідують засідання з'їзду і подати їхні списки до преси, а також повідомити про це організації, що обрали делегатів.

Голос мас

Останніми роками заводська друкована газета починає займати що-раз важливіше місце в заводському, громадському й політичному житті, ставши справжнім пропагандистом агітатором і організатором громадського життя заводу. Число заводських газет зростає, тираж їх поширюється, якість підвищується. Звязок цієї «малої преси» з трудящими масами надто щільний, в кожному рядку її, в кожній замітці відбивається темп життя і побут заводу.

Заводські стінні друковані газети, користуються величезною популярністю серед робітництва. Немає жодної більш-менш видатної події в заводському виробничому житті, що не знайшла б собі відбитку в газеті. Особливо тепер, підчас соціялістичного змагання заводські друковані газети значно допомагають підняти творчий ентузіязм мас на підвищення продуктивности праці, підвищення якости продукції, викорінюючи піяцтво, симулянтство, хуліганство, антисемітизм, пережитки старого побуту, бюрократизму та інш.,створюючи певну громадську думку навколо цих питань.

Погляньте на першу ліпшу заводську друковану газету, зразу дізнаєтесь чим живе й дихає зараз заводська громадськість. В кожному числі газети ви прочитаєте список злісних симулянтів, прогульників, п'яниць, хуліганів, що порушують виробничий режим заводу. На сторінках газети висвітлюються виробничі досягнення того чи іншого заводу, результати соціялістичного змагання між цехами, наслідки боротьби з браком.

Кожна газета має спеціяльний куток «з лихтариком по закутках», «під барабаном молотілки», «залізним деркачем», «вдень з лихтарем», де беруть на гостре вістря пера окремих носіїв виробничого зла. В організації творчого ентузіязму робітничих мас в справі соціялістичного змагання—ці газети відограють велику ролю.

Заводські газети згрупували навколо себе десятки, сотні власних робкорів. Досить сказати, що така газета як «Харківський паровозник» має 300 робкорів, «Кутузовка»—150 робкорів, «Генератор»—200 робкорів та інш., через них вони тісно звязані з робітничою масою.

**

Заводські друковані газети на Україні нараховують на своєму віку небагато років. Проте, союз металістів має 200 стінних газет та крім того 25 заводських друкованих газет. Майже кожний великий металургійний чи металообробний завод має свою заводську друковану газету. Найкращі з них «Петровець», (завод ім. Петровського в Дніпропетровському), «Риковець» (завод ім. Рикова в Єнакієво), «Дзержинець» (завод ім. Дзержинського в Кам'янському), «Металіст» (Сталінський металургійний завод), «Гудок Марті» (завод ім. Марті в Миколаєві), «Жовтневий гудок» (Луганський паровозо-будівельний завод), «Харківський паровозник» (ХПЗ), «Металіст» (Зінов'євський с.-г. машинобудівельний завод «Червона зірка») та багато інших. Де-які з них, як «Петровець», «Дзержинець» мають 10—14 тис. тиражу, інші 5—6 тис.

Куди менше заводських друкованих газет у шахтарів. З 256 стінних газет, тільки 3—4 виходить друкованими. Це можна пояснити лише тим, що шахти Донбасу значно віддалені від міських центрів, що мають друкарні.

Краще у залізничників, де заводська друкована газета зустрічається частіше. Де-які з них, як «Вугдевіз Донбасу» мають не тільки місцеве значіння, але й обслуговують певний, досить великий, район.

Культвідділ ВУРПС'у вважає, що **загальний тираж всіх заводських друкованих газет на Україні складає близько пів мільйона екземплярів.**

**

Ми хочемо відзначити тут деякі хиби заводських друкованих газет, щоб на підставі цього вияснити якої саме допомоги потрібує негайно «мала преса». Перше, що кидається у вічі, оглядаючи її, це те, що вона, надто деякі стінгазети, не завжди вміють вдало конкретизувати гасла, заклики та постанови вищих партійних, професійних і господарських організацій. Цілком зрозуміло, що в деяких газетах **бракує кваліфікованих редакторів**. На це слід буде в першу чергу звернути увагу редакціям окружних газет, що своїми товариськими порадами вказівками повинні допомагати заводським редакціям.

Оброблення літературного матеріялу в газетах іноді шкутильгає.

З технічного боку заводські газети неправильно зверстані, матеріяли розподілені не завжди доцільно, наголовки часто хворіють на шаблон.

**

До цього часу велика частина стінних газет та друкованих заводських газет виходять на російській мові.

Проте, слід відзначити, що процес українізації цих газет виявляється вже досить широко і глибоко, і дальшому поглибленню його слід допомогти. Бо ж ці газети найближче до робітництва. Вони повинні стати організаторами робітництва не лише в справі здійснення практичного плану будівництва соціялізму, а також провідниками культури, популяризуючи чергові гасла і завдання національно-культурного будівництва.

Бо це—справжній голос широких мас.

К.

Тов. Вейцер І. Я.—Наркомторг УСРР

Президія ВУЦВК задовольнила прохання тов. Чернова М. О. про звільнення його від обов'язків Наркомторга УСРР і затвердила на Наркомторга УСРР тов. Вейцера І. Я.

Тов. Вейцер народився в 1890 р. Він є членом партії з 1914 р. Раніше тов. Вейцер був головою Вятського Губвиконкому та красвого комітету партії. Після цього він працював на відповідальних посадах в ріжних галузях роботи. Останнього часу тов. Вейцер був членом Колегії Наркомторга СРСР.

Журналісти від варстату

(Багатотиражні газети на ХПЗ і ДЕЗ'і).

Стінгазета у нас стала невід'ємною частиною громадського життя колективу підприємства чи установи. **Нові лави пролетарських журналістів, десятки й сотні тисяч дописувачів і кореспондентів,—це ціла армія пролетарських робітників преси, що в них розчинилася колишня каста «фахівців» журналістів.**

Перед нами—останні номери «Генератора» та «Харківського паровозника»—багатотиражних газет ДЕЗ'у та ХПЗ, цих велетнів металевої промисловости. Звичайно, обидві газети не позбавилися ще істотних хиб—і верстка часто шкутильгає, і матеріял іноді підібрано не актуальний, та й обробка робкорівських заміток не поставлена на належну височінь.

Але все ж, коли відкинути всі ці дріб'язкові хиби, то можна побачити, що **газета, як великий чинник зросту громадськости на заводі, себе цілком виправдує.** Нема жодної більшменш важливої кампанії, жодного питання, що цікавило б робітників заводу, на яке не відгукнулася б заводська газета.

Заводська газета звязана з масами як найтісніше, як не може бути звязана жодна з великих щоденних газет. І це накладає свою печатку на всі номери газет, що виходять на заводах.

«Генератор» та «Паровозник» — не тільки найстаріші заводські багатотиражні газети, а й найтиражніші: їхній тираж складає 5—6 тис. прим.

Із кампаній, що нині провадяться на підприємствах, найважливішими є соціялістичне змагання та боротьба за трудову дисципліну: ці кампанії об'єднуються в практиці заводської роботи.

«Генератор» № 13 (42) на 3 колонки вміщує листа Ленінградського завода «Електросила», що з ним змагається ДЕЗ. **Основні умови змагань—перевищити виробничу програму на 5%, підвищити випуск на 1 робітника на 22,9% проти минулого року, скоротити збитки від браку продукції на 25%, підвищити трудову дисципліну, знизити простої то-що; все це дасть можливість знизити собівартість на 9,8% та підготовитися до переходу на 7-годинний робочий день.**

Інші номери «Генератора» також багато уваги присвячують цим актуальним питанням заводу: виробничі питання, окремі «дрібниці», що з них складається виробниче життя заводу, стоять в полі уваги «Генератора».

№ 11—12 (40—41), присвячений перевиборам завкому, дає не тільки звітний матеріял про роботу завкому та його комісій, а й багато цікавих заміток робітників з критикою роботи завкому: дістається і культкомісії, і виробничій комісії, і взагалі завкомові.

«Генератор» відгукнувся на відому справу Копилової і Михайлової: в статті «Недоглянули класового ворога» газета дає політичну оцінку цій виняткові справі (Копилова—людина з темним минулим, звязана з карним елементом, з благбазівськими крамарями то-що, за допомогою де-кого з партійців і проф. керовників ДЕЗ'у проходить в партію і міськраду; Михайловій не було дано потрібної підтримки і вона зкотилася до проституції) і робить висновки для пролетарського колективу заводу.

Чимало місця присвячує «Генератор» партійному і комсомольському життю на ДЕЗ'і; утворення партійного заводського комітету на ДЕЗ'і і перебудовання партроботи викликало статтю секретаря парткома т. Дм. Марченка, що її газета досить вдало ілюструвала карикатурами.

На жаль, в газеті мало матеріялу українською мовою: з останніх 3 номерів тільки в одному є замітка в 25 рядків «За фізкультуру», написана укр. мовою.

**

«Харьк. Паровозник» дає значно більше матеріяду українською мовою: навіть передова останнього № 17 (60) написана українською мовою. Це—стаття про боротьбу з релігіозними забобонами «Ворог під стягом релігії».

— Минулого року на великдень не вийшло на роботу 900 чол.—згадує газета; вказавши, що боротьба з релігією—боротьба класова, «Паровозник» не тільки закликає до гострої боротьби з релігією, а **й пропонує поставити питання про таку реформу календаря, щоб релігійні свята зовсім викинути.**

Газета також присвячує чимало місця соціялістичному змаганню, боротьбі з прогулами, за підвищення трудової дисципліни то-що.

Цікаву фотографію дає «Паровозник» в № 15 (58): за залізними гратами—кілька робітників, і під цим напис:

— Це не наші брати за гратами у в'язницях буржуазії, а це робітники ХПЗ «томляться» за півгодини до сніданку перед дверима їдальні.

Стаття, присвячена прогульникам (в тому ж номері) має гострий наголовок:

— Десятки тисяч карбованців вкрали прогульники й симулянти.

Отже, **«Харьк. Паровозник»** організує (і непогано) громадську думку навколо питання боротьби з прогульниками, виставляючи їх, як розтратників державного майна.

Звичайно, чимало місця присвячує «Харьк. Паровозник» соціялістичному змаганню: в кожному номері газети є спеціяльний відділ «Виходимо на соціялістичне змагання», де подаються матеріяли і замітки робкорів, що стосуються змагання. Багато карикатур (на жаль, не завжди вдалих і дотепних) та малюнків робить газету живою і цікавою.

Із окремих відділів газети треба відзначити відділ «Трьохмісячник українізації» (в № 16 (59). Цей відділ присвячується пропаганді української культури серед робітників ХПЗ. З цього відділу ми дізнаємося, що **на заводі утворено спеціяльну комісію, що керує переведенням 3-місячника, накреслено план роботи цієї комісії, намічено перевірити українізацію роботи добровільних організацій, професійних, партійних та комсомольських осередків заводу то-що.** На жаль, в цьому відділі майже нема фактів в практичної роботи в справі переведення 3-місячника української культури на заводі.

**

Отже,—висновок: багатотиражні заводські газети, як це показує приклад «Генератора» та «Харьк. Паровозника», вже стали на ноги, перетворилися в масові бойові органи робітничої громадської думки двох великих заводів (це можна виявити із того великого числа заміток з ріжних цехів, що ними можуть пишатися обидві газети).

Безперечно, дефектів у цих газетах є ще чимало,—але все ж можна сказати, що іспит на масову робітничу газету обидві газети склали. Треба тільки побажати заводським газетам не розпорошувати уваги своєї і читача численними питаннями, а більше поглибити свою роботу, даючи тематичні номери, присвячені переважно одній бойовій темі, напр., соціялістичному змаганню, боротьбі з прогулами та п'яцтвом, з релігійними забобонами то-що.

Та не завадило б прикріпити до заводських газет наших досвідчених кваліфікованих журналістів не тільки для «керовництва», а й для практичної роботи.

Г. Абрамов.

Свято міжнародньої солідарности трудящих у столиці УСРР

Напередодні

День у Харкові удався на славу і пролетаріят столиці демонстрував міжнародню пролетарську єдність всесвіту під справжніми весняними життєдайними проміннями сонця.

Ще напередодні великого свята столиця була надзвичайно рухлива. На майдани та на вулиці вийшли всі трудящі. Ефектна декорація майдану перед ВУЦВК притягає до себе увагу багатотисячного натовпу. Художньо зроблені колонки діяграм наочно показують наше поступове, безупинне соціялістичне зростання.

На фасадах похмурих у будень кам'яниць нині мають першотравневі гасла, електротехніка прикрашує їх гронами різнокольорових лампочок.

По вулицях то тут, то там проходять кортежі юних піонерів з барабанним боєм. Колони червоноармійців з буденівським маршем та співами заповнюють вулиці, надто вузькі для столиці.

Особливо виділялася група трудової колонії ім. Горького своїми чорними однострої з білими комірчиками навколо шиї, з червоними краватками, а головне своєю дисциплінованістю.

А навколо гомін тисячеголової маси.

І так до пізнього вечора. А коли настали сутінки над столицею запалала червона заграва ілюмінації.

Ранком 1-го травня

Можна сказати, що пролетаріят столиці не спав ніч під 1-ше травня. Бо вже рано ранком, майже вдосвіта, на вулицях був такий рух, як і з вечора. Засобами пересування були власні ноги. І дивно було б на передмістях в цей час чути дзенькіт трамваїв чи шум автобусів. Все одно вони не в стані були б проковтнути в себе усі заводські пролетарські райони, що рушили могутньою лавою аж ген на протилежний бік міста—на іподром.

У весняному повітрі тріпочуться прапори, а з грудей багатотисячної маси лунають пісні міжнароднього пролетарського свята, переплітаючися з могутніми металевими звуками сотень оркестрів.

Свято праці і перемоги

Кожний спішить до своєї установи чи підприємства, щоб взяти участь у загальному поході.

— Вийшли ми всі із народу...

чути голосний спів багатьох сотень людей. Це якась колона вже вишикувалася і вирушила на іподром—центр всіх першотравневих демонстрацій.

А за нею—нові і нові колони, здається, без кінця і краю, з оркестрами і без них посунули до центра міста, а звідси—до іподрому, туди, де відбудуться мітинги, присвячені дню 1-го травня, де буде парада війська, де радісно, вільно й бурхливо святкуватиметься свято праці й перемоги.

— Товариші, не виходьте із колони, йдіть в ногу,—кричить хтось намагаючися надати своїй колоні «військового вигляду»,—ать-два, ать-два...

Не допомагає... Хвиля нестримної бадьорости, радости і сміху захопила демонстрантів,—як же можна «йти в ногу»!...

Довгі безкінечні процесії оповили місто...

Під сміх, співи, звуки оркестрів, з яскравими червоними прапорами, на яких написані вогняні слова про боротьбу і перемогу робітництва,—першотравнева демонстрація почалася...

На іподромі.

Величезне поле іподрому швидко наповнюється демонстрантами.

Бо в нинішньому році демонстранти в Харкові ідуть не одною колоною, а 3-ма, і з 3-х боків вливаються в іподром — місце щорічних «майовок» столичного пролетаріяту, отже процесії наповнюють іподром втричі скорше, ніж завжди.

Характерно відзначити «мову прапорів», що кожного року змінюється, залежно від основних завдань, що стоять перед робітничою класою. Якщо торік переважна більшість гасел на прапорах говорила про бойову готовність пролетаріяту, про боротьбу із світовим фашизмом, то в демонстрації Першого травня 1929 р., поруч цих гасел, значно збільшилася кількість нових:

— Дайош українську культуру!

— Українську книжку — в маси!

— Здійснюймо гасло культурної революції!

І, крім того,—чимало гасел, присвячених **соціялістичному змаганню, піднесенню трудової дисципліни, підвищенню продуктивности праці і зниженню собівартости продукції, боротьбі з релігійними забобонами.**

Звичайно, загальну увагу притяг «першотравневий карнавал», де карикатурний піп ішов поруч равіна й мули; загальну увагу викликало опудало «вовка в овечій шкірі»—хазяїчик у кооперації.

А тракторна колона, що залізним міцним кроком проходила вулицями міста, символізувала зростання нашого господарства, його неухильний рух до здійснення завдань соціялістичного будівництва.

Червона присяга.

Свято починається традиційною урочистою червоною присягаю молодих червоармійців міцно і непохитно боронити країну рад від усіх її ворогів.

Перед цим Голова ВУЦВК'у т. **Петровський** та Заст. Командуючого війська УВО т. **Блюхер** обходять військові частини.

Члени уряду т.т. **Скрипник, Василенко, Буценко і Блюхер**—голосно виголошують слова урочистої обіцянки:

— Я син трудового народу, громадянин Союзу Радянських Соціялістичних Республік...

І тисячі голосів за ними повторюють:

— Я, син трудового народу...

Після урочистої обіцянки—промови.

— Великі труднощі стоять на нашому шляху соціялістичного будівництва, але і величезними досягненнями ми можемо пишатися. **Обов'язок червоноармійців, що дали в цьому урочисту обіцянку міцно і непохитно стояти на варті соціялістичної будівлі, і, коли треба буде—віддати своє життя за країну робітників і селян.**

Далі—парад війська, демонстрація бойової могутности пролетаріяту й селянства, що міцно тримають владу в своїх руках.

Параду приймають члени уряду, ЦК КП(б)У, Окрпарткому і Окрвиконкому на чолі з т.т. **Петровським, Чубарем і Косіором.** В параді взяли участь піхотні і кінротні частини, військо ДПУ, авто-мотоавіо-частини, діти з дитячих колоній ім. Горького і Дзержинського. Голосним «ура» і «слава» відповідали червоноармійці на привітання членів уряду.

Мітинги.

Тільки но закінчилася парада, як трибуну з членами уряду оточили численні делегати від Зінов'ївських і Миколаївських робітників.

— Привіт українському урядові від металістів Зінов'ївщини, — пролунав чийсь вигук,

— ... та Миколаївщини!—додають миколаївці.

Починається мітинг за головуванням секретаря ЦК т. **Медведева.**

Не встиг голова мітингу дати слово тов. **Чубареві**, як гучні оплески гостей та крики «ура» пролунали біля трибуни.

— Ми тут святкуємо мирно і спокійно наше пролетарське свято,—каже т. **Чубар, —а там закордоном наші брати—пролетарі капіталістичних країн стогнуть під гнітом, бо буржуазія заборонила навіть святкувати день єднання світового пролетаріяту.** За кордонами Радянської України—в Зах. Україні і в Чехо-Словаччині — наші брати-українці не можуть, як ми, вільно святкувати день 1-го Травня. Отже, ми повинні міцно тримати в своїх руках червоний прапор революції.

Згадує т. Чубар і про наші труднощі.

— Наш класовий ворог наступає на нас, він намагається зірвати нашу роботу в країні—це глитаї і непман, а зовні—світова буржуазія. **Вона відхилила пропозиції наших представників у Женеві про загальне та часткове роззброєння.** Це ще раз яскраво свідчить за те, що буржуазія не може помиритися з існуванням єдиної в світі країни Рад, що вона готує нам війну. Ми повинні бути на-поготові!

На трибуні—голова ВРНГ т. **Сухомлин.**

— Раніше, коли встановлювали день свята пролетаріяту—1-го Травня, одним з гасел робітничої класи була вимога 8-годинного робочого дня. **Нині цей 8-годинний день повнотою заведено тільки в країні диктатури пролетаріяту — в Радянському Союзі, і ми навіть почали планово переводити підприємства на 7 годин праці.**

Звичайно, труднощі нашого соціялістичного будівництва величезні: ще багато непешкод нам доведеться здолати. Але, **ми вже перегнали передвоєнний рівень промисловости на 35%, а протягом 5-тиріччя перевищимо передвоєнну промисловість у 2,5 рази.**

Зниження собівартости продукції, підвищення продуктивности праці, здешевлення вартости будівництва тощо дасть можливість за 5 років підвищити зарплату на **70%. Жодна країна не може дати такого темпу розвитку!**

— Нині ми провадимо, за почином комсомолу, соціялістичне змагання між заводами і фабриками. Це змагання за активною участю робітничих мас допоможе нам піднести нові лави трудящих на боротьбу за справу соціялізму!

***

На привітання представників уряду відповідають гості.

— Ми підписали угоду про соціялістичне змагання,—каже представниця миколаївських робітників т. **Заводченкова,**—ми почали велике змагання на те, хто краще працюватиме для збудування соціялізму. **Завдання, дане нам, миколаївцям, урядом і партією, ми виконаємо.**

І представник зінов'ївських пролетарів т. **Бучинський** запевняє уряд, що зінов'ївські металісти здійснять завдання партії та уряду.

— Зінов'ївські пролетарі непохитно стоять на варті здобутків Жовтня, — каже т. **Бучинський.**

Ще один гість виступив на цьому мітингу гостей—це представник Полтавського окр. з'їзду рад старий робітник тов. **Яструб.**

— Полтавці доручили мені вітати український уряд і запевнити його, що **всі заходи уряду на шляху будівництва соціялізма полтавські робітники і селяне перетворять у життя.**

Від харківських робітників виступив голова Окрпрофради т. **Соловйов**, що радо вітав гостей і запрошував їх оглянути столицю Радянської України та ознайомитися із життям і працею харківських робітників.

***

Водночас відбувалися мітинги по всіх трибунах, що були ростаповані на іподромі.

В промовах представників уряду, окружних органів влади та робітництва столиці відзначалося велике значення свята Першотравня, особливо нині, коли ми переживаємо один з великих етапів нашого соціялістичного будівництва, коли ворожі нам елементи, і всередині, і зовні країни, активно виступають проти пролетарської диктатури, і ми ведемо з ними жорстоку боротьбу, коли ми намічаємо плани нашого соціялістичного будівництва на кілька років уперед.

Біля трибуни № 5 особливо людно. З трибуни промовляє голова ВУЦВК тов. **Петровський.**

Яскравими рисами тов. Петровський змальовує свято міжнародньої пролетарської солідарности у вільній республіці рад, а також за кордоном в ярмі хижацького імперіялізму.

— Свято міжнародньої пролетарської єдности вперше відбулося 40 років тому,—каже тов. Петровський—і що-року не свято топив капіталізм у морі крови. **Навіть соціял-зрадники із II-го Інтернаціонала цураються нині цього великого свята.**

Тов. Петровський зачитує перед робітниками уривки із «Социалистического Вестника» за минулий і цей рік. Як видно, торік проводирі II-го Інтернаціоналу закликали європейський пролетаріят вийти на вулиці 1-го травня; в цьому ж році вони скромно заявляють на шпальтах свого жовтенького журналу про те, що **робітники повинні домагатися 8-годинного робочого дня...**

І все...

Таку солодковеньку меншовицьку заяву проводирів II-го Інтернаціоналу мітинг прийняв дружнім сміхом.

— Ми поступовно і безупинно йдемо шляхом соціялістичного будівництва,—продовжував далі тов. Петровський, — ми не затаюємо наших досягнень і хиб перед світом.

— Хай пролетаріят Заходу знає, що **багатомілійонний Радянський Союз, демонструє нині разом з ним велике свято пролетарської єдности, — закінчив тов. Петровський.**

***

А після мітингів — танки, фізкультурні виступи, «парад прапорів», що в ньому брали участь всі професійні організації Харкова, виступи колективів театрів тощо.

Жваво торгують церобкоопівські ятки і ларки, що їх за ніч побудував Церобкооп для обслуговування демонстрантів.

Цікаво відзначити, що підчас демонстрації у величезній юрбі загубилися 23 дітей, що відбилися від своїх батьків. Усіх їх зібрала міліція і протягом 2-3 годин всіх їх було розвезено по кватирах батьків.

Починаючи з 2-ої години дня іподром починає поволі звільнятися від демонстрантів, але до 5-6 год. окремі групи ще закінчували «майовку».

Ввечорі 1-го травня та 2-го травня відбувалися вечірки та святочні зібрання по клубах, театрах тощо. Металісти Червонозаводського району святкували на майдані ХПЗ; діти святкували окремо,—автомобілі, повні дітей, довго розносили по вулицях міста дзвінки голоси і радісний сміх.

Свято праці і перемоги, свято Першотравня, пролетаріят столиці відсвяткував, **знову продемонструвавши всьому світові, що як і в дні Жовтня, він готовий до боїв за справу соціялізму, що він не втратив своєї активности і відданости ідеям боротьби за діло пролетаріяту, та що він пильно і непохитно стоїть на варті досягнень соціялістичного будівництва.**

На ХПЗ

Для робітників харківського паротягобудівельного заводу день 1 травня був потрійним святом.

У цей день харківські паровозники святкували п'ятиріччя випуску трактора «Комунар» і випуск першого в Союзі безкомпресорного дизеля радянського виробництва, сконструйованого за рисунками німецької фірми «Зульцер» та з її технічною допомогою.

Паровозники мають право пишатися: трактор «Комунар» на всесоюзному випробуванні тракторів вийшов на друге місце, побивши машини найкращих американських фірм. Собівартість «Комунара» за ці 5 років зменшилась більш, як удвоє. В майбутньому намічається дальше зростання виробництва.

З цього року починається масове виробництво безкомпресорних дизелів. Завод уже має замовлень на 3 міл. крб.

Першотравневий мітинг відбувся на заводі з великим піднесенням. Робітники ухвалили побудувати 2 трактори «Комунар» і подарувати їх найкращому українському селу, що вийде переможцем в соціялістичному змаганні на підвищення врожайности. Один трактор бере на себе правління Південмашетресту й заводоуправа, а другий робітники ухвалили побудувати своїм власним коштом — працювати для цього позачергово.

На мітингу підписано угоду про соціялістичне змагання з робітниками луганського паротягобудівельного заводу, що їм харківські паровозники надіслали виклик.

Авіоекспедиція комсомолу вилетіла до Баку

1-го травня підчас урочистого святкування з аеродрому вилетіли 8 пасажирських аеропланів і взяли курс до Тифлісу з експедицією українського комсомолу. Ця авіоекспедиція є перша в Радянському Союзі. Вона організована як відповідь на подорож бакинських робітників до Харкова.

Поглиблюймо культурну революцію

Всі коопорганізації в день преси мають підсумувати свою роботу з книжкою, журналом, газетою

Підносячи культурний рівень трудящих мас, ми скоріше дійдемо до устрою цивілізованих кооператорів

Кооперація і день преси

Будівництво соціялізму де далі більше заповнює собою конкретний зміст усієї нашої практичної роботи. Доба реконструкції промисловости й сільського господарства несе з собою й безпосереднє спорудження нових фортець соціялістичного господарювання і грунтовний підкоп під рештки капіталістичних взаємин у нашій економіці. Соціялістична реконструкція з другого боку визначає не лише реконструкцію людської психіки. Не можна, дійсно, широко розгорнути накреслених п'ятирічними планами завдань капітального будівництва, зменшення собівартости, збільшення продукційности праці, піднесення врожайности, посилення колективізації сільського господарства без відповідного активного й свідомого відношення робітниче-селянських мас до цих завдань. **Треба, щоб основні маси робітників, бідноти й середняцтва переконалися, що соціялізм є єдиний можливий шлях розвитку**, що чим скоріше ми подолаємо відстале індивідуальне господарство, індивідуальний побут, протиставлення інтересів особи інтересам пролетарського суспільства, тим міцніше стоятимемо «обома ногами» на грунті соціялізму. Вихід мільйонів робітників та селян на арену соціялістичного змагання за кращу фабрику, кращий колгосп, краще господарство має вирости в величезну демонстрацію того самовідданого й політично свідомого відношення трудящих до справи соціялізму, що нам так потрібне для здійснення заповіту Леніна «догнати й перегнати» найбільш передові в техніко-економічному відношенні капіталістичні країни.

Тим то й надзвичайно зростає за наших умов роля преси, як організатора й вихователя трудящих, що в напруженій повсякденній боротьбі будують соціялізм. Тим то день преси в Радянському Союзі є одною з важливіших кампаній за соціялістичну культуру, за культурну революцію.

Кооперація,—один із серйозніших чинників соціялістичного будівництва, повинна також узяти найактивнішу участь у проведенні дня преси. Це тим більш потрібно, що **кооперативні методи організації мас на засадах самодіяльности вимагають високої громадсько-політичної свідомости кооперованих мас.** Бо за відсутности громадсько-свідомого відношення пайовика кооператив перетворюється на крамничку сумнівної цінности, а кооперативний апарат набуває можливости зловживати громадським добром, перекручувати класову лінію в проведенні через кооперацію політики партії.

Розгортати через загальну й кооперативну пресу повсякденну боротьбу за культурного пайовика, за самокритику, за громадськість у роботі кооперації, за поліпшення й добір кооперативних кадрів, за чітку й витриману ленінську лінію опори на бідняка й союзу з середняком—такі наші завдання на сьогодні і на весь період культурної революції.

День преси треба зробити днем огляду того, що ми зробили в напрямі максимального використання преси, як чинника культурно-політичного виховання мас трудящих.

До того ще в цьому році день преси на Україні збігається з місячником української книжки, з десятиріччям радянської української книжки. Це на багато поширює завдання дня преси цього року. День преси сам собою перетворюється на місячник. **Протягом цілого травня кооперація, що вже зараз є одним із головних річищ просунення книжки в маси, повинна розгорнути широку кампанію за поширення книжки.** Книжкові ярмарки, базари, лотки—по чисто всіх робітничих районах, селах повинні наблизити книжку до кожної хати. Культурний похід комсомолу треба поєднати з втіленням книжки в побут кожного робітника, кожного селянина. Робітники й селяне тягнуться до книжки, до зрозумілої масової технічної, сіль.-господарської, соц.-економічної та художньої літератури. Але вони ще не звикли до активного вишукування потрібної книжки на полицях книгарні. Тим то й конче потрібно **принести, показати й росказати про кожну книжку, допомогти новим мілїонам читачів розібратися в книжковім асортименті.** Ці завдання й має здійснити організація базарів, книгонош, ярмарків то-що.

Кооперація повинна з усією енергією допомогти піднесенню культурно-національного й політичного рівня мілїонів робітниче-селянських мас. Цим вона допоможе прискорити темп соціялістичного будівництва, боротьби з байдужістю, з розхлябаністю, з перекручуваннями й збоченнями з ленінського шляху.

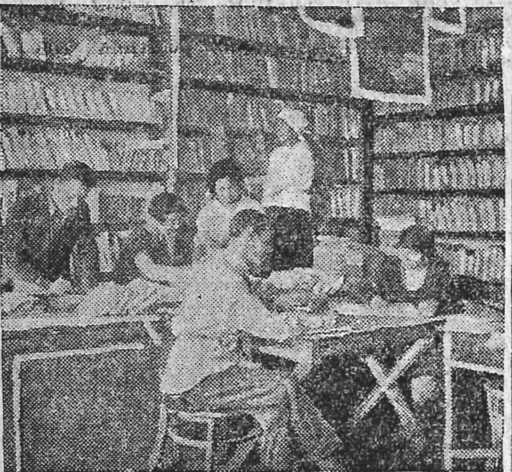

Передача книгарні від клуба робкоопові в Дебальцевому.

„Книгу в маси"

Це—коротеньке формою, але надзвичайно багате змістом—гасло культурного походу. Багато вже уваги віддавала цій справі преса, але на жаль ще дуже мало є практичної роботи в справі популяризації книжки. Нам довелося спостерігати книготорг деяких сільських т-в, що мають книжкові полички. І треба сказати, що справу цю майже занедбано. Десяток, два книжок покладених між крамом, посудом та ін., нічого не говорять про ту важливу справу—просунення книжки—що її ставить перед нами сьогоднішній день. Книжкової полички навіть не помітно, жодного плакату, жодного гасла, чи навіть живого слова до покупця не почуєш від продавців крамниці, і лежать книжечки місяцями, вкриваючись шаром пороху, псуються та сиротами виглядають серед ріжного краму на полицях.

Мало уваги віддають цій справі низові робітники; небагато роблять для неї і вищі керівні організації (кооперативні). Серед ріжних директив та вказівок Райсоюзу, спрямованих до низівки, ми не зустріли жодного слова про потребу попрацювати над поширенням книги, над вивченням цього питання.

Цілком зрозуміло, що саме правління багато зробити не зможе, але треба, щоб воно поставилося до книготоргу з належною увагою. Треба зрушувати думку активу, особливо сільських учителів, що через школу можуть провести потрібну пояснювальну роботу, а часом і практичну роботу над поширенням літератури. Адже ми маємо вже факт, коли в нашому с. Цибульові **(на Зінов'ївщині)**, школа зробила більше, а ніж кооператив; за листопад і половину грудня минулого року через учнів школи було росповсюджено 200 портретів Леніна, 150 лубків АХРР та мало не 500 шт. ріжних книг, а тим часом за 3 місяці існування книжкової полиці при кооперативній крамниці не продано й десяти книжок.

Надходить літо, а з ним і сприятливіші для книгонош умови. Отож треба всім сільським активістам, кооператорам, активніше—взятися до великої справи над поширенням книги.

В. Невін.

План і дійсність

(Від нашого одеського кореспондента).

Березень і квітень поставили перед сільською кооперацією округи відповідальне й почесне завдання—постачити українську книжку селу. Складено було гарний, добре опрацьований план, що передбачав: у 13-ти районах посилити роботу книгарень, організувати книжкові кооперативні полиці в 32 пунктах та кинути на райони через Одкоопсоюз 263 с.-г. бібліотечки.

На жаль, цей гарний план було тільки складено, але зовсім не виконано.

Місячник української книги, що почався в місті 15 березня, до села дійшов лише на початку квітня. На початку місячника Книгоспілка запевняла, що вона має на периферії 10 книгарень при спож. т-вах, але виявилось, що їх лише 3—4, решта ж існує лише на папері. Але й ті, що працюють, дуже й дуже незадовільно виконують свою роботу. В селі Біляївці, наприклад, **крім селян, є великий попит на українську книжку і від робітників** з росташованої поблизу станції «Днестр». Але книгарня Книгоспілки чи не хотіла, чи не вміла задовольнити цього попиту, і **робітникам довелося спеціяльно їхати за десятки верстов до міста з проханням організувати базар української книги.**

Найхарактерніше ж у цій справі те, що «Іван киває на Петра, а той на Йвана». Сільські книгарні при спож. кооперативах залежать від Книгоспілки, що постачає їм книжки, а все інструктування та керівництво покладено на Одкоопсоюз, що обмежився в усій книжковій роботі вилученням одного роз'їздного інструктора. Цілком природньо, що один інструктор не мав можливости обслугувати всі райони.

В наслідок усього цього місячник української книжки на Одещині провалено. **Українську книгу не просунуто на село.**

Книжки нацменшостей просто лежать на складах. На Одещині 165 тис. чол. єврейського населення, але книг єврейською мовою за цілий рік продано ледве на 23 тис. крб. Ще гірше з національною польською та болгарською літературою. Кожний болгарин на Одещині за рік купив своєї літератури на... 10 коп.

Можна з певністю сказати, що кооперація своїх обов'язків у справі просунення книги на село не ивконала.

М. Єф.

Книжку треба здешевити

Місячник української книжки на Київщині зрушив справу з мертвого місця. Кооперація вирішила посилити цю роботу і зробити все можливе, щоб поліпшити постачання книги масі селян, щоб виконати своє завдання——задовольнити культурні вимоги своїх пайовиків.

Відомості з сел показують, що сільські кооперативи активно заходилися до цієї роботи; мало не що-дня Окрспоживсоюз одержує замовлення від т-в на книги.

Одночасно в спожив. системі округи вирішується питання про продаж книг селянам у кредит. Відкривається книжкові полички в тих т-вах, де їх досі не було. Ціла низка т-в з власного почину притягає кооперативний актив для поширення книжок; організується відділи книгонош із комсомольців, школярів та інш. Окрспоживсоюз накреслив організувати низку книжкових виставок у міцних т-вах.

Сільська споживча кооперація округи відношення до книготоргу змінила на краще. Черга за Окрспоживсоюзом, що має допомогти їй у цій справі та за нашими видавництвами, що повинні здешевити селянську книжку.

Орич.

Видавнича й книготорговельна робота кооперації

За останні п'ять років Книгоспілка видала 2.200 назов книжок, майже на 20 міл. примірників. Лише останнього року Книгоспілка видала 637 назов книжок, тим часом, як наймiцніше видавництво України—Державвидав—видав 647 назов. Книгоспілка цього року видала мало не п'ять мільйонів примірників проти 9.800 тис., що їх видало ДВУ. Отож Книгоспілка у видавничій роботі посідає друге місце на Україні.

Ще 24—25 року вона видавала українською мовою 88% своєї продукції, а далі цей процент збільшується до 94—95. Отже, кооперативне видавництво з перших часів своєї роботи і далі ввесь час сприяє творенню національної української книжки.

Кількістю примірників загальна продукція останнього року росподіляється так: 35% масової книжки, 28% — учбової, 17,6% — для дітей та юнацтва; наукової книжки видано 630 тис. примірників (або 2,8%) і т. інш. Соціяльно-економічна книжка дорівнює 1/5 частині всіх видаваних назов книжок. Як бачимо, радянські видавництва дають більш корисну духовну їжу масам, аніж дореволюційні. А коли до цього додати, що більшість видаваних книжок спрямовані на підвищення культурного рівня та кваліфікації мас, то деведеться визнати велику перемогу радянських видавництв і на цьому фронті.

Та ми не дали ще відповіді на запитання про те, яку ж саме книжку видає кооперація.

Книгоспілка не замкнулася у відомче кооперативне видавництво, а зробила й свої цінні вкладки до скарбниці української культури. Книгоспілка перша почала широко видавати з 24 року сільсько-господарську книжку—масову й грунтовну. Усього книжок із цього відділу видано 204.

Книгоспілка перша звернула увагу на видання художньої літератури (повні твори класиків та літературна бібліотека понад 40 №№); з 25 року й зараз перша почала видавати закордонних видатних письменників. Усього видано 306 назв красного письменства. З кінця 26 року Книгоспілка проробила значну піонерську роботу в галузі дитячої книжки, використовуючи для цього українські, й руські технічні можливості та створюючи автора української дитячої книжки. Усього видано за 4 роки 182 назви дитячої та юнацької книжки.

Багато Книгоспілка зробила у галузі видання українськ. підручників, їх видано всього 251 назов. Книгоспілка зараз звернула увагу на лубок, так само й раніше майже вона одна видавала плакати та копійчану книжку. Видавала Книгоспілка й ноти. Отже, Книгоспілка багато де-чого зробила в галузі побудови української книжки.

Проте, це ні в якій мірі не відбилося на виконанні основного завдання Книгоспілки—виданні кооперативної книжки. За шість років Книгоспілка видала 961 назву книжок із кооперації з усіх ділянок кооперативної роботи.

З кооперативної книжки останнього року видано переважно масову книжку, а саме 278 назв, із 384. Отже, Кнігоспілка зробила багато для задоволення потреб українського споживача книжкою.

Закінчуючи наш огляд радянської української книжки, мусимо ще відзначити й деякі плями на світлому тлі досягнень цієї ланки. По-перше, **українська книжка ще й досі дорога:** середня ціна масової книжки 40—50 коп., це багато дорожче, ніж було до війни. Де ж причина цьому? Це переважно відсталість та спрацьованість вирібничої бази, подорожчання матеріялів для друкування, невеликі тиражі то-що. Здешевлення книжки—це найважливіше завдання радянських видавництв у біжучій п'ятирічці.

Другий дефект радянської книжкової продукції—це **кількісна і якісна невідповідність її до культурних вимог трудящих.** Хоч які є значні досягнення української культури на видавничому фронті, а доводиться визнати, що в нас бракує й досі книжок потрібної якости і в потрібній кількості.

Книжку просувається через спеціяльну книгарську сітку. До революції на території України працювало 672 книжкових заклади... **Зараз на Україні налічується по окружних містах 263 книгарні та кіоски, по районах є 503 книжкових осередків,** причому не менше, як 70% районів охоплено книгарнями: ***по селах нараховується 2252 книжкових осердки.*** Як бачимо, радянська книготоргівля налічує 3018 осередків проти 672 довоєнних. До тогож ці осредки в більшості росташовано по районних та інших більших селах, тим часом як до революції на селі було тільки 23 книгарні.

На сьогодні **кооперація є головний просувач книжки до споживача.** Задовольняючи вимоги споживачів на крам, вона не може відмовитися й від задоволення потреб їхніх на книжки. Проте, тільки 20% сільських споживчих кооперативів торгують книжками. Гасло «замість горілки дати споживачеві книжку» зрозуміли не всі т-ва. Лише тоді українську книжку буде наближено до мас, **коли всі кооперативи**—робітничі, сільські споживчі, сіль.-господарські, спеціяльні та кустарно-промислові **візьмуть належну участь у просуненні книжки.** А поки що в цій галузі маємо такі наслідки: минулого року видавництва мали понад 13 міл. крб. обігу з книжками. Найбільшу ролю відіграє Державне Видавництво України, що просунуло книжок на 5.600 тис. крб.; Книгоспілка зробила обігу трохи менше, а саме—3.600 тис. крб. або 64% обігу ДВУ. Для порівняння нагадаємо, що Центросоюз у Москві має лише 6—8% обігу російського державного видавництва.

А як же просувається книжку на село? На жаль, великих досягнень на цьому фронті радянська кооперація не має. Обіг з книжками в районах та на селах дорівнював минулого року приблизно 1.200 тис. крб., з них кооперація просунула книжок на 850 тис. Цього, звісно, мало надто тому, що в самому селі книжок продається не більше як на 200—250 тис. крб.

Не багато є книжок і по книгозбірнях. Року 27-28 по сільских книгозбірнях нараховувалося приблизно 6.500 міл книжок, себ-то **одна книжка припадала мало не на 4-х селян.** За браком коштів, цих книгозбірень як слід не поповнюється, отже росповсюдження книжки через книгарні набирає виключної ваги.

Багато сел ще зовсім не охоплено книготоргом, а там, де торг цей є йому не віддається належної уваги, і робота з книжкою часто завмирає. **Лише з допомогою радянського громадянства, сільської радянської інтелігенції кооперація зможе розвязати проблему просунення книжки на село.** Проте, навіть зроблено досі рівняючи до передреволюційних часів, коли село майже зовсім не бачило книжки є вже значною заслугою і надбанням радянського книготоргу, зокрема кооперативного.

З допомогою радянського суспільства ми протягом ближчого часу дійдемо такого стану, коли всі села матимуть книжкову торгівлю та книгозбірні, коли книжку буде втілено в побут робітника й селянина, коли вона зробиться річчю повсякденної потреби трудящих.

Кооператор.

Перевибори органів керування

Перевибори в с.-г. системі

Партія, влада й радянська громадськість величезну увагу зосереджують зараз на новій громадській кампанії — перевиборах до с.-г. кооперації. Та це й зрозуміло, бо значіння наступних перевиборів для життя радянського села—колосальне. Адже поліпшення сільського господарства, реконструкція його значною мірою залежатимуть від того, хто і як буде спрямовувати в наступні два роки роботу с.г. кооперації.

За тим, «хто і як» буде провадити все оте в життя, стежать надзвичайно ретельно й уважно глитаї. Переможені рішуче на виборах до рад, вони мобілізують свої сили до нової кампанії. Глитай, непман, спекулянт добре знають і бачуть, що через господарське й організаційне зміцнення бідноти й середняцтва, через кооперацію і колективізацію наближається кінець їхнім хижацьким намірам. Знаючи це, вони виявляють надзвичайну акцію, плетуть своє павутиння, використовують нашу неписьменність, вживають підкупу, аби тільки пройти, пролізти до органів кооперативного керівництва, і пролізши—розкладати потім кооперативне будівництво з середини, перекручувати політику партії і влади на селі, послабляючи бідняцько - середняцький блок.

Отже, перевибори треба цілком і повністю використати, щоб організувати міцний, класово-витриманий і працездатний громадсько-кооперативний радянський апарат.

Як досягти цього?

На нашу думку — лише пояснивши широким селянським масам завдання, що стоять перед системою с.-г. кооперації, висвітливши досягнення й хиби в роботі та організувавши блок: наймит - бідняк - середняк. Чиж маємо ми за звітній час у роботі кооперації досягнення, що їх справді треба висувати, що на них саме потрібно й можливо організувати сільські маси для рішучих боїв із капіталістичними елементами села?

Безумовно—маємо. Взяти хоча-б роботу с.-г. кооперації за минулий рік. Покажчики такі: сітка с.г. кред. товариств оздоровлена, укрупнена, доведена з 2954 до 2614, збільшено кооперування селянських господарств від 1.365.848 до 1.749.837, або від 26,7 до 34,3% всіх селянських господарств. Число спеціяльних товариств доведено від 5.166 до 6.808, число господарств збільшено від 471.674 до 1.095.356, або від 9.2% до 21,4% всіх селянських господарств; колективів збільшено від 11.759 до 16.700, а число господарств у них — від 153.723 до 275.299, або-ж від 3,0% до 5,4% всіх селянських господарств. Виконано завдання, втягнути до кооперації бідноту (500.000 господарств). Товарооборот зріс від 658 міл. крб. до 1.686,5 міл. крб., причому збут дорівнює 68%, а постачання — 31,9%. С.-г. кооперація за рік також звязала промисловість із сільським господарством, ставши монополістом постачання промисловості (тютюн, хміль, прядиво, буряк). Крім того, вона повністю охопила постачання сільському господарству засобів виробництва продукції промисловости. Контрактацію проведено **на 1½ міл. гект.**

Фінансовий стан також зміцнів. Загальна балансова сума: на 1-X—28 р. дорівнює понад 708 міл. крб., на 194% більше проти минулого року. Власних коштів система має 68 міл. крб. проти 42½ міл. минулого року. Пайовий капітал низової сітки всіх видів с.-г. товариств на 1-X-28 р. складає 14 міл. проти 6,6% на 1-X-27. Спеціяльні капітали на 1-X—28 р. дорівнюють 5 міл. крб.

Нарешті, с.-г. кооперація заходилася до планового капітального будівництва перевиборних закладів та планової мобілізації на цю справу коштів населення.

Всі ці покажчики свідчать за рішучий перехід роботи с.-г. кооперації на шлях вирібничого кооперування, на посилення темпу спеціялізації та на широке розгортання колективного будівництва.

Але неправильно було-б поруч цих досягнень замовчувати підчас виборів, при звітах т-в наші дефекти, збочення, перекручування політики партії і завдань радвлади. Навпаки, **вся звітність мусить** проходити за найширшого розгортання самокритики. Крім того, тутже, поруч із цим, має намічатися й програму практичних заходів, що повинні надалі виговювати дефекти, посилювати якість роботи, зміцнювати соціялістичні елементи кооперативного будівництва.

Бо ми не можемо надалі миритися з млявим розгортанням, скажімо, самодіяльности й недостатньою громадською контролею над роботою кооперативних органів. Так само, як не задовольняють нас більше й старі темпи кооперування та колективізації.

До більш високих темпів мусимо прагнути і більш глибоких та більш міцних звязків кооперації з селянськими масами **маємо жадати.**

Без цього й бойові завдання комуністичної партії та радвлади — збільшити врожайність, поширити засівплощу і домогтися загального піднесення сільського господарства—виконати буде трудно. Без такої установки не можна буде розгортати й низки інших завдань, що стоять перед системою с. -г. кооперації Через те треба всіх заходів уживати, **щоб на звітно - перевиборних зборах було все не лише кооперовано, а й некооперовано, бідняцтво та середняцтво.** Бо кооперувати всю бідноту й основну масу середняцтва, кооперувати наймитів, жіноцтво та молодь, — це значить влити нові творчі сили в кооперативну систему, в керівні її органи.

Найдетальніше на зборах треба висвітлювати, що зробило правління даного товариства для кооперування, як використано для цього фонд кооперування бідноти, чи давалися розстрочки внесення паїв, чи здійснюється колективну участь у кооперації всіх дорослих членів двору, тощо. Так само на зборах детально треба висвітлити низку інших моментів з його діяльности: в якій мірі кооператив сприяв розгортанню колективізації, господарському обслуговуванню бідноти, що він зробив для підготовки до весняного засіву і як переводиться самий засів, як мобілізовано селянські кошти, тощо.

Далі, окремим надзвичайної ваги питанням, що його на зборах треба ставити — це **хлібозаготівлі.** Бо тут труднощі, що їх створено недородом, поглиблюються шаленою агітацією та опором глитайні, що іноді тягне за собою й мало свідоме середняцтво, агітуючи проти здавання зайвин хліба. На звітно-перевиборних зборах треба організувати перш за все перевірку здавання товарних зайвин членами органів керування. Контрактацію, як важливіший чинник, що скеровує стихію дрібно - власницьких селянських господарств на шлях плановости, на шлях господарської ув'язки з заходами держави й промисловости, так само треба обговорити, ілюструючи доклади прикладами місцевого, зрозумілого й приступного селянству значіння. **Колективізація та виробниче кооперування, питання агрикультурного та агрономічного обслуговування, кооперативного збуту й постачання, висвітлення безгосподарности в цій роботі, питання мобілізації селянських коштів — мусять стати в центрі уваги звітно-перевиборчих зборів.**

І, нарешті, обов'язково слід загострити потребу розгортання роботи на культ - освітньому фронті, бо без посилення її неможна належно розгорнути всього нашого соціялістичного будівництва на селі. Лише зосередивши всі наші досягнення й дефекти та віддзеркалився їх у заходах класово-витриманої культосвітньої роботи й широкої громадської критики, ми допоможемо бідняцтву й середняцтву розібратись у тому глитайсько - непмансько - попівському оточенні, що обплутує бідняцькі маси, щоб використати їх проти соціялістичної перебудови села.

Тільки отак проведена звітно - перевиборча кампанія забезпечить і створення міцного блоку — наймитів, бідняків і середняків, і провідну ролю цього блоку в роботі с.-г. кооперації, в реконструкції селянського господарства, перебудові села, в оновленні його на основах культурної революції й соціялістичного планування.

Н. Скалига.

На місцях

Звітно-перевиборна кампанія в с.-г. системі **Тульчинщини** починається цими днями. Перед кожним т-вом підчас цієї кампанії ставиться завдання **розгорнути масову колективізацію.** Перевиборну кампанію буде використано для рішучої чистки апарату т-в від чужого та ворожого елементу, що потрапив туди ріжними шляхами; одночасно йдеться до того, щоб зміцнити провідну ролю бідноти й наймитів у керівних органах т-ва та притягти середняка до активної участи.

Окружний союз с.-г. кооперації ставить завдання перед низівкою підчас кампанії кооперувати 15 тис. нових господарств та 5 тис. членів двору, особливу увагу звертатимуть **на кооперування жінок і молоди.**

Делегац'я кооператорів Західної України в Харкові

30 квітня ввечері в Діловому клубі відбулася зустріч делегації кооператорів Західньої України з представниками кооперативних центрів УСРР.

Голова Сільського Господаря т. Одінцов, вітаючи гостей, між іншим сказав: «Радянська кооперація стоїть на передовому місці в будівництві соціялізму в країні Рад і в організації трудящих мас. Пригноблені трудові маси Західньої України зазнають і національного і соціяльного гноблення. Тим то всякий кооператор цієї країни, коли він хоче боротися за національне визволення, повинен одночасно боротися проти буржуазії за соціяльне визволення трудящих. Цей кооператор не може бути аполітичним. Шлях революційних кооператорів у тому, щоб працювати за прикладом радянської кооперації, що рішуче бореться за перемогу над капіталізмом, за будівництво соціялізму.

Вказавши потім, що імперіялістичні держави прагнуть всіма способами зірвати мирне будівництво СРСР, т. Одінцов говорить: Тим то перед усіма закордонними кооператорами, насамперед перед західньо - українськими, стоїть завдання обороняти першу країну, що будує соціялізм.

Наприкінці т. Одінцов висловив певність, що діловий і культурний зв'язок між кооператорами Західньої України й УСРР щодалі міцнішатиме.

Потім з промовами виступили т.т. Шнипко (Сільський Господар), т. Малий (ХЦРК), що схарактеризували роботу радянської с.-г. й споживчої кооперації.

З відповіддю на вітання виступив голова делегації Юліян Павликовський. Промовець щиро дякує за братерську зустріч і змальовує тяжкі політичні обставини, за яких доводиться працювати кооператорам Західньої України.

— Ми, говорить Павликовський, працюємо для народніх мас і твердо віримо, що нашу діяльність морально підтримають кооператори великої України

Ви, радянські кооператори, в своїй державі творите життя за своїм бажанням, чого ми, як вам відомо, не можемо робити. Щиро дякуємо за братерський прийом і передаємо наш палкий привіт всеукраїнській кооперації.

Хай живе й процвітає тісний зв'язок між обома українськими кооперціями.

Далі з промовами виступили тов. Целаріус (Вукоспілка), тов. Лозинський (товариство культурного зв'язку з-закордоном) і член делегації Остап Луцький. Промовець заявляє, що тут на території Радянської України вирішується доля всього українського народу Ми приїхали до вас, говорить Луцький, не як спостерегачі, а для того, щоб у вас навчитися. Ми дивимося на вас, як на людей, що роблять грандіозну роботу. Ця робота додає духу й зміцнює нас і про це ми скажемо нашим братам.

Після промов Філіповича, Макаренка (Вукоспілка), Дробота (Книгоспілка), Безпалка (Плодоспілка), Скалиги (Сільський Господар), відбувся концерт, на якому виступали актори харківської державної опери на чолі з Голинським.

2-го травня делегація західньо - українських кооператорів одвідала Сільський Господар та Вукопспілку, де детально ознайомилася з роботою української кооперації. Голова Сільського Господаря тов. Одінцов виступив із великою промовою, де детально змалював роботу с.-г. кооперації УСРР, а також виклав делегатам п'ятирічний план розвитку сільського господарства України.

Голова делегації Ю. Павликовський і член делегації Храпливий змалювали стан сільського господарства Західньої України і обставини праці західньо - української кооперації в Польщі.

Храпливий свою промову закінчив так:

« Ми, західньо - українські кооператори прагнемо засвоїти тут ті методи, що дозволили вам, кооператорам Радянської України, зробити таке велике діло».

Заступник голови Сільського Господаря т. Скалига у своїй промові висловив надію, що прибуття кооперативної делегації Західньої України сприятиме тому, що трудящі Західньої України матимуть правдивішу інформацію про стан кооперації УСРР, ніж це було дотепер, та що брехливі нападки на Радянську Україну з трибуни польського сейму дістануть належну відсіч від українських депутатів.

Закриваючи нараду, т. Одінцов зазначив, що ділова співрозмова між західньо-українськими й радянськими кооператорами матиме велике значіння й користь для трудящих Західньої України».

Того-ж дня делеґація відвідала Вукопспілку. Там вона докладно знайомилася з діяльністю споживчої кооперації. Після ділової співрозмови, нарада ухвалила постанову, що вітає прибуття до УСРР делегації західньо-українських кооператорів, яка сприяла зміцненню звязку між кооперацією обох країн. Ухвалено також виділити з активу західньо-українських кооператорів 10-х низових працівників, що вчитимуться у Київському кооперативному інституті на стипендії.

2-го травня ввечері делегація кооператорів Західньої України виїхала з Харкова. Частина делегації поїхала до Львову, а друга частина лишилася на Україні ще на кілька день, виїхавши на Дніпрельстан.

На розмові з співробітником РАТАУ голова делегації Ю. Павликовський заявив, що делегація західньо - українських кооператорів, побувавши в УСРР і ознайомившись з роботою радянської кооперації, переконалася, яку величезну організаційну й культурну роботу провадить кооперація в галузі державного будівництва. Радянська кооперація відіграла вельми важливу ролю в господарському розвиткові радянської держави.

Кооперативна преса на Україні

Перший кооперативний часопис на Україні видавалося російською мовою з 1903 року під назвою «Хроника учреждений мелкого кредита» (орган Київського Союзбанку). Перший кооперативний журнал укрмовою видано 1911 року у Київі під назвою «Рілля» (хліборобський та кооперативний двохтижневик). З 1913 року видавалося часопис споживчої кооперації «Наша Кооперация». З 1913 до 1917 року виходив російською мовою коопер. журнал «Муравейник», що з 1917 року перетворився в український кооп. часопис під назвою «Комашня».

До 1909 року на Україні був лише один кооперативний часопис російською мовою кредитної кооперації, з 1909 до 1913 року кредитна кооперація мала 2 російських часописи; 1911 року народився український часопис в сільгоспкооперації; з 1913 року до 1917 року було 2 українських коопер. часописи: один — споживчої кооперації, а другий — міжкооперативний. 1917 року на Україні було 10 українських і 23 російських кооперативних часописів, із них: споживча система—2 укр. і 7 рос.; кредитна—1 укр. і 8 російськ.; сільсько-господарська—2 укр. і 1 рос.; видавнича—1 рос.; міжкооперативні—5 укр. і 6 рос.

1918 року на Україні вже було 31 укр. та 25 рос. кооперат. часописів. В звязку з тим, що кооперацію висвітлюють загальні часописи та газети, кількість кооперативних часописів на Україні зменшилася до 10 в 1924 році, із них 3 укр. та 7 російських.

1927 року на Україні було 14 українських та 7 російських кооперативних часописів. З цього року всі кооперативні часописи, що обслуговують селян, видається українською мовою, а зміст їх, порівнюючи з попередніми роками, значно покращав.

Газета **«Кооперативне Життя»**, що протягом року виходила два рази на тиждень з тиражем 9 тис. примірників, перетворилася на щоденну кооперативну сторінку газети «Вісті» з тиражем 75 тис. прим.

Журнал **«Нова Громада»** видання Книгоспілки, з тиражем 6 тис. примірників, перетворився на масовий орган споживкооперації з тиражем 60 тис. примірників.

Стінна газета **«Кооперативна Думка»**—видання Книгоспілки, друкується кількістю 20 тис. примірників і зміст її пристосовується до всіх кооперативних та революційних свят.

Вукопспілка видає журнал **«Кооперативне Будівництво»**, що має найбільший тираж із усіх провідних кооперативних журналів всього Радянського Союзу (9 тис. прим.). Цей журнал має додатки: щомісячно «Кооперативна Освіта» і що-року «Основні покажчики споживкооперації за минулий рік».

Сільський Господар видає двохтижневик **«Кооперована Громада»** з тиражем 6 тис. прим.

Вукопромкредитсоюз видає щомісячник «Вісник Промкооперації» укрмовою 2.5 тис. прим. та «Дер Кустар» єврейською мовою—15 тис. прим.

Укржитлоспілка видає двохтижневик **«Житлокооперація України»** з тиражем 3 тис. прим.

Низка окружних газет видають додаткові кооперативні сторінки (Сталіне, Прилука, Мелітопіль, Зінов'ївське). Усі наймiцніші робкоопи видають стінні друковані газети та беруть участь у додатках до місцевих газет.

Видавничу та книготорговельну роботу в кооперації всіх галузей на Україні переводить **Книгоспілка**, що має пристосований до цього апарат (5 філій, 200 районних сільських книгарень та кілька тисяч книжкових поличок по сільських товариствах і сітку книготорговельну робітничої кооперації.

І. Лівшиць

Просування книжки на село

Про те, як Книгоспілка справляється з реалізацією книжок, свідчать такі відомості про торговельні її обороти. Коли в 1922-23 р. вона реалізувала книжок на 251,6 тис. крб., то вже в минулому році ця сума зросла до 3,6 міл. крб., а за перше півріччя б. р. дійшла 2½ міл. крб. Торік Книгоспілка реалізувала на Україні 30.4% всіх книжок, що їх реалізували на Україні всі видавництва.

Крім кооперативної літератури, Книгоспілка видавала й іншу літературу.

Належну увагу Книгоспілка звернула на інструктування периферії в галузі торгівлі книжкою й канцприладдям. Для цього вона має відповідний інструкторський апарат. За останні 5 років для робітників книготоргівлі Книгоспілка влаштувала 560 спеціяльних курсів: окружних, районних та при кооперативних інститутах. Крім того, Книгоспілка проводить книготорговельні курси для підготовки робітників поза окружних книгарень і книжкових поличок. Книгоспілка бере також участь у господарському й організаційному обслуговуванні шкільної кооперації. На Україні є понад 6 тис. шкільних кооперативів, організаційно їх обслуговує Книгоспілка.

Нині Книгоспілка проводить місячник просування книжки на село. Кремінчуцький союз уже поширив на селі понад 400 тис. прим. книжок масового змісту й головним чином книжок, що трактують питання підвищення врожаю, поліпшеного обробітку землі та інш. Зінов'ївський райсоюз майже до всіх споживчих товариств району надіслав книжок на суму від 25 крб. до 100 крб. на т-во. Те саме зробили Артемівський, Бердичівський, Полтавський, Херсонський і Сумський союзи. В багатьох районах, напр., у Дніпропетровському й у Сумах союзи організували конкурси на кращу книгарню і на кращого книгоношу. Значну роботу в справі росповсюдження книжки споживчі товариства проводять через школярів. Дуже вдалу спробу зроблено в Київській окрузі і в самому місті Києві. Школярі в цій окрузі росповсюдили по селянських хатах до 40 тис. прим. книжок.

Реалізація с.-г. машин за перше півріччя

За даними 38 райсільгоспсоюзів за перше півріччя на селі реалізовано ріжних машин і переважно сезонних землеобробчих на суму до 15 міл. крб.

Найбільш посилено реалізацію машин в березні, коли реалізовано їх на суму до 8,5 міл. крб. себ-то стільки, скільки було реалізовано за попередні 5 місяців. У березні колективному секторові реалізовано 50% всіх с.-г. машин. Загальний план реалізації машин с.-г. кооперація за перше півріччя виконала на 99,8%.

Розвиток оджільництва в колгоспах

Укрколгосп разом із Плодоспілкою вирішив організувати в колгоспах низку зразкових промислових пасік. В першу чергу пасіки влаштовуються в тих колгоспах, де вже є пасіки, але вони не відповідають останнім вимогам культурно-промислового пасічництва.

Ці пасіки буде реорганізовано та доустатковано.

№ 10 **Наука і Освіта** 4 травня 12 (1929) р.

Перед виборами до Всеукраїнської Академії Наук

Про реформу Української Академії Наук

Народжена у вогні громадянської війни під гуркотіння гармат, Українська Академія виконала, не вважаючи на несприятливі умова, велику творчу роботу, про що свідчать утворені нею дослідні інституції, колекції, книгозбірні, кадри співробітників та видання праць, що їх поширюється в обмінному порядку серед наукових установ всього світу.

Її початкова структура повторює шаблон Союзної та чужоземних Академій в трьома традиційними відділами: 1) історико-філологічним, 2) фізико-математичним і 3) соціяльно-економічним, з комісіями, інститутами, кабінетами-лабораторіями та інше. Наукова робота її зосереджувалася як і по інших академіях в тишині кабінетів, в відрізаних від життя, відірваних від зовнішнього світу і нерідко супроводилась самопожертвою та відданістю її членів науковим інтересам.

Проте, були й деякі особливості, що виділили Українську Академію серед інших академій. Так, у ній вперше в світі було засновано в 1921 році при фізико-математичному відділі науково-медичний розряд з 8 за цей час обраними, здебільшого за межами Київа, академіками. Науково-медичні катедри—народнього здоров'я, мікро-біології, патології зміцнили звязок Академії з пролетарським суспільством і широкими масами робітниче-селянського населення, шляхом науково-популярної літератури, лекцій, кіно-фільм то-що. Вони ж поклали початок музеям расової патології, Пантеона мозків діячів України, Авіохема, дослідження населення на кров'яні групи та інше. Слід зазначити, що обмежені засоби Академії не могли не затримати зростання та розвитку її експериментальних катедр і в той же час були одною із причин, що вона залишалася перше десятиріччя свого існування за складом штатних академіків, скоріше Київською, ніж українською, а тим менше Всеукраїнською Академією Наук. У неї бракувало засобів, щоб притягти до себе із зовні роспорошені українські наукові сили і забезпечити їм реальну можливість працювати в стінах Академії за спеціяльністю.

Так проходили, висловлюючись фігурально, «дні життя» українського академічного манастиря.

І ось на дев'ятому році, несподівано для старої Академії, вперше в її відлюдному житті вдарив грім, що попереджував про початок нової епохи та про потребу тісніше й активніше звязатися з пролетарським суспільством. Це була реформа управління Академії, що її проведено в законодавчому порядку весною 1928 року. Самовладно «Управа Академії», що вже віджила своє, дала місце новій поширеній президії і загальні закриті збори замінено відкритою радою. Відділам Академії дано більшу самостійність, склад управління зазнав ідеологічного обновлення. Накреслено нову лінію *дальшого розвитку УАН, наслідком чого* гіпертрофований історико-філологічний відділ змушений був матеріяльно поступитися на користь фізико-математичного (біологічного) і соціяльно-економічного, що в матеріяльному відношенні значно відставали.

Швидко на очах виріс новий біологічний корпус 2-го відділу. Майже подвоївся бюджет Академії. Покривало таємниць упало з академічних засідань, засідання пожвавилися в наслідок доступу до них всіх, хто бажає. З'явилося видання бюлетеню Академії, по них можна нині судити про життя і діяльність її відділів. На відкритих засіданнях ради почали заслуховувати звіти відділів Академії, словом, почалося благодійне пожвавлення найвищого наукового органу Республіки, що ним є УАН.

Однак, за бурхливого зростання громадсько-політичного життя в Союзі Республік, органічні нестатки структури УАН давали про себе знати. До них відносяться неправильності в планомірності катедр за спеціяльностями, особливо в політико-економічному відділі. Катедри займалося за рекомендаціями окремих членів Академії здебільшого персонально (ad hominem), що призвело до перепродукції одних і до браку інших життєво-потрібних катедр. Після реформи управління виникла потреба *реформи і у внітрішньому житті Академії.* До цього відбулося обновлення Союзної Академії, це дало прецедент і досвід, що його можна прикласти до Української Академії Наук. Ми знаємо, що при діяльній участі радянського суспільства. Союзна Академія поповнилася 40 новими членами, серед них є також і українські вчені. Одночасно утворилася на чужих традиціях, сучасних громадсько-політичних підвалинах, Білоруська Академія Наук, що до її складу обрано поруч інших також і представників української науки і громадськости.

Нині дійшла черга до ВУАН, куди входять на таких самих засадах з участю українського суспільства, за виробленим планом на додаток і розвиток існуючих катедр, 30 нових академіків. *Протягом останнього року* в Академії відбувалася підготовча робота до цієї важливої в культурно-політичному відношенні історичної події, що не застає Академію непідготованою.

Під гаслом соціялістичного будівництва президія Академії працювала для реформи в контакті з Упрнаукою і в звязку з радянською *пролетарською громадськістю. З новими* додатковими виробами починається нова ера УАН. Настає свого роду весна дальшого росквіту наукової діяльности Академії на користь трудящим. І мимоволі напрохується порівняння зі знайомими нам в дитячі роки образним описом весняного настрою, що про нього сказав поет: «Весна! выставляется первая рама и *в комнату шум ворвался*».

І справді, декрет Раднаркому від 17 квітня цього року відкрив до старої Академії вікно для широкої пролетарської громадськости.

Реформа УАН припадає на початок другого десятиріччя Академії, що виводить її остаточно на переможний шлях матеріялізму. Історичний декрет Ради Народніх Комісарів утворює *найкращі умови для розвитку* в Академії наукової роботи на користь трудящим. За цих умов Академія зможе виявити і потрібний ентузіязм соціялістичного будівництва і патос пролетарської творчости.

Проф. М. Мельников-Розведенков.

Наукові робітники про вибори

Проф. Соколовський (Харківський С.-Г. Інститут)

Урядовий акт з приводу виборів до Української Академії Наук набуває на Україні далеко більшого значіння, ніж вибори до союзної Академії Наук. Союзна Академія—установа стара, має свою історію та традиції (добрі чи погані—це інша річ), наша ж Академія народилась у вогні революції, в країні культурно занедбаній. Українська Академія Наук чи не наймолодша взагалі з усіх академій світу і через те на неї покладається особливо важливі та великі обов'язки й відповідальність перед країною.

Запас культурних сил на Україні за часи царату викачувалося нещадно, політика русифікації, політика дворянського уряду призвели до того, що кращі українські наукові кадри змушені були працювати на службі російській імперії, а наша країна з такими великими культурними можливостями ставала де-далі занедбанішою і в культурному відношенні залишалася на останньому місці.

Отже, Українська Академія Наук має перед собою величезне завдання—**вона має стати справжнім проводарем в процесі створення нової радянської культури на Україні.**

Оце саме й визначає вагу поповнення Академії новими членами і завдання тих нових наукових сил, що ввійдуть до Академії.

— Я гадаю, що в звязку з нещадним відкачуванням наукових сил з України за часів царату—нині слід поставити актуально питання про поповнення Української Академії Наук представниками найкваліфікованіших українських вчених, що перебувають за межами Радянської України і навіть СРСР (Західна Україна, Америка (проф. Тимошенко) та інш. країни).

Таке поповнення згуртує навколо Академії Наук роспорошені українські наукові сили

Є. Слабченко (проф. Одеського ІНО)

Кожний з нас—будівників нової культури й науки, повинен вітати постанову нашого уряду про довибори академіків—членів Всеукраїнської Академії Наук. Потреба достигла поволі й саме тепер гадаю найкраща й найвідповідніша пора влити нові сили до Української Академії Наук. Це безперечно потрібно і з кількох причин. Величезне зростання всієї науки в нашому Союзі, зокрема, нашої молодої української науки, ставить що-раз вимоги на нові наукові сили, на нових творців культурних цінностей Радянської України.

Але за теперішнього стану ВУАН, маючи обмаль сил, майже неможлива планова й всебічна наукова робота Академії. Жовтень дав до культурних досягнень усіх народів СРСР, а, зокрема, України, цілком нові дисципліни, нові засоби наукових досвідів, нові галузі знання, що ще в Академії майже не заступлені. Серед них я згадаю, наприклад, *економіку України, історію українського права*, літературну історіографію та інші, що для свого обгрунтування та дальшого розвитку потребують нових людей. Цих нових людей саме дадуть довибори до ВУАН. До ВУАН ми мусимо послати людей сьогоднішнього дня, хто йде пліч-о-пліч з пролетаріятом, вміє, творивши національну науку й культуру, творити її пролетарською, інтернаціональною, соціялістичною. Тільки таких повинна буде послати наша одеська наукова й пролетарська суспільність до Академії. А участь усієї пролетарської суспільности у відповідному доборі нових академіків якнайкраще забезпечить нас від можливих помилок, вона найкраще допоможе *виявити не тільки наукове, але й громадське лице* кожного кандидата Академії.

Особливу увагу треба буде також приділити комісії місцевих наукових установ, що обговорюватиме й допомагатиме у доборі кандидатів. Тут потрібні люде, що будуть вищі понад усякі особисті рахунки, цілком об'єктивні, щоб до Всеукраїнської Академії Наук увійшли дійсно найгідніші.

Проф. Ніколаї (Голова Одеського бюра секції наукових робітників)

Новий закон про поповнення Всеукраїнської Академії Наук новими дійсними членами спрямовано на посилення складу Академії, у звязку з тими величезними завданнями, що стоять перед Академією в справі всебічного розвитку української культури, вивчення невикористаних ще виробничих сил нашої Республіки та сприяння загальним завданням культурного будівництва всього Радянського Союзу. Новий закон забезпечує широку участь у виборах всієї радянської суспільности й тим гарантує, що до Академії будуть обрані особи з великою кваліфікацією, що їхня наукова діяльність спрямована до соціялістичного будівництва та культурної революції. Тільки з підтримкою всієї пролетарської суспільности, в тому числі й преси, ми зможемо цю важливу справу виконати успішно.

Проф. Музичка (Одеський ІНО)

З нагоди наступного обрання академіків до ВУАН, проф. місцевого ІНО Музичка зазначив, що роботу ВУАН треба підпорядкувати завданням соціялістичного будівництва, зокрема щільно поєднавши її з п'ятирічним планом нашого господарства, нашого економічного й культурного будівництва. Провадячи вибори, треба особливо пам'ятати про наявність класової боротьби пролетаріяту, трудового селянства й трудової інтелігенції проти непманів, куркулів та інших ворогів нашого будівництва. Ми будуємо пролетарську культуру, розв'язуючи при цьому національне питання. Це будівництво вимагає, щоб до Академії ввійшли кращі представники від тих, хто на ділі запроваджує завдання ленінського культурного національного будівництва, хто теоретично його поглиблює. Аналізуючи всі основні питання нашої радянської дійсности, ми бачимо, що наше будівництво базується на основі філософії марксоленінізму, основи діялектичного матеріялізму. Тому в академії треба особливо добре репрезентувати цю галузь науки, що повинна стати за фундамент усіх наукових дослідів.

Проф. Гордієвський (голова наукового Одеського товариства при ВУАН)

Я вважаю за дуже важливе притягнення радянської й наукової громадськости до активної участи у виборах до ВУАН. Це значно зміцнить єднання ВУАН з українськими низовими науковими установами. Другий важливий момент, що його розвяжуть довибори—це зміцнення звязку з академіками та вченими Західньої України. Особливо важливу вагу має поглиблення звязку з Львівським науковим товариством ім. Шевченка.

Наукові установи про перевибори

УТОРНІТСО про вибори до Академії

На загальних зборах Харківського Відділу УТОРНІТСО 28 квітня обговорювалася справа виборів до ВУАН нових членів. Проф. Семковський С. Ю. подав інформацію про останнє засідання президії УТОРНІТСО (27-IV ц. р.), а також оголошено кандидатів до Академії, що їх висунула президія.

В обговоренні кандидатів до академії взяли участь всі члени УТОРНІТСО, характеризуючи кожну окремо кандидатуру, після чого збори перейшли до голосування. Ухвалено висунути на члени ВУАН таких кандидатів:

з циклу наук соціологічних та філософічних:

1. **Скрипник М. С.** — директор українського Інституту Марксизму та керівник катедри нацпитання, НКО УСРР, член білоруської Академії Наук.
2. **Семковський С. Ю.** — доктор філософії, керівник катедри філософії українського Інституту Марксизму.
3. **Юринець В. О.**—голова катедри соціології українського Інституту Марксизму.

З циклу наук економічних.

1. **Кржижановський Г. М**—член Всесоюзної Академії Наук, голова Держплану СРСР.

З циклу наук фізико-математичних.

1. **Кравчук**—математик, професор київського ІНО.
2. **Затонський В. П.** — фізик—нарком РСІ.
3. **Гольдман О. Б.**—фізик, директор фізичного інституту (Київ).

З циклу наук біологічних.

1. **Білоусів**—біолог, заслужений професор (Харків).
2. **Третьяков**—зоолог, проф. ІНО (Одеса).

З циклу наук хемічних.

1. **Палладін, В. А.**—біохемія, директор українського Біологічного Інституту.
2. **Орлов Є. І.**—хемія, проф. ХТІ.

З циклу наук технічних.

1. **Усенко**—теплотехніка, проф. КПІ (Київ).
2. **Маковський**—механіка, заслужен. професор ДГІ (Дніпропетровське).

З циклу с.-госп. наук.

1. **Шліхтер О. Г.**—аграрні відносини—наркомзем УСРР.
2. **Соколовський О. Н.**—керівник катедри ґрунтознавства.
3. **Вавілов**—ботаніка—член Всес. Академії Наук.
4. **Висоцький, Г.**—лісництво, проф. С.-Г. І. (Харків).
5. **Холодний М. Т.**—ботаніка—професор КІНО (Київ).
6. **Яната, О. Л.** — ботаніка, заступник директора Інст. Прикл. Ботаніки.

З циклу геологічних наук.

1. **Лебедєв**—геолог, проф. Дніпропетр. Гірн. Інст.
2. **Рудницький С. Л.**—географія—директор Укр. Геогр. Інститут.
3. **Опоков Є. В.**—гідро-геолог—директор Інституту Водного Госп. (Київ).

З циклу наук історичних.

1. **Яворський, М. І.**—доктор історії української культури, член білоруської Академії Наук, керівник катедри історії України Українськ. Інст. Марксизму.
2. **Ігнатовський**—історик Білоруси, президент білоруськ. Академії Наук.
3. **Слабченко М. Є.**—історик України, проф. ІНО (Одеса).
4. **Яворницький Д. І.**—історик, керівник катедри історії укр. культури (Дніпропетровське), член кореспондент ВУАН.

Зважаючи на відкриття НКО в 1 відділі ВУАН розряду художньої літератури УТОРНІТСО висунуло двох кандидатів:

1. **Тичина, П.**—український письменник.
2. **Купала Янко**—білоруський письменник.

Визнаючи велику важливість висунення до ВУАН кандидатур учених західньої України ухвалено доручити президії розробити це питання і в поширеному складі президії обговорити і висунути кандидатури.

Український Біохемічний Інститут

У вівторок, 30-го квітня, відбулися загальні збори **Українського Біохемічного Інституту,** присвячені **виборам до Української Академії Наук.**

Загальні збори, обміркувавши питання поповнення ВУАН новими дійсними членами, одноголосно ухвалили таку резолюцію:

Український Біохемічний Інститут палко вітає постанову Ради Народніх Комісарів про поповнення складу ВУАН, як акт величезної ваги, що відкриває нові, широкі перспективи *в справі розвитку наукової роботи* на Україні, в якій ВУАН мусить бути за керівника, що направляє цю роботу на шлях найактивнішої участи в соціялістичному будівництві УСРР.

При наступному поповненні ВУАН до її складу мусять увійти лише ті наукові робітники, що з одного боку є видатні вчені, а з другого—є найактивніші громадські робітники, що беруть найжвавішу участь в радянському соціялістичному будівництві; це мусять бути крім того вчені, що здатні здійснювати на Україні Ленінську національну політику, як активні вчасники будівництва Української соціялістичної культури. До складу ВУАН разом з цим мусять увійти представники марксистської методи в ріжних галузях науки.

До складу ВУАН, крім найвидатніших учених, що працюють на Радянській Україні, що їх необхідно в першу чергу зосередити в Українській Академії Наук, треба притягти також і видатні сили з Західньої України й з усього Радянського Союзу.

Український Біохемічний Інститут закликає наукових робітників всіх наукових установ України взяти найактивнішу участь в справі поповнення складу ВУАН, як у завданні надзвичайно важливого значіння для соціялістичного будівництва на Україні взагалі, й науково - культурного зокрема.

Бюро київської секції наукових робітників

Збори київської секції наукових робітників ухвалили таку резолюцію: «Поширене засідання бюра київської секції наукових робітників вітає декрет Раднаркому про поповнення складу Академії новими силами, як акт, спрямований до розвитку української соціялістичної культури, *до виявлення видатних* українських наукових сил для найширшої участи їх в соціялістичному й культурному будівництві, для тісного звязку науково-творчої роботи академіків з трудящими масами. Довибори академіків посилять звязок української науки з будівництвом соціялізму. Бюро секції закликає всіх наукових робітників взятися за здійснення виборів, на основах, наданих декретом уряду, йдучи за прикладом президії Академії, що намітила конкретні для цього заходи.

Підсумки та дальші завдання науково-методологічної й навчально-методичної роботи в галузі народньої освіти

Жовтнева революція в галузі культурного будівництва поставила величезної ваги і труднощів завдання побудувати нову пролетарську культуру, виховати міліони нових будівників комунізму. Треба було зламати капіталістичну систему освіти, капіталістичну школу і, використовуючи всі науково-культурні здобутки людства, будувати цілком нове, нову систему освіти, нові типи освітніх установ, давати нові установки, нові програми, підручники, готувати відповідні кадри нових робітників освіти, переозброювати старих.

І разом з тим треба було весь час вести вперту боротьбу із залишками старого, що вперто намагалося заховатись за новою зовнішністю.

Умови культурного будівництва на Україні ускладнялися ще тим, що в спадщину лишилася примусово-насаджена російська культура і школа, яку треба було переробити цілком на українську і поруч з тим розгортати культурне будівництво серед нацменшостей, що так само, як і українці, старанно русифікувались колишнім царським урядом.

Перше й найактуальніше завдання, що стояло перед нами, було утворення нашої радянської системи освіти, визначення цілевих установок, ув'язка культурного будівництва з цілим процесом радянського соціялістичного будівництва. Тут доводилося витримувати значну боротьбу з старими тенденціями, відриву теорії від практики, науки від життя. Натомісць старої вербальної класової школи, церковно парахвіяльної, народньої, вищої початкової, гімназії, університету, треба було будувати радянську трудову школу, школу фабрично-заводського учеництва, професійну школу, технікум, інститут.

Поруч з цим розгортати дошкільне виховання та широку сітку закладів масової політично-освітньої роботи серед молоди та дорослих (клуби, сельбуди, хати-читальні, бібліотеки, театри, кіно, радіо то-що).

Для трудової семирічної школи, школи політехнічної, було визначено за цілеву установку виховання будівників комунізму шляхом вивчення людської праці, природи яко об'єкта людської праці, суспільства яко організації людей для праці. Відповідно цьому замісць старої абстрактної предметової системи, що базувалася на вивченні сухих та відірваних від життя навчальних дисциплін, запроваджено комплексову систему навчання, себ-то систему організації всієї навчально-виховавчої роботи навколо найактуальніших вузлів громадського, політичного та виробничого життя.

Далі розроблено за цими установками програми відповідно виробничому оточенню окремо для села, окремо для міста. Визначалися комплекси і системи завдань, мінімуми формальних знань, необхідних для оволодіння комплексами та життьовими завданнями. Уточнення програмної справи та поступова реалізація принципів політехнізму та трудових засад школи, призвели до потреби агрономізації сільської трудшколи та індустріялізації міської.

Слідуючим етапом роботи було утворення за новими програмами підручників, бібліотек, наочних прилаць. І в цьому напрямку проблена величезна робота. За час з 1923-24 р. до 1927-28 р. включно видано нових радянських підручників понад 30.000.000 мовами всіх національностей, з них укрмовою—26.600.000.

Разом з тим розроблено й ухвалено стандарти обладнання першого концентру трудшколи, вироблено тематику для шкільних бібліотек учителя й учня та приступлено до їх реалізації.

В галузі професійної освіти труднощів було особливо багато. Треба було подолати старі тенденції, що аж ніяк не хотіли миритися із забрудненням «чистої науки», «нечистими» суто практичними радянськими установками, треба було вижити також тенденції запровадження до наших профшкіл та шкіл фабрично-заводського учениства старих ремесницьких обмежуючих тенденцій, що створилися в буржуазних ремесничих та технічних школах. Професійну освіту щільно ув'язати з плановими вимогами будівництва, треба було рішуче зламати анархо-індивідуалістичні тенденції буржуазного ладу, що переоцінюючи, так звані, природні покликання, не вважали можливим головною засадою планування професійної освіти ставити завдання економіки.

В решті з великими боями було побудовано цілу систему професійної освіти, яко невід'ємної частини цілого процесу соціялістичного будівництва, визначені відповідно цьому цілеві установки професійних учбових закладів ріжних ступнів, окремих факультетів та відділів. В процесі цієї роботи виникло за вимогами виробництва чимало нових спеціяльностей, що їх не було до революції. Далі з 1926-27 року пророблюється спільно з господарчими, професійними організаціями та окремими фахівцями навчальні плани ріжних профшкіл, шкіл фабрично-заводського учеництва, кустарно-промислових шкіл, технікумів, інститутів. За цими учбовими планами школи на протязі низки років розроблять в процесі практичної роботи та удосконалюють програми. Де-які з таких програмів вже пророблено і уніфіковано у всеукраїнському маштабі, як от: програми з суспільствознавства, програми педагогічних виш'ів то-що.

Звичайно, що поскільки програмна робота в цій ділянці ще далеко не закінчена і не завершена—справа з складанням підручників ще стоїть зле. Нових українських підручників цілком пристосованих до радянської професійної школи ще дуже й дуже мало. Не вистачає ще багатьох підручників і по Виш'ах.

Вгалузі політично-освітньої роботи, найбільш нової, пророблено значну роботу, поперше, по утворенню системи. Роспорошені й створені в значній мірі в процесі самої боротьби й будівництва форми й методи роботи поступово викристалізувалися в певні б. м. стабільні.

Основною підвалиною політико-освітньої роботи було взято громадську самодіяльність. Більше це відбилося на масовій роботі, менше на шкільній. Тому цілком зрозуміло, що діяльність органів Наркомосу в галузі політико-освітньої роботи більш, ніж по інших ділянках роботи зосередилась переважно на навчально - методичній та науково-методологічній роботі. Дослідження та вивчення впливу тих чи інших форм і методів роботи, методологічна та методична розробка форм та методи роботи (читка, лекції, бесіди, екскурсії, політсуди, агросуди, бібліотеки, кіно, радіо і т. інш.), видання порадників та методлистів для переведення ріжних кампаній та поточної масової роботи (зміст і методи антирелігійної пропаганди, агропропаганда, посівкампанія і т. ін.), організація відповідної періодики (журнал «Селянський будинок», Часопис «Геть неписьменність» то-що), розробка навчальних планів та програмів для ріжного типу шкіл для дорослих (школи ліквідації неписьменности та малописьменности, вечірні робітничі школи, радянсько-партійні школи, вечірні робітничі університети, ріжні курси), організація та керівництво заочним навчанням—видання підручної літератури,—от ті завдання, над якими працювали і працюють Відділ політосвіти Науково-Дослідчого Інституту Педагогіки, кабінети політосвіти та методоргани Наркомосу.

Тут пророблено значну роботу і, не дивлячись на труднощі, на сьогодні можна сказати, в основному під усю політико-освітню діяльність підведено солідну навчально методичну базу.

Жовтнева революція також гостро поставила перед партією, радвладою і пролетарською суспільністю завдання переозброєння та утворення нових кадрів робітників освіти. Спадщина наша тут була така, що без відповідного перевиховання та переозброєння неможливо було будувати нову радянську освіту і культури.

В цій ділянці роботи на протязі минулих років, пророблено величезну роботу по перепідготовці та підготовці масових робітників освіти: вчителів трудової школи соціяльного виховання, ліквідаторів неписьменности, робітників сельбудів, хат-читалень, клубів, бібліотек, частково вчителів профшкіл.

Шляхом організації коротко-термінових курсів, курсо-семинарів, конференцій, нарад, гуртків, переведена робота по політичному, педагогічно-технічному та науковому переозброєнню масового робітника освіти.

Слабше ця робота переведена серед робітників профшкіл, та шкіл фабрично-заводського учеництва, радянсько-партійних шкіл і зовсім слабо по Виш'ах. Це лишається завданням найближчого майбутнього і до цієї роботи треба буде притягти відповідні Виш'і та науково-дослідчі інституції.

За короткий, порівнюючи час, 6—7 років мирного будівництва дано науково-методичну та навчально-методологічну базу для цілої радянської системи народньої освіти й культурного будівництва.

Проте, треба сказати, що наша науково-методологічна та навчально-методична робота, що обумовлює якість наших культурно-освітніх закладів, все ж таки не встигає за зростом культурного попиту широких трудящих мас. Вимоги до радянської школи, бібліотеки, клубу, вчителя, бібліотекаря, зав. клубом, зав. сельбудом, професора, перевростають нашу сучасну дійсність. І це вимагає дальшого піднесення темпу нашої роботи в цій галузі. XV З'їзд ВКП(б), визначивши новий переломний момент нашого будівництва, що характеризується підсиленням темпу соціялістичного будівництва та індустріялізації країни, переходом до розгорненого наступу на решткі капіталізму, визначив, що в умовах цієї нової доби реконструкції й наступу—культурний фронт стає невід'ємною частиною господарчого фронту, що культурне будівництво є невід'ємна частина цілого процесу соціялістичного будівництва. XV З'їзд визнав, що дальший наступ і належний темп соціялістичного будівництва обумовлюється необхідністю переведення культурної революції.

Таке наставлення непорівняно з минулим поширює й ускладнює завдання науково-методологічної та навчально-методичної роботи, передовсім Наркомосу, і вимагає прилучення й більшої, ніж дотепер, участи в цій роботі всіх радянських, господарчих і професійних організацій та всієї радянської суспільности, бо ж культурної революції, як явища масової дії, не можна створити лише апаратом Наркомосу.

Таке наставлення вимагає також підсилення методичних органів Наркомосу, науково-дослідчих установ та цілої армії культурно-освітніх робітників найбільш освіченими та озброєними для цього комуністами та комсомольцями, більше забезпечити в цій ділянці пролетарське керівництво.

Завдання, що повстають перед нами зараз не: По-перше тісне застосування нашої системи народньої освіти до вимог будівництва, до забезпечення диктатури пролетаріяту в цьому будівництві знизу аж до самих вершків організаційного та технічного керівництва. Система освіти має забезпечити в першу чергу пролетаріяту та біднішому селянству фактичну й саму широку можливість оволодіти всіма досягненнями науки і техніки, вільне просунення по всіх ступнях навчання. Система має бути як найтісніше ув'язана з конкретними завданнями соціялістичного будівництва і відповідно цьому гнучка і застосовна до найріжноманітніших потреб будівництва. Типи освітніх закладів треба будувати для дітей, що нормально щодо віку переходять ступні навчання і для перерстків та дорослих, що в свій час не мали змоги пройти нормальний курс навчання; на довготревалу підготовку нових фахівців, як і на короткотермінову перепідготовку—переозброєння, що їх вимагає реконструкція. **Нарешті, система має бути максимально уніфікована у всесоюзному маштабі, аби усунути ті непорозуміння та неув'язки, що існують зараз поміж окремими радянськими республіками Союзу і найбільш боляче б'ють по пролетарській частині учнів.**

Це перше завдання, що проробка його серед широких кол радянської суспільности роспочалася зараз після XV З'їзду ВКП(б), має бути завершено па другій Всесоюзній Партійній Нараді по народній освіті.

По друге,—перегляд роботи в галузі навчальних планів і програмів, масової освіти, і вишів показав, що і на цій ділянці є ще багато недоробленого і досить неув'язаного із завданням соціялістичного будівництва.

Так, по масовій школі виявлено: **1) програмно-педагогічний розрив поміж трудшколою та профшколою, і школою фабзавуча, а це звичайно більше всього б'є по дітях робітників та біднішого селянства, що не має змоги стороною підготовляти дітей до слідуючого ступня.**

2) Надто ще слабу політехнізацію та трудизацію трудової школи, захования в ній ще в значній мірі вербалізму та одірваности дидактичного матеріялу від практичного життя.

3) Перевантаження учня розумовою шкільною й домашнею працею (8—9 годин для старшого концентру трудшколи та 9—10 для профшколи), що також б'є в першу чергу найбідніших дітей, що завантажені домашньою господарською роботою, а також надто звужує виховавчу роботу (громадсько-політичне, художне, фізичне виховання дітей) та самодіяльність дітей.

4) Непомірне для дітей перевантаження учбовими годинами (для трудшколи 8—15 років 24—36 годин, для профшколи 15—18 років — 42—46 годин на тиждень).

5) Перевантаження самих програмів учбовим матеріялом, що приводе подекуди до поверхового і негрунтовного її засвоєння.

6) Програмний розрив поміж окремими профшколами та школами фабзавучу з одного боку та програмний розрив поміж профшколами і вишами з другого.

7) Не досить яскраве і чітке визначення місця і змісту виховавчої роботи, громадсько-корисної праці учнів, інтернаціонального та антирелігійного, класового виховання.

Отже в цій галузі наше найближче і термінове завдання доробити, виправити та уточнити відповідним чином навчальні плани і програми масової школи. Крім того перед нами стоїть завдання бодайби частину профшкіл скерувати на підготовку середнього технічного персоналу для нашого будівництва. Досі такої орієнтації у нас не було, а виробництво цього настирливо вимагає.

По ВИШ'ах перед нами стоїть 'еличезної ваги завдання остаточно й щільно ув'язати їх з виробництвом та його вимогами. Тут ще раз треба переглянути й уточнити цілеві установки ВИШ'ів їх окремих факультеві та відділів, **відповідно пристосувати навчальні плани й програми, запровадити безперервну виробничу практику на підприємстві.** Це останнє на сьогодні за постановою липневого Пленуму ЦК ВКП(б) є те звено в нашій вишівській роботі, ухопившись за яке, ми переведемо дійсну революцію вищої освіти, яка остаточно має знищити буржуазну спадщину—розрив науки і практики залишки абстрактного академізму, як найщільніше ув'яже роботу ВИШ'ів з потребами виробництва, дасть нашим майбутнім інженерам, агрономам, лікарям, педагогам належну практичну виробничу підготовку та виробниче виховання.

Потретє, це справа перегляду вже існуючих та організація складання нових підручників.

Оглядаючи ту величезну продукцію, що ми її вже на сьогодні маємо, треба сказати, що і тут є ще чимало прогалин, хиб. Не завжди наші підручники повнотою відповідають завданням, що ставляться перед радянською школою, помічаються ще подекуди залишки старих не наших тенденцій. Зокрема помічається тенденція подавати в підручнику готовий до пасивного, вербального сприймання матеріял, відсутність справочної літератури, потрібних життєвих практичних задачників, не завжди яскраво й чітко переводиться і висвітлюється диктатуру пролетаріяту, конкретні найближчі шляхи соціялістичного будівництва, не завжди достатньо і чітко забезпечуються елементи інтернаціонального та антирелігійного виховання і т. інш.

Крім того, ми дуже мало маємо підручників з техніки, сільського господарства, тощо. А взагалі профшколи, школи фабрично-заводського учеництва, а тим більше ВИШ'і майже не забезпечені радянським підручником.

Зовсім не пророблено, коли не рахувати поодиноких спроб, технічне удосконалення педагогічного процесу шляхом кінофікації та радіофікації школи.

Кіно й радіо ці могутні чинники навчання—ще зовсім не війшли в нашу шкільну практику і поки що лишаються засобом позашкільної масової політосвітньої роботи.

Перед нами стоїть величезна науково - методологічна й навчально - методична робота по скеруванню й широкому розгортанню масової політосвітньої роботи. Маштаб і темп цієї роботи має бути непорівняно з попереднім піднесені. Ми мусимо підготувати до цієї роботи значні кадри культробітників, притягти і пристосувати до цієї роботи всі куль[турні] і технічні сили, організації, засоби, [в]ишукати відповідні форми.

Робота бібліотек, кіно, радіо, преси, всіля[кі] гуртки, заочне навчання—все це має бу[ти] науково й педагогічно пристосовано для в[и]конання зазначених завдань.

Нарешті, реалізація соціяльного вих[о]вання дітей поза школою шляхом ор[га]нізації дитинства поза школою, ширше ро[з]горнення перед-дошкільного та дошкільного виховання, організація дитячих клубів, бібліо[]тек, театрів, кіно, організація дітей для гр[о]мадсько-корисної праці в суспільстві, орган[і]зація дітей для боротьби за новий культур[]ний, здоровий побут, за комунізм.

Без широкого розгорнення такої роботи, с[а]мим лише шкільним навчанням, до речі в 2-3 зміни, ми активних свідомих і досвідчен[их] будівників комунізму не виховаємо.

Отже для такої широкої постановки і ро[з]в'язання проблеми соціяльного виховання необхідна науково-методична допомога ком[]сомолу та організаціями юних піонерів і ш[и]рока педагогічна робота з батьками-робітни[]ками та селянами. Треба довести шари тр[у]дящих батьків до свідомости й розумін[ня] завдань соціялістичного виховання, шлях[ів] його розв'язання, добитися збільшення бю[д]жету дитини в родині, ув'язати вплив род[и]ни із впливом державних органів освіти, ке[]рувати під проводом пролетаріяту мільйо[]ни батьків для організації й переведення вс[і]ляких закладів і форм соціяльного вихова[н]ня дітей, готування справжніх комунарів.

Як бачимо з переліку найголовніших за[в]дань перед нами стоять завдання величезн[ої] ваги і до тогож термінові. Від темпу розв'[я]зання їх залежить темп культурної революц[ії,] темп утворення нової людини, нового побу[ту,] нових соціяльних відносин, а значить і р[е]альне здійснення соціялізму.

Завдання такого розмаху не можуть бу[ти] виконані по відокремлених ізольованих на[у]ково - дослідчих та методичних закладах. Т[ут] потрібна сама широка участь і допомога вс[іє]ї маси робітників освіти, всього культурного активу радянської суспільности, всього р[о]бітниче-селянського загалу.

Лише в таких умовах, може бути забезп[е]чено органам Наркомосу успішне викона[н]ня великих завдань культурної революції[,] утворення нового комуністичного суспіл[ь]ства.

Лише в такому тісному співробітниц[тві] мас—метод. органи Наркомосу знайдуть пр[а]вильні й найкоротші, найраціональніші практичні шляхи до здійснення поставлен[их] завдань.

В. ЯСТРЖЕМБСЬКИЙ.

До ліквідації неписьменности*)

7. Рецидив, що доходить до 30% кількос[ти] тих, що навчаються—свідчить про слаб[кість] програм навчання; треба щоб програми бу[ли] поширені до меж, що гарантують ліквіда[цію] цього явища; одночасно весь період навчан[ня] повинно поставити в такі умови, що гарант[у]вали б більш сприятливі, безперебійні можли[]вості учоби: забезпеченість гарним приміщен[]ням—теплим, чистим, регулярне розподілення днів занять. Для цього треба оголосити мобілі[]зацію всіх придатних і вільних з години учоби приміщень; приміщення повинні здаватись установами чистими, опаленими, освітленими.

8. Виходячи з того, що неписьменність се[]ред жінок особливо велика, конче потрібн[о] розробити міроприємства, щоб гарантувал[и] втягнення до учоби цих шарів населення. [] міроприємства повинні виявлятись в напрям[]ку організації спеціяльної сітки для розвитк[у] індивідуально-гурткового навчання, годин занять для жінок призначати в зручний д[ля] них час. Такий порядок обов'язків і допомог[и] може лежати на мобілізованих письменних.

9. До завдання лікнепу входить не лиш[е] навчання в школах, але й обов'язкове втягнен[]ня у всі процеси культурного життя не-і-мало[]письменних, що навчаються. До цієї мет[и] профсоюзи, НКО, повинні розробити конкретн[і] міроприємства, що забезпечували б такі почи[]нання, використовуючи для переведення [] мобілізоване населення.

10. Поряд з цими завданнями л/непис[ь]менности серед 2-х міліонного населення, по[]чинаючи в 29-30 р. в біжучому учбовому 28-[29] р., потрібно зробити максимально можливе виконання 800.000-го плану лікнепу. Для цьо[]го потрібно з 15-го червня перевести 2-х тижн[е]вик перевірки стану лікнепу по всіх округа[х,] притягаючи до цієї справи всі партійні, про[]фесійні, громадські та радянські організаці[ї.] Через таке обслідування ми повинні домогтис[я,] щоб невиконання частини наміченого план[у] було надолужено літньою учобою. Щоб ця уч[о]ба була забезпечена матеріяльними засобами [з] боку місцевого бюджету, і з боку професійни[х] і кооперативних організацій— **ні однієї к[о]пійки економії на ліквідацію неписьменност[и;] використання всіх грошей на лікнеп по прям[о]му призначенню; притягнення до судової ві[д]повідальности осіб, що неправильно витрача[ли] призначені на це гроші.**

Ось загальні завдання цієї перевірки.

Намічені завдання в галузі ліквідації н[е]письменности можуть бути переведені тіль[ки] за умов, коли вся держава, пролетарська с[у]спільність, преса, будуть підходити до ці[єї] справи, як до свого обов'язку, коли, як сказа[]но вище, в цю справу буде втягнено міліон[и,] коли вся ця робота буде переводиться приск[о]реним темпом, буде поставлена під контрол[ь] мас і буде йти чітко, по военному.

І. Косило.

*) Закінчення.

Додаток редагує **МИК. НОВИЦЬКИЙ.**

Червоний суд

В Окрсуді.

Зловживання в Будянському кооперативі.

Виїздна сесія Харківського Окрсуду в показовому порядку розглянула справу групи службовців Будянського кооперативу, що обвинувачувалися в низці злочинів. Ця справа викликала велике зацікавлення з боку будянського робітництва і через те її розглядалося безпосередньо на місці події.

Влітку минулого року в Будянському кооперативі відбулася ревізія. В цей час невідомо куди зник бухгалтер кооперативу Гагуля. Це викликало підозріння, що в кооперативі не все гаразд і ревізори почали пильно розглядати баланс та перевіряти звітність.

Виявлено, що в кооперативі бракує краму і ріжного майна на суму близько 60 тис. крб. Переведене слідство в цій справі виявило, що до нестачі причетні завідателі крамниць, співробітники правління т. ін.

Звітність кооперативу була в хаотичному стані. Не було товарних книжок і навіть не можна було визначити, яка крамниця та який саме одержала крам та скільки. Рахунки всі були переплутані. Крім того, підчас слідства виявилося, що ані правління, ані ревкомісія не давали вказівок що до звітности, обліку й т. ін.

Група співробітників кооперативу опинилась на лаві підсудних. Виїздна Сесія засудила Малигіна—співробітника кооперативу, що випускав фальшовані бони на крам та робив інші зловживання **на 8 років позбавлення волі, Гагулю—на 6, Дьоміна, Володіна і Шеренберга—на 3 роки позбавлення волі кожного.**

По народніх судах.

Крадіжка із складу Держторга.

Вночі з 26 на 27 січня ц. р. на складі хутра Держторга в Харкові на Нетечинській вул., трапилась крадіжка. Невідомі злочинці поламали замки, вдерлися до склепу і вкрали ріжного хутра на суму понад 2.200 крб.

Органи слідства вже другого дня затримали громадян Ткаченка і Молчанова з 25-ма хутровими шкірками. Проте, вони категорично заперечували свою провину, кажучи, що хутро купили в якогось невідомого громадянина. Інших доказів їхньої провини поки виявити не пощастило.

В лютому органи розшуку в Дніпропетровському затримали відомого злодія Закжевського з 530 шкірками, вкраденими із складу Держторга. Разом з ним було затримано громадянку Полякіну. В наслідок наявних доказів Закжевський в крадіжці признався.

Тим часом було виявлено звязок Ткаченка і Молчанова із Закжевським. Їм в якийсь спосіб пощастило передати зміст своїх свідчень Закжевському аж до Дніпропетровського БУПР'у. Таким чином, вони бажали викрутитися. Але ця обставина цілком певно свідчила за їхню участь в злочині.

Затримана Полякіна так само заперечувала свою провину, кажучи, що вона тільки тому опинилась із Закжевським в Дніпропетровському, що тільки-но вийшла за нього заміж. Це, так би мовити, була їхня «весільна мандрівка».

Однак, звязок всіх цих чотирьох осіб і участь їх в злочині було доведено. **Закжевського,** досить добре відомого органам розшуку злодія-рецидивіста, **засуджено на 3 роки позбавлення волі. Молчанова і Ткаченка засуджено на 2 роки і Полякіну на один рік позбавлення волі.**

Вітаємо франківців

У неділю 5-го травня приїздять, а 6-го починають свої гастролі франківці.

Три роки тому театр ім. Франка залишив Харків, заступивши місце «Березоля» в Київі.

Опанувавши авдиторію в Харкові, скупчивши біля себе широкі кола глядача, театр ім. Франка переїхав до Києва, де йому довелося перевести велику роботу, перемагати багато труднощів. Треба було виявити належну височінь культури, бо ж після «Березоля» завоювати собі визнання в Київі можна було показавши не аби які досягнення.

Три роки ми не бачили франківців, але ж знаємо, що за цей час в Київі вони перемогли багато труднощів і заявили себе як міцний, високо-художній театральний колектив.

Тепер франківці везуть до Харкова майже весь свій репертуар. Спочатку вони дадуть кілька гастролів у державному театрі «Березоля», а потім—в Профсоюзному саду.

Серед п'єс, що входять до репертуара театра ми бачимо зразки драматургічної творчости найріжноманітніших напрямків і авторів. Театр пильно стежить за сучасністю, театр дає значну продукцію, однак за цей рахунок не знижує художньої вартости вистав. Не будучи театром експериментальним, театром одного будь-якого напрямку, державний теарт ім. Франка охоплює широкого глядача. Він впевнено наближає широкі кола трудящих до сприймання нових форм сучасного мистецтва і таким чином виконує культурну місію.

Ще здавна франківці були уславлені своїм міцним талановитим ансамблем. За три роки роботи в Київі вони не тільки не розгубили свої сили, а ще й збільшили їх.

На чолі стоїть незмінно засл. артист Гнат Петрович Юра. Серед артистів старі відомі прізвища: засл. арт. Борисоглібська, Варецька, Барвінська, Ватуля, Кошевський, Пилипенко, Т. Юра й інші.

Будемо сподіватись що харків'яне зустрінуть франківців з увагою й привітом, що на них цілком заслуговує цей театр.

У неділю 5-го травня о 9 годині ранку, на вокзалі франківців зустрічають представники громадських організацій.

В. Іволгін.

Приєднуємо свій голос

Робітники харківських заводів і службовці багатьох установ вчасно поставили питання перед Міською Радою передати Харківський Катедральний собор радіо-станції. У нас бракує помешкань для культурних осередків, отже, такі вимоги трудящих доцільні і справедливі.

Співробітники Видавництва «Вісті ВУЦВК» так само приєднали свій голос до вимоги передати собор під радіоклуб і в числі 103 чоловіка підписали таку постанову: «Ми—члени колективу «Вістей ВУЦВК» приєднуємо свої голоси до вимоги труящих Харкова передати Харківський Катедральний собор під радіоклуб».

Юх.

Поправка

В додатку «Література і Мистецтво» № 16 (за 1-е травня), в статті Юр. Ткаченка, з 8-го абзацу випав рядок. Замість надрукованого треба читати: «**Окрім нових постановок—«Турандот» (оформлення—Петрицького) та «Русалка» (оформлення—Хвостова)...**»

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

Вкрадену нотаріяльну довіреність за № 7276 від 10/IX—28 р. що її видано Запорізьким Ц.Р.К. на ім'я Голови Правління Ц.Р.К. **Дмітриєва** Дмитрія Васильевича в 24 цього квітня вважати не дійсною.

МОСКОВСЬКИЙ РИНОК

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ ЭНДОКРИНОЛОГИИ НАРКОМЗДРАВА.

ВЫПУЩЕН В ПРОДАЖУ

СПЕРМОКРИН

ИСПЫТАН. Показан к применению при неврастении. Половом безсилии, старческой слабости, артериосклерозе и малокровии.

КЛИНИЧЕСКИ. ПРОДАЖА во всех аптеках и магазинах санитгиены. ЦЕНА флакона 30,0 1 р. 50 к.

ПРОСПЕКТЫ ВЫСЫЛАЮТСЯ ПО ПЕРВОМУ ТРЕБОВАНИЮ

МОСКВА, 11, Б. Николо-Воробьевский пер., 10.

„A S E A“

ВЫПУСКАЕТ С ЗАВОДА В ЯРОСЛАВЛЕ С КРАТКОСРОЧНОЙ ДОСТАВКОЙ И ПО ЦЕНАМ НИЖЕ РЫНОЧНЫХ ВЫСОКО-КАЧЕСТВЕННЫЕ

ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ МОТОРЫ

трехфазного тока со всеми принадлежностями.
ПРАВЛЕНИЕ — Москва, площадь Революции д. 1/2
Завод — Ярославль, Тутаевское шоссе.
Отделение — Ленинград, улица Гоголя, д. № 7.

МУЗЫКА ДЕШЕВЛЕ И ЛУЧШЕ ВСЕХ

БАЯНЫ 40 клав. 70 басов 225 и 250; 49 клав., 90 бас.— 300, 350 и 400 руб. **ГАРМОНИИ**, 2-рядн. в 35, 40, 45, 55, 65, 75, 85 100 и 150 рулей. **ГИТАРЫ** в 18, 20, 25, 30, 40, и 50 руб. **МАНДОЛИНЫ** в 15, 18, 20, 25, 30, 40 и 50 руб. **БАЛАЛАЙКИ** в 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 20, 25 и 30 руб.

ПОЛНОЕ ОБОРУДОВ. ВЕЛИКОРУС. ОРКЕСТРОВ.

Прейс-курант за две 10 коп. марки высылает
1-е МОСКОВСКОЕ МУЗЫКАЛЬНОЕ ТО—СТВО.
Н. Т. Авклов, А. Н. Соколов и К°. Москва, Покровка, 55/У.

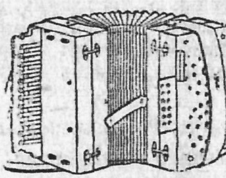

АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО „ГАРМОНИЯ“

ГРОМАДНЫЙ ВЫБОР
ВЕНСКИЕ гармонии и БАЯНЫ
СТРУННЫЕ инструменты, бубны и барабаны, а также полное оборуд. великорусских оркестров.
Требуйте новый прейс-курант № 6, который высылается за две десятикопеечные почтовые марки, вложенные в конверт. — ПРАВЛЕНИЕ и ГЛАВНЫЙ СКЛАД: МОСКВА, НИКОЛЬСКАЯ 1-У.

ХИМСИНДИКАТ ПРАВЛЕНИЕ: МОСКВА, МЯСНИЦКАЯ, 51. ОТДЕЛЕНИЯ: БАКУ, ВОРОНЕЖ, КИЕВ, ЛЕНИНГРАД, МИНСК, Н.-НОВГОРОД, НОВО-СИБИРСК, РОСТОВ Н/Д, САРАТОВ, САМАРА, СВЕРДЛОВСК, ТАШКЕНТ, ТИФЛИС, ХАРЬКОВ.

ПОЛОВОЙ ВОПРОС

Половая жизнь, формы любви, половые извращения, половая гигиена, болезни и мн. друг проф. **А. Форель**, в 2-х том Цена с перес. 4 р. 50 к. Москва, Китайгор. ст. пом. № 7/у, или почт. ящ. 867/у. Книжное Дело „Букинери“ И. А. Дувидзон

БАТАРЕИ ДЛЯ РАДИО

„BLITZ“

Аноди. с перемен. аггломераторами. Самый дешевый и лучший источник тока

Греб. каталоги за 8 к. марку
МОСКВА I, Б. Садовая 19 У.
Радиопроизводство „**МОЛНИЯ**“

С. Ф. Иванкович КРОЙКА МУЖСКОГО, ЖЕНСКОГО, ДЕТСКОГО ПЛАТЬЯ и БЕЛЬЯ

Составл. по программ., разработ. и утвержд. Главпрофобром. **Комиссией по учебникам научно-технической секции Госуд. Учебного Совета допущена в качестве учебного пособия для профшкол и курсов швейной промышленности.**

Руководство дает возможность каждому вполне изучить теорию и практику кройки, как главной основы техники швейного дела Руководство, научно составленное по общепризнан. в настоящее время координатной системе кройки, дает верные результаты, сглаживания при необходимости все дефекты сложения человеческ. корпуса. Руководство состоит из 2-х томов больш. формата, с 100 чертежами и рисунками, специально исполненными художниками и многих таблиц по вычислению пропорциональн. мерки.

Требуйте подробные проспекты.

1-й том. Мужская кройка вышел из печати, II том вых в апреле Цена за 2 тома по предварительной подписке **15** руб.; задаток **3** руб.; остальн. сумма уплачивается по **6** руб. при получ. каждого тома. Пересылка за счет заказч. Заказы и деньги направл. по адресу: Москва, „6“ Цветной бул., 25 Ви **Анц. О-ву МОСКОВСК. НАУЧН. ИЗ-ВО „МАКИЗ“**

ВАИ

КУРСЫ заочного техническ. обучения при Всесоюз. ассоциац. инж. (В. А. И.).

Циклы: **ВЫСШИЙ, СРЕДНИЙ, и ПОДГОТОВИТ.**
Отделен.: **СТРОИТЕЛЬНОЕ и МЕХАНИЧЕСКОЕ.**
Вышли и рассылаются лекции: математика 1—4, графика 1—6, черчение 1—12, физика 1—2, машиноведение 1—2, геодезия 1—4, механика 1, машиностр. черчение 1, подгот. цикла мат. 1—4.

Запись курсантов продолжается. В печати—начертательная геометрия, последующие выпуски рассылаемых лекций и новое издание обзора преподавания (проспект), которое будет рассылаться с первых чисел апреля по получении 20-ти марок по 2 коп. **Запросы адресовать: Москва, ГСП 2, Юшков пер, 6. Курсам З.Т.О. при В.А.И.**

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

ДО XI ВСЕУКРАЇНСЬКОГО З'ЇЗДУ РАД. РАДЯНСЬКЕ ТА СОЦІЯЛІСТИЧНЕ БУДІВНИЦТВО.

ОРТЕНБЕРГ, Д. **ЯКИМ ШЛЯХОМ** 153 стор., ц. 25 коп.

ТКАЧУК, М. С. **ЗА КОЛГОСПИ** 38 стор., ц. 15 коп.

БУЦЕНКО, А. **Підсумки III сесії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету** IX скликання (20—31 травня 1926 р.) 44 стор., ц. 17 коп.

БУЦЕНКО, А. **ДЕСЯТЬ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ З'ЇЗДІВ РАД** 101 стор., ц. 15 коп.

ГРИГОРЬЄВ, К. **За масову колективізацію** 131 стор., ц. 35 коп.

КАПІТАНОВСЬКИЙ, Н. **Контрактація** 60 стор., ц. 20 коп.

КАПІТАНОВСЬКИЙ, Н. **Доходи і розходи нашої держави** (державний бюджет) 61 стор., ц. 25 коп.

КАЧИНСЬКИЙ, В. **Що повинна робити сільська рада** 10 стор. ц. 15 коп.

КАГАНОВИЧ, Л. **Партія і ради** 96 стор. ц. 55 коп.

ОРТЕНБЕРГ, Д. **На селянські питання** 214 стор., ц. 65 коп.

ПОЛОЦЬКИЙ, О. **Культурне будівництво на селі** (для сільського активу) 130 стор., ц. 50 коп.

ПЕТРОВСЬКИЙ, Г. І. **Ради за період громадянської війни** і мирного будівництва. ІСПАРТ ЦК КП(б)У та Всеукраїнська Жовтнева Комісія. Жовтнева Бібліотека. 55 стор., ц. 10 коп.

РОЗОВ, Л. **Десять пунктів** (Як на Україні здійснили маніфест ЦВК СРСР). Стор. 28, ц. 10 коп.

ФУРЕР, В. **Що треба знати сільській бідноті** 72 стор. ц. 15 коп.

ШІМОНОВИЧ, І.—проф. **Рух сільсько-господарчих колективів на Україні** 196 стор., ц. 65 коп.

Надсилайте замовлення на такі адреси:

ХАРКІВ, вул. Першого травня, № 17 поштовий відділ ДВУ. **КИЇВ**, вул. К. Маркса № 2. поштовий відділ ДВУ. **ОДЕСА**, вул. Лассаля, № 33 (Пасаж), поштовий відділ ДВУ. **ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ**, просп. К. Маркса № 49, поштовий відділ ДВУ.

До місячника УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ
КНИГОСПІЛКА ВИПУСТИЛА СЕРІЮ ДІЯПОЗИТИВІВ

„КНИЖКА ЇЇ виготовлення, розповсюдження та вороги книжки“

Серія знайомить з процесом виготовлення книжки починаючи від рукописа і кінчаючи готовою оправленою, а також ілюструє шляхи просунення книжки до читача та тих шкідників, що псують книжку. ● Ціна серії 19 карб. 37 коп. з коробкою.

Набувати можна: Харків, Спартаківський пров. ч. 6., тел. 5-27 та у н/філіях Київ, Одеса, Дніпропетровське.

МЕЛЬНИЧНЫЕ ПОСТАВА К ТРАКТОРАМ изобр. Шлапакова, жернова масса для заливки жерновов, кремень, кварц, наждаки и корунд с гарант. за кач. изгот. Госзавод аренд. Майзель и Шлапаков. Харьков. б. Ст-Московская, 42.

Д-р ЛУПОЛОВЕР

триппер (остр. хр. сол.) пол. бессилие кожные, сифилис послед. онанизма. Харьков, Ул. Свердлова 25 (б. Екатеринослав.) пр. мужч. з 8-2 и 4-7 женщ. 12-1 и 7-8.

ОГОЛОШЕННЯ.

20-го травня о 5 год. веч. у прим. Правління (Тевелів майд. ч. 4) **ВІДБУДЕТЬСЯ** СПІЛЬНЕ ЗІБРАННЯ АКЦІОНЕРІВ **Харківського Торг. Акц. Т-ва** „ХАТОРГ“

ДЕННА ПОВІСТКА:

1. Звіт правл. за 1927-28 р. і баланс на 1-X 27/28 р. і попередній звіт за 1-ше півріччя 1928/29 р.
2. Доповідь ревкомісії на звіт правл. і баланс Т-ва на 1-X 28 р.
3. Розподіл прибутку за 27/28 р.
4. Торг. фін. план і операц. госп. кошторис на 28/29 р.
5. Про збудування універмагу в робітн. районі, крамниці будівматеріялів на Кінбазі, про організ. універмагу на майд. Р. Люксембург і мережі продуктових одиниць.
6. Контрольні цифри на 29/30 р.
7. П'ятирічний плян.
8. Про новий випуск акцій на 500 тис. крб. і доведення капіталу до 2 мільйон. карб.
9. Про утворення Ради Т-ва й відповідну зміну й доповнення статуту Т-ва, а також про зміну п. 55 статуту Т-ва.
10. Вибори органів керування й ревкомісії Т-ва.
11. Поточні справи.

При невдачі достатнього числа акціонерів, зібрання переноситься на 27 травня о 5 г. веч. у тому ж таки приміщ.

Правління ХАТОРГУ.

Об'ява.

НАРОДНІЙ КОМІСАРІЯТ ТОРГІВЛІ УСРР

— подає до загального відому, — що 19-IV—1929 р. зареєстрований

Одеський Оперовий Театр

що знаходиться у віданні Наркомосвіти УСРР, відомості про якого заведені до української частини поділу II-го „Торговельного реєстру СРСР“ по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї, під № 283.

Статутовий капітал визначений орієнтовочно в сумі 20100 карбованців.
Предмет діяльности—театральне підприємство.
Місце осідку - Одеса.

За відповід. секретар колегії НКТ та зав. загального відділу (підпис).

ОБ'ЯВА

Народній Комісаріят Торгівлі УСРР

подає до загального відома, що 25-го квітня 1929 р. зареєстрований Бердичівський Трест Металовиробів, СКОРОЧЕНО

„МЕТАЛООБ'ЄДНАННЯ“

що знаходиться у віданні Бердичівського Відділу Місцевої промисловости, відомості про якого заведені до Української Частини Поділу II „Торговельного Реєстру СРСР“ по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї, під № 286.

Статутовий капітал визначений в сумі 107. 500 крб.
Предмет діяльности: Виробництво та збут металовиробів
Місце осідку Управління - м. Бердичів.

Відповідальний Секретар Колегії НКТ УСРР та Зав. Загального Відділу **Чистосердов.**

СТАТУТ Змішаного Акційного Т-ва „БУДИНОК УСТАНОВ“ у м. Києві

Затверджено Народнім Комісаріятом Внутрішніх Справ УСРР.

Укрголовліт 834 кв. Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Сьогодні «Радянське будівництво» № 11.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА — для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11.

Рік видання 8-й || ВІВТОРОК, 7 травня 12 (1929) р. || № 102 (2595)

Озброєний наукою Леніна сьогодні роспочинає свою роботу XI Всеукраїнський З'їзд Рад

Хай живе планове, конкретне будівництво соціялізму в найкоротший історичний період!

Привіт Всеукраїнському З'їздові Рад, виразникові волі та соціялістичних прагнень робітників і селян України!

Секретаріят Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету сповіщає:

Що відкриття XI Всеукраїнського З'їзду Рад відбудеться сьогодні о 5 год. вечора в театрі ім. Шевченка.

Порядок денний з'їзду.

1. Доповідь Уряду СРСР (доп. представник уряду СРСР).
2. Доп. Уряду УСРР (доп.—т. Чубар).
3. Загальна доповідь про п'ятирічний план народнього господарства України (доп.—т. Дудник).
   а) п'ятирічний план розвитку промисловости (доп. т. Сухомлин);
   б) п'ятирічний план розвитку сільського господарства (доп.—т. Шліхтер);
4. Стан та перспективи культурного будівництва (доп.—т. Скрипник).
5. Питання Конституції (згідно з постановою X Всеукраїнського з'їзду Рад (доп.—т. Порайко).
6. Вибори:
   а) Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.
   б) Представників УСРР до Союзної Ради Національностей.

Секретар Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету М. ВАСИЛЕНКО.

Сьогодні, 7 травня, о 4 годині дня в Сесійній залі ВУЦВК відбудеться засідання комуністичної фракції XI Всеукраїнського З'їзду Рад. Бюро Комфракції.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад і нова смуга соціялістичного будівництва

Два роки тому, коли було висунуто пропозицію про двохрічну перерву між скликанням з'їздів рад, деякі «не в міру» демократи обвинувачували партію і радвладу в ухилі від демократичних принципів і пророкували початок наступу і збільшення ваги непмана і глитая в нашому державному і громадському життю.

Час йшов і життя показало, що за ці два роки диктатура пролетаріяту і становище селянської бідноти настільки зміцніли, що ніхто цього не може заперечити. За ці роки як найкраще налагодився блок бідноти й середняків на селі, зміцнів й поглибився союз робітників й селян, а ті скептики, що галасували про наступ термідору і замість дружньої роботи займалися політиканством, цілком дискредитовані.

Теж саме спостерігаємо і в галузі міжнародніх взаємин. Фразери галасували, що гасло соціялістичного будівництва в нашій країні означає національну обмеженість і одмежовання від міжнародньої революції. І тут життя нещадно розбило всіх троцкістів і децистів, бо ж на наших очах соціялізм будується і за цих два роки, як ніколи, поширився соціялістичний сектор, зміцніла кооперативна і державна торгівля, сильно натиснуто на приватника в місті, а оживлення роботи рад, кооперація та колективізація притиснули глитая на селі. Тому то нашим троцкістам, що намагалися дискредитувати ВКП(б) і уряд перед робітниками інших країн, дуже непощастило. Крім того боротьба з правим ухилом виявила лише революційний і глибоко пролетарський звязок робітників СРСР з пролетаріятом інших країн.

Два роки тому намагання західньої буржуазії утворити вороже нам оточення й анти-радянський блок, примусило робітників і селян СРСР ще тісніше з'єднати свої лави, пильніше стежити за поведінкою внутрішнього ворога і ще дужче посилити класову чіткість в справі соціялістичного будівництва.

Міжнародня буржуазія не взяла до уваги тої гострої конкуренції, що роз'їдала її взаємини в наслідок роскладу капіталізму, в наслідок поширення експлоатації робочої класи і класово-національного пригнічення колоніяльних народів. Отже ясно, що класова боротьба з таких обставин надмірно загострилася і набрала нових складних форм.

Могутні робітничі демонстраці, що відбулися по всіх країнах в день 1-го травня і жорстока поліцейсько-воєнна росправа над цими демонстраціями, позначена десятками і сотнями вбитих та поранених і тисячами ув'язнених, яскраво свідчить про те.

Тепер кожному ясно, що европейський робітничий рух ступив на ширшу стежку свого революційного розвитку і цим самим без сумніву, наблизився до світової революції.

За таких обставин буржуазія примушена переозброюватися, шукати інших шляхів, щоб досягти своїх хижацьких замірів супроти Радянського Союзу.

За такої ситуації послідовне і невпинне соціялістичне будівництво в нашій країні буде для робітників всіх країн ще більшим доказом нашої відданости соціялізмові та міжнародньому братерству.

На всіх попередніх з'їздах Рад ми підкреслювали зріст нашого народнього господарства, розвиток культурної революції та підвищення активности робітниче - селянських шарів населення. XI-й З'їзд Рад повинен зосередити найбільшу увагу на критичній й глибшій розробці 5-тирічного плану розвитку народнього господарства. Цим планом охоплені найважливіші галузі нашого господарчого й культурного життя, що мусять не тільки піднести добробут нашої країни, але й добитися остаточної перемоги над рештками приватного капіталістично-глитайського сектора промисловости, торгівлі і сільського господарства так в місті, як і на селі.

XVI конференція ВКП(б) опрацювала основні галузі 5-тирічки і тезами про розвиток сільського господарства визначила лінію роботи в справі здійснення цілої п'ятирічки так в галузі індустріялізації країни, як і в сільському господарстві. Пролетаріятові під керівництвом компартії треба що найглибше й найширше зміцнювати свій союз з незаможниками й середняками, маючи на увазі як-найскоршу соціялістичну реконструкцію сільського господарства.

Головне, що нині вимагатиметься від партії і робітників—це допомогти бідноті й середнякам так налагодити колективізацію сільського господарства, щоб ці колективи за допомогою кредиту і сіль-госп. машин, стали за найвпливовіший фактор розвитку сільського господарства та піднесення добробуту бідноти села. В колективізації у нас ще низка недоліків, проте більшість колективів у всьому переважають приватні селянські господарства, а самі умови життя штовхають селянство як найскорше здійснити заповіт т. Леніна—кооперувати й колективізувати все сільське господарство.

XI-й З'їзд Рад відзначить також останні перевибори Рад, що найяскравіше виявили спробу куркуля просунутись до Рад, та здобути певного впливу на них.

Коли диктатура пролетаріяту в місті забезпечує перемогу соціялістичного будівництва, то на селі соціялістична перебудова господарства, а також глибока консолідація бідноти і середняків переживають лише фазу найбільшого закріплення, викликаючи з боку куркуля заздрість і яскраво виявлену класову боротьбу.

Минулі два роки свідчать за непохитність керівництва КП(б)У та зміцнення всіх соціялістичних позицій. Робітники й селяне прекрасно розуміють, що лише за такого непохитнього ленінського партійного керівництва буде збудовано соціялізм, буде остаточно перебудовано сільське господарство.

П'ятирічка накреслила перевести найбільшу реконструкцію промисловости, збудувати нові великі підприємства з обов'язковим зниженням в цьому році собівартости на 7% і розвитком продуктивности праці на 17%. В сільському господарстві п'ятирічка передбачає поширити колективістичний сектор до 25% і підвищити врожайність за цей час на 35%.

Справу треба налагодити так, щоб нові ради з честю керували великою роботою над здійсненням п'ятирічного плану і своєчасно та чітко його виконали.

Ми маємо ще досить недоліків. Партія призначила чистку своїх лав з метою збільшення питомої ваги пролетарського, наймитського та незаможницького складу для найбільш успішної соціялістичної роботи.

З цією ж метою призначена й чистка радянського апарату. Наша робітнича держава міцнішає тільки тому, що ВКП(б) своїм керівництвом проводила тверду лінію в боротьбі з лишками капіталізму в нашій країні, і цю лінію підтримував весь пролетаріят та незаможне селянство.

В справі будівництва соціялізму ми повинні бути сміливими, непохитними, послідовними.

Отже, ми певні, що XI-й З'їзд Рад глибоко, по діловому, по-більшовицькому опрацює всі заходи на ближчі п'ять років, відзначивши їх послідовне здійснення так в галузі промисловости, як і в галузі сільського господарства, пам'ятаючи, що цілковита перемога соціялізму у нас спричиниться й до зміцнення міжнароднього братерства трудящих всього світу.

Г. ПЕТРОВСЬКИЙ.

Справу роззброєння поховано надовго

Англійська делегація ухиляється від скликання 2-ої сесії підготовної комісії

В наслідок женевських балачок зміст конвенції зведено на нівець

ЖЕНЕВА, 2. Обговорення питання про особистий склад армії та флоти і повітряної флоти закінчилося. Єдиний практичний результат цього обговорення є постанова, що **дає імперіялістським державам змогу підсилити поповнення їхніх армій понадстроковими військовими службовцями.** По тому комісія почала обговорювати питання про військові матеріяли армій на суходолі. Гібсон (Спол. Штати) підніс «новий подарунок» керовникам комісії, заявивши, що уряд Сполуч. Штатів згоджується вилучити з чинности конвенції резервні матеріяли, тоб-то мобілізаційні запаси. Після цього комісія перейшла до обговорення радянської пропозиції про точну кількісну й якісну специфікацію всіх форм військових матеріялів суходільних армій.

Обговорюючи цю пропозицію Літвінов заявив, що радянська делегація має намір запропонувати генеральній конференції в справі роззброєння цілковито знищити ряд засобів наступальної війни. Підготовна комісія не вважала себе вправі ухвалити постанову про цілковите скасування озброєнь, або хоча б встановити основні принципи зменшення озброєнь. Тим то тов. Літвінов пропонує прийняти тепер тільки точний перелік військових матеріялів. Після тов. Літвінова виступив Бернсдорф, заявивши, що він приєднується до радянської пропозиції.

Проти радянської пропозиції говорили представники японської, югославської, італійської і чехо-словацької делегацій. Виступивши знов Бернсдорф рішуче спростував усі висунені проти радянської пропозиції докази. Як підкреслював Бернсдорф здійсненість прямої методи зменшення військових матеріялів доведено на прикладі роззброєння Німеччини. **Посередня метода зменшення військових матеріялів за допомогою скорочення військових бюджетів приховає дійсну кількість та форму матеріялів, що їх можна використати для воєнної мети.** Цей погляд на неприємне здивовання більшости комісії несподівано підтримав Гібсон.

Після цього виступив тов. Літвінов. Він підкреслив, що кількаразові заяви в підготовній комісії окремих держав про вже переведені ними скорочення особистого складу військових сил не мають жодної ваги, поки ці держави не опублікують дані про дійсну кількість військових матеріялів. **Скорочуючи особистий склад, але одночасно, збільшуючи військові матеріяли, вони аж ні трохи не зменшують свою боєспроможність і рівня свого підготування до війни. «Шлях, яким йде комісія,— сказав тов. Літвінов,— веде її до нульового результату. Комісія не перемагає перешкод, що повстають перед нею, а просто ліквідує ті пункти, які викликають суперечності, себ-то на практиці вирішують припинити взагалі розмову про роззброєння**

Я знаю, говорить тов. Літвінов, що мої виступи перед вами на користь роззброєння — «глас вопіющего в пустині», але я знов і в останнє повторюю наш заклик. **Якщо ви відкинете радянсько-німецьку пропозицію про військові матеріяли, то проєкт конвенції не буде вартий навіть того чорнила, яким його написано.**

***

ЖЕНЕВА, 30. У підготовній комісії до конференції роззброєння, підчас обговорення французького проєкта номенклатури збройних сил на суходолі, виникло питання про запровадження розмежування між збройними силами метрополії і колоній. Мунір-бей (Туреччина) відзначив, що французька пропозиція тільки «умовно» провадить це розмежування і не перешкоджає перепровадженню військ з метрополії до колоній або назад. В звязку з цим Мунір-бей підкреслив, що для держав, які межують з чужими колоніями аж ніяк не байдуже питання, чи можуть бути зосереджені в цих колоніях великі збройні сили, що їх переводиться з інших колоній та метрополій.

Тов. Літвінов, підтримуючи погляд Мунір-бея, нагадав про радянську пропозицію, згідно з якою сталі межі озброєнь мають бути встановлені окремо для метрополії і колоній.

Найцікавіший момент засідання 30 квітня—заява Бернсдорфа (Німеччина) про зняття німецької поправки, що пропонувала б поширити дії конвенції на всіх молодших военних чинів, що служать понад строк. Бернсдорф заявив, що ця поправка відпадає разом з відпаданням питання про навчені резерви. Разом з тим Бернсдорф сказав: **«За переконанням німецького уряду вирішення в питанні про навчені резерви виключає можливість істотного зменшення озброєнь. Німеччина покладає всю відповідальність за хід робіт підготовної комісії на її більшість, що погодилася виключити з дії конвенції навчені резерви. На підставі досвіду теперішньої сесії можна побоюватися як би гора не родила миши».**

***

ЖЕНЕВА, 2. На засіданні підготовної комісії тов. Літвінов поставив питання про діяльність теперішньої сесії та про її дальшу програму.

Політис (Греччина), що головував, відповів, що передбачається по обговоренні питання про воєнні матеріяли відкласти всю решту питань до другої сесії, яка має відбутися «у всякому разі перед вересневою сесією Ліги Націй». По заяві Політиса Кешенден (Англія) виступив з рішучим запереченням проти «передрішення терміну скликання» другої сесії. **Зі слів Кешендена видно, що англійський уряд не дасть згоди на скликання її до вересневої сесії Ліги Націй.**

Соціял-фашистський терор в Німеччині

БЕРЛІН, 3. За повідомленням агентства Вольфа поліцай - президент закрив газету «Роте Фане» і «Фольке Ехо» до 23 травня включно.

***

БЕРЛІН, 3. «Б. Ц. ам Міттаг» сповіщає, що «в центральній пруській установі (мабуть міністерстві внутрішніх справ, на чолі якого стоїть с.-д. Гржезинський) обговорюється питання про роспуск деяких комуністичних організацій». При цьому газета говорить: «Проти роспуску суто-партійних організацій є серйозні заперечення у звязку з невдалим досвідом попередніх випадків роспуску. Обговорення зосереджується головне на питанні про роспуск червоного союзу фронтовиків.

***

БЕРЛІН, 2. Сьогодні звільнено з роботи обох голів фабзавкомів берлінських транспортних підприємств Детера і Крюгера, що пройшли за списком революційного крила. Звільнення мотивують тим, що вони зламали фабричний закон.

V-й з'їзд американського комсомолу

Н'Ю-ЙОРК, 29. Відкрився V-й з'їзд комуністичної спілки молоди ПАСШ. Вітаючи з'їзд, Майнор (виконує обов'язки секретаря компартії) заявив, що ліквідація фракційности є передумова успішности керовництва і що боротьба проти правого ухилу потрібна через наступні масові бої.

До всіх робітників і трудящих селян Радянського Союзу

Товариші!

Велетенські завдання поставила історія перед трудящими нашої країни.

Ми повинні за відносно короткий історичний термін наздогнати й перегнати з техніно-економічного погляду передові капіталістичні країни, здійснюючи соціялістичну реконструкцію всього народнього господарства.

Ми повинні забезпечити швидкий ріст промисловости й піднесення сільського господарства, щораз ширше розгортаючи велике усуспільнене господарство на селі (радгоспи, колгоспи) на основі високої машинної техніки.

Ми повинні розгорнути широкий рух мас за культуру, збутися геть усіх елементів надуживань, марнотратства, безгосподарности, тяганини й бюрократизму в нашому державному апараті.

Ми повинні повести дальший наступ на капіталістичні елементи. Ми повинні перебороти й усунути капіталістичні елементи не лише з міста, а й з села.

Ми повинні непохибно зміцнювати обороноздатність радянського Союзу.

Здійснення всіх цих завдань має опиратися на тривкий союз робітників і трудящих селян під проводом робітничої класи.

Виконуючи ці завдання, партія затвердила п'ятирічний план господарського будівництва, цю програму партії на шляху до ліквідації господарської і культурної відсталости країни, на шляху будівництва соціялізму, *на шляху переможного розгортання міжнародньої пролетарської революції.*

64 міліярди буде вкладено за п'ятиріччя в будівництво фабрик, заводів, електростанцій, залізниць, радгоспів, колгоспів і шкіл. Утроє перевищить передвоєнний рівень соціялістична промисловість. Всі фабрики, заводи, шахти буде переведено на семигодинний робочий день.

Швидкий темп індустріялізації країни і соціялістична реконструкція сільського господарства *при інтенсивному наступі* пролетаріяту на капіталістичні елементи в місті і на селі викликають завзяту відсіч і опір серед класових ворогів.

Глитай і непман не здаватимуть без бою своїх позицій. Глитаї чинять опір радянській політиці в справі хлібозаготівель, у справі будівництва колгоспів і радгоспів, силкуючись терором залякати будівників нового села. Глитая і непмана підтримують контр-революційні шкідники в промисловості. Їм сприяють бюрократи в наших установах. Їх заохочують і всіма способами підтримують чужоземні капіталісти.

Нагніт чужих нам клас спричинився до вагання й хитання серед окремих прошарків робітничої класи і селянства й породив опортуністичний правий ухил у лавах комуністичної партії.

Лише переборовши вагання й хитання в своїх лавах, лише давши тверду одсіч правому ухилові, партія і пролетаріят зуміють зломити опір класових ворогів і виконати п'ятирічний план будівництва соціялізму.

На ріжних етапах будівництва перед робітничою класою нашої країни стояло безліч перешкод і труднощей, що їх перебороти можна було лише розгорнувши масову ініціятиву робітничої класи.

В 1919 році, коли країна, звідусіль оточена білобандитами й інтервентами, задихалась в залізних обіймах руїни й голоду, коли на фронтах гинули сотні тисяч кращих пролетарів і селян,—робітники в тилу, виснажені голодом, в умовах нечуваної розрухи, стали з власної ініціятиви організовувати комуністичні суботники, щоб піднести продуктивність праці й видобути зайву сотню пудів вугілля, здобути хліба, палива, щоб підтримати вогонь у печі пролетарської держави. Ленін назвав тоді суботники «великим почином», героїзмом робітників у тилу.

В 1920 році, на IX з'їзді партії ухвалено постанову про трудове змагання, що його ідею Ленін нерозривно звязував з справою будівництва соціялізму.

«Кожен соціяльний лад (рабський, кріпостний, капіталістичний,—читаємо в постанові IX з'їзду партії,—мав свої методи й способи трудового примусу й трудового виховання в інтересах експлуататорських верхів.

Перед радянським ладом у повнім своїм обсягу стоїть завдання розвинути свої власні методи впливу, щоб підвищити інтенсивність і доцільність праці на основі усуспільненого господарства в інтересах усього народу.

Поруч агітаційно-ідейного впливу на трудящі маси і репресій супроти явних дармоїдів, паразитів, дезорганізаторів могутньою силою піднесення продуктивности праці є змагання.

В капіталістичному суспільстві змагання мало характер конкуренції й призводило до експлуатації людини людиною. В суспільстві, де засоби виробництва націоналізовано, змагання в праці, не порушуючи солідарности, повинно тільки підвищити загальну суму продуктів праці.

Змагання між заводами, районами, цехами, майстернями та окремими робітниками має бути предметом пильної організації й уважного вивчення професійними союзами і господарськими органами».

Ця постанова IX з'їзду партії і нині повнотою на часі, і нині життьова.

Товариші, робітники і трудящі селяне!

Хотівши перемогти труднощі соціялістичного будівництва, розгорнути дальший наступ на капіталістичні елементи в місті і на селі, виконати п'ятирічний план,—організуйте змагання в усіх ділянках будівництва, організуйте змагання заводів, фабрик, шахт, залізниць, радгоспів, колгоспів, радянських установ, шкл і лікарень.

Організуйте змагання за зниження собівартости, за підвищення продуктивности праці, за зміцнення труддисципліни, за росширення засівних площ, за піднесення врожайности, за втягнення селянства в колгоспи і кооперацію, за спрощення державного апарату і зміцнення його зв'язку з масами, за поліпшення роботи культурно-*побутових установ*, що обслуговують трудящі маси.

Розгорнуте цього року з ініціятиви ленінського комсомола й преси соціялістичне змагання щораз більше перетворюється в могутній масовий рух. Вже на перших кроках змагання гірники Донбасу (Луганське, Шахти), перевищили в березні виробничу програму на вугіль; текстильники в Іванові, Твері і Москві склали між собою господарсько-політичний договір на виконання промфінпланів біжучого господарського року; робітники Уралу, Ленінграду, Дніпропетровського, Москви і Ростова сформували сотні ударних бригад і змін; день у день щораз нові відділи робітників вступають у змагання. Вже змагаються між собою колгоспи і радгоспи України, з ними в похід за врожай і колективізацію виступили Сибір, Північний Кавказ, долішня й середня Волга.

Трудовий героїзм і саможертва трудящих виявляються й у добровільному підвищенні норми виробітку, у відроблюванні святкових днів, у велетенському рості пропозицій виробничим парадам, у бойкоті ледарів і прогульників, у боротьбі за піднесення продуктивности праці.

«Комунізм починається там, де, переборюючи важку працю, з'являється щира турбота у рядових робітників за збільшення продуктивности праці...» (Ленін).

Змагання, розбуркуючи творчу енергію й ініціятиву мас, повинно стати постійною методою втягання трудящих у соціялістичне будівництво.

Змагання поруч самокритики серед пролетарських лав повинно стати засобом соціялістичного виховання робітничої класи, особливо нових робітників—виходців із сел і дрібнобуржуазних міських шарів.

Змагання повинно вести до перебудови форми і метод роботи наших громадських і державних організацій, у першу чергу профсоюзів і господарських органів, сприяючи широкому втяганню мас в управління господарством і всією державою.

Профсоюзи і господарські органи повинні широко застосувати систему заохочування учасників змагання. Прізвища кращих робітників, кращих спеціялістів, кращих господарників, агрономів, назви заводів і шахт, кращих радгоспів і колгоспів повинні стати відомі всій країні.

Треба, «щоб порівняння ділових підсумків господарства окремих комун стало предметом загального зацікавлення й вивчання, щоб видатні комуни винагороджувано негайно (скорочуючи на певний період робочий день, підвищуючи заробіток, даючи їм більше культурних і естетичних вигод і цінностей тощо»), (Ленін).

Преса повинна виносити на суд мас порівнювання ділових досягнень підприємств, що змагаються, систематично висвітлюючи перебіг змагання і зацікавлюючи ним.

Робітнича класа нашої країни зберегла первісні традиції минулих віків і збагатила їх. Ленінська ідея організації змагання на соціялістичних засадах знаходить собі щораз ширше практичне застосовання. Принципи комуністичного відношення до праці починають щораз більше заглиблюватися в виробництво.

Ударні бригади, створювані на підприємствах і в установах, продовжують кращі традиції комуністичних суботників. Виробничий перегляд, перегуки, конкурси тощо, в зв'язку з де-далі ширшим розмахом роботи виробничих нарад і конференцій набирають великого значіння для всієї справи будівництва соціялізму. Росте новий тип соціялістичного робітника на радянських заводах і фабриках. Росте роля й участь мас трудящих в управлінні державою.

Соціялістичне змагання, що оце розгортається,—одна із кращих гарантій того, що *на основі генеральної лінії партії п'ятирічний* господарський план буде виконано і робітнича класа, всупереч опортуністичним хитанням маловірів і панікерів, всупереч шаленому опорові своїх класових ворогів, вкупі з трудящими масами села переможно йтиме вперед на шляху до збудування соціялістичного суспільства.

П'ятирічний план це—план боротьби робітничої класи за переборення капіталістичних елементів, план соціялістичного перевиховання мас, план створення підвалини для соціялістичного суспільства.

Соціялістичне змагання—могутній засіб розбуркати й організувати ініціятиву мас для виконання п'ятирічного плану, а заразом і могутній засіб розвиття самокритики знизу.

Змагання і п'ятирічка нерозривно зв'язані між собою. Під знаком виконання цих завдань пролетаріят СРСР іде в дальший наступ на класових ворогів пролетарської диктатури.

Партія закликає всіх пролетарів, усіх трудящих міста і села ще енергійніше під ленінським прапором ВКП(б) розгорнути боротьбу за індустріялізацію СРСР, за соціялізм.

Хай живе соціялістичне змагання!

Хай живе комунізм!

XVI КОНФЕРЕНЦІЯ ВКП(б).

29 квітня 1929 р.

Сільське господарство України через 5 років

Сільське господарство—це база індустріялізації. Успішне здійснювання завдання перетворити нашу аграрно-промислову країну в промислово-аграрну може відбуватися лише в умовах невпинного розширювання й зміцнювання сільсько-господарського виробництва.

Більше хліба, більше сировини, більше внутрішніх резервів і вільних зайвиц для зовні-торговельного обміну—ось чого треба країні рад в періоді її індустріялізації.

Сільське господарство України відограє вельми видатну ролю в сільському господарстві Союза.

В 1927 р. Україна дала 25% всіх зернових хлібів, при чому озима пшениця складала 50% всіх пшеничних засівів Союза, а ячмінь—41,7%. У гуртовому зборі технічних культур нашу питому вагу показують такі цифри: продукція буряку—81,8%, махорки—85,3%, соняшника—25,5%, коноплі—27,7%. Тому навіть найменше загаяння розвитку українського сільського господарства позначує негайно свій вплив на долю народнього господарства Союзу взагалі, не кажучи вже про інтереси широких трудящих мас самої України.

В системі індустріялізації Союза питома вага України, як це видно з п'ятирічного плану промислового будівництва, ще вища —53% союзної металургії, 55,4% с.-г. машинобудівництва, 80%—цукрової промисловости, 30% продукції електроенергії, 25%—хемічної промисловости Союза. Найманих робітників збільшиться на 600 тис. чол. Все це висуне перед сільським господарством України дуже важливі завдання. Українське сільське господарство, не зважаючи на низку безперечних досягнень, відстає від розвитку промисловости. Так, в 1927-28 р. промисловість складала 114% передвоєнної, а сільське господарство лише 102,5%.

Підтягти темпи сільсько-господарського розвитку до темпів розвитку промисловости, не послаблюючи цих останніх—ось основне завдання найближчого періоду. Розвязати його можна лише всіма способами підвищуючи продукційні сили сільського господарства, підвищуючи врожайність полів і продуктивність домашніх тварин.

В наших умовах шлях до високих врожаїв і подоїв веде через створення нових форм соціялістичного великого с.-г. виробництва, через радгоспи і колгоспи, через об'єднання найдрібніших і дрібних господарств бідняків і середняків не лише в сфері збуту й постачання, а й на базі спільної виробничої діяльности. Проте, на рейки виробничого кооперування можна буде перевести на протязі п'ятилітнього періоду лише частину селянських господарств. Переважна маса залишиться ще в рямцях індивідуального виробництва. Треба всебічно допомогти бідняцькій і середняцькій частині цього індивідуального сектора приєднатися до загального с.-г. процесу. Ось те, з чого виходить п'ятирічний план розвитку сільського господарства.

П'ятирічний план—це рівночасно і план ліквідації технічної відсталости сільського господарства, план соціяльної реконструкції села.

Під сільське господарство підводиться нову технічну базу, що дасть селу новий соціяльний вигляд, додасть йому рису соціялістичної культури.

Механізація сільського господарства збільшується в 5 раз. В останній рік п'ятирічки українські ниви оратиме понад 40 тис. тракторів, ці ниви дістануть 12,2 рази більше мінерального угноєння, ніж тепер.

Прості сорти насіння найголовніших культур буде майже на 100% замінено селекційними високо-врожайними сортами. Опираючись на нову техніку, росте й міцніє соціялістичний сектор сільського господарства, підвищується продуктивність праці в індивідуальному селянському господарстві бідняка і середняка.

Підвищення врожайности за 5 років досягне 36,5%, продуктивність рогатої худоби—подоїв—виросте на 28%.

В звязку з ростом продуктивности кращає й товарність селянських господарств, зростаючи з 30 до 40%. Вся продукція підвищується на 62%, а товарна її маса на 114%.

Ролю зерна в загальній продукції видно буде з таких цифр: зернова маса збільшується майже на 450 млн. пуд., а товарна її частина на 291 млн. пуд. або на 145%, а це забезпечить харчами промислові робітничі центри і дасть рівночасно змогу підсилити експорт хліба.

Ріст продукції техцічних культур через розширення засівної площі і підвищення врожайности дає змогу усунути дефіцит у промисловій сировині наших фабрик і заводів.

Якого вигляду набирає соціялістичний сектор у накреслених планом проєктах? Через 5 років розмір усуспільнення засівної площі досягне 25,7% проти 3,9% нинішніх. У гуртовій продукції сільського господарства усуспільнений сектор посяде 33,4%, в товарній—41,4%. З усього товарного зерна колгоспи і радгоспи дадуть під кінець п'ятиріччя 34,8% або 170 млн. пуд. У перші роки зерно з цього сектора йде переважно на потреби сортозміни в селянських господарствах. Коли всю товарну харчову продукцію радгоспів і колгоспів повернути на постачання міст, то її вистачило б на подвійне покриття цієї потреби.

Важливою ролею, що її мають відограти колгоспи і радгоспи в загальному соціялістичному будівництві країни, пояснюється цей факт, що на них таку пильну звернено увагу з погляду забезпечення їх засобами виробництва і фінансовою допомогою. Всі трактори направляється лише в усуспільнений сектор. Мінеральним угноєнням насамперед забезпечується радгоспи і колгоспи. З усіх державних вкладань в 1,2 мрд. крб. усуспільнений сектор дістає 532 млн. крб. Решта припадає на індивідуальний сектор. Головна сума грошей йде на технічне переозброєння сільського господарства, на механізацію, машинізацію і індустріялізацію.

Велетенські завдання, що їх має розв'язати п'ятирічний план, можна здійснити

На соціялістичних рейках

XI Всеукраїнський З'їзд Рад, що сьогодні відкривається, розгляне низку важливих політичних і економічних питань нашого соціялістичного будівництва. Одно з найважливіших з них—це питання перспективного плану народнього господарства взагалі і промисловости зокрема.

П'ятирічний план народнього господарства приковує до себе увагу робітників не лише нашого Союзу, а й трудящих мас усього світу. План цей дуже яскраво зв'язує собою всі питання соціялістичного будівництва в нашій країні, а з ним зв'язаний і успіх робітничого руху в країнах капіталу та визволення колоніяльних пригноблених народів.

Одно з найважливіших завдань, що передбачається в плані це—наздогнати й перегнати передові капіталістичні країни. Радянська система і чітко витримана класова політика партії та її ленінська лінія забезпечили нечуваний і досі в жодній країні світу темп розвитку народнього господарства. Продукція промисловости, що її планує ВРНГ, вже минулого року перевищила передвоєнний рівень на 35%. В той час, як найпередовіші капіталістичні країни дають що-року в середньому 3,5% зросту продукції, промисловість нашого Союзу дає пересічно 20%. Цей зріст має особливе значіння тому, що відбудовувати та реконструювати промисловість нам доводиться власними силами. Перспективний план і передбачає саме такий темп розвитку народнього господарства. Та особливість розвитку в тому, що цей план забезпечує не лише зріст продукційних сил країни, а поширює й зміцнює соціялістичні елементи. Перспективний промплан, складений на підставі директив попередніх партійних з'їздів та 10 з'їзду Рад України, відповідає потребам індустріялізації країни, посиленню її обороноздатности та зміцненню союзу пролетаріяту з основними масами селянства та поліпшення матеріяльно - культурного становища широких трудящих мас.

В плані головну увагу звернуто на розвиток важкої індустрії, що виробляє засоби виробництва: в промисловості УСРР—87,5% усіх капіталовкладань скеровується в важку індустрію і лише 12,5% у ті галузі, що виробляють предмети споживання.

Де-які товариші не доцінюють значіння взятого темпу для перемоги соціялізму, особливо значіння розвитку засобів виробництва. Вони намагаються збити нас з ленінського шляху, зосередити всю увагу на біжучих труднощах, гадаючи, що затримкою темпу можна коли не усунути то у всякому разі полекшити труднощі сьогоднішнього дня. Звичайно, що труднощі сьогоднішнього дня ми повинні усувати. Але вони не можуть заступати й підміняти собою основних перспектив. Ясно, що наші досягнення за минулу п'ятирічку пройшли через низку великих труднощей, але ми ці труднощі подолали і досягли певних наслідків. Подолаємо ми і нинішні труднощі, зв'язані з відсталістю сільського господарства та недородом у степовій частині України й на Північному Кавказі, коли забезпечемо сільське господарство потрібним знаряддям і угноєнням. П'ятирічна програма це передбачає. Взагалі накреслений план слушно названо планом «великих робіт».

Наскільки ж реальний цей прийнятий план і якими шляхами ми накреслюємо перевести його в життя?

Капіталістичні країни переводять у себе індустріялізацію шляхом надмірної експлоатації робітників, шляхом грабунку інших країн, особливо колоніяльних, та шляхом кредитів. Шлях грабунку для нас—виключено, це суперечило б усій нашій політиці, а кредитів до цього часу у потрібному розмірі ми не одержуємо. Тому ми й покладаємось, головним чином, на власні сили.

Не зважаючи на низку хиб у нашій практичній роботі (висока собівартість, дороге будівництво, де-яка безгосподарність, низька продуктивність праці то-що), наша система створила об'єктивні умови, що дали нам величезну перевагу перед капіталістичним господарством. І без допомоги зовнішнього належного кредиту—ми мали можливість раніш ніж у капіталістичних країнах закінчити відбудовний період і розпочати реконструкцію такими величезними роботами, як будівництво Дніпрельстану та низки інших заводів і фабрик, вклавши у промисловість за минуле п'ятиріччя біля 4½ міліярди карб. по всьому Союзу. На майбутнє п'ятиріччя передбачається витратити біля 16½ млрд. карб. Це вказує на ті величезні можливості, що є в нашому народньому господарстві при правильному його плануванні.

Попереднє п'ятиріччя дало нам де-який досвід у роботі. Держава на підставі цього досвіду має право вимагати від нас усунення хиб та підвищення якости роботи. Головною віссю п'ятирічки є якісні показчики. Так, план передбачає підвищити виріб продукції на одного робітника в середньому на 110%, зниження вартости будівництва на 50%, зменшення норм витрат палива на 31,4%, зниження собівартости на 35%.

Переведення в життя цих якісних показчиків дає можливість знизити відпускні ціни на 23% й підвищити реальну зарплату на 71%, та перевести всіх робітників на 7 годинний робочий день. Але це вимагає якісного поліпшення роботи з боку господарських організацій, розвитку і застосовання в життя широких раціоналізаторських і реконструктивних заходів. Це дасть можливість на підставі цього енерго-переозброєння, а також встановлення трудової дисципліни, підвищити продуктивність праці та ущільнити робочий день.

Звичайно, коли нам доведеся боротися з опортуністичними елементами за цей оптимальний план, що мусить забезпечити нам дальший розвиток соціялістичного будівництва, то переведення в життя самого плану, що передбачає наступ на опортуністичні елементи, натрапить на одверту боротьбу з їхнього боку. З'їзд Рад повинен звернути особливу увагу на якісні показчики, бо від них залежить виконання всього плану. Обговорення на з'їзді п'ятирічного плану мобілізує навколо цього найважливішого питання широкі робітниче-селянські маси, що лише за їхньої активности і можна буде виконати план.

К. СУХОМЛИН.

Привітання тов. Петровському Г. І.

Строківське споживче т-во відкрило першу в Білоцерківській окрузі сироварню голландського сиру. 1 травня відбувся мітинг трудящих села, що ухвалив просити голову ВУЦВК т. Петровського взяти шефство над підприємством та постановив привласнити йому ім'я тов. Петровського.

Президія мітингу звернулася до т. Петровського з вітальною телеграмою, зазначаючи, що нове підприємство відограє величезну ролю у справі піднесення скотарства. Трудящі обіцяють прикласти всіх сил, щоб здійснити в повній мірі завдання поставлені урядом і партією перед ними у всіх галузях життя.

лише в умовах широкого розвитку самодіяльности селянського населення, в умовах активного втягнення його засобів у справу будівництва культурного сільського господарства. На протязі п'ятьох років до 30% селянських господарств має бути охоплено ріжними видами кооперативної системи. Лише на основі масової кооперованости села пощастить досягти тих високих кількісних і якісних показчиків розвитку сільського господарства, що їх накреслено у перспективному плані. Ефективність плану залежатиме не лише і не так від кожної копійки, що її вкладе держава в сільське господарство, як від тих десятків і сотень мільйонів карб., що їх мобілізує навколо державних вкладань саме населення.

П'ятирічний план розвитку сільського господарства особливо присвячує увагу тим заходам, що є за передумову технічної і соціялістичної перебудови селянського господарства. Сюди належить насамперед землевпорядження. Не налагодивши селянського землекористування годі здійснити раціоналізацію с.-г. виробництва. На протязі п'ятьох років буде землевпоряджено всю Україну. Нині землевпорядженої площі є всього щось біля 30%. Землевпорядження, як і інші заходи плану, підкорено основним завданням плану—сприяти розвиткові соціялістичних форм господарювання. Його має бути використано на те, щоб як-мога розширити всі види колективних виробничих селянських об'єднань.

Що до окремих районів, то план головну увагу звертає на ті, де особливо відчувається потребу в реконструктивних заходах. Це степи. Райони цукроварень то-що. Зокрема, степ дістає в плані нові стимули для створення стійкого господарства. Сюди належить повна тракторизація, особливо посушливих округ через організацію машинотракторних станцій, створення натуральних фондів насіння й підсилення меліоративних заходів у напрямку організації лісозахисних смуг і розширення штучного зрошення. По інших районах тим чинником, що революціонізуватиме сільське господарство, буде сільсько-господарська індустріялізація. Щось біля десятка нових беконних фабрик, сотні молочарень, десятки сушарень, птахо-яєчні комбінати, консервні фабрики й холодники, що на них асигнується біля півтори сотні мільйонів крб., крім коштів самого населення, штовхатимуть селянське господарство на дальшу спеціялізацію і товаризацію. В плані нема забутих районів: всі райони України зазнають на собі реконструктивного впливу планових заходів. Усе це, природня річ, мусить спричинитися до підвищення матеріяльного добробуту широких мас селянства. Прибутковість на душу населення зростає на 47%, а прибутковість гектара—на 41,3%.

Погодження народньо - господарських інтересів з інтересами окремих товаро-виробників-селян—ось запорука правильної будови п'ятирічного плану розвитку українського сільського господарства.

О. ШЛІХТЕР.

Перед відкриттям XI Всеукраїнського З'їзду Рад

Об'єднане засідання Президії ВУЦВК і Ради Народніх Комісарів

Учора під головуванням т. **Петровського Г. І.** відбулося об'єднане засідання президії ВУЦВК і Ради Народніх Комісарів, присвячене обговоренню питань звязаних з XI Всеукраїнським З'їздом Рад.

Тов. **Василенко** від імени організаційної комісії у справі скликання з'їзду доповів про окремі моменти звязані з приїздом та розміщенням депутатів, їхнім культурним обслуговуванням то-що. Прийом делегатів налагоджено як слід. Мандатна комісія з'їзду, що чергує на вокзалі, зараз же розміщує їх в чотирьох готелях: «Червона», «Асторія», «Спартак» і «Нова Росія». Культурне обслуговування делегатів з'єднано з діловою роботою. Наприклад, виставка «Соціялістичне будівництво» своїми експонатами пояснюватиме всю роботу уряду. Намічено низку делегатських екскурсій до Харківських музеїв, зокрема до музею Революції, музею ДПУ та інш. Побувають делегати і на підприємствах. Ці відвідини буде ув'язано з питанням про поширення соціялістичного змагання. З'їзд, що відкриється сьогодні, очевидно 14 травня ввечері закінчить свою роботу. Відкриє його тов. **Петровський Г. І. На першому засіданні з'їзд заслухає доклад Союзного уряду, що його зробить т. Куйбишев.** З'їзд відкривається в театрі Шевченка, а далі переносить свою роботу до Театру Державної Опери.

Об'єднане засідання **президії ВУЦВК і Раднаркому взяло доклад до відому і ухвалило відкрити з'їзд у театрі ім. Шевченка ТОЧНО о 5 год. вечора 7 травня.**

Хроніка з'їзду

— З'їзд відкривається сьогодні ТОЧНО О 5 ГОД. ВЕЧОРА в театрі ім. Шевченка. Засідання фракції з'їзду відбудеться о 4 год.

— Всеукраїнський з'їзд Рад відкриє голова ВУЦВК тов. ПЕТРОВСЬКИЙ Г. І.

— Доклад Союзного Уряду подасть з'їздові тов. Куйбишев.

— Виставку «Соціялістичне будівництво» устатковано в клубі Пролетстуду, що міститься поруч театру Державної Опери. Виставка відкриється завтра зранку.

— Роботу з'їзду транслюватиме Харківська радіостанція. Де-які окремі доклади передаватиме так само станція ім. Комінтерну в Москві.

— Гостьові квитки на з'їзд виготовлено на кожний день окремо. Це дасть змогу побувати на з'їзді як найширшим масам трудящих.

— З нагоди з'їзду де-які вулиці буде декоровано окремо. До прикрашень, зроблених до 1 травня, буде додано нові.

— Мандатна комісія з'їзду, що з 5-го травня працює в парадних кімнатах вокзала, зареєструвала 220 делегатів з'їзду, що прибули з ріжних округ України. Серед них 12 делегатів з АМСРР, 29 з Дніпропетровщини, 11 з Бердичівщини, 13 з Шепетівщини та з кількох інших округ. Не прибули ще делегати з Луганщини, Маріупільщини, Могилівщини, Полтавщини, Шевченківщини та ін. Всього має прибути 857 делегатів. Вночі делегати так само прибували, але основна маса їх прибуде протягом сьогоднішнього дня і зокрема ранковим потягом.

— Округам ВУЦВК запропонував заздалегідь надіслати анкети на кожного делегата, щоб можна було вчасно виготувати мандати.

Такі анкети надіслали всі округи за винятком тих, де вибори відбувалися на кінці квітня.

— Мандатна комісія, реєструючи делегатів, разом з цим видає їм мандати та літературу до з'їзду.

— Для обслуговування делегатів вилучено центральну поліклініку на Римарській вул. № 19. Туди делегатам, що захворіють, і слід звертатися по медпомогу. Телефон поліклініки 2-17. В поліклініці делегатів приймають поза чергою.

— Делегати, що прибули вчора, відвідали вистави в Харківських театрах. Для них виділено було спеціяльні місця.

— Делегати мають право безплатно користуватися трамваями і автобусом, для чого треба пред'являти мандати.

— Сьогодні, як почнеться з'їзд, мандатна комісія переносить свою роботу до помешкання, де відбуватиметься з'їзд.

Виступ тов. Петровського Г. І. на зборах пролетарського студентства

4 травня в сесійній залі ВУЦВК відбулися збори пролетарського студентства, де виступив з промовою голова ВУЦВК тов. **Петровський Г. І.**

В своїй промові тов. Петровський зазначив, що він з надзвичайною приємністю спостерігав як робітниче-селянська молодь культурно провадить «великодну» ніч. Вона зібралася по клубах та інших місцях культурно-освітнього характеру, щоб боротися з релігійним дурманом, що ним довгий час отруювали нарід панівні верстви.

Ви, каже т. Петровський, зібралися сюди, щоб провадити боротьбу з відсталістю, релігійними забобонами та помилками. Наша студентська молодь, наші робітники й селяне являють собою історичні зелені паростки, що на них ми покладаємо великі надії. Будуючи соціялізм у нашій країні, ви повинні стати на чолі всесвітнього історичного руху і переустаткувати людське суспільство на основі викорінення експлоатації та імперіялістичних воєн, ви повинні провадити боротьбу за братерські взаємини між усіма народами.

Як колись ми брали Перекоп, Крим, робили величезні походи, віддаючи за справу соціялізму своє життя, так і тепер в справі соціялістичної творчости ми повинні віддано працювати. Історія поклала на нас найбільшу місію бути попереду всіх народів у справі перетворення людського суспільства на соціялістичних підвалинах.

Дозвольте ж, закінчив т. Петровський, побажати вам, щоб зелені ще нині паростки величезного пролетарського суспільства, стали авангардом могутнього розвитку і перемоги соціялізму у всьому світі.

За квітень виконано 85,7% плану хлібозаготівлі

Хлібозаготівлі в квітні місяці, хоча в кількості заготовленого хліба відстають від попередніх місяців, але в процентному відношенні до планів пройшли більш-менш задовольняюче: всього виконано **85,7%** місячного плану, при чому **Союзхліб, що іде спереду інших заготовців, виконав навіть 121,6% плану.**

Кооперація не виконала своїх планів. — **ВУКС виконала 92,4%** свого плану, а **Сільський Господар — тільки 48,6%.** Також відстав і Олійжирсиндикат, що виконав лише 49% свого плану заготівлі.

Ріжноманітну картину дає заготівля по окремих культурах: так **план заготівлі вівса виконано на 107%**, ячменю — **92,6%**, а в той же час плани заготівлі пшениці виконано лише на **54,6%**, кукурудзи — **45%**, жита — **79,3%**, круп'яних культур — **79%**, соняшника — **40,7%** і т. ін.

По округах виконання квітневих планів заготівлі також ріжноманітне: **заготівлі хитаються від 1 тис. пуд. (Одещина) до 438 тис. пуд. (Полтавщина), а виконання планів — від 10% (Одещина і Запоріжжя) до 157,7% (Бердичівщина).** Перед ведуть Полтавщина, Бердичівщина, Кремінчуччина, Білоцерківщина, Уманщина, Шевченківщина, Шепетівщина та Глухівщина, що виконали свої плани більше, ніж на 100%; решта округ відстає і планів своїх не виконала.

Не гаразд з надходженням мірчуку: плани збирання мірчуку виконано в квітні місяці всього на **47,9%** з хитанням по окремих округах з 21,7% (Одещина) до 92,3% (Шепетівщина).

Значно краще пройшло хлібопостачання робітничим районам та селянській бідноті і дітям недорідних районів. Так, **основні робітничі райони, що перебувають на централізованому постачанню, мали одержати за планом в квітні місяці 2.623 тис. пуд. хліба, а одержали 2.726 тис. пуд., або 104% плану.** Проте, спостерігається хитання по окремих районах від 53,8% (Мелітопіль) до 145% (Балта). На місцях використано за квітень місяць 2,8 мил. пудів хліба, і крім того — є ще певні запаси, що гарантують постачання робітничому населенню хліба в травні місяці.

Селянській бідноті і дітям недорідних районів за планом намічалося дати 493,3 тис. пуд. хліба, а видано було 478,2 тис. пуд., себ-то виконано **97%** плану.

Що до насіннього матеріялу для весняної сівби, то його відвантажено (всіх культур) більше 10,5 міл. пуд., що складає 101,5% плану.

9 років комітетів незаможних селян

9 травня минає 9 років з того дня, як вперше утворено організації сільської бідноти — КНС, що відограли і відограють визначну ролю в історії всієї революційної боротьби за владу рад. Дедалі їхня робота набуває все більшого значіння.

За ввесь час свого існування, так за військового комунізму, як і за часів непу та мирного будівництва соціялізму, КНС завжди провадили свою роботу з однаковою настирливістю і відданістю справі революції. Свої зусилля організації незаможних селян завжди скеровували до того, щоб досягнути загальної мети—закріплення диктатури пролетаріяту та корінної перебудови всього народнього господарства на соціялістичних основах.

Президія ЦКНС надіслала своїм організаціям на місця палке вітання, вітаючи в їх особі все незаможне селянство з ювілеєм 9-х роковин. Президія запропонувала місцям відзначити його урочистими засіданнями та загальними зборами. На них слід ставити доклади, що висвітлювали б увесь шлях революційної боротьби і роботи КНС. Святкування ювілею має відбуватися під гаслом піднесення класової свідомости бідноти і зосередження її уваги на завданнях біжучого моменту.

П'ятирічний план розвитку народнього господарства

Резолюція XVI Всесоюзної Партконференції ВКП(б) на доклади т.т. Рикова, Кржижановського і Куйбишева.

(Ухвалена одноголосно).

I.

1) Заслухавши доклади про п'ятирічний план розвитку народнього господарства Союза Радянських Соціялістичних Республік, 16 Всесоюзна Партконференція стверджує, по перше, що п'ятирічний план відносно **загального росту** народнього господарства передбачає такі досягнення:

а) Коли загальна сума капітальних вкладань у п'ятиріччя 1923-4—1927-8 складала 26,5 мілрд. крб., то на п'ятиріччя 1928-9—1932 33 розмір капітальних вкладань в усе народне господарство визначено в сумі 64,6 мілрд крб. Коли за минуле п'ятиріччя капітальні вклади в промисловість рівнялися 4,4 мілрд. крб., то для проектованого п'ятиріччя їх визначено в 16,4 мілрд. крб., відповідні цифри для сільського господарства складають 15 мілрд. крб. і 23,2 мілрд. крб., для транспорту—2,7 мілрд. крб. і 10 мілрд. крб. та для електрифікації — 0,9 мілрд. крб. і 3,1 мілрд. карб.

б) В результаті цих вкладань загальна сума основних фондів країни з 70 мілрд. у 1927-8 році виростає до 128 млрд. крб. у 1932—33 р. себ-то на 82%, в них основні форми всієї промисловости—з 9,2 мілрд. до 23,1 мілрд. крб., електрифікації—з 1 млрд. крб. до 5 мілрд. крб. себ то в 5 раз, залізничного транспорту — з 10 мілрд. крб. до 17 мілрд. себ-то на 70% і сільського господарства з 28,7 мілрд. крб. до 38,9 мілрд. крб., себ то на 35%.

в) Цей великий обсяг капітальних вкладань супроводить відповідний ріст продукції в усій промисловості з 18,3 мілрд. крб. у 1927-8 р. до 43,2 млрд. крб. у 1932-33 році, що означає більше ніж потроєння передвоєнних розмірів промислової пордукції; в сільському господарстві з 16,6 мілрд. крб. до 25,8 мілрд. крб., що означає перевищення передвоєнних розмірів сілько-господарської продукції більше ніж у півтора рази. Робота залізниць виростає з 88 мілрд. тонно-кілометрів до 163 мілрд. тонно-кілометрів. Чиста продукція всього (фізичним обсягом) народнього господарства—з 24,4 мілрд. крб. до 49,7 мілрд. крб.

г) Виходячи з загальної ідеї індустріялізації країни, зміцнення обороноздатности Союза й визволення від залежности відносно капіталістичних країн, капіталовкладання у промисловість скеровується переважно на промисловість, **що виробляє засоби виробництва** (78% усіх капітальних вкладань у промисловість), відповідно до чого і продукція цих галузей промисловости росте куди швидше: при рості всієї гуртової продукції планованої промисловости в 2,8 рази гуртова продукція тих галузей, що виробляють засоби виробництва, збільшується в 3,3 рази.

В електробудівництві план передбачає будівництво 42 районних електроцентраль (Дніпровська гідростанція, Свирська гідростанція, електростанція на торфі на М. Вішері, на підмосковному вугіллі в Бобриках, Зуївська—в Донбасі і т. д. і т. і.). Це величезне будівництво повинно збільшити кількість вироблюваної електроенергії з 5 мілрд. кіловат-годин до 22 мілрд. кіловат-годин при кінці п'ятиріччя.

В чорній металургії планується будівництво нових могутніх металургічних заводів (Магнетогорський, Тельбеський, Дніпровський, Криворізький). Будівництво нових заводів і реконструкція чинних мають довести продукцію чавуну з 3½ мілн. тон до 10 мілн. тон у 1932—33 році.

Відносно добування кам'яного вугілля проектується могутнє шахтне будівництво як у Донбасі, так і на Уралі, Кузбасі і Підмосковному басейні, причому, добування кам'яного вугілля з 35 мілн. у 1927—8 році має бути доведено до 75 мілн. тон у 1932—33 році.

Реконструкція і будівництво нових заводів в ділянці **машинобудівництва** (автомобільний завод, тракторні заводи в Сталінграді і на Уралі, Свердловський завод важкого машинобудівництва, Ростовський завод сільсько-господарського машинобудівництва, інструментальні заводи тощо) дають змогу накреслити зріст гуртової продукції машино-будівельної промисловости в 3½ рази, а продукції сільсько-господарського машинобудівництва в 4 рази.

В хемічній промисловості накреслюється будівництво хемічних комбінатів (Березняківський, Московський на Єгорієвських фосфоритах, у Донбасі тощо), причому виробництво хемічного угноєння в 1932—33 році доводиться до розміру понад 8 мілн. тон проти 175 тис. тон у 1927—28 році.

д) Значне перевищення запроектованих темпів розвитку господарства Радянського Союза, рівняючи до всіх капіталістичних країн, уже під кінець п'ятиріччя має істотно змінити питому вагу СРСР у світовому виробництві, — відносно чавуну СРСР з 6 місця пересунеться на 3 місце (після Німеччини і Сполучених Штатів) відносно кам'яного вугілля—з 5 місця на 4 (після Сполучених Штатів, Англії і Німеччини).

2. Конференція стверджує, подруге, що загальний ріст народнього господарства передбачається п'ятирічним планом у напрямкові **рішучого росту соціялістичного сектора** в місті й на селі коштом капіталістичних елементів народнього господарства, що видно із таких даних:

а) Структура основних фондів міняється (в процентному відношенні до підсумка під кінець року):

Сектори:		27-8 р.	32-33 р.
Державний	Соціялістичний	51,0	63,6
Кооперативний		1,7	5,3
Приватний		47,3	31,1

б) Відповідно до цього міняється питома вага у гуртовій продукції соціялістичного сектора:

У промисловості	80%	92%
В сільському господарстві	2%	15%
У роздрібному обороті	75%	91%

Особливий здвиг дає будівельна програма усуспільненого сектора (радгоспів і колгоспів) в сільському господарстві. Ріст засівних площ усуспільненого сектора сільського господарства доходить в 1933 році до 26 мілн. гектарів засівної площі, складаючи 17,5% загальної засівної площі, і забезпечує до 1933 року (у процентному відношенні до **попереднього** 1932 року, коли усуспільнений сектор складає 13% усієї засівної площі) 15½% гуртової продукції і 43% товарної продукції зернових культур. Індивідуальний сектор сільського господарства припиняє свій числовий ріст через проектоване збільшення населення, втягнутого в усуспільнений сектор, до 20 мілн. душ, причому державні радгоспи (старі і нові) від урожаю 1932 року дадуть продукцію не менше як 34 міл. центнерів товарного хліба, а колгоспи не менше як 50 міл. центнерів, а всього 84 міл. центнерів, себто понад 500 мілн. пудів товарного хліба.

в) Найважливіші покажчики росту кооперування видно з такого порівнання:

	1927/8	1932/33
1) Частка гуртової продукції колгоспів	1%	11,4%
2) Частка продукції дрібної кооперованої промисловости в усій продукції дрібної промисловости	19,4%	53,8%
3) Кооперування роздрібного товарообороту	60,2	78,9%
4) Кількість господарств с.-г. кооперації	9,5 міл. (37,5% усіх господарств)	23,58 міл. (85% усіх господарств)
5) Численність (у міліонах пайовиків) кооперованого споживкооперацією населення в місті	8,7 міл. пайовиків	16,5 міл. пайовиків
На селі	13,9 міл. пайовиків	31,8 міл. пайовиків

Це значне підсилення соціялістичних елементів у всьому народньому господарстві, у виробництві і товаро-обороті при розвиткові сітки машинно-тракторних станцій і широкої практики контрактації, що охоплює під кінець п'ятиріччя 85% зернових культур, означає підсилення провідної ролі робітничої класи і створює нову форму змички міста і села, перехід до масової перебудови сільського господарства на основі вищої техніки і колективізації.

3. Конференція стверджує, потрете, що:

а) **Народній прибуток** виростає в незмінних цінах з 24,4 мілрд. крб. у 1927 — 28 році до 49,7 млрд., себто на 103%. Це дає щорічний зріст народнього прибутку більше ніж на 12%, себто в темпі, що більше ніж в 4 рази перевищує ріст народнього прибутку передреволюційної Росії і яскраво перевищує темп першої лінішої капіталістичної країни.

б) **Соціяльну структуру** народнього прибутку посамперед характеризує підвищення загальної заробітної плати промислових робітників під кінець п'ятиріччя на 71%, причому питома вага прибутку всієї робітничої класи відносно всього прибутку народнього господарства зростає з 32,1% до 37%. А прибутки всього хліборобського населення виростають під кінець п'ятиріччя на 67%, при зменшенні в зв'язку з інтенсивним ростом індустрії питомої ваги цих прибутків у всьому народньому прибуткові з 49,8 до 42,5%.

в) **Ріст зведеного бюджету** (нетто) характеризується тим, що загальна сума бюджету у наступному п'ятиріччі складає 51 млрд. крб. проти 19 млрд. минулого п'ятиріччя (ріст на 166,7%). При цьому відносно народнього прибутку в 1932-3 році бюджет складатиме 30,9% проти 25,9% у 1928—29 році. Цей ріст бюджету дає поруч зміцнення обороноздатности країни можливість збільшити фінансування народнього господарства за наступне п'ятиріччя майже в 4 рази (393%), рівняючи до минулого п'ятиріччя, і росту соціяльно-культурних витрат майже в 3 рази (276%).

г) П'ятирічний план передбачає значний ріст як **товарних, так і валютних резервів.**

II.

Виходячи з викладених вище даних про п'ятирічний план і беручи на увагу, що цей план повнотою забезпечує:

а) максимальний розвиток виробництва засобів виробництва, як основи індустріялізації країни;

б) рішуче підсилення соціялістичного сектора в місті і на селі коштом капіталістичних елементів у народньому господарстві, втягнення міліонних мас селянства в соціялістичне будівництво на базі кооперативно-громадськости і колективної праці та всебічну допомогу бідняцько-середняцьким індивідуальним господарствам у їхній боротьбі проти глитайської експлоатації;

в) виживання надмірної відсталости сільського господарства від промисловости і розв'язання, в основному, зернової проблеми;

г) значне піднесення матеріяльного і культурного рівня робітничої класи і трудящих селянських мас;

д) зміцнення провідної ролі робітничої класи на базі розвиття нових форм змички з основними масами селянства;

е) підсилення економічних і політичних позицій пролетарської диктатури в її боротьбі з класовими ворогами як в середині країни, так і поза її межами;

є) господарське і культурне піднесення національних республік і відсталих районів та країв;

ж) значне зміцнення обороноздатности країни;

з) великий крок вперед у справі здійснення гасла партії: наздогнати й перегнати з техніко-економічного погляду передові капіталістичні країни,—

конференція постановляє ухвалити п'ятирічний план державної планової комісії в його оптимальному вар'янті, затвердженій Радою Народніх Комісарів Союза РСР, як план, що повнотою відповідає директивам 15 З'їзду партії.

III.

Здійснення п'ятирічного плану, що являє собою програму розгорнутого соціялістичного наступу, зв'язане з переборюттям величезних труднощей внутрішнього і зовнішнього порядку. Ці труднощі виникають із напружености самого плану, зумовленої технікоекономічною відсталістю країни, із складности завдання реконструкції багатоміліонних роспорошених селянських господарств на базі колективної праці, нарешті, з обстанови капіталістичного оточення нашої країни. Ці труднощі поглиблює загострення класової боротьби й опір капіталістичних елементів, змушених відступати перед щораз дужчим наступом соціялістичного пролетаріяту.

Перемогти ці труднощі можна лише рішуче поліпшуючи якість роботи й дисциплінованість праці в усіх галузях народнього господарства. Зниження собівартости промислової продукції на протязі 5 років на 35%, зниження собівартости будівництва на 50%, підвищення продуктивности промислової праці на 110%, підвищення врожайности на 35%, розширення засівної площі на 22%, безумовне виконання програми колгоспного і радгоспного будівництва, рішуча боротьба з прогулами й росхлябаністю на виробництві, зміцнення трудової дисципліни, соціялістична раціоналізація виробництва, забезпечення промисловости і сільського господарства потрібними кадрами керівників і створення нових кадрів червоних спеціялістів з людей робітничої класи, нарешті, підсилення планово-регулятивної засади в системі народнього господарства,— отакі елементарні умови загально-господарського характеру, потрібні на те, щоб перебороти труднощі виконання п'ятирічного плану.

Конференція вважає за потрібне відзначити, що перебороти ці труднощі і здійснити п'ятирічний план можна лише на основі величезного росту активности й організованости трудящих мас взагалі і робітничої класи зокрема, на основі всебічного втягнення міліонних мас робітничої класи в соціялістичне будівництво та керування господарством, на основі всебічного розгортання соціялістичного змагання й могутнього розвитку самокритики міліонних мас знизу проти бюрократичних перекручувань державного апарату.

Труднощі періоду соціялістичної реконструкції, особливо в умовах загострення класової боротьби, неминуче викликають хитання в дрібно-буржуазних шарах населення, що знаходить свій відгук у деяких прошарках робітничої класи і навіть у лавах партії. Ці хитання, ці відгуки впливу дрібно-буржуазної стихії виявляються у відході від генеральної лінії партії в основних питаннях і перш за все в питанні про темп соціялістичної індустріялізації, в питанні про розгортання соціялістичного наступу на глитая і взагалі на капіталістичні елементи та в питанні про всебічне зміцнення соціялістичних форм господарства на селі.

В зв'язку з цим у даних умовах найбільша небезпека всередині партії—це правий ухил, як ознака безпосереднього відмовлення від ленінської політики партії, як ознака явно опортуністичного відречення від ленінських позицій під натиском класового ворога. Лише нещадна відсіч усім хитанням у переведенні генеральної більшовицької лінії, що її здійснення означає зміцнення союзу робітничої класи з селянством, при дальшому підсиленні провідної ролі робітничої класи може забезпечити розв'язання поставлених п'ятирічним планом завдань соціялістичного будівництва.

Конференція висловлює своє тверде переконання в тому, що партія дасть рішучу відсіч не лише правому ухилові, а й усяким примиренським настроям відносно ухилів від ленінської лінії.

На чолі робітничих мас партія твердо піде вперед шляхом здійснення завдань соціялістичної реконструкції всього господарства, мобілізуючи під проводом робітничої класи як найширші маси трудящих, щоб перебороти труднощі здійснити п'ятирічний план господарського будівництва.

Дбаючи за інших, не забува[ють] про себе

Колись тов. Затонський радив репортера[м] газет, що «обслуговують» НКРСІ:

— Чому б вам не ткнутися носом в на[шу] стінгазету «Робкріновець»?..

Йдучи за порадою т. Затонського, спробу[ємо] «ткнутися носом». Бо справді—цікаво познайомитися з тим, що пишуть про себе робітники «штабу боротьби з бюрократизмом і тяганиною», робітники того органу, що дбає за кращу організацію і раціоналізацію всього нашого апарату.

Візьмемо **останній (4-й)** номер стінгазети «Робкріновець». І з одного цього номера можна переконатися, що, **дбаючи за кращу роботу та раціоналізацію інших установ, НКРСІ, очевидячки, мало дбає за себе:** у всякому разі, в практиці НКРСІ, що має бути за зразок гарної і бездоганної роботи, ми натрапляємо на чимало випадків бюрократизму, тяганини тощо.

***

Тов. І. Ч. в замітці «Хіба це не тяганина?» подає кілька цікавих фактів з роботи апарату колегії НКРСІ:

— Постанову про перевірку збільшення асигнувань на видачу пенсій інвалідам війни ухвалила колегія **12-го лютого,** а витяг з постанови оформлено (після підписання протоколів, надрукування їх тощо) тільки **26-го лютого.** 2 тижні марно втрачено.

— Постанову про підготовку до призову 1929 р. ухвалено **25 лютого.** Призов починається в **березні місяці;** штаб УВО та відомства чекають на цю постанову. Але—її оформлено тільки **8-го березня.**

24-го грудня 1928 р. колегія НКРСІ ухвалила виселити **протягом 5 днів** мешканців будинків з території складу № 2. Але таку терміновову постанову оформлялося... **цілий місяць та 1 день—до 25 січня 1929 р.**

Очевидно, автор статті—робітник військової інспекції, бо всі вказані питання торкаються роботи цієї інспекції; коли б робітники інших інспекцій НКРСІ зробили таке ж обслідування, то виявилося б, що виконання ще багатьох постанов колегії НКРСІ, навіть таких, що мають терміновий характер, надовго затримується.

Як працює сама колегія Наркомату? На це дає відповідь зроблений економкомісією НКРСІ «наскок» на Наркомат. Хронометраж засідання колегії НКРСІ виявив, що фактично **на розгляд питань, що стоять в порядку денному, витрачається значно більше часу, ніж призначається при складанні повістки,** при чому чимало часу витрачається даремно.

Безумовно, коли проаналізувати роботу колегій інших наркоматів, то можна буде виявити також чимало фактів ще яскравіших, ніж наведені вище, — але НКРСІ вже має служити за зразок для інших, проте і він припускає серйозні дефекти.

***

Тов. К. в статті «Шалости аппарата» повідомляє, що Криворізька КК надіслала для т. Затонського **20-го червня 1928 р.** справу про обслідування рятувального пункта, що її треба було повернути.

— Майже через 4 міс. Кривий Ріг запитує про матеріял, згодом—ще 2 рази, — але дурно чекав він не тільки матеріялів, а й простої відповіді.

Загубилася справа в нетрях Наркомату...

І лише в лютому 1929 р.—**через 8 міс.** — загублену справу знайшли у позаплановій інспекції, в той час, як її пильно шукали в всіх групах Наркомату РСІ, крім позапланової...

Що в апараті НКРСІ часто бувають такі «загублені грамоти», свідчить, повідомлення групи легкої кавалерії про «наскок» її на столи співробітників. (Це на диспуті про радянського службовця пропонував т. Марченко).

Що ж виявив цей «наскок»? Не кажучи вже про велике безладдя в столах деяких співробітників Наркомату, під час «наскоку» **знайшлося багато таких матеріялів, що їх розшукували протягом кількох місяців.** Самі власники столів не знали, що ці матеріяли були в їх столах.

Отже, зі схороненням документів і матеріялів також справа стоїть не гаразд...

***

Нарешті, наведемо ще один факт, що про нього пише т. М'якінін у замітці під досить недвозначною назвою «Перший поверх не знає, що будує другий поверх».

Справа ось в чому: на першому поверсі міститься група раціоналізації державного апарату, а на другому — група раціоналізації промисловости. Здавалося, скільки обидві групи працюють в галузі раціоналізації, вони повинні погоджувати роботу між собою, не кажучи вже про те, щоб хоча б знати, що саме робить сусідня група.

А між тим...

— **Група раціоналізації промисловости (2-й поверх) гадає скликати з'їзд раціоналізаторів.** А група раціоналізації державного апарату дізналася про це **тільки з журналу «За раціоналізацію»,** а між тим, вона дуже зацікавлена в цьому з'їздові.

. . . .

Ми навели кілька прикладів, взятих тільки з одного номера стінгазети «Робкріновець». Звичайно, коли уважно придивитися до роботи НКРСІ, то можна буде виявити ще чимало фактів тяганини, бюрократизму або невдалої організації роботи.

Ми навмисно беремо факти з роботи НКРСІ — адже ж він дбає про поліпшення роботи інших радянських установ.

Не заважало б трохи подбати про себе...

Г. А.

Закрився XII-й окружний з'їзд рад Харківщини

Культурно-соціяльне будівництво в окрузі

У суботу, 4 травня закінчив роботу XII-й Окружний З'їзд Рад Харківщини.

На передостанньому засіданні з'їзд заслухав доклад завідателя Окрінспектури Наросвіти тов. Межуєва про культурно-соціяльне будівництво в окрузі.

З'їзд, — говорить докладач,—має звернути особливу увагу на культурно-соціяльне будівництво і подбати, щоб воно не відставало від промислового і сільсько-господарського, бо піднесення культурного будівництва є першою передумовою до більшого розвитку нашої промисловости і сільського господарства.

Що округа має за звітний період і що треба зробити? На Наросвіту, Охорону здоров'я і Соцзабез місцевий бюджет в 1926—27 р. витратив 13.885 тис. крб., а нині витрачає 18.593 тис. крб. На одну лише Наросвіту два роки тому давали 8.217 тис. крб., а цього року асигновано 12.279 тис. крб., себ-то за два роки витрати на це збільшились майже наполовину. На охорону народнього здоров'я давали 4.790 тис. крб., а нині асигновано 5.542 тис. крб. (більше на 15,4%). І на соціяльне забезпечення було витрачено 640 тис. крб., а тепер дають на це 772 тис. крб. (кошторис збільшився на 20,5%).

В 1915 р. школа охоплювала дітей віком від 8 до 11 років на 53%, а нині радянська школа охоплює їх в середньому по окрузі на 83% (місто на 93%, село—на 80%). Впадає в око, що на селі школа не доохоплює дівчат. Коли хлопців вона охопила на 82% (усіх дітей шкільного віку), то дівчат лише на 67,5%. Отже, на це слід звернути особливу увагу і низовим радянським організаціям і суспільству і зокрема батькам.

Далі докладач подав низку цифр, що яскраво характеризують, наскільки наша школа пішла вперед порівнюючи з передреволюційним часом.

Говорячи про п'ятирічку культурно-соціяльного будівництва, тов. Межуєв зазначає, що місцевий бюджет за минулу п'ятирічку дав на наросвіту понад 40 млн. крб., а на наступну—має піти понад 70 млн. крб. та до цього ще треба додати 27 млн. крб. (кошти громадських, професійних та інших організацій). Звичайно, треба ці величезні кошти витратити як найдоцільніше.

Перепідготовка і підготовка нових кадрів промислових робітників з одного боку та підготовка певного кадра для вступу до вузів з другого, цілком правильно ставить завдання збільшити питому вагу профосвіти. Нині Харківщина на це витрачає значно більше, ніж інші округи, а на наступну п'ятирічку ці витрати ще збільшуються.

Коли взяти п'ятирічку загального навчання, що закінчується в 1929—30 р., то за цей час в окрузі кількість шкіл збільшилась з 742 (в 1926—27 р.) до 848 (в 1928—29 р.). На шкільне будівництво за наступною п'ятирічкою передбачено дати 6 млн. крб. Звичайно, цього не досить і потрібна допомога як держави, так і суспільства.

Визначну увагу звертається на допомогу дітям бідноти. Можна з певністю сказати, що за п'ятирічку чверть учнів 7-мирічок, себ-то діти бідноти, одержуватиме стипендії. Буде так само відкрито 27 інтернатів, де розмістяться діти бідноти.

З учительством у нас не все гаразд. Є вчителі, що не відповідають своєму призначенню і є навіть ворожі нам. Питання про кваліфікацію учительських кадрів надзвичайно серйозне і слід його розвязати протягом найближчих років, бо тоді лише можна здійснити поставлене завдання.

В п'ятирічці проектується збільшити зарплату учителям по сільській групі на 22%. Нам треба поставити питання про те, щоб зарплата учителів зростала пропорціонально зростанню зарплати середньої промислової групи.

Тепер про індустріялізацію та агрономізацію шкіл. Семирічок в окрузі агрономізовано лише 7, а за 5 років агрономізовано буде усі семирічки. Індустріялізувати намічено не менше чверти міських шкіл.

Шкіл селянської молоди округа має лише чотири. Ставиться питання про 24 школи селянської молоди і 48 зимових шкіл для селян. З дошкільним вихованням справа стоїть не зовсім гаразд. Ми ставимо за завдання протягом п'ятирічки утворити не менше 24 постійних дитячих садків на селі.

Студентство харківських вузів нараховує в своїх лавах 14 тис. чол. Процент робітників і селян серед них побільшується. Житлом забезпечено лише 41% студентів. Окрвиконком разом з державним бюджетом поволі розвязує цю справу. Зокрема в цьому році Окрвиконком дає на будівництво інтернатів 520 тис. крб.

Харківщина має певні досягнення в національно-культурному будівництві, наприклад, в справі українізації.

Українізація клубної роботи збільшується. Коли раніше її було українізовано на 5—6%, то нині 20% клубної роботи провадиться українською мовою. Так само збільшилась українська книжка в бібліотеках і окремі бібліотеки мають українських книжок 30—40%. Невпинно збільшується число читачів української книжки. Величезні досягнення є в розвитку українського театру.

Проте, в районах справа українізації стоїть гірше.

Отже треба утворити потрібну обстановку, щоб селянство як найбільше було охоплено національно-культурним будівництвом.

Докладач закінчив свій доклад закликом прикласти всіх зусиль, щоб соціяльно-культурний сектор за п'ятирічним планом дорівнювався до потреб промисловости і сільського господарства.

Закриття з'їзду

На останньому засіданні з'їзд затвердив резолюції на заслухані доклади та обрав делегатів на Всеукраїнський та Всесоюзний з'їзди рад і склад Окрвиконкому й президії. На Всеукраїнський з'їзд рад обрано 65 делегатів, а на Всесоюзний—22. До складу президії Окрвиконкому обрано таких т.т. **Буценка, Канторовича, Бородая, Дзюбенка, Постишева, Завицького, Соловйова, Сидорова, Блата, Глузберга, Підгайця, Озерянського, Каплієнка, Папушину, Лукина, Гульбиса, Писничьова, Шинкаренка, Щербака, Нагорного та Задорожного.** На кандидатів до президії обрано т.т. **Капелінського, Межуєва, Аверина, Остащенка, Задорожню, Лашкова та Коваленка.**

На Голову Окрвиконкому з'їзд обрав тов. Буценка, його заступниками т.т.: Канторовича і Бородая та на секретаря тов. Дзюбенка.

Після кінцевого слова тов. Буценка з'їзд закрився.

Тов. Буценко обіцяв з'їздові від імени нового складу Окрвиконкому прикласти всіх зусиль, щоб і надалі невпинно здійснювати класову лінію, провадити боротьбу з глитаєм та непманом та рішуче наступати на капіталістичні елементи міста й села, підвищуючи разом з цим активність мас та приєднуючи нові маси трудящих до радянського будівництва.

Робітничі делегації у Всеукраїнського Старости

Робітники Миколаївщини, Херсонщини та Зінов'ївщини відвідали Голову ВУЦВК'у тов. Петровського Г. І.

На Першотравневі свята до Харкова прибули делегації робітників та селян з ріжних міст та районів України. Серед них найчисленніші делегації робітників Миколаївщини, Херсонщини та Зінов'ївщини. Делегації взяли участь у демонстрації підчас свята 1-го травня, а потім відвідали ріжні установи та культурні заклади столиці.

Делегацію робітників цих трьох округ приймав у себе Голова ВУЦВК тов. Петровський Г. І. Всеукраїнський Староста розмовляв з робітниками, цікавлячись їхнім життям, побутом та роботою з 10-ої години ранку до 1-ої години дня. В теплій, товариській бесіді робітники росповіли тов. Петровському про свої потреби, висловили думки з приводу тих чи інших явищ нашого будівництва і разом з цим давали пропозиції як усунути ріжні негативні явища.

Близько 200 делегатів заповнили Червону Залю ВУЦВК, де відбулася імпровізована нарада. Представник делегатів тов. **Іваненко**, вітав Всеукраїнського Старосту від імени робітників Миколаївщини, Зінов'ївщини та Херсонщини. Робітники,—каже він,—давно вже мали велике бажання побачитися з Григорієм Івановичем і поговорити з ним особисто. Адже ж нас, робітників, звязує з тов. Петровським спільна праця на заводах в минулому і завдання, що стоять перед державою нині, що їх ми повинні здійснити. Як колись біля варстату, так і тепер на чолі уряду України тов. Петровський віддає всі свої сили справі робітничої класи.

Сьогодні ми, робітники найбільших заводів Херсонщини, Миколаївщини та Зінов'ївщини заявляємо, що гасла, висунуті урядом і партією ми здійснимо. Для трудящих завдання будівництва ясні і вони їх виконають. Отже, ми тут обіцяємо як найкраще здійснити п'ятирічку, зменшити собівартість продукції, піднести дисципліну та виконати інші, меншого маштабу завдання, що проте, так само мають велике значіння.

Відповідь тов. Петровського Г. І.

Відповідаючи на привітання, тов. Петровський каже, що це щире привітання робітників свідчить про повне довір'я їхнє до роботи уряду. А основне в нашій роботі—це взаємне довір'я і дружба. Без них робити що небудь дуже важко.

12 років тому історія поклала на нас величезне завдання—побудувати нову, першу у всесвіті соціялістичну державу. Для цього нам треба зміцнити нашу промисловість, щоб наздогнати і перегнати буржуазні країни. Разом з цим ми повинні засвоїти та відповідно переробити культурні надбання, що їх має світ, та як слід опанувати матеріяльне виробництво. Водночас ми повинні подбати про піднесення сільського господарства. Воно ще надто відстає. Для цього ми повинні здійснити велику культурну революцію. Наша **робота повинна полягати в тому, щоб притягти до праці кращі пролетарські сили.** Ми повинні на всіх ділянках працювати з ентузіязмом. Нам слід за всяку ціну зліквідувати неписьменність, посилити боротьбу з релігією та іншими забобонами. Потрібна так само найрішучіша боротьба із шовінізмом всіляких гатунків, з антисемітизмом, ми повинні йти вперед до поліпшення побуту жінки, та взагалі, до утворення нового пролетарського побуту. Зокрема, важлива надзвичайно ділянка—виховання дітей. І тут у нас роботи ще чимало. **Ми повинні підготувати кадри своїх червоних пролетарських командирів промисловости, Червоної армії та сільського господарства.** Для цього потрібна як найбільша самодіяльність робітничих мас.

Ось візьмімо сільське господарство. Через нього, власне через його відсталість, держава має чимало втрат. Ці втрати походять не від випадкових причин, як от, приміром, внаслідок того, що ми через посуху не добрали 325 міл. пуд. товарного зерна, а через те, що сільське господарство стоїть, взагалі, на низькому рівні. Нам **слід завжди пам'ятати, що без усуспільнення сільського господарства не можна сподіватися на швидке піднесення усього нашого господарства.**

Останнього часу,—каже тов. Петровський,—колективістичний рух розвивається і картина в нас краща, ніж по інших республіках. Ми маємо 6% землі під колективними господарствами. Одночасно наші колективи у всяких умовах дають врожаю на 25-30% більше, ніж індивідуальні господарства.

Кінчаючи свою доповідь, тов. Петровський висловив певність, що спільними зусиллями всіх трудящих буде усунено всі перешкоди на шляху радянського соціялістичного будівництва.

**

Протягом півтори години делегати ставили Всеукраїнському Старості ріжні запитання. Важко їх класифікувати, підвести під одну рубрику, бо надто ці запитання ріжноманітні. Проте, більшість їх—це про промисловість, про нашу школу, про боротьбу з релігією, про робітниче житлобудівництво, про розвиток колективного господарювання. Мало не 300 запитань одержав тов. Петровський.

У своїй великій промові він відповів на найважливіші з них. Зокрема, промовець зазначив, що для того, щоб краще провадити боротьбу з релігією, треба піднести культуру трудящих. Щодо пролетаризації вузів, то,—каже тов. Петровський,—самі робітники повинні надагодити як найкраще контролю над цим із свого боку. Безробіття порівнюючи з іншими державами, у нас невелике і в міру того, як розгортатиметься наша промисловість, безробіття зменшуватиметься. Кілька делегатів запитували про соціяльне забезпечення на старість. Тов. Петровський говорить, що питання про пенсійне забезпечення старих робітників нині розробляється, а що до старих селян, то в згоді з ювілейним маніфестом цього року на Україні дадуть пенсійне забезпечення 120 тисячам селян. На це Наркомсоцзабез видає 7½ міл. крб. Довго тов. Петровський зупиняється на потребі українізації і радить делегатам як найширше популяризувати українську культуру та книжки.

На всі запитання тов. Петровський не встиг відповісти і пообіцяв дати докладну відповідь на сторінках преси. Прощаючися, робітники дякували тов. Петровському за всі поради і **просили поставити перед урядом питання про випуск 3-ої безпроцентної позики індустріялізації.**

Касарня перекликається з заводом

Червоноармійці виходять на соціялістичне змагання

Коли в Союзі проходить соціялістичне змагання заводів і фабрик, Червона армія не може стояти осторонь. Вона вливається в лави міліонних пролетарських колон, услід за велетнями індустрії вирушають на соціялістичне змагання червоні бойці.

Бойове гасло чапаївців і звязкістів.

— На заводах—похід за високу виробничу дисципліну. У нас за високу військову дисциплінованість.

— На заводі — зниження собівартости, найсуворіша економія, утилізація покидей, поліпшення якости продукції. У нас—збереження народнього майна,—умундирування, економне витрачання «казенних коштів», ощадне відношення до касаренного майна, використання покидей і уламків, боротьба за найвищі наслідки бойового і політичного навчання, за виховання висококваліфікованого бойця.

— Проти прогульників, п'яниць, ледарів і симулянтів виступили робітники фабрик і заводів у похід. І у нас бувають симулянти, ледарі, п'яниці, проти кого похід так само потрібен.

Ось бойове гасло збройної комсомолії, що його кинули частинам округи чапаївці і з якими вийшли на свято 9-тиріччя свого полку звязкісти.

— Виходьте на бойове соціялістичне змагання!—гучно лунає виклик по частинах Української Військової Округи.

Виклик прийнято.

І виходять.

Н-ський окремий стрілецький батальон прийняв виклик комсомольців Н-ської стрілецької сотні (7 дивізії). Кинуто ділове гасло: «комсомолець—зразковий вартовий сховищ Союзу».

Загально-полковий мітинг 69 полку прийняв виклик чапаївців. Він додав два ділових пункти: «хто енергійнішу соціялістичну допомогу подає селу? За підвищення стрілецької моци бойця і частини».

Звязкісти, почавши змагання, зібрали з уламків і шматків десяток телеграфних і телефонних апаратів, а також навчальне приладдя, що здавалося вже цілком негодящим.

Червоноармійці і стінгазета вимагають відкликати із школи молодшого комскладу трьох курсантів, що напилися п'яні.

Звязкісти іншої частини провели зібрання комсомольців «прогульників», що порушили військову дисципліну. Товариші дали слово назавжди покінчити з дисциплінарними карами й оголосили боротьбу прогульникам.

74-й полк оголошує змагання на кращу підготовку молодого перемінника.

285-й полк через перемінників втягує села АМСРР в соціялістичне змагання. Перемінники сел Чорного, Домниці, Майнового, Нестоїти та інш. очищують все зерно, роблять ранній чорний пар, звязалися з агрономами, організують супряги, товариства, втягуючи в цю справу й односельців.

Заводе скажи своє слово!

Бойця дуже цікавить і те, як завод, фабрика беруть участь у змаганні, які їхні успіхи. Школа червоних старшин посилає дві бригади до виробничих районів: Донбасу, Москви й Ленінграду. Товариші одночасно проведуть вербування робітників до військових шкіл.

Червоноармійці 3-го понтонного батальону звернулися до робітників заводу «Червоний Прогрес» (В. Токмак, Мелітопільської округи) з колективним листом:

— Ви справедливо вимагаєте від нас кращої охорони виробництв, більшої пильности на бойових вартах. Ми, в свою чергу, вимагаємо високої продуктивности на соціялістичних підприємствах, зниження собівартости, зменшення браку».

Червоноармійське зібрання 130 полку викликало на соціялістичне змагання свого шефа—Київський Червонопрапорний завод.

Загальне зібрання червоноармійців і начскладу 132 Донецького полку звернулися до донбасівських шахтарів, що організували полк у роки громадянської війни.

— В день 1 травня ми, молоді донці, приймаємо червону присягу—обіцянку стійко обороняти батьківщину трудящих—СРСР. І ми, молодь, маємо право вимагати від вас, старих бойових товаришів-шахтарів обіцянки виконати директиву партії й уряду про соціялістичне змагання».

Угода бойців і робітників Волини.

На особливу увагу заслуговує угода про соціялістичне змагання між бойцями 44 дивізії і пролетаріятом заводів та фабрик Волинської округи. Угоду цю буде урочисто оформлено 1 травня, зараз же після прийняття червоної присяги. Представники 26 фабрик, заводів та підприємств і 11 представників військових частин зміцнять угоду своїми підписами, на що їх уповноважили загальні збори робітників і червоноармійців.

Пролетаріят Волини зобов'язується в призначений термін і на 100% виконати планові завдання на 1928-29 р., а військові частини—добре і на 100% засвоїти програму військового і політичного навчання. Окремі частини й підприємства конкретизують загальну угоду, проводячи поміж собою змагання.

Крім того, частини 44 дивізії посилають червоноармійські делегації на заводи й фабрики, Донбасу, Київщини й Волини.

Ось лице армії диктатури пролетаріяту.

Червоноармійці жваво відгукнулися на заклик вийти на соціялістичне змагання. Багато ділових пропозицій надходить від них до стінних і окружних червоноармійських газет. Так, тов. Мімхо з окремої сотні звязку 8 пропонує в касарнях заслухувати доклади робітників заводів і фабрик—шефів про їхню участь у змаганні, зробити наскоки на виробничі комсомольські осередки, що шефствують, а робітникам-червоноармійцям звязатися із своїми заводами і перевірити, як працюють їхні цехи, як виправляється хиби на підприємстві.

Соціялістичне змагання викликало ентузіязм робітників. Ось коли особливо відчуваєш, якою великою творчою силою є пролетаріят, що тримає в своїх руках владу й володіє всіма засобами виробництва. Ось коли наочно видно в чому справжня суть, яке справжнє обличчя армії диктатури пролетаріяту.

Кравченко.

Під контролю мас

„Гуси з Агрономії“

«Агрономія» — радгосп, розташований біля с. Мар'янівки, Благодатнівського района на Першотравенщині. Відає радгоспом — Укрсельбанк. «Гуси» це: завідатель радгоспом, на прізвище Гусь, та його помішник Маричик. Обидва вони — позбавлені прав ще з початку революції. Гусь колись був великим дідичем, експлоатував наймитів. Але—в свій час Гусь причаївся і—вийшов з води сухим. Очевидно найшлася «добра людина» з Укрсельбанку, що притулила цю «бідну» голову:

— Хай їсть шматочок папки... та ще з маслечком...

Маричик—30 років був за управителя панської економії.

Як господарюють наші «гуси» в «Агрономії»?... Протягом року — жодної виробничої наради не відбулося. Жодного комуніста або комсомольця до будь-якої роботи в радгоспі не допущено, щоб не було «чужого» ока. «Господарюють» «гуси» та минуле згадують. Глушина тут—наймити тут беззахистні. А для Гуся—вони не люде. Згвалтував Гусь наймичку. Поград, покрутив дівчиною, кинув. Почався залицятися до другої. Згвалтував і цю. Селяне загомоніли. Тоді Гусь подарував дівчині корову. Селянські дівчата бачучи, що Гусеві все сходить, мовчать, низько вклоняючись завові та його заступникові.

Не писали б ми за наших «гусей» з «Агрономії» ,коли б можна було на них вплинути на місці. Але ж—і окружний союз робітників землі та лісу тут нічого вдіяти не може. Бо—за «гусей»—сам «дядя» Укрсельбанк.

Карабін.

В каламутній воді

Взаємини між т. т. Мельниченком і Лавровим, головою та секретарем Кам'янецького відділа Всеукрсоюза рибалок та мисливців зовні—найкращі. В дійсності між ними триває боротьба за «першенство» керування установою. Цію боротьбою Мельниченко та Лавров завантажують і раду відділа, переносячи сюди її разом з власними справами суто матеріяльного характеру. Ось, напр. Рада ухвалила списати з Лаврова 125 карб. якоїсь недостачі по крамниці. (Лавров завідує крамницею відділа). Командировки в відділі стали звичайним явищем. Особливо до Почапинців. На це витрачено до 400 крб. Почапинці—чудовий відпочинок: і ставок і млинок і шинкевий садок!.. Словом: і погуляти можна, і викупатися, і рибку спіймати (особливо, коли вода каламутна). Уподобалися Почапинці Мельниченкові. Поїхав він до Почапинців і в березні, ніби, щоб льодовник льодом набити. Льодовник льодом набито та й Мельниченко своєї кешені не забув. Взагалі на роз'їзди Мельниченка в окрузі, на оплату добових тощо ніяких документів в бухгалтерії немає... Тут треба зупинитися на одній деталі. Бухгалтер — колишній піп, вдячний за притулок: що йому до того, скільки грошей бере Мельниченко?.. Доречі вже: в штаті відділа є й ространники й колишні петлюрівці. Ось, напр., — спеціяліст риболов Холо, знятий в Вінниці за ространу 800 крб., кур'єр — кол. петлюрівець і т. інш. Коли приглянутися до штату пильніше, можна ще де-чого дізнатися.

І «господарюють» в відділі «непогано». Напр., для заплемінення ставка в Почапинцях виписали 10 тис. штук рибок мольок. Але в цьому ж ставку розплодили і хижацьку рибу щуку. Щуки винищили всіх мольок. За одну ж доставку мольків заплачено 225 крб. Скільки коштують мольки — ще невідомо.

Взагалі ж Кам'янецький відділ ВСРМ потрібує генеральної ревізії та чистки.

Ю. З—кий.

Як Кривошапкін „роскріпачує“ дружину

На Кремінчуччині, в с. Семенівці, мешкає гр-нин Кривошапкін М. Дружина Кривошапкіна малописьменна селянка. В минулому році вона за допомогою місцевих жінделегаток, почала брати участь у громадській роботі. Через кілька місяців її участь дала значні позитивні наслідки. Кривошапкіна набула авторитета серед селянок. На всіх зборах вона активно виступала, давала корисні пропозиції, брала жваву участь у культпоходах то-що. Інші селянки, дивлючись на Кривошапкіну, теж бралися до громадської роботи. Райженвідділ, бачучи активність жінок Семенівки, звернув у цей куток особливу увагу. І можливо, що незабаром Семенівку можна було б вважати за приклад для інших сел. Кажу, можливо. Бо зараз участь Семенівських жінок у громадській роботі занепадає. Замість веселих, бадьорих голосів, що нещодавно лунали на жінзборах і в сельбуді, тепер не рідко чутно:

— Ой, мамочко. рятуйте, уб'є.

— Ой, караул! Не бий, більше не піду на збори!

Це кричить активістка Кривошапкіна, роскуйовджена, з великими синяками під очима, розірваною сукнею, біжить вона через село до матері, шукати порятунку від міцних кулаків чоловіка. Коли ж бідолашна знову пішла на збори до сельбуда, то вже повертаючись додому, прохала делегатку Л. провести її, бо чоловік битиме й на вулиці. І тільки жінки ввійшли до хати, міцний кулак Кривошапкіна важко опустився на їхні голови. Але цього мало «роскріпатчикові» Кривошапкіну. Коли кулаки втомлюються, він починає на все село:

— Проститутки, мать вашу так... Жінко, слухай чоловіка, бо вб'ю... А у відповідь:

— Ой мамочко, рятуйте!.. Караул!

І де-далі цей, вибачте на слові, «громадянин», розперезується все більше.

— Що хочу, те й роблю. Моя власна жінка!..

І робить. Бо й досі його не посадили у відповідне місце. Ніхто не зупинив це «роскріпачення» трудящої жінки. Селяне ж мовчать і підчас «роскріпачення» ховаються по хатах бо...

Краще дамо слово селянам.

— Свідчення свої,—кажуть Л. та Н.,—боїмося підписати, бо Кривошапкін помститься.

— Жінки бояться говорить про Кривошапкіна,— пояснюють місцеві комсомольці, і т. ін. і т. ін. Більше того, Семенівський Райпарком констатує, що «Кривошапкін не дозволяє дружині брати участь в громадській роботі. Б'є її і це відбивається на роботі серед інших жінок-делегаток». Кремінчуцький Окржінвідділ робить висновок, що «Кривошапкін сильно б'є дружину за участь у громадській роботі. При чому на загальних зборах, коли за пропозицію жінок обговорювалося питання, щоб Кривошапкіна, за знущання над жінкою, записати на чорну дошку, дружина Кривошапкіна під натиском чоловіка (уявляємо, що то за «натиск») примушена була оборонити його».

А далі? Далі й досі: «стусани, знущання, хуліганські вигуки—проститутки, мать... мать!»

Кремінчуцький окрпрокуроре, здається, слово за тобою. Але з свого боку прохаємо врахувати, що:

— Селяне не говорять про Кривошапкіна, бо бояться помсти.

Вол. Зорін.

Скалки

(До уваги контрольних органів на місцях)

„Зразковий“ хлібозаготівець

Місцевком станції Фастів Південно-Західних залізниць командирував до с. В.-Ситинки (Фастівського района на Білоцерківщині) залізничника Галецького—на хлібозаготівлі. Галецький, прибувши в Ситинку, замість того, щоб пояснити селянам значіння хлібозаготівель, почав агітувати, щоб селяне не будовали собі будівель, не дбали за розвиток господарства і т. ін.—взагалі, щоб селяне не дбали за «зайвий» хліб. Цікаво, що сам Галецький має в Фастові великий будинок. Частину його здає в оренду, а частину використовує сам. Звичайно, руйнувати свого будинка Галецький не збирається. Галецьким повинні зацікавитись відповідні контрольні органи.

С—н.

„Адресою помилилися“

Для Устимівського района (Зінов'івщина) призначено 9 вагонів сіна. Нетерпляче чекали селяне цього сіна на станції Долинка та Казанка (колія Миколаїв—Знаменка), а його немає. Виявляється, що сіно заслано на станцію Людмилівку іншої залізниці—кілометрів за 150 від Долинської та Казанки. Правда, Зінов'ївський Сельсоюз з станції Людмилівки ці 9 вагонів відправив по призначенню. Але випадок затримки у забезпеченні фуражем Устимівського района лишається фактом. Нікому непотрібний провоз по залізниці 9 вагонів сіна за 300 кілометрів теж щось коштує. Хто за все це відповість?..

Ч.

Куди витрачено 2.500 крб.?

Ревізійна комісія Макіївської сільради (Кабанського району на Куп'янщині) виявила, що уповноважений земгромади Барабанов С. на всі витрати зроблені ним протягом 1928 року не має виправдальних документів. «Зарплати» з Баранова одержав 200 крб. Торік влітку з відома Баранова було влаштовано «крестний ход» з півчими та вечерею. Це коштувало 105 крб. Всього ж коштів замгромада мала до 2,5 тис. крб. Як використовувано їх—не відомо. Не знає про це ні сільрада, ні районні робітники, що частенько відвідували Макіївку.

С.

У Харкові

Перед початком будівельного сезону

Комісія для підготовки і проведення будівельної кампанії заслухала доклад Окрвідділу Праці про забезпечення житлом сезонників.

Представник відділу повідомив, що бараки вже будують. Комісія зауважила, що бараки будувати треба на 1.500 ліжок і закінчити їх слід не пізніше 1 червня. Кожне ліжко коштуватиме в бараці 75 крб. Інспектурі охорони здоров'я комісія доручила доглянути за санітарним станом бараків. Окрвідділ Праці з свого боку має подбати, щоб у цьому напрямку справа стояла як найкраще. Насамперед треба устаткувати в бараках дезинфекційні та дезинсекційні камери. Разом з цим комісія звернулася до ОРПС'а та профсоюза будівельників з проханням організувати культосвітню роботу серед робітників, що мешкатимуть у бараках і зокрема подбати, щоб як слід прийняти їх.

На цьому ж засіданні комісія доручила Управлінню Окрінжа разом з Окрторгом визначити, скільки цементу може продати Окржитлосоюз із своїх запасів окремим індивідуальним будівникам.

Комісія взяла до відому постанову президії Окрвиконкому про побудовання в Харкові будинку кооперації, де буде зосереджено всі кооперативні організації, як центральні, так і окружні. Комісія ухвалила всебічно допомогти тій організації, що провадитиме будівництво будинку кооперації.

Беручи до уваги потребу як найшвидчої додаткової заготівлі Хаторгом будівельних матеріялів і вважаючи, що за планом Міськбанк має дати Хаторгові на це кредит в 100 тис. крб., правлінню Міськбанку комісія запропонувала прискорити видачу цих кредитів, а Хаторгові—вчасно заготувати будівельні матеріяли.

Злива

Учора біля 6-ої години ввечорі невеликий дощ, що почався зранку, перейшов у зливу. Вулиці Харкова являли собою незвичайну картину.

В де-яких місцях їх не можна було зовсім перейти. На вул. 1-го травня, вул. Свердлова, Кацарській та інших, вода йшла врівень з тротуарами, а в окремих місцях потрапляла до магазинів. О 8-й годині вечора вода спала.

„Укрфіл“

Вечір сучасного українського романсу

Концертом арт. Одеської опери О. Чишка (тенор) за участю диригента того ж театру О. Сенкевич (рояль) «Укрфіл» зазнайомив нас із творчістю сучасних укр. композиторів, що імена декого з них уже широко відомі — Золотарьов, Ревуцький (Київ), Козицький, Костенко, Мейтус (Харків), а деякі пройшли перед нами вперше. Останні — це композиторський молодняк, члени Одеської композиторської майстерні ВУТОРМ'у: Данькевич, Фоменко, Чишко й Шаравський, що їхні авторські концерти відбулися цього сезону в Одесі.

Отже, — про останніх.

Кость Данькевич — народ. 1905 р., син комунара, забитого в громадянську війну, в цьому році закінчує Одеський муз.-драм. інститут як піяніст - віртуоз (у проф. Рибицької) та композитор (учень композитора Золотарьова, а нині проф. Молчанова). Написав 11 п'єс для ф.-п. 12 романсів, струнний квартет і нині закінчує фортеп'яний квінтет та увертюру для симфон. оркестру.

Це композитор порядної техніки й хисту. Музика його досить свіжа фактурою й тематикою. Однак творче обличчя композитора ще не визначилося остаточно; подекуди позначається деяка розумовість музики (зловживання модуляціями, в потребі яких автор далеко не завжди переконує). З виконаних романсів — кращі: ліричний «Твої очі» та революційні «Ленініці ідуть» і «Тут і там».

Далеко щиріше і вистигліше творче обличчя **Юрія Фоменка** (нар. 1902 р., як композитор учень тих, що й Данькевич, професорів, цього року закінчує Одеськ. ін-т по композиторському та диригентському факультетах). Серед творів Фоменка знаходимо вже й симфонічні твори — увертюру та скерцо для великого симфоніч. орк. Крім того: 2 сонати й 6 п'єс для ф.-п., струнний квартет, 12 романсів то-що. Характерними рисами музики цього автора є щирість та ліричність настроїв. З технічного боку твори Фоменка виявляють наявність у нього доброї техніки та чіткости форми.

Менше оформився, як композитор, сам виконавець програму — **О. Чишко** (нар. 1895 р. на Харківщині, науку композиції проходив у проф. Акімова та Соколовського). В його творчості спостерігається деяка невитриманість: симпатизуючи руським класикам, автор часто піддається впливам сучасних композиторів, не завжди органічно їх приймаючи. Працює Чишко головно в сфері вокальної музики, часто поєднуючи її з музикою інструментальною в ріжноманітних ансамблях, напр., його музичний малюнок «На сході сонця» написаний для вокальн. й струн. квартетів, флейти, кларнету й ф.-п. В своїй творчості Чишко широко використовує укр. народньо - пісенну тематику. З виконаних романсів відзначимо «Кентавр» та «Вийди, вийди» (для голосу, кларнету, віолончелі й ф.-п.).

Нарешті, **Володимир Шаравський** (теж вихованець Одеськ. муз. ін-ту — автор багатьох (до 30) вокальних творів. Для творів Шаравського, написаних в останніх роках, характерною є перевага революційної тематики та широкого використання української народньої пісні. Показані в концерті обробки народніх пісень (щедрівка «Ой, учора із вечора» та веснянка) зроблено з смаком.

Виконання програму О. Чишком та Сенкевич було на належному рівні, хоча артистам — оперним робітникам — і не завжди давалося досягти камерного стилю виконання. Добре виконано другий відділ, особливо романи «Коли почую тій співочий голос» та «Пробіг зайчик» Козицького, «Де ті слова» Ревуцького та «Оглядає останні вагони» Мейтуса.

Не можна не відзначити великої цінної роботи О. Чишка для популяризації нової укр. й європейськ. музики, що її весь час веде артист, де б він не працював. Що до цього артист є винятковоє явище серед оперних співаків, взагалі до краю консервативних та обмежених в своєму репертуарі.

Юрій Ткаченко.

Урочиста зустріч франківців

Столиця України тепло зустрічала франківців, що прибули в повному складі на гастролі до Харкова. О $9^{1/2}$ год. в неділю на вокзалі зібралися представники Червоної армії, ХОРПС'у, Окрпаркому, Буд. літератури ім. В. Блакитного, Харківських театрів, Муздрамінституту, Наркомосвіти та ріжних організацій. Лише тільки потяг прийшов на вокзал, три оркестри заграли туш. На майдані франківців вітали представники харківського суспільства та Червоної армії. Кілька військових частин влаштували з нагоди приїзду парад. По закінченні параду та мітингу 30 таксі з артистами вирушили до міста. Попереду їхав Автобус з оркестрою.

На мітингові головний режисер театру заслужений артист **Гнат Юра** відповідаючи на привітання, зазначив, що театр з радістю покаже трудящим столиці України свою роботу київського періоду. Цей приїзд є демонстрацією досягнень театру. Театр прикладе всіх зусиль, щоб налагодити найтісніший звязок з трудящими столиці.

Учора відбулася перша вистава театру в помешканні Держдрами. Йшла інсценізація романа Гашека «Пригоди бравого вояки Швейка».

„Ширше дорогу винахідництву“

— Ширше дорогу винахідництву!

Це гасло вже давно висунено партією, радянською владою, всією радянською суспільністю.

Тисячі разів говорилося і писалося про те, що треба утворити навколо винахідників атмосферу сприяння і допомоги, треба підтримати їх в справі здійснення цінних винаходів

Але—гасло залишається гаслом, а **бюрократія в наших установах продовжують перекручувати основні директиви партії і влади.**

**

Винахідник Карпман винайшов 2 цінних винахода в галузі електрифікації; заміна щітів тертя й скования катанням і зменшення самого тертя.

Ми, звичайно, не можемо нічого сказати про цінність цих винаходів, але т-во «Електрика», що керує сільською електрифікацією, дає дуже позитивну оцінку винаходам т. Карпмана:

— **Винаходи дуже цікаві. Ці ідеї з давніх часів займали думку техніків, але реалізації їх перешкоджає складна конструкція.**

Отже, є винахідник Карпман, що дає «дуже цікаві винаходи», і є бюро сприяння винахідництву при ВРНГ, що одержавши подані винахідником матеріяли про винаходи, передає їх для висновку до Наркомзему, бо—

— винаходи дуже важливі для сільської електрифікації,—ось Наркомзем і має дати свої висновки.

Треба сказати, що при Наркомземі, в досвідному відділі, є також комісія сприяння винахідництву, до якої саме й потрапив проект Карпмана.

Мушу ще додати, що винахід Карпмана був поданий ще з початку 1927 р., і 3-го червня цього самого 1927 року ВРНГ надіслала цю справу до Наркомзему.

І... справа зникла.

Кілька разів ВРНГ нагадує:

— Товариші наркомземівці, ми чекаємо на ваш висновок.

Відповіди нема. Нагадування ВРНГ, мов горох об стінку, не досягають мети.

Нарешті, в грудні 1928 року—через півтора роки! — Наркомзем... пересилає матеріяли про винахід Карпмана для висновку до «Електрики».

Оцінку «Електрикою» винаходу Карпмана ми вже подали вище: винаходи дуже цікаві. Але

— матеріяли не повні, нема зразків, нема економічних розрахунків (є тільки технічні), а тому, «Електрика» не дала остаточного висновку.

Справа знову повертається до ВРНГ.

**

Які нові перешкоди чекають винахідника Карпмана на його важкому тернистому шляху — не знаємо. Мабуть, прийдеться доповнювати проект потрібними матеріялами, давати економічні розрахунки, а потім справа знову лежатиме півтора роки в нетрях наших канцелярій.

А це-ж неприпустиме «маринування» і перекручення важливої директиви партії і радянської влади: Одже—ширше дорогу винахідництву!..

Г. Абр

Додаток до «Вістей ВУЦВК»

№ 11

Радянське Будівництво

7 травня
12 (1929) р.

Радянський апарат на соціялістичне змагання!

Ще на жаль не можна підбити підсумків огляду сільських рад, що був улаштований в зв'язку з перевиборчою кампанією, але, в кожному разі, безперечне є те, що огляд цей чимало вплинув на збільшення ініціятиви й самодіяльности нашого низового радянського апарату.

Про це свідчать, хоч би результати виявлення окремих досягнень, як і окремих хиб і дефектів в роботі сільських рад, а також і те, що навколо огляду було згуртовано увагу широких верств радянської громадськости.

Проте, всі огляди, що ми їх улаштовували, однобічні. Вони мають на меті констатувати те, що проароблено, оцінювати минуле.

Зараз же основною передумовою взятого темпу індустріялізації країни є завдання так налагодити роботу радянського апарату, щоб він не тільки виконував директиви, не тільки сприяв роботі господарських органів, а й виявляв власну ініціятиву, був чинником збудження масової самодіяльности навколо перебудови всього нашого господарства, навколо запровадження культурної революції, отже навколо перебудови цілого нашого життя.

Зрозуміла річ, що такі завдання радянський апарат і, особливо, низовий зможе виконати тільки тоді, коли він сам буде вдосконалений, коли принципи раціоналізації, здешевлення і спрощення будуть не тільки прокламуванням, а й практичною справою.

Над цим, над удосконаленням радянського апарату чимало працюють центральні і місцеві органи влади і, зокрема, РСІ, але обмежуватись тільки такою раціоналізацією згори ніяк не можна. Нам треба домагатись того, щоб до справи поліпшення раціоналізації апарату, до піднесення його на рівень нашої доби притягти широкі трудящі маси, а в першу чергу робітників апарату.

Як це здійснити? Поминаючи всі заходи, що в цій галузі вживаються і вживатиметься надалі, треба, на нашу думку, поширити хвилю соціялістичного змагання, що тепер охопила нашу промисловість і поволі втілюється в сільське господарство, також і на радянський апарат.

Треба, щоб сільська рада викликала сусідню раду в своєму районі, в своїй окрузі на змагання, на ліпше виконання чергових завдань. Треба, щоб райвиконком з райвиконкомом організували змагання на ліпше керівництво низовим радянським апаратом, на ліпше виконання чергових директив, на ліпшу організацію масової роботи навколо соціялістичного будівництва.

Земельна громада з земельною громадою, райземвідділ з райземвідділом, окремі комісії сільрад між себе у своєму селі і з комісіями сусідніх сільрад повинні вступити в «одноборство», хто ліпше зможе виконати наказа виборців, хто ліпше зможе втягти до практичної участи в своїй роботі робітничо-селянські маси, хто більше матиме наслідків на своїй ділянці соціялістичного будівництва.

Соціялістичне змагання в радянському апараті повинно охопити не тільки членів ради, не тільки постійних робітників апарату, а й ту широку громадськість, що гуртується навколо нього. Депутатські групи на підприємствах повинні викликати на герць одна одну, поставивши собі конкретні завдання та домагаючись як найліпше виконати їх. Це не буде якась конкуренція, що за капіталізму означає нечуване гноблення енергії мас. Це навпаки буде піднесення ініціятиви мас, оформлене в практичні завдання, оформлене в конкретні договори, що їх повинні укладати між себе окремі ланки радянського апарату, окремі ради, комісії, відділи, відділки, райвиконкоми, так само, як укладають їх між себе тепер окремі цехи, окремі підприємства на тлі піднесення продукційности праці, поліпшення якости продукції і збільшення свідомої творчої участи робітництва в процесах індустріялізації нашої країни.

Ми досі практикували районні й окружні наради робітників радянського будівництва. Треба від цих форм перейти до районних і окружних конференцій представників низового радянського апарату, де обговорюється умовини і оформлюється договори соціялістичного змагання. «Московські протоколи», підписані трудящими руками пролетарів, вже увійшли в історію, як величезний чинник соціялістичного будівництва. Такі ж протоколи, підписані трудящими руками робітників і керівників низового радянського апарату, повинні увійти в історію радянського будівництва, як величезний чинник практичного конкретного виконання одної з важливіших директив Леніна, про утворення у нас такого апарату, що був би гідний нашої доби перемоги пролетаріяту, та творчої роботи будівництва соціялізму в нашій країні.

Підсумки і перспективи с.-г. податку

Кампанію стягання с.-г. податку по всій Україні вже майже закінчено, а це дає змогу зробити деякі попередні підсумки цієї роботи і накреслити перспективи наступної кампанії.

За даними НКФ УСРР на 1 березня 1929 р. пов сій Україні надійшло спочатку кампанії 97.946, 2 тис. крб. між ними 95.120,8 тис. крб. вкладу (97,3%) і 2.825,4 тис. крб. залеглости і пені. Надходження перевищило кошторисну суму с.-г. податку на 0,2%. Така відповідність між кошторисними обчисленнями і фактичними надходженнями означає правильність загального виконання постанов уряду.

Проте, практика наших низових органів в оподатковуванні сільсько - господарським податком на протязі біжучого року, на жаль, не була вільна від хиб.

Були випадки, коли окремі глитайські господарства не завжди притягувано до оподаткування індивідуальним порядком там, де це слід було зробити, було й так, що до оподаткування індивідуальним порядком притягувано господарства, які не підпадали під цю категорію оподаткування.

Тому в наступну кампанію треба з цього погляду відповідно проінструктувати районні податкові комісії і сільські облікові комісії, а райвиконкомам взагалі підсилити увагу до питання про притягнення найбагатіших глитайських господарств до оподаткування індивідуальним порядком.

В справі звільнення бідняцьких господарств від сплати податку припущено теж чимало хиб. Були випадки, коли не всі бідняцькі господарства, на кого поширювалося звільнення від сплати с.-г. податку, попали в число звільнених, у той самий час звільняли від с.-г. податку ті господарства, що їх аж ніяк не можна було вважати за бідняцькі.

Так, за даними обслідування 8 сільрад Харківського району, звільнено від сплати с.-г. податку 13,7% господарств з двома і більше головами худоби. Отже, треба тут організувати відповідний інструктаж районних податкових комісій і сільських облікових комісій та розробити питання про визначення зовнішніх ознак незаможних господарств, що підлягають звільненню від сплати с.-г. податку.

Основний принцип побудування с.-г. податку на 1929—30 р. є в тім, щоб максимально заохотити бідняцькі й середняцькі маси села до піднесення сільського господарства й розширення засівної площі, а також підсилити зацікавленість селянства у переведенні заходів до підвищення врожайности.

Застосування в життя цього принципу передбачає зменшення податкового тягару в зернових районах округи, зменшення норми прибутковости цукрового буряка до половинної норми прибутковости пашні, надання пільг бідняцьким і середняцьким господарствам за здійснення агромінімума, надання пільг господарствам з багатьма їдцями та звільнення від податку 34% бідняцьких господарств.

Наша фінансова політика в ділянці оподаткування сільського господарства повинна бути могутньою підоймою для розвитку сільського господарства соціялістичним шляхом. Підвищити врожайність і взагалі агрикультурний рівень основних мас бідняцьких і середняцьких господарств — це вельми важливе завдання для всього розвитку нашого народнього господарства, в першу чергу для забезпечення потрібного нам темпу індустріялізації. Тому, поруч відповідних урядових директив про побудування сільського податку, треба перевести широку роз'яснювальну кампанію серед селянства про характер нашої податкової політики, про пільги, що їх надається селянству, щоб стимулювати заходи до підвищення врожайности та піднесення сільського господарства бідноти й середняків. Насамперед треба докладно проінструктувати місцеві органи, що здійснюють цю фінансову політику.

Особливу увагу треба присвятити організаційній праці на місцях, щоб глитайські шари села не користувалися з податкових пільг, передбачених законом для бідняцьких і середняцьких господарств.

Зваживши велику складність справи оподаткування сільського господарства на 1929—30 р., райвиконкоми повинні зосередити на цій справі свою увагу, забезпечити відповідний провід у роботі відповідальними робітниками з району й добрати кваліфікований склад податкових робітників, намагаючись по можливості звільнити їх на період кампанії від інших обов'язків.

Поруч райвиконкомів повинні і низові органи влади серйозно й пильно підійти до переведення єдиного с.-г. податку, а райвиконкоми повинні налагодити тут відповідну контролю над їхньою роботою. Самокритику, цю органічну частину нашої повсякденної діловой роботи треба широко розгорнути і на фронті переведення с.-г податку. Активну допомогу повинна в цій справі дати і наша преса.

А. БУЦЕНКО.

Революційна законність і робота низового радянського апарату

Завдання переведення твердої революційної законности в сучасних умовинах набірає особливої ваги. Ріст соціялістичного будівництва країни викликає шалений опір і боротьбу проти нас класово ворожих елементів: глитай і непман використовують проти інтересів держави всілякі можливості, щоб зірвати творчу роботу мільйонних мас робітництва та трудящого селянства.

Ці умовини примушують як найсуворіше застосовувати революційні закони заради оборони інтересів держави та робітничих і селянських мас.

Але не лише цима умовинами визначається на сьогоднішній день питання революційної законности.

«Дуже близько стосується до питання про підсилення стимулів господарювання та поліпшення форм впливу на селянське господарство—питання про **революційну законність.** Без цієї революційної законности, не впорядкувавши і суворо не перевівши заздалегідь відомих населенню норм—не може бути певности щодо господарювання, господарського розрахунку, індивідуального плану, тоб-то не може бути зростання продукційних сил селянського господарства. Цілком не випадково висунуло життя питання про революційну законність, бо революційну законність викликає **господарська потреба»** Так визначено ролю революційної законности в постанові листопадового пленуму ЦК ВКП про контрольні цифри народнього господарства на 1928—29 рік.

Все це зайвий раз стверджує, що справа революційної законности не є справою лише певних органів, припустімо, органів юстиції. Це справа усього радянського апарату і перш за все його частини, що найближче стоїть до широких верств населення—райвиків та сільрад.

Роля цих останніх (в цій короткій статті ми маємо як раз на меті зробити зауваження лише на цю тему) в справі революційної законности набрала ще більшого значення з моменту видання закону про поширення прав місцевих органів влади.

Серед багатьох матеріялів, що свідчать про загальне піднесення роботи райвиків та сільрад за останній час, ми маємо й низку матеріялів про незадовільний стан революційної законности.

Візьмімо окремі найважливіші галузі життя села. Найсуворіше додержання всіх законів про землю повинно бути першорядним завданням сільрад та райвиків, зокрема, тих законів, що позбавляють можливости глитая збільшувати свою економічну міць та підпорядковувати своєму економічному впливові слабі господарства. Але не всюди це так. В цілій низці випадків сільради зовсім не виявляють ініціятиви в справі відібрання землі, коли порушується норми її оренди, коли нею х[illegible]ористуються, коли грубо ламають правила про вживання найманої праці в сільськім господарстві.

Ми мали низку кабальних угод у звязку з недородом, а в окремих округах ні одна сільрада не виявила ініціятиви в складанні позовів перед судами про скасовання таких угод. Перевірка правильности глитайського землекористування, вилучення у глитаїв земельних зайвин, виявлення глитаїв, що обійшовши закони, попали до артілі чи колективу; виявлення всіх випадків одвертого чи прихованого продажу землі,—ось чого ми не бачимо в роботі багатьох сільрад.

Сільради за законом повинні мати загальний догляд за діяльністю земельних громад, викликати їхню ініціятиву в справі піднесення сільського господарства та скеровувати її до таких форм ведення господарства, що найкраще сприяли б завданню соціялістичного будівництва. Але в низці округ сільради цих директив не виконують, не реєструють земельних громад і на роботу їх не мають жодного впливу.

Здійснення оцих обов'язків в першу чергу і **є здійснення революційної законности.**

Додержання законів про працю на селі має велике значіння. А цій справі сільради та райвики віддають і зараз ще як найменше уваги. Не зважаючи на значну кількість наймитства, в багатьох сільрадах до цього часу ще не організовано примиргих камер для розгляду спірних справ між робітниками та наймачами. Сільради не ведуть обліку наймитів. По багатьох округах сільради не використовують своїх уповноважень щодо обліку та скеровування безробітних за вимогами органів праці.

В суто адміністративній діяльності низка сільрад через невиконання покладених на них обов'язків або невикористання наданих їм уповноважень, припускають серйозні порушення революційної законности: кволе стягання за виконавчими листами, кволе стягання податків та адміністративних надходжень неподаткового характеру, зокрема за лісопорушення; безініціятивність у справах опіки, зокрема захисту прав бідняцьких сиріт; брак догляду за виконанням пільг та привілеїв червоноармійцям та їхнім родинам і оборона прав цих останніх на суді і в інших органах; відсутність належного догляду за громадськими організаціями на селі, невиявлення сільрадами ініціятиви щодо складання проектів обов'язкових постанов, хоч таке право сільрадам законом надано; невикористання сільрадами своїх прав щодо застосовання заходів адмінвпливу за ламання тих обов'язкових постанов, де таке право дано сільрадам,—усе це характеризує ще незадовільний стан революційної законности в галузі адміністративної діяльности сільрад.

Всі наведені моменти можна характеризувати як певне нездійснення революційної законности через невикористання наданих сільрадам та райвиконкомам уповноважень і прав.

Поруч таких моментів ми маємо в діяльності низового радянського апарату низку моментів, що свідчать про явне порушування та перекручування революційної законности і про створення в наслідок цього атмосфери, де «не може бути певности щодо господарювання, господарських розрахунків індивідуального плану, тоб-то не може бути зростання продукційних сил селянського господарства» (з резолюції листопадового пленуму ЦК ВКП).

По низці округ ми бачимо випадки, коли сільради та райвиконкоми незаконно втручалися в роботу кооперативних та громадських органів, вилучали належні кооперації суми, забирали належне СТВ майно, призначали кооперації керівників. Сами сільради за своїми лише постановами, не скликаючи загальних зборів селян, переводили самооподаткування, ще й у розмірі, що значно перебільшував законний, а гроші від самооподаткування витрачали на потреби, законом не передбачені. Низка сільрад неправильно застосовували законодавство в справі розділу дворів, обміну земельними ділянками, злиття дворів, та вилучали зайву земельну площу, застосовуючи неправильно це законодавство та ухвалюючи постанови на користь глитайських і заможних елементів.

Таке ламання революційної законности в галузі господарського життя села мало дуже негативні наслідки і дискредитувало революційні закони в очах широких верств населення.

В галузі адміністративної діяльности порушення рев. законности має тяжкі наслідки ще й тим, що фактично переходить в адміністративну сваволю. Видача сільрадами та райвиконкомами адміністративних розпоряджень, не обгрунтовуючи їх певними обов'язковими постановами; застосовування адмінстягнень за ламання обов'язкових постанов в той час, коли в них таких повноважень не передбачено; надмірне вживання штрафів без огляду на класову належність та матеріяльний стан оштрафованого; накладення дисциплінарних кар на осіб, не підпорядкованих ні райвиконкомові, ні сільраді, переведення сільських обкладань зовсім не передбачених законом; самовільний розгляд справ, підсудних лише нарсудові, самовільне розв'язування сільрадами та райвиконкомами справ, що їх можуть розв'язати лише певні визначені законом установи—все це ще нині подекуди трапляється в роботі окремих райвиконкомів та сільрад.

Немає потреби доводити необхідність усунення як в найкоротший час усіх перелічених хиб.

Ми звичайно не хочемо сказати, що усунення цих хиб розв'яже повнотою завдання революційної законности (як далекі від думки, що ця коротенька стаття вичерпує тему), але усунення їх є першою передумовою створення потрібної атмосфери революційної законности в діяльності низового радянського апарату.

М. МИХАЙЛИК.

Реорганізація лісового управління

(На обговорення).

Замість Всеукраїнської Управи Лісів (ВУПЛ) є думка утворити «Укрдержліс», що буде лісогосподарчою організацією на окремому статуті, на госп. розрахункові і відатиме виключно державними лісами. Але, якщо з приводу цього не виникає жодних заперечень ні від кого, то з приводу характеру і структури загальнодержавного лісового органу, що має утворитись поряд з Укрдержлісом при НКЗС, є принціяльні росходження між НКРСІ та ВУПЛ. ВУПЛ вважає за потрібне організувати при відділі меліорації НКЗС — **лісову** секцію, що відатиме лісами місцевого значіння, а НКРСІ пропонує утворити при НКЗС—спеціяльний лісовий відділ.

Ми гадаємо, що цей спір є цікавим не тільки для цих урядництв, та ширших верств лісоробітників, але й для всіх робітників радянського будівництва. Ось чому його треба винести на сторінки нашої преси.

Думка ВУПЛ безперечно помилкова. Поскільки ми касуємо загальний центральний лісовий орган, (ВУПЛ), при чому «Укрдержліс» буде тільки суто-господарчою організацією, очевидно, що лісовий орган при НКЗС повинен бути не «лісовим апаратом, відающим лісами місцевого значіння», а центральним органом керування, що має здійснювати функції загально-державного планування та єдиної лісової політики; відати питанням поширення лісової площі й утворення полезахисних смуг (фактор підвищення врожайности в сільському господарстві), при чому **керувати лісами місцевого значіння повинно бути тільки одною з його функцій, а не виключною функцією.**

Якщо це так, то лісовий орган при НКЗС повинен бути досить міцним і авторитетним, а таким може бути не лісова секція при Лісомеліочастині Меліовідділу НКЗС, а цілком окремий відділ НКЗС (Лісовий, або Лісомеліоративний).

Пристати до думки ВУПЛ'у,—це значить, або передати Лісогосподарському Трестові ці організаційно-керівні функції, або ж зовсім відмовитись від них. Тимчасом НКЗС, маючи «Укррадгосп», не відмовляється від відання сільським господарством через спеціяльний відділ НКЗС.

Це й підкреслила у своїй постанові Лубенська Округова Лісова Конференція, розглянувши за пропозіцією ВУПЛ'у ці два варіянти (відділ, або секція) і висловилась за Лісовий Відділ.

Разом з тим конференція відмітила, що навіть реорганізувавши Лісове Управління за кращим варіянтом — (Лісовий Відділ) неможна розвязати «лісового питання». Отже конференція рішуче висунула питання про утворення єдиного самостійного лісового органа — Народнього Комісаріяту Лісових Справ.

Коли ми поглянемо на всі реорганізації, які провадились на Україні й які щораз, крім ломки й розчарування, нічого не давали, то стане ясним, що треба зробити таку реорганізацію, яка-б дійсно відповідала вимогам, що їх ставить життя і проста доцільність Ні для кого не секрет, що лісова справа до цього часу ще плентається в хвості, що лісові питання, лісові проблеми ставляться й розрішуються, в загальній системі с.-г. питань, як другорядні питання.

Як наслідок цього маємо: 1) що лісове господарство, маючи значну питому вагу, і складаючи своїми прибутками досить значну частину нашого держбюджету—найгірше забезпечене відповідними й потрібними коштами й засобами для успішного розвитку, 2) що лісовий апарат не стабілізовано, заробітня платня, а також кваліфікація лісових фахівців далеко й значно відстає від інших фахівців сільського господарства.

Отже треба твердо сказати, що не слід далі вивертувати й латати старого кожуха новими (навіть дорогими) латками, бо лісове господарство має право на краще до себе ставлення, а це буде тоді, коли цілком буде змінено всю систему організації лісового управління, себ-то, на думку Лубенської Конференції—коли буде утворено самостійний і авторитетний орган — Народній Комісаріят Лісових Справ (Наркомліс).

Вирішивши питання в такий спосіб, розрішимо всі питання, і про єдиного лісозаготовача, і про наближення лісових справ до місцевих органів влади та до місцевого населення, і про реорганізації і т. д. й дійсно зможемо провадити тверду лісову політику і скерувати її на інтенсифікацію, удосконалення й поліпшення лісового господарства.

А. Зборовський.

Поліпшуймо роботу земгромад

Земельні громади в своїй переважній більшості перейшли на статутне об'єднання. Здавалось би, що юридично-правна база повинна була чимало поліпшити роботу земгромад, але ж факти свідчать протилежне. Візьмім хоч би весняну засівну кампанію. Земгромади не завжди виявляють потрібну ініціятиви в цім пекучім питанні сільського господарства. Трапляється навіть випадки, коли керівний апарат земгромади відмовляється від роботи, яка дається йому СР. Приклад: В/Дівицька земгромада на Прилуччині відмовлялася від організації очистки зерна, заснування супряжних гуртків і т. інш. В землевпорядкованих земгромадах трапляються випадки недодержання встановлених сівозмінів (М. Дівиця, Товкачівка, В. Дівиця на Прилуччині).

Все це каже за те, що наші земгромади ще не є справжніми господарями державної землі, що повинні невпинно, швидким темпом перебудовувати сільське господарство, спрямовуючи його на соціялістичну путь.

Цілком природньо поставити питання,— хто ж винен в такій млявості роботи?

Певну долю вини повинні взяти на себе низові земельні органи, партійні, комсомольські осередки та сільради.

Самий факт переводу земгромад на статут пройшов якось формально. Широкої уваги навколо популяризації його—в нас було мало.

По друге: земоргани і сільради досі не потурбувалися скласти виробничі плани (особливо по землевпорядкованих земгромадах) і визначити в них місце і ролю земгромад. Плани весняної засівної кампанії здебільшого є суто-сільрадівські, без обліку характерних і ріжноманітних особливостей кожної земгромади.

Сільради, перевіряючи роботу земгромад, завжди обмежуються лише тим, що або затверджують протоколи, або ж ні. Але пояснення земгромаді, як треба виконати ту чи іншу роботу, згідно нашого земельного законодавства, — сільради майже ніколи не дають.

Що ж треба зробити для поліпшення роботи земгромад?

Перш за все треба широко роз'яснити селянській масі про права і обов'язки земгромад, згідно прийнятих статутів, підкресливши, що неуважне ставлення до переведення агро-технічних заходів з боку земельної громади є не тільки недбайливість, а злочин, бо ці вимоги скеровано на раціональне використання земельної площі. Далі треба пояснити, що земгромади підлягають керівництву сільрад.

Земельним відділам треба потурбуватися про складення планів роботи земгромади, регулярно перевіряючи виконання їх. Плани треба ув'язувати з планами сільрад та с.-г. кооперації, пристосовуючи до певних періодів року. Кошти, що є по земгромадах, треба не роспорошувати, а навпаки—скупчувати, вносячи їх до бюджету сільрад.

Треба також роспочати рішучу боротьбу за зменшення адміністративних видатків, бо є випадки, що в одній земгромаді є кілька уповноважених (по лісних справах, по шляховому будівництву, тощо) і всі ці уповноважені платні. Було б краще, коли б усю цю роботу проводило правління земельної громади, як це й зазначено в статуті. Це б дало змогу зберегти чималі кошти.

Всім земгромадам треба вступити на членів с.-г. кооперації—це дасть земгромаді змогу одержати потрібні кредити на чистосортове зерно, угноєння, на поліпшення скотарства, садівництва, то-що.

Подаючи цього дописа, гадаю, що земельні робітники, а також і селянство, відгукнуться і дадуть свої пропозиції що до поліпшення роботи наших земгромад.

Землевпорядник В. Бей.

Виставка до XI з'їзду рад

В клубі пролетарського студентства в Харкові відкривається виставка, присвячена XI-му З'їздові Рад. Вона наочно ілюструватиме своїми експонатами звіт уряду перед робітниками і селянами України.

Виставка поділяється на такі чотири основні відділи: продукційні сили країни, промисловість, сільське господарство і культурне будівництво.

Кожний з цих відділів репрезентовано багатими експонатами та поясненнями до них. Глядач—робітник та селянин має змогу ознайомитись на виставці з тим, які величезні матеріяльні та культурні ресурси нашої країни, що почала так буйно розвиватися тільки за радянської влади.

Особливо впадає в очі відділ продукційних сил країни на тлі Дніпрельстану.

Відділ промисловости, крім експонатів свого виробництва, чітко відбиває собою нашу п'ятирічку розвитку. Тут глядач може побачити, як за точно розрахованим планом має почати працювати один завод за одним, поглинаючи нові кадри робочої сили, відкриваючи нові найпотрібніші для нашої країни виробництва.

Широко репрезентовано на виставці відділ сільського господарства, що ілюструє розвиток соціялістичного сектору на селі. Цей відділ виставки росподіляється на кілька підвідділів, що характеризують окремі галузі сільського господарства.

Відділ культурного будівництва буде найкращою ілюстрацією до докладу з цього приводу на з'їзді рад.

Крім експонатів на виставці в клубі пролетарського студенства, в помешканні Державної Опери, де відбуватиметься З'їзд, окремо буде виставлено діяграми, що своїми цифровими порівняльними даними доповнюватимуть доповіді на З'їзді Рад про ріжні галузі нашого будівництва.

В малій замітці неможна охопити велекої сили експонатів виставки. Ми ще вернемося до неї, присвятивши їй спеціяльні нариси. Вже тепер можна сказати, що виставки такого розміру, як звітна виставка, бувають рідко. Це великий культурний вклад у наше будівництво.

Вміла рука роспорядників, вдале розміщення й добір експонатів на виставці яскраво ілюструють наше соціялістичне зростання.

Виставка відкривається сьогодні для делегатів XI-го Всеукраїнського З'їзду Рад. Вона буде відкрита також для відвідування широких шарів трудящих.

Н.

Реорганізувати інститут сільвиконавців

Нещодавно в нашій місцевій і центральній пресі проходив конкурс на кращу сільраду.

Ознайомлюючись з досягненнями та хибами останніх, впадає в вічі надзвичайно кволо розвинена адміністративна галузь роботи на селі, що помітно майже по всіх сільрадах.

Коли в земельній, освітній та фінансово господарчій галузі є певні досягнення, то адміністративна галузь далеко від них відстає.

Наприклад, на Уманщині, до штрафної роботи приступило до 60% всіх сільрад округи. З них самостійно переводять її лише до 30% (це дані за 1928 рік). На мою думку тут чимала вина інституту сільських виконавців, що як адміністративний помічний орган раймiліції на селі, не цілком виправдав себе.

Що ж ми маємо на сьогодні?

На селі ще є багато порушень постанов уряду і обов'язкових постанов місцевих виконавчих комітетів. Органи міліції не встигають боротись зі всім цим злом, а сільвиконавці не цілком свідомо ставляться до цієї справи. Отже треба поставити інститут сільвиконавців в інші рамки, змінивши відповідно положення про них, і пожвавити їхню роботу.

Причиною бездіяльности сільвиконавців є: короткий термін служби (3 місяці), занадто велика кількість громадян, що виконують одночасно обов'язки сільвиконавців, відсутність матеріяльної зацікавлености і боязнь помсти з боку злочинного елементу. Міняючись кожних 3 місяці, сільвиконавці не можуть охопити всієї роботи і навіть як слід ознайомитись зі своїми обов'язками.

Коли виконавець врешті решт починає усвоювати свою роботу — термін служби кінчається. Виконавців призначають з розрахунку один чол. на 25 дворів. В середньому в селі 400-500 дворів. Отже виконавців буде до 30 чол. Така велика кількість користи не дає, а навпаки, як що треба зробити, то один виконавець відправляє вас до другого, цей до третього й т. д.

Часто можна почути, як виконавець каже: що ж я складу сьогодні на Грицька протоколу (в нього роспивають самогон), а завтра він буде виконавцем, та й приреться до мене. Краще я його не чіпатиму. Це дуже характерне для нинішнього стану сільвиконавців явище.

Мені здається, що інститут сільвиконавців належало б переорганізувати на таких основах:

1. Призначити виконавців в порядкові громадської повинности терміном на 1 рік, і не менше півроку.
2. Встановити в селах від 2, найбільш 4 чол. виконавців на село, в залежності від кількости в селі дворів. Це вповні вистачить для обслуговування села.
3. Із поступаючих за лісопорушення штрафів та зборів з осіб, що не мають права бути сільвиконавцями — виплачувати сільвиконавцям приблизно по 5 крб. на місяць та видавати їм належні проценти за викриття самогону.
4. Подбати про обов'язкове страхування будинків сільвиконавців.
5. Справи про образу або опір сільвиконавцям підчас виконання ними службових обов'язків — розглядати як можливо найскоріше і то показовим порядком.

Провівши в життя вище зазначені заходи—підвищиться авторитет сільвиконавців, появиться зацікавленість до праці, і можна буде вимагати від них сумлінного виконання роботи.

Бажано, щоб робітники села висловились з цього приводу на сторінках «Вістей», поскільки інститут сільвиконавців, особливо в сучасний момент, як адміністративний орган на селі, повинен відіграти важливу ролю підчас переведення в життя сучасних директив партії й уряду.

В. Я.

Від редакції: Вміщаючи на сторінках додатку «Радянське Будівництво» статтю тов. В. Я., редакція зауважує, що деякі його пропозиції розбігаються з основними засадами інституту сільських виконавців. В арт. 213 Адмін. Кодексу говориться, що інститут сільвиконавців має завданням «розвинути громадську самодіяльність у сільських місцевостях...». Тим часом, йти за пропозицією т. В. Я., про зменшення числа сільвиконавців, значить заперечувати цю установку закону. Але загальне питання про інститут сільвиконавців варте обговорення, редакція просить читачів висловити свою думку з цього приводу.

Нові кадри раціоналізаторів

(До першого випуску курсів адміністративної техніки).

За орієнтовними даними на Україні при установах нараховується справжніх оргбюр з певним штатом усього не більше, як 30, а загальне число осіб, що працюють на ниві раціоналізації, не перевищує 400—500. Розуміється, що з такими раціоналізаторськими силами годі розв'язати ті велетенські завдання, що стоять перед нами. Для того, щоб можна було поповнити кадри спеціялістів раціоналізації, організовано в Дніпропетровському, Київі, Одесі і Харкові курси адміністративної техніки.

Про ці курси мало хто знає. Це діло нове. Харківські курси адміністративної техніки організував в 1927 р. Укроргбуд, притягнувши до справи навчання кращі сили Інститута Праці, ВРНГ, НК РСІ, Оргбуду і Оргбюра.

Треба відзначити аж надто малу увагу до цієї справи у наших установ і організацій. На курси відряджено взагалі понад 100 чол., але переважна частина в процесі роботи відсіялась. Такий факт вказує на потребу суворішого добору кандидатів, відряджуваних на курси відомствами, посиливши їх партійцями, інакше виходить те, що нераціонально витрачається державні гроші.

Тепер відбувається перший випуск курсів — 40 чол. Переважна частина працює в ділянці раціоналізації. Дехто з колишніх курсантів працюють уже як раціоналізатори по установах. (Раднарком, Південсталь, Держбанк, Українбанк та ін.). Кілька курсантів, продовжуючи займати відповідальні посади в установах, що відрядили їх на курси, використовують свої знання на те, щоб завести нові, раціональніші методи роботи. Досить значна група курсантів, не покидаючи своєї постійної праці, тісно зв'язалися з курсами, ставши асистентами—керівниками груп учнів у ріжних дисциплінах нового набору.

Результати праці курсів адміністративної техніки показують безперечно певні досягнення в ділянці поповнення наших раціоналізаторських кадрів. Але цих досягнень аж надто мало, рівняючи до потреб і величезного попиту серед державних установ і торгово-промислових організацій. Тут слід вказати на занадто малий розмах курсів та непормальне їхнє положення. Вони працюють на принципі повної самоокупности — цей момент впливає на стан справи, обмежує можливості. Однорічного курсу мало. Прийдешні раціоналізатори не мають змоги пройти глибоко й повно потрібний курс предметів. Через те, скінчивши курси, доводиться їм ще довго поповняти свої знання самостійною працею.

Нарешті, курсанти можуть присвячувати своїй роботі на курсах лише дозвілля, за межами службових годин.

Цих негативних моментів у роботі курсів можна збутися лише одним способом — перетворивши курси адміністративної техніки в спеціяльний учбовий заклад вищого типу на державному утриманні.

Курси адміністративної техніки вже на протязі першого року свого існування довели свою життєздатність. Випущені курсами робітники починають уже вносити свіжий струм у раціоналізаторську роботу, як палкі її прихильники.

Але ми не можемо й не повинні задовольнятися такими результатами. Ця справа, що її обслуговують курси, потрібує куди більше кваліфікованих раціоналізаторських сил, що в них ми нині відчуваємо дуже гостру потребу.

Радянська, партійна і професійна суспільність повинні загострити свою увагу на цій справі.

Д. Даниленко.

Хроніка

Як раціоналізовано радянський апарат. Сьогодні 7-го травня група радянського управління НК РСІ роспочинає велику масову перевірку стану раціоналізації радянського апарату та виконання директив, що їх було дано вищими радянськими органами в цій галузі. До участи в цій роботі притягається не тільки інспекторів Наркомату РСІ, а й робітників раціоналізаторських органів, оргбюр при наркоматах та інших радянських установах. Перевірка триватиме 7—8 днів.

Економкомісії радустанов і скорочення звітности. Нині, як вже повідомлялося в «Вістях», група радянського управління НК РСІ провадить велику масову кампанію перевірки скорочення звітности в радянських установах і в управлінських органах промисловости, торгу тощо. НК РСІ вирішив до цієї роботи притягти також і економкомісії радянських установ, що є професійними органами раціоналізації та поліпшення радянського апарату.

Тому група радянського управління НК РСІ звернулася до всіх економкомісій зацікавлених радянських установ з листом, де відзначає важливість кампанії й закликає економкомісії взяти активну участь в цій перевірочній кампанії, притягши до конкретної перевірки економактив установ, виділивши з нього невеличкі групи в кілька чоловіка, що під керовництвом і вказівками групи радянського управління НК РСІ провадитимуть саму перевірку.

Додатом редагує А. ЗОРИН.

Декрети, накази та постанови Уряду УСРР

ПОСТАНОВА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ І РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР

Про зміну арт. 11 постанови «Про орден «Трудовий Червоний Прапор УСРР».

Щоб надати максимальних пільг особам, нагородженим орденом «Трудовий Червоний Прапор УСРР», Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народніх Комісарів УСРР **постановили:**

1. Арт. 11 постанови ВУЦВК і РНК УСРР з 4 листопада 1925 року «Про орден «Трудовий Червоний Прапор УСРР» (Зб. Уз. УСРР 1925 р., № 87, арт. 492) ухвалити в такій редакції:

«11. Особи, що їх нагороджено орденом «Трудовий Червоний Прапор УСРР» мають право:

1) переважно перед усіма іншими кандидатами ставати на службу в державні і громадські установи та підприємства;

Увага. Правила цього пункту не поширюються на передбачені у спеціяльних законах випадки заміщення посад особами, увільненими в запас, безперечне у відпустку або звільненими зовсім від служби з Робітничо-Селянської Червоної Армії і Флоти.

2) переважно, за інших однакових умов, перед усіма іншими кандидатами, вступати до вищих шкіл;

3) користуватися пенсійним забезпеченням через органи соціяльного страхування порядком, встановленим у спеціяльному законі;

Увага. Пенсію, що її одержують особи, нагороджені орденом «Трудового Червоного Прапору УСРР» за тих випадків, коли ці особи є на службі або на роботі, не береться на увагу підчас вирахування з них розміру комірного;

4) переважно, за інших однакових умов, перед усіма іншими претендентами, одержувати в оренду здаване в найми державне майно для трудового або особистого користування;

5) користуватися, у разі виселення їх адміністративним порядком із замешкуваних житлових приміщень, пільгою, передбаченою в арт. 13 постанови ВУЦВК і РНК УСРР з 31 серпня 1927 року «Про адміністративне виселення громадян із житлових приміщень» (Зб. Уз. УСРР 1927 р., № 43, арт. 196);

6) користуватися медичною допомогою на однакових підставах із застрахованими;

7) пільгово користуватися комунальними послугами, зокрема безплатно їздити комунальними залізницями;

8) бути увільненими від уплати прописної оплати і оплати з осіб, що живуть у гостиницях;

9) користуватися особливими пільгами в державного прибуткового податку та сільсько-господарського податку на підставі спеціяльного закону;

10) переважне право на прийом до будинків інвалідів;

11) переважно, за інших однакових умов, користуватися всіма пільгами, що належать трудящим.

Увага. В разі смерти нагородженого орденом «Трудовий Червоний Прапор УСРР», а так само в разі його безвісної відсутности, визнаної встановленим у законі порядком права і пільги, зазначені у п. п. 1, 2, 3, 5, 6 і 10 цього артикулу, мають члени його родини, що є на його утриманні і перелічені у відповідних законах про забезпечення пенсією членів родин померлих або безвісних застрахованих та інвалідів праці».

2. Передбачені цією постановою права та переваги поширюється так само і на осіб, нагороджених орденом «Трудовий Червоний Прапор УСРР» перед виданням цієї постанови.

Харків, 17 квітня 1929 р.

Т. в. об. Голови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **М. ВАСИЛЕНКО.**

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів УСРР **СЕРБИЧЕНКО.**

Заст. Секретаря Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **К. ГОРЛИНСЬКИЙ.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВСЕУКРАИНСКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА И СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР.

Об изменении ст. 11 постановления «Об ордене «Трудовое Красное Знамя УССР».

В целях предоставления максимальных льгот лицам, награжденным орденом «Трудовое Красное Знамя УССР», Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров УССР **постановили:**

1. Статью 11 постановления ВУЦИК и СНК УССР от 4 ноября 1925 г. «Об ордене «Трудовое Красное Знамя УССР» (С. У. УССР 1925 г. № 87, ст. 492) изложить в следующей редакции:

«11. Лица, награжденные орденом «Трудовое Красное Знамя УССР», имеют право на:

1) преимущественное перед всеми другими кандидатами поступление на службу в государственные и общественные учреждения и предприятия;

Примечание. Правила настоящего пункта не распространяются на предусмотренные специальными узаконениями случаи замещения должностей лицами, уволенными в запас, бессрочный отпуск или уволенными вовсе от службы из Рабоче-крестьянской Красной Армии и Флота.

2) преимущественное, при прочих равных условиях, перед всеми другими кандидатами, поступление в высшие учебные заведения;

3) пользование пенсионным обеспечением через органы социального страхования в порядке, установленном особым законом;

Примечание. Пенсия, получаемая лицами, награжденными орденом «Трудового Красного Знамени УССР» в тех случаях, когда эти лица состоят на службе или работе, не учитывается при вычислении с них размера квартирной платы.

4) преимущественное, при прочих равных условиях, перед всеми другими соискателями получение в аренду сдаваемых в наем государственных имуществ для трудового или личного пользования;

5) пользование, при выселении их в административном порядке из занимаемых жилых помещений, льготой, предусмотренной ст. 13 постановления ВУЦИК и СНК УССР от 31 августа 1927 г. «Об административном выселении граждан из жилых помещений» (Зб. Уз. УССР 1927 г. № 43. ст. 196);

6) пользование медицинской помощью на одинаковых основаниях с застрахованными;

7) льготное пользование коммунальными услугами, в частности, бесплатный проезд по коммунальным железным дорогам;

8) освобождение от уплаты прописочного сбора и сбора с лиц, проживающих в гостиницах;

9) пользование особыми льготами по государственному подоходному налогу и сельско-хозяйственному налогу на основании особого закона;

10) преимущественное помещение в дома инвалидов;

11) преимущественное, при прочих равных условиях, пользование всеми льготами, принадлежащими трудящимся.

Примечание. В случае смерти награжденного орденом «Трудовое Красное Знамя УССР», а также в случае его безвестного отсутствия, признанного в установленном законом порядке, правами и льготами, указанными в п. п. 1, 2, 3, 5, 6 и 10 настоящей статьи, пользуются члены его семьи, находившиеся на его иждивении и перечисленные в соответствующих законах об обеспечении пенсией членов семейств умерших или безвестно отсутствующих застрахованных и инвалидов труда».

2. Предусмотренные настоящим постановлением права и преимущества распространяются также и на лиц, награжденных орденом «Трудовое Красное Знамя УССР» до издания настоящего постановления.

Харьков, 17 апреля 1929 г.

Вр. исп. об. Председателя Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **М. ВАСИЛЕНКО.**

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров УССР **СЕРБИЧЕНКО.**

Зам. Секретаря Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **К. ГОРЛИНСКИЙ.**

ПОСТАНОВА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ І РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР

Про зміну уваги 1 до арт. 4 постанови ВУЦВК і РНК УСРР «Про комірне (кватирову плату) й заходи до врегулювання користування житлом у містах і селищах міського типу».

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народніх Комісарів УСРР **постановили:**

Увагу 1 до арт. 4 своєї постанови з 29 лютого 1928 року «Про комірне (кватирову плату) й заходи до врегулювання користування житлом у містах і селищах міського типу» (Зб. Уз. УСРР 1928 р., № 4, арт. 54) ухвалити в такій редакції:

«**Увага 1.** Родини червоноармійців, що не мають самостійного джерела прибутку, міські ради і відповідні виконавчі комітети можуть зовсім увільнювати від комірного.

Особи старшинського складу Робітничо-Селянської Червоної Армії та Робітничо-Селянської Червоної Флоти, а так само рядові понадреченцевої служби платять комірне нарівні з робітниками та службовцями відповідно до свого основного заробітку, засвідченого командуванням частини. Перебуваючи в таборах, особи старшинського складу Робітничо-Селянської Червоної Армії та Робітничо-Селянської Червоної Флоти, а так само рядові понадречинцевої служби мають знижку з комірного за квартири в місті, незалежно від того, чи обсаджують ці квартири родини зазначених осіб чи ні, в розмірі найменш 50%.

Харків, 17 квітня 1929 р.

Т. в. об. Голови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **М. ВАСИЛЕНКО.**

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів УСРР **СЕРБИЧЕНКО.**

Заст. Секретаря Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **К. ГОРЛИНСЬКИЙ.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВСЕУКРАИНСКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА И СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР.

Об изменении примечания 1 к ст. 4 постановления ВУЦИК'а и СНК УССР «О квартирной плате и мерах к урегулированию пользования жилищами в городах и поселениях городского типа».

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров УССР **постановили:**

Примечание 1 к ст. 4 постановления своего от 29 февраля 1928 года «О квартирной плате и мерах к урегулированию пользования жилищами в городах и поселениях городского типа» (Зб. Уз. УСРР 1928 р. № 4, ст. 54) изложить в следующей редакции:

Примечание: Семьи красноармейцев, не имеющие самостоятельного источника дохода, могут быть вовсе освобождаемы от квартирной платы городскими советами и соответствующими исполнительными комитетами.

Лица начальствующего состава Рабоче-крестьянской Красной Армии и Рабоче-крестьянского Красного Флота, а также рядовые сверхсрочной службы вносят квартирную плату наравне с рабочими и служащими в соответствии со своим основным заработком, засвидетельствованным командованием части. Во время пребывания в лагерях, лица начальствующего состава Рабоче - крестьянской Красной Армии и Рабоче- - крестьянского Красного Флота, а также рядовые сверхсрочной службы пользуются скидкой с квартирной платы за квартиры в городе, независимо от того, заняты ли эти квартиры семьями указанных лиц или нет, в размере не менее 50%.

Харьков, 17 апреля 1929 г.

Вр. исп. об. Председателя Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **М. ВАСИЛЕНКО.**

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров УССР **СЕРБИЧЕНКО.**

Зам. Секретаря Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **К. ГОРЛИНСКИЙ.**

ПОСТАНОВА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ І РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР

Про зміну арт. 176 Кримінально-Процесуального Кодексу УСРР.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народніх Комісарів УСРР **постановили:**

I.

1. Артикул 176 Кримінально-Процесуального Кодексу УСРР (Зб. Уз. УСРР 1927 р., № 36—38, арт. 168) ухвалити в такій редакції:

«176. Труси і виїмки у приміщеннях, що їх замешкують дипломатичні представники, а так само у приміщеннях, де живуть дипломатичні представники, члени дипломатичних представництв та їхні родини, можна робити тільки на прохання або за згодою дипломатичного представника, за обов'язкової присутности підчас трусу або виїмки прокурора та представника Народнього Комісаріяту Закордонних Справ, коли він є в даній місцевості».

II.

2. Цю постанову видається на підставі арт. 2 постанови Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народніх Комісарів Союзу РСР з 14 січня 1927 року «Про затвердження положення про дипломатичні й консульські представництва чужоземних держав на території Союзу Радянських Соціялістичних Республік» (Зб. Зак. СРСР 1927 р., № 5, арт. 47).

Харків, 17 квітня 1929 р.

Т. в. об. Голови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **М. ВАСИЛЕНКО.**

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів УСРР **СЕРБИЧЕНКО.**

Заст. Секретаря Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **К. ГОРЛИНСЬКИЙ.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВСЕУКРАИНСКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА И СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР.

Об изменении ст. 176 Уголовно - -Процессуального Кодекса УССР.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров УССР **постановили:**

I.

1. Статью 176 Уголовно-Процессуального Кодекса УССР. (Сб. У. УССР 1927 г. № 36-38, ст. 168) изложить в следующей редакции:

«176. Обыски и выемки в помещениях, занимаемых дипломатическими представителями, а равно в помещениях, в которых проживают дипломатические представители, члены дипломатических представительств и их семьи, могут производиться лишь по просьбе или с согласия дипломатического представителя, при чем при производстве обыска или выемки обязательно присутствие прокурора и представителя Народного Комиссариата по Иностранным Делам, если таковой находится в данной местности».

II.

2. Настоящее постановление издается на основании ст. 2 постановления Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Союза ССР от 14 января 1927 г. «Об утверждении положения о дипломатических и консульских представительствах иностранных государств на территории Союза Советских Социалистических Республик» (С. З. СССР 1927 г. № 5, ст. 47).

Харьков, 17 апреля 1929 г.

Вр. исп. об. Председателя Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **М. ВАСИЛЕНКО.**

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров УССР **СЕРБИЧЕНКО.**

Зам. Секретаря Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **К. ГОРЛИНСКИЙ.**

ПОСТАНОВА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ І РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР

Про зміну арт. 366^{88} Цивільного Кодексу УСРР.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народніх Комісарів УСРР **постановили:**

I.

1. Встановити, що статутові капітали державних акційних товариств, крім акційних товариств, що мають за мету шукати, розвідувати і видобувати золото та супровідні йому метали, не можуть бути меншими як 100.000 карбованців (арт. 366^{19} Цивільного Кодексу УСРР).

2. Запропонувати народнім комісаріятам УСРР вжити заходів, щоб було збільшено до розміру не менш, як 100.000 карбованців, статутові капітали тих державних акційних товариств, що є в їхньому віданні і що статутові капітали їх менші, як 100.000 карбованців.

II.

Відповідно до поділу I ухвалити арт. 366^{88} Цивільного Кодексу УСРР (Зб. Уз. УСРР 1928 р., № 12, арт. 111) в такій редакції:

«366^{88}. Число фундаторів державних акційних товариств не може бути меншим як два».

Харків, 17 квітня 1929 р.

Т. в. об. Голови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **М. ВАСИЛЕНКО.**

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів УСРР **СЕРБИЧЕНКО.**

Заст. Секретаря Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **К. ГОРЛИНСЬКИЙ.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВСЕУКРАИНСКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА И СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР.

Об изменении ст. 366^{88} Гражданского Кодекса УССР.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров УССР **постановили:**

I.

1. Установить, что уставные капиталы государственных акционерных обществ, за исключением акционерных обществ, имеющих целью поиски, разведку и добычу золота и сопутствующих ему металлов, не могут быть ниже 100.000 рублей (ст. 366^{19} Гражданского Кодекса УССР).

2. Предложить народным комиссариатам УССР принять меры к увеличению до размеров не ниже 100.000 рублей уставных капиталов тех государственных акционерных обществ, которые состоят в их ведении и уставные капиталы которых менее 100.000 рублей.

II.

В соответствии с разделом I изложить ст. «366^{88} Гражданского Кодекса УССР (С. У. УССР 1928 г. № 12, ст. 111) в следующей редакции:

«366^{88}. Число учредителей государственных акционерных обществ не может быть менее двух».

Харьков, 17 апреля 1929 г.

Вр. исп. об. Председателя Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **М. ВАСИЛЕНКО.**

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров УССР **СЕРБИЧЕНКО.**

Зам. Секретаря Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **К. ГОРЛИНСКИЙ**

ПОСТАНОВА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ І РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР

Про зміну арт. 366^{90} Цивільного Кодексу УСРР.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народніх Комісарів УСРР **постановили:**

I.

Арт. 366^{90} Цивільного Кодексу УСРР (Зб. Уз. УСРР 1928 р., № 12, арт. 111) ухвалити в такій редакції:

«366^{90}. Акції державного акційного товариства не можна переуступати, під недійсністю переуступлення, нікому, крім державних установ і державних підприємств

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВСЕУКРАИНСКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА И СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР.

Об изменении ст. 366^{90} Гражданского Кодекса УССР.

Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров УССР **постановили:**

I.

Изложить ст. 366^{90} Гражданского Кодекса УССР (С. У. УССР 1928 г. № 12, ст 111) в следующей редакции:

«366^{90}. Акции государственного акционерного общества не могут быть отчуждаемы, под страхом недействительности отчуждения, никому, кроме государственных учреждений и государственных предприятий

Декрети накази та постанови уряди УСРР

Щодо державних промислових акційних товариств, а так само інших державних акційних товариств за списками, затвердженими від Ради Праці та Оборони або від Української Економічної Наради, кому це належить, державним установам, що в їхньому віданні ці товариства є, а за випадків, передбачених в увазі до арт. 366[84], зазначеним у статутах установам, надається право, за порозумінням з відповідними фінансовими органами, зобов'язувати ці товариства уміщувати амортизаційні капітали повністю або в частині в установи довгореченцевого кредиту і визначати реченці й умови цих вкладів.

10% зиску державних промислових акційних товариств та інших державних акційних товариств за списками, що їх затверджує Рада Праці та Оборони або Українська Економічна Нарада, кому це належить, обертається на утворення спеціяльного державного капіталу в установах довгореченцевого кредиту, за спеціяльними законами».

II.

Цю постанову видано відповідно до арт. 4 постанови Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народніх Комісарів Союзу РСР з 27 червня 1928 р. «Про затвердження засад про Банк довгореченцевого кредитування промисловости й електро-господарства Союзу РСР» (Зб. Зак. СРСР 1928 р., № 42, арт. 376).

Харків, 17 квітня 1929 р.

Т. в. об. Голови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **М. ВАСИЛЕНКО.**

Голова Ради Народніх Комісарів УСРР **В. ЧУБАР.**

Заст. Секретаря Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **К. ГОРЛИНСЬКИЙ.**

В отношении государственных промышленных акционерных обществ, а также других государственных акционерных обществ, по спискам, утверждаемым Советом Труда и Обороны либо Украинским Экономическим Совещанием, по принадлежности, государственным учреждениям, в ведении которых эти общества состоят, а в случаях, предусмотренных в примечании к ст. 366[84], указанным в уставах учреждениям, предоставляется право по соглашению с соответствующими финансовыми органами, обязывать эти общества помещать амортизационные капиталы полностью или в части в учреждения долгосрочного кредита и определять сроки и условия этих вкладов.

10% чистой прибыли государственных промышленных акционерных обществ, а также других государственных акционерных обществ по спискам, утверждаемым Советом Труда и Обороны либо Украинским Экономическим Совещанием, по принадлежности, обращается на образование специального государственного капитала в учреждениях долгосрочного кредита, согласно особым узаконениям».

II.

Настоящее постановление издано в соответствии со ст. 4 постановления Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Союза ССР от 27 июня 1928 г. «Об утверждении основных положений о Банке долгосрочного кредитования промышленности и электрохозяйства Союза ССР» (С. З. СССР 1928 г., № 42, ст. 376).

Харьков, 17 апреля 1929 г.

Вр. исп. об. Председателя Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **М. ВАСИЛЕНКО.**

Председатель Совета Народных Комиссаров УССР **В. ЧУБАРЬ.**

Зам. Секретаря Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **К. ГОРЛИНСКИЙ.**

Накази по ВРНГ УСРР

НАКАЗ № 303
від 30-III—29 р.

ПО ВРНГ УСРР.

До всіх трестів, підлеглих ВРНГ УСРР, до ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР.

Пропонується прийняти до керування та виконання нижченаведеного обіжника НКТоргу СРСР від 4-I—29 р. № 2ц/335, про встановлення з 1-го лютого 1929 року єдиної форми специфікацій на імпорт і правила, що до заповнення її.

Підстава: наказ по ВРНГ СРСР з 23-I—29 р., № 348.

За Голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**
Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **ШРАГ.**
Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Инструкция по заполнению спецификаций на импорт.

При заполнении спецификаций, которые служат основанием для получения лицензий и последующего размещения по ним заказов за границей, необходимо руководствоваться следующим:

1. В одной и той же спецификации нельзя помещать заказы на несколько стран, или для разных групп импплана. Спецификации составляются отдельно: а) по предприятиям или их объединениям (см. п. 4), для которых предназначен импорт; б) по странам, в которых заказы подлежат размещению; в) по разным группам импплана; г) по номенклатурам соответствующих импортных обществ или по номенклатурам, отделов торгпредства страны размещения заказа.

Примечание. Справки о номенклатурах спецобществ (Металлоимпорт, Текстильимпорт, Электроимпорт, Кожимпорт, Сельхозимпорт, Химимпорт) можно получать у спецобществ непосредственно. Справки о номенклатурах отделов торгпредства можно получать у спецобществ госторгов, либо у торгпредств непосредственно.

2. При заполнении спецификаций необходимо: а) избегать по возможности переноса одной и той же позиции с одного листа спецификации на другой; б) не заполнять оборотную сторону листа спецификации; в) оставлять во избежание смешания данных, промежутки между отдельными позициями; г) сохранять для всех позиций (независимо от числа листов спецификаций) порядковую нумерацию, начиная с первого листа; д) при наличии нескольких листов спецификаций, последние нумеруются по порядку.

Примечание. Формат отдельного листа спецификации, представляемой заказчиком по прилагаемой форме, должен быть равен нормальному развернутому писчему листу.

3. № (номер) спецификации указывается непосредственно самим заказчиком потребителем.

4. В п. 2 указывается, для какого завода, фабрики, предприятия, лаборатории, отделения т. п. предназначен импорт по данной спецификации.

При наличии однородных заказов, предназначенных для нескольких предприятий, заводов и т. п. и завозимых на склад хозоргана для дальнейшего их распределения, спецификации на импорт для таких товаров могут быть составлены по группе предприятий, заводов и т. п., например для управления связи такого округа, для отдела тяги такой-то жел. дор., для треста такого то и т. д.

5. При заполнении п. 3 спецификации следует указать точное наименование грузополучателя и конечную станцию назначения, которые необходимы для правильного составления транспортных документов.

6. При реализации заказа через импо-ва, госторги или синдикаты маркировка грузов устанавливается последними, и п. 4 спецификации предприятием заказчиком не заполняется.

При передаче же поручения непосредственно торгпредству, заказчик в п. 4 либо указывает свою маркировку (т. е. отличительные знаки, которые должны быть помещены на месте груза), либо указывает, что маркировка груза может быть произведена по усмотрению торгпредства.

Примечание. На грузы следуемые для органов НКПС, маркировка устанавливается в соответствии с циркуляром Наркомторга СССР от 9-XI—28 г., № 2 ц. 134.

7. При заполнении п. 5 точно указывается, какие именно чертежи или схемы, описания, заказы, инструкции, каталоги и проч. требуются по данным позициям и в какие сроки они должны быть заказчиком получены.

8. В п. 6 заказчиком перечисляются номера позиций, по которым требуется производство монтажа поставщиком фирмой, руководствуясь при этом инструкцией «о порядке приглашения монтеров из-за границы», которая будет дополнительно опубликована. Стоимость монтажа (в рублях) указывается отдельно самостоятельной позицией и прибавляется к общей стоимости оборудования в п. 14 спецификации.

9. В п. 8 подробно указывается наименование *и точная характеристика заказываемых* товаров, с точным перечислением технических условий, которым данный, заказываемый товар должен удовлетворять и на основании которых должна производиться его приемка.

Примечание: В тех случаях, когда требуемые п. 8 сведения являются сложными техн. данными, которые не поместятся на одном листе спецификации, во избежание переносов, рекомендуется эти сведения помещать отдельным приложением к спецификации. Такое приложение должно нумероваться № данной спецификации и № соответствующей позиции.

В спецификации же, против соответ. позиции отмечать «см. приложение».

10. Все заказчики обязаны содержание п. 8 спецификации, если таковое построено только на данных иностранного каталога, излагать *на языке страны размещения заказа, или на* языке в данной стране известном (например, для Швеции, Чехо-Словакии — немецкий, для Италии, Турции — французский и т. д.), по возможности таковой перевод необходимо делать и в отношении всех остальных заказов, технические данные которых (п. 8 спецификации) являются более сложными и выходят за пределы каталога.

Примечание: В тех случаях, когда поступление заказа в торгпредство исходит от импорт. о-ва Госторга, синдиката или ведомства, осуществляющего импорт в централизованном порядке (НКПС, НКПочтель и т. п.), последние обязаны излагать содержание п. 8 спецификации на соответствующем иностранном языке или языке известном в данной стране, по всем без исключения заказам.

11. В п. 10 подробно указывается назначение заказываемых товаров, т. е. для какой именно работы и какого цеха, отделения, лаборатории и т. п. заказываемый товар предназначается, при чем обязательно приложение (если сам по себе заказ не ясен) имеющихся поясняющих эскизов и других материалов, для уяснения импортным обществам или торгпредствам характера данного заказа.

12. В п. 13 указывается ориентировочная *сумма накладных расходов (в рублях)*, связанных с выполнением торгпредством данного заказа и доставкой товара только до границы СССР (без пошлины и таможенных расходов).

13. Впредь до установления общего порядка приемки при передаче поручения импортирующей организации или непосредственно торгпредству, заказчик в примечании спецификации (п. 16) указывает, в каком порядке должна быть осуществлена приемка заказываемых товаров и будет ли делегирован им его представитель для участия в приемке или для наблюдения за процессом производства.

14. В целях предварительной проработки и составления импортных спецификаций, заказчикам рекомендуется заблаговременно обратиться к импорти. обществам и госторгам для получения по ним технической и коммерческой консультации.

15. Заказчики, подведомственные ВСНХ СССР или союзных республик, при представлении импортных спецификаций в регулирующие органы по линии подведомственности (главки ВСНХ СССР или республиканские органы промышленности) одновременно указывают, когда и какой инстанцией утвержден их производственно - финансовый план, капитальные работы и проекты строительства.

Все ведомства, импортирующие из-за границы товары для подведомственных органов в централизованном порядке обязаны наблюдать за тем, чтобы импорт из-за границы находился в полном соответствии с планом капитального строительства, производственными программами и утвержденными проектами.

16. Импортные спецификации, подписанные ответственными руководителями и имеющие отметки о соответствующих согласованиях, рассматриваются регулирующими органами только в том случае, если при заполнении спецификации выполнены все условия, изложенные в настоящей инструкции.

По импплану . . . . года
Квартал . . . .
Група импл: на . . . .
Статья . . . .

Приложение к лицензии № . . .
Страна реализации заказа . . .

СПЕЦИФИКАЦИЯ НА ИМПОРТ . . . .
(наименование заказчика потребителя)

Находящ в в ведении . . . .
(наименование главка ВСНХ или наркомата)

1. Реализация производится через . . . .
(наименование импортирующ. организации)
2. Для завода, фабрики, предприятия и т. п. . . . .
3. Станция назначения и грузополучатель . . . .
4. Маркировка груза . . . .
5. Монтажные, фундаментные и др. чертежи, схемы, описания, эскизы, инструкции, каталоги и проч. требуются по позициям . . . .
6. Монтаж производится инофирмой по позициям . . . .

Примечание: Стоимость монтажа указывается отдельной позицией и прибавляется в общей стоимости в п. 14.

№ позиций	Наименование и точная спецификация заказа с подробным перечислением технич. условий	Ссылка на предлож. инофирмы и дату, каталог, год издания, №№ по пор. и стран., и название марки, на основ. которой составлена спецификация	Назнач. оборудов. или материала, для какой работы и как. цеха отд. лаборатор. и т. п. обязат. приложение имеющ. поясн. зак. и др. материалы	Количество или вес	Ориентир. или фирменная стоимость оборудов. или материала	Накладные расх. фр. сов. граница в валюте (ориентир.) в перев. на рубли (в рубл.)	Общая стоимость до советской границы (п. п. 12, 13) в руб.	Обязательный срок завоза в СССР	Примечание
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Размер отдельного листа спецификации: нормальный разв. писчий лист

Наказ по ВРНГ УСРР

№ 344 **від 25 квітня 1929 р.** **м. Харків**

1. З метою своєчасного постачання імпортовими запасними частинами, в тому числі голками, споживачів Української Текстильної промисловости, що мають в них потребу, пропонується всім підприємствам та організаціям республіканської та місцевої текстипромисловости (панчохо-трикотажної, вовняної та прядивно-джутової) подати до відділу по переробці сільсько-господарської сировини ВРНГ УСРР заявки на потрібну кількість запасних частин з відповідним розрахунком на 1929 — 30 р. не пізніш 1-го червня ц. р.

2. Всі підприємства, що не уїходять до складу республіканської та місцевої промисловости, мусять надіслати свої заявки в централізованому порядкові через Наркомати та центральні органи, до яких вони підвідомчі в такому порядку.

Заявки на II півріччя 1928—29 р.—не пізніш 15 травня ц. р., а на 1929—30 р.—не пізніш 1-го червня ц. р.

3. Організації республіканської та місцевої текстипромисловости, що не подадуть заявок своєчасно, в план постачання імпортовими запасними частинами включені не будуть, а для організацій, передбачених п. 2, не будуть вишукані засоби для безперебійного їх постачання запасними частинами.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**
Нач. Від. С.-Г. Сиров. ВРНГ **МОЛОЗОВСЬКИЙ.**
Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ по ВРНГ та Наркомторгу УСРР

№ 346/120 від 29-IV 1929 р.

З метою планового забезпечення України лісоматеріялами на 1929—30 операційний рік, пропонується відомствам і організаціям, які споживають лісоматеріяли, приставити Всеукраїнській К-рі Лісосиндикату (Харків, вул. 1-го Травня) не пізніш, як 10-го травня, відомості про потребу в лісоматеріялах на 1929—30 р. по такій формі:

Найменування споживача . . . .
Підлеглість . . . .
Адреса . . . .
Округа (місцезнаходження підприємства)

ПОТРЕБА в лісоматеріялах на 1929—30 рік

Найменування лісоматеріялів	Фактичні витрати в 27/28 р.	Фактичні витрати до 1/IV-29 р.	Буде витрачено до 1/X-29 р.	Буде витр. всього за 28/29 р.	Решта на 1/X-29 р.	Потреба в 29/30 р.	Примітка
I. Пиломатеріяли:							
А. Звичн. специф.							
Б. Спеціяльні							
1) Тягові							
2) Для с. г. машин							
3) Столярні							
4)							
II. Круглий ліс:							
1) Пилов. сировини							
2) Будівельн.							
3) Підтоварник							
III. Стойки:							
1) Шпильков							
2) Дубові							
IV. Шпали:							
1) Ширококолійні							
2) Вузькоколійні							
V. Перев. бруси							
VI. Обаполи							
VII. Ящики							
VIII. Стружки							
IX. Фанера клеен. . . .							
X. Шпильк. та цін. пор.							
1)							
2)							
3)							

Примітка: В примітці обов'язково вказувати за 27—28 рік та 28—29 р. гуртових постачальників, у кого куплено крам та кількість, а також купівлю на роздрібних складах (загальна кількість).

Відомості даються на всі потреби відомства чи організації незалежно від того, чи будуть вони використовуватися господарчим чи підрядним засобом. Непредставлення в указаний термін відомостей не дасть регулюючим органам можливости внести ці відомства і організації в план постачання лісоматеріялами на 29—30 рік.

Цей наказ торкається: всіх трестів союзного і республіканського значіння, ВМГ'ів, ВМП'ів, Дніпростроя, Наркоматів, які споживають деревину, уповноваженого НКПС при РНК УСРР, Головного Управління місцевого транспорта, Ради місцевих торгів, Укржитлоспілки, Сільського Господаря, Вукопспілки, Вукопромкредитсоюзу і всіх інших споживачів деревини.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**
Заст. Голови Наркомторгу УСРР **ПОПОВ.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.
Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

Новинки! **ДО XI ВСЕУКРАЇНСЬКОГО З'ЇЗДУ РАД** **Новинки!**

Арсон, С. **ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ПРО ЄДИНИЙ С.-Г. ПОДАТОК НА 1929-30 Р.** 60 стор., ц. 20 коп.

Красний. Б. **ЗАМАСКОВАНИЙ ВОРОГ** 58 стор., ц. 25 коп.

Полоцький. О. **КУЛЬТУРНЕ БУДІВНИЦТВО НА СЕЛІ** (Для сільського актива) 129 стор., ц. 50 коп.

Розов, Л. **ДЕСЯТЬ ПУНКТІВ** (Як на Україні здійснили маніфест ЦВК) 29 стор., ц. 10 коп.

Скрипник, М. **Основні завдання культурного будівництва за доби соціялістичної реконструкції країни** (Доповідь, на VII Всесоюзнім З'їзді робітників освіти в Москві 5 березня 1929 року), 71 стор. ц. 25 коп.

Шимонович, І. проф. **РУХ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРЧИХ КОЛЕКТИВІВ НА УКРАЇНІ** 196 стор., Ц. 65 коп.

Надсилайте замовлення на такі адреси: Харків, вул. Першого Травня, № 17 поштовий відділ ДВУ. **Київ**, вул. К. Маркса, № 2, поштовий відділ ДВУ. **Одеса**, вул. Лассаля, № 33 (Пасаж), поштовий відділ ДВУ. **Дніпропетровськ**, просп. К. Маркса № 49, поштовий відділ ДВУ

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

СЕКТОР ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ (м. Харків, Сергієвська пл. Московські ряди 11)

ПОСПІШАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТИТИ НАШІ ВИДАННЯ ДО КІНЦЯ РОКУ.

НАЗВА ВИДАНЬ	Періодичність	ПЕРЕДПЛАТА На 1 рік		На 6 міс.		На 3 міс.		На 1 міс.		Окреме число	
I. Літературно-художні, політично-громадські та науково-популярні											
1. „Червоний шлях"	Місячник	13	50	7	—	4	—	1	60	1	80
2. „Красное Слово"	„	7	—	3	50	1	75	—	60	—	65
3. „Гарт"	„	6	—	3	25	1	75	—	65	—	75
4. „Нова Генерація"	„	7	—	3	75	2	—	—	70	—	75
5. „Літературна Газета"	2-тижнева	2	—	1	10	—	60	—	20	—	10
6. „Життя й Революція"	Місячник	8	—	4	25	2	25	—	85	1	—
7. „Ді Ройте Велт"	„	8	—	4	25	2	25	—	85	1	—
8. „Знання"	2-тижневик	4	90	2	50	1	30	—	45	—	25
9. „Самоосвіта"	Місячник	7	—	3	75	2	—	—	70	—	75
10. „Селянський Будинок"	2- тижнев.	3	50	1	80	—	90	—	35	—	20
11. „Безвірник"	2-тижневий	3	50	1	80	—	90	—	35	—	20
12. „Геть Неписьменність"	2-тижнева	—	48	—	24	—	12	—	4	—	2
II. Педагогічні та наукові											
13. „Будівництво"	Місячник	5	—	2	50	1	30	—	50	—	60
14. „Шлях Освіти"	„	12	—	6	—	3	25	1	10	1	25
15. „Радянська Освіта"	„	3	50	1	80	—	90	—	35	—	40
16. „Робітнича Освіта"	„	6	—	3	25	1	75	—	65	—	75
17. „Дитячий Рух"	„	3	—	1	50	—	75	—	25	—	25
18. „Вісник Експериментальної Педагогіки та Рефлексології"	3-місячник	8	—	4	50	—	—	—	—	2	25
19. „Україна"	2-місячник	8	—	4	25	—	—	—	—	2	25
20. „Науково-Технічний Вісник"	Місячник	12	—	7	—	3	50	—	—	1	20
21. „Прапор Марксизму"	2-місячник	8	—	4	50	—	—	—	—	1	50
22. „Бюлетень НКО"	Щотижневик	4	50	2	40	1	20	—	40	—	10
23. „Друг Дітей"	2-тижневик	3	—	1	50	—	75	—	25	—	15
24. „Східній Світ"	2-місячник	8	—	4	—	—	—	—	—	1	50
25. „Сільсько-Господар. Освіта"	Місячник	4	—	2	—	1	—	—	35	—	40
26. „Сільсько-Господар. машина"	„	4	—	2	50	1	50	—	—	—	50
27. „Українські силікати"	„	6	—	3	50	1	75	—	—	—	60
III. Політико-економічні та історично-революційні											
28. „Більшовик України"	2-тижневик	6	50	3	40	1	75	—	60	—	40
29. „Летопись Революции"	2-місячник	8	—	4	50	—	—	—	—	1	75
30. „Заочний Комун. Університет"	Щомісячник	5	—	2	75	1	50	—	—	—	60
31. „Критика"	„	6	—	3	—	1	60	—	60	—	70
IV. Дитячі газети та журнали											
32. „На Зміну"	3 рази та тижд.	1	80	—	90	—	45	—	15	—	3
33. „Червоні Квіти"	2-тижневий	3	60	1	80	—	90	—	30	—	15
34. „Октябрьские Всходы"	„	4	80	2	40	1	20	—	40	—	25
35. „Знання та Праця"	Місячник	3	60	1	80	—	90	—	30	—	30

Передплату приймають: Сектор Періодичних Видань ДВУ (м. Харків, Сергієвська пл. Московські ряди 11) уповноважені Періодсектору, філії та книгарні ДВУ скрізь на Україні, поштово-телеграфні контори та листоноші. В РСФРР філії та книгарні ГІЗ'а РСФРР по всіх губерніяльних та окружних містах, в Молдавії—ГІЗ АМСРР—Балта, вул. Котовського 10.

СПЕЦИАЛЬНАЯ
Оружейная мастерская ДИНАМО
Черньшевская ул. № 19.

ПРИНИМАЕТ в ремонт и реставрацию гражданское, военное и охотничье **ОРУЖИЯ**, производит воронение, никкелирование и серебрение **ОРУЖИЙ** и всевозможных технических и лабораторных приборов.

НОТЫ в **БОЛЬШОМ ВЫБОРЕ**
Приватн. **Акц. о-во „МУЗЫКА"**
Харьк., пл. Р. Люксембург, 10, тел. 34-40.
Открыт НОТНЫЙ ОТДЕЛ музыкальн. инструменты.
ГАРМОНИИ всех сортов и систем.

1-я Кооперативная артель „Пишущая МАШИНА"
Харьков, ул. Свердлова, № 3.
РЕМОНТ и реставрация пишущих и швейных машин, арифмометров и контрольных касс.
ПОКУПКА СТАРЫХ МАШИН
— Телефон—27-86. —

ОБ'ЯВА.

12-го травня 1929 р. в залі засідань НКВНусправ, Чернишівська вулиця № 23-б, рівно об 11-й год. ВІДБУДУТЬСЯ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ пайовиків Всеукраїнського Пайового Будівельного Т-ва „УКРПАЙБУД"

ЗА ТАКИМ ПОРЯДКОМ ДНЯ:

1. Звіт Правління Укрпайбуду про його діяльність 1928 р.
2. Співдоповідь Ревізійної Комісії.
3. Промплан Укрпайбуду на 1929 рік.
4. Стан підготовчих заходів до сезону 1929 року.
5. Контрольні цифри на 1930 рік.
6. Затвердження нових пайовиків.
7. Організаційні питання:
   а) змінення устави.
   б) побільшення уставного капіталу,
   в) переобрання Ради,
   г) переобрання Правління,
   д) переобрання Ревізійної Комісії.
8. Поточні справи.

В разі неприбуття кворуму, повторні збори відбудуться 19-го травня об 11 годині в тому-ж приміщенні.

РАДА.

Об'ява.

Народній Комісаріят Торгівлі УСРР

подає до загального відому, що 9·VI—1929 року зареєстрований

Державний Драматкчний Театр ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА в Дніпропетровському

що знаходиться у віданні Наркомосвіти УСРР, відомості про якого заведені до української частини поділу II „Торговельного реєстру СРСР" по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї, під № 282.

Статутовий капітал визначений орієнтовно в сумі 12.836 карбованців.

Предмет діяльности—теааральне підприємство.

Місце осідку управління—Дніпропетровське.

Відп. секретар Колегії НКТ та зав. заг. від. (підпис)

Об'ява.

НАРОДНІЙ КОМІСАРІЯТ ТОРГІВЛІ УСРР

подає до загального відома, що 19-IV—1929 року зареєстрований

Державний Драматичний Театр імени „ІВАНА ФРАНКА" в Київі,

що знаходиться у віданні Наркомосвіти УСРР, відомості про якого заведені до української частини поділу II „Торговельного реєстру СРСР" по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї, під № 281.

Статутовий капітал визначений орієнтовно в сумі 20.400 карбованців.

Предмет діяльности театральне підприємство.

Місце осідку управління—м. Київ.

Відповідальний секретар колегії Наркомторгу (підпис).

ФОТОГУРТКИ

:: ВИМАГАЙТЕ ::
ФОТО-ПРИЛАДДЯ
по всіх
КООПЕРАТИВНИХ КНИГАРНЯХ.
ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ У КНИГОСПІЛКИ
ХАРКІВ, КИЇВ, ОДЕСА, ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ.

---

20 коп. мелкими марками
Справочник Заочных Госкурсов
КРОЙКИ и ШИТЬЯ
Москва, 9, Тверская № 26.
Шесть выпусков вышли и рассылаются.

Вкрадену нотаріяльну довіреність

за № 7276 від 10/IX—28 р., що її видано Запорізьким Ц.Р.К. на ім'я Голови Правління Ц.Р.К. **Дмитрієва** Дмитра Васильевича, з 24 цього квітня вважати не дійсною.

До місячника УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ
КНИГОСПІЛКА ВИПУСТИЛА СЕРІЮ ДІЯПОЗИТИВІВ
„КНИЖКА її виготовлення, розповсюдження та вороги книжки"

Серія знайомить з процесом виготовлення книжки починаючи від рукописа і кінчаючи готовою оправленою, а також ілюструє шляхи просунення книжки до читача та тих шкідників, що псують книжку. ● Ціна серії 19 карб. 37 коп. з коробкою.

Набувати можна: Харків, Спартаківський пров. ч. 6., тел, 5-27 та у н/філіях Київ, Одеса, Дніпропетровське.

Одесский Городской Банк

АКТИВ — **Баланс на 1-е апреля 1929 г.** — **ПАССИВ**

Актив		Пассив	
1. Касса	7 158—77	34. Уставный (основной капитаа)	1673800—
2. Тек. счета в кред. учр.	18741—28	35. Взносы по подписке на акции и паи	15183—60
5. Драгоцен. металлы и инвалюта	911—40	37. Проч. собств. капит. и фонды	191749—75
6. Гос. и гарант. правит. ценные бумаги	31595—62	38. Фонды спец. назн. из стор. средств.	632107—13
8. Краткосрочн. кредитные операции	5120831—11	40. Фонды улучш. быта рабочих и служащ.	1971—79
9. Долгоср. цел. кред. опер.	2561694—20	42. Стор. средства и займы для цел. кред.	30000—
11. Срочн. и проср. плат. заем. по долгоср. ссуд.	—	44. Цел. займы в кр. учр. внут. отд. сист.	765142—61
12. Ссуды и спец. тек. сч. под гос. цен. бум,	135696—62	46. Переучет, залог и перезалвг	1921700—72
15. Корреспонденты	150619—53	50. Вклады, т/сч. и спец сред. и депозиты	1877002—94
18. Комис. операц. с товарами и ценн.	34881—40	53. Корреспонденты	633379—03
19. Разные дебиторы	16220—95	55. Невостребованные суммы	4539—37
21. Цен. бум. запас., резерв. и др. капит.	20644—	57. Комис. опер. с тов., ценнсст. и докум.	34085—89
24. Паи и акции	33395—34	58. Разные кредиторы	199800—54
26. Имущество	15972—87	59. Проц., подлежащие уплате.	124120—90
27. Расходы, переход. на буд. вр.	4051—53	60. Проц. и дох., переход. на буд. год	9117—42
28. Результатные счета	273654—51	61. Результатные счета	390693—90
29. Прот. векс., сомн. долги и опл. гарант.	10326—46		
БАЛАНС	8504395—59	БАЛАНС	8504395—59

Председ. Правления **М. Л. Курс.** Член Правления **Е. И. Герман.**
Главный бухгалтер **М. Б. Глікман.**

КІНО-САТИРА

за сценарієм

В. ОХРЕМЕНКА та М. ШПИКОВСЬКОГО

Виробництво Київської кіно-фабрики ВУФКУ

ШКУРНИК

Режисер М. ШПИКОВСЬКИЙ
Оператор О. ПАНКРАТІВ
Художник С. ЗАРИЦЬКИЙ

Обивателя Шмигуєва грає ІВАН САДОВСЬКИЙ

С 15-го мая в ПОМЕРКАХ открываются

ПЛАТНЫЕ ДЕТСКИЕ КОЙКИ

Стоимость от **45 рублей.** За справками обращаться в Окр инспектуру, комната № 15, тел. 10-50.

ИЗДАТЕЛЬСТВО ПРОЛЕТАРИЙ

КООПЕРАТИВНЕ ВИДАВНИЦТВО

„ПРОЛЕТАРИЙ"

Харків, вул. Вільної Академії 5.

ВИЙШЛИ З ДРУКУ та ПОСТУПИЛИ В ПРОДАЖ

ПРОГРАМА й СТАТУТ

Всесоюзної Комуністичної Партії (більшовиків)
Стор. 64, укрмовою. Ціна 15 коп.

ПРАВИЛА й ПРОГРАМИ

для вступу до інститутів, технікумів та робфаків УСРР на 1929-30 академічний рік.
Стор. 72. Ціна 30 коп.

ВИМАГАЙТЕ ПО ВСІХ КНИГАРНЯХ

Об'ява.

Всеукраїнське Акційне Будівельне Т-во капітальних, торговельних та промислових споруджень

„УКРТОРГБУД"

сповіщає всіх акціонерів, що на 18-е травня 1929 року, о 5-й годині вечора, в помешканні правління, вул. Свердлова, № 31, скликається

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

акціонерів т-ва

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Доповідь Правління про роботу Т-ва за відчитний період
2. Співдоповідь ревкомісії
3. Промфінплан Укрторгбуду на 1929 рік.
4. Затвердження кошторису витрат на 1929 р.
5. Вибори керуючих органів.
6. Біжучі справи.

Правління Укрторгбуду.

МЕЛЬНИЧНЫЕ ПОСТАВА И ТРАКТОРЫ изобр. Шлапакова. жернова, масса для заливки жерновов, кремень, кварц, наждаки корунд с гарант. за кач. изгот. Госзавод аренд. Майзель и Шлапаков. Харьков, 6. Ст.-Московская, 42.

ВСЕ К ЛЕТНЕМУ СЕЗОНУ!

ВСЕУКРАИНСКОЕ АКЦИОНЕРНОЕ О-ВО

„ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА"

Харьков, Спартаковский пер. № 3.

Центр. магазин—ул. Свердлова № 26

БОЛЬШОЙ ВЫБОР ЛЕТНИХ СПОРТ-ТОВАРОВ ПО ВСЕМ ВИДАМ СПОРТА

Оборудование гимнастических ЗАЛ и коррегирующих кабинетов собственными мастерскими.

ВСЕ ДЛЯ АНТРОПОМЕТРИИ.—ЦЕНЫ ЗНАЧИТЕЛЬНО СНИЖЕНЫ.—ПРЕЙСКУРАНТ БЕСПЛАТНО.

ПЕЙТЕ

„МИРРАД"

МИНЕРАЛЬНАЯ ВОДА РАДИОАКТИВНОГО ИСТОЧНИКА МИРГОРОДСКОГО КУРОРТА

УПОТРЕБЛЯЕТСЯ ПРИ: болезнях пищеварительных органов, затяжных и хронических катаррах и неврозах желудка и кишек, болезнях обмена веществ, подагре, катаральных заболеваниях желчных путей и друг.

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ СКЛАД: г. Харьков, ул. Своб. Академии № 1, тел. 40-01.

ПРОДАЖА ВО ВСЕХ МАГАЗИНАХ, ЦРК, АПТЕКАХ, СТОЛОВЫХ и БУФЕТАХ. Украин. Курортн. Управление.

Об'ява.

НАРОДНІЙ КОМІСАРІЯТ ТОРГІВЛІ УСРР

— подає до загального відому, — що 19-IV—1929 р. зареєстрований

Державний Драматичний театр в Одесі,

що знаходиться у віданні Наркомосвіти УСРР, відомості про якого завелені до української частини поділу II-го „Торговельного реєстру СРСР" по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї, під № 280.

Статутовий капітал визначений орієнтовно в сумі 20404 карбованців.

Предмет діяльности—театральне підприємство.

Місце осідку управління – Одеса.

За відповід. секретаря колегії НКТ та зав. загального відділу Чистосердов.

ОТКРЫВАЕТСЯ В ПОМЕРКАХ САНАТОРИЙ-ЗДРАВНИЦА

ПОКАЗАНИЯ:

1) Туберкулез легких (закрытый). 2) Туберкулезное поражение желез и плевры.

Лечение стационарное и амбулаторно-курсовое

Цена койки от 120 р., амбулат.-курсов. лечение (кровать, питание и лечение) от 80 рублей.

За справками обращаться в Окрздрав, комн. № 15 тел. 10-05.

„ASEA"

ВЫПУСКАЕТ С ЗАВОДА В ЯРОСЛАВЛЕ С КРАТКОСРОЧНОЙ ДОСТАВКОЙ И ПО ЦЕНАМ НИЖЕ РЫНОЧНЫХ ВЫСОКО-КАЧЕСТВЕННЫЕ

ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ МОТОРЫ

трехфазного тока со всеми принадлежностями.

ПРАВЛЕНИЕ—Москва, площадь Революции д. 1/2

Завод—Ярославль, Тутаевское шоссе.

Отделение Ленинград, улица Гоголя д. №

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ ЭНДОКРИНОЛОГИИ

НАРКОМЗДРАВА,

ВЫПУЩЕН В ПРОДАЖУ

СПЕРМОКРИН

ИСПЫТАН

Показан к применению при неврастении. Половом бессилии, старческой слабости, артериосклерозе и малокровии

КЛИНИЧЕСКИ

ПРОДАЖА во всех аптеках и магазинах сангигиены.

ЦЕНА флакона 30.0 1 р. 50 к.

ПРОСПЕКТЫ ВЫСЫЛАЮТСЯ ПО ПЕРВОМУ ТРЕБОВАНИЮ

МОСКВА, 11, Б. Николо-Воробьевский пер., 10.

Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Все-світ"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори: ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11.

Рік видання 8-й | СЕРЕДА, 8 травня 12 (1929) р. | № 103 (2596)

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Відкриття з'їзду

Вчора в Харкові, в театрі ім. Шевченка, близько 6-ої год. вечора почав свою роботу XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів. На засідання з'їзду, крім депутатів, прибули численні гості, що заповнили вщерть великий театр, де відбувається з'їзд. На з'їзді в двох ложах присутні представники закордонних місій та консульств.

За столом президії голова ВУЦВК тов. **Петровський Г. І.** Бурхливими оплесками зустрічає його з'їзд.

— До нас, повідомляє тов. Петровський,—прибув представник уряду СРСР, голова ВРНГ СРСР, тов. **Куйбишев.** Делегати й гості влаштовують тов. Куйбишеву, що сідає до столу президії, довгочасні овації.

Вступна промова тов. Петровського

Товариші,—каже тов. Петровський Г. І.,—на з'їзд мали прибути 857 делегатів. В згоді з повідомленням мандатної комісії нині в залі 827 делегатів. Кворум є.

Раніше, ніж почати наш з'їзд,—говорить т. Петровський,—дозвольте товариші, сказати кілька слів за два минулі роки, що відокремлюють Х-й Всеукраїнський З'їзд Рад від XI-го.

Світовий революційний рух зруйнував наміри наших ворогів

Що до міжнародного стану, то тут слід відзначити, що за ці два останні роки збільшилися ворожі наміри і загрози реакційної світової буржуазії. Реакційна англійська буржуазія шукала засобів утворити антирадянський блок держав, але революційні події, особливо на Сході—в Хіні та Індії, а також великий робітничий рух на Заході, зруйнували ворожі плани збройного нападу на нас і фінансово-економічної блокади.

Велике загострення боротьби між капіталом і пролетаріятом, велика хвиля страйків, що прокотилася по всій Західній Европі,—все це свідчить про нетривалість капіталізму. Наша боротьба за мир відома всім трудящим; пропозицію нашого уряду Лізі Націй про розброєння кілька разів відхилялося. Це свідчить, що Ліга Націй, обстоюючи ніби мир і роззброєння, тільки обдурює людність, що вона цим лише прикриває шалене озброєння і готує імперіялістичну сутичку між народами.

Тільки солідарність міжнародного революційного пролетаріяту, тільки його рішуча класова боротьба за повалення імперіялістичної буржуазії може запобігти новій кривавій бойні. Свою готовність боротися за повалення буржуазії пролетаріят Західної Европи яскраво показав на першотравневих демонстраціях. Всім нам добре відомо, як буржуазія відповіла на пролетарську демонстрацію, коли вона за допомогою соціял-демократів не зупинилася перед розстрілами, перед кривавою розправою з пролетарськими борцями. **Це свідчить про те, що західно-европейський пролетаріят вступив у період одвертої революційної боротьби з капіталом.**

Союз республік трудящих непохитно стоїть на соціялістичних позиціях

В нашій країні ми повинні були напружувати всі зусилля до оборони Союзу, шукати засобів, щоб власними силами, на власні кошти, не маючи допомоги кредитами з боку інших держав, не маючи нормальних взаємин з іншими країнами, будувати наше народне господарство. І, як бачите, наша робітнича держава—Союз і, зокрема, Україна непохитно стоять на соціялістичних позиціях і за часів свого існування зміцнили диктатуру пролетаріяту та його союз з селянством і цим ще раз перед усім світом продемонстрували свою незмінну політику міжнародньої солідарності трудящих мас.

Піднести сільське господарство

За ці два роки завдяки розвиткові активности трудящих мас і збільшеній продуктивності праці наше народне господарство значно зросло. Коли в 1925-26 р. гуртова продукція промисловости дорівнювала 83,5%, то в 1928 р. вона дорівнювала 115%, а на 1929 рік має дати 128% до передвоєнної. Але гуртова продукція сільського господарства зросла лише до 102,5% проти передвоєнного часу, бо наше селянство переживало переходову добу свого господарювання. Нам ще треба багато попрацювати, щоб піднести індивідуальне й особливо усуспільнене сільське господарство.

Ми маємо за цей час значне зростання соціялістичного сектора як у місті, так і на селі. Соціялістичний сектор у промисловості за 2 роки з 83% збільшився до 89% усієї продукції, а в 1928-29 р. дасть до 90%. Гуртова продукція усуспільненого сектора сільського господарства за цей самий час з 5,6% зросла до 6,2%, а в 1928-29 р. дасть до 7%.

Селянство усвідомлює потребу усуспільнювати своє господарство

Щодо сільського господарства, то нам тут не пощастило—через посуху торік недобрано понад 325 млн. пуд. зернохліба, а місцева загибель озимини в цьому році підірвала сільське господарство степових округ. Уряд вживав усіх заходів, щоб допомогти незаможному селянству і дав на засів озимних та пересів пошкоджених селянських ланів разом понад 26 млн. пуд. засівнасіння. Селянство й особливо діти одержали велику харчову допомогу, відкрито спеціяльні кредити, дано великі пільги на с.-г. податок і т. інш. Головне завдання уряду нині—вжити всіх заходів, щоб запобігти посухам. На це видається великі кошти. Але ж більші результати матимемо тоді, коли зможемо краще організувати видатних фахівців навколо цієї справи і, насамперед, коли селянська маса виявить більше самодіяльности в сільському господарстві. Останнього часу селянство добре зрозуміло потребу усуспільнювати своє господарство, щоб вийти з того стану, до якого призвело стихійне лихо.

Колективізація за останні два роки, порівнюючи з минулими, розвинулася більше, ніж у двоє. В деяких округах селянство, особливо КНС, цілими селами переходило до спільної обробки землі, що має велику вагу в розвитку самодіяльности бідняцько-середняцьких кол селянства. За цей час поширилася засівна площа більше ніж на один млн. дес. **І нам треба безупинно й невтомно працювати, щоб зміцнити сільське господарство на основі широкого усуспільнення його, та щоб забезпечити як найшвидчу індустріялізацію країни.**

Ось чому видано закон, що за ним сільське господарство повинно протягом п'ятьох років збільшити свою врожайність на 35%, особливо в зерновій частині. Нам і далі треба вишукати шляхи до безупинного піднесення сільського господарства, скотарства та промисловости.

За ці два роки широко розвинулася кооперація, що охопила в місті вже понад 65% людности, а робітнича кооперація ще більше. На селі ж кооперація охопила понад половину людности. **Ми ще не виконали заповіт тов. Леніна про загальне кооперування, але справа краща і тут вже є чималі досягнення.**

Радгоспи—приклад господарювання для селян

Уряд заснував кілька нових радгоспів, що повинні разом із старими підвищувати свою врожайність в більшій мірі, ніж у колективних та індивідуальних господарствах і вживати кращих сільсько-господарських машин, як наших, так і чужоземних. **Треба, щоб селянство бачило на прикладі радгоспів велику перевагу усуспільненого сільського господарства і вчилося вживати кращих машин і знаряддя. Врожайність колективів вища за врожайність приватних господарств на 20—25%, а врожайність радгоспів—на 50%.**

Всі ці заходи дуже дошкуляють глитаєві, бо він бачить розвиток бідняцько-середняцького господарства, а це загрожує його пануванню. Тим-то ми спостерігаємо загострення класової боротьби на селі. Протягом цих років бідняцько-середняцький блок мав велику перемогу над глитаєм, а компартія й радвлада й надалі вживатимуть заходів, щоб остаточно подолати глитая.

Індустріялізувавши країну—будемо незалежними від капіталістичних держав

Щодо розвитку промисловости за два ці роки, то її гуртова продукція зросла на 26%, число робітників промисловости

збільшилося на 107 тисяч чоловік і зарплата на 21-22%. Поза тим минулого року собівартість продукції знижено на 6,5% і цього року маємо знизити собівартість на 7% і піднести продуктивність праці на 17%.

Ось які великі завдання здійснено за минулих років завдяки напруженій роботі всього пролетаріяту. Вам усім добре відомо, що індустріялізувати країну нам конче потрібно, щоб як найшвидше стати незалежними від капіталістичних країн, а також як найскорше піднести матеріяльний і культурний рівень трудящих мас. Вважаючи це за найголовнішу директиву життя, уряд вживав всіх заходів, щоб поширювати реконструкцію промисловости й почав будувати нові промислові підприємства.

Значно зросло машинове будівництво, але витоплення чавуна в нас ще не дійшло передвоєнного рівня, а тимчасом попит на машини і метальову продукцію де-далі зростає і зростає. Ось чому ми нині приступаємо до будування великих металюргійних заводів на Криворіжжі, Запоріжжі і в Донбасі.

Товариші. Досі компартія і радянський уряд прикладали всіх зусиль, щоб якнайглибше зацікавити широкі трудящі маси тим планом соціялістичного будівництва, що ми його тут розглядатимемо і ухвалюватимемо. **Нам треба ширше охопити робітниче-селянські кола, щоб всі робітники і селяне відчували себе не лише вчасниками, але й керовниками промисловости та сільського господарства. Ця робота і провадиться тепер через соціялістичні змагання, її лише треба краще організувати, вдосконалити, поглибити і тоді велика моральна дисципліна викличе до життя величезні продукційні сили трудящих і значно поліпшиться матеріяльний стан широких трудящих мас.**

П'ятирічний план народнього господарства

Товариші! На цьому XI-му З'їзді Рад ви, крім звіту Уряду, заслухаєте й про величезні завдання, визначені 5-ти річним планом розвитку промисловости, сільського господарства і культури. XVI конференція Всесоюзної Комуністичної Партії більшовиків запропонувала Радвладі як найглибше обміркувати цей план і неодмінно здійснити, добре було б, коли б з перевищенням.

Широчення соціялістична робота XVI конференції ВКП(б) матиме ту величезну вагу, що вона сприятиме піднесенню свідомости широких верств робітників і селян, ставлячи перед ними перспективи того будівництва, що вирішатиме всі проблеми нашого розвитку, особливо проблему безробіття і аграрного перенаселення, а також розвитку всіх продуктивних сил народнього господарства. **Нам треба вжити всіх заходів, щоб поліпшити як державні, так і господарські органи, збільшити розмах соціялістичних змагань і піднести на найвищий щабель дисципліну, йдучи до здійснення 5-ти річного плану народнього господарства.**

Активність трудящих де-далі зростає

В роботі наших рад за цей час ми мали активну участь робітничо-селянських мас. Поширення прав міських рад і виконкомів сприяло більшому розвиткові самодіяльности на місцях; зміцніло будівництво з округ аж до районів, покращав і зміцнив радянський апарат, робота сільрад і вже є понад 31% таких сільрад, що мають свої власні бюджети. Все це викликає і збільшує ініціятиву і самодіяльність на селі в господарських справах. Але, товариші, сільради ще недосить віддають уваги розвиткові сільського господарства і ще й досі мають ухил до адміністрування. Нині, коли ми намагаємося швидко реконструювати на соціялістичних засадах сільське господарство, потрібна велика увага справі поліпшення районного апарату і апарату сільрад, щоб здійснити ті плани, що їх визначають в сільському господарстві. Відціля і повстає вимога добрати відповідний кадр як для керування, так і для здійснення тих планів райвиконкомів і сільрад, що визначені на місцях.

Перевиборча кампанія до рад проходила в умовах активности і класової свідомости. Явка на перевибори в минулому році дала 52%, тепер вона дорівнює—65%. Щодо зміцнення диктатури пролетаріяту і союзу його з бідняцько-середняцьким селянством, то нині в міськрадах маємо понад 77% пролетаріяту, а в сільрадах бідноти—до 50% і середняків до 35%. Значно поширилася і участь комуністів. Дуже збільшився в сільрадах процент жінок—до 17,5% проти 9,5% минулого року, а в міськрадах понад 22%. Як ніколи притягнуто до участи в сільрадах наймитів. Наша головна мета—організувати в наших радах й виконкомах пролетарські і бідняцько-середняцькі шари трудящих для найтіснішої солідарности і праці над здійсненням тих завдань, що ми їх собі ставимо.

Не можемо не згадати про велику ролю робітничих бригад і шефських організацій за період перевиборів в справі зміцнення союзу робітників з бідняцько-середняцькими колами села й в справі піднесення політичної свідомости наймитів і бідняків.

Особливо треба відзначити за цей час уперту боротьбу глитаїв за владу й вплив у радах. Вони у всякий спосіб намагалися пролізти до рад, або пропхнути до них своїх людей, що призвело до загострення класової боротьби на селі. З боку глитаїв були навіть замахи на видатних і активніших голів сільрад, комнезамів, комуністів, комсомольців і активних жінок. Були вбивства й підпали, але бідняцько-середняцький союз під проводом партії і пролетаріяту переміг намагання глитая на селі і непмана у місті і надалі цей союз міцнітиме для соціялістичної перебудови країни.

За останні 2 роки також значно поліпшилася робота серед нацменшостей; **число національних адміністративних одиниць за цей час збільшилося і вони не тільки не відокремлюються від українського суспільства, але й так налагоджують свою роботу, щоб разом якнайцільніше взятися до соціялістичного будівництва.** Глитаї деяких нацменшостей підбивали людність переселятися за межі СРСР, але біднота й середняки разом з усім селянством України добре розуміють експлоататорські наміри глитаїв і ці на гачок їх не спіймають. Що раз, то більше нацменшості захоплюються спільною роботою над переустаткуванням на соціялістичних засадах сільського господарства, але ще треба подбати, щоб їхній рух здійснювати соціялістичні завдання ще дужче розвинувся.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Разом з виконанням завдань п'ятирічки здійснювати культурну революцію

Почалася велика культурна революція. Ми маємо в цій царині протягом минулих двох років величезні досягнення. Збільшилася сітка шкіл, зробився сталішим і зріс *процент робітниче-селянської* молоди в профшколах і вузах, краще налагодили справу прийому її до середніх і вищих шкіл. Але, **перед нами стоять величезні завдання виховати кадри, що повинні стати на чолі великих підприємств й особливо в справі реконструкції сільського господарства. Поруч цього звичайно, треба якнайскорше зліквідувати неписьменність, бо вона у нас ще надто велика і шкодить розвиткові соціялізму.** Треба подбати за те, щоб *разом з виконанням завдань п'ятирічки* здійснювати і культурну революцію. Хвиля культурної революції шириться й поглиблюється, охоплюючи всю людність. Багато вже відкидається віджитків старого, *ріжних забобонів*. Тепер села і райони дуже часто вимагають закрити церкви, щоб влаштувати в їхніх помешканнях школи й клуби. Це вже не те, що кілька років тому, коли з'являлися різні калинівські «чуда», «*Йосафатові долини*» й інші загрози культурній революції. Тепер все це змінилося. Звичайно релігійні забобони ще зализишилися, особливо серед ріжних сектантів, що трохи культурніші за попів і мають більший вплив на темну частину людности. *Але це тільки тимчасове явище*, не за горами вже той час коли разом з православними й католицькими забобонами зникнуть і сектантські і замість тих 10 тисяч церков, що ще є на Україні, ми *матимемо добрі будинки освіти, школи*, клуби, де нарід одержуватиме знання й свідомість для соціялістичного будівництва. Нині селянство і робітники виявляють велике бажання будувати ріжні клуби, народні будинки, бібліотеки, т. інш. Крім того, *зростає число дитячих ясел*, садків, кращає охорона материнства й дитинства, охорона здоров'я людности, смертність серед дорослих і дітей тепер значно менша, ніж раніше.

Культурна революція має великі успіхи і в галузі українізації; за останні роки поширилася справа видання українських письменників. Колись був час, коли нам бракувало українських книжок, а нині *може вони трохи й дорогі, але ми ними цілком забезпечені*.

Політична лінія уряду

Щодо політичної лінії нашого Уряду за ці 2 роки, то нагадаю вам, товариші, що давно вже у де-кого була думка про якийсь ніби то роскла́д нашого Союзу, про відродження і вплив непмана і глитая на радянське будівництво. Але ми бачимо, що все це брехня. І коли ми вирішили будувати соціялізм у нашій країні, то де хто гадав, що це відокремлення від пролетарського руху інших країн—це теж *брехня*, **бо тепер більше ніж будь-коли пролетарі всіх країн виявляють солідарність з Радянським Союзом.** Ми непохитно й уперто працюватимемо над соціялістичним будівництвом, не зважаючи на наклепи міжнародньої буржуазії та її прихвостнів. **Наша країна рік-у-рік зростає, міжнародній стан нині багато кращий, ніж це було раніше. Правда, вороже відношення до нас капіталістичних країн зосталося, але намірові озброєного нападу на нас протистоїть міць трудящих нашого Союзу разом з міжнароднім пролетаріятом. Першотравневі демонстрації ще раз свідчили перед усім світом, що трудящі нашої країни разом з Урядом непохитно боротимуться за соціялізм, за справжній мир між трудящими всіх країн. І коли реакційна буржуазія відхиляє всі наші пропозиції про загальне або часткове роззброєння, то ми будемо у всякий спосіб зміцнювати нашу робітничу державу, нашу Червону армію і завжди будемо на сторожі.**

Товариші депутати! Велика праця стоїть перед нами тут, на З'їзді і після З'їзду. Але в минулому ми перемогли величезні трудноші, все найважче і найтяжче залишилося позаду, а на майбутнє нам буде легше мати досягнення, бо міцнішає диктатура пролетаріяту, міцнішає союз робітників і селян і за дружньої спільної праці ми зможемо повнотою перемогти глитая на селі й непмана в місті.

Готуйтеся, товариші, до великої боротьби за соціялістичне будівництво, готуйтеся до перемоги над всіми ворогами нашої країни.

З доручення ВУЦВК XI Всеукраїнський З'їзд Робітниче-Селянських і Червоноармійських Депутатів оголошую відкритим.

Хай живе Союз Соціялістичних Республік!

Хай живе світова революція!

Хроніка з'їзду

— Після виборів президії з'їзд заслухав привітання генерального секретаря ЦК КП(б)У т. **Косіора** від ЦК. Промову т. Косіора буде подано повнотою в черговому номері «Вістей».

— З'їзд затвердив такий регламент роботи: З'їзд працює що-дня від 10 до 3-х годин дня та від 6 до 9 годин вечора.

— Після промови т. Косіора з'їзд перейшов до п. 1 порядку денного—звіт Уряду СРСР. Доклад в цьому питанні робив голова ВРНГ СРСР тов. **Куйбишев**, що його з'їзд зустрів бурхливою овацією.

В своєму докладі т. Куйбишев докладно зупинився на питаннях міжнародного стану, відзначив спроби капіталістичних країн організувати анти-радянський блок, вказав на внутрішні суперечності в країнах капіталу. Докладно зупинився т. Куйбишев на участі радянської делегації в підготовчій комісії до скликання конференції в справі роззброєння та на ролі буржуазних делегацій, що спробують під словами про мир заховати своє готування до нової війни.

В другій частині свого докладу т. Куйбишев докладно висвітлив внутрішній стан, з'окрема, зупинився на питаннях 5-тирічних планів господарського і культурного розвитку.

Повний звіт про доклад т. Куйбишева буде вміщено в черговому номері «Вістей».

— З'їзд одержав телеграму від селян колонії Катеринівка, Костянтинівського району на Артемівщині, що вітають з'їзд і бажають йому успіхів. **На честь відкриття з'їзду селяне колонії здали свою хлібну зайвину в розмірі 1 тис, пуд.**

— *З сьогоднішнього дня засідання з'їзду рад відбуватимуться в помешканні Державної Опери на Римарській вулиці. Ранкове засідання почнеться о 10 годині. На порядку денному сьогодні—дискусії на* доклад тов. **Куйбишева** про роботу Уряду СРСР. *Увечорі 8 травня передбачається заслухати звіт уряду УСРР, що його зробить голова РНК тов.* **Чубар.**

— *З 857 депутатів, що повинні були прибути на з'їзд, в першому засіданні брало участь 287 чоловіка, що прибули протягом вчорашнього дня. Ще кілька делегатів приїхало вчора вночі.*

— *Вчора ввечорі після засідання з'їзду капела «Зоря» з Дніпропетровського організувала великий концерт для делегатів. Делегати дуже тепло приймали концерт.*

— Виставка «*Соціялістичне будівництво*», що її *організовано в помешканні клуба* Пролетстуда (в будинку театру Опери), відкриється з сьогоднішнього ранку і працюватиме до закінчення з'їзду. Крім депутатів виставку *організовано* відвідають трудящі столиці.

— Серед депутатів з'їзду великий процент наймитів, жінок та представників колективів і комун.

— Крім виставки, для делегатів буде організовано чимало ріжних культурних розваг. Делегати побувають по музеях, відвідають підприємства. ВУФКУ демонструватиме для делегатів низку наукових фільмів з техніки та сільського господарства. *Демонстрація відбуватиметься як в помешканні Державної Опери, так і в окремих помешканнях.*

— *10-11 травня на радіо-станції відбудеться великий радіо - мітинг, що його передаватимуть по всій Україні. В мітингу братимуть участь делегати з'їзду—представники ріжних округ, робітники та наукові сили.*

— В четвер в театрі Державної Опери для делегатів організують великий концерт, де виступатимуть найкращі артистичні сили столиці.

— Підчас промови тов. Куйбишева надійшли записки від кількох десятків делегатів, що висловили бажання взяти участь у дискусіях на доклад представника Союзного Уряду.

— З'їзд одержав чимало вітальних телеграм з *ріжних місць України*. Так само його *прийшли вітати ріжні делегації*, але за браком часу з'їзд не мав змоги їх прийняти.

Президія з'їзду

На пропозицію комуністичної фракції, що її оголосив тов. **Василенко**, з'їзд обирає *президію з 112 членів*. До президії одноголосно обрані т.т. **Куйбишев, Петровський, Чубар, Косіор, Медведєв, Постишев, Затонський, Скрипник, Акулов, Шліхтер, Сербиченко, Полоз, Якір, Дудник, Василенко, Балицький, Вейцер, Лаврентій, Майоров, Любченко, Доненко, Блюхер, Гулий Ломов, Порайко, Пілацька, Горбачов, Смірнов, Бірман, Іванов, Поляков, Фесенко, Корсунов, Сухомлин, Хвиля, Зайцев, Гопнер, Кузьменко, Демченко, Семьонов, Строганов, Чувирін, Терехов, Черняєвський, Гаркуша, Буценко, Тернопольченко, Федотов, Козіс, Войцехівський, Триліський, Колос, Ананченко, Бойко, Мануйленко, Левкович, Зеленська, Демітров, Воронович, Ліров, Голишев, Шведов, Конотоп, Вінніков, Кудрін, Чабай, Смірнов, Понамарьов, Чистяк, Соколов, Вільчинський, Горон, Мелінічукова, Полонська, Черневський, Борещик, П'ятнов, Левченко, Дехтярьов, Костина, Прядка, Беркунов, Левченко, Булда, Уханов, Чепишко, Дубовий, Марченко, Товкач, Корчак-Чепурковський, Маковський, Бахолдін, Мішика, Сторчак, Леонов, Ковальов, Циганов, Вареник, Бегун, Валчев, Бенберя, Через, Всеволоський, Гриньова, Маховецький, Ніколаєнко, Демченко, Васильова, Харченко, Макаров, Копняєва, Півень, Кур'янчик.**

До *почесної президії* з'їзд обрав т.т. **Сталіна, Калініна, Молотова, Рикова, Ворошілова, Рудзутака, Томського, Бухаріна і Орджонікідзе.**

До мандатної комісії обрані т.т. **Горлинський, Світньов, Яцевський, Корнієнко, Виростков, Кока, Кузнецов, Дідух, Остапенко, Самойлов, Лисун, Голякін, Балкін, Федосенко, Воронкіна.**

До секретаріяту з'їзду обрані т. т. **Касьян, Канторович, Гаврилов, Грязєв, Покорний, Цюпак, Мазур, Кириченко, Стайкевич, Шпилевой, Закандирін, Шінко, Гаврилик, Зиман, Петренко, Куц, Ейсмонт, Крих, Осадчий, Нагорний, Касяненко.**

На голову Всеукраїнського З'їзду Рад обрано т. **Г. І. Петровського.**

Далі з'їзд затверджує порядок денний та регламент з'їзду.

Організаційні проблеми в п'ятирічному плані розвитку народнього господарства

Не можна переоцінити того вельми складного і відповідального завдання, поставленого перед XI-м Всеукраїнським З'їздом Рад,—всебічно розглянути й затвердити п'ятирічний план та своїми постановами забезпечити реальне здійснення цього плану.

Завдання реконструкції всього народнього господарства, організації нових галузей промисловости, соціяльної й господарської реконструкції сільського господарства на основі коопeрування й колективізації, все це разом складаючи рішучий соціялістичний наступ на всі пережитки старих, одержаних нами в спадщину господарських взаємин у місті й на селі,—все це являє собою дійсно велетенський замисел країни диктатури пролетаріяту. На шляхах до здійснення цього замислу стоять неминучі трудноші, що виникають з нашої техніко-економічної і культурної відсталости та загострення класової боротьби як у місті, так і на селі.

Аж ніяк не затушковуючи цих труднощей, а навпаки, яко мога виявляючи та підкреслюючи їх, нам треба вже тепер збудувати конкретну програму заходів, скерованих на те, щоб перебороти трудноші. В цій програмі на одному з перших місць повинні бути питання, що торкаються розв'язання організаційних проблем, продиктованих напруженим п'ятирічним планом. Справді бо, чи можемо ми, залишаючись у тих організаційних формах роботи, що існують і досі, при нинішньому росподілі праці між окремими кільцями керівничого й продукційного апарату, за сучасної структури й якости нашого апарату та ступеня його кваліфікації, виконати всі якісні вимоги п'ятирічного плану та вчасно здійснити програму п'ятирічки? На це питання можна й треба цілком категорично відповісти, що ми на крайньому мінімумі. Усвідомивши собі це, треба визнати, що своєчасне розвязання цих питань—одна з істотних умов перебороти труднощі на шляхах до здійснення п'ятирічного плану.

Пригадаймо, що ще XV-а партійна конференція в своїх постановах визнала конечну потребу **визначити законодавчим порядком точніще розмежовання функцій і обов'язків окремих інстанцій**—як у ділянці контролі, так і в ділянці управління та планового керівництва *господарством*. Поруч цього XV партконференція відзначила, що принцип централізації, неминуче потрібний при плановому організованому господарстві, здійснюється нині (себ-то в 1927 р. М. К.) тими самими методами, що були потрібні в період перших кроків організації радянського господарства, але що вже застаріли в момент праці конференції. Відзначивши, що створена таким чином невідповідність між *системою* організації і зміненими обставинами з їх новими завданнями неминуче приводять до марнування грошей і підсилення бюрократизму, конференція вважала за потрібне вже тоді за яко мога коротший час домогтися повного й правильного використання краєвих і республіканських планових і оперативних органів у керівництві господарським життям Союзу.

На жаль, доводиться ствердити, що за минулий час не пощастило так повно й ясно, як цього було треба, розв'язати поставлене конференцією завдання ні законодавчим порядком, ні в практичній роботі. На шляху до розв'язання цих завдань поруч обставин так званого об'єктивного характеру ми мали безперечно явища й консерватизму в нашому державному апараті. Цю обставину потверджує й те, що XVI партконференція, яка оце недавно закінчила свою роботу, в значній мірі відновила ті самі вимоги, підкресливши ще рішучіше невідкладність розв'язання цих організаційних проблем. Отже, треба, зваживши досвід минулого, **вже нині приступити до твердого й конкретного виконання постанов XVI партконференції.**

На наш погляд посамперед треба розвязати питання про господарські взаємини між Союзом і союзними республіками. Як відомо, ці взаємини в основному визначував і досі визначує закон про бюджетні права. Цей закон, діставши свої підвалини в перші роки відбудовного процесу нашого господарства, в основному зберіг їх і після тих змін, що їх внесло наше пізніше законодавство. Природна річ, виникає питання, до яких меж в умовах швидкого росту господарського і соціяльно-культурного будівництва Союзу та союзних республік, господарські взаємини між Союзом і республіками можна регулювати лише законом про бюджетні права та тими частковими постановами, що їх ухвалює Союз у ділянці регулювання цих взаємин. Коли виходити з того, що п'ятирічний план Союзу збудовано в районно - республіканському розрізі, коли зважити що раз більше значіння річних контрольних цифр розвитку народнього господарства, що набирає значіння основного акту планування (їх будується теж у районно-республіканському розрізі), коли крім цього зважити й ту обставину, що до республіканських планів не можуть входити лише ті заходи господарського і соціяльно-культурного характеру, що мають республіканське й місцеве значіння, але через свій господарський і політичний звязок належать до заходів загально-союзного значіння і, нарешті, коли зважимо факт наявности п'ятирічного плану, то, на нашу думку, буде цілком ясно, що взаємини між Союзом і республіками на базі цих нових основ годі вже регулювати бюджетним законом, бо він лише формально встановлює бюджетні ресурси республік і їхній напрямок, не ув'язуючи з планом господарського й соціяльно-культурного будівництва окремої республіки, а подруге, що через це настигла потреба, виходячи з основного закону (конституції), законодавчим порядком встановити взаємини між Союзом і республіками в ділянці господарського планування й управління та в ділянці визначення тих матеріяльних і фінансових ресурсів, що мають забезпечити здійснення затверджених належним порядком планів народньо-господарського розвитку даної республіки.

Отже, згаданий вище закон має визначити:

а) Принципи централізованого планування, себ-то настановити такий порядок здійснення цих принципів, що, зберігаючи за Союзом основи планування, виключав би практику, коли в дійсності централізоване планування перетворюється в дрібничкову опіку в справах господарського й соціялістичного будівництва даної республіки, даного економічного району.

б) Принципи здійснення директиви про перехід до децентралізації управління відповідно до потреби наблизити республіканські й краєві органи до управління й керівництва підприємствами на їхній території;

в) Фінансову базу господарства республік і районів відповідно до тієї ролі і тих завдань, що стоять перед республікою, в справі виконання плану народньо-господарського розвитку республіки або краю, як органічної частини загальносоюзного господарського плану.

г) Порядок проходження й затвердження річних контрольних цифр народнього господарства Союзу і республік (річного народньо-господарського плану), що передбачав би органічну участь республік у збудованні цього плану, усунувши практику лише формального притягнення республік до цієї справи;

д) Основні засади в побудованні системи органів планування в напрямку зосередження цієї роботи в державних планових комісіях, скеровуючи роботу наркоматів і господарських органів переважно в бік техніко-виробничої організації тих галузей народнього господарства, що їх їм доручено.

Цей перелік, хоч і не вичерпує повнотою поставлених завдань, проте, на нашу думку, накреслює основні шляхи до їхнього розв'язання. Виникає потреба в зв'язку з наступним затвердженням на З'їзді п'ятирічного плану народньо-господарського розвитку, щоб річні контрольні цифри, як річний відтинок п'ятирічного плану, затверджувала сесія Центрального Виконавчого Комітета Союзу і республік, а відповідно до цього треба реорганізувати бюджетні комісії ЦВК СРСР і республік.

Хоч які складні ці завдання, проте напруженість біжучих і перспективних планів розвитку нашого народнього господарства і потреба забезпечити реалізацію цих планів роблять це питання вельми актуальним і, повторюємо, висувають їх як одну з умов реалізації наших планів. Це означає, що ці питання требі розв'язати яко мога терміновим порядком і вже аж ніяк не пізніше, ніж на початку наступного господарського року.

Мих. Каттель.

Від редакції. Висунуті тут пропозиції стільки цікаві й важливі, що висвітлення їх не можна обмежити однією цією статтею. Редакція охоче дасть місце ширшому обговоренню поставлених т. Каттелем питань.

Німецький посол п. фон-Дірксен приїздить до Харкова

Німецький посол в СРСР п. фон-Дірксен приїздить сьогодні до Харкова. За мету подорожі є обізнання з життям Радянської України та роботою німецького генерального консульства в Харкові.

П. фон-Дірксен, як тільки приїхав до Москви, висловив побажання відвідати Україну й інші Союзні республіки. Тепер посол приступив до здійснення свого наміру. В Харкові п. фон-Дірксен пробуде 3-4 дні, огляне найбільші заводи й будинок промисловости, а потім, можливо, відвідає та кож і Київ.

Уповнаркомзаксправ улаштовує 8 травня на честь п. фон-Дірксена—обід.

Сьогодні до Харкова має прибути німецький посол в СРСР, п. Герберт фон-Дірксен. На посаді німецького посла в Союзі РСР п. фон-Дірксен працює з листопаду 1928 року, заступивши попереднього посла гр. Брокдорф-Ранцау після його смерти.

П. Г. фон-Дірксен народився 1882 року, закінчив одну з гімназій у Берліні, а вищу освіту здобув на юридичному факультеті в Гайдельберзі і Берліні. В 1903 році фон-Дірксен одержав ступінь доктора права. Підчас війни—в 1914-15 р.р. п. фон-Дірксен був офіцером в армії.

Дипломатична кар'єра п. фон-Дірксена почалася в 1917 р., коли він працював при німецькій місії в Газі. 1918 р. п. фон-Дірксена призначено до складу німецького дипломатичного представництва в Київі.

В середині січня 1919 р. він повернувся з Київа і його було призначено до східного відділу міністерства закордонних справ, де він керував референтурою в справах околишніх країн. З квітня 1920 р. до серпня 1921 р. він працював у складі німецької місії в Варшаві, спочатку на посаді першого секретаря, а згодом—повіреного у справах.

З осени 1921 р. до осени 1922 р.—керував польською референтурою в міністерстві закордонних справ, далі — з весни 1923 р. до лютого 1925 р. п. фон-Дірксен працював на посаді генерального консула в Данцігові.

З лютого 1925 р. фон-Дірксен знову повертається до Берліну і працює на посаді керовника східного відділу міністерства

закордонних справ до березня 1928 р., а з березня 1928 р., до призначення його на посаду посла в СРСР—як директор департамента та керовник східного відділу.

Приїзд німецького посла

Українська радянська суспільність щиро й серйозно вітає приїзд до столиці Радянської України п. фон-Дірксена, посла німецької республіки до СРСР. Радянська Україна зв'язана з Німеччиною дуже значними політичними, економічними й культурними інтересами. Ця яскрава спільність інтересів знаходить своє систематичне й послідовне відсвітлення в зовнішній політиці робітниче-селянського уряду Радянського Союзу, чиї прагнення зміцнити й розширити дружні радянсько-німецькі взаємини мали завжди жваву підтримку й щире співчуття в громадській думці трудящих радянської України.

Спільність політичних інтересів УСРР і Німеччини, що входить як постійний елемент у загальну систему радянсько-німецьких взаємин, особливо наочно виявляється в тому факті, що і для Радянської України, і для Німеччини міжнародній стан у Східній Европі створює постійний стимул до активної солідарности. В братерсько єднанні з іншими союзними республіками українська радянська суспільність стійко підтримує боротьбу уряду СРСР за збереження миру в Східній Европі, активну боротьбу проти небезпек, що загрожують мирові. Перед Німеччиною не лише такі самі, а й власне ті самі небезпеки. Тому українська суспільність так палко вітала солідарний і плодотворний виступ радянського і німецького урядів у листопаді 1927 року, що припинив розвиток грізного польсько-литовського конфлікту. Існування малої Антанти і системи воєнних конвенцій, що зв'язують держави цього угруповання з Польщею, спонукують раз-у-раз усвідомлювати таку солідарність. За безперечний і посутній стимул править ще однаково сумний стан української і німецької національних меншостей у Польщі і в Румунії. Ми гадаємо, що глибоке обурення, викликане на Україні переслідуваннями німецької національної меншости в Горішньому Шлезку, в Познані і Семигороді знаходить такий самий відгук серед німецької громадської думки, коли до Німеччини доходять вісті про національне гноблення в Західній Україні, Бесарабії і Буковині.

Розміри і вага економічних інтересів, що зв'язують українське і німецьке народнє господарство,—факт такий загально відомий, що вистачить його згадати, не спиняючись на подробицях. Але треба сказати, що можливостей розгортання цих економічних зв'язків далеко ще не використано. Швидкий і енергійний ріст української добувної та обробної промисловости відкриває вельми широкі можливості перед українсько - німецьким економічним співробітництвом. Безперечно, що це співробітництво можна збудувати на тривких підвалинах обопільної вигідности, сприяючи загальному розширенню й зміцненню радянсько-німецьких взаємин.

Звільнена Жовтневою Революцією від багатовікового ярма українська культура розвивається широко й многобічно. У своєму розвиткові українська радянська культура не замикається у вузько-національних рямцях. Вона шукає і прагне широкого й постійного співробітництва з усім культурним світом. Особливо успішно й плодотворно почало розвиватися українсько-німецьке культурне зближення. Вистачить вказати на факти останнього часу. Подорож до Харкова п. Шміт-Отт і подорож до Берліна керівника Укрнауки УСРР тов. Озерського сприяли виробленню плана постійного наукового співробітництва. Українські вчені брали участь у «Тижні історичної науки в Берліні». Незабаром низка німецьких вчених візьме участь у всеукраїнському з'їзді сходознавців. Десятки українських вчених працювали й працюють по бібліотеках і наукових установах в Німеччині. Для німецьких вчених на Україні забезпечено завжди повну підтримку. Отже роботу розпочато, вона проходить успішно, треба її тільки підтримати і розвивати.

Отака загальна картина радянсько-німецьких взаємин, як вона вирисовується з погляду особливостей міжнародного й економічного стану УСРР. Всі потрібні умови для широкого розвитку українсько-німецького співробітництва є. Ми маємо надію, що новий німецький посол, відвідавши тепер Україну, напише в історії цих взаємин такий самий славний розділ, як той, що зв'язаний з шановним іменем його незабутнього попередника. Серед української радянської суспільности йому забезпечено в цій справі повну допомогу.

Л. В.

Закінчилася чергова комедія роззброєння

Роботи підготовної комісії є серйозним кроком назад

Радянська делегація виїхала до Москви

ЖЕНЕВА, 5 (ТАРС, Спецкор). Сьогодні відбулося прикінцеве засідання 6-ої сесії підготовної комісії до конференції роззброєння.

Представники морських держав виступили з відповіддю на пропозицію Гібсона в питанні про морські роззброєння. Всі вони взяли слово тільки для того, щоб просити про відстрочку обговорення питання про морські озброєння й передати дискусію на американські пропозиції самим урядам, не відновлюючи робіт підготовної комісії, аж поки не закінчаться ці міжурядові переговори. Отже, не зважаючи на виголошені з такою помпою американські поступки, **підготовна комісія на даній стадії знову не змогла дійти до жадних позитивних результатів.**

Голова Політис хотів проголосити вже за ухвалену постанову про відстрочку обговорення морського питання, але в цю мить підвівся Літвінов, що заявив:

«Я беру слово тільки для того, щоб мою мовчанку не вважали, як згоду радянської делегація з пропозицією, яку вона вважає за геть ненормальну, тобто з пропозицією перенести питання про морські озброєння за межі підготовної комісії».

Літвінов заявляє, що радянська делегація не бувши на сесіях, де обговорювали пакти про контролю над озброєннями, зробить ряд застережень, коли комісія стане до обговорення цих пактів в порядку другого читання конвенції, що його нині комісія відклала. Радянська делегація вважає, що краще було б витратити кілька засідань, щоб закінчити обговорення конвенції, щоб по закінченні нинішньої сесії можна було б скликати генеральну конференцію в справах роззброєння. Літвінов далі констатує, що **результати сесії не тільки цілком ствердили прогноз, зроблений радянською делегацією в її декларації 19 квітня, але виправдали найгірші передбачення, що їх тільки можна було зробити. Якщо попередні сесії комісії тупцюючи на місці, давали нульові результати, то нинішня сесія, зробивши рух назад, може записати до свого активу результати негативні. Всі істотні статті конвенції про роззброєння, що перше спричинили до суперечностей, комісія, пішовши по лінії найменшого опору, просто усунула з конвенції.** Не кажучи вже про відхилення радянського проекту, комісія навіть в межах свого власного проекту відкинула одну по одній поправки радянської делегації про заборону підготовки до хемічної війни, про заборону повітряної бомбардировки, виключила з конвенції статтю про обмеження військових резервів тощо.

Запитуючи, в чому ж саме позитивний баланс сесії, Літвінов зазначає, що після другого читання конвенції залишилися деякі статті, які перелічують особистий склад суходольних армій, до того ж деякі з цих статтів у новій редакції значно погіршено.

Навіщо ж за цих умов комісії ще раз збиратися? За таких умов радянська делегація вважає, що нема жадної потреби знову скликати підготовну комісію і що можна безпосередньо скликати генеральну конференцію роззброєння, передавши їй як матеріяли документ, що іменується проектом конвенції.

Якщо ж делегати приїдуть з інструкціями, якими керувалась підготовна комісія, то генеральна конференція зазнає остаточного краху.

Радянська делегація не жалкує про свою участь у роботах комісії. Своєю присутністю в комісії і своїми пропозиціями, що мали за мету максимально можливе роззброєння, **радянська делегація знищила легенду про Радянський Союз, як перешкоду на шляху до загального роззброєння, яку намагалися тут створити.** Радянський Союз—держава, яка підпадає найбільшим загрозам з числа всіх тут репрезентованих держав. СРСР—об'єкт загальної неприязни, недружелюбства і ворожнечі. У нього сила ворогів і майже ніяких друзів. В разі нападу на СРСР, він може розраховувати тільки на свої власні збройні сили—на свою Червону армію і свою Червону флоту. До того ж СРСР в особі своєї делегації не вважає за потрібне говорити тут про свою недостатню безпеку, про свої умови, в яких він знаходиться і не вимагав для себе ніяких винятків, а навпаки, пропонував на найрадикальніші форми роззброєння, більше того—сам пропонував їх. Цей приклад не мав наслідувачів, навіть з сторони таких держав, які в розумінні своєї національної безпеки знаходяться в далеко щасливіших умовах. Підчас голосування окремих пропозицій про найсправжніші засоби роззброєння, про щонайбільше зменшення розмаху майбутніх воєн, про щонайбільше обмеження страшного лиха цих воєн, радянська делегація завжди була в меншості, а частіше за все—в самотності. Радянську делегацію не лякала ця самотність. Вона навпаки, гордилася нею. В такому ж дусі готовности до жертов і дійсних поступок на користь роззброєння, в дусі такого ж справжнього миролюбства радянська делегація ладна предстати на конференції для роззброєння, що якнайшвидше скликати її вона настирливо вам рекомендує».

Голова Політис, що виступив з відповіддю Літвінову, не намагався навіть дати відповіди по суті на декларацію, яку він сам примушений був назвати «справжнім обвинувальним актом» і запропонував подати Лоудону визначення строку відновлення робіт комісії. Бернсторф обмежився побажанням про прискорення скликання як другої сесії комісії, так і генеральної конференції. Літвінов заявив, що вважає за потрібне форсувати строк, до якого представники урядів повинні були б прибути до комісії з певними вирішеннями.

Посилаючись на потребу «довіряти урядам» Політис оголошує ухвалення вирішення про доручення Лоудону визначити строк скликання комісії. Після цього, Політис закриває «першу частину VI сесії» промовою, де знову даремно намагається знешкодити останні виступи радянської делегації.

**

ЖЕНЕВА, 7 (Спецкор ТАРС). Радянська делегація в підготовній комісії до конференції роззброєння виїхала до Москви через Берлін.

На шляхах реконструкції промисловости

Українська промисловість між X і XI Всеукраїнським З'їздом Рад

X-й Всеукраїнський З'їзд Рад дав промисловості директиву розгортати роботу так, щоб забезпечити найшвидчий темп індустріялізації всіх галузей народнього господарства. З'їзд ухвалив здешевити собівартість продукції, одночасно поліпшуючи і її якість та взяти твердий курс на технічну реконструкцію виробництва.

Як впоралась з цими завданнями українська промисловість до XI-го З'їзду Рад? Ніні промисловість України зусиллями робітництва і технічного персоналу домоглася того, що гуртова її продукція перевищила передвоєнні розміри на 35 проц. Коли зважити на те, що устаткування промислових підприємств було досить спрацьоване і до 26-27 року зовсім не мала ні одного нового заводу чи фабрики,—це досягнення треба визнати надзвичайно великим.

Починаючи з 1926 року розвиток української промисловости йде швидким темпом. Як що в 25-26 році всі підприємства виробляли річної продукції на 867,172 тис. передвоєнних карб. то вже в 26-27 році вони виробили 1.042.584 тис. крб. і в 27-28 р.—1.303,6 тис. крб. Отже за два роки гуртова продукція промисловости зросла в півтора рази.

Відповідно до заадань X З'їзду Рад ВРНГ звертала особливу увагу на прискорений розвиток важкої промисловости.

Видобуток руди виріс на 68 проц., продукція силікатної промисловости на 72 проц., металічної — на 60 проц. та електротехнічної на 86 проц.

Щоб краще уявити собі як іншоа цей розвиток, наведемо відомості про зростання виробництва тих галузей промисловости, що виробляють засоби продукції (групи «А») і тих галузей, що виробляють предмети широкого вжитку (групи «В»). В 26-27 році продукція групи «А» збільшилась проти попереднього року на 27 проц., в 27-28 р. на 19 проц. і в 28-29 р. на 20 проц. Виробництво групи «Б» у ці ж роки зростало так: на 3 проц., 24 проц. і 14 проц. Отже українська промисловість розвивалась шляхами, вказаними X З'їздом Рад, максимально поширюючи виробництво важкої промисловости. Лише металургія відстала і тільки в цьому році наближилась до передвоєнного рівня.

Швидкий розвиток української промисловости треба закінчити тим великим капітальним асигнуванням на реконструкцію і ремонт старих заводів, на будування нових промислових закладів. Коли за три роки в 23-24 до 25-26 року на капітальні роботи в українській промисловості було витрачено 386 міл., здебільшого на відбудування старих підприємств, то **за два останні роки від X З'їзду Рад витрачено на ці роботи 651 міл. крб. і в цьому році біля 500 міл. крб.** З 26-27 р. починається на Україні доба нового промислового будівництва, доба справжньої технічної реконструкції промисловости. На будівництво нових підприємств за ці два роки витрачено 120 міл. крб. Зараз ми маємо низку нових закінчених заводів, окремих цехів, домен і мартенів. З минулого року почали працювати нові механізовані гути в Костянтинівці, нові коксові печі в Горлівці і Рутченковому, Одеська консервна фабрика, Дніпровський шамотний завод, ряд нових шахт, ріжних цехів та інш. Українська промисловість зробила також серйозні кроки і для виконання ленінського плану електрифікації. Останні роки позначаються початком найбільш інтенсивного будування нових могутніх електростанцій, як Дніпрельстану, Штерівки, Есхару, Електростанції в Київі, в Кривому Розі на Донсоді. Тільки за один минулий рік на електробудівництво витрачено 128.5 міл. крб.

Великі успіхи має промисловість і в галузі технічної реконструкції, поновлення устаткування на підприємствах. Особливо треба відзначити побудування нових конвеєрів на с.-г. машинобудівельних заводах, початок механізації видобутку вугілля. Виробничі процеси майже у всіх галузях промисловости технічно значно вдосконалено, перепланowано, а іноді грунтовно змінено.

Поряд із зростанням виробництва підприємств дуже швидко збільшувалось загальне число робітників на фабриках і заводах. Як що в 25-26 році робітників було 424 тис. ч., то в 26-27 році воно піднялось до 498 тис. і в цьому році перевищує 510 тис. чол.

Що торкається житлового будівництва, то промисловість витратила за ці два роки понад 90 міл. крб. Уперше в цьому році по лінії промисловости асигновано кошти на культурне будівництво, на будування нових шкіл, ясел то-що. Звичайно, житлові умови робітників ще досить важкі. На поліпшення їх потрібні ще величезні кошти, що їх мусить вкласти промисловість у найближчому п'ятирічі.

В 26-27 році промисловість здешевила свою продукцію на 6,1 проц., а в 27-28 році до 7 проц., виконавши таким чином до певної міри завдання що поставив перед нею X-й З'їзд Рад. В цьому році промисловість зустріла де-які труднощі що до здешевлення своєї продукції—в першому півріччі завдання виконано менше, ніж на половину. ВРНГ сподівається, що за максимального напруження всієї уваги і технічних можливостей та за активною допомогою всього робітництва це завдання обов'язково буде виконано.

Поруч зі здешевленням продукції промисловість ні на хвилину не забувала про поліпшення її якости. Правда, зустрічаються ще нарікання на ті чи інші метало-вироби чи машини, на силікатну продукцію, але це буває вже рідко.

Починаючи з минулого року українська промисловість організовує ряд науково-дослідних інститутів, як от: гірничого, металів, цукрового, с.-г. машино-будівництва, промислової енергетики, дослідну станцію по будівництву, фізико-технічний інститут то-що, утворюючи таким чином серйозну наукову базу для дальшого розвитку і реконструкції підприємств.

В. К.

Крівава росправа німецьких соціял-фашистів

В низці німецьких держав заборонені союзи червоних фронтовиків

На терор фашистів берлінський пролетаріят відповів барикадними боями

Подробиці крівавих подій в Берліні

БЕРЛІН, 5. Після оголошення стану облоги у Ведінзі й Найкельні поліція почала нещадно наступати на вулиці, запруджені барикадами, де відбувалися жорстокі бої. Бої готувалися панцерниками, після чого почалася стрілянина з кулеметів. Поліція, між іншим, користувалася також і ручними гранатами. Серед убитих поліцією—8 чол., що зовсім не причетні до подій. Серед них кілька жінок.

Поліція оточила райони, що оголошені на стані облоги, виставивши на дахах прожектори, а на балконах деяких будинків кулемети. **Навіть буржуазні газети, що завжди провадять жорстоке антикомуністичне цькування, засуджують сліпу нещадну стрілянину поліції на мирне населення. Для настроїв робітничих мас Берліна надзвичайно характерне сповіщення кореспондента буржуазної ранкової газети «Цвельф Ур Блят» про його розмову з соціял-демократичними робітниками, які заявили йому, що десятки робітників, які були першого травня членами с.-д. партії, тепер повернули свої партквитки й вступили до німецької компартії.**

**

БЕРЛІН, 5. 4-го травня ввечері в оточених районах Найкельна і Ведінга знов було відновлено стан облоги. З 9-ти години вечора по всіх будинках було погашено світло. Всі вікна повинні були бути зачинені. Всю ніч світили прожектори, що їх поліція встановила на дахах і балконах будинків. Ввесь оточений район було обведено дротяною загорожею. Глупої ночі на вулицях відбувалася велика стрілянина. Поліцайські панцерники, проїжджаючи вулицями, обстрілювали будинки з кулеметів та гвинтівок. Коли звернуло з півночі, в оточеному районі поліція зробила ряд заллів. За офіціяльним сповіщенням поліції, глупої ночі патрулі викрили збори членів спілки фронтовиків. Збори були розпущені. За ніч в оточених районах затримано 100 чол.

БЕРЛІН, 4. Агентство Вольфа сповіщає: «Підчас сутичок, що були в Берліні за перші три дні травня вбито 19 чол., тяжко поранено—35, легко поранено понад 200 чол. Лад у двох берлінських районах—Найкельні й Ведінзі, що були за центри заколотів, сьогодні непорушувався. Проте сьогодні ввечері з 9 год. обидві частини міста знову охопила поліція, щоб не дати змоги проникнути елементам, що прагнуть викликати заколоти».

**

БЕРЛІН, 5. Ведінг і Найкельн були протягом 5 травня на стані облоги й доступ до цих кварталів був закритий. Вулицями патрулювали наряди поліцаїв у сталевих шоломах та панцирники. Дрібні юрби розгоняли, знову вчинено багато арештів.

**

БЕРЛІН, 5. Серед жертв вуличних боїв у Найкельні, *як виявилося, є кореспондент новозеляндської газети* Мак Кей. Не зважаючи на застереження він проник в район стрілянини і його там убито.

**

БЕРЛІН, 6. Наряд поліції вчинив трус у будинку компартії (будинок ім. Лібкнехта). Конфісковано друковані матеріяли й рукописи.

**

БЕРЛІН, 6. Берлінська прокуратура заборонила ховати тіла вбитих підчас вуличних боїв. Дозвіл на похорон видаватимуть після судово-медичного розтину.

Ліві робітничі газети, що виходять понеділками, а також «Берлін ам Морген», сповіщають, що **поліція стріляла розривними кулями.** *На доказ цього, газети друкують фотознимки.* **Розривні кулі знайдено в помешканні, де відбувалися першотравневі збори водопровідників, яких обстрілювали, а також на Каздинерштрассе у Ведінзі. На розтині двох убитих встановлено, що ті рани, які вони мали, заподіяно розривними кулями.**

Учора на вулицях Берліну продавалося перше число щоденної газети «Роте Штурм фане». Кількох продавців газети заарештовано.

Пролетаріят Німеччини підносить прапор революційної боротьби

БЕРЛІН, 5. На зборах берлінських підприємств, що їх скликав центральний першотравневий комітет, брали участь делегати 302 підприємств. З промовами виступили представники підприємств, які сповістили про обурення робітничих мас Берліна з поведінки поліції та її керівників, а також лідерів с.-д. партії. В одноголосно ухваленій резолюції говориться, що криваві події в Берліні й заборона комуністичного органу «Роте Фане» свідчить про підсилення капіталістичного наступу, що його підтримують соціял-демократи, на право організації зборів робітничої класи.

Збори представників берлінських підприємств закликають робітничу класу Німеччини продовжувати боротьбу за істотні вимоги робітників Берліна і віддати в день похорон жертв поліцейського терору останню пошану загинулим товаришам.

**

БЕРЛІН, 5. За повідомленнями, що їх одержано з провінції, в Гамбурзі й Рурському краї, відбуваються страйки протесту проти кривавих подій в Берліні. У Гановері, Золінгені, Галі, Глейвіці відбулися демонстрації протесту.

**

БЕРЛІН, 5. **Центральний першотравневий комітет скликав загальні збори представників берлінських підприємств, що одноголосно постановили закликати пролетаріят Берліна до масового страйку протеста проти кривавих подій в Берліні.**

**

ПРАГА, 6. У Празі відбулися збори профробітників цього міста, учасники яких в числі 200 чол. попростували до німецької місії, щоб улаштувати демонстрацію протесту проти берлінських подій. Таку ж демонстрацію передбачалося улаштувати й перед помешканням центрального комітету соціял-демократичної партії. Поліція розігнала демонстрантів. Троє заарештовано. На 6 травня був призначений комуністичний мітинг протесту проти кровопролиття в Берліні. Поліція заборонила цей мітинг.

**

БЕРЛІН, 5. 4-го травня в Берліні розповсюджувався нелегальний орган компартії «Ротес Темпо».

ПАРИЖ, 6. Компартія Франції звернулася до робітників Берліна з телеграмою, де вітає їхню геро'чну боротьбу проти буржуазії й соціял-демократів. У телеграмі говориться: «Комуністична партія Франції, яка вступає в період загостреної класової боротьби, закликає **французький пролетаріят піти за прикладом німецького».**

Революційна асоціяція колишніх учасників війни також надіслала до Берліну телеграму: «Ми шлемо братерський привіт робітникам Берліну, що борються. Тепер більш, ніж будь-коли французький пролетаріят повинен готуватися вийти на вулицю, щоб боротися проти репресій. Досвід вуличних боїв берлінського пролетаріяту дасть змогу належно підготовити демонстрацію коло стіни комунарів і провести червоний день (демонстрації проти воєнної небезпеки) по всій Франції.

Червоні фронтовики дадуть гідну відсіч

БЕРЛІН, 5. Агентство Вольфове повідомляє: «Пруський міністер внутрішніх справ Гржезинський заборонив комуністичний червоний союз фронтовиків по всій Прусії».

**

БЕРЛІН, 6. «Берлінер Цайтунг Ам Мітаг» вміщує інспіроване повідомлення, де говориться: «Червоний союз фронтовиків у Прусії заборонено за згодою всенімецького уряду. Інші німецькі держави, безперечно підуть за прикладом Прусії». У цьому разі буде остаточно заборонений призначений на зелені свята огляд червоних фронтовиків, перенесений до Саксонії після заборони його в Гамбурзі.

У всенімецькому правлінні союзу, у правлінні його берлін-бранденбурзького відділу, а також по всіх низових організаціях союзу конфісковано інвентар і всі папери. На банківські рахунки союзу, також накладено конфіскацію.

БЕРЛІН, 7. На пропозицію загально-німецького міністра внутрішніх справ с.-д. Зеверінга гамбурзький сенат (уряд) видав наказа про розшук червоного союзу фронтовиків.

**

БЕРЛІН, 7. Вчора ввечері вийшло друге число нелегальної «Роте Штурм фане», що її випускається замість «Роте Фане». Газета пише з приводу розшуку червоного союзу фронтовиків: «Пруський міністер внутрішніх справ соціял-демократ Гржезинський і загально - німецький міністер внутрішніх справ соціял-демократ Зеверінг заборонять червоний союз фронтовиків через те, що він на своєму прапорі написав гасло—оборона СРСР. Але союз не допустить розшуку. Нам наплювати на заборонний указ Гржезинського та Зеверінга. Для робітників червоний союз фронтовиків не розпущений. Пролетарські бойові організації зберігають свої об'єднані лави. Пролетарі, обороняйте свої червоні організації».

Басмацькі банди на кордоні СРСР

ДЮШАМБЕ, 7. В зв'язку з останніми подіями в Афганістані протягом другої половини квітня басмацькі банди почали частіше переходити афгано-радянський кордон. Між 20 і 22 квітня в районі Калайхумб (місто на річці Пяндж на кордоні Афганістану та Таджикської СРР за 100 кмтр. південно - східніше Дюшамбе) перейшли кордон дві банди: одна в складі коло 150 і друга коло 100 басмачів. Обидві банди, перейшовши кордон, попростували вглиб Таджикської СРР, грабуючи місцеву людність та нападаючи на радянські установи. Вислані частини Червоної армії ці банди частково знищили, а решта розбіглися і попростували на південь.

28 квітня кордон перейшла нова велика банда у складі до 300—400 басмачів на чолі з відомим старим басмацьким ватажком Файзулою (другом та соратником Ібрагим-бека), яка попрямувала через перевал Террі-Кургар на Гарм (місто коло 120 кмтр. східніше Дюшамбе). В районі на південь від Гарма. Цю банду зустрів посланий загін Червоної армії і вона, не прийнявши бою, повернула на схід на Калай Хойнт. В районі на північ від Калай Хумб 30 квітня наші частини мали сутичку з другою бандою басмачів, яка, як передають полонені, передовий загін нової великої банди, що її готують для наскоку в межах СРСР на чолі з Ібрагим-Беком. Військове командування вжило заходів для ліквідації цих банд.

Примітка: Ібрагим-Бек—відомий ватажок басмачів, що в 1924—26 р. оперував в межах Середне Азіятських радянських республік. Після розгрому його банди він переховувався в межах Афганістану.

Замах на литовського прем'єра

КОВНО, 6. Сьогодні приблизно о 9 годині вечора коло входу до театру невідомі вчинили замах на литовського прем'єра Вольдемараса. Одного ад'ютанта Вольдемараса вбито, другого поранено. Поранені також малолітній небіж Вольдемараса і дочка професора Йодайтіса, що була серед публіки.

Радянсько-естонські торговельні переговори

РЕВЕЛЬ, 6. Почалися переговори про укладення радянсько-естонського торгового договору. На першому пленарному засіданні радянсько-естонської делегації після обміну привітаннями обрано ділову комісію, яка негайно приступила до розгляду естонського проекту договору.

6-й всемолдавський з'їзд рад

БАЛТА, 7. Закрився 6-й всемолдавський з'їзд рад. З'їзд схвалив діяльність українського й молдавського уряду. З особливим задоволенням з'їзд відзначив досягнення радянської дипломатії в справі охорони миру. З'їзд зазначив, що п'ятирічний план СРСР і УСРР правильно визначає перспективи розвитку соціялістичного будівництва. З'їзд відзначив великі досягнення молдавського уряду на ниві культурного й господарського будівництва у Молдавії, розвитку промисловости, піднесення та колективізації сільського господарства, а також на ниві кооперативного будівництва. Новий ЦВК АМСРР обрано в складі з 93 членів та 27 кандидатів. Перша сесія нового ЦВК обрала президію ЦВК в складі з 15 членів та 5 кандидатів. На голову ЦВК обрано тов. Вороновича. На голову Раднаркому Молдавії обрано тов. Димітріу.

Україна на виставці соціялістичного будівництва

Ми вже подавали схематичний конспект виставки, присвяченої XI-му З'їздові Рад. Виставка ця являє собою огляд продукційних сил та матеріяльних і культурних ресурсів багатої з велетенськими економічними перспективами УСРР. Ніщо краще не може ілюструвати нашого повільного, але невпинного соціялістичного зростання, як саме виставка такого роду. Доводиться тільки пожалкувати, що такі виставки мають у нас здебільшого випадковий характер.

Виникає отже як найактуальніша потреба згуртувати різного роду музеї та виставки *соціялістичного будівництва,* щоб кожний трудящий мав змогу ознайомитися ближче з одною із найбільших складових частин. Радянського Союзу, з її економічним та культурним будівництвом.

Вища Рада Народнього господарства УСРР, наприклад, має на меті впорядкувати великий український історико-технічний музей, передбачається затратити чималі гроші на збудування спеціяльного помешкання під цей музей. А краще було б, не розбиваючи сукупности таких виставок як ось звітна виставка, згуртувати її та поставити в як найкращі мешкальні умови. Таку думку робітників та селян можна було почути ще два роки тому, коли влаштовувалося виставку до X-го З'їзду Рад, такі голоси чути і тепер.

Ось короткі зауваження що до сути самої виставки. Відповідальні організатори виставки що її влаштовує секретаріят ВУЦВК та колектив співробітників Соціяльного музею ім. Артема на чолі з тов. Філянським вмілою, досвідченою рукою надають виставці великого науково-навчального змісту.

Тепер ознайомимося ближче з її численними відділами й підвідділами.

I. На фоні Дніпрельстану

Одну із найбільших кімнат клубу пролетарського студентства займає виставка природніх ресурсів України (надра, фавна, флора, джерела енергетики — чорне й біле вугілля). Цей відділ влаштовував соціяльний музей ім. Артема.

В загальненій ніші кімнати горить вогнями Дніпрельстан, а на його тлі експонати продукційних сил та можливостей УСРР, що так тісно зв'язані з могутньою енергією Дніпра. Не випадково отже впорядники виставки *синтезували оці дві величини.*

В продукційних силах України репрезентовано фонд природніх родовищ, що складають основну базу гірничо-добувної промисловости. Ця промисловість за кілька десятків років стала наймогутнішою в кол. Росії, а нині в Радянському Союзі.

56% всієї робочої сили, зайнятої в цій галузі, працює на Україні.

Запас *кам'яного вугілля* на Україні складає 28 мільрд. тонн. УСРР стоїть на першому місці серед усіх країн Европи що до кількости різних гатунків вугілля. Що ж до кількости антрациту то наші поклади перевищують усі запаси антрациту, що є в країнах Европи та Північної Америки.

Про все це свідчить поданий на виставці **«Донбас в розрізі»** з нашарування покладів вугілля.

Найяскравішим поясненням до експонатів природніх багатств Донбасу є думка тов. Леніна:

— Донбас — це не випадковий район—це район, без якого соціялістичне будівництво залишається тільки гарним побажанням.

Ось чому саме наше економічне майбутнє та добробут усіх трудящих Союзу залежить від цього району.

Тут же виставка наочно ілюструє поступовий процес звуглювання: утворення торфу, бурого вугілля, кам'яного вугілля, антрациту та графіту.

Майстерно виконана мініятюрна шахта веде глядача по лабиринтах підземельних ходів та знайомить його з процесами добування вугілля й руди.

Проте, не тільки один Донбас являє собою таку незміру надрову цінність. Майже по всій Україні роскидані то тут то там різні, надзвичайної вартости, поклади: одні з них уже досліджено, інші досліджується. Зовсім не досліджено ще де яких родовищ Поділля і районів Донецьких залізниць. Великі кар'єри лабродориту на Волині змогли б в умовах вмілої експлоатації та оброблення забезпечити не тільки нашу будівельну промисловість, але й зробитися предметом експорту. Добре відшліфований лабрадорит, як це видно із експонатів його на виставці, нічим не відрізняється від хвалених італійських мармурів.

Не менші поклади мангану ще не скрізь досліджено.

Не кожний читач, мабуть, чув про значіння цього родовища.

Манган сам собою, як родовище, не має якогось видатного значіння, проте, як домішок до заліза, він дає чудову бесемерівську крицю.

На виставці репрезентовано широко поклади цинабри (ртутьовища, фарба і ртуть), вапнякові породи, поклади цінного мінералу — лосняку, фосфоритів, кварцу, крейди та багато інших цінних покладів.

Кожна група близьких до себе за своїм значінням експонатів природніх багатств країни знайомить глядача з усім процесом та історією виникнення того чи іншого родовища, з його пристосованням в нашій економіці.

Це є, так би мовити, багатства мертвої природи. Другий відділ виставки продукційних сил—*це жива природа й культура.* Він репрезентує собою найріжноманітніші експонати флори й фавни.

Ріжні гатунки збіжжя і технічних культур свідчать про велику врожайність землі за культурного оброблення її.

Адже не доводиться дивуватися, що кенаф чи соя не типічно українські рослини можуть за належних умов дуже добре акліматизуватися в нас та давати певний економічний ефект. Так само і що до бавовника та тютюну.

Раціональна, культурна експлоатація землі та її надр, використання цих технічних засобів господарювання — все це не тільки зберігає багатство країни на одному рівні але прогресивно збільшує їх.

Коли ж додати до цього енергетичні ресурси країни, стане ясно, які необмежені можливості розвитку стоять перед УСРР.

Не випадково, отже, на виставці продукційних сил країни, таке видатне місце посідає Дніпрельстан.

— Дніпрельстан електрифікує сільське господарство, зросить посушливі райони, дасть штучне удобрення.

Навколо нього виросте Електрополіс з цілим комплексом нових заводів; нового будівництва: алюміневий завод, завод феростопів, електросталь, карбіду, карборунду, інструментовий завод та багато, багато інших.

Дніпрельстан — *це індустріялізація країни,* це стимул розвитку промисловости не тільки УСРР, але й усього Радянського Союзу.

Понад 200 років тому один із полководців, проходячи з військом Дніпро, такого рапорта написав Петрові:

...З великими труднощами і тяжкими бєстріями перепралялись.

Люди некоторие із войска кончиною смерті отнялись, оружіє і хлібні запаси притопили в утопленіе...

Страшний був Дніпро і для українських лігописців.

Творчі сили пролетаріяту України та всього Радянського Союзу загнуздали дніпрову стихію. Вони змусять Дніпро віддати свої сили на будівництво соціялізму.

На фоні Дніпрельстану встає потужно життя наше велике соціялістичне майбутнє.

МІРКО НАДДНІСТРЯНИЙ.

Підсумки й найближчі завдання боротьби з бюрократизмом

Резолюція на доклад тов. Затонського на II-й Всеукраїнській партконференції, затверджена ЦК КП(б)У

1. Завдання проведення прискореним темпом на новій технічній базі індустріялізації країни, швидкого піднесення сільського господарства та його соціялістичної реконструкції, висунуті п'ятирічним планом народнього господарства, ставлять нові підвищені вимоги до всіх складових частин радянської системи, в тому числі до радянського апарату, вся установка й діяльність якого має бути підпокорена виконанню зазначених завдань.

Без рішучого поліпшення всього державного, промислового торговельно-кооперативного апарату—цієї найістотнішої підойми пролетарської диктатури—неможливе переможне змагання соціялістичного будівництва з світовим імперіялізмом та з рештками старих і з паростками нових елементів капіталізму в середині країни.

Апарат треба здешевити й спростити. Апаратну заскорузлість, обурливу тяганину, чиновну кастовість та кругову поруку, неуважність до потреб трудящих, що є відбиттям не тільки економічної й культурної відсталости, а й натиску на позицію робітничої класи від глитайні, непманів та буржуазної інтелігенції, треба подолати.

Апарат має бути гнучким і слухняним знаряддям в руках робітничої держави. Все це вимагає рішуче вигнати з апарату непридатних до виконання завдань соціялістичного будівництва, тих, що зростаються з глитайським та капіталістичним елементом, або нездатних чинити опір їхньому натиску; вимагає оробочити апарат, поставити його під контролю мас, вимагає також активнішої й безпосередньої участи мас у державному управлінні, рішучого усунення з системи управління форм, що віджили й не відповідають соціяльним відносинам та економіці радянської держави.

Відновлюючи швидким темпом господарство країни, держучи твердий курс на індустріялізацію та соціялістичну реконструкцію господарства, підносячи маси на боротьбу з капіталістичними глитайськими елементами та їхніми однодумцями в радянському й кооперативному апараті, перемагаючи економічну роспорошеність дрібного виробника та культурну відсталість широких мас, все більше закріплюючи методи осередпартійної та радянської пролетарської демократії, поширюючи коло діяльности низових органів і тим посилюючи можливість активізації робітничо-селянських мас, *розгортаючи* самокритику, здійснюючи чистку апарату та своїх власних, лав, партія підтинає саме коріння бюрократизму. Бюрократизм і бюрократичні перекручення апарату обумовлені відривом апарату від обслуговуваних мас, а в ряді випадків є вияв натиску на робітничу класу глитайні, міської буржуазії та буржуазної інтелігенції. В радянських умовах відрив апарату від обслуговуваних мас (в цьому основа бюрократизму) є наслідок тільки недостачі матеріяльних ресурсів, економічної роспорошености та культурної відсталости мас, в силу чого апарат часто набуває невимірно великого впливу на розв'язання питань, в силу чого ми вмушені користуватися з послуг і чужих справі соціялізму працівників апарату, в силу чого, нарешті, культура переможених клас, які провадять далі боротьбу з пролетаріятом, спроможна ще впливати на переможців та заражати окремих представників пролетарської диктатури в радянському, професійному й, навіть, партійному апараті,

2. В корені невірний керунок (властивий троцкістам та правоухильникам), ніби бюрократизм зростає, ніби партійне керовництво сприяє дальшій бюрократизації апарату. Факти рішуче спростовують ці твердження. Зростають викриття бюрократизму та нетерпимість до нього, зростає культурність мас і зросла їхня вимогливість до радянського апарату в наслідок посиленої останніми роками роботи партії над організацією мас для боротьби з бюрократизмом.

Розміри бюрократизму ще величезні й боротьба з ним, що розгорнулася дотепер, є тільки початок дійсного масового наступу.

Останніми роками боротьба з бюрократизмом і робота в галузі поліпшення державного апарату почали давати перші наслідки. Основним досягненням є поширення практики участи мас в державному управлінні та ріжноманітні форми масової контролі. Самокритика (розгорнена далеко ще недостатньо) стає одним з найголовніших способів притягти широкі шари партійних і позапартійних робітників та селян до усунення хиб в радянському апараті.

Виробничі наради й тимчасові заводські контрольні комісії, секції рад, в зв'язку з поширенням прав та господарської самостійности низових радянських органів і виробничих одиниць не тільки усувають окремі хиби й вносять поліпшення до роботи, але, що найголовніше, поширюють число робітників і селян, що беруть свідому участь в господарському й державному будівництві.

В наслідок боротьби за режим ощадности й роботи над раціоналізацією радянського апарату (*ліквідація зайвих установ*, спрощення структури, уточнення функцій, скорочення звітности й т. і.), за останні два роки адміністративно-управлінські видатки по Україні, не зважаючи на опір апарату, зменшено більш як на 50 міл. карб. Кількісно радянський апарат скорочено на 8,4%, а окремо по центру—на 23%.

3. Проте, досягнуті успіхи є мізерні. Апарат продовжує лишатися невкладистим, дорогим, працює по-чиновницькому й часто-густо не для нас, а проти нас, перекручуючи в багатьох випадках класову лінію, гальмуючи соціялістичний розвиток та росхитуючи змичку робітничої класи з основною масою селянства.

Успішність боротьби з бюрократизмом зв'язана з здійсненням індустріялізації, з подоланням роздрібнености сільського господарства, з піднесенням культури. Проте ні економічні, ні культурні причини не можуть ніякою мірою бути за відмовку та привід до послаблення боротьби з бюрократизмом, дійсну успішність якої вимірюється тільки мірою участи мас в справі державного управління.

Вже на даному рівні економіки й культури, завдання партії є наближення до безплатного виконання державних обов'язків кожним трудівником по закінченні виробничої роботи.

Виходячи з цього, конференція висуває такі чергові завдання в галузі поліпшення державного апарату:

а) перевірити фактичне виконання ухвалених постанов, планів і т. і.,

б) поліпшити особовий склад державного апарату,

в) привести систему та техніку управління у відповідність до економіки та соціяльної структури радянської країни й до вимог, пред'явлюваних реконструкційним періодом соціялістичного будівництва.

Перевірка виконання

4. Не зважаючи на наявні досягнення, практика роботи радянського апарату характеризується силою постанов і кепським виконанням.

Конференція пропонує усім радянським, кооперативним, професійним та партійним органам, в тому числі і, насамперед, КК РСІ в центрі уваги поставити систематичну контролю над виконанням партійних директив, законів та розпоряджень уряду й постанов повноважних органів відповідних громадських організацій, з тим, щоб добитися не тільки швидкого й чіткого, без усяких перекручень виконання, а й усувати виявлювані хиби структури апарату, та негодящих, піддеглих чистці, виконавців. Організація контролі має сполучувати раціоналізаторські організаційні моменти з участю в контролі представників робітничо-селянських мас.

5. Щоб забезпечити за широкими трудящими масами контролю над виконанням постанов уряду та директивних органів, організувати, як спробу, при деяких наркоматах та центральних установах (промислових та торговельних об'єднаннях) робітничі групи сприяння, які складаються з робітників заводів, студентів ВИШ'ів і жінок делегаток.

Зміст роботи цих груп повинен полягати:

а) у перевірці виконання апаратом даної установи доручених йому завдань, контролі над швидким проходженням в апараті питань, допомозі керовникові установи виявляти випадки бюрократичних перекручень і кепської роботи апарату.

б) В контролі над виконанням постанов даного наркомату, контролі над організацією здіснення цих постанов, організації обговорення на підприємствах проектів законів, перевірці на місцях хиб законів тощо.

У зміст роботи секцій міських рад вкласти також перераховані вище завдання, зокрема встановити, щоб відповідні секції міськрад періодично перевіряли діяльність відділів і інспектур виконкомів в погляду організації роботи апарату.

6. Констатуючи недостатнє застосовання репресивних заходів, щодо конкретних носіїв зла, надзвичайно недостатнє застосовання на практиці прилюдного суду, щодо бюрократів, а також недостатнє виконання постанов XV з'їзду, що забороняє пом'ягшувати вироки, «беручи на увагу заслуги», зобов'язати РСІ й судові органи неухильно виконувати вказівки Леніна:

> ... «не треба боятися суду, (суд у нас пролетарський) і гласности, а тягти тяганину на суд гласности: лише так ми цю хоробу серйозно вилікуємо» (Ленін з листа Богданову 23 грудня 1921 р.).
>
> ... «Треба навчатися притягувати й зразково суворо карати саме винуватців «організаційних дефектів», а не якихось інших осіб. Саботажника ви на тяганині ніколи не спіймаєте». (Ленін, лист до Курського 17-І—22 р.).

Вважати за доцільне запровадити в кодекс спеціяльний артикул про бюрократизм.

Поліпшення особового складу

7. Щоб поліпшити особовий склад державного апарату, конференція доручає РСІ, притягувши просоюзи і широкі маси робітників, селян та службовців, провести чистку радянського апарату від елементів, що перекручують радянські закони, перешкоджають боротися з тяганиною й покривають її, що звисока по-бюрократичному ставляться до потреб трудящих, від розтратників, хабарників, шкідників. Виходячи з того, що партія й радянська влада всемірно дорожать кожним сумлінним працівником, чистку треба провадити незаформальними ознаками походження, а на основі оцінки якости роботи.

Ні пролетарське походження, ні партійний, ні комсомольський квиток не повинні перетворюватися на страховку від чистки тих, хто перекручує класову лінію.

8. Списки вичищених повинно опублікувати в пресі до загального відому. Щодо звільнених без права працювати в державному й кооперативному апараті треба категорично заборонити приймати їх на роботу до інших установ.

Щодо комуністів, яких знімається з роботи за ті чи інші вчинки, що не спричиняють собою виключення з партії, або за непридатністю до роботи,—конференція пропонує рішуче припинити часто практиковане переміщення з району в район, з установи в установу, бо така метода, заважаючи поліпшувати роботу апарату одночасно призводить до розкладу самих переміщуваних. Конференція пропонує зазначених товаришів повертати з управлінської роботи на роботу за їхньою спеціяльністю або давати меншу роботу.

9. Конференція підкреслює, що чистку апарату треба обов'язково поєднувати з заміною вичищених новими кадрами робітничів з заводів і з низової роботи.

Конференція доручає центральному комітетові опрацювати й здійснити практику контрольних цифр щодо висування й просування з державний апарат партійних і безпартійних робітників і селян, пристосовуючи завдання щодо виборних посад до строків виборів. Одночасно підкреслює потребу поліпшити втягнення в держапарат молоди, яка пройшла навчання в радянській школі, працівників партапарату, профсоюзів, комсомолу.

10. Конференція доручає ЦК і ЦКК КП(б)У:

а) опрацювати питання про поширення кількости виборних посад в установах і організаціях.

б) Встановити як найсуворіший нагляд за дійсним додержанням виборовости в усій системі радянських, громадських організацій, забезпечити справжнє здійснення права відкликання виборцями кожної виборної особи, суворо переслідуючи відверті й приховані форми порушення виборовости на зразок обов'язкового попереднього погодження висовуваних знизу кандидатур з вищими інстанціями або виживання невгодних кандидатів через переміщення виборних працівників до кінця строку обрання й без згоди виборців.

Конференція пропонує, як мінімум кари для осіб, винних у порушенні виборовости, зняття з роботи, провадячи це у випадку, коли винні самі є виборні особи, через апеляцію до організацій, що їх обрали.

Поліпшити систему висування

11. Відзначаючи, що протягом останніх років висування робітників і селян, а також молодих спеціялістів у радянський апарат було зовсім недостатнє, й відзначаючи серед основних причин цього відсутність до цієї справи належньої уваги партійних і радянських органів, особливо профсоюзів, випадковий у більшості й інколи невдалий добір висуванців, що проходив апаратним шляхом, неуважність до підготування висуванців, відсутність допомоги їм від керовників установ, парт і профосередків за наявности упертого опору чиновного апарату,—конференція ухвалює:

а) Зобов'язати партійні, радянські й професійні органи особливо старанно налагодити добір висуванців, дійсно найздатніших і найпридатніших для наміченої роботи. До справи добору треба залучити широкі маси. Кандидатури висуванців обговорювати й голосувати на прилюдних зборах, добираючи висуванців не «взагалі», а для певної роботи. При тому остаточне вирішення питання про придатність того чи іншого висуванця для роботи в тій чи іншій установі належить керовникові установи або підприємства.

Установи й організації, що для них висуванців добирається, повинні брати участь у самому процесі добирання.

б) Підготування висуванців у господарський, державний і кооперативний апарати нарівні з їхнім добором треба віднести до найважливіших функцій профсоюзів, що мусять організувати справу підготування, залучаючи сили й кошти зацікавлених урядництв.

в) Притягнення до керівної роботи селян повинно в основному відбуватися по лінії просунення активістів, що визначилися на радянській або громадській роботі з селі—районі, в округу—центр і треба провадити за активної участи профсоюзів і організацій КНС.

г) Покласти на керовників установ особисту відповідальність за створення в апараті, що вони ним керують, сприятливих умов роботи для висуванців, а також за просунення на вищі посади працівників, що вже служать у даному апараті, залежно від їхніх здатностей і відданости справі.

ґ) Зобов'язати комуністичні осередки й місцкоми в радянських установах завести систематичний нагляд за прийманням і дальшою роботою висуванців, подаючи їм всіляку допомогу щодо ознайомлення з діяльністю всього апарату й щодо підвищення загальної й спеціяльної освіти, даючи рішучу відсіч бюрократичним елементам апарату, що ставлять опір висуванню й затирають висуванців.

д) Зобов'язати партійні органи промислових округ посилити політичну й організаційну допомогу непромисловим округам. Промислові округи повинні готувати для непромислових обумовлене постановою ЦК число кандидатів на висування з робітників.

е) Зважаючи на особливу важливість правильного використання молоди, що закінчує радянські ВИШ'і, замінити розподіл її через біржі праці відповідним плановим розподілом, що його здійснює наркомпраці під контролею профсоюзів з безпосередньою участю зацікавлених урядництв.

є) Беручи на увагу надзвичайну засміченість низового технічного, радянського й кооперативного апарату класово-ворожим або тим, що підпав під глитайський вплив, елементом,—звернути особливу увагу на підготування технічних працівників низових органів зпоміж наймитів, бідноти, жіноделегаток, колишніх червоноармійців тощо.

12. Особливо конференція підкреслює думку, що її не один раз висловлював Ленін, про доконечну потребу втягувати в справу керування державою жінок.

Досвід висування жінок на роботу в радапарат у тих випадках, де його застосовувано, незмінно дає сприятливі наслідки, відкриваючи широкі можливості для розгортання активности жіночих мас.

Але досі висування жінок провадиться в неприпустимо малих розмірах. Конференція доручає ЦК у контрольних цифрах про висування передбачувати належний, що дедалі збільшується, процент жінок.

13. Конференція підкреслює, що одним з найбільших гальм переборення бюрократизму є неписьменність і малописьменність значних шарів трудящих, особливо в сільських місцевостях і зокрема серед жінок.

Конференція пропонує парторганізаціям розгорнути широку органічну роботу над ліквідацією цієї ганебної спадщини минулого, широко залучаючи громадську ініціятиву й поєднуючи навчання грамоти з загальним культурним піднесенням та підвищуючи вимоги мас до радянського апарату й здатність контролювати останній.

Надання системі й техніці керування відповідности

з економікою й соціяльною структурою радянської країни та вимогами, що їх ставить реконструктивний період соціялістичного будівництва.

14. Вважаючи, що основною передумовою для дійсного поліпшення системи радянського апарату й розгортання радянської демократії є закріплення ініціятиви й самодіяльности низових органів, потрібна рішуча боротьба з випадками апаратного централізму й дріб'язкового втручання керівних органів поруч посилення планово-організаційної ролі останньої. Особливу увагу треба приділити виконанню законів про поширення прав нижчих ланок та перехід *підприємств на госпрозрахунок*. Настирливо домагатися збільшення відповідальности керовників установ і їхніх відділів за роботу, що її останні провадять, боротися з системою комісій, що призводить до обопільного перестрахування й фактичної безвідповідальности, боротися з засміченням порядку дня керівних радянських і партійних органів сирим неопрацьованим матеріялом та дрібними біжучими питаннями, що їх можна й треба в межах затверджених планів и положень развязувати уряддицьким порядком. Рішуче боротися з численністю подрібних директив і з великою кількістю обіжників, зберегаючи сили й час керівних інстанцій для серйозного опрацювання обмеженого числа дійсно вирішальних вказівок з перевіркою виконання їх, не смикаючи виконавців даремно й дисциплінуючи останніх вимогою чітко й ініціятивно виконувати свої обов'язки.

15. Доручити ЦК і ЦКК опрацювати питання про посилення й поліпшення районного апарату, бо райапарат повинен тепер відогравати найголовнішу ролю в здійсненні практичних заходів, що забезпечують реконструкцію сільського господарства й утворення кадрів низових організаторів.

16. Спеціяльно вивчити підсумки районування з погляду дійсного наближення апарату до мас, окремо вивчити досвід роботи окружних центрів з метою перетворити їх з інстанцій, що передають або повторюють обіжникові вказівки центру, в органи справжнього пролетарського керовництва, живого інструктування й допомоги районним та сільським органам радянської влади.

17. Техніка керування в радянському апараті тепер здебільшого не тільки не використовує всіх переваг радянського ладу, а й в багатьох випадках відстає від практики передових капіталістичних держав.

Конференція ставить керовникам установ за завдання, щоб наш апарат як найскорше засвоїв такі досягнення управлінської техніки, як от: механізація обліку, встановлення одности бухгальтерського оперативностатистичного обліку, спрощення системи діловодства, точне розмежування й уточнення функцій кожного окремого виконавця.

Конференція пропонує скрізь поширити досвід утворення спеціяльних раціоналізаційних бюр при радянських установах, зміцнити старі й розгортати сітку нових наукових установ та раціоналізаційних центрів, що працюють в галузі техніки керування, а також звернути серйозну увагу на утворення кадрів раціоналізаторів. Недбайливе відношення до техніки керування, як до невартої уваги канцелярщини, треба рішуче засудити.

18. Проте, звичайне копіювання досвіду капіталістичних країн для радянської системи є непридатне. Досвід обсліду державного страхування, митної практики, системи оподаткування промисловости, збору акцизів, кредитової системи та інш. навіть там, де справа була налагоджена за найкращими европейськими зразками, показав, що у ряді випадків ці форми цілковито не відповідають економіці й соціяльній структурі пролетарської держави.

Конференція доручає ЦКК-НК РСІ, не послаблюючи роботи над усуненням непорядків, надуживань та інш. проявів бюрократизму, підготувати через старанне вивчення на наукових основах можливість дальшої корінної реорганізації держапарату в напрямі усунення застарілих форм керування, що викликають зайві невиправдовувані видатки й що не задовольняють потреб радянської країни. Крім перелічених галузей, що потребують

Підсумки й найближчі завдання боротьби з бюрократизмом

корінної реорганізації, конференція пропонує продовжити й посилити роботу над поліпшенням системи керування в промисловості.

19. Відзначаючи стійкість і, навіть зростання за останній час розходжень між гуртовими й роздрібними цінами в системі державної й кооперативної торгівлі, також надзвичайно кепське обслуговання покупця, конференція пропонує ЦК і ЦКК—НК РСІ опрацювати й здійснити ряд заходів організаційного й громадського порядку (посилення масової контролі, виборовість), що попереджують небезпеку монополістичного загнивання й бюрократизації торговельного апарату.

20. Виходячи з того, що за радянської системи господарства можливе значне зменшення накладних видатків торгівлі, промисловости та адміністративного управління проти аналогічних видатків капіталістичних країн, й, беручи на увагу, що вказане джерело нагромадження є однією з істотних умов виконання п'ятирічного плану соціялістичного будівництва, конференція пропонує на основі дальшої раціоналізації системи управління посилити боротьбу за режим ощадности.

21. Відповідно до вказівок Леніна доручити ЦК і ЦКК опрацювати та здійснити протягом найближчого року організацію зразкових установ господарських, кооперативних та радянських, забезпечивши ці дослідні ділянки дійсно кращими організаторами та керівниками з тим, щоб можна було на практиці висвітити чого можна досягти в даних умовах за гарної постановки роботи та з тим, щоб випробувані форми зробити прикладами, обов'язковими для всіх.

22. Звертаючи увагу всіх партійних органів на те, що вказівки Леніна про потребу зосередити в робселінспекції «найкраще, що є в нашому соціяльному устрої людського матеріялу», насправді виконується недостатньо, конференція пропонує центральному комітетові протягом найближчих 3-х місяців провести спеціяльний добір працівників для НК РСІ та його місцевих органів.

23. Виходячи з того, що ніяка реорганізація та раціоналізація апарату не може дати відчутних наслідків у боротьбі з бюрократизмом без справжньої, безпосередньої та активної участи мас, конференція вважає за потрібне сміливо поширити вживані тепер заходи залучення мас до справи контролі та управління, рівно як застосувати нових метод, що їх висуває робітнича ініціятива знизу, як от: виробничі наради та тимчасові КК на підприємствах, секції рад, виборні представники від робітників до бюра скарг РСІ, притягнення роркорів, обговорення висновків обсліду на заводах з широкою участю робітників, масові обсліди, летючі перевірки радянських установ, «легка кавалерія», розгляд справ обвинувачених у бюрократизмі з участю робітничих засідателів на відкритих зборах, широке використання преси, як для виявлення конкретних носіїв зла, так і для постави питань на обговорення, попереднє обговорення ряду законів, що найбільше зачіпають інтереси широких мас, на робітничих і селянських зборах, а також у пресі, організація спеціяльних груп сприяння на підприємствах і в установах, практика соціялістичного змагання та громадські огляди й т. і.

24. Відзначаючи величезну ролю преси в усій боротьбі з бюрократизмом, зокрема, в роботі для притягнення широких мас до справи управління й контролі, конференція підкреслює потребу вперто провадити далі боротьбу з виявленням недоюцінки преси, посилити керовництво та допомогу пресі в проведенні самокритики й рішуче перетинати зневажливе відношення й опір її збюрократизованих елементів. Найголовніше завдання в цій галузі—забезпечити максимальну дійовість критичних вказівок і пропозицій трудящих через пресу, для чого органи КК і РСІ спільно з редакціями газет повинні встановити систематичну перевірку, як реалізується й використовується робсількорівські кореспонденції, притягаючи до відповідальности за бюрократичне відношення до них. Поглиблюючи, удосконалюючи свою роботу в галузі самокритики, преса — включаючи й стінні, багатотиражні газети на підприємствах та в установах, повинна від критики переважно окремих ізольовано взятих хиб, сміливіше перейти до критики системи роботи радянського, господарського та кооперативного апарату, а також профорганів, мобілізуючи маси для безпосередньої й активної участи в їх раціоналізації, спрощенні та здешевленні. Треба організувати широке висвітлення в пресі досвіду раціоналізації, а також популяризацію вдалих і зразкових заходів. Увагу всієї преси в значно більшій мірі, ніж тепер, треба зосередити на питаннях системи та практики висування, на чистці радапарату, на виявленні фактів неувазности до потреб трудящих та перекручення класової лінії, а також на дальшому нещадному викритті конкретних носіїв бюрократичних перекручень та відриву від мас.

25. Визнаючи роботу профсоюзів у боротьбі з бюрократизмом за недостатню і, зокрема, відзначаючи невиконання профсоюзами липневої, 1928 року, директиви Оргбюра ЦК КП(б)У про висування робітників у державний та кооперативний апарат, конференція підкреслює, що без активної участи профсоюзів у залученні широких пролетарських мас до справи керування державою неможливе, і пропонує профорганізаціям зосередити належну увагу, згідно зі вказівками XV з'їзду ВКП(б), на заходах до подолання бюрократизму в радянському апараті.

Насамперед, профсоюзи повинні вжити рішучих заходів усунути прояви бюрократизму в своєму власному апараті, який може й повинен стати за показовий взірець застосовання громадських метод роботи.

26. Конференція звертає увагу всіх партійних організацій та кожного члена партії на потребу найрішучіше, найупертіше боротися з елементами бюрократизму в середині партійного апарату, що проходять туди в наслідок відлучення значної кількости членів партії на адміністративну роботу та перенесення в партапарат бюрократичних звичок.

З метою боротьби в елементами бюрократизму, в середині самої партії, що своєю чергою перешкоджають успішній боротьбі з бюрократизмом у радапараті, конференція вважає за потрібне:

а) найрішучіше продовжувати провадження скорочення платного партійного апарату, використовуючи в деданлі ширших розмірах безплатну роботу партійців;

б) контрольним комісіям загострити увагу та посилити боротьбу з порушенням осередпартійної демократії, рішуче притягаючи до відповідальности членів партії, та партійні органи, що так чи інакше перешкоджають запроваджувати в життя осередпартійну демократію (застосування непередбачених статутом обмежень виборности, обмеження права відводу та зміщення організацією першого лиш шого секретаря або бюра, утиск свободи висловлюватися на партзборах та інш.).

27. Посилити керовництво партійних органів радянськими, профсоюзними, кооперативними та іншими громадськими організаціями, проте, ні в якому разі не підміняючи пролетарської громадськости адміністративним командуванням та дріб'язковою опікою парткомітетів, рішуче борючись з шаблоном та бюрократизацією роботи громадських організацій, з перевантаженням одних і тих самих осіб непотрібними почесними мандатами та сміливо здійснюючи поширення кола учасників громадської та радянської роботи коштом низових активістів.

28. Подолати зневажливе відношення, яке є до цього часу, до роботи радянських осередків. Домогтися справжнього посилення роботи радянських осередків у галузі боротьби з бюрократизмом. Радянські осередки повинні знати роботу своєї установи, повинні знати склад свого апарату і вміти давати відсіч посткладовому впливові чиновного елементу, згуртовуючи членів партії на засадах партійности та конкретного проведення партійної лінії в роботі даної установи.

Повідомлення

ВУРПС, ВУК гірників, ВУК металістів, ВРНГ.

Завкомам: ХПЗ, ДЕЗ, «Серп і Молот», 6-а і 5-а тютюнова фабрика, «Світло Шахтаря», Велозаводу, Ліжкового заводу, Канатки, Хлібозаводу «Більшовик», Машинобудзаводу ім. Шевченка, 2-го машинбуд і чавунно-ливар. заводу.

У середу 8-го травня о 7 год. веч. у приміщенні НК РСІ (заля засідання, 2-й поверх), відбудеться широка нарада, де обговорюватиметься доклад т. Ряппо про роботу виробничих нарад, а також пропозиція групи раціоналізації НК РСІ. На нараду запрошується голів загально-заводських виробничих комісій та членів комісій.

Приїзд т. В. Куйбишева до Харкова

Вчора о 1 год. 25 хв. з Москви прибув до Харкова голова ВРНГ СРСР тов. **В. Куйбишев.** На вокзалі тов. Куйбишева зустрічали т.т. **Чубар, Василенко, Сухомлин, Балицький, Буценко, Мишков та Горлинський.**

Всі вони зайшли до вагону тов. Куйбишева, де в розмові обмінялися думками про найближчі заходи в справі розвитку народнього господарства Союзу та України.

Сьогодні підчас перерви роботи Всеукраїнського З'їзду Рад, тов. Куйбишев гадає ознайомитися з будівництвом Есхара, виїхавши на місце роботи. Після Харкова тов. Куйбишев гадає відвідати Дніпрельстан, Маріупіль та Керч, а потім, повернувши до Харкова, він зробить доклад на активі господарників.

Робітнича делегація у ВУРПС

Вчора вдень група членів зінов'ївської й миколаївської робітничої делегації відвідала ВУРПС.

На довгій товариській розмови з членами президії робітники порушили ряд найпекучіших питань профруху й робітничого побуту.

Перше питання—про становище робітничої класи в капіталістичних країнах, про те, яких нових форм набуває тепер класова боротьба в Европі й Америці, про розвиток міжнародного профруху, про зв'язок радянського профруху з революційним профрухом по інших країнах.

Настирливе бажання робітників—добитися міцнішого й постійного зв'язку з революційними профсоюзами Німеччини, Англії, Франції та інш., переважно, ознайомлюючи представників европейського пролетаріяту з становищем СРСР, з нашими успіхами й потребами.

Поруч цього члени делегації вказали на те, що найвищий професійний орган на Україні має також допомогти розв'язати ряд питань, зв'язаних з поліпшенням побуту робітників.

«У нас багато говорять про культурну революцію, заявили члени делегації,—а тим часом на ділі надто мало уваги приділяється розсадникові культури—клубам. Тим то треба, щоб ВУРПС вжила всіх залежних від неї заходів до посилення клубного будівництва протягом найближчих п'яти років.

Дуже часто збори робітників ухвалюють постанови про передачу під клуби церков і синагог. Здавалося-б, що місцеві організації мусили-б підтримати цю цілком здорову ініціятиву. А проте, на ділі виходить зовсім протилежне: резолюції робітників лишаються «добрими побажаннями».

Члени делегації настирливо просять ВУРПС силою свого авторитету добитися безумовного здійснення вимог робітників.

Наприкінці зінов'ївці й миколаївці порушили питання про антисемітизм.

«У боротьбі з антисемітизмом—говорять робітники—здебільшого застосовують виховні методи. Проте, ми вважаємо, що до активних антисемітів-хуліганів треба застосовувати інші методи: виключати з профсоюзів і притягати до суду. Разом з тим треба посилити боротьбу з примиренським відношенням до антисемітизму, що дотепер спостерігається у багатьох робітників профактиву».

Члени президії ВУРПС дали вичерпні пояснення на питання, що їх порушили робітники.

Культурно-мистецька хроніка

«МИНА МАЗАЙЛО».

Завтра черговою прем'єрою Франківці ставлять «Мина Мазайло».

— МІЖМУЗЕЙНА ВИСТАВКА.

1 травня відкрито в приміщенні ХІНО (вул. Вільної Академії 14) Міжмузейну виставку зі збірок Державного Художньо-Історичного Музею в Харкові та Державного Музею Українського Мистецтва.

Художньо-Історичний музей експонує картини західного та руського малярства, гравюри ріжних шкіл західного мистецтва та зразки виробів порцеляни західних та руських заводів—переважно з нових придбань музею; музей українського мистецтва експонує старовинні українські килими, шитво, українську керамику та кілька кадрів малярства.

Виставку організовано до трьохмісячника української культури, та одночасно, до двохтижневика образотворчого мистецтва, що його провадить округжком комсомолу. У незначкому помешканні музеї мають змогу показати лише де-які зразки своїх художніх скарбів, що в цілому і досі залишаються неприступними для широких кіл, бо через брак відповідного помешкання обидва художні музеї Харкова залишаються поки що у згорнутому стані.

— ПЛЕНУМ КОМІТЕТУ ОХОРОНИ ПАМ'ЯТНИКІВ КУЛЬТУРИ.

12 травня в примщенні будинку ім. Блакитного о 6 год. вечора відбудеться І Пленум Комітету Охорони пам'ятників культури. Порядок денний: доклад голови комітету тов. Кулика І. Ю. — Завдання охорони пам'ятників матеріяльної культури на Україні; звіт за охорону пам'ятників культури за 1926-28 р.р.; Архітектурні пам'ятники України та заходи для їх охорони—доклади—проф. Моргилевського та проф. Таранущенка.

— ЗМАГАННЯ МУЗИЧНО - ДРАМАТИЧНИХ ВИШ'ів.

Харківський Музично-Драматичний Інститут викликав Київські та Одеські інститути на змагання в справі боротьби на антирелігійному фронті. Київський Інститут ім. Лисенка прийняв цей виклик і з свого боку викликає Харківські та Одеські муздраміністути на змагання в справі виконання робочого плану та підвищення трудової дисципліни.

— КОНКУРС ПІЯНІСТІВ М. ХАРКОВА.

9 і 10 травня Укрфіл влаштовує в Держбібліотеці ім. Короленка конкурс піяністів м. Харкова. Конкурс піяністів улаштовується найголовніше для того, щоб зацікавити наші молоді виконавчі сили вивчати новий концертний репертуар.

Після Харківського конкурсу Укрфіл гадає оголосити Всеукраїнський конкурс піяністів, що має відбутись приблизно в вересні цього року. На конкурсі буде вимагатися від учасників виконання не менше 1 концерту сучасних композиторів та творів українських композиторів.

Поправка

до постанови Наркомвнусправ УСРР з 25 квітня 1929 р. «Інструкція, як прикладати постанову ВУЦВК'у і РНК УСРР з 2 січня 1929 р. «Про надання РНК АМСРР й окрвиконкомам права денаціоналізувати будинки, що залишаті їх у віданні органів місцевого (комунального) господарства є недоцільним, та про пільги особам, що купуватимуть будинки, які належало денаціоналізувати, але залишено в розпорядженні держави», надрукованої у «Вістях ВУЦВК'у» 28 квітня 1929 р. № 98.

Арт. 10. В дужках надруковано (на підставі постанови ВУЦВК і РНК УСРР з 2 січня 1929 р.) треба: (на підставі постанови ВУЦВК'у і РНК УСРР 16 грудня 1925 р.); і в російському тексті теж саме... (от 16 декабря 1925 г).

Переможений великдень

Коли Наркомпраці ухвалив перенести день відпочинку з 6-го травня на 3-е травня, щоб зробити безперервний 5-денний відпочинок—було чимало скептиків, що не схвалювали цієї постанови:

— Мовляв, **6-го травня — це другий день великдня,** цей день завжди святкували,—отже, в цей день половина робітників все одно прогуляє. Краще б не переносити день відпочинку...

Ці скептики гадали, що свідомість робітників недостатня, щоб перемогти релігійні забобони, і пропонували йти лінією меншого опіру—мовляв, треба залишити на 2-й день великдня день відпочинку.

Що ж показують цифри? Вони переконуюче доводять, що **робітники м. Харкова виявили (за невеличким винятком, звичайно) дуже високу свідомість і не піддалися на агітацію попів** що, мовляв, з таке велике «свято» не можна працювати. Переважна більшість робітників найбільших підприємств працювала, як завжди; **навіть явка на роботу, за свідченням керовників підприємств і завкомів, була кращою, ніж в звичайні понеділки,** коли після святкозого дня збільшуються прогули.

**

Ось найбільший завод Харкова — **ХПЗ,—де працює більше 6,500 робітників.** 6-го травня не з'явилося на роботу до 150 чол., себ-то трохи **більше 2 проц.;** а звичайна неявка (в не-святкові дні) на заводі **складає 1,5-2 проц.** Отже, є лише невеличке зростання прогулів проти норми, себ-то тільки незначна група робітників не виявила достатньої свідомости і вирішила, всупереч волі всіх робітників-паровозників, «прогуляти» день «святого великдня».

Другий велетень метальової промисловости —ДЕЗ—дає ще меншу цифру прогулів за цей день: **в першій зміні, де працює більше 4,5 тис. чол., за неуважними причинами не з'явилося 80 чол., що не перевищує нормальної для ДЕЗ'у неявки.** Отже, менше 2 проц. робітників, в тому числі «звичайні» прогульники незалежно від великдня, не з'явилися на роботу. В 2-й зміні, де працює до 1.000 чол., також процент неявки дорівнюється нормальному.

Гірша в 3-ому велетні — заводі метальової промисловости — **«Серп і Молот»:** цей завод дає за день 6-го травня не-явку **137 робітників,** в той час, як звичайна норма прогулів складає **30-35 чол. Отже, більше 100 чол., (із загальної кількости 4.000 робітників) довели свою класову несвідомість** і «прогуляли» 2-й день великдня. Забули вони й те, що цей день вони фактично використали 3-го травня, себ-то вкрали у держави день праці.

Слід відзначити, що на «Серпі й Молоті» багато робітників ще зв'язані з селом, і натурально, вони з більшій мірі є під впливом релігійних забобонів.

**

Інші заводи дають дуже низькі цифри прогулів.

— «Світло Шахтаря»—із загальної кількости робітників у **971 чол.** показує цифру прогулу **в 36 чол.,** що для заводу є нормою.

— **Вело-завод,** що має **563** робітників, дав у цей день цифру прогулу **в 26 чол.,** що також дорівнюється нормі, хоча в самому списку «прогульників» є такі робітники, що нікол не прогулюють без причини. Отже, невна **частина з них** вжисе свою зірність традиціям минулого, — мовляв, як же не святкувати великдня...

— Вражає висока свідомість робітників великого канатного заводу **ім. Петровського:** цей завод, розташований в Новій-Баварії, комплектує своїх робітників з селян сусідніх сел; серед робітництва заводу — багато колселянок, що найбільше піддаються під вплив попів. І все ж з **4,2 тис.** робітників заводу, не з'явилося **тільки 74 чол.,** що не перевищує звичайні норми.

— На свідомість жінки-робітниці вказує приклад **панчішно-сукняної фабрики «Червона Нитка», де з 636 робітників переважну більшість складають жінки.** Нещодавно ми подавали матеріял про громадський суд над прогульниками у цій фабриці, себ-то видко що «Червона Нитка» давно хворіє на прогульництво.

А в день 6-го травня не з'явилося тільки... 8 чол., себ-то трохи більше 1 проц., що також не перевищує (а навіть менше) норми.

**

Підсумовуючи дані по окремих підприємствах столиці, можна побачити, що даремно скептики мимрили проти постанови НКПраці: неявка робітників на працю в день «святого великдня» була так незначна, що про релігійні почуття у маси робітників не може бути й мови. Лише поодинокі робітники довели свою несвідомість, при чому здебільшого—це робітники, зв'язані з селом. **Пролетарська суспільність може святкувати цілковиту перемогу над великоднем.**

А ця перемога яскраво свідчить за те, що нічого боятися провадити самі найрішучіші постанови з справі боротьби з рештками релігійних забобонів: **хай скиглять окремі несвідомі попівські підголоски, — загальна робітнича маса з ентузіязмом підтримує ці процесії.**

Герман.

З книжкою в наступ на темряву

(До всеукр. книгарської наради).

Щоб зосередити увагу всього суспільства й всієї кооперації на просунення книжки та іншого краму культурного вжитку в робітниче-селянські маси і щоб правильно накреслити шляхи того просунення, Книгоспілка скликає в першій половині травня цього року **всеукраїнську нараду в справі книготоргівлі.** Основні питання, що їх та нарада вирішатиме, будуть такі: культурна революція та завдання книготоргівлі; напрям і перспективи роботи Книгоспілки; організація кооперативного торгу та поширення книжки; взаємини кооперативної книготоргівлі з видавництвами; кооперативний інструктаж; шкільна кооперація.

Крім цих головних, нарада розгляне низку практичних та організаційних питань у галузі кінороботи, радіороботи, підготовки книгарів, заочного навчання, бібліотеко-бібліографічної роботи та роботи з новими гатунками краму культурного вжитку то-що.

Основну увагу наради мусить забрати питання про забезпечення робітничо-селянських мас потрібною дешевою книжкою. Поступова передача кооперації майже всього книготорговельного апарату покладає особливу відповідальність на неї в цій галузі роботи.

Коли до останнього часу кооперація почувала себе ніби додатком до державного книгарського апарату,—то зараз справа міняється **—на кооперацію покладається майже цілком завдання просунути книжку в маси.**

Робота ця за наших умов мусить набрати характеру культурного походу в маси, характеру «культурно-книжної інтервенції» проти нашої темряви, заскорузлости, необізнаности в питаннях найкращих шляхів соціялістичного будівництва.

Ця «книжкова інтервенція» дасть певний ефект, коли її буде проведено за певним планом, з певною дисципліною, коли для здійснення її кооперація зуміє мобілізувати всі «живі сили» міста та села.

В плані нашого культурного наступу на село накреслюється такі основні моменти:

«Інтервенція» з книжкою в саму гущавину споживача її—посідання опорних пунктів, по всіх селищах, де є сільради. Наслідком цієї інтервенції не повинно бути жодного населеного пункту без книжкового осередку. Книжка завжди повинна бути на очах в селянина. З цього виникає проблема притягти до росповсюдження книжки всі кооперативні організації, пошту, культосвітні заклади та організації то-що, а також і проблема їхніх взаємин у книжковій роботі.

Одночасно треба поставити завдання рішуче **розгорнути наступ на споживача, атакуючи** його в лоб, в спосіб активного наближення книжки до місць зосередження населення (базари, ярмарки, збори), а також і заходячи споживачеві в тил, проходячи з книжкою до хати хлібороба, звертаючися до окремих членів його родини то-що. Форми й методи цієї роботи заслуговують на особливу нашу увагу.

Активну боротьбу з темрявою можна провадити **лише за активної свідомої участи самого населення.** Отже, питання політпропаганди за книжку та використання живих сил на селі набуває особливого значіння. Форми й способи цієї пропаганди, форми притягнення комсомолу, вчительства, сількорів, агрономів та взагалі активу до пропаганди й поширення книжки теж посідають не останнє місце в цій нашій роботі.

Проте, найсерйознішою на наш час проблемою є **проблема книгарських кадрів.** Цілком зрозуміло, що заскорузлий, політично та культурно неграмотний книгар, до того ж необізнаний з книжкою та методами її просунення, не зможе виконати цих завдань. Треба створити кадри активних бійців за книжкову культуру, треба підготувати досвідчених книгарів. Поруч рядових робітників тут потрібний і старший командний склад, потрібні спеціяльні інструктори, робітники ріжних видів книгарської зброї.

Нарешті, гострою є і проблема **вирібництва та постачання** ідеологічне «інтенданство») **книжки—зброї нашій книгарській армії,** нашим опірним пунктам та розвідчикам. Спроби походу по де-яких місцях (Знам'янський район) або на окремих ділянках фронту (засівна кампанія) виявили традиційну нашу непідготованість до цієї справи. У нас не вистачає відповідної книжки, бійці лишаються з голими руками, в цілій низці питань зовсім немає книжкової зброї. На цей бік треба звернути як-найпильнішу увагу, щоб наступ наш дав гарні наслідки.

Далі питання постачання книжок видавництвами, а також забезпечення відповідною добірною книжкою усіх наших опірних пунктів потрібує особливої уваги. Треба усунути всяку відомчість, інтереси «фірми», а також побоювання затоварювання, уникання певних запасів книжок то-що. Усі ці питання повинен опрацювати генеральний штаб культурного походу—Книгоспілка, спираючися на підтримку партії та держави й притягаючи до цієї роботи самих трудящих.

Усі кооперативні організації повинні взяти активну участь у цьому наступі, заздалегідь підготувавшися до з'їзду, виявити всю свою роботу з просуненням книжки до мас, надіслати заздалегідь свої матеріяли до виставки наради.

В нараді візьмуть участь всі райсоюзи, великі робкоопи, по одній книгарні та одній полиці з округи, інструктори-культурники та оргвідділи райсоюзів, видавництва то-що.

Просунення книжки до мас потрібує зараз особливої уваги, і тому до книжкової наради кооперативні книготорговельні організації мусять підготуватися як-найстаранніше.

М. Нечаєв.

Перші в сівбі

Перші відомості про початок сівби **на Дніпропетровщині** одержано з Карло-Марксівського району. Перше село, що почало там сіяти—Воронне, в ньому організувалося масове т-во спільного обробітку землі, що одержало допомогу тягловою силою від міста; сюди було спрямовано першу кінну колону.

До початку сівби план контрактації було виконано повністю, план очистки зерна на 86%, план організації груп супряги на 90%. Загаялися тільки з організацією масових т-в (недовиконано 32%) і особливо з протруєнням зерна. Мало не 60% засівного матеріялу лишається непротруєним, почасти тому, що бракує формаліну й синього каменю, а почасти через млявий темп роботи. Тільки останніми днями Окрзасівком ужив заходів, щоб замінити ванною ті протрувальні матеріяли, що їх зараз бракує.

Дуже гарно підготувалися до сівби великі колгоспи, напр., комуна ім. Петровського в Криничанському районі. Восени вона засіяла 110 гектарів, а зараз під яриною матиме 275 гектарів, усе зерно в неї очищене й протруєне. Своєчасно комуна відремонтувала трактори та всі машини, що потрібні не тільки для весняної сівби, а й для робіт улітку; є тут чималі запаси палива й мастива для тракторів. Єдиний дефект—це загаяння з заготівлею насіння кукурудзи, сої та суданки, що їх за угодою мусило постачити т-во «Плодонасіння», в самій же комуні цього насіння є лише 10 центнерів.

У Синельниківському районі 7 колгоспів першого куща, що призначили під ярину 615 гектарів, давно відремонтували свої трактори, сіялки та плуги, очистили й протруїли усе засівнасіння. Забезпеченість тракторною та тягловою силою дає можливість цим колгоспам обробити й засіяти околишній бідноті 130 гектарів.

У росподілі насіннього фонду, що його зібрано мало не 35 тис. центнерів, є де-які дефекти. Місцями СТВ вважають, що цей фонд призначено виключно для користування бідняків одинаків і відмовляють видавати ячмінь на засів у колгоспах.

І. Д.

Дзвін новітній

І неприязнь і прихильність, і ворожість і дружнє зацікавлення—ось що на перших кроках зустрічали комунари з Хрущівського манастиря в колишніх селах впродовж кількох років.

Група бідняків ще 8 років тому оселилася в колишньому Хрущівському манастирі **на Сумщині** й почала господарювати колективом. Саме через це і неприязнь і ворожість. А прихильність, зацікавлення тому що врожаї в комуні більші, що господарюють у ній краще. За манастирські дзвони комунари придбали собі два трактори, що несуть по нивах дзвін новітній, замість дзвону церковного, що колись тут лунав. Минулого року комунари мали 90 пудів озимої пшениці з десятини, тимчасом як окремі господарі по 30—45 пудів.

От чому переважає тепер прихильність і зацікавлення до комунарського господарства по сусідніх селах; от чому комуна впливає на розвиток колективного руху. В самому Краснопіллі цієї весни організувалося 4 колгоспи, таке ж і по інших селах.

Готуючись до цьогорічної сівби, комуна багато допомогла й околишньому селянству: очищала засівматеріял, ремонтувала с.-г. машини й знаряддя та інш. 190 гектарів цьогорічної ярини комуна законтрактувала цілком, тут і пшениця і овес і цукровий буряк і ячмінь, віка, еспарцет, люцерна та чистосортні масиви.

А. Недоля

Вода на глитайський млин

ЯК СКРИВДЖЕНО КОЛЕКТИВІСТІВ.

Не легка це справа організувати колгосп серед переселенців, не зважаючи на те, що це переважно бідняки; колективні форми господарювання на переселенських ділянках не набули ще потрібної популярности. Треба отже віддавати максимум уваги кожному окремому починанню в цій справі серед переселенців. Факти ж із **Дніпропетровщини** свідчать про інше. Цього року у хут. Ленінському Української сільради, (Межівського р.), під сичання решти переселенців — хуторських заможників — організувалося т-во спільного обробітку землі. Здавалося-б, що коли крига рушила, то й треба допомагати дальшому створенню колективних об'єднань. Але тут не тільки не допомогли, а навіть перешкоджають розвиткові т-ва. Жодному членові об'єднання не дають довготермінового переселенського кредиту; на здивовані запитання колективців уповноважений хут. Ленінського, Болілий відповів, що у сільраді йому наказали не видавати кредитів тим переселенцям, що мають усіх кредитів на 230—240 крб., від себе-ж він додав: «користуйтеся колективним кредитом, а на переселенський годі вже зазіхати».

— Вигідна нам випала комбінація — думають колективці, — коли **ми були тільки переселенці,** а не колективці, **то мали одержувати кредити на 10 років, а стали колективцями, маємо лише трьохрічні кредити.**

Вони мають цілковиту рацію, бо ж «мудра» сільрадівська політика допомагає заможникам цькувати членів нового СОЗ'у: «а що, проміняли шило на мило?». Так і затверджено було списки на одержання переселенських кредитів без включення членів т-ва. Сільрада гаразд не подумала, що своєю поведінкою вона лле воду на млин глитаїської частини хутора і що вона незаконно обминула колективців. Ми знаємо, що в розпорядження Наркомзему переселенцям - колективцям кредити треба видавати до суми 600 крб. на двір, а сільрада порушує цю ситему. Межівський райвиконком кредиту ще не роздав, отже, поки не пізно, треба переглянути справу в такий спосіб, щоб кредитна політика сприяла розвиткові колективізації, а не гальмувала його.

Литвинов

Довготермінові позики на капітальний ремонт

За постановою НКВСправ у біжучому році окружні виконавчі комітети вперше видаватимуть позики житлокоопам із спеціяльних капіталів житлового фонду. Розмір сум встановлюється виходячи з технічного стану житлового фонду в окрузі, з об'єкту оренди та з обсягу потрібних капітальних ремонтів, що їх можна провести на власні кошти кооперативів. Позики житлокоопам видаватиметься на строк від 2 до 10 років, залежно від фінансової міци ЖК. Розмір процентів по позиках встановлюється в межах від 1 до до 3% річних. Позики видаватиметься за угодами, що їх складатимуть комгоспи з позичальниками-житлокоопами.

Додаткові товари для робкоопів Донбасу

Для поліпшення робітничого постачання Донбасові в 3-му кварталі Наркомторг Союзу вирішив завезти до робкоопів Донбасу додатково зверх плану 1000 боч. імпортових оселедців, прискорити завіз свіжої риби з Ростова й Маріуполя. Крім того, Наркомторг Союзу зобов'язав Наркомторг РСФРР завезти додатково в Донбас 1½ міл. пуд. картоплі, 45 тис. пуд олії, на 200 тис. крб. шкіри, з них 70% припадає на підошви. До Донбасу додатково завозиться ще й 45 ваг. бавовняної мануфактури, 50 тис. пуд. цукру, 10 тис. пуд. мила для білизни.

Розгорнімо роботу з радіом!

Нічого й доводити могутньої ролі радіо, як чинника культурної революції. Чим раз більше шириться сітка радіо-установок, особливо в місті. Кооперативним організаціям саме час взятися ближче до розгортання роботи з радіом, а поле роботи—величезне. Посамперед треба багато попрацювати над радіофікуванням наших сел.

Шляхів кооперативної роботи з радіом чимало. Перед споживчою кооперацією і в місті, і на селі стоїть завдання взяти активну участь у поширенні радіо-апаратури та радіо-приладдя, а також у консультації радіо-аматорів. Торг радіо-апаратурою треба поставити так, щоб не губилася вона в загальній масі інших товарів.

Треба також налагодити й кредитування радіо-приладдям. Тут своєчасно буде поставити питання про те, щоб кредитна справа була однотипна по всіх кооперативно-торговельних закладах, отже кооперативні центри мають опрацювати це питання і завести кредит централізованим шляхом.

Житлова кооперація також повинна віддати цій справі потрібну увагу і сприяти членам житлокоопів устатковувати радіо у їхніх кватирях, ставити гучномовці в червоних кутках житлокоопів та інш.

Але цим завдання кооперації обмежувати не можна. Треба, щоб кооперація провела певну роботу над організацією радіослухачів; ми знаємо, що є гуртки, є т-ва радіо-аматорів, але організація на кооперативних засадах дасть змогу тим, хто не може встановити в себе радіо, користуватися радіом такого т-ва. Особливо потрібно організувати такі об'єднання на селі, де сельбуди й хати-читальні на великій відстані одне від одного і не завжди селяне можуть їх відвідувати, особливо під дощ і негоду.

Кооперацію ми закликаємо зараз до роботи над колективізацією побуту, над його усуспільненням, тому й робота з радіом має набути зараз виключно важливого значіння. Тут кооперація може й мусить відіграти значну ролю, як організатор мас.

Борщ.

На останньому плані

(Градизький район на Кременчуччині).

Що книжкового торгу в сільських т-вах не налагоджено як слід—це не новина; у районному, напр., центрі Градизьку досить міцне спож. т-во з півміліонним оборотом, за рік продало книжок лише на 2 тис. крб., при чім художньої літератури—на 300 крб. **Книготорг у т-ві—на останньому плані.** Не краще й у Моложівському спож. т-ві, де за рік продали книжок на тисячу крб., а горілки—на 50 тис. крб. В інших т-вах або зовсім немає книжок, або є такі, що їх привезли ще два роки тому.

От чому на звітно-перевиборних зборах **пайовики так гаряче обговорювали питання книготоргу в кооп. т-вах,** от чому вони **ремствували на незадовільне обслуговування села книжкою.** Новим правлінням наказано пожвавити роботу з книжкою і вони мусять цю справу налагодити, як одну з галузей кооперативної культроботи.

С.

З оливцем по Ізюмщині

(Нариси й силуети).

— Отут майже двісті років тому—росповідає завідатель Ізюмської книгарні райсоюзу, переданої два тижні тому від ДВУ до райсоюзу,—реформатор старої боярської Росії, Петро I, одстьогав батогом українського полковника і сказав:

— Бисть городу Ізюму на сем місці,—і звелів будувати собор. Бачите, як покривився, наче шашлі поточили. Древний... А зараз ми проти нього розгортаємо книжковий базар—нове життя будуємо. Ми теж одстьогали,—і не одного, а всіх полковників, генералів та князів жандарсько-миколаївської Росії і будуємо соціялізм...

Це найвище місце в Ізюмі. Звідціля видко, як розлився по всій низині Дінець, що затопивши Гончарівку, намагається натиснути на вокзал. Чудовий краєвид, але не до краси тут, коли сотні мешканців Гончарівки лишилися без покрівлі. Великого лиха наробила повідь цього року.

Оглядаємо місце книжкового базару, що відкривається першого травня.

— Ми не лише гадаємо книжкою торгувати. Ми хочемо справити книжкою певне враження, щоб про неї говорило все село Ізюмщини... найширші наші маси.

І дійсно, в цьому правий був завкнигарні, що треба на Ізюмщині з книжкою попрацювати, бо до цього часу навіть на затопленій Гончарівці не знали про ту книжку, що лежала на поличках у крамниці ДВУ. Лише зараз пішли розмови, коли оце побачили на вікні гарно розташовані книжки масового змісту—сільсько - господарські та кооперативні, а над самісінькими дверима величезну таблицю: «Книгарня Райспілки»,—тоб-то з часу, коли ДВУ передало книгарню Книгоспілці.

Завкнигарні з захопленням росповідає далі:

— Ви ще не знаєте, які багатющі тут на Ізюмщині є можливості просунення книжки до читача. Ось, наприклад, роз'їжджалися учні профшколи на свята додому. 160 чоловіка прийшло їх: «Давайте, ми вам книжки росповсюдимо». І набрав кожний собі по оберемку книжок для просунення до масового читача. Як ви гадаєте,—та це ж блискучий початок... Або ось сьогодні на паротяжному ремонтному нашому заводі—краса... Тільки агітнув—жваво відгукнулася робітнича маса, створила гуртки сприяття, знайшлися й цехові книгоноші. Так. Це вам не хунт ізюму, а справжній Ізюм.

Із дальшої розмови дізнаюся, що торгівля книжками в Ізюмі була млява через те, що ДВУ зовсім недбало про масову невеличку книжку, навіть про те—яку дати книжку взагалі хоча б і товсту. Було все: і хемія, і математика, і фізика—товстющі-претовстющі підручники, що навіть непотрібні й у ВУЗ'івському місті, не то в Ізюмі, де лише одна профшкола та педтехнікум, але книжки для читача тут не було. І треба віддати справедливість тому, що ДВУ хоч пізно, а виправило свою помилку, передавши торгівлю книжками кооперації.

Інша справа пішла зараз: Книгоспілка перекинула, і завчасно, потрібну читацькій масі книжку.

Зараз навколо книжки створено громадськість. Вже є комісія сприяття поширенню книжки. Комісія ретельно й жваво готується до книжкового базару. Наприклад, члени комісії й зосереджений навколо неї актив із комсомолу, молоди й місцевої інтелігенції весь день в неділю пропрацювали в порядку «недільника» над відбором книжок до базару.

— Першотравнева комісія теж зацікавлена нашим базаром. Вона на площі влаштовує ріжні гри: музику, змагання, книжкову лотерею то-що. Це все притягне на наш базар трудящих Ізюму. А на село ми даємо комплекти книжкових поличок із агітаторами-книгоношами. Так то...

Книжка знаходить для себе стежку до мас, завойовує належне їй місце, второвуючи нові шляхи. А старий похилий собор здається ще похмурішим, мовчазнішим в чеканні неминучого й близького для себе кінця.

(Далі буде).

П. Ходченко.

КООПЕРАТИВНЕ ЖИТТЯ

Організаційні завдання птахівничої кооперації

(Підсумки всеукр. оргнаради).

Птахівництво, це одна з найвідсталіших у нас галузей сільського господарства. Екстенсивний характер птахівничого господарства, роспорошеність по дрібних селянських дворах, низька товарність птахівництва — ось головні ознаки його відсталости. Через те й продукційність нашого птахівництва дуже невисока.

Завдання соціялістичної реконструкції сільського господарства вимагають також реорганізації птахівничого господарства в напрямі **підвищення його продукційности та рентабельности на базі широкого вирібничого коперування продуцентів із бідняцьких та середняцьких груп селянства.** Надалі птахівнича кооперація мусить рішуче перейти від чисто заготівельно-торговельної роботи до широкого вирібничого кооперування та агрикультурного обслуговування своїх пайовиків. Нові форми роботи птахівничої кооперації і накреслила всеукраїнська оргнарада системи, що тільки вчора закінчила в Харкові свою роботу.

Нарада визнала посамперед, що великорайонні птахівничі товариства, які охоплювали іноді по кілька адміністративних районів, не відповідають сучасним вимогам для нормальної роботи низової кооперативної організації. Головний дефект у їхній роботі, це те, що вони тісно не звязані зі своїми членами на базі господарського та агровирібничого їх обслуговування. Тому нарада прийшла до висновку, що **мінімальний район діяльности кооперативного та птахівничого товариства мусить охоплювати 4—6 тис. селянських дворів,** але по можливості в одному адміністративному районі. В такому районі має бути не менш 40—60 тис. курок-несушок, що можуть дати від 8—10 тис. вагонів яєць.

Але й такий район діяльности птахівничого товариства ще досить великий. Тому для правильного господарського й агровирібничого обслуговування треба організувати відповідні форми й методи роботи товариства. На сьогодні в практиці роботи товариства маємо дві форми низових осередків птахівничої кооперації. Це **птахівничі гуртки та інститут корзинщиків — збирачів** яєць. Птахівничі гуртки, що мають здебільшого господарські функції, фактично перетворюються в дрібні самостійні кооперативні одиниці і вимагають вже певного статутного оформлення, утворюючи таким чином зайве 4 кільце в системі.

Отже нарада визнала за потрібне **зовсім відмовитися від організації птахівничих гуртків і максимально використати для роботи на місцях інституту корзинщиків.** Одночасно ухвалено значно поліпшити персональний склад самих корзинщиків. Досі союзи й т-ва не звертали на цю справу достатньої уваги, а через те серед корзинщиків чимало було чужого й спекулятивного елементу.

Надалі кожний корзинщик повинен бути не тільки технічним робітником (збирачем яєць), а й свідомим творцем птахівничого господарства та провідником серед кооперативного бідняцько-середняцького селянства найпростіших масових агровирібничих заходів системи птахівничої кооперації. Тому до складу корзинщиків треба як-найбільше втягнути бідноти, особливо жіноцтва та молоди.

Для доставки яйця від корзинщиків до переробочних пунктів союзу чи Кооптаху, кожне товариство повинно мати кінних візників, що регулярно, не менше від двох разів на тиждень, об'їзджають свій участок, приймаючи яйце від корзинщиків.

Разом з тим, за великого району діяльности птахівничого товариства, ускладнюється скликання загальних зборів пайовиків. Отже, щоб між товариствами й пайовиками був як найтісніший звязок, нарада визнала за потрібне **запровадити надалі збори уповноважених** замість зборів пайовиків. Інститут уповноважених організується тільки тоді, коли в товаристві є вже не менш 300 пайовиків, роспорошених по окремих населених пунктах. Уповноважених обирається на кущових зборах пайовиків, для чого район діяльности товариства розбивається на окремі кутки. Дрібні населені пункти об'єднується по 2—3 в один куток.

Нарада відзначила, що масова робота птахівничої кооперації не була до цього часу на належній височині. Органи керування не виявляли потрібної активности, не було тісного організаційного й вирібничого звязку з членами товариства, кадри кооперативного активу були дуже обмежені і т. д. Щоб надалі утворити працездатні органи керування в птахівничих товариствах, треба до складу їх ввести авторитетних та працездатних наймитів, а також селян бідняків і середняків. Разом з тим рішуче треба усунути з органів керування весь непридатний, ворожий та спекулятивний елемент.

Всій системі нарада дала директиву збільшити до кінця цього року кількість бідноти серед пайовиків птахівничої кооперації до 65% (з загальної кількости членів 210 тис. чол.) використавши для цього фонд кооперування бідноти. Крім того, щоб полегшити біднякам вступ до членів птахівничих товариств, заводиться диференційовані. пайові та спеціяльні внески для окремих соціяльних груп населення. Кількість жінок у складі пайовиків треба збільшити від 46 до 60—70% усіх пайовиків, забезпечивши їм також відповідне місце в органах керування.

Піднесення птахівничої галузи в сільському господарстві вимагає також розвитку великих промислових господарств (птахівничі ферми) в колективному секторі. Отже на розвиток птахівничого господарства в колгоспах треба звернути особливу увагу. **Окрколгоспсекції повинні подбати, щоб усі промислові, птахівничі господарства в колгоспах на осінь 1929 року мали основного стада не менш від 500 курок кожне.** В 1929/30 році мусить бути організовано промислове птахівництво не менш, як в 500 нових колгоспах, а кількість курок у тих колгоспах, що організувалися раніше, треба збільшити в 2, або й в три рази. Від 1929/30 року треба почати спробу довготермінової контрактації птиці в колективних і промислових господарствах.

Нарада накреслила також низку практичних агрикультурних заходів, щоб збільшити продукційність та поліпшити якість продукції птахівничого господарства.

І. Л—ок.

Заготівля прядива проходить мляво

С.-г. кооперація в біжучому році взяла на себе завдання безперебійно постачати промисловості прядиво. За перше півріччя вона повинна була заготувати 3,9 тис. тони прядива, але фактично за час від 1-го жовтня до 1-го квітня біжучого року заготовлено тільки понад 1,8 тис. тонн. Із загальної кількости заготовленого прядива самому Укртекстильтрестові треба було відвантажити в квітні 860 тонн, а фактично с.-г. кооперація заготувала за 20 день квітня 192 тис. пуд. Такий темп заготівлі прядива ставить під загрозу виконання річного плану й спричиняється до припинення роботи промислових підприємств, що переробляють прядива. Це сталость тому, що майже всі союзи, і особливо **Глухівський, Конотопський, Харківський, Сумський та Білоцерківський не звертали належної уваги на прядивні заготівлі.**

Правління Сільського Господаря категорично запропонувало всім союзам зжити заходів до виконання плану заготівель прядива й тим попередити припинення вирібництва на деяких промислових підприємствах. Відповідальність за всі ускладнення в постачанні прядива промисловості правління Сільського Господаря покладає на правління союзів, що заготовляють прядиво. Останнім часом у союзах, особливо в Глухівському, апарат, що заготовляє прядиво, дезорганізований, а тому вирішено звернути увагу на те, щоб зберегти заготовлений апарат для союзів і повернути фахівців прядивних заготівель на роботу по союзах.

Поліпшити громадське харчування

Справа громадського харчування на Україні досі поставлена не зовсім задовільно. На всіх з'їздах та робітничих зборах, де обговорювалося це питання, вказували на те, що громадське харчування все ще неприступне групам трудящих із низькою заробітною платою, що якість обідів невисока й т. д.

У звязку з цим уцеробсекція та всеукраїнський комітет спілки харчовиків ухвалили скликати 18-го травня в Харкові всеукраїнську конференцію в питаннях громадського харчування.

Конференція обговорить ряд практичних питань зв'язаних із поліпшенням громадського харчування, будівництвом нових їдалень, здешевленням вартости обідів, тощо.

Кінофікація села

Кінофікацію села Книгоспілка широко розгорнула тільки в біжучому році. Книгоспілка поставила собі завдання проводити кінофікацію через низову споживчу кооперацію.

За постановою всесоюзної партійної наради, в кінофікації повинні взяти участь всі кооперативні центри, вилучивши для цього відповідні кошти. Але досі на цю справу кошти давала лише Вукоспілка. Сільський Господар та інші кооперативні центри майже не беруть участи в переведенні кінофікації села.

На 1 квітня б. р. Книгоспілка організувала 200 кущів кінофікації села. До кожного куща входять 12 сел і кінофікацією таким чином вже охоплено 2½ тис. сел. Цим кущам постачаються фільми й кіно-пересувки.

Останнім часом Книгоспілка звертає багато уваги на зміст фільм, дбаючи, щоб фільми для села відбивали культурне, господарче й кооперативне життя України. Але Книгоспілка постачає фільми, одержувані від Центросоюзу, а вони часто не відповідають потребам сільського населення України. Селянство прохає Книгоспілку дати фільми, що відбивали б життя українського села. Для цього потрібні кошти, і їх повинні виділити кооперативні центри. Але центри, не охоче йдуть на це і лише Вукоспілка та Укрбуряксоюз асигнували кошти на цю справу.

За планом Книгоспілки, треба виготувати 310 фільмів кооперативного й наукового змісту. Нині Книгоспілка має на селі 142 кіно-пересувки, що охоплюють 2½ тис. сел всіх округ. До кінця б. р. Книгоспілка намічає довести число книгопересувок до 500 і охопити ними 6,2 тис. некінофікованих сел. Одночасно, Книгоспілка кінофікуватиме робітничі селища, влаштовуючи в них кіно-стаціонари. До кінця року таких кіно-стаціонарок буде працювати 120, коли на це своєчасно дадуть гроші кооперативні центри.

Курси для учінструкторів

Вукоспілка 15 травня відкриває трьохмісячні курси на 60 чол. в Київі для підготовки нових кадрів учінструкторів для сільської кооперації з висуванців-робітників від варстату — та з числа наймитів і бідноти. Всі райсоюзи до цих курсів надсилають висуванців у погодженні з місцевими організаціями.

Хроніка ХЦРК

Хлібовипікання. Відбувся пленум ради ХЦРК, що головну увагу звернув на поліпшене постачання хліба споживачам міста. Як виявилось на пленумі, запаси борошна в ХЦРК достатні, щоб забезпечити попит населення на хліб до нового врожаю. ХЦРК найближчим часом заводить на механізованому заводі поліпшене технічне устаткування, а також пускає в роботу другий хлібозавод; це дасть змогу і посилити хлібовипікання і поліпшити якість хліба.

Пленум ХЦРК звернув увагу союзу Харчосмак на потребу посилити виховну роботу серед хлібопеків у пекарнях ХЦРК. Крім того пленум вирішив широко розгорнути соціялістичне змагання хлібопекарень ХЦРК, це також повинно поліпшити якість хліба.

Перевибори уповноважених. 13-го травня починаються перевибори уповноважених ХЦРК. До перевиборів притягається профсоюзні організації; крім того з робітників харківських підприємств вилучено спеціяльні перевірочні комісії. Ці комісії перевірять роботу відділів ХЦРК. Наслідки перевірки буде заслухано на зборах уповноважених ХЦРК, що відбулуться в кінці травня.

Прикріплення до крамниць. До 20-го квітня до крамниць ХЦРК прикріплено 410.880 споживачів. За час від 1 до 25 квітня в ХЦРК вступило 12.422 пайовика і всього в ХЦРК нараховується 208 тис. пайовиків.

Поширення торгу в рознос. Для поліпшення в обслуговуванні пайовиків на дому правління ХЦРК вирішило поширити торг у рознос. Буде розносний торг галантерією, посудно-господарськими товарами та парфюмерією.

Відкриття 11-ти дитмайданчиків. ХЦРК в біжучому році відкриває 11 нових дитячих майданчиків, переважно в робітничих районах для дітей пайовиків. Один майданчик намічено відкрити в нагірному районі міста.

Кооперативне будівництво в 5-тирічному плані

Агрономічно-виробничі заходи кооперації

«Наш обов'язок,—писав Ленін, скерувати їх (сили) на те, щоб найвідсталіше вирібництво, хліборобське, сільсько-господарське, поставити на нові рейки, щоб хліборобство перетворити й переробити з промисла, що його провадиться несвідомо по-старому, в промисел, побудований на науці та завоюваннях техніки».

Щоб виконати це величезне й складне Ленінове завдання, с.-г. кооперація повинна зосередити всі свої зусилля на системі агро-вирібничих заходів. До них належить **машинізація й тракторизація** сільського господарства, організація **тяглової сили,** вживання **ріжного угноєння сортозміна, очищення й протруювання зерна, боротьба з шкідниками й бур'янами,** створення **однорідних масивів** і організація **громадських плодозмінів,** влаштування **плем. росплідників і контроль-асистентської та апробаційної допомоги,** нарешті—**меліорація.**

Впродовж п'ятиріччя накреслюється величезну роботу в справі машинопостачання та тракторизації села. Основне завдання с.-г. кооперації в цій справі — постачання машин колективам. найпростішим вирібничим об'єднанням, найбіднішим безреманентним селянським господарствам. Що справа тут гостра, можна бачити з того, що зараз на Україні нараховується біля 38 проц. господарств, які зовсім не мають рільного реманенту. З другого боку — величезне завдання розгортається в справі постачання селу складних машин та знаряддя. Наслідком користування ними ми повинні домогтися не лише заощадження праці, а й підвищення врожаїв та більшого виходу с.-г. продукції. Проте, найбіднішому селянству складна машина або знаряддя часто не тільки не приступні, але воно не може їх придбати при всіх кредитних пільгах, бо в дрібному господарстві машини ці себе не виправдують. Отож машинопостачання ставить перед нами завдання зробити машину приступною і вигідною в бідняцькому господарстві через спільне її використання, через вирібниче кооперування або використання з прокатного пункту.

П'ятирічний план накреслює **просунути на село с.-г. машин на суму 335 міл. крб.** Біля половини всіх їх піде усуспільненим господарствам, а решту—51 проц.—дістануть індивідуальні селянські господарства.

Трактори за п'ятирічним планом в окремі господарства не йтимуть. Трактор—це машина великого усуспільненого господарства, себ-то радгоспа або колектива. Досі основну масу тракторів зосереджувалося на прокатних пунктах і в машинотракторних товариствах. **На кінець п'ятиріччя основну їх масу зосереджуватиметься в колективах.** Спосіб використання трактора в кінці п'ятиріччя можна цілком уявити, порівнявши дані про зосередження тракторів з окремих типах господарств. У 28-29 році по радгоспах є 18 проц. всіх тракторів, в 32-33 р. буде 17,4 проц. В колгоспах —26 проц. і 63,3 проц., в інших організаціях та об'єднаннях, на прокатних пунктах то-що —56 проц. і 19,3 проц.

План побудовано за директивою XV-го з'їзду, що ухвалив: **«Посилити боротьбу за звільнення малосильних безреманентних селянських господарств від залежности од глитайських елементів, що використовують свій реманент (сільсько-господарські машини то-що), закабаляючи цим бідноту. Для цього треба організувати при с.-г. кооперації широку сітку прокатних пунктів, що дають машини малосильним господарствам з пільгами і що сприяють розвитку суспільних заходів обробляти землю, збирати врожай то-що».**

Кількість прокатних пунктів протягом п'ятиріччя зросте від 3.061 до 4.695.

Підвищення врожайности, накреслене за п'ятирічним планом, передбачає велику роботу с.-г. кооперації в галузі постачання населенню **ріжного угноєння.** Постачання мінерального угноєння на кінець п'ятиріччя передбачається збільшити до 1,5 міл. тон. Значне місце віддається в плані й так званому «зеленому угноєнню», цеб-то засіву люпіна. План накреслює таке вирібництво люпінового насіння, щоб на кінець п'ятиріччя забезпечити 111 тис. гектарів засіву люпіна. Крім мінерального та зеленого угноєння, найсерйознішу увагу має бути приділено й використанню звичайного угноєння.

Сільсько-господарська кооперація будує план постачання й використання всіх видів угноєння на тому, що **на кінець п'ятиріччя землю обов'язково угноюватиметься під цукровий буряк, озиму пшеницю, картоплю, жито, технічні культури, городні й кормові рослини.**

Дуже набагато збільшиться на кінець п'ятиріччя число **зерноочисних пунктів.** На початку п'ятиріччя їх є 2.152, а на кінець число їх збільшиться в 4 рази, до 8.562.

Площу садів, в основному групових, за п'ятиріччя має бути збільшено на 75.000 гект. В звязку з цим перед кооперацією стоїть важливе завдання стати на допомогу державним розсадникам підготувати посадочний матеріял. Велику увагу садова кооперація має звернути на **насадження виноградників.** У посушливих районах південного степу виноград—це одна з найважливіших інтенсивних культур. Загальну площу виноградників проектується побільшити від 44 тис. гект., до 100 тис. на кінець п'ятирічки. Ширитиметься виноградники найбільше коштом групових та колективних насаджень. Виноградні сажанці доведеться частково довозити із-за кордону, частково ж—вирощувати на Україні. За п'ятирічним планом треба буде понад 97 міл. сажанців, з них 68 міл. вирощуватиметься на Україні. Які будуть розміри роботи кооперації в цій галузі, видно з того, що **80 проц. цієї кількости виростить кооперація й лише 20 проц. постачать державні розсадники.**

В галузі скотарства агро-вирібничі заходи с.-г. кооперації розгортатимуться двома напрямами: **поліпшення племінного складу худоби та раціоналізація відгодівлі і розв'язання кормової справи.** Кооперація постачатиме населенню велику рогату племінну худобу, організовуватиме племінні розсадники та парувальні пункти. Створюватиметься й спеціяльні вирібничі об'єднання для організації контрольної справи, відгодівлі худоби, вирощування телят то-що. Кооперація має взяти на себе справу **раціоналізації та визначення нових типів двора для худоби,** найпристосованіших до ріжних районів. Значне місце матиме справа **силосування кормів, організація колективних випасів** то-що.

В галузі птахівництва агро-вирібничі заходи розгортатиметься лініями **поліпшення птиці, підвищення її несущости,** боротьби з хоробами, організації нормальної відгодівлі, **штучного виводу птиці з інкубаторів.**

Меліорація також відбере не мало уваги с.-г. кооперації. На Україні нараховується біля 1,8 міл. гект. болот. З цієї площі протягом п'ятиріччя накреслюється осушити 216 тис. гект. Зрошувальних робіт за 5 років передбачено виконати на площі 41 тис. гект. В звязку з Дніпрельстаном виникає питання про зрошення біля 1 міл. гект. засушливої смуги. **В цьому п'ятиріччі передбачається провести зрошувальні роботи в цій смузі на 50 тис. гект.** і здійснити підготовні заходи до зрошення 150 тис. гект.

Роботу над закріпленням ярів та пісків у минулому провадили майже виключно земельні органи. **Кооперативний план накреслює протягом п'ятиріччя перехід цієї роботи до кооперації,** до спеціяльних меліоративних т-в. Всього накреслюється закріпити біля 16 тис. гект. ярів і понад 51 тис. гект. піску.

Намічено також організувати роботу й у галузі **торфовидобутку.**

Всі завдання, накреслені в галузі меліорації, вже й на початку п'ятиріччя стають на тверду організаційну базу, бо на Україні **організовується спеціяльну кооперативну систему з центром — Укрмеліолісоторфспілкою.**

А. Геттлер.

Додаток до „Вістей ВУЦВК“

№ 15

Медицина й Гігієна

8 травня
12 (1929) р.

Гігієна дитячої книжки

Революційна епоха, поставивши в основу питання народньої охорони здоров'я, взяла не тільки лікувальний ухил, створивши величезну сітку лікувальних установ, а й ухил профілактичний, глибоко вивчаючи побут громадян та витягуючи звідти коріння захворувань. В цьому величезному будівництві народньої здоровоохорони найвидніше місце одведено інтересам дитинства, цієї молодої, що найбільше ушкоджується частини населення, нашої зміни, нашого живого багацтва. Треба лише переглянути перелік ріжних лікувальних та профілактичних дитячих установ, щоб уявити собі, яку величезну роботу зроблено в цих двох напрямках.

Але в цій величезній справі буває не без перебоїв та хиб. І одна з них, це та, що ми мало звертаємо уваги на збереження дитячого зору в процесі шкільної роботи. Ще не продзвенів сполох наших попередників,—лікарів - очників та шкільно-санітарних 90-ків за добробут дитячого зору в умовах старої школи, і не встигли втілитись у життя наслідки цього сполоху—постанова про гігієнічне видання підручників,—як життя фатально відмінилось на гірші умови шкільної роботи дітей і поставило перед нами—гігієністами відповідальне завдання знову боротись за добробут цілої низки моментів у житті школяра й особливо добробут його очей.

Три моменти, на погляд окулістів, в умовах школи впливають негативно на дитячий зір: *перше*—погане освітлення класних кімнат; *друге*—негігієнично збудовані шкільні столи (парти) і *третє*—негігієнично видана книжка—підручник. Цілком ясно, що коли наша революційна школа відмінилась на краще з середини, то зовні в масі вона значно погіршала. Замісць фахових шкільних будинків (хоч в минулому може і з поганим коефіцієнтом освітлення) школи тепер часто перебувають в приміщенні приватних будинків, (а по селах у кращому випадку в будинку кол. поміщика чи попа, а частіше в сільській хаті) з усіма умовами, що звідси виникають,—духота, погане освітлення, тіснота (сидять по 3 на 2-х місцевій парті). Замісць удосконалених парт, до яких прагнула передова дореволюційна школа, тепер у нас є лишки старих парт і щось дуже примітивне, зроблене наспіх, бо ми бідні. Навчання у другу зміну, тоб-то в умовах знову таки гіршого денного освітлення і потреба приходити до штучного,—ось які умови сучасної трудшколи, як міської, столичної, так і глухої, провінційної. Важкий стан останньої погіршується ще тим, що у провінції освітлення гасове.

Така дійсність наших шкіл по лінії перших 2-х моментів, як факторів, що спричиняють поганий стан дитячого зору. Перейдемо до 3-го моменту—якости книжки. Який ми маємо радянський підручник з боку його зовнішнього оформлення? В масі,—це є комплекс негігієнічних моментів: поганий папір в цілому, чи тільки з боку просвічування, дуже густий набір рядків, довгі й іноді занадто довгі рядки, багато додаткового дрібного шрифту, рябуватість шрифтів (узорні, тонкі й жирні шрифти) нагромаджені сторінки через малі поля, туманні ілюстрації. Спроби піднести книжку місцевими зусиллями не приводять ні до чого. Ми зустрічаємо гостру одсіч з боку видавців. Книжка, мовляв, видана за всіма правилами гігієни зору, коштує дорожче. Підтримку ми знаходимо серед педагогів, що працюють у глухій провінції і наочно перекоцуються, що працювати над погано виданою книгою в темних класних кімнатах в хмарні дні чи з гасовим освітленням—є злочин відносно дітей.

Ми добре розуміємо, що гігієнічне видання книг коштує дорожче. Але-ж і всяка інша профілактика коштує грошей, а профілактика, як ми зазначили вище, є один з китів радянської медицини.

Справа, звичайно полягає не в невистачі грошей у видавництв, а **в невистачі уваги на цей бік дитячої учоби.** Але всеж, коли треба вишукувати засоби, щоб піднести книжку до гігієнічного стану, то чи не час уже припинити *поток* нових і нових книжок для ріжних віків, громад та предметів? У нас майже нема ще витриманої книжки, над якою працює низка громад чергового віку. Книжки міняються щороку для даного віку, ніякого переймання в сім'ї не може бути, наприклад, книжки 4-ої громади минулого року в поточному році не йдуть. Отже, тираж не роспроданий і книжки робляться власністю крамничних архівів. Чи ощадне таке явище?

Наш обов'язок—гігієністів та окулістів—робити відповідний наголос на питанні гігієнізації книжки в сучасний момент, коли ще не пережиті і не скоро переживуться всі зазначені несприятливі боки шкільного життя, вдарити на сполох перед центрами та радянською громадськістю і підготовити шляхи до *гігієнізації книжки.* Природньо, що ми йдемо тими ж шляхами, якими йшли наші попередники, що виборoли закон 1905 року: про «Норми для санітарного *контролю над підручниками та підручними приладдями*». Такого ж закона *про підручник в межах України* мусимо домогтись і ми. В РСФРР він уже є.

Всеукраїнський Державний Інститут Гігієни Виховання, що працює з 1926 року над гігієною підручника і взагалі над гігієною дитячої книжки, всі зазначені етапи вже пройшов. 1926 року зроблено гігієнічну оцінку українських та російських книжок—для трудшкіл України,—з якої з цілковитою *ясністю* доведено кепський стан українського підручника. В *1927 році проpоблено* також оцінку підручників еврейських та польських трудшкіл України. Тоді-ж **розроблено проєкта закону про книжки - підручники з боку гігієни зору—за завданням НКОЗ України.**

У 1928 році зроблено 2 доповіді на Краєвій Педагогічній Конференції Окрметодкомів в Київі про гігієну підручника та про гігієну дитячої художньої книги. На 1-му Всесоюзному Педологічному З'їзді Інститут сказав і своє слово до питання гігієни підручника. Всі установи, що бажали обізнатися з питанням зовнішнього оформлення книжки, одержали доповідача, статтю, консультацію, практичні поради, словом матеріяли від Інституту Гігієни Виховання в тій формі, в якій вони запитували (НКОЗ, курси лікарів ОЗД кількох скликань, Інститут Книгознавства, ДВУ Київська Філія (27 р.), Київський Методком, Художній Інститут, Редколегія дитячого журналу), Виставка 10-річчя Радянської Медицини в Харкові мала експонати від Інституту Гігієни Виховання на цю тему також.

Ось які етапи роботи Інституту Гігієни Виховання ,що скінчились як зазначено раніше, складанням проєкту для Раднаркому про гігієнічне видання підручників України. Так судилося, що проєкт цей відпочиває вже цілий рік. А тим часом книжки видаються так само кепсько як і раніш і так само що-днини забирають щось цінне в дитинства, що безповоротно втрачається—його зір.

Отже, нині для всіх видавців вимоги гігієни дитячої книжки треба зробити обов'язковими, а це можливо зробити лише роспорядженням Наркомздоров'я та Наркомосу.

Д-р А. ПОПОВИЧ.

„Освітлені“ ліки

Соячна енергія має дуже великий вплив на ріжні явища в природі. Але не всі частини соячного проміння впливають в однаковій мірі. Як відомо, соячний промінь, коли пропускати його через призму роскладатиметься на 7 кольорів — так званий спектр.

Досліди встановили, що не всі частини спектра впливають однаково. Найбільшою активністю відзначається та частина спектру, що має фіялковий колір, а також і те проміння, що лежить поблизу фіялкової частини. Це проміння звичайним оком ми не бачимо, його можна спостерігати чуткими приладдями. Ця частина спектру, що ми її не бачимо, зветься **ультра-фіялковим промінням.**

Отже фіялкове та ультрафіялкове проміння будуть найактивнішими частинами звичайного проміння.

Через це в медицині, коли користуються промінням для лікування ріжних хороб (туберкульоз, рахіт та інш.) штучне освітлення провадять виключно фіялковим та ультра-фіялковим промінням.

Дуже цікавий вплив має це проміння на деякі речовини. В 1906 р. два відомих німецьких вчених, **Мух** та **Ремер** помітили, що коли звичайне молоко освітлювати ультра-фіялковим промінням, воно робиться дуже несмачним і непридатним до вжитку.

Пізніш було виявлено, що це явище залежить від присутности кисня повітря. Тоді молоко почали освітлювати в атмосфері, що не мала зовсім кисня—в атмосфері вуглекислоти. Освітлене там молоко залишалось таким же смачним, як і було, але *воно* набирало нових властивостей—**воно ставало дуже корисним при лікуванні деяких хороб, головним чином, рахіту.** При рахіті, як відомо, кістки дитини дуже бідні на вапняні солі, що надають міцности кістяку. Кістки, бідні вапною, дуже м'які, вони не можуть тримати вагу тіла, згинаються *і це дуже виразно ми бачимо на* кістках нижніх кінцівок, що згинаються як шабля.

Ця хороба залежить, як зараз дознано, головним чином од відсутности у харчах дуже потрібних *для* життя речовин—вітамінів. Без цих вітамінів у тілі не може йти нормальний розвиток, зріст та *одкладання* вапняних солів у кістках.

Освітлене молоко вживається у клініках Західної Европи, головним чином при лікуванні дітей од рахіту. В багатьох випадках це давало дуже гарні наслідки, але іноді спостерігались деякі неприємні явища, головним чином, з боку шлункового та кишкового тракту. Це останнє довело до думки виявити, що ж саме буде активним у такому молоці. Декілька років тому відомий німецький вчений **Віндаус** виявив, що цей вплив проміння головне торкається жирових частин молока, так званих ліпоїдів. Освітлений фіялковим промінням ліпоїд, окремо взятий, робиться тим самим вітаміном, що впливає на одкладання вапняних солів у кістках. Через це стало можливо нині штучно одержувати цей вітамін, як його звуть вітамін Д, або «вігантоль». Зараз виробництво вігантолю широко провадиться в Зах. Европі і його пристосовується для лікування рахіту не тільки за кордоном, але й у нас. Ми маємо вже чимало звісток про його гарний вплив. Дається він навіть немовлятам. На Україні в минулому році його досліджувано в інституті Охматдиту (д-р Шаферштейн у Харкові) з гарними наслідками, Через це в кінці 1928 р. колегія НКЗдоров'я постановила вивчити питання про можливість фабрикувати вігантоль в Радянському Союзі з тим ,щоб ми могли мати свій вігантоль, а поки що поширити довіз його з-за кордону для широкого вживання.

Дуже цікаві досліди з вігантолем провадились на тваринах. Віндаус—німецький вчений давав дуже великі дози цього вігантолю тваринам (пацюкам та кішкам), Він у них спостерігав не тільки збільшення вапняних солів у кістках, але ці солі одкладались у таких місцях, де їх у нормі не повинно бути (у печінці, нирках, нервовій системі). В цьому разі тварини навіть гибли. Це свідчить, що вігантоль не тільки може довести одкладання солів до норми, але навіть помітно збільшити їх кількість, останнє вже буде навіть шкодити організму. Через це вігантоль треба вживати обережно. Цікаві наслідки давало освітлювання інших речовин.

У минулому році д-р **Ротштейн** у Ленінграді освітлювала ультрафіялковим промінням рослинні олії. Освітлена олія набирала нових властивостей: змінювалась її питома вага, колір; вона починала активно впливати на тіло людини й робила такий вплив *як і освітлювання* тіла ультрафіялковим промінням. Через це Ротштейн пропонує вживати таку освітлену олію у компресах у тих випадках, де взагалі вживається штучне освітлення (напр., при захоруванні туберкульозом, суглобних хоробах та ін.). Це може мати дуже велике значіння, *особливо в нашому Союзі,* де користування штучним промінням може провадитись тільки по містах, де є відповідні кабінети. Вживати освітлону олію можна в кожній лікарні, хаті,—для цього ніяких окремих приладів не потрібно.

Цим не обмежується вплив проміння на ліки. Зараз *у деяких лабораторіях* провадять досліди над впливом проміння на ріжні складні лікувальні речовини (ріжні сироватки, органо-препарати та ін). Перші наслідки цих дослідів сприятливі.

Д-р Ю. ПЕТРОВСЬКИЙ.

Раціоналізація дитячого життя

Що-року ми переводимо оздоровчі дитячі кампанії. В них беруть участь ріжні організації, підприємства, батьки, школи то-що. Зрозуміло, чому справі оздоровлення дітей надається такого великого значіння. Особливої уваги потрібують діти шкільного віку. Після цілого року напруженої роботи в школі й поза школою діти мають можливість відпочити *протягом* 1—2 місяців. Вчителі спостерігають, що цього «перепочинку» *вистачає лише на* 3—4 місяці.

Кампанію про розвантаження дітей було *піднесено вже давно*—ще з 1924 р. (тов. Н. А. Семашко, Є. Ярославський й інш.). Як наслідок цього було вироблено відповідними спеціялістами «ідеальні форми» розподілу дитячого часу. Але, коли ми переходимо до практичного вживання раціонального режиму, виникають певні труднощі. Ці труднощі полягають в тому, що раціоналізація вимагає вивчення всіх умов дитячої праці та побуту, бо лише на грунті такого матеріялу і можна будувати оздоровчу політику та практику.

З метою одержати матеріял про фактичний стан справи з навантаженням дітей, і на підставі його виробити практичні заходи до оздоровлення дитячого життя, кабінет наукової організації шкільної праці й профорієнтації Всеукраїнського Державного Інституту Гігієни Виховання у Київі перевів довгочасну роботу з обліку навантаження школярів старших груп (5, 6, 7) трудшкіл. Працю було переведено за допомогою шкільно - санітарних лікарів, педагогів і самих дітей. Всі одержані цифри було *перевірено за останніми* методами наукової статистики. Облік навантаження охоплює всі боки життя школяра. Наші висновки ми будемо порівнювати з «нормою».

Почнемо зі сна. Всім відомо яке велике значіння має сон, особливо для дитячого віку. В порівнянні з нормою сон київських школярів від 12 до 17 *років скорочено* на 1 годину в середній робочий день. А в неділю час сна не тільки не збільшується, а ще й не доходить до своєї норми робочого дня.

Так само скорочено час і тієї праці, що її дитина виконує для самообслуговування: це—умивання, одягання, прибирання своєї кімнати, ліжка то-що (36 хв. замість 1 год. 30 хв.). Це означає, що з гігієнічними й частково трудовими звичками в нас поки-що не все гаразд.

Далі, за думкою гігієністів, перехід до школи й назад треба розглядати як оздоровчу прогулянку протягом не менш як одну годину. А за нашими матеріялами діти витрачають на всю дорогу за цілий день (не тільки до школи й назад), менше, як 1 годину. Отже, можна гадати, що діти *дуже небагато часу бувають на свіжому* повітрі. Скорочено в дітей також і час вжитку їжі. В той час, коли правила гігієни пропонують для дітей і підлітків 2 год. (4 рази на день×30 хв.), наші діти витрачають на їжу лише 1 годину (вдвічі менше). Цікавий той факт, що в неділю час на роботу з самообслуговування, на їжу і дорогу не збільшується. Лише в де-яких категорій дітей дорога збільшується на 10—12 хвилин.

Що до праці в школі, то молодші діти витрачають належний для них час—5 годин на день, а в старших дітей, за нашими даними, є недохват: 5 годин замість належних їм 6-ти в середній робочий день. Діти виконують також 2—3 години учбової праці в школі і в неділю. Крім того майже всі діти зазначають де-яку кількість часу—½ години, яка в них непродукційно використана до того, поки починається робота в школі.

На громадську роботу в школі (робота на користь школи, робота школи разом з населенням—для громадських організацій та установ) діти витрачають більше часу в неділю—від 1—2½ год., а в робочий день від 1—1½ год. Між іншим, дивно те, що трохи більше часу витрачають на цю роботу діти батьків з невиразним соціяльним станом (безробітні, з випадковим заробітком за викликом біржі праці, утриманці собезу то-що).

Що до роботи поза школою: піонерської, хатньої (обслуговування сім'ї) та учбової роботи вдома, то вони вимагають часу в такому вигляді: на піонерську 2—2½ год. на день, на хатню 1½—2 год., а на учбову роботу теж 2—2½ год. Час на піонерську роботу не такий вже великий, щоб *можна було б говорити про перевантаження у цій ділянці.* Теж саме й *відносно роботи з допомоги сім'ї,* яка, головним чином, падає на наших дівчат. Ми, очевидно, стоїмо вже на відносно стабільних рейках в цій частині нашого побуту. А *ось учбова робота* (підготовка до школи) вимагає часу трохи забагато: у неділю час на цю роботу збільшується на ½ години. Піонерська робота збільшується у неділю вдвічи,—збільшується й хатня робота трохи більш ½ години.

Як що скласти всі *роботи дітей:* учбову, підготовку до школи, допомогу сім'ї, і піонерську, то **виявляється, що наші діти працюють більше, ніж їм належить працювати.**

Тепер що до вільних занять у дітей, куди входять: відпочинок, *розваги, спорт* з фізкультурою. Перш за все, коли спорт і є, то більш у хлопців—½—¾ год., ніж у дівчат. У неділю він доходить до 1-ої години. Цілком зрозуміло, що спортом та фізкультурою, які разом вимагають часу тільки до 1-ої години, очевидно, не можна

Передісторична хірургія

Коли кажуть про стародавню медицину, то здебільшого згадують про медицину Египту, Індії, Греції то-що. Але зрозуміло, що медицина цих країн, що стояли на високому щаблі культури, вже була значно розвинена й спогади про неї залишились у певних писаних джерелах. Наука про стародавні часи (археологія)—виявляючи колишне життя, показує нам, до деякої міри, зразки медичних засобів і у тих народів, що не залишили після себе писаної історії.

Але археологія може показати нам лише ті пам'ятки медицини, що переховувались у землі сотні віків. Щоб уявити собі стан первісної медицини треба вдатись до спостережень над життям сучасних дикунів, бо навіть і тепер є такі племена дикунів, що в своєму розвиткові не пішли далеко вперед проти наших прадідів кам'яного віку, себ-то тієї доби, коли людина не знала вживання жодного металу і коли свою зброю та знаряддя люде робили з камінця або кістки чи то риби, чи то звіря.

Первооснова медицини, як відомо, виникла з принципу негайної допомоги в нещасному випадку. Цілком ясно, що ця допомога (при зламі руки, ноги, поранені звірем) мала цілком реальний характер, бо саме пошкодження було наочним. Мені здається, що первісна хірургія була першим виявленням медичної допомоги. Лише, згодом, при дальшому розвиткові людства почала розвиватись медицина як допомога суто-хорому. Можна з певністю сказати, що людина хоріє з початку свого існування на землі (гарячка, корчі ,біль у ріжних частинах тіла — все це виявлення внутрішніх захорувань). Тим часом, як негайна хірургічна допомога була наочною та реальною, допомога при внутрішніх хоробах набувала іншого характеру. Тут виявився нахил первісної людини пояснювати всі ці захорування впливом невідомих і страшних для неї злих духів. Отже лікувати внутрішні захорування виявлень впливу злих духів—на думку дикуна може братись лише та людина, що має стосунки з надприродніми силами, що керують світом. Впливати на ці невідомі сили міг лише предеставник релігії (шаман, жрець), що знався як і з добрими, так і злими духами. Через це яскраво й помічається росподіл медицини на медицину жрецьку—внутрішні захорування та на медицину вовнішню — хірургію. Хірургічну негайну допомогу повинен був подавати один одному кожний чи то на полюванні, чи то на війні (див. мал. 1-й).

Мал. 1. **Первісна хірургічна допомога.**

Такий росподіл лікарів був в історії дуже довго. В Египті, в Індії, навіть у середні віки в Европі, було дві групи лікарів: лікарі вищого рангу, що лікували внутрішні захорування (жреці в Египті та Індії й лікарі з вищою тодішньою освітою в Европі), друга група—нижча, що була обмежена в правах лікувати.

Подам декілька прикладів про стан хірургії дикунів, на підставі свідчень мандрівників. Перш за все, треба зазначити, що акушерська допомога серед дикунів широко вживається, зокрема штучний викидень. Ріжні причини примушують жінок його вживати,—з одного боку—особливо тяжкі умови вагітньої жінки в дикунів, незабезпеченість харчами дітей та інш., а з другого віковічне бажання жінок усіх віків та країн як можна довше зберегти свою красу.

Навіть активна хірургічна допомога відома дикунам. Один мандрівник так росповідає про кесарський розтин (операція виймання дитини у вагітньої жінки з уразу) у жінки народу Ідаїда (центр. Африка). Молода роділля, зовсім гола, лежала на ліжку, прив'язана до нього. Вона була в півсонному стані від бананового вина. Оператор з ножем в руках стояв ліворуч; один помішник держав ноги хорої, а другий фіксував нижню частину живота. Вимивши свої руки та нижню частину живота хорої банановим вином, оператор закричав не своїм голосом і розрізав стінку живота та уразу. Крик оператора підхопив натовп, що стояв навколо. Помішник роспеченим залізом припік місця кровотечі. Другий розтягнув краї рани, а оператор витяг дитину. Після цього краї рани з'єднано за допомогою 7 тоненьких, відшліфованих цвяшків; їх вколото в шкіру та обвито міцними нитками. За вказівками ріжних мандрівників, таких череворозтинів у дикунів трапляється досить багато. Зупинюсь ще на двох, росповсюджених серед диких племен, операціях. Одна—цікава метою, з якою її

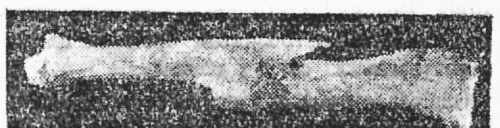

Мал. 2. **Зрощення зламу велико-гомілкової кістки. Зі збірки В. Хвойка.**

роблять, а друга—методою виконання. Перша (Міка-операція) зустрічається часто серед дикунів Полінезії. Роблять її чоловікам для попередження можливости заплідити жінку. Кам'яним ножем розрізують увесь сечовник від початку аж до калитки; після розрізу в рану вставляють кусок кори, щоб рана не зрослась. Після цієї операції чоловік не може заплідити жінку, бо сім'я не попадає в пихву. Цю операцію роблять кволим дітям, бо деякі народи вживають її з метою штучного добору. У цьому факті яскраво виявляється підпорядкування інтересів окремих членів гурта інтересам усього гурту.

Мал. 3. **Трепанований череп. Збірка В. Хвойка.**

Друга операція, що її широко вживають дикуни—трепанація черепа (утворення штучного отвору в черепі). Мешканці острова Увса (Австралія) часто вживають цієї операції, якщо хорий скаржиться на головні болі, замороки, чорну неміч, то-що), бо вони гадають, що при цій операції дається можливість злому духові вийти з голови хорого. При проломах черепу уламки кісток викидають, а замість їх вставляють шкаралупу горіха кокоса, а якщо є пошкодження мозку, то дефект у ньому заповнюють шматком мозку з убитої для цього свині. При зламах кісток кінцівок для фіксації їх вживають ріжноманітних матеріялів: мешканці о. Борнео—гуму; мешканці Бразилії—камиші; американські індійці—мох, що має властивість добре склеюватись та засихати.

На нижчеподаному малюнкові (мал. 2), з роскопок видатного археолога В. Хвойка, видно зламану гомілкову кістку, що дуже хорошо зрослась. Помітно, що злам лікував добрий костоправ, що умів кістку добре правити та ще й мав можливість її хороше зафіксувати в цьому положенні.

Отже можна з певністю сказати, що дикуни досить добре ознайомлені з хірургічним втручанням і що в них спостерігається навіть великі операції. Археологічні роскопки дають вказівки на трепанацію черепа, що робили за стародавніх часів. Треба лише зазначити, що іноді ці трепанації роблено за життя людини з метою лікування, а іноді по смерті—для витвору амулетів. Звичайно, трепанацію черепа робили або вишкрибуючи кістку гострим камінцем, скойкою, або вирізуючи кістку ножем. Лише на одному черепі передісторичної трепанації (Хуламський, Кавказ) є сліди, що її роблено, наче б то, долотом. Тим часом, як трепанованих передісторичних черепів ми маємо на всьому світі щось із 10, на території України я можу налічити 5 таких черепів. Тут є як черепи епохи за 2.000 р. до Р. Х., так і черепи епохи після Р. Х. і навіть черепи старої слав'янської доби. Я зараховую їх усіх до передісторичної доби, бо, як відомо, історичний період на Україні розпочався досить пізно.

Проф. Е. ЧЕРНЯХІВСЬКИЙ.

Київ.

досягнути великого ефекту в оздоровленні дитинства. Що до відпочинку, то він не великий—1 година на середній робочий день і $1\frac{3}{4}$ год. у неділю; росподіляється цей відпочинок теж не так, як цього вимагають правила гігієни. На розваги в середньому всі діти витрачають 1—$1\frac{1}{2}$ год., а в неділю—2—$2\frac{1}{2}$ год.

Коли, нарешті, скласти всі дані (головну частину з них ми зазначили) за їх росподілом: сон, самообслуговування, фактична робота, вільні заняття, то побачимо, що навантаження наших дітей росходиться з відносною нормою. Уявити собі це можна так (беремо для прикладу дітей 12-ти років):

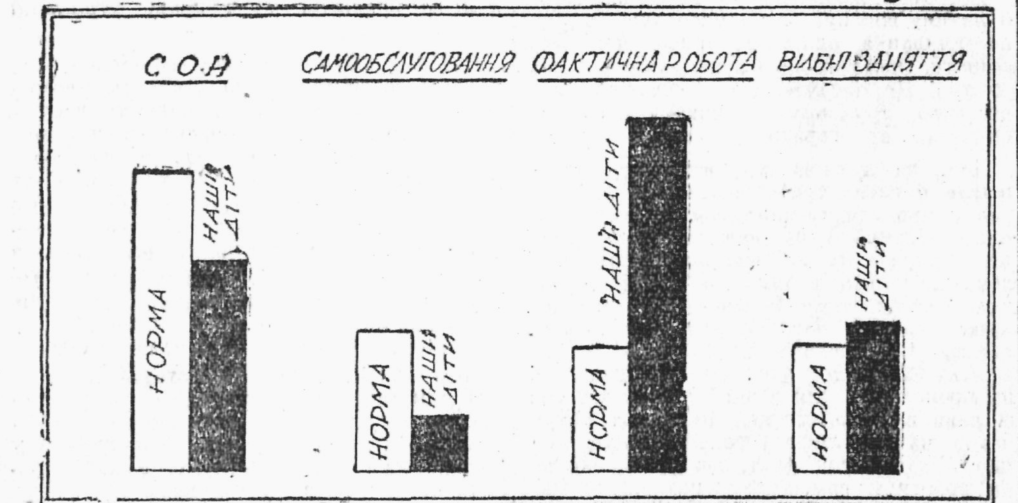

Такі ж самі висновки ми одержали із обслідування дітей іншого віку (13—14 р., 15—16 р. і 17 років).

За нашими матеріялами діти від 12 до 17 років майже однаково завантажені. Цей факт разючий. Кожний дитячий вік має особливості, і їх обов'язково треба ураховувати, коли росподіляти працю та обов'язки між дітьми. Ми вже зазначали, що всі діти сплять менш належного для них часу. Всі вони витрачають майже один час на самообслуговування, на обслуговування сім'ї. Навіть у школі всі діти бувають однаковий час, Що до спорту і фізкультури, то вони теж витрачають на це однакову кількість часу.

Як що глянути на наші матеріяли з боку соціяльної належности дітей, то треба зазначити, що тут немає виразних ріжниць. Все ж таки треба підкреслити, що діти робітників більш, ніж інші засвоїли де-які наші основні завдання; так, наприклад, вони більш часу віддають спортові та піонерській роботі. Але ж учобою більше заняті діти тих самих невиразних соціяльних груп, про які ми вже раніш говорили. Це має місце в робочий день, але ж у неділю всі діти грунтовно «гризуть граніт» коло 3 годин.

Можна було б багато говорити з приводу наших матеріялів. Але й того, що ми довели, достатньо, щоб замислитися: **чи все у нас гаразд у справі охорони здоров'я дітей, чи дещо треба змінити?**

Треба відповідним органам—інспектурам ОЗД та соцвиху—переглянути той стан, що зараз є, внести потрібну корекцію там, де це можливо—в школі, в побуті то-що.

Треба, щоб діти більше бували на свіжому повітрі, треба їх розвантажити від підготовчої учбової праці вдома, треба дати їм можливість організовано відпочивати, треба їм прищепити більше гігієнічних та трудових звичок. Ми несемо обов'язки «охороняти молодь», зміцнити її й підготувати її до нових шляхів роботи в майбутньому.

Починати це треба самій школі. Кожна трудова школа може систематично одержувати об'єктивні матеріяли з навантаження своїх учнів та керуватися цими матеріялами в своїй роботі.

Цим самим школа вбиває двох зайців: 1) має можливість переводити в себе ті чи інші поліпшення, бачити всі хиби відносно окремих дітей або груп дітей; вносити свої зміни в життя учнів; знати де і як використовує свій час учень; втручатися в це й організувати його позашкільне оточення; одержати, нарешті, уявлення про характер праці підлітка, про його інтереси. Але є ще друга дуже важлива сторона роботи з обліку навантаження—урахування часу. Ця робота дасть молоді змогу «організувати самого себе».

Ураховуючи свій час, підліток усвідомляє значіння часу й цінність уміння бути стислим, чітким, фіксованим у своїй роботі. Перед нашими підлітками ложить шлях великої організаторської роботи. І школа, ураховуючи вимоги життя, мусить в порядкові своїх виховних завдань, прищепити їм потрібні для цього звички.

Д-р М. РОВНА.

Київ. Всеукр. Ін-т Гігієни виховання.

Новини медичної техніки

Електричні термометри

Щоб полегшити вимірювання температури хорим, особливо в тих лікарнях, де багато ліжок, нині по багатьох закордонних лікарнях заведено електричні автоматичні вимірники температури. Хорому під пахву дається невеличкий прилад, що під впливом тепла тіла дає електричний струмінь. Від цього приладу йде через росподільну дошку провід до окремого апарату, де автоматичне перо креслить криву, відповідну до кривої температури даного хорого. Прилад функціонує стільки, скільки треба з тих чи інших міркувань. Завдяки високій чутливості апарату, фіксується найменшу зміну температури, навіть таку, що її важко вловити звичайним термометром. Це дає дуже точну температурну криву. Апарат-приймач стоїть у лікарському кабінеті і лікар, коли завгодно, включивши апарат, може знати температуру своїх хорих. В тих випадках, коли треба примітити найменше піднесення температури (наприклад у туберкульозних) цей апарат незамінний.

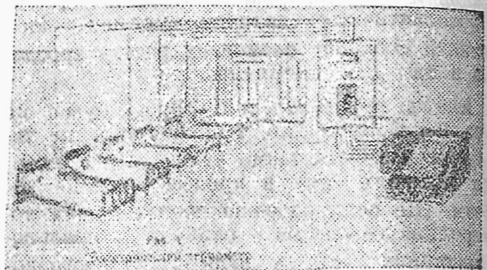

Електричний мотор для трепанації черепа

Успіхи електро-техніки починають помалу позначуватися й у лікарській справі. Нині сконструйовано спеціяльний мотор, що його вживається при трепанації (при операції) черепа. Цей мотор дає змогу дуже точно регулювати силу струменю і через те кістки черепа розрізує спеціяльна пилка так само швидко й просто, як і м'які тканини організму. Молотки й долота, що їх у нас звичайно вживають при такій операції, заміняє тут електричне свердло.

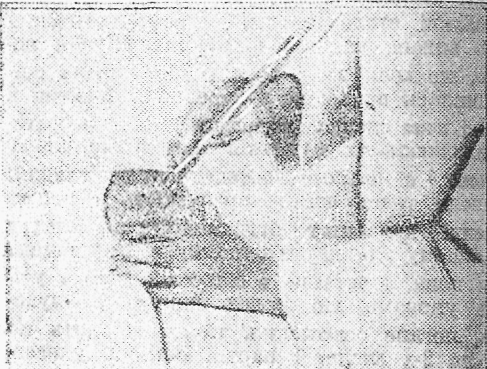

О. Ф.

По медичних журналах

Дельфінний жир замість риб'ячого

Останніми роками почали здобувати на ліки дельфінний жир, що скидається на риб'ячий жир — трісковий — своїм сприятливим впливом на організм, зокрема своїм цілющим впливом при рахіті. Тотожність фізико-хемічних властивостей дельфінного жиру і риб'ячого стверджено в Ленінградському фармакологічному інституті, а в Казанській дитячій кліниці, спочатку випробувано дельфінний жир при штучно-викликаному рахіті у тварин, а потім застосовувано його до групи дітей, хорих на рахіт. Хоч ці спостереження не дозволяють ще остаточно розвязати питання про повну придатність дельфінного жиру при лікуванні рахіта, проте стверджено клінічне покращання стану хорих дітей і прискорення звапнення кісток, як це потверджує рентгенівське дослідження. Дельфінний жир приймають не гірше, ніж риб'ячий, тому й можна його повнотою застосувати при лікуванні рахіта.

Зменшення вітамінів при зберіганні та приготовлюванні харчових продуктів

Вітаміни, як відомо, речовина нестійка. Точний хемічний склад їхній ще невідомий. Про якість і кількість впливу ріжних вітамінів судять з біологічного способу дослідження, себ-то з того, як вони впливають на організм дослідних тварин. Тепер знайдено простіші способи визначувати вітаміни через хемічні реакції. Так, доведено, що вітамін **С** (див. «Мед. і Гіг.» № 13), що його мають у собі ріжні рослинні харчові продукти, зменшується кількісно під впливом високої температури, кисню, повітря то-що. Отже стверджено, що свіжий сік багатьох продуктів тратить значну частину вітаміну за перші 24 години і ще більше після 48-х годин. Ще більше вітаміна **С** руйнується при варінні харчу. Так, стверджено, що коли картоплю зварити в лушпайці, то вона втрачає вітаміна **С** лише 25—30%, коли ж зварити її в супі, ця втрата рівняється 80%, а в пряженому вигляді або «тушеному» руйнується геть увесь вітамін **С**. Так само стверджено втрату вітаміна **С**. в пряженій або в «тушеній» капусті, моркві і печінці. Коли їх варити, втрата менша—55—80%.

О. Ф.

Додаток редагує д-р І. ВАЛЬКО

Накази та обіжники по Вищій Раді Народнього Господарства УСРР

Наказ № 233

16 лютого 1929 р.

При цьому оголошується для відому та виконання інструкцію в справі прикладання постанови Української Економічної Наради з 13-XII 1928 р. «Про скупчення в Українському Геодезичному Управлінні наслідків геодезичних і картографічних робіт на території УСРР» (прот. № 51/565 п. 14).

За Голову ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

«Затверджена»
Голова ВРНГ УСРР
СВИСТУН—1929 р.

ІНСТРУКЦІЯ

В справі прикладання постанови Української Економічної Наради з 13-XII—28 р. «про скупчення в Українському Геодезичному Управлінні результатів геодезичних і картографічних робіт на території УСРР».

ПОСТАНОВА: арт. 4 наведеної постанови.

(Погоджено з Держпланом УСРР 30 січня 1929 року).

1. На Українське Геодезичне Управління (УГУ) за постановою Української Економічної Наради з 13-XII—1928 року покладено збирати вивчати й систематизувати матеріяли всіх видів топографо-геодезичних робіт, так уже переведених, як і тих, що їх треба переводити в майбутньому, а так саме використати результати урядницьких геодезичних робіт для державної картографії.

Збір зазначених матеріялів УГУ переводити в порядкові нижченаведених артикулів.

2. УГУ з'ясовує через безпосередні зносини зо всіма урядництвами (окрім військових) та з відповідними округовими виконавчими комітетами, установи й організації, що провадять і мають провадити топографічні та геодезичні роботи.

3. Зазначені установи й організації (п. 2) повинні на вимогу УГУ надсилати йому вільні примірники карт, каталогів, копії з планів тощо, що їх переховується в них,—подавати йому вичерпні відомості по всіх геодезичних роботах, які вже переведено або провадиться зараз, про геодезичні матеріяли, що в їхньому розпорядженні, а так само повідомляти про результати, одержані ними після обробки цих матеріялів.

4. Після вивчення зібраних відомостей і встановлення придатности тих чи інших матеріялів для картографічної роботи, УГУ, згідно з § 2 постанови УЕН з 13-XII 1928 року, вимагає собі в оригіналі або в копії ті матеріяли, які належить використати для картографії.

Реченець і порядок надсилання оригіналів (або копій) матеріялів та час залишення їх в УГУ для використання встановлюється попереднім погодженням останнього з відповідними урядництвами.

Після використання оригіналів, УГУ повинний повернути їх повністю в обумовлений реченець тим установам або організаціям, від яких їх одержано на тимчасове користування.

5. Коли буде потреба в більш детальному вивченні та оцінці геодезичних матеріялів в місцях їх сховання, УГУ відряджує своїх співробітників для розгляду та вивчення цих матеріялів на місцях, при чому, за цих випадків установи та організації сприяють відрядженим особам у виконанні покладених на них доручень.

6. Вивчення матеріялів, яких переховується в таємних відділах архівосховищ Центрального Архівного Управління та інших установ, а так само надсилка їх УГУ, й видача на ці матеріяли довідок, переводиться на підставі чинних розпоряджень та інструкцій про таємність матеріялів.

7. Коли для УГУ будуть потрібні матеріяли після 5-тирічного строку їх сховання в архівній частині установи або організації, то УГУ повинний скласти в цій справі відповідну згоду з органами Центрального Архівного Управління.

8. Користуючись матеріялами, що одержуються від різних установ і організацій, УГУ зобов'язаний переховувати їх у цілості й у всякому разі не розшивати окремих справ та відшкодувати пошкодження або загублення документів.

Увага. УГУ має право копіювати надіслані матеріяли, але методами, які не шкодять оригінальним документам, тоб-то: або фотомеханічно, або складанням копій на прозорому перкалі.

9. За випадків потреби для робіт УГУ систематично та постійно концентрувати архівні матеріяли, УГУ зобов'язано скласти спеціяльну угоду з Центральним Архівним Управлінням.

Наказ № 277

20-го березня 1929 року—м. Харків

Пропонується взяти до відому та керування Обіжник по ВРНГ СРСР № 41 з 12-II—1929 року, що його оголошено в «Торгово-Промисловій Газеті» № 39 з 16-II—1929 року.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказу по підлеглих підприємствах.

Заст. Голови ВРНГ УСРР— **СВИСТУН.**

Член Президії ВРНГ УСРР — **Д. ТАМАРИН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

МОСКВА, 12-го февраля 1929 года. № 41.

Всем главным Управлениям (комитетам и ВСНХ Союзных Республик).

Для упорядочения проектирования, консультаций и экспертиз по строительству, в отношении их выполнения, оплаты и распределения, предлагается:

а) Работы по проектированию преимущественно передавать государственным проектным организациям;

б) Консультации и экспертизы передавать преимущественно государственному строительно - техническому бюро «Стройконсультация», отказавшись от услуг частных консультантов.

ВСНХ Союзных Республик издать соответствующее распоряжение по подведомственным организациям.

Зам. Пред. ВСНХ УССР— **КОСИОР.**

Начальник АФУ ВСНХ СССР — **ВАСИЛЬЕВ.**

Нач. Строит. Комитета ВСНХ СССР **БАРСКИЙ.**

Наказ № 278

20-го березня 1929 р., м. Харків.

ДО ВСІХ ВМП, ВМГ, РНГ АМСРР, РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ ТРЕСТІВ ТА ОБ'ЄДНАНЬ ПІДЛЕГЛИХ ДО ВРНГ УСРР.

Пропонується приняти до відому та виконання нижчезгадану інструкцію, що її затверджено Наркомторгом та ВРНГ Союзу, про порядок запрошення з-закордону монтерів для встановки імпортового устаткування.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказу до підлеглих підприємств.

Підстава: Наказ ВРНГ СРСР ч. 393 з 5-II—1929 року.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член Президії ВРНГ УСРР **АДРІЯНІВ.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

ИНСТРУКЦИЯ

о порядке приглашения из-за границы монтеров для установки импортного оборудования.

1. При передаче заказа на оборудование для реализации импортирующей организации или непосредственно торгпредству хозорган-заказчик должен указать, является ли необходимым условием передачи заказа фирме поставщику производство ею — своими силами монтажа закупленного у нее оборудования.

2. Трест-заказчик помимо фирменной стоимости оборудования и накладных расходов франко-граница предусматривает в спецификации и всю стоимость монтажа, подлежащую оплате в инвалюте.

3. При наличии такого указания торгпредство в договоре с фирмой предусматривает обязательство последней послать своих монтеров и стоимость этого монтажа.

Примечание: В договоре устанавливается, какая часть стоимости, монтажа выплачивается фирме в инвалюте и какая часть выдается на руки монтерам в соввалюте.

4. Предусмотренную в договоре стоимость монтажа в инвалюте торгпредство бронирует за счет общей суммы указанной в лицензии.

Примечание: В случае исчерпания бронированной суммы и отсутствия остатков по данной лицензии, добавочная оплата монтажа производится, в виде исключения, аналогично порядку предусмотренному п. 11.

5. Вызов монтеров заказчиком из-за границы допускается исключительно в тех случаях, если все подготовительные работы трестом-заказчиком выполнены и монтеры смогут немедленно по приезде приступить к производству монтажа.

6. Для получения разрешения на приглашение монтеров, хозорган до обращения в торгпредство обязан испрашивать согласие надлежащего управления ВСНХ (комитета).

7. Требования о посылке монтеров торгпредство может пред'явить фирме-поставщику лишь при наличии соответствующего требования хозоргана-заказчика, визированного соответствующим отрасл. отделом ВСНХ УССР.

8. Расчеты с фирмами по монтажу в инвалютной части ведутся хозорганами через торгпредство из бронированной последним, согласно § 4 настоящей инструкции, суммы, а с монтерами в части совзалюты непосредственно.

9. Все выплаты по монтажу фирмами производятся торгпредством по поручению и за счет средств хозоргана.

10. Перевод инвалюты для выплаты инфирмам производится хозорганом в пределах его валютного лимита на данный месяц в соответствии с размерами, предусмотренными договором с фирмой.

11. В тех случаях, когда приглашение монтера связано с установкой ранее заказанного или уже находящегося в эксплоатации оборудования, сохраняется порядок, установленный п. п. 5—10 настоящей инструкции, при чем стоимость монтажа в валютной части подлежит оплате за счет импортного контингента треста-заказчика или за счет импортного контингента данной отрасли промышленности по указанию Отд. Общ. Промышленной Политики ВСНХ УССР.

Наказ № 280

21-го березня 1929 року м. Харків.

Пропонується взяти до керування та виконання Обіжник по ВРНГ СРСР № 39 з 8-II—1929 року, що його оголошено в «Торгово-Промисловій» газеті № 39 з 16-II—1929 року.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказу до підлеглих підприємств.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член Президії ВРНГ УСРР — Нач. Будвідділу ВРНГ **Д. ТАМАРІН.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

УСКОРИТЬ ОКОНЧАНИЕ НЕДОДЕЛОК НА ПОСТРОЙКАХ.

№ 39.

Москва, 8-го февраля 1929 года.

ВСЕМ ГЛАВНЫМ УПРАВЛЕНИЯМ (КОМИТЕТАМ и ВТС) ВСНХ СОЮЗНЫХ РЕСПУБЛИК И ХОЗОРГАНАМ СОЮЗНОГО ЗНАЧЕНИЯ.

Из докладов подведомственных строительному Комитету строительных организаций устанавливается, что из-за мелких недоделок на вполне законченных и эксплоатируемых уже постройках задерживаются весьма часто крупные суммы, следуемые строительным организациям с заказчиков.

В устранение указанного явления, вредно отражающегося на финансовом положении стройорганизаций, дезорганизующего их работу и удорожающего стоимость строительства, —предлагается принять все зависящие меры к полному окончанию стройконторами всех недоделок на законченных постройках для завершения после окончания их всех расчетов по ним з заказчиками.

ВСНХ Союзных Республик дать соответствующие распоряжения по подведомственным организациям.

Зам. Пред. ВСНХ СССР **КОСИОР.**

Нач. Строительн. Комитета ВСНХ СССР **БАРСКИЙ.**

Начальник АФУ ВСНХ СССР **ВАСИЛЬЕВ.**

Наказ № 281

21-го березня 1929 р., м. Харків.

Про виконання газально-союзного стандарту на будівельну цеглу (ОСТ—101).

Обслідування цегелень та будівництв, що перевело НТУ ВРНГ СРСР, виявило значну економічну ефективність від пристосування стандартної цегли, що відповідає вимогам ОСТ 101.

Але низка українських цегелень не виконує цієї затвердженої Комітетом стандартизації при Раді Праці та Оборони, загально-союзного стандарту, який обов'язковий ще з 1-V—1928 року.

Отже, в звязку з наближенням будівельного сезону категорично пропонується:

1. Всім підприємствам укр. промисловости, що виробляють будівельну цеглу, під особисту відповідальність керівників підприємств, виробляти цю цеглу обов'язково відповідно до вимог ОСТ 101.

2. Всім підприємствам Укрпромисловости, під особисту відповідальність керівників підприємств, придбати для переведення будівельних робіт лише цеглу, що відповідає вимогам ОСТ 101.

3. Українській Головній Палаті Мір та Ваг доглядати за виконанням цього наказу, а підприємствам, у випадках одержання нестандартної цегли, негайно повідомляти УГП та НТУ ВРНГ УСРР.

РНГ АМСРР, ВМП, ВМГ видати відповідного наказу по підлеглих їм підприємствах.

Голова ВРНГ УСРР **СУХОМЛІН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 282

з 21-го березня 1929 року, м. Харків.

Про внесення до контрольних цифр сум, потрібних на проектування.

На додаток до Наказу ВРНГ УСРР ч. 291 з 5-го травня 1928 року пропонується взяти до керування та виконання Наказ по ВРНГ СРСР № 447 з 19-II—1929 року, що його оголошено в «Торгово-Промисловій» газеті № 43 з 21-II—29 року.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказу до підлеглих підприємств.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член Президії ВРНГ УСРР **ТАМАРІН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

№ 447.

Москва, 19 февраля 1929 года.

ГЛАВНЫМ УПРАВЛЕНИЯМ (КОМИТЕТАМ, ВТС) ВСНХ СССР, ПРЕДПРИЯТИЯМ ОБЩЕСОЮЗНОГО ЗНАЧЕНИЯ И ВСНХ СОЮЗНЫХ РЕСПУБЛИК.

Приказом ВСНХ СССР № 592 от 20 апреля 1928 г. было предложено включить в контрольные цифры стоимость проектирования в полном об'еме по каждому предполагаемому об'екту строительства, в соответствии со ст. 37 Постановления Совета Народных Комиссаров Союза ССР от 1 июня 1928 года, о мерах к упорядочению кап. строительства в пром. (приказ ВСНХ СССР № 818 от 30 июня 1928 года).

Несмотря на это установлено, что не все предприятия включили в контрольные цифры 1928-29 г. суммы, потребные для проектирования об'ектов работ 1929-30 г., что ставит под угрозу своевременное проектирование этих об'ектов и их готовность к 1 октября 1929 года.

Вследствие изложенного приказываю подведомственным ВСНХ СССР хозорганам, кои не включили потребление в текущем году на проектирование суммы в контрольные цифры, —в срочном порядке изыскать из своих средств необходимые на проектирование суммы, дабы обеспечит своевременную готовность проектов.

Одновременно сообщаю, что в будущем никакие из'ятия из порядка установленного настоящим приказом, допускаться не будут, необходимые для технико-экономических изысканий и проектирования суммы, по каждому об'екту строительства в отдельности, надлежит своевременно включить в контрольные цифры соответствующего операционного года.

Главным Управлениям (Комитетам) ВСНХ СССР наблюсти за выполнением настоящего приказа.

ВСНХ Союзных Республик надать по подведомственным им хозорганам аналогичное распоряжение.

За Пред. ВСНХ СССР **МАНЦЕВ.**

Нач. стр. упр. ВСНХ СССР **БАРСКИЙ.**

Нач. АФУ ВСНХ СССР **ВАСИЛЬЕВ.**

Наказ № 280

25 березня 1929 р. м. Харків.

З метою впорядкування та форсування роботи що до стандартизації будівництва та ув'язки цієї роботи з планом роботи Комісії по стандартизації будівництва, що її утворено при НТУ ВРНГ УСРР, пропонується всім будівельним конторам, трестам ВМП, ВМГ, РНГ АМСРР, що провадять проектову роботу в галузі стандартизації будівництва.

1. Подати до Комісії по стандартизації будівництва при НТУ ВРНГ УСРР програм робот що до виробки проектів окремих стандартів на погодження в місячний термін.

2. Розроблені проекти стандартів подавати на розгляд і погодження до зазначеної Комісії.

3. Комісії по стандартизації на підставі одержаних програмів робот госпорганів по стандартизації будівництва скласти загально-республіканський план робот в цій галузі, передбачивши за таким уникнення паралелізму в роботі окремих госпорганів і погодити плана з комісією по стандартизації будівництва при ВРНГ СРСР.

Підстава: Наказ по ВРНГ СРСР № 424 з 12/II-29 р.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Начальник НТУ ВРНГ УСРР **ШУЛЬМАН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 286

22 березня 1929 р. м. Харків.

§ 1.

Тов. **Ревіс Л. З.** звільняється з 20-III ц. р. згідно з його проханням з посади Зав. Курсами по перепідготові керівників трестів та підприємств при ВРНГ УСРР, з залишенням його Директором Вугільного Інституту при ВРНГ УСРР.

§ 2

Тов. **Ляхін М. Е.** призначається з того-же дня за Зав. Вищезгаданими курсами з введенням його до складу Правління цих курсів.

Голова ВРНГ УСРР **СУХОМЛИН.**

Член Президії ВРНГ УСРР **БРУНЬКО.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Обіжник № 110

з 25 березня 1929 р.

ВРНГ СРСР утворено нову спеціяльну організацію по проектуванню будівництва сільсько-господарчої та харчосмакової промисловости «СЕЛЬПРОМСТРОЙ», що виконує:

а) Складання й опрацьовання планів, проектів, конторисів, розрахунків, схем та рисунків, як на спорудження нових, так і поширення й реконструкцію існуючих фабрик та заводів;

б) Переведення ріжних розвідувань економічного й технічного характеру;

в) Організацію робіт по монтажу устаткування технічний догляд по будівництву і пуск у хід підприємств.

г) Розробку заходів що до організації радянського машинобудівництва й що до виробництва потрібної апаратури для нужд сільсько-господарської промисловости, виявлення потреб заводів, харчопромисловости в тих, або інших видах приборів та машин і виробку стандартів апаратів, машин та їхніх частин для заводів сільсько-госп. та харчосмакової промисловости.

В звязку з зазначеним, ВРНГ УСРР повідомляє, що зацікавлені госпоргани по питаннях капітального будівництва сільсь-госп. та харчосмакової промисловости можуть звертатися до вищенаведеної організації «СЕЛЬПРОМСТРОЙ» (Москва, б. Златоустинський пер. № 7).

Разом з цим відповідно до розпорядження ВРНГ СРСР (з № 1002364 з 6-II—29 р.) «СЕЛЬПРОМСТРОЙ» надається право за погодженням з зацікавленими трестами користуватися технічними архівами підприємств для одержання потрібних матеріялів та рисунків.

Член Президії ВРНГ УСРР Нач. Буд. від. **Д. ТАМАРИН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Обіжник № 114

ДО ВСІХ РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ ТРЕСТІВ ТА ОБ'ЄДНАНЬ ПІДЛЕГЛИХ ДО ВРНГ УСРР, ДО ВМП'ів, ВМГ'ів ТА РНГ АМСРР.

§ 1.

При цьому оголошується для керівництва пояснення ВУРПС'у № 320/31—32 з 26-I—29 року в справі оплати робітників професійних пожежних команд на промпідприємствах за участь в учбових та практичних заняттях та роботах, що переводяться по-за робочим часом:

«ТЕВ ВУРПС повідомляє, що, погоджуючись з доцільністю провадити теоретичні заняття з робітниками пожежних команд підприємств по-за робочим часом, вважаємо за необхідне провадити оплату цього часу на тих же підставах, на яких оплачується кочегарів (постанова НКПраці та ВРНГ від 22-III—1928 р. № 65, Вісти НКПр. УСРР за 1928 р. № 5, 6—7), цеб-то оплату, згаданих вище робітників за участь в заняттях та роботах по за робочим часом, належить провадити в одинарному розмірі їхньої тарифної ставки за нормальний робочий час».

§ 2.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного розпорядження до підлеглих до них органів.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Обіжник № 115

з 27-III—29 року.

ДО ВСІХ ТРЕСТІВ, ОМП'ів, ОМГ'ів ТА ПІДПРИЄМСТВ.

Обіжником по ВРНГ УСРР від 2 жовтня 1928 року було повідомлено про прийом передплати на офіційне видання ВРНГ УСРР (Накази, обіжники та протоколи Президії ВРНГ на 1928-29 операційний рік). Але до цього часу багато ОМП'ів, ОМГ'ів та трестів не передплатили. Беручи на увагу, що «Накази, обіжники, та протоколи ВРНГ» видається спеціяльно для підлеглих ВРНГ УСРР установ, цим ВРНГ УСРР нагадує всім трестам, ОМП'ам, ОМГ'ам та підприємствам, які ще не передплатили на зазначене видання, про необхідність на протязі квітня 1929 року передплатити таке.

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Секретар **КАРАСИК.**

Редактор Евг. **КАСЯНЕНКО.**
Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

ОБ'ЯВА

Народній Комісаріят Торгівлі УСРР

подає до загального відома, що 22 квітня 1929 р. зареєстрований

КИЇВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕАТР

„ім. ФРАНКА“ ДЛЯ ДІТЕЙ,

що знаходиться у віданні Київського Окрвиконкому відомості про якого заведені до Української Частини Поділу II „Торговельного Реєстру СРСР“ по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї, під № 285.

Статутовий капітал визначений орієнтовано в сумі 45000 крб.

Предмет діяльности: театральне підприємство.

Місце осідку Управління – м. Київ

За Відповідальн Секретаря Колегії НКТ
та Зав. Загального Відділу **Чистосердов.**

ОБ'ЯВА

Народній Комісаріят Торгівлі УСРР

подає до загального відома, що 29 квітня 1929 року ЗАРЕЄСТРОВАНО

ПРИВАТНЕ АКЦІЙНЕ Т-во

„МЕБЕЛЬ-КРОВАТЬ“

відомості про яке заведені до Укр. Частини розділу II „Торговельного Реєстру СРСР“ по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал поділяється на паї, під № 103.

ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТИ: виробництво всякого роду меблі та предметів конторського, канцелярського та хатнього обладування.

Статутовий капітал, визначений в сумі 100.000 карб. Номінальна ціна акцій визначена в 250 карбованців. Фактично зібрана частина статутового капіталу на день реєстрації—36.401 крб. 52 коп.

Місце осідку Правління: м. Харків, Чоботарська, № 17.

За Відповід. Секретаря Колегії
Наркомторгу УСРР **Чистосердов**

30-го квітня 1929 року

Всеукраїнське Т-во Революційних Музик „ВУТОРМ“ переїхало з Центрального Селянського Будинку до приміщення **„УКРФІЛУ“,** що міститься по вулиці **К. ЛІБКНЕХТА, № 5.** (2-й поверх).

ОБ'ЯВА.

18-го травня цього року о 12 годині в конторі 15 участку Від. Колії Катерининської залізниці на ст. Ясиновата

ВДРУГЕ

ПРИЗНАЧАЮТЬСЯ ТОРГИ

на земляні роботи по устрію земляного полотна для нового сортувального парка ст. Ясиновата.

Кількість робіт біля шестидесяти тисяч куб. метрів, з яких в насипі біля трьох тисяч п'ятисот куб. метрів.

Пересічна глубина розроблювання біля 2.50 метрів, віддаленність возки біля 500 пог. метрів, строк закінчення робіт не пізніш першого серпня цього року.

Бажаючі мати участь в торгах повинні не пізніше 12 годин 18-го травня подати в запечатаних конвертах на ім'я Начальника 15 уч. Від. Колії ст. Ясиновата писані заяви з написом на конвертах **„до торгів на виробництво земляних робіт ст. Ясиновата“.**

В забезпечення солідности пропозиції, особам, та установам не звільненним від внесення заруки, до приступу до торгів слід внести до однієї із станційних кас Катерин. залізниць заруки в розмірі 10% від заявленої вартости виконання робіт.

Заяви оплачуються гербовим збором прикладно до арт. 1 §-а Устава про Державний гербовий збір в розмірі двох карбованців, без чого до розглядання не підлягають.

З кондиціями можливо ознайомитися в конторі 15 участка від. колії щоденно від 7½ до 15½ годин крім свят.

Начальник 15 участка Від. Колії Катерин. зал. **Нагорний.**

Квітня 30 дня 1929 р.
ст. Ясиновата Катерин. залізниці.

Заключний баланс

НА 1/X 1928 Р.

ЧЕРКАСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ДЕРЕВООБРОБЧОГО КОМБІНАТУ

АКТИВ

	Крб.	К.
1. Майно	157015	94
2. Запасне устаткування	3984	—
3. Незакінчен. капіт. ремонт	1141	69
4. Матеріяли	43981	08
5. Незакінчене виробництво	2544	09
6. Готові вироби та напівфабрикати	10 49	86
7. Грошові кошти	3777	8[illegible]
8. Цінні та %% папери	799	50
9. Векселі та документи до одержання	7357	05
10. Векселі протестовані	1254	36
11. Векселі до обліку в банках	5861	07
12. Ріжні Дебітори	1550[illegible]	1[illegible]
13. Сумнівні борги	1433	25
14. Витрати мин. років	3[illegible]48	[illegible]5
15. Збитки мин. років	4061	74
БАЛАНС	262715	74

ПАСИВ

	Крб.	К.
1. Статутовий капітал	107749	50
2. Амортизація	3236	54
3. Резерви	2560	25
4. Фонди	[illegible]688	69
5. Позики, ссуди та кредити	23340	30
6. Векселі видані	32450	14
7. Банки по обл. векселів	5861	07
8. Кредитори	51906	06
9. Зміни статутов. капіт.	16800	—
10. Прибутки до відч. року	3318	82
11. Прибутки за відч. рік	12764	37
БАЛАНС	262715	74

Рахунок прибутків та збитків

	Крб.	К.
1. Торговельні видатки	2472	65
2. Збитки від недодачі матеріялів	1678	29
3. Збитки від простоїв фабрик	764	01
4. Ріжні збитки та видатки	1429	85
Сальдо прибуток	12764	37
БАЛАНС	18509	17

	Крб.	К.
1. Прибуток від реалізації	15000	69
2. Відсотки одержані	174	96
3. Лишок матеріял. та інш.	1352	19
4. Прибуток від зменш. сум. борг.	1000	—
5. Ріжні прибутки	981	33
БАЛАНС	18509	17

Керуючий Комбінатом **(А. Верховський)** Головн. бухгалтер **(П. Ладачівський)**

Баланс розглянуто та затверджено Міжвідомчою Коміс. 14/III 1929 р. та президією ОВК 27/III 1929 р.

Голова Міжвідомч. Коміс.
Зам. Зав. Окрфінвід. **(Баранюк)**
Ст. Інспектор Торгпрому **(Касперський)**

Заключний баланс

Лубенського Округового Аптечного Управління

на 1 жовтня 1927 р.

АКТИВ.

Черга	НАЗВА РАХУНКІВ	Сума часткова		Сума загальна	
1	**Каса А. У.**	—	—	35	2
2	**Біжучі рахунки**	—	—	438	39
3	**Цінні папери**	—	—	2090	29
4	**Крам:**				
	а) В аптеках (по собі варт.)	23890	78		
	б) В медсклепі по собі варт.)	20175	95		
	в) В магаз. сан. Гіна (прод. варт.)	4566	30	48633	0[illegible]
5	**Майно**	—	—	22913	86
6	**Дебітори:**				
	а) Постачальники	1416	15		
	б) Підвідчітні особи.	1172	01		
	в) Ріжні особи та установи	8960	37		
	г) Службовці	25	96	11574	49
7	**Перехідні суми**	509	48	509	48
8	**Непевні борги**	—	—	330	28
9	**Витрати майбут. часу.**	—	—	1015	05
10	**Збитки за 1926/27 рік**	—	—	10481	0[illegible]
	БАЛАНС	—	—	98021	12

ПАСИВ.

Черга	НАЗВА РАХУНКІВ	Сума часткова		Сума загальна	
1	**Капітали:**				
	а) Основний	36117	06		
	б) Резервний	2270	38		
	в) Амортизаційний	6042	26	44429	70
2	**Векселі видані**	—	—	26003	16
3	**Кредитори:**				
	а) Постачальники	1403	14		
	б) Підвідчітні особи.	24	00		
	в) Ріжні особи та установи	21852	42		
	г) Службовці	3567	43	26846	99
4	**Націнки:**				
	На крам маг. сан. Гіна	—	—	741	27
	БАЛАНС	—	—	98021	12

Рахунок прибутків та збитків.

Черга		Сума часткова		Сума загальна	
1	Уплата %	—	—	615	33
2	Загальні витрати	—	—	132388	45
4	Ріжні збитки	—	—	3041	05
	Баланс	—	—	13604[illegible]	83

Черга		Сума часткова		Сума загальна	
1	% одержані	—	—	183	45
2	Вал. приб. по продажу краму	—	—	120562	60
3	Ріжні прибутки	—	—	4817	76
4	Дефіцит 1926/27 р.	—	—	10481	02
	Баланс	—	—	1[illegible]6044	8[illegible]

Баланс цей затверджено Міжвідомчою комісією при ОКРФО 31 травня 1928 р.

Голова Аптекоуправління **Б. І. Гельштейн.**
Член Правління **М. Д. Погребняк.**
Бухгалтер П. В. **Голуб.**

Нижчезазначені документи що їх загублено вважати недійсними

Обліково кінську картку видан. на ім'я **Ковбуха Г. А.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Петренка І.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Ососіка П. М.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Тарана А. Н.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Кириленка.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Іващенка Х. П.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Коваля.** Обліково кінську картку № 7046 вид на ім'я **Шевеля І. О.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Коваля І. Х.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Давиденка К. Т.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Гніпа М. І.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Федорова.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Боярського.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Оксенка.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Гусева.** Квиток ЛКСМУ вид. на ім'я **Полтавця.** Пайову кн. вид. на ім'я **Коваля.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Прелесова.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Сужуліна.** Кооперативну кн. вид. на ім'я **Тутюхова.** Пайову кн. № 1940 вид. на ім'я **Кривоносенка.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Фашеєва.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Русапова.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Бабакова.** Страх. кн. вид. на ім'я **Падпачева.** Страх. кн. вид. на ім'я **Качубаєва.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Бродорченка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Леснекова.** Чл. кн. вид. на ім'я **Комсарова.** Парткиток № 398308 вид. на ім'я **Копаріна.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Панченка.** Чл. кн. вид. на ім'я **Печеного.** Чл. кн. вид. на ім'я **Мовліної С. А.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Гончарова.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Шульги.** Обліково кінську-картку вид. на ім'я **Здата З.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Здата І. С.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Чайкіна.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Гапоненка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Гапоненка.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Гутненка.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Федорова.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Пребільського.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Валиленка.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Козика А.** Кооперативну кн. вид. на ім'я **Калачнікова.** Профкн. вид. на ім'я **Мелютіна.** Кооперативна кн. вид. на ім'я **Григорьєва.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Заповкіна.** Пайову кв. вид. на ім'я **Надогади.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Рибальченка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Карточкіна.** Обліково військова картка вид. на ім'я **Богданова.** Чл. кн. вид. на ім'я **Дьяченка.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Васікова.** Партквиток вид. на ім'я **Літвиненка.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **М'ячика.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Пилипенка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Клищенка Д. І.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Коваленка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Ципенка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Шестюка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Саміленка.** Чл. кн. вид. на ім'я **Берліна.** Хлібну картку вид. на ім'я **Потапенка.** Профкн. № 16165 вид. на ім'я **Науменка В. П.** Пайову кн. № 412 вид. на ім'я **Колбанова.** Профк. № 122245 вид. на ім'я **Котлярова.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Котлярова.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Плужинова.** Кооперативну кн. № 1647 вид. на ім'я **Тиклохеєва.** Кооперативна кн. вид. на ім'я **Шарапова.** Кооперативну кн. вид. на ім'я **Лукяненка.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Полозова.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Рагтирова.** Пайову кн. вид. на ім'я **Почепуцова.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Сутуліна.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Попова.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Павлюка.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Ворогулова.**

Укрголовліт 834 кв. Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА — для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.; — індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.— За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар.
Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || ЧЕТВЕР, 9 травня 12 (1929) р. || № 104 (2597)

Підсумки VI-ої сесії підготовної комісії

Шостий акт трагікомедії, поставленої режисерами Ліги Націй під назвою «Підготовної комісії конференції в справах роззброєння» закінчився. Завіса опустилася і глядачі можуть тепер зробити підсумки показаного їм видовиська.

Треба сказати просто: видовисько було досить таки поганеньке. Не зважаючи на всі зусилля акторів і режисерів женевської п'єси, їм не пощастило й на цей раз утриматися в рямцях умовленого тексту і заздалегідь настановленої мізансцени. Присутність радянської делегації ще раз зіпсувала женевську гру. Промова, виголошена на останньому засіданні тов. Літвіновим, пролунала на ввесь світ, і монолог, виголошений під завісу присяжним юристконсультом Ліги Націй, славнозвісним греко-французьким професором і практиком міжнародного права Політісом, не лише не послабив, а й безперечно підкреслив вагу заяв голови радянської делегації.

Шостій сесії не пощастило викрутитися від обговорення питання про роззброєння по суті. Безтурботного перебігу першої, другої й третьої сесії, коли без радянської делегації, розігравалося по нотах пацифістську комедію, тепер повторити не можна. Починаючи з IV сесії працю підготовної комісії поставлено під контролю громадської думки трудящих усього світу. Кожну спробу обійти або заплутати основне питання, кожну спробу прикрити пацифістською маскою блискучі очі й вовчу пащу імперіялістичного хижака викривається. Декларації і проєкти радянської делегації примусили підготовну комісію перейти від балачок до справжніх дебат, — отут то й виявилось давно вже вказане радянською делегацією прагнення більшости комісії поховати справу про роззброєння взагалі.

Шоста сесія працювала головно над другим читанням власного проєкту комісії, виробленого в 1927 році. Опрацьовуючи цього проєкта, було на думці так обставити дальше його проходження, щоб ще багато років можна було обдурювати громадську думку подобою праці над проблемою роззброєння. Тому і в цьому проєкті, і в підписаній раніше (в 1925 році)) конвенції про заборону хемічної й бактеріологічної війни була низка пунктів, що в них не досягнуто згоди. Була низка пунктів, що їх жодна з великих імперіялістичних держав не мала наміру ні дотримувати, ні приймати.

За другого читання на VI-й сесії ті поправки, що їх вносила радянська делегація, хотівши поставити справу на реальний грунт, примусили делегацію великих імперіялістичних держав одверто стати на позиції, що їх вони фактично ввесь час і посідали, але потай. Тому навіть куций проєкт 1927 року яскраво згіршено. За кулісами сесії кипіла енергійна робота, що призвела до виключення з конвенції 1925 року і з проєкту 1927 року низки артикулів, де великі імперіялістичні держави, або не збалакались, або, навпаки, дійшли порозуміння зректися їх. Так виключено дуже важливий артикул про обмеження резервів сухопутних армій, що фактично зводить на нівець усяке обмеження сухопутних озброєнь.

Перед усім світом протиставлено тепер дві політики: політику радянського уряду, що бореться за мир, за роззброєння, і політику імперіялістичних держав, що силкуються лише окутати пацифістським туманом готування до нових війн. Трудяще людство зробить звідси певні висновки. Ніхто в світі не матиме тепер сумнівів, що капіталістичні держави не тільки не хочуть, а й не здатні полегшити тягар військових бюджетів, бо суперечності між ними ростуть і загострюються, бо вони знову гуртуються для нових сутичок. VI-та сесія переконує про це яскравіше, ніж усі попередні Досі підготовна комісія топталася на місці, а тепер, як правильно ствердив тов. Літвінов, вона пішла назад.

Руки німецьких соціял-зрадників у робітничій крові

Відповідальність за люту росправу з берлінським пролетаріятом падає на с.-д. і їхніх міністрів

Похорони забитих перетворюються на могутню демонстрацію німецького робітництва проти соціял-поліційного терору

БЕРЛІН, 7. У звязку з похоронами першотравневих жертв поліційного терору, берлінський першотравневий комітет закликає робітників Берліну зупинити в день похорон працю на годину. Підприємства виряджають для участи в похороні свої делегації. З Гамбургу прибула делегація з 20 чол. Делегації із Середньої Німеччини тощо виїхали до Берліну.

Поліцай-президія видала сьогодні родичам тіла забитих, поставивши вимогу, щоб їх було негайно вивезено на кладовище. Нагадавши про заборону демонстрації, поліція застерігала від повторення першотравневих подій.

***

БЕРЛІН, 8. ЦК ВКН у своїй відозві до всіх німецьких робітників і робітниць та членів КПН констатує, що «заборона соціял-демократами Цергібелем, Гржезинським і Зеверінгом **червоного союзу фронтовиків та «Роте Фане» значить, що соціял-фашизм одверто озброюється для громадянської війни.** Відозва закликає всіх німецьких робітників до організації по всій країні зборів та демонстрацій і показати, що німецький пролетаріят не піде на те, щоб його без бою віддали німецькому трестованому капіталові. З призирством і з палкою зненавістю—говориться у відозві—повинен кожний німецький робітник **одвернутися від соціял-фашистської партії убивць. Усякий робітник, який і досі належить до партії катів робітничої класи і сприяє поневоленню німецького пролетаріяту, робить ганебну зраду що-до пролетаріяту.** Геть із партії соціял-фашизму і вступайте масами до комуністичної партії».

***

БЕРЛІН, 7. У буджетній комісії райхстагу комуністичний депутат Масловський заявив: «Той факт, що Зеверінг не виступив проти заборони першотравневих демонстрацій, свідчить про те, що **в класовій боротьбі соціял-демократія приєдналася до фронту, спрямованого проти пролетаріяту.** Соціял-демократичний міністер внутрішніх справ навчив поліцаїв, підготувавши їх до громадянської війни Червоний союз фронтовиків заборонено для того, щоб краще завершити торг, що провадиться в Парижі, і продемонструвати свою ворожість до більшовизму. Все те, що росповідається про озброєння комуністичних демонстрантів, — казки. Барикади було споруджено для оборони проти панцерників. Поліція стріляла кулями дум-дум. **Відповідальність за кровопролиття падає на соціял-демократію та її міністра внутрішніх справ».**

Після того як виступили представники націоналістів та соц.-демократів, що схвалювали як поведінку поліції, так і заборону першотравневих демонстрацій, причім представник націоналістів висловив побажання застосувати ще суворіші репресії проти комуністів, виступив з промовою Зеверінг. Зеверінг цілком схвалив поведінку поліції й уряду. «Коли,—заявив далі Зеверінг,—відбуваються заворушення, то відповідальність за це падає на інтелектуальних привідців подій, а саме на комуністичну партію. Завдання держави полягає в тому, щоб ізолювати комуністів. Цього завдання не можна було виконати, коли б не було вжито тих заходів, про які говориться. **Але було б безглуздо роспустити компартію. Заборони тільки тоді треба видавити, коли їх можна здійснити».**

***

БЕРЛІН, 7. Першотравневі події у Берліні й поведінка поліції викликала хвилю величезного обурення робітників у всій Німеччині. Це обурення відбилося у потужних демонстраціях, що відбулися по всіх більш-менш великих містах Німеччини. Для демонстрацій характерно не звичайна масова їх відвідуваність. У Хемниці у демонстрації брало участь 15.000 чол., у Гановері 10.000 чол. і т. д.

У Рурі, в середній Німеччині та в Берліні робітники оголосили страйки протесту проти дій берлінської поліції. У Рурському краю та в Берліні багато страйкарів звільнено.

Показова для настрою робітників на підприємствах постанова будівельних робітників на підприєтсах «Густав» у Рурському краю. В цій постанові говориться: «Робітники підприємства звертаються до всіх робітників з закликом і вказують, **що *ні один порядний робітник* не може надалі залишатися членом соціял-демократичної партії. Виходьте з лав соціял-демократів і переходьте до лав комуністичної партії».**

У Берліні 25 соціял-демократичних робітників, заарештованих у звязку з першим травня, постановили на знак протесту вийти з соціял-демократичної партії і вступити до компартії.

БЕРЛІН, 8. Комуністичні депутати райхстагу Тельман і Леов подали до райхстагу строчне запитання з приводу заборони союзу червоних фронтовиків. Вони констатують, що обгрунтування заборони союзу червоних фронтовиків посиланням на закон про здійснення версальського мирного договору надзвичайно знаменне для міжнародного характеру цього кроку. Це мотивування має свідчити про **одверту готовність узяти участь у воєнному поході, підготовлюваному проти держави робітників та селян.**

***

БЕРЛІН, 7. **«Ахт Ур Абенд Блат»** сповіщає результати ростинання трупів після першотравневих подій. Встановлено, що всі забиті загинули від пострілів поліції. Не було жодного випадку, щоб приватна особа стріляла на поліцая. Єдиний поліцай, що має вогнепальну рану, очевидно поранив сам себе. Газета вимагає, *як-насуворішого слідства* в справі поліцаїв, на яких лягає відповідальність за вбивство.

***

БЕРЛІН, 7. Вчора у Гданську, не зважаючи на заборону, відбулася велика комуністична демонстрація протесту проти поведінки берлінської *поліції. Поліція намагалася розігнати* демонстрантів і заревструвала депутата сойму комуніста Пленіковського. Однак, демонстранти визволили його. Тільки пізно ввечері поліції пощастило знов заарештувати Пленіковського і ще декого.

***

ОСЛО, 7. Тут відбувся мітинг протесту проти берлінських подій. Мітинг, що його організувала норвезька комуністична партія ухвалив резолюцію, яка вітає берлінських робітників та німецьку комуністичну партію і протестує проти кривавої росправи з революційними берлінськими робітниками.

***

БЕРЛІН, 8. Як сповіщають з Амстердаму, там відбувся багатолюдний мітинг протесту проти поліцейського терору в Берліні у першотравневі дні. У Гарлені відбулася демонстрація протесту, яку організував голандський комсомол. Поліція напала на демонстрацію і заарештувала багатьох демонстрантів.

Чорна зграя заворушилася

Наскоки басмачів з Афганістану на територію СРСР.

КУШКА, 7. Останніми днями почали виявляти активність банди басмачів, формовані в межах Гератської провінції. 4-го травня намагалася перейти кордон у районі на схід від Ієручак (100 клмтр. на схід від Кушки) невелика банда басмачів, що її відбило прикордонне військо. Вночі з 4 на 5 травня в цьому районі перейшла кордон друга банда, під командою Алаяр-бека, що рушила на північ у піски Кара-Кум. За словами місцевих прикордонних мешканців, у кишлаках на північний схід від Герата росташовано кілька банд басмачів, що збираються перейти кордон для боротьби з радянською владою. За чутками, ці банди ніби організує відомий ватажок басмацького руху Джунаїд-хан.

***

ТАШКЕНТ, 7. 5 травня в районі на схід од Калай-Хонгт (місто за 120 клмтр. на схід від Гарн) відділи Червоної армії настигли банду Файзули, що нараховує до 400 басмачів, заподіяли їй великої втрати. Залишки банди, переслідувані частинами Червоної армії, відходять у північно-східному напрямку.

***

ТЕРМЕЗ, 7. Афганські втікачі, прибулі в Мазар-і-Шеріфу (на півночі Афганістану, за 65 кіл. від кордону СРСР) сповіщають про загострення громадянської війни на півночі Афганістану, де точиться боротьба між прихильниками падишаха Аманули на чолі з Гулям Набі-ханом і прихильниками Баче-Сакао.

Точаться бої в районі між Мазар і Шеріфом та Бейдалі (фортеця за 10 кіл. від Мазар і Шеріфу). Частини Мірза Касим і Хаджи-Аш (один з ватажків кугістанців) оточили Мазар і Шеріф, зайнятий частинами Гулям Набі-хана і, закривши греблю, залишили Мазар без води.

Гулям Набі-хан бомбардував відділи Баче-Сакао та їхню базу—фортецю Бейдалі зі своїх аеропланів. Прибулі втікачі переказують, що торговельне життя в районах, захоплених прихильниками Баче-Сакао, завмерло; ринки закриті.

Втікачі переказують, що банди, у складі яких багато басмачів, вигнаних з території Радянських Республік, мають намір найближчим часом перейти кордон СРСР.

Пересторога американського хазяїна

Дюї про економічне становище Польщі.

ВАРШАВА, 7. Американський фінансовий радник Польщі Дюї опублікував частину свого докладу про економічний і фінансовий стан Польщі за перший квартал цього року. Дюї відзначав потребу додержуватися що найбільшої економії у витраченні державних коштів та зменшенні вкладень цих коштів у промисловість і будівництво. Далі Дюї вважає за потрібне «збільшити податкову систему».

У свому докладі Дюї порушує також питання про міцність запасу валюти в польському банку. Дюї підкреслює, що золоте покриття польської валюти підтримується значною мірою короткострочними кредитами. Стан резерву польського банку—пише Дюї—свідчить про міцність польської валюти, але в той самий час доводить, якою малою мірою промисловість та торг можуть користуватися кредитними резервами країни.

***

ВАРШАВА, 7. Опублікування докладу американського фінансового радника Дюї про економічний і фінансовий стан у Польщі справило велике враження в польських політичних колах, тим більше, що Дюї виїхав до Парижу для переговорів про організацію спеціяльного земельного банку в Польщі для кредитування хліборобства.

Розшифровуючи завуальовані з дипломатичних міркувань заяви Дюї, реакційний орган «АБЦ» робить висновок, що доклад фінансового радника являє собою серйозне попередження для керівної групи. На думку газети, доклад треба вважати за заклик до перегляду теперішньої лінії економічної політики Польщі.

Замах на Вольдемараса

Тяжко поранено Вольдемарасового небожа.

КОВНО, 7. Литовське телеграфне агентство Ельта повідомляє подробиці замаху на життя Вольдемараса: коли Вольдемарас із дружиною та небожем у супроводі старшого лейтенанта Гудинаса і капітана Вірбіцкіса входили до театру на концерт квартета Глазунова, в цю групу ззаду було 7 раз вистрілено. Вольдемарасового небожа тяжко поранено в живіт і легко в ноги. Кілька куль влучило в Гудинаса та в Вірбіцкіса. Першого вбито, у другого прострілено праву легеню. Легко поранено жінку, що на цей час випадково проходила. Ті, що чинили замах, скористувавшися панікою, зникли. Стан здоров'я поранених, яким було зроблено операції, задовільний.

Знаменна зміна в командуванні польської армії

Відставка командира корпусу кордонної охорони.

ВАРШАВА, 8. Несподівана відставка командира корпусу кордонної охорони генерала Мінкевича й обставини, що супроводили її, справили в політичних колах величезне враження. Газети сповіщають, що канцелярії штаб-корпусу кордонної охорони запечатано. Це *зробив з роспорядження воєнного міністра* (тоб-то Пілсудського) генерал Дрешер. Більше того, Мінкевич довідався про своє усунення тільки тоді, коли справи штабу, на чолі яких він стояв, було вже опечатано.

У Варшаві ходить багато ріжного роду догадок, гадок і чуток, що Мінкевич одержав короткострочну відпустку і виїхав до свого маєтку. Мінкевич був організатором корпусу кордонної охорони, частини якого відбувають службу переважно на кордонах СРСР та Литви.

Слава загинулим бойцям за пролетарську революцію

Робітництво Радянських республік обурене кривавим злочином німецьких соціял-зрадників

Більшовицька партійна організація столиці України висловлює своє щире співчуття німецькій комуністичній партії та революційному пролетаріятові Німеччини з приводу героїчного загину дорогих товаришів і братів, що наложили головою на першотравневих барикадах від рук озвірілої буржуазії та соціял-зрадників.

Схиляючи свої бойові прапори над свіжими могилами борців за пролетарську революцію, харківські більшовики шлють палке вітання славній ленінській комуністичній партії Німеччини—єдиному організаторові й проводиреві пролетарських мас—бойовому відділові Комуністичного Інтернаціоналу.

На місце героїчно загинулих товаришів, під прапори комунізму стануть нові сотні тисяч, міліони пролетарів.

Щільніше з'єднаймо більшовицькі лави навколо ленінського Комуністичного Інтернаціоналу! Вище Ленінів прапор, прапор міжнародньої революції!

Довічна пам'ять загинулим німецьким пролетарям! Слава загартованій у боях комуністичній партії Німеччини.

Від імени Харківської партійної організації.

Харківський Окрпартком.

ЛЕНІНГРАД, 8. На багатьох заводах ухвалено резолюції протесту проти розправи соціял-зрадників над берлінськими робітниками в першотравневі дні. Сьогодні по роботі на вулицях і майданах центрального і робітничого районів відбулися великі демонстрації. Особливо велика демонстрація була у Виборзькому районі коло пам'ятника Леніна. Тут зібралися робітники виборзьких велетнів «Красного Виборжця» металевого заводу, заводу Карла Маркса, текстильних фабрик, слухачі Военно-Медичної Академії і інші. На плакатах гасла: «Геть кривавих соціял-демократів», «Хай живе Союз Червоних Фронтовиків». З імпровізованої трибуни лунають обурливі промови робітників і робітниць району. «Кожна розривна куля, що її випустила берлінська соціял-демократична поліція на робітників, вирве десятки тисяч робітників з лав соціял-демократії».

АРТЕМІВСЬКЕ, 8. Місцеві робітники глибоко обурені проти розправ над трудящими в Німеччині, Польщі, Франції та інш. капіталістичних країнах у день 1 травня. Збори робітників Слав'янських, Краматорських та Артемівських підприємств плямують ганьбою соціял-демократичних зрадників, винних за розправу над робітниками, і закликають пролетаріят Заходу ще щільніше згуртуватися навколо компартії для боротьби з капіталізмом.

**

КИЇВ, 8. Київські робітники з пильною увагою стежать за подіями в Німеччині. Сьогодні робітники багатьох місцевих підприємств звернулись до ЦК німецької компартії та до робітників Берліну з привітальною телеграмою. «В дні напруженої й тяжкої боротьби з німецьким фашизмом,—говориться в телеграмі,— ми шлемо вам, мужнім пролетарям Берліну, своє братерське привітання. Зміцнюйте революційний фронт, щільніше гуртуйте свої лави. Робітники СРСР разом з вами».

„Сором для латвійської держави"

«Вантаж» кол. латвійського посла в СРСР

РИГА, 7. За повідомленням преси, крім знайдених у Озольса у ручному вантажі 60 кіло срібних і 2 кіло золотих річей, у дипломатичному вантажі знайдено ще 64 кіло срібла.

**

РИГА, 8. В дорозі з Москви до Риги є ще два вагони з майном Озольса, навантажені, головно, обстановкою його московської кватирі. Газета «Соціял Демократс» пише з приводу трусу вантажа Озольса: «Латвія, як держава вже досить осоромилася всією справою колишнього посла Озольса. Ми вимагаємо ясної відповіди на питання—чи дійсно на останніх важливому відповідальному для Латвії посту, як московське посольство, протягом багатьох років сидів спекулянт і контрабандист? Як що митна контроля вантажу Озольса це доведе, то це буде не особиста справа Озольса, а скандал для всієї Латвії. Однак, мало надії на те, що керівна коаліція доведе цю справу до кінця. Найпевніше—вона вигадає такий вихід, щоб і вовки ситі були, і вівці цілі».

Невдала спроба виправдатися

«Пояснення» участи Гібсона у відхиленні радянської пропозиції

ВАШИНГТОН, 7. Державний департамент (міністерство закордонних справ) ПАСШ опублікував офіціяльне повідомлення, де намагається пояснити відхилення підготовчою комісією до конференції роззброєння радянської поправки в питанні про особовий склад збройних сил. На засіданні 29 квітня радянська делегація подала поправку, що пропонувала замінити в проєкті конвенції вислів «обмеження особового складу» словами «істотне зменшення особового складу». Обґрунтовуючи радянську поправку, Літвінов цитував першу промову представника ПАСШ Гібсона, де Гібсон висловлювався проти терміну «обмеження озброєнь» на користь «зменшення». Гібсон, проте, не підтримував свого попереднього погляду.

У повідомленні державного департаменту говориться: «З приводу газетних повідомлень про те, що підготовна комісія відмовилася від поняття зменшення озброєнь на користь простого обмеження їх, Гібсон повідомив, що за єдину підставу для такого твердження стало одноцюне відхилення радянської поправки, що пропонувала зменшити озброєння нижче від рівня, що існує в певний момент.

Комісія дала зрозуміти, що відхилення цієї поправки не передрішає погляду комісії на зменшення озброєнь».

Це повідомлення державного департаменту має, як видно, «пояснити» участь Гібсона у відхиленні радянської поправки.

Становище в Хіні

Війна між гуансійцями та гуандунцями.

ШАНХАЙ, 7. Війна між гуансійською і гуандунською провінціями почалася. Гуансійське військо, скориставшися з непідготованости гуандунців, вдерлося до гуандунської провінції й захопило міста Фунцзун, (за 20 клм від гуандунсько-гуансійського кордону), Досин і велике місто Такін.

З Кантону на фронт безперервно відряджуються військові поїзди. Багато мешканців залишили Кантон і їдуть до Гонконга. Як сповіщає англійський орган «Норт Чайна Дейлі Ньюс», лідер гуансійського угруповання Лі Цзун-Жен (що його заарештував нанкінський уряд підчас ІІІ-го з'їзду Гоміндану) надіслав обіжну телеграму, де заявляє про свою опозицію національному урядові. Лі Цзун-жен обвинувачує національний уряд за зраду інтересів країни і Гоміндану.

Антифашистська боротьба в Австрії

ВІДЕНЬ, 7. Соціял-демократичний бургомістер Відня Зейц заборонив усякі походи, що їх влаштовують бойові організації на території Відня. Заборону видано в звязку з нападом (5-го травня) членів організації Хаймверу (фашистська організація) на «робітничий будинок» у промисловому центрі Леобенсдорфі, після походу Хаймверу в Санкт-Пельтені. Цей похід викликав бурхливі робітничі маніфестації протесту по всій Австрії. Жандарі подекуди розгонили робітників прикладами. 24 робітників, заарештованих і скованих один із одним, жандарі провели вулицями Санкт-Пельтена.

У Штокерау (коло Відня) робітники напали на членів Хаймверу, що поверталися із Санкт-Пельтена, і багатьох побили. Тут відбувся масовий мітинг протесту проти походу Хаймверу. Фашистських робітників машинобудівельного заводу у Штокеру звільнено через рішуче відмовлення інших робітників працювати разом із фашистами.

Нова хвиля анти-фашиської боротьби на підприємствах промислових центрів нижньої Австрії є головно, під впливом компартії.

Допомога фашистам і фальшивникам

БЕРЛІН, 7. Газета «Темпо» сповіщає, що розслідування негосподарного витрачання казенних коштів у загально-німецькому міністерстві внутрішніх справ викрило нові сенсаційні факти. Як пише газета, з особливого фонду загально-німецького комісаріяту громадського ладу одержували гроші не тільки фашист—керівник убивства Лібкнехта та Рози Люксембург, капітан Фабст (одержав 60 тис. марок), а й обізнаний у виготовленні анти-радянських фальшивок Орлов. Він одержав 30 тис. марок.

Цей фонд має в своєму розпорядженні полковник Кюнцер і оберрегірунгсрат Мюлейзен, імена яких не один раз називались в звязку зі справою про виготовлення анти-радянських фальшивок.

Радянський союз

Комсомольський рейд Харків—Тифліс

ТИФЛІС, 7. (Вл. кор.). Ескадриля цивільних аеропланів т-ва «Укрповітрошлях» виконала свій рейс до Тифліса цілком задовільно. Перевезла на своєму борті 37 пасажирів і 14 чол. команди. Віддалення Харків — Тифліс покрито за 11 год. Сьогодні голова правління т-ва тов. Касяненко в своєму привітанні на З'їзді Рад Закавказьких Республік від імені робітників і службовців Т-ва зробив доклад з'їздові про діяльність Т-ва. Виступ тов. Касяненка кілька разів переривалося гучними оплесками. Делегати з'їзду з глухих, далеких окраїн Закавказзя піднімалися в повітря на аеропланах Калініна.

Гоппе.

Делегація Комакадемії на Всеукраїнську конференцію істориків-марксистів

МОСКВА, 8. Президія Комакадемії затвердила делегацію на Всеукраїнську конференцію істориків-марксистів у складі т.т. Покровського М. М., Лукіна Н. М., Фрідлянда Г. С., Дубровського С. М., Кривцова С. С., Кривошеїної Є., Горіна П. О., Панкратової А. М., Галузо П. Г., Кушнера П. І., Кіна Д. Я. та Анатольєва П. І.

Порядок постачання хліба відпускникам

МОСКВА, 8. Центросоюз і Церобсекція запропонували всім місцевим кооперативним організаціям застосувати такий порядок постачання хліба відпускникам: робітник або службовець, що виїздить з міста до місць, де заведено заборні книжки, повинен знятися з постачання на місті постійного свого перебування, одержуючи довідку про здачу заборної книжки або відповідних талонів. На цю довідку відпускник одержує тимчасовий талонний абонемент на право одержувати хлібопродукти в тому місті, де він перебуває у відпустці. Ті, що виїздять до сільських місцевостей можуть одержувати замість печеного хліба борошно. Хто виїздить до будинків відпочинку, санаторіїв та на курорти, повинні зніматися з постачання.

Сівба проходить гаразд

Теплі дощі дуже допомогли засівам.

МИКОЛАЇВ, 8. По всій окрузі йде сівба. Вона не припинялась навіть і в великодні дні. За якихось 5 днів ранню ярину буде засіяно. Подекуди починають уже святи і пізні культури.

ЛУГАНСЬКЕ, 8. В окрузі пройшли рясні теплі дощі, що сприяло широкому розгортанню сівби. Як сповіщають, у багатьох селах сіяли і в великодні дні. В Успенському районі, наприклад, за два дні великодня засіяно 1500 десятин. Завдяки теплій погоді, ярина сходить добре. Культури, засіяні до великодня, вже зійшли.

ЧЕРКАСИ, 8. Комсомольські осередки в окрузі жваво допомагають бідноті в сівбі. Тільки в 11 районах за участю комсомольців організовано 164 колективні об'єднання, колективізовано 700 комсомольських господарств та згуртовано в колективи 300 чол. молоді. На купівлю трактора «Комсомолець Шевченківщини» комсомольці вже зібрали понад 3000 карб.

ЗАПОРІЖЖЯ, 8. Селяни кількох районів округи працювали на полі в усі великодні дні. У Чубарівському районі селяни організували суботника для громадського обробітку та засіву землі. Засівна площа району проти минулого року не тільки не зменшилася, з навіть збільшилася. Агрономи колективісти всюди час працюють у колективних об'єднаннях.

Дев'ять років існування КНС

Минуло вже дев'ять років як постановою партії й Уряду було поставлено завдання—організувати на селі окрему організацію бідноти—КНС. Наймити та незаможне селянство жваво підтримали всі заходи зв'язані з цим і за короткий час КНС стали бойовою класовою організацією сільської бідноти. Коли в перші дні організації КНС було кинуто гасло «Незаможник на куркульського коня! «Добий Врангеля!», то після громадянської війни залунало нове гасло «Незаможник бери куркульського коня, обробляй ниву, що дала тобі революція!».

Законом з 9 травня 1920 року та 13 квітня 1921 року незаможньому селянству надавалося право вести розкуркулення заможніх селян, виселяти їх з нажитих чужою працею будинків та передавати їхнє майно бідноті. Все це робилося за часів воєнного комунізму, коли потрібно було економічно знесилити куркуля та закріпити радянську владу на селі.

З наступом нової економічної політики перед КНС стали нові господарські, політичні та культурні завдання, що диктувалися періодом відбудови промисловости та сільського господарства, та притягненням до цієї роботи середняцького населення, на основі блоку бідноти з середняком.

В 1921 році було переведено чистку організації КНС, що в той час нараховували в своїх лавах більше міліону членів. В складі організації було багато непевного елементу, що намагався зірвати роботу КНС та цим самим знесилити незаможницьку організацію та шкодити їй правильно зрозуміти перехід від воєнного періоду до нової економічної політики.

Законом з 27 травня 1922 року було остаточно визначено завдання КНС, їхню ролю у відбудові сільського господарства, зокрема бідняцького, через утворення колективів, комун, кооперації і т. інш.

ІІІ З'їзд КНС було скликано за нових умов, коли вже не було фронтів воєнних, коли організації мали певний досвід в своїй роботі на господарчому фронті. ІІІ-й З'їзд як і IV-й відбувалися в умовах загострення міжнародних зносин. Світова буржуазія нотою Керзона, вбивством нашого посла тов. Воровського в Швайцарії та пізніше Войкова в Варшаві, за всяку ціну прагнула втягнути нас у війну. Біднота цілком і повністю схвалила лінію радянського уряду в справі збереження миру водночас дбаючи за охорону нашого соціялістичного будівництва від капіталістичних зазіхань.

IV-й З'їзд КНС тяжко вразила звістка про смерть вождя і вчителя пролетаріяту тов. Леніна; але керуючись заповітами Ілліча за проводом робітничої класи, під керовництвом компартії незаможники України ще тісніше об'єднали свої лави для активної господарської та культурної роботи для закріплення здобутків революції.

Надаючи великого значіння міжнародним справам заслуханим доклад Сельвітерну IV З'їзд головну увагу все-ж таки звернув на землевпорядження, колективізацію, сільсько-господарську кооперацію, електрифікацію села то-що. На цьому з'їзді вагання незаможників що до нової економічної політики цілком зникли, але у де-яких сільських комуністів та по декуди й місцевих виникла думка взагалі про доцільність існування КНС в нових умовах.

В квітні 1923 року Всеукраїнська Партконференція, а потім і черговий Партійний З'їзд рішуче відкинули цю думку, навпаки ухвалено було підтримувати КНС шляхом господарської допомоги що з року в рік зростала. На початку 1924 року сума с.-г. кредиту незаможникам складала 18.844 тис. крб.; в 1925 р.—54.075 тис., в 1926 р.—80.433 тис., 1927 р.—110.293 тис. Для допомоги бідноті в 1925—26 р. утворюється спеціяльний фонд в розмірі 3 міл. крб., що в 1926—27 р. зріс до 6.400 тис.

Після V З'їзду, робота КНС була скерована на колективізацію сільського господарства. Організація колгоспів йде за ініціятивою бідноти та за участю в цій справі малоспроможніх середняцьких господарств. Коли на час V-го З'їзду було організовано 5.664 об'єднання, то на 1 жовтня 1927 р. кількість їх зросте до 6.316, а на час VI-го З'їзду КНС, що проходив в грудні 1928 р. ми маємо вже 12.042 колективних об'єднань. Цікавий той факт, що в цих об'єднаннях членів КНС до загальної кількости членів колективів є 64%.

Це свідчить, що біднота ведучи за собою середняка, правильно зрозуміла завдання, поставлені XV-м та X-м З'їздами партії. У постановах останнього сказано: «КНС повинні стати за одну із основних організаторських сил втягнення бідноти в кооперацію, в колективізацію забезпечивши тим шляхом найширшу участь бідноти і маси середняків в розвитку сільського господарства і його реконструкції».

Керуючись цими постановами, біднота починає переходити до масової колективізації цілими громадами. На час з'їзду нараховується 68 земельних громад, що заводять у себе суспільні форми господарювання. Особливо це помітно по Миколаївській окрузі і цей досвід після З'їзду переноситься до інших округ.

Чітка класова політика викликає великий опір з боку куркуля, що через своїх прибічників намагається перешкоджати всім заходам радвлади, що проводяться на селі. Особливо яскраво це виявилося підчас хлібозаготівель. Застосування надзвичайних засобів, де-які труднощі, як, наприклад, частковий недорід в степовій смузі—куркуль використовує і всіма засобами намагається здобути вплив на середняцькі кола селянства. Аби остаточно перемогти куркуля організації КНС повинні організаційно зміцнитися, підвищити класову свідомість та поліпшити соціяльний склад організації. Все не примусило провести серед КНС перевірку, що в наслідок її організація змінила не тільки організаційно і ідейно, а навіть кількісно. Коли на час V-го З'їзду в організації КНС було 881 членів, то на час VI-го З'їзду організація КНС нараховує 1.150 членів.

Господарчі заходи, колективізація, закон про підвищення врожайности, реконструкція сільського господарства на базі індустріялізації країни покладають на організацію КНС велетенські завдання. Можна бути певними, що ці завдання незаможники з честю виконають.

КНС ведуть перед і в політично-громадському житті села. Підчас перевиборів Рад КНС, ведучи за собою не організовану бідноту, в блоці з середняком, виступають одностайно відкидаючи спроби куркулів потягти за собою середняцьку верхівку. В результаті ми маємо збільшення впливу КНС в сільрадах з 35,3% минулих перевиборів до 44,5%.

Міцніє вплив КНС і в кооперації. Коли взяти дані на 1-е січня 1929 р. то в складі керуючих органів с.-г. кооперації незаможники посідають 61,3%, а в порівнянні з загальною кількістю членів—незаможники складають 52,7%. По споживчій кооперації незаможники складають до загальної кількости пайщиків 51,2% в керуючих органах 59,6%. Кількість кооперованих членів КНС складає 53% всіх членів організації. Для кооперування бідноти протягом 3-х років виділяється фонд кооперування, що в 1926—27 р. складав 802 тис. крб.; в 1927—28 р. 3.363 тис.; 1928—29 р. 4.470 тис. лише по споживчій та кустарній кооперації. Це дає змогу поліпшити бідноті вступ до кооперації.

Зростає також безповоротня допомога незаможникам з боку держави, по різних галузях (податкова, землеустрійна й інш.) складала: в 1926—27 р.—9.390 тис.; 1927—28 р.—19.929 тис.; довготермінові кредити за зменшеним відсотком складають в 1926—27 р.—60.312 тис. 91.103 тис.; 1928—29 р.—113.050 тис. Вся ця допомога дає змогу зростати бідняцьким господарствам, сприяє їхній реконструкції на соціялістичних засадах. Тому VI-й З'їзд проходив виключно під гаслом індустріялізації країни та реконструкції сільського господарства, за зміцнення блоку бідноти з середняком, за підвищення активності бідняцько-середняцьких мас навколо підвищення врожайности, за наступ на куркуля по всьому фронту.

Гордієнко

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Вечірне засідання 7-го травня

Вітальна промова Генерального Секретаря ЦК КП(б)У тов. Косіора на відкритті з'їзду

Товариші, дозвольте передати вам палкий привіт від імени Центрального Комітету Комуністичної Партії більшовиків України. (Оплески).

Перед Радянським Союзом, перед усією нашою країною стоять найбільші, грандіозні завдання—реконструкція нашої промисловости на новій технічній базі, реконструкція нашого сільського господарства.

Ми вперше утворили п'ятирічний план соціялістичного будівництва. Генеральна лінія нашої партії й усієї нашої країни є лінія на найскоршу індустріялізацію. Всі труднощі, всі наші слабості та основні хиби випливають, головно, з того, що промисловість у нашій країні розвинена ще недостатньо, що вона ще не може дати нам потрібний метал, машини й товари в потрібній кількості та відповідної якости. Перебудована ж на новій технічній основі, наша промисловість повинна дати країні в достатній кількості дешеві й добротні товари; вона повинна дати для соціялістичної перебудови сільського господарства трактори та інші машини. Але цю реконструкцію не можна закінчити без того, щоб сама робітнича класа, що працює в цій промисловості, не перешикувала свої лави, не перебудувала зсю свою роботу. Ті, хто працює безпосередньо біля машини, біля варстату мають бути й будуть свідомими творцями цього великого соціялістичного будівництва.

Товариші, наше найслабше місце нині—сільське господарство. Від надмірного відставання сільського господарства, від його млявого розвитку ми терпимо нині найбільше. В чому причина всієї відсталости та слабости сільського господарства? Основна причина полягає в тому, що сільське господарство розпорошене, роздрібнене, стоїть на надзвичайно низькому технічному рівні. Це становище погіршується ще тим, що ми, особливо в нас на Україні, останніми роками мали кілька великих недородів, що значною мірою загострило стан з хлібом. А тимчасом Західня Европа з гіршої землі дістає врожаї в кілька раз більші за наші. Є такі країни, що майже не знають неврожаїв. І от цього саме рівня сільського господарства нам треба досягти, щоб створити міцну основу для нашого соціялістичного будівництва, так перебудувати сільське господарство, щоб країна одержувала від нього досить сировини для промисловости та досить харчів. В такому ж стані, як нині, наше сільське господарство, звичайно, не може встигати за швидким соціялістичним розвитком нашої промисловости. Ми щільно підійшли до такого моменту, коли нам, за-ради соціялістичного будівництва, за всяку ціну й якнайшвидше треба взятися до соціялістичної перебудови сільського господарства. Якже ми гадаємо, як гадає комуністична партія перебудувати сільське господарство? Ми вважаємо, що добитися цієї перебудови можна тільки тоді, коли сільське господарство використовуватиме машини, угноєння, застосовуватиме найновіші наукові досягнення агрономії. Без цього, без машин, техніки, науки ми піднести сільське господарство не зможемо. Але так перебудувати технічні основи сільського господарства не можна за теперішнього його рівня, за його роспорошености. І тут перед нами постає питання, яким шляхом іти—чи припустити нам вільний розвиток, поступове відновлення великого одноособового господарства, тоб-то по суті—підійти до утворення великого поміщицького господарства або пійти іншим соціялістичним шляхом—утворити з теперішнього роспорошеного й найбіднішого селянського бідняцького й середняцького господарства велике усуспільнене господарство, що могло б будувати своє виробництво на основі найновіших досягнень науки, на основі найновішої техніки.

Ми маємо всі можливості, щоб здійснити накреслений нами план соціялістичної перебудови нашого сільського господарства. Але у нас є — і в країні, і з партії — люде, що хотять штовхнути нас саме на шлях заохочення до розвитку великого індивідуального господарства.

Товариші! Нам цілком ясно, що широким багатоміліонним селянським масам бідняків і середняків зовсім не можна хоч трохи значно піднести свій добробут на основі індивідуального господарства. Коли б ми не вживали заходів до соціялістичної перебудови сільського господарства, коли б ми дали цілковитий простір розвиткові великого індивідуального господарства, то ми цим самим не тільки не поліпшили б становище бідняцько-середняцьких мас селянства, а, навпаки, ми утворили б усі умови для погіршення його. Перед нами приклад західно - европейських і взагалі

капіталістичних країн, де на селі відбувається безперервний процес збагачення верхівки села—невеличкої групи коштом зубоження міліонних мас селянства. Це і є справжній капіталістичний шлях. **Ми ж таким шляхом йти не можемо і ні в якому разі не підемо. Нашим завданням є—перебудувати індивідуальне бідняцько - середняцьке господарство на соціялістичних засадах, бо це тільки може піднести рівень добробуту бідняцько - середняцьких мас, зможе зв'язати сільське господарство щільніше з нашою промисловістю, з нашим плановим господарюванням. Іншого шляху піднести добробут, піднести економічний рівень широких бідняцько-середняцьких мас—нема.**

Товариші! Щоб досягти всього цього, щоб виконати велетенський п'ятирічний план нашого будівництва, що ми його вперше накреслили, для цього нам бракує головного — у нас немає відповідного рівня культури. **Тим-то саме нині особливо гостро, з особливою силою наша партія висуває на перший план питання культурної революції, культурної роботи.** Цілком ясно, що перебудувати нашу промисловість на новій технічній основі, здійснити соціялістичну перебудову сільського господарства можна тільки тоді, коли ми зуміємо зліквідувати неписьменність, коли в нас буде широко розвинене технічне й агрономічне знання. Нам треба утворити, висунути, виховати й навчити із своєї пролетарської сім'ї нові кадри, нових спеціялістів: інженерів, агрономів, вчених, що могли-б справді щиро, за-ради загальних інтересів усіх трудящих здійснити соціялістичну перебудову нашої промисловости й сільського господарства. **Ось чому питання нашого найшвидшого культурного розвитку є неодмінна умова виконання нашого п'ятирічного плану, неодмінна умова нашого успішного просування вперед—соціялістичним шляхом.**

У нас на Україні розвиток і піднесення культурного рівня мас відбуватиметься у формі української соціялістичної культури, творити й розвивати яку стало можна тільки після Жовтневої революції. Тут перед нами стоять особливі завдання. Ми повинні особливо розгорнути роботу в цій царині, і, таким чином, щоб до цієї культури, до нашої української радянської культури прилучити якнайширші маси й, насамперед, якнайширші маси робітничої класи, що завжди веде перед у всьому нашому соціялістичному будівництві. Робітнича класа, маючи величезний революційний досвід і керуючи селянством, повинна навчити селянство, практично допомогти йому будувати соціялістичне господарство на громадських і наукових засадах. А для цього треба, щоб участь робітничої класи в українському культурному процесі, участь у будівництві й поширенні української радянської культури в найширші маси трудящих, зросла у багато разів. А для цього треба, щоб робітнича класа, профсоюзи, наша партія, якнайширше, якнайповніше, якнайшвидше опанували, насамперед, українську мову.

Висуваючи всі ці велетенські завдання, ставлячи їх перед робітничими й селянськими масами, ми не можемо затаювати й не затаюємо, що підчас здійснення їх на нас чекають величезні труднощі. Ми не можемо обіцяти, що все це ми здійснемо легко, без боротьби. Навпаки, наша партія йде до робітничої класи, йде до селянства і просто говорить їм, що завдання, поставлені п'ятирічним планом, можна виконати тільки в умовах упертої боротьби з труднощами. А труднощі перед нами величезні. Вони випливають, з одного боку, з нашої культурної відсталости, з нашої технічної відсталости, а, з другого, з того, що на кожному кроці нашого соціялістичного будівництва, нашого просування вперед нам доводиться зустрічати опір нашого класового ворога. І що більше соціялізм завойовує свої позиції в місті й на селі, що більше витискає капіталістичні елементи, то лютішає опір цих елементів. Ми ці труднощі враховуємо й мусимо одверто сказати, що наші труднощі в галузі сільського господарства, в царині хліба, те стихійне лихо, що торік впало на нашу країну й що цього року частково не дає нам спокою, що все це використає наш класовий ворог. **Тим-то, здійснюючи програму соціялістичного будівництва, ми ясно й точно мусимо сказати, що класовий ворог,—капіталіст, глитай, непман—і тут, і закордоном зроблять усе від них залежне, щоб загальмувати нашу роботу. За цих умов завдання партії, робітничої класи й бідняцько-середняцьких мас селянства організувати свої сили для успішного подолання опору нашого класового ворога, що заважає нам будувати соціялізм.**

Товариші! В соціялістичному будівництві наша партія була і є проводирем, генеральним штабом, що визначає лінію, що ураховує сили ворога й спрямовує вдар. **Робітнича класа й основні маси селянства нашої країни на досвіді минулого звикли вірити й вірять нашій комуністичній партії, партії Леніна й певні, що за найскрутніших обставин ця партія відшукає правильний вихід із становища. У тій велетенській роботі, що стоїть перед нами, це довір'я, цей зв'язок нашої партії з найширшими масами робітничої класи й селянства мають переважне значіння.** Бо подолати труднощі, подолати класового ворога можна буде тільки тоді, коли нерозривний зв'язок нашої партії та її штабу Центрального Комітету з найширшими масами буде міцний і сильний.

Товариші! Мало поставити перед собою завдання, мало накреслити план, треба ще й уміти організувати здійснення й виконання цього плану, треба вміти організувати робітничі маси, міліони трудящих мас, міліони бідноти й середняків на селі для виконання, для здійснення цього плану. Це є найважче, найскладніше завдання. І ми, комуністи, комуністична партія в цілому, добре цього свідомі, як свідома цього й робітнича класа й основні маси селянства нашої країни. Тим-то зміцнення й посилення зв'язку партії з найширшими робітничими й селянськими масами набирає особливо нині величезного значіння і стоїть у центрі нашої уваги й у центрі нашої роботи.

Боротьба з хибами й хоробами, що роз'їдають наш радянський апарат, боротьба з бюрократизмом у нашій країні — це найважливіший засіб поліпшити роботу наших радянських, господарських, громадських органів та ще більше зміцнити зв'язок партії з масами. Ми повинні добитися ще більше результатів у справі розгортання самокритики, практичного втягнення робітничих і селянських мас у будівництво соціялізму. Це також є вельми важлива умова виконання того плану, що ми його собі накреслили.

Наші ради, як органи влади, органи нашої пролетарської диктатури провадять величезну роботу й мають вирішальне значіння. Вони є нечувана в світі форма зв'язку державних органів, пролетарської диктатури й трудящих мас. Це є представники мас, саме мас, що керують усім будівництвом соціялізму.

В умовах здійснення нашого велетенського плану соціялістичної перебудови народнього господарства країни рад, в умовах здолання труднощів, зв'язок рад з масами під проводом комуністичної партії треба ще дужче посилити, він має бути ще міцніший, ніж будь коли.

Наша комуністична партія, загартована у боях, — свого часу під проводом Леніна, а нині під проводом її основного штабу—Центрального Комітету, довела, що вона може керувати робітниче-селянськими масами, що будують першу в світі пролетарську державу. Справа соціялістичного будівництва, що ми її нині розгортаємо, особливо велика своїм маштабом і значінням. Великі тут труднощі. Завдання, що за них ми боремося, особливо величезні й важкі.

В нас є всі умови, щоб виконати їх, щоб будівництво соціялізму посунути величезними кроками вперед. А коли є умови, решта залежить від нашої волі, від нашого зв'язку з найширшими масами, від уміння втягти маси до цієї роботи.

Наше основне завдання, що його заповів нам Ленін—у всій роботі зміцнювати союз робітничої класи з основною масою селянства. Цей союз ми повинні ще більше зміцнити, прибрати його в нові форми, дати йому новий зміст, що має відбивати ті завдання й умови, в яких ми перебуваємо і, насамперед, завдання перебудувати село на соціялістичній основі.

І ми певні, що наша партія, що нині збирається чистити свої лави від усіх, хто заважає нашій роботі, хто зоважає зміцнювати її зв'язок з масами, підсилена новими робітничими кадрами, зуміє разом з вами це завдання виконати. **Ми певні, що та велетенська підтримка й довір'я робітничо-селянських мас, що з них користувалася й користується наша комуністична партія, дасть цілковиту змогу успішно вести вперед справу соціялістичного будівництва країни до нових перемог, до нових досягнень.** (Бурхливі оплески).

Хроніка з'їзду

— На вчорашньому ранковому засіданні з'їзду відбувалися дискусії на доклад тов. Куйбишева. В дискусіях висловилося 25 делегатів. На вечірньому засіданні з'їзд заслухав кінцеве слово тов. Куйбишева та ухвалив резолюцію на його доклад. Після цього з звітним докладом про роботу українського уряду виступив голова Раднаркому УСРР тов. **Чубар.** За браком часу доклада він не закінчив і його перенесено на сьогоднішнє ранкове засідання. Сьогодні вранці після закінчення докладу почнуться дискусії і очевидно ввечері з'їзд заслухає кінцеве слово тов. Чубаря.

— Доклад тов. Чубаря передано радіом по всій Україні, а також його транслювала станція ім. Комінтерна в Москві і ленінградська радіо-станція.

— Трудяще селянство Голопристанського району на Херсонщині надіслало з'їздові привітання. В привітальній телеграмі селяне повідомляють, що вони дарують червону Валку з 137 підвід в 3 тис. пудів хліба, 250 пуд. сировини і 20 тис. яєць. Серед інших привітань надійшло також привітання від артільного батька Миколи Левицького.

— Третій Курултай рад Узбекістана, що зібрався в Самарканді надіслав з'їздові привітання, де бажає найбільших успіхів в його роботі.

— Сьогодні організується екскурсія делегатів з'їзду на Харківські підприємства. Кожна округа має обрати від своєї делегації по два чоловіка. Зібратися їм треба о 10 год. ранку в ВУЦВК.

— Вчора ВУФКУ демонструвало для делегатів з'їзду картину «Арсенал». Всі, хто дивився фільм, одержали анкети, де висловили свої думки з приводу картини. Сьогодні делегатам мають продемонструвати картину «Нащадок Чін-гіс-Хана».

— В помешканні з'їзду ввесь час працює філія почти й телеграфа, що провадить всі почтово-телеграфні операції. Тут же відкрито філію ощадкаси, що так само здійснює всі операції звязані з роботою ощадних кас

— Музей Революції відкрив у верхньому фойє театру виставку революційної боротьби та громадянської війни на Україні. Вчора з вечора на виставці показували електрофіковані діяграми та картограми.

— В помешканні з'їзду відкрили свої кіоски Книгоспілка та держвидав України, що провадять продаж книжок за зниженою розцінкою. Тут же організовано виставку діяграм і матеріялів, що ілюструють всі доклади. Окреме місце відведено діяграмам, що змальовують шлях розвитку нашої газети та газети «Радянське Село» і журнала «Всесвіт».

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Звіт Уряду СРСР

Доклад тов. Куйбишева В. В.

Товариші, дозвольте мені передати XI-му З'їздові Рад України привітання від уряду Союзу Радянських Соціялістичних Республік (бурхливі оплески).

Зробити звіт про роботу уряду пролетарської диктатури — це значить розповісти про те, що зроблено в нашій країні в справі просування соціялізму, бо перед урядом пролетарської диктатури немає ніякого іншого завдання, крім побудування соціялістичного суспільства.

Однак, соціялістичне будівництво відбувається в обставинах найжорстокішої класової боротьби як в середині країни, так і зовні. Капіталістичне оточення нашого Союзу диктує потребу розвиватися хуткими, максимально можливими темпами, надогнати, а потім і випередити капіталістичні країни з техніко-економічного погляду. Ми не забезпечимо побудови в нас соціялістичного суспільства, коли не будемо розвиватися хуткими темпами. Ось чому раніше, ніж перейти до звіту уряду в тім розумінні, що він зробив для соціялістичного будівництва, я мушу в коротких словах зупинитися на міжнародньому стані.

Міжнародній стан

Треба, товариші, констатувати, насамперед, що за останні роки не тільки ми, а й капіталістичні держави дещо зробили, щоб змінити свій економічний стан. Майже в усіх країнах капіталізму ми бачимо досягнення передвоєнного рівня, а в таких, як ПАСШ і Франція — і значне перевищення його.

СРСР переганяє капіталістичні країни

Сполучені Штати, рівняючи до 1913 р., в свому промисловому виробництві мають вже 153%, себ-то в півтора рази більше, ніж перед війною.

Франція має — 121%, Німеччина — 107%, Англія не досягла передвоєнного рівня і перебуває нині на рівні 91%. Наш Союз наприкінці 1927—28 р. мав 123% від передвоєнного. Отже, коли брати передвоєнний рівень, то лише Америка перевищила передвоєнний рівень у більшому розмірі, ніж це зробили ми. Але тут, звичайно, треба взяти на увагу той стан промисловости і нашого господарства, що був на кінець імперіялістичної війни і в кінці громадянської війни. Ані Америка, ані інші капіталістичні країни не зазнали тієї руйнації, того величезного розладу всього народньо-господарського життя, що його зазнали ми, обороняючися від поміщиків і капіталістів.

Але найголовніше не в цім. Найголовніше те, яким темпом ми зростаємо тепер. І ось, коли взяти Сполучені Штати, то 27—28 рік, рівняючи до 1926—27 р., дав приріст всього на 0,7%, теб-то менше ніж 1%. Франція зросла на 7% за рік, Німеччина на 2%, Англія на 3%, СРСР—зріс на 18%.

Отже, за останній рік, минулий 27—28 р., ми йшли темпом, далеко вищим від темпів, що ними розвиваються капіталістичні країни. І в цім є запорука успіху нашої боротьби з капіталізмом.

Побільшення експлоатації робітників

Коли проаналізувати економічні показчики розвитку капіталістичних країн, то в основі розвитку їхнього виробництва і збільшення випуску продукції лежить величезна, жорстока експлоатація робітничої класи.

Безробіття в капіталістичних країнах стає органічним явищем. В цій низці країн для зменшення безробіття немає жодних перспектив. Безробіття рік-у-рік зростає, бо збільшення продукції йде коштом експлоатації, коштом дальшого збільшення інтенсивности й натиску на мускульну силу робітників, що працюють на підприємствах.

Раціоналізація виробництва в усіх країнах капіталізму відбувається на спині робітників коштом викидання їх із підприємств, коштом збільшення їхньої експлоатації, коштом продовження робочого дня. Безробіття в Англії щороку зростає на 200.000 чол. коштом викинутих з підприємств; в Німеччині за офіціяльними даними кількість безробітних зросла з 119 тис в 1921 р до 1 міл. в березні 1928 р. Це в той час, коли промислова продукція за цей самий час зросла приблизно на 50%. себ-то безробіття йде поруч збільшення продукції й зросту промисловости.

Цілком природно, що поруч цього збільшення експлоатації робітничої класи зростають і прибутки капіталістичних клас. Норма прибутку зросла за останні роки у величезному розмірі. На одному полюсі, у класи капіталістів, зосереджуються величезні багатства, на другому — зростають злидні, безробіття, хронічне голодування. Цілком природно, що наслідком усього цього неминуче загострюється класова боротьба, росте неспокій всередині капіталістичних країн.

Те, що було 1-го травня в Німеччині, Польщі й інших країнах, свідчить про надмірне загострення цієї боротьби, але поруч росту суперечностей всередині капіталістичних країн, загострюються економічні взаємовідносини між капіталістичними країнами в боротьбі за ринки збуту, в боротьбі за ринки сировини й сфери прикладання капіталів.

Боротьба за ринки

А що число робітників зменшується, то внутрішній ринок стискається і з цього боку, при чому це складає досить значну цифру. Наприклад, в Америці заробітна плата робітників і службовців у промисловості зменшилася з 1923 р. до 1925 р. на 270 міл. доларів. Боротьба за ринок збуту стає дедалі запеклішою. Об'єктивними показчиками цієї запеклости є митна політика і статистика вивозу капіталу із своєї країни. Охоронні мита збільшуються в кожній країні і охоплюють щораз більшу кількість товарів, щоб не допустити конкурентів до свого внутрішнього ринку. Капітал вивозиться із своєї країни в колонії і в країни промислово не так розвинуті у величезній кількості, при чому вивіз капіталу щораз зростає. Це наслідок величезних нагромаджень. Наприклад, коли з 1923 по 1925 р. сума заробітних плат скоро-

тилася на 270 міл. доларів, то додаткова вартість підвищилася на 1.450 міл. доларів в Америці, себ-то майже на 3 міліярди крб.

Вивіз капіталу з Англії в 1924 р. складав 209 міл. стерлінгів, а з 1927 р. 355 міл. стерлінгів. Це особливо характерно для Сполучених Штатів, де сума вивозу капіталу замість 276 міл. доларів у 1923 р. в 1927 р. склала 1.567 міл., теб-то збільшилася майже в 7 раз.

Природня річ, товариші, що ці показчики тісноти внутрішнього ринку, боротьба за зовнішній ринок збуту і сировини між капіталістичними країнами створюють певну обстановку боротьби поміж окремими країнами і групами окремих країн. Дехто мріє про новий розподіл світу. Італія відверто змагає перерозподілу світу. Японія практично намагається здійснити цю справу в Хіні. Те саме роблять і Сполучені Штати в своїй політиці що до Латинської Америки.

Особливе загострення у взаєминах поміж капіталістичними країнами є на фронті між Сполученими Штатами і Англією. Ви знаєте, що вже в промовах державних діячів, що дають собі звіт в кожному слові, повторюється слово «війна», висловлюється припущення про неминучість збройного конфлікту. В Американському сенаті такі самі промови вже виголошувано. Вся політика американського уряду в справі озброєння цинічна і її зухвало будується в розрахунку на неминучість воєнної сутички між Америкою й Англією. **Але цей світ, що ворогує поміж собою, об'єднує єдине почуття що до Радянського Союзу. Загострення ворожнечі капіталістичних країн супроти СРСР за останній час треба цілком певно констатувати.**

Як гіршали взаємини СРСР з капіталістичними країнами

Я коротко викладу історію наших взаємовідносин та історію тієї запеклости й загострення відношення капіталістичних країн до радянського пролетарського союзу.

Зовнішнім приводом до гострого погіршення зовнішнього нашого стану були справи на Сході. В Хіні генерал Чжан Цзо-Лін, що стояв на чолі Пекінського уряду, зробив в 1926 р., приблизно 2 роки тому, наскок на наше повпредство, заарештувавши при цім низку співробітників, не зважаючи на те, що вони користувалися з дипломатичної недоторканости. Одночасно було зроблено трус Далекосхідного банку і зроблено спробу блокувати наше консульство в Шанхаї тощо. Цілком природно, що цей хуліганський наскок на повноважне представництво дружньої країни вчинено не з ініціятиви генерала Чжан Цзо-Ліна, а його продиктували імперіялістичні держави, що тоді натискали на хінську владу.

Зв'язок між Чжан-Цзо-Ліновським наступом і політикою деяких інших держав незабаром виявився. Цей «гідний» вчинок генерала Чжан-Цзо-Ліна повторено в Англії 12 травня 1927 р., коли англійська поліція зробила наскок на приміщення радянського торговельного представництва в Лондоні, ніби то шукаючи якогось секретного військового документа, що мав там бути. Ви знаєте наслідки цього наскоку. Жодного документу знайдено не було, однак, англійський уряд визнав за можливе через 25 день заявити про припинення дипломатичних стосунків з Радянським Союзом. Радянський уряд реагував на це значним скороченням наших торговельних угод з Англією.

Сліпа політика консервативного уряду Англії вчинила англійському народньому господарству значну шкоду. Радянський Союз, що індустріялізується, являє величезний ринок для збуту продукції англійської машинобудівельної промисловости. Тимчасом англійський уряд позбавив себе одного з могутніх ринків збуту для своєї продукції. Але так треба було для панівних груп класи капіталістів і цією своєю політикою вони сподівалися об'єднати навколо себе й інші капіталістичні держави і повести їх на боротьбу з пролетарською державою.

Потім — вбивство в Польщі нашого повпреда т. Войкова. Лише сліпий не може бачити організаторської руки в усіх цих трьох актах.

Незабаром після цього дуже погіршали наші взаємовідносини з Францією. Під впливом Англії частина французької преси розпочинає кампанію з вимогою відкликати нашого повпреда в Парижі, і переговори економічного характеру, що йшли на протязі двох років між радянським і французьким урядами, переговори, вже близькі до позитивного розв'язання, фактично було перервано.

В певнім зв'язку із впливом однієї держави треба поставити так само і неприязний до нас акт з боку італійського уряду: ратифікацію так званого бесарабського протоколу, що санкціонує прилучення Бесарабії до Румунії. І хоч ця ратифікація сталася до розриву наших дипломатичних стосунків з Англією, але вона, безперечно, була наслідком впливу англійської дипломатії, бо сталася майже безпосередньо після побачення Муссоліні і Чемберлена.

План ізоляції СРСР зірвався

Так будовано план оточення Радянського Союзу. Але все ж ізоляція Радянського Союзу не вдалася і розвиток наших торговельних зв'язків триває, не зважаючи на величезні перешкоди.

Ріст наших торговельних стосунків з Америкою йшов за звітний період досить хутко, але цілком ясно, що він ішов би ще швидше, коли б між Америкою і СРСР налагоджено нормальні дипломатичні стосунки. Це усвідомлюють промислові кола Америки. За останні два роки Радянський Союз відвідало багато представників ділового світу Америки. І за найяскравіший приклад перелому, що стався в громадській думці ділового світу Америки, може правити згода на технічну допомогу і кредит, що її ми склали з Генеральною Електричною Компанією Сполучених Штатів. Крім того, ми змогли реалізувати в Америці цілу низку комерційних угод і кредитних договорів. Спроба ізолювати нас не вдалася, і не тільки з економічного погляду, а й з політичного, і ми кінець кінцем, не зважаючи на ці спроби імперіялістів, вийшли з такого стану з великим плюсом. Ліквідація конфлікту з Швайцарією дала нам змогу послати делегацію на міжнародню економічну конференцію, що її засідання відбувалися в Швайцарії, в Женеві. Це було в травні 1927 року, себ-то в той період, коли почалася вже шалена кампанія проти Радянського Союзу, коли вже відбулися і пекінський наскок і лондонський розгром нашого торгпредства, коли збивця вже замірився на тов. Войкова.

Наша делегація в Женеві виступила з розгорнутою програмою економічних заходів, конче потрібних, щоб подолати світову економічну кризу. Активна участь нашої делегації на конференції була певним ударом по політиці економічного бойкоту нашого господарства, політиці, що її намагалися провести вороги Радянського Союзу.

Питання роззброєння й СРСР

Але ще більше політичне значіння мала наша участь у праці сесії підготовчої комісії Ліги Націй до конференції в справі роззброєння, сесії, що відбувалася в березні 1928 року. Не зважаючи на своє негативне відношення до Ліги Націй, що править фактично за знаряддя в руках великих імперіялістичних держав, щоб придушувати кволі держави, радянський уряд все ж прийняв запрошення Ліги Націй на цю конференцію, виходячи з того, що він мусить підтримувати всякий, хоча б і найскромніший крок у бік роззброєння.

Представники більшости капіталістичних країн наполягали на тім, що роззброєння в даний час не можна здійснити і що перше, ніж розпочинати роззброєння, треба утворити атмосферу безпеки для всіх країн. Всупереч цьому радянська делегація вказувала, що саме справжнє роззброєння держав створить ту атмосферу безпеки і що всяке зволікання в справі роззброєння лише збільшує небезпеку війни.

Проект Радянського Уряду про повне роззброєння всіх країн зустрів підтримку з боку німецької й турецької делегацій, хоч і з деякими застереженнями. Але більшість конференції відмовилася поставити його на обговорення, бо завданням конференції, на думку цієї більшости, є лише поступове і часткове роззброєння.

На цю постанову радянська делегація відреагувала тим, що негайно внесла проект поступового, на протязі 4 років, роззброєння всіх держав. Цей проект роззброєння було розроблено як найпильніше. Навіть супротивники цього проекту говорили, що радянська делегація запропонувала обґрунтований і мотивований проект.

Підготовчу комісію конференції в справі роззброєння було поставлено в дуже скрутний стан. Вона не мала жодних формальних підстав відхиляти цей проект і примушена була прийняти його до обговорення, але саме обговорення відклала до наступної Сесії. Цілком ясно, що це рішення мало на увазі відтягти, а потім і поховати радянський проект.

Враження, що його справив радянський проект роззброєння на громадську думку найширших шарів населення в капіталістичних країнах, було величезне. Морально Радянський Союз вийшов переможцем із дипломатичного змагання в цій комісії; **для цілого світу, для народів усіх країн стало цілком очевидним лицемірство більшости капіталістичних країн, що говорять про роззброєння, щоб озброюватися; було ясно видно, що щира пропозиція роззброїтися може йти лише від країни, де перемогла робітнича класа.**

Пакт Келога й боротьба СРСР за мир

184 громадських організації з 13 країн (деякі з цих організацій нараховують сотні тисяч членів), виявили свою солідарність з пропозиціями радянської делегації. Щоб зм'якшити це враження, імперіялістичні держави вирішили виступити з міжнародньою декларацією про свої мирні наміри.

За пропозицією Уряду Сполучених Штатів було підписано міжнародню угоду, так званий пакт Келога. За цим пактом держави, що підписалися, заявляють про свою відмову від війни, як знаряддя національної політики. Але розуміння цієї заяви полягає в тім, що імперіялістичні держави відмовляються від нападної війни, зберігаючи за собою право вести війну оборонну; а ми в досвіді останньої імперіялістичної війни знаємо, скільки лицемірства криється в цьому діленні на війну оборонну і нападну і як легко вміють імперіялістичні держави одурити маси, щоб явно нападну війну обернути на оборонну.

Але навіть до цього пакту було зроблено застереження: Франція, що підписала договір, каже, що вона не вважає війну за знаряддя національної політики, коли ця війна випливає із складених з різними державами угод. На практиці це визначає, що Франція зберігає за собою право розпочати війну навіть, коли безпосередньо на Францію ніхто не нападає, але коли ця війна випливає із складених з різними державами угод.

Англія заявила, що «зберігає вільність діяння що до низки районів, де це потрібно з міркувань безпеки Британської імперії». Цих районів навіть не було названо в зробленій англійським урядом заяві. Це визначає відмову Англії від війни там і в тих випадках, коли вона сама вважає її за непотрібну.

Пакт мав до певної міри антирадянський характер, підкреслений тією обставиною, що до обговорення було запрошено 15 держав, але серед них не було СРСР. Для всякого було ясно, що договір про відмову від війни без підпису СРСР втрачає всяку цінність як договір миру.

Наприкінці серпня 1928 року французький посол зробив радянському урядові офіціяльну пропозицію прилучитися до пакту Келога. Не зважаючи на те, що для Уряду Союзу була цілком очевидна неповноцінність пакта Келога, як знаряддя боротьби за мир, Радянський Уряд, беручи на увагу, що цей пакт накладає на імперіялістичні держави певні зобов'язання перед громадською думкою всіх народів, виявив згоду підписати пакт, підкресливши, однак, що зроблені Англією й іншими державами застереження він не вважає для себе за обов'язкові.

Лицемірство буржуазії знову доведено

Цей скептицизм, виявлений Радянським Урядом що до пакту Келога, знайшов блискуче потвердження в наступних по[діях]. Майже одночасно з підписанням пакта Келога Франція й Англія склали між собою військову угоду, а її значіння полягає в тому, що Англія підтримує розвиток сухопутних сил Франції, а остання підтримує гегемонію Англії на морі. Загальний характер таких угод стільки ясний, що викликав заперечення з боку низки інших урядів.

Совєтський Уряд, виходячи з своєї постійної політики миру, запропонував усім сусі[дам]

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Доклад тов. Куйбишева В. В.

...нім з нами державам підписати протокол про дотермінове запровадження цього пакта між СРСР і цими країнами. Ви знаєте, що цей протокол було підписано в Москві. Його тепер уже ратифікували всі сумежні з нами держави, крім Фінляндії.

Після цього вже важко будь кому говорити про наші нібито войовничі наміри. Ми були ініціяторами роззброєння, справжнього роззброєння, на підготовній комісії в справі роззброєння ми підписали пакт Келога, не роблячи тих застережень, що їх робили Англія і Франція, ми цей пакт Келога, не зважаючи на всю його недостатність, вирішили використати як знаряддя миру і запропонували дотерміново запровадити його між країнами, що з нами межують.

Нова сесія підготовчої комісії в справі роззброєння, що оце закінчилася, є новим доказом, з одного боку, лицемірства капіталістичних держав у справі миру і, з другого боку, нашої постійности в справі мирної політики.

Наша мирна політика не подобається буржуазії

Наша делегація на підготовчій комісії знову поставила питання про роззброєння, пропонуючи розпочати роззброєння негайно. **І лише голос представника нашого уряду говорив про мир і вказував ті шляхи, якими треба піти, щоб застерегти світ від нової різні, що її готують вороги миру.**

Наша постійна і вперта політика, грунтуючись на мирі, дратує тих, хто мріє про війну, хто у війні бачить вихід для своїх класових інтересів. Чи не тим треба пояснити раптову шалену кампанію польської преси проти радянського уряду і проти нашого представництва в цій державі? Чи не тим пояснюється щораз більше злосливе шипіння консервативних кол Англії і Франції? **Не пощастило нас ізолювати, не пощастило затулити нам рота. Ізоляція не вдалася і дипломатичні стосунки і зв'язок зміцнюється, бо не від консервативних кол Англії і Франції, кінець кінцем, залежить розв'язання всіх цих питань.**

Економічні взаємини з нами розвиваються

Під впливом громадської думки, під натиском робітничої класи—уряди багатьох країн примушені йти на зміцнення дипломатичних і торговельних зв'язків з нами. Я вкажу на Німеччину, Туреччину й низку надбалтицьких держав, з ким наші дипломатичні стосунки по старому нормальні й дружні.

Англія недавно демонструвала ріжнобій і розлад між сподіваннями і надіями консервативного уряду на повалення Радянського Союзу і дійсними інтересами широких промислових кіл; англійська делегація була свідченням про ті суперечності, що є всередині Англії. В разі дипломатичного визнання торговельні зв'язки з Англією безперечно зростуть і наберуть величезних розмірів, вигідних і для нас і для англійської буржуазії. З Америкою зв'язки ростуть, з Німеччиною налагоджуються великі економічні зв'язки.

Уряд Союзу і надалі продовжуватиме політику миру, викриваючи як раніше тих, хто готує війну, хто під лицемірними гаслами миру готує велику братовбивчу різню. Ми не будемо мовчати, коли знаємо, що, говорячи про мир, капіталістичний світ готує нечувану різанину, машинне знищення людини людиною. Капіталістичні країни намагаються утворити класову армію, знаючи, що важко буде повести на цю різню робітничі й селянські маси. Це змагання до класової армії особливо яскраво виявилося на останній сесії підготовчої комісії конференції з справі роззброєння.

Ми продовжуємо політику миру. Нам пощастило не тільки розбити діявольський план ізоляції нашого Союзу, але й вийти з цієї боротьби переможцями і перед лицем народів усіх держав взяти до своїх рук ініціятиву миру, ініціятиву добросусідських стосунків з усіма країнами.

Ми прагнемо миру, всі наші прагнення всередині нашого Союзу скеровано на наше економічне будівництво, на наше соціялістичне будівництво, але ми знаємо, що готуються підступи, що капіталістичний світ вороже дивиться на ті успіхи, що їх ми досягаємо на фронті нашого економічного будівництва.

Ми знаємо, що люта злоба диктує політику цілої низки капіталістичних держав в їхніх стосунках до нашого Союзу. Тим то, щоб успішніше побудувати соціялізм, щоб виконати ті завдання і цілі, що їх ми перед собою поставили, ми повинні створити міцну, могутню Червону армію, що не допустить ворогів миру зазіхнути на працю переможного пролетаріяту. (Оплески).

Внутрішній стан

Розвиток нашого господарського будівництва

І ось, товариші, в той час, коли точиться шалена боротьба і ворожнеча поміж окремими капіталістичними державами, ідуть балачки про нову війну, шалено зростає озброєння, республіка робітників і селян, засукавши рукава, працює над розвитком свого господарства, над справжнім будівництвом соціялізму. Минулі роки, що за них уряд Союзу дає звіт, показують значні кроки вперед у справі соціялістичного будівництва.

Гуртова продукція всієї промисловости зросла в дуже значних розмірах. Коли взяти всю промисловість і ВРНГ і промисловість, що нею відають інші організації, то вся ця промисловість за цей час зросла майже на 53%; а коли взяти промисловість, що її планує ВРНГ, то вона зросла за ці три роки, починаючи з 1925 року, на 76,6%. Коли взяти групу «А»—важку індустрію, індустрію, що виробляє засоби і знаряддя виробництва, то ми маємо за всі три роки зростання на 88%. Сільське господарство збільшило за ці роки свою продукцію на 8,8%. Темп росту, як бачите, товариші, далеко повільніший, про що далі буде мова окремо. Вся гуртова продукція всього народнього господарства за ці три роки зросла на 27%; **це—темп, що значно перевищує темпи капіталістичних країн.**

Коли порівняти з 1913 роком, то нинішній 1928-29 рік дає проти передвоєнного рівня що до кам'яного вугілля 142%, себ-то майже в півтора рази більше. Нафта—143%, торф—481%, себ-то майже в 5 разів більше. Електро-енергія—339%, себ-то понад 3 рази більше, рухачі внутрішнього згорання—566%, сільсько-господарське машинобудівництво—241%, себ-то ми маємо перевищення, рівняючи до передвоєнного, в $2\frac{1}{2}$ рази, бавовняне прядиво—139% від передвоєнного і т. ін.

Цей бурхливий розвиток народнього господарства, звичайно, має за свою передумову великі вкладання в основні фонди нашого народнього господарства. З 1925-26 року до 1928-29 рік ці основні фонди зросли з 63 млрд. крб. по всьому народньому господарству до 75 млрд. крб. Уже тепер ми можемо констатувати деяке переміщення питомої ваги наших галузей промисловости в усьому світовому виробництві. Наприклад, наше кам'яне вугілля перед війною у світовому виробництві складало 2,8%. Тепер, за 7 місяців 1928 року, ми маємо $3\frac{1}{2}$% світового виробництва. В 1927 році ми давали 5,8% від світового виробництва нафти, а в 1928 році ми даємо вже $7\frac{1}{2}$% світового виробництва.

Питання праці й зарплати

Число осіб, що працювало в наймах збільшилося з 1925-26 р. до 1928-29 р. на півтора міліони чоловіка. Ви пам'ятаєте цифри, що я їх подавав на самому початку. В капіталістичних країнах ми маємо систематичне зниження числа осіб, що працюють у наймах. В Америці за певний період це число зменшилося на 2 міл. чол. Ми за ці 3 роки збільшили число осіб зайнятих найманою працею на півтора міліони чол. **Там органічне безробіття, там остаточне звільнення робочої сили, в нас систематичне зростання, втягання до виробництва де-далі нової й нової робочої сили.**

Заробітна плата за цей час значно виросла. В квітні 1928 р. ми стояли, що до реальної заробітної плати, вище за Бельгію, Польщу, Австрію, Еспанію навіть Францію і Італію, **а коли взяти нарахування на заробітну плату і всі соціяльно-культурні видатки, що їх робиться в інтересах робітничої класи, то заробітна плата московського робітника дещо вища за зарплату робітника Берліну.** Проте, це зростання заробітної плати характерне не стільки своїм рівнем у сучасний момент, скільки саме цією рисою, що воно систематично розвивається.

В країнах капіталістичного світу ми маємо протилежне явище—спроби при збільшенні робочого дня, знизити заробітну плату. У нас систематичне зростання, що і в наступну п'ятирічку складатиме 70% реальної заробітної плати при 47% зростання номіналу за 5 років, після чого ми вже будемо країною, що перевищує що до заробітної плати майже всі інші держави, крім Америки.

Ясні покажчики наших досягнень

Це кількісне зростання відбувалося в супроводі деяких якісних досягнень. Ми маємо, наприклад, зниження собівартости за ці роки. Коли почати з 1925-26 р., то зниження собівартости в 1928-29 р. (як що буде виконано план на 1928-29 р.) складатиме 14%. Знижено трохи відпускні ціни. За ці 3 роки зниження відпускних цін на промислові вироби складає 7,5%. Це кількісне й якісне зростання промисловости і народнього господарства відбувалося в умовах дедалі більшої питомої ваги соціялістичних елементів. Нам потрібно індустріялізувати нашу країну, **проте, нам потрібна не звичайна індустріялізація, нам потрібна соціялістична індустріялізація. Ми не просто розвиваємо свою промисловість і сільське господарство, ми розвиваємо їх так і в таких формах, що забезпечують і гарантують побудовання соціялізму.** Деякі кроки й успішні зроблено в цьому напрямку за минулі 3 роки. Наприклад, гуртова продукція сільського господарства, її усуспільнені сектори в 1925-26 р., у відношенні до всієї гуртової продукції сільського господарства — складала 1,8%. В 1928-29 р. цей процент усуспільненої продукції дає 3%. Гуртова продукція промисловости усуспільненого сектору складала в 1928-29 р. 89% всієї гуртової продукції. В товарообороті в 1925-26 р. усуспільнений сектор складав 75%, а в 1928-29 р. —93%. Таким чином усуспільнений соціялістичний сектор зробив великі успіхи за ці роки.

Темпи розвитку сільського господарства

Я зупинюся далі на тому, як у перспективі найближчих років стоятиме справа з боротьбою соціялістичних елементів з капіталістичними, тепер же торкнуся галузей сільського господарства, де особливо важлива перемога соціялістичних елементів.

В галузі сільського господарства буде дано значно більші темпи, ніж ті, що ми мали за той період. Партія стала на шлях рішучої колективізації сільського господарства, на шлях широкого будівництва колгоспів і організації радянських державних господарств. Гасла широкого їхнього будівництва висунено не так давно, все ж за минулі два роки ми маємо певний плюс. Радгоспи і колгоспи разом у 1926-27 р. мали засівної площі всього 1.800 тис. гект., в 1927-28 р. вже 2 міл. гект., в 1928-29 р.—2.750 тис. гект. Передбачається, що в наступному році буде 4.200 тис. гект., а в кінці п'ятирічки ця цифра досягне 27 млн. гект.

Щодо товарної продукції радгоспів і колгоспів, то вони давали всього 5% в 1926-27 р., а в 1928-29 р. вже 9,3%, себ-то, майже вдвоє більше. Число колгоспів в 1925 р. визначалося в 15 тис., в 1926 р. в 15.600, в 1927-28 р. — 32.500, себ-то більше, ніж подвоєно. В 1928-29 р. є вже 38 тис., а далі колгоспівське будівництво розвиватиметься ще в ширшому масштабі.

Контрактація *це один із засобів звязку між* містом і селом, що організує, перетворює і впливає на сільське господарство, Тут ми маємо великі успіхи. В 1927-28 р. було законтрактовано 9 міли. гект., в 1928-29 р. вже 15 млн. гект., що складає 10% всієї засівної площі Союзу.

Отже, доводиться констатувати, що в нас є великі досягнення в розумінні темпів розвитку, особливо в промисловості, ми значно пішли вперед, *перевищивши передвоєнний рівень* до того ж особливо швидко розвиваємося в галузі промисловості, що виробляє засоби виробництва, де процент зростання рівняючи з передвоєнним, досягає вже великих розмірів. Зростання в усіх галузях народнього господарства відбувалося за умов коли збільшувалася питома вага соціялістичних елементів нашого народнього господарства. Ми не просто росли, а зростали в бік соціялізму. Ми не просто індустріялізувалися і будували промисловість, а ми творили промисловість, що повинна перетворити все народне господарство і допомогти перетворити сільське господарство на соціялістичний лад. Зовсім очевидно, що ця робота всього нашого державного апарату, партії, робітничої класи, середняцьких і бідняцьких елементів села не могла не зустріти шаленого опору з боку капіталістичних елементів нашої країни, до того ж ця класова боротьба не тільки не вщухає, але певною мірою стає жорстокішою при дальшому успішному наступі соціялістичних елементів, утрудняючи здійснення цих заходів, що так *потрібні для перемоги соціялізму*, загострюючи труднощі, що стоять на шляху соціялістичного будівництва.

Причини загайности темпу розвитку

Поки перейти до деяких особливостей цього року, що ще більше загострили ці труднощі, я скажу про органічні причини відсталости сільського господарства і загайности його темпу. Посамперед, слід зазначити, *що в структурі* сільського господарства відбулися значні зміни. Перед війною було 15-16 млн. селянських господарств, а тепер ми маємо 25 млн. Ця обставина говорить про велике здрібління сільського господарства, про те, що господарства дрібні і наслідком цього надто мало товарні. Бідняцькі й середняцькі господарства, наприклад, і перед війною були дуже мало товарні. Товарність їх складала за статистичними даними 14,7%. Тим часом частка цих господарств у гуртовій продукції хліба зросла, рівняючи з передвоєнним часом, з 50% до 85%. А товарність їх не збільшилася, а завдяки великому дроблінню зменшилася і складає лише 11%. Таким чином збільшення числа господарств, велике дроблення і зменшення товарности, все це спричинюється до труднощів з хлібозаготівлями. Друга **причина надмірної відсталости сільського господарства і надто повільного темпу його зростання полягає в низькому матеріяльно-технічному рівні нашого сільського господарства.** Ось, порівняльні *дані з іншими країнами. На один* гект. засівної площи у нас припадає с.-г. інвентаря на 8 крб. 60 коп., в Сполучених Штатах на 31 крб., а в Німеччині—74 крб. На одного робітника у нас в Союзі с.-г. інвентаря припадає на 15 крб., в Німеччині на 130 крб., в Сполучених Штатах—на 345 крб. У нас працює понад 30 тис. тракторів, а в Сполучених Штатах ще в 1925 р. працювало 500 тис. тракторів у далеко меншому числі господарств. Хемічного добрива в СРСР на одну дес. припадало в 1927-28 р. півтора клгр., а в Німеччині—244 клгр. У нас на 1 гект. урожайність складає 6,7 центнерів, у Франції—13 центнерів, в Німеччині—21 центн. і в Голандії—24 центнери. У цій надто великій відсталості сільського господарства є й коріння цих труднощів, що з ними нам доводиться боротися і що їх нам потрібно перемогти. **Подолати ж причини цієї відсталости сільського господарства ми зможемо тільки тоді, коли значно більший темп розвитку забезпечимо за промисловістю, що постачає сільське господарство с.-г. машинами, тракторами, хемічним добривом.** Тільки за таких умов ми зможемо подолати труднощі, що стоять на нашому шляху.

Про регрес не може бути й мови

В цьому році ці труднощі були до того ж загострені недородом, що стався на Україні, Північному Кавказі, і в центральному чорноземному краю. Цей недорід не міг не відбитися на всьому народньому господарстві Союзу, бо 5 млн. гект. на Україні випало із хлібозаготівельної кампанії. Проте, чи ж можна зробити звідси висновок, що це *відставання сільського господарства є покажчиком* і свідком застою та регресу в сільському господарстві, і що нам «не до жиру, быть бы живу», що потрібно звертати увагу не на завдання соціялістичної реконструкції села, а думати про те, щоб як небудь запобігти деградації сільського господарства, допомогти індивідуальним господарствам вибратися із цього стану і ледве-ледве поліпшити його? Чи правильні такі міркування? Я гадаю, що вони абсолютно неправильні і шкідливі для сільського господарства. Як що всю увагу робітниче-селянських мас ми спрямовуватимемо цим річищем, то ми ніколи не піднесемо сільського господарства з цього низького технічного рівня, на якому воно нині перебуває. **Як що ми не візьмемось за рушії колективізації, побільшення сільського господарства, то ми не зможемо дати нову техніку, тим самим не зможемо і підвищити врожайність полів та перемогти надто велику відсталість сільського господарства.** Говорити ж про деградацію сільського господарства це значить говорити **звичайнісіньку неправду**, скільки в нашому сільському господарстві вже тепер, на даній стадії, відбуваються процеси, що свідчать про значні зрушення, що відбуваються в сільському господарстві, і які в найближчому майбутньому повинні будуть дати значні результати.

Про що, наприклад, кажуть такі дані, такі покажчики? Число прокатних і зерноочисних пунктів, що відограють, як відомо, велику ролю в справі піднесення врожайности збільшилось на Україні з 3.488 в 1926-27 р. до 5.424 в 1927-28 р. По РСФРР з 20 тис. до 29 тис. Це не дрібниця, коли ось такий технічно передовий засіб, як прокатні та зерноочисні пункти, так швидко ріс за один рік. Тепер, коли на це звернуто особливу увагу, темпи зростання, звичайно, значно збільшаться.

Візьмімо постачання мінерального добрива. Як не мінімальні норми задоволення в мінеральному добриві все ж ми маємо на цій же Україні 51 тис. тон добрива в 26-27 р., що їх використано тут на Україні і 97 тис. в 27-28 р., себ-то значне зростання, майже подвоєння. Правда, угноєння на Україні здебільшого використовують радгоспи і радгоспи Цукротресту зокрема, проте, у всякому випадку це таке велике зростання, що його не можна не відзначити. А по всьому Союзу ми маємо також значне зростання і продукції добрива і використання його в сільському господарстві. Багатопільна сівозміна, що є важливим покажчиком прогресу на Україні в 26-27 р. здійснювалася на 6.778 тис. гект. в 27-28 р.—вже заводиться на 10.018 тис. гект.

Недорід зменшив наші успіхи

Проте, в цьому році ці успіхи в галузі сільського господарства відступили значною мірою назад через недорід на Україні і Північному Кавказі та почасти в центральному Чорноземному краї.

Візьмімо хлібозаготівлі 27-28 і 28-29 р. р. Продовольчих хлібів на Україні в 27-28 р. було заготовлено 213 млн. пудів. На цей рік план заготівлі продовольчих культур було визначено в 52 млн. пудів, себ-то в чотирі рази менше, а заготовлено на Україні на 1 квітня всього 26 млн. пудів, себ-то в 8 раз менше, ніж в минулому році. Зовсім очевидно, що це не могло не відбитися на всьому хлібопостачанні на всьому економічному стані нашої країни. Такий стан і в центральному чорноземному краю.

Ці труднощі з хлібопостачанням ускладняються крім цього тією обставиною, що наше село являє собою не однорідну середняцько-бідняцьку масу, а має і глитаїв, що воюють з радянською державою, затримуючи продаж хліба. Зовсім природньо, що уряд пролетарської держави не міг відступити перед тим опором ворожих капіталістичних елементів села в цей момент, коли республіка рад, пролетарська держава зазнавали хлібних труднощів.

Боротьба з глитаєм

Щоб вийти із цих тимчасових труднощей потрібний був би якийсь маневр. Його можна було провести двома шляхами. Можна було, скажімо, не ввозити машин до нашої країни, а вивезти хліб, тим самим затримуючи будівництво фабрик і заводів. Але це визначає маневрування коштом зниження темпів індустріялізації, зменшуючи шанси витягання сільського господарства із провалля, нужди і технічної некультурности, в якому воно перебуває, бо, не даючи машин промисловості ми зменшуємо можливості продукції і добрива і с.-г. машин, тракторів то-що.

Інший маневр, що його може зробити пролетарська держава—це маневр коштом глитая—це маневр коштом капіталістичних елементів, скільки вони боряться і ставлять опір

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Доклад тов. Куйбишева В. В.

політиці пролетарської держави. Тільки ці два можливі маневри стояли перед нами і з них пролетарська держава повинна була вибирати для зменшення труднощей цього господарського року. Через те, мені здається, що уряд мав абсолютну рацію коли в деяких районах нашого Союзу ухвалив пристосовувати засоби громадського впливу на глитайські елементи, шляхом мобілізації громадської думки середняків і бідноти проти глитая, що не здає хліба, висловлюючи йому громадську догану. **Цей натиск на ворожі нам капіталістичні елементи є законним маневром пролетарської держави в той момент, коли республіці тяжко, коли робітнича класа і споживчі райони села потрібують хліба, що його задержує і ховає глитай та капіталістичні елементи.**

Шляхи реконструкції сільського господарства

Проте, цей маневр, що допомагає вийти із становища в сучасний момент, зовсім ясно, не переможе труднощів та причин відсталости сільського господарства без радикальної перебудови всього сільського господарства. **Радикальна ж перебудова всього сільського господарства можлива лише шляхом постачання для сільського господарства знаряддя та засобів виробництва.**

Уряд схвалив та подасть на розгляд і затвердження Всесоюзного З'їзду Рад п'ятирічний план розвитку народнього господарства. Цей п'ятирічний план розвитку народнього господарства спрямовано до того, щоб позбутися всіх труднощів, щоб усунути ті вузькі місця, що ще є в нашому народньому господарстві. План спрямовано на побудовання соціялістичного господарства в нашій країні.

В галузі виробничого постачання для села передбачається дуже велику та широку програму. Сільсько-господарських машин в кінці п'ятирічки—в 32-33 р.—за планом ми повинні виробляти на 610 млн. крб., себ-то в чотири рази більше, рівняючи з 27-28 р. По деяких категоріях с.-г. машин цей процент навіть ще більше підвищиться. За п'ятиріччя до сільського господарства віллється машин на загальну суму близько 2 млрд. крб., що означає підвищення насичености с.-г. машинами в $2\frac{1}{2}$ рази, рівняючи з теперішньою.

В галузі тракторобудівництва також намічається широку програму. Путилівський завод доводить виробництво тракторів типу «Фордзон» до 15—20 тис. на рік, Будується новий Сталінградський тракторний завод могутністю в 40 тис. тракторів. Тракторний завод на Уралі з виробництвом 40 тис. тракторів за постановою партійної конференції і уряду передбачається почати будувати в наступному році. Дуже поширюється виробництво тракторів на нинішніх заводах, зокрема, на ХПЗ, де передбачається довести виробництво гусеничних тракторів до 3 тис.

Виникає думка про дальше поширення програми тракторобудівництва. Це питання ще не вирішено остаточно. Проте, правдоподібно, програма тракторобудівництва повинна бути ще поширитись, бо до кінця п'ятирічки ми вироблятимемо 60 тис. тракторів на рік, тимчасом, як в перші роки наступної п'ятирічки доведемо виробництво до 100 тис. тракторів.

Ви всі пам'ятаєте слова Володимира Ілліча про значіння трактора для нашого сільського господарства.

Коли б—говорив Ленін,— ми змогли дати селянству 100 тис. тракторів та трактористів до них, бензину—ви прекрасно розумієте, що це поки що фантазія,—то середнє селянство сказало б: — «Я за комунізм».

Ця мрія Володимира Ілліча була справді нереальною в розумінні можливости негайного її здійснення (З місця: «Справді мрія»). Справді мрія, проте цю мрію може і здійснить партія Леніна в кінці цієї п'ятирічки.

Зовсім ясно, що та величезна кількість енергії, що віллється в сільське господарство у формі 100 тис. тракторів на рік, цілком перетворить лице сільського господарства і дасть змогу швидким темпом йти в галузі колективізації та збудування великого сільського господарства.

Хемічне добриво. В 1927-28 р. ми виробляли хемічного добрива 167 тис. тон, але до кінця п'ятирічки вироблятиметься 8 млн. тон, себ-то збільшення в понад 40 раз. Правда, те, що виробляли в 27-28 р. є абсолютно нужденною нормою з погляду потреб нашого народнього господарства, проте, все ж розмах дуже великий і тут ми стоїмо перед великими технічними труднощами. Нам потрібно вкласти великі засоби в хемічну промисловість, нам потрібно по суті організувати на ново хемічну промисловість у нашій країні, бо те, що нині є—це тільки початок хемічної промисловости.

Зростання соціялістичного сектора

І тільки в наслідок цієї великої будівельної роботи пощастить забезпечити накреслене зростання будівництва радгоспів і колгоспів — соціялістичного сектора нашого сільського господарства.

Засівна площа під радгоспами і колгоспами складатиме в кінці п'ятирічки 20 млн. гект. проти 2,3 млн. гект. на 27-28 р. Гуртова продукція зерна в соціялістичному секторі сільського господарства в кінці п'ятирічки складатиме 16%, тимчасом, в сучасний момент гуртова продукція радгоспів і колгоспів складає лише 2,3%. Товарна продукція зерна колгоспів і радгоспів складатиме 43.%

Для того, щоб зрозуміти, який велетенський переворот робить ця одна цифра—43% товарного хліба, я наведу таке порівнання. Нині, як що взяти 10% селян—верхівки, куди ввійдуть і глитаї та почасти заможні селяне із групи середняків, то ці 10% селян продукують 30% товарного хліба. До кінця п'ятирічки буде так, що 43%, себ-то майже половина буде зосереджена в руках соціялістичного сектора, себ-то колгоспів і радгоспів. Продовольче становище, питання хлібозаготівель, питання постачання міст і споживчих районів ставиться в цілком іншу площину. Диктуватиме і рішатиме усуспільнений сектор, бо майже половина хліба буде в його руках.

Якщо взяти до уваги ще те, що контрактацію буде дуже поширено, то стане зовсім ясно, що продовольчі труднощі в такій формі, як ми їх відчуваємо нині, не зможуть виникнути, бо ми матимемо в своїх руках рушило, що дає нам змогу порядкувати товарною продукцією за планом, за поглядом пролетарської держави. Досить зазначити, що в колгоспах буде об'єднано 20 млн. селянського населення, або 5—6 млн. селянських господарств. Все це зовсім змінює обличчя села, все це утворює міцні підвалини, міцну базу для соціялістичної перебудови селянського господарства.

Ми не забуваємо і про індивідуальне господарство

Цілком природньо, товариші, це не значить, що ми можемо ставитися байдуже до розвитку і поліпшення індивідуальних селянських господарств. Навпаки, ми повинні вжити всіх заходів, щоб стимулювати середняка й бідняка в поширенні його господарства.

В цьому році уряд зробив дуже багато для того, щоб посунути вперед індивідуальне сільське господарство. Згадаю про с.-г. податок про пільги, що він дає і що є великим стимулом для розвитку сільського господарства. Згадаю про велику програму в справі постачання насіння, про програму в справі машинобудівництва, постачання с.-г. машин, згадаю про кредитну політику уряду у відношенні індивідуальних селянських господарств, що купують машини, згадаю про контрактацію як про один із засобів піднесення господарства то-що. Все це спрямовано на те, щоб піднести індивідуальне селянське господарство. Проте, з другого боку ми повинні ясно уявити собі, **що генеральний шлях для подолання всіх труднощей і, зокрема, для піднесення сільського господарства лежить на соціялістичних рейках, на рейках утворення великого колективного господарства.**

Темпи розвитку промисловости

Для того, щоб виконати цю програму в справі постачання для села засобів та знаряддя виробництва, потрібно швидче розвинути промисловість. Ми запроектували темпи промисловости в 20—21 і 22%, себ-то іншими словами, ми зберігаємо темпи, що ними ми йдемо нині. Це питання дуже важливе і принципіяльне. Його заперечували багато буржуазних економістів у свій час. Багатьом здавалося, що з цього часу, як ми переходимо до реконструктивного періоду, наші темпи повинні значно знизитися. **Життя показало, що в розпорядженні соціялістичної держави є велетенські ресурси, які ми ще не досить вивчили.** Радянська система господарства—планове господарство—має величезну перевагу, що нею ми не завжди уміло користуємося. Життя показало, що ті передумови для планового господарства, що їх утворив пролетаріят в Жовтні 1917 року, мають в собі величезні резерви і величезні можливості для швидкого розвитку і швидкої перемоги соціялізму в нашій країні. Націоналізація землі, конфіскація знаряддя виробництва, транспорту, банків, об'єднання всього господарства під єдиним проводом держави та її органів—все це утворює такі переваги для нашої системи, що їх ми до останнього часу не можемо як слід зважити. П'ятирічку побудовано на досвіді, що в нас вже є. А досвід показав, що останні 2—3 роки ми могли вже розвиватися швидким темпом і цей темп не заборонений нам і надалі. Біжучий господарський рік показує, що в галузі виробітку продукції ми зможемо виконати планові завдання, себ-то виросли на 20%. Очевидно, це можливо і в майбутньому.

І ось, якщо ми ростимемо по 20% щороку, то в 32-33 р., себ-то в кінці п'ятирічки державна промисловість, що її об'єднує ВРНГ, даватиме 29 млр. крб продукції проти 10,8 млр. крб., що їх давала промисловість 27-28 р. До того особливе зростання буде забезпечено в галузі промисловости, що виробляє засоби виробництва. Щоб показати, що дає це зростання, а його досить важко ілюструвати цифрами, я зупинюся на де-яких галузях виробництва. Кам'яного вугілля 27-28 р. добуто 35 млн. тонн, якщо взяти на увагу всі басейни: і Донецький, і Московський, і басейни Уралу та Сибіру. В 1932-33 році передбачається видобути 75 млн. тонн, себ-то більше, ніж вдвоє. Що потрібно для того, щоб добути 75 млн. тонн вугілля? Для цього потрібне велике капітальне будівництво, величезна будівельна програма, що за п'ятиріччя визначається в цифрі понад 1 млр. крб. Для цього потрібно щороку закладати **10 шахт,** 10 нових великих шахт.

Проблема чорного металу, нафти й електроенергії

Друга галузь промисловости—чорний метал. Ми в 27-28 р. виробляли 3.280 тис. тонн, а в 32-33 р. вироблятимемо 10 млн. тонн, себ-то збільшимо виробництво більше, ніж утроє. Що потрібно зробити для того, щоб виконати цю програму? Для цього потрібно реконструювати всі нинішні металургійні заводи, для цього потрібно позбудувати нові заводи-велетні, що про них вже говорив тов. Петровський. У нас в п'ятирічному плані вказано на три заводи на Україні: завод при Дніпровській електростанції, технічне будівництво—завод в Криворіжжі і завод у Донбасі. Крім цього, починаємо будівництво велетенських уральських заводів та низку інших. Таким чином, коштом великого будівництва нових заводів (я не переховую всіх заводів, що їх будується) до кінця п'ятирічки ми матимемо приблизно $2\frac{1}{2}$ млн. тонн чавуна, $7\frac{1}{2}$ млн. тонн чавуна дадуть діющі заводи. Таким чином, на заводи, що працюють, покладається завдання подвоїти свою продукцію. Цілком природно, що цього можна досягти за грунтовної реконструкції заводів, що нині працюють, реконструкції такого типу і такого розмаху, що по суті справді являтимуть будівництво нових заводів.

Візьмемо нафту. В 1927-28 р. добуто 11,2 млн. тонн. В кінці п'ятирічки передбачається подвоїти видобуток нафти і значно збільшити її переробку. Для цього потрібні нові райони, для цього потрібна дуже інтенсивна робота в справі дослідження нафти в нових районах. До речі, я повинен повідомити з'їзд, що неначе́б історія і природа нас потішать в найближчому майбутньому зовсім несподіваними великими подарунками. Правдоподібно, відомості, що ми їх нині маємо, що до нафти на Уралі, потвердяться. Я, від'їжджаючи з Москви, одержав повідомлення про те, що геологи, що нині досліджують це місце і роблять там свердління, переконані, що ми маємо справу не з випадками окремих джерел нафти, а що ми маємо справу з величезним районом типу Пенсильванського, що даватиме величезну кількість нафти. Нафта на Уралі якщо справді буде так, могутньо відіб'ється на всьому нашому народньому господарстві і, зокрема, на п'ятирічному плані розвитку.

Електрична енергія. Я хотів би відзначити цю галузь виробництва. В 27-28 р. вироблялося 5 млр. кіловатгодин, в 1932-33 р. передбачається виробляти 22 млр. кіловатгодин, себ-то збільшення більш, ніж в чотирі рази. Це такий маштаб, що його можна виконати тільки при величезній будівельній програмі. Велику кількість електростанцій слід побудувати в нашій країні і виконання цієї будівельної програми є дуже складне. Крім велетенського будівництва, що його провадиться на нашій території, напр., Дніпрельстан, буде побудовано велике число електростанцій і по інших районах, зокрема, у вас. Уряд вже ухвалив питання про будівництво в майбутньому році Зуївської станції в Донбасі про додаткове поширення Штерівської станції, про таку програму будівництва в Донбасі, що забезпечувало б Донбас власною електроенергією.

Якщо раніше передбачалося, що Донбас повинен базуватися на енергії Дніпрельстану, то тепер, якщо і відбудеться з'єднання Дніпра з Донбасом, то це сполучення відбудеться не для того, щоб одержувати Дніпровську енергію для Донбасу і пристосовувати для неї Донбас, а для того, щоб два могутні райони і в промисловому розумінні і в розумінні енергетичному злити між собою, щоб взаємно перестраховувати випадки недохватки енергії в цих районах, звязати в розумінні календарного використання маси енергії. Всі ці капітальні роботи, що я їх тепер перерахував, я, звичайно, не міг перерахувати їх всіх, бо це взяло б дуже багато часу, ці капітальні роботи виміряється цифрою в 15 млрд. крб.

Тільки піднесенням культури країни забезпечимо розвиток соціялізму

Ті поправки, що їх прийняла Рада Народніх Комісарів та схвалила недавно партійна конференція, ще трохи підвищать розмір вкладань. Проте, п'ятирічний план розвитку народнього господарства, взагалі, будівництва соціялізму передбачає видатки не тільки на промисловість, але й на інші ділянки нашої роботи, зокрема, на народню освіту, **бо тільки через піднесення культури країни загалом ми зможемо забезпечити той темп розвитку, що так потрібний нам для перемоги соціялізму.**

Видатки радянської держави на народню освіту рік-у-рік зростають. В 25-26 р. в державному й місцевому бюджетах ці видатки складали 561 млн. крб., в 26-27 р. вони збільшилися до 695 млн. крб., в 27-28 р. вони досягли суми 845 млн. крб., перевищуючи, таким чином, значно передвоєнні видатки на потреби народньої освіти (тоді вони складали приблизно 350 млн. передвоєнних крб.). Таке зростання видатків радянської держави на народню освіту дозволяє широко розвинути сітку освітніх установ і значно поліпшити їхню роботу. Вкладання на цю ділянку роботи збільшується за п'ятирічним планом. І якщо нині культурний бюджет по всій нашій країні складає 1.240 млн. крб., то в 32-33 році видатки на культурно-соціяльні потреби складатимуть 2.900 млн. крб., себ-то збільшаться в $2\frac{1}{2}$ рази. **Протягом п'яти років на освіту буде витрачено 10 млрд. крб. і на охорону народнього здоров'я $4\frac{1}{2}$ млрд. крб.**

Червоні кадри для реалізації п'ятирічки

Товариші, закінчуючи свій доклад, я хочу зупинитися на темі про кадри будівництва соціялізму, про людські кадри, що потрібні для того, щоб виконати ті великі завдання, які стоять перед народнім господарством, перед усією нашою державою.

Не утворивши великих кадрів кваліфікованих робітників, не утворивши нових свіжих кадрів червоних інженерів, техніків, агрономів, лікарів, педагогів то-що, нам не виконати п'ятирічки. П'ятирічка передбачає такий розвиток фабрично-заводських шкіл, вищих технічних шкіл, сільсько-господарських ВИШ'ів, медичних та інших навчальних закладів, що спроможні будуть максимальною мірою задовольнити потреби країни в кваліфікованих кадрах.

З другого боку, такий розвиток навчальних закладів забезпечить просунення вперед в розумінні зміни соціяльного складу цих кадрів. **Робітники й селяне, селянська біднота, що пройшли потрібну теоретичну підготовку, повинні до кінця п'ятирічки посісти переважне місце в командному складі фахівців промисловости, сільського господарства, транспорту, культури та ін.**

Велику програму передбачається в галузі ліквідації неписьменности. Треба накреслити такий темп розгортання цієї справи, що дозволив би протягом п'ятьох років повнотою зліквідувати неписьменність робітників на підприємствах, допризовників, перемінників, с.-г. робітників, з тим, щоб повнотою зліквідувати неписьменність 7—8 основних промислових районів. Розмір видатків на культурні потреби великі і дає можливість з цими завданнями впоратися.

За якість і дисципліну в роботі

Основна умова виконання п'ятирічного плану, побудування соціялізму є те, що ми всі повинні будемо краще працювати. **Якість роботи, дисципліна в роботі, вища продуктивність праці, при поступовому переході на семигодинний робочий день—все це цілком неодмінні умови для того, щоб впоратися із завданнями, поставленими перед нами.** Досить зазначити, що все це 15-тиміліярдне будівництво значною мірою базується на нагромадженнях промисловости, що складають 2/3 всіх вкладуваних до промисловости коштів.

Собівартість передбачається знизити на 35%. **Щоб домогтися зниження собівартости, що єдино і гарантує виконання величезної програми будівництва, для того потрібно ще більше підвищити продуктивність праці. А щоб підвищити продуктивність праці, потрібна дисципліна, потрібна комуністична дисципліна. Треба, щоб вся робітнича класа перейнялася ленінською наукою, ленінською ідеєю про потребу комуністичної дисципліни на фабриках і заводах, про потребу змагань на основі широкої критики і боротьби з бюрократизмом.**

Треба, **щоб соціялістичні змагання перетворилися на щоденне завдання робітничої класи, селянської бідноти і середняків в справі реалізації п'ятирічного плану побудови соціялізму. Треба змагатися до того часу, поки ми не переможемо наших ворогів, поки не виженемо капіталістичні елементи з наших лав, поки не побудуємо соціялізм.** Ці змагання повинні стати постійними, їх слід провадити на всіх фабриках, заводах, колгоспах, радгоспах, установах, школах, лікарнях і т. ін. і т. ін. Ми повинні домагатися, щоб кожний осередок, де б ми не працювали, був зразковим, щоб він давав кращі ефекти і кращі результати своєї роботи. **Змагаючися на кращу роботу, широко розвиваючи самокритику, ми прискоримо наближення соціялізму і перемогу над капіталістичним елементом.**

До напруженої праці, робітники і селяне, над будівництвом соціялізму

Я гадаю, що з'їзд рад України повинен буде закликати трудящих України робітників і селян, до великого подвигу для здійснення п'ятирічного плану, до напруженої праці, до велетенської комуністичної дисципліни, бо в цій напруженій праці робітнича класа знайде радість свого визволення з капіталістичного ярма, бо в цій напруженій праці робітнича класа знайде повне визволення з лабетів злиднів і некультурности.

Будівництво соціялізму буде забезпечено тільки в умовах цієї напруженої праці в справі побудування соціялістичного ладу. Я гадаю, що робітнича класа і селянство України так само, як і геройська робітнича класа всієї нашої країни, всього нашого Союзу, з ентузіязмом візьмуться і доведуть до кінця ту справу, що ми її вже почали, справу будівництва соціялізму. (Бурхливі оплески).

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Ранкове засідання 8 травня

Дискусії на доклад тов. Куйбишева В. В.

Головує тов. **Василенко.** На початку засідання слово дається для пропозиції т. Горлинському. Тов. **Горлинський** пропонує надіслати від імени з'їзду привітання ЦК ВКП, ЦК КП(б)У, Раднаркомові СРСР та братерським Радянським Республікам Союзу.

З'їзд одноголосно ухвалює цю пропозицю і доручає Президії з'їзду скласти текст привітань. Далі з'їзд переходить до дискусій на доклад Союзного Уряду, що його зробив голова ВРНГ СРСР тов. **Куйбишев.**

Тов. **Кучеренко (Дніпропетровщина).** За звітний період буржуазні держави зробили чимало наклепів на СРСР, були з їхнього боку наміри напасти на нас. Особливо це помічалося з боку Польщі. На мою думку Союзний уряд поставився до цього надто терпимо. Ось хоча б взяти останні події в Галичині, де тисячі українців ув'язнено; зважити, що воєвода Юзефський зробив нахабні вихватки проти Радянського Союзу. Нашому урядові слід було вимагати, щоб Юзефського зняли з кордону, взагалі, урядові треба в більшій мірі вплинути на Польщу. В справі колективізації сільського господарства є велике зрушення, але з постачанням тракторів кепсько. Намічено будувати тракторний завод. Я гадаю, його треба поставити в Дніпропетровському. Це слід обміркувати Союзному урядові. Як побудуємо у нас завод—зліквідуємо нестачу тракторів протягом п'ятирічки. В справі хлібозаготівель треба поставити питання про розроблення союзним урядом заходів більшого ніж моральний впливу на глитаїв. Вони не лише вивозять зайвину хліба, щоб спекулювати, але ніяк не бажають віддати цю зайвину державі, а тим часом біднота охоче пішла на заклик уряду й допомагає йому.

Тов. **Рекіс (Київщина).** Політика союзного уряду була цілком правильною. Ми можемо відзначити досягнення в справі зімцнення Союза Республік. Бурхливо зростає національна пролетарська культура у всіх республіках. Безупинно розвивається культура національна формою, але пролетарська змістом.

Не може бути сумнівів, що трудящі здійснять п'ятирічний план. В окремих галузях наш темп жвавіший, ніж в деяких передових державах. Навколо здійснення плана ми повинні мобілізувати всі маси. Можна зазначити, що у величезному плані є окремі недороблені місця. Скажімо, не досить розроблено поравйонний розвиток народнього господарства. Україна являє об'єкт оптимального плана розвитку машинного будівництва. В плані щодо цього не зовсім повно відбито інтереси України. Не зовсім в ньому розв'язано проблему Правобережжя. Там надзвичайна перенаселеність, а це потрібує відповідних заходів.

Тов. **Димчанкова (Одещина).** Тов. Куйбишев не зупинився на культурному обслуговуванні нацменшостей в РСФРР; у нас на Україні, де є понад 50 дрібних нацменшостей, ми зробили багато для їхнього культурного обслуговування, а в РСФРР це обслуговування української нацменшости не стоїть ще на належній височині.

Щодо тракторопостачання то треба відзначити, що в нас тракторів ще бракує. Слід поставити питання про побудування на Україні великого тракторного заводу.

Основний момент розвитку Одещини та всього півдня України—це боротьба з посухою, що є велике лихо для Одещини.

Тов. **Ольховий (Тульчинщина).** Проробити всю ту величезну роботу, що про неї нам казав докладач, тов. Куйбишев, зможе тільки наш уряд, зв'язаний з широкими трудящими масами. В справі наших міжнародніх зносин, хлібозаготівель, визначення п'ятирічних планів то-що, ми можемо підкреслити, що уряд всю свою політику провадив у тісному зв'язку і за підтримкою широких трудящих мас.

Відзначаючи це, ми повинні підкреслити, що побудувати тракторний завод треба на Україні, бо як це підкреслив докладач т. Куйбишев, Україна і, зокрема, Степова смуга, має особливо велике значіння для всього Союза. В справі насіннєпостачання через непогодженість між НКЗемом і Цукротрестом є чимало хиб і неув'язки.

Тов. **Аверін (Харківщина).** Тов. Куйбишев казав, що звіт уряду—це звіт про те, як ми будуємо соціялізм. Ми будуємо його навіть за таких умов, коли міжнародня буржуазія нам заважає. В нас продуктивність праці шкутильгає, трудова дисципліна не стоїть на належному рівні. На цьому питанні треба загострити увагу всього робітництва. Скорочення адміністративно-управлінського апарату ми здійснили не в достатніх розмірах,—господарники повинні ще багато над цим попрацювати.

Щоб обороноздатність країни була найкращою, треба на командні посади ставити класово-витриманих робітників, наймитів і бідняків. Але в справі комплектування наших військових шкіл є багато труднощів, насамперед те, що йдучи у військову *школу, молодий* робітник чи селянин залишає частенько свою родину без засобів існування. Отже, треба подбати за матеріяльне забезпечення курсантів та родин червоноармійців.

Тов. **Шимко (Могилівщина).** Наш центральний уряд зробив дуже багато, щоб піднести матеріяльний добробут населення, але в практичній роботі місць є ще чимало хиб: сітка шкіл на селі недостатня, щоб задовольнити потреби біднішого селянства, селу бракує деяких товарів, коли взяти до уваги, що озимина в деяких місцях загинула, то це утворює певні труднощі. Щоб їх подолати, нам треба згуртуватися, увійти в колективи.

Тов. **Полоз (Центр).** Темпи розвитку народнього господарства у нас і закордоном, як це порівнював тов. Куйбишев, явно показують переваги нашого планового принципу в господарстві над буржуазною методою.

Безумовно, цілком правильно те, що наші темпи розвитку перевищують темпи розвитку капіталістичних країн, але наші основні капітали значно менші за капітали буржуазних країн. Отже, ми повинні як найпильніше стежити за ефективністю наших капітальних вкладань і, зокрема, за районуванням цих капітальних вкладань. Ми повинні так районувати їх, щоб мати *найбільший* ефект. За густотою населення, розвитком сировинної бази, станом металургії тощо Україна перебуває в таких умовах, що вона найбільше пристосована до розвитку промисловости. Крім того, в галузі сільського господарства Україна з її перенаселеністю і гострою потребою в тракторній обробці землі,—вимагає найбільшу кількість тракторів, отже, будувати тракторний завод треба тільки на Україні, а не в іншій республіці Союза.

Коли порівняти темп вкладання на Україні та в інших районах Союза, то побачимо, що Урал, Н.-Волзький край та інші дають значно більший процент зростання капітальних вкладань, ніж Україна; так Урал дає зростання на 633%, Н.-Волзький край—на 414%, а Україна—260%; водночас темпи зростання продукції на Україні вищий, ніж по інших країнах Союза. Отже, кожний карбованець дає на Україні більший ефект, ніж по інших частинах Союзу. Тому в інтересах Союзу в цілому значно розвивати Україну, як район, що має найбільші можливості.

Союзні органи також не досить враховують інтереси Правобережжя, що за умов значної перенаселености має дуже мало розвинену промисловість. Проблему Правобережжя треба розвязати в бік швидкого розвитку промисловости на Правобережжі.

В галузі бюджетних взаємин ще остаточно не розвязано взаємини Союзу з республіками. Закона про це не оформлено, *а тимчасом тут* треба внести як найбільшу ясність. Щодо розподілу коштів між місцевими, республіканськими і союзними бюджетами, то, звичайно, треба центр ваги перенести на союзний бюджет, але не слід забувати неодмінної потреби задовольнити культурні вимоги мас, особливо нині, коли ми здійснюємо принципи культурної революції. Ці видатки, лягають переважно на місцеві бюджети, що не завжди можуть впоратися з цими завданнями. Отже, треба збільшити прибуткові джерела місцевого бюджета, щоб дати йому можливість поліпшити культурно-освітнє обслуговування широких трудящих мас.

Тов. **Левкович (Шевченківщина).** Політика нашого уряду полягає в тім, щоб забезпечити мир, але нам треба пильно придивитися, що робиться на наших кордонах. Так, преса сьогодні дала нам відомості про те, що якісь банди басмачів напали на наші кордони з боку Афганістану. Ми знаємо, що всі афганські події роздмухує Англія, отже, нам треба пильно стежити за всіма вчинками наших ворогів.

В галузі цукрової промисловости є багато неполадок, а це зле відбивається на стані округ, що в них розвинена цукрова промисловість, як, наприклад, Шевченківщина. Особливу увагу треба звернути на питання колективізації, прискоривши темп її розвитку.

Тов. **Буценко (Харківщина).** Політика нашого робітниче-селянського уряду—це політика миру, забезпечення темпу нашого будівництва; ця політика дала нам можливість мирно розвивати наше господарство і культурне будівництво, зокрема, в нас на Україні. Ми повинні підкреслити, що всіма силами ми підтримуємо мирну політику нашого радянського уряду, але разом з тим ми повинні вимагати рішучого реагування уряду на провокаційні вибрики наших класових ворогів.

Над питаннями культурного будівництва, розвитку української пролетарської культури нам ще доведеться багато попрацювати. Методи нашої роботи відносно національних меншостей і стимулювання їх культурного розвитку, повинні застосувати інші райони нашого Союзу; тут вже говорилося про те, що в деяких районах РСФРР *трапляються* випадки недостатньої уваги до інтересів української національної меншости.

П'ятирічні плани господарського і культурного будівництва вимагають від нас найуважнішого відношення до них. Зокрема, в галузі паротягобудівництва плани союзних органів нас не задовольняють. Коли ми уважно приглядимося до роботи нашого ХПЗ та Луганського паротягобудівельного заводу, то можемо побачити певні досягнення їх. Так, собівартість паротягу «Е» на ХПЗ складає 76 тис. крб., а на Сормовському заводі—88 тис. крб., на Брянському—понад 90 тис. крб. Це свідчить, що паротягобудівництво треба особливо розгортати на Україні, а тимчасом це не відбивається в планах розвитку народнього господарства на найближче 5-тиріччя.

Так само слід підкреслити відносно тракторного заводу—всі дані говорять за те, що цей завод слід будувати саме на Україні, де є найсприятливіші умови для розвитку сільського господарства і тракторизації його Отже, тракторний завод слід неодмінно будувати на Україні.

Тов. **Скорик (Зінов'ївщина).** Я говоритиму за те, що найбільше цікавить селян. Нас найбільше турбує питання про культурне будівництво—школи, радіо, кіно т. ін., бо в нашому селі на питання культури звертається мало уваги. Є в нас 3 церкви,—отже, коли б ми мали кіно, радіо тощо, то селянство не ходило б до цих церков, бо в нас населення не релігійне.

Треба більше притягти жінок до соціялістичного будівництва, бо без жінок ми соціялізму не збудуємо, як не можна побудувати господарства на селі без участи жінок.

Агрономічна допомога на селі не завжди стоїть на належній височині, а тимчасом село дуже потрібує агродопомоги, треба також подбати про поліпшення матеріяльного стану низового апарату, бо низові робітники одержують недостатню зарплату, а роботу виконують відповідальну.

Проф. **Маковський (Дніпропетровщина).** На цьому з'їзді я хотів би торкнутися найважливіших пекучих проблем—про важке машинобудівництво та про споживачів Дніпрельстану. Стан нашої металевої промисловости та п'ятирічні плани народнього господарства підкреслюють гостру потребу в металі, отже, треба поставити питання про побудування ще одного заводу важкого машинобудівництва, зокрема, на Дніпропетровщині, де є для цього відповідні умови, є економічна та робітна база тощо.

Гостро стоїть також питання про споживачів енергії Дніпрельстану. В цій справі до цього часу точаться суперечки, проблеми побудування комбінату заводів навколо дніпровської електроенергії ще не розроблено, а тимчасом до кінця терміну остаточного побудування Дніпрельстану (в 1932 р.) залишилися лише 3 будівельні сезони.

Скільки на місцях почувається гостра потреба в електро-енергії, то для задоволення цієї потреби йде «кустарництво»: ставляться окремі машини чи турбіни на тих чи інших заводах, кожне підприємство намагається забезпечити себе енергією. Треба питання електро-постачання на місцях поставити на ввесь зріст і розвязати в найкращий для промисловости спосіб.

Тов. **П'ятков (Благоєвський національний район на Одещині)** *виголошує промову болгарською мовою.* В нашому районі культурна справа стоїть ще низько. Ми її підносимо за допомогою радвлади і партії, але є чималі перешкоди. Наприклад, болгарським школам бракує підручників рідною мовою. Не зовсім гаразд з добором вчительського складу. Слід подбати щоб відкрили у нас професійну школу. Сільське господарство район налагоджує, але знов таки через природні умови доводиться прикладати для цього багато праці. Кепсько в районі з ветеринарним обслуговуванням. Всі хиби треба усунути і піднести господарський та культурний рівень району.

Тов. **Федотов (Запоріжжя).** Дбаючи за піднесення с.-господарства, за перехід його на колективні рейки, *Союзний уряд здійснив* у нашій країні спеціяльні заходи. Взявши до уваги лихо заподіяне недородом, Союзний уряд вчасно дав степовим округам України 340 міл. пудів насіння і кілька десятків млн. крб. Це дало змогу підтримати господарства цих округ. В цьому році вони збільшили свої засіви. Тепер про дефекти в роботі союзного уряду. Строки для будування Дніпрельстану визначено точно: в грудні 1932 року він має дати енергію, але ось є постанови про будування підприємств навколо Дніпрельстану і вони залишаються у формі резолюцій. Ми повинні мати календарний план побудови цих підприємств. Питання про будування комбінату споживачів навколо Дніпрельстану треба як найшвидче розв'язати і поінформувати про це всіх трудящих. Ми повинні подбати про здешевлення будівництва навколо Дніпрельстану. Слід побудувати підприємства, де вироблятимуть будівельні матеріяли. Час покласти край зайвій дискусії навколо Дніпрельстану. В цьому році неодмінно треба закінчити з плануванням, поставити твердо завдання, щоб вчасно підготувати потрібні матеріяли для будівництва підприємств навколо Дніпрельстану. Ці питання треба розв'язати як найшвидче.

Тов. **Ананченко (Луганщина).** Радянський уряд увесь час боровся за мир. Хай і далі він проводить таку політику. В країні Союзний уряд всю свою увагу звертав на будування соціялізму. Це правильний шлях і трудящі своєю активністю допоможуть урядові. Ми повинні конкретно поставити питання щоб якість продукції поліпшилася та щоб її здешевити. Її треба розгортати на сировинній базі. Такою базою є Донбас. Треба подбати, щоб було налагоджено геологічні досліди в Донбасі, а це допоможе правильно розвиватися його промисловості. Хоча уряд України вживає заходів, щоб поліпшити побутові умови Донбасу, але є ще багато негативних моментів. Насамперед, треба поліпшити його житлові умови, культурне обслуговування і, взагалі, ввесь побут. Як найшвидче треба устаткувати центральне водопостачання, звернути увагу на роботу селищних рад, бо вони не мають економічної бази і посилити керовництво з боку радянських органів промисловими і господарськими закладами.

Тов. **Громилін (Сталінщина).** Україна має право на розгортання великого будівництва значних підприємств і, насамперед, у Донбасі. Одночасно Союзний уряд і уряд України повинні подбати, щоб реконструювати старі заводи. Донбас за всяку ціну повинен мати новий великий металургійний завод. Щодо робітничих селищ, то фактично вони є робітничими містами і слід зробити, щоб вони були ними. Ми вимагаємо від наших урядів, щоб вони здійснили оці наші пропозиції, а ми своєю чергою дамо і вугілля і металу скільки треба, скільки в нас вимагатимуть. Ми дамо не лише вугілля та метали—якщо буде треба, ввесь Донбас стане до лав оборонців республіки трудящих.

Тов. **Шліхтер (центр).** *Я почну з проблеми* українського машинобудівництва. В накреслених і більш-менш затверджених планах зростання основного капіталу для українського машинобудівництва визначено тільки в 100%. Питома вага його в загальносоюзному знижується з 20% до 17%. Отже, не збільшується як по інших країнах нашого Союзу, а зменшується. Це зростання машинобудівництва в інших республіках український Держплан вважає за недосить обгрунтоване.

Україна дає чверть усього зерна. Щоб забезпечити надалі належний темп цією лінією треба збільшити продукцію тракторів. Наш проект будувати тракторний завод на Україні що випускав би 40.000 тракторів на рік відхилено. Завод будують на Уралі, а тимчасом ми маємо всі передумови розвивати це будівництво в нас. Далі, ХПЗ на кінець п'ятирічки продукцію тракторів збільшить до 5 тис., а тимчасом як Путилівський завод аж до 15 тис. Тепер про штучне добриво. Відхилено пропозицію побудувати металургійний завод в Маріуполі, що працював би на керченській руді і давав би добре добриво. Так *само з будівництвом електростанції на Нижньому Бузі.* Вона обслуговувала б кілька заводів та зрошувала б лани, але будівництво її відкладено на другу п'ятирічку. Цього досить, щоб ще раз поставити на порядок денний ці цілком реальні зауваження. Нам потрібно мати на Україні тракторний завод. Ми не проти того, щоб його поставити й на Уралі, але й за те, щоб такий самий завод мала й Україна. Кожне наше бажання виникає з інтересів цілого Союзу. Обставити Україну тракторами—це значить на кінець цього десятиріччя перевести її сільське господарство на соціялістичні шляхи.

Тов. **Смірнов (центр).** Метал і вугілля в Донбасі, отже, йому треба віддати більше уваги. Ми відстаємо в реконструкції вугільної промисловости, в закладці нових шахт. Треба прискорити поширення Штерівської станції, побудувати Зуївську та інші. Трудящі вживають всіх заходів, щоб піднести продуктивність праці, знизити собівартість і поліпшити якість. В Москві недавно Донбас підписав угоду на соціялістичне змагання, але своєю чергою треба звернути увагу в зв'язку з цим і на робітників Донбасу. Союзний уряд має поліпшити побут робітників, їхнє постачання, культурне обслуговування т. ін. Мало на шахтах і на заводах шкіл. Треба і тут вжити заходів.

Тов. **Нагорний (центр).** Політикою мира, що її провадить наш уряд, пройнялися всі трудящі. *Так само вони з ентузіязмом здійснюють* завдання, поставлені перед ними у галузі піднесення народнього господарства. Нам потрібні тверді плани боротьби з посухою, а для цього треба збільшити кількість тракторів. В експорті Україна відограє велике значіння, а втім вона б могла збільшити його, коли б утворити для цього потрібні передумови.

Тов. **Зінчук** (Проскурівщина). *Треба особливу* увагу звертати на зміцнення обороноздатности країни. Поруч цього в нас ще не дбають як слід за округи сільсько-господарські, що не мають промисловости. Усуспільнення сільського господарства затримується, бо немає де взяти тракторів. Через це колективи іноді занепадають, а часто й ліквідуються. Неодмінно треба будувати тракторний завод. Село бажає електрифікуватися, але коштує це ще дорого. Слід подбати про пільги у цій галузі. На Проскурівщині є фосфоритні розробки, коли їх поставити як слід, то це дало б великі результати.

Тов. **Сляднев (Маріупільщина).** Наш Бердянський завод рік-у-рік збільшує свою продукцію. На цьому він не зупиниться, йтиме далі. Таке ж ми бачимо у всій промисловості. Робітнича класа допоможе урядові здійснити всі його завдання і в потрібний момент віддати всі сили для справи будування соціялізму.

Тов. **Журавлева (Кремінчуччина)** зупиняється на досягненнях в роботі села і просить подбати, *щоб було усунуто всі хиби,* що є там на сьогоднішній день. Вона зазначає, що при самодіяльній роботі, за допомогою радвлади і партії селянство здійснить свої завдання.

Тов. **Ісаєв (Чернигівщина).** Коли ми поглянемо як відбувався судовий процес у Польщі над Войцехівським, то побачимо, що прикладалося всіх зусиль *щоб* згустити атмосферу навколо Радянського Союзу. Промова оборонця Войцехівського фактично була викликом для нас. Він зазначив, що Радянський уряд не відбиває волі народу. Це говорилося там, де до сойму не можна увійти робітникові. Хай буржуазія погляне сюди і переконається чи відбиває волю робітників і селян їхній робітниче-селянський уряд. Разом з цим ми бачимо, що політику миру радянської влади підтримує пролетаріят всесвіту. Це повинно збільшити наші сили. Робітники і селяне мають концентрувати їх, щоб здійснити п'ятирічку. Коли хто спробує втрутитися до нашого соціялістичного будівництва, то ми дамо належну відсіч. Ми тут категорично заявляємо, що в потрібний момент робітник зуміє змінити молот на рушницю і дати свої кращі сили до лав робітниче-селянської Червоної армії.

Після промови тов. Ісаєва з'їзд ухвалив припинити дискусії. На цьому ранкове засідання закінчується.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Вечірнє засідання 8-го травня

Прикінцеве слово тов. Куйбишева

Ввечорі 8-го травня з'їзд заслухав прикінцеве слово тов. Куйбишева. Головує тов. Войцехівський.

5-тирічний план—покажчик нашого зросту

— Дискусії на звіт уряду Союзу РСР показали, що робітників і селян найбільше цікавлять і захоплюють питання соціялістичного будівництва. **В складених нами планах народнього господарства виявлена генеральна лінія партії та радянської влади—лінія на індустріялізацію країни, на колективізацію сільського господарства.** Всі промовці, що виступали, говорили переважно про конкретні частини наших 5-тирічних планів.

Ці 5-тирічні плани—**програма діяльности робітничої класи, покажчики зросту нашого господарства, покажчики значного зростання планового начала в нашому господарстві.** Урядові і партії пощастило мобілізувати навколо наших 5-тирічних планів громадську думку робітників і селян.

Цілком природньо, промовці в дискусіях цікавилися переважно питаннями будівництва соціялізму саме на Україні. П'ятирічний план народнього господарства значну частину присвячує Україні, що з її розвиненою індустрією та величезними багатствами вона посідає центральне місце в нашій 5-тирічці.

Вкладання в промисловість України

Неправильні вказівки деяких промовців, що в Україну вкладається недостатні кошти: **протягом 5-тиріччя в українську промисловість намічено вкласти 3,336 міл. крб.**

Ці величезні кошти росподіляються по окремих галузях промисловости так: кам'яновугільна промисловість має одержати за 5 років **656 міл. крб.**, при чому з них **374 міл. крб. піде на нові шахти,** на нове будівництво. За планом намічається також збудувати водогін в Донбасі, що про нього багато говорилося тут.

На електричні станції на Україні буде витрачено 369 міл. крб., серед цих станцій—Дніпрельстан, Штерівка та Зуєвка (в Донбасі).

На гірно-рудну пормисловість намічено витратити 4 міл. крб., причому треба поставити питання про збільшення цієї суми.

На металургію—928 міл. крб., з них 166 міл. крб.—на нове будівництво. Намічено збудувати нові металургійні заводи в Криворіжжі, Запоріжжі, в Донбасі, завод Дніпросталь, Дніпростоп, Маріупольський трубний завод інш. До 700 міл. крб. видається на реконструкцію старих існуючих нині заводів металургії,—отже, всі заяви, що ніби мало дається на металургічні заводи, безпідставні.

На підприємства кольорових металів намічено витратити **35 міл. крб.**, на загальне машинобудівництво—**244 міл. крб.**, з них на нове—**116 міл. крб.**, на с.-г. машинобудівництво—**60 міл. крб.**, з них на нові заводи—**16 міл. крб.** Найбільші машинобудівельні заводи України, що їх буде збудовано або реконструйовано підчас 5-тирічки, це Луганський, новий турбінний завод, Краматорський, новий варстатний, газоповітродувний, мостовий, Київська корабельня, завод тракторних причіпних матеріялів тощо.

На електротехнічну промисловість намічено витратити **25 міл. крб.** Серед нових заводів по цій галузі промисловости слід відзначити кабельний завод. На хемічну промисловість буде витрачено на Україні протягом 5-ти років 319 міл. крб., при чому нові заводи хемічної промисловости буде збудовано в Донбасі, навколо Дніпрельстану та інш. районах.

Із галузей промисловости легкої індустрії слід відзначити значне зростання асигнувань на цукрову промисловість—**328 міл. крб. буде вкладено в цю галузь.** Будують низку нових заводів в цукрових районах. Розгортається також текстильна промисловість—в неї вкладається 15 міл. крб., на виробництво штучного волокна дається 21 мл. крб.

Отже, як видко з цього, **в Україну п'ртирічний план розвитку народнього господарства вкладає великі кошти,** Україні відводиться значна увага, скільки вона займає центральне і почесне місце в планах розвитку нашого господарства.

Про тракторний завод на Україні

Окремо торкнувся т. Куйбишев питання про тракторний завод і відзначив, що неправильна установка деяких з промовців, що заперечували будівництво тракторного завода на Уралі.

— На Уралі є багато передумов, що вимагають побудувати тракторний завод саме у цьому краї: у східних округах Урала є великі засівні площі, крім того Уралові треба обслуговувати Сибір, Казакстан, Середню Азію; далі —перед нами стоїть проблема використання на місці уральських металів, а не вивозити їх до всіх кінців Союза РСР, як це робиться і до цього часу. Отже, на Уралі тракторний завод треба будувати.

Друга справа—що тракторний завод доцільно будувати і на Україні. Я сам згодний з такою постановкою,—питання тільки в коштах. Чи зможемо ми протягом 5 років збудувати 3-й тракторний завод (за планом будується 2 заводи—на Уралі і в Сталінграді)? **Коли виявиться, що ми зможемо це зробити, то безперечно, його слід будувати саме на Україні. Я гадаю, що нам доведеться кінецькінцем поставити питання про 3-й завод, бо продукція цих 2-х заводів не зможе задовольнити потреби:** ми в останньому році 5-тирічки матимемо щороку виробництво 55—60 тис. тракторів, а Америка має 500.000 тракторів. Звичайно, така кількість, як 50—60 тис. тракторів, нас не може задовольнити, особливо коли ми ставимо ставку на поо удування зернових фабрик—радгоспів.

Цілком правильна також думка про потребу збільшити виробництво тракторів на ХПЗ з 3.000 до 5.000 тракторів.

Підготовка споживачів для Дніпрельстану

Тут мені закидали, ніби уряд мало дбає про підготовку споживачів енергії Дніпрельстану. Цей закид неправдивий, бо уряд багато уваги присвячує цьому питанню. Видано навіть цілу книгу планів—програм цього будівництва, розроблено календарний план будівництва нових заводів, що будуть споживачами енергії Дніпрельстану. **До будівництва цих заводів буде приступлено в 1929-30 р., при чому терміни побудовання цих заводів такі, що їх можна буде пустити одночасно з пуском станції.**

Навколо Дніпрельстану будуватимуть завод **феро-стопу вартістю в 15 міл. крб., електросталь вартістю в 30 міл. крб., алюмінієвий завод вартістю в 28 млн. крб, хемічний завод вартістю в 18 міл. крб.** Всі ці заводи розраховані на 2 будівельні сезони—отже, їх пощастить закінчити до пуску станції.

Складніше стоїть справа з **металургійним заводом,** бо термін його побудовання намічено 3 роки, але й цей завод буде готовий до моменту пуска станції.

Також неправильні обвинувачення, ніби ми не дбаємо про підготовку до будівництва цих споживачів енергії Дніпрельстану. Урял асигнував у цьому році 1,5 міл. крб. на проєктування алюмінієвого, хемічних заводів, заводу феро-стопу та електростали. **Ескізні проєкти цих заводів в найближчі дні будуть готові і перейдуть на розгляд урядових органів України.** В нинішньому ж році буде приступлено до підготовчих робіт—намічення та підготування промислових площадок для заводів.

Делегат З'їзду тов. Топорець
Робітник станції Єсіновата.

Для будівництва буде використано будівельний апарат Дніпрельстану, що звільниться поступовно в процесі закінчення окремих частин будівництва.

Нові об'єкти в план вносити не можна

Тут вносилися пропозиції окремими промовцями додати нові об'єкти до нашого плану розвитку народнього господарства. Але вводити нові об'єкти будівництва в план в 15 млрд. крб. не можливо, не витісняючи інших об'єктів, що є безумовно важливими і потрібними. А збільшувати ці 15 млрд.—недоцільно. Нам треба знизити собівартість продукції на 35%, для цього треба продуктивність праці збільшити більше, ніж в два рази. За 5 років ми не зможемо дати розмір збільшення продуктивности праці. Отже, за рахунок зниження собівартости ми не зможемо збільшити вкладання в промисловість.

Збільшувати видатки бюджету ми також не зможемо,—бюджет не може дати більше намічених цифр, а різати інші статті видатків недоцільно, бо й без того ми дуже мало задовольняємо потреби нашого культурного будівництва, охорони здоров'я тощо. **Раніше, ніж говорити про нові об'єкти будівництва, треба врахувати всі ці потреби.**

Питання експорту та імпорту устаткування.

Мене запитують, чи припускаємо ми експорт таких товарів, що їх можна було споживати внутрі країни. Це так: нам треба зберегти наш експорт до деяких країн Сходу таких товарів, що в них вони почувають потребу, навіть ми вивозимо деяку кількість мануфактури, бо втрачати ці ринки і передати їх іншим країнам ми не можемо. Це має велике політичне й економічне значіння.

Крім того, не слід забувати, що **протягом 5 років наша промисловість і транспорт має освоїти нове устаткування на 6 млрд. крб.; ми самі маємо виробити устаткування на 4 млрд. крб., а на 2 млрд. крб.—завезти з-за-кордону.** Для того, щоб виконати такий великий імпорт, нам потрібна валюта, а для одержання валюти—потрібний експорт наших продуктів і товарів. Ми поволі зменшуємо наш імпорт і залежність від західних країн: так, **коли ми зараз завозимо 40% потрібного нам устаткування з-за-кордону, то в кінці 5-тирічки цей процент буде зменшено до 20%.** Але—все ж 2 млр. крб. протягом 5 років треба витратити на імпорт устаткування.

В справі переводу підприємств на 7-годинний робочий день т. Куйбишев відзначив, що біжучого року на 7 годин праці перейдуть 20% всіх робітників, приблизно така ж кількість переходитиме що-року,—отже, до кінця 5-тирічки на 7-годинний день перейдуть всі промислові підприємства Союзу.

В чому ненормальність взаємин з Англією.

Торкнувшись далі питань міжнароднього стану, тов. Куйбишев сказав, що його запитують—в чому полягають наші ненормальні взаємини з Англією і які наслідки перебування англійської промислової делегації в СРСР.

Насамперед **ненормальність наших взаємин полягає в тому, що в нас розірвані дипломатичні зносини.** Після відомого наскоку на наше торгпредство в Англії, англійський уряд, що раніше нас визнавав (ми мали свого посла в Лондоні, а Англія—свого посла в Москві), розірвав дипломатичні зносини з нами і ввесь час робить вигляд, ніби ми не існуємо.

До того часу, поки цю політику англійського уряду не буде змінено, нормальних торговельних взаєминах з Англією бути не може; ми маємо деякий торг з Англією, але незначний.

Англійська делегація мала можливість переконатися в цьому: **ми передали їй план наших можливих замовлень на суму приблизно 2 млрд. крб., але до цього плану ми додали, що будемо його проводити лише за умовою встановлення нормальних дипломатичних і торговельних зносин.**

Зараз наближується час перевиборів парламенту в Англії. На цих перевиборах, безумовно, питання про взаємини з Радянським Союзом матиме характер платформи окремих партій—одні стоятимуть за визнання СРСР, інші проти.

— Ми певні, що наш Радянський Союз зуміє подолати ті трудноші, що загрожують нам зовні. **Уряд знає, що наша політика миру в кінці кінців переможе. Своєю політикою мира ми все більше і більше притягуємо увагу широких мас трудящих всього світу; цілком певно в цьому наш уряд продовжуватиме свою політику миру, як він це робив до цього часу.**

Наша політика характеризується двома моментами: внутрі—будівництво соціялізму, зовні—політика миру! (Бурхливі оплески).

Резолюція на доклад тов. Куйбишева

Вислухавши доклад тов. Куйбишева про роботу уряду СРСР за останні два роки, XI-й Всеукраїнський з'їзд Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів цілком і повнотою ухвалює діяльність уряду.

З'їзд із задоволенням відзначає, що міжнародня політика уряду СРСР була скерована на збереження миру, на здійснення заходів, що послабляють можливість нових збройних конфліктів, і відповідала інтересам пролетарської держави, робітничої класи та трудящих мас цілого світу.

Пропозиція Союзного уряду про загальне роззброєння, що її одноду шно відкинули капіталістичні уряди світу, ще і ще раз свідчить про справжню політику миру країни рад та про підготовку нової світової війни імперіялістами, насамперед—грабіжницько-імперіялістичної війни проти країни пролетарської диктатури — СРСР.

Своє систематичне озброєння, збільшення армії та флоти імперіялісти проводять під прикриттям фальшивої, ніби-то, миролюбної роботи Ліги Націй. З'їзд звертає увагу робітників та пригноблених народів цілого світу на цю безчесну роботу і закликає їх бути готовими до оборони СРСР—батьківщини пролетаріяту цілого світу. Кожен трудящий повинен пам'ятати, що тільки Червона армія—армія пролетаріяту та трудящого селянства СРСР—дійсний оборонець миру та інтересів робітничої класи і пригноблених народів колоній.

З'їзд цілком ухвалює політику уряду СРСР в справі індустріялізації країни, розвитку важкої індустрії (металургія, вугільна промисловість, Дніпрельстан, Туркестано-Сибірська залізниця, тракторні заводи то-що, що вносять великі зміни в економіку окремих частин Союзу та в техніку виробництва. Така політика забезпечує СРСР незалежність від капіталістичних країн, утворення своїми власними силами нової технічної бази, потрібної для повної реконструкції всього народнього господарства, для забезпечення промисловости сільсько-господарською сировиною, для піднесення та соціялістичної реорганізації сільського господарства.

Швидкий темп відбудування промисловости, розвиток цілком нових галузей (хемія, тракторобудівництво), розвиток машинобудування, зокрема — сільсько-господарського, зміцнюють у руках пролетарської держави можливості впливати на все народнє господарство і утворюють ту матеріяльну базу, спираючися на яку радянський уряд зміг організувати широку виробничу допомогу бідняцько-середняцьким господарствам, розгорнути будівництво великого усуспільненого сільсько-господарського виробництва (радгоспи, колгоспи), посилити машинізацію й допомогти масовому виробничому кооперуванню селянських господарств

Розвиток індустрії, що де-далі збільшує свою провідну ролю в народньому господарстві, звільнення 35% бідноти від сільсько-господарчого податку, політика податкового полегшення основній середняцькій масі селянства та індивідуальне оподаткування глитайні, розвиток системи сільсько-господарського кредиту то-що, становили ту економічну базу, на основі якої зростала активність і організованість робітничо-селянських мас, пролетаріяту та бідноти, насамперед зміцнялася спілка робітничої класи і бідноти з середняцькими масами села.

Зосередивши в руках пролетарської держави управління засобами виробництва га основними товарними масами соціялістичної промисловости, зміцнивши й посиливши на основі самодіяльности робітничо-селянських мас безпосередні кооперативні зв'язки промисловости з масовим споживачем, уряд СРСР забезпечив своєю політикою розгортання соціялістичного наступу проти капіталістичних залишків, проти глитая та непмана, сприяв значному зменшенню в товарообороті приватного капіталу, обмеженню зростання глитайні га звільненню бідняцько-середняцьких мас від економічної залежности від глитая.

Об'єднуючи матеріяльні можливості й зусилля робітничої класи та трудящого селянства всіх радянських республік, СРСР найбільшою мірою забезпечує економічний та культурно-національний розвиток усіх національностей Союзу.

XI Всеукраїнський З'їзд Рад визнає, що політика уряду СРСР повинна й надалі йти тим самим шляхом індустріялізації країни, допомоги бідняцько-середняцькій масі села в піднесенні її господарства, скерувавши розвиток його шляхом соціялістичним, шляхом колективізації та утворення великих усуспільнених господарств на основі сучасної техніки, досягнень науки, рішучого наступу на капіталістичні елементи країни, на непмана та глитая.

Ця політика забезпечила зростання й зміцнення СРСР, зміцнення радянської влади за минулі два роки. Вона дала можливість збудувати п'ятирічний план могутнього соціялістичного будівництва, де УСРР—країна важкої індустрії—посідає почесне місце.

XI Всеукраїнський З'їзд закликає робітників та трудяще селянство об'єднатися навколо радянського уряду, щоб забезпечити успішну реалізацію цього плану, який утворює умови для дальшого економічного й культурного розвитку всіх національностей СРСР.

Всеукраїнський З'їзд Рад відзначає потребу особливої уваги і допомоги від Союзного уряду сільському господарству степу—основному хлібному районові України, де бувають часті недороди, а також, піднесенню господарства надзвичайно перелюднених та малоземельних районів прикордонної смуги Правобережжя. Подолання низки труднощів на шляху соціялістичного будівництва як найтісніше залежить від розв'язання зернової проблеми та поширення виробництва с.-г. сировини. З цього погляду розвиток господарства степу і Правобережжя, зокрема— економічного піднесення прикордонної смуги, має всесоюзне значіння.

XI Всеукраїнський З'їзд Рад знає, що на шляху соціялістичного будівництва ми зустрінемося з трудношами, які випливають з техніко-економічної відсталости країни, капіталістичного отчення СРСР та класового опору ворожих глитайсько-непманських елементів всередині країни.

Хлібозаготівлі минулого і біжучого року свідчать про те, як непман та глитай, користуючися зі стихійного лиха, намагалися підірвати соціялістичне будівництво. **Уряд** цілком правильно, спираючися на волю та організованість бідняцько - середняцьких мас, ужив торік проти глитайні надзвичайних заходів.

XI Всеукраїнський З'їзд Рад від імени робітників та селян України обіцяє урядові СРСР повну підтримку в його політиці соціялістичного будівництва, в його боротьбі з труднощами, в його політиці зміцнення обороноспроможности СРСР, піднесення та розвитку всіх народів Радянського Союзу.

Побудуємо великі усуспільнені господарства

П'ятирічний план розвитку народнього господарства—це розгорнутий соціялістичний наступ у місті й на селі, що наслідком його рішуче підноситься питома вага усуспільненого сектора на базі індустріялізації країни і насамперед піднесення важкої індустрії.

Посилення темпу індустріялізації—це обов'язкова умова здійснення соціялістичної й технічної реконструкції сільського господарства, що темпом свого розвитку відстає від темпу розвитку промисловости. Тільки за цієї умови, цебто при рішучому проведенні курсу на індустріялізацію, можна побудувати велике соціялістичне с.-г. виробництво, що побудова його є генеральною лінією в галузі реконструкції сільського господарства. У плані ставиться також завдання підносити й масу індивідуальних бідняцько-середняцьких господарств на базі кооперування, особливо вирібничого за одночасного обмеження капіталістичних елементів, посилюючи при цьому наступ на глитая.

А головну увагу в плані віддається побудованню великого державного й громадського господарства, як єдиному способові реконструкції сільського господарства й справжнього піднесення добробуту бідняцько-середняцької маси. З цього погляду й побудовано п'ятирічний план с.-г. кооперації, що в умовах диктатури пролетаріяту є рушієм соціялістичної перебудови міліонів дрібних і найдрібніших господарств.

Колективний сектор зростає від 3,7% до 25% землі і від 3,3% до 30% селянських господарств, себ-то **майже кожний третій двір буде колективізовано.** Отже рух іде вшир, охоплюючи не тільки бідняцьку, а й середняцьку масу, а одночасно ставиться завдання йти вглиб, переводячи нижчі форми колгоспів на вищі.

В центрі уваги стоїть **організація великого усуспільненого господарства.** До нього йтимемо ріжними шляхами і насамперед розгортанням будівництва машинотракторних станцій і організацією кущових об'єднань та великих колгоспів, скеровуючи цими річищами тисячі тракторів і складних машин, цього міцного знаряддя в справі колективізації.

Трактори росподіляється так: 38 тис. на колективізацію і 4.800—радгоспам. Машин сільське господарство за 5 років одержить на 220 міл. крб. проти 135 міл. за минуле п'ятиріччя. Що-року зростає питома вага усуспільненого сектора в машинопостачанні: перший рік п'ятиріччя—38% і п'ятий рік—60%.

Але поза колгоспами лишається на кінець п'ятиріччя 70% усієї маси селянських господарств. Це ставить перед нами завдання кооперування їх, скеровуючи це кооперування на вирібничі рейки. На початку п'ятиріччя до кооперації притягнено було 40% індивідуальних селянських господарств, а в кінці її ця цифра має зрости до 80%, при чому кооперовано буде всі бідняцькі господарства і переважну більшість середняцьких.

Цю масу наша кооперація повинна охопити на основі вирібничого союзу промисловости з сільським господарством, посилюючи також охоплення обороту міста з селом. Питома вага с.-г. кооперації в збуті продукції сільського господарства (крім середселянського обороту) підвищиться від 37% до 85%, а в постачанні засобів вирібництва—від 80 до 100%; це дасть нашій кооперації вирішальну ролю на цій ділянці народнього господарства.

Ставлячи собі *завдання опанувати товарооборотом,* ми мусимо **ліквідувати так званий торговельний ухил.** Річ у тому, що ми не зуміли ще як слід через торгівлю впливати на піднесення й кооперування вирібництва, коли, наприклад, охопивши контрактацією 100% бурякової площі, не провели на цій базі колективізації.

Це ставить перед с.-г. кооперацією завдання зробити рішучий поворот до вирібництва в напрямі вирібничого кооперування, особливо колективізації, та вирібничої допомоги масі бідняцько-середняцьких господарств, здійснюючи нові форми вирібничої змички робітничої класи з селянством.

В цій справі величезна роля належить розвиткові колгоспів, радгоспів, вирібничих кооперативів, а також масовим заходам до підвищення продукційности дрібного й середнього господарств.

Особливе значіння має контрактація, що її проводиться через с.-г. кооперацію. На кінець п'ятиріччя контрактацією буде охоплено від 50 до 100% засівної площі окремих технічних культур, а зернових—50% засівної площі.

Контрактація повинна бути **не тільки засобом одержати продукти, а й методою піднести продукційність бідняцько-середняцьких господарств та** провести вирібниче їх кооперування; поки що ці завдання контрактації *виконується в мінімумі,* щоб не сказати більше.

Велике значіння в справі вирібничого кооперування має побудова с.-г. підприємств. Коли на початок п'ятиріччя по лінії с.-г. кооперації капітальних вкладень *маємо біля 20 міл. крб.,* то впродовж 5 років вкладено буде близько 100 міл., із них коштів населення та кооперації біля ⅕, і то це вважається як мінімум.

Усі ці заходи відіграють величезну ролю в справі вирібничого кооперування але с.-г. кооперації треба **справді стати обличчям до вирібництва, бо досі вона стояла до нього боком.**

Кооперація працює в умовах посиленої класової боротьби на селі. Глитай бореться і боротиметься проти соціялістичного наступу кооперації. Одночасно в самій її роботі є не мало ухилів і перекручувань класової лінії. Це вимагає **обов'язкового зміцнення кооперації новими кадрами,** спроможними успішно здійснювати соціялістичні завдання в сільському господарстві.

А. Одінцов.

Збирання паїв проходить мляво

Президія Уцеробсекції звернулася до всіх робкоопів з листом, де вказує, що мобілізація паїв проходить дуже мляво. Річний план мобілізації паїв виконано за перші 6 місяців 1928—29 року тільки в розмірі 29,9%. Таке становище не можна вважати за нормальне; воно погрожує погіршити оперативну роботу робкоопів.

Президія пропонує всім робкоопам ужити заходів до посилення стягання поїв. Завдання на третій квартал — зібрати 7.500 тисяч крб. — треба виконати.

Контрактація дала сподівані наслідки

Ленінградська робітнича бригада про контрактацію на Україні

Залишаючи межі України, Ленінградська робітнича бригада звернулася до Наркомторгу УСРР, до Правління «Сільського Господаря» та до Артемівського, Луганського, Сталінського, Маріупільського, Херсонського, Всемолдавського, Криворізького, Куп'янського й Шевченківського окружних с.-г. кред. союзів, з листом, де з великим задоволенням відзначає особливу до себе увагу республіканських і окружних регулюючих та кооперативних організацій впродовж усієї 1½ місячної роботи бригади на Україні.

«Наше перебування на селі та в с.-г. товариствах»—пишуть робітники бригади, «що *дало збільшення контрактації, пояснюється* не лише нашою участю, а й тим, що в своїй роботі ми користувалися з активної підтримки всієї системи с.-г. кооперації.

Робітнича бригада помітила в цій роботі, що її вперше проводилося таким широким маштабом, низку дефектів. Дефекти ці такі:

Грошеві кошти, що їх відпускалося порядком авансування контрактації, роспорошені *по дрібних індивідуальних господарствах,* і значну частину їх використовувалося на особисті потреби плантаторів, а не на зміцнення й розвиток сільського господарства.

Низові т-ва системи с.-г. кооперації, одержавши завдання в справі контрактації в лютому, зі строком виконання до 1-го березня не змогли за браком часу провести відповідної підготовки, а продовження строків майже через кожні 10 днів росхоложувало робітників с.-г. кред. товариств, і вони проводили й закінчували роботу з меншою інтенсивністю, ніж починали її.

Поспішне складання планів контрактації й росподіл площі по районних товариствах не дали змоги повнотою врахувати міць окремих районів, наслідком цього маломіцні райони одержали перебільшені завдання, а міцні—переменшені. Додаткові часті зміни завдань (збільшення та зменшення площі контрактації всередині округ) створило неупевненість в сталості плану й не сприяло виявленню районів та товариств, що з недостатньою енергією проводили роботу.

Агрообслуговування законтрактованої площі не може бути повнотою забезпечене тим агроперсоналом, що є по округах, бо кількість його дуже незначна, а агрономи завантажені невластивою їм роботою, а саме, канцелярською роботою, проведенням ріжних кампаній та інш.

Прикріплення до споживчої кооперації (ЛСПО) основної площі контрактації в промислових округах (Артемівській та Сталінській) та всередині цих округ у найбільш промислових районах створює загрозу реального одержання товарних зайвин та сприяє зустрічним переведенням, бо де-які райони, відведені для контрактації споживчій кооперації, навіть і при гарному врожаї, довозять *хліб із інших районів для* задоволення своїх внутрішніх потреб.

Поруч цього робітнича бригада відзначає факти подвоювання в проведенні контрактації та відомчого суперництва, що весь час зростає поміж системою с.-г. кооперації та Союзхлібом. Останній, проводячи в де-яких округах (Маріупіль) контрактацію для себе, створює плутанину й позбавляє змоги надати цій роботі потрібної стрункости та досягти єдиного правильного керівництва.

«Проводячи контрактацію через систему с.-г. кооперації і переконавшись у працездатності його апарату, ми»—пише робітнича бригада—«вважаємо за потрібне в інтересах справи, покласти край шкідливому відомчому суперництву та подвоюванню, зосередити всю роботу по контрактації в «Сільському Господарі» та його периферії».

«Працюючи на селі й ознайомившися з низовим апаратом, ми переконались в тому, що система с.-г. кооперації поставлена на правильні рейки, що апарат має достатню кількість відданих та енергійних робітників, що придатні виконати колосальні завдання, *покладені на с.-г. кооперацію».*

«Залишивши межі України, мабуть на недовгий час з тим, щоб повернувшись у майбутньому, закінчити спільну й дружньо почату роботу, ми певні того, що дефекти, які помічалося в нашій з вами спільній роботі, буде усунено, і завдання, покладені на нас комуністичною партією та урядом в справі реконструкції сільського господарства, буде проведено в життя».

Контрактація городини

Контрактація городини вперше в біжучому році проходить задовільно. За планом НКЗему й НКТоргу, Плодоспілка повинна на весні біжучого року законтрактувати 11,9 тис. гект. столової та 23,3 технічної картоплі. Нині Плодоспілка законтрактувала вже 15,5 тис. гект. столової картоплі, або виконала план на 130% і 15,9 технічної картоплі, виконавши план на 68,6%.

Задовільно проходить і контрактація іншої городини. Треба було законтрактувати 400 гект. огірків, а Плодоспілка вже законтрактувала 3.646 гект. Цибулі за планом повинно було законтрактувати 2.250 гект., а фактично законтрактовано 2.974 гект. Капусти замість 100 гект. за планом фактично законтрактовано 2.638 гект., помідор—замість тисячі гект. законтрактовано 3.241 гект. Ріжних овочів на 1 травня плодоовочева кооперація законтрактувала 5.955 гект., виконавши 103% плану.

Таким чином плодоовочева кооперація вже створила відповідні умови для того, щоб своєчасно забезпечити вимоги робітничої кооперації на городину та плодоовочі взагалі.

Для забезпечення контрактованої площі агрообслуговуванням, Плодоспілка вже нині повністю розгорнула постачання плантаторам відповідного ремаменту для обробки городів, а плодоовочеві союзи організують цілу сітку питомників та групові садки. При кожному плодоовочевому союзі організовано агрокабінети й курси для підготовки агровиконавців. Нині влаштовується виставки для поліпшення якости городини.

Задовільно також проходять контрактація фруктів. За планом НКТоргу, плодоовочева кооперація повинна законтрактувати до 1-го червня 6,5 тис. тонн ріжних фруктів, а вже на 1 травня законтрактовано 5.381 тонн або виконано план на 82%.

Гірше стоїть справа є постачанням плантаторам засівної картоплі. Коли за планом НКТоргу до округ потрібно було завезти 4.653 вагони засівної столової картоплі, то на 1 травня з усіх округ завезено лише 340 вагонів, себ-то менше від 10%. Зважаючи на такий стан заготівлі засівної картоплі, НКТорг Союзу і УСРР скасували заборонну зону заготівлі картоплі в 20-ти верстному радіусі навколо цукроварень. Плодоспілка й Вукопспілка дали категоричні директиви периферії посилити заготівлю картоплі в цих районах. Плодоспілка гадає повністю задовольнити попит на засівну картоплю районів Донбасу і приміських робітничих центрів. Насіння технічної картоплі для плантаторів гуральні частково заготували ще з осени.

Постачання плантаторам насіння інших городніх культур Плодоспілка повністю забезпечила.

Як здавали колгоспи законтрактований хліб

Дані обслідування 423 ріжних колективів свідчать про те, що процент виконання усуспільненим сектором своїх зобов'язань в справі контрактації дорівнює в середньому по озимих культурах 67,3%, а по ярих—61,5%. Це цілком відповідає загальній для всієї України тенденції виконання контрактаційних угод усіма групами господарств.

В самому усуспільненому секторі найбільш акуратними здавачами були комуни та артілі і менш акуратними—СОЗ'и.

Де ж ті основні причини, що зумовили недовиконання угод колективними господарствами? Насамперед слід мати на увазі, що із загального числа обслідуваних господарств **біля 35% зазнали часткового недороду, а в 11% був цілковитий недорід.** Цілком, отже, натурально, що ця група господарств і не могла виконати контрактаційних угод. Біля 3% обслідуваних господарств пояснюють свою недостатню акуратність в здаванні законтрактованої продукції тим, що **організації, які здійснювали цю роботу, не виконали своїх зобов'язань про постачання господарствам рядового зерна на споживання замість законтрактованого чистосортного.** Такі факти справді були, і безперечно це досить серйозний виправдувальний аргумент.

Нарешті, деяка частина господарств мотивує недовиконання своїх зобов'язань тим, що **умови складених ними угод були нереальні.** І це відповідає дійсності, бо здати 75% урожаю ярих культур, особливо за умов недороду, було річчю зовсім неможливою.

Поруч цих об'єктивних причин були й деякі суб'єктивні моменти, що спричинили неповне здавання законтрактованої продукції. До цих елементів слід зарахувати **росподіл зібраного врожаю серед окремих членів об'єднання;** це було переважно наслідком бажання утаїти фактичні розміри товарних зайвин, а значить, утаїти й законтрактовану продукцію. Найкращою ілюстрацією до цього може бути такий виявлений при обслідуванні факт. Олександрівське с.-г. т-во на Шевченківщині законтрактувало в одному колгоспі 560 пуд. пшениці. Здавши першу партію, а саме 220 пуд., колгосп відмовився здавати решту, мотивуючи це недородом. Але згодом виявилося, що фактичний урожай пшениці в цьому колгоспі дорівняв 1.100 пуд., а після здавання першої партії решту зерна в колгоспі росподілено між окремими його членами. Одночасно с.-г. т-во дізналося, що деякі члени цього колгоспу продавали пшеницю на базарі в сусідньому селі.

Нарешті, **й передбачені в угодах гарантії та санкції на випадок злісного невиконання угод** (невстойка без зобов'язання здавати натурою) **були цілком недостатні,** щоб спонукати господарства, які контрактують, до акуратного виконання зобов'язань, особливо в умовах біжучого року, коли між конвенційними й ринковими цінами був значний розрив. А організації, що контрактували, не виявили потрібної настійности, енергії і не знайшли потрібних форм до спонукання тих плантаторів, які могли здати продукцію, виконати повністю угоди. На жаль, в цій справі вони не зустріли потрібної підтримки ні від сільської громадськости, ні від низових радянських органів.

Але ці міркування не дають, проте, підстав робити висновки, котрий із двох секторів—усуспільнений чи приватний—був надійнішим контрагентом. Тут треба взяти на увагу, що тим часом, як колективні господарства виконали свої зобов'язання в контрактації озимих на пні до 1-І—29 р. в розмірі 67,3%,—індивідуальні господарства (за даними вибіркового обслідування Сільгосподаря) здали 70,4%, цеб-то *трохи більше.* На перший погляд таке порівняння йде ніби не на користь усуспільненому секторові. Але при цьому треба зважити, що колективні господарства контрактували **майже всю** товарну частину зерна, а індивідуальні запродували тільки **частину** свого врожаю. Отож цілком ясно, що **усуспільнений сектор мав куди тяжчі умови для виконання своїх зобов'язань, рівняючи до приватного.**

Що невиконання угод колективними господарствами є в основному не злісне; за це свідчить те, що з обслідуваних 423 господарств лише 4, або менше від 1%, продали невелику частину своїх зайвин на приватний ринок (0,3% законтрактованої кількости). Свої ж зобов'язання ці господарства виконали на 64,2%. Ці поодинокі випадки продажу хліба на сторону не могли якось помітно впливати на виконання угод.

Ліпшим доказом прагнення колективних господарств виконати свої зобов'язання в контрактації є той факт, що в Кам'янецькій окрузі артіль «Зірка», що зазнала недороду, купила на приватному ринку 15 пуд. бобових культур і здала їх своєму кооперативу в рахунок контрактації. Коли до всього цього додати ще й те, що процент валового збору хліба, реалізованого колективними господарствами державним і кооперативним організаціям, досить високий (біля 40%), то можна буде дійти того незаперечного висновку, що **усуспільнений сектор загалом виявив себе як акуратний контрагент.** Це стверджує правильність взятого нами курсу на переважне й першочергове притягнення колективних господарств у договірні взаємини в справі контрактації.

Гірша справа з мірчуком. Обслідувані господарства загалом мали здати мірчука 32.024 центнерів, а фактично здали тільки 22.299 центнерів або 69,7%. Решту вони частково використали для своїх продовольчих потреб —(6.040 центнерів), а частково продали на сторону.

Таке незадовільне виконання усуспільненим сектором взятих на себе зобов'язань в справі мірчука в основному пояснюється тим, що **хлібозаготівельні організації, які мали завдання збирати мірчук, не могли як слід організувати цієї роботи.** Тим часом на окремих підприємствах зосереджувалися значні маси зерно-хліба; своєчасно не забрані, вони являли собою за умов біжучого року дуже принадний і до того ж легкий спосіб задовольнити біжучі продовольчі потреби окремих колгоспів. Лише згодом, коли збирання мірчука доручили одній такій організації, цю справу зрушено було з мертвого місця.

Низовий адміністративно - радянський апарат, що його також притягнено було до цієї роботи, теж не звертав належної уваги на цю справу. Більше того: **в окремих випадках сільради самі порядкували мірчуком,** росподіляючи його для продовольчих потреб місцевого населення.

На порозі нової хлібозаготівельної кампанії треба **старанно опрацювати питання про організаційні форми догляду та збирання й контролю за здаванням мірчука,** пам'ятаючи, що цей вид «заготівлі» дає державі дуже значну масу зернохліба, до того ж основних продовольчих культур.

М. Островський.

Перевибори органів керування

Перевибори на прикордонні

Перебіг кампанії на Могилівщині та в Молдавській республіці показує, яку величезну винахідливість і активність у перевиборах виявляють глитаї. Проти кожного заходу вони майстерно підбирають свої гасла й докази, спрямовані на те, щоб використати в своїх цілях несвідому частину селянства та бездіяльність місцевих організацій. Свою політику глитайня намагається запровадити і відверто і ріжними таємними шляхами; вона використовує для цього своїх підлиз та ріжний антирадянський елемент на селі.

Та не зважаючи на всі спроби глитаїв зірвати кампанію, біднота в блоці з середняцтвом протиставляє їм міцний опір. Про це свідчать покажчики досягнень перевиборної кампанії по двох суміжних райсоюзах на прикордонні. У спож. т-вах Молдавщини на перевиборних зборах було в середньому 71% пайовиків, бідноти з'являлося 54% жінок—58%. З промовами виступало понад 8% пайовиків. У керівних органах жінок побільшало на 230%, наймитів — на 450%, членів КНС — на 48% та комсомольців—на 430%. По району діяльности Могилів-Подільського райсоюзу на перевиборні збори з'являлося в середньому 72% пайовиків, але тут біднняцька частина на зборах складала тільки 36% усього числа, а жіноцтво—23%; на зборах висловлювалося мало не 10% присутніх. У керівних органах жінок тепер більш на 150%, наймитів—на 180%, членів КНС—на 469% та комсомольців—на 420%.

Проте, треба відзначити, що в проведеній кампанії траплялось чимало дефектів, що їх припущено там, де була недостатня підготовка до перевиборів.

На Молдавщині в Демівському спож. т-ві за голову правління т-ва обрали глитая, не зваживши на те, що на минулій роботі він вчинив растрату; за голову ревкомісії обрано петлюрівця, а голова нової крамкомісії—колишній офіцер, а тепер спекулянт. Нове правління гне до того, щоб замінити ввесь технічний апарат і посадити своїх людей. Після перевиборів переможці хвалилися, що їхній «наступ можна порівняти лише з наступом на Перемишль».

— Нам тільки сільраду прибрати до рук, тоді станемо справжніми господарями,— так говорять тепер демівські глитаї.

Глитаї намагаються вплинути на роботу кооперативів і іншими засобами. Коли в Саражінському т-ві до керівних органів їм не пощастило просунути своїх кандидатів, то другого ж дня вони забрали з т-ва всі позики та вклади і почали агітувати за недовір'я новому бідняцькому правлінню.

У Мошнягському спож. т-ві глитаї та жінделегатка—дружина кол. пристава,—виступали проти всяких зборів і проти самої кооперації.

Місцями перевиборній роботі заважали такі факти: в одному селі, наприклад, підчас зборів приїхав представник із району видавати засівматеріял і через це збори не відбулися.

Подекуди неуважно поставилися до добору кандидатур, а це призвело до того, що на зборах їх провалювали. У Любомирському, наприклад, т-ві провалено дві кандидатури селян, що пройшли курси перепідготовки кооператробітників, бо виявилося, що один із них растратник, а другий—п'яниця.

По району діяльности Могилів-Подільського райсоюзу було таке, що в Лозівському т-ві обрали 3 чол. до правління і всі вони не пайовики т-ва, виявлено це лише після перевиборів. Виходить, що неуважно поставилися до справи і місцеві організації і представник райсоюзу. У Політанському спож. т-ві, де глитаїв—членів старого правління було засуджено за бездіяльність, їхні підлабузники підпоїли бідноту, щоб та відмовлялася йти працювати в органах керування. Горілкою споювали глитаї бідноту перед перевиборами і в Сказичському т-ві та підготовляли свої кандидатури.

Майже скрізь виступають глитаї і проти запровадження диференційованого паю і хоч усі їхні спроби розбиваються об міцний блок бідноти з середняцтвом, проте місцями загроза з боку глитаїв є і тому на неї треба своєчасно реагувати.

Кооператор.

Біднота перемагає

Перевибори в сільській спож. кооперації на Дніпропетровщині проходять, як і раніше, з успіхом для бідноти, що виявляє велику активність. Перевибори спричинилися до серйозної чистки керівних органів спож. т-в, що дуже засмічені чужим елементом.

У Шандур'вці до кооперації були примазалися глитаї та попихач білих; допомогли їм у цьому глитаї і вони вірно служили своїм господарям, роздаючи дефіцитні товари багатіям, притягши попа до роботи в кооперацію та переслідуючи молодь, що потрапила за кооперативний прилавок. Під захистом глитаїв ці «кооператори» почували себе мов за кам'яним муром, але несподівано вилетіли з кооперації під тиском бідноти; їх замінено бідняками-партійцями; одночасно на перевиборних зборах біднота порушила питання про те, щоб обох вичищених притягти до судової відповідаль ности за зловживання.

В Олександрівському спож. т-ві Солонянського р-ну глитаї згуртувалися й намагалися провести до нового правління свого підлизу, але їм не пощастило; так само урвався і їхній замір зірвати питання про перехід на диференційований пай.

У Діївському спож. т-ві велику роботу провели жінки; серед нових уповноважених їх є 42%; на жаль, дбали про притягнення селянок до кооперативної роботи не більше, як у третині спож. т-в.

Участь молоди в перевиборній кампанії незадовільна. Пояснюється це тим, що по багатьох т-вах упродовж цілого року не проведено ніякої роботи серед молоди.

Підготовка до перевиборів місцями була дуже млява. Романівське спож. т-во не зуміло використати кіно-пересувку надіслану з райсоюзу; на сеансах зовсім не було селян-пайовиків. Велике Верхнедніпровське спож. т-во не починало підготовчої роботи аж до останніх днів квітня. Відзначено випадки зриву зборів з вини інструкторів, що не додержуються ними ж установлених строків. Широко розгорнута самокритика виявила низку растратників, що примазалися до керівного апарату; у Кочерезькому спож. т-ві, Юрівського р-ну, такими були голова та обидва члени правління.

І. Д.

Перші підсумки

До 20 квітня перевибори відбулися в 29 кооперативних одиницях **Херсонщини.** На збори в середньому прибуло 75% пайовиків, найменша явка—40%. По 11-ти дільницях, де відбувалися перевибори, лише в двох місцях збори довелося скликати вдруге. Значно більша явка на збори уповноважених, де процент хитається від 70 до 90. Жіноцтво з загального числа присутніх на зборах пайовиків складає четверту частину. Активність на зборах уповноважених майже в чотири рази більша, аніж на загальних зборах пайовиків. Про зацікавленість кооперацією на селі свідчить те, що на зборах буває багато й непайовиків.

Глитайські елементи всякими способами намагаються перешкодити нормальному перебігу кампанії. У Голопристанському районі на перевиборних зборах Бектерського т-ва заможники тільки те й знали, що вигукува, намагаючись зірвати збори; таке саме трапилось і в с. Н.-Збур'ївці. У с. Єлизаветівці (Горностаївського р-ну) глитаї організовано виступали, обговорюючи кожне питання і вносили навіть пропозицію розподіляти прибутки кооперативу поміж пайовиками.

Проте, в основному перевиборними зборами керували бідняки й середняцтво. Виступи заможників та їхніх підлабузників і їхні намагання вплинути на хід кампанії мали рішучу відсіч.

На зборах пайовики складали свої скарги на те, що місцями кооператробітники не виявляють потрібної енергії в роботі і тому часто й густо в коопкрамницях бракує деяких товарів, тоді як у приватника їх є досить. Особливу зацікавленість члени кооперативу виявляють до диференційованого паю; хоч подекуди глитаї намагалися заперечувати проти цього заведення, але після відповідних пояснень майже скрізь ухвалюються постанови перейти на диференційований пай, збори ж Д.-Олександрівського т-ва (у Снігірівському р-ні) підкреслили: «диференційований пай визнати за цілком прийнятий і такий, що відповідає інтересам бідноти та середняків».

Перші відомості про перевибори свідчать за збільшення числа наймитів на 10%, членів КНС на 34%, та комуністів на 10% у складі новообраних керівних органів.

Т. С.

Кампанія вже закінчилась

Успожив. системі **Одещини** перевибори вже закінчилися. На перевиборних зборах було в середньому 60% пайовиків, жінок до кампанії втягнуто було на 58%. Такий процент участи пайовиків у перевиборах не можна вважати за високий, але на більше не можна було сподіватися, бо кампанія відбувалася саме підчас бездоріжжя. З промовами на зборах виступало понад 15% присутніх. Активність жіноцтва на зборах була не менша, ніж активність чоловіків. Хоч у німецьких районах помітний консерватизм, хоч і відзначено випадки впливу патерів на селян, щоб не припустити обрання жінок до керівних органів, проте, цей консерватизм в цілому пощастило перемогти; отже в німецьких селах, як і по інших районах, участь жіноцтва в перевиборах була велика.

Перевибори показали, що спож. кооперація має міцний бідняцько-середняцький актив, що стоїть на радянському грунті. У нарадах активу брало участь 20% пайовиків і він дав велику допомогу в доборі кандидатів до органів керування та в запровадженні диференційованого паю. Не було жодного випадку, щоб активіст-кооператор пішов проти пропозицій районних керівних органів чи став на неправильну класову політичну лінію.

Перевибори пройшли в умовах загостреної класової боротьби. Глитаї і антирадянська частина села, не сподіваючись на широку підготовку бідноти й середняцтва до перевиборів, намагалися зірвати кампанію та захопити керування кооперацією. У Катеринівському спож. т-ві, Троїцького р-ну, глитаї з своїми підлизами казали бідноті: «це вам не перевибори рад, тут ми хазяї». У багатьох т-вах глитаї спрямовували свої виступи проти бідняцько-середняцьких кандидатів та проти диференційованого паю. Але бідняцько-середняцький блок ставить цим намаганням рішучу відсіч. Лише в Куртівському спож. т-ві глитаї мали успіх, бо в т-ві погано підготувалися до кампанії, правління припустило ряд політичних помилок, воно не читало навіть директив Одкоопсоюзу про перевибори, не скликало заздалегідних зборів бідноти жінок і молоди, а на зборах КНС питання про перевибори поставили в біжучих справах. Самі перевиборні збори в т-ві проходили безладно, в голосуванні брали участь особи, позбавлені виборних прав і всі, хто хотів. От чому Одкоопсоюз ці перевибори скасував і після належної підготовки другі збори відбулися як слід.

Біднота й середняки майже скрізь виступали в кампанії дружньо й активно; диференційований пай, за винятком поодиноких випадків, скрізь ухвалено. Склад органів керування значно поліпшав. Партійців у правліннях побільшало (14,8% проти 7,5%), комсомольців обрано 3,9% проти 1,5%, що було раніш; побільшало партійців та комсомольців і в ревізійних та крамничих комісіях. Жінок у нових правліннях 12,7% проти 1,7%, а в ревкомісіях 17,3% проти 4,4%, у крамкомах —40,3% замість 16,3%.

Розподіл груп селян відповідно до суми сплачуваного с.-г. податку не дає змоги виявити, скільки обрано до керівних органів бідноти, середняків та заможних, особливо на Одещині, де через недорід зовсім звільнялося від податку багатьох середняків, а серед господарств, що сплачують податок є і бідняцькі. Проте, і за такого розподілу видко, що заможних (віднесених до 4-ої групи) до правлінь не обрано зовсім, а в минулому складі їх було 0,7%; 29% селян обрано таких, що їх віднесено до першої групи (у минулому складі їх було 15,8%), число селян 3-ої групи у правліннях зменшилося з 7% до 1,8%. Соціяльний склад ревкомісій також значно поліпшав.

Д. Ліст.

Жінка стає до керівної роботи

Перевибори органів керування у спож. системі **Київщини** наближаються до кінця. Цього року помітно збільшилася участь у кампанії наймитів, що їх обирається до керівних органів майже в кожному т-ві. Чимала участь у цій справі й жіноцтва. Ще два роки тому на відповідальній роботі у споживчій кооперації не було жодної жінки, а тепер селянок обирають майже до кожного правління, ревізійної комісії, до крамкомів. **У с. Хацьковому стару селянку Палажко—закупника т-ва—обрано за голову правління; те саме зробили й у с. Гурівщині.** У Грузькому спож. т-ві **селянку обрали на закупника краму,** а в Єрківцях селянка правитиме за завідателя заготівельного відділу кооперативу. Загалом цього року селянок притягається до близької участи в кооператроботі, де вони, як досвідчені господині, мають налагодити раціональне кооперативне господарювання.

А. Боб.

Підготовка с.-г. коопераці[ї] до нової хлібозаготівельно[ї] кампанії

Метода контрактації зернових, олійних [і] бобових культур, а також застосування агр[о]мінімуму гостро змінюють характер хліб[ної] роботи с.-г. системи. Фактично ця метода [пе]ретворює її роботу із звичайних операці[й] [заго]півлі хліба на організацію виробництва зер[но]вих культур.

В такім напрямі й намічає Сільський Г[оспо]дар скерувати хлібозаготівельну роботу с[.-г.] системи в майбутню кампанію. Робота ця [по]винна набрати особливого значення в госп[о]дарській діяльності с.-г. кредит коопера[ції]. От чому в наступному році кредитуван[ня], машинопостачання та лісопостачання гос[по]дарствам, що мають товарні лишки хл[іба], с.-г. система повинна цілком підпоряд[ко]вувати основній роботі, а саме організа[ції] виробництва та заготівлі хліба. Для здійсне[н]ня цього треба, щоб усі без винятку с[.-г.] кред. т-ва використовували свої організаці[й]ні й економічні можливості для найбільш[ого] охоплення товарних хлібних лишків селя[н]ських господарств.

Хлібозаготівельна кампанія повинна ста[ти] масовою. До неї слід притягти весь коопа[к]тив, при чому робота активу починатимет[ь]ся не з самого процесу хлібозаготівлі, а з об[]слуговування засівної площі, особливо зако[н]трактованої. Актив братиме участь у бороть[]бі з шкідниками та бур'янами, організовува[]тиме правильне збирання врожаю та молоть[]бу його, використовуючи для цього машин[но]прокатних пунктів.

До організаційної допомоги хлібозаготівл[і] с.-г. кред. кооперація притягає ввесь агроно[]мічний персонал кредитних т-в. Кооперати[в]на система вимагатиме від колгоспів, що[б] вона здавала кред. товариствам усі свої т[о]варні лишки хліба. Т-ва повинні тако[ж] ужити всіх заходів впливу на земгромад[и], щоб вони передавали свій товарний хліб к[о]операції. Як спосіб стимулювати здаван[ня] хліба земгромадам, т-ва організовуватиму[ть] громадські жнива та молотьбу врожаю 29 [р.], а також використовуватимуть всі машини [в] окрузі для допомоги селянам.

Кооперативний актив, виборні органи т[-в] повинні в першу чергу здати кооперати[ві] свої товарні лишки хліба. Щоб пожвави[ти] хлібозаготівельну роботу, с.-г. кред. т-ва м[а]ють **ув'язати кампанію із збиранням пайов[их] та спеціяльних внесків, а також кредит[ної] заборгованости населення.**

Зважаючи на досвід біжучої хлібної ка[м]панії, с.-г. кооперація повинна **своєчасно [за]ходитися до підготовки хлібозаготівельно[го] апарату.** Для цього треба переглянути скл[ад] хлібних апаратів союзних т-в. Підготов[ку] хлібного апарату союзів до нової кампа[нії] повинно розпочати негайно. Союзи підчас [пе]ревиборної кампанії мають звернути особл[и]ву увагу на добір членів правлінь у т-ва[х], що керуватимуть хлібозаготівельною робото[ю].

С.-г. кооперація також негайно заходжуєт[ь]ся коло підготовки сітки до наступної ка[м]панії. Досконально вивчається дислокац[ія] загот. сітки і накреслюються географічні пун[к]ти ссипищ. Всі глибинні т-ва передбачаєть[ся] прикріпити до т-в, що мають ссипища п[ри] залізницях або пристанях.

Для правильної організації млинарсь[кої] роботи Сільський Господар пропонує вс[ім] союзам **вишукати потрібні місцеві кошти д[ля] млинів, ув'язати роботу млинів з мобіліз[а]цією пайових та спеціяльних капіталів і з[а]безпечити млини технічним апаратом.**

До фуражно-заготівельної роботи нам[і]чається притягти всі с.-г. кред. т-ва, що [в] районі їхньої діяльности є товарні лишки фуражу. Т-ва для правильного розгортан[ня] заготівлі фуражу **проводитимуть контрактаці[ю] сіна,** організовуватимуть агрономічні захо[ди] до поліпшення та взагалі піднесення реп[ро]бельности луківництва. Для пресовки фур[а]жу в наступну кампанію т-ва й союзи п[о]винні **організувати артілі зі складу член[ів] с.-г. т-в або бідноти.** Для підвищення ква[лі]фікації закупників фуражу влітку со[юзи] влаштовуватимуть спеціяльні курси.

Робкопи не розгорнули масової роботи

Звітно - перевиборна кампанія робітнич[ої] кооперації та наслідки перевиборів у деяк[их] робкоопах свідчать про цілу низку дефект[ів] у цій справі. Головний із них це те, що р[об]копи не досить широко розгорнули масо[ву] роботу. Через це на місцях спостерігаєть[ся] млява явка пайовиків на перевибори. Т[ак], наприклад, у Слов'янському **на перевибо[ри] з'явилося лише 33% пайовиків, в Ровеньках—26%.** Через це в деяких місцях перевибо[ри] скасовано.

Щоб усунути ці явища надалі, Укроробс[пілка] ція пропонує всім робкоопам негайно **ши[ро]ко розгорнути масову роботу серед пайовиків,** підтр[и]муючи найактивніший зв'язок із партійни[ми] органами. Для посилення кампанії треба ма[к]симально використати пресу, робкопи не п[о]винні припускати змін форми зборів пайов[и]ків для заслухання звіту та перевиборів, і д[о]могтися, щоб на перевиборах було не мен[ше] **75% всіх пайовиків.**

Харківський партактив вітає і схвалює постанови пленуму

в справі боротьби з правим ухилом та примиренством

Хай живе Ленінська політика ЦК, сталева більшовицька дисципліна і бойова єдність комуністичних лав

Резолюція на доклад про підсумки квітневого пленуму ЦК та ЦКК і XVI партконференції (5-V—1929 р.)

Заслухавши доклад т.т. Косіора й Чубаря про підсумки квітневого пленуму ЦК та ЦКК ВКП(б) і XVI партконференції, Харківський партколектив одностайно цілком та повнотою схвалює постанови пленуму й конференції, приєднується до них і бере їх до неухильного керівництва.

Постанови пленуму та конференції обумовлюються тими особливостями міжнародньої та середпартійної обстанови, що в них перебуває нині світовий комуністичний рух та період соціялістичної реконструкції всього нашого господарства і які ставлять перед партією та робітничою класою, перед Комінтерном і світовим пролетаріятом нові особливі завдання, накреслені ще XV з'їздом та VI конгресом Комінтерну.

Партактив з величезним задоволенням констатує, що постанови пленуму та конференції в усіх важливих питаннях, які мають виключне політичне значення, відповідають завданням цього нового періоду нашого розвитку, відповідають генеральній ленінській лінії, яку підтримує й за яку бореться вся партія та вся робітнича класа.

Постанови пленуму та конференції становлять ще один великий крок вперед у твердому та рішучому поступі нашої партії й робітничої класи у боротьбі за ленінізм, за успішне соціялістичне будівництво, в боротьбі проти всяких право-опортуністичних спроб збити партію з ленінського, більшовицького шляху.

XVI партійна конференція, обговоривши та розв'язавши такі виключного політичного значіння, питання, як п'ятирічний план соціялістичного будівництва, шляхи піднесення сільського господарства і податкового полегшення середняка, боротьба з бюрократизмом, чистка партії, — накреслила величезні завдання, виконання яких потребує від партії, робітничої класи, бідняцько - середняцьких мас колосального напруження волі та енергії, ще міцнішого об'єднання партійних лав, ще міцнішого об'єднання робітничої класи та бідняцько-середняцьких мас навколо партії.

XVI партійна конференція в своїх постановах накреслила конкретні заходи побороти труднощі та перешкоди, що стоять на шляху соціялістичного будівництва, і дала практичні вказівки для дальшого успішного просування вперед всієї нашої соціялістичної роботи.

Основні труднощі та перешкоди виникають в умов капіталістичного оточення, що в ньому наша країна до цього часу перебуває, з умов наявности в нашій країні роспорошеного, дрібного, з низькою технікою, сільського господарства, з умов загострення на сучасному етапі соціялістичного будівництва класової боротьби, техніко-економічної та культурної відсталости нашої, особливо сільського господарства, низької продуктивности праці тощо. Конференція ухвалила постанови, що ведуть партію, робітничу класу та бідняцько-середняцькі маси по лінії активного переборення та усунення всіх труднощів, по лінії мобілізації широких мільйонних мас на боротьбу з цими труднощами, а не по лінії капітуляції перед ними, як це робить право-опортуністичний ухил.

П'ятирічний план соціялістичного будівництва, що його ухвалила партконференція, являє собою програму великого розгорнутого соціялістичного наступу на ворожі пролетаріятові класові сили.

Генеральна лінія партії на швидкий темп індустріялізації,щоб наздогнати й випередити передові капіталістичні країни техніко-економічною стороною, на забезпечення провідної ролі соціялістичної промисловости, особливо важкої індустрії, в усьому народньому господарстві, на соціялістичну реконструкцію сільського господарства на основі його колективізації, кооперування—має своє повне виявлення і закріплення в п'ятирічці.

П'ятирічка забезпечує такий темп і такий розмір соціялістичного будівництва, що в наслідок його буде досягнуто дальше зміцнення позицій соціялізму і диктатури пролетаріяту, дальше зміцнення та поглиблення спілки робітничої маси з бідняцько-середняцькими масами села на основі виробничих зв'язків, питома вага капіталістичних елементів міста та села значно зменшиться. Здійснення завдань, накреслених у п'ятирічці, значно посуває нашу країну вперед в розв'язанні складних економічних питань та тих труднощів і суперечностей, що трапляються на шляху соціялістичного будівництва.

Постанови партконференції про сільське господарство, дають чітку, ясну та правильну лінію про корінну соціялістичну реконструкцію сільського господарства, підвищення його технічної бази, ліквідацію його відсталости, збільшення питомої ваги усуспільненого сектора в сільському господарстві, про невпинну колективізацію, кооперування та контрактацію його, про збільшення врожайности, продуктивности та товаровости, про наступ на глитая та капіталістичні елементи на селі, про дальше зміцнення спілки робітничої класи й селянства, про нові виробничі форми змички тощо.

Всі постанови партконференції йдуть по лінії широкого розгорнутого наступу на капіталістичні елементи міста й села, по лінії невпинної індустріялізації та колективізації, по лінії жорстокої боротьби з класовим ворогом, по лінії викорчовування коріння капіталізму в нашій країні.

Ці велетенського масштабу завдання, що постають—з характеру соціялістичної реконструкції всього нашого господарства, з характеру широкого й глибокого розвитку соціялістичного будівництва та соціялістичного наступу на глитая й непмана, вимагають од нас перебудовання всіх метод масової роботи всіх організацій пролетарської диктатури по лінії притягнення широких мільйонних мас до виконання завдань соціялістичного будівництва, по лінії збудження їхньої творчої ініціятиви, волі та енергії, по лінії розвитку самокритики, демократії (радянської, профсоюзної, партійної), по лінії боротьби проти бюрократизму, по лінії зміцнення спілки робітничої класи й селянства, по лінії посилення керовництва бідняцько-селянськими масами з боку пролетаріяту, по лінії виховання й загартування цих мас для боротьби з класовим ворогом та дрібно-буржуазною стихією.

Основні умови, здійснити великі завдання соціялістичного будівництва, що їх накреслила партійна конференція—це забезпечення та збереження сталевої, монолітної єдности партійних лав на грунті рішучого, твердого та непорушного здійснення ленінської політики, на грунті боротьби з усякими ухилами та збоченнями від партійної, більшовицької лінії, від ленінізму, на грунті боротьби, насамперед, проти правого опортуністичного ухилу та примиренського відношення до нього.

Виконання всіх цих завдань потребує від партії виключної єдности, сталевої загартованости, боротьби в своїх лавах з усякими елементами роскладу, переродження, бюрократизму. Чистка партії, що її ухвалила конференція, зробить партію ще монолітнішою, ще бойовішою, ще спроможнішою до успішного виконання цих великих завдань. Робота та постанови пленуму й конференції відбулися з погляду викриття суті опортуністичної ідеології та боротьби з правим ухилом, що оформляється в праву опортуністичну фракцію.

Партактив вітає й схвалює постанови пленуму в справі боротьби з правим ухилом та примиренським відношенням до нього. Партактив особливо вітає постанови пленуму, що скеровані на забезпечення єдности партії, на забезпечення партійної дисципліни, на збереження генеральної лінії партії.

Партактив приєднується до тієї оцінки правого ухилу, що її дав пленум та конференція.

Партактив у повній згоді з постановами пленуму й конференції, констатує, що в усіх питаннях політики Комінтерну та ВКП(б)—правий ухил відходить від генеральної лінії партії, від ленінізму.

Партактив доручає ЦК КП(б)У, ЦК ВКП(б) і надалі провадити таку ж рішучу, жорстоку та непримиренну боротьбу з правим ухилом, не зупиняючись перед застосованням найрішучіших організаційних заходів, бо правий ухил протиставляє партійній політиці свою опортуністичну політику, що призводить до послаблення комуністичного світового руху, капітулює перед класовим ворогом та підпадає під його вплив, роззброює та послаблює партію, робітничу класу в боротьбі з класовим ворогом за успішне соціялістичне будівництво.

Партактив з обуренням відкидає новий наклеп опозиції про те, що ніби партія переходить на рейки троцькістської політики. Політика партії, політика ЦК, постанови XVI партконференції нічого спільного не мають з політикою контр-революційного троцькізму, з політикою «военно-феодальної експлоатації селянства». Так само лінія партії не має нічого спільного з опортуністичною політикою правого ухилу про зростання куркуля в соціялізм, ліберального розуміння НЕП'и, що призводить до відмовлення від регулювальної ролі пролетарської держави в економіці країни, що веде до відмовлення від політики індустріялізації країни таким темпом, що його обстоює партія і що відповідає вимогам міжнароднього та внутрішнього стану, що веде до відмовлення від колективізації сільського господарства, що не розуміє механіки класової боротьби за умов диктатури пролетаріяту, не розуміє шляхів успішного соціялістичного будівництва.

Партактив вважає за потрібне розгорнути широку ідейно виховну роботу в дусі постанов пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) та XVI партконференції серед партійних і безпартійних робітничих мас, мобілізуючи ці маси на подолання труднощів, на боротьбу проти класового ворога, на вперту творчу роботу соціялістичного перебудовання нашого господарства.

Партактив закликає всіх членів партії об'єднатися з більшовицькою відданістю навколо ЦК і дати жорстоку відсіч усяким спробам правої опозиції зіпхнути партію на опортуністичний капітулянський шлях. Хай живе ленінська політика ЦК, сталева більшовицька дисципліна і бойова єдність комуністичних лав.

Насіннєві фонди і зерносховища на Україні

Постанова Раднаркому України

Як відомо, п'ятирічка сільського господарства передбачає збільшити врожайність середнім числом на 32 проц. Найголовніший засіб підвищення врожайности — масове застосування чистосортного насіння. Досі, не зважаючи на заходи уряду, чистосортним насінням засівається не більше 6 проц. всіх ланів зернових культур на Україні. Цього, звичайно, недосить.

Рада Народніх Комісарів України затвердила плана, за яким до 1932-33 року чистосортним насінням треба засіяти 85 проц. всієї засівної площі 8-ми головних зернових культур, при чому надалі сортозміни треба робити за методою організації односортних масивів не тільки в межах колгоспів та окремих земгромад, але поволі й цілих адміністративних районів та округ.

Раднарком вважає за потрібне розвинути виробництво чистосортного насіння з тим, щоб імпорт його можна було ліквідувати протягом найближчих двох років. Щоб забезпечити реальність накресленого плану, Раднарком постановив організувати з чистосортного насіння державних і селянських господарств натуральний держфонд чистосортного насіння. Цей фонд складатиметься з двох частин—маневрової і резервної.

Маневровий фонд призначається для того, щоб щороку робити передбачені планом сортозміни. Резервний фонд, розмір якого визначається приблизно $2\frac{1}{2}$ міл. центнерів, призначається тільки для відновлення загинулих ланів засіву за роки стихійного лиха.

Насіння із натурального фонду даватиметься всім соціяльним групам села, але насамперед колгоспам на пільгових умовах кредитування. Витрати на перевозку насіння, що його даватиметься колгоспам, держава бере на свій кошт.

Щоб зберегти резервну частину фонду, визнано за потрібне організувати на Україні зерносховища на 1150 тис. центнерів. Разом з державним натуральним фондом, Раднарком постановив організувати також спеціяльні громадські, сільські фонди чистосортного насіння, щоб задовольняти потреби на насіння бідняцько-середняцьких господарств. Цей фонд складатиметься з відрахувань не менше 50 проц. від внесків членів селянських товариств взаємодопомоги (це за підрахуванням, дасть протягом п'ятя років 12 міл. пуд. зерна) і шляхом використання продукції належної селянським товариствам взаємодопомоги земельної площі. (Це дасть понад 5 міл. пудів). Отже, цей громадський фонд становитиме 17 міл. пудів зерна.

Щоб забезпечити зберігання такого великого числа зерна, Раднарком запропонував передати селянським товариствам взаємодопомоги—щодо збору врожаю цього року—всі гамазеї по селах і інші приміщення, які можна пристосувати під зерносховища. Протягом двох місяців має бути опрацьований план будівництва нових сільських зерносховищ за певним стандартом.

На останнє, Раднарком розв'язав організаційне питання, зв'язане з насіннєпостачанням. Цю роботу щодо насіннєзаготівель ухвалено зосередити в сільсько-господарській кооперації. Ухвалено також організувати окружні насіннє-спілки, а у складі Наркомземсправ і окрземвідділів — осередки для планового керовництва насіннєвої справи.

Рудні Криворіжжя повинні виконати завдання

Нарада керовників і головних інженерів рудень Криворіжжя.

Вчора відкрилась всеукраїнська нарада керовників і головних інженерів залізних і манганових рудень Криворіжжя. Голова Південно-Рудного Тресту тов. Іванов в своєму докладі про піврічну діяльність тресту відзначив, що перше піврічча цього року майже всі рудні прогавили. Виробниче завдання в 5 міл. тон руди виконано тільки на 48,1%. Собівартість руди досягла 6 крб. 27 коп. замість 5 крб. 90 коп. по плану, себ-то на 6,2% перевищила програмові передбачення.

Особливо відставала продуктивність праці робітників. На відкритих роботах вона відстала на 15% і на підземних—на 3%. Прогули робітників надзвичайно великі. На всіх руднях вони досягають середнім числом 4,6% загальної кількости робітників, зокрема на Жовтневій рудні—10,2% на Добовій Балці—5,3%.

Раціоналізація майже не провадиться, велика кількість робітників працює поденно, акордні роботи вживається в дуже невеличких розмірах. Імпортне устаткування використовується неповнотою.

Капітальні роботи розвиваються досить стримано, хоч деякі рудні, як Жовтнева встигли за перше піврічча перевищити план капітального будівництва більш, ніж у два рази. Є побоювання у тресті, що здешевлення будівництва на 15% в цьому році не буде здійснено.

Аналізуючи причини незадовільної виробничої роботи рудень, тов. Іванов приходить до висновку, що крім об'єктивних причин (морози) до таких наслідків спричинилося недостатнє технічне керовництво, відсутність виробничого режиму, занедбання раціоналізації.

Дискусії ще яскравіше довели, що, у технічного персоналу і керовників рудоуправлінь ще досі не видно певної рішучости і впертости що до виконання виробничих завдань. Таким настроям нарада ухвалила покласти як найскоріше край.

Культура й мистецтво

„Пригоди бравого салдата Швейка“

Гастролі театра ім. Ів. Франка.

З чудового романа Гашека зроблено інсценізацію: низка цікавих епізодів за допомогою кіно-кадрів складає чудернацькі пригоди Швейка.

За загальним правилом інсценізація літературних творів майже ніколи не дає позитивних наслідків. «Пригоди Швейка» по суті й формі своїй—твір більш менш для цього вдячний, але ж винятком із загального правила він усе ж таки не стає.

«Пригоди бравого салдата Швейка» на кону театра ім. Ів. Франка перетворюються переважно в пригоди засл. артиста Гната Юри.

Бо справді ж, коли не брати на увагу Пилипенка, що майстерньо виконує ролі фельдкурата та генерала, майже нікому з виконавців «п'єса» не дає путящого матеріялу.

Отже все одведено лише Швейкові. І, треба сказати, що Швейк—Юра більш, а ніж влучно опановує складне завдання. Насамперед Гнат Юра дає Швейка таким, як його собі уявляєш, читаючи романа Гашека. Наївність і простодушність Швейка Гнат Юра виявляє з рідкою витриманістю й щирістю.

Цілком зрозуміло, що дуже важко грати на протязі всієї вистави одному—і все ж Гнат Юра неослабно зосереджує увагу глядача на своєму Швейкові. Для цього, правда, повинно бути Гнатом Юрою. Що до самої вистави, то треба зазначити основне, що б'є в вічі: до деякої міри гротескована більшість персонажів—і спокійно-реалістична постать Швейка. В рямках цієї, очевидно, умисної неодностайности вистави франківці дали яскраве, бадьоре, гостре видовисько. Як і завжди, в цьому театрові якось легко дивитися на виставу, все життєрадісне і, головне, зрозуміле.

Дуже приємне враження справляє оформлення Ердмана (треба знати, що не все було показано як слід через технічні умови кону).

Зовсім добре використано кіно. Особливо версію про інваліда Швейка, що з екрана дуже вдало перескакує на кін.

Перша вистава франківців свідчить вже про те, що маємо справу з театром не аби яких здібностей. Не бачили ми франківців аж три роки, а коли нарешті довелося побачити—зрозуміли: вони такі ж талановиті, такі ж цікаві і ще більш досконалі, аніж були.

«Пригоди Швейка»—корисна вистава. Вона варта того, щоб її переглянули найширші кола глядачів.

В. Іволгін.

Приїзд п. фон-Дірксена відкладено

У зв'язку з невідкладними службовими справами в Москві, приїзд до Харкова німецького посла в СРСР п. Герберта фон-Дірксена відкладено.

Відповіді юриста

Гр. Покатило Мар. Юхим., Київщина. — За арт. 142 Код. законів про родину, опіку, подружжя та акти громадянського стану, про зміну свого прізвища вам належить звернутися з заявою до округового відділу записів актів громадянського стану, додавши до заяви документи про свою особу, або копії з них, відповідним чином засвідчені.

Незаможникові Буржимському. — З вашого листа вбачається тяганина та бюрократизм з боку вашої селищної ради у вашій справі, а тому зверніться зі скаргою до Округової РСІ.

Гром. Максименко, на Ізюмщині. — Оскільки ви маєте нетрудові прибутки (маєте млин, молотарку), то вас правильно оподатковано в порядку експертного оподаткування.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 9/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4 90
Селянська виграшна позика 1927 р.	5 05	5 03
Державна внутр. позика 1926 р.	126.50	[illegible]4 50
6% ви р. позик. індустріялізац. варт. [illegible] 1927 р.	25 53¼	[illegible] 48¼
10% [illegible] ен. позика [illegible]	25 65	25 55
2 виграшна позика індустріялізації	26.34	26.24
2 виграшна позика індустріялізації без %% . . .	25.53	25.48
11% внутрішня позика 28 р.	102.09	102.04
Сертифікати ощадкаси . .	5.96	5.94

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.
Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

Цей баланс затвердила президія ВРНГ УРСР на засіданні з 21-II—1929 року прот. № 35 і центральна бухгалтерія дозволяє його опублікувати.
Головний бухгальтер ВРНГ УСРР **М. В. Гохберг**

ОСТАТОЧНИЙ БАЛАНС
Українського Тресту сільсько-господарського машинобудівництва „УКРТРЕСТСІЛЬМАШ“
на 1-ше ЖОВТНЯ 1928 року

АКТИВ

Найменування статтів	СУМА Часткова	СУМА Загальна
I. Майно.		
1. Будинки та спорудження	21.289.036—43	
2. Устаткування та маш.	10.243.254—21	
3. Струменти	623.160—04	
4. Господарський інвентар	803.152—71	
5. Транспорт	323.618—68	
6. Майно фонду поліпшення побуту робітників	5.901—40	33.288.123—47
II. Запасне устаткування	—	1.396.527—65
III. Незакінчені будівлі	—	1.272.710—28
IV. Незакінчений капітальн. ремонт	—	195.903—50
V. Матеріяли.		
1. Основні	12.904.046—74	
2. Паливо	668.949—46	
3. Допомічні	3.373.631—91	
4. Ремонтно-будівельні	496.242—51	
5. Матеріяли й паливо в дорозі	675.282—40	
6. Струменти в експлоатації	1.173.901—47	19.292.104—49
VI. Незакінчені заготівлі	—	70.590—43
VII. Незакінчене виробництво	—	4.551.602—13
VIII. Напівфабрикати	—	518.962—65
IX. Товари та готові вироби	—	1.985.567—34
X. Грошові кошти.		
1. Каса	45.354—78	
2. Біжучі рахунки	850.244—85	895.599—63
XI. Цінні та %% папери і до реалізації	—	1.235.109—98
XII. Паї та акції	—	3.516.110—18
XIII. Векселі й документи до одержання.		
1. В портфелі	764.152—45	
2. На інкасо	112.786—06	
3. Протестовані	64.329—41	
4. Учтені	25.827.474—45	
5. Бланкировані	1.524.813—34	
6. Накладн. платня та документи до одерж.	23.511—17	28.317.066—86
XIV. Підзвітні суми	—	14.198—95
XV. Дебітори.		
1. Робітники та службовці	266.539—55	
2. Поставники та підрядники	2.515.701—80	
3. Покупці та замовці	4.790.718—91	
4. Дебітори різні	610.053—64	
5. Сумнівні винуватці	91.387—97	8.274.401—87
XVI. Видатки майбутн. рок.	—	1.461.028—07
XVII. Зміна статутового капіталу	—	319.362—24
XVIII. Результати.		
1. Збиток до звітного року	—	9 791.374—29
БАЛАНС	—	116.396.344—07

ПАСИВ

Найменування статтів	СУМА Часткова	СУМА Загальна
I. Капітали.		
1. Статутовий	34.901.574—62	
2. Амортизаційний	2.081.586—30	
3. Резервний	30.506—24	
4. Капітал поширення підприемства	22.121—51	37.035.788—67
II. Фонди.		
1. Фонд робочого винахідництва	10.933—39	
2. Фонд преміювання робітн. тепло-сілов. господарства	1.104—84	12.038—23
III. Резерви.		
1. Резерв сумнівних боргів	122.385—47	
2. Резерв на знижен. цін	41.728—98	
3. Ріжні резерви	1.151.060—13	1.315.174—58
IV. Бюджетове фінансування.		
1. Державн. бюджет (позики та дотації)	—	17.529.246—97
V. Довготермінові кредити.		
1. Позики в БДК по республ. філіях	400.000—00	
2. Позики по займу господарч. відновл.	3.610.000—00	
3. Позики Центрального Комун. Банку	1.394.399—61	
4. Позики ріжні	2.673.992—05	8.078.391—66
VI. Банки.		
1. Банки по спеціяльн. біжуч. рахунках	1.990.856—65	
2. Банки по позиках	9.658—46	
3. Банки по обліку векс.	25.827.474—43	27.827.989—54
VII. Векселі видані	—	11.626.646—30
VIII. Обов'язки по бланконадписат.	—	1.524.813—34
IX. Кредитори.		
1. Робітники та службовці	814.918—78	
2. Пост. та підрядники	2.939.216—67	
3. Покупці та замовники	2.585.007—90	
4. Депоненти	88.873—47	
5. Несплачені податки та збори та обов'язкові внески	272.405—17	
6. Кредитори різні	882.511—96	7.382.933—95
X. Прибутки майб. років	—	414.847—68
XI. Зміна статутового капіталу	—	16.080—51
XII. Економія, що залишена в розпорядженні виробничих підпр.	—	220.000—00
XIII. Результати.		
1. Прибуток за відч. рік	—	3.412.392—64
БАЛАНС	—	116.396.344—07

ЗАБАЛАНСОВІ СТАТТІ

Найменування статтів	Часткова	Загальна
1. Орендоване майно	48.469—44	
2. Товари та цінности, що їх принято на комісію	19.670—00	
3. Векселедержателі по забезпеченню	8.745.921—95	
4. Цінности, що приняті у заставу, в забезпечення та до схову	4.914.960—54	1[illegible].7[illegible]021—93
ВСЬОГО	—	130.1[illegible]5.366—00

Найменування статтів	Часткова	Загальна
1. Орендодателі	48.469—44	
2. Комітенти	19.670—00	
3. Гарантійні векселі видані	8.745.921—95	
4. Заставодателі (по цінностях)	4.914.960—54	13.729.021—93
ВСЬОГО	—	130.125.366—00

ПОЗАБАЛАНСОВІ СТАТТІ

1. Землі 273,53 десятини	3.330.908—90
2, Взнос майна на 1-X—25 року	12.161.529—55
3. Решта амортизац. нагромаджень на 1-X—1925 залічених до статут. капіталу	2.244.350—30
	17,736,788—75

РАХУНОК ПРИБУТКІВ і ЗБИТКІВ

Загально-адміністративні витрати	538.084—21
Торговельні витрати	770.784—04
Відсотки сплачені	4251.047—43
Збитки від списання безнадійн. боргів	34.866—86
Відрахування до резерву сумнівних боргів	122.385—47
Різні збитки	1466.299—61
	7.183.467—62
Прибуток за відчитний рік	3412.392—64
	10.595.860—26

Прибуток від реалізації товарів, матеріялів та напівфабрикатів	6.765.432—20
Прибуток від виконання робот на сторону	1.209—29
Відсотки одержані	1.886.719—00
Різні прибутки	1.942.499—77
	10.595.860—26

РОСПОДІЛ ПРИБУТКІВ:

До резервного капіталу	44.953—34
„ фонду поліпшення побуту робітників	44.953—34
„ капіталу поширення підприемств	112.383—36
„ банку довготермінового кредиту	44.953—34
„ фонду техосвіти	13.903—10
„ „ преміювання	1.123—83
„ прибутку казни (включаючи прибутков. податок)	475.122—33
На покриття збитків минулих років	2675.000—00
	3412.392—64

Голова правління **Зарívайко.**

Головбух **Бочаров**

ЗАГУБЛ. обліково-кінську картку № 719 вид. на ім'я **Войтенка У. Г.** вважати нед.

ЗАГУБЛ. обліково-кінську картку № 139 та 733 вид. на ім'я **Поволоцького Н. С.** вважати нед.

НИЖЧЕЗАЗНАЧЕНІ ДОКУМЕНТИ ЩО ЇХ ЗАГУБЛЕНО ВВАЖАТИ НЕД.

Облікову кінську картку вид. на ім'я **Іванченка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Вученка.** Пайову кн. вид. на ім'я **Пипка.** Пайову кн. вид. на ім'я **Суровущенка.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Баріного.** Кооперативну кн. № 579 вид. на ім'я **Черпакова Е. М.** Довідка вид. на ім'я **Балашова.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Мовшінкова.** Кн. страхкаси вид. на ім'я **Гормаша.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Карпеєва.** Членськ. кн. № 295014 вид. на ім'я **Чумащенка.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Пісьменкова.** Чл. кн. вид. на ім'я **Масковченка А. С.** Проф. кн. вид. на ім'я **Глущенка.** Посвідчення особи вид на ім'я **Кулеша А. І.** Чл. кн. спілки «Гірників» № 934183 вид. на ім'я **Плеханова Л. В.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Кузіна.** Чл. кн. спілки «Будівельників» вид. на ім'я **Кузетіна.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Козетіна.** Чл. кн. спілки «Гірників» вид. на ім'я **Пашкова.** Тимчасове посвідчення вид. на ім'я **Жукова.** Больничний лист вид. на ім'я **Семенюка В.** Посвідчення особи на ім'я **Дорофеєва С. С.** Пашпорта вид. на ім'я **Бурова.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Ніковленка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Хіщенка Т. Н.** Чл. кн вид на ім'я **Хіщенка.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Труханова.** Профкн. № 829256 вид. на ім'я **Приходька С. С.** Чл. кн. № 17705 вид. на ім'я **Ларочкіна.** Лікарськ. лист вид на ім'я **Плащікова.** Робкоопівська кн. № 2288 вид. на ім'я **Тегнова.** Пашпорт вид. на ім'я **Готальського.** Лікар. листа вид. на ім'я **Новікова.** Чл. кн. вид. на ім'я **Передорова.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Плотонова.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Тілого.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Ядоєва.** Профкн. вид. на ім'я **Полівкіна.** Профкн. спілки ВСГЛР № 597263 вид. на ім'я **Ермакова.** Чл. кн. № 834 вид на ім'я **Ермакова.**

Укрголовліт 834 кв.
Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U.S.A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб. в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописи не повертаються. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || П'ЯТНИЦЯ, 10 травня 12 (1929) р. || № 105 (2598)

Реакція в Німеччині

Криваві події 1-го травня в Берліні, підготовлені трестованим капіталом за активною допомогою соціял-фашистів, викликали велике обурення серед робітників усієї Німеччини. Мітинги протесту, страйки протесту покотилися хвилею по всій країні. Масові виходи робітників із соціял-демократичної партії і їхній вступ до лав німецької компартії показали, що робітничі маси зробили політичні висновки з берлінських подій. З кожним днем що-раз більше робітників усвідомлює собі, що політична й економічна ситуація Німеччини створила передумови для розгорнутої і рішучої класової боротьби. Буржуазія виступає проти пролетаріяту, застосовуючи методи фашистського терору. Соціял-демократи взялися виконувати і здійснювати білий терор проти робітників. Блок трестованого капіталу і соціялфашистів намагається позбавити пролетаріят можливости і засобів самооборони проти організовуваного терористичного режиму. Підготовляючи у всенімецькому маштабі розвиття збройного наступу на пролетаріят, трестований капітал через своїх соціял-демократичних помічників розпускає масову організацію пролетаріяту «Союз Червоних Фронтовиків».

Німецька реакція в 1929 році береться на спосіб, що на нього вона не зважилась у 1928 році. Тоді спроба націоналістичних членів уряду право-буржуазного блоку натрапила на опозицію серед буржуазних партій, між ними й партії центру і соціял-демократів. Нині уряд з соціял-демократами на чолі, уряд, де щойно недавно підсилено представництво партії центру, повторяє і здійснює реакційну політику правої реакції. Це порівняння дуже знаменно для тієї еволюції, що її за останній рік, саме після парламентських виборів, пройшли партії буржуазного центру і соціял-демократії. Поразку правої реакції на травневих виборах 1928 року повнотою компенсовано нині. Політика соціял-буржуазної коаліції йде шляхами, накресленими й уторованими правою реакцією, тими партіями, що одверто проголосили фашистську програму.

Трестований капітал робить руками соціял-демократів свою класову політику куди зручніше, ніж тоді, як носіями цієї політики були націоналісти. Недурно трестований капітал не жалів соціял-демократам місць у коаліційному уряді—міністерстві внутрішніх справ, праці і фінансів. Розрахунок був простий, шлях уторований. Проводячи реакційну політику через патентованих соціял-демократичних «вождів», трестований капітал сподівається послабити опір пролетаріяту, зважививши, що за соціял-демократів торік голосували мільйони робітників. Але ці сподівання даремні. Такі події, як берлінський розстріл, як роспуск Союза Червоних Фронтовиків, показали справжню ролю соціял-демократії навіть тим робітникам, що досі силою більше, ніж цілевікової традиції йдуть за соціял-демократичним і реформістським проводом. Ми бачимо, що цей процес дійсно розвивається щораз швидче, щораз ширше.

Перед німецьким пролетаріятом кроки соціял-фашистів ставлять ясне завдання класової боротьби. Проти одвертого наступу буржуазії німецький пролетаріят створює єдиний фронт знизу під випробуваним бойовим проводом німецької комуністичної партії.

Похорони жертв кривавих берлінських подій

Не зважаючи на загрози німецький пролетаріят вшанував пам'ять революційних борців

Співчуття світового пролетаріяту на боці героїчних берлінських робітників

Спогади про вбитих будуть закликом до дальшої боротьби

БЕРЛІН, 9. Вчора відбулися похорони жертв берлінських подій. На заклик Першотравневого комітету про демонстративне припинення робіт опівдні відгукнулися робітники багатьох підприємств. Не зважаючи на те, що на багатьох підприємствах адміністрація спільно з соціял-демократичними профробітниками оголосила, що кожного робітника, який піде з роботи, буде звільнено. Між 12 і 14 годинами на підприємствах були траурні збори, де робітники ухвалювали надто гострі резолюції проти соціял-демократичних міністрів. На вулицях у робітничих кварталах Берліна майоріло багато червоних прапорів обведених чорним крепом. У траурному поході крім мас народу, що їх і оком не окинути, брало участь мало не 200 місцевих і приїхалих з ріжних місць Німеччини делегацій з прапорами й вінками. Тельман, що виступив від імени КПН, між іншим сказав: «Соціял-демократ Кюнстлер назвав барикадних борців люмпенпролетаріятом (бурхливі вигуки обурення серед слухачів). Комуністична партія цілком солідаризується з борцями на барикадах. Берлінські події показали величезне геройство німецьких революційних робітників на стороні яких співчуття всього світового пролетаріяту» Зазначивши далі злочинну ролю соціял-демократичних лідерів, Тельман від імени КПН і союзу Червоних Фронтовиків «який не дозволить, щоб його розпустили», закликав присутніх поклястися, що «у дусі загинулих борців вони будуть мобілізувати всі революційні сили і коли прийде вирішальний час не випустять зброї з рук, аж доки буржуазія та її соціял-фашистські льокаї не будуть остаточно знищені і не буде встановлена диктатура пролетаріяту». Наприкінці Тельман сказав: «Спогад про забитих у травневі дні буде завжди для революційних робітників закликом до боротьби». У відповідь на промову Тельмана над відкритими могилами загинулих борців із уст тисяч робітників залунало привітання членів Союзу Червоних Фронтовиків—«Червоний фронт». Від імени МОДР'у виступив представник підприємства Левна, який відзначив, що робітники заводу Левна завжди вірні заповітам революції, тепер більш ніж коли небудь готові всі свої сили віддати для справи світової пролетарської революції. Не зважаючи на заборону союзу Червоних фронтовиків і союзу Червоних моряків на похорони прибула делегація гамбурського союзу червоних моряків у союзній одежі. Представник червоних моряків, зустрінутий гучними оплесками, заявив, що ані Зеверінг, ані Гржезинський не зможуть розпустити союзу червоних моряків, який як і раніше виконуватиме свій революційний обов'язок. Манїфестація закінчилася співами Інтернаціонала й громовим тричі повторюваним привітом червоних фронтовиків. Поліція згуртувала в районі кладовища у Фридрихсфельді дуже великі сили. Після похорон наслідком задирливого поводження поліції стався ряд сутичок. Поліція 18 разів вистрілила.

**

БЕРЛІН, 19. У вчорашньому післяполудневому випуску «Форвертс», що вийшов безпосередньо перед похоронами жертв подій не було жодного слова з приводу наступних похорон. Зате на першій сторінці, як чергова «злоба дня» було надруковано велике ілюстроване фотографіями повідомлення про «відкриття сезону» у Вердері (улюблене місце приміських екскурсій під Берліном).

**

БЕРЛІН, 8. Утворено комітет прилюдного розсліду першотравневих подій. Крім провідних діячих компартії, в ньому беруть участь і представники ліво-буржуазної суспільности. Ліга прав людини також ухвалила утворити комісію для розсліду першотравневих подій.

**

БЕРЛІН, 9. У Гамбурзькій «Цивільній Раді» (парламенті) обговорювалася пропозиція, що її подала компфракція про скасування наказа гамбурзького сената—уряду (про розпуск червоного союзу фронтовиків). Частина комуністичних депутатів прибула на засідання у формі червоного союзу фронтовиків. Представники компфракції гостро критикували дії сената. зокрема соціял - демократичних членів сената. За гострі вислови в промовах і за вигуки з місць багато комуністичних депутатів виключено з «Цивільної ради» на одно або кілька засідань, 1 депутата виключено на 4 тижні. Після цього вся компфракція вийшла з залі засідань.

**

БЕРЛІН, 8. Берлінські надприємці звільнили 5.000 робітників і робітниць за участь в страйку протесту травневими днями. Реформістські профспілки не реагували на звільнення. Міжкробдоп опублікував відозву про підтримання звільнених.

**

БЕРЛІН, 8. «Франкфуртер Цайтунг» пише: «Відозва правлінь соціял-демократичної партії й парламентської фракції, присвячена берлінським подіям, починається словами:

«Комуністи добились, чого хотіли». У тойже день передовик «Форвертс» писав: «Комуністична партія зазнала тяжкої поразки». Тут безперечна суперечність. Відозва, на наш погляд, ближча до істини, ніж редактор «Форвертс». Чи не пора прикінчити з ілюзіями й дивитись на речі реально?. Говорять, що зберегти заборону демонстрацій домагався не тільки Цергібель, а ввесь пруський уряд. Тим гірше, бо в цьому разі поразка роспоширюється й на пруський уряд».

Співчуття західного пролетаріяту

ПАРИЖ, 8. Компартія закликає трудящих Парижу припинити сьогодні працю на хвилину в звязку з похороном робітників, що їх убили соціял-фашисти, й організувати «хвилину мовчання» на всіх політичних і професійних зборах на знак солідарности з німецьким пролетаріятом і на знак протесту проти дій французької буржуазії та її льокаїв-соціялістів. Далі партія пропонує взяти на себе зобов'язання організувати 26 травня потужну демонстрацію біля муру комунарів, як відповідь на урядові репресії у Франції в день першого травня.

**

ВІДЕНЬ, 8. «Роте Фане» публікує відозву австрійської комуністичної партії, що закликає пролетаріят Австрії сьогодні о 3-й годині дня припинити роботу на всіх підприємствах з нагоди похорону 24 жертв кривавих подій у Берліні. Робота припиняється на знак солідарности австрійських робітників з німецьким пролетаріятом у боротьбі проти наступу міжнародньго фашизму та соціял-фашизму, за радянську Німеччину та за світову революцію.

**

ВІДЕНЬ, 9. Вчора о 3 годині дня робітники шости віденських підприємств, йдучи за гаслом компартії припинили на 5 хвилин працю (у зв'язку з похоронами жертв берлінських подій). Підчас перерви представники заводських комітетів і комуністи виступали з промовами, де зазначили причини берлінських подій і виконали розвиток їх. Промовці гостро критикували політику німецької соціял-демократії, що її схвалюють австрійські соціял-демократи.

**

НЬЮ - ЙОРК, 8. (ТАРС). На заклик компартії ПАСШ робітники вчора влаштували перед будинком німецького консульства демонстрацію проти розстрілу берлінських робітників.

Трудящі Радянського Союзу протестують проти кривавої росправи соціял-поліцаїв

Жалібна демонстрація харківського пролетаріяту.

Уже перші повідомлення, що на вулицях Берліну й Варшави пролито пролетарську кров підчас першотравневої демонстрації, глибоко схвилювали трудящих Харкова. З напруженою увагою стежив увесь харківський пролетаріят за телеграфними повідомленнями з Берліну про класові бої, що розгорнулись на вулицях німецьких міст між революційними робітниками й поліцією, якою керують соціял-демократи.

9 травня в день похорону численних жертв соціял-фашистського терору, харківські пролетарі числом багатьох десятків тисяч вийшли на вулицю, щоб заявити свій протест проти кривавих розстрілів в Берліні й Варшаві й продемонструвати свою братерську солідарність з революційними робітниками Західної Европи й цілого світу.

На всіх підприємствах і установах серед дня відбулися короткі жалібні збори робітників і службовців. На цих зборах харківський пролетаріят заприсягнувся помститися душителям робітничої класи і ще раз підтвердив свою непохитну віру в майбутню перемогу пролетарської революції на всьому світі.

Демонстранти з оркестрами музики, що виконували жалібний марш, пройшли повз будинок державної опери, де працює XI Всеукраїнський з'їзд рад. Тут їх зустрічали делегати з'їзду. Імпозантне видовище являє 5.000-на колона робітників ДЕЗ. Демонстранти несуть свої бойові прапори, повиті чорним фльором. Робітники вийшли на вулицю безпосередньо після праці, від варстатів. За ДЕЗ'івцями йде тисячний загін робітників ХПЗ.

Демонстрантів замикали шереги учнів та піонерів. На заклик літньої селянки делегатки з'їзду:

«Робітнича молоде, до майбутніх боїв за світовий Жовтень — будь готова».

Молодь голосно вигукує.

— Завжди готові.

Жалібний марш заміняє бойовий Інтернаціонал.

**

Бо гкими від недавнього весняного дощу вулицями струнко простують до площі ВУЦВК безкінечні лави робітників, службовців, школярів. Лави забарвлені прапорами, гаслами, безліччю плакатів на яких гнівно горять обурливі слова протесту трудящих Харкова проти кривавої росправи з робітництвом Німеччини у день 1 травня. Раз у раз величні акорди інтернаціоналу покривають могутній гул багатотисячних лав, що нестримним прибоєм вливаються в похмуру щілину Римарської.

Коло будинку Державопери, де відбувається 11-й Всеукраїнський з'їзд Рад, на імпровізованих трибунах — авто делегати з'їзду. Повз авто, з 16 год. вулицю захлеснуло людською хвилею. З авто, плакатів, лав, переплітаючись з інтернаціоналом линуть палкі вигуки, рвучкі, хвилюючі промови:

— Геть світових соціполіцаїв—фізичних убивців робітничої класи!

— За кров наших братів помстимося!

— Ми разом з пролетаріятом Німеччини!

— Ми протестуємо проти звірства німецьких поліцаїв!

— Хай живе компартія Німеччини, що веде героїчний пролетаріят Німеччини на боротьбу за соціялізм!

— Ми проти насильства буржуазії! Геть руки від пролетаріяту!

— Вічна слава пролетарям, що загинули в день 1 травня!

— Через трупи соцфашистів—до світового комунізму!

— Слізьми над свіжими могилами революційних борців не лити, а ще тісніше гуртуватися до останнього бою під проводом компартії!

— Хай живе німецька радянська влада!

— Хай живе світова революція!

— Хай живе Комінтерн!

— Матеріяльна допомога родинам забитих!

— Першотравневі бої наблизять світовий Жовтень!

— Смерть фашизму. Вперед за соціяльну революцію!

Вечорній диск сонця скотився до обрію, загострилися, подовшали тіні—а лави все йдуть, ідуть і кінця їм не видно. За строкатими, барвистими загонами службовців, буйними зливами школярства, червоними хустинами, врочистим блиском непокритих голів, чіткими залізними лавами

Загострення боротьби в Афганістані

Реакція готує антирадянські басмачеські банди

Діяльність англійської дипломатії

ТЕРМЕЗ, 7. З весною та відкриттям гірських проходів внутрішня боротьба в Афганістані пожвавилась. Хабіб-Улла (Баче-Сакао), що протягом зими захопив Кабул та ряд пунктів у північно-східних районах країни, зазнав останнім часом енергійних нападів племен, що підтримують Аман-Уллу та Надір-хана. На кінець квітня Аман-Улла зосередив у Газні від Кандагару до 10 тис. регулярного війська та кілька тисяч озброєних його прибічників із племін Хезарійців, Вазирів та Вардаків і почав рішучий наступ на Газні—Кабул. Військового міністра Хабіб-Улли Пурдель-хага, що засів в Газні з горном війська, оточило військо Аман-Улли.

Але підчас рішучих дій в тилу Аман-Улли проти нього виступили племена Гільзаїв: сулейман-хейль, тохі й аглар. Вони зруйнували мости на шляху Газні—Кандагар в районі Мукур (80 клм. на південний захід від Газні) і напали на тил війська Аман-Улли. Аман-Улла змушений був рушити на північ до району племін Вардака й Майдана, що йому співчувають, а також перенести свою базу до краю Хезарійців. За останніми даними, Аман-Улла з району Вардак—Майдан повів наступ безпосередньо на Кабул. І

ТЕРМЕЗ, 7. За відомостями з Кабулу, відзначається посилення пляномірної діяльности англійських резидентів серед племен східньої (Джелалабад) та південно-східньої (Гоґардес) провінцій у справі відокремлення цих провінцій від Афганістану для утворення з них «незалежної держави». Пропаганда має на меті підготувати включення цих провінцій до, так званої, «незалежної племінної зони», що вже фактично давно становить частину Індо-Британської імперії. Пропаганда має успіх особливо серед племен, економічно зв'язаних з Індією. Підтверджується факт, що не припиняється постачання племенам англійської зброї й бойових припасів.

**

ДЮШАМБЕ, 8. Впіймані підчас переслідування ватаги Максума Фузайлі полонені передають, що в північних провінціях Афганістану провадиться шалене підготування басмачеських банд до переходу на радянську територію. Уже згуртовано понад 30 банд загальним числом 2.000 чоловіка. Серед людності ширяться чутки, ніби Бача-Сакао обіцяв колишньому емірові Бухари, а також Ібрагімові-беку цілковиту підтримку для «наступу на Таджикістан та перетворення його на працю Бухару».

крокує робітництво з ХПЗ, «Серпа і Молота», «Світла Шахтаря». Засмальцовані сорочки, замурзані обличчя, масні кепі, знову прапори, знову плакати, безугавні загрозливі звуки інтернаціоналу. Такого багатотисячного, дружнього маршу трудящих, харківські вулиці не бачили навіть у день 1 травня.

Та пролетаріят Харкова не обмежився лише походом протесту. В день, по багатьох підприємствах та установах ухвалили зробити одрахования одноденного заробітку на користь родин забитих.

Активним протестом, ідейною підтримкою, допомогою—трудяща людність Радянської країни, на допомогу пролетарям. Заходу в героїчній боротьбі проти світового фашизму, проти ганебної, зрадницької роботи социоліцаїв—завжди готова!

Хай живе компартія Німеччини і союз червоних фронтовиків!

Хай живе світова революція!

Хай живе Комінтерн!

***

На заводі «Серп і Молот» відбулися збори з приводу першотравневих подій у Берліні. Збори ухвалили таку резолюцію:

Ми, робітники заводу «Серп і Молот», відзначаємо з обуренням люте придушення буржуазією першотравневих робітничих демонстрацій у країнах капіталу.

Не зважаючи на загрози і репресії буржуазії, революційна робітнича класа Берліну, Парижу, Лондону й інших найбільших міст усе ж у день 1-го травня демонструвала свою бойову готовність до скинення капіталізму і встановлення диктатури пролетаріяту.

На робітничі демонстрації 1-го травня буржуазія відповіла розстрілами десятків робітників і покаліченням сотень кращих пролетарів.

Сьогодні світовий пролетаріят ховає жертви кривавої росправи буржуазії і соціял-демократичних поліцаїв Берліну.

Висловлюючи своє захоплення з приводу геройської відваги пролетарських бойців за пролетарську революцію і схиляючи свої бойові прапори над їхніми свіжими могилами, ми, робітники заводу «Серп і Молот», посилаємо палке привітання ленінській комуністичній партії Німеччини й компартіям інших країн і заявляємо про свою готовність за першим закликом їхнього проводиря—Комінтерну—максимально підтримати їх у боротьбі за справу міжнародньої революції, за перемогу комунізму.

Робітники заводу «Серп і Молот» відрахували одноденний заробіток на користь родин загиблих революціонерів.

МОСКВА, 9. 9 травня на багатьох фабриках та заводах відбулися летючі мітинги протесту проти німецьких соц.-демократів, що розстріляли 1 травня робітників демонстрантів. Плямуючи ватажків німецької соц.-демократії робітники шлють привітання німецькому пролетаріятові.

***

МОСКВА, 9. 400 робітників механічного цеху заводу «Красний Богатирь» постановили відрахувати на користь родин постраждалих 1 травня німецьких робітників 25% денного заробітка.

***

МОСКВА, 9. На відзнаку міжнародньої пролетарської солідарности робітники держзаводу № 1 ТДО-Авіяхему постановили відрахувати на користь постраждалих німецьких робітників 1% місячного заробітку.

Внутрішнє становище Польщі

ВАРШАВА, 9. Товариство допомоги постраждалим на Віленщині від голоду влаштувало інформаційний доклад для журналістів. Представник віленськой влади сповістив, що з мільйона житців Віленщини, голодує 140 тис. чоловіка, в тому числі 77 тис. дітей. Люди буквально пухнуть. Лютує цинга. Число тих, що прагнуть виїхати закордон на заробітки втроє перевищує попит на робітничу силу. Є серйозне побоювання, що ярини не посіють. Худоба живиться тільки гнилою соломою з дахів. Ціни на солому надто збільшилися. Відзначається велике число самогубств. Голод катастрофічно відбився на торгівлі і по містах і по містечках. У Вільні ліквідовано 25% всіх торговельних підприємств. Треба відзначити, що комітет допомоги голодним, що його організувала білоруська робітничо - селянська фракція сейму був розпущений владою і не встиг розгорнути роботи.

***

ВАРШАВА, 9. Останні демонстрації в Лодзі турбують пепеесівську газету «Роботнік» бо вони були спрямовані проти пепеесівського муніципалітету. Газета раптом викрила, що Лодзь в розпачливому стані. Робітників, що зовсім не мають заробітку в Лодзі 30 тис. чоловіка. Майже вся решта маси напів безробітні, бо вони роблять три дні на тиждень. Орган Бунда «Фолькс Цайтунг» щодня повідомляє про самогубство безробітних на ґрунті голоду.

***

ВАРШАВА, 9. «Газета Варшавська» сповіщає деякі дані про закрите засідання безпартійного блоку, скликаного після утворення уряду Світальського. Голова блоку полковник Славек заявив, що суспільну думку треба підготовити до перегляду конституції, яка має бути змінена за всяку ціну. Славек визнає, що настрій змінився не на користь пілсудчиків, але, тішиться з того, що настрої—явище перехідне.

Землетрус у Персії триває

ТЕГЕРАН, 9. У телеграмі з Хорасана сповіщається, що землетрус триває. В районі Ширвана і Буджнурда 2.000 вбитих. Зруйновано 700 будинків. У Ширвані утворилися в ґрунті щілини на 40 кілометрів завдовжки. Повпредство СРСР висловило жаль і внесло з фонду допомоги постраждалих 500 туманів.

***

МОСКВА, 9. Союзний Раднарком видав з свого резервного фонду в розпорядження уряду Туркменської СРР 50 тис. карб. на допомогу постраждалим від землетрусу в Турк. СРР і в суміжних з нею районах Персії.

ЛЕНІНГРАД, 9. Секція наукових робітників з глибоким обуренням реагувала на першотравневі події в Берліні. У резолюції, яку підписало багато видатних ленінградських вчених, говориться: «Найглибшої ганьби заслуговує німецька соціял-демократія, що докотилася до оборони капіталістів багнетами й кулями. Ленінградські вчені, здійснюючи зв'язок праці й науки, шлють братерський привіт робітникам Німеччини».

***

МОСКВА, 9. Виконбюро Профінтерну надіслало берлінському пролетаріятові таку телеграму:

— Берлінська першотравнева демонстрація—це новий доказ великого загострення класових суперечностей і бойової рішучости берлінського пролетаріяту. Вона являє продовження нової революційної тактики. 100.000 робітників під революційним керівництвом на вулицях Берліну вступили з об'єднаними силами буржуазії й соціял-демократії в сутичку, що є передвісником наступних боїв. Схиляємо свої бойові прапори перед героїчними жертвами соціял-демократичних убивць, висловлюємо співчуття близьким загиблих. Революційний бойовий привіт просякнутому бойовою рішучістю берлінському пролетаріятові.

Про соціялістичне змагання фабрик і заводів

(Постанова ЦК ВКП(б) з 9 травня 1929 р.).

1. Розв'язання завдань соціялістичної реконструкції всього народнього господарства потребує мобілізації всіх сил робітничої класи на боротьбу за швидкий темп індустріялізації країни.

За одну з найважливіших метод соціялістичного виховання пролетаріяту й притягнення щонайширших робітничих мас до справи господарського управління—повинно стати дальше і дедалі ширше розгортання соціялістичного змагання фабрик і заводів, шахт і майстерень, на основі якого повинні набути всебічного розвитку творча ініціятива мас, притягнення відсталіших верств робітників до соціялістичного будівництва і висування щонайширших кадрів нових організаторських сил із лав пролетаріяту.

Ленінська ідея про «організацію змагання на соціялістичних засадах» робітнича класа практично втілювала і втілює в наших умовах в організації комуністичних суботників, виробничих оглядів, перекличок, конкурсів тощо, що відограли вже велику ролю в справі піднесення народнього господарства СРСР. Успішно роспочате останніми часами ленінським комсомолом змагання робітничої молоди, що має дедалі активнішу й ширшу підтримку серед робітничих мас, а також змагання, розгорнуті «Правдою» (огляд виробничих нарад, перекличка «Красного Выборжца» і Каменської папірні та інш.) «Рабочей Газеты», (всесоюзне вугільне змагання) та інш. газетами—треба розгорнути як змагання фабрик, заводів, рудень і підприємств транспорту, що охоплює дедалі ширші маси робітників, поєднавши цю справу із здійсненням основних практичних завдань соціялістичної індустрії в справі здешевлення собівартости, піднесення продуктивности праці і посилення трудової дисципліни.

За конкретні завдання змагання повинні бути: виконання і перевищення промфінпланів, виконання й перевищення намічених норм у справі зниження собівартости і піднесення продуктивности праці, поліпшення якости продукції, боротьба з прогулами й браком, зменшення накладних видатків, досягнення зразкової виробничої дисципліни, активне здійснення технічних удосконалень і раціоналізації виробництва з широким притягненням робітничого винахідництва.

2. Вирішальна умова, щоб досягти цих завдань і реальних господарських результатів змагання—це свідома і діяльна участь робітничих мас, а також найактивніша участь спеціялістів у змаганні на підприємстві, у цеху й майстерні. Для цього всі виклики й постанови про участь у змаганні повинні неодмінно проходити через загальні збори цеху й підприємства. Особливо важна ініціятива самих робітників у справі організації, розвитку й закріплення результатів змагання.

Треба рішуче боротися проти будь-яких спроб бюрократично регламентувати й завести до встановлених «зверху» схем ріжні форми змагання, що їх висуває масовий досвід. Також треба застерегти всі організації від небезпеки перетворення змагання на парадну перекличку організацій без дійсної участи мас. Керівництво справою змагання повинні здійснювати профорганізації.

Професіональні союзи і всі фабрично-заводські громадські організації повинні подати всебічну допомогу й підтримку ініціятиві робітників у розвиткові соціялістичного змагання. До змагання треба наблизити всю масову культроботу по клубах, червоних куточках, гуртожитках тощо. Треба зміцнити результати всесоюзного огляду виробничих нарад, максимальною мірою використати висовувані життям і досвідом форми масового притягнення робітників до справи підвищення продуктивности праці (зразкові бригади, раціоналізаторські групи, міжзаводські та міжцехові переклички тощо) і зробити їх здобутком всіх інших фабрик та заводів.

Основне мірило успіхів змагання на кожному підприємстві—це досягнення практичного результату в галузі підвищення продуктивности праці і зниження собівартости продукції в даному цеху, підприємстві, тресті то що, а також таке зміцнення цих досягнень через раціоналізаторські заходи і технічні удосконалення, що забезпечують дальше підвищення продуктивности праці.

3. Треба застосувати заохотливі заходи для кращих підприємств, цехів, груп робітників, спеціялістів і окремих робітників. Запропонувати ВРНГ і НКШ за згодою з ВЦРПС асиґнувати особий фонд для преміювання, для кращого задоволення матеріяльних потреб і культурних потреб робітників та робітниць, а також встановити ріжні форми громадського заохочення: червоний список, почесна грамота, трудовий прапор, перехідний з цеху до цеху і від одного підприємства до іншого і т. д.

4. Радянсько-партійна преса повинна організувати широку й всебічну нараду змагання фабрик і заводів, мобілізуючи увагу мас на живому досвіді кращих підприємств, підтягаючи тих, що відстають, організуючи гласний облік та контролю досягнутих результатів. Вся преса, особливо фабрично-заводська, повинна поставити питання організації соціялістичного змагання в центрі своєї праці.

5. На основі досвіду змагання промислових підприємств має широко розгорнутися змагання радгоспів та колгоспів, кооперативів і радустанов, шкіл і лікарень тощо. Парторганізації за активної участи профсоюзів і комсомолу повинні дати підтримку розвитку і цих видів змагання, забезпечивши загальне керівництво цією справою з обліком особливостей, що тут є, і масової практики соціялістичного змагання.

П'ятирічний план і питання безробіття

Одно з центральних питань народнього господарства є питання про трудові ресурси країни, перспективи використання їх і як найшвидша ліквідація, безробіття. Потреба вивчити причини і джерела нашого безробіття, що його неминучість пояснюється явищами переходового стану нашого господарства — особливо актуальна. Звернімося посамперед до питання про стан і динаміку населення. Жодна капіталістична країна не знає таких темпів росту населення, як СРСР. За даними Держплану СРСР природний зріст населення в Франції складає 1,3 на тисячу, в Німеччині—7,9, Англії—6,4, Італії—10,3, в СРСР—23,0 на тисячу. Що року СРСР при 150 міл. душ населення збільшується не менш, ніж на 3½ міл., тоді як усі країни Західньої Европи вкупі взяті, при населенні в 370 міл. душ збільшуються на 2,5 міл. душ за рік. Одночасно з цим бурхливо зростає міське населення.

В 1926 р. цей зріст складав 5,5% і в 1927—5,0%, перебільшуючи своїм темпом найбурхливіший розвиток міст Америки в період 1900—1910 р.р., коли цей процент досягав лише 3,3%*).

На Україні міське населення промислових районів особливо бурхливо зростало. Тоді як річний приріст всього міського населення по СРСР складав 5,5%, по УСРР він доходить до 6%, а по окремих районах ще вище. По Сталінській окрузі—24% (максимальна цифра приросту по всьому Союзові), себ-то більш ніж подвоєння за неповних 4 роки (з часу перепису 1923 р. до часу перепису 1926 р.), по Луганській окрузі—14%, Артемівській — 12%, Дніпропетровській—10 проц. В Кам'янському, Кадієвці, Горлівці № 1, Краматорській, Щербинівці населення за ці 4 роки подвоїлась, а в Костянтинівці і Першотравневій копальні зросло в 2½ рази.

Ріст маси населення по УСРР в п'ятирічці 1928-29 р.—1932-33 р. передбачається на основі виявлених тенденцій у природному прирості в 11,4%. Фактично ріст цей йтиме трохи інакше через приплив зовні і переселення за межі України деяких груп населення.

За матеріялами Укрдержплану динаміка населеня на найближче п'ятиріччя буде так:

Населення України
(в тис. чолов.).

	27/28	28/29	32/33	В %% до 1927/28 р. 28/29	32/33
1. Динаміка населення не рахуючи міграційних процесів	30094	30776	33521	102,3	111,4
2. Динаміка населення з обліком еміграції та іміграції	30206	0867	33031	102,2	109,4
3. Динаміка міського населення	5920	6080	6639	102,7	112,1
4. Динаміка сільського населення	24286	24787	26392	102,1	108,7

Приплив з інших районів Союзу, що йде переважно в промисловість (гірники, будівники то що), вираховуваний на початковий рік п'ятирічки в 150 тис. чолов., повинен буде ступнево, вважаючи на регулювання ринку праці, слабшати, даючи місце українським джерелам. З другого боку, накреслювані заходи в справі переселення дають підстави проєктувати щораз більшу масу емігрантів. Отже в перші роки п'ятиріччя маса населення, що фактично залишається на території України, перевищуватиме теоретично вирахувану з обліком природного приросту масу, а в останні два роки вона буде трохи нижча від вирахованої.

Росподіл населення між містом і селом по суті визначається тими самими процесами. З одного боку, крім природного росту, міста вбиратимуть в себе ввесь приплив зовні і почасти з українського села. З другого боку, село вилучатиме маси для переселення за межі України і частково в українські міста. Обидва ці процеси повинні створити таке становище, що міське населення, не зважаючи на менші коефіцієнти природнього приросту, зросте за п'ятиріччя швидше, ніж сільське: міське населення дасть приріст на 12,1% сільське—на 8,7%.

Торкаючись характеру і джерел безробіття, треба посамперед зупинитися на основному джерелі, що живить наше безробіття на зайвинах робочої сили на селі.

Умови сільського господарства, що склалися історично, роздрібненість його, екстенсивність і низька прибутковість за наявности зайвих мас сільського населення, що не можуть прикласти всіх своїх сил на місці, в сільському господарстві, викликали завжди серед найбільше незабезпечених шарів села тягу до міста, при чому цей перехід до міста росте тим швидше, чим більша зарплата і чим вищі культурні умови життя.

Поповнення кадрів безробітних визначував до певної міри і щораз більший попит на робочу силу.

Зріст числа членів профсоюзів і безробітних з 1923 по 1926 рік у процентах:

Профсоюзи	Члени союзів	Безробітн
Гірники	51,7	92,7
Металісти	77,2	49,5
Будівельники	215,8	233,4
Швейники	84,4	47,1
Харчовики	36 1	39,9
Нархарч	213,6	317,2
Друкарі	38,4	19,2
Індустріяльні союзи разом	77,0	113,9

Як показує наведена таблиця, зріст безробіття йде майже паралельно з ростом робочої сили на підприємствах. При цім найшвидшим темпом зростає безробіття в тих групах, що характером комплектування робочої сили найближчі до села (будівники, нархарч, почасти гірники).

Звичайно, не один лише безпосередній попит на робочу силу визначає ріст безробіття. Тут досить важливу ролю відограє мінливість робітничої маси, особливо в галузях, де за характером виробництва застосовується в значних розмірах мало-кваліфіковану і некваліфіковану робочу силу, поповнювану, звичайно, кадрами, що приходять з села. Цей момент ще дуже стимулює тягу селянства до промислової сфери.

Другим досить важливим джерелом безробіття є маса кустарів і ремесників, що її витісняє зріст усуспільненої промисловости, а також ті шари населення, що до революції працювали в дрібному торзі, посередництві тощо. Ці групи роблять досить значний тиск на місцеві ринки праці. Ліквідувати цей тиск передбачається в п'ятирічному плані через притягнення їх у щораз ширшу сферу ремесничо-кустарної праці, а також за межі України.

Особливість нашого безробіття характеризується викликаним революцією і щораз більшим змаганням жінки до продуктивної праці поза хатнім господарством. У складі безробітних питома вага жінок складає 42%. Жінка змагається вийти за межі тих галузей виробництва, де ми маємо головним чином перевагу жіночої праці (швацька промисловість, текстильна, тютюнова та інш.). Вона скерується в галузі провідної промисловости, металообробної, хемічної та ін. Виявляється інтенсивне змагання жінок — переважно міських, до сфери розумової праці — медичної, освітньої. На зріст жіночого безробіття продовже впливати зв'язаність хатнім господарством, що не дає змоги вільно вибирати професію і примушує прикладати свою працю в тих галузях, що дають змогу сполучати найману працю з хатньою. Таке становище при неможливості прикласти жіночу працю в низці галузей з особливо важкими умовами виробництва створили передумови для інтенсивного росту жіночого безробіття.

Однак, накреслена механізація виробництва, заглиблення простіших дрібних і масових операцій, очевидно, значно полегшить становище жінки на виробництві і розширить базу прикладання жіночої праці, тим більше, що раціоналізація побуту повинна буде посилити рухливість жінки і здібність пристосовуватися до ріжноманітних галузей праці.

(Далі буде).

Г. Рашін.

*) «Пятилетний план народно-хоз. строительства СССР». том. 1 .Вид. «Плановое хозяйство» Госплана СССР. 1929 р. стор. 91.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Звіт Уряду УСРР

Доклад Голови РНК УСРР В. Я. Чубаря

Товариші! Два роки роботи робітниче-селянського уряду України, це два роки напруженої праці робітничих та селянських мас нашої країни. Всю цю роботу виконувалося в братерському союзі трудящих радянських республік, що складають єдину в світі пролетарську державу—Союз Радянських Соціялістичних Республік. На з'їзді представників 30-ти міліонного народу Української держави навряд чи потрібно докладно говорити про роботу уряду, бо ця робота ввесь час проходила під щоденною пильною контролею робітничо-селянських мас. Цифрові дані, що висвітлюють всі ділянки нашої роботи, нашого життя викладені в тих друкованих матеріялах, що їх вам роздано. До того ж представники уряду доповідали на окружних з'їздах рад про те, що робив уряд за ці два роки й докладали про ті обставини, в яких проходила ця робота.

Загальні умови роботи Уряду

Нині, на мою думку, досить буде висвітлювати лише основні моменти нашої роботи та зробити висновки з того, що ми мали за минулі роки і з якими силами, з яким знаряддям, з якою зброєю ми почали нову роботу, почали здійснювати п'ятирічний план соціялістичного будівництва.

Висвітлюючи ті умови, що в них доводилося працювати, нам треба буде зупинитися на тих труднощах, що гальмували соціялістичне будівництво в нашій країні. Ми не боїмося одверто говорити про хиби в нашій роботі. Ми одверто висвітлюємо труднощі, що траплялися на шляху соціялістичного будівництва, бо ми переконані в тому, що робітники та селяни радянської держави усвідомили причини, зробили певні відповідні висновки з них і ще більш об'єднають сили для здолання труднощів, для підсилення нашого соціялістичного будівництва.

Свою роботу робітничо-селянський уряд радянської України проводив на підставі постанов попереднього X Всеукраїнського та IV-го Всесоюзного З'їздів Рад і працював під проводом Ленінської Комуністичної партії—авангарда пролетарської революції, оборонця інтересів трудящих мас міста й села, проводиря революційної боротьби й соціялістичного будівництва.

В своїй роботі робітниче-селянський уряд мав постійну міцну підтримку з боку робітничих мас соціялістичної промисловости та з боку організованої селянської бідноти, що в союзі з середняцькими масами розгортала величезну творчу роботу на всіх ділянках господарчого будівництва та соціялістичної перебудови. В цій великій роботі робітникам та селянам допомагали кращі представники наукової праці, технічного знання, наукові і технічні робітники, що поруч пролетаріяту, і основних мас селянства будують пролетарську державу, будують соціялізм, розгортають господарське будівництво, щоб зміцнити диктатуру пролетаріяту, щоб зміцнити пролетарську державу, щоб зміцнити обороноздатність нашої країни.

Зростання робітничої класи, зростання організованости, класової свідомости трудящих міста й села, поборювали низку труднощів, що траплялися на шляху розвитку нашої країни чи то з природних умов, чи то в наслідок опору, що його чинили рештки старого капіталістичного ладу—непманя, глитаї, тощо—та капіталістичне оточення нашої країни.

Загострення класової боротьби

Наступ пролетаріяту в союзі з основною масою селянства на капіталістичні позиції за минулі роки, зміцнення диктатури пролетаріяту та поширення соціялістичних позицій викликали загострення класової боротьби,—і з цього де-хто із світової буржуазії, з наших класових ворогів намагався скористатися.

Зв'язки деяких капіталістичних кол імперіялістичних країн з класово-чужими елементами нашої країни мали місце за минулі роки. Справа шахтинців, виступи глитаїв, шпигунство тощо наочно доводять робітникам та селянам нашої країни, що підступи в нашій країні з боку наших класових ворогів не є лише продукт праці решгків капіталістичного устрою всередині країни. Це є наслідок натиску капіталістичного оточення на нашу соціялістичну країну.

Ці факти ще раз наочно доводять, що **класова боротьба не припиняється, що вона точиться весь час, що наш класовий ворог—напман, глитай,—має підтримку свого брата, свого рідного глитая-капіталіста, імперіяліста і тих закордонних білогвардійських кадрів, що й досі не запишили думки гальмувати наше мирне будівництво.**

Класовий ворог прагне знесилити диктатуру пролетаріяту, вживає всіляких заходів, щоб загальмувати наш розвиток та скористатися з наших труднощів, щоб підірвати міць радянської влади, зламати спілку робітників та селян, зірвати спільну працю всіх народів, що живуть на терені радянської країни.

Світова буржуазія все ще мріє про відокремлення України від Радянського Союзу. Вона говорить—«від Росії», вона не хоче бачити того факту, що після Жовтневої революції народи, що населяли кол. російську імперію, звільнилися, розмежувалися, утворили свої окремі національні Радянські республіки, що у згоді, на підставі договору поміж себе, створили об'єднану державу,—Союз Радянських Соціялістичних Республік.

Буржуазія цього не хоче бачити: вона не хоче погодитись з тими змінами в державному ладі, що відбулися в нас з часів Жовтневої революції. Вона виходить з власних інтересів, з власних міркувань.

Як вони „дбають" за Україну

І ось де-хто з представників буржуазії в своїй буржуазній пресі одверто визнають, що саме цікавить світову буржуазію на Україні. Один французький письменник видав книжку під назвою «Економіка України», скориставшися з відомостей, що їх дав петлюрівський «міністр» Токаржевський, і що висвітлюють передреволюційний стан господарства України. Він пише в цій книжці із захопленням про природні багатства України, про її промисловість, торгівлю, кооперацію і приходить до такого висновку:

«Коли Україна дістане незалежности і коли там будуть створені нормальні умовини французькому капіталові відкриються великі перспективи, хоч він і зустрінеться з англійською конкуренцією та особливо німецькою».

Ви, товариші, добре знаєте, як зустрілися конкуренти на терені Хіни, як дорого коштувала хінському народові ця зустріч капіталістичних, імперіялістичних конкурентів. Ось цього бажають французькі буржуа, цього бажають імперіялісти, що дбають ніби-то про «незалежність України», а на справді вони прагнуть до того, щоб Україну зробити залежною від чужоземного капіталу. Оцей приклад досить яскраво говорить з якого боку цікавляться капіталісти станом українського господарства, які думки вони виявляють і що вони обіцяють українським робітникам та селянам, коли б довелося цим капіталістам повернути історію розвитку українського народу на той шлях, що на нього тягне імперіялістична буржуазія.

Як польські імперіялісти „піклуються" за українців

А ось що пишуть в сусідній з нами державі—в Польщі, де теж обмірковується питання «про українську справу». Якийсь Лемпицький в «Газета Гданська» вмістив цілу низку статтів, в яких «клопочеться» про український нарід. Що ж він пише? Може, це буде трішки довго зачитувати? (Голоси з місць: «Просимо, просимо!») Але дозвольте все ж таки зачитати, як він «піклується» про український нарід. Він пише так:

«Нині стан української проблеми не є нормальний».

З цим можна було-б погодитися, коли б це торкалося стану українського народу в Польщі, але він пише взагалі про український нарід. Далі він пише так:

«Вона не відповідає ні принципові волі народу, ні реальним інтересам Европи».

Це теж, коли пристосувати до життя українців в Польщі, то можна погодитися з тим, але він пише про радянську Україну.

Далі йде так:

«Відірвання від більшовицької Москви є для українців питання їх національного існування, для Европи ж і. в першу чергу, для найближчих сусідів України, себ-то для Польщі й Румунії,—умова їхнього спокою на Сході. Чи має українська нація в своєму розпорядженні сили й елементи, потрібні для створення власної держави? На це питання дух часу й приклад багатьох держав, що здобули самостійність після війни, дають позитивну відповідь. Слід, однак, щоб прагнення українців до незалежности набули форми певного державного національного ідеалу, щоб вся нація згрупувалася навколо цього ідеалу й зрозуміла, хто її вороги й хто її природні союзники».

Він тут не говорить про класові ідеали трудящих. Але у нас держава класова й вона обстоює державно-класові ідеали робітників та селян

„Оборона християнської цивілізації" за методами польських імперіялістів

Далі автор покладається на угоди складені Петлюрою з Пілсудським, і каже, що з них нічого не вийшло; він сподівається, що ці угоди колись дістануть сили. Він пише так:

«Вільна Україна, вилікувана від більшовизму й гайдамаків, організована, як незалежна, християнська та европейська держава, що нормально експлоатує свої скарби, є політичною й економічною конечністю для Европи... Відірвання України й створення з неї незалежної держави дорівнювали б ударові, нанесеному силі рад. В такий спосіб можна було б послабити, а то, може, навіть і зліквідувати небезпеку, що погрожує християнській цивілізації з боку більшовизму. З цих міркувань українська справа має серйозне значіння для всієї Европи,—для Польщі ж ця проблема має тим більше значіння, що в межах Річи Посполитої живе близько 4½ міл. українців, тоб-то 15% всього населення».

Цей автор дуже кепсько вираховує українське населення в Польщі. **За нашим рахунком в Зах. Україні є понад 7 міл. українців.**

Так причому ж тут перспективи Европи і оборони «християнської цивілізації»? На нашу думку, коли вони справді так турбуються за християнську цивілізацію, то хай би розв'язали українську справу перш за все в межах «европейської християнської» держави—Польщі, щоб Західна Україна мала свою державність.

Про це, товариші, доводиться згадати, коли нині виступають представники польського уряду на прилюдних зборах і говорять про відокремлення Радянської України від Союзу Радянських Республік. Справжню незалежність українського народу завойовано Жовтнем, незалежність українського народу завойовано кров'ю робітників і селян, що боролися з інтервентами в Одесі, що боролися з білогвардійцями, що завойовували своє право на незалежне існування.

Чому «християнська цивілізація», що до неї звертається автор цих статтів, не вживала ніяких заходів до оборони українського народу підчас Львівських подій,—погромів? Робітники і селяни Радянської України цей випадок пам'ятають і не бажають таких «нормальних умов», щоб хтось громив українців, як раніше за часів царату громили євреїв.

Наша політика—за мир

Ми, вкупі з робітниками та селянами всього світу вважали, що небезпека цивілізації та мирному розвиткові людства, полягає, насамперед у політиці тих урядів, що відхиляють мирні пропозиції представників СРСР в справі роззброєння. **Лише повне роззброєння може забезпечити людство від нової світової війни,** а не ті лицемірні рецепти, що їх увесь час виголошують фашистські кола. Їм не сидиться на місці; вони прагнуть до того, щоб роспочати світову війну. Це нам у нашій роботі доводиться пам'ятати.

Ми, українські робітники та селяни, ми підтримуємо мирну політику Радянського Союзу, що його обстоює наша червона дипломатія там на Женевській конференції. Ми прагнемо до мирних взаємин з усіма країнами, ми ніде ніколи не говорили і не говоримо про відірвання тої чи іншої частини наших сусідніх держав.

Ніде, ніколи ми цього не заявляли і не заявимо, бо ми знаємо, що «самовизначення», що було проголошено навіть урядами капіталістичних країн підчас світової війни для обдурення мас, досі не здійснено. Ми також знаємо, що це самовизначення переведено лише в країні рад, де існує влада робітників та селян і ми його будемо захищати і, насамперед, від тієї «допомоги», що її обіцяє світовий капітал у боротьбі за таку «незалежність», що задовольняє не робітників і селян, а світову буржуазію.

Товариші, ви бачите, що буржуазія для «оборони цивілізації» збирається знов воювати, бо лише дурні можуть мріяти, що українські робітники й селяне, що будують свою пролетарську державу, відійдуть від Радянського Союзу братерських республік, і почнуть оббивати пороги світової буржуазії, щоб вона «допомогла» розвиткові українського народу, української держави.

Справа української державности в руках українського народу. Зважаючи на ці ріжні намагання і замахи, нам доводиться в своїй роботі дбати про обороноздатність нашої країни, про бойову здатність нашої робітниче-селянської Червоної армії, як оборонця нашого мирного будівництва. Нам не потрібно завойовувати ніяких країн. Ми прагнемо налагодити наші взаємовідносини навіть з тією сусідньою державою, яка загарбала Басарабію. Ми не збираємось воювати, але ми згадуємо, як в цій «культурній» «християнській цивілізованій» европейській країні, понад 10 років знущаються пани та бояри з робітників і селян, тримаючись постійним военним та обложним станом у Басарабії.

От як самовизначення націй здійснюється поруч з нами за Дністром. І коли буржуазні писаки говорять про відокремлення України від Радянського Союзу, про «вилікування від більшовизму», ми можемо одне сказати:—Не дочекаєтесь! (оплески).

Ми будуємо соціялістичну державу

Ми будуємо справді незалежну Україну без панів, без капіталістів, без буржуазії. Ми будуємо соціялістичну державу робітників і селян.

Щороку зростає у нас активна праця робітниче-селянських мас, розгортається самодіяльність, зростає участь мільйонів в державному господарському і культурному будівництві.

Ми знаємо, що над нами нависла загроза війни і, насамперед, нависла вона над Україною, бо дуже багато прихильників до українських багатств, дуже багато людей, що ніби то «болють за український народ».

Нехай болють за себе, а ми одужуючи від руїн світової імперіялістичної війни, від руїн громадянської війни, та від руїн, що їх природа наробила в нашому господарстві, **ми в щоденній мирній праці прагнемо до дальшого нашого господарського і культурного розвитку, прагнемо довести робітництву і селянству всього світу те, на що здатний пролетаріят, коли він встановлює владу своєї диктатури на що здатна нація, коли її веде пролетаріят, на що здатна національна держава, коли вона керується не лише національними ідеалами, а керується, насамперед, ідеалами класової боротьби, класової свідомости оборони інтересів трудящих—робітників і селян!** (оплески).

Досягнення радянського будівництва

Відомості, що їх наводив у своїй вступній промові Григорій Іванович про кампанію перевиборів рад, доводять, що робітнитво і основні маси селянства рік-у-рік де далі більше й більше беруть участь у творчій роботі. Коли в перевиборах сільрад в 1926—27 році брали участь **51,6%** виборців, то вже в перевиборах цього року брало участь **64,8%**—майже **65%**. Це є процент, що ним можна порівнятися з найбільше цивілізованими країнами щодо культурного рівня. Хоч там цей культурний рівень багато вищий, але ми не зважаючи на нашу культурну відсталість, на природні умови, в яких провадиться перевиборчу кампанію, маємо такий процент участи. Це говорить за те, що сільради, як орган пролетарської диктатури, як орган участи трудящих мас у державному будівництві, набувають де-далі більшої і більшої ваги в нашому житті трудящих. У перевиборах селищних рад (по промислових районах) в 1926—27 р. брали участь 59,9% виборців, а в цьому році участь виборців підвищилася до 73%; в міських радах—з 58% до 75,5%.

Досить навести ці цифри, щоб ще раз сказати, що **активність мас зростає, що трудящі будують радянську систему, зміцнюють її, дорожать нею і готові її боронити, цей здобуток Жовтневої Революції—від усіх тих, хто спробує змінити ситему, позбавити прав трудящих села і міста в державному будівництві.**

Крім цих даних, ще можна навести дані про участь у цьому будівництві жінок. В складі членів сільрад в 1926—27 році було жіноцтва всього 9,6%, а тепер—17,5%, тобто збільшилося майже удвоє. Отже, до складу рад втягаються ті шари трудящих, що в жодній, навіть найкультурнішій, державі не втягуються до такої роботи.

Як зміцнюється склад рад? Члени сільрад, що їх обрано вперше, в 1926—27 році складали 51,6% всієї кількости, а в 1928—29 році—59,1%. Дехто з ворогів радянської влади може сказати: от бачите, значить перешерстили, тепер буде щось інше. Можемо запевнити, що ця зміна складу свідчить за те, що у нас невичерпані сили людей, нового активу, що може, хоче і працюватиме на ланках соціялістичної перебудови нашої держави і нашого господарства.

Трудящі всіх національностей рівноправно беруть участь у будівництві пролетарської держави, рік-у-рік збільшується самодіяльність національних меншостей, зростають організації національних сільських, і селищних рад і національних районів.

У нас в 1927 році було 22 національних района, а нині—24; національних селищних рад було 52, а нині—106; нац. сільрад було 872, а нині—1.087.

На підставі загального росту матеріяльних коштів рік-у-р-ік зростає задоволення культурних потреб національних меншостей. В 1926—27 році книг мовами нацменшостей було видано 562.000 прим., а в 1927—28 році—597.000 прим., себ-то майже на 50% збільшилось. Збільшилося число шкіл національних меншостей. **бо ми додержуємося тієї думки, що кожна нація має право й має змогу в умовах пролетарської диктатури, в умовах радянської системи розвивати свою культуру пролетарськими шляхами, має право і можливість користуватися своєю мовою, має право і можливості навчатися своєю рідною мовою.**

Національне питання у нас і в Польщі

Тут для порівняння можна навести думку усвідомленого в справах освіти міністра польської держави. Він, відповідаючи одному з послів, заявив:

«Українські школи не дають ніякої запоруки, що вони виховають дітей на добрих обивателів польської держави».

Як бачите, міністр не довіряє українській школі, не вірить, що вона виховує відповідних обивателів польської держави.

В цьому відношенні до шкіл полягає велика ріжниця. Ми вважаємо, що коли трудящі навчаються рідною мовою, вони стають кращими працівниками. швидче опановують знання, вони готуються до праці, до державного будівництва коротшими шляхами. І лише тоді, коли б ми не бажали участи національних меншостей в нашому державному будівництві, лише тоді ми могли б стати на погляд, що його висловив міністр освіти Польщі, коли він говорив про навчання українських дітей рідною українською мовою в українських школах.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Можна навести приклади, як в житті відбилася ця ідеологія. Там, з 3,5 тисяч українських шкіл за часи «незалежного» перебування українського народу в межах Польщі залишилось 700 шкіл; нині там на 1000 чол. українських дітей лише 91 дитина може навчатися українською мовою. **Звичайно, така національна політика, яку ми провадимо, б'є у вічі всім, хто будує державу і державність за принципом панування однієї нації над іншими. А у нас в державі панує пролетаріят, незаможне та середняцьке селянство, панують трудящі, незалежно від того, якою мовою вони розмовляють, до якої нації вони належать.**

Ми вважаємо, що це є правдивий шлях і що це забезпечує мирне співжиття всіх націй на терені держави. Це забезпечує від таких ганебних явищ, як львівські погроми; це забезпечує нас від того, що ми спостерігаємо в деяких сусідніх країнах. А для нас найважливе те, щоб за нашою національною політикою в роботі в справах державного культурного й господарського будівництва трудящі всіх націй брали повну участь, розгортали самодіяльність і давали розвиток нашого господарства, забезпечували нашу перемогу над поточними трудностями.

Ми можемо пишатися значними досягненнями

Не зважаючи на низку труднощів, що їх ми мали за минулі роки в розвитку народнього господарства ми маємо певні досягнення. Творчість мільйонів, що розгорталася в умовах радянської системи під проводом комуністичної партії, забезпечила перемогу над труднощами, забезпечила дальше зростання нашого господарства, зміцнення соціялістичних ділянок, витискання приватного капіталу з ріжних галузей господарства та піднесення рівня добробуту трудящих міста й села.

Всі цифрові дані, що це потверджують, що підкреслюють і висвітлюють наші господарські досягнення, можна побачити в тих друкованих матеріялах, що їх вам роздано. Я тут обмежуся лише кількома цифрами.

Загальне зростання нашого господарства забезпечувало щорічне збільшення капіталовкладань до нашого господарства.

Абсолютний розмір капіталовкладань до трестованої промисловости України за останні чотирі роки зростав так

	1925—26 р.	1926—27 р.	1927—28 р.	1928—29 р.
В мільйонах червонних карбованців	199,0	291,2	369,1	507,0
Приріст проти попереднього року в %%	+ 26	+ 49	+ 24	+ 37

До сільского господарства капітальні вкладання за ці самі роки складали: 1925-26 року—216 міл. карб., 1926-27 року—339 міл. карб. і 1927-28 року—283 міл. карб.

Поруч того, як збільшувалися вкладання в господарство, в нашому господарстві відбувалися деякі зміни в самому напрямі використання цих коштів.

За ці роки у співвідношенні сум вкладань до промисловости за характером їх напряму (у % до загальної суми даного року) відбулися такі зміни:

	1925—26 р.	1926—27 р.	1927—28 р.
Капітальні ремонти	19,4	18,2	15,2
Поширення та реконструкція	69,5	67.7	59,4
Нове будівництво	11,1	14,1	25,5
	100	100	100

Отже, коли 1925—26 року на капітальні ремонти в промисловості ми витрачали 19,4%, то 1927—28 року вже тільки 15,2% і, навпаки, коли тоді на нове будівництво ми витрачали лише 11,1%, то тепер 1927—28 року вже—25,5%.

Таке збільшення капіталовкладань, поліпшення організації праці й усунення деяких хиб в керуванні промисловістю забезпечило зріст продукції, що її випускає наша промисловість. Ми маємо покажчики певного росту народнього господарства України за ці роки. Таким покажчиками перш за все є зростання загальної продукції народнього господарства України, що за контрольними цифрами Держплану зростала так (у мільйонах передвоєнних карбованців):

	1913	1925—26	1926—27	1927—28	1928—29
Вся продукція	3650,0	34[illegible]5,7	3580,8	924,1	3925,5
у %% до 1913 р.	100	94,1	98,1	107,5	107,6
Сільське господарство	2088,9	2132,5	2111,9	2131,8	1930,9
у %% до 1913 р.	100	102,1	101,1	102,5	92,4
Промисловість (уся)	1561,1	1303,2	1468,9	1792,3	1994,6
у %% до 1913 р.	100	83,5	94,1	114.8	127,8

Отже, ми маємо певне зростання продукції нашого господарства, до того ж у промисловості воно відбувається швидким темпом, а в сільському господарстві останнього року його затримало те стихійне лихо, що знову трапилося в нас у степовій смузі України.

Зростання продукції йде соціялістичним шляхом

Але для нас важливо не лише кількісне поширення продукції. Для нас важливо й те, в яких секторах, тоб-то на яких ділянках скупчується ця продукція. І от, коли взяти покажчики процесів усуспільнення, то **ми побачимо повне зростання соціялістичних ділянок в нашому господарстві.**

Так, питома вага усуспільненого сектора в основних галузях господарства в %% до підсумку за червінцевою оцінкою ,змінилася за останні п'ять років таким чином:

	1924—25	1925—26	1926—27	1927—28	1928—29
В гуртовій продукції великої промисловости	92,8	94,2	97,6	99,0	99,2
В гуртовій продукції сільськ. господарства	5,0	5,6	6,0	6,2	6,8
В товаровій частині сільського господарства	15,1	13,3	15,6	14,9	17,5

Отже, **в гуртовій продукції всієї промисловости усуспільнена промисловість 1928-29 року має 99,2% проти 92,8%—1924-25 року. В продукції сільського господарства усуспільнена продукція є нижча—всього 6,8% проти 5% 1924-25 року.** Тут темп усуспільнення дуже кволий. В низці інших процесів, що відбувалися в нашому господарстві, ми так само спостерігаємо зростання соціялістичних ділянок.

Отже, основну лінію Уряду було спрямовано на те, щоб в розвитку продукції забезпечити, насамперед, розвиток усуспільненого виробництва, себ-то тих ділянок, що найповніше підлягають плановому регулюванню нашої пролетарської держави.

Питання праці

На фронті загального росту продукції, загального росту нашого господарства, ми спостерігаємо й зростання заробітної плати, яке відбувалося поруч з піднесенням продуктивности праці. Динаміка середньо-денного виробку й середньо-денної заробітної плати одного робітника (з молодшим обслужним персоналом) в трестованій промисловості УСРР за останні три роки була така:

	1925—26 р.	1926—27 р.	1927—28 р.
Виробіток:			
У передвоєнних карбованц.	6,21	6,72	7,73
У %% до попереднього року	—	108	115
Заробітна плата:			
У червонних карбованцях	2.38	2,64	2,86
У %% до попереднього року	—	110,9	108

Капіталовкладання, що їх спрямовувалося на розвиток нашого господарства, витрачалося не лише на ремонт, на нові заводи то-що. Пролетарська держава дбала й про охорону праці робітників, про поліпшення техніки безпеки. Щороку на ці потреби витрачалося значні суми. Коли 1926-27 року асигнування на охорону праці у промисловості складали **12,4 міл. карб.**, то 1927-28 року ці асигнування вже підвищилися до **14,1 міл. карб.**, а на 1928-29 рік передбачено **16,6 міл. карб.**

Отже, **за 3 роки витрати на охорону праці, на техніку безпеки в нашій промисловості складатимуть 43,1 міл. карб.** Це забезпечує де-яке поліпшення цієї справи.

Але я мушу сказати, що часто траплялося так, що кошти, що їх передбачалося за планом витрачати на одні потреби, не завжди використовувалося як слід. Тут ми мали багато хиб, що шкодили і гальмували поліпшення цієї справи. Низка катастрофічних, нещасних випадків доводить, що тут ми ще не звертаємо належної уваги на найправильніше, найдоцільне використання цих коштів, особливо на найдоцільніше переведення робіт, що забезпечували б охорону праці, що забезпечували б робітництво від нещасних випадків.

Є перелом в справі зниження собівартости

Розвиток промисловости допоміг нам за минулі роки добитися де-якого перелому в справі зниження собівартости продукції і в 27-28 році по республіканській промисловості ми знизили собівартість на 7%. Хоча ми і не виконали планового завдання, що складало 7,6%, але все ж процент виконання тут досить великий.

По союзній промисловості, що є на терені України, було планове завдання знизити собівартість на 7,7%, а знизили ми лише на 5,6%. По місцевій промисловості, що найбільше роспорошена, зниження собівартости забезпечено лише на 6%, в той час, коли планове завдання передбачало зниження на 8,7%.

Те, що ми на цій ділянці нашої роботи добилися де-якого зрушення, вже утворило підвалину для того, щоб наступати і поборювати труднощі на цій ділянці, що-року собівартість в нас зменшується, бо цього вимагають загальні господарські умови, цього вимагає, насамперед, потреба дальшого розвитку капітального будівництва промисловости. Ми ставимо вимоги до собівартости, виходячи з потреби збільшити власне нагромадження в самій промисловості.

7-годинний робочий день

Те, що наша промисловість щороку зростала, те, що ми вже добилися великих змін в основних питаннях розвитку її, реконструкції і поширення, будуючи нові підприємства, все це допомогло перевести в життя той захід, що в усьому світі жодна капіталістична країна не перевела і не може перевести. Ми роспочали перехід на 7-мигодинний робочий день.

Цей процес відбувся в Союзі в цілому і на Україні; ми за 28-29 рік переводимо 14% всієї робітничої маси на 7-мигодинний робочий день. У вугільній промисловості ми вже переводимо підприємства на 6-тигодинний робітний день.

Це не так легко зробити, щоб можна було лише наказом здійснити цей захід. Переведення підземних робочих на 6-тигодинний робітний день вимагає нової організації всіх розпоряджень на копальнях, вимагає нових порядків використання робітничої сили в самих шахтах, вимагає значних капітальних вкладок для обслуговування підприємств, що працюють вже 6 годин і вимагає інших капіталовкладень в усіх галузях промисловості, що їх вже переведено на скорочений робітний день. Але ми на це ідемо цілком свідомо.

Перехід на 7-мигодинний робітний день доводить, що він не скорочує виробництво, не гальмує виконання завдань в справі зниження собівартости, а, навпаки,—значно й значно допомагає зліквідувати нашу культурну відсталість. Разом з тим ми зможемо забезпечити перекваліфікацію робітничої сили, що їхні працює в промисловості, забезпечити повнішу участь в роботі нашого радянського суспільства, забезпечити розгортання масової самодіяльности; все це **ми зможемо зробити, здійснивши наш план переходу на семигодинний робітний день,—і тому все робітництво підтримує й допомагає переводити цей захід, що його ухвалила Ювілейна Сесія Центрального Виконавчого Комітету Союзу РСР.**

Поруч господарського росту, зростає і наш державний бюджет. Коли 1925-26 року він складав 221,4 міл. карб., то на 1928-29 рік він складає вже 397 міл. карб. Поруч цього зростає й місцевий бюджет. Наш фінансовий стан рік-у-рік міцнішав.

Житловий стан робітників рік-у-рік кращає

Щоб забезпечити промислових робітників житлом і сприяти піднесенню їх побутових умов, ми щороку збільшуємо витрати на житлобудівництво. Коли 1926-27 року ми витратили на житлобудівництво в промисловості **46 міл. карб.**, то на 1928-29 рік вже передбачається за планом витратити **53,5 міл. карб.** За минулі чотирі роки побудовано приблизно 1.200 тисяч квадратних метрів житлової площі.

Але тут треба сказати, що це будівництво ще не задовольняє потреб пролетаріяту в житловій площі; ще ми не намагаємося зліквідувати тісноту та незадоволення робітництва житлом, ми ще цього не зробили й лише п'ятирічний план передбачає зліквідувати її, передбачає збільшити норми житла на кожного робітника.

Житлова площа, задоволення культурних потреб, задоволення інших потреб робітництва та трудящого селянства зростали за минулі роки, але вони зростали разом із ростом робітничої маси, та взагалі найманої праці в нашому господарстві. За ці роки кількість найманої робітничої сили в основних галузях господарства на терені країни збільшилася так (у тисячах):

	1925—26	1926—27	1927—28	1928—29
Загальне число робітників і службовців у всій промисловости	651,7	720,5	765,3	824,8
У будівництві	72,0	99.5	110,2	118.0
У транспорті й звязку	219,6	235.4	2[illegible]7,4	260,2
Разом	943,3	1055,[illegible]	1122,9	12[illegible]3,0
Зростання у %% проти попереднього року	+ 30,5	+ 11,9	+ 6,4	+ 7,1

Отже, **наймана праця в основних галузях збільшилася майже на 30%.** Але це зростання не зможе зліквідувати безробіття. Ми ще й на цей час маємо на Україні приблизно 210—211 тисяч безробітних проти 201 тис. безробітних 1926-27 року, тоб-то число їх не тільки не зменшилося, а в де-якій мірі збільшилося—приблизно на 5%.

Чим пояснюється такий стан. Насамперед доводиться пояснювати його тим, що, не зважаючи на досягнення, не зважаючи на розгортання нашого господарства, ми все-таки в процесі роботи мали багато і хиб і природніх труднощів. От, на цих труднощах, на цих умовах я коротенько і зупинюся.

В чому полягають наші труднощі

В основному, господарські досягнення, що ми їх маємо, в значній мірі перекривають хиби, що їх було чимало в нашій роботі і що гальмували наш розвиток. Найголовнішим з дефектів є недостатня плановість в роботі та брак технічно-наукового знання, що в них відчувається особливо гостра потреба за періоду реконструкції нашого господарства, особливо на ділянках нового будівництва. Ми закінчили відбудовний період. Підсумки відбудовного періоду ми підбили на X З'їзді Рад. З X до XI З'їзду Рад ми провадили велику реконструктивну роботу в промисловості й в нашому сільському господарстві і от тут ми мали багато хиб. Як приклад, можна навести те, що ми своїми планами не забезпечили вчасне виконання проектів побудови таких електростанцій, як от Штерівська, Харківська районна станція то-що. Ми їх будуємо дуже довго, порівнюючи з тим, як їх можна будувати. Недостатня плановість в роботі, недостатня ув'язка з фінансуванням, з постачанням матеріялів, з проектуванням то-що гальмували наше будівництво.

Що гальмувало роботу

Що до нестачі технічної сили можна навести такий наочний приклад. Ми майже 3 роки включали в плани і турбувалися про побудування великого суперфосфатного заводу в Костянтинівці і лише в цьому році ми спромоглися скласти і затвердити проект, що за ним будують цей завод. Це говорить про те, що технічне проектування наших заводів було недостатнє, воно гальмувало роботу і це в де-якій мірі відбивалося і на вартості нашого будівництва.

Нашій роботі заважає недостатня організованість праці, як в промисловості, так і, головним чином, в сільському господарстві. В нас все ще слаба дисципліна праці; невміле використання засобів, безгосподарність то-що ще часто траплялися в практиці нашої роботи. Велика сила бюрократизму, що ще часто гальмувала і гальмує живі справи в нашому державному господарстві. Бюрократизм ще тяжить над нами з періоду царату. Він є наслідок низької культурности та ще інколи є наслідком класової боротьби, що точиться навколо нашої практичної роботи. Що виявляє шахтинське шкідництво, і шкідництво в інших галузях роботи? Воно виявляє те, що класова боротьба в нашій, навіть, технічній роботі, має свій відбиток.

Що до бюрократизму в розвитку нашого господарства, то тут можна подати приклади з робітничого винахідництва. У нас робітничі винаходи у великій масі подано до наших установ, але здійснення їх ще й досі йде таким темпом, що ні в якій мірі не відповідає вимогам життя, вимогам нашого соціялістичного будівництва.

За минулих років хоч ми і мали величезне зростання творчої самодіяльности працюючих мас ,але це зростання ми не вважаємо за достатнє, коли порівняти з тими вимогами, що їх ставить перед нами життя. Недостатньою була участь широких мас в організації виробництва як промисловости, так і особливо сільського господарства. В сільському господарстві організована участь мас почала виявлятися лише останнім часом, коли було широко проголошено гасла радянської влади, коли було посилено провід комуністичної партії на дільницях сільського господарства, коли було поставлено руба основні питання перебудови сільського господарства, його піднесення. Уряд видавав низку законів, видавав низку декретів, давав директиви, навіть здійснював деякі оперативні плани, але ці директиви, ці накази ще й досі не підхоплено так, як треба їх підхопити.

Вимоги соціялістичного будівництва, що ми їх перед собою ставимо, що їх ставить перед нами життя, виявляють ще багато інших хиб, але ви їх всі добре бачили, знаєте, обговорюючи тут доклад уряду, будете ще висвітлювати їх і я більше зупинятися на них не буду.

Ми мусимо зробити рішучі висновки з тих дефектів, з тих хиб, що гальмують розвиток нашого господарства, розвиток нашого соціялістичного будівництва, щоб, спираючися на ці правдиві висновки, легче здолати в майбутньому труднощі, що їх не можна відразу знищити, не можна позбутися, провадячи величезну роботу. Кожна робота, а особливо великий соціялістичний наступ в нашій країні, супроводиться великими труднощами.

Багато було і природних трудношів за минулі роки. Де-які з них відчуваються гостро і нині. Вони впливали на наше життя, вони впливатимуть і на найближчі роки.

Закінчивши відбудовний період в нашому господарстві, ми перейшли до реконструкції, до будівництва нових заводів в промисловості, до перебудови сільського господарства на соціялістичний лад. Це поставило нові вимоги перед радянською владою, перед пролетарською державою. Ці завдання потребували ве-

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

личезного напруження сил, мобілізації всіх засобів, втягнення в обіг всіх ресурсів, що є в країні. Що більше ставала перед Радянським Союзом загроза з боку капіталістичного оточення, то більше доводилося спиратися на власні сили, на власні ресурси, щоб подолати труднощі, забезпечити і здійснити Ленінове гасло—наздогнати і випередити економічний рівень передових капіталістичних країн.

Основні труднощі, що були за минулі роки, що впливали на все наше будівництво, на всю роботу уряду, на всю роботу робітничих та селянських мас,—це труднощі, що виникли з недороду в низці степових округ. Минулого року ми не добрали понад 300 міл. пудів хліба, бо вимерзла велика частина озимини та через те, що суховій знов пройшов по степовому господарству.

Але чи можемо ми, доповідаючи представникам робітників та селян, перекласти всю вину за це лише на стихію, лише на погоду? Ні, не можемо. Ми мусимо тут одверто заявити, що в значній мері посуха вдарила по роспорошеному дрібному селянському господарству. І коли ми в своїй роботі вияснили причини, вияснили шляхи, щоб надалі запобігти такому явищу, такому впливові стихії, то прийшли до твердого висновку, що основною причиною труднощів, що їх треба усунути — це є роспорошеність нашого сільського господарства. Коли у нас на Україні нині є понад 5 міл. селянських господарств, а перед революцією було 3 міліони, то це сталося не лише тому, що робітники та селяни опанували землю панів, поміщиків, манастирів тощо. Це сталося й тому, що в нас відбулося велике роздрібнення господарства і що у нас недорахували негативні наслідки цього процесу.

Держава допомагає бідняцько-середняцьким масам

Ми складали закони про те, щоб затримувати розділ господарств, але ці закони мало впливали на цей процес. Тому то за вказівками комуністичної партії, що вивчала ці процеси, цікавилася тим, що твориться на селі, яка загроза виникне з цього для зміцнення диктатури пролетаріяту, **радянський уряд зараз і за останні роки вживав спеціяльних заходів щодо перебудови сільського господарства, до його побільшення, до його машинізації, тракторизації тощо.** Всі ці заходи були спрямовані на те, щоб усунути основну причину, основну хибу, що через неї ми терпимо труднощі щодо врожаю.

Поруч цих великих програм перебудови сільського господарства нам доводиться подбати більш повно про те, щоб змінити до певної міри природні умови нашої степової смуги. На степу в нас засівають приблизно 12 міліонів гектарів, тоб-то майже 50% всіх засівів хлібних культур на Україні. А коли взяти товарну частину, то товарний хліб в степових округах в нормальних умовинах складає понад 70% товарного хліба всієї країни. Тим-то нам доводиться в своєму плані (при обговоренні п'ятирічного плану про це теж доведеться говорити) подбати про те, щоб низкою плановим заходам змінити природні умови господарювання в степу, забезпечити там себе від посухи.

Отже, на цих двох шляхах ми мусимо добитися перемоги. Організацією великого сільсько-господарського виробництва, зміцнюючи радгоспи, (а вони на 80% лежать у степових округах), посилюючи колективізацію, допомагаючи масовій колективізації,що спирається на машинотракторні станції, на тракторні колони, допомагаючи колективізуватися в першу чергу бідняцько-середняцьким масам, **ми мусимо вжити заходів до того, щоб загоїти ті болячки, що сталися через недорід.** По весні 1928 року ми дали понад 10 міл. пудів насіння на засів. В осени, через те, що в цих округах невродило, довелося дати понад 14 міл. пудів жита й пшениці. До цього довелося дати кредит по весні 63 міл. крб. і в-осени 23 міл крб. **На весняну засівну кампанію цього року доведеться допомогти бідняцько-середняцьким колам цих округ—намічено дати понад 12 міл. пудів насіння та кредиту,** визначеного в сумі 47,5 міл. крб. і ще 13,3 міл. крб.—на контрактацію.

Таким чином, цього 1928-29 р. ми мусимо дати понад 26 міл. пудів насіння, щоб допомогти бідноті та середняцтву зберігти своє господарство. Коли порівняти це до того, що ми мали торік, то тоді допомагати було легше, бо тоді були великі хлібозаготівлі, а цього року, (про що доведеться говорити), ми хлібозаготовний план маємо багато менший, наша пролетарська держава всеж таки дала 26 міл пудів насіння бідноті та середняцтву села. Це примусило нас вводити обмеження в споживанні міст. Досить навести таку цифру економії — 14 міл. пудів жита й пшениці, — це майже 3-хмісячна норма споживання цієї культури робітничою класою і великими містами нашої країни. Ця політика радянської влади, ця політика допомоги селянству з боку пролетарської держави цілком себе виправдала. Завдяки цій допомозі по весні 1928 року засівна площа ярих збільшилася в нас на 3.300 тисяч десятин, порівнюючи з 1927 роком. В-осени 1928 року, скільки допомога, хоч вона і була велика, але всеж вона була обмежена, ми маємо недосів переважно в степових округах, що досягає по Україні 1.100 тисяч десятин, порівнюючи з 1927 роком, коли найвища засівна площа була досягнута, хоч в Поліссі та на Правобережі ми мали зростання засівної площі. Завдяки допомозі пролетарської держави, бідняцько-середняцькі шари селянства взялися до роботи й поширювали засівну площу, але в цій галузі ще більше треба напружити сили, ще краще організуватися, щоб ця допомога не загинула від розпорошености нашого господарства.

Союз Радянських Республік дбає за піднесення господарства

На ліквідацію наслідків недороду на цей рік ми із свого бюджету повинні були передбачити великі суми—понад 45 міл. карб. ми примушені давати допомоги селянству недорідних округ. Це значить, що ми на 45 міл. карб. скорочуємо наше промислове будівництво, наше культурне будівництво. Ось чому недорід дуже впливає на всю програму нашої роботи, ось чому загоювання цих болячок довелося і доводиться робити, користуючись і допомогою Союзного Уряду—грішми і насінням. Нам довелося одержувати допомогу від Союзу й це ще раз свідчить, що Союз Радянських Республік дбає однаково про всі радянські республіки. Це ще раз доводить, що Союз пролетарських республік, республік, що складають єдину державу, дбає про збереження, про піднесення господарства, так, як жодна буржуазна країна не дбає.

Недорід трапився не лише в нас, але, порівнюючи розмір допомоги, що у нас давалося, з тією допомогою, що давали сусідні держави своєму селянству, доводиться сказати, **що наша допомога забезпечила зміцнення спілки робітників і селян, що наша допомога, щира пролетарська допомога, забезпечила збереження господарства.**

Недорід різко виявив відставання темпу розвитку сільського господарства, особливо його зернової частини й знов стала на ввесь зріст проблема Степу, проблема боротьби з посухою. Нам довелося перевіряти і докладно вивчати ті планові заходи що до боротьби з посухою, що їх було складено ще 1924-25 року. Довелося руба поставити питання про реорганізацію сільського господарства, про посилення заходів боротьби з посухою, про притягнення до цієї боротьби сил самого селянства.

Тут, між іншим, я можу навести, що коли ми давали допомогу на громадські роботи за цей рік, то в заявах місць були й такі вимоги: в 1924 році ви збудували на державні кошти ставки, але їх за ці роки позаносило мулом, то тепер давайте кошти, щоб прочистити ці ставки.

Це показує, що коли пролетарська диктатура, йдучи назустріч потребам бідноти та середняцтву села, проводить ті чи інші заходи, не досить було громадської уваги самого селянства на збереження цих споруд, на утримання їх в такому стані, щоб вони давали користь сільському господарству. Тому, **коли нині ми ставимо перед собою на ввесь зріст проблему степу, ми ставимо її так, щоб забезпечити не лише планові заходи з боку держави, а щоб забезпечити участь широких мас—селянства в здійсненні цих заходів, щоб допомогти їх запровадити.** Тоді розвязання основної проблеми в справі сільського господарства буде найкращим, тоді більш ефективними будуть капіталовкладення, тоді ми перенесемо досвід соціялістичної промисловости до сільсько-господарської промисловости. А перед нами в галузі сільського господарства ще стоїть величезна робота.

Я наводив дані про гуртову продукцію в порівнянні з 1913-м роком,але з 1913-го року ми далеко пішли вперед. Найголовніше це те, що зростає добробут трудящих і споживання трудящих. Нам треба більш хліба і сільсько-господарської сировини для нашої промисловости. **Нам треба забезпечити з боку постачання сировиною і харчами розвиток нашої соціялістичної індустрії. Нам треба забезпечити ці темпи індустріялізації, яких вимагає план нашого змагання з капіталістичними країнами.**

У нас на Україні в галузі сільського господарства не зважаючи на його інтенсивність, зернова проблема все таки залишається актуальною. Де-кому з товаришів здається, як говорити про зерно, коли треба говорити про буряк, про махорку, про ті культури, що дають більш прибутків? А я вам скажу, що коли не вистачає хліба, то не забезпечується розвиток ані буряка, ані іншої сировини. Ось цього року у нас не вистачало хліба, і частина буряку пішла на корми худобі. Нам треба забезпечити сталість зернового господарства, щоб воно, забезпечуючи споживчі потреби, підтримувало інтенсифікацію сільського господарства, поширення виробництва сільсько-господарської сировини, бо не розвязавши основного питання, основної проблеми, ми тим самим, не забезпечимо сталість і певний здоровий процес розвитку нашої сировинної бази.

(Продовження докладу т. Чубаря в черговому №)

Ранкове засідання 9-го травня

Головує **т. Левкович.** Перед початком засідання зав. Секретаріяту ВУЦВК **т. Цюпак** повідомив, що для привітання з'їзду прибули з ріжних округ України делегації трудящих. Їх мають прийняти в сесійній залі ВУЦВК члени президії з'їзду і Уряду України на чолі з головою ВУЦВК і Всеукраїнського з'їзду рад **тов. Г. І. Петровським.**

Крім того, т. Цюнак повідомив, що делегати з'їзду рад мають взяти участь у кількох екскурсіях на заводи Харкова, де вони ознайомляться з роботою пролетарів столиці, із станом підприємств тощо. Після цього з'їзд заслухав другу частину докладу т. Чубаря.

Дискусії на доклад тов. Чубаря

Тов.**Бондар(Луганщина).** Минулі 2 роки роботи нашого уряду були роками соціялістичного будівництва в країні. Треба відзначити окремі моменти, що потрібують виправлення. Ось питання про стан селищних рад. Вони досить зміцніли й виросли, проте, цього мало: треба збільшити їхні бюджетні права. Так само треба поставити питання про будівництво нових шахт в Донбасі. В цій справі є чимало дефектів: проєкт нових шахт не досить пророблено, через це доводиться підчас будування змінювати його, а це кепсько впливає на работу. Незадовольняюче в Донбасі з впорядкуванням робітничих селищ, а це почасти впливає на продуктивність праці робітників. Не слід забувати й про сільське господарство Донбасу—до цього часу на нього не звертали достатньої уваги, напр., часто-густо різали молоду худобу для м'ясопостачання, що відбивається на стані скотарства в Донбасі. Контрактацію до цього часу використовували, лише як засіб забезпечити хлібозаготівлі, а не звертали уваги на використання її, як форми первісної колективізації.

Тов. Дяченко (Шевченківщина). В галузі хлібозаготівель ми ще не розробили достатніх заходів, щоб примусити глитая здати свій хліб. Заходи громадського впливу на глитая, недостатні для того, щоб взяти у нього зайвину хліба. Треба, щоб земельні громади і, взагалі, радянська селянська суспільність вживала заходів репресій до глитая, що не здає свого хліба. В справі колективізації треба взяти курс на вищі форми колективізації —комуни. В п'ятирічному плані слід збільшити видатки на комуни, на житлобудівництво в них. На Шевченківщині є такі випадки виявлення високої громадської свідомости селянства, коли селяне самі стежили, щоб ніхто не вивозив на поле неочищеного або непротруєного зерна. Але далекоземелля та інші хиби нашого сільського господарства заважають здійснювати заходи в справі підвищення врожайности.

Тов. Трилiський (Одещина). Даючи оцінку роботі роб.-сел. Уряду України, треба зважити ті основні директиви, що їх давали комуністична партія та Уряд за ці 2 роки. Вони характеризуються енергійним наступом соціялістичних елементів, хоча на цьому шляху було багато перешкод, в першу чергу, недорід на півдні України.

Насамперед, ми повинні звернути увагу на промисловість. Центр нашої уваги слід зосередити на тому, як виконується плани в цій галузі. І ми можемо сказати, що плани розвитку промисловости виконується, що важка промисловість має найбільші можливості, що водночас уряд не забуває й про інші галузі промисловости.

Водночас слід поставити питання про розвиток великих міст. Вимоги Одеси і Києва, висловлені на останньому Всеукраїнському з'їзді Рад, Уряд виконав. І в п'ятирічних планах треба поставити питання про дальший розвиток цих міст.

Недорід спричинився до дефіцитности важливих зернових культур на Одещині. Але уряд дав Одещині таку допомогу, що ми не сподівалися: за цією допомогою ми могли збільшити засівну площу, прохарчувати дітей і бідноту, впоратися з наслідками недороду. Лінія партії й уряду на соціялістичну реконструкцію сільського господарства, що з особливою уважністю вперше застосовувалася на терені Одещини, цілком правильна і себе виправдала. Треба цю лінію послідовно і далі проводити в життя. Ми повинні разом з тим підтримати політику уряду в галузі розвитку пролетарської культури—національною формою, і пролетарсько - інтернаціональним змістом. На цю галузь треба звертати як найбільше уваги.

— Тов. **Фещук (Вінничина).** Інтенсивним темпом відбувається у нас землевпорядження. На порядок денний в звязку з цим стає справа вчасного і якнайповнішого забезпечення села агрономічною силою. Гуртки СОЗ часто-густо одержують гроші на допомогу сільському господарству і буває використовують їх на інші потреби. Треба налагодити над цим контролю. Тепер про глитаїв. Вони організовують численні замахи на активних робітників. Це вимагає особливої уваги до них. Ми повинні обступити їх як найщільніше, встановити для них найсуворішу кару. Чимало на селах висунуто наймитів і бідняків на відповідальну роботу. Але ці висуванці не можуть жити на свою невелику зарплату, її конче треба підвищити.

Тов. **Глушко (Криворіжжя).** Уряд має багато досягнень. Ось візьмімо рудну промисловість—в ній є значне поліпшення. Проте, дуже кепсько, що недостатній темп її розвитку і на це мало звертають уваги. За такого стану вона не зможе задовольнити потреб нашої металургії. Слід налагодити дослідні роботи в галузі рудної промисловости, збільшити вкладання капіталів до неї і, взагалі, вивести її з напівкустарного стану. Так само треба обговорити питання про заведення в рудній промисловості підземних робіт, що значно поліпшить її стан. Не треба забувати також і про поліпшення побутових умов робітництва. На Криворіжжі кепсько з будівництвом. От, скажімо, намічено там побудувати великий металургійний завод, а місця ще не знають хто його будує, скільки на це дають коштів і коли починають будівництво. Відповідним органам треба розробити план будівництва при новому заводі робітничого міста, бо само Криворіжжя не зможе задовольнити житлові потреби великої маси робітників, що працюватимуть на заводі.

Тов. **Гаркуша (Артемівщина).** За ці два роки зміцнилася диктатура пролетаріяту, тіснішим став союз робітничої класи з селянством, почалася між ними так би мовити, виробнича форма змички. Що є в нас негативного? Болюче питання з капітальним будівництвом. Ми всі знаємо директиву про зниження собівартости на 15% і от треба визнати, що Донбас її не виконав. Коли ми здешевимо будівництво, ми побудуємо більше заводів. Слід сказати, що і про здешевлення дрібного будівництва давно вже час подумати. Часто-густо, виробляючи плани будівництва, не вивчають як слід місцеві умови. Наприклад, у Костянтинівці проєктують будувати електростанцію і не знають режиму невеликої річки, що там є. Тепер про впорядкування Донбаса. Він що до цього являє собою пустелю і треба неодмінно протягом найближчих років його впорядкувати. Неможливий стан там з водою. Отже, і про налагодження водопостачання треба потурбуватися як найшвидче. Тут на З'їзді Артемівщина за підтримкою Луганщини й Сталінщини висуває, крім цього, питання про побудування в Славянську травматологічного інституту, бо надто дорого доводиться платити за перевезення травматиків на лікування до Харкова.

Тов. **Орлик (Чернігівщина).** В Степу немає води, а в Поліссі багато її. Треба налагодити в Степу боротьбу за воду, а в Поліссі подбати за штучне утноення грунту, бо там великі піски. І от слід визнати, що постачають мінеральним добривом у нас кепсько. Тепер про великі лісні масиви на Поліссі. Їх вирубують і боротися лише адміністративними заходами з цим не можна, бо населення не має палива. Тимчасом під землею за орієнтаційними підрахунками є 19 млрд. пудів торфу. Треба налагодити розроблення його. Перед Поліссям так само стоїть проблема найшвидчого землевпорядкування, бо надто роскидано там земельні ділянки.

Тов. **Васильєва (Харківщина).** Харків—столиця України далеко пішов вперед, але цього не досить. Він ще як слід не впорядкований і відстає тут навіть від невеликих міст. В п'ятирічці ми повинні звернути увагу на швидчий темп впорядкування.

Тов. **Козіс (Зінов'ївщина).** Уряд почав боротьбу з посухою і ми пішли на стихію в наступ. Є ще чимало досягнень, але ось хиба—не досить уваги звертається на розроблення бурого вугілля, а тимчасом це дає серйозні енергетичні ресурси. Чомусь торфяники розробляють, а про буре вугілля забули. Треба перевести другорозрядну промисловість й особливо цукроварні, оточені родовищами бурого вугілля, на це паливо. Тепер про село. Робота сільського апарату в умовах загостреної класової боротьби де далі розгортається і ускладняється. Треба задовольнити райони і села відповідними кадрами робітників.

Тов. **Шимановський (Центр)** у своїй промові зупиняється на досягненнях транспорту, подаючи цифри його зростання.

Тов. **Юхно (Кремінчуччина).** Основне наше завдання—об'єднати сільські господарства в колективи. Проте, сільради над цим не працюють і справою цією пікавиться біднота, члени КНС та окремі селяне. Друга вельми важлива справа це, щоб ми утворювали не карликові об'єднання, а великі господарства, комбінати, щоб селянин міг бачити перевагу об'єднаного господарства над індивідуальним. Колективам повинні допомогти с.-г. т-ва. У нас так само непочатий край щодо культосвітньої роботи. Насамперед, треба звернути увагу, щоб більше було агротехнікумів. Погано з ліквідацією неписьменности. Слід почати в цій галузі соціялістичні змагання. Першорядної ваги питання—це класовий добір вузів. Туди мало попадає наймитів, бо вони неосвічені. Треба взятися і за цю справу. Нарешті, про молитовні будинки. Трудящі маси вимагають їх закрити, ухвалюють постанови, а в центрі чомусь з цим довго тягнуть. Щодо роботи серед жінок, то з цій справі зроблено дуже багато, але жінку притягнено до радянської роботи ще не досить, а найголовніше робота серед жінок має характер кампанії.

Тов. **Вішняков (Сталінщина).** Будівництво часто буває у нас незадовольняюче. Наприклад, будівництво динасового завода в Донбасі. Час вже його пускати, а робітників розміщувати немає де. Отже, не взяли до уваги потребу задовольнити їх житлом. Щодо питання про зарплату робітників на місцях, то на мою думку треба її диференціювати залежно від місцевих умов.

Тов. **Калініченко (Херсонщина).** В сільрадах надзвичайно багато роботи. Робітникам доводиться віддавати всю свою енергію, ввесь час, а зарплата їхня мізерна. Треба поліпшити їхній матеріяльний стан.

Тов. **Колос (Дніпропетровщина)** говорить про надзвичайну централізацію роботи Наркомпляхів, через що буває, що наркомат недооураховує де-які моменти. Тако було, наприклад, з будуванням мостів на Дніпрельстані. Розглянувши п'ятирічку ми повинні поставити справу так, щоб почати її здійснювати, не погоджуючи дрібниць, бо без цього можна обійтися. Тепер про степову смугу. Ми

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

заводимо агромінімум для підвищення врожайности, а не маємо мінумума боротьби з посухою. Степові округи повинні одержати трактори в першу чергу.

Тов. **Полянський (Луганщина).** Урядові слід звернути увагу на розвиток сільського господарства в Донбасі. Ще цієї осени треба дати йому трактори. Коли ми сконцентруємо увагу на округах Донбаса, то вони зуміють прогодувати своє населення. Кепсько там стоїть справа із с.-г. досвідною роботою. Донбас має лише одну с.-г. станцію. Ми ще на сьогодні не знаємо яку землю засівати, чим її засівати. Кепсько постачають робітникам м'ясо, але поруч нього повстає питання про розвиток скотарства. Урядові заборонити різати молоду худобу і це дасть змогу зберегти нам та поліпшити скотарство. Боротьбу із шкідниками провадиться на селі посиленим темпом, але знов таки це не завжди зустрічає відгуки. Наприклад, шкірки ховрашків можна експортувати. Їх кілька округ зібрали по над 500 тис. штук, але Держторг цих шкірок не приймав і селяне викидали їх просто в яри.

Тов. **Марієнгольц (Запоріжжя).** Про комбінат підприємств навколо Дніпрельстану. В цій справі нічого не відомо, а тимчасом треба підготуватися до будівництва. Що до Запоріжжя, то воно в зв'язку з побудуванням Дніпрельстану перебуває у виняткових умовах. В 23 році місто мало 45 тис. населення а тепер там мешкає понад 75. Це цифра загрозлива, бо місто не має змоги обслужити все населення. Комунальне господарство не витримує такого зелетенського навантаження. Катастрофічний стан з водопостачанням. Все це треба зважити і впорядкувати.

Тов. **Копко (Ніжинщина).** Треба збільшити постачання тракторів, поширити сітку ясел посилити боротьбу з глитаями, усунути бюрократизм та збільшити кошти на меліорацію.

Тов. **Клименко** (Київщина). Поширивши права сільрад, ми збільшили активність мас. В звязку з цим сільради вимагають більше до себе уваги, зокрема, інструктажу. Треба дати Райвиконкомам інструкторів, що обслуговували сільради. С.-г. колективи треба підсилити машинами. Урядові, на мою думку, треба заборонити роздрібовати сільське господарство, бо і так воно роспорошене. Далі слід відмовитися від дрібного будівництва та почати розробляти питання про велике будівництво, навіть на селі. В справі переселення слід прикласти всіх зусиль, щоб воно було плановим. Зокрема, його треба зв'язати із карною політикою: чимало карного елемента залишається на селах і добре було б коли б його переселити подалі.

Тов. **Винник (Чернігівщина).** Полісся відстає в усіх галузях від промислових округ. Це не гаразд. Отже, слід в більшій мірі розвинути його господарство. Нам треба поставити на належну височінь вогнетривале будівництво, підвищити агрономічне знання населення та, взагалі, краще організувати цю справу. Населення потрібує с.-г. літератури, але її немає. Треба розгорнути торфорозробки.

На цьому ранкове засідання з'їзду закрилося.

Далі один з членів делегації колгоспів тов. **Левицький** зачитав грамоту, що її колективні господарства України передали XI-му Всеукраїнському з'їздові рад.

Хроніка з'їзду

— Протягом учорашнього дня тревали далі дискусії на доклад **т. Чубаря. Дискусії перенесено на сьогодні.** В дискусіях висловили побажання взяти участь близько 300 делегатів.

— Учора в помешканні Опери, де відбувається з'їзд, було скликано нараду ЦКНС з делегатами з'їзду—незаможниками. Нараду скликано з нагоди IX-х роковин з дня утворення організації КНС.

— Наркомзем і газета «**Червона армія**» почали видавати заочні сільсько-господарські курси для червоноармійців. Цими курсами дуже зацікавилися делегати з'їзду. Серед них вже роспродано кілька сотен примірників книжок курсів, що вийшли. Делегати ставлять перед Наркоземом питання про випуск таких курсів для села.

— При мандатній комісії з'їзду організовано філію ЦБ Скарг НК РСІ та консультаційно-довідкове бюро. Вони працюватимуть аж доки закінчиться з'їзд. Філія ЦБ скарг приймає та розвязує скарги й заяви на бюрократизм, тяганину та інші хиби в усіх установах. Консультаційно - довідкове бюро обслуговує делегатів юридичною допомогою та виконує доручення загального характеру, складає скарги, заяви та інш. Всі справи ЦБ Скарг і Бюро розвязують протягом 24-х годин. Містяться вони на 2-му поверсі у фойє ліворуч од виставки музею Революції.

— Сьогодні відбудуться екскурсії делегатів з'їзду на харківські підприємства. Товариші, виділені делегаціями на екскурсію, повинні зібратися о 10-ій год. ранком до помешкання ВУЦВК.

— Вчора для делегатів в Опері було організовано великий концерт, де взяли участь оркест опери та артисти—співаки і балет.

— Центральне Бюро обслуговування Південного Управління Звязку, щоб обслужити делегатів з'їзду, завело безплатну видачу довідок у всіх справах, що можуть цікавити делегатів. Довідки видають щодня з 9-ої до 4-ої год. вдень. Щоб одержати довідку, треба викликати телефоном Центральне Бюро обслуговування Південного Управління Звязку. Номера телефона зазначати не треба.

Повідомлення

СЬОГОДНІ О 10-Й ГОД. РАНКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ЗАСІДАННЯ МАНДАТНОЇ КОМІСІЇ З'ЇЗДУ В КІМНАТІ № 4 НА КОНУ ТЕАТРА.

Всіма силами підтримуватимемо Радянський Уряд

Робітничі, селянські і червоноармійські делегації вітають XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад не заслухував привітань від численних представників робітничих, селянських і червоноармійських делегацій, що прибули його вітати — він з першого вже дня перейшов до напруженої практичної роботи.

Для вислухання привітань і побажань делегацій вчора президія З'їзду на чолі з головою ВУЦВК т. **Петровським** прийняла їх в сесійній залі ВУЦВК. Численні делегати зустріли представників з'їзду гучними вигуками «слава».

Відкриваючи засідання, т. Петровський сказав, що Всеукраїнський З'їзд Рад вирішив як найшвидче провести роботи з'їзду, тому не вислухувати привітань делегацій трудящих на самому з'їзді. Отже, президія з'їзду приймає делегатів у залі ВУЦВК і всі їхні привітання та побажання передасть з'їздові.

Демонструймо перед усім світом нашу єдність

Першим виступав від імени робітників харківського заводу «Серп і Молот» і підшефної заводові Н-ої авіобригади тов. **Гончаров.**

— Саме в день відкриття XI-го Всеукраїнського з'їзду рад відбулися роковини існування Н-ої авіобригади. На честь цього завод «Серп і Молот» прийняв шефство над бригадою, і **цим самим робітники заводу демонструють перед всім буржуазним світом, що розстрілює робітників у день 1-го травня, свою єдність з Червоною армією.**

Ми приносимо з'їздові наш скромний подарунок—модель аероплана ім. Г. І. Петровського—і підкреслюємо, що змичка робітничої класи з Червоною армією є міцна і непорушна. Всі трудящі повинні ще тісніше об'єднатися навколо нашої ленінської комуністичної партії, проводиря пролетаріяту.

Під оплески всіх делегатів т. Гончаров передає т. Петровському модель аероплану—подарунок робітників «Серпа й Молота» та червоноармійців Н-ої авіобригади XI-му з'їздові рад України.

Виконаймо 5-тирічний план будівництва соціялізму!

Далі виступила з привітанням робітниця Миколаївського заводу ім. А. Марті тов. **Зубова.**

— Робітники і робітниці нашого заводу, палко вітаючи XI-й Всеукраїнський з'їзд рад, доручили мені заявити урядові, що робітництво схвалює політику уряду; **ніякі хитання, ніякі праві й ліві ухили не знайдуть собі відгуку серед робітників і робітниць заводу ім. А. Марті.**

Ми ставимо своїм завданням виконати накреслені вищими органами 5-тирічні плани будівництва соціялізму, і ми їх виконаємо. **Документом цього є соціялістична угода, підписана робітниками Харкова, Зінов'ївського і Миколаєва в день 1-го травня.**

Разом з тим робітник заводу ім. А. Марті прохали передати з'їздові їхні побажання. В першу чергу треба звернути увагу на боротьбу з бюрократизмом, що роз'їдає наш апарат. Робітники звертають увагу з'їзду на потребу поліпшити постачання заводові матеріялів, бо в цій галузі були перебої. В Миколаєві дуже гостро стоїть питання з житловим будівництвом,—треба і на це звернути увагу і поліпшити житловий стан Миколаєва. Одночасно робітниці звертають увагу з'їзду на потребу поліпшити постачання товарів і продуктів Миколаєву, щоб позбутися великих черг.

Культурно-освітня робота повинна провадитися в нас не кампаніями, а стати повсякденною роботою. **Особливу увагу треба звернути на оживлення антирелігійної роботи та т-ва культзмички з селом.**

Окремо зупиняється т. Зубова на побажаннях робітниць.

— Робітниці доручили передати з'їздові, що вони не відставатимуть в галузі соціялістичного будівництва і в змаганнях, що провадяться нині між підприємствами, як не відставали вони за часів Жовтневої революції. Треба як найбільше притягти робітниць до активної участи в радянському будівництві, висувати робітниць на керівничу роботу.

Червонопрапорні арсенальці на варті

Бурхливими оплесками вкрили збори палку промову представника робітників Київського Арсеналу т. **Садовського.**

— Червонопрапорний завод м. Києва палко вітає господаря України—XI-й Всеукраїнський з'їзд рад. XI-й з'їзд вирішує складні питання, що стоять перед нами; від імени робітників та технічного персоналу Червонопрапорного Арсеналу я запевняю з'їзд, що **ми невтомно працюємо біля варстатів, що ми будемо рішуче боротися з нашими труднощами, з'окрема, з прогулами, з браком, з недбайливістю.**

Коли буде треба—ми зможемо відповісти нашому ворогові так, як арсенальці відповіли в 1918 році. Нині ми будуємо в мирних умовах нашу промисловість і сільське господарство, але коли наші вороги насміляться піти на наш терен, **арсенальці зуміють дати їм належну відсіч.**

Хай це буржуазія добре знає!.. Червонопрапорний арсенал на варті!

Наші досягнення величезні

Старий робітник миколаєвського заводу «Руссуд» т. **Шниров**, вітаючи XI-й Всеукраїнський з'їзд рад, зупиняється на досягненнях заводу.

— Миколаєвська промисловість, з'окрема, заводи ім. А. Марті та «Руссуд», можуть пишатися значними досягненнями. **Ми підкреслюємо, що наш уряд добре дбає про миколаївців,—ми можемо пишатися значним розвитком нашого виробництва на обох заводах.**

За всі ті досягнення, що їх має промисловість Миколаєва, ми повинні завдячити нашому урядові, що дбає за нас. Ми звертаємо тільки увагу з'їзду на потребу поліпшити постачання нашій промисловості матеріялів.

Селянство на шляху до соціялізму

Тов. **Неділя** виступив з привітанням з'їздові від селянства України.

— Колективістичний рух народився разом із Жовтневою революцією. На руїнах поміщицьких кубл ми почали будувати колективні господарства—осередки соціялізму на селі.

Багато перешкод стояло на нашому шляху: бандити спрямовували свої кулі переважно на наші об'єднання. Але, ми перемогли і нині цілі села переходять на колективні форми господарювання, змінюючи позиції соціялістичного сектора.

На сьогодні ми маємо 14.000 об'єднань, що мають до 200.000 господарств з 1.750 тис. гект. землі. Індивідуальні господарства на нашому досвіді побачили, що в умовах індивідуального господарства не можна розвиватися, що тільки за колективної форми можна піднести добробут та будувати соціялізм. **За допомогою радвлади і під проводом партії ми зможемо засіяти всі наші землі і міцнішати, не вважаючи на те, що частина нашої озимини загинула.**

Тов. Неділя передав з'їздові червоний прапор і сказав:

— Це—не подарунок, а символ того, що коли буде потреба, ми за першим закликом підемо під з цим прапором на ворога. **Ми певні, що під цим прапором всі наші колективісти напружать свої сили і виконають п'ятирічні плани на 100%.**

Чапаївці міцно тримають зброю в руках

Представник Чапаївської дивізії **т. Смак** вітав господаря України — XI-й Всеукраїнський з'їзд рад—від імени чапаївців.

— Наша червонопрапорна дивізія, її командний, політичний і червоноармійський склад, вписали чимало славетних сторінок в історію пролетарського руху за часів завоювання нами Жовтня. Наша дивізія була в перших лавах бійців за Жовтень.

І нині червоноармійці, командний і політичний склад дивізії міцно тримають зброю в руках, а в їхніх серцях живуть ідеї Леніна. Старі чапаївці залишили нам свої славетні традиції, і **ми, молоді чапаївці, вперто підвищуємо своє політичне та воєнне знання, щоб з честю носити ім'я чапаївця.**

Тов. Смак передав з'їздові адресу від червоних бійців чапаївської дивізії.

Майбутні червоні старшини рапортують своєму шефові

— Палке бойове привітання з'їздові рад від юнаків школи червоних старшин ім. ВУЦВК,—рапортує представник школи **т. Гефтер.**

— Сім років школа червоних старшин носить почесну назву імени ВУЦВК. За цей час школа виховала чимало сотень українських командирів, відданих пролетарській революції. Ми повинні здійснити директиви партії в справі індустріялізації країни, бо цим самим ми зміцнюємо обороноздатність країни.

Після того, як буржуазія в Женеві відхилила наші пропозиції про повне і часткове розброєння, нам треба ще тісніше об'єднати свої лави навколо партії і радянської влади. **Ми — не тільки спеці військової справи, але й політично освічені пролетарі, тісно звязані з робітниками й селянами.** Всю свою енергію й силу школа червоних старшин віддасть справі оборони пролетарської революції.

Далі т. Гефтер нагадує один факт з історії школи, коли в 1922 р. на т. Г. І. Петровського був наскок банди, і з юнака школи його захистили/ від цього наскоку. Тоді т. Петровський звернувся з листом до командира школи, де відзначив гарне виховання юнаків у школі червоних старшин і дав директиви про дальшу роботу в цьому напрямку.

— Ці директиви т. Петровського ми виконали, — каже промовець. — Коли буде треба, — ми всі, як один, підемо боронити диктатуру пролетаріяту!

Школа червоних старшин передала з'їздові подарунок — 800 пам'яток для роздачі чле-

Гірники і металісти Донбасу підтримують політику Радянського Уряду

Представник металістів і гірників Риковських підприємств т. **Кубриков**, вітаючи Всеукраїнський з'їзд рад, відзначив, що **робітники Донбасу цілком схвалюють політику уряду та її підтримують.**

— В першу чергу нам треба розвивати важку промисловість, з'окрема, машинобудівництво. Ми добре знаємо ті труднощі, що стоять на нашому шляху—індустріялізації країни, **але ці труднощі нас не лякають, бо це труднощі нашого росту.**

1-й квартал для промисловости Донбасу був невдалий, — багато причин перешкоджало виконанню наших планів; але 2-й квартал вже дав значне перевищення навіть передвоєнного рівня. **Так, Риковський завод до війни давав що-місяця 1 міл. пуд. метапу, а за один квітень місяць, коли ще одну піч ремонтували, він дав 2,4 міл. пудів.**

Соціялістичне змагання йде повною ходою; **наше гасло—даєш метал, даєш високу продуктивність праці, даєш зниження собівартости продукції!**

Велетень індустрії—Дніпрельстан — виконує покладені на нього завдання

Далі з привітанням виступив представник робітників Дніпрельстану т. **Федюшин.**

— Вітаючи з'їзд, я повинен сказати, що намічені партією та радянською владою плани роботи з справі побудування Дніпрельстану ми виконуємо повнотою.

Дніпрельстан—це велетенський чинник реконструкції народного господарства всієї країни. Ми тут заявляємо, що всупереч троцькістам та правим ухильникам, ми всі покладені на нас завдання виконуємо і виконаємо.

І вже недалекий той час, коли енергія Дніпрельстану дасть життя не тільки промисловості, що виникне навколо Дніпрельстану, а й сільському господарству, допомагаючи будівництву соціялізму.

З'їзд зробить все для соціялістичного будівництва

З відповіддю на всі заслухані привітання від імени з'їзду виступив член президії тов. **Вінников.**

— Тут зібралися представники робітників, селян та червоноармійців з усіх кінців України, щоб вітати Всеукраїнський з'їзд рад, підкреслити ту величезну підтримку, що її трудящі маси дають радянській владі і комуністичній партії. **Ваші заяви про непереможне вольо здійснити 5-тирічні плани соціялістичного будівництва ми приймаємо до відому і сподіваємося, що всі ваші заяви буде виконано.**

Звертаючися окремо до представників робітничих делегацій, т. Вінников зазначив, що в своїй практичній роботі радянська влада вела вперту лінію на перебудову нашого господарства.

— Ми робимо все, щоб перетворити нашу країну на країну високої техніки, щоб піднести добробут трудящих, прискорити темп будівництва соціялізму та зміцнити обороноздатність нашої країни.

Далі, звертаючися до представників селян, об'єднаних в колгоспи, т. Вінников сказав, що **авангард селянства на фронті соціялістичної перебудови села зробив багато для зміцнення наших позицій на селі.**

— 13 міл. десятин землі передала радянська влада селянству. Поставити селянське господарство на вищий щабель розвитку можна тільки за колективних форм господарювання. 14.000 об'єднань, організовані за часи існування радянської влади на Україні (а по Союзу — понад 30.000 об'єднань) — покажчик зростання нашого соціялістичного сектора на селі. **Гасло колективізації стало програмою селянства, з'окрема, передової його частини.**

Звертаючися до червоноармійських делегацій, т. Вінников підкреслив, що держава дбала, дбає і дбатиме за поліпшення добробуту червоноармійців, за посилення обороноздатности країни. Що-року стан червоноармійців кращає, **підвищується культурний і політичний рівень червоноармійців, що в цьому відношенню стоять вище за всі армії буржуазних країн.**

— XI-й Всеукраїнський з'їзд рад візьме на увагу всі побажання делегатів і в своїй практичній роботі прагнутиме до остаточної перемоги соціялізму над світовим капіталом

Закриваючи нараду, т. Петровський повідомив делегатів, що всі привітання будуть надруковані в газетах і прилучені до стенограм з'їзду.

Отже, всі робітники, селяне і, взагалі, трудящі України зможуть прочитати ці привітання і побачити, що 11-й Всеукраїнський з'їзд рад працює за повною підтримкою всього робітництва і селянства України.

Далі всі делегати сфотографувалися разом з членами президії ВУЦВК.

П'ятирічний план розвитку народнього господарства України

Резолюція ІІ-ої Всеукраїнської партконференції, що її затвердив ЦК КП(б)У

Підсумки минулого періоду

Сучасне зростання організованости народнього господарства Радянського Союзу в цілому й України, зокрема, значна підготовленість пролетарської держави до планового керовництва й регулювання, зростання культурного рівня широких трудящих мас, визначення практичних шляхів соціялістичного будівництва й поділ праці між частинами Радянського Союзу дозволяють здійснити єдиний господарський план радянської країни, опрацьований на ряд років на основі директив XV всесоюзного й X всеукраїнського з'їздів партії.

Підсумки народньо-господарського розвитку СРСР і УСРР за п'ятиріччя перед періодом здійснення перспективного плану наочно говорять, що **партія**, радянська влада, пролетаріят і трудяще бідняцько-середняцьке селянство, здійснюючи ленінську політику, цілком управилися з завданнями відбудовного періоду й поклали міцний фундамент для дальшого соціялістичного будівництва в період реконструкції.

Основні покажчики відбудовного періоду на Україні є: значні успіхи важкої промисловости—вугілля, руда, метал,—промисловости, що виробляє засоби виробництва, великі успіхи в розвитку легкої промисловости, що обробляє сільсько - господарську сировину, особливо цукрової промисловости та промисловости, що виробляє засоби виробництва для селянського господарства (реконструктивні досягнення українського сільсько-господарського машинобудування); безперечні досягнення по лінії розвитку сільського господарства та деякі досягнення в реконструкції сільського господарства. Піднесення народнього господарства супроводжується зростанням усуспільненого сектора (промисловість, транспорт) та розвитком усуспільнення у торгівлі й сільському господарстві.

Недостатній темп усуспільнення сільського господарства на протязі всього відбудовного періоду після XV всесоюзного й X всеукраїнського з'їздів партії почав значно посилюватись.

За загальним підсумком промисловість на території України відновлено на початок 1928—29 р. на 117,9% проти 1913 року; сільське господарство—на 102,5%, в посередницькому товарообігу усуспільнений сектор становить 98,3% гуртової й 64,1% роздрібної торгівлі. Колективізація за період після XV всесоюзного з'їзду партії дає подвоєне зростання проти числа колективів, перед XV з'їздом.

В народнє господарство по лінії усуспільненого сектора вкладено протягом останніх чотирьох років—до 1928—29 р.—близько 2 млрд. карб., причому 57% з них вкладено в промисловість і це забезпечило її поновлення свого основного капіталу, приблизно, на 30—35%. Це значне вкладення коштів у провідну галузь народнього господарства, соціялістичну промисловість — забезпечувалось, не вважаючи на труднощі відбудовного періоду, тим, що народній прибуток у системі радянського господарства зростає далеко більшим темпом, особливо за останні два роки, ніж у системі передвоєнного капіталістичного господарства. На цій базі зростають і нагромадження, що останніми роками становили, приблизно, 18—20% до народнього прибутку проти 8—8½ передвоєнних.

Система планової організації народнього господарства в СРСР створює умови, що дозволяють не тільки зберігати, а й збільшувати темп промислового розвитку (приріст продукції промисловости 1926—27 р.—17,3%, 1927—28 р.—3,1% проти попереднього року)

Підсумки народньо-господарського розвитку України за минулий період з усією наочністю підтверджують і дану XV всесоюзним і X всеукраїнським з'їздами партії оцінку народньо-господарської обстановки, і правильність класової політики партії. Правильна ленінська політика партії в царині господарського будівництва забезпечила величезне зрушення у всіх галузях народнього господарства.

Народнє господарство України, особливо дуже зруйноване за період імперіялістичної й жорстокої громадянської війни, силами робітничої класи бідняцько-середняцького селянства під проводом комуністичної партії цілковито відбудовано й створено тверду основу для соціялістичної реконструкції й дальших успіхів соціялістичного перебудування. Зміцнено командні висоти пролетарської держави, зміцнено керівну ролю соціялістичної промисловости в розвитку всього народнього господарства; зміцнено звязок соціялістичної промисловости з все ще й досі роспорошеним селянським господарством і посилилася керівна роля промислового пролетаріяту в стосунках бідняцько-середняцьких мас селянства, особливо в частині розвитку виробництва сільсько - господарської продукції та перебудування роспорошеного сільського господарства на шляху його усуспільнення на новій соціяльній основі. Консолідувалися сили бідняцько-середняцького селянства в боротьбі за реконструкцію сільського господарства, в боротьбі проти глитайства, що створює всілякі прешкоди до колективізації й соціялістичного будівництва в цілому; зміцнили позиції бідноти, наймитства й середняцтва в радянських і кооперативних органах, дуже послаблено вплив глитайської ідеології в цих органах і, таким чином, бідняцько-середняцькі маси селянства під проводом партії й пролетаріяту рішуче взялись до здійснення соціялістичних завдань на селі. Шалений опір глитайських шарів села, що призводить часом в окремих випадках до зриву заходів партії й радянської влади, чимраз більше зазнає належної відсічи від організованих бідняцько-середняцьких мас. Спілка робітничої класи з основною масою селянства, дедалі міцнішаючи, створює чимраз сприятливіші обставини для проведення господарської політики партії на селі, для виконання завдань соціялістичного перебудовання села.

Поруч зростання колективізації за останні півтора роки зміцніли радянські господарства (цукротрест, укррадгоспоб'єднання). Радянське господарство за цей період не тільки повнотою виробничо опанували приділену їм землю, а й піднесли своє господарство на значну височінь, забезпечивши цим самим пролетарській державі можливість широкого планового впливу від соціялістичного сектора в сільському господарстві на селянське господарство (постачання насіння, племінної худоби агрообслуговування, машинообслуговування). В цьому на особливу увагу заслуговує спроба укррадгоспоб'єднання організувати машинотракторну станцію (радгосп ім. Шевченка).

Ця спроба має особливе значіння для успіху масового усуспільнення селянського господарства на базі тракторизації.

Організація технічного обслуговування селянських господарств, охоплених договорами з машинотракторними станціями переводить сільське господарство на вищий ступінь організації, забезпечує застосовання в сільсько-господарському виробництві високої машинової техніки й створює передумови для широкого усуспільнення не тільки рільництва, а інших галузей сільського господарства. Цю спробу треба широко розповсюдити не тільки на Україні, а й у Союзі в цілому.

Рік-у-рік поліпшується добробут робітничої класи на базі систематичного зростання заробітної плати й загальної стійкости реальної заробітної плати; рік-у-рік підвищується добробут бідняцько-середняцьких мас селянства. Бідняцькі господарства, звільнені від сільсько-господарського податку, дістаючи ряд пільг по кредитованню, зміцнюються. Зменшилося число безреманентних, безкінних та безкорівних господарств; рік-у-рік поширювалась засівна площа й зменшувався процент безпосівних. Бідняцькі маси села за допомогою пролетарської держави дуже розвинули колективізацію, залучивши на цей шлях, особливо останніми роками, велике число середняцьких господарств. Рік-у-рік, особливо за останній період, збільшувалась допомога пролетарської держави усуспільненим господарствам (кредити, машини, насінньо-постачання і т. інш.); одночасно з цим рік-у-рік збільшувалась допомога пролетарської держави бідняцьким і середняцьким індивідуальним господарствам—і по лінії кредитів, машинопостачання та насінньопостачання, й по основній лінії господарських стосунків міста й села—по лінії зменшення роздрібних цін на промислові товари й підтягання цін на окремі форми продукції сільського господарства, особливо на зернову продукцію. Тверде проведення політики партії в царині зменшення роздрібних цін та відпускних цін на промтовари за одночасного деякого збільшення цін на зернову продукцію значно поліпшило господарські стосунки міста й села,

Реконструктивні зрушення

Успішне розв'язання завдань, що стояли перед народнім господарством України на протязі відбудовного періоду, дозволило ще до початку здійснення п'ятирічного плану розв'язати ряд реконструктивних завдань в найважливіших галузях народнього господарства й стати на шлях реконструкції у всьому господарському будівництві.

Соціялістична реконструкція в царині промисловости на Україні відзначається такими найважливішими чинниками: протягом відбудовного періоду значно поновлено основні капітали з запровадженням досконаліших машин, з раціоналізацією процесів виробництва в цілому ряді галузей легкої промисловости—шкіряна, олійна тощо. Хоча й з деяким відставанням від легкої промисловости, але всеж значним темпом поновлювано основний капітал важкої промисловости. Реконструкція вугільної промисловости (механізація), закладка цілого ряду шахт-велетнів з виробничою спроможністю, що дорівнює спроможності в передових капіталістичних країнах, реконструкція металургії (посилення силових, повітродувних споруджень, реконструкція доменних мартенівських печей і т. ін.).

Соціялістична раціоналізація в промисловості особливо розгорнулась по скінченні відбудовного періоду й нагромадження матеріяльних ресурсів, виробничого досвіду й досвіду участи пролетарських мас в організації виробництва.

Раціоналізація виробництва сільсько-господарського машинобудування на Україні, де запроваджено цілий ряд останніх досягнень виробничої техніки (стандартизація, безперервний виробничий процес) є покажчик того, що в цілому виробництві без нового будівництва ще є можливість повніше раціонально використати основні капітали, збільшити випуск продукції та підвищити її якість.

В наслідок раціоналізаторських заходів у сільсько - господарському машинобудуванні виробництво сільсько - господарських машин на Україні збільшилося майже в 2½ рази проти передвоєнного часу, за цілковитої відсутности будівництва нових заводів сільсько-господарського машинобудування, тільки коштом реконструкції старих і раціоналізації виробничих процесів.

У царині сільсько - господарській соціялістична реконструкція відбувається, насамперед, по лінії утворення великого сільсько-господарського виробництва — радгоспів, усуспільненого господарства — колгоспів і по лінії підготовки до соціяльно-економічної реконструкції самих основ сільсько-господарського виробництва, тоб-то дрібних роспорошених індивідуальних селянських господарств.

В справі соціялістичної реконструкції сільського господарства величезну ролю має відограти механізація сільсько-господарського виробництва, що йде по лінії тракторизації. Досвід робіт машинотракторної станції радгоспу ім. Шевченка в цьому напрямі є величезне досягнення й висуває завдання широко застосовувати нові методи використання складних машин та знарядь у сільсько-господарському виробництві для піднесення бідняцько - середняцьких селянських господарств та реконструкції їх.

Зростання промисловости й розвиток сільського господарства України за минулий період дуже зміцнили обороноспроможність країни, створивши передумови для гнучкішого планового маневрування ресурсами з метою зміцнити боєспроможність Червоної армії.

Всі зазначені досягнення, в обставинах народньо-господарського розвитку України, за минулий період супроводжувались рядом чинників, що негативно вилdensivali на народньо-господарське будівництво, і які створили значні хитання господарської кон'юнктури. Два неврожайні роки на протязі відбудовного періоду й неврожайний 1927—28 р. не тільки дуже загальмували розвиток сільського господарства, особливо в степовій смузі України, а й стали за величезне гальмо в справі соціялістичного будівництва пролетарській державі, що відбудовувала соціялістичну промисловість, довелилось через недороди значну частку матеріяльних ресурсів скерувати на розвиток сільського господарства, допомагаючи бідняцько-середняцьким масам села.

Індустріялізація країни вимагала підтягувати сільське господарство, що відстає від зростання промисловоти, й відповідно до цього партія й радянська влада прагнули якомога повніше зліквідувати наслідки недородів і послабити їхній вплив на розгортання соціялістичного будівництва. Завдяки цим заходам не тільки доведено до передвоєнних розмірів засівну площу, скотарство, технічні культури, а в деяких випадках ці рівні перевищили, а якісний склад продукції сільсько-господарського виробництва значно поліпшився.

Наслідки неврожаю 1927—28 р., невважаючи на широку допомогу від пролетарської держави, призвели до тимчасового зменшення засівної площи озимини в Степу та зменшення продуктивної й робочої худоби в цих районах.

Політика партії на селі забезпечила подолання всіх труднощів на шляхах сільсько-господарського виробництва й прагнення піднести продукційні сили в сільському господарстві основних мас селянства.

Аналіза стану сільського господарства України за минулий період, вивчання процесів, що відбуваються на селі з усією очевидністю спростовують безпідставне твердження правих ухильників про деградацію сільського господарства та про позбавлення стимулів до поширення сільсько-господарського виробництва в індивідуальному середняцькому селянському господарстві.

Загальне зростання радянського господарства на основі соціяльно - економічної й виробничо-технічної реконструкції ідивідуального селянського господарства, за розвитку творчої самодіяльности бідняцько-середняцьких мас селянства, величезного розвитку кооперації всіх форм і напрямів, значного темпу колективізації в наслідок постанов XV з'їзду, загально - матеріяльного й культурного піднесення села наочно спростовують неправдиві твердження правого ухилу про занепад сільського господарства й зміцнюють політику партії, спрямовану на розвиток сільского господарства на шляхах глибокої виробничої реконструкції його, підвищення врожайности, розвитку виробничого обслуговування великого державного сільсько-господарського виробництва, посилення провідної ролі соціялістичної промисловости в розвитку сільського господарства й зміцнення пролетарського керовництва щодо основної маси селянства—спільника робітничої класи.

Невважаючи на величезні успіхи, що їх мало народнє господарство протягом відбудовного періоду свого розвитку, зростання соціялістичного господарства супроводжувалось труднощами, що випливають і з техніко-економічної відсталости країни з багатоміліонною масою дрібних роспорошених селянських господарств, опору решток капіталістичних елементів міста й села, й з обставин капіталістичного оточення СРСР.

Разом з успіхами розвитку соціялістичної промисловости були серйозні хиби: за задовільного виконання кількісних завдань, якісні покажчики виробничих завдань рік-у-рік виконували недосить успішно не тільки окремі галузі й окремі промислові підприємства, а й уся промисловість у цілому. Відставало зменшення собівартости промислової продукції й затримувало зростання серед промислового нагромадження, відставав рівень продуктивности праці від рівня заробітної плати, зовсім недостатня трудова дисципліна на виробництві.

До останніх років зменшення собівартости будівництва не досягалось; до останнього року має місце велике число будівельних робіт без детально опрацьованих проектів. Недосить повно використовується в промисловості і в будівництві досягнення раціоналізації; недосить твердо проводили по всьому господарству режим ощадження. Марнотратство у використанні матеріялів, палива, струменту, недостатній догляд устаткування, недбайливе ставлення до утилізації покидів виробництва, недовантаження підприємств, простій через кепське управління,—все це дуже гальмувало розвиток промисловости й особливо в частині капітального будівництва.

В царині сільського господарства так само був ряд серйозних хиб, особливо в галузі роботи кооперації. Сільсько - господарська виробнича кооперація все ще не закріпила достатньою мірою метод і форм роботи, що найбільше відповідають вимогам соціялістичного перебудування села; сільсько - господарська кооперація часто збивалася в бік комерційного ухилу. Були перекручення класової політики підчас росподілу кредитів, машин і т. інш. Все це неминуче негативно впливало на темп усуспільнення сільського господарства та на його реконструкцію. Обслуговування культурних потреб широких мас трудящих, дарма що воно рік-у-рік більшало, завданням народньо-господарського розвитку України не відповідало. Відставало відтворення кваліфікованої робочої сили, що була потрібна в народньому господарстві, повільно нагромаджувалися підготовлені молоді резерви, що їх вимагають поставлені на найближчий період завдання; не досить розгорнено підготовку наукових і технічних кадрів та науково-дослідницьких організацій. Все ще не досить поширені прикладні знання в широких масах робітників і селян, не досить шириться технічна книжка, як ключ до озброєння широких мас технічними знаннями, потрібними для вищої продуктивности праці, для успішного застосування в господарстві досягнень науки й техніки, для здійснення раціоналізації виробництва.

Найважливіші труднощі процесу зростання, не зліквідовані до початку планованого періоду та належні до ліквідації протягом майбутнього п'ятиріччя на основі планового керовництва всім процесом народньо-господарчого життя і планового поєднання роботи окремих ланок радянської системи, є:

1. Все ще далеко недостатній темп розвитку важкої індустрії, що спричиняє гострий дефіцит на метали, недостатнє виробництво потрібного для промисловости й сільського господарства устаткування та засобів виробництва, що й досі зберігає значну залежність Радянського Союзу від закордонного довозу; все ще недостатнє обслуговування соціялістичною промисловістю потреб сільського господарства, що реконструюється.

2. Надмірне відставання сільського господарства й особливо його зернової галузи від загального темпу народньо-господарського і, насамперед, промислового розвитку Радянського Союзу. Це є основна причина тих труднощів, що їх країна тепер переживає.

3. Гострий товаровий голод на промислові вироби і для задоволення споживчого попиту широких робітничо - селянських мас, і виробничого попиту народнього господарства.

4. Ще й досі незадовільні покажчики якости роботи народнього господарства—низька якість продукції, низька продуктивність праці і висока собівартість, низька врожайність у сільському господарстві, не досить задовільне, а в цілому ряді місцевостей кепське обслуговування споживача, кооперацією й державною торгівлею.

5. Відстала від чим раз більших потреб народнього господарства і з кількісного і з якісного погляду підготовка кваліфікованих кадрів для всіх галузей народнього господарства.

На Україні разом зі спільними для всього народнього господарства Радянського Союзу труднощами й нестатками є свої додаткові труднощі, що цілком стаються через повторний недорід 1928 року, який зачепив основний її сільсько-господарський район—Степ. Недорід у Степу, тяжко відбившись на сучасному господарському стані України, створив додаткові ускладнення в справі побудовання п'ятирічного плану й поставив перед п'ятирічним планом ряд завдань, які зводяться до того, щоб, насамперед, системою заходів економічного й організаційного порядку подолати негативний вплив наслідків недороду на темп народньо-господарського розвитку в біж[illegible] п'ятиріччі,

П'ятирічний план розвитку народнього господарства України

Трудноші зростання і правий ухил

Трудноші біжучого року на Україні більш, ніж по всьому Союзу в цілому виявили загальну скруту, що неминуче супроводжує соціялістичне будівництво при вступі в реконструктивний період. Наступ на глитая на селі та на капіталістичні елементи в місті в обставинах зростання і зміцнення соціялістичних позицій неминуче спричиняє загострення класової боротьби та опір капіталістичних елементів політиці партії, прагненням робітничої класи і сільської бідноти зміцнити позиції диктатури пролетаріяту.

Боротьба глитайні та капіталістичних елементів міста за використання господарських труднощів для зміцнення своїх позицій, для підриву соціялістичної реконструкції сільського господарства та послаблення позицій соціялістичної індустрії, знайшла належну відсіч з боку робітничої класи та найбіднішого селянства, що будують соціялізм у спілці з середняцькими масами селянства. Але разом з тим в умовах загострення класової боротьби в лавах партії є відхід окремих членів партії та окремих прошарувань партії від правильної ленінської лінії—оформлюється правий ухил.

Праві ухильники, недооцінюючи досягнень соціялістичного будівництва і перебільшуючи труднощі господарського розвитку в умовах загострення класової боротьби, кличуть партію на поступки глитаєві, прикриваючи цю антиленінську позицію балачками про допомогу індивідуальному селянському господарству, вимагаючи послаблення провідної ролі пролетаріяту у спілці робітничої класи з основною масою селянства. Теорія деградації сільського господарства, теорія надмірного надіндустріялістичного темпу розвитку соціялістичної промисловости і т. і., збудовані на неправильній оцінці господарського становища країни, на неправильному розумінні розміщення класових сил у даний момент соціялістичного будівництва, висувають рецепт (скорочення темпу індустріялізації, послаблення підтримки колективізації та розвитку радгоспів, послаблення наступу на глитая, відмова від індивідуального оподаткування і т. ін.), в корені неправильний, що не тільки не дає послаблення труднощів соціялістичного будівництва, але веде до збільшення цих труднощів уже в найближчому майбутньому.

Конференція рішуче відкидає теорію і практичні пропозиції правих ухильників. Конференція підкреслює небезпеку розвитку правого ухилу, особливо в даний момент, вважає за цілком неприпустиме примиренське відношення до цих помилок правого ухилу, що ведуть до послаблення соціялістичних позицій, і закликає всю партійну організацію країни до рішучої боротьби з правим ухилом та примиренським відношенням до нього.

Завдання партії та робітничої класи є максимальне напруження сил на фронті соціялістичного будівництва в місці та на селі, максимальний розвиток продукційних сил країни на основі господарських досягнень, що є до початку здійснення п'ятирічного плану, рішуча реконструкція в усіх галузях соціялістичного будівництва, зміцнення диктатури пролетаріяту та витиснення капіталістичних елементів з займаних ними позицій, піднесення матеріяльного й культурного рівня трудящих мас, утворення міцних передумов для дальших успіхів соціялістичного перебудування та остаточної перемоги соціялізму.

Конференція визнає, що всі умови для постановки завдань соціялістичного будівництва, намічених п'ятирічним планом народнього господарства СРСР та УСРР зокрема, і розвязання цих завдань може бути цілком забезпечене за точного виконання директив 15 з'їзду ВКП(б) та переведення в життя постанов наступних пленумів, за збереження ленінської єдности партії та більшовицької дисципліни в лавах партії.

Шляхи та темпи розвитку народнього господарства

В галузі промисловости

Відповідно до директив 15 і 10 з'їздів партії, п'ятирічний план розвитку народнього господарства України спирається на розвиток важкої індустрії (вугілля, метал, руда, машинобудування, хемія), що базується на природніх умовах України та тій ролі української важкої індустрії, яку вона відіграє в усьому народньо-господарському розвитку СРСР.

Другим важливим напрямом індустріяльної частини п'ятирічного плану УСРР є проектування нового промислового р-ну—майже цілком району виробництва засобів виробництва — проектування промислового комбінату що утворюється на енергії Дніпрельстану (кваліфікований метал, алюміній, феросплави, хемічні продукти і т. ін.).

Третім напрямом промислового розвитку України є розвиток промисловости, що переробляє сільсько-господарську сировину (цукрова, олійна, шкіряна, тютюнова, спиртова й т. інше), що випливає з тієї сировинної бази, яку утворює сільське господарство України в районах найбільшої густоти населення—в районах лісостепу та Правобережжя.

П'ятирічний план розвитку промисловости України висуває цілий ряд проблем, розвязання яких виходить за межі п'ятирічного плану і вимагає в рямцях п'ятирічного плану глибокого опрацювання та такого сполучення господарських процесів, що може забезпечити дальший розвиток продукційних сил України з найбільшою ефективністю капіталовкладень, з найбільшими наслідками для успішного соціялістичного будівництва.

Оперативне господарське керовництво, здійснення п'ятирічного плану розвитку промисловости на Україні повинно виходити з того, що Донбас, Кривий Ріг, Дніпропетровський промисловий район є таким комплексом промислових підприємств, що їхній розвиток вимагає щільної ув'язки з планами розвитку промисловости, електрифікації цих районів, водопостачання Донбасу та Криворіжжя, планом будівництва нових міст, впорядкування робітничих селищ і т. ін.

В звязку з загальним розвитком промисловости Донбасу, припливом значного числа робітників, сталість робітничих кадрів та робітничого складу і взагалі піднесення культурного рівня робітників та їх обслуговування, конференція вважає за потрібне забезпечити перехід від селищного будівництва до будівництва промислових міст, звязаних шляхами з промисловими концентрами, прискорення водопостачання Донбасу, як для технічних цілей, так і цілей комунального обслуговування, без чого неможливі дальша раціоналізація та збереження рудниково-заводського господарства та поліпшення побутових умов робітників.

Такий самий облік внутрішніх економічних звязків потрібний для напряму промислового господарства України, що по суті, хоч і не сконцентроване так, як промисловість Донбасу, Криворіжжя та Дніпровського району, але має внутрішні економічні та організаційні звязки, що є в тісній взаємозалежності.

Цей комбінат виробництв, що переробляють с.-г. сировину, включає все торговельне експортне будівництво, як його органічну невід'ємну частину.

Кам'яновугільна промисловість Донбасу

Визнати за правильну установку п'ятирічного плану на збільшення видобутку вугілля й антрациту в Донбасі з 27 міл. тон до 53 млн. тон на кінець п'ятиріччя.

Беручи до уваги, що таке збільшення видобутку донецького палива випливає з потреби народнього господарчого розвитку СРСР, конференція відзначає, що виконання цього завдання вимагатиме величезного напруження сил не тільки самої вугільної промисловости, а й усієї країни. Ці завдання можна виконати за умови радикальної технічної реконструкції вугільної промисловости Донбасу так шляхом реконструкції і раціоналізації господарства теперішніх шахт, як і розвитку будівництва нових шахт—утворення нового Донбасу.

Відзначаючи, що накреслений планом розвиток Донбасу вимагатиме форсувати проходку вже початих шахт і закласти нові шахти з загальною річною продукційністю 6 міліонів тон, конференція підкреслює потребу строчно розгорнути проектні і будівельні роботи з тим, щоб жодної затримки у розвитку видобування, якого вимагає народньо-господарський розвиток СРСР, не було б припущено.

Капіталовклади у вугільну промисловість Донбасу, запроєктовані п'ятирічним планом в сумі близько 1.100 міліонів карбованців (не враховуючи зменшення) повинно в оперативних планах забезпечити з таким розрахунком, щоб реконструкція старих шахт і будування нових відбувалися максимально швидшим темпом у рямцях загального плану. У звязку з надзвичайною напруженістю плану розвитку кам'яновугільного видобування в Донбасі, конференція вважає за потрібне фінансування капітальних робіт у цій галузі побудувати в такий спосіб, щоб основна його маса припадала на перші три роки п'ятирічки.

Надзвичайне напруження, в яким провадитиметься в рямцях п'ятирічного плану розвиток Донбасу і виконання ним виробничих завдань, треба зм'якшити і перестрахувати запровадженням у паливний баланс цілого ряду нових паливних ресурсів, крім дерев'яного палива, тоб-то торфу та бурого вугілля.

Конференція вважає за потрібне поширити розвідувальну діяльність вугільних родовищ, близьких до рудних родовищ.

Конференція визнає за потрібне форсувати використання бурого вугілля з тим, щоб у перевірених родовищах роспочати розробляти їх уже першими роками п'ятирічки.

У цій же п'ятирічці повинно провести рішучу боротьбу за звільнення косусового вугілля переважно для виробництва коксу.

Конференція вважає за потрібне провести розвідувальні роботи по нових родовищах вугілля з тим, щоб у районах родовищ вугілля була б роспочата експлоатація його.

Конференція підкреслює конечність виконати запроєктоване у п'ятирічному плані раціональніше витрачання палива всіма споживачами і особливо основними споживачами—промисловістю, транспортом та електрогосподарством.

Запроєктоване у плані заощадження палива, що у промисловому споживанні має досягти 31,4% і в наслідок,—всього заощадити більш, як 20 мілн. тон донецького вугілля є мінімальне завдання кожного підприємства, кожної організації, є боротьба за перевищення цієї норми.

Відзначаючи найвужче місце в розвитку Донбасу з боку електропостачання, конференція підкреслює цілковиту конечність форсованого розвитку районних електростанцій у Донбасі та форсованої механізації видобування, що вони здібні забезпечити якісні показчики роботи вугільної промисловости, особливо в частині собівартости продукції та продуктивности праці.

Металургія і рудна промисловість

Відповідно до вимог народнього господарства СРСР на метал, п'ятирічний план виробництва металу на Україні, що передбачає збільшення витоплення чавуну з 2.400 тисяч тон—1927—28 року до 6.600 тис. тон на кінець п'ятиріччя, повинно твердо забезпечити виконанням. Відставання металургії протягом попереднього періоду, наявність гострого металевого голоду в країні тепер і зростання попиту на метал та металеві вироби, що базуються на зростанні народнього господарства та попиті широких мас робітників і селян, вимагають гостро збільшити витоплення чавуну по всіх металургійних районах. Визнаючи за правильне передбачуване п'ятирічним планом СРСР доведення витоплення чавуну на кінець п'ятиріччя до 10 мілн. тон, конференція схвалює проєкт п'ятирічного плану України, що передбачає витоплення на українських заводах 6,6 млн. тон чавуну.

Відзначаючи, що зазначене завдання вимагає не тільки розвинути й реконструювати теперішні заводи, а й збудувати два нові металургійні велетні—один у Криворіжжі, другий у Запоріжжі з виробництвом приблизно 650 тис. тон. кожний, конференція затверджує проєктування капіталовкладів у металургію, що передбачає близько 1480 млн. карбованців, з яких близько 700 млн. карбованців мають піти на реконструкцію теперішніх заводів.

Гострота маталевого голоду настирливо висуває невідкладно реконструювати теперішні доменні печі, збільшити їхню випускну спроможність, забезпечити вищу продукційність їх та збудувати на теперішніх заводах нові доменні печі і відповідним чином реконструювати господарство цих заводів, прискорити пуск Керченського заводу, а також негайно почати будувати Криворізький та Запорізький заводи з тим, щоб на кінець п'ятиріччя одержати уже з цих заводів не менше, як 1.125 тис. тон чавуну.

Беручи до уваги зростання попиту на метал від народнього господарства за межами п'ятиріччя, конференція визнає за потрібне почати проектування на кінець п'ятиріччя 3-го металургійного завода велетня, що працює на Керченських рудах.

Беручи до уваги, що величезний розвиток капітального будівництва протягом біжучого п'ятиріччя вимагатиме великої кількости металу, конференція з усією рішучістю підкреслює конечність форсованого опрацювання технічних проєктів реконструкції (особливо щодо найскладніших заводів, включивши їх до першої черги в проєкт реконструкції п'ятирічки) металургійних заводів, форсованого здійснення цих проєктів та максимального заглиблення у металургійне виробництво останніх досягнень закордонної техніки.

Конференція рішуче підкреслює потребу забезпечити в оперативних планах своєчасний розвиток сировинної бази металургії—виробництва коксу та видобування руди.

Конференція схвалює намічений план розвитку видобутку руди на 10—12 млн. пудів.

Беручи до уваги, що становище з коксом лишається на протязі п'ятирічки надзвичайно напруженим, конференція вважає за потрібне форсувати збудування нових коксових установок.

Машинобудівництво

Величезне зростання промислового, транспортного, комунального та іншого будівництва вже в перші роки здійснення п'ятирічного плану пред'явить величезний попит на устаткування. Поставити запроєктовані п'ятирічним планом будівництва темпи розвитку народнього господарства майже у виключну залежність від імпортного устаткування пролетарська держава не може. Тимто розвиток машинобудування на теперішніх заводах шляхом реконструкції їх та спеціялізації, і утворення нових виробничих одиниць є абсолютно потрібний і невідкладний.

Конференція схвалює запроєктовану програму розвитку машинобудування на Україні з доведенням виробництва машин із суми 400 млн.—1928—29 року до 1.250 млн. карбованців на кінець п'ятиріччя.

З особливим задоволенням конференція приймає запроєктований розвиток виробництва сільсько-господарських машин на 194% проти 1928—29 року з доведенням випуску до 338 млн. карбованців та реконструкцією виробництва відповідно до вимог великого с.-г. виробництва, особливо причіпного устаткования до тракторів.

Основне завдання українського машинобудівництва, що визначає його ролю в народньому господарстві СРСР, є виробляти машини важкого типу (металургійне та рудникове устаткування, паротяги, судна, вагони, мости, повітродувки, казани високого тиснення).

Конференція схвалює запроєктований темп розвитку машинобудування на Україні і особливо підкреслює строчність реконструкції теперішніх машинобудівних заводів, насамперед, Краматорського заводу, закликаного обслуговувати потреби на важкі машини та устаткования важкої індустрії, розташованої на території УСРР.

Конференція доручає ЦК обстоювати намічений темп розвитку машинобудування на Україні відповідно до темпу будівництва важкої індустрії і транспорту.

Конференція схвалює накреслені плани реконструкції Луганського і Харківського паровозобудівельних заводів, поширення суднобудування, відповідного машинобудування на цих заводах та вагонобудування на Україні. Разом з тим конференція підкреслює потребу збудувати на Україні автотракторний завод з випуском не менше, як 40 тис. тракторів та не менше, як 10 тис. вантажних автомобілів.

Беручи до уваги надзвичайно зрослі та рік-у-рік дедалі більші потреби на казани, варстати, хемічну апаратуру та дрібне устаткования, конференція схвалює запроєктоване п'ятирічним планом будівництво на Україні нових підприємств (казанобудівного заводу з випуском казанів високого тиснення, суднобудівного заводу з випуском річних суден, варстатобудівного, заводу хемічної апаратури та середнього машинобудування) як основних об'єктів, закликаних на сировинній базі, що все зростає, розвинути виробництво устатковання, яке до останнього часу привозили з закордону.

Хемія

Виходячи з потреби максимально розвинути промисловість, що обслуговує потреби народнього господарства в цілому й, зокрема, сільського господарства в період боротьби за підвищення врожайности та загальної реконструкції сільського господарства, конференція схвалює накреслений п'ятирічним планом України розвиток хемічної промисловости, що передбачає зростання виробництва (без угноєнь) з 80 млн. крб.—1927—28 р. до 352 млн. крб. на кінець п'ятиріччя.

Щоб найбільше розвинути хемічну промисловість на Україні і забезпечити Союзові незалежність від капіталістичних країн, конференція вважає за потрібне організувати на Україні виробництво апаратури та керамікових будівельних матеріялів.

Особливу увагу конференція звертає на потребу строчно організувати виробництво мінеральних угноєнь, запроєктоване п'ятирічним планом для випуску на кінець п'ятиріччя 1.200 тис. тон. фосфоритних угноєнь та 400 тис. тон. азотних угноєнь.

Конференція вважає за правильне проєктування нового будівництва по лінії хемічної промисловости у програмі якого значаться такі найбільші одиниці—содовий завод у Слов'янському, суперфосфатовий завод у Костянтинівці, амічно-туковий комбінат з цілковитим використанням теперішніх газів на печах, як і підприємств, що знов будуються,—у Рутченковому, Горлівці, Дніпропетровському, Запоріжжі та великий хемічний комбінат на Дніпрельстані.

Конференція, підкреслюючи сприятливі обставини для широкого розвитку хемічної промисловости на Україні, вважає за потрібне забезпечити рішучіше заглиблення ряду хемічних процесів у всіх галузях промисловости (зокрема томас-шлаків тощо) і доручає ЦК забезпечити в оперативних планах виконання п'ятирічного плану, максимальне використання всіх наявних передумов для дальшого розвитку хемічної промисловости, посилення по цій лінії допомоги сільському господарству, посилення змички соціялістичної промисловости з сільсько-господарським виробництвом.

Схвалюючи план розвитку промисловости будівельних матеріялів, конференція визнає за потрібне звернути увагу на потребу забезпечити виконання запроєктованого кількісного його зростання. Конференція окремо відзначає потребу забезпечити своєчасне розгортання нового будівництва цементної та огнетревалої промисловости, що забезпечує запроєктоване зростання вугілля, металургії, хемії. Це вимагає: а) радикально посилити технічні кадри, б) поширити практику заглиблення чужоземної техніки.

Легка промисловість

Запроєктовані п'ятирічним планом шляхи і темпи розвитку легкої промисловости України, що передбачають збільшення випуску її продукції з 732,7 млн.—1927-28 р. до 1,5 млрд. карбованців на кінець п'ятиріччя конференція схвалює, як програму ліквідації товарового голоду, повнішого використання вільних робочих рук у перенаселених районах України та розвитку трудомістких культур у сільському господарстві (Правобережжя та Лісостепова частина України).

Розвиток цих галузей промисловости (цукрова, олійна, махоркова, тютюнова, спиртова, крохмально-малясова, шкіряна тощо) в накреслених планом розмірах конференція вважає за мінімальний і доручає Центральному Комітетові підчас здійснення п'ятирічного перспективного плану в оперативних планах забезпечити дальший розвиток цих галузей промисловости і дальше зміцнення сировинної бази для них, особливо цукрової промисловости.

Запроєктоване п'ятирічкою зростання цукрової промисловости на 92% (при капіталовкладах в сумі близько 440 млн. карбованців та будівництві нових 11 заводів), конференція визнає за потрібне підвищити, коли найближчими роками (на це треба звернути особливу увагу) буде на широких спробах розв'язана проблема сушіння буряку.

Відповідно до завдання, що його поставили партійні з'їзди в царині зм'якшення товарового голоду, конференція схвалює за-

П'ятирічний план розвитку народнього господарства України

Про ліквідацію безробіття

Передбачуване зростання матеріяльних ресурсів країни та реконструктивні процеси, що спираються на вищий культурний рівень мас, створюють величезні можливості для продуктивного використання робочої сили далеко більшими розмірами, ніж це було до початку збільшення п'ятирічного плану. Гострота перенаселення по окремих районах України та значний приплив робочих рук з інших районів Союзу до промислових центрів України створюють, особливо по окремих пунктах України, великі резерви робочої сили.

Заходи, передбачені п'ятирічним планом, в царині зменшення безробіття, даючи певні наслідки у всесоюзному маштабі, без рішучого впорядкування розподілу робочої сили протягом біжучого п'ятиріччя ще не зможуть вичерпати вогнищ безробіття по окремих районах. Конференція вважає за цілком потрібне в оперативних планах передбачити таке використання робочої сили, що на кінець п'ятиріччя забезпечило б гостре зменшення числа безробітних по великих містах та перенаселених районах УСРР. Конференція вважає за потрібне підчас дальшої конкретизації оперативних господарських планів, максимальну увагу приділити проблемі зм'ягшення безробіття, особливо серед жінок, скеровуванню вільних робочих рук до галузей продуктивної праці, особливо використовуючи природні обставини, організуючи самодіяльність мас (кустарні промисли, добування місцевих форм палива, меліоративні роботи й т. інш.) та посилюючи підготовку потрібних в тій чи іншій стадії розвитку господарства кваліфікацій.

В царині культурного будівництва

Накреслену в п'ятирічному плані реконструкцію народнього господарства, що випливає з твердої лінії партії на індустріялізацію країни та розгортання усуспільненого сектора, можна здійснити за культурного зростання, значного піднесення творчої енергії мас, скерованої на розв'язання завдань соціялістичного будівництва.

Відставання культурного рівня широких мас від потреб, що їх висуває соціялістичне будівництво (ще й досі є мільйони неписьменних і малописьменних), настирливо ставить завдання підтягувати темп соціяльно-культурного будівництва до темпу господарчого будівництва.

Розв'язати це завдання є основна умова для забезпечення кількісних і якісних показчиків, заверстаних у п'ятирічному перспективному плані.

А тимчасом питання культурного будівництва не дістали свого конкретного виразу у п'ятирічному плані розвитку народнього господарства на Україні. Визнати за потрібне негайно опрацювати на основі накресленого плану розвитку промисловости й сільського господарства план культурного будівництва, як невід'ємну частину розвитку всього народнього господарства, з таким розрахунком, щоб цей план уже відбився в контрольних цифрах на 1929-30 р.

У плані передбачити здійснення протягом п'ятиріччя перебудування вищих шкільних закладів і науково-дослідницьких установ, реконструкцію їхньої матеріяльної й навчально-допоміжної бази, виходячи з вимог до них народнього господарства.

Конференція відзначає конечність розгорнути вже першими роками п'ятиріччя капітальне будівництво по лінії будівництва наукових інститутів, лабораторій та устаткування для них, забезпечивши на це будівництво певний процент капітальних вкладів у промисловість.

Число кваліфікованих кадрів, взагалі недостатнє в нашому господарстві, втрачає у своїй значимості ще й через надзвичайно низький культурний рівень трудящих мас. Тим-то, основні завдання п'ятирічного плану в царині здійснення культурної революції, господарства наряду з всебічним форсуванням випуску потрібних нам кадрів промисловости, сільського та інших галузей соціялістичного будівництва, забезпечити ліквідацію неписьменности серед дорослої людности і здійснити план загального навчання, забезпечивши здійснення плану шкільного будівництва так із місцевих коштів, як і з самооподаткування та державного бюджету.

Темпи соціялістичного будівництва, накреслені п'ятирічним планом, вимагають далеко вищого культурного рівня мас, далеко активнішої свідомішої участи в соціялістичному будівництві і тих, хто дотепер не зліквідував своєї неписьменности. Ліквідацію неписьменности серед дорослих до 35-тирічного віку треба закінчити в як найкоротший строк.

Конференція з усією рішучістю ставить це завдання перед партійними організаціями, радянськими органами і всією радянською суспільністю. Вважаючи за потрібне всебічно зменшити строки ліквідації неписьменности по містах і робітничих районах серед робітників та сімей робітників, а на селі серед членів колективів, наймитів і сільської бідноти, конференція встановлює строк для проведення цієї роботи на кінець третього року п'ятирічки й доручає ЦК забезпечити виконання цієї програми.

Уточнення розрахунків про потрібну кваліфіковану робочу силу—інженерно-технічних, агрономічних та інших наукових кадрів дасть точніше виробниче завдання нашій системі народньої освіти. Але вже й на даній стадії побудовання п'ятирічного плану з очевидністю виявляється потреба форсувати підготовку кваліфікованих робітників, приблизно числом 100 тис. чол., інженерно-технічних кадрів, приблизно 16 тис. чол., спеціялістів інших кваліфікацій, приблизно, тисяч із десять чол. та агротехнічного персоналу для сільського господарства близько 10 тис. чол.

Завдання відтворити кваліфіковану робочу силу для задоволення чимраз більших потреб промисловости й сільського господарства, як основних галузей народнього господарства ставить на всю широчінь проблему масової перекваліфікації робітників, що працюють на виробництві, форсувати підготовку робочої молоди по школах та ФЗУ, профшколах, вечірніх курсах і т. інш.

Разом з тим, здійснення гасла «техніка—масам», широке заглиблення технічної літератури в робітничу масу є ті шляхи, що допоможуть в найкоротший строк забезпечити піднесення культурного рівня й рівня технічних знань пролетарських мас та забезпечити вищу продуктивність праці й робітничої маси та технічних і наукових кадрів нашої країни.

Програми професійного вивчення робітничої й селянської молоди та просунення її до наших ВИШ'ів для поповнення недостатніх кадрів з робітників і селян вимагають рішучого зрушення в справі матеріяльного забезпечення учоби бідноті й дітям робітників з нижчої школи до закінчення ВИШ'ів.

Заглиблення в промисловість високотехнічно-досконалих машин та знарядь, як і постачання сільському господарству складних машин вимагає спеціяльних заходів до підготовки кадрів, що обслуговують ці машини.

Конференція з усією рішучістю підкреслює важливість цього завдання—завдання забезпечити вмілий догляд, бережне поводження й раціональне використання тих знарядь виробництва, на які витрачається великі кошти та від використання яких залежить збільшення продуктивности праці, збільшення виробництва товарів, що їх бракує державі.

Система курсів для перепідготовки робітників, як і система курсів для піднесення кваліфікації бідняцько-середняцьких мас села, особливо з усуспільненого сектора, мають найближчими роками дати мінімум 2—2½ млн. вивчених робітників і селян, здібних опанувати вищу техніку, і на цій основі значно піднести продуктивність праці в промисловості і в сільському господарстві, підтягуючись до норм, досягнених передовими з технічного погляду країнами.

Піднесення культурного рівня трудящої людности висуває перед партією завдання широко розвинути політико-освітні установи, кінофікацію, радіофікацію, будування клубів тощо.

Загальні підсумки п'ятирічного плану

Накреслені п'ятирічним планом темпи розвитку народнього господарства України випереджають усі темпи, що їх знає історія розвитку капіталістичних країн. Особливо великі темпи дістає розвиток промисловости—тобто випуск гуртової продукції промисловости збільшується на кінець п'ятиріччя майже втроє, досягаючи 5,7 млрд. крб. (в незмінних цінах). При цьому індустріялізація в природніх і економічних обставинах України дає рішучу перевагу розвиткові важкої промисловости, як основи засобів виробництва.

Соціяльно-економічна й виробничо-технічна структура сільського господарства на кінець п'ятиріччя зазнає величезних змін. Це видно з накреслених темпів кооперування, колективізації селянських господарств, а також темпу механізації, хемізації та інших реконструктивних перетворень у сільському господарстві.

Загально-соціяльна реконструкція країни, яка полягає в зростанні усуспільнених елементів, розвиватиметься більшим темпом і питома вага усуспільнених елементів на кінець п'ятиріччя буде висока, не тільки в промисловості, транспорті та торгівлі, а й в сільському господарстві, що забезпечить значне зростання продуктивности праці в цій галузі.

Загалом і в цілому Україна на кінець п'ятиріччя, при виконанні планових запроектувань, зросте з країни, аґрарно-індустріяльної в країну індустріяльно-аграрну. Запроектовані п'ятирічним планом зростання народнього прибутку УСРР, мобілізація нагромаджень та спрямовання їх в річище планового використання, а також участь коштів СРСР у фінансуванні народнього господарства України забезпечують збільшення гуртової продукції сільського господарства та промисловости УСРР на 117,7%, в тому числі промисловости на збільшення на 186,7% і сільське господарство—52,8%. Питома вага промисловости в сумарній продукції промисловости та сільського господарства зростає з 48,7% в початковому році п'ятирічки до 64,2% в останньому році п'ятиріччя.

Питома вага важкої промисловости у гуртовій продукції промисловости, підвідомчій ВРНГ, зростає з 60,6% до 65,5% на кінець п'ятиріччя. Вартість інтенсивних культур та скотарства у загальній гуртовій продукції сільського господарства зростає на 67,5%, товарна продукція сільського господарства дає приріст 96,9%.

Отже, зростання матеріяльних ресурсів у народньому господарстві УСРР з одночасним значним зміцненням пролетарської бази та поширенням машинного індустріяльн. виробництва, що веде шляхом соціялістичного будівництва, сільське господарство, підносячи на значну височину культурний рівень мас та змінюючи клясову свідомість робітників і сільської бідноти, утворить тревалі завоювання на фронті соціялістичного будівництва УСРР та СРСР у цілому. Цим самим буде зміцнено українську пролетарську державу й завдасться рішучого вдару спробам світової буржуазії відірвати Україну від СРСР під фальшивим гаслом: «Визволення України з-під гнобительства».

Плановий розвиток народнього господарства УСРР, як частини першої в світі соціялістичної держави СРСР, протягом її біжучого п'ятиріччя не тільки спростує обмовницькі вихватки буржуазії, а й значно зміцнить у широких масах трудящих капіталістичних країн довір'я до радянського ладу, ладу диктатури пролетаріяту, що єдино забезпечує вільний розвиток усіх народів.

Дальші завдання перспективного планування

Ухвалюючи проєкт п'ятирічного плану народньо-господарського розвитку України, конференція не вважає завдання перспективного планування за закінчені на даній стадії.

Треба поглибити опрацювання окремих складових частин перспективного плану, добиваючися максимального уточнення розрахунків, спрямовання їх в бік забезпечення максимальної ефективности капіталовкладань, максимальної мобілізації ресурсів для здійснення намічених планів будівництва та реконструкції.

П'ятирічний план народнього господарства України, будучи складовою частиною перспективного плану народньо-господарчого розвитку СРСР, неминуче в окремих частинах зазнаватиме тих чи інших змін, що випливають із інтересів планового сполучення народньо господарчих процесів у СРСР у цілому. Та й за цих змін основні установки п'ятирічного плану розвитку народнього господарства України лишаються. Тому, детальне опрацювання плану в усіх його складових частинах треба поглибити вже тепер. До цього опрацювання треба притягти широкі кола наукових та технічних сил, широкий громадський актив, що безпосередньо працює в виробництві та в наших громадських організаціях.

Тільки пильне, детальне обговорення планів усіма заінтересованими забезпечить найкраще їх виконання. Конференція на першу чергу висуває до опрацювання такі, недосить виявлені на даній стадії планової роботи, завдання:

1) проблему мобілізації в річище народньо-господарчого будівництва коштів людности, особливо по лінії сільського господарства та торговельного кооперативного будівництва,

2) проблему ефективности намічуваних капіталовкладань, як в окремі галузі народнього господарства, так і в кожний окремий об'єкт промислового та сільсько-господарчого будівництва.

3) Ширше й пильніше опрацювання проблеми використання теперішнього основного капіталу в промисловості та в сільському господарстві, сполучивши це завдання з проблемою реконструкції, шляхом опрацювання цих проблем у оперативних промислових організаціях, трестах, фабриках та заводах, з участю широких робітничих мас, які безпосередньо беруть участь у виробництві й відповідно в сільсько-господарчих організованих колгоспах, кооперації в районі й на селі.

4) Проблему географічного розподілу промислового й взагалі нового будівництва всередині країни (економічне районування).

5) Проблему повнішого продуктивного використання робочої сили в місцях т. з. «аграрного перенаселення».

Відзначаючи серйозні досягнення в роботі округ для опрацювання п'ятирічних плянів, конференція визнала за потрібне дальше посилення планової роботи в округах, зміцнення керівництва Держплану цією роботою в процесі остаточного складення округами своїх п'ятирічок.

Успіхи соціялістичного будівництва, перспективи корінної реконструкції всіх галузей народнього господарства, що відкриваються чим раз ширше, висувають уже тепер на чергу завдання складення генерального плану народнього господарства. Ця робота має бути збудована на базі глибокого науково-дослідницького опрацювання основних проблем з використанням досягнень науки та техніки передових капіталістичних країн. До опрацювання генерального плану народнього господарства України треба широко притягти всі наукові сили дослідницьких закладів країни.

Надаючи особливого значення роботі Держплану в справі перспективного планування народнього господарства, конференція вважає за потрібне посилити Держплан, забезпечивши його кадрами й організаційно, відповідно до вимог програми опрацювання генерального плану народньо-господарчого плану та завдань поглибленішого біжучого планування.

Конференція вважає за потрібне загострити увагу, як у процесі здійснення п'ятирічного плану, так і особливо в процесі опрацювання генерального плану на таких основних проблемах народньо-господарчого розвитку України:

Проблема Донбасу, як єдиного економічного цілого.

Проблема Дніпрельстану, як нового промислово-транспортного комбінату.

Проблема степу, як основного сільсько-господарського району України, проблема Правобережжя та проблема західньої частини України.

Конференція, враховуючи дедалі більше значення Держплану, як органу, покликаного до планування всього народньо-господарчого будівництва, і як органу, перед яким стоять величезні завдання в справі вивчення шляхів народньо-господарчого розвитку та шляхів соціялістичної реконструкції народнього господарства, вважає за цілком потрібне повнотою забезпечити його потрібними кадрами робітників, а також потрібними організаційними матеріяльними можливостями.

Беручи на увагу дедалі складнішу методу планового керівництва, та дедалі більші вимоги до нього, конференція особливо підкреслює величезне значення використання в процесі планування та, зокрема, в процесі складання перспективних планів, наявних у країні наукових та кваліфікованих технічних сил і вважає за цілком потрібне, щоб Держплан все більш і більш обертався на центр мобілізації наукової та технічної думки в країні на питаннях планування.

Основні передумови виконання плану

П'ятирічний план ставить величезні завдання перед партією, радянською владою та країною в цілому: подолати теперішні господарчі труднощі й забезпечити виконання програми корінної реконструкції народнього господарства та здійснити намічену програму соціялістичного будівництва в радянській країні, проводячи ленінську, більшовицьку політику союзу робітничої кляси з основними масами селянства, за посилення провідної ролі пролетаріяту в ньому, провадячи боротьбу проти глитая, проти рештох міської буржуазії та буржуазії цілого світу, що наступає.

Програму великих робіт, що висуває п'ятирічка, можна виконати тільки за умови абсолютної єдности партії. Тим то першою передумовою її реалізації має бути ідейне подолання правого ухилу, що намагається стягти партію з ленінських шляхів соціялістичного будівництва, який не бачить величезних досягнень партії й радянської влади, штовхає партію на поступки глитаєві й дрібній буржуазії, що призводить до згортання соціялістичного будівництва і зриву соціялістичного наступу.

Конференція підкреслює величезну ролю члена партії підчас реалізації завдань соціялістичного будівництва, що їх поставила партія в країні з величезним переважанням дрібновласницьких шарів людности. Через грандіозність завдань, що стоять перед країною в царині соціялістичного будівництва в майбутній п'ятирічний період, конференція особливо підкреслює потребу виконання директив XV з'їзду про те, «що члени партії, на яких би постах вони не перебували, від партосередку до найвищих органів, що керують країною, мусять правити за зразок трудового геройзму, трудової дисципліни, напружено чіткої й раціонально поставленої роботи». (XV з'їзд, резолюція на п'ятирічний план).

II всеукраїнська конференція певна, що під твердим проводом партії, за підтримки й геройзму кожного члена КП(б)У, за напруження всіх органів радянської влади, за умови підтримки планових заходів та участи пролетаріяту й трудящого селянства у всіх галузях соціялістичного будівництва, завдання п'ятирічного плану не тільки будуть виконані, а й перевищені.

Перед виборами нових академіків

Голос українських наукових установ

Науково-технічні завдання ВУАН

Наукова робота в радянській країні повинна відбивати процес соціялістичного будівництва, повинна прискорювати його темп, прояснити його перспективи та допомагати пролетаріятові виконувати своє історичне завдання.

Це є безперечна умова продуктивности роботи всякої наукової установи, що претендує на певну ролю в житті нашого суспільства.

Тим більше ця директива обов'язкова для Академії Наук, кому належить керовнича роля в процесі наукового обслуговування нового радянського соціялістичного суспільства.

Цілком правильною є постанова Раднаркому про доповнення складу Академії свіжими силами з наукових шарів, що своєю працею допомагають трудящим масам усвідомити процес революційної боротьби за нове соціялістичне суспільство, проти ганебного капіталізму.

Перше місце, безумовно, належить тій ділянці науки, що є прапором революційної боротьби за комунізм, себ-то марксизмові-ленінізмові. Ця бойова теорія, що давала, дає й даватиме основний напрямок боротьбі пролетаріяту за комунізм, повинна переважати в роботі Академії. Це безумовно. Поруч з цією головною теорією соціялістичне будівництво базується на найбільш ефективному використанні виробничих сил нашої країни.

Виробничі сили, що пролетарська революція звільнила від кайданів феодалізму й капіталізму, повинні досягти могутнього розвитку при активній допомозі науки. В першу чергу на цю допомогу пролетаріят має право сподіватись з боку наших вчених техніків, бо роля індустрії та індустріялізації насправді величезна.

Ми маємо не мало прикладів тому, як наші вчені техніки з захопленням працюють над підвищенням техніки нашого виробництва. Ми можемо сподіватись, що лава цих вчених буде все збільшуватися.

Цей процес не може пройти осторонь нашої Академії Наук, що є найвищою організацією науки в Радянській Україні.

До цього часу на жаль не можна констатувати дійсного керування з боку Академії Наук процесом науково-технічного обслуговування індустріялізації країни. Почасти це залежить від того, що технічна галузь науки в недостатній мірі відбивається як у складі, так і в плані роботи Академії. Найближчі вибори академіків повинні доповнити склад Академії видатними вченими техніками, що працюють на поліпшення соціялістичного виробництва. Але цього не вистачає. Треба, щоб у практичній роботі Академії галузь техніки—нові методи виробництва, проєкти великих споруджень, раціоналізація промисловости та механізація сільського господарства—посідала певне, поважне місце.

Візьмімо, наприклад, п'ятирічний план. Країна має право вимагати від своєї Академії наукової оцінки п'ятирічки і серйозної допомоги по здійсненню цього плану. Участь Академії в нашому будівництві може дійсно виправдати її високе призначення, коли не лише власні сили академіків, але й сили всіх інституцій, на які впливає та може впливати Академія, будуть притягнуті до роботи по науковому висвітленню наших господарських та культурних завдань. Тому організаційну ролю Академія зможе виконати, коли вона буде щільно звязана з суспільними та радянськими організаціями та спиратись на організовану масу наукових працівників.

Участь широких кол наукових та науково-технічних організацій у виборах академіків, поповнення Академії новими силами, в тому числі й техніками, відограє безумовно позитивну ролю в цьому напрямку. Але ми повинні і після виборів дотримуватись постійного звязку з Академією, допомагати їй виконати свої величезні завдання на користь соціялістичного будівництва. Треба поширити видавничу діяльність Академії, щоб її праця була відома широким колам наукових працівників та радянським організаціям. Треба встановити певну плановість у роботі Академії. П'ятирічний план роботи Академії (коли він буде) повинні обговорити широкі кола радянського суспільства, аби передбачити в ньому найбільш важливі завдання.

Академія повинна збільшити своє науково-ідеологічне, науково-технічне та організаційне значіння в культурно-будівничому процесі соціялістичної країни. Це історичний імператив, виконання його вимагають інтереси самого будівництва соціялізму.

Б. ШУЛЬМАН.

Найкращих представників технічної науки до Академії Наук

В СКЛАДІ ВУАН ОРГАНІЗУВАТИ ІНДУСТРІЯЛЬНИЙ СЕКТОР.

Вчора відбулось загальне зібрання наукових співробітників усіх науково-дослідницьких інститутів ВРНГ, що на ньому заслухано було інформацію про постанову Раднаркому про довибори академіків до ВУАН'у. Перше, що слід віданачити і вітати, заявляє голова НТУ тов. **Б. Шульман** в своїй інформації—це притягнення до виборів наукових організацій і їхніх співробітників, чого досі ні в одній державі не практикувалось. З цього погляду постанова РНК надзвичайно важлива, вона поширює наукову базу для дальшої роботи ВУАН, дає можливість науковим установам активно впливати на творення української національної культури. Академія була досі відірвано від господарського і культурного будівництва нашої країни. Треба домогтися, щоб вона брала як найактивнішу участь в соціялістичному будівництві, була його невід'ємною, складовою частиною.

Особливе значіння має дальша наукова робота ВУАН для розвитку української промисловости, для науково-технічних досліджень, що їх провадять тепер інститути ВРНГ. Академія немає в своєму складі діячів технічної науки, в цій частині наукової роботи не почувалось її проводу. Українська промисловість вступає тепер на широкий шлях індустріялізації, перед нами велетенські завдання —здійснити п'ятирічний план. Для цього потрібно скупчити всі наші наукові і технічні сили, виявити ініціятиву за творчість кожної наукової установи. Нам здається, що до складу Академії слід ввести куди більше представників технічної науки. Українська промисловість, зокрема гірнича, металургічна та хемічна—має не тільки загально-радянське значіння, вона поволі починає відогравати не аби яку ролю в загально-світовому технічному процесі. Наукові робітники всіх інститутів ВРНГ повинні взяти як-найактивнішу участь в довиборах академіків і виділити до ВУАН найкращих своїх представників, що могли б відстоювати наукові інтереси промислової техніки.

Інж. Гохман заявляє, що Наркомосвіти надто мало коштів відпускав на наукову роботу різних установ ВУАН, на організацію спеціяльних технічних лабораторій, на поширення видавничої справи. Проф. **В. П. Мазуренко** вимагає більш наблизити ВУАН до науково-технічних інститутів ВРНГ. Технічної наукової літератури ВУАН майже не видає, хоч попит на неї дуже великий. Підчас дообрання академіків виділити де кілька місць для наукових діячів від всіх українських земель, зокрема Західньої України.

Інженери т.т. Кириченко і Двугач—представники українського гірничого інституту та інституту металів вважають, що до складу Академії конче потрібно ввести наукових діячів основних галузей української промисловости, гірничої, металургічної і хемічної, що відограють важливу ролю в індустріялізації всього народнього господарства.

Академія Наук, заявляє **інж. Даль** (гірничий інститут),—мусить бути науковим центром будування соціялізму, центром творення української культури. До її складу треба виділити людей не тільки з великим стажем, але людей з матеріялістичним світоглядом, що працювали і працюють над розвитком української культури.

Всі наукові співробітники вітають новий порядок перевиборів академіків, вважаючи її єдино вірним і правильним. Він допоможе перетворити ВУАН в справжню наукову установу, звязану з соціялістичним будівництвом України.

Збори наукових співробітників вважають, що в момент напруженого господарського будівництва конче потрібно поповнити склад ВУАН діячами інженерно-технічної науки і утворити в Академії міцний сектор індустріяльно-технічних наук.

Ухвалено негайно почати обговорення кандидатур майбутніх академіків в окремих науково-технічних установах. Цими днями буде скликано другі загальні збори всіх наукових співробітників інститутів ВРНГ, що на них обговорюватимуть кандидатури від науково-дослідницьких інститутів ВРНГ.

Кандидати від науково-дослідчого інституту економіки сільського господарства

Наукові робітники науково-дослідчого інституту економіки й організації сільського господарства обговорювали недавно постанову раднаркому УСРР про поповнення ВУАН новими членами. **Наукові робітники вітають постанову уряду і визнають, що вона є конче потрібна, щоб як найповніше втягти найвищий науковий центр України до будівництва соціялістичного господарства й української радянської культури.**

Збори вважають, що в основу поповнення Всеукраїнської Академії Наук новими членами треба покласти такі принципи:

а) зібрати у Всеукраїнській Академії Наук найвидатніші наукові сили України, братніх республік, Західньої України та Буковини;

б) зважаючи на те, що Академія Наук мусить брати як найактивнішу участь в будівництві соціялістичного господарства й української радянської культури, **потрібно до ВУАН висувати кандидатури таких наукових робітників, що разом з компартією та радвладою беруть активну участь в цьому будівництві;**

в) вважати за потрібне найпильніше **притягти до роботи в Академії Наук таких наукових робітників, що працюють за марксо-ленінською методою;**

г) поповнювати Академію Наук потрібно такими науковими силами, що далі б можливість твердо провадити ленінську національну політику в питаннях **розвитку української радянської культури та культури нацменшостей, що живуть на Україні.**

Констатуючи повний занепад в розвиткові української культури в Західній Україні та Буковині, де польський та румунський фашизм своєю політикою національного гноблення українського народу та його культури не дає можливости розвивати наукову роботу наявним там українським науковим силам, вважати за потрібне притягти найкращі наукові сили Західньої України до роботи у ВУАН;

д) зважаючи на особливе значіння тих проблем, що їх зараз висувається в звязку з соціялістичною реконструкцією сільського господарства, визнати за потрібне поповнити склад ВУАН науковими робітниками з різних галузей сільського господарства і зокрема налагодити постійну дослідчу роботу в питаннях сільського господарства при самій ВУАН.

Отже, виходячи з цього наукові робітники українського науково-дослідчого інституту економіки й організації сільського господарства висувають такі кандидатури на членів Всеукраїнської Академії Наук.

З ГАЛУЗІ СОЦІЯЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.

1) **Кржижановський**—член Всесоюзної Академії Наук, голова Держплану, 2) **О. Шліхтер.**

З ГАЛУЗІ НАУК ФІЛОСОФІЧНО-СОЦІОЛОГІЧНИХ.

3) **М. Скрипник**—директор українського інституту марксизму, 4) **В. Юринець**—голова катедри соціології українського інституту марксизму, 5) **Проф. С. Семковський**—керівник катедри філософії українського інституту марксизму.

З ЦИКЛУ ІСТОРИЧНИХ НАУК.

6) **Проф. М. Яворський**—д-р історії української культури, керівник катедри історії України при українському інституті марксизму, 7) **Ігнатовський**—президент Білоруської Академії Наук.

З НАУК ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИХ І ХЕМІЧНИХ.

8) **В. П. Затонський**—фізик, голова комітету хемізації сільського господарства УСРР.

З НАУК СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ.

9) **Проф. Вавілов**—(ботаніка), 10) **проф. Гедройц**—(грунтознавство), 11) **проф. Любименко**—(ботаніка), 12) **проф. О. Соколовський**—(грунтознавство), 13) **проф. Опокiв**—(гідрологія), 14) **проф. Висоцький**—(лісництво).

З ЦИКЛУ НАУК БІОЛОГІЧНИХ.

15) **Проф. Білоусів**—(фізіологія), 16) **проф. Паладін**—(біологія).

З ГЕОЛОГІЧНИХ НАУК.

17) **Проф. Рудницький**—(географія).

З ЛІТЕРАТУРИ.

18) **П. Тичина**, 19) **Янка Купала.**

Кандидатури на членів Всеукраїнської Академії Наук від Західньої України та Буковини інститут оголосить додатково.

На зборах педагогічного колективу Харк. ІНО

Загальні збори педагогічного колективу Харківського Інституту Народньої Освіти та робітників 12 науково-дослідчих катедр при інституті, що зібралися обговорити справу наступних виборів нових 30 членів Всеукраїнської Академії Наук вітають постанову Раднаркому в справі поповнення Академії новими силами та вітають новий порядок вибору, за яким участь в цьому важливому акті мають взяти широкі кола наукових робітників, а також громадські організації і трудящі робітничі та селянські маси, звязуючи тим ВУАН з радянською громадськістю та потребами соціялістичного будівництва.

Збори висловлюють своє задоволення, що **Академія в особі її президії, визнала усупереч традиціям порядок виборів, йдучи тим самим на зустріч сучасним вимогам життя.**

Збори визнали, що кандидати до ВУАН повинні відповідати не лише високим науковим вимогам, але бути заразом видатними громадськими діячами, що беруть, або можуть взяти активну участь в українському радянському культурному процесі.

Визнаючи, що праця ВУАН, як найвищої наукової установи в УСРР, повинна займати провідне місце в сучасному соціялістичному будівництві, що розвивається на основах марксизму, ленінізму, збори вважають, що **до академії треба ввести вчених що володіють діялектично-матеріялістичними методами дослідження, а зокрема треба посилити та поповнити видатними діячами УСРР та СРСР ті її відділи, що безпосередньо звязуються з соціялістичною реконструкцією нашого народнього господарства.**

Збори вважають за потрібне сконцентрувати у ВУАН найвидатніші наукові сили всіх українських земель, зокрема Західньої України.

Визнаючи, що удало проведені найближчі вибори матимуть значіння історичного етапу на шляху розвитку нашого соціялістичного будівництва за допомогою науки, збори зобов'язують усіх наукових робітників інституту народньої освіти взяти найактивнішу участь у всіх стадіях виборчої кампанії, від намічення гідних кандидатів до їх остаточного вибору.

Збори педагогічного колективу вибрали комісію під головуванням ректора, що має приймати пропозиції щодо кандидатур від науково-дослідчих катедр, предметових комісій та окремих осіб і має подати список на затвердження найближчого загального зібрання всіх наукових робітників ІНО, що відбудеться в суботу 11 травня в ленінській авдиторії о 3 год. дня.

Українське юридичне т-во—про вибори до ВУАН

Українське Юридичне Товариство разом з харківським окружним Юридичним Товариством 27-IV-29 року на засіданні з приводу дообрання Всеукраїнської Академії Наук ухвалили таку резолюцію:

Пролетарська жовтнева революція внесла кардинальні зміни реконструкції суспільства і поставила перед наукою цілком нові завдання, що не є властиві державам капіталістичним. У радянських умовах наука має бути поставлена на послуги пролетаріятові і разом з ним творити справу соціялістичного будівництва при перебудуванні всього суспільства на соціялістичних засадах.

Особливо гостро це завдання має бути поставлено за нашої доби, за доби реконструкції, за доби, що є початком широкого розгорнення соціялістичного будівництва. Наші класові вороги насамперед фашистська імперіялістична буржуазія намагається використати науку і знання на те, щоб змінити справу експлоатації робітничої класи та захистити свої класові реакційні завдання.

Радвлада, як виразник диктатури пролетаріяту ніколи не затушковувала того положення, що наука має цілком класовий зміст і тому вимагає від радянської науки, щоб вона була дійсною опорою революційної перебудови. Тепер, коли ми маємо загострення класової боротьби, особливої ваги набирає питання правильного використовування знання.

Серед представників теперішньої науки є чимало елементів, що обстоюють безкласовість науки і по суті допомагають капіталістичним силам і елементам проти сил соціялістичних, проти сил революційних, а тому є потреба, виходячи з даної розстановки класових сил гостріше поставити питання про забезпечення за наукою та науковими знаннями класового характеру і зробити радянську науку такою, щоб вона дійсно допомагала соціялістичному будівництву. Разом з тим, ми мусимо гостро змінити наш погляд на т. зв. Академію Наук, що колись була за центр всіх буржуазних наукових сил. В Академії Наук не мали місця ті дійсно чесні, ті дійсно продуктивні елементи, що боролися за соціялізм, боролися за визволення цілого людства з кайданів капіталізму, не в ідеалістичному розумінні, а в справі повсякденної революційної боротьби.

Під цим поглядом в радянських умовах, саме треба влити в нашу академію ті нові творчі сили, які можуть надати академічній роботі належного характеру, що його вимагає соціялістичне будівництво.

Виходячи з цього, збори вітають постанову радвлади, що стала на шлях зміни академії наук, яка отже відчинила двері цієї класової і кастової замкнености для дійсно живих творчих елементів.

Збори разом з привітанням висловлюють побажання, щоб ті кандидати, які тепер будуть висунуті, кандидати, що мають за собою десятиріччя корисної громадської, політичної наукової й революційної роботи, щоб саме вони стали виразниками революційних змагань пролетаріяту в його русі до соціялізму.

Збори вважають за потрібне, щоб при Академії Наук були утворені катедри філософії та індустріялізації.

Збори ухвалили оголосити в пресі коротку характеристику висунутих кандидатів, з тим, щоб ці характеристики були надіслані до Академії Наук.

Інститут прикладної ботаніки вітає постанову Уряду

Пленум українського інституту прикладної ботаніки, розглянувши питання про вибори нових академіків до ВУАН гаряче **вітає декрет Уряду про поповнення складу ВУАН та про участь у виборах широких кол наукових робітників і всього радянського суспільства.**

Пленум сподівається, що за цим основним, історичної ваги, етапом розвитку науки УСРР, піде широке планове розгортання будівництва нової соціялістичної науки, як органічної частини всього процесу господарського й культурного соціялістичного будівництва.

Щоб оновлена ВУАН могла стати ідеологічним центром нової науки на Україні, нові академіки мусять відповідати цим вимогам, що їх висунули УТОРНІТСО, секція наукових робітників та Харківське наукове т-во.

Кандидатура проф. Любименка.

Пленум ін-ту прикладної ботаніки підтримує кандидатури на академіків, що їх висуває Уторнітсо, а детально обговоривши кандидатури в галузі прикладної ботаніки, пленум українського інституту прикладної ботаніки висуває кандидатуру **проф. В. Любименка**, що є найвидатнішим в Союзі спеціялістом в галузі прикладної фізіології рослин і в останні роки бере активну участь у прикладній ботанічній роботі на Україні, зокрема, як один із фундаторів і директор українського інституту прикладної ботаніки. Цілком відповідаючи науковим вимогам кандидатура проф. В. Любименка і з громадського боку відповідає всім вимогам, що їх ставляться до майбутніх членів ВУАН.

Всеукр. Наукова Асоціяція Сходознавства про вибори до Академії

Відбулося поширене засідання правління Всеукраїнської наукової асоціяції сходознавства разом із членами асоціяції, де обміркована справу про вибори до Академії Наук. Збори цілком приєдналися до резолюції харківської секції наукових робітників у цьому питанні.

Щодо кандидатур до Академії Наук, то асоціяція ухвалила висунути з-поміж своїх членів таких кандидатів:

Проф. **О. І. Томпсона** (Одеса)—мовознавство.

Проф. **П. Г. Ріттера** (Харків)—мовознавство та література Сходу.

П. Г. Тичину (Харків)—східня література.

Проф. **І. Яворського** (Харків)—історія України, зокрема, історія України з Туреччиною.

Крім того, з пропозиції відділу політико-економічного асоціяція висунула кандидатури **М. О. Скрипника, Кржижановського** (голова Держплану СРСР), **О. Г. Шліхтера** (кол. голову асоціяції), як провідних діячів соціялістичного будівництва по лінії соціяльно-економічній.

Тов. Куйбишев на ЕСХАРі

9-го травня зранку тов. Куйбишев у супроводі голови ВРНГ України тов. Сухомлина, заст. голови окрвиконкому тов. Канторовича та інш. виїхав на ЕСХАР.

Біля головного будинку ЕСХАР'у тов. Куйбишева зустріла почесна варта на чолі з адміністрацією та інженерами. Протягом 3-х годин тов. Куйбишев детально знайомився з будівництвом, особливо, в галузі нових будівельних прийомів, що їх вперше застосовує в СРСР ЕСХАР. Сюди можна віднести будування труб, водоканалів з дерева, систему бльоків паровичні й т. і.

Будівництво тепер закінчено на 87%, монтаж машин на 28%. Закінчити роботи і почати подавати струмінь харківській промисловості передбачено в кінці поточного року. Станцію пустять тільки в половинній потужності через анулювання Наркомторгом уже виданих ліцензій на два казани для другої турбіни. Виконання казанів на союзних заводах затримає пуск монтажу другої турбіни на 20 місяців. При імпортних казанах ця затримка становитиме 7 місяців. Будівники вважають, що затримка в двох казанах не тільки не дасть заощадження, але примусить харківську промисловість переплачувати далі за електроенергію.

Після огляду ЕСХАР'у, в головній конторі відбулася невелика технічна нарада на чолі з тов. Куйбишевим. Скільки остаточне вирішення питання про два казани, на яких наполягають будівники та споживачі енергії, та ще цілий ряд питань можна розвязати тільки в Москві, тов. Куйбишев запропонував скликати спеціяльну нараду в Москві зацікавлених відомств, де будуть розвязані всі болючі місця будівництва. Нарада згодилася з пропозицією тов. Куйбишева.

О 1 г. 50 хв. тов. Куйбишев виїхав на Дніпрельстан.

9 років КНС

Вчора минуло 9 років як утворено організацію бідноти—комітети незаможних селян. З цієї нагоди в театрі Державної Опери, де відбувається з'їзд, підчас перерви відбулася нарада ЦКНС, в якій взяли участь делегати з'їзду—незаможники. Заст. голови ЦКНС т. **Фесенко** поінформував про ювілей організації бідноти. Він зазначив, що в цей ювілей треба відзначити роботу тов. **Петровського Г. І.**, що протягом 9-х років незмінно був головою ЦКНС і керував організацією.

Нарада ухвалила і далі провадити ще рішучішу боротьбу з глитаєм та постановила посилити зростання класового будівництва на селі, підвищити врожайність, завести агромінімум, збільшити участь незаможників у сільрадах та кооперації і поширити колективізацію сільського господарства. Так само нарада ухвалила звернутися до т. Петровського з листом-грамотою, відзначивши його величезні заслуги в справі творення й керування роботою організації КНС.

Запалюється нові домни і мартени

В першому півріччі пущено 5 могутніх домен, декілька газо-динамомашин і турбін.

Капітальні роботи на металургічних заводах, не зважаючи на деякі об'єктивні перешкоди, розвивались цілком нормально. На будівництво витрачено 45 міл. крб., себ-то 36,8% з загальної річної суми асигнувань. Спочатку весни темп будівництві значно посилився.

У першому півріччі Південсталь пустила такі нові домни: № 4 на Сталінському заводі, № 6—на заводі ім. Петровського, № 1—на заводі ім. Фрунзе, № 5—на заводі ім. Рикова і № 1—на Керченському заводі ім. Войкова. Крім цих домен зараз закінчується відбудова ще трьох великих домен, з них одна—№ 5 на заводі ім. Ворошилова сьогодні пускається, домна № 4 на заводі ім. Петровського запалюється 11-го травня і № 1—на заводі ім. Дзержинського—20 травня.

Південсталь закінчує будування одної з найбільших не тільки в Радянському Союзі але й в Европі домни № 4, що вироблятиме на добу 1.000 тон чавуну. Відсутність черпаків та деякого іншого устаткування, що ще не прибуло з-за кордону, затримує запалювання цієї домни, але до 1-го липня ц. р. її все буде пущено.

На заводі ім. Рикова відновлюється домна № 3, але через зміну конструкції її буде пущено не раніш січня, хоч намічалось пустити на початкові жовтня. На Ворошилівському заводі починається також будування нової великої американської домни № 5 з виробництвом 500 тон чавуну в день. Отже, пускаючи нові домни Південсталь зможе виконати повнотою цьогорічне виробниче завдання по витоплюванню чавуну в 2.540 тис. тон.

Значно посилюється енергетичне господарство на металургічних заводах. Цими днями пущено перші газо-динамо-машини на Керченському, на заводі ім. Дзержинського та ім. Рикова і Петровського, незабаром такі ж динамо буде встановлено на заводі ім. Петровського, дві на заводі ім. Томського, на Сталінському. Кожна машина має могутність в 5.200 HP, пуск їх дозволить Південсталі значно краще забезпечити елетричною енергією роботу домен і мартенів.

Південсталь прискорює будування мартенів нової американської конструкції по 75 тон кожна. Такі мартени буде побудовано в цьому році на Риківському, на заводах ім. Дзержинського, Петровського та Лібкнехта.

Велику увагу звертає Правління Південсталі на здешевлення будівництва та на його прискорення. Варто буде відзначити, що побудова домен майже на всіх заводах закінчилась раніше на один місяць, ніж намічалось планами. Велику частину будівельних робіт в цьому році провадиться механічним способом.

Нові відомості про запаси вугілля в Донбасі

Після двохрічних геологічних розвідок недавно закінчено підрахунки запасів вугілля і антрациту в Донбасі. Дослідження провадив всесоюзний геологічний комітет під керовництвом двох видатних геологів т. Степанова і Б. Леферта. Останні підрахунки запасів вугілля провадились ще в 1913 р. проф. Л. І. Латугіним для міжнародного геологічного конгресу в Торонто (Канада). Загальний запас вугілля Донбасу досягав тоді 3.652 міліярди пуд. Але треба мати на увазі, що ці підрахунки провадились на глибині не більше 500 сажнів над поверхнею.

Геологи т.т. Степанов і Леферт обслідували цілком нерозвіданий раніш район Гришинський і провадили дослідження на глибині до 1500 метрів. На підставі точних підрахунків запаси вугілля, включаючи сюди й нові райони, досягають тепер 3.538 міліярдів пуд. З цієї кількости, на думку геологів, на антрацит припадає 2/3 і 1/3 на курне вугілля. Таким чином по своїх запасах Донбасу належить перше місце в усій европейській частині Союзу. Геологічні запаси Кузнецького басейну перевищують Донбас в чотири рази.

Геологи вважають, що поклади вугілля Донбасу забезпечать коксовальним вугіллям металургічну промисловість не менш, як на 100 років.

Десятиріччя української книжки

(До відкриття книжкового ярмарку).

15 травня на Радянському майдані в Харкові відкривається на два тижні книжковий ярмарок. Ярмарок цей має відограти велику ролю в просуванні української книжки в гущавину робітничих мас. **Він і відбуватиметься під гаслами десятиріччя української книжки та будування української культури.** Це особливо позитивне явище на нашому культурному фронті в звязку з трьохмісячником, що його нині провадиться по всій Україні.

Характерною ознакою книжкового ярмарку в цьому році є те, що на ньому буде репрезентовано майже виключно українську книжку і то в своїй масі—нову.

Організатори ярмарку комітет під головуванням тов. Ліпфиця—зав. торг. відділом В-ва «Пролетарий» прикладають всіх зусиль, щоб в цьому році він відбувся з як найбільшим **не тільки матеріяльним, але й культурним ефектом.**

Художньо-декоративну частину павільонів ярмарку оформлює художник Страхов. **На майдані ярмарку виступатиме ввечері колектив театру «Веселий Пролетар», гратимуть чотири духові та струнні оркестри, виступатимуть два хори і драматичні гуртки типу «Синьої блузи». Їхню програму буде пристосовано до актуальних завдань української книжки.** Крім цього, пересувне кіно демонструватиме діяпозитиви, що дадуть змогу глядачеві наочно ознайомитися з процесом книжкового виробництва. Дві короткометражні фільми присвячено також книжковій справі.

Книжковий ярмарок на Радянському майдані буде так би мовити центральним ярмарком. Крім цього з протилежного боку будинку Окрвиконкому (Університетська горка) влаштовується спеціяльний книжковий ярмарок для дітей з атракціонами та оркестрами.

Для охоплення книжковим ярмарком робітничих районів, ХЦРК організує пересувний ярмарок по найбільших робітничих районах та селищах. Крім цього, по місту буде розставлено книжкові кіоски.

Для зручности відвідувачів ярмарку, павільону його розбивається по окремих групах видавництв. Так, В-во «Пролетарій» бере на себе групу соціяльно-економічної і партійномасової літератури, ДВУ—красне письменство і військову літературу, Книгоспілка—дитячу літературу, «Український робітник»—профсоюзну і масову робітничу літературу. Окремий павільон матиме ГІЗ РСФРР, спеціяльно для технічної книжки.

Знижку на окремі книжки передбачається встановити від 10 до 70%. Це дасть змогу навіть незаможним робітникам придбати книжку підчас ярмарку.

Організацію книжкового ярмарку слід тільки вітати, бо такого роду ярмарки є найкращий спосіб для просунення української книжки в широкі робітничі маси.

М. Н.

Червоний суд

ПО НАРОДНІХ СУДАХ.

АНТИСЕМІТИЗМ НА КУТУЗІВЦІ.

Нарсуд 5 району розглянув справу про хуліганські антисемітські вибрики на фабриці ім. Кутузова—помішника майстра Яшина і робітників Мирошниченка й Маяцького, що знущались з робітника еврея Тремського.

Особливо відзначався своїми хуліганськими вибриками проти Тремського Яшин. Він не обминав можливости вилаяти його «жидівською мордою», завжди глузував з нього, намагався навантажити його надмірною працею і т. ін.

Робітники Мирошниченко й Маяцький під впливом Яшина теж глузували з Тремського. Антисеміти що-дня знущались з нього, а на суді заявили що це були тільки «звичайні жарти».

Але важко назвати «жартами» такий випадок, коли на Тремського скинули з гори великий пакунок краму. Це був тільки щасливий випадок, що він йому не пошкодив.

Підчас судового слідства виявилося, що Яшин знущався не тільки з Тремського. Його антисемітські вибрики стосувалися ще одної робітниці еврейки і т. ін.

Вони примушені були мовчати, бо боялися, що Яшин, як помішник майстра чесального цеху, усуне їх з роботи, коли вони поскаржаться на його вчинки.

Нарсуд засудив Яшина на один рік позбавлення волі. Мирошниченка засуджено теж на 1 рік позбавлення волі, але беручи на увагу, що він діяв під впливом Яшина, суд ухвалив присуд що до нього вважати за умовний, але з роботи його зняти. З тих самих причин суд обмежився громадською доганою, що до Маяцького.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 9/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 6% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.90
Державна внутр. позика 1926 р.	126.50	124 50
10% виграшна позика 27 р.	25.66	25.56
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	—
[illegible] селянська виграшна позика 1927 р.	5.05	5.03
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 15 [illegible] 1927 р.	25.55½	25.45½
2 виграшна позика індустріялізації %%	26.35	26.25
2 виграшна позика індустріялізації без %%	25.59	25.49
11% внутрішня позика 28 р.	102.13	102.03
Сертифікати ощадкаси	5.97	5.95
6% зобовязан. НКФ 1/VI-29	102.43	102.33
„ 1/VII-29	101 56	101 46
„ 1/VIII-29	100.70	100.60
„ 1/IX-2	99.87	99.77
„ 1/X-29	99.05	98.[illegible]5

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.30
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Поправка

У вчорашньому № в статті «Дев'ять років існування КНС» в 3-й шпальті помилково надруковано: «коли на час V-го З'їзду в організації КНС було 881 членів», треба читати **«881 тис. членів»**; там же замість «1.150 членів» треба читати **«1.150 тисяч членів».**

Розгортаймо соціялістичне змагання: на селі

За короткий час Ленінська ідея соціялістичного змагання встигла стати здобутком трудящих мас і виявилась в широкій хвилі змагань за кращу якість роботи між окремими цехами, підприємствами, містами, районами. Соціялістичне змагання охопило міліони трудящих в формі перекликів та складання договорів на краще виконання річних виробничих планів, на зниження собівартости і т. інш.

Робітництво дружно взялося за переведення соціялістичного змагання. Підіймається трудова пролетарська дисципліна на підприємствах, організується рішуча боротьба за підвищення продукційности праці. Ледарі, прогульщики беруться під неослабну контролю пролетарських колективів, що ведуть змагання. В наслідок цього вже маємо зменшення прогулів, поліпшується якість продукції, підвищується продукційність праці та намічається перші позитивні покажчики по зниженню собівартости.

Робітники зробили виклик також і селянству піти за їх прикладом—*організувати* соціялістичне змагання на селі.

На Харківському Окружному З'їзді Рад робітник Харківського Паровозобудівельного заводу повідомив, що на зборах робітників заводу ухвалено викликати селян округи на соціялістичне змагання. **Для преміювання тих сел, що візьмуть участь в цьому змаганні, робітники ХПЗ ухвалили за рахунок відпочинку зробити безплатно два трактори.**

Але ці виклики робітників селянам взяти участь в соціялістичному змаганні ще не знайшли належного відгуку на селі. Громадська думка селянського активу, бідняцько-середняцьких мас навколо питань соціялістичного змагання на селі ще не розбуркана, як слід. Про цю надзвичайно важливу справу на селі мало знають, мало про неї говорять, а тому мало що й роблять.

Такому становищу треба негайно покласти край. Необхідно негайно розгорнути в усю широчінь кампанію за проведення соціялістичного змагання на селі. **Райпаркоми й сільські комосередки, райвиконкоми й сільради, профсоюзні й кооперативні організації на селі, КНС та інші громадські організації повинні негайно обговорити питання про соціялістичне змагання, мобілізувати навколо цього питання широкі бідняцько-середняцькі маси селянства та намітити конкретні, практичні шляхи, плани переведення соціялістичного змагання на селі.** Треба добре й всебічно з'ясувати ті практичні завдання, що навколо них треба організувати соціялістичне змагання на селі, а також і те, в якій формі його найкраще провести.

Основними моментами соціялістичного змагання на селі на сьогоднішній день повинні бути всі ті питання, що поставлені партією та урядом перед сільським господарством—це реконструкція сільського господарства на новій технічній базі, його індустріялізація та колективізація, а особливо підвищення врожайности на основі запровадження в життя агромінімума. Всі ці питання, кожне по своїй лінії, повинні бути змістом соціялістичного змагання.

В першу чергу, в соціялістичне змагання повинно втягнути соціялістичний сектор сільського господарства—радгоспи й колгоспи. Вони мають всі об'єктивні й суб'єктивні передумови для найуспішнішого переведення соціялістичного змагання на селі. Радгоспи мають однакові форми й засоби виробництва, наявність в них організованого сільсько-господарського пролетаріяту; в колгоспах—організоване селянство і однаковість виробництва. Тому радгоспи й колгоспи можуть і повинні змагатись навколо кращої організації господарства, збільшення продукційности праці, зменшення собівартости продукції, збільшення врожайности, кращої організації побуту в радгоспах і колгоспах, кращого обслуговування околишнього бідняцького селянства і т. інш.

***Сільсько-господарська кооперація* повинна організувати соціялістичне змагання за збільшення кооперування бідняцько-середняцьких мас селянства, за накопичення своїх власних коштів, за краще обслуговування кооперованого селянства в збуті його продукції та в постачанні його засобами виробництва, кредитом то-що,** організувати змагання за поширення й поліпшення агро-виробничого обслуговування кооперованого селянства, за краще переведення виробничої контрактації, за перевод с.-г. кооперативних товариств в простіші форми колгоспів—товариства по спільній обробці землі та с.-г. артілі.

Нарешті сільради, земоргани й райвики, як керовники всього сільського господарства, повинні організувати змагання між окремими населеними пунктами, земгромадами, сільрадами й районами за краще переведення засівних кампаній, за збільшення врожайности, за повне запровадження агромінімума в індивідуальних селянських господарствах, за збільшення колективізації та виробничого кооперування селянських господарств, за своєчасну здачу сільгоспподатку та виконання хлібозаготівель і т. інш.

Всі ці форми соціялістичного змагання повинні закріплятись відповідними договорами і матеріяльними зобов'язаннями. Звичайно, переводячи між собою змагання, сільські організації повинніураховувати також виклики на соціялістичне змагання і робітничих організацій фабрик і заводів.

В справу соціялістичного змагання на селі треба обов'язково втягнути також всі сільські й міські організації, що в тій чи іншій мірі обслуговують селянство: сельбуди, хати-читальні, школи, громадські організації, агрономів, шефські організації то-що. Зокрема агрономи можуть викликати агрономів іншого району на найкраще обслуговування сільського господарства, на найбільше розвантаження себе від паперово-канцелярської роботи та на найраціональнішу організацію живої, виробничої агро-роботи.

Організовуючи соціялістичне змагання на селі, необхідно передбачити також ті чи інші засоби заохочування. Справа соціялістичного змагання на селі—нова. Вона може зустрінути низку ріжних труднощей, а тому партійно-радянському активу на селі **треба добре з'ясувати селянству всі завдання й практичні питання соціялістичного змагання,** підготувати до нього бідняцько-середняцькі верстви селянства і вже тоді сміливо й вперто провадити соціялістичне змагання. Лише масове втягнення бідняцько-середняцьких шарів селянства в соціялістичне змагання забезпечить більш успішне будівництво соціялізма на селі.

Агроном С. Краснеружський

Соціялістичне змагання шириться

З чим виходить на змагання Полтавський райсоюз

Оборот із продажем товарів та сільськогосподарських продуктів на 1 півріччя біжучого року в Полтавському райсоюзі такий: продано фабрикатів на 11.292 тис. крб., с.-г. продуктів на 3.469 тис. крб. і книжок та канцприладдя на 393 тис. крб., а разом на 15.154 тис. крб. Минулого року загальний оборот складав 31.847 тис. крб. Зменшення в цім році пояснюється зменшенням продажу с.-г. продуктів через зменшення хлібозаготівель, зате збільшується оборот із заготівлями другорядних культур, із сировиною та з книжками.

Загальна націнка на товари й продукти в першому півріччі дорівнює 4,05%, а на фабрикати—4,31%. На друге півріччя, зважаючи на потребу здешевити крам, передбачено знизити загальну націнку на 3,05%, а націнку на фабрикати до 3%, себ-то знизити націнку в цілому на 1%. Це при обороті в II півріччі мільйонів 15 міл. крб. дає економії для периферії союзу в 150 тис. крб.

Торговельні витрати райсоюзу в I півріччі дорівнювали без книгарні 2,26% до обороту, а з книгарнею—2,37%. На друге півріччя передбачено знизити загальні витрати до 2,25%, а витрати на фабрикати —до 2%; це дасть для райсоюзу збільшення капіталонагромадження за рахунок зниження витрат.

По периферії роботу передбачено розгорнути в такий спосіб.

Кооперувати передбачено за рік 42.000 чол. Зараз план переглянуто й завдання в кооперуванні збільшено до 56.500 чол., при чому передбачається охопити кооперуванням 95% бідноти і наймитства, і 5% середняків. Щоб забезпечити виконання плану кооперування бідноти й наймитів, фонд кооперування збільшено до 120 тис. крб.

Пайовиків у сільських товариствах на 1 квітня лічиться 145 тис., а середній пайовий внесок (без пільгових жінок) дорівнює 9 крб. 17 коп. До 1 жовтня передбачено довести пайовий внесок до 12 крб. на пайовика. Авансів і вкладів від населення зібрано до 1 квітня 661 тис. крб. Цю суму надалі передбачено збільшити.

От з такими покажчиками й з таким планом виступає Полтавський райсоюз на соціялістичне змагання.

М. Попов.

Контрактацію зернових культур закінчено

За даними Сільського Господаря, с.-г. кооперація на 1 травня законтрактувала за так званою авансовою контрактацією 1993 тис. гект. зернових, олійних та бобових культур або виконала планове завдання уряду на 102%. Крім того на цей день кооперація законтрактувала без авансів 227 тис. гект. зернових культур.

Нині контрактацію зернових культур продовжено до 15 травня, щоб збільшити так звану позапланову та безавансову контрактацію.

Законтрактовано 540.6 тис. гектарів буряку

Бурякова кооперація за даними Укрбуряксоюзу на 1 травня законтрактувала по всій Україні 540,6 тис. гект. буряків або виконала умови складені буряксоюзами з цукроварнями на 93,4%. Повністю виконано план контрактації на Зінов'євщині та Шевченківщині. Найгірше проходить контрактація буряків на Роменщині та Ніжинщині, де план виконано на 85,4%, на Уманщині—на 87,8% і Тульчинщині на 88%.

В звязку з частковою загибіллю озимини по деяких округах від морозів, Укрбуряксоюз передбачає, що план контрактації буряків буде виконано повністю за рахунок пересіву озимого клину буряками.

Морква, петрушка, цибуля та... наша недбайливість

До останнього року робітнича кооперація майже не звертала уваги на справу постачання городини. Заготівля і зберігання її — досить складна річ, бо крім спеціяльних складів, консервування, потрібне ще й уміння нею торгувати. Це було одною з причин, що робітничі кооперативи відмовлялись брати на себе постачання городини для робітничих районів. Але не тільки це, тут є де-яке недбальство з боку кооперативних робітників, відсутність ініціятиви. Що зроблено в робітничих районах для організації колективних городів? Дуже мало, а де-не-де й зовсім нічого. Недавно промайнула в газетах звістка про організацію на одній із донбасівських рудень колективних городів, але це чи не єдиний випадок. Що робиться в інших районах—про це не має ніяких відомостей ні в НКЗемі ні в робітничій кооперації.

Нам відомо, що комунальні господарства в де-яких місцях мають свої садівничі і городні господарства, але хто ними користується, куди йдуть їхні продукти,—не знати.

Постачання городини для робітничого бюджету має важливе значіння, особливо в цьому році, коли у нас відчувається недостача картоплі, м'яса та де-яких інших харчових продуктів. Навколо цієї справи, коли ще не пізно, треба організувати колективну думку низової кооперації і всього робітництва.

**

Що робить кооперація для планового постачання робітничим районам рижної городини на зиму. За планом Наркомзему, Плодоспілка мала законтрактувати під столову картоплю, огірки, цибулю, капусту, баклажани 10 тис. гектарів, з них 3.350 гектарів огірків та цибулі призначених спеціяльно для вивозу за кордон. Поверх цієї програми контрактації, Плодоспілка на власні кошти законтрактувала ще 3.676 гект. під столову картоплю та 6.866 гект. під цибулю, огірки, моркву, баклажани то-що. Контрактацію провадиться тільки з промислових районах, інших районів України до заготівлі городини зовсім не притягнуто.

До контрактації городини **надто мало притягнуто колективні господарства, незаможників та великі державні господарства.**

Контрактація городини проходить цілком нормально. За останніми відомостями, план контрактації картоплі виконано на 91,6 проц. та іншої городини на 96 проц. Це яскраво доводить, що за певної уваги до цієї справи, вміння організувати збут городини, постачання робітництва можна було б значно збільшити. Але зробленого надто мало. Робітнича кооперація задовольняє потреби кооперованого населення не більш як на 20—30 проц., решту доводиться купувати за високі ціни.

Не налагоджено ще постачання насіння городам. Не зважаючи на сприятливі умови, що їх має південна Україна, насіння моркви, деяких сортів капусти доводиться ще й досі привозити з закордону. Не утворено також спеціяльних господарств для заготівлі в більших розмірах рижного насіння. Насіннєві т-ва в цьому напрямку не виявляють належної ініціятиви.

Праця над поліпшенням і розведенням нових городніх культур йде поволі. Правда, над цим працюють Харківська, Дніпропетровська, Херсонська, Одеська, Мліївська і Полтавська досвідні станції, але досвіди їхньої роботи мало поширені.

Дуже в малій мірі розвинуто у нас консервування городини, заготівля томатів. Поки-що цю роботу провадить одна фабрика в Молдавії; друга фабрика — Плодоспілки—будується тепер у Херсоні.

Час подумати робітничій кооперації за побудовання спеціяльних складів, росподільників для городини, підготуванням потрібної для цього робочої сили. Треба мати на увазі, що на українську городину є чималий попит і за кордоном.

Плодоспілка мусить подбати про якнайскоріше кооперування городників, дати їм матеріяльну і, що найважливіше, агрономічну допомогу. Робітнича кооперація з свого боку повинна всіляко сприяти розвиткові ініціятиви робітників в організації спільних городів. Дуже доцільно й бажано було б організувати на Україні в районах великих міст спеціяльні городні господарства, бо інакше ми не зможемо вирвати постачання городини робітникам з рук базарних торговок.

В. Крив.

Візьмемо активну участь

Цими днями відбулися загальні збори робітників **Київського Союзпромкоопу**, що обговорювали справу соціялістичного змагання. Збори ухвалили взяти активну участь у змаганні **і викликати Харківський райпромсоюз.**

За об'єкти змагання накреслено: громадське налагодження роботи, обслуговування периферії, боротьбу з бюрократизмом і тяганиною, а також питання труддисципліни, фінансової, торговельної та організаційної роботи.

Одночасно збори ухвалили провести змагання поміж відділами Союзпромкоопу і обрати для загального керівництва цією роботою штаб у складі 6 чол.

Незалежно від цього фінансовий відділ Союзпромкоопу викликав на соціялістичне змагання фінансовий відділ Кредитсоюзу.

К—н.

Переклик колгоспів

Колгоспи Маріупільщини організують соціялістичне змагання на краще проведення сівби, кращий урожай, добре налагоджене колективне господарство та кращу допомогу селянам підчас сівби.

При Окрвиконкомі створено комісію для проведення конкурсу - переклику колгоспів округи. Для видачі премій колгоспам, що відзначаться більшими досягненнями в підвищенні врожайности та в агрикультурних заходах, з окружного фонду проведення конкурсу сільського господарства виілучено 10 тис. крб.

М. Г.

Виклик будвідділам окржитлосоюзів

Будівельний відділ **Київського** Комгоспу викликав на соціялістичне змагання **будівельний відділ житлосоюзу,** що прийняв виклик і своєю чергою **викликає на змагання будівельні відділи усіх окржитлосоюзів України.**

За об'єкти змагання правитимуть: механізація, підвищення якости будівництва, здешевлення вартости окремих елементів, заміна дефіцитних матеріялів недефіцитними, спрощення конструкцій, зменшення браку та підвищення труддисципліни.

Змагання триватиме впродовж усього будівельного сезону.

Орич.

Кооперативне будівництво в п'ятирічному плані

Кооперування в споживчій кооперації

Протягом біжучого п'ятиріччя споживча кооперація повинна мати значні досягнення не лише в збільшенні **кількости** пайовиків, а й у піднесенні **якости** кооперування: здійснюючи кооперативний план В. І. Леніна, зокрема, в тій частині, де він говорить про **справжню участь справжніх мас населення в соціялістичному будівництві,** низові кільця споживсистеми повинні організовано втягнути своїх пайовиків до господарської роботи споживкооперації.

КООПЕРУВАННЯ В РОБКООПАХ І ТРАНСПОРТНИХ Т-ВАХ.

Кількість і склад пайовиків. Основний кадр населення, що поповнює лави пайовиків робітничої та транспортної кооперації,—це члени профсоюзів. Їх буде кооперовано не менше як на 95%. За цієї норми кількість пайовиків з членів профсоюзів зростає: по робкоопах від 1,1 міл. майже до 2,0 міл. і по транспортних т-вах—від 180 тис. до 269 тис. чол.

Друга група пайовиків, за своєю чисельністю й вагою,—хатні господині. Кількість їх: на початок п'ятиріччя 137 тис., на кінець — майже 430 тис., чи біля 15% загальної кількости пайовиків у робкоопах і транспортних т-вах.

Червоноармійців та комсклад буде кооперовано на 100%, починаючи з найближчих років. А що й кількість кустарів та ремісників має багато зрости, то число пайовиків з цієї групи також збільшиться.

Пайовиків у робкоопах є нині 1,5 міл. чол. або 44% дорослого населення; на членів профсоюзів у тій сумі припадає біля 75%. На кінець п'ятиріччя робкоопи матимуть 2,8 міл. пайовиків чи 70% дорослого населення; в тій сумі членів профсоюзів—70%.

У транспортних т-вах загальна кількість пайовиків зростає від 200 тис. до 400 тис. чол. В цій сумі членів профспілок біля 300 тис. чи 75%.

Кількість пайовиків (разом по робкоопах і транспортних т-вах) зростатиме в середньому, як і з попередні роки, по 300 тис. чол. на рік.

Кооперування жінок у робкоопах і транспортових т-вах має досягти 50% до загальної кількости дорослих жінок (нині кооперовано лише біля 20%). В загальній кількості пайовиків питома вага жінок зросте від 18% майже до 33%.

Кооперувати молодь (від 16 до 23 рок.) з місті й на транспорті передбачено на 50%. Питому вагу цієї групи в загальній кількості пайовиків буде піднесено від 18% до 30%.

Розмір пайових внесків. На 1 жовтня 28 р. середній пайовий внесок (якщо виключити з розрахунку пільгових пайовиків) складає по робкоопах 10 крб.; протягом п'ятиріччя його передбачено збільшити до 45 крб.

По транспортних т-вах пайовий внесок зростає від 12 крб. до 51.

Ці середні норми вираховано, виходячи з підвищених (проти теперішніх) норм диференційованого паю. Потрібне підвищення можливе в наслідок значного збільшення зарплати робітництва та службовців.

Загальна сума пайового капіталу зростає: в робкоопах від 12,7 міл. до 113 міл. крб., по транспортних т-вах — від 2,4 міл. до 15 міл. крб. Отже щорічна сума пайових внесків дорівнюватиме біля 22 міл. крб.

Які значні зміни станеться з збиранні паїв, можна бачити хоча-б з такого порівняння: за три роки, від жовтня 1925 р. до жовтня 1928 р., пайовий капітал робкоопів збільшився лише на 10 міл. крб.: від 2,4 міл. до 12,7 міл. крб. По транспортних т-вах—на 1,7 міл. крб.; з 0,7 міл. до 2,4 міл. крб.

Оцінюючи розмір пайових внесків, доводиться брати на увагу також інші форми притягнення коштів людности, зокрема **вклади членів.** Суму їх передбачено збільшити в робкоопах від 2.0 міл. до 27 міл. крб., в транспортних т-вах—від 100 тис. крб. майже до 2.0 міл. крб.

Питома вага пайового капіталу в балансі в робкоопах з 7,5% майже до 22%; в транспортових т-вах—з 12% майже до 28%.

Якщо порівняти пайовий капітал із місячним оборотом, то він тепер складає 20% місячного продажу по робкоопах і 35% по транспортних т-вах; на кінець п'ятиріччя — 75% і 93%.

Нарешті, ще одне порівнення. На початок п'ятиріччя пайовий капітал і вклади людности разом у робкоопах і транспортних т-вах дорівнюють 15,1 міл. крб. Тим часом сума товарних і банківських кредитів, що з них користуються ці ланки, складає 118,8 міл. крб.; себ-то, остання сума у восьмеро більша від першої. На кінець п'ятиріччя, ми матимемо в цій справі таке співвідношення: пайовий капітал та вклади людности—128 міл. крб., товарний та банківський кредит—225 міл. крб.

КООПЕРУВАННЯ В СІЛЬСЬКИХ Т-ВАХ.

Кількість пайовиків. На 1 жовтня 1928 р. загальна кількість пайовиків у сільських т-вах складає 3,1 міл. чол., або 24% загальної кількости дорослого населення (віком від 16 до 59 років). До загальної кількости селянських господарств це число пайовиків складає 60%.

Протягом п'ятиріччя накреслено здійснити таку програму: Кооперувати з кожного селянського господарства одного члена родини, себ-то біля 3,3 міл. чол.

У 50% господарств кооперувати по другому членові родини, з жінок чи молоди. Ця група пайовиків дорівнюватиме біля 2,7 міл. осіб.

Отже, загальна кількість пайовиків дійде 8 міл., близько 60% дорослого населення, що мешкає на селі. Зріст пайовиків за п'ять років—майже 5 міл. чи в середньому біля одного мільйона на рік. Дотепер (1925-27 р.) щорічне збільшення пайовиків—складало біля 500 тис. осіб.

Склад пайовиків. Цілковитого кооперування **біднацьких господарств і наймитів** буде досягнено вже в 1929-30 р. Фонд (сільських т-в) для кооперування бідноти складатиме на кінець п'ятиріччя біля 10 міл. крб. чи біля 5 крб. в середньому на одне біднацьке господарство й на одного наймита (за сучасної кількости їх).

Особливого значіння набуває справа про повне кооперування **членів с.-г. комун, колгоспів та робочих, що працюють у радгоспах.**

На кінець п'ятиріччя буде кооперовано 100% усіх селянських господарств, а тому соціяльний склад пайовиків на селі, відповідатиме, в цілому, соціяльному складові сільського населення, але з поправкою на інших членів родини та на осіб, що позбавлені права бути членами кооперативу.

Кооперування жінок на селі накреслено з межах 40% до загальної кількости жінок. Питома вага їх у загальній кількості пайовиків дорівнюватиме 35% проти 15% на 1-Х—28 року.

Молодь—передбачено кооперувати, як і в місті, на 50%. В загальній кількості пайовиків питому вагу молоди буде піднесено протягом п'ятиріччя від 30% до 25%.

Розмір пайових внесків доведеться протягом п'ятиріччя збільшити, проти теперішніх норм. Потрібне збільшення можливе в наслідок підвищення добробуту селянства.

Фактично зібраний пай зросте на кінець п'ятиріччя від 6,5 карб. до 22,0 крб. з середнього на одного пайовика (за виняттком пільгових).

Загальну суму пайового капіталу буде збільшено протягом наступного п'ятиріччя від 17,5 міл. до 132 м. крб., чи в середньому по 23 міл. карб. щороку. За попередні три роки (1925-28 р.) пайовий капітал сільських т-в збільшився від 1,8 міл. до 17,5 міл. крб.

Вклади людности дорівнюють біля 25,0 міл., проти 10 міл. крб. на 1-Х—28 р.

Питома вага пайового капіталу в балансі складає на 1-Х—28 р.—не більше від 20%; на 1-Х—33 р.—майже 50%. До місячного обороту пайовий капітал становить нині 40%, на кінець п'ятиріччя—160%.

Пайовий капітал і вкладки людности досягли нині суми 27,5 міл. карб. Тимчасом сума товарного й банківського кредиту, що з них користуються сільські т-ва, дорівнюється 29,1 міл. крб. На кінець п'ятиріччя, за накресленою програмою, матимемо таке співвідношення: пайовий капітал і вкладки людности —157 міл. крб., товарний і банківський кредит лише **п'ять** міл. крб. Отже пайовий капітал буде основним джерелом для фінансування господарських операцій **сільських т-в.**

Загальна кількість пайовиків усієї української споживсистеми загалом дорівнюється нині 4,8 міл. на кінець п'ятиріччя—18,0 міл. чол. Дорослe населення країни кооперовано тепер майже на 30%; на кінець п'ятиріччя до лав кооперації буде втягнуто не менше від 60%.

Значне збільшення кооперативного активу (від 250 тис. до 1.100 тис. осіб) і більше втягнення його до повсякденної господарської роботи споживкооперації—це теж одне з досягнень, що його матимемо в кінці п'ятиріччя. Кооперативна свідомість широких кол пайовиків на багато зросте в наслідок масово-освітньої роботи системи. Досягнення на цих ділянках і будуть покажчиками **якости кооперування,** покажчиками **справжньої участи справжніх мас населення в кооперативному будівництві.**

Пайовий капітал і вклади людности загалом дорівнюють на 1-Х—28 р.—48,7 міл. карб. чи 8% загальної суми зведеного балансу. Одночасно сума товарних і банківських кредитів, що з них користується вся споживсистема, загалом дорівнюється 215,1 міл. карб. чи 60% загальної суми зведеного балансу.

На кінець п'ятиріччя покажчики по цих же статтях будуть такі: товарні та банківські кредити—247 міл. карб. чи 26% загальної суми балансу. В той же час пайовий капітал і вкладки людности становитимуть 313.5 міл. карб. чи 32% загальної суми балансу. Отже, як що навіть не враховувати неподільних капіталів (біля 340 міл. карб.), пайовий капітал і вкладки людности будуть за основне джерело для фінансування господарських операцій споживчої системи.

Цілком зрозуміло, що здійснення такої величезної програми в справі кооперування можливе лише за умови погодженої й з достатній мірі напруженої та впертої роботи всіх самих кооперативних організацій, як і всієї радянської громадськости.

А. Маркін[illegible]

Накази та обіжники по Вищій Раді Народнього Господарства УСРР

Наказ № 283

від 21 березня 1929 року.

§ 1.

На зміну наказу ВРНГ УСРР ч. 336 з 12-IV-26 року та ч. 58 з 28 жовтня 1926 року при цьому оголошується для відома та керування: 1) Типове положення про статистичні апарати республіканських трестів та об'єднань Української Державної Промисловости, підлеглої ВРНГ УСРР; 2) Типове положення про статистичні апарати ВМП, ВМГ і РНГ АМСРР Республіканським трестам, об'єднанням, РНГ АМСРР, ВМП, ВМГ надається право розвивати та доповнювати зазначені положення, не ламаючи основних засад їх.

§ 2.

З виданням цього касується наказ ВРНГ УСРР № 189 від 11-II—1927 р.

Голова ВРНГ УСРР **СУХОМЛІН.**

За Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **ШРАГ.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Затверджено: Голова ВРНГ УСРР м. Харків 16-III—1929 року **СУХОМЛІН.**

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про статистичні апарати РНГ АМСРР ВМП та ВМГ.

На статистичні апарати РНГ АМСРР, ВМП та ВМГ (Бюро, Статвід п/в і т. інш.) покладається:

а) Методологічне керовництво та інструктування, а також стеження, контроль та ревізія статистичної роботи трестів, об'єднань та окремих заводів місцевої промисловости, що знаходяться на терені округи, на підставі загальних методологічних вказівок, розпоряджень та інструкцій Статвідділа ВРНГ УСРР.

б) Збирання, зводка та розробка статистичних даних про стан та роботу всіх трестів, об'єднань, та окремих заводів місцевої промисловости, які знаходяться на терені округи, в обсягові встановленої ВРНГ УСРР системи статистичної звітности, а також статистичний догляд та облік орендованої промисловости.

в) Обслуговування статистичних потреб місцевих планових органів та інших установ, згідно затвердженого Окрвиконкомом за погодженням з Окрстатбюро плану робіт Бюра, та виконання біжучих завдань ВМП, ВМГ, РНГ АМСРР.

г) подання статистичних зводок по відомчій звітності промисловости до Вищої Ради Народнього Господарства УСРР, згідно системи звітности по місцевій, в тому числі, орендній промисловості, що її встановлює на кожний рік ВРНГ УСРР.

д) Видання відповідних положень та інструкцій про статистичні апарати підлеглих до РНГ АМСРР, ВМП та ВМГ трестів, об'єднань та окремих заводів місцевої промисловости.

Затверджую: Голова ВРНГ УСРР м. Харків 1929 р. **СУХОМЛІН.**

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про статистичні апарати трестів та об'єднань Республіканської промисловости, підлеглих до ВРНГ УСРР.

1. Статистичний п/в Правління тресту (об'єднання існує як самостійний п-відділ в складі Планового Відділу.

2. На Статистичний п/в покладається:

а) збирання, зводка та розробка статистичних відомостей про роботу підприємств, що увіходять до складу тресту, й всього тресту в цілому.

б) Обслуговування статистичних потреб Правління свого Тресту що до статистичного освітлення роботи тресту (об'єднання) та виробничих підприємств, що увіходять до його складу, зокрема, пеклування про доскональне виконання статистичної методології під час складання контрольних цифр та промфінпланів.

в) Подання статистичних відомостей до органів державної статистики УСРР, Статвідділу ВРНГ УСРР та інших органів, яких передбачає існуюче чинне законодавство та розпорядження ВРНГ УСРР.

г) Стеження та керовництво роботою статистичних апаратів виробничих підприємств, які увіходять до складу тресту (об'єднання).

3. В адміністративному відношенні Статистичний п-відділ підлягає до тресту, що до методології статистичних робіт керується інструкціями та вказівками Статвідділу ВРНГ УСРР.

4. Статистичному п/в надається право одержувати від всіх інших відділів тресту (об'єднання) потрібні готові матеріяли, що у останніх є, та робити всілякі вибори з них.

5. З метою встановлення безпосередньої персональної відповідальности за якісну сторону статистичної звітности, в кожному тресові на чолі статапарату, незалежно від його назви, повинен стояти відповідальний завідуючий з належною статистичною або економічною кваліфікацією. Звільнення завідуючого стат п/в, або особи відповідальної за стат. облік, провадиться з обов'язковим повідомленням про це та про причини звільнення ПЕУ ВРНГ УСРР.

6. Статистичний п/відділ складає положення про статистичні осередки виробничих підприємств тресту, керуючись у відношенні підприємств цим положенням та наказом ВРНГ УСРР за № 336 від 12 квітня 1926 р.

Наказ № 288

з 25-III-1929 року

Про складання виробничих та фінансових планів для капітального будівництва.

За постановою РНК СРСР з 1-VI—28 року «О мерах к упорядочению капитального строительства промышленности и электростроительства (Зб. Зак. СРСР 1928 року № 33, арт. 297, п.п. 11, 12) встановлено обов'язкове складання, як по поверхлімітних, так і по нижчелімітних будівництвах, генеральних календарних (по господарських роках) виробничих та фінансових планів будівництва і поруч з зазначеними генеральними планами, такі ж річні плани окремих будівництв.

За наказами ВРНГ УСРР № 540 з 26-IX—28 року, що його підтверджено постановою ВУЦВК з 23-I—29 року (прот. № 94-374, арт. 9, п. III м. т. А—1в) передбачено, що річні календарні виробничі та фінансові плани мусять бути проведені через всі інстанції не пізніш 15-III—29 року.

Між тим за даними Промбанку, на якого покладено провадити довготерміновє кредитування лише тих будівництв, які мають затверджені за встановленим порядком остаточні проекти, виявляється, що майже жодне будівництво не має так генеральних, як і річних виробничих та фінансових планів.

ВРНГ УСРР, звертаючи увагу господарчих органів на це явище, пропонує в терміновому порядкові скласти всі загадані плани, надіслати їх до Промбанку і попереджує, що в разі неподачі вказаних матеріялів, Промбанк припинить кредитування тих господарств, що ухилятимуться від виконання зазначених вимог.

Разом з цим ВРНГ УСРР нагадує, що в разі відсутности при остаточних проектах, як генеральних виробничих та фінансових планів будівництва, так і таких же річних календарних планів для першого року будівництва, такі проекти не розглядатимуться.

Галузевим Відділам ВРНГ УСРР пропонується стежити за виконанням цього наказу.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказу до підлеглих підприємств.

Голова ВРНГ УСРР **СУХОМЛІН.**

Член Президії ВРНГ УСРР Начальник Будвідділу **Д. ТАМАРИН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 289

25 березня 1929 р. м. Харків.

«Про графік робот по капітальному будівництву».

§ 1.

Щоб поліпшити стан вивчення капітального будівництва та стеження за ходом виконання його встановити в додаток до директиви ПЕУ до галузевих відділів з 19 січня 1929 р., подання по об'єктах поверхлімітного будівництва що-квартальних звітних даних у вигляді графіка.

Під поверхлімітними будівництвами розуміється:

а) будівництво, вартість якого перевищує загальносоюзний ліміт 2.000.000 карб.

б) будівництво, вартість якого перевищує ліміти, встановлені УЕН—100.000 крб., а для УТСМ та Хемвугілля — 150.000 крб.

§ 2.

Звітні дані (Графіки) подаються по будівництвах, зазначених в § 1 таким порядком та в терміни:

а) контора прораба надсилає графіка до правління свого тресту не пізніш 15-ої дати наступного за звітним кварталом місяця;

б) трест республіканської, або місцевої промисловости складає зведеного по об'єктах будівництва графіка, якого до 30-ої дати того-ж місяця надсилає:

по будівництвах вартістю понад лімітів СРСР (п. «а» § 1) по одному примірнику до:

1) Відповідного Головного Управління ВРНГ СРСР;

2) Будівельного Комітету ВРНГ СРСР;

3) Відповідного Галузевого Відділу ВРНГ УСРР.

4) Будівельного Відділу ВРНГ УСРР;

5) БДК (Укрфілія).

по будівництвах вартістю понад лімітів УСРР (п. «б» § 1) по одному примірнику до:

1) Відповідного Галузевого Відділу ВРНГ УСРР;

2) Будівельного Відділу ВРНГ УСРР;

3) БДК (Укрфілія).

Увага. Трести місцевої промисловости копію згаданого графіка надсилають до відповідного ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР за належністю.

§ 3.

Від трестів загально-союзної промисловости, які знаходяться на території УСРР, Галузеві Відділи та Будівельний Відділ ВРНГ УСРР одержують по одному примірнику копії зазначеного графіка, що вони його надсилають до ВРНГ СРСР, згідно наказу ВРНГ СРСР № 164 з 27/XI-28 року.

§ 4.

Галузеві Відділи на підставі одержаних графіків стежать за успішністю робот даного будівництва і використовують їх для планування та керівництва капітального будівництва держпромисловости УСРР.

§ 5.

З огляду на значну складність зводки квартального відчиту по будівництву й відсутність в Галузевих Відділах, на яких це покладено, техничо-рахівничого персоналу — ПЕУ терміново розробити засоби організації зводки графіків Статвідділом.

§ 6.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказа по підлеглих до них підприємствах.

Підстава: Наказ по ВРНГ СРСР № 164 від 27/XI-28 року.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **ШРАГ.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 291

25 березня 1929 р.

Пропонується прийняти до відому та керівництва наказ ВРНГ СРСР № 421 з 11 лютого 1929 р. «Про підготовку та провадження сплаву в 1929 році», що його оголошено в Торговельно - Промисловій газеті з 22 лютого 1929 року № 44.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Зав. відділом переробки сільгосп. сировини **МОЛОЗОВСЬКИЙ.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 292

25 березня 1929 р. м. Харків.

Пропонується прийняти до відома та керівництва постанову Президії ВРНГ і НКТ СРСР з 23-I—29 р. «Про пристосування таблиць переводних коефіцієнтів при вирахуванні покупних та продажних цін на круглий ліс», що її оголошено в Торгово - Промисловій газеті з 17 лютого 1929 р. № 40.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Зав. Від. Пероб. сільгосп. сировини **МОЛОЗОВСЬКИЙ.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 294

25 березня 1929 р.

Про прискорення реалізації втратного обладнування.

§ 1.

Щоб підсилити мобілізацію унутрішніх ресурсів промисловости (Наказ ВРНГ УСРР № 153 з 31-XII—1928 р.) та прискорити реалізацію трестами майна, яке втратило виробниче значіння для даного підприємства (п. «5» арт. 14 устави про державні промислові трести УСРР дозволяється підлеглим до ВРНГ УСРР трестам переводити вивласнення цього майна без попереднього дозволу ВРНГ УСРР, його вимагає згаданий арт. 14, за винятком великого обладнування у вигляді окремих великих агрегатів або комплектних установок зартістю понад 50.000 карб. продаж яких можна переводити лише з попереднього дозволу ВРНГ УСРР.

Передача зазначеного майна іншим державним підприємствам і установам, у тому числі Рудметалторгові та Металоскладові, переводиться з додержанням постанови ВУЦВК і РНК УСРР з 4-VII—1928 р. «про порядок, як мають державні установи і підприємства платно й неплатно передавати майно іншим державним установам і підприємствам (Зб. Уз. УСРР 1928 р. № 17, арт. 149).

§ 2.

ВМП, ВМГ, та РНГ АМСРР розповсюдити чинність цього наказу на підлеглі до них трести.

Заст Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 301

30 березня 1929 р.

У звязку з потребою зменшення витрат валюти на устаткування, техпостачання, матеріяли та сировину й у додаток до попередніх розпоряджень та наказів ВРНГ УСРР, наказ від 12 Жовтня 1928 р. № 131, лист від 3-го грудня 1928 р. № 10952, Наказ від 12 грудня 1928 р. № 8, за директивами по складанню контрольних цифр на 28-29 р. про заміну виробів, що їх завозиться з-закордону для Укр. промисловости, на відповідні речі внутрішнього виробництва,—наказую всім трестам, РНГ АМСРР, ВМП та ВМГ неухильно виконувати всі видані ВРНГ УСРР директиви, що звязані зі скороченням імпорту та взагалі по глибити цю роботу.

Для керування роботою трестів ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР у цій галузі утворити Комісію в складі Заст. Начальника ПЕУ — тов. **Шрага,** Зав. Відділом Загально -Промислової Політики — т. **Кузнецова,** Заст. Зав. Хем. Сил. Від.—тов. **Таращанського,** Заст. Зав. Металовідділом — тов. **Земельса,** Заст. Зав. Від. Місцевої Промисловости — тов. **Богданова.** Обов'язки відповідального Секретаря цієї Комісії покласти на Стар. Референта Відділу Загально - Промислової Політики тов. **Лавочкіна.**

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Нач АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 302

від 30-III—1929 р. м. Харків.

До всіх трестів республіканського значіння ВМП та ВМГ.

На підставі постанови РНК СРСР з 2-1—29 року Союзною Радою Соціяльного Страхування видано 31-1—29 р. за № 88 Інструкцію «О порядке взимания взносов на социальное страхование», яку оголошено в №№ 46 і 47 газети «Труд» за 24-II і 26-II—29 р.

Цим пропонуємо взяти цю інструкцію до відому й керовництва й, зокрема, певно додержуватись передбачених нею нових строків сплати страхвнесків.

За Голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **ШРАГ.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 306

3 квітня 1929 року м. Харків.

§ 1.

Тов. **Белевич** з цього числа звільняється з посади Зав. Об'єднаним представництвом промислових та торговельних організацій при Постпредстві УСРР при Уряді СРСР.

§ 2.

Т. вик. об. Зав. згаданого представництва покладається на тов. **Волкова** Заст. Зав. того-ж представництва.

§ 3.

Тов. **Белевичу** здати, а тов. **Волкову** прийняти всі справи та приймоздатний акт в установленому порядку надіслати до ВРНГ УСРР в тижневий термін.

Голова ВРНГ УСРР **Сухомлин.**

Член Президії ВРНГ УСРР **Брунько.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **Вронський.**

Наказ № 313

4.IV—1929 року.

§ 1.

Тов. **Донат В. Ф.** в звязку з призначенням його за з'ст. Головінжа та Нач. Проектового Управління Хембуду, звільняється з цього числа з посади пом. керовника та тех. директора Укрвибухозаводу.

§ 2.

Тимчасове виконання обов'язків тех. Директора Укрвибухзавода покладається з того ж числа на Головінжа заводу тов. **Безбородова.**

§ 3.

Тов. Донату після здачи справ прибути в розпорядження ВРНГ УСРР для напрямку на роботу до Укрфілії Хембуду.

Голова ВРНГ УСРР **СУХОМЛІН.**

Член Президії ВРНГ УСРР **БРУНЬКО.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 318

5 квітня 1929 р.

Оголошуючи для відому та виконання наказа по ВРНГ СРСР № 511 від 7-III—1929 р., що його надруковано в Торг. Промисл. газеті від 20-III—29 р., пропоную:

1. Споживачам донецького палива, підлеглим до ВРНГ УСРР, мати на 1-е жовтня 1929 р. запаси донецького палива не менш 2-х місяців. Тому відповідно збільшити що-місячні заявки на паливо, яких буде подавати до Донвугілля протягом квітня-серпня міс. 1929 р.

2 Для складання загального плану завозу на II півріччя 1929 р. і погодження його з Головгірпалом ВРНГ СРСР — надіслати до Гірного Відділу ВРНГ УСРР до 15-го квітня ц. р. відомості по передбачаємому руху палива в II півріччі 1928-29 р по окремих марках за формою:

1) Фактичний запас на 1-е квітня.

2) Витрата палива за промпланом на II півріччя.

3) Постачання на паливо на II півріччя.

4) Запаси палива на 1-X—29 р. на II півріччя.

5) Необхідні запаси на 1-X—29 р., що їх передбачає цей наказ.

6) Необхідний додатковий завоз доппалива (графа 5 минус гр. 4).

За Голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Нач. Гірн. Відділу **ВАСИЛЬЄВ.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Обіжник № 113

До всіх трестів ВМП ,ВМГ та РНГ АМСРР.

При цьому оголошується для відома та керовництва пояснення НКЮ УСРР з 2-III—29 року за ч. 110144 в справі про те:

1) Чи треба обов'язково засвідчувати нотаріяльним порядком договори про перехід промислових підприємств;

2) Чи може бути перешкодою для нотаріяльного засвідчення договору про перехід промислового підприємства неподання передбаченої в арт. 125 Нотінструкції довідки з відділу місцевої промисловости про приналежність перев аснюваного підприємства перевласнювачеві.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **Свистун.**

Начальник АФУ **Вронський.**

НКЮ УСРР—через Кодвідділ—в зазначеній справі пояснює:

1) що арт. 7 постанови ВУЦВК і РНК УСРР з 2-III—26 р. «Про перехід торговельних і промислових підприємств» (Зб. Уз. УСРР 1926 р. № 47, арт. 315) слід розуміти так, що обов'язковому нотаріяльному засвідченню підлягають договори про перехід не тільки «торговельних» підприємств в вузькому розумінні, але й про перехід промислових підприємств, що їх за законом треба вносити до торговельного реєстру;

2) Що обов'язковість нотаріяльного засвідчення договорів про перехід промислових підприємств, що їх треба вносити до торговельного реєстру, не поширюється на підприємства, що їх передають державні установи або підприємства іншим державним установам і підприємствам порядком постанови ЦВК і РНК Союзу РСР з 21-XII—27 р. «Про порядок платної й неплатної передачі майна державних установ і підприємств іншим державним установам і підприємствам» (Зб. Зак. СРСР № 2 арт. 13) або постанови ВУЦВК і РНК УСРР з 4-VII 1928 р. «Про порядок як мають державні установи й підприємства платно й неплатно передавати майно іншим державним установам і підприємствам» (Зб. Уз. УСРР 1928 р. № 17 арт. 149).

3) Що оскільки органи ВРНГ УСРР не ведуть точної реєстрації усіх наявних в УСРР промпідприємств, то неподання довідки з відділу місцевої промисловости про приналежніть перевласнюваного підприємства та незазначення в договорі про наступну реєстрацію переходу підприємства у відділі місцевої промисловости (господарства) не може бути перешкодою для нотаріяльного засвідчення договорів про перехід промислових підприємств. Про це НКЮ УСРР по лінії Нотаріяту дасть належні вказівки нотконторам.

Зав. Кодвідділу **Торчинський.**

Керівник II-ої групи **Риков.**

Обіжник № 143

7 травня 1929 р. м. Харків

Про централізовані розрахунки по залізничних перевезеннях вантажів.

В додаток до обіжника № 107 від 11-III ц. р. про централізовані розрахунки по залізничних перевезеннях, пропонується не пізніше, як до **15 травня ц. р.** повідомити ПЕУ ВРНГ УСРР (Загально-Плановий Відділ), які вжиті заходи до переходу на централізовані розрахунки і якого призначено строку для складання відповідних умов з Держбанком.

ВМП, ВМГ, і РНГ АМСРР дати належне розпорядження підлеглим до них трестам і підприємствам.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **ШРАГ.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.
Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

Дирекція театру „Березіль“ з глибоким жалем сповіщає про несподівану смерть актора „Березоля“

Олександра Єрмолаєвича ДОЛІНІНА

Похорон відбудеться 10 травня на Міському кладовищі. Винос тіла з 4-ої лікарні о 11 год. ранку. Перша зупинка в 12 год. ранку біля Червонозаводського театру. Друга біля театру „Березіль“.

Місцевком та працьовники театру „Березіль“ щиро співчувають дружині та рідні дорогого товариша та артиста

О. Є. ДОЛІНІНА

що вмер несподівано 8 травня. Покійний оставив нестертий слід доброї пам'яти в серцях „Березільців“.

О.У.В.П. ДЕРЖАВНИЙ Червонозаводський ТЕАТР

Початок вистави о 7½ г.

П'ятниця 10 травня

Б. Лавренев **ВОРОГИ**

П'єса на 3 дії.

УКРФІЛ

ЗАЛЯ ДЕРЖКНИГОЗБІРНІ

Початок о 9 год.

Квитки від 50 коп. до 2 крб. 50 коп.

По колект. заявках 40% знижка.

Неділя 12 травня

KLAVIERABEND

Михайла Хазановського

УКРФІЛ

Держкнигозбірня

П'ятниця 10 травня

Квитки від 30 коп. до 75 коп.

КОНКУРС піяністів

В конкурсі беруть участь:

Б. Букінік-Кричевська, С. Цагарелі, Динова, М. Зорохович, Я. Подольський, Б. Сиповський та інш.

Харьковский ГОСЦИРК.

Тел. 35—85. Билеты продаются. Начало в 8 час. веч.

Сезон Харьковского цирка продлен.

Сегодня полная програма

Дуровская железная дорога.

МОРСКИЕ ЛЬВЫ.

и много др. животных.

ЭД и ВАР 1-й раз

3 ЛУРИХ 3

Эквилибр. на лестн. под куполом цирка

Первоклассная конюшня изв. дрессир.

Н. А. НИКИТИНА.

3 КЛАРК 3 зубной акт

2 АЛЕКСАНДРА 2 антипод

4 ДЖИОВАНИ 4 по-пет.

5 ПОЛЬДИ 5 велосипедисты

Весь вечер у ковра

ЧАРЛИ ЧАПЛИН.

и вся колоссал. програм.

ПОПРАВКА.

В об'яві Акційного Т-ва „УКРТОРГБУД“ (кол. „Електрохліб“) про загальні збори, що її було вміщено в газеті „ВІСТІ“ від 7 та 9 травня трапилась помилка, а саме: надруковано; що збори відбудуться „18 травня“, треба читати

„22-го ТРАВНЯ“.

Будинок наукових установ Наркомосвіти (тел. № 82-86) оголошує

ЗАКРИТІ ТОРГИ

на влаштування центрального опалення в будинку № 33 по вул. К. Лібкнехта.

Ознайомлення з проектом і умовами там же від 9 год. до 4 год. щодня.

Пропозиції та кошториси приймається до 11 травня включно.

ОБ'ЯВА

Народній Комісаріят Торгівлі УСРР подає до загального відома, що 28 квітня 1929 року ЗАРЕЄСТРОВАНИЙ

Київський

ДЕРЖАВНИЙ ТЕАТР РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ,

що знаходиться у віданні Київського Окрвиконкому, відомості про якого заведені до Української Частини Поділу II „Торговельного Реєстру СРСР“ по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї, під № 284.

Статутовий капітал визначений орієнтовно в сумі 500.000 карб.

Предмет діяльности театральне підприємство.

Місце осідку Управління—КИЇВ

За Відповід. Секретаря Колегії НКТ УСРР та Зав. Загальн. від. (Чистосердов)

Продається машина-молотарка випуску 1914 року, заводу Клейтон на 80 атмосф. х. Стрілещіна. Опішнянського р-ну на Полтавщині—Деменський І. Я.

Гр. Міранович Н. В. відрікається від сана попа.

Гр. Розматанюк І. Д. є прийнятий до українського громадянства пост. Ромен. ОВК.

Гр. Нікітіна О. А. викликає свого чоловіка Нікітіна Павла Даніловича для розводу до Охтирського ЗАГС'у.

Гр. Петро Прокопович та його дружина Ганна Васильов. Рабокоровка змінюють призвище на „Боярські“.

Гр. Левицька Катерина Трофимовна викликає свого чоловіка Левицького Волод. для розводу.

Загубл. квитанцію на передплату 2-ої позики індустріялізації на суму 840 карб. на ім'я Профкома Вечірнього Технікуму Народнього Господарства за № 244к. вважати нед.

Загубл. Обліково кінську картку № 542 вид. на ім'я Гостара Ф. Д. вваж. нед.

Загубл. обліково кінську картку № 66 вид. на ім'я Дуля С. С. вважати нед.

Загубл. Чл. кн. „Нарзвязок“ № 67155 вид. на ім'я Еременка Х. Г. вважа нед.

Загубл. Обліково кінську картку № 3480 вид. на ім'я Рідзеля Ф. М. вваж. нед.

МЕЛІТОПІЛЬСЬКИЙ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ СОЮЗ „КРЕДИТСОЮЗ“

БАЛАНС на 1 квітня 1929 р.

№ рах.	НАЗВА РАХУНКІВ	АКТИВ	%%	ПАСИВ	%%
1—3	Каса та біжуч. рахунки	1047803—54	4,5		
4—11	Дисконт та поз. не цільові	305237—28	1,3		
12—16	Позики цільові	12432217—11	54,2		
17	Протест. векс. по кред. операц.	5022——	—		
18	Сумнів. бор. „ „ „	785—10	—		
19—21	Розрах. по кред. банк. опер.	853577—41	3,3	314487—70	1,4
22	Поточні рахунки			623037—09	2,7
24—25	Позики та кред. опер.			13530064—54	59,0
26—27	„ та диск. по торг. вир. оп.			568629—81	2,5
28	Товари до постачання	895157—73	3,9		
29	Товари до збуту	76729—85	0,4		
30	Готові вир. та продукц. вл. під.	20613—21	0,1		
31—32	Матеріяли	38709—98	0,2		
33—35	Вироб. та будів. процеси	8662—17	—		
36—38	Векселі товарові	1012167—92	4,4	853531—77	3,7
37	Векселі протестовані	58200—42	0,2		
39—42	Розрах. по торг. вироб. операц.	3340313—70	14,6	2199432—23	9,6
43—44	Різні та неоперат. розрах.	156137—60	0,7	411857—19	1,8
45	Сумнівні борги по тор. вироб. опер.	45674—09	0,2		
46—47	Цінні папери резервних капіталів та паї акці в інш. уст.	269682—97	1,1		
48	Майно нерухоме та рухоме	150429—51	0,7		
49	Основ. та пайов. капіт.			681055—66	3,0
50	Запасн. та спец. капіт.			945787—76	4,1
51	Фонд амортизац.			18317—66	0,1
52	Фонд сумнівн. боргів			74150—15	0,3
53	Нерозпод. прибутки 1927-28 р.			124225—22	0,5
54	Наслідки майбут. років	83607——	0,4	279581—67	1,2
55—56	„ біж. року (зис. стр).	218864—17	1,0	295434—31	1,3
64	Міжконторські розрахунки	2015928—21	8,8	2015928—21	8,8
	БАЛАНС	22935520—97	100	22935520—97	100

Мелітопільський Сільсько-Господарський Кредитовий Кооперативний Союз „КРЕДИТСОЮЗ“ (підписи)

Дніпропетровське Товариство Сільсько-Господарського Кредиту „СЕЛЬБАНК“

БАЛАНС на 1 квітня 1929 р.

АКТИВ

ч. ч. рахунків	Назва рахунків	СУМА		% відношен до бал.
I	Каса	27107	72	0,1
I	Біжучі рахун. в кредит. установ.	859012	39	4,9
VI	Держав. та гаран. уряд. цінні папери	240	10	
VIII	Короткотер. кред. опер. (А. Загальні)	1200	—	
	Короткотерм. Кредити (Б. Цільові)	3126742	58	17,1
IX	Довготерм. цільові кредит. операції	2137237	97	11,7
X	Цільові кред. устан. с/г кред. короткотер.	987568	69	5,4
	Цільові кред. устан. с/г кред. довготерм.	8910738	27	48,6
	Цільові кред. устан. с/г кред. до перерах. в довготер.	460128	53	2,5
XII	Позики та спец. б/рах. п/Держ. цін. папери	90336	75	0,5
XV	Кореспонденти	184310	22	1,
XVIII	Комісійні операц. з крам. та цінност.	14127	12	—
XIX	Різні дебітори	392361	66	2,1
XX	Відсотки що належ. Банку	703110	60	3,9
XXIV	Паї та акції	217700	—	1,2
XXV	Майно	21648	30	0,1
XXVII	Втрати майбут. років	6921	38	—
XXVIII	Результативні рахунки	172029	12	0,9
XXXI	Дебетори по видан. гарант.	459	—	—
	БАЛАНС	18312980	40	100%

Голова Правління **Мерзон**

Член Правління **Ганночка**

ПАСИВ

ч. ч. рахунків	Назва рахунків	СУМА		% відношен до бал.
XXXIV	Установчий (основний) капітал	808643	—	4,4
XXXV	Внески по передплатні на акції та паї	341	80	
XXXVI	Спеціяльні капітали	68595	08	0,4
XXXVII	Інші власні капітали й фонди	33401	13	0,1
XXXVIII	Фонди спец. признач. зі сторон. коштів	681639	06	3,7
XL	Фонди поліпш. побуту робіт. та служб.	810	64	—
XLII	Сторон. кошти та позики п/ціл. кред. —короткот.	109391	64	0,6
	Сторон. кошти та позики д/ціл. кред. —довготерм.	33685	39	0,1
XLIV	Цільові позики в установ. с/г кред. короткотерм.	2329761	90	12,7
	Цільові позики в установ. с/г кред. довготерм.	10468613	33	57,6
	Цільові позики в установ. нал. до перерах. в довгот.	974411	26	5,3
XLVIII	Кошти казни	7000	—	—
L	Вклади та біжучі рахунки	783251	10	4,3
LIII	Кореспонденти	442744	60	2,4
LV	Невиплочені суми	19463	[illegible]	0,1
LVII	Коміс. операц. з крам. цінност. та докум.	1127	[illegible]	—
LVIII	Різні кредитори	53858[illegible]	53	2,9
LIX	Відсотки належн. до сплати	17750	64	0,1
LX	Відсотки й прибут. за майбут. роки	464430	81	2,5
LXI	Результативні рахунки	465165	17	2,5
LXII	Прибутки за 1927-28 р. р.	63713	09	0,3
LXIII	Видані гарантії	459	—	—
	БАЛАНС	18312980	40	100%

Головн. бухгалтер **Паліїв.**

Укрголовліт 834 кв. — Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Сьогодні «Техніка й індустріялізація» № 9.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U.S.A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб. в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || СУБОТА, 11 травня 12 (1929) р. || № 106 (2599)

Небезпечний авантуризм

Два повідомлення з Варшави повинні звернути на себе увагу радянської суспільности. Перше — висновок американського фінансового радника Дьюї про фінансовий стан Польщі. Друге — про те, що оборона Войцеховського подала касаційну скаргу на вирок апеляційного суду і порушила прохання перевести Войцеховського до іншої тюрми та оглянути стан його здоров'я. Між цими двома фактами є тісний внутрішній звязок.

Представник американських кредиторів у Польщі, що дали урядові маршала Пілсудського позику на кабальних умовах, висловив у своєму докладі тривогу своїх заокеанських віродавців, незадоволених з політики польського уряду. Дьюї стверджує, що польська держава живе аж надто широко, що польський уряд витрачає більше грошей, ніж має змоги. Дьюї цілком одверто й ясно висловлює незадоволення з того, що польський уряд намагається усунути витрачання державних грошей спід контролі сойму. Ці заяви представника американських банкірів набирають особливо пікантного характеру, коли порівняти їх з нечуваною лайкою голови урядової тепер групи на адресу сойму, що наважився віддати під суд міністра фінансів Чеховича за величезну перевитрату зверх бюджету. І маршал Пілсудський, і колишній прем'єр Бартель заявили в пресі, що вони цілком солідарні з Чеховичем. Уряд п. Світальського, як зроблено натяк напередодні його утворення, поставив на чільному місці своєї програми усунути сойм від фінансової контролі. Вельми песимістична оцінка економічного стану Польщі, дана американським радником, потверджує оцінку цілей нового урядового курсу, висловлену в радянській пресі. Уряд польської воєнщини шукає виходу з економічної кризи в небезпечних авантурах, що порушують нормальну течію міжнародного життя. Польща стає знову чинником хисткости міжнародного стану в Східній Европі. В цьому навмисному авантуризмі політики нового польського уряду ховається звязок між економічною кризою, так прикро-непримною для польських урядових кіл підкресленою радником Дьюї, і підготівлею нової провокації супроти Радянського Союзу. Польські урядові кола, добре поінформовані, яке обурення серед трудящих СРСР викликав провокаційний вирок варшавського апеляційного суду в справі Войцеховського, не лише не хочуть бачити небезпеки обраного ними шляху, а ще й очевидно готуються зробити дальші кроки в тім самім напрямку. Знаючи ту обстанову, що створилася тепер у варшавських урядових колах, не можна припустити думки, що виступу оборони Войцеховського не погоджено з впливовими, а може й вирішальними політичними чинниками. Не так глибоке нахабство фашистських адвокатів, що домагаються, треба гадати, виправдання білобандита, як їхні клопотання визнати Войцеховського за хорого,—готують нову провокацію. Польський уряд, звичайно, повинен розуміти, що уряд СРСР рішуче наполягатиме на забезпеченні нормальних умов праці й безпеки радянського повпредства в Варшаві. Польський уряд знає, що його позиції в справі Войцеховського радянська суспільність розглядає як провокаційне ігнорування ризького договору. Це—певний курс політики.

Радянська суспільність сприймає останні повідомлення з Варшави як потвердження нагальної потреби пильно стежити за вчинками уряду полковників. У цій політиці годі бачити елементи нормальних добросусідських взаємин. Усі ворожі радянському Союзові групи, навіть білогвардійські терористичні організації, мають по той бік кордону волю вчинків. У таких умовах радянська суспільність мусить бути готова зустрінути як слід можливі дальші виявлення небезпечного авантуризму, що його культивується в Польщі в надії розвязати фінансові труднощі „рішучою" зовнішньою політикою.

Німецькі с.-д. роспочали послідовний наступ проти революційного робітництва

Зеверінг домагається заборони Союзу Червоних Фронтовиків по всій Німеччині

Пролетаріят готовий дати відсіч зрадникам

БЕРЛІН, 10. Сьогодні відбулася конференція міністрів внутрішніх справ **під головуванням німецького міністра внутрішніх справ с.-д. Зеверінга.** Конференція обговорила питання про заборону червоного союзу фронтовиків. Конференцію скликано для забезпечення одноманітного підходу до того питання всіх держав, належних до Німеччини, **щоб не можна було перенести на територію будь-якої держави загально-німецький збір червоного союзу фронтовиків,** заборонений в Гамбурзі і Саксонії.

Як відомо, окремі німецькі держави досі ставилися ріжно до питання про заборону червоного союзу фронтовиків. Союз поки що заборонено в Прусії, Баварії, Саксонії, Гамбурзі, в Ліпі та Мекленбург-Стреліці. Уряд Тюрингії, Люденберга, Бадена та Гесена чекають на результати конференції. У деяких дрібних державах, як от в Ангальті та Мекленбург-Шверіні, є деякою мірою негативне відношення до заборони союзу.

Однак, тому, що в офіціяльному повідомленні про сьогоднішню конференцію говориться, що **на конференції досягнуто єдности поглядів, можна гадати, що уряди і цих країн заборонять червоний союз фронтовиків,** коли союз забажає провести загально-німецький збір на їхній території.

**

БЕРЛІН, 10. Не зважаючи на заборону, Союз Червоних Фронтовиків у Дуйсбурзі влаштував велику демонстрацію. Серед демонстрантів виділялася група у картузах з написом: «ми заборонені».

**

БЕРЛІН, 10. Похорони жертв 1-го травня в Берліні відзначили робітники багатьох заводів у провінції, припинивши роботу на півгодини і влаштувавши жалібні збори.

По багатьох містах відбувалися вуличні демонстрації. Багато демонстрантів, не зважаючи на заборону Союзу Червоних фронтовиків, були зодягнені в форму забороненої організації.

За одержаними поки відомостями, було роботу припинено на півгодини також на багатьох підприємствах у Лейпцигі, де відбулася велика демонстрація перед будинком найвищого суду. У Реймнайді демонстрували перед міською управою 6.000 робітників.

Німеччина мусить платити

Англійський уряд не згоджується на жодні поступки в репараційному питанні

ЛОНДОН, 9. Агентство Рейтера повідомляє: «На засіданні палати громад міністер фінансів Черчіль заявив, що **репараційні пропозиції, про які повідомляє преса (тоб-то план Оуена Юнга) неприйнятні для Англії, і що англійський уряд не може вступати в переговори з приводу цих пропозицій».**

**

ЛОНДОН, 9. **«Дейлі Телеграф»** пише: «Коли відхилення плану Юнга тягне за собою зрив конференції експертів, то хай це станеться. В цьому разі з остаточним ровязанням доведеться почекати, поки не буде засвоєно принципу *однакової жертви з кожної сторони*». Газета при цьому відзначає, що американських делегатів не призначав уряд Сполучених Штатів.

«Коли б це було так, заявляє газета, важко було б повірити, що Гувер дозволив таку дивну екскурсію в царину, що стосується дипломатії». Газета підкреслює, що Юнг не має повноважень пропонувати змінити схему, встановлену в Спа, і що здійснення плану Юнга визначало б для Англії щорічну втрату понад 11 мільйонів фунтів стерлінгів.

Ліберальна **«Дейлі Кронікль»** заявляє, що план Юнга має одверто виявлений антианглійський характер. Газета додає: «На щастя, загальні вибори надто близько, щоб дозволити Болдвінові та Черчілеві знову зрадити Англію».

«Дейлі Геральд» пише: «План Юнга свідчить, що інші уряди склали собі дуже низьку думку про ділові здібності лідерів консерваторів. Тим-то треба добитися демісії консервативного уряду». **«Фінаншіель** Ньюс» пише: «Франція випустила спід уваги могутній політичний аргумент, що його має Англія. Угоди Черчіль—Кайо і досі не ратифікувала Франція, вимагаючи, щоб ми пішли на дальші тяжкі жертви в справі остаточного урегулювання боргів.

Ми, безумовно, маємо право відповісти Франції, що вона повинна тепер вирішити—або ратифікувати угоду Черчіль—Кайо, або відмовитись від неї».

**

ПАРИЖ, 9. Агенство Гавас повідомляє: «Німецький представник на репараційній конференції Шахт відвідав Оуена Юнга і заявив йому, що підготовка відповідного німецького меморандуму вимагає старанно вивчити всі елементи та умови, що ними проект Юнга обумовлює німецькі щорічні платежі. Все ж таки Шахт сподівається, що німецького відповідного меморандума буде подано.

**

ПАРИЖ, 9. Агенство Гавас повідомляє з Вашингтону: «Державний секретар Стімсон заявив, що представники Сполучених Штатів на репараційній конференції не звертались до американського уряду з проханнями згодитися на зменшення платежів, що належать Сполученим Штатам. Як повідомляють, міністерство фінансів Сполучених Штатів обговорювало питання про поступки що-до цього, але жодної заяви про це не робилося.

**

ЛОНДОН, 10. Агентство Рейтера сповіщає: «Виступаючи в Ланкастері, Мекдоналд зачепив репараційне питання, причому заявив, що в разі повернення до влади, робітнича партія не згодиться покладати на Англію новий тягар, доки не одержить достатніх гарантій, що нації, які заявляють, що не можуть зменшити розміру контрибуцій, одержуваних від колишніх ворогів, доведуть свою бідність, витрачаючи менші суми на озброєння».

Генеральська колотнеча в Хіні

Під Кантоном точаться жорстокі бої

ЛОНДОН, 10. Гонконзький кореспондент «Таймс» повідомляє, що, йомовірно, відбудуться жорстокі бої за Кантон. У Кантоні запроваджено надзвичайно сувору цензуру. Центральний банк у Кантоні припинив платежі. Кантонська флота оголосила себе невтральною. За словами *кореспондента* гуансійська група нібито уклала союз із Фин Юй-сяном та іншими військовими лідерами, щоб утворити новий центральний уряд.

**

ШАНХАЙ, 10. За повідомленнями з *чужоземних джерел*, гуансійське військо взяло Сюгін, що міститься за 90 клмтр. від Кантона. Сямсюй (на півдорозі між Сюгіном і Кантоном) напередодні падіння, флота, що була в Кантоні, перейшла на бік гуансійців, намагаючись, очевидно, забрати місто зсередини. Проте, після повітряного нападу флота здалася кантонцям і її роззброєно. Поблизу Кантону точаться жорстокі бої. З Нанкіну надсилається до Кантону велику підмогу; з Гонконгу надіслано 2 англійські винищувачі—один до Кантону, другий до Учжоу.

**

НЬЮ-ЙОРК, 9. Консул Сполучених Штатів у Гонконзі запропонував громадянам Сполучених Штатів, що живуть по південних містах провінції Гуансі, евакуватися.

Перед виборами в Англії

Відозва англійської компартії до робітничих виборців

ЛОНДОН, 10. Компартія опублікувала передвиборну відозву, де вказує, що консервативна, ліберальна й робітнича партії боронять диктатуру капіталу, здійснювану під прикриттям так званої парламентської демократії. Компартія бореться за диктатуру робітничої класи. Основне гасло передвиборної програми компартії — це боротьба за революційний робітничий уряд, що має націоналізувати землю, надра, залізниці, фабрики, банки то-що і **«перетворити Англію на робітничу радянську республіку, звязану тісним союзом з СРСР».** Передвиборна програма компартії висовує, між іншим, такі вимоги, що їх треба негайно здійснити: відновити 7-мигодинний робочий день для гірників; видати повну допомогу безробітним без усякого зменшення; надати повну економічну рівноправність жінкам скасувати профсоюзний закон то-що. В галузі зовнішньої політики комуністична партія вимагає **відновити дипломатичні взаємини з СРСР повним обсягом і підтримати радянський проект розоброєння.**

**

ЛОНДОН, 10. За повідомленням агентства Рейтера, сьогодні підписано наказ про роспуск парламенту.

Афганська реакція організує протирадянські банди

Баче-Сакао радиться з ватажками басмацтва

КУЛЯБ, 10. (Місто на кордоні Таджикистану й Афганістану). Утікачі з Афганістану стверджують, що Баче-Сакао скликав у Кабулі нараду, куди запрошено представників антирадянської еміграції, що живуть у північних провінціях. Із Ханабаду до Кабула виїхало 50 колишніх басмачів; відїжджаючи, вони росповідали, що їдуть для таємних переговорів з Ібрагім-Беком (один з ватажків басмацтва) і разом з ним мають намір незабаром *повернутися до прикордонної смуги*, щоб перейти до активних дій. Утікачі стверджують, що на нараді в Кабулі беруть участь колишній емір Бухари та Ібрагім-Бек.

**

ТЕРМЕЗ, 10. У прикордонній смузі триває гарячкова підготівля басмачів до переходу на радянську територію. Найбільші ватажки басмацтва, свого часу вигнані з Таджикистану та Узбекистану, роспочали формувати банди.

До Ташкургану прибув «святий» Хазрет Саїб, що був за одного з видатних ідеологів та провідників басмацтва.

Хазрет Саїб сформував банду в 700 чол. Крім колишніх басмачів до банди ввійшло кілька десятків карних злочинців, випущених з Мазарської тюрми після перевороту на користь Баче Сакао. В Ханабадському районі з'явилися сформовані банди загальною чисельністю до 300 чол.

Перша поразка Гувера

Гувер не може розраховувати на постійну підтримку сенату

НЬЮ-ЙОРК, 9. Не зважаючи на заперечення Гувера сенат сьогодні ухвалив законопроект про преміювання вивіз сільсько-господарських продуктів. За законопроект голосували демократи, а також 13 республіканців, між ними й Бора, що дотепер рішуче підтримував Гувера в усіх питаннях. «Зрада» 13 сенаторів-республіканців пояснюється, як видно, тим, що наближається нова гостра криза фермерського господарства. Ціни на пшеницю падають, дійшовши *найнижчого рівня після 1924 року*. Досі не продано дуже великої зайвини торішнього врожаю зернового хліба, а тимчасом урожай цього року буде ймовірно, надзвичайно великий. Це далі загострить кризу збуту. Зменшення цін на хліб спричиняє зменшення цін на всі взагалі сільсько-господарські продукти. Слід відзначити, що в Канаді таке ж саме становище. Це спонукало сенаторів-республіканців, що репрезентують сільсько-господарські штати, виступити проти Гувера. В політичних колах відзначають, що уряд Гувера зазнав першої серйозної поразки на тому самому питанні, що не раз створювало надзвичайні труднощі для уряду Гардінга та Куліджа. Разом з тим ця поразка показує, що хоч у сенаті посилилась республіканська більшість, але Гувер, проте, не може твердо сподіватися на постійну підтримку сенату.

**

ВАШИНГТОН, 8. Сенат і палата представників обговорюють законопроекти про перегляд митного тарифу на товари „що їх довозиться до Спол. Штатів. Сенатський законопроект передбачає збільшити мито на цукор, речі одягу, будівельні матеріяли та де-які інші товари. Законопроект палати представників передбачає значно збільшити мито на багато харчових продуктів і речі широкого вжитку. Цей законопроект виходить, як видно, за межі проголошеної Гувером програми «обмеженого перегляду» тарифу, а також не вважає на протести чужоземних держав, зокрема Аргентини та Канади, що довозять до Спол. Штатів переважно сільсько-господарські продукти.

Повідомлення ТАРС

У віленській газеті **«Слово»** подано повідомлення про угоду, нібито складену між командуванням корпусу польської кордонної варти та командуванням радянської кордонної охорони в питанні про взаємне співробітництво підчас спіймання злочинців, що тікають закордон.

У повідомленні говориться, що нібито з 15 квітня обидві сторони почнуть повертати спійманих на своїй території та осіб, що нелегально перейшли кордон, яких переслідує відповідна влада за ріжні злочини, між ними й осіб, що ухиляються від призову до армії і перейшли в зв'язку з цим на територію сусідньої держави.

За довідками ТАРС виявилося, що зміст зазначеної замітки не відповідає дійсності. Ніякої угоди з цього приводу між радянською кордонною охороною та польським корпусом кордонної варти не складалося і жодної договорености між ними про взаємну видачу осіб, що нелегально перейшли кордон, нема.

Німецький пролетаріят не самітний у своїй боротьбі

Мільони трудящих СРСР протестують проти кривавого соціял-поліцийного терору в Німеччині

Привітання активу московської організації ВКП(б) ЦК компарт.ї Німеччини

Вулиці Берліну знову залито кров'ю кращих представників німецького пролетаріяту. Злякавшися нового революційного піднесення, німецька буржуазія руками своїх соціял-демократичних льокаїв, на чолі з соціял-демократичним президентом поліції Берліну Цергібелем, цим підлим наступником кривавої собаки Носке, вчинила криваву росправу над берлінським пролетаріятом.

Розстріл робітників у Берліні та закриття союзу червоних фронтовиків—це **виклик німецькому, а разом з ним і всьому міжнародньому пролетаріятові.** Буржуазія зброєю, розстрілами робітничих демонстрацій намагається розв'язати де-далі більші суперечності капіталізму, відстрочити неминучу загибіль системи капіталістичного найманого рабства.

Берлінські події з усією гостротою викривають мерзенну зрадницьку суть соціял-демократії, поки ще раз показують, що нема межі її підлості в обстоюванні класової позиції буржуазії.

Збори активу московської організації ВКП(б) від імени всього московського пролетаріяту шлють палкий братерський привіт революційному пролетаріятові Німеччини. **Пролита на вулицях Берліну кров робітників увіллє ще більше ненависти в серця робітників проти зграї визискувачів та їхніх підлих слуг — соціял-демократів. Вона викличе ще могутніше піднесення революційного руху німецького пролетаріяту.**

Робітничі маси Берліну та всієї країни ще тісніше об'єднаються під прапором славної бойової комуністичної партії Німеччини для рішучої відсічі наступові буржуазії та соціял-фашизму і для підготовки нових переможних боїв за повалення капіталізму, за диктатуру пролетаріяту.

Прокляття катам робітничої класи — соціял-фашистам.

Хай живе героїчна боротьба німецького пролетаріяту.

Хай живе союз червоних фронтовиків.

Хай живе німецька комуністична партія.

Трудящі радреспублік висловлюють гаряче співчуття німецькому пролетаріятові

ПОЛТАВА, 10. Травневі події в Берліні, Варшаві та в інших містах за кордоном викликали обурення місцевого робітництва. На фабриках, заводах і установах сьогодні відбулися мітинги протесту, де робітники таврують вчинки зрадників соціял-демократів, винних за пролиту кров пролетаріяту в травневі дні. Робітники заводу «Метал» у своїй резолюції заявляють, що **кожна жертва, яку капіталістичні хижаки за допомогою соціял-зрадників виривають з лав пролетаріяту, вдесятеро збільшить енергію робітничої класи на Заході, підсилить боротьбу за соціяльну революцію та зміцнить симпатії до Радянського Союзу.** У місті після роботи відбулася велелюдна демонстрація протесту, де взяли участь тисячі трудящих. На підприємствах робітники вимагають утворити фонд допомоги потерпілим закордонним товаришам.

**

КИЇВ, 10. Місцеве робітництво гаряче відгукнулося на події, що сталися в травневі дні в Берліні. Робітники третього затону держпароплавства вітають берлінських пролетарів. **Ми схиляємо свої бойові прапори—заявляють робітники—перед тими, що загинули в першотравневі дні від рук соціял-демократичних убивць,** і закликаємо німецьких пролетарів залишити зрадницьку соціял-демократичну партію та стати під бойові прапори єдиної класової робітничої партії—компартії Німеччини».

**

КИЇВ, 10. На підприємствах відбуваються мітинги з приводу кривавих подій на першотравневе свято в Берліні. Відбулися збори на Червонопрапорному заводі, на заводі «Більшовик», «Червоний Пахар» тощо. Київські робітники **висловлюють свою солідарність німецькому пролетаріятові, зазначаючи, що травневі події призведуть до нових могутніх зрушень у розгортанні боротьби німецького пролетаріяту із зрадницькою соціял-демократією.**

Демонстрація протесту й солідарности трудящих Харкова.

Вимушена поступка французької буржуазії

Вирок у справі Марті знову відкладено

ПАРИЖ, 5. Вирока в справі Марті відкладено до 29-го травня. «Юманіте» пояснює нову відстрочку бажанням уряду не загострювати стану через майбутні муніципальні вибори та через підготовку манифестації коло муру комунарів, що має відбутися 26-го травня.

На багатьох заводах ухвалено резолюції з вимогою звільнити Марті, обраного на члена міських муніципалітетів у Сюрені, Пюто та Нантері. У цих резолюціях робітники заявляють про свою цілковиту солідарність з листом Марті до Фоша, протестують проти запобіжливих арештів, і зобов'язуються боротися за визволення всіх політичних.

**

ПАРИЖ, 10. Заарештовані напередодні 1-го травня 13 комсомольців-продавців комсомольської газети «Авангард», ув'язнені в дитячій тюрмі, оголосили голодовку, вимагаючи перевести їх на режим політичних. На другий день до них на знак солідарности приєдналися 15 комуністів, ув'язнених у тюрмі «Сенте», серед них Марті, що відбуває там кару, Вайн Кутюр'є і Бутоньє, що відбувають попередне ув'язнення, Лаган, Пьят, заарештовані в звязку з підготовкою 1-го травня.

Вимоги ув'язнених підтримано на багатьох передвиборних зборах, влаштованих французькою компартією, в звязку з муніципальними виборами, де ухвалювався відповідні резолюції. Вчора всіх тих, що були на попередньому ув'язненні, звільнено.

**

ПАРИЖ, 10. Соціялістична партія ухвалила в багатьох виборних округах Парижу і передмість, а також у Лілі, Страсбурзі, Кольмарі, Мюльгаузені й по інших містах вступити в другому турі муніципальних виборів у блок з ліво-буржуазними партіями проти комуністів.

Весняна сівба на Україні закінчується

— Умови погоди на Криворіжжі останніми днями добре вплинули на засіви. Скрізь ярина сходить добре. Сівбу вже закінчується, засівного зерна вистачає. В багатьох місцях трактори працюють і вночі, з ліхтарями.

— **Більшість колгоспів Полтавщини з сівбою ярини вже впоралися.** У багатьох колгоспах трактори працюють цілу добу. У Карлівській комуні «Червоний Шлях» трактори працюють у три зміни. Для нічної роботи пристосовано динамо-машину, що освітлює поле. Теплі дощі сприяють сівбі.

— **З сівбою ранньої ярини на Житомирщині вже впоралися.** Зараз готуються до сівби пізніх культур.

— **Почали сіяти буряк у південних районах Вінницької округи.** Сівбі заважають часті дощі.

— **Сівбу ранньої ярини на Білоцерківщині** закінчено 8 травня. Першими впоралися з сівбою комуни, артілі, радгоспи, що працювали всі дні відпочинку. Розпочато сівбу цукрового буряка. Кращі комуни в окрузі «Перпотравнева», «Чайка», «Світ» та «Зоря» виступили на змагання на кращу колективізацію бідняцько-середняцького господарства, піднесення врожайности, цілковите усуспільнення засобів виробництва.

— **Дощі й тепла погода на Кременчуччині** сприяють засівам. Покращала також озимина. Рання ярина сходить добре.

— **Засівна кампанія на Куп'янщині** закінчується. В районах розпочато боротьбу зі шкідниками, де беруть участь гуртки ТСО-Авіяхему.

— **У Молдавії вже засіяно 70—80% кліну ранньої ярини.** Де-які райони з сівбою вже впоралися. Ярина сходить добре. Останніми часами помітно покращала озимина.

Відкрився XIV Всеросійський з'їзд Рад

МОСКВА, 10. Відкрився XIV всеросійський з'їзд рад.

XIV всеросійський з'їзд рад—каже т. Калінін відкриваючи з'їзд—зібрався на кінці успішної роботи зміцнення державности й районування нашої Республіки. Перед робітниками й селянами відкриваються широкі перспективи в галузі дальшого зміцнення радянського будівництва. Ось чому вперше на цьому з'їзді поставлено питання про п'ятирічний план нашого народнього господарства, про культурне будівництво та про низовий радянський апарат. Наші реальні можливості виросли стільки, що тепер ми вільно можемо братися за економічну й культурну революцію і можна бути певним в тому, що XIV всеросійський з'їзд рад знайде в собі досить сил, потрібної настирливости й рішучости, щоб завчити переможне здійснення цих революцій.

На голову з'їзду під гучні оплески з'їзд одноголосно обирає тов. Калініна, на секретаря тов. Кисильова.

З'явлення на трибуні т.т. Сталіна, Рикова і Молотова з'їзд зустрічає бурхливими оплесками, що перетворюються на овацію.

З'їзд переходить до першого питання порядку денного—доклад уряду РСФРР. За доклада́ча виступає тов. Риков, зустрінутий бурхливими оплесками.

Повідомлення

Загальноміські збори робкорів фабрик, заводів, установ і військорів військових частин відбудуться в неділю 12 травня об 11 год. ранку в помешканні клубу друкарів (Чернишевська, 13).

На порядку денному: доклад голови окрКК про наступну чистку партії та завдання робкорів. Квитки видається за заявками редколегій стінних, багатотиражних газет у масовому відділі «Харьковского Пролетария» від 10 до 5 год. вечора.

П'ятирічний план і питання безробіття *)

Другою особливістю нашого безробіття є безробіття серед підлітків. За минулі роки безробіття серед підлітків хоч і знижується, завдяки ростові, з одного боку, матеріяльного добробуту трудящих, а з другого—розвиткові шкільної сітки, що охоплює де-далі більшу масу підлітків, все ж воно складає 10% всього числа безробітних.

Наше завдання — створити такі умови, щоб усе молоде покоління до наступу робочого віку працювало над шкільною підготовкою до культурної продуктивної праці. Але протягом найближчого п'ятиріччя розв'язати повністю це велике завдання не під силу державі. Проте, в п'ятирічному плані ми знаходимо помітне просунення вперед у цьому напрямкові, в першу чергу коштом значного розширення шкільної сітки. З другого боку, переглянута броня гарантує втягнення у виробництво підлітків в міру природного убутку робітників. Підвищений попит на підлітків повинно ставити і що раз ширше кустарно - ремісне виробництво. По лінії допомоги безробітним асигновано кошти на розміщення підлітків понад броню і сплату за їхнє навчання по великих підприємствах та в кустарно-ремісному виробництві. Крім того, накреслено підвищене втягання підлітків у трудові колективи й артілі, що їх організується в порядкові боротьби з безробіттям. Попередні вирахування дають такі покажчики: в цензовій промисловості за нормами броні має бути втягнено підлітків на кінець п'ятиріччя біля 45 тис. в будівництві, транспорті, зв'язку та інш.—19 тис. **понад броню додатково—18 тис., в куст. рем. сфері—24 тис., а разом—106 тис.**

Хотівши правильно оцінити ці покажчики, що характеризують обсяг втягнення підлітків у сферу продуктивної праці, треба взяти на увагу з одного боку—природній приріст маси підлітків—на 198.3 тис. на селі і 40.5 тис. в місті. Крім того в даний час лічиться безробітних підлітків біля 38 тис. З другого боку—значну частину нових кадрів підлітків втягне шкільна сітка, що ширшає. Беручи на увагу темпи приросту підліткової маси, що йде із села до міста, слід зробити висновок, що кількість безробітних підлітків скоротиться на кінець п'ятиріччя, приблизно, на 25—30%.

Отже, наше безробіття—своєрідне. Воно не схоже на те безробіття, що його ми зустрічаємо в капіталістичних країнах, де воно є неминучістю, властивою самій природі капіталізму. І ця своєрідність особливо яскраво виявляється в тих шляхах, методах і формах боротьби з безробіттям, що їх накреслює пролетарська держава.

Які ж шляхи подолання безробіття?

В основному ці шляхи лежать в самому характері нашого соціялістичного будівництва. Це будівництво організує таку господарську систему, встановлює такі стосунки і звязки між її основними частинами, за яких неминучу до певної міри на даному етапі нашого будівництва диспропорцію в справі використання робочої сили безробіття—було б доведено до мінімуму. Посамперед найважливішим чинником послаблення безробіття є розвиток індустрії, що втягує рік-у-рік значні кадри робітників, чому особливо сприяє повний перехід промисловости на семигодинний робочий день.

Загальну кількість осіб найманої праці в межах наступного п'ятиріччя запроєктовано в таких розмірах:

Кількість осіб найманої праці

А. Індустріяльна сфера.

(в тис. чолов.).

	1927-28	1928-29	1932-33	в %% до 1927-28: 1928-29	в %% до 1927-28: 1932-33
I. Промисловість	65,3	799,1	1036,1	104,4	135,4
II. Транспорт і звязок	247,4	261,7	314,4	105,8	127,1
III. Будівництво	110,2	130,2	180,6	118,1	163,7

Б. Сфера неіндустріяльної праці

I. Установи	442,3	452,8	516,6	102,4	116,8
в т. ч. соц. культурн.	246,1	255,8	312,2	104,0	126,9
II. Торг. і кредит	112,6	117,3	161,8	104,2	143,7
III. Інші	159,5	167,5	208,6	105,0	130,8
IV. Сільське господарст.	378,5	352,9	388,3	93,2	102,6

З другого боку, вся система економічної політики партії і радянської влади веде до ступневої ліквідації, так зв., аграрного перенаселення. П'ятирічний план накреслює значний розвиток сільського господарства, колективізації, ріст добробуту найбіднішого селянства через кооперування, підвищення врожайности, широке застосовання машин, угноєння тощо. Перелічимо основні заходи: 1) землевпорядження, 2) кооперування й колективізація населення, 3) будівництво великих радгоспів, 4) розвиток промисловости для переробки с.-г. продуктів, 5) господарська допомога бідноті, 6) організація наймитів і 7) розвиток кустарних промислів.

За покажчики прийнятого курсу на інтенсифікацію сільського господарства можуть правити такі проєктовані темпи росту: 1. Загальний ріст засівної площі—113,3%. 2. Ріст врожайности—129,5%. 3. Ріст засівів інтенсивних культур—143,8%. 4. Ріст сільськогосподарської продукції—148,7%. 5. Ріст засівів усуспільненого сектора—577,0%.

Згадані заходи, викликаючи ріст прибутковости найбіднішого селянства, сприяючи стійкости й розвиткові сільського господарства, як і проєктоване пляном переселення за межі УСРР, мусять неминуче зменшити тиснення села на міський ринок праці і тим самим змякшити й скоротити безробіття.

В плані накреслюється ще значне росширення ремісницько-кустарної промисловости. Роля цієї галузи господарства особливо кидається в вічі в справі початкового обробітку де-яких галузів сировини і напівфабрикатів, обслуговування дрібних місцевих ринків, а також і в справі підготовки кваліфікованих робітників через систему кустарно-ремісницького учеництва. Ріст кустарно-ремісницької промисловости, змякшуючи безробіття, сприяє втягненню в сферу продуктивної праці значних мас населення. Все це треба взяти на увагу у п'ятирічному плані, що прекреслює втягти в цю галузь промисловости 362 тис. чол.

Само собою розуміється, що накреслені сприятливі тенденції в рухові безробіття аж ніяк не можуть вести до звуження розміру допомоги безробітним.

Навпаки, п'ятирічний план виходить із що раз більших асигновань на допомогу безробітним.

За проєктом Головсоцстраху УСРР основні покажчики допомоги безробітним такі: в 27—28 р.—16.958 тис. карб., в 28—29 р.— 19.636 тис. карб. (111% до 27—28 р.), в 32—33 р.— 31.110 тис. карб. (149,3% до 27—28 р.).

За пляном накреслюється і дальшу раціоналізацію трудової допомоги безробітним через кращу організацію громадських робіт, зокрема, через росширення будівництва виробничих колективів і артілей з безробітних. Проте, треба окремо підкреслити, що основне завдання в тім, щоб допомога безробітним була найраціональніша і дала як найбільший ефект.

Завдання рівноваги ринку праці висувають крім цього цілу низку особливо актуальних питань. Нинішній стан безробітних на ринкові праці не відповідає тим змінам кваліфікаційно-професійним вимогам, що їх ставить виробництво і тепер і в найближчому часі в звязку з процесами технічної раціоналізації і реконструкції.

Лише на основі перекваліфікації можна широко втягти у виробництво наявні вже маси безробітних і, що особливо має вагу, втягти безробітні маси західних районів. Отже, перекваліфікація безробітних—це одна з найбільших народньо-господарських проблем. Вона повинна посісти першорядне місце як серед заходів у ділянці боротьби з безробіттям, так і особливо при асигнуванні коштів на допомогу безробітним. Щоб розвязати це завдання, треба притягти сюди ініціятиву і засоби професійних організацій, промислової кооперації, треба організувати досить широку сітку майстерень, де кваліфіковані і напівкваліфіковані безробітні, дістаючи трудову допомогу, могли б рівночасно підготовитись до такої праці, що на даній стадії розвитку потрібна народньому господарству для його реконструкції. Поруч цього, в плані треба накреслити заходи в напрямку посутньої зміни і поліпшення всієї роботи в ділянці регулювання ринку праці.

Г. Рашін.

*) Початок див. «Вісті» 10-V.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Звіт Уряду УСРР

Доклад Голови РНК УСРР тов. Чубаря В. Я.

(Продовження)

Хлібозаготівлі

Я не подаватиму даних про відставання сільського господарства, бо їх наведено в друкованих матеріялах. Зупинюсь тільки на тому біжучому питанні, що в справах соціялістичного будівництва, в справах нашого господарського розвитку відограє надзвичайно велику ролю—це *хлібозаготівлі*. Ви, товариші, пам'ятаєте, як на-весні 1928 року в Радянському Союзі не вистачало хліба для забезпечення промислового пролетаріяту, пам'ятаєте, що довелося вжити надзвичайних заходів, щоб не зірвати роботу промисловости, і як цей хліб став у пригоді, коли довелося пересіювати озимину, що загинула.

Цього року, коли врожай значно менший, ми маємо і значно менше виконання плану. Торік плана було складено на 260 мільйонів пуд., а цього року на 118 мільонів пудів. Але виконання плану, коли порівняти за 9 місяців того року і цього, то буде значно гірше. Так, за 9 місяців того року виконали план на 93,5%, а цього року всього на 65,4%. Плана склали менше і виконували ми його менш.

Коли порівняти по житу й пшениці, то виявиться, що торік виконали плана на 92,6%, а цього року на 60,4%. Цього року так кволо заготовляли харчові культури, що довелося одержати велику допомогу від Союзу. Приблизно 12 мільонів пудів жита і пшениці ми одержали з інших районів Союзу, щоб забезпечити постачання робітництва і великих міст.

Хлібозаготівлі в нас ідуть кволо, так, що не забезпечують безперебойного постачання хлібом, бо нам довелося з цього недовиконаного плану 26 мільонів пудів як раз найбільше цінних культур дати на село назад, щоб засіяти поля.

Що викликало застосування надзвичайних заходів торік? Це—опір глитая, що ми зустріли, коли пішли на село, щоб зайві запаси лишків хліба притягти до використання державою. Як відбуваються хлібозаготівлі в цьому році? Умови ще менше сприятливі тому, що розрив цін великий, бо на вільному ринкові ціни вищі. Перед урядом і радянською владою в цілому стало питання в такий спосіб; або заборонити продавати на вільний ринок, або вжити інших заходів. Уряд пішов на підвищення цін на хліб. З осени ціни було підвищено, але це не задовольняло глитая, спекулянта, заможного. Він хотів

більш наторгувати грошей і це призвело до того, що державні й кооперативні хлібозаготовці цього року не виконують план.

В проведенні хлібозаготівель цього року великої підтримки в хлібозаготівлях радянська влада дістала від сільської бідноти та передового середняцького селянства. Нам доведеться й цього року в боротьбі з глитаєм, у боротьбі з спекулянтом, в боротьбі з самогонщиком, що переводить хліб на самогон теж звернутися до бідноти, до передового середняцького селянства, щоб вони допомогли виконати накреслені плани на 100%, щоб забезпечити постачання промисловости, щоб задовольнити потреби бідноти та середняцтва недорідних районів і округ.

Допомога уряду сільському господарству

Цього року понад той план, що ми його склали на весняну засівну кампанію, доведеться певну кількість продукції додати на пересів озимини, що в деякій частині знову загинула. Загибель озимини цього року значно менша, ніж торік; розміри її остаточно ще не встановлені, але все таки доведеться подбати про те, щоб забезпечити понад 1 млн. пудів насіння на пересів. Тут урядові допомогла селянська громадськість, що зсипала насіння в сільські гамазеї, й, таким чином збільшувала насінньовий фонд. З центральних хлібозаготівель доведеться збільшити плановий фонд насіння й це вимагатиме від нас натиснути на хлібозаготівлі, щоб поповнити і ці потреби, бо нам не можна залишити незасіяної землі. Нам треба поширювати засівну площу, нам треба забезпечити себе хлібом на майбутні роки, нам треба забезпечити наше соціялістичне будівництво. В цьому зацікавлена основна маса селянства—біднота та середняки. Цим зацікавлений пролетаріят, ці заходи пролетаріят підтримує: пролетарські робітничі бригади, що йшли на село допомагати селянам, виконували *свій пролетарський обов'язок*, допомагаючи забезпечити хлібозаготівлі, вони разом з цим сприяли сільському господарству подолати труднощі, залікувати рани.

В цій роботі пролетаріяту і урядові, в цій боротьбі бідняків та середняків ми зустрілися з опором глитая, що намагається спекулювати хлібом, намагається загальмувати колективізацію, хоче знесилити Радянську владу, щоб зберегти свої засоби визиску бідноти, зберегти свої глитайські засоби панування над біднотою та середняцтвом. **В справі хлібозаготівель, сільські ради і наша сільська суспільність мусять і далі не зменшувати уваги. Сільські ради мусять допомагати хлібозаготовачам виконати ті планові завдання, що їх перед ними поставив уряд.**

Коли наша пролетарська держава ставить планові завдання щодо хлібозаготівлі, так як ставить їх до соціялістичної промисловости,—дати стільки от продукції, знизити настільки от собівартість, то тут ми зустрічаємося з ріжними виробничими організаціями. Але коли *промисловість* у нас об'єднана в руках держави, то сільське господарство в нас розпорошене. Там кожний сам собі складає план, кожний сам собі наводить політику і тому там доводиться застосовувати *політику, розраховану на масовий вплив*. І от, щоб надалі забезпечувати проведення плана хлібозаготівлі, щоб надалі планово сполучати продукцію сільського господарства з вимогами нашої соціялістичної промисловости, *з вимогами індустріялізації країни*, уряд розробив низку заходів.

Насамперед, зважаючи на утруднення в сільському господарстві, що сталися через недорід, зважаючи на деякі перекручування, що були у нас *за минулих років*, **уряд розробив новий закон про сільсько-господарський податок, де дав великі пільги, де, залишаючи і надалі індивідуальне оподаткування, уряд надав низку пільг на піднесення *технічних культур, на піднесення* культурного господарювання, пільги за застосування агромінімума то-що.** Цей новий закон про сільгосподаток ще не вивчила добре вся селянська маса. Але вона мусить, за допомогою райвиків, за допомогою всього радянського активу, за допомогою кооперативного активу вивчити цей закон, бо він дає умови широкого розгортання виробничої праці, широкого піднесення продуктивности сільського господарства.

Поруч таких заходів уряд розробив ще низку планових, як от контрактація засівів. Переводячи контрактацію застосовується машинопостачання, машинний кредит тощо. Всі ці заходи відбивають політику уряду що до сільського господарства, щодо селянства. Пролетарська держава, зважаючи на утруднене розгортання сільського господарства, пішла на підвищення цін на хліб, на зміни в сільгосподаткові, на посилення коштами кредитової системи, на проведення контрактації засівів, на поширення машинізації, на допомогу колективізації то що. **Ми зобов'язали радгоспи і нашу агрономічну сітку допомагати селянству опановувати агрономічне знання, опановувати досягнення агронауки, опановувати те знання, що забезпечує перемогу над всіма труднощами в сільському господарстві.**

Боротьба за врожайність—боротьба за культурне господарювання

На цій ділянці на підставі союзного закону ми тут, на Україні, видали закон про агромінімум. Це не звичайний закон, а це закон, що стосується наших радянських виконавчих організацій. Це *є закон*, що його здійснення мусить забезпечити саме організоване селянство.

Боротьбу за підвищення врожайности треба провадити як найширше. Навколо цього завдання нам *вдалося* розворушити великі сили селянської маси. **Боротьба за підвищення врожайности—це є боротьба за культурне господарювання, це є боротьба за організоване сільсько-господарське виробництво.**

Боротьба за сталість сільського господарства в степу, боротьба за інтенсифікацію сільського господарства в галузі скотарства і в галузі техкультур—все це упирається в низький ще рівень, в недостатню самодіяльність селянства, в недостатній рівень організованости селянства.

Про це можна було б навести низку даних, але ви їх самі добре знаєте. Наприклад. здійснюючи землеустрій, і витрачаючи на нього кошти, ми не закріплюємо його правильною сівозміною. Ми господарюємо так, як то зветься, «самотьоком». Ми ще й досі тягнемося за дідівськими і прадідівськими звичками, а не за науковими досягненнями.

В справі піднесення сільського господарства, нам потрібно спираючися на досвід минулих років, ураховуючи хиби, що були раніше, **піднести на значно вищий ступінь, на вищий рівень самодіяльність селянства. Нам треба організувати його і, насамперед, організувати колгоспи, кооперувати більше селянство, щоб допомога, що її вилучає на сільське господарство пролетарська держава з своїх обмежених коштів, давала найбільші результати** там, на селі, в сільсько-господарському виробництві.

Щоб позбутися глитайського визиску, щоб швидче позбутися злиднів, нам треба розгорнути велику роботу, на шляху колективізації. За попередній рік у нас колективізація зросла вдвоє. Ми за рік утворили багато нових колгоспів. Біднота і середняцтво за підтримкою уряду утворила колгоспів за рік стільки, *скільки було утворено за попередні 10 років*. І тут є небезпека, що ми заспокоємося на цьому, що селяне можуть сказати—збільшили вдвоє, для чого ж далі працювати. **Ні в якому разі не можна послаблювати темпу колективізації. Навпаки, його треба поширювати і ті кошти, які ми маємо, які віддано на село, ми в першу чергу мусимо давати колективним господарствам.**

Дехто робить протиставлення, кажучи, що це радянська влада нові комуни побудує, а на індивідуальні господарства тоді махнуть рукою. Таке протиставлення неправильне, шкідливе. Ми нині зосередили увагу, скупчали кошти на цій ділянці організованого сільсько-господарського виробництва, тому що вони дають найбільші результати. Але ми не відмовляємося від підтримки індивідуального господарства, від полегшення для нього податкового тягару, тощо. В індивідуальному господарстві, ми звільнили 35% від с.-г. податку. Колективізація це є засіб піднесення сільського господарства в цілому. Ми не дбаємо про піднесення глитайського господарства, але ми прагнемо, щоб сільське господарство в цілому і колективне і індивідуальне на шляху кооперування підносило свій добробут, зміцнювало свій стан і утворювало умови, потрібні для здійснення індустріялізації країни, що в ній зацікавлено і робітництво і селянство. Нашому сільському активу треба посилити свою роботу, треба поглибити її і практично застосувати планові заходи до повсякденних робіт селянства. **Нам треба в нашій повсякденній роботі зліквідувати вплив глитайської агітаці на декого з середняків, а іноді й з бідноти.** Нам, як радянській владі, треба цього добитися, щоб не гальмувати розвиток сільського господарства тими помилками, що їх можуть наробити дехто з селянства, підпадаючи під вплив глитайської агітації.

Наше основне завдання — піднесення бідняцько-середняцьких господарств—ми ставили і ставимо його перед собою і що більше зростає в нашій пролетарській державі спроможність, то більшу допомогу ми даємо. Але до цієї допомоги ми вимагаємо більшої організованости бідняцько-середняцьких мас селянства. Ми вимагаємо і такої організації, такої підготовки, щоб ця допомога давала найбільш бажані результати.

Тут я міг би навести низку прикладів про допомогу бідноті. Але в друкованих матеріялах, що їх ви маєте, наведено досить даних. і тому я не буду їх подавати детально, а тільки скажу:

Коли звести всю допомогу бідноті протягом звітного періоду, то вона буде така: 1926-27 року безповоротної допомоги було видано 9,4 міл. карб., а 1927-28 року—19,9 міл. карб. Поворотна допомога складала: 1926-27 року—50,9 міл. карб., а 1927-28 року—71,2 міл. карб.

На 1928-29 рік за орієнтаційними підрахунками допомогу бідноті намічено в сумі 94 міл. карб., з них безповоротної допомоги—21,8 міл. карб., а поворотної—72,2 міл. карб.

Наші основні гасла

Закінчуючи цей розділ свого докладу про сільське господарство, я мушу зробити два основних висновки: Перше—це загальна політика радянського уряду, щодо піднесення сільського господарства і друге—це та практична робота, що її уряд провадив за минулі роки в цьому напрямі. Це допомога бідняцько-середняцьким шарам селянства, це боротьба проти глитайського опору, це боротьба за мобілізацію всіх коштів, що є у селянства для того, щоб планово їх використати, це боротьба за реконструкцію сільського господарства на нових соціяльних підвалинах і на новій технічній основі. От ті завдання, ті програми, що стояли перед робітниче-селянським урядом в галузі сільського господарства.

Ми провадили ці заходи, але на сьогодні ми маємо скрутний стан з хлібом, скрутний стан із сировиною і т. інш. В чому тут причина? По-перше, як я казав, причина полягає в тій роспорошености, безплановості, та слабій організованости, в недостатній свідомості основних мас селянства на шляху розвитку сільського господарства, а також з тих природних трудношах, що ще гальмували розвиток сільського господарства.

Отже, сьогоднішні наші гасла—здійснення на 100% тих планових заходів, що їх уряд розробив в галузі сільського господарства; мобілізація на 100% бідняцько-середняцьких шарів селянства навколо їх; організація на шляху колективізації основних мас селянства; проведення всіх планових заходів, що нині стоять перед нами; здійснення того плану розгортання і піднесення сільського господарства, що його накреслено за нашим п'ятирічним планом.

Чергові завдання промисловости

Товариші! Переходячи до чергових завдань в галузі промисловости, що виникають із загальних умов нашого господарства, доводиться рішуче підкреслити важливість виконання тих господарських програм у галузі промисловости, що їх було складено на цей 1928-29 рік. І от коли ми подивимося, що за минулі півроку зроблено в цій галузі, то треба сказати, що тут не все гаразд. Виконання що до продукції більш-менш достатнє. За півроку виконано програму щодо кількости продукції майже на 50%, хоча в де-яких галузях промисловости є досить значне відставання.

Щож до виробітку на одного робтника, то по республіканській промисловості вона дорівнює майже плановому завданню, майже на 100% відповідає планові. По місцевій промисловості йде лише нарівні 88% проти планових завдань. По великій союзній промисловості, зокрема, по Донвугіллю досягає лише 93,8% проти плану, тоб-то на 6,2% відстає від тих планових вимог, що були поставлені контрольними цифрами. Між іншим, число робітників по важкій місцевій промисловості майже на 2% перевищує той план, що його було встановлено, а, зокрема, по Донвугіллю майже на 5% перевищує число робітників визначене планом.

Про що це свідчить? Насамперед, про те, що ті дефекти і хиби, що про них я говорив учора, що спостерігалися за минулі 2 роки, ще й досі є в нашій промисловості і біжучого 1928-29 року ще недосить організовано роботу на підприємствах, щоб всі елементи плану були погоджені поміж себе і щоб всі покажчики і вимоги плану були здійснені, як слід.

І от, коли ми звертаємося до зниження собівартости, до основного, найголовнішого завдання, до найважливішої проблеми в цьому році в нашій господарській роботі, то ми бачимо, що собівартість по республіканській промисловості за перший квартал знижено лише на 3%, а треба за рік знизити на 7%. Але тут не виходить так, що коли за чверть року знижено на 3%, то за рік можна знизити на 12%. Перший квартал був кварталом майже найкращим і тоді треба було більше знизити. Зокрема, по Донвугіллю замість зменшити на 5%, собівартість знижена лише на 1,5%, а за всю першу половину року і ще менше. По металургійних заводах Південсталі замість знизити на 7,2% знижено на 3,6%; по копальнях Південсталі—замість на 7,5%—знижено на 3,8%.

Я ці дані подаю в докладі для того, щоб підкреслити, що у нас ті хиби, що впливали на нашу роботу за минулі роки, ті дефекти, що гальмували розгортання дальшого господарського будівництва, ще тяжать над нами і в цьому році. Тому, найважливішим, найгострішим завданням сьогоднішнього моменту це виконати планові завдання в галузі збільшення випуску продукції, підвищення продуктивности праці, і в галузі зниження собівартости, щоб забезпечити нагромадження промисловости, щоб здешевити будівництво, тобто щоб за кошти, передбачені планом, зробити більше, ніж ми робимо нині. Для цього потрібно зміцнити трудову дисципліну.

Уряд утворив спеціяльну комісію для вивчення причин, що впливають на продуктивність праці, на виконання планів, і доручив робітничо-селянській інспекції уважно вивчати кожний факт недовиконання програми. **І от виявилося, що ми маємо певні дані проте, як ще й досі тяжить над нами безгосподарність і неорганізованість на підприємствах.**

Я маю тут під руками деякі відомості РСІ. Ось, наприклад, вивчення навантаження робочого дня на Краматорському машино-будівельному заводі. Там, в наслідок вивчення цієї справи по всіх цехах машино-будівельного заводу виявлено, що загублено через простої та ріжні організаційно-технічні хиби за рік 1.269 тис. крб. Через що? Кепське планування роботи, тоб-то між цехами, в самих цехах—588 тис. крб.; недостатність інструктажу 80 тис. крб. і т. ін.

Є ціла низка причин, що лягають тягарем на собівартість, бо витрати йдуть, а продукцію не випускають тоді, коли треба. І от, коли подивимось, як розподіляється робочий день по використанню в тому ж заводі, виходить, що продуктивний час бере лише 66,5%, тоб-то дві треті, а одна третина цього часу витрачається марно через хиби і неорганізованість. Це, так звані. накладні витрати за нашої ще слабої організованости; простої з вини адміністрації складають 18,3%, простої з вини робітників—7% і ті простої, що їх не можна зліквідувати, лише 8,2%.

Є ще відомості по Сумському машинобудівельному заводу. Тут, вивчали використання варстатів і от на протязі 192 годин, тоб-то місяця роботи, виявили, що варстати працювали 92 години і 12 хвилин, а 99 годин і 8 хвилин вони стояли. Це не тоді стояли, коли

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Доклад Голови РНК УСРР тов. Чубаря В. Я.

зміни нема, а стояли в робочий час. Через що вони стояли? Виявлено, що через нестачу роботи. Через недовантаження роботою вони стояли 35 годин, через те, що чекали на інструмент—14 годин, через уставляння матеріялу, тощо—12 годин. Таким чином, на основні хиби припадає майже 80 годин, а 12 годин вони стояли—вже через дрібні причини, що не вирішують питання. Отже як порівняти, то виходить, що більшу половину часу варстати стояли.

Про що це говорить? Це говорить про те, які величезні можливості ми маємо в галузі промисловости, коли б поліпшити організацію роботи. На тому основному капіталі, який ми нині маємо, ми могли б підвищити випуск продукції, повніше навантажуючи устатковання, тоб-то більше по господарському використовуючи, його ми можемо зменшити собівартість.

Коли утворили комісію перевірки зниження собівартости, виявилося, що ті річні завдання, що їх встановлено контрольними цифрами, можна навіть перевищити. Тому нині в справі поліпшення роботи нашої промисловости величезну ролю має те соціялістичне змагання, що на нього пішов пролетаріят, пішли організовані робітники, змагаючися поміж себе.

Нині ці ленінські форми змагання є найвищий рівень масової самокритики. Коли самокритика розгорталася в нас на шляхах вишукування бюрократизму, перекручувань, шахрайств тощо, то нині вона захопила ширші верстви, пішла шляхом масової самокритики, масового змагання за кращі форми господарювання, за вишукання нових можливостей, за розгортання нових спроможностей пролетарських мас.

Це щодо використання машин. А от у мене є деякі відомості про постачання сировиною нашої промисловости. Я беру тут нашу цукрову промисловість. Ми в своїх планах намічаємо будувати нові цукроварні, ми провадимо дослідження в галузі сушіння буряку, щоб можна було звозити далі сировину, щоб можна було далі від цукроварень працювати в галузі бурякосіяння, а водночас майже у всіх філіях цукротресту ми спостерігаємо недовантаження цукроварень, недовикористання їхніх технічних спроможностей за браком сировини.

Так, за нормою навантаження роботою цукроварень—100 діб на сезон—цукроварні Цукротресту, недовантажені роботою в кампанію 28-29 р., за розміром недовантаження у процентах до їхньої нормальної виробничої спроможності розподіляються так:

Розмір недовантаження у %	Кількість недовантажених цукроварень по філіях				
	Київська	Подільська	Уманська	Харківська	Разом
До 20%	10	10	7	3	30
Від 20 до 30%	3	4	5	5	17
Від 30 до 40%	5	5	10	3	23
Від 40 до 50%	2	1	2	—	5
Від 50% і більше	2	—	1	—	3
Разом	22	20	25	11	78

Отже, виходить, що не лише від робітництва залежить використання устатковання. В нас у значній частині промисловости, в тій промисловості, що переробляє сільсько-господарську сировину—і в цукровій, і в махорковій, і в інших — бракує сировини, що її постачає селянство. Очевидно, селянство недосить організовано кооперацією і радянськими установами, недосить притягнуто до того, щоб там, де від них залежить навантаження заводу, щоб там це навантаження було повнішим.

Ці хиби ставлять перед нами чергові завдання. Нам треба в галузі промисловости, там, де від промисловости залежить, натиснути на організацію роботи. Нам в пролетарській державі треба використати той пролетарський ентузіязм, що нині захоплює масу робітників.

Нам треба поруч цього підтягти сировинну базу нашої промисловости. Нам треба прилучити до цього революційний ентузіязм і тих селян, що безпосередньо зв'язані з нашою промисловістю.

Щоб подолати ті труднощі, що є, нам потрібно підвищити кваліфікацію робітників. За минулих часів ми дещо робили в цьому напрямі, але треба відверто сказати, що цього було замало. Коли взяти таке гасло, як «техніка масам», то виходить, що проведення цього гасла в життя дуже утрудняються, а без озброєння технічним знанням робітників хіба можна вимагати від всієї робочої маси вищої продуктивности праці, легкої свідомої праці. Важко цього вимагати. Тут однією організацією не забезпечиш. Тут треба допомогти робітникові озброїтись. І з цього боку нині не лише перед урядом, а й перед усім суспільством стоїть завдання—забезпечити опанування робітниками й селянами техніч*но-агрономічного* знання, щоб легше виконати ті програми, що нині стоять перед нами.

Але тут робітництво і селянство самі не спроможні так *розгорнути роботу*. Тут ми нині маємо труднощі в нашому технічному проектуванні, що дуже довго затримується. Навіть технічна реконструкція промисловости й перебудова сільського господарства вимагає наукової праці. Дбаючи про це, про сполучення наукових сил з силами пролетаріяту і селянства. Уряд утворив кілька наукових інституцій. В галузі промисловости утворено інститут силікатів, інститут вугілля, інститут енергетики, інститут металу, інститут прикладної хемії, цукровий інститут, і-т сільсько-господарського машинобудівництва тощо. Ці інструкції, на жаль, ще не розгорнули так роботу, щоб вона відбилася на всіх процесах.

Поруч цього довелося (це до певної міри є збільшення апарату) утворити сталу інституцію проєктування *заводів металопромисловости*, так званий Дипромез, а по проєктуванню хемічних заводів—хембуд. Виявилось що нам конче потрібно і наших фахівців притягати, й притягати допомогу закордонної техніки через фахові організації, що відповідають за проєктування, що виконують конкретні практичні завдання в справі перебудови і реконструкції нашої промисловости.

Опановуючи науково-технічні досягнення передових країн через ці інституції, через зв'язок із закордонною технікою, ми забезпечимо піднесення якости продукції, ми забезпечимо краще використання наших засобів. **Ми мусимо забезпечити використання тих коштів, що їх за нашими планами признається *на розвиток промисловости*. Нам потрібно піднести на вищий рівень технічну творчість промисловости, щоб використання технічних сил було як найповніше.** Ми рішуче боролися із шкідниками, але свою пролетарську політику ми скеровували на те, щоб сполучити працю свідомих чесних фахівців з працею пролетаріяту, щоб не утворювати ніяких перешкод *до повного, на 100% розгортання* технічної творчости наших фахівців.

Пролетаріят це може забезпечити. Всі перекручення, що трапляються в цій галузі ми усуваємо, ми прагнемо до того, щоб на цій ділянці не було непорозумінь, щоб тут озброєння пролетарської держави було міцним, було повним.

До цього нам треба розгорнути свідому участь у роботі, нам треба будувати, будувати й будувати. *Нам треба до будівництва* ставитися уважно, виховуючи будівничих, виховуючи людей, підготовляючи кваліфіковану робочу силу, щоб здійснити ті величезні завдання, що їх накреслює п'ятирічний план.

Я не говоритиму тут про окремі галузі промисловости. Про них досить написано в друкованих матеріялах і буде сказано в доповіді про п'ятирічний план.

Про будівництво промисловости навколо Дніпрельстану, я мушу тут сказати, що ми ввесь час про нього дбали, уряд проробляв це питання, натискав на всі планові інституції і завдяки цьому це питання в плановому розрізі *вирішено і тепер за нами* стоїть розв'язання цього завдання. Нам доведеться прискорити цю роботу й утворити такі умови, щоб вона проходила так планово, як і Дніпрельстан. І те, що заявляв тов. Куйбишев про доручення управлінню Дніпрельстану розпочати підготовчу роботу до побудування заводів нас задовольняє, бо ми переконані в тому, що це буде виконано й ці нові заводи також виконуватиметься як календарну програму будівництва Дніпрельстану.

Для розгортання нашої промисловости величезне значіння має утворення відповідних умов в районах нашої місцевої промисловости. І тут питання про добровпорядкування в Донбасі, про водогін, про водопостачання Донбасу і *Криворізького району* в нашій роботі набуває нині величезного значіння. Цю проблему й проблему житлового будівництва ми мусимо розв'язати не лише капіталовкладаннями лінією промисловости. Тут ми на себе беремо певний тягар і в галузі розподілу бюджетових коштів, і республіканських і місцевих, про що доведеться говорити.

Ринкові труднощі та чергові завдання торгівлі й кооперації

Наша робота що до утворення умов, які сприяли б кращому виконанню наших виробничих планів зустрічає труднощі постачання робітників промисловим крамом, хлібом й іншими речами споживання. Тут не можна винити лише нашу торговельну систему, торговельний апарат і нашу роботу в галузі планування торгівлі. Тут ми також обмежені ресурсами. Нам доводиться маневрувати в таких складних умовах, що безперебійне постачання дуже важко забезпечити. Але ми мусимо це зробити за всяку ціну.

Я не хочу тут ніяк вихваляти нашу торговельну роботу. Торговельна робота дуже кепсько *організована й ріжнобій тут є може ще й великий*. Бували такі випадки, що в одній окрузі забороняють заготовляти худобу, щоб заготовляти тільки хліб, а в другій заготовляють другорядні культури, не звертаючи ніякої уваги на те, що саме тепер потрібно. Недостатнє планування, недостатня дисципліна, недостатнє розуміння того або іншого кроку в цій галузі—це все тяжить над нами й гальмує нашу роботу.

В галузі зовнішньої торговлі ми всі плани виконуємо, хоча й з великим напруженням. Але якість роботи потрібує великих змін. Досить навести такий приклад: ми дбаємо про те, щоб яко мога більше вивезти продукції за кордон, а коли привезеш, то виявляється, що не досить вивчили й зважили потреби ринку і якість продукції не завжди відповідає попитові.

Тут уряд ввесь час натискав на те, щоб посилити увагу до експортової роботи, увагу до якости цієї роботи, до якости тих продуктів, що ми їх надсилаємо за кордон. Було утворено спеціяльну організацію, спеціяльну нараду при ОВК'ах, що перевірили роботу наших експортових організацій, стежили за тим, якої якости надсилається закордон чи то цибуля, чи то фрукти, чи ще щось.

Але ця справа в значній мірі залежить від того, хто виробляє ці продукти, хто їх постачає, залежить від низових організацій, від тих самих сільрад, кооперації, ОВК, що повинен цікавитися тим, як саме цю роботу провадиться, чи вся та продукція, що її надсилається закордон, відповідає вимогам закордонного попиту. І в цій галузі нам доведеться виконати велику раціоналізаторську роботу з тим, щоб за рахунок скорочення кількости вивозу продукції піднести її якість і таким чином, наторговувати грошей більше, ніж ми наторговуємо нині.

Проте, в справі імпорту на уряд і зокрема на Наркомторг надзвичайно наступають. Тут тільки «давай»! Бо в нас якось так складаються обставини, що те, що потрібно, пошукати у себе важче, аніж послати за цим закордон. Всі кажуть:—вези мені з-закордону! Ми нині нашу імпортову роботу дуже скорочуємо. Ми щороку скорочуємо вдвоє й втроє ті заявки на імпорт, що нам їх дають ріжні установи. На це звертається велику увагу.

Але нині ми поставили у себе питання так, і поставили його, на мою думку, цілком правильно. Ми утворили спеціяльну комісію для того, щоб проглянути, що ми ввозили і чому цих річей не можна виробити в нас. Чи не можна було б нам обійтися своїми виробами? А коли можливо, то треба натиснути, щоб їх виробити в нас. В цьому напрямі ми прагнемо до того, щоб розгорнути нашу не лише велику, а й навіть дрібну місцеву промисловість, наприклад, кустарне виробництво. Навіть вона може дати нам те, за що ми розплачуємось валютою, привозячи ті предмети з-закордону.

В справі торгівлі, в справі постачання робітництва й селян крамом кооперація відограє величезну ролю. Безумовно, ми маємо тепер значне зростання кооперації, значне поліпшення її роботи, але це ні в якому разі не зможе задовольнити наші вимоги. Ми витиснули приватника, але в значній мірі не заповнили його місця, не зуміли ще як слід добре обслуговувати споживача. І тут уряд може сказати лише одно, що це справа самого кооперованого населення, що воно ще мало, недосить бере участи в організації кооперативного торгу, що воно ще не подбало як слід за те, щоб заповнити кооперованe річище коштами, не внесло пайових внесків, не скерувало туди свої заощадження, не спрямувало як слід будівництво кооперації так, щоб поповнити сітку торговельних помешкань і задовольнити той попит на них, що в нас є.

Тут ввесь час кооперація натискає на уряд «давеш допомогу, давеш кредит»! Звичайно, ми даємо, ми допомагаємо, як можемо, але кошти держави обмежені і кожне асигнування, кожне призначення тій чи іншій організації відриває від фінансування наших основних завдань. І з таких міркувань ми говоримо, що справу посилення кооперації, насамперед, може бути вирішена збільшенням матеріяльної участи, посиленням активности самого кооперованого населення й в справі торговлі і в справі виробництва.

А от ще один невеличкий приклад з галузи торгівлі. Це з темпом постачання в нас цього *року м'яса. Його не вистачило. Може де й* кепсько заготовляли, але, головним чином, це сталося через те, що багато худоби здали з осени, а зберігання м'яса у нас погане, бо мало холодників та й поїли м'ясо, бо мало було хліба. Ще з осени треба було натиснути на рибу, подбати за те, щоб більше заготовити риби. Але, коли почали братися за цю роботу, то виявилося, що тут у нас дуже ще слаба організація. Ще з виловленням *риби справу організовано, а от щоб розводити* рибу, то цього у нас дуже ще мало.

Наша рибальська кооперація ще дуже квола. Ось, наприклад, коли я запитав: в якому стані перебуває у нас ця робота, то мені відповіли, що в рибальській кооперації в справі виловлення риби ми майже дорівнюємо 1914 рокові. А коли я запитав, чи є де риба, то мені відповіли, що у морі стало більше риби, бо її менше там ловлять, а в річках стало менше риби, бо більше ловлять. А вже про ставки, то й говорити нічого. Там ще роботи немає. Ми спланували за п'ять років відновити й відбудувати всі ставки. Але чи не можна було б за цю роботу тепер *взятися, і замість 11½ тисяч* рибалок організувати тисяч 40, та організувати виробництво рибальського приладдя, озброїти рибалок відповідними моторними човнами і всім, що потрібно. Тоді може було б можна наловити й більше риби, аніж ми нині ловимо.

Звичайно, на Україні річок багато, риби можна розводити багато. Ми поставили питання про те, як би в тому місці, де Дніпро розіллється біля Дніпрельстану розвести рибу і щоб там замість малярії у нас була риба, замість шкоди, була користь. Ми цю справу обговорили й виходить, що на культурне рибальське господарство потрібні великі кошти, а на звичайне розведення риби потрібні невеликі кошти, але треба організувати населення. Справу доручили нашій кооперації. Сказали їй, що допоможемо коштами та іншим. В цій справі уряд щиро піде на зустріч ініціятиві населення й кооперації. І в цьому напрямку нам треба, особливо бідноті села треба буде організуватися і натиснути на використання всіх можливостей і в цій галузі, теж допомогти, чим можна, щоб одержати ту продукцію, яка нам потрібна. Тим паче, що цю продукцію ми теж можемо вивозити, як це показав досвід волинських ставків.

Бюджет—засіб перерозподілу коштів

Тепер я переходжу до питань фінансового характеру. Я тут говорив уже про зростання нашого державного бюджету, але він зростає не лише кількісно. Ми ввесь час перерозподіляли витрати таким чином, щоб більше витратити коштів на народне господарство. Тут ми йшли цілком свідомо. Може тут були й деякі помилки, може ми відстали в задоволенні культурних потреб, але ми примушені були витрачати гроші, насамперед, на ті ланки, що в майбутньому дадуть нам прибутки. Не можа ввесь час так складати бюджет, щоб найбільше витрачати на культурні потреби, на споживчі потреби, на адміністративні потреби, а господарські потреби нехай «самотьоком» задовольняються і нехай зростає господарство само собою. Це було б неправильно. Ми такої політики не провадили і щороку збільшували асигнування на народне господарство.

Так, коли наш бюджет щироку зростав в середньому на 10-12%, на народнє господарство збільшили асигнування на приклад, на 1928-29 рік на 53,76%, а на соціяльно-культурні потреби на 18,3%, на державне керування на 8,4% скорочуючи всякі резерви тощо. З асигнувань на народнє господарство асигнування на промисловість ми збільшили в 1928-29 року на 60,5%.

Звичайно, що ці цифри показують лише напрям роботи, а в роботі, в конкретному виконанні плану тут треба, щоб ці цифри давали відповідні результати. Ті хиби, ті дефекти, що про них я говорив, дуже гальмували раціональне використання цих коштів. Але ми йшли шляхом скорочення адміністративних витрат, зниження питомої ваги цих витрат. І от, коли 1925-26 року ці витрати в державному бюджеті складали у нас 20,4% то вже в 1928—29 році вони складають лише 11,7%, тобто ми скоротили їхню питому вагу в нашому бюджеті майже удвоє. На соціяльно-культурні потреби питома вага витрат залишилася майже на тому ж рівні, а на господарсько-виробничі потреби питома вага витрат тоді була 38,7%, а нині 54,2%, отже з нас іде пересування коштів з адміністративно-господарських витрат на господарсько-виробничі, на розвиток нашого господарства.

В нашому бюджеті — і в республіканському, і в місцевому, ми провадили ввесь час перерозподіл. Як ви пригадуєте, на минулому X з'їзді рад, дуже гостро стояло питання як далі бути з допомогою малосилим округам. І тоді говорили і після того, підчас затвердження бюджету теж говорили, що нам доводиться скоротити допомогу малосилим округам тому, що, так звані, міцні округи, такі як от Донбасівські округи, за весь час *перерозподілу коштів почали відставати* в справі піднесення культурного рівня робітничих мас, впорядкування, тощо. І це вже загрожувало тим, що це впливатиме на продуктивність праці. Тим-то нині з 1928-29 року значну частину коштів залишається в міцних округах, скорочується зростання допомоги малосилим округам і зосереджено більше коштів на піднесення добробуту, так званих, міцних округ, а по-суті тих пролетарських районів, що ми мусимо задовольнити все-таки в першу чергу, щоб коли робітничі маси там працюють напружено, коли ми вимагаємо від них піднесення продуктивности праці, коли ми вимагаємо від них великої дисципліни в праці, ми мусимо там і дороги побудувати, і школи побудувати і задовольнити культурні і побутові потреби позніше, ніж це було до цього часу.

Бюджетне питання у нас дуже болюче питання, бо спроможність наша задовольнити всіх дуже обмежена, а потреби і вимоги дуже великі. І от досить подати такий факт. Цього року немає майже жодної округи, що не надіслала б урядові свого місцевого бюджета з дефіцитом. Так важко нам жити, так важко планувати. Треба допомогти недорідним округам, а тут всі округи стали дефіцитні. Ми не маємо таких резервів, таких нагромаджень, щоб задовольнити всі вимоги і потреби місць. Доводиться сім раз міряти, щоб один раз одрізати й одрізати так, що болить кожному. І от з цього боку і звітні доклади уряду і наші плани до певної міри не можуть задовольнити тих вимог, й бажання, що зростають знизу. Щоб збільшити наші засоби доводиться притягти ще і заощадження самого населення. За цей час ми розгортали деяку кампанію в ощадних касах. Де-який успіх ми маємо. Коли на 1 жовтня 1926 року ми мали в ощадних касах приблизно 12 міл. карб., то на 1 квітня 1929 року маємо 77 міл. карб. Це свідчить про те, що в населення є деякі дрібні кошти і ці заощадження допомагають нам у нашому фінансовому обороті.

Друге те, що за планом Союзного уряду з усіх позик на Україну припадає реалізувати на 165 міл. карб. Ми реалізували на 180 міл. крб. Від кожної позики 10% залишається в місцевих коштах. Але й цього не вистачає, бо й позики і дрібні заощадження ми даємо, насамперед, на розгортання нашої великої індустрії, що відограє провідну ролю у всьому будівництві.

Щоб задовольнити культурні потреби нам доводиться вживати таких заходів, як самооподаткування. І торік, і в цьому році ми

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Доклад Голови РНК УСРР тов. Чубаря В. Я.

здійснили самооподаткування. Цей захід допоможе задовольнити ті вимоги, ті потреби, що стоять перед нами, але які в наш бюджет *ніяк не можна* втиснути.

В справі самооподаткування була низка хиб, особливо торік. В цьому році його проведено краще. Нам треба звернути увагу на правильне використання цих коштів.

Є багато місць, де треба використати ці кошти. Тут нам доводиться натиснути на те, щоб технічно допомагати будівництву. Ми не лише в промисловості утворили ті інститути, про це я вже говорив. Ми примушені були утворити головне управління шляхів, що технічно обслуговувало всі потреби шляхового будівництва. Ми утворили деякі альбоми будівель. Кажуть, що це *проєкти* такі, що занадто дорого коштуватимуть будівлі. Тут треба так сказати: — або коштовні будівлі, що міцно стоятимуть довгий час, або побудувати дешевше будівлі, що зруйнуються дуже швидко. *Отже* тут треба підходити не тільки з того боку, скільки коштуватиме будівля, а й скільки років вона *служитиме*. І в цьому напрямку використання коштів має величезне не лише культурне, господарське, а й велике політичне значіння.

Я хочу ще зупинитися на тому як передбачається на цей рік виконання бюджету. Де в чому ми за півроку по прибутках стягли лише 46,1% ріжного призначення, витрати становлять 45% *призначення*, але в нас ще не було будівельного сезону. В абсолютних цифрах ми вже маємо перевитрати понад 2 міл. карб. порівняно з прибутками, тобто витратили більше ніж стягали прибутків.

Але загрози недовиконання бюджету в нас немає. Немає *великої загрози*. Але це не визначає, що нам треба заспокоїтися, що нам треба махнути рукою.

Нам треба для виконання плану культурного і господарського будівництва в цьому 28—29 році вивчити той досвід, що ми мали за минулі роки, що, коли в першому півріччі в стяганні прибутків залишилися «хвости», то в другому півріччі треба набагато краще провести роботу. І тому я нині натискаю на цю ділянку роботи. В майбутньому треба так планувати, щоб в першому півріччі поставити роботу краще, треба так планувати, щоб мати засоби для здійснення наших господарських планів.

Невідкладні завдання культурної революції

Про культурне будівництво досить говориться в друкованих матеріялах. До того ж ще буде спеціяльний доклад **тов. Скрипника** про стан та перспективи культурного будівництва. Тому я на цьому спинятися не буду.

Я хочу тут підкреслити лише три моменти. Перший момент, що для радянської влади, для влади пролетарської має надзвичайне значіння.

Це—справа ліквідації неписьменности. Ми склали плана на цей рік, ми склали плана на 5 років і, вирахувавши, що для цього потрібно, прийшли до такого висновку, що для цього потрібно посилити кошти із державного *бюджету* і з місцевого бюджету, а найголовніше і найосновніше, щоб забезпечити використання цих *коштів* розгорнутою самодіяльністю самих мас, притягти кошти кооперації, притягти кошти профсоюзів тощо. Вже підраховано, що на 29-30 рік на одну ліквідацію неписьменности по Україні буде потрібно 17 міл. карб., щоб зліквідувати неписьменність 2 міл. чоловіка і, навчити приблизно 500 тис. малописьменних. Це—завдання не технічне. Це—завдання великої політичної ваги, бо ми знаємо, що свідомо брати участь у соціялістичному будівництві може лише той, хто має можливість власними очима вивчати ленінову науку, хто має можливість вивчати *директиви, вказівки комуністичної партії*, хто має можливість сам безпосередньо читати декрети, закони радянської влади, хто має можливість користатися всією тією науково-технічною і політичною літературою, яку у нас видається читати наші газети журнали то-що.

На ліквідацію неписьменности ми мусимо натиснути. Я тут для України роблю виняток з того висновку, що його тут робив тов. Куйбишев. Він сказав, що ми навіть за 5 років не зумієм зліквідувати неписьменність. Але Україна перебуває в кращих умовах, ніж Якутія, або Казакстан, або що, де люди їздять в кибітках, і там науки прив'язати до них дуже важко. У нас всі живуть на місцях, у нас є можливість і ми спроможні це завдання виконати, коли взятися за нього як слід, за три роки.

Комуністична партія, що дбає за піднесення культурного рівня трудящих мас, на Всеукраїнській конференції, обговорюючи п'ятирічний план, постановила, щоб на кінець третього року п'ятирічки, а не на останній п'ятий рік зліквікувати неписьменність серед дорослого населення.

Це, *товариші, завдання*, що ми можемо і мусимо вирішити, йому треба лише віддати належну увагу, не покладатися на те, що це справа Наркомосу, що це справа т-ва «Геть неписьменність», а взятися радам—радам селищним, міським і сільським—і навколо рад організувати той актив, що може допомагати краще використовувати ці кошти. А то в нас бувають такі випадки, що ми тримаємо лікнеп, а його відвідують лише 5 чоловіка за всю зиму, походить два тижні, потім кидає, а державні кошти йдуть, витрачаються. Нам треба, щоб за ці кошти зліквідувати неписьменність якнайшвидче.

Нам треба, насамперед, зліквідувати неписьменність серед наймитів, жінок, серед робітників підприємств. І тут ми повинні організувати соціялістичне змагання. Ми мусимо тут поставити питання, як організовані пролетарі, як організоване селянство здійснює Ленінів заповіт про ліквідацію неписьменности.

Другий момент—це справа загального навчання. Ми розробили 5-тирічний план загального навчання. Він потребує коштів і до цього плану ми теж вимагаємо великої уваги. Коштів, що їх призначив уряд—не досить. Треба, щоб ці кошти було використано якнайкраще, щоб плани загального навчання всіх дітей шкільного віку можна було б здійснити якнайшвидче.

План ліквідації неписьменности в деяких округах, здається на Полтавщині, був складений з таким розрахунком, щоб здійснити його в 1962 році. Ми до того часу збираємося вже соціялізм побудувати, а побудувати соціялізм з неписьменними, казав Ленін не можна і ми не маємо підстав не вірити цим словам Леніна.

Навпаки, ми наочно це бачимо. План загального навчання вимагає великої уваги також, як і план ліквідації неписьменности.

Третій момент в нашій культурній роботі, в здійсненні культурної революції—це заглиблення наукового знання в маси. Заглиблення технічного знання, ліквідація агронеписьменности. Це те, що ми мусимо розгорнути на грунті ліквідації неписьменности, на підставі *проведення загального навчання*. Ми повинні, так підготувати, щоб, коли не буде неписьменних, оці знання *широко* заглиблювати в широкі маси, щоб вони допомагали не лише керувати *великою машиною, трактором* тощо. Для культурної революції треба науково підходити навіть до кухні. Коли собі готує селянка, або жінка робітника, то вона може зіпсувати трошки борошна, наварити таке, що й їсти не можна. Але коли провадить колективізація, коли ми 25% селянства організуємо в колективи, коли ми хочемо організувати усуспільнене *харчування, то тут* вже, коли кухар погане зварить, то тоді робітники не роблять—вони з животами носяться, абощо. Отже виходить так, що нам треба поставити це питання, як куховарити, як чистоти додержати в помешканні тощо.

Нам треба про це подбати. Закордоном, де конкуренція, де натиск, де багато бідноти, до цього само собою прикладаються. Але в нас в газетах, у кожній ділянці, в кожному закутку нашої роботи це мусить бути передбачено. Тому нині ми в своїх планах видання книжок, в наших журналах, в наших газетах зробили деякий поворот і почали висвітлювати прикладні знання, почали росповідати *людності, які є книжки, які є досягнення* закордоном, як краще організувати, як ліпше санітарію застосовувати то-що. Почали заглиблювати культурні засоби в наш побут, в наше виробництво, в наше життя. Нам цього ще дуже і дуже бракує, а з цим, з цією зброєю ми краще і легше обговорюватимемо ті труднощі, що стоять на наших шляхах.

І ось, тримаючися такої лінії, розгортаючи культурну роботу щодо робітниче-селянських мас, ми рік-у-рік збільшуємо видання книжок.

Вся продукція книжок в 1926-27 році у нас на Україні складала 27,2 млн. примірників, в 1927-28 році уже 34,1 млн. примірників. Масової селянської літератури було в 1926-27 році 1.388 тисяч примірників, а в 1927-28 році 2.329 тисяч примірників, масової робітничої літератури в 26-27 р.р.—968 тисяч примірників, а за 1927-28 рік видано 605 тисяч примірників.

Ми скрізь говоримо про індустріялізацію, а от видавництва якось не відчували цього. Коли зібрали їх, почали запитувати в чому справа, кажуть—нема фахівців, що писали б книжки, що відповідали б вимогам професійної перепідготовки робітників.

Тепер на 1928-29 рік ми рішуче змінили цей самий план і натиснули на державні видавництва й на Наркомос, розробили план, що значно змінює співвідношення літератури. Популярна література допомагає здійснювати прикладні наукові знання. Але коли порівняти, то в 1927-28 році з 34,1 млн. примірників 36,8% складало красне письменство. Ми звичайно не заперечуємо проти зростання красного письменства, але співвідношення у нас мусить бути трошки інше. Коли у нас в 27-28 р. за тиражем економічної літератури було видано 5,7%, сільсько-господарської 4%, технічної фабрично-заводської літератури 2,5%, то тут і красному письменству треба трішки посунутися. Не можна було б вимагати цього, коли б у нас було досить паперу, досить коштів, то-що, а то нині доводиться трішки перерозподілити наші ресурси.

Деякі робітничі видавництва, наші союзні профсоюзи випускали деякі книжки, але вони кажуть, що вони не доходять до робітників, лежать на полицях. Видно треба й нашим громадським організаціям, і нашим селищним радам, нашим сільським радам зацікавитися цією справою, треба їм придивитись, як наукове знання доходить до робітника, як наша преса допомагає технічно-науковому озброєнню робітничих мас, як селянство використовує ці книжки, як зберігається ця продукція, що на неї держава витрачає стільки коштів. Ми мусимо все це перевірити і внести ті корективи, що їх вимагає життя, вимагають ті завдання, що стоять перед нами.

Треба наблизити міліонні маси до керування державою

Останнє питання, що на ньому хочу коротенько зупинитись,—це питання радянського будівництва. Ми за минулих років провадили роботу за *тої системи*, що зветься 3-х ступневою. Ми мали 40 округ, ми мали понад 600 *адміністративних районів, і весь час ці райони* впорядковували. Що правда, це впорядкування дало деяке скорочення районів—з 632 залишилося на 1 квітня 1928 року лише 579 районів. Округи залишилися в тій самій кількості. Тепер повстає питання, чи ця система виправдала себе й треба тепер розв'язати питання якось інакше. Досвід роботи 2-х років доводить, що ця система в цілому себе виправдала. *Деякі округи не розгорнули* такого господарства, не підвели тої бази, що забезпечила б бездефіцитність їх, але, безперечно, що кожна округа, коли влада наблизилася до землі й більші маси почали брати участь у роботі, за ці два роки значно розгорнула своє господарство. Навіть найдрібніші округи, найдефіцитніші й ті мають низку досягнень на всіх ділянках роботи. Основну установку—наблизити вирішення питань до них здійснено *цією* самою системою. Може доведеться (це *питання стояло і обговорювалося урядом*) внести деякі корективи, може доведеться деякі малосилі округи приєднати до міцніших, утворити міцніші округи, але радикального ламання ми робити не збираємося.

Друге питання—нам потрібне не стільки «перетасування» роботи, скільки нам потрібно здійснити цей досвід, зміцнити районний апарат і роботу наших райвиконкомів. Безумовно, що коли ми від великої індустрії поширюємо нашу роботу до землі, то кожний район це є промисловий сільсько-господарський комбінат. Там в районному обсягу соціялістичне будівництво, змагання *ріжних форм господарства й соціялістична* перебудова набирає такої ваги, що треба керувати вміліше, плановіше й відповідальніше, ніж це було за минулих років.

Тут звичайно не можна вважати так, що район треба зміцнити, а сільраду обкраяти. Навпаки, уряд за минулих років відповідно до директив X-го З'їзду Рад видав положення й декрети (що їх правда, не цілком здійснено) про поширення прав, про поширення обов'язків сільрад то-що. Нам потрібно і в сільрадах утворити такий актив, так підсилити його людьми, щоб там теж справлялися і з керівництвом земельними громадами й з впливом на роботу ріжних сільських організацій, щоб сільрада об'єднувала всю роботу, ввесь рух, *всю творчість бідняцько-середняцьких мас* селянства на селі.

Звичайно, що район лише тоді працюватиме добре, коли в ньому сільські ради досить сталі, досить міцні, досить усвідомлені в тих завданнях, що стоять перед ними, перед кожною сільською радою, зокрема. І з цих міркувань головна установка—на зміцнення району. Мені здається, і це мусить бути твердо записано в постановах нашого з'їзду, щоб через керівництво району ми змогли закріпити ті *юридичні права*, що ними наділено райвиконкоми, щоб фактично зміцнити їхню роботу на всіх ділянках будівництва, щоб через *них* вже тепер і сільради зміцнити. Цілком ясно, що це викликає деякі додаткові витрати. Але я особисто вважаю, і гадаю, що і ви із мною погодитеся, що ці витрати виправдають себе так, як виправдують себе додаткові витрати на утворення проектувальних і науково-досвідних установ в галузі промисловости, в галузі розвитку нашого господарства.

Нам треба і далі провадити рішучу боротьбу за скорочення цієї писанини, за скорочення річок обіжників, що йдуть від усіх наркоматів.

Цю боротьбу ми провадили протягом двох *років, але цього лиха ще не позбулися*. Тому треба й надалі провадити рішучу боротьбу з *усякими перекручуваннями*. Але треба в значній мірі цю роботу перенести на низ.

На мою думку, треба *покласти край* тому сіпанню, що було з районів. Зміна районних меж за цей час з 1 січня 1928 р. до 1 квітня 1929 р. була в 73 випадках; а від частих розмежувань терпить робота. Нам треба працювати, здійснювати плани, провадити засівну кампанію, застосовувати агромінімум, організовувати маси, розгортати самодіяльність, а ми оперечаємося, кому яке село вилучити. Треба мати сталіші форми районування, закріпити межі на якийсь певний час і зайнятись роботою по суті, а не ділити й переділяти.

Поширення прав низових органів

Закон, виданий урядом в справі поширення прав та перенесення відповідальности на низові органи, на місцеві ради, надавав прав на утворення сільських і міських бюджетів. Але за ці два роки утворення цих бюджетів ще не дало бажаних наслідків, бо це питання дуже складне.

Взяти хоча б питання про права селищних рад. Ми над цим питанням працювали дуже уважно, а все-таки виходить, що поділити всі зобов'язання поміж промисловістю й селищними радами дуже важко, бо грошові розрахунки можуть зірвати роботу.

Напр., розрахунки по Горлівському рудоуправлінню: бюджет складає щось кілька десятків тисяч крб., а коли утворити селищну раду й передати їй все, то бюджет складатиме понад міліон. Такий бюджет надзвичайно великий, навіть більший, ніж у багатьох міських радах. Для того, щоб організувати такий бюджет, треба підібрати людей і зорганізувати апарат.

Нині ми проводимо роботу для вивчення досвіду в 2—3 селищних радах, для чого утворюємо самостійні селищні ради в Донбасі. Вивчимо і в 29-30 році збираємось цю справу остаточно розвязати для Донбасу й Кривого Рогу. Але нам потрібно, щоб селищна рада не тільки провадила роботу в межах комунального господарства, а щоб вона впливала й на культурну роботу й на розгортання самодіяльности на цих ділянках.

Є багато такої роботи, що її не впишеш до бюджету і треба, щоб до розвязання цієї проблеми наші ради так поставилися, щоб підготували самодіяльність самого населення, притягли його до впорядкування й т. ін.

Поширення прав міських і сільських рад та підсилення районів нині повинно бути в центрі уваги не принципово, а практично. Практичним змістом треба наповнити наші положення і статути низових органів.

Широко обговорити нові закони

В нашій законодавчій роботі ми провадили краще сказати, намагалися провадити рішучу боротьбу з бюрократизмом, тяганиною, що ще великим тягарем лежать на робітничо-селянських масах. Нам потрібно і надалі скорочуючи законодавство, систематизуючи й видаючи нові закони, звертатися до робітничо-селянських мас з проєктами цих законів. Це, до певної міри, затримує видання законів. Але річ у тому, **щоб проєкти законів оголошували не тільки для того, щоб письменні люди їх обговорили й внесли свої поправки, а щоб на місцях в обговоренні їх взяли участь самі ради.**

Взяти, приміром, такий закон, як закон про агромінімум. Подаючи його на затвердження уряду, НКЗем оголосив цей закон в пресі, але одержав мало зауважень. Це свідчить за те, що його мало обговорювали. Були такі випадки, коли великий кодекс на 500 артикулів давали на проробленія нашим ВУЗ'ам. Те ж саме: там робітничо-селянська молодь замість зубами в'їстися в цей проєкт і внести в нього нові думки, читала, обговорювала й більше нічого. Видно, що в нас досі мало звички до масової участи в нашому формальному законодавстві.

Це питання я нині особливо підкреслюю, бо надалі ми мусимо коштом скоршого темпу притягти увагу суспільства й увагу робітничо-селянських мас до *наших заходів, якими* ми регламентуємо наше життя, які розраховані на те, щоб міліонні маси свідомо брали участь у проведенні цих законів, щоб не було так, коли декрет уряду, виданий сьогодні, доходить до низу за півроку. Нам треба скоротити цей термін і в нашій законодавчій роботі подолати бюрократизм наших установ, освіжаючи апарат, проводячи чистки, викидаючи всіх чужих пролетарській справі людей. Ми повинні притягти не лише висуванців, але й увагу самих робітничо-селянських мас, організованих в профсоюзи, коло рад, в ті чи інші громадські організації то-що.

Впевненими кроками до перемоги соціялізму

Не маючи змоги висвітлити ще цілу низку питань, що вміщені в друкованих матеріялах і що їх висувало життя, я висловлюю побажання, щоби ви, обговорюючи звітний доклад уряду, доповнили ті питання, що їх треба вирішити, виправили ті хиби, що їх треба перешкоді нашого соціялістичного будівництва, допомогли в майбутньому краще працювати.

Минулі два роки, а надто другий—1927-28 рік і цей, біжучий рік—були дуже важкі. Труднощі були величезні; біжучий рік ми маємо такі труднощі, що гостро відчувалися на нашій роботі. Але загальне зростання нашого господарства безперечне. **В цьому році ми не йдемо назад, а посуваємося, через здійснення нашого плану, дальше вперед: утворено міцні підвалини для побудови і здійснення п'ятирічного плану розвитку народнього господарства.**

Цей план є плаком соціялістичного наступу на решткн капіталістичного ладу, це тверда програма робітників, Радянського уряду і всіх організацій, що працюють у нас.

Посиливши мобілізацію робітничо-селянських мас навколо радянської влади, під проводом ленінської комуністичної партії, ми зміцнюємо провідну ролю промисловости в перебудові нашого господарства, зміцнюємо провідну ролю пролетаріяту в перебудові нашої пролетарської держави, нашого господарства й культури.

Ми зміцнюємо цю провідну ролю пролетаріяту на всіх ділянках *нашої* роботи, переборюємо труднощі загально-господарського росту *нашої держави*, забезпечуємо обороноздатність нашої країни **і тим самим забезпечуємо дальший розвиток нашого господарства, наближаючися до остаточної перемоги соціялізму в нашій радянській Україні й у всьому СРСР.** (Довгочасні оплески).

XI-й Всеукраінський З'їзд Рад

Дискусії на доклад тов. Чубаря

Вечірнє засідання 9-го травня

Головує тов. Трипільський. Дискусії на доклад тов. Чубаря тривають далі.

Тов. Мулін (Червона Армія). Наша робітниче-селянська армія живе, працює, розгортає свою роботу. Я вважаю, що треба загострити увагу навколо питання обороноздатности нашої країни, а разом з цим і навколо питань дальшого зміцнення будівництва робітниче-селянської Червоної армії. Всяку велику *справу ми здійснюємо* за допомогою всіх сил, що беруть участь у будівництві соціялізму в нашій країні. Будівництво Червоної армії не випадає із загального комплексу. Глитайсько-непманські елементи намагаються вплинути на нашого молодого червоноармійця, але ми успішно з цим боремося і **Червона армія є така ж монолітна, і** ***непохитна, якою вона була завжди.*** Що швидче і впевніше ми здійснюватимемо п'ятирічку, то міцнішою буде Червона армія. Перед нею поставлено завдання перейнятися ентузіязмом будівництва соціялізму. Кожний червоноармієць, повернувшись до дому, має стати його першим провідником. З цим ми можемо справитися, коли місця щільно підійдуть до потреб Червоної армії. Округи і райони повинні взяти на себе повну відповідальність за постановку роботи в справі обороноздатности країни. Начальницький склад Червоної армії має тяжкі житлові умови. Слід його в повній мірі забезпечити житловою нормою.

Тов. **Гітлянський (Голова Калініндорфського нац.-євр. райвиконкома на Херсонщині.** *Говорить єврейською мовою).* Напередодні X Всеукраїнського з'їзду рад було утворено на Херсонщині перший і єдиний поки що на Україні і в СРСР нац. євр. район—Калініндорфський. Його утворення—результат правильної ленінської нацполітики радвлади і воно цілком себе виправдало політично й економічно. У нас в рад. країні ми здійснюємо вільний союз трудящих всіх національностей, що мають всі можливості розвивати свою культуру і беруть однакову участь з усіма трудящими у будівництві соціялізму.

За 2 минулі роки, не вважаючи на ріжні труднощі, ми маємо величезні досягнення у всіх галузях роботи. Зокрема, рік-у-рік поширюється у нас засівна площа, а цієї весни ми її збільшимо мало не на 40% проти намічених планів. 23.5% господарств району що посідають 20% усієї площі—колективізовано. Цілі села стають на колективну обробку землі, як от колонія «Бобровий Кут». Це нам пощастило зробити, взявши курс на машинізацію села. Тепер на ланах району працює 43 трактори. Селянство повнотою усвідомило, що лише через колективізацію і машинізацію можна поліпшити с.-господарство. Зростає скотарство, є великі досягнення в кооперуванні людности, гаразд відбуваются ріжні кампанії, зокрема, значні успіхи є лінією культурного обслуговування району. Так само налагоджено добрі взаємини з населенням інших національностей району і грунт з-під ніг глитайської і сіоністської контрреволюції вибито.

Робота відстає головно за браком кваліфікованих робітників, агрономів, землевпорядників, культробітників і т. інш. Урядові слід потурбуватись, щоб ВУЗ'и давали кваліфіковану силу для нац. районів, продовжувати роботу в справі переселення єврейських мас на землю, вжити заходів, щоб добре налагодити переробку сировини з с.-господарства та допомагати індустріялізації нац. районів, а також надалі форсувати в справі утворення нац. адм.-тер. одиниць на території республіки. Це буде фактором дальшого і більшого забезпечення участи трудящих всіх національностей в соц. будівництві нашої країни.

Тов. **Конипченко (Коростенщина).** Кредити, що дає уряд часто використовують неправильно; бувають і запізнення з видачею кредитів. Машини треба давати селу такі, що мають там попит. Так само на село слід відряджувати на роботу досвідченіших робітників.

Тов. **Багатирьов (Першотравенщина).** Ми ще мало пішли вперед у справі боротьби з посухою. Слід було б зробити більше. Говорили про заведення в степових округах посухотревалих культур, але поки нічого не зроблено. Хай наука вишукає сорти насіння придатні для округ, що їм загрожує посуха. Ми робимо ставку на розгортання зернового господарства в степовій смузі. Зарплату в наших округах агрономи одержують однакову, як і в інших, а тимчасом робота їхня в цих місцях значно складніша і потребує більшої кваліфікації. Через це половина агрономічних посад вакантна.

Тов. **Луценко (Дніпропетровщина).** На заводах, на підприємствах майже зовсім не використовують робітниче винахідництво й цінних пропозицій робітників. Коли б їх здійснювали, то ми пішли б хутчіше уперед в справі індустріялізації країни.

Тов. **Чигрина (Сумщина).** П'ять років тому трудящі Сумщини прохали побудувати їм електростанцію, бо це конче потрібно для розвитку місцевої промисловости. Але і досі проект не затверджено. Тепер його й затверджувати немає рації, бо він застарів і вимагає нового розроблення. Щодо вчителів, то вони мають низьку кваліфікацію, місцевий педтехнікум дає незадовольняючу продукцію; ми просимо відкрити у нас педагогічний ВУЗ. Так само вельми потрібно відкрити в окрузі с.-г. Інститут, бо в нас розвинені інтенсивні культури.

Тов. **Бойко (Шевченківщина).** Велика хиба, що наших агрономів не забезпечено як слід. На се зростає потреба збільшити число культосвітніх заходів. Вимоги відібрати *молитовні будинки під культосвітні установи,* адмінвідділи затримують. Кепсько працює почтовий і телефонний звязок. Слід на це звернути увагу. Так само треба дати більші кредити на шляхове будівництво. Не зовсім впорядковано справу із переселенням до інших місць.

Тов. **Чорний (Білоцерківщина).** Єврейські містечка за часів радянської влади значно поліпшили свій стан, тепер треба дати можливість єврейському населенню в них продуктивніше працювати. Тимчасом кустарні артілі кепсько забезпечується сировиною. Так само не гаразд і зі збутом їхніх товарів. Що до втягнення єврейської бідноти до сільського господарства, то ми вже маємо комуни, артілі і великі сільсько-господарські колективи, складені виключно з єврейського населення.

Тов. **Садовський (Жмеринка)** говорить про великі досягнення в роботі уряду. Під бурхливі оплески з'їзду він дякує тов. Петровському за його корисну роботу на чолі уряду й пропонує нагородити його орденом Червоного Прапору.

Тов. **Фесенко (Центр).** Селянство вперто працює в галузі сільського господарства і, безперечно, здолає всі труднощі, але йому треба допомогти, треба поліпшити постачання тракторів. Ми повинні сказати, що нам потрібний на Україні тракторний завод. Біднота, в разі потреби, позичить гроші на будування заводу. Сьогодні 9 років КНС. Від імени незаможників мушу зазначити, що вони й далі йтимуть уперед й забезпечуватимуть розвиток республіки трудящих під проводом компартії і радянської влади. Ми висловлюємо подяку своєму керовникові Григорію Івановичу Петровському, що незмінно протягом 9-х років працює з нами, керуючи роботою осередків бідноти—організацій КНС.

Тов. **Василенко (Червона армія).** Уряд непохитно повинен здійснювати п'ятирічку. Так само протягом пят'ох років ми повинні поліпшити стан здоров'я населення, бо це має важливе значіння для справи піднесення обороноздатности країни. Наше шляхове будівництво зросло й зростає далі, але є такі округи, де нічого в цій справі не зроблено. За цю п'ятирічку ми повинні впорядкувати *наші шляхи.*

Тов. **Олексієнко (Одещина).** Багато промовців говорять про дефекти в роботі комунальних підприємств і про невпорядкованість комунального господарства. Звичайно, це трапляється через те, що бракує грошей, але залежить це у великій мірі і від Наркомвнусправ, що відає комунальним господар*ством і не може віддати йому всієї уваги.* Тепер про виконання постанов. Є такі декрети, як от, скажімо, про помешкання для Червоної армії, інтернати студенству, стипендії, що їх місця самостійно виконати не зможуть. Уряд повинен їм в цьому допомогти.

Тов. **Бендербеля (Полтавщина).** В нашій окрузі наймити перебувають в поганих умовах, на них звертають не досить уваги. Хоча часто і висувають наймитів, але дають їм непомітну роботу. Так само висуванці одержують надто малу зарплату. Щодо роскріпачення жінки, то зробити ще залишилось дуже багато, зокрема, села зовсім не мають ясел. Про це треба насамперед, подбати.

Тов. **Шведов (Кремінчуччина).** Наші завдання ми здійснемо тим швидче, що скорше зліквідуємо неписьменність, а це, своєю чергою, залежить від тієї допомоги, що дасть уряд. Ми будуємо надто дорогі школи, треба здешевити їхнє будівництво і ставити більше шкіл,—тоді можна швидше посунути вперед ліквідацію неписьменности. До колективізації місця ставляться дуже добре і число колективів зростає, але на порядок денний разом з цим стає питання про агрообслуговування. Треба виховати більше агрономів. Так само ми повинні забезпечити колективний сектор землевпорядкуванням. На це звертають не досить уваги.

Тов. **Вострецов (Червона армія).** Червона армія дала силу активних і кваліфікованих робітників. Вона й далі здійснюватиме своє завдання, але всі організації і трудящі повинні їй допомогти. Хай вони свою увагу скерують на зміцнення обороноздатности країни.

Що до місцевого бюджету й потреби зміцнити його в низці округ, то треба подбати про збільшення допомоги малосильним округам, щоб дати їм можливість піднести культурно-господарське життя.

Тов. Секретарюк (Гумань). Уряд випустив у свій час позику зміцнення селянського господарства.—Нині, коли ми повинні дбати за зміцнення колективізації, я висловлюю думку про випуск позик й зміцнення колективізації. Кінофікація села шкутильгає. Кіна на селі дають дефіцит, бо апарат і кінофільми дорогі, ми не збираємо досить коштів, щоб оплатити кіно-сеанс. Та й картини не завжди задовольняють селянство.

Тов. Ужак (Могилівщина). Здійснюючи п'ятирічні плани, ми матимемо труднощі, бо на місцях бракуватиме кваліфікованих робітників. В галузі шляхового будівництва треба дбати не тільки за залізниці, а й за шосейні шляхи, щоб можна було їхати автобусом і, взагалі, як слід пересуватися.

Тов. Маковецький (Ізюмщина). Я — з дідів-батьків наймит. І до цього часу не міг уявити, що це таке Союз,—я раніше бачив тільки, що союз—це тільки союз наших наймитів і пастухів, а тут в Харкові на з'їзді я наочно побачив, що Союз—це могутній величезний Союз робітників, селян і червоноармійців всіх Радянських Республік.

Приїдуть до нашого села представники округи чи района—глитай мов гадюка скиглить. Ось приїхали по хліб, забирати будуть. А тим часом хліб є тільки у глитая, а у середняка й бідняка немає. Коли його викличуть до сільради чи району, то він і штани драні надіне, і із чобіт пальці повилазять—чисто бідняк. А в нього сотні пудів хліба заховано.

Тов. Голишев (Кривий Ріг). Робота уряду забезпечила нормальний розвиток усього нашого соціялістичного будівництва. 5-тирічні плани—це не тільки зведені цифри, а програма напруженої роботи всіх трудящих України в галузі господарського і культурного будівництва. Наша рудна промисловість ще дуже відстала—вона досягла тільки 60% передвоєнного виробництва. А водночас металова промисловість почуває гостру потребу в руді,—темп розвитку цієї галузі промисловости безумовно недостатній. Отже, немає певної ув'язки між побудовою великих металургійних заводів і видобутком руди немає. Треба в наших планах звернути особливу увагу на розвиток рудної промисловости.

Тов. Гринева (Старобільщина). Колективи на селі розгортають своє господарство в дуже тяжких умовах, помешкання комун погані, непристосовані для комунального життя. Комуни мають значно вищу культуру, ніж селяне сусідніх з ними сел, заводять багатопільну сівозміну то що, але для того, щоб ще більше впливати на селян, треба поліпшити їхній стан і умови роботи.

Тов. Василенко (Центр). Успішному соціялістичному будівництву та розвиткові нашої Української Соціялістичної Республіки, сприяло в значній мірі правильне проведення в *життя ленінської національної політики.* В справі проведення національної політики нашому урядові на XI З'їзді Рад України, безперечно, є чим пишатися. Питання українізації, що ще 2 роки тому було в занадто складних умовах, мало на своєму шляху багато труднощів, на сьогодні може продемонструвати великі досягнення.

В справі українізації ми маємо 2 моменти, що свідчать за яскравість наших успіхів і за те, що ми йдемо правдивим шляхом. Насамперед, нам пощастило подолати опір з боку бюрократичного апарату, що недавно не тільки не вживав зовсім української мови, але в де-яких місцях навіть ігнорував її, бо там сиділи старі чиновники.

Ми маємо великий успіх і в другій частині справи українізації—ми дали опір шовіністично-націоналістичним, петлюрівським і контр-революційним елементам, що за часів нашої напруженої роботи в здійсненні українізації, намагалися її використати для своєї антирадянської роботи.

Поруч цього ми використали нашу національну політику для того, щоб скупчити увагу трудящих всіх національностей навколо завдань соціялістичного будівництва.

І сьогодні, виступаючи тут, ми можемо зробити хоч коротко, але певно, підсумки цього етапу роботи. Нашу національну політику скеровувалося на здійснення наших інтернаціональних завдань для посилення пролетарської революції та соціялістичного будівництва.

Але, провадючи правильно нашу національну політику на Україні, ми дбали за посилення української культури, за те, щоб забезпечити обслуговування трудящих українською мовою; але разом з цим, будуючи нашу українську соціялістичну державу, наш уряд своєю політикою забезпечував також цілком рівноправну участь наших нацменшостей в соціялістичному будівництві.

Для найкращого обслуговування трудящої людности рідною мовою, **ми нині на Україні утворили 24 національних райони, 1007 нацменівських сільрад, 98 селищних рад, 35 судових установ, що обслуговують наші нацменшості їхньою рідною мовою.** Ми добилися вже того, що в основній своїй масі наш радянський апарат обслуговує нацменшості їхньою рідною мовою.

Ми можемо пишатися перед XI З'їздом Рад і іншими покажчиками в справі економічної допомоги нацменшостям і, **зокрема, в справі допомоги єврейському населенню.** Ціла низка заходів Уряду полягає в тім, щоб втягнути наші нацменшості й, головно, євреїв у виробничі процеси і в цьому ми маємо вже добрі

Раньове засідання 10-го травня

Головує тов. **Блюхер.** Дискусії на доклад тов. Чубаря тривають далі.

Тов. Мазур (АМСРР). Ми бачили як демонстрували свою єдність і солідарність з міжнародним пролетаріятом харківські робітники. Ось так і наші селяне повинні бути дружними й однодушно протестувати проти сичання ворогів. Тепер, я хочу спинитися на колективах. Чому вони іноді розвалюються? Бо не мають будівель. Урядові треба потурбуватись, щоб колективи одержували кошти для розгортання будівництва в колгоспах. Далі—кілька слів про кваліфікованих казанових робітників, слюсарів т. ін. Надто мало надходить нової кваліфікованої зміни. Урядові слід зацікавити молодь, щоб вона не тікала від казанового цеху. Ще ось про зайву витрату грошей. Тут треба виявити більше хазяйновитости. Майстерні у Бірзулі — пролетарському центрі АМСРР закривають і мають намір віддати паротяги до Жмеринки. Це не раціоналізація, прибутків це не дасть. Уряд має дати директиву, щоб не закривати у Бірзулі майстерні. Ось ще про пенсійне забезпечення робітників. У нас потрібен закон, щоб коли, вмре робітник та коли його жінка непрацездатна, її й родину було забезпечено. Нарешті про секретарів сільрад. Кажуть, що вони працюють погано. Було б краще, коли б ми брали їх з молодняка, що вчиться по школах на державні кошти.

Тов. Бурик (Шепетівщина). Всю політику уряд скерував на будівництво соціялізму, на виконання побажань трудящих. В цій роботі є чимало труднощів, зокрема, в галузі хлібозаготівель. Селяне, крім купки глитаїв, повнотою схвалюють політику уряду, скеровану на посилення хлібозаготівель; і селяне Шепетівщини, що з прапорами привезли 12 тис. пуд. хліба на зсиппункти, довели свою солідарність з політикою уряду. Правильна лінія уряду і в справі підвищення врожайности. В галузі національної політики ми можемо відзначити великі досягнення—і українці, і євреї, і поляки, і руські мають повну можливість розвивати свою національну культуру. Ніколи не дамо буржуазії порушити наше мирне будівництво, коли треба буде ми виступаємо одностайно проти наших ворогів.

Тов. Амосов (Конотопщина). На Поліссі землевпорядкування допомагає завести планове господарювання і зменшити толоку. Отже здавалося б, треба прискорити його темп, а тимчасом землевпорядковано ще мало. Слід дати директиву урядові—прискорити роботи в цій галузі, особливо в районах цукрової промисловости. В справі проведення будівельного сезону ми стоїмо перед труднощами через дефіцитність низки важливих будівельних матеріялів. Т. Чубар радить добути будівельні матеріяли на місці, але й тут є перешкоди через брак сировини. Так, на Конотопщині ми торік організували 20 черепичних т-в, а цього року частину їх доводиться закривати, бо немає цементу для черепиці. Далі—бувають випадки, коли постанови уряду порушують інші установи. Так, на хлібозавод у Конотопі за постановою уряду кілька центрів повинні були дати кошти,—а Транспосекція проти постанови уряду передала асигновані на це кошти на іншу потребу. Ця справа передається до РСІ.

Коли було поставлено питання про побудування беконної фабрики на Поліссі, то серед низки округ—Конотопщина, Глухівщина, Ніжинщина, Чернігівщина—почалося «змагання», а саме хто більше дасть на цю фабрику. А слід було вивчити економіку округ, сировинну базу, а не влаштовувати «авкціон».

Тов. Зоронкіна (Кривий Ріг) — Рудні ім. Комінтерна, завдяки винаходові робітника Тимошенка, змогли поліпшити й збільшити своє виробництво. Робітникам треба посилити продуктивність праці, зменшити прогули, щоб виконати намічені 5-тирічні плани. Серед робітників ще є багато негативних явищ—піяцтво, хуліганство, культурна робота на рудні цієї зими трохи підупала, бо вчителі не хотіли перевантажуватися, а грошей бракувало на додаткову оплату.

Тов. Рогальов (Донбас, Червона армія) — За ці 2 роки червоноармійські частини,розташовані на Україні відчували ділове, дбайливе відношення уряду до всіх своїх потреб. Говорячи про 5-тирічне будівництво, слід зазначити, що не треба надто захоплюватися трактором і мотором коли наші шляхи ще не пристосовані до цього. Треба дбати за добру коняку—в планах розвитку скотарства слід звернути особливу увагу на розвиток конярства. Перевірка РСІ низки округ виявила недостатнє здійснення на місцях законів про пільги червоноармійцям, їхнім родинам та кол. червоним партизанам. Треба дати директиву про виконання цих законів на 100%. Ми повинні дати урядові директиви про те, щоб і надалі всі дбали за Червону армію, зокрема, за житлове будівництво для її комскладу.

В разі наші вороги спробують зірвати наше соціялістичне будівництво — ми, червоноармійці, кажемо: «робітники й селяне, будуйте спокійно соціялізм. Червона армія стоїть на варті і нікому не дозволить порушити наше мирне соціялістичне будівництво». (Оплески).

Тов. Покладний (Миколаїв). Наші миколаївські заводи зазнають перебоїв у своїй роботі від невчасного постачання матеріялів: замовлені матеріяли не завозиться на 60—80%, а де-які потрібні заводам матеріяли зовсім не приставляють. Слід примусити заводи, що повинні нам постачати матеріяли, виконати зобов'язання. Заводи почувають гостру потребу в кваліфікованій робочій силі,—бракує робітників низки кваліфікацій. Треба так само дати кошти на житлобудівництво, бо житлове питання в Миколаїві стоїть дуже гостро.

Тов. Кузнецов (Чернігів). Не вважаючи на всі перешкоди, що стояли на шляху соціялістичного будівництва наш уряд зміг подолати труднощі й успішно йти вперед. Щоб далі здійснювати наші плани, слід мобілізувати робітників міста, середняків і бідняків села. І представники робітництва й середняцько-бідняцького селянства тут запевняли в цьому уряд.

Ми маємо велике число округ, де мало розвинена промисловість і сільське господарство; стає питання—чи треба нам мати таке число округ. Чи не прийшов час зменшити його. Крім того, доцільніше допомагати слабим округам не дотацією, а через збільшення капітальних вкладань і підвищення їхньої господарської міці. Ці округи мають можливість розвивати переробки продукції сільського господарства, зокрема, на Чернігівщині можна розгорнути будівництво беконної фабрики. Раніше було намічено побудувати беконну фабрику на Чернігівщині, а нині повстало питання відмовитись від цього. Це неправильно.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Дискусії на доклад тов. Чубаря

наслідки. Ми маємо значні зміни соціяльної структури єврейського населення, збільшення кадрів хліборобів, збільшену участь єврейської людности в колективізації.

Ми маємо певний шлях, певні перспективи для того, щоб цій, найбільше пригнобленій за царату, нації дати як-найбільшу допомогу.

Чимало проroблено в галузі культурного будівництва серед нацменшостей. Утворено 3568 шкіл соцвиху, 60 укладів профосвіти, 483 нацклюбів, 476 нацсельбудинків, 658 хатчиталень, 1641 шкіл лікнепу і кілька театрів. Є 56 періодичних видань русською мовою і 24 мовами інших нацменшостей.

Ми перевели низку заходів в справі втягнення євреїв в процеси усуспільнення, в процесі соціялістичної реконструкції села, втягнення нацменшостей до державного і кооперативного будівництва, до усуспільнення.

Тому ми маємо велику перемогу над контрреволюцією, над націоналним шовіністичноклерикальним впливом серед цих розпорошених нацменшостей. Ми маємо вже нині зовсім свідомі класові об'єднання, і та завіса загально-національної справи, що нею контрреволюційні елементи закривали від наших нацменшостей суть соціялістичного будівництва, суть класової боротьби, вже розірвана. **Минула перевиборча кампанія показала, що бідняцько-середняцькі маси нацменшостей вже згуртувалися навколо пролетарських гасел нашої Радянської країни, проти гасла шовіністично - національного, проти гасла контр-революції.**

Постановка питання про нацменшості на останній сесії ВУЦВК перетворилася на могутню демонстрацію класової єдности робітників та селян всіх національностей України.

Мимо цих досягнень не можна пройти, як і не можна не зважити, що ми їх добилися за складніших умов. Адже треба було поставити так справу, щоб **розвиваючи пролетарську українську державність, не перешкоджати розвиткові нацменшостей і цього ми досягли повною мірою.**

Проте, не можна не зупинитися й на хибах, що є в нас у цій справі. Треба одверто сказати, що в нашій повсякденній практичній роботі в галузі національної політики у нас є й хиби. Перша,—ми ще все маємо по окремих нацменселах такі явища, коли наступ соціялістичних елементів затримується тим, що контр-революційні шовіністичні елементи перекручують нашу національну політику. Нам треба остаточно це розбити; треба згуртувати ще щільніше робітниче-селянські маси нацменів навколо цього завдання.

Далі—у нас залишилася гостра проблема, так звана, проблема єврейських містечок. Уряд вживає тут цілу низку заходів. Нещодавно Раднарком ухвалив спеціяльну постанову і показав, як вирішити головнішу проблему єврейського бідняцького містечка. Треба сказати одверто, що громадської думки навколо цього питання ще досить не утворено,—бідняцько-середняцькі маси не в достатній мірі усвідомили це питання.

Ще одне в нас гальмо,—це не досить чітка класова лінія в роботі де-яких наших установ. Ми маємо за останні часи поширення або загострення такого зла, з яким радвлада і компартія борються зі всією рішучістю, це—**антисемітизм.** Контр-революціонери, чорна сотня використовує це зло.

Далі, у нас мляво поставлено роботу серед малочисельних національностей; нарешті,—обслуговування нацменшостей ще не досить увійшло в органічну роботу всього радапарату, кооперації та громадських організацій.

Ось найближчі завдання в цій справі: провадити в життя п'ятирічний план розвитку народнього господарства, **треба підтягнути до загального темпу відповідні господарські процеси в місцях з нацменшістю, звернувши увагу на господарську перебудову єврейського містечка, кооперування та колективізації бідняцько-середняцьких шарів нацменсела.**

Розвиваючи надалі роботу в справі втягнення трудящих нацмен у радбудівництво, **особливу увагу треба звернути на посилення активности наймитів та бідноти, а також жінок нацмен у радах, утворюючи з них нові кадри робітників соціялістичної перебудови села,** проводячи всю цю роботу під знаком наступу на глитая, подолання гасел «національної єдности» гаслами класової свідомости.

Треба збільшити роботу в справі обслуговування нацменшостей в ненаціональних радах та районах, а також малочисельних національностей і, нарешті,—треба рішуче боротися із спробами глитайських і антирадянських елементів сіяти ворожнечу між трудящими різних національностей; зокрема **слід дати рішучу відсіч антисемітизмові, цій найганебнішій спадщині романовщини та петлюрівщини.**

XI З'їзд Рад у своїх постановах, безумовно, в достатній мірі віддзеркалить ті заходи, що їх здійснював уряд і **накреслить певний, ясний шлях дальшого розвитку національної політики на Україні.** (Оплески).

Тов. **Янсон (Зинов'євщина).** Низка перешкод стоять на шляху нашого будівництва. В галузі землевпорядкування не завжди додержувалися на місцях класової лінії, частогусто бідняки одержували землю в районах дуже віддалених від села.

Тов. **Гольц (Волинь)** говорить німецькою мовою. Вітаю з'їзд від імени німецьких колоністів. Підкреслюю правильність національної політики нашого уряду. В ній радянський уряд провадив класову лінію. Минула перевиборча кампанія довела, що німецьку наименшість активно бере участь у радах,

Тов. **Воронович (АМСРР).** Безумовно, є багато успіхів у роботі Уряду УСРР, зокрема, слід відзначити увагу уряду УСРР до автономної Молдавської Республіки: колись ми не мали жодної молдавської школи, а нині ми маємо їх понад 100. Перед революцією з молдаван глузували, їх не визнавали за національність. Нині ми не тільки маємо школи, а й утворюємо свою молдавську інтелегенцію.

АМСРР—Республіка суто—сільсько-господарська. Уряд УСРР дає значні кошти Молдавії на піднесення сільського господарства, на меліоративні заходи, на електрифікацію, зрошення тощо. Не вважаючи на недорід, ми маємо можливість розвиватися завдяки великій допомозі уряду України, що за останні роки перевищила 12 міл. крб.

Ми перебуваємо на кордоні з Бесарабією, що стогне в румунському ярмі. В нас — на незначній території з 600 тис. населення є 300 тракторів, а там, за Дністром, у Бесарабії, нема жодного трактора. Селяне з Бесарабії скаржаться на нагаї та утиски з боку румунської влади.

Дальший розвиток сільського господарства можливий тільки за умов об'єднання його у великі колективні господарства, що забезпечить правильне здійснення всіх агрономічних заходів. Але, одночасно ми спостерігаємо розпорошення сільських господарств.

З цим явищем слід провадити рішучу боротьбу. Негайно ж після з'їзду треба взятися за піднесення парового клину, щоб не зірвати завдань уряду в справі підвищення врожайности.

Тов. **Войцехівський (Київщина).** Уряд спираючися на ініціятиву і самодіяльність трудящих, має значні досягнення в галузі економічного та культурного будівництва. Тут я говоритиму про найближчі проблеми, що їх треба поставити. Насамперед, немає заперечень, що наша промисловість може як слід розгортатися лише маючи міцну енергетичну базу. Наш паливний баланс був і залишається напруженим. Ми ще й досі споживаємо вищі сорти палива і мало звертаємо уваги на низькі. Тут я маю на увазі розробку торфяників. РСФРР щодо цього має чималі досягнення, на Україні ж ця справа стоїть кепсько. До цього часу не налагоджено як слід досліди. Коли в нас провадять меліоративні роботи, то ховають торф під землю. На Україні слід утворити філію інституту, що опрацьовував би питання з торфом, досліджував би цю справу. Так само слід організувати т-во розробки торфу, а меліоративні т-ва зробити меліоративно-торфяними. Друге питання. Я згоден, що зернова проблема вирішується Степом, але є теорія так званої фаталістичної циклічности, що говорить, мовляв, протягом кількох десятків років в степовій смузі бувають неврожаї. Чи правдива вона, чи ні, але ми бачимо перманентні неврожаї в цих округах. В зв'язку з цим нам треба віддати більше уваги Лісостепові. Він не такий вередливий і є дані сподіватися, що в ньому результати будуть успішніші ніж в Степу. Далі про бюджет. Тов. Полоз зазначав, що місцевий бюджет головно треба спрямувати на розгортання культурно-освітньої роботи. Тут помилка. Не треба забувати, що культура тісно зв'язана з економікою. Її слід будувати тільки в звязку з економікою, що більше розвинеться економіка, то більше розцвітатиме культура. Отже, бюджет ні в якому разі не може забувати про розгортання промисловости. Слід так само звернути уваги на поліпшення стану великих міст та на розгортання будівництва в усіх його галузях в прикордонних місцевостях.

Тов. **Кириченко (Прилуччина).** Проблема культурного будівництва невід'ємна частина народнього господарства. Отже, їй треба віддати чи не найбільше уваги. Насамперед, ми повинні розглянути проблему загального навчання, а це своєю чергою, на порядок денний ставить питання про збільшення числа шкіл, курсів, про устаткування культурноосвітніх закладів, про кадри. Перед Всеукраїнським З'їздом Рад треба поставити питання про випуск культурної позики, що

безперечно, матиме успіх серед найширших мас. Далі треба впорядкувати справу є кредидами на будівництво та збільшити процент відрахувань до місцевого бюджету єдиного с.-г. податку.

Тов. **Стойкевич (Кам'янеччина).** Сільське господарство в прикордонній смузі має велике значіння. Отже, треба збільшити там колективізацію та поліпшити стан с.-господарства. Так само прикордонна смуга перенаселена і має багато робочої сили. Треба поставити питання про розгортання кустарної промисловости, про більше кредитування її об'єднань, про повне постачання сировиною. Слід побудувати підприємства, що працювали б на місцевій сировині. Важлива також справа з кращою організацією переселення.

Тов. **Пишинський (Червона флота)** передає палке привітання від червонофлотців. Бурхливими оваціями зустрічає його з'їзд. Ми,—каже тов. Пишинський, — загартовуємо себе, щоб боротися з ворогом. Підносячи нашу обороноздатність ми разом з цим підвищуємо і політичний рівень наших робітників. Отже, моряки добре знають, хто їхній ворог і де він. Нашій п'ятирічці слід особливу увагу звернути на поширення суднобудівництва. Нам—Чорноморській флоті треба держати найбільший звязок з Україною. Кримська республіка, що на неї ми базуємося, не має значних пролетарських центрів, а нам треба найтісніше з ними зв'язатися, щоб мати тверде керовництво з боку пролетарських мас. Цього можна досягти налагодивши найтісніший зв'язок з українським пролетаріятом. Я запевняю Всеукраїнський З'їзд,—закінчує свою промову тов. Пишинський,—що Чорноморська флота здійснить ці завдання, підвищить свою обороноздатність й продемонструє її, коли це буде потрібно.

Після цього З'їзд ухвалив припинити дискусії і тов. **Чубар** виступив з кінцевою промовою. В ній він відповів на всі питання, що їх торкалися промовці в дискусіях. Останні слова прикінцевої промови т. Чубаря з'їзд вкрив довгочасними бурхливими оплесками.

Далі виступив голова Київського ОВК тов. **Войцехівський** з пропозицією від імени харківської, київської, дніпропетровської, луганської і полтавської делегацій — дати загальну оцінку роботі Уряду України за 2 минулі роки, а розроблення докладної резолюції передати спеціяльно обраній комісії. За пропозицією т. Войцехівського з'їзд одноголосно під оплески ухвалив таку постанову:

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад, заслухавши звітний доклад уряду — голови Ради Народніх Комісарів УСРР — тов. Чубаря Власа Яковлевича, цілком ухвалює діяльність Уряду, як з боку витриманости класової лінії щодо зміцнення диктатури пролетаріяту, так і з боку поширення соціялістичного сектору, та зміцнення союза робітничої класи і бідноти з середняком і послідовної боротьби з рештками капіталізму — непмана в місті та глитая на селі.

З'їзд пропонує урядові і надалі не відхилятися від цієї лінії.

Щодо зовнішніх справ, то з'їзд цілком схвалює політику уряду боротьби за мир та заходи, скеровані до зміцнення міжнародньої солідарности трудящих.

З'їзд пропонує урядові передбачаючи труднощі, і надалі провадити вперту боротьбу за побудування соціялізму в нашій країні.

До складу комісії для вироблення резолюції на доклад т. Чубаря обрано т.т.: **Чубаря, Чувирина, Пахомова, Бойка, Буценка, Войцехівського, Трилісього, Кудрина, Голишева, Федотова Колоса, Амосова, Кузнецова, Левковича, Конотопа, Закондирина, Гаркушу Зеленську, Вінникова, Гольца, Чабая, Мануйленка, Фесенка, Гаврилова, Кателя, Ананченка, Арсона, Приходька, Логвиненка, Вороновича, Діденка, Адамчика, Гітлянського, Богданову, Корчак-Чапурківського, Муліча, Василенка, Зуєва, Одинцова, Генкіна, Горлинського, Маковецького, Покладного, Секретарюка, Топоренка, Харитоненка, Фещука, Марченка, Колінова, Сторчая, Полегенького та Горбаня.**

Хроніка з'їзду

— Вчора на вечірньому засіданні з'їзд заслухав доклад голови Укрдежплану тов. **Дудника А. М.** про 5-тирічні плани розвитку народнього господарства УСРР. Доклад тривав понад три години.

— За пропозицією т. **Сербиченка,** що головував на вчорашньому вечірньому засіданні, **З'їзд під довгочасні оплески ухвалив надіслати братерське привітання Всеросійському з'їздові рад, що мав відкритися вчора в Москві.** Текст телеграфного привітання доручено скласти президії з'їзду.

— Вчора в сесійній залі ВУЦВК відбулася **нарада жінок членів** XI-го Всеукраїнського з'їзду рад. Нарада не закінчилася і продовження її призначено на сьогодні о 8½ год ранку.

— З'їзд одержав понад 100 привітань з різних кінців України. На вчорашньому засіданні з'їзду було оголошено привітання від робітників-ворошиловців (заводу ім. Ворошилова в Алчевському). У привітанні говориться, що **вчора робітники-ворошиловці святкували нову перемогу на фронті соціялістичного будівництва—пустили домну з 5 новими агрегатами, турбоповітродувку та газоочистку.** Робітники і техніки заводу ім. Ворошилова, **вітаючи з'їзд з цією перемогою,** запевняють, що завдання 5-тирічного плану будуть виконані повністю і до призначеного терміну.

— Великий вітальний лист одержав з'їзд від наукових та громадсько-культурних організацій України і м. Харкова—УТОРНІТСО, наукового т-ва, ТСО-Авіохему, Червоного Хреста, т-ва «Техніка масам», українського технічного т-ва, т-ва культзвязку з закордоном, всеукраїнського юридичного т-ва, всеукраїнської наукової асоціяції сходознавства, українських т-в фізіології, патологів, рентгенологів та радіологів, т-ва народнього харчування, т-ва боротьби з алкоголізмом, медичного т-ва, гуртка лікарів-матеріялістів, т-ва «Геть неписьменність», т-ва захисту рослин і тварин, ради громадських організацій при ВУЦВК т. ін. **У цьому листі наукові діячі та робітники техніки і культури відзначають велику історичну вагу 5-тирічних планів розвитку народнього господарства і обіцяють подвоїти і потроїти зусилля, щоб реалізувати план і навіть перевищити його.** Ці наукові організації висловлюють певність, що провадячи 5-тирічний план, радянський уряд забезпечить достатній темп розгортання культурного будівництва.

— Багато делегатів з'їзду висловили побажання побачити п'єсу «Пригоди салдата Швейка» у виконанні театру ім. Франка, що нині гастролює в Харкові. Тому в понеділок 13-го травня театр ім. Франка дасть спеціяльну виставу для членів з'їзду рад.

— Всеукраїнські курси колективізаторів у своєму привітанні з'їздові рад, зачитаному на вчорашньому засіданні з'їзду, обіцяють прикласти всі сили, щоб збільшити питому вагу соціялістичного сектора в сільському господарстві, щоб ще більше зміцнити соціялістичну базу для індустріялізації країни. Курсанти обіцяють також рішуче боротися з класовим ворогом-глитаєм на селі і непманом у місті.

— Сьогодні на ранковому засіданні з'їзду передбачається заслухати доклади т. **Сухомлина** про 5-тирічний план промисловости і т. **Шліхтера**—про 5-тирічний план сільського господарства. Дискусії по всіх трьох докладах про 5-тирічні плани (т.т. Дудника, Сухомлина та Шліхтера) провадитиметься спільно.

Україна на виставці соціялістичного будівництва

II

Промисловість і п'ятирічка

Ще перед входом до заль експонатів промислової частини виставки стоять ріжні машини закордонного та радянського виробництва: стукотять трактори, працюють на електроенергії всякі малі й великі механізми, потрібні в колективізованому сільському господарстві та в промисловості. Вступ до виставки дають революціонери радянської промисловости—винахідники.

Велика вітрина винаходів та їхніх авторів свідчить про невтомну енергію здорової пролетарської думки.

— Ось робітник тов. Пасько—майстер трубно-котельного цеху із своїм цінним винаходом—відділяти воду від нафти. Винахід цей преміювано.

— Тов. Савотин—майстер мартенівського цеху винайшов спосіб очищати газовий канал мартенівських печей.

Чимало дуже цінних винаходів, що їх пристосовується тільки на радянських заводах. Цими винаходами цікавляться і чужоземні промисловці й інженери.

Широко репрезентовані на виставці трести масового виробництва, зокрема «Хартремас». Ріжні, на перший погляд такі нескладні вироби, як ось предмети домашньої обстанови, та ін., що являють собою речі широкого споживання, доводилося частенько купувати за кордоном та переплачувати за них гроші.

Далі розставлено експонати науково-дослідчих інститутів—лябораторії промисловости. Багата на експонати виставка інституту силікатної промисловости. Посамперед, звертають тут на себе увагу вироби вогнетревалих матеріялів.

Глядач має змогу зазнайомитися з процесом виробництва та з сировинним матеріялом, що з нього виробляється вже вогнетревалий будівельний матеріял, так потрібний в нашій промисловості. Цегла, динас, шамот, клінкор, кераміка—ось головніші представники силікатної промисловости.

Поруч досвідна станція будівництва, що працює над удосконаленням нашої будівельної техніки над здешевленням собівартости виробництва.

Це ж саме торкається і досвідної станції цукрового виробництва з добре устаткованою лябораторією ХТІ.

На стінах цієї частини виставки розвішано перспективні види заводів та житлових будинків, проекти будівництва нових фабрик і заводів.

Доводиться тільки пожалкувати, що для виставки промислового будівництва відведено надто мале й тісне приміщення. Затею хибу згладжує ефектно, художньо скомпоновано електрична мапа п'ятирічки промисловости.

Це великий екран—мапа України з найголовнішими центрами та районами розвитку промисловости протягом 1928—29—1932—33 р.р.

На кожний рік п'ятирічки, за суворо розрахованим планом, запалюються на екрані червоні, зелені, сині, жовті вогні та вогники. Це означає, що в такому ось році там то почне працювати новий завод, нове виробництво.

В перших роках п'ятирічки та загалом протягом всієї п'ятирічки найбільше вогнів спалахне в районі Сталіна, Артемівського, Запоріжжя, Дніпропетровського та Дніпрельстану (тут найяскравіша, ріжнокольорова група вогнів).

Мапа-екран сполучена з електричною діяграмою, що дає пояснення до вогнів на мапі. Вогні діяграми показують щорічні суми капітальних вкладань у промисловість, зростання нових і як не саме нових виробництв, динаміку зростання робочої сили і зарплати, гуртову продукцію та ін.

В кінці пятирічки запалюються вогні навіть у найглухіших закутках України, як ось у Коростені, Глухові, Тульчині та ін.

Головна ж група вогнів, тоб-то заводів, світить на Лівобережжі, в районі Донбасу й Дніпрельстану. Мапа-екран краще за всякі діяграми відбиває волю комуністичної партії, радянського уряду та найширших мас пролетаріяту реконструювати промисловість на планових засадах і та збільшити темп індустріялізації країни та соціялістичного будівництва.

Мірко Надністряний.

Перед виборами нових академіків

Кандидати до Академії від київських наукових установ

Пленум ОМБІТ'у в Київі обговорював питання про наступні довибори до Всеукраїнської Академії Наук. Пленум визнав в своїй резолюції, що Академія Наук не повинна відриватися від широкої радянської наукової суспільности і в своїй роботі повинна виявити активну ролю всієї маси робітників науки й техніки. **Академія мусить ближче стати до питань соціялістичного будівництва як в *галузі промислової реконструкції*, так і в галузі піднесення сільського господарства.**

До складу Академії, на думку пленуму, мусять ввійти тільки ті вчені, що звязані з радянським суспільством, активно працюють над соціялістичним будівництвом та розвитком української пролетарської культури.

Пленум певний, що Академія звязана з трудящими, вважаючи, що наука для трудящих упорається з усіми величезними завданнями, що стоять перед нею, йтиме пліч-о-пліч з робітничою класою, що будує соціялізм.

Пленум визнав за потрібне висунути кандидатури т. т. **Скрипника**, **Шліхтера**, **Затонського**, **Кржижановського**, **проф. Опокова** — (директора водного інститута в Київі), проф. **Кравчука** (математик—Київ), **Усенка** (КПІ—Київ), **Гольдмана** (фізик—Київ), **Соколовського** (грунтознавець), **Патона** (Київ).

— Правління Інституту цукрової промисловости, бюро секції наукових робітників, Київський кооперативний інститут та правління інституту народньої освіти, крім кандидатур, що їх висунув пленум ОМБІТ'у висунили ще такі кандидат.: проф: **Сапєгіна** (директор українського інституту генетики та селекції—Одеса), **Любименка** (директор українського інституту прикладної ботаніки), **Холодного** (ботанік та мікробіолог—Київ), **Богомолова** ((Москва), **Вавілова** (Москва), **Возняка** (історик української літератури—Галичина), **Ігнатовського** (президента Білоруської Академії Наук), **Янка Купала** (білоруський письменник), **А. Леонтовича**, проф. **Паладіна** (хемік—Харків), **Рудницького** (географ), **Слабченка** (історик—Одеса), **Тичину**, **Юринця** (соціолог—Харків), **Яворницького** (історик—Дніпропетровське), **Яворського** (історик—Харків).

— Київський відділ УТОРНІТСО крім згаданих кандидатів висунув кандидатуру проф. **Білоусова** (Харків), **Маковського** (Дніпропетровське), **Янати** (ботанік, заступник директора інституту прикладної ботаніки).

— Поширене засідання управи Київського Мединституту спільно з професурою та інститутським активом висунуло на кандидатів до ВУАН т. т. **Скрипника**, **Затонського**, проф. **Ігнатовського**, **Гольдмана**, **Паладіна**, **Богомольця**, проф. **Воробйова** (Харків) і директора Київського бактеріологічного інституту, прф. **Нещадименка**.

Академіки про вибори

Академік О. Малиновський

Перед усім заслуговує на увагу самий факт постанови Ради Народніх Комісарів про поширення складу ВУАН. Ця постанова з'явилася саме на початку здійснення п'ятирічного плану реконструкції нашого господарства. Велетенський план, що його намічено і що ми повинні його виконати, вимагає повного напруження сили й допомоги від науки. Допомога науки є неодмінна умова здійснення плану. Тому робота ВУАН, як найвищого на Україні наукового закладу набуває особливого значіння. Отже постанову уряду поширити майже подвоїти склад ВУАН—**вчасна.**

Постанова передбачає саму методу обрання нових академіків. Загальна засада—**притягти до виборів широкі кола наукових робітників, наукову громадськість та широкі робітничо-селянські маси.**

Наука для життя. І найвища наукова установа—Академія Наук не повинна відокремлюватись від життя, ховатися від нього.

Обрання нових членів академії і взагалі вся робота Академії не є хатня справа самих академіків. Це справа громадська, посамперед усіх наукових робітників, що працюють в Академії й поза її межами. Це справа взагалі широких кол громадянства, що їх наукова робота найвищої установи не може не цікавити.

Право висувати кандидатів на академіків не є монопольне право тільки академіків, як це досі було. За постановою уряду це право надається науковим установам, вищим школам, громадським організаціям, окремим ученим та їх групам.

Само собою громадська думка голосно заявлена і мотивована має велике значіння, запобігаючи можливим, бодай навіть невмисним помилкам, звертаючи належну увагу на дійсні наукові заслуги вчених підчас висування кандидатур. Проте кандидат може бути обраний і не обраний. Право обрання належить раді ВУАН у поширеному на цей випадок складі. Рада для обрання нових академіків складається з дійсних членів академії—академіків і представників наукових установ України, що не мають звання академіків числом 25 осіб. І тому постанова такої поширеної ради набуває особливого авторитету *як загальна думка найкваліфікованішої* частини наукових робітників.

Обрання в поширеній раді з кандидатів, що їх подадуть широкі кола наукових робітників, наукова громадськість і робітниче-селянські маси є запорука того, що на академіків оберуть дійсно видатних українських учених і до того вчених, що дійсно сприяють радянському соціялістичному будівництву.

Балачки про якусь чисту аполітичну науку безпідставні і як що в буржуазних країнах так звана чиста наука обороняє, власне інтереси капіталізму й пануючої буржуазії, то ми можемо одверто сказати, що наша наука повинна допомогти радянському соціялістичному будівництву. П'ятирічний план реконструкції нашого господарства збудований *якраз на засадах соціялізму*, що його здійснення вимагає наукової допомоги.

Усі радянські, зокрема українські наукові заклади, на допомогу соціялістичному будівництву! Найвища на Україні наукова установа ВУАН не може бути винятком, навпаки вона повинна грати провідну ролю.

Академік К. К. Симинський про розвиток індустріяльно-технічних наук

Всеукраїнська Академія Наук іще підчас своєї організації залучила до розряду прикладного природознавства науки технічні. Цим вона відзначилася від російської Академії, де техніка в звичайному розумінні цього слова не була репрезентована.

Тепер після 10 років роботи, Академія поповнюється катедрами, що їх запропонував Наркомос, вона дістає такі широкі можливості для розвитку індустріяльно-технічних наук, як їх останнього часу ми не бачили навіть у закордонних Академіях. Пропорція, в якій передбачено збільшити число технічних катедр також є для них сприятлива і цілком відповідає провідному гаслу нашого будівництва—індустріялізації країни.

Проте, не слід гадати, що число катедр приділених техніці (5) може розв'язати складну проблему організації технічної науки в Академії—проблему, що над нею давно працює европейська думка, і до якої щільно підійшла Всесоюзна Академія. Завдання промисловости, військової справи тощо дуже ріжноманітні, а галузі наук, що з них вони користуються, дуже широкі й глибокі і мають велетенський темп розвитку. Усе це свідчить, що справа дуже складна та що конче потрібно опрацювати основний орієнтаційний курс роботи Академії.

Друга проблема—це забезпечення індустріяльних катедр відповідним кадрам робітників, армією наукової праці, що нею мають керувати новообрані академіки, бо без цієї армії країні доведеться непродукційно витрачати кошти тільки-но на утримання комскладу. Надзвичайно важлива, а разом з тим чи не найскладніша справа—це лабораторії для індустріяльно-технічних катедр. Коли філософські та гуманітарні науки базуються на книжковому і архівному матеріялі, науки технічні потрібують іще експерименту. По-перше, тут доводиться перевіряти та опрацьовувати методи процесів виробництва й методи контролі виробництва, по-друге — вивчати складні процеси теоретичною та експериментальною аналізою, а також перевіряти нові *ідеї, винаходи, апаратуру*, тощо.

Очевидно справа про поширення репрезентації технічних наук в Академії не така проста і остаточно розв'язати її не можна організувавши тільки кілька додаткових катедр.

Справу треба розглядати не ізольовано самій лише Академії Наук, її треба розглядати в загальній перспективі організації технічної науки в країні, тоб-то в звязку з науковими установами промисловости.

Академік Д. О. Граве

Способи наших наступних виборів значно відмінні від виборів до Всесоюзної академії в звязку з особливостями статуту ВУАН як академії, що її покликала до життя революція. ВУАН відмінна від академії буржуазного світу хоча б наявністю катедр прикладних наук—технічних і медичних, що їх не має по інших академіях.

Обираючи нових академіків, **нам доведеться насамперед мати на увазі потребу поповнити склад ВУАН представниками марксо-*ленінської ідеології, особами знайомими з методами* діялектичного матеріялізму.**

Наші вибори будуть трохи складніші від Ленінградських. Проте, в кожному разі можна бути певним, що ми *оберемо цілком сильних* щодо наукової кваліфікації нових членів ВУАН, при чому не забудемо також і про вчених Західної України.

Академік Липський

Потреба до виборів ВУАН давно настигла. Життя вимагає як найшвидчого поширення бази наукової роботи ВУАН. Останніми роками на Україні виросло багато наукових сил, що безумовно повинні знайти собі місце в складі Академії. Дехто з молодих вчених через свою скромність не виявляє про себе, хоч їхні нукові праці давно вже заняли чільне місце в науці. На таких вчених треба тепер звернути особливу увагу. Треба палко вітати постанову Раднаркому про притягнення до виборів громадських наукових кіл та окремих наукових робітників, бо це допоможе краще впливати радянській громадськості на дальше розгортання наукової роботи Академії.

Наукові робітники про перевибори

Нові академіки повинні активно допомагати соціялістичному будівництву

На загальних зборах дніпропетровських наукових співробітників Інституту Народньої Освіти **проф. Баскін** зробив доклад про вибори нових членів до ВУАН.

Вітаючи постанову Раднаркому про притягнення до перевиборів широких громадських кіл, загальні збори наукових співробітників домагаються, щоб Академію було поповнено молодими науковими силами, зокрема представниками наукового марксизму. Кандидатури нових академіків повинні мати цінність не тільки для науки, але ще більше для радянського будівництва.

Збори вважають за конечне обрати до ВУАН видатних наукових діячів Радянської України, і всіх інших українських земель та Радянських Республік.

Дніпропетровська філія українського т-ва робітників науки і техніки для сприяння соціялістичному будівництву (УТОРНІТСО), обговоривши справу про перевибори академіків, ухвалила такі важніші постанови: вітати постанову Раднаркому та президію ВУАН, що забезпечує широкий розвиток радянської науки на Україні, домагатися обрання академіків лише тих видатних вчених, що міцно стоять на радянській платформі, виділити до складу Академії представників марксистської методи дослідження.

Сьогодні в Дніпропетровському академік Пісаржевський зробить доклад на загальному зібранні всіх міських наукових співробітників про минулу діяльність ВУАН. Такий же доклад буде зроблено на загальному зібранні робітників заводу ім. Петровського.

Обирати тільки тих, що зв'язані з будівництвом соціялізму

Новий закон про перевибори академіків до ВУАН викликав серед одеських наукових робітників велику зацікавленість. Цими днями відбулося пширене засідання місцевого бюра секції, де з цього приводу було заслухано доклад тов. **Мойсеєва.** Всі наукові робітники однодушно вітали новий закон, що забезпечує найширшу участь наукової громадськости у виборах академіків.

Обираючи нові свіжі наукові сили, ми мусимо, каже проф. **Малеєв,** поставити перед ними деякі вимоги. Посамперед треба мати на увазі, щоб вчений не тільки посідав велику наукову кваліфікацію, науковий стаж, але, щоб його ідеологічний світогляд відповідав інтересам пролетаріяту, щоб він був громадським діячем.

Проф. **Ададуров** зауважує, що кожний кандидат в академіки повинен бути цілком відданий творенню української національної культури, бо на Україні треба творити українську культуру.

Проф. **Музичка** зазначає, що до складу Академії треба виділити не тільки наукових робітників, що працюють в нашій Республіці, але й поза її межами. Дуже бажано б було використати для розвитку української культури вчених з інших Республік.

Бюро секції одноголосно ухвалило—палко вітати постанову Раднаркому, вимагати, щоб ВУАН була тісно звязана з будівництвом соціялізму. Збори ухвалили широко популяризувати постанову Раднаркому серед всіх наукових робітників.

***

В Одесі відбулося зібрання керівників та наукових співробітників наукових катедр та науково-дослідницьких інститутів, де уповноважений Укрнауки т. **Внуков** зробив доклад про новий *порядок* перевиборів академіків.

Зібрання закликає всіх наукових співробітників науково-дослідницьких катедр та інститутів взяти активнішу участь у виборах.

***

Цими днями відбулося загальне зібрання наукових робітників ІНГ'оспу, Одеського Сільсько-Господарського Інституту, ботанічного саду та геофізичної обсерваторії. Вітаючи постанову Раднаркому про доповнення складу ВУАН, наукові співорбітники визнають, що при обранні нових академіків слід мати на увазі, щоб до їх складу увійшли нові свіжі наукові сили з марксівським світоглядом, які своєю науковою діяльністю повинні допомагати піднесенню нашого народнього господарства і розвиткові соціялістичної української культури.

ВУАН мусить стати науковим центром всієї України, до неї конче треба притягнути наукових діячів із Західно-українських земель.

Зібрання ухвалило популяризувати наукову діяльність ВУАН серед широких робітничих та селянських мас.

Загальне зібрання Одеської філії УТОРНІТСО також палко вітає постанову Раднаркому як важливіший акт, що відповідає цілком інтересам міцнішого звязку наукової праці Академії з потребами соціялістичного будівництва.

Пленум правління Київ. Політехніч. Інституту про вибори

Поширений пленум правління київського політехнічного інституту вітає постанову Раднаркому України про довибори академіків до Всеукраїнської Академії Наук і вважає за потрібне обрати до складу академії учених що активно працюють на соціялістичному будівництві, над розвитком української пролетарської культури. Збори ухвалили висунути за кандидатів до академії т.т. Скрипника, Затонського, Шліхтера, Кржижановського, Патона, Орлова, Дінніка, Маковського, Проскурова, Кравчука, Гольдмана, Опокова і Усенка.

Бюро Херсонської секції наукових робітників

Поширене бюро Херсонської секції наукових робітників палко вітає постанову Раднаркому про поповнення складу ВУАН. Бюро вважає, що наукові робітники й радянська суспільність повинні обирати до Академії лише тих учених, що цілком віддані справі соціялістичного перебудування суспільства і грунтують свої праці на засадах марксизму й ленінізму та звязані з процесом творення української радянської культури.

Одеські вчені про вибори нових академіків

Проф. Д. Л. Мейерсон

Українська Академія Наук—дитина Жовтневої революції. Це визначає її основні завдання—брати яко мога більшу участь в будівництві соціялістичної культури, не відриватись від практичного перебудовання життя на соціялістичних основах, всебічно сприяти тому, щоб наука й українська культура стала власністю широких кіл трудящих, що будують соціялізм. Цілком зрозуміло, що ВУАН мусить бути носієм класової пролетарської ідеології, бути у всіх галузях науково-дослідницької роботи провідником науково-діялектичного матеріялізму.

Особливо тепер, в добу культурної революції, практичного здійснення національної політики комуністичної партії і радянської влади. Перед Академією стоять величезні завдання щодо розвитку національної української соціялістичної культури, вивчення України, її історії, мови, етнографії, живої та мертвої природи, багатств надр, вишукання найкращих засобів використання здобутків наукової праці в інтересах соціялістичного будівництва.

Радянська суспільність повинна виділити найкращих наукових робітників до Академії, що мають не тільки значні заслуги перед наукою, але і щиро віддані соціялістичному будівництву, що є носіями діялектично-матеріялістичного світогляду.

Новий порядок перевиборів академіків дає певність, що наукова громадськість України зробить все, щоб влити до Академії нові, свіжі наукові сили, що з самовідданістю працюватимуть енергічно над розвитком української пролетарської культури.

Проф. Д. К. Третьяков

ВУАН не пощастило встановити щільний звязок зі всіма галузями науки і господарства. Працюючи на місцях, ми не почуваємо пульсу її наукового життя, серцем якого повинна бути Академія. На Чорному й Озівському морях провадяться тепер ріжні наукові дослідження, що мають величезну вагу для дальшого розвитку нашого народнього господарства. Але ці дослідження провадяться на жаль, без участи нашої Академії, здебільшого ріжними науковими експедиціями РСФРР. Причина цього, на мою думку, недостатність наукових сил Академії, недостатні притягнення діячів наукової техніки. Ось через що особливо треба вітати постанову Раднаркому про довибори академіків. Здійснення плану індустріялізації вимагає великого напруження всіх сил, максимального використання ініціятиви та творчости наукових робітників. Без науки, без використання її здобутків, немислиме здійснення всього п'ятирічного плану великих робіт.

Яким вимогам повинні задовольняти кандидати до ВУАН? Мені здається, що не може бути двох думок—до Академії треба обирати наукових діячів, що мають не тільки наукові праці, але, що і тепер продовжують свою наукову діяльність в галузі творення української культури. Через те особливо важливо обирати до Академії вчених, випробованих на науковій і громадській роботі, що вже конкретно, а не на словах, допомагали радянському соціялістичному будівництву. Варто також звернути увагу на організаційні здібності кандидатів, оскільки перед Академією стоїть завдання зосередити всю наукову роботу на Україні.

Немає сумніву, що широко розгорнута довиборна кампанія наблизить Українську Академію до широких пролетарських мас, до наукових організацій, утворить ще міцніший контакт її наукової праці зі всім культурним українським процесом.

Готуймося до нової хлібозаготівельної кампанії

Успіх хлібозаготівельної роботи залежить великою мірою від організаційних заходів, що їх вживається заздалегідь, перед початком кожної нової кампанії. Це з усією серйозністю повинна усвідомити с.-г. кооперація, готуючися до наступних хлібозаготівель і впродовж весняних та літніх місяців використати вміло, повністю і своєчасно всі засоби підготовки.

Які ж ті конкретні завдання, що їх зараз же треба почати здійснювати? Насамперед, це належна **масова робота** на селі; кампанії підвищення врожайности, засівкампанія та контрактація сколихнули село й наочно довели селянству ту величезну допомогу, що дає йому радянська держава; особливо це відчуває селянство степової недорідної смуги. Треба цей настрій середняцько-бідняцьких мас закріпити, провівши на селі впродовж найближчих місяців відповідну агітаційно-пропагандистську роботу. Найбільшу користь може й повинна дати в цій справі кооперативна агрономія.

Крім непосередньо-агрикультурної роботи через агрономів, агротехніків та агровиконавців—с.-г. кооперації треба заздалегідь опрацювати всі питання, зв'язані з жнивами й молотьбою, надто ж тому, що цього року маємо пізню весну, отож жнива й молотьба хліба напевне запізняться.

Досвід громадського обробітку землі з допомогою машино-тракторних станцій і всі інші ріжноманітні види громадського обробітку, аж до організації супряги включно—все це треба використати, скерувавши на організацію **громадського проведення жнив та обмолоту.** Для держави за теперішньої обстанови з хлібом надзвичайно важливо, як слід організувати жнива та громадський обмолот, бо це може й повинно на багато прискорити строки реалізації селянством хліба нового врожаю.

Все це мусить урахувати система с.-г. кооперації. Хліб усіх колективних господарств треба скосити й обмолотити своєчасно, без жодних затримок. **В цій справі колгоспи повинні бути прикладом для околишніх індивідуальних господарств.** Одночасно практичним завданням с.-г. кооперації є своєчасна організація громадських жнив та обмолоту в усіх земельних громадах з допомогою всіх машин, що є на машино-тракторних станціях, прокатних пунктах, радгоспах та в колективних господарствах. Разом з цим треба в усіх потрібних випадках використати також і всі ті машини, що є в заможніх та середняцьких господарствах для допомоги бідноті.

Належна організація громадського обмолоту насамперед повинна дати системі с.-г. кооперації певні зернові ресурси, як натуральну оплату збіжжям за обмолот. Крім того, це обов'язково повинно сполучатися **з організованим здаванням земгромадою своїх товарних зайвин хліба** державі через систему с.-г. кооперації негайно ж після його обмолоту.

Одночасно дуже важливим завданням є й **організація хлібозаготовного апарату** системи, бо від цього залежатиме своєчасна підготовка до всіх етапів кампанії, і культурне приймання збіжжя від селянства. Треба не забувати, що наслідком недороду в степових округах хлібний апарат там занепав і зараз його доводиться утворювати знову, а це справа не легка. В урожайних округах теж не все гаразд на цій ділянці. Отож до організації апарату в союзах і товариствах, до добору його слід заходитися заздалегідь.

Літні місяці треба використати також і на організацію короткотермінових курсів для підготовки й перепідготовки хлібних робітників низівки. У цій справі серйозну допомогу дасть кооперативна агрономія.

Належну увагу треба віддати й питанням заготовної сітки системи с.-г. кооперації. Треба сказати, що тут не все гаразд. По-перше, не скрізь правильно ростаповано зсипні пункти системи, отже, треба вивчити й переглянути географію їх. По-друге,—в системі с.-г. кооперації—спостерігається абсолютно недостатня мобільність заготовленого хліба. Було чимало випадків, коли с.-г. система, одержавши від Наркомторгу певні завдання відвантажити ті або інші культури в межах фактичної їх наявности, на пунктах системи,—виконувала ці завдання мляво, з величезним запізненням і то лише після багатьох нагадувань «Сільського Господаря» та місцевих органів регулювання. Таке становище призводило до дискредитації системи й цілком заслужених докорів на нечіткість її роботи.

З цим рішуче треба боротися, **організувавши достатню кількість перевалочних пунктів.** Треба так налагодити роботу, щоб не лишилося буквально жодного глибинного товариства, не прикріпленого до найближчої пристанційної або пристанської перевалки. Залежно від місцевих умов—перевалки повинно організувати або товариство, що має свій зсиппункт при залізничій станції, або група глибинних товариств, що тяжать до однієї станції, або ж союз.

Коли є глибинні пункти для чисто всіх глибинних товариств—то від них слід рішуче вимагати обов'язково **щоденного вивозу всього заготовленого ними збіжжя до пристанційної перевалки,** а всяку затримку хліба на глибинному пункті слід вважати за безгосподарність. Вартість перевалки трохи збільшує торговельно-накладні видатки, але перед цим зупинятися не слід. Ці витрати безперечно окупляться, бо ж наслідком їм ми матимемо мобільність заготовленого хліба.

Порушені тут питання не вичерпують. звичайно, всіх тих справ, що їх має найближчим часом розв'язати с.-г. система, готуючися до нової хлібної кампанії. Зокрема, на особливу увагу заслуговує питання борошномелля товарного й сільськогосподарського. На місцях ще не скрізь усвідомили всієї важливости борошномельної проблеми. Тимчасом ця галузь господарства, коли її належно організувати, буде ще одним стимулом до кооперування селянства і дасть певний матеріяльний ефект. Треба для цього заздалегідь старано привести ремонтну кампанію та добрати відповідний кваліфікований апарат.

С. Динькевич.

Соціялістичне змагання

найкращий спосіб позбутися дефектів роботи

Зосередьмо активність мас на участі в цій справі

Поширення торгу достатніми товарами це завдання райсоюзів Правобережжя

Справа поширення кооперативного торгу достатніми товарами і товарами з складним асортиментом і досі ще лишається надзвичайно актуальною. Ріжні заходи в цій галузі не дали ще потрібних наслідків. Хоч приватник значно поступився перед кооперативним торгом і майже зовсім відходить з ринку, проте кооперативна система ще цілком не замінила приватника в обслуговуванні споживачів достатніми товарами.

Є райсоюзи, що вже широко розгорнули роботу з такими товарами, як готовий одяг то-що, але багато ще й таких, що не зробили ані кроку вперед. Значні обороти з одягом Верхнебузького та Волинського райсоюзів, з посудом—Тульчинського, з галантерійними товарами—Тульчинського та Волинського,—показують, що об'єктивні умови дозволяють розгорнути в райсоюзах цю роботу, але не всі союзи в однаковій мірі використовують ці можливості.

Щоб вижити всі дефекти на цьому шляху, щоб райсоюзи, відсталі в роботі з достатніми товарами, зосередили на цій справі свою увагу та впродовж найближчих 2-х—3-х місяців розгорнули роботу з готовим одягом, посудом, взуттям і галантерією, а також провели організаційну роботу в цьому напрямі на периферії, Київська контора Вукопспілки вдалася до всіх райсоюзів Правобережжя із закликом **провести найближчим часом посилену роботу над організацією торгу достатніми товарами.** Таким чином, організується **кооперативне змагання райсоюзів Правобережжя.** За основну умову для союзів, що братимуть участь у змаганні, буде простування до максимальних досягнень в організації торгу посудом (порцелянозим, фаянсовим, шкляним), готовим убранням, взуттям та галантерійними товарами.

Ці досягнення мають виявитися:

в організації сітки спож. т-в і робкоопів, що торгують цими групами товарів;

у збільшенні питомої ваги цих товарів в оборотах райсоюзу; середні норми участи цих товарів в оборотах райсоюзів мають бути такі: для посуду—2%, взуття—8%, галантерії—7%, готового одягу—8%;

у поліпшенні торгу достатніми товарами в спож. т-вах, а саме: поширенні асортименту, налагодженні належного зберігання товарів (правильне росташовання їх у крамниці), устаткування крамниці (полиці, кутки для продажу готового одягу, то-що), якості обслуговування споживача та організації в окремих т-вах спеціяльних крамниць;

у зрості абсолютної суми продажу достатніх товарів у райсоюзі й у спож. т-вах;

в проведенні посильного торговельного інструктування спож. т-в у справі організації торгу товарами з складним асортиментом, з притягненням до цієї роботи відповідальних оперативних робітників та сільського кооператактиву;

в організації спеціяльних торговельних нарад з прикажчиками спож. т-в при базах, та —

в поширенні постачання транзитом спож. т-вам.

Змагання це триватиме від 1 червня до 1 серпня. Київська контора порушила питання перед правлінням Вукопспілки за преміювання торговельного апарату тих райсоюзів, що підчас змагання розгорнуть найінтенсивнішу роботу з налагодженням торгу достатніми товарами і товарами з складним асортиментом на селі.

Матеріяли райсоюзів за роботу підчас змагання та за наслідки цієї роботи належить надсилати до Київської контори Вукопспілки до 20 серпня.

На боротьбу з бюрократизмом і тяганиною

Співробітники Вукопромкредитсоюзу відгукнулися на соціялістичне змагання, і в першу чергу, починають боротьбу за піднесення продукційности праці. Вони висувають ділові пропозиції по ріжних галузях роботи своєї установи.

До Вукопромкредитсоюзу часто й густо надходять скарги від периферії на несвоєчасні розрахунки з нею. Часто кошти периферії використовується не за призначенням. Так, наприклад, деякі союзи дають аванси на цукор, вугіль і хемтовари, а Вукопромкредитсоюз витрачає їх на шкіру, мануфактуру та інш. Несвоєчасно проводиться й розрахунки, з постачальниками товарів. Це затримує виплату зарплатні кустарям. Як же запобігти цих негативних моментів? Колектив співробітників Вукопромкредитсоюзу через стінгазету подає пропозиції остаточно розв'язати питання про децентралізовану систему розрахунків, що звільнить периферію від тяганини в справі розрахунків. У Вукопромкредитсоюзі немає твердого фінансового плану; як приклад цього стінгазета наводить такі випадки, коли кошти, призначені для промсоюзу, скажімо Глухівського, передається Одеському, бо представник Одеського союзу домагається передачі цих коштів, а фінансовий відділ згоджується. Є багато випадків, коли периферія вносить авансові кошти на той чи інший товар, кошти ці витрачаються через два-три тижні, а периферія не одержує ні коштів назад, ні сировини.

Дуже гальмує роботу установи те, що між відділами нема достатнього звязку. В наслідок цього відділи Вукопромкредитсоюзу часто не знають міци промсоюзів і складають угоди з союзами, які перебільшують виробничу їх спроможність.

В галузі розподілу сировини теж не все гаразд. Розподіл сировини базується не на певних відомостях про кількість кооперованих кустарів. Складається плани розподілу сировини, які не відповідають ні методам кооперування кустарів, ні виробничим спроможностям окремих кустарних гнізд. Це призводить до того, що, скажімо, кустарі Кремінчуцької округи, що постачають своє залізо майже виключно на ходове виробництво, одержують стільки ж заліза, як і Київські кустарні промисли, що виробляють майже виключно лишки, для яких потрібно лише залізо. В галузі розподілу мануфактури теж багато негативних моментів. Коли дано директиву посилити кооперування кустарів у прикордонній смузі в другому й третьому кварталах біжучого року, то кустарні підприємства цих округ одержують мануфактури менше, ніж у другому кварталі. В той же час Київ, Дніпропетровське, Харків, Полтава одержують мануфактури більше, ніж у другому кварталі.

Всі ці негативні моменти свідчать про недостаню гнучкість та чіткість у роботі апарату Вукопромкредитсоюзу. Усунути ці явища можуть самі співробітники виддділів Вукопромкредитсоюзу, і тому ініціятивна група комсомольців закликає всіх робітників Вукопромкредитсоюзу сміливіше вийти в соціялістичному змаганні на боротьбу з бюрократизмом та тяганиною в установі.

Обмінюємось колективним досвідом

Переклик-огляд кооперативних ВИШ'ів.

Велетенське розгортання соціялістичного будівництва в радянському Союзі та реконструкція народнього господарства вимагають десятків тисяч кваліфікованих і досвідчених робітників із певним багажем спеціяльних знаннів та по марксистському загартованих. Потрібна ще велика та уперта робота, щоб підготовка тих, хто закінчує вищі школи, повністю відповідала вимогам розвитку нашого господарства.

Чимале завдання підготовити дійсно соціялістичних інженерів стоїть і перед кооперативними вищими школами. Велику користь тут може дати обмін колективним досвідом поміж ВИШ'ами. Тому **Донецький кооперативний технікум** (у м. Луганському) **викликав на взаємний огляд Київський кооперативний інститут ім. тов. Чубаря.**

Огляд роботи обох цих коопосвітніх закладів має виявити от що:

Досягнення й дефекти в академічній роботі ВИШ'у (академ. успішність та академічна система);

як відбувається безперервна виробнича практика та що зробив ВИШ у цій галузі.

як проходить практика студентів, які позитивні й негативні моменти у цій справі;

як ставляться лектори до студенства і навпаки;

як налагоджено культурно-масову виховну роботу студенства у ВИШ'і; яку роботу проводить студенство поза ВИШ'ем, який його звязок із робітництвом;

побут студенства, освітлення його в стінгазеті, що зроблено для поліпшення побуту

Це мінімум питань, що мають охопити всю роботу вищої кооперативної школи. Але в процесі переклику можуть виникнути ще й інші питання, що висвітлять усе життя ВИШ'ів та спричиняться до дальшого поліпшення роботи ВИШ'ів.

Прокидаймося з сплячки

Час розворушити виробничі наради.

Могутньою хвилею прокотився всесоюзний огляд виробничих нарад, що позначився великим піднесенням ініціятиви робітництва та його самодіяльности. Значіння цього конкурсу-огляду в господарському та культурно-політичному житті країни не потрібує пояснень. Але виробничі наради кустарних організацій не тільки в провінціяльних, а й у ряді великих міст ніякої участи в цій важливій справі не взяли.

Де причина такої масової сплячки виробничих нарад та виробничих комісій кустарно-промислової кооперації, сказати тяжко, але цілком ясно, що наради ці ще не ввійшли в систему керівництва кустпромкооперацією, що вони ще й досі не стали за невід'ємну частину організації і через те не охоплюють усіх виробничих питань, що їх вирішення править за актуальне завдання.

Ніяких специфічних ознак виробничого життя кустарної промисловости бути не може. Зважаючи на потребу покликати до життя виробничі наради, надати їм переважного значіння в ролі організатора й раціоналізатора вирібництва, ми гадаємо, що тепер саме час поставити **питання про огляд виробничих нарад у системі кустпромкооперації.** До цього питання мають щільно підійти і центральні й округжні керівні органи системи.

Час уже покинути виробничу сплячку!

Я. Барський.

(Робітник—машинар артілі «Чулок» у Полтаві).

Змагання за здоровий апарат

За роки росту й зміцнення кустарної кооперації до системи промкооперації, як і до інших організацій та установ, присмокталося чимало антирадянського й бюрократичного елементу. Щоб позбутися цієї болячки, **Коопбудсоюз викликав Харківський промсоюз на змагання в перевірці складу співробітників цих установ.**

Треба зазначити, що спочатку партосередок промсоюзу не досить уважно поставився до цієї справи; до комісії він вилучив людей, переобтяжених іншими обов'язками, які не могли віддати потрібної уваги цій важливій справі. Лише цими днями хибу виправлено і комісія, за участю організованих кустарів та співробітників, почала перевіряти склад співробітників.

Комісія вже встигла виявити чимало ворожого елементу та бюрократів у промкооперативній системі Харківщини. Ось характерні типи, що їх не можна далі терпіти у промсоюзі:

Розвалінов С. П. — інструктор шевських підприємств. Він вважає себе за селянина походженням, хоч це «селянське» походження полягає в тому, що батько його грабував та катував селян, бувши прикажчиком у дідича. Сам Розвалінов мав колись власні великі чоботарні та чималий будинок у Харкові. Як вірний син своєї класи, він тікав з білими до Криму, а повернувшися потрапив на посаду помічника завідателя виробничо-технічного бюра промсоюзу, сполучаючи це із спекуляцією валютою та лихварством. Чимало скарг вже надходило до промсоюзу на цього «інструктора», більше того: на весні 1927 р. слідчі органи доводили до відому промсоюзу, що дальше перебування Розвалінова на цій роботі може негативно позначитись на діяльності установи. І дивно, чому промсоюз не зважав на все це.

Дулеба О. І. — це типовий бюрократ, що править у промсоюзі за головного бухгалтера. Надходило до нього чимало скарг, але промсоюзівці все намагалися лікувати його доганами та попередженнями.

Це тільки зразки того, що є бюрократичного й чужого в апараті промсоюзу. Комісія працює й далі, але її діяльність утруднюється тим, що дрібні підприємства союзу розпорошені по цілій скрузі. Під машкарою кустарів до артільних підприємств примазалися чужі люде; всіх їх мають виявити при перевірці. Завдання, поставлені змаганням, буде виконано повністю.

І. Л—ко.

Великі колективні господарства— єдиний спосіб піднести матеріяльний і культурний рівень бідняцько-середняцьких мас

2090

Це стільки колгоспів організовано на Україні за перше півріччя біж. госп. року. Із них 37 комун, 364 артілі й 1.689 т-в спільного обробітку землі. Останнім часом почали також організовуватися машинотяглові т-ва. На 1 квітня їх уже близько 200. Зріст машинотракторних т-в у першому півріччі майже припинився і частина їх перейшла на статут т-в СОЗ.

Новоутворені колгоспи мають незначну ще землезабезпеченість, на Правобережжі окрколгоспспілки реєстрували колгоспи навіть з площею 25—30 гект. Нові колгоспи організовуються переважно з бідняцьких кол села. Біднота в більшості колгоспів складає 69—82% загальної кількости членів.

Найбільш інтенсивно йде організація колгоспів у районах степової смуги, де створюється здебільшого т-ва спільного обр. землі. С.-г. артілі організується переважно в районах Лісостепу, Полісся та Правобережжя, комуни—в степу, (це можна пояснити великою диференціяцією селянських господарств у районах степу).

Посилюється й перехід нижчих форм до вищих. За даними Укрколгоспу, за перше півріччя у вищі форми колгоспів перейшло 623 об'єднання, з них 50 комун, 232 артілі і 341 т-во сп. обробітку.

Широко розгорнулося також злиття дрібних колгоспів; за перше півріччя з 14 комун утворено 7, об'єднано 225 артілей в 115 артілей, із 454 т-в спільної обробки землі створено лише 192 т-ва. Об'єднання колгоспів дало змогу збільшити земельну площу колективних об'єднань в середньому від 90 гект. до 192 гект.

Ліквідація колгоспів теж мала місце. За перше півріччя ліквідовано 525 колективних об'єднань, переважно т-в спільного обробітку. Ці колгоспи складали 25% загальної кількости новоутворених об'єднань. Ліквідовані колгоспи здебільшого відмовлялися від спільного землевпорядження, не бажали перейти на новий статут.

На протязі першого року проведено кущування колгоспів. Організовано 93 кущі, що в них об'єднано 771 колгосп, з земельною площею понад 220 тис. гект. На один кущ колгоспів в степовій смузі припадає в середньому 2.880 гект., а в Лісостепу—585 гект.

Перехід земгромади на статут колгоспів також набрав значних розмірів. За півріччя на статут т-в спільного обробітку перейшло 100 земгромад; з них організовано 208 колгоспів, що об'єднують 112,6 тис. гект. землі. Найбільший процент земгромад, що перейшли на статут колгоспів, припадає на степову смугу.

Створюємо міцні об'єднання

На Одещині закінчилася організація перших 4 кущів колгоспів.

Нові кущі являють собою міцні господарсько-виробничі об'єднання. До складу першого куща ввійшли агроканадська комуна та 9 т-в спільного обробітку землі в Гроссулівському районі; цей кущ об'єднує 330 селянських господарств з площею землі понад 4.500 гектарів, 18 тракторами та 157 кіньми. В другому кущі — комуна «Пример», артіль «Шлях до соціялізму» та 10 т-в спільного обробітку землі; тут мало не 400 господарств із загальною площею 5.700 гектарів, 29 тракторів та 125 коней. Третій кущ створено з артілей «Пробудження» та «Спільна праця»; до його складу увійшло ще 6 простих колгоспів; 264 господарства працюватимуть тут на 5.000 гектарів з 17 тракторами та 150 кіньми. Четвертий кущ складається з великого колгоспу, найбільшого на Одещині т-ва спільного обробітку землі; воно об'єднує 24 с.-г. т-ва спільного обробітку землі у с. Катаржине, що досі були розпорошені й працювали мляво без ніякого плану. Тепер наймініше в окрузі т-во ім. XV парт'їзду об'єднує 663 селянських господарства на площі 7.700 гектарів, є тут 19 тракторів, 210 коней, 400 корів та інший живий і мертвий реманент. Злиття цих колгоспів, звичайно, натрапило на активний опір глитаїв. Під впливом глитайської агітації два місцевих колективи «Робітник» та ім. Шевченка категорично відмовилися влитися до єдиного колективу, заявляючи що їм «немає рації об'єднуватися з біднотою».

Усі чотири кущі мають понад 22 тис. гектарів землі. Площу цю можна було б довести до 35 тис. гектарів, бо серед околишніх колгоспів великий потяг до об'єднання, але на жаль брак тракторів примусив обмежитися лише об'єднанням згаданих колгоспів.

Колективи, що злилися в кущі одержують ще нову партію тракторів і сівбу почнеться з відділами тракторів що мають понад 80 тракторних одиниць. Кожний кущ оформлено в просте товариство, що має твердий господарсько-виробничий план, конторне тощо. Їх забезпечено технічним обслуговуванням сельсоюзу, що вилучив для цього механіків-техніків; кожний кущ обслуговуватимуть також два агрономи.

Де-які утруднення виникають в справі раціонального і повного використання тракторів, бо ділянки окремих членів колгоспів розпорошені. Через тяжкий фінансовий стан колгоспів були утруднення і в справі мобілізації коштів колективів для створення капіталу кущів; це питання вирішено на спільній нараді при сельсоюзі в такий спосіб, щоб колгоспи мають внести до спільного капіталу не менше від 10% його суми, а решту поповнити позиками.

Крім цих 4 кущів провадиться організація колгоспних кущів для спільного громадського використання тракторів, коней та складних машин і для групового виробничо-агрономічного обслуговування їх колгоспцією.

Д. Л.

Із дрібних об'єднань організуємо колективний комбінат

Новий колектив оброблятиме 3.367 дес. землі, матиме свою тракторну колону.

— Дрібне сільське господарство, хоч воно й колективне, дрібним лишається надовго. Мало помочі від таких дрібних, розпорошених колективів у перебудові нашого села та його відсталого господарювання. Треба об'єднуватися у великі, міцні колективи, творити з них справжні зернові фабрики.

Оці думки майже серед усіх колективних об'єднань **Запоріжжя** останнім часом дуже ширяться і їх вдумливо скрізь обговорюють члени артілей, комун, СОЗ'ів.

Є, звичайно, і за, і проти «колективних комбінатів», як звуть у нас ці об'єднання. До цього питання підходять обережно, обміркувують його з усіх боків, підраховують всі вигоди, вишукують трудноші.

Софіївський район перший подав приклад організації укрупненого колективу. У комуні «10 років Жовтня» відбувся з'їзд представників усіх колективних об'єднань району. Представники об'єднань обговорили якнайкраще справу колективного комбінату і з'їзд вирішив **організувати з розпорошених дрібних комун, артілей, машинних т-в та деяких СОЗ'ів одне велике колективне господарство.**

Цей колективний комбінат має тепер 2.367 гект. землі, з них орної 1.886 гект. Новому комбінатові гадають прирізати ще 1.000 гект. і тоді він матиме 3.367 гект. землі.

Озимої пшениці комбінат має 703,71 гект., жита — 141,59 гект., трав — 45,49 гект. Засіяти яриною треба 485,03 гект., просапними — 142,74 гект., парового клину зробити 368,29 гект.

Комбінат має тракторну колону з 12 тракторів, є також 3 локомобілі, 5 молотарок, 22 сіялки, 8 снопов'язалок і весь потрібний дрібний с.-г. реманент. Коней є 100 штук, корів дійних — 137 штук, рогатого молодняку — 105, свиней — 327, овець — 519, більше тисячі штук різної птиці. Господарство має бути зернове з скотарським ухилом. Капіталу всього 238.063 крб.

У центрі комбінату, селі М.-Лукашевім, є заводські будівлі, цілком придатні, щоб розгорнути тракторну базу, молочну ферму та інші допоміжні підприємства комбінату.

З великим ентузіязмом беруться за справу організації великого колективного господарства колгоспи Софіївського району. Їх мусять підтримати агрономія, кредитні установи, а також партійні організації, щоб через два-три роки у Софіївському районі мати справжню фабрику зерна.

Ол. Тополинський.

Степ рясніє колгоспами

Уже два роки зряду **Мелітопільщина** зазнає від недороду. Селянство на власні очі переконалося, що в ці роки врожай в колгоспах був куди кращий аніж у поодиноких господарствах. Це й спричинилося до зрушення вперед справи колективізації селянських господарств.

Зараз на Мелітопільщині колективізовано 16% селянських господарств; цей процент у біжучому році мають довести до 19, а на кінець п'ятирічки — до 40% і план цей, як що зважити на результати двох останніх років, треба визнати за цілком реальний. У Генічеському районі, що йде першим у організації колгоспів, колективізовано понад 25% господарств; у Якимівському районі є вже 120 колгоспів, у Мелітопільському, Нижнєсірогозькому, Іванівському — мало не 100.

Успішно проходить і кущування колгоспів. У Генічеському районі є кущ, що об'єднує колгоспи на площі мало не 16.000 гектарів; у другому кущі є колона з 22 тракторів.

Щоб посилити темп колективізації, годилося б використати такий сприятливий момент, як землевпорядження. Проте, в Нижнєсірогозькому районі, де землевпорядження розгорнулося широко, саме цього і не врахували. У цьому ж таки та в Іванівському районах організація колгоспів іноді загається, бо в с.-г. кооперативних немає статутів для колгоспів. Та й колгоспи цих районів скаржаться на незадовільне обслуговування їх агрономами; трапляється це не лише тому що мало агрономів, а тому що зовсім не налагоджено забезпечення агрономів підводами, щоб їздити. Що правда, з агродопомогою не краще і в інших районах; у Веселівському, наприклад, *на 60 колгоспів є лише один агроном.*

Велике лихо колгоспів округи — це засміченість їх глитаями. Лише останнім часом, коли ініціяторами колективізації є комсомольці та члени комнезамів, соціяльний склад нових колгоспів задовільний. **А в старих же колгоспах процент глитаїв надто великий;** у Молочанському районі *глитаїв у колгоспах 11%.* Тепер колгоспсекція провадить чистку колгоспів від глитайських елементів.

М — й.

Плана колективізації ще не виконано

Одним із головних завдань у весняній засівкампанії є організація колгоспів. Але відомості з місць свідчать за те, що темпи колективізації на сьогодні не гарантують виконання наших планових завдань у масовій колективізації, цьому важливому засобі перебудови сільського господарства та піднесення врожайности. За весняним планом на Україні має бути організовано 2.357 колективних об'єднань, з них: комун — 61, артілей — 546 та СОЗ'ів — 1.750. Дані по 15-ти округах такі: комун організовано 7, артілей — 41, СОЗ'ів — 202. Є округи, що зовсім нічого не зробили, а решта недостатньо розгорнули роботу в цій ділянці. Напр., Артемівщина, мавши за планом організувати 85 колгоспів, на сьогодні організувала лише 47; справі колективізації не надають належної уваги майже всі організації, не виключаючи й колгоспсекції. Нічого не зробили, або відстають і такі округи: Сталінська, де організовано лише 2 СОЗ'и й ні одної артілі, Сумська, Одеська, Вінницька, що також не організували жодної артілі. Округи: Тульчинська, Білоцерківська, Куп'янська, Кременчуцька, Полтавська, Зінов'ївська, Шепетівська також відстають. Маріупільська й Конотопська округи та АМСРР уважніше поставилися до колективізації і використовуючи масове тяжіння селян до неї, розгорнули створення нових колективів і укрупнення старих та організували переклик між колгоспами до піднесення врожайности.

Особливої уваги потребує обслуговування кущових об'єднань колгоспів, як нової і складної форми організації великого колективного господарства, бо, напр., Херсонщина звертає увагу на те, що з окремих кущах може бути не повністю використано трактори, а в окремих випадках, на Миколаївщині це недостатньо впорядковано агрообслуговування кущів та постачання горючого.

Треба мобілізувати всю увагу суспільства до найважливішої справи колективізації, усуваючи всі перешкоди, що є на цьому шляху.

Оригінальне сприяння колективізації

(Межівський р-н на Дніпропетровщині).

Наш райвиконком на кожних зборах, нарадах то-що урочисто запевняв, що він усіх зусиль прикладе, а колективним об'єднанням створить належну обстанову для нормальної праці. Підчас нарізання земель колективним об'єднанням від селян вимагалося навіть, щоб вони іноді поступалися своїми інтересами і обмінювались рільною землею.

Здається, що хто-хто, а райвиконком мусить бути першим у сприянні колективному рухові. Насправді ж виходить навпаки. 25 й 26 квітня на хут. ім. Шевченка Райпільської сільради нарізалося землю новій с.-г. артілі «Нове життя». Нарізання землі було запроєктоване, і населення на тій ділянці не орало. Але райвиконком використав торік цю ділянку під засів кормів коням і, не зважаючи на попередження землевпорядника, заходився з цією роботою і тепер. Це призвело до того, що в широкі артільні лани вузькою, але довгою, смугою врізалися засіви райвиконкомівські і непорушні вони, мов той камінь. В інших випадках буває таке, що за аналогічних умов приватним землекористувачам виплачується вартість насіння та праці по засіву, а збір, урожаю віддається колгоспові. Проте в даному випадкові райвиконком посідає дивну позицію і аж ніяк не поступається перед інтересами бідняцької артіли. Чи ж годиться так «сприяти» колгоспам?

В.

Як у Лубнях трактори „ремонтували"

Заснований років п'ять тому в с. Олімпіадівці (Драбилівського р. на Прилуччині) с.-г. колектив спромігся придбати «Фордзона» що правив за єдину тяглову силу в колективі. Машина, кажуть, як і людина—працює не вічно. Трапилося таке і з «Фордзоном»—він зіпсувався, і мусили колективці відвезти його до Лубенської тракторної бази на ремонт, щоб було з чим починати сівбу. Підписали угоду, і база зобов'язалася замінити зношені частини трактора новими та здати його колективу цілком придатним до роботи. Надійшов час сівби, послали колективці по трактора, заплатили належні з них 700 крб. за ремонт і вже лаштувалися їхати в поле, аж раптом трактор перестав працювати. Придивилися пильніше і виявилося, що він ще дужче попсований, в ньому залишилися всі старі частини, що потрібували заміни і на додачу накидано ріжних залізяк.

Скубуть свої чуби тепер колективці. На вітер пішло 700 крб., а найгірше ж те, що земля лишається не сіяна, що сором заїдає перед селянами одинаками. У колективців таке становище, що хоч кожному запрягайся в борону чи сівалку.

Таке відношення Лубенської тракторної бази до ремонту у відповідальний час заслуговує на увагу належних органів. Той хто винен за такий «ремонт», мусить дістати належну кару.

Горовий.

Преміювання хлібозаготівців

Від 15 квітня **на Дніпропетровщині** почалося змагання хлібозаготівельних організацій. Окрвиконком призначив 47 премій на колективне преміювання тих сел, що виконають свій річний план заготівель до строку. Премії видаватимуть с.-г. машинами, племінною худобою, пожежними машинами, кіноустановками, будівельними матеріялами для громадських будівель. До моменту оголошення змагання в найкращих умовах був Царичанський район, що до 1 квітня виконав уже 84% річного завдання; цей район пішов уже далеко вперед. Райони Солонянський, Верхнєдніпровський та Межівський відстали від нього на 11% (у виконанні планів). Позаду плентається Кам'янський район, що до квітня виконав лише 42% річного плану; не набагато випередили його й Перещепинський та Васильківський райони.

Змагання не могло мати помітного впливу на квітневі заготівлі, бо пояснювальна робота почалася пізно і широко розгортається лише тепер; квітневого плану заготівель в окрузі не виконано. У багатьох місцях дуже гарні наслідки дав кооперативний бойкот глитаїв що вже привозять своє зерно на ссипище. Значний вплив на пожвавлення темпу заготівель мають виборчі перевибори у споживчих та в с.-г. т-вах, бо питання заготівель ставиться на обговорення всіх перевиборних зборах.

У Близнюківському районі з вимоги бідноти, на глитаїв, що приховують свої зайвини зерна, поширюється не лише кооперативний бойкот, а й бойкот громадський; їх позбавляється права користуватися громадським випасом аж до того часу, поки вони здадуть свої зайвини хліба кооперації.

Перші відомості про виконання річного завдання одержано від Троїцького спож. т-ва, Петропавлівського р., що з допомогою міцного активу пайовиків до 15 квітня перевиконало своє річне завдання на 13% і впродовж цілого квітня йшло першим у заготівлях округи.

І-н.

Контрактація

Не зважаючи на ряд заходів, контрактація с.-г. культур на **Тульчинщині** проходить ще надто повільним темпом. В інших округах уже й забули за цю справу, а в нас на третю декаду квітня виконано лише 34,3% завдання; Тростянецький район виконав 12,3% плану, Бершацький—15%. Завдання контрактації буряку на цей час було виконано на 86%.

Тепер на контрактацію звертають найбільшу увагу. В окрузі оголошено тижневик контрактації буряку, і до цієї справи притягається усіх агрономів. В останні дні квітня проведено трьохденний агрономічного походу за контрактацію, що в ньому взяла участь уся агрономія округи.

Вербовий.

**

Плани контрактації зернових культур **на Миколаївщині** виконано загалом із перебільшенням, проте з безавансовою контрактацією зовсім зле, її плану не виконано й на половину. Виходить, що там, де с.-г. т-ва мали прикласти своєї роботи та енергії, нічого не вийшло. Не зовсім уважно підійшли правління с.-г. т-в і до видачі грошей на контрактацію, вони зовсім не дбали про клієнтуру, про поширення контрактації у середняцьких господарствах та нічим не протидіяли митайській агітації проти цієї справи.

Погано і з контрактацією технічних культур: з кліщовиною, соєю та іншими рослинами: планів не виконано. У колгоспах законтрактовано лише 885 гект. цих культур, а в індивідуальних господарствах—95 гект., причому виключно в бідноти. Найгірше проходить ця справа у Н.-Сергіївському, Варвалівському, Єфінгарському, Болгарському, Рорбахському, Бармашівському, Н.-Павлівському та Щербанівському т-вах.

Постійний.

Хто відповість за такий „сеанс"?

Сіре, одноманітне життя глухого містечка Озаринець (на Могилівщині) раптом розворушила кіно-пересувка райсоюзу, що приїхала з Окрцентру.

Метрова афіша на дверях шкільного будинку повідомляла про демонстрування картини «Сорочинський ярмарок». У школі на розхват брали квитки — 20 коп. ціна цілком приступна для кожного. За годину шкільна заля була затамована людьми, що очікували на початок сеансу. Та раптом удар: зіпсувався мотор. Механік Кириловський попрохав пробачення за «непередбачену» обставину, пообіцяв завтра ж виїхати до Могильова по якесь приладдя і другого вечора картину демонструвати; квитки він прохав зберегти. Але другого дня, побувавши в місті, він повернувся до Озаринець з дружиною, забрав апарат і попередивши, що «приїду з неділі в четвер», знову поїхав до Могильова.

Не один четвер минув з того часу, а Кириловського все немає. Селяне зберігали квитки на картину кілька місяців, та так і не дочекалися їй побачити «Сорочинського ярмарку». Їх тільки одне зараз цікавить: куди подів Кириловський гроші, забрані за квитки з Озаринець і чи знає про це Окрпожившсоюз?

Гр. Гоцуляк.

№ 9 **Техніка й Індустріялізація** 11 травня 12 (1929) р.

Інж. Р. Р. Флепон

Раціоналізація паливокористання в п'ятирічці

Велика витрата палива на протязі п'ятиріччя, ставить перед нами два основні завдання: вжити заходів до раціонального використання палива споживачами й включити в паливний баланс не лише звичайно вживане паливо, а й малоцінні його відміни (торф, буре вугілля).

Спинімося на першому завданні, що має переважне значіння, бо успішне розв'язання паливної проблеми залежить насамперед від переведення заходів у ділянці раціоналізації споживання палива.

Усю витрату палива споживачами розбивається на чотири групи: паливо для технологічних процесів, що його споживає промисловість безпосередньо на перероблювання сировини (випал коксу, витоплення металу, вироблення хемічних продуктів, цементу то-що), паливо, що його витрачається на виробництво механічної енергії (пари), паливо для виробництва електричної енергії й паливо для інших потреб, куди належить—опалювання житлових приміщень, заводів, майстерень то-що.

За п'ятирічку накреслено таку зміну у співвідношенні між витратою палива в цих групах:

	I	II	III	IV
В 1927-28 р.	26,7%	44,6%	11,0%	17,7%
В 1932-33 р.	37,5%	32,3%	16,7%	13,5%

За п'ятирічку ми маємо значне збільшення пайки того палива, що йде на технологічні процеси й на виріб електроенергії, яка заміняє енергію парову; поруч цього знижується відносна витрата палива на інші потреби.

Ці цифри свідчать про те зрушення, що його передбачається в енергетичному балансі України при накресленому темпі розвитку промислового споживання палива й росширення електробудівництва.

Переходячи до питання про раціоналізацію використовування палива в промисловості, чия участь у паливному балансі України в 1932-33 році досягатиме 72,5%, спинімося на основному споживачі палива —металургії.

Тут треба здійснити цілу низку заходів, скерованих на максимальне використання тепла витрачуваного палива, шляхом збільшеного вживання тих газів, що їх дістаємо при виробництві: доменного, при витоплюванні чавуну, й коксового при випалі вугілля в коксових печах.

Коштом використання відхідних газів, що вживаються для виробництва або безпосередньо (в коксових печах) або в мішанині —доменний з коксовим (для мартена і проката), зменшується витрати Донецького палива з 0,861 тони на тону готового прокату в 1928-29 році до 0,5 тони в 1932-33 році.

Взагалі, по металургічних заводах України раціоналізація використання палива повинна дати такі результати:

	Участь у загальній витраті палива в %% в 1928-29 р.	1932-33 р.
Донецького палива	57,7	37,6
Коксового газу	8,7	18,5
Доменного газу	33,6	43,9
	100,0	100,0

Треба вказати що запроєктовані норми витрати окремих відмін палива все-ж-таки нижчі від німецьких, де доменний газ входить у тепловий баланс заводу пересічно в 49,3%, коксовий—37,8% і тверде паливо лише 12,9%. Таке росходження пояснюється, з одного боку, переведеною в Німеччині концентрацією доменного виробництва, при котрій застарілі устави переважно ліквідовано, а ущільнено й раціоналізовано методи роботи на інших уставах; тим часом у пас, через дефіцитність чорного металу годі перевести більш-менше значну концентрацію виробництва на старих заводах, а продукція нових печей під кінець п'ятиріччя не дуже вплине на зниження витрати палива; з другого боку, це пояснюється обережністю при складанні плану, через недостатність нашого досвіду в застосовуванні досконаліших методів використовування тепла.

Тому накреслені результати треба визнати за досить скромні; треба сподіватися, що на ділі буде досягнуто більше.

В тій самій ділянці—технологічних процесах виробництва—накреслено заходи в хемічній промисловості (використання спрацьованої пари для електростанцій), цементовій та інших.

В ділянці витрачання палива на виробництво механічної енергії—у паровичнях —накреслено теж низку заходів, скерованих на досягнення більшого ефекту при спалюванні палива через заведення найвигіднішого режиму для кожної устави (удосконалення паливного устаткування й застосування відповідного роду палива) і раціоналізації обслуговування паровичні (підвищення кваліфікації персоналу, механізація подачі палива тощо).

Сподівані від накреслених заходів результати залежать повнотою від стану нашого паровичного господарства на початку п'ятиріччя і тих змін у ньому, що можуть статися за найближчі п'ять років.

Те, що в період імперіялістської й громадянської війни не було капітальних ремонтів і в перші роки відбудовування народнього господарства ремонти ці мали дуже незначні розміри, відбилося на стані паровичень на початку п'ятиріччя: на 1-ше жовтня 1928-29 року маємо такий стан паровичного господарства:

Паровиків, що працюють уже до 10 років . . . . . . 1036 або 7,7%
Паровиків, що працюють від 10 до 20 років . . . . 3710 або 27,8%
Паровиків, що працюють від 21 до 25 років . . . . 2488 або 13,1%
Паровиків, що працюють понад 25 років . . . . 6104 або 45,8%

Іншими словами, щось з половина усіх паровиків працює довше, ніж нормальний вік для них.

Наявні заводи не можуть задовольнити запроєктованої на п'ятиріччя потреби в нових паровиках (дефіцит дорівнюватиме щось біля 50%), тому й виникає потреба збудувати на Україні новий завод з щорічним випуском паровиків і економайзерів від 75 до 100 тис. квадратових метрів поверхні нагрівання.

Крім введення в роботу нових паровиків, у теперішніх паровичнях накреслюється великі роботи в ділянці ремонту і переустаткування. Все це повинно дати значні результати, що повнотою виправдають витрачені гроші.

За один із серйозних заходів в царині раціоналізації паливовикористання треба вважати підвищення ступеня електрифікації промисловости, бо через це парову енергію частково заміняється електричною, а з перенесенням виробітку енергії на великі електростанції і заміною застарілих установ новими буде досягнуто значного зниження витрати палива.

Коли зважити раціоналізацію використання палива на електричних станціях, то в середньому по всіх електростанціях витрату палива має бути знижено з 1,33 кілограма на 1 кіловат-годину в 1927-28 році до 1 кілограма в 1932-33 році.

В залізничому транспорті проєктується перевести цілу низку заходів, що не лише зменшать витрату палива на паротягах та на інші потреби залізниць, а й доцільніше дозволять використати паливні ресурси, як з погляду скорочення споживання дров, з заміною їх, де це буде економічно вигідно, торфом і бурим вугіллям, так і з погляду пристосування паротягових паливень до спалювання тих марок донецького вугілля, що їх Донбас може доставити вдосталь без шкоди для металургії (марки спікливих сортів вугілля).

Коли вирахувати ту економію, що її ми маємо дістати за п'ятиріччя, в тисячах тон умовного палива, то матимемо загальне скорочення витрат палива:
на промисловість . . 19.425 тисяч тон,
на електростанціях . 972 тисяч тон,
на транспорт . . . 2.144, а всього 22.600 тис. тон Коли це паливо перевести на донецьке, то матимемо біля 23 мілійонів тон. Щоб добути таку кількість, треба було б мати не менше, як п'ять великих шахт, продуктивністю 1 мілійон тон кожна на рік, а щоб його перевезти, то треба було б біля 220 тис. залізничих вагонів на рік.

Можливість досягти таких результатів через раціоналізацію використання палива цілком реальна, бо запроєктовані заходи опрацювали самі споживачі, старанно вивчивши й застосувавши на практиці накреслені в плані методи спалювання палива.

Потрібні лише дружні зусилля учасників в роботі й непохитність при здійсненні заходів.

Лишається ще одна ділянка споживання палива:— побут. До питання про витрату палива на опалювання жител треба підходити трохи інакше, бо тут важко в значних розмірах перевести ті заходи, що їх можна застосувати до інших груп споживачів.

В міру розвитку житлобудівництва у нас буде щораз більше будинків з центральним опалюванням, де споживання палива дає більший ефект, ніж у будинках без нього. Проте, на протязі біжучої п'ятирічки значну частину палива витрачатиметься в будинках, опалюваних голанськими печами. Якраз ця частина споживачів найбільше палива витрачає марно. Через примітивний устрій печей, збудованих без належних обрахунків, як з погляду правильного опалювання житла, так і з погляду найбільшої утилізації тепла, тут витрачається паливо дуже нераціонально. Пересічно для хатніх печей коефіцієнт корисної дії не перевищує 20%, себ-то щось біля 80% тепла пропадає марно в повітрі.

Які ж заходи можна застосувати тут?

Численність цієї групи споживачів майже не дає змоги технічно організувати раціональне використання тут палива. Особливо стосується це до сільського населення; його споживання палива досі ніхто не нормував.

Щоб зберегти ліси, накреслено загальне зменшення витрати дров. Те саме стосуватиметься й побутового споживання, де дрова замінятиметься торфом або бурим вугіллям. Крім цього, треба широко популяризувати удосконалені методи спалювання палива через відповідні лекції, книжки то-що. Техніка споживання палива в домашньому побуті не така вже складна, щоб її не могли собі затямити обивателі. Рівночасно економія, що її можна досягти, вміло використовуючи паливо, дуже велика й має значіння не лише для держави, а й для самих споживачів.

Організація нових науково-дослідницьких інститутів

ВРНГ порушила перед Раднаркомом питання про організацію на Україні науково-дослідницького інституту харчової та ферментувальної промисловости.

Новий інститут повинен, на думку ВРНГ, досліджувати сировину та продукти виробництва цієї галузі промисловости, опрацювати питання про харчовий кодекс, вивчити ріжні форми ферментувальних процесів і т. і. Перед інститутом ставиться завдання організувати в лабораторному та напівзаводському масштабі нові форми виробництва, зокрема, для видобування з торфу спирту, деревної тирси й т. і.

Крім того, ВРНГ вважає за потрібне утворити український науково-дослідницький інститут торфової промисловости, що буде філією всесоюзного інституту.

Робота нового інституту полягатиме в вивченні властивостей українського торфу, ріжних способів його добувати, переробляти та сушити й т. і. В коло його діяльности входитиме також вивчення торфу, як сировини для одержання обгорткового паперу, фарби, будівельних матеріялів, угноєння та інших продуктів.

При новому інституті передбачається організувати дослідчу торфяну станцію у Баришівському районі на Київщині.

Торф

Проблеми металу та зерна займають зараз першорядне місце в нашому народньому господарстві.. Від вдалого та вчасного розв'язання цих проблем залежать темпи розвитку всіх ділянок нашого господарства, від нього залежить пом'ягчення диспропорції поміж розвитком нашої промисловости та сільського господарства; розв'язання цих проблем гарантує нам успішне планове будування соціялізму в нашій країні.

Але-ж поруч з металом, одне з центральних місць в справі індустріялізації країни посідає й паливна проблема.

Реконструкція народнього господарства, швидке його піднесення на рівень країн з високо розвинутою технікою можливі лише за умов рівнобіжної реконструкції нашого енергетичного господарства взагалі й паливної бази зокрема.

Який-же сучасний стан з паливом?

За планом 28-29 року ми маємо здобути 64.870 тисяч тон умовного палива, що становить 132% довійськової (1913 рік) кількости здобування.

На перший погляд стан ніби-то задовільний, але-ж, коли взяти на увагу, що здобування умовного палива за рік 27-28 склало всього 94,7% від накресленої програми, а споживання в цьому-ж році зросло на 13,5%, тоді стане цілком ясно, що наш паливний баланс досить напружений.

Сучасна напруженість паливного балансу загрожує небезпекою для енергетичної бази, отже, й для всього народнього господарства в цілому. Для пом'ягчення зазначеної напружености і утворення нормальних резервів треба вжити певних і досить радикальних заходів.

Такими заходами має бути збільшення здобичі всіх видів палива, крім дров, питома вага яких в загальному паливному балансі не повинна зростати, зважаючи на перерубки та необхідність загального впорядкування нашого лісового господарства.

Зріст здобування особливо стосується основних видів палива, себ-то нафти та кам'яного вугілля, що складають близько 80% всього нашого паливного балансу.

Коли взяти на увагу несприятливе географічне розташування де-яких вугільних родовищ (Кузбас, Середазвугіль); що збільшення виробничої спроможности Донбасу вимагає значних капітальних витрат на збудування нових великих шахт та значного часу на переведення капітальних робіт (4—5 рок);—що нафта та її продукти посідають і посідатимуть солідне місце в нашому експорті, тоді стане цілком ясно, що крім збільшення здобування основних видів палива, необхідно шукати й інших шляхів для покращання загального паливного балансу.

Такі шляхи є, й вони передбачаються нашими плановими та паливо-регулюючими органами, а саме: 1) зниження питомої ваги витрати палива на одиницю продукції та 2) максимальне використання місцевих другорядних паливних ресурсів.

До таких другорядних паливних ресурсів відноситься буре вугілля та торф.

За останніми геологічними даними, СРСР володіє близько 80% всіх світових запасів торфу, а згідно з матеріялами торфової частини НКЗему на Україну з цієї кількости припадає біля 690 тис. гектарів торфовищ з запасом повітряно-сухого торфу понад 2 міліярда тон, себ-то такі запаси, над якими варт не тільки подумати, а й підійти цілком конкретно до планового й організованого їх використання для потреб нашого народнього господарства.

Країни з значними запасами енергії, як С. Ш. Америки та Німеччина, давно вже приступили до експлоатації своїх торфових покладів. Країна гострого хронічного паливного дефіциту Італія не тільки навчилась спалювати свої низькі по якості та напіваморфні (не цілком доспілі) торфи, а одночасно добуває з цього торфу побочні продукти, як-от: смола, пек, парафін, креазот та навіть бензин.

Верхні шари торфу непридатні для палива, використовуються закордоном, як постилка для худоби та угноєння.

Року 1913 на території був. Росії, переважно в центрі та на півночі, було здобуто 1.700 тисяч тон торфу, або 1,5% всього паливного балансу. Радянська влада пішла далеко вперед від цієї скромної цифри. За програмою 28-29 поточного господарчого року ми маємо здобути в СРСР 7.790 тисяч тон, або 460% проти 1913 року, причому питома вага торфу в паливному балансі 28-29 року буде складати 5,4% проти 1,5% 1913 року.

Торфову справу в РСФРР було роспочато у великому маштабі за власною ініціятивою Леніна р. 1918-го, а саме на Шатурському болоті під Москвою. Цього-ж таки року роспочато там будову тимчасової електростанції. Торфорозробка що-року поширювалася на великому болоті, замість тимчасової, побудовано, за останнім словом техніки, могутню електростанцію, що поїдає що-річно близько трьохсот тисяч тон шатурського торфу та подає Москві десятки тисяч кіловат електроенергії. Колишнє занедбане болото пишається зараз кращою в СРСР електростанцією, багатим механічним торф. устаткуванням, культурним робітничим селищем, тощо.

З легкої руки Леніна, що добрав кращих і відданних цій справі робітників, торфова справа в РСФРР стоїть зараз на міцних ногах. В промислових районах торфові родовища перетворюються в електроенергію, промислові підприємства вкладають в торфорозробки досить значні капітали, а наукова та нуково-дослідча робота переводиться в Московському Торфовому Інституті, що скупчує навколо себе кращі наукові та технічні сили й вперто працює над методами та засобами, як торфоздобування, так і торфоспалювання. І треба сказати, що праця Інсторфу не проходить дарма: багато зроблено в справі підготовки болот до експлоатації, в справі удосконалення механізації торфодобування та здешевлення собівартости одиниці торфу. Інсторф стоїть зараз на передодні розв'язання таких проблем, що мають внести революцію в торфову справу та зменшити собівартість заготовки торфу вдвічі.

Щодо України, то будь-яких певних відомостей про торфоздобування у довійськовий період немає, але-ж відомо, що цій справі майже не приділялося ніякої уваги.

В перші роки пролетарської революції, а саме в 1920-25 р. р., в УСРР існував з осідком у Київі, Укрторф. Ця організація переводила дослідження українських торфів, мала своє машино-торфове господарство та заохочувала де-які наші промислові підприємства—цукроварні, комунальні господарства тощо, вживати торф. Це були роки, коли тільки почала налагоджуватись кам'яновугільна та нафтова промисловість, гостро відчувався брак палива, і тому, хоч і неохоче, але все-ж таки легка індустрія УСРР пішла назустріч роботі Укрторфу. А пізніш, коли на ринкові з'явилась достатня кількість високосортового палива, промислові підприємства охоче перейшли знов на вугілля та нафту, а торфові дали відставку. Не маючи під собою твердого матеріяльного грунту та залишившись без споживача, Укрторф тихо помер, а за ним завмерла на де-який час і торфова промисловість. Спадкоємцем Укрторфу, тільки без виробничих функцій, стала торфова частина НКЗему, теж з перебуванням у Київі, яка поволі з обмеженими коштами працює і зараз.

Досить різке зменшення за роки війни та перші роки революції лісів та зріст попиту за паливом з боку населення та дрібної кустарної і кооперативної промисловости викликало місцеву ініціятиву, і торфова справа почала потрохи посуватися знизу, переважно через місцеві торфові гуртки та торфові товариства; рівнобіжно за останні два роки почали цікавитись цією справою деякі державні промислові підприємства, що розташовані поблизу торфових бо-

Наші досягнення

Перший пасажирський трьохмоторовий літак ЦАГІ типа АНТ—9

Центральний Аеро-Гідродинамічний Інститут (ЦАГІ) вперше поставив собі завдання будувати металічні літаки ще 1923 року, коли Кольчугинський завод на Уралі випустив першу партію т. зв. кольчугалюмінія, легкого металу, що міг би стати за матеріял для літаків. Але треба було детально вивчити властивості цього будівельного матеріялу, виробити авіяційні його сортаменти, а також розробити виробничі способи виготовлення півфабрикатів і конструкцій з них та способи обчислення цих конструкцій. Це забрало багато часу; тепер усі ці завдання можна вважати за розвязані. Інститут опрацював проекти й збудував спробні літаки, а після випробування їх заводи Авіотреста взялися за серійне будування машин.

Ще 1926 року на металічному літакові ЦАГІ типа АНТ—3 серійного виробництва зроблено було на протязі 3 день перелет по Европі 6510 кілометрів по маршруту Москва—*Берлін* — *Париж*—*Рим* — *Відень*—Варшава—Москва. Перелет цей забрав 34¼ години летного часу, тоб-то показав пересічну швидкість 190 км. на годину. Цей пе-

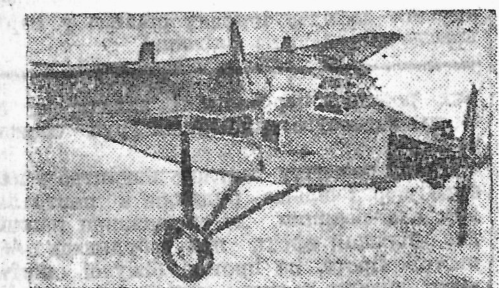

релет виявив прекрасні прикмети машини. Другий великий перелет Москва—Токіо—Москва 22.000 км. було зроблено без усяких поломок у дорозі на другій машині того самого типу на протязі 153 летних годин із пересічною швидкістю 144 км. на годину.

Нині Інститут скінчив будувати першого трьохмоторового пасажирського літака, зображеного на малюнкові. Літак увесь з кольчугалюмінія. Головні його розміри такі: розмах крила 23,73 метра, площа крила —84 кв. м., загальна довжина літака 16,8 м., загальна височина при горизонтальному положенні фюзеляжа—5 м., ширина ходу колес—5,07 м. Важить літак разом із повним навантаженням 4575 кілограм; корисна вага (разом із паливом) 1690 кг.

Машина являє собою моноплан. Один мотор на носі фюзеляжа, а два інші—на крилах. У фюзеляжі є кабіна на 9 пасажирів денних, або 4 місця спальних і 4 сидячих. У пасажирській кабіні вигідні плетені крісла, радіо, уборна, *освітлення тощо*. Літун і механік містяться, мають окрему кабіну, спереду фюзеляжа.

Факти й цифри

Скільки автомобілів на світі. Французький журнал «Наука й життя» подає такі цифри. Всього на цілому світі в цей час є 29.780.000 автомобілів, а саме:

В Сп. Шт. Півн. Америки	23.300.000
„ Европі	3.650 000
„ Америці (без ПАСШ)	1.6?0.0?0
„ Австралії	650.000
„ Азії	350.000
„ Африці	230.000

Ця кількість росподіляється так між окремими країнами:

	Заг. кількість автомобілів	Одно авто припадає на:
ПАСШ	23.300.000	5 душ населення
Канада	939,000	10 „ „
Англія	1.173.000	38 „ „
Франція	949.000	43 „ „
Німеччина	473.000	134 „ „
Італія	153.000	266 „ „

***

Великий хлібний завод закінчено будувати в Москві. Завод розраховано на щоденний випуск 200.000 кілограм печеного хліба. Завод повнотою механізовано. Встановлено найновіше механічне встаткування місити тісто, формувати його, сортувати печений хліб. Печі конвеєрні. Завод робитиме на три зміни. В одну зміну зайнято всього 70 робітників, з того кваліфікованих тільки 7. Випікання хліба обійдеться на цьому заводі в 2—3 рази дешевше, ніж кустарне. Спроєктувала завод американська фірма.

***

Пущено відновлюваний Керченський металургійний завод, що стояв напівзруйнований останні 12 років. 20-го квітня пущено першу домну. Крім того, поруч добудовується друга домна, що вже готова на 85%, й закладено третю. Це перша черга робіт, що дасть річно 292.000 тон чавуна й 230.000 тон валкованих виробів. Під кінець п'ятиріччя буде закінчено другу чергу робіт— ще три домни; тоді завод випускатиме річно 750.000 тон чавуна й 720.000 тон готових виробів. Завод має великі перспективи розвитку, бо довкола нього багатющі родовища залізної руди (запас 1½ міліярда тон), поклади вапняка, що йде на флюс, а вугіль можна дешево приставляти морем.

Закордонна техніка

Очищення доріг від снігу

Колись очищали дороги так званими «сніговими плугами». На залізницях їх чіпляли спереду перед паротягом, а на вулицях вживали плугів ріжних конструкцій, починаючи з дерев'яних, з кінською тягою, аж до моторових, з плазуновою передачею. Але снігові плуги виправдують себе лише в рівній місцевості, де замети бувають невеликі. На півночі і в гірських краях, де дуже часто бувають великі замети, снігові плуги не можуть вправитися з своїм завданням. Височина заметів, що з ними ще вправляється плуг, хитається від 1 до 1½ метра. Має значіння й те, що сніговий плуг не може очищати шляху з трапезовим профілем, бо він не відкидає снігу, а лише штовхає його перед собою. В таких випадках доводиться вживати таких снігочистів, що підхоплюють сніг з дна й зі споховин трапезуватого профілю й викидають його на бік. На малюнкові 1 зображено снігочистій системи Леслу, якого вживають на залізницях.

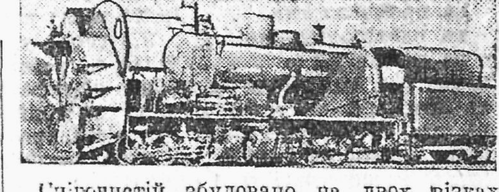

Снігочистій збудовано на двох візках; кожен візок має три осі, спереду робоче колесо, потужний відцентровий смок, замкнутий у кожух, а ззаду розміщено паровика й мотори для відцентрового смоку. Робоче колесо смоку має цілу низку лопатуватих ножів, що ріжуть сніг, коли снігочистій рухається вперед. Отже сніг потрапляє шматками в середину колеса, де досягає швидкости 20—30 метрів на секунду й, пройшовши один оборот колеса, відскакує в бік. Спеціяльний хлипок у кожусі дає змогу, коли треба, викидати сніг або вправо або вліво. Регулюючи запірний механізм, можна зробити так, щоб сніг летів або стрімко вгору, або положисто Паровик, що обслуговує смока,—звичайного паровозного типу з усіма потрібними приладами. Робоче колесо смоку пускається в рух за допомогою низки шнекових і зубчастих передач.

До снігочистіїв на залізницях здебільшого чіпляють один або два паровози, що пхають їх уперед. Описаний нами тип снігочистія на залізничій дільниці **«Берніка-Бан»** вперше збудовано так, що він пересувається сам.

Підчас великих сніговиць до них додається ще одного паровоза, бо, коли замети мають 1½ метри заввишки, то снігочистій посувається вперед з швидкістю 2 кілометри за годину, а якщо до нього додати паровіз, то він розвиває швидкість до 8—10 кілометрів на годину.

Питання про очищення від снігу звичайних доріг виникло зовсім недавно, в звязку з величезним розвитком автомобільного руху. На малюнкові 2 зображено такого снігочистія. Перед ним працюють одно або два робочих колеса смоку. Бензиновий мотор, що врухомлює лопати, приміщений ззаду, за місцем для шофера. Плазунову передачу врухомлює спеціяльний мотор, що є перед шофером. Кожуха коліс можна

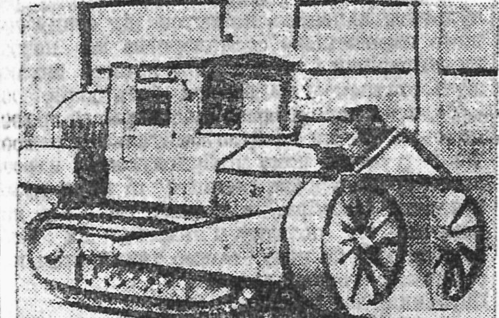

легко піднести (коли снігочистій їде без роботи) та опустити підчас роботи. Шофер, сидячи на місці, може регулювати спеціяльними напрямними площинами напрям і швидкість відкидуваного снігу.

Ш.

Про книжки й журнали

И. С. Каменецкий. «*Гиганты нашей электрификации, Волховстрой и Днепрострой*». ГИЗ. Москва, 1928 р. Тираж 4000 прим., стор. 136. Ціна 1 крб. 20 коп.

Автор подає в історичному розрізі популярний нарис про характер електрифікації в СРСР в частині використання гідравлічної енергії. Книжка має такі чотири розділи: електрифікація та її роля в сучасному житті, Волховська гідроелектростанція, Дніпровська проблема й проект Дніпрельстану та, нарешті, перспективи нашої електрифікації.

Далі автор інформує про ту широку програму еллектрифікації, що її намітив радянський уряд, у звязку з програмою індустріялізації СРСР, щоб найбільше використати природні багатства. Частину її вже здійснено: побудовано електростанції Шатурську (торфову) та Каширську (на низькогатунковому вугіллі) під Москвою, «Красный Октябрь» (торфову) та Волховську (гідравлічну) біля Ленінграду.

Надаючи особливого значіння Волховбудові, першому радянському досягненню на полі гідроелектрифікації, автор приділяє йому більшу частину своєї книжки й подає окремі історичні моменти з його спорудження.

Вдале спорудження Волховбуду чимало користи дало радянській техніці. Тепер вона зможе розгорнути свою ініціятиву на такому величезному будівництві, як Дніпрельстан. Дніпровській проблемі й проектові Дніпрельстану автор приділяє *менше місця*, ніж Волховбудові, але досить вичерпно знайомить нас з окремими деталями проекту та майбутніми *перспективамиДніпрельстану*. Подані відомості висвітлюють характер робіт, уплив будівництва на розвиток промисловости, зміни в сільському господарстві та поліпшення судноплавства після шлюзування порогуватої частини Дніпра. Окремі таблиці змальовують споживачів *Дніпровської енергії*, характер робіт та вартість їх. Наприкінці, пояснюється метод будування основних споруд *Дніпрельстану, яке провадять* за комбінацією методів американської консультаційної фірми Купера й управи головного інженера Дніпрельстану, що керується проектом проф. Олександрова.

Останній розділ — «Перспективи нашої електрифікації»—присвячено здійсненню величезного плану електрифікації Радсоюзу, що ступнево виконують по окремих кутках нашої величезної батьківщини. Ряд електростанцій споруджених на Кавказі, Уралі, Україні, в центрально - промисловому районі, в Ленінградському районі то-що, і роботи над спорудженням нових електростанцій на базі теплової та гідравлічної енергії свідчать про те, що Радсоюз виконує заповіт Ленінів, і що недалекий уже той час, коли наше соціялістичне господарство посяде перше місце в світовому господарстві. Запорука тому — планове керівництво нашою соціялістичною промисловістю та піднесення духу робітників і селян Радсоюзу—ковалів свого щастя.

Оцінюючи рецензовану книжку, треба відзначити, що вона дуже корисна фактичним матеріялом, який досить вичерпно аналізує два основних об'єкти радянського будівництва—Волховбуд та Дніпробуд. Цінність книжки збільшується від порівняння цих двох велетнів, що з них Волховбуд,уже реалізований, дає нам уявлення і про майбутню ролю Дніпрельстану, якому належить величезне економічне значіння в подальшій індустріялізації України.

І. М. Фалькович.

довищ, як от скляні гути, гуральні, цегельні, поодинокі цукроварні тощо.

В результаті цієї ініціятиви та зацікавлености в 28-29 році передбачається здобути на Україні всього 408,5 тисяч тон повітряно-сухого торфу, що становить менш, як 15 кілограм на душу населення на рік. Результати не блискучі проти тих можливостей, що заложені в торфових родовищах України.

Що гальмує у нас в УСРР справу торфоздобування?

Поперше, загальна необізнаність з цією справою і негативне ставлення де-яких фахівців до низькосортового та незвичного палива.

Подруге, недостатність даних про кількість та якість торфових родовищ.

Потрете, відсутність певного досвіду в справі спалювання українських торфів.

Почетверте, відсутність єдиної волі або єдиного господаря, щоб взяв у свої руки всю торфову справу і налагодив торфоздобування у великому промисловому маштабі.

І останнє, п'яте,—мізерне вкладання коштів у цю надзвичайно важливу галузь нашого паливного господарства.

Щоб усунути наведені причини, які гальмують розвиток торфової промисловости на Україні, треба вжити негайних та рішучих заходів.

Поперше, треба широко розгорнути наукові та науково-дослідчі роботи над торфом, утворивши для здійснення цієї мети Український Торфовий Інститут, забезпечити цей Інститут належними науковими та технічними силами, устаткуванням та коштами, доручивши йому, на основі досвіду Центрального Інституту, вести роботу в напрямкові дослідження українських торфових родовищ, вишукання найкращих методів і засобів торфоздобування та торфоспалювання та використання низьких сортів торфу для потреб сільського господарства.

Подруге, утворити спеціяльний торфовий трест у системі ВРНГ УСРР, дати йому необхідні кошти, як з державних, так і місцевих джерел, відвести в його роспорядження кращі та найбільші торфові родовища УСРР з тим, щоб він не пізніш 29-30 року росночав широку промислову експлоатацію цих торфовищ.

Потрете, утворити сприятливі умови для розвитку та поширення торфової кооперації для експлоатації місцевих невеликих торфовищ, забезпечивши їх роботу необхідними кредитами, машинопостачанням та інструктуванням, організаційно охопивши низові кооперативи округовими Союзами, а всю торфову кооперацію Торфовою Українською Спілкою. Оскільки меліорація в заболочених місцях, переводячи осушку, зовсім не дбає про торф, а навпаки ховає його навіки під луками та нивами, необхідно в таких округах сполучити меліорацію з торфоздобуванням, організаційно оформивши їх у меліоторфові т-ва та союзи.

Четверте, розгортання торфової справи вимагатиме механізації торфоздобування. Вільних машин у продажу у нас немає. Для виробу цих машин, як для торфового тресту, так і для торфової кооперації, треба пристосувати один з наших машинобудівельних заводів, наприклад, «Більшовик» у Києві, який вже кілька літ виготовляє досить складні машини (багера) для потреб торфової промисловости в РСФРР і має певний досвід в цій справі.

П'яте, де-яка частина фахівців-інженерів виявляє неприпустимий консерватизм, коли мова йде про торф. Послухати їх, то український торф ні для чого нездатний; він надто попільнистий, в ньому багато мінеральних домішок, він засмічує вогневища, він не конкурентноздатний і т. д., і т. інш. Звичайно, що певні труднощі при переході на торфове паливо є й будуть, що працювати на кам'яному вугіллі, дровах та нафті надійніш і лекше, але-ж треба пам'ятати, що закордоном навчились спалювати гірший по якості, ніж український торф, що якість українського торфу—попільність від 8,11% до 19,84%, теплотворна здатність (робоча) від 2.570 до 3.260 калорій, середня вогкість від 13 до 40%—не така вже погана, і що українська селянка у звичайній хатній печі успішно використовує торф. Мені здається, що все це треба брати на увагу тим, хто не довірливо ставиться до придатности українського торфу.

Правда, ця недовірливість є явище не лише українського порядку; недовірливість спостерігається також і в РСФРР, про що свідчать такі факти. План здобування торфу року 27-28 недовиконано на 6%, а зріст здобування в поточному господарчому році передбачається всього на 8%, в той час, як попередні роки давали пересічний щорічний зріст на 26%. Причина недовиробки і зменшення темпу полягає в падінні споживання. Очевидно, і в РСФРР мають негативний вплив на споживання торфу такі-ж консервативні сили, як і на Україні.

Завдання нашого радянського суспільства та керівних органів промисловости полягає зараз у тому, щоб перебороти інертність та консерватизм і надати торфові права горожанства. Треба піднести торф на таку височінь, щоб він зайняв відповідну *питому вагу в паливному балансі* УСРР протягом найближчих років.

На превеликий жаль, наші планові установи недооцінюють ролі торфу, як палива, і відводять йому в своїх передбаченнях надзвичайно мізерне місце. Коли ви уважно переглянете діяграми—додаток до книжки «Шляхи і темпи розвитку народнього господарства УСРР», видання Держплану, то побачите, що в останньому 32-33 році п'ятирічки питома вага торфу становить лише 1,7%. Ця динаміка абсолютно незадовільна, особливо у порівнанні з паливним балансом СРСР, в якому питома вага торфу року 31-32 досягає 7,1%.

Цілком можливо, що промислові споживачі мають де-яку рацію, коли неохоче переходять на другосортові незвичні види палива взагалі й торф зокрема. Але-ж так звані вузькі місця доводиться поборювати в кожній новій справі; доводиться вирішувати низку проблем економічного та технічного порядку; значний час битись над вирішенням питання собівартости і т. д. Але-ж ми повинні, зваживши напруженість нашого паливного балансу та працевбірність торфової промисловости, вжити рішучих та сміливих заходів щодо піднесення темпів торфоздобування на належну та відповідну височінь.

РНК УСРР та УЕН приділяють досить уваги та надають великого значіння торфовій справі України. Зараз черга за промисловістю та округами, які повинні цілком усвідомити необхідність збудження місцевих потенціяльних енергетичних сил та негайно приступити до виконання директив Уряду в справі торфовій.

Ю. ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ.

Від редакції. Приєднуючись в основному до поглядів автора статті на важливість торфової проблеми на Україні, конечність збільшення здобичи торфу й бурого вугілля та відповідного зменшення натиску на Донбас, редакція вважає за потрібне відзначити ще один бік справи, а саме. Торф повинен відограти дуже поважну ролю в реалізації нашої велетенської п'ятирічної будівельної програми, як сировина для виготовлення будівельних ізоляційних плит, що дадуть змогу класти тонкі цеглові стіни в будинках і цим сильно здешевлять будівництво. Тут ми безмежно відстали й від закордону і від РСФРР, де Інсторф ставить вже діло на практичний ґрунт, даючи продукцію в напівзаводському масштабі. Там складено вже проекти п'ятьох заводів торфових плит, а в нас навіть не вивчено властивостей українських торфів. Справа ця не терпить ніякого відволікання. Завдання ВРНГ УСРР звернути свою увагу на цю справу й зрушити її з мертвого місця.

Додаток редагує інж. Мик. ЧЕЧЕЛЬ.

Наблизити радапарат до мас

XVI Всесоюзна партійна конференція, що оце недавно закінчилась, багато уваги присвятила питанню про боротьбу з бюрократизмом та про поліпшення радянського апарату. Починаючи від окружного і кінчаючи низовим—радянський апарат все ще працює не досить гнучко й чітко. Це повнотою підтвердило й останнє обслідування апарату, проведене недавно на Україні групою радянського управління НК РСІ.

Що виявило обслідування? Низовий радянський апарат не досить твердо й чітко проводив нашу класову лінію в районі і на селі. Це стосується багатьох ділянок нашої роботи—земельної, податкової, фінансової, соціяльного забезпечення і т. д. Найвижливішого питання — перевірки виконання — майже не існує. Функцій між апаратом не розмежовано.

Окружний апарат всі свої сили віддає ріжним численним засіданням, комісіям. Замісць інструктажу, проводу, обслідувань і перевірки виконання—окружний апарат здебільшого виконує ролю поштового апарату—пересилає низовому апаратові розпорядження й директиви центру.

Районний апарат, не дістаючи належної підтримки з боку округи, часто не в силі впоратися з тими величезними завданнями, що стоять перед країною. До того ж—і з кількісного і з якісного погляду штати районного апарату далеко не відповідають своєму призначенню.

Сільради так само працюють мляво. Тут справа не стільки в росширенні прав сільради (їх досить)—скільки у здійсненні тих прав, що їх мають ради. Треба поставити питання про зміну положення про роботу секцій, про їхні обов'язки й права. Секції повинні стати вирішальними організаціями в радах, провідником, виконавцем усіх постанов. Рада лише організує і керує роботою секцій. Кожний член ради мусить взяти участь у практичній роботі. В кожному селі є низка громадських й інших функцій, що їх можуть виконати члени ради-(уповноваж. рад, агроуповноважені, десятники дорожніх й інших робіт). Треба рішуче поставити питання про розвантаження сільрад від звітности і статистичних даних.

Все це висуває питання про рішучу реформу системи управління, про спрощення й поліпшення окружного та районного апаратів.

Зараз ми витрачаємо на утримання окружного апарату за грубим підрахунком до 30 міл. крб., а на утримання районного — 9 міл. крб. Економію від спрощення окружного апарату треба використати на посилення й поліпшення районного та сільського апаратів.

За окружним апаратом треба залишити згідно з проєктом групи радянського управління НК РСІ лише планування й інструктаж. Рішуче відокремлюється від окружного апарату всю оперативну роботу. Планові комісії реорганізується в окрплани, при чому вони працюють над плануванням господарства всієї округи, всіх установ. Окрплани проєктується об'єднати з роботою ЦСУ.

Відділи виконкомів реорганізується в інспектури. За ними знову таки зберігається лише інструктування й контроля виконання. Вся ж їхня оперативна робота переходить безпосередньо до установ, а планова—до окрпланів. Цим буде досягнуто того, що, поперше, росширюється права установ і, подруге—посилюється їхню відповідальність. Всю оперативну роботу установ провадиться через відповідні секції рад.

Районні апарати висовують такі вимоги, що до їхньої реорганізації:

Треба уніфікувати зарплату районних робітників, бо й досі в районах службовці, що виконують одну роботу, але в ріжних установах, одержують цілком ріжну плату. Це має місце в установах, що перебувають на держбюджеті, та на місцевому бюджеті. Оскільки нова реорганізація збільшує і розширює функції районних апаратів, в них треба розширити штати робітників коштом більшого втягування в роботу виборних осіб. Так само безпосередньо при РВК намічається сконцентрувати всю фінансову роботу: бюджет, всі податкові операції то-що. Райземвідділи треба розширити, функції збільшити, штати поповнити кваліфікованими робітниками. Агрономічну сітку так само намічено реорганізувати. Курс намічено взяти на розвантаження агрономів від усіх «побічних» обов'язків, на поширення його безпосередньої агрономічної роботи на селі.

В справі збільшення кількости агрономів на селі—повинні відогравати велику ролю с.-г. т-ва. Кволі т-ва, чий бюджет не дає змоги запрошувати на роботу агронома—можуть об'єднуватися з іншими такими самими кволими т-вами, щоб вкупі утримувати агронома. Загальний же план розвитку сільського господарства повинні складати й переводити в життя РВК. Здійснюють цей план агрономи на місці їхньої роботи. Тут має велике значіння знання агрономом своєї ділянки і навіть особливостей кожного селянського господарства. Здебільшого цього дсягається довголітнім перебуванням агронома на одному місці. Це в свою чергу висуває потребу періодичної набавки за вислугу років.

Ці моменти й чимало інших—каже член колегі' НК РСІ тов. Драполюк,—що їх незабаром обговорюватиме колегія НК РСІ, значно спростять справу управління і загальну роботу наших апаратів. Над цією системою реорганізації чимало працювала спеціяльна група НК РСІ, але треба щоб в опрацюванні всіх цих заходів взяли якнайактивнішу участь всі трудящі нашо' країни. Реорганізація в основному має на меті: ліквідацію бюрократизму й тяганини, скорочення видатків на утримання апарату й наближення останнього до мас.

ВОЛ. ЗОРІН.

Таблиця виграшів II-го тиражу 2-ої позики індустріялізації

Безпроцентно-виграшний випуск

Тираж провадився 27 і 28 квітня 1929 р. в Москві. Виграші припали на всі 7 розрядів указаних номерів і серій облігацій. Виграші по 100 і 250 карб. розіграно по всіх 25 облігаціях кожної серії, а виграші в 1.000 і 5.000 карб.—на певний номер облігації, при чому решта номерів тої ж серії виграє по 100 карб.

№№ серій	№№ облігац.	Вигр.	№№ серій	№№ облігац.	Вигр.
00.030	1—25	100	14.994	1—25	100
00.058	1—25	100	15.195	1—25	100
00.345	1—25	100	15.323	1—25	100
00.580	1—25	100	15.541	1—25	100
00.613	1—25	100	15.566	10	100
00.813	1—25	100	15.566	1—9; 11—25	100
00.821	12	1.000	15.720	25	1.000
00.821	1—11; 13—25	100	15.720	1—24	100
01.066	1—25	100	15.785	1—25	100
01.186	1—25	100	15.799	1—25	100
01.526	1—25	100	15.828	1—25	100
01.968	1—25	100	15.882	1—25	100
02.423	1—25	100	16.060	1—25	100
02.580	05	1.000	16.142	2	1.000
02.580	1—4; 6—25	100	16.142	1; 3—25	100
02.691	1—25	100	16.184	1—25	100
03.045	1—25	100	16.246	1—25	100
03.059	1—25	100	16.545	1—25	100
03.144	1—25	100	16.559	1—25	250
03.216	1—25	100	16.566	1—25	100
03.307	1—25	100	16.584	1—25	100
03.550	1—25	100	16.608	1—25	100
04.002	1—25	100	17.091	1—25	100
04.079	1—25	100	17.625	1—25	100
04.228	1—25	100	17.710	1—25	100
04.267	10	1.000	17.867	1—25	100
04.267	1—9; 11—25	100	17.981	1—25	100
04.422	1—25	100	18.085	1—25	100
04.446	1—25	100	18.316	1—25	100
04.703	1—25	250	18.467	1—25	100
05.073	23	1.000	18.756	1—25	100
05.073	1—22; 24—25	100	18.818	1—25	100
05.290	1—25	100	18.846	1—25	100
05.375	1—25	100	18.976	1—25	100
05.638	1—25	100	18.998	1—25	100
05.752	1—25	100	19.008	1—25	100
05.971	1—25	100	19.011	3	1.000
06.024	1—25	100	19.011	1—2; 4—25	100
06.055	1—25	100	19.325	1—25	100
06.057	1—25	100	19.544	1—25	100
06.126	1—25	100	19.787	1—25	100
06.243	1—25	100	19.912	1—25	100
06.636	1—25	100	19.995	1—25	100
06.691	1—25	100	20.279	1—25	100
06.769	1—25	100	20.488	1—25	100
06.874	1—25	100	20.517	1—25	100
07.129	1—25	100	20.533	1—25	100
07.133	1—25	100	20.542	1—25	100
07.282	1—25	100	20.589	1—25	100
07.721	1—25	100	20.793	1—25	100
07.917	1—25	100	20.818	1—25	100
08.567	1—25	100	20.832	1—25	100
08.720	1—25	100	20.898	1—25	100
09.018	1—25	100	20.942	1—25	100
09.173	1—25	100	20.956	1—25	100
09.662	1—25	100	20.987	1—25	100
09.700	1—25	100	21.124	1—25	250
09.724	1—25	100	21.180	1—25	100
09.866	1—25	100	21.267	1—25	100
09.921	1—25	100	21.599	1—25	100
10.106	1—25	100	21.872	1—25	100
10.349	1—25	100	22.053	1—25	100
10.447	1—25	100	22.165	1—25	100
10.460	1—25	100	22.283	1—25	100
10.530	1—25	100	22466	1—25	100
10.606	1—25	100	22.496	1—25	100
10.685	1—25	100	22.508	1—25	100
10.949	1—25	100	22.644	1—25	100
10.993	24	1.000	23.005	14	1.000
10.993	1—23; 25	100	23.005	1—13; 15—25	100
11.238	1—25	100	23.033	1—25	100
11.251	1—25	100	23.074	1—25	100
11.487	1—25	100	23.518	1—25	100
11.701	1—25	100	23.600	1—25	100
12.103	1—25	100	23.626	1—25	100
12.177	1—25	250	23.979	1—25	100
12.655	1—25	100	24.024	1—25	100
12.713	1—25	100	24.324	1—25	100
12.958	1—25	100	24.329	1—25	100
13.121	1—25	100	24.424	1—25	100
13.175	1—25	100	24.605	1—25	100
13.347	1—25	100	24.757	1—25	250
13.780	1—25	100	24.877	1—25	100
13.816	1—25	100	24.920	1—25	100
13.885	1—25	100	25.032	1—25	100
14.114	1—25	100	25.033	1—25	100
14.348	8	1.000	25.254	1—25	100
14.348	1—7; 9—25	100	25.780	1—25	100
14.436	1—25	100	25.894	14	5.000
25.894	1—13; 15—25	100	41.760	1—25	100
25.977	1—25	100	42.005	1—25	250
26.044	18	1.000	42.141	1—25	100
26.044	1—17; 19—25	100	42.333	1—25	100
26.512	1—25	100	42.580	1—25	100
26.890	1—25	100	42.587	1—25	100
27.156	1—25	100	42.842	1—25	100
27.677	1—25	100	42.938	1—25	100
27.773	1—25	100	43.213	1—25	100
27.997	1—25	100	43.345	1—25	100
28.100	1—25	100	43.360	1—25	250
28.253	1—25	100	43.373	1—25	100
28.326	1—25	250	43.422	1—25	100
28.666	1—25	100	43.529	1—25	100
28.673	1—25	100	43616	1—25	100
28.872	1—25	100	43.969	1—25	250
28.884	1—25	100	44.021	4	1.000
28.911	1—25	100	44.021	1—2; 5—25	100
29.533	8	1.000	44.031	1—25	100
29.553	1—7; 9—25	100	44.062	1—25	100
29.641	1—25	100	44.139	1—25	100
29.869	7	1.000	44.292	1—25	100
29.869	1—6; 8—25	100	44.336	1—25	100
30.090	1—25	100	44.468	1—25	100
30.131	9	1.000	44.761	4	1.000
30.131	1—8; 10—25	100	44.761	1—3; 5—25	100
30.425	1—25	100	44.855	1—25	100
30.475	1—25	100	44.878	21	1.000
30.600	1—25	100	44.878	1—20: 22—25	100
30.649	1—25	100	45.117	1—25	100
30.748	1—25	100	45.183	1—25	100
31.300	1—25	100	45.594	1—25	100
31.339	1—25	100	45.637	1—25	100
31.349	18	1.000	45.696	1—25	100
31.349	1—17; 19—25	100	45.981	1—25	100
31.460	1—25	100	46.431	1—25	100
31.485	1—25	100	46453	1—25	100
31.880	1—25	100	47.423	1—25	100
32.067	1—25	100	47.694	4	5.000
32.268	1—25	100	47.694	1—3; 5—25	100
32.437	1—25	100	47.801	1—25	100
33.071	1—25	100	47.933	1—25	100
33.741	1—25	100	48.292	1—25	100
33.888	17	1.000	48.435	1—25	100
33.888	1—16; 18—25	100	48.461	1—25	100
34.285	1—25	100	48.577	1—25	100
34.347	1—25	100	48.500	1—25	100
34.631	1—25	100	48.847	1—25	100
34.781	1—25	100	49.216	1—25	100
34.879	1—25	100	49.225	1—25	100
34.918	1—25	100	49.231	1—25	100
35.416	1—25	100	49.429	1—25	100
35.542	1—25	100	49.485	1—25	100
35.572	1—25	100	49.534	1—25	100
35.592	1—25	100	49.710	1—25	100
35.616	1—25	100	49.761	1—25	100
35.982	1—25	100	49.790	1—25	100
36.093	1—25	100	49.882	1—25	100
36.157	1—25	100	49.884	1—25	100
36.278	1—25	100	50.156	1—25	100
36.387	1—25	100	50.276	20	1.000
36.739	1—25	100	50.276	1—19; 21—25	100
36.996	1—25	100	50.361	1—25	100
37.143	1—25	100	50.533	1—25	100
37.226	1—25	100	50.542	5	1.000
37.259	1—25	100	50.542	1—4; 6—25	100
37.328	1—25	100	50.625	4	1.000
37.431	1—25	100	50.625	1—3; 5—25	100
37.512	1—25	100	50.714	1—25	100
37.712	1—25	100	50.773	17	1.000
38.260	1—25	100	50.773	1—16; 18—25	100
38.438	1—25	250	50.840	1—25	100
38.483	1—25	100	50.849	1—25	100
38.745	1—25	100	51.030	1—25	100
38.783	1—25	250	51.149	1—25	100
39.045	1—25	100	51.489	1—25	100
39.098	1—25	100	51.555	1—25	100
39.934	1—25	100	51. 624	1—25	100
40.236	1—25	100	51.952	1—25	100
40.574	1—25	100	52.637	1—25	100
40.718	1—25	100	52648	2	1.000
40.769	1—25	100	52.648	1; 3—25	100
41.120	1—25	100	53.035	1—25	100
41.307	1—25	100	53.267	1—25	100
41.536	1—25	100	53.430	1—25	100
41.570	1—25	100	53.511	1—25	100
41.651	1—25	100	53.551	1—25	100
54.034	1—25	100	67.309	1—25	100
54.109	1—25	100	67.398	1—25	100
54.181	20	1.000	67.837	21	1.000
54.181	1—19; 21—25	100	67.837	1—20; 22--25	100
54.201	6	1.000	67.865	1—25	100
54.201	1—5; 7—25	100	68.337	1—25	100
54.354	1—25	100	68.615	1—25	100
54.676	13	1.000	68.761	1—25	100
54.676	1—12; 14—25	100	68.776	1—25	100
54.788	1—25	100	68.805	1—25	100
54.987	1—25	100	68.853	1—25	100
55.605	1—25	100	68.873	1—25	100
55.623	1—25	100	68.948	1—25	100
56.174	1—25	100	69.266	1—25	100
56.340	1—25	100	69.300	1—25	100
56.817	1—25	100	69.433	1—25	100
57.389	1—25	100	69.449	1—25	100
57.417	1—25	100	69.669	1—25	100
57.543	1—25	100	69.770	1—25	100
57.645	1—25	100	69.873	1—25	100
57.655	1—25	100	69.976	1—25	100
57.685	1—25	100	70.039	15	1.000
57.753	1—25	100	70.039	1—14; 16—25	100
58 197	1—25	100	70.050	1—25	100
58.198	1—25	100	70.102	9	1.000
58.330	1—25	100	70.102	1—8; 10—25	100
58.443	1—25	100	70.120	1—25	100
58.501	1—25	250	70.171	1—25	100
58.542	1—25	100	70.594	1—25	100
58.558	1—25	100	70.658	1—25	100
58.623	1—25	100	70.870	1—25	100
58.665	11	1.000	71.421	1—25	100
58.665	1—10; 12—25	100	71425	1—25	100
58.923	1—25	100	71.439	1—25	100
59.049	1—25	100	71.489	1—25	100
59.275	1—25	100	71541	1—25	100
59.659	1—25	100	71.636	1—25	100
59.776	1—25	100	71.772	1—25	100
59.784	1—25	100	72.181	1—25	100
59.901	1—25	100	72.383	1—25	100
59.930	1—25	100	72.483	1—25	100
59.988	1—25	100	72.624	1—25	100
60.062	1—25	100	72.864	1—25	100
60.190	1—25	100	73.097	1—25	100
61.008	16	1.000	73.299	1—25	100
61.008	1—15; 17—25	100	73.543	1—25	100
61.263	1—25	100	73.873	1—25	100
61.577	1—25	100	74.442	1—25	100
62.090	1—25	100	74.482	16	1.000
62.129	1—25	100	74.482	1—15; 17—25	100
62.480	1—25	100	74.499	1—25	100
62.682	1—25	100	74.513	1—25	100
62.794	1—25	100	74.686	1—25	100
62.860	1—25	100	74.969	1—25	100
62.880	1—25	100	75.059	1—25	100
63.158	1—25	100	75.121	1—25	100
63.180	1—25	100	75.196	1—25	100
63.358	1—25	100	75 275	1—25	100
63.452	1—25	100	75.447	1—25	100
63.462	1—25	100	75.815	1—25	100
63.553	1—25	100	75.911	1—25	100
63.835	1—25	100	75.992	1—25	100
64.053	1—25	100	76.036	1—25	100
64.082	1—25	100	76.745	1—25	100
64.271	1—25	100	76.820	1—25	100
64.702	1—25	100	76.831	1—25	100
64.719	1—25	100	76.972	1—25	100
64.734	1—25	100	76.997	1—25	100
64.923	6	1.000	77.035	1—25	100
64.923	1—5; 7—25	100	77.119	1—25	100
65.122	21	1.000	77.368	25	1.000
65.122	1—20; 22—25	100	77.368	1—24	100
65.155	1—25	100	77.369	1—25	100
65.256	25	1.000	77.561	1—25	100
65.256	1—24	100	77.572	1—25	100
65.288	1—25	100	77.591	1—25	100
65.346	1—25	100	77.609	1—25	100
65.425	1—25	100	78.000	1—25	100
66.082	1—25	100	78.246	1—25	100
66.155	1—25	100	78.400	1—25	100
66.226	1—25	100	78.535	1—25	100
66.491	1—25	100	79.036	2	1.000
66.895	1—25	100	79.036	1; 3—25	100
66.970	1—25	100	79.310	1—25	100
66.975	11	1.000	79.678	1—25	100
66.975	1—13; 15—25	100			
67.058	1—25	100			
67.068	1—25	100			
67.149	1—25	100			

Олександр Єрмолаєвич Долинин

як артист театру ім. Франка

Неймовірно боляче говорити про людину, повну сил та здібностей, що так яскраво запалала в українськім театрі і так несподівано, так трагічно згоріла вже. Особливо боляче це театрові Франка, де вперше всього 3 роки тому, роспочав свою діяльність, як актор театру Олександр Єрмолаєвич. До того він працював у кіно, створивши там цілу низку видатних постатів. Відчувши в ньому видатну артистичну силу, керівник театру Франка—Гнат Юра переконав його перейти до роботи в театр і зразу ж дав йому головну ролю в поставі «Коронний Злодій», яку надзвичайно чітко, виразно й головне, палко, виконав небіжчик, цілком виправдавши всі сподіванки і показавши, що в ньому не густі ще лави українських театральних сил предбали визначного поплічника в створенні нового радянського театрального мистецтва. На великий жаль недовго працював у театрі Франка Олександр Єрмолаєвич. Родинні обставини змусили його перейти до Харкова. Але й за недовгий час перебування свого в театрі Франка, небіжчик виявив себе не тільки, як прекрасний актор, але й як свідомий тих вимог, що накладає на сучасного актора його праця, свідомий соціяльних засад радянсько-українського театру. Крім того у ньому були надзвичайно розвинуті товариські стимули, що створювало з нього чудового товариша—поплічника в роботі. Отже театр Франка ніколи не забуде Олександра Єрмолаєвича, як товариша-друга, а головне—видатну безчасну згаслу артистичну силу, яких так потрібно нам на фронті будування української радянської культури взагалі та театральної вокрема!..

[illegible] Франківці

Відповіді юриста

Члену спілки Руденко Т. — Розміри комірного у містах встановлюють міські ради, а в селищах міського типу, округові виконкоми, або райвиконкоми коли це право їм буде надано окрвиконкомами (арт. 3 закону «про Комірне», Зб. Уз. УСРР 1928 р. № 4, арт. 54). Що до вашого питання, то як що будинок де ви мешкаєте споруджено по праву забудови, то чинність закону про комірне (арт. 23), на такий будинок не шириться і комірне з вас можуть брати за добровільною згодою, відповідно до арт. 1 Постанови ВУЦВК і РНК УСРР з 4 листопаду 1925 року «Про заохочення до житлового будівництва» (Зб. Уз. УСРР 1925 рік, № 96, арт. 525).

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 9/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.90
Державна внутр. позика 1926 р.	126.50	1[illegible]4.50
10% виграшна позика 27 р.	25.66	25.56
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	—
3 селянська виграшна позика 1927 р.	5.05	5.03
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 крб. 1927 р.	25.55½	25.45½
2 виграшна позика індустріялізації %%	26.35	26.25
2 виграшна позика індустріялізації без %%	25.59	25.49
11% внутрішня позика 28 р.	102.13	102.08
Сертифікати ощадкаси . .	5.97	5.95
6% зобовязан., НКФ		
„ I/VI-29	102.43	102.33
„ I/VII-29	101 56	101 46
„ I/VIII-29	100.70	100.60
„ 1/IX-2	99.87	99.77
„ I/X-29	99.05	[illegible]

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1 . .	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.30
Німецькі марки за 100 . . .	46.70	46.37
Крони шведські за 100 . . .	52.28	51.26

Накази та обіжники по ВРНГ УСРР

Наказ № 300

30 березня 1929 р.

м. Харків.

§ 1.

Для ліквідації справ та майна товариства з обмеженою відповідальністю «ГІРЗАПТО» призначається Ліквідаційна Комісія в складі:

Голови **Кароль Б. Д.**
Членів **Хургин К. М.**
Годес С. М.

§ 2.

Ліквідаційна Комісія провадить свою роботу за інструкцією, що її при цьому додається.

§ 3.

Голова і Члени Ліквідаційної Комісії за роботу в Ліквідаційній Комісії ніякого утримання не одержують.

§ 4.

З цього числа діяльність адміністрації в справах Товариства з обмеженою відповідальністю «Гірзапто» закривається.

Підстава: Постанова РНК УСРР з 26-II—1929 р. (протокол № 14/618, п. 13).

Заст. Голови ВРНГ УСРР
ШКАДІНОВ.

Начальник АФУ ВРНГ УСРР
ВРОНСЬКИЙ.

Затверджую.
Голова ВРНГ УСРР.

Інструкція.

Про порядок діяльности Ліквідаційної Комісії в справах Товариства з обмеженою відповідальністю «ГІРЗАПТО» (Видається на підставі арт. 2 пост. РНК УСРР з 26-II—1929 р.—прот. № 14/618—п. 13).

1. Ліквідаційна Комісія в справах Товариства з обмеженою відповідальністю «ГІРЗАПТО» чинить на підставі правил, викладених у цій інструкції.

2. Про ліквідацію Товариства, а так само про призначення Ліквідаційної Комісії, зазначивши її склад, місцеперебування й реченець подання їй претензій, Ліквідаційна Комісія оголошує в газеті «Вісті ВУЦВК'у».

Одночасно з переведенням оголошення Ліквідаційна Комісія повідомляє про наведене Народній Комісаріят Торгівлі УСРР.

3. Для подання кредиторами своїх претензій надається двохтижневий термін з дня оголошення про ліквідацію Товариства.

Претензії, не подані у зазначений термін, повинно віднести до останнього розряду черговости задоволення при умові, коли їх буде подано до затвердження звіту Ліквідаційної Комісії.

Претензії заявлені після затвердження звіту, не розглядаються.

4. Протягом реченця, встановленого в § 3, Ліквідаційна Комісія не має права провадити жодних виплат за винятком виплат по претензіях, віднесених до 1 розряду за постановою ЦВК і РНК СРСР з 6-II—1929 р.—«Про черговість задоволення претензій» (Зб. Зак. Союзу РСР 1929 р. № 11, арт. 98).

5. Зі дня оголошення про призначення Ліквідаційної Комісії припиняється примусове стягнення з Товариства «ГІРЗАПТО», як по виконавчих листах і написах, так і в неспірному порядкові, за винятком стягань кредиторів, що їх віднесено до 1-го розряду за наведеною в попередньому артикулі постановою ЦВК. РНК СРСР.

6. Ліквідаційна Комісія негайно передає беззаплатно орендовані «Товариством» «Гірзапто» у Товариства з обмеженою відповідальністю «Гірнопром» та у ВРНГ УСРР копальні з належним до них устаткуванням і майном Товариству з обмеженою відповідальністю «Гірнопром» з тим, щоб передача не припинювала роботи на цих копальнях й що Товариство «Гірнопром» приймає на себе всю заборгованість робітникам і службовцям цих копалень.

7. До завдань ліквідаційної комісії увіходять:

а) складання плана ліквідації Товариства й надання його на затвердження ВРНГ УСРР;

б) управління майном та справами ліквідованого Товариства з метою привести його до стану, зручного для задоволення претензій кредиторів;

в) виявлення баланса підприємства, його актива та пасива;

г) реалізація актива, зокрема, стягнення заборгованости пайщиків Товариства «Гірзапто» в сумі п'ятиразової відповідальности їх, згідно § 17 Статуту цього Товариства, а так само стягнення сум з Товариства «Гірнопром», як що такі можуть належати Товариству «Гірзапто», через дореченцеве закриття чинности договору оренди на копальні з останнім;

д) задоволення кредиторів та виявлення реального залишку;

е) складання звіта про свою діяльність та висновка про діяльність ліквідованого Товариства.

8. Ліквідаційна Комісія має право вступити у дозволені законом обов'язання й складати договори, необхідні для досягнення мет, зазначених в § 7 *цієї інструкції*, стягувати довги, позивати та відповідати на суді й взагалі користуватися правами представника призначеного до ліквідації Товариства «Гірзапто».

9. Ліквідаційна Комісія не має права видавати довгових зобов'язань та зобов'язатися векселями за винятком вчинення з метою перевести розрахунок передавальних написів на векселях і інших довгових зобов'язаннях, які складають частину ліквідаційної маси; передавальні написи Ліквідаційна комісія робить «без обороту на себе».

10. Ліквідаційна Комісія виявляє за торговельними книгами та документами Товариства «Гірзапто» заборгованість його робітникам та службовцями по колективних та трудових договорах, по соціяльному страхуванню, по винагороді за смерть і тимчасову, або постійну втрату працездатности по налогах, зборах та інших стягненнях на користь держави й її органів, а так само по заявах зроблених, згідно § 3 цієї інструкції, й складає рахунок заборгованости.

11. Всі включені до рахунку заборгованости претензії Ліквідаційна Комісія, повинна розділити на дві групи: спірні та неспірні.

Всі спірні претензії заносяться до спеціяльного реєстру. Ліквідаційна Комісія вживає заходів до ліквідації спірних претензій шляхом лагідного погодження, а як що такого досягнуто не буде, то спірну претензію під страхом виключення її з числа належних до сплати, кредитор має перенести до відповідної судової інстанції протягом місячного терміну зі дня об'яви кредиторів постанови Ліквідаційної Комісії про визнання претензії за спірну, але не пізніш реченця закінчення чинности Ліквідаційної Комісії.

Постанови Ліквідаційної Комісії можна оскаржити шляхом подання особами, права яких порушено, скарги до Президії ВРНГ УСРР у 2-х тижневий термін з дня постанови Ліквідаційної Комісії.

12. Претензії кредиторів задовольняються дотично порядку, що його встановлює постанова ЦВК та РНК Союзу РСР з 6-го лютого 1929 року. (Зб. Зак. СРСР 1929 р. № 11, арт. 98).

13. Ліквідаційного баланса й проєкта росподілу сум поміж кредиторів подається на затвердження ВРНГ УСРР.

14. Для задоволення претензій, що їх Ліквідаційна Комісія визнала за спірні й повернених до Суду відраховуються помірно суми, яких видається кредиторам лише після набуття судовим присудом законної сили.

15. Ліквідаційного балансу оголошується в газеті «Вісті ВУЦВК'у» найпізніш через 10 день після його затвердження.

16. Реченець закінчення ліквідації визначається трьохмісячний з цього числа.

17. З упливом реченця, встановленого в § 16 цієї інструкції, всі незакінчені справи й нерозподілені суми Ліквідаційна Комісія передає до Товариства з бмеженою відповідальністю «Гірнопром», на якого покладається обов'язок закінчити ліквідацію на протязі шости місяців з цього числа, додержуючись порядку ліквідації, що його викладено в цій інструкції.

18. Звіт про свою діяльність сумісно з доповіддю про діяльність Товариства «Гірзапто» Ліквідаційна Комісія подає до ВРНГ УСРР.

За випадку, передбаченого § 17 цієї інструкції, на Товариство «Гірнопром» покладається обов'язок подати до ВРНГ УСРР негайно після закінчення ліквідації звіт про свою діяльність.

Про скінчення ліквідації повідомляється Народнього Комісаріяту Торгівлі УСРР.

19. Всі справи, книги, документи й інше, як ліквідованого Товариства «Гірзапто», так і свої, Ліквідаційна Комісія, а за випадку предбаченого в § 17 цієї інструкції, Товариство з обмеженою відповідальністю «Гірнопром» передає до ВРНГ УСРР негайно після закінчення ліквідації.

Наказ № 284

З 21-III—1929 р.

До всіх республіканських трестів, ВМП, ВМГ.

Ураховуючи напружений стан з деякими матеріялами (цемент, залізо, ліс) пропонується негайно перевірити заявки на будматеріяли для будівництва 28-29 р., взявши на увагу як директиви Уряду про найбільшу зміну дефіцитних матеріялів, так і лишки матеріялів з минулого року. ВМП та ВМГ ураховати, що відомості про потребу матеріялів повинні бути лише по підлеглій місцевій промисловості. Всі відомости належить надсилати за підписом керівників трестів, ВМП, ВМГ до Будвідділу ВРНГ УСРР не пізніш 1-IV—29 р. за формою, що її прикладено нижче.

Підстава: Пост. През. ВРНГ УСРР з 16-III—29 р. (прот. № 41).

. . . трест, ВМП, ВМГ, сума капітальних робот на 28/29 . . . т. крб.

МАТЕРІЯЛИ	Замір	Поз а потреба на 28-29р.: На все будівництво	З них на житлобуд'вництво	Лишок матеріял. з мин. року на 1/X—28	Власне виробництво в 1928-29 оп. р.	Фактично закуплено на 1928-29 р.	Потрібно закупити на 1928-29 р.
1. Цегла будів. . .	т. шт.						
2. Цемент .	тон						
3. Вапно .	„						
4. Лубастра . .	„						
5. Ліс круглий . . .	кб. м.						
6. Ліс пиляний . .	„						
7. Залізо дахове . .	тон						
8. Залізо сортове .	„						
9. Швелера та балки	„						
10. Дріт катанка . .	„						
11. Дріт в'язальний .	„						
12. Цвяхи .	„						
13. Олифа .	„						
14. Шкло в конне . .	кв. м.						

Голова ВРНГ УСРР
СУХОМЛІН.

Член Президії ВРНГ УСРР
ТАМАРІН.

Нач. АФУ ВРНГ УСРР
ВРОНСЬКИЙ.

Наказ № 305

ПО ВРНГ УСРР.

Від 2 квітня 1929 року.

Становище енергогосподарства в промисловості та існуюча напруженість з паливом вимагають планомірної роботи в галузі раціоналізації енергогосподарства і контролі за його роботою і, зокрема, вимагають зміцнення робіт енергобюра у трестах і підприємствах. Надаючи цьому велике значіння, РПО Союзу в своїй постанові від 28-XII—1928 року зобов'язала усіх споживачів палива вжити категоричних заходів до максимальної економії у витрачанні палива, а також до скорочення питомих й накладних витрат на паливо.

На підставі цього наказую:

1. Перевірити технічну і економічну доцільність споживання усіх гатунків і марок палива і вжити заходів для переходу на більш рентабельні з них.

2. Знизити накладні витрати на транспортування палива і перевести до життя правильний облік витрат палива.

3. Встановити правильний режим спалювання палива з метою підвищення чинника корисної діяльности грубних улаштувань і зниження питомих витрат палива.

4. Встановити правильний режим роботи всього енергоустаткування і підвищити чинник його використування в окремих його частинах.

5. Використувати всі можливі паливні і теплові відходи з метою підвищення чинника корисної діяльности енергогосподарства.

6. Встановити й повністю використувати в енергогосподарстві всі наявні контрольно - вимірювальні приладдя.

7. Негайно перевести до життя регулярний контроль за роботою і експлоатацією енергоустаткування за журнальними формами первісного контроля, що їх проробило НТУ ВРНГ УСРР (наказ № 9 від 4-X—28 р.).

8. Негайно перевести до життя преміювання обслуговуючого персоналу за ощадження палива і енергії (наказ № 194 від 14-II—27 р).

9. Зміцнити і поширити роботу енергбюро, трестів і підприємств, (або органів, що заступають їх місце) в галузі раціоналізації паливовикористування і енергетичного господарства.

Про заходи, що їх буде вжито для виконання цього наказу, всі трести, ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР повинні подати відомості до НТУ ВРНГ у місячний термін.

Голова ВРНГ УСРР **СУХОМЛІН.**

Начальник Гірного
Відділу **ВАСИЛЬОВ.**

Начальник АФУ
ВРНГ **ВРОНСЬКИЙ.**

Обіжник № 134

по ВРНГ УСРР від 13-IV 1929 р.

До всіх трестів республіканської промисловости. РНГ АМСРР, ВМП, ВМГ.

Про облік будівництва на 1928-29 р.

I.

В зв'язку з виданою 24-XII—1928 р. Комісією по будівництву при РПО інструкцією про номенклатуру витрат по будівництву, порядок їхнього нарахування та обліку й про крайній розмір цих витрат, що її оголошено в газеті «Экономическая Жизнь» ч.ч. 5, 8 і 9 за *1929 р.*,—ВРНГ УСРР вважає за потрібне дати такі вказівки, що до пристосування згаданої інструкції до бухгалтерської звітности.

ВРНГ УСРР вважає головним завданням таку постановку бухгалтерського обліку по будівництву, щоб на підставі її була повна можливість потім порівнювати дійсні витрати з кошторисними вирахованнями. Це стосується так до кожного окремого об'єкту будівництва в цілому, як рівно й до окремих деталів, передбачених в кошторисах.

Витрати по будівництву виявляються через їхню групіровку по рахунках головної книги по групі II «будівництво й капітальні витрати» яку встановлено номенклатурою рахунків головної книги для української республіканської промисловости.

По допоміжних книжках відкриваються рахунки для кожної окремої роботи по деталях, вказаних в кошторисі *для данної роботи.*

У випадках, коли деталі кошторису мають незначний характер та не являють інтересу для технічного персоналу, дозволяється за згодою в кожному окремому випадкові з останнім,—групове об'єднання кошторисних статей (без підрозділу на окремі деталі цієї групи), але з тим, щоб на підставі цих бухгалтерських даних можна було потім задовольнити вимоги технічного персоналу без допоміжних виборок з первісних документів.

На підставі наведеного форма обліку будівництва по допоміжних книжках буде така:

Титул
Кошторис ч.

Робота почата
Робота закінчена
Злано за актом

Елементи витрат	Передбачено за кошторис: Кількість	Сума	Витрати до відчит. року: Кількість	Сума	Жовтень відчитного року: Кількість	Сума	І т. д.: Кількість	Сума	Разом за опер. рік: Кількість	Сума	Всього від початку робіт: Кількість	Сума	Пр ти- кошторису: Кількість	Сума
Деталь роботи:														
Підготовчі роботи й технічне оформлення														
Зарплатня														
Матеріяли														
Утримання та амортизація механічного інвентаря . . .														
Оптові витрати . . .														
Накладні витрати:														
Нарахування на зарплатню														
Додаткові нерахування та матеріяли														
Допоміжні роботи . .														
Заг.-адм. витрати .														
Різні витрати . . .														
По деталях робіт . .														
Повертання														
Разом по деталі .														

ПРИМІТКА. Елементи витрат за деталями робіт згідно з кошторисами.
ПРИМІТКА. Облік та розподіл накладних витрат згідно інструкції. 24-XII—28 року та кошторису.

Для здійснення практичного вирішення поставленого завдання по обліку будівництва потрібно вностити до первісної документації на видачу матеріялів, нарахуванні зарплатні й т. інш. чіткі вказівки, що до віднесення витрат по окремих деталях кошторису, за яким провадитиметься облік.

Переходячи до окремих статтей витрат, що є в інструкції, ВРНГ звертає вашу увагу на таке:

а) **Механічне ведення робіт:**—§ 8 передбачено віднесення всіх витрат на утримання механічного інвентаря, що обслуговує будівництво, а також й амортизацію.

Через те, що за кореспонденцією рахунків головної книги рахунок накладних витрат по будівництву не кореспондується з рахунком амортизації, то в додаток до згаданої кореспонденції пропонується корес пондувати дебет рахунку накладних витрат по будівництву з рахунком амортизації й в зв'язку з цим кредит амортизації—з рахунком накладних витрат по будівництву.

б) **По § 10:**

Вираз: «при учете и отчетности по строительным работам транспортные расходы учитываются отдельно», слід розуміти в такому напрямкові, що транспортні витрати (§ 5 інструкції) групуються на рахункові транспортних витрат, а потім з цього рахунку робиться розподіл витрат по належних рахунках, а саме: матеріяли, накладні витрати на будівництв та інш.

в) **Загальні витрати по § 14.**

Цю статтю витрат належить строго розуміти згідно § 7 «урочного положення».

г) **Облік накладних витрат** треба зосередити на рахункові накладних витрат по будівництву з розподілом по суб. рахунках за належністю, згідно інструкції 24-XII-28 р., при чому треба мати на увазі, що п. «б» і п. «г» § 16 відносяться виключно до чисто будівельних організацій, як ось Інбуд, Трудбуд.

ВРНГ УСРР пропонує трестам негайно, по одержанню цього, дати підприємствам належні вказівки й про всі труднощі, що виникатимуть в зв'язку з пристосуванням інструкції, повідомляти Центральну Бухгалтерію ВРНГ УСРР для дачі додаткових вказівок.

Інструкцію витрат по будівництву можна придбати окремою брошурою в Техкнизі, Харків, вул. К. Лібкнехта 17-19.

II.

Цього обіжника видається на підставі § 18 згаданої інструкції з 28-XII-28 р. Комісії по Будівництву при РПО.

Заст. Голови ВРНГ **СВИСТУН.**

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР
ШРАГ.

Нач. АФУ ВРНГ УСРР
ВРОНСЬКИЙ.

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.

Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

Цей баланс затверджено президією ВРНГ УСРР на засіданні від 21-II—1929 р. прот. ч. 35 і центральна бухгалтерія дозволяє його опублікувати.

Головний бухгалтер ВРНГ УСРР **М. Гохберг**

ОСТАТОЧНИЙ БАЛАНС
Українського Державного сукняного Тресту „УКРСУКНО"
на 1-ше ЖОВТНЯ 1928 року

АКТИВ

НАЙМЕНУВАННЯ СТАТТЕЙ	СУМА Часткова	СУМА Загальна
I. Майно.		
1. Буд'влі та споруджения . .	763.890—60	
2. Устаткування та машини .	563.855—88	
3. Струменти	8.623—17	
4. Господарчий інвентар . . .	53.170—00	
5. Транспорт	11.6-5—00	1.401.224—65
II. Запасне устаткування . . .	—	33.428—46
III. Незакінчені будівлі	—	25.319—95
IV. Незакінчений капітальний ремонт	—	8.566—87
V. Матеріяли.		
1. Сировина та основні матеріяли	572.086—80	
2. Паливо	38.617—85	
3. Допомічні матеріяли . . .	353.132—77	
4. Ремонтно-будівельні матеріяли	40.631—45	
5, Матеріяли та паливо в дорозі	97.221—62	1.101.690—49
VI. Незакінчені заготівлі . . .	—	1.61—00
VII. Незакінчене виробництво .	—	61.321—17
VIII. Напівфабрикати	—	201.488—74
IX. Товари та готові вироби		
1. Товари та готові вироби на складах	61.322—85	
2. Товари та готові вироби в дорозі	75.301—64	136,624—49
X. Грошові кошти.		
1. Каса	4.897—12	
2. Поточні рахунки	239.886—11	244.783—23
XI. Цінні та %% папери		
1. Державна гарантійна позика	40.176—00	
2. Інші папери	3.494-98	43.670—98
XII. Паї та акції (інших підприємств)	—	52.444—86
XIII. Вклади.		
1. Вклади до БДК по Правлінню	—	49.963—09
XIV. Векселі та документи до одержання.		
1. Векселі в портфелі	485.209—53	
2. Векселі протестовані . . .	6.926—5	
3. Векселі, диск. у банках .	616.049—30	
4. Після-платня та документи до одержання	1.300—00	1.109.485—35
XV. Підзвітні суми	—	596—30
XVI. Дебітори.		
1. Робітники та службовці . .	5.438—62	
2. Постачальники та підрядники	24.838—32	
3. Покупці та замовники . .	137 771—72	
4. Дебітори різні	168.869-82	
5. Сумнівні борги	12 6-1—33	349.599—81
XVI. Видатки майбутн. років		
1. Інші витрати	—	37.890—14
XVIII. Зміна статутового капіталу	—	13.484—99
БАЛАНС . . .	—	4.873.151—5

ПАСИВ

НАЙМЕНУВАННЯ СТАТТЕЙ	СУМА Часткова	СУМА Загальна
I. Капітали.		
1. Статутовий	1.125.065—7	
2. Амортизаційний	170.905-62	
3. Резервний (запасний) . . .	40.428—48	
4. Поширення	103 614—8	1.440.014—71
II. Фонди.		
1. Фонд поліпшення побуту робітників та службовців .	15,842—72	
2. Фонд сприяння винахідництву	1 192-84	17,035—56
III. Резерви.		
1. Резерв сумнівних боргів . .	—	17,907—12
VI. Банки.		
1. Банки за спеціял. поточн. рахунк. а) під векселі та тов. документи	70.000—00	
2. Банки за дисконт. векселів	616.049—30	686.049—30
V. Векселі видані	—	262.420—83
VI. Кредитори.		
1. Робітники та службовці . .	34.628—37	
2, Постачальники та підрядники	588.56—17	
3. Покупці та замовники . .	704.287—84	
4. Неоплачені податки та збори та обов'язкові внески	140.613—94	
5. Кредитори різні	140.708—79	1.608.279—11
VII. Прибутки майбутніх років .	—	7.762—24
VIII. Зміна статутового капіталу	—	156.542—32
IX. Економія залишена у розпорядженні виробничих підприємств	—	18.259—54
X. Наслідки.		
а) Прибутки за звітний рік	—	658.880—84
БАЛАНС . . .	—	4.873.151—57

ЗАБАЛАНСОВІ СТАТТІ

Актив	Сума	Пасив	Сума
1. Орендоване майно	550.549—2	1. Орендодавці	550 549-21
2. Векселедержателі по забезпеченню . .	73.257—00	2. Гарантійні векселі видані	73.257—00
3. Цінності, прийняті у заставу, та забезпечення		3. Заставодавці	4.780—00
1. Гарантійні векселі	4.780—00		
РАЗОМ ЗА БАЛАНСОМ . .	6.8 586—21	РАЗОМ ЗА БАЛАНСОМ	628 586 21
ВСЬОГО	5.501. 57—78	ВСЬОГО	5.501.737—78

РАХУНОК ЗИСКІВ та ВТРАТ за 1927-28 операц. рік

ВТРАТИ

№	НАЗВА СТАТТЕЙ	СУМА
1	Торговельні видатки	102.576—90
2	Загально-адміністративні видатки . .	82.194—75
3	%% виплачені	109.701—46
4	Витрати від списання безнадійних боргів	1.251—23
5	Відрахування до резерву сумнівних боргів	17.907—12
6	Різні	116.606—71
	РАЗОМ ВТРАТ . . .	430.238—17
	САЛЬДО чистого зиску	658.880—84
	БАЛАНС	1.089.119—01

ЗИСКИ

№	НАЗВА СТАТТЕЙ	СУМА
1	Прибуток від реалізації товарів . . .	824.786—55
2	%% одержані	49.176—47
3	Різні	215.155—99
	РАЗОМ ЗИСКІВ	1.089.119—01
	БАЛАНС	1.089.119—01

РОЗПОДІЛ ЗИСКУ ТРЕСТУ „УКРСУКНО" ЗА БАЛАНСОМ на 1-X—28 р.

Загальна сума зиску	658.880—84
Відраховується на прибутковий податок .	63.288 12
ЛИШОК ЗИСКУ .	595.592—72
З лишка зиску:	
3% на профтехнічну освіту	17.867—78
ЛИШОК ЗИСКУ .	577.724—94
З цього лишка зиску:	
10% на сприяння розвиткові тонкорунного вівчарства	57.772—49
ЛИШОК ЗИСКУ ДО РОЗПОДІЛУ .	519.952—45

Цю суму розподіляється:

а) 10% до фонду поліпшення побуту робітників та службовців	51.995—24
б) 10% до резервного капіталу	51.995—24
в) 10% внесок в Банк довготермінового кредитув.	51.995—24
г) 25% до капіталу поширення	129.9-8—10
д) ¼% до фонду преміювання	1.299—88
є) 43¾% до прибутку скарбниці . . .	232.678 75
РАЗОМ . .	519.952—45

Керівник Тресту **Биченков.**

Головний бухгалтер **Шварц.**

Загубл. чл. кн. спілки „Робземліс" № 43452 видана на ім'я Вертегелова І. С. вважати нед.

Загубл. Чл. кн. „Робсельколу" № 745/а вид. на ім'я Кошука П. М вваж. нед

Загубл. обліково-військову картку вид на ім'я Кучинського вважати нед.

Загубл. службова книж, та проф. квит. ВСРЗЛ вид. на ім'я Лещинського вважати нед.

Нижчезазначені документи, що їх загублено вважати нед.

Пашпорта вид. на ім'я **Аверіна.** Пашпорт вид. на ім'я **Застрочіна.** Лікар. листа вид. на ім'я **Шкова.** Лікар. листа вид. на ім'я **Агаркова.** Обліково кінську картку № 57770 вид. на ім'я **Егітенка.** Пашпорт вид. на ім'я **Сотнікова.** Метричної виписи вид. на ім'я Маткова. Чл. кн. вид. на ім'я **Науменка.** Чл. кн. спілки ВСГ № 259172 вид. на ім'я **Ткаченка.** Чл. кн. вид. на ім'я **Бермера.** Чл. кн. спілки ВСГ № 389538 вид. на ім'я **Манькова.** Партквиток вид. на ім'я **Полященка Я. М.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Ергунзова.** Профкн. вид. на ім'я **Медведова.** Профквиток вид. на ім'я **Гончарова.** Допризивну кн. вид. на ім'я **Гончарова.** Метричну кн. вид. на ім'я **Гончарова.** Профквиток № 594353 вид. на ім'я **Фільчукова.** Чл. кн. вид. на ім'я **Салькова І. К.** Обліково військову картку вид. на ім'я **Попалітова.** Профкн. № 70881 вид. на ім'я **Жидакова.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Макаренка.** Профквиток вид. на ім'я **Дрожіної.** Профквиток № 256025 вид. на ім'я **Гриценка.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Богданова.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Журавльова.** Чл. кн. № 897992 вид. на ім'я **Юрова.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Левіцького.** Профкниток № 631423 вид. на ім'я **Клишина.** Квиток ЛКСМУ № 50833 вид. на ім'я **Тарасова.** Пашпорт вид. на ім'я **Черненка.** Профквиток вид. на ім'я **Конкаєва.** Пнашпорта вид. на ім'я **Бепого.** Профкн. вид. на ім'я **Решневича.** Профкн. вид. на ім'я **Руднова.** Профкн. № 137350 вид. на ім'я **Антіпова.** Профкн. № 889255 вид. на ім'я **Сідорова.** Посвідчення особи вид. на ім'я **Гребника.** Проф. кн. вид. на ім'я **Сідорова.** Профкн. № 589173 вид. на ім'я **Меншикова.** Чл. кн. № 889010 вид. на ім'я **Котенка.** Пашпорта вид. на ім'я **Лукача.** Обліково військову картку вид. на ім'я Артемова. Профкн. вид. на ім'я **Федорової.** Пашпорта вид. на ім'я **Заградського.** Пашпорта вид. на ім'я **Бабкина.** Обліково кінську картку вид. на ім'я **Павлова.**

БАЛАНС
МЕЛИТОПОЛЬСКОГО ОБЩЕСТВА ВЗАИМНОГО КРЕДИТА

АКТИВ. На 1 февраля и 1 марта 1929 года. **ПАССИВ.**

№№ п/п.	Наименование счетов	На 1-ое февраля 1929 г.		На 1-ое марта 1929 г.		№№ п/п.	Наименование счетов	На 1-ое февраля 1929 г.		На 1-ое марта 1929 г.	
1	Касса тек. счета, цен. бумаг.	10022	58	9760	67	1	Капиталы, фонды и тек. счета	177297	94	166617	34
2	Учтено Ссудн. Операции . . .	183008	58	184770	06	2	Расчетные счета	7511	46	7140	49
3	Разные дебиторы	19902	48	5014	05	3	Кредиторы	20472	41	18821	01
4	Прочие активы	24475	25	27616	45	4	Прочие пассивы	32127	08	34582	39
	БАЛАНС	237408	89	227161	23		БАЛАНС	237408	89	227161	23

АКТИВ. Ликвидационный баланс на 1-ое марта 1929 г. **ПАССИВ.**

№№ по порядку	Наименование счетов	Сумма		№№ по порядку	Наименование счетов	Сумма	
1	Касса тек. Счета ценные бумаги .	10145	41	1	Капиталы, фонды и тек. счета . .	158588	30
2	Учетно-Ссудные Операции	174124	45	2	Кредиторы	35248	26
3	Разные дебиторы	5757	50				
4	Чистый убыток за 1928-1929 г. .	3809	20				
	БАЛАНС	193836	56		БАЛАНС	193836	56

Бухгалтер **Усов В. М.**

Укрголовліт 834 кв.

Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб. в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ. вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || НЕДІЛЯ, 12 травня 12 (1929) р. || № 107 (2600)

Резерв сил

Минулої п'ятниці ми надрукували постанову ЦК ВКП про соціялістичне змагання фабрик і заводів. Це не перший документ, присвячений цій важливій справі. На протязі квітня ми вмістили також відозви ВУРПС'у, відозву конференції КП(б)У, відозву ХОПК, ХОРПС та ХОК ЛКСМУ, відозву конференції ВКП. Це свідчить, що питання продуктивности праці та зниження собівартости ввесь час стоїть в колі найближчих інтересів провідних організацій робітничої класи, як це й належиться в роспочату добу будування соціялізму не на словах (троцкізм, правий ухил), а на ділі.

Цій уважності до соціялістичного змагання цілком відповідає масове розгортання самого змагання серед фабрик, на копальнях, на транспорті, на полях і т. д. Не можна применшувати ролі преси в цій справі. Справа — нова і преса, безперечно, не на всі сто тямить упоратися з завданням; вона ще не вичерпала всіх своїх можливостей організаторського порядку. Вона поки що дає роспорошену інформацію з окремих заводів, окремих колгоспів то-що. Не можна заперечувати керовничої ролі преси, але ж треба констатувати, що вона тільки допомагає процесові, тільки прискорює його; сам процес показує надто потужний розмах, — видно, що він іде з самих глибин робітничої класи, що він не навіяний стороннім впливом, а є природнім явищем будованого соціялізму.

Соціялістичне змагання триває ще лишень якийсь місяць. Наш апарат обліку ще не встиг якось звести місячного підсумку зросту продуктивности праці і зниження собівартости. Такі зведення, коли б їх подавати частіше, ніж поквартально, в величезній мірі сприяли б інтенсивності розвитку змагання. Однак, і з роспорошених газетних повідомлень уже змальовується вельми цікава і вчительна картина.

Ось робітники депа Одеса-головна за місяць піднесли продуктивність праці на 24% і знизили собівартість ремонту вагонів на 20%.

Ось Київський кабельний завод, перейшовши на 7-годинний день, підвищив випуск продукції на 24%, прод. праці на 16%, знизив собівартість на 10%. Там же на трикотажній фабриці продуктивність праці піднеслася на 18%.

Ось Бандурівський радгосп на Кремінчуччині знизив собівартість засіву на 15%.

Ось у Сталінській окрузі копальня «Наклонная», давши в березні 130% плану і знизивши собівартість тонни з 12 карб. 10 коп. до 10 крб. 11 коп., в квітні виконує 160% завдання, по 9 крб. за тонну.

А ось дані т. Ломова з усіх копалень Донвугілля: підвищене завдання на квітень виконано з перевищенням на 1,2%, попереднє (планове) на 6,5%. Місячна програма продуктивности праці виконана з перевищенням на 7.2%.

Чого навчають нас ці поодинокі приклади, що їх можна було б подати дуже багато?

Блискучих результатів досягнуто протягом **одного** місяця. За такий короткий час **такого** значного ефекту не могли б дати ні раціоналізаторські ні механізаторські заходи. Вони не могли б розвинутися скоком, а ми бачимо саме **скік продуктивности.** Цілком ясно, що ми завдячуємо його тільки й виключно тому, що робітнича класа, побачивши конкретне будівництво соціялізму, в певній своїй частині **схотіла працювати краще й продуктивніше.**

Воля пролетаріяту — величезний **резерв сил** і продукційних можливостей. Треба використати його повнотою і він, підштовхуючи і раціоналізацію і механізацію, не тільки забезпечить темпи п'ятирічного плану, такі страшні для маловірів і панікерів, а дасть іще й значно більше, зрушивши всю масу пролетаріята й союзного селянства на шлях здобуття справжньої вільної соціялістичної продуктивности праці, що не в один раз мусить перевищити вимушену капіталістичну.

Тільки місяць триває розгортання соціялістичного змагання. Тільки частина трудящого народу перейнялася гаслами його, усвідомила все його історичне значіння. Завдання всієї нашої суспільности—партії, профсоюзів, громадських організацій, многотисячного пролетарсько - селянського складу рад—охопити цими гаслами всю масу трудящих, організувати волю їх до подолання труднощей, до найхутчішого побудовання соціялізму, виходу зі злиднів і культурної відсталости.

Завдання це полегшується тим, що пролетаріят справді робить соціялістичну революцію, що змагання — природній шлях виявлення його ініціятиви. Це доведено хуткістю його розгортання, а також гарячковістю боротьби з негативними моментами, обурення робітничої маси на ледарів, симулянтів, прогульників то-що.

«Комунізм починається там, де, переборюючи важку працю, з'являється щира турбота у рядових робітників за збільшення продуктивности праці»—казав Ленін.

Викладаючи на заклик партії свій велетенський резерв сил — волю до соціялістичної роботи—наша робітнича класа ділом починає комунізм. Допомагаймо їй ліпше організовувати цю роботу.

Червоні фронтовики Німеччини не здадуть своїх позицій

Єдиний червоний фронт проти соціял-фашистів

Заклик МОДР'у допомогти жертвам берлінського розстрілу

БЕРЛІН, 10. Правління червоного союзу фронтовиків і червоної спілки молоди опублікували відозву до німецького пролетаріяту. У відозві констатується, що під керівництвом соціял-демократичних міністрів та соціял-демократичного поліцай-президента розгортається наступ фашистських сил. Сталевий Союз республіканського прапору та організації Гітлера об'єднуються проти робітничої класи та її оборонної організації—червоного союзу фронтовиків. На боротьбу з червоним фронтом, говориться у відозві, виступив білий фронт і білий терор піднимає голову. Німецька робітнича класа не потерпить цього. «Німецькі робітники, як один чоловік, з'єднаються у червоний фронт й організують революційну оборону робітничої класи. Комуністичні організації Вюртенберга, Баварії, Фальца, Бадена, Гесена, Франкфурта та Сарського краю призначають в день зелених свят у Штутгарті червоний огляд. Мета огляду — демонстрація проти єдиного фронту ворогів робітничої класи та боротьби за право пролетаріяту на вулицю.

***

БЕРЛІН, 11. Крайня права «Дойче Цайтунг» вважає, що забарна заборона «Роте Фане», як виявилося, зовсім безрезультатна, бо замість цієї газети видається «Роте Штурм Фане». Інші газети скаржаться, що поліція й досі не зуміла знешкодити газету «Ротес Темпо» (гектографована підпільна комуністична газета), що її нелегально продають по берлінських кварталах. Вчора поліції пощастило конфіскувати 3-те видання «Роте Штурм Фане». Власників друкарні заарештовано. Цергібель заборонив ліву робітничу газету «Монтагс Цайтунг дер Берггетіген (понеділок трудящих) за статтю, де робилася підтримка словом і ділом, прагненням КПН, щоб підірвати республіканські державні форми в Німеччині».

***

БЕРЛІН, 10. У Пренцлау коло Берліна, відбулася демострація протесту проти заборони Червоного союзу фронтовиків, багато учасників демонстрації демонстрували у формі забороненої організації. Двох заарештовано. Після демонстрації відбувся одкритий мітинг, що закінчився сутичкою з поліцією.

***

БЕРЛІН, 10. «Франкфуртер Цайтунг», констатуючи, що спроби Цергібеля виправдати заходи, що їх він вжив 1-го травня ні в якому разі не можна визнати за вдалі, знову вимагає вичерпливого безстороннього слідства з приводу першотравневих подій.

***

МОСКВА, 11. У зв'язку з берлінськими подіями ЦК МОДР'у СРСР опублікував відозву до всіх членів МОДР'у, до всіх трудящих СРСР з закликом виявити свою класову солідарність з жертвами капіталістичної реакції і підсилити матеріяльну підтримку полоненим буржуазії—борцям за діло світової пролетарської революції. Виконком МОДР'у також закликає всіх трудящих, всіх друзів МОДР'у, всіх робітників і селян, не зважаючи на партійну приналежність, до широкої кампанії допомогти жертвам першотравневої росправи. Потрібна негайна допомога родинам забитих, пораненим і заарештованим.

***

ПАРИЖ, 11. Паризький районний комітет компартії у привітальній телеграмі берлінським робітникам заявляє, що пролетаріят Парижу зможе скористатися з першотравневого досвіду берлінських робітників.

***

БЕРЛІН, 11. Газети публікують заяву пруського мінвнусправ с.-д. Гржезинського, де він обгрунтовує роспуск червоного союзу фронтовиків. Гржезинський заявляє, що через те, що члени червоного союзу фронтовиків виховувалися в суворій дисципліні до боротьби за повалення уряду та за проголошення пролетарської диктатури, то ця організація має бути визнана за союз ворожий державі. Гржезинський далі заявляє, що для зазначеної мети червоний союз фронтовиків утворив свою організацію на воєнний зразок, як практично, так і теоретично.

Перед парламентськими виборами в Англії

Що обіцяють виборцям

ЛОНДОН, 11. Агенство Рейтера повідомляє: «Тепер уже зареєстровано 1718 кандидатів, що бальотуються на 615 місць у парламенті. Консерватори висунули 588 кандидатів, робітнича партія—566, ліберали 506, комуністи—31, безпартійних кандидатів—27. Серед кандидатів—67 жінок, 28 з них висунула робітнича партія.

***

ЛОНДОН, 11. На наступних парламентських виборах компартія має намір виставити своїх кандидатів по 40 виборних округах. В колах компартії висловлюють певність у тому, що в східній окрузі долини Ронда буде обрано Хорнера (комуніст, член Виконкому всеанглійської федерації гірників).

ЛОНДОН, 11. Хоч до перевиборів залишилось менш за три тижні, всюди панує незвичайний спокій. Це пояснюється тим, що нинішній уряд вмирає, так би мовити, природньою смертю—через закінчення терміну повноважень, тимчасом як більшість минулих виборів відбувалися через поразку уряду в парламенті. Всі партії прагнуть запевнити виборців, що насамперед вони мають намір забезпечити внутрішній мир. Гасло консерваторів: «безпека—насамперед». Робітнича партія підкреслює, що вона єдина підпора проти консервативної реакції й комуністичної революції. Ліберали удають з себе оборонців країни від крайностей консерватизму і націоналізаторських планів робітничої партії

Репараційні переговори

ЛОНДОН, 10. Англійський міністер фінансів Черчіль виступив вчора в палаті громад із заявою, щодо репараційних переговорів. Черчіль заявив, що висновки експертів жодною мірою не накладають будь-яких зобов'язань на англійський уряд і він вільний переглянути всю проблему та ухвалити свою власну постанову. Преса одностайно вітає заяву Черчіля. «Дейль Кронікль» підкреслює, що «від зубожілої Англії не можна вимагати нових жертв заради інтересів Франції, що процвітає». «Манчестер Гардіян» заявляє, що Франція уже дістає далеко більше, ніж їй належало б одержати. У фінансовому додатку до «Манчестер Гардіян» говориться: «Відповідальні кола Сіті не поділяють несамовитости преси. Ці кола, не бажаючи, щоб Англія була «козлом отпущенія», всеж вважають, що втрата 7 млн. фунтів стерлінгів на рік, передбачена планом Юнга, є незначна, коли порівняти цю суму з загальним бюджетом країни».

***

ПАРИЖ, 10. Агенство Гавас повідомляє: «На думку Юнга комісія зуміє розглянути звіт у вівторок та середу. Вона обмірковуватиме перш за все питання про німецькі застереження, потім про цифри, що їх пропонує Юнг, і нарешті про росподіл щорічних внесків».

Завоюйте 1-го серпня вулиці для робітників

Відозва західньо-европейського бюра Комінтерну

БЕРЛІН, 8. Західньо-европейське бюро Комінтерну опублікувало з приводу першотравневих подій у Берліні таку відозву:

«До пролетарів Европи. Товариші. Кілька день тому у Берліні пролито робітничу кров. Соціял-демократичний поліцай-президент Цергібель розстрілював першотравневу демонстрацію. Він напав у найбрутальніший провокаційний спосіб на найкращі робітничі райони Берліну—Веддінг і Нойкельн, що з самого моменту заснування комуністичної партії Німеччини були цитаделю комуністичного впливу. **Протягом кілька день поліційні банди по звірячому росправляються з робітничою людністю, обстрілювали без ніякого попередження будинки, заливали з авто-панцерників вулиці вогнем, стріляли з рушниць на жінок та матерів робітників, що були на балконах, полювали за перехожими і люто поводилися з ними.**

Всі досягнення військової техніки: автопанцерники, аероплани, прожектори використано, щоб відновити спокій у революційних районах. Так мстилася соціял-демократія берлінським робітникам за свої втрати на останніх виборах у фабзавкоми, так мстилася вона їм за їхню тверду революційну волю надати першотравневій демонстрації пролетарського бойового характеру. Марні були спроби соціял-демократії зупинити зростання комуністичного впливу шляхом масових виключень комуністів із профсоюзів. Тоді соціял-демократія поклала росправитись за допомогою одвертої громадянської війни — з авангардом Німецького пролетаріяту, з робітниками червоного Берліну і привести в рух всі засоби кривавого терору, щоб подолати «примару» революції, що наближається. І кілька дюжин убитих, сотні поранених, тисячі потерпілих—такий кривавий баланс тієї жертви, що її приніс героїчний берлінський пролетаріят травневими днями. Німецька революція 1848 року проти монархії коштувала менше жертв, ніж самовіддана боротьба берлінських робітників за вуличну демонстрацію в день 1-го травня за правління соціял-демократичного райхсканцелера Мюллера. Беззбройний і завзятий берлінський пролетаріят кілька день оборонявся на вулицях проти класового ворога політичними страйками.

Завоюйте у ваших країнах 1-го серпня вулицю для робітничої класи. Всі засвойте політичний і військово-технічний досвід боротьби берлінського пролетаріяту і візьміть на увагу бойові методи поліції, щоб забезпечити собі більшу спроможність маневрувати для вашого виступу 1-го серпня. Об'єднуйте вашу підтримку берлінського пролетаріяту з повсякденними вимогами найширших пролетарських мас з найактуальнішими питаннями вашої повсякденної боротьби. **На вулицю, пролетарі. Покажіть своїми виступами солідарности з берлінськими пролетарями, що ви ніколи не дозволите поводитися з робітниками, як з мішенею для поліційних куль. Хай буржуазія знає, що на місце кожного загинулого робітника стануть тисячі нових бійців. Повстаньте всі, як один, проти фашизму, що знову озброюється. Геть імперіялістичну війну і, насамперед, напад на Радянський Союз. Геть ката робітників—міжнародню соціял-демократію. Хай живе міжнародня солідарність трудящих.**

Західно-европейське бюро Комуністичного Інтернаціоналу.

***

МОСКВА, 11. Зважаючи на виключну ролю хемпромисловости, у майбутній війні, секретаріят міжнароднього комітету хеміків, паперовиків і цукровиків ухвалив мобілізувати всі сили революційних організацій, що приєднуються до міжнароднього комітету пропаганди для переведення 1-го серпня антивоєнного дня. З 15-го червня буде організована міжнародня антивоєнна перекличка—масовий обмін відозвами та листами між підприємствами СРСР, Німеччини, Франції, Англії, Чехословаччини й Польщі.

Становище трудящих в Польщі

Катастрофічний голод на Віленщині

ВАРШАВА, 11. «Вечір Варшавськи» повідомляє, що в Нововилейському повіті Віленщини селяни їдять картопляне лушпиння, що вони його купують по містечках в обмін за інвентар. В Свенцянському та Брацлавському повітах не можна дістати навіть лушпиння й селяни їдять вереск. Комісія у справі допомоги голодним, що прибула в с. Калкуни, побачила жахливу картину. Населення підготувалося до смерти. По всіх дворах ворота замкнуто, а по хатах мешканці їх лежали на печі, чекаючи аж поки смерть визволить їх від голодних мук.

***

ВАРШАВА, 11. Лодзинський магістрат опублікував повідомлення про те, що банк крайового господарства відпустив Лодзі на травень тільки 300 тис. зло[illegible] [illegible]дівництво, А цього недосить, щоб продовжувати початі роботи, де повинні працювати безробітні. Повідомлення справило в Лодзі велике враження. Статтю «Роботніка» про катастрофічний стан в Лодзі заборонено. «Наш Глос» повідомляє, що в Лодзинському районі засуджено на голодну смерть 300 родин текстильників-кустарів.

***

ВАРШАВА, 11. В окружному суді Львову почали слухати справу 46 українських селян села Пабіяниці Равського повіту. Це епілог кривавої росправи комісії над учасниками страйку с.-г. робітників у січні ц. р. Четверо селян тоді забито, 8 тяжко поранено. На лаві підсудних усі селяни, що їх тоді поранено підчас ліквідації страйку. Серед обвинувачених 12 жінок. За свідків виступають учасники стрілянини у страйкарів поліцаї.

Фашистський похід у Відні

ВІДЕНЬ, 10. Віце - канцлер Шуми звернувся до віденського бургомістра Зайца (соціял - демократ) з листом, де пропонує йому, як голові краєвого уряду, змінити розпорядження про заборону походу бойових організацій, між іншим, щоб воно не поширилося на ті походи, що вже призначені і про які вже відомо владі. Пропозиція Шуми має на оці дозвіл походу членів організації Хаймверу (фашистська організація), наміченого на 19-е травня у Відні. Комуністична «Роте Фане» закликає віденських робітників оголосити страйк протесту і не видавати фашистам Відня.

**

ВІДЕНЬ, 11. Уцентрі Відня 19 травня відбудеться похід Хеймвера (фашистська організація). У відповідь на це соціял-демократичний шуцбунд організує спільно з робітничими спортивними організаціями контр-похід по районах під гаслом—«проти фашизму».

Голодівка політв'язнів у Румунії

ВІДЕНЬ, 10. Як повідомляють з Букарешту, голодівка, що її оголосили по всіх румунських тюрмах ув'язнені комуністи на знак боротьби за амнестію, розрослася в голодівку всіх політичних в'язнів. Голодівка тривала аж до сьогоднішнього числа.

Арешти в звязку з замахом на Вольдемараса

КОВНО, 10. Преса повідомляє, що в зв'язку з замахом на Вольдемараса у Ковні в провінціях далі тривають труси й арешти. Між іншим, слідча влада останніми днями приділяє особливу увагу християнським демократам. Заарештовано кількох членів союзу християнсько - демократичної студентської молоди «Атейтіс». Газета «Рітас» повідомляє, що у секретаря цього союзу вчинено старанний трус.

Перемога революційного крила в німецьких профсоюзах

БЕРЛІН, 10. На виборах до фабзавкомів на берлінській великій металургійній фабриці Бергман Розентать, ліве революційне крило одержало 1880 голосів і 9 мандатів у фабзавкомі при 10 мандатах в робітничій раді. Реформісти одержали 1312 голосів, 6 мандатів у фабзавкомі і 7 у робітничі раді.

Нелегальний з'їзд паризьких новобранців

ПАРИЖ, 11. За повідомленням «Юманіте» днями нелегально відбувся 5 з'їзд новобранців Паризького району. На з'їзді брали участь понад 110 делегатів. Одноголосно ухвалена резолюція, яка заявляє, що новобранці зобов'язуються організовано боротися проти підготування імперіялістичної війни і боронити вимоги салдат шляхом утворення салдатських комітетів. В числі салдатських вимог резолюція вимагає між іншим: поліпшення умов салдатського побуту, права читання і розповсюдження робітничої преси, право участи в робітничих зборах. На останнє резолюція висловлює солідарність з політичними ув'язненими, зокрема з Марті і закликає салдат брататися з робітниками.

Виключення Гайса і Падворника

МОСКВА, 11. Секретаріят міжнародного комітету пропаганди хеміків, паперовиків та цукровиків ухвалив виключити із складу міжнародного комітету винуватців роскола в профрусі Чехословаччини—Гайса і Падворника.

Соціялістичне змагання розгортається

МОСКВА, 11. Президія ЦК союзу металістів визнала за доцільне організувати соціялістичне змагання між найбільшими заводами сільсько-господарського машинобудування. У змаганні батимуть участь заводи «ЛКОСА» і Люберецький (Москва), «Комунар» (Запоріжжя), «Красний Аксай» (Ростов на Дону), Первомайський (Бердянськ), «Красная Звезда» (Зіновіївське), ХПЗ і «Серп і Молот» (Харків), Павловський (Урал), «Красный Путиловец» (Ленінград), Боткінський (Вятка) і інш. Президія ЦК союзу металістів вказує місцевим організаціям, що не зважаючи на збільшення машинопостачання селу цього року більше передвоєнного майже в два з половиною рази, потреби села на с.-г. машини задовольняються далеко недостатньою мірою. Це видно з того, що в СРСР вживається в селянських господарствах близько 5 мілн. сох.

Через це перше завдання змагання—всебічне збільшення випуску машин. Друге завдання—планове виконання завдання і своєчасне постачання селу машин сезонного характеру. Подальше завдання змагання—пристосування продукції до умов окремих районів, зменшення собівартости та піднесення якости.

**

МОСКВА, 11. Пленум президії ВАРНІТСО (всесоюзна асоціяція працьовників науки й техніки для сприяння соціялістичному будівництву в СРСР) на доклад проф. Сепа (2 МГУ) і проф. Келена (воронізький с.-г. інститут) постановила широко розгорнути соціялістичне змагання по вузах та втузах. Завдання змагання—поліпшити випуск спеціялістів, як, щодо спеціяльного, так і громадсько-політичного підготування. Продукція вищої школи має бути максимальною мірою пристосована до потреб розгортуваної п'ятирічки. Змагання супроводитиметься влаштуванням виробничих нарад та оглядів комісій. До роботи цих комісій будуть широко притягнені господарчі органи—споживачі продукції вузів та втузів. Ініціятиву організації змагання мають взяти на себе секції наукових працьовників з тим, щоб широко втягти всі педагогічні сили, студентські і інші шкільні організації. По сільсько-господарських вузах та втузах соціялістичне змагання має проводиться під гаслом: «Всебічне піднесення врожайности та колективізація сільського господарства».

**

МЕНСК, 11. Соціялістичне змагання, що розгорнулося на Білорусі, охопило всю білоруську промисловість, радгоспи, колгоспи, кооперацію, ріжні радустанови, студентство, також і вчительство. 5 травня в Менску відбудеться конференція робітників дріжджевих заводів Москви, Київа, Менску та Витебську для підписання договора про змагання. По пенських та гомельських підприємствах, деякі робітники зменшили розцінки й збільшили норми виробки. Робітники гути «Комінтерн» ухвалили постанову про організацію всесоюзної Спартакіяди Праці.

XIV Всеросійський З'їзд Рад

МОСКВА, 11. На XIV Всеросійському з'їзді Рад на ранковому засіданні 11 травня почалися дебати на доклад тов. Рикова. Висловилося 23 товариші. Промови всіх ораторів—ріднить одна загальна думка: політика уряду вірна, це ні в кого не викликає сумнівів. Курс на найшвидшу індустріялізацію країни, на піднесення й колективізацію сільського господарства цілком відповідають завданням робітничої класи та вимогам країни. Цю загальну оцінку політики уряду делегати з'їзду кожен по своєму ілюструють місцевими прикладами, цифрами й порівнаннями. Значне місце в дебатах посідають питання місцевого будівництва. Окремі товариші скаржаться на те, що місцеві природні багатства слабо використовуються.

Багато присвячує свої виступи соціяльно-побутовим та культурним питанням. Як свідчать делегати — культурно-побутові потреби робітників та селян надзвичайно швидко зростають. Проте, брак коштів, а часто-густо й організаційні хиби, а також недостатня робота не дає змоги задовольнити потреби, що зростають. Не мало докорів з трибуни з'їзду було на адресу органів, що відають постачанням та розподіленням. Хиби постачання стосуються не тільки до продуктів споживання, а й до будівельних матеріялів.

Наприкінці ранкового засідання з'їзд вислухав привітання від групи селян бідняків та наймитів Нижньо-Волзького краю.

**

МОСКВА, 11. Вечором 11-го травня XIV всеросійський з'їзд рад закінчив обговорення докладу т. Рикова. Делегати одностайно відзначили, що за звітний період уряд пророби великої роботи в справі індустріялізації, у справі перебудування сільського господарства та в справі зміцнення спілки робітничої класи з селянством. З'їзд одноголосно ухвалив резолюцію, що повнотою схвалює діяльність уряду РСФРР. На вечірньому засіданні з'їзд заслухав привітання радіом од всеукраїнського з'їзду рад. На привітання українців від імени всеросійського з'їзду відповідав т. Пахомов.

Пуск домни імени берлінських робітників

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ, 11. Сьогодні пізно вечором на заводі ім. Петровського пущено доменну піч № 4, продукційністю 400 тон чавуна на добу. Піч повнотою переустаткована. Капітальний ремонт зроблено протягом нечуваного короткого терміну—2 місяці, проти 4 місяців 10 днів, витрачених на такий же самий ремонт домни № 6. Перед пуском доменної печі відбувся мітинг. У зв'язку з пуском надіслано привітальні телеграми всеукраїнському з'їзду рад, ЦК ВКП(б), ЦК КП(б)У. З постанови, що її ухвалено на мітингу, печі привласнено ім'я берлінських робітників, що загинули в день 1-го травня 1929 року. ЦК німецької компартії надіслано телеграму.

Радянський Союз

ПОРЯДОК ПРОФСОЮЗНОГО ЧЛЕНСТВА ДЛЯ ЗАСУДЖЕНИХ.

МОСКВА, 11. ВЦРПС пояснила, що особи, засуджені до примусових робіт на термін понад 3 місяці, вибувають із профсоюзу. Засуджені на термін до 3-х міс. зберігають профсоюзне членство, але в кожному окремому випадку профорганізації мають право, зважаючи на характер вчиненого злочину, виключати засуджених із профсоюзу. Засуджені до примусових робіт на термін до 3-х міс. і що зберігають профсоюзне членство не можуть бути обрані до складу профсоюзних органів. По закінченні примусових робіт особи без поразки в правах можуть в разі залишення їх на постійній роботі знову вступити до членів профсоюзу на загальних підставах.

ЗАКІНЧЕННЯ З'ЇЗДУ РАД УЗБЕКІСТАНУ.

САМАРКАНД, 11. Закінчився XI з'їзд рад Узбекістану. На першій сесії ЦВК Узбекістану на голову ЦВК одноголосно переобрано Ахун-Бабаєва, на голову Раднаркому обрано Файзулла-Ходжаєва. за одного із заступників голови ЦВК Узбекістану обрано узбечку Абідову.

ДОСЛІДЖЕНО ПОКЛАДИ РУДНОГО ЗОЛОТА.

ЛЕНІНГРАД, 11. Геологічна розвідувальна партія дослідила в Уральському краї в Аятсько - Шайдуїхінському районі поклади рудного золота. Вже відкрито 12 жил.

ВБИВСТВО СЕЛЬКОРІВ.

КЛІНЦИ, 11. У Гореївській волості убито селькора-комсомольця т. Гутнікова. Убитий особливо виявив себе підчас біжучої засівної кампанії, як уповноважений села в справі контрактації. Вбивцю заарештовано.

СМОЛЕНСЬК, 11. У Кардимівській волості вбито селькора Жігайкова. Вбивцю Артамонова заарештовано. Заарештовано також надхненника убивства—Семенова, якого Жігайков викрив у газеті.

АВАРІЯ ПАРОПЛАВУ.

СТАЛІНГРАД, 11. 10 травня за 600 метрів од пристані сів на кам'яний яр і пробив дірку поштовий пароплав «Владімір Ульянов». Вода почала швидко заливати пароплав і він змушений був викинутися на мілину. До ранку пароплав трохи затоп. Негайно було відряджено з Сталінграду пожежний пароплав-гаситель, який разом з пароплавом «Год Октябрьской Революции», що йшов з Астрахані, забрав з пароплава пасажирів. Ніхто з пасажирів не потерпів. Найближчими днями затоплений пароплав знімуть з мілини і почнуть ремонтувати. «Владімір Ульянов» кращий з волзьких пароплавів. У зв'язку з аварією порушилося правильне пасажирське сполучення.

Постанови XVI-ої партконференції і об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б)—в життя

Вчора актив організації КП(б)У Журавлівського району заслухав доклад т. Постишева про підсумки XVI-ї партконференції і об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) після жвавих дискусій, що підчас них всі промовці одноудно закликали провадити постанови конференції і пленуму в життя, боротися з правим ухилом і примиренством і зберігти дисципліну і більшовицьку єдність партійних лав, збори ухвалили таку резолюцію:

Збори партактиву Журавлівського району цілком і повнотою вітають і схвалюють постанови об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) та 16 партконференції і приєднуються повнотою до постанов Харківського Міського активу від 6 травня ц. р., і вважають, що треба всі постанови Пленуму і конференції глибоко проробити всій районній організації на зборах, гуртках, семінарах, агітколективах та інш.

Збори ухвалили також надіслати привітання Компартії Німеччини і союзові червоних фронтовиків:

Комуністичній партії Німеччини, Союзові червоних фронтовиків збори партактиву Журавлівського району харківської організації посилають палкий братерський привіт.

Розстріл робітників у Берліні і закриття союзу червоних фронтовиків означає виклик німецькому, а з ним і всьому міжнародньому пролетаріятові.

Берлінські події викривають ганебну зрадницьку ролю соціял-демократів. Пролита на вулицях Берліна кров робітників запалить ще більшою зненавистю робітничі серця проти шайки експлоататорів і їхніх нікчемних слуг—соціял-демократів. Вона викличе ще могутніше піднесення революційного руху німецького пролетаріяту. Намісць борців, що лягли геройською смертю,—під прапори славної бойової комуністичної партії Німеччини стануть нові сотні тисяч і мільйони пролетарів, щоб дати рішучу відсіч наступові буржуазії і соціял-демократії та підготовити нові переможні бої за повалення капіталізму, за диктатуру пролетаріяту.

Хай живе героїчна боротьба німецького пролетаріяту!

Хай живе союз червоних фронтовиків!

Хай живе німецька комуністична партія!

Про ходу весняної сівби на Херсонщині

Загаяння весни в цьому році за наявности кількох приморозків у першій половині квітня надміру обмежило термін весняного засіву, особливо ранніх колосових культур. І без того тяжкий стан з тягловою силою на ґрунті повторного недороду в окрузі, ускладнився за цих умов ще більше в наслідок гострої недостачі кормів. Досить сказати, що минулого року майже повнотою на 10-IV було закінчено весняну засівкампанію, тоді як цього року найраніші що до часу засіву відносяться до 14-15 квітня. При чому на лівому березі Дніпра—таврічному боці—в ці терміни можна було вільно починати обробіток і його справді було почато, а на правому березі, в наслідок великої кількости вологи в ґрунті, можна було почати засів лише в 25-26 квітня. Не можна було виїхати не тільки трактором, а й кіньми. На правому березі лише в одному Херсонському районі почато засів приблизно в ті самі терміни, що й на Лівобережжі.

Відомо, що Херсонщина, як недорідна округа, дістала від уряду величезну допомогу і насінням, і кредитами, і тракторами, що їх кількість збільшилася в окрузі, в звязку з завозом 194 шт., до 850 шт. По лінії постачання кормів за планом було визначено завезти дуже велику кількість їх, однак, фактично виконано план не більш, як на 60%. Що правда, останнім часом, зважаючи на велике загаяння в засіві, окрузі було занаряджено 150 тис. пудів вівса, що їх вона й одержала, і це було для неї чималою підмогою.

Отже, в наслідок мобілізації ресурсів уряду і самої округи на справу проведення такої важливої господарсько-політичної кампанії й організації всіх сил на цій ділянці нашої роботи, можна цілком певно припустити, що, не зважаючи на загаяння засіву і нові в звязку з цим труднощі—весняну засівкампанію буде проведено без будь-яких істотних хиб. Слід відзначити, що в ході підготовчих робіт ми хиби й перекручування виявили й рішуче усунули. Тут був і неправильний з класово-соціяльного погляду розподіл засівматеріялу в окремих випадках і місцях, і неправильне протруювання засівматеріялу, і низка інших хиб. Розвязання найскладнішого питання про тяглову силу йде по лінії повного використання наявних тракторів, організації супряг, що їх по окрузі налічується до 15 тис. Трактори, як правило, і в радгоспах і в колгоспах роблять по 20 годин на добу. Постачання тракторам горючого налагоджено досить добре, за винятком двох приморських районів — Чаплинського і Скадовського, де, на жаль, не пощастило виконати всього накресленого, хоч і там перебоїв у постачанні майже не було. З останньої партії тракторів «Ойль-Пуль» найбільше дається в знаки в звязку з масовим поломом лівого коромисла, що спричиняється до простоїв. Трактори інших марок роблять добре. Використання корів як тяглової сили дуже слабо прищеплюється, не зважаючи на великий брак робочої худоби. Пояснюється це тим, що селянин береже корову й боїться за неї, особливо, коли це породиста корова. Отже ці заходи, здається, сподіваного ефекту не дадуть. На організацію супряги в цьому році з низки причин звернуто особливу увагу, надто на внутрішню її структуру, на характер розрахунку при супрязі на обробіток землі. Треба гадати, що в цю кампанію після неодноразових перестороґ факти свавільного встановлення цін за обробіток понад 4—6 крб. за гектар, що їх визначено по окрузі за інструкцією, не матимуть місця. Крім того, ми в цю кампанію проводимо ще й роботу в розумінні черговости обробітку землі при супрязі. Так, коли супрягу організують 5 господарств, при чому два з них безкінні, а решта з кіньми, то минулого року безкінні сіяли після того, як кінні посіють собі, а в цьому році ми встановили черговість, себ-то, такий порядок, щоб кожному учасникові супряги спочатку було засіяно по одному гектару, потім по другому і т. д. Коли нам пощастить повнотою провести це, то ми усунемо можливість недосіву у безкінних, а в тому разі, коли недосів усе ж буде, то він торкнеться всіх господарств, що входять в супрягу, в однаковій мірі.

Глитаї на цім ґрунті ширять ріжні неправдиві чутки й іноді, скільки справа з кормами стоїть все ж гостро, руйнують супрягу. Все ж таких фактів дуже мало і ніякого впливу на ходу кампанії вони зробити не зможуть.

В наслідок добре проведеної підготовчої роботи—весняний засів іде, на нашу думку, хоч і з запізненням, але досить успішно. За відомостями на 5-те травня на лівому березі Дніпра засів ранніх культур треба вважати за закінчений. За відомостями ОЗУ на 1-ше травня із загальної площі—640 тис. гект., по окрузі засіяно 340.800 гектарів, що складає 53,4%. Треба гадати, що на 10 травня засів ранніх культур, безперечно, по всій окрузі буде закінчено. Засів пізніх культур на Лівобережжі до 10-V закінчиться по всіх районах, крім Горностаївського, де буде запізнення, а на правому березі закінчення засіву пізніх культур певно ще трохи відсунеться. Разом з засівом основної площі за планом, іде й пересів тієї частини озимої пшениці, що загинула. За де-якими відомостями вже зараз три райони Лівобережжя дають перевищення проти плану процентів на 5-10. Метеорологічні умови для засіву сприятливі. Ярина сходить дуже дружньо. Стан озимини помітно покращав після теплих днів та дощів, що йшли останнім часом. Вологи в землі цілком досить, щоб озимина й ярина могли успішно рости. Особливі труднощі з низки причин являтиме в цьому році оранка парів.

А взагалі округа успішно виконає покладені на неї завдання, звязані з весняною засівною кампанією, і, здається, вийде без

І. Закондирін.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Кінцеве слово Голови Раднаркому УСРР тов. Чубаря В. Я.

Товариші! Через те, що до кінця засідання часу залишилося мало, я дуже коротенько відповідатиму на ті запитання і зауваження, що їх зроблено було тут на З'їзді. Деякі з питань, що тут товариші висвітлювали, доведеться віднести до обговорення п'ятирічного плану. Дещо доведеться зовсім залишити без відповіди, наскільки окремі зауваження не мають загально республіканського значіння й не є тими зразковими зауваженнями, що їх потрібно зважити в загальній оцінці нашої роботи за два минулі роки. Про дещо може я не встигну за короткий час сказати, а доведеться це взяти до уваги, щоб в майбутній роботі зважити ці зауваження, врахувати їх і до певної міри використати.

Реконструюючи Сталінський завод—забезпечимо йому перехід на скорочений робочий день

Насамперед, я хочу дати відповідь на ті запитання, що надійшли до мене листовно від делегатів.

Перше запитання про Сталінський металургійний завод: коли він мусить перейти на семигодинний робочий день та як Уряд ставиться до плану реконструкції цього заводу?

За планом переходу підприємства на семигодинний робочий день Сталінський завод віднесено до останньої черги, бо в тому стані, що в ньому він нині перебуває, його перевести дуже важко.

Скільки ж його все ж таки треба переводити, то його слід реконструювати, додатково вкласти капітали так, щоб забезпечити цей перехід. Отже, Уряд в основному підтримує план реконструкції Сталінського заводу. Ще остаточного вирішення немає, але ми обстоюємо, щоб на Сталінському заводі не лише було побудовано нову домну, а було побудовано і бесемера. Звичайно, і Сталінський завод ми гадаємо використати для виробництва томасівки, що нам потрібна як мінеральне добриво для постачання сільському господарству.

Сувора кара шкідникам пролетарської справи

Є низка запитань в справі розвитку на нашої промисловости. Чи багато було шкідницької роботи в промисловості, подібної до тієї шахтинської справи, що її було викрито, за яку судили вже?

В деякій мірі такі «шахтинці» були викриті і в металургійній промисловості й в залізо-рудній. Були окремі одиниці шкідників і в хемічній промисловості. Цього добра—шкідників—ми маємо багато не лише на селянських ланах, а навіть і в соціялістичній промисловості, бо наш класовий ворог намагається гальмувати наш розвиток на всіх ділянках і, насамперед на тих, що відограють провідну ролю, тобто в промисловості.

Але ці поодинокі випадки ні в якому разі не виявляють загального відношення наших фахівців до нашої промисловости, до розвитку нашої техніки.

Основні організовані маси фахівців засуджують цих «шахтинців», засуджують цих шкідників, працюють щиро, йдуть пліч-о-пліч з пролетаріятом, з пролетарською владою. Це ми можемо сказати без всякого сумніву. Це ми потверджуємо, не вважаючи на те, що дехто намагається висвітлити цю справу так, що нібито всі люди розумової праці не можуть мовляв, працювати з більшовиками, не можуть працювати за пролетарської влади, бо їм не дають можливости розгорнути свою ініціятиву, розгорнути свою роботу. Це брехня. Наука у нас розвивається, ініціятива в нас розгортається. Ми не перешкоджаємо їм, коли вони не намагаються перешкоджати соціялістичному будівництву. А коли науку використовують для того, щоб перешкоджати нашому розвиткові, тоді ми перешкоджаємо розвиткові науки, даємо відсіч і суворо караємо тих, хто в умовах диктатури пролетаріяту намагається цю диктатуру підірвати.

Уряд максимально забезпечував потреби промисловости

В галузі промисловости низку питань висвітлить т. Сухомлін у докладі про п'ятирічний план, де буде висвітлено перспективи нашого розвитку. Тут закидали обвинувачення ніби за минулих років недосить уваги звертали на металургійну і рудну промисловість. Цей закид є неправильний, бо і український і союзний уряд, ввесь час основні маси капіталовкладань спрямовували до цих галузів промисловости. За нестачою руди не було перебоїв в роботі металургійної промисловости. Навпаки, найвужчим місцем було паливо, а тому доводилося більше говорити і писати про паливо як буде в майбутньому? Звичайно, коли складено план, щоб стільки то витопити чавуна, то доведеться подбати і про розвиток рудної промисловости. Але за минулих років руди не бракувало і ми ще вивозили її закордон. Вузьким місцем було паливо і переустаткування нашої металургійної промисловости,—отже на них ми і витрачали великі кошти як валютні закордоном так і всередині країни.

Товариші, що працюють в тій чи іншій галузі промисловости чи сільського господарства, цілком природно, обстоюючи свій куток, ставили свої вимоги. Але коли порівняти ці вимоги з тими можливостями, що в нас є, то виходить, що вимог можна поставити багато більше, ніж ми маємо можливостей їх задовольнити.

Так і в галузі промисловости. Нам доводилося так планувати (звичайно помилки були в цьому плануванні), щоб піднести основні провідні галузі нашої промисловости, на яких можна було потім розгортати виробництво. Це стосується і до того, як було з місцевою промисловістю. Коли ми перерозподіляли кошти з нашого бюджету, то, звичайно, ми за всі минулі роки намагалися найбільші суми вкласти до нашої промисловости, бо вона буде тим грунтом, що забезпечить і надалі задоволення наших культурних потреб.

Я в докладі говорив і тепер підкреслюю, що не можна було водночас максимально забезпечити всі вимоги нашої промисловости, потреби розгортання цієї бази нашого будівництва, задоволення культурних споживчих т. ін. потреб. Це було неможливо. Треба було щось поставити на чільне місце, забезпечити і від цього розгортати роботу далі. Такої політики ми трималися, так планували,— і за минулі роки результати все ж таки є. Темп загально-господарського зростання досягть значний. Він перевищує темп розвитку капіталістичних країн, що хазяйнують без усякого плану. Розвиток нашої промисловости є першорядним найважливішим завданням не лише через умови загально-економічного стану нашої країни, але й через зв'язок нашого господарства із світовим господарством.

Промови товаришів, що виступали тут, можна поділити по галузях роботи, по окремих ділянках нашої роботи, але на чільне місце треба поставити загальний тон, загальний напрям думок. Кожен товариш, що тут виступав і критикував роботу уряду, ставив нові вимоги, нові завдання, що їх не розв'язано ще за минулих років. Вони намагалися не тільки притягти увагу уряду до цього, але казали, що й кошти на це потрібні. Цілком зрозуміло, що всякий захід, що виникає з умов нашого життя, з умов наших потреб, вимагає витрати коштів, певної уваги і певного організаційного підходу.

Більше самодіяльности, організованости—найдоцільніше витрачати кошти

На ці всі вимоги і побажання я можу дати загальну відповідь, що **ми працюємо і забезпечуємо наш розвиток не лише тим, що добре плануємо, а забезпечуємо його й тим, що поруч нашого планового керовництва зростає величезна сила, величезна хвиля ініціятиви і творчої самодіяльности робітничо - селянських мас. І вам, робітникам місць треба не лише звертатися до уряду за допомогою. Уряд може дати те, що передбачено планом. А треба забезпечувати задоволення цих вимог якось на місцях на ті кошти, що їх асигнується, зміцненням якости роботи і, тим самим, дати спроможність і урядові, і державі в цілому перевищувати наші планові завдання.** Особливо це стосується до тих вимог, що стоять перед очима щоденно.

Виступаючи тут один товариш казав, що Харків є столиця України, отже, ми повинні йому в наших п'ятирічних планах придавати більше місця. Справді, Харків є столиця — має бути пролетарською столицею України, але ми не ставимося так, що цій столиці треба все давати. Ми пролетарська держава, в нас є пролетарські місця, як Сталінська округа, Луганська, Криворізька, де багато гірше ніж тут у столиці. Нам доводиться на це зважати. Ми робимо так: Харкову даємо на загальні вимоги, що в них зацікавлена вся держава. Ми тут впорядковуємо місто відповідно тому, як це задовольняє вимоги пролетаріяту, насамперед. І в інших місцях ми мусимо також дбати і про житлобудівництво, і про впорядкування і про наукові заклади і все інше, що потрібно, щоб задовольнити ті чи інші вимоги, ті чи інші потреби пролетаріяту. І на село ми мусимо давати кошти—і кредитові кошти і прямі призначення, щоб і рівень впорядкування села теж підвищити, щоб поширити там вогнетревале будівництво, щоб там теж завести впорядкування. На це так само доводиться давати певні суми. Ми повинні допомагати і там. Але ми мусимо лише всі прикладати зусиль до того, щоб ці кошти використовували як слід. Ми повинні прикладати увагу до того, щоб головну ролю тут відогравала творча самодіяльність, організованість, щоб ці кошти витрачалося так, щоб за них можна було найбільше зробити. Тоді лише ми будемо краще задовольняти ті вимоги, що в нас є.

Тут де-хто з товаришів говорив про те, що не всі постанови й директиви уряду здійснено, що, наприклад, постанова Уряду про те ,щоб допомогти Запоріжжю й прикордонній смузі, задовольнити їхню потребу в будівництві клубів, — що ця постанова уряду залишилася постановою і її не здійснено. Я підкреслював товариші, в своєму докладі про те, за яких тяжких умов нам доводилося здійснювати першорядні постанови, попередні плани. І коли б нам не довелося допомагати неродючим районам Запоріжжя, коли б нам не довелося витрачати кошти на допомогу цілій низці районів степових округ, то ми б здійснили ті постанови.

Але ж, товариші, ми не сухі схематики, ми не такі люде, що, раз ми написали на папері, то мусимо виконати, хоч життя вимагає того, щоб ми виконали щось потрібніше. Ми живі люде, керуємо живим життям і мусимо здійснювати ті вимоги життя, що ставлять ту чи іншу роботу на першу чергу. Може ми щось з наших постанов мусимо й відсунути чи відкласти для того, щоб здійснити в першу чергу найголовніші завдання, що їх ставить перед нами життя. І коли виникла потреба забезпечити засів, ми замість того, щоб жито й пшеницю віддати на споживання, це споживання обмежили в містах, щоб віддати це зерно на засів ланів. Тільки так може пролетарська держава господарювати. Так щож, нам треба було з'їсти те зерно й не дбати про те, щоб воно вродило на рутий рік. Цього, звичайно не можна.

Так само можна знайти низку постанов, які ми так само визначили за програмою, але ці постанови, ця програма змінилися під натиском тих вимог життя, що ми їх повинні були задовольнити в першу чергу. І тому, на майбутнє п'ятиріччя в нашому плані є великий тягар щодо усунення труднощів, що сталися в наслідок недороду. Від цього ніяк нікуди не заховаєшся.

Проблему торфу і бурого вугілля розв'язувати через посилення ініціятиви і творчости місць

В галузі промисловости. Тут багато товаришів говорили про буре вугілля, про торф та про інші галузі виробництва. Щодо бурого вугілля то, звичайно, що за минулих років ми не могли розпорошувати нашої уваги й наших коштів на буре і на донецьке вугілля. Ми майже всі кошти, що тільки їх мали, давали на устаткування для здобування донецького палива,—й нам не можна було витрачати наші обмежені кошти ще й на буре вугілля, бо Донецьке вугілля все таки значно краще і дає кращий ефект. До бурого вугілля ми звернемося тоді, коли не вистачатиме донецького палива. Може доведеться за п'ятирічним планом багато грошей вкласти і в буре вугілля, скільки ми не сподіваємося донецьке вугілля розгорнути так, як того вимагає розвиток народнього господарства. Тут доведеться організувати спеціяльні установи. Але ніколи, ніде, ні в яких директивах не було заперечень проти використання бурого вугілля на місцеві потреби. Так чому ж, товариші, ви його не використовували? А тому, що кустарним способом виробляти його дорого коштує, а великі капіталовкладення туди давати не було спроможности. Буровугільна проблема набирає великої ваги в перспективі й до неї доведеться нам звернутися підчас здійснення нашого п'ятирічного плана. Але уряд цим питанням цікавився й певні досягнення у цій справі ми маємо.

Тут товариші говорили за те, що у нас немає жодної торфяної машини, це невірно. Торфяні машини ми виробляємо на наших заводах і продукція їх збільшується, як і розробку торфу ми теж збільшуємо. Ми тепер дійшли вже до 20 міліонів пудів виробки торфу, (якщо брати і селянський видобуток). Цього року було скликано спеціяльну нараду, щоб організаційно посилити нашу роботу в цій галузі. Є постанова про утворення торфяно-промислового тресту, але ми не вважаємо за потрібне нині утворювати якусь монопольну організацію, що концентрувала б цю справу в своїх руках і щоб це замкнуло всяку ініціятиву в цій галузі. Торфу в нас багато і його можна використовувати на місцях для потреб господарства, для залізниць, на цукроварнях тощо. Багато є підприємств, що цілком переходять на торфове паливо. Ця проблема в нашому п'ятирічному плані теж має велике місце й нам доведеться і з наукового боку підійти до того, щоб торфом не лише палити, а щоб з нього виробляти де-які потрібні речі для промисловости—ізоляцію, може якісь хемічні вироби, може ще щонебудь можна зробити, ще як-небудь скористатися є торфу. Торф і буре вугілля—це проблеми, що ми їх мусимо розв'язувати не шляхом директив, а, насамперед, через посилення ініціятиви й творчости місцевих організацій.

Не робітничі селища, а великі пролетарські міста

Тут ще тов. Гаркуша порушив питання про те, як будувати селища в Донбасі, справу будівництва робітничих селищ. Справі будівництва ми віддавали дуже велику увагу. Ми відряджували навіть комісії за кордон, щоб вони там довідалися про досвіди з новим будівництвом і тепер у нас проробляють проєкти і плани, де вже застосовують досягнення закордонної будівельної техніки. Ми сходимося на тому, щоб у своїх промислових районах будувати не такі селища, як це було досі, а будувати великі міста з великими будинками, з певним впорядкуванням, водопостачанням, газофікацією тощо, бо, не перейшовши на цей шлях, ми не забезпечимо дешевим житлом наше робітництво. Дрібні будинки, що їх у нас досі будували в порядку індивідуального будівництва, посідали дуже велику площу землі,—і не можна там робити будь-якого впорядкування. Новий напрямок нашого житлобудівництва для робітничих районів уже схвалено й конкретні програми й плани за п'ятирічним планом ми будемо здійснювати вже за цими принципами.

Щодо водогону, то частково робити водогін у Донбасі вже почато. Нині утворено спеціяльну організацію, щоб здійснювати програму в цілому. Але тут треба дбати не лише про водогін, бо сам водогін справу не поліпшить, а поруч водогона слід подбати ще про збереження води в наших річках і ярах Донбасу. Коли тут товариш Гаркуша говорив про те, яка допомога буде навіть невеличким річкам, коли в центрі й то немає режиму річок, то я повинен покаятися, що в нас у центрі дуже мало відомостей про режим навіть великих річок, бо ніхто не вивчав цього режиму. Ніхто не вивчав режиму річок,—крім Дніпра. А тим часом, дуже легко це організувати. У нас при уряді утворено Водяний комітет, що цю справу почав розгортати, притягати увагу наших установ і населення до справи забезпечення водою нашої країни і до використання води, бо з-ходи, напрямок наших ВУЗ'ів і наших технічних установ йшов у бік осушення болот то-що. Досі вони переважно «боролися з водою», а щоб скористатися з води, так в цьому напрямі достатніх заходів не було. Може, воно в книгах це написано, там все було гаразд, а в нас практичного застосування не було, а тепер це питання ставиться руба. І Донбасові, і окрвиконкомам, і промисловим підприємствам треба подбати, щоб ці річки вивчити, щоб допомогти Водяному комітетові розробити твердий план збереження води, використання цієї води, бо для промисловости і для населення потрібна не лише вода, але й добра вода.

В галузі промисловости є ще запитання про те, чому дуже мало говорили про хемічну промисловість. Хемічна промисловість у нас розгорталася за минулий час, але не таким темпом, як того вимагає народнє господарство, і лише в п'ятирічних планах розвитку нашого господарства розвиток хемічної промисловости набирає того темпу, що його вимагає життя. В хемічній промисловості ми найменш «підковані». Тут доводиться ще звертатися до закордонних фірм, до закордонної техніки, щоб дістати найкращі проєкти. Тут зазначали, що ще не здійснено директиву про зниження вартости будівництва і про зниження собівартости. Я говорив про це в докладі. Тут заходи уряду досить обмежені. Нам доводиться поставити це перед очима всього організованого пролетаріяту. В основному цей тягар лежить на плечах підприємства безпосередньо, де організовано ту чи іншу роботу.

Тут багато товаришів підкреслювали неорганізованість, що панує ще на наших підприємствах, про хиби, що гальмують роботу. Я про це також говорив у докладі. Але тепер я підкреслю ще один момент. На цій ділянці роботи в вас є величезні завдання. Ми, навіть, за п'ять років не забезпечуємо того темпу організованости виробництва, якого нам потрібно, щоби забезпечив піднесення продуктивности праці, бо вона залежить не лише від зусиль робітників, але й від загальної організації виробництва, щоб забезпечити продуктивність праці потрібну для соціялістичної перемоги в нашій роботі.

Землевпорядження треба форсувати

Переходячи до зауважень, що тут робили в галузі сільського господарства, треба зазначити, що багато тут говорили про землевпорядження. З землевпорядженням у нас не все гаразд,—і уряд не раз ставив питання про налагодження цієї справи, про правильніше проведення підчас землевпорядження класової політики, про усунення тут стихійности. Щоб все це усунути, доводиться змінити землевпорядчий апарат, утворити в районах уповноважених землевпорядження.

Але тут знов таки є по наших намаганнях і планах та недостатня робота низових організацій, що не забезпечила усвідомлення земгромадами певних принципів землевпорядження і певної сталости його. Недостатня підготовка роботи затримує землевпорядчий апарат. У нас землевпорядження провадять 2—3 роки. Правда тут впливає те, що землевпорядники рішили, що коли уряд має план на 5 років, то через 5 років не буде чого робити.

Цей вплив апарату, дає себе відчувати, але тут землевпорядники помиляються, бо у нас землевпорядження є процес,що його доводиться провадити увесь час. У нас сільське господарство не побудовано на власній приватній землі. У нас не має такого, що ось купив землю, обмежував її і тоді ніхто до неї не доторкується. У нас землю не купують і не продають. У нас земля є в громадському користуванні. У нас землевпорядження треба поглиблювати відповідно до того, як усуспільнюватиметься господарство, як воно інтенсифікуватиметься, як використовуватиметься ту землю, що до неї ми це підходили.

Процес землевпорядження є величезний і довгочасний процес,—отже землевпорядники без роботи не залишаться. В нас і цього року бракує землевпорядкувального апарату і бракуватиме його навіть через 5 років, коли ми підійдемо до лісонасадження, до закладення інтенсивних городів, садків, до впорядкування лісу, тощо. На терені України робота безмежна. Отже тут ми мусимо подолати цей опір апарату, мусимо зліквідувати те, що гальмує темп нашого землевпорядження, НК . . . спеціяльно розробить цю справу.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Кінцеве слово Голови Раднаркому УСРР тов. Чубаря В. Я.

Перевищити намічену планом колективізацію с.-господарства

Щодо колективізації, то тут всі товариші цілком правильно відзначили той правдивий шлях, що його визначено для колективізації. Але тут хтось з товаришів говорив, що темп намічений на 5 років, недостатній, що треба швидче колективізувати. Закона про це видати не можна і не доцільно, бо колективи побудовано, насамперед, на добровільності. Цього не треба забувати, лише тоді колективи є міцні, коли члени колективу об'єднані на певній програмі роботи, коли вони вже ідеологічно об'єднані, коли вони зв'язані міцним усуспільненим капіталом, коли вони де-далі більше усвідомлюють доцільність і ефективність цієї форми господарювання.

От над цим треба попрацювати. Ані в планах, ані в декретах ніде не забороняється, щоб в окремих районах збільшили запроектований темп *навіть на 50, а то і на 100%*. Навпаки, уряд призначатиме премію тим, хто поведе колективізацію швидким темпом.

Але тут є «але». На це потрібні машини й кошти. Річ же в тому, що для нас треба, щоб з тими машинами і коштами, що ми їх маємо, збільшити нашу колективізацію, навіть перебільшити той процент, що його визначено планом. І от коли хто це зробить, це буде дуже добре. А то приїздять сюди і кажуть:— дайте трактора. Ми кажемо, що тракторів нема, а вони нам—коли нема тракторів, то немає й колективізації, ми не провадитимемо колективізацію. Це неправильно. Слід провести той темп колективізації намічений на тих ресурсах, що ми їх призначаємо для цієї справи. А коли на цих ресурсах та ще більше можна об'єднати, то це буде дуже добре. Ресурси самого селянства втягти в річище колективізації—це конче потрібна річ. Над цим треба попрацювати. Політику Уряду в галузі колективізації, в галузі машинопостачання, скеровано на те, щоб сприяти колективізації, не обмежуючи її ніякими процентами, *ніякими планами. Отже, тут одне прохання до* товаришів не змішуватися перед тим, що визначено ці проценти, а прагнути до того, щоб їх перевищити в галузі колективізації сільського господарства, підвищення врожайности тощо.

Використати для піднесення врожайности всі можливості

Тут чимало товаришів говорили про мінеральне добриво, що ось дайте нам мінеральне добриво, тоді ми відразу підвищемо врожайність на 35%. А уряд вирахував, що піднести врожайність на ці 35%. ми мусимо і без додаткового мінерального добрива, а коли ми за мінеральне добриво заплатимо валюгу та дамо його, то й підвищимо врожайність *більше ніж на 35%*. Тут слід урахувати також ще й низку інших можливостей. Можна піднести врожайність на 35% і без мінерального добрива. Коли ми чиститимемо насіння, оброблятимемо краще землю, коли засіватимемо кращим насінням, боротимемося з бур'янами, шкідниками тощо, коли заводитимемо правильну сівозміну—то це все дасть змогу підвищити врожайність на 35%. Мінеральне добриво ми так само даватимемо по змозі. Але треба прагнути до підвищення врожайности на 35%, не вимагаючи, як для колективізації тракторів, так для піднесення врожайности—мінерального добрива. Мінеральне добриво ми вироблятимемо і в планах це передбачено. Може нам доведеться частково довезти його з закордону, але ми мусимо постановити в плані перебільшити цей ліміт, а до мінерального добрива ще багато де чого є.

В поданій мені записці запитують—чому люпін вивозять закордон, а у нас його нема. Це неправильне, бо він у нас є на Поліссі й закордон ми його не вивозимо. До того ж для підвищення врожайности можна і торф скористати.

Взагалі слід доцільніше використовувати угноєння, а не так, що вивіз з осени в поле, а за зиму вода розмиє, стече те, що є корисного в грунті й тоді угноєння не дає відповідних результатів. Низка відповідних заходів у цій справі є і про них в постанові Уряду говорилося і в нашій агропропаганді говорилося. Піднесення врожайности треба будувати не лише на мінеральному добриві, а й на кращому господарюванні, на використанні тих можливостей, що допоможуть нам збагатіти й купувати потрібне нам мінеральне добриво. Що ж до продукції його, то в докладі про п'ятирічний план буде про це докладно зазначено.

Далі є запитання й тут говорилося про те, що в нас нема шкіри і що знищується дуже багато молодняка, що худоба не виростає, а її знищують ще дрібною. Чому нема шкіри? Це запитання дуже гостро стоїть й на селі й в місті. Є низка відповідей, але доскональних, тобто таких, щоб ці відповіді нас цілком задовольняли, тут не підбереш. Насамперед, тут треба сказати, що для підошви завжди ще перед революцією й за часів Радянської влади ми одержували багато шкіри з закордону. Отже, ще й тоді витрачали на неї валюту. Цього року ми багато витрачали валюти для того, щоб забезпечити промисловість устаткуванням. Крім того, руйнація господарства також відбилася на якості худоби і на якості шкіри. Якість виробництва теж гірша. Але до того ж і добробут населення в нас покращав. Подивіться, не лише на Україні, але й у всьому Союзі в личаках уже менше ходять, а кожний хоче ходити в чоботях і багато вже в калошах. А тимчасом нам доводиться не лише дбати, щоб кожному дати цю шкіру, а ще доводиться дбати про деякі резерви на всякий випадок.

Чому м'яса не вистачає цього року? За м'ясо я говорив в докладі, що у нас з ним трапилося. Можу ще сказати. Тут і неорганізованість м'ясного ринку впливає і друге, що багато худоби в нас загинуло через недорід і третє, що на північному Кавказі й в Сибіру, звідки ми м'ясо могли довозити, нині в деяких районах є ящур, а коли худоба хворіє на ящур, то за радянськими законами заборонено заготовляти її там і вивозити, бо це значить розносити цю хворобу. Тимто і є деяке скорочення. А до того ж, коли не вистачає інших харчів, на м'ясо налягали. В цьому році ми пропустили м'яса через кооперацію на 50% більше ніж торік.

В справі хлібозаготівель треба розворушити селянські маси

Щодо хлібозаготівель. Тут т.т. говорили, який опір робить глитай в хлібозаготівлях, як важко доводиться провадити хлібозаготівлі низовим робітникам. Звісно, важко провадити хлібозаготівлі, коли не досить розворушено масу бідноти й середнього селянства, коли не досить громадського впливу. Але розворушити селянські маси, піднести на вищий щабель громадську думку, громадський вплив—це наше чергове завдання.

Тут де хто висував таку пропозицію:—чому не встановити на ринкові тверді ціни, щоб глитай не міг спекулювати, щоб він торгував хлібом і іншими речами за ціну, що її встановлять? Цього не можна зробити, бо не можна адміністративним порядком так все це зрівняти. Не можна зрівняти. Кожний селянин *має* право продавати на ринку збіжжя та інші свої продукти. Ринок закривати ми не можемо й не мусимо, бо це могло б ударити і по бідноті й по середнякові, а ми натискаємо лише на того, хто хоче своє збіжжя використати на шкоду радянській владі. До того ж ми вживали надзвичайних заходів, і в майбутньому їх вживатимемо проти тих глитаїв, що взагалі не бажають ніяким законам та роспорядженням радвлади коритись. В таких випадках ми маємо можливість вплинути і з другого боку—можна буде вжити деяких адміністративних заходів, але на підставі революційної законности.

Звичайно, що навколо хлібозаготівель, навколо нашої роботи на селі, щодо землевпорядження, колективідації тощо теж гостро точиться класова боротьба. Дехто хоче бачити, що не сьогодні завтра повалиться радянська влада. Ця класова боротьба впливає так, як тут товариші говорили, що там за Дністром у Басарабії говорять, мовляв тут у нас в Молдавії, на правобережжі так лунають гармати, що навіть не чути ніякого голосу. Про це говорять, буває це, *алеж вони беруть чутки про* те, що глитай де небудь застрелить незаможника, бідняка, активіста тощо. Вони беруть окремі поодинокі випадки прояву класової боротьби, класового натиску з боку глитая і висвітлюють це так, що ніби то це все селянство, всі трудящі йдуть проти радянської влади. Помиляються. Ми бачимо це загострення класової боротьби, бачимо звідки вона йде і бачимо, куди вона тягне. Безумовно, без цієї класової боротьби не можна закріпити новий лад, бо за старий лад тримається дехто міцно. Рештки капіталістичних корінців сидять глибоко і вони намагаються опанувати ринок і загальмувати наш розвиток.

Дещо тут росповідав товариш-наймит з дідів-батьків, як глитаї убивають наймитів тощо. Це трапляється. Ми знаємо, що глитайський терор скеровано на те, щоб приголомшити активність бідноти, активність незаможників, активність наймитів. Глитайський терор спрямовано на те, щоб в своєму оточенні тримати селян нейтральними до себе у боротьбі проти радянської влади, але тут глитаєві аж ніяк не щастить, це в глитая ніяк не виходить і ніколи не вийде, бо глитаїв значна меншість, бо інтереси основної маси селянства цілком подібні до інтересів пролетаріяту, бо в пролетарській державі союз робітників з основною масою селянства міцнішає рік-у-рік, не зважаючи на всякі перекручування, що де-не-де перешкоджають підтримувати цей союз. Таких перекручень багато. Трудноці теж впливають на зміцнення цього союзу.

Тут один товариш, здається, тов. Садовський говорив про ножиці, що вони залишились такими великими, як і були. Тут, тов. Садовський, ножиці, тобто росходження між цінами на сільсько-господарські й промислові продукти не збільшилися, а за два роки зменшилися. Особливо зменшилося це росходження цього року, коли довелося підвищити ціни на хліб майже на 15% проти тих, що були позаторік і два роки тому. З другого боку, знижено ціни на промислову продукцію майже на 15%. Знижено накладні витрати в нашій кооперації й в нашій державній торгівлі.

Радянська влада суворо карає за зловживання

Тут ще той самий тов. Садовський говорив про те, як у нас кепсько стоїть справа, коли робітники працюють в організації, то буває безліч конфліктів, коли ж піде до приватника, то нібито легче договориться. Тут буває, що ця група робітників легче договориться з приватником, але цей приватник наробить низку злочинів для пролетарської держави, здере з неї вдесятеро більше на тій чи іншій роботі. Отже він лагідно ставиться до окремої групи робітників, але по хижацькому ставиться до держави в цілому.

Я не обстоюватиму цього моменту. Правда, в державних установах часто-густо бувають перекручування, коли представники державного пролетарського господарства ставляться неохайно до робітництва, коли *вони* намагаються визискувати робітників, коли вони прагнуть собі більше до кешені покласти, намагаються визискувати робітників, ламаючи всі наші радянські закони. Таких випадків багато, але наші радянські установи їх викривають і судять. Хвиля самокритики, що *пройшла* за минулий рік, показала як радянська влада суворо ставиться до зловживань, до бюрократичних перекручувань в нашому державному апараті. Ці перекручування залишилися, вони є і вони виявлятимуться ще й в майбутньому.

Чистка радянського апарату скерована на те, щоб вичистити з радянського апарату тих, хто не розуміє основних завдань радянської влади і свої стосунки з робітництвом не може погодити з радянськими законами.

Буває, що та чи інша група робітників робить рвачество, не ураховуючи загальних інтересів пролетаріяту. Хочуть «хапнути». Були такі випадки. Сталася катастрофа на Краматорському заводі. Там прорвалася труба. Коли покликали групу робітників, щоб одремонтувати її, вони почали торгуватися, с... ки взяти і проторгувалися майже дві го... яку ціну взяти. Вони скористалися з того... заводові загрожувала небезпека, щоб за... ти більше і щоб можна було потім про... ти півтора-два місяці. Такі випадки є. Ра... ська влада ніколи не затушковувала, н... мазувала таких випадків. Навпаки, в ... пресі пишеться і скрізь говориться про ... падки. Плямують це.

На цій розбіжності між радянською вл... і окремими групами робітників, дехто ... нує, дехто гадає, що в зв'язку з цим за... радянська влада, дехто забиває клина... загине радянська влада від цих клинів, у ... ще є значна частина пролетаріяту, що ... виховано в пролетарському розумінні. Р... ничі маси рік-у-рік втягаються в нашу ... ціялістичну індустрію. Ми останнім ч... втягли 150 тисяч нових робітників. Це— ... справжній пролетаріят, що вже працюва... промисловості. Це переважно селянство, ... робітнича молодь. І з цього боку ми ці... спокійні, що та боротьба, та робота, ... проводять в цьому напрямку, забезпе... нам перемогу і буде дано відсіч, тим, хто ... магається скористатися з цих окремих ... у *нашій роботі*.

Скорочення округ віддалить масову роботу від місць

Переходжу до тих зауважень, що їх тут робили товариші в справі радянського будівництва. Насамперед, про скорочення округ. Один товариш, здається, з Білоцерківщини сказав, що добре було б скоротити округи та накупити тракторів на ці гроші. Може це й добре було б, але це треба підрахувати. Гаразд. А чи не доведеться замість орати цими тракторами, їздити на них від села, до окружного центру, бо дуже далеко буде їхати і доведеться їхати на тракторах, бо на конях не доїдеш. Може б ще інакше? Так можна договоритись до того, що скоротити всі округи, залишити лише одну і накупити тракторів? Може, нам доведеться скоротити деякі малосилі округи, алеж тут цілком ясно собі треба уявити, що скорочення округ до певної міри спричиниться до віддалення центру від низових установ—від сільських і районових рад. Збільшення округи вже дає збільшення людности і наприклад на Київськ. окружному з'їзді рад могли висловитися ті ж 50 чоловіка, що висловилися в Білій Церкві тільки ці 50 чоловіка говоритимусь про Київ, а про Білу Церкву говоритимуть менше.

Скорочення округ віддалятиме від місць, заважатиме масовій участі робітників і селян у вирішенні своїх справ. Це нас непокоїть. Ми бажаємо, щоб керівництво господарським і культурним будівництвом, самовпорядкування тощо було наближено як найбільше до мас, до робітників і селян.

Із цих міркувань ми йшли на ту реорганізацію, що її маємо нині закінченою. Тут дуже обережно доводиться ставитись до ліквідації округ, щоб не було такого явища, що коли округи зліквідуємо, то робота буде слабішою, місця менше працюватимуть. Тим-то я загострював увагу в своїй доповіді на посиленні районів, щоб в районах посилити роботу, бо коли ми зміцнимо місця, коли передамо їм більше прав, тоді округа відограватиме меншу ролю, тоді легше буде впоратися з роботою. Це питання не схематичне, не принципове, не комерційне, а це питання водночас є й політичне.

Щодо районів. Тут товариш говорив, що ніби то я проти реформ районування. Навпаки, в свій час я брав і чималу участь у проведенні реформи районування, що дала ліквідацію губерень. Я не проти того, щоб райони посилити і вдосконалити їхню роботу, але я заперечував в своєму докладі проти таких *явищ*, коли сьогодні район має 30 верстов завширшки, завтра він вужчий, після завтра він довший і ніякої сталости не буде. Цього ми не повинні припускати. Нам слід так розмежувати наші райони, щоб люди знали, де вони працюють і за що відповідають.

Тут цілком правдиво зазначили товариші у своїх виступах про селищні ради, що вони *що не набули тих прав*, що їм належать, не опанували те господарство, що належить їм навіть за законом. В цьому напрямку є великі труднощі,—надалі залишається завдання —посилити роботу селищних рад і цілком правильно, що з'їзд повинен це підкреслити.

Тут є низка запитань про КНС, про СТВ і т. ін. Про ці всі як і про низку інших питань я не говорив і в кінцевому слові не зачіпатиму їх, бо на них можна одержати відповідь в друкованих матеріялах. З промов багатьох товаришів видно, що з матеріялом вони не ознайомились. Друковані матеріяли дуже докладно висвітлюють низку питань, що цікавлять товаришів, як тих, що висловлювались на доклад так і тих, що подали записки.

В кінцевому слові можна сказати, що ті організацій, що до них радянська влада ставиться дуже прихильно, підтримує їх, ... другого боку, що підтримують радянську ... ду, КНС, СТВ т. ін., нерозгорнули робот... трібної для перемоги соціялістичного б... ництва, а тут роботи безліч.

Один товариш закидав, що я не зупи... на питаннях транспорта. А тут є ще ... писка: «Чому Уповнаркомшляхів не р... звіта на з'їзді рад»? Про транспорт я н... ворив, бо про нього написано в матері... А, крім того, про нього немає чого ка... особливо нового, бо такого нового на т... порті нічого не робиться поруч процеса ... ровлення всього народнього господарств... росту капіталовкладань. В докладі про п... річку говоритиметься про транспорт.

Один товариш в своєму виступі казав ... на ст. Ясенуватій почали роботу над ш... ренням вузла ,а тепер її припинили. Я ... довідку. Ніхто не припиняв цієї роботи. ... нулого року було вкладено на це ч... кошти, а на цей рік скоротили деякі вит... Там припустили деякі дурниці. Примір... побудували важниці за 2—3 версти від ... ції, отже довелося б вагоном проходити ... версти зайвих. Наплутали тут, довелося ... пинити. У всякому разі проблему поши... цих вихідних станцій з Донбасу не зніма... і не знімається, навпаки, їх здійснювати... Коли перед Донбасом ставлять завдан... п'ять років подвоїти виробництво вугі... потроїти виробництво чавуна, то треба, ... станції були пристосовані до цього ван... обороту,—і цю роботу ми не припиняє... може на деякий термін скоротимо прогр...

Далі про шляхи взагалі. На минулому ... рад про шляхи говорили досить багато ... того часу розгорнули велике будівництво, ... ло утворено шляхові фонди. Це цілком ... вильно відзазначав товариш. Але це не ... ки заслуга уряду, а це є заслуга, в п... чергу, місцевих організацій і мусить ... заслугою свідомої і організованої участ... мого селянства. У нас є закон про тру... участь селянства, але його не скрізь з... ваджується. Немає такого змагання помі... ремими округами, окремими районами, і ... віть окремими селами, що ще не розгор... творчої самодіяльности, яка потрібна. Мі... шим в Союзі розв'язали справу про буді... цтво автомобільного заводу. Ми вимагаємо ... дівництво тракторного заводу. Нині треба ... слід підготувати й провести роботу ... шляхів. Уряд цьому питанню віддав ба... уваги. Ми утворили головне Управління ... хів, але треба ще відповідно розворушити ... ме населення й притягти його до участ... цій справі.

Про водяний транспорт нема чого говор... бо в докладі про п'ятирічний план про ... ділянку нашого народнього господарства ... воритиметься.

Але я мушу зазначити, що ми на всі... лянках роботи однаково просуватися впере... могли. Щодо водяного транспорта, то т... сказати, що тут ми всі надії покладаємо ... наш Водяний Комітет, на наукову працю, ... її підготовляє Водяний інститут і на всі ... проектувальні організації. Ми мусимо зро... так, щоб пароплави ходили не тільки Д... ром, а щоб моторні буксіри ходили й ... лом, і Ворклою, і Самарою, а може ... Дінцем. Ця проблема стоїть перед нам... треба досконало розробити. Але транспор... п'ятиріччя мусить розгорнутись так, щоб ... ком обслугувати те величезне зростання ... роднього господарства в цілому, що пере... чається планом, що його ми забезпечуємо...

Не можна застосовувати системи дрібних позик

Тепер щодо культурного будівництва й вимог в цій справі. Товариш Кириченко в своїй промові висунув пропозицію, щоб випустити позику на здійснення культурної революції. Дехто з товаришів висував пропозиції, щоб випустити позику на автотракторний завод. У нас провадиться позики на індустріялізацію, є пропозиції, щоб випустити позику для впорядкування Харкова, чи Києва. Так воно й вийде, що щодня нова позика. Цього не можна робити. У нас загальна кишеня, загальна скриня і до цієї загальної скрині треба тягти гроші. У нас є система ощадкас,— давайте тяти заощадження туди. У нас є система державних позик,—давайте поширювати й висвітлювати їх так, щоб більше людей купувало облігації цих позик, що з ... ми братимемо кошти на індустріялізаці... так само на витрати в галузі культурної ... волюції. До того ж на самому низу в ... для потреб культурної революції провади... самооподаткування без позик.

Отже такої системи дрібних позик не т... застосовувати. Нам треба правильно скуп... всі ресурси й тоді розподіляти, скільки ... що асигнувати грошей. У нас є старі с... ми і не треба їх відкидати, а треба тільки ... використати як слід.

Тут була записка про систему народ... освіти. Я про це нічого не говорит... скільки буде окрема доповідь про стан Нар... ньої освіти та її перспективи.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Є ще записка такого змісту: яке має величезне значіння, що в газеті написано про те, що Раднарком України не ухвалив проекта Наркомфіну про обов'язкове страхування засівів?

Я мушу дати довідку, що такий проєкт ми розглядали ще на-весні 1928 року. В тому проєкті було багато елементів додаткового оподаткування і ми в такій формі не погодилися з проєктом Наркомфіну, а висунули свої пропозиції. Ці пропозиції було висунуто для обговорення в Раді Праці й Оборони і там не так просто ця справа пройде, щоб взяли та й ухвалили. Там теж вирішили скласти спеціяльну комісію, їй доручили поставити широкі вимоги щодо ширшого виконання цього закону. Цей закон забезпечує страхування від градобою, виморозків і суховію, а щоб, взагалі, страхувати від недороду, то це було б щось цілком неможливе, бо коли селянин посіє погане насіння і йому не вродило, то йому довелося б платити за це страховку. Та й не простежиш, що там люди роблять у полі, а не вродить—то знову плати страховку.

Це справа дуже складна,—і я б тут звернувся до ОВК, райвиконкомів і всіх місцевих організацій з проханням уважно розглянути цей проєкт, що зараз мусить обговорюватися, обговорити і застосувати якнайкраще його здійснити. Помилок тут може бути багато, бо кожний захід може і дати користь, і пошкодити. У нас частково давали допомогу тим районам, де загинула озимина та ще видавали і страховку.

Тепер щодо розселення і перенаселення. Відповідь на це є в друкованих матеріялах. Нашу політику в цій галузі останніми роками де в чому змінюється. Ми, наприклад, перевірили, що та система розселення, що була за перших років—розселення на дрібні виселки, вона не виправдує себе, що треба виселки робити більші, щоб там можна було в майбутньому побудувати і школу, і лікарню, і все, що потрібно, щоб не позбавляти людність цих розселених місцевостей культурного й іншого обслуговування. Треба розселювати лише там, де є справді великі села і де є далекоземелля. А то в нас були випадки, що розселювалися і на дрібні села аби тільки на кращу землю. Отже, тут зроблено поправку.

Щодо класового принципу у землевпорядженні й переселенні, то тут теж у нас було не все гаразд,—і в цій справі теж зроблено деякі корективи.

Щодо земельної політики, то ми земельний кодекс переробляли уже два роки тому, щоб удосконалити його і краще перевести в життя. І я вважаю, що було б доцільним, щоб тепер, підчас З'їзду наш Нарком Земельних Справ т. Шліхтер скликав нараду з селянських делегатів обговорити той проєкт, що вноситься найближчого часу на затвердження уряду. На тій нараді можна буде багато викрити хиб і дефектів цього закону.

Делегатки-селянки.

Щоб ці хиби викрити, щоб притягти до обговорення цієї справи громадську думку, ми ставимо це питання на широке обговорення в нашій пресі. Але не завжди буває відповідь на ті запитання, що ми їх ставимо через пресу. Треба було б уважніше й організованіше ставитися до наших запитань. Не так, що прочитав якийсь селянин, надумав і надіслав свою думку, а треба, щоб це була організована думка цілої земгромади, щоб то була не лише окрема думка, а громадська думка цілої земгромади, або сільради, що складається із 100 чоловіка. Треба, щоб вони висловили свою думку щодо того чи іншого питання.

Я в своєму докладі говорив, що таке відношення до законодавчої роботи ми своєю програмою намітили і що всі ці форми ми збираємося використати, щоб посилити нашу роботу, усунути бюрократичні перекручування, зміцнити масову критику, масове усвідомлення всіх тих заходів, що висуває Радянська влада. І досвід минулих років, що за нього я тут говорив, доводить, що ми стоїмо на певному шляху, не зважаючи на низку хиб в роботі, що ми, не зважаючи на низку труднощів, все ж перемагаємо ці труднощі і рік-у-рік посуваємося вперед, дедалі краще вчимося працювати, втягуємо ще більші маси в творчу роботу. А тим самим зміцнюємо диктатуру пролетаріяту, зміцнюємо соціялістичне будівництво, поширюємо ділянки соціялістичного господарства і цим забезпечуємо обороноздатність нашої країни.

Зростає не Червона армія, а свідомість її бойців

Я тут, товариші, мушу заперечувати одному з товаришів, що виступаючи і висвітлюючи наші досягнення, говорив за те, що в нас зросли багато деякі ділянки нашої роботи, говорив за те, що і Червона армія наша зростає. Це, товариші, невірно. Це єдина частина, що немає жодного зростання ось уже протягом кількох років. Зростає лише класова свідомість, загартованість і наукове знання нашої Червоної армії. Зростає до деякої міри і добробут червоноармійців і комскладу, але він не стільки зріс, щоб можна було заспокоїтися на цьому рівні.

Нашу політику і нашу роботу скеровано на те, щоб зміцнювати соціялістичні підвалини обороноздатности нашої Червоної армії, пролетаріяту і селянства, не збільшуючи водночас складу нашої Червоної армії. І в цій справі ми не боїмося, що нас засудять наші робітники і селяне. Тут якраз у нас зростання немає, за те ми забезпечуємо зростання на всіх ділянках нашого господарчого та культурного будівництва. (Делегати підводяться і довгочасними оплесками вітають т. Чубаря).

Сталінщина і Луганщина склали угоду на соціялістичне змагання

З'їзд висловив побажання, щоб трудящі виконали цю угоду цілком

Велетенський п'ятирічний план розвитку продуктивних сил народнього господарства нашого Союзу, і зокрема України, плани індустріялізації і розгортання творчих сил країни вимагають мобілізації уваги навколо цих питань всіх трудящих. Без цього, без їхньої активної участи здійснити їх не можна.

Про це говорили майже всі делегати з'їзда, що виступали в дискусіях на доклади про п'ятирічний план нашого господарства, що їх подали т.т. Дудник, Сухомлин та Шліхтер. Соціялістичні змагання трудящих окремих заводів і навіть цілих міст і округ мають відограти першорядну ролю в цьому розвиткові.

— Звичайно,—казали делегати,— **його треба організувати як між округами, так і між окремими селами, між окремими колгоспами і між окремими одиницями чи то господарськими, чи то промисловими, чи культурними.**

Робітники Сталінщини і Луганщини, двох найбільших промислових центрів Донбасу й навіть всієї України, подали приклад. Урочисто, на засіданні з'їзду рад, склали вони між собою угоду на змагання.

Бурхливими оплесками зустрів з'їзд представника Сталінщини робітника т. **Йонова**, що повідомив про це змагання.

— Ми,—зазначив він,— **віддамо всі свої сили на соціялістичне будівництво і виконаємо наш план з перевищенням.**

Так само запевнив у цьому з'їзд і т. **Полецький** від імени Луганщини.

— Підчас соціялістичного змагання,—каже він,—ми перевіримо, що ми зробили і що ми зробимо в справі піднесення народнього господарства Сталінської і Луганської округ.

Далі, під бурхливі оплески, він говорить: — **Трудящі Сталінщини і Луганщини перед лицем господаря України—Всеукраїнським з'їздом рад дають зобов'язання виконати умови соціялістичного змагання.** Всеукраїнський з'їзд рад є той нотар, що має засвідчити цю угоду між округами і через п'ять років запитати, що нами зроблено і як виконано складену тут угоду.

Далі т. **Орлик** зачитує текст угоди, де робітники дають урочисту обіцянку прикласти всі сили на піднесення справи соціялістичного будівництва, на здійснення плана з перевищенням. (Текст угоди подамо в черговому номері газети).

Тов. Орлик зазначив, що сталінська і луганська делегації запросили на посередника цього змагання орган Центрального Комітета Комуністичної партії більшовиків України газету «Комуніст».

З'їзд, заслухавши повідомлення делегацій і текст угоди, одноголосно ухвалив таку резолюцію: — **XI Всеукраїнський з'їзд бере до відому угоду, і свідчить, що угоду про соціялістичне змагання між Сталінщиною і Луганщиною складено в присутності всіх делегатів з'їзду та бажає, щоб цю угоду було виконано повнотою.**

Змагання почалось, Всеукраїнський з'їзд рад—хазяїн України—ствердив його. Луганщина і Сталінщина вийшли на соціялістичне змагання і починають здійснювати свою угоду. Твердими кроками підуть вони вперед, щоб здійснити найважливіше завдання соціялістичного будівництва, виконати заповіт т. Леніна.

М. І.

На фото: група Вінницьких делегатів у залі засідань. (Ліворуч) т. т. Жинин, Бидзюра, Хлищук, Регач.

Об'ява

ВІД МАНДАТНОЇ КОМІСІЇ XI ВСЕУКРАЇНСЬКОГО З'ЇЗДУ РАД.

Делегатські квитки з ухвальним голосом, видані т. т. Шойхет від Бердичівської округи за № 193 та Белих від Прилуцької округи за № 223—на XI Всеукраїнський З'їзд Рад, як загублені—вважати за недійсні.

Секретар Мандатної комісії XI Всеукрз'їзду ДЬОМИЧЕВ.

Хроніка з'їзду

— Вчора в пом. ВУЦВК відбулися 2 наради членів XI-го Всеукраїнського з'їзду рад, влаштовані ЦКНацмен—нарада членів з'їзду—євреїв та поляків.

— Вчора увечорі на з'їзді тревали далі дискусії на доклади т.т. **Дудника, Сухомлина та Шліхтера** про 5-тирічні плани народнього господарства. Виступали т.т. **Бойко** (Сталінщина), **Коваленко** (Волинь), **Конотоп** (Бердичівщина), **Топорець** (Сталінщина), **Полоз** (центр), **Крих** (Мелітопольщина), **Чигринова** (Харківщина), **Велігура, Яцевський** (Уманщина), **Супоницький** (ЦК ЛКСМУ), **Зорін** (Горлівка), **Йонов** (Сталінщина), **Полецький** (Луганщина). Докладні звіти про їхні виступи дамо в наступному номері «Вістей».

— Завтра, 13-го травня, о 3-й год. дня, в пом. Наркомфіна відбудеться нарада зав. окрфінвідділів, що присутні на Всеукраїнському з'їзді рад.

— Сьогодні, 12-го травня, о 9-й год. ранку, в пом. Наркомюсту відбудеться нарада робітників органів юстиції, членів Всеукраїнського з'їзду рад.

— Сьогодні о 9-й год. ранку повинні зібратися в пом. Харк. Окрвиконкому делегати від Харківщини на Всеукраїнському з'їзді рад.

— Нарада жінок-делегатов Всеукраїнського з'їзду рад, що тревае вже 2 дні, продовжуватиме сьогодні свою роботу з 9-ї год. ранку в пом. ВУЦВК.

— Вчора після вечірнього засідання з'їзду артисти столичної опери дали для делегатів з'їзду виставу опери «Русалка».

— Сьогоднішнє ранкове засідання з'їзду почнеться о 10-й год. На порядку денному — продовження дискусій на доклади про 5-тирічні плани народнього господарства.

— Виставка соціялістичного будівництва при з'їзді рад користується значним успіхом не тільки серед делегатів з'їзду, а і серед трудящих м. Харкова. Щодня багато робітників і службовців харківських установ і підприємств відвідують виставку.

— На виставці соціялістичного будівництва у відділі охорони здоров'я що-дня демонструють культурні і наукові фільми. Тут же окружна рада фізкультури провадить антропометричні досліди над делегатами з'їзду.

— Підчас докладів т.т. Дудника, Сухомлина і Шліхтера делегатам з'їзду демонстрували кілька електрифікованих мап України, де за допомогою електричних лихтарів наочно дається картина зростання промисловости, сільського господарства, електрифікації, розвитку шляхового будівництва та взагалі 5-тирічні плани розвитку окремих галузів господарства

Радіо-перекличка з РСФРР

Ще на третьому засіданні Всеукраїнського з'їзду рад було ухвалено надіслати привітання XIV з'їздові рад РСФРР.

І ці привітання було надіслано не телеграфом, а радіом.

Вчора на вечірньому засіданні З'їзду член Президії тов. Левкович радіом вітала 14-й Всеросійський З'їзд Рад.

— Товариші,—казала т. Левкович—11 Всеукраїнський З'їзд Рад надсилає палкий привіт 14-му Всеросійському З'їздові Рад—господареві РСФРР.

Протягом 2-х останніх років, завдяки твердому пролетарському керовництву комуністичної партії і радянської влади, виросли й зміцніли органи диктатури пролетаріяту—ради на Україні. **Особливо остання перед самим з'їздом кампанія перевиборів рад показала, як виросла роля рад у піднесенні й організації активности мас у справі соціялістичного будівництва.** Найвища досі явка виборців на виборні збори, значний ріст участи в радах комуністів, робітників, бідноти і зміцнення їхнього звязку з середняком **піднесли ради** на новий вищий ступінь і зміцнили органи диктатури пролетаріяту і на селі, не зважаючи на шалений опір глитайні.

Поклавши за основу всієї своєї господарської політики індустріялізацію країни, Українська Радянська Соціялістична Республіка за ці два роки значно посунула вперед будівництво Дніпрельстану, розвиток Донбасу, металургічної, рудної та інших галузей промисловости. Лише в п'ятирічному плані розвитку народнього господарства України, що його в даний момент обговорює наш з'їзд, вперше розроблено гармонічне розвиття всіх галузей соціялістичного господарства і накреслено темп індустріяльного розвитку, потрібний для того, щоб наш союз наздігнав і перегнав капіталістичні країни.

— Всеукраїнський З'їзд Рад, як ніколи досі, поставив і загострив питання про трудову дисципліну, раціоналізацію, піднесення продуктивности праці, **зниження собівартости на засадах соціялістичного змагання** підприємств, бо лише в таких умовах можна виконати план індустріялізації нашої країни.

Не зважаючи на те, що останні два роки основні с.-г. райони України терплять від недороду, **сільське господарство бідняцько-середняцьких мас нашої республіки має не аби які досягнення і глибокі реконструктивні зрушення.** Масова колективізація цілих селищ, організація тракторних станцій, вперше заснованих на Україні комун, літерально день у день набирають що-раз ширших розмірів, переходячи у могутній масовий рух в напрямку соціялістичної перебудови сільського господарства. Останні закони уряду про агромінімум і підвищення врожайности зустріли бідняцько-середняцькі маси селянства з тим піднесенням і ентузіязмом, що як найкраще забезпечують повне їх здійснення в житті.

11 Всеукраїнський З'зд Рад, як окреме питання, поставив на обговорення культурне будівництво, що на Україні натрапляє на подвійні труднощі. **Правильне здійснення ленінської національної політики та інтенсивна увага радянського уряду на Україні до питань культурного будівництва дали успіхи й у цій ділянці.** Культурна відсталість України, сумна спадщина царату, ще досі не дає змоги повнотою завоювати дві основні ділянки культурного фронту—загального навчання дітей і ліквідації неписьменности. Проте, активність і ініціятива мас виростаючи з кожним роком і на фронті культурного будівництва, правлять за найкращу запоруку повної перемоги і на цій ділянці роботи.

Всеукраїнський З'їзд Рад, відбуваючись при величезній активності й одностайності всіх делегатів, свідчать про те, що завдання висунуті і затверджені з'їздом, буде здійснено.

Ми не сумніваємось, що і 14 Всеросійський **З'їзд Рад розв'яже завдання великого соціялістичного будівництва на території РСФРР і пересуне це будівництво на новий, вищий щабель.**

Хай живе 14-й Всеросійський З'їзд Рад!

Хай живе Союз Радянських Соціялістичних Республік!

Хай живе світова пролетарська революція!

І обидва з'їзди—РСФРР та УСРР — оплесками вкрили це привітання.

Через де-який час з гучномовців, розташованих в залі засідань з'їзду, пролунав голос голови Всеросійського з'їзду рад:

— **Слово для відповіді Всеукраїнському з'їздові рад має тов. Пахомов.**

І з далекої Москви прозвучав міцний голос представника XIV-го з'їзду рад РСФРР тов. Пахомова, що іменем робітників і селян братерської РСФРР вітав представників українського пролетаріяту і селянства.

— У вашому привітанні ви говорили про успіхи радянського господарського і культурного будівництва в УСРР. З'їзд рад України розвязує ті ж завдання соціялістичного будівництва, що стоять і перед з'їздом рад РСФРР і перед наступним з'їздом рад Союзу РСР.

Завдання 5-тирічного розвитку нашого господарського будівництва потрібують розвязання на з'їздах рад. Правильне їх розвязання гарантує успішність в справі переведення в життя наших 5-тирічних планів.

Вказавши далі на велике значіння наших планів соціялістичного будівництва тов. Пахомов відзначив, що затвердження цих 5-тирічних планів зробить певні зрушення в політичному і господарському житті країни.

— Про постанови з'їздів рад треба як найширше інформувати трудящі маси обох братерських республік, треба широко популяризувати серед трудящих завдання наших планів соціялістичного будівництва.

З'їзд довгими оплесками вкрив промову т. Пахомова з далекої, і в той же час близької Москви — серця пролетарської революції.

Це привітання, передане радіом з РСФРР, ще раз наочно показало, що трудящі всіх народів і всіх республік, що входять до складу Радянського Союзу, мають одну мету, одне бажання — в тісному єднанні, з прапором ленінізму в руках, в найкоротчий термін збудувати новий лад—збудувати соціялізм!

Г. А—С.

Про чистку та перевірку членів і кандидатів ВКП(б)

Резолюція на доклад тов. Ярославського*)

(Схвалена одноголосно)

1. За ввесь час існування ВКП(б) лише один раз провадила генеральну чистку в 1921 р., на початку відбудовного періоду народнього господарства, по скінченні громадянської війни, коли партія, поставивши перед *собою завдання «очистити партію від не*комуністичних елементів через точний облік кожного члена ВКП(б) щодо виконуваної ним роботи на посаді, а також і як члена ВКП(б)», значно звільнилася від чужих їй і роскладених елементів, зміцнила лави партії та вжила низку заходів, що обмежують приймання до партії непролетарських елементів і забезпечують ретельніший добір прийнятих до партії з лав робітничої класи й селянства.

2. З часу цієї чистки минуло вісім років, а за той час партія збільшилася кількісно *втроє. За цей період була зроблена між* 13 і 14 партійними з'їздами перевірка членів і кандидатів невиробничих осередків, що її завдання полягало насамперед в «очищенні партії від соціяльно чужих їй, роскладених елементів, а також в очищенні партії від тих елементів непролетарського складу, що за час свого перебування в лавах партії не виявили себе як комуністи в поліпшенні роботи тих або інших державних, господарських і інших організацій і не мали безпосереднього зв'язку з робітничими й селянськими масами» (резолюція 13 з'їзду). Разом перевірено було близько 25% усього складу партії, при чому виключено близько 6% перевірених. 1926 р. проведено часткову перевірку сільських осередків, а 1927 р.—всесоюзний перепис (перереєстрацію) членів і кандидатів партії. Так ВКП(б) виконувала одну з умов (п. 13) приналежности до Комінтерну, що вимагає:

«Комуністичні партії всіх країн, де комуністи ведуть свою роботу легально, повинні провадити періодичні чистки (перереєстрації) особового складу партійних організацій, щоб систематично очищати партію від дрібно-буржуазних елементів, що неминуче примазуються до неї».

Крім того, протягом відбудовного періоду партія систематично, день-у-день перевіряла свої лави через діяльність контрольних комісій, через притягнення до відповідальности членів партії, що порушили програму або партійну дисципліну, елементів роскладених, чужих, при чому з 1922 р. до 1 липня 1928 р. контрольні комісії виключили, добровільно вибуло з партії та не прибуло на перереєстрацію 260.144 членів і кандидатів ВКП(б).

3. В період реконструкції соціялістичного господарства країни, зв'язаний з соціялістичним наступом на капіталістичні елементи міста й села та з *загостренням класової боротьби*, партія повинна особливо ретельно переглянути свої лави, щоб посилити опір впливові дрібно-буржуазної стихії, зробити партію однороднішою, боєспроможнішою в подоланні трудноців соціялістичної реконструкції народнього господарства.

Постанова листопадового пленуму 1928 р. про «найрішучішу чистку від соціяльно-чужих, тих, що примазалися, обюрократилися й роскладися, елементів», «елементів, що використовують перебування у керівній партії для своїх користолюбних і кар'єристських цілей, елементів буржуазно-міщанського переродження, тих що зрослися з глитайством і т. інш.», має також на оці схвалену Комінтерном вимогу періодичної чистки (перереєстрації) усіх членів і кандидатів ВКП(б) для поліпшення соціяльного складу, підвищення політичного й морального рівня партійних організацій на місцях і партії в цілому, на найважчому етапі боротьби за соціялізм на початку періоду корінної соціялістичної перебудови всього народнього господарства СРСР.

4. Поряд із безперечним поліпшенням соціяльного складу ВКП(б) та зміцненням у ній пролетарського ядра (44 проц. в момент смерти Леніна і 62 проц. на 1 липня 1928 р.), поряд із тим, що число робітників у партії за цей час виросло більше, ніж утричі, а також виросла значно кількість і питома вага робітничих осередків, соціяльний склад партії все ще відстає від тих вимог, що їх ставлять перед партією завдання соціялістичної перебудови народнього господарства СРСР. Тимчасом наявність майже у всіх кільцях державного господарського, профсоюзного і навіть партійного апарату елементів, що обюрократилися, а подекуди, особливо в низовому апараті села, *елементів буржуазно-*міщанського переродження, що зрослися з глитайством, перекручують класову лінію партії, зволікає притягнення до партії кращих пролетарських елементів у місті й на селі, послаблює розмах соціялістичного будівництва. іноді вселяє недовір'я в широких масах робітників і селян до заходів партії та радянської влади. Поряд із сотнями тисяч пролетарів, що становлять міцну основу ленінської партії, до партії проникли дрібно-буржуазні елементи, носії побутового загнивання, що вносять у партійні лави росклад прикладом свого особистого й громадського життя, що нехтують громадською думкою робітників і трудящих селян, жмикрутські, кар'єристські елементи, від кого партія не досить очищається систематичною і повсякденною роботою контрольних комісій.

Наступна чистка партії повинна очистити лави ВКП(б) від цих елементів і тим самим посилити її мобілізаційну готовість у справі соціялістичного наступу, ще більше зміцнити довір'я до партії та авторитет її, притягти на її бік нові пролетарські й наймитські шари міста та села.

*) Стверджена пленумом ЦК ВКП(б) 29 квітня 1929 р.

5. Ставлячи питання про генеральну чистку партії, треба мати на оці, що склад робітничої класи за останні роки значно змінився, про що вважав за потрібне попередити В. І. Ленін незабаром після чистки 1921 р., *коли він писав:*

«Безперечно, що у нас постійно вважають за робітників таких осіб, які найменшої серйозної школи, в розумінні великої промисловости, не пройшли. Часто-густо до категорії робітників потрапляють справжнісінькі дрібні буржуа, що випадково і на найкоротший термін перетворилися в робітників. Всі розумні білогвардійці цілком певно зважають ту обставину, що ніби то пролетарський характер нашої партії справді ні скільки не забезпечує її від можливости переваги, і до того в найкоротший термін, елементів дрібно-господарських».

Ленін вважав за потрібне також попередити, що «для дуже багатьох інтелігентських і напівінтелігентських елементів вступ у робітники за наших умов буд-яких труднощів не являє».

Він настоював на конечності «визначити поняття «робітник» так, щоб під це поняття підходили лише ті, хто справді своїм життєвим становищем повинен був засвоїти пролетарську психологію, а це неможливо без багатьох років перебування на фабриці без будь-яких сторонніх цілей, а за загальними умовами економічного й соціяльного побуту» (Ленін, 1922 р.).

Вважаючи за найздоровішу частину партії її фабрично-заводські осередки, партія повинна однак перевірити не лише невиробничі осередки, або осередки сільські, треба зважити, що й у фабрично-заводські осередки партії потрапляють, хоч і в далеко меншій мірі, ніж в інші, елементи, нездатні виконати ролю комуністичного авангарду, елементи, зв'язані з глитайським господарством села і провідники дрібнобуржуазного впливу на пролетаріят, елементи, що розглядають роботу на фабриці лише як засіб до збагачення свого власного індивідуального господарства, елементи жмикрутські, що активно не беруть участи в піднесенні трудової дисципліни, елементи, що ставляться байдуже до таких контр-революційних явищ, як антисемітизм, елементи, що не порвали остаточно з релігійними звичаями і т. інш.

Без чистки всієї партії, в тому числі і її виробничих осередків, партія не зможе цілком притягти до своїх лав із значного позапартійного пролетарського активу кращі елементи для зміцнення основного пролетарського ядра партії. Без такої чистки своїх лав за одночасного систематичного вербування кращих пролетарських елементів фабрично-заводські осередки неспроможні будуть виконати на новому етапі великі й складні завдання, що вимагають максимальної однорідности, єдности, свідомости та пролетарської ленінської витримки.

6. Особливо уважно партія повинна перевірити склад сільських осередків, рішуче очистити їх від прониклих в неї елементів класово-чужих, або таких, що зрослися з глитайськими елементами—крамарями, баями та духівництвом, від членів партії, що здійснюють політику, яка відштовхує від партії наймитів і бідняків, від партійців, що не беруть участи в здійсненні заходів до соціялістичної перебудови сільського господарства, від чиновницьких елементів, що не виконують директив партії про спирання на бідноту та спілку з середняцькими масами селянства, від членів партії, що їх господарське обростання заслонило перед ними завдання комуністичної пропаганди й організації села, від злісних порушників революційної законности, від тих, що зловживають владою в особистих цілях.

Лише така чистка сільських осередків, зв'язана з одного боку з притягненням до перевірки й чистки наймитського, бідняцького та середняцького активу, з широким роз'ясненням політики партії перед широкими масами селянства, а з другого боку—з обережним відношенням до дійсно відданих комуністичних елементів села, активістів, суспільників, з-поміж колишніх учасників громадянської війни й тих, що пройшли школу Червоної армії і на ділі допомагають здійснювати соціялістичні заходи партії на селі,—лише така чистка здатна перетворити сільські осередки та опірні пункти комуністичної партії в селі, зміцнити довір'я до партії, притягти до лав партії кращі комуністичні елементи наймитів і бідняків та рушити вперед колективізацію сільського господарства.

7. Перевірка невиробничих осередків після 13 з'їзду показала в цілому, що соціяльний склад їх значно покращав. В складі невиробничих осередків виявилося: робітників з соціяльного походження — 39,4 проц.; селян — 36,7 проц.; службовців та інших—23,9 проц. Хоча невиробничі осередки постійно поповнюються новими пролетарськими шарами, що їх висуває партія з робітничого середовища, невиробничі осередки часто найбільше підпадають впливові непролетарських елементів, засмічені ними.

Ленін неодноразово зазначав, що «до урядової партії неминуче прагнуть примазатися кар'єристи і пройдисвіти». «До нас примазалися подекуди кар'єристи, що назвали себе комуністами й обдурюють нас, що полізли до нас, бо комуністи тепер при владі!»... Ленін радив очистити партію від «рвачів», «авантурників», від «показних членів партії», «від тих, хто хоче лише використовувати вигоди становища члена урядової партії, хто не хоче нести тягара самовіданої праці на користь комунізмові», щоб залишити в партії лише свідомих і щиро відданих комунізмові», щоб до партії ввійшли тільки «сумлінно віддані робітничій державі, тільки чесні трудівники, тільки справжні представники *пригнічуваних* за капіталізму мас» (Ленін). Саме в невиробничих осередках можливе найширше використання партійного становища з корисливою метою — розтрати, протекціонізм, кар'єризм, бюрократичне відношення до мас; саме тут трапляються факти «побутового загнивання», що особливо відштовхують маси; саме в цих осередках соціяльно-чужі, а також елементи, що обюрократилися, примазалися, роскладися, завдають найбільшої шкоди партії, саме в невиробничих осередках найбільше вихідців з інших партій, що не переварилися в більшовицькій партії, зберегли ідеологічно чужі погляди.

Тимчасом від складу цих осередків, від якости їхньої роботи, від рівня їхньої партійної витриманости, від їхнього зв'язку з масами залежить довір'я широких мас партійних і безпартійних робітників і селян до апарату радянської держави, господарських органів, профспілок, партії та успіх їхньої комуністичної роботи.

Тому, особливо пильна мусить бути чистка від усіх некомуністичних, роскладених, чужих, жмикрутських елементів, а також елементів, що обюрократилися, примазалися, що по-чиновницькому ставляться до своїх обов'язків.

При цьому потрібно особливо обережно ставитися до видвиженців із робітників і робітниць, враховуючи трудноці засвоєння ними на перший час незвичних для них нових форм роботи, і звязати чистку невиробничих осередків з енергійнішим і ретельніше продуманим висуванням робітників і робітниць до господарського, партійного й адміністративного апаратів.

8. Наступна перевірка й чистка лав партії повинні таким чином зробити партію однороднішою, позбавити її всього некомуністичного. Само собою зрозуміло, що така пере*вірка зв'язана з величезними трудноцами* і повинна бути проблена найретельніше після всебічного роз'яснення завдань чистки та перевірки так усім членам і кандидатам партії, як і позапартійним робітникам та селянам. Ставлячи до кожного члена й кандидата партії певні вимоги щодо морального рівня, зв'язку з масами, активної участи в роботі партії, в будівництві соціялізму і т. інш., партія застерігає проти перетворення перевірки в дріб'язкове і настирливе корпання в особистому житті партійців, проти вульгаризування самої перевірки, проти здійснення її *не з погляду класових завдань комуністич*ної партії. Чистка повинна нещадно викинути з лав партії всі чужі, шкідливі для її успіхів, байдужі до її боротьби елементи, непоправних бюрократів, тих, що примазалися, що зв'язані з класовим ворогом і допомагають йому, відірваних від партії через господарське, власницьке обростання, антисемітів, прихованих прибічників релігійного культу, викриваючи прихованих троцькістів, мясніковців, децистів, та прибічників інших антипартійних груп і очищаючи від них партію. Але чистка партії повинна рівночасно зміцнити роботу організації, перевірити роботу осередку, створити кращі, товариські взаємини між членами партії, підвищити почуття відповідальности кожного за політику, за долю всієї партії, стимулювати підвищення рівня політичних знань, посилити боротьбу з бюрократизмом, підвищити активність усіх членів організації, посилити їхній зв'язок з масами робітників і селян, посилити активну участь в соціялістичній перебудові села, в раціоналізації виробництва й керування, в піднесенні трудової дисципліни, в усуненні всіляких надуживань і т. ін. Перевірка таким чином не повинна мати ні вузько екзаменаційного, ні судово-слідчого характеру. В тих випадках, коли член партії за всіма іншими ознаками здатний бути членом партії, але рівень його політичної письменности недостатній,—це ні в якому разі не повинно правити за підставу для його виключення, а повинно бути зважено з метою утворити такі обставини, що допомогли б цьому членові партії виправити цю хибу. Виявляючи придатність кожного члена й кандидата *партії* виконувати партійні обов'язки, допомагаючи виправити їхні помилки й хиби, залишаючи в лавах партії всі віддані комунізмові елементи, перевірка повинна побіжно виявити, в якій мірі правильно здійснює провід даний осередок і в якій мірі помилки й хиби партійців зв'язані з цим проводом.

9. Перевірка й чистка можуть бути успішні тільки в тому разі, коли вони супроводжуватимуться найширшими розгортанням критики й самокритики в місцевій і загальній пресі, в стінгазеті, на партійних зборах та прилюдних зборах з участю робітників і селян. Треба вжити заходів, щоб до перевірки та чистки були притягнені й безпартійні. Треба керуватися наказом Леніна, що писав:

«Є місця, де чистять партію, спираючись головним чином на досвід, на вказівки позапартійних робітників, керуючись їхніми вказівками, вважаючи на представників безпартійної пролетарської маси. Ось це—найцінніше, найважливіше. Коли б нам дійсно пощастило в такий спосіб очистити партію згори й донизу, «не вважаючи на осіб», завоювання революції було б дійсно велике». (Ленін, т. 18, ч. I, ст. 360).

«Звичайно, не всім вказівкам мас ми скоряємося, бо маса також підпадає іноді, особливо в роки виключної втоми, знесилення від надмірних тягот і мук, настроям аж геть не передовим. Але в оцінці людей, в негативному відношенні до «примазаних», до «закомісарених», до «збюрократених» вказівки позапартійної пролетарської маси, а в багатьох випадках і вказівки позапартійної селянської маси надзвичайно цінні. Трудяща маса з величезною чутливістю схоплює різницю між *чесними й відданими комуністами* і такими, що викликають огиду у людини, яка в поті чола здобуває собі хліб, людину, що не має будь-яких привілеїв, будь-яких шляхів до начальства». (Ленін).

«Чистити партію, вважаючи на вказівки позапартійних трудящих,—справа велика, вона дасть нам серйозні наслідки. Вона зробить партію далеко сильнішим авангардом класи, ніж раніше, зробить її авангардом, міцніше зв'язаним з класою, більше здатним вести її до перемоги серед маси *труднощей*, і небезпек». (Ленін, т. XVIII, ч. I, стор. 360).

Однак, притягуючи широко до участи в перевірці лав партії позапартійних робітників і селян, треба:

1) ні в якому разі не перетворювати прилюдних зібрань на арену демагогічної дискредитації партії чужими пролетаріятові елементами і не припускати на такі зібрання нетрудових або класово-чужих елементів;

2) ні в якому разі не плентатися в хвості у позапартійної маси там, де річ іде про визначення правильности партійної лінії, того або іншого партійця;

3) використати такі прилюдні зібрання для вияснення лінії партії та притягнення до лав партії кращих елементів із позапартійних робітників, наймитів і бідняків.

Всі вказівки на потребу обережно, дбайливо підходити до цінних комуністичних елементів у партії, на потребу догримувати принципіяльного підходу до чистки та утворювати цілком товариську обстанову чистки й перевірки, особливо стосуються прилюдних зібрань, де присутні й позапартійні.

10. Особливо важливе завдання припадає в період перевірки лав партії на партійну пресу. Треба потурбуватися, щоб з самого початку забезпечене було цілком витримане, принципіяльне висвітлення завдань чистки, щоб увесь час підтримувати певний політичний рівень обговорення питань чистки, щоб поруч із висвітленням фактів нещадного усування з лав партії всього негодящого, в пресі було досить широко відзначено все цінне, позитивне в роботі перевірюваної організації. Картаючи всі негодящі елементи, преса ні в якому разі не повинна тероризувати та цькувати товаришів, що роблять ті або інші помилки випадково, через свою недосвідченість. Місцеві контрольні комісії повинні керувати цим висвітленням у пресі всього, що виявить перевірка, не припускаючи плямування партії з-за непридатности та провин окремих її членів.

11. Партія повинна приділити увагу найпильнішому підготуванню до чистки, щоб самий процес чистки й перевірки відбувся в найкоротший термін. Для цього потрібна найретельніша підготовна робота, висвітлення завдань чистки в пресі й на зборах, роз'яснення тих вимог, що їх висуває партія підчас чистки до кожного члена й кандидата партії, не тільки всій партійній масі, але й тим позапартійним, що будуть притягнені на допомогу партії при перевірці й чистці її лав.

Ураховуючи помилки за попередніх перевірок, а також те, що перевірці підлягають близько 1.500.000 членів і кандидатів партії, розпорошених на величезній території, що працюють в найріжноманітніших обставинах, партія повинна особливо ретельно підготуватися до цієї перевірки. Партія звертає виключну увагу на склад перевірних комісій, куди треба притягти разом з найвитриманішими і бездоганними партійцями із старої більшовицької гвардії, партійців, що вступили в партію 1917 року та в період громадянської війни, забезпечити найвитриманіший пролетарський склад цих комісій, при чому склад цих перевірних комісій мусить бути заздалегідь широко відомий робітничим масам для того, щоб робітники, члени партії, могли своєчасно виправити склад цих перевірних комісій там, де вони будуть складені незадовільно. Ці комісії повинні пильно підготуватися до роботи, уточнити завдання перевірки в кожному даному осередкові залежно від його складу, умов його роботи, рівня його розвитку і т. ін.

12. Нинішня перевірка тільки в тому разі уникне багатьох помилок, коли партія до кожного члена й кандидата партії підійде уважно, коли обвинувачення, що плямують партійця, будуть ретельно перевірені. Коли перевірні комісії зуміють запобігти особистим поквитуванням при перевірці, груповій боротьбі, відокремити елементи чвар, особистої ворожнечі, свідомої дискредитації, коли перевірка провадитиметься на певному принципіяльному рівні, уникаючи дріб'язковости, чорствости в відношенні, шаблону. Особливо партія вважає за потрібне попередити проти формального відношення до перевірюваних. Перевірні комісії зобов'язані зважати на всі *особливості* роботи членів і кандидатів партії на виробництві, в установі. побутові й матеріяльні умови життя партійців, особливості

Про чистку та перевірку членів і кандидатів ВКП(б)

національні, особливості умов роботи хорих товаришів, жінок, сільгоспробітників, селян, молоді і т. ін. ЦКК повинна розробити найдетальніші провідні вказівки місцевим КК, що перестерегли б проти низки помилок. ЦКК повинна ввесь час стежити за перебігом перевірки, на ходу виправляючи ті або інші помилки в роботі місцевих КК або окремих перевірних комісій.

13. Виходячи з цих міркувань, об'єднаний пленум ЦК і ЦКК ухвалює:

1) провести генеральну чистку партії з тим, щоб перевірка партійних лав була закінчена до 16 з'їзду ВКП(б). Календарність строків перевірки окремих категорій партійних осередків (сільські, виробничі, учнів, і ін.) повинні бути призначені з обліком особливостей роботи (в період між важливішими польовими роботами в сільських осередках, не підчас складання зачотів у ВИШ'ах і т. інш.). Ці календарні строки повинна накреслювати кожна окрема організація;

2) доручити ЦКК розробити найдетальніші провідні вказівки місцевим КК про порядок добору перевірних комісій, про порядок провадження самої перевірки й чистки, обліку й досвіду роботи перевірних комісій, керівництва ними та порядок апеляції на постанови місцевих перевірних і контрольних комісій, забезпечуючи найретельніший добір перевірних комісій та постійне керівництво ними з боку ЦКК і провідних КК на місцях (республіканських, краєвих, обласних);

3) чистку партії провадити відкрито перед позапартійними робітничими та наймитсько-бідняцько-середняцькими масами села;

4) провести широку підготовну кампанію і в пресі і на партійних зборах, ознайомивши всіх членів і кандидатів партії, а також позапартійних робітників та селян з завданнями перевірки й чистки.

14 травня передача самольоту „Делегатка України"

14-го травня на харківському аеродромі відбудеться урочиста передача військовому відомству самольоту «Делегатка України». У святі передачі візьмуть участь жінки-депутати 11-го всеукраїнського з'їзду рад, робітниці харківських фабрик та заводів, членів ТСО-Авіохему та трудяще жіноче населення житлокоопів.

Збір усіх, хто бере участь у передачі самольоту, призначено на майдані ВУЦВК'у, о 4 г. дня. Звідси колони, що зібралися, організованим порядком рушають на аеродром. До аеродрому демонстрацію супроводитиме ескадрилья самольотів Укрповітрошляхів. Після мітингу й церемонії передачі самольоту відбудеться бесплатне катання самольотами.

Нові автомобільні лінії на Україні

Шляхове автомобільне управління УСРР ухвалило відкрити цього року на Україні 20 нових автомобільних ліній.

У районі Харкова регулярний автозв'язок відкривається на дільницях: Харків-Липці, Харків-Вільшани, Харків-Люботин-Огульці, Харків-Руська, Лозова, Харків-Нова Водолага і Харків-Деркачі. Нові автомобільні лінії проходять через більшість дачних селищ. Автобуси зупинятимуться в усіх дачних місцевостях.

Крім того, відкриваються автолінії: Артемівське-Слав'янське, Артемівське-Костянтинівка, Сталіне-Рутченківка, Балта-Вірзула, Артемівське-Горлівка, Запоріжжя-Оріхове, Запоріжжя-Бердянське і інш.

Лінія Запоріжжя-Бердянське, між іншим, є третя протягом автолінія на Україні. Протяг її—120 клмтр.

Нарада наймитів-делегатів XI Всеукраїнського з'їзду Рад

10-го травня у ВУК с.-г. та лісових робітників відбулася нарада с.-г. та лісових робітників — делегатів XI-го Всеукраїнського з'їзду рад. Нарада обговорила питання про роботу на селі.

В роботі з'їзду беруть активну участь мало не 100 делегатів-наймитів. Вони виступають в дискусіях в ріжних питаннях і обстоюють інтереси наймитства.

За останні два роки, від часу Х-го Всеукраїнського з'їзду рад, уряд зробив чимало, щоб поліпшити матеріяльний й побутовий стан робітників радгоспів, лісного господарства та наймитів. За цей час було видано закон про соціяльне страхування наймитів, про забезпечення старих наймитів, чимало окремих постанов було видано про поліпшення житлових і матеріяльних умов робітників радгоспів і лісного господарства. Але зроблено далеко ще не все. **Умови праці наймитства і с.-г. робітників ще досить важкі, заявляють делегати.** Тут на Всеукраїнському з'їзді рад ми наймити-делегати мусимо ще раз нагадати про себе і про свій стан господареві Радянської України.

За останніх перевиборів до сільських і районових рад обрано понад 20 тис. наймитів і с.-г. робітників. Але чи скрізь вони працюють активно? Цього ми делегати Всеукраїнського з'їзду рад сказати не можемо. Наймити часто-густо неписьменні, не ознайомлені з основними питаннями сучасної радянської політики, не знають техніки повсякденної роботи, а тому не можуть як слід обстоювати і боронити інтереси 1,2 млн. наймитів. **Наше побажання, щоб з'їзд Рад дав доручення окружним і районним радам відкрити як найскоріше підготовні курси для наймитів-членів рад, що дали б можливість як найскорше ознайомити наймитство з найважливішими питаннями радянської політики, з питаннями перебудови сільського господарства на соціялістичній базі.**

Радянська влада видала чимало постанов про регулювання умов праці наймитів в глитайських господарствах. **Але ми мусимо відзначити, що місцеві радянські органи не стежать як слід за виконанням їх.** «Тимчасові правила» і кодекс законів про працю порушують на місцях, особливо глитаї. З'їзд мусить дати тверді вказівки радянським органам, щоб вони як найенергійніше боролися з усякими порушеннями, щоб вони примусили глитаїв виконувати радянські постанови.

Погані ще житлові умови с.-г. робітників у радгоспах. Звичайно, поліпшити їх швидко, як би це нам наймитам хотілося, уряд не зможе, але на це слід було б давати більші кошти. Брак помешкань перешкоджає радгоспам утворити в них постійні пролетарські кадри робітників. Треба подбати про організацію громадських їдалень, амбулаторій, лікпунктів у радгоспах.

Негаразд справа з кооперуванням наймитства. В одному з Білоцерківських районів до кооперації притягнуто тільки $^{1}/_{10}$ частину наймитів, що працює в цьому районі. Фонди кооперування не використовується для допомоги наймитству.

Ще надто мало наймитів працює в ріжних радянських, господарських установах. Можливо ,що в цьому до деякої міри винен союз с.г.- та лісових робітників. Але з другого боку треба відзначити, що цій справі надто мало допомогають радянські органи. Ми наймити, каже наймичка тов. Стефанович (Лубни), **мусимо твердо запевнити український уряд, що всі свої сили, всю енергію ми віддамо на допомогу розвиткові сільського господарства, на завершення перебудови його на нових соціялістичних засадах.** Але для цього потрібно конче, щоб наймитський голос в цій справі почувався. **Отже, більше наймитів на відповідальну радянську й господарську роботу.**

Серед наймитів близько 60% неписьменних. Ми взялися за ліквідацію її, але вона йде повільно, для цього потрібні чималі кошти і що найважніше пильна увага всієї радянської суспільности. З'їзд мусить в цій справі сказати своє вирішальне слово.

Діти наймитські за браком коштів не можуть йти до профшколи, до робфаків і інститутів. Правда, Український Уряд дав у цьому році кошти на відрядження 1.200 наймитів до агропрофшкіл і робфаків, але це ще не задовольняє всі потреби. Треба, на нашу думку, ширше одчинити двері наших учбових закладів для наймитів.

Тов. **Папугай** (Дніпропетровське) звертає увагу на об'єднання наймитів в колективи. Дехто з них ніби то побоюючися ставляться до цього лише тому, що ніхто їм не роз'яснить як слід, що таке сільсько-господарська комуна, чи артіль. Мені, здається, що немає жодного наймита, щоб від цього відмовлявся-б.

Не з скаргою на свою долю, — заявляють наймити, — ми хочемо виступити на Всеукраїнському з'їзді Рад, але з проханням до всіх найкращих робітників Радянської України, щоб, працюючи на місцях, вони повсякчасно обстоювали інтереси наймитства.

Виробництво вугільної промисловости краще

ВИРОБНИЧЕ ЗАВДАННЯ У КВІТНІ ВИКОНАНО З ПЕРЕВИЩЕННЯМ НА 6%.

У виробничій роботі гірничої промисловости безумовно стався перелом. Це визначилося вже не тільки на ручній, але й механізованій роботі. За квітень шахти Донбасу видобули 2.444 тис. тон, себ-то на 6% більше від встановленої програми. Особливо гарно працювали шахти Боківського, Брянського і Ровенецького рудоуправлінь, що виконали виробничу програму з передвищенням на 15—31%. Гірше всього працювали шахти Краснотворчеського і Буденівського рудоуправлінь, що і в квітні не виконали свого завдання.

Значно посилилась за останній місяць механізація. Донвугілля збільшив кількість врубових машин, поволі запроваджує цикли в їхній роботі. Механізований видобуток досягає тепер 31,6% загальної кількости видобутого вугілля, цеб-то майже наближається до програмових передбачень.

Загальне число шахтарів з початком весни зменшилось майже на 5 тис. і досягає тепер 154,5 тис. чол. Особливо збільшилась мінливість основного кадру шахтарів-забійників. Число їх на шахтах зменшилось за цей місяць майже на 2 тис. чол. Зараз Донвугілля вживає всіх заходів, щоб поповнити вибійницькі кадри, але до закінчення польових робіт навряд чи йому це пощастить.

Продуктивність праці шахтарів збільшилась, але все ж відстає від програми на 2%. Зарплата робітників перевищує програмні передбачення на 2—3%.

Особливо треба підкреслити що підчас великодних свят багато шахтарів Донбасу з революційним ентузіязмом не припиняли ні на хвилину роботи, даючи країні не одну тисячу тон палива.

Організація тресту точної механіки на Україні

На Україні є чимало заводів, що виробляють ріжні предмети точної механіки та вимірне приладдя—водоміри, манометри, газометри, метри, ваги та інше. ВРНГ мало цікавилась розгортанням цього виробництва, хоч деякі заводи, як, напр., «Фізико-хемік» вже нині мають загально-союзне значення.

Скликана з цього приводу спеціяльна нарада ухвалила організувати на Україні спеціяльний трест точної механіки і вимірного приладдя. До складу цього тресту мають включити заводи: «Фізико-хемік», ім. Дзержинського в Київі, запорізьку фабрику «Мір та ваг» та два одеські заводи ім. Старостіна і «Спартак».

Витоплювання чавуну в квітні перевищило програму на 7%

Виробнича нарада металургічних заводів проходила в квітні краще всіх попередніх місяців. Значно посилилась трудова дисципліна, збільшилась продуктивність праці. Найкраще працювали металургічні заводи ім. Петровського, ім. Сталіна, ім. Дзержинського, ім. Рикова, ім. Томського.

Виробниче завдання по витоплюванню чавуну виконано з перевищенням на 6%, сталі—на 3%, прокату—на 10% та ріжних металічних виробів на 8%. Всього заводи виробили ріжної металічної продукції на 74,3 млн. крб., цеб-то на 7% більше виробничої програми і на 3 млн. крб. більше, ніж у березні.

План реконструкції сільського господарства Степу

(В Раді Народніх Комісарів)

Як уже повідомлялося в пресі, уряд, обговоривши наслідки роботи в справі зміцнення сільського господарства посушливої смуги, визнав за потрібне скласти спеціяльний п'ятирічний план розвитку сільського господарства Степу.

На останньому засіданні Раднаркому розглянуто попередній проект цього плану, поданий Наркомземом та Укрдержпланом.

До останнього часу боротьба з посухою базувався, головно, на застосуванні метод т. з. посухотревалого хліборобства (застосування громадської сівозміни з страховим паропросапним клином і т. і.).

Тим часом, досвід показав, що не в усіх районах степу ця система себе виправдує й що застосувати її можна тільки в колективних господарствах, що мають достатню кількість тяглової сили та с. г. інвентаря. Тимто, залишаючи надалі систему посухотревалого хліборобства, як основну передумову боротьби з посухою. Наркомзем одночасно передбачає значно поширити меліоративні заходи, що зменшать шкідливий вплив посушливого клімату на сільське господарство Степу.

План передбачає значне посилення колективізації, що має допомогти бідноті й середняцтву опанувати нові технічні засоби. За п'ятирічку колективи Степу матимуть до 1933 року 5.240 тисяч гектарів землі (32% всієї землі трудового користування) тобто, майже в 11 разів більше, ніж цього року. При цьому, в південній — найпосушливішій частині степу — майже всі сільські господарства до кінця п'ятирічки треба притягти до колективів.

Протягом п'яти років степ повинен дістати 20.700 тракторів. Проте, ця кількість тракторів є недостатня. Тому, на думку Наркомзему, треба вжити всіх заходів, щоб збільшити число тракторів, організувати також колгоспи й шляхом усуспільнення живою тягловою силою й т. ін.

Щоб всебічно сприяти розвиткові колективізації Наркомзем гадає посилити темп землевпорядження в степу. Насамперед, протягом 3 років треба закінчити землевпорядження на Одещині, Херсонщині, Миколаївщині та Маріупільщині, а також в найпосушливіших районах Мелітопільщини та Запоріжжя.

Щодо меліоративних заходів, то за планом намічено зросити протягом п'яти років 83 тисячі гектарів земельної площі. З них 41.700 гектарів забирають масиви, що є в районі Дніпрельстану. Велику увагу звертається також на утворення захисних смуг. Наркомзем передбачає утворити такі смуги на площі в 140 тисяч гектарів. Це дасть можливість захистити в майбутньому від несприятливих кліматичних умов не менше, як 2.500 тисяч гектарів.

У системі заходів, скерованих на редонструкцію сільського господарства, велику ролю має відограти розвиток спеціяльних галузей сільського господарства: технічних культур, виноградників, молочарського господарства й т. ін.

План передбачає поширення на 50% площі виноградників у районах штучного зрошення. Вживається заходів також до розвитку птахівництва, молочарського господарства т. ін. Все це викликає потребу будувати переробні підприємства. Тому, план намічає побудувати в Степу 4 сушильно-варні пункти, 5 плодосховищ, 30 винарних пунктів, 42 сироварні заводи, 370 механічних та ручних олійниць і т. ін.

Далі в плані намічається поширити уліпшених засівів у Степу, організувати насіннопостачання селянству, посилити боротьбу з шкідниками й т. ін.

На проведення всіх цих заходів протягом 5 років треба витратити 884 міл. крб. або 50% усіх капітальних вкладань у сільське господарство УСРР.

Наркомзем зазначає, що в наслідок усіх цих заходів, розмір засівної площі в Степу збільшиться на 1.300 тисяч гектарів, тобто 11,4%. При цьому питома вага зернових культур у складі засівної площі зменшиться з 88% до 78,4%, а засівна площа технічних культур, трав, та баштанів збільшиться з 11,9% до 21,6%. Проте, зернове господарство, по-старому, буде базою сільського господарства Степу.

Загальна продукція всього сільського господарства Степу за 5 років збільшиться на 63%.

Рада Народніх Комісарів затвердила цей попередній план. Держпланові та Наркомземові доручено, складаючи остаточний план, звернути увагу на те, щоб утворити міцне сільське господарство в Степу й зліквідувати диспропорцію в розвитку сільського господарства та промисловости в Донбасі й Криворіжжі.

Організація фотофабрики в Київі

Недостаток фото-паперу, платівок та фотоапаратури на Україні примусив правління ВУФКУ поставити на практичні рейки питання про організацію на Україні фабрик для виробництва фото-паперу, платівок та фотоапаратури. Досі все потрібне приладдя для розвитку фото-виробництва привозили з закордону, бо фабрики РСФРР не могли задовольнити всього попиту.

Правління ВУФКУ звернулося з відповідною докладною запискою до вищих урядових органів з проханням дозволити організацію фабрики фото-паперу та платівок в Київі, а також майстерні фото-апаратури. Єдина на Україні кустарна фабрика виробництва ріжних фотографічних матеріялів, що належала колись т-ву Фототехпром, перейшла нині до ВУФК'у.

За безгосподарність— до відповідальности

Транспортна група НК РСІ, детально обслідувавши управління нового залізничого будівництва на Україні, виявила чимало хиб в роботі управління. Посамперед, виявлено незадовольнюче керівництво матеріяльно-господарською частиною: заготівлі матеріялів для будівництва провадилися неакуратно, невчасно, неповно і т. ін. Підчас купівлі лісоматеріялів були припущені значні переплати; одночасно на складах Укрзалізбуду підчас обслідування виявлено чимало непотрібних для управління матеріялів. Така «господарська» робота викликала чималі перебої в будівництві минулого року.

Звідки ж з'явилися непотрібні для будівництва матеріяли, що тільки завантажували склади, при гострому браку інших потрібних матеріялів? За даними обслідування НК РСІ, це сталося наслідком того, що **центральний відділ нового залізничого будівництва при НКШляхів надсилав цілі партії непотрібних матеріялів; та й на місцях заготовляли такі матеріяли безпланово.**

Крім того на складах виявлено нестачу ріжного майна на суму до півмільйона карб., і до нинішнього часу не вживалося заходів, щоб виявити причини такої величезної нестачі. Розрахунки з постачальниками за минулий будівельний сезон зовсім запущені, за невчасне постачання матеріялів ніякої пені з постачальників не бралося.

Наслідком цього обслідування колегія НК РСІ намітила низку заходів для оздоровлення роботи Укрзалізбуду, зокрема запропоновано управлінню негайно звільнити склади від непотрібних матеріялів, що тільки заважають нормальній роботі складів.

Ухвалено також притягти до карної відповідальности винних в нестачі матеріялів, а також головного бухгалтера Укрзалізбуду Панькова, кол. начальників госп.-мат. відділу Укрзалізбуду Белкіна і Кочкіна, нач. облікового матеріяльної частини Трунова, нач. дільниці Плутанова та зав. складу Шершилова.

Оголошено догани нач. Укрзалізбуду Мілашечкину та Кірєєву (Мілашечкін вже не працює в Укрзалізбуді).

Широкі збори господарського і профспілкового активу

У вівторок, 14 травня, о 6-ій годині вечора в клубі друкарів (Чорнишевська, № 11) скликаються широкі збори Господарського і профспілкового активу (членів ВРНГ, Правління трестів, директорів заводів, Нач. Цехів, членів ВУРПС, ХОРПС, ВУКів спілок, Правлінь округових філій профспілок, представників ФЗК (фабзавкомів), членів ВУМБІТа, ОМБІТа і членів Бюра ІТС).

На нараду також запрошуються: представники виробничих осередків КП(б)У, ЛКСМУ та робітники РСІ.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Доповідь голови ВРНГ СРСР тов. Куйбишева В. В. «ПРО НАЙБЛИЖЧІ ЗАВДАННЯ ПРОМИСЛОВОСТИ».

Господарський і професійний актив та робітники РСІ проходять по своїх посвідченнях; представники осередків КП(б)У, ЛКСМУ і від повідальні співробітники ВРНГ та трестів—по спеціяльних квитках Райкомів та ВРНГ.

Президія ВРНГ, УСРР. Президія ВУРПС. Президія ХОРПС.

Перед виборами до Всеукраїнськоі Академії Наук

Знаменна подія

Підчас травневих свят в Київі, а саме 2-го травня сталася подія історичного значіння: в колонному залі Палацу праці в присутності тисячі робітників-пролетарів Київщини **Всеукраїнська Академія Наук прийняла культурно-наукове шефство над Сталінщиною.**

В ознаменовання цього там же на урочистих зборах після докладу президента ВУАН акад. Д. К. Заболотного і обговорення її—**було підписано договір між Сталінськими робітниками,** що прислали свою делегацію на травневі свята в Київ, і **Академією Наук.** Київська Рада профсоюзів своїм підписом скріпила договір.

Ми не маємо ще тексту цього договору, що Рада Академії буде обговорювати і конкретизувати ті форми і методи, якими доведеться переводити в життя цей договір—зокрема вже зараз намічено подорож академіків до Донбасу—але самий факт є безперечно подією величезного значіння.

Пролетаріят, що керує нашою державою, що напружує зараз всі сили над збільшенням продукції, над зниженням її собівартости, що в соціялістичному змаганні находить все більші й більші сили для виконання велетенських завдань раціоналізації виробництва, що тисячами винахідників-пролетарів б'ється над поліпшенням нашої техніки—має право вимагати, щоби наукова думка, наукові сили, наукові установи—прийшли на допомогу.

І для чести наших наукових установ треба сказати, що вони відгукнулися. Може ще не організовано, ще не находячи (вони найдуться!) належних форм і методів, але льод відчужености, відірваности, як наслідок капіталістичної, але поваленої у нас доби, коли наука була на послугах, капіталу, вже прорвано. Недавні відвідини представників Інституту Марксизма Донбасу, де їх робітництво радо зустрічало, виступ Інституту Шевченка на паровозобудівельному заводі в Харкові, виступ наукових робітників по заводах і фабриках—нині в Харкові, коли провадиться трьохмісячник національно-культурного будівництва—яскравий тому доказ.

Шефство ВУАН над Сталінщиною новий і величезний крок на шляху справжньої змички науки з пролетаріятом.

Але і для самої Академії—це повинен бути переломом, рішучий і безповоротний в її дальшому життю.

Валяться мури, вже значно росхитані заходами керівних освітніх органів і проводом самої Академії, гинуть рештки традицій, що ховали академію від очей пролетарської суспільности, безнадійно відсталими, шкідливими для розвитку науки і української культури стають погляди, що може подекуди зберіглися і в Академії, ніби то можна було творити науку в атмосфері ізольованости від широких творчих сил пролетарського суспільства. Така лінія лише приведе ці кола до повної їхньої ізольованости.

А творчі сили Академії, а з нею і всієї української науки—підуть до пролетаріяту, побачать весь ентузіязм, з яким робітництво і селянство будує своє нове життя, не дивлячись на труднощі, а переторюючи їх, і стануть до лав будівників соціялізму. Трудно передбачити нині все величезне значіння цієї події,—як, приміром, ознайомлення робітництва через це шефство з українською радянською наукою і культурою і т. д., але зараз вона вже увійшла в історію, як переломний момент в життю української науки. За прикладом академії підуть інші.

Нині можемо лише сказати,—наука, зокрема Академія, принесла один із найкращих подарунків одинадцятому Всеукраїнському З'їздові Рад.

Ю. ОЗЕРСЬКИЙ.

Кандидати до Академії Наук

Із галузі музичної

Президія ЦП Вуторму, (Всеукр. Т-во Революційних музик) обміркувавши кандидатури з галузі музичної до складу академіків ВУАН ухвалила висунути таких кандидатів:

Д-р Філарет Колесса (Зах. Україна) автор капітальних розвідок про укр. народні думки й пісні:

а) «Про мелодії гаївок» (Мат. до укр. етн. т. ХІІ) «Ритміка українських народніх пісень» (Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка т. 71—74,76) в) «Наверствовання й характеристичні ознаки укр. народніх мелодій» (там же т. т. 126—27) «Про музичну форму дум» (Мат. до укр. етн. т. XIII) г) «Варіянт мелодій українських народніх дум, їх характеристика і груповання » (Зап. наук. т-ва ім. Шевченка т. 116) д) Мелодії українських дум (там же т. т. 13, 14) е) «Співці дум» (мат. до укр. етн. т. 14), а також автор численних рефератів і рецензій.

Ф. Колесса перший перевів фонографічний запис мелодій кобзарських дум та речитацій і є автор теорії походження дум з похоронних голосінь, а також дуже цінних досліджень саме ритмічної структури укр. фолькльору.

Климент Квітка, керівник кабінету музичної етнографії при ВУАН, видатний етнограф та дослідник укр. фолькльору з европейським ім'ям.

Поруч з капітальними збірками укр. народніх пісень («Народні мелодії в голосу Лесі Українки» Київ 1917 р. т. 1 і 2, «Українські народні мелодії 743 укр. уміщені в «Етнографічному збірникові т. 11. Київ 1922 р.) К. Квітка дав цілу низку цінних дослідів муз. фолькльору, як от ритмічні паралелі в піснях словянських народів» («Музика» 1923 р. «Вступні уваги до музично-етнографічних студій», «Професіональні народні співці і музиканти» (програма для вивчення їхнього побуту й роботи), «Первісні тоноряди», «Українські пісні про дівчину, що помандрувала з зводителем», «Музыкальная етнография на Украине в послереволюционные годы» та інш., а також низку грунтовних рецензій та рефератів. Квітка виступає з ревізією теорії Сокальського про структуру українських пісень, він винайшов в українському фолькльорі сліди так званих волочебних пісень і, нарешті, він поклав початок муз. етнографічної роботи на терені УСРР на певні наукові та організаційні підвалини, поширивши її на записування пісень не лише українських а й інших народів терену УСРР.

Постанова зборів педколективу ХІНО

Загальні збори педагогічного колективу Харківського Інституту Нар. Освіти та робітників науково - дослідчих катедр при ньому ухвалили 11 травня 1929 р. такі кандидатури до ВУАН:

З галузі соціяльно - економічних наук:

1. Кржижановський, Г. М. Голова Держплану СРСР.

2. Шліхтер Г. А.—Наркомзем УСРР, Голова Науково-Технічної Ради НКЗему, дослідник аграрних відношень.

З галузі наук філософічно соціологічних.

3. Скрипник М. О.—НКО УСРР, Директор Українського Н-д Інституту Ленінізму і Миркасизму.

4. Юринець В., голова катедри соціології Укр. Н-д Інституту Марксизму - Ленінізму.

5. Семковський С. Ю., Голова катедри історії европейської культури ХІНО і катедри філософії Укр. Н-д Інст. Марксизму—Ленінізму.

З циклу історичних наук.

6. Яворський М. І., Голова катедри історії України Укр. Н-д Інституту Марксизму—Ленінізму.

7. Ігнатовський В. М., Історик Білорусії, президент Білор. Ак. Наук.

8. Слабченко М., Історія України, проф. Одеського ІНО.

9. Яворницький Д. І., Історія України, археолог—Дніпропетровське.

З наук фізико - математичних та хемічних.

10. Гольдман О. Г., фізика, дир. Н-д фізичн. Інституту в Київі.

11. Йоффе,—член Союзної Акад. Наук.

12. Рожанський,—голова Н. Д. катедри фізики в Харкові.

13. Затонський В. П., Голова Укр. Комітету хемізації.

14. Орлов Е. І., проф. ХТІ.

15. Синцов Д. М., Голова Н. Д. катедри геометрії.

16. Кравчук М., математик, проф. Київськ. ІНО.

З сільсько - господарських наук.

17. Вавілов—ботаніка, член Всесоюзної Академії Наук.

18. Соколовський О.,—Грунтознавство

19. Опоків Є.,—гідролог, директор Інституту Водного Господарства.

20. Висоцький Г.,—лісовод.

З циклу біологічних наук.

21. Третяков Д.,—зоолог, Одеське ІНО.

22. Холодний М.,—фізіолог, Київське ІНО.

З геологічно - географічних наук.

23. Рудницький Ст.,— географія, директор Н. Д. Інституту географії та картографії.

24. Лебедев М.,—геолог, проф. Дніпропетр. гірн. Інституту.

З Красного письменства.

25. Тичина П.,—поет. України.

26. Купала Я.,—народній поет БСРР.

Кандидатури на академіків з вчених Західньої України.

27. Колеса Філарет,—етнографія—Львів.

28. Возняк М.,—іст. Укр. Літератури,—Львів.

Виняткове свято—єднання науки і праці

Урочиста зустріч академиків і шахтарів Донбасу.

2-го травня ввечері в колонній залі Київського палацу праці відбулося виняткове свято—свято єднання пролетарів промислового Донбасу з науковими робітниками культурного Донбасу України—Київа. Відкриваючи з доручення президії КОРПС та президії ВУАН збори, зав. культвідділом ОРПС тов. Лазорішак у вступній промові відзначив винятковість цього свята.

До президії було обрано представників делегацій сталінських робітників, ВУАН і партійних, громадських та професійних організацій Київа. Між видатними діячами нашої науки, академіками: Заболотним, Криловим, Тутківським і іншими сіли люде з дужими почорнілими руками—робітники Донбасу і серед них велетень з довгою сивою бородою робітник Поцелуєв.

На початку зборів президент ВУАН акад. Заболотний змалював в коротенькому докладі стан та перспективи роботи ВУАН. У свому докладі він відзначив, що сам бував на Донбасі і що йому відомі умови роботи шахтаря і як зажко шахтареві доводится працювати. Тепер акад. Заболотний радіє, що робітники Донбасу приїхали подивитися, як працюють по своїх лабораторіях робітники науки, бо умови наукової роботи також не легкі.

Ще на початку революції—сказав акад. Заболотний,—ми мріяли про те, щоб спрямувати науку на допомогу робітникові та селянинові. Сьогодні ми закладаємо перший камінь у будинок нашої спільної праці і ми певні, що цей будинок ми довершимо.

Зазначивши далі, що обставини роботи академії що-року поліпшуються і академія напередодні поповнення свого складу новими робітниками, акад. Заболотний говорить: ми раді, що напередодні свого ювілею єднаємося з робітниками. Ми певні, що тільки спільна праця робітників науки та робітників промисловости дасть нам змогу як слід довершити спільну справу.

У співдокладі акад. Тутківський зазначив, що академіки дуже радіють, що ті скарби, які за царськими законами належали приватним землевласникам, тепер належать державі трудящих і академіки радо працюють над вивченням цих скарбів, бо то є наші скарби, скарби трудящих.

Після докладів представниця сталінської окрпрофради т. Кобцева передала палке привітання від 200 тис. сталінських робітників. Вона зазначила, що свідомість робітництва підвищується, як підвищується і продуктивність праці, і що робітництво Сталінщини зрозуміло, що дальший наш економічний зріст—підносити важко без зросту культурного. Наша наука—каже т. Кобцева—повинна піти в найглибші шахти, під найпалючіший вогонь домен. Українську культуру треба запровадити в найдальші куточки УСРР, а зокрема і в першу чергу на Донбасі.

Далі з привітаннями виступили від Всеукраїнського Науково-технічного т-ва акад. Сімінський, від Київського вечірнього робітничого університету т. Опійчук, від секції наукових робітників, Червонопрапорового заводу, всенародньої бібліотеки, конференції єврейських робітників т. інш.

Підчас обговорення докладів виступив представник артемівської делегації т. Васильківський, що добре змалювавши прагнення робітництва Донбасу підвищити свій культурний рівень, сказав: Ми чули, що є академіки, що живуть вони в Київі. Але ми чули, що є й «академіки», що в закордонній пресі пишуть проти нас брехню. Це про Єфремова. Хто йде проти пролетаріяту, той не вчений, а псевдовчений. Ми проти таких «академіків» протестуємо. Шановний президент академії сказав, що «колись» наука допоможе робітникам легше працювати, а ми кажемо—зараз дайте, допомагайте негайно.

У кінцевому слові акад. Заболотний зазначивши, що критика для академіків не страшна, а навпаки корисна, зупинився на виступі т. Васильківського. Вказавши, що т. Васильківський помиляється, коли думає, що академія не допомагає робітникові, акад. Заболотний конкретно нагадав про академіка Тутківського, що вже дав кілька цінних порад для Дніпрельстану, а також про праці акад. Шапошнікова і Плотникова, що ними вже цікавляться за кордоном і т. ін. В науці,—сказав акад. Заболотний,—не можна вимагати дати все сьогодні чи завтра, бо є речі, що ми їх не зможемо дати й по-завтра. Наприклад, серед вас є чимало, що хорували на висипний тиф, я багато працюю над цим питанням, але й сьогодні ще не можу відповісти, що то за мікроб, який викликає цю хоробу. Отже, є багато наукових питань, над якими треба багато й довго працювати, щоб їх розвязати. І сьогодні ми можемо сказати вам тільки одне, що ми цілком щиро і з чистим серцем ідемо вам назустріч.

Далі збори зачитали відозву президії окрпрофради та президії ВУАН до робітників Донбасу. Цю відозву тут таки на зборах підписали голова ОРПС т. Олексіїв та президент ВУАН акад.Заболотний, після чого акад. Заболотний сказав:

— Ми здійснемо те, що написали в урочистій обіцянці. Ми повинні знати віднині, що робиться у вас, а ви повинні знати, що робиться у нас. Надсилайте сюди екскурсії, вимагайте лекторів, консультацій, книжок, просто пишіть до нас, запитуйте про все, що вас цікавить, и ми будемо намагатися зробити все, що зможемо. Це не є тільки обіцянка, це є обіцянка, що ми її маємо здійснити.

Від металістів Сталінщини передано ВУАН в подарунок—настільний дзвінок художньої роботи—ковадло з робітничим молотком. Хеміки Сталінщини передали окрпрофраді зразки своїх виробів.

Далі відбулося прийняття **шефства ВУАН над Сталінщиною.** Договір шефства підписали голова ОРПС т. Олексіїв, президент ВУАН акад. Заболотний та представники Сталінщини.

Закриваючи збори, т. Олексіїв, між іншим, сказав: Наука, що не приступна для робітничих мас, що її не можна використати в інтересах робітництва—такій науці—ціна ламана копійка. Шефство, яке взяли, покладає великі обов'язки. Шефство треба здійснити, але не так, як часом у нас буває, щось візьмемо, щось зробимо, а далі забуваємо. Цього тепер не повинно бути. Сталінці мають усі права вимагати від нас, щоб урочисту обіцянку було здійснено як найширше. Сталінці заслужили це не тільки кайлом по шахтах, а й рушницею на фронті громадянської війни.

***

3-го травня відбулася ділова розмова наукових робітників Академії Наук з робітниками Артемівщини та Луганщини, що мала завданням накреслити шляхи дальшого ділового співробітництва між вищою на Україні науковою установою та промисловістю і робітництвом найбільших індустріяльних районів нашої країни. Акад. Тутківський, Граве, Сімінський, Крилов познайомили донбасівців з роботою ВУАН та з діяльністю її окремих наукових інституцій, катедр і т. ін.

Донбасівці висловили свої думки про роботу Академії та свої побажання дальшого щільнішого і цілком конкретного звязку першої на Україні наукової установи з промисловістю Донбасу, з його робітництвом.

Збори одноголосно ухвалили резолюцію. У цій резолюції робітники кажуть про пожвавлення роботи ВУАН, висловлюють подяку за гостинний прийом та побажання, щоб Академія зміцнила свої звязки з промисловістю та робітництвом Донбасу і щоб спільно з робітничою класою працювала на користь будівництва соціялізму.

Акад. Тутківський запевнив донбасівців, що **ВУАН виконуватиме всі ці завдання.**

Перевибори органів керування

Стопроцентна явка на вибори господарів кооперативу—його членів, сувора ділова критика роботи забезпечать найкращий склад керівників т-в

Активність пайовиків с.-г. Т-в недостатня

Перевибори в системі с.-г. кооперації почалися майже по всіх округах. Часу підготуватися було досить, і союзи використали досвід перевиборів до рад та споживчих т-в у своїй підготовній роботі. Але на **Запоріжжі, Мелітопільщині, Дніпропетровщин й Криворіжжі не все гаразд із підготовкою до перевиборів, не все зроблено,** щоб зосередити увагу громадськости навколо цієї справи.

Явка на перевибори, цей головний покажчик активности, свідчать за **деяку байдужість і непідготовленість кооперованої маси.** У Могилів-Подільській окрузі процент явки складає **від 45 до 60,** а в Запорізькій окрузі в одному товаристві перевибори відбулися при **37% явки.**

Ці факти мають сигналізувати системі небезпеку. Радянська суспільність рішуче вимагає, щоб широкі маси зрушено було до найактивнішої участи в перевиборах. Жодна організація не може порушувати директив, а треба, щоб процент явки дорівнював не менше, як 50 (звичайно, треба прагнути й домагатися ввесь час більшого проценту). Питання активної участи в перевиборах найширших кіл бідноти та середянків—це питання класової боротьби на селі, бо глитай використовує неорганізованість бідноти та середняцтва і прагнутиме захопити під свій вплив систему с.-г. кооперації, цей головний чинник господарського будівництва на селі. Прикладів цьому є досить. **У Велико-Писарівському районі на Харківщині глитаї уперто намагалися роз'єднати бідноту та середняків** в питанні диференційованого паю. Мобілізувати увагу суспільности навколо перевиборів, тісно згуртувати бідняка й середняка—це найкращий і найправильніший спосіб дати рішучу відсіч глитаєві.

Поруч цього треба звернути увагу на посилення активної участи жіноцтва та наймитів, неодмінно забезпечити представництво їх в органах керування с.-г. кредитних і спеціяльних т-в.

Термінів перевиборної кампанії теж обов'язково слід додержатися. Хоч весна й запізнилася, і селянство віддає свою увагу роботі на полі, **а треба закінчити перевибори в т-вах і в союзах неодмінно в травні-червні,** інакше це відіб'ється на проведенні серйозних господарських завдань, покладених на систему.

Найбільшу увагу системи та радянської суспільности треба зараз скерувати на перевибори с.-г. кооперації і домогтися тут як найбільших успіхів, тим самим зміцнивши цю важливу ділянку соціялістичного будівництва на селі.

БОЙКО.

Апарат молочних т-в потрібує чистки

На Одещині починаються перевибори в системі *молочарської кооперації*. Коли зважити на те, що система ця молода і дуже засмічена глитайськими елементами, то стає ясно яке важливе значіння мають відіграти перевибори органів керування в ній. Досить сказати, що після останнього обслідування окремих т-в молочарсоюз примушений був провести в багатьох із них дострочні перевибори. Справу в них було налагоджено так зле, що не було часу очікувати на планові перевибори.

З невеликого числа обслідуваних т-в було проведено дострочні перевибори в Суворо-Адамівському т-ві, де весь склад правління та ревізкомісії віддано під суд, у Тарасівському т-ві, де правління потрапило до бупру, у Визірському, де виявлено рострату, У Фрейдентальському, де в правлінні переважали «позбавленці», у Яковлівському, де виявлено неправильний росподіл кормів та в Вигодянському, де правління було бездіяльне.

Але не тільки цими фактами характеризується *засміченість низівки молочарсоюзу*. Нові й нові факти, що їх виявляють пайовики на передвиборних зборах, у стінгазетах, свідчать про те, що в молочарських т-вах багато людей, зовсім чужих кооперативній справі: глитаї, дяки та кол. офіцери засіли в Антонівському, Березівському, Сахнівському, у Велико - Берлинському, Макарівському та Іжицькому т-вах.

Але це тільки поодинокі темні закутки, що їх пощастило висвітлити вогнем селянської критики підчас кампанії. Треба ж пам'ятати, що сито Одеського молочарсоюзу досі було надто рідке і багато сміття пропустило до керівничої роботи в т-вах. Отже, підчас перевиборів треба пильнувати чистоти складу органів керування і всім намаганням глитаїв захопити керівництво, бідняки та середняки повинні дати належну відсіч.

М. В.

Перетнімо шлях заможникам

Спеціяльна кооперація **на Полтавщині** надто засмічена глитайськими елементами. По всій системі садогородньої кооперації кооперування заможних господарств за останній рік зросло від 3,8% до 5,2% і вони з так званими «іншими» складають 22% усього числа пайовиків. Не краще й у скотарській системі: у Червоноградському конярському т-ві, напр. 35% пайовиків—заможні. Це т-во зовсім і не вилучало фонду кооперування бідноти, а в Решетилівському районі деякі спеціяльні т-ва хоч і вилучали такий фонд, але не використовували його. От чому **організованих незаможників спеціяльна кооперація в окрузі охопила тільки на 8,5%.** І не дивно, бо дбати за це було нікому: склад керівних органів дуже засмічений. У надзорчих радах та ревізійних комісіях садогородних т-в округи бідняків лише 23%, середняків—32%, а заможних з іншими—45% і що найгірше—хто ці «інші», плодоспілка зовсім не вивчила.

Надходить час перевиборів у т-вах спеціяльних видів кооперації. Здавалося б, що загострити увагу бідняцько-середняцьких мас навколо перевиборів ой як потрібно, але організації КНС в окрузі на це питання дивляться, як на другорядне.

Ю. Х.

Не припускати таких явищ

За основні моменти звітно-перевиборної кампанії низівки спож. системи **Полтавщини** мали правити завдання розворушити маси, притягти їхню увагу до роботи т-в, поширити кооперування, викликати самокритику та пожвавити хлібозаготівлі. Але по багатьох т-вах саме ці питання не знаходять належного відтуку. Є випадки, що в низівці не зовсім ретельно опрацьовано справу фінансового оздоровлення т-в, і тому **помітні вагання з запровадженням диференційованого паю.** Місцями на зборах пайовиків виступают глитаї та їхні підлабузники, а що гірше—подекуди біднота хитається на два боки і розгублюється та не витримує класової лінії.

У Троянівському т-ві глитаї намагалися зірвати запровадження диференційованого паю, але цього не припустила біднота, зате в Краснянському т-ві бідняк Юхим Гармаш та інші заперечували проти диференційованого паю і навіть підтримували пропозицію колишнього голови правління відраховувати третину прибутків на сплату паїв. Біднячка Варвара Скорик висловилася, навіть, проти відраховань на побутові потреби. І не дивно, що один середняк тут запропонував відмовитися зовсім від хлібозаговель, мотивуючи це тим, що мовляв, «це не справа споживкооперації»; підтримували його самі ті «кооператори», що їх усунуто від роботи за бездіяльність.

Зрозуміло, що проти таких пропозицій виступило і свідоме середняцтво і біднота та примусили червоніти від сорому тих, хто йшов проти завдань радвлади.

У Жоржівці (Баляснівського р.) колишні ростратники злигалися з глитаями на одному, щоб провести до керівних органів своїх людей, а ні, то зірвати збори. І не зважаючи на опір свідомішої частини пайовиків, цій зграї пощастило провести до складу нового правління колишн. ростратника Яреська, але йому працювати в правлінні не довелося. У Вільхово-Говтвянському т-ві президія сількомнезаму висувала до органів керування неавторитетних селян, близьких приятелів голови КНС, і загальні збори провалили їх та обрали в числі інших Стрикоза, що його рекомендував райпартком, та що прослухав курси для підготовки голів правлінь. У Шишаках та в Сагайдаці значну активність виявили колишні петлюрівці та крамарі, але їм не пощастило домогтися свого.

Це ряд фактів, що характеризують незадовільну підготовку до кампанії в споживчих т-вах, особливо від місцевих організацій. Саме на цих дефектах кампанії мають зосередити свою увагу ті т-ва, де ще перевибори не пройшли, щоб не припускати подібних явищ у себе.

Горохівський.

Неприпустима байдужість чи нерозуміння завдань моменту

С.-г. система не бере участи в росповсюдженні книжки

Для кооперації культробота на селі мусить стати такою ж неодмінною частиною її діяльности, як і господарська робота. Насамперед це стосується сільсько-господарської системи, що на неї припадає головна роля в піднесенні сільського господарства та перебудові його на соціялістичних засадах. До того ж с.-г. кооперація має найбільші можливості активно сприяти культурній революції на селі.

Що ж робить с.-г. кооперація, яку участь бере вона в культосвітній роботі? Треба одверто сказати, що ця її робота жодною мірою не відповідає місцю с.-г. системи в соціялістичному будівництві села.

С.-г. система замкнулася у вузькому колі агрикультурної роботи і—ані кроку далі. Але й тут не все гаразд, бо с.-г. кооперація навіть не використовує такого могутнього знаряддя агропропаганди та ефективного допоміжного засоба агрикультурної роботи, як книжки.

Ось приклад. Весняна засівна кампанія. Здається саме тут с.-г. кооперація мала себе показати, мала засипати село сільсько-господарською книжкою, використати її цілком, щоб з допомогою книжки розгорнути широченну агітацію за збільшення засівної площі, поліпшення обробітку землі тощо. А насправді? Насправді, **до засівної кампанії книжку на село просувала споживча кооперація** (в деяких округах, як от Кремінчуччина, Зінов'ївщина, Полтавщина, Бердичівщина і т. ін. просувала не погано—десятками й сотнями тисяч примірників) де-інде притягаючи с.-г. кооперацію, але, як система, с.-г. кооперація *для просунення книжки до засівної кампанії нічого не зробила.*

Ще приклад,—організація кредитування селянства книжкою. **Кредитування було зірвано і, в кожному разі, загальмовано через категоричне відмовлення Сільського Господаря притягти с.-г. кооперацію до цієї справи,** яку можна здійснити лише з участю всіх кооперативних систем. Але окремі центри с.-г. кооперації, як от Буряксniлка, вважають за можливе, щоб їхня система брала участь у кредитуванні. На орнараді «Кооптаху» визнано, що просунення спеціяльної літератури через книжкові полички при птахівничих т-вах та через збирачів є обов'язкова частина роботи всієї низової сітки птахівничої кооперації. На тій же нараді виявилося, що деякі Кооптахсоюзи вже росповсюджують книжки через збирачів і мають у цій справі не аби які успіхи. Невже не переконливо? Тоді може переконлива буде резолюція ЦК КП(б)У про поширення української книги, де сказано: «Доручити НКО, кооперативним центрам, зокрема Книгоспілці на протязі 2-х місяців розробити план нормального обслуговування широких селянських мас технічною, сільсько-господарською, художньою та соціяльно-економічною літературою, звернувши увагу всіх кооперативних центрів на книготорговельну роботу та популяризацію й росповсюдження української книжки. Зокрема—звернути увагу всіх систем с.-г. кооперації на росповсюдження спеціяльної с.-г. літератури на селі».

Отже, маємо директиву партії про росповсюдження літератури с.-г. кооперацією, у деяких місцях з власної ініціятиви місцеві організації вже заходилися до цієї *роботи, починають ворушиться й деякі* центри, але зрушення по всій с.-г. системі ще немає.

Байдужому відношенню с.-г. кооперації до просунення книжки на село треба покласти край. Система с.-г. кооперації мусить стати до планового та систематичного росповсюдження книжки! Але це буде лише тоді, коли центри с.-г. кооперації, в *першу чергу Сільський Господар,* дадуть по всій системі чіткі й ясні директиви про важливість та обов'язковість росповсюдження книжки, коли центри стежитимуть за виконанням своїх директив і коли росповсюдження книжки буде одним із основних покажчиків якости роботи кожного с.-г. кооперативу.

А щоб просунення книжки справді набуло систематичности та дало певний ефект, треба цю роботу провадити планово й надати їй певних організаційних форм. Росповсюдження книжки має увійти обов'язковою складовою частиною до плану культосвітньої та агрикультурної роботи кожної с.-г. кооперативної організації. Сітка книжкових поличок з спеціяльною літературою мусить поступово охопити всі с.-г. кооперативи; як додаток, треба організувати просунення книжки через ріжних книгонош (збирачі, агрономи, інструктори та ін.). Встановити через постійних представників міцний звязок із системою кооперативної книготоргівлі, починаючи від центру її на Україні—Книгоспілки—до низової кооперативної книгарні.

З свого боку кооперативна книготоргівля по всіх своїх кільцях повинна створити постійні органи (напр., комісію при книгарні), через які представники с.-г. кооперації могли б стежити за поповненням книгарень с.-г. літературою, постачанням її спеціяльними поличками та взагалі за обслуговуванням кооперативною книготоргівлею культосвітньої й агрикультурної роботи с.-г. кооперації. Через ці органи кооперативна книготоргівля брала б також участь в опрацьованні планів розгортання сітки спеціяльних поличок, стежила б за їхньою роботою над росповсюдженням книжки тощо. Нема сумніву, що в справі росповсюдження книжки кооперативна книготоргівля охоче піде на зустріч сільсько-господарській кооперації всім своїм досвідом та всіма можливостями. Слово за с.-г. кооперацією!

Н. Р.

Болячки робітничого постачання Донбасові

Цими днями Всеукраїнська рада профсоюзів закінчила обслідування сучасного стану робітничого постачання у Донбасі, Дніпропетровщині та Криворіжжі. Комісія ознайомилася з роботою 9 найбільших робкоопів і виявила чимало дефектів у робітничому постачанні.

Загалом **нормування харчових продуктів і видача їх за забірними книжками скрізь дала позитивні наслідки.** Не зважаючи на обмежену кількість харчових продуктів робітниче постачання йде куди нормальніше, ніж це було раніш. Але ця нова метода кооперативної *роботи відбилася трохи шкідливо на фінансовому* стані робітничої кооперації. Товарні зайвини майже скрізь збільшились в два рази, а це утруднює оборот. Були випадки, що робкоопи не мали навіть коштів на викуп товарів із залізниці. На полегшення фінансових трудноще́й робкоопів куди більше уваги повинні звернути Уцеробсекція та Наркомторг.

Норми харчових продуктів у робкоопах Донбасу недостатні. Постачання м'яса лише в деяких обслідуваних робкоопах задовольняє. В Алмазнянському робкоопі якість м'яса досить погана, при чому робкооп тільки на половину задовольняє потреби робітництва.

Майже скрізь спостерігаються утруднення з постачанням картоплі. Із зимових запасів залишилося її мало, а довіз весною був недостатній; до того ж частину передано на садіння.

Майже скрізь по робкоопах бракує сала й дешевих сортів ковбаси. Досить рідко і дуже в недостатній мірі постачається робітникам Донбасу оселедці, свіжу рибу. Цукром і хлібом робкоопи забезпечені в достатній мірі. Але в де-яких кооперативах Луганської та Сталінської округ, де встановлено було більші норми видачі хліба, є чималі перевитрати його. Черги по хліб майже зовсім зникли, випікання значно поліпшало. Цікаво підкреслити, що хліб, випечений на хлібозаводах, незрівняно кращий ніж той що його дають кустарні пекарні.

Неврегульовано постачання робітникам молока, що за умов недостачі жирів має особливе значіння для робітничого бюджету. Алмазнянський робкооп що-правда упорядкував цю справу, як найкраще, склавши відповідну угоду з с.-г. кооперацією. А переважно молоко скрізь постачають приватники що набагато підвищили ціни. Пляшка молока в Сталіному коштує 20—25 коп. Робкоопи не звертають на цю справу ніякої уваги і робітництво справедливо нарікає на них за це.

Іншими харчовими продуктами напр., капустою, огірками, буряком, цибулею, томатами то що робкоопи здебільшого забезпечені.

Цілком задовільно йде постачання робітництву ріжних промислових виробів; кооперація подбала, щоб травневу норму було завезено своєчасно.

Досить тяжкий стан громадського харчування. Від часу видачі харчових продуктів за забірними книжками зовсім майже припинилося артільне харчування. Загальний стан громадських їдалень тяжкий. На Каліївці відкрито їдальню в старому будинку, підпертому з усіх боків. Не кращі їдальні й на сталінських та криворізьких рудня́х. У де-яких місцях стан їдалень надто антигігієнічний. Обіди не скрізь доброї якости. Найкраще справу налагоджено на Криворізьких рудня́х та в сталінських шахтах.

Такий загальний стан у обслідуваних робкоопах Донбасу. Безумовно, його треба якнайскоріше поліпшити. ВУРПС вважає, що робітнича кооперація повинна що-найшвидче збільшити свою сітку крамниць та їдалень. Апарат кооперації перевантажений, росподіл крамниць по окремих районах неправильний. Почувається брак складських приміщень. Криворізький робкооп не може росподілити товарів, бо йому нікуди їх роспакувати.

ВУРПС накреслила зараз де-які практичні заходи до поліпшення постачання індустріяльним робітникам Донбасу. При росподілі краму між робкоопами. Уцеробсекція має додержуватись надалі такого принципу: 75% усієї товарової маси росподіляється від кількости членів союзів у даному районі, а 25% виключно серед індустріяльних груп робітників Донбасу та інших промислових округ. Ця нова система росподілу краму безперечно поліпшить робітниче постачання.

Наказ по Вищій Раді Народнього Господарства УСРР

№ 279

21 березня 1929 р.

Про порядок затвердження Статутів державних промислових трестів.

Устава про державні промислові трести УСРР (Зб. Уз. УСРР 1928 р., № 18, арт. 165) поширює свою чинність, незалежно від розміру статутового капіталу, на трести республіканського, округового, районового, міського й селищного значіння, а так само на трести АМСРР.

За арт. 5 постанови ВУЦВК і РНК УСРР «про затвердження устави про державні промислові трести УСРР» (Зб. Уз. УСРР 1928 р. № 18, арт. 164), статути державних промислових трестів, що діють на момент видання зазначеної установи, себ-то —на 10 вересня 1928 р., належить переглянути протягом двох місяців.

Тому, оголошуючи при цьому типового статуту тресту та інструкцію, як прикладати зазначеного статуту, пропоную прийняти до відому та керування нижченаведений загальний порядок затвердження, а так само перегляду статутів трестів, підлеглих безпосередньо ВРНГ УСРР, які вже існували на 10 вересня 1928 року.

§ 1.

1. Загальний порядок затвердження статутів трестів, що утворюються знову.

1) Статути трестів складаються відповідно до типового статуту, з урахуванням вказівок, викладених в інструкції, що до цього додається, як прикладати типового статуту.

2) Трести, підлеглі до ВРНГ УСРР, надсилають до неї статути в 4 примірниках з такими додатками;

а) копії вступного балансу на день утворення тресту;

б) описа земельних дільниць, родовищ копалини, лісів, вод (коли такі є) з зазначенням їх розміру (в метричних мірах) й назви підприємства, при яких вони знаходяться.

2. Порядок перегляду статутів трестів, які вже існували на 10 вересня 1928 р.

Статути трестів, підлеглих до ВРНГ УСРР, що їх вже затверджено Президією ВРНГ УСРР, стосовно до Союзної устави про державні промислові трести (Зб. Зак. СРСР 1927 р. № 39, арт. 392)—буде переглянуто ВРНГ УСРР безпосередньо.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР наказую:

1. Встановити порядок затвердження, а так само перегляду статутів підлеглих до них трестів.

2. Прийняти до відому, що статути трестів місцевого значіння не належить погоджувати з ВРНГ УСРР й що затверджені статути не потрібно надсилати до ВРНГ УСРР.

3. Видати роспорядження до підлеглих до них трестів надсилати до ВРНГ УСРР, після реєстрації статутів в установленному порядкові, такі відомості про затведжені статути:

а) повну та скорочену назву тресту; б) розмір статутового капіталу тресту і за яким балансом (дату останнього);

б) склад підприємств, що увіходять до тресту й їх місцезнаходження, г) коли затверджено статута (дата, № протоколу);

д) коли зареєстровано статута;

е) про всі зміни в наведених відомостях.

4. Вжити заходів про видання Окрвиконкомами та РНК АМСРР по належности роспоряджень Райвиконкомам, Міським і Селищним Радам надсилати відомости (п. 3) про затверджені статути по 1 примірникові до відповідного ВМП, ВМГ, або РНГ АМСРР, а так само до ВРНГ УСРР.

§ 3.

З виданням цього наказу касуються:

1) Накази по ВРНГ УСРР за 1927 р. № 401 з 23-VII, 449 з 24-VIII і 486 з 19-IX;

2) Обіжник по ВРНГ УСРР за 1928 р. № 240 з 4-IX;

3) Типовий статут з доповненням до нього, що їх надіслано до всіх підлеглих до ВРНГ УСРР трестів, до ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР 27-IX —27 р. за № 30506/3 та 12-I—28 р. за № 07927/3.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Нач. АФУ **ВРОНСЬКИЙ.**

Затверджена Головою ВРНГ УСРР
(Підпис Свистуна).
(Погоджена з НКЮ УСРР 8-I—1929 року).

Інструкція.

Як прикладати типовий статут державного промислового тресту, що є у виданні ВРНГ УСРР або її місцевих органів.

1. Проекти статутів державних промислових трестів, підлеглих ВРНГ УСРР, РНГ АМСРР і Округовим відділам місцевої промисловости (місцевого господарства) складається на підставі типового статуту з додержанням нижченаведених правил.

2. Коли переглядається статута чинного тресту з метою погодження його з уставою про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 р., то увагу до арт. 1 статуту викладається так:

«З моменту внесення в торговельний реєстр запису про затвердження цього статуту, визнається за втративший чинність статут тресту (назва його), що його затвердила (назва установи, дата затвердження і № протоколу, або Зб. Уз. УСРР—рік, №., арт., де оголошено статута).

3. В арт. 2 перелічити всі виробничі підприємства, що увіходять до складу цього тресту на момент подання проекту статуту на затвердження з точним найменуванням підприємств та їх місця знаходження.

Торговельні й допомічні підприємства в статуті не визначаються.

4. Розмір статутового капіталу (прт. 13 статуту) показується: а) для трестів, статути, яких переглядається — на 1 жовтня—1926 р.;

б) для трестів, що знову організуються—на термін, що його встановлює орган, який затверджує статута.

5. Коли Управління доручається одноособому Управителю:

а) у проект статуту не включаються арт. арт. 18 та 19 типового статуту.

б) Абз. 1 арт. 20 типового статуту викладається так:

«Управитель видає свої постанови у формі наказів».

в) абз. 3 арт. 20 типового статуту викладається так:

«Управитель може уповноважити своїм наказом на підпис зазначених документів свого заступника, без видачі йому на це особливої довірености».

г) за всіх випадків, коли в типовому статуті є посилка на «Правління (Управитель та його заступник)» —в проект статуту вноситься: «Управитель», «Управитель та його заступник».

6. Коли до складу тресту увіходит лише одна виробнича одиниця то до проекту статуту не включається п. «б» арт. 17 та арт. 22 типового статуту.

---

7. Коли складається статута тресту районового значіння, або коли утворюється треста Міською Радою Округового Центру, Міською Радою неокругового центру, або селищною радою, то, використовуючи типового статуту, слід:

а) у всіх його, за винятком нижченаведених, артикулах, де є посилка на ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий відділ Місцевої промисловости, або місцевого господарства) слід писати відповідно до значіння тресту: «Районовий Виконавчий Комітет», або «Міська Рада», або «Селищна Рада».

б) В увазі другій до п. «в» арт. 17 замісць «Округового Виконавчого Комітету, а в АМСРР—Ради Народніх Комісарів АМСРР» писати:

1) Для трестів районового значіння, а так само для трестів, організованих міськими радами неокругових центрів або селищними радами — «Районовий Виконавчий Комітет».

2) Для останніх — «Міська Рада м . . . .» (назва Округового центру).

3) В арт. 23 замісць «Української Економічної Наради (Округового Виконавчого Комітету)» писати назву відповідного органу, що його передбачає уступи 2 і 3 арт. 42 устави про державні промислові трести УСРР з 4-VII—1928 р.».

Затверджен. Головою ВРНГ УСРР
(Підпис т. Свистуна).
(Погоджен. з НКЮ УСРР 8-1—29 р.)

ТИПОВИЙ СТАТУТ

державного промислового тресту, що є у віданні ВРНГ УСРР або його місцевого органа

1. Загальні засади.

1. Для виробництва та збуту . . . .

утворюється на підставі устави про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 року. (Зб. Узак. УСРР 1928 р., № 18, арт. 165) державний промисловий трест республіканського (місцевого) значіння під назвою . . . .

«скорочено» « . . . », що знаходиться у віданні Вищої Ради Народнього Господарства УСРР (Ради Народнього Господарства АМСРР, ... Округового Відділу місцевої промисловости, або місцевого господарства) й діє на підставі цього статуту.

(Коли новий трест утворюється шляхом злиття діючих трестів, або шляхом поділу одного діючого тресту на два або більш трестів, або шляхом приєднання одного діючого тресту до другого, то до арт. 1 додається увагу, в яку включається вказівка про порядок виникнення нового тресту, а також про те, що з менту внесення в торговельний реєстр запису про затвердження статуту, визнаються за втративші чинність статути реорганізуємих трестів, з вказівкою на дату затвердження та № протоколу).

2. До складу треста увіходять такі виробничі підприємства: (вказати назву й осідок).

Крім того трестові надані перелічені в окремому опису земельні дільниці, родовища копалин, ліси та води (вказати розміри їхньої площи).

3. Трест утворює самостійну господарчу одиницю й діє на засадах комерційного розрахунку, відповідно до планових завдань, що їх затверджує ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий відділ місцевої промисловости, або місцевого господарства).

Зі дня реєстрації тресту присвоюються права юридичної особи.

4. За свої зобов'язання трест відповідає тільки тим належним йому майном, на яке згідно з чинним законодавством, можна звернути правіж.

Загально-державна скарбниця (в статутах трестів місцевого значіння додається «й місцева Рада») за довги тресту не відповіда...

Так само на майно тресту не можна звернути будь-які правіжі за державні довги та зобов'язання (в статутах трестів місцевого значіння додається: «у тому числі за довги та зобов'язання місцевої Ради»).

5. Трест може провадити на всій території Союзу всі операції, в тому числі й торговельні, потрібні для здійснення завдань, що вказані в арт. 1 . . Статуту.

Увага: У зовнішній торгівлі трест бере участь порядком, що його встановлено відповідними законами.

6. Трест володіє, користується й порядкує наданим йому майном та оподатковується загально - державними і місцевими податками та оплатами на підставі загальних законів, з винятками, що їх зазначено в уставі про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 року та в інших спеціяльних законах.

7. Безплатне вилучення в треста будь якого його майна припускається лише з додержанням правил арт. 6 устави про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 року.

8. Товари, що ціни на них не нормовано, трест перевласнює й набуває за ціни, що їх встановлює трест в порозумінні з покупцем або продавцем.

Увага: Обов'язкові для тресту відпускні ціни встановлює ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий Відділ Місцевої промисловости, або місцевого господарства) додержуючи чинних законів. У статутах трестів республіканського значіння додається: «за випадків, що виникають з потреби регулювання цін в загально-союзних інтересах, обов'язкові для тресту ціни встановлює ВРНГ СРСР». У статутах трестів місцевого значіння додається: «За випадків, що виникають з потреби регулювання цін в інтересах Республіки, обов'язкові для тресту ціни встановлює ВРНГ УСРР».

9. Укладаючи правочини, трест обов'язаний, за однакових інших умов, давати перемогу державним установам та підприємствам і кооперативним організаціям, що виступили, як контрагенти.

10. Занаряжування продукції тресту припускається на користь державних органів порядком арт. 38 устави про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 року.

11. За всіх випадків, не передбачених цим статутом, трест діє на підставі устави про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 р., а так само на підставі інших чинних законів.

12. Трест має печатку зі своєю назвою.

II. СТАТУТОВИЙ КАПІТАЛ ТРЕСТУ.

13. Статутового капіталу тресту встановлюється, згідно доданого до цього балансу тресту на . . . . 192 р. в сумі . . . . карб.

Увага: Надані трестові земельні дільниці, родовища копалин, ліси й води, згадані в арт. 2 цього статуту, до статутового капіталу тресту не включено.

III. ПРАВЛІННЯ ТРЕСТУ, ЙОГО ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ.

I Варіянт.

14 Для керування трестом ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий відділ місцевої промисловости, *або* місцевого господарства) призначає правління в складі . . . . . осіб (від 3 до 5), включаючи голову й його заступника, реченцем на . . . . р. к. . . (не більше 3-х років).

Для заступництва членів Правління на реченець їх повноважень, призначаються в тому-ж порядкові . . . . . кандидат . . в члени Правління (не більш 2-х). Кандидат заступає, за постановою Правління, членів Правління у випадку тимчасової їх відсутности.

Винагороду голові, його заступникові й член . . Правління призначає ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий відділ місцевої промисловости, або місцевого господарства).

Увага: Раніш скінчення реченця уповноважень ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий відділ місцевої промисловости, або місцевого господарства) може зільнити Голову Правління, його заступника й член . . Правління лише тоді, коли виявиться їхня невідповідність до тих обов'язків, що на них покладено.

II. Варіянт.

14. Для керування трестом ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий відділ місцевої промисловости, або місцевого господарства) призначає управителя й його заступника реченцем на . . . . р. к. (не більше 3-х років).

Винагороду Управителеві й його заступникові призначає ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий Відділ місцевої промисловости, або місцевого господарства).

Увага: Раніше скінчення реченця уповноважень ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий Відділ місцевої промисловости, або місцевого господарства), може звільнити управителя та його заступника лише тоді, коли виявиться їхня невідповідність до тих обов'язків, що на них покладено.

15. Правління (Управління) тресту має осідок в . . . .

16. Правління (Управитель), на підставі цього статуту й в межах чинних законів, під загальним наглядом ВРНГ УСРР (Ради Народнього Господарства АМСРР, округового відділу місцевої промисловости, або місцевого господарства), самостійно провадить всю оперативную адміністративну роботу тресту, порядкуючи його справами та майном, що перебуває в його роспорядженні, укладаючи всі правочини та операції що увіходять до обсягу відання тресту.

17. До компетенції Правління (Управителя), зокрема, належить:

а) Організувати виробництво й керувати діяльністю всіх підприємств, що увіходять до складу тресту;

б) затверджувати устави про управління виробничими підприємствами, що увіходять до складу тресту, на підставі типової устави, затвердженої ВРНГ УСРР (Радою Народнього Господарства АМСРР, Округовим відділом місцевої промисловости, або місцевого господарства):

в) складати та подавати до ВРНГ УСРР (Ради Народнього Господарства АМСРР, Округового відділу місцевої промисловости, або місцевого господарства) на затвердження виробничо-фінансові плани й плани капітального ремонту, а так само плани будівництва нових виробничих підприємств, та доустаткування й переустаткування існуючих, а за випадків, передбачених законом, складати й подавати до ВРНГ УСРР (Ради Народнього Господарства АМСРР, Округового відділу місцевої промисловости, або місцевого господарства) технічні проекти нового будівництва, а так само доустаткування і переустаткування;

Увага: Як-що ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, округовий відділ місцевої промисловости, *або* місцевого господарства) не затвердить виробничо - фінансового плану тресту до початку операційного року, Правління (Управитель) аж до затвердження плану, здійснює свою виробничу діяльність на підставі складеного від нього плану.

В статутах трестів місце[illegible] значіння додається увагу та[illegible] змісту:

«Як-що виробничо-фінанс[illegible] план значно розходиться з [illegible] трольними цифрами, встано[illegible] ваними від ВРНГ УСРР, то [illegible] робничо - фінансового плану [illegible] дається на затвердження О[illegible] гового Виконавчого Комітету, в АМСРР—Ради Народніх К[illegible] сарів АМСРР, в порядкові у[illegible] пу 2, уваги 2, до арт. 14 у[illegible] ви про державні промис[illegible] трести УСРР з 4 липня 192[illegible]

г) Подавати на затверджен[illegible] ВРНГ (Ради Народнього Госпо[illegible] ства АМСРР, Округового відділу [illegible] цевої промисловости, або місце[illegible] го господарства) проекти посу[illegible] змін затверджених планів (п. [illegible]

д) складати та подавати до ВР[illegible] УСРР (Ради Народнього Госпо[illegible] ства АМСРР, Округового відділу [illegible] цевої промисловости, або місцев[illegible] господарства) на затвердження [illegible] ріодичні звіти та баланси, прое[illegible] розподілу зиску й покриття втра[illegible]

е) улаштувати каси, вести [illegible] ність за встановленою системою [illegible] діловодство;

ж) приймати та звільняти сл[illegible] бовців і робітників, укладати ко[illegible] тивні договори та окремі тру[illegible] угоди і подавати до ВРНГ У[illegible] (Ради Народнього Господар[illegible] АМСРР, Округового відділу місце[illegible] промисловости, або місцевого го[illegible] дарства) про настановлення й зві[illegible] нення головного бухгалтера трест[illegible]

з) наймати, здавати в оренду [illegible] придбати спорудження, а так са[illegible] придбати права забудови;

Увага: Здавати в оренду [illegible] динки, побудовані коштом ф[illegible] ду поліпшення побуту робіт[illegible] ків та службовців, можна ли[illegible] з дозволу ВРНГ УСРР (Ра[illegible] Народнього Господарства А[illegible] СРР, Округового відділу міс[illegible] цевої промисловости, або міс[illegible] вого господарства).

і) відкривати по всій терито[illegible] СРСР відділки, контори, предст[illegible] ництва, агентства (тресту) то-що;

к) перевласнювати й заставля[illegible] застарілі й унепридатнені спору[illegible] будівлі й устаткування, перевлас[illegible] вати, з дозволу ВРНГ УСРР (Ра[illegible] Народнього Господарства АМС[illegible] Округового відділу місцевої про[illegible] словости, або місцевого господ[illegible] ства споруди, будівлі й устат[illegible] вання за всіх інших випадків, так-само заставляти та перевлас[illegible] вати , з дозволу ВРНГ УСРР (Ра[illegible] Народнього Господарства АМС[illegible] Округового відділу місцевої про[illegible] словости, або місцевого господ[illegible] ства) права забудови.

л) брати й здавати в оренду [illegible] статкування й допомічні підпри[illegible] ства на реченець до 6-ти років, б[illegible] ти й здавати в оренду, з дозво[illegible] ВРНГ УСРР (Ради Народнього Г[illegible] подарства АМСРР, Округового [illegible] ділу місцевої промисловости, [illegible] місцевого господарства), устатку[illegible] ня допомічних підприємств на ре[illegible] нець поза 6-ти років, а так само [illegible] робничих підприємств незалежно [illegible] реченця;

м) страхувати майно, що на[illegible] жить трестові;

н) видавати й приймати до оп[illegible] ти векселі й інші зобов'язання [illegible] сконтувати векселі; вчиняти кре[illegible] тові операції в державних, коопе[illegible] тивних й приватних кредито[illegible] установах та в приватних осіб;

о) вчиняти довгореченцеві кре[illegible] тові операції за кордоном і ви[illegible] скати довгореченцеві облігаційні [illegible] зики, з додержанням правил а[illegible] 41 устава про державні промисл[illegible] трести УСРР з 4 липня 1928 рок[illegible]

п) укладати всілякі правочи[illegible] акти та договори, у тому числі [illegible] говори про підряди та постачан[illegible] що потрібні для здійснення м[illegible] тресту,—видавати довірености;

р) брати участь, з дозволу ВР[illegible] УСРР (Ради Народнього Госпо[illegible] ства АМСРР, Округового від[illegible] місцевої промисловости, або місце[illegible] го господарства), в заснованні с[illegible] дикатів, акційних товариств (па[illegible] вих товариств) та інших торгове[illegible] но-промислових об'єднань, набув[illegible] їхні акції та паї, а так само бр[illegible] участь у синдикатських конвенц[illegible] та в товариствах, що не мають [illegible] меті добування зиску, оскільки [illegible] завдання відповідають меті, зазна[illegible] ній в арт. 1 цього статуту.

I-й варіянт.

с) позивати й відповідати на с[illegible] а так само представляти в усіх [illegible] міністративних установах в особі [illegible] лови, або заступника голови, або [illegible] постановою Правління—в особі [illegible] ного члена Правління, не вида[illegible] їм окремої довірености, або через [illegible] ників, уповноважених на те окре[illegible] ми довіреностями.

II-й варіянт.

с) позивати й відповідати на с[illegible] а так само представляти в усіх [illegible] міністративних установах особі[illegible]

або в особі заступника, не видаючи йому окремої довірености, або через вірників, уповноважених на те окремими довіреностями.

18. Щоб постанови Правління були дійсні, на його засіданнях повинна бути більшість членів, включаючи голову й його заступника.

Правління ухвалює свої постанови простою більшістю голосів присутніх членів; як-що голоси поділяються нарівно, то голос того, хто головує, дає перевагу. Ухвалені постанови негайно набирають чинности.

Увага. У разі розбіжности поміж головою та більшостю Правління, голова має право за своєю відповідальністю запроваджувати свій рішенець до життя, негайно повідомляючи про суть розбіжности й про вжиті від нього заходи ВРНГ УСРР (Ради Народнього Господарства АМСРР, Округовий Відділ місцевої промисловости, або місцевого господарства). Остан . . . має право скасувати постанову голови.

19. Росподіл обов'язків поміж членами правління робиться за постановою правління.

20. Засідання правління протоколюється й протоколи засідань підписує той, хто головує, та всі присутні члени правління.

Порядок підпису паперів, що виходять із тресту, встановлюється правлінням (управителем). Всілякі правочини, угоди, зобов'язання, векселі, чеки й довірености підписує голова правління, або його заступник (управитель).

За уповноваженням правління підписувати зазначені документи може один із членів правління на підставі постанови правління без видачі йому окремої довірености.

Грошеві документи стверджує головний бухгалтер тресту. Річні звіти й баланси підписує голова правління, члени правління, що знаходяться в наявности (управитель, або його заступник), й головний бухгалтер тресту.

21. Голова, його заступник й члени правління тресту (управитель і його заступник) повинні вживати всіх заходів, щоб здійснити мету, зазначену в цьому статутові, виявляючи потрібну дбайливість та передбачливість, і вони несуть дисциплінарну, кримінальну та цивільну відповідальність, як за цілість припорученного їм майна, як і за господарче ведення справ, згідно з чинними законами.

IV. УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ, ЩО УВІХОДЯТЬ ДО СКЛАДУ ТРЕСТУ.

22. Безпосередньо управляє окремими виробничими підприємствами, що належать до складу тресту (арт. 2) директор (завідатель, адміністратор), що його настановлює правління (управитель) тресту; він діє одноособово, на підставі окремої устави про управління цим підприємством, що її затверджує правління (управитель) тресту, і довірености, що її видає правління (управитель) тресту з додержанням правил арт. арт. 24, 34 Устави про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 р.

V. СПЕЦІЯЛЬНІ КАПІТАЛИ ТРЕСТУ І ЗИСК.

23. Крім статутового капіталу (арт. 13) утворюється:

а) амортизаційний капітал;

б) резервовий капітал;

в) капітал на поширення підприємства;

г) фонд поліпшення побуту робітників та службовців.

Утворювати інші спеціяльні капітали припускається лише з дозволу Української Економічної Наради (Ради Народніх Комісарів АМСРР, Округового Виконавчого Комітету).

24. Майно тресту амортизується з додержанням правил арт. арт. 43, 44 устави про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 р.

25. Визначення розміру виску та втрат, росподіл прибутків та визначення відрахувань від них у спеціяльні капітали та на прибуток скарбниці, покриття втрат, а так само витрачення спеціяльних капіталів провадиться з додержанням правил арт. 45-48 устави, зазначеної в арт. 22.

VI. ЗВІТНІСТЬ ТРЕСТУ, РЕВІЗІЯ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТИ.

26. Що-року Правління (Управитель) подає найпізніш за три місяці по скінченні операційного року, встановлюваного з . . . . . . до . . . , до ВРНГ УСРР (Ради Народнього Господарства АМСРР, Округового Відділу місцевої промисловости, або місцевого господарства) на розгляд й затвердження звіт, баланс та рахунок виску і втрат, складені з додержанням затверджених від Ради Праці та Оборони правил, а так само проекти покриття втрат і росподілу виску, згідно з уставою про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 р.

Відстрочувати подання звіту та балансу припускається порядком, передбаченим правилами публічної звітности.

27. Затверджені баланси й рахунки прибутків та втрат оголешуються правлінням (управителем) порядком, встановленим правилами публічної звітности.

28. Ревізує діяльність тресту ВРНГ УСРР (Рада Народнього Господарства АМСРР, Округовий відділ місцевої промисловости, або місцевого господарства), Правління (управитель), зобов'язан . . пред'явити належним органам ВРНГ УСРР (Ради Народнього Господарства АМСРР, округового відділу місцевої промисловости, або місцевого господарства) для огляду всі книги і документи, справи і листування і всіляко допомагати їм при ревізії та обсліді діяльности тресту.

29. Поза випадками, що їх точно вказано в чинних законах, інші органи влади, крім ВРНГ УСРР (Ради Народнього Господарства АМСРР, Округового відділу місцевої промисловости, або місцевого господарства) мають право, в межах своєї компетенції, давати правлінню (управителеві) тресту вказівки і жадати від нього подання звітів та відомостей не інакше, як через ВРНГ УСРР (Раду Народнього Господарства АМСРР, Округовий відділ місцевої промисловости, або місцевого господарства).

VII. ЗМІНИ СТАТУТУ ТРЕСТУ.

30. Збільшення або зменшення розміру статутового капіталу та інші зміни в цьому статутові провадиться з виконанням арт. арт. 10 та 13 устави про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 року.

VIII. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТИ ТРЕСТУ.

31. Трест припиняє свою діяльність шляхом ліквідації, приєднання, злиття, або поділу в порякові правил арт. арт. 54-64 устави про державні промислові трести УСРР з 4 липня 1928 року.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 13/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.90½
Державна внутр. позика 1926 р.	126.75	124.75
10% виграшна позика 27 р.	25.69	25.59
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	—
3 селянська виграшна позика 1927 р.	5.05½	5.03½
6% внутр. позик. індустріялізац. варт. в 25 крб 1927 р.	25.62½	25.52½
2 виграшна позика індустріялізації %%	26.38	26.28
2 виграшна позика індустріялізації без %%	25.62	25.52
11% внутрішня позика 28 р.	102.29	102.18
Сертифікати ощадкаси . .	5.97	5.95
6% зобовязан.. НКФ		
„ I/VI-29	102.51	102.41
„ I/VII-29	101.64	101.54
„ I/VIII-29	100.78	100.68
„ 1/IX-2	99.95	99.85
„ I/X-29	99.13	98.03

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1 . .	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.30
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.
Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

ОГОЛОШЕННЯ.

Для УВО треба вільнонайнятих техників-доглядачів військових будинків по м.м. Харкові, Чугуїві, Житомірі, Винниці, Жмеринці, Проскурові, Старо-Константинові, Заславлі, Тульчині, Білій-Церкві, Київі, Полтаві, Дніпропетровському, Одесі, Миколаїві—та молодших інженерів участків.

Платня від 110—125 карбованців на місяць.

Треба мати середню технічну освіту и деякий досвід по веденню військового господарства.

Перевагу будуть мати особи командного складу запасу інженерних військ.

Прийом заяв до 20 травня ц. р.

Зачислення до уряду з 10/VI.

Заяви треба подавати, додавши до них документи та коротке curriculum vitae на адресу: м. ХАРКІВ, площа Руднева, до Військово-Будівельного Відділу УНП УВО.

Осіб, що їх буде прийнято на роботу, буде перепущено через скорочені курси в м. Харкові.

ОБ'ЯВА.

За постановами Центрального Комітету по перевозках з 29 січня й 2 квітня 1929 р. донецьке мінеральне паливо для населення й промисловости м. Одеси, за винятком вугілля марок Д, КМ, КН/м, Т, АЛ, АП, АМ і кокуса, з 15 КВІТНЯ 1929 р. напрямовується лише мішаним через Маріупіль порт сполученням і з того ж часу припинено перевезення його прямим залічничим сполученням.

Через наведене, зацікавлені організації, підприємства й установи повинні подбати, щоб все мінпаливо, яке потрібне для Одеси на строк до 31 березня 1930 р. та витримує перевіз мішаним сполученням, було перевезено за період навігації 1929 року, бо перевіз його зимою 1929/30 року прямим залізничим сполученням **допущено не буде.**

Що-ж до вугілля марок Д, КМ, КН/м, Т, АЛ, АП, АМ і кокуса, то вони перевозитимуться й надалі прямим залізничим сполученням.

Управління Південного Районового Комітету по регулюванню перевозок.

ЗАКЛЮЧНИЙ БАЛАНС ТУЛЬЧИНСЬКОГО БУРЯКСОЮЗУ на 1-ше Січня 1929 року.

Назва рахунків	Сумма: Часткова		Сумма: Загальна	
I. Обігові цінності.				
Каса готівкою	2170	74		
Біжучі рахунки	122676	45		
Цінні папери	5350	—		
Товари	3934	68	134131	84
II. Вексельні права.				
Векселі одержані . . .			31649	55
III. Права по відкритих рахунках.				
а) Плантатори . . .	457195	—		
б) Покупці	964	50		
в) Поставники . . .	34337	46		
г) Розрах. загальні .	17654	06		
д) Співробітники . .	461	26		
е) Сумнівні борги .	335	02		
ж) Підвідчитні особи	1552	64	512496	94
IV. Необігові цінності.				
а) Майно рухоме . .	14208	80		
б) Паї та акції . . .	17402	03	31610	83
V. Результати.				
а) Майбутніх років .	6122	52		
б) Збиток відчитного року	9372	73	15495	25
БАЛАНС . . .			725384	44

Назва рахунків	Сумма: Часткова		Сумма: Загальна	
I. Зобов'язання по грошов. кредит.				
Позики одержані довготермінові	—	—	7500	—
II. Вексельні зобов'язання				
Векселі видані	—	—	10000	—
III. Зобов'язання по відкрит. рах.				
а) Плантатори . . .	13379	91		
б) Цукроварні . . .	514098	73		
в) Покупці	13402	79		
г) Поставники . . .	87	71		
д) Розрах. загальні .	1771	06		
е) Співробітники . .	8	96		
ж) Підвідчитні особи	205	02	542954	18
IV. Капітали.				
а) Капітали позичені	48380	56		
б) „ пайові .	64561	59		
в) „ власні .	38550	16		
г) Фонд коопер. бідн.	2071	90	153564	21
V. Перехідні суми . . .	—	—	11183	05
VI. Результати майб. року	—	—	183	—
БАЛАНС . . .			725384	44

Голова Правління **Соболів.**

Бухгалтер **Гайдиш.**

Загубл. Обліково кінську картку вид. на ім'я Боліного К. М. вважати нед.

Загубл. Обліково кінську картку вид. на ім'я Павліченко Л. вважати нед.

Загубл. Обліково військову картку вид. на ім'я Пахомова Н. І.

ШАХТА МАРІЯ
П'єса І. ДНІПРОВСЬКОГО
ВЕРТЕП повість АРКАДІЯ ЛЮБЧЕНКА

№ 5 **!ЧИТАЙТЕ!** ◆◆ АЛЬМАНАХ ◆◆ **Літературний Ярмарок** № 5

„ЛІТЕРАТУРНИЙ ЯРМАРОК" вийде друком цими днями
Інтермедійне оформлення дав проф. :: **В. Юринець**

з 15 по 30 травня **КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК**
НА РАДЯНСЬКОМУ МАЙДАНІ БІЛЯ ОКРВИКОНКОМУ
ЗНИЖКА від 10 до 70%
Під час ярмарку на естраді майдана Культвідділ Окрпрофради улаштовує ПОКАЗОВІ ВИСТУПИ МУЗИЧНИХ та ТЕАТРАЛЬНИХ ГУРТКІВ КЛУБІВ. На ярмарку КНИЖКОВА ЛОТЕРЕЯ БЕЗ ПРОГРАШУ. Вхід вільний

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ.
СЕКТОР ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ.
М. ХАРКІВ, Сергієвська пл. Московські ряди, № 11.

Вийшов з друку, розсилається передплатникам і є в роздрібному продажу
№ 4 (ЗА КВІТЕНЬ) **„КРИТИКА"**. журналу марксистської критики та бібліографії

ЗМІСТ: М. О. Скрипник—Актуальні завдання українського літературазнавства. **Література:** Юр. Савченко—В шуканнях актуального (нотатки про тематичні шляхи нашої літературної молоди). Юр. Смолич—Нові п'єси. В. Вінниченко, Г. Моргуліс—Жюль Валес. **Розділ дискусійний.** Е. Холостенко, М. Холостенко—Сучасні течії й проблеми української радянської архітектури. **Мистецька трибуна.** Ів. Врона—У новій смузі (з другого всеукраїнського з'їзду АРМУ). В. Костенко—Нова опера. Самійло Кішка Б. Яновського. **Огляди:** В. Державин—З чужоземних журналів за лютий 1929 року. **Рецензії. Нові книжки. Ілюстрації.**
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ: на рік—6 крб., 6 міс.—3 крб., 3 міс.—1 крб. 60 коп. 1 міс.—60 коп. Окреме число 70 коп.
Передплату приймають: Періодсектор ДВУ м. ХАРКІВ, Сергієвська пл., Московські ряди, № 11, уповноважені Періодсектору, філії та книгарні ДВУ скрізь на Україні, в РСФРР—філії та книгарні ГИЗ'а РСФРР, в Молдавії ГИЗ АМСРР—БАЛТА, Вул. Котовського, 10.

БАТАРЕИ ДЛЯ РАДИО „BLITZ"
Аноди. с перемен. аггломераторами. Самый дешевый и лучший источник тока
Треб. каталоги за 8 к. марку МОСКВА 1, Б. Садовая 19 У. Радиопроизводство „МОЛНИЯ"

---

20 коп. мелкими марками Справочник Заочных Гос курсов **КРОЙКИ и ШИТЬЯ** Москва, 9, Тверская № 26. Шесть выпусков вышли и рассылаются.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ ЭНДОКРИНОЛОГИИ
НАРКОМЗДРАВА.
ВЫПУЩЕН В ПРОДАЖУ
СПЕРМОКРИН
ИСПЫТАН КЛИНИЧЕСКИ
Показан к применению при неврастении. Половом бессилии, старческой слабости, артериосклерозе и малокровии
ПРОДАЖА во всех аптеках и магазинах сангигиены.
ЦЕНА флакона 30.0 **1 р. 50 к.**
ПРОСПЕКТЫ ВЫСЫЛАЮТСЯ ПО ПЕРВОМУ ТРЕБОВАНИЮ
МОСКВА, 11, Б. Николо-Воробьевский пер., 7/н.

Видавництво **„ХОЗЯЙСТВО УКРАИНЫ"** ПРИ ДЕРЖПЛАНІ УСРР.
ВИЙШОВ З ДРУКУ № 3 (БЕРЕЗЕНЬ) ЖУРНАЛУ
„ХОЗЯЙСТВО УКРАИНЫ".

ЗМІСТ. **I. Статті.** ЗМІСТ.
В. Качинський—Зерновое хозяйство Украины. Агр. М. Кручинский—Проблема крестьян. сырья в пятилетке сах. пром-ти. Проф. І. Подільський—Проблема ефективности кредиту в сіл. господарстві України. Л. Хейфец—Внешняя торговля СССР и измышления наших врагов. В. Акуленко—Нар.-хозяйств. эффективность капиталовложений. А. Ступель—К пересмотру системы кон'юктурных наблюдений.

II. Экономіка і техніка.
В. Постриганов—Постройка металлург. завода в Запорожьи и реконструкция Краматорского завода. Н. Зелигман—К вопросу о строительстве химпроизводств при Днепрострое.

III. Нариси і замітки.
М. Каненгисер—Уроки хлебозаготов. и ближ. перспективы. С. Іхельзон—Шляхи розвитку української паперової промисловости. А. Звоницький—Перспективи української багато крамниці. Рабоман—До збудування персп. плану розвитку житлової кооперації України І. Кас'ян—Місто й село в соц. культурних витратах бюджету України.

IV. Економ. життя закордонних країн.
Я. Весов-Теперішня роля Франції у міжнародній економіці.

V. По округах.
І. Косовський—Основні риси селян. лановодства пригородної зони Херсону. І. Хомінський—Шляхи культ. і господар. розвитку Білоцерківської округи.

Продовжується передплата на 1929 рік (6-й рік видання). Умови передплати: на 12 міс.—20 кар., на 6 міс.—10 кар., на 3 міс.—6 кар.
Адреса редакції і контори—ХАРКІВ, Будинок Держпромисловости. Тел. 17-61.

Державні заочні курси бухгалтерії
прийом продовжується
Курси мають на меті підготовку кваліфікованих робітників в галузі бухгалтерії, підвищення кваліфікації та перекваліфікації осіб, що працюють в цій галузі
ДОКЛАДНІ ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЮТЬСЯ ПІСЛЯ ОДЕРЖАННЯ ДВОХ 10 КОП. МАРОК.
Вийшли з друку підручники: Серіків О. М. професор—Загальне та Торговельне Рахунківнавство. Частина І. Ц. 3 крб. Коваленко Ф. Г., профес.—Організація с.-г. виробництва та с.-г. законодавство. Ціна 2 крб. 30 коп.
Чернов В. Н., викладач.—Комерційна аритметика. Ціна 2 крб. 50 к. Книжки популярні та пристосовані для осіб що бажають вивчати ці дисципліни самостійно. Надсилаються післяплатою. Адреса: ХАРКІВ. 10 Державні Заочні Бухкурси, пошт. скр. 291. Канцелярія—Пушкінська вул., 69 (помешк. 32 школи) відчинена по вівторках, четвергах та суботах 6—8 год. веч.

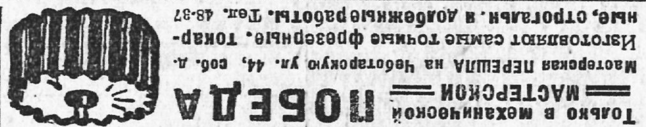

ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ МАСТЕРСКИЕ
Укр. Научно-Исследоват. Института Промышл. Энергетики
ПРИНИМАЮТ **ЭЛЕКТРОСВАРОЧНЫЕ РАБОТЫ**
по железу, чугуну и стали. Сварка баков, железных конструкций, фасонных частей и поломанных деталей.
АДРЕС: Харьков, Маломясницкая ул. № 16, тел. 33-84. ПРАВЛЕНИЕ: ул. К. Либкнехта № 18—20, тел. 12—66.

МУЗЫКА ДЕШЕВЛЕ И ЛУЧШЕ ВСЕХ
БАЯНЫ 40 клав. 70 басов 225 и 250; 49 клав., 90 бас.—300, 350 и 400 руб. **ГАРМОНИИ**, 2-рядн. в 35, 40, 45, 55, 65, 75, 85, 100 и 150 рублей. **ГИТАРЫ** в 18, 20, 25, 30, 40, и 50 руб. **МАНДОЛИНЫ** в 15, 16, 20, 25, 30, 40 и 50 руб. **БАЛАЛАЙКИ** в 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 20, 25 и 30 руб.
ПОЛНОЕ ОБОРУДОВ. ВЕЛИКОРУС. ОРКЕСТРОВ.
Прейс-курант за две 10 коп. марки высылает
1-е МОСКОВСКОЕ МУЗЫКАЛЬНОЕ ТО—СТВО.
Н. Т. Авилов, А. К. Соколов и К°. Москва, Покровка, 55/У.

АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО „ГАРМОНИЯ"
ГРОМАДНЫЙ ВЫБОР
ВЕНСКИЕ гармонии и БАЯНЫ
СТРУННЫЕ инструменты, бубны и барабаны, а также полное оборуд. великорусских оркестров.
Требуйте новый прейс-курант № 6, который высылается за две десятикопеечные почтовые марки, вложенные в конверт.—ПРАВЛЕНИЕ И ГЛАВНЫЙ СКЛАД: МОСКВА, НИКОЛЬСКАЯ 1-У.

МЕЛЬНИЧНЫЕ ПОСТАВА К ТРАКТОРАМ изобр. **Шлапакова.** жернова, масса для заливки жерновов, кремень, кварц, наждаки корунд с гарант. за кач. изгот. Госзавод аренд. Майзель и Шлапаков. Харьков, 6. Ст.-Московская, 42.

ОБ'ЯВА.
Правління Одеського Акційного Торговельного Товариства **„ОДЕСТОРГ"** сповіщає, що на 26 травня 1929 р. о 10 год. ранку СКЛИКАЮТЬСЯ
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНЕРІВ „ОДЕСТОРГУ"
в приміщенні Одесторгу (м. Одеса, вул. К. Маркса, 33).
Порядок денний:
1) Звіт про діяльність Одесторгу за 27-28 опер. рік
2) Доповідь Ревізійної Комісії.
3) Розподіл зиску.
4) Затвердження кошториса видатків та фінансово-операційного пляну на 1928-29 р.
5) Вибори Правління й Ревіз. Комісії.
6) Збільшення статутового капіталу та встановлення основної організаційної бази діяльности Одесторгу.
7) Розгляд п'ятирічного плану діяльн. Одесторгу.
8) Поточні справи.

В разі, коли збори не відбудуться в призначений час за відсутністю кворуму, то вдруге збори відбудуться 27 травня того-ж року, о 10 год. ранку й будуть вважатися за дійсні при всякій кількості акціонерів.
Правління Одесторгу.

ОБ'ЯВА.
Всеукраїнське Акційне Будівельне Т-во капітальних, торговельних та промислових споруджень
„УКРТОРГБУД"
(кол. „ЕЛЕКТРОХЛІБ")
сповіщає всіх акціонерів, що на 22-е травня 1929 року, о 5-й годині вечора, в помешканні правління, вул. Свердлова, № 31, скликається
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНЕРІВ Т-ВА
ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Доповідь Правління про роботу Т-ва за відчитний період.
2. Співдоповідь ревкомісії.
3. Промфінплан Укрторгбуду на 1929 рік.
4. Затвердження кошторису витрат на 1929 рік.
5. Вибори керуючих органів.
6. Біжучі справи.

Правління Укрторгбуду.

„A S E A"
ВЫПУСКАЕТ С ЗАВОДА В ЯРОСЛАВЛЕ С КРАТКОСРОЧНОЙ ДОСТАВКОЙ И ПО ЦЕНАМ НИЖЕ РЫНОЧНЫХ ВЫСОКО-КАЧЕСТВЕННЫЕ
ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ МОТОРЫ
трехфазного тока со всеми принадлежностями.
ПРАВЛЕНИЕ—Москва, площадь Революции д. 1/2
Завод—Ярославль, Тутаевское шоссе.
Отделение—Ленинград, улица Гоголя, д. № 7.

ВАИ **КУРСЫ** заочного техническ. обучения при Всесоюз. ассоциац. инж. (В. А. И.).
Циклы: **ВЫСШИЙ, СРЕДНИЙ, и ПОДГОТОВИТ.** Отделен.: **СТРОИТЕЛЬНОЕ и МЕХАНИЧЕСКОЕ.** Вышли и рассылаются лекции: математика 1—4, графика 1—6, черчение 1—12, физика 1—2, машиноведение 1—2, геодезия 1—4, механика 1, машиностр. черчение 1, подгот. цикла мат. 1—4.
Запись курсантов продолжается. В печати—начертательная геометрия, последующие выпуски рассылаемых лекций и новое издание обзора преподавания (проспект), которое будет рассылаться с первых чисел апреля по получении 20-ти марок по 2 коп. Запросы адресовать: Москва, ГСП 2, Юшков пер., 6. Курсам З.Т.О. при В.А.И.

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб. в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар.
Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ. вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || ВІВТОРОК, 14 травня 12 (1929) р. || № 108 (2601)

До відому делегатів XI Всесоюзного з'їзду Рад

Відкриття Всесоюзного З'їзду відбудеться 18-го травня ц. року. Делегатський потяг із Харкова до Москви виїде 17-го травня. Про час відходу делегатського потяга буде оголошено окремо. Квитки видані на 15 дійсні на 17 травня.

Секретаріят XI Всеукраїнського З'їзду Рад.

Передвиборна кампанія в Англії

Консервативний уряд Болдвіна-Чемберлена виступив перед виборцями зі звітом про свою діяльність і з програмою на випадок свого повороту до влади. Цей звіт, викладений у тронній промові, виголошеній з нагоди закриття сесії палати громад, являє собою цінний історичний документ. Він свідчить, що навіть сам консервативний уряд не може знайти якихось дійсних досягнень у своїй 4-літній діяльності ні в ділянці зовнішньої, ні внутрішньої політики. Кожна заява, виголошена в тронній промові, так яскраво перекручує дійсність, що ледве чи знайдуться досить наївні люде, навіть серед консервативних виборців, щоб прийняли їх за щиру монету.

Куди цікавіші передвиборні обіцянки уряду. Ми спинимось на одній із них, а саме, тій, що торкається англо-радянських взаємин. У своєму першому виборному виступі прем'єр-міністер Болдвін виступив фактично проти тих висновків, політичних і економічних, що їх зробила англійська ділова делегація, відвідавши СРСР. Цей виступ консервативного прем'єра свідчить, що, коли б до влади вернулися ті самі діячі, вони так само вперто продовжуватимуть політику розриву, як наполягали на неї досі. Англійські великі промисловці, досить впливові серед консервативних виборців, зроблять звідси, звичайно, відповідні висновки. Проте, лідер робітничої партії Мекдоналд у своєму передвиборному виступі заявив, що він ладен піти на заклад, що консерватори до 30 травня, себ-то до дня виборів будуть змушені зобов'язатися відновити дипломатичні взаємини з СРСР, коли не схочуть втратити голосів виборців, зацікавлених у відновленні англо-радянського торгу.

Зате і ліберали, і робітнича партія навипередки давали ще заздалегідь, до закінчення сесії палати громад, такі обіцянки. Так чи сяк, можна майже бути певним, що англійські вибори вплинуть на зовнішню політику Англії, особливо в ділянці англо-радянських взаємин. Майже так само безперечно, що вслід за лібералами та робітничою партією і консерватори з розвитком перевиборної кампанії порушать питання про поліпшення англо-американських взаємин, аж надто загострених політикою уряду Болдвіна. Що правда, останніми днями виник новий і трудний до розв'язання конфлікт між Англією й ПАСШ з приводу американського проєкту перегляду репараційної проблеми. Але й це ускладнення не послабить загального прагнення англійської буржуазії уникнути передчасного розвитку англо-американського конфлікту.

В ділянці внутрішньої політики програми консерваторів, лібералів і робітничої партії значно росходяться. Але цим протилежностям не слід надавати великого значіння. Програма консерваторів іде, власне кажучи, до того, щоб підготовити запровадження протекціоністської системи. Небезпек такого шляху вже раз спробувала англійська консервативна партія. В решті консерватори гадають продовжувати політику жорстокого наступу на робітничу класу, маючи надію таким способом забезпечити на виборах підтримку фінансового капіталу. Ліберали, як звичайно, обіцяють широкі «реформи», але на підставі твердої оборони «святого права власности». Вельми типовий їхній виступ проти гаданих націоналізаторських настроїв робітничої партії. Ліберали дуже добре знають, що такі пункти, от як націоналізація кам'яно-вугільної промисловости, це лише засіб робітничої партії зловити робітників-виборців. Але ліберали ловлять на цей раз голоси дрібної буржуазії і лякають її «революційністю» робітничої партії. Врешті, програма робітничої партії така близька до програми буржуазних лібералів, що ліберали серйознісінько обвинувачують лібералістів у плагіяті.

Цим трьом програмам, що однаково відсвітлюють політичні тенденції ріжних шарів англійської буржуазії і інтереси англійського капіталізму, англійська комуністична партія протиставить витриману й послідовну класову програму—пролетаріяту.

Кінець англійських виборів має світове значіння, адже англійський консервативний уряд був чемпіоном світової реакції.

Передвиборна боротьба в Англії

Програмні обіцянки конкурентів на владу

Мекдоналд про відновлення дипломатичних зносин з СРСР

ЛОНДОН, 11. Агенство Рейтер повідомляє: «Після роспуску парламенту перевиборна кампанія в Англії почала розвиватися повним темпом. Прем'єр Болдвін відкрив кампанію в своїй окрузі у Б'юдлеї (Ворчестер) промовою, де він зупинився, головно, на минулій діяльності уряду та на програмі майбутніх заходів в царині внутрішньої політики, зокрема, на питанні про розвиток промисловости, хліборобства і соціяльного законодавства. У цій частині своєї промови Болдвін заявив, між іншим, що консерватори відкидають участь у будь-якому коаліційному уряді. Далі Болдвін говорив про Радянський Союз, не називаючи його; при цьому Болдвін заявив: «На мій погляд вміщення англійського капіталу в англійські підприємства, ймовірно, буде плодотворнішою справою для країни, ніж спекулятивні позики і гарантії кредитів, надавані чужоземному урядові, що ростратив свої власні кошти у марній війні проти капіталізму і який дотепер не виявив щодо нас ні дружнього відношення, ні готовности визнати колишні зобов'язання».

Наприкінці Болдвін сказав, що головна мета політики консерваторів є сприяти зміцненню миру і роззброєнню. Уряд стоїть за зменшення, а не тільки за обмеження роззброєнь і за точне виконання всіх міжнародніх зобов'язань Англії відповідно до її традицій.

Лідер робітничої партії Мекдоналд, виступаючи в Совтгемптоні, також багато уваги приділив питанням внутрішньої політики. Перейшовши до питань зовнішньої політики Мекдоналд сказав з приводу англо-радянських взаємин: «Коли б я був людиною, схильною іти об заклад, то я з відкриттям перевиборної кампанії був би ладен битися об заклад, що ще до 30-го травня (тобто до дня виборів) консерватори побачать, що для придбання голосів тих виборців, які зацікавлені в англійській торгівлі, вони повинні зобов'язатись відновити дипломатичні взаємини з СРСР».

У питанні про роззброєння Мекдоналд сказав: «Ми не можемо оголити себе негайно у цьому світі озброєнь. Шлях до роззброєння такий: треба поїхати до Женеви і сказати іншим націям: «Англія має намір піти вперед і стоїть за роззброєння, спільно ми забезпечимо мир, знявши з себе зброю, приходьте і поставте ваше ймення під відповідним документом».

***

ЛОНДОН, 12. Агентство Ройтер повідомляє: «Лідер робітничої партії Мекдоналд звернувся з передвиборною відозвою до своєї виборчої округи (виборча округа Сигем в Дергемському районі, округу перше репрезентував в палаті громад видатний член англійської робітничої партії Сідней Уебб, що відмовився від політичної діяльности, посилаючись на свій літній вік). У відозві зазначається, що кам'яновугільну промисловість треба націоналізувати. Робітний день гірників треба зменшити. Мекдоналд обіцяє в своїй відозві здійснити закони про охорону материнства до й після полотів, про організацію дитячих лікарень, поширення дитячих садків і шкільної сітки та про реорганізацію системи нижчої школи. Далі у відозві зазначається, що коли до влади стане робітничий уряд, то він ратифікує Вашингтонську конвенцію про 8-мигодинний день, змінить трудове законодавство і, зокрема, профсоюзний закон для того, щоб «усунути образливе і несправедливе становище, що в нього нинішній уряд поставив організації промислових робітників». В кінцевій частині відозви Мекдоналд запевняє свою виборчу округу в тому, що «миротворчу діяльність, яку він розвивав року 1924, бувши за міністра закордонних справ, буде продовжено за всіх робітничих урядів».

Підготовка басмачеських банд в Афганістані

Роскладницька робота англійських агентів

ДЮШАНБЕ, 13. Максум Фузайлі, якого розгромили частини Червоної армії, перед тим, як утікти закордон встиг зібрати у своєму рідному кишлаці Калій Лябіоб (за 35 верстов на північний схід Гарма) мітинг, де виклав свою «програму дій». Максум Фузайлі заявив, що його ватага є «передовий загін величезної армії, яка йде походом на Таджикістан».

***

КУШКА, 13. Як росповідають утікачі, відомий ватажок басмачів Джунаїт-хан недавно інтернірований афганською владою підчас переходу з Персії, знову почав готуватися до активних дій. До заняття Герата військом Бача-Сакао Джунаїт провадив жваву переписку з Абдурахім-ханом. Коли цей захопив Герат Джунаїт одержав 65 гвинтівок, ніби з згодою влади і має намір найближчим часом вчинити наскок на Радянську територію.

***

ТЕРМЕЗ, 13. За одержаними тут відомостями хан Баджаура перейшов Афгано-Індуський кордон і зайняв частину східнього краю з містом Асмаром. Тепер Баджаур являє феодальне ханство, голову якого субсидують англійці. Разом з цим син Чітральського-володаря Насир Оль Мольк, скориставшись зі стану, що утворився в Афганістані, зайняв Афганський кордонний кишлак Баркот за 35 кілометрів на північний схід Асмара, Передають, що після боїв у районі Джелалабада англійський консул виїхав до маєтку одного впливового мули племені Хугмані, де устаткований авіоганок для сідання англійських аеропланів. Консул провадить через своїх агентів серед людности агітацію за відокремлення від Афганістану Східньої і південної провінції.

***

КУШКА, 13. Одержано відомості, що англійські агенти розгорнули широку роботу щодо роскладення племен східнього і південного краю Афганістану, що готуються до походу на Кабул.

Особливу активність виявляє мула Накібараб із Багдада, найдосвідченіший англійський шпигун.

***

КУШКА, 13. Прибулі з Афганістану втікачі росповідають, що в Гераті стан тривожний. Серед салдатів прихильника Бача Сакао Абдурахім-хана, що ввійшов в місто, провадиться агітація щоб викликати різанину між шиїтами і сунітами. Віддані Аманулі частини Гератської дивізії нападають на військо прихильника Бачо-Сакао. По місту ширяться чутки, що Абдурахім-хан має намір роспочати війну проти руських.

***

ТЕРМЕЗ, 13. У Мазар-І-Шерифі і в Дейдаді пожвавилась діяльність прихильників Аманули по всіх районах північної провінції Афганістану. Загнані у підпілля терором Баче-Сакао прихильники Аманули виявляють чимраз більшу активність, підготовляючи переворот на його користь. Міська людність, що зазнає всякого лахи від громадянської війни та порушення торговельних зв'язків з СРСР одверто висловлює незадоволення з теперішнього режиму. Позначилася також гостра зміна ставлення до Кабульського уряду селянства, яке страждає від грабіжницьких нападів та розгулу басмацьких банд.

Наслідки виборів до саксонського ландтагу

Брандлерівська „комуністична опозиція" зазнала на виборах поразки

БЕРЛІН, 13. Вчора відбулися вибори до саксонського ландтагу. Компартія дістала 346 тис. голосів, брандлерівці—23.000 голосів, с.-д.—920.000, стара соціял-демократія—40.000, націоналісти — 218.000, народня партія—363.000, господарська партія 304.000, демократи—115.000, спілка «саксонський ляндфольк» (глитайська партія)—141.000, націонал-соціялісти (фашисти)—134.000, партія народнього права—70.000 і партія центру—25.000. Щоб дістати один мандат, потрібно 28.100 голосів. Відповідно до цього мандати в ландтазі за попередніми підрахунками росподіляються так: компартія—12 мандатів (дотепер 14), соціял-демократи—33 мандати (дотепер 31), стара соціял-демократія—2 мандати (дотепер 1), націоналісти—8 (14), народня партія—13 (12), господарська партія—11 (10), демократи—4 (5), ландфольк—5 (10), націонал-соціялісти—5 (2), партія народнього права—3 (4), брандлерівці і партія центру не дістають жодного мандату.

БЕРЛІН, 13. Результати виборів до саксонського ландтагу виявили насамперед зростання голосів, поданих за буржуазні партії. Вчорашні вибори до ландтагу дали буржуазним партіям 1.410 тис. проти 1.160 голосів в 1926 році, а комуністам та соціял-демократам 1.268 тис. проти 1.100 тис. голосів.

Разом з тим, треба констатувати щонайповніший розгром брандлерівської так званої «комуністичної опозиції». Цей розгром для неї тим важчий, що всі гадали, що «праві» дістануть в Саксонії найменшою мірою від 40 до 50 тис. голосів і два мандати. Чекаючи на ці результати, «праві» включили до кандидатських списків своїх найвидатніших діячів.

Прихильники Брандлера провадили передвиборну кампанію проти КПН, в щонайжорстокішій і ворожій формі. Значіння вчорашніх виборів до саксонського ландтагу, керівні комуністичні кола оцінюють, як наступ зміцнення партійних лав і цілковите банкрутство правої опозиції.

Відповідь червоних фронтовиків на репресії

Співчуття радянського пролетаріяту героїчним берлінським робітникам

БЕРЛІН, 13. Окружні комітети організації компартії по районах Нижнього Райну, Середнього Райну й Рурської области закликають робітників Західної Німеччини взяти участь у зборах червоних фронтовиків в Ессені 19-го травня. Збори червоних фронтовиків південно-німецьких округ відбудуться в Штуттарті. Крім того, цих же самих днів 19—20 травня демонстрації відбудуться в Хемниці (Саксонія).

***

БЕРЛІН, 13. З відомостей «Вельт ам Абенд» число жертв берлінських подій досягає 27.

***

МОСКВА, 13. Робітники й службовці фабрики «Красная Крутильщица» і робітники заводу ім. 8-го березня ухвалили відробити на користь німецьких робітників 2 години. Збори співробітників ТАРС і РОСТА ухвалили відрахувати на користь родин потерпілих робітників ½% місячної зарплати і 25% літературного гонорару.

***

БЕРЛІН, 13. Оголошено про заборону червоного союзу фронтовиків і зв'язаних з нею організацій, а також про конфіскацію їхнього майна в Тюрингії та в Бадені. З наказу баденського уряду політичні демонстрації дозволені тільки з попереднього дозволу поліції. Пропагандитські поїздки вантажевими автомобілями заборонено.

***

БЕРЛІН, 13. Суботні номери баварських комуністичних газет «Нойє Цайтунг» і «Нордбайріше Фольксцайтунг» також, як і відозви баварської організації КПН конфісковано за «заклик до державної зради і до некоріння урядовим розпорядженням та за публічне підбурювання до класової боротьби».

Скандальний з'їзд „Стрільця"

Полковницька група перемогла

ВАРШАВА, 13. У неділю відбувся з'їзд найбільшої военної організації пілсудчиків «Стрілець», що об'єднує 300 тисяч чоловіка. Полковницька група ще перед з'їздом вживала всіх заходів до того, щоб прибрати «Стрілець» до своїх рук.

На останньому засіданні головного правління «Стрільця» з'явився генерал Ридз-Сміглий який від імени Пілсудського заявив, що Пілсудський і Кешковський (що належить до так званої демократичної групи пілсудчиків) не повинні бути обрані. Більшість делегатів зазначала, що вони розглядають пропозицію полковницької групи, як карну експедицію проти «Стрільця». Далі делегати підкреслили, що проти Кешковського виступають учасники 4-ої бригади, що примазалися до пілсудчиків.

Через всі ці суперечності, президент республіки зрікся брати участь у з'їзді. Не вважаючи на нажим, більшість з'їзду ухвалила резолюцію, яка висловлює довір'я Кешковському і що пропонує йому залишитися на тому посту, що він його посідає. Тоді Ридз-Сміглий заявив, що Пілсудський не бажає бачити на цьому посту Кешковського і висуває на цей пост колишн. варшавського коменданта,—генерала Рожена, а за кандидата на пост голови головного правління висувається Серошевський. Питання було передане на комісію, яка постановила провадити вибори одкритим голосуванням. Ця метода дала бажану більшість для кандидатів, яких висунув Ридз-Сміглий. Після виборів залунали вигуки: «Ви себе продали». Деякі учасники з'їзду кинулися на інших з кулаками. Проте ж кінець кінцем полковницька група добилася свого.

За прикладом німецьких с.-д.

АТЕНИ, 12. Грецька влада вжила заходів, щоб перешкодити проведенню першотравневого свята комуністами, перенесеного на сьогодні. Видано роспорядження про заборону всяких зборів. Конфісковано ряд відозв. В зв'язку з постановою конфедерації праці припинити на 5 годин транспорт по всій країні—заарештовано 60 осіб.

Повернення тов. Літвінова

МОСКВА, 13. 12 травня до Москви повернувся з Женеви голова радянської делегації в підготовній комісії до конференції розброєння тов. Літвінова.

Перед виборами до Всеукраїнської Академії Наук

Яких кандидатів до ВУАН намічають українські наукові установи

Вчора увечорі під головуванням проф. **Палладіна** відбулося поширене засідання Центрального Бюра секції наукових робітників. Збори наукових робітників присвячено виключно обговоренню кандидатур на академіків до ВУАН'у. Після обговорення збори виставили такі кандидатури на академіків:

ХАРКІВ: 1) Скрипник, 2) Шліхтер, 3) Затонський, 4) Яворський, 5) Семковський, 6) Юринець, 7) Палладін, 8) Рудницький, 9) Проскура, 10) Соколовський, 11) Орлов, 12) Паліенко, 13) Білоусів, 14) Яната, 15) Висоцький.

З українських письменників секція висунула кандидатуру **Павла Тичини.**

КИЇВ: 1) Опоків, 2) Кравчук, 3) Усенко, 4) Гольдман.

ОДЕСА: 1) Слабченко, 2) Третаков.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ: 1) Еварницький, 2) Маковський, 3) Динник.

Кандидатури вчених, що працюють по інших республіках: **1) Кржижановський, 2) Вавілов, 3) Ігнатовський, 4) Янка Купала** (Білоруський письменник).

ІЗ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ: 1) Возняк, 2) Колеса Філарет.

В кінці збори висунули та ухвалили кандидатуру молодого вченого, члена англійської Академії Наук з походження українця **Капицю**, що працює нині в Кембріджському університеті в Англії.

Бюро секції звернулося з проханням до наукових робітників, щоб вони протягом найближчого часу (по можливості вже сьогодні) подали характеристики пропонованих кандидатів на членів Всеукраїнської Академії Наук.

***

Вчора увечорі об'єднані збори всіх наукових співробітників дослідницьких інститутів ВРНГ обговорювали кандидатури до Всеукраїнської Академії Наук. Одноголосно ухвалено висунути таких кандидатів:

1) **Скрипник М. О.** — директор Українського Інституту Марксизму, Народній Комісар Освіти, та член Білоруської Академії Наук.

2) **Затонський В. П.** — Голова українського комітету Хемізації, народній комісар РСІ.

3) **Крижановський Г. М.** — Голова Держплану СРСР та член Всесоюзної Академії Наук.

4) **Проф. Ігнатовський В.** — президент Білоруської Академії Наук.

5) **Проф. Яворський М.** — Керівник катедри історії України Українського інституту Марксизму, член Білоруської Академії Наук, доктор історії української культури.

6) **Проф. Опоков** (Київ) — директор Гідрологічного Інституту має багато видатних праць по ріжних питаннях гідрології.

7) **Проф. Патон** (Київ) — Видатний знавець мостобудівництва.

8) **Заслужений проф. Орлов Г. І.** (Харків) — директор Українського Інституту Силікатів, член Науково-Технічної Ради хемічної промисловости, редактор українського хемічного журналу.

9) **Проф. Проскура Е. Ф.** (ХТІ) — має чимало видатних праць по ріжних питаннях гідрота аеродинаміки і механіки.

10) **Проф. Маковський** (Дніпропетровське) — член ВУЦВК Х-го скликання, член президії XI-го з'їзду рад, має чимало цінних праць, що стосується вивчення газових турбін.

11) **Проф. Динник** (Дніпропетровське) — має багато науково-теоретичних праць по математиці та крім того видатний інженер-практик.

12) **Проф. Павлов М.** (Ленінград) — основоположник науково-металургії. Його цінні наукові праці взято за основу перебудови українських домен.

13) **Орлов А. Я. (Полтава)** — має цінні праці по вивченню гравіометрії України.

14) **Акад. Йоффе А. Ф.** (Ленінград) — видатніший фізик, член Всесоюзної Академії Наук, голова Ради Українського Фізико-Технічного Інституту.

***

У суботу, 11-го травня ц. р. відбулися об'єднані загальні збори **Харківського Медичного Товариства, Харківської Філії Українського Фізіологічного Товариства, Харківської Філії Українського Товариства Патологів, Українського Товариства Рентгенологів та Радіологів, Харківського Товариства лікарів-матеріялістів.**

Об'єднані збори, заслухавши інформаційний доклад проф. **Хармардар'янца** про вибори нових академіків ВУАН, одноголосно ухвалили вітати постанову РНК що до поповнення складу ВУАН.

Об'єднані збори палко вітають ті принципи, що їх висунуто РНК в декреті про вибори до ВУАН.

Ці вибори, що їх провадиться за участю в них широкої наукової громадськости, **повинні забезпечити поповнення ВУАН такими новими силами, що цілком сприятимуть соціялістичному будівництву України та всього Радянського Союзу, зростанню української радянські культури та науки на основі марксистської методології.**

Об'єднані загальні збори вищеназваних товариств, обговорили низку кандидатур, ухвалили висунути таких кандидатів на членів ВУАН:

1) **Скрипник М. О.** — Директор Українського Інституту Марксизму, Нар. Ком. Освіти, Член Білоруської Академії Наук.

2) **Затонський В. П.** — Голова Українського Комітету Хемізації; Нар. Ком. РСІ.

3) **Шліхтер О. Г.** — Нар. Ком. Зем. Справ УСРР.

4) **Крижановський Г. М.** — Голова Держплану СРСР, Член Всесоюзної Академії Наук.

5) **Семковський С. Ю.** — Проф., керівник катедри Філософії Укр. Ін-ту Марксизму, Член—Кореспондент ВУАН, Д-р Філософії.

6) **Яворський М. І.** — Проф., керівник катедри історії України Укр. Ін-сту Марксизму, Член Білоруськ. Акад. Наук, Д-р історії української культури.

7) **Ігнатовський** — Президент Білоруської Академії Наук.

8) **Юринець В. О.** — Голова Катедри Соціології Укр. Ін-ту марксизму.

9) **Палладін О. В.** — Проф., Директор Укр. Біохемічного Ін-ту, Член-Кореспондент ВУАН.

10) **Білоусів М. Ф.** — Заслужений професор ХІНО.

11) **Гольдман О. Б.** — Проф., Директор Фізичного Ін-ту в Київі.

12) **Семашко М. А.** — Нар. Ком. Здрав. РСФРР.

13) **Златогорів С. І.** — Проф., Директор Сан.-Бакт. Ін-ту в Харкові.

14) **Раковський** — Проф. Львівського Університету — біолог (Кандидат від Західної України).

15) **Тичина П.** — Український письменник.

16) **Купала Я.** — Білоруський письменник.

***

КИЇВ, 13. Збори наукових співробітників українського геологічного комітету ухвалили висунути до складу академіків за кандидатів т. т. Затонського, Кржижановського, Шліхтера, Скрипника, математика Кравчука, проф. Усенка, Різниченка (Харків), Опокова (Київ), проф. Рудницького та Світальського (Ленінград), Федорова (Москва), Лебедева (Дніпропетровське).

Науково-дослідницький геологічний інститут, після довгих дебатів висунув кандидатуру проф. Гольдмана, Кравчука, Опокова, Резнікова, Холодного (Київ), Затонського Янату і Соколовського (Харків), проф. Криштофовича й Світальського (Ленінград), Федорова (Москва) та Яворницького (Дніпропетровське).

Поширене засідання правління Сільсько-Господарського Інституту, спільно з представниками науково - дослідних катедр при інституті та президій факультетських комісій висувають за кандидатів до академії т. т. Затонського, Кржижановського, Скрипника, Шліхтера, проф. Вавілова, Ігнатовського, Кравчука, Леонтовича, Опокова, Соколовського, Висоцького, Яворського та Яворницького.

Округжне бюро агросекції сільсько-господарських та лісових робітників, спільно з представниками агроосередків, зупинилося на кандидатурах: т.т. Шліхтера, Скрипника, Затонського, Кржижановського, Любименка, Соколовського, Юринця, Тичини, Яната, Холодного, Гольдмана, Кравчука, Опокова, Усенка, Вавілова, Сапегіна.

***

ОДЕСА, 13. Бюро секції наукових робітників, спільно з одеською філією всесоюзного товариства науково-технічних робітників сприяння соціялістичному будівництву, висунуло до ВУАН'у таких кандидатів: з цикла соціологічних та фізіологічних наук т. т. Скрипника, Семковського, Юринця; з циклу економічних наук—тов. Кржижановського; з циклу фізико-математичних наук т. т. Затонського, Кравчука, Гольдмана; з циклу біологічних наук.—тов. Білоусова та Третьякова; з циклу—хемічних—т. т. Паладіна, Орлова; з циклу технічних—т. т. Маковського та Проскуру; з циклу сільсько-господ. наук: Шліхтера, Соколовського, Вавілова, Янату; з циклу геологічних--проф. Рудницького та Опокова; з циклу істор. наук: проф. Яворського, Яворницького та Ігнатовського і одеського історика Слабченка; з циклу художнього—поета Тичину та білоруського письменника Янку Купала.

Лист київських залізничників до ВУАН

КИЇВ, 13. Робітники і службовці київських головних залізничних майстерень Південних залізниць звернулися до президента Всеукраїнської академії наук акад. Заболотного з таким листом:

«Наступний ювілей Всеукраїнської академії наук та довибори академіків припадають на період соціялістичної реконструкції народнього господарства нашої країни. Посуватися цих шляхом можна тільки маючи щільний союз праці й науки. Цей союз забезпечила Жовтнева революція, відкривши широкі можливості для соціялістичного розвитку України. Добре знаючи, що наздогнати й випередити капіталістичні країни ми зможемо тільки за щирої підтримки науково-технічних сил, збори вважають, що українські вчені повинні щільно підійти до практичної допомоги опрацьовуванню питань перебудови нашої промисловости і сільського господарства на основі високої техніки та усуспільненої праці. Робітники київських головних майстерень завжди уважно стежили за діяльністю академії наук. Тепер вони прохають президента академії наук акад. Заболотного одвідати майстерні на чергових зборах подати доклад про роботу й завдання академії».

ПОПРАВКА.

В № 107 «Вістей» за 12 травня в замітці «Постанова зборів педколективу ХІНО»—в абзаці кандидатур з циклу біологічних наук—пропущено—**проф. Палладін — Директор Біохемічного Інституту»**

В постановах XI Всеукраїнського З'їзду Рад завдання оборони повинні знайти своє чітке відсвітлення

Як ставив завдання оборони III-й З'їзд Рад СРСР

Питання оборони країни вперше поставив широко й конкретно небіжчик Народній Комісар Військових і Морських Справ і Голова Революційної Військової Ради СРСР тов. М. В. Фрунзе на III-му з'їзді Рад СРСР на-весні 1925 року.

У постанові цього з'їзду підкреслено, що «сучасну війну провадиться не лише збройною силою, а воює вся країна, напружуючи всі продукційні сили держави», в звязку з чим потрібний такий «розвиток промисловости і сільського господарства, що, не порушуючи нормального росту продукційних сил, створював би заразом тривку базу для потреб оборони».

Незалежно від цієї загальної установки, III-й з'їзд Рад СРСР накреслив і конкретні завдання урядові для підвищення обороноздатности країни, а саме: поліпшити й підготовити залізничі, ґрунтові, та автомобільні шляхи сполучення, розвинути всі форми звязку, розвинути конярство, щоб забезпечити мобілізацію Червоної армії і, зокрема, червоної кінноти, дати военну підготовку всьому населенню, зокрема учням, підсилити фізичне виховання населення то що.

При цьому з'їзд підкреслив, що «здійснити всі накреслені заходи не можна зусиллями одного лише військового відомства» та що це «зобов'язує взяти участь у переведенні цього завдання всі наркомати, як загальносоюзні, так і союзних республік».

З часу III-го Всесоюзного з'їзду Рад минуло чотири роки. Ухвалені ним постанови потвердив IV-й Всесоюзний з'їзд Рад на весні 1927 року, розширивши первісні завдання цивільних наркоматів. Тепер роботу над посиленням оборони країни як в СРСР, так і в союзних республіках, організаційно оформлено, її ведеться з повною свідомістю її ваги, вона відбивається в усіх заходах, скерованих на розвиток народнього господарства і нашого культурного будівництва.

МИ ПРОЙШЛИ ПОКИ ЩО ПЕРШИЙ ЕТАП.

Проте, проробленої роботи далеко ще не можна визнати за завершену. Це лише такий самий перший етап, який ми маємо взагалі в ділянці індустріялізації всього народнього господарства і в соціялістичному будівництві.

Сучасна війна ставить до народнього господарства величезні вимоги, веде до повного напруження всіх галузей промисловости.

Завданням робітниче-селянського уряду в мирний час є так підготовити оборону країни, щоб в разі нападу на Радянський Союз не лише витримати потрібне для довгої оборони напруження, а й яко мога зберегти до кінця війни міць і цілість народнього господарства. З цього погляду, суворого режиму економії доведеться дотримувати і підчас війни, щоб використати всі вільні ресурси на продовження соціялістичного будівництва, розуміється, без шкоди для основних потреб фронту, без шкоди для справи перемоги.

Для ілюстрації витрат на сучасну війну наведемо кілька цифр.

В боях на річці Сомі з 24 червня до 10 липня 1916 року за 17 днів витрачено понад 2 міл. легких гарматних набоїв і понад півміліона важких, або 120 тис. легких і 30 тис. важких за один день. В боях під Верденом з 13 до 27 липня 1916 року, цеб-то за 15 днів випущено біля 3 міл. легких і щось з міліон важких гарматних набоїв, або по 200 і 65 тис. на день. Така витрата гарматнів потрібує що-дня біля 12 тис. тон обробленого матеріялу.

Само собою розуміється, що тисячі гармат на фронті не ростріловатимуть стільки набоїв що-дня, а лише в дні інтенсивних бойових операцій. І все ж на те, щоб вести війну, потрібні десятки міліонів набоїв. Їх мусить дати промисловість підчас самої війни, бо заготовити такі запаси в мирний час неможливо: на це були б потрібні великі кошти, заготовлені зразки можуть відстати від розвитку артилерійської техніки та й зберігання їх на протязі багатьох років, поки нема війни, призвело б до масового зіпсуття і зробило б їх не здатними.

П'ЯТИРІЧКА В ПОВНІЙ МІРІ ВІДПОВІДАЄ ЗАВДАННЮ ОБОРОНИ.

В центрі уваги теперішніх з'їздів рад стоїть п'ятирічний план розвитку народнього господарства. Це перший план, поданий на розгляд і затвердження хазяїнові раянської землі. За основу його покладено індустріялізацію всього народнього господарства взагалі.

Розглядаючи п'ятирічний план розвитку народнього господарства з погляду оборони країни, ми маємо всі підстави сказати, що він повнотою відповідає тим завданням, що їх поставили попередні з'їзди рад.

В підсиленні видобутку чорних і кольорових металів і всіх відмін палива, в будівництві нових фабрик, заводів і електростанцій закладено ті десятки міліонів гарматних набоїв, що їх потрібуватиме війна. Їх вироблятимуть ті самі заводи, що в мирний час виробляють трактори, паротяги, сільсько-господарські машини, варстати то що. Зміцнення й збільшення сільського господарства, розширення засівної площі і колективізація задуть певність того, що харчування фронту буде організовано без перебоїв і харчові нестатки не відіб'ються на успішності бойових дій. Розвиток залізничого й автомобільного транспорту сприятиме підсиленню рухливости й технічної могутности Червоної армії, він дасть змогу раціонально обслуговувати бойову техніку, не базуючи її транспортування і живлення на селянських конях.

Визволення від імпорту дасть змогу витримати довгу й вперту боротьбу в умовах капіталістичного оточення, неминуче звязаного з блокадою Радянського Союза. Підвищення якости продукції всієї промисловости забезпечить постачання фронтові сучасного технічного знаряддя боротьби, потрібного в напруженій бойовій обстанові, коли утримання матеріяльної частини та догляд її не можуть бути такі старанні, як в умовах мирного часу при переховуванні її в одному місці і під дахом. Підвищення продуктивноти праці, зниження собівартости і здешевлення будівництва створить передумови для дотримання підчас війни суворого режиму економії в усіх ділянках, між ними й у самому веденні війни. Розвиток кооперації дозволить використати її, як допоміжний, а в деяких випадках, особливо в тилу, як основний чинник постачання Червоної армії.

В ділянці культурного будівництва окремо треба відзначити розвиток шкільної сітки, підвищення освітнього рівня населення і підготовку кваліфікованих спеціялістів та техників, бо ці заходи підвищують культурний рівень кадрів, що йдуть на укомплектування Червоної армії і дають змогу використати технічні сили для потреб фронту, для формування технічних частин (інженерних, танкових, автомобільних, телеграфних, радіо та ін.) підчас війни, коли потреба у кваліфікованих спеціялістах і на фронті і в тилу буде величезна.

ЗАВДАННЯ ОБОРОНИ ТРЕБА РОЗВ'ЯЗУВАТИ НЕ ПОБІЖНО, А В ПЛАНОВОМУ ПОРЯДКУ.

Але всі ці загальні, коли можна їх так назвати, елементи посилення обороноздатности країни, якщо їх проводити лише на основі принципу, що всякий розвиток народнього господарства зміцнює нашу оборону, не можуть дати того ефекту, якого можна досягти при плануванні всіх заходів, заснованому на переведенні точних розрахунків, де, скільки, і яких ресурсів потрібно.

Візьмімо хоч би таке питання: чи можемо ми сьогодні засновувати постачання бойового фронта на автомобільному транспорті? Ясно, що він у сучасній його стадії буде лише допоміжним засобом і, коли війна буде на найближчому відрізку п'ятирічки, то основним видом транспорту в сфері бойових дій буде гужевий транспорт, для чого потрібні добрі коні і вози. Не менше значіння матиме кінь і для поповнення червоної кінноти, що має величезне значіння в умовах наших театрів воєнних дій і при наших просторах, а також для формування нових кіннотих частин у процесі самої війни.

Або другий приклад: чи можемо ми в найближчі ж роки цілком відмовитися від імпорту і будувати всі розрахунки на нашій сировині? Звичайно ні, бо налагодження видобутку ріжних видів сировини і організація відповідних галузей промисловости для її обробітку, потрібуватимуть більш менш довгого часу. Природно, повстає питання про заміну одних видів сировини іншими і справа ця вимагає виключної до себе уваги і відповідних асигновань на постановку дослідів.

Ми не будемо перелічувати всіх питань, що можуть виникнути при здійсненні п'ятирічного плану, а відзначимо лише потребу особливо підкреслити найближчі невідкладні завдання, що до них, наприклад, належить розвиток конярства взагалі і верхового зокрема, постачання сільському господарству міцних возів і доброї упряжи, інтенсивний темп шляхового будівництва, що на протязі найближчих років випереджує темп авто-будівництва, щоб перші ж випуски продукції механічного транспорту міцно осіли в народньому господарстві, використавши готову сітку придатних для його застосування шляхів; економічне зміцнення прикордонної смуги, щоб частини Червоної армії, що оперують тут, мали змогу постачатися з місцевих засобів, не перенапружуючи для підвозу залізничного транспорту; організація трудящих для протиповітряної оборони, розроблення плану постачання населенню речей першої потреби, бо задоволення основних його потреб забезпечує моральну стійкість і фронту і тилу; будівництво збірних, здавальних і навчальних пунктів; житлове будівництво для начальницького складу, при чому воно не повинно відставати в самому темпі від робітничого житлового будівництва.

Всі ці питання не стоять на порядку денному XI Всеукраїнського з'їзду Рад, але ми висловлюємо побажання, щоб вони знайшли чітке відсвітлення в його постановах, що дають напрямок всій діяльності Уряду і виконавчих комітетів на місцях. Треба щоб основні завдання оборони країни розв'язувались не побіжно, не між іншим, а щоб їх розглядалось в плановім порядку, як основні завдання всіх робітників і селян, як завдання, що мають виключне значіння в справі нашого соціялістичного будівництва і охороняють безпеку радянських кордонів і перемогу Червоної армії в разі збройної сутички.

С. ПУГАЧЕВ.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Основи соціялістичної перебудови сільського господарства

на частина цієї площі падає на сировинні і кормові культури. Щож до зернових культур, то ми матимемо приріст всього лише на 313 тисяч гектарів, або на 1,5%.

В 1927-28 році загальна засівна площа була 24.536,7 тис. гектарів; з цієї площі зернові культури становили 20.655,6 тис. гект.; технічні—1.618,3 тис. гект. та картопля—2.262,8 тис. гект. В 1932-33 р. картина трохи змінюється: загальна засівна площа збільшується до 27.795, 4 тис. гект.; за рахунок цього збільшення частково зростають зернові—до 20.968,8 тис. гект.; значно ростуть технічні—до 2.634, 9 тис. гект.; зростає також картопля—до 4.191,7 тис. гект. В 1933—34 році загальна засівна площа збільшується до 28.127,9 тис. гект., площа зернових лишається стабільною, технічні зростають до 2.769,4 тис. гект., а картопля—до 4.389,7 тис. гектарів.

Зростання гуртової валової продукції зернових культур вам буде цілком зрозуміле, коли ви звернете увагу на те, що в 1933 році ми матимемо 444.690 тисяч пудів додаткового хліба. При цьому питома вага індивідуального господарства в зерновій продукції знижується з 95,2% до 71%, а соціялістичний сектор збільшується з 4,8% до 29%.

Про що свідчать оці цифри? Я мушу зазначити твердо і одверто, що п'ятирічний план в цьому відношенні скерований на те, щоб позбавити наше соціялістичне планове господарство залежности від непланового анархічного селянського господарства. Нині ми маємо 2 типи господарств. Перший тип—це планове соціялістичне господарство, а другий—тип анархічного індивідуального сільського господарства. Звільнити наше народне господарство від цієї залежности, пересунути й сільське господарство на шляхи планового соціялістичного господарства—це, товариші, дуже велика мета; не добившися до цієї мети ми не можемо розв'язати так, як слід, величезні завдання соціялістичної реконструкції всього народнього господарства.

Інтенсифікація с.-господарства

Кілька слів про інтенсифікацію сільського госп-ва. Інтенсифікація сільського господарства полягає ось в чому: по-перше, в поширенні інтенсивних і технічних культур, (цукрового буряка, конопլі, тютюну й т. ін.). Подруге, в поширенні просапного клину, потретє, в поширенні засівів трав і кормових рослин і, по-четверте, в поширенні чистих парів в степу і зайнятих парів в лісостепу, а також в піднесенні всієї техніки польового господарства.

Потреба інтенсифікації виникає з наших природньо-історичних умов. В степу ними є посушливе підсоння та потреба розв'язати зернову проблему. В Лісостепу інтенсифікація базується на потребі розв'язати проблему, так званого, аграрного перенаселення. Інтенсифікація сільського господарства дасть нам змогу задовольнити вимоги нашої країни в таких напрямках: задовольнити промислові центри і міста не тільки хлібом, а й продукцією скотарства та городництва, задовольнити потреби промисловости в с.-г. сировині, збільшити розміри експорту як хлібного, так і нехлібного, посилити постачання сільськогосподарською продукцію основних споживчих ринків нашого Союзу.

Тільки така реконструкція сільського господарства при одночасному застосуванні поліпшених прийомів обробки грунту зможе забезпечити піднесення врожайности. З другого боку, інтесифікація дасть можливість використати більш повно і правильно зайвину робочої сили, дасть можливість збільшити прибутковість селянського господарства, підвищити його товарність та збільшити місткість селянського ринку щодо промтоварів.

Основні чинники підвищення врожайности

Я вже вам говорив, що хоча п'ятирічний план не обминає питання про збільшення засівної площі, але головну увагу він звертає на піднесення врожайности. Ми це бачимо з таких даних: на 1933 рік врожайність індивідуальних господарств збільшується на 31,6%, по колгоспах — до 53,5, а в середньому все сільське господарство України врожайність підвищує на 36,5%.

По окремих культурах запроєктовано таке зростання врожайности до 1933 року рівняючи з середнім за п'ятиріччя 1923—27 р.р. (в середньому по Україні): озима пшениця — 53,4%, жито — 25,1%, яра пшениця—47,7%, ячмінь—47,4%, овес—34,1%, кукурудза — 24.8%.

По окремих районах України матимемо таке зростання врожайности до 1933 р. проти середнього врожаю за останні 5 років (1923—28 рік): **озима пшениця** — Полісся — 26%, Лівобережжя 59%, Правобережжя — 45%, Степ — 45%, **ячмінь** — Полісся — 30%, Лівобережжя — 31%, Правобережжя—38%, Степ —49%.

Які основні чинники збільшення врожайности? Цими чинниками є: сортозміна, тракторизація і хемізація та простіші заходи.

Щодо сортозміну, то за п'ятирічним планом передбачено його здійснити по головних хлібах на 85% (крім жита). Щоб забезпечити такий сортозмін накреслено організувати натуральний сортовий фонд понад 25 мільйонів пудів.

Виробництво мінерального добрива також збільшується. В кінці п'ятиріччя фосфорного добрива буде внесено 1,6 міл. тон. Скільки навіть таке підвищення виробництва мінерального добрива не задовольняє потреб сільського господарства, передбачено збільшити імпорт добрива, поруч зменшення цін на нього. Передбачено знизити ціну пуда суперфосфату з 53 копійок до 35 копійок. Це дуже важливий момент в справі піднесення сільського господарства.

Поруч заходів, що потрібують значних коштів, максимум уваги буде звернуто на проведення низки простіших заходів — зерноочищення, боротьба з шкідниками, з бур'янами т. інш. Важливе значіння в цій справі має відограти так званий агромінімум.

Я не знаю, чи досить ви у себе обговорили ті заходи, що їх потрібно енергійно здійснювати, але уряд зробив все, що мав зробити, коли видавав закона про агромінімум. Зараз уряд може запитати вас, що ви робите з цим законом, як виконуєте його.

Новий закон про сільсько - господарський податок так само має одну мету — забезпечити для бідняка й середняка можливість спокійно працювати над піднесенням свого сільського господарства. Не доводиться говорити про те, що селянство має використати цей податок і пільги, що надає новий закон, в інтересах піднесення всього сільського господарства країни.

Проблема промислової сировини

Кілька слів з приводу сировинної проблеми. Підвищення врожайности та інтенсифікація сільського господарства дають змогу не тільки добути нам хліба на споживання і експорт, але й забезпечити промисловість сировиною. Що дає план в цьому напрямкові? Він дає приріст засівів технічних культур на 1933 рік на 1.151 тисячу гектарів, або на 71% (проти 27—28 р.). Зокрема, площа цукрового буряку збільшується на 60%; заводяться також зовсім нові культури, як наприклад, рицини, кенафа і сої. що їх до цього часу в нашому сільському господарстві не було.

Рух засівів технічних культур у соціяльному розрізі дає таку ж картину, що у нас була і раніш, а саме: соціялістичний сектор у відношенні до індивідуального в 1927—28 році складав лише 14,2%, а в 1933 році складатиме 61%. Гуртова продукція технічних культур змінюється так: соціялістичний сектор в 1927—28 році посідав в цій гуртовій продукції технічних культур лише 29%, а з 1933 році складатиме 53%. Вся гуртова продукція технічних культур збільшується на кінець 5-тиріччя на 109,7%, або в мільйонах карбованців збільшується на 202,9 мільйонів карбованців. Теж саме і щодо товарної продукції. Ми матимемо на кінець 5-тиріччя збільшення товарної продукції на 176 мільйонів крб., що складатиме 124%. Частка соціялістичного сектору з товарній продукції технічних культур збільшується з 37% до 56%.

Підвищення врожайности, інтенсифікація сільського господарства, розвиток кормових культур, — все це є ті заходи, що дуже сприяють розвиткові скотарства, утворюючи умови для розвитку продуктивного скотарства, як в Лісостепу, так і в Степу.

Кількість коней з 5,06 млн. голів в 1927 р. збільшується в 1932—33 році до 5,46 млн. голів, зменшуючися в 1933—34 р. до 5,14 млн. голів. Це зменшення пояснюється тим, що наприкінці п'ятиріччя в сільське господарство буде кинуто чималу кількість тракторів, а тому й кількість коней повинна зменшитися. Велика рогата худоба збільшується так: в 1927 р. 8,38 млн. голів, в 1932 році—9,02 млн. голів, в 1933 р.—9,33 млн. голів. В тому числі кількість корів зростає так: 3,88 млн. голів в 1927 р., 4,32 млн. голів в 1932 р., 4.53 млн. голів в 1933 році; свиней — 1927 рік—4,44 млн. голів, 1932 рік—7,31 млн. голів, 1933 рік —8,13 млн. голів. Кількість овець змінюється так: з 7,90 млн. голів в 1927 р. вона зменшується до 6,89 млн. голів в 1932 р. й до 6,83 млн. голів в 1933 році. Це зменшення кількости овець йде поруч збільшення продукції вівчарства, коштом поліпшення якости нашої української вівці.

Зростає і гуртова продукція окремих галузів скотарства: продукція м'яса збільшується на 54%, молока на 59%, яєць на 66%. В карбованцях зростання продукції скотарства протягом п'ятиріччя дорівнює 58%.

В соціяльному розрізі це зростання продукції скотарства дає таку картину: індивідуальний сектор збільшує продукцію на 9%, соціялістичний сектор на 3,339%. Замість 10.892 тисяч крб. вартість продукції соціялістичний сектор в 1933 році даватиме 363 міліони крб., цебто є збільшення на 362 міліони крб.

Збільшується, рівняючи з 1927 роком товарна продукція на 87%.

Говорить про переведення нашого сільського господарства на соціялістичний шлях, не враховуючи того значіння, що має з цій справі індустріялізація, визначало б вирішувати цю проблему не ураховуючи тих умов, за яких ми могли б її здійснити. Тому проблема індустріялізації у п'ятирічному плані має дуже значне місце. В кінці пятирічки буде побудовано 13—14 беконних фабрик замість двох, що є зараз. Молочарських підприємств буде побудовано понад 1,200 замість 850 теперішних, птахівничоячечних комбінатів 30 і т. ін. Сума капіталовкладань в промислове будівництво за п'ятирічним планом складатиме 146 мільйонів крб.

Боротьба з посухою, лісонасадження та меліорація

Треба окремо спинитися на проблемі степу. Степ у нас на Україні є найголовніша смуга і розмірами площі, і тим місцем, що вона посідає в зерновій проблемі. Тому, товариші, зазначити, як держава бореться з посухою в степу дуже потрібно.

Посуха — основне лихо степу, що поруч несталости степового господарства, завдає нам багато шкоди. До цього часу ми боролись з посухою лише так званим сухим землеробством. На практиці виявилося, що треба цю методу боротьби доповнити так званим «вогким землеробством», цебто ввести засоби меліорації. Раніш цей засіб не можна було здійснити в степу, бо у нас не було стільки грошей, скільки потрібно було для здійснення меліорації. Зараз ми перебуваємо в такому стані, що це питання можна вже ставити. Далі, лісові насадження. В Степу передбачено за планом зробити 140 тисяч гектарів лісових насаджень, що захистять біля 3 міліонів гектарів. Головне в боротьбі з посухою це комбінація ріжних засобів: тут і колективізація. тут і постачання тракторами, тут і організація сортофондів і ріжні перебочні заходи.

Дозвольте спинитися в кількох словах на такій галузі роботи, як землевпорядження, розселення, меліорація непридатних і малопридатних земель, переселення і, нарешті, сприяння колективізації при землевпорядженні. Всі ці заходи мають велике значіння. Що, наприклад, передбачає п'ятирічний план нового з справі землевпорядження, а це те, що далі ми його провадитимемо не тоді, коли цього захоче земгромада, а плановим порядком.

Розселення ми будемо провадити лише тоді, коли інакше ніякими засобами не можна буде наблизити селянську землю до садиби.

Щодо меліорації: призначено за п'ятирічним планом осушити 300 тисяч гектарів, зросити 82 тисячі, серед них в районі Дніпрельстану 41 тис.

Кілька слів про ліс. Лісу у нас небагато. Площа, вкрита лісом, складає на Україні всього 2,6 міліонів гектарів, невкрита лісом, себто та що її треба залісити має 0,7 міліонів гектарів, а разом з непридатною лісовою площею ми маємо 3,6 міліони гектарів лісів. Забезпеченість на одного мешканця складає лише 0,1 гектарів, себ то втричі менш, ніж потрібує норма. Наше завдання в лісозому господарстві, полягає в тому, щоб задовольнити потреби країни на деревину й інші продукти лісового господарства, забезпечити експорт лісових матеріялів та посилити зплив лісу на клімат, водоохорону т. ін. Намічено за планом до 1933 року залісити 263 тисячі гектарів, або 41% невкритої лісом площі, закріпити й залісити 184 тисячі гектарів пісків, закріпити 12 тисяч гектарів лісів.

Капіталовкладання в сільське господарство

Все це можна зробити коли будуть належні капіталовкладання в сільське господарство. Ми маємо з капіталовкладаннями такі цифри (по секторах); в індивідуальний сектор держава вкладає 634 міліони, в соціялістичний—532 міліони. Безповоротні кошти збільшуються з 35,25 млн. крб. в 1928—29 р. до 64,89 млн крб. в 1932—33 р. Поворотні кошти збільшуються з 97,41 млн. крб. до 294,46 млн. крб. Капіталовкладання самого населення також зростають з 64,44 млн. крб. до 152,1 млн. крб. (за той же термін).

На організацію території за 5 років буде витрачено 238,72 млн. крб. На меліорацію — 163,79 млн. крб., на механізацію — 529 млн. крб. На індустріялізацію — 169,36 млн. крб., на рослинництво — 245,1 млн. крб., на скотарство — 140,33 млн. крб. і на інші призначення 297,39 млн. крб..

Далі, яких результатів, товариші, ми чекаємо від всього комплексу заходів, що їх передбачено п'ятирічним планом. А результати ось які. Гуртова продукція сільського господарства збільшиться в 1933 році на 1,6 міліярда крб. Товарна продукція на 876 млн. крб. Товарність сільського господарства збільшиться з 30% до 40%.

Гуртова продукція всього сільського господарства з 2.547,8 млн. крб. в 1927 році зросте до 4.125,5 млн. крб. в 1933 році. Товарна її частина зросте з 771,0 млн. крб. в 1927 році до 1.647,5 млн. крб. в 1933 році.

Як підвищиться добробут населення

В середньому на душу сільського населення падає в 1927 році 107 карб., а в 1933 році буде падати 159 карб., цеб-то є збільшення на 48%, а на 1 гектар падає в середньому в 1928 році 103 крб., а в 1933 році буде падати 146 крб., цеб-то є збільшення на 41%.

Без культурної революції не можна перебудувати с.-господарства

Здійснити ці величезні завдання піднесення сільського господарства не можна без, так званої, культурної революції. Нам потрібні не тільки нові робітники, що б знали, як підносити сільське господарство, а нам треба підвищувати й їхню якість, нам потрібні нового типу агрономи і інженери. Цьому завданню наша держава віддає належну увагу. Я тільки зазначу, що наш план нічого не варт був би, коли б ми не передбачали потребу належної уваги питанням науки. Без науки, товариші, не можна було б починати це величезне діло і тому будування наукових інститутів, поширення роботи досвідних установ, пристосування їхньої роботи до реконструктивних завдань—це все план передбачає.

Товариші! Ми прагнемо до того, щоб довести колективізацію нашого сільського господарства на кінці другого п'ятиріччя до 100%-го охоплення індивідуального господарства. Цей наш п'ятирічний план такого завдання перед собою не ставить, але беручи до уваги, що ми на кінці п'ятиріччя матимемо 30% господарств охоплених колективізацією і 25% всієї площі в колгоспах, нема ніякого сумніву, що коли підемо цим шляхом так твердо, так непохитно, як ми йдемо, будуючи цього величезного плана великих робіт, то ми справді на кінці другого п'ятиріччя доб'ємось того, що наше сільське господарство перетвориться на всі 100% в соціялістичне колективне господарство.

За умов диктатури пролетаріяту, за нерозривного союзу пролетаріяту з бідняцько-середняцькими масами села, на шляху соціялістичної перебудови сільського господарства, не може бути ніяких перешкод, що їх ми не змогли б усунути, ніяких протиріч, що могли б затримати рішучу волю комуністичної партії і Уряду довести до кінця виконання прискореним темпом цього величезного завдання соціялістичної перебудови сільського господарства. (Бурхливі оплески)

Дискусії на доклади про п'ятирічний план народнього господарства

На ранковому засіданні з'їзду 11 травня було заслухано співдоклади про 5-тирічні плани народнього господарства — Голови ВРНГ УСРР **т. Сухомлина** про 5-тирічні плани промисловости і Наркомзема УСРР тов. **Шліхтера**—про 5-тирічні плани в галузі сільського господарства.

Далі почалися дискусії на доклади т. т. Дудника, Сухомлина і Шліхтера, що тревали весь день 11 травня та ранок 12 травня.

Тов. **Одинцов (центр, голова Сільського Господаря).** П'ятирічні плани сільського господарства—це розгорнені плани соціялістичного будівництва на селі. Ми повинні сказати, що **лише за умовою індустріялізації ми зможемо розвивати сільське господарство,—це є генеральна лінія нашої політики в справі розвитку нашого народнього господарства.**

Колективізація і кооперування—ось основні підойми, що дають нам можливість прискорити темп розвитку сільського господарства та піднести його на вищий щабель. Цифри зростання колективізації протягом найближчих 5 років досить значні: площа колективів має зрости **з 3,7%** загальної площі до **27%**, а кількість селянських господарств, об'єднаних в колгоспи, зростає за цей час **з 3,3% до 30%** всіх господарств України. Отже, як видко з цього, колгоспи відограватимуть не аби яку ролю в сільському господарстві України.

Нам треба ці завдання не тільки виконати, а й перевиконати. За останні роки колективи все більше набирають масового характеру, цілі села і земгромади вступають до колективів, де переконуються в тому, що колективні великі господарства мають багато переваг над індивідуальними роспорошеними господарствами.

Щоб виявити той зріст, що його дасть господарство колективів, можна відзначити одне—**кількість тракторів у колективах зростає з 10 тис. шт. до 42,8 тис. шт.; в кілька разів зростає також і машинопостачання колгоспів.** Все ж є певні «ножиці» поміж колективістичним рухом та тракторопостачанням і машинопостачанням цих колгоспів. **Тому в центрі уваги слід поставити питання про те, щоб поширити тракторобудівництво.** Це висуває потребу неодмінно будувати на Україні тракторний завод.

Збільшення машинопостачання і тракторопостачання села залежить від темпу індустріялізації країни,—отже, розвиток сільського господарства залежить в значній мірі від темпу індустріялізації країни.

Хоча колгоспівський рух значно розвивається, все ж не слід забувати, що **70% індивідуальних селянських господарств в кінці 5-тирічки залишаються по-за колгоспами.** Тому треба дбати за піднесення господарства цих індивідуальних господарств, зокрема—за виробниче кооперування їх. С.-г. кооперація в своїх планах на найближче 5-тиріччя намічає широко охопити селянські індивідуальні господарства: так, **процент кооперованих селянських господарств має дати зріст від 45% до 85%. Участь с.-г. кооперації в збуті продукції має зрости з 37% до 85% а в постачанні машин та взагалі у виробничому постачанні—до 100% (з 80%).**

Основні шляхи переводу селянських господарств на соціялістичні рейки—це радгоспи, колгоспи, машино-тракторні станції і колони, організація постачання, збуту тощо. Особливе значіння мають машинотракторні станції і колони, що мають завдання усунути роспорошеність тракторів у сільському господарстві й організувати як найповніше і найкраще їх використання.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Робота с.-г. кооперації, як і робота всієї радянської системи, відбувається за умов гострої класової боротьби. Соціялістичний наступ на селі зустрічає опір глитая, і на жаль, не завжди кооперація стоїть на належній височині в цій боротьбі, бо і серед кооперації іноді є класово чужі нам елементи. Щоб кооперація могла усунути ці елементи і поліпшити свою роботу, потрібна допомога з боку рад, з боку всієї радянської системи. *Ради повинні посилити своє керовництво кооперацією, дати нові кадри кооперативних робітників.*

— Кооперація—це складова частина господарства всієї радянської країни. **Шляхи кооперації і рад не росходяться, а збігаються. За допомогою рад кооперація зможе виконати покладені на кооперативні організації важливі завдання.**

Тов. Горшков (Старобільщина). Нам треба добитися повного і точного виконання намічених 5-тирічних планів, але, на жаль, ми спостерігаємо чимало хиб у галузі районування. Так, у справі хемічної промисловости до цього часу, не зважаючи на 4-5-річні суперечки, ще є багато неполагоджености не виявлено, де треба будувати окремі заводи.

В галузі сільського господарства Старобільщина могла б дати великі прибутки, збільшивши на 15 млн. пуд. свої зернові ресурси, *коли б їй дали належну допомогу.* Проєктується залізниця,—це добре, але в п'ятирічному плані нема пропозицій, як слід розвивати промисловість на терені Старобільщини, хоча в окрузі є всі підстави для розгортання олійного, силікатного та ін. виробництва.

Тов. Лісовик (Центр). Нерейкові шляхи відограють велику політичну й економічну ролю. А у нас на Україні є тільки 2% брукованих шляхів,—це говорить не про шляхову проблему, а про бездоріжжя на Україні. Ми вкладаємо за 5 років в безрейкові шляхи 500 млн. крб., що дасть можливість забрукувати 22% шляхів, себ-то ми навіть переженемо Америку, де є тільки 28% брукованих шляхів.

Особливу увагу ми звертаємо на шляхи в Донбасі. Питанням шляхового будівництва на місцях не надається належної уваги, хоча ці питання мають не менше економічне й політичне значіння, ніж навіть єдиний с.-г. податок.

Мало тільки дбати за будівництво шляхів—в нас для цього плану каміння не вистачить. Треба вишукати нові поклади, треба розвивати дослідчі роботи. Одночасно слід подбати про охорону шляхів, а не тільки про відбудування їх, бо в багатьох округах до охорони шляхів ставляться не як слід.

В нас мало автомобілів—отже слід поставити питання про побудову на Україні великого автотракторного заводу.

Тов. Воляєв (Артемівщина). Питання робітничого постачання в Донбасі стоять дуже гостро; власні ресурси основних продуктів робітничого постачання на Артемівщині забезпечують потреби населення округи від 5 до 43%, щоб-то, решту продуктів нам доводиться завозити з інших округ. Тому повстає питання про те, щоб **перетворити Донбас із района, що споживає с.-г. продукти, в район, що виробляє ці продукти, щоб можна було налагодити робітниче постачання.** Тому треба вжити заходів до того, щоб розвинути сільське господарство в Донбасі і в 5-річних планах це передбачити.

Далі—слід налагодити науково-дослідчу й досвідну роботу в сільському господарстві—про це т. Шліхтер в своєму докладі не говорив, майже нічого. А між тим, використання досягнень досвідних станцій дало б можливість значно збільшити врожайність, а це в свою чергу дало б гарні наслідки й разом з тим збільшило б товарні ресурси України.

Тов. Попупанов (Зінов'івське). Нам, практичним робітникам округ, слід негайно взятися за виконання намічених планів розвитку нашого господарства. Для того, щоб їх як найкраще виконати, треба підготовити нові кадри робітників народнього господарства, не тільки фахівців, а й рядових кваліфікованих робітників для варстату, робітників с.-г. для колгоспів і радгоспів. Ця галузь повинна зайняти почесне місце в нашій п'ятирічці.

В галузі с.-г. машинобудівництва нам слід рівнятися не на передвоєнний рівень,—його ми вже давно перегнали—а на таку країну з високо-розвиненою технікою, як напр. Америка; нам слід дбати головне за якість роботи, а не тільки за кількість випущеної продукції.

Тов. Редько (Одещина). Бідняцько-середняцькі маси разом з робітництвом повинні напружити всі сили для виконання п'ятирічних планів. Селянство Олександрівського району вітаючи XI-й з'їзд рад, зробить все, щоб виконати намічені плани.

Тов. Маркевич (Одещина), зав. радгоспу ім. Шевченка). Реконструювати дрібне сільське господарство у велике можна тільки за *нової технічної бази*, що дасть можливість реорганізувати роспорошені селянські господарства у великі й міцні. Кожен колгосп чи радгосп своїми силами не зможе цього зробити без допомоги уряду. Крім того, розмір площі одного села недостатній для того, щоб можна було, за нинішніх вимог техніки, поставити господарство на належну височін; **треба для цього не сотні чи тисячі десятин, а навіть десятки тисяч десятин, бо цього вимагає сучасна техніка.**

Такої великої площі можна досягти організацією міжселенних машинотракторних станцій, що обслуговують низку сел.

Так, на Одещині, **радгосп ім. Шевченка, організувавши машинотракторну станцію, обслуговує 52 села з 50 тис. гектар. землі,** при чому кожне село зберігає свої форми закінченого колективу. Все машинотракторне обслуговування села сконцентровано в одному центрі; там же сконцентровано агродопомогу, технічну базу, то-що,—селянство ж села організує тільки робочу силу. Це дає можливість налагодити великі виробничі господарства на площі десятків тисяч гектарів. Село платить за обслуговування його станцією ¼ врожаю озимини і ⅓ врожаю ярини, а це окупає вартість видатків станції.

Отже, машинотракторні станції—великі підойми в руках партії і радянської влади для соціялістичної реконструкції сільського господарства.

Тов. Кислиця (Кремінчук). Розглядаючи паливний баланс Республіки, ми можемо виявити, що протягом всього 5-тиріччя ми відчуватимемо паливні непорозуміння. Отже, треба найбільше уваги звертати на буре вугілля, *що може відограти велику ролю* в зм'ягшенні паливної кризи.

Для Кремінчуччини питання розвитку махорки має особливе значіння—Кремінчуччина переробляє 46% всієї махорки, що виробляється на Україні. Отже, треба дбати за те, щоб як можна більше розвивати в цій окрузі культуру махорки, що відкриває нові перспективи у галузі сільського господарства, щоб мати на місці достатню сировинну базу.

Тов. Петренко (Криворіжжя). В п'ятирічних планах промисловости мало місця відводиться гірничій промисловості Криворіжжя. Треба у нас на рудних копальнях Криворізького району, побудувати кращі шляхи, розвинути шкільне будівництво,—бо шкіл для окремих гірничих районів не вистачає; нам потрібні також помешкання для відпочинку робітників після дня роботи—бо нема помешкання, щоб навіть скликати виробничу нараду на копальні.

Прогули в нас є тому, що робітникові доводиться довго стояти в чергах за ріжними продуктами, бо кооперація мляво обслуговує робітників.

Тов. Бойко (Сталінщина). Ми ставимо завдання на протязі п'ятиріччя механізувати видобуток вугілля майже на 70%, а тим часом п'ятирічка не передбачає організації виробництва машин для механізації шахт. Це гальмуватиме справу механізації. Треба якісь заводи пристосувати під це виробництво. Другий важливий момент — зняти з консервації деякі підприємства. Донбас має, наприклад, трубний завод, а як відомо на труби величезний попит. Мало уваги п'ятирічка віддала кустарній промисловості. Вельми важлива справа шляхового будівництва і зокрема виробництва будівельних матеріялів для шляхів. Донбасові їх бракує, а в п'ятирічці нічого не сказано, наприклад, про будування клінкерного завода. З'їзд позинен внести до плану ці додатки.

Тов. Коваленко (Волинь). За планом — землевпорядження і колективізація мають зрости буйним темпом, а тимчасом агрономів буде мало. Отже це питання слід розв'язати. В справі агропропаганди величезну ролю повинно відограти кіно, треба лише організувати пересувки та випустити відповідні картини. Далі скажу про Волинь. У нас є шкляна промисловість. П'ятирічка розвивати її не передбачає. Це дуже кепсько. Так само для Волині конче треба збільшити шляхове будівництво та електрофікацію. Оці моменти конче слід передбачити в п'ятирічці.

Тов. Конотоп (Бердічивщина). XI-й З'їзд своєю роботою практично оформлює величезний план розвитку народнього господарства. Слід сказати, що цей план життьовий і охопив усі галузі господарства. Помилкою було б гадати, що на п'ятирічці все закінчено. Навпаки, місця повинні розгорнути в цій справі величезну роботу. На жаль, у нас дуже мало сільрад, що мають свої п'ятирічки, і шкода, що до плану не можна додати п'ятирічки місць. В матеріялах п'ятирічки державний і місцевий бюджет зідбито не повно. Ми повинні поставити питання про перегляд норм бюджетних взаємин. Будувати фінансову базу треба так, щоб жодної сільради не було без бюджета. Цукрова промисловість України в цукровій промисловості Союза має понад 70% питомої заги, а протягом п'ятирічки збільшиться до 77½%. Центр промисловости треба перенести туди, де вона розгортається. Слід зауважити, що заводи, де виробляють устаткуванню для цукроварень, працюють мляво. Їх треба більше спеціялізувати. Так само в п'ятирічці мале місце віддано кооперації. Це говорить, що вона працювала не досить успішно і не могла дати про себе переконливих матеріялів.

Тов. Топорець (Сталінщина). Однією з найважливіших галузей нашого господарства є транспорт. Він відчуває нині чималі перешкоди: бракує вагонів і паротягів, невпорядковані майстерні та депа. Держава не має достатніх коштів, щоб задовольнити всі потреби транспорту; подолати ці трудноші можна тільки напруженою роботою залізничників. Щоб виконати плани нашого господарського будівництва, треба як найбільше притягти до цього широкі маси.

Продовження дискусій в черговому №).

Прикінцеве слово тов. Дудника

В своєму прикінцевому слові т. Дудник відповів на запитання подані йому делегатами з'їзду.

— Мене запитують, чому в п'ятирічці не відбито теорію проф. Вільямса. Проф. Вільямс пропонує ввести як основну перебудову сільського господарства трави, що міняють структуру грунту. Ця думка проф. Вільямса дуже спірна; отже, **в основу п'ятирічного плану ми її покласти не можемо, хоча безумовно, нам до неї ще доведеться звернутися.**

Мене запитують також про житлове будівництво на селі, як методу перебудування побуту. Звичайно, про перебудування побуту на соціялістичні рейки треба дбати не тільки в місті, а й на селі. **Цю ролю на селі мають відограти колективи.**

Делегати питають, де можна брати посадочний матеріял для лісів. **В цій галузі велику роботу ведуть питомники Наркомзема,** що в них можна дістати потрібний посадочний матеріял.

Цікаве запитання одного з делегатів—коли глитай входить в колектив, то чи *поширюється* на нього пільги в справі с.-г. податку, що їх одержує колектив. На це можна відповісти, що наша політика—колективізація середняцько-бідняцьких шарів села. Цим шарам ми даємо пільги, а **коли чужий елемент входить до нашого колективу, то ніяких пільг ми йому не дамо.**

Те ж саме торкається і землевпорядження: для бідняцько-середняцьких кол землевпорядження провадиться коштом держави та громад, але той, хто може платити, себ-то заможний селянин повинен за це платити.

Птахівництво набуває нині великого значіння, бо воно використовується як для внутрішніх потреб, так і для експорту.

Деякі делегати запитували, чи правда, ніби затоплення котловану на Дніпрельстані перешкоджає нормальній ході будівництва. Треба сказати, що про Дніпрельстан іде багато чуток, що їх поширюють наші вороги. Котлован справді був залитий, але це далеко не катастрофа і на темпі робіт цей епізод не відбився.

Із інших питань, що їх торкалися промовці, слід відзначити **важливість районування промисловости та розробки правильного географічного росташування її по Україні.** Це торкається не тільки існуючих заводів, але і нових виробництв, що їх треба провадити там, де є відповідні умови. Дуже мало торкалися промовці питань дрібної кустарно-ремісницької та кооперативної промисловости, а між тим, **ця промисловість в наших умовах ще довгий час відограватиме велику ролю.** В новій п'ятирічці намічено реконсервувати низку заводів, в тому числі Кадієвський, Шодуар та інш., а також 12 цукроварень.

В дискусіях тов. Петренко з Криворіжжя закидав, ніби на Криворіжжя не звернено належної уваги в п'ятирічці. Це неправильно: ***проблема Криворіжжя займе почесне місце в наших п'ятирічних планах.*** **Так, на Криворіжжі передбачається збудувати величезний металургічний завод,** що дасть можливість широкого розвитку всьому районові.

Тов. Дудник торкнувся також питання контрактації рибного господарства, шляхового будівництва та інших галузей народнього господарства, вказавши, що на всі ці галузі в п'ятирічці намічено звернути особливу увагу, бо до цього часу увага до них була недостатньою.

Відповідаючи на вказівки деяких делегатів про мляний розвиток електрифікації сільського господарства в степу, тов. Дудник зазначив, що взагалі дрібні сільські станції невигідні; отже, **треба будувати сільську електрифікацію так, щоб використовувати енергію великих районних станцій для електрифікації села.**

Окремим питанням стоїть проблема портів. Ця проблема повинна стояти не тільки в галузі поширення портового господарства, а й в галузі його раціоналізації. В цій справі зроблено ще дуже мало, **а між тим раціоналізація портів могла б дати не менші наслідки, ніж нове будівництво.**

В докладі я не торкнуся питань комунального господарства. Протягом п'ятирічки нам треба уважно придивитися, **чи правильно витрачаємо ми кошти вкладені в комунальне господарство, чи не слід змінити напрямок капітало-вкладень в комунальне господарство України.**

Проблема кадрів і підготовки кваліфікованої сили стоїть у нас дуже гостро. Виконуючи п'ятирічку, **нам слід подбати про підготовку як кваліфікованих робітників, так і інженерно-технічного складу.** В галузі сільського господарства, скільки ми взяли курс на велике колективне господарство, **нам потрібний не просто агроном, а інженер-конструктор, що міг би працювати за нових форм сільського господарства—радгоспу, колгоспу то-що.**

Науково-дослідницька робота в нас зараз іде жвавим темпом. За останні роки сітка науково-дослідницьких установ значно розвинулася. Ми повинні пам'ятати, що **без науково-технічної бази ми не зможемо розвинути нашого господарства, не зможемо здійснити його реконструкції.** Біля старих наукових кадрів нам треба утворити нові, щоб мати зміну; в цій галузі ми не повинні відмовлятися і від *закордонної допомоги.*

Закінчуючи своє прикінцеве слово тов. Дудник сказав, що п'ятирічка стала програмою нашого будівництва, і що у виконанні її солідаризуються бідняцько-середняцькі і робітничі маси з науковими робітниками.

—Об'єднавши бажання всіх трудящих мас, ми виконаємо наші п'ятирічні плани і доведемо, що перемога—за працею! (Оплески).

З'їзд прийняв за основу проект резолюції запропонованої тов. Дудником, а для остаточної розробки її, виділив спеціяльну комісію в складі 55 чол.

Хроніка з'їзду

— На вчорашньому ранковому засіданні з'їзд заслухав звітний доклад Наркомосвіти УСРР тов. **Скрипника М. О.** про культурне будівництво. (Докладний звіт про це подамо в черговому номері). Після цього відбулися дискусії на доклад, що тревали й на вечірньому засіданні. Вчора увечорі з'їзд заслухав кінцеве слово тов. Скрипника.

Сьогодні зранку з'їзд заслухає доклад Наркомюста тов. **Порайко** про конституцію УСРР. Сьогодні ж о 1-й годині працюватимуть комісії для вироботки резолюцій на доклади. О 7-й годині збори комуністичної фракції. 15-го травня зранку з'їзд заслухає доклад мандатної комісії, розгляне резолюції та провадитиме вибори ВУЦВК і представників України до Ради національностей СРСР.

— Сьогодні в кабінеті тов. Буценка в Окрвиконкомі о 9-й годині ранку має зібратися харківська делегація.

— Делегація завідателів окрфінвідділів відбуватиметься сьогодні з 11-ої години ранку в НКФін.

— З'їзд одержав привітальні телеграми від ***ІІ-го дорожнього з'їзду,*** **Червоного Хреста та Друзів Дітей південно-Західньої залізниці, від Харківського Окр. з'їзду робітників преси, від з'їзду окрфілії Запорізького Червоного Хреста, від 12-го Коростенського участкового з'їзду залізничників, від ІІ Окружного з'їзду Червоного Хреста Луганщини, від Зінов'івського Окружного з'їзду Промкооперації, від ІІІ-го Окружного З'їзду Союзу Медсанпраця Сталінщини та від села Кримок на Шевченківщині.** Трудящі палко вітають з'їзд і бажають найбільших успіхів, обіцяючи допомогти у всіх заходах Радянської влади.

— В неділю для делегатів з'їзду артисти столичної опери дали виставу «Тоска», а вчора—артисти театру ім. Франка дали виставу «Пригоди бравого вояки Швейка».

— До складу комісії, що їй доручено розробити резолюції на доклад тов. Скрипника з'їзд обрав т.т. **Сербиченка, Хвилю, Пілацьку, Скрипника, Блюхера, Корчак-Чепурківського, Шинкаренка, Зепенську, Межуєва, Кириченка, Попова, Спинька, Річицького, Приходька, Воробйова, Ларина, Казаринова, Мазура, Пелиха, Канторовича, Зімака, Небрата, Шаповалова, Пільовика, Лазуренка, Тарана, Полякова, Гладишева, Топорця, Науменка, Гвоздецького, Вертлова, Голишева, Малигу, Скляренка, Маковецького, Генераленка, Співака, Маарова, Чапу, Маргнеча, Юхно та Маслова.**

Комісію для вироблення резолюції на доклади про п'ятирічний план розвитку народнього господарства обрано в такому складі: т. т. **Дудник (голова), Шліхтер, Сухомлин, Кузьменко, Рекіс, Копянев, Маковський, Вінтер, Канторович, Балицький, Троцюк, Богуцький, Грушевський, Стогній, Воронкіна, Скалига, Соловйов, Доценко, Мишков, Борисенко, Добренко, Демченко, Клімашевич, Лівоваров Д. С., Голяєв, Зорін, Чебукін, Кордун, Пономарев, Сумцов, Лусь, Ломов, Самойлов, Майоров, Шимановський, Шведов, Филипсв, Скляренко, Киспицин, Козіс, Зіненко, Горшков, Черняївський, Лирев, Шапша, Осадчий, Стобвур, Пслупанов, Гачін, Єфімов, Синьков, Ручкін, Коробиневич, Коробкин, Кока, Крих, Дідух, Хачінський, Вінників, Нуринов, Полєз Слинько, Резіков, Василенко** (Вінниця), **Любанов, Генкін, Попоцький, Шмідт, Блюхер, Соколовський** (професор) **Куличенко, Лисін та Соколін.**

— Всі комісії, обрані з'їздом (крім комісії, обраної для розроблення резолюції на доклад тов. Чубаря) працюватимуть сьогодні в пом. ВУЦВК, а комісія на доклад тов. Чубаря—в пом. РНК.

— Потяг з українськими делегатами на Всесоюзний з'їзд рад від'їжджає з Харкова 17-го травня; квитки, взяті на 15-е травня, дійсні на 17 травня.

Об'ява

ВІД МАНДАТНОЇ КОМІСІЇ XI ВСЕУКРАЇНСЬКОГО З'ЇЗДУ РАД.

Делегатські квитки з ухвальним голосом, видані т. т. Шойхет від Бердичівської округи за № 193 та Белих від Прилуцької округи за № 223—на XI Всеукраїнський З'їзд Рад, як загублені—вважати за недійсні.

Секретар Мандатної комісії XI Всеукрз'їзду ДЬОМИЧЕВ.

Соціялістичне змагання

С.-г. системо, вирушай на змагання!

Ідея змагання останнім часом притягає до себе де-далі пильнішу увагу робітництва й селянства, залучаючи їх до активної участи в соціялістичному будівництві. Гасло змагання, що ним перейнялося робітництво, перекинулося й на село.

Змагання-переклики відбуваються між окремими цехами, підприємствами, цілими районами. Вся комуністична спілка молоди бере участь у поході за збільшення врожайности, за піднесення сільського господарства. Організовано провадиться переклик між колективами України, що має на меті перевірити участь колгоспів у здійсненні заходів до збільшення врожайности, популяризувати ідею колективізації, усуспільненого господарювання. Перекликаються рудні, райони, села.

С.-г. кооперація також проводить всеукраїнський та окружні конкурси на краще споживче т-во, що найліпше організує участь свою у весняному засіві та контрактації; розгортає змагання між окремими райсоюзами і допомагає конкурсові, що його оголосив союз радторгслужбовців, на кращий хлібозаготовний пункт і т. ін.

Але цього ще замало. Ідея соціялістичного змагання, притягнення уваги кооперованих мас селянства до соціялістичного будівництва ще не набрала потрібного розмаху. Зокрема **жодний с.-г. союз не вирушив іще на шлях соціялістичного змагання.** Такого стану, звичайно, не повинно бути. Якраз бо с.-г. кооперація, що організовує маси трудящого селянства, повинна взяти активну участь у цьому рухові за кращу якість, за кращу роботу.

Кожне кооперативне т-во, кожна земгромада, кожний колектив повинні переглянути свою роботу, виявити її дефекти, розгорнувши боротьбу з ними. Коли хто має досягнення, хай не заспокоюється на них, а де-далі ставить перед собою ширші завдання.

Кожний осередок організованого селянства повинен вступати в змагання з іншими такими ж осередками та з робітничими групами й підприємствами за найкраще, за найповніше виконання своїх обов'язків перед соціялістичною батьківщиною.

На долю кооперативного активу, на долю інструкторського та агрономічного персоналу припадає здійснення важливого завдання—організувати участь у змаганні всіх організацій с.-г. кооперації. **Участь у соціялістичному змаганні с.-г. кооперації на ближчий час повинна зробитися основною формою масової культурно-освітньої й організаційної роботи.** Союзи с.-г. кооперації повинні вступити в переклик один з одним, борючися з своїми дефектами та розгортаючи посилене соціялістичне будівництво, не обмежуючись контрольними цифрами, а за першої ж змоги перебільшуючи їх

Які завдання повинні стати перед організаціями с.-г. системи, що вступають в соціялістичне змагання? По-перше, це заходи в справі **перебудови сільського господарства,** піднесення його врожайности та дальшого його усуспільнення: створення найпростіших вирібничих об'єднань, перехід нижчих їх форм у вищі. Далі—**підвищення техніки** сільського господарства, дальша його **машинізація,** розуміючи тут і організацію машиновикористання. Більше **охоплення продукції** селянського вирібництва контрактацією і заготівлями. Дальша **мобілізація коштів с.-г. кооперації** та розгортання промислового будівництва. **Розвиток кооперування** мас трудящого селянства та наймитів, зокрема виконання плану кооперування бідноти. **Широке розгортання культурно-освітньої та виховної роботи,** бо тільки за цієї умови можна здійснити всі накреслені заходи.

Не можна чекати й відкладати. С.-г. кооперація повинна широко розгорнути свою участь в соціялістичному змаганні.

С. Зарудний.

План змагання в спожив. системі

Вукопспілка опрацювала план соціялістичного змагання спож. кооперації України. За планом намічається, що участь в соціялістичному змаганні візьмуть всі кільця системи. Саме змагання повинно бути масовим рухом у кооперації.

За планом об'єкти змагання повинні бути такі: кооперування населення і зокрема наймитів, бідноти, жіноцтва та молоди, збирання паїв і авансів, якість обслуговування споживача, охоплення товарового ринку, розвиток транзитних операцій, націнки й витрати. Змагання повинно також торкнутися якости хлібозаготівель кооперації і заготівлі інших культур, боротьби з розтратами і підвищення кваліфікації кооперативних кадрів; особливу увагу у змаганні слід звернути на раціоналізаторські заходи кооперації.

Соціялістичне змагання за планом ВУКС'у споживча кооперація може провадити в колективному й індивідуальному порядкові. В колективному змаганні братимуть участь окремі кооперативні організації і кооперативні підприємства. Індивідуальне ж змагання проводитиметься всередині кожної кооперативної організації чи кооперативного підприємства.

Після підписання угоди про соціялістичне змагання кожна кооперативна організація намічає форми проведення змагання.

Такими формами можуть бути конкурси на ліпшого продавця, на ліпшу крамницю, на ліпше організовану ударну чи показову бригаду. Підчас змагання, що проводитиметься за активною участю кооперативного активу, слід практикувати взаємне обслідування організацій, що беруть участь у змаганні. Для боротьби зі шкідниками кооперації підчас змагання слід широко вживати бойкотів та чорні дошки для таких шкідників.

Перші наслідки

У квітні Полтавський райсоюз викликав на соціялістичне змагання Харківський райсоюз. Змагання вже дає позитивні наслідки. За квітень периферія Полтавського райсоюзу втягла 12 тис. нових пайовиків, тим часом, як за березень втягнуто лише 8 тис. Пайових капіталів надійшло 100 тис. крб., а в березні 89 тис. крб.

Проте сума авансів—вкладів від населення у квітні зменшилась на 23 тис. крб. і це треба вважати за негативне явище.

М. Попов.

Виклик плодосоюзам

В інтересах швидкого і найкращого розв'язання системою плодоовочевої кооперації чергових питань соціялістичної перебудови села, **правління Вінницького плодосоюзу викликає Тульчинський та Могилів-Подільський плодосоюзи (з усією їхньою низовою сіткою) на соціялістичне змагання по таких завданнях:**

організація низових об'єднань садо-городньо-виноградно-пасічницької галузи (групові садки, пасічницькі й городні артілі, артілі для техпереробки тощо);

господарське й агровиробниче обслуговування колгоспів, що існують з розвинутою садо-городньо - виноградно - пасічницькою базою;

кооперування бідняцьких господарств з таким розрахунком, щоб підвищити питому вагу бідноти в складі кооперованої маси до 60%;

мобілізація пайових і спеціяльних капіталів за контрольними числами Плодоспілки;

боротьба за здоровий класово - витриманий, незасмічений ворожими, непотрібними елементами склад органів керування і контролю низівки.

Змагання починаємо з травня місяця впродовж часу до 1 січня 1930 року.

Правління Вінплодосоюзу.

Голова правління Центросоюзу тов. Любимов в Харкові

Вчора до Харкова прибув голова правління Центросоюзу СРСР т. Любімов. З його участю у Вукопспілці відбулося об'єднане засідання правління ВУКС з представниками робітничої і транспортної кооперації, а також з участю представників деяких райсоюзів і робкоопів. На засіданні було створено спеціяльну комісію, що від'їхала до Донбасу і має ознайомитися там із налагодженням робітничого постачання.

Хлібозаготівлі за другу п'ятиднівку

За даними Вукопспілки хлібозаготівлі в спож. кооперації за другу п'ятиднівку травня лишилися стабільні рівняючи до першої. Від початку місяця спож. кооперація виконала планове завдання на 12,3%.

Гірше розгортаються хлібозаготівлі у с.-г. кооперації. За даними Сільського Господаря, за 10 день травня с.-г. кооперація виконала місячний план лише на 5,4%.

Промислова кооперація поширює виробництво вогнетривалих матеріялів

На будування нових черепичних майстерень, відбудову цегелень і гончарних заводів ВРНГ асигнувала промисловій кооперації 2,1 міл. крб.

До останнього року промислова кооперація мало цікавилась виробництвом будівельних матеріялів, хоч попит на них промисловости й житлової кооперації був надто великий. На Україні лишилося з передвоєнних часів чимало старих черепичних майстерень, цегелень та ганчарних заводів, що за невеликих коштів ще в цьому році їх можна відбудувати.

Цими днями президія ВРНГ переглянула ще раз виробничий план будівельних матеріялів промислової кооперації і остаточно затвердила розміри їхнього виробництва та капітального будівництва.

В цьому році відбудують 98 черепичних майстерень, де встановлено буде 282 нових варстати, 98 цегелень і ганчарних заводів, 5 алебастрових і 10 вапняних заводів у ріжних округах Союзу. На відбудову всіх цих заводів ВРНГ за згодою Укрсільбанку, Держстраху, Коопстраху, Цекомбанку та інш. відомств, відпускає 2,1 міл. крб.

Промислова кооперація почала будувати новий камишитовий завод (виробництво цегли з дніпровського очерету), на що асигновано 20 тис. крб. В Запорізькій окрузі видобуватимуть будівельний шіфер, в де-яких округах починається виробництво ріжних сурогатних будівельних матеріялів. Промислово-кооперативні т-ва організують в 20 округах спеціяльні будівельні артілі, що будуватимуть уперше ріжні господарські будівлі з низових сурогатних матеріялів. У Коростенській окрузі добуватимуть новий будівельний матеріял трепел, що з нього виробляють цеглу та вживають його, як домішку при виробництві цементу.

Відбудова черепичних майстерень, цегелень, вапняних заводів то-що допоможе промисловій кооперації значно збільшити їхнє виробництво. В цьому році вона має виробити 17.5 міл. штук цементної і 10 міл. ганчарної дахівки, 117.8 міл шт. звичайної цегли. (себ-то 3.5 рази більше, ніж торік), 42 тис. тон алебастру (торік його зовсім не виробльовано). 140 тис. тон вапни (майже три рази більше) та 600 тис. куб. метрів будівельного каміння (два рази більше).

Делегація кооператорів Зах. України про свої враження в УСРР

У перші дні травня Харків одвідала делегація кооператорів Західної України. Своїми враженнями від перебування в УСРР делегати поділилися з представниками преси. От що сказали окремі члени делегації.

Голова делегації пан Павликівський,

(голова ради Равсоюзу та т-ва „Сіль. Господар“

Відвідавши два промислових великі центри на Україні—Київ і Харків—я повинен констатувати надзвичайно бурхливий темп господарського й культурного зросту в них. Це дає мені право гадати, що такий темп розвитку однаковою мірою має народне господарство країни в цілому.

Культурно-освітні кооперативні заклади Київа, як от кооперативний інститут, науково-дослідча катедра кооперації та кооперативний музей являють собою надзвичайно велике культурне надбання, що його не має жодна країна світу. Розміром і розмахом своєї роботи вони справили на мене велике враження. Наукові матеріяли і експонати, що їх мають ці заклади свідчать за те, що кооперація Радянської України зберегла історичні матеріяли свого розвитку не лише в писаній формі, а навіть і в натуральній, по всіх видах кооперації. Це дасть змогу вивчати кооперативний рух не тільки теоретично, а й практично. Крім того наявність цих культурних кооперативних закладів допоможе робітникам кооперації перевірити себе на досвіді інших організацій, запозичити через музей усе краще і доцільніше для кращого налагодження роботи в своєму кооперативі.

Науково-дослідча катедра кооперації являє собою центр науково-кооперативної праці. Вона забезпечена повністю науковими силами, а це обумовлює міцний розвиток української кооперації. Культурно-кооперативні заклади свідчать, що кооперація радянської України має всі підстави й можливості для нормального розвитку за максимальним темпом.

Таке становище кооперативного руху свідчить за те, що національне господарство країни теж бурхливо зростає, міцнішає з кожним роком, бо кооперація є лише складова частина народнього господарства, яка допомагає здійсненню завдань уряду в розвиткові цього господарства. Цифрові дані про участь кооперації в хлібозаготівлях також свідчать про величезний темп розвитку цієї роботи.

Член делегації О. Луцький

(директор Центробанку)

У мене після відвідування радянської України—сказав О. Луцький—склалося загальне враження, що культурне будівництво в сучасних умовах знаходить широкі можливості і що розвиток української культури відбувається без жодних перешкод.

Що до роботи самої радянської кооперації, то з нею ми ознайомились ще в Зах. Україні через радянську кооперативну пресу, яку ми одержуємо через ревізійний союз кооперації Західної України. Наша ж подоріж дала нам змогу наочно побачити великий розмах кооперативного руху, будування великих кооперативних підприємств, ознайомитися з роботою культурно-освітніх і наукових кооперативних установ—кооперативного музею й кооперативного інституту.

На жаль, ми не могли ознайомитися з роботою низової кооперації; але й з того, що ми бачили, можна прийти до висновку, що перспективи розвитку української радянської кооперації досить реальні, бо вона працює в таких умовах, де цей розвиток буде здійснено.

Три дні, що ми перебули на Україні,—дуже обмежений час, щоб можна було детально ознайомитися з соціялістичним будівництвом, що здійснюється тут з великим запалом. Але в нас є певні враження, що, зокрема кооперація на Україні здійснює соціялістичний лад.

Далі О. Луцький торкнувся загального враження що до святкування 1-го травня на Україні і зазначив, що на нього й на інших делегатів зробило приємне враження те, що в демонстрації 1-го травня велику участь крім робітництва брало й жіноцтво та діти. У демонстрації ми бачили мало війська. На вулицях було мало міліції, але, не дивлячись на це в організації руху на вулицях помічалася велика дисципліна.

Відвідання Харкова справило на делегацію таке враження, що це є справжня столиця України. Місто ввесь час росте, споруджуються нові великі будинки за останнім словом будівельної техніки. В порівнянні з містами Західної України міста на Україні відріжняються зменшеним авторухом.

Дуже приємне враження справило на делегацію відвідування 1 травня столичної української державної опери. В театрі була виключно робітнича публіка, що вже вихована до театру і досить гарно поводить себе в театрі. Під день травневих свят делегація не бачила на вулицях столиці жодного п'яного.

Член делегації пан Храпливий

Надто короткий час подорожі на радянську Україну не дозволив нам докладно ознайомитися зі всіма здобутками будівництва в республіці, зокрема з кооперативним. Однак, навіть те, що ми бачили в Києві і в Харкові, справило на нас велике враження.

У Києві ми відвідали ряд культурних закладів—Академію Наук, музеї, ознайомилися з будуванням нової С.-Г. Академії, все, що ми там бачили, свідчить про великий маштаб культурного будівництва на радянській Україні. Особливо цінно підкреслити, що найновіші досягнення науки не заховуються по кабінетах і архівах, а відразу ж застосовуються в життя.

Зокрема на нас кооператорів—самоуків справив велике враження український кооперативний інститут, де навчається 800 майбутніх науково-кваліфікованих працьовників кооперації. Ми хотіли б, щоб цей інститут мав ширше значіння і щоб наші кооператробітники з Західної України хоча б частково могли набувати в Київському інституті потрібні для нас знання.

Торкаючись роботи радянських кооперативних установ, Храпливий зауважив, що він багато знайомився з роботою кооперації за кордоном, але на радянській Україні вперше вустрів широку раціоналізацію кооперативного апарату, механізацію бухгалтерської праці, як наприклад, в Українбанкові. Така раціоналізація призводить до великого заощадження і позбавляє кооперацію від зайвих накладних витрат. Ми про це лише мріємо, сказав Храпливий,—а ви це вже здійснили. Таке ж прагнення до раціоналізації, зокрема до машинізації, Храпливий вбачає і в сільському господарстві, що, на його думку, призводить до кардинальної перебудови села. Зокрема Храпливий констатував великий розвиток с.-г. кооперації та значні здобутки основних виробничих кооперативних одиниць.—Ми працюємо,—сказав Храпливий, в інших умовах і іншими методами, але ваш досвід, кооперативної роботи вартий того, щоб його глибоко студіювати і в певній частині застосовувати в нас. З цього погляду дуже бажано було б відрядження наших західноукраїнських кооперативних робітників на раянську Україну з метою довшого і докладнішого вивчення системи вашої кооперативної роботи з тим, щоб її прикласти у нас на Західній Україні. Треба зміцнити і культурно-кооперативний зв'язок між братніми кооперативними організаціями, налагодити кращий обмін кооперативною пресою, щоб наші кооперативні робітники систематично ознайомилися зі здобутками кооператроботи на радянській Україні.

Член делегації Стефана Чижович

(директор т-ва „Народнє Мистецтво“)

До своєї подорожи я мала зовсім інше уявлення про стан та роботу на радянській Україні. З закордонної преси я уявляла, що творцем української культури в радянській Республіці є селянство, а робітництво на чолі з комуністичною партією є лише до певної міри помічником у справі культурного будівництва. Нині навіть ця коротка подоріж цілком змінила мою думку. Я переконалася, що на радянській Україні творцем української культури є широкі робітниче-селянські маси.

Надто вразив мене і розмах господарського і кооперативного будівництва. Ваші колосальні здобутки, звичайно не можна рівняти з нашими. Особливо кидається в вічі точна пляновість та уперте прагнення до здійснення накресленої вами мети. А в наших умовах робиться лише те, що можна. Це, звичайно, призводить до дріб'язкових наслідків. Подоріж до радянської Україні дала мені надто багато матеріялу для того, щоб досвід і здобутки кооператроботи в радянській Республіці спробувати застосувати і в нас.

Кооперативне будівництво в п'ятирічному плані

Організаційне будівництво с.-г. системи

Лише за широкого обговорення кооперативного 5-річного плану на ріжних зборах і нарадах та на сторінках нашої преси, можна буде уникнути помилок у його виконанні. Отож подамо основні завдання, що виникають перед с.-г. системою на наступне п'ятиріччя. Їх повинні гаразд усвідомити робітники апарату й кооперована маса, бо від цього буде в значній мірі залежати й здійснення накресленого.

Колективізація

Уся робота с.-г. кооперації в наступному 5-річчі мусить бути побудована з погляду **максимального притягнення широких бідняцько-середняцьких верств селянства до колективного господарювання.** Колективізація повинна набрати справді масового характеру. Для цього треба використати всі засоби, які тільки є в нашому роспорядженні,—кредит, трактори, с.-г. машини, контрактацію, агрономію та інше.

На початок цього року об'єднано в колгоспах 173.100 селянських господарств; це складає лише 3,4% всіх господарств України. На кінець п'ятиріччя накреслюється колективізувати 1.600.000 селянських господарств, цеб-то 30,2%.

Розгортання масової колективізації селянських господарств повинно йти ріжними шляхами та методами. Основні з них такі:

Утворення з бідняцько-середняцьких груп селянства нових колгоспів,

Перехід цілих земельних громад на колективні форми.

Притягнення нових бідняцько-середняцьких господарств до колективів.

Перетворення простіших вирібничих об'єднань (машиново-тяглові т-ва, гуртки супряги, спільного *використания машин*, плантаторські групи тощо) на колективні форми.

Переростання спеціяльних видів кооперації (меліоративні, бурякові, городні, виноградницькі та інші т-ва) *в колективні об'єднання.*

Колгоспи накреслюється будувати в трьох основних формах: найвища. форма—комуна, переходова форма—артіль та нижча форма—*товариство* спільного обробітку землі. Досі найбільше розвиненою формою є в нас т-ва спільного обробітку землі і найменше росповсюдженою—комуни. На початок цього року на *Україні було:* 287 комун, 2473 артілі та 9282 т-ва СОЗ.

Нема чого, звичайно, доводити переваги вищих форм колгоспів над нижчими. Це для нас досить ясно. Але в колективному будівництві ми натрапляємо на низку труднощів, що перешкоджають широкому розвиткові вищих форм—комун, а також і артілей. Основні труднощі—загальна відсталість сільського господарства, недостатній культурний рівень селянства та його побутові звички. Отже, всебічно поширюючи будівництво комун та артілей, ми не можемо ігнорувати й розвитку нижчих форм колективного об'єднання—т-в СОЗ, як форми найбільш приступної для селянської маси.

Тому й накреслюється протягом п'ятиріччя **довести число комун до 1100, артілей—до 7000 та т-в СОЗ до 19.000.** На кінець п'ятиріччя найбільш росповсюдженою формою залишатиметься т-во СОЗ, але темп будівництва вищих форм,— комун та артілей накреслюється куди значно більший, ніж т-в СОЗ. Особливу увагу *мусить бути приділено* переходові з нижчих форм до вищих, бо як видно будівництво вищих форм в основному йтиме якраз цим шляхом.

Одночасно з будівництвом колгоспів накреслюється широко розгорнути **будівництво простіших вирібничих об'єднань,** що усуспільнюють окремі процеси сільського господарства або засоби вирібництва. До цього часу вирібниче кооперування відбувалося в найпростіших формах об'єднань — машиново-тракторові т-ва, гуртки супряги, плантаторські групи, гуртки спільного користування с.-г. машинами, групи спільного насадження садків, рибальські артілі то-що.

Переважна маса цих об'єднань—не статутні, а договірні організації. Цих об'єднань на початок року налічувалося 11.049. До складу їх було залучено близько 232.000 селянських господарств.

На п'ятиріччя накреслюється **удосконалити форми цих простіших виробничих об'єднань і розгорнути масове притягнення до них селянства.** Форми будівництва цих об'єднань проектуються такі — машиново-тяглові т-ва, рибальські артілі, т-ва спільного обробітку змеліорованої землі, т-ва спільної відгодівлі худоби, т-ва спільного птахівничого господарства, т-ва спільного насадження й користування садками, виноградницькі артілі, т-ва спільного обробітку окремих культур,—буряку, тютюну, хмелю та ціла низка інших форм.

Протягом п'ятиріччя число таких об'єднань передбачено довести до 57,640, а охопити вони мають 1.345.000 селянських господарств. Ці об'єднання мусять стати об'єктом нашого впливу на колективізацію селянського господарства. Кооперативна система повинна скерувати розвиток цих об'єднань до поступового *перетворення* їх на справжні колгоспи. Широке поле діяльности розгортається тут і для спеціяльних видів кооперації.

Особливого значіння в перспективі 5-річчя набирає справа **побільшення колгоспів.** Велике колективне господарство має перевагу над дрібними. Воно має більше можливостей застосувати складні машини, використовувати правильно робочу силу, раціонально організувати господарювання та інше. Воно більше рентабельне, ніж дрібне господарство. Досі в нас мало що зроблено в справі побільшення колективів. Про це говорять цифри, що характеризують склад колгоспів та їхню земельну площу.

На початок цього року в середньому на одне об'єднання припадало: в комунах селянських господарств — 25,2 та землі 257,6 гектар., в артілях господарств—14,4 та землі 107,8 гект., в т-вах СОЗ господарств—14 та землі 114,1 гект. Ми маємо переважно дрібні колгоспи і лише окремі одиниці являють собою великі господарства.

Виходячи з основної установки—будувати великі колгоспи, на 5-річчя накреслено й *середні розміри колективного об'єднання:* комуна—65 селянських дворів з земельною площею 350 гкт., артіль—56 дворів із земельною площею 320 гкт., т-во СОЗ—60 дворів із земельною площею 362 гкт. Звертає на себе увагу те, що в комунах при більшому числі дворів буде менша земельна площа, а т-ва СОЗ, що тепер відстають розмірами від комун і навіть артілей, на кінець 5-річчя будуть майже дорівнюватися їм.

Це пояснюється по-перше тим, що в складі комун, рівняючи до т-в СОЗ та артілей, буде більше бідноти, яка має менше землі ніж інші групи селянства; по-друге тим, що значна частина т-в СОЗ створюватиметься в спосіб переходу цілих земельних громад на т-во СОЗ і це будуть здебільшого великі об'єднання.

Важливого значіння в 5-річному плані колективного будівництва повинна набрати справа **втягнення до колгоспів наймитства.** В цьому напрямі зроблено ще занадто мало, а тим часом притягнення наймита до колгоспів розвязує величезну проблему зменшення кадрів наймитства, і таким чином усуває безробіття. На цьому *важливому* завданні треба зосередити більшу увагу і ширше розгорнути практичну роботу в справі організації наймитства в колективні об'єднання, зокрема у вищу їх форму—комуни, до яких наймитство залучити найлегше.

В справі масової колективізації особливу ролю мусять відогравати **машиново-тракторні станції та відділи.** Вони будуть могутнім рушієм реконструкції сільського господарства та переведення цілих селищ на колективні форми господарювання. Будівництво кооперативних і колективних машино - тракторних станцій та відділів повинно стати в центрі уваги системи с.-г. кооперації. Переважну частину із проектованих до завозу на Україну 38.000 тракторів слід використати на організацію цих станцій та відділів.

Щоб поліпшити господарське, організаційне та агрикультурне обслуговування колгоспів, а також створити передумови до побільшення їх через об'єднання дрібних колективів, впродовж 5 річчя треба розгорнути кущування колективів. Це **кущування повинно відбуватися навколо конкретних чинників — *машино-тракторні станції, тракторні відділи,* спільні гаражі, спільні переробні підприємства та інше.**

Розвиток колективізації вже й тепер викликає *шалений опір глитайських елементів.* Що далі ширитиметься колективізація, витиснюючи капіталістичні елементи на селі, то більше загострюватиметься класова боротьба. Це вимагає від с.-г. кооперації особливого напруження організаційних зусиль, зміцнення кадрів для будівництва колгоспів та підвищення впливової ролі колгоспів на околишнє населення. **Кожен колгосп мусить стати зразком для селянства, провідником ідеї колективізації та борцем із глитайсько-ворожими елементами.**

Колективізація розгортатиметься й у напрямі переходу **цілих земельних громад** на колективні форми; в звязку з цим виникає питання, а як же бути з тим глитаєм, що є в цих земгромадах. Накреслюючи шляхи колективного будівництва на 5-річчя, ми повинні дати на це чітку відповідь. Допомагаючи бідноті й середняцтву, ми повинні будемо проводити рішучу боротьбу з глитаєм. Припускаючи глитая до колективів, треба обмежити його в правах, відповідно до чинного законодавства та практики відношення до індивідуального глитайського господарства. Разом із цим ми *повинні будемо пильно* стежити, щоб глитай не проводив руйнацької роботи серед колгоспів, даючи рішучу відсіч всіляким його спробам в цім напрямі.

У звязку з розвитком колективного руху, треба буде зміцнити й організаційне керівництво ним. Це завдання мусять здійснити окружні союзи колгоспів, що їх буде створено, та всеукраїнський центр колгоспів—«УКРКОЛГОСП».

А. ГОНТАР.

(Далі буде).

Кооперація на виставці соціялістичного будівництва

На виставці соціялістичного будівництва, що її влаштовано до XI-го З'їзду Рад, кооперацію репрезентовано, як їй і належить, досить широко.

На жаль, центри сільсько-господарської та споживчої кооперації серед інших систем обмежилися здебільшого тільки діяграмами. А шкода. Можна було б далеко повніше подати цей відділ та наочніше відбити п'ятирічку соціялістичного зростання, хоча б у сільському господарстві—для ілюстрації докладу тов. Шліхтера та виступів у дискусіях на з'їзді представників с.-г. кооперації.

Куди краще і рельєфніше подали свої експонати «Плодоспілка», «Коoптах», «Бурякспілка», «*Книгоспілка*» та «Добробут».

Ніщо на виставці взагалі, як і в даному разі на виставці соціялістичного будівництва зокрема, не відбиває також наочно нашого зростання, як реальні, вміло розставлені експонати, так би мовити, живі покажчики й свідки великого соціялістичного процесу.

З цього погляду поставили справу як слід другорядні кільця кооперації. Не дивно, отже, що делегати Всеукраїнського З'їзду Рад, а також екскурсії відвідувачів робітників, скупчуються найбільше навколо цих відділів виставки кооперації.

Плодоспілка, виступаючи на виставці, в мініятюрі репрезентує своє культурне господарство. Найширше репрезентовані тут Поділля, Київщина, Чернигівщина, Полтавщина—як райони з великими можливостями розвитку культурного садівництва та городництва. Дивно тільки, чого наші українські яблука мають якісь такі чудернацькі французько-закордонні назви, як ось—«Ранет», «Наполеон» та інш. Час було б вже їх «перехрестити» на наш радянсько-український, подільський чи полтавський лад.

Все ж, хоч експонати Плодоспілки мають і закордонно-буржуазні назви, проте їх залюбки споживають відвідувачі...

— Фруктові вина української продукції кращі й поживніші, ніж розведені цукровою водичкою всякі Шато-Ікемі та Шампані,— так говорить де-хто із досвідчених споживачів.

Про гурманський смак сперечатись не доводиться—перевага здорового робітниче-селянського шлунку завжди залишається за утилітарним боком справи.

Мало того, сушені фрукти, вино із груш чи яблук може ще дати крім смакового почуття, і валюту.

Значний куток у відділі Плодоспілки має павільйон бджільництва та шовківництва. Зразкові вулики Дадана (8 крб. штука) та тутові *кокони* і процеси виробництва шовку наочно показують, які можливості має українське сільське господарство при раціональній і культурній поставі самої справи господарювання.

Але чи не найцікавішим відділом виставки кооперації на наш погляд, є павільйон «Коoптаху». Про нього частенько не тільки в українській, але в центральній союзній пресі писалося досить непохвальні фейлетони. Навіть сам Дем'ян Бедний приклав свою літературну руку до коoптахівської неув'язки. На нашу думку, даремно. Коoптах робить велику культурно-продуктивну справу. За п'ятирічкою українська курка має знести більше яєць, ніж рік має днів. Яка небудь англійська «леді Корнель» несе нині 353 яйця на рік, не маючи навіть, як видно, часу на тарифну відпустку, а наша сіменаста, за планом Коoптаху має нести 500 яєць на рік.

Оце будуть і ті золоті яйця, що про них так багато списали атраменту представники *поетичної романтики.*

І справді, коли подивитися на інкубатори, нагрівані звичайнісінькою гасовою лампою, і на маленьких плаксиво-настроєних мешканців *під крилом* механізованої квочки— повіриш, що скоро не тільки курка, а й зурядна вегетативна лабораторія зможе продукувати безліч яєць, а разом з ними, через інкубатор і двоногих, пухнатих пуцьвірків.

Добре показав Коoптах свою роботу. Про це свідчить велика валка залізничних вагонів, що рік-у-рік все довшою лавкою простують на Волочиськ, а там—на закордонні ринки.

***

В короткому фейлетоні не можна широко висвітлити виставки кооперації все ж, як чути було з вуст відвідувачів виставки— делегати Всеукраїнського З'їзду Рад—виставка надзвичайно цінна. Доповнивши її експонатами та зробивши її постійною показовою, можна було б виконувати велике діло в справі кооперативного будівництва на Україні. Адже і Книгоспілка і Добробут мають що показати із своєї непомітної серед радянських буднів роботи.

Мірко Надністряний.

КООПЕРАТИВНА ЛІТЕРАТУРА

Л. ДЕМЧЕНКО. «Організація та налагодження роботи в т-ві спільного обробітку землі». 24 стор. 1½ друк. аркуш. Ціна 15 коп. Тираж 10.000. Видання «Радянського Селянина».

У звязку з бурхливим зростом колективного руху на селі в бідняцько-середняцьких мас виникає багато запитань практичного характеру про те, як закласти колектив, на яких умовах об'єднатися для спільного господарювання і т. інш. На жаль, такої літератури, де селянин у популярній формі міг би дістати відповіді на всі ці питання, дуже мало. Книжка Демченка якраз заповнює прогалину в цій справі, даючи вичерпні пояснення про організацію найпростішої форми колективу—т-ва СОЗ.

На підставі досвіду роботи СОЗ'ів України та РСФРР автор доводить життєвість цієї форми господарювання. Т-во спільного обробітку землі це найпридатніша, за автором, форма для переходу цілими селищами на колективне сільсько - господарське вирібництво.

Автор подає цілком практичні вказівки про те, як закласти т-во, з чого починати цю справу, як оформити організацію т-ва та як найкраще налагодити його роботу, щоб воно одразу ж стало на міцний грунт і буйно росквітало, притягаючи нових членів та готуючи перехід на вищу форму колгоспу.

Докладно висвітлено всі моменти організації т-ва. Автор подав відомості про кількість фундаторів і землі для заснування т-ва, про умови, на яких договорюються фундатори, про органи керування т-ва, взаємини з с.-г. кооперацією, зосереджує увагу на створенні капіталів, організації праці, плановости в господарстві, росподілі наслідків господарювання, взаємних поміж членами й т. інш.

У книжці подано зразки протоколів організаційних зборів, листування з земельними та кооперативними органами в справі реєстрації, схему відомости про маєтковий стан членів і т. інш. Пояснено й порядок оформлення т-ва, як юридичної організації. Взагалі книжка являє собою гарний порадник для селян в справах про організацію т-в спільного обробітку землі.

Серйозним дефектом є те, що автор не подав зразка статуту т-ва. Це треба буде зробити негайно. Не звернув автор уваги і на побутову сторону життя членів т-ва, зокрема нічого не сказано про дитячі ясла. Цей момент досить важливий, бо він взагалі дуже впливає і на продукційність і на взаємини поміж членами т-ва.

Книжку написано популярно. Її легко читати й легко зрозуміти чисто всі питання організації т-ва. Ціна дорогувата. Тираж малий. Таку книжку треба поширити в найглухіші закутки села. Чисто всі сельбуди, хати-читальні, школи, кооперативи всіх видів і зокрема т-ва СОЗ повинні обов'язково мати цю книжку. У великій пригоді стане вона кожному сільському активістові, кожному селянинові.

М. Огурцов.

В. ГОЛИКОВ. Всенародный контроль (*производственная* перекличка между городом и деревней). Библиотека комсомольского опыта. Серія «Строители социалистической деревни». Мол. Гвардия. 1929, ст. 37, ц.—12 коп.

Налагодити всенародній контроль над вирібництвом та росподілом продуктів можуть тільки самі робітничі й селянські маси.

Автор росповідає про один із способів цього контролю—про переклик між містом і селом.

Наведено кілька прикладів такого переклику, коли не тільки селяни звертали увагу робітників на дефекти в їхньому вирібництві (адже не завжди молотарки й сіялки, трактор і динамо виходять з наших заводів бездоганними),—але й робітники вказували селянам на зловживання й хиби в с.-г. вирібництві (фальсифікація продуктів — льону тощо). Росповідаючи про ці переклики, автор накреслює шляхи й способи проведення їх. Подано ілюстрації із української практики.

Книжку написано добре, переконливо. Питання добротности поставлено зараз на ввесь зріст, не розвязавши його ми не можемо не тільки перегнати, а й наздогнати Европи—а тому надзвичайної ваги набувають засоби підвищення якости роботи й виробів. Переклик, коли до його уважно поставитися, може бути могутнім засобом у цій справі.

Не треба доводити, що саме кооперація, яка організує селянські маси й репрезентує їх, повинна звернути увагу на переклики. Кооперат. актив мусить використати переклик, як одну з форм масової культурно-освітньої роботи. Книжка т. Голікова допоможе кооп-організаторам у цій справі

С. Зарудний.

С.-г. система не виконала директиви для скорочення видатків

Директиви про зниження на 20% адміністративно-господарських видатків, система с.-г. кредитної кооперації не виконала. По союзах видатки за минулий рік скорочено лише на 14,2%, а в низових т-вах вони навіть збільшилися на 0,7%.

Причини, що заважали провести скорочення видатків у с.-г. кооперації, на думку Сільського Господаря, такі: розгортання кооперацією нових галузей роботи, значний зріст обороту по окремих союзах, прийняття операцій «Плугатаря», Автопромторгу та сільбанків. Проведення ріжних кампаній, що потрібували значних витрат. Деякі союзи неуважно ставилися до складання кошторисів та оперативних планів, ігноруючи кошторисні асигновання за окремими статтями витрат. Більшість союзів не провадили будь-яких заходів, щоб раціоналізувати роботу, і тому витрати їх на зарплату, на канцелярські потреби й т. ін. не зменшилися.

Ізюмський, Маріупільський, Прилуцький, Роменський, Сталінський, Старобільський, Всемолдавський, Глухівський, Миколаївський, Ніженський і Першотравенський союзи не виконали директиви про скорочення видатків на 20%. Такі ж союзи, як Західний, Сумський, Білоцерківський, Лубенський, Глухівський, Київський та Шепетівський не вжили належних заходів до того, щоб їхня периферія виконала директиву про скорочення адміністративно-господарських видатків і т-ва цих союзів значно перевищили видатки проти попереднього року. **Уманському, Луганському, Херсонському, Сумському, Зінов'ївському, Кам'янець - Подільському, Лубенському, Могилів-Подільському, Чернігівському союзам, що перевищили видатки проти попереднього року, правління Сільського Господаря висловило догану.**

Звернено увагу всіх союзів на неприпустимість перевищувати видатки по окремих статтях кошторису без погодження в органами РСІ. Союзам запропоновано обов'язково розглядати кошториси кожного т-ва і вимагати від т-ва скорочення *адмін.-госп.* видатків.

Нарада про підготування до чистки партії

13 травня при ЦК КП(б)У з участю представників окружних контрольних комісій відбулася інструктивна нарада в питанні про чистку партії. Основне завдання наради полягало в тому, щоб остаточно встановити строки чистки на місцях, дати контрольним органам вичерпливі вказівки про техніку та порядок проведення чистки тощо.

Секретар партколегії ЦКК КП(б)У тов. Зайцев, що виступив з докладом вказав, що в період підготування до чистки партії окремі організації уже встигли припустити дуже багато помилок. У ЦКК є відомості, що й досі деякі осередки не засвоїли повністю завдань чистки. Наприклад, не вважаючи на те, що є пряма заборона, все ж таки утворювалися при осередках побутові комісії, комісії допомоги осередкам для збирання матеріялів на комуністів.

Ці комісії, коли це виявиться, треба буде тепер же роспустити. Ми не прагнемо вичистити можливо більше число людей, а нам треба чистити тих, хто по суті своїй не член партії. Скільки їх буде, ми не знаємо. Але не треба повторювати таких випадків, які були 1921 року. Питають, наприклад, у жінки-комуністки, не про те, що вона собою являє, а питають про її чоловіка, соромлять її, що от, мовляв, ви працюєте і ваш чоловік працює, доводять комуністку до сліз. А коли через деякий час приходить комуністка, що не працює, яка живе на утриманні, її соромлять тим, що вона комуністка і не працює. Як бачите, протягом пів години, в одному й тому ж питанні два різних підходи.

Тов. Зайцев указав, що за такої постановки ми не ґарантовані від того, щоб чистка в окремих місцях не перетворилася на розгляд різних колотнеч, брехень тощо. Цим самим,—зазначив тов. Зайцев,—утворюється загроза, що класове значення чистки по окремих місцях буде замазано. Підготування до чистки партії вимагає від кожної партійної організації, від контрольних органів мобілізації всіх сил для піднята широких шарів партійних і безпартійних мас робітників, наймитства, бідноти й середняків на допомогу проведенню чистки. Тов. Зайцев навів цілий ряд прикладів, що характеризують недостатню увагу до проведення підготовної роботи до чистки, запізнення, перекручування, тощо.

Згадуючи завдання в справі практичного здійснення чистки, тов. Зайцев підкреслив, що основну увагу треба звернути на правильне формування трійок для чистки з тим, щоб до цих трійок потрапили якнайавторитетніші витримані більшовики.

Далі тов. Зайцев окремо охарактеризував завдання, що стоять перед контрольними органами підчас здійснення чистки окремих соціяльних груп партії.

Перевірка відбуватиметься на загальних відкритих зборах. Там, де осередки мають по 2.000 членів, треба буде чимало часу, щоб ці організації перевірити. Доведеться перевіряти не на загально - заводських зборах осередку, а по цехах, або розбивати на групи, бо навряд чи можна знайти таке приміщення на заводі, де можна вмістити 5.000 чол., причому перевірку треба провадити вільного від роботи часу.

Перевірним комісіях, дуже можливо, доведеться засідати довгий час—протягом двох тижнів, бо за один день великого числа людей вони пропустити не зможуть. Треба зробити так, щоб було якнайменше помилок, що про них говорили на пленумі: одного пропускають за п'ять хвилин, а другого затримують по кілька годин, доводячи його до нестями.

Особливо обачно треба поставитися до комуністів, відданих партії, учасників громадянської війни, наймитів і зокрема, селян що в силу побутових умов не можуть виявити достатньої активности в партійній роботі. Поруч тов. Зайцев вказав на потребу обережного відношення на перевірці до комуністів-господарників. В інструкції про чистку, розісланій усім партійним організаціям є посилання на вказівки XIII з'їзду партії, що господарники поставлені в найважчі умови роботи. Ми не можемо допустити, щоб трійки, перевіряючи партійців - господарників, виставляли їм більше вимог, тільки через те, що вони господарники.

В дискусіях, що розгорнулися на доклад, промовці, підсумовуючи досвід чистки 1921 року та здійсненої підготовної роботи, подали цілий ряд нових практичних пропозицій. Зокрема, частина промовців висловилася за те, щоб органи контрольних комісій систематично інструктували трійки і виїздили для перевірки їхньої роботи на село з тим, щоб виправляти можливі помилки.

Більша частина промовців підкреслювала потребу підчас чистки виявляти справжнє обличчя комуністів, бо дуже часто нікуди негодящі, ідеологічно невитримані, що перекручують на практиці лінію партії, члени. зовнішніми ознаками справляють враження добрих комуністів—акуратно платять членські внески, не менш акуратно одвідують збори і т. д.

Жваві дискусії викликало питання про техніку чистки й терміни. В ухваленій постанові нарада намітила закінчити чистку до 1-го січня 1930 року і провадити її в такому порядку: з 15 травня до 15 липня має бути перевірено сільські та військові осередки. З 1-го серпня по 15 вересня радянські осередки, з 15-го вересня по 1-е листопала вишівські і з 15 жовтня до 15 грудня—виробничі, причому окремі організації, виходячи з місцевих умов, можуть відповідним чином змінити ці терміни.

Список членів трійок для чистки і перевірки партії

Харківська Контрольна комісія оголошує перший список товаришів, що їх намічено на членів перевірних трійок для чистки й перевірки партії. Коли у будь-кого є матеріял про некомуністичні вчинки того чи іншого товариша, зазначеного тут, просимо повідомити про це ОкрКК, Партколегію, кімната № 42.

Львов І. П., член партії з 1903 р., службовець ос. Держбанку, Кліменко К. Ф., 1913 р., робітник ос. Комборотьбезу, Водоп'янов Г. П., 1906 р., робітник ос. ВРНГ, Богданов М. С., 1906 р. робітник, ос. ВРНГ,Чередниченко Г., 1919 р., робітник ос. Держбанку, Шолков І. Ф., 1917 р., робітник ос. Депа Сортировки, Черномазов Г. Г., 1917 р. робітник ос. Харк. Ваг. Майст., Прасол П. Д., 1917 р. робітник ос. ХВМ, Гребенюков А. П., 1917 р., робітник ос. ХВМ, Голованов В. Н., 1919 р., робітник, ос. ХВМ, Деревянків І. М., 1917 р. ос. ХВМ, Пронін Д. І., 1917 р., робітник ТСТ Південних, Грігор'єв А. І., 1908 р., робітник ос. ВРНГ, Пузирь 1912 р. ос. 6-ой цегельні, Соколов А. С., 1903 р. робітник, ос. ливарно-механічного заводу, Броневой А. С., 1917 р., робітник ос. ДПУ, Мартинюк П. С., 1917 р. робітник ос. Харк. Художн. Технікум, Румський Я. М., 1917 р., робітник ДПУ, Западний С. І., 1917 р., службовець, ос. ДПУ, Люшков Г. С., службовець ос. ДПУ, Судаков І. П., 1917 р. робітник, ос. ДПУ, Добродітський Н. І., 1917 р. службовець, ос. ДПУ, Велікорусов М. І., 1919 р. робітник ливарн. механічн. завод., Голод Р. Д., 1917 р., робітник, ос. Інгосп, Нефоросний, 1915 р., ос. Інгосп, Зайденберг Макс, 1917 р. ос. Інгосп.

На технічних секретарів виставлені такі кандидатури: Сороцький Л. М., 1919 р., службовець, ос. ДПУ, Чердак М. Г., 1919 р., службовець, ос. ДПУ, Горкавенко Н. Г., 1920 р., службовець, ос. Південсталі, Євсеєв С. Г., 1918 р., робітник ос. Південсталі, Ігнатенко К. А., 1920 р., службовка ос. ВРНГ, Салін Л. П., 1917 р., службовець ос. Держбанку, Гальбін А. К., 1917 р., службовець, ос. Інгосп. Газіна К. Г., 1917 р. ос. Інгосп.

Військові: Колосов М. В., 1920 р., робітник, Рахницькій В. Є., 1920 р., робітник, Іванов Г. А., 1918 р., робітник, Базілевич С. Є., 1919 р., робітник, Котляров А. Н., 1919 р., робітник, Доляжніков А. П., 1918 р., робітник, Шуман Ф. К., 1919 р., робітник, Черевішніков К. С., 1920 р., робітник, Стрельцов М. С., 1918 р., робітник, Науменко В. С., 1920 р., робітник, Кліп П. М., 1921 р., робітник.

Партколегія окрКК.

Видання творів тов. М. О. Скрипника

Український інститут марксизму-ленінізму, починаючи з поточного року, приступає до видання творів Миколи Олексійовича Скрипника під загальним заголовком: Статті та промови».

Статті й промови вийдуть у 5 томах, до того ж деякі томи у двох-трьох частинах, а кожна частина матиме не менше 20 друкованих аркушів.

Росподіл матеріялу такий: том 1-й—За пролетарську революцію на Україні; том 2-й—Національне питання (в 2 частинах); том 3-й—Юридичні праці (в 2 частинах); том. 4-й—культурне будівництво і 5-й — Ріжні (на партійні й міжнародні теми).

Підготовку до друку окремих томів доручено науковим працівникам українського інституту марксизму-ленінізму, а саме: першого тому — тов. Яворському, другого тому—тов. Юринцеві, третього тому — тов. Мазуренкові, четвертого тому — тов. Річицькому, п'ятого тому—тов. Рохкінові.

До цих видань увійде багато праць тов. Скрипника, що їх досі ніде не друкувалося, наприклад, статті, що свого часу конфіскувала царська жандармерія та його промови у вищих партійних і радянських установах, що не були опубліковані і мають велике історичне та принципіяльне значіння. Частину матеріялів що їх свого часу друкували в партійних підпільних виданнях, тепер розшукується й розшифровується в архіві Комакадемії в Москві.

Тепер уже друкується першу частину другого тому, що вийде найближчим часом.

В недалекому майбутньому буде здано до друку перший том, другу частину другого тому та першу частину четвертого тому. Одночасно підготовляється до друку третій том.

Обслідування робітничого винахідництва

Група раціоналізаторів НК РСІ закінчила обслідування робітничого винахідництва на Україні. Група прийшла до висновку, що заводоуправи і професійні організації не звертають належної уваги на питання робітничого винахідництва і виконання директив центральних органів про винахідництво. Нема сталого порядку проходження пропозицій винахідників через ріжні заводські інстанції. В наслідок цього цінні пропозиції часто-густо довго залежуються на заводі, а іноді їх навіть гублять.

Кепсько поставлена технічна консультація і сприяння винахідникам в опрацюванні їхніх «сирих» пропозицій. Трести і ВРНГ України не вживають заходів до обміну винаходами між заводами та до вивчення в трестах і на підприємствах цінних винаходів. Окремі заводи пробували обмінюватися винаходами, але ці спроби не мали успіху через «секретництво». Наприклад, ХПЗ не міг протягом року дістати рисунків форсунки від Сормівського заводу, бо цей завод не хотів роскривати таємниці винаходів. Пропаганду винаходів і на виробничих нарадах і в заводських газетах проводиться мляво.

Театр

Гастролі театра ім. Ів. Франка.

«МИНА МАЗАЙЛО».

Насамперед не про п'єсу, бо ж багато з цього приводу вже писалося, а про одну найхарактернішу і далеко не випадкову властивість франківців. Можна навіть сказати — природню властивість.

Отже. Бачили ми франківців колись, побачили й тепер, поки що дві вистави, і вже з них можемо робити висновок про цю властивість.

Творча життерадісність, а звідси — бадьорий настрій, легке сприймання, приступність театру для широкого кола глядача.

Хай франківці не займаються, а вірніш не звертають увагу на ювелірне шліфування деталів, хай іноді у франківців трапляються ріжні стилі в одній виставі — все ж завжди вони дають привабливе видовисько. Ось і з «Миною Мазайлом».

Розговорна п'єса. багато ділогів і не дуже багато дії. Суто літературна річ. А франківці не один раз життьовою правдою насичують досить ходульний текст.

Скажімо Мокій, юнак з невиясненим місцем у трудових процесах, захоплений українізацією, закоханий у все своє, українське... в межах антропологічних довідок і словника Гринченка. Мокій — протилежність свого батька, що соромиться свого прізвища, що мріє змінити його на руське, — фігура не так уже й реальна і скоріш — носій деяких не дуже глибоких сентенцій.

А тим часом Кошевський, дотепно страктувавши і талановито виконавши цю важку ролю, робить з Мокія більш життєву, а ніж ходульно-абстрактну постать. Щирість, м'якість, витриманість, **уміння** це підкреслювати сумнівні місця, дають змогу акторові зробити Мокія більш зрозумілим і правдивим, ніж це дає текст.

Так само й Мина Мазайло у Т. Юрп. Т. Юра не завдає собі непереможного завдання створити з Мини вселюдського типа Мина — це химерний і нерозумний міщанин, дрібний урядовець старорежимного типу, служака з породи «чего ізволите».

І добре робить Т. Юра, що показує як раз окремого, персонально такого-от Мину Мазайла.

Багато темпераменту виявляє при цьому Т. Юра. Бездоганно веде всю ролю і зокрема блискучо — сцену наприкінці третьої дії.

Ці ж властивості в повній мірі належать також Барвінській, Варецькій, Борисоглібській, чия ні одна репліка не проходить без оплесків залі, Пилипенку й Шевленку.

Що до постановки, то крім загального мінного ансамблю, жвавого темпу, цікавих мізансцен, треба зазначити чудову кінцівку першої дії. Дуже добре оформлення В. Шкляїва.

В. Івопгін.

Мистецька хроніка

«ЗАКОЛОТ» В ТЕАТРІ ІМ. ФРАНКА.

Сьогодні в театрі ім. Франка перша організовану зустріч з ЛКСМУ. Для цієї зустрічі театр ставить «Заколот», цю повну піднесення та класового патосу річ. Постановщик п'єси заслужений артист Республіки Гнат Юра, подає її як монументальну героїчну подію. В основу постановки він бере лише текст мемуарів Фурманова і скупчує головну увагу на самому заколоті, подаючи його динамічно, монолітно та соціяльно-загострено.

У виставі зайняті заслуж. артист Респ. Гнат Юра (Чеусов), Юрський (Фурманов), Барвинська (Наля), Пилипенко (Караваїв), Т. Юра (Білов) та інш.

ЗМИЧКА ФРАНКІВЦІВ З РОБІТНИЦТВОМ ХАРКОВА.

Сьогодні о 3½ год. дня група франківців на чолі з артистом Пилипенком та Юрським робить перший культпохід на підприємство—на завод «Профінтерн». Перед виступами артистів доклад про діяльність театру ім. Франка зробить зав. літ. частиною театру тов. Кротевич.

До письменників та робітників мистецтва

(Від Управління мистецтв НКО УСРР).

Письменники та робітники мистецтва, белетристи, поети, драматурги, журналісти, артисти, художники, музики та інш., **50-річного віку, що пропрацювали в цій галузі не менше 8-ми років та втратили працездатність, матеріяльно не забезпечені і не мають права на забезпечення в порядку соцстрахування чи на підставі інших законів, мають бути забезпечені за проектом спеціяльної постанови ВУЦВК та РНК УСРР.**

Зазначеним особам можуть бути призначені пенсії, коли вони віднесені до одної з трьох перших груп інвалідности, що встановлені для визначення прав на соціяльне забезпечення за непрацездатність ст. 2 постанови ВУЦВК від 13 вересня 1922 р., Зб. Уз. УСРР 122 р., № 42, арт. 599, себто:

1) інваліди, но лише непрацездатні для заробітку, але такі, що потрібують постійної допомоги для задоволення звичайних життьових потреб, 2) інваліди нездатні до праці для заробітку, але що не потрібують постійного догляду, 3) інваліди, що не лише змушені відмовитися від своєї звичайної професії, але і, взагалі, нездатні до ніякої регулярної професійної праці і можуть добувати засоби до існування лише випадковою, тимчасовою і до того ж легкою працею.

Зазначені особи можуть подати всі належні відомості про себе на адресу Харків, Нар. Коміс. Освіти, Управління Мистецтв.

Прохання до всіх газет на терені УСРР передрукувати.

Західно-Українські інженери в Харкові

Сьогодні до Харкова прибувають представники Українського Технічного Т-ва у Львові на чолі з інж. Стефановичем і Павловим, щоб ознайомитися з досягненнями соціялістичного будівництва на Україні. В Харкові вони пробудуть кілька днів.

В середу 15 травня о 18 год. відбудуться загальні збори українського науково-технічного товариства, де представники західньо-української технічної делегації зроблять доклад про організацію українських інженерно-технічних сил на Західній Україні.

Т-во прохає всіх своїх членів. Всеукраїнського т-ва культурного звязку з закордоном, членів клубу робітників народнього господарства і клубу політемігрантів Західної України прибути на це зібрання.

Зібрання відбудеться в будинку № 33, вул. К. Лібкнехта, 2-й поверх.

Лист до редакції

Шановні товариші!

Просимо в найближчому номері Вашої газети вмістити цього листа-відповідь на статтю Г. А.—«Дбаючи за інших—не забувай про себе»,—що вміщена в 102 номері з 7-V.

Висловлюючи вам подяку за те, що ви на шпальтах своєї газети освітлили, як газета «Робкріновець» відверто викриває хиби апарату НК РСІ, ми водночас не можемо обійти того здивування, що викликали у нас висновки Г. А. з цього позитивного факту.

«Ми навмисно беремо факти з роботи НК РСІ—отже ж він дбає про поліпшення роботи інших радянських установ. Не заважало б трохи подбати про себе»—так закінчує він статтю.

Не кажучи вже про те, що саме в тім номері «Робкріновця», куди «ткнувся носом» Г. А., в передовій статті чимало сказано про жваву роботу всього колективу НК РСІ разом з адміністрацією над справою поліпшення свого апарату (це мабуть «навмисно» Г. А. не прочитав)—нам здається, що навіть і те, що наводить Г. А. в своїй статті, а саме—«економкомісія зробила наскок на Наркомат»... «Легка Кавалерія нашого осередку зробила наскок на столи» і т. п., і що Г. А. зміг навести лише ті хиби апарату, які ми сами викриваємо—каже, навпаки про те, що ми досить уважно дбаємо про поліпшення нашого апарату.

Той, хто не «навмисно» брав би факти з роботи НК РСІ, той в **тому ж 4 номері «Робкріновця»** прочитав би отакі рядки в передовій статті—«Підсумки огляду»: **«За весь час існування Наркомату не було ще такої жвавої роботи нашого колективу над поліпшенням свого апарату, яку ми мали за час кампанії огляду нашого ком'осередку».**

Ми добре розуміємо, що критикувати самих себе—цього недосить. Багато хиб і недоліків у нашій роботі, що ми їх сами не помічаємо. Тому ми тільки з подякою можемо ставитися до критики нашої роботи зовні, але яка користь може бути від того, що Г. А. наводить тільки хиби роботи нашого апарату, що ми їх сами вже виявили й усуваємо? Для чого це?—Для того, щоб довести, що ми поки що не зразковий апарат? Ми це добре знаємо. Про це неодноразово заявляли керівники наші на з'їздах, конференціях тощо. Треба допомогти зробити апарат РСІ зразковим, але стаття Г. А. ніяк не відповідає цьому завданню.

Мало допоможе справі боротьби з бюрократизмом така «критика» Г. А., з якої можна зробити лише один висновок:—«Громадяни бюрократи й волокітчики, не турбуйтеся, в самій РСІ теж є бюрократизм і тяганина й ніхто про це не дбає».

Замало, т. Г. А.—«ткнутися носом», треба ще нюха мати. Ще раз нагадуємо вам про слова т. Затонського:—«найголовніше для газетяра—це мати нюх, бо тож то й горе, що нюху цього замало, а через це часто промазують».

Редколегія газети колективу НК РСІ «РОБКРІНОВЕЦЬ».

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 14/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.91
Державна внутр. позика 1926 р.	126.75	124.75
10% виграшна позика 27 р.	25.70	25.60
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.42
Селянська виграшна позика 1927 р.	5.05½	5.03½
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 15 крб. 1927 р.	25.64½	25.54½
2 виграшна позика індустріялізації %%	26.39	26.29
2 виграшна позика індустріялізації без %%	25.63	25.53
11% внутрішня позика 28 р.	102.26	102.21
Сертифікати ощадкаси	5.97	5.95
6% зобовязан. НКФ 1/VI-29	102.54	102.44
„ 1/VII-29	101.67	101.57
„ 1/VIII-29	100.81	100.71
„ 1/IX-2[illegible]	99.98	99.88
„ 1/X-29	99.16	99.06

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.3[illegible]
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.

Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

ОБ'ЯВА

Мандатна Комісія XI Всеукраїнського З'їзду Рад оголошує, що мандати, видані делегатам Всеукрз'їзду: за № 718 на ім'я т. Косяка від Сталінської окр. за № 705 на ім'я т. Сляднєва від Маріупільської окр. загублені — тому вважати ці мандати за недійсні.

Відповідальний Секретар Мандатної Комісії **Дьомичев.**

ОГОЛОШЕННЯ.

ОДЕСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАРОДНЬОЇ ОСВІТИ оголошує КОНКУРС

НА ЗАМІЩЕННЯ СЛІДУЮЧИХ ВІЛЬНИХ ПОСАД:

1) Штатного професора вищої математики (диференц. та інтегральні обчислення) на математичному відділі Факпрофосу.
2) Штатного викладача математики І-ої або ІІ-ої категорії.
3) Штатного професора фізики на Факсоцвихові.
4) Штатного професора історії народів СРСР на Факсоцвиху.
5) Штатного викладача фізики (практичних вправ).
6) Лекційного асистента з фізики.

ПО НІМСЕКТОРУ.

1) Штатного професора з фізики.
2) „ „ „ зоології.
3) „ „ „ ботаніки

Умови оплати для професорів: 200—250 карб. на місяць в залежности від кваліфікації: мова викладання українська та на Німсекторові—німецька.

Особи що бажають заняти перелічені посади, подають заяви на ім'я Ректора Од. ІНО (м. Одеса, вул. Щепкина 12) до 1-го серпня 1929 р.

До заяви треба додати: життєпис, спис наукових праць (бажано й самі праці та рецензії на них), довідку про науково-педагогічний стаж.

Ректор (підпис) **Секретар** (підпис)

Зведений заключний баланс Юрвидавництва на 1-ше жовтня 1928 року в сумі Крб. 1083858—70 коп. та розподіл прибутків в сумі Крб. 36.857—36 коп. Міжвідомчою комісією при НКФ УСРР затверджено та належить до оголошення.

Референт НКФ УСРР по прилюдній звітності Сандомирська.

ЗВЕДЕНИЙ ЗАКЛЮЧНИЙ БАЛАНС

Юридичного Видавництва Народнього Комісаріяту Юстиції України

на 1-ше ЖОВТНЯ 1928 року

АКТИВ

І. Майно.		
1. Інвентар . . .	—	11057—24
ІІ. Виробництво.		
1. Видання напівфабрикати . . .	3592—52	
2. Матеріяли паперові в друкарнях	6697—58	20290—10
ІІІ. Товари.		
1. Література . .	543786—18	
2. Паперовий крам	107026—79	650812—97
IV. Грошові кошти		
Каса та біжучі рахунки	—	19494—34
V. Цінні папери		
1. Державні пап. .	779—55	
2. Паї в інш. установах	2357—00	3136—55
VI. Векселі та документи до одержання.		
1. Векселі в порт. термінові . . .	40419—50	
2. Векселі на інкасо	3100—00	
3. Векселі в порт. прострочені . .	2213—83	
4. Векселі в порт. протестовані .	4206—71	
5. Векселі дисконтовані	49390—19	
6. Векселі бланковані	206—50	
7. Післяплата та док. н/інкасо .	9503—41	109040—14
VII. Підзвітні суми	—	220—40
VIII. Дебітори.		
1. Робітники та службовці . . .	4396—43	
2. Покуп., замовленці та різні установи та ос.	86802—92	
3. Розрахунки з комітентами . .	4036—00	
4. Постачальники	3408—60	
5. Інші дебітори .	140512—61	
6. Сумнів. та безнад. борги . .	33352—79	272509—35
IX. Витрати майбутн. року . . .	—	7297—61
БАЛАНС . . .	—	1083858—70

ПАСИВ

І. Капітали.		
1. Уставний . . .	183476—19	
2. Резервний . .	1320—78	
3. Амортизаційн.	3355—41	188152—38
ІІ. Фонди та резерви.		
1. На покриття сумн. боргів . .	34201—02	
2. На оцінку літератури . . .	68344—87	
3. На оцінку канцкраму	3875—66	
4. На поліпш. побуту робітник. і службовців .	660—39	107081—94
ІІІ. Позики та зобов'язання.		
1. Дисконт векселів у банках .	49390—19	
2. Зобов'язання по бланконадпис. .	206—50	49596—69
IV. Векселі до сплати	—	174161—23
VII. Кредитори.		
1. Робітники та службовці . . .	430—63	
2. Покупці, замовленці та різні особи та установи	108503—23	
3. Постачальники	2867—37	
4. Передплатники	37916—27	
5. Розрахунки з комітентами . .	27198—42	
6. Замовл. по друк. статутів	8514—50	
7. Інші кредитори	72387—76	257818—18
VIII. Націнки на товари.		
1. На літературу .	258154—14	
2. На канцкрам .	11809—69	269963—83
IX, Прибутки майбутнього року .	—	227—09
X. Наслідки.		
Прибуток за 1927-28 опер. рік . .	—	36857—36
БАЛАНС . . .	—	1083858—70

Забалансові рахунки

Літерат. що прийнята на комісію	8662—26	Комітенти	8662—26
Гарант. векселі одержані . .	5000—00	Векселедателі по забезпеченням	5000—00
Дебітори по гарант. векселях	1287—60	Гарантійні векселі видані . .	1287—60
	14949—86		14949—86

РАХУНОК ПРИБУТКІВ та ЗБИТКІВ

Загальні адмін. торг. витрати	201.973—54	Прибутки від реалізації літератури та періодичних видань	296.334—50
Відсотки сплачені	11.909—43	Прибутки від реалізації канцкраму	65.717—63
Комісійна винагорода сплачена представникам	69.505—09	Відсотки одержані	6.594—75
Накл. витрати на виробництво за минулі роки	8.128—98	Різні прибутки	37.004—14
Різні збитки та витрати . . .	18.719—37		
Списані безнадійні борги . .	28.156—44		
Відрахування в резерв на сплату сумнівних боргів . .	7.058—78		
Теж на макулатуру	23.342—03		
Прибуток за 1927-28 операц. рік	36.857—36		
	405.651—02		405.651—02

Прибуток за відчитний рік у сумі Крб. 36.857—36 к. розподіляється:

а) 10% до фонду поліпшення побуту робітників та службовців . Крб. 3685—73 коп,
б) 20% до резервного капіталу . . . . „ 7371—46 „
в) 70% до статутового капіталу . . . . „ 25800 17 „

Крб. 36857—36 коп.

Голова Правління **Волков М. Г.**

Член Правління комерційний директор **Красов О. Г.** Головбух **Йофе Н. Я.**

БАЛАНС ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО МІСЬКОГО БАНКУ

на 1-ше жовтня 1928 року

1. Каса та біж. рахунки . . .	338929—13	1. Основний капітал	1163174—66
2. Цінності	9452—12	2. Інші власні кошти та фонди	58207—65
3. Облік та сп. б/рах, п/векс. і борг. обов'яз.	2179034—59	3. Стор. кошти д/ціль. кредитовання, ...	2601822—99
4. Позики та спец. б/рах. п/цінності	20509—04	4. Переоблік та перезаклад .	851663—03
5. Крамово-позичкові операц.	208231—82	5. Біжучі рахунки	1637786—39
6. Цільові позики	3898284—23	6. Розрахунк. рах. та ріжні дебіт.	45262—35
7. Кореспонденти	72712—41	7. Кореспонденти	466977—77
8. Розр. рах. та ріжні дебітори	148792—88	8. Відсотки, що переходять до др. року	34878—17
9. Майно та участь у підприємств	166461—85	9. Прибутки та збитки: чистий зиск за 1926/27 р.	91358—34
10. Витрати, що переход. до друг. року	5128—75	„ „ „ 1927/28 р.	101400—47
БАЛАНС.	7047536—82	БАЛАНС	7047536—82

РАХУНОК ПРИБУТКІВ та ЗБИТКІВ за 1927-28 рік

ПРИБУТОК.		ЗБИТОК.	
1. Відсотки виплачені	198210—68	1. Відсотки одержані	385457—85
2. Комісія виплачена	567—40	2. Комісія одержана та інш, прибут	10307—79
3. Поточні витрати	78197—40		
4. Податки та збори.	17389—69		
5. Чистий Зиск	101400—47		
БАЛАНС.	395765—64	БАЛАНС.	395765—64

Правління Дніпропетровського Міського Банку.

Баланс Золотоноської Цегельні на 1-ше жовтня 1928 року Міжвідомчою Комісією. від 14 березня 1929 року та Президією ОВК, від 22 березня 1929 р.—затверджено й до оголошення дозволяється,

Голова Міжвідомчої Комісії

Зам. Зав. Окрфінвідділу **Баранюк.**

Ст. Інспектор Торгпрому **Касперський.**

БАЛАНС

Державного Цеглового Заводу „ЧЕРВОНИЙ БУДІВЕЛЬНИК“ в м. Золотоноша Шевченківського Відділу Місцевої Промисловости

на 1-е жовтня 1928 року

АКТИВ.

I	Майно	58.645	03	65,11
II	Запасне устаткування .	207	66	0,23
III	Незакінчені будівлі . .	60	65	0,07
IV	Матер'яли.	3931	36	4,36
V	Незакінчене виробництво	2076	93	2.31
VI	Напіввироби	9347	53	10,38
VII	Готові вироби	2708	99	3.01
VIII	Грошові кошти	5270	68	5,85
IX	Цінні та %% папери .	349	14	0,39
X	Векселі в дісконті . . .	1000	—	1.11
XI	Підвідчитні суми . . .	47	37	0,05
XII	Дебітори різні	5641	71	6,26
XIII	Витрати майбутніх років	783	25	0.87
	БАЛАНС	90.070	30	100%

ПАСИВ.

I	Капітали	51391	93	57,06
II	Фонди	5734	48	6,37
III	Резерви	1288	96	1,43
IV	Позики	8400	—	9.32
V	Векселі видані	6457	41	7,17
VI	Банки по диск. векселів	1000	—	1.11
VII	Кредитори різні . . .	14220	93	15,79
VIII	Наслідки: чистий зиск за біжучий рік . . .	1576	59	1,75
	БАЛАНС.	90.070	30	100%

Бухгалтер **ОБОРОТИСТОВ Д. Д.**

Т. В. О. Директора **КОРИСТАШЕВСЬКИЙ М. Б.**

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб. на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб. в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар.
Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня Адреса Редакції Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || СЕРЕДА, 15 травня 12 (1929) р. || № 109 (2602).

До відому делегатів V Всесоюзного З'їзду Рад

Делегатський потяг на Москву відправляється 16-го травня, о 3 годині 35 хвилин дня, з Південного вокзалу. Квитки, взяті на 15 травня дійсні на 16-е травня.—Секретаріят З'їзду.

Сьогодні 15 травня 1929 року о 10 годині ранку, в сесійній залі ВУЦВК відбудеться нарада позапартійних селян—делегатів XI всеукраїнського з'їзду рад.

Секретаріят З'їзду.

Европейська політика Сполучених Штатів

Останні тижні передвиборної кампанії неминуче паралізують активність англійського уряду. Навіть у разі більше ніж сумнівної перемоги консервативної партії, що покладає надії на жіночі буржуазні кадри, які голосують уперше, поворот—до влади твердоголових ледве чи забезпечений. А тим часом перед урядом Болдвіна-Чемберлена стало тепер завдання мабуть чи не складніше й небезпечніше за всі ускладнення, що виростали перед ним досі як результат авантуризму, цієї характерної риси англійської зовнішньої політики за останні чотири роки Проєкт Юнга про зміну плану Давеса являє собою безперечно наступний маневр північно-американського капіталу. Проєкт зменшує і щорічні платежі Німеччини, і загальну суму репарацій, бо-додатковий період платежів за проєктом уже не покриватиметься німецьким народнім господарством, а його буде забезпечено прибутками репараційного над-банку. Але американський проєкт вилучає з загальної суми репарційних платежів окремий фонд на покриття претензій держав колишньої антанти в зв'язку з відбудовою зруйнованих районів. Цей фонд має бути реалізовано негайно. Тому така пропозиція Сполучених Штатів вельми принадна не лише для Німеччини, а й для Франції. Львину частку окремого фонду має дістати саме Франція. Єдина сторона, чиї інтереси тут зачеплюється—і безперечно, дуже дошкульно—це Англія. Не маючи змоги претендувати на фонд відбудови, Англія, за американським проєктом, повинна втратити щось 12% репараційних сум, накреслених як її частку в плані Давеса. Та річ не в самій лише матеріяльній втраті. Американський проєкт має на оці загнати ще один клин в англо-французький блок, створити у Франції стимул до відокремлення французької політики від англійської. Така тенденція американської політики визначилася вже підчас VI-ої сесії підготовної комісії до конференції в справах роззброєння. Та підтримка, що її дав американський делегат Гібсон основній французькій позиції в питанні про вивчені резерви, створила вже серед французьких громадських і урядових кіл помітне охолодження до справи продовжування небезпечної і невдячної анти-американської політики нової антанти.

Ясна річ у Франції зважують те, що ні англійські ліберали, ні леберисти не будуть вести такої політики відносно Сполучених Штатів, як її вели за останні три роки твердоголові. Навпаки, є досить підстав сподіватися, що в разі перемоги на виборах лібералів або лебористів буде зроблено гострий поворот на поліпшення взаємин із Сполученими Штатами і рівночасно на полагодження англо-німецьких взаємин порушених організацією нової антанти. Ліберальна преса писала нераз що та підтримка яку уряд Болдвіна дає Франції проти Німеччини не що інше, як груба помилка. Інакше кажучи, перед французькими урядовими колами виринає перспектива відновлення англо-французького суперництва в Европі, до того ж вузлом цього суперництва буде німецька проблема.

Американський проєкт відкриває перед Францією принадні перспективи. Французькій буржуазії трапляється нагода знову вернутися до проєктів раз уже обговорених і погоджених між Бріяном і Штреземаном підчас відомого побачення в Туарі.

Отаке політичне значіння американського проєкту. Це новий крок активізації американської політики в Европі. Його скеровано безпосередньо проти англійської гегемонії в европейських справах. Сполучені Штати пропонують французькій буржуазії золотий міст для переходу від анти-американської політики до зближення з Сполученими Штатами та Німеччиною. Французькій буржуазії північно-американський капітал пропонує коштом Англії міліярдну принаду за відречення від англо-французького блока.

Це—грізна небезпека для всієї системи чемберленівської зовнішньої політики. До речі цей удар припадає саме тоді коли інспіратори й організатори цієї системи вже майже втрачають владу.

Пліч-о-пліч з реакцією проти революційного руху

Ватажки соціял-угодовців цілком схвалюють криваві дії поліції в першотравневі дні

Угодовці стають на чолі поліційного терору проти робітництва

БЕРЛІН, 13. Сьогодні у пруському ландтазі сталися бурхливі сцени. Обговорювалося пропозицію, подану комуністами після *першотравневих подій*—усунути з посади берлінського поліцай-президента Цергібеля а також винних у пролитті крові поліційних офіцерів та урядовців, скасувати заборони вуличних демонстрацій та заборони **«Роте Фане»**.

З'явлення пруського міністра внутрішніх справ соціял-демократа Гржезинського комуністичні депутати зустріли вигуками «кровопивець», «стежійка».

З *мотивуванням комуністичної* пропозиції виступив Касіер. У своїй промові він заявив: **«Кров пролита на берлінських вулицях 1-го травня, падає на соціял-демократів та реформістських лідерів професійних союзів**, *що провадили нацьковування*. Поліція поводила себе так, ніби вона перебуває у ворожій країні. Докази на користь збереження заборони вуличних демонстрацій також і в день 1-го травня були притягнені силком. До бою проти комунізму соціял-демократію штовхнули міркування престижу і **страх перед наростанням комуністичного руху. Берлінський виступ соціял-демократії являє собою епізод *нагніту реакції на комунізм* у міжнародньому маштабі.** Дійсні причинці пролиття крові сидять у міністерстві внутрішніх справ, у поліцай-президії та центральному комітеті соціял-демократичної партії. **Німецька соціял-демократія держить стремено фашизму, щоб допомогти йому добре сісти в сідлі».**

Голова виключив двох—лідерів пруської філії червоного союзу фронтовиків Ендрецького на 20 засідань і Обендіка—на 8 засідань.

Комуністичний депутат Абель запропонував комуністичним депутатам залишити залю засідань на знак солідарности з жертвами поліційної росправи. Крім своїх промовців, комуністична фракція вийшла усім складом співаючи «Інтернаціонал».

***

БЕРЛІН, 14. На вчорашньому засіданні ландтагу в зв'язку з бурхливими дискусіями в справі про травневі події 12 комуністів виключено із засідання, з них 7 чол. на 8 засідань. Пруський міністер внутрішніх справ Гржезинський заявив, що пруський уряд відхиляє всяку відповідальність за вбивства першотравневих днів. «У рукавичках — заявив Гржезинський—таких боїв неможна провадити. **Поліція заслуговує на похвалу за її поведінку».**

Наприкінці Гржезинський виступив в оборону заборони **«Роте Фане»** та червоного союзу фронтовиків і категорично підкреслює, що заборона червоного союзу фронтовиків залишається в силі. **Представники с.-д. і всіх буржуазних партій схвалили поведінку Цергібеля та Гржезинського.** Представник націоналістів *із задоволенням підкреслив*, що **саме соціял-демократичний міністер внутрішніх справ і соціял-демократичний начальник поліції боролися проти ідей, які соціял-демократія боронила протягом століть.** Представник народньої партії радив *вживати в майбутньому*, придушуючи масові виступи, гази, що викликають слезотечу. Представник соціял-демократів заявив, що «держава має право забороняти організації, які свідомо готують переворот».

***

БЕРЛІН, 14. За повідомленням агентства Вольфа, виступаючи в ландтазі, пруський мінвнусправ Гржезинський (соціял-демократ) **висловив широку подяку поліції** і наприкінці сказав, що «роспуск червоного союзу фронтовиків матиме чинність».

***

БЕРЛІН, 14. Агентство Вольфа повідомляє: «Уряд Вюртемберга й сенат Любека заборонив червоний союз фронтовиків. Майно союзу конфісковано».

Єдиний буржуазно-соціялістичний фронт переможено

Успіхи комуністів на муніципальних виборах у Франції

ПАРИЖ, 13. Перебалотування на муніципальних виборах дало нові успіхи комуністам. Вони завоювали ще п'ять муніципалітетів, дарма що здебільшого їм доводился боротися з антикомуністичними коаліціями буржуазних партій. Часто в цих коаліціях брали участь соціялісти. Для соціялістів перебалотування дало нові значні втрати.

Компартія, зберігши свої позиції в Парижі, (там вона дістала, як і раніше 9 мандатів) мала нові успіхи у паризьких предмістях (завоювавши муніципалітети у двох нових передмістях), а також у промислових округах в провінції, зокрема у вугільних районах департаментів *Паде-Кале і Північного*, у рибопромисловому центрі Конкарно, в департаментах Горішньої В'єни, Об, Орез то-що.

Виборні перемоги компартії набирають особливої ваги за наявности майже всюди єдиного буржуазно-соціялістичного фронту, скерованого проти неї. У політичних колах відзначають, що тактику «класа проти класи», яка на торішніх парламентських виборах спричинила багато вагань в лавах робітничої класи, на цей раз правильно засвоїли широкі робітничі маси. Слід відзначити також, що цю тактику проводила тепер компартія ще послідовніше, ніж на парламентських виборах. На теперішніх виборах партія не припускала жодних винятків підчас здійснення цієї тактики.

***

ПАРИЖ, 13. За одержаними додатковими повідомленнями, комуністи завоювали муніципалітети в департаментах Ендр-Е-Луар (у місті Сен Пьєр де Кор), та От-В'єн (у місті Анбезак). У кольмарі в числі обраних до муніципалітету є автономість Россе, а в Страсбурзі автономісти Россе і Шаль. У перемістях Парижу комуністи виграли 2 муніципалітети.

Скрутний стан афганської реакції

ТАШКЕНТ, 14. Прибулі з Ханабадського району афганські втікачі передають, що в Кадагано-Бадахшанській провінції дуже стривожені переворотами в Мазер-і-Шерифі та Дейдаді на користь Аманули. Влада проголосила *добровільний призов до армії*, але він результатів не дав. Після цього ханібадський генерал-губернатор оголосив примусову мобілізацію по одній душі з кожної родини. Серед декханства росте невдоволеність, бо мобілізація забирає робочі руки саме в розгар польових робіт. Частину басмацьких курбашів, що зібралися виїхати до Кабулу на нараду з Ібрагім-Беком, затримала провінціяльна влада. Їх хочуть використати для охорони міст та для боротьби з Аманулою. Останніми днями в Ханабаді знову заарештовано багато людей, запідозрених у співчутті Аманулі.

Як повідомляє «Дейлі Ньюс», Аманула в операціях на Кабул використав одержану свого часу через Індію значну частину вантажів у рахунок *воєнних замовлень, зроблених* у Европі підчас своєї торішньої подорожі.

Генеральські чвари в Хіні

ШАНХАЙ, 13. Становище Кантону лишається невиразним. Флота, що виступала проти гуандунців, захована під захист англійських, японських та французьких винищувачів у Шаміні. За відомостями з хінських джерел, де-які судна перейшли на бік Кантону. За повідомленням агентства «Тохо» до Гонконгу прибули англійським винищувачем *уханські генерали, що зазнали поразки* і «добиваються відновлення свого впливу і влади».

***

ШАНХАЙ, 14. Гуансійці прорвалися через гуандунські лінії в районі Самуй і змусили до втечі військо гуандунського угруповання. Отже, створено безпосередню загрозу Кантонові. Як повідомляють із Гонконгу, в Кантоні паніка. Британські судна в Гонконзі стоять на поготові, щоб відплити до Шаміню (чужоземний квартал у Кантоні), коли в цьому буде потреба.

***

ШАНХАЙ, 14. З Ханькоу повідомляють про дальше переміщення війська на північ. Це розцінюють, як захід, спрямований проти Фин Юй-сяна. Пасажирський рух по лінії Пейпін-Ханькоу зовсім припинено.

***

ЛОНДОН, 14. Пейпінський кореспондент «Таймс» сповіщає, що в Хіні побоюються комуністичного страйку серед кантонського війська.

Передвиборна боротьба в Англії

Відновлення взаємин з СРСР—головний козир лібералів і робітничої партії

ЛОНДОН, 13. За повідомленням агентства Рейтер Болдвін у відозві до виборців, які підтримують консервативну партію, заявляє, що він відкриває виборну кампанію певний перемоги. Ні ліберали, ні соціялісти—говориться у відозві Болдвіна—не можуть запропонувати країні того міцного й помірковано—прогресивного уряду, якого країна потрібує насамперед».

Ллойд Джордж на зборах 250 ліберальних кандидатів і організаторів передвиборної кампанії, між іншим, заявив, що **одна з великих помилок—це виключення СРСР з числа країн, на які поширюється експортні кредити.** «Суми державного кредиту—заявив Лойд Джордж, що їх ми згідні використати для заохочення торгу з СРСР, *треба обмежити*, але навіть у цих межах, які можуть рекомендувати найобережніші фінансові радники можна провадити значний торг з СРСР, маючи певність, що гроші буде повернено».

***

ЛОНДОН, 14. «Дейлі Мейль» друкує серію статтів лідерів політичних партій в питаннях зовнішньої політики. У сьогоднішньому числі опублікована стаття Мекдоналда. В цій статті Мекдоналд між іншим заявляє: «Коли ми хочемо знайти правильну мирну політику у відношенні до СРСР, ми мусимо визнати, що СРСР — однаково, чи шкідливий це, чи, навпаки, позитивний чинник,—не можна не брати до уваги, бо в усякій торговій політиці СРСР повинен посідати далеко не незначне місце. Суспільна думка швидко пристає на ту позицію, яку посідав уряд робітничої партії в 1924 році».

***

ЛОНДОН, 13. Виступаючи в Огоморі, один із правих лідерів робітничої партії Томас гостро нападав на компартію і, між іншим, заявив: «Комуністи небезпечні в царині промисловости: *так само вони створюють загрозу* і на політичній арені».

***

ЛОНДОН, 13. Агентство Рейтера повідомляє: «Англо-радянський комітет утворений англійськими господарськими колами опублікував у понеділок увечорі повідомлення про те, що він готує докладний звіт про подорож англійської промислової делегації до СРСР.

Як говориться далі в повідомленні, комітет не вважає, що негайно будуть одержані великі радянські замовлення, але переконався, що атмосфера значно поліпшилась і що в наслідок буде відновлено задовільні взаємини між Англією та СРСР».

***

ЛОНДОН, 14. Член англо-радянського комітету Ішервуд заявив на розмові зі співробітником **«Дейлі Телеграф»**, що звіт англо-радянського комітету про подорож делегації промисловців до СРСР через те, що він великий, буде закінчено тільки після загальних парламентських виборів.

Подяка за братню допомогу

ТЕГЕРАН, 14. На велелюдному зібранні міністер двору Теймурташ, зробивши доклад про землетрус, у дружніх виразах підкреслив допомогу, що її подав уряд Туркменістанської СРР, а також радянське посольство та радянські господарські організації.

***

МОСКВА, 14. В зв'язку зі співчуттям, що його висловив з приводу землетрусу в Хорасі перському послові в Москві заступник Наркомзаксправ тов. Карахан, посол відповів висловленням вдячности. Разом із тим посол просив переказати від імени перського уряду подяку урядові Туркменської СРР за швидку й енергійну допомогу потерпілій людності Персії.

За відомостями з Ашхабаду, експедиція для допомоги жертвам землетрусу 8-го травня виїхала до Персії.

Проти поміщицького визиску

ВАРШАВА, 14. На грунті надмірної експлоатації робітників землі та лісу в Раєвському повіті 9-го травня почався великий страйк, що охопив 23 сел. Протягом 3-х днів по панських фольварках та лісах не було жадних сільських робіт. За безпосередній привід до страйку був арешт делегатів робітників землі та лісу що проти них висунуто обвинувачення в тому, ніби вони висовують комуністичні вимоги. Ці вимоги, що їх поліція охарактеризувала, як «комуністичні», сходили до підвищення зарплати та до визнання *профсоюзу робітників землі і лісу* поміщиками. В страйку брали участь селяни, поденщики і наймити.

Перед виборами до Академії Наук

Інститут географії та картографії. Загальні вбори колективу Українського Науково-Дослідчого Інституту Географії та Картографії ухвалили такі кандидатури до Всеукраїнської Академії Наук: **Скрипник М. О., Семковський С. Ю., Юринець В. О., Кжижановський Г. М., Затонський В. П., Шліхтер О. Г., Яворський М. І., Ігнатовський, Рудницкий С. Л., Різниченко В. В., Соболев (геолог), Опоков Е. В., Висоцький Г., Яната О. Л., Білоусов, Яворницький Д. І., Тичина П., Янко Купала.**

Від Західньої України:

Левицький В., Раковський І., Балей С., Паньчишин М., Стефаник В. і Ольга Кобилянська.

Поширене засідання Правління Харківського Інституту Народнього Господарства разом з катедрами «Проблеми сучасного права» та «Прикладної економіки» ухвалили слідуючий список кандидатів до Всеукраїнської Академії Наук: **Скрипник М. О., Шліхтер А. Г., Затонський В. П., Кжижановський Г. М.,** проф. **Семковський С. Ю.,** проф. **Юринець В. О.,** проф. **Яворський М. І., П. Тичина, Ігнатовський** (президент Білоруської Академії Наук), **Янко Купала** (білоруський письменник), **Вавілов** (академік Союзної Академії), проф. **Папієнко Ф. І.,** проф. **Бокаріус Н. С.** і проф. **Палладін.**

Дніпропетровський гірничий інститут

7-го травня в Правління Дніпропетровського Гірничого Інституту обговорювалось питання про поповнення Академії Наук. В звязку з тим, що сучасний момент переходу до збудування нового соціялістичного господарства вимагає щільного звязку між працею та наукою, Правління щиро вітає постанову уряду УСРР про додаткові вибори до Академії, що поповнять її новими силами, що користуючись в науці марксо-ленінською методою поставлять Академію на рівень сучасних завдань і дадуть можливість дійти остаточно і рішуче до справжнього розвитку науки. Правління Інституту вважає також за необхідне окремо вітати нову систему виборів до Академії з притягненням широких громадських кол, що гарантує громадський науковий добір кандидатів і єднання між науковими силами та радянською громадськістю в справі будування нового суспільства.

Крім того Правління Інституту вважає за необхідне, щоб склад Академії обирався на певний термін, що дасть змогу періодично посилювати склад академіків.

Правління Інституту висуває такий список кандидатів в Академію: **Лебедев Н. О.,** заслужений професор УСРР, керівник катедри геології та професор Гірничого Інституту **Дінник Н. О.,** проф. механіки Гірничого Інституту **Маковський В. М.**—заслужений проф. УСРР і проф. Гірничого Інституту **Скрипник М. О.**—директор Українського Інституту Марксизму та керівник катедри національного питання, член Білоруської Академії Наук, **Семковський С. Ю.**—доктор філософії, керівник катедри філософії Українського Інституту Марксизму, **Юринець В. О.**—голова катедри соціології Українського Інституту Марксизму, **Кржижановський Г. М.,** член Всесоюзної Академії Наук—голова Держплану СРСР, **Затонський В. П.**—фізик Нарком РСІ, **Палладін В. А.**—директор Українського Біохемічного Інституту, **Шліхтер О. Г.**—Наркомзем УСРР, **Яворський М. І.**—доктор історії української культури, член Білоруської Академії Наук, керівник катедри історії України Українського Інституту Марксизму, **Яворницький Д. І.**—історик—керівник катедри історії української культури, член-кореспондент ВУАН, **Тичина П.**—український письменник і **Купала Янко** — білоруський письменник.

Одеський Інститут Народньої Освіти

Правління Інституту Народньої Освіти обговорило питання про кандидатів на академіків ВУАН. Правління вважає, що на академіка можна обрати видатного вченого, громадського діяча, зв'язаного з культурно-соціялістичним будівництвом. Засідання одноголосно ухвалило висунути на академіків таких кандидатів: з циклу наук соціологічних та філософських: **М. О. Скрипника, Ю. С. Семковського та В. О. Юринця;** з циклу наук економічних: **М. Г. Кржижановського.** З наук фізико-математичних — **В. П. Затонського,** біологічних — професора Одеського ІНО **Третьякова;** хемічної—**В. А. Палладіна,** сільсько-господарських наук — **О. Г. Шліхтера** та проф. **Вавілова;** наук історичних—**М. І. Яворського, Ігнатовського, М. С. Слабченка** та **Д. І. Яворницького.** З циклу художньої літератури: **П. Тичину** та **Янка Купалу.**

Харківський Ветеринарний Інститут

Загальні збори наукових робітників Харківського Ветеринарного Інституту одноголосно ухвалили таку резолюцію в питанні про вибори нових академиків, згідно з постановою Раднаркому: «Загальні збори наукових робітників Харківського Ветеринарного Інституту вітають постанову Раднаркому про поповнення ВУАН новими академиками.

«Загальні збори визнають за потрібне, щоб новообрані академики були прихильниками наукового марксизму й активними учасниками соціялістичного будівництва радянського Союзу».

Після докладного обговорення кандидатур загальні збори ухвалили рекомендувати до академиків ВУАН таких товаришів:

Цикл соціялістичних і філософських наук:

1. **Скрипник М. О.**—директор українського Інституту Марксизму і керівник катедри національного питання, Наркомосвіти УСРР, член Білоруської Академії Наук.
2. **Семковський С. Ю.** — доктор філософії, керівник катедри філософії Українського Інституту Марксизму.

Цикл наук економічних:

1. **Кржижановський Г. М.**—член Всесоюзної Академії Наук, голова Держплану СРСР.

Цикл фізико-математичних наук:

1. **Затонський В. П.**—фізик, Нарком РСІ.

Цикл сільсько-господарських наук:

1. **Шліхтер О. Г.**—аграрні взаємовідносини Наркомзем УСРР.
2. **Соколовський О. Н.** — керівник катедри грунтознавства Харківського С.-Г. Інституту.
3. **Скрябін**—проф. Московського Ветеринарного Інституту паразитолог.

Цикл історичних наук:

1. **Ігнатовський**—історик Білоруси, президент Білоруської Академії Наук.
2. **Яворський М. І.**—доктор історії української культури, член Білоруської Академії Наук, керівник катедри історії України Інституту Марксизму.

Цикл хемічних наук:

1. **Палладін В. А.**—біохемія, директор українського Біохемічного Інституту.

Хлібозаготівлі, контрактація, постачання хліба

(Обслідування роботи на місцях).

Колегія Наркомторгу ознайомилася з матеріялами перевірки хлібозаготівельної роботи в округах. Виявлено, що директиви центральних організацій дуже повільно доходять до низової периферії, а, значить, і виконуються з великим запізненням, що негативно відбивається на хлібозаготівній кампанії. На місцях немає чіткого виконання планових завдань Наркомторгу, а іноді спостерігається самовільна зміна хлібозаготівельних планів. В цілому ряді округ помічається систематичне невиконання заготівлі продовольчих культур, на що тепер місцям пропонується звернути особливу увагу.

Щодо контрактації, то запізнення весни утворило сприятливі умови для успішного її проведення. А тимчасом багато округ—Конотіпщина, Глухівщина, Гуманщина, Кременчуччина, Київщина, Артемівщина, Полтавщина та інш. дали зовсім недостатнє виконання планів контрактації.

У зв'язку з наближенням контрактації озимини, колегія Наркомторгу пропонує окрторгвідділам, щоб на місцях була своєчасно розгорнута відповідна пояснювальна робота шляхом інформування селянства на сходах про завдання і умови контрактації.

У справі постачання людності хліба, обслідування показує, що по округах не всюди здійснено вказівки Наркомторгу про норми постачання за окремими категоріями людности, про запровадження норм щоденного випікання хліба робкоопами, про масову перевірку забірних книжок, про одноманітне і ощадливе витрачання хліба у їдальнях, дитячих яслах тощо. Окрторгвідділя мають вжити рішучих заходів до виконання всіх цих роспоряджень Наркомторгу.

Далі колегія констатує, що запровадження нормованого відпуску хліба дуже поліпшило постачання людності, всі великі міста мають достатні резерви хліба. Тепер окрторгвідділи повинні вжити заходів, щоб створити резерви хліба для маневрування. Ці резерви підуть на постачання сезонникам, відпускникам, для дитячої уздоровчої кампанії тощо.

Щоб забезпечити безперебійне постачання хліба найбіднішому селянству, окрторгвідділи мають посилити нагляд за витрачанням виділеного для цієї мети 10% фонду із збору мірчука, бо в окремих випадках товариші, що виїздили на місця, викрили порушення у витрачанні цього фонду.

Тов. Вейцер прибув до Харкова

13-го травня до Харкова прибув новий нарком торг УСРР тов. Вейцер. Того ж таки дня з його участю в Наркомторзі відбулася широка нарада зав. окрторгвідділів та хлібозаготовачів, присвячена питанням проведення хлібозаготовної кампанії протягом травня-липня, а також підготовки до нової хлібозаготівельної кампанії.

Харківський Технологічний Інститут

Правління Харківського Технологічного Інституту разом із факультетськими предметними комісіями та науково-дослідницькими катедрами на засіданні 14 травня, де було обговорено кандидатури до ВУАН, ухвалило висунути таких кандидатів.

1) **Орлов Є. І.**—професор хемії ХТІ.
2) **Проскура Г. Ф.**—професор гідро-агродинаміки.
3) **Вавілов Н. І.**—професор, член Всесоюзної Академії Наук.
4) **Маковський**—професор Дніпропетровського Гірничого Інституту.
5) **Гольдман А. Г.**—професор (Київ).
6) **Динник**—професор (Дніпропетровське).
7) **Кравчук**—професор (Київ).
8) **Усенко**—професор (Київ).
9) **Скрипник М. О.**—Наркомосвіти УСРР, директор Укр. Інституту марксизму.
10) **Затонський В. П.**—Нарком РСІ, Голова комітету хемізації.
11) **Кржижановський Г. М.**—голова Держплану СРСР.
12) **Шліхтер А. Г.**—економіст у справах сільського господарства, голова Ради Українського н.-д. інституту економіки та організації сільського господарства.
13) **Семковський С. Ю.**—професор, голова катедри філософії укр. ін-ту марксизму.
14) **Ігнатовський В. М.**—голова Білоруської Академії Наук.
15) **Яворський М. І.**—зав. катерди історії України укр. ін-ту марксизму.
16) **Юринець В. А.**—зав. катедри соціології укр. ін-ту марксизму.
17) **Павлов Н. А.**—професор металургії.

Всеукраїнський з'їзд „Історяків Марксистів“

Готування до всеукраїнського з'їзду істориків-марксистів іде жваво.

На засіданні оргкомісії для підготовлення з'їзду остаточно встановлено день відкриття з'їзду 8-го червня о 6-ій год. вечора в Конференцзалі Українського Інституту Марксизму. Заяви на участь в цьому з'їздові, а також зголошення докладів поступають кожного дня, що вказує на велику вагу цього з'їзду, що має вирішити цілу низку основних питань, що зараз виростають в історичній науці та в історії культури взагалі.

Зацікавленість цим з'їздом вийшла далеко позамежі УСРР. З докладами на цей з'їзд прийдуть такі визначні вчені нашого Союзу, як Президент Білоруської Академії Наук В. І. Ігнатовський, Президент Комуністичної Академії Наук і член Союзної Академії Наук М. Покровський, Директор Міжнародного Аграрного Інституту Дубровський, член Союзної Академії Наук і Комуністичної Академії Лукін та ціла низка інших видатних вчених істориків.

Треба зауважити, що на цьому з'їзді остаточно прийдеться встановити з одного боку—розмежування революційно-марксистської історичної думки на Україні від антимарксистських та псевдо-марксистських течій, з другого боку встановити основні моменти схеми історії України, історії української культури взагалі та місце її в загальній схемі історії народів СРСР.

У звязку з цим окремої ваги набувають такі доклади, як М. Яворського—«Основні питання схеми історії України», М. О. Скрипника—«Основні питання схеми історії української та руської літератури (до питання про основні джерела та пам'ятники української літератури та її історії») та М. Рубача—«Проблема схеми українського Жовтня та його рухових сил».

Передбачається також доклад М. Покровського на тему «Про схему історії народів СРСР», що безпосередньо звязаний з попередніми двома докладами.

З інших докладів треба назвати: М. Слабченка—«Чи був український імперіялізм?», Демчук—«Філософічний світогляд Т. Шевченка», О. Бодан—«Славянський Конгрес 1848 р.», Редін—«Проблема контрреволюційности буржуазії в буржуазній революції», Кржижанівський—«Політика Маркса в німецькій революції 1848 р.», Г. Вайнштейн—«Чи була паризька комуна диктатурою пролетаріяту», Лозовик—«Основні проблеми марксистської візантології», Д. Багалій—«Підсумки новітніх дослідів історії України в добу натурального господарства, Бойко—«Методологія літературознавства акад. Ефремова», Фрід—«Лівий комунізм в історії КП(б)У», Шпунт—«Селянське землеволодіння на Україні напередодні 1905 р.», Ліберберг—«Буржуазні течії в сучасній еврейській історіографії», Семковський—«Проблема випадковости в історії» й інші.

Принахідно, оргкомісія пригадує всім зацікавленим, що останній реченець зголошення докладів—15 травня, при чому зголошені доклади без коротких тез не буде взято на увагу.

Туберкульозний трьохденник

Боротьба з соціяльними недугами в радянських республіках набирає великого громадського значіння. Серед соціяльних хвороб туберкульоза посідала і ще й досі посідає чи не найперше місце, чому зрозуміла увага державних органів охорони здоров'я, громадських організацій і взагалі трудящих до боротьби з цією недугою. Вже зрозумілі кожному щорічні кампанії туберкульозних трьохденників, що переводяться звичайно по-весні, а в деяких округах як раз саме тепер. У ці три дні, а подекуди й більше, туберкульозна організація відчитується за свою роботу, районні туберкульозні диспансери та ради соціяльної допомоги докладають трудящим про свою річну роботу, свої досягнення та плани на майбутнє, про видаткування громадських коштів, зібраних підчас туб-трьохденника минулого року то-що.

Відчитуючись за свою роботу, туберкульозна організація ставить своїм, основним завданням популяризувати правильні знання серед трудящих про індивідуальну та громадську профілактику туберкульози і боротьбу з нею, втягує активних робітників у ради соціяльної допомоги, міжвідомчі дитячі комісії, санітарні комісії то-що. Разом з таким основним завданням у дні кампанії по боротьбі з туберкульозою переводиться і збір коштів на ріжні заходи по боротьбі з цією соціяльною недугою.

Слід пригадати з історії боротьби з туберкульозою, що в дореволюційній царській імперії існувала ліга боротьби з туберкульозою, яка щороку також організувала так зв. день білої ромашки, коли на першому місці ставили збір коштів, бо вести санітарно-освітню роботу і вказувати дійсну причину туберкульози тоді було неможливо.

На кошти благодійности ліга й провадила свою роботу. Вся боротьба з туберкульозою до того часу виявилась в заснованні півтора десятка міських диспансерів і дво-трьох санаторій. На селі ж і не починалася робота по боротьбі з туберкульозою.

За радянської влади, опріч широких заходів до уздоровлення праці та побуту, а також інших радикальних соціяльних реформ, повстала протитуберкульозна організація, що поволі, але певно стала на ноги, діставши певні кошти по бюджету на свою роботу. Уже з перших років роботи державних органів охорони здоров'я росли протитуберкульозні заклади і тепер по Україні нараховується понад 140 туберкульозних диспансерів та тубпунктів, з того до 60 на селі. Більшість диспансерів мають допоміжні заклади як от: дієтїдальні, денні та нічні санаторії, яких тепер уже нараховується 35 з 1092 ліжками. Крім того є ще 11 самостійних санаторій з 1135 ліжками. Для ізоляції тяжких туберкульозних хорих при лікарнях є спеціяльні туберкульозні відділи з загальною кількістю ліжок до 700.

І зовсім нове в боротьбі з туберкульозою це—організація на Україні трьох туберкульозних інститутів—в Харкові, Київі та Одесі, що ставлять своїм завданням всебічне вивчення проблеми туберкульози та методів боротьби з нею.

Робота протитуберкульозних закладів вже дає корисні наслідки в вивченні поширення туберкульози, смертности від неї, в зменшенні туберкульози і в поширенні відомостей про особисту та громадську профілактику, в санітарно-освітній та санітарно-виховавчій роботі серед широких трудящих мас.

На таку велику роботу держава витрачає значні кошти. Напр. по Харківщині в 1926-27 р. було звидатковано на боротьбу з туберкульозою 802.027 крб., що складає майже 10% бюджету окрздоров'я. Якщо пригадати, що по Україні нараховується пересічно до 100 тис. туберкульозних хорих в містах і до 200 тис. по селах, то навіть тих значних коштів, що асигновуються по державному та місцевому бюджету, ще не досить. Держава потрібує громадської підтримки. Ще в перші роки росту протитуберкульозних установ туберкульозні трьохденники давали матеріяльну змогу відкривати нові диспансери, санаторії. Тепер майже всі кошти туберкульозних кампаній ідуть на соціяльну допомогу туберкульозним хорим і в першу чергу на оздоровлення огнищ туберкульозної зарази—ремонт приміщення туб. хворого, придбання окремого ліжка, посуду, плювальниці то-що. З цих же коштів виділяється й допомога на гарячі сніданки в школах, на дитячу літню оздоровчу кампанію, на організацію туберкульозних виставок і кутків на підприємствах, в житлокоопах, то-що.

Протитуберкульозна організація перша роспочала роботу по оздоровленню праці та побуту, коли на початку своєї роботи організувала тубосередки на підприємствах, що згодом перетворилися з оздоровосередки, перша почала оздоровчу роботу в житлокоопах, та почала велику роботу по диспансеризації, що тепер є бойовою в оздоровленні праці та побуту трудящих. Те, що проробила туборганізація проробляють тепер інші організації охорони здоров'я.

Така велика робота, що дала та й ще дасть гарні наслідки, можлива була лише за широкої підтримки та участи громадських, професійних та інших організацій роб.-селянської держави.

Надалі Наркомздоров'я намічає організовувати одну кампанію по боротьбі з соціяльними недугами. І в цій роботі туберкульозна організація стане в перших лавах, зважаючи на свій досвід та зв'язок з роб-селянською громадськістю.

Яка б не була матеріяльна допомога від туб-трьохденників значіння їхнє від цього не зменшується, бо популяризаційна та санітарно-освітня робота, втягнення трудящих в активну роботу по боротьбі з туберкульозою безумовно виправдують кампанію тубтрьохденника.

А. Журавель.

Тов. Куйбишев у Харкові

14-го травня вранці до Харкова повернувся з подорожі на Дніпрельстан і заводи Південсталі голова ВРНГ СРСР т. Куйбишев.

Вчора ж удень т. Куйбишев одвідав велосипедний завод ім. Петровського.

З участю тов. Куйбишева відбулося засідання президії ВРНГ УСРР, де голова ВРНГ УСРР тов. Сухомлин висвітлив низку питань організаційного і планового характеру, що потрібують якнайшвидчого розв'язання в союзних інстанціях, зокрема про виробниче завдання для реконструкції харківського паротягобудівельного заводу, замовлення на казани для ЕСХАР'у і питання про реконструкцію Сталінського металургійного заводу.

Вчора ж увечорі відбулися широкі збори господарників та профробітників, де т. Куйбишев зробив доклад про чергові завдання промисловости.

Завтра вдень т. Куйбишев одвідає деякі харківські заводи.

XI Всеукраїнський З'їзд Рад

5-тирічний план розвитку промисловости України

Доклад голови ВРНГ тов. Сухомлина

5-тирічний план промисловости, що його затвердив уряд і нині подається на розгляд та затвердження XI Всеукраїнського З'їзду Рад, ВРНГ склала на підставі постанов пленумів і з'їздів нашої партії та X Всеукраїнського З'їзду Рад.

Складаючи 5-тирічний план, ми виходили з засад забезпечити оптимальний темп індустріялізації, незалежність нашої соціялістичної батьківщини від капіталістичних країн, зміцнити нашу обороноздатність, піднести добробут робітничих і селянських мас, закріпити змичку робітничої класи з основною масою селянства.

Складаючи цей план, ми прагнули досягти правильного співвідношення окремих галузей промисловости між собою, щоб оптимально використати надзвичайно сприятливі економічні виробничі можливості України.

Проєктуючи нові заводи, ми прагнули максимального технічно-можливого й економічно-доцільного кооперування та господарського співробітництва з окремими районами Союзу, щоб поширити, зміцнити й вести далі вперед тими ж велетенськими кроками наше соціялістичне будівництво.

Промисловість і сільське господарство

Наша партія кинула гасло індустріялізації країни. Це гасло уряд практично проводить в життя. Коли візьмемо такі покажчики, як зріст сільського господарства і промисловости, то до 1925—26 року сільське господарство взагалі йшло в справі виробки своєї продукції попереду промисловости. В 1925—26 році продукція всієї промисловости Союзу складала 12.448 міл. крб., по Україні—2.412 міл. крб., а сільське господарство—17.370 міл. крб. по Союзу й по УСРР—3.376 міл. крб. В 1928—29 році промисловість складає по Союзу—19.040 міл. крб., по УСРР—3.324 міл. крб., а сільське господарство—18.624 міл. крб., по УСРР—2.919 міл. крб. В 1928—29 р. промисловість по Союзу значно випередила сільське господарство.

Взагалі, промисловість, як провідна частина народнього господарства, повинна вести перед, але **промисловість повинна тягти слідом за собою і сільське господарство,** а для цього треба його перетворити на нових організаційних засадах. Сільське господарство теж саме треба індустріялізувати.

Для нас можливим є лише такий розвиток, що перетворює сільське господарство у соціялістичні форми, що дають можливість підве-

сти під сільське господарство нову енергетичну базу,—трактори, нову техніку й методи обробки.

Боротьба з глитаєм, постачання засобів виробництва на село

Зараз деякі кола селянства особливо глитайські, в звязку з нинішніми труднощами, висувають питання про те, щоб ми піднесли ціни на продукцію сільського господарства, що ніби-то лише тоді можна буде піднести сільське господарство. Коли б ми стали на цей шлях (а треба сказати, що на гачок глитаїв попалися і деякі наші товариші, не лише незаможники й середняки, а й деякі товариші—члени нашої партії), то, безумовно, ми сільського господарства не піднесли б, врожайности його не збільшили б, а лише зірвали б нашу основну політику, що полягає в зниженні собівартости промпродукції; в піднесенні врожайности в сільському господарстві через його машинізацію й збільшення угноєнь, що дає можливість здвинути ті «ножиці», що у нас є між цінами на сільсько-господарську продукцію і продукцію промисловости. Ми вважаємо, що лише ця лінія є правильна, що вона забезпечує розвиток нашого народнього господарства.

Звичайно, що й глитай не проти того, щоб скажемо, дати й йому трактор, складні с.-г. машини то-що. Але він знає, що незаможницькі і середняцькі кола не збираються повертати відібрану землю глитаєві й не збираються дати йому тракторів. І тому глитай знає, що за умовин, коли він не може поширювати й збільшувати свою площу, ці машини для нього не відограють вже тої ролі, яку б вони відогравали раніше, за умовин капіталістичного розвитку сільського господарства. До того ж він за останні роки вже придбав деякий реманент та худобу.

Худоба дає йому можливість забезпечувати угноєнням свою землю і таке інше. І тому він висунув гасло: «давай товар — шкіру, мануфактуру й т. ін.». Але ми знаємо, що коли ми оголили наші робітничі кооперативи і посунули в хлібозаготівельні райони мануфактуру й шкіру, то від цього все ж таки хлібозаготівлі мало чим покращали. Коріння лежить не в шкірі й мануфактурі, а значно глибше. Звичайно, ми повинні прагнути до того, щоб забезпечити людності й шкіру й інші речі споживання. Але головне полягає в тому, щоб **забезпечити людність засобами виробництва, щоб індустріялізувати саме сільське господарство, не допускаючи відставання його від промисловости.**

Коли б ми тільки дбали про речі споживання, то мали б таке становище, як за часів военного комунізму, коли при народженні людини давали їй декілька аршин ситцю і тільки. Нам треба не лише забезпечити трудящі маси ситцем, а й озброїти їх машинами, знаряддям і засобами виробництва.

Деякі товариші, особливо селяне, що підпадають під вплив глитайської ідеології, утворюють для себе такі перспективи, що ніколи не можуть здійснитись для більшости селянства. Селянин, як приватний власник, хоча й маленький, прагне до поширення свого власного господарства, до того, щоб стати багатим. За капіталістичних умов розвитку країни добробут селянина поліпшується лише для невеличкої купки глитаїв. І коли зараз деякі селяне підпали під глитайський вплив, то вони тим самим роблять величезну помилку, бо коли піти капіталістичними шляхами розвитку господарства, то лише невеличка купка стане глитаями, а для більшости ж селянства капіталізм несе бідність.

Ми проводимо таку лінію, що дає перспективи для поліпшення добробуту більшости селянства. Ці перспективи можна здійснити лише тоді, коли реорганізуємо сільське господарство на нових соціялістичних засадах, коли будемо провадити індустріялізацію нашої країни.

Тому промисловість зі свого боку вживала всіх засобів до поширення виробництва тих галузей промисловости, що виробляють засоби виробництва. Так, наприклад, ми бачимо, що виробництво с.-г. машин у нас збільшилося з 1925—26 р. до 1928—29 року на 194%. Тракторів за той же термін збільшилося на 179%, суперфосфату на 216%, цементу — цього основного матеріялу — на 160%, цегли на 320%, паротягів на 185%, вагонів—на 493%. Вудобуток вугілля у нас підвищився за цей же термін з 19,8 до 30,4 міл. тон, залізної руди з 2,4 до 5 міл. тон, чавуну з 1,6 до 2,6 міл. тон, сталі з 1,6 до 2,5 міл тон.

Якщо взяти минулий 27—28 р., то напрямок капіталовкладань у промисловість був такий: в гр. «А»—85% і в гр. «Б»—15%. В загальній сумі капіталовкладань за 5 років (за п'ятирічним планом) в гр. «А» ми передбачаємо вкласти 87,5% і в гр. «Б»—12,5% всіх видатків.

Темп індустріялізації

Деякі товариші, що попалися на гачок глитаїв, на словах теж заявляють, що вони за індустріялізацію, але за розвиток в першу чергу промисловости, що виробляє речі споживання. До цього приєднується питання про те, яким темпом ми підемо в індустріялізації нашої країни.

Ці товариші кажуть, що ніби то ми розгорнули надзвичайно великий темп, що за нинішніх труднощів треба було б цей темп зменшити. Так кажуть товариші які відхиляються від генеральної лінії компартії вправо, а троцькістська опозиція висувавала гасло так званої зверхіндустріялізації. Троцькісти казали, що коли не буде переводитися зверхіндустріялізація, то тоді ми підемо таким темпом, який буде нам давати в добу реконструктивну лише яких небудь півтора-два процентів що-річного збільшення продукції.

Але, товариші, історія не здійснила ці пророкування. Замісць 2% зросту продукції ми мали значно більший темп розвитку виробництва. Ми навіть значно перебільшили, те, що ми сами накреслювали нашим п'ятирічним планом, що складався в 1927 р.,—замісць зростання в 1927—28 р. на 19%, а 1928—29 р.—14%, промисловість дала приріст 27—28 р.—25,2%, а в 28—29 р.—за річними контрольними числами передбачається 17%. Дійсність ще раз підтвердила нашу лінію, що відкинула та викрила «політичний авантуризм» і контр-революційну суть «зверхіндустріяльної» програми троцькізму, що базується на глибокому невір'ї в можливість збереження робітничо-селянського блоку, практичного здійснення потрібних нам темпів господарського розвитку й соціялістичного будівництва в нашій країні.

Треба відмітити, що 1928—29 рік надзвичайно несприятливий для промисловости. Ми маємо величезні труднощі і в постачанні хліба робітникам, що, безумовно, має деякий вплив на виробництво, маємо деякі труднощі в постачанні сировини, металу й т. інш.

І ось за умовин цієї несприятливої кон'юнктури 28—29 р. за перше півріччя ми маємо такі наслідки в роботі: вся промисловість по безперервно діяльних підприємствах виконала програму виробництва на 49,8% тоб-то майже половину річного завдання. Загально-союзна промисловість дала 50,1% річного плану, республіканська дала 50,3% і місцева промисловість 45.5%. В місцевій промисловості відставання пояснюється надзвичайно великими труднощами в постачанні с.-г. сировини і де-яких інших матеріялів.

Вугіль, метал, хемічна промисловість

Тут вже і тов. Чубар, і тов. Дудник наводили дані, що свідчать про те, що той темп, який ми накреслили, забезпечує нам здійснення гасла, яке ще було кинуто Володимиром Іллічем Леніним — наздогнати й випередити передові капіталістичні країни. Такого темпу, що ми маємо в промисловості, ніколи не бачила жодна з капіталістичних країн, не бачила й наша країна за часів царату.

Якщо гуртову продукцію 1913 року прийняти за 100, то 23—24 року гуртова продукція складала лише 33%. Це показує, до якого рівня упала наша промисловість в часи громадянської війни. В минулому 27—28 році, цеб-то на кінці минулого п'ятиріччя, гуртова продукція промисловости рівнялась 2.146 міл. крб. А на кінці п'ятирічки в 32—33 році ми будемо вже мати 5.762 міл. крб.

Коли ми порівняємо кінець п'ятирічки — 32—33 р. з 1913 роком, то ми матимемо 360% зростання, себ-то продукція збільшується проти передвоєнного рівня у 3½ рази. Уже 27—28 р. ми досягли гуртової продукції 135% проти 1913 року, себ-то ми даємо продукції на 35% більше за передвоєнні роки. Щорічний темп приросту продукції промисловости за контрольними цифрами запроєктований такий: 1928—29 р.—17%, 29—30 р. — 26%, 30—31 р.—21%, 31—32 р.—20%, 32—33 р.—23%.

Промисловість, що виробляє засоби виробництва, за п'ятирічкою розвиватиметься значно скоріш, аніж промисловість, яка виробляє речі споживання; ми не проти того, щоб розвивати також промисловість, що виробляє речі споживання, але ми маємо певні ліміти, що обмежують цей розвиток. Ці ліміти упираються так само в сільське господарство. Коли б, скажемо сільське господарство давало нам більш льону, бавовни, тощо, то можна було б поширити виробництво цієї галузи промисловости.

Де-які наші заводи значно недовантажені сировиною с.-г. походження. Треба подбати про те, щоб сільське господарство поширило виробництво технічних культур, потрібних промисловості. А це все упирається в індустріялізацію сільського господарства, перетворення сільського господарства з дрібних господарств у великі колгоспи та радгоспи.

Тому, товариші, наша лінія на розвиток головним чином засобів виробництва цілком правильна, вона найбільше задовольняє наше народнє господарство.

Гуртова продукція в міліонах крб. у цінах 1926—27 р. р.

	1927-28 р.	1932-33 р.	Уся продукція у % 1932-33 р. до 1927-28 р.
Уся група А (засоби виробництва)	1302232	3773761	290%
Паливна (кам. и кокс)	360525	731270	203%
Рудна промисл.	31995	72010	225%
Металопр мисл.	705871	2139528	304%
У тім числі:			
Чорна металургія	421378	1057500	252%
Машинобудівництво	130154	531788	400%
Електротехнічн.	23924	13700	574%
Сільмашбудівництво	91535	338000	369%
Цементна	8730	44025	454%
Вогнетривала	9670	34585	358%
Цегельна	11377	34104	300%
Хемічна	72562	308497	480%
У тім числі:			
Тукова (угноєння)	3600	76000	2100%

В натуральному виразі зростання продукції кам'яновугільної промисловости визначається такими даними:

Вугілля з антрацитом 1927-28 р. 26.763 тис. тон
Вугілля з антрацитом 1932-33 „ 51.500 „ „
Кокс . . . . 1927-28 „ 3.680 „ „
Кокс . . . . 1932-33 „ 8.910 „ „

Цей розмір видобутку вугілля є мінімальним і тому ми примушені поруч з розвитком видобування вугілля, розвивати і розробку торфу й бурого вугілля. Це до цього часу перебувало в занепаді, через те, що теперішня кустарна виробка цих копалин не може економічно конкурувати з вугільною промисловістю. Транспортування торфу рентабельне лише на 15 кілометрів, дальше він вже не рентабельний. Торф повинен іти в нас лише на паливо, а також і для хемічної промисловости на виробництвто ріжних будівельних матеріялів. Ми повинні з'економити палива на 21 міл. тон, що рівняється 80% всього видобутку Донвугілля в цьому році; значить, ми повинні за ці 4½ роки дати таку економію вугілля, що складатиме у всій виробці в цьому році 80%. Це велике завдання і ми його повинні безумовно виконати.

Коли ми складали нашу п'ятирічку, ми прагнули того, щоб утворити таке співвідношення між окремими галузями, що не гальмувало б, а давало можливість максимально розвивати нашу промисловість. Ми рівнялися не по вузьких місцях, навпаки,—ми ці вузькі місця поширювали. Візьмемо характерні галузі промисловости, що мають великий розвиток у нас на Україні; це залізнорудна промисловість, видобуток вугілля й коксу, витоплення чавуну. Між ними повинно бути правильне співвідношення. Ми уважно проробляли це питання, щоб ув'язати між собою ці галузі.

Потреба металургії в залізній і мангановій руді обчислюється приблизно в такому розмірі: залізної руди треба в 1928—29 р. 4.600 тис. тон, 1932—33 р.—близько 9.768 тис. тон, мангановоі руди для доменного топлення й феро-мангану 1928—29 р. 250 тис. тон, 1932—33 р. 500 тис. тон. Щоб задоволити ці потреби металургії, а також інші потреби, зокрема потреби хемічної промисловости і інших галузів, що в меншій кількості споживають руду, треба посилити видобуток руди до таких розмірів: залізної руди в 1928—29 році 517 тис. тон до 10.190 тис. тон 32—33 р. і крім того, доведеться форсувати добування бідних руд протягом п'ятиріччя з 170 тис. тон в 1928—29 році до 260 тис. тон в 1932—33 році.

У нас до цього часу була надзвичайно слабко розвинута вогне-тревала промисловість, до цього часу ми ввозили і ввозимо ще вогнетревалу цеглу з Франції і Німеччини. Тому ми намічаємо велике збільшення виробки динасу з 41,3 т. т. до 183 тис. тон. Шамоту тепер ми маємо 101,5 тис. тон, а на кінець п'ятиріччя ми матимемо 365 тис. тон. Крім того, щоб збільшити виробництво будматеріялів на існуючих заводах, ми вводимо ліпші засоби виробництва.

Ми реконструюємо наші заводи. Вже збудовано один новий динасовий завод; передбачається побудувати великий шамотний завод за останнім словом науки і техніки.

Розвиток виробництва с.-г. машин за п'ятирічним планом видко з таких даних: випуск плугів передбачається збільшити з 360 тис. в 1927—28 році до 873 тис. в 1932—33 році, борон тракторних з 50 штук 28—29 р. до 5 тис. штук в 32—33 році, кінних сівалок з 45 тис. штук 27—28 р. до 140 тис. штук в 32—33 р., сівалок тракторних з 1,6 тис. штук в 28—29 році до 28 тис. штук в 32—33 році, молотарок тракторних з 1,4 тис. штук в 27—28 році до 18 6 тис. штук на кінець п'ятирічки, сепараторів з 7,5 тис. штук в 27—28 році до 70 тис. штук 32—33 року.

Ми намічаємо велике розгортання хемічної промисловости. Намічається збільшити вироблення суперфосфату з 66 тис. тон 27—28 р. до 570 тис. тон 32—33 р., інших фосфорних угноєнь з нуля 27—28 р. до 680 тис. тон 32—33 р., азотних угноєнь за цей же період з 12 тис. до 400 тис. тон, ріжних отрут, що вживаються і в городництві, і в садівництві—з 8.450 тис. тон 28—29 р. до 16.700 тис. тон на кінець п'ятиріччя.

Звичайно, хемічна промисловість має величезне значення і в мирний час для розвитку нашого господарства і для оборони нашої країни. Вам тут на з'їзді роздана невеличка книжка нашого комітету хемізації, де ми прагнули найвиразніше показати кожному, навіть тому, хто мало обізнаний у них галузях промисловости, які надзвичайно цінні речі можна буде виробляти з одного лише вугілля. Коксобензольна промисловість—побічні продукти вугілля,—переробляє те, що у нас раніш ішло в повітря. Крім того, ми маємо тут і угноєння, ліки, ріжні фарби і т. інше. Тут же ви маєте де-які речі для отруювання ріжних шкідників.

Криві динаміки основних виробництв Донбасу з 1900 року показують, як розвивались у нас головні галузі промисловости—вугіль, коксус, чавун, залізна руда.

Промисловість то піднімається, то знову падає, знову піднімається, знову падає і т. інш.

Наші соціялістичні форми організації промисловости дають іншу картину. Ви бачите, що наша промисловість, не зважаючи на ті труднощі, що були раніш, не зважаючи на труднощі, що є нині, йде правильними лініями догори. Це пояснюється, звичайно, не тим, що ми вже навчилися гарно працювати.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

5-тирічний план розвитку промисловости України

Ми працюємо ще не досить гарно й нам доведеться ще значно піднести якість роботи. Це пояснюється тим, що **сама радянська система, система соціялістичного будівництва забезпечує правильний розвиток нашого господарства, безкризисний розвиток всього народнього господарства.**

Звичайно, що труднощі бувають на окремих участках роботи й нині, але загальної кризи, яку ми спостерігаємо в минулому розвиткові нашої країни і в сучасних капіталістичних країнах, при правильному соціялістичному господарюванні не буде. Коли ми навчимось ще краще працювати, підвищимо нашу відсталу техніку, звичайно, наші темпи не скорочуватимуться, а ще поширюватимуться, ми з такими ж успіхами будуватимемо соціялістичне господарство з яким ми його почали й будували до цього часу.

Дозвольте зупинитися на де-яких покажчиках легкої промисловости. Ми не збиралися й не збираємося затримати розвиток легкої промисловости. Темпи розвитку окремих галузей групи Б видно з такої таблиці:

Гуртова продукція в незмінних цінах 1926—27 р.

	1927-28 р.	1932-33 р.	Уся продук. 1932-33 р. у %% до 1927-28 р.
Усього по групі Б	843.880	1.987.794	236%
У тому числі:			
Текстильна. . . .	43.342	132.510	306%
Одяг, туалет . . .	51.500	304.120	590%
Шкірка і взуття .	90.675	193.400	213%
Паперова.	14 395	22.200	154%
Порц.-фаянсова. .	13.450	33.500	248%
Харчосмакова. . .	599.685	1.197.621	200%

Звичайно, виконання цього залежатиме від того, в якій мірі пощастить розвинути сільське господарство й забезпечити сировиною нашу промисловість.

Розгортання місцевої та кустарно-ремісничої промисловости

Ми звертаємо велику увагу на нашу місцеву промисловість. Вона ще не набрала того розвитку, що його вона могла б набрати за правильної організації, за правильного напрямку своєї роботи. Місцева промисловість повинна нам дати в першу чергу будівельні матеріяли, особливо цеглу. Вона повинна буде нам забезпечити організацію також нових виробництв, що можуть замінити імпорт та розвинути експорт.

Результати попередньої проробки цього питання показують, що на найближчий час доцільно організувати понад 100 нових виробництв із загальною вартістю продукції орієнтовно 45—50 міл. крб. на рік. З них можна відмітити: виробництво інкубаторів, машини для офарблювання, електричні свердлильні машини, механічні станки для виробництва бетонного каміння, машини та прибори для технічної переробки продуктів садівництва й городництва і ріжний інструмент, машини й приладдя для виноробства, устаткування чавуно-ливарних заводів (штампи, опоки, піскосійки, формов. машини), дрібні рухачі, молочний інвентар, хірургічний інструмент, будівельні матеріяли: гераклит, торфолеум, камишит, гіпсові та алебастрові дошки, трепел, розробка фосфоритів, багато вугілля, заводи по первісній обробці прядива, сітки для рибальства, виробництва будильників, іграшки тощо.

Загальний темп зросту місцевої промисловости запроектовано під кінець п'ятиріччя в 340% проти 27—28 р., при чому по гр. «А» 293% і по гр. «Б» 362%. З галузів, що переробляють с.-г. сировину, слід відмітити такі: консервна промисловість в наслідок будівництва низки нових заводів збільшує випуск продукції з 10 міл. банок до 106 міл., цеб-то на 960%. По крохмальній промисловості зріст виробництва досягає 405% проти 27—28 р. Олійна промисловість збільшує виробництво під кінець п'ятиріччя на 339%.

Внаслідок капіталовкладень основний капітал місцевої промисловости на 1-X—32 р. повинен зрости до 144 міл. крб. проти 82 міл. крб. на 1-X—28 р. по підприємствах, що залишилися в складі місцевої промисловости.

X-й з'їзд рад доручив нам розробити п'ятирічний план в районному розрізі, цеб-то, щоб ми розробили окремо план розвитку для таких міст, як Київ і Одеса. Ми цієї роботи не могли як слід проробити.

X-й з'їзд рад доручив нам поліпшити планування в місцевій промисловості. Нам доведеться організовувати наш апарат так, щоб не лише допомагати нашій місцевій промисловості в плануванні, але й в організації самого виробництва, скільки на місцях ми не можемо знайти належних технічних сил.

Так само стоїть справа і з кустарною промисловістю. До цього часу кустарна промисловість розвивалася стихійно, її керуючий орган «Вукопромкредитсоюз» лише організував збут, що не зустрічає нині особливих труднощів.

Ми зараз повинні повести так роботу наших керуючих органів в цій галузі, щоб допомогти кустарній промисловості організаційними і технічними заходами. Нам треба допомогти в організації самого виробництва нашої кустарної промисловости і коли не можна в кожному районі, в кожній окрузі мати техніків і інженерів по кустарних промислах, то їх треба буде мати обов'язково хоч у Вукопромкредитсоюзові. Кустарна промисловість повинна розташовуватися переважно в прикордонній смузі, в наших містечках, що існували раніше, головним чином, на торзі та кустарних промислах.

Ми повинні організовувати нашу кустарну промисловість на місцевій дефіцитній сировині, або на недефіцитній, але розвивати тоді на ній трудомісткі роботи. Я би міг перерахувати цілу низку таких робіт. Наприклад, ми ще й досі ввозимо медичний інструментарій, що на ньому можна було б заняти дуже велику кількість металістів. В нашій кустарній промисловості кількість робітників зросла понад 800 тис. чол., а коли б ми розвинули тут трудомісткі роботи, ми могли б заняти значно більше людей, аніж у нас зайнято зараз.

Будування нових фабрик, заводів, шахт

Ця програма поширеного виробництва вимагає від нас великих капіталовкладень. Ми намітили за нашим п'ятирічним планом капіталовкладень у всю промисловість — союзну, республіканську й місцеву—4.721 міл. крб. Це так званий, фізичний обсяг. А коли ми візьмемо це в цінностному виразі, то це складатиме 8.106 міл. крб.

Ми повинні дати зниження вартости нового нашого будівництва на 50%. Це нам, безумовно, треба здійснити, бо у нас ще будівництво надзвичайно дороге. Ми маємо багато можливостей до того, щоб це зниження провести.

Куди зараз направляються головним чином, наші капітальні роботи? Це видно з такої таблиці:

Напрямок капітальних робіт по республіканській і місцевій промисловості.

(Фізичн. обсяг у %% до річного підсумку)

	1928-29	1929-30	1930-31	1931-32	1932-33	Усього за 5 р.
Нові заводи	26	37,4	53,1	59,3	64,9	53,4
Поширен. і реконстр.	60,9	49,6	37,1	31,8	27,9	37,1
Капітальн. ремонт .	12,6	11,6	8,4	7,5	6,0	8,3
Науково-дослідницьк.	0,5	1,4	1,4	1,4	1,2	1,2

Але ж щодо науково-дослідчих інститутів я повинен зазначити, що нашою п'ятирічкою передбачається надзвичайно невелика сума і при остаточній розробці організаційно-технічних заходів і удосконаленні наших контрольних чисел ці суми треба буде збільшити. Коли б, наприклад, здійснився дослід інженера Точинського на Маріупільщині, то це внесло б революцію в нашу металургію. Це дало б нам можливість не лише зменшити потрібну норму матеріялів і знизити собівартість нашого будівництва, а й будувати високої могутности казани, що значно економніші в роботі, ніж ті, що ми будували до цього часу. Крім того це дало б можливість зменшити і роботу нашого транспорту. Лише один міст на Дніпрельстані, що тепер будуватиметься, вимагає від нас 11 тис. тон металу, а коли ж будувати його з якісного металу, то це зменшить потрібну кількість металу на 30%.

Нам треба підсилити дослідчі інститути для того, щоб можна було провести ту нову техніку, що є закордоном, щоб досягти у нас ще більших наслідків. Наші молоді інститути існують лише рік-півтора, а вже дали значні наслідки. Так, ми ввозили з-закордону гарбники і платили за них міліон карбованців валютою, а зараз наші наукові інститути дали можливість виробляти їх з вугілля і покидьків його.

Коли здійсняться наші досягнення в справі виробки шлако цементу, то нам непотрібно буде тієї кількости цементних заводів, що передбачається нашою п'ятирічкою, бо ми тоді зможемо зробити просту установку в кожному металургічному цехові, даючи деякий процент сумісі, але не високоякісного цементу, що до цього часу мішався, а інші хемічні речі, що дадуть можливість одержати цемент із шлако-цементу. Тому на науково-дослідчі інститути треба звернути надзвичайно велику увагу.

В розвитку нашої промисловости дуже велике значіння набуває питання про те, як наші нові заводи та фабрики розташовуватимуться на терені УСРР.

В 28-29 р. закладається **24 заводи, 29-30 р** —29, 30-31 р.—43, 31-32—39, 32-33 р.—18 заводів. **Всього на п'ять років буде закладено 153 заводи.**

Базою нашої індустріялізації з'являються Донбас та новий район майбутньої Дніпровської електростанції.

По окремих галузях об'єкти будівництва росподіляються так:

У металургії, крім грунтовної реконструкції наявного основного капіталу, що на переведення її намічається витратити 690 млн. крб., будування нових 19-20 домен, збудувати нові велетні: Криворізький, Запорізький, Донбасівський металургійні заводи загальною вартістю робіт за п'ятиріччя близько 400 млн карб.

Крім того намічено збудовати навколо Дніпрельстану заводи Дніпростоп, Дніпросталь та алюмінієвий.

У кам'яновугільній—переустаткування понад 40 шахт і закінчення побудування шахт у «новому Донбасі». Крім цього будуватиметься серія нових у «найновішім» Донбасі устаткованих за останнім словом сучасної техніки з продукційністю в 650—800 тис. тон кожна. На прикінці п'ятирічки роспочнуть роботу 15-17 таких шахт. Крім того, намічено довести механізацію видобутку до 80%. Вартість цих робіт оцінюється понад 1.500 млн. карб. з витратою протягом п'ятирічки 1.082 млн. крб. за фізичн. обсягом і 585 млн. крб. у цінах відповідних років.

Рудна промисловість—намічається переустаткувати 11 шахт, закінчити будування нової електростанції та будування 2 збагачувальних фабрик. Вартість цих робіт оцінюється в 180 млн. крб. з видатками протягом п'ятирічки в 147 млн. крб. Крім того забезпечено розмір капіталовкладень для підготовки переходу до підземних робіт.

Важке машинобудівництво — намічається реконструювати ХПЗ, ЛПЗ, завод «Правда» і Краматорський завод і збудувати нові заводи —казановий, вагонобудівельний, автотракторний та 2 заводи важкого машинобудівництва. Загальна вартість цих робіт—380 млн. карб. з витратою за п'ятиріччя 250 млн. карб.

Середнє машинобудівництво та інший металопромисловості намічається реконструювати заводи «Більшовик» у Київі, Сумський, «Ленінську Кузню», завод Артема в Нижньо-Петровському, велозавод і низку заводів УТСМ. З нового будівництва — варстатобудівельний, підвісних шляхів, хемапаратури, середнього машинобудівництва, кіноапаратури, суднобудівельного, емальзаводу, інструментального і т. інш. Загальна вартість цих робіт 220 млн. крб. з витратою протягом п'ятирічки близько 193 млн. крб.

Хемічна промисловість—намічається реконструювати існуючі заводи і збудувати: содовий, 2 суперфосфатні, 5 комбінатів синтетичних угноєнь, хемічний комбінат на Дніпрельстані і т. інш. Загальна вартість робіт 480 млн. крб. з витратою за п'ятиріччя 456 млн. карб.

Цукрова промисловість—намічається збудувати 11 нових цукроварень або, за умови переведення принципу «сушіння буряку»—цілком реконструювати теперішні і збудувати лише 5-6 нових заводів.

Електробудівництво: намічається закінчити будування Дніпрельстану 1-ої черги в 330 тис. клв., Штерівки—в 152 тис. клв., Есхару 1-ої черги—49 тис. клв. і Київської станції—43 тис. клв., спорудження Зуєвської станції 1-ої черги—88 тис. клв., у Донбасі і гідростанції на р. Південному Бузі 1-ої черги—15 тис. клв., почати будівництво ще одної районної станції в Донбасі і гідростанції на Нижньому Дніпрі та роботи 2-ої черги Есхару—додатково 22 тис. клв. Усього буде витрачено на районні станції 419 млн. карб.

На фабрично-заводські намічено витратити 195 млн. карб., на комунальні—62 млн. карб., на сільські—30,5 млн. карб. Разом по всіх станціях — 707 млн. карб. (фізичн. обсяг). Ці видатки дадуть змогу збільшити кількість енергії, що припадає на кожну душу населення України, з 40 до 154 клв. годин останнього року п'ятирічки, тоб-то збільшити її майже в 4 рази. Могутність районних електростанцій 1932-33 р. дорівнюватиме 672 тис. клв.

Отже, вже 1932-33 р. **ми матимемо перевиконання плану ГОЕЛРО, що проектував довести до 1932-33 р. могутність електростанцій УСРР до 480 тис. клв.; 1932-33 р. силовні вироблятимуть електроенергію для промисловости, еквівалентну (рівну) роботі 60 млн. робітників.** 1927-28 р. цей покажчик обчислювано в 16 млн. робітників.

Особливо слід відмітити **збільшення електроенергії для потреб села.** Селу даватимуть електроенергію не лише спеціяльні сільські станції, а й районні та комунальні. Раніш основна енергія цих станцій йшла переважно на освітлення. Тепер не менш 60% енергії буде використовуватися, як рухачі.

Широкому використанню електроенергії наших станцій перешкоджає недостача проводів. Для забезпечення країни цими проводами передбачено розвинути та поширити кабельний завод у Київі.

Соц'ялістична раціоналізація та реконструкція індустрій

Раціоналізація для нашої промисловости має надзвичайно важливе значення. Коли капіталістичні країни провадять раціоналізацію, то чим більш вони її провадять, тим більш вона веде їх до тупого куту, з якого тільки один вихід—це напад на інші країни, щоб завоювати собі ринки. Ми в наших умовинах соціялістичного будівництва раціоналізацію провадимо іншими шляхами. Коли там скорочується зарплата, скорочуються робітники, у нас навпаки, раціоналізація дає збільшення зарплати, раціоналізація дає можливість збільшити і кількість зайнятих в промисловості робітників. Особливого значіння ця раціоналізація набирає тепер.

Щоб виконати генеральне завдання нашого соціялістичного будівництва, п'ятирічка передбачає здійснити директиву партії і радянської влади про те, що в центрі всього має бути найенергійніша робота в справі раціоналізації індустрії перед усім.

Особливо широко, і в першу чергу, реконструкція має захопити найважливіші в народньому господарстві галузі—кам'яновугільну, металургійну, машинобудівельну, хемічну і будівельну. Розвиток і піднесення на вищий технічний рівень цих галузей гарантують дальше просунення вперед справи індустріялізації решти галузей і всього господарства країни.

Основна передумова підвищення технічного різня нашої промисловости до рівня передових капіталістичних країн — це максимальне підвищення енергоозброєности всього нашого народнього господарства, насамперед — нашої індустрії. Виконання наших завдань вимагає справжньої технічної революції.

Для цього треба: перевести добір технічно найдосконаліших і економічно найкраще устаткованих підприємств для розвитку на них даного виробництва і ступневе переведення менш до цього пристосованих підприємств на вироблювання інших фабрикатів; також треба концентрувати значні виробництва на меншому числі підприємств, щоб одержати найкращі і найдешевші вироби; поруч із цим можна буде досягти і доцільнішого використання устаткування, кадрів, кваліфікованого персоналу і наукових сил.

Далі стоїть заздання здійснити принцип кооперування виробництва, що дозволить розбити виробництво в багатьох галузях на низку окремих ланок і скупчити виробництво окремих деталів або агрегатів на спеціялізованих для цих робіт підприємствах.

Слід також реконструювати виробничий процес у більшості галузей на принципі конвеєру і механізувати міжцеховий і цеховий транспорт; треба реконструювати методи виробництва, щоб перейти до більш досконалих (штампування замісць кування, електричне та газове зварювання, широке запровадження нормалей і стандартів) і підсилити ролю росподільних і нормувальних бюр, запровадити систематичний контроль за виробництвом.

В роботі в справі раціоналізації слід підсилити зв'язок науково-дослідницьких робіт із виробництвом, підсилити ролю лабораторії в заводському ділі і, зокрема—запровадити наукові методи контролю над якістю продукування виробів і напівфабрикатів; і нарешті,—слід змінити енергетичну базу промисловости, вишукати нові й дешеві джерела енергії, запровадити нові методи обробки та використання сировини, застосування нових видів сировини й матеріялів, поліпшити та вишукати нові методи утилізації послідків, браку, покидьків і т. інш.

Згадані основні лінії процесу реконструкції відбилися в проектуванні п'ятирічного плану окремих галузей, зокрема у кам'яновугільній, металургійній, металообробній та інш.

Зниження собівартости, політика цін, нагромадження

Реальність наміченого плану капіталовкладень до нашої індустрії у великій мірі базується на виконанні запроектованих розмірів внутрипромислових нагромаджень. З другого боку, «єдино правильний шлях виживання наведених вище диспропорцій (між промисловістю і сільським господарством) є шлях зниження собівартости продукції промисловости на підставі раціоналізації індустрії і її поширення, отже — на підставі політики зниження промислових цін».

У звязку з цим «зниження собівартости є центральна проблема промисловости, і розв'язанню цієї проблеми треба підпорядкувати всі наші завдання».

Контрольні цифри п'ятирічного плану розвитку української промисловости запроектували відповідно до зазначених завдань зниження собівартости продукції в такому розмірі:

	1932/33 р. у %% до 1927/28 р.		
	А і Б	Група А	Група Б
Вся укр. промисловість	29,1	30,1	27,5
У тому числі:			
Загальносоюзна .	28,5	28,8	27,8
Республіканська .	29,9	35,6	23,9
Місцева	31,7	32,6	31,2

Хоч запроектовані вже розміри зниження потрібують великого напруження промисловости, все ж треба відзначити, що ми ще не цілком зважили всі внутрипромислові можливості. Тому, будуючи остаточно п'ятирічний план, **треба вишукати додаткові джерела для дальшого зниження собівартости і особливо в загально-союзній промисловості,** фактично своєю питомою вагою вирішальній, в справі забезпечення темпу зниження в усій промисловості Союзу.

Проектуючи темпи зниження цін, ми виходили з директив партії і уряду, що відпускні ціни на продукцію промисловости мають систематично знижуватися, забезпечуючи послідовне зімкнення «ножиць», тоб-то виживання диспропорції цін на продукти промисловости і сільського господарства, з одного боку, та диспропорції між рівнем наших цін і цін світового ринку, з другого боку.

П'ятирічка проектує швидкий темп зниження собівартости, особливо в легкій індустрії, щоб посилити внутрипромислове нагромадження і забезпечити ці запроектовані капіталовкладення.

Рада Праці й Оборони Союзу встановила на п'ятиріччя зниження собівартости в розмірі 35%. Це повинно дати промисловості коло 3 млрд. крб. внутрипромислового нагромадження.

На нашу думку, ця цифра економії від зниження собівартости ще навіть більша — до

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

П'ятирічний план розвитку промисловости України

4 млрд. крб. Це майже та сама сума, що її промисловість повинна вкласти в будівництво протягом п'ятиріччя.

Разом з тим ми провадимо політику зниження відпускних цін промисловости. Це зниження цін передбачено в розмірі 24%. Зниження цін у більш значній мірі на продукцію промисловости гр. «А» ніж гр. «Б».

Зниження цін по групі А, що задовольняє виробничі потреби всіх галузей народнього господарства (сільське господарство, транспорт і промисловість) само собою вже є джерелом зниження собівартости, як для інших галузей народнього господарства, так і для промисловости, особливо легкої.

Продуктивність праці, зарплата, культурно-побутове обслуговування робітників

Житлове питання надзвичайно гостро стоїть перед нами, особливо в Донбасі. Нинішня наша житлоплоща не забезпечує повнотою наше робітництво.

Ви знаєте, як раніш до революції будувались рудні. Там, крім бараків, нічого не було. Зараз ми утворили колонії при наших заводах, але їх не досить і нам треба звернути велику увагу, щоб поширити житлове будівництво. Не зважаючи на великі капіталовкладання промисловости в житлобудівництво (за минуле п'ятиріччя—178,5 м. крб.), забезпеченість ще дуже низька. Крім того у великих районах, як Донбас, повстає питання про забезпеченість робітничого населення водою. Повстає також культурне питання: ми в цьому році відпустили по республіканській та місцевій промисловості 500 тисяч крб. на клубне будівництво і ріжні культурні заходи, й надалі промисловість повинна взяти де-яку участь в розвиткові культурної роботи.

Тепер я хотів би зупинитись на проблемі, зв'язаній безпосередньо зі зниженням собівартости. Це підвищення продуктивности праці. У нас продуктивність праці надзвичайно низька, майже в 4—5 разів нижча від Америки, Німеччини та інш. країн.

Тут велике поле для роботи. Перш за все, **треба покінчити з прогулами.** Нам доведеться подбати про те, щоб ущільнити робочий день, тому, що у нас приблизно ¼ робочого дня не завантажена, не тільки тому, що робітники самі працюють погано, а й тому, що виробництво далеко не організовано.

Динаміку зростання середньо-місячної продукції на 1 робітника подано таку: союзна—68,5%, республіканська—96% і місцева—107% 1932-33 р. до 1927-28 р. Запроєктовано зростання продукції нерозривно зв'язане з загальною раціоналізацією виробництва, механізацією його та спеціялізацією, підвищенням кваліфікації і поліпшенням використання праці. Зростання робсили намічено в союзній —127,3%, республіканській—157,8% і місцевій — 152,4% за 5 років.

Заробітна плата у нас не обмежується лише сумою грошового еквіваленту, що його одержує робітник на руки; з загальним зростанням заробітної плати зростають і фонди нарахування на заробітну плату, що нині перевісно в республіканській промисловості складають близько 32%.

Зокрема передбачено підтягти відсталі галузі промисловости і групи робітників.

Запроєктовано зростання середньо-місячної нормальної заробітної плати в українській промисловості в 37,7%, в тому числі в союзній—41,6% (і 42% без цукрової), в республіканській—29,2% і місцевій—22,9%; а реальна зарплата, відповідно до запроєктованого зниження індексу бюджетного набору на 13,4% і росту номінальної зарплати на 37,7%, дає зростання в 59—64%.

Проблема нових кадрів

Дуже важлива проблема кадрів. Найвужче місце в розвиткові нашої промисловости, це наші технічні і організаційні кадри. Не зважаючи на низку постанов радянських і партійних органів, ми до цього часу зробили надзвичайно мало. Контрольні цифри запроєктували таку динаміку спеціялістів у промисловості:

Інженери та економісти

Роки	Абсолютне число	Абсолютна ріжниця	Природний убуток	Потрібне поповнення
1927-28	6068	—	—	—
1932-33	12551	4483	1000	7483

К. Ц. середньо-технічного персоналу

Роки	Абсолютне число	Абсолютна ріжниця	Природний убуток	Потрібне поповнення
1928-29	5682	—	—	—
1932-33	14962	9280	1500	10780

Інженери і техніки одержують у ВИШ'ах лише основні теоретичні знання, а поширювати й закріпляти їх треба вже в самому виробництві. Нам треба налагодити поширення технічних знань серед самих робітників і з поширенням цих технічних знань треба зв'язати громадську роботу інженерно-технічних сил.

Наші інженерно-технічні сили повинні стежити за літературою, набиратися досвіду і знайомити робітників з технічними знаннями. Ми впираємось в низьку кваліфікацію нашого робітництва; треба піднімати цю кваліфікацію.

Кожен робітник і селянин мусить знати п'ятирічку

Ми у всій нашій роботі не обмежуватимемося лише тим, що висвітлили п'ятирічку на XI з'їзді рад, в де-яких організаціях, а **треба буде цю саму п'ятирічку, цей великий план робіт перенести в широкі маси робітників і селян,** щоб кожний робітник і селянин знав, яку економічну програму ми намітили на ці ближчі п'ять років. Ця велика програма далеко посуває нас вперед в нашому соціялістичному будівництві. Це — програма, що ми її склали на підставі всіх об'єктивних даних, і її, безумовно, можливо і треба здійснити.

Але здійснення її залежатиме від того, як виявиться активність найширших робітниче-селянських мас. Ми намітили цю програму, але від широких робітниче-селянських мас залежатиме її виконання.

Звичайно, при виконанні цього плану ми зустрінемо великі труднощі, але треба йти не шляхом фіксації труднощів, а боротьби з ними й їх усунення.

Зокрема ми зустрінемо великий опір з боку капіталістичних елементів нашої країни і капіталістичних країн. Але, **ми дамо нашим ворогам ту відсіч, що ми дали їм у жовтневі дні великої соціялістичної революції.**

П'ятирічка—це програма дальшого наступу на капіталістичні елементи; отже ми зустрінемо ще більший опір з боку цих елементів. Загальними зусиллями робітників і основної маси селянства ми дамо їм належну відсіч.

Запорукою запровадження в життя накресленого п'ятирічного плану є величезне розгортання в нашій країні соціялістичного змагання, що утворившись за ініціятивою ЛКСМ, перетворюється все більш в загально-робітничий рух за збудування соціялістичного суспільства. (Гучні оплески).

Першотравневська делегація з'їзду з тов. Петровським

Дискусії на доклади про 5-тирічний план народнього господарства

(Продовження)

Тов. ПОЛОЗ (Центр). В докладах про 5-тирічний план народнього господарства не було спеціяльного докладу про фінансовий план на 5 років, отже я й хочу зупинитися на питаннях фінансового характера в наступній 5-тирічці. Ми ввесь час намагаємося встановити єдиний фінансовий план, але до цього часу це нам не вдалося, — кредит, податкова система, соцстрах, держстрах та інші являють собою ріжні системи, що не балансуються вкупі. І лише нині, встановлюючи 5-тирічні плани нашого господарського розвитку, ми могли встановити єдиний фінансовий план, що дає можливість вточнити і поліпшити наше фінансове господарство.

В господарській роботі сума окремих складових часто-густо дає більше, ніж коли б ми взяли окремо кожне з них. Так, напр., 100 крб. може дати більший ефект, ніж 5 разів по 20 крб., бо при більшій сумі можна ліпше використати всі можливості. Наш фінансовий план в 1928—29 р. охоплює близько 40% народнього прибутку, — **а на кінець 5-тирічки фінансовий план зможе пропустити через себе до 50% народнього прибутку, — отже, буде можливість краще використати переваги плануванням народнього прибутку.**

Ми не маємо 5-тирічки спеціяльно визначених соціяльно-культурних заходів, але в фінансових передбаченнях ми можемо виявити і загальні риси розвитку соціяльно-культурного життя країни. Всього за 5 років видатки на соціяльно-культурні заходи мають дати зростання на 150%, при чому на галузь народньої освіти буде витрачено за 5-тирічкою 1.376 міл. крб., себ-то зростання на кінець 5-тирічки складатиме 160%; на охорону здоров'я зростання складатиме 90%, на соцзабез — до 800%. Таке збільшення соцзабезу пояснюється тим, що протягом 5-тиріччя ми здійснимо страхування старих селян.

Я мушу зазначити, що **всі ці потреби забезпеченні в наших фінансових планах повнотою, але за одною умовою, — коли буде виконано повнотою ті темпи і покажчики, що запроектовані для промисловости й сільського господарства.**

Фінансові взаємини в наступному 5-тиріччі значно змінятимуться і переводитимуться на нові рейки. Так у 1926—27 р. **43%** вкладів у промисловість давав бюджет, в 1928—29 р. роля бюджету в вкладах в промисловість зменшується **до 35%**, і рік-у-рік ця роля бюджету даватиме дальше зменшення. А на кінець 5-тирічки вона досягне **7,5%**.

Отже, фінансове господарство промисловости стає на інший шлях, воно автономізується, свої фінансові джерела вона вишукуватиме внутрі самої себе. Нагромадження промисловости стають можливими через те, що вона має значно знизити собівартість продукції при меншому темпі зниження цін.

Реальність наших планів залежить від якісних покажчиків нашої роботи. Отже, треба роботу наших фінансових інститутів поставити так, щоб примусити промисловість та інші галузі господарства точно і неухильно виконувати намічені плани, не припускаючи ніяких послаблень, як ми це робили до цього часу.

Окремо слід торкнутися питання про **місцеві бюджети. Їх треба значно посилити, щоб не припустити відставання соц.-культурної роботи, що переважно фінансується місцевим бюджетом, від інших галузів нашого господарства.** Отже, треба провести деякі зміни в прибуткових джерелах, передавши частину їх до місцевих бюджетів; взагалі, участь окремих округ в прибутках і видатках треба диференцювати і збудувати її так, щоб **малоспроможні округи не були дефіцитними, а «заможні» округи не мали б надмірного надбання.**

Тов. ЧИГРИНОВА (Харківщина). Колективи кількісно зростають, але якість їхня погана. Серйозну ролю у цьому відограє недостатне постачання кредитами. Якщо говорити про заводи, то слід взяти до уваги, що ми повинні будувати заводи, але не забувати й старих та тих, що не працюють. Кепський стан у нас шляхів, мало на селах шкіл. Так само особливу увагу урядові треба звернути на поліпшення стану жінки.

Тов. ЯЦЕВСЬКИЙ. Про підвищення врожайности нам *слід було б подбати ще кілька* років тому. Нині ж, через це запізнення ми повинні дати всі засоби і всі сили, щоб підвищити врожайність та піднести сільське господарство. Далі, на мою думку, окружні бюджети, їхнє зростання, далеко відстає від загального бюджета. Це слід зважити.

Тов. СУПОНИЦЬКИЙ (ЛКСМУ). Велике значіння в планах має питання про кадри. Здійснення плану вимагає більш ніж 250.000 кваліфікованих робітників. Обов'язково слід подбати про навчання нашої молоди. Зокрема про підготовлення дефіцитних професій.

Тов. КРИХ (Мелітопільщина). Проблему господарства Степу в матеріялах відбито не досить. В Степу господарювання часто залежить від того, як і коли йде дощ. Ми повинні використати науку і наш досвід, щоб налагодити господарство Степу. Тимчасом у нас є одна крайова с.-г. станція і та міститься В Дніпропетровському. Без досвідних станцій ми жити не можемо. Ось ще. План передбачає деревонасадження та лісонасадження в Степу, щоб зменшити шкідливий вплив суховіїв. Але насамперед він охоплює мало заходів у цьому, а по-друге,—темп лісонасадження надто кволий. На мою думку, треба поставити питання, щоб було видано закона про обов'язкову участь населення в практичному розв'язанні проблем Степу. XI-й З'їзд Рад мовить мовою техніки. Та кількість тракторів, що її намічено дати для України, аж ніяк недостатня. І от тут ми не маємо проєкта побудовання на Україні тракторного завода.

Тов. ЗОРІН (Горлівка). Вороги говорять, що п'ятирічка — утопія. А з нашого погляду, вона є той план, що ми його здійснимо і через нього перейдемо з відсталих країн до передових. На камено-вутільну промисловість покладено завдання збільшити здобич більш, як на 100%. Це визначає або ж збільшити продукцію, або ж устаткувати десятки нових шахт. І от слід сказати, що з будуванням шахт ми відстаємо. З'їзд має підтвердити, що нове будівництво шахт — це окрема проблема і на неї треба звернути особливу увагу. Так само ми працюємо на старих печах. Якщо ми не почнемо будувати нових коксових печей, то поставимо під загрозу нашу промисловість. Так само всю увагу ми повинні скерувати на електрифікацію Донбаса та поліпшення транспорту. Відстаємо і з побудованням житла. Слід будувати робітничі міста з усіма видами впорядкування.

Після цього виступив від імени Сталінщини робітник — **тов. ЙОНОВ,** що повідомив з'їзд про соціялістичне змагання Сталінщини з Луганщиною Про це ж росповів з'їздові робітник Луганщини **тов. СКВАЛЕЦЬКИЙ** (у нас в газеті помилково було надруковано тов. **Полецький**).

Тов. СОЛОВЙОВ (завод «Серп і Молот» — Харків). Значіння нашого п'ятирічного плану всі добре розуміють. Кепсько, що його мало обговорили на зборах робітників. Велике значіння для індустріялізації сільського господарства має с.-г. машино-будівництво. На кінець п'ятирічки воно досягатиме 310 міл. крб., а торік складало лише 72 міл. крб. Слід сказати, що с.-г. машинобудівництво дасть державі солідні прибутки. В галузі машинобудівництва ми стали на шлях виробництва таких машин, що їх раніше імпортували з-за кордону. Робітники прикладуть всіх зусиль, щоб здійснити плани намічені п'ятирічкою.

Тов. ЗАКОНДИРІН (Херсонщина). Дніпропетровське пароплавство перебуває в скрутному стані і не підготовиться як слід до навантаження в звязку з закінченням Дніпрельстану. Треба подбати, щоб Херсонський порт було неодмінно відновлено, власне, збудовано там новий, щоб Херсон став радянським Гамбургом. На саме місто, на його впорядкування, дають дуже мало. Слід збільшити асигнування на житлове будівництво та впорядкування. За п'ятирічкою в нашому районі гадають збудувати дві залізниці та поширити авто-рух. В звязку з цим неодмінно треба побудувати міст через Дніпро. Він зв'яже Херсонщину зі всією Україною.

Тов. РЕВЧЕНКО (Запоріжжя). Проблема Дніпрельстану передбачає зрошення ланів. В планах про сільське господарство цієї справи як-слід не розвязано. А тимчасом слід її визначити точно. Насадження захисних смуг проти вітрів в степу посуватиметься надто поволі, бо його не досліджено в потрібній мірі.

Тов. ЗЕЛЕНСЬКА (Ніжинщина). За планом беконну фабрику передбачають будувати на Чернигівщині, а не на Ніжинщині, чи Конотопщині, де є сировина. На Ніжинщині ж гадають побудувати 17 сушарень для буряка. На мою думку, насамперед слід побудувати шляхи, щоб підвозити сировину до цукроварень і повнотою навантажувати їх. На Ніжинщині розгортається меліорацію, але для цього бракує коштів. В п'ятирічці слід поставити питання так, щоб брати на землевпорядження ті райони, де накреслено плани колективізації, щоб двічі не витрачати коштів на одне й те ж.

Тов. ДЕМЧЕНКО (ХПЗ). Кожна округа говорить про свої потреби. Повнотою їх ніколи не можна задовольнити, отже потрібне взаємне змагання і тоді будуть певні досягнення. Промовець повідомляє про досягнення ХПЗ. Він говорить, що ХПЗ дає паровози дешевші на 9.000 крб., ніж на інших заводах. Нині він склав угоду на соціялістичне змагання з Луганським заводом і береться здешевити продукцію не на 8,5%, як передбачає план, а на 9,5% і разом з цим підвищити продуктивність праці більш, як на 23%.

Тов. КУДРІН (Маріупільщина)—зупиняється на загальному розвитку чорної металургії. Далі він зазначає, що урядові треба більш цікавитись водяним господарством, бо плани щодо цього визначено неточні і вже тепер їх, скажімо, в Маріуполі перевищено лінією вантажообороту.

Проф. КОПНЯЄВ. П'ятирічний план вимагає використати останні досягнення науки і техніки та ставить проблему підготувати нові кадри інженерів, зокрема в галузі електрики, бо електрифікація перестала бути лише гаслом. Слід сказати, що побудування станцій і їхнє устаткування не розв'яже проблеми електрифікації, якщо не буде розв'язано другу її половину — підготовку інженерів-електриків. Вища школа не має відповідної обстановки, щоб підготовити таких фахівців. Навіть більше, Україна, де найбільші енергетичні ресурси, досі не організувала в себе вищої електро-технічної школи. Це мусить бути черговим завданням п'ятирічки. Друга не менш важлива справа — це поширити електромашинобудівництво, бо ввесь попит на електричні машини ми маємо задовольнити з своїх джерел. Не відстає той, хто йде вперед. Отже, **ми повинні мати вищу електро-технічну школу та найновіше** устаткування для наших заводів.

Тов. ВИННИКОВ (Полтавщина). Будувати підприємства не зв'язані з важкою індустрією можна й треба переважно в селянських округах, де можна розгортати легку індустрію, що працюватиме на с.-г. сировині. Особливу увагу п'ятирічки треба звернути на шляхове будівництво та подбати, щоб ми вивозили переважно не сировину, а перероблений продукт.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Дискусії на доклади про 5-тирічний план народнього господарства

Виступ в дискусіях тов. Петровського Г. І.

Товариші, мені може б і не слід було говорити про п'ятирічний план, бо я брав деяку участь в його розробці, але ми всі, кожний трудящий, мусить найкраще удосконалити свою роботу, щоб можна було найкраще здійснити п'ятирічку. Нині нас дуже критикують наші вороги, вся буржуазна закордонна преса, особливо біло-емігранти. У всіх їхніх часописах та журналах друкують великі передові та окремі статті меншовицьких, есерівських і білогвардійських економістів. Вони з усіх боків обговорюють план в розумінні того, чи зуміємо ми його здійснити.

Нашу п'ятирічку повинні обговорити трудящі всіх округ, районів і сел. П'ятирічка передбачає дати багато коштів на те, щоб здійснити, як слід, індустріялізацію країни і перебудову на соціялістичних засадах нашого сільського господарства. Ось чому її повинні **знати не лише відповідальні товариші, а й найширші кола пролетарів та селян-наймитів, незаможників і середняків.** Треба нам не забувати того гасла тов. Леніна, що ми збудуємо соціялізм лише тоді, коли зуміємо охопити найширші трудящі верстви. Ось чому треба, щоб п'ятирічку знали не лише округи, райони і сільради, але й окремі пролетарі й селяне, що повинні цю п'ятирічку здійснювати.

Ми перед усім світом одверто кажемо, що ми ще відсталі, але наша відсталість — це спадщина часів царату. Звичайно, між нами та розвиненими країнами Заходу є ще велика ріжниця,—але це нас не лякає: навпаки, **це штовхає нас на те, щоб ми власними силами наздігнали та перегнали капіталістичні країни.** Коли всі буржуазні газети пишуть, що ніби ми ніколи не зуміємо здійснити нашої п'ятирічки, то ми маємо голосно заявити, **що як би не каркали білі газети, ми нашу п'ятирічку виконаємо повнотою!**

Звичайно, ми ще відстали від закордонної техніки: ми лише приступили до вироби сепараторів, годинників, та інш., що за кордоном вже виробляється кілька десятків років. В той же час ми приступили до виробництва великих турбін, що за своєю якістю не гірші закордонних.

Ми повинні напружити всі зусилля, щоб використати закордонні досягнення техніки. Ось чому, коли ми ставимо завдання індустріялізації країни, **треба як найширше розгорнути машинобудівництво, поширити виробництво металу і вугілля, бо тільки в цьому полягає початок нашої перемоги, і тільки через це ми доб'ємося незалежности від капіталістичних країн.** Безумовно, не так вже легко буде виконати п'ятирічку, зокрема в справі зниження собівартости і піднесення продуктивности праці, але ми повинні напружити всі сили, щоб цього досягти.

Підчас імперіялістичної війни Німеччина довела свою могутність головним чином тому, що її промисловість була на високому рівні. Це ми повинні пам'ятати і добиватися, щоб і наша промисловість була на високому щаблі. Тут у нас на з'їзді є великі вчені і спеціялісти—керівник Дніпрельстану тов. Вінтер, проф Маковський, проф. Копняєв та інші,—вони повинні сказати своє слово про наш п'ятирічний план і допомогти нам накреслити правильні шляхи для його здійснення. Виконуючи наш план, ми повинні пристосувати нашу промисловість до тих чи інших районів, бо тільки тоді вона як найкраще відповідатиме нашим вимогам.

В галузі сільського господарства головне наше питання—це колективізація. **Бідняцько-середняцькі шари села зможуть використати продукцію нашої промисловости лише за умовою об'єднання, бо дрібне сільське господарство ніколи не зуміє добре використати машину.** Колективістичний рух почався в нас ще в 1922 р.: на VII-му Всеукраїнському з'їзді Рад тодішній наркомзем тов. Клименко в своєму докладі накреслив план розвитку колективістичного руху і вказав на величезне значіння колективізації. Колективна форма господарювання дає можливість краще боротися з стихійними лихами, що трапляються в сільському господарстві.

Ми повинні також розв'язати проблеми безробіття та аграрного перенаселення, що стоять перед нами. Білогвардійська та соціял-зрадницька преса вважає, що ми не виконаємо п'ятирічного плану, бо не вистачить у нас сил. Меншовицько-есерівська преса відзначає, що ніби небезпека для нашого розвитку іде з селянських кол. Отже, нам треба звернути більшу увагу на глитаїв, петлюрівців та інших шкідників соціялістичного будівництва, бо на них покладають надію наші вороги.

У нас рік-у-рік зростає народнє господарство, це виправдує всі наші плани, що безумовно є реальними, бо **могутня сила союзу робітників і селян зможе підняти цей план і перевести його в життя.** (Довгі оплески).

Тов. ЛУСЬ (Вінничина). Слід п'ятирічку довести до округ та поробити відповідні окружні плани, бо виконуватимуть цей план округи. Отже їм треба мобілізувати громадську думку і місцеві кошти. Звичайно, з п'ятирічці центр уваги ми повинні віддати Донбасові і Дніпрельстанові. Але ми не повинні забувати і про розвиток сільського господарства, боротись з перенаселенням т. інш. Вінничина особливо потрібує щоб в ній було поставлено на належну височінь сільське господарство.

Тов. ЗЕЛЕНКО (Коростенщина). План вимагає певних коректив і додатків, у справі розв'язання проблеми Полісся. Ми вже відзначили потребу розв'язати питання про аграрне перенаселення прикордонних округ. Його слід вирішити не тільки через переселення, а й через розвиток промисловости в цих округах, щоб можна було використати в ній живу робочу силу.

Тов. ВИСОЧИНА (Селянка). Щоб як слід поставити справу розвитку нашої важкої індустрії, треба поліпшити стан сільського господарства. Це можна зробити тільки за умови його колективізації. Тоді б ми мали змогу замінити таглову силу машиною і поставити сільське господарство на вищий щабель. Тільки колгоспи звільнять селянство від тягару і дасть можливість найкраще використати можливість сільського господарства.

Тов. ФІЛІПОВ (Одеса). В п'ятирічці мало уваги віддано проблемі великих міст—Києву і Одесі. Вони потрібують заходів, щоб більше пролетаризувати ці міста, зокрема в Одесі треба збудувати підприємства для переробки імпортної сировини. Слід дбати за розвиток другорядного експорту. П'ятирічка не звернула на це достатньої уваги. Отже треба, як найшвидше розвинути підприємства, що перероблюють нашу сировину для експорту. Ці питання набирають особливої ваги, бо в нас зменшується експорт зернової продукції. Крім того в п'ятирічних планах треба передбачити впорядкування рибопромисловости та рибного ринку.

Тов. КИРИЛКИН (Краматорський завод). В планах ми повинні найбільшу увагу звернути на важку металічну промисловість. Якщо проаналізувати стан важкого машинобудівництва, то можна знайти чимало дефектів: новий завод важкого машинобудівництва та дадуть будувати в Краматорівці. Але підготовки до будівництва не видно. Так само почувається, що ми запізнюємось в проектуванні цього заводу, що ставить під загрозу стан важкого будівництва. Треба цю справу розв'язати.

Тов. СУМЦОВ (Миколаївщина). Степ має бути основною базою зернової продукції. Отже на потребу машинопостачання і зокрема тракторо-постачання степової смуги слід звернути особливу увагу.

Тов. КЛИМАШЕВИЧ (Луганщина). П'ятирічка не відбиває окремих важливих моментів, особливо в справі розвитку кам'яно-вугільної промисловости, будівництва нових шахт. Далі—хоч Донбас є переважно промисловим центром, але поруч цього повстає питання про розвиток в ньому сільського господарства. Треба, нарешті, розв'язати спірне питання про великий паротягобудівельний завод ім. Жовтневої Революції, що є на Луганщині; це один з найбільших заводів Союзу; треба накреслити план дальшої роботи цього заводу.

Тов. ДІДЕНКО (Зінов'євщина). Сільське господарство відстає від розвитку промисловости,—отже, питання сільського господарства набирають особливого значіння. Зростання засівної площі за 5 років всього на 14% нато мале; треба поставити питання про повне знищення толоки.

Землевпорядження треба запровадити так, щоб в наслідок його можна було витримати класову лінію та щоб сприяти колективізації сільського господарства. Чомусь радгоспи працюють однобоко: зерновий радгосп, наприклад, культивує лише зернову продукцію, а тимчасом покидьки зернового господарства можна використати на скотарство та інші галузі сільського господарства. Треба перетворити радгоспи з спеціяльних на універсальні.

Аспіранти науково-дослідчих катедр вітають З'їзд Рад

Перша міська конференція аспірантів науково-дослідчих установ м. Харкова господарей України — XI-му Всеукраїнському з'їздові рад, шле своє палке привітання.

XI-й з'їзд рад працює в найвідповідальніші часи соціялістичного будівництва.

Перед радянською країною стоять завдання не лише піднесення народнього господарства на вищий щабель, а й перебудови його на нових соціялістичних засадах, що їх накреслено п'ятирічним планом.

Ці великі роботи вимагають найвищої активности широкої радянської громадськости, високої свідомости та відданости справі соціялістичного будівництва трудящих в тому числі і радянських наукових робітників.

Роля науки в добу реконструкції промисловости та соціялістичної перебудови сільського господарства на планових засадах набирає особливого значіння та ваги.

Ми — учасники конференції, що репрезентуємо 750 чоловік молодої зміни наукових робітників, заявляємо, що всі наші зусилля одностайно спрямуємо на будівництво нового соціялістичного суспільства за проводом авангарду пролетаріяту — комуністичної партії.

Вітаючи той темп індустріялізації нашої країни, що його взяла комуністична партія та радянська влада, ми вважаємо за свій обов'язок повести рішучу боротьбу з усякими хитаннями та сумнівами, що їх виявляють окремі групи наукових робітників в справі здійснення п'ятирічного плану соціялістичної перебудови нашої країни.

Ми закликаємо всіх наукових робітників України ще міцніше згуртуватися навколо комуністичної партії та радянської влади і разом з активно-радянською частиною наукових робітників віддати свої сили на соціялістичну перебудову нашої країни.

Ми заявляємо про нашу тверду рішучість віддати науку і зробити її могутнім знаряддям соціялістичної перебудови суспільства.

Хай живе непереможний союз науки та праці!

Хай живе XI-й Всеукраїнський з'їзд рад!

Президія конференції.

Стан і перспективи культурного будівництва на Україні

Доклад Наркомосвіти УСРР тов. Скрипника М. О.

Культурна робота невід'ємна частина завдання соціялістичної реконструкції країни

Товариші! Це вперше на З'їзді рад нашої Республіки доклад про культурне будівництво стоїть, як окреме питання.

За десять років радянської влади на Україні, і за дванадцять років від Жовтневої революції—ми здійснили величезну культурну роботу. Ми зламали старий апарат культурно-освітніх установ, пристосований до того, щоб мозок і свідомість трудящих мас отруювати, виховувати з трудящої молоди та всієї трудящої людности слухняні машини для виконування розпоряджень буржуазії.

Оглядаючися назад, треба дивуватися, як ми за умов громадянської війни та господарської руїни, з'уміли провести таку величезну культурну роботу.

І, однак, треба визнати, що ця культурна робота, хоча широкі трудящі маси і всі органи пролетарської диктатури визнавали її значіння й вагу, була лише третім фронтом доти, доки перед нами не стала велетенська робота соціялістичної перебудови країни, що поставила перед нами руба питання культурної революції. Тоді перед нами виявилося позноту, що для того, щоб провести реконструкцію нашої країни, ми мусимо в повному обсягу поставити не лише питання реконструкції індустрії, сільського господарства, але й соціялістичної реконструкції усього нашого життя, що її матеріяльною базою є соціялістична реконструкція господарства. Виявилося позноту, що, як говорив ще Енгельс, основною продукційною силою є людина. Вона перебудовує господарство, вона є основним чинником реконструкції перебудови країни. Щоб перебудувати соціялістичними шляхами наше господарство, потрібно провести, як попередню умову, реконструктивної роботи, величезну культурну реконструктивну роботу.

Культурна робота перестає бути окремим третім фронтом. **Вона тепер входить невід'ємною частиною в ціле завдання соціялістичної реконструкції країни. Це виникає з нового об'єктивно-поставленого усім розвитком завдання соціялістичної реконструкції господарства.**

Гасло культурної революції виглядає тепер зовсім інакше, ніж за попередніх років воєнної боротьби та за відбудовного періоду нашого господарства. Перехід від відбудовного до реконструктивного періоду нашого господарства поставив гасло культурної революції глибше.

Культурна робота є частина усієї реконструктивної роботи. Питання утворення потрібної кваліфікованої сили, проведення загального початкового навчання, ліквідації неписьменности т ін. повинні розглядати в такому ж аспекті, і з такою ж увагою, як завдання, перебудови нашої індустрії сільського господарства т. ін.

Основними завданнями культурно-освітньої діяльности нині є виконувати культурно-освітні завдання перебудовного періоду, як того вимагає господарство країни, а водночас скласти найважливіші культурні умови дальшого соціялістичного будівництва. З цього погляду треба переглянути і перезірити увесь теперішній стан культурно-освітнього будівництва і намітити, виходячи з цього, дальші перспективи його розвитку.

Треба відразу зазначити, що культурно-соціяльне будівництво є, з одного боку, однією з передумов соціялістичної перебудови країни, а з другого, невід'ємна її частина і врешті вона є наслідок господарської перебудови нашої країни. Так діялектично зливаються ці ріжні частини нашої соціялістичної роботи в єдине ціле. Ленін говорив, що письменність, ліквідація неписьменности й проведення загального початкового навчання, то ще не є культура. Це є її передумова.

Під таким поглядом, нам треба переглянути всю нашу культосвітню роботу й намітити дальші її перспективи.

Треба визнати, що перехід на нові шляхи й рейки культосвітньої роботи відстав і відстає від процесу господарського. Завдання переходу на реконструктивні шляхи поставлено нами для господарства вже два роки тому, а ми лише оце починаємо справді переходити на шляхи реконструктивної роботи в культосвітній галузі. **І тому конче потрібно широко розвинути пролетарську увагу й критику стану культосвітньої роботи, щоб її перевірити й накреслити дальші шляхи розвитку.**

Два основні завдання перед нами. Поперше зробити все те, що можливо нині, напружити всі сили, щоб підвести культурну базу під дальший господарський наш розвиток, провести важливі культурні передумови для нього.

Новий перебудовний період ставить ті питання, що стояли перед нами з багато разів гостріше й передусім питання ліквідації неписьменности й проведення загально-початкового навчання.

Наші досягнення

За часів після революції і за звітний період після Х-го з'їзду рад треба відзначити велику пророблену роботу в галузі ліквідації неписьменности. За останні 7 років зліквідовано неписьменність у 2.800.000 чол., в тому числі серед 1.060.000 жінок. За два останні роки ліквідували неписьменність 800.000 чол. Процент письменних у нас зріс, порівнюючи з передвоєнним часом: перед війною в місті було 42% письменних, в 1927 році вже мали в місті 70% письменних, а цього року маємо 74%.

На селі зростання ще більше. Перед війною було 15,5% письменних, в 1927 році процент письменних піднесеться до 50%, а нині ми маємо вже 53%. Щоб було зрозуміліше я подам деякі порівняльні цифри. По цілому Союзу процент письменних на 1926 рік, був 50,1%, по Україні 71% в середньому, у Північних Сполучених Штатах—94%.

Ми бачимо, що Україна величезними кроками йде вперед. У нас в півтора рази більше письменних, ніж в середньому по цілому Союзу.

Початкова школа, що складає другу частину дієї передумови культурної роботи, перед війною охоплювала лише 1 міліон дітей, у 1927 році 2.200.000 дітей і в цьому році вона охоплює понад 2,5 млн дітей. Процент охоплення дітей 8-милітнього віку по багатьох містах та робітничих районах дійшов вже до 100, а в середньому по Україні позаторік було охоплено школою 65% дітей і в цьому році 71%.

Нагадую вам, товариші, порівняльні цифри в цілому Союзі: процент охоплення дітей віком від 8 до 11 літ 35%, у нас 71%, а в Північних Сполучених Штатах 90%; щодо охоплення дітей початковою школою, ми, відстаючи від найбільше розвинених і культурних частин нашого Союзу—центральної Росії, стоїмо на два рази вищому рівні, ніж середній рівень цілого Союзу, і величезними кроками наздоганяємо найбільше розвинені капіталістичні країни, от як Півн. Сполучені Штати.

Але не треба захоплюватися ніякими досягненнями. Ми—комуністи і пролетарі завжди маємо перед собою те, що нами ще не зроблено. Який би великий процент у нас не був, ми неможемо забувати, що на Україні ще число неписьменних від 10 до 35 років дає величезну цифру — 5.425.000 та малописьменних є 3.285.000. Чорною плямою неписьменність ще вкриває мапу України і нам доведеться зробити величезні зусилля, щоб зліквідувати цю прокляту спадщину віковічного панування ворожих клас.

П'ятирічний план ліквідації неписьменности намічає зліквідувати в цьому році неписьменність серед 800.000 людей, в наступному році —,600.000, в 1930-31—2 міліонів і далі в 1931-32—серед решти неписьменних. Відповідно до цього для охоплення малописьменних намічено провести роботу в цьому році серед 400.000 людей, і далі до 1.600.000 в останній 1932-33 рік наступної п'ятирічки.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Стан і перспективи культурного будівництва на Україні

Ліквідувати неписьменність і здійснити загальне навчання протягом трьох років

Уряд нашої республіки, що затвердив у свій час цей план, переглядаючи тепер умови дальшого господарського розвитку нашої країни, визнав за конче потрібне знову його переглянути і констатував, що розстрочення проведення ліквідації неписьменности на 5 років складає небезпеку для цілого господарського розвитку нашої країни, не дає відповідних культурних умов, щоб виконати господарський розвиток країни і реконструкцію за намічені 5 років, **отже уряд визнав за конче потрібне посилити темп ліквідації неписьменности. Здійснивши її не за 5 років, а найбільше за 3 роки, провадячи що-року ліквідацію неписьменности не менше як серед 2 міліонів чол.**

Це визначає, так би мовити, реконструкцію цілої нашої роботи в галузі ліквідації неписьменности. Старими шляхами, апаратно-бюрократичними її не можна виконати. Нині це завдання має провадити лише апарат. Наркомосу. Цими шляхами ми такого величезного завдання здійснити не зможемо.

Вся радянська громадськість повинна взяти участь у виконанні плана

Лише тоді ми зможемо виконати завдання ліквідації неписьменности, коли всі робітниче-селянські організації, кооперативні, професійні, КНС, КВД, сільради, це завдання ліквідації неписьменности приймуть як своє, як власне.

Коли ми в 3 роки не лідвідуємо неписьменність, то це підорве цілий господарський розвиток, це підрив господарській реконструкції країни. Ось чому перед нами стоїть завдання ліквідувати неписьменність не лише як побажання досягти ліпшої і вищої культури, а як неодмінна потреба, продиктована об'єктивним життям.

І тому, коли тепер усі, трудящі нашої республіки, як і цілого Союзу, своїм завданням поставили підтримати, провести гасло комуністичної партії про соціялістичну реконструкцію країни, то в такому разі нам треба вжити всіх заходів, щоб план уряду — за 3 роки зліквідувати неписьменність — здійснити.

Не може бути жодної робітниче селянської організації, що обходила б це питання, не ставила його перед собою, не працювала для нього. Кожний письменний робітник і селянин мусить для цього попрацювати.

Ми повинні водночас подумати про те, щоб значну частину матеріяльного тягару перекласти на заможні шари селянства. У глитаїв зліквідувати неписьменність за його власні кошти та ще вязвши в його кошти для ліквідації неписьменности селянської—бідноти і наймитства.

Друге величезне завдання стоїть перед нами—це проведення загально-початкового навчання. Потреби соціялістично - перебудовного процесу вимагають безумовного обов'язкового виконання плану проведення загального початкового навчання протягом трьох років.

Треба визнати, що темп виконання плану останнього часу незадовільний. В 1926-27 році на місцях замість передбачених планом 7.528 комплектів по 40 дітей у комплекті, було відкрито лише 4.508—на 3.000 менше. В 1927-28 році було недовідкрито 1.744 комплектів в біжучому році замісць намічених за планом 6.663 комплекти, недовідкрито 1.500 комплектів. А це значить 60.000 дітей не було забезпечено проведенням плану відкриття шкіл і комплектів і значне число дітей лишилося через це поза школами.

В цьому році число неписьменних підлітків досягає 50 тисяч чол. Для ліквідації неписьмнности серед дітей підлітків ми відкриваємо 1.500—1.700 шкіл для неписьменних підлітків.

За п'ятирічним планом до 1932-33 року число комплектів загального навчання зростає до 22.000, число дітей по школах з теперішнього числа—2.500 тисяч повинно зрости до 3100 тисяч. Число вчителів, що їх нині маємо 55 тисяч, повинно досяти 77 тисяч. Це потрібує подвоєння числа комплектів шкіл, що їх відкрито по округах.

Цей план, продиктований самим життям, визначає подвоєння витрат на загально-початкове навчання по всіх округах. Він потрібує величезного поширення місцевого бюджету в справі соціяльно-культурного будівництва і загально-початкового навчання, а водночас це потрібує широчезного размаху самодільности нашого трудящого населення.

Тут ми не все використали, тут себе виявили старі бюрократичні шляхи, що ними йшла культурно-освітня діяльність. Ще не достатньо притягнуто до участи широкі маси населення в цілій побудові проведння нашого загально-початкового навчання.

Семирічка має дати свідомого громадянина, колективіста

Водночас стоїть перед нами питання вищих ланок нашої освітньої системи, передусім 7-мирічної школи. **Завдання поширення 7-мирічки, підготовлення в тих школах свідомго гормадянина, колективіста, вчасника нашого соціялістичного процесу—це наше чергове невідкладне завдання.**

Поліпшення якости навчання в школах, підвищення в них підготовки до участи у виробничій діяльності, зокрема, агрономізація наших шкіл на селі, розгортання і поліпшення шкіл селянської молоди, переведення фабзавучів на базі семилітки, а не чотирьохлітки, як це є нині, розвиток індустріяльних семирічок, перегляд якости нашої навчальної роботи, зокрема, якости підручників—вся ця сума завдань стоїть перед нами й продиктована сучасною життєвою потребою розвитку нашого господарства.

П'ятирічка передбачає поширити сітку семирічок на 4.100 шкіл, сітку шкіл селянської молоди збільшити на 200, піднести всю виховальну справу, скерувати виховавчий учбовий процес на засадах інтернаціональности і антирелігійности, як вимагає виховальний процес уже серед дітей дошкільного віку. Слід визнати, що у нас на Україні дошкільне виховання стоїть на найнижчому рівні, в порівнянні з іншими Союзними радянськими республіками. Є низка округ, що своїм планом зовсім не передбачили нічого для цього, є округи, що передбачили лише 4 дитячі садки. Нам доведеться збільшити сітку дитячих садків дошкільного виховання в робітничих районах до 300, на селах до 1.500.

Ці два завдання—**ліквідація неписьменности й переведення загально-початкового навчання,**—складають одну з найважливіших підвалин, дають культурну базу для господарського соціялістичного розвитку.

Друге завдання, що продиктоване нашим життям, це є безпосередня підготовка нової кваліфікованої сили для нової індустрії і для технічної реконструкції сільського господарства. Забезпечити нове реконструйоване господарство потрібною новою робітничо-селянською кваліфікованою силою, нижчої, середньої та вищої кваліфікації,—це конче потрібна умова для того, щоб здійснити п'ятирічний план реконструкції нашого господарства.

Підготовка кваліфікованої сили

Треба сказати, що у нас нині бракує спеціялістів, зокрема, високої кваліфікації по всіх галузях: інженери, педагоги, агрономи тепер є, так би мовити, дефіцитний товар.

Рівняючи з передреволюційним станом ми маємо нині в 6 разів більше вищих шкіл і в півтора рази більше масових профшкіл. Нині на Україні є 50 індустріяльних Виш'ів і на них 92 факультети, 25 с.-г. Виш'ів з 45 факультетами. Крім того, є 6 соц.-екон. Виш'ів, 63 педагогічних, 9—медичних і 9 мистецьких. Загальне число студентів у Виш'ах цього року складає понад 62.800, з них в індустріяльних—18.800, с.-г.—9.000 і в педагогічних—20.000. Щодо масових шкіл, то вони охоплюють в цьому році понад 110 тисяч учнів, серед них в індустріяльно-технічних школах 66.300, с.-г. школах—21,5 тис.

Серед студентів наших Виш'ів процент робітників і селян значно збільшився. Зокрема, за останні роки в інститутах ми маємо робітників—29%, селян 25%. В цілому 55% робітників і селян. В технікумах ми маємо робітників—34,5%, селян—37,7%. В профшколах та школах ФЗУ діти робітників складають 32%, діти селян 33,8%. На робфаках робітників—69,6%, селян 20,8%. Отже, беручи в цілому, по інститутах ми маємо 55% робітників і селян, по технікумах понад 70%, по профшколах понад 65% і на робфаках понад 90%.

Таким чином, ми маємо значні досягнення. Але треба сказати, що цього всього ще недосить, коли порівняти з потребами нашої нової, реконструйованої промисловости й п'ятирічним планом розвитку народнього господарства.

Які завдання стоять перед нами в справі професійної освіти. Насамперед треба зазначити, що уряд України порушив питання про уніфікацію системи народньої освіти, що є ріжною по ріжних республіках. Наша система народньої освіти виправдала себе в основному на протязі останніх 7 років. Але треба сказати, одверто, що **єдиний план нашої господарської перебудови, єдине для цілого Союзу планування нашої промисловости й сільського господарства вимагають єдиної системи й єдиного плану виготовлення кваліфікованої сили для нашої нової промисловости й сільського господарства.** Тому ми визнаємо за конче потрібне виправити нашу систему народньої освіти, скористувавши з всього того, що є ліпшим в інших системах, інших радянських республік.

Незабаром відбудеться Всесоюзна нарада в цій справі, що виявить стан ріжних систем, потреби їх для того, щоб, на базі цих існуючих систем народньої освіти, виробити нову єдину систему, що за єдиним планом даватиме потрібні кваліфіковані сили для нашої нової індустрії та технічної реконструкції сільського господарства.

Зміцнити матеріяльну базу ВИШ'ів

Основне питання, що стоїть перед нами, це підведення матеріяльної бази під цілий наш учбовий процес, забезпечення вищих шкіл потрібними приміщеннями, обладнанням, приладдям т. ін. Треба зазначити, що приміщення наших вищих шкіл амортизовані більше як на 40%, а приміщення наших нижчих і початкових шкіл по багатьох округах амортизовані на 60%.

Крім того, треба зазначити, що місцеві наші організації не виконують постанов всесоюзного та українського урядів про те, що всі шкільні приміщення, що в них були шкільні установи перед війною, мали перейти до відання Наркомосу для забезпечення наших шкіл. Це питання стоїть перед нами. й, напевне, З'їзд ухвалить, щоб цей закон кінецькінцем виконати.

Лише в тому випадку, коли ми підведемо матеріяльну базу під вищі школи, під професійні школи, коли ми забезпечимо вищі школи всім потрібним устаткованням, науковим приладдям тощо, нові робітниче-селянські спеціялісти виходитимуть із знанням світової науки й техніки й дійсно стоятимуть на рівні нової реконструйованої промисловости.

Треба обов'язково реконструювати матеріяльну базу цілого учбового і наукового процесу. Це величезне завдання стоїть перед нами. Треба розглядати капітальні вкладання в нашу науково-дослідницьку й учбову роботу, як одну з частин цілої суми капітальних вкладів для реконструкції нашого господарства. **Треба визнати за конче потрібне, щоб обсяг і темп капітало-вкладань в культурно-освітню роботу не відставав від темпу й обсягу капітальних вкладів в реконструкцію нашого господарства.**

Скільки нам потрібно кваліфікованої сили?

П'ятирічний план розвитку професійної освіти ще остаточно не розроблено і підчас вироблення загального п'ятирічного плану розвитку нашого народнього господарства поки що удосконалено лише основні, головніші риси загального культурно-освітнього плану, як і плану професійної освіти.

Покажчики потрібної кваліфікованої сили поки що розроблено лише загальні і кількісні. За даними попереднього плану розвитку нашого господарства, для промисловости потрібно буде близько 16.000 нових інженерів, 16.000 спеціялістів—для сільського господарства, 26 тисяч техніків і близько 300.000 кваліфікованих робітників. За даними господарських органів, для індустрії потрібно 16.000 інженерів і 15.600 середнього технічного персоналу і 100.000 кваліфікованих робітників для сільського господарства—16.700 інженерів. 15.200 середнього технічного персоналу. Для фінансово-торговельної справи—7.900 спеціялістів, 6.700 середнього персоналу, в галузі медицини—5.200 вищих спеціялістів і 7.700—середніх.

Крім того, для навчальних закладів і для проведення ріжних перекваліфікаційних курсів потрібне буде велике число нових вчителів, інженерів, агрономів, загальним числом понад кілька десятків тисяч.

Виконання цього соціяльного замовлення нашою системою професійної освіти потребує великого напруження, великої і значної роботи. За попереднім п'ятирічним планом народньої освіти число студентів по ВИШ'ах має зрости з 62.800 до 99.120, в тому числі індустріяльних вищих школах—з 18.800 до 22.700, с.-г. ВИШ'ах—з 9.000 до 17.700, число учнів професійних шкіл зростає, за п'ятирічним планом, з 110.000 до 214.800, в тому числі в індустріяльних технічних та професійних школах—з 66.300 до 134.500, а в сільсько-господарських профшколах з теперішнього числа учнів 21,5 тисячі доводиться до 47.100.

Поруч концентрації вищих шкіл і приєднання маломіцних ВИШ'ів до міцніших, п'ятирічний план передбачає відкрити деякі нові ВИШ'і й факультети. Так, в ХТІ передбачається відкрити електро-технічний факультет, намічається новий с.-г. інститут для південно-східньої частини степової смуги України. Крім того один з найміцніших сільсько-господарських інститутів передбачено реорганізувати у Всеукраїнську сільсько-господарську академію.

Дбаємо за підвищення якости нашої роботи

Лише поширенням сітки шкіл та збільшенням числа студентів справу ми не розв'яжемо. Основне питання стоїть перед нами для всієї освітньої роботи—підвищення якости і зниження собівартости продукції. Наша продукція—це спеціялісти.

Треба підвищити якість продукції і знизити тим її собівартість, щоб кожний випущений нами спеціяліст коштував менше і щоб він був більш пристосований до роботи. **Нині із загальної кількости студентів наших Виш'ів кінчає лише 9%**,—напр., з 3 тисяч студентів кінчає лише 270 чоловіка.

Треба в кілька разів, найменше в півтора-два рази, підвищити коефіцієнт корисної чинности наших вищих шкіл, а це значить, підвищити якість академічної роботи, підвищити дисципліну професорів. Більше уваги до роботи, до забезпечення учнів, учбової роботи потрібним приладдям, устаткованням, одночасно це вимагає від нашого пролетарського студентства непохитного дбання за академічну успішність. Приміром, в одній з округ двохрічники в трудшколах, себ-то ті, що залишаються на другий рік, коштують 2 мільйони карб. Чимало коштує пролетарській державі те, що велике число студентів залишається по вищих школах на другий рік. **За моїми попередніми підрахунками це коштуватиме близько 6—7 мільйонів карбованців на рік.**

Підвищення академічної успішности вимагає рішучих заходів. Нам треба зробити так, щоб коли курс чотирьохрічний, так треба за 4 роки мати спеціяліста, а не ростягати, як буває іноді, на 7—8 років. В одному ВИШ'і виявлено студента прийому 1913 року. Зрозуміло, що він працював з перервами, але всеж таки, як вам завгодно, а замість 4 років виробляти з цього студента спеціяліста на протязі 16 років,—це в 4 рази підвищує вартість цього спеціяліста. На випуску с.-г. інституту в Київі, звертаючися до випускників, я казав—«Дорогі товариші! Ви нам, справді, надто дорогі!» (Сміх—оплески).

Водночас перед нами стоїть питання встановити, які саме інженери потрібні? Цього поки що ніхто не знає. Вищі школи дають нині для промисловости спеціялістів, що вступлять в життя через 5 років.

Ми лише в деякому розмірі забезпечемо промисловість інженерами, спеціялістами на протязі цього п'ятирічча тими, що вступили раніше, а ті, що ми їх нині приймаємо до вищих шкіл, закінчать ВИШ'і після п'ятирічки, нами наміченої.

Пролетаризувати вищу школу

Дати нового робітника й селянина—це значить дальше провести й поглибити пролетаризацію наших ВИШ'ів. Для забезпечення класового складу ВИШ'ів за п'ятирічним планом культурного будівництва передбачається відкрити до 60 нових робфаків, в середньому по 12 робфаків щорічно. В цьому році передбачено відкрити 18 робфаків. Крім того, для підготовки до профшкіл відкривається до 25 підготовчих груп для наймитів. В цьому році ми починаємо провадити реформу в співвідношенні між трудшколою і профшколою, а саме ми касуємо іспити для прийому до профшкіл.

Учнів, що закінчили трудові школи, прийматимуть цього року до профшколи без іспиту (із заміною іспитів перевіркою знання у самій трудшколі), та прийманням до профшколи за соціяльною ознакою.

Пролетаризація профшкіл потрібує матеріяльного забезпечення студентства. На кінець п'ятиріччя матимемо 99 тисяч студентів, 75% робітників і селян. **Цих робітників і селян, треба на всі 100% задовольнити стипендіями, а з цього випливає, що стипендіяльний фонд ВИШ'ів з теперішньої кількости стипендії в 31 тисячу, в 1932-33 році треба збільшити до 74 тисяч стипендій з відповідним підвищенням розміру цих стипендій.**

Крім того, передбачено дальше поширення стипендії для робітників і селянської бідноти в профшколах, а також побільшити кількість стипендій для сільських наймитів у трудових школах.

Питання про пролетаризацію наших трудшкіл і профшкіл потребує значних витрат, бо інакше наша селянська біднота—наймити і незаможники,—кінчаючи 4-хрічки, не можуть далі йти до 7-мирічок і тим паче не можуть йти до профшкіл.

Початкове навчання

Ми маємо забезпечити початковою 4-хрічною школою все дитинство віком від 8 до 10 років. Невірна лінія й неправильні пропозиції, коли по деяких місцях звільняли з початкової школи дітей небідноти, несередняків, неробітників. Ми відібрали в капіталістів та глитаїв їхнє майно, фабрики, заводи, землю, зробили їх знаряддям соціялістичного розвитку, але ми мусимо дійти до того, щоб дітей кол. глитаїв переробила наша соціялістична система і щоб надалі вони працювали на користь соціялістичного розвитку. наше завдання переробити всіх дітей, дати їм класову соціялістичну свідомість. Тому ми мусимо охопити загальним навчанням всіх дітей школами 2-го концентру і ВИШ'ами ми обслуговуватимемо робітників і бідняцько-середняцьке селянство, віддаючи перевагу їм перед іншими. Трудові школи в цьому році прийом мають такий: по містах—робітників 38,9%, наймитів 0,67%, селян не членів КНС 14,6%, КНС—5%, службовців 21,9%, кустарів 1,6% і дітей інших груп 7,5%. По селах: 2,8% робітників, 1% наймитів, 24,7% незаможників, 67% середняків і селянської бідноти, 2,9% службовців, 1,4% кустарів і 0,3% решта. В цілому по Україні прийом цього року має такі покажчики: робітників в цьому році прийнято то трудових шкіл 10,1%, наймитів 0,9, незаможників 20,8%, середняків — 56,9%, службовців — 6,3%, кустарів — 3,4% та інших — 2,2%. Дальше поглиблення пролетаризації стоїть перед нами в повному обсязі. Треба зазначити, що в першому концентрі справа стоїть краще хоч і не по всіх даних. Наприклад, у містах до 1-го концентру (4-хрічки) було прийнято дітей робітників 36,9%, до 1-го концентру 7-річки—42,6%, до ІІ-го концентру 7-мирічки 34,4% робітників по містах і 24,9% незаможн…

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Стан і перспективи культурного будівництва на Україні

Пролетаризація профшкіл

Прийом до профшкіл учнів цього року за соціяльним складом дав такі покажчики: в профтехнічних школах дітей робітників 27,7%, дітей наймитів 1,4%, дітей селян — 29%, трудової інтелігенції 7,9%, службовців —29,7%. По фабзавучу—76,7% дітей робітників, 0,6% дітей наймитів, 5,6% дітей селян, 11,6% дітей службовців, 3,8% дітей кустарів і 4,5% інших.

В сільсько-господарських профшколах також змінюється співвідношення прийому: дітей робітників 7%, дітей наймитів 3,6% дітей селянської бідноти й середняків—71,1%, дітей трудової інтелігенції—2,5%, дітей службовців—13,1%. Коли взяти профшколу в цілому по всіх вертикалях, то дані прийому цього року такі: робітників 27,6%, дітей наймитів 2,8%, 40% селян, 4,9% трудової інтелігенції—інженерів, вчителів тощо, 20,2% дітей службовців, 3,2% дітей кустарів і 1,3% дітей інших

Ріжниця системи прийому в Росії і на Україні полягає в тому, що в Росії прийом проводять загальним іспитом, а у нас за іспитом, і ще за соціяльними категоріями. Ми встановлюємо процент робітників і селян, що мусять бути прийнятими.

Ми проти генеральної чистки ВИШ'ів

Уряд наш проти лінії генеральної чистки ВИШ'ів. Загальна чистка ВИШ'ів мусить йти не кампанією генеральної чистки, а як щоденна уважна робота в справі перевірки складу студенства ВИШ'ів, з усуненням усіх тих, хто є ворожий елемент і нездатні стати дійсно червоними спеціялістами нашого реконструйованого господарства.

Ми сліпу лінію на викидання всіх не робітників і не селян із ВИШ'ів не приймаємо й не можемо прийняти. Тут є перекручування. Чотири роки тому, до ВИШ'ів приймали 10% «інших»—неробітників, неселян і неслужбовців. Потім цей порядок усунули й «інших» ми приймаємо, здається, 1%. Але ті, що їх 4 роки тому приймали за старим правилом, саме нині кінчають. І от тепер почали по багатьох місцях виключати їх, хоча їм залишилось місяців—два, три. Вони і академічну успішність виявили, виявили себе цілком прихильними до радянської влади й роботи наших установ. Такі бували випадки: минулого року і позаторік кінчали індустріяльну вищу школу, й пішли на завод на стаж, пробули один рік, другий—працювали на заводі, вели громадську й технічну роботу, приїздять до вищої школи одержувати диплома, а їм говорять: ні, ми не можемо видати вам диплома, хоч ви і кінчили, ви неробітник, неселянин, ми провели чистку й виключили вас з ВИШ'у. Таким чином на Україні виключено 280—300 таких спеціялістів, іншими ми їх не можемо замінити, бо нові спеціялісти прийдуть тільки через 1—2 роки, тому дефіцит інженерського «товару» збільшився на 200—300 чоловік.

Тих, хто нездатний стати активним учасником нащого господарського будівництва, хто має контрреволюційні замисли,—цих треба нещадно викидати підчас перевірки, але інших з теперішнього складу, хоча не був він робітником і селянином ми мусимо використати для нашої промисловости. Ці нові спеціялісти, не з робітників і селян, не будуть гіршими, за тих старих спеціялістів, що працюють в нашій промисловості. Увага перевірці мусить бути завжди, але сліпа підозрілість *не є пролетарська лінія.*

Науково-дослідна робота

Поруч кваліфікованих вищих технічних інженерських сил нам конче потрібна для реконструйованої промисловости робота наукова та науково-дослідна.

Значіння науково-дослідної роботи в цілому, зокрема, для нашої промисловости, для розвитку сільського господарства мені не треба доводити на Всеукраїнському З'їзді Рад. У нас за останні роки на Україні сітка наукових установ на чолі з Всеукраїнською академією наук збільшилась, зміцніла й оформилася. Засновано низку технічних наукових інститутів, що безпосередньо обслуговують завдання індустрії, посилилася ув'язка наукової роботи з промисловістю і сільським господарством. На чолі стоїть Всеукраїнська академія наук, що заснувала спеціяльну комісію для розгляду питань у справі сільського господарства, піднесення і підвищення врожайности і боротьби з недородом. Цукровий інститут працює безпосередньо за завданнями цукрової промисловости. Наша біологічна станція у Харкові працює безпосередньо за завданнями Наркомзему для виявлення сортів рослин, що найбільше пристосовані для клімату України. Водяний науково-дослідний інститут у Київі працює безпосередньо за завданнями ВРНГ і Донвугілля для розв'язання питання водопостачання Донбасу і т. ін. і т. ін.

Однак, треба зазначити, що **цей зв'язок наукової роботи безпосередньо з виробництвом ще недостатній і що не було вжито потрібних заходів ані з боку адміністративно-господарських установ, ані з боку наукових установ.** Дальша робота в цій галузі конче потрібна.

Матеріяльна база наукових установ здебільшого у нас недостатня. **П'ятирічний план розвитку нашого господарства передбачає і мусить передбачати достатні капіталовкладення в справу наукового дослідження.**

Проблема наукових кадрів

Що до наукових кадрів, то треба сказати, що це питання потребує достатньої уваги. Беручи в цілому, наші наукові кадри працюють віддано на користь радянської республіки, хоча й треба сказати, що серед окремих кол наших наукових прошарків виявляються небезпечні *прояви. Загальне підсилення боротьби* глитая проти соціялістичного розвитку виявляється в усіх галузях нашої роботи—промислової, господарської, на ідеологічному і соціяльно-культурному терені, в літературі, мистецтві це виявляється і в науковій роботі. Боротьба з буржуазними настроями, ідеологічними і релігійними течіями тощо мусить стати на певному місці.

Основна маса наукових робітників повнотою працює з радянською владою. Про це свідчать хоча б заяви наукових зборів що проходили по всій Україні з приводу виступів окремих ворожнечих діячів, організація ріжних наукових товариств, приміром УТОРНІТСО, оформлення ріжних марксистсько-наукових організацій, проведення довиборів членів УАН, що відбудуться з участю суспільства. Ці факти свідчать про те, що **в основному наука йде в річищі соціялістичного будівництва і нам конче треба до цього притягти потрібну увагу.**

Серед наукових робітників ми маємо дуже низький процент робітників і селян,—робітників лише 3,5%, а селян—14,5%. Серед середніх ланок ми маємо робітників 3,1% і селян 20,2%. Це все кадри, що виготовлялися в нас перед революцією і в перші часи після *революції.* Нині стан уже трохи покращав. Вже аспірантів для нової генерації наукових робітників, що підготовляються до самостійної роботи у нас на Україні є 1.673 з них робітників 11,5% і селян 34%, а разом—45,5% робітників і селян серед нової зміни наукових робітників. Серед цих аспірантів ми маємо 9% комуністів.

Це, ті кадри, що раніше закінчили ВИШ'і. Щодо нової продукції наших ВИШ'ів, то за 7 років (до 1927 року) з наших ВИШ'ів випущено 3.500 комуністів та комсомольців. За останні два роки закінчили наші ВИШ'і ще 3000 комуністів та комсомольців. Таким чином, за останні два роки у нас закінчило ВИШ'і стільки комуністів і комсомольців, як за попередні 7 років.

Отже, ми маємо дані говорити, що забезпечення новими кадрами робітників та селян, в тому числі комсомольцями й комуністами, йде чим-раз, скоршим темпом. Можна чекати, що й нові кадри аспірантів дадуть нам ще більший процент робітників та селян.

Завдання пролетарської науки величезні

Пролетарська революція, звільнивши науку від матеріяльної й ідейної залежности від буржуазії і пануючих клас, вперше в історії дає можливість вільного розвитку науки, вона робить науку тим, чим повинна бути—**знаряддям боротьби людини з природою, знаряддям визволення трудящого людства і перебудови цілої суспільности на засадах вільности й братерства.**

Лише йдучи цими шляхами наукова думка на Україні мусить водночас відповідати основним лініям політичного, економічного, культурного й національного розвитку соціялістичного будівництва України, далі, поширюючи наукову базу української культури й одночасно ідучи в загальному річищі наукової роботи Союзу Радянських Республік. Треба і надалі вживати заходів для більшого звязку і взаємної інформації про наукове і культурне будівництво Радянської України з іншими Радянськими Республіками, а також посилити інформацію про нашу радянську науку закордоном.

Комуністичне виховання мас

Завдання соціялістичної перебудови країни, що базується на широкій творчій самодіяльності трудящих мас—пролетаріяту й бідняцько-середняцького селянства—ставить на всю широчінь питання про поширення й поглиблення комуністичного виховання трудящих мас. Політосвітня робота набирає великої ваги і значіння в справі забезпечення цілого перебудовного господарського процесу. Це вимагає широкого розвитку [illegible] галузей політосвітньої роботи.

Треба визнати, що в нас досі був деякий занепад нашої політосвітньої роботи, що була розпалася на окремі струмені. Ми мали перед собою окремі галузі цієї роботи—школи, курси, гуртки, бібліотеки, що йшли окремими річищами. А нам треба об'єднати всю цю роботу, позбавити її відомчого, замкненого характера, скерувати так, щоб краще обслуговувати широкі маси трудящих. Для цього нам треба об'єднати всю політосвітню роботу в єдине велетенське завдання комуністичного виховання трудящих мас нашої країни.

І тому перед нами стоїть завдання намітити цілу низку заходів, щоб цю роботу комуністичного виховання трудящих поширити, поглибити й далі провести. Ми з вами, товариші, почали величезну справу. Ми будуємо соціялізм, ми перебудовуємо життя, щоб скласти, організувати й провести нове соціялістичне господарство, нове соціялістичне життя. Але нам треба виконати велетенську роботу, насамперед, у справі реконструкції самої людини, себ-то величезну роботу комуністичного виховання трудящих мас. Боротьба з усякими забобонами, національними, релігійними та іншими, стоїть перед нами і це є завдання нашої політосвітньої роботи. Перед нами стоїть завдання—дати основне знання й наукове сприймання природи трудящими масами, щоб вони вільними, відкритими очима дивилися *на всесвіт і на суспільство, щоб вони свідомо* брали активну участь у величезній соціялістичній перебудовній роботі.

Величезні завдання стоять перед нами. Я відзначу окремі риси цієї політосвітньої роботи. Так шкільно-курсова робота, що нині охоплює 15.000 курсантів, за п'ятирічним планом має поширити число курсантів до 82.800, замість п'яти вечірніх робітничих шкіл з 500 курсантами намічено побільшити сітку до 530 в числом курсантів 95.430 чол. Замість 100 вечірніх робітничих шкіл другого ступеня з 10.000 курсантів передбачено розвинути сітку до 320 з числом курсантів 76.800 чол. Замість 16 вечірніх робітничих університетів з числом студентів 4600 передбачено заснувати 36 вечірніх робітничих університетів з числом студентів 11.500 чол.

Крім того, передбачено заснувати 14 веч. робітничих шкіл другого ступеня, 200 вечірніх радпартшкіл і комуністичний університет. Передбачено також організувати кілька заочних політосвітніх шкіл. Нині ми маємо, наприклад, Всеукраїнський заочний інститут народньої освіти, що охоплює 17.000 слухачів по всіх кутках України. Крім того, є ще кілька інших заочних ВИШ'ів.

Щодо бази для культурно-освітньої самодіяльної роботи на селі,—то ми маємо 7.400 бібліотек. з них на селі 6.549 Але ми маємо загальне число сільрад 10733. Отже, не на кожну сільраду є нині бібліотечка. За п'ятирічним планом передбачено в кожній сільраді заснувати стаціонарну бібліотечку з відповідним пересувним фондом для обслуговування всіх сел.

Кіно, радіо, сельбуди, хати-читальні—знаряддя комуністичного впливу на маси

Величезне значіння для політосвітнього виховання мас мають два нові засоби політосвітнього впливу на широкі трудящі маси. Я кажу за кіно й радіо. Сітка кіна по робітничих клубах, що має нині 965 установок, за п'ятиріччя пошириться, на кінець п'ятиріччя до 2.388. Стаціонарна сільська кіно-сітка, що має нині 950 установок, на кінець п'ятирічки пошириться до 4.950,—пересувне кіно—з 265 установок до 600, шкільна кіно-сітка, що нині є лише в зародковому стані і має лише 10 пунктів, за п'ять років пошириться до 12.000.

Також протягом п'ятьох років передбачається відкрити близько 20 тис. пунктів радіа.

Виконання п'ятирічного плану, значне поширення кооперування і колективізації сільського господарства на базі соціялістичної реконструкції сільського господарства, підвищення врожайности тощо,—неможливе без активної самодіяльности широких робітничо-селянських мас, а це своєю чергою, вимагає значного посилення політично-культурного і технічного рівня дорослого населення й особливо наймитсько-бідняцько-середняцького селянства.

Тим то за п'ятирічним планом передбачено організувати по всіх сільрадах бюджетні сельбуди і по всіх виселках і хуторах—допоміжні політосвітні установи, червоні кутки, хати-читальні тощо Політосвітню роботу на селі треба повести новими шляхами, від культурництва треба перейти до обслуговування великого завдання комуністичного виховування трудящих.

Треба ув'язати політосвітню роботу на селі з окремими основними завданнями соціялістичного будівництва, що в нашому п'ятирічному плані накреслені, і спрямувати її на ліквідацію сільсько-господарської неписьменности, запровадження агромінімуму, заведення по всіх сельбудах кооперативних, військових, художніх гуртків, гуртків колективізації, хатнього господарства. на організацію пересувних виставок, музеїв, на боротьбу за новий побут, боротьбу з антисемітизмом, алкоголізмом, релігійними забобонами. Нові широкі перспективи повинні бути в галузі нашої політосвітньої роботи. Вона повинна мати суто класовий характер, її слід спрямувати на політичне виховання дорослого населення, на охоплення членством у сельбудах наймитів, бідноти і середнього селянства і жіноцтва, на обслуговування виселків, колгоспів т. ін.

Незабаром починається перша всеукраїнська кампанія перевиборів товариств сельбудів з притягненням бідняцько-середняцьких шарів. Це дасть нам багато для того, щоб це величезне знаряддя політосвітньої роботи на селі відновити, щоб можна було боротися з старим просвітянським характером, що подекуди є *наслідком глитайського впливу,* для того, щоб наші сельбуди були знаряддям нашого комуністичного впливу на трудящі маси й охоплювали широкі трудящі маси села.

Товариші, величезна робота, що її показав теперішній стан, що її показали перспективи п'ятирічного плану, передусім ця величезна робота в справі піднесення культурного рівня, свідомости трудящих мас є водночас роботою для розвитку й будування української радянської культури.

Українська пролетарська культура—найважливіше знаряддя соціялістичного будівництва

Пролетарська революція знищила культурно-національне пригноблення, що відповідало тому колоніяльному стану України, що з ньому тримав царат український нарід століттями. Українська Радянська Соціялістична Республіка ставить завдання—усіма заходами й силами держави підтримати розвиток української культури. національною за її мовою, формою і матеріялом та пролетарською і радянською за її суттю.

Лише Жовтнева Революція дала можливість справді всебічно розвивати й творити українську пролетарську культуру. **Пролетаріят, як найактивніший чинник української культури, об'єднує навколо себе в цьому величезному культурному будівництві широкі маси трудящих і забезпечує їхній дальший широкий духовний розвиток, а водночас робить українську культуру найважливішим знаряддям усього соціялістичного будівництва.**

У цій велетенській роботі зроблено вже великі кроки і далі стоїть ще глибша і напруженіша робота. Стаючи на засадах єдности цілого українського культурного процесу, треба й надалі піклуватися про зміцнення і поглиблення культурного обслуговування і консолідації цілокупного українського національного терену. Цілком відкидаючи буржуазні шовіністичні гасла боротьби культур, ми стоїмо на засадах *тісної співпраці трудящих* всіх народів Радянських Соціялістичних Республік. Ми будемо й надалі провадити будівництво української радянської культури, як самостійної культури народа, що входить до Союзу РСР і творить нове соціялісичне життя разом з усіма народами, визволеними пролетарською революцією. Водночас Українська Соціялістична Радянська Республіка має за завдання дати державну допомогу культурному розвиткові всіх національних меншостей.

Відзначаючи, значні досягнення в справі забезпечення культурних інтересів національних меншостей УСРР, треба по окремих галузях культурної роботи провести дальше удо*скона*лення. *Ми* маємо в проведенні правильної ленінської комуністичної лінії в національній політиці значні досягнення.

Розвиток видавничої справи

Скажу тепер про видавничу роботу. Уже до 1927 року продукція українських книжок наших українських видавництв була більша, ніж за 130 років попереднього існування української культури. Лише УСРР дає широкий простір розвиткові української національної культури, а по всіх українських, землях поза межами УСРР панує пригнічення, національне пригноблення українського народа і тому ми маємо велике завдання ще й далі поширювати видавничу справу. Ми вже в 1928 році щодо загальної кількости книжкової продукції УСРР, порівняно з передовими капіталістичними країнами, маємо дев'яте місце.

За темпом зростання книжкової продукції УСРР має шосте місце, за кількістю книжок на кожну одиницю *населення* ми стоїмо вже порівняно з усіма капіталістичними країнами на сьомому місці. Величезними кроками йде вперед розвиток нашої культури.

Покажчики, що я даю, вам це цілком ясно підтверджують кожному. В *біжучому* році продукція українських видавництв досягає 6138 назв, 34470 друкованих аркушів і понад 300 міліонів друкованих відбитків, до цього за числом відбитків продукція має 60%, за кількістю назв і друкованих аркушів—понад 50% загальної кількости друкованих на Україні книжок. В усуспільненому секторі, у видавництвах — ДВУ, Книгоспілці т. ін. українська книжка серед видаваної продукції має 81—88% відбитків.

Число українських газет та іншої періодичної преси має 232 назви, загальний річний тираж 34.970 тисяч примірників. Число українських газет у 1928 році мало 58 назви, 1.068 тисяч примірників. Щодня до наших трудящих мас іде 1.068 тисяч примірників українського друкованого слова. Російських газет ми маємо 19 назв—423 тис. примірників. Значно зросло обслуговування нацменів. З 3% літератури нацменівської вона зросла до 4,8% у загальній продукції.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Стан і перспективи культурного будівництва на Україні

Українізація шкільної роботи

Трудові школи на Україні переведено вже майже повнотою на рідну мову їх учнів. Коли взяти середні цифри для цілої України, в минулому році, то шкіл соцвиху з українською мовою викладання було 81%, з російською 7,1%. П'ятирічний план передбачає з 4.100 шкіл семирічок залишити російських 150, єврейських 100, польських 33, німецьких 18, для нечисленних нацменів 24, і решта семирічок українських.

Треба зазначити однак, що ця картина, ці цифри є загальні для цілої України. Але, є такі округи, де обслуговування українського населення школою на рідній мові учнів ще абсолютно недостатнє, досягає лише 50%. Дальша робота тут конче потрібна.

Як вже казав—це загально-українські цифри і, коли я наводив приклад про число профшкіл, я говорив про цілу Україну і не говорив, що по окремих округах, наприклад, здається в Сталінській до минулого року не було жодної профшколи з викладанням українською мовою.

В галузі ліквідації неписьменности з погляду нашої національної політики також виконано значну роботу. Число пунктів лікнепу досягає 7.700 українською мовою, 930 російською, а решта лікнепів—мовою нацменів.

Менше досягнення є в профшколах. За рідною мовою учнів там українців 51,4%, а українізованих профшкіл маємо 55,1%, отже, ми маємо, що і перехід профшкіл на рідну мову навчання, рідну мову учнів ще недостатній. Профшколи з мовою навчання російською складають 11,3%, за рідною мовою учнів 20,2%, а решта на мові інших нацменів. Технікуми українізовані за мовою навчання на 54%, за рідною мовою учнів 58,6%, тобто студентів в технікумах українців за мовою більше, ніж ми українізували наші технікуми. З російською мовою навчання технікуми складають 16,7%, а за рідною мовою інших нацменів 16%.

Гірше проведено роботу в галузі українізації наших інститутів—за мовою навчання на 30%, за рідною мовою студентів на 52%, тоб-то більше половини студентів наших ВИШ'ів з українською мовою, але ми українізували наші ВИШ'і лише на 30%. Інститутів з російською мовою навчання ми маємо 18,9%, решта інститутів частково перейшла на українську мову викладання. Є окремі і спеціяльні вищі школи, педагогічні зокрема і секції—німецькі, польські, єврейські т. ін.

Справа українізації наших ВИШ'ів упирається в недостатність наукових робітників українців з робітників і селян. Серед аспірантури є нині українців 55,6%, росіян — 18,2%, євреїв 22,4% й інших національностей 3,9%.

Проведено величезну роботу в галузі наших вищих шкіл, впорядковано українського правописа — це культурне питання, що протягом багатьох десятків років, стояло перед українським народом, а нині його розв'язано для цілокупного українського національного терену. Провадиться робота у справі видання українських термінологічних словників, що дає тверду базу для дальшого проведення українізації наукової роботи. Всеукраїнська Академія Наук поступово розвивається і дає значить безпосередні результати в науковій і дослідній роботі, зокрема, в досліджуванні природних сил України, і стає справді одним з центрів української наукової і науково-дослідної роботи, в загальному для всієї культурної діяльности Рад. України і для створення річища соціялістичного будівництва.

Робота в галузі мистецтва

Зокрема, треба відзначити роботу у будівництві української культури в галузі мистецтва, літератури, театру, кіна і радіа, художньої літератури, що стали і є величезним знаряддям в будівництві нової української культури. Треба зазначити ще посилення зв'язку між українським мистецтвом, літературою з широкими робітничими масами. Подоріж українських письменників до робітничих районів, делегації з робітничих районів до культурних українських центрів, існування пересувної української опери—це все веде до зв'язку з масами. Це перший випадок не лише у нас в Союзі, але і в всьому світі, коли опера з найвищих щаблів мистецтва підтримує такий щоденний зв'язок з робітництвом, що, наприклад, робітники Миколаєва дали нашій опері червоного прапора. Ми організували пересувну художню виставку, що охопила низку робітничих районів торік; вона працюватиме і цього року.

Ми маємо значне поширення української книжки й української преси серед робітництва. Тираж наших газет, що перейшли на українську мову, значно зростає що-місяця.

Поруч українізації поглиблюється культробота серед нацменшостей

Дальша робота українізації всього державного апарату стоїть перед нами дуже актуально; завдання в справі дальшого втягнення і зростання з український культурний процес нашого пролетаріяту стоїть особливо перед робітничими районами, де його ще недосить переведено. Одночасно перед нами стоїть завдання повного забезпечення нацменшостей.

Всю цю роботу можна виконати лише за умов дійсної творчої участи широких трудящих мас.

Вчительство виконало величезну роботу

Окремо треба відзначити величезну й віддану роботу, що її виконало вчительство України, що бере широку участь в самодіяльних громадських організаціях, в сільрадах і в райрадах.

Щоб робота вчителя мала відповідне значіння, її слід поставити на добровільних засадах. Треба вжити всіх заходів для того, щоб піднести рівень учительства, його громадську вартість, і розуміння його значіння для республіки.

Треба сказати, що вчительство в нас ще «дефіцитніший товар» ніж навіть інженери. За нинішнім темпом нашої продукції учительської сили нам не стане за п'ятирічкою не менше як 7 тисяч вчителів. Отже потрібні нові додаткові заходи до одержання нових кадрів, як от перекваліфікація безробітних, притягнення робітників і селян до наших педагогічних ВИШ'ів і разом з тим повне використання наявних кадрів.

Треба зазначити, що правильно зробили НК РСІ Союзу й України, коли, намітивши чистку радянського апарату, виключили з чистки все вчительство. Ті спроби чистки, що іноді переводяться на місцях, дають негативні наслідки. Був випадок в одній окрузі, де вичистили вчительку, що має 28-річний стаж. Підстава: має зносини із своїм родичем, що перебуває закордоном на еміграції. Перевірили. Дійсно має зв'язки, з закордоном із своїм сином, а цей син—наш уповноважений представник Союзу у Берліні тов. Крестинський.

Другий випадок: виключили вчительку за те, що вона «чужого ворожого походження». Це падчериця завідателя женвідділу ЦК ВКП тов. Артюхіної. Отже правильно зробили НК РСІ Союзу й України, коли поставили питання про чистку всього апарату й виключили з цього вчительство. Треба генерально перевірти ввесь апарат і потім вже, здобувши досвід, перейти до перевірки вчительського складу. Боротьбу ж з ворожими проявами, з глитайськими впливами на вчителів ми мусимо вести й тепер.

Опір глитайні проти нашого соціялістичного наступу й реконструкції нашого господарства на селі впливає на окремі елементи, і зокрема на селі на вчительство. Але треба сказати, що більша половина вчительства активно бере участь і не тільки в нашому учбовому процесі, а й в громадській, культурній роботі поза школою. Є ворожі елементи, з ними треба боротися всіма заходами,— але боротьба за вчителя повинна стояти перед нами.

За нашим п'ятирічним планом передбачено довести зарплату нашого вчителя до середнього рівня кваліфікованого робітника нашої промисловости. Хоча, треба сказати, що наші округи тут не дуже передбачили. Взагалі, окружні плани освітньої роботи незадовольняючі: вони часто виходили при складанні своїх планів не з оптимального розрахунку, не з того, що потрібно на культурно-освітній терені для забезпечення культурної бази соціялістичної реконструкції країни, а з контрольних цифр. Мовляв виераховано, що можна дати на культурно-освітню роботу, стільки-от карбованців; так і виробляйте свій освітній план в межах цих контрольних цифр. Уряд відхилив таку лінію багатьох округ. Нам треба на культурно-освітньому терені виходити не з того, що ми бажаємо, чи з того, що ми можемо дати на це, а виходити з того, що нам продиктовано об'єктивним завданням забезпечити культурною базою цілий соціялістичний реконструктивний процес.

Фінансова база культурно-освітньої роботи значно виросла за часів революції. Коли взяти всі витрати на культурно-освітні завдання в нашій республіці,—державного і місцевого бюджетів, профсоюзів, кооперації, громадських організацій то що—то культурно-освітній фонд зростає так: в 1926-27 році — 166 міл. карб., в 1927-28 році—207 міл. карб., і в 1928-29 році—250,5 міл. карб. На будівництво трудшкіл потрібно понад 200 міліонів, на ліквідацію неписьменности—71 міл.

На заснування бібліотек, за постановою ювілейної сесії ЦВК СРСР, треба буде 6,5 міліонів, на боротьбу з безпритульністю—близько 5 міліонів. Значні витрати потягне підвищення матеріяльного забезпечення пролетарського студентства й учнів бідноти й робітників, а також підвищення зарплати науково-технічного персоналу й робітників масової освіти.

Підвищення зарплати нашим вчительським кадрам і всім робітникам масово-освітньої мережі потребуватиме за п'ятирічкою великих витрат. Зокрема великі витрати потребує капітало-вкладання в галузі народньої освіти: нове будівництво, капітальний ремонт, наукове й учбове устаткування т. ін.

Загальна сума витрат культурно-освітнього фонду на проведення п'ятирічного плану, попереднє виробленого нами, за всіма джерелами, — державного і місцевого бюджету, промисловости, транспорту, профсоюзів, кооперації, громадських організацій, коштів населення, — загальний культурно - освітній фонд досягає 2.500 млн. карб., з них значна частина—близько $1\frac{1}{2}$ млр. карб. — це будуть кошти населення. Представник Союзного уряду—тов. Куйбишев зазначив, що за п'ятирічкою Союзу передбачено видати на культурно-освітнє будівництво близько 20 млр. карб. Таким чином, коли з цього процентів 18-20 падає на Україну, суми, передбачені нами, цілком вкладаються в межі всесоюзного культурного фонду.

Культ-освіта на послугах у соціялістично-перебудовній роботі

Основне завдання стоїть перед нами—глибша дальша пророрбка п'ятирічного плана культурно-освітньої роботи, пророрбка нашого п'ятирічного плана соціялістичної перебудови в його культурній ділянці. Цю роботу, знов підкреслюю, можна провести лише за широкою діяльною участю всіх робітниче-селянських організацій. Треба сказати одверто, перехід до реконструктивного періоду визначає повний перехід на зовсім інші шляхи усієї культурно-освітньої роботи.

Коли ми говоримо про перехід до реконструктивного періоду, ми говоримо про перехід до планової реконструктивної роботи. Тим паче треба поставити таке завдання культурно-освітній діяльності. Перехід від роботи в окремих галузях культурно-освітньої роботи до об'єднання культурно-освітньої соціяльно-перебудовної роботи стоїть перед нами. Я маю за честь два роки працювати Народнім комісаром Освіти УСРР і мушу зазначити, що там, так би мовити, універсальний магазин, де всяких ріжних галузей набереться десятки, і десятки ріжноманітної культурної роботи. Вони всі об'єднуються нині единою ідеєю, єдиною лінією. Культурно-освітня робота стає на послугу цілій соціялістично-перебудовній роботі.

Коли і раніше на культурно-освітньому терені провадилася велика культурна робота, що має велике значіння для цілого загалу трудящих, то тепер перехід до соціялістичної поребудови, до завдання перероблення усього господарства, цілої держави—це величезне завдання стоїть інакше, в новому обсягу, в новому аспекті. Культурно-освітня робота є безпосередня частина цілої соціялістичної перебудови країни і служить цьому завданню.

Треба сказати відверто і Всеукраїнський з'їзд мусить зазначити в своїй резолюції: ця велика робота, це величезне завдання може бути виконано й буде виконано, але його можна виконати й воно буде виконано лише в тому разі, коли на культурно-освітню галузь поширяться повнотою всі пролетарські гасла про реконструктивний період й передусім гасло самокритичної, активної, самодіяльної участи широких трудящих робітниче-селянських мас в усій державній роботі.

Дозвольте мені закінчити свою доповідь заявою про глибоке преконання в тому, що широка участь трудящих мас, критична перевірка всього того, що є пролетарським підходом під поглядом пролетарської лінії в освітній роботі, допоможе нам повнотою виконати, забезпечити завдання соціялістичної реконструкції країни. (Бурхливі оплески).

Дискусії на доклад тов. Скрипника

На ранковому засіданні після докладу тов. Скрипника про стан та перспективи культурного будівництва на Україні відбувалися дискусії на доклад.

Тов. **ЛАРИН (Маріупільщина).** Слід зазначити, що справа з відрядженням пролетарських дітей на курси поліпшилася. Щож до ФЗУ, то там треба поліпшити навчання, щоб молодь вивчала не лише старі методи роботи, але й щоб вона знала найновіші способи праці.

Академік **КОРЧАК-ЧЕПУРКІВСЬКИЙ.** Не доводиться говорити про важливість і потребу культурної революції. В здійсненні її ВУАН посідає важливе місце. Нині вона зв'язує свою роботу з найширшими масами, бо інакше й не може бути. На жаль, раніше справа цією лінією стояла не досить гаразд. Зокрема, добрий покажчик—поповнення Академії новими вченими. Я радий заявити, що до Академії Наук прийдуть нові, свіжі сили, такі, які нам саме тепер особливо потрібно. Нам бракувало вчених з марксистським світорозумінням і методами роботи і це поповнення нам їх дасть. Вся Академія відзначає, що це поповнення правильне і доцільне. Ми поєднаємо старе знання із знаннями нових людей. Далі слід сказати, що наукова робота у нас роспорошена серед ріжних відомств. Слід би її об'єднати і провадити за єдиним планом. Так само слід потурбуватися, щоб на піднесення науки призначалося кошти в потрібних розмірах.

Тов. **ЛАВРЕНКО (Червона армія).** В нас немає чіткого плану підготовлення с.-г. робітників до індустріялізації країни. Ми повинні подбати, щоб кваліфікувати бідноту для промисловости. В нижчих школах загального навчання слід поставити справу так, щоб учні мали змогу далі проводити своє навчання. Треба забезпечити шкільне будівництво. З підручниками справа стоїть кепсько. Їх пізно приставляють місцям, а головна хиба, що ними можна користатися не більше одного року. Підручники ми повинні одержувати такі, щоб користуватися ними не менше як протягом п'ятирічки. Поруч підготовки інженерів, треба звернути увагу на підготовку агрономів. Так само ми повинні подбати, щоб вони крім основної спеціяльности мали мінімум знання з інших галузей. Вчительство треба перекваліфікувати з погляду збільшення у них агрономічного знання. Так само треба переглянути вчительський склад і вичистити звідти негодящий елемент. З ліквідацією неписьменности в нас негаразд. Треба налагодити контролю, щоб кошти на це витрачали як найдоцільніше. Нам треба подбати, щоб як найширше в школах було заведено фізкультуру. Останнє побажання—це, щоб при частинах Червоної армії було устатковано майстерні, де червоноармійці могли б підготовити себе для роботи в промисловості після демобілізації.

Тов. **БУЧИВА (Болгарський національний район на Першотравенщині).** В нас є понад 5 млн. чоловіка, що серед них треба ліквідувати неписьменність. Всі сили віддамо на це. Слід налагодити контролю, як використовують кошти, що їх одержують на ліквідацію неписьменности. Болгари на Україні—найвідсталіша культурно нація. У нас в районі культурних установ дуже мало. Окрвиконком має дефіцитний бюджет і потрібних коштів поки дати не може. В Наркомосвіті треба вивчити питання про піднесення культурної революції в болгарському районі. Там бракує вчителів для болгарських шкіл. Всю увагу Наркомосвіти хай зверне на збільшення числа по селах шкіл, радіа, кіна, та інших культосвітніх закладів.

Тов. **МЕЖУЇВ (Харківщина).** Нині дискутують питання про уніфікацію системи народньої освіти. Докладач не подав інформації якої думки тут додержується Наркомосвіти. Не розв'язано в нас як слід і питання про профосвіту. Мені здається, що Україні не треба заводити ані дев'ятирічок, ані восьмирічок. Ми маємо поставити завдання, щоб семирічки будували свою роботу на основі виховання з учнів середніх технічних робітників. Вельми важливе завдання—це поліпшити устаткування шкіл. Далі з'їзд має поставити питання, щоб підчас складання культ-освітніх планів бралося за основу не контрольні цифри, визначені бюджетом, а справжні потреби. До загального книгообороту на Україні українська книжка становить 25%. В звязку з цим на порядок денний висувається питання про збільшення книжкової продукції і одночасно про зменшення видавання всілякої макулатури. З кадрами культробітників у нас кепсько. Не розв'язано як слід ще справи про їхню зарплату, а це перешкоджає остаточно розвязати питання про вчительські кадри. Зарплата вчителів повинна зростати відповідно до того, як зростає зарплата в промисловості.

Тов. **БІБЧУК (Шевченківщина).** Робота в галузі здійснення культурної революції не має ще потрібного темпу. Наші книжки і преса лише пишуть про завдання в цій галузі, але не зазначають, як треба їх здійснювати. Книжка ще дорога, далеко від споживача і чимало бюрократизму буває, доки просунуть її до низів. Треба загострити питання що до підготовки робітників для села. Далі кіно. На села дають погані картини. Не дають фільмів, що відбивали б сільсько-господарське життя та цікавили селянина. ВУФКУ недбайливо і погано ставиться до постачання селу картин. Кепська так само справа з радіом. Радіо поширилося на початку, але досягнення його не закріпили (не було майстерень, інструктажу); через це воно втратило свою популярність. Нарешті, про відібрання церков. На Шевченківщини 8 сел ухвалило повернути церкви під культосвітні заклади, але бюрократизм в ріжних частинах апарата не дає можливости прискорити це відібрання.

Тов. **ГОЛИШЕВ (Криворіжжя).** Виконати величезне завдання в галузі культурної революції та індустріялізації господарства ми не зможемо, коли не буде відповідних виконавців. Наприклад, усуспільнення сільського господарства стає перед тим, що бракує людей, добре знайомих з цією справою. Бракує нам технічних сил та, крім того, ті, що в нас є, ми використовуємо не так, як треба. Вони часто сидять по канцеляріях. Культреволюцію треба поставити під гаслом індустріялізації країни.

Тов. **ВОРОБЙОВ (Голова Правління ВУФКУ).** Кіно не зможе задовольнити потреби трудящих, бо має обмежену сітку. Держава дати на це великих коштів не зможе і розвивати її слід через самодіяльність і ініціятиву на місцях, зокрема, через кооперацію. Кооперація повинна звернути на це увагу. На сьогодні українська кінематографія обслуговує близько 70 млн. глядачів на рік, себто в середньому кожний громадянин буває три ї на рік в кіно. Це мізерна цифра, коли порівняти з-закордоном. Українській кінематографії потрібні капітали. Без участи місцевого бюджета і кооперації ми не зможемо як слід охопити глядача. Треба так само, щоб ріжні організації і відомства, зацікавлені у виробництві наукових і культурних фільмів брали в цьому матеріяльну участь. Важлива проблема—використання кіна для навчання.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Дискусії на доклад тов. Скрипника

За кордоном на мову кіна перекладено всі наукові дисципліни, а в нас майже не використовують його в школах. Отже, завдання дуже важливе—це кінофікувати школи і налагодити продукцію навчальних картин. Кіно повинно стати за підручник в навчальній роботі.

Тов. НОСУЛЕНКО (Кремінчуччина). Дітей попів і глитаїв школою охоплено, а от бідняцьких — то ні. Треба притягти до шкіл усіх дітей бідноти, взяти їх на облік і неодмінно відрядити до шкіл. На Кремінчуччині тяжко із шкільним будівництвом. Під школи використано всі селянські хати, а на дальше будівництво асигновань не досить. Наркомосвіті треба також подбати, щоб школи перейшли з безрелігійного навчання на антирелігійне. Так само потрібно в школах вивчати плани електрифікації країни.

Тов. МАЗУР (Білоцерківщина). В п'ятирічці, на мою думку, кепсько розроблено питання підготовки кадрів. Наші вузи не завжди дають добрих фахівців. До них треба відряджувати, так би мовити, добру сировину, сбе-то найздатніших селян і робітників, тоді ми матимемо і досвідчених фахівців. Основне завдання — вчасно дати цих фахівців. В звязку з цим надзвичайної ваги набирає справа самонавчання робітників і ліквідації технічної неписьменности. В нас потрібно видавати науково-технічний журнал, приступний широким масам

Тов. ПЕЛИХ (Луганщина). Докладач не говорив про підготовку наукових сил. ВУАН не зможе дати потрібне число аспірантури до того до складу аспірантури часто пролазять чужі нам люде. Отже, Наркомосвіті особливу увагу треба звернути на підготовку наукових робітників Далі — п'ятирічка повинна передбачити всі культурні кадри, що будуть нам потрібні. Вже тепер слід взяти від господарників заявки на культурні сили для їхніх підприємств з тим, щоб господарники взяли участь в обговоренні п'ятирічної схеми культурного будівництва. Що до справи керування масовою профосвітою, то її треба зосередити виключно в Наркомосвіті.

Тов. РІЧИЦЬКИЙ (Голова Правління ДВУ). На Україні проведення культурної революції звязане з тим, що її треба здійснювати в національних формах. Нині маємо величезне зрушення в робітничих масах що до опанування української культури. Отже, в звязку з цим виняткового значіння набуває проблема книжки. Ми святкуємо перше десятиріччя творення української пролетарської книжки і за цей час маємо величезні досягнення. У справі видання книжок серед передових капіталістичних країн, а також пролетарської РСФРР, Україна має десяте місце, а що до кількости зиданих книжок на одиницю населення. стоїть на 8 місці серед цих самих країн. Що до цього, то ми видаємо книжок більше, ніж Північна Америка. Капіталістичні країни в книжковій продукції мають щорічний приріст від 8 до 12%; ми їх перегнали. Загальний середній приріст видання книжки на Україні 14%, а по ДВУ в 1927—28 році—16%. За попередніх років ми мали лише 4%.

Культурні потреби мас розростаються величезним темпом і ми не встигаємо їх задовольняти. Зокрема, попит на українську книжку такий великий, що окремі тиражі її росходяться за тиждень. В загальній книжковій продукції України українська книжка має 65%. Коли скажімо, тепер ми збільшимо її питому вагу до 90%, то в книгообороті вона матиме лише 30%. До всесоюзної книжкової продукції продукція книжки української мови дає 8—9%. Особливий попит у нас є на підручники, художню та масово-політичну літературу. Останнього часу вони стають навіть дефіцитним товаром. За п'ятирічним планом продукція книжки проти 27—28 року має зрости на 294%. Проте, попит такий великий, що ми ледве зможемо його задовольнити. До того ж слід зазначити, що ми зв'язані в цьому з відставанням тих галузей промисловости, що обслуговують книжкову продукцію. Це — паперова і поліграфічна промисловість. Ці дві галузі відстають не тільки від важкої індустрії, але й від середнього темпу промисловости. За п'ятирічкою по паперовій промисловості України запроектовано зростання продукції на 154%, а по поліграфічній на 194%. Тут вже ясною стає картина відставання. До того ж це має безпосередній звязок із собівартістю. Наша книжка ще надто дорога. Можна було б її здешевити, даючи великі тиражі, але бракує паперу. Окремо слід сказати про дорожнечу в паперовій і поліграфічній промисловості. Досить сказати, що наш карбованець, коли перевести його на передвоєнний, коштує в поліграфічній промисловості трохи більше 17 коп. Так само дорогий ще у нас книготорговельний апарат та до того ж він кепсько працює. Важливе завдання — унормувати книготорговельний ринок і ув'язати поширення книжки з роботою кооперації.

Тов. СЕМКО (Ректор Київського ІНО). Ми ще не маємо заявок від господарських організацій на потрібну їм живу наукову силу. Цей дефект треба вирівняти. Далі — до останнього часу до справи приймання учнів до Вузів не було притягнуто як слід нашу громадськість а відали цим іноді окремі комісії, а часто-густо й сам ректор Вуз'а. Тим часом справа добору студентів надзвичайно важлива. Зокрема, місця, відряджаючи молодь до Вузів, не завжди дбають за класовий добір. Підчас перевірки кількох профшкіл я мало зустрів там дітей бідняків і середняків. Це говорить що село не дає до Вузів свою кращу молодь. Великий дефект, що до Вузів попадає непідготовлений елемент, доводиться великий процент відсіювати. В справі українізації треба роботу поширити. Адже ж ненормально: дітей в нижчих школах вчать українською мовою, в середній іноді мішаною, а іноді руською мовою, а по Вузах часто-густо їм доводиться вчиться руською мовою і через те вони не знають ані української, ані руської мови. Коли ми вимагаємо від реєстратора, щоб він знав українську мову на першу категорію, то таку ж вимогу мо можемо ставити й до педагогічного складу наших середніх і вищих шкіл.

Тов. КУЗЬМЕНКО (Сумщина). Достатньої уваги не віддається у нас роботі хат-читалень і сельбудів. Так само не має практичних планів роботи політосвітника на селі. Слід посилити боротьбу з релігійними забобонами.

Тов. ШЕЙНІН. В ліквідації неписьменности, сельбуди й хати-читальні мають відіграти першу ролю, але треба розв'язати питання із зарплатою для робітників в них.

Тов. ХАРЧЕНКО (Прилуччина). Діти бідняків не можуть вступити до вищої школи, бо їхній матеріяльний стан цього їм не дозволяє. Отже, треба добитися, щоб дати матеріяльну можливість дітям незаможників одержати вищу освіту.

Тов. ПЕЛЬОВІН (Одещина). Ми можемо відзначити зміцнення наших радянських позицій в школах, але одночасно ми останнього часу спостерігаємо вибрики антисемітизму, шовінізму тощо в учбових закладах, і водночас ще не набрала достатніх розмірів боротьба з цими явищами. Також недостатня політично-виховальна робота серед учительства.

НКО зробив багато для пролетаризації вищої школи, але водночас не зовсім задовольняючий соціяльний склад профшкіл і шкіл вищого концентру. Треба вжити заходів, щоб поліпшити соціяльний склад цих шкіл.

В галузі українізації треба дбати не тільки за кількість, але і за якість, щоб поліпшити обслуговування нацменшостей, треба передати заклади, що обслуговують ці нацменшості, на державний бюджет та перетворити їх з окружних на міжокружні.

Тов. ПИЛАЦЬКА (Центр). За наших умов диктатури пролетаріяту — до трудноців на шляху будівництва соціялізму треба віднести і неписьменність. Наша робота вимагає від нас особливого напруження, щоб перемогти на культурному фронті. Ще тов. Ленін говорив нам, що ми не зможемо успішно провадити політично-виховальну роботу, коли в нас ще будуть неписьменні. Заповіт Леніна — зліквідувати неписьменність до Х-х роковин Жовтня — ми не виконали. Ліквідувати неписьменність можна й треба не тільки силами одного державного органу — НКОсвіти; для виконання цього завдання потрібно напружити всі сили наших громадських організацій — комсомолу, профсоюзів, сільрад т. ін. Треба по всіх цих організаціях дійти такого громадського впливу на своїх членів, щоб як найскорше зліквідувати неписьменність.

Далі — ми можемо відзначити негативне явище — зниження проценту відрядження жінок на робфаки. Це вина тих організацій, що командирують своїх членів на робфаки, а також і самих жінок, що не виявили достатньої активности для того, щоб добитися відрядження на робфаки нарівні з чоловіками.

Тов. ВІРЦ (Проскурівщина). Треба сельбудинки зробити справжніми центрами культосвітньої роботи на селі. Щороку поза школою залишається багато неписьменних; для ліквідації цієї хиби слід мобілізувати громадську думку, закликати до цього райсоюзи кооперації та громадські організації селянства то-що. Щоб діти бідняків могли вчитися, треба збільшити стипендії, бо фактично вчаться у вищих групах діти заможних селян, навіть глитаїв. Треба також відбудувати школи, бо іноді ніде вчитися.

Тов. ШАПОВАЛОВ (Дніпропетровщина). З самооподаткування кошти часто-густо йдуть на відбудування мостів чи на інші потреби, а на школи йде мало. Отже, треба всі кошти скерувати виключно на побудування нових шкіл. Та й вчителів не слід тримати на біржах праці, а відрядити їх на села.

ВИШ'і слід будувати так, щоб пристосувати їх до потреб промисловости, ближче до неї, напр., металургійний інститут слід організувати на Дніпропетровщині. Крім того, треба допомогти дітям селян опанувати середню школу, бо без цього вони не зможуть потрапити до ВИШ'у.

Тов. ПОЛОЦЬКИЙ (Центр) доповідає про основні завдання т-ва культурного зв'язку з-закордоном. Т-во посилює свою роботу і вже має в ній конкретні позитивні результати. Далі промовець зупиняється на стані українських музеїв. Питання з музеями надзвичайно важливе. Зокрема, що до Харкова, то він має значне число музеїв і чимало експонатів, але не може їх впорядкувати як слід, бо бракує помешкання. Наприклад, виставку соціялістичного будівництва гадали повезти на всі округи, але немає де тимчасово розмістити її в Харкові.

Тов. ЩЕРБИНА (Гумань). Кепсько, що підручники що-року змінюються і доводиться купувати нові. Потрібно щоб був стандартний тип підручника. Хати-читальні на селах у нас занедбані. Треба щоб там на чолі стояла відповідальна людина і стежила за добробутом і порядком. Інспектори народньої освіти райвиконкомів бувають в школах лише підчас іспитів, бо надто перевантажені канцелярською роботою.

Мандатна Комісія XI З'їзду Рад повідомляє, що мандат ухвального голосу № 316, виданий делегатові від Київщини тов. Копченко, вкрадено, а тому його вважається за недійсний.

Секретар мандатної комісії Дьомічев.

Прибуття делегації інженерів Західної України

Вчора до Харкова прибула делегація інженерів Західної України. До складу делегації входять: д-р **Павлов**—учений фізик Львівського політехнікуму, інженер гідротехнік **Стефанович**, інженер-механік **Волосенко** та інженер-геолот **Желіховський.** Делегацію зустріли на вокзалі представники українського т-за культурного звязку з Заходом т. **Мазуренко і Лозинський,** від всеукраїнського наукового технічного товариства — тов. **Кондрашенко,** представник палати мір і ваги тов. **Гриненко та інш.** Після взаємного обміну привітаннями опрацьовано план перебування делегації в Харкові, а саме: делегація одвідає Наркомос та палату мір і ваги — 14-го травня, 15-го травня у клубі працівників народнього господарства відбудеться зустріч делегатів з інженерами, техніками та науковими працівниками УСРР.

Голова делегації д-р Павлов заявив, що делегація прибула до Харкова ознайомитися з культурним будівництвом УСРР та станом технічної науки. Делегація візьме участь у роботах всеукраїнського з'їзду науково-технічного товариства.

Ми, говорить д-р Павлов, захоплені київським політехнічним інститутом, який дуже поширився й збагатився новими лабораторіями й т. і. Ми бачили, як українське радянське студентство з великим захопленням працює у ВИШ'ах і засвоює науку. Побувавши в Харкові, ми сподіваємося, встановити тісний культурний звязок з науково-технічними організаціями УСРР. Щодо окремих делегатів, то інженер Волосенко має намір детально ознайомитися із заводами ХПЗ, ДЕЗ, «Серп і Молот». Інженер Желіховський і Стефанович гадають одвідати Донбас.

Змагання московського і харківського ТДО Авіяхемів

Харківську організацію ТДО-Авіяхему через газету «Комсомольська Правда» викликано на змагання з московською організацією ТДО-Авіяхему. Харківці цей виклик прийняли і вже опрацювали план участи осередків ТДО-Авіяхему в змаганні. В плані накреслено цілу низку заходів до пожвавлення ТДО-Авіяхемівської роботи і втягнення до ТДО-Авіяхему нових кадрів трудящих. Протягом літа будуть проведені численні військовізовані прогулянки, виїзди до таборів, огляди-паради, культпоходи до будинку Червоної армії на прогляд військових кіно-фільмів і т. ін. **Перед кожним осередком ставиться завдання — збільшити число членів ТДО-Авіяхему на 50%, втягти до ТДО-Авіяхему чисто ввесь начсклад запасу і всіх комсомольців, а також збільшити не менше як на 50% число жінок членів ТДО-Авіяхему.** Для преміювання осередків ТДО-Авіяхему, що найкраще здійснять завдання і заходи, накреслені в планах, встановлюється такі премії: переліт Харків - Москва - Харків, Харків-Ростов н/Д-Харків, гвинтівка системи «ТОЗ» з повним набором приладдя для чистки, військовий куточок, річна передплата ТДО-Авіяхемівських журналів та газети.

Окремих активістів та осередки ТДО-Авіяхему, крім того, премірюють безплатними коловими польотами над Харковом.

Строк змагання встановлюється з 15-го травня до «Тижня оборони», що його намічається провести в серпні цього року.

Протест харківських аспірантів проти ганебного виступу „Академічної аспірантури"

Довідавшись в пресі про виступ купки аспірантів Всесоюзної Академії Наук, що полягає у демонстративному відмовленню вивчати марксівські дисципліни, Перша міська конференція аспірантів м. Харкова, рішуче засуджує вилазку так зв. «Академічної аспірантури» і цілком приєднується до низки тих протестів, що їх уже винесли наукові робітники по низці міст Радянського Союзу.

Конференція не може інакше розцінювати вищезгаданий виступ як вилазку нашого класового ворога в стінах наукових установ, що є відгуком загострення класової боротьби в наслідок посиленого наступу на капіталістичні елементи міста та села.

Конференція вважає, що боротьба з нашим класовим ворогом в стінах ВИШ'ів та наукових установах мусить бути такою самою рішучою як і по всіх інших ділянках нашого життя.

За один із практичних заходів в цій боротьбі конференція вважає за потрібне переглянути склад аспірантури Академії Наук з метою виключення елементів, що гальмують розвиток науки на грунті марксівського діялектичного матеріялізму та намагаються відтягти науку до схоластичного ідеалізму.

Організація мідеобробного заводу на Дніпрельстані

Укрдіпромез звернувся до президії ВРНГ з проханням організувати на Україні комбінований мідеобробний завод. Українська металообробна і електротехнічна промисловість щорічно вживає біля 17 тис. тон міди. На кінці п'ятирічки потреба на мідь збільшиться до 25,8 тис. тон. Довіз міди та ріжних мідяних частин коштує надзвичайно дорого.

Мідеобробний завод найкраще, на думку Укрдіпромезу, побудувати в районі Запоріжжя, де він матиме змогу користуватись дешевою електроенергією..

Побудова такого заводу даватиме Українським метало-заводам чистої економії па тону готової продукції 3 крб.

Ідея будування такого завода на Україні зустрічає в колах ВРНГ прихильне відношення.

Винахід цінної бляхарської машини

Бердянська професійна школа сконструювала і побудувала 60 штук нової машини так званої «Зіг-машини», що має великі пристосування на бляхарських роботах. Досі ці машини привозилися за-за кордону.

Вважаючи на велику цінність цього винаходу, президія ВРНГ запропонувала Роменському металообробному заводові негайно налагодити це виробництво. Завод обіцяє до кінця 28-29 р. зробити таких машин біля 30 штук. На протязі п'ятиріччя завод поступово поширюватиме це виробництво до 500 шт. в останій рік п'ятиріччя.

За краще і скоріше складання промфінплану на 29—30 рік

Інженерно-технічний колектив ВРНГ України викликав на соціялістичне змагання всіх співробітників ВРНГ РСФРР на краще і скоріше складання контрольних цифр і промфінплану на 29-30 рік. Апарат ВРНГ вже почав провадити енергійну працю, контрольні цифри розвитку української промисловости на наступний рік буде закінчено в цьому місяці. В минулі роки вони складались звичайно не раніше *липня-серпня.*

Всеукраїнський з'їзд Кореліс'у

Рада КОРЕЛІС'у (колективу режисерів, літераторів і сценаристів) скликає 15-V - 2 р. Всеукраїнський з'їзд організації в Одесі. З'їзд в Одесі скликано, тому що найсильніша філія Кореліс'у на Одеській кінофабриці. На порядку денному з'їзду стоїть кілька важливих питань, зокрема такі, як завдання й мистецька установка Кореліс'у тематика українського радянського кіна, консолідація кіномистецьких сил України, поповнення новими кадрами українських кінопідприємств тощо. З Харкова й Києва на з'їзд їдуть такі письменники та кінороботники: Остап Вишня, О. Досвітній, Г. Епік, П. Панч, О. Копиленко, В Вражливий, А. Любченко, І. Дніпровський, Л. Чернов, В. Поліщук, І. Сенченко, М. Бажан, П. Іванов, М. Майський, Ю. Яновський, М. Йогансен, М. Романівська, М. Хвильовий, М. Куліш, О. Слісаренко, В. Чечвянський, Професор Соколянський, І. Єрмілов, І Кавалерідзе, О. Довженко та інш.

Письменники оглянуть також кіновиробництво та зйомки.

Повідомлення

Харківське Наукове Товариство.

У середу 15-го травня, о 8 год. веч., в приміщенні Х. Н. Т-ва (вул. К. Лібкнехта 33, III пов. кімн. 2) відбудеться ПЛЕНУМ Харківського Наукового Товариства **для виборів кандидатів до Всеукр. Академії Наук.**

— Будкомос сповіщає, що з вівторка 14-го травня бібліотека-читальня буде відчинена всі дні крім неділі з 4 до 10 год. вечора; в четвер з 9 до 3 дня.

Кабінети: масової роботи, партосвіти та нац. культурного будівництва з 2 о 8 год. вечора в ті ж дні.

Будкомос.

Всеукраїнська Наукова Асоціяція Сходознавства (Лібкнехта, № 33, 3-й поверх).

Сьогодні о 7½ г. в засіданні Історико-Етнологічного відділу доповідатиме проф. М. Болтенко на тему: «Розкопки на о. Березані у 1927-28 роках». Доповідь в супроводі світлин.

— У середу 15 травня о 6 год. вечора в помешканні клубу «Червоний вчитель» по вул. Вільної Академії відбудеться актив безвірників. Порядок денний: 1. Баптисти та молодь (доклад тов. Іванівського),

Поправки

У вміщеній у «Вістях» таблиці виграшів II тиражу 2-ої позики індустріялізації—безпроцентно-виграшний випуск трапилися такі помилки:

НАДРУКОВАНО			ТРЕБА		
№№ серії	№№ облиг.	вигр.	№№ серії	№№ облиг.	вигр.
14.346	1—25	100	14.496	1—25	100
29.533	8	10 0	29.553	8	1000
15.566	10	100	15.566	10	1000
48.500	1—25	100	48.590	1—25	100
49.790	1—25	100	49.796	1—25	100
ПРОПУЩЕНО:					
31.512	1—25	100	46.756	1—25	100
31.703	1—25	100	46.788	1—25	100

У вчорашньому звіті про обговорення кандидатів на академіків помилково надруковано замість «засідання Харківської секції наукових робітників»—«засідання центрального бюра секції».

Широка самокритика — основа для кращого налагодження кооперативної роботи

Активне й ділове обговорення діяльности органів керування й кооперативного апарату, викривання підчас перевиборів чисто всіх дефектів і накреслення найраціональніших способів усунути їх створять із кооператив міцне знаряддя реконструкції сільського господарства

Самокритика в сіль.-господарській системі

Найліпшою методою притягнення широких трудящих мас до активної участи в будівництві соціялізму **є справжнє розгортання критики та самокритики.**

Зараз на селі провадиться звітно-перевиборну кампанію в системі с.-г. кооперації.

Для того, щоб притягти широкі селянські маси до критики та самокритики, треба правильно подати селянству звіти органів керування, зосередивши увагу на основних, актуальних питаннях у роботі кооперації; це такі питання:

Кредитна робота, спрямовання її на усуспільнення, конкретно, як товариство використало кредит, цей найважливіший чинник усуспільнення—колективізації та вирібничого кооперування селянських господарств, соціяльний напрям кредиту, порядок задоволення потреб, прострочки, шкідливість цього явища та боротьба з прострочками. напрям та витрачання пайовиками за цілевими призначеннями позик, боротьба за правильне використання грошей;

Машинопостачання—напрям машинного кредиту, просунення машин насамперед організованому селянству, організація прокату машин, ремонт, постачання запасних частин, організація груп спільного придбання та спільного використання машин;

Організація збуту продуктів господарства своїх членів—форми збуту, вигідність від своєчасного здавання хліба селянству та державі, кооперативна доплата, значіння високоякісности та партіонности хліба.

По спеціяльних товариствах треба висвітлити умови й форми збуту—молока, шкірсировини, хутровини, яєць, овочів, садовини. Важливість своєчасного здавання, боротьба за якість, значіння якости продуктів сільського господарства;

Мобілізація коштів—значіння своєчасної оплати внесків до товариства, пільги бідноті. Притягнення вкладів цілевих позик (популяризувати закон про притягнення коштів людности на будівництво), авансів то-що;

Організаційно-виховна робота товариства —соц. склад пайовиків, темп кооперування окремих соціяльних груп (стосується особливо спеціяльної кооперації), виконання директив про кооперування членів двору, конкретна робота в галузі культ.-освітньої та виховної роботи серед членів. Організація й використання фондів бідноти й інш.;

Проведення весняної засівкампанії—чищення та протруювання зерна, організація супряг, колективних об'єднань, напрям засівного матеріялу та кредитів до усуспільненого сектора та соц. групи, організація груп контрактантів та практичні заходи до контрактації, заходи до запровадження агромінімуму;

Робота підприємств для переробки продуктів сільського господарства, робота прокатних пунктів то-що.

Звичайно, тут ми навели стисло основні питання, спільні для всіх видів системи с.-г. кооперації, не торкнувшись другорядних, теж надзвичайно важливих справ, що потрібують висвітлення підчас перевиборної кампанії, а також питань, властивих окремим видам кооперації.

Треба звернути увагу суспільности та кооперованих кіл селянства на найактуальніші практичні питання та завдання кооперації в будівництві й реконструкції сільського господарства, запобігаючи випадків, коли звіт товариства більше схожий буває на доклад про міжнародній стан або коли доклад заповнюється читанням балансу і взагалі буває повний цифрового матеріялу, викладеного часом незрозуміло для селянства. Потім, **поруч висвітлення позитивного, треба рішуче викрити, без будь-якого замазування, негативні явища в роботі кооперації,** щоб не тільки викрити, а й усунути дефекти та не дати можливости глитаєві і його прибічникам, елементам ворожим радянській кооперації, замазувати досягнення й плямувати кооперацію.

Правильне висвітлення роботи товариства, без будь-якого замазування дефектів роботи. повинно збудити в бідноти й середняцтва здорову ділову критику й самокритику, що повинна рішуче вдарити по таких основних дефектах, як от:

Викривлення соціяльної лінії, **що часто й густо крім прямої допомоги глитаям кредитом, саботуванням заходів до колективізації, неуважним відношенням до кооперування бідноти, використанням фондів бідноти, виявляється ще у тому, що кооперація не провадить боротьби з глитаєм.**

Недбайливе відношення до ощадження кооперативної копійки, **недовиконання планів та перевиконання кошторисів,** а звідси, як правило,—збитки—це теж часто й густо маємо по т-вах.

В якій мірі органи керування були зв'язані з виборцями, чи давали звіт за роботу, чому не доводили до відому пайовиків про збочення в роботі та інші дефекти.

Треба викрити рішуче зловживання в кооперативних апаратах, пиятство, ростратн, бюрократизм, тяганину, що дуже ще шкодять кооперативній роботі.

Перевірка своєчасности виконання органами керування та контролю постанов загальних зборів, директив вищих кооперативних організацій, радянських установ; треба викрити причини невиконання або несвоєчасного виконання постанов та директив, гострою критикою надалі усунути ці хиби, а винних усунути з кооперативного апарату.

Перевірити всі скарги та заяви селянства, що надійшли на товариство—скриньки скарг, книги для скарг, **перевірити всі дописи—до стінних, і до окружних газет,** щоб виявити, як своєчасно правління та керівні органи перевіряли й усували дефекти й запроваджували в життя побажання пайовиків. Прокритикувати постановку культ.-освітньої роботи та ступінь зв'язку кооперативу з ріжними культ.-освітніми установами.

Поруч критики роботи товариства треба прокритикувати й самих пайовиків. Самокритика їх повинна викрити конкретно спекулянтів хлібом, ростратників позик, цеб-то тих, що використали їх не за призначенням, що своєчасно не дали належних із них внесків або прострочили повернення позики, що не обережно поводяться з машинами прокатного пункту, не чистять зерна, не протруюють його і взагалі не вживають заходів до виконання агромінімуму. Ця самокритика повинна створити громадську думку навколо пайовиків, що не виконують своїх зобов'язань перед товариством, постанов уряду й громадських організацій, що зривають заходи до перебудови сільського господарства, до підвищення врожайности то-що, що недбайливі, шкідливі й інш. Це повинно відіграти значну ролю в підвищенні кооперативної дисципліни, зокрема кредитової та викликати більшу активність кооперованих мас селянства.

Отже звітно-перевиборну кампанію треба використати для розгортання критики, поширення та пояснення серед селянства ідеї самокритики, її завдань та важливість участи яко мога ширших кіл селянства. Участь пайовиків на перевиборах мусить бути як найбільша.

А. Цимбал.

Про що свідчать ці факти

Місцями **на Дніпропетровщині** партійні й громадські організації зовсім нічого не зробили, щоб як слід підготуватися до звітно-перевиборної кампанії в сільській спож. кооперації, а глитаї це з успіхом використали для себе.

У с. Оленівці Магдаленівського р. підготовку до перевиборів глитаї та їхні прихильники розгорнули енергійніше, аніж актив серед місцевої бідноти. І коли ці два табори зустрілися на виборах, то перевага була на боці більш згуртованої та організованішої глитайської маси. Почасти погрозами економічного натиску, а почасти обіцянками вигод купка глитаїв притягла на свій бік частину бідноти, з цілком незрозумілих міркувань у питанні про кандидатури до правління кооперативу із глитаями пішли й деякі з службовців. Кандидатський список, запропонований комнезамом та комсомольським осередком, було провалено. До правління обрано глитая, позбавленого виборних прав та вславленого своїм упертим небажанням добровільно сплачувати с.-г. податок; у біжучу хлібозаготівельну кампанію він не здав державі жодного кіла зерна і відмовився від участи в організації засівного фонду. На допомогу йому глитаї протиснули до правління запеклого ворога хлібозаготівель, що його і торік і тепер викрито на приховуванні великих запасів зерна. Коли б КНС та осередок заздалегідь підготували більшу явку бідноти на вибори, то цієї б глитайської перемоги не було, хоч треба гадати, що вона тимчасова, і що перевибори в Оленівці буде скасовано.

У Селецькому спож. т-ві плани глитаїв посадити до правління свою людину провалились лише тому, що глитайська група виявила зайву сміливість: вона закликала бідняків не довірятися кандидатці, висунутій осередком, і запропонувала свого кандидата—колишнього робітника кооперації, що потрапив під суд за зловживання. Біднота й середняцтво з обуренням відкинули цю кандидатуру.

У Черненцанському т-ві Котівського р. глитаї намагалися залишити на роботі корисних їм кооператорів і домоглися постанови кутковіх зборів пайовиків про покриття ростратн, що її вчинив зав. крамниці Глиняний. Така постанова неприпустима вже хоч би тому, що це не єдина рострата, що недостачі й ростратн виявлено там і в зав. філії, і в закупника, і в хлібозаготівця; отже треба було замінити не тільки керівників, а й технічних робітників у цьому т-ві.

І. Д.

Підготовка була недостатня

Перевиборна кампанія в споживсистемі **Тульчинщини** наближається до кінця. По 228 т-вах, де перевибори вже відбулися, пайовиків на зборах в середньому було 66—67%. Загалом кампанія проходить з більшою зацікавленістю кооперованої маси та з більшою активністю ніж у минулі роки. Багато пайовиків виступають на зборах з обговоренням докладів про роботу правлінь т-в. В основному виступи пайовиків спрямовані в бік здорової критики роботи кооперативів, засудження бездіяльности окремих кооператробітників і цілих правлінь, зосередження уваги навколо боротьби з ростратниками то-що. Підчас обговорень внесено чимало цінних пропозицій про поліпшення роботи т-в надалі. У тих т-в де перевибори вже відбулися, склад керівних органів поновлено на 75%.

Треба відзначити, що перевибори спричинилися до загострення класової боротьби в т-вах. Глитаї разом із своїми підлабузниками намагалися вплинути на хід перевиборів, та провести до керівних органів своїх людей. У с. М'язківці вони намагалися переконати пайовиків, що найкращими і безсторонніми кандидатами до нового правління є євангелісти й виставили кандидатури двох таких сектантів. Там, де їм не щастило захопити керівництво до своїх рук, вони намагалися зірвати збори (с. Калініне та інш.), а подекуди ставили рішучий опір запровадженню диференційованого паю. В багатьох т-вах глитаї пропонували ділити прибутки між пайовиками, але ці пропозиції натрапляли на рішучий опір бідноти й наймитів.

Вже тепер можна зробити висновок, що де-які районні організації **взяли недостатню участь у підготовці до перевиборів.** Тим-то подекуди по селах ухвалено неправильні постанови в справі росподілу зисків та інш.

Вербовий.

Мищенко вже не головуватиме

На початку квітня ми надрукували лист пайовиків Бересоцького спож. т-ва (Верніківського р-ну, на Ніжинщині) з протестом проти незаконого надання прав голови т-ва Мищенкові Арсентію. Трапилося там таке, що на перевиборних зборах члени т-ва заперечували проти обрання до правління колишнього голови А. Мищенка, що був заорендував помешкання для контори в колишнього гетьмання, з яким мав породичатися. Його кандидатуру було провалено, але на перших же зборах правління, обов'язки голови поклали ні на кого іншого, як на Мищенка.

Редакція одержала листа від Ніженського райспоживсоюзу, що стверджує ці факти і повідомляє, що Мищенка вже усунено від головування в т-ві і що проти нового голови Мурашка, обраного більшістю голосів, ніяких заперечень у пайовиків немає.

Засівкампанія в колгоспах

По де-яких місцях колгоспи вже закінчили сіяти ранні культури й почали сіяти пізні. Колективна агрономія весь час допомагає колгоспам у засівкампанії і стежить за виконанням колгоспами агромінімуму.

Більшість колгоспів встигли не лише обробити свою землю, а й допомогти околишньому населенню. Так, наприклад, колгоспи Запоріжжя очистили індивідуальним бідняцьким господарствам понад 6,9 тис. тон засівнасіння, а на Могилівщині колгоспи обробили 3,1 тис гект. землі бідноті та засіяли 1.560 гект. ярини по бідняцьких господарствах. Значну допомогу бідняцьким господарствам дали колгоспи інших округ. Так, зокрема на Кремінчуччині колгоспи подали допомогу 925 бідняцьким господарствам насінням і обробітком землі.

Перспективи торговельної діяльности робкоопів на III-й квартал

Президія Уцеробсекції намітила перспективи торгової роботи робкоопів у третьому кварталі. Обороти їх на 3-й квартал намічено в сумі 231 міл. крб., це на 7,5% більше проти оборотів другого кварталу. Уцеробсекція гадає, що ці обороти будуть збільшені, бо робкоопи останнім часом одержують додатковий промисловий товар.

Розгортаючи торговельну роботу, робкоопи в третьому кварталі повинні створити товарні запаси на IV-й квартал; це вимагає дальшого завантажування коштів робкоопів у обороти. Проте, грошеве та товарне кредитування для робкоопів зменшується, зокрема кредитні ліміти банки зменшили робкоопам на III-й квартал до 17 млн. крб. проти 18 млн. крб. у другому кварталі. Одночасно погіршено також умови розрахунків по всіх видах промтоварів.

Щоб запобігти фінансового напруження в робкоопах, Уцеробсекція пропонує їм посилити в третьому кварталі реалізацію товарів, охопити ринок с.-г. продуктів та спростити практику збирання й видачі вкладів населення. Всім пайовикам робкоопи повинні дати можливість користуватися вкладами, як засобом для закупівлі потрібних їм товарів.

Для поліпшення обслуговування споживачів робкоопам пропонується переглянути норми на вантаження робітників прилавку і особливо робітників продуктових крамниць. Далі робкоопам пропонується звернути особливу увагу на обслуговування сезонних робітників та вжити заходів до скорочення торговельних видатків у другому півріччі.

Уцеробсекція будуватиме овочесховища

Заготівлі картоплі для робкоопів України в РСФРР весь час гальмувалися через відсутність овочесховищ в центральній чорноземній смузі. Проте, робкоопи переважно Донбасу одержали картоплю лише з півночі. Щоб запобігти перебоїв у постачанні робкоопам картоплі, Уцеробсекція склала угоду з обласним союзом кооперації центральної черноземної смуги на побудовання овочесховищ і в першу чергу сховищ для картоплі. Будівництво овочесховищ буде закінчено не пізніше 1 вересня біжучого року. Овочесховища будуватимуться при станціях залізниць, де є великий товарний вихід картоплі. На будовання цих овочесховищ Уцеробсекція передбачає витратити до 500 тис. крб.

Нарада в справі хлібозаготівель

Сільський Господар скликає на 25 червня нараду всіх союзів в справі хлібозаготівель та фуражозаготівель.

Поширення виробництва маслозаводів ВУКС

Щороку маслозаводи Вукопспілки поширюють виробництво сметанкового масла. За перше півріччя маслозаводи ВУКС виробили понад 41 тис. пуд. сметанкового масла, або виконали планове завдання з перебільшенням. Але вже в другому кварталі заводи Вукопспілки мали перебої в постачанні сировини через відсутність кормів для худоби. Крім того, деякі молочарсоюзи і зокрема Вінницький лише на прикінці другого кварталу організували постачання молока від селян на заводи Вукопспілки. На деяких заводах Вукопспілки спостерігалася недостача посуду та сепараторів, що теж не дало змоги значно посилити виробництво заводів.

У третьому кварталі Вукопспілка намічає на своїх заводах виробити до 45 тис. пудів сметанкового масла, щоб своєчасно забезпечити заводи сировиною, Вукопспілка проводить контрактацію молока в селян через с.-г. кооперацію. Крім того, для підвищення кваліфікації робітників маслозаводів ВУКС провела курси для підготовки інструкторів і майстрів та для осіб, що приймають молоко від населення.

Перевибори в с.-г. союзах

Правління Сільського Господаря звернулося до всіх союзів із пропозицією закінчити перевибори по союзах до 1-го липня. Всім союзам запропоновано вилучити уповноважених в справі перевиборів у товариствах, доручивши їм обслуговувати певну кількість товариств. Підчас перевиборів уповноважені здійснюватимуть завдання в справі контрактації та сортозміни озимих засівів 1929 року.

Відсівається все гниле, чуже та вороже

(Від нашого Одеського кореспондента).

Перевибори в молочарській кооперації округи вже розгорнулися. До них проведено широку підготовку серед бідноти жінок і молоди. По всіх т-вах було вилучено спеціяльні громадські комісії в складі представників ріжних організацій села та селяк-пайовиків. що обслідували роботу правлінь. Ці комісії виявили чимало обурливих фактів неправильного росподілу кормів, перекручування класової лінії то-що. Багато товариств прогавили контрактацію племінного молодняку, не використали фонду кооперування бідноти, не провадили культурно-побутової роботи серед кооперованої людности і т. інш.

Перевірка зайвий раз потвердила те, що молочарська кооперація дуже засмічена випадковим ворожим та глитайським елементом. Вичищена з лав споживчої та с.-г. систем глитайня протискується до наймолодшої—молочарської системи. З допомогою бідноти пощастило виявити що понад 65% усіх голів правлінь т-в це чужий часто й густо антирадянський елемент.

Підчас перевиборів у молочарській системі розгорнулася запекла класова боротьба. Та не так легко позбутися глитайського сміття в т-вах. Користаючися з відсталости де-яких бідняків, глитаї повели шалену агітацію, а місцями вони навіть вживають метод фізичного впливу проти осіб, що стоять на їхньому шляху. У селі Вигода, наприклад, вони вночі напали на новообраного голову т-ва бідняка—комуніста Підшивалова й поранили його пострілом з револьвера. Треба зауважити, що у Вигодянському т-ві було глитайське засилля, а тепер склад правління цілком оновлено.

Жінки пайовички діяльно виступають на перевиборах і як ніколи, активно беруть участь в обговоренні справ кооперації. Майже скрізь жінок обирається до керівних органів, але місцями помітне вороже ставлення до них відсталого селянства. В Олександрогільфі (Спартікавського р.) 40 пайовиків намагалися покинути збори, коли було висунуто кандидатуру селянки до складу нового правління; проте біднякам пощастило умовити цю групу лишитися на зборах та визнати свою помилку; кінець кінцем до правління обрали таки жінку-бідначку. У с. Більярі (Комінтернівського р.) заможники рішуче виступали проти обрання жінок до керівних органів, але безуспішна була їхня агітація, бо голосами бідноти й середняцтва жінку до правління було обрано.

Перші відомості про перевибори свідчать, що склад органів керування значно поновлено й оздоровлено. Відсівається все гниле, чуже та вороже. Не зважаючи на весняні роботи в полі, активність велика. На зборах буває не менш як 70% членів т-в, що виступають з діловою та здоровою критикою роботи старих правлінь.

Д. Ліст.

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.
Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

ОЬ'ЯВА
ПРАВЛІННЯ ПІВДЕННИХ ЗАЛІЗНИЦЬ
сповіщає. що з 15-го травня—1929 року
ВПРОВАДЖУЄТЬСЯ
НОВИЙ РОЗПИС
пасажирних та підгородніх поїздів
ПІВДЕННИХ ЗАЛІЗНИЦЬ.
Подробиці розпису показані в афішах та окремих плакатах, що вивішені на станціях залізниці.

Харківськ. Педагогічний Технікум ім. Сковороди
доводить до відому всіх бажаючих, що іспити на право в ителювання в трудшколах молодшого канцентру (весняна сесія) мають почәтися 10-го цього червня о 9-й год. ранку в помешканні Педтехнікума — вул. Гоголя буд. ч. 7. Заяви й належні документи приймаються що-дня в канцелярії Технікума.
Адміністрація.

Загублену
ЗАЛІЗНИЧНУ НАКЛАДНУ
на ім'я Харківської Споживспілки № 235940 по відправці вантажу Москва М.-Курської залізниці—ст. Ков'яги Півден. залізниць вважати за недійсну.
Харківська Райспоживспілка.

Орловську Стефанію-Розу Ул-лі прийнято до українськ. громад. від польського за постановою ВУЦВК від 29/І-29 р. за № 78 (37-).

Сулько Анатолія Ігнатьєвича прийнято до українськ. громад. від польського за постановою ВУЦВК від 29/XII-28 р. за № 75 (376).

Бржезінову Марію Всеволодовну прийнято до Українськ. громад. від Чехоцького за постановою ВУЦВК від 29-XII—28 р. за № 75-376. **Лейтмана** Гдаля Давидовича прийнято до Українськ. громад. від Польського за постановою ВУЦВК від 29-І—29 р. за № 78-379. **Фрідмана** Борух Хуновича прийнято до Українськ. громад, постановою ВУЦВК від 29-XII-28 р. за № 75-376. **Заборського** Броніслава Михайловича прийнято до Українськ. громад. за постановою Київськ. ОВК від 27-II—28 р, за № 62. **Скоречну** Наталію Ігнатієвну прийнято до Українськ. громад. від Польського за постановою ВУЦВК від 30-X—28 р. за № 59-370. **Сухецького** Владіслава Вацлавовича прийнято до Українськ. громад за постановою ВУЦВК від 30-X—28 р. за № 69-370. **Рибаржа** Петра Івановича прийнято до Українськ. громад. від Чехо-Словацького за постановою ВУЦВК від 29-XII—8 р. за № 75-376. **Штейна** Агуда Хацкина прийнято до Українськ. громад. від Англійського за постановою ВУЦВК від 21-VIII—28 р. за № 60-367. **Пашковича** Іван Степановича прийнято до Українськ. гром. за постановою Київськ. ОВК від 11-І—29 р. за № 124. **Григора** Яків Юрковича прийнято до Українськ громад. від Австрійського за постановою ВУЦВК від 29-І—29 р. за № 7-379. **Гохтурна** Павла Георгієвича прийнято до Українськ. громад. від Німецького за постановою ВУЦВК від 20-XI—28 р. за № 72-3 3. **Оріялек** Іполіта Михайловича прийнято до Українськ громад. за постановою Київськ. ОВК від 18-VI—28 р. за № 83. **Оріялек** Марію Францевну прийнято до Українськ. громад за постановою Київськ. ОВК від 18-VI—28 р. за № 83. **Кочковського** Івана Юсиповича прийнято до Українськ. громад. за постановою ВУЦВК від 29-XII—28 р. за № 75-376. **Дезіронначковську** Олену Андріївну прийнято до Українськ. громад. за постановою ВУЦВК від 29-І—29 р. за № 78-379. **Вергуна** Федора Михайловича прийнято до Українськ. громад за постановою Київського ОВК від 26-III—29 р. за № 151.

Цей баланс затвердила президія ВРНГ УСРР на засіданні з 21/II-1929 р. прот. № 35 і центральна бухгалтерія дозволяє його опублікувати.
Головний бухгалтер ВРНГ УСРР **М. В. Гохберг.**

ОСТАТОЧНИЙ БАЛАНС ПІВДЕННОГО ХЕМІЧНОГО ТРЕСТУ „ХЕМВУГІЛЬ"

НА 1 ЖОВТНЯ 1928 РОКУ

АКТИВ.

НАЙМЕНУВАННЯ СТАТТЕЙ	СУМА Часткова		Загальна	
Майно:				
1. Будинки та споруджения	41840337	85		
2. Устаткування та машини	37385554	56		
3. Інструменти	294175	58		
4. Господарчий інвентар	1671631	91		
5. Транспорт	2189108	76		
6. Майно фонду поліпшення побуту робітн. та службовців	72221	99	83453030	67
Запасне устаткування	—	—	8710028	66
Незакінчені будівлі та капітальний ремонт	—	—	7511496	92
Матеріяли:				
1. Сировина та основні матеріяли	2713007	69		
2. Паливо	590500	47		
3. Допоміжні матеріяли	3820759	76		
4. Ремонтно-будівельні матеріяли	1167960	24		
5. Матеріяли та паливо в дорозі	414441	27		
6. Інструменти в експлоатації	211031	83	8917701	26
Незакінчені заготівки	—	—	9931	96
Незакінчене виробництво	—	—	1136511	74
Напівфабрикати	—	—	402515	84
Товари та готові вироби	—	—	3732552	50
Грошеві кошти (каса та поточ. рахунки)	—	—	636407	36
Цінні та %% папери	—	—	192307	15
Паі та акції інших підприємств.	—	—	5014011	47
Вклади:				
1. Позики на житлобудівництво	245035	99		
2. Внески до ЦКБ за рахунок ФППР	75000	—	320035	99
Векселі й документи до одержання:				
1. Векселі в портфелі	1112034	23		
2. Векселі в забесп. спец. поточ. рахунку	8538033	55		
3. Векселі на інкасо	99957	52		
4. Векселі протестовані	96085	97		
5. Векселі дисконтовані в банках	288889	72		
6. Векселі бланковані	60386	35		
7. Налож. платежі і документи до одержання	5002	29	10160389	63
Підвідчитні суми	—	—	21156	73
Дебітори:				
1. Робітники і службовці	35758	28		
2. Постачальники	1670997	07		
3. Покупці	554278	85		
4. Дебітори різні	676743	26		
5. Синдикати по постачанню	486677	57		
6. Синдикати по збуту	1570648	34		
7. Сумнівні борги	981391	48	5976494	85
Витрати майбутнього року:				
1. Кап. витрати по арендов. майну	337872	20		
2. Кап. витрати по пуску консерван. підприємств	510660	46		
3. %% по довготермінов. позиках минулого року	1296559	60		
4. Інші витрати	573432	21	2718524	47
Змін статут. капіталу	—	—	129691	87
Збитки до відчитн. року	—	—	1644912	02
БАЛАНС	—	—	135687701	09

ПАСИВ.

НАЙМЕНУВАННЯ СТАТТЕЙ	СУМА Часткова		Загальна	
Капітали:				
1. Статутовий	65148490	21		
2. Амортизаційний	5648740	46		
3. Резервовий	317232	1		
4. Поширення підприємств	732740	32	71847203	11
Фонди:				
1. Фонд поліпшення побуту робітників	428240	42		
2. Фонд сприян. робітн. винахідн.	16874	72		
3. Спеціяльні фонди				
а) на роблення дослід. за методою Брипке	49999	59		
б) фонд економії за госпрозрахунком	128454	—	623568	72
Резерви:				
1. Резерв сумнів. боргів	823848	93		
2. „ на знижку цін	1087264	69		
3. „ гарантійн. % по довготерм. позик минулого року	1296559	60		
4. „ майбутн. витрат по транспорт. та холодн. ремонт.	169047	16	3376720	38
Бюджетове фінансування:				
1. Державний бюджет позики та дотації	15512969	79		
2. Ссуди на виплату борга Продасиликат	650000	—		
Довготермінові позики:				
1. Позики спец. призначення	1380658	38		
2. „ з БДК по Правлінню і (загально-союзн.)	550000	—		
3. „ Республіканськ.	2320000	—		
4. „ Господарч. відновлення	5938665	—		
5. „ Центральн. Комунальн. Банку	3503837	68	29856130	85
Банки:				
1. Банки за спец. біжуч. рахунк.				
а) під векселя	8284338	62		
б) під товари	554187	82		
2. Банки за дисконт вексел.	288889	72	9127416	16
Векселі видані	—	—	6306728	54
Забов'яз. по бланконадписат.	—	—	60386	35
Кредитори:				
1. Робітники та службовці	952360	26		
2. Постачальники	2405396	52		
3. Покупці	240131	48		
4. Синдикати по збуту	3589657	82		
5. Синдикати по постачанню	396939	62		
6. Несплачені податки та збори	239189	12		
7. Кредитори різні	3346743	23	11170418	05
Прибутки майбутн. років	—	—	97146	38
Прибуток за відчитний рік	—	—	3221982	55
БАЛАНС	—	—	135687701	09

ЗАБАЛАНСОВІ СТАТТІ:

Актив	Часткова		Загальна	
1. Орендове майно	648121	87		
2. Товари що взяті до переховання	172732	27		
3. Матеріяли, що прийняті до перероблен.	32377	14		
4. Векселедержателі по забезпеченню	26811877	69		
5. Депозити	1547647	80		
6. Цінності, що прийняті до заклад та забеспечення	342594	31		
7. Спірн. борг Акц. Т-ва „Коксобензол"	563619	90	30118970	98
РАЗОМ	—	—	165806672	07

Пасив	Часткова		Загальна	
1. Орендодавці	648121	87		
2. Розрахунки з Продасиликатом	172732	27		
3. Депоненти	1547647	80		
4. Гарантійні векселі видані	26811877	69		
5. Резерв спір. боргу Акц. Т-ва „Коксобензол"	563619	90		
6. Залогодавці	342594	31		
7. Замовці та давці	32377	14	30118970	98
РАЗОМ	—	—	165806672	07

ПОЗА БАЛАНСОМ:

	Кількість	Сума
1. Земля	4039,35 гект.	Р. 1664637 (1–2)
2. Ліс	525,38 „	
3. Надра: вугіль кам'яний	10446,000 тн.	„ 3186030
сіль	11476,000 „	„ 3500 00
крейда	9836,000 „	„ 600000
4. Ізнос майна на 1/X-25 р.		21869348—42
5. Решта амортизац. накопленій на 1/X-25 р. причисл. до статут. капіталу		4217688—55
		35037703—97

РАХУНОК ПРИБУТКІВ ТА ЗБИТКІВ.

ДЕБЕТ.

1. Загально-адміністраційні видатки	642940—40
2. Торговельні видатки	1724144—80
3. Відсотки сплачені	3071843—64
4. Збитки від списання безнадійних боргів	299480—20
5. Відрахування до резерву сумнівних боргів	823848—93
6. Відрахування до резерву на знижку цін	1087264—69
7. Різні збитки та видатки	3757309 79
	11406832—45
Прибуток за відчитний рік	3221982—55
РАЗОМ	14628815—00

КРЕДИТ.

1. Прибуток від реалізації краму та напівфабрикатів	5595387—71
2. Відсотки одержані	799822—57
3. Прибуток від перерахування торішнього резерву на знижку цін	1748783—14
4. Зменшення амортизаційних відраховань	8-1546—83
5. Різні прибутки	3693274—75
РАЗОМ	14628815—00

РОЗПОДІЛ ПРИБУТКІВ:

1. До прибуткового податку з надвишкою на користь місцевого бюджету	157956—49
2. На погашення збитків в минулому році	600000—
3. На профтехнічну освіту	79920—78
4. До фонду поліпшення побуту робітників та службовців	239010—53
5. До резервового капіталу	239010—53
6. До банку довготермінового кредитування	239010—53
7. До капіталу поширення підприємств	597526—32
8. До фонду преміювання	5975—26
9. До прибутку казни	1069572 11
РАЗОМ	3221982—55

Голова Правління **Л. М. Кавіцький.**

Головний Бухгалтер **І. Ф. Горностаєв.**

Пролетарі всіх країн, єднайтеся

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—8-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Все-світ"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 години. Адреса Редакції Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || ЧЕТВЕР, 16 травня 12 (1929) р. || № 110 (2603)

До відому делегатів V Всесоюзного З'їзду Рад

Відкриття V з'їзду рад СРСР відбудеться 20 травня.

Порядок денний з'їзду:

1) Доклад уряду Союзу РСР—доповідач т. О. І. Риков.

2) П'ятирічний план розвитку народнього господарства СРСР:

а) загальний доклад—доповідач т. Г. М. Кржижановський,

б) план розвитку промисловости—доповідач т. В. В. Куйбишев.

3) Про піднесення сільського господарства і кооперативне будівництво на селі—доповідач т. В. І. Калінін.

4) Звітний доклад Народнього Комісаріяту Військових та Морських Справ—доповідач т. К. Є. Ворошилов.

5) а) Повідомлення уряду РСФРР про конституцію РСФРР, що її затвердив Всеросійський з'їзд рад—доповідач т. Я. В. Полуян.

б) Повідомлення уряду УСРР про конституцію УСРР, що її затвердив Всеукраїнський з'їзд рад—доповідач т. М. О. Скрипник.

6) Про зміну арт. 21 Конституції Союзу РСР.

7) Утворення ЦВК Союзу РСР—вибори членів Союзної Ради і затвердження членів ради національностей.

Секретар ЦВК СРСР А. ЄНУКІДЗЕ.

Де виконання постанов

Закінчився історичний XI Всеукраїнський З'їзд Рад. Ми не будемо тут підбивати підсумки роботи його: це зробив уже в кінцевій промові тов. Г. І. Петровський, а конкретно позначаться вони в цілому житті нашої республіки на всебічному піднесенні темпів соціялістичного будівництва. Все ж треба спинитися на кількох моментах найбільш загального порядку.

Насамперед треба відзначити, що З'їзд відбувся під знаком **повної, одностайної і щирої підтримки генеральної лінії партії.** Величезна активність делегатів наочно доводить, що так само активні й широченні верстви трудящого населення України та однаково й орієнтовані. Не рівнятися за вузькими місцями, а активно переборювати трудноші. П'ятирічний план, ця величезна перемога творчої думки компартії й радвлади, глибоко зворушив маси. Це тому, що він повнотою відповідає інтересам пролетаріята і середняцько-бідняцького селянського блоку. Це тому, що ним ми досконало виконуємо заповіт Леніна—«захопити маси робітників та свідомих селян величчю нашої програми... Захопити їх ясною й чіткою (цілком науковою в основі) перспективою». П'ятрічний план і дає цю перспективу, вже конкретизовану, чим він і завоював маси, що конкретно ж уже відповіли на нього масовим рухом соціялістичного змагання.

З'їзд одностайно ухвалив п'ятирічний план соціялістичного будівництва з усіма його величними завданнями. **Тепер так само рішуче, як ухвалено постанови З'їзду, треба виконувати їх.** Ніяких вагань, активна боротьба всім, хто умисно чи через недбальство гальмує індустріялізацію, колективізацію сільського господарства, розвиток культурної революції. В наступну чистку партійного складу і радянського апарату треба брати під увагу в першу чергу саме це, треба судити про людей не за словами, а за ділами їхніми. Ми ж бо знаємо, що праві ухильники й примиренці на словах повнотою за генеральну лінію партії і виявлять своє лице тільки на роботі виконання плану—в саботуванню його, чи в холодку до нього.

Реалізація постанов З'їзду, що конкретно звелів будувати соціялізм, вимагає величезної напруженої роботи всієї нашої системи. Партія, многотисячний склад рад, мільони членів профсоюзів—всі творчі сили республіки мають мобілізуватися для неухильного здійснення поставлених завдань. Сприяти цьому повинна як найширша грунтовна популяризація постанов. Знання справи в подробицях безмірно полегчить організацію дійсно масової контролі над роботою — цю неодмінною умовою найбільш успішного досягнення історично потрібних темпів.

Успіх відбутого з'їзду в значній мірі завдячується **непохитності більшовицького керовництва компартії** в справі будування соціялізму. Ця непохитність збережеться й надалі. В авангарді мас, в тіснім єднанні з ними, в процесі самокритики, партія і далі вестиме нас шляхом соціялістичної боротьби з нашими злиднями, шляхом зміцнення відпорної сили капіталістичному оточенню, шляхом дальшої консолідації пролетарсько-селянської України на грунті новоухваленої конституції. І в цій роботі вона й надалі матиме таку ж одностайну підтримку робітниче-селянських мас; як та, що вона мала від них на XI Всеукраїнському З'їзді Рад.

Передвиборні маневри в Англії

Робітнича партія агітує обіцянками визнати СРСР

Розгубленість в таборі твердолобих

ЛОНДОН, 15. Відкрилася конференція об'єднаної спілки машинобудівельників. Голова конференції Броунлі у вступній промові довів потребу **відновити нормальні взаємини між Англією і СРСР**, що як каже Броунлі, **повинно зменшити безробіття в англійській машинобудівельній промисловості.** Зупинившись на *п'ятирічці держплану*, Броунлі заявив, що треба буде багато таких планів раніше, ніж радянський уряд задоволить усі свої потреби. Виконання ж цих планів означає попит на машини і інші товари, які можна одержати в Англії. «Не секрет, говорив далі Броунлі, що СРСР вимагає позик та кредитів на свої закупки. Проте, англійські офіціяльні кола заховують від суспільної думки, що англійські фінансисти фінансують німецьку торгівлю з СРСР. Ніхто не пропонує відкрити англійський фінансовий ринок Росії без обговорення питань про погашення кредитів та їх гарантування. Треба утворити для цього здорову економічну базу. Але ніхто, крім дурнів не гадає, ніби таку базу можна утворити без старанного дослідження та серйозних переговорів. Ніхто не може заперечувати, що СРСР володіє багатствами, які дають змогу йому претендувати на позики та кредити достатніх розмірів, щоб покрити всі його потреби і зобов'язування. Ті, хто стверджує, що їх турбує пропозиція про надання позик та кредитів СРСР для покупки англійських товарів, забувають, що навіть німецькі репарації фактично стало можливо виплачувати тільки за допомогою американських та англійських позик.

Шлагбаум, встановлений між Англією й СРСР, поки мав своїм результатом тільки те, що торгівля СРСР розвивалася іншими каналами». Броунлі закінчив такими словами: **«Час політики блискучої ізоляції минув. Тепер треба розуміти, що не можна не зважати на СРСР, як на один з наших можливих ринків.** Залишатися осторонь та ігнорувати СРСР значить заохочувати наших конкурентів, а цього ми не можемо собі дозволити»

«Дейлі Геральд», вітаючи заяву Броунлі і підкреслюючи згубні результати тактики Гіксової для англійської торгівлі, **закликає безробітних машинобудівельників і всіх потерпілих в результаті дипломатичного розриву між Англією й СРСР голосувати на виборах за робітничу партію, бо робітнича партія** *зобов'язалася перед виборцями* **відновити взаємини з радянським урядом.**

«Манчестер Гардіян», також підтримуючи аргументацію Броунлі, заявляє, що тепер усякому зрозумілі катастрофічні наслідки наскоку на Аркос, але, **що єдиний спосіб виправити цю помилку в тому, щоб позбавити Болдвіна влади.** Всі заяви лідерів робітничої партії й лібералів про потребу відновити взаємини з СРСР роблять вони у зв'язку з обговоренням проблеми безробіття, що залишається за головний пункт виборчої боротьби. Лідери робітничої партії, зобов'язуючись добитися зближення з СРСР, з великою настирливістю підкреслюють при цьому, що вони не мають жадних симпатій до більшовизму.

***

ЛОНДОН, 14. «Таймс» коментує у передовиці виступи голови індійської комісії парламенту Саймона (ліберал) у передвиборній кампанії. «Таймс» вважає, що «легковажні політичні виступи Саймона про внутрішнє становище в Англії гостро суперечить тому критичному підходові, наявности якого у Саймона вимагають його завдання в справі вивчення обставин Індії. Ці виступи можуть зайво ускладнити прийняття докладу комісії Саймона. Не можна сподіватися на те, що Індія з ентузіязмом зустріне доклад комісії. Тимто треба прикласти всіх зусиль щоб громадська думка Англії зі співчуттям і одностайно прийняла доклад». Ця передовиця «Таймс» і коментарії інших консервативних газет про виступи Саймона свідчать про певну розгубленість у таборі консервативної партії в зв'язку в активною участю Саймона у передвиборній кампанії на користь ліберальної партії.

Наслідки муніципальних вибор в у Франції

Фашистська вихватка поліції

ПАРИЖ, 15. Буржуазна і соціялістична преса визнає, що в результаті муніципальних виборів у Франції можна зробити тільки два безперечних висновки, а саме про підсилення автономістів та комуністів в Ельзасі і про зріст впливу компартії в Паризькому районі й по багатьох промислових краях. Орган соціялістів «Попюлер» пише: «Треба визнати, вірність переважної більшости комуністичних виборців гаслам їх партії, що є безперечним доказом теперішньої сили всієї партії.

***

ПАРИЖ, 14. З приводу інцидента в Рівсальті в звязку з перевиборами муніципалітету «Юманіте» публікує такі дані: «Коли комуністичний мер Рівсальту Ружон оголосив наслідки перевиборів, згідно з якими переміг список робітничо-селянського блоку, діставши 780 голосів проти 750, що їх зібрав анти-комуністичний список, в будинок мерії вдерлися прибічники забалотованого списку. Прибічники забалотованого списку одночасно звернулися з вимогою до префекта Перпіньяна анулювати вибори. З розпорядження префекта в мерію в Рівсальті увійшла поліція. Мера і секретаря муніципалітету заарештовано. «Юманіте», категорично відкидаючи обвинувачення буржуазної преси ніби Ружон намагався зфальсифікувати наслідки виборів, називає дії влади Рівсальту «фашистським переворотом».

Червоний союз фронтовиків заборонено у всій Німеччині

ПАРИЖ, 15. В Ольденбурзі, за прикладом інших німецьких держав, уряд видав наказ про розпуск червоного союзу фронтовиків.

***

БЕРЛІН, 15. Червоний союз фронтовиків заборонено також у Бремені і Ангальті. Отже, за винятком Мекленбург-Шверіна по всій Німеччині виконано директиву Зеверінга про заборону червоного союзу фронтовиків. Разом із забороною червоного союзу фронтовиків у Вюртемберзі заборонено «червоний день» компартії районів Південної Німеччини, що мав відбутися на зелені свята. За надрукування відозви ЦК союзу конфісковано вчорашні номера баварських комгазет «Нейє Цайтунг» і «Нордбайєрі Фолькцайтунг».

Новий порядок мобілізації в ПАСШ

ВАШИНГТОН, 15. До палати представників подано законопроєкт, що надає президентові права призивати на військову службу всіх мущин від 18 до 30 років, якщо конгрес оголошує війну. Військовий міністер Гуд, обороняючи цей законопроєкт, підкреслив, що він полегшує швидку мобілізацію. Досі за американськими законами треба було спеціяльної постанови конгресу, щоб оголосити призов.

Взаємини СРСР з надбалтицькими країнами

Парафування радянсько-естонського договору

РЕВЕЛЬ, 14. Сьогодні радянська й естонська делегації парафували (попереднє підписання ініціялами) торговельний договір між СРСР та Естонією з усіма додатками. Договір остаточно підпишуть через 2—3 дні

***

РЕВЕЛЬ, 15. Орган трудовиків «Ваба Маа» у статті з приводу парафованого вчора естонсько-радянського торговельного договору дає рішучу одсіч емігрантській газеті «Сегодня», яка виступила проти укладення Естонією торговельного договору.

***

РИГА, 11. «Педея Бриді» сповіщає, що на зборах членів товариства культурного зближення з СРСР були заслухані доклади представників лікарів та вчених кол про те, що лікарі, університетський педагогічний персонал і наукові кола висловлюють бажання взяти участь у новому товаристві.

***

РИГА, 15. Гельсингфорський кореспондент білогвардійської газети «Сьогодні» сповіщає, що на бесіді з ним латвійський мінзаксправ Балодіс, між іншим, заявив, «що договір між Латвією і СРСР є деякою мірою єдиний пункт, що відрізняє політику Латвії від її сусідів». Все йде більш або менш нормально, сказав Балодіс, але це не значить, що із за деяких положень договору не виникнуть трудноші. Укладення договору викликано опозицію, але вона швидко вщухла.

Білий терор в Румунії

ВІДЕНЬ, 10. За повідомленням з Букарешту румунський прем'єр Маніу виступив з заявою в парламенті про організацію національцараністською партією загонів оборони. Його виступ є відповідь на кампанію, що її роспочала опизиція. Маніу заявив, що заснування загонів оборони сталося за його згодою. Після Маніу виступив міністер хліборобства Міхалаха, який сповістив про заснування бойових організацій також і в Старій Румунії. З цією метою Міхалаха влаштовує агітаційну подорож.

***

ВІДЕНЬ, 12. Як сповіщають з Букарешту румунський уряд після фактичного роспуску унітарних союзів, постановив оформити цю справу для того, щоб з одного боку заднім числом виправдати свої дії, а з другого—мати юридичну підставу для конфіскації майна унітарних союзів. Здійснити це передбачається шляхом судових вироків. У Сатумарі процес уже відбувся і закінчився роспуском унітарних профсоюзів. У Темешварі процес унітарних союзів відбудеться в середині травня.

***

ВІДЕНЬ, 10. Як сповіщає румунська газета «Димініаца» Борис Стефанов, що досі відбував кару в цивільній тюрьмі у Букарешті, днями переведений до Кронштадської дисциплінарної тюрми. На знак протесту проти переходу до Кронштадту Стефанов об'явив голодівку.

***

ВІДЕНЬ, 10. Як повідомляють букарештські газети в Дофтанській тюрмі об'явили голодівку 70 політичних ув'язнених, щоб добитися амнестії.

Хто робив замах на Вольдемараса

Литовський офіціоз обвинувачує польських агентів

КОВНО, 14. Литовський офіціоз «Летувос Айдас» публікує передовицю, присвячену питанню про замах на Вольдемараса. Передовицю озаголовлено «Коріння замаху у Варшаві», зазначаючи, що іще за деякий час до замаху знали, що польські агенти готують терористичні акти в Литві. Газета пише: «Для кожного ясно, що трагедію видіграли плечкайтисти під диригентську палочку з Варшави під керуванням Голувко-Пілсудського. Це ясно кожному, хто уважливо стежить за литовсько-польськими взаєминами останніх років. Коли мрії Голувка і Пілсудського про озброєння і воєнну інтервенцію зазнали краху, була засвоєна тактика, що мала на меті зірвати Литву зсередини». На підтвердження своїх заяв «Летувос Айдас», наводить витяги з газети «Пірмін» (орган плечкайтистів, що виходить закордоном), яка повідомляє, що розрив з Плечкайтісом стався через те, що визнано за потрібне змінити тактику. Плечкайтіс є прихильник збройних виступів по окремих литовських повітах для посилення еміграції, яка, на думку Плечкайтіса, і має повалити теперішню владу в Литві. За новою тактикою люди повинні працювати більше на місцях і менше сподіватися на емігрантів. «Летувос Айдас» вказує, що нова тактика визначає організацію терористичних актів, скерованих проти поодиноких осіб, що зірвати Литву зсередини. Відзначаючи, що агенти Пілсудського-Голувка у Вільні навчаються кидати бомби та що, як видно, терористи й далі приїздитимуть до Литви, газета підкреслює, що «і стару і нову тактику опрацьовано у Варшаві, для якої незалежна Литва стоїть поперек дороги до Балтицького моря та до Східньої Прусії». Наприкінці газета вимагає застосувати до польських агентів найвищу міру кари.

Страйковий рух за кордоном

ПАРИЖ, 15. В районі Камарґ, на півдні Франції, застрайкували 2.000 сільгоспробітників, що працюють на виноградниках. Страйком керує унітарний профсоюз с.-г. робітників. Страйк викликано тим, що винороби відхилили вимогу робітників запровадити 8-ми годинний робітничий день і збільшити зарплату.

***

ЛОНДОН, 15. Аґентство Ройтер повідомляє: «В Бомбеї поліція атакувала багнетами натовп страйкарів, що не послухався наказу влади. Двох важко поранено».

***

НЬЮ-ЙОРК, 15. В Елізабетоні (штат Тенессі) військо атакувало демонстрацію текстильників-страйкарів. Багато поранено, 250 чол. заарештовано.

Кривавий договір латвійської поліції з с.-д.

РИГА, 11. Орган робітничо-селянської фракції сойму «Страдніеку Дарбс ун Майзе» не виходить з кінця липня. «Інформаційний Бюлетень», робітничо - селянської фракції сойму, що вийшов 8 травня констатує, що соціял - демократичні спортсмени найзвірячішим чином побили 1-го травня робітничих демонстрантів, яких вони розгонили, в тому числі навіть і тих членів реформістських союзів, які на дозволених соціял-демократичних мітинґах відважувались критикувати тактику соціял - демократичних проводирів. Про співробітництво соціял - демократичних спортсменів з поліцією «Бюлетень» говорить: «Між організацією Бруна Кальнінша (реформістська робітнича спортивна спілка) та міністерством унутрішніх справ був укладений договір про те, що в день 1-го травня монополія побиття робітників передається до рук соціял - демократичних спортсменів. Заздалегідь було встановлено, що поліція підбиратиме тих, яких їй передаватимуть спортсмени. Цей договір соціял-демократичні спортсмени виконали в міру сил і розуміння».

Проти реформістської політики класового миру

СТОКГОЛЬМ, 14. Опубліковано резолюцію ЦК шведської комуністичної партії у профсоюзному питанні. Резолюція характеризує розкольницьку постанову реформістів, скеровану проти комітету єдности, як частину капіталістичного наступу на робітничу класу. Резолюція пропонує комуністичним фракціям у профсоюзах розпочати рішучу боротьбу і кампанію протесту проти постанови реформістів. Разом з тим резолюція ЦК остерігає від двох можливих збочень у цьому питанні: 1) від капітуляції перед реформістськими ватажками,—це означало б ліквідацію руху єдности і 2) від *організації самостійних* революційних профсоюзів. Революційні робітники, за словами резолюції, мають лишатися в теперішніх профсоюзах і далі провадити в середині профсоюзів боротьбу за класові інтереси пролетаряту і організовано боротися проти реформістської політики класового миру.

Справа Озольса

РИГА, 11. «Соціял-Демократс» пише: «Скандал з дипломатичним вантажем» Озольса розростається. Латвійська дипломатія дійсно осоромилася. До цієї справи максимальну ясність могло б внести спеціяльне пояснення *міністерства закордонних справ про те*, що собою являє вантаж Озольса, а також про останню ноту радянського уряду. Оскільки нам відомо, в цій ноті наведено ряд конкретних фактів з діяльности Озольса в Москві. Нам відомо, що цими днями з Москви прибувають ще 29 місць вантажу Озольса, розміщені в двох вагонах.

«Педея Бриді» заявляє: Деякі коаліційні групи вимагають од уряду передати справу Озольса слідчій владі, бо ця справа має ширшу базу. Остаточно постанову буде ухвалено *тільки після одержання* в Ризі останнього майна Озольса, що тепер у дорозі». Учора справу Озольса обговорювано на нараді коаліції. Жадної певної постанови, поки не ухвалено.

Міжнародня хроніка

— Центральний комітет монгольської народньо-революційної партії **ухвалив делегувати свого представника з ухвальним голосом *на другий конгрес ліги боротьби з імперіялізмом* у Парижі.**

— Як повідомляє Гавас із Казабланки вночі проти 11 травня **група повстанців у 300 чоловіка несучи білого прапора, підійшла до варти на віддаленні пострілу рушниці і напала на неї.** Повстанців, проте, відбили і вони відступили, переслідувані авіяцією, втративши 11 чоловіка вбитими. З французької сторони троє вбитих і 9 поранених в числа тубільних легіонерів».

— Згідно з попередніми підрахунками **вибори до естонського парламенту не внесли жодних значних змін у теперішній склад парламенту.** Найбільше втратила партія трудовиків: число її депутатів зменшується на 3. Інші партії, приблизно, зберігають попереднє число мандатів з хитанням на один мандат в той чи інший бік.

— **Страйк судових механіків та радіотелеграфістів в Латвії що почався 8 травня—триває.** Як сповіщає «Соціял-демократс» загальні збори механіків та радіотелеграфістів одноголосно постановили страйкувати до перемоги, тобто до задоволення роботодавцями поставлених вимог. Матроси і кочегари участи в страйку покищо не беруть.

— Канадська влада **затримала у водах Британської Колумбії 5 американських риболовних суден в обвинуваченні за порушення канадсько-американського риболовного договору.** Уряд ПАСШ звернувся до Канади, просячи дати докладну інформацію.

Радянський Союз

Початок партійної чистки в Москві.

МОСКВА, 15. МКК ВКП(б) *зроблено чистку* й перевірку складу бюра МК і президії МКК. Чистку провадила перевірна комісія, призначена від ЦКК ВКП(б) у складі—Короткова, Коростельова і Муралова. На двох зборах комісії *перевірено* ввесь склад МК та президії МКК. Цією перевіркою починається загальнопартійна чистка по Москві.

Новий уряд Білорусі.

МЕНСК, 15. Відбулася сесія новообраного ЦВК Білоруси. Сесія обрала новий уряд. На голову ЦВК обрано Червякова, на секретаря Хацкевича. До президії ЦВК обрано 19 чол. На голову раднаркому обрано Голодіда.

Всесоюзна партнарада антирелігійної пропаганди.

МОСКВ, 15. АППВ ЦК ВКП(б) скликає 8 червня всесоюзну партійну нараду антирелігійної пропаганди.

Договір з американською будівельною фірмою.

МОСКВА, 15. Амторг з доручення ВРНГ СРСР підписав договір з великою американською будівельною фірмою на виконання фірмою *робочих рисунків для тракторного заводу* що будується в Сталінграді.

Радянський павільйон на міланському ярмарку.

МОСКВА, 15. З 12 до 18 квітня в Мілані відбувся міжнародній ярмарок, де всесоюзно-західна торговельна палата організувала спеціяльний радянський павільйон. Вперше була виставлена продукція Укрсельмашу (молотарки, сівалки тощо). Як визнають спеціялісти, молотарка заводу «Серп і Молот» якістю дорівнює продукції італійських заводів с.-г. машинобудування. У павільйоні був організований роздрібний продаж кустарно-художніх і кондиторських виробів, що відбувся з великим успіхом.

Пенсійне забезпечення робітників.

МОСКВА, 15. ЦВК і РНК СРСР постановили: встановити пенсійне забезпечення порядком соціяльного страхування на старість Запровадити це забезпечення з 15 квітня 1929 року для робітників гірної та металургійної промисловости (і електропромисловости), а також залізничого і водного транспорту, що залишили працю по найму після 1 січня 1929 року і для робітників текстильної промисловости, що залишили працю по найму після 1 грудня 1929 року.

Союзній раді соціяльного страхування при Наркомпраці СРСР надається право зменшувати для осіб, що працюють на шкідливих виробництвах, вік і стаж роботи за найом. Пенсію за старістю дають незалежно від стану працездатности. Пенсію призначають розміром половини попереднього заробітку пенсіонера.

Промислове значіння новові дкритих нафтових родовищ.

СВЕРДЛОВСЬК, 15. Повідомлення, що надходять з Верхчусівських містечок, з безперечністю встановлюють промислове значення нафти цього району. Кольором і запахом вона відмінна від бакинської й грозненської. добре горить. Для моторів без очистки нафта непридатна, бо настільки липка, що з неї можна варити асфальт. Проф. Преображенський та Уткін встановили, що нафта буде фонтанувати. На глибині 350 саж. ідуть щільні губчаті породи, що свідчать про значні запаси нафти. В жолобці, що його спущено на глибину 110 метрів, виявилася чиста нафта, яка клекотала.

Відмовлення Фінляндії у візі представникові радянських профсоюзів.

МОСКВА, 15. Президія ВЦРПС вилучила за представника радянських профсоюзів на в'їзд профсоюзів Фінляндії, що одкрився 10 травня —Міхайлова. Через те, що відмовлено йому видати візу Міхайлов не мав змоги взяти участи в роботі з'їзду. Про це ВЦРПС телеграфом сповістила з'їзду профсоюзів Фінляндії і одержала від з'їзду телеграму, де висловлюється з цього приводу жаль.

Небувалий смерч.

МИРГОРОД, 15. Над селами Гаркушиним та Єрками пронісся небувалий смерч, що поперекидав і порозкривав житлові та інші будівлі. Сила смерчу була така велика, що підкидало на далеку віддаль свиней, овець та інше. Смерч заподіяв селянам чималі збитки.

ПРИЛУКА, 15. Через село Остапівку, Варвинського р-ну пройшов смерч, що зруйнував 64 хати, 88 інших будівель, поранив 5 чол. і чимало худоби.

Н. Н. Мандельштам

МОСКВА, 15. У Кремлевській лікарні від раку легенів помер на 51 році колишній зав. агітпропу МК ВКП(б) тов. Н. Н. Мандельштам (підпільне ім'я Михайло Миронович).

***

МОСКВА, 15. Тіло Н. Н. Мандельштама перенесено з Кремлівської лікарні до Червоної залі МК ВКП(б). Коло тіла невпинно зміняється почесна варта. Утворено спеціяльну комісію для організації похорон Мандельштама.

Перед виборами до ВУАН

КАНДИДАТИ ДО АКАДЕМІЇ ВІД ХАРКІВСЬКОГО НАУКОВОГО Т-ВА.

Вчора ввечорі під головуванням проф. **Мазуренка Ю.** відбувся пленум Харківського т-ва наукових робітників, присвячений виборам нових академіків. Пленум, за пропозицією ради т-ва, виставив та ухвалив одноголосно, такий список кандидатів на членів Всеукраїнської Академії Наук:

З соц.-економічної секції: Скрипник М. О., Семковський С. Ю., Юринець, Шліхтер О. Г., Яворський М. І., Затонський В. П., Кржижановський, Ігнатовський, Слабченко М. Є., Яворницький.

З технічної секції: Усенко (теплотехнік), **Маковський** (механіка), **Проскура** (авіяція).

З природничої секції: Білоусов (біологія), **Раковський Ів.** (антропологія), **Палладін** (біохемія), **Кравчук** (математика), **Гольдман** (фізика), **Холодний М. Г.** (фіз.-бот.), **Різниченко** (геологія), **Рудницький Ст.** (географія), **Опоків** (гідрогеологія).

З с.-г. секції: Соколовський (грунтознавство), **Висоцький** (лісництво), **Яната** (ботаніка), **Вавілов** (ботаніка).

З секції мови й літератури: Колеса Філарет (філолог і муз.), **Возняк** (іст. літератури), **Тичина П., Купала Янко.**

Крім цих 30-ох кандидатів, **пленум** виставив ще чотири нові кандидатури. Кандидатури ці такі: **проф. Щурат** (істор. культури Зах. Україна), **Богомолець О. О.** (патол. фіз., Москва), **Леонтович О. В.** (прикл. фіз., Москва), **Нещадименко М. П.** (Київ, директор Сан-Бак. ін-та).

Пленум звернувся з закликом до членів Наукового Т-ва подати як найскоріше до Академії Наук характеристики згаданих кандидатів.

Всі резерви промисловости на розгортання виробництва

Здешевлення собівартости і мобілізація внутрішніх ресурсів.—Головні покажчики роботи промисловости.—Соціялістичне змагання усуває болячки виробництва.—Треба всебічно використовувати його для розгортання виробництва.

Доклад голови ВРНГ СРСР В. В. Куйбишева

Позавчора на Харківському господарсько-професійному активі Голова ВРНГ СРСР **В. В. Куйбишев** зробив доклад про чергові завдання промисловости.

— **Умови виробничої роботи промисловости** в першому півріччі цього року на перший *погляд досить сприятливі.* Майже всі галузі промисловости, виконали виробничий план. Гуртова продукція промисловости, рівняючи з попереднім роком, виросла на 20,3%. Коли взяти українську промисловість, то вона за півріччя виконала виробниче завдання середнім числом на 49,8%, зокрема загальносоюзна на 50,1%, республіканська на 50,3% та місцева промисловість на 45,5%. Очевидно, як що напружемо енергію, то повнотою виконаємо річне виробниче завдання. Це так характеризується робота промисловости кількісними показчиками.

Але значно гірша справа з якісними покажчиками. **Продуктивність праці, що мала збільшитись в українській промисловості на 12,1% справді виросла в першому півріччі тільки на 8,3% зокрема у загально-союзній промисловості замість—9,1% виросла тільки на 5,2%, у республіканській замісць 14,7 на 11,3, у місцевій замість 20,9 на 10,6%. Заплата в загально-союзній і республіканській промисловості перевищила програмове завдання на 2,2%.**

Не краще з собівартістю промислової продукції. Завдання в цій ділянці промисловість України виконала середнім числом не більше як на 50%. Це спостерігається не тільки в малих республіканських, але й в загально-союзних трестах. Донвугілля, що мав завдання здешевити собівартість на 4,5%, здешевив її тільки на 1%. **Південсталь замісць 7,5% знизив на 2,7%, Укртрестсельмаш замісць 8.5 на** 4,5. Ці відомості яскраво свідчать, що з якісними покажчиками справа стоїть не гаразд.

Промисловість, має невичерпні технічні можливості повнотою виконати здешевлення собівартости. Де-які заводи і трести, не зважаючи на всі несприятливі умови, завдання здешевлення собівартости виконують. Ось Таганрозький металургічний завод в першому півріччі здешевив собівартість на 8,8% (завдання у його було 8,9. ХПЗ замісць 8,5% дав здешевлення на 9%, Краматорський завод замісць 6,5 % дав 8%, Славсода замісць 9,3% здешевив на 14%. Це яскравий доказ, що план здешевлення накреслено правильно, що здійснити їх промисловість може.

Але, не всі господарники та професійні робітники усвідомили як слід значіння здешевлення собівартости продукції. В цьому році вся радянська промисловість має виконати план капітального будівництва на 1.650 міл. крб. Вже в першому півріччі на капітальні роботи витрачено 38% всіх річних асигнувань, куди більшу частину доведеться витратити в другому півріччі. На ці роботи ми одержали з бюджету 52% всіх встановлених нам коштів на рік, цеб-то більше, ніж фактично виконано капітальних робіт. Отже, щоб виконати план капітального будівництва промисловість мусить знайти в себе потрібні кошти.

Багато часу вже прогаяно, але, напруживши всі сили, зосередивши на тих птаннях увагу всього робітництва, ми спроможні виконати виробничий план і план капітального будівництва. Я особливу увагу звертаю всіх господарників на дисципліну в капітальному будівництві. Ніяких додаткових капітальних робіт без дозволу і затвердження вищих господарських органів проводити не можна. **Трести повинні зараз звернути увагу на прискорення** капітального будівництва, на його здешевлення, бо в цій галузі зроблено далеко ще не все.

Не менш важливе завдання—**мобілізація внутрішніх ресурсів промисловости.** Складаючи виробничий план, ми на цю ділянку звертаємо особливу увагу, враховуємо всі фінансові можливості промисловости. Уряд дав промисловості в цьому році додаткове завдання мобілізувати свої кошти. Українська республіканська й місцева промисловість мала мобілізувати в цьому році додатково 18 міл. крб., але ця робота провадиться надто мляво. В першому півріччі мобілізовано тільки 6 міл. крб. Мобілізація внутрішніх ресурсів промисловости—наш великий обов'язок і ми мусимо його виконати, інакше буде недовиконання плану великих соціялістичних робіт.

Крім технічних резервів, що їх, має промисловість для виконання цих важливіших завдань, ми мусимо домагатись підвищення продуктивности праці, як найширшого втягнення робітничих мас до повсякденної роботи промисловости. Адміністративним наказом ми не здійснимо цих завдань. Тут особливе значіння має соціялістичне змагання—цей великий пролетарський ентузіязм, що виявляється нині скрізь, на фабриках, заводах, шахтах. Робітнича класа зрозуміла важливість роботи промисловости в цьому році і засукавши рукава мужньо, самовіддано взялася за роботу на всіх ділянках. Хто з господарників не пам'ятає скільки клопоту та балачок було ще не так давно про виробничу трудову дисципліну. Після оголошення соціялістичного змагання, робітнича маса сама взялась за викорінення цієї болячки і вимагає рішучішої боротьби з лодарями, прогульниками, симулянтами.

Соціялістичне змагання вирішає багато болючих питань роботи промисловости, що над ними раніш ламали собі голову господарники й профробітники. В процесі соціялістичного змагання куються нові кадри кваліфікованих робітників, господарники повинні висувати кращих робітників на відповідальну роботу.

Наша преса мусить стежити за кожним новим досягненням соціялістичного змагання, закликати й залучати нові кадри робітників до великих виробничих подій. XVI—Партійна Конференція звернула особливу увагу партійних, професійних і господарських робітників на значіння соціялістичного змагання. Поганий той господарник, що не вміє використати цієї величезної ініціятиви робітництва. Змагання не тимчасова мода, кампанія, це метода роботи на нових рейках, що розрахована на багато років. Лише вміле використання ініціятиви мас допоможе нам виконати п'ятирічний план розвитку промисловости.

***

— Ми накреслили план великих капітальних робіт. Але що робимо і вже зробили для налагодження проектування нових заводів і фабрик? Тов. **Жигалко** (Укрдипромез) відзначає, що проектування дуже відстає, ми не маємо ні технічних сил, ні відповідних умов для розгортання проектування. Треба скоріше мобілізувати всі наші технічні можливості, всі засоби навколо проектування, бо інакше ми можемо зірвати план нового капітального будівництва.

Південно-рудна промисловість—заявля тов. **Іванов** не виконує своїх завдань, головним чином через те, що не має технічних кадрів. Наука й техніка не йде на допомогу рудній промисловості.

Командний, технічний персонал часто не має належних підсумків у своїй практичній повсякденній роботі. Постачання заводів—каже тов. **Соловйов** (Завод «Серп і Молот»)—провадиться з перебоями, якість металу незадовільна.

Гірнича промисловість Донбасу не має потрібних кваліфікованих робітничих кадрів. В першому півріччі на шахтах бракувало 7.000 забійників, що і спричинилось до невиконання завдання. Як найскоріше треба утворити кращі побутові умови для гірників, бо через брак жител не можна утворити постійних кадрів. Робітниче постачання відзначає тов. **Лимарів** (Укрком. союзу гірників) невпорядковане.

На зібранні не чути було ні одного голосу про те, що промисловість не спроможна виконати своїх завдань. З подвоєною впертістю та енергією обіцяли господарники взятися за роботу і повнотою виконати виробничі плани.

XI-й Всеукраїнський з'їзд Рад

Кінцеве слово Наркомосвіти УСРР тов. Скрипника М. О.

УСРР—культурний Пiємонт усього українського народу

Товариші! Низку питань, що їх треба б було обов'язково зачепити в доповіді я відклав до кінцевого слова, низку запитань поставлено у виступах та записках, але на жаль, я не маю можливости за браком часу на всі питання відповісти. Я зможу висвітлити лише важливіші питання, головніші точки цієї важливої роботи, а саме, що зроблено досі, як намічено далі робити, щоб забезпечити соціялістичну перебудову країни відповідними культурними умовами, відповідною культурною базою.

Я хотів би спочатку відповісти на питання, поставлене мені в записці, про те, як ставляться до здійсненого нами величезного культурного будівничого процесу робітники й селяни закордонної України. Я розумію, товариші, складність такого запитання, бо мені, відповідаючи на нього, довелося б перейти на зовнішні, так би мовити, рейки, але я не хочу входити в галузі відання Наркомзаксправ.

Я не говорю про питання державні й зупиняюсь виключно на питаннях культурно-освітніх, а фактом є для нас безсумнівна й безумовна єдність цілокупного українського культурного процесу. Які б умови політичні тимчасово не складалися для нас—українська мова й цілий національно-культурний процес, національна культура—єдина для всіх теренів української землі й на нас—робітників УСРР історія покладає організувати, розвивати, піднести історичні завдання побудови й розвитку української національної культури.

І ми знаємо, ми певні, ми бачимо щодня докази, що в цій нашій великій будівничій роботі за нами є співчуття й підтримка цілого загалу українських трудящих мас по всіх просторах української землі.

Українська еміграція, що її пролетарська революція викинула з України, служить нині міжнародньому капіталові й точить зуби проти влади трудящих і підносить свій скажений галас проти нашої культурної роботи, проти пролетарської влади. Безліч злісних наклепів мали ми від найманців закордонної буржуазії проти нашого культурного, господарського, політичного й національного будівництва.

Величезна робота, що ми її провадимо є відповіддю на їхні наклепи. Цифри, що тут я, як і інші докладачі XI-го з'їзду, навели, спростовують всякі наклепи на наше будівництво контр-революційної петлюрівщини. Ми знаємо всі, що за нашим західним кордоном робляться спроби змалювати ніби, то там, за кордоном є український Пiємонт, що за підтримкою фашистської влади і сусідніх республік може озброєною рукою принести робітників й селянинові нову культуру, ніби то українську, а на ділі — владу поміщиків і капіталістів.

Про це в своїй промові досить чітко і виразно говорив голова нашого уряду тов. Чубар. Я маю на увазі лише галузь культурного будівництва. Спроби представити ніби закордоном на захоплених польською буржуазією українських землях нині твориться якась робота, що для української національної політики має якесь значіння—нікчемні.

Ось я наведу вам цифри, з контр-революційного російського часопису «Русская школа за рубежом». В статті про школи в Польщі, є дані на 1923-24 рік. Тут наводять цифри—процент населення ріжних національностей Польщі і процент учнів тих національностей по школах на цілім терені Речі Посполитої. Поляки 69,2% (це за тамтешньою офіціяльною статистикою), а учнів поляків по школах 48%, українців—14,4% населення за зменшеною офіціяльною польською статистикою, а учнів по українських школах 10,1, євреїв серед населення 7,7, а серед учнів 0,7, білорусів серед населення 3,9, а серед учнів 0,1.

Ми знаємо із західньо-української преси факти і дані, що говорять про величезне зменшення українських шкіл на терені західньо-польської України, ми знаємо ганебні випадки, коли українські культурні національні інституції було знищено фашистами підтриманими озброєною силою ріжних представників місцевої влади, ми знаємо факти, коли українські культурні інституції були погромлені, ми знаємо випадки, коли нині за новим курсом національної політики польського уряду велика більшість шкіл стала утраквістична, де ніби викладають двома мовами—польською і українською, а на ділі українську мову викладається лише як певну дисципліну.

А, коли ми пригадаємо, що в Басарабії провадять величезну, вперту, шалену політику румунізації українців, коли ми бачимо, що в Закарпатській Україні, в Чехо-Словацькій республіці також шалена політика чехізації українців, де навіть заборонено вживати слово українець, то ми можемо з певністю сказати, навіть не входячи в галузь загальної дипломатичної політики, що УСРР, побудована в боях пролетаріятом, є, справді **культурний Пiємонт цілого українського народу.**

Наше завдання—забезпечити культурний розвиток трудящих всіх національностей

Відповідаючи на запитання, я підкреслюю знов, що перед нами стоїть і дальше завдання впертої, уважної роботи в справі дальшого поглиблення питань національної політики на культурному терені для кожної окремої округи, для кожного окремого району. Наша лінія задовольнити потреби всієї людности нашої Республіки, всіх її національностей.

Не ворожнеча, націоналістична боротьба, не суперечки, а братерська співпраця на культурному, господарському, політичному й національному грунтах діяльности стоїть перед нами й що більше пригнічено було якусь національність попередньою владою, то більше уваги, ми повинні віддати їй.

Наше завдання в тому, щоб всі трудящі всіх національностей доходили єдиного підвищеного, дедалі розвиненого культурного рівня. Для цього нам і далі доведеться домагатися вдосконалювати нашу національну політику по ріжних розгалуженнях культурної роботи.

Наше завдання — забезпечити культурним розвитком всіх трудящих, в тому числі і російських робітників і селян, розвитком їхньої культури на рідній мові. Республіка трудящих має за завдання і ставить собі всіма силами й засобами пролетарської влади вести і розвивати далі українську національну культуру й водночас пролетарськими шляхами підносити культурний рівень, підносити свідомість, задовольняти національно-культурні потреби трудящих всіх національностей.

Ніякого примусу українізації щодо російського населення ми не визнаємо й навіть гостро й рішуче поборюватимемо такі націоналістичні спроби з чийого боку вони б не були. Ми ставимо своїм завданням диференційовану політику; тим робітникам і селянам, що визнають себе українцями, а говорять мішаною ламаною мовою, що не говорять фактично правильно ані російською, ані українською мовами, ми маємо допомогти, щоб вони вивчили й українську і російську мову.

Держава всіма засобами підноситиме українську культуру

Ми закликаємо й ведемо до того, щоб кожний свідомий робітник і селянин не українець, щоб він знаючи свою мову, підносячи свою свідомість, задовольняючи свої культурні потреби на своїй рідній мові, одночасно вивчав і українську мову, як знаряддя сполуки й праці серед величезної більшости трудящого населення нашої республіки. Але ніякого примусу наша республіка не визнає і не визнаватиме.

Більшість нашого населення українська. Безумовно, об'єктивні процеси дадуть нові десятки і сотні тисяч робітників для нашої нової промисловости на протязі 5 років—це будуть робітники й селяни, що принесуть в місто українську мову, українську культуру й тому бачимо перед собою як об'єктивний, неминучий процес українізації і наших міст і тому ми, як свідомі керовники об'єктивних процесів розвитку нашого суспільства, допомагаємо цим процесам.

Знов повторюю ми свідомо стоїмо на погляді, що наша українська держава має завдання всіма засобами й шляхами, забезпечуючи потреби національних меншостей, вести і піднести розвиток української культури, національної за її мовою, формою і її матеріялом, і інтернаціональну пролетарську за її суттю. З такого погляду доводиться боротися з низкою перекручувань.

От, хоч би скажу, такий приклад. Нещодавно один з робітників народнього комісаріяту РСІ Союзу обслідуючи стан проведення в нас політики в національному питанні по окремих галузях поставив перед Народнім комісаром освіти питання, щоб гірничий інститут в Сталіні перейшов на викладання російською мовою. Гірничий інститут в Сталіні перейшов з відання Наркомосу до відання Вищої Ради Народнього Господарства Союзу.

Цей робітник РСІ поставив питання, чи не треба, оскільки цей ВИШ перейшов до союзного наркомату, щоб в ньому мова викладання була не українська, а російська. Я міг відповісти на це лише негативно, бо кожний ВИШ входить невід'ємною частиною, складовою частиною в цілу культуру нашої республіки й нашого народу й передачу з одного відомства до другого ніяк не можна визнати за перехід від однієї мови до іншої. Зрусифікувати його, значить зробити крок назад в нашій культурі і в нашій національно-культурній роботі.

Товариші, цей робітник, проте, визнає, що така моя думка є ніби поборювання російської культури й виявленням українського шовінізму.

Я заявляю про це тут для того, щоб в світлі обговорення Всеукраїнського З'їзду Рад довести про це скривлення і перекручування нашої загальної пролетарської лінії в питанні культурному, в питанні вищої школи до відома Всеукраїнського З'їзду Рад. Не дезукраїнізувати, а далі провадити українізацію наших вищих шкіл—стоїть перед нами завдання.

Не забуваймо, що лише на 30% ми поки що перевели викладання у вищих школах на українську мову, не забуваймо, що ми не маємо у себе певної відповідної кількости наших спеціялістів—робітників і селян із знанням української мови, мови величезної більшости нашого трудящого населення.

Ми й далі твердо і рішуче провадитимемо тверду невпинну українізацію ВИШ'ів, як і професійних шкіл з одночасним забезпеченням культурних і національних потреб всіх нацменшостей нашої республіки.

Про уніфікацію системи народньої освіти

Цілу низку запитань поставлено мені про те, чи неварто нам трудові школи перевести з 7-ми річного терміну їх навчальної роботи на інший термін—на 8-мирічний, 9-тирічний або навіть 10-річний. Одні гадають, щоб завести так звану нулеву групу, цеб-то приймати до школи не 8-ми років, як нині приймаємо, а 7-ми років,—раніше починати навчання.

Зрозуміло, краще було б починати навчання з семи років, але тепер поставити його для практичного проведення, це значить зірвати терміновість здійснення загального навчання. І тому, як не бажано було б, ми можемо лише в окремих випадках припускати це, коли саме населення зможе підняти на свої копти такі витрати. Але для цілої республіки, для всіх округ стоїмо на погляді, що передовсім треба твердо і рішуче у встановлений термін виконати план загального навчання і повнотою на 100% охопити дітей від 8 до 11 років.

Друга пропозиція є замість нашої семирічки організувати, як в Росії, дев'ятирічку, або десятирічку, щоб останні два-три роки цієї трудшколи були індустріялізовані і замінили собою наші професійні школи. Це одне з росходжень російської і української системи. Ми вважаємо, що тут наша система народньої освіти правильна. 4-хрічка загальна, далі 7-мирічка 2-го концентру і далі над 7-мирічкою профшкола.

Завданням нашої професійної школи є і повинно бути не лише підготовлення до вищої школи. Не всі трудящі можуть нині бути у вищих школах і тому треба в наших професійних школах підготовляти людей до участи у виробничому житті, у виробничій діяльності. Це мусить бути завданням нашої професійної школи.

Всесоюзна нарада в справі народньої освіти, що повинна відбутися на початку цього року, найпізніше в-осени, має переглянути всю систему радянської освіти ріжних республік, щоб взяти найкраще одне, для всього Союзу.

Повнотою завоювати вчительські кадри

Товариші Добриненко і Пинчук виступали із запереченням проти тієї лінії, що від імени уряду повідомив я про неї вас щодо чистки нашого вчительського складу. Ви на місцях можете вичистити багато вчителів, це я знаю і певен цього, а що замінити другими не зможете, це ви і самі знаєте.

Де взяти нових? Їх треба виробити, треба притягти нових робітників і селян до наших вищих шкіл, щоби дати нові робітничо-селянські вчительські сили. Я і повідомляв навіть, що при теперішньому темпі ми матимемо на кінець п'ятирічки дефіцит вчителів в 7 тисяч.

Борячися з усякими ворожими проявами, з усякими контрреволюційними впливами, переборюючи глитайські впливи на наше вчительство, ми не можемо однако відсахнутися від того завдання, що перед нами стоїть—приєднати далі вчителів ближче і ближче до наших завдань, завоювати маси вчительства для нашої політичної і культурної роботи.

Правильно зробив НК РСІ Союзу, коли він визнав за потрібне й ухвалив не поширювати генеральної чистки радянського апарату на вчительство. Провести генеральну чистку радянського апарату, набрати в цьому досвід, виявити, де були хиби й неправильна лінія в цій чистці й потім уже, беручи приклад з цього досвіду чистки радянського апарату, **приступити до перевірки вчительства і то перевірки, а не чистки.** Бо так само як стоїть справа з учительством, стоїть справа і з іншими фахівцями, інженерами, агрономами.

Борячися з усіма ворожими проявами, з усіма шовіністичними, релігійними й т. ін., і т. ін. проявами з боку учительства, впливаючи на широкі маси учительства, притягаючи його до нашої роботи й наших завдань, ми мусимо водночас вести роботу, уважно й пильно стежити за тим, щоби всіх, конче потрібних нам робітників далі притягати, тягти за собою, вести за собою.

Здійснити всі заходи, щоб забезпечити соціялістичне будівництво

Тов. Межуєв, харківський окружний інспектор освіти, заявив тут, що у справі планування, деякі місця ведуть перед, а от Наркомос відстає й виробляє свій п'ятирічний план, не погоджуючи його з окружною інспектурою.

Щож, до певної міри ці слова тов. Межуєва правильні. Вірно, що ми свою п'ятирічку, вироблену нами, не погоджували з окружною інспектурою і не хочемо погоджувати, бо величезна більшість округ гадала провести за п'ятирічкою культурне будівництво, не забезпечуючи культурної бази соціялістичного будівництва.

Тов. Межуєв цілком має рацію, коли каже, що між п'ятирічкою деяких округ є росходження. Росходження це в тому, що округи виходили з конкретних цифр, вони мали ліміти, мали певні суми, що давали їм можливість відпускати їх на культурну роботу. А Наркомос виходить з того, щоб за всяку ціну, за всякий спосіб, всякими засобами й шляхами провести на культурній терені те, що конче потрібно для того, щоб забезпечити переведення нами соціялістичного будівництва. Я гадаю, що після цього не можна сказати, що Наркомос, чи округи, хтось пас задних, а хтось йшов уперед.

Тут товариші запитували й говорили—кепсько стоїть справа з одним, з другим підручником, пізно надходять наочні приладдя, не вистачає й т. ін. Правильно, але, товариші, треба виявити ті умови, що приводять до цього. Ось, наприклад, казали, що торік було запізнення з виданням підручників на два-три місяці. На цей рік намічалося—підручники повинні дійти до школи до початку навчання.

З глибоким жалем повідомляю що цього не буде й підручники дійдуть до школи: поперше, у зменшеному числі, їх бракує, а подруге, із запізненням на місяць на два, на три і, може, навіть на 4. Причиною цього—брак паперу. До сьогодні ми не одержали потрібної кількости паперу з призначуваного нам контингенту близько 4.000 пудів. Це, значить, зменшення тиражу підручників на кілька міліонів примірників.

В культурно-освітній роботі—запровадимо соціялістичні змагання

Справа не в тім, що ми не вживаємо потрібних заходів, а в тім, що ті трудноші настільки великі, що перед нами є багато недоробленого. Нам доводиться підносити наш культурний рівень, починаючи від надзвичайно низького ступіня і на низькій матеріяльній базі. Культурне будівництво в нашій країні, культура трудящих мас, що є одна з передумов усього соціялістичного будівництва, може бути твердо забезпечена, може бути гарантована надалі остаточно при дальшому зміцненні, твердому проведенні лінії на індустріялізацію країни, лінії соціялістичної перебудови її господарства. По всій Україні, по цілому Союзу провадиться велику роботу. Я кажу про соціялістичне змагання.

Соціялістичне змагання це є нова форма старого суботника часів військового комунізму, це є лінія активної участи трудящих, пролетарів, селян, всіх учасників виробничих процесів у піднесенні якости нашої роботи, у піднесенні продуктивности, зниження собівартости, пролетарської відданности пролетарів, дальшого посунення процесу соціялістичної перебудови країни. Ми маємо закликати всіх учасників, всіх співучасників, культурного процесу, щоб, за прикладом пролетарів ріжних фабрик і заводів, вони проводили соціялістичні змагання всіх культурних інституцій, закликали селянство і трудящі маси нашої країни до здолання всіх труднощів у цьому величезному змаганні.

Чому ми—відповідаю на запитання промовця—не виконали заповіту Леніна до десятиріччя Жовтневої революції зліквідувати неписьменність. Я згоден із словами промовця—тов. Пилацької. Ми самі винні в тому, ми самі тому причина. Причиною є те, що досі з об'єктивних причин, питання культурного будівництва були третім фронтом.

Перехід до завдання соціялістичної перебудови країни, що потрібує піднесення культурного рівня, класової свідомости трудящих, соціялістичного, комуністичного виховування трудящих мас, широкого виготування нових кваліфікованих робітниче-селянських сил, фахівців—все це ставить перед нами завдання культурного будівництва руба. Перед нами нині стоять завдання, накреслені планом. Це можна зробити лише з однією умовою, лише два шляхи буде нами пройдено, коли з'їзд рад робітниче-селянських і червоноармійських депутатів сам визнає і закличе широкі маси трудящих нашої країни до двох завдань. Першим мусить бути широке проведення соціялістичного змагання на всьому терені культурної роботи і друге завдання—широка участь робітниче-селянських мас в піднесенні рівня культурної роботи, у виконанні плана і завдань культурного будівництва. Лише в цьому разі ми можемо і ми мусимо виконати на своїй ділянці культурної роботи частку, покладену на нас історією, у здійсненні соціялістичної перебудови нашої країни.

XI-й Всеукраїнський з'їзд Рад

Конституція УСРР

Доклад НКЮста УСРР і Генерального Прокурора Республіки т. Порайка В. І.

В розробці проекта конституції брала активну участь вся радянська суспільність

Товариші! Поданий на розгляд і затвердження З'їзду проект Конституції Української Соціялістичної Радянської Республіки був розданий делегатам. Всі мали можливість ознайомитись з ним. Отже мені нема потреби розбирати один артикул за другим, а я зупинюся на головніших моментах. Насамперед кілька зауважень, щодо самого поставлення питання й історії проходження нашого проекту.

Як вам відомо, текст чинної Конституції України затверджено ще 3-м Всеукраїнським з'їздом рад, в березні 1919 року, а зміни його було затверджено наступними з'їздами рад. По утворенні Союзу Радянських Соціялістичних Республік року 1922 восьмий Всеукраїнський з'їзд рад доручив Урядові, на підставі договору про утворення Союзу радянських соціялістичних республік, переглянути Конституцію України й поставити її на затвердження 9-го Всеукраїнського з'їзду рад.

9-й Всеукраїнський з'їзд рад, на доклад т. Скрипника ухвалив часткові зміни, що випливали з договору про утворення Союзу і з Конституції Союзу та разом визнав за потрібне переробити ввесь текст Конституції. Зважаючи на величезне значіння цієї роботи, його повинні були обговорити широкі кола трудящих мас. 9-й Всеукраїнський з'їзд рад доручив Урядові опублікувати проект Конституції, подавши його на обговорення широких трудящих мас.

Цей проект Уряд подав сьогодні на затвердження з'їзду рад, його дійсно обговорювали широкі наші організації. Ми можемо сміливо сказати, що цей проект не є продукт кабінетної роботи, а акт, що в розробці його брала активну участь радянська суспільність, акт, де відбивається воля й переконання широких трудящих мас України.

Основа конституції—засади декларації прав трудящих

При розробці проекту Конституції ми старалися внести зміни, що випливали, насамперед, з Конституції Союзу Радянських Соціялістичних Республік й Конституції, утвореної з складі Української Соціялістичної Радянської Республіки Автономної Молдавської Соціялістичної Радянської Республіки, а далі—в зв'язку з переходом України на 3-х ступневу систему управління, зміни, що їх викликали обставини часу й завдання, що стоять нині перед нами.

Підвалини Конституції залишилися незміненими Засади декларації прав трудящих, що на них базуються конституції всіх радянських республік, залишилися основою й для нієї Конституції Української Соціялістичної Радянської Республіки. Так само незміненими залишилися основні принципи диктатури пролетаріяту, викладені в Конституції 1919 року. Про це ми виразно й ясно заявляємо у вступі проекту Конституції:

«Виходячи з проголошених Жовтневою Революцією прав трудящого й визискуваного народу та основних засад декларації прав народів, а також основних принципів диктатури пролетаріяту викладених в Конституції Української Соціялістичної Радянської Республіки з 10 березня 1919 року ця Конституція визначає основні завдання та форми організації диктатури пролетаріяту, що ставить перед собою за мету остаточно подолати буржуазію, знищити експлоатацію людини людиною та здійснити комунізм, коли не буде ні поділу на класи, ні державної влади».

Як бачите, в самому вступі ми покликаємося на засади декларації народів з 1919 року, декларації, що її підписав Ленін і підписав Сталін, як народній комісар в національних справах.

Ми вважали за потрібне покликатися на цю декларацію, бо вона є одним з перших актів, що оформлювали права, проголошені Жовтневою революцією.

Ця декларація встановила основні принципи диктатури пролетаріяту.

Як вам відомо, перший Всеукраїнський з'їзд рад в липні 1917 року дав гасло самовизначення народів аж до відокремлення. Другий Всеросійський з'їзд рад, що відбувся в жовтні 1917 року, підтвердив це гасло, й декларація, що її видано на виконання постанови 2-го Всеросійського з'їзду рад, говорить:

Виконуючи волю з'їздів, Рада Народніх Комісарів рішила покласти в основу своєї діяльности з справі національностей Росії такі начала: 1) Рівність і суверенність народів Росії. 2) Право народів Росії на вільне самовизначення, аж до відокремлення і утворення самостійної держави. 3) Відміна всіх і всіляких національних і національно-релігійних привілей і обмежень. 4) Вільний розвиток національних меншостей і етнографічних груп, які замешкують територію Росії.

Як бачите, в цій декларації ставиться й національне питання, в ній визначається основне гасло, проголошене Жовтневою революцією,—право на самовизначення народів Росії аж до відокремлення й утворення самостійної держави. Отже, Жовтнева революція разом з соціяльним визволенням принесла народам Росії й національне визволення. В Жовтневій революції треба шукати джерело української радянської державности.

Ось чому ми в самому вступі нашої Конституції вважали за потрібне покликатися на цей великої ваги історичний акт—декларацію прав народів.

Форми взаємин змінювались—тісний союз трудящих був незмінний і непорушний

Товариші! Жовтнева революція, що з нею прийшло національне визволення й за якої народи Росії дістали можливість оформити своє державне буття, тим самим закріпила тісний союз між робітниками й селянами всіх національностей. Лише в наслідок його ми могли в 1922 році дійти до вищої форми об'єднання, що нею є теперішній Союз радянських соціялістичних республік. Братерський союз між радянськими соціялістичними республіками існував від початку утворення радянської влади на території колишньої Російської імперії Правда, зовнішні форми цього союзу змінювалися на ріжних етапах, залежно від обставин часу. Ви знаєте, що 1-й Всеукраїнський з'їзд рад, 25 грудня 1917 року в своїй постанові говорить про утворення радянської влади на Україні і рівночасно заявляє, що Україна є складовою частиною загальної федерації. Після підписання Берестейського договору, щоб не зв'язувати рук нашій братерській республіці—РСФРР, 2-й Всеукраїнський з'їзд оголошує Українську соціялістичну радянську республіку самостійною. Пізніше, ми знаємо, між Україною і РСФРР існувала господарська і військова угода, що її в 1920 році було оформлено в договорі. І лише в 1922 році, коли змінилися зовнішні і внутрішні обставини, після закінчення громадянської війни, коли всю увагу трудящих було сконцентровано на господарському будівництві, ми змогли приступити до оформлення вищого об'єднання—Союзу Радянських Соціялістичних Республік.

Проте, товариші, хоча зовнішні форми взаємин змінювалися на ріжних етапах, суть — тісний союз між робітниками й селянами всіх республік—залишився непорушним, незмінним. Утворення Союзу радянських соціялістичних республік в 1922 році є по суті юридичне оформлення тих фактичних взаємин що утворилися між Українською й іншими радянськими соціялістичними республіками після Жовтневої революції.

Ідея утворення Союзу радянських соціялістичних республік виникла на одній із сесій Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, літом 1922 року. Цю ініціятиву підтримали й інші радянські республіки, й ми, в грудні 1922 року, оформили Союз радянських соціялістичних республік на першому Всесоюзному з'їздові рад.

Причини і засади утворення СРСР

Які ж причини вимагали утворення Союзу радянських соціялістичних республік? Про це точно й ясно говориться в ухваленій на першому Всесоюзному з'їзді рад декларації про утворення Союзу радянських соціялістичних республік:

«Але роки війни не пройшли безслідно. Спустошені поля, заводи, на яких припинилася праця, зруйновані виробничі сили, виснажені господарські ресурси, які залишилися як наслідок війни, не дають змоги окремим зусиллям окремих республік налагодити господарче будівництво. Виявилося, що неможливо відбудувати народнє господарство за окремого існування республік.

З другого боку, непевність міжнароднього становища й небезпека нового нападу неминуче вимагають утворення єдиного фронту радянських республік перед лицем капіталістичного оточення.

Зрештою, сама будова радянської влади, інтернаціональної по своїй класовій природі, посуває трудящі маси радянських республік на шлях об'єднання в одну соціялістичну сім'ю».

Ось основні причини, що вимагали від нас об'єднання, Союзу радянських соціялістичних республік, утворення єдиного фронту проти капіталу й концентрації всіх внутрішніх сил на фронті господарського будівництва.

На яких засадах організовано Союз радянських соціялістичних республік? Питання надзвичайно великої ваги, питання, що на ньому намагаються спекулювати наші класові вороги. На нього ми відповідаємо в другому й третьому артикулах нашої Конституції:

Арт. 2. «Українська Соціялістична Радянська Республіка заявляє про свою цілковиту солідарність з усіма радянськими республіками і, на підставі постанови VII Всеукраїнського З'їзду Рад Робітничих, Селянських та Червоноармійських Депутатів і договора про утворення Союзу Радянських Соціялістичних Республік, творить з ними, на засадах цілковитої доброхітности та рівноправности, Союз Радянських Соціялістичних Республік».

Арт. 3. «Українська Соціялістична Радянська республіка входить до складу Союзу Радянських Соціялістичних Республік, як суверенна договірна держава і зберігає за собою право вільного виходу з Союзу.

Суверенітет Української Соціялістичної Радянської Республіки обмежений лише в межах, зазначених в Конституції Союзу Радянських Соціялістичних Республік і лише в предметах, що їх віднесено до компетенції Союзу Радянських Соціялістичних Республік; поза цими межами Українська Соціялістична Радянська Республіка здійснює свою державну владу самостійно».

Отже, ми бачимо, що Україна вступила до Союзу Радянських Соціялістичних Республік на підставі: по-перше добровільности, по-друге рівноправности, по-третє Україна вступила до Союзу Радянських Соціялістичних Республік як суверенна держава з правом вільно вийти з нього, і по-четверте суверенність України обмежується лише в межах і в предметах, точно зазначених в Конституції Союзу Радянських Соціялістичних Республік. Інакше кажучи, Українська Соціялістична Радянська Республіка, входячи до складу Союзу, частину своїх повноважень передала Союзові Радянських Соціялістичних Республік.

Народні Комісаріяти і права президії ВУЦВК щодо них та центральних установ

Які ж уповноваження передала Союзові Україна, як і інші радянські республіки? Ось вони: перше—зовнішні справи, друге—зовнішню торгівлю, третє—військові справи, четверте—залізниці, транспорт, п'яте—зв'язок, шосте—утворення єдиної грошової і кредитової системи й далі до компетенції Союзу Радянських Соціялістичних Республік входить встановлення основ державного, господарського й культурного будівництва.

Відповідно до цього побудовано і органи влади, і в Союзі, і в союзних республіках. Ми у себе маємо, так звані, самостійні наркомати. До них належать: Народній комісаріят внутрішніх справ, Народній комісаріят юстиції, Народній комісаріят земельних справ, Народній комісаріят освіти, Народній комісаріят охорони здоров'я і Народній комісаріят соціяльного забезпечення.

Ми маємо низку наркоматів так званих директивних. До них належать: Вища Рада народнього господарства, Народній комісаріят фінансів, Народній комісаріят торгівлі, в галузі внутрішньої торгівлі, далі—Народній комісаріят праці і Центральне статистичне управління.

Крім того, при урядах союзних республік існують управління уповноважених таких загально-союзних наркоматів: закордонних справ, військових справ, шляхів пошти і телеграфу тощо. Наркомати першої категорії підлягають виключно Всеукраїнському Центральному Виконавчому Комітетові і Раді Народніх Комісарів. Друга категорія наркоматів, так званих директивних, виконує постанови і розпорядження Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету та Ради Народніх Комісарів і директиви одноіменних наркоматів Союзу.

Арт. 36 поданого від нас проекту Конституції передбачав особливі права Президії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету щодо союзних наркоматів та інших центральних установ, що працюють на правах наркоматів:

Арт. 36. «Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету здійснює право законодавчої ініціятиви у вищих органах Союзу Радянських Соціялістичних Республік, опротестовує у відповідних випадках згідно з арт. 53 Положення про Центральний Виконавчий Комітет Союзу Радянських Соціялістичних Республік, перед Сесією Центрального Виконавчого Комітету Союзу Радянських Соціялістичних Республік постанови Президії Центрального Виконавчого Комітету Союзу Радянських Соціялістичних Республік, опротестовує, згідно з арт. 42 Конституції Союзу Радянських Соціялістичних Республік, перед Президією Центрального Виконавчого Комітету Союзу Радянських Соціялістичних Республік постанови Ради Народніх Комісарів Союзу Радянських Соціялістичних Республік, а також припиняє відповідно до арт. 59 Конституції Союзу Радянських Соціялістичних Республік, в належних випадках чинність постанов Народніх Комісаріятів та Центральних органів Союзу Радянських Соціялістичних Республік, що чинять на правах Народніх Комісаріятів, на території Української Соціялістичної Радянської Республіки».

Отже, коли Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет вважатиме, що постанови або розпорядження народніх комісаріятів Союзу не відповідають законодавству Союза або суперечать законодавству Української Радянської Соціялістичної Республіки, він може, на підставі артикулу 59 Конституції Союзу припинити чинність такого розпорядження на території Української Соціялістичної Радянської Республіки, сповістивши про це Президію Центрального Виконавчого Комітету Союзу.

Правдиве гасло самовизначення народів трудящим дав вчитель їхній тов. Ленін

Це, товариші, засади, що на них організовано, що на них утворено Союз Радянських Соціялістичних Республік.

Як оцінюють утворення Союзу Радянських Соціялістичних Республік наші вороги? Ви знаєте,—вони на всіх роздоріжжях кричать, що Москва окупувала Україну, що Україна є колонією Москви і розводять ріжні інші теревені. Ось у мене, товариші, на руках є газета «Дзенник Людовий», орган Львівської організації ППС (польської соціялістичної партії), з 31 березня 1929 року, де вміщено статтю Ганкевича про радянську Росію й Україну.

В ній він починає говорити, що, мовляв, більшовики дали гасло самовизначення народів аж до відокремлення, а після того, як забрали владу до своїх рук, це гасло вони замінили гаслом самовизначення революційного пролетаріяту. Він говорить про суперечки, що ніби то є у внутрішній і зовнішній політиці Союзу Радянських Соціялістичних Республік, і між іншим говорить так: «Найхарактернішим явищем національної політики радянської Росії є відношення Росії до України, бо Україна є найбільшою країною, що дісталася під московський уряд диктатури пролетаріяту». І далі він говорить як прилучається одна країна за другою. Ганкевич пише, що коли не вдалася окупація Польщі у 1920 році, то більшовикам вдалося окупувати Україну, Грузію і інші республіки.

Він говорить, що той самий революційний уряд, що перед цим видав гасло самовизначення народів і урочисто визнавав за кожним народом колишньої російської імперії право на свободу і незалежність, обертається нині проти незалежности України. Починається тяжка крівава боротьба, що під кінець 1922 року закінчилася перемогою радянської Росії, і переможною залишилась Україна Коли, говорить далі Ганкевич, у 1920 році Росія окупувала Україну, починається пізніша, нова доба в житті України. Російський уряд мовляв, під впливом зростання національного руху, змушений нині йти на низку поступок, як проведення українізації тощо.

Закінчує Ганкевич свою статтю такими словами: «Відродження України, так само, як і відродження низки «неісторичних» народів, є одним з найхарактерніших явищ нашої історичної доби, і відродження цього не припинить ні насильство, ні підступ, ніякий терор, не припинить диктатури пролетаріяту радянської Росії».

Ось, товариші, як оцінюють наші вороги взаємини між радянською Росією й радянською Україною Як бачите, в його статті головний акцент на те, що, мовляв, Україна окупована. У Ганкевича випала боротьба українського пролетаріяту й революційного селянства проти Центральної ради, у нього випала боротьба українського робітництва і неазможнього селянства проти уряду Петлюри, у нього випала боротьба українського робітництва й незаможнього селянства проти тих труднощів що були на терені України. Він заперечує правильність проведення національної політики на Україні, правильність гасла самовизначення народів.

Той самий Ганкевич не кричав про самовизначення народів, коли Україну окупувало німецьке військо, він не кричав про це тоді, коли Петлюра вів на Україну польське військо. Ганкевич нічого не говорить про те, як «самовизначалася» окупована Бесарабія й Буковина, що стогнуть під чоботом румунського капіталу. Він нічого не говорить про ті національні меншості, що нині перебувають в скрутних умовах в капіталістичних державах. І це не випадково. Ганкевич нічим не відріжняється від першого ліпшого буржуа, хоч він і виступає під ширмою, з дозволу сказати, «соціяліста». Ганкевич є в даному випадку речником капіталу, як міжнародньої сили що поставила перед собою мету — роз'єднати робітників і селянство всіх національностей.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Конституція УСРР

Але, товариші, не Ганкевичам вчити трудящі маси, що таке самовизначення народів. Про самовизначення народів трудящі маси вчилися у свого вчителя тов. Леніна й таке самовизначення народів ми здійснюємо. Ми маємо вже конкретні результати такого проведення самовизначення народів, і сьогодні можемо зробити підсумки практичної нашої роботи.

Найкращим доказом правильности нашої національної політики є розвиток української державности, держави Білорусі, закавказьких, середньо-азійських й інших народів.

Трудящі всіх цих національностей спільними силами провадять уперту роботу на фронті соціялістичного будівництва.

Але, товариші, наша мета і наш шлях інший, ніж у Ганкевичів. Нашу мету ми не заташовуємо, про нашу мету, навпаки, ми говоримо з самому вступі нашої Конституції. Наша мета—це «остаточно подолати буржуазію, знищити експлоатацію людини людиною і здійснити комунізм, коли не буде ні поділу на класи, ні державної влади». Цієї мети ми можемо добитися лише через диктатуру пролетаріяту.

Національна пол тика УСРР і обслуговування нацменшостей

Лише запеклі вороги можуть говорити, що проведення національної політики на Україні, проведення українізації тощо є результат поступки Москви Україні. Товариші, між пролетаріятом і селянством України та пролетаріятом і селянством Росії й інших республік ніяких росходжень немає. Мета в нас одна. Наше національне культурне будівництво є невід'ємною частиною нашого соціялістичного будівництва.

Товариші! Коли ми будуємо українську культуру, ми будуємо її як інтернаціональну культуру в національних формах. Але, товариші, ми будуємо не лише українську культуру ми будуємо культуру національних меншостей.

Ми в своїй Конституції прямо заявляємо, що стоїмо непохитно на позиції самовизначення народів аж до відокремлення і утворення самостійної держави.

Ми в своїй Конституції проголошуємо будь-який утиск національних меншостей або обможення їхньої рівноправности за цілком несполучні з основними законами нашої республіки.

Ми, товариші про це не тільки говоримо, а практично утворюємо вільну і доброхітну єдність трудящих всіх національностей, що залюднюють Українську Соціялістичну Радянську Республіку, визначаючи цілковите право всіх національностей на самовизначення аж до відокремлення. Ось, практичні результати проведення національної політики на Україні.

Наші позиції, товариші, ясні й для тих національностей, що не можуть утворити автономної республіки. Ці національності ми стараємося також відповідним чином обслужити і в Конституції заявляємо:

«**Арт. 19.** Українська Соціялістична Радянська республіка, визнаючи, що права громадян не залежать від їх расової й національної належности, проголошує за цілком несполучне з основними законами республіки будь-який утиск національних меншостей або обмеження їх рівноправности.

Для найбільшого забезпечення інтересів національних меншостей, що становлять в тій чи іншій місцевості компактну більшість людности, можуть утворюватися за постановами вищих органів республіки окремі національні адміністративно - територіяльні одиниці, з забезпеченням права національностям, що становлять національні меншості в цих місцезостях.

І далі маємо надзвичайно важливий артикул (20) і

«Мови всіх національностей, що живуть на території Української Соціялістичної Радянської Республіки, рівноправні й кожному громадянинові, незалежно від його національної приналежности, забезпечується цілковита можливість в його зносинах з державними органами і у зносинах державних органів з ним, у всіх прилюдних виступах, а також у всьому громадському житті—вживати рідної мови».

Це—засади, що відбивають в нашій Конституції національну політику України і обслуговування національних меншостей. Вони не є гасло, ми їх не лише нині збираємося здійснювати. На Україні утворено понад 1.000 національно - територіяльних одиниць, засновано понад 2.000 шкіл, є низка інших культурних установ, що обслуговують нацменшості на Україні—ось результати практичного проведення національної політики радянської влади на Україні! Ви назвіть мені хоч одну з буржуазних держав, щоб могла провадити так національну політику, як провадимо ми. Нема жодної, бо одне не сполучене з другим. Таку національну політику можна вести виключно за диктатури пролетаріята. Так обслуговувати нацменшості можна тільки тоді, коли влада в руках робітництва й незаможнього селянства.

Культуру національних меншостей в буржуазних країнах занедбано

Товариші! Візьміть капіталістичні держави, що утворилися вже після імперіялістичної війни—Чехословаччину, Польщу, Литву, Латвію, Естонію,—держави, що вважають себе за демократичні. Чи в цих державах і в їхніх конституціях ми можемо знайти подібний стан, як ми маємо в нашій конституції? Ви в конституції тої чи іншої з цих держав можете зустрінути такі слова, що «кожний громадянин має право зберігати свою національність і розвивати свою мову й національні особливості»? Ви можете далі зустрінути в їхніх конституціях, що «громадяни, що належать до нацменшостей, мають рівне з іншими громадянами право», але це є тільки голі слова.

Ми, товариші, знаємо й ви це чули з доклада тов. Скрипника, за яких умов доводиться працювати національним меншостям в капіталістичних державах. Ми знаємо всі, що національні меншості пригнічені великими панівними націями, що вони не мають змоги задовольнити свої найелементарніші культурні потреби. Ми знаємо, скільки мільйонів українських трудящих живе на території буржуазних держав компактними масами, нерозпорошено, й які умови й можливість вони мають розвивати свою українську культуру. Чи мають вони можливість задовольнити свої найелементарніші потреби? Цифри, що їх наводив тов. Скрипник, є найкращою відповіддю на це.

Культуру національних меншостей по буржуазних країнах занедбано. Адже не секрет, що українці в буржуазних державах не мають жодної вищої школи. В кращому випадку для українців за вищу школу є тюрми.

Товариші, навіть ті куці права, що є в конституціях буржуазних держав, не реалізуються, вони залишаються лише на папері. Коли б ми придивилися до того, що нині робиться по тих архідемократичних державах, то побачили б те, що ми бачили за найгірших часів російського царату.

Згадуючи про це, я мав виключно на меті порівняти стан трудящих мас за диктатури пролетаріяту із станом трудящих мас тоді, коли злада в руках буржуазії.

І далі зміцнюватимемо союз робітників і селян

Але вертаюся до засад нашої конституції. Дальша категорія питань, що відбивається в проекті Конституції Української Соціялістичної Радянської Республіки, це питання бюджету. За нашою Конституцією всі державні прибутки й видатки Української Соціялістичної Радянської Республіки об'єднуються з загально-державному бюджеті України. Державний бюджет Автономної Молдавської Соціялістичної Республіки входить до складу бюджету Української Соціялістичної Радянської Республіки, а бюджет УСРР входить, як самостійна частина, до єдиного державного бюджету Союзу радянських соціялістичних республік. Конституція далі тут же визначає, що розподіл прибутків та видатків, що їх вноситься до загально-союзного бюджету й бюджету УСРР, встановлюється законодавством Союзу радянських соціялістичних республік, а бюджет УСРР затверджується Всеукраїнським Центральним Виконавчим Комітетом.

В розділі проекту, де говориться про місцеві органи влади, уточнено багато артикулів. Ви знаєте, за останній час наш Уряд видав низку законодавчих актів, на підставі яких поширено права місцевих органів влади. Базуючися на цих актах нашого уряду, ми вважали за потрібне вточнити низку положень в тому розділі, де говориться про місцеві органи влади і, зокрема, уточнити компетенцію сільських рад, як одного з основних наших низових осередків.

Щодо розділу про виборчі права, то в основному залишилися ті положення, що були в конституції 1919 року. Крім того, в новому проекті конституції сказано, що точний перелік громадян, що мають чи не мають виборчих прав, встановлюється спеціяльними законами.

Закінчуючи свій доклад, я хотів би зупинитися на такому моменті. Ми живемо на 12-му році існування радянської влади і на 7 році існування Союзу радянських соціялістичних республік. Це дає нам можливість сьогодні перевірити правильність проведення нашої національної політики. Чи правильно ставили ми питання, коли говорили в декларації 1922 року, що за окремого існування окремих радянських республік неможливо відбудувати народнє господарство? Найкращою відповіддю мають бути ті питання, що були об'єктом обговорення XI Всеукраїнського з'їзду рад робітничих, селянських і червоноармійських депутатів.

Ви, товариші, вислухали звітний доклад Союзного Уряду, ви мали певні підсумки в галузі нашої міжнародньої політики й внутрішнього господарського будівництва, ви вислухали звітний доклад Українського уряду, доклад про п'ятирічний план народнього господарського будівництва, про наше культурне будівництво—цебто основні галузі нашої державної роботи.

З них ви маєте ясну картину, що наша країна закінчила відбудовний період, що наша країна вступила в період перебудови народнього господарства на новій технічній базі.

Ми, товариші, будуємо нині таких велетнів, як Дніпрельстан, ми будуємо низку інших гігантів, низку великих і дрібних підприємств, ми поставили перед себе мету не лише наздогнати, а й перегнати капіталістичні держави. Ми є свідками буйного росквіту української пролетарської культури й культури нацменшостей, ми маємо певні досягнення на фронті соціялістичного будівництва, й усе це тоді, коли Союз радянських соціялістичних республік є в капіталістичному оточенні і змушений вести будівничу роботу виключно за рахунок своїх власних коштів.

Це могло статися лише тому, що у нас тісний союз між робітниками й основною масою селянства всіх національностей, що до нашого соціялістичного будівництва притягнуто мільйони трудящих мас.

Досягнення на нашому соціялістичному фронті приводили, приводять і приводитимуть до сказу наших капіталістичних ворогів. Вони і в майбутньому робитимуть спроби роз'єднати робітників і селян всіх національностей, вони намагаються роспалити національну ворожнечу, щоб зірвати соціялістичне будівництво.

Ми ж, з свого боку, зміцнюватимемо союз робітників і селян всіх національностей, ми твердо йтимемо наміченим шляхом, шляхом поглибленого соціялістичного будівництва аж до остаточної перемоги соціялізму!

Дискусії на доклад про Конституцію УСРР

Після доклада Наркомюста УСРР тов. Порайко про конституцію УСРР, що її має затвердити з'їзд, відбулися дискусії. В них взяли участь чимало товаришів національних районів УСРР та з АМСРР. Виступали представники майже всіх національностей, що живуть на Україні. Кожен з них виголошував промову своєю рідною мовою.

Тов. Сакульський (АМСРР) зупинився на розвитку молодої Молдавської республіки протягом 4½ років. Був час,—каже він,—що питання національної політики серед молдаван розв'язували дуже просто: молдаван пригнічували, а мову їхню нехтували. Нині в Союзі Радянських Республік молода національність самовизначилася і молдаване, як і інші національності великого Радянського Союзу будують своє соціялістичне господарство. Поруч цього в Бесарабії, де панують протягом десятьох років румунські бояре, господарство розвалилося і прекрасна країна перетворилася на руїни. Робітники і селяне Бесарабії стогнуть під гнітом румунських бояр і з великими надіями дивляться на той бік Дністра, де розвивається молода Молдавська республіка.

Величезний розвиток роботи молдавської республіки був можливим лише за допомогою всіх братерських республік нашого великого Союзу. Ніде немає такої країни, де так би успішно було розв'язано національну справу, як в Радянському Союзі і не буде її аж доки скрізь трудящі не візьмуть влади до своїх рук. Кілька років тому на території Молдавії не було жодної молдавської школи, молдавської літератури, книги, газети,—нині це все маємо у достатній кількості: Молдавія має свою інтелігенцію і письменників. 6/7 території молдавської республіки ще й до сьогодні—під гнітом румунських бояр. Десятки тисяч біженців йдуть звідти до Радянського Союза, щоб з нами разом будувати соціялізм та обороняти інтереси робітниче-селянського Союзу.

Тов. Саулевич (Центр). В царській Росії всі національності було придушено. І от трудящі всіх національностей разом з польскими робітниками та селянами повстали проти експлоататорів і скинули їх. Від імени польського населення України запевняю, що лише в межах Радянського Союзу, де живе понад 2 млн. національних меншостей, справу з національним відродженням кожної з них розв'язано правильно і як треба. Зокрема, що до польського населення, то Україна має понад 150 польських сільрад, велике число шкіл польських, польською мовою має газета та літературу. Трудящі поляки в країні рад з Жовтневою Революцією одержали всі права. Поруч цього білоруси й українці під владою Польщі пригноблені, там з них знущаються. Хоч би згадати хвилю погромів на українців у Львові, знущання з Білорусів. Де була Ліга Націй тоді? І скрізь, по всіх буржуазних країнах нацменшості пригноблені, в Радянському ж Союзі вони розвиваються вільно. Хай живе Республіка Трудящих—оборонець прав всіх національностей.

Тов. Гулько (з еврейського національного району) говорить про досягнення в галузі переселення трудящих євреїв, переходу їх до праці на землі та про успішну роботу серед усіх національностей нашого Союзу.

Тов. Шаповалов (Дніпропетровщина). Буржуазія, каже, що Україна колонія Москви. А хіба в такому разі могли б ми зібратися так, як оце на з'їзді юбговорювати п'ятирічний план розвитку господарського та культурного будівництва країни? Де ви таке бачили в колоніяльних країнах капіталістичних держав? Юзефський і Левицький кажуть, що, мовляв, треба допомогти Україні визволитися з-під Москви. Ми на це їм відповімо так, як відповіли колись запоріжці султанові. Ми бажаємо, щоб нас не визволяли, а, навпаки, щоб трудящі всього світу приєднувалися до Москви, щоб вони разом з нами вирішали, як будувати соціялізм у всьому світі.

Тов. Буценко (Харківщина). Розглядаючи та затверджуючи конституцію УСРР, ми здійснюємо величезний акт історичного значіння в житті нашого Союзу, зокрема, в житті українських трудящих. Ми тут вносимо деякі зміни, деякі спрощення, деякі нові пакти до конституції, затвердженої в 19-му році Всеукраїнським з'їздом Рад. Свою конституцію ми повинні пристосувати до конституції СРСР та урахувати ті моменти, що виникли в процесі революційної творчої діяльности всього радянського суспільства. Ми трудящі Української Соціялістичної Радянської Республіки маємо вільну радянську самостійну національну пролетарську державу і входимо на добровільних засадах до складу СРСР. Нам не забороняється вийти з Союзу, коли б ми цього забажали, або коли б виникла в цьому потреба. Але, товариші депутати, ми з вами, затверджуючи конституцію та вносячи пакт, де говориться про те, що ми добровільно зможемо входити й виходити з Союзу, повинні сказати, що ми мислимо будівництво національної політики на Україні і будівництво соціялізму лише в тісному союзі з іншими радянськими республіками, з пролетарями Росії, Білоруси, Закавказзя, Туркестану, Туркменистану та інших республік нашого Союзу. Лише так ми мислимо дальше розгортання наших виробничих сил і лише такими шляхами ми йдемо і йтимемо до дальшого розвитку будівництва соціялізма в нашій країні. Водночас ми повинні знати і сказати тверде й рішуче слово, що з Союзу Радянських Соціялістичних Республік українські трудящі маси, українська республіка не вийде. Коли за кордоном буржуазія сподівається на те, що ніби то ми збираємося вийти із Союзу, а контр-революціонери мріють утворити чорноморську федерацію, себ-то відірвати Україну від Союза, ми цим актом що раз потверджуємо і заявляємо цілому світу, що нас від Союзу РСР ніхто не відірве. Поруч цього ми повинні сказати й про нацменшості. За кордоном це питання стоїть не в площині надання можливости нацменшостям розвивати свою культуру, а в площині їхнього поневолення. Ми знаємо низку жорстоких кривавих випадків і відносно українського населення за межами нашого Союзу. Досить згадати про звірське кровопускання та про терор проти українців за нашими кордонами. Ми чуємо їхній стогін, у нас болить душа, і ми водночас зміцнюємо свою роботу, щоб піднести нові шаря нацменшостей, притягаючи їх до соціялістичного будівництва. Стверджуючи конституцію, ми голосно заявляємо, що далі, на тринадцятому році, на другому і третьому десятку років революції, ми скеровуватимемо нашу діяльність, щоб піднести на вищий щабель нашу роботу, нашу культурність. Бюджетні права, бюджетна самостійність нашої республіки дає нам можливість розгорнути широким фронтом всі наші сили. Так будемо і далі здійснювати національну політику в тісному союзі всіх народів, зміцнюватимемо і далі СРСР і нашу українську радянську республіку.

Тов. Левицький (Центр). Поруч розвитку трудящих мас і поліпшення добробуту відбувається вільний розвиток національних меншостей. Всі наші національності, і серед них польська, цілком забезпечені щодо вільного розвитку, а от, ми знаємо, що робітники і селяне Західньої України та Волині, що живуть за нашим радянським кордоном, не мають цих прав, бо там їх гнітить капітал. Ми чуємо стогін наших робітників і селян і віримо, що майбутня перемога трудящих мас забезпечить їм такий же розвиток, як той, що ми здобули. Ми й далі будуватимемо українську пролетарську культуру і забезпечуватимемо українську пролетарську державу. Ніяка сила не розірве наш союз і ми певні того, що прийде час, коли трудящі маси поневолені капіталом, українські робітники й селяне за кордоном, з'єднаються в один робітничо-селянський союз. Наша п'ятирічка, здійснення її, є основа конституції, основа розвитку соціялістичного будівництва. Вона забезпечить дальші наші досягнення і в галузі національної політики.

Тов. Топорець (Сталінщина). Вперше за тисячі років ми бачимо, що трудящі самі будують, самі керують своєю державою і самі обороняють її. Вперше в світі трудящі перемогли класового ворога і йдуть вперед, переборюючи всі трудноші. Це говорить, що ми йдемо правдивими шляхами, що їх показав тов. Ленін. Союз республіки трудящих—маяк пролетаріяту всього світу.

Далі виступив з промовою тов. **Петровський.**

Тов. Балицький, що головує на засіданні, пропонує з'їздові кінцевого слова докладачеві тов. Порайкові не давати, бо ніхто проти проєкта не висловився, а тов. Петровський в промові докладно зупинився на всіх моментах. З'їзд приєднується до цієї думки. Він доручає комісії виробити резолюцію на доклад тов. Порайка.

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Десять років керування соціялістичним будівництвом

Шанування голови ВУЦВК тов. Петровського Г. І.

Після виборів ВУЦВК виступив Голова Харківського Окрвиконкому **тов. Буценко А. І.**

— XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад проводить свою роботу на XII-му році Жовтневої Революції. За ці 12 років революційної

боротьби і праці, в процесі будівництва нового суспільного життя, комуністична партія підняла великі нові шари пролетаріяту і біднацько - середняцьких та наймитських мас села до безпосереднього будівництва пролетарської держави.

Серед цих шарів пролетарської суспільности залишився нині невеликий прошарок—**це старі кадри більшовиків, що виховувалися під безпосереднім керівництвом Леніна, що загартовувалися в суворих умовах класової боротьби перед Жовтневою революцією й підчас її. В цьому невеличкому прошарку старих кадрів більшовиків є і Григорій Іванович Петровський** (Оплески).

В **1919 році на III-му Всеукраїнському** З'їзді Рад волею пролетаріяту і комуністичної партії його вперше було обрано на Голову Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету. Це значить, що Українська Радянська Соціялістична Республіка, Комуністична Партія більшовиків України і всі трудящі маси Радянської України **10 років підряд обирають Григорія Івановича Петровського на Голову найвищого органу диктатури пролетаріяту Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.**

Праця і увага провідних органів пролетарської диктатури під керуванням Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету за минулі 10 років були скеровані на перемогу капіталістичних решток, на подолання труднощів, що виникали в процесі соціялістичного будівництва і на зліквідування тих контрреволюційних спроб, що намагалися запродати Україну чужоземним імперіялістам і поневолити трудящі маси УСРР.

У боротьбі з класовим ворогом, у боротьбі за поліпшення умов життя робітників і селян, у боротьбі за нові соціялістичні здобутки, Григорій Іванович, як завжди, непохитно тримав Ленінський прапор і завжди залишався вірним непохитним ленінцем, відданим пролетарській справі, перебуваючи в перших лавах ВКП і КП(б)У. (Оплески).

До речі можна відзначити, що за минулих часів, де-хто з цього прошарку старих кадрів, навіть співборці Григорія Івановича, відступили перед труднощами і примушені були залишити працю й лави старих більшовицьких кадрів.

10-тирічний ювілей Григорія Івановича припадає на той момент, коли у нас іде загострена класова боротьба, коли капіталістичні елементи—глитай, і непман—чинять шалений опір пролетарській лінії, опір розгорненому фронтові соціялістичного будівництва.

Ми на цьому З'їзді Рад ухвалили п'ятирічний план величезних будівель на майбутнє. Запровадження в життя цих величезних робіт, здійснення п'ятирічного соціялістичного плану в нашій країні потрібує і надалі непохитної волі і напружености з боку наших творчих сил і, насамперед, з боку провідних органів комуністичної партії і органів диктатури пролетаріяту.

Ми певні й глибоко переконані в тому, що Григорій Іванович і надалі твердо триматиме Ленінський прапор, керуватиме соціялістичним будівництвом в передових лавах партії й радвлади, бо ми знаємо, що Ленін скував кадри революціонерів - комунарів для нашої роботи і в цих кадрах перебуває Григорій Іванович Петровський.

Тов. Петровський має дві такі особливості: він виходець із села Харківської округи, знає добре умови і побут сільського життя і водночас Григорій Іванович довгий час перебував у пролетарських лавах, працював на фабриках, заводах, виховувався в пролетарському революційному житті. Ці дві особливості дають змогу тов. Петровському стояти і далі на чолі керівництва пролетарською державою, в передових лавах ВКП і КП(б)У. (Оплески).

Ми бачимо, як у буржуазних країнах на рік покілька разів змінюються уряди, бо під ними гнилий грунт і їм нема на кого спиратись. Наш же уряд спирається на волю широких пролетарських кол і радянської суспільности і керує державою за безпосередньою участю в радах і громадських органах самих виборців—пролетарів і біднацько - середняцьких мас села.

Від імени кількох делегацій, і сподіваюся, що і від імени всіх делегатів з'їзду дозвольте вітати Григорія Івановича і побажати, щоб він на майбутнє десятиріччя залишився незмінно Головою ВУЦВК'у і в передових керуючих лавах комуністичної партії. (Гучні оплески).

Далі, за пропозицією т. Василенка, під бурхливі оплески з'їзд ухвалив таку постанову:

Постанова XI Всеукраїнського З'їзду Рад

про відзначення десятиріччя перебування Григорія Івановича Петровського на чолі Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету

XI Всеукраїнський З'їзд Рад щиро вітає найстаршого революціонера комунара співтовариша—борця у велетенській революційній боротьбі й одного з найближчих учнів Володимира Ілліча Леніна—Григорія Івановича Петровського з нагоди десятих роковин перебування його на відповідальному посту Голови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

Григорія Івановича Петровського обрано на Голову Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету 1919 року під лихоліття громадянської війни, коли доля Жовтневої революції на Україні, доля робітників і селян України була під загрозою багнетів чужоземної інтервенції і білогвардійщини.

І ось тепер, оглядаючи пройдений шлях соціялістичного будівництва, З'їзд відзначає ту велетенську провідну ролю, що її відограв Григорій Іванович, стоячи на своєму посту. В найтяжчі моменти напруженої роботи в ділі соціялістичного будівництва, перебуваючи в лавах старої більшовицької партії, Григорій Іванович був зразком пролетарської стійкости. Своїми організаційними творчими здібностями та непереможною волею революціонера - пролетаря Григорій Іванович багато зробив для зміцнення союзу пролетаріяту з селянством, що є запорукою остаточної перемоги праці над капіталом.

XI Всеукраїнський З'їзд Рад вважає, що здобутки в соціялістичному будівництві, що їх підсумував З'їзд, як і широкі історичні перспективи дальшого розвитку соціялістичного будівництва на базі індустріялізації і реконструкції промисловости й сільського господарства, є історична заслуга комуністичної партії, що одним із її керівників є і Григорій Іванович Петровський, що на протязі цих 10-ти років, не покладаючи рук, не шкодуючи своїх сил, незмінно стояв біля керма органу радянської влади на Україні.

XI Всеукраїнський З'їзд Рад, відзначаючи цю ювілейну дату в житті державної революційної праці Григорія Івановича Петровського, висловлює свою глибоку пошану й щире побажання працювати довгі роки на громадській ниві будування соціялізму.

З'їзд вкрив читання цієї постанови довгими оплесками.

Далі з коротким словом виступив т. Петровський. Всі делегати з'їзду підвелися і стоячи шанували ювілянта.

Слово тов. Петровського

— Товариші, я дуже вдячний вам за те, що ви вітали десятиріччя моєї роботи. Ваше шанування нам старим більшовикам дасть більше бадьорости, щоб далі так працювати, як того вимагає наш революційний обов'язок і пост, на якому ми працюємо.

Але, товариші, ми тут намітили велику працю на майбутнє і я не винний, що цілий З'їзд віддав багато часу одній людині та ще до того—один з товаришів «узурпував» мою владу голови і давав слово, в мене не питаючись. Тимчасом, нам треба було б тут говорити про тих товаришів, що несуть дуже важку роботу не тільки в центрі, а й внизу працюють, про тих безіменних героїв, що провадять надзвичайно велику роботу.

Давайме краще звернемо увагу на ті мільйонні кадри, що виносять на своїх раменах найбільшу роботу над будівництвом соціялізму в нашій країні. (Оплески).

Далі т. Петровський підсумував роботу з'їзду.

Промова тов. Петровського при обговоренні Конституції УСРР

Я хочу тільки трохи сказати про Конституцію і внести де-які пропозиції. Конституція є основний фундамент, основа тих клас, що борються за здійснення своїх завдань, за зміцнення своєї держави. Ось чому Конституцію повинен вивчати кожний з нас, кожний пролетар та селянин.

Мені доводися бувати в районах, на селі, по деяких підприємствах і коли балакаєш з яким небудь пролетарем, або селянином:—а що це за Конституція? А яка у нас вища влада, і середня, і нижча? а хто на чолі стоїть, то чуєш відповідь:

— Та, там десь у ВУЦВК є тов. Чубар, а в Раднаркомі тов. Петровський. Бачите, товариші, як плутають, не знають навіть, хто керує такими великими установами. Крім того, треба кожному пролетареві та селянинові добре знати, які в нас є установи, що вони роблять, які форми взаємин у них поміж себе і з Союзом і т. інш. Це все обов'язково треба всім пролетаріям добре знати; треба ще знати і свою владу, знати, що тов. Петровський працює не в Раднаркомі, а Чубар не у ВУЦВК. Ми ще не позбулися нашої темноти й несвідомости. Тимчасом нам треба самим затверджувати свою конституцію. Отже, ми повинні взяти на себе обов'язок вжити всіх заходів до того, щоб нашу конституцію добре усвідомили всі пролетарі й селяне. Чому? Та тому, що з бігом часу більшає відповідальність тієї робітничо-селянської маси, що її де-далі більше охоплює наше соціялістичне будівництво. Коли робітники й селяне не знають конституції, це те саме, як би комуніст не знав основної лінії, основних моментів програми й статуту своєї партії. Як кожний комуніст повинен це знати, так і кожний громадянин нашої радянської держави обов'язково повинен знати та усвідомити конституцію своєї держави.

Крім того, наша конституція вияснює взаємини класових сил, в ній зазначено, як виникла наша держава,—що вона виникла після Жовтневої Революції, що її здобув союз пролетаріяту нашої країни і з пролетаріятом цілого Союзу, що його утворив цей пролетаріят в Жовтні 1917 р. Наша держава існує ще й тому, що міжнародній пролетаріят дуже нам симпатизує. Французькі матроси, послані з Чорного моря на Одесу розстрілювати робітників, відмовилися від цього, це є ознакою міжнародньої солідарности пролетарів. Такий самий випадок був в Архангельську. Це було не раз в Сибіру й т. ін. Отже, ви бачите, товариші, що наша держава існує завдяки пролетарській солідарності цілого світу, завдяки тому, що капіталісти безсилі накидувати на нас пролетарів своїх країн. А пролетарі буржуазних країн, ва часів реакційної політики своєї буржуазії, всіляками способами шкодили їм. Це все не відбито в нашій конституції і, на мою думку, треба ухвалити таку постанову, що конституція затверджується з гаслом, на якому написано—«Пролетарі всіх країн, єднайтеся». **Ми цим мусимо відзначити, що ми утворили нашу державу також за допомогою міжнародньої солідарности трудящих всього світу.**

З цього виникає моя перша пропозиція. Треба, щоб з'їзд зазначив, як тільки буде затверджено нашу конституцію, щоб обов'язково кожна установа від сільради, й райвиконкому, до всіх інших установ, через ОВК і до ВУЦВК, Раднаркому й т. ін., мала у себе на першому місці нашу конституцію. Треба так поставити справу, щоб кожний селянин, та робітник добре знав організаційні форми нашої держави, які у нас є установи, які у них взаємини і щоб він міг на кожному кроці обізнатися з конституцією. Таку постанову повинна опрацювати та ухвалити Сесія ВУЦВК.

По-друге, треба внести таку пропозицію, щоб наше Державне видавництво видало б конституцію окремою книжкою для кращого ознайомлення з її текстом й порівняння конституції нашої держави з конституціями закордонних буржуазних країн. Усі трудящі повинні знати, як складалася наша конституція, яке має вона значіння нині і в майбутньому для соціялістичного будівництва й міжнародного братерства всіх трудящих.

Це, я гадаю, треба неодмінно зробити. Коли ми й надалі матимемо такі явища, що робітник не знає наших установ та форм нашої держави, то це в розгортанні соціялістичного будівництва буде нам дуже й дуже шкодити. Ми знаємо, чого нам коштувало скласти нашу конституцію, яким кривавим потом ми її придбали й як вона тепер гарантує селянству й робітництву керівництво своєю державою, можливість розвивати всі свої господарські продукційні сили з тим, щоб радянська система дедалі поширювалася в напрямі збільшення соціялістичної свідомости робітників і селян.

Нашу конституцію повинні знати також робітники й селяне буржуазних країн, щоб переконатися остаточно в нашій правоті, щоб знати, за що ми боремося до загину! (Оплески).

Ранкове засідання 15 травня

ГОЛОВУЄ ТОВ. ПЕТРОВСЬКИЙ.

Перед заслуханням докладів комісій, що були обрані для розроблення резолюцій на доклади, з'їзд заслухав доклад голови мандатної комісії з'їзду т. Горлинського.

Доклад мандатної комісії

—Президія ВУЦВК, виходячи з кількости населення, врахованого під час попередніх перевиборів, з деякою теоретичною надбавкою за ці 2 роки, встановила число делегатів XI-го Всеукраїнського з'їзду рад в 857 чол. Але після переведення перевиборчої кампанії до сільрад і міськрад та підсумування ЦСУ даних про кількість населення, і з окрема міських виборців, виявилося, що низка округ мають право на додаткові місця на з'їзді рад. Тому і мандатна комісія дала право ухвального голосу ще 51 делегатові. Отже, **XI-й всеукраїнський з'їзд рад має в своєму складі 908 делегатів з правом ухвального голосу. З цього числа на з'їзд прибуло 893.**

У загальній масі делегатів жінки складають 14,8% (на минулому X-му всеукраїнському з'їзді рад жінки становили 9%). Отже представництво жінок значно зросло, а абсолютне число їх збільшилося проти X-го з'їзду на 62%.

Національний склад з'їзду такий: українці складають—64,6% (на X з'їзді було 60,1%), руські—20%, євреї—8,1%, поляки—1,8%, білоруси—1,5%, німці—1,1%, молдавани—0,8%.

Соціяльний склад такий: робітників—55,9% (було на минулому з'їзді 46,7%), селяне—25,7% (було 26,2%), службовці 17,6% (25,6%), кустарі 0,1% (0,5%), інші—0,7%.

Найбільший процент робітників у складі своєї делегації дала Чернігівщина—76,8%, а найменший—АМСРР—33,3%. Найвищий процент селян дала Роменщина—46,2%, а найменший процент селян дала Луганщина—11,1%. Службовці складають найбільший процент у Запорізькій делегації і найменший у Вінницькій.

Безпосередньо біля варстату працює 13,5% делегатів з'їзду і 10% усіх делегатів—селяне—хлібороби. Між делегатами—хліборобів близько 40% складають члени колгоспів. На державній партійній, професійній і громадській роботі працюють 64% всього числа делегатів, а на минулому з'їзді було 67% таких працівників.

Утроє проти X-го з'їзду збільшилося представництво на з'їзді від наукових працівників та наймитів.

Члени партії складають 70,3% (було 67,8%), комсомольці—2,1% (було 2,2%) і безпартійні—27,6% (було 30%). Найбільший процент партійців—92,8%, дала Кам'янеччина, а найбільший процент безпартійних—46,7%—дала Полтавщина.

Серед делегатів з'їзду 6 неписьменних, між ними 5 жінок. **Неписьменні делегати обрані від Київщини, Одещини, Дніпропетровщини, Артемівщини, Луганщини і Коростенщини.** З усієї маси делегатів 80% дістали нижчу освіту, 11,8%—середню і 7,5%—вищу.

51,3% всіх делегатів були в лавах Червоних партизан. У лубенській делегації колишні партизани і червоногвардійці складають 61,3%.

Уперше обрано на всеукраїнський з'їзд 55,3% делегатів.

— Ось, ті основні показчики, що свідчать про те, що ми в цьому році маємо збільшення числа делегатів безпосередньо від виробництва, як робітників, так і селян, значне збільшення жінок і наймитів, значне збільшення делегатів, що не брали ще ні разу участи в роботі Всеукраїнського з'їзду. Все це свідчить за те, що наші органи влади, та провідні організації все більше і більше висовують нових активістів, нові кадри для втягнення їх в безпосередню роботу не тільки низових органів влади, а й у вищі органи влади.

З'ЇЗД ЗАТВЕРДИВ ДОКЛАД МАНДАТНОЇ КОМІСІЇ.

Затвердження резолюцій

Далі з'їзд перейшов до заслухання резолюцій на доклади. Від комісії, що розробляла резолюцію на доклад тов. Чубаря з докладом виступив **т. Конотоп**, від комісії, що розробляла резолюцію на доклади про 5-тирічний план народного господарства, виступив **т. Дудник**, від комісії, що розробляла резолюцію на доклад про культурне будівництво—**т. Скрипник** та від комісії що розробляла резолюцію на доклад про конституцію—**т. Порайко.**

З'їзд затвердив усі запропоновані резолюції, а також поданий урядом проект конституції УСРР, що її запропоновано урядові як найширше популяризувати серед трудящих мас України.

Вибори ВУЦВК

Кандидатури в члени ВУЦВК докладно обговорено на нарадах окружних делегацій, на засіданні комуністичної фракції з'їзду і на нараді безпартійних членів з'їзду. Список 314 членів ВУЦВК і 110 кандидатів, запропонований від комуністичної фракції, з'їзд одноголосно затверджує.

Серед обраних—50% низових робітників. Отже, в новому складі ВУЦВК представництво сел і районів дуже збільшилося. Число жінок—членів ВУЦВК збільшилося майже удвоє. Ширше репрезентовано також у новому складі ВУЦВК наукові сили країни.

До ради національностей ЦВК СРСР з'їзд обирає т. т. **Косіора, Затонського, Скрипника, Любченка і Коваленка, (робітник із Сталінщини). На кандидатів обрано т. т. Лазоверта і Гурача** (**київський селянин**).

XI-й Всеукраїнський З'їзд Рад

Кінцеве слово Петровського Г. І.

По закінченні роботи XI Всеукраїнського З'їзду Рад з кінцевою промовою виступив т. Петровський.

— Товариші. Порядок денний З'їзду вичерпано. З'їзд вирішив строго діловим порядком провести свою роботу і не заслухав привітань. Але, як і за минулих років, так і тепер братерські щирі привітання робітників і селян були дуже численні. Це свідчить за те, що З'їзд не був відірваний від робітників і селян, що пильно стежать за його роботою, а в побажаннях делегації підкреслювали напружену й пильну роботу З'їзду.

Міжнародні події

Товариші, треба відзначити, що З'їзд працював за особливих умов міжнародного стану. Першотравневі події закордоном, велике знущання там з пролетарів, крівава росправа і вбивство робітників викликали бурхливі протести робітників й всіх трудящих як цілого Союзу, так і України.

За сучасного періоду міжнародного стану виявляється ще більше загострення класової боротьби в західно-европейських країнах і це повинно притягти до себе пильну увагу всіх трудящих мас. Події в Західній Европі підчас першотравневих свят ще раз підкреслюють наші здобутки, а саме, що такого стану в нас ніколи бути не може.

Привітання ЦК КП(б)У

Ось чому конче потрібно, щоб вся робота з'їзду пішла напрямком поширеного й поглибленого будівництва соціялізму.

Ви, товариші, чули тут привітання генерального секретаря Центрального Комітету Комуністичної партії більшовиків України т. Косіора, що від імени ЦК КП(б)У зазначав, що **іншого шляху у нас немає, як тільки шлях будівництва соціялізму, але, товариші, з цим треба поспішати, життя не чекає.** Капіталістичні елементи у нас, як і капіталізм у всьому світі, вишукують усіх способів, щоб закріпитися, подолати нашу соціялістичну країну. Завдання робітничого руху за кожним кроком розбивати цей капіталістичний натиск; тим то т. Косіор, від імени ЦК КП(б)У пропонував найрішучішу свідому боротьбу робітничеселянських кол за соціялістичну перебудову нашого народнього господарства.

Доклад уряду СРСР

Товариші, вислухавши доклад т. Куйбишева, ми одноголосно схвалили політику Союзного уряду як міжнародню, так і в нашій країні.

Ухвалюючи господарську політику Союзного уряду і накреслений ним п'ятирічний план розвитку народнього господарства, делегати рішуче виступали за підтримку 5-ти річного плану, розробленого українським урядом. Тов. Куйбишев переконався нашого рішучого бажання побудувати деякі заводи не тому лише, щоб мати на Україні ці заводи, а тому, що природні умови нашої країни, вироблення тут чавуну, стали й ін. вимагають і будування біля них великих заводів.

Тов. Куйбишев переконався, що у нас є велика потреба перебудувати наше сільське господарство, особливо в степу, бо коли б нам пощастило перемогти там посуху, це дало б велику користь цілому Союзові. В цих районах посуха дуже шкодить нашому сільському господарству, а за гарного врожаю ми мали б доброї якости хліб, особливо пшеницю не лише для своєї країни, а й на експорт.

Тому нам всім треба разом із Союзним урядом вжити всіх заходів, щоб як найскорше подолати посуху в Степу

Доклад уряду УСРР

Звітний доклад тов. Чубаря детально охопив усі галузі нашого будівництва. Цей доклад викликав найбільшу активність делегатів, що бажали виступати і скаржилися на те, що за коротким часом не можуть висловитися як слід у цій важливій справі. Найбільше домагались од нас, членів президії, жінки-делегатки, щоб дати їм висловитися.

Особливо підкреслив тов. Чубар у своєму докладі **недостатньо розвинену самодіяльність трудящих робітників і селян на місцях, що повинні охопити найменшу дрібницю нашої роботи і скерувати всі наші зусилля до будівництва соціялізму.** Це завдання стоїть перед нами.

П'ятирічний план

Що до 5-ти річного плану розвитку народнього господарства України, то з докладів, що їх тут подали т.т. Дудник, Сухомлин і Шліхтер, з'їзд добре ознайомився з тим планом, що його ми крок за кроком, рік-у-рік повинні виконувати послідовно, як у центрі, так і на місцях.

Могутність соціялістичного будівництва в тому, що воно заздалегоди передбачає всі можливості й дефекти, уникаючи капіталістичної стихії, що руйнує капіталістичні країни і веде їх до загибели. Тимто хоч наша робітнича держава і має ще багато хиб, **проте, таких стихійних явищ, як криза промисловости, що її переживають капіталістичні країни, ми накресливши п'ятирічний план розвитку народнього господарства, уникаємо.**

Ось, товариші, яку величезну вагу має визначення плану роботи взагалі і п'ятирічного плану особливо.

Культурне будівництво

В культурному будівництві тов Скрипник добре намітив ті етапи, що їх ми повинні проходити, щоб як найскорше виконати наше завдання в цій галузі. Справа загального навчання, і особливо виховання командних кадрів для нашої промисловости, сільського господарства і культури— це наше першорядне завдання, що його конче потрібно як найскорше здійснити.

Товариші, нині пророблено закон, що за ним кожний письменний громадянин зобов'язується навчити кілька неписьменних. Треба завжди пам'ятати заповіт т. Леніна, що не опанувавши науки й знання, ми не зуміємо будувати соціялізм. **Отже, конче потрібно використовувати і старих і нових фахівців, особливо наукові організації, що повинні охоплювати найширші трудящі маси нашої країни.**

Конституція УСРР

Товариші, ви затвердили тут основний закон—конституцію УСРР, що ще раз перед усіма трудящими всього світу свідчить за нашу непохитну пролетарську солідарність як у самому Союзі, так і за межами його. Отже, ви повинні зобов'язувати кожного громадянина нашої країни добре ознайомитися з конституцією робітничої держави.

Товариші. Обговорення порядку денного XI-го з'їзду свідчить за його напружену роботу. Нині по всій країні розгорнулася велика робота в справі виконання завдань зниження собівартости продукції промисловости на 7% та підвищення продуктивности праці на 17%. Тут, на з'їзді, делегати з районів і округ, один за одним, робітники й селяне, зобов'язувалися виконувати ці завдання за всяку ціну.

Соціялістичне змагання

Ви, мабуть, бачили тут у нас, в столиці, на кожному кроці, у всіх установах виставлені ці цифри,—7 і 17—що мусять нагадувати нам конечну потребу виконати цей обов'язок. Це цифри не прості,—ви бачите, як хвилюється нині наша країна, як то в одному, то в другому районі її, то в одній, то в другій галузі промисловости робітники проголошують соціялістичне змагання для виконання тих планів, що стоять перед ними. Тут ви чули, як делегати—робітники й селяне, а також низка видатних робітників науки виступали з заявами, що вони теж у своїй галузі вступають у смугу соціялістичного змагання.

Все це вимагає від нас великого напруження сил, великої фізичної і розумової праці. **Соціялістичне змагання де-далі більше охоплює широкі кола людности і коли воно почалося в промислових районах, то нині вже перекидається й на село.** Ми не маємо жодного сумніву в тім, що соціялістичні змагання будуть новим стимулом, що викличе нові творчі сили робітників і селян, що соціялістичне змагання ще дужче посилить боротьбу соціялістичної системи з капіталістичною і переборе останню.

Товариші, коли відкривався з'їзд, я, від імени уряду, закликав товаришів готуватися до напруженої роботи. З'їзд проробив величезну роботу і можна думати, що **ми вже як слід підготовилися до здійснення накреслених нами планів.**

Ось чому, товариші, вся робота, проведена з'їздом, має величезну вагу і ми приступаємо до напруженої роботи, що її ми зобов'язалися провадити для того, щоб виконати накреслені тут плани. Нам треба все зробити для того, щоб скористуватись як слід з наступного врожаю, підготуватися до нового врожаю, обов'язково, як слід провести хлібозаготівлі, щоб до нового врожаю не зазнали голоду селяне посушливих округ, щоб не було перебоїв у нашій промисловості.

В цій справі, товариші, нам повинні допомогти соціялістичні змагання, щоб ми як слід провадили на місцях всю потрібну роботу до початку збирання нового врожаю.

Хай же живе непохитна соціялістична робота делегатів XI З'їзду Рад України.

Хай живе перемога соціялістичної системи над капіталістичною.

Хай живе V Всесоюзний З'їзд Рад.

— XI З'їзд Рад України оголошую закритим (гучні оплески, делегати з'їзду співають «Інтернаціонал»).

Список членів ВУЦВК'у XI скликання

1. Акупов, 2. Александровський, 3. Ананченко, 4. Амосов П. Ф., 5. Баліцький, 6. Блюхер, 7. Бірман, 8. Беліков, 9. Бойко О. Г., 10. Басурманова В. Б., 11. Брагінець, 12. Булда, 13. Білов, 14. Білий, 15. Брайко М. Д., 16. Борейшик Н. Н., 17. Буцький, 18. Баюра, 19. Баранець К. П., 20. Бендибиря, 21. Бондар І. Т., 22. Бобровників, 23. Буценко А. І., 24. Бородай, 25. Богатирьов, 26. Бойко П. М., 27. Бекетова, 28. Берзін, 29. Бабій, 30. Бучушкану, 31. Богданова, 32. Бурайкіс, 33. Берещянський В. М., 34. Василенко М. С., 35. Виростков, 36. Вейцер, 37. Вінтер, 38. Василенко М. І., 39. Волков Г. Д., 40. Вахненко, 41. Вострецов, 42. Вінников Т. С., 43. Войцеховський Ю. О., 44. Волкова, 45. Васил'єва Е. І., 46. Вільчинський В. С., 47. Велігура Д. М., 48. Воронович Є. П., 49. Величко П. П., 50. Вдовіков, 51. Гаврилов, 52. Гопнер, 53. Горбачов, 54. Генкин, 55. Горбань, 56. Горлінський К. І., 57. Гулий, 58. Грязев, 59. Главацький, 60. Гаркуша С. Т., 61. Гуменюк, 62. Гнатенко, 63. Глазков А. А., 64. Грязнов І. К., 65. Гараганенко, 66. Голишев Г. Є., 67. Голяпін І. С., 68. Гаах, 69. Гужвій Я. Є., 70. Горшков М. Ф., 71. Грíньова М. Ю., 72. Голубовська Є. І., 73. Григор'єв, 74. Гідрат, 75. Громова А. П., 76. Гoловань, 77. Гельбанбейн, 78. Гаран П. О., 79. Громіпін М. І., 80. Горбань П. П., 81. Городовіков О. І., 82. Гаврилюк Я. Т., 83. Гавриленко, 84. Дуднік А. М., 85. Доненко, 86. Дімітріу, 87. Даниленко, 88. Добренко К. С., 89. Домбровська, 90. Дехтярьов, 91. Дерій Марія, 92. Дідук Ф. П., 93. Дьомичев М. А., 94. Дихтеров І. Я., 95. Дроб'язкіна, 96. Дрогаловська, 97. Демченко М. Н., 98. Дубовий І. Н., 99. Дубовська С. П., 100. Драголова, 101. Доброхлопова, 102. Єфімов, 103. Єфремов, 104. Єленін, 105. Жилкін П. Ф., 106. Жилін І. І., 107. Жеребілов, 108. Жерновий П. К., 109. Желяєв І. Я., 110. Жаров А. Н., 111. Затонський В. П., 112. Зайцев, 113. Заривайко, 114. Заболотний, 115. Зорин, 116. Зубенко, 117. Зіненко М. Г., 118. Згідгнев, 119. Зеленська К. Ф., 120. Зомберг, 121. Зеленський Т. П., 122. Завицький, 123. Закондирін І. Г., 124. Ікс, 125. Іванов, 126. Корсунов, 127. Косіор С. В., 128. Кузьменко В. Д., 129. Корнієвський, 130. Картвелішвілі, 131. Касяненко Е. І., 132. Коцюбинський, 133. Корчак-Чепурківський, 134. Кіловська Н. Ф., 135. Каритний М. А., 136. Конотоп В. Я., 137. Костенко, 138. Кузенко, 139. Колос З. А., 140. Кісельов, 141. Кузовлев К. М., 142. Криворучко, 143. Костянський, 144. Кашуба А. А., 145. Кислий, 146. Кока, 147. Кобліков, 148. Кириченко, 149. Коробкин, 150. Кухленко, 151. Кудрин І. М., 152. Кирилюк, 153. Колесніков, 154. Канторович С. І., 155. Коновапов М. І., 156. Коленов, 157. Крих В. М., 158. Кімундріс А. Г., 159. Казаріна, 160. Кісельов А. Л., 161. Кузнецов Я. П., 162. Квятек К. Ф., 163. Козіс М. Л., 164. Курган, 165. Костіна З. М., 166. Куліш, 167. Любченко П. П., 168. Ломов, 169. Лебедев, 170. Лукашков, 171. Лінау, 172. Листопад, 173. Лебединський, 174. Лебедєв, 175. Луцик Т. К., 176. Левкович М. О., 177. Лоза А. І., 178. Лавринюк, 179. Лирьов М. І., 180. Левченко, 181. Лісь Г. А., 182. Лукін М. Ф., 183. Ліповенко, 184. Леонов П. Є., 185. Лисун, 186. Лисяк, 187. Медведев О. В., 188. Мінаєв, 189. Майоров, 190. Мусульбас, 191. Маркевич, 192. Маковський, 193. Мазур, 194. Матвеєва, 195. Масловський, 196. Мулін, 197. Мечков В. А., 198. Міняйлук, 199. Мельнік, 200. Маркітан П. П., 201. Молчан, 202. Молодушкін В. А., 203. Мазуренко, 204. Муценек, 205. Медлаге, 206. Михайлов, 207. Мануйленко, 208. Нездименко, 209. Нагорний І. О., 210. Назаренко П. І., 211. Неживий М. Ф., 212. Наконечний, 213. Нестеровський, 214. Одинцов, 215. Окорков, 216. Остапенко, 217. Осадчий М. С., 218. Обложаєв, 219. Осман, 220. Олексієв М. О., 221. Постишев П. П., 222. Пилацька О. В., 223. Плахотников А. І., 224. Петровський Г. І., 225. Поляков В. В., 226. Покорний, 227. Полоз М. М., 228. Порайко В. І., 229. Постоловський М. Ф., 230. Пугачов, 231. Пишинський Е. В., 232. Пономарьов, 233. Прушковський, 234. Пилипчук, 235. Погодин, 236. Полонська, 237. Писаренко, 238. Пироженко М. І., 239. Полонський, 240. Панасенко, 241. Полупанов А. В., 242. Рогальов Ф. Ф., 243. Ремпель, 244. Руденко А., 245. Руденко Я., 246. Решетняк, 247. Репін, 248. Рибников, 249. Рекіс О. О., 250. Реут М. В., 251. Руденко М. Н., 252. Сухомлін К. В., 253. Свистун, 254. Смірнов М. І., 256. Сербиченко О. К., 256. Скрипник М. О., 257. Смірнов І. Б., 258. Сухіна М. Я., 259. Сохвіс, 260. Савчук Василина, 261. Ситало, 262. Скринченко Н. І., 263. Семенов, 264. Стрижаков С. Д., 265. Скірко, 266. Стойкевич В. М., 267. Самойлов М. М., 268. Саблін, 269. Стеценко П. Л., 270. Скляренко, 271. Сивек К. С., 272. Скринкін В. М., 273. Сосновик, 274. Соколов А. Г., 275. Строганов В. А., 276. Сіра, 277. Скляренко М. Н., 278. Тутковський, 279. Терехов Р. Я., 280. Татько Ф. П., 281. Тернопольченко М. Д., 282. Ткач Л. П., 283. Тоцький, 284. Тульнов, 285. Триліський, 286. Трухін, 287. Ткачов І. Ф., 288. Товкач, 289. Топорець І. Л., 290. Уханов, 291. Федотов К. Я., 292. Хвиля, 293. Харитоненко Д. П., 294. Чала, 295. Чубар В. Я., 296. Чабай Г. Д., 297. Чувирин М. Є., 298. Черес В. Н., 299. Чеховой М. Д., 300. Чернявський, 301. Чепенко Я. Г., 302. Шліхтер О. Г., 303. Шимановський, 304. Штейнбергський І. І., 305. Штромбах, 306. Шпілевій В. Д., 307. Шутюк, 308. Шведов І. Л., 309. Штельмаховський, 310. Шевчук, 311. Шемко В. О., 312. Щербініна, 313. Якір, 314. Яцевський І. П., 315. Яремко Ю. З.

Список кандидатів на членів ВУЦВК

1. Просвірин, 2. Романов, 3. Ряпо, 4. Сирко, 5. Качинський, 6. Приходько, 7. Полоцький, 8. Слинько, 9. Фесенко, 10. Карлсон, 11. Арсон, 12. Сиволап, 13. Синьков, 14. Михайлик, 15. Кулик, 16. Катель, 17. Саулевич, 18. Нуриков, 19. Пискарев, 20. Косило, 21. Касьян, 22. Цюпак, 23. Річицький, 24. Левченко, 25. Певзнер, 26. Бистрих, 27. Чайка, 28. Черенов, 29. Рабічев, 30. Малов, 31. Лебедев, 32. Таран, 33. Якубенко, 34. Скалига, 35. Богуцький, 36. Крупко, 37. Ястребов, 38. Голуб, 39. Бандура, 40. Грушевський, 41. Мишков, 42. Затон, 43. Воробйов, 44. Лісовик, 45. Якимович, 46. Шкадинов, 47. Мухін, 48. Паладін, 49. Сахаров, 50. Семковський, 51. Тичина, 52. Штейнін, 53. Куц А. А., 54. Полікарпов, 55. Шевченко, 56. Білошапка, 57. Колесников, 58. Лесов, 59. Сапов І. А., 60. Чуненко З. І., 61. Денісов, 62. Гордієнко, 63. Снегов, 64. Левченко, 65. Плетень Ф. Ф., 66. Левицький М. В., 67. Сафес-Грозний, 68. Фокін К. С., 69. Беднаровський, 70. Дорошенко М. Я., 71. Опанасенко П. М., 72. Овсієнко І. К., 73. Кобочний Т. А., 74. Загжевський, 75. Суханов О. Н., 76. Єремієв, 77. Пенгель, 78. Садтовський І. Ф., 79. Ручай, 80. Ларіна, 81. Великанців, 82. Голод, 83. Шаганова, 84. Смолін Г. І., 85. Нестеренко В. А., 86. Капельчук Н., 87. Івченко І. Г., 88. Бесорабов, 89. Кремлянський М. А., 90. Ієвлев, 91. Кушнарьова, 92. Білоус К. Н., 93. Тараненко К. С., 94. Білих С. Н., 95. Зінчук О., 96. Трофімов О., 97. Миколаєнко, 98. Кошельов О. П., 99. Леонтьєв І. Ф., 100. Конотоп С. П., 101. Налимов М. М., 102. Коваль К. Ф., 103. Співак О. Я., 104. Вайнер Л. Я., 105. Блат, 106. Шариков Н. І., 107. Опишанський Я. І., 108. Милаш Я. Г., 109. Рогоза В. А., 110. Крупеня Я. С.

Перша сесія ВУЦВК XI-го скликання

По закритті XI-го Всеукраїнського з'їзду рад в пом. Державної столичної опери, де працював з'їзд, відбулася перша сесія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету XI-го скликання. Вона мала виключно організаційний характер, а саме: на ній обрано президію ВУЦВК та склад уряду УСРР.

Обрання президії ВУЦВК

За пропозицією т. **Медведева**, перша сесія ВУЦВК ухвалила обрати президію ВУЦВК з 21 чол. дійсних членів президії та з 10 кандидатів на членів президії ВУЦВК.

На членів президії обрано т.т. **Петровський (Київщина), Винников (Полтавщина) Сербиченка О. К. (заст. Голови РНК), Дуд. В. І., Буценко О. І., Акулов, Сербиченко О. К., Якір І. Є., Поляков В. В., Балицький В. А., Полоз М. М., Любченко П. П., Шліхтер О. Г., Пілацька, Сопенко (позапартійний робітник), Васильєва (робітниця), Бондар (селянин) та Волкова (селянка).** Довгочасними оплесками члени ВУЦВК зустріли кожне виголошене прізвище членів президії.

На кандидатів до членів президії ВУЦВК обрані такі т.т.: **Горлинський, Гулий, Майоров, Бородай, Гаврилов, Воронович (АМСРР), Бойко (Сталінщина), Войцехівський (Київщина), Винников (Полтавщина) та Бендебера (позапартійна селянка).**

Далі сесія ВУЦВК під бурхливі оплески обрала на голову Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету тов Петровського Г. І.

На секретаря Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету обрано тов. Василенка М. С., на його заступника—тов. Горлинського.

Затвердження складу Уряду

Після виборів президії, голови, секретаря та заст. секретаря ВУЦВК, сесія перейшла до затвердження Уряду УСРР.

На членів Ради Народніх Комісарів УСРР за пропозицією тов. Медведева, затверджено таких т.т.: **Чубаря В. Я. (голова РНК), Сербиченка О .К. (заст. Голови РНК), Дудника А. М. (заст. Голови РНК та Голова Укрдержплану), Затонського В. П. (заст. Голови РНК та Нарком Робітничо-селянської інспекції), Шліхтера О. Г. (Нарком земельних справ), Скрипника М. О. (Нарком освіти), Сухомлина К. В. (Голова Вищої Ради Народнього Господарства), Полоза М. М. (Нарком фінансів), Вейцера (Нарком торгівлі), Балицького В. А. (Нарком внутрішніх справ та Голова Держполітуправління), Порайка В. І. (Нарком юстиції та Генеральний Прокурор Республіки), Гулого К. М. (Нарком праці), Єфімова Д. І. (Нарком охорони здоров'я), Покорного (Нарком соціяльного забезпечення) та Минаїва (керовник Центрального Статистичного управління).**

На уповноважених Наркоматів Союзу РСР при уряді України затверджено т.т.: **Якіра (Уповнаркомвійськмор та командувач військ Української військової округи), Шимановського (Уповнаркомшляхів), Сінькова (Уповнаркомпочтель) та Олександровського (Уповнаркомзаксправ).**

На голову Раднаркому УСРР під бурхливі оплески Сесія затвердила тов. **Чубаря В. Я.**; на його заступників—т.т. **Сербиченка, Дудника** та **Затонського.**

Далі сесія ВУЦВК затвердила голову бюджетної комісії ВУЦВК тов. **Порайка В. І.**; одночасно сесія доручила президії ВУЦВК намітити склад бюджетної комісії ВУЦВК та подати його на затвердження найближчої сесії ВУЦВК.

Після цього перша сесія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету XI-го скликання закрилася.

До всіх членів МОДР'у, всіх робітників та селян, до всіх трудящих УСРР

Товариші!

У боротьбі за світову пролетарську революцію, за соціяльне і національне визволення трудящих мас проти підготовки буржуазії до нової імперіялістичної війни проти першої в світі пролетарської батьківщини—СРСР — пролетаріят капіталістичних країн щороку зазнає нападу буржуазії

Страшенно лютуючи на пролетаріят, боячись посилення революційної активности, буржуазія нищить революційні пролетарські організації, забороняє комуністичну пресу, збиває, калічить і заарорештовує сотні тисяч найкращих передових бойців революції.

У цьому п'яному розгулі буржуазії з захопленням беруть участь соціял-демократи, відплачуючи пролетаріятові за перехід до лав компартії.

Цьогорічні першотравневі демонстрації революційного пролетаріяту капіталістичні держави на всьому світі використали *для масової росправи* над ненависним класовим ворогом.

Зокрема, німецька буржуазія і німецькі соціял-фашисти за допомогою соціял-демократа Цергібеля, головного начальника берлінської поліції, вчинили над берлінським пролетаріятом криваву росправу, *вживши при цьому* автопанцерників, танків, кулеметів та гранат, щоб підтримати диктатуру буржуазії.

На фашистську провокацію пролетаріят відповів опором, що закінчився кількаденними боями на барикадах.

В наслідок першотравневого фашистського погрому було багато т.т. заарештовано, поранено і вбито, закрито було орган компартії Німеччини «Роте Фане», роспущено пролетарську організацію «Червоні фронтовики», розгромлено робітничі квартали Берліну та інш.

Жертви соціял-фашистського поліційного погрому, поранені, удови і сироти, заарештовані потребують негайної допомоги.

Модр вважає за свій обов'язок подати цю допомогу негайно. Виконком Модр і ЦК Модр СРСР уже звернулися з відозвою до всіх трудящих допомогти жертвам першотравневих боїв та їхнім родинам.

Українська організація Модру повинна також взяти найжвавішу участь у цій кампанії. ЦК Модру УСРР певен, що всі модрівці України візьмуть найактивнішу участь в цій головній кампанії цього часу.

ЦК Модр звертається до всіх трудящих України з закликом поширити збирання коштів на допомогу жертвам кривавих травневих демонстрацій. Організуйте протести модрівських організацій та всієї, що співчуває, трудящої людности. Організуйте збирання грошей, використовуючи для цього всілякі збори, демонстрації, конференції тощо.

Геть фашистський терор!

Всі на допомогу жертвам першотравневих подій у Берліні—пораненим, удовам, сиротам та заарештованим!

Всі до лав Модру!

Хай живе міжнародня солідарність робітників і селян!

Всеукраїнський ЦК Модру.

Виробництво кіно-апаратури на Україні

Економічна нарада обговорила питання про розвиток на Україні виробництва кіно-апаратури. Як виявилося, ВУФКУ сконцентрувало вже на механічному заводі в Одесі вироблення стандартних кіно-апаратів (поспілена моделя типу «Пате № 2»), але дальший розвиток виробництва затримується через брак приміщень.

Через це Економнарада запропонувала Наркомосові і одеському окрвиконкомові перевести завод у нове пристосоване приміщення та ще більше розгорнути випуск кіно-апаратури і запасних частин, щоб цілком забезпечити потребу України.

Наркомосові доручено опрацювати питання про можливість виробляти на одеському заводі—після його поширення—фото і радіоапаратуру. ВУФКУ доручено протягом цього року організувати на Україні виробництво шкільних кіно-апаратів.

Нарешті, ВУФКУ запропоновано зменшити собівартість і продажну ціну кіно-апарату протягом всього року на 20%, а протягом найближчих 4-х років щороку зменшувати собівартість на 5%.

Передача аероплана „Делегатка України"

На Харківському аеродромі позавчора відбулася урочиста передача аероплана «Делегатка України» XI-му Всеукраїнському з'їздові Рад побудованого на кошти робітниць і селянок.

На аеродромі крім маси робітників на передачі були присутніми близько 100 делегатів та делегаток з'їзду. Один за другим виступали на трибуні промовці біля струнко вишикуваних зелених птахів, серед яких стояла новенька «Делегатка України».

За дорученням з'їзду аероплан приймали члени президії з'їзду Пілацька та Кудрін.

— Ми не хочемо війни, ми побудували цей аероплан для того, щоб десятки молодих пролетарів вчилися володіти повітряними машинами. Авіяція дає і даватиме величезну користь робітникам і селянам підчас мирного соціялістичного будівництва. Але ж ми не повинні забувати й про імепріялістів, що готують проти нас війну. Ця війна буде повітря-

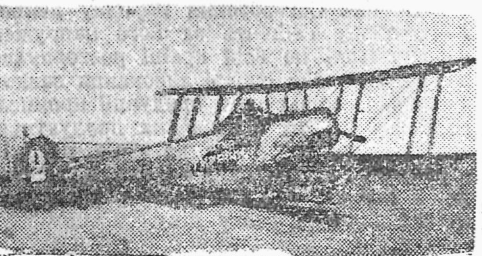

ною війною. Отже, ми трудящі жінки Радянського Союзу зібрали свої копійки й побудували аероплан. Коли це буде потрібно, ми подаруємо урядові не одну машину.

До останніх слів т. Пілацької приєднався гуркіт моторів. Над демонстрацією, купаючись в промінні сонця, робили різні фігури аероплани. За ними пішла в повітря і «Делегатка України» з делегатками з'їзду.

Відкриття пасажирського ае[р]осполучення

Вчора відкрився льотний сезон Укрповітрошляху. В цьому році повітряні магістралі Укрповітрошляху змінено. А саме замість: Москва — Харків — Ростов — Мінводи,— Махач-Кала — Пехлеві пасажирські аероплани літатимуть за маршрутом — Москва — Харків — Ростов — Тихорецька — Туапсе —

Сочі — Сухум — Кутаіс — Тифліс — Ганджа—Баку—Пехлеві. Крім того відкрито допоміжну лінію Ростов—Армавір. По допоміжній і основній магістралі до Баку аероплани літатимуть що-дня. На лінії Баку—Тегеран (Персія) аероплани літатимуть раз на тиждень.

Отже, нова повітряна лінія обслуговує всі курорти Північного Кавказу, Закавказзя та кілька столиць закавказьких республік нині звязані швидким повітряним сполученням з Україною та Москвою.

Нова повітряна магістраль дає можливість звязку Тифліса з Москвою на протязі одного дня замість 3½ днів залізницею. Місце Сочі—Сухум—Кутаіс—Тихорецька, над яким нині літають пасажирські аероплани, є одне з найбільше мальовничих у всесвіті. Тут пасажири мають можливість бачити узгір'я Кавказу з Ельбрусом та Казбеком.

Минулий сезон Укрповітрошляху пройшов досить жваво. Пасажирські аероплани на внутрішніх повітряних лініях покрили 770.450 кілометр. і на зовнішніх (до Пехлеві) 23.960 кіл. і перенесли на своїх крилах 3.480 пасажирів та ріжного навантаження, та почти 52.200 кілогр. За ввесь льотний сезон не трапилося жодної аварії, жодного пошкодження з будь-якою жертвою з боку пасажирів чи авіяторського складу. Крім того, минулого року було виконано велику капітальну роботу на Кавказькій лінії—збільшено кількість посадочних майданів, устатковано ангари, вузлові робітні й т. д.

Отже цей льотний сезон повинен пройти ще з більшим успіхом, ніж минулий. Нині широко використовується перші пасажирські радянські аероплани українського конструктора Калініна, що в минулому льотному сезоні довели велику економічність, рентабельність для експлоатації їх на пасажирських лініях і високу льотну якість. Всі чужоземні аероплани, що досі працювали на повітряних лініях Укрповітрошляху і що за амортизацією вибувають,заміняються нашими радянськими пасажирськими машинами.

Бюро розслідувань за роботою

Селькора Щура виправдано.

Щур за часів перебування на посаді об'їздчика Тульчинського ОЛУ, сміло викривав через пресу помічені ним ненормальності. Дописи Щура, що друкувалися в газеті «Вісті» здебільшого давали позитивні наслідки. Але несподівано (а втім як видко далі, сподівано), Щура звільнили з ОЛУ і віддали до суду ніби за перевищення влади та недбайливе відношення до службових обов'язків. 16 січня 1929 р. нарсуд 18 поділу Тульчинської округи розглянув цю справу. Замість належного аналізу її (Щур скаржився на переслідування його як селькора) нарсуд засудив Щура до позбавлення волі на 8 місяців. До цієї справи втрутилася через Тульчинський окрсуд окрпрокурора та газета «Вісті». Касінстанція окрсуду скасувала вирок нарсуду 18 поділу. Нарсуд 20-го поділу, що вдруге розглядав справу, виправдав Щура. Виявлено, що Щура переслідували, як селькора. Тульчинська окрпрокуратура вже запропонувала ОЛУ поновити Щура на посаді об'їздчика, виплативши йому компенсацію за примушений прогул. Крім того порушено карну справу проти осіб, що переслідували Щура, як селькора. Але як Окрсуд реагував на присуд нарсуді 18-го поділу в цій селькорівській справі—невідомо.

Чекаємо на відповідь Окрсуду.

Приятелі.

У цьому фейлетоні («Вісті» № 44, від 22-II—29 р.) писалося, що голова КНС у с. Ст. Боровиках, Сновського района Чернигівської округи Ведюн зловживає службовим станом, приятелює з сином місцевого глитая Цогом тощо. Ведюн і Цог зарахували батька Цога (глитая) до середняків, складали фіктивні акти на загинулу худобу, незаконно продали 30 гект. фондового сіна то-що. Розслідування ствердило наведені у фейлетоні факти. Крім того виявилося, що син глитая, приятель голови КНС—Цог протягом кількох років неправильно одержував пенсію по фальшивих документах. Нарслідчий з Чернигівської округи повідомляє, що за шахрайство та службове зловживання в цій справі віддано до суду 5 чоловіка.

Марнотратників та п'яниць притягнуто до відповідальности.

Про зловживання в Печерському с.-г. кредит. т-ві «Колос» з боку колишнього правління т-ва «Вісті» не раз писали. З цього приводу нещодавно переведено обслідування всіх справ колишнього правління т-ва. Виявлено чимало хиб та злочинів. Зокрема виявлено, що колишній голова правління Рекшенюк і досі не сплатив т-ву своєї заборгованости та незаконно одержував зі склепу для власних потреб зерно. Колишній голова сельради с. Печери Фурман (середняк) незаконно одержував для власних потреб з фонду бідноти гроші. Заборговувалися тут і голова ревізкомісії Попов та його дружина. Остання одержала з розселенческого фонду 150 крб.—кредит на 5 років. Цей кредит Попова за призначенням не використала. Колишній член правління Біліенко та Фурман піячили. При чому Біліенко до того напивався, що одного разу загубил 1500 крб. т-ва. Винних в цій справі,—повідомляє Тульчинський окрпрокурор,—вже притягнуто до судової відповідальности.

Умови повернення насіньових позичок

(ПОСТАНОВА ЕКОНОМНАРАДИ.)

Торік уряд видав селянству України на осінню сівбу значну насінньову позичку—натурою і грошима—загалом близько 230 тис. тон, строком на один рік. Цей строк наближається. Через те Економнарада ухвалила, що повертати насінньові позики, видані селянам на осінню сівбу 1928 року, повинно тільки натурою за конвенційними цінами Наркомторгу.

За дотермінову сплату заборгованости натурою, а саме—за повернення насінньової позички в Степу не пізніше 1-го серпня, а в Лісо-степу не пізніше від 10-го серпня встановлюється спеціяльну набавку до конвенційних цін в сумі 5 коп. за 16 кілограм. З тих селян, що своєчасно не повернуть насінньової позички, треба стягати заборгованість порядком, встановленим для с.-г. податку.

Сільське будівництво та стандартизація

Висока пожежність села, що останніми роками щорічно зросте, примушувала в питанні про *сільське будівництво найбільшу увагу* звернути на поширення заходів боротьби з пожежами й це питання вирішувалося досі переважно під кутом зору вогнестійкого будівництва та виробництва вогнестійких будівельних матеріялів.

Пожежа найбільше лихо селянське. Проте, є ще одне, стародавнє лихо селянина, що не так різко виявляється, але шкідлива чинність його постійна, безперервна: це антисанітарність на антигігієнічність селянського житла.

*На питання сільського впорядкування, впо*рядкування житла—це звертається мало уваги, а ці два питання — житлобудівництво та житловпорядкування—повинно б ув'язати так, щоб село будувалося не тільки вогнестійко, а й з дотриманням хоча б елементарних санітарно-гігієнічних вимог.

Село—консервативне в своїх звичках, у своїй масі несвідоме в питаннях санітарії та гігієни, сотні років будується майже однаково, за старими прикладами: «з діда—прадіда», «як сусіди, так і ми». Віковічна темрява, що в ній проклятий царат тримав селянство, та злидні більшости селянства — це спричинилося до того, що село—стале гніздо «червоного півня», а селянське житло—не відповідає мінімальним вимогам культурного житла. Причому антигігієнічність житла—не є наслідок лише бідности: житло заможника, в більшості, таке ж антисанітарне, як і бідняцьке.

Один із способів, щоб перемогти селянський консерватизм, що до житлобудівництва, — це дати селу змогу будуватися дешево та гігієнічно, так би мовити, з «примусу». Досягти цього можна, випускаючи на ринок де-які готові складові частини будівель, вироблені за певними санітарно-гігієнічними нормами. Маючи на ринкові такі будівельні частини за **приступну ціну,** *селянство непомітно для себе* буде відходити від старої рутини, втягуватися в нове, культурне житлобудівництво.

Отже, підходимо до питання про **масове будівництво** та **стандартизацію** частин селянського житла.

Зрозуміло, що питання про стандартизацію можна поставити дуже широко, аж до «американських» хат, що: привезли та протягом кількох годин і склали з готових «перенумерованих» частин.

Ми поки що ставимо стандартизацію в сільському будівництві значно вужче. В першу чергу мусимо **стандартизувати вікна для селянської хати.**

Саме на цьому питанні треба скупчити увагу з таких міркувань: 1) Ураховуючи технічні та економічні можливості, обмежитися лише тим, що найважливіше зпливає на санітарний стан житла, та чим село найбільше порушує елементарні вимоги санітарії та гігієни: сучасне бо вікно в **селянській** хаті, ні з якого боку не задовольняє цих мінімальних вимог; 2) Селянство й тепер вікна купує готовими на базарах.

В якому стані тепер селянська хата, що до вікна? Санітарно-демографічне обслідування села органами Наркомздоров'я в 1924 р. виявило, що лише $1/3$ хат має більш менш нормальне денне світло, решта хат мають його значно менше норми, причому близько ¼ хат—**напів темні;** як масове явище (92%)—немає зимових (подвійних) вікон; ¾ хат—вікна не відчиняються; *кватирки в вікнах*—усього 5% хат. І це все тоді, коли середня кубатура **хати така, що на чоловіка** припадає всього **близько 10 куб. метрів** (за «голодну» норму вважається—18 куб. м.),

От такий стан хати, що до вікна, й висунув на перше місце питання про стандартизацію вікна, щоб дати селу нормальне вікно замість того, яким постачають село кустарі, що роблять вікна, стосоючись до стародавньої традиції села—мале вікно, «щоб тепло не втікало».

Питання про стандартизацію вікна для сільської хати поставлено було в грудні 1927 року на спеціяльній міжвідомчій нараді при Наркомвнусправ; в січні 1928 року комітет сприяння житлобудівництву доручив Вищому технічно-будівельному Комітетові терміново розробити стандарт вікна; в березні 1928 року—стандарт вікна затверджено.

Справа йшла жваво—в першій стадії роботи.

А от маємо роковини народження стандарту вікна для села, але на цій першій стадії справа стоїть і по цей день. Час приступити до проведення в життя справи.

Кому найкраще цим зайнятись?

Ще на грудневій нараді 1927 року намічалося дві організації — Українліс та Вукопромкредитсоюз, що могли б зайнятися справою. За низкою практичних міркувань нарада віддала перевагу Вукопромкредитсоюзові, представник якого ствердив, що промислова кооперація негайно візьметься за організацію масового вироблення стандартних вікон для села.

Лише в промплані на 1928-29 рік Вукопромкредитсоюз намічає організацію цеї справи в таких розмірах: при 20 артільних організаціях для будування глино-солом'яних стін, має бути улаштовано 20 майстерень для вироблення вікон та дверей—всього має бути за планом випущено 36 тисяч вікон та 18 тис. дверей (як раз скільки треба для 6 тис. хат, що мають будувати артілі); ціна продукції: вікно—7 крб., двері—15 крб. На організацію цих 20 майстерень треба — 160 тис. крб.

План стандартного виробництва в такому вигляді слід визнати за дуже «сирий» та занадто «кустарний».

Ми вважаємо, що це питання потрібує попередньої значної пророблення як з технічно-організаційного боку, так і фінансового. **Не в тім річ, щоб «тяп-ляп» намножити дрібненьких заводиків чи майстерень з незначною та дорогою продукцією.**

Наша думка **в загальних рисах** така. В одному з багатих на ліс районів України (прикладом Полісся)—влаштувати дерево-обробчий завод, що вироблятиме, **як основну продукцію,** стандартні вікна, властиво не вікна, а **пів-фабрикат-заготовку,** що її тисячами, цілими вагонами, в скомплектованому виді розсилатиметься по округах, до місцевих кооперативних базисних складів сільських будівельних матеріялів, а вже з них заготовка ця поступатиме до артільних збірочних майстерень, що в них складатимуть рями, шклитимуть їх то-що.

Лише за такої організації справи можна, на нашу думку, дати відносно дешеву **фабричну** продукцію та з доброго, здорового, витриманого матеріялу, що тепер його майже немає на ринку.

Які перспективи збуту цеї **масової** продукції? Для орієнтування зазначаємо, що село України що-року будує до 200 тис. хат, себто **потрібно понад міліон вікон.**

Отже, збут, **за належної організації справи, сумніву,** ніби, не викликає. Головне в цій організації—дати можливість незаможникові та біднішому середнякові набувати ці вікна (як і інші матеріяли) на пільгових умовах, на кредит, через кооперативні організації, **ув'язавши роботу кустарно-промислової та сільсько-господарської кредитної кооперації** що до виробництва та збуту.

Подаємо **лише думку—схему;** розроблення детальне—слово за кооперацією.

М. КОВАЛЬСЬКИЙ.

Збирання паїв шкутильгає

через те й фінансовий стан спож. системи незадовільний

Щоб поліпшити обслуговування пайовиків, треба як найскорше й повністю виконати плани мобілізації коштів

Потрібна напружена робота

Фінансове питання останнім часом набирає особливої ваги для споживчої кооперації. Це й зрозуміло. Приватний ринок ліквідується надзвичайно швидким темпом, і кооперація повинна вже зараз охопити весь споживчий попит. Обороти її зростають дуже жваво. Сільські споживчі товариства від 378 міл. крб. в 26—27 р. збільшать оборот до 538 міл. крб. в 28—29 р. Робкоопи в 26—27 р. мали виторгу 553,4 міл. крб., а в біжучому році виторг їхній спроєктовано в сумі 950 міл. крб.

Але зростанню обороту не відповідає зріст основного джерела фінансування—пайового капіталу та інших коштів, притягнених од населення. Що правда, пайовий капітал сільських споживчих товариств збільшився в другому кварталі 27—28 р. від 6,8 міл. крб. до 17,7 себ-то на 10,9 міл. крб., а робітничих кооперативів—від 5,6 до 12,7 цеб-то на 7,1 міл. У біжучому році в контрольних цифрах запроєктовано досить помітне зростання цього капіталу: в сільських товариствах на 17 міл. крб., а в робітниче-міських на 10,9 міл. крб. (сюди не враховуємо застосування диференційованого паю). Затверджуючи контрольні цифри, УЕН додала, щоб в разі запровадження диференційованого паю, поставити перед кооперацією завдання підвищити накреслений у контрольних цифрах середній пай.

Виконання контрольних цифр, навіть і з перевищенням тим більше потрібне, що для кооперації намічено значні вкладення в капітальне будівництво, без якого вона не зможе розгортати обороту в сумах контрольних цифр. Таких вкладень у сільській кооперації буде 5 міл. крб., а в робітничій—9,3. Асигнування на будівництво для робітниче-міської кооперації з бюджетних та довготермінових кредитних джерел складає 5,6 міл. крб., а 3,7 міл. вона повинна взяти з власних коштів. Коли зважити на потребу низки відраховань од зиску та паїв (прибуткові податки, фонд поліпшення побуту, резервний капітал, паї до вищих організацій та до Українбанку і т. д.), то побачимо, що до обороту піде кінець-кінцем незначна рівняючи частина всього нагромадження, навіть, коли планові передбачення буде виконано повністю.

Але до повного виконання їх ще дуже далеко. Сільська кооперація за перший квартал зібрала тільки 2,3 міл. крб., виконавши 42% завдання, за другий квартал вона гадає зібрати 3,6 міл. крб., а за третій —2,5 міл. крб.; її пайовий капітал на 1-VII—29 р. складатиме 26,5 міл. крб., тим часом, як за планом його передбачено вже на кінець другого кварталу довести до 32,2 міл. крб. Тепер виходить, що за четвертий квартал зібрати слід понад 10 міл. крб. теб-то більше від половини річного завдання. Це надзвичайно складна справа.

У робітничій кооперації, де на кінець року пайовий капітал мав дорівнювати 23,6 міл. крб., зібрано за перший квартал 2 міл. крб., за другий та за третій, у звязку з запровадженням диференційованого паю. запроєктовано довести цю суму до 23 міл. крб. Але ж усі напрями в імобілізації коштів розраховано так, що за ¾ року до обоpотних коштів на 1-X—28 р. додається лише 3,4 міл. крб.—сума цілком недостатня, рівняючи з потребами.

Звичайно, таке становище, поруч погіршення умов закупівлі, спричиняє збільшення вимог на короткотермінові банківські кредити. Кредитна система, через напруження кредитно-грошевої кон'юнктури не має змоги задовольнити ці вимоги та й принципово не може погодитися, щоб державними коштами поповнювати огріхи, значною мірою створювані через мляве притягнення коштів, через недосить уважне відношення кооперативних центрів і середнього кільця до цього завдання. Наслідком цього створюється напружене становище робітничої системи і райсоюзів та виникають їхні суперечки з банками. Це виявилося і при розгляді кредитних планів на 3-й квартал. Коли брати установку на те, що ми, мовляв, аж ніяк не можемо зібрати більше, що навіть і в нашому плані цифри перевищено, так який же настрій буде на низах? Тоді як же виконуватиметься постанови лютневої сесії ради ВУКС'у, досить категоричні? Це ж неправильний шлях, це шлях до послаблення енергії низових робітників, до перескладання вини за скрутне фінансове становище споживчої системи на банки, а не до справжнього оздоровлення роботи. Оздоровлення це станеться лише наслідком напруженої роботи над збиранням паїв, вкладів, авансів та наслідком економії витрат.

Н. Старий.

Соціялістичне змагання

У змаганні виправимо всі дефекти

З чого починає змагання Харківський Райсоюз.

На 1 квітня ц. р. Харківський райсоюз має такі показчики з основних галузів роботи:

Загальний оборот за перше півріччя складає 20.423 тис. крб., що з них на с.-г. продукти припадає 1.380 тис. крб., у другому півріччі союз має зробити обороту ще на 23 міл. крб., щоб виконати річний план у 43 міл. крб. Торік увесь річний оборот складав 36.879 тис. крб. Таким чином обороти цього року значно збільшилися. План союзу з товарооборотом на біжучий рік передбачає збільшення на 16,2% проти минулого операційного року. Труднощі виконання плану в основному походять від нестачі ряду товарів та від того, що немає кооперативного апарату, знайомого з просуненням товарів на село.

Націнки на товари вперше у півріччі в середньому дорівнюють 3,59%. Союз вжив заходів, щоб зменшити їх у другому півріччі і не перевищити 3%.

Часті зміни питомої ваги окремих груп товарів, передбачуваних планом, ускладнюють точне виконання директиви НКТ про доведення націнок середнього кільця до 3%, але правління вжило заходів, щоб цю директиву в другому півріччі виконати обов'язково.

Торговельні видатки Харківського райсоюзу за перше півріччя складають 1,81%, цеб-то 100% виконання планових передбачень. Та союз ставить завдання надалі зменшити торговельні витрати, увязуючи це питання з поліпшенням якости обслуговування т-в, бо якість ця ще не завжди задовільна. Транзитні операції в першому півріччі дорівнювали 25% проти плану 30%. Отже надалі треба досягти повного виконання плану в цій галузі.

На периферії в нас становище таке: до 1-го квітня кооперовано 158 тис. дворів, себ-то 71% усього числа селянських дворів в окрузі, а планом передбачено кооперувати цього року 76% дворів округи. Союз вирішив перебільшити планові передбачення в кооперуванні від 45 тис. пайовиків до 60 тис.

За планом ми маємо кооперувати бідноту на всі 100% ще в цьому році. Фонд кооперування бідноти й наймитів до початку року складав мало не 120 тис. крб.; тепер райсоюз вивчає, як цей фонд використано.

На перше півріччя пайових внесків зібрано 349,1 тис. крб.; середній пай на кожного члена складає лише 7 крб. 40 коп., а ми маємо завдання до кінця року довести його мінімум до 11 крб. на кожного пайовика. Вкладів-позик у нашій системі є 517 тис. крб.

Таким чином хоч Харківський райсоюз на день вступу в змагання мав кілька кращих показчиків, рівняючи до Полтавського, але ж у нас іще значно відстало паснагромадження та збирання коштів від населення. Останні показчики виключно важливі для соціялістичної перебудови села, бо високі пайові внески свідчать з одного боку про активність населення в кооперації, а з другого дають можливість ширше і краще розгортати роботу кооперації

Свої слабі місця ми бачимо, але з участю широких мас пайовиків сподіваємося виправити всі хибні моменти в роботі.

Найближчим часом ми перевіримо та подамо для широкого загалу наслідки роботи за квітень місяць.

С. Нус.

За міцнішу основу перебудови села

На Миколаївщині починається соціялістичне змагання на селі; перед у ньому братимуть колгоспи. Для цього організується переклик окремих колгоспів у районах округи та поміж районами і буде викликано одну з округ України на змагання в справі колективізації; у самій окрузі також відбудеться змагання між двома районами на краще проведення колективізації.

Змагання та огляд колгоспів проходитимуть під гаслом виконання постанов XV парт'їзду та XVI-ої партконференції і матимуть такі завдання: виконати повністю плани весняної сівби, провести в життя агромінімум, забезпечити високу врожайність, укрупнити колгоспи та зміцнити їх, щоб перетворити колективні господарства на міцнішу основу соціялістичної перебудови села.

Для проведення змагання створено штаб керівництва в складі представників окружних організацій. До проведення змагання притягається міські осередки культзмички з селом, що підчас змагання мають організувати шефство над окремими колгоспами, а також усі сільські громадські й кооперативні організації. Щоб зацікавити колгоспи в змаганні, вилучається спеціяльний фонд для премійовання.

Уцеробсекція викликала на змагання Церобсекцію РСФРР

Уцеробсекція звернулася з телеграфним викликом до Церобсекції РСФРР вступити в соціялістичне змагання на ділянках паснагромадження, кооперування й роботи з активом у робітничій кооперації. Крім того, буде проведено соціялістичне змагання на краще обслуговування пайовика в галузі громадського харчування хлібозипікання масової культосвітньої роботи поміж окремими групами робкоопів всередині самої України. На соціялістичне змагання робкоопи викликатимуть і транспортні споживчі т-ва

Крок назад

Уповноважені **Дніпропетровського ЦВК**, що обговорювали питання про запровадження диференційованого паю, хоч і вирішили це питання позитивно, але фактично зробили крок назад у справі паснагромадження. Досі існував обов'язковий п'ятнадцятикарбованцевий пай. Тепер же, зважаючи на те, що малозабезпеченим групам трудящих тяжко внести таку суму, уповноважені визначили розмір паю в 5 крб. для тих, що заробляють до 20 крб. на місяць, в 15 крб.—для пайовиків із заробітком до 50 крб., пай у 20 крб. для тих членів, що заробляють від 50 до 75 крб., ті ж, що заробляють від 100 до 125 крб. мають сплачувати 25 крб., а хто більше, то сплачує крім цього по 5 крб. на кожні повні чи неповні 25 крб. заробітку. Таким чином розмір паю в Дніпропетровському відстає від багатьох інших міст, де двадцятип'ятикарбованцевий пай заведено переважно для груп пайовиків із заробітком від 31 до 50 крб. Пайовикам, що заробляють понад 200 крб. у переважній більшості церобкоопів доводеться сплачувати до 75 карб., а в нас лише 50. Коли можна погодитися з невеликим розміром паю для груп, що заробляють 20-30 крб. на місяць, то для дальших груп збільшення паю треба б було провести рішучіше. Цього вимагає гостра потреба церобкоопу збільшити власні кошти та чималий попит на товари від груп пайовиків із високим заробітком.

Для других пайовиків у родині, для утриманців, розмір паю визначено в 25 крб. від суми паю голови родини.

Загалом нові паї сприятимуть не тільки зміцненню коштів ЦРК, а й успішному кооперуванню трудящих, воно вже й тепер йде посиленим темпом; останні два місяці дали 10 тис. нових пайовиків, а загальне число кооперованих уже більше від 105 тис.

Зараз розгортається популяризація диференційованого паю на підприємствах та установах. Досвід пітверджує, що найкраща форма збирання паїв—це підписні листи, що по них установа чи підприємство утримує підписану пайовикам суму на сплату паю і вносить церобкоопові.

І. Д.

Збільшуємо пайові капітали

На перевиборних зборах у системі промкооперації **Київщини** одноголосно ухвалюється постанови про запровадження диференційованого паю. Розмір його визначається сумою півторамісячного заробітку кустаря. Запровадження диференційованого паю збільшить пайові капітали промкооперації на 30—35%.

К—н.

Біднота й середняки за дифпай

Запровадження диференційованого паю у багатьох спож. т-вах **Маріупільщини не зустріло ніяких заперечень**, бо в них заздалегідь було проведено пояснювальну роботу серед пайовиків, що добре собі уяснили значіння цієї справи. Але не скрізь підготовку до запровадження паю було проведено як слід і через те подекуди, під впливом глитайської агітації, це питання було провалено; трапилось таке в с. Романівці Люксембурзького р. та с. Раховському Жовтневого р. Проте, і в тих селах, де кооператори нічого не зробили для популяризації диференційованого паю, глитайська агітація іноді не мала жодного успіху, **бо об'єднаними голосами бідноти й середняцтва ухвалювалося постанови про запровадження паю.**

Пайовий капітал споживчої кооперації в окрузі за останні півроку зріс на 115 тис. крб. і до 1 квітня складав 400 тис. крб., а це, як роскласти на 50 тис. пайовиків, даватиме в середньому по 8 крб. сплаченого паю на кожного члена кооперації.

М. Г.

Слід переглянути норми

Свого часу, коли на сторінках «Вістей» було порушено питання про диференціяцію пайових внесків, ми мали нагоду висловитися в газеті на користь цієї справи. Але зараз, коли диференційований пай уже запроваджується, ми вважаємо за потрібне подати про його не лише свою думку, а й думку багатьох селян. Ми хочемо зупинитися на нормах паю для сільського населення; вони не відповідають самій назві «диференційованого», тому, що фактично село розбито лише на дві групи, а не на три, бо за експертників, що подекуди складають лише 3% пайовиків, говорити не доводиться. Треба порушити питання, чи можна встановлювати однаковий пай і для тих, що платять податку 10—15 крб. і для тих, що їхня норма податку—100—150 крб. На нашу думку, для перших суму паю в 25 крб. треба зменшити, а для других збільшити, щоб була така ж приблизно ріжниця, як і в робітничій кооперації.

Ми гадаємо, що до цієї думки пристане все біднятство і дрібно-середняцьке селянство та й середняки, що норма їхнього паю в 25 крб. залишиться без змін.

Бирюк.

(Клепачівське спож. т-во, Покрово-Багачанського р. на Лубенщині).

План контрактації озимини 1929 року

Правління Сільського Господаря накреслило план авансової контрактації озимини 1929 року розміром до 1980 тис. гект. із них 1.500 тис. гект. сортової пшениці, 110 тис. гект. сортового жита, 170 тис. гектарів рядової пшениці і 200 тис. гект. рядового жита.

За безавансовою контрактацією намічається законтрактувати 850 тис. гект. Розмір авансів на сортову пшеницю встановлено 10 крб. за гектар, на звичайну—8 крб., на сортове жито 8 крб. і на звичайне —6 крб. Для бідноти й колгоспів аванси підвищується на 60%.

Кампанію складання угод на контрактацію озимих культур із плантаторами намічено закінчити до 15 липня, а видачу насіннього матеріялу плантаторам буде закінчено 1-го вересня. Під контрактацію озимини уряд уже відпустив 4 міл. крб. для видачі авансів маломіцним колгоспам та біднядьким господарствам, що не мають реманенту на підготовку ранніх парів у тих районах, де загинула озимина. Ці кредити Сільський Господар передбачає видати периферії не пізніше як 1-го червня.

Культурно-побутове обслуговування членів житлокоопів

Економнарада УСРР вважає за потрібне, для утворення сприятливих обставин для колективізації побуту трудящих, що живуть у житлово-орендних кооперативах, щоб житлокоопи щороку відраховували 5% своїх прибутків до фонду культурно-побутового обслуговування своїх членів. Цей фонд розподіляється в такий спосіб: 20% лишається в розпорядженні житлокоопу для задоволення потреб кооперативної освіти, організації (червоних) кутків тощо, а 80% передається до окружного фонду для розгортання сітки дитячих ясел, майданчиків, громадських пралень та інш. установ, що сприяють колективізації побуту.

Окружні спілки житлової кооперації теж мають відраховувати із своїх коштів 10% до окружного фонду, а Укржитлоспілка—10% до всеукраїнського фонду культурно-побутового обслуговування членів житлокоопів.

Економічна нарада заборонив окружним житлоспілкам та Укржитлоспілці витрачати будь-які суми з цих фондів на утримання своїх апаратів, хоча б вони (ці апарати) й керували культурною роботою.

Чайна переборе пивницю

Всеукраїнський комітет товариства боротьби з алкоголізмом обговорив поданий Уцеробсекцією п'ятирічний план організації в промислових районах України сітки культурних чайних.

Цей план свідчить за те, що кооперація переходить нарешті в наступ на пивниці й починає боротьбу за культурний побут.

За планом, у промислових районах протягом п'яти років відкриють 332 нові чайні, з них 130 у Донбасі. Щоб точніше уявити собі, яке зрушення в нашому побуті зробить організація цієї сітки чайних, досить указати, що тепер на Україні є тільки 10 культурних чайних.

За планом Уцеробсекції, організацію нових чайних провадитиметься так, щоб на кінець п'ятиріччя ними було можна обслуговувати в промислових районах 30% робітників, а в непромислових—10% усього числа членів профсоюзів. На організацію цих чайних потрібно буде 1.583 тисячі крб., з них близько половини дасть кооперація.

Всеукраїнський комітет боротьби з алкоголізмом визнав, що організація такої сітки чайних є крок уперед, але недостатній. Комітет ухвалив категорично заперечувати проти темпу організації чайних, наміченого п'ятирічкою Уцеробсекції. Річ в тому, що за планом найбільшу кількість чайних відкриється останніми роками п'ятирічки, а комітет уважає, що основну масу нових чайних треба організувати першими ж роками п'ятирічки. Одночасно всеукраїнський комітет боротьби з алкоголізмом наполягає на тому, щоб у п'ятирічному плані буде включене також будівництво спеціяльних приміщень, устаткованих усім потрібним для культурної чайної.

Заготівлі техкультур

У квітні відставали заготівлі тех. культур і насамперед прядива. За даними Сільського Господаря с.-г. кооперація за квітень заготувала лише 193 тони прядива або менше від 15% планового завдання. Незадовільно проходять і заготівлі махорки. В квітні заготовлено 1268 тон, план виконано на 63%. Від початку кампанії с.-г. кооперація заготувала 46,3 тис. тон махорки або виконала план на 85%. План заготівлі хмелю виконано повністю.

Так торгувати не можна

(Наслідки обслідування силікатного торгу)

Поруч значної гостроти товарного дефіциту на більшість товарів, ми маємо низку ринків, де продукції досить. Через це організація торгу, саме цими групами товарів, є показо-з роспорядження правління ЦРК в одні ру-Громадську увагу треба притягти до якісної сторони роботи товаропросувної системи, тим більше, що проектований п'ятирічним планом розвиток промисловости повинен рік-у-рік збільшувати ринкову масу продукції і з року на рік окремі групи товарів переходитимуть із дефіцитних у достатні. А тим часом наша торговельна система, правда, через умови від неї незалежні, звикла більше до росподільної системи відпуску, головним чином, дефіцитних товарів (мануфактура, шкіра, метал) і тому робота над організацією ринку—в розумінні заглиблення товарів—стоїть у нас дуже низько.

Явища що виявилися останнім часом на ринку скляно - порцелянових товарів (порцеляна, фаянс, госп. посуд, госп. скло) в формі серйозного затоварювання цієї галузи промисловости примусили непосередньо підійти до питання про те, що ж робиться на ринку в розумінні просування цієї продукції до споживача. Це питання тим більше загострилося, що через недостатній попит торговельної системи на ці види виробів промисловість розвивалася недостатнім темпом. Всі претензії торговельної системи, головним чином, кооперації зводилися до потреби скоротити випуск ціннішого товару—порцеляни й посилити випуск дешевого товару—фаянсу. Ці вимоги в біжучому році було задоволено, і частину заводів, що виробляли порцеляну, переведено на вирібництво фаянсу. Але це призвело лише до погіршення стану з фаянсом—він почав нагромаджуватися на складах трестів і синдикату, а порцеляна, що її кооперація завжди брала неохоче, несподівано зробилася майже дефіцитним товаром.

Щоб вивчити ринок, Продасилікат, в особі його харківської контори, перевів обслідування силікатного торгу по 8 округах Лівобережжя. Картина стану торгу виявилася надзвичайно сумною, як по лінії сільського торгу, так і міського.

ТОВАРІВ НІДЕ РОЗІБРАТИ.

Товарні запаси по райсоюзах дуже мізерні. Наприклад, на Алчевській базі—з місяць зовсім не було фаянсу; у Криворізькому райсоюзові не було зовсім найпопитніших товарів: трахтирок, тарілок, лампового шкла. Обслідувані райсоюзи, за малим винятком або зовсім не мають спеціяльного приміщення для переховування силікатних товарів, або хоч і мають, то надавичайно тісні, без усякого устаткування. В зв'язку з цим переважна більшість райсоюзів не мають зразків—і приїзджі закупники СільЄСТ, не бачучи товару, природна річ, не виявляють до нього належного інтересу. Одержуваного товару довго не розбирають: на Алчевській базі лежало протягом 3—4 місяців нерозібраних 20 місць товару; в Сталінському райсоюзі були склянки, але їх не відпускали покупцям через те, що не розібрали їх; в Полтавському райсоюзі вагон сортового посуду скинуто в куток і його можна буде розібрати після того, як щонебудь буде винесено з сараю.

ПЕРСОНАЛУ ЗАМАЛО.

Кількісно персонал у райсоюзах надзвичайно малий—2—3 фахівці в райсоюзі. Інструктажу периферії зовсім немає і більшість сільЄСТ навіть не знають які товари виробляє зараз промисловість. Як загальне правило, бази райсоюзу товару для сільЄСТ не пакують, а відібраний товар ставиться на підлогу і «вези, як хочеш». Природно, що це відбиває у сільЄСТ охоту закуповувати, бо везти скло незапакованим, значить побити в дорозі, а пакувати може лише фахівець цієї справи.

При загальній незадовільній постановці торгу силікатними товарами в райсоюзах є окремі організації, де становище близьке до задовільного. Із групи обслідуваних райсоюзом такий є Мелітопільський райсоюз. Тут ми маємо устатковане, просторе приміщення, виставку зразків товарів, трьох товарознавців, проводиться інструктаж периферії; товар, відібраний ЄСТ, не тільки пакують в ящики, а й вантажать на вози, і т. д. А це призводить до дуже серйозних наслідків.

Коли по найслабкіших з цього погляду райсоюза. (Криворізький, Луганський) обороти скляно - порцелянової групи складають 0,7—0,8% до загального обороту, а в інших—біля 1,5%, то в Мелітопільському райсоюзі оборот цієї групи складає 2,5%. Отже, правильна організація торгу дозволить в 3—4 рази збільшити збут товарів. рівняючи до тих організацій, де на цю справу не звертають уваги.

НА МІСЬКОМУ РИНКОВІ НЕ КРАЩЕ.

На міському ринку справа не на багато краща. З обслідуваних 8 великих робкоопів лише один запорізький має спеціяльну посудну крамницю, причому так мізерно обставлену, що навіть виставку у вікні нема чим заповнити. Вся порцеляна однотипна, є всього три чайних сервізи, сортового посуду зовсім немає. В Луганському одна посудно-господарська крамниця (спільно з радіо - приладдям). При цім для силікатного посуду відведено ледве ¼ крамниці, обставленої до того ж дуже бідно.

В інших церобкоопах становище ще гірше, і вся торговельна сітка зводиться до відділів при універмагах та інших одиницях з надзвичайно мізерним, стиснутим, іноді вбогим асортиментом. А тим часом майже рік тому ГПО ухвалила спеціяльну постанову (25 травня 1928 р.), що зобов'язувала кооперацію розгорнути сітку спеціяльного торгу скляно-порцеляновою продукцією.

Але, здається, найяскравішим покажчиком будуть окремі штрихи постановки торгу в міській кооперації. В одній із крамниць Полтавського ЦРК обслідувач, помітивши, що на полицях всі чашки ріжні, попрохав продати йому дюжину чашок одного малюнку. На це продавець вчинив йому цілий допит: хто він, чи член він профсоюзу, чи член ЦРК і на що йому ціла дюжина. Далі виявилося, що порядженні таку могутню підойму, як с.-г. ки по дюжині однакових чашок не продають, «щоб боротися з приватником, що скуповує чашки на перепродаж». І це ж відносно товару, що його максимального збуту потрібує промисловість.

Черги в усіх крамницях по посуд—явище побутове і повсюдне. В центральній крамниці Полтавського ЦРК обслідувач, простоявши в черзі біля півгодини, не дочекався свого і при ньому чотири покупці пішли з черги з тієї самої причини, нічого не купивши.

РАЙСОЮЗИ НЕОБІЗНАНІ З ПОСУДНИМ ТОВАРОМ.

Коли навіть далі не описувати дефектів організації торгу силікатними товарами по лінії сільської й міської кооперації, то й без того видно, як погано поставлено цю справу. Чи можна після цього дивуватися, що споживацький ринок неорганізований, що усталеної місткости ринку, на яку покликається торговельна система, за слабого попиту на скляно-порцелянову продукцію далеко й далеко не заповнено. Адже цілком природно, що, не бувши річчю першої потреби, цей товар може проходити до споживача лише в міру його пропозиції тому ж споживачеві. Треба рішуче повести боротьбу за заглиблення виробів промисловости,—головним чином у сільський вжиток. Коли проглянути ціни на речі селянського вжитку, то побачимо, що перешкод з боку цін немає ніяких. Склянка вартістю 8-9 коп., тарілка—18-20 коп., парцелянова чашка—20-28 коп., чайник 23-24 коп. —всі ці ціни більш ніж прийнятні для сучасного рівня добробуту села. Те саме слід сказати й що до асортименту. Покликання на невідповідність асортименту вимозі ринку, на даній стадії знання кооперацією ринку, ми вважаємо за ту охоронну формулу, що за нею приховується просто незнання ринку. Ось приклади: Луганський райсоюз вважає за неходову тарілку будянської фабрики, а сусідній Артемівський райсоюз вважає її за дуже ходову і прохає збільшити; Запорізький райсоюз вважає за неходові горщечки і лямпи Фус, а ЦРК вважає за ходові й ті й ці, не кажучи вже про Дніпропетровський (сусідній) райсоюз, що ці горщечки проводить у величезній кількості. Або, наприклад, Луганський ЦРК зарахував до розряду неходових дешеві (на 25-30 крб.) фаянсові сервізи Будянської фабрики (найходовіший товар) з тієї простої причини, що вони ні разу не з'являлися на полицях крамниць, а спокійнісінько лежать на базі. Все це говорить за те, що для дійсного вивчення попиту ринку треба цим товаром торгувати і до того ж організовано й культурно.

ЯК НАЛАГОДИТИ СПРАВУ.

За основну причину, що викликає відзначені дефекти торгу, ми вважаємо нинішню практику застосування генеральної угоди, коли низова кооперація одержує лише те, що в порядку рознарядок централізованої угоди засилає центральна кооперація. Силікатна продукція більше ніж інші потрібує постійного підсортування, для чого система квардикат — трест — завод — дуже мало задовольням по системі—райсоюз—Вукопспілка—Синдикат—трест завод — дуже мало задовольняє.

Тим-то першою й обов'язковою умовою торгу скляно-порцеляновою продукцією є організація асортирувальних баз. Продсилікату в районах споживання, з одночасним дозволом генеральної угоди, а не забороною звертатися філіях Продсилікату, додатково до основної закупівель низовій і серединній кооперації у до синдикату, як це буває нині. Далі, треба найближчим часом, як спробу, організувати посилання до СільЄСТ асортованого Продсилікатом товару (через райсоюзи). Другими заходами, скерованими до впорядкування постановки справи в усій кооперативній сітці, є встановлення асортименту запасів для всіх кілець системи: райсоюзів, СільЄСТ і робкоопів. Треба організувати інструктаж периферії як з боку кооперативних заходів, так і Продсилікату, усунути всі перелічені вище дефекти (відсутність складських приміщень, виставок, зразків, пакування і т. інш.). Щоб створити кваліфікованих робітників прилавку, треба організувати короткотермінові курси підготовки робітників для продажу силікредит, наступного 6-тиріччя повинна буде

Далі, як на одну з умов, що сприяють розвиткові збуту скляно-порцелянових товарів, слід вказати на поширення умов розрахунку, одержуваних центральною кооперацією за угодою з промисловістю на свою систему. Нині центральна кооперація одержує від промисловости кредит 120 днів (за 25% готівки), а передає низовій кооперації (СільЄСТ) лише 30-45 днів (за 50% готівку), що безперечно утрудняє розвиток низового товарообороту по цій групі товарів.

Ми глибоко певні, що за переведення тих заходів, що на них ми оце вказали, те, що зараз стримує розвиток промисловости—місткість ринку, можна значно поширити.

А. Генесін.

Кооперативне будівництво в п'ятирічному плані

Організаційне будівництво с.-г. системи *)

С.-Г. КРЕДИТНА КООПЕРАЦІЯ.

С.-г. кред. кооперація, маючи в своєму роскредит, наступного 5-ти річчя повинна буде відіграти величезну ролю в справі соціялістичної реконструкції сільського господарства. Але с.-г. кредит може дати найбільший ефект впливу на процеси сільського господарства, коли його сполучити з іншими засобами. От чому накреслюється, що с.-г. кооперація наступного 5-тиріччя матиме крім кредитних функцій, ще й функції постачання сільському господарству засобів вирібництва та вирібничого обслуговування й збуту зернових культур.

Дехто вже й зараз порушує питання, щоб залишити в с.-г. кред. кооперації **лише кредитні функції і відокремити від неї функції постачання засобів виробництва та збуту зернової продукції,** цеб-то висуває питання про створення так званої «чистої» кредитки. На цей шлях ми стати не можемо. По-перше, тому, що с.-г. кредитування тісно ув'язується з постачанням засобів вирібництва, контрактація впродовж 5-річчя здійснюватиме такі тацією та збутом продукції сільського господарства; роз'єднати ці заходи означало б послабити концентрований вплив кредитної кооперації на розвиток сільського господарства. По-друге, тому, що реального грунту для створення спеціяльних видів хлібної та машинної центр, що керує всією кредитною діяльністю кооперації в низовому кільці немає. За умов хлібних труднощей не можна утворювати спеціяльного виду кооперації. Переборювати ці труднощі легше, коли хлібну роботу провадитиме міцна кредитна система. По-третє—тому, що кредитна кооперація без збутопостачальницьких функцій на даному ступні свого розвитку може опинитися в надзвичайно тяжкому стані, бо кредитні операції, як правило, ще нерентабельні. Звичайно, це менш поважний аргумент проти утворення чистої кредитки, але на це треба теж зважати.

Отож і накреслюється, що с.-г. кред. кооперація впродовж 5 річчя здійснюватиме такі функції:

а) кредитну — мобілізація селянських коштів, кредитування сільського господарствао, організація грошевого обігу поміж містом і селом, найпростіші банківські операції, фінансування збуто-постачальницьких операцій, фондових операцій.

б) Постачання сільському господарству засобів виробництва — тракторів, с.-г. машин, угноєння, насіння, засобів боротьби зі шкідниками, будівельних матеріялів і організація ремонту с.-г. машин та прокату їх, а також зерноочищення.

в) Організація обслуговування та збуту зернової продукції — контрактація, агрообслуговування, збут хліба та організація елеваторів і млинів.

Решту операцій, що їх нині провадить с.-г. кооперація — металопостачання, заготівлі утильсировини, збут продуктів скотарства, садівництва, птахівництва, технічних культур, експлоатація ріжних підприємств тощо, треба передати відповідним видам кооперації.

Ця передача повинна відбутися в перший рік цього п'ятиріччя.

С.-г. кред. т-ва обслуговуватимуть і юридичні організації — колгоспи, спеціяльні т-ва, земгромади тощо і індивідуальні селянські господарства З цього випливає й оптимум кредитного т-ва. Для того, щоб як найкраще організувати обслуговування індивідуального господарства і впливати на об'єднання його в колективні форми, треба наблизити до цього господарства с.-г. кред. т-во, а це означає будувати їх із невеликим районом діяльности.

Наявна сітка с.-г. кред. т-в недостатня для нормального обслуговування селянського господарства. В багатьох кред. т-вах великі райони діяльности, з радіусом на десятки верстов і числом 5.000 і більше селянських дворів. Протягом 5 річчя накреслюється довести сітку с.-г. кред. т-в до 3.000. Це буде та нормальна сітка, через яку можна буде краще налагодити обслуговування сільського господарства.

Нині в 17 округах є с.-г. кред. союзи. В решті округ. кред. союзів немає, а с.-г. кред. т-ва обслуговують лінією системи с.-г. кредиту, окружні та міжокружні сельбанками та філіями Укрсельбанку, а лінією с.-г. кооперації — окружні універсальні союзи. Досвід недовгого іспування й роботи кред. союзів доводить, що не зважаючи на низку серйозних хиб у їхній роботі ця форма кредитної кооперативної організації має певні переваги над формою сельбанківською.

Адже накреслюється протягом цього 5 річчя в усіх округах універсальні с.-г. союзи реорганізувати на кредитні Цим самим буде усунено потребу існування двох апаратів, паралелізм в обслуговуванні й керівництві низовим кільцем—с.-г. кред. т-вом та посилено буде розвиток кооперативної самодіяльности. В звязку з цим випливає завдання посилити організаційне обслуговування універсальних союзів, щоб підготувати їх до кред. роботи, а також кредитних союзів, щоб усунути дефекти, які є в них зараз та поліпшити їхню діяльність у соціялістичній реконструкції сільського господарства.

На чолі системи с.-г. кред. кооперації мусять бути: Всеукраїнський сільсько-господарський банк «Укрсельбанк», як державний центр,, що керує всією кредитною діяльністю системи та Всеукраїнський союз с.-г. кред. кооперації «Сільський Господар», як кооперативний центр, керівник організаційно-господарської діяльности системи. У «Сільського Господаря» повинні лишитися такі ж самі функції, як і в с.-г. кред. союзах та т-вах, крім, звичайно, кредитних.

Взаємини цих двох центрів с.-г. кред. кооперації в справі керівництва низовими кільцями повинні бути побудовані на засадах взаємного погодження планів, основних директив, правил, інструкцій та інших заходів. За умов тісної ув'язки в роботі цих центрів можна буде уникнути непорозумінь, паралелізму та інших хороб, що можуть виникати на грунті подвійного керівництва низовими об'єднаннями.

С.-г. кред. кооперація в особі кред. т-в та союзів **мусить стати кредитно-регулюючим центром** для всіх видів спеціяльної кооперації та колгоспів.

Через кредитування спеціяльної кооперації й колгоспів на виробничі й збутово-постачальницькі потреби, с.-г. кред. т-ва й союзи повинні впливати на їхній розвиток і напрямки діяльности. Вони мусять стати по суті планувальними осередками, не втручаючися в оперативну діяльність цих організацій.

Це вимагає, щоб усі спеціяльні кооперативи й колективи були за членів с.-г. кред. організацій. Порядок здійснення членства накреслюється такий: спеціяльні т-ва й колгоспи вступають до с.-г. кред. т-в, а спеціяльні союзи та окружні об'єднання колгоспів до кред. союзів. Всі спеціяльні кооперативні об'єднання й колгоспи мусять бути за членів кред. організацій. Явищ «дикости» не повинно бути.

В звязку з будівництвом кущових об'єднань колгоспів, які будуть переростати райони діяльности кред. т-в. як і обсяг роботи їх, виникає питання про те, де такі об'єднання повинні членствувати. **Членствувати в кредитній кооперації їм потрібно** бо ж у них буде потреба в кредиті, в постачанні засобів вирібництва та в збуті с.-г. продукції. Такі об'єднання повинні вступати членами непосередньо до с.-г. кред. союзів і обслуговуватися цими союзами.

А. Гонтар.

*) Продовження. Початок див. у № 108 «Вістей».

По радянських [illegible]

СЕСІЯ РАДИ ЦЕНТРОЖИТЛОСОЮЗУ.

30 травня в Москві відкривається друга сесія ради Центрожитлосоюзу. Сесія обміркує питання про організаційне будівництво союзів житлокооперації, про диференціяльну систему паєнагромадження, про п'ятирічний план житлокооперативного будівництва то що.

КООПЕРУВАННЯ ЖІНОК-КУСТАРОК.

Союзний Раднарком дав куспромкооперації низку директив про посилення кооперування жінок-кустарок. Зокрема запропоновано посилити організацію простіших об'єднань жінок, домігшися впродовж ближчого часу підвищення техніки в цих об'єднаннях і посиливши їм постачання сировини та напівфабрикатів. Треба розгорнути культосвітню роботу. Республіканські центри промкооперації повинні організувати спеціяльні школи, курси, клуби, показові майстерні, конференції, наради тощо.

Союзному Наркомфінові РНК доручила провести цілеве кредитування промислів з переважно жіночою працею. Розподіляючи кошти з місцевого бюджета, ради повинні більше грошей вилучати на фінансування цих промислів.

ТОРГОВЕЛЬНА РОБОТА ЦЕРОБСЕКЦІЇ.

Церобсекція підсумувала наслідки торговельної своєї роботи впершому півріччі. Обороти її, рівняючи до першого півріччя минулого року, зросли приблизно на 20%; не зважаючи на всі труднощі, робітниче постачання посилилося.

У біжучому (3-му) кварталі намічено збільшити постачання робітництву текстилю, шкіряно-взуттєвих та господарських товарів. Церобсекція має як-найбільше використати всі позапланові джерела закупівлі товарів.

Масовість роботи—запорука успіху

10 травня Шевченківщина прийняла виклик споживкооперації Прилуччини на соціялістичне змагання. Складено угоду чинністю до 1-го жовтня. За цей час обумовлено поліпшити всі галузі роботи, особливо кооперування та мобілізацію внутрішньо-кооперативних коштів. Основні моменти змагання такі:

Збільшити число кооперованих господарств на 15%; збільшити питому вагу жіноцтва між пайовиками на 10% і довести кооперування молоди до 10% всіх пайовиків; кооперувати 85% усієї бідноти та 90% наймитів і 85% всіх членів профсоюзів; повністю виконати плани збирання диференційованого паю і довести місцеві позики до 4 крб. на господарство; висунути найбільше число жінок і наймитів на провідну роботу в т-вах; утворити не менш 2-х с.-г. колективів чи т-в спільного обробітку землі в кожному адміністративному районі; повністю виконати хлібозаготівельні плани; збільшити книготорговельну роботу. Крім того угодою передбачено раціоналізувати всі галузі господарської роботи спож. т-в та райсоюзів.

Соціялістичне змагання безумовно спричинить значне піднесення роботи і Шевченківщини і Прилуччини. Але для успіху обом **райсоюзам треба провести величезну роботу щоб втягнути в змагання всю масу пайовиків, розгорнути критику й самокритику,** бо досі саме цього й бракувало.

Для успішности роботи потрібні такі передумови: масовість роботи; правильно-поставлене керування роботою райсоюзів і допомога партійних, радянських та професійних організацій. Коли це пощастить налагодити — успіх змагання буде забезпечено.

Є. Падалка.

„Хоранс"

28-IV—5-V відбулися в Харкові концерти Київського «Хорансу»,—так скорочено зветься чоловічий хоровий ансамбль, складений із студентів диригентського фак-ту Київського муз. драм. інституту ім. Лисенка. Назву «ансамбль» цей колектив носить тому, що працює й виступає він без диригента,—кожен член колективу є рівноправний інтерпретатор музичних творів, при виробленні плану виконання тої чи іншої пісні він має право внести й обстоювати свої пропозиції що до інтерпретації цієї пісні, він нарівні з усіма творить, добирає репертуара, виробляє плана роботи й т. д. Отже, кожен член ансамблю є рівноправний, свідомий і відповідальний член художньо-творчого колективу, а не підлеглий єдиній волі й смакові керовника-диригента, не сліпий виконавець намірів останнього. В цьому ідея ансамблю, і цим він характерний для нашого часу, коли колективним началом просякаються всі процеси будівництва й життя.

Завдяки вказаним властивостям «Хоранс», як і всякий ансамбль, є дуже бажаною мистецькою формою взагалі, він далеко більше ніж колектив під проводом керовника, розвиває співака, його свідомість, як творця.

В умовах же шкільної науки майбутніх диригентів він безперечно відограє велику виховавчу ролю, спричиняючись до широкого обговорення музичних питань, до вироблення єдности в поглядах на музичні явища й ідеологічних засад, що ними керуватимуться майбутні керовники—диригенти і в своїй подальшій масовій музичній роботі Отже, досвід Київського «Хорансу» слід би використати й іншим музично-освітнім закладам та музично-виконавським організаціям. Ми не певні, що то є наслідування «Хорансові», але вкажемо на факт переходу Вінницької округової капели на саме таку форму роботи —співу без диригента.

Існує «Хоранс» майже два роки і за цей час набув чималого репертуара, витриманого і з художнього і з ідеологічного боку, хоча український репертуар для чоловічого хору й невеликий, бо твори українських класиків Лисенка, Стеценка й ін. надто заспівані, а сучасні композитори, працюючи над творами вищих музичних форм, нині замало віддають уваги хоровому мистецтву. Це, безумовно, зменшує можливості колективу, але він поширює їх використовуючи твори європейських та руських композиторів як от: Вагнера Ліста, Рубінштейна й інш.

З погляду художности й техніки виконання «Хоранс» дійшов значних наслідків. Не зважаючи на відсутність в ньому професіональних співаків, досягнено доброго звучання, особливо на «п'яно» та «форте». З окремих партій треба відзначити міцну басову партію та цілком задовільну партію перших тенорів, що вміло користуються з свого середньої якости голосового матеріялу. Що до виконання, то треба відзначити добре, а подекуди чудове виконання народніх пісень; в складних хорах, з супроводом, останній іноді впливав негативно, надаючи співові зайвоточної ритмічности, що обезживлює його. По при всіх цих, в цілому враженні незначних, хибах, «Хоранс» є безперечно цінною музично-виконавською одиницею і місце його—серед найкращих капел.

Така мистецька вартість колективу й забезпечила йому успіх в Київі серед клубної й робітничої маси, яку він широко обслуговує. З неменшим успіхом пройшли й концерти «Хорансу» в Харкові, дані ним у Буд. Вчених, Буд. Літератури, в клубі ДПУ, в Музінституті, в Держкнигозбірні (прилюдний), на радіо-станції й інш. Виступи ж його під час антирелігійного походу в великодню ніч, влаштовані ВУТОРМ'ом в погодженні з ОПК, характеризують і його громадське обличчя.

ЮРІЙ ТКАЧЕНКО.

Червоний суд

(В найвищому суді УСРР)

Дискредитація влади

Якось в Конотопській газеті подавалося відомості, що представники Кролевецької районної влади пиячать, бешкетують і дискредитують радянську владу в очах селянства.

Переведене слідство виявило, що справді нач. райміліції Мололетов, зав. місцьгоспу Криволапов і суддя Щербина пиячать, дискредитують владу т. ін.

Так, у травні минулого року Криволапов і Щербина поїхали проводити хлібозаготівлі до села Червоний Ранок. По дорозі вони заїхали до сусіднього села Ворошилова, де залишилися снідати.

«Поснідали» вони так, що п'яні влаштували бійку і тільки ввечері приїхали до села Червоний Ранок. Там на них вже чекали, вібралися збори, де повинні були виступати прибулі представники районної влади, але вони... завалилися спати.

Нач. Райміліції Малолетов відзначився якось тим, що п'яний затяг до міліції начальника станції Кролевець, потім поклав його на воза і транспортував додому. Малолетов пиячив з ліловодом міліції, що в припадку п'яного божевілля вбив себе.

Всі вищезгадані представники районної влади приятелювали з місцевими приватними крамарями. В день 1 травня було влаштовано випивку на рахунок... приватників. Під час свята ювілею міліції приватники подарували Малолетову теку.

Звичайно, що приватники користувалися з цієї приязности місцевого начальства. Щербина—суддя—за хабар засудив умовно обвинувачену в спекуляції під час хлібозаготівель. Коли справу вимагали до вищої інстанції, то він наємисне затримував її.

Суд засудив Малолетова й Щербину на 2 роки позбавлення волі кожного. Криволапова засуджено на 1 рік позбавлення волі. Крім того на лаві підсудних опинилася група приватників зв'язаних з обвинуваченими. Їх також засуджено на рік позбавлення волі кожного.

Найвищий Суд УСРР присуд затвердив.

Декрети, накази та постанови Уряду УСРР

ПОСТАНОВА НАРКОМ'ЮСТУ УСРР.

Про зміну арт. 25 Інструкції «Про застосування амнестії, що її оголошено до десятиріччя Жовтневої Революції».

Народній Комісаріят Юстиції УСРР постановив арт. 25 інструкції Наркомюсту УСРР з 14 листопаду 1927 р. «Про застосування амнестії, що її оголошено до десятиріччя Жовтневої Революції» (Зб. Уз. УСРР 1927 р. № 42—43, арт. 190) ухвалити в такій редакції:

«Арт. 25. Не вважати судимість: 1) трудящих, що їх засуджено вперше й що відбули до 7 листопаду 1927 р. основний захід соціяльної оборони, або що їх доречецево звільнено, або засуджено до умовного засудження, або до примусових робіт; 2) трудящих, що їх засуджено вперше за соціяльно-небезпечні вчинки, вчинені до видання акта про амнестію, незалежно від часу ухвалення вироку, якщо їх засуджено до позбавлення волі на реченець найбільше один рік, або засуджено умовно, або до примусових робіт».

Харків, 23 квітня 1929 р.

Заст. Народного Комісара Юстиції УСРР та Генерального Прокурора Республіки МИХАЙЛИК.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ НАРКОМЮСТА УССР.

Об изменении ст. 25 инструкции «О применении амнистии, объявленной к десятой годовщине Октябрьской Революции».

Народный Комиссариат Юстиции УССР постановил ст. 25 инструкции Наркомюста УССР от 14 ноября 1927 г. «О применении амнистии, об'явленной к десятой годовщине Октябрьской Революции» (Зб. Уз. СССР 1927 г., № 42—43, ст. 190) принять в такой редакции:

«Ст. 25. Не считать судимость: 1) трудящихся, осужденных впервые и отбывших к 7 ноября 1927 г. основную меру социальной защиты, или досрочно освобожденных, или приговоренных к условному осуждению, или к принудительным работам; 2) трудящихся, осужденных впервые за социально-опасные действия, совершенные до издания акта об амнистии, независимо от времени приговора, если они были осуждены к лишению свободы на срок не более одного года, или осуждены условно, или к принудительным работам».

Харьков, 23 апреля 1929 г.

Зам. Народного Комиссара Юстиции УССР и Генерального Прокурора Республики МИХАЙЛИК.

Культурно-мистецька хроніка

ВИСТАВКА НІМЕЦЬКОЇ ГРАФІКИ.

В неділю 12-го травня в будинку Промисловости (головний вхід) відкрито виставку німецької графіки об'єднання німецьких графіків-виробничників. Виставку влаштовано Товариством Культурного Звязку з закордоном.

На виставці експоновано понад 800 екземплярів робіт німецьких графіків: зразки книжкової графіки, обкладинки журналів, кінцівки, заставки, плакати ріжних торговельних фірм, кіно-плакати, зразки, художньої упаковки (тютюнові вироби, кондитерські та ін).

Експонати виставки вражають багатством матеріялів, досконалим виконанням, особливо в галузі поліграфічної техніки, що передає найтонші відтінки фарб і самої манери письма художника.

З виставкою треба ознайомити найширші кола.

ПОДОРОЖ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ ДО ДНІПРОПЕТРОВСЬКА.

В суботу 11-го травня до Дніпропетровська приїхала група українських письменників: Остап Вишня, Чечвянський, Чернов, редактор газети «Пролетар» Б. Лівшиць—разом з ними приїхав художник А. Петрицький.

Палац Культури влаштував вечірку письменників з робітниками заводу ім. Петровського.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 16/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 6% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.91
Державна внутр. позика 1926 р.	127.00	125.00
10% виграшна позика 27 р.	25.73	25.63
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.49
Селянська виграшна позика 1927 р.	5.05¼	5.03¼
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. з 15 чер 1927 р.	25.68¼	25.58¼
2 виграшна позика індустріялізації %%	26.41	26.31
2 виграшна позика індустріялізації без %%	25.66	25.56
11% внутрішня позика 28 р.	102.32	102.27
Сертифікати ощадкаси	5.98	5.96
6% зобовязан. НКФ		
„ 1/VI-29	102 60	102.50
„ 1/VII-29	101 73	101 63
„ 1/VIII-29	10 87	100.77
„ 1/IX-2	100 04	99.94
„ 1/X-29	98.22	98.02

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.30
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.
Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

Заключний ліквідаційний баланс
ЛІКВІДКОМУ ОБ'ЄДНАННЯ КОЛЕКТИВІВ НІЖИНСЬКОГО ОКРКОМБОРОТЬБЕЗУ

Актив. на 1-е квітня 1929 року. Пасив

Назва рахунків	Сума		Назва рахунків	Сума	
Біжучий рахунок	262	5[illegible]	Кредитори Правління Об'єднання	17500	57
Інвентар та крам	49[illegible]	76	Фонд витрат ліквідкому	180	00
Дебетори Правління Об'єднання	2372	9			
Збитки	14545	3[illegible]			
БАЛАНС	17680	57	БАЛАНС	17680	57

Протокольною постановою Ніжинського Окркомборотьбезу з 9/IV п. р., прот. № 11/28 актив Ліквідкому в сумі 3135 крб. 26 к. повернуто в покриття претензій кредиторів 1, 2 і 5 груп і в фонд витрат 180 крб., а решта претензій кредиторів в сумі 14545 крб. 31 коп. за арт. 31 пост. ВУЦВК'у з жовтня 25 р. про порядок ліквідації держ. організацій за браком коштів вважається за покриту.

Ліквідаційна комісія.

Голова Ліквідкому Еткінд.
Члени Ліквідкому: Борисенко, Козирєв, Ященко.
Бухгалтер В. Саноцький.

Баланс Констянтинівської Цегельні на 1-ше жовтня 1928 року, Міжвідомчою Комісією, від 14 березня 1929 року та Президією ОВК від 22 березня 1929 року, — затверджено й до оголошення дозволяється.

Голова Міжвідомчої Комісії Зам. Зав. Окрфінвідділу **Баранюк.**

Ст. Інспектор Торгпрому **Касперський.**

БАЛАНС
Державного Цеглового Заводу в м. Констянтинівка
Шевченківського Відділу місцевої промисловости

АКТИВ. на 1-е жовтня 1928 року **ПАСИВ.**

	Актив				Пасив		
I	Майно	41258—50	64,47	I	Капітали	20398—17	31,88
II	Незакінчені будівлі	1000—99	1,56	II	Фонди	3479—88	5,44
III	Матер'яли	4706—11	7,36	III	Позики	24349—00	38,05
IV	Незакінчене виробництво	1572—65	2,46	IV	Кредитори різні	8383—17	13,10
V	Напіввироби	6432—70	10,06	V	Наслідки: чистий зиск за біжучий рік	7380—66	11,53
VI	Готові вироби	918—31	1,44				
VII	Грошеві кошти	1479—73	2,31				
VIII	Дебітори різні	6621—89	10,35				
	БАЛАНС	63990—88	100%		БАЛАНС	63990—88	100%

Бухгалтер Проскура Л. Ф. Директор Кулінич В. П.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ БАЛАНС
ЛУБЕНСКОГО ОБЩЕСТВА ВЗАИМНОГО КРЕДИТА
на 1-е октября 1928 г.

Актив. Членов О-ва 268. Капитал обеспечения Руб. 71500 Пассив.

№№ по порядку	Наименование счетов	Сумма	№№ по порядку	Наименование счетов	Сумма
1	Касса и тек. сч. кр. учр.	1345—23	1	Уставный (склад.) капитал	7150—00
2	Госуд. и гар. правит. цен. бум.	147—50	2	Специальные капиталы	3429—57
3	[Кратк]оср. кред. опер.	34858—12	3	Прочие собств. кап. и фонды	495-35
4	Ссуда и сп. тек. сч. под. цен. бум.	371—47	4	Переучет залог. и перезалог	49.5—50
5	Корреспонденты	1928—34	5	Вклады и тек. счета	1.903—63
6	Разные дебиторы	438—62	6	Корреспонденты	1828—74
7	Имущество	1000—41	7	Невостребов. суммы	5770—00
8	Расх. перех. на буд. год	278—60	8	Комис. операц. с товар. ценностям. и документ.	3160—10
9	Убытки за 1927/28 оп. год	1169—63	9	Разные кредиторы	415—66
			10	% подл. уплате	182 94
			11	% и дох. перех. на буд. год	276-46
	БАЛАНС	41537—95		БАЛАНС	41537—95
10	Дебиторы по выдан. гарант.	390 90	12	Выданные гарантии	390 90
	ВСЕГО	41928—85		ВСЕГО	41928—85

Дебет. Счет прибылей и убытков за 192-728 оп. год **Кредит.**

	Дебет			Кредит	
1	Текущие расходы	10426-45	1	Проценты полученные	10745—35
2	Налоги и сборы	1651—82	2	Комиссии	5401—78
3	Операционные расходы	4042-88	3	Разные доходы	354—43
4	Убытки	1550—04			
	ИТОГО	17671—19		ИТОГО	16501—56
			4	Убытки за отчетный год	1169—63
	БАЛАНС	17671—19		БАЛАНС	17671—19

Председатель правления С. И. Каменецкий. Члены правления: И. Н. Устименко. Н. И. Гурович. Бухгалтер И. С. Славуцкий.

БАЛАНС
ОДЕСЬКОГО МІСЬКОГО ЛОМБАРДУ
АКТИВ. на 1|Х-28 року. **ПАСИВ.**

Актив	Сальдо на 1/Х-28 р.	Пасив	Сальдо на 1/Х-28 р.
1. Каса та поточні рахунки	12817—85	1. Основний капітал	166586—36
2. Цінності	17793—93	2. Інші власні капітали	233967—18
3. Позики під застави	454472-94	3. Фонди	46345—
4. Дебітори	21947—49	4. Позика	181000—
5. Майно	163506—12	5. Кредитори	27036—56
6. Міжконторні розрахунки	3255—18	6. Прибутки біжучого року	—
7. Видатки біж. року	15341—54	7. Прибутки та збитки	40557—15
8. Видатки майбут. року	6554—20		
	695492—25		695492—25

Дебет. РАХУНОК ПРИБУТКІВ ТА ЗБИТКІВ. **Кредит.**

Дебет		Кредит	
Біжучі видатки	163388—47	Відсотки по поточн. рахунку	1849-67
Випадкові збитки	436—78	Відсотки по позиках	154035-65
Погашення майна та організ. витрат	9242—76	Платня за схов	5371—46
Чистий зиск	40557—15	Комісія	46281—76
		Різні прибутки	6086—62
	213625—16		213625—16

Директор ломбарду **Озолін**, Головбух **Іванів.**

КОНЕЧНИЙ БАЛАНС
Одеського об'єднання виробничих, трудових і торговельних колективів одеського комітету біржі праці „ОВТТОРК"
АКТИВ. НА 1 ЖОВТНЯ 1928 РОКУ **ПАСИВ.**

Актив			Пасив		
Грошові цінності	21699—98	17%	Кредитори	95279—85	7,3%
Векселі і документи до одержання	497871—44	37,9%	Прибутки майбутнього часу	2061—67	0,2%
Товарові цінності	829—61		Погасіння майна	376—74	
Дебітори	214732—06	16,4%	Резерв що до вилучення	31932—65	2,4%
Видатки майбутнього часу	134—06		Позики та кредити	23307—79	1,8%
Паї та акції	13000—	1,0%	Забов'язання по бланкопдипсу	417149—88	31,8%
Майно	2959—17	0,2%	Капітали та фонди	712100—72	54,1%
Субсидія колективам	562472—18	42,8%	Чистий прибуток	31489—20	2,4%
	1313698—50	100%		1313698—50	100%

Рахунок збитків та прибутків за 1927|1928 господарч. рік.

Дебет		Кредит	
Загальні видатки	65613—86	Прибутки фінансово-операційні	92621—98
Видатки фінансово-операційні	49402—72	Продаж	16573—99
Комісія, що її сплачено	1179—20	Комісія, що її одержано	12641—29
Різні збитки	42701—57	Різні прибутки:	
Чистий прибуток	31489—20	а) 10% відрахування з прибутків к-вів	22215—21
		б) 1% відрахування на утримання правління	31392—55
		в) Дотація Райкомводу	3730—57
		г) Інші	11210—96
БАЛАНС	190386—55	БАЛАНС	190386—55

Голова Правління Пінко. Член Правління Літвак. Бухгалтер Мільштейн.

Укрголовліт 834 кв. Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Сьогодні «Сільське Господарство» № 14.

Пролетарі всіх країн, єднайтесь

ПЕРЕДПЛАТА — для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.— За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: рад. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя“—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Все-світ“—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ. вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || П'ЯТНИЦЯ, 17 травня 12 (1929) р. || № 111 (2604)

Польські коментарі до ризького договору

Польська урядова преса з надзвичайним запалом і одночасно з надзвичайною одноманітністю аргументів виступила проти «порушення ризького договору», що його нібн-то допустив голова Раднаркому УСРР тв. Чубар у своїй промові на Всеукраїнському З'їзді Рад. Тов. Чубар, як відомо, в частині своєї промови, присвяченій міжнародньому станові, торкнувся політики польського уряду що-до української національної меншости. Польські урядові кола вважали за потрібне з цього приводу зняти галас про порушення 5 артикула ризького договору.

У 5 артикулі ризького договора йде мова про зобов'язання радянського уряду не порушувати суверенітету Польщі і не втручатися до її внутрішніх справ. Досить прочитати те місце з промови тов. Чубаря, що так схвилювало польські урядові кола, щоб переконатися, який безпідставний був галас, знятий польською урядовою пресою. Але мало ще ствердити, що польські урядові кола перекручують істину, мало вказати, що організована ними нова анти-радянська кампанія грунтується на фальшивих підвалинах.

Польська урядова преса зробила дуже необережний крок, заговоривши про порушення ризького договору. Вона сама напрошується на рішучу відповідь.

Порушення ризького договору — це особливість польської зовнішньої політики, що дуже яскраво виявилася з того часу, як влада перейшла до рук кіл, згуртованих навколо маршала Пілсудського. Заклики до «походу на Київ», оголошені свого часу в офіціяльному органі польського військового міністерства, правлять за досить красномовний коментар цих кіл до ризького договору. Організований польськими урядовими колами з'їзд петлюрівців у Празі теж ілюструє відношення цих кіл до Радянського Союзу, зокрема до Радянської України. Виступ Дмитра Левицького в польському соймі і та заохота, що цьому представникові угодовців дав міністер закордонних справ Залеський, були теж досить характерні. Ковенське інтерв'ю Голувка, а потім відома промова волинського воєводи Юзефського доповняють яскравими штрихами загальну картину польської зовнішньої політики, що стає всупереч розумінню, духові й літері ризького договору. На заклики до порушення територіяльної цілости Радянського Союзу, на заклики до наїзду на Радянську Україну, очевидно, польські урядові кола дивляться як на щось цілком природне, що не підлягає критиці з погляду польських договірних зобов'язань відносно СРСР.

Ми є протилежного погляду. Але вважаємо, що ці факти, так само, як польсько-румунська воєнна конвенція в її останній редакції, договорена маршалом Пилсудським під керовництвом представника французького генерального штабу генерала Лерона, вказують на явну ворожість польських урядових кіл до СРСР. Це—головні лінії польської політики, коли іде мова про ризький договір. До цього треба додати повне нехтування точно визначених у договорі зобов'язань відносно гарантії прав національних меншостей, між ними й українців, та зобов'язань не допускати на польській території активної анти-радянської роботи еміґрантів.

Польський уряд, мабуть, вважає, що для нього ризький договір існує лише там, де з нього виникають для Польщі ті чи інші права. Що ж до зобов'язань, то в Варшаві на них не зважають. Останній інцидент-вирок у справі Войцеховського—показав, що новий польський уряд іде в цьому напрямі *далі, ніж попередній*. Протестуючи тепер проти промови тов. Чубаря, хоч вона ніде й аж ніяк не росходиться з тими зобов'язаннями, що виникають для радянського уряду з ризького договору, польські урядові кола ставлять себе в смішне, щоб не сказати більше, становище.

Америка шукає зближення з радянським ринком

Незабаром до СРСР виїздить американська промислова делегація

Боротьба за радянський ринок між Англією та ПАСШ

НЬЮ-ЙОРК, 15. Радянсько-американська торговельна палата опублікувала повідомлення, що вона організує подорож делегації американських промисловців до СРСР. Делегація складатиметься з низки членів радянсько-американської торговельної палати та представників галузей американської промисловости, зацікавлених у торзі з СРСР. Як гадають, до складу делегації увійдуть представники ріжних найважливіших галузей американської промисловости, банківських кіл то-що. Палата звертається зі спеціяльним запрошенням узяти участь у цій подорожі до американських делегатів, що брали участь у засіданні міжнародньої торговельної палати в Амстердамі. Палата виступатиме як офіціяльний організатор подорожі. Саму подорож організує «Америкен Експрес Компані»—велике американське бюро подорожей, акції якого недавно придбав «Чейнз Нейшіонал банк». Подорож по Радянському Союзу організує «Радзактурист». Делегація гадає прибути до Москви 17-го червня і пробуде в СРСР 4 тижні, сподіваючись відвідати Ленінград, Харків, Нижній Новгород, Казань, Самару, Саратов, Сталінград, Владикавказ, Грозний, Ростов, Донецький басейн, Дніпропетровське, Дніпрельстан то-що. До Москви делегація гадає повернутись 11-го серпня з тим, щоб виїхати до Америки 14-го серпня. Число членів делегації та точний список їх буде опубліковано пізніше.

Як повідомляють, багато впливових американських промисловців зацікавились цим планом. Уряд Спол. Штатів не заперечує проти подорожі делегації.

Заступник міністра торгу Клайн нещодавно прилюдно вказував на важливе значіння подорожі англійської промислової делегації до Москви, причому підкреслював, що п'ятирічний план розвитку народнього господарства СРСР, який передбачає розвиток американської технічної діяльности СРСР, повинен піднести американський торг.

***

НЬЮ-ЙОРК, 15. **«Джорнал оф Комерс»** співчутливо ставиться до передбаченої подорожі делегації американських промисловців до СРСР. Говорячи з цього приводу про недавню подорож англійських делегацій до СРСР, газета зазначає на **суперництво між Англією та Америкою в царині завоювання радянського ринку.** Як говорить газета, як американські, так і англійські промисловці визнають, що теперішній стан торгу з СРСР незадовільний і що розвиток цього торгу залежить од утворення нової кридитної бази.

***

ЛОНДОН, 16. Член делегації англійських промисловців, що відвідав недавно СРСР—Берлейн, *виступаючи на засіданні манчестерської асоціяції імпортерів та експортерів заявив, що на нього велике враження справили діловитість та простота керівників радянських промислових і торговельних організацій*. Берлейн підкреслив, що **радянський ринок має величезні можливості для англійської промисловости. Якщо ми сидітимемо згорнувши руки, то потім можемо опинитися в такому становищі, що англійці знайдуть на радянському ринку тільки ті замовлення, що не потрібні іншим країнам.**

За єдиний профрух

Організація профсоюзного об'єднання латинської Америки

НЬЮ-ЙОРК, 16. В Монтевідео (Урагвай) відкрилася конференція, скликана для того, щоб організувати конгрес профсоюзів країн Латинської Америки. Присутні представники 17 Південно-американських та центрально-американських країн, а також представники робітничих організацій ПАСШ, Франції, Хіни, Австралії та Філіпінських островів.

***

МОНТЕВІДЕО, 15. Конгрес єдности профруху, що відбувся в Урагваї, ухвалив закласти урагвайську загальну конференцію праці, яка об'єднуватиме близько 14 тис. організованих робітників. Конгрес ухвалив також вступити до профсоюзного об'єднання латинської Америки і приєднатися до Профінтерну.

***

МОНТЕВІДЕО, 15. За відомостями з Ріо-де-Жанейро, на з'їзлі бразильських профсоюзів ухвалено постанову про організацію бразильської конфедерації праці, яка об'єднуватиме до 60.000 організованих робітників. З'їзд ухвалив також приєднатися до профсоюзного об'єднання латинської Америки, що його буде створено на наступному конгресі профсоюзів латинської Америки.

Страйк бомбейських текстильників

БЕРЛІН, 15. Спеціяльний кореспондент **«Берлінер Тагеблат»** у телеграмі з Бомбею підкреслив, що всупереч повідомленням лондонських джерел, страйк текстильників у Бомбеї триває з непослабною силою. З 72 текстильних підприємств на 12 є де-яка робота. Відозва генради англійських профсоюзів, що «застерігає» протистрайку, не справила ніякого враження ,бо індійські маси, як пише кореспондент, «не мають ніякого співчуття до всього того, що має звязок з англійською робітничою партією та з Меклоналдом, очевидно, в наслідок того відношення, яке лідери англійської робітничої партії виявляють до Індії». Далі кореспондент відзначає, що бомбейський страйк має велике значіння не тільки ля боротьби між працею та капіталом в Індії, а й для нового піднесення індійського національного руху.

***

ЛОНДОН, 16. Вчора в Бомбеї страйкарі текстильники влаштували демонстрацію протесту проти підприємців, що відмовилися виплатити зарплату робітникам за час страйку. В трьох випадках текстильники ,зібравшись перед фабричними будинками, розбили ворота, вломилися в помешкання фабрики і заявили, що не залишать його, аж поки їм не віддадуть їхнього заробітку.

Становище в Хіні

ХАРБІН 15. Харбінські хінські газети опублікували декларацію «Харбінського народнього товариства врятування держави». Декларація зазначає, що Манчжурія перебуває під імперіялістичним гнітом японців, які, спираючись на свою воєнну силу, мають намір здійснити не затверджені хінською владою японські плани залізничного будівництва в Манчжурії. *Японці, за словами декларації, хотять* перетворити Манчжурію на другу Корею. Декларація закликає до бойкоту японських товарів і пропонує купувати товари тільки хінського виробництва.

***

ШАНХАЙ, 15. За повідомленням агентства Тохо, Чан Кай-ші наказав Фин Юй-сянові негайно розпочати «роззброєння і реорганізацію» свого війська згідно з постановою останньої військової наради в Нанкіні. В разі невиконання цього наказу Чан Кай-ші ніби то загрожує вжити рішучих заходів.

Класова свідомість японського робітництва зростає

ХАРБІН, 15. З лютого до червня в Японії відбуваються муніципальні вибори й вибори до дорадчих органів при провінціяльних губернаторах. *Як повідомляють із Токіо, на кінець* квітня в багатьох місцевостях визначилися успіхи робітничих партій. З 2.000 обраних радників сякаймін-сюто (соціял-демократи) є вже 95 представників, *піхонтай-сюто* (нова робітничо-селянська партія)—96. За окремих випадків наслідки ще сприятливіші для робітничих партій. У деяких місцях висунуті *кандидатури сейкако-домей* (робітничо-селянська ліга боротьби за політичні права, організована лівими елементами родономінто замість роспущеного в грудні комітету сінтадзумбікай). *Всього досі сей-како-домей* провела 30 своїх представників, не зважаючи на репресії, яких вона зазнає. Звертає на себе увагу, що сякаймін-сюто виграє коштом голосів дрібної буржуазії та інтелігенції, що частково росчарувалися в старих партіях, особливо по сільських місцевостях.

Паралельно з успіхами лівих партій продовжується консолідація фашизму. Тепер висувається проєкт утворення «імперської робітничо-селянської партії». Переговори про фінансування *нової партії провадяться з вилатними* капіталістами. Відповідні викриття опубліковані в органі японських ліквідаторів «Роно Сімбун».

***

ХАРБІН, 16. Японська преса по-старому нічого не повідомляє про масові арешти діячів лівого робітничого руху в Японії. Орган ліквідаторів «Роно Сімбун» *опублікував низку* відомостей про ці арешти. Номер ліквідаторської газети, де вміщено інформацію про арешти конфісковано.

Німецькі соціял-фашисти дістають гідну відсіч

Компартія закликає робітництво до рішучої боротьби проти соціял-поліційного терору.

БЕРЛІН, 13. Вчора відбулося засідання Берлін-Бранденбурзького окружкому компартії. Докладач Ульбрихт відзначив, що криваві травневі події свідчать про полівіння мас і ще раз «доводять, що соціял-демократи—наймити капіталу і вони не зупиняються перед застосуванням до робітничих мас найлютішого терору».

Ухвалена резолюція висуває такі завдання: *загострити боротьбу проти переслідування* та придушення робітничих організацій, посамперед, проти заборони Червоного союзу фронтовиків, скасувати заборону демонстрацій; *енергійно боронити* інтереси робітників у наступній економічній боротьбі; нещадно викривати соціял-демократію; посилити масову кампанію з метою оборони СРСР; підготувати робітничі маси до наступного антивоєнного дня, що має відбутися першого серпня.

***

БЕРЛІН, 15. Агентство Вольфа повідомляє: «Міністер внутрішніх справ соціял-демократ Зеверінг голосив роспущеною Брауншвейзький червоний союз фронтовиків і організацію молоди при ній».

У пазурях держав—„кредиторів“

ПАРИЖ, 16. Агентство Гаваса сповіщає: «зачитаний учора на конференції доклад комісії експертів пропонує скасувати план Давса, *як тільки нова система набере чинности*, але передбачає, що німецькі залізниці можуть і надалі залишатися самостійним капіталістичним товариством, де будуть репрезентовані держави—кредитори. Шахт пристає на запропоновану Юнгом 6-го травня суму платежів, проте, передбачає можливість безумовної гарантії річного трансферу тільки для 630 мільйонів марок. «Мабуть—робить висновок «Матен»—ці цифри не можуть задовольнити держав-кредиторів». **«Еко де Парі»** підкреслює, що німецькі делегати не обмежуючись обумовленнями що-до трансферу та відстрочки платежів, відстоюють свою вимогу, щоб польські та чехословацькі борги союзникам у міру їх оплати вираховувалося з загальної суми німецьких зобов'язань. Така комбінація, —пише газета, що насправді має за мету зменшити суму запропонованих Юнгом і прийнятих уже щорічних платежів, принципіяльно неприйнятна».

Мілітаризація польського уряду

ВАРШАВА, 16. Мілітаризація міністерства внутрішніх справ відбувається повною ходою. На начальника соціяльно-політичного відділу призначено майора Новака. Отже, на чолі міністерства внусправ стоїть генерал Складковський, а його заступник—полковник Перацький; на начальника політичного департаменту призначається полковника Данілевського, а соціяльними питаннями в міністерстві відатиме майор Новак.

***

ВАРШАВА, 16. Беручи до уваги настрій уряду, ліві опозиційні угруповання польського сойму відмовилися підтримувати вимогу ендеків *про скликання надзвичайної сесії сойму*. Сповіщаючи про це, **«Газета Варшавська»** сьогодні заявляє, що скликання надзвичайної сесії цього літа стало більше, ніж сумнівне.

ВАРШАВА, 16. У Полоцьку вже кілька день тревають демонстрації безробітних. Безробітні числом кількасот чоловіка не один раз демонстрували перед будинком магістрату та вулицями з прапорами та плакатами, вимагаючи праці й хліба. Вчора безробітні влаштували облогу магістрату, підчас якої сталася сутичка з поліцією. Загрозливий стан примусив магістрат ухвалити тут же постанову про видачу безробітним одноразової допомоги. Не один раз демонстрантів розганяла поліція.

***

ВАРШАВА, 16. В Тарнопільському воєводстві заарештовано кількох студентів. Їх обвинувачують у приналежності до української національної військової організації.

Вибори до естонського парламенту

РЕВЕЛЬ, 15. Наслідки виборів до естонського парламенту визначилися остаточно. Аграрії, соціялісти, німці та народня партія дістали по одному зайвому мандату. Трудовики втратили 3 мандати. Християнська та руська партії втратили по одному мандату. Фракція поселенців зберегла свої попередні 14 мандатів. Ліві соціялісти, не вважаючи на роскол серед них, зберегли 6 мандатів. Колишня коаліція в новому парламенті може сподіватися на 51 мандат замість попередніх—54.

Радянський Союз

Більше уваги хемічній освіті.

МОСКВА, 16. Голова Раднаркому Союзу і РПО та голова урядового комітету хемізації *тов. Рудзутак звернувся до тов. Кржижановського*, Куйбишева, Лежави та голів Раднаркому союзних республік з листом, де вказує на потребу змінити хемічну освіту. За найближче п'ятиріччя, зазначено в листі, народньому господарству СРСР треба буде ще коло 10.000 нових хеміків із вищою освітою. Проте, хемічні факультети й відділи наших ВИШ'ів та ВТИШ'ів мають дуже недостатню матеріяльну базу для належної постанови навчальної роботи і зовсім недостатнє устаткування навчально-допоміжних установ. Тимто комітет хемізації народнього господарства СРСР просить переглянути п'ятирічний план фінансування хемічних ВИШ'ів та ВТИШ'ів, а також значно посилити процент асигнувань, призначуваних для хемічних факультетів ВТИШ'ів та ВИШ'ів в контрольних цифрах на 1929-30 р.

На допомогу сім'ям жертв німецького соціял-фашизму.

ЗАПОРІЖЖЯ, 16. Робітники Держзаводу № 29, заслухавши на мітинзі інформацію про розстріл першотравневих робітничих демонстрацій у Німеччині та в інших буржуазних країнах, ухвалили відрахувати до фонду допомоги жертвам фашизму $\frac{1}{2}$% свого місячного заробітку.

***

ШЕПЕТІВКА, 16. Робітники й службовці Шепетівщини через місцеву газету збирають кошти на допомогу сім'ям німецьких робітників, що потерпіли на травневі свята.

***

ХЕРСОН, 16. Робітники заводу ім. Петровського ухвалили відпрацювати 2 години на користь сім'ям робітників, розстріляних у Берліні 1 травня.

Розлив Дону набирає загрозливих розмірів.

РОСТОВ н-ДОНОМ, 16. Розлив Дону своїми розмірами *наближається до розливу 1917 року*, коли під водою була вся територія Ростовського порту. Залито кілька станиць і хуторів, в тому числі станиця Старо-Черкаська, Ольгинська та Єлізаветинська. Почасти залитий Батайськ. Річка Темерничка *вийшла з берегів*. Вода підходить до вокзалу. Набережна в порту залита. Провадиться *розвантаження* складів. Вода дедалі піднімається, прибуваючи по 2 сантиметри на годину. За останніми відомостями стан у станиці Старо-Черкаській тяжкий. Люди рятуються на дахах.

Сівба на Україні закінчується

Ранню ярину вже засіяно.

Як сповіщають кореспонденти РАТАУ, багато округ уже закінчили *сівбу ранньої ярини*, розпочавши сіяти пізні ярі культури.

На Кремінчукщині, Херсонщині, Дніпропетровщині з ранньою яриною вже впоралися. Здебільшого, сівба пройшла за сприятливих кліматичних умов.

На Прилуччині зараз сіють уже такі пізні культури, як гречку, просо то-що.

На Мелітопільщині вже обробляють землю під пари. У Генічеському р-ні закладають *тракторну станцію, що матиме 100 тракторів*. Майже половина тракторів станції оброблятимуть пари.

На Київщині в усіх районах сіють просо, горох і буряки. Сподіваються, що до 25 травня в окрузі буде засіяно всі ярі культури за винятком хіба гречки. Не зважаючи на пізню весну, сьогорішня сівба в окрузі *запізнюється проти торішньої* на 7—8 днів. Протягом першої половини травня стояла цілком сприятлива для сівби погода.

На Проскурівщині ярину засіяли майже всі колгоспи. Сходить ярина добре. Підчас сівби колгоспи подали околишнім господарям помітну допомогу. Спостерігається певний вплив колгоспів на селян. Низка господарств, прикріплених до колгоспів, склали колективи та вступили до старих колективів. Комуна «*Нове життя*» в Михалпіському районі завдяки цьому збільшилась на 60%. Жваво проходить соціялістичне змагання між колгоспами. Колгосп «Червоний Орач», виступивши на змагання, зобов'язався закласти в с. Гринівці 4 великі колективи. За час весняної кампанії в окрузі закладено 116 нових колоб'єднань.

Продуктивність праці підвищується

Завдяки соціялістичному змаганню рудня ім. Мельника, *Лисичанського* рудоуправління, дійшла певних виробничих наслідків. На рудні раніше видобувалося за добу 450 тон, а тепер 500.

Собівартість тони вугілля здешевлено більше, ніж на 10%, що було передбачено промпланом. За квітень видано грошову премію 24 кращим робітникам.

Збори спеціялістів на рудні ім. Рухимовича на доклад представника місцевої газети «Кочегарка» про те, як проходить соціялістичне змагання, ухвалили організувати ударні культ-бригади з інженерів, техніків, лікарів та педагогів. *Як-найбільшу увагу* вирішено звернути на культурно-освітню роботу серед військових частин.

Собівартість здешевлюється. За останні місяці місцева промисловість м. Кремінчука завдяки піднесенню продуктивности праці зменшила собівартість своєї продукції. У лютому зменшення собівартости складало 1,2%, а в *березні*—3,3%. Зокрема металісти механічного заводу підвищили продуктивність праці в березні на 18%, а собівартість здешевили на 11%.

Перше засідання президії ВУЦВК нового складу

Сьогодні відбудеться перше засідання президії ВУЦВК в новому складі, обраному на першій сесії ВУЦВК XI-го скликання. Серед інших питань президія ВУЦВК вислухає доповіді Наркомзему **про весняну засівну кампанію та про стан озимини,** і Наркомторгу—про **хлібозаготівлі та постачання харчів робітничим районам і селянській бідноті.**

На Всесоюзний з'їзд рад

16-го травня о 3-й год. дня відбув до Москви спеціяльний поїзд з основною групою делегатів від України на V-й всесоюзний з'їзд рад. В зв'язку з перенесенням відкриття з'їзду на 20-е травня, друга група делегатів разом з членами Українського Уряду виїде до Москви найближчими днями.

Вирок Інтернаціональної Контрольної Комісії Комінтерну

в справі О. Шумського та К. Максимовича

За постановою *Політсекретаріяту* ВККІ було утворено комісію з членів ІКК та ЦКК ВКП(б) для розгляду питання про *звязок* т.т. О. Шумського та К. Максимовича з анти-комуністичною групою Василькова-Турянського, що на *початку 1928 року* відкололася від КП Західної України і тепер працює на користь польського фашизму.

Ця група Василькова-Турянського за своїх ідейних ватажків вважає Шумського та Максимовича, націоналістичний ухил яких засудили як ЦК КП(б) України, так і Політсекретаріят ВККІ (ще у вересні 1927 року).

Комісія ІКК і ЦКК ВКП(б) допитала Шумського та Максимовича і запропонувала їм безумовно відмежуватися від групи Василькова-Турянського та категорично засудити цю анти-комуністичну групу. Шумський і Максимович у квітні підписали заяву про засудження групи Василькова-Турянського, але комісія ІКК і ЦКК ВКП(б) не могла визнати цю заяву за задовільну.

У заяві нічого не говориться про правильність лінії ЦК КП(б) України в національному питанні, підтвердженої постановою Політсекретаріяту ВККІ у вересні 1927 року. Проти цієї лінії повставала група Василькова-Турянського. *Правда, в другій своїй заяві* від 18-го березня 1929 року (теж зовсім незадовільній) вони визнавали, що не додержуються інших поглядів, крім викладених у постановах КП(б)У.

У своїй заяві Шумський і Максимович говорять, що «над ними тяжило останні два роки незаслужене тяжке обвинувачення в націоналістичному ухилі».

У цьому питанні Політсекретаріят ВККІ в своїй постанові від вересня 1927 року каже: «Ворожі пролетаріятові погляди на розвязання національного питання мали відгук серед де-яких членів КП(б)У (Шумський-Хвильовий), а далі оформились у КП(б)У як націоналістичний ухил».

Правильність цієї оцінки поглядів Шумського в національному питанні підтвердили і самі Шумський та Максимович у комісії ІКК і ЦКК ВКП(б), де фактично виступали на оборону націоналістичної анти-комуністичної групи Василькова-Турянського і обвинувачували КПП і членів КПЗУ, що стоять на платформі Комінтерну, в росколі КП Західної України.

Далі Шумський і Максимович у свому висновку неправдиво твердять, ніби комісія ІКК і ЦКК ВКП(б) визнала, що у них не було й нема розходження з лінією КП(б)У в національному питанні і тим самим ніби анульовано постанову Політсекретаріяту ВККІ від вересня 1927 року. На ділі ж комісія тільки взяла *до відому* заяву Шумського та Максимовича про те, що в даний час у них нема розходження з лінією КП(б)У.

Не побажавши безумовно відмежуватися і засудити групу Василькова-Турянського та обумовивши своє засудження вимогою зняти з нього обвинувачення в націоналістичному ухилі Шумський тільки підтвердив факт, що й тепер він ще не звільнився від цього ухилу; і взагалі на засіданні комісії ІКК і ЦКК ВКП(б) Шумський не виявив потрібної для партійця щирости у визнанні своїх помилок.

За небажання *безумовно* засудити анти-комуністичну групу Василькова-Турянського, комісія ІКК і ЦКК ВКП(б) ухвалила оголосити *тов. Шумському* сувору догану з попередженням.

Щодо Максимовича, то в процесі робіт комісії *виявилося*, що Максимович, з одного боку, умовно засуджує групу Василькова-Турянського, а, з другого, підтримує з нею *звязок* політичного характеру. Через це комісія висловилась за виключення Максимовича з Комінтерну, як *особи*, що далі *додержує* звязку з анти-комуністичною групою, яка працює на користь польського фашизму.

Одночасно, щоб показати «подвійну бухгалтерію» Шумського та Максимовича, комісія ухвалила опублікувати їхню заяву від квітня (без точної дати) 1929 року.

ІКК на засіданні від 29-го квітня 1929 року потвердила постанову комісії ІКК та ЦКК ВКП(б) в справі Шумського та Максимовича.

Секретар ВККІ **З. Ангаретіс.**

До редакції „Правди"

Просимо опублікувати цю заяву.

Наше відношення до росколу в комуністичній партії Західної України та до групи Василькова-Турянського, що відкололася від Комінтерну, не було відоме досі широким колам партійної суспільности. Хоч у тих товаришів, які знають нас і нашу партійну діяльність, не могло бути сумніву щодо нашої позиції в цьому питанні, проте ми вважаємо за потрібне заявити:

1. *Ми рішуче й безумовно засуджуємо* роскол КПЗУ і не можемо інакше кваліфікувати політичну поведінку групи Василькова-Турянського, як не тільки *організаційний*, а й ідейний розрив з Комінтерном, зраду принципів комунізму і сповзання на позицію дрібно-буржуазного націоналізму.

2. Ми вважаємо за злочин проти Комінтерну та за зрадництво інтересів робітничої класи виступ Василькова-Турянського з власним списком на виборах до сойму, що об'єктивно було прямою послугою пілсудчині.

3. Ми вважаємо за політично-фальшиву декларацію групи Василькова-Турянського про роспуск своєї організації, бо видимий роспуск організації при обстоюванні засуджених Комінтерном поглядів, при збереженні за собою трибуни сойму та організаційних позицій у сільробі, не може означати нічого іншого, як конспірацію від Комінтерну та продовження боротьби з ним під псевдонімом.

4. Ми рішуче протестуємо проти використання групою Василькова-Турянського наших партійних імен, щоб виправдати власну поведінку. Над нами висіло останні два роки тяжке незаслужене й неправильне обвинувачення в націоналістичному ухилі, хоч ми не розходились і не розходимося з лінією КП(б)У в національному питанні, що й визнала спеціяльна комісія вищих інстанцій ВКП(б) та Комінтерну. Ось чому ми відкидаємо спроби роскольників прикриватися нашими іменами і тим більш—протиставляти нас ЦК КП(б)У.

5. Ми вважаємо за обов'язок кожного комуніста, робітника та селянина Західної України викривати роскольників та ще більше згуртуватися навколо КПЗУ та її ЦК, керованого Комінтерном у боротьбі за комунізм.

З комуністичним привітом

О. Шумський. К. Максимович.

В п'ятирічку промисловости взести БУГЕС

Бузькі пороги, як енергетичне джерело.—Економічно-технічне обгрунтовання Бугесу. — Транспортна проблема Прибужжя

Під цим гаслом тепер проходить розгляд ескізних проектів Бузької гідроелектричної станції.

Ще мало написано про малий «Українськия Дніпрельстан», але вже про це треба писати й поширювати відомості, бо, будуючи його, ми розвязуємо в південній частині Правобережжя України першу велику індустріяльну проблему.

В чому саме зміст цього проекту? Проблема використання великих Бузьких порогів фактично має в собі такі складові частини: **1. Енергетичне використання. 2. Проблема транспорта Прибужжя. 3. Меліорація прибузьких терас. 4. Розвиток промисловости цього району.**

Не маючи змоги освітити тут докладно, подамо найстисліші відомості про кожну проблему на підставі тих матеріялів та проектів, що їх розробило проектне Бюро ВРНГ УСРР.

Енергетичне використання Бузьких порогів. Річка Півд. Буг перетинає Українську Кристалічну смугу в Західно-Південній Україні й між м. Першомайськом та с. Олександрівкою на протязі 60 клм. проходить в високих гранітних скелях і утворює низку значних перепадів, що дають загалом спад на 56 метрів.

Гребля Бугесу.

Цей спад у півтора рази більший ніж спад Дніпровських порогів.

Коли до цього додати високі скелясті береги й скелясте ложе річки, то будуть усі передумови для збудовання на цій ділянці одної чи двох районних гідроелектростанцій загальною могутністю 40.000 кв. з віддачею до 180 міл. кв. годин на рік.

Розвязати енергетичну проблему можна двома варіянтами: одногребельним чи двогребельним.

При одногребельному *варіянті* греблю й станцію улаштовується на 48 клм. нижче від м. Першомайського й на 3 км. вище від с. Кремінчук. Гребля перекриває всі пороги до м. Першомайська. Напір устави 50.77 м. Мотутність станції складається з 4 агрегатів по 10.000 кв., загалом 40.000 кв.

При двохгребельному варіянті верхню греблю споруджується на 37 клмт. нижче Першомайського коло м. Костянтинівки, нижню греблю на 48 км. там де розташована гребля першого варіянту. Напір верхньої греблі 32 м., могутність устави — 3 агрегати по 9.500 кв., всього 28.500 кв. Напір нижньої греблі 18.77 м., могутність устави 14.700 кв.

Загальна могутність двох устав 43.200 кв.

Вартість устав та вартість квгодини за двома варіянтами буде така:

Варіянти	Встановлена могутність в кв. год.	Вартість устави	Лінія передач	Загальна вартість	Річна віддача в міл. кв. год.	Вартість кв. години на шинах станц.
Одногребельн.	40000	370549[illegible]	6024568	43079558	184	1.61 коп.
Двохгребельн.	43000	34[illegible]54034	5993300	40047334	170,4	1.81 „

З цієї таблиці видно, що вартість двохгребельного варіянта на 3 *міл. крб.* менша, ніж одногребельного. Але віддача квгодин на рік двохгребельного варіянта на 13,6 міл. кв. год. менша і тому вартість кіловат години на 0,2 коп. дорожча.

Що-до дороговизни *одногребельного* варіянта, то це йде за рахунок головним чином *подорожчання* вартости греблі, та додаткових витрат на вилучення земель. При одногребельному варіянті буде затоплено значну частину м. Константинівки й с. Богданівки.

Як видно з таблиці, вартість лінії передач до Миколаїва та Першомайська при обох варіянтах майже однакова.

Перевага в вартості й у поступовому вкладенні капіталу (одногребельний варіянт будуватиметься 4 роки, двохгребельний 7), нарешті в поступовості підготовки споживача,—все це на боці двохгребельного варіянту.

Але ці переваги бліднуть перед зменшенням віддачі на 10% квгодин і подорожчанням його вартости. А це останнє може стати рішучим моментом, коли справа торкнеться промислового споживача навколо БУГЕС'у.

Поруч з енергетичною проблемою йде проблема транспорту Прибужжя. Посамперед йде утворення водного шляху між Вознесенським й Першомайським, а це має тісний звязок з будуванням греблі на Бузі. Як відомо від Миколаїва до Вознесенська по р. Півд. Буг ходять пароплави. Вантажеобіг на цій ділянці перед війною доходив до 30 міл. крб. Завдяки будівництву гребель, що перекриють пороги, повстає *можливість* утворити водний шлях від Вознесенського до Першомайського *на протязі* 90 клм. Орієнтовними підрахунками визначено можливість вантажеобігу в 25 міл. пудів.

Прошлюзувавши р. Півд. Буг вище Першомайська до м. Вінниці на протязі ще 400 км. можна чекати 60 міл. вантажеобігу. До того ж

Інструкція для організації та проведення генеральної чистки і перевірки лав ВКП(б)

(В додаток до розвитку резолюцій об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) та XVI Всесоюзної партконференції)

I. Загальні положення

1. Чистці та перевірці підлягають усі члени і кандидати ВКП(б), члени ЦК і ЦКК ВКП(б), як обрані на з'їзді ВКП(б), підлягають перевірці тільки в тому разі, коли які-будь партійні збори або група членів партії подадуть мотивовану заяву про потребу перевірки будь-кого з їхнього складу. Порядок перевірки в цьому разі встановлює ЦКК.

2. В звязку з тим, що перевірочні комісії по округах та районах організовуватимуть крайові організації, має бути насамперед проведено перевірку керівних партійних крайових і обласних організацій та нацкомпартій.

Для цієї перевірки спеціяльні перевірочні комісії виділяє ЦКК, які проводять перевірку всіх членів і кандидатів парткомів і КК обласних і крайових організацій та нацкомпартій, при чім цю перевірку провадиться загальним порядком осередку, так само як і щодо всіх членів та кандидатів партії.

Для того, щоб організація перевіркомісій не затримувалася, перевіркомісії ЦКК насамперед провадять перевірку членів бюр парткомітетів, членів президій та партколегії КК зазначених організацій, а також і членів окружних воєнних парткомісій, які і організують перевірочні комісії окружних та районних організацій.

3. Основне завдання генеральної чистки та перевірки лав ВКП(б)—це рішуче очищення її лав від некомуністичних елементів (докладно дивись резолюцію XVI партконференції про чистку та перевірку членів і кандидатів ВКП(б).

Одночасно з рішучим очищенням партії від некомуністичних елементів, чистка та перевірка партії ставить собі завдання партійно-виховавчого впливу на тих комуністів, які, бувши відданими й активними членами партії зробили ті чи інші вчинки. До таких товаришів треба застосовувати товариської розмови підчас самої перевірки і, в разі потреби, накладати парткари.

Чистка й перевірка лав ВКП(б) має за своє завдання не тільки перевірити особисті властивості комуністів, а й перевірити організаційний стан та якість роботи осередку загалом, а також поруч перевірити й організацію та методи керівництва роботою перевірюваного осередку з боку відповідного комітету, при чім, оцінюючи роботу осередків, аж ніяк не можна обмежуватися тільки негативними її властивостями,—треба вказати й на найважливіші досягнення у їхній роботі.

4. Готуючись до чистки й перевірки партійних лав та здійснюючи її, треба вжити всіх заходів, щоб навколо цього **«велетенсько-важливого завдання»** (Ленін) широко розгорнути самокритику та самодіяльність всієї партії, використавши всі можливості в цій галузі (спеціяльні партійні збори, газети, усні та писмовні заяви, організаційно-технічна допомога перевірним комісіям то-що). Це розгортання самодіяльности й самокритики повинно відбуватися на основі середпартійної демократії. Робота контрольних комісій і перевіркомів, як і всяких інших партійних органів, повинна відбуватися під контролею всієї партії і, насамперед, під контролею організації, що її перевіряють. Який хоч осередок може на загальних зборах критикувати яку хоч постанову перевіркому і оскаржити її, не скасовуючи, проте, цієї постанови.

5. Провадити чистку й перевірку лав партії треба згідно зі вказівкою Леніна, **«спираючись на досвід, на вказівки позапартійних робітничих і селянських мас»**. Треба вжити всіх заходів до того, щоб позапартійних робітників, наймитів, бідноту й середнє селянство, особливо їхній актив, вчасно інформувалося про мету та завдання чистки, час відкритих зборів перевірюваного осередку, щоб масовість таких зборів не зривати через технічно-організаційні неполадки (несвоєчасний час і місце зборів то-що); при цьому, щоб цілком забезпечити партерівництво треба вжити заходів до виконання вказівок в арт. 9 резолюції XVI партконференції.

6. Підчас проведення чистки та перевірки лав партії і партійних організацій, треба розгорнути широку масову роботу що-до пояснення головних завдань партії та обов'язків комуністичного авангарду, з погляду якого має відбуватися чистка та перевірка лав ВКП(б). В той самий час, через те, що чистку й перевірку лав партії поставлено в нерозривний звязок із завданням *їхнього поповнення* кращими, на громадській роботі випробуваними *представниками робітників*, наймитів і бідноти,—треба широко використати відкриті збори осередків, присвячені чистці та перевірці, щоб активно розгорнути вербування робітників до партії.

7. Чистку та перевірку лав ВКП(б) треба проводити за заповітами Леніна—**«не вважаючи на особи»;** проте, перевіркоми й осередки, що перевіряють, зобов'язані давати відсіч тим, хто намагатиметься використати чистку та перевірку з метою зведення особистих рахунків, з метою групової боротьби,—всім чварникам і каверзникам, а також тим, хто намагається *ошельмувати* комуніста за твердість проведення ним лінії партії в боротьбі за трудову дисципліну, режим економії, раціоналізацію виробництва і, взагалі, за вимогу що-до точности й чіткости підлеглих йому по роботі, як керівникові, товаришів. Разом з тим, треба давати рішучу відсіч тим, хто буде вважати за чварників і кляузників усіх тих, що щиро прагнуть допомогти партії виявити підчас чистки чужі елементи в її лавах, або вказати на дійсні службові провини, хиби, помилки та вчинки в роботі того чи того товариша.

II. Організація й керівництво чисткою та перевіркою партії

8. Загальне керівництво чисткою та перевіркою здійснює ЦКК ВКП(б), на місцях—місцеві КК. Безпосередніми оперативними органами для проведення чистки в осередках є перевіркоми.

Склад перевіркомів затверджують відповідні (окружні, губерські і районні та повітові, там де вони є) КК і погоджують з відповідними парторганами. Голів перевіркомів затверджують вищі КК.

9. Керівництво чисткою і перевіркою лав партії треба побудувати, головно, на живому звязку перевіркомів з контрольними комісіями, а цих останніх—з вищими КК і ЦКК ВКП(б). Цей живий провідний звязок треба здійснювати, відряджаючи відповідальних робітників вищої КК на допомогу КК нижчої.

10. Час від часу місцеві КК збирають перевірні комісії, щоб заслухувати звіт про хід перевірки, обмінятися досвідом і перевіряти загальну лінію роботи окремих перевіркомів та усовувати дефекти в їхній роботі.

11. Партійні комітети та контрольні комісії повинні здійснити підготовну роботу до перевірки та чистки партійних організацій, широко пояснивши як у пресі, так і на партійних та робітничих зборах мету та завдання чистки, а також форми й методи здійснення її.

Особливо партійні організації повинні звернути увагу, перевіряючи та чистячи партію, на ролю преси як знаряддя масової *пояснювальної роботи і партійного керівництва всією* чисткою та перевіркою. Зокрема, рекомендується провести нараду робітників преси, особливо низових, у справах чистки та перевірки, і забезпечити належне керівництво партійних комітетів відділами друкованих органів, що висвітлюють питання чистки та перевірки. Контрольні комісії повинні організувати попередній прийом усних і писаних заяв від членів партії і позапартійних робітників та селян про стан окремих парторганізацій та про окремих комуністів.

12. Окружні, повітові, районні й волосні комітети партії заздалегідь готують, за наявними у них матеріялами та відомостями короткі попередні характеристики осередків з указівками якости їхньої праці загалом та відомостей про перекручення партійної лінії і порушення партійної дисципліни, та про вчинки окремих комуністів. Ці характеристики, *після старанної перевірки їх*, та відомості подаються, як матеріяли, перевіркомам перед початком їхньої роботи.

13. Партійні осередки або осередкові контрольні комісії (там, де вони організовані) під керівництвом КК до початку чистки проводять широку пояснювальну роботу в масах про завдання чистки, організують одержання заяв, що стосуються окремих членів партії, перевірку цих заяв, і запитують у разі потреби потрібні додаткові відомості про членів осередку через відповідні КК або партійні комітети.

14. *Важливе завдання підготовки до чистки* та перевірки—це добір і спеціяльна підготівля членів перевірочних комісій. Перевірочні комісії треба добирати з авторитетних ідеологічно-стійких, політично письменних, що не були раніше в інших партіях, витриманих комуністів, по змозі робітників з виробництва. Партійний стаж для членів перевірочних трійок треба встановлювати не менше 10 років. В окремих випадках щодо робітників від варстату можна припустити зменшення стажу до 8—7 років, з дозволу вищих КК (ЦКК нацкомпартій, крайових, обласних). У *національних та крайових організаціях*—не менше 7 років. В окремих випадках можна припустити зменшення стажу до 5 років з дозволу КК, що стоять вище. Голів перевіркомів треба по змозі виділяти з числа членів КК, цілком відповідних всім вищезазначеним вимогам. Увесь склад самих перевіркомів до початку перевірки повинна якнайстараніше перевірити партколегія КК. До початку чистки всіх членів перевірочних трійок, треба старанно проінструктувати про мету та завдання перевірки, про методи та техніку її проведення, а також ознайомити з хибами й помилками минулих перевірок. Для цього скликається спеціяльні наради членів перевіркомів, де докладно обговорюється ці питання.

Число добраних і підготовлених таким чином товаришів повинно трохи перевищувати число, потрібне за планом. Цей резерв використовується в разі потреби, щоб посилити темп перевірки та замінити товаришів, що їх з будь-яких причин відкликається з перевіркомів. Списки членів перевіркомів треба вчасно опублікувати в місцевій пресі. В разі заяви на члена перевіркому контрольна комісія повинна негайно розглянути її.

15. Разом із добором та *підготівлею* членів перевіркомів партійні комітети й контрольні комісії повинні взяти на облік і належно проінструктувати можливо більше число членів партії, придатних для використання на допомогу членам перевіркомів для масової пояснювальної роботи в звязку з чисткою й перевіркою, а також для виконання ріжних допоміжних робіт у порядку партнавантаження й добровільної *безплатної* праці (технічного секретарювання, складання звітних докладів та звітів, розслідування заяв то-що.

III. Методи роботи перевіркомів та їхній підхід до перевірюваних

16. Чистку й перевірку роботи партійних осередків та властивостей *окремих комуністів* аж ніяк не повинні розглядати ні перевірні, ані перевірювані, як певне недовір'я партії до всіх комуністів даного осередку. Перевіркоми в своїй роботі повинні вжити всіх заходів, щоб створити найбільш товариську обстанову ,де кожний відданий партії комуніст відчував би, що його закликано допомогти справі виявлення та винищення всіх дефектів своєї організації. Геть, неприпустиму похапливість і нетовариське брутальне відношення підчас особистої перевірки комуністів. Перевіркоми повинні ознайомити кожного комуніста з тим матеріялом, що стосується до його обвинувачення, і тільки в разі крайньої потреби не називати прізвища того, хто заяву подав. Кожний перевірюваний має право на потрібний час для пояснень і спростування поставлених обвинувачень.

17. Перевіркоми повинні підчас особистої перевірки комуністів надто обережно ставитися до робітників від варстату, до наймитів та бідняків селян і зокрема:

А) *до жінок з цих груп і до жінок матерів* особливо;

Б) до товаришів, що не мають змоги виявити великої партійно-громадської активности через стан свого здоров'я, особливо до інвалідів громадянської війни.

18. Потрібне надзвичайно обережне відношення до таких визначень якости комуніста, що його перевіряється, як «партбаласт», «*відірвався від мас*», «*росклався*» *то-що*. Не можна вважати за партійний баласт товариша, що цілком сумлінно виконує свої обов'язки в галузі дорученої йому партією радянської, господарської, профсоюзної, кооперативної і іншої роботи, що забирає ввесь його час.

Партія має право вимагати, щоб усі комуністи, хоч би що вони робили з доручення партії, віддавали час на організаційну, пропагандистську і агітаційну роботу на місцях; але число цієї роботи має бути помірне з основною роботою, здоров'ям та рівнем загальної *культурности і політичної письменности* кожного товариша. Разом з тим треба в кожному даному разі виявлення комуністом пасивности в партійній роботі—вияснити, чи не винен у цьому осередок або інші комуністи. Так само треба старанно й всебічно розбиратися і в обвинуваченні того чи того комуніста за відрив від мас, даючи сувору відсіч тим, хто намагатиметься обвинуватити за це товариша, *що провадить боротьбу* з хвостизмом і вузько цеховими настроями та вимогами, що суперечать інтересам усієї робітничої класи.

19. Геть неприпустиме дріб'язкове порпання в особистому побуті комуніста. Побутові риси комуніста, які мають *антисуспільний*, антипартійний характер, от-як систематичне піяцтво, а також антисемітизм, релігійність то-що—несполучні з завданням комуніста. Але в кожному даному разі що-до робітників, наймитів та бідноти на селі треба старанно розбиратися в тому, скільки непоправні носії цих властивостей, чи не є вони у нього результат його недостатньої свідомости, *відсталости або бездіяльности* осередку в справі партвиховання своїх членів.

20. Перевірка повинна, в результаті сприяти підвищенню рівня політичних знань комуністів. Проте перевіркоми не повинні підчас особистої перевірки перетворювати її на іспити політичної письменности; особливо неприпустимо ставити перевірюваному заплутані ,вигадані питання.

21. *Що-до комуністів—вихідців із* дворян, купців, урядовців і дрібної буржуазії,, а також комуністів-вихідців з інших партій, то перевіркоми повинні вияснити, чи спекалися такі комуністи чужої пролетарській ідеології та навичок і чи довели вони на ділі свою відданість партії. Особливо уважно треба перевіряти *не-робітників*, що вступили до нашої партії після громадянської війни. Перевірні комісії повинні цікавитися родинними та іншими звязками комуністів з буржуазними елементами, головно—з погляду матеріяльної залежности та ідеологічного впливу цих чужих робітничій класі елементів, звертаючи увагу на те ,щоб у цих комуністів, які мають стосунки з чужими елементами, їхні взаємини не перетворювалися на побутовий ідеологічний звязок з ними.

Перевіряючи господарських та інших робітників, що їх партія ставить на роботу яка вимагає безпосередніх стосунків з чужими пролетаріятові колами, треба зважати на специфічні умови роботи цих товаришів, перевіряючи разом з цим, чи не перетворюються їхні ділові взаємини з чужими елементами на побутовий ідеологічний звязок. Таких визначень властивостей комуніста, як «чужий елемент» або «звязок з чужим елементом» перевіркоми повинні вживати з крайньою обачністю та обережністю. Обвинуватити перевірюваного в цьому можна тільки в тому разі, коли доведено, що він не порвав з ідеологією *та побутом* чужих пролетаріятові клас або систематично підтримує звязок з представниками цих клас, що плямує його, як комуніста і що росхитує довір'я робітників та трудящих до партії та пролетаріяту.

22. Підчас перевірки комуністів, які раніше належали до опозиційних груп і що відійшли від них, перевіркоми не повинні обмежуватися тільки допитом цих комуністів, а перевіряти також і те, що *зробив осередок*, щодо ідейного впливу на цих комуністів згідно з директивою XV з'їзду ВКП(б)—про відношення до рядових членів троцкістської опозиції.

23. Робота перевіркомів, як і всяких інших, партійних органів, має відбуватися під контролею всієї партії і в тому числі організації, яку перевіряється. Перший-ліпший осередок може на загальних зборах критикувати ту чи ту *постанову перевіркому й оскаржити* її, не касуючи, однак, цієї постанови. Члени перевіркомів повинні пам'ятати, що за порушення середпартійної демократії, за грубість і нетактовність підчас перевірки, їх самих притягатиметься до партійної відповідальности, як тих, що плямуть чистку та перевірку.

IV. Організаційно-технічна робота під час переведення перевірки та чистки

24. До початку чистки та перевірки, перевіркоми докладно знайомляться як із загальним станом та роботою осередків, що підлягають перевірці, так і з особистим складом цих осередків, за матеріялами, що є в партійному комітеті КК та бюрі осередку, і перевіряти дані попередніх матеріялів.

25. Перевірку та чистку провадиться на відкритих зборах осередку (по великих осередках — по цехах, змінах, окремих частинах установ то-що), де наперед заслухається і обговорюється повідомлення перевірочної комісії про мету та завдання перевірки і чистки та доклад бюра осередку про стан організації, яку перевіряється. Перевірку окремих комуністів на зборах осередків провадиться через оголошення перевіркомом біографічних даних та відомостей, що характеризують *кожного, кого перевіряється*, через заслухання характеристик та відводів і заяв учасників зборів та обговорення їх по суті. Вирішення питань про окремих комуністів відповідного голосування на цих зборах не провадиться.

як у першому так і в другому випадкові 80% вантажеобігу їде вниз, а 20% вгору.

Головним предметом цих водних перевозів у найближчому часі будуть продукти сільського господарства — *експорт хлібних вантажів*, але поступово й промисловість даватиме вантаж для перевозів (кам'янобудівельні матеріяли залізна та манганова руда), а з горішніх частин Буга вантажитимуть ще й лісові матеріяли.

Вартість шлюзовання від м. Вознесенського до м. Першомайського *при розмірах шлюзів* 60 × 12 × 2,5 виораховано в 4 міл. крб., себ-то по 45.600 крб. на 1 клм. водного шляху.

Вартість проходу вантажів через Бузькі шлюзи при 25 міл. пудів ляже по 1,8 коп. на пуд, себ-то вона *буде* дешевша за вартість проходу вантажів через Запорізький шлюз на Дніпрі, де визначено її в 2 *коп. за пуд*.

Вартість шлюзовання на р. Півд. Бузі від м. Першомайського до м. Вінниці на протязі 400 клм. при віднесенні на пароплавство лише вартости шлюзів обійдеться за таких самих розмірів шлюзів 8,3 *міл.* крб., себ-то 21.000 крб. на 1 клм. водного шляху.

Утворення водного шляху від Першомайського вниз матиме величезне значіння для розвитку народнього господарства прилеглої країни й особливо для Бугесівської промисловости.

Треба в звязку з індустріялізацією Прибужжя переглянути й залізничу сітку. Нині існує три ширококолійні залізниці в цьому районі: Одеса-Помошна-Черкаси; Бірзула-Першомайське-Знаменка, Вапнярка-Цвітково.

Отже простої лінії Першомайське-Миколаїв немає. Як відомо, свого часу «Общество черноморской железной дороги» запроектувало залізницю Обозівка (коло Гумані)—Першомайське-Водопій (коло Миколаїва)—Крим—Новоросійськ-Туапсе. Ця залізниця розв'язувала проблему з'єднання України з Кримом, Кавказом і його сусідами (Туреччина та Персия). Тепер треба порушити знову питання про збудовання цієї залізниці.

Вплив її на економіку країни дуже важливий. Ця залізниця пожвавить район, збільшить обороти Миколаївського порту, підійме економіку Першомайщини й південні частини Гуманщини, з'єднає Прибужжя з Поліссям. Залізниця Обозівка-Водопій дуже важлива *для* постачання сировини й вивозу продукції нової промисловости БУГЕС'у. Її вантажеобіг *обраховано в 71 міл. пудів* (з них від Гумані до Миколаїва 48.45 міл. пуд. і в місцевому сполученні 2,55 міл. пуд., решта в протилежному напрямкові).

Шлюзовання р. Півд. Буга до Першомайського не зможе замінити будівництва цієї залізниці, а лише допоможе обслужити район комбінованими перевозами.

Крім цього треба порушити питання про *будову нової залізниці* П'ятихатка-Долинська-Вознесенське, сполученої з Криворіжжям, Дніпропетровським, Донбасом та Дніпрельстаном.

Прибузький район слід віднести до посушливих, тому його доведеться **зрошувати.** Дослідженнями Південно-Меліоративної Організації між с. Олександрівкою й м. Миколаєвим накреслено 16 оаз з загальною площею зрошення в 23.000 гкт. Височінь під'йому води до 50 м. Але 6 оаз між с. Ново-Петровським до околиць м. Миколаїва не може тепер бути об'єктом для зрошення, бо ще не вияснено можливости засоленою водою в Бузькому лимані зрошувати ці землі. Тому тепер можна говорити й готуватися до зрошення землі між Новою Одесою та с. Олександрівкою загальною площею до 15.000 гект., що потрібуватиме 13 міл. кв. годин. Це зрошення коштуватиме чотири міл. крб.

Нарешті повстає останнє й чи не найважливіше питання — **про промислових споживачів Бузької енергії.**

М. ГРАЦІЯНСЬКИЙ.

(Далі буде).

Інструкція для організації та проведення генеральної чистки і перевірки лав ВКП(б)

26. На збори осередків, присвячених перевірці та чистці, широко залучається позапартійних робітників, селян та службовців. Що-до цього, то збори слід скликати в помешканнях відповідних підприємств, установ або клубів в години, що забезпечили б щонайбільше притягнення партійців та позапартійних. На присвячені чистці партзбори осередків радянських установ треба залучати партійних та позапартійних робітників підприємств, звязаних із роботою даної установи.

Примітка: В разі потреби, перевіркоми можуть дозволити скликати крім відкритих і закриті збори осередків.

27. По закінченні перевірки на відкритих партзборах і проведення роботи, звязаної з додатковим виясненням та розслідуванням потрібних даних про окремих комуністів, перевіркоми ухвалюють на своїх засіданнях постанови про кожного перевірюваного комуніста.

28. Перевірка якости праці осередків, що відбувається в процесі персональної перевірки та чистки комуністів, має охопити найважливіше завдання партійної роботи, відповідно до особливих завдань та умов цієї роботи в ріжних категоріях осередків. Загальними для всіх категорій осередків питаннями, повинні бути: стан партійної дисципліни, стан середпартійної демократії та розгортання самокритики, масова робота, відношення до виробництва в місті і до колективного будівництва на селі, боротьба з ідеологічними ваганнями та ухилами.

29. Закінчивши всю рбооту що-до перевірки та чистки осередку, перевірком на відкритих зборах робить мотивоване повідомлення про постанови, що він їх ухвалив що-до кожного з перевірюваних комуністів та доклад з оцінкою загального стану та роботи осередку. Повідомлення та доклад перевіркому належить обговорювати на партзборах, при чім осередок має право що-до окремих постанов перевіркому, з якими він не згоджується, просити про перегляд або оскаржити до вищих органів. В потрібних випадках кінцеві збори осередків у звязку з перевіркою можуть бути закриті.

30. До протоколу особистої перевірки записується такі дані про кожного перевірюваного товариша: прізвище, ім'я, побатькові, з якого року у ВКП(б), № партквитка або кандидатські картки, вік, соціяльне походження, загальна освіта, виконувана робота в момент перевірки, довгість перебування в Червоній армії, чи служив у білій армії за мобілізацією чи добровільно і за кого, що робив до 1917 р., чи належав до інших партій і протягом якого терміну. Що-до селян, то треба вказати міцність господарства, виборну посаду, що її посідає товариш у момент перевірки, платну чи безплатну, членство в споживчій і сільсько-господарській кооперації, зокрема участь у колгоспі.

Що-до робітників з виробництва, то вказати виробничий стаж і кваліфікацію, господарський звязок з селом. Те саме і що-до комуністів-радянських службовців. До протоколу записувати також дані про участь перевірюваного товариша в партійній і громадській роботі та встановлені перевіркою факти порушення комуністичної етики, партневитриманости, звязку з чужими елементами то-що. Всі ці дані після старанної перевірки їх і доведености записується до мотивувальної частини протоколу—«слухали». Постанови комісії про виключення з партії або парткару—в частині «постановили» треба точно мотивувати, обгрунтувати, вказавши на встановлені перевіркою факти. До справи особистої перевірки кожного комуніста має бути прикладено всі документи, що потверджують записані до протоколу обвинувачення й негативні характеристики перевірюваного. Коли ж таких документів не буде, треба вказати, з чиїх слів записано обвинувачення і хто та як його перевірив. У жадному разі не можна припускати непевної формульовки постанови, на зразок: «виключається в силу низки фактів», або «як непридатний член партії»,—«виключити як баласт». Треба коротенько, але точно зазначити, про які факти мова мовиться, через що саме «непридатний» або чому «баласт» то-що.

31. Перевіркоми мають право вимагати від усякої партійної організації і всякого комуніста відомостей, що стосуються як до роботи осередку загалом, так і до оцінки якостей окремого комуніста. Перевіркоми можуть допитати і позапартійних робітників, службовців і селян.

32. В разі, коли член або кандидат партії з поважних причин не може прибути до зазначеного строку для перевірки—його має перевірити відповідна КК, коли він повернеться до свого осередку. Як правило, перевірка не може відбуватися за відсутности товариша. Явка всіх членів і кандидатів партії на виклик до перевірочної комісії обов'язкова. Кожний комуніст проходить перевірку в тому осередку, де він лічиться на постійному обліку (де знаходиться його облікова картка). Отже, комуніст, що перебуває на обліку осередку тієї установи, де він працює, але прикріплений для окремих виступів до підприємства, проходить чистку в осередку установи, але тут береться до уваги підчас перевірки характеристика про нього осередку підприємства. У тих випадках, коли комуніст перебуває на обліку в осередку не там, де він працює або вчиться, він проходить чистку в цій таки установі, при чому, підчас перевірки треба одержати характеристику про перевірюваного з місця його праці. Так само в тих випадках, коли товариш прибув до даного осередку з іншої організації, безпосередньо перед перевіркою, його перевіряє той осередок, де він перебуває в момент перевірки, але при умові одержання характеристики і інших матеріялів, що стосуються до нього, з тієї організації, звідки він прибув. Організації зобов'язані негайно надсилати всі матеріяли та відомості, що їх вимагають перевіркоми.

Примітка. Підчас обліку комуністів, прибулих для сезонних робіт на довгий час, партійний комітет одночасно з реєстрацією сезонника повідомляє про це партійну організацію, де він постійно живе, просячи надіслати матеріяли, що стосуються до нього, з його постійного осередку,—як правило, перевіряючи його на місці даної роботи.

Виділяється із загального порядку перевірки тих товаришів, що про них перевірком не може на місці встановити важливих фактів у його характеристиці (партстаж, серйозне обвинувачення то-що). В таких випадках справи про цих товаришів передається відповідним місцевим КК.

33. Всі постанови та рішення перевіркомів набирають сили з моменту затвердження протоколів відповідними КК та погодження з відповідними партійними комітетами.

34. Практичні організаційні пропозиції перевіркомів, як що-до осередку загалом, так і про окремого комуніста, здійснюється порядком звичайного здійснення партійними комітетами керівництва партійною та радянською роботою.

35. Перевірні комісії можуть ухвалювати постанови про звільнення з роботи товаришів, коли вони вважають за шкідливе перебування їх на цій роботі. Але здійснення цієї постанови належить відповідному комітетові партії. Цю постанову оголошується після затвердження постанови перевіркому КК та комітетом партії.

36. Постанову перевіркому перед повідомленням на останніх зборах осередку має бути подано до відому відповідного місцевого парткомітету.

37. Усі членські квитки та кандидатські картки перевіряється з погляду правильности записаних до них відомостей. Членські квитки та кандидатські картки забирається тільки у тих комуністів, що про них є постанова перевіркомів про виключення їх із партії, погоджена з відповідним партійним комітетом та КК. Накладаючи парткари, робиться відповідну помітку на обліковій картці комуніста після того, як постанову перевіркому про парткару затвердила відповідна КК.

38. Комуністів, що їх виключили з партії перевіркоми мають право одвідувати закриті партзбори до моменту затвердження постанови про виключення відповідної КК.

39. Перевірці та чистці не підлягають товариші, прийняті до кандидатів партії, але ще остаточно не затверджені відповідною партійною інстанцією, згідно зі статутом партії.

V. Облік результатів чистки та перевірки і порядок оскарження

40. У процесі проведення чистки та перевірки, округні КК надсилають до відповідних ЦКК нацкомпартій, крайових та обласних КК періодичні, але не рідше одного разу на два тижні, зводки про хід чистки й перевірки з цифровими даними, за формою, запропонованою статвідділом ЦК ВКП(б); копії таких періодичних зводок одночасно надсилається до організаційно-інструкторського відділу ЦКК ВКП(б); розробляє матеріял перевірки та чистки апарат паркому під керівництвом КК.

41. Закінчивши перевірку, таким самим порядком подається звітні доклади в строки, що їх визначає ЦКК ВКП(б) для кожної нацкомпартії, крайової або обласної організації. Розробляють матеріяли чистки та перевірки, складають звітні доклади по округах (губерніях) відповідні контрольні комісії.

42. Члени та кандидати ВКП(б), незадоволені з постанови перевіркомісії, можуть оскаржити її до місцевої КК в місячний строк. Незадоволені з постанов місцевої КК можуть оскаржити ці постанови до вищої КК через місцеву КК, а на постанову цієї—до ЦКК ВКП(б). Місцеві КК зобов'язані ці оскарження з усією справою що-до чистки та всіма матеріялами негайно надіслати до вищої КК, куди надсилається дане оскарження. Строк і оскарження постанов місцевих КК до обл. КК—місячний, до ЦКК—двохмісячний з дня одержання на руки постанови КК. В обліковій картці залишається тільки остаточна постанова КК, ухвалена підчас перевірки. Всі інші, ухвалені підчас останньої перевірки постанови, касується.

43. Перевіркоми мусять не тільки пояснити виключеним з партії або тим, що зазнали парткар, комуністам,—їхнє право на оскарження в тетрміни, а й подавати їм допомогу порадою і вказівками про те, як написати і надіслати апеляційну заяву і від кого дізнатися про результати оскарження то-що. Така допомога особливо потрібна комуністам—робітникам, наймитам та біднякам.

44. Контрольні комісії, ознайомлюючися з протоколами перевіркомів ,можуть і повинні ставити на перегляд справи виключених або покараних комуністів і, тоді, коли нема оскарження від них постанов перевіркомів, якщо ці постанови недосить обгрунтовані або перевірку зроблено, порушувши основні вказівки цієї інструкції. В такому разі перегляд справи провадиться неодмінно в присутності голови або будь-кого з членів перевіркому по змозі в присутності перевірюваного. Як правило, апеляції взагалі розглядає КК в присутності голови або члена комісії, що ухвалювала відповідну постанову. Розгляд апеляцій на постанови місцевої КК в ОблКК та ЦКК відбувається по змозі в присутності притягуваних або через виїзд на місце.

45. В разі незгоди перевіркому із зміною їхньої постанови, перевірком має право оскаржити цю зміну своєї постанови до вищої КК.

Перед виборами до Академії Наук

Наукові робітники архівних та музейних установ

10-го травня відбулося зібрання наукових робітників, що працюють в архівних та музейних установах скликане за ініціятивою центрального архівного управління. На зборах було обговорено питання про кандидатури до Академії Наук.

Зібрання приєдналось до резолюції Харківської секції наукових робітників і ухвалило висунути такі кандидатури:

1) Скрипник, М. О., 2) Юринець, В. О., 3) Семковський, С. Ю., 4) Кржижановський, Г. М., 5) Затонський, В. К., 6) Шліхтер, О. Г., 7) Соколовський, О. Н., 8) Яворський, М. І., 9) Слабченко, М. Є., 10) Яворницький, Д. І., 11) Ігнатовський В., 12) Вавілов, 13) Яната, О. Л., 14) Палладин, О. В., 15) Рудницький, С. Л., 16) Маковський, 17) Білоусов, М. Ф., 18) Тичина, П., 19, Купала, Я.

Дніпропетровський Інститут Народньої Освіти

На об'єднаному засіданні правління Дніпропетровського Інституту народньої освіти з науково-дослідчими катедрами та представниками від предметних комісій—ухвалило вітати постанову Раднаркому УСРР про участь громадських та наукових організацій в справі рекомендацій кандидатів до Академії. Збори вважають за необхідну передумову для кожного кандидата в академіки щиру його участь в соціялістичному будівництві. Необхідно ввести до Академії Наук представників марксистської методи в наукових дослідженнях. Дуже бажаним є виїзди академіків на заводи для докладів про роботу Академії та для зміцнення звязку наукових сил з робітничими масами.

Засідання ухвалило висунути тих же кандидатів, що їх запропонувало Уторнітсо та Харківські наукові робітники.

Біохемічний інститут

Загальні збори Українського Біохемічного Інституту, що відбулися 15-го травня 1929 р., ухвалили висунути такі кандидатури до членів ВУАН:

1) Скрипник, М. О.—Директор Українського Інституту Марксизму, Нар. Ком. Освіти, член Білоруської Академії Наук.

2) Затонський, В. П.—Голова Українського Комітету Хемізації, Нар. Ком. РСІ.

3) Шліхтер, О. Г.—Нар. Ком. Зем. Справ УСРР.

4) Кржижановський, Г. М.—Голова Держплану СРСР, член Всесоюзної Академії Наук.

5) Семковський, С. Ю.—Проф., керівник катедри філософії Укр. Інституту Марксизму, член-кореспондент ВУАН. Д-р філософії.

6) Яворський, М. І.—проф., керівник катедри історії України Укр. Ін-ту Марксизму, член Білоруської Академії Наук, д-р історії української культури.

7) Ігнатовський — Президент Білоруської Академії Наук.

8) Юринець, В. О.—Голова катедри соціології Укр. Ін-ту Марксизму.

9) Палладін, О. В.—проф., Директор Укр. Біохемічного Інституту, член-кореспондент ВУАН.

10) Леонтович, О. В.—проф Темірязевської Сільсько-Господарської Академії по катедрі фізіології сільсько-господар. тварин.

11) Білоусів, М. Ф.—заслужений професор ХІНО.

12) Раковський—проф. Львівського Університету—біолог (кандидат від Західної України).

13) Тичина, П.—український письменник

14) Капиця—фізик, член-кореспондент Всесоюзн. Академії Наук.

Утворити міцний індустріяльний сектор в академії

Вчора відбулось загальне зібрання членів Харківської філії Українського Науково-Технічного т-ва для широкого обговорення кандидатур до ВУАН. Зібрання щиро вітає постанову Раднаркому, що надає право громадським установам впливати на наукову діяльність ВУАН. Перехід до реконструкції української промисловости вимагає посилення двох секторів роботи ВУАН—соціяльно-економічного та індустріяльно-технічного. Одноголосно ухвалено намітити такі кандидатури до Української Академії Наук:

Сектор соціяльно-економічних наук.

1) **Скрипника,** М. О, 2) **Затонського,** В. П. 3) **Шліхтера, О. Г.,** 4) **Яворського, М.,** 5) **Ігнатовського.**

Сектор індустріяльно-технічних наук.

1) **Кржижановського,** 2) **проф. Олександрова**—автора проекту Дніпрельстану, 3) **проф. Маковського,** 4) **Орлова,** Г. І. (ХТІ), 5) **Усенка,** 6) **Динника,** 7) **Лебедева,** М. О. (Дніпропетровське), 8) **Проскуру,** 9) **Потебню** (електротехніка), 10) акад. **Йофе** (Ленінград), 11) **Патона** (Київ), 12) **Гольдмана** (Київ), 13) **Орлова** (Полтава—геофізик), 14) **Опокова** (Київ).

Зібрання ухвалило також намітити додатково кандидатури від науково-технічних сил Західної України.

Дніпропетровський гірничий інститут

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ, 16. Професори та викладачі місцевого гірничого інституту на загальних зборах обговорили питання про наступні вибори нових академіків до ВУАН. Цілком схвалюючи реорганізацію ВУАН, збори висунули від інституту такі кандидатури: **по соціяльно-економічних науках** — т.т. Скрипника, Юринця, Семковського, Затонського: **по історичних** — Яворського та Яворницького; **по геологічних** — Лебедева, Рудницького, Опокова; **по механічних** — проф. Динника, Маковського, Гердіна і Заборовського; **по теплотехніці** — проф. Усенка та Реріха; **по хемії** — проф. Палладіна й Орлова; **по фізиці** — проф. Гольдмана, Такордіса; **по математиці** — проф. Кравчука; **по літературі**—письменника Тичину та Купала.

Делегати XI Всеукраїнського З'їзду Рад від Сталінщини в школі червоних старшин

Делегати XI Всеукраїнського З'їзду Рад представники Сталінщини 14 травня завітали до школи червоних старшин. Радо зустрічали юнаки своїх дорогих гостей, кращих представників Донбасу. Делегати обдивились юнацькі спальні, лабораторії, книгозбірню, кімнату історії школи і кімнату відпочинку, де відбулись урочисті збори, присвячені зустрічі Сталінцян зі школою червоних старшин.

Начальник школи коротенко доповів гостям про історію школи, її ролю в Червоній армії та про ті завдання, що стоять перед нею.

«Наша школа випускала гарних, відданих справі революції командирів РСЧА і надалі буде давати нашій країні гарних ленінців-командирів», кінчаючи говорив начальник школи.

Від делегації привітав юнаків голова Сталінського окрвиконкому тов. **Бойко.**

«Сталінщина, що посідає велике місце в економіці України по вугіллю, а саме: 40%, по чавуну—20%, по антрациту—70%—шле червоним юнакам свій пролетарський братерський привіт.

П'ятирічним планом ми намічаємо подальший розвиток індустріялізації нашої округи. Ми викликаємо на соціялістичне змагання інші промислові округи, ми маємо завданням просунути в пролетарську робітничу масу українську пролетарську культуру і нам необхідно тримати з вами культурний звязок. Безумовно, що ви нам багато де в чому допоможете. Ха живе і міцніє тісний звязок школи червоних старшин з пролетаріятом і селянством Сталінщини!».

Далі юнаків вітала делегатка тов. Н.

«Ми жінки не забуваємо про військову небезпеку і воєнізуємось, щоб в майбутніх боях з ворогами поруч з вами захищати здобутки Жовтня».

На привітання одповідав юнак т. **Смаглій,** що зазначив про готовність школи виступити у великий похід проти капіталістів за інтереси працюючих.

Від імени юнаків, начальницького складу дорогих гостей запрошено на обід.

Підчас обіду військом школи дякував гостей за відвідини школи.

«Ми дуже раді бачити вас представників пролетарського центру в нашій школі своїми гостями. Ми хотіли-б, аби Сталінщина і надалі тримала зв'язок з школою і посилала кращу робітничу молодь вчитись до нашої школи. Ми мали б за велику честь, коли б ви, кращі представники Донбасу—пролетарі міста, що носить ім'я генерального секретаря нашої партії, були нашими шефами, щоб ви допомагали нам своїм сталінським пролетарським впливом виховувати гарних, відданих справі революції командирів».

Під бурхливі оплески почав промову старий більшовик, член ЦК ВКП(б), секретар Сталінського ОПК тов. **Строганов.**

«Ми обійшли ваше помешкання і задоволені вашим порядком, ми також раді й вдячні за вашу братерську зустріч, що ви влаштували нам. Ми будемо зустрічатись і надалі. В повсякденному житті будемо тримати звязок.

«Від імени окрпаркому заявляю, що Сталінська округа приймає шефство над школою червоних старшин ім. ВУЦВК'у. Бажаємо гарно, весело, успішно провести навчання в таборі»—закінчив т. Строганов.

Під марш оркестру і гучні оплески юнацтво проводило своїх гостей.

Скляр.

Під контролю мас

Глитайський „суд“ і зразок злочинної тяганини

В голодовку 1920-21 р. р. наймит Мацура опинився в хут. Коробчиному, В.-Бубнівського района на Роменщині у глитая Галаницького. Довгенько Мацура догоджав глитаєві. Аж до 1923 р. Галаницький бачив, що його нечуваній експлоатації наймита Мацури надходить край, що відповідні органи застосують до експлоататора Кодекс Законів про Працю. Та не такий вже дурний глитай. Він винайшов, як сухим з води вийти: росповсюдив чутку, що ніби в нього вкрадено тютюн, і що вор—Мацура. З цього власне і росппочинається справа, що за неї ми пишемо. Галаницький, запрохавши до себе ще 7 таких же глитаїв, як і сам, почав допитувати бідолашного наймита, «керуючися артикулами власного кодекса». Мацурі ламали руки, закладали пальці в двері, били, скільки хтіли і т. ін. Вже непритомному наймитові довелося набріхувати на себе: признатися, ніби він вкрав пуд тютюну. Обплутавши так наймита, глитаї повезли Мацуру аж на той хутір на Конотопщині, куди, за вказівкою наймита, ніби був переданий вкрадений тютюн. На цьому хуторі громадянин, що на нього було вказано, заявив, що ніякого тютюну він ніколи ні від кого не одержував, а привезеного наймита бачить вперше. Розлютовані глитаї повертаються до Коробченого, а наймит вже не на возі, а біжить за возом. Не доїжджаючи хутора, глитаї спинили коні, дали напитися води Мацурі і... повісили на дереві, запаливши під ним солому. Зарили глитаї Мацуру, де їм треба було.

Минуло 2 роки. Могила наймита поросла травою. І за цей час ніхто в Коробчиному і не запитав Галаницького, де подівся наймит Мацура. Лише гр-н Лукаш Ан. на загальних зборах Галківського КНС запитав про це і витяг з протокола загальних зборів КНС надіслали до Окрпрокуратури. Окрпрокуратура надіслала витяг до окрміліції, — остання до райміліції. Кол. нач. В.-Бублінської райміліції тов. Бойко зацікавився справою і виявив, що Мацуру замучили глитаї: Галаницький Ан., Галаницький Гр., Купор, Голян, Парафійник, Коробка та Лавріненко. Всі ці особи були затримані і разом з справою 17-IV-25 р. передані Окрпрокуратурі. Та, трохи згодом затримані ходили вже на волі і тільки посміхалися. На цьому справа й присохла. Питали лише незаможники, в якому стані справа. Проте, мабуть і сама прокуратура за неї забула. Наприкінці 1925 року хтось написав за неї Сосновському. Та допис знову потрапляє до Роменської Окрпрокуратури. Прокуратура надсилає його до окрміліції та до райміліції. Нач. райміліції, коротко відповів, що слідство в цій справі вже переведено і матеріяли надіслані до Окрпрокуратури (за № 273) 2-II 1926 р. Прокуратура знову запитала за цю справу. Їй відповіли, що розслідування вже переведено і справа надіслана до Окрпрокуратури. Листування на цьому припинилося, —до вересня 1928 р. Свідок по цій справі Лукаш А., зацікавився давно-минулою справою і подав запитання до Окрпрокуратури. Окрпрокурор знову запитує райміліцію. Звідти відповідають, що справа—в Окрпрокуратурі. 25-IX-1928 р. прокурор знову запитує, 26-IX—знову йому дають пояснення. 4-I 1929 р. Окрміліція надсилає до райміліції відношення про розшук тільки не винуватців, а... самої справи. 20-I в'язень Лукаш через нач. подає до окружної газети дописа про вбивство Мацури. Прокуратура 1-III за № 24 ще раз вимагає пояснень від райміліції про наслідки справи наймита Мацури.

Листування поки припиняється на відповіді райміліції, що списує всю тяганину. Чим закінчиться справа—невідомо. Тільки вже і зараз можна сказати, що треба судити не тільки вбивців Мацури, але й винних в цій безглуздій тяганині.

Г.

Вправи лікаря Гришка і К-о

Акушерка Полупиженцева Настя працювала в Софіївській поліклініці (Криворізька округа) з 1924 року. В Софіївці Полупиженцева користувалася авторитетом, сумлінно виконувала службові обов'язки, брала активну участь у громадській роботі. Так було до 1928 року. До 1928 року тому, що в цьому році Полупиженцеву звільнили з посади, виселили до вирішення її конфліктної справи з помешкання поліклініки де вона мешкала, і, нарешті, Полупиженцеву «пошили» в злочинця. Софіївська райміліція та слідчий віддали Полупиженцеву до суду, інкримінуючи її дії за 97 арт. КК. Сталося ж все це ось як.

4 серпня 1928 року президія Софіївського РВК за інформацією зав. поліклінікою Гришка ухвалила перевести Полупиженцеву до Миколаївської амбулаторії з тої причини, що в поліклініці ніби утворилися неможливі взаємовідносини між Полупиженцевою та старшим медперсоналом. 24 серпня президія РВК (знову за інформацією Гришка) ухвалила звільнити Полупиженцеву з посади. Але за місяць до цього 28 липня президія РВК теж за клопотанням Гришка про звільнення Полупиженцевої ухвалила Полупиженцеву на роботі залишити, а зав. поліклінікою запропонувати налагодити взаємовідносини між медперсоналом. Отже, як бачимо три однакові клопотання, але постанови на протязі місяця ріжні. Чим керувався РВК, так швидко змінюючи свої постанови—невідомо. Криворізька ж Окрінспектура праці стверджує, що: «... факти наведені в заяві Полупиженцевої про зацікевленість зав. поліклінікою в її звільнені, щоб влаштувати дружину свого знайомого Чорнобривець—ствердилися. Групком поліклініки за винятком його голови не погоджувався з звільненням Полупиженцевої» і ухвалено: запропонувати зав. поліклінікою Полупиженцеву на посаді поновити (постанова від 19-IX 1928 року). Підкреслюємо—це було 19-IX 1928 року. Але зав. поліклінікою цієї постанови не виконав. Йому, бачите, бракувало «формальної причини» для цього... І та «причина» знайшлася. «Хтось» порушив через софіївську міліцію карну справу проти Полупиженцевої за те, що вона в позаслужбові часи визначала вагітність селянок за плату, і цим, мовляв, «компромітувала» поліклініку. Нарешті, постанова міліції про притягнення Полупиженцевої до відповідальности за 97 арт. КК., постанова слідчого про усунення Полупиженцевої з посади, росписка про невиїзд з Софіївки і... турбуватися зав. поліклінікою немає чого. Підстави, щоб не виконати постанови Окрвідділу праці є.

Так «де-хто», за завісою формалізма, приховуючи дійсні причини, «здихався» акушерки Полупиженцевої. 19-II 1929 року Софіївський нарсуд засудив Полупиженцеву до позбавлення волі на 3 місяці (умовно) з іспитним терміном на один рік. Цей присуд спричинився до того, що Полупиженцева не одержала гроші за вимушений прогул. Про неправильне звільнення Полупиженцевої писала й місцева газета. Але це не допомогло. І, нарешті, 15 березня 1929 року Криворізький Окрсуд розглядає справу і ухвалює, що нарсуд неправдиво засудив Полупиженцеву і що вона (Полупиженцева) не виходила за межі своєї компетенції, і що нарсуду справу проти Полупиженцевої треба було припинити. І Окрсуд справу припинив.

Але тепер треба виявити ще: як і хто весь час плутав цей клубок беззаконня, протекціонізма, бюрократизма та знущання над медробітницею, що парцює в цій галузі 15 років? Чому залишено на роботі не члена союза—Чорнобривець, що потрапила на місце Полупиженцевої за протекцією зав. поліклінікою? Чому не виконано постанови Окрвідділу праці про поновлення на посаді Полупиженцевої, і хто платитиме їй за вимушений прогул, у чому винна не держава, а окремі особи.

На ці питання і звертаємо увагу РСІ.

В. С—ко.

Скільки коштують два авто?

Дві машини—одна системи «Горох», друга—«Мерседес». Обидві належать Костянтинівському РВК, що на Артемівщині. Продавати їх РВК не збирається, мабуть так само, як не сподівається і використовувати їх. Отже наше завдання можна сформулювати так: скільки коштує використання цих 2-х авто? Цікаві свідчення в цій справі може дати зав. відмісцькомгоспом РВК'а **Бабенко. Бо за протекцією Бабенка** з початку 1928 р., на посаді шофера РВК, працює кум його Ковалик. Шофер з Ковалика мабуть такий же, як з автора цієї замітки. Через це «Горх» незабаром потрапив на ремонт. Ремонтувати машини доручили тому ж таки Ковалику, давши йому в допомогу 3-х майстрів. Ремонтувати авто почали в травні, а закінчили 13 листопада. За цей час, «щоб дістати потрібні частини» для «Горха» їздили в командировки: тричі до Москви, тричі до Харкова, тричі до Сталіно, по 2—3 чоловіка в кожну командировку. Витрати по ремонту «Горха» вже перевищували асигновання на це. І Ковалик запропонував Бабенкові продати машину. Але покупців не знайшлося. «Горх» вибув з лав, пожерши не одну тисячу райвиківських карбованців. Перенесений на млин № 1 і схований в стружки в сараї, що протікає, мотор «Овфлянд» доживає свої останні дні.

«Мерседесом» керував півтора роки шофер т. Серіков. Машина не потрібувала ніякого ремонта. Коли ж Ковалик «загнав» «Горха», і треба було десь влаштувати цього ж Козалика, тов. Серікова звільнили. Двічі поїхав Ковалик на «Мерседесі» — і цю машину поставили в ремонт. Ковалику знову дали в допомогу трьох майстрів. Ремонт треває вже 4 місяці. Коли його закінчать, не скаже мабуть і Бабенко. Додамо, що Ковалик одержує 135 крб. на місяць, його помішник слюсар—85 крб. Все ж і за таких даних про «використання» РВК'ом 2-х авто тяжко точно сказати, скільки це «використання» коштує. Хіба прокуратура по даних безгосподарности, кумовства, розбазарювання народніх грошей то-що, встановить, скільки саме РВК викинув на вітер грошей?

І. Р.

Кол. золотопогонники зривають

Село Кулішівка, Варвинського р. на Прилуччині виділяється серед інших сел району тим, що виконало всього 15% завдання по хлібозаготівлях. Кулішівка, безумовно, могла б виконати завдання і повнотою. Причина невиконання—активність антирадянських елементів, що ховають хліб від держави й інших до того підбурюють. Напр., на останніх загальних зборах селян кол. денікінський офіцер Півторайко Л. А. заявив:

— У мене зайвого хліба немає. А коли й є кілька пудів білого борошна, я його відвезу на базар—там воно дорогше...

Півторайко, користуючись 7 гект. землі, не продав державі жодного кіла хліба.

Селяне одноголосно ухвалили: Півторайка, як антирадянський елемент, вислати з села. Проте, ця постанова так і залишилася постановою: племінник Півторайка—секретарює в Кулішівській сільраді. (До речі, батько ж цього секретаря теж кол. офіцер—нині самогонщик). До якого ж часу антирадянські елементи гальмуватимуть радроботу на селі.

Б.

Промисловість ще не мобілізувала внутрішніх ресурсів

Мобілізація внутрішніх ресурсів промисловости провадиться мляво. Місцева промисловість ще навіть не склала угод на реалізацію зайвого майна.

Республіканська промисловість мала зібрати в цьому році внутрішніх ресурсів, ураховуючи сюди й реалізацію зайвого майна та скорочення дебіторської заборгованости, 18 міл. крб. Фактично ж у першому півріччі реалізовано тільки третину завдання.

Краще всіх трестів провадиться мобілізація в Укрмашбудтресті, в Укрсклотресті, що продав ріжним організаціям 15 міл. пляшок одержавши за це 600 тис. крб. Укртремас лише недавно почав провадити цю роботу. Малі досягнення має в цьому напрямку Укртрестсільмаш. Його заводи ще досі не склали навіть списків зайвого майна, тим часом вони мають чималі запаси сировини та ріжних матеріялів.

Досить поволі посувається мобілізація внутрішніх ресурсів в Укрсилікаттресті, Укртютюнтресті та Укрпорцелянтресті. З боку правлінь трестів цій справі не відводиться ще належної уваги, робітництво та профсоюзи майже ніякої участи не беруть у цій роботі. Ні в одному тресті не поставлено було це питання на обговорення широких трудящих мас.

Не краще справа в загально-союзних трестах Донвугілля мав завдання мобілізувати в цьому році ріжних цінностей на 4,5 міл. крб., але справді в першому півріччі він мобілізував тільки на 880 тис. крб. Лише останніми часами він склав угоду з Рудметалторгом на реалізацію зайвих матеріялів та машин на $1\frac{1}{2}$ міл. крб. Є чимало рудоуправлінь, як Горлинське, що ще досі не мають ніяких списків зайвих матеріялів і сировини, не знають, що є в них на складах.

Південсталь з загальної суми 2,7 міл. крб., що він мав зібрати в цьому році від реалізації ріжних цінностей, в першому півріччі одержав тільки 700 тис. крб. Особливо кепська справа в Цукротресті. За підрахунками правління тресту на українських цукроварнях лежить зайвих матеріялів та сировини на суму 11,4 міл. крб., не рахуючи велизечної дебіторської заборгованости. Цукрові комбінати тільки тепер починають виявляти зайвини матеріялів і сировини, справжня мобілізація ще навіть не починалась.

Чималі досягнення має в цій ділянці Південмаштрест, хоч далеко не на всіх заводах. Ще торік ВРНГ виявила на заводах величезну кількість ріжних зайвих матеріялів та сировини. ВРНГ дано трестові завдання мобілізувати в цьому році ріжних матеріяльних цінностей на 7,5 міл. крб. Завдяки пильній увазі правління тресту до мобілізації в першому півріччі реалізовано ріжних цінностей на 3,5 міл. крб.

Особливо мляво провадиться мобілізація внутрішніх ресурсів у місцевій промисловості. Перевірка, зроблена недавно ВРНГ на підприємствах місцевої промисловости в Полтаві, Одесі і Київі **виявила, що трести майже зовсім нічого не зробили. Списки не складено, комісій для виявлення зайвин не організовано, заводоуправління не перевіряли і не перевіряють, що в них є на складах, угод не складено.**

Зараз ВРНГ запропонувала всім республіканським і місцевим трестам негайно закінчити складання угод на реалізацію зайвого майна з Рудметалторгом і надалі постійно стежити за цією справою.

Затверджено п'ятирічку в питаннях праці

Колегія Наркомпраці затвердила п'ятирічний план у питаннях праці.

Наркомпраці зважає, що на протязі 5 років число трудящих на виробництві та в установах на Україні зросте на 26,7%. Кількість безробітних за цей час, за розрахунками Наркомпраці, зменшиться тільки на 7,7%, бо приплив зайвої сили з сел до міст триватиме далі.

П'ятирічний план намічає значно посилити допомогу безробітним. Особливо передбачається посилити трудові форми цієї допомоги. Тепер, трудову допомогу одержують тільки 21,6% безробітних. На кінець п'ятирічча трудовими формами допомоги буде охоплено 46,5% усіх безробітних.

Протягом п'яти років передбачається також значно поліпшити постановку охорони праці та техніки безпеки й посилити робітниче житлове будівництво. На заходи до поліпшення техніки безпеки за 5 років витратиться 150 міл. крб., а на робітниче житлобудівництво 982 міл. крб. Ця сума дозволить довести норму житлоплощі середнім числом до 7 кв. метрів на душу робітничого населення.

Реальна заробітна плата зросте на Україні за 5 років середнім числом на 51,5%. Передбачається також провести уніфікацію заробітної плати службовців, що дозволить підтягти зарплату відсталих груп-працівників соціяльно-культурних установ та низового радянського апарату, не менш, ніж до 90% середнього рівня зарплати промислових робітників.

Іспити до профшкіл скасовано

Дотепер до профшкіл приймали за конкурсними іспитами. Це утруднювало пролетаризацію їх.

Колегія Наркомосу визнала за потрібне скасувати іспити підчас вступу до професійних шкіл. Семирічка, на базі якої побудована професійна школа, дуже поліпшила свою академічну роботу і підготовку учнів, тимто колегія Наркомосу ухвалила скасувати приймальні іспити для осіб, що закінчили цього року семирічку, підчас вступу їх до профшкіл.

Кожному учневі, коли він закінчує семирічку слід видати особисту характеристику. На підставі цих характеристик, а також, взявши до уваги соціяльне походження, прийматимуть до профшкіл. Отже, починаючи з 1929—30 шкільного року до профшкіл прийматимуть за принципом класового добору та за окремими соціяльними категоріями, приблизно, таким самим порядком, як і до ВИШ'їв, але безконкурсних іспитів.

Колегія Наркомосу визнала за потрібне, щоб у складанні характеристик осіб, що закінчують трудшколи, брали участь батьки і представники робітниче-селянської суспільности. Підчас прийому до профшкіл також треба, щоб була широко репрезентована радянська суспільність.

Щоб популяризувати нову систему прийому до профшкіл серед пролетарських мас, **Наркомос організує найближчими днями на кількох великих підприємствах доповіді про новий порядок комплектування профшкіл. Перша така доповідь відбудеться 22 травня на харківському паротяго-будівельному заводі.**

Видання праць тов. Шліхтера

Науково-дослідчий інститут сільсько-господарської економіки готує до друку праці тов. Шліхтера. Видає їх Державне Видавництво України. До цього видання, розрахованого на 5-6 томів, мають увійти такі праці тов. Шліхтера:

1. До Жовтневої революції (з 1899 до 1916 р.).

I. Економіка.

а) «Економічне значення ґрунтових шляхів» (т. 1),

б) «Сучасна громада і аґрарне питання» (аналіза капіталістичної оренди в селянському громадському господарстві) (два томи).

в) «Кустарні промисли на Сибіру» (I том, працю преміювала Всеросійська Академія Наук у грудні 1917 року).

г) «Рибальсько-промислове господарство селян Туруханського краю» (два томи).

ґ) «Питання про ренту міських земель».

2. Публіцистика:

а) Критика дрібно-буржуазної ідеології народництва в питаннях тогочасної дійсности.

б) «Критика контр-революційних течій в добу першої революції 1905 р.» (один том).

II. За часи після Жовтневої революції (з 1917 до 1929 року).

1. Твори історичного характеру.

а) «На барикадах пролетарської революції» (боротьба за хліб).

б) «Ілліч, яким я його знав».

в) Київ Жовтневими днями 1905 року.

2. У боротьбі за генеральну лінію партії.

а) «Генеральна лінія партії в питанні народнього господарства та диктатури пролетаріяту».

б) «Класова боротьба на селі і партія».

в) «Шляхи розвитку сільського господарства в системі індустріялізації країни».

г) «Шляхи розвитку сільського господарства і колективізації».

ґ) «Засівна кампанія 1928 року в розрізі колективізації села».

д) «Правда про єврейське переселення».

е) «Завдання сільського господарства».

є) «З підсумків XIV партз'їзду».

ж) «До підсумків листопадових пленумів ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)У».

з) «Розвиток сільського господарства України на найближчі п'ять років».

3. Революційна публіцистика (на різні поточні теми внутрішнього та міжнародного характеру).

а) «Нове слово».

б) «Із вражінь маріупільського окружного з'їзду рад».

в) «Село на шляху до соціялізму»

г) «Поема тракторних колон».

ґ) «Прогулянка тов. Ларіна в українське земельне законодавство».

д) «Сільсько-господарська наука і земельна практика».

е) «Реконструкція сільського господарства і завдання радянської агрономії».

є) «Громадянська війна».

ж) «Фашизм в Австрії».

з) «Наша сусідка — Фінляндія» і т. інш. і т. п.

4. Теми будівництва соціялізму (статті і промови).

У Харкові

Зустріч з делегацією західно-українських інженерів

15-го травня у Діловому клубі відбулася зустріч інженерів-делегатів Західної України з представниками інженерно-технічних сил і наукових працівників УСРР.

Делегатів привітав представник товариства культурного зв'язку з закордоном проф. Мазуренко і тов. Бубнов — від працівників Укрдіпромезу.

Після привітань члени делегації виступили з доповідями про господарський стан Польщі і Західної України. У доповідях порушено також питання про діяльність українського технічного товариства у Львові.

Д-р Павлов поінформував, що львівське технічне товариство має 250 спеціялістів в ріжних галузях науки і техніки. Товариство налагодило щільний звязок з усіма науковими організаціями, що перебувають в усіх українських землях, причому особливо цінним було б встановлення такого зв'язку з науково-технічними організаціями радянської України.

Наприкінці д-р Павлов повідомив, що більшість інженерно-технічних працівників Західньої України на запрошення фабрик і заводів Радянської України взяла б участь у будівництві промисловости і всього народнього господарства радянської України.

Інженер Стефанович повідомив про житлове і шляхове будівництво у Польщі.

У доповіді про електрифікацію Польщі і Західної України інженер Волосенко відзначив, що електро-передача у Польщі і Західній Україні ще не настільки розвинена щоб вона могла задовольняти потреби широких мас населення, особливо селянства. Через це-ж електрифікація, що її проводиться у Польщі і Західній Україні, не може сприяти розвиткові кустарної промисловости.

Інженер Желіховський у своїй доповіді повідомив про стан гірничої промисловости в Польщі, а зокрема, про перспективи розвитку нафтової та соляної промисловости в Західній Україні.

Після доповідей на честь делегації влаштовано концерт та вечерю.

Закрився окружний з'їзд ЧХ

Закрився окружний з'їзд харківської організації Червоного Хреста. З'їзд заслухав доклад тов. **Буценка** про діяльність Всеукраїнського комітету Червоного Хреста, звіт тов. **Лебедева** про роботу Харківського окружного комітету ЧХ, та звіт Ревкомісії.

В своєму звітному докладі тов. Лебедев відзначив, що вся робота Харківської організації Червоного Хреста відбувалася в напрямі переведення в життя постанов II Всеукраїнського з'їзду ЧХ. *Головну увагу нашої організації* — говорив він, — було звернуто на утворення головним чином, по селах ясел, лазень, амбулаторій, консультацій, дитячих майданчиків, а також обслуговання гарячими сніданками найбідніших дітей-школярів.

Велику увагу організація ЧХ звернула на участь у соціялістичному будівництві, зокрема, вона взяла найактивнішу участь у засівній кампанії, в організації с.-г. колективів т. інш. Розгорнуто також військово-санітарну роботу, притягнуто лікарів до роботи в організації Червоного Хреста. На сьогодні у нас працює їх 168 чоловіка. Працює дитячий санаторій де частину дітей утримується зовсім безплатно а решта платить 50%. Крім того, червоно-хресні їдальні дають 90.000 безплатних обідів найбіднішому населенню міста й села.

Широко розгорнуто санітарно-гігієнічну роботу в Червоній армії. Майже всю харківську залогу охоплено червоно-хресною роботою. По частинах Червоний Хрест роздавав бритви, зубні щітки демонстрував діяпозитиви тощо.

В резолюції з'їзду на доклад окр. правління ЧХ відзначається певне пожвавлення в роботі в місті і на селі. Організовано сітку гуртків та курсів Червоного Хреста, що охопили широкі кола робітниць та селянок, зросла активність низових організацій, що виявилося в участі осередків ЧХ у всіх політичних кампаніях, що їх провадила партія і радянська влада.

В резолюції також відзначається потреба посилити живий звязок з місцями, забезпечити потрібною популярною червоно-хресною літературою низові організації та утворити по районах, де існує червоно-хресна організація, відділи першої допомоги.

Наприкінці з'їзду обрано новий склад Харківського окружного комітету Червоного Хреста та 10 делегатів на Всеукраїнський з'їзд.

На голову комітета обрано тов. Лебедева, заст. голови тов. Терентьєва (робітник ХПЗ) і секретар тов. Рудін (робітник друкарні).

Книжковий ярмарок

Вчора о 6 год. веч. на Радянському майдані відкрився книжковий ярмарок.

Головний редактор Державидаву С. Пилипенко, відкриваючи ярмарок, вказав на головніші етапи розвитку української книжки після Жовтневої революції та її значіння в будівництві української пролетарської культури.

Від імени Окрпрофради виступив з промовою тов.Страшко, що також підкреслив величезне значіння трьохмісячника української культури та зокрема ролю в трьохмісячникові української книжки.

Вчора ж почав торгувати ярмарок зі зниженою на книжки від 10% до 70%. На ярмаркові влаштовано безпрограшну книжкову лотерею, демонструються кіно-фільми, грають оркестри музики, а також передбачається влаштувати вистави театру «Веселий Пролетар» та драматичних клубних гуртків.

Ярмарок триватиме до 1 червня ц. р. Докладний звіт про ярмарок подамо далі.

Прийомні дні на підприємствах

Розроблено такий календар прийомних днів Міської ради і Окрвиконкому на травень і червень: 27 травня на ХПЗ та «Серп й Молот», 29 травня на ДЕЗ'і, «Світлі Шахтаря», в депі Сортирувальному; в червні—3-го на ф-ці «Червона Нитка», 5-го на Кутузівці, 7-го на шостій тютюновій фабриці та ХВМ, 12-го в Головних Трамвайних майстернях і на Канатці, 14-го на другій конліфабриці, 17-го в депі Основа, 27-го в бараках для сезонників та друкарні ДВУ і 23-го в місцкомі хатніх робітниць № 4.

Червоний суд

В Найвищому Суді УСРР.

Антирадянський елемент

Громадянин Кудрицький — робітник і син робітника. Але його батько завжди був хазяйським пришийхвостом. Старий Кудрицький завжди підлабузнювався до хазяїв, майстрів та іншого начальства.

Молодий Кудрицький теж працював на заводі, але і йому робітниче оточення було не дуже до вподоби. Йому якось пощастило пролізти до лав компартії, але звідти його виключили за пияцтво. Тоді Кудрицький «з образи» вирішив їхати до Америки.

В Америці, очевидно, його прийняли не зовсім з роскритими обіймами. Отже, через пілроку він повернув і знов став працювати на Збруцькій цукроварні ім. тов. Домбаля. Тут він вже одверто виявив себе, як антисуспільна. навіть ворожа радянській владі людина.

Трудової дисципліни для нього не існувало. Він не оминав можливости виляяти радянську владу, особливо в оточенні найвідсталіших кол робітництва — сезонників. Зарекомендував він себе і як антисеміт, глузуючи і знущаючися з робітників-євреїв.

Робітництво визнало його за шкідливу людину, що підриває виробництво, що не гідна звання радянського робітника. За його вчинки, що мали кримінальний характер, його притягли до судової відповідальности.

Виїздна сесія Проскурівського Окрсуду, що розглядала цю справу, засудила Кудрицького на 5 років позбавлення волі.

Найвищий Суд УСРР визнав за можливе зменшити йому строк позбавлення волі до 3-х років.

Глитайські пришийхвости

Голова сільради Наталуха Іван, його брат Максим, що правив за голову КВД і працював рахівником у сільраді, Харченко секретар—вирішили, що їм з біднотою та середняцтвом не по дорозі. З глитаями значно корисніше; вони і почастують, вони й віддячать та й, взагалі, це люде «поважні», а не якась голота...

З глитаями жила ця трійка, як кажуть «душа в душу»... Протягом 1926—1928 років, за період, коли в сільраді *засіли вищезгадані* особи, місцевим глитаям було не життя, а масляна.

Коли КВД розподіляло позики, призначені, звичайно, для бідноти, одержували їх глитаї. Пільги, що їх радянська влада дає бідноті, з «легкої» руки Наталухи та інших глитайських пришийхвостів одержували теж глитаї. І навіть, коли розподіляли між селянами землю з держфонду, її так само одержали глитаї. І безплатно... Принаймні, орендної плати з них не брали.

Добре жилося глитаям маючи таких пришийхвостів як Наталухи і Харченко, що правили в сільраді. Але як було бідноті?

Про це на суді говорили свідки, згадуючи як їх Наталуха посилав «під три чорти». Вони свідчили, що нічого не можна було домогтися в сільраді, пільги були тільки для глитаїв і т. ін.

Поруч цього вищезгадані особи відзначилися ще як рострадники, піячили, дискредитували радянську владу і за все це опинилися на лаві підсудних.

Сумський Окрсуд засудив Наталуху Івана і Максима на 3 роки позбавлення волі і Харченка на 2 роки.

Найвищий Суд УСРР присуд затвердив, але застосувавши до останнього засудженого амнестію, зменшив йому строк позбавлення волі на половину.

Культура й мистецтво

До Харкова приїздить група ленінградських письменників

В понеділок 20-го травня до Харкова приїздить група ленінградських письменників, об'єднаних біля редакції журналу «Звезда».

Цю подорож по Україні редакція «Звезды» організувала почасти у відповідь на відвідання українськими письменниками Ленінграду у лютому ц. р., а також для живого безпосереднього звязку з читацькими масами.

Група складається з таких відомих нашим читацьким колам письменників: **Юрій Лебединський**—автор «Недели», «Комиссаров», «Поворот», п'єси «Высоты»; це один з перших пролетарських письменників, що підійшов щільно до художнього втілення героїв доби воєнного комунізму, один з найкращих художників, що відтворив образи з партійного життя. **Б. Лавренев**—автор героїчно-авантюрних повістей на сюжети з громадянської війни. З його творів відомі «Седьмой спутник», «Мир в стеклышке», а також п'єса «Враги», що її останній час виставляють наші українські театри. **К. Федін**—один з найвидатніших сучасних руських прозаїків. З поетів приїздить Ілля Садоф'єв та Ніколай Браун.

Письменники побували вже в Київі, де в будинку вчених відбулася товариська зустріч з українськими письменниками та громадськими колами. Мають відвідати ще Одесу і Дніпропетровське.

23-го травня в будинку літератури відбудеться товариська зустріч ленінградців з українськими письменниками, представниками преси та мистецькими колами.

Всеукраїнська конференція в кобзарських справах

З ініціятиви Укрфілу на 8 червня б. р. скликається в Харкові всеукраїнську конференцію в кобзарських справах. Конференція має виявити місце кобзарського мистецтва в системі політосвітроботи серед трудящих, встановити форми й методи створення репертуару для бандури, а також усталити тип її, спосіб гри на бандурі, утворення ансамблів з українських народніх інструментів тощо.

Місця на конференцію НКО розподілило поміж округами; крім того до участи в конференції запрошено представників Кубані, Західної України та музично-наукових закладів інших республік Союзу. На з'їзді також будуть представники кобзарських капел, виконавці бундуристи, конструктори, вчені етнографи, поодинокі особи, що добре обізнані на історії розвитку кобзи, композитори та представники центральних культурно-освітніх закладів.

Конференція триватиме 3-4 дні.

Бесіди про техніку розумової праці в держбібліотеці ім. Короленка

Протягом минулих двох місяців державна бібліотека ім. Короленка перевела в себе цикл бесід з техніки розумової праці. Вміння читати наукову книжку, розбиратись в ній, складати тези, робити виписки, готуватися до докладу—все це ще поки що слабо розвинуто в нас; а тим часом нові кадри учнів, робітників, робітничої інтелігенції, радянських службовців надзвичайно гостро відчувають потребу в цих навичках. На жаль, у нас ще немає цього курсу, ані в вищій ані в нижчій школі (що вже давно практикується і в Америці, і в Німеччині, і з Англії), і наш масовий читач витрачає багато часу на те, що можна було б зробити далеко швидше й легше.

Бібліотека ім. Короленка зробила спробу утворити такий курс для своїх читачів. На об'яву відгукнулось більш 150 чол., що подали відповідні анкети (більш 80 чол. робітників від станка, багато учнів профшколи, службовців і учнів взагалі). Характерно, що між тими, хто взявся до роботи є чоловік з 20 з вищою освітою.

Через брак вільного приміщення довелося працювати лише один раз на тиждень суботами, одночасно з 75-ю особами. Протягом лютого-березня переведено три основних бесіди, а також практичні роботи над проробкою матеріялу.

Всі, хто брав участь в цих бесідах, організувалися в бібліотеці в гурток техніки розумової праці. Бесіди про техніку розумової праці треба було б провадити по всіх бібліотеках і клубах, а також почати цю роботу й серед учнів, що особливо потрібують таких вказівок.

Обмін художніми цінностями

Головмистецтво НКО Грузії звернулось до управління мистецтва НКО України з проханням надіслати клавір опери М. Лисенка «Тарас Бульба» для ознайомлення, а при змозі й постановки цієї опери на сцені Тифліської державної опери в обмін на постановку в Харківській державній опері опери грузинського композитора, народнього артиста Грузії Захарія Паліашвілі «Абессалом та Етері».

Спорт

Перегони

Найжвавіше за день пройшли «Гайдамацька Мрія» (Ширмахер I)—2.27¼ і «Вересень» (Свиридів С.)—2.28½ при 3-ій «Веселій Панночці». Скинувши з свого рекорда 2¼ сек., в 2.37¼ «Наступія» (Свиридів С.), весь час переслідувана «Раннім Нальотом»—2.37½ (рекорд—2.38) все ж вдержала перше місце в групі це в «Гей-Гука» і «Великої Гармати». Тричі виграв Цвєтков С. на: «Всесвітній Безбожниці»—2.35¾, «Гарячій Грі»—2.45½ і «Госп. Гостиниці»—3.13½ (групи на 1600 м.).

До того ж остання група їхала зовсім в «прохолодцем»: і «Гаєва Діброва» (Свиридів С.), що дістала 2-ге місце, прийшла в 3.16¾.

За день перемогли ще: «Задорний» і «Зорька» (Архипів М.)—2.32¼ і 3.04, «Гнітюча Нульга» (Ширмахер I.)—2.37½, «Мисль» (Сорокін В.)—2.42¼, «Аеліта» (Майновський Я.)—2.45¾, «Домовой» (Мітін I.)—2.40¾ і «Афіна-Палада» (Татарників Г.)—3.04 (в групах на 1600 м.).

Пов'домлення

До всіх ВУЗ'ів УСРР.

В додаток до п. 30-го правил прийому до робфаків та ВУЗ'ів на 29—30 учб. рік, НКО оголошує остаточний термін вступних іспитів: по ВУЗ'ах Індустріяльних, Сільсько-Господарських (крім Ветеринарних і Землеустрійних), Медичних, Соціяльно-Економічних і Художніх — вступні іспити встановлюються з 15 серпня; по ВУЗ'ах Педагогічних, Ветеринарних, Землеустрійних і Фармацевтичних — 5-го вересня.

Іспити по всіх робфаках — переводяться 15-го серпня.

Заст. Наркома Освіти Приходько.
Зав. Упрофосвіти Нефоросний.

— В суботу, 18 травня ц. р., о 6 годині вечора, в помешканні Українського Інституту Марксизму відбудеться відкритий пленум агітпроп-лабораторії ЦК КП(б)У вкупі з агітпропактивом харківської організації.

На порядку денному доклад тов. Перчика—«Сучасні завдання агітації».

— На засідання ПК ХОКК 17 травня, о 9-ій год. ранку викликаються члени ХОКК т. т. Гусев, Шир і Комендант (Люботин); партзасідателі—т. т. Тилин (Депо Трамвая) і Тюрін (Канатка).

— У неділю, 19 травня, о 10 год. ранку, в помешканні Агітпропу ОПК (буд. Окрвиконкому) відбудуться загальноміські збори комуністів—німців.

Питання дуже важливі.
Явка обов'язкова.

— Харківська окружна рада фізичної культури повідомляє, що перепустки видані ХОРФК та ХОРПС дійсні на всі матчі та змагання, що влаштовуються ХОРПС та ХОРФК, до витотовлення нових.

— У п'ятницю, 17 травня, о 8 год. вечора, в приміщенні ЦБФК (Мар'їнська 14) відбудеться засідання лікарської ради.

Порядок денний:

1. Облік фізичного розвитку з технічн. досягненнями.
2. Матеріяли про фізичний стан поклинників.
3. Про науково-дослідчу роботу над стрільцями.

Кіно

Держкіно ім. К. Лібкнехта — «Мулен Руж». Держкіно ім. Комінтерну — «Мулен Руж». Держкіно ім. К. Маркса — «50 тисяч франків». Держкіно ім. Дзержинського — «Симфонія великого міста». «Червоний Маяк» — «Бабусин онук». Кіно Жовтень — «Нічний візник».

Аеросполучення

З Харківського аеродрома сьогодні вилітають пасажирські аероплани до Москви—об 11 год. 50 хв. ранку, до Ростова—Мін-Вод—П'ятигорську та Сочі—Сухум—Баку—Тегеран о 9 год. 30 хв. ранку.

До Харківського аеродрома сьогодні прилітають з півночі о 9 год. 10 хв. ранку і з півдня об 11 год. 30 хв. ранку.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 17/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.91
Державна внутр. позика 1926 р.	127.00	125.00
10% виграшна позика 27 р.	25.74	25.64
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105 53
5 селянська виграшна позика 1927 р.	5.05½	5.03½
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 карб. 1927 р.	25.68½	25 58½
2 виграшна позика індустріялізації %%	26.43	26.33
2 виграшна позика індустріялізації без %%	25.67	25.57
11% внутрішня позика 28 р.	102.35	102.30
Сертифікати ощадкаси	5.98	5.96
6% зобовязан. НКФ		
„ 1/VI-29	102 63	102.53
„ 1/VII-29	101 76	101 66
„ 1/VIII-29	100 90	100 80
„ 1/IX-2	100 07	99.97
„ 1/X-29	99.25	98 15

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.30
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Поправка

У вчорашньому номері газети стор. 4 в докладі тов. Порайка сталася помилка. В четвертій шпальті в третьому абзаці знизу останні слова:—«не припинить диктатури пролетаріяту радянської Росії» треба читати: «не припинить і диктатура пролетаріяту радянської Росії».

Апарат кооператорганізацій треба оздоровити

Замість ворожого елементу, що гніздиться по багатьох кооперативах, доручимо роботу висуванцям із робітництва й наймитів та кращим із бідноти й середняцтва, подбавши одночасно за підвищення їхньої кваліфікації

Питання стоїть руба

Труднощі кооперативного будівництва в значній мірі збільшуються через те, що темпи зросту культурности широких робітниче-селянських мас, вміння працювати на користь громаді на багато відстає від темпів зросту економічно-технічної бази народнього господарства. Вчення Ілліча про цивілізованих кооператорів, про необхідність як найшвидче позбутися азіятських метод торгівлі й навчитися торгувати по европейському і зараз є для кооператорів як-найактуальніше.

Кооперативну роботу гальмують до того ще і ворожі нам елементи зовні й усередині кооперативного організму. Шкідливий, ворожий політиці партії елемент, що згніздився в кооперації не мало чинить перешкод розгорнутому коопбудівництва. Попередні дані за перевибори в кооперації, що відбуваються зараз, свідчать за те, що колективна воля бідняцько-середняцької частини пайовиків рішуче й суворо вимітає геть все негідне для кооперації, провадить боротьбу з шкідливими елементами. По деяких округах процент такого сміття в органах керування і контролю та в апараті кооперації дорівнює значної цифри. Це сміття складають колишні офіцери, бандити, старшини, волосні писарі, пристави, стражники, глитаї, попи, шахраї, їхні підлабузники, колишні спекулянти, рострачиники, що пролізли в кооперацію, щоб з середини підірвати, спрямовувати до загибелі ще надто молоді й кволі кооперативи, щоб затримати темп кооперування та реконструкції сільського господарства.

Поруч напруженої боротьби бідняцько-середняцької частини пайовиків з шкідниками кооперації провадиться величезний процес добору нових придатних до роботи, свіжих, чесних, відданих робітників із бідноти, наймитства, середняцтва й членів профсоюзів. Але цього не досить. Не можна заспокоюватися на тому, щоб тільки вичистити шкідників, поставивши на їхнє місце свіжих людей. **Пайовики повинні дбати повсякчас про тих, кого вони висунули на відповідальну, надто складну роботу в своєму кооперативі.** Цеб-то не лише допомогти кооперативу своєю активною участю в його роботі, **а допомогти й висуванцям - робітникам підвищувати кваліфікацію, вивчати нові форми й методи роботи, взагалі поповнювати свої знання.** Робота ця провадиться здебільшого за ініціятивою райсоюзів і кооперативних центрів. Але недостатню участь беруть в ній низові кооперативи і його пайовики. Від цього й трапляється низка помилок на цій ділянці кооперативної роботи. Основною з них є те, що не всі курсанти, закінчивши ВИШ'і й профшколи, технікуми—не всі повертаються на практичну роботу до свого кооперативу. Залежить це від добору кандидатур до учбових закладів. А що пайовики цього питання здебільшого не опрацьовують, то й трапляються негативні явища. Витрачаються великі кошти, пайовики сподіваються одержати кращих робітників, а буває навпаки.

Зараз у звязку з затвердженням п'ятирічних планів народнього господарства, коли на долю кооперації припаде надзвичайно велика й серйозна робота за п'ятирічкою, коли кооперативні маси вимагають якости роботи кооперативного апарату, коли на всю широчінь стало питання боротьби з бюрократизмом, ростратами, зловживаннями—питання кадрів для кооперації,—є найактуальніше. За всяку ціну кооперація, її чисто всі кільця обов'язково за безпосередньою участю пайовиків — повинні **налагодити як найшвидше і найкраще справу перекваліфікації робітників апарату та підготовки нових кадрів** на керівну й відповідальну роботу в апараті.

Особливо гостро слід ставити це питання зараз у звязку з підготовкою учбових закладів до нового набору учнів і періодом перекваліфікації робітників кооперації після поповнення органів керування й контролі, чистки апарату та перед новим господарським роком.

Постанови ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)У в цій справі в свій час дали відповідні вказівки. Остання постанова ЦК ВКП(б) про відготовку відпускників з РСЧА (див. «Правда» за 14-V ц. р.) вимагає від кооперації максимальної уваги справі використання червоноармійців і молодших командирів відпускників та демобілізованого командного складу в соціялістичному будівництві, насамперед, як організаторів колгоспного будівництва й виробничого кооперування селянського господарства. Партія зайвий раз нагадує про важливість для кооперації справи про кадри. Лише за умов максимального використання численних кадрів демобілізованих червоноармійців та комскладу і за відповідної підготовки їх на курсах, що їхню сітку треба поширити (до речі так само треба поширити сітку кооперативних профшкіл, технікумів і факультетів при ВУЗ'ах), за умов вдалого добору кандидатур до учбових закладів взагалі, достатнього фінансування цієї справи та активної участи у ній низових кооперативів і пайовиків—кооперація забезпечить якість своєї роботи, успішно виконання п'ятирічних планів народнього господарства. А це ж і є найважливіші її завдання.

М. Огурцов.

Під гаслом оздоровлення роботи

Перевиборна кампанія споживчої кооперації **Куп'янщини** набула великої масовости.

Обговорюючи звіти, пайовики виявили велику активність і зацікавленість роботою т-в. На звітних зборах в середньому висловлювалося 20% присутніх. Пайовики і уповноважені найбільше звертали увагу на кооперування і ставили на карб кооператробітникам те, що вони **не виконують директив коопцентрів про кооперування бідноти**; говорили вони так не без підстав, бо є т-ва з чималими фондами на цю справу, але не використовують їх, керівники ж де-яких т-в висловлюються навіть так: «купи пайовика, а потім ще плати за нього пай і райсоюзові». Пайовики категорично висловлювалися за те, щоб не продавати товарів тим селянам, які мають змогу, але не вступили до т-ва.

Диференційований пай притяг на себе увагу всіх. що бували на зборах; по багатьох селах він викликав бурхливі суперечки поміж окремими шарами пайовиків і **в переважній більшості т-в запровадження його ухвалювалося.** Там же, де бракувало підготовної роботи, глитайня активно виступала проти диференційованого паю і підбивала до цього бідноту, мовивши: «ми хазяїни, ми що хочемо, те й зробимо з своєю кооперацією» Були випадки, що питання про запровадження паю зривалося (у Черянському т-ві), або боротьба за нього мала загрозливий характер і **тільки завдяки впертості бідноти пай ухвалювалося.**

Пайовики **дали чимало вказівок як раціоналізувати апарат,** торговельну сітку, обслуговування пайовиків то-що. Там, де особливо далися в знаки рострати, члени кооперації вимагали найсуворішої кари рострачикам. Чимало говорили пайовики і про те, що культурно-виховна робота в сільських кооперативах незадовільна.

Підчас звітно-перевиборної кампанії було також перевірено склад правлінь і технічний їхній апарат. Неорганізована біднота члени комнезамів, секцій РСІ, легка кіннота та кооперативний актив взяли в цьому жваву участь. Перевірено мало не 400 чол., себ-то 80% усіх робітників сільської кооперативної сітки. Виявлено, що 136 чол. з них **(або 34,5%) треба вичистити як чужий елемент** або ж за звязком з чужим елементом, за пияцтво, рострати, зловживання, байдужість та інш.

Кандидатури до нових органів керування обговорювано заздалегідь місцевими організаціями та на зборах селян. У цьому питанні не були пасивні й жінки, що висували і підтримували свої кандидатури. Як і скрізь, глитаї та всякі «чужаки» намагалися й тут просунути свого носа, виставляли свої кандидатури і підпоювали де-кого з бідноти. але їхні спроби майже скрізь натрапляли на опір бідняцько-середняцького блоку і лише де-не-де глитаям пощастило зірвати диференційований пай чи провести до правління якогось п'яницю та рострачиника; це переважно там, де не було достатнього керівництва районних організацій та не провели потрібної підготовки.

Із 71-го т-ва, де пройшли перевибори, в сімнадцяти склад правлінь оновлено на 33%, в 37 — на 66%, у 14 — переобрано увесь склад правлінь і лише в 3-х старі правління залишено без змін. Склад ревкомісій у 12 т-вах поновлено на 33%, у 29 — на 65% та переобрано весь склад ревкомісій у 20 т-вах. **Значно збільшилось прошарування жінок в органах керування, членів партії та наймитів, а також робітників і членів КНС,** що райсоюз та місцеві організації **провели недостатню підготовку** у де-яких т-вах (Липівське, Чорнянське) це створило гарний грунт для глитайні, вона провела відверту підготовку до перевиборів. Тепер у п'яти таких т-вах райсоюз касує проведені вже вибори.

Г. Степняк.

Керівництво передано в надійніші руки

У процесі підготовки перевиборів у садогородніх т-вах **Одещини** викрито безвідпідарність, рострати, перекручування класової лінії. У В.-Фонтанському, наприклад, т-ві член правління та голова ростратили великі суми грошей, що належали кооперативу; а в Татарському, крім того, правлінці мали ще й звязок із приватниками та спекулянтами.

Перевибори в т-вах Одеського району позначилися **загостреною класовою боротьбою,** бо серед членів першого т-ва багато заможних, а голова правління Ковачов проводив явно глитайську лінію, намовлюючи членів до класового миру з глитаями. Його платформа—це «не треба боротися з заможними, бо вони спеціялісти городньої справи і їх треба використовувати, а біднякі люде маломіцні і від них мало користи кооперації». З такою ж думкою виступив на зборах і приятель Ковачова, Станчов: «ми,—сказав він,—усі однакові і заможні й незаможні». Збори одноцушно засудили глитайську політику старого правління Ковачових і Станчових та вигнали їх геть. До нового правління обрано члена партії за голову, а за членів — робітника цукроварні, біднякія і середняків. На перевиборах у цьому т-ві було 95% пайовиків. це одне з найміцніших т-в, що об'єднує 40 городніх господарств і 10 артілей та має 250 членів.

На перевиборах у другому Одеському городньому т-ві із 184 членів було 140. І тут глитаї намагалися провести до правління своїх кандидатів або ж зірвати перевибори; особливо натискували вони на аванси в контрактації, бо ж біднякам їх дають 22%, а заможникам—4%. Бідняки й тут не дали ходу намаганням глитайським. До нового правління та ревкомісії **обрано 60% бідняків і 40% середняків, голова правління—робітник.** Багато говорилося на перевиборних зборах про контрактацію, а особливої уваги набуло питання про диференційований пай. Встановлений Укрплодовинсоюзом диференційований пай, як говорять бідняки, дуже важкий для них; справа в тому, що і для поливних і для сухих городів встановлено однаковий пай у 16 крб. з дес., а тимчасом поливні городи, що переважно в руках заможних, дають зисків у 4—а то у 5 раз більше, аніж сухі. От чому бідняки вимагають знизити розмір паю для сухих городів. Цю вимогу підтримує і окружний Плодовинсоюз. Отже питання про дефиренційований пай на цих зборах остаточно не вирішено.

Д. Л.

Курси для робітників т-в.

За останні два роки у низівці спож. кооперації **Тульчинщини** викрито багато ріжних болячок. Тут і засміченість чужим елементом, і рострати, і звязок кооператробітників з приватниками й інш. Багато викрито на цьому вже примушені надовго попрощатися з роботою в кооперації — їх вичищено. Але, щоб мати гарний кооперативний апарат, треба підготувати наймитів, бідняків та кращих радянських активістів із середняків, що їх висувається на кооп. роботу. Зважаючи потребу цього, Тульчинський райспоживсоюз перед кампанією перевиборів організував курси, щоб підготувати кадри низових кооробітників, і висунути їх на керівну роботу підчас перевиборів. Курси відбувалися в трьох пунктах (Тульчині, Бершаді, Гайсині); навчалося тут 102 чол. і треба зазначити, що курси дали чимало користи, бо з усіх слухачів тільки 13 чол. незадовільно засвоїли те, що викладалося на курсах. Основна маса курсантів — це бідняки, наймити та робітники, проте є серед них і службовці та середняки. Варт спинитися на тому, що досягнення з притягненням до цієї справи жінок дуже малі; на курсах було лише 6 селянок. Після закінчення курсів відбулася конференція слухачів, де розглялася майже всю програму курсів, і встановлено, що курсанти досить орієнтуються у всіх питаннях пройденого курсу.

К. А.

Курси рибництва

При Київському державному рослідницку «Лябедь» організовано курси рибництва.

Для налагодження ставкового господарства потрібні рибоводи-майстри й інструктори з підвищеною кваліфікацією. Контингент курсантів, що складатиметься з представників рибоводних т-в, членів ВУСМІР'у, співробітників Рибакспілки та рибоглядку матиме ріжноманітну підготовку, а тому курси створюється з двома концентрами: слухачі, що виявили добру підготовку крім першого місячного концентру, прослухають ще двохтижневий поширений.

Головну увагу в програмі курсів віддається сільсько-господарському ставковому рибництву. Крім того, до програми повинні увійти такі дисципліни: іхтіологія, гідробіологія, основи гідротехніки з гідробіологією, економіка промислу та рибальська кооперація, рибне законодавство тощо.

Програму курсів складено в участю відомих фахівців рибоводства проф. Белінга Д., Завітовського П. та Середи І.; вони ж беруть участь у курсах також і як лектори.

Кошторис на утримання курсів складено в сумі 10.352 крб., з них 2.507 крб. дає Наркомземсправ, а решту суми розподілено між Рибакспілкою та ВУСМІР'ом пропорційно до кількости слухачів, що їх вони надсилають.

Курси розраховано на 50 чол. П'ять слухачів призначає Наркомзем, 25—рибальська кооперація та 20—ВУСМІР.

Дві крайності

Дев'ять місяців лагодилося правління **Дніпропетровського** церобкоопу скликати загальні збори уповноважених. Коли ж, нарешті, ці збори відбулися, то посамперед **виявлено надзвичайно млявий темп** роботи кооперативного активу. Половина активістів рахувалася лише на папері і не мала жодного навантаження. Уся робота була на плечах другої половини, що працювала переважно в крамничних комісіях.

В діяльності цих комісій помітно дві крайності: частина комісій відмежувалася від робітників прилавку, не шукає контакту з ними. авансом ставиться до всіх кооператробітників як до людей, що не заслуговують на довір'я. Інші ж комісії навпаки мають надто тісний контакт із службовцями кооперативних крамниць і під їхнім керівництвом почали «самопостачатися» та цілком забули про споживачів; деякі з цих комісій дійшли того, що виступали на захист робітників прилавку, яких було обвинувачено у великих зловживаннях.

Та проте головна вина за ці два небажані ухили падає на правління ЦРК і на президію уповноважених, бо вони виявили незадовільне керівництво роботою крамничних комісій.

І. Д.

Підготуємо свідомих кооператорів

На Сумщині вже пройшли перевибори в багатьох т-вах. Перші наслідки перевиборів свідчать про значне оздоровлення апарату т-в—обирається чесних бідняків та середняків і водночас ухвалюється постанови притягти до відповідальности рострачиників та зовсім припинити продаж горілки у кооперативних крамницях. Та лихо в тому, що **до органів керування обирається людей мало обізнаних із кооперативною роботою.** Щоб зарадити цьому та підготувати свідомих кооператорів, Сумський райсоюз провадить спеціяльні курси для робітників правлінь та ревкомісій.

Ів. С-к.

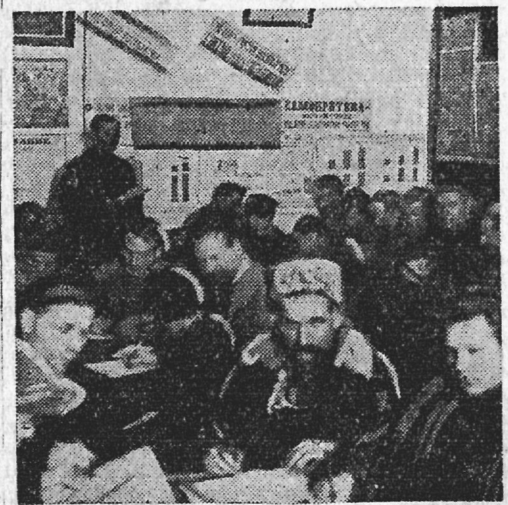

Лозівський робкооп влаштував вечірні курси для перепідготовки робітників прилавку.
На фото—курси за роботою.

Промартілі переглядають свої лави

Артілі Промсоюзу **на Дніпропетровщині** закінчують перевиборну кампанію, що саме збіглася з чисткою не тільки керівних органів, а й усього складу членів. 65% артілей цю роботу вже закінчили і на селі її треба визнати за задовільну. На селах ліквідовано чотири лжеартілі, що цілком складалися з глитаїв і мали в собі, як ширму, лише по кілька чол. бідняків, що не відігравали в артілях ніякої ролі. Правління сільських промислових артілей оновлені більше як на половину коштом поповнення числа бідноти в органах керування. У тих артілях, де перевибори, вже закінчилися вичищено 82 членів; це, головним чином, глитаї, що трималися в артілях і фактично керували ними тільки тому, що вони зробили великі вклади грішми. У складі артілей виявлено також чимало колишніх людей—білі офіцери і навіть колишній чиновник високого рангу з тюремного відомства.

У сільських артілях широко розгорнулася самокритика та суворо проводилося чистку, але цього не можна сказати про де-які промислові артілі міста. У великій артілі «Емаль», наприклад, ще й досі зоставалися великий торгівець Ярошевський, колишній власник великої комісійної к-ри Шейгот, домовласник і торгівець у недавньому минулому Шварцер. Коли залишення останнього пояснюється тим що він непомітно працює собі як рядовий член, то перші два не бажають, щоб їх викрили й раніше з великою користю для себе перебувають в ролі відповідальних керівників артілі.

По закінченні перевиборів. впродовж часу до з'їзду уповноважених, Промсоюз накреслює провести повторну чистку.

І—н.

Треба організувати вищу школу молочарства

Питання про фахівців—агрономів, зоотехників, а також і молочарів—це болюче питання, дарма, що наші с.-г. ВИШ'і випускають щорічно багато нових робітників.

Надто ж бракує в нас фахівців—молочарів. Поки молочарство не тільки набирало певних форм, його не вважали за *постійний фах*, і тому в цій галузі досі працював здебільшого випадковий елемент, що влаштувався на «теплих» місцях. А тим часом молочарство набирає щодалі більшого значіння. Організовується молочар-товариства, різні колективні об'єднання, тощо. А звідки ж узяти фахівців для цієї справи?

Середня кваліфікована сила молочарської справи т. зв. майстри-маслороби набувають кваліфікації поступово, удосконалюючися рік за роком по маслоробних заводах. Крім цих майстрів є і взагалі робітники молочарства, що набули знаннів на спеціяльних курсах, зорганізованих Добробутом; такі курси відбувались кілька разів у Харк. зоотехнікумі; та й зараз відбуваються курси контрольних асистентів. На цих курсах (2-3 місяці) товаришам, що мали до того досвід, давалася кваліфікація майстра, маслороба і т. ін. Мета курсів за короткий час, підготувати нові кадри робітників молочарства.

Багато маслоробних заводів, товариств, потрібують фахівців, а їх немає. До цього часу в нас на Україні не було молочарського ВИШ'у та й досі немає, не рахуючи молочарського факультету зоотехнікуму, зорганізованого в цьому році.

Факультет не має певної установки, мало в ньому наукових сил, приладдя. Мало й студентів (біля 30 чоловіка, переважно дівчата). Перший випуск буде в 1930 році. Перші два нижчих курси теж мають частково поділитися на молочарські та зоотехнічні факультети; таким чином за чотири роки матимемо 120—150 нових робітників молочарства. А на п'ятирічку треба їх 15—20 тис. Ясно, що факультет не зможе хоч більш-менш задовольнити всіх потреб, бо як півтори сотні молочарів—це краплія в морі.

На нашу думку, на Україні слід організувати молочарський інститут. Базою для його організації може бути Харківський Зоотехнікум. Треба тільки зоотехнічний його факультет приєднати до Харківського сільськогосподарського або ветеринарного інституту.

Створивши новий ВИШ, слід набрати чоловіка з 400 студентів, з тим, щоб випуск дорівнював 100 чол. Всі потрібні умови для організації молочарського ВИШ'у в зоотехнікуму є. Племінне господарство, молочарня дадуть змогу працювати над вивченням молочарства й поширенням його в нашій республіці.

Наркомосові і відповідним органам варто поміркувати над цим питанням.

О. Г.

ВІД РЕДАКЦІЇ: На обговорення.

Контрактація зернових культур у колгоспах

За даними Укрколгоспу, контрактація засівів зернових культур у колгоспах закінчено. Всього в колгоспів законтрактовано чистосортних озимих культур 180,4 тис. гект. та рядової озимини 64,9 тис. гект. Площа законтрактованої озимини у колгоспів склала 24,4% до загальної площі законтрактованих озимих культур на Україні. Щодо ярових культур, то в колгоспів уже законтрактовано 448 тис. гект. ярини. Вся законтрактована площа ярини повністю забезпечена очищеним і протравленим насінням, а також і агрообслуговуванням.

Дефекти в контрактації зернових культур

С.-г. кооперація на 1-ше квітня законтрактувала по Україні 1923,7 тис. гект. зернових культур, виконавши 103.2% плану. План контрактації пшениці виконано на 87,5%, соняшника—на 74,5%, кукурудзи—на 85,5%, бобових—на 70%, льону—на 52% та сої—на 63,4%.

Багато союзів не звернули достатньої уваги на посилення безавансової контрактації; отож законтрактовано без авансів лише 282,9 тис. гект. Неприпустиме відношення до контрактації виявили Волинський, Глухівський, Вінницький, Шевченківський, Уманський, Ніжинський, Полтавський, Роменський, Всемолдавський та Одеський союзи, що зовсім не перевели безавансової контрактації зернових культур. Не досить уваги було звернуто на контрактацію в колгоспів, через це контрактація зернових культур в середньому охопила *тільки 55% планової площі* їхніх зернових засівів. 6 ціла низка союзів, що дуже мляво розгортали контрактацію засівів у колгоспів. Це Вінницький, що законтрактував у колгоспів лише 22% всіх засівів, Могилів-Подільський—30,4%, Шевченківський—28%, Кременчуцький—16,2%, Сумський лише—13%.

Правління Сільського Господаря констатувало, що на контрактацію зернових культур негативно впливало *запізнення в затвердженні планів та умов контрактації органами регулювання*; крім того, в низці випадків плани контрактації для одних округ було перебільшено, а для других—зменшено; більшість союзів не розгорнули широкої пояснювальної кампанії серед населення, а місцеві органи не створили громадської думки навколо контрактації. Із значним запізненням надсилалося на місця й інструкції про контрактацію. *Сама периферія не віддала належної уваги контрактації культур у цілих земгромадах*. В значній мірі товариства проводили контрактацію в індивідуальних господарств, через те були випадки складання угод із господарствами, що не мають товарних лишків хліба, а іноді навіть з такими господарствами, що зовсім не мають засіву. При контрактації культур у земгромадах, т-ва контрактували лише частину засівної площі в земгромад. Були також випадки, коли товариства одержували кошти від банку на контрактацію зернових культур, затримували ці кошти в себе і не передавали плантаторам, а повертали їх на контрактацію технічних культур трав, картоплі та інш., а іноді на справи не звязані з контрактацією.

Правління Сільського Господаря запропонувало всім союзам з 1-го червня перевірити законтрактовану площу зернових культур, виявити господарства, що не виконали зобов'язань в справі засіву культур і притягти винних до відповідальности.

Промкооперація поширює гірничі промисли

Кустарно-промислова кооперація в біжучому році намічає посилити видобуток кам'яного вугілля, антрациту та кам'яногірних матеріялів. У Луганській, Артемівській та Сталінській округах Вукопромкредитсоюз намічає вкласти в дрібні кустарні шахти на примітивне устаткування до 350 тис. крб. Частину цих коштів буде витрачено на прохідку нових шахт. Це дасть змогу видобути в 29—30 р. до 250 тонн вугілля та антрациту; на нових шахтах працюватиме до 3 тис. кустарів. Для розвитку видобутку руди Вукопромкредитсоюз намічає витратити 276 тис. крб.; видобуток дорівнює 160 тис. тонн руди.

Крім того, Вукопромкредитсоюз намічає поширити вкладання коштів у кар'єри видобутку вапни, у виробництво черепиці, граніту та графіту, а також лабладору й охри. Більшість цих підприємств *вимагають незначних витрат* на устаткування кар'єрів, але дають значні прибутки кооперативній системі і змогу значно поширити кооперування кустарів гірничого промислу.

Заходи до поліпшення постачання харчових продуктів

16-го травня колегія НК РСІ заслухала доклад про підсумки щойно закінченого обсліду постачання міської людности харчових продуктів.

Колегія НК РСІ у своїй постанові відзначає, що основне завдання кооперації на найближчий період є заготовляти с.-г. продукти та постачати їх робітничій і міській людності. Колегія вважає за потрібне, щоб постачання людності промислових центрів та великих міст основних с.-г. продуктів (м'яса, свіжої риби, масла, яєць, картоплі, городини) розміром не менше, як 30% потреби, провадилось централізованим порядком. Поруч цього на місцях мають провадитись децентралізовані заготівлі. Причому, в разі, коли якихось с.-г. продуктів нема в межах округи, де провадять заготівлі ті чи інші робкоопи, їх повинно прикріпляти для заготівель до найближчих с.-г. округ. Щоб яко мога збільшити заготівлі с.-г. продуктів, колегія визнала за потрібне провадити ці заготівлі також і в тих районах, що дотепер не охоплені заготівлі. У заготівлях має взяти участь уся сітка с.-г. і споживчої кооперації.

Треба всіляко розвивати контрактацію с.-г. продуктів, поширивши її, між іншим, на продукти птахівництва й скотарства. Це дозволить припинити заготівлі низової кооперації через приватного перекупника. Особливу увагу треба приділити контрактації картоплі. Треба збільшити фінансування спеціяльних форм кооперації, щоб вона могла ширшим розмахом розвивати заготівлі.

Колегія доручила Плодоспілці й Вукопоспілці організувати заготівлю другорядної та ранньої городини, ягід і садовини для постачання основним робітничим районам та великим містам, провадячи цю роботу, переважно, децентралізованим порядком.

Ухвалено також ряд важливих постанов про поліпшення постачання споживачам від кооперації. Наприклад, робкоопам і транспортним споживчим товариствам запропоновано поширити асортимент с.-г. продуктів, організувавши продаж баранини, битої птиці, свіжої риби, молока, ранньої городини, ягід тощо. Наркомторгові пропонується спільно з Уцеробсекцією та Утрансспосекцією встановити норми крайніх націнок на всі основні с.-г. продукти.

Далі, визнано за потрібне поширити сітку для торгівлі с.-г. продуктами, організувати розвізну торгівлю городиною, молоком.

Наприкінці колегія НК РСІ поклала нагляд за виконанням цієї постанови на голову комісії робітничого постачання при Наркомторзі.

З оливцем по Ізюмщині

(Нариси й силуети).

Президія окрвиконкому 29 квітня констатувала: «План хлібозаготівель на квітень виконано за 25 день зовсім незадовільно (50,6%). Підкреслити особливо незадовільний хід заготівель у Петрівському, Савинському та в Барвенківському районах. Місцеві організації та уповноважені в справі хлібозаготівель не провели в життя останніх директив про громадсько-політичний вплив та економічний нажим на селянство, яке затримує хліб».

Знайомлюся з документами. Цифри показують: Петрівський район виконав план на 19,9%, Савинський — на 26,6%, Барвенківський—на 43,9%. Це справді нікуди не годиться, а ці ж райони — найхлібніші в окрузі.

Вибираю найвідсталіший район — Петрівський. Дуже вже хочеться на власні очі побачити, — які ж там труднощі, що й місцеві організації і уповноважені не можуть подолати їх?

І ось біжу до Райспілки: «Будь ласка, допоможіть виїхати до Петрівського району. Хочу стати в помочі місцевим організаціям та уповноваженим в їхній хлібозаготівельній роботі.

— Пізно вже та й шофера нема, — пішов додому… На день відпросився. Завтра.

Годинник б'є три.

Хочеш-не хочеш, а треба чекати, бо підводи в Ізюмі не знайдеш, а хоч і захочеться якийсь «ванько» їхати, то здере десяту шкіру. Іду блукати містом. У крамниці заходжу, по базару швендяю, прислухаюся до розмов обивателів тутешніх, — виною, вивчаю… Нарешті, я в їдальні, в тій самісінькій їдальні, що в ній обідав наркомздоров'я т. Єфімов, коли приїздив до Ізюма на окружний з'їзд рад. Згадую про тов. Єфімова, — хай він дізнається, що їдальня й досі в такому ж самісінькому «гігієнічному» й «санітарному» стані як і тоді, коли він у ній обідав.

Сиджу. 20 хвилин уже намагаюся заговорити з прикажчиком про їжу, але в нього своя «серйозна» справа: йому, бідоласі, треба відпустити кілька ящиків пива… Свята ж на носі, — чи як?.. А тут з першого травня на «свято паски» закрязнуть торгівлю пивом… Так треба ж чоловікові услугувати, чи ні?

Як хто, а я б і адміністрацію їдальні і самого прикажчика за такі от штуки не похвалив.

Терплю й вичікую. Нарешті й моя черга.

— Чого вам?..

— Та їсти, їсти ж, ви ж розумієте, чекаю вас ось поки.

— Прошу не затримувати балачками.

Прикажчик за руку прощається з щасливим покупцем двох ящиків пива і ще довго з ним проводить розмову за якусь Мар'ю Петровну.

— Та чи ви мене скоро відпустите? Я ж…

— А ви не хвилюйтеся, громадянине… Бачите ж, що я не вільний. Платіть гроші в касу.

Заплатив, одержав квитка — і вже за столиком… Моя теж черга скоро буде. А поки що — мої очі відпочивають на горах… Тільки не на Кавказьких, чи Кримських — ні, а на горах пивних ящиків з пляшками пива…

Гори… Гори…

П'ють усі, як ті воли воду. І пригадалося мені, як ще перед самим від'їздом до Ізюма я в антиалкогольному товаристві, що при НКЗдоров'ї, кричав, що наші… «кооперативні їдальні»—найліпший притулок відпочинку.

Дійсно, впевнився в цьому відпочинку.

П. Х.

Підсумки робітничого постачання за півріччя

Центральна комісія робітничого постачання при Наркомторзі підвела підсумки робітничого постачання протягом першої половини всього господарського року (жовтень—березень).

Запровадження забірних книжок поліпшило постачання людності хліба і, крім того, заощадило хлібні ресурси. Наприклад, у другому кварталі цього господарського року заощаджено 2 млн. пудів хліба на Україні проти витрати хліба в першому кварталі.

Останнім часом помітно поліпшилась якість печеного хліба.

Протягом першого півріччя спостерігались де-які перебої в постачанні людності м'яса. План постачання м'яса за півріччя виконано тільки на 72%. Правда, становище на м'ясному ринкові поліпшується, і в квітні місячний план постачання виконано вже на 89%.

Постачання людності крупів проходило й проходить цілком задовільно. Запаси крупів, що є тепер, в робітничій кооперації забезпечують безперебійне постачання людності до вересня. У другому кварталі значно поліпшилося постачання соняшникової олії. Менш сприятливе становище спостерігається на ринкові масла та яєць. Незадовільно проходить постачання картоплі.

Щодо промтоварів, то кооперація посилила постачання робітничому населенню готової одежі й взуття.

Далі комісія робітничого постачання відзначає численні дефекти товаропровідної сітки, вона не досить гнучна, мляво проводить заготівлі другорядних продуктів і т. інш. Спостерігається пекуча недостача торговельних приміщень у Донбасі, Криворіжжі, на Дніпрельстані. Відсутність у де-яких пунктах складів та холодників не дозволяє мати в цих пунктах потрібних запасів різних продуктів.

Комісія робітничого постачання відзначає також велику перевантаженість громадських їдалень у робітничих районах. Нові їдальні треба збудувати в ряді районів Донбасу.

Підготовка коопкадрів для спож товариств

Перед споживчою системою в цілому, а особливо перед її центром Вукоспілкою, на перший план стає нині питання підготовки кооперативних кадрів. Зростаючи, поширюючи свою діяльність, поліпшуючи склад свого апарату кооперація потрібує нових кадрів робітників. Без відповідної підготовки вони своєю кваліфікацією звичайно не можуть задовольнити всіх вимог, що їх висуває перед кооперативним апаратом життя. Потрібна перекваліфікація їх, пристосування до тої чи іншої функції діяльности кооперації.

От і створюється низку курсів для перекваліфікації, передпідготовки—в центрі й на місцях.

Але всі ці курси дають лише мінімум того, що могли б дати, скажемо, наші кооперативні учбові заклади — профшколи й ВИШ'і, коли б вони своїми програмами й учбовими планами встигали за життям, а то й зовсім не відривались, як це сталося з багатьма нашими *кооператпрофшколами*. Тому *питання* перегляду учбових планів, програм, а з зв'язку з цим і цілевого настановлення кооперативних учбових закладів на сьогодні є актуальні; ці питання потрібують якнайскоршого розв'язання.

Коли кооперативні ВИШ'і — Київський кооінститут і Луганський кооптехнікум поставились уже критично до своїх планів та програм і зараз дбають виправити їх, більше пристосувавши до життя, то профшколи все ще *плентаються позаду*, не влучають у темп життя і ніяк не можуть сприяти найбільшому розвиткові цього темпу.

Кооперативні профшколи втратили своє цілеве настановлення. Взяти хоч би такий факт. Київські кооперативні профшколи в минулому році умовлялися дати Київській райспоживспілці до сотні робітників для низівки, а коли надійшов час реалізації цієї обіцянки, то майже ні одного робітника не можна було притягти до низівки — «порозбігались», лише згодом надибала кількох «безпритульних», тобто тих, що «провалилися» по ВИШ'ах і примушені були шукати притулку.

Та це й зрозуміло. Бо хто здебільшого вчився досі в наших кооперативних профшколах? — Діти більш-менш заможних шарів населення. Ті, чиї батьки могли платити за навчання, бо школи існували на самооплаті. Стипендії, що їх видавали Наркомос та кооперація, були не значні і їх мало було. Звичайно біднііші не могли там навчатися. Це й створило ті умови, коли учні кооперативних профшкіл були переважно контингентом для поповнення ВИШ'ів, а не для робітників низового кільця нашої споживчої кооперації.

Який же висновок з цього? — А такий, що кооператпрофшколи не повинні засмічувати наших коопвишів і не робити людей «безпритульними». **Кооператпрофшколи повинні мати свою певну цілеспрямованість і давати здорові кадри робітників для нашої низівки.** Треба в цьому ж таки році до початку нових занять ґрунтовно переглянути учбові плани, програми, наблизити їх до життя. У існуваних самих кооператпрофшкіл треба більше зацікавити кооперативні організації. Треба, щоб кооперативні організації взяли найжвавішу участь в перегляді всього навчання по цих школах, брали б надалі активну участь у проведенні цього навчання. А то до цього часу траплялися такі казуси, що коли одній із кооператпрофшкіл запропоновано було до своєї програми навчання додати кілька моментів із циклу кооперативної грамоти, то керівники цієї школи відхилили це на тій підставі, що кооператграмоти нема в програмі наросвіти.

Цілковите нерозуміння потреб життя. У нас бракує керівників у школах кооперативної грамоти, а профшкола відмовляється ознайомити своїх учнів із тими дисциплінами, що практичній їхній роботі дали б велику користь і самому робітникові і населенню, а разом з тим і розвиткові кооперативної діяльности та й нашому соціялістичному будівництву.

Разом з притягненням кооператорганізацій до участи в переробці програм та учбових планів кооперативних профшкіл, треба притягнути їх і до перегляду сітки.

А то, в одному місці цих кооператпрофшкіл і багато, напр. у Київській окрузі, а з другій і зовсім нема, скажімо в Старобільському. Це одне, а по-друге — треба подбати про якесь певне планове фінансування цих профшкіл.

Цю справу можна розв'язати в такий спосіб. Поперше, учнів профшкіл повинні контрактувати середні, а то й низові кооперат. організації, — це дасть змогу зацікавити в низовій роботі учнів. По-друге, — кооперат. організації повинні брати участь в утриманні педагогічного персоналу й учбово-господарських витратах цих шкіл. Асигнування має бути передбачено планами кожної кооперат. організації в рахунку культфонду, який може бути не тривким, а йти за рахунок певного відсотку спеціяльно на цей вид роботи із чистих зисків або обігу.

Самі школи треба реорганізувати за принципом деференціяції їх. Тоді кожна кооперативна система зможе цілком дбати про свої профшколи. Зараз же багато нянькок, а дитина без очей.

А що учні профшкіл у переважній більшості за нашим принципом виправдають своє «контрактація» на низовій роботі, — то можна сподіватися, що й ВИШ'і покращать свої контингенти за рахунок цих практичних робітників. Крім того, при ВИШ'ах створюється підготовчі курси для висунення із робітників та з бідняцького селянства. Треба, щоб наші ВИШ'і більше прислухалися до роботи практичних кооперативних робітників та з ними тримали найміцніші зв'язки. А Наркомосові слід втягнути коопцентри до перегляду учбових планів та програм цих ВИШ'ів, а також в усі комісії, зв'язані з учбовою частиною кооперативних учбових закладів.

П. Ходченко.

Додаток до „Вістей ВУЦВК"

№ 14

Сільське Господарство

17 травня 12 (1929) р.

Реконструкція сільського господарства та участь сільської школи

Завдання, які поставлені партією перед нашою громадськістю, особливо сільською, в справі реконструкції сільського господарства, вимагають нашої уваги щодо виховавчої роботи серед селянських дітей, що їх повинно змалку навчити бути корисними членами колективного господарства. Це можливо буде зробити лише тоді, коли трудові школи на селі будуть вважати за необхідне ввести як обов'язковий предмет навчання по колективному господарюванню та наочним прикладом будуть показувати перевагу великого колективного господарства перед дрібним селянським.

На превеликий жаль, наші сільські школи зовсім не провадять цієї роботи, а як і провадять, то дуже погано, а іноді навпаки—підліток, скінчивши сільську школу, замість того, щоб бути активним проводирем колгоспбудівництва, чинить йому опір і його приходиться знов перевиховувати ріжним організаціям — загублюючи таким чином багацько часу.

Наші вихователі селянських дітей може й були б раді самі провадити цю роботу, але ж вони самі в більшій своїй кількості в справі колективізації нічого не знають.

Вчителі часто, особливо молодь, не знають умов сільського господарства, а є й такі, що вівса від ячменю не відріжнить і дитина сільська може дати сто очків вперед цьому вчителеві в питаннях сільського господарства.

Такі явища треба усунути. Нам потрібний учень такий, який не тільки б знав де Конго та Каліфорнія, а знав би, що із себе уявляє сільське господарство—індивідуальне й колективне, яка перевага колективного господарства перед дрібним, в чому вона полягає, як треба працювати в колективному господарстві, які завдання стоять перед кожним громадянином нашої країни—зараз, в час великих труднощей соціялістичного будівництва.

Без таких знань — суто практичних, учень буде похожий на Фонвізінського Митрофанушку ;він буде знати всі хитрощі науки, а не буди знати, як їх використати на ділі. А ми ж звемо свою школу—трудовою, треба б її зробити справді такою, тільки не так, як дехто думає, що працюючи на десятині шкільної землі, учні показують «приклад праці» і виправдовують назвисько.

Принцип повинен полягати в підготовці учнів до майбутньої праці в колективному господарстві.

Цей принцип зараз набуває самої серйозної ваги і його, як ніколи , треба повністю провадити в життя—всієї громадськостю.

Школа повинна стати місцем, де виховують кадри колгоспників, знайомих з сільським господарством що їм відомі найпростіші агрокультурні заходи.

Це завдання сьогоднішнє й вчительству треба взятись за цього з повною серйозністю зараз же. Ми їм доручаємо виховувати наших дітей так, аби вони були корисні для колективного життя.

Уявляючи це, треба одверто сказати, що вчительство до цього зовсім не підготовлене й Наркомосу в літній час треба провести перепідготовку вчителів, щоб дати їм основні поняття про колективне сільське господарство з тим, аби вони його передали своїм учням.

Далі—ввести як предмет колективізацію сільського господарства та простіші агрокультурні заходи.

І третє—при великих колгоспах організувати школи, де б діти бачили наочний приклад колгоспівського життя.

Ці питання Наркомос повинен розв'язати як скоріше з тим, щоб з нового навчального року—вже його провести в життя.

Від того, як ми будемо виховувати своїх дітей на половину, як що не більше, залежить перемога тих труднощів, що встають на шляху перебудови нашого сільського господарства

Ковтун.

Своєчасно підготуватись

Переводячи роботу по проведенню весняної засівкампанії, треба одночасно розгортати роботу в справі підготовки до осінньої. Завдання осінньої засівкампанії в цьому році будуть складні і досить відповідальні. Потрібно, щоб протягом літа були переведені всі завдання що до осіннього сіву.

Одне з найвідповідальніших завдань, що вимагає негайно розгорнути роботу—це парова кампанія.

Площа незайнятої ріллі (толоки) становить 175 тис. гект. по Харківській окрузі. Треба добитись такого стану, щоб не менше 100 тис. гект. толоки було оброблено під ранніми парами. В порівнянні з минулим роком, коли було під ранніми парами 40 тис. гект., це дає збільшення майже на 150%.

Площа ранніх парів, що її проєктує окрземвідділ, складає 58% від всієї толочної землі, що є в окрузі. Боротьба за врожай, за найбільш раціональне використання землі, вимагає з боку райвиконкомів, сільрад, земельного апарату, всієї системи с.-г. кооперації виключної уваги. Треба добитись такого стану, щоб не менше 80% озимої пшениці висівалось на ранніх парах. Але мало зламати землю на пар, треба забезпечити відповідний догляд за нею.

Земельні органи, в першу чергу агроперсонал, мусять розробити відповідні планові завдання по кожній сільраді, кожній земгромаді, кожному колективу й доглядати за оранкою на ранній пар, всебічно допомагаючи селянству відповідною агропомічною порадою. Треба допомогти бідноті теж взяти участь в оранці на ранній пар. Кредити, що залишаться невикористаними під час весняної засівкампанії, треба повернути на допомогу бідноті на оранку толоки під ранній пар. Доцільно й конче потрібно спрямувати роботу земгромад на оранку під ранній пар цілими земгромадами.

Виключного значіння набирає справа угноїння. Звичайно угноюється в окрузі 4½% засівної площі, що становить 33 тис. гектарів. Озимої пшениці угноюється 14 тис. гект. або 20,8%, жита угноюється 10400 гект., або 6,4% всієї площі жита, що висівається в окрузі. Цілком природньо, що цей процент угноїння ні в якому разі не можна визнати за задовільний. Гній—це найкращий чинник до підвищення врожайности. Понад 168 міл. пуд. гною, за даними Статбюро, є в селянських колективних господарствах округи. Але гній використовується для угноїння лише в незначних розмірах. Ми самим хижацьким чином ставимось до використання гною. Навіть на Досвідній Станції, в радгоспах і там не використовується гній так, як цього вимагають інтереси господарства.

В той час, коли доводиться витрачати величезні кошти на завіз до нашої країни штучного угноїння зза кордону, платити за нього золотом, ми займаємось неприпустимим марнотратством того гною, що є в нас. Ми ще не навчились використовувати його.

Цілком природньо, що брак палива примушує селянина використовувати гній на паливо, тому багато гною зайве пропадає. Нам потрібно протягом цієї весни добитись того, щоб гній не пропав би даремно. Розгортаючи величезну роботу в боротьбі за врожай, повинно в першу чергу, і головним чином налягти на господарчє-доцільне та повне використання всіх ресурсів гною, що є в кожному селі та в кожному селянському дворі. Земельний апарат, сільради, і, в першу чергу, агроуповноважені повинні доглядати за доцільним використанням гною.

Громадська думка бідняка і середняка мусить бути організована в бік своєчасної оранки на пар та вивозки гною на поле. Агрономи мусять пояснити біднякам та середнякам та організувати їх, щоб останні все зробили для поліпшення техніки обробки землі, угноїли її, пам'ятаючи, що краще обробивши землю, ліпше доглянувши її, можна сподіватись, що земля оплатить в багато разів селянську працю.

Не повинно залишитись жодного колектива, жодного селянського двору, що не буде мати раннього пару і не вивезе гною.

Роспочинаючи величезну роботу по підготовці до осінньої засівкампанії, треба в першу чергу перевести планові завдання що до використання толочної землі, оранки її на пар, вивозки гною і таким чином добитись такого стану, щоб озимина на значній площі висівалась по ранніх угноєних парах.

Місцеві партійні, радянські організації повинні розгорнути широко масову громадсько-політичну роботу, підготовляючи селянську масу до парової кампанії, забезпечивши максимальний успіх в цій роботі.

І. Підгаєць.

Механізація посівних робіт (з закордонної практики)

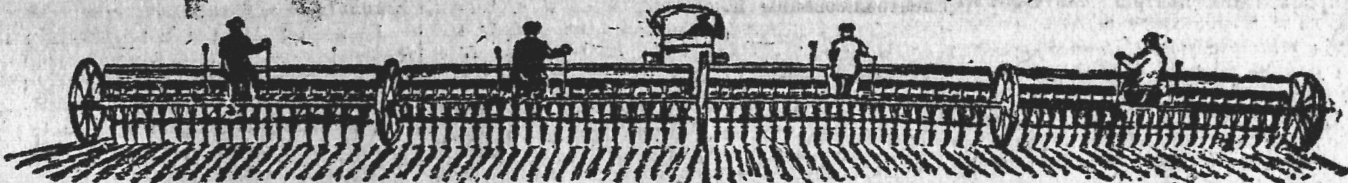

До трактора причеплено чотири сіялки, по 4 метри кожна, що вкупі дає 16 метрів ширини посіву. Вся таємниця такого зчіпання полягає в тому, що в двох середніх сіялках скидають по одному колесу. Досягається це шляхом шарнірного (гаєчного) зчіпання осей двох сусідних сіялок і насадки на них одного колеса, що йде по середині міжрядда

Посівкампанія та боротьба з глитайством на Першомайщині

Ураховуючи всі труднощі (недорід, зменшення робочої худоби тощо), Першомайщина, починаючи ще з листопада-грудня м. р. широко розгорнула підготовну роботу до весняної засівкампанії і поставила перед усіма організаціями округи такі основні завдання:

Не тільки ліквідувати наслідки недороду, але забезпечити дальший зріст сільського господарства шляхом скорішої соціялістичної реконструкції. Поширення засівної площі (разом з озиминою) проти 1927 року на 7,1%, при чому площу під зерновими на 2,9%, під технічними на 9%, під травами в 5 раз більше.

Збільшення валової зернової продукції не менш на 10,6% за рахунок поширення площі на 3,3% та підвищення врожайности на 7,3%.

Підсилення темпу колективізації і збільшення допомоги бідноті. Куркуль, глитай та антирадянський елемент виступали проти посівкампанії. Виступи та агітація антирадянського елементу були скеровані проти агрикультурних заходів, проти очистки зерна, супряг, контрактації, поширення засівної площі, ломки толоки, колективізації і т. інш. Ця агітація не тільки не знаходила і не знаходить співчуття, а одержує рішучу відсіч з боку бідняцько-середняцьких широких мас округи.

Округа одержала посівматеріялу 96% по плану, в наслідок переведеної роботи зібрано в окрузі через позику та засипку гамазеїв 29 тис. пуд., цукроварні видають плантаторам 15 тис. пуд., таким чином населення одержало допомоги насінням 386 тис. пуд., крім того на пересів вже одержано 156 тис. п. Глитайство, усвідомившись, що зерно одержується, що біднота не дарма засідала та ухвалювала, почало намагатись, щоб і самим одержати, почало страхати активних робітників села записками:—«Дивись, насіння давай всім, а не тільки твоїй організації, а то тобі буде так, як тому, що був убитий». Насіння видавалося колективам бідняцьким та маломіцним середняцьким господарствам. Надія глитайства на спекуляцію зерном, на эксплоатацію бідноти не оправдалась, біднота при допомозі уряду засіює свої поля та напружує всіх сил щоб виконати план.

Розгорнена кампанія по очистці зерна теж зустрічала опір з боку глитайських елементів. «Не треба везти зерно на зерноочисний пункт, бо це користи не дасть, бо коли очищеним зерном сіяти, то врожай буде поганий тому, що це зерно отруєне». Глитаї не забувають і бога, мовляв: «Наші діди не чистили зерна, а вірили в бога і жили краще, тому і нам не треба чистити».

Така агітація для кожного бідняка та середняка, через широку пояснювальну роботу стала зрозуміла і ясна. В окрузі існує 100 зерноочисних пунктів, на цих пунктах очищено 336 тис. пудів селянського насіння. Було утворено 155 зерноочисних обозів, які роз'їжджали по хуторах, населених пунктах і дали гарні наслідки, так що агітація глитайства потерпіла поразки, селянство вже менше вірує в бога, а більше в техніку і науку, тому зерно прочищає і протруює.

Контрактація зернових в цьому році переводиться вперше в такому широкому розмірі, але деяка неясність в роспорядженнях з боку центральних установ з початку кампанії внесла розгубленість в деякі низові с.-г. кооперативні організації. Глитаї зразу це використали та посилили свою агітацію, щоб зірвати роботу по контрактації; вони кажуть, що «контрактація—це кабала, дайте бідняку ссуду, щоб він міг своїм хлібом роспоряджатися, як йому завгодно», далі «навіщо нам контрактувати, коли нам не дадуть продавати свій хліб на приватному ринкові», або навіть «через контрактацію заберуть весь хліб, а нас заставлять піти в колективи-комуни». В царині контрактації цукрового-буряку агітація зводилась до того, що—«хай нам платять за буряки цукром, а не грішми» і далі—«ми буряки будемо здавати цукроварні, хай вона переробляє їх нам на цукор, а ми цукроварні за роботу заплатимо грішми».

Пояснювальна робота з боку партійних, радянських та кооперативних організацій серед широких мас селянства дала такі наслідки. План контрактації зернових було затверджено на 57.000 гектарів, законтрактовано 111%. Законтрактовано цукрового буряку 24000 гектарів, в минулому році контрактація буряку складала всього 18.000 гектарів. Контрактація незакінчена, робота продовжується і наслідки, безумовно, будуть більші.

Округа намітила до початку весняної кампанії організувати 110 ріжних колективних об'єднань. Глитаї, бачать, що колективізація визволяє від експлоатації бідноту, що гасло партії про поширення колективізації переводиться в життя і здійснюється. Глитаї почали «апелювати» до бідняцьких груп населення, говорячи,—«в першу чергу контрактують зерно по колективах для того, щоб не дати колективам хліба возити на вільний ринок». Проте, це не мало жодного успіху.

В окрузі утворено за 6 міс. 122 колективних об'єднання, що об'єднали 2104 селянських господарства, а всього зараз є в окрузі 3 комуни, 44 артілі, 490 товариств по спільній обробці землі та 88 ріжних об'єднань; усуспільнений сектор охоплює 6,5% селянських дворів та 6,7% всієї землі округи. Робота по колективізації сільського господарства поширюється, організації округи навколо цього питання розгорнули велику пояснювальну роботу.

Глитайство на цих поразках не заспокоюється і провадить далі агітацію проти супряги; вони приходять п'яними на збори бідноти та середняків, щоб їх зірвати. Всі ці виступи скеровано на те, щоб відірвати середняка, який іде разом з біднотою, щоб зірвати роботу не тільки по поширенню засівної площі, а навіть, щоб взагалі безкінні господарства не змогли засіяти своєї землі. Але кредит, що його округа одержала від Уряду на купівлю коней, на наймання тяглової сили, допомога фуражем та пояснювальна робота дали такі наслідки: за попередніми даними утворено 6612 гуртків по супрязі, 749 машинових гуртків, що дало змогу виорати та засіяти 95 тис. гект. землі безкінним господарствам, складено плана і розподілено як трактори, так і робочу худобу радгоспів, колективів, державних організацій тощо, де є неповна нагрузка, з тим, щоб зверх своєї роботи вони обробили частину землі бідноті, утворено 31 прокатних пунктів, а всіх в окрузі існує 113; в цьому році їх поновлено новими машинами, влаштовано ремонтні майстерні, де одремонтовано всі трактори, с.-г. машини та інш. Агітація ворожого нам елементу проти супряги розбилася об твердий блок бідноти з середняцтвом.

Виконуючи постанову ВУЦВК та РНК про агромінімум, округою на протязі січня-лютого були проведені наради окружна і районні по підвищенню врожайности, проведено 26 курсів по підготовці сільського активу, завідувателів прокатпунктів, агровиконавців тощо, через які пропущено 1050 чоловік, розгорнено роботу виробничих комісій при сільських радах. Вся ця работа переводилася за найактивнішою участю селянства. Округа поширює і закріплює цю ініціятиву селянства. Видано цілу низку обов'язкових постанов на вимоги селянства та в розвиток закону, розроблено низку інструкцій, організовано агрокультпохід, на села направлено агрономів окружних установ, студентів агротехнікуму для безпосередньої агітаційної та агропропагандистської роботи в селянській гущі.

Зараз в окрузі 60% всіх громад прийняли постанови про агромінімум, в цих постановах ухвалено виключно сіяти сівалками та прочищеним зерном, вести боротьбу з бур'янами, ухвалено виорати 38 тис. гект толоки та засіяти цю землю травами і т. ін.

Отже можна з певністю сказати, що округа, не дивлючись на всю агітацію ворожих нам елементів, з засівкампанією упоралась успішно. Тепер вона готується до дальшого наступу на глитая і соціялістичне сільське господарство.

Ю. Богатирьов.

Перебудова сільського господарства степової смуги України

Характерною рисою сільського господарства степової смуги України, і зокрема Одещини, є перевага екстенсивного зернового господарства. Несприятливі кліматичні умови півдня України характеризуються посушливістю, відсутністю опадів у найкритичніші моменти життя рослин і наявністю чергування відлиги і морозів у зимовий період за відсутности або мізерного розміру снігового покрову.

Ці несприятливі умови клімату в Одещині призводять до гострих хитань урожаю рільництва. Для характеристики можна навести такі дані: врожаї озимої пшениці в 1926 р. були майже в два рази вищі від врожаю 1924 р., але врожаї 1928 р. були в два рази менші від врожаїв озимої пшениці 1924 р. Такі самі гострі хитання врожайности ми маємо й що до ячменю та кукурузи.

Вказані хитання в урожаї призводять до загальної несталости сільського господарства. Поруч років сприятливих, що дають значні товарні зайвини, можна відзначити роки з повним неврожаєм.

Явища несталости сільського господарства були і за передвоєнних часів, тому проблема сільського господарства в степових умовах, і зокрема, завдання підвищити врожайність органічно звязано з заходами, що забезпечують сталість сільського господарства.

Сучасна структура селянського господарства цієї сталости не забезпечує, а тому з усією гостротою стоїть питання про рішучу реконструкцію степового селянського господарства.

Завдання забезпечити більшу стійкість сільського господарства поставлено було вже кілька років тому, зокрема, в 1923-24 р. семирічним планом боротьби з посухою. На заходи боротьби з посухою було вкладено порівнюючи великі кошти. Досить вказати, що за період з 1923 р. по 1928 р. (неврожайний) по лінії с.-г. банку в сільське господарство Одещини вкладено біля 20 млн. крб., що за площі селянського землекористування в 1.300 тис. гект. складає біля 16 крб. на гектар.

Серед проведених заходів, що повинні були забезпечити більшу стійкість степового господарства, треба вказати на землевпорядження. На початок 1929 р. на Одещині землевпоряджено близько 75% селянських земель, при чому землевпорядження проведено в значній мірі до двору і лише частково до полів сівозміни і смуг.

За останні роки в районі сталися великі зміни в сільському господарстві, розвинулися інтенсивні культури (тоді як за передреволюційних часів площа під селянськими виноградниками складала зовсім незначну величину, тепер є вже біля 23 тис. гект. селянських виноградників); значно розширилася площа під городами й садками.

Ці результати розвитку сільського господарства рішуче відкидають всякі балачки про деградацію сільського господарства, до того ж треба взяти на увагу, що сільське господарство степової смуги України зазнало неврожаю в 1921 р. і що відбудову його довелося почати на дуже знесиленій і зруйнованій основі

Одною з основних причин несталости селянського господарства степу і його гострого реагування на несприятливі кліматичні умови є цілком незадовільний стан енергетичної бази, якою зараз є жива тяглова кінська сила.

Тяжкий стан з тягловою силою пояснюється гострою кормовою кризою в степовому господарстві.

У звязку з цим єдиним шляхом перебудови селянських господарств Одещини є шлях, вказаний XV з'їздом партії, — це усуспільнення селянського господарства.

1928 р. зробив величезне зрушення що до розвитку колективізації в селянському господарстві. Тепер площа колективних господарств округи складає біля 240 тис. гект., що дає близько 18% всієї площі селянського землекористування, тоді як в 1927 р. площа під колективами складала лише 79 тис гект., або 6,6% земель селянського користування.

Досвід діяльности тракторної станції радгоспу Шевченка зараз у широкому розмірі здійснюється на Одещині. Проведення його взяла на себе с.-г. кооперація, організуючи дві кооперативні машинотракторних станції, що мають 150 тракторів і охоплюють площу біля 30 тис. гект. землі. Одну з цих станцій організовано в-осени 1928 р., а другу організується зараз.

Тепер земельні громади, об'єднувані тракторною станцією радгоспу Шевченка, перейшли на статут т-в спільного обробітку землі, а розгортання цього досвіду забезпечує дальше поглиблення процесу усуспільненого селянського господарства з поширенням його на всі галузі господарства.

Поруч діяльности машинотракторних станцій на Одещині, в нинішньому році встановлюється ще одну методу концентрованого заглиблення тракторів в селянське господарство. В нинішньому році організовано чотири тракторних кущі з 80 тракторами, що охоплюють біля 25 тис. гект. землі колективів. Застосовання цього досвіду дає змогу провести порівняння і з цією третьою формою тракторизації селянського господарства. Безперечно, що така метода застосовання тракторів дасть далеко більші наслідки, ніж розрізнений тракторний обробіток не тільки окремих селянських господарств, а й окремих колективів.

Отже, виходячи з досвіду радгоспу Шевченка, зараз на Одещині охоплено тракторними станціями—державною і кооперативними та тракторними кущами колгоспів площу біля 100 тис. гект. з 400 тракторів. Це матиме величезне значіння для розвитку сільського господарства округи і одночасно буде досвідом, що має значіння для всього Союзу. Скільки система машинотракторних станцій радикально розвязує питання соціялістичної реконструкції сільського господарства, стільки виключне значіння має питання як найширшого забезпечення тракторами, що раніше за все звязується з питаннями виробництва тракторів всередині нашої країни.

Певна річ питання про машинотракторні станції ні в якій мірі не можна протиставити потребі зосередити увагу на розвиткові селянського господарства всіма можливими методами, зокрема, шляхом розвитку колективів, що працюють за допомогою живої тяглової сили, а також шляхом проведення масових заходів, скерованих до піднесення індивідуального селянського господарства.

В цій ділянці зараз на Одещині провадиться, особливо в весняну засівну кампанію, дуже напружена робота, в яку втягнено не тільки органи радянської влади і кооперації, а й усю масу селянства. Однак, ми з усією рішучістю повинні поставити питання про те, що поруч цього, особливо, в умовах степового господарства з його гостро несприятливими кліматичними умовами, ми повинні рішуче висувати потребу радикальної реконструкції селянського господарства, що можлива лише на шляхах усуспільнення селянського господарства, вказаних XV-м з'їздом партії, що їх найдосконалішим практичним здійсненням є система машинотракторних станцій.

С.-Г. Г.

А. Трилиський.

На місцях

У наступ на поля

Червоноармійські бригади розгорнули операції в селах.

Село Білогородка, Київської округи, захоплено зустріло бригаду з 40 червоноармійців 134 полку, що приїхала допомогти підчас засіву.

Але не всім до вподоби приїзд червоноармійців. Глитаєві чоловік у шоломі не подобається. Червоноармієць сильно б'є по його експлоататорських підступах.

— Сьогодні приїхали червоноармійці безплатно ремонтувати реманент, а завтра будуть забирати весь хліб!

Ось чим залякали глитаї с. Копіївки бідноту, коли прибули червоноармійські бригади з 49 кв. полку для ремонту с.-г. реманенту.

— Не несіть зерна очищати, а то довідаються червоноармійці, скільки у вас хліба і відберуть.

Так нашіптували глитаї с. Великої Кручі, куди прибула червоноармійська бригада 223 полку.

Та глитайський номер не пройшов. Їхню ганебну брехню викрила біднота. Селянство охоче приймало допомогу червоноармійців

Сотні донесень надсилають вже з сел України червоноармійські бригади про операції, що їх вони розгорнули на селах під час сівби.

Ось красномовні факти, що говорять про те, як червоноармійці Української Військової Округи перетворюють заклик Наркомзему УСРР на живу практичну справу.

Бригада 37 артдиву доносить:—«Прибули з села Микуличів і Мирівни, Київської округи. За шість день відремонтували 35 плугів, 2 трієри, що пропускали до ремонту лише по 25 пуд. на добу, а зараз—130, заготовлено зубів для борін—700 штук. До кожного трієра прикріплено фахівця-червоноармійця. Крім того, випущено 2 стінгазети і прочитано 4 лекції».

Бригада 19 полку:—«Виїхали з інструментами в 4 села Ніжинського району 42 фахівці-червоноармійці. В с. Переяславлі відремонтували бідноті 4 плуги. 5 плугів, що потрібують великого ремонту, послано до полкової кузні.

7 артполк:—«В двох селах відремонтували 19 плугів, окували 4 стельваги, зробили 180 зубів для борін, відремонтували культиватора».

Ямпільський прикорд. загін організував три пункти для ремонту дрібного реманенту. Організується прокат сільгосмашин на 8 пунктах. Утворюються фонди допомоги червоноармійським родинам у засіві. Де-які застави взяли на себе оранку землі в червоноармійських господарствах. Очищення зерна в обслуговуваних селах іде повною ходою. Село Нарилово за своєчасне очищення засівматеріялу одержало від району премію.

Бригада 152 полку:—«В селі Володимирівці законтрактовано 250 гектарів. В с. Бичку складено угоду з середняками на оранку 120 гектарів землі бідняцьких господарств. В с. Червоній Кірці законтрактовано 103 гектари. Організовано зерноочисний пункт, де працюють два трієри. Через пункт уже пропущено два вагони ячменю. Складено угоду на оранку 108 гектарів бідняцької землі».

Бригада Н-ського полку ДПУ:—«На своєму сортувальному пункті відсортувала понад 500 пудів селянського зерна, відремонтувала 10 плугів і кілька борін».

Бригада 134 полку:—«В с. Білогородці вже прочищено 1300 пудів селянського зерна. Найближчими днями буде прочищено ще 5.000 пудів. Організовано два т-ва для колективного обробітку землі і машинне т-во».

Ковалі Н-ського понтонного баталіону відремонтували 10 плугів. Слюсарі виготовили частини до машин. На селі організовано зерноочисний пункт, де за 5 день очищено 300 пудів зерна.

Бригада 3 полку зв'язку в с. Гур'єво-Козачку за два дні відремонтовала 25 плугів.

Ось які донесення надсилають із сел передові червоноармійські колони, що виступили в похід за врожай.

Важко передати словами, з якою подякою виряжає селянство червоноармійські бригади. Недавно відбулося комсомольське зібрання 45 арт. полку. На це зібрання приїхала делегація бідняків із села, де працювала бригада цього полку. Вони гаряче дякували комсомольцям-ініціяторам й організаторам допомоги бідноті.

Похід за врожай глибоко пройшов у червоноармійські частини. І найвідрадніше те, що червоноармійська громадськість розуміє, що це не тільки ударна кампанія, а що це довгий, упертий наступ проти відсталих способів ведіння господарства, за організацію бідноти і середняків у колективи.

Комсомольці 45 дивізії склали з одним райвиконкомом таку угоду: полк узявся засіяти 466 десятин землі бідняцьких господарств. Артполк 15 взявся зорати бідноті в с. Червоному 30 десятин землі і перевезти 950 пудів засівного зерна.

100 дивізія висилала в села Білоцерківської округи 200 коней, як тяглову силу. Комсомольська група штадиву 95 налагоджує трактора, що є у них.

Наряд, даний Наркомземом УСРР військовим частинам Української Військової Округи, виконано по бойовому.

Кравченко.

Більше уваги супрягам

(Від нашого Запорізького кор-та).

Хоча останнім часом організація супряжних груп на Запоріжжі чималою мірою пожвавішала й набуває масового характеру, проте в цій справі є й певні хиби, що їх треба відзначити.

Ці хиби полягають в недостатнім поясненні селянству користи супряг, їхнього значіння, як засобу позбутися залежности від глитая. Трапляються випадки (в Каменському районі), коли до створення супряг місцеві організації ставилися більш ніж байдуже. Гальмує також організацію супряг подекуди і відсутність фуражу. З цього й виникає побоювання селян підписувати умови на супряги. По деяких селах ми спостерігаємо також побоювання того, що гроші за обробіток землі безкінних буде зараховано до загальної суми прибутковости господарства за єдиним с.-г. податком.

І, нарешті, господарства, що мають тяглову силу, не охоче приймають до супряг безкінних. А коли й зявляють бажання прийняти, то ставлять це в залежність від одержання насіння, мовляв, — «дасте зерна на засів, то візьмемо безкінних до супряги». Глитаї, розуміється, розвивають агітацію проти супряги, поширюючи, наприклад, чутки про те, що, мовляв, коли уповноважений супряги, що має тяглову силу, одержує насіння на безкінного, то буде за нього й повертати це насіння. Що коли безкінний не схоче платити, то доведеться розплачуватись за нього уповноваженому. А в Софіївському районі траплялися випадки, коли супряги провалювалися тільки через те, що глитаї залякували середняка «комуною»:—«тільки ось зареєструють договір у сільраді, то бути тобі вже в комуні». А далі, як водиться, ідуть «страшні» розмови про комуну.

Прикріше за все те, що сама біднота в низці випадків надзвичайно байдуже ставиться до організації супряг (Чубарівський район), сподіваючись, що допомога сама до неї прийде: — «А мені сільрада обробить».

А сільради інколи й пальцем не ворохнуть, щоб розвіяти такі настрої бідноти.

Винні в цьому й деякі партійні організації, що не приділяють супрягам тої уваги, на яку вони заслуговують, як один з пезніших заходів допомоги бідноті в сівбі й як один з первісних чинників колективізації і взаємної господарської допомоги.

Мимо всіх цих хиб, все ж досягнення в супрязі на Запоріжжі чималі. В Хортицькому районі, наприклад, зареєстровано до 800 супряг, в Софіївському—понад 700, в Оріхівському—350 і т. д.

Під час сівби супряги цілковито виправдали себе і це дало зрозуміти бідноті й середняцтву, яка велика користь од них.

Бем.

Про німецьку машину для саджання інж. Кауфмана

В-осени 1928 року Сільський Господар одержав з Германії машину для саджання інж. Кауфмана. За даними каталогу машина пристосована для посадки як городніх, так і зернових культур. Тоді ж її передано було для випробування на відділ машинознавства Харківської Краєвої с.-г. Досвідної Станції. Пізній час (машина на станції була одержана в листопаді місяці м. р.) не дав змоги продемонструвати роботу цієї нової машини, а тому довелось до наступлення весни провести лише технічний огляд машини, з тим, щоб по весні випробувати її в польових умовах.

Проведений попередній технічний огляд машини-сажалки, без спроби її на роботі в полі, вже дає можливість судити про загальну конструкцію її, та досконалість окремих деталів.

Машина вражає кустарністю виробу, що якось не в'яжеться з історичним у нас поглядом про імпортну машину. Але справа в тому, що виробництво саджальних машин в Німеччині зараз носить дійсно кустарний характер. Машина інж. Кауфмана досить незручна. Основою машини є рама з коритчатого заліза, профіль якої 64×35×6 м/м. Рама лежить на двох вісях. Габарит машини: — по продольній вісі—271 см.; ширина по задній вісі—128 см., по передній—95,5 см. На рамі укріплені чотирі сідушки, що уявляють з себе вигнуті залізні полоси, до яких притвинчено по декілька дерев'яних планок Для своєї тяги машина буде вимагати запряжки не менш як 3—4 коней, прийнявши до уваги, що на машині постійно підчас роботи мусять сидіти 4 робочих для обслуговування саджальних апаратів. Таких апаратів, як видно з малюнку, машина має два. Кожний апарат складається з чотирьох рурок, посаджених прямовісно проміж двох рівнобіжних кол, та двох котків, що через зубчату передачу рухають кола з рурками. Рурки мають форму конуса; верхній діяметр рурки —53 м/м, нижній—35 м/м. Нижній вихід рурки має заслінку, що за допомогою кулачкового приладу відкривається в момент підходу рурки до землі, і тоді рослина попадає в борозну, що її проведе, поставлений спереду сошник. Закривання заслінки йде в момент піднімання рурки вгору, коли вона автоматично діє за своєю вагою. Монтировка кожного апарату проведена в окремій сутлобковій рамі. Коли потрібно пустити в роботу апарат, треба цю раму принизити настільки, щоб коточки дотикались землі. Таке регулювання в машині провадиться з допомогою важеля, що принижує передню частину апарату й черв'ячного валу, що за допомогою сталевих тросів через блок діє на задню частину апарату. що для рухомих с.-г. машин не можна визнати доцільним. Так само і система тросів не дає чіткого регулювання; трос не завжди попадає на вирізи червяка, а тому можливе скоре псування його.

Конструкція саджалки зовсім не вирішає питання про місце для матеріялу, й треба гадати, що кошики чи ящики з розсадою потрібно тримати в руках, що не можна рахувати зручним.

В листівному поясненні інж. Кауфман вказує, що машина, головним чином, призначена для посадки городніх культур, й про використання машини для зернових культур, автор нічого не каже.

Наступне випробування машини по-весні намічено провести з городніми культурами,

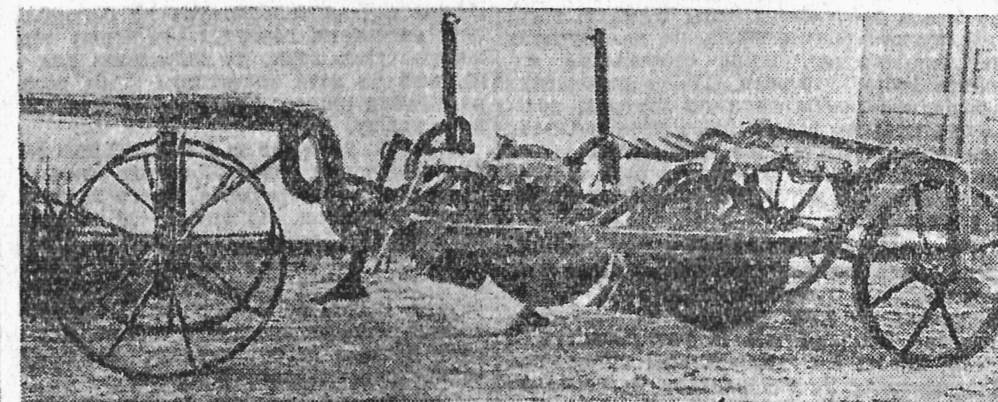

Машина-сажалка інж. Кауфмана.

Такий механізм треба визнати незручним і занадто важким. Незручно, бо доведеться, за даної конструкції, робити лише тоді, коли машина не буде рухатись, а діяти на важель для загрузки, або вигрузки апаратів остільки важко, що це з трудом дається двом робітникам.

Закріплення важелів по отворах сектору провадиться за допомогою штопарного болта, що вже дасть змогу виявити можливість її застосування в наших господарських умовах, та зробити більш певну оцінку конструкції як в цілому, так і окремих деталів. Одноразово з цим намічається провести спробу з озимими засівами в-осени, з обліком наслідків такої роботи в полі, та вивченням техніки роботи машини-сажалки.

М. Майборода.

Додаток редагує П. СВАШЕНКО.

Декрети, накази та постанови Уряду УСРР

ПОСТАНОВА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ І РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР.

Про зміну й доповнення Положення про технікуми УСРР.

Для погодження законодавства УСРР про технікуми з директивами Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народніх Комісарів Союзу РСР у справі про підготовку нових фахівців та про скасування стажу для осіб, що кінчають індустріяльні технікуми, а так само з постановою Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету й Ради Народніх Комісарів УСРР з 16 травня 1928 р. «Про робітничі факультети», Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народніх Комісарів УСРР **постановили:**

I.

Нооробити в Положенні про технікуми УСРР такі зміни й доповнення:

1. Додати до арт. 3 зазначеного Положення увагу 2 в такій редакції:

Увага 2. Дотично індустріяльних технікумів, що їх на підставі спеціяльних законів передано у відання органів Союзу РСР, Народньому Комісаріятові Освіти належить програмно-методичне керівництво.

2. Арт. арт. 6, 7 і 37 зазначеного Положення ухвалити в такій редакції:

«6. При технікумах можуть бути організовані робітничі факультети, що мають за мету підготовити до праці у технікумах осіб з-посеред пролетаріяту та селянства, які не мають достатнього підготовлення для вступу в технікуми.

Робітничі факультети діють на підставі спеціяльного про них положення».

«7. Відкриваються й закриваються технікуми та робітничі факультети при них за постановою Народнього Комісаріяту Освіти УСРР.

Технікуми та робітничі факультети при них відкриваються за планом розгортання мережі учбових закладів, що його затвердила Рада Народніх Комісарів УСРР, у межах відповідних асигнувань на це за державним бюджетом УСРР».

«37. Праця в технікумах провадиться за навчальними планами і програмами, що їх затверджує Народній Комісаріят Освіти, порозумівшись з відповідними народніми комісаріятами, а дотично індустріяльних технікумів з відповідними господарськими органами, а так само з відповідними професійними спілками.

Реченець навчання в технікумах встановлює Народній Комісаріят Освіти, залежно від фаху технікуму.

Перебування студентів у технікумах з 3 і 4 річним курсом навчання не може перевищувати відповідно 4 і 5 років».

3. До арт. 40 додати увагу в такій редакції:

«Увага. Виробнича практика кожного студента індустріяльного технікуму повинна продовжуватися за час його навчання в технікумі загалом найменш 10 місяців, з тим, що направляти студентів на практику повинно протягом всього року.

Виробничою практикою зазначених студентів керують відповідні підприємства, порозумівшись з технікумами, на підставі правил, що їх встановлює Вища Рада Народнього Господарства Союзу РСР та Народній Комісаріят Шляхів Союзу РСР (кому це належить), порозумівшись з Народнім Комісаріятом Освіти УСРР».

4. Пункт «а» арт. 42 ухвалити в такій редакції:

«а) загальні професійні секції».

5. Арт. 43 ухвалити в такій редакції:

«43. Професійні секції та їхні виконавчі бюра діють на підставі правил, установлених від Всеукраїнської Ради Професійних Спілок, за порозумінням з Народнім Комісаріятом Освіти».

6. П. «б» арт. 48 ухвалити в такій редакції:

«б) відбуванням стажу, коли його встановлено для технікуму даного фаху».

7. Арт. 49 ухвалити в такій редакції:

«49. Студенти, що прослухали курс технікуму, крім студентів індустріяльних технікумів, повинні відбути у державних, громадських та приватних підприємствах і установах стаж з свого фаху.

Студенти індустріяльних технікумів стажу не відбувають. Замість стажу ці студенти по закінченні технікуму повинні працювати три роки на виробництві за вказівкою відповідних господарських органів, що повинні розмістити студентів на постійну роботу. Студентів, що кінчають індустріяльні технікуми, розподіляють відповідні господарські народні комісаріяти з участю професійних спілок, Народнього Комісаріяту Праці УСРР і Народнього Комісаріяту Освіти УСРР, на підставі загального плану розподілу, що його розробляє Народній Комісаріят Праці Союзу РСР».

8. До арт. 51 додати увагу в такій редакції:

«Увага. Студентам індустріяльних технікумів посвідки про закінчення технікуму видається після виконання кваліфікаційної праці».

9. До арт. 59 додати частину 2 в такій редакції:

«Професорів індустріяльних технікумів затверджує Народній Комісаріят Освіти УСРР, порозумівшись з Вищою Радою Народнього Господарства Союзу РСР або Народнім Комісаріятом Шляхів Союзу РСР, з ким належить».

II.

Цю постанову видається на підставі постанов Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народніх Комісарів Союзу РСР з 27 липня 1928 р. «Про передачу до відання Вищої Ради Народнього Господарства Союзу РСР і Народнього Комісаріяту Шляхів деяких вищих технічних учбових закладів і технікумів» (Зб. Зак. СРСР 1928 р., № 46, арт. 409) і з 29 серпня 1928 р. «Про підготовку нових фахівців, їх розподіл та використання» (Зб. Зак. СРСР 1928 р., № 58, арт. 513).

З виданням цієї постанови змінюється постанову ВУЦВК і РНК УСРР з 21 вересня 1927 р. «Положення про технікуми УСРР» (Зб. Уз. УСРР 1927 р., № 46, арт. 208) і касується арт. 1 постанови ВУЦВК і РНК УСРР з 25 липня 1928 р. «Про зміну положення про технікуми УСРР» (Зб. Уз. УСРР 1928 р., № 19, арт. 178).

Харків, 17 квітня 1929 р.

Тво Голови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **М. ВАСИЛЕНКО.**

Голова Ради Народніх Комісарів УСРР **В. ЧУБАР.**

Заст. Секретаря Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету **К. ГОРЛИНСЬКИЙ.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВСЕУКРАИНСКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА И СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР

Об изменении и дополнении Положения о техникумах УССР.

В целях согласования законодательства УССР о техникумах с директивами Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Союза ССР по вопросу о подготовке новых специалистов и об отмене стажа для лиц, оканчивающих индустриальные техникумы, а также с постановлением Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров УССР от 16 мая 1928 г. «О рабочих факультетах», Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров УССР **постановили:**

I.

Внести в «Положение о техникумах УССР» нижеследующие изменения и дополнения:

1. Дополнить ст. 3 указанного Положения примечанием 2-м в следующей редакции:

«Примечание 2. В отношении индустриальных техникумов, на основании специальных законов переданных в ведение органов Союза ССР, Народному Комиссариату Просвещения принадлежит программно-методическое руководство».

2. Ст. ст. 6, 7 и 37 указанного Положения изложить в следующей редакции:

«6. При техникумах могут быть организованы рабочие факультеты, имеющие целью подготовку к занятиям в техникумах лиц из среды пролетариата и крестьянства, не имеющих достаточной подготовки для поступления в техникумы.

Рабочие факультеты действуют на основании особого о них положения».

«7. Открытие и закрытие техникумов и рабочих факультетов при них производится по постановлению Народного Комиссариата Просвещения УССР.

Открытие техникумов и рабочих факультетов при них производится по плану развертывания сети учебных заведений, утвержденному Советом Народных Комиссаров УССР, в пределах соответствующих ассигнований на это по государственному бюджету УССР».

«37. Занятия в техникумах производятся по учебным планам и программам, утверждаемым Народным Комиссариатом Просвещения по соглашению с соответствующими народными комиссариатами, а в отношении индустриальных техникумов с соответствующими хозяйственными органами, а также с соответствующими профессиональными союзами.

Срок обучения в техникумах устанавливается Народным Комиссариатом Просвещения в зависимости от специальности техникума.

Пребывание студентов в техникумах с 3 и 4-летним курсом обучения не может превышать соответственно 4 или 5 лет».

3. Статью 40 дополнить примечанием в следующей редакции:

«Примечание. Производственная практика каждого студента индустриального техникума должна продолжаться за время его обучения в техникуме в общем не менее 10 месяцев, при чем направление студентов на практику должно производиться в течение всего года.

Руководство производственной практикой указанных студентов осуществляется соответствующими предприятиями по соглашению с техникумами на основании правил, устанавливаемых Высшим Советом Народного Хозяйства Союза ССР и Народным Комиссариатом Путей Сообщения Союза ССР (по принадлежности) по соглашению с Народным Комиссариатом Просвещения УССР».

4. Пункт «а» ст. 42 изложить в следующей редакции:

«а) общие профессиональные секции».

5. Ст. 43 изложить в следующей резолюции:

«43. Профессиональные секции и их исполнительные бюро действуют на основании правил, установленных Всеукраинским Советом профессиональных союзов по соглашению с Народным Комиссариатом Просвещения».

6. Пункт «б» ст. 48 изложить в следующей редакции:

«б) прохождением стажа, если таковой установлен для техникума данной специальности».

7. Ст. 49 изложить в следующей редакции:

«49. Студенты, прослушавшие курс техникума, за исключением студентов индустриальных техникумов, обязаны отбыть в государственных, общественных и частных предприятиях и учреждениях стаж по своей специальности.

Студенты индустриальных техникумов стажа не проходят. Вместо стажа эти студенты по окончании техникума обязаны работать три года на производстве по указанию соответствующих хозяйственных органов, обязанных разместить студентов на постоянную работу. Распределение оканчивающих индустриальные техникумы производится соответствующими хозяйственными народными комиссариатами с участием профессиональных союзов, Народного Комиссариата Труда УССР и Народного Комиссариата Просвещения УССР на основе общего плана распределения, разрабатываемого Народным Комиссариатом Труда Союза ССР».

8. Статью 51 дополнить примечанием в следующей редакции:

«Примечание. Студентам индустриальных техникумов удостоверение об окончании техникума выдается после выполнения квалификационной работы».

9. Сатью 59 дополнить частью 2-й в следующей редакции:

«Профессора индустриальных техникумов утверждаются Народным Комиссариатом Просвещения УССР по соглашению с Высшим Советом Народного Хозяйства Союза ССР или Народным Комиссариатом Путей Сообщения Союза ССР, по принадлежности».

II.

Настоящее постановление издается на основании постановлений Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Союза ССР от 27 июля 1928 г. «О передаче в ведение Высшего Совета Народного Хозяйства Союза ССР и Народного Комиссариата Путей Сообщения некоторых высших технических учебных заведений и техникумов» (С. З. СССР 1928 г. № 46, ст. 409) и от 29 августа 1928 г. «О подготовке новых специалистов, их распределении и использовании» (С. З. СССР 1928 г. № 58, ст. 513).

С изданием настоящего постановления изменяется постановление ВУЦИК и СНК УССР от 21 сентября 1927 г. «Положение о техникумах УССР» (С. У. УССР 1927 г. № 46, ст. 208) и отменяется ст. 1 постановления ВУЦИК и СНК УССР от 25 июля 1928 г. «Об изменении Положения о техникумах УССР» (С. У. УССР 1928 г. № 19, ст. 178).

Харьков, 17 апреля 1929 г.

Вр. и. об. Председателя Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **М. ВАСИЛЕНКО.**

Председатель Совета Народных Комиссаров УССР **В. ЧУБАРЬ.**

Зам. Секретаря Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета **К. ГОРЛИНСЬКИЙ.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

БАЛАНС
Белоцерковского Общества Взаимного Кредита

АКТИВ. **на 1 апреля 1929 г.** **ПАССИВ.**

Актив			Пассив		
Касса и текущ. счета	3.773	08	Капиталы Общества	31.497	55
Ценности	37.877	45	Вклады и текущ. счета	22.582	25
Учетно-судные операции	85.950	48	Займы в Банках	47.62	73
Корреспонденты	2.648	39	Корреспонденты	1.571	33
Имущество	1.722	22	Разные кредиторы	30.366	13
Разные дебиторы	6.191	76	Разные доходы	15.495	68
Разные расходы	10.972	29			
БАЛАНС	149.135	67	БАЛАНС	149.135	76

Правление.

Соду Дюма Адальбертовича прийнято до українськ. громад. від угорського за постановою ВУЦВК від 30/X-28 р. за № 69 (370).

Варжидрана Івана Мартиновича прийнято до українського громад. від австрійского за постановою Київськ. ОВК від 28/I-29 р. за № 120.

Цей баланс затвердила Президія ВРНГ УСРР на засіданні з 21-II—1929 р. прот. № 35 і Центральна Бухгалтерія дозволяє його опублікувати.

Головний Бухгалтер ВРНГ УСРР **Гохберг.**

Остаточний баланс ТРЕСТУ „ПОРЦЕЛЯНА ФАЯНС-ШКЛО"
на 1 жовтня 1928 року

НАЗВА СТАТТЕЙ	СУМИ Часткові	СУМИ Загальні
Майно.		
1 Будови та споруджения	4.666.674—3с	
2. Устаткування, машини та інструменти	2.389.310—36	
3. Господарчий інвентар	383.185—81	
4. Транспорт	115.401—41	
5. Майно ФППР	451.606—45	8.006.178—39
Запасне устаткування	—	169.615—28
Нескінчені будови й капітальн. ремонт	—	1.187.900—73
Нескінчене виробництво	—	48?.372—58
Нескінчені заготовки	—	26.122—75
Матеріяли.		
1. Основні	1.020 914-85	
2. Допомічні	376.715-12	
3. Паливо	281.234—16	
4. Ремонтно-будівельні	340.699—03	
5. Інструменти та інші речі в експлоатації	234.563—84	
6. В путі	88.846—82	2.342.973—82
Півфабрикати	—	21.094—17
Товари й готові вироби	—	1.263.?31—52
Грошові кошти (каса й поточ. рахунки)	—	111.747—95
Процентні папери	—	361.842—30
Паї й акції інших закладів	—	1.253.719—75
Підзвітні суми	—	8.346—09
Векселі й документи до одержання.		
1. Векселі до одержання	35.449—82	
2. „ дисконтовані	916.137—65	
3. „ протестовані	2.172—94	
4. Накл. платня докумен. до одержання	5.796—44	959.556—85
Дебітори.		
1. Робітники й службовці	22.423—27	
2. Постачальники	?84.047—58	
3. Покупці	1.173.108—76	
4. Інші дебітори	236.861—64	
Сумнівні заборгованці	70.402—30	1.886 843—55
Вклади		
1. Вклади до БДК по республ. філіях	134.781—82	
2. Позики на житлобудівниц. з ФУБР'а	23.608—54	158.393—36
Витрати майбутніх років	—	473.712—61
БАЛАНС	—	18.716.751—70

НАЗВА СТАТТЕЙ	СУМИ Часткові	СУМИ Загальні
Капітали, фонди й резерви.		
1. Статутовий капітал	—	6.027.164—?2
2. Резервний капітал	—	545.917—30
3. Амортизаційний капітал	—	808.717—23
4. Поширення закладів	—	623.994—88
5. Спеціяльні капітали	—	5.100—98
6. Фонд поліпшення побуту робітників	—	432.024—46
7. Резерв сумнівних боргів	—	52.211-33
8. „ на знижку цін	—	39.337—51
9. „ „ різні	—	57 246—91
Зміна статутового капіталу	—	486.345—02
Бюджетне фінансування		
1. Державний бюджет (позики й дотації)	1.237.285—	
2. Місцевий бюджет (позики й дотації)	80.000—	1.317.285—00
Довготермінові кредити		
1. Позики з БДК по республікан. філіях	951.200—	
2. „ по займу господ. відновлення	296.400—	
3. Позики БДК для покрит. заборгованости Продасилікатові	1.027.616—14	
4. Позика Центр. Комунал. Банку	110.000—	2.385.216—14
Банки.		
1. Банки по обліку вексел.	916.137—65	
2. „ „ позиках	636.288—4?	1.552.426—05
Векселі видані		
Векселі до платежу	—	1.437.184—65
Кредитори		
1. Робітники та службовці	233.843—72	
2. Постачальники	386.720—09	
3. Покупцям	106.787—26	
4. Несплачені податки, збори й обов'язкові внески	331.899—65	
5. Інші кредитори	399.337—60	1.458.588—32
Економія, запишена в розпор виробн. закл.	—	50.000—
Зиск		
Зиск за звітний рік	—	1.437.991—90
БАЛАНС	—	18.716.7?1—70

ЗАБАЛАНСОВІ СТАТТІ.

1. Орендоване майно		1.133.533—43
2. Векселедержателі по забезпеч.		3.928.597—50
3. Гарантійні векселі		70.465—28
4. Крам на схові		985.869—30
РАЗОМ	—	6.118.465—51
ВСЬОГО	—	24.835.217—21

1. Орендодателі		1.133.533-43
2. Гарантійні векселі видані		3.9?8.597—50
3. Заставодателі		70.465—28
4. Кредитори за крам на схові		98?.869—30
РАЗОМ	—	6.118.465—51
ВСЬОГО	—	24.8??.?17—21

ПО-ЗА БАЛАНСОМ.

1. Земля . . . 213.324—87
2. Ліси й надра . . . 6.724—52
3. Ізнос майна на 1-X—25 р. . . . 2.256 242-79
4. Решта амортиз. нарахувань на 1-X—25 р. зарахув. до статут. капіт. . . 329.369—26

РАХУНОК ЗИСКІВ ТА ВТРАТ

ДЕБЕТ	
Загально-адміністр. витрати	298.688—15
Торговельні витрати	425.722—90
Процента сплачені	575.449—49
Витрата від безнадійних боргів	1.735—92
Відрахув. до резерву сумн. боргів	52.211—33
„ до резерву зниження цін	39.337—51
Різні втрати та витрати	851.207—36
Зиск	1.437.991—90
Разом	3.682.344—56

КРЕДИТ	
Зиск від реаліз. товарів і півфабрик.	2.734.316—54
Проценти одержані	154.74 —20
Різні прибутки	793.285—82
Разом	3.682.344—56

РОЗПОДІЛ ЗИСКІВ

До резервного капіталу . . . 126.752—75
„ фонду поліпшення побуту робітників та службовців . . . 126.752—75
„ капіталу поширення . . . 316.881—88
„ фонду техосвіти . . . 39.201—88
„ „ преміювання . . . 3.168—82
„ банку довготермін. кредиту . . . 126.752—75

739.510—83

В прибуток скарбниці включаючи прибутковий податок і надбавку на місцеві потреби . . . 698.481—07

Разом . . . 1.437.991—90

Голова Правління ... ф. Селіванов.

Головний Бухгалтер **М. М. Пакман.**

БАЛАНС
МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ РАЙКОПІНСПІЛКИ

АКТИВ. **на 1-е жовтня 1928 року** **ПАСИВ.**

Актив		Пасив	
Каса	551—87	Векселі до платні	1014—74
Біжучі рахунки	17—55	Держорганізац.	81—41
Майно	538—00	Капітал Пайовий.	1036—22
Паї та внески до установ	921—00	„ Основний	961—60
Підзвітні особи	—	Фонд Капіталіз. пенсії	2201—16
Артілі та т-ва	3498—96	Прибутки	—
Різні особи	210—17	Позика	996—23
Держорганізац.	552—00	По кошторису	—
Векселі до одержання	793—60	Перехідні суми	238—90
Видатків	—	Артілі та т-ва	541—38
		Різні особи	11—51
		Хлібопродукт	—
Разом по активу	7083—15	Разом по пасиву	7083—15

Голова Правління РКІС **Матвеєв.**

Бухгалтер Райкопінспілки **Алексеев.**

Укрголовліт 834 кв.

Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Сьогодні «Література й Мистецтво» № 17.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Коол. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній еноном. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || СУБОТА, 18 травня 12 (1929) р. || № 112 (2605)

Основний закон пролетарської влади

XI Всеукраїнський З'їзд Рад розглянув і схвалив законодавчий акт великої державної та політичної ваги—новий текст конституції Української Соціялістичної Радянської Республіки.

До цього часу чинила конституція, що її було ухвалено III Всеукраїнським З'їздом Рад у березні 1919 р., з частковими змінами, внесеними до неї IX Всеукраїнським З'їздом Рад, в звязку зі створенням Союзу Радянських Соціялістичних Республік.

Конституція—основний закон — 1919 року, що народилися в умовах жорстоких кривавих боїв трудящих України за владу Рад, відбила в собі великі принципи організації диктатури пролетаріяту, проголошені Жовтневою Революцією.

Дальніші основні зміни конституції це акти, що ствердили непорушну єдність трудящих України з трудящими всіх Радянських Республік, єдність, що народилася й загартувалася в спільних кривавих боях проти капіталізму.

Широко розгорнута на засадах чинної конституції до останнього дня державна робота, творча активність трудящих мас, втягнених у роботу цілої радянської системи, проголошення конституції Союзу Радянських Соціялістичних Республік і конституції утвореної в складі Української Соціялістичної Радянської Республіки Автономної Молдавської Соціялістичної Радянської Республіки, великі завдання соціялістичної перебудови країни—все це вимагало більш удосконаленого викладу такого важливого акту, яким є конституція.

Підвалини конституції залишилися незмінними: «Виходячи з проголошених Жовтневою Революцією прав трудящого та визискуваного народу та основних засад декларації прав народів, а також основних принципів диктатури пролетаріяту, викладених у конституції Української Соціялістичної Радянської Республіки з 10 березня 1919 року, ця конституція визначає основні завдання та форми організації диктатури пролетаріяту, що ставить перед собою за мету остаточно подолати буржуазію, знищити експлоатацію людини людиною та здійснити комунізм, коли не буде ні поділу на класи, ні державної влади»,—так визначено у вступі до нового тексту конституції принципи, проголошені Жовтневою Революцією.

Зі всією потрібною чіткістю новий текст конституції визначає українську пролетарську державність, форми розв'язання національного питання, дієвість Союзу Радянських Соціялістичних Республік і місце в ньому суверенної Української Соціялістичної Радянської Республіки.

Великий Союз Радянських Соціялістичних Республік, створений за ініціятивою трудящих України в 1922 році, забезпечив найбільш правильне об'єднання всіх зусиль окремих Республік у подоланні своїх класових ворогів і в відбудові господарства країни. Дальніше існування такої форми об'єднання соціялістичних республік, що визначено в конституції Союзу, забезпечує розгортання соціялістичного будівництва і повсякчасну відсіч спробам капіталістів подолати країну диктатури пролетаріяту.

Даремно запеклі вороги трудящих мас України і цілого Союзу намагаються й досі спекулювати на формі розв'язання в нашій країні національного питання і, зокрема, на державних формах, в яких діє Українська Соціялістична Радянська Республіка.

Текст нашої конституції відносно цих питань не залишає жодного сумніву ані в одного свідомого робітника та трудящого селянина. «Українська Соціялістична Радянська Республіка заявляє про свою цілковиту солідарність зі всіма Радянськими Республіками і на підставі постанови VII Всеукраїнського З'їзду Рад Робітничих, Селянських та Червоноармійських Депутатів і договора про утворення Союзу Радянських Соціялістичних Республік, творить з ними на засадах цілковитої доброхітности та рівноправности Союз Радянських Соціялістичних Республік.

«Українська Соціялістична Радянська Республіка входить до складу Союзу РСР, як суверенна договірна держава і зберігає за собою право вільного виходу з Союзу.

«Суверенітет УСРР обмежений лише в межах, зазначених у конституції й лише в предметах, що їх віднесено до компетенції СРСР; поза тими межами УСРР здійснює свою державну владу самостійно». (арт. арт. 2, 3 конституції).

Права національних меншостей, що живуть на терені Української Соціялістичної Радянської Республіки, розвиток і піднесення їхньої культури, створення органів влади, що формами своєї діяльности найбільше забезпечили б задоволення державних потреб нацменшостей, нарешті забезпечення рівноправности мов усіх нацменшостей, що перебувають на терені Української Соціялістичної Радянської Республіки—все це має свій точний відбиток у певних артикулах прийнятої конституції.

Здійснення великих робіт, поставлених зараз перед країною, необхідність активнішої участи в творчім процесі широких трудящих мас, вимога в звязку з умовами будівництва поширення прав місцевих органів влади—викликали низку уточнень у тексті конституції бюджетних прав Союзу і Української Соціялістичної Республіки, більш удосконалене оформлення прав і обов'язків місцевих органів влади і в першу чергу сільрад, більше вдосконалення в справі виборчого права.

Прийнятий XI Всеукраїнським З'їздом Рад *новий текст конституції дає трудящим* Союзу і, зокрема, трудящим цілого світу взірець державних форм, в яких цілком відбилися великі засади Жовтневої Революції, дає взірець законодавчого акту, що в сучасний переходовий момент забезпечує розгортання будівництва соціялізму, дає взірець такої форми об'єднання, що «посуває трудящі маси радянських республік на шлях об'єднання **в одну** соціялістичну сім'ю».

Твереза думка німецької преси

Для Німеччини невигідне загострення взаємин з СРСР

БЕРЛІН, 16. «Дойче Альґемайне Цайтунґ» гостро нападає в передовиці на СРСР в зв'язку з травневими подіями в Берліні. Проте, згадуючи потім про висловлене в деяких органах преси, зокрема, в органі важкої промисловости «Берґверксцайтунґ» побажання про послаблення радянсько - німецьких зв'язків, газета пише: «Невже Німеччина повинна разом з водою вихлюпнути з ванни дитину? Наше відношення до СРСР визначається посередницьким становищем Німеччини. За *яскравий доказ цього правлять:* східний ярмарок у Кеніґсберґу, спільні інтереси на Балтицькому морі і, нарешті, ті перспективи, що відкриваються для Німеччини, коли американський капітал проникне до СРСР. Іще наочнішим доводом є спільний радянсько-німецький досвід в Женеві».

БЕРЛІН, 16. «Берзен Цайтунґ», зупиняючись на *радянсько - німецьких взаєминах,* заявляє, що вона дуже хоче сподіватися на те, що пощастить не припустити потьмарення радянсько - німецьких взаємин. На думку газети, насамперед треба перешкодити тому, щоб ті кола, які схиляються до пропаґованої Беркенхедом політики безумовної орієнтації на Захід і такого ж безумовного відірвання від СРСР, не мали змоги здійснювати політику, боротьба проти якої була основним завданням Брокдорфа-Ранцав. Газета зазначає, що жодною мірою не виключено, що саме тепер посиланням на репарації спонукатимуть Німеччину до рішучої антирадянської політики. Цьому—заявляє газета належить за всяку ціну перешкодити.

Загроза мирові у Східній Европі

Литовський офіціоз викриває плани польських агентів

КОВНА, 16. *Литовський офіціоз* (Летувос Айдас» вітає в передовиці виникнення тенденції до культурного співробітництва між Надбалтикою і Швецією. Газета відзначає, що це культурне співробітництво треба протиставити *політичним комбінаціям* Польщі в Надбалтиці. «Бряжчання зброєю — пише газета — постійна небезпека бути втягненим у воєнний конфлікт суперечить мирним принципам, що їх додержуються Надбалтицькі держави». Вказуючи на польську кампанію проти Литви та на прагнення Польщі добитися гегемонії в Надбалтиці, офіціоз пише далі: «Келоґів пакт і протокол Літвінова усунули всяку небезпеку у Східній Европі. Здавалося б, що мирові тут небезпека не загрожує, проте, на берегах Вісли гадають інакше».

МЕНСЬК, 17. Відомості з Віленщини дають пояснення дивній і несподіваній демісії командира польського корпусу кордонної охорони генерала Мінкевича. Виявляється, що Мінкевич керував польською диверсійною роботою у Литві і виступами литовської еміґрації проти уряду Вольдемараса. Демісія Мінкевича викликана останніми подіями в Литві і невдалими виступами польських аґентів. Крім генерала Мінкевича із корпусу кордонної охорони звільнено ще понад 50 офіцерів, в числі яких багато леґіонерів з першої бриґади. Опечатання паперів Мінкевича викликано побоюванням вельми небажаних викриттів неласкавого генерала. Побоювалися, що Мінкевич піде за прикладом колишнього прем'єра Бартеля, який ідучи до демісії, взяв з собою багато документів, що компрометують польський уряд. За наступника Мінкевича на посту командира корпусу кордонної охорони, а також за керівника антилитовської роботи призначено командира з дивізії генерала Тесарс.

За відновлення англо-радянських взаємин

ЛОНДОН, 17. Агентство Ройтер повідомляє: «Конференція об'єднаного союзу робітників-машинобудівельників, що відбувається в Лондоні, ухвалила резолюцію, де вимагає відновити дипломатичні взаємини з СРСР і поширити пільги передбачені в законі про заохочування експорту на радянсько-англійську торгівлю».

***

МОСКВА, 17. Делеґатці радянської кооперації на конґресі англійських жіночих кооперативних гільдій т-ці Бутузовій заборонений в'їзд до Англії. Конґрес, що відбувся в Стокон-трент, де було присутніх 1.200 делеґатів, одноголосно постановив протестувати проти заборони в'їзду до Англії тов. Бутузовій. Конґрес постановив добиватися підсилення та розвитку кооперативної торгівлі між Англією та СРСР та відновлення дипломатичних взаємин між обома країнами. Конґрес також ухвалив резолюцію, яка вітає радянські пропозиції про роззброєння. Від імени Центросоюзу на конґресі виступив з привітанням директор лондонського представництва Центросоюзу тов. Гуревич.

Викриття Чехословацького дипломата

ПРАГА, 17. Газета «Вечірні листи» публікує повідомлення, що стосується чехо-словацької місії в Москві. На підставі наявних у неї даних, газета стверджує, що чехо-словацький представник у Москві Гірса вивозить за допомогою дипломатичних кур'єрів цінності з Москви і довозить туди червінці.

Делеґація американських промисловців до СРСР

НЬЮ-ЙОРК, 16. Коментуючи наступну подорож американської торговельно - промислової делеґації до СРСР **«Уорлд»** заявляє, що не зважаючи на політику державного департаменту (міністерство закордонних справ) Радянський Союз стає дедалі значнішим ринком. Газета далі підкреслює, що СРСР має найбільші нерозроблені природні ресурси в світі й є в потенції одним із найкращих ринків у світі для американських товарів. **«Нью-Йорк-Геральд Трибюн»** підкреслюючи вплив ділових кол, зв'язаних з російсько - американською торговельною палатою, заявляє, що делеґація, можливо, зуміє дати багато цінних пояснень, як американцям так і росіянам.

Успіхи американської компартії на муніципальних виборах

НЬЮ-ЙОРК, 16. На муніципальних виборах у промисловому місті Нью-Арк (штат Нью-Джерсі) комуністична партія дістала 1.900 голосів. Торік на президентських виборах комуністи зібрали в цьому ж місті 350 голосів, а по всьому штату—1.200. Між прибічниками комуністичної партії, що подали голоси за неї, багато неґрів. Всього в Нью-Арку *у виборах брало участь* 114.000 чол.

Арешти страйкарів

НЬЮ-ЙОРК, 16. В Елізабетоні (штат Теннесії) заарештовано 100 страйкарів - текстильників за участь у пікетах. 4-х страйкарів тяжко поранено підчас нападу поліції на демонстрацію. Підприємці вимагають оголосити військовий стан. У Нью-Йорку поліція побила і розігнала комуністів, що беруть участь у пікеті біля правління текстильних підприємств в Ґастонії (у штаті Північна Кароліна; у Ґастонії страйкують текстильники).

Безкарність винних у берлінських розстрілах

Репресії проти робітників не припиняються

БЕРЛІН, 16. Пруський ландтаґ відхилив вотум недовір'я соціял- демократичним міністрам Бравнові та Ґжезінському. Цю пропозицію внесла комуністична фракція в звязку з першотравневими подіями. За висловлення недовір'я голосували 46 депутатів (комуністи і націонал-соціялісти), 33 депутати народньої партії утрималися від голосування.

***

БЕРЛІН, 15. Справи заарештованих у першотравневі дні розглядає суд спрощеним порядком. Свідків оборони взагалі не вислухують. Першою розглядали справу молодого робітника, який із слів свідків обвинувачення—поліцаїв, кидав на поліцію каміння. Суд засудив його на 8 міс. тюрми за участь у «протизаконному зборищі». Двох інших обвинувачених також засуджено—одного на 7 міс., другого на 6 міс., виключно на підставі свідчень поліцаїв. В одному випадку обвинуваченого довелося виправдати, бо розгляд справи його викрив кричущі подробиці звірячої росправи, що її вчинила поліція над цією беззахисною людиною.

***

БЕРЛІН, 17. Гамбурзький сенат оголосив на час із 17 по 21 травня місто на становищі посиленої охорони й заборонив усякі збори КПН і «зв'язані з нею організації». Заборонено навіть збори по закритих помешканнях. Далі заборонено комуністичні газети «Гамбургер Фольксцайтунг», «Нортдайтчше Арбайтер Цайтунг» і всякі натомість їх видані органи або листівки.

Допомога дітям берлінських робітників

ЛЕНІНҐРАД, 16. Відбулося засідання президії товариства «Друг Дітей», на якому ухвалено організувати фонд допомоги дітям берлінських робітників, убитих на барикадах. Товариство асигнувало одноразово 500 крб.

***

КРАСНОЯРСЬК, 17. Робітники майже всіх підприємств Красноярську ухвалили систематично допомагати жертвам травневих подій у Берліні шляхом процентних відрахувань, суботників та недільників

Тов. Куйбишев про Дніпровський промисловий комбінат

МОСКВА, 17. Голова ВРНГ СРСР т. Куйбишев підчас свого останнього перебування на Україні *одвідав Дніпрельстан, де оглядав* основні роботи. Як повідомив нам головний інженер Дніпрельстану т. Вінтер, із розмов з т. Куйбишевим виявилося, що, мабуть, дніпровському будівництву буде доручено здійснення робіт підчас збудування всього комбінату заводів—майбутніх споживачів енергії Дніпрельстану, а також усіх, звязаних із цим комбінатом житлових та комунальних споруджень. Регулярне та систематичне фінансування *цих робіт, мабуть, почнеться на* початку майбутнього операційного року. Деяку частину робіт, не зв'язаних з великими витратами та потрібних для попередньої технічної підготовки, доведеться розпочати ще цього будівельного сезону. Збудування комбінату можливо спричинить до деяких труднощів, звязаних не стільки зі спорудженням самих заводів (будівництво їх, крім металургійного заводу може бути закінчено за 2 роки), скільки із будівництвом комунального господарства. Для робітників житлобудівництво — сказав т. Вінтер—має бути розгорнуто з розрахунком на робітничу людність у 80—100 тис. чол. На ці труднощі треба звернути заздалегідь найсерйознішу увагу. За постановою президії ВРНГ СРСР, Дніпрельстан повинен вилучити спеціяльну організацію в справі спорудження Дніпровського промислового комбінату.

Нафтові промисли на Уралі

СВЕРДЛОВСЬК, 16. Проф. Преображенський, зробивши доклад на поширеному засіданні президії пермського окрвиконкому про нафтовища на Уралі, сказав: «У Горішньо-Чусовських містечках *відрито перлину* Уралу. Вітаю трудящих округи та всього Уралу з відкриттям, безперечно, великого нафтовища. За свою заяву я відповідаю своїм досвідом та репутацією. Свердління припинено на глибині 414 метрів, а нафтові шари ще не пройдені. Нафтовмісний шар 64 метри завтовшки. Факти далеко ґрандіозніші від того, що можна було гадати. Всі дані промовляють за те, що можна сподіватись на поширення нафтовмісних шарів на великому просторі. Факти промовляють, що можна сміло вкласти у цю справу десятки мільйонів карб. Лишати такі скарби лежати марно не можна».

Внутрішній стан в компартії ПАСШ

Відозва ВККІ до всіх членів компартії Сполучених Штатів

Дорогі товариші!

Виконком Комуністичного Інтернаціоналу з усією старанністю обговорив спільно з делегацією VI з'їзду компартії Сполучених Штатів стан в американській компартії. Давши всім делегатам цілковиту змогу викласти свої погляди та пропозиції, уважно розглянувши всі подані матеріяли і всебічно обговоривши питання, Виконком Комінтерну вважає за потрібне поставити перед усіма членами компартії Сполучених Штатів з усією серйозністю питання про внутрішній стан у партії. Відкритий лист ВККІ VI з'їзду американської компартії, який поставив перед нею головні завдання, що виникають в звязку з загостренням внутрішніх і зовнішніх суперечностей американського імперіялізму в теперішній період, зазначив на потребу для партії перетворення її в найкоротший строк з чисельно невеликої пропагандистської організації на масову політичну партію робітничої класи, *що особливо тепер непоривно зв'язано* з піднесенням боротьби проти правої небезпеки; цей одкритий лист категорично заявив, що головна передумова для успішного виконання цих завдань є припинення довгорічної безпринципної фракційної боротьби.

ВККІ примушений констатувати, що ні на самому з'їзді, ані після з'їзду не тільки не пощастило б досягти будь яких великих результатів у справі ліквідації фракційности, але, навпаки, фракційна боротьба ще більше загострилася. Безпринципна фракційна боротьба довела до того, що VI з'їзд американ*ської компартії не дав тих результатів, які* він повинен був би дати в розумінні більшовизації і оздоровлення американської компартії. На з'їзді не обговорювалося багато важливих політичних питань і політичних завдань, що стоять перед партією. На з'їзді не були пояснені порядком більшовицької самокритики помилки більшости й меншости партії. Партія не була мобілізована до боротьби з правою небезпекою. На з'їзді не здійснено з'єднання всіх сил партії для боротьби з фракційністю. Навпаки, цей з'їзд, що складався з кращих пролетарських елементів американської компартії, які стоять за лінію Комуністичного Інтернаціоналу, перетворився на арену безпринципних маневрів провідної верхівки більшости, а також і керівників меншости. З'їзд збили із запропонованої від Комінтерну лінії й мобілізували його для дальшої фракційної боротьби обох груп.

Грубим перекрученням лінії Комуністичного Інтернаціоналу була теорія, що прищепилася з'їздові, теорія про те, що організаційні пропозиції ВККІ ніби суперечать його політичному листу, а не забезпечують потрібного здійснення лінії відкритого листа в американській компартії. За явно фракційні перекручення змісту організаційних пропозицій ВККІ були також спроби тлумачити їх як передачу керівництва партії до рук меншости, а це не входило і не входить до наміру Комінтерну, бо основне завдання відкритого листа і організаційних пропозицій ВККІ 6-му з'їзду було об'єднати партію на грунті лінії Комінтерну, на шляху боротьби з фракційністю обох груп. Меншість ЦК КП Спол. Штатів намагалася використати відкритий лист і організаційні пропозиції ВККІ для того, щоб керівництво партії перейшло до рук меншости. ВККІ засуджує ці спроби меншости, які доводять, що вона фракційно перекрутила зміст відкритого листа ВККІ та його організацій*них пропозицій і що окремі лідери меншости* не змогли виконати ролі об'єднувального фактора у боротьбі партії з фракційністю відповідно з директивами ВККІ. Головну відповідальність за фракційне використання з'їзду, за оману чесних партійців-пролетарів, що стоять на лінії Комінтерну, за безпринципну гру в питанні про боротьбу проти правої небезпеки в Комінтерні і у ВКП(б), за неприпустиме особисте цькування делегації Комінтерну на з'їзді, за організацію фракційних зборів делегатів більшости наперекір відкритому листу ВККІ і не зважаючи на словесне ухвалення відкритого листа, за цькування окремих товаришів, що вийшли із фракції більшости та безперечно пристали на лінію ВККІ, за кампанію проти окремих відповідальних товаришів з меншости, що провадять лінію ВККІ—за всі ці нетерпимі у секціях Комінтерну прийоми і інтриги з явним відбитком дрібно-буржуазного політиканства головну відповідальність несуть фракційні керівники більшости на чолі з тов. Ловстоном.

Обидві фракції американської компартії чинили праві помилки. У обох фракцій спостерігається серйозні відхилення вправо від генеральної лінії Комінтерна, що утворює небезпеку оформлення в партії одверто-опортуністичного правого ухилу.

Більшість ЦК американської компартії з часу VI Контресу робили ряд грубих помилок, відзначених в одкритому листі ВККІ. Ці помилки виявлялися з переоціненні американського імперіялізму і неправильній постановці питання про внутрішні й зовнішні суперечності, що опричинялося до замазування внутрішніх суперечностей американського капіталізму; з недооціненні полівіння американської робітничої класи; в недооціненні американського реформізму, що вело до послаблення боротьби з ним; недооціненні правої небезпеки в американській компартії, в підміні питання про праву, опортуністичну небезпеку тільки питанням про троцькізм тоб то в такій постановці питання, яка спричинялася до замазування правої небезпеки. Меншість ЦК американської компартії робила в питаннях кризи американського капіталізму та полівіння мас «ліві», а по суті справи, праві опортуністичні помилки, відриваючи розвиток внутрішніх суперечностей американського капіталізму від зовнішніх суперечностей і загальної кризи світового капіталізму і в питанні про боротьбу з воєнною небезпекою скочувалася до дрібно-буржуазних пацифістських гасел («ніяких нових крейсерів»—т. Бітельман). Меншість ЦК не зуміла своєчасно відмежуватися від троцькізму й не провадила з ним потрібної боротьби. Ідеологічним стрижнем правих помилок в американській компартії була так звана теорія «винятковости», яка якнайяскравіше відбилася у вислозах т.т. Пепера і Ловстона, в такій концепції: криза капіталізму—але не американського; полівіння робітничих мас,—але не в Америці; потреба загострення боротьби *проти реформізму*—але не в Сполучених Штатах. Потреба боротьби з правою небезпекою—але не в американській компартії, а проте, нинішній період дальшого розхитування капіталістичної стабілізації означає для Спол. Штатів чим-раз тісніше включення Америки з рямках загальної кризи капіталізму. Загострюється і в Америці основна суперечність капіталізму—суперечність між зростанням продуктивних сил і відставанням ринку. Посилюються спроби буржуазії знайти вихід з дедалі більшої кризи за допомогою раціоналізації, тобто більшої експлоатації робітничої класи. Ростуть внутрішні класові суперечності, загострюється боротьба за ринки й сфери застосування капіталу з іншими імперіялістичними державами, гарячково зростають озброєння, дедалі ближче насовуються загрози війни. Американський капіталізм *з нечуваною* ще *в історії* виразністю показує тепер дію невблаганих законів капіталістичного розвитку, законів *розпаду і загибелі* капіталістичного суспільства. Загальна криза капіталізму зростає швидче, ніж може здатися на перший погляд. Ця криза поширює міць американського імперіялізму. За цих умов теорія «винятковости»—є відображення натиску американського капіталізму й реформізму, що прагне створити в робітничих масах уязу про непохитність і «винятковy» імперіялістичну міць американського капіталу, не зважаючи на його дедалі більшу кризу, та зміцнювати тактику класового співробітництва не зважаючи на загострення класових суперечностей.

ВККІ відзначає, що не тільки помилки *більшости*, а й найважливіші помилки меншости виходили із концепції американської «винятковости».

Констатуючи політичні помилки обох груп, так само, як і посилення правої небезпеки в американській компартії, ВККІ вважає за фракційне перебільшення твердження, ніби група більшости в цілому—носійка правого ухилу, так само як і твердження, ніби група *меншости репрезентує* троцькістський ухил. В лавах як тієї, так і іншої групи є елементи з великими правими тенденціями, що виявляються або в одвертій формі, або прикриваються «лівими» фразами. Жадна з цих груп не провадила відповідної боротьби проти цих правих тенденцій у лавах власної фракції і фракційність обох груп дуже перешкоджала розвиткові в партії потрібної самокритики й політичному вихованню членів партії в дусі більшовицької принципіяльної витриманости.

Фракційна безпринципність, яка також є виявом опортунізму виявляється в тому, що обидві групи ставили інтереси своєї фракції вище за інтереси партії. Через це перед американською компартією, якнайгостріше постає тепер питання про ту небезпеку політичного роскладання теперішніх керівних кадрів, що загрожує підірвати всю роботу партії. Характерною виявою гнилої фракційної дипломатії щодо Комуністичного Інтернаціоналу є позиція більшости ЦК американської компартії у питанні про поводження т. Пепера. Всупереч неодноразовим постановам Комінтерну про зняття з роботи з американській компартії т. Пепера, який не раз виявляв опортуністичні тенденції, більшість ЦК порушила ці постанови Комінтерну, покриваючи політичні помилки й грубі порушення дисципліни, що їх робив т. Пепер. Непослідовність та *безпринципність позиції керівників* більшости ЦК щодо т. Пепера яскраво відбилися в тому, що ЦК американської компартії виключив його з партії, вказавши, що «політична платформа» т. Пепера є без сумніву дійсною причиною його боягузницького небажання виконати свій обов'язок і прибути з розпорядження Комінтерну (Постанова секретаріяту ЦК американської компартії, що її схвалило бюро ЦК); а через кілька день, не зважаючи на дану т. Пепером політичну характеристику, ЦК знову відновило його з партії. Так більшість, як і меншість ЦК провадили неприпустиму безпринципну спекуляцію на питаннях про стан у ВКП(б) і Комінтерні. Коли меншість спекулювала на версії про те, що вона ніби є єдина група в американській компартії, то більшість користуючись з методи гнилої дипломатії доходила до безпринципних маневрів у цьому питанні.

Це відбилося у проведенні на з'їзді з ініціятиви т.т. Ловстона та Гітлова без найменшої спроби ознайомити делегатів з'їзду з станом у ВКП(б), резолюції, що пропонувала *організаційні* заходи боротьби з правим ухилом, а потому по прибутті до Москви делегація більшости в особі т. Гітлова, виступила з заявою, що фактично дезавуює цю резолюцію і що підтримує наклепницькі напади правих елементів на керівництво ВКП(б) та Комінтерну.

Виконком Комінтерну особливо зазначає на геть недостійні комуніста випади, що їх припустив підчас з'їзду т. Ловстон проти керівництва Комінтерну (заява тов. Ловстона про «гнійний нарив» в апараті ВККІ). ВККІ відзначає, що ці випади т. Ловстона є повторення наклепницьких нападів проти Комінтерна *правих опортуністів*. ВККІ особливо відзначає заяву від 9 травня, де т.т. Бедахт, Ловстон і інші пробують заздалегідь заплямити постанови *Комінтерну*, заявляючи, що ВККІ хоче знищити центральний комітет і тому додержується політики легалізації попередньої *фракційности* опозиційного блоку й рекомендує проводити її в майбутньому. ВККІ вважає, що це суто фракційна і геть неприпустима антипартійна заява т.т. Бедахта, Ловстона і інших являє собою пряму спробу підготувати умови, щоб зірвати постанови Комінтерну та росколоти компартію Америки. Те ж саме явне протиставлення своєї фракції Комінтерну відбилося і в другій заяві прибулої делегації більшости від 15 травня, тільки в дипломатичнішій формі. Твердження, що є в цій заяві про «лояльність» керівників фракції більшости щодо Комінтерну на тому ж засіданні президії ВККІ, де її оголосили, було наочно викрито відмовленням більшости, що підписала заяву, безперечно здійснювати постанови, вміщені з цьому листі. ВККІ заявляє, що в разі відмовлення автора заяви безперечно скоритися постановам *Комінтерну* й активно здійснювати їх, ВККІ буде змушений вжити всіх потрібних заходів для ліквідації *спроб роcколу партії та забезпечення* єдности постанов. Протягом ряду років ВККІ не раз вимагав ліквідувати фракційність в *американській компартії*. Примірoм, в резолюції 5-го поширеного пленуму ВККІ від 1925 р. сказано. «Виконком непохитно тієї думки, що фракційну боротьбу між обома групами треба негайно припинити». В резолюції VI поширеного пленуму ВККІ в американському питанні від 1926 р. сказано, між іншим: «Для того, щоб американська компартія могла виконати свою історичну місію, перша умова—це повне, безперечне припинення не на словах, а на ділі фракційної боротьби серед американської компартії». У своїй резолюції з 1-го липня 1927 р. ВККІ знову нагадує, що «цю вимогу не виконували досить серйозно» і що в партії все ще є «неприпустиме становище утворення фракції», що може спричинити до «кризи партії».

VI всесвітній конгрес Комінтерну року 1928 у своїх політичних тезах, поруч нагадування про те, що в партії «помітно послаблення довгорічної фракційної боротьби» знайшов, не зважаючи на цю достатню підставу, щоб ухвалити: «Найважливіше завдання партії в тому, щоб покласти край фракційній боротьбі, яка не спирається на будь-скільки серйозні принципіяльні незгоди». Щоб здійснити цю постанову всесвітнього Конгресу та через нове загострення середпартійного становища в Спол. Штатах, ВККІ знову звернувся у грудні 1928 р. з відкритим листом до американської компартії і вимагав від наступного партійного з'їзду почати, зрештою, на ділі здійснювати постанови Комінтерну про ліквідацію фракційности. Все це й досі абсолютно не допомогло. Як лідери більшости, так і лідери меншости ЦК, що давали ВККІ не раз словесні зобов'язання здійснити постанови Комінтерну, систематично порушували постанови ВККІ і свої власні зобов'язання. Отже, виконком Комінтерну, схвалюючи в основному діяльність делегації ВККІ на VI з'їзді американської компартії, ухвалює вжити таких заходів:

1) *Зобов'язати* і більшість і меншість ЦК негайно роспустити фракції й припинити всяку фракційну роботу. Закликати всі організації американської компартії забезпечити здійснення цієї директиви, не зупиняючись перед застосуванням до фракціонерів найсуворіших дисциплінарних кар, аж до виключення з партії.

2) Т.т. Левстона і Бітельмана, як крайніх фракціонерів більшости й меншости зняти на час з роботи американської компартії.

3) Відхилити вимогу меншости ЦК про скликання екстренного з'їзду.

4) Визнати за потрібне реорганізацію й поширення секретаріяту ЦК на основі забезпечення насправді колективної, не фракційної роботи і подати всебічну допомогу ЦК у справі ліквідації всякої фракційности в партії.

5) Справу т. Пепера передати на розгляд ВККІ.

Виконком Комуністичного Інтернаціоналу звертається із закликом до всіх членів партії об'єднатися для боротьби з безпринципною фракційністю в партії, для боротьби з правою небезпекою, за оздоровлення й більшовизацію американської компартії, за дійсне переведення *середпартійної демократії й пролетарської* самокритики. З цією метою партія повинна розгорнути широке обговорення питань середпартійного становища і політичних завдань, що стоять перед партією.

Треба перевести по всіх організаціях партії й комуністичної спілки молоди широку пояснювальну кампанію про постанови VI Конгресу Комінтерну, відкритий лист ВККІ до VI з'їзду американської компартії і про цю відозву ВККІ. Розгортаючи цю пояснювальну кампанію, провадячи боротьбу з усіма опортуністами, що хотять боротися проти Комінтерну, об'єднуючи в цій боротьбі всіх чесних, відданих комуністичному руху дисциплінованих товаришів, компартія повинна зосередити свою увагу *на головніших питаннях боротьби* за соціяльне страхування, зарплату, робочого дня, праці в теперішніх профсоюзах і праці *щодо утворення нових профсоюзів, боротьби* з реформізмом, боротьби з воєнною небезпекою. Компартія Сполучених Штатів повинна посилити свою роботу щодо втягнення та закріплення в своїх лавах нових кадрів робітників, що приходять до неї, особливо робітничої молоди. Поширити й агітаційну і організаційну роботу на великих підприємствах в головних галузях промисловости і серед негрів і забезпечити самостійну провідну ролю партії в економічних боях робітничої класи, що розвиваються, організуючи в процесі боротьби неорганізованих робітників.

Тільки на шляху нещадної боротьби з безпринципністю, фракційністю що роз'їдає партію та з'єднання всієї партії для виконання *її основних практичних завдань* на основі лінії Комінтерну й посилення боротьби з правою небезпекою, американська компартія стане справжнім більшовицьким аванґардом американського пролетаріяту й перетвориться на масову політичну партію американських робітників, у лавах якої здійснюються розгортання середпартійної демократії і разом з тим зміцнення залізної пролетарської дисципліни, що її безсуперечливо проводять всі організації і кожний член партії зокрема, у лавах якої здійснюється підкорення меншости більшості, на основі проведення партією лінії та практичних указівок Комуністичного Інтернаціоналу. Така партія матиме змогу вести американський пролетаріят на переможну боротьбу проти капіталізму.

З комуністичним привітанням Виконком Комуністичного Інтернаціоналу.

Радянський Союз

До Москви прибув тов. Крестинський.

МОСКВА, 17. До Москви прибув повпред СРСР в Німеччині Крестинський.

Технічні сукна радянського виробництва.

МОСКВА, 17. Почався випуск продукції з першої в СРСР фабрики технічних сукон, що її збудував Ленінград - текстиль. Фабрика постачатиме технічні сукна всій паперовій промисловості СРСР. Технічні сукна дотепер привозили з закордону і вони становили досить значну статтю імпорту. Першу партію технічних сукон надіслано на Ленінґрадські паперові фабрики.

Нова столиця Казакстану.

КЗИЛ-ОРДА, 17. Почалося переміщення центральних установ до нової столиці Казакстану—Алма-Ату. Перехід столиці закінчиться до липня. Те, що місто Алма-Ата обрано за центр Казакстану, має величезну вагу в звязку із спорудженням туркестано-сибірської залізниці, яка вчинить корінні зміни в господарському й побутовому укладі величезної околиці Радянського Союзу. Прокладання колії на Південтурксибі йде посиленим темпом. Що дня прокладають понад 2 клмтр. 25 липня колію доведуть до нової столиці Казакстану.

Німецький професор про радгоспи.

СИМФЕРОПІЛЬ, 16. Аташе в питаннях сільського господарства при німецькому посольстві в Москві проф. Берлінської с.-г. академії Авхаген, що одвідав новий радгосп Зернотресту поблизу Симферополю, заявив: «Радянський уряд робить правильно, організуючи такі радгоспи. Швидкість організації радгоспів та енергія їх робітників разючі. Німецький учений вражений успіхами колгоспного руху в Криму, де колективізовано шосту частину всіх селянських господарств».

Забив новий нафтовий фонтан.

БАКУ, 17. На 17-му промислі Сабучинського району забив потужний нафтомет, що дає на добу 1.350 тон чистої нафти. Викидана нафта починає переповняти нафтозбори.

Лабораторія для дослідження грунту.

ЛЕНІНҐРАД, 16. В Академії наук відкрилася найбільша лабораторія для хемічного та мікробіологічного дослідження ґрунту всіх частин Союзу. Лабораторією керуватиме директор ґрунтового інституту академік Гедройц.

Напад на колгосп.

ВОРОНЕЖ, 17. У Льговській окрузі звільнені з колгоспу «Перше Травня» колгоспники вчинили збройний напад на колгосп. Після довгої стрілянини колгоспники відбили напад. Почато термінове розслідування в цій виключній справі.

ПОПРАВКА.

Пункт 2. «Інструкції для організації і проведення генеральної чистки і перевірки лав ВКП(б)», що вміщена у вчорашньому номері газети, треба читати в такій редакції, що не змінює змісту першої редакції.

«Насамперед провадиться перевірка керівних партійних органів краєвих (обласних) організацій нацкомпартій, а також окружних військових парткомісій. Перевірку провадять спеціяльні перевірчі трійки ЦКК, що перевіряють усіх членів і кандидатів пленумів зазначених вище парткомів та контрольних комісій, причому цю перевірку провадиться загальним порядком, тобто через осередки, як і перевірку всякого члена й кандидата партії.

Перевірчі трійки ЦКК перевіряють насамперед членів і кандидатів бюр парткомітетів, президій і партколегій КК що негайно після перевірки починають організовувати перевірчі комісії по окружних (районних) організаціях».

Президія ВУЦВК

ПОРЯДОК РЕЄСТРАЦІЇ ТРАКТОРІВ ТА ПЕРЕХІД ПРАВ ВЛАСНОСТИ НА НИХ.

Учора відбулося перше засідання президії ВУЦВК нового складу під головуванням тов. **Петровського Г. І.**

Президія ухвалила на доклад Наркомзема постанову про обов'язкову реєстрацію тракторів та затвердила порядок передачі прав власности на трактори.

Заст. Наркомзема тов. **Качинський** у своєму докладі повідомив, що до нині тракторів, що є на Україні, ніде не зареєстровано. Частина тракторів ще за минулих років попала до приватних осіб, головним чином, до глитаїв. Де-які тракторні т-ва, організовані за минулих років, як виявилось, були фіктивні, а придбані ними трактори фактично опинились в користуванні глитаїв.

В ухваленій постанові президія ВУЦВК ставить такі умови для обороту тракторів, що за них перехід трактора до індивідуального користування окремої особи стає майже неможливий.

У згоді з постановою всі організації й особи, що мають трактори, повинні їх зареєструвати в земельних відділах, відповідно тому, де ці трактори—в окрузі чи в районі. Підчас реєстрації на кожний трактор видається реєстраційну посвідку.

Всякий перехід права власности на трактори треба так само обов'язково реєструвати в земельних відділах того місця, де є трактор. Право власности переходить до того, хто набуває трактор, лише з моменту реєстрації акта про перехід. Земельні органи не можуть відмовити реєструвати перехід права власности на трактори, як що їх набуває державна чи кооперативна організація або ж селянське об'єднання. Коли ж трактора набуває приватна особа, то той, хто продає його, має обов'язково повідомити про це відповідний земельний орган.

Слід зазначити, що протягом місяця з того моменту як повідомлено про передавання прав на трактори приватній особі, переважне право купити його належить державним та кооперативним організаціям і колективним об'єднанням селян. Лише через місяць власник трактора, якщо його не купують ані державна, ані кооперативна організація, ані селянське об'єднання може розпорядитися ним за власним бажанням. За порушення цього пакту постанови на винних може бути накладено штраф в розмірі вартости даного трактора.

Незалежно від реєстрації тракторів окружні та районні земельні органи повинні не пізніше 1-го жовтня ц. р. провести інвентаризацію всіх тракторів та тракторного майна в межах УСРР.

ПРИЗНАЧЕННЯ.

Президія ВУЦВК ввела до складу членів Особливої Колегії Найвищого контролю в земельних справах від Наркомюста **тов. Случевського** та членів Найвищого Суду УСРР т.т. **Лєхова і Зайцева.**

Посилення роботи серед малочислених нацменшостей

Вчора під головуванням тов. **Василенка** відбулося засідання ЦК Нацмен, де докладно обговорили справу посилення культурно-освітньої, радянської й економічної роботи серед малочисельних національностей України.

Україна в ріжних своїх округах має досить значні маси татар, вірмен, білорусів, чехів, литовців, латишів, караїмів, албанців, асирійців, циганів, грузинів, хінців, шведів т. ін.

Місцеві органи зосередили свою основну увагу на найзначніших національних меншостях, що мешкають компактно. Вони тимчасом не досить задовольняюче обслуговують малочисельні нацменшості. Це призводить безперечно до таких негативних явищ як от: серед цих нацменшостей ще чимале засилля заможних елементів у радах, в кооперації, бідноту визискують глитайські елементи, зберіглися в окремих випадках феодальні пережитки (крівава помста, купля та продаж нареченої то що).

Крім того, важко розгортати там соціялістичний сектор в сільському господарстві та до того ж ускладняється боротьба проти релігійного фанатизму і національної відокремлености.

Міські ради, за винятком Харківської, Київської та Одеської, майже не провадять ніякої роботи серед малочисельних національностей. Зокрема, недостатня робота серед східних і кавказьких національностей. Характерно, що в наслідок недостатньої культурної роботи ці малочисельні національні меншості зовсім відриваються від українського культурного процесу. Серед таких національностей досі зберігся вплив старої русифікаторської політики царату.

Коли взяти загальне число письменних серед албанців, то виходить, що рідною мовою письменні лише 0,4%, а решта—99,6% можуть читати й писати лише руською мовою; серед письменних циган письменні на рідній мові лише 8%, серед білорусів—4,6% і т. д. Отже, вся культурна робота рідною мовою перебуває ще в зародковому стані.

Центральна Комісія Національних Меншостей визнала за потрібне, щоб НКОсвіти та інші Наркомати, а так само окружні бюра Нацмен віддали максимум уваги на обслуговування малочисельних національностей та дали для цього спеціяльних робітників. До роботи в ЦК Нацмен притягають спеціяльних робітників—молдаван і чехів. Обслуговування інших малочисельних національностей розподілено між всіма членам ЦК Нацмен. Ухвалено завести найтісніший звязок з АМСРР, Татарською Републікою, Білорусею, та Закавказькою Федерацією, щоб одержувати звідти навчальне приладдя, масову літературу та газети, а також мати вчителів для національних меншостей України.

Особливу увагу ухвалено звернути на ліквідацію неписьменности серед циган, що майже всі неписьменні та серед молдаван. Вперше на Україні почнуть обслуговувати рідною мовою білорусів. Перед Вукопромкредитсоюзом, НКПрацею, ВУРПС'ом та НКОсвітою поставлено питання про притягнення асирійської, циганської та вірменської молоди до профшкіл та про призначення для цього стипендій.

ЦК Нацмен звернулася до НКЗему з проханням притягти до с.-г. праці асирійців—біженців імперіялістичної війни, що підчас війни з Туреччиною залишили рідні місця.

Увагу с.-г. кооперації звернуто на розвиток колективізації серед національних меншостей та на притягнення селян до осілої хліборобської праці.

Наради представників національних меншостей

Підчас XI-го всеукраїнського з'їзду рад відбулося кілька нарад делегатів з'їзду—представників національних меншостей.

На нараді делегатів-поляків було понад 20 членів з'їзду. Делегати одностайно підкреслювали значне піднесення добробуту польського селянства на Правобережжі, а також на задовільне обслуговування культурних потреб польської людности. На нараді відзначено недостатнє керовництво роботою польських сільрад з боку вищих органів.

На нараді членів з'їзду—євреїв в центрі уваги стояло питання про притягнення до громадсько-корисної праці єврейської людности колишніх містечок. Делегати повідомили, що по колишніх містечках розвиваються два процеси — процес дальшого декласування та процес притягнення єврейських мас до продуктивної праці. Поки ще другий процес відстає від першого, але рік-у-рік поширюється культурне й економічне обслуговування єврейської містечкової бідноти.

Нарада констатувала, що нині повним темпом іде реконструкція соціяльного складу єврейської людности. Цей процес треба всіляко стимулювати. Нарада визнала за потрібне збільшити темп переселення євреїв на землю та посилити допомогу євреям-хліборобам. Особливу увагу треба звернути на примістечкове хліборобство. Притягнення єврейської бідноти до громадсько-корисної праці має стати плановим і увійти в систему заходів державного апарата.

Делегати зазначали, що містечкова біднота, не звільнившись ще від впливу непманських і клерикальних елементів, мало обізнана із заходами радянської влади до піднесення культурно-економічного рівня єврейських мас. Нарада вважає за потрібне розгорнути широку пояснювальну роботу в цьому напрямі.

Нарада звернула увагу на зовсім незадовольняюче обслуговування євреїв у пунктах з мішаним складом населення.

На нараді делегатів-німців підкреслено, що за останні два роки колективізація сільського господарства в німецьких селах дуже розвинулася. В центрі уваги наради стояло питання про колективізацію, агрономічне обслуговування та кредитування колективів, тракторопостачання й т. ін. Делегати вказували також на послаблення впливу в німецьких селах глитайсько-клерикальних елементів.

На нараді делегатів з'їзду—болгар, чимало зупинилися на потребі посилити культурно-освітню роботу серед болгарського населення.

Центральна комісія національних меншостей прийняла резолюції цих нарад до керування у справі дальшого практичного обслуговування нацменшостей.

Перед виборами до Академії Наук

Напередодні виборів

Засіданні президії ВУАН (14 травня) разом з головами й секретарями відділів Академії обмірковувало організацію праці в звязку з виборами нових академіків до ВУАН.

Вирішено прийом заяв та матеріялів щодо кандидатур на академиків закінчити о 12 годині вночі сьогодні (18 травня), для Київа і о 12 годині вночі проти 21 травня для інших місць з умовою, що дата поштового штемпелю відсилки буде не пізніше від 17 травня.

22—23 травня списки кандидатур оголосити в Київській та Харківській пресі.

Президія ухвалила просити НКО УСРР негайно дати докладну інструкцію для формування особливих комісій та інструкцію для скликання місцевих конференцій, що мають обрати представників наукових робітників до ради ВУАН. Ухвалено просити НКО прискорити призначення 16 представників наукових установ для участи в праці особливих комісій і затвердити число та номенклатуру тих комісій, щоб остаточно визначити їхніх голів та членів—академиків.

Акад. Д. І. Багалієві доручено в усіх справах виборів негайно вдатися до НКО.

Секретарювати в справах готування до виборів доручено науковому співробітникові ВУАН В. Білому.

Досі ріжні наукові організації Київа, Харкова, Одеси, Дніпропетровського та Ленінграду висунули 49 кандидатур.

Після закінчення терміну рекомендацій конференції наукових робітників мають обрати представників до відділів ВУАН, де буде організовано отборочні комісії, а вже потім рада ВУАН разом з представниками від широких кол наукових робітників обиратиме нових дійсних членів ВУАН.

Засідання в Українському інституті марксизму-ленінізму

Як підкреслювано в численних резолюціях наукових і науково-громадських організацій УСРР, дійсне поновлення ВУАН вимагає включення до її складу передовсім представників марксистської методи в науці. Коли мати на увазі це основне завдання поновлення ВУАН, то особливе значення в справі намічення найдостойніших кандидатів має своєю авторитетністю голос найвищого марксистського науково-дослідчого центру на Україні, — Українського інституту марксизму-ленінізму.

17-го травня відбувся спеціяльно скликаний в справі висунення кандидатів до ВУАН пленум Українського Інституту марксизму-ленінізму в складі наукових робітників всіх його відділів і науково-дослідчих катедр. Висунені від науково-дослідчих катедр кандидатури за спеціяльностями, пленум Українського інституту марксизму-ленінізму **одноголосно** затвердив. Отже, список кандидатів до ВУАН представників марксистської методи в ріжних галузях науки такий:

1) **М. О. Скрипник.** Один із найстаріших представників революційного марксизму; один із видатних керовників Жовтневої революції, революційної боротьби й соціялістичного будівництва на Україні. Визначний не лише на Україні, але й в усьому Союзі марксистський теоретик на полі національної проблеми, що в її розробленні він є один із найближчих учнів В. І. Леніна. Має низку першорядної ваги праць з питань державного права СРСР. Голова катедри національного питання Українського інституту марксизму-ленінізму, директор цього інституту. Дійсний член білоруської академії наук, народній комісар освіти, поставлений пролетарською революцією на чолі всього українського культурного процесу.

2) **О. Г. Шліхтер**—один із найстарших революційних марксистів на Україні, що науково працював низку років ще до революції на полі економічних і статистичних дослідів, що за них йому свого часу була присуджена премія від Російської Академії Наук. Як визначний теоретик-економіст, керує величезною справою соціялістичної реконструкції сільського господарства України.

3) **В. П. Затонський.** Відомий до революції, як науковий робітник, дослідник і викладач вищої школи фізико-хемії. Один із визначних керівників пролетарської революції на Україні. Як народній комісар Робітничо-Селянської Інспекції стоїть на чолі всієї справи соціялістичної раціоналізації господарства й управління УСРР. Голова комітету хемізації України, що його працею він керує, спираючись на широку природничо-наукову базу своєї попередньої спеціяльно-наукової діяльности. Директор інституту радянського будівництва.

4) **М. І. Яворський.** Доктор історії української культури, голова історичного відділу і керівник катедри історії України Українського інституту марксизму-ленінізму, член Білоруської академії Наук, визначний історик-марксист, що дав першу марксистську схему історії України. На працях М. І. Яворського з історії України і в значній мірі під його безпосереднім керуванням виростає молодь України, розробляючи та поглиблюючи проблеми, що їх поставлено М. І. Яворським.

5) **С. Ю. Семковський.** Доктор філософії й соціології, один із перших організаторів науково-марксистської роботи на Україні, член-кореспондент ВУАН, голова соціологічної комісії ВУАН, голова філософсько-соціологічного відділу й керівник катедри філософії Українського інституту марксизму-ленінізму, керівник Харківської науково-дослідчої катедри історії европейської культури і філософсько-соціологічної секції Київської науково-дослідчої катедри марксизму-ленінізму при ВУАН, видатний філософ-марксист, відомий своїми працями й поза межами України.

6) **В. О. Юринець.** Заступник голови філософсько-соціологічного відділу Українського інституту марксизму-ленінізму і керівник катедри соціології УІМЛ, голова й керівник науково-філософського товариства «Войовничий матеріяліст-діялектик», член президії України, член ради ВУАН. Визначний дослідник на полі філософії й соціології, і історії літератури.

7) **Г. М. Кржижановський** — один із найстарших представників революційного марксизму. Автор проекту Гоелро, керівник союзного Держплану від початку його заснования. Під його безпосереднім керівництвом складалися й складаються плани нашого народнього господарства, зокрема, остання п'ятирічка, затверджена на XVI партконференції. Автор низки визначних друкованих праць присвячених питанню електрофікації, енергетики ваагалі та методології планування народнього господарства. Член Комуністичної Академії, член союзної Академії Наук.

8) **В. М. Ігнатовський.** Історик. Визначний політичний діяч Білоруської СРР. Від 1921 року—професор Білоруського державного університету, по катедрі історії Білорусі. Дійсний член і президент Білоруської академії наук.

Крім цих представників марксистської методи в науці, Український інститут марксизму-ленінізму виставляє кандидатами до ВУАН.

9) **Павла Тичину**—одного з найвидатніших сучасних українських пролетарських письменників (його твори перекладено руською, французькою і чеською мовами). Тов. Тичина—керівник художнього відділу журналу «Червоний Шлях». Автор визначних своєю художньою якістю перекладів із східних мов.

10) **Янка Купалу**—найвизначнішого поета радянської Білорусі, член Білоруської академії наук.

Київські наукові установи про вибори

Пленум катедри марксизму та ленінізму, заслухавши повідомлення про довибори до ВУАН'у, відзначив, що довибори є актуальна проблема, яка цікавить не тільки наукових робітників, а всі широкі громадські кола радянської України. Перебудова народнього господарства вимагає від наукових сил великої дослідницької участи в соціялістичному будівництві. Пленум з задоволенням вітає декрет Раднаркому про порядок виборів академиків і рекомендує кандидатури: т.т. Скрипника, Шліхтера, Затонського, Юринця, Яворського, Кржижановського, Семковського, Ігнатовського, Слабченка, Гольдмана, Кравчука, Возняка та Колесу.

Пленум науково-дослідницької катедри теорії медицини висунув до академії кандидатури проф. Нещадименка, фізіолога Тимофеєва, Леонтовича, Чаговця, Скрипника, Ігнатовського, Затонського, Гольдмана, Білоусова та письменника Стефаника.

Науково-дослідницька катедра хірургії висуває: Палладіна, Гольдмана, Леонтовича, Скрипника, Кржижановського, Семковського, Затонського, Кравчука, Нещадименка, Білоусова, Писемського, Возняка та Олександра Черняхівського.

Укрмет висуває кандидатури т.т. Шліхтера, Скрипника, Затонського, Кржижановського, Любименка, Вавілова, Соколовського, Сапєгіна, Холодного, Гольдмана, Яворського, Кравчука, Опокова, Юринця, Тичину, Яната.

Правління та колектив єврейського педагогічного технікуму рекомендує до академії т.т. Скрипника, Яворського, Затонського, Шліхтера, Юринця, Семковського, Кравчука, Гольдмана, Слабченка, Кржижановського, Ігнатовського, Тичину та Янка Купала.

Аспіранти науково-дослідницького інституту ботаніки, дослідницького геологічного інституту та дослідницької катедри зоології рекомендують: т.т. Затонського, Скрипника, Шліхтера, Кравчука, Яворського, Воскобойнікова, Криштофовича, Нещадименка, Опокова, Різниченка, Рудницького, Сапєгіна, Оштальського, Федорова та Холодного.

Тяганина з виконанням постанови Союзного уряду

Якийсь час тому Союзний уряд видав постанову про встановлення однорідних і зменшених ставок орендної плати за торговельно - промислові та складські приміщення, здавані в оренду кооперативним і державним торговельно - промисловим організаціям. Виконання цієї постанови на Україні дуже затрималося через тяганину, що виникла з опрацюванням проектів постанови про розмір ставок орендної плати. Проект такої постанови обговорювано на 4-х засіданнях підготовної комісії при Раднаркомі. До того ж затвердження його щоразу відкладалось з ріжних мотивів. Проект постанови, що його склав Наркомвнусправ, підготовна комісія надіслала до Держплану для опрацювання. Після 6-х місяців роботи Держплану над цим проектом, підготовна комісія повернула проект для нового опрацювання. Така тяганина виникла через формальне відношення до справи та відсутність контролі за виконанням постанов.

Колегія НК РСІ за виявлену в цій справі тяганину зауважила заст. голови підготовної комісії т.т. Шаргеєві і Канторовичу. Формальне відношення до справи зауважено відповідальному секретареві підготовної комісії т. Приходькові. Наркомторгові колегія зауважила затримання висновку на проєкт, що його опрацював Наркомвнусправ.

Ударний квартал хлібозаготівель

Виконання планів заготівель залежатиме від активности бідняцько-середняцької частини села

При Наркомторзі відбулася нарада торгвідділів 22 округ та центральних хлібозаготівельних організацій. Нарада обговорювала організаційні питання хлібозаготівель в останньому кварталі цього року (травень—липень). На нараді з докладами виступали Наркомторгу т. **Вейцер** та заст. Наркомторгу т. **Нуринов.**

Т. Вейцер сказав, що за три місяці—травень, червень, липень—треба **заготовити стільки хліба, щоб ним можна було забезпечити внутрішнє постачання ринку.**

Щоб одержати ці зайвини хліба, треба продовжити натиск на заможну частину села. На імпорт хліба з закордону ми йти не можемо, бо це означало б скорочення імпорту устаткування для промисловости, що, в свою чергу, загрожувало б виконанню наших виробничих програм.

Цифри ж хлібофуражного балансу показують, що **ми власними засобами можемо заготовити потрібну на ці 3 місяці кількість хліба.** Але не слід забувати, що переважна частина хліба в руках заможньої частини села. Це—головні труднощі заготівлі, бо треба подолати опір глитаїв, що спробують зірвати нашу політику цін.

При розробці завдань по окремих селах, районах і округах треба точно враховувати реальні можливості.

План заготівель на ці 3 міс. по Україні цілком реальний; він відповідає можливостям УСРР, одначе вимагає дотримуватися чіткої класової лінії та активности середняцько-бідняцьких кол села. Селянам слід роз'яснити, що виконанням плану IV-го кварталу вичерпається заготівельна кампанія біжучого року.

Далі треба добре підготовитися до цієї роботи, бо без підготовки й організації громадської думки селянства наші плани будуть поставлені під загрозу. Для допомоги кампанії в IV-му кварталі мобілізовано до 300 центральних робітників, що цими днями виїжджають безпосередньо на села.

Треба також широко притягти пресу до цієї кампанії. **В пресі слід розпочати кампанію за соціялістичне змагання між окремими селами й селянами.**

— План, намічений нами,—каже т. Вейцер,—треба конче виконати, бо від цього залежить хлібопостачання Донбасу, Харківщини, Дніпропетровщини та інш. робітничих районів України.

Окремо зупинився т. Вейцер на мірчукові. Мірчук має дати 3,5 міл. пуд. харчових хлібів. Отже виконання планів мірчуку не треба спускати з ока.

Не зменшуючи уваги до виконання цих важливих завдань у 4-му кварталі, слід також почати енергійну підготовку до хлібозаготівель у наступному році. В першу чергу треба виявити, що дасть усуспільнений сектор—колгоспи та радгоспи,—а також засівники, що з ними складені контрактаційні угоди.

Торкаючись питань хлібопостачання, т. Вейцер відзначає, що забірні книжки значно поліпшили стан хлібопостачання, але все ж в низці місць України були дефекти в техніці цієї роботи. Над витратами хліба та інш. продуктів слід встановити громадську контролю.

Тов. **Нуринов** у своєму докладі відзначив, що темпи хлібозаготівель по Україні незадовільні. Незадовільна робота місць за попередній час і викликає потребу вжити заходів натиску на глитаїв для посилення заготівель. Хліб, що його буде заготовлено протягом цієї кампанії, піде на постачання українських робітників та недорідних округ.

Далі т. Нуринов повідомив про намічені цифри заготівлі в IV-му кварталі по окремих округах і відзначив потребу посилити кампанію збирання паїв у кооперації, заборгованости по лінії с.-г. кредиту і т. ін., щоб використати всі грошові підойми впливу на хлібозаготівлі.

Окремо стоїть питання з промтоварами. В цьому кварталі **посилюється товаропостачання села, особливо хлібних округ.** Одночасно провадитиметься преміювання сел за виконання планів хлібозаготівель. Про це преміювання слід широко поінформувати селянство.

В постанові нарада затвердила основні принципи переведення хлібозаготівлі, запропоновані т. т. Вейцером і Нуриновим. На допомогу хлібозаготівцям притягається місцеві громадські організації—КНС, земгромади, сельактив тощо.

Уповноважені Уряду і НКТорга в справі хлібозаготівлі з вчорашнього дня почали від'їжджати на місця.

Завдання промисловости у другому півріччі

Не виконавши здешевлення собівартости, промисловість втратила біля 30 міл. карб. Використати соціялістичне змагання для здешевлення собівартости та повного виконання виробничих планів

Президія ВРНГ обговорила підсумки піврічної виробничої діяльности української промисловости. Кількісно гуртова продукція промисловости, рівняючи з першим півріччям минулого року виросла на 18%. Виробничі завдання виконано на 49,8%. Відстає виробництво в Донвугіллі, Південно-рудному тресті, Коксобензолі, в Південсталі по чавуну, в Укртекстильтресті, Олійтресті. Причина недовиконання плану—недопостачання с.-г. сировини, повільне зростання продуктивности праці, відставання механізації виробництва, аварії (на домнах Південсталі) і нарешті, недостатній розвиток раціоналізаторської роботи.

Член президії ВРНГ О. І. **Каган**, що робив у цій справі доклад, пропонує в другому півріччі повнотою виконати план постачання промисловости, збільшити механізацію виробництва, напольгти на технічне керовництво заводами.

Коли з кількісними покажчиками промисловість впоралась в першому півріччі більш менш задовільно, інакше справа з якісними покажчиками. Завдання збільшення продуктивности праці не виконано по всіх галузях промисловости. В загально-союзній промисловості вона збільшилась на 5,6% замісць 9%, в республіканській на 11,3% замісць 14,4 і в місцевій на 10,3 замісць 20,4. Проте, рівняючи з торішнім першим півріччям вона виросла на 8,3%. Зарплата робітників збільшилась в загально-союзній промисловості на 7% замісць 3,6% передбачених промпланом і в республіканській на 5,8 замісць 5%. Загальне число робітників на підприємствах виросло проти минулого року на 8,3% і по деяких трестах як Укролійтрест, Укрхемтрест, Укртрестсельмаш перевищує передбачення на 3-4%.

Промисловість не виконала також здешевлення собівартости продукції, втративши від цього біля 30 міл. крб. зокрема республіканська промисловість втратила 10,5 міл. крб. Особливе відставання відзначається по місцевій промисловості. Завдання здешевлення собівартости на 7% виконано тільки на 50%, а по окремих трестах як Донвугілля, Південсталь, Південно-рудний трест і того менше.

Фінансовий стан промисловости особливо загально-союзної напружений, мобілізація внутрішніх ресурсів іде мляво. В першому півріччі мобілізовано тільки 6 міл. крб., цеб-то 33% завдання.

Капітальні роботи в першому півріччі розвивались повільно. Промисловість з 38 міл. карб. витратила тільки 16 міл., цеб-то 35%. Частину коштів використано на посилення оборотних коштів у трестах. Це яскравий доказ того, що промисловість почала капітальне будівництво не підготовлена як слід.

До кінця року залишилось не багато часу. Промисловість мусить напружити всі свої сили щоб виконати всі покладені на неї завдання. Основне—каже тов. Сухомлін,—здешевлення собівартости продукції і мобілізація внутрішніх ресурсів, без цього неможливе виконання плану капітального будівництва. Де-хто з трестів посилається на об'єктивні умови, транспорт, відставання продуктивности праці та інш., але частину вини треба класти і на Правління трестів. Соціялістичне змагання почалось на всіх заводах і фабриках, виробниче захоплення поширилося майже на все робітництво. Цей ентузіязм треба використати уміло. Трести повинні переломити свої старі звички і краще стежити за роботою підприємств.

Президія ВРНГ запропонувала трестам використати всі технічні можливості для максимального виконання робітничого плану, здешевлення цехових витрат. ВРНГ постійно перевірятиме рух здешевлення собівартости. Всім трестам запропоновано брати активнішу участь в соціялістичному змаганні.

На скорочений робочий день переводиться 47 підприємств

ВРНГ зробила підсумки переходу підприємств української промисловости на 7-ми год. робочий день.

Цього року передбачається перевести на скорочений день 47 підприємств союзної промисловости на Україні, де працює понад 53.000 робітників. Дотепер здійснено скорочення на 25-х підприємствах, між ними—на 11-х шахтах Донвугілля, 4-х шахтах Піврудтресту, 4-х підприємствах Коксобензолу, 2-х заводах та одній шахті Південсталі, 2 заводах Півдмаштресту та на одному заводі Хемтресту. На цих підприємствах працюють понад 40.000 робітників.

Решта підприємств союзної промисловости буде переведна на 7-ми год. день протягом другого півріччя.

В республіканській і місцевій промисловості перехід на скорочений день здійснюється в 25 підприємствах з загальним числом робітників у 24.000 чоловіка. Більша частина цих підприємств уже перейшла на семигодинний робочий день, всі інші перейдуть у другому півріччі.

Незадовільно проходить запровадження скороченого робочого дня в місцевій промисловості. Пояснюється це цілим рядом обставин—труднощами з сировиною, безперспективністю підприємств, низьким технічним рівнем виробництва т. і.

ВРНГ вказує, що як з боку господарників, так і з боку профсоюзів звертається недостатня увага на переведення підприємств на скорочений день. Виявилося це в тому, що громадська увага не була в достатній мірі мобілізована, не скрізь питання підготовки до переходу на семигодинний день пророблялися на виробничих нарадах і т. і. Правда, останнім часом ці хиби значною мірою пощастило усунути.

Щодо перспектив на майбутній рік, то, за орієнтовними даними, передбачено перевести на скорочений день 25 підприємств республіканської промисловости, 30 шахт Донвугілля, 3 заводи й 6 шахт Південсталі, 2 заводи Укрхемтресту, 3 копальні Південрудтресту та 3 заводи Південмаштресту. Всього по союзній промисловості намічається перевести на 7-ми годин. робітний день 69 тисяч робітників, що разом з переведеними цього року складатиме близько 31½% загального числа робітників, що працюють на підприємствах союзної промисловости України.

В. К.

В п'ятирічку промисловости ввести БУГЕС *)

Промисловий комбінат, як споживач енергії Бугесу

Нарешті постає останнє і чи не найважливіше питання про промислових споживачів бузької енергії.

Майже як правило, треба відзначити, що великі джерела водяної енергії завжди значно віддалені від промислових і населених пунктів.

Таке явище маємо в Америці (Ніягара, р. Святого Лаврентія та ін.), і в нас у Союзі (Волховська гідростанція віддалена від Ленінграду на 100 км., Свірська—на 280, Дніпрельстан віддалений від Донбасу на 250 км.).

В такому самому становищі перебуває й запроектований БУГЕС. Найближче промислове місто, що може спожити частину енергії БУГЕС'у, — це м. Миколаїв з його заводом Марті та іншими споживачами.

За нашими підрахунками на перший рік роботи БУГЕС'у передбачається споживання м. Миколаєвим в розмірі 67,6 міл. квгодин, а них максимально може бути покрито власною станцією, що розвивається на 1935 р. до 12 тис. кв. — 24 міл. кв. год. Решту 43,6 міл. кв. год. буде навантажено на Бугес.

Отже ми маємо тоді на шинах Бугесу при однегребельному варіянті вільних майже 140 міл. кв. годин.

Найдоцільнішим слід зважати використання цієї енергії на місці будови гідро-станції, себ-то на нових промислових підприємствах.

Для цього коротенько розглянемо, які природні ресурси має прилеглий район. Коротко їх можна перелічити так: глина та коаліни (Першотравенське, Тульчин); граніти і гнейси (Першотравенське, Костянтинівка), граніти, вапняки (Вознесенське), охра, піски, пісчаники, манган (Першотравенське), буре вугілля і сірка (Зінов'євська, Гуманська та Херсонська округи)

Найбільше значіння для розвитку промисловости Прибужжя має буре вугілля, особливо те, що залягає в Зінов'євській окрузі, потім всякі будівельні матеріяли, вапняки для хемічної промисловости, коаліни й охра. В майбутньому матимуть значіння графіт та манган.

Використовувати бурі вуглі можна шляхом брикетування, сухого переганяння (напівкоксування), газофікації й головним чином на ожиження. Запаси бурих вуглів при сучасних знаннях можна росцінити в 2 млрд. пуд.

З інших природних ресурсів Прибужжя треба відзначити багато ріжноманітних видів с.-господарської, рослинної та тваринної сировини. Товарні зайвини цієї сировини, що їх тепер часто зовсім не використовують, за п'ятиріччя надзвичайно збільшуються. Вивчення закордонної практики показує, що багато видів сировини (картопля, солома) там споживають інтенсивніше й раціональніше.

На базі використання покидей (кукурузних лушпайок, кісток, молочних покидей) поставлено за кордоном цілу низку виробництв. Ми повинні піти за прикладом закордону.

Отже, нову промисловість навколо Бугесу слід запроектувати з виробництв вугільної хемії, а також виробництва, що утилізували б с.-г. сировину методою електрозварювання та електросушіння.

Крім того, треба притягти до Бугес'у виробництва, що споживають у вигляді сировини покидьки сільського господарства і використовують відроблену пару або газ, як джерело енергії та пари для технологічних процесів.

Поріг Гарт на Бузі.

Таким виробництвом є, наприклад, картон з соломи. Баланс соломи по Першотравенщині (до 6 міл. пуд. зайвин) дає задовільні результати.

Отже нова промисловість при Бугес'і не буде конкурувати з наявною промисловістю Правобережжя і дасть можливість підвищити нашу технічну базу, ввести низку потрібних для народнього господарства нових виробництв і використати не утилізовану, чи мало утилізовану сировину.

Щоб збалансувати споживання енергії всіх вищезазначених виробництв, треба розробити докладніше їхній обсяг та продукцію.

Це тепер можна зробити лишень дуже приблизно.

Як згадано вище, в разі віддачі Миколаїву 43,6 міл. квгодин, лишиться для решти споживачів за першим варіянтом 136,4 міл. кв. годин, або у споживача 117 міл. кв. год.

Друга стадія розвитку Бугес'у почнеться, коли Миколаївська станція досягне могутности 24 тис. кв. годин і візьме на себе все міське навантаження. Тоді Бугес матиме вільної енергії у споживача 153,5 міл. кв. год.

Крім цього, як у першому, так і в другому випадкові, можна використати сезонну енергію в розмірі до 20 млн. кв. годин встановлення ще одного агрегату. Таким чином віддача Бугес'у в споживача доходить 175,5 млн. кв. годин.

Нарешті, **третя стадія** розвитку Бугес'а, це утворення на відкідних газах додаткової газомоторної електростанції в 20 тис. кв. з віддачею до 75 млн. кв. год. з споживача.

Отже загальну віддачу маємо в 250 міл. кв. год. Коли на зрошення та на місцеві потреби дати 14 млн. кв. год., то на промисловість лишиться 236 міл. Найголовнішим споживачем цієї енергії будуть два хемічні виробництва: фіксація атмосферного азоту (ціянамідним і амічним способами) і ожиження бурих вуглів. Таким чином Бугес стає джерелом азотних угноєнь. Хемічні вироби, крім того, до себе включають газофікацію вугілля й переробку дериватів. На всі ці виробництва потрібно 216 млн. кв. год. Будувати їх передбачено в районі Констянтинівки.

В районі Першотравенського передбачено такі виробництва: завод поташу, картону, крохмально-паточний, мішків, азбо-шиферний, штучних будматеріялів, черепично-цегельний та два товарних млини. На все це потрібно 16 міл. кв. год.

Нарешті, найдрібніше виробництво можна віднести до Вознесенського—завод галет, консервів, казеїну, а також млин. На це потрібно 4 міл. кв. год.

Отже, сумарно це й дасть нам навантаження 236 міл. кв. годин.

Вартість цих промислових підприємств укупі з газоелектричною станцією, під'їздними шляхами та житловим будівництвом складає 102 міл. крб.

Отже загальна вартість виконання всіх чотирьох проблем складатиме: енергетична—43 міл., шлюзування—4 міл., залізниця—Гуманьмиколаїв—25 міл., зрошення—4 міл. і промисловість—102 міл., всього 178 міл.

Все не бутівництво можна розрахувати на 7—8 років цеб-то середнім числом по 25 міл. крб. на рік. За п'ять років цей комбінат виробить продукції на 303 міл. крб., або по 60 міл. крб. гуртового обороту.

Вкладений капітал у комбінат (без транспорту і зрошення) в розмірі 145 міл. крб. дасть понад 8 міл. крб. прибутку, себ-то коло 6%.

Всі наведені цифри й міркування кажуть про те, що **проблема великого Буга** являє собою одно з великих завдань індустріялізації України.

Тим часом ця проблема ще не завоювала права громадянства

Офіційльно союзні органи її не включили в нашу п'ятирічку, не зважаючи на те, що українські органи її підтримують.

Отже, завдання нашої делегації на Всесоюзний З'їзд, виправити цю помилку.

*) Закінчення. Почат. див. «Вісті» 17-V.

За ленінську лінію, за постанови XVI партконференції і пленуму ЦК ВКП(б)

Харківський партійний актив на останніх районних зборах проробляв постанови XVI всесоюзної партконференції та квітневого пленуму ЦК ВКП(б). Увесь харківський партактив однодушно приєднався до постанов партконференції та пленуму ЦК.

Пленум РПК і збори партактиву Жовтневого району в своїй одноголосно ухваленій резолюції зазначають:

Квітневий пленум та XVI партконференція накреслили практичні шляхи, що ними партія повинна йти вперед, будуючи соціялізм в СРСР. Соціялістичне будівництво відбувається в умовах значних труднощів.

Постанови пленумів і конференцій у таких найважливіших питаннях, як п'ятирічка, піднесення сільського господарства та податкове полегшення середняка, боротьба в бюрократизмом та чистка партії, відповідають генеральній ленінській лінії.

Пленум разом з активом відзначає правильність постанов пленуму та XVI партконференції, спрямованих проти правого ухилу і примиренства.

Далі резолюція вітає постанову про 5-ти річку соціялістичної реконструкції нашого господарства.

Першочергове завдання всієї партії — глибоке й всебічне вивчення постанов конференції і пленуму кожним членом партії та широка популяризація їх серед широких мас.

***

У резолюції партактиву Іванівського району говориться:

Постанови пленуму ЦК і XVI партконференції в основних питаннях нашого соціялістичного будівництва, от як 5-тирічний план, цілком відповідають ленінській лінії партії і постановам XV Всесоюзного з'їзду ВКП(б).

Здійснення завдань, поставлених пленумом та конференцією, подолання труднощей соціялістичного будівництва, в умовах загострення класової боротьби — вимагає величезного напруження сил, з'єднання та дисципліни в лавах партії й робітничої класи. Правий ухил, злякавшись труднощей, пропонуючи теорію «мирного вростання глитая в соціялізм», розмагнічує сили робітничої класи в її боротьбі з класовим ворогом.

Збори партактиву рішуче засуджують погляди правого ухилу, як протилежні генеральній лінії партії. Всю увагу партії — говориться далі в резолюції — мусить бути мобілізовано на проведення ідейно виховної роботи і на боротьбу з правим ухилом.

Збори вважають за потрібне доручити бюрові і РПК організувати обговорення 5-тирічного плану соціялістичного будівництва СРСР і, зокрема, українського п'ятирічного плану серед широких мас робітників району.

***

Збори партактиву Червонозаводського району одноголосно приєднуються до постанови загально-міського активу Харк. парторганізації й повнотою схвалюють рішення XVI конференції ВКП(б) і квітневого пленуму ЦК та ЦКК ВКП(б).

Постанови XVI партконференції та квітневого пленуму дають правильне ленінське керівництво у всіх головних питаннях політики сучасного періоду, викривають опортуністичну платформу правого ухилу та примиренства, озброюють партію для боротьби проти них і мобілізують маси на подолання труднощей соціялістичного будівництва.

Ухили правих від ленінської генеральної лінії партії означають паніку перед труднощами класової боротьби. Закидаючи партії троцькізм та політику «воєнно-феодального визискування селянства» — ухильники намагаються цією брехнею затушкувати свій курс на згортання темпу розвитку індустріялізації.

Актив закликає районпартконференцію ще дужче згуртуватися на засадах ленінської політики партії навколо більшовицького ЦК, щоб за його проводом очистити партію від розкладення і чужих елементів, зміцнити дисципліну, викрити опортунізм і примиренство і мобілізувати маси для виконання завдань, що їх накреслила XVI конференція ВКП(б).

***

На зборах партактиву Журавлівського району було ухвалено резолюцію, де говориться, що партактив Журавлівського району цілком схвалює постанови квітневого пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) та XVI всесоюзної партконференції і повністю приєднується до постанови Харківського Міського партактиву.

Збори вважають за потрібне всі постанови конференції пропрацювати по районних організаціях на зборах, гуртках, семінарах, агітколективах тощо, мобілізувавши увагу партійних мас на боротьбу з правими збоченнями і на здійснення 5-тирічного плану соціялістичного будівництва.

***

Спільними лавами здійснюючи ленінську лінію XV партз'їзду в галузі темпу індустріялізації і соціялістичної перебудови сільського господарства, гуртуючись на підставі більшовицької дисципліни навколо ЦК, партія проводитиме в життя план соціялістичного будівництва, переборюючи труднощі і перемагаючи опортуністичні збочення й перекручування класової пролетарської лінії та притягуючи щораз ширші маси до виконання всіх цих завдань.

Чітко здійснювати класову лінію в усіх галузях практичної роботи

Листопадовий пленум ЦК підкреслив «для даного моменту потребу розгорнутої ідеологічної боротьби проти правої небезпеки», давши цим самим і директиву далі поглиблювати систематично ідейно-виховну роботу та *вивчати коріння* і суть антиленінського правого ухилу й примиренства. Щоб успішно боротися з правою небезпекою, кожен партієць мусить бути підготовлений до того, щоб він умів розпізнавати виявлення правого ухилу в практичній роботі та збочення від генеральної лінії партії. Проте, спостереження, а також *окремі обслідування* виявляють факти, коли окремі партійці не цілком ясно уявляють собі суть правого ухилу, і що окремі осередки не розгорнули як слід глибокої виховної роботи в цьому напрямкові.

Ось приклади. Обслідування партосередку Київської кравецької фабрики виявляє, що роз'яснення в осередку та серед робітничої маси суті правого ухилу переведено незадовільно.

На *Ніжинщині* в окремих осередках правий ухил розуміють як якусь кампанію і деякі осередки здивовано запитують «чому ставиться питання про правий ухил, адже ж ми це питання вже ставили у себе і ухвалили резолюцію».

Треба, не послаблюючи напруження всієї системи партвиховної роботи, поглиблюючи свідомість партійної маси, зміцнити фронт боротьби з правою небезпекою і ідеологічно озброїти партійну масу.

Питанням правої небезпеки надається іноді другорядної ваги. Так, на Лиманській райконференції ЛКСМУ (Артемівщина) представник РПК в своєму докладі не загострює уваги комсомольської організації на питанні боротьби з правим ухилом, обійшовши мовчанкою ідеологічні збочення.

Послаблення боротьби з правою небезпекою, віднесення її до другорядних питань, означало б лише допомогу правій небезпеці. Отже, парторганізації мусять рішуче засудити всілякі намагання послабити увагу до цього питання.

Правий ухил виявляється також там, де окремі партійці класово перероджуються.

Як на характерний приклад, вкажемо на факти з матеріялів виборчого обслідування *107 господарств сільських комуністів* на Бердичівщині.

Господарства окремих з цих комуністів, рівняючи до загально-окружних селянських господарств, показують чимале *збагачення*.

ГРУПИ	Господарства сіл. комуніст.	Загально-окружні селянські господарства
Бідняцькі	24,1%	25,7%
Незаможницькі	27,1%	35,7%
Середняцькі	46,0%	33,6%
Заможні	2,8%	5,0%

До цього ж у цих же господарствах є велика кількість коней.

Форми господарювання в обслідуваних господарствах нічим не відрізняються від господарювання решти селян і в окремих галузях навіть відстають від них. За анкетним обслідуванням виявлено, що основна *форма землекористування це — черезсмужжя*.

Такі комуністи не можуть, звісно, бути авангардом у справі соціялістичної перебудови села, не можуть вести селянські господарства шляхом колективізації.

Такі «комуністи», навіть, коли вони голосують на зборах формально за лінію партії, на ділі викривляють її. Замість стати «*силою прикладу*», що мусить повести *роздрібнене* індивідуальне селянське господарство до колективних форм господарювання вони самі пасуть задніх, перейнявшися дрібно-власницькими тенденціями.

Почуваючи наступ соціялістичних елементів, капіталістичні елементи намагаються чинити опір. Найхисткіші елементи в робітничій класі і, навіть, в партії підпадають *під цей вплив*.

Вони бажають «*жити в згоді*» з класовими ворогами, підпавши під їхній вплив. Для них лінія партії, а також постанови XV партз'їзду потрібують перегляду, ревізії. Такі виявлення правого ухилу спостерігаються підчас переведення господарських та політичних кампаній, як у місті, так і на селі. Наприклад, підчас переведення перевиборів рад були з боку окремих осіб твердження, що «глитая на селі немає». І тому траплялися випадки, коли директиву партії про позбавлення глитаїв виборчих прав не виконувано. Так, на Проскурівщині є низка районів, де осіб, позбавлених виборчих прав, як експлоататорів, *зовсім не було. Або,* от, чепільський партосередок на Ізюмщині став у ролі оборонця анти-радянського елементу, підтримуючи клопотання про повернення йому виборчих прав. В с. Ново-Пскові на Старобільщині партійні на зборах селян не виступають проти глитаїв, щоб не посваритись з ними. Той самий партосередок роботу серед бідноти *віє дуже слабо*.

Поодинокі партійці, змазуючи класову лінію, пасли через це задніх, не змогли дати рішучої відсічи окремим глитайським вилазкам. Напр., в с. Катюжинцях на Вінниччині в список кандидатур до сільради внесено було глитая, сина кол. крамаря, бо, мовляв, «однаково проведуть». В Н.-Басанському р-ні на Ніженщині один партієць підчас *перевиборів сільради* подав пропозицію не розділяти селян на групи бідняків, середняків та глитаїв, а обирати до ради, мовляв, «працездатних».

В переведенні хлібозаготівель, самооподаткування, *весняно-засівних* кампаній, контрактації, колективізації то-що — є також не мало фактів, що свідчать про наявність правих збочень.

Відомо, що глитай чинить опір здачі хліба державним хлібозаготівельникам і тут йому потурають навіть, окремі партійці. В Надеждинській сільраді на Дніпропетровщині член партії Зубрілкин побив жінку свого брата за те, що вона продала хліб кооперації. В цій самій організації, в с. Акимівці член партії Миколаєнко не згоджується з лінією партії в хлібозаготівлях. А ось партієць Кононенко з Нехворощанської парторганізації на Полтавщині заявив: «У селян хліба немає і нічого й голову морочить їм». А коли незаможники примусили його вивезти свої лишки хліба з 12 *десятин* землі то він відмовився.

Факти заяв «хліба немає» і намагань продати свої лишки на приватному ринку та зірвати конвенційні ціни — трапляються не раз.

При самооподаткованні спостерігається іноді тенденцію «обкладати всіх нарівні».

В питаннях що стосуються колективізації, і взагалі, соціялістичної перебудови сільгосподарства також виявляються перекручення класової лінії. В Баришівській парторганізації на Коростенщині ось що заявляли деякі комуністи: «Кредитувати бідняцькі господарства нема рощоту».

В Павликівецькому партосередку на Проскурівщині група партійців висловила свою згоду з поглядами Фрумкіна.

В цій же окрузі в Михальпільському районі є до 30% селян-партійців, що не вступають в колгоспи. В Плисецькому р-ні на Ніженщині частина партійців недооцінює значіння колективізації та контрактації, як чинника перебудови с.-г. відмовляючись вступити членами СОЗ. В Носівському р-ні цієї ж округи, голова однієї сільради партієць стягає с.-г. податок в першу чергу з бідноти, і навпаки, робить пільги глитаям, затримуючи по 2-3 місяці описи поцінувань майна за несплату с.-г. податку.

Окремі перекручування класової лінії виявляються в наданні пільг що до с.-г. податку глитаївським господарствам, у відпуску їм кредиту тощо.

Яскравим прикладом виявлення правого ухилу в практичній роботі цілої групи робітників є Чугуївська райорганізація Харківської округи. *В практиці роботи* цієї організації були такі факти, як переоподаткування бідноти і недооподаткування глитаїв, організація колективів із глитаїв та іншого чужого і ворожого елементу.

В цьому-ж районі, в с. Коробочкино на зборах пайовиків глитаї запропонували резолюцію про неможливість переведення хлібозаготівель і скасування пая в кооперації. Присутній на зборах член партії не виступив проти цієї резолюції, не викрив її класової суті. Після ухвалення цієї резолюції навіть осередок не реагував на це. А резолюція була така: «Запропонувати правлінню винайняти підводу для об'їзду села, де кожен господар дасть безплатно хліб по змозі. Заготівлю в с. Коробочкино вважати за неможливу через неврожай. При відпуску товарів хліба не брати».

Ось ті цифри й конкретні факти правих збочень, що виявляють у практичній роботі на місцях і перекручують лінію партії, або перешкоджають бездоганному її здійсненню.

Боротьба з правою небезпекою вимагає виявляти помилки і збочення від генеральної лінії партії. Було б так само потуранням цій небезпеці, коли-б приймалися резолюції з теоретичним засудженням правих збочень, не вживати конкретних заходів проти виявлень їх у практичній роботі.

Треба також напружено і неухильно боротися з примиренством, що відкриває двері правому ухилові. Применшувати праву небезпеку було б загрозою дальшого зросту її. Фактів примиренства може бути також не менше, ніж фактів виявлень правого ухилу. Вкажемо лише на таку справу, як виселення кол. поміщиків що залишилися по деяких округах. Тут також виявлено було не чітку класову лінію і примиренство.

Партія, маючи величезний досвід у боротьбі з ухилами, дасть рішучу більшовицьку відсіч усім виявленям правого ухилу і примиренства до нього. В боротьбі проти правої небезпеки треба як найтісніше об'єднати сили всієї партії, зцементувавши їх залізною більшовицькою дисципліною. Широкі маси всієї партії підтвердили це на зборах, конференціях та ін.

Енергійна боротьба всіх партійних осередків проти збочень у практичній роботі, роз'яснення класової суті правого ухилу, поглиблення популяризації генеральної ленінської лінії партії і постанов з'їздів і конференцій серед широких робітничих мас, допоможе перебороти праві збочення, викриє остаточно опортуністичну їх суть перед найширшими масами.

Залізна більшовицька дисципліна ленінської партії допоможе перебороти збочення і чітко здійснювати класову лінію у всіх галузях нашої роботи, розгортаючи соціялістичне будівництво.

О. ПАТІЄВИЧ.

Схвалюючи однодушно постанови XVI Всесоюзної і II Всеукраїнської партконференцій та об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б), партійні маси засуджують праві збочення і примиренство і закликають переводити в життя ленінський план соціялістичного будівництва

У низці округ пленуми окрпарткомів спільно з окрКК та збори партактиву обговорили підсумки роботи XVI всесоюзної партконференції. Скрізь партактив одностайно схвалює постанови конференції.

Пленум Зінов'ївського окрпарткому, спільно з активом, у своїх резолюціях приєднався до всіх постанов конференції та пленуму ЦК ВКП і закликав всю парторганізацію округи та трудящих згуртувати всі свої сили, щоб запровадити ці постанови в життя. Зокрема пленум закликав напружити всі сили для здійснення п'ятирічного плану нашого господарського розвитку.

Пленум Херсонського окрпарткому вважає, що схвалений конференцією п'ятирічний план господарського будівництва є найкращий показчик того, *як партія здійснює* непохитно лінію на здійснення економічних та політичних позицій пролетаріяту в його боротьбі з ворожими силами. Всяким ваганням та збоченням від провідної лінії партії пленум *оголошує* нещадну боротьбу.

Об'єднаний пленум Криворізького окрпарткому та окрКК зазначає, що п'ятирічний план є план упевненого систематичного соціялістичного наступу, план нещадної боротьби пролетаріяту з капіталістичними елементами в місті й на селі. Цей план забезпечує потрібний темп розвитку промисловости й сільського господарства, швидкий темп індустріялізації країни та зростання питомої ваги усуспільненого сектора на селі.

Пленум рішуче засуджує правих та примиренців, що збиваються з ленінського шляху і своїм опортунізмом по суті протиставляють лінії партії свою неправильну лінію. У відповідь на капітулянські настрої правих — заявляє пленум, парторганізація відповість дружньою роботою і спільно з трудящими подолає всі труднощі на шляху будівництва соціялізму.

Пленум Чернігівського окрпарткому, схвалюючи всі постанови конференції, відзначає велику вагу ухваленої конференцією відозви до трудящих мас про соціялістичне змагання. Треба в масовій роботі всіх організацій в окрузі — зазначає пленум — на всіх підприємствах та установах розгорнути соціялістичне змагання і якнайбільше висвітлювати практику цього змагання в пресі. Засуджуючи погляди на наше господарське й політичне будівництво носіїв правого ухилу та примиренців, пленум зазначає що правий ухил є головною небезпекою в середині партії, тому треба рішуче викривати його в повсякденній практичній роботі, звертаючи особливу увагу на збочення від провідної лінії партії. Подолавши правий ухил та примиренське до нього відношення, партія забезпечить успішне виконання п'ятирічного плану індустріялізації країни. Пленум доручає бюрові окрпарткому, зваживши на постанови партконференції, опрацювати практичні заходи, звернувши особливу увагу на піднесення продуктивности праці, зміцнення труддисципліни, здешевлення собівартости, колективізацію бідняцько-середняцьких господарств тощо.

Пленум Першотравневого окрпарткому, спільно з міським партактивом, схваливши всі постанови XVI всесоюзної партконференції, закликав парторганізацію округи мобілізувати всі свої сили та енергію, щоб на ділі здійснити ці постанови.

Збори партактиву в Сумах, де було понад 1000 чол., заявляють, що постанови партконференції цілком забезпечують потрібний темп індустріялізації країни та соціялістичну перебудову сільського господарства. Збори вважають, *що кожний осередок, кожен* партієць мусить яскраво усвідомити постанови партконференції й непохитно їх здійснювати. Всіх партійців збори закликають жваво реагувати на помилкові погляди, прояви ухилу й примиренства і повсякчас здійснювати генеральну лінію партії.

Збори міського партактиву в Умані, поділяючи всі постанови партконференції, з особливим задоволенням відзначають непохитні більшовицькі постанови конференції з приводу правого ухилу, що його носії намагаються збити партію на шлях опортунізму. Ухвалений конференцією п'ятирічний план розвитку народнього господарства — заявляють збори — цілком відповідає генеральній лінії партії на індустріялізацію країни, перебудову сільського господарства та піднесення матеріяльного й культурного побуту трудящих. Збори зосереджують також увагу всієї парторганізації округи на постановах партконференції про чистку партії від чужого та розкладеного елементу. Перемагаючи всілякі ухили, особливо правий та примиренство, а також борючися з рештками троцькізму, рішуче очищаючи партійні лави від класово чужого елементу, партія — заявляють збори — ще більше зміцнить свій провід на всіх ділянках соціялістичного будівництва.

IV Всеукраїнський з'їзд комунальників

Ширше розгорнути самокритику

У Харкові відбувається тепер 4-й Всеукраїнський з'їзд робітників комунальників. Цей з'їзд дуже повчальний для всіх профробітників України. Нездорові явища, болячки, хиби масової союзної роботи, що спостерігаються в цьому союзі, безумовно в тій чи іншій мірі можна знайти і в інших професійних організаціях. ВУРПС, що недавно заслухав доклад Укркому союзу, правильно відзначив в своїй постанові, що інші професійні організації України повинні перевірити свою роботу і подивитись, чи немає в них подібних вад.

Умови масової роботи союзу комунальників досить складні і несприятливі. Склад робітництва у виробничому та культурному відношенні досить ріжноманітний, профактив ще не скрізь на належній височині. До речі керовництво низовими осередками з боку ЦК і Укркому союзу, а також з боку окружних органів, що в таких умовах мусило бути особливо міцним і систематичним, було недостатнє.

Наша масова робота мала чимало хиб,— каже в своєму відчитному докладі голова Укркому т. Єфименко.—Осередкова демократія і самокритика не досить розгорнута. Широка відчитність, виборність професійних організацій, що є основними елементами осередсоюзної демократії, здійснюються ще в недостатній мірі. Є приклади голосування кандидатур до низових осередків списками, перевибори провадились за відсутністю 50 проц. виборців на зборах. У Житомирі на виборчому зібранні у пральні, секретар Окрфілії пропонує обрати до складу місцькому лише двох членів, мовляв, третього ми від себе надішлемо. В Харкові, та в деяких інших округах кандидатури до нового складу місцькому заздалегідь обговорює актив. Завдання самокритики не усвідомлені ще як слід усією союзною масою.

За минулі два роки міжсоюзні та інші громадські організації, преса та частково Укрком, викрили багато хоробливих явищ в Одеській, Вінницькій, Полтавській, Кам'янецькій, Тульчинській окружних філіях, як розклад окремих відповідальних союзних і господарських робітників: піяцтво, чвари. Укрком примушений був дотерміново перебрати правління окремих організацій. Є випадки грубого порушення директив Укркому і Окрпрофради в Старобільській філії, в Тульчині, де секретар групкому намагався не дати належно розгортати самокритику. Таких нездорових випадків нараховується в союзних організаціях комунальників чимало.

Директиви ЦК ВКП(б) і ВЦРПС про пожвавлення роботи профсоюзів, зокрема самокритики на місцях ще досі не здійснено, профактив їх не обговорював, не скрізь знає і через те мляво проводить в життя.

Останні перевибори низових осередків виявили, що оробочення низових осередків іде надто повільно, невелику кількість українців у профактиві, а також молоди і жінок.

Не гаразд в союзі комунальників з видвиженством, за минулий рік на відповідальну роботу видвинуто тільки 109 чол., тимчасом союз комунальників нараховує на Україні 50 тис. членів. Ніякого готування видвиженців немає.

Звязок з низовими осередками окрфілії і Укрком союзу підтримували через циркуляри, інформаційні листки, живий звязок був досить кволий. Обслідування провадились досить формально. Були випадки, що важливих болячок, обслідувачі не відзначали. Результати обслідувань вважались тайною для робітників, на загальних зібраннях вони не обговорювались. Укрком союзу не перевіряв як виконується його постанови в недавно переобраних окрправліннях.

***

Матеріяльне становище робітників і службовців поліпшилось за останні два роки. Середня зарплата робітників трамваю виросла на 6,7 проц., водогону на 12,7 проц., пожежних команд—7,4 проц. і відділи місцевого господарства на 11,7 проц. По 20 округах проведено тарифну реформу, що дала можливість підтягнути заробіток відсталих груп. Але й тарифну реформу не скрізь проведено без помилок. Виробничо-економічна робота трохи пожвавилась, але тут відзначається чимале невиконання постанов виробничих нарад.

Чи не найслабше місце всієї масової роботи союзу комунальників—це культурно-освітня. Вона досі не українізована, ні в якій мірі, і членство по клубах проведено дуже слабо. Майже скрізь бракує керівників гуртків. Боротьба з антисемітизмом та піяцтвом, з релігійними забобонами не провадилася. Ліквідація неписьменности, що особливо важна для союзу комунальників, тільки починається.

З'їзд, безумовно, обговоривши всі ці питання, дасть належну оцінку.

Всі ці хиби і болячки можна буде ліквідувати лише спільними силами всього робітництва, всього профактиву, широких мас усього союзу.

Як працюють наші курорти

(Дані обслідування НК РСІ).

Обслідування, переведене позаплановою групою НК РСІ стану курортів України та керовництва курортним управлінням українських курортів, **виявило позитивну роботу Укркурупра:** всебічне керовництво з боку Укркурупра українськими курортами (Одеса, Бердянськ, Слав'янськ, Миргород) сприяло значному розвиткові курортів та піднесенню всієї санаторно-курортної справи на Україні. Так, в 1926 р. через українські курорти пройшли 22,6 тис. хворих, в 1927 р.—26,3 тис. хворих, а в 1928 р.—28,5 тис. хворих. Число відпущених процедур за цей час зросло з 1.165 тис. до 1278 тисяч.

Укркурупр зробив багато для того, щоб за наявних незначних власних коштів максимально поширити і відновити українські курорти. Але все ж через низку причин фінансовий стан курортів України значно погіршав: курорти не виконали директив Укркурупра про зменшення заборгованости та ліквідації непотрібних матеріялів, а Одеський курорт навіть перевитратив проти кошторису 216 тис. карб. Коли ж до цього додати перефінансування де-яких курортів, то виявиться напружений фінансовий стан українських курортів.

Взагалі, українські курорти крім Одеського, працювали задовольняюче; **Одеський курорт припустив зростання собівартости санаторного ліжка, зменшив прибутковість лікарських установ, не кажучи про перевитрату в 216 тис. карб. Укркурупр не вживав відповідних заходів до курортів, що порушували бюджетну і фінансову дисципліну.**

Цікаві дані про соціяльний склад хворих на українських курортах: серед санаторних хворих процент робітників від варстату зменшився з 49% (в 1926 р.) до 41% (в 1928 р.), а процент їх серед амбулаторних хворих—з 11,4% до 9,7%. **Ці цифри вказують на недостатню увагу до соціяльного добору хворих на курортах.**

В постанові з приводу цього обслідування колегія НКРСІ намітила низку заходів, щоб поліпшити фінансовий стан курортів України: Укркурупрові запропоновано зліквідувати заборгованість ріжних установ курортам, реалізувати непотрібні матеріяли та товари, вжити заходів до зменшення собівартости санаторного ліжка, знизити адм.-госп. видатки, зокрема, в Одеських курортах. **За порушення бюджетної та фінансової дисципліни оголошено догану директорові Одеського курортного управління т. Прохоровичу.**

Для врегулювання соціяльного складу хворих запропоновано Укркурупрові порушити перед ВУРПС питання про те, щоб *на кожний рік* **встановили для кожного союза певний обов'язковий процент відрядження на курорти робітників від варстату.**

Намічено також посилити науково-дослідчу роботу Укркурупра; окружні інспектури охорони здоров'я повинні поліпшити справу добору хворих. Для поліпшення справи впорядкування курортів вирішено притягти до цієї справи кошти місцевих виконкомів.

Духовні особи в будинку глухонімих

(В ЦБ скарг НК РСІ)

Дитячий будинок глухонімих у Харкові має погану славу.

І безгосподарности чимало було в ньому, і протекціонізм панував такий, що навіть в будинку мешкали люде, що ніякого, взагалі, відношення до нього не мали.

Протекціонізм виявився і в тому, що кожний, хто мав можливість, влаштовував своїх родичів. Та й, взагалі, службовці були добрані, ніби для єпархіяльного управління: завідатель—кол. піп, що закінчив духовну академію; завгосп—син попа, служив сам дияконом, закінчив духовну семинарію; ще 7 чол. з персоналу будинку глухонімих — дочки і синки попів.

Одну з них—якусь Белікову—зав. будинку Піскарьов влаштував на посаді вихователькі, хоча вона не має ніякої підготовки для цього. Зав. педагогічної частини Офіцеров—влаштував на посаді вихователя свого небіжа, на посаді няні—свою хатню робітницю.

Взагалі, біржі праці в будинку глухонімих дітей не визнають—прийом на роботу провадиться тільки «в порядку протекціонізму».

ЦБ скар НКРСІ, розглянувши всю цю справу на прилюдних зборах на фабриці «Червона нитка», визнало що в дитячому будинкові глухонімих виявлено невдалий добір службовців, здебільшого духовного походження, а через це утворилися умови, що перешкоджали правильній постановці справи виховання дітей, викриттю хиб тощо. На це звернено увагу НКОсу.

Наркомосові запропоновано зняти з посади зав. ***будинку глухонімих Піскарьова,*** **завгоспа Попова, що не відповідають своєму призначенню та вихователька Белікову, як прийняту за протекцією та що до того не має відповідної підготовки.** Наркомосові запропоновано також **провести всебічну ревізію дитячого будинку глухонімих,** а також забезпечити його потрібною кількістю наочного приладдя,—налагодити інструктаж в майстернях тощо.

Справу про безгосподарність та зловживання передано до Харківської Окрпрокуратури, для притягнення винних до відповідальности. Прокуратурі запропоновано як найскорше розвязати справу про **обвинувачення Офіцерова (зав. педагог. частини) в знущанні з дітей і про можливість його дальшого перебування на посаді зав. пед. частини.**

Інспекторові НКО тов. Котельнікову, що був прикомандирований до цього будинку, за невчасне реагування на всі хиби, що були в роботі будинку, зроблено зауваження.

У Харкові

Депутатські групи на підприємствах

Як і торік, на підприємствах працюватимуть депутатські групи. До них увійдуть депутати міської ради—робітники підприємств. Групи організуються там, де є не менше п'ятьох депутатів. Торік, щоб організувати депутатські групи, треба було мати більше число депутатів. Отже, в звязку із зменшенням модусу число груп збільшиться проти торішнього з 26 до 50. Крім підприємств намічено організувати депутатські групи при великих установах та ВУЗ'ах (5 груп), дві групи буде при околишніх клубах і одна у великому Житлокоопі. На ДЕЗ'і намічено організувати кущові депутатські групи. Групи вже організовано на дев'ятьох підприємствах. Організація груп закінчиться 25 травня. Керуватимуть їхньою роботою районні ради, а де їх немає—міська рада.

Звільнення за незнання української мови

Хоча й було роспорядження відрядити з установ співробітників, щоб перевірити як вони знають українську мову, проте, чимало керовників установ не виконали цього. Їх притягатимуть за невиконання згаданого роспорядження до відповідальности. Щодо самої перевірки, то великий процент перевірених одержали 3-ю категорію, себ-то вони виявили повне незнання мови. Ставиться питання про звільнення тих хто одержав низьку категорію. До сьогодні 11 чоловіка таких уже звільнено. Загалом зауважено, що є великий процент рецедиву неписьменности. Ті, хто мав 1-шу категорію кілька років тому, одержав нині 3-ю.

На центральних і окружних курсах українізації вчиться близько 20.000 чоловіка. Навчання відбувається на окружних курсах в 592 групах. В травні навчання закінчиться і почнуться іспити. З першого липня до першого вересня буде перерва. Слід сказати, що чимало співробітників, щоб не складати іспитів, ідуть на курси. В звязку з тим, що навчання на курсах припиняється та, взагалі, ті хто вступають на прикінці навчання, дбають лише, щоб уникнути іспитів, Окркомісія постановила додатково на курси учнів не приймати.

З 1-го до 15 вересня комісія перевірить знання української мови вчителів, незалежно від їхнього освітнього ценза.

Почався курортний і санаторний сезон

16 травня почав працювати курорт Березівські мінеральні води. Протягом першого місяця там буде 75—85 ліжок, а з 16 червня—150.

Взагалі, через курорт пройде протягом сезону 530 хворих. Заявки вже є на 225 ліжок. Переважне число заявок подали організації. Взагалі, на курорті в цьому році серед хорих буде половина робітників. Робітники й службовці платять за санаторне лікування й перебування на курорті 130—150 крб., а нетрудящий елемент до 220 крб. на місяць.

На курорті устатковано спеціяльні кабінети. Там же відпускатимуть лікувальні ванни. Устатковано новий корпус на 75 чол.

Так само розгорнули свою роботу й приміські санаторії. 6 дач в Помірках віддано під дитячі ясла, частина Помірок перейшла під здоровницю для туберкульозних. Відкривається вона з 1-го червня.

В селищах Високому, Ясна Поляна та Вільховатка відкрито дитячі санаторії; їх вже заповнено на все літо. Санаторії ці мають безплатні місця для дітей, що їхні батьки одержують невелику зарплату.

Поруч цих оздоровчих закладів почала працювати Евпаторійська санаторія «Чайка», заорендована Харківською Окрінспектурою Охорони Здоров'я. В санаторії 50 безплатних місць і 100 платних.

Завтра прилітає перший самольот Укрповітрошляху

Завтра, 19-го травня, до Харкова прибувають самольоти, що регулярно курсують на лінії Укрповітрошляху Москва—Харків — Ростов—Тихорицька—Сочі — Тифліс—Баку — Пехлеві — Тегеран.

В звязку з цим всеукраїнська рада ТДО-Авіяхему влаштовує урочисту зустріч самольотів. Після мітингу відбудеться безплатне катання членів ТДО-Авіяхему самольотами.

На зустріч запрошується всіх членів ТДО-Авіяхему і всіх трудящих.

Самольоти прибудуть до Харкова до 2—3 год. дня.

Червоний суд

В Найвищому суді УСРР.

ЗЛОЧИННІ КОМБІНАТОРИ.

Коли відбувалася ревізія Краснянського споживчого т-ва Вінницької округи, було виявлено нестачу грошей, краму й майна. Слідство в цій справі виявило, що, взагалі, в Краснянському споживчому т-ві були досить цікаві порядки.

Керували т-вом Сергієв і Бучинський, що фактично провадили й усі торговельні операції. Вони робили досить «дивні» комбінації з приватниками, беручи в них позики. За ці гроші вони платили великі проценти, підтримуючи таким чином лихварів. Звичайно, що ці проценти в книгах не записували і проводилось лише по особистих записках Бучинського та Сергієва.

Ці ж особи виявили не аби які «комерційні» єдібності. Були випадки купівлі краму, риби, наприклад, що її з Вінниці транспортували до м. Красного залізницею великою швидкістю. От і виходило, що транспорт коштував стільки ж скільки коштувала риба. Крім того, крам цей був несезонний і його довелося продавати дешевше, ніж за нього заплатили.

Звичайно, що такі кооператори не могли довести організацію до росквіту і їхня діяльність звязана з ростратами, нестачею краму і майна, завдала їй чималу втрату.

Винницький Окрсуд засудив Сергієва і Бучинського на два роки позбавлення волі.

Найвищий Суд УСРР присуд затвердив.

По Народніх судах.

«НЕ КРИТИКУВАТИ НАЧАЛЬСТВО».

Сторож Харківського хуторського с.-г. т-ва Базаренко усвідомив гасло самокритики і прийняв його щиро до серця. Він зрозумів завдання кожного свідомого громадянина в справі поліпшення радянського апарату і боротьби із зловживанням. І повідомив РСІ про деякі вчинки членів правління т-ва, про те, що член правління Мирошниченко прийняв на роботу свого родича Лукашева, що має 13 дес. землі, коні, худобу й т. ін.

В своїй заяві до РСІ сторож Базаренко зачепив і голову правління т-ва Павлюченка. Отже, цим він все правління озброїв проти себе і воно тільки чекало на зручний момент, щоб його звільнити.

Чекати довго не довелося. Якось доручили Базаренкові виплатити комусь невелику суму грошей і дали для цього 4 крб. Він виплатив 3 крб., а 1 крб. витратив на харчі. Прийшов до т-ва і заявив:

— Карбованець залишився за мною. Хай вирахують із зарплати.

Отут і настав момент позбутися незручного і неприємного «критика», що насмілюється скаржитися на своє начальствоо.

— Кооперативні гроші ростратив? Та знаєш який ти злочиннець? — накинувся на нього голова правління Павлюченко.

Він брудно вилаяв його і запалився до того, що навіть вдарив Базаренка в обличчя.

Суд відновив Базаренка на посаді, **ухваливши виплатити йому за примушений прогул 353 крб., стягнувши цю суму персонально з членів правління, що зводили з ним свої особисті рахунки. Крім того, суд порушив кримінальну справу за порушення ними кодексу законів про працю.**

Аеросполучення

З Харківського аеродрома сьогодні вилітають пасажирські аероплани до Москви—об 11 год. 50 хв. ранку, до Ростова—Мін-Вод—П'ятигорську та Сочі—Сухум—Баку—Тегеран о 9 год. 30 хв. ранку.

До Харківського аеродрома сьогодні прилітають з півночі о 9 год. 10 хв. ранку і з півдня об 11 год. 30 хв. ранку.

Повідомлення

— Оргроспод ЦК викликає для переговорів до т. Недолі тов. Вагер Ф. Ю.—Упр. Укр. зід. Севкавторга.

— Оргроспод ЦК просить тов. Пастушенка Терентія Терентьєвича, що скінчив С.-Г. Інститут, явитися в Оргроспод до т. Недолі для переговорів.

— З неділі 19 травня починаючи, Ботанічний сад, подібно як і в минулому році, відчиняється з 8 до 20 годин для широкого відвідування.

Вхід в Ботанічний сад з головної алеї Університетського саду. Вхідна плата така, як і торік: для дорослих—10 коп., для дітей—5 к. і місячні квитки—1 крб.

— У неділю, 19-V лекції для партактиву в Інституті Марксизму (вул. К. Лібкнехта, № 33) продовжуються.

Явка обов'язкова.

Прохання не запізнюватись.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 18/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 6% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.91½
Державна внутр. позика 1926 р.	127.00	125.00
10% виграшна позика 27 р.	25.75	25.65
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.53
5 селянська виграшна позика 1927 р.	5.06	5.04
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 крб. 1927 р.	25.70	25.60
2 виграшна позика індустріялізації %%	26.44	26.34
2 виграшна позика індустріялізації без %%	25.68	25.58
11% внутрішня позика 28 р.	102.38	102.33
Сертифікати ощадкаси	5.98	5.96
6% зобовязан., НКФ		
„ I/VI-29	102.66	102.56
„ I/VII-29	101.79	101.68
„ I/VIII-29	100.93	100.83
„ I/IX-29	100.10	100.00
„ I/X-29	99.28	99.18

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.3[illegible]
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Перевибори у т-вах

маютъ притягти як найбільшу увагу КНС і профсоюзних організацій

Забезпечмо достатнє представництво наймитів і бідноти в нових органах керування!

Завдання КНС у перевиборах

Питання про класовий склад керівних органів кооперації набирає особливої ваги. С.-г. система—це одне з головних річищ, що ним ідуть впливи держави на сільське господарство, на його реконструкцію. Через с.-г. систему держава здійснює основні заходи до піднесення сільського господарства на вищий щабель та поліпшення добробуту бідняцько-середняцького села.

Такий напрям у роботі потрібує від керівних органів с.-г системи **свідомости й класової лінії у виконанні обов'язків,** покладених на кооперацію в галузі соціялістичної перебудови села, допомоги наймитським і бідняцьким шарам населення першорядним захистом їхніх інтересів та інтересів середняцьких господарств відповідно до політики уряду.

Засміченість органів кооперації ворожими нам елементами призводила до збочень у класовій лінії. Одною з причин цього була також і млява масовість навколо роботи с.-г. системи.

При перевиборах в с.-г. системі треба чітко визначити напрям її роботи надалі, сумлінно й досконало перевіривши, що зробила й чого не виконала вона за минулий час. Виборні збори насамперед повинні виявити, чи виконувало т-во директиви партії та радвлади, забезпечуючи найвищий темп і розвиток колективізації, повністю використавши фонди кооперування та втягнувши до складу членів усе наймитство й бідноту села, зокрема й насамперед жіноцтво. При цьому треба пильно придивитися, як розподіляло т-во кредити та чи не потрапляли вони, буває, глитаям і глитайським прихвостам, як забезпечено бідноту засівматеріялом та с.-г. машинами, тягловою силою і т. інш., чи все зробило с.-г. т-во, щоб забезпечити підвищення врожайности, чи як слід провело воно підготовку до весняної сівби.

Покажчиком правильности класової лінії є також боротьба з глитаєм та антирадянськими елементами при здійсненні всіх заходів, покладених на кооперацію: хлібозаготівель, контрактації, мобілізації коштів населення, зокрема запровадження диференційованого паю та проведення інших господарських і організаційних заходів.

Одним із свідчень правильности лінії т-ва є **зосередження уваги пайовиків на розгортанні** критики й самокритики, на тісному союзі з наймитством і незаможним селянством та на притягненні середняцтва до участи в роботі.

Уся сільська громадськість повинна жваво відгукнутися на всі питання роботи с.-г. системи. **Перед у цій справі мають вести організації КНС.** КНС мусить поширити серед бідноти, наймитства й середняцтва пояснювальну роботу про ролю с.-г. кооперації та її завдання, використовуючи робітників кооперації, сільську інтелігенцію тощо і одночасно не забуваючи про жорстоку класову боротьбу з глитаями. КНС мусять дбати за збільшення бідноти, наймитства, жінок в складі с.-г. товариств та за висування їх на кооперативну роботу. Спільно з кооперацією треба мобілізувати кооперативний і незаможницький актив, щоб втягнути бідноту до лав товариств, домагаючися повного використання фонду кооперування бідноти, зокрема звернувши увагу на втягнення родин пайовиків, жінок та молоди. **Пильну увагу треба звернути на втягнення жінок до спеціяльних товариств**—молочарських, птахівничих тощо. Не доводиться й говорити, що КНС мусить **заздалегідь обговорити кандидатури класово-витриманих і працездатних** наймитів, бідноти та радянсько-вихованих середняків, що забезпечили б правильну класову лінію в роботі с.-г. кооперації. Ворожим анти-радянським та бюрократичним елементам треба дати як-найрішучішу відсіч. Тільки класово витримані керівні органи с.-г. кооперації зможуть виконати ті величезні завдання, що їх покладено на с.-г. систему в справі реконструкції сільського господарства та піднесення його врожайности.

Організації КНС і вся неорганізована біднота разом із наймитством з допомогою робітничої класи повинні здійснити міцний звязок з робітництвом і середняками. **Лише під керівництвом ленінської комуністичної партії ми зможемо перемогти тимчасові труднощі й успішно проводити боротьбу з приватно-капіталістичними елементами,** особливо на селі, невпинно розгортаючи індустріялізацію промисловости та сільського господарства.

М. Остапенко.

Кращих наймитів і наймичок до виборних органів

Союз с.-г. та лісових робітників мало дбає про притягнення наймитцтва до с.-г. та споживчої кооперації.

За даними Укркому союзу с.-г. та лісових робітників з 380 тис. наймитів до споживчої кооперації притягнуто тільки 15,5% і до с.-г. кооперації—3,8%. Ніяких відомостей про працю наймитів та с.-г. робітників у виборних органах кооперації немає. Союз признається, що він не звертав належної уваги на висунення наймитів до виборних органів кооперації. Ніякої популяризації завдань кооперації серед наймицтва не провадилось.

У кооперативних організацій ми також не бачимо відповідної ініціятиви з кооперуванні с.-г. пролетаріяту. Фонди кооперування часто й густо лежать невикористані, хоч у тому чи іншому районі є не мало наймитів, нечленів т-ва. Надто мало коштів асигнують кооперативні т-ва на допомогу культосвітній роботі в сельбудах та в червоних кутках, не розвивається як слід кооперативної культосвітньої роботи та пропаганди. Мало зроблено для того, щоб втягнути наймитів і наймичок до колективних господарств, до комун.

Ми раді відзначити, що такий стан не скрізь. У деяких селах Маріупільщини завдяки активності бідноти й наймицтва вже нині кооперовано всіх наймитів. Фонд кооперування використано. Це відзначається в деяких селах Шевченківщини та Білоцерківщини. На перевиборах наймити скрізь вимагають зміцнення пролетарського проводу у нових органах кооперації, обіцяють не допустити глитаїв та спекулянтів до т-в. Денеде до нового правління обирають два-три наймитів чи наймичок. На жаль, це буває не скрізь. У багатьох районах до цієї справи ставляться ще байдуже, а глитаї та їхні прихвости починають знову пролізати до правлінь т-в.

Перебудова сільського господарства, перебудова села вимагає значного зміцнення пролетарського проводу у виборних кооперативних органах. Це можливо здійснити лише тоді, коли союз с.-г. та лісових робітників і його місцеві організації, не на словах, а на ділі братимуть активнішу участь у перевиборах в сільській кооперації.

Спільним фронтом

Перевибори в 107 спож. т-вах **Миколаївщини** закінчилися. Цього року була помітна велика активність маси пайовиків; їх на зборах бувало в середньому 60—70 проц. Перші підсумки свідчать про те, що в багатьох місцях не було аж ніякої підготовки до перевиборів. Це особливо помітно в Матвіївці, Баловному та Бармашівці. У К.-Лібкнехтівському та Миколаївському районах не тільки кооператробітники, а й сільські організації **не звернули потрібної уваги** на цю справу. До перевірчих комісій не втягувалося сільських активістів, і тому подекуди траплялося таке, що **не виявлено в коопапараті рострастратників та тих, хто перекручував класову лінію.** У п'яти т-вах через недостатню явку пайовиків було відкладено перші збори. Остаточні підсумки перевиборів зроблено ще тільки по 31 т-ву, де обрано до правлінь 119 чол., що з них 17 членів партії, 4 комсомольці та 98 безпартійних. Дуже вражає те, що серед обраних мало жінок. Бідняки й середняцтво **виступали на перевиборних зборах спільним фронтом,** і тому всі глитайські спроби вплинути на хід перевиборів не мали ніякого успіху.

С. Кін.

Не припустимо глитайського впливу

Перевибори в сільській спож. кооперації **на Дніпропетровщині закінчилися.** Лише в кількох т-вах збори не відбулися через повінь. Наслідки перевиборів цілком задовільні. Зусиллями райсоюзу, партосередків на селі та комнезамів директиви партії виконано. **Керівництво кооперацією — в руках бідноти й середняцтва.** В переважній більшості т-в правління оновлені. Цілком переобрано більшу половину ревізійних комісій, бо старий склад їх працював дуже незадовільно. Їхня недбала та невміла робота призвела до того, що підчас самої перевиборної кампанії було виявлено 42 рострати в т-вах на 28 тис. крб.

Явка наймитів на перевиборні збори була незначна. Проте, біднота просунула **на керівну роботу багатьох наймитів та наймичок,** не зважаючи на опір заможних шарів пайовиків; досі в **правліннях т-в наймитів** не було зовсім. У 135 кооперативах серед членів правлінь та ревкомісій є тепер **46 наймитів;** у тих же правліннях до перевиборів **було тільки 2 селянки, а тепер їх—70.**

У Володимирському кооперативі Межівського р., комнезам не провів ніякої підготовки до перевиборів, тому явка бідноти на збори була незначна і д. правління обрано двох членів глитайських господарств, 2 службовців і тільки одного бідняка. Але таких випадків явної перемоги глитайство в окрузі дуже не багато: **біднота й середняки витиснили заможників із органів керування.** У нових правліннях **на багато побільшало партійне прошарування;** раніше партійців та комсомольців **було тільки 15 проц.** у загальному числі робітників, а **тепер їх понад 26 проц.;** це дає підстави гадати, що перемігши на виборах, біднота з допомогою партійців, зміцнить цю перемогу та не припустить глитайського впливу в майбутній роботі.

І. Д.

Кооперативне будівництво в п'ятирічному плані

Організаційне будівництво с.-г. системи

Спеціяльні види с.-г. кооперації *)

Розвиток спеціяльних галузей у сільському господарстві протягом наступного 5 річчя вимагатиме дальшого розгортання будівництва нових та поширення й зміцнення сітки тих, що є спеціяльних видів с.-г. кооперації. Спеціяльна кооперація повинна охопити й організувати обслуговування таких основних галузей сільського господарства: скотарства, свинарства, вівчарства, конярства, птахівництва, садівництва, городництва, виноградництва, бджільництва, буряківництва, картоплярства, хмільництва, тютюництва, коноплярства, лікрослин, меліорації, лісоводства, торфорозробки та насінництва.

За останні роки спеціяльні види кооперації буйно зростали. На початок біжучого року було 6.276 спеціяльних т-в (без машино-тракторних), 92 спеціяльні союзи та 6 спеціяльних центрів «Добробут», «Бурякспілка», «Плодоспілка», «Коопгах», «Насінництво» й «Рибакспілка». Але ця сітка надто недостатня для нормального охоплення й обслуговування спеціяльних галузей сільського господарства.

СКОТАРСЬКО-МОЛОЧАРСЬКА СИСТЕМА.

Скотарсько-молочарська кооперація являє нині собою універсальний тип кооперації. Вона об'єднує скотарство, вівчарство, свинарство та конярство, причому в низовому кільці є спеціяльні т-ва цих галузей, а в серединному кільці й центрі її не диференційовано. Конярство та свинарство набирають у нас величезного значіння. Вони потрібують спеціяльного обслуговування, а розвинені вони так, що в перспективі 5 річчя можна й треба організувати з них спеціяльні кооперативні системи. Вівчарство розвинено мало, і його перспективи обмежені. Для будівництва системи вівчарської кооперації немає ні належного грунту, ні гострої потреби.

На початок цього року сітка с.-м. кооперації складалася з 1.538 с.-м. т-в, 137 конярських т-в, 30 свинарських та 23 с.-м. союзів. На 5-ти річчя накреслюється побудувати: скотарсько-молочарську систему, що включатиме до себе вівчарські т-ва з сіткою 2.458 скот.-молоч. і 300 вівчарських т-в та 41 скотарсько-молочарський союз; на чолі системи буде Всеукраїнський центр «Добробут»; конярську систему з сіткою 800 т-в та 4 союзів; на чолі її буде Всеукраїнський конярський центр; свинарску систему з сіткою 800 т-в та 10 союзів; на чолі з всеукраїнським свинарським центром. Ці види кооперації повинні здійснювати функції: організації виробництва, переробки й збуту продукції та постачання селянському господарству кормів, приладдя, племінного матеріялу то-що.

БУРЯКОВА.

Система бурякової кооперації найбільше розвинена й стала. Вона обслуговує лише одну галузь сільського господарства — буряківництво. Дальший її розвиток стає в цілковиту залежність від розвитку буряківництва. Теперішня сітка, що складається з 1413 т.-в та 21 союзу, в основному достатня для охоплення селянського буряківництва. На 5-ти річчя накреслюється незначне поширення сітки, а саме: число т-в передбачено довести до 1.639, а союзів — до 22. Але поруч цього на базі поширення буряківництва в районах цукроварень проведено буде укрупнення т-в. На чолі бурякової системи і в майбутньому повинен лишатися Всеукраїнський центр — «Буряксліпка».

Основна робота бурякової кооперації мусить полягати в організації буряківництва, постачанні буряків цукровій промисловості та в постачанні селянському господарству засобів виробництва буряку.

ПЛОДООВОЧЕВА.

Плодоовочева кооперація нині теж являє собою універсальну систему. Вона обслуговує садівництво, городництво, виноградництво, картоплярство та бджільництво. Лише в низовому кільці ця система диференційована по цих галузях. В серединному ж кільці й у центрі її не диференційовано. Серед усіх цих галузей особливого значіння набирає розвиток картоплярства. Ця культура вже нині складає базу для створення спеціяльної системи картоплярської кооперації. Що-ж до решти, то й у наступному п'ятирічч, як видно, доцільно буде мати спеціялізоване низове кільце — садо-городні, виноградницькі та бджільницькі т-ва, не диференціючи серединного кільця та центру.

На початок цього року сітка плодоовочевої кооперації складається з 759 садо-городніх та виноградницьких товариств, 146 бджільницьких, 15 картоплярських, 13 союзів та центру. Накреслюється по плодовочевій системі сітку довести до 2.000 садо-городніх і виноградницьких т-в, 500 бджільницьких т-в та 41 союзу; на чолі системи буде Всеукраїнський центр «Плодоспілка».

КАРТОПЛЯРСЬКА.

Сітку картоплярської системи накреслюється довести до 500 т-в та 4 союзів, на чолі з Всеукраїнським центром картоплярської кооперації. Основна робота плодоовочевої та картоплярської кооперації повинна полягати в організації обслуговуваних галузей сільського господарства, в переробці і збуті продукції й постачанні цим галузям засобів виробництва, насіннього й посадочного матеріялу й засобів боротьби з шкідниками.

ПТАХІВНИЧА.

Птахівнича кооперація з нас найбільш молода і мляво розвинена система. На початок цього року її сітка складалася з 301 птахівничого т-ва та 7 союзів На чолі цієї системи стоїть Всеукраїнське пайове т-во «Кооптах».

На 5 річчя сітку птахівничої кооперації проектується довести до 1.200 птахівничих т-в та 36 союзів, на чолі з Всеукраїнським кооперативним центром, що створиться наслідком реорганізації нинішнього «Кооптаху». Птахівнича кооперація повинна буде здійснювати функції: організації птахівництва, переробки й збуту його продукції та постачання цій галузі приладдя, племінного матеріялу й кормів.

МЕЛІОРАТИВНА.

Меліоративна кооперація ще не оформилася в певну систему. Є т-ва й союзи, але немає центру. Перспективи розвитку меліорації у нас на Україні величезні. Разом з цим є ще дві галузі, що потрібують обслуговування —лісове селянське господарство та торфорозробки.

Коли є належний грунт для збудування меліоративної системи, то в цих галузях його немає. Адже лісова й торфова справи, як споріднені з меліоративною, має обслуговувати меліоративна система, з тим, одначе, що з низовому кільці будується спеціяльні меліоративні, лісові та торфові т-ва, а в серединному й уцентрі єдиний універсальний тип організації.

На початок цього року сітка меліоративної кооперації складалася з 1.350 меліоративних, 88 лісових, 76 торфових т-в та 7 союзів. Протягом п'ятирічча її проектується довести до: 2.360 меліоративних, 483 лісових і 370 торфових т-в та 15 союзів. На чолі цієї системи стоятиме Всеукраїнський центр меліоративної, лісової та торфової кооперації.

Основною роботою цієї системи буде проведення: меліоративних робіт: осушка, зрошення, обліснення та інше; організації лісового селянського господарства та організації торфорозробки.

РИБАЛЬСЬКА.

Систему рибальської кооперації побудовано з принципом двухступневим. Є т-ва і центр, серединного кільця—союзів—немає. До цієї системи входять два типи т-в: рибальські що об'єднують морських і річкових рибалок, та риборозводні, що об'єднують кооперованє селянство навколо ставків. Ці типи т-в мусить лишитися й надалі. Але треба створити серединне кільце—союзи,— бо дальший розвиток рибальської кооперації унеможливлює при двухступневій системі нормальне обслуговування з центра всіх т-в.

На початок цього року було 205 рибальських та риборозводних т-в, протягом 5 річчя накреслюється зменшити цю сітку до 154 т-в, та створити 7 союзів. Разом із цим накреслюється широко розгорнути будівництво рибальських артілей, що об'єднуватимуться в рибальських т-вах. На чолі всієї системи стоятиме Всеукраїнський центр—«Рибакспілка».

Робота рибальської кооперації мусить полягати в організації рибальського промислу та риборозводного господарства, переробки і збуту продукції та в постачанні рибалкам сіток, приладдя рибальства та племінного матеріялу для риболовного господарства.

КООПЕРАЦІЯ ТЕХКУЛЬТУР.

Кооперація технічних культур — хмелю, коноплі, тютюну, лікрослин за винятком хмілярської розвинена мало. На початку цього року було лише 28 тютюнових, 8 коноплярських та 47 хмілярських т-в. В цих галузях сільського господарства є гостра потреба поширити будівництво спеціяльної кооперації. Жодна галузь зокрема не створює достатньої бази для збудування системи. Адже до всіх цих галузей потрібно збудувати єдину кооперативну систему, з тим одначе, що в низовому кільці, а почасти й у серединному (хмілярська,) вона буде спеціялізована по окремих галузях.

Цю систему накреслюється збудувати в такий спосіб: сітку т-в довести до 175 тютюнових, 80 коноплярських, 60 лікрослинних та 45 хмілярських; сітку союзів до 8, з них буде 1 хмілярський, а решта мішані. На чолі всієї системи мусить бути Всеукраїнський центр кооперації технічних культур.

Робота цієї кооперації мусить полягати в організації виробництва технічних та лікарських культур, в початковій їх обробці та в збуті й постачанні цим галузям засобів виробництва.

Насіннєва кооперація нині відрізняється від інших видів тим, що спеціяльних насіннєвих т-в немає, а спирається вона в своїй роботі на колгоспи й земгромади в частині насіннєвиробництва, та кредитні т-ва в частині насіннєпостачання. Досвід існування спеціяльних насіннєвих товариств себе не виправдав.

На початок цього року було 98 насіннєвих т-в, 20 насіннєвих союзів та Всеукраїнський центр.

На майбутнє насіннєва система мусить повністю ліквідувати насіннєві т-ва й спиратися з своїй роботі на колгоспи, земгромади, спеціяльні та кредитні т-ва. Виходячи з цього накреслюється й сітку насіннєвих союзів довести до 41, на чолі з Всеукраїнським центром «Насінництвом». Цей вид кооперації повинен провадити організацію насіннєвиробництва, апробацію та постачання сільському господарству сортового насіння всіх культур.

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЙНА.

Є в нас ще один вид спеціяльної кооперації, надзвичайно кволо розвинений — це електрифікаційна кооперація. На Україні є лише 13 електрифікаційних т-в. В звязку з розвитком електрифікації країни випливають широкі перспективи розвитку сільської електрифікації. Протягом 5 річчя число електрифікаційних т-в накреслюється довести до 300, союзів утворювати не передбачається, а ролю центра мусить виконувати Всеукраїнсько акційне

(Продовження на 8 стор.).

*) Продовження. Див. №№ 108 і 110.

Колгоспівське будівництво

Розвиток колективного руху на Україні

Число колгоспів за шість років збільшилось в 7,2 рази

За відомостями Ц. С. У., число колгоспів *за останні шість років збільшилось* від 1.339 до 9.734, себ-то в 7,2 рази і за останній рік, себ-то 28 рік виросло на 4.168 колгоспів або на 75%, порівнюючи з 27 роком. Особливо швидко розгортаються т-ва спільного обробления землі—на 138,8%, куди повільніше комуни та артілі. Чи не найшвидче поширюється сітка колгоспів в степових районах України, далі на Правобережжі і найповільніше на Лівобережжі та на Поліссі.

Колгоспи об'єднують 576 тис. чол. населення, себ-то майже в два рази більше, ніж у 27 році. Загальне число колгоспів України складає 30% членів колгоспів всього Союзу.

Треба відзначити надзвичайно велику мінливість членів українських колгоспів. До складу комун за статистичними даними вступило торік 48,4% всіх членів і в той же час вибуло 21,5%, до артілей вступило 51% і вийшло 17,7%, до т-в вступило 71,4% і вийшло 22,2%.

Соціяльний склад членів колгоспів такий: переважна частина господарств, що вступають до колгоспів — це малосильні господарства, іх нараховується до 80%. Слід підкреслити, що українські колгоспи економічно куди слабші від колгоспів РСФРР, є такі члени колгоспів, що користуються найманою робочою худобою та реманентом.

В складі комун, артілей та т-в ми маємо ще надто мало комуністів та комсомольців. У комунах комуністів і комсомольців нараховується тільки 21%, в артілях—8,5% та в т-вах—3% загального їх складу.

Досягнення в розвитку колективістичного руху за останній рік незаперечні, але треба відмітити невеликий розмір колективних господарств. В складі комун є 62,5% таких, що мають землі до 200 дес. 300 й більше дес. мають тільки 21,6% комун. В артілях до 200 дес. має 92% і в т-вах біля 98%. Раціональне сільське господарство можна провадити як слід тільки в таких господарствах, що мають не менше 150—200 дес., але таких господарств надто мало, серед комун їх нараховується не більше 45—50—, серед артілей — 20 і товариств. — 15%.

Що-до усуспільнених засобів виробництва, то найбільше можна їх подибати в артілях. В т-вах вони усуспільнені куди менше. Біля 10% т-в не мають ніяких виробничих засобів, 12—15% т-в мають засобів на суму не більшу від 500 крб. На 1 колгосп вартість усуспільнених засобів виробництва не перевищує 2,3—7,1 тис. крб. Таким чином розміри виробничих усуспільнених засобів у колгоспах невеликі.

Загальна вартість усіх виробничих засобів у колгоспах за переписом досягає 32,010 тис. крб.

Цікаво навести відомості про способи господарювання колгоспів. В цьому відношенні спостерігається велика ріжноманітність. У 18,8% колгоспах зовсім немає сталих сівозмінів, у 20% переважає трьохпільна система господарювання, тільки переважна більшість комун провадить 6-типільне й більше господарювання. Колгоспи повільно й поступово переходять на чистосортне насіння. В минулому році комуни засіяли чистосортним насінням всі 100% своїх земель, артілі 33,3% і т-ва тільки 10,7%.

Агрономічне обслуговування колгоспів чалто недостатнє. Кущовий агроном буває лише три рази на рік у кожній комуні, один раз з артілі та т-ві. Це як найкраще свідчить про недостатню агрономічну допомогу нашим колгоспам.

Загальні висновки, що їх робить ЦСУ на підставі матеріялів обслідування такі: — ми маємо безумовне зростання колективістичного руху на Україні, надто ж т-в, але чимало колгоспів, особливо т-в дуже дрібні як кількістю своїх членів, розміром усуспільненої землі так і засобами виробництва. Є такі артілі та т-ва, особливо недавно організовані, що користуються найманою землею та не мають усуспільнених засобів виробництва. Наявність малосильних господарств в колгоспах примушує Укрколгоспсекцію та кооперативні кредитні організації звернути увагу на збільшення матеріяльної їм допомоги.

Колективізацію не досить популяризовано

Мелітопільщина—найбільша степова округа на Україні. Тут величезна база для колективізації і її окружні організації надають величезної уваги. В наслідок їхньої невпинної роботи в окрузі вже колективізовано 13 тис. селянських господарств на площі 131 тис. гектарів, *себ-то 12,36% усієї земельної площі* округи. Що не рік то все більшає число усуспільнених господарств, і зміцнюються самі колгоспи, укрупнюючись та переходячи з нижчих форм до вищих.

Впродовж першого півріччя цього господарського року в окрузі організовано 69 колгоспів на площі понад 14 тис. гект., а укрупнено 84 об'єднання: 23 комуни, 25 артілей, 36 т-в спільного обробітку землі та переведено на статут вищих форм 45 об'єднань, з них 16 артілей на статут комун тощо. 117 колгоспів та 5 земгромад об'єднано у 8 кущів і це дало змогу набагато зменшити витрати, поліпшило кадр керівних робітників, технічне обслуговування та зміцнило господарства. До об'єднання комуни *в середньому мали по 200* гект. землі, зараз же по 800, а така комуна, як «Гігант» має 2.000 гект. та об'єднує 265 їдців.

Але, не зважаючи на чималі досягнення, **організація нових колгоспів по окрузі ще незадовільна.** Річний план виконано тільки на 33%, а деякі райони, як от В.-Токмацький, В.-Рогачицький, Михайлівський, Ногайський і Терпиніївський до середини березня не організували жодного колгоспа. Це тому, що там **не звертали уваги на цю справу партійні організації, а в радянських та громадських організацій бракувало систематичної роботи серед бідноти й середняцтва, щоб притягти їх до колективізації;** практичної участи кредитної та спеціяльної кооперації в будівництві *колгоспів* теж не помітно.

Зовсім інше становище з колективізацією в районах, де навколо цієї роботи скеровано всю громадську думку. Про це свідчить те, що Іванівський район виконав план колективізації на 400%, Якимівський на 225% та Ботіївський на 100%, тим часом як ці райони мають таку ж базу для колективізації, а іноді й гіршу, як інші райони.

Наше завдання прагнути не тільки збільшення числа колгоспів, а й зміцнити їх, поліпшити якість роботи. Цього ж якраз у багатьох колгоспів бракує. Обслідування 728 колгоспів дає такі наслідки: 1 комуна зовсім не відповідає статутові, 4 артілі не мають спільного господарства, 19 перетворилися в т-ва спільного обробітку землі, 230 т-в спільного обробітку землі теж не мають спільного господарства. Крім того є ціла низка колгоспів, що об'єднують тільки сектантів і заправляють у них керівники сект. Багато в колгоспах і заможників (6,7%). Зовсім мало в колгоспах, особливо в т-вах СОЗ, членів партії (3,8%) і комсомольців (3%), а це позначається на переході цих т-в до вищих форм колективізації.

П. Костоглодов.

Що треба змінити в новому статуті товариства СОЗ

Нещодавно вийшов новий статут т-ва спільного обробітку землі, затверджений НКЗемом з 2 березня 1929 р. В основному цей статут відповідає життьовим інтересам т-ва СОЗ, але в деяких деталях трапились неув'язки.

Новий статут, наприклад, за повноправних членів вважає осіб, що мають 18 років і всі вони платять вступний внесок, а пай встановлюється з двору. Тут в частині членства статут став артільним, а в частині—паю став машинотракторним. Пай з двору дає змогу середняцькому господарству при усуспільненні мертвого та живого реманенту здати не весь реманент потрібний товариству і цим викликати незадоволення решти членства. Пай у т-ві СОЗ треба встановити **з члена.**

Далі в параграфі про росподіл зисків зазначено, що певна частина їх іде на їдців і непрацездатних і тих, що працюють, але не згадано мінімальної норми, що її має відробити працездатний член т-ва (напр.: щомісяця 10 день). Така неясна формульовка цього пункту дає право тлумачити його по ріжному; отже можливі випадки, що працездатний дорослий член т-ва може менше від інших працювати, а право на одержання пайка має однакове.

Останні пункти статуту добре розв'язують питання особливо земельне—землю з нарізаної ділянки не вилучається, а обмінюється на землі членів, що заново вступають. Треба тільки як найскорше видати інструкцію внутрішнього роспорядку в т-ві СОЗ, а проєкт цієї інструкції *широко обговорити* з окружними та районними робітниками колективізаторами.

Агроном-колективізатор Літвінов.

Організаційне будівництво С. Г. системи

т-во «Електрика», що працює на ділянці сільської електрифікації.

Робота електрифікаційних т-в мусить полягати *в організації дрібного* електробудівництва на селі та організації споживачів електроенергії.

НА ЧОЛІ СИСТЕМИ — СОЮЗ СОЮЗІВ С.-Г. КООПЕРАЦІЇ.

Будівництво серединного кільця всіх видів спеціяльної кооперації мусить бути проведено в основному за окружними ознаками. Але в таких видах, як бурякова, техкультурконярська, свинарська, меліоративна та рибальська — припускається й ухилення від цього принципу, цеб-то створення й міжокружних союзів. Це вимагається локальністю окремих кооперованих галузей сільського господарства.

У звязку з розвитком спеціяльних видів кооперації й потребою посилити планово-організаційне керівництво ними треба буде створити Всеукраїнський центр, що керував би всіма видами с.-г. кооперації. Таким центром повинен бути за зразком РСФРР — Союз Союзів с.-г. кооперації.

А. ГОНТАР.

(Далі буде).

Перевищили планові передбачення

Рік-у-рік шириться **на Прилуччині** усуспільнений сектор сільського *господарства*. На 1 жовтня 1927 року було тут комун 6, артілей 34, т-в спільного обробітку *землі*—46, а вже 1 жовтня мин. року комун стало 10, артілей і т-в спільного обробітку землі—151; селянських господарств у 1927 році було усуспільнено 1.294, а на кінець минулого року—2.334.

Дальший час позначився стихійним ростом колективних об'єднань. До 1 жовтня біжучого року планом *передбачено* організувати 5 комун, 17 артілей та 109 т-в спільного обробітку землі, а *усуспільнений сектор* господарст довести до 7,1%, проти 5,8% минулого року.

План організації нових комун виконано вже на 100%, утворення нових артілей перевищило планові передбачення (замісць 17, їх організували 25), лишилося ще організувати 20 т-в спільного обробітку землі, щоб виконати планове завдання. Ще цієї весни та й підчас осінньої сівби виросте не один десяток нових СОЗ'ів.

У цьому році новим в організації колоб'єднань є те, що в окремих селах **цілі земгромади переходять на усуспільнені форми обробітку землі.** Село Лозовий Яр, Яготинського району, *цілком* перейшло на колективний обробіток землі, організувавши 13 СОЗ'ів. Усією громадою на спільний *обробіток землі* перейшло й село Крячківка, Б.-Рудського району,—наполовину село Демки, с. Мар'янівка, Пирятинського району.

Все це показує, що біднота й малоспроможня частина середняцтва усвідомили користь колективізації.

Але глитаї чинять ріжні перешкоди, щоб загальмувати колективізацію. Вбачаючи для себе найважчий удар із цього боку, глитаї з шкури лізуть, щоб зірвати в тому чи іншому селі організацію нового колективного об'єднання. В Лозовому-Яру вони пустили чутки, що для жінок спеціяльно збудують касарню, як тільки село перейде на колективні форми обробітку землі, до Мар'янівки приїздили спеціяльно глитаї з сусіднього села, щоб через несвідому частину селян перешкодити колективізації.

Але даремні спроби глитайні. Біднота та середняцтво *відповідає їм організацією* все нових і нових колоб'єднань. Розвивають глитайську агітацію й старі комуни та колгоспи. Ось, наприклад, жінки Сріблянського району, побувши на екскурсії у Білоусівській комуні, заявили глитаям, коли ті намовляли не вступати до комуни:

— Своїми брехнями нас не піддурите, самі бачили, як живеться жінці в комуні.

Чимала перешкода для колективізації—нестача агрономів-колективізаторів. Райони, *колгоспи й громади криком кричать*, щоб дали хоч по одному в район агроному—колективізатору. М.-Дівицький та Сріблянський райони й кошти на це вилучили, але в роспорядженні окрколгоспсекції агропомів для *посилки на райони* немає.

Цю прогалину треба найближчим часом заповнити, створивши потрібний кадр організаторів-колективізаторів. Дальший поступ уперед сільського господарства цього настирливо вимагає.

С. Діденко.

Кооперування й обслуговування членів с.-г. комун та артілей

Вукопспілка звернулася до всіх райсоюзів із директивним листом про кооперування с.-г. комун і артілей та обслуговування споживчих і побутових їхніх потреб. Для того, щоб сприяти будівництву колгоспів і взагалі поглиблювати процеси колективізації на селі, Вукопспілка пропонує встановити такий порядок кооперування й обслуговування членів колгоспів: комуни, що входять до складу споживчих т-в колективно, вносять паї в розмірі 10 крб. *з одної п'ятої частини всіх своїх* їдців, а також вступну плату в сумі 5 крб. С.-г. артілі входять до складу членів споживчих т-в колективно і платять за кожного свого члена з чоловіків старших за 25 років 15 крб., і з жінок та молоди—3 крб. 75 коп. Комуни й артілі використовують позики з фонду кооперування бідноти й наймитів якщо таких фондів нема, то комуни й артілі користуються розстрочкою внесення паїв на 3 роки, як члени-пайовики з бідняцьких господарств.

Споживчі т-ва, що до їхнього складу входять колгоспи, повинні вживати заходів до планомірного за підвищеними нормами постачання комунам і артілям товарів і в першу чергу взуття, готового одягу та взагалі дефіцитного краму. Споживчі т-ва повинні допомагати с.-г. комунам і артілям створити спільне харчування, хлібовипікання, дитячі ясла, майданчики та ін. побутові заклади. Крім того, т-ва відраховують із своїх культфондів кошти на проведення культосвітніх заходів у комунах та артілях. Т-ва як найширше повинні залучати членів с.-г. комун та артілей до коопактиву і виховувати їх до складу уповноважених, правлінь ревізійних та крамничих комісій.

Постачання Донбасові ліпшає

У третьому кварталі поліпшується постачання робкоопам Донбасу промтоварів і с.-г. продуктів.

Робкоопам Донбасу завозиться 120 тис. пуд. олії за планом і 45 тис. пуд. поза планом (у другому кварталі Донбасові було завезено лише 65 тис. пуд. олії). Робкоопам Донбасу у третьому кварталі відвантажується 4 тис. центнерів сметанкового масла замість 2,5 тис. центнерів у другому кварталі. Збільшується й постачання робкоопам Донбасу яєць. До Донбасу завозиться в третьому кварталі 5.890 ящиків яєць проти 2.500 ящиків у другому кварталі.

Збільшується також і завіз промтоварів для робкоопів Донбасу, зокрема в третьому кварталі вони одержать 16 тис. бавовняної мануфактури замість 6 тис. кіп у другому кварталі. Шкіртоварів для робкоопів завозиться на 400 тис. крб. замість 100 тис. крб. у другому кварталі.

Крім того, до Донбасу завозиться 180 вагонів петрівських оселедців, або 33% всього завозу на *Україну*, і *112* вагонів сухої риби або 62% всієї кількости цієї риби, призначеної для завозу на Україну.

Хлібозаготівлі за третю п'ятиднівку

За даними Вукопспілки, хлібозаготівлі в споживчій кооперації за третю п'ятиднівку травня зменшилися майже на 5% проти другої п'ятиднівки. За 15 день травня *місячний план* хлібозаготівель система с.-г. кооперації виконала лише на 26,2%.

Хлібозаготівлі *в с.-г. кооперації* за третю п'ятиднівку травня скоротилися на 16%. За 15 день травня місячний план хлібозаготівель с.-г. кооперація виконала лише на 12%.

Черга за колгоспами

(Одеса).

Успішний розвиток соціялістичного змагання на підприємствах міста дав уже значні наслідки. Мабуть не меншого ефекту пощастило досягти й *оглядом виробничих нарад* по радгоспах округи. І хоч остаточних підсумків ще нема, а все ж реальна користь очевидна. За умов Одещини, де з одного боку кліматичні умови примусили частково пересівати озимі й загаятися з сівбою ярини, а з другого ціла низка викритих зловживань, а часто й густо, навіть кримінальних вчинків керівників радгоспів,—створили особливо тяжкі обставини,—огляд дав значну підтримку праці радянських господарств на селі. У радгоспі «Зінов'ївка», з пропозиції виробничої наради, взято шефство над двома бідняцькими господарствами й одним молодим колгоспом.

Зараз на Одещині стихійно ростуть колгоспи. Мов гриби після дощу один за одним виростають колективи, перетворюючи кволі селянські господарства на міцні об'єднання.

Звичайно, **цей зріст має свої хвороби і їх найкраще виявити й вилікувати перекликом, оглядом, змаганням.**

М. В.

Чого бракує для капітального будівництва кооперації

Всі кооперативні системи України і насамперед центри с.-г. кооперації заходилися до нового капітального будівництва і до закінчення підприємств, що їх почато будувати в минулому році. Зокрема Добробут закінчує будування деяких *м'ясних комбінатів* і починає беконну фабрику в Ромнах. Будівництво повністю забезпечено дефіцитними будівельними матеріялами; підприємства, що їх закінчують будувати в біжучому році, забезпечені цими матеріялами на 80%. Робітничою силою більшість споруджень теж забезпечені, але в деяких *районах* не вистачатиме кваліфікованих робітників, а саме бетонщиків та арматурщиків, їх Добробут закличе з інших районів.

Будівництво Кооптаху своєчасно було забезпечено місцевими будівельними матеріялами; їх заготовлено ще зимою. Але гірша справа з дефіцитним матеріялом для птахоячних комбінатів, насамперед з цементом та залізом, бо НКТорг зменшив заявку Кооптаху на ці матеріяли, майже на 50%. В звязку з цим Кооптах намітив не розгортати повністю будівництва комбінатів. Проводитиметься його з таким розрахунком, щоб до 1 жовтня п. р. виконати на 50%. Краща справа з забезпеченням будівельними матеріялами в Кременчузі, Умані й Проскурові; будівництво цих комбінатів Кооптах закінчить в строк.

Затримка будівництва у Вукопспілці пояснюється тим, що устаткування для маслозаводів, які виробляють на заводах СРСР, почне надходити до Вукопспілки лише в січні 30 року. Тому Вукопспілка починає будівництво нових маслозаводів лише в липні, а монтаж цих заводів буде закінчено в лютому 1930 року. Дефіцитними матеріялами будівництво Вукопспілки забезпечено повністю. Забезпечено також будівельними матеріялами й будівництво фруктосушарок, що вже розгорнулося по всіх районах.

Почала будувати підприємства для переробки городини та фруктів Плодоспілка. Більшість підприємств, що їх вона будує в біжучому році, забезпечені будівельними дефіцитними матеріялами лише на 50%. Через це деяку частину фрукто і овочесушарок буде закінчено з запізненням проти попереднього плану. Потрібним устаткованням ці підприємства, що їх почала будовати Плодоспілка в біжучому році, забезпечені повністю.

Накази та обіжники по Вищій Раді Народнього Господарства УСРР

Наказ № 28

з 21-го березня 1929 р. м. Харків.

Про склад пояснюючих записок до статистичних розрахунків конструкцій промислових споруджень.

В додаток до Наказу ВРНГ УСРР ч. 149 з 28 грудня 1928 року та на розвиток «§ 10 розділу «г» додатку № 1 до інструкції «про порядок розробки, розгляду та затвердження проектів промбудівництва, переведення робот, контролю за ними та про звітність» пропонується взяти до відому та керування нижчезазначену інструкцію про склад пояснюючих записок до статистичних розрахунків конструкцій промислових споруджень.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказу по підлеглих підприємствах.

Підстава: Наказ по ВРНГ СРСР № 253 з 22-XII—28 року.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член Президії ВРНГ УСРР—Нач. Будвідділу **Д. ТАМАРІН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Інструкція

Про склад пояснюючих записок до статистичних розрахунків конструкцій промислових споруджень.

1. Кожна записка мусить містити вступну частину, що дає загальний опис одного будинку чи спорудження та висвітлює характер проектуємих конструкцій, а також схему, покладену в основу статистичного розрахунку. Вибір будматеріялів, а також вибір прийнятих інструкцій і розрахункових схем повинно бути достатньо обгрунтовано. При тому належить дати економічні переваги, що виявляли б доцільність вибраного проекту в порівнянні з іншими варіянтами.

2. У вступній частині записки мусить бути зазначено допускаємі напруження на матеріяли, грунти, а також розміри прийнятих навантажень від вітру, снігу та інших вовнішніх сил. В разі коли для матеріялів через понижену їхню якість або в звязку з іншими особливими умовами прийнятого напруження нижчі за дозволені нормами, то це мусить бути окремо мотивовано й підтверджено. Що до розмірів навантажень від вітру та снігу, то встановлення таких мусить бути обгрунтовано відповідно до § 1 та 2 наказу по ВРНГ СРСР № 84 з 29-X-28 року якого було оголошено за наказом по ВРНГ УСРР № 100 з 21-XI-1928 року.

Корисні навантаження від устаткувань, вата матеріялів, трансмісійних та транспортових прилад мусить бути в кожному окремому випадкові підтверджено про дійсну вагу устаткування й матеріялів.

При чому вплив динамічности навантажень встановлюється, відповідно до чинних норм та до норм наказу по ВРНГ УСРР № 100 з 21-XI-28 року з залежності від ваги цього фактору.

3. Пояснюючу записку мусить бути розбито на ясно визначені розділи, статті та пакти з відповідними заголовками з тим, щоб можна було найлегче орієнтуватись як в загальному ході розрахунку, так і в окремих його деталях.

Розміри конструкцій, навантажения «усилия», то-що, які зустрічаються по ходу розрахунку, мусить бути виправдано або приведеними тутже ескізами чи поясненнями, або посилками на попередні сторінки розрахунку, з яких перенесено відповідні розрахункові дані.

4. Записка повинна містити посилки на літературні джерела, якими користувалися автори розрахунку, з зазначенням можливости відповідних сторінок, №№ формул таблиць. При користуванні маловідомими джерелами потрібно викладати суть використаного методу або хоч би висвітлитити прийняті умовні означення, коли вони різняться від загально прийнятих.

Розрахункову частину потрібно супроводити схемами, ескізами діаграмами, «усилия», то-що, які пояснювали-б метод розрахунку, як в цілому так і в окремих його частинах та ілюстрували-б підбор розрізів (сечений).

Для ув'язки розрахункової записки з рисунками потрібно в записці зазначити №№ листів рисунків, до яких стосується дана частина розрахунку і навпаки—на рисунках зазначати сторінки розрахункової записки, де вміщено розрахунки, що до них стосуються.

5. Щоб не загромаджувати записки, проміжні й попередні підрахунки приводити в ній непотрібно. З цією ж метою підбор розрізів (сечений) залізобетонових конструкцій провадити за допомогою відповідних таблиць, з приведенням кожного разу розрахункових напружень.

6. Розрахунки й рисунки обов'язково перевіряються як що до методів розрахунку, так і точности вирахувань, аріфметичних викладок, та правильности конструкцій, що завіряються на самій записці та рисунках підписом особи, що перевіряла проект.

Перевірку розрахунків нерозрізних балок і рамних конструкцій провадиться через підстановку знайдених наслідків у вихідні уравніння або в який інший певний спосіб. Поруч з цим у ході самого розрахунку належить провадити ріжні перевірки проміжних фазисів розрахунку.

Наказ № 317

Вищої Ради Народнього Господарства УСРР

5 квітня 1929 року, м. Харків.

Про складання та надіслання відчитних даних, що до автотранспорту, до Округових Управл. місцевого транспорту.

Оголошується до відому й виконання нижчезазначеного наказу ВРНГ СРСР від 7 грудня 1928 року, № 199 про складання відчитних даних по автотранспорту:

«В целях обеспечения планомерного надзора и руководства в деле развития местного транспорта, НК РКИ СССР было издано циркулярное распоряжение от 9-VIII—26 г., № 16.367, коим предлагалось всем госорганизациям, имеющим автотранспорт, своевременно представлять местным органам НКПС по ЦУМТ'у т. е. соответствующим Окружным Управлениям местного транспорта необходимые сведения по формам и в сроки им преподанные.

В настоящее время, по сообщению НК РКИ СССР, ряд автохозяйств, подведомственных ВСНХ СССР и союзных республик, отказываются от сообщения по установленным формам отчетных данных по автотранспорту подлежащим окружным управлениям местного транспорта (ОМЕС'ам).

Имея в виду, что указанные материалы о наличии, состоянии и работе автотранспорта необходимы органам НКПС для регулирования автодела, предлагаю всем подведомственным ВСНХ СССР органам, имеющим свой автотранспорт, безоговорочно представлять в ОМЕС'ы просимые ими отчетные сведения по установленным ими формам.

ВСНХ Союзных республик издать соответствующие распоряжения по подведомственным органам.

Основание: Отношение НК РКИ СССР от 10-XI-28 г. № 92.

Зам. Пред. ВСНХ СССР—**Косиор.**

Нач. АФУ ВСНХ СССР **Васильев.**

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР пропонуємо видати відповідного наказу по підлеглих до них підприємств.

За голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **ШРАГ.**

За Нач. АФУ ВРНГ УСРР **КОМІСАРЕНКО.**

Наказ № 325

по Вищій Раді Народнього Господарства УСРР від 11-IV—1929 р.

При цьому оголошується для відому й зиконання наказа ВРНГ СРСР з 2-го квітня 1929 р. № 579 «Про виборочний перепис робітників та службовців».

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказу по підлеглих до них підприємствах.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **ШРАГ.**

За Нач. АФУ ВРНГ УСРР **КОМІСАРЕНКО.**

ПРИКАЗ ПО ВСНХ СССР № 579.

Москва, 2-го апреля 1929 года.

(Напечатан. в «Торг. Пром. газете» № 77, 4-IV-29 г.).

По постановлению Президиума ВЦСПС от 18-I-29 г. на секцию статистики труда возлагается проведение выборочной переписи рабочих и служащих по союзам: металлистов, горнорабочих и текстильщиков в течение апреля месяца 1929 года.

Перепись ставить себе целью углубленное изучение состава промышленных кадров, в частности той части их, которая влилась в производство за последние годы. Подлежать освещению вопросы профессионального состава, стажа и профессиональной подготовки, связи с сельским хозяйством, экономического и общественно-политического уровня отдельных групп рабочих, вопросы безработицы и текучести рабочей силы.

В виду важности результатов этой переписи для разрешения вопросов общественного значения, ВСНХ СССР прелагает оказать содействие при производстве переписи.

За Пред. ВСНХ СССР **МАНЦЕВ.**

Нач. АФУ ВСНХ СССР **ВАСИЛЬЕВ.**

Наказ № 316

5 квітня 1929 року.

Про стягнення з закордонних залізниць переплат за експортово-імпортові вантажі.

Пропонується прийняти до відому та керівництва нижченаведену постанову НКТоргівлі СРСР з 27-II—29 року № 37 п. 1 «про стягнення з закордонних залізниць переплат за експортово-імпортові вантажі.

За голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Начальник АФУ **ВРОНСЬКИЙ.**

«О взыскании с иностранных жел. дор. платы за экспортно-импортные грузы».

Учитывая, что при перевозках экспортно-импортных грузов по иностранным ж. д. имеет место неправильное исчисление фрахтов, а в связи с этим и переплаты в инвалюте, Коллегия НКТ СССР **постановляет:**

1) Обязать все Торгпредства СССР заграницей организовать систему проверки всех ж. д. накладных по перевозкам экспортных грузов, и в случае обнаружения переплат иностранным ж. д. обеспечить производство взысканий указанных переплат.

2) Обязать все хозяйственные организации в СССР, получающие грузы из заграницы, в двухнедельный срок после выкупа груза направлять ж. д. накладные в Транспортное Управление НКТорга СССР.

3) Для проверки ж. д. накладных по перевозкам импортных грузов по иностранным ж. д. организовать при Транспортном Управлении НКТорга СССР Претензионное Бюро, на которое возложить:

а) получение всех железно-дорожных накладных по импортным перевозкам от указанных в ст. 2 хозяйственных организаций;

б) производство перетаксировок накладных импортных перевозок по иностранным ж. д., в целях выявления переплат;

в) взыскание переплат с иностранных ж. д. через соответствующие Торгпредства.

4) За выполняемые Претензионным Бюро действия взимается особый сбор, размер которого и порядок намечаются Транспортным Управлением совместно с АОУ и оформляются в соответствующем порядке.

Наказ № 310

4 квітня 1929 року. м. Харків.

До всіх голів республіканських трестів, Завідувачів ВМП. ВМГ та Голови РНГ АМСРР.

На засіданні 8-II—ц. р. (прот. ч. 10/408 п. 22) РПО обміркувавши доповіді ВРНГ та НК РСІ Союзу РСР про мобілізацію ресурсів промисловости й транспорту ухвалила таке:

1. визначити загальну суму мобілізації ресурсів промисловости й транспорту у 1928-29 р. в рзомірі 250 міл. карб.

2. визна и мобілізацію ресурсів за одне з важливіших завдань, яке мусить провадитись настирливо і без загаяння;

3. доручити НК РСІ та ВРНГ перевірити ще раз і вточнити розміри можливої мобілізації ресурсів по галузях промисловости;

4. в кредитових планах ВРНГ та Держбанку обрахувати розміри коштів, які належать до визволення, в звязку з мобілізацією ресурсів;

5. кошти, які визволені, мусять бути, використані для виконання річного плану промисловости й покриття фінансових проривів;

6. запр понувати ВРНГ до початку 1929-30 р. переглянути норми запасів сировини, матеріялів, напівфабрикатів та незакінченного виробництва;

7. реорганізувати систему постачання промисловости з метою прискорення капіталообігу;

Між тим мобілізація ресурсів промисловости з'йснюється не скрізь так, як вона повинна була-б здійснюватись.

У де-яких випадках робиться вибір матеріяльних цінностей чисто формально без достатньо продуманої системи.

В низці випадків апарати трестів виявляють в цій справі пасивність піддаваючись рутині та інертности.

Нормування запасів в більшості здійснено неправильно. Воно провадиться без належної деталізації, навіть, без крипики, без обліку складання виробництва. Несприятливо стоїть справа з нормуванням незакінченного виробництва; тут у багатьох випадках розміри його перебільшено без користи для діла.

Не використовується перевод заводів на госпрозрахунок, а між тим він мусить внести значну ясність в постановку діла постачання і в нормування запасів. Роботи що до перерозподілу запасів поміж окремими заводами, перегляд планів постачання, отбір, складання списків і передача Рудметалторгу непотрібних для трестів цінностей робляться в низці випадків забарним темпом.

Нарешті мало звертається уваги до самої організації справи постачання, від якої залежить в значній мірі досягнення в галузі прискорення капіталообігу.

У виконання згаданої постанови РПО, Президія ВРНГ пропонує до неухильного виконання таке:

1) Предсідателям трестів, Голові РНГ АМСРР та завідувачам ВМП та ВМГ терміново перевірити постановку справи, що до мобілізації ресурсів по своїй лінії і зробити всі потрібні практичні виводи, які забезпечили б виконання директиви Уряду.

2) Закінчити негайний перегляд планів постачання і зробити з цього зі потрібні практичні виводи,

3) Перевірити постановку нормування, виправити дефекти в цій роботі точно додержуючись наказу ВРНГ СРСР № 931 з 8-VIII—28 г.

Призначити осіб відповідних за постановку нормування, поклавши на них за обов'язок постійне вивчення цього питання й вишукання шляхів до поліпшення всього діла нормування.

4) Прискорити розподіл зайвих запасів у межах трестів, а тощо безумовно неможе бути перерозподілено реалізувати на сторону (через відповідні організації).

5) Звернути особливу увагу на старанне вивчення можливого прискорення процесів виробництва і скорочення розмірів незакінченого виробництва;

6) Звернути увагу на становище дебіторських статтів і поліпшити техніку документно-обігу і розрахунків.

За голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Начальник ПЕУ ВРНГ УСРР **КАГАН.**

Начальник АФУ ВРНГ **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ — 307

3 квітня 1929 року № 307 м. Харків.

Про використання молодих фахівців виключно на виробництві.

Спостерігається, що молодих інженерів та техніків, за скінченням ними учбових закладів, напрямується на роботу до Правлінь (Управлінь господарчих органів, при напрямуванні-ж до підприємств — їх використовується в апаратах перезажно фабрично-заводської контори й вони не набувають необхідного виробничого досвіду. Тому наказую:

1) Обтігрозподу при розподілі молодих інженерів і техніківураховувати необхідність напрямування їх на роботу, як правило, на виробництво.

2) Правлінням (Управлінням) господарчих органів, підлеглих до ВРНГ УСРР, використовуючи запрошених ними на роботу інженерів та техніків, а так само використовуючи інженерів і техніків, що їх надсилається в порядкові розподілу фахівців, напрямувати, тих із них які тільки зараз скінчили учбові заклади, на роботу до підприємств. При цьому підприємства повинні використати зазначених робітників безпосередньо на виробництві. Призначення на роботу до Правління (Управління), госпорганів та апаратів фабрично-заводських контор може мати місце лише після набуття цими фахівцями достатнього виробничого стажу.

3) Правлінням підлеглих до ВРНГ УСРР госпорганів покласти на одного зі своїх членів систематичний нагляд за правильним використанням інженерно-технічного персоналу. Такий обов'язок покладається на управителів госпорганів підлеглих до ВРНГ УСРР.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного розпорядження до підлеглих до них органів.

Підстава: Наказ ВРНГ СРСР з 4-III—29 року № 495.

Голова ВРНГ УСРР **СУХОМЛІН.**

Член президії ВРНГ УСРР **БРУНЬКО.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Обіжник № 2

Від 3 квітня 1929 року.

Не вважаючи на те, що 2 жовтня 1928 року було видано обіжника № 2 по ВРНГ УСРР в справі передплати на Накази, Обіжники та Протоколи Президії ВРНГ УСРР на 1928—29 опер. рік, де які підлеглі до ВРНГ УСРР госпоргани, а також ВМП та ВМГ не зробили передплати на згадані видання.

Приймаючи на увагу, що офіційні видання виходять спеціяльно для підлеглих госпорганів, ВМП та ВМГ, ВРНГ УСРР вважає, аби зазначені органи зробили передплату на офіційні видання ВРНГ УСРР в найближчий час.

За голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Обіжник № 120

з 30 березня 1929 р. м. Харків.

До всіх трестів та окремих підприємств, підлеглих ВРНГ УСРР.

При цьому оголошується до відому та керування обіжник ВРНГ СРСР від 23 січня 1929 р. під № 33 «Об организации предприятиями металлообрабатывающей промышленности систематических командировок и экскурсий на демонстрационный склад —Оргметалл».

РНГ АМСРР, ВМП та ВМГ пропонується видати відповідне розпорядження по підлеглих їм підприємствах.

Заст. голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Нач. НТУ ВРНГ УСРР **ШУЛЬМАН.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

№ 33.

Москва, 23 января 1929 г.

Из практики посещений демонстрационного склада акц. О-ва «Оргметалл» усматривается, что основным контингентом экскурсий являются только московские заводы. Между тем, знакомство с последними достижениями заграничной техники имеет совершенно одинаковое значение для трудящихся для всех заводов, а не только московских.

Придавая исключительно важное значение общей рационализации в области металлообрабатывающей промышленности среди широких кругов инженерно-технических сил и квалифицированных рабочих, президиум ВСНХ СССР считает желательным, чтобы предприятия металлообрабатывающей промышленности, подведомственные ВСНХ СССР, практиковали систематические командировки и организации экскурсий своих работников на демонстрационный склад «Оргметалл», где сосредоточены новейшие модели станков по металлообработке западно-европейской и американской техники.

ВСНХ союзных республик сделать со своей стороны соответствующие указания, по подведомственным органам республиканской и местной промышленности.

Зам. пред. ВСНХ СССР **КОССИОР.**

Нач. АФУ ВСНХ СССР **ВАСИЛЬЕВ.**

Обіжник № 118

До всіх трестів, ОМП, та ОМГ та підприємствам.

№ 118 з 29-III—1929 року.

Зараз ВРНГ УСРР випущено з друку книжку «Контрольные цыфры пятилетнего плана развития промышленности УССР (1928-29—1932-33 г.)».

За обмеженою кількістю тиража, книжка «Контрольные цыфры пятилетнего плана развития промышленности УССР» буде надіслана трестам, ОМП, ОМГ, та окремим підприємствам за розверсткою з накладньою платньою, яку належить викупити. (Ціна книжки 7 карб.).

Лишки цієї книжки в разі коли вони будуть, надійдуть для роздрібного продажу в крамницю «Технічної Книжки» ВРНГ УСРР, адреса: вул. К. Лібкнехта б. № 17-19, де її можно придбати.

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Секретар **КОШАНСЬКИЙ**

Обіжник № 122

5 квітня 1929 р. м. Харків.

Про літній завоз вантажів.

На підставі постанови Вищих Урядових органів та пропозиції Пленуму Півд. РК від 25-І ц. р., яка складена згідно директивних вказівок Голови РНК СРСР та ГПК від 20-XII м. р. ВРНГ УСРР пропонує невідкладно вжити рішучих організаційних заходів до підсилення завозу у літній період поверх нормального плану, масових несезонових вантажів, а саме: вугілля, руди, флюсів, каміння, піску, глини, дров і лісоматеріялів.

Орієнтаційні плани літнього завозу пропонуємо надіслати до ПЕУ ВРНГ УСРР (в Заг. Плановий Відділ) і до Півд. РК не пізніше як до 15-го квітня ц. р.

За Голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **ШРАГ.**

За Нач. АФУ ВРНГ УСРР **КОМІСАРЕНКО.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р.. С, та Ч. Деп.

Баланс, рахунок прибутків та збитків, розподіл прибутків затверджено в Міжвідомчій Комісії при НКФ УСРР в засіданні з 26-IV—29 р.
Консультант НКФ по прилюдній звітності Сандомірський.
27-IV—29 р.

Прикінцевий БАЛАНС
ДОНЕЦЬКОГО ГІРНОПРОМИСЛОВОГО Т-ВА
„ГІРНОПРОМ“
на 1-ше жовтня 1928 року.

№ №	НАЗВА СТАТТІВ	СУМА Приватна	СУМА Загальна	№ №	НАЗВА СТАТТІВ	СУМА Приватна	СУМА Загальна
1	**Майно**	—	66.991—03	1	**Капітали:**		
2	**Товари** (паливо на складах)	—	36.116—24		а) Основний (пайовий)	500.000—00	
3	**Матеріяли**	—	72.500—93		б) Амортизаційний капітал	26.065—93	
4	**Кошти грошові** (каса й біжучі рахунки)	—	72.532—79		в) Резервний капітал	16.725—19	542.791—12
5	**Цінні папери**	—	14.404—20	2	**Фонди:**		
6	**Несплачені паї**	—	25.000—00		Фонд поширення обігових коштів	—	101.374—78
7	**Векселі до одержання:**			3	**Резерви:**		
	а) Векселі в портфелі	386.762—87			Резерв непевних боргів	156.623—22	
	б) „ на інкасо	51.134.87			Резерви різні	21.673—11	178.296—33
	в) „ в дисконті	502.724—35	940.622—09	4	**Банки:**		
8	**Підвідчитні суми**	—	6.317—26		Банки по дисконту векселів	—	502.724—35
9	**Дебитори:**			5	**Векселі видані**	—	478—24
	а) Покупці	331.748—88		6	**Кредитори:**		
	б) Постачальники та підрядники	147.493—45			а) Постачальники й підрядники	98.736—79	
	в) Інші дебитори	14.242—58			б) Різні	14.465—42	113.202—21
	г) Непевні винуватці	156 662 22	650.147—1[illegible]	7	**Прибутки майбутніх років**	—	7.070—90
10	**Видатки майбутніх років**	—	45.993—00	8	**Результати:**		
					Прибуток біжучого року	—	484.686—84
		—	1.930.624—67			—	1.930.624—67

Позабалансові рахунки

№				№			
1	Заклади одержані	—	43.550—00	1	Закладники	—	43.550—00
2	Орендоване майно	—	209.936—64	2	Орендодавці	—	209.936—64
			253.486—64				253.486—64

ДЕБЕТ. Рахунок прибутків та збитків за 1927-28 р. КРЕДИТ.

№	Дебет	Сума	№	Кредит	Сума
1	Загально-адміністративні витрати	82.836—25	1	Прибуток від продажу палива	695.809—49
2	Організаційні витрати	643—60	2	Прибуток від продажу матеріялів	5.826—76
3	Відсотки сплачені	50.343—92	3	Відсотки одержані	69.662—89
4	Різні збитки	70.911—74	4	Прибуток від невикористованої решти резерву по непевних боргах	7.291—89
5	Відрахування в резерв по непевних боргах	156.623—22	5	Прибутки від невикористованої решти резерву різного	12.242—35
6	Відрахування в резерви різні	20.752—67	6	Різні прибутки	75.964—86
		382.111—40			
	Чистий прибуток	484.686—84			
		866.798—24			866.798—24

Розподіл прибутків

Прибуток за 1927-28 р.	484.686—84		З решти прибутку	423.131—62	
10% до прибуткового податку	—	48.468—68	10% Ф. У. Б. Р.	—	42.313—16
З решти прибутку	436.218—16		10% резервний капітал	—	42.313—16
3% ВТУЗ'и	—	13.086—54	1% преміяльний фонд	—	4.231—30
			79% фонд поширення обігових коштів	—	334.274—00
	—	61.555—22		—	423.131—62

Голова Правління **Чумічев Г. Д.** Директор Розпорядник **Шейнін І. І.** Головний Бухгалтер **Бабіч Д. Л.**

Укрголовліт 834 кв. Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Сьогодні «Наука і Освіта» № 11.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Все-світ"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ. вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || НЕДІЛЯ, 19 травня 12 (1929) р. || № 113 (2606)

Перед V Всесоюзним З'їздом Рад

V Всесоюзний З'їзд Рад, що роспочинає свою роботу 20 травня, це—видатний етап у соціялістичному будівництві, в житті трудящих цілого Радянського Союзу. V Всесоюзний З'їзд Рад збирається в добу, коли де-далі загострюються розбіжності серед капіталістичних держав і суперечності всередині кожної капіталістичної держави, що роскладають тимчасову і без того гнилу стабілізацію капіталізму, одночасно збільшуючи реальність небезпеки нових воєн і особливо небезпеки збройного нападу на Радянський Союз. Не можна не відзначити, що нинішній Всесоюзний З'їзд Рад, що має уп'яте утворити Уряд Союзу Радянських Соціялістичних Республік, збірається саме тоді, коли в Англії роспочинаються перевибори парламенту. Мало не 5 років тому в Англії було обрано парламент з консервативною більшістю, що привело до влади твердолобих чемберленів і гіксів, які згодом розірвали з нами дипломатичні взаємини, хотівши цим підірвати наш мирний розвиток і «прискорити» таку бажану всім імперіялістам смерть нашого Союзу. Отже, надзвичайно важно саме тепер згадати про цей замах з негідними засобами натхнителів антирадянського блоку—англійських консерваторів.

Відкриття V Всесоюзного З'їзду Рад після того, як на терені цілого Союзу з нечуваною активністю перейшла виборна кампанія та відбулися республіканські з'їзди рад, і найважливіші справи, що їх розв'язали республіканські з'їзди та має розв'язати Всесоюзний З'їзд, є найліпшою відповіддю імперіялістичним державам, що вже й самі визнають за поразку свою антирадянську політику.

Ось та міжнародня обстанова, що за неї V Всесоюзний З'їзд Рад приступає до своєї роботи, до практичного здійснення основного історичного завдання пролетарської країни—«в найкоротший історичний відрізок часу наздігнати й перегнати з технічного і економічного погляду капіталістичні країни».

Якими саме шляхами й засобами йтимуть далі трудящі Радянського Союзу до здійснення цього велетенського історичного завдання?—Це видно вже зі стислого переліку тих питань, що їх має розв'язати V Всесоюзний З'їзд Рад.

В центрі уваги V Всесоюзного З'їзду Рад стоїть основне питання—це п'ятирічний план соціялістичного будівництва нашого Союзу. Республіканські з'їзди, в тому числі і XI Всеукраїнський З'їзд Рад, що щойно закінчив свою роботу, є найліпшими свідками того, яке значіння має для нас п'ятирічний план. На Всесоюзному З'їзді ми маємо не тільки обговорити цілий п'ятирічний план соціялістичного будівництва, а й уточнити та припасувати республіканські плани і об'єднати в єдине монолітне ціле прагнення багатьох міліонів трудящих мас нашого Союзу, перейти до практичного застосування основного нашого гасла індустріялізації країни і реконструкції сільського господарства на базі найвищої техніки, певного шляху до остаточного збудовання соціялізму в нашій країні.

Не менш важливим питанням, що його має обговорити V Всесоюзний З'їзд Рад, є звіт штабу збройних пролетарів і селян Союзу—Народнього Комісаріяту Робітниче-Селянської Червоної Армії. Тов. Літвінов на щойно закінченій черговій «конференції в справах роззброєння» в Женеві ще раз перед усім світом дав практичні докази мирної політики Радянського Союзу і його прагнення до загального роззброєння. Отже, даючи звіт на V Всесоюзному З'їзді Рад, Наркомвоєн не брязкатиме зброєю подібно до того, як це звикли тепер робити «полководці» імперіялістичних країн, а тільки дасть можливість широким трудящим верствам Радянського Союзу перевірити ще раз нашу мирну політику й довести, що ми першої-ліпшої хвилини готові обороняти здобутки Жовтня, готові відстояти наше мирне соціялістичне будівництво від зазіхань імперіялістичних хижаків.

На цьому самому з'їзді буде вислухано повідомлення про зміни, внесені в Конституції РСФРР і УСРР у звязку з дальшим розвитком нашого державного життя та з дальшим зміцненням братерської спілки всіх народів нашого великого Союзу. На XI Всеукраїнському З'їзді Рад ухвалення нового тексту Конституції обернулося на могутню демонстрацію єдности всіх трудящих України і їхньої пролетарської відданности ідеї братерського співжиття і співробітництва з пролетарями й селянами всіх радянських республік, що їх об'єднує Соціялістичний Радянський Союз. Ставлячи це питання на Всесоюзний З'їзд Рад, ми тим самим ще раз голосно потверджуємо нашу непохитну пролетарську волю будувати пролетарську українську державність, розвивати народнє господарство України і свою культуру тільки на базі здобутків Жовтневої революції, тільки на базі тих шляхів, що їх вказав нам керманич пролетарської революції—тов. Ленін, на базі братерської єдности всіх народів нашого Радянського Союзу.

Минулі республіканські з'їзди рад, розглядаючи й затверджуючи основні питання свого господарського й державного життя, виявили тверду більшовицьку витриманість і класову солідарність трудящих усіх національностей своїх республік. Одноголосно схваливши основні директиви своїм радянським урядам, одноголосно схваливши політику і практичну роботу своїх урядів за минулі два роки, трудящі всіх радянських республік цим самим дали рішучу відсіч нечисленним маловірам і опортуністам, що, злякавшися труднощей, штовхали партію і пролетаріят збочити від накресленого тяжкого, але вірного шляху.

Нема сумніву в тому, що V З'їзд Рад, вислухавши звіт Союзного уряду, цілком схвалить його роботу, скеровану на зміцнення наших господарських досягнень і на розгортання соціялістичного будівництва.

Безперечно й те, що V З'їзд Рад накреслить основні шляхи нашого дальшого поступу вперед до остаточної перемоги соціялізму.

Завдання, що стоять перед нами та що їх іще поставить V З'їзд Рад, вимагають максимального напруження всіх сил трудящих нашого Союзу над їх здійсненням.

Творча сила пролетаріяту під керівництвом його авангарду—Ленінської Комуністичної партії—забезпечить перемогу над усіма труднощами.

М. ВАСИЛЕНКО.

Соціял-фашистський наступ на німецьке робітництво посилюється

Заборону союзу червоних фронтовиків поширено на низку нових місцевостей

Стихійна демонстрація протеста на вулицях Берліну

БЕРЛІН, 14. У Кельні відбулися збори с.-д. партії та с.-д. партійних робітників, скликані, щоб внести заспокоєння в партійну с.-д. масу, обурену першотравневими подіями в Берліні. За докладача виступив керівник берлінської організації с.-д. партії Кюнстлер. Склад зборів було старанно підібрано. Робітників було тільки невеликий процент. Кюнстлер намагався наклепами покласти відповідальність за травневі події на комуністів. Бурхлива дискусія, що виникла після докладу Кюнстлера, показала, що його спроба успіху не мала. Промовці опозиціонери вимагали, щоб с.-д. партія додержувалася «не стільки республіканської, скільки соціялістичної політики» і гостро засуджували поведінку поліції в травневі дні. Це викликало страшенний галас на зборах. У наслідок, президії довелося позбавляти слова промовців, фальсифікувати наслідки голосувань то-що. За неймовірного галасу 50 опозиціонерів залишили збори на знак протесту проти поведінки поліції.

***

БЕРЛІН, 15. Збори урядових осіб берлінської організації с.-д. партії переважною більшістю голосів схвалили роспорядження Цергібеля в першотравневі дні. Проти поліційної росправи протестував тільки один робітник Хейнін, що, як повідомляє «Вельт ам Абенд», далі заявив про свій вихід із с.-д. партії.

***

БЕРЛІН, 14. Агентство Вольфа та берлінська преса, передаючи звіт про виступ міннусправ Прусії Гржезинського на вчорашньому засіданні пруського ландтагу, повідомляють, що в потвердження «вини», яка палає на комуністів, Гржезинський оголосив вітальну телеграму, ніби-то надіслану до Берліну Центральним комітетом Всесоюзної Комуністичної партії (більшовиків).

Примітка ТАРС: За наведеними ТАРС довідками, виявилося, що ніякої телеграми ЦК ВКП(б) до Берліну не надсилав і що міннусправ Прусії Гржезинський оперував у ландтазі телеграмою, що її надіслав центральний комітет союзу металістів за підписом голови ЦК союзу тов. Лепсе.

***

БЕРЛІН, 14. Учора після довгої перерви зайнять райхстаг почав обговорювати законопроєкт про випуск державної позики в 500 міл. марок.

Перед дискусіями, комуністи жадали обговорити їхні пропозиції скасувати заборону червоного союзу фронтовиків та **«Роте Фане»**. Комдепутат Масловський виголосив дуже гостру промову. Голосами буржуазних партій та с.-д., комуністичну пропозицію відкинуто.

***

БЕРЛІН, 17. Агентство Вольфа сповіщає: «Відповідно до пропозиції загально німецького уряду, уряди Мекленбург-Шверіна та Гессена також видали постанови про заборону та розпуск червоного союзу фронтовиків.

***

БЕРЛІН, 18. Червоний союз фронтовиків заборонено також і Шаумбург-Ліппі.

***

БЕРЛІН, 18. Учора в східній частині Берліну, не зважаючи на заборону, відбулася стихійна вулична демонстрація. На чолі походу несли червоний прапор. Поліція розігнала демонстрантів гумовими палицями і вчинила кілька арештів.

***

БЕРЛІН, 18. У звязку з проголошенням Гамбургу на стані посиленої охорони, Берлін-бранденбурзький комітет компартії закликає робітників готуватися до червоного огляду, що його призначено на 2-е червня в Берліні.

***

БЕРЛІН, 17. Окружний комітет КПН у Галле-Морзенбурзі влаштовує 19-го травня в 10 містах округи демонстрації «Червоного збору» пролетаріяту Середньої Німеччини.

За чиїм наказом і на чиї гроші?

В Кабулі далі формуються басмацькі банди для наскоків на радянську територію

ДЮШАМБЕ, 18. Бандити, що їх захопили частини Червоної армії підчас розгрому банди Максума Фузайли, росповідають, що банду було сформовано в Кабулі, де Максум **одержав від місцевої влади в присутності якогось англійця велику суму грошей, багато зброї й постачання.** Кожному басмачеві було видано певну суму грошей. Захоплені бандити росповідають також, що перед своїм виступом у похід Фузайла одержав у Кабулі «охоронну грамоту», що справляла велике враження на афганську владу. Ханабадський губернатор був стільки призний, що виділив із своєї особистої варти почесну варту, що провела бандитів до радянського кордону.

***

ТЕРМЕЗ, 18. Басмачі-емігранти в Афганістані активно виступають проти війська Гулям Набі-хана, прихильника Аман-Ули. Ватажки басмацтва одверто заявляють «не допустимо Аман-Ули на престол». Утікачі покордонної смуги показують, що басмачі-емігранти нападають на афганські кишлаки і люто росправляються з прихильниками Аман-Ули. По деяких кишлаках бандити вирізали всю молодь. Звірства бандитів викликають велику тягу людности до районів розташування залог Гулям-Набі-хана.

***

ДЮШАМБЕ, 17. За додатковими даними, банда Максума Фузайлі, тікаючи від переслідування червоних частин, зазнала значних втрат убитими та пораненими і втратила майже ввесь кінський склад. Серед убитих—найближчий помічник Максума.

ТАШКЕНТ, 17. Комісар Н-ської кавалерійської бригади тов. Кропачов, прибувши з Мерва, заявив, що на Кушкинській дільниці радянсько-афганського кордону спокійно. Спробу невеличкої басмацької ватаги перейти кордон відбила кордонна варта. З Герату в Каракумські піски пробрався найближчий помічник відомого Курбаші Джунаїд-хана Шалтай-батир, що намагається об'єднати бандитські елементи. Людність настроєна гостро-вороже до басмачів. Мирне життя зовсім не порушене. До червоноармійців відношення надзвичайно добре.

***

КУШКА, 17. Втікачі з Афганістану переказують, що після перевороту в Гераті на користь Бача-Сакао настрій у місті далі лишається надзвичайно тривожний. Біля самого Герату з'явились бандитські ватаги, що грабують і вбивають людність. Переказують, що ватаги готуються до наскоку на радянську територію.

ДЮШАМБЕ, 17. Втікачі, які прибули до Кабадіяна з Афганістану, переказують, що частини Гулям Набі-хана взяли Валх, Ахча і Ташкуртан. Сфера впливу Аманули в північних провінціях далі збільшується.

Басмацькі відділи районів, що ними заволоділи прибічники Аманули, переходять туди, де ще збереглася влада Бача-Сакао. В Катагані Башханської провінції далі спішно формуються басмацькі ватаги, що готуються перейти на радянську територію.

Проти підготовки нових воєн

Паризьке робітництво готується до анти-военного виступу

ПАРИЖ, 17. Компартія, комсомол, революційна асоціяція кол. учасників війни та інші революційні організації Франції діяльно готуються до анти-военного виступу 19—20 травня в Венсенні, в звязку з військово-авіяційним святом, що має відбуватися там цими днями. Відозви організацій, яку беруть участь у цьому виступі, закликають робітників змішатися з глядачами, які будуть на святі, і пояснити їм імперіялістичний характер цього шовіністського свята, що має характер підготівлі до війни, а також виступати на оборону пролетарських вимог та за оборону СРСР. **«Юманіте»** закликає пролетаріят обернути свята у Венсенні на бойову підготовку до демонстрації біля стіни комунарів, що має відбутися 26-го травня та до міжнароднього антивоєнного дня 1-го серпня.

***

ПАРИЖ, 17. Агентство Гаваса сповіщає: «В Парижі відбулися походи з комуністичними плакатами, що закликають до демонстрацій проти влаштування дня національної авіяції, який має відбутись у Венсенні 19 та 20 травня. Французький міністер внутрішніх справ Тарльє та префект паризької поліції Кьяпп наказали заарештувати всіх, хто ніс плакати та написи.

***

ПАРИЖ, 18. Поліція вживає запобіглив заходів, щоб перешкодити антивоєнним виступам, що їх організує компартія в звязку з національним святом военної авіяції, що відбудеться 19 і 20 травня у Венсені (в околицях Парижу). Вчинено низку арештів. Порушено переслідування проти «Юманіте» (в поліційному повідомленні газету названо «офіціяльним органом рад у Франції» за статтю, присвячену святам у Венсені.

Гоміндан—ворог хінських трудящих

Заява вдови Сун Ят-сена

БЕРЛІН, 17. Сун Цзін-лін (вдова Сун Ятсена) зробила в Берліні представникам преси перед своїм від'їздом до Хіни таку заяву:

«Я їду до Хіни, щоб бути присутньою підчас перенесення останків д-ра Сун Ят-сена в Пурпурові гори, де він хотів бути похованим. Щоб уникнути будь-яких непорозумінь, я мушу заявити, що як-найрішучіше держуся висловленого в моїй декларації, зробленій у Ханькоу 14-го липня 1927 року, де оповіщалося про те, що я відійшла від активної участи в роботі Гоміндану через контр-революційну політику та діяльність центрального виконавчого комітету партії Гоміндан.

Примітка: В декларації, опублікованій 14 липня 1927 року, Сун Цзін-лін докладно виклала погляди Сун Ят-сена на аграрну революцію та на вирішальну ролю робітників і селян у хінській революції. Сун Цзін-лін у цій декларації викривала контр-революційну ролю лідерів Гоміндану, що іменують себе учнями Сун Ят-сена, а на ділі стали знаряддям мілітаристів та гноблення робітничих і селянських мас Хіни.

***

ЛОНДОН, 17. Реакційний орган **«Дейлі Мейль»** повідомляє з Гонконгу, що в Сватоу (порт у північній частині Гуаньдунської провінції) утворено незалежний місцевий уряд, на чолі якого стоїть Сю Кін-тон. Тут враження таке, пише гонконзький кореспондент газети, що незабаром по всій Хіні почнеться могутній рух проти Чан Кай-ші.

Радянський Союз

Перед Всесоюзним З'їздом Рад.

З'їхалися майже всі делегації.

МОСКВА, 18. На всесоюзний з'їзд рад, що відкривається 20 травня, прибули вже мало не всі делегації. В мандатній комісії зареєструвалося 2.273 делегати, з них 1.540 з ухвальним і 733 з дорадчим голосом.

XIV Всеросійський З'їзд Рад закінчився.

МОСКВА, 18. 18-го травня після закриття XIV всеросійського з'їзду рад під головуванням т. Калініна відбулася перша сесія ВЦВК XIV скликання.

Сесія обрала президію ВЦВК з 19-ти членів, серед них т.т. Артюхіна, Догадов, Досов, Єнукідзе, Калінін, Каганович, Кісельов, Комаров, Кубяк, Смідович, Смірнов, Шверник.

Сесія ВЦВК одноголосно, під бурхливі оплески, обрала на голову ВЦВК тов. Калініна і за секретаря тов. Кісельова.

На голову Раднаркому РСФРР обрано тов. Сирцова С. І., на заступника голови РНК РСФРР—тов. Смірнова А. П., Лежаву і Рисулова.

Випуск студентів комуніверситету ім. Свердлова.

МОСКВА, 18. Відбувся урочистий випуск 247 студентів комуністичного університету ім. Свердлова. 89% студентів—робітники. Усі вони мають великий виробничий і громадський стаж. Усіх їх посилається на низову роботу, переважно на села хлібозаготівельних та сировинних районів. Вітаючи студентів, [illegible]

V З'їзд Рад Союзу РСР

20-го травня відкривається V Всесоюзний З'їзд Рад. Порядокденний його в основному присвячено реконструкції народнього господарства—п'ятирічному планові розвитку народнього господарства, планові розвитку промисловости й піднесення сільського господарства та кооперативному будівництву на селі. Ці троє питань тісно й нерозривно зв'язані одне з одним. Разом вони промовляють про одно—про широкий розвиток соціялістичного будівництва в країні рад.

За вступ, коли можна так висловитися, до цих докладів буде правити доклад уряду СРСР про його діяльність за два звітних роки. Згідно з директивою IV З'їзду Рад СРСР, уряд повинен був ужити низку заходів планового характеру. виходячи з потреби індустріялізації країни, тоб-то виходячи з повного перебудування всієї нашої промисловости та сільського господарства на нових засадах, на новій вищій технічній базі.

Як справився з цим уряд? Сільське господарство закінчило до V з'їзду рад свій відбудовчий період. До промисловости вкладено нові міліярди, що реалізуються у величезні фабрики, заводи та електростанції. Ми вже виробляємо складні промислові машини і свого виробництва трактори застосовуємо в сільському господарстві. Велика промисловість зросла, окремі ділянки видобувної промисловости значно піднеслися проти 1927 р. Новий закон про землю забезпечує шляхи розвитку колективізації сільського господарства і дає великий стимул будівництву радгоспів—цих організаторів машинного великого сільського господарства; дає широку змогу залучити до практичної роботи земельні громади, сільське господарство, сприяє кращій організації бідноти і, зрештою, дає змогу радам та виконкомам стати за справжніх кервників сільського господарства; закон про заходи в справі підвищення врожайности, за допомогою застосування найпростіших агрикультурних заходів забезпечує, посамперед, колгоспам, а також індивідуальним селянським господарствам змогу розвитку їхніх продуктивних сил.

Одне слово, діяльність уряду за звітний період підготувала потрібні умови, щоб здійснити ті нові засади, які передбачено в п'ятирічному плану розвитку народнього господарства—перебудування країни на соціялістичних засадах.

П'ятирічний план розвитку народнього господарства вже сам собою являє величезне досягнення, величезну перемогу. Бувши складений кращими політичними робітниками та спеціялістами, п'ятирічний план розвитку народнього господарства на основі досвіду попередніх років і попередніх досягнень дає змогу партії та урядові організовано впливати на поступальний хід усього народнього господарства, загнуздувати приватню стихію у виробництві та товарообізі й поширювати соціялістичний сектор народнього господарства. Зокрема, доклад про піднесення сільського господарства та про кооперативне будівництво на селі на всю широчінь поставить перед нашим селянством питання про те, який шлях у розвитку сільського господарства найвідповідніший інтересам величезної більшости селян—бідняків та середняків. Ми не маємо сумніву, що члени V-го Всесоюзного З'їзду Рад до складу якого входять представники основної маси селянства, твердо і ясно вивчивши потрібні матеріяли, заявлять, що тільки через будівництво великих радгоспів, тільки через колективізацію сільського господарства, тільки через кооперування окремих виробничих процесів у селянському господарстві вони зможуть остаточно й назавжди знищити глитая, що тільки колективізація селянських господарств підвищить їхню продуктивність і повніше забезпечить їхні інтереси.

Разом із переліченими вище докладами на порядку денному V-го всесоюзного з'їзду рад стоїть доклад наркомвійськмора. Поставлено його цілком вчасно, бо мирну працю соціялістичного будівництва можна забезпечити тільки з умовою надійної оборони від зазіхань зовнішніх і внутрішніх класових ворогів робітників і селян. А оборонець мирної праці—це наша робітничо-селянська Червона армія. Особливо тепер треба зосередити увагу на житті, та на її побуту, коли успіхи нашого будівництва не дають спокою буржуазним державам і стають за причину нагніту глитайських елементів на селі.

На порядку денному V-го з'їзду рад стоять також доклади уряду РСФРР і УСРР про конституції РСФРР і УСРР, що вони їх ухвалили. Постанова цього питання має своїм завданням ознайомити найвищі органи влади Союзу СРР з тим, скільки виконано директиву конституції Союзу РСР. Як бачимо, повістка денна V-го з'їзду рад Союзу СРР має в собі виключно важливі питання. Правильне розв'язання їх означає одночасно неухильне зростання соціялістичного сектору нашого народнього господарства, забезпечення потрібного темпу індустріялізації країни та що-найрішучіший удар по золишках колишньої буржуазії, по непманах і глитаях, по всіх хитких і нестійких елементах, які прагнуть використати наші труднощі у великому соціялістичному будівництві та послабити його темп. Постанови V-го з'їзду рад стануть за вихідний пункт для нового етапу в житті радянської держави: від будування народнього господарства, від перших кроків у справі організації народнього господарства—до широкого масового соціялістичного будівництва.

А. ЄНУКІДЗЕ.

Новий склад Секретаріяту ВУЦВК

На першому своєму засіданні президія ВУЦВК нового складу затвердила новий склад секретаріяту ВУЦВК. Секретаріят визначено в складі п'ятьох членів і двох кандидатів. До складу секретаріяту, як члени, увійшли т.т. **Петровський Г. І., Василенко М С., Горлинський К. І., Буценко А. І. і Чепенко А. Г.** (робітник з депа Основа—Харків); на кандидатів до складу секретаріяту затверджено т.т. **Полякова В. В. і Бондаря** (селянин з Київщини).

В Секретаріяті ВУЦВК

Вчора під головуванням тов **Петровського Г. І.** відбулося перше засідання нового складу секретаріяту ВУЦВК.

Популяризація конституції УСРР

Вважаючи на виняткове значіння конституції УСРР, що її затвердив XI-й Всеукраїнський з'їзд Рад, секретаріят ВУЦВК ухвалив, як найширше популяризувати цей акт. Визнано за потрібне, насамперед, видати загальноприступну брошуру з викладом конституції та з докладними коментарями. Так само ухвалено видати спеціяльну брошуру у формі запитань та відповідей. Конституцію також видрукують мовами нацмен. Секретаріят ВУЦВК дозволив видавництвам видавати з відома секретаріяту конституцію у формі плакатів.

Оргвідділові секретаріят доручив протягом тижня розробити й надіслати на місця план популяризації докладів та постанов XI-го Всеукраїнського З'їзду Рад.

Призначення

Замість тов. **Левіна**, що його викликано для роботи в Комзеті СРСР, секретаріят ВУЦВК завів до складу ЦК Нацмен, як члена, тов. **Маца.**

Чергові завдання преси

Всеукраїнська нарада редакторів

18 травня в ЦК КП(б)У відбулася нарада [illegible] центральних і окружних газет. Нарада вислухала і обговорила доклад про хлібозаготівлі та ролю преси в цій кампанії, доклад про участь преси в кампанії чистки партії, соціялістичне змагання та преса, а також доклад про підготівлю до 1-го Всеукраїнського з'їзду робселькорів.

Генеральний секретар ЦК КП(б)У тов. Косіор, що виступав на нараді, зупинився виключно на значінні для результатів цього року кінця хлібозаготівельної кампанії, підкресливши політичне й народньо-господарське значіння цієї кампанії. Центральне завдання преси в тому, щоб вона могла обслужити цю кампанію цілком і повнотою. Преса повинна налагодити роботу так, щоб низовий робітник зміг знайти в ній відповідь на всі питання для своєї праці на селі. Через це наша преса повинна мобілізувати максимально свої сили й домогтися, щоб в її роботі не було жадних перебоїв, щоб кампанія проходила дружньо і щоб напор бив увесь час в одну точку. Преса повинна допомогти партії мобілізувати бідняцько-середняцькі кола села проти глитайських елементів для виконання хлібозаготівельного плану.

Доклад Наркомторгу УСРР т. Вейцера в основному полягає в характеристиці тих завдань, що стоять перед нашою пресою в зв'язку з хлібозаготівельною кампанією. Він відзначив ту широку насіннєву допомогу підчас осінньої і весняної засівної кампанії, яку уряд дав селянству України. Ця насіннєва допомога загалом складає 30 мілн. пудів зерна. Уряд дав потерпілим районам стільки зерна, яким селянство може засіяти 80% площі. Про це, говорить тов. Вейцер, треба широко інформувати селянство.

Корисно було б організувати змагання між селами, а також виклики.

Преса повинна зосередити увагу на освітленні всіх питань, що стосуються сільського господарства, озброїти працівників, які працюють на селі цифрами, конкретними даними для того, щоб вони змогли відповісти на всі питання, які порушуватиме селянство.

Резолюція наради освітлює політичну ролю цієї кампанії і висуває низку моментів, що на них слід зосередити увагу газет, коли вони освітлюватимуть хлібозаготівлі. Основні з цих завдань: широке висвітлення виконання селами хлібозаготівельних планів, організація бідняцько-середняцької маси навколо повного і своєчасного виконання зобов'язань, що їх ухвалюють збори селян, а також організація змагання між селами.

У своєму докладі про участь преси в кампанії чистки партії, секретар парткол egії ЦКК КП(б)У тов. Зайцев відзначив, що багато газет припустили таку саму помилку, яку припустили партійні організації та окружні контрольні комісії, тоб-то газети більше захоплювалися питаннями «дрібниць побуту», на шкоду виясненню того, скільки витримано той чи той товариш проводить у своїй роботі партійну і класову лінію. Головне в цій кампанії — треба точно простежити й усвідомити, чи зсувається той чи той товариш з класової лінії. «Ми чистку проводим, говорить тов. Зайцев, не для того, щоб утворити партію на зразок секти. Звичайно, наша партія — це передова частина робітничої класи, вона повинна всі хиби в свому оточенні рішуче викорінити, але поставити за умову, що в нашій партії можуть бути тільки ті, що не п'ють, не роблять тих або тих дрібних, суто-побутового значіння провин, — такої умови партія ніколи не ставила. Наша партія не секта. Отже, наша преса повинна зробити перелом у своїй роботі і від описування всякого роду дрібних хиб перейти до головних завдань — класового настановлення. Одночасно, каже далі тов. Зайцев, наша преса дуже мало уваги віддає роботі та підготівлі осередків до чистки. Ми повинні критикувати не тільки осередки, а й районні організації і окружні організації, коли вони мало зробили в підготівлі до чистки. Треба також мобілізувати нашу суспільність навколо завдань кампанії чистки.

В ухваленій постанові нарада відзначає, що преса повинна зробити перелом у своїй роботі і від критики окремих незначних побутових хиб комуністів перейти до критики того, скільки той або той товариш активно бере участь у соціялістичному будівництві, чи правильно він здійснює партійну та класову лінію. Преса повинна «забезпечити цілком повне й витримане, принципіяльне освітлення ходу чистки, пам'ятаючи подвійне завдання — очистити партію від негідних елементів і зміцнити, пожвавити роботу парторганізацій, піднісши почуття відповідальности кожного члена партії за роботу партії».

Доклад тов. Ткача про соціялістичне змагання і пресу зводився в основному до характеристики того, скільки преса зуміла обійняти основні завдання змагання, скільки вона являє собою організатора цього змагання.

Преса взагалі ще не засвоїла достатньою мірою свого організаційного значіння в соціялістичному змаганні. Посамперед у наших газетах не досить поставлений обмін досвідом роботи підприємств. Вивчення дев'яти, найбільших робітничих газет свідчить, що газети ще й досі дбають головно про парадну частину змагання. В наших газетах ще дуже багато галасливости та непотрібного роспалу. Разом з тим у газетах нема ніякої послідовности в освітленні ходу соціялістичного змагання. Великою хибою кампанії повинен бути також той момент, що до неї не досить втягнуто робкорівської маси. Ще й досі змагання провадяться, головно, силами апарату, але не силами робкорів.

Всі ті, що виступали на доклад тов. Ткача, відзначали основні хиби в проведенні змагання і подавали низку пропозиції до знищення відзначених хиб. Всі промовці відзначали потребу поглиблення та конкретизації основних гасел змагання.

Газети ні в якому разі не повинні розпорошувати своєї уваги. Вони повинні брати 2—3 об'єкти і стежити за ними. Особливу ролю, на думку учасників наради, повинні відограти стінні газети в освітленні змагання. Через це треба віддати більше уваги стінгазетам.

По дебатах на доклад тов. Ткача та затвердженні резолюції нарада вислухала доклад тов. Сазонова про підготівлю до Всеукраїнської наради робсelькорів.

Зав. АППВ ЦК КП(б)У тов. Хвиля, виступивши наприкінці наради, зупинився ще раз на завданнях, поставлених перед нашою пресою. Він говорить, що виконання всіх поставлених завдань можливе тільки за найбільшої організації мас. На жаль наші газети ще й досі роблять з невеликими кадрами. Маси вони ще не втягли достатньою мірою в роботу. Про це якнайяскравіше говорить та млява підготівля до всеукраїнського з'їзду робселькорів, яку провадиться на місцях. Недостатнє втягнення мас до роботи газет — це серйозна прогалина і її треба тепер же виправити, бо інакше не можна посуватися наперед. Метода самокритики повинна ввійти більш за все в практику роботи самих робітників редакцій. Роз'їхавшись на місця, треба буде всім розгорнути якнайширшу роботу, щоб виконати всі накреслені тут заходи.

Повідомлення

1 Всеукраїнську конференцію ЛКСМУ призначено на 10 червня 1929 року.

Порядок денний:

1. Загально-політична доповідь.

2. Доповідь ЦК ЛКСМУ про чергові завдання союзу; співдоповідь про комдитрух на Україні.

3. Участь комсомолу в реконструкції господарства:

а) попередні підсумки соціялістичного змагання;

б) попередні підсумки похода за врожай.

4. Праця, освіта та культурне обслуговування робітничої молоди.

Секретар ЦК ЛКСМУ КОРСУНОВ.

Підсумки XI Всеукраїнського з'їзду Рад

XI Всеукраїнський З'їзд Рад ухвалив роботу як Союзного, так і Українського Уряду. У питаннях міжнародньої політики З'їзд запропонував нашому урядові й надалі додержувати політики миру, домагаючись на ділі її здійснення, до повного роззброєння. Проте, в цьому захоплюватися великими надіями не доводиться. Нашу пропозицію в Лізі Націй про мир і роззброєння відкинуто і балачки імперіялістів навколо цього питання є лише лукава облуда, бо одночасно з розмовами про мир і роззброєння Ліга Націй і Америка ведуть грабіжницьку політику супроти переможених в імперіялістичній війні країн, от як Німеччини, стягаючи з неї надмірні контрибуції. Імперіялісти готуються нині до війни більше ніж будь-коли. Правда, де-яка частина буржуазії боїться війни і застерігає імперіялістів, що їхні обдурювання зрозуміють широкі народні маси і що війна неминуче призведе до революції. Це зайвий раз стверджує, що капіталістична природа така, що вихована на експлоатації і пригнобленні трудящих буржуазія не може вести іншої політики.

З цього погляду міжнародній стан СРСР проти минулого року трохи змінився. Коли раніше політика буржуазії була скерована на утворення з кількох держав антирадянського блоку проти СРСР та економічної блокади, то тепер буржуазія цю політику ніби змінила і хоче скласти з нами економічні договори, прикриваючи цим підготовку до нападу. За знаряддя нападу на нас правлять нині світовій буржуазії Польща, Румунія та інші сусідні з нами країни, чиє недобросусідське відношення до нас ми викриваємо. Але, як це видно було із статей, що з'явилися в польській пресі на доклад голови Раднаркому тов. Чубаря, польська буржуазія дуже незадоволена з викриття її політики. Загальне ж становище потверджує наш погляд про нетривкість капіталізму.

Але найбільше уваги присвятив З'їзд справам господарського та культурного будівництва. Доклади й промови на З'їзді, головно, були скеровані на те, щоб дослідити і виявити всі продукційні сили та засоби для здійснення індустріялізації країни й реконструкції сільського господарства. З цією ж метою на З'їзді було організовано велику виставку соціялістичного будівництва. На виставці ріжноманітні експонати, діяграми, рисунки, карти то-що докладно висвітлювали стан українського господарства в минулому, його досягнення та перспективи на майбутнє. Як із матеріялів, так і з цієї великої виставки можна було бачити увесь процес відбудови нашого господарства. Продукція народнього господарства за останні два роки з 4.500 міліонів зросла до 6.700 міл. карб., і як би не злоraділи наші вороги, поміщики і капіталісти, в нашій країні без примусових заходів, що їх вживають капіталісти на фабриках і поміщики в своїх маєтках до робітників і наймитів, робітники і селяне спромоглися поставити на належну височінь дисципліну праці і борються далі за її посилення. Останніми часами соціялістичне змагання захоплює де-далі ширші галузі промисловости та сільського господарства. Це говорить нам про велику солідарність робітничої класи і селянства нашого Союзу, що завзято бореться за справу піднесення продукційних сил країни. Це свідчить про могутній ріст творчих сил, скерованих на піднесення дисципліни праці й науки.

Ми повинні звернути головну увагу на розвиток сільського господарства, бо воно відстає від промисловости. Тимчасом, як у промисловості рік-у-рік збільшуються наші досягнення і ми маємо її зростання більше ніж на 20%, що рідко зустрічається в розвиткові західно-европейських країн, сільське господарство зростає надзвичайно мляво, не більше як на 2—3, а найбільше 5% за рік.

У журналі «Большевик» № 8 за цей рік у статті про пятирічний план розвитку господарства Союзу подано дуже цікаві дані і порівняння зросту нашого господарства зі зростом господарств інших країн. Так, в Америці з 1879 до 1914 року населення збільшувалося що-року в середньому на 2%, сільське господарство зростало на 2.4%, врожай пшениці—на 2%, гірнича промисловість—на 6,3%, бавовна—3,1%, вугілля—7,1%, чавун—6,3%, нафта—7,7%. Такі самі дані ми маємо і за інші роки, наприклад, з 1899 до 1919 року населення зростало що-року в середньому на 1,7%, сільське господарство вже відставало, зростаючи всього на 1,6%, обробна промисловість на 3.4%, залізо-сталева промисловість—на 4.2%, цементна—на 14,2%, автомобільна—на 50% і текстильна—на 2,7%. Але найцікавіше в Сполучених Штатах те, що в 1920 році там працювало в сільському господарстві щось біля 27% населення, тимчасом як робітників в обробній промисловости нараховувано 33,4%, у торзі та транспорті 17,6% то-що. Характерна цифра селянського населення. Воно складає лише четвертину населення Сполучених Штатів, але його продукційність така велика, що не лише годує все населення Південної й Північної Америки—майже 230 міліонів, а й багато хліба вивозить до інших країн.

Це не те, що у нас де 80% сільського населення не можуть задовольнити потреб решти 20% населення міст і промислових районів. Крім того, ось уже другий рік ми зовсім не експортуємо хліба за кордон. Отже, наше сільське господарство дуже відстало.

Ось чому головну увагу Комуністичної партії, Радянської влади і XI З'їзду Рад та всю нашу наступну роботу треба скерувати посамперед на піднесення нашого сільського господарства, особливо на підвищення врожайности зернових хлібів. Цю справу нам треба поставити так, щоб вижити цю ганебну відсталість і неорганізованість, що були тут у нас досі.

Товариші, вам уже відомі заходи Уряду в цій справі, заходи, скеровані на підвищення врожайности сільського господарства. Крім поліпшення теперішніх радгоспів і будування нових, Уряд усіма способами допомагає колективізації селянських господарств. Найголовніше в цьому питан-

Президія ВУЦВК

Перспективи врожаю дуже покращали

На першому своєму засіданні президія ВУЦВК нового складу, під головуванням **т. Петровського Г. І.,** заслухала доклад Наркомзема про весняну засівну кампанію та стан озимини.

Докладач т. **Качинський** повідомив, що засівна кампанія почалась через метеорологічні обставини пізно і ще нині триває далі. Загальні умови для сівби, завдяки добрим дощам, що пройшли останнім часом, зовсім сприятливі. У степовій смузі України вже закінчено сіяти ранню ярину і почалася сівба пізньої.

Через часткову загибель озимини та деякий недосів озимого клину восени торік, на-весні цього року довелося, крім основного плана ярих засівів—12 млн. гект., пересіяти й досіяти ще досить значну площу. Завдяки допомозі держави, що цього року набрала надзвичайно великих розмірів, **сільське господарство України добре вправляється із завданням відновити засівну площу.** Недосів може скласти тільки досить невеличку площу—особливо беручи до уваги, що останніми днями з усіх округ надходять відомості, що призначені для пересіву поля (через ніби-то встановлену загибель озимини) починають оживати і дають задовольняючі сходи.

Основний план насіннєпостачання по недорідних округах в 10,3 млн. пуд. виконано на 102%. Крім того, на пересів загиблої озимини додатково приділено людності 2,7 млн. пудів насіння. Раннє ярове насіння привезено і расподілено вчасно.

Загальний стан озимини задовільний і поліпшується далі. У найкращому стані озимина на Правобережжі. У Лісостеповій частині України засівну площу буде навіть поширено проти 1927 року, але й в разі деякого недосіву у Степу можна чекати, що засівну площу 1927 року всеж буде майже цілком відновлено й Україна матиме приблизно такі самі ресурси, як і 1927 року.

За попередніми орієнтаційними даними, що можуть змінитися тільки на краще, цього року врожай озимої пшениці і жита має не менше, як на 200 млн. пудів перевищити торішній збір озимини.

Успішно виконано цього року контрактацію. План контрактації зернових культур виконано на 127% і цукрового буряку—на 93%. **План машинопостачання перевиконано.** План ремонту тракторів виконано тільки на 90%. Не вистачило також хемічного добрива. З величезним успіхом проведено очистку і протруєння зерна. По степових округах широко розгорнулася боротьба з ховрахами.

Кредитами весняну засівну кампанію забезпечено так, як ніколи протягом усіх попередніх років. З місць зовсім не чути звичайних скарг на недостатність і пізнє надходження кредитів. У Лісостепу сільське господарство йде пліч-о-пліч з п'ятирічним планом. У Степу спостерігається деяке відставання. Проте, воно, щодо гуртового збору, може бути компенсоване загальними сприятливими обставинами ярої сівби протягом останніх тижнів.

Отже, весняна засівна кампанія на Україні відбувається цього року загалом і в цілому задовольняюче і можна сподіватися, що наше сільське господарство поправиться від торішнього серйозного вдару. Слід підкреслити, що велетенський план відновлення сільського господарства та широкої ріжноманітної допомоги бідняцько-середняцьким господарствам зустрів під час свого здійснення шалений опір заможних елементів. Особливо активно глитаї боролися проти новоутворюваних колективів. З усім тим, починаючи з 1-го жовтня 1928 року, на Україні утворилося понад 3.000 колгоспів. Глитаї агітували проти супряги, проти протруєння і очистки насіння, проти контрактації.

Найкращим доказом, що спроби глитаїв є марні й безуспішні є цілком задовольняючий перебіг весняної засівної кампанії та безперечне зміцнення соціялістичного сектора нашого сільського господарства.

У дискусіях на доклад тов. Качинського виступили т.т. **Буценко, Василенко, Нурінов, Полоз, Майоров, Любченко Шліхтер, Косіор, Вейцер і Гаврилов.**

Тов. **Буценко.** — Підготовка до весняної засівної кампанії була досить широка й глибока. Не вважаючи на досить значне пошкодження озимини, селянство, відповідаючи на щедру допомогу держави, мобілізує власні ресурси й уперто добивається відновити засівну площу нормальними розмірами. Шалена агітація глитаїв не мала успіху, дарма що глитаї намагалися спокусити бідняків ріжними обіцянками. **Треба заздалегідь підготуватися до осінньої засівної кампанії і провести місячник ламання толоки та поширення парового клину.** Крім того, час подумати про збирання врожаю, завезти машини для збору врожаю тощо.

Тов. **Василенко.** Підготовку до весняної сівби було проведено з належною старанністю. **Треба добитися, щоб увагу місцевих органів і селянства до відбудування і реконструкції сільського господарства не було послаблено.** По деяких округах, як видно, план колективізації недовиконано. Треба в процесі дальшої роботи цю прогалину поповнити.

Тов. **Нурінов** (Заст. Наркомторгу). Істотна хиба весняної засівної кампанії—це недостатня мобілізація селянського засівного зерна. У 10-х округах, що найбільше потерпіли торік, держава дала бідняцько-середняцьким господарствам 80% насіння, потрібного для ярової сівби. **Про це мусить знати все селянство.**

План постачання посадкової картоплі складено нереально. Цим пояснюється нарікання в зв'язку з його значним недовиконанням. У питанні про посадкову картоплю селянство має виявити більше ініціятиви і подбати про задоволення своїх потреб. Насамперед держава повинна забезпечити посадковою картоплею робітничі городи навколо міст.

Тов. **Полоз.** Цього року майже всю увагу зосереджено на допомозі бідноті і середняцтву південних надморських районів. Через це ми трохи недовраховували потреб північніших районів степової смуги.

В цілому допомога від уряду викликала могутній рух серед селянства в бік поширення засівної площі, виконання вимог агромінімуму т. ін. **Забезпечення насінням можна вважати по всій Україні за цілком достатнє.** Степові округи відчувають деяку скруту з тягловою силою.

Над цим питанням треба далі й серйозно попрацювати.

Тов. **Майоров.** (Заст. наркома РСІ). Підбивати підсумки весняної засівної кампанії ще рано. Проте, вже тепер ясно, що деякі округи прибільшили розміри загибелі озимини та торішнього недороду і подали до уряду надмірні насіннєві заявки. **Найближчими тижнями треба посилити боротьбу за врожай—широко розгорнути боротьбу з бур'янами та с.-г. шкідниками. Особливу увагу треба звернути на вчасний збір врожаю.**

Тов. **Любченко П. П.** Сьогодні ще не можна підбивати підсумки весняної засівної кампанії. Всі відомості, що в нас є, недосить перевірені і об'єктивні. Нам потрібен матеріял відповідальніший і точніший. **Тимто треба через деякий час поставити доклад Наркомзему вдруге, а також вислухати і Сільського Господаря, Колгоспсекцію т. ін.**

У кожному разі вже тепер ясно, що засівну кампанію добре забезпечено машинами і кредитами. Насіння цього року ми дали більше, ніж дотепер. Допомога держави буде вельми важливий стимул для дальшого зростання нашого сільського господарства.

Тов. **Шліхтер.** Завдяки значному поліпшенню кліматичних обставин загальний стан озимини гостро змінився. З багатьох районів надходять повідомлення, що оживає озимина, де вважали, що вона вже остаточно загинула. Там, де засіви не були пошкоджені взимку, вони дають чудові сходи. Селяни говорять—нарешті, ми матимемо «справжню» пшеницю. Слід відзначити, що деякі чисто-сортні засіви потерпіли від морозу більше, ніж рядові. Як видно, нам треба це питання уважливо вивчити, щоб прийти до глибше перевірених теорією і досвідом висновків.

Тов. **Косіор С. В.** Перспективи нового с.-г. року, як видно, загалом і в цілому сприятливі. Останні повідомлення з місць та інші матеріяли **говорять за те, що перші передбачення про загибель озимини** і розміри площі, що лишиться незасіяна, явно перебільшують. Ще три тижні тому ми почали діставати відомості, що «мертва» озимина подекуди оживає. Тепер ці відомості надходять з цілої низки округ.

Ми маємо низку й інших об'єктивних позитивних покажчиків. Торік восени спостерігався значний розвиток мішочництва, паніка на с.-г. ринку, а тепер нема нічого подібного, навіть натяку на ці явища. Селянство спокійне, і це є найкращий покажчик, що загибелі озимини такими розмірами, що про них нам говорили, на ділі немає.

Цього року, завдяки величезній допомозі держави, нам пощастило мати цілком виняткові наслідки. Звичайно після серйозного удару засівна площа у Степу відновлюється не менше, як за 3 роки, а тепер за один рік ми дали сільському господарству Степу дуже сильний товчок уперед.

Для песимістичних прогнозів нема ніяких підстав. Селянство, як видно має певні резерви. Їх воно, відповідаючи на щедру допомогу уряду, має пустити в діло. Зокрема, селянство повинно виявити ініціятиву в питанні самопостачання картоплі. Наші ж заготівлі картоплі треба дати на робітниче постачання й організацію робітничих городів у Донбасі та інших промислових районах. **Протягом найближчих місяців треба з усією енергією наполягти на хлібозаготівлі і зберегти рівновагу, що встановилася на ринку.**

Тов. **Вейцер.** (Наркомторг). Спокійний стан ринку і перебіг хлібозаготівель у Степовій смузі говорять за те, що ми трохи не довраховували селянські ресурси. Треба, щоб кожен селянин знав, що протягом осени і весни держава дала насіннєву допомогу—37 млн. пудів.

Президія ВУЦВК доручила УЕН одержати від усіх окрвиконкомів точніші відомості про засівну кампанію та перспективи на врожай. **Наркомторгові доручено із заготівель картоплі, насамперед, забезпечити організацію робітничих городів у Донбасі та інших районах і поліпшити робітниче постачання.**

ні це те, щоб об'єднати роздроблені бідняцькі і середняцькі селянські господарства в колективи та артілі і зробити їх могутнім економічним чинником усього сільського господарства, усунувши таким способом усі їхні хиби. Порятунок для бідняків і середняків від глитаїв, що чинять опір і борються проти соціялістичного будівництва, тільки в кооперуванні, в колективізації. Лише на таке господарство— кооперовано й колективізоване—може працювати наша промисловість, виготовляючи трактори та інші складні с.-г. машини й допомагаючи таким способом краще обробляти землю, підносити врожайність і добробут селянства.

Тов. Скрипник у своєму докладі докладно ознайомив З'їзд з усіма завданнями культурного будівництва. Найголовніше—це підготівля командого складу в промисловості та сільському господарстві. Старих спеціялістів у нас дуже мало, а ще ж деяка частина з них, вихована в капіталістичних умовах, не може зростися з нашим робітниче-селянським соціялістичним ґрунтом. Нам потрібні віддані робітниче-селянській справі і добре вишколені кадри, здатні щиро й з повним ентузіязмом працювати над соціялістичним будівництвом. Крім того, нам треба за всяку ціну піднести загальну нашу культурність, ліквідувати відсталість, рішуче боротися з усякою розхитаністю, хуліганством, прогулами в промисловості, недбайливістю в сільському господарстві, бюрократизмом у нашому апараті.

Проте, всі ці заходи, що мають допомогти нам наздогнати й перегнати капіталістичні країни, можна виконати лише за повної самодіяльности широких робітниче-селянських мас. Треба, щоб усі Ради, Виконавчі Комітети організували у себе кращу й активнішу роботу для успішного виконання поставлених перед ними завдань.

XI З'їзд пробив надзвичайно напружену роботу, при чім дуже багато делегатів уміло і яскраво освітлювали питання міжнароднього і внутрішнього стану. XI З'їзд Рад показав, що розвиток і свідомість депутатів зробили вже значний крок уперед: здебільшого делегати вже добре розуміються на окремих загальних питаннях державного будівництва.

Особливу активність на З'їзді виявили жінки—делегатки З'їзду. Цей новий шар щойно приєднався до громадської роботи і, бувши залежним як від свого сімейного, так і громадського стану, він бореться тепер за свою повну незалежність, за рівноправність з чоловіками в усіх галузях роботи. Через те активність жінок-делегаток і взагалі жінок у країні де-далі зростає. Важно, щоб уся робота нашого апарату, все суспільне життя країни і думка робітників та селян були спрямовані на об'єднання всіх продукційних сил робітників і бідняцько-середняцьких шарів населення в справі боротьби за поширення соціялістичного сектору, боротьби з глитаєм, з непманом, із залишками капіталізму, щоб як найшвидше розв'язати всі вищезазначені питання.

На з'їзді брали участь 893 делегати з правом ухвального голосу. Обраний ВУЦВК складається із 315 членів і 110 кандидатів; із них 35% позапартійних, 50% низових робітників, 15 учених із ріжних галузей науки та практики. XI З'їзд Рад своїм робітниче-селянським складом показав повнотою класову витриманість і міць диктатури пролетаріяту в союзі з селянством.

Отже, ми затвердили величезний план державного і господарського будівництва і нам треба всю нашу увагу зосередити на здійсненні цього плану.

Члени ВУЦВК роз'їхалися переважно на місця. Там вони повинні розгорнути практичну роботу, пам'ятаючи, що й у цьому році у нас багато озимини загинуло. Уряд дав на пересів потрібну кількість насіння, треба прикласти всіх зусиль, щоб посилити хлібозаготівлі, забезпечивши безперебійне постачання хліба промисловим районам, як і селянам де-яких районів, і цим забезпечити виконання програми роботи, визначеної XI З'їздом Рад.

Хай ми відстали, хай ще в своїй роботі матимемо цілу низку невдач, хай ми багато де-чого ще не знаємо, не вміємо, але ми поставили собі за мету здійснити соціялізм, себ-то такий державний лад, що не знає неволі, не знає експлоатації людини людиною. І перші кроки в організації нашої робітничої держави дали нам блискучі наслідки. Тепер уже ніяка сила не зможе нас перемогти.

Ми боремся за людство, за братерство трудящих народів, цих 9/10 усієї людности земної кулі, ми боремся проти імперіялізму, ми боремось за рівність усіх національностей, за соціялізм.

І перемога буде з нами!

Г. ПЕТРОВСЬКИЙ.

Єдиний фінансовий план України

(В президії Укрдержплану).

Нинішня система ізольованого складання державного і місцевих бюджетів, кредитних планів, бюджету соцстраху, держстраху та інш. фінансових інститутів суперечить плановому началу в нашому господарстві. Низка господарських органів Союзу й окремих союзних республік відзначала потребу раціоналізувати фінансове планування в такий спосіб, щоб воно відповідало умовам реконструктивного періоду та можливості перевірити на ділі реальність запроектованого темпу господарського розвитку.

У фінансових планах, на думку фінансової секції Укрдержплану, треба дати чіткий фінансовий вираз всім заходам економічної і соціяльної політики, якісним і кількосним лімітам зростання виробничих сил та взагалі всім взаємовідносинам складної господарської кон'юнктури.

Тому фінансова секція Укрдежплану та Наркомфін висунули потребу **скласти єдиний фінансовий план, як окремий розділ контрольних цифр народнього господарства.**

Цей фінансовий план повинен виявити, які потенціяльні можливості для фінансової системи утворює продукція, вироблена з даному господарському періоді, а це дасть можливість встановити межі вилучень, що їх можна буде зосередити в фінансових інститутах; фінансовий план має дати повний нарис розвиткові фінансових взаємовідносин в усуспільненому секторі, дати загальні відомості про ресурси, що їх акумулює фінансова система СРСР. Фінансовий план зможе також висвітлити питання про наслідки діяльности всієї фінансової системи на протязі року в усуспільненому секторі.

Отже, **складання єдиного фінансового плану матиме величезне значіння для справи планування всього народнього господарства.** Фінсекція накреслила такі конкретні завдання фінансового плану: виявити продукцію народнього господарства та її росподіл в 1928-29 і 1929-30 р.р. надходження і витрачання коштів а усуспільненому секторі народнього господарства, ресурси всієї фінансової системи за ці роки, використання цих ресурсів з врахованням внутрішнього нагромадження усуспільненого сектора, переміщення ресурсів внутрі-фінансової системи між окремими фінансовими інститутами, зведений баланс галузей народнього господарства на початок окремих років, скласти баланси грошових прибутків і видатків селянського і міського населення тощо.

Розроблений фінансовою секцією Укрдержплана доклад про складання єдиного фінансового плана передбачає, що цей план оформлюється на підставі матеріялів відомств, НКФіна, Держплану та контрольних цифр окремих фінансових інститутів. Контрольні цифри народнього господарства, на думку секції, повинні містити контрольні цифри фінансового плану в значно ширшому обсязі, ніж це було раніше. **Єдиний фінансовий план повинен бути тісно звязаний зі всіма іншими планами народнього господарства, і в той же час має бути підставою для проектування планів окремих фінансових інститутів,** як-то бюджет, кредитна система, соцстрах, держстрах тощо.

Обговорення цього докладу на вчорашньому засіданні президії Укрдержплану виявило, що всі відомства погоджуються з принципом встановлення єдиного фінансового плану. Лише представник ВРНГ зазначив, що в контрольних цифрах промисловости не можна буде дати всіх тих відомостей, що їх вимагає фінансова секція для єдиного фінплану. Для цього треба буде вимагати нові відомості від трестів та збільшити кількість форм звітности, проти тих, що їх передбачили НКРСІ та ВРНГ Союзу. Тому **ВРНГ пропонує скоротити обсяг відомостей, потрібних для єдиного фінансового плану, при чому ВРНГ зможе дати тільки деталізовані відомості до тих цифр, що є в контрольних цифрах, а не нові.**

Проти цього виступив заст. голови Укрдержплану т. **Катель,** що відзначив потребу **поширити існуючі форми звітности, коли це буде потрібно дя складання єдиного фінансового плану.** Заперечення ВРНГ—суто формального характера.

Представник НКФіну т. **Горбенко,** згоджуючись з пропозиціями фінансової секції, відзначив, що НКФін хоче надати єдиному фінансовому планові оперативного характера, а секція намагається надати йому характера суто-економічного, навіть науково-дослідчицького. Між тим, цей план—акт уряду, що має помогти нам в роботі планування народнього господарства. Одночасно т. Горбенко відзначив велику ролю фінансового плану в справі кращого регулювання галузей народнього господарства, бо **до цього часу трапляються випадки, коли відомства, трести та окремі організації не використовують навіть скорочених кредитів, хоча до того довго сперечалися за ці кредити.**

Наслідком дискусій президія Укрдержплану прийняла за основу проект постанови, вироблений секцією, а саме — визнала, що **складання єдиного фінансового плану є захід, що поглиблює систему народньо-господарського планування через сполучення та погодження роспорошених фінансових планів окремих фінансових інститутів на терені республіки.**

Визнано за потрібне розробити план акумуляції та використання ресурсів фінансової системи і подати його на затвердження РНК. Всі запікавлені відомства та фінансові інститути повинні подати до НКФ і Укрдержплану в точно призначені терміни свої матеріяли для складання єдиного фінансового плану.

Для розробки остаточної постанови президії Укрдержплану та проекту постанови РНК в цій справі обрано комісію.

Радянська Україна

Боротьба за врожай

— Зінов'ївщина готується до переведення кампанії за піднятгя чистих парів, на що центр одпустив окрузі 336 тис. карб. Ці гроші видаватимуть селянам як аванс в рахунок контрактації озимини 1929 р. (Ч. Ш.).

— Маріупільщина кволо провадить боротьбу з ховрахами. Як видно з обстеження Терпенівського та Ногайського районів, деякі сільради (Троїцька, Дмитрівська, Обіточинська та інш.) зовсім недбайливо поставились до цієї справи, не підготували як слід населення і селяне не давали ні підвід, ні людей хемвідділам, що приїздили на села провадити боротьбу з ховрахами (Р. С.).

— Гуртом—краще! — сказали селяне Олександрівського р-ну, на Старобільщині, і життєвою практикою довели це, організувавши підчас весняної сівби 12 т-в СОЗ та перетворивши в СОЗ'и 8 машино-тракторних т-в. Цим олександрівці перевищили план Окрколгоспсекції і зараз провадять підготовчу роботу до кущування колгоспів. (Ч. Х.).

— На Полтавщині сівба розгорнулася повнотою. В районах активно працюють посівтрійки, перевіряючи виконання планів та допомагаючи бідноті вчасно обсіятись. Утворені в районах ліквідаційні комісії терміново складають списки селян, що у них загинула озимина. Окрдержстрах видаватиме 25 крб. страхпремії за кожну десятину загиблої озимини, а розрахунки з селянами буде провадити с.-г. кред. кооперація на місцях. (Б. П.).

— На Одещині в південних районах вже майже повнотою закінчено засів ранніх культур і скрізь почалась масова сівба пізніх культур. Одещина вже одержала 48 тис. пуд. кукурудзи і ще додатково має одержати 10 тис. пуд. Всю цю кукурудзу росподіляється між районами, де є гостра недостача тяглової сили —Благоївським, Т.-Березанським, Комінтернівським, Червоно-Повстанським та Овідіпільським. (Ч. С.).

Що зробили робітничі бригади?

(Єнакієвський район, Артемівської окр.).

Робітники заводів і копалень Єнакієвського району на ділі провели змичку робітників і селян. Місцеві організації вкупі з робітниками дружньо взялися до цієї справи і ухвалили провести перед сівбою ремонт с.-г. реманенту по всьому району.

Всього було утворено 20 ремонтних бригад з кількістю робітників до 200 чол., в тім числі робітничої молоди і членів ЛКСМ 70 чол. Завком металістів Риківського заводу так само організував ремонтну бригаду з 42 старих робітників коштом фонду допомоги бідноті і послав на село.

Робітничі бригади обслужили ремонтом 275 бідняцьких, середняцьких і колгоспних господарств. Ремонтовано с.-г. інвентар безплатно. Всього відремонтовано 33 трактори, 15 сіялок, 80 боріи, понад 100 букерів, лемішів тощо—на суму 8.300 крб., не рахуючи вугілля й заліза, що його підприємства відпускали на ремонт безплатно.

Крім того, робкори газети «Риковець» з Риківського заводу за допомогою виклик через заводську газету зібрали значні кошти на організацію тракторної колони.

Ось як робітники Єнакієвського заводу здійснюють шефство над селами і на ділі проводять змичку робітників і селян.

Д. С.

В наступ на шкідників

(Від нашого Миколаївського кор-та).

Сівба проходить жваво і, не зважаючи на пізній початок, основний план весняної засівної кампанії в південних районах вже виконано процентів на 90. Засів ранньої ярини вже закінчився.

Колгоспи і більшість сел працювали безперервно і в першотравневі і в великодні дні.

Подорож робітників шефів на першотравневі дні до села вилилася в активну допомогу сівбі, головно в справі боротьби з ховрашками, що їх цієї весни появилося безліч на полях Миколаївщини.

План Окрземвідділу передбачає знищити біля 8 міл. ховрашків.

На села відряджено біля 60 інструкторів, щоб керувати відділами, для боротьби з шкідниками. До боротьби з ховрашками притягнуто також хемвідділи Червоної армії і 150 студентів Миколаївського ІНО. Комсомол так само мобілізує сили для боротьби з шкідниками, але з боку деяких сільрад помітна недооцінка великої шкоди від ховрашків.

Особливу недбайливість виявила Тернівська сільрада. Туди було командировано червоноармійський хемвідділ і відділ моряків. Не зважаючи на те, що тернівську сільраду було заздалегідь попереджено про день прибуття відділів, вона нічого не зробила, щоб хемвідділи могли почати свою роботу. Селян не було сповіщено і з 5 тис. чолов. населення ледве пощастило зібрати чоловіка 30. Хемвідділам пощастило зробити небагато, а ховрашки були вдячні сонливим робітникам тернівської сільради. Так само відзначилася і Зульцівська сільрада, Михайлівська і багато інших.

Слабо виявили себе у справі боротьби з ховрашками і деякі райземвідділи та РВК. Особливо відзначився К. Лібкнехтський район, де зовсім не було проводу над роботою сільрад і сільських комісій, що відають боротьбою із шкідниками.

Треба відзначити також, що **по багатьох районах були часті випадки дуже недбайливого і навіть злочинного відношення ріжних сільорганізацій і трактористів до тракторів.** Наприклад, через нерозпорядливість правлінь інгульського й пересадівського кущових об'єднань— на початку травня підчас гарячої роботи зовсім не працювало понад 20 тракторів, бо не було заготовлено горючого.

Все ж значну площу, що, належить бідноті, буде зорано тракторами колгоспів. Радгоспи й колгоспи, закінчивши свою роботу, повинні будуть кинути свої машини і живу тяглову силу на бідняцькі поля, щоб допомогти бідноті швидче впоратися з сівбою.

Не зважаючи на те, що засівкампанія на Миколаївщині почалася з великим запізненням, весняна сівба, що тепер розгорнулася, сприятлива погода дають підстави сподіватися на добрі наслідки

М. Н—в.

Безладдя з меліорацією блукв

Багатющі блукви розташовані по берегах річки Інгульця на Херсонщині. Щось із три тисячі гектарів нараховують їх тут. Багацько селян працює на цих блуквах, розводячи ріжну городину, але зиск мають вони від своєї праці зовсім малий, головне через те, що вживають дідівських способів зрошення та й працюють роспорошено.

Лише вживанням електричної сили для зрошення можна тут розвинути в широких розмірах промислове городництво. Треба лише побудувати кілька електростанцій, а щоб рухати їх, можна запрягти той же таки Інгулець.

Біля сел Малої й Великої Олександрівки, простягаються родючі блукви площею біля 600 гектарів. І тут в першу чергу Херсонський окрвиконком намітив збудувати гідроелектростанцію. Років зо три мріяли про це. Нарешті в 1927 році здійснились мрії. Почали будувати електростанцію і восени 1928 року закінчили.

Не обійшлось, звичайно, без недоліків підчас будування цієї станції, але найгірше було зі спорудженням зрошувальної сітки. Торік цими спорудженнями було зрошено всього 80 гектарів блукв, **проте і це дало змогу збільшити врожай городини втричі і спорудження цілком себе виправдало.**

На весну цього року намічено було збудувати зрошувальну сітку ще на 350 гектарів. Але до виконання наміченої меліорації блукви місцеві організації поставились дуже неуважно.

Запізнення, недбайливість у підготовці до спорудження зрошувальної сітки, відсутність навіть заходів що до організації технічного керівництва частково роспочатими роботами призводять до того, що воду для зрошення блукви можна буде подавати, на кращий випадок, аж під кінець травня. **Інакше кажучи, меліорація блукв в цьому році під загрозою повного зриву. Невиконання меліораційних робіт дискредитує в очах селянства саму ідею меліорації блуквених земель електричною силою. Разом з тим ставиться під загрозу роботу збудованої в минулому році В.-Олександрівської гідроелектростанції, бо ж її збудовано переважно для потреб зрошення блукви, а неповне використання її призведе до значних збитків по експлоатації станції.**

І таке становище з меліорацією маємо не тільки у В.-Олександрівці. На блуквах Снігурівського й Березніговатського районів також утворено колективні об'єднання, що повинні закласти 895 гектарів промислових городів. Але окрземвідділ, колгоспсекція і Кредитсоюз не подбали про те, щоб забезпечити своєчасне й планомірне здійснення меліораційних робіт у Снігурівці: нівеліровку роспочато з великим запізненням, проєктів та кошторисів не складено, помпи та мотори хоча й закупили, але розрахунку не вчинили, потрібних матеріялів, ріжних там частин не замовлено. Отже, й тут своєчасне виконання меліораційних робіт теж під загрозою, а між тим на меліорацію цих блукв колективам городників відпущено значні кредити.

Таке становище з меліорацією може негативно відбитись і на роботі консервної фабрики, що зараз будується в Херсоні і почне працювати вже цього року. Бо ж у звязку з будуванням цієї фабрики запроєктовано організувати промислових городів на 780 гектарів більше проти минулого року.

Кузьма Кислиця.

Село в соціялістичному змаганні

Землевпорядники Гуманщини викликають на змагання Київщину та Білоцерківщину

Землевпорядники Гуманьщини, обміркувавши питання соціялістичного змагання на загальних зборах ухвалили:

1) поставити своїм завданням виконати план 1929 року—землевпорядження на трудових землях і усуспільнити не менш 20% землевпорядженої площі польових орних земель;

2) визнаючи, що відрубна форма землекористування перешкоджає усуспільненню сільського господарства,—землевпорядники Гуманьщини ставлять своїм завданням при переведенні землевпорядження цього року не утворювати жодної земгромади з хуторською та відрубною формою землекористування, а також знищити всі існуючі в землевпорядженних селах відруби, шляхом переведення їх на громадський сівозмін;

3) **викликати землевпорядників Київщи[…] та Білоцерківщини на соціялістичні зма[…]ня по виконанню вищезазначених завда[…]**

4) переможцем в змаганні вважається […] округа, що зробить більший процент усу[…]пільнення землевпорядженої площі в 192[…] році та найменший процент відрубних го[…]подарств;

5) після закінчення виробничого поль[…]вого періоду, кожна округа не пізні[…] 1 лютого 1930 року оголошує офіційні ци[…]рові дані про наслідки землевпорядження[…] напрямку об'явленного змагання в газе[…] «Вісті» та журналі «Український землев[…]рядник».

Окрбюро земсекції Гуманщини.

Купянські землевпорядники приймають виклик Ізюмських і самі викликають Старобільських

Одержавши від колектива землеустрійників Ізюмщини виклика на змагання по утворенню максимального % нових колгоспів під час землевпорядження 1929 р., **землевпорядники Куп'янщини цей виклик з готовністю приймають і з свого боку викликають на змагання землевпорядників Ста[…]робільщини** й запевнені в тому, що спра[…] соціялістичної перебудови сільського го[…]подарства Радянських Республік та усу[…]пільнення дрібновласницьких господарс[…] і переведення їх до вищих соціялістични[…] форм буде виконано.

Гірники змагаються з селянами

Соціялістичне змагання в Луганській окрузі розгорнулося, охопивши всі копальні, і почало вже ширитись і на села.

На окружному з'їзді рад робітники й селяне Луганщини у своїх привітаннях запевняли з'їзд, що виробничі програми, передбачені п'ятирічним планом, буде виконано повнотою. Гірники Паркомуни, Алчевського району, в кількості 5.800 чол. склали соціялістичну угоду з 32 тис. чол. козаків Лугано-Станичного району. **Шахтарі Паркомуни зобов'язалися в 1929 р. виконати програмні завдання що до видобутку вугілля з перевищенням на 10%, а також знизити собівартість з 7,6 крб., до 6,6 крб. на тону і підвищити продуктивність на кожного вуглекопа до 18 тон на місяць замість 17 тон. Козацтво зобов'язалося розширити засівну площу на 15 проти минулого року, а також піднести врожайність на 7% і організувати 7 колгоспів, крім т[…] що вже існують.** З усіх колгоспів коза[…] зобов'язалися в цьому році організува[…] 2 кущових колгоспи, з них один з 7 ко[…]госпів, а другий—з 6 колгоспів. **Крім то[…] козаки зобов'язалися законтрактувати с[…] засіви більше від даної їм кількости […] 33% і заготовити до 1-го червня 50 т[…] пуд. хліба.**

Підписано соціялістичну угоду на о[…]ружному з'їзді рад 30-IV—29 р. Гірники[…] козаки вибрали надійного свідка й нота[…] в особі з'їзду рад Луганщини.

Після підписання соціялістичної уго[…] гірники й козаки доручили з'їздові рад […]ти наказа навообраному окрвиконкомо[…] стежити за виконанням угоди.

Угоду стверджено підписами уповно[…]жених гірників і козаків.

Ф. Ананченко.

Трести не знають, як проходить соціялістичне змагання

Більшість трестів не бере участи в керівництві соціялістичним змаганням. Трести не знають—які їхні заводи вийшли на змагання. Не утворено фондів преміювання.

Соціялістичне змагання охопило майже всі фабрики та заводи. Робітництво виявляє величезну ініціятиву в усіх галузях виробничої роботи. Я боюсь, каже в своїй промові зав відділу економіки праці т. Славін на спеціяльній нараді, скликаній ВРНГ, щоб підвести перші підсумки соціялістичного змагання, що трести можуть його проспати. І справді, це побоювання має під собою грунт. Нарада заслухала доклади Укрмашбудтресту, Укртекстильтресту, Укртремасу, Укртрестсельмашу та Укршклотресту, щоб виявити, що зробили правління трестів для використання величезної ініціятиви трудящих, для практичної допомоги соціялістичному змаганню.

Перше, що слід відзначити, на нараду явились здебільшого технічні робітники трестів, членів правління трестів, що їх спеціяльно запрашувала ВРНГ, майже не видно було. Дуже мало на нараді представників українських профсоюзів.

З докладів представників трестів виявилась невідрадна картина керовництва соціялістичним змаганням з боку промисловости.

Укрмашбудтрест заявляє, що він дав ще в квітні листовні вказівки, як розгортати змагання, але ніяких відомостей про його ходу немає. Скільки організовано бригад, трест не знає. Правління тресту ні разу не обговорювало питання соціялістичного змагання. Ніякого інструктування в цій справі заводоуправлінь не було. Трест знає тільки, що на змагання виступили заводи ім. Шевченка, «Ленінська кузня», «Червоний Жовтень» та завод ім. Фрунзе, але що практично вони зробили, як використали самодіяльність мас він нічого не знає.

Укртрестсельмаш також признається, що він нічого не знає про ходу соціялістичного змагання на своїх заводах. Він десь чув, що на змагання виступили завод ім. Шевченка, «Серп і Молот», що десь на одному з заводів робітники вимагали збільшення норм та зменшення росцінок, але як практично змагання проходить, як заводоуправління його використовують, про це у нього ніяких відомостей немає. Правління також ні разу не обговорювало соціялістичного змагання. Керовництва немає. Ніяких фондів преміювання робітничих бригад і окремих робітників не виділено. Члени правління тресту, буваючи[…] заводах не цікавились змаганням.

Не краще і в **Укртремасі.** Правління обго[…]рювало це питання, але «не офіціяльно», ци[…]куляр дано ще в квітні. Є відомості, що […] змагання вийшли завод «Інтернаціонал», «[…]ремога Праці» та ім. Артема, але резуль[…] невідомі.

Укршклотрест заявляє, що на Констян[…]нівському пляшковому заводі досі змага[…] не почалося, на зеркальному і на заводі […] Пролетар складено угоду на збільшення п[…]дуктивности праці поверх норми, здешевле[…] собівартости, але як практично це здійсню[…]ся не знають.

Укртекстильтрест краще всіх керував […]ціялістичним змаганням на своїх завода[…] завдяки цьому добився досить гарних резу[…]татів. На вовномийному заводі робітники с[…] добровільно вимагають збільшення норм […] зменшення росцінок на 8—10%. Робітни[…] упакувального цеху зменшили норми ви[…] шпагату та холста, сортувальний цех про[…] ущільнити робочий день. На першому ли[…]вому заводі прогули робітників після о[…]шення соціялістичного змагання зменши[…] до 0,3%. Завод готується, щоб незабаром п[…]вести ткачих на працю на двох варстатах […] тепер кожна ткачиха працювала на одн[…] варстаті). 2-й лиизовий завод і джутова ф[…]рика в Олесі вирушили на змагання, але тр[…] про це нічого не знає.

Майже скрізь по підприємствах відзна[…]ється, що технічний персонал бере досить м[…]ву участь в соціялістичному змаганні, не […]являє належної ініціятиви. Технічного кер[…]ництва ініціятивою мас немає.

— Ми боїмось, каже представник со[…] гірників, що енергія і зусилля робітничої […]си буде витрачатися даремно, коли заво[…] управління, технічний персонал не зумі[…] доцільно використати творчого пориву ро[…]ництва. Де-які господарники ставляться […] змагання байдуже, бюрократично, формаль[…] Заводські профорганізації і заводоуправлі[…] тільки розмовляють про значіння змага[…] але практично для нього нічого не зроб[…] Фондів для преміювання робітничої ініція[…]ви немає.

На нараді не чути було ні одної практи[…] пропозиції з боку трестів. Наші заводоу[…]ління, заявляє т. Славін, не продумали з[…]дань соціялістичного змагання до кінця, к[…] написання директив, практично нічого не […]били. Ще сьогодні можна почути голоси, […] соціялістичне змагання це кампанія, а не […]стійне завдання роботи промисловости. В […] є побоювання, що коли і далі трести так […]руватимуть змаганням, ми можемо його п[…]гавити, проспати.

В процесі змагання виявилось багато не[…]ладів в виробництві, а трести нічого не зр[…]ли для кращої організації виробництва, ор[…]нізації праці. Про це ні одного слова не […]чути на нараді. Треба звернути особливу ув[…] на робітниче винахідництво, на посилення […]рівництва змаганням, на постійну інфор[…]цію робітників про виробничі досягнення[…]

Сівба закінчується

Стан погоди скрізь сприяє засівам.

ПОЛТАВА, 18. Радгоспи південних районів округи ярину вже засіяли. Тепер радгоспи сіють такі пізні культури, як цукровий буряк. Стан засівів в окрузі через теплі дощі помітно покращав.

***

АРТЕМІВСЬКЕ, 18. Погода сприяє ростові засіяної ярини. Настали теплі дні, а ранками випадають дощі.

***

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ, 18. Кліматичні умови для засівів зараз дуже гарні. Випали теплі дощі, що дали досить опадів. Тепер стоїть тепла погода. Це добре позначається як на ярині, так і на озимині.

***

ШЕПЕТІВКА, 18. Сівба в окрузі закінчується за цілком сприятливої погоди. Велику допомогу в сівбі бідноті подають колгоспи, радгоспи та кінні колони кооперації.

***

МАРІУПІЛЬ, 18. ТСО Авіохему організувало одноденний масовий похід на ховрахів. У поході взяли участь понад 400 ч. членів товариства та комсомольців, що знищили мало не 10 тис. ховрахів. Незабаром знову буде організовано такий похід за участю селян.

Підсумки огляду Червоної казарми

Величезна братерська допомога трудящих. Найважливіші здобутки стають обов'язковими для всіх частин. Кращі частини премійовано.

Що дав огляд

Огляд роспочався з деяким запізненням і розгорнувся до половини січня. На цей час огляд охопив майже всі частини. Спочатку мобілізація громадської думки пішла ,головним чином, по лінії військорів, але потім знялася зустрічна хвиля червоармійської маси, що на її чолі йшов комсомол. Почали надходити червоноармійські пропозиції. Спочатку пропозиції мали пасивний характер, відзначаючи тільки ті хиби, що їх на думку червоноармійців треба було усунути. Але далі червоноармійська маса починає активно брати участь в огляді, безпосередньо провадячи роботу над усуненням виявлених хиб.

По багатьох частинах начсклад займав в огляді «оборончу» позицію, цеб-то, головним чином, організовував виконання червоноармійських пропозицій, але майже не вносив своїх пропозицій.

Цивільні та громадські організації за час огляду дуже допомогли казармі. За неповними даними всі частини дістали від шефів самими грішми близько 800.000 карб., а разом з натурально-матеріяльною допомогою—понад міліон карбованців. Загалом що до матеріяльної шефської допомоги наша округа виходить на перше місце у всеармійському масштабі.

Шефські кошти в основному витрачено по частинах дуже раціонально. За рахунок цих коштів частини забезпечили себе залізними ліжками, міжліжковими столиками, меблями для клубів та ленкутків, столами, лавами та вішалками для їдалень, механізували кухні, тощо.

По багатьох частинах у наслідок огляду вжито заходів, що справді утворюють культурні умови червонармійського побуту. Замість сінників появилися пошиті матраци, широко почали користуватися підковдриниками, влаштовано сушарню на онучі, майже всі частини організували чайні, раціоналізовано роботу майстерень, практикується виробничі наради тощо.

Важко сказати, чи довго додержуватимуться червоноармійці культурних звичок. Проте можна констатувати, що у червоноармійські маси широко прищепилися звички обтиратися водою до пояса, мити руки перед їжою, користуватися зубними щитками та іншими засобами особистої гігієни, багато червоноармійців кинули курити.

Однак огляд не досяг справжнього перелому щодо загальної культурности. Мало, наприклад, торкнувся огляд товариської чемности, боротьби з лайкою, організації розумного та корисного відпочинку тощо. Тут частини на вищий щабель ще не ступили.

Підчас огляду досить широко розвинулося винахідництво. Воно, правда, здебільшого дрібне, але важливе те, що воно свідчить про піклування, увагу та ініціятиву, скеровані до поліпшення побуту частин.

Військові газети УВО «Червона Армія» та «Красная Армия» провели велику роботу щодо збудження ініціятиви частин підчас огляду та виявлення частин—кандидатів на премію.

Огляд дав низку таких досягнень, що перед командуванням УВО порушено клопотання про закріплення їх наказом і поширення на всі частини, як обов'язкові.

Це стосується, наприклад, матраців. Замість звичайних сінників, буде заведено по всіх частинах матраци, набиті мочалою або морською травою й добре прошиті. Також по всіх частинах буде запроваджено підковдриники. Загальним правилом буде миття ніг, запровадження індивідуального посуду, постачання дешевого зубного порошка, механізація виготовлення їжі.

Не може бути частини без сушарні на онучі. Там, де тісні казармові приміщення, треба використати досвід вдалого пристосування житлової площі до потреб культурного життя, вживаючи висувних стільців на ліжках, стінних шаф тощо. Зокрема, настав час ліквідувати червоноармійські скриньки, що досі забирали місце під ліжком і засмічували казарму.

Наслідки огляду остаточно спростували песимістичні настрої, що були у деякої частини робітників. Огляд не тільки не заважав навчанню й біжучим політичним кампаніям, а навпаки, сприяв їм.

Кращим—нагорода

Окружна комісія, розглянувши досягнення огляду частин, відзначила найкращі частини й ухвалила преміювати їх таким порядком.

Беручи на увагу, що 25 гарматний і 15 кінний полки дорівнюють один одному щодо культурно-побутових та господарських досягнень, і що при цім 25 гармполк добре організував червоноармійську самодіяльність і участь в огляді шефських та громадських організацій—з одного боку, а 15 кінполк має гірші умови росташування й меншу матеріяльну допомогу від цивільних організацій—з другого, присудити:

Перше місце—25 гарматному полку, видавши йому премію ім. ВУРПС в сумі 5.000 карбованців.

Друге місце—15 кінному полку, видавши премію ім. РВР УВО в сумі 10.000 карбов.

Далі послідовно йдуть такі частини:

Третє місце—3 кінполк з премією: бібліотека на 2.000 карб. імені Наркомосвіти УСРР і 1.000 карбованців на остаточне обладнання клубу.

Четверте місце—К.П.З. з премією: книгозбірня на 2.000 карб. ім Наркомосвіти УСРР і 1000 карб. на радіофікацію застави.

П'яте місце—Н-ський полк зв'язку з премією ім. командування в сумі 3.000 карб. на обладнання спортзалі й придбання спортивного майна.

Шосте місце—151 полк з премією ім. М'ясотресту в сумі 3.000 карбованців на обладнання кухні та їдальні.

Сьоме місце—9 стрілецький полк з премією ім. УкрТСО-Авіяхему в сумі 2.000 карб. на обладнаня стрілецько-тактичного кабінету та спортмайдану.

Ці сім частин, крім того, подається до центральної комісії в справі огляду при ПУР'і, як кандидатів на центральні премії.

Восьме місце—Н-ський полк зв'язку з премією ім. Вукоспілки в сумі 2.000 карб. на обладнання клубу та чайні.

Дев'яте місце—Н-ський залізничий полк з премією ім. М'ясотресту в сумі 2.000 крб. на обладнання кухні та їдальні.

Десяте місце—295-й полк з премією ім. Вукоспілки в сумі 1.500 карб. на обладнання клубу.

З одинадцятого по шістнадцяте місце в порядкові послідовности присуджено Укрполкові ДПУ, кінескадронові 45 дивізії, сапбатові 8 корпусу, 100 гармполкові, 238 полкові, Н-ському радбатові, з преміюванням їх по 1.000 карбованців кожного.

Крім установлених премій, за добру роботу щодо огляду переведену **Одеським військовим шпиталем і санітарною частиною 25 гармполку,** комісія ухвалила видати їм **премію ім. Українського Червоного Хреста по 400 карбованців.** Крім того, комісія підтримує клопотання санітарного управління округи про подання Одеського військового шпиталю на преміювання до центральної комісії.

Комісія окремо відзначає добре проведення кампанії огляду в 25 стрілецькій дивізії і в 1-шій кіннотній дивізії, де під проводом командування та політвідділів дивізії всі частини обох дивізій досягли величезних культурних побутових поліпшень.

За особливо активну ролю в проведенні огляду казарми, комісія ухвалила звернутися до командування УВО з проханням відзначити в наказі і об'явити подяку таким особам:

Командирові 2-го кінкорпусу **тов. Криворучкові,** командирові Н-ського прикордонного загону тов. **Семьонову,** командирові 25 дивізії тов. **Замєлацькому,** начподиву 25 тов. **Гурковському,** командирові 1-шої кіндивізії тов. **Дємічому,** начподиву 1-шої кіндивізії тов. **Савку,** начальникові київського Політвідділу спецвійськ тов. **Ценне,** головлікареві Одеського військового шпиталю тов. **Розіну** і начальникові зв'язку 1-го кінкорпусу тов. **Белявцеву.**

Всьому особовому складові низки частин ухвалено висловити подяку наказом. Кращих активних учасників огляду з червоноармійців та начскладу нагороджено індивідуальними преміями—велосипедами, радіоприймачами, годинниками та фотоапаратами.

Нові машинотракторні станції і колони

В багатьох округах України підчас весняної сівби організовано нові машинотракторні колони.

На Мелітопільщині працювали 3 машинотракторні загони, організовані держзаповідником «Чаплі», Якимівською машиновипробувальною станцією та об'єднанням колгоспів «Червона Зоря». Ці тракторні загони обробили поля багатьох колективів і земельних громад.

На Одещині кущові об'єднання колгоспів та с.-г. кооперація організували 5 нових тракторних колон. Ці колони мають 99 тракторів і оброблять понад 22 тис. гект. землі.

Заливанщинська цукроварня на Поділлі організувала колону з 15 тракторів.

На Куп'янщині місцевий окрсільгоспсоюз організує машинотракторну станцію у складі 40 тракторів. Тепер складається угоди з земельними громадами на обслугування їх станцією.

Криворізька окрсільгоспспілка організувала дві тракторні колони. Одна з них обслуговує 7 колективних господарств в Апостолівському районі, а друга—14 колективів і 8 селищ у Криворізькому.

Крім того, на Білоцерківщині намічається організувати тракторну колону при Шамраївському комбінаті Цукротресту, а на Лубенщині при Добровському держкінзаводі.

Протягом другого півріччя на Україну, як відомо, надійде 350 тракторів заводу «Красний Путиловець». Ці трактори партіями по 50 штук надішлють до АМСРР, на Одещину, Миколаївщину, Херсонщину, Зінов'ївщину, Першомайщину та Мелітопільщину.

Наркомзем спільно з Сільським Господарем та Укрколгоспцентром запропонували місцям всі ці трактори використати виключно для організації нових машинотракторних станцій, або для поповнення тих, що вже є. Роспорошувати ці трактори дрібними партіями категорично заборонено.

Округам запропоновано негайно почати підготовні роботи для організації використання цих тракторів.

Під контролю мас

Першотравнева демонстрація „по Адамовичу"

Вчитель Адамович Ол. с. Тернівки (Павлоградськ. р-на), дворянин по походженню, здається, згадує «добрі, старі часи»... Так, принаймні, говорять селяне, обурені вчинком Адамовича 1-го травня. В цей день, коли демонстранти поверталися з новоорганізованої комуни «КИМ», можна було бачити таку картину. Попереду учнів гордо йшов Адамович. Позаду його один з учнів (років 11-12) на плечах ніс «їх» (Адамовича) племінничка, вагою в півтора пуда.

Коли учень починав вже падати під цією ношою, його зміняв другий. І так 1½ верстви.

Що це кріпацтво чи самодурство? Скаржилися селяне т. Нижегородцеву, уповноваженому РВК'а. Але той уваги не звернув. Може через те, що він у Адамовича кватирює?

Чим пояснити таке зворушливе єднання бувшого дворянина з представником РВК.

Н—к.

Потурає розтратникові

Керівник Кахівською базою Дніпробуга Карпенко без згоди на те профсоюза послав на посаду завторгвідділом Любимівського сільського кооп. т-ва Нерівного Д. У своєму листі (25-IV-29 р., № 3.932) до Любимівськ. т-ва Карпенко від імени Кахівської бази рекомендує приняти Нерівного Д. на посаду завторгвідділом, як **гарно знайомого** (працював у Н.-Маячівському та Чаплинському т-вах) з кооперативною роботою та торгсистемою. Проте Карпенкові не може бути невідомим, що Нерівний, завідуючи крамницею Н.-Маячківського т-ва, шахраював і зловживав посадою. За постановами ревкомісії та нарслідчого 5-го поділу, Нерівного було знято з посади й затримано. Нерівний крім того є зятем відомого у Чаплинському районі власника парового млина гр-на Кушнаренка, позбавленого прав. Отже, протегувати Нерівному значить ставити в данім разі Любимівське т-во під загрозу ростpат.

Херсонщина. З—ка.

Бюро розслідувань за роботою

Гримперс і Нафтосиндикат

В цьому дописі («Вісті» № 100 від 1-V-29 р.) писалося, що завідатель Роменського відділу Нафтосиндикату Гримперс Л. відкрив у Ромнах власну нафтову торгівлю. За контрольора тут Гримперс—батько посадив свого сина Бориса Гримперса. Цій крамниці Гримперс Л. «постачав» нафтові продукти з склада нафтосиндикату. На ст. Талалаєвці компаньони Гримперса відкрили гуртову філію. Нарешті Гримперс влаштував на роботу в Нафтосиндикаті свого сина.

Правління Південного району Нафтосиндикату повідомляє, що Гримперса Л. звільнено з роботи. Але сина його, Бориса, не звільнено—через те, що він є профуповноважений, і союз не дав згоди на звільнення. З листування ж Нафтосиндиката видно, що правління Південного району запропонувало звільнити Гримперса Б. з роботи, бо Гримперс Б. відпускає товар батькові-крамареві. Крім того, в справі є два документи інспекторського відділу Нафтосиндикату. В одному з документів, від 29-I—26 р. написано, що: «Прийомоздатчик (Гримперс Бор.) є син колишнього власника нафтового складу. Ненормально, що батько є крупний покупець нафти з тої крамниці, де прийомо-здатчиком нафти працює син. Завідатель складу не довіряє прийомоздатчикові. Прийомо-здатчика треба перекинути на іншу роботу». В документі від 15-VI—27 р. говориться, що: «Прийомо-здатчиком працює Гримперс Б. син кол. власника нафтового складу. Батько Гримперса має нафтову крамницю, через що треба замість сина Гримперса призначити людину, що їй можна було б довіряти». Далі з цієї ж справи видко, що Гримперс Б. є комсомолець. Отже, як бачимо, син кол. великого власника, нині крамаря, влаштований на посаду батьком, не тільки попав під захист союзу, а й навіть встиг вступити до комсомолу. Цікаво, що скажуть з приводу цього Роменські ОкрРСІ та Окружком комсомолу?

Хтож-ж вони?

Десять осіб з села Олександрівки, Мелітопільської округи надіслали до редакції допиcа на 14-ти величезних аркушах, де говориться, що ніби актив села і селяне Олександрівки обурені з вчинків вчителя Жаворонкова: він, мовляв, приятелює з глитаями, захищає глитаїв, загрожує селянам, що викривають помилки сільради, здає гроші на проценти тощо. Допис закінчувався так: «Ми колишні червоноармійці, виховані в дусі диктатури пролетаріяту, ненавидимо це беззаконня». Автори дописа скаржились також на ріжні беззаконня з боку кількох службовців сільради, СТВД та КНС. Дописа Редакція негайно перевірила. Виявилося, що вчитель Жаворонков активно працює серед бідноти, користується серед бідняків великим авторитетом. За це Жаворонкова і ненавидять глитаї. Жаворонков вчителює 35 років. Він—ініціятор і організатор першого в с. Олександрівці кред. т-ва, беззмінний голова правління його на протязі 13 років. Жаворонков активно працює і в сельбуді. Через стінгазету він закликав бідноту об'єднуватися для боротьби з глитаями. Жаворонков—член сільради, член РВК. Найлютіше проти Жаворонкова виступали глитаї-позбавленці Полянський та Вольський. Вони одверто говорили: «Треба його (Жаворонкова. **Ред**) позбутися». Нарешті кілька бідняків, що піячили з глитаями, й є їхні пришийхвости вимагали від Мелітопільського Окрпрокурора притяти до відповідальности селькора, що написав про піяцтво до газети. Розслідувавши цю справу Окрпрокурор залишив скаргу без наслідків. Але глитаї не заспокоїлися. Адже не дарма вирішили—позбутися. І ось «Вісті» одержують дописа на 14 аркушів від «колишніх червоноармійців» проти Жаворонкова та місцевої влади. Хто ж вони ці скаржники?—Перший з них—Шушківський, служив у Червоній армії до 1923 р. Звільнений з посади секретаря сільради за звязок з глитаями-позбавленцями. Шушківський затаював землю глитаїв від оподатковання. Разом з глитаями він став скупником коней та зернохліба. Зараз Шушківського позбавлено права голосу. Далі—Полянський І.—син кол. глитая. Його кілька раз притягали до відповідальности за хуліганство. Всі родичі Полянського—глитаї. Белецький—кол. глитай, учасник глитайської групировки, що домагалася повернути собі норми землі дореволюційного фактичного користування. Белецький злісно не сплачує орендних боргів. Садовський—син глитая. Приятелює з спекулянтами. Ханапов—пришийхвіст глитайський, піячить з глитаями. Буркат—зятьок глитая позбавленця. Цього досить, бо останні теж такі самі «люди». Отже ясно, що всі ці люди або родичі глитаїв, або пришийхвости глитайські, або і самі—глитаї, що працюють під ідейним керовництвом глитайського ватажка Полянського. Ця компанія, щоб здійснити свої наміри, навіть дійшли до того, що намагалися обдурити і використати радянську пресу. Справа досить характеризує обличчя наших класових ворогів.

Як інкримінувати злочини цих глитаїв і яких саме треба вжити заходів—справа Мелітопільської окрпрокуратури, до якої редакція і передала заяву «колишніх червоноармійців».

Вживають заходів

21-II—29 р. («Вісті» № 45) в дописі «Вживають заходів» писалося, що с. Олексієво-Орлівка (Донбас) має 5—6 тис. населення, і близько села росташовано 2 шахти. Проте почтове агентство міститься за 6 верстов від села на ст. Сердита. Через це запізнюється приставка газет, журналів та листів. Сталінська ж окрконтора звязку нічого не зробила для поліпшення цього стану. З цього приводу окрконтора повідомляє, що в біжучому бюджетному році намічено відкрити почтове відділення в с. Олексієво-Орлівці. Крім того, вже відкрито почт. відд. на шахті «Катик», що значно поліпшує обслуговування населення всього району.

Продали „будівлю"

Під цим наголовком («Вісті» № 54 від 6-III—29 р.) писалося, що будівлі на землі, з якої червоні партизани користувалися протягом 8-ми років, в 1927 р. завідатель Ямпольського Райміськгоспу Кочелаба (кол. командир антирадянського загону) денаціоналізував на користь колишнього їх власника за незначну ціну. Це було зроблено для того, щоб разом з будівлями продати й землю.

Могилів-Подільський окрпрокурор, розслідувавши цю справу, повідомляє, що постанову Ямпільського Райміськгоспу про денаціоналізацію цих будівель вже скасовано. Зав. райміськогоспу Кочелабу за участь в антирадянському загоні знято з роботи і позбавлено виборчих прав.

Адресою помилилися

В цьому дописі («Вісті» № 12 від 7-V-29 р.). писалося, що 9 вагонів сіна, призначеного для Устимівського району (Зінов'ївщина) хтось заслав на ст. Людмилівку, іншої залізниці—кілометрів за 150 від місця призначення. «Сільський Господар» з цього приводу повідомляє, що винного в цій справі, довіреного «Сільського Господаря, вже притягнено до відповідальности.

„Гуси" з агрономії

В цьому дописі («Вісті» № 12 від 7-V-29 р.) писалося, що завідатель радгоспу, біля с. Мар'янівки на Першотравенщині Гус, позбавлений права голосу, гвалтував наймичок, зловживав службовими обов'язками тощо. Правління Укррадгоспоб'єднання повідомляє, що з роспорядження правління Гуса звільнено з посади. Але, що робиться в справі карних злочинів Гуса, Першотравневська окрпрокуратура не повідомляє.

Чекаємо на відповідь.

55 тис. крб. на вітер

У «Вістях» (№ 84) писалося, що ст. Харків проведені зайві витрати на побудовання помешкання для курсів Д.С.П.? Справу цю розглянула колегія НК РСІ. Деценрпентові № 11 Сазонові за безгосподарність оголошено сувору догану. Правлінню Південних залізниць зроблено зауваження.

У Харкові

Соціялістичне змагання між Харківщиною та Донщиною

Харківщина має незабаром підписати договір на соціялістичне змагання з Донщиною. В проєкті договору зазначається, що в основному це змагання повинно виявити хто краще здійснить реконструкцію с.-господарства.

Трудящі Харківщини за проєктом договру беруться поширити засівну площу з 737 тис. гект. торік до 925 тис. гект. в 1932 році. Підвищити врожайність за цей же час Харківщина має на 44%. Колективізацією за договором треба охопити не менше 26% земельної площі проти 7½% нині. **Це визначає, що не менш 33% усіх господарств мають бути колективізовані.** Нині їх колективізовано лише 8%.

Процент охоплення кооперацією намічено збільшити з 39 до 80%, а біднацькі господарства і радгоспи гадають кооперувати повністю.

Організується український технічний музей

В Харкові незабаром має організуватись перший на Україні технічний музей. Основна мета його — дати всю історію розвитку та виявити сучасний стан технічних досягнень промисловости. Музей має висвітлити історію та сучасний стан матеріяльної бази соціялістичного будівництва. Особливу увагу буде звернено на соціялістичне будівництво, на нове будівництво.

На думку організаторів, музей має бути науково-дослідницьким марксистським центром для вивчення техніки на Україні по окремих галузях промисловости.

Музей матиме крім того історичний архів, де збиратимуться всі матеріяли та документи з історії української промисловости. Він матиме філії по важливих промислових центрах України.

Зараз організується спеціяльна комісія, що накреслить детальний план утворення музею. Для організації музею Харківський Міськгосп відпускає 20 гект. землі. Закладини музею мабуть відбудуться не раніш осени.

Міська Рада в новому помешканні

27-го травня Міська Рада переходить до будинку Окрфінвідділу на майдані Тевелева. Помешкання Міської Ради передається Комгоспу. Тут він розмістить орендне управління. Натомість до помешкання, де нині є орендне управління (Червоні ряди) переходить фінвідділ.

Вступні іспити до ВИШ'ів

Наркомос затвердив такі терміни проведення вступних іспитів до ВИШ'ів: до індустріяльно-технічних, сільсько-господарських, медичних, соціяльно-економічних та художніх *вступні іспити призначено на* **15** *серпня, до* педагогічних, ветеринарних, землевпорядних та інш. — на **5** вересня. Вступні іспити до всіх робфаків призначено на **15** серпня.

Тиждень боротьби з шкідниками та бур'янами

Нарада при Наркомземі ухвалила організувати на Україні *«Тиждень боротьби з шкідниками сільського господарства та бур'янами».* Ця кампанія відбуватиметься від 20 травня до 1-го липня. *В кожній окрузі строки «тижня»* встановлюватиметься залежно від місцевих умов.

Червоний суд

В Окрсуді

Ростратa в 20 тис. крб.

В грудні минулого року рахівник Гірнопрому Буряківський чомусь не прийшов на роботу. *В установі захвилювалися, бо напередодні* він мав одержати з Держбанку 20 тис крб. Коли довідалися, що гроші з Держбанку він одержав, оголосили розшук Буряківського, але знайти його не пощастило.

Тільки в квітні цього року його пізнали в одному з мешканців готелю «Червона». Виявилось, що він, одержавши 20 тис. крб., призначених для виплати зарплати робітникам Донбасу, поїхав мандрувати по безмежних просторах Радянського Союзу.

З Москви до Владивостоку, потім до Ташкенту—мадрував Буряківський на державні гроші. Згодом, коли мандрівки йому набридли, він оселився десь на селі, дістав документа на інше прізвище і жив собі, як кажуть, припіваючи.

Проте, його потягло до Харкова, де залишилася у нього дружина. В Харкові його й затримали і притягли до суду.

Хто такий Буряківський? В минулому—же комуніст і пояснення, що саме штовхнуло його на злочин, досить оригінальне. Насамперед, він росповів судові, що раніше був на відповідальних посадах і робота скарбника аж ніяк його не задовольняла. Він прагнув відповідальної роботи і...

— Через те ви вкрали 20 тис. крб. Державних грошей?

— Ні, я був хворий і хотів лікуватися.

Звичайно, що такі пояснення суд визнав за неварті уваги. «Обвинувачений Буряківський забрав 20 тис. крб. чисто з корисливою метою» — відзначив суд у присуді, **засудивши Буряківського на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією.**

Рештки старого побуту

В родині Соломатіних давно вже були незгоди. Спочатку Соломатіна ревнувала свого чоловіка на тій підставі, що він приходив пізно вночі додому. Його запевнення, що він зайнятий на посаді (служив він у міліції) не допомагали. Соломатіна поїхала до Харкова, де стала на роботу хатньою робітницею.

Тоді почав ревнувати Соломатін. Він прохав *свою дружину* приїхати до нього, але вона не згоджувалася. До того ж до Соломатіна дійшли чутки, що його дружина з кимсь живе і це ще більше роспалило його ревнощі.

Він поїхав до Харкова, і родичі, замість того, щоб заспокоїти його, ріжними натяками ще зміцнили його перекопання, що дружина «зрадила його». Він навіть пішов до своєї тещі «вітати її з новим зятем».

Після цього він вночі пішов до кватирі своєї дружини. Вона ще не спала і Соломатін зайшов до її кімнати з револьвером у руках.

— *Ти на кого чекаєш так пізно?*—було його перше запитання.

— Ні на кого!

З цієї відповіди Соломатін ніби задовольнився. Він залишився в помешканні до ранку, і коли вже збирався піти, витяг револьвера і вистрелив спочатку *в дружину, а потім у* себе. Обох тяжко поранених транспортували до лікарні, де вони прохоріли чимало тижнів.

Притягнутий до суду гр. *Соломатін казав,* що він не міг подолати в собі почуття ревнощів і хотів застрелити себе. Несподівано він *вистрелив у дружину.*

Проте, суд визнав, що з боку Соломатіна, під впливом ревнощів, був замах на вбивство дружини і **засудив його на 1½ роки позбавлення волі.**

Свято закінчення шкільного року

Наркомос дав усім округам директиву про те, щоб цього року було урочисто відсвятковано закінчення шкільного року в трудових школах. Святкування повинно мати характер демонстрування досягнень школи за рік. Перед учнями останніми днями шкільного року треба висвітлити у приступній формі чергові громадсько-політичні завдання.

Святкування треба використати для зміцнення зв'язку школи з радянською суспільністю.

Особливу увагу треба звернути на другаків, що відвертають на себе значні кошти й увагу педагогів та гальмують нормалізацію школи за віком.

З учнями, що виявляють незначні успіхи та відстають, треба організувати літню роботу й питання про їхнє переведення розв'язати на початку наступного року. Цю роботу діти не повинні виконувати самостійно, а під керовництвом учителів та учнів старшого віку.

Наркомос категорично заборонив випускати дітей, що пройшли 2 чи 3 групи. За мінімальний освітній ценз, Наркомос визнав 4-річку.

Чистку трудової школи заборонено

Не вважаючи на те, що Наркомос не давав жодних вказівок про чистку або перевірку за соціяльною ознакою учнів семирічки, деякі округи фактично цю чистку провадять. До Наркомосу надходять багато скарг на неправильне виключення учнів із трудової школи. Через це всім окрнаросвітам запропоновано негайно припинити всяку чистку трудової школи і відновити всіх звільнених.

Втягти нацменшості до фізкультурних організацій

ЦК Нацмен констатувала, що фізична культура не розвинулася відповідно серед нацменшостей України. Ухвалено звернути увагу Найвищої ради фізичної культури на потребу зліквідувати цей дефект. Цього року ВРФК організує на 50 чол. курси для підготовки нацмен. робітників у галузі фізичної культури. Крім того, по всіх національних районах будуть утворені ради фізичної культури, що керуватимуть усім фізичним вихованням населення.

Авросполучення

З Харківського аеродрома сьогодні вилітають пасажирські аероплани до Москви—об 11 год. 50 хв. ранку, до Ростова—Мінвод—П'ятигорська та Сочі—Сухум—Баку—Тегеран о 9 год. 30 хв. ранку.

До Харківського аеродрома сьогодні прилітають з півночі о 9 год. 10 хв. ранку і з півдня об 11 год 30 хв. ранку.

Погода на Україні

Передбачається на 19-V.

КИЇВ (за Укрметом). Мало змін у стані погоди, продовження смугових дощів, здебільшого грозового характеру. Менше опадів біля Озівського моря, але й там можливі грози. Рясніші опади смугами в центральній частині УСРР, на заході, на північному сході й особливо в північній Україні вздовж річки Десни, Сойму та Сули.

Повідомлення

«20-го травня (понеділок) відкривається 3-й Пленум ЦК МОПР'у є повісткою денною:

1. Доклад про міжнародній стан—т. Левік.
2. Звіт Президії, Всеукр. ЦК МОПР.—т. Гальперін.
3. Про участь МОПР'у в соціялістичному будівництві—т. Красноленський.
4. Про роботу МОПР'у в Червоній армії—т. Діденко.

Відкриття пленуму буде в клубі Звязку (Сердюківський пров. № 3) о 5-ій годині вечора; продовження пленуму в Ком. Університеті ім. Артема.

Гостьові квитки осередки повинні одержати в Райкомах МОПР'у.

«Згідно з постановою Мандатної Комісії при ЦК КП(б)У по прийому до Українського Інституту Марксизму-Ленінізму термін прийому заяв для вступу до Інституту продовжено до 1 липня ц/р.».

— Агітпроп Окружкому ЛКСМУ та Комісія по переведенню 3-х місячника укр. культури скликає у понеділок о 6-й год. дня нараду груп Легкої Кавалерії, де буде доклад Члена Колегії НКО тов. Фалькевича про перевірку просунення укр. книжки в маси.

У зв'язку з важливістю питання присутність легких кавалеристів обов'язкова.

Керовникам груп Легкої Кавалерії простежити за явкою всіх товаришів.

Нарада відбудеться в Червоному Кутку ДВУ—вул. К. Лібкнехта № 31.

— У понеділок 20 травня, о 6 год. вечора, в помешканні ОПК (буд. ОВК'у, 3-й поверх, кімн. № 75) відбудеться Президія Окрради Безвірників. Викликаються члени Окрради.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 20/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.91½
Державна внутр. позика 1926 р.	127.25	125.25
10% виграшна позика 27 р.	25.77	25.67
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.63
Селянська виграшна позика 1927 р.	5.06	5.04
6% внутр. позик. індустріялізац. варт. в 25 крб 1927 р.	25.70	25.60
2 виграшна позика індустріялізації %оп	26.45	26.35
2 виграшна позика індустріялізації бе %%%	25.69	25.59
11% внутрішня позика 28 р.	102.44	102.39
Сертифікати ощадкаси	5.98	5.96
6% зобовязан. НКФ 1/VI-29	102.71	102.61
„ 1/VII-29	101.84	101.74
„ 1/VIII-29	100.98	100.88
„ 1/IX-29	100.15	100.05
„ 1/X-29	99.33	99.23

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.30
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Поправка

У постанові ВУЦВК і РНК УСРР з 6 лютого 1929 р. «Про зміну й доповнення Цивільного Кодексу УСРР», надрукованій у «Вістях ВУЦВК» 16 березня 1929 р., № 62, арт. 26 постанови, арт. 425 Кодексу, надруковано «Заповіта обов'язково підписує спадкоємець...». Треба «Заповіта обов'язково підписує **спадкодавець...».**

Соціялістичне змагання

Як починати роботу

Роля с.-г. кред. кооперації в соціялістичному змаганні сільського господарства чи не найголовніша. Соціялістичне змагання ставить тут за основну мету виробниче кооперування та соціяльно - технічну перебудову господарства. А це зумовлює ряд інших практичних завдань у проведенні змагання. Посамперед треба визначити учасників змагання. За головних учасників його мають стати виробничі с.-г. об'єднання і навколо них у першу чергу треба ж мобілізувати маси, притягти їх до найактивнішої участи в будівництві. Такими виробничими об'єднаннями в сільському господарстві є колгоспи й кущові об'єднання їх, земгромади та спеціяльні товариства. Цілком зрозуміло, що до участи в змаганні треба втягти й с.г. кред. т-ва і союзи. Як правило, до змагання вступають об'єднання одного виду (колгосп з колгоспом, т-во з товариством), але не усувається можливість виступати в змаганні і неоднорідним одиницям (спеціяльне т-во з кредитним, колгосп із земгромадою).

Заходжуючися до змагання, треба чітко визначити його програму. Головне завдання кожного виробничого с.-г. об'єднання—це поліпшити господарство, збільшити врожайність, поширити засівну площу, поліпшити скотарство, запровадити інтенсивні галузі та інш. Але кожний вид виробничого с.-г. об'єднання має ще й особливі завдання. Для колгоспів, наприклад, за головне завдання може правити збільшення неподільних капіталів, усуспільнення всіх засобів виробництва, поліпшення побуту та культурно-масової роботи, застосування правильних метод розподілу продуктів, праці тощо. Крім того, перед колгоспами стоїть ще завдання організовувати нові колгоспи, поширювати й зміцнювати господарство коштом залучення нових членів. Населення має бути обізнане з усіма агрикультурними методами, запроваджуваними в колгоспах. На колективні господарства покладається ще завдання допомагати населенню складними машинами, насінням та племінною худобою, всебічно поліпшувати його господарство.

Важливі завдання в змаганні стоять і перед земельними громадами. Тут і запровадження агромінімуму і заведення усуспільнених сівозмінів та чистосортних масивів і перехід цілої земгромади до спільного обробітку землі, правильне використання живого й мертвого ремаменту, організація допомоги бідноті, правильне використання кредитів, перехід на систему контрактації і організований збут всієї продукції.

Перед спеціяльними об'єднаннями, як і перед кредитними товариствами стоїть завдання найбільшого й повного обслуговування виробничих потреб своїх членів, найбільше притягнення коштів населення, організація ріжних підприємств, проведення контрактації і обслуговування законтрактованих площ та соціяльний напрям роботи, зокрема в галузі машинопостачання. Особливе місце тут має посісти питання колективізації й кооперування селянських господарств, особливо бідноти, жінок і наймитів.

Кооперування бідноти на 100% та масова колективізація—одне з головних завдань соціялістичного змагання. Мобілізуючи маси на соціялістичне змагання, система повинна ув'язати завдання змагання з виконанням п'ятирічного плану кооперативного будівництва.

Усе це покладає на кожну організацію обов'язок звернути особливу увагу на підготовку до змагання. Треба всебічно підготуватися, опрацювати практичні програми й план змагання, виходячи з конкретних умов та економічних обставин організацій, що вступають у змагання.

Особливу увагу в системі с.-г. кооперації, як і в інших організаціях, треба звернути на питання керівництва змаганням. Окружні наради при с.-г. кред. та універсальних союзах мають стати дійсним керівним центром соціялістичного змагання системи в окрузі, а керівні органи товариств колгоспів і земгромад, що вступають у змагання повинні як-найпильніше взятися до організації мас через свій актив та налагодити правильне спрямування роботи у змаганні.

Бойко.

Розгортаємо огляд—переклик

Оголошене **на Миколаївщині** змагання колгоспів розгортається. Колгоспи Миколаївського району викликали колгоспи Вознесенського й Баштанського районів. Своїм оглядом - перекликом вони мають підсумувати роботу над поліпшенням господарства, підвищенням урожайности та над колективізацією околишнього населення.

Робітництво міста також допомагає колгоспам у змаганні лінією культшефства. Робітники заводу А. Марті взяли шефство над с.-г. артіллю свого імени в Ново-Бузькому районі. На селах розгорнулася масова робота в звязку з оглядом перекликом колгоспів. Спеціяльна комісія в складі представників окружної селянської газети, колгоспсоюзу та паркому виїхала на райони і, роблячи «наскоки» на окремі колгоспи, виявляє всіх тих, що гальмують успішне проведення соціялістичного змагання.

С. Кінаш.

Колгосп і трактор за нове село

Миколаївська округа цілком заслужено посідає одне з перших місць на Україні щодо розвитку колгоспівського руху. Розвиток колективізації в окрузі проходить у постійному процесі переходу бідняцько-середняцьких господарств через форму земельних громад до новостворюваних усуспільнених господарств —колгоспів, а також у процесі збільшення числа членів у тих колгоспах, що існують.

Про великий зріст колективізації свідчать такі покажчики: до 1-го жовтня 1927 р. в окрузі було тільки 118 с.-г. колективів, що об'єднували 1.108 дворів із 17.350 гект. землі; а на 1 квітня ц. р., вже є понад 650 колективів, що обєднують мало не 18 тис. дворів на 2.400 тис. гект. землі. В 1927 р. на один колгосп у середньому припадало 146 гек. землі, а вже до цього року середня землезабезпеченність у колгоспах складає 313 гект. В окрузі є чимало сел, де населення колективізовано більш, як на 50%.

Охоплення усуспільненого сектора на селі таке: у відношенні господарств—на 21,1% й у відношенні землі на 20,2%.

Із 613 тракторів, що є в окрузі, 75% працюють у колгоспах. Трактор—потужна зброя колгоспів у боротьбі за реконструкцію сільського господарства. От чому і колгосп, і трактор зустрічають часом приховане, а часом одверто вороже відношення глитаїв, що намагаються утриматися на старих позиціях, на експлоатації безкінних бідняцьких господарств. Не поодинокі випадки, коли глитайський елемент, протиснувшись до колгоспів, проводить там роскладницьку роботу і тим доводить колектив до руїни, до роздріблення на індивідуальні господарства. Подекуди в колгоспах ще й тепер можна знайти керівні верхівки, що складаються з глитайського анти-колективістичного елементу. Позбутися цього та ліквідувати лже-колективи —це буде частина завдання оголошеного конкурсу-переклику.

Поруч цього треба чимало зробити й для збільшення в колгоспах власних коштів, що по відношенню до коштів чужих стоять ще на невисокому рівні (15—85%).

У дальшій роботі щодо колективізації треба більше уваги віддати усуспільненню матеріяльних та господарських засобів селянства, що вступають до колгоспів. Особливо в цьому відношенні **мають подати приклад сільські комуністи,** що вступають до колективів.

Цілком виправдала себе організація колгоспівських кущів. Найкраще ця справа пройшла в Баштанському районі—і дає певний економічний ефект. Така організація, наприклад, дає можливість підчас засівкампанії, замість 70—80% людської робочої сили, послати в поле тільки 25—35%, решту ж робсили використати на будівництві та на ріжній господарській роботі.

Що правда, не можна проминути мовчанкою **млявість** процесу переростання колгоспів простіших форм у колгоспоб'єднання вищих форм. Питома вага колгоспоб'єднань вищих форм складає ще 11% (9,7% — артілей і 1,3%—комун). До цієї галузі, отже, було мало уваги і в головному її спрямовувалося на розвиток колективізації в кількості. Тим то центр уваги треба зосередити тепер на укрупненні, на посиленні усуспільнення, на збільшенні моци колгоспів.

Від темпу колективізації хоч і невеликою мірою а, все ж відстає темп землевпорядження колгоспів; досі землевпорядковано лише 80% колгоспів.

У розвитку та посиленні діяльности колективів Миколаївщини велику ролю відіграє система с.-г. кредитів; проте й тут є деякі дефекти, що зменшують ефективність кредитування. Посамперед тут слабий контроль та перевірка використання кредитів. А часто й густо, особливо в колгоспах простіших форм, кредити витрачається не за призначенням, часом безгосподарно, а то й просто на задоволення індивідуальних потреб того чи іншого господарства, що ввійшло в колектив.

Від кредитування велика користь в тому випадкові, коли воно спрямоване на усуспільненні заходи, на розвиток концентрованої технічної моци, що добре позначається і на товарній продукції господарства.

Виробничі наради, що оце почали працювати в с.-г. колективах Миколаївщини, вже встигли набути чималої популярности. Але їх ще більше треба популяризувати серед земгромад і серед неколективізованого населення.

У справі колективізації Миколаївщини має, без сумліву, великі досягнення. Із багатьох округ України і навіть сусідніх республік, приїжджають сюди спеціялісти вивчати колективний рух. Але поруч успіхів тут є ще дефекти. Їх треба усунути, і допоможе цьому огляд-перегляд колгоспів.

М. Н—в.

Кооперативне будівництво в п'ятирічному плані

Організаційне будівництво с.-г. системи

Кооперування *)

Здійснення покладених на с.-г. кооперацію завдань у справі соціялістичної реконструкції сільського господарства вимагає передусім залучення до її складу всіх селянських господарств. Бо лише тоді, коли селянське господарство буде коопероване, можна буде, обслуговуючи його, впливати на процеси с.-г. виробництва й скеровувати їх розвиток у соціялістичне річище. Адже гасло 15 з'їзду ВКП про кооперування в найближчий час всієї бідноти та основної маси середняцтва треба здійснити в перші роки цього 5-річчя, щоб на кінець його не лишилося жодного некооперованого бідняцько-середняцького господарства.

С.-г. кооперація свою роботу зосереджуватиме на перебудові індивідуального селянського господарства на колективне, а тому, об'єктом кооперування і надалі мусить бути селянський двір, як виробнича одиниця. Одначе, ми не можемо обмежуватися притягненим до кооперативних організацій самих селян, як представників двору. Ми повинні на основі встановлених уже принципів широко розгорнути залучення до складу с.-г. кред. і спеціяльних товариств також і членів родин селянського двору. Це дасть змогу широким масам селянської бідноти й середняцтва, зокрема жінкам та молоді, брати активну участь в кооперативній роботі, а сама робота через те пожвавішає.

Основною формою масового кооперування індивідуальних селянських господарств і впродовж біжучого 5-тиріччя буде с.-г. кред. кооперація. Через неї, проводитиметься кредитування сільського господарства, постачання йому основних засобів виробництва, обслуговування агровиробничих зернових культур, збут їхньої продукції та інші заходи, якими треба охопити всі бідняцько-середняцькі господарства. Адже в кредитній кооперації мусять бути кооперовані всі ці господарства.

На початок цього року кооперовано в с.-г. кредит. системі понад 1.750.000 індивідуальних селянських господарств, а на кінець п'ятиріччя число їх накреслюється довести до 3.150.000, що складатиме біля 85% всіх необ'єднаних до того часу в колгоспи селянських господарств. Таким чином треба буде кооперувати в кредитній кооперації 1.400.000 нових господарств. Коли взяти на увагу, що значна частина глитайських господарств залишатиметься поза лавами с.-г. кооперації, то за накресленим планом, до кредитної системи треба буде втягнути майже все бідняцькі й середняцькі господарства.

Інакше стоїть справа з кооперуванням селянства в с.-г. спеціяльній кооперації. Спеціяльна кооперація обслуговуватиме певні галузі сільського господарства. В ній кооперуватиметься ті господарства, що розвиватимуть відповідні галузі. Але це не означає, що в спеціяльних видах кооперації треба кооперувати лише ті господарства, які вже мають розвинені спеціяльні галузі. Ми повинні розгорнути тут кооперування в такий спосіб, щоб поруч втягнення господарств де розвинені спеціяльні галузі, як-найширше залучати й ті, що досі не розгорнули, але з допомогою с.-г. кооперації можуть їх розгорнути.

У звязку з розвитком спеціяльних галузей у селянському господарстві, в багатьох випадках селянський двір, що має ріжні галузі (скотарство, буряківництво, птахівництво й т ін.) повинен буде кооперуватися в кількох видах кооперації. Лякатися цього не слід, бо лише за цих умов можна буде налагодити як слід виробниче обслуговування сільського господарства, для чого й спеціялізується по певних галузях с.-г. кооперація.

Серед спеціяльних видів кооперації скотарсько-молочарська повинна буде посідати перше місце в охопленні селянського господарства кооперуванням. Її сітка буде розташована майже по всіх районах. Число кооперованих нею господарств передбачається довести від 181.765, що є на початок 5-річчя до 1.535.000, а разом з вівчарськими т-вами, що входитимуть у цю систему, предбачається кооперування довести до 1.735.000 селянських господарств.

Конярська та свинарська кооперація будуть мало розповсюджені. Їхня сітка скупчуватиметься в районах розвитку конярства та свинарства. В них проектується залучити менше селянських господарств. В конярській кооперації предбачається довести число кооперативних господарств із 10.114 до 300.000, а в свинарській із 905 до 300.000.

Другим видом після скотарсько-молочарської кооперації, до якого і нині і на майбутнє буде втягнено найбільш селянських господарств, це є бурякова кооперація. Ця галузь господарства широко розвинена і на початок цього року вже кооперовано 573.864 господарства, а на кінець 5-річчя накреслюється довести кооперування до 993.720 господарств.

Другим росповсюдженим видом кооперації, до якого широко залучатиметься селянство, є птахівнича кооперація. Сітка її буде розташована майже по всіх районах України. Нині в птахівничій кооперації кооперовано 50.988 господарств, а накреслюється протягом п'ятиріччя довести число кооперованих господарств до 930.000.

Значне число селянських господарств буде втягнено до таких видів спеціяльної кооперації, як от меліораційно-лісово-торфова, садогородньо-виноградницька й бджильницька та технічних культур. В садогородньо-виноградницькій і бджільницькій кооперації нині кооперовано 50.997 господарств, а предбачається довести це число до 715.000, з них 200.000 в бджільницьких товариствах. В меліораційно-лісо-торфовій кооперації кооперовано нині 155.731 господарство, а предбачається кооперувати 600.000. В кооперації технічних культур кооперовано нині 14.929 господарств, а предбачається 500.000.

Решта спеціяльних видів кооперації будуть менше росповсюджені й до них буде залучено менше селянських господарств. **А саме:** картопляна кооперувала 891 господарство, а предбачається 300.000. Електрифіційна кооперувала 1937 господарств, а предбачається 27.000.

Разом усі види спеціяльної кооперації повинні збільшити число кооперованих господарств від 1.061.844, що є нині, до 6.550.720. Таким чином, коли виходити з того, що на Україні до кінця п'ятиріччя лишатиметься 3.710.000 індивідуальних господарств, то в середньому кожне господарство буде кооперовано майже в двох видах спеціяльної кооперації.

Особливу увагу треба зосередити на кооперуванні бідноти, наймитства та жіноцтва. Для поліпшення умов кооперування бідноти й надалі треба буде зберегти фонди кооперування бідноти, в усіх видах застосовувати диференційований за соціяльними ознаками розмір пайових і спеціяльних внесків та давати розстрочки для сплати паїв і спецвнесків.

Для полекшення умов кооперування наймитства, треба в усіх видах с.-г. кооперації встановити такий порядок, за якого б наймит мав змогу вступати до т-ва, вносячи лише вступні внески. Себ-то треба встановити, щоб наймит не платив пайових і спеціяльних внесків.

Жіноцтво треба широко залучити до всіх видів кооперації, на основі принципу кооперування не лише представника двору, а й членів родини всього двору. Особливо в таких видах спеціяльної кооперації, як от птахівнича, садогородня, скотарсько-молочарська, треба розгорнути масове притягнення жіноцтва. В цих галузях господарства жінка відіграє основну виробничу ролю. Вона мусить посідати основну ролю і в цих видах спеціяльної кооперації.

А. Гонтар.

*) Кінець,—див. №№ 108, 110, 111.

Організація праці по селах-колгоспах

Колективізація сільського господарства на Україні набирає чимраз ширшого характеру. По деяких округах навіть цілі земельні громади переходять на колективні методи обробляти землю, застосовуючи в себе статути артілей і товариств для спільного обробітку землі.

За останніми відомостями з Шевченківщини, Прилуччини, Миколаївщини, Херсонщини і Одещини, таких земельних громад, що гуртом перейшли на колективні методи господарювання, є понад 200.

Дальшому розвиткові колективізації сільських господарств у такій формі перешкоджає відсутність метод правильної організації праці та правил внутрішнього порядку. Досвід організації праці по невеличких колгоспах ще недостатній і, з другого боку, його не можна застосувати на таких великих об'єднаннях, як села-колгоспи, де інколи є 100 і більше дворів.

Отже, укрколгоспцентр опрацював правила внутрішньої організації життя і праці по таких колективних об'єднаннях. Укрколгоспцентр рекомендує практикувати по цих колгоспах вибори делегатів з розрахунку один делегат на 20 дорослих колективістів. Загальні збори цих делегатів можуть заміняти збори всіх членів села-колективу. Крім того, таке село можна поділити на окремі територіяльні частини-кутки, що їх обслуговують уповноважені ради колгоспу.

Укрколгоспцентр визнав також за бажане організувати по селах-колективах виробничі наради для обговорення питань, звязаних з підвищенням врожайности та застосуванням найновіших технічних досягнень в царині сільського господарства.

Організуємо книготорг

Нарада й курси при Книгоспілці.

27 травня при Книгоспілці відкривається книготорговельна нарада, що обміркує напрям книгарської роботи, справу про організацію кооперативного книготоргу та про шкільну кооперацію.

Центральні курси книгарства відкривається 3 червня. Триватимуть вони 8 тижнів. Мета —підготувати книгарів для райсоюзів і великих ЦРК та інструкторів книгарської справи.

Нарада жінок колективісток

Для виявлення дійсного стану роботи серед жінок колективісток та перевірки виконання їх у ріжних галузях колективного господарювання, правління Укрголгоспу та відділ роботи серед робітниць і селянок ЦК КП(б)У скликають **на 7 червня** Всеукраїнську нараду жінок-колективісток, в кількості 200 чол. Нарада на 65 проц. складатиметься з делегаток жінок членів колгоспів, 25 проц. жінок с.-г. та промислової кооперації і 10 проц. КНС, сільрад та делегаток делегатських зборів.

Починаємо оздоровчу кампанію

Тисячам хворих пайовиків кооперація дає змогу лікуватися.—У дитячих санаторіях і майданчиках вона готує здорову зміну будівникам соціялізму

Курорти Одеси—кооперованому селянству

На Одещині діяльно готуються до курортного сезону. Закінчують ремонтувати грязелікарні, ванні установи тощо; відкривається пляжі. Готується до зустріч курортного сезону і спеціяльний санаторій на Куяльницькому лимані, заорендований Вукопспілкою для селян-кооператорів. Крім цього санаторію, в біжучому році багато членів с.-г. комун та робітників сільської кооперації відремонтують своє здоров'я у новому санаторію ім. ВУЦВК для селян.

За неповними даними, 24 місця на грязевих курортах Одеси: Хаджибеї, Куяльнику та Холодній Балці заорендував для найбідніших селян-колективістів Окрадоровідділ. Це лише для Одеської округи. Крім того лінією НКЗДоров'я для Одеси вилучається 15 ліжок та лінією с.-г. кооперації й Вукопспілки: Сільському Господареві—10, Укрколгоспсекції—10, Вукопспілці—20, Плодоспілці—4 і Добробутові—3. Діти найбідніших селян лікуватимуться на курортах у Лузанівці та Люсдорфі.

Кепсько лише те, що й по нині остаточно не вирішено питання про постачання деяким

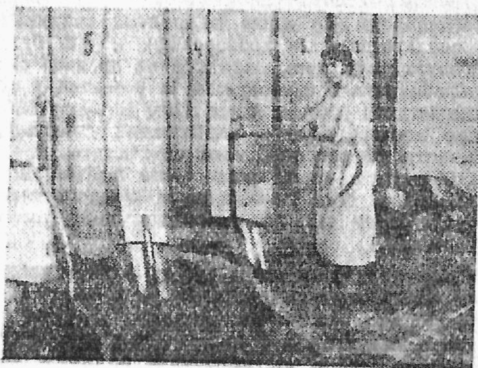

Готують ванни у санаторії Вукопспілки.

санаторіям продуктів та незабезпечено курортів гарними акторськими силами й кінофільмами.

М. В.

Сонце, повітря і добрий харч дитині

Київський Соробкооп закінчує підготовку до оздоровчої дитячої кампанії влітку. Він асигнував уже на цю справу 60 тис. крб. На ці кошти крім 8 дитячих майданчиків буде вперше організовано спеціяльний туберкульозний санаторій для дітей, особливо школярів.

Основний режим оздоровчих установ для дітей—це фізкультурні вправи, перебування на свіжому повітрі, на сонці, добре харчування, купання, прогулянки тощо.

Широко розгорнути кампанію в цьому році великою мірою допомагає те що збори уповноважених ухвалили скасувати систему преміяльних марок і цим збільшуються кошти на більше охоплення дітей пайовиків оздоровчими установами.

А. Бобруйський.

Оздоровча кампанія в споживчій кооперації

Оздоровчу роботу серед дітей скеровано на організацію дитячих колоній, санаторій, майданчиків, ясел то-що. Низові кооперативні організації і райсоюзи відраховують на цю справу 15% вислів. Нині Вукопспілка звертається з вимогою до всіх кооперативних організацій як найдоцільніше і ощадливіше витрачати ці кошти Райсоюзи, спільно з органами Охматдиту, повинні взяти участь у складанні плану розгортання сітки дитячих установ. При складанні цих планів райсоюзи повинні подбати за те, щоб яко мога більше охопити дітей пайовиків і в першу чергу бідноти та незаможних. Разом з цим райсоюзи повинні вирішити справу про своєчасне обслуговування дитустанов та постачання їм продуктів.

До технічного персоналу тих установ, які найбільше охоплюють дітей пайовиків, слід висувати жінок з складу кооперативу. Взагалі навколо проведення оздоровчої кампанії треба утворити громадську думку та зосередити увагу всієї суспільности. Для цього питання про оздоровчу кампанію слід обговорити на зборах коопактиву пайовиків, жіноделегатських та комсомольських зборах, притягаючи жіночий актив до участи в цій роботі. Навколо дитячих установ слід організувати роботу батьківських комітетів, батьківських нарад та встановити чергування батьків у дитячих установах.

Охорона здоров'я в колгоспах

Швидкий розвиток колективних господарств на Україні вимагає від органів Наркомздоров'я куди більшої ніж зараз уваги й дбайливости до охорони здоров'я членів комун, с.-г. артілей та т-в. У РСФРР в цьому відношенні зроблено й робиться вже чимало. Не те на Україні. Ще й досі немає принципового порозуміння між Наркомздоров'ям, Сільським Господарем та Укрколгоспсекцією, а тим часом охорону здоров'я в колгоспах ще не налагоджено. Медичне обслуговування членів колгоспів та с.-г. т-в провадиться «на загальних засадах», себ то Наркомздоров'я нічого спеціяльно не робить, щоб відкрити амбулаторії, лікпункти, породільні будинки, організувати швидку медичну допомогу та інш. Ніякого санітарного догляду над колгоспами не встановлено, принаймні про це Наркомздоров'я не має ніяких відомостей.

В цьому році Наркомздоров'я почав організовувати спеціяльну допомогу для дітей членів колгоспів. В 30 колгоспах відкрито ясла для 900 дітей, такі ж ясла організовуються тепер майже у всіх комунах. При яслах відкриваються оздоровні майдани. Наркомздоров'я відпускає для цього 60 тис. крб. Укролгоспосекція обіцяє також виділити спеціяльні помешкання, дати харчі. Оце все, що зробив Наркомздоров'я для колгоспів. Це надто мало, коли зважити що в наших колгоспах працюють десятки тисяч робітників.

Справа медичного обслуговування колгоспів, організації охорони дитинства й материнства мусить звернути на себе увагу всіх органів наркомздоров'я і кооперації. Ще й біжучого року в цім напрямі можна де-що зробити, хоч для організаційного періоду залишилось небагато часу.

Передусім треба вилучити з районів хоч би одного лікаря, що раз на тиждень одвідував би колгоспи, подаючи там медичну допомогу. У лікарнях, породільних будинках слід конче заброніювати місця для колгоспів, кожний колгосп мусить мати свій лікпункт або хоч би невелику аптечку першої медичної допомоги. Дуже бажано було б встановити постійний санітарний догляд за умовами життя й харчування в колгоспах, налагодити боротьбу з ріжними заразними хворобами. Звичайно, Наркомздоров'я не зможе подолати всі труднощі власними силами й засобами, але до цього треба притягнути Укрколгоспсекцію, Сільський Господар і самі ж комуни. Наш обов'язок подбати про те, щоб члени комун і с.-г. т-в, матері та їх діти були здорові й життєрадісні.

В. К.

Торговельний інструктаж низової кооперації

У споживкооперації ввесь час не вистачає кваліфікованих фахівців торгу ріжними товарами. Одночасно споживча кооперація примушена розгортати торгівлю товарами в першу чергу достатніми, що вимагають певної кваліфікації у робітників прилавку. Щоб запобігти перешкод у розгортанні торгівлі достатніми товарами, Вукопспілка провела спробу торговельного інструктажу периферії. З цією метою Вукопспілка відрядила на місця спеціялістів товарознавців, що є в апараті Вукопспілки. Такі фахівці на місцях встановили розміри торгу окремими товарами для райсоюзу, виявили потрібні запаси товарів для них і справжній асортимент їх, а також дефекти в техніці торгу райсоюзів.

Надалі ВУКС скеровує роботу торговельного інструктажу периферії виключно на торгівлю достатніми товарами. Протягом третього кварталу Вукопспілка проведе інструктування всіх союзів, що торгують силікатними товарами та одягом, а також частина райсоюзів, що значно посилюють торгівлю галантерією та взуттям. Торговельний інструктаж, що його було переведено в другому кварталі, дав уже позитивні наслідки. Так, обслідувані союзи поширили торгівлю силікатними виробами і готовим одягом.

Вважаючи на позитивні наслідки торговельного інструктажу для райсоюзів. Вукопспілка пропонує, щоб райсоюзи запровадили торговельний інструктаж для низової периферії.

Підготовка до складання генугод на 1929—30 рік

Кампанія складання генугод кооперації з держпромислозістю Вукопспілка в біжучому році намічає закінчити до 1 вересня. Вже й нині вона вживає всіх заходів, щоб точно виявити попит українського споживача, кількість потрібних кооперації товарів, асортимент їх, і виявляє дефекти, що були в кампанії минулого року.

ВУКС одержав уже від більшости союзів заявки на всі потрібні периферії товари з 1929-30 р. У Харкові, Києві, Одесі скликається спеціяльні наради, що обміркують потреби на силікатні вироби, господарські товари й взуття. Щоб виявити справжній попит ринку на товари, що їх вимагає сільський споживач, ВУКС послала на місця три спеціяльних комісії, разом із фахівцями райсоюзів і з участю представників т-в, вони опрацюють на місцях річні заявки союзів на потрібні промислові товари для периферії.

Кооперативна література

Д. Ортенберг. «Яким шляхом». 162 ст. 4 друкованих арк.

Книжку тов. Д. Ортенберга про те, яким шляхом мусить піти розвиток сільського господарства, видано якраз до речі. Популярно відповідає автор на всі головніші питання про те, як поліпшити селянське життя, яка форма господарювання є зараз найдоцільніша й найкраща, в чому перевага колективного господарювання, як організовано в колективах працю, росподіл продуктів, як машина впливає на людину,—взагалі про нові форми господарювання. Подано й зразок статуту комуни та артілей і пораду про те, як організувати колектив та яка ріжниця між окремими видами колективних об'єднань.

Досить вдало зроблено порівнання життя селян за кордоном і в нас.

Дані з життя селян закордоном зайвий раз доводять, що селянство нашої країни перебуває в незрівняно кращих умовах, ніж селянство Чехії та інших капіталістичних держав.

Сполучення змісту книжки з матеріялами про життя деяких комун і артілей і про життя селян за кордоном зроблено досить вдало.

Значним дефектом книжки є те, що автор замовчав найцікавіший і найважливіший процес сучасного селянського життя, зокрема колективістичного будівництва—це кущування колгоспів, роботу машинотракторних станцій, перехід цілих земгромад до колективного господарювання, розгортання класової боротьби на селі навколо цих питань і т. ін.

А це і є основне завдання теми. Як видно, ці процеси з життя селянського пройшли й проходять повз автора.

Те саме трапилося в автора і з партійними, радянськими, кооперативними і громадськими організаціями на селі, зокрема з КНС. Як вони ставляться до цього процесу, чим допомагають колективізації, чи не хибують вони на бюрократизм, тяганину в цій справі—ці й інші питання автора не цікавлять, а селянинові вони спокою не дають. Не відмітив автор і відношення до колективізації окремих чл. партії із селян, в той час, як ним цікавиться не лише партійна громадськість а й селянство в цілому. Загальне враження від книжки таке, що автор неуважно поставився до надто важливої і надто складної теми. Відчувається, що автор, кваплячись опрацювати матеріял, не обізнався докладно з справжнім станом справи, а до того ж неуважно поводився й з цитатами. На сторінці 36 він посилається на промову т. Сталіна, але не відзначає, де вона в книжці починається й кінчається.

Книжку написано жваво. Читати її легко. Ціна недорога. У великій пригоді стане вона сільським активістам. Цікавою вона буде й читачам з робітничої авдиторії, шкільних закладів то-що. Рекомендуємо її в кожну книгозбірню хати-читальні, сельбуду, колгоспу, клубу на підприємстві, а також і кожному наймитові, біднякові, середнякові та робітникам, що часто бувають на селах.

М. Огурцов.

На відпочинок

На пероні ст. Харків Південних біля поїзда «Харків—Київ (через Ворожбу)» обстановка не звичайна.

Біля вагону, що його вікна рясніють дитячими голівками й червоними прапірцями, багато жінок і зрідка чоловіки. Лунає музика. А над усим натовпом маячить голова в червоній хустині.

— Слухайте, матері! Ви довірили своїх дітей у надійні руки і турбуватися за них нічого. В санаторії до їхніх послуг буде все, за ними добре доглядатимуть. Там є телефон, автомобіль і при першому ж випадкові чи потребі дитину за дві години привезуть до Харкова.

Це промовляє до присутніх інструкторпобутовик ХЦРК тов. Цейтліна з імпровізованої трибуни.

Біля кожного вікна вагону матері дають останні поради й накази своїй малечі, кидаючи на неї прощальні погляди. З короткими промовами виступають ще голова правління ХЦРК тов. Гітіс та заступник голови ради. На сходах вагону метушиться фотограф і не вгаваючи бурчить на погоду, бо насунула чорна хмара і перешкоджає зафіксувати на плівці цікавий момент.

— Ну, товаришки, росходьмося, нехай діти собі ростащовуються та від'їзджають. Хвилюватися нічого, це ж роставання лише на 6 тижнів.

Дзвоник нагадує про рушання поїзду, а матері росходитись і не думали. Ще й ще сиплються з багатьох вуст накази й поради до вагону. Нарешті майорять лише їхні хусточки біля вікон та чуються голоси:

— Тов. Каялова, на тебе вся надія! Доглядай за всіма, як за своїми.

Поїзд рушив. У вагоні 100 дітей віком від 6 до 10 років. Вони тут уже, як дома, і лише одне хлоп'я років 8—9 забилося в куток і похнюпившись ні на кого не вважає та схлипує і потирає червоні очі.

— Та нічого, він завжди такий; це в нього не надовго,—заспокоюють сусіди.

— Зачиніть, дядю, вікна, бо тут протягає.—Але тут же знімаються кілька голосів з протестом:

— Чи ти в теплиці ріс, що такий тендітний? Нічого, за 6 тижнів загартуєшся і вже назад їхатимеш біля відчиненого вікна.

— Постригтись треба зразу ж, як приїдемо.

— І я пострижуся,—підхоплють кілька хлоп'ят та дівчаток.

***

ХЦРК відправив першу групу дітей до санаторії у Веберівці біля станції Гути. Цього року він одержав там напівзруйнований будинок, що належав Цукротрестові і уже вклав 22 тис. крб. з культ-побутового фонду, щоб перетворити пустку на пристойне місце для відпочинку дітей членів робкоопу. Санаторій працюватиме впродовж цілого року пропускаючи за 6 тижнів по 100 душ дітей. На кожну дитину витрачатиметься в місяць 50 крб. Тут встановлюється певний режим, щоб за час перебування в санаторії дитина цілком зміцніла фізично. Догляд за малечею забезпечено певним штатом виховательок, там же є й лікарі. До санаторії посилають дітей, що не хворі на інфекційні недуги. Завдання санаторії—дати лише гарний відпочинок і загальне оздоровлення дитини.

— Навіщо ж,—спитають,—такий клопіт церобкоопові?

На те, посамперед, що завдання його обслугувати не тільки споживчі потреби пайовика, а й побут. На те, щоб жінка пайовика хоч на якийсь час звільнилася від обов'язків доглядати дитину і віддала б його підвищенню свого культурного рівня та громадській роботі. А громадськість серед пайовичок та жінок пайовиків що раз то більше зростає. От і з організацією санаторної справи церобкоопові довелося тільки гроші дати, а налагодили майже все жінки-активістки. Вони й вербували дітей через районні бюра і обслідували родини пайовиків, що подали заяви послати дітей до санаторія. Справа ця велика, бо ж дітей посилається лише з тих родин, що заробляють не більше 100 крб. на місяць. Добір першої групи, провадженний громадським шляхом, показав, що не формально підходили активістки до цієї справи: понад ¾ складу першої групи — це діти робітництва, решта—службовці, військових та інших. Супроводили першу групу аж до санаторія також жінки активістки і лікар.

Ол. Ів.

Додаток до „Вістей ВУЦВК“

№ 11

Наука і Освіта

19 травня 12 (1929) р.

Центр марксистсько-ленінської думки на Україні

Український Інститут марксизму й Ленінізму, що розвинувся з невеличкої катедри марксизму й марксознавства, розгорнув тепер значну роботу. УІМЛ почав в значній мірі й зараз провадить роботу в несприятливих умовах. По-перше він має проти себе кадри українських буржуазних і дрібнобуржуазних учених, що встигли придбати собі науковий авторитет; по-друге, Інституту доводиться провадити рішучу боротьбу з західньо-европейськими буржуазними течіями, що до них приєдналась емігранщина. Боротьба ця особливо потрібна через те, що за кордоном є значна маса українського народу, біля 8 міліонів, що на нього впливає в відомій мірі дрібно-буржуазна наука. Робота УІМЛ'а була й є складною ще через те, що спадщину в справі розробки загальних проблем марксистсько-ленінської теорії й питань, що звязані з спеціяльними потребами пролетарської країни, він одержав дуже мало.

УІМЛ має три відділи: економічний, філософський і історичний, що до них входять 10 катедр; крім того існує катедра з нацпитання на правах відділу, а також міжкатедральна статкомісія. Наукові кадри УІМЛ'у нараховують 48 дійсних членів, 17 членів-кореспондентів, 29 наукових співробітників, а також 170 аспірантів, більшістю партійців. При значній частині катедр існують ріжні комісії. В своїй роботі Інститут не обмежується власними силами, але ж притягає широкі кола марксистів, що працюють в тій чи іншій галузі поза УІМЛ, учених спеціялістів, а також практичних робітників наших державних і громадських установ.

Щоб проілюструвати темп розвитку Інституту можна вказати, що з 10 згаданих катедр, три, а саме: історія партії, право й літературознавство, а також низка комісій: статистична, історія народнього господарства й т. д., організовані протягом останніх 1½ років. Організовано товариство «Істориків-марксистів», «Войовничий матеріяліст-діялектик», організуються систематичні виїзди наукових робітників до робочих центрів. Інститут поступово йде до керівничої участи в роботі українських видавництв по лінії наукової й науково-популярної літератури й т. д.

Зупинимось на конкретній роботі інститутських катедр. Катедра теоретичної економіки останнім часом заслухала в себе такі доклади: «Методологія збудови перспективного плану», «Баланс народнього господарства України», «Криза сучасної буржуазної економічної науки й марксизм» і т. д. Секція конкретної економіки розроблює такі, наприклад, теми: «Проблема індустріялізації СРСР», «Промисловість і сільське господарство України в їх співвідносинах», «Роля України в системі господарства СРСР» і т. д. При катедрі теоретичної й конкретної економіки працює низка комісій, що з них слід зазначити комісію по вивченню народнього господарства й економічної думки на Україні. Катедра в своєму плані на 29 рік максимально збільшує розробку проблем, що звязані з практичними завданнями господарсько-соціялістичного будівництва Союзу й України. Катедра встигла розробити низку тем, що повинні лягти в основу серії популярних брошур з нашої економіки.

Молода катедра з аграрного питання основну увагу приділяла навчальній роботі. Катедра дала вже деяку кількість учнів, що стали серйозними науковими працівниками й склали основне ядро науково-дослідчого Інституту, організації й економіки сільського господарства при Наркомземі. Катедра приймала безпосередню участь в господарському й культурному будівництві, проробляючи деякі питання п'ятирічного плану.

Катедра кооперації й колективізації останнім часом провела важливе бюджетне обслідування 140 колгоспів. Зібраний матеріял дає можливість висвітлити низку актуальних проблем організації виробничого й соціяльного змісту щодо будівництва колгоспів. Матеріяли виявляють також досягнення колгоспів і соціяльні зміни в окремих господарствах, що їх втягнуто до колективізації. Наведемо декілька назв тем, що над ними працює катедра: «Про капітали колгоспів і їх структуру», «Рентабельність і господарська фіктивність ріжних колективних господарств» і т. д. Таким чином ми бачимо, що науково-дослідча робота цієї катедри щільно ззвязана з потребами соціялістичного будівництва. Поряд з цим катедра проробляє й теми загального характеру, що звязані, наприклад, з історією кооперації й т. д.

Значну й корисну роботу перевела катедра історії України. Своїм основним завданням катедра поставила боротьбу з буржуазними й псевдо-марксівськими течіями в українській історії. Історична наука, як відомо, є головним пристановищем для творців націоналістичної ідеології, особливо в таких країнах, як наша, що їх раніше пригнічувалося. Катедра заклала основу мрксівсько-ленінського вивчення минулого, утворила кадо молодих українських комуністів, що розроблюють низку історичних проблем. За останній рік катедрою зачитано 17 наукових докладів.

На історичному відділі останнім роком організовано катедру історії партії й жовтневої революції на Україні. Нею підготовлено наукове видання стенографічного відчиту I-го, II-го й III-го з'їздів і IV-ої й V-ої Конференції КП(б)У.

Катедрою загальної історії зачитано 17 докладів протягом останнього року й надруковано низку наукових праць. Слід відмітити праці, що освітлюють слав'янську контр-революцію 1848 року, оскільки вони мають особливе значіння для Західньої України.

Інтенсивну діяльність розвинула й філософська катедра. З самого початку катедра взяла курс на встановлення щільного звязку й підпорядкування своєму впливу природників-матеріялістів, борячись з ідеалістичними позитивістськими вульгарно-механістичними тенденціями. Катедра має низку праць у галузях точних і природничих наук, виступала з багатьма докладами на спільних засіданнях, разом з ріжними науково-дослідчими товариствами. При катедрі працюють дві комісії: методології природознавства й вивчення історії філософії на Україні.

Велику роботу в звязку з філософською дискусією останнього часу провело товариство «Войовничий матеріяліст-діялектик». Товариство рішуче боролось з механістичними й іншими перекручуваннями марксистської філософії. Товариство приділяло велику увагу боротьбі з буржуазно-філософськими, зокрема українськими, течіями. Товариство видало дуже змістовний збірник «Войовничий матеріяліст». Катедра соціології заслухала останнім роком 14 докладів. При цій катедрі існують комісії історичного матеріялізму, історії буржуазної соціології, соціології мистецтва й історії продуктивних органів суспільної людини.

Нещодавно організовано катедру права. При ній є комісії: теорії й історії права й держави, промислово-фінансового, бюджетного права й карного права.

Особливо значну роботу провела катедра нацпитання. Для характеристики змісту роботи катедри, можна назвати деякі теми, що нею розробляються: «Теорія нації австрійської с.-д. школи», «Етапи ленінізму в нацпитанні», «Філософія національности в Булгакова». Катедра здала до друку № 1 «Наукових записок» і «Збірник», що присвячено нацполітиці КП(б)У. Здано до друку також збірник праць Рози Люксембург з нацпитання, складено підручник для радпартшкіл і ВИШ'ів. Окремі робітники катедри також друкують свої праці. Серед них слід відмітити праці т. Скрипника.

Інститут має свій періодичний орган трьохмісячний «Прапор марксизму, що обслуговує широкі кадри наукових робітників марксистів. Ми бачимо, яку значну й важливу роботу провадить Інститут. Він вже вийшов з першої стадії свого оформлення й поступово неухильно розвивається в напрямку поширення і укріплення своєї наукової діяльности, стаючи марксистсько-ленінським центром не лише для радянської України, а й для всіх українських земель.

Фельдман.

Перед виборами до Академії Наук

Кандидати до Академії Наук від Харківського медінституту

На загальних зборах професорів, викладачів та представників студентства Харківського Медичного Інституту, наукових робітників, науково-дослідчих катедр при ХМІ і Українського паталого-анатомічного інституту обговорено і повнотою схвалено порядок поповнення Всеукраїнської Академії Наук новими академіками.

Збори вважають постанову Раднаркому про поповнення ВУАН за величезної ваги, що відкриває перед науковими робітниками України великі й нові перспективи в розвиткові наукової праці на Україні і спрямовують цю працю на шлях сприяння соціялістичному будівництву. З почуттям великого задоволення збори відначають, що постанова Раднаркому вперше дає можливість взяти участь у виборах до УАН всім науковим установам, ВИШ'ам і робітниче-селянському суспільству. Через притягнення до виборів наукових установ радянської суспільности утворюється умови цілковитої погодженности роботи Академії. До числа нових академіків повинні увійти молоді наукові сили, особливо, представники марксистської методології. Академію треба поповнити українськими вченими всіх українських земель і вченими всього Союзу. В академіки повинні пройти висококваліфіковані вчені, що являють собою громадську цінність.

Збори вважають за потрібне, щоб з Академію вибрані були особи, що сприяли б правильному проведенню на Україні ленінської національної політики і активно брали б участь в поглибленні українського культурного процесу.

Кандидатами до Української Академії Наук збори висунули таких т.т.:

З циклу соціологічних та філософських наук.

1. Скрипник М. О. директор Українського ін-ту Марксизму та керівник катедри нацпитання, НКО УСРР, член Білоруської Академії Наук.

2. Семковський С. Ю.—доктор філософії, керівник катедри філософії Українського інституту Марксизму.

3. Юринець В. О.—голова катедри соціології Українського інституту Марксизму.

З циклу наук економічних.

4. Кржижановський Г. М.—член Всесоюзної Академії Наук, голова Держплану СРСР.

З циклу наук фізико-математичних.

5. Затонський В. П.—фізик, Нарком РСІ.

6. Гольдман О. Б.—фізик, директор фізичного інституту (Київ).

З циклу наук біологічних.

7. Раковський І. А.—голова медичної секції Львівського наук. товариства ім. Шевченка.

8. Нещадименко М. П.—проф. ХМІ, керівник науково-дослідчої катедри бактеріології (в кандидатуру висунено при 8, що утрмались).

З циклу наук хемічних.

9. Палладін В. А.—біохемія, директор Українського біологічного інституту, проф. ХМІ.

З циклу с.-госп. наук.

10. Шліхтер О. Г.—аграрні відносини—Наркомзем УСРР.

З циклу наук історичних.

11. Яворський М. І.—доктор історії Української культури, член Білоруської Академії Наук, керівник катедри історії України Українського інституту Марксизму.

— Сьогодні, 19-го, о 3-й годині вдень, в будинку вчених відбудеться доклад про роботу Всеукраїнської Академії Наук. Для докладу до Харкова спеціяльно приїздить член президії ВУАН.

Участь с.-г. науково-дослідчих установ

в розвитку соціялістичного сектора сільського господарства

Нарада с.-г. науково-дослідчих установ НКО, розглянувши питання про наукове обслуговування соціялістичного сектора сільського господарства, гаряче вітає широку самодіяльність бідніших верств селянства і заходи уряду до соціялістичної реконструкції сільського господарства, бо лише перехід до системи великих інтенсивних колективних господарств дасть можливість піднести продукційність сільського господарства і забезпечить добробут населення і розвиток промисловости, як основної передумови переходу країни до вищих соціялістичних форм господарчого і культурного будівництва.

Сільсько-господарська наука на Україні, протягом дореволюційного свого розвитку, обслуговувала переважно потреби капіталістичного поміщицького господарства, а за останнє десятиріччя скеровувалася переважно на потреби масового сільського господарства.

Широке планове розгортання колективних, кооперативних та державних форм організації сільського господарства, вимагає перегляду й пристосування до них багатьох сучасних досягнень і методів сільсько-господарської науки, в ріжних її галузях. Завдання це є надто актуальне і цілком невідкладне; здійснення його повинно як найскорше привести до організованого планового наукового обслуговування соціялістичного сектора сільського господарства. На цьому завданні мусять бути зосереджені зусилля цілої сітки дослідчих сільсько-господарчих установ НКО, що мусять виконувати й відповідні планові наукові та науково-практичні завдання об'єднань колективів, кооперативів, радгоспів та так само земорганів і проморганів.

Для здійснення цього, господарчі організації соціялістичного сектора, так само як земоргани і проморгани, мусять брати активну участь у виробленні програм і планів робот с.-г. наукових установ НКО, висуваючи перед ними і свої завдання.

Науково обслуговуючи потреби соціялістичного сектора с.-г. наукові установи НКО мусять відповідно до них пристосовувати і організаційні форми своєї праці, що має тісніше звязатися з самим усуспільненим с.-г. виробництвом, та з його організацією, зокрема з оперативною роботою відповідних господарчих і урядових органів та установ.

Організоване на таких засадах наукове обслуговування соціялістичного сектора, дасть міцні підвалини для швидкої соціялістичної перебудови сільського господарства.

Для найкращої організації наукового обслуговування соціялістичного сектора, необхідно, крім вищезгаданої ув'язки н. д. установ з виробництвом на місцях, також плановий росподіл доручень з боку центральних виробничих установ серед н. д. установ на периферії.

З огляду на те, що крім н. д. установ НКО, існує досить значна сітка н. д. установ інших наркоматів та виробничих державних і кооперативних організацій, що провадять «відомчу» науково-дослідчу роботу, треба планово ув'язати зверху в центрі роботу н. д. установ НКО, НКЗС і с.-г. кооперації; ініціятиву цієї ув'язки повинна взяти на себе Укрнаука.

За українську наукову і освітню книжку

Підчас місячника української книжки не завадить кілька слів присвятити нашій продукції наукової, технічної та освітньої книжки. Тема ця болюча.

Недавно найвищий орган влади на Україні —XI-й З'їзд Рад ствердив п'ятирічку нашого соціялістичного розвитку в тім числі й план індустріялізації країни та соціялістичного будівництва. Всім відомо, що без наукових теоретичних знань, без допомоги доброї технічної книжки, без цілковитої ліквідації неписьменности важко буде здійснити це, велетенської ваги, завдання.

Книжковий ярмарок, що оце відкрився недавно в Харкові, виставка української книжки та й самі продуценти книжок — видавництва б'ють на сполох.

— Дайте українську наукову й технічну книжку!

Смішно навіть сказати, за останній рік усі видавництва України викинули на ринок всього тільки 103 назви книжок з техніки і то здебільшого переклали з чужоземних мов.

Харківський Інститут Народньої Освіти висуває нині похвальну думку — організувати при ІНО комісію та експериментальну бібліотеку, де можна було б обговорювати та консультувати справу видання популярних наукових книжок. Натиск нового радянського читача, його прагнення підвищити свій культурний рівень такі великі, що повз них не можна пройти мовчки.

Виставка української книжки з державній Книгарні ім. Короленка хоча й багата загалом на українську книжку (понад 4 тис. назв), проте наукові видання, технічна книга складає тільки маленьку її частку. Правда, вітрина УАН з її науковими друкованими творами досить велика, проте книжки ці не завжди своїм суто-науковим змістом та ціною підходять для масового читача. Проблема електрифікації країни, зокрема Дніпрельстан, колективізація, питання транспорту, репрезентовано в українській науковій думці надто слабо. Наприклад, куток Дніпрельстану має всього кілька книжок і то більш художньо-описового характеру, ніж наукового (нариси, П. Лісового—Дніпробуд та розвідки проф. Яворницького).

Питання соціялістичної п'ятирічки — контрольні цифри народнього господарства України на 28-29—32-33 р.р. наша Вища Рада Народнього Господарства видала в 1929 р. чогось тільки руською мовою.

Бойова проблема реконструкції сільського господарства на соціялістичних засадах не краще репрезентована в популярній науковій літературі, ніж питання індустріялізації країни. З галузі колективізації всього тільки 11 книжок.

Справа з шкільними підручниками, судячи по виставці, трохи неначе краща. Тут і робоча бібліотека педагога й інші підручники з ріжних галузей дисциплін, все ж прикладні знання репрезентовано в українській книжці недостатньо. Зовсім мало підручників для вивчення хемії й техніки; трохи більше з математики і медицини.

Можливо, що не всі українські видання нові й старі потрапили на виставку, бо просто не хочеться вірити, щоб за 10 років української книжкової продукції було так мало зроблено в галузі популяризації наукової думки серед широких робітниче-селянських мас. Правда, відділ народньої освіти, зокрема питання культурної революції та соціяльного виховання поповнюють цю програму, але цього замало. Учень, що набув певних знань у нижчій школі не може як слід їх продовжувати далі, не маючи для цього підручників. Не дивно отже, що по наших вищих школах ще й досі студенство користується здебільшого так званими «шпаргалками» — ручними записами лекції викладачів—іноді навіть друкованих на шапірографі.

Чи не найкраще на виставці подано популярну політосвітню літературу, зокрема комсомольську (комсомольська література складає нині постійну виставку). Багато назв, бабато цінних книжок. Все ж і тут такі важливі питання, як, скажемо, робота VI-го Конгресу Комінтерну (стенографічний звіт) не мають відбитку в українській книжці. Малувато книжок на антирелігійні теми. Зовсім мало місця відведено (чи може й нема книжок) для популяризації боротьби з ухилами в лавах партії, мало популярних книжок про загрозу війни та про обороноздатність країни.

Ми зупинились тільки побіжно на групі книжок науково-освітнього характеру. Синтезуючи загальне враження від цього відділу, треба прийти до досить невтішного висновку.

— В українській книжковій продукції наукова думка посідає ще надто мале місце.

Наші видавництва повинні зважити колосальний попит масового радянського читача, зокрема вузівця, на українську наукову і технічну книжку і до свого плану внести видання цих книжок, як це вже зроблено в галузі соціяльного виховання і політосвіти.

В боротьбі за просунення української культури в гущавини робітничих мас, за приєднання їх до великого процесу соціялістичного будівництва на Україні, видання української популярної наукової книжки та шкільних підручників гратиме одну із передових ролей.

М. Наддністряний.

Академик П. А. Тутковський

(З нагоди 70-ліття з дня народження).

Серед вчених природників України підноситься постать великого вченого і українознавця академика Павла Антоновича Тутковського, що має заслужену славу світового вченого і що його 70-літній ювілей урочисто сьогодні святкують у Київі наукові і громадські кола України.

Народився П. А. 1-го березня 1858 р. у м. Липовці. По закінченні Київського університету 1882 р. він був залишений для підготування до професорської діяльности при катедрі геології. Р. р. 1884—1895 був асистентом при катедрі геології, а далі навчителем географії і природознавства у середніх школах Київа. Р. 1911 захистив при Московському університеті дисертацію на ступінь доктора географії і того ж року від Казанського університету одержав ступінь доктора геології і мінералогії honoris causa. Р. 1913 обраний на приват-доцента, а р. 1914 став професором географії Київського університету. Р. 1918 обраний на академика по катедрі геології в Українській Академії Наук.

Ще студентом 1881 р. П. А. надрукував свою першу працю—«К вопросу о соотношении чисел элементов ограничения кристаллических форм». А потім широко розгортається його колосальна наукова праця, бо дав П. А. до сьогоднішнього дня коло 180 наукових праць з поля кристалографії, мікроскопічної петрографії, загальної геології, мікропалеонтології, загального землезнавства, краєзнавства і інших природничих наук, крім того, кілька тисяч популярно-наукових статтів в ріжних журналах і газетах.

Велику заслугу має П. А. своїми самостійними геологічними дослідами на Київщині, Волині, Поділлі, Полтавщині, Таврії, Херсонщині, Дніпропетровщині, Білорусі, де на великих просторах, крім загальних геологічних висновків, виявив чимало родовищ корисних копалин.

Неможливо в газетній статті всебічно оглянути многогранну наукову діяльність П. А. Тутковського, а тому відзначимо лише його головні наукові праці.

Перші в науці мікроскопічні досліди кристалічних пород Київщини.

Методика геологічної фотограметрії та фотографії (праці 1894—1896 р. р.) Фотограметрія дає можливість визначити віддалення, грубину геологічних верств та інші лінійні величини, а також широко вживати так звану фотограметричну нівеляцію.

Нова теорія утворення верстуватих вулканів (1892 р.), де П. А. довів, що так звані верствуваті вулкани є наслідок фізичної реакції океанічної води на земну кору, тому вони завжди бувають у межах океанічного побережжя—недалеко від моря.

Довга низка мікропалеонтологічних праць про юрські крейдяні та третинні поклади України. На всю колишню Росію П. А. був єдиний мікропалеонтолог.

Нова теорія утворення лесу на Ураїні, в Европі та Північній Америці (див. класичну працю).

— «К вопросу о способе образования леса»—«Землеведение», 1899 р. кн. I-II. (Ця нова теорія викликала жваве піднесення наукової думки в цілій Европі, до неї приєдналися геологи цілого світу й вона увійшла до всіх підручників геології.

Нова теорія копальних пустинь північної півкулі («Землеведение», 1909 р. кн. I-IV.

Низка праць про корисні копалини України та їх раціональне використання для потреб сільського господарства і промисловости.

Низка праць про артезійські води України.

Нова теорія походження неолітичної культури, де П. А. довів, що причина величезного поступу за неоліту полягає в зміні техніки вироблювання знарядь, в переході від оббивних знаряд до шліфування.

Нова гіпотеза про природні причини наступів азійських варварів.

Праці про природню районізацію й краєвиди, що стають за першобазу для всіх дальших праць природничого й економічного районування України.

Новий підручник загального землезнавства для вищих шкіл, преміййований Укрнаукою.

Низка праць з бібліографії природознавства і сільського господарства України, термінологічний словник геології і багато інш.

Всі природописні праці П. А. освітлюють природу України і в той же час відзначаються глибоким економічним підходом.

П. А. Тутковський не тільки видатний вчений, він і активний радянський діяч в царині соціялістичного і культурного будівництва України. Нині він стоїть на чолі Українського н-д Геологічного ін-ту, Українського Геологічного Музею (заснованого ним же), він є член ВУЦВК і Київського Окрвиконкому.

Україна мусить знати і цінити таких своїх вчених, як акад. П. А. Тутковський, що не замкнувся в рямцях академізму, а разом з робітниками і селянами працює на користь соціялістичного будівництва.

Проф. К. Дубняк.

Нові книжки

Акад. П. ТУТКОВСЬКИЙ. Загальне землезнавство. Підручник для вищих шкіл і для самоосвіти. 8 ст. XI+496. Київ. 1927.

Праця складається з трьох частин: 1) вступ до землезнавства, 2) фізична географія та 3) біогеографія.

В першій частині автор розглядає завдання та межі географії за поглядами ріжних вчених на цю, порівняно молоду, галузь наукового знання. Автор вважає за особливості географічного методу три риси: 1) пристосування матеріялу до географічних координат, 2) морфологічний спосіб вивчання, 3) студіювання сучасних фактів.

За завдання ж географії автор вважає: «пізнати обличчя землі в сучасному стані, з погляду розподілу сучасних фактів та явищ у просторі і їхньої генези».

З цього розуміння і виходить дуже широкий обсяг знань, що їх охоплює автор в своєму огляді. У вступі далі розглядає він елементи вищої геодезії, астрономічні та астрофізичні дані, в пристосуванні до тіла землі, загальну морфологію земної поверхні — останню досить широко і ріжноманітно.

В другій частині — **фізичній географії** автор стає в значній мірі на динамічний бік і розглядає досить детально **ендогенні процеси:** прямовісні коливання земної кори, горотворчі процеси, тектоніку, дізлокації, прикладаючи динамічні пояснення до сучасних географічних елементів, зокрема України. Дає ріжні класифікації гір. Розглядає негативні форми рельефу, рівнини та їх класифікацію. Врешті механізм горотворчих процесів. Далі землетруси, їх наслідки, поширення. Вулкани з морфологічного і докладно з динамічного боку; поширення їх, теорія вулканізму, в тому числі й власну, і в решті—загальний напрям ендогенних процесів.

Екзогенні процеси розглянено ще докладніш. Після уваг відносно джерела енергії цих процесів, автор розглядає атмосферу—розмір, склад, діяльність. Вітри, пустельні явища і т. і.

Далі йде **діяльність води:** денудація взагалі, метеорна вода, звітрювання; діяльність дощової води, яри і т. і. **Підземна вода. Поверхневі води. Озера.**

Гляціологія: умови існування та утворення льодовиків.

Океанологія та океанографія. Климатологія викладена коротше.

Частина третя присвячена **біогеографії.** Розглядається біосфера взагалі, її густість та маси. Способи росповсюдження організмів. Розподіли біосфери по життєвих областях. **Фітогеографія,** шляхи росповсюдження рослин. Склад та статистика флори. Рослинні спілки, формації, типи. Межі рослинности, зони та області. Характеристика окремих областей: ліси, степи, чагарники, тундри, гірська рослинність, морські області. Культурні рослини, їх росповсюдження. Поживні рослини, смакові та збудні, корінні, олійні та прядивні, фарбувальні.

Зоогеографія. Умови існування тварин.

Геологічна діяльність організмів—руйнуюча та будівнича. Мінеральне вугілля. Рослинні й тваринні вапняки. Коралові будівлі. Теорії рифів та атолів. Вуглеводні земної кори. Сальзи.

Антропогеографія. Її завдання та обсяг. Давність людства та первісних культур. Кам'яна доба: палеоліт, неоліт. Географічне оточення, флора, фавна. Розділ на епохи. Раси передісторичної людини. Зміни рас. Росподіл людства за лінгвістичними ознаками. Класифікація мов. Росподіл людства за етнологічними ознаками, за релігіями. Головні релігії, їх поширення. Росподіл за культурою, вогнища культури. Шляхи та засоби поширення культур. Форми господарства. Типи культур; ступені культури, їх характеристика, особливості. Первісна культура; півкультура: номадизм, осіла півкультура; вища культура. Взаємодіяння культур. Вимирання первісних народів. Географічні типи залюдненности. Росподіл густоти людства. Питання про місткість землі.

Вже цей короткий огляд змісту показує те, дуже велике коло знання, що його об'єднано в книжці, яку розглядаємо. Лише для колосальної ерудиці автора було можливо виконати таке величезне завдання.

Що-до загального характеру праці, то її власна, взагалі, не тільки статична, але й динамічна трактовка предмету. Це особливо торкається геології, що в ній автор являється так само видатним фахівцем, як і в галузі географії. Ось чому книга ця є цінною не тільки як підручник географії, але й так само в значній мірі може бути за підручник динамічної геології, що його досі не маємо українською мовою.

Величезна кількість фактичного матеріялу, заведеного до цього підручника, не порушує строгої систематичности книжки. Надзвичайне значіння має, що автор являється дуже гарним знавцем природи України. Численні вказівки, приклади, подробиці, а іноді цілі розділи, подають читачеві український матеріял. Це робить книжку корисною для українського читача. Теж саме можна сказати й про мову підручника. Атор є найбільшим і найкращим знавцем української географічної та геологічної термінології, взагалі мало розробленої. З цього боку книжка являється важливим джерелом для студентства—майбутніх педагогів, а також працьовників в усіх галузях географії України.

Хибою книжки являється незначна кількість рисунків, з яких частина при тому застаріла. Але це пояснюється, як згадано в передмові, незалежними від автора обставинами. Можна лише побажати, щоб в майбутньому ця праця була видана краще.

Автор зазначає в передмові, що він утрамався від внесення до огляду де-яких нових теорій, ще не досить обгрунтованих. На жаль до числа відсутніх в книжці належить теорія ізостазіса і Вегенерова теорія материкових брил,—які здається варто було б залучити до огляду.

Але окремі не значні недоліки не впливають на загальне враження від книжки та загальне значіння її, як видатного явища в Українській науковій та педагогічній літературі.

Професор О. Федоровський.

До певевиборів сельбудів

Піднесення масової політосвітньої роботи серед широких мас селянства є одним із найголовніших завдань, що стоять перед усією радянською суспільністю, особливо, зараз, в умовах соціялістичної реконструкції сільського господарства та наступу на глитая.

П'ятирічний план індустріялізації народнього господарства і, зокрема, сільського, вимагають максимального напруження всіх сил, та відповідної політичної і культурної підготовки робітниче-селянських мас. Ось чому й робота селянських будинків, набирає зараз особливої ваги і значіння.

Робота їх хоч і зростає, щороку, але ще не набрала потрібного темпу; наші сільбуди ще не стали тим осередком, де групувалася б уся культурно - виховна робота. Найголовніші причини слабої кульосвітньої роботи на селі, це—недостатня сітка селянських будинків та хат-читалень (сельбудів 3.854, хат-читалень 6.055), недостатня підготовка керівників цих культосвітніх закладів, відсутність коштів на переведення роботи (на місцевому бюджеті перебувають всього 1.787 сельбудів і 1.764 хатчиталень) та роспорошеність коштів на культроботу по окремих організаціях, замісць концентрації їх у сельбудах, через що коштів цих часто зовсім не використовується і, головне, відсутність масовости в їхній роботі та слабе керівництво і участь місцевих радянських та громадських організацій.

Особливої ваги в даний момент набирають перевибори рад та правлінь сельбудів і хат-читален, що їх переведення стоїть на порядку денному. Перевибори повинні проходити під гаслом поширення та пожвавлення роботи сельбудів, мобілізації навколо їхньої роботи широких верств сільської громадськости, притягнення до їхньої роботи всіх культурних сил села і т. інш.

У перевиборах сельбудів повинні взяти активну участь всі громадські та професійні організації, наради сільського активу повинні виявити всі хиби минулої робо... а накреслити шляхи майбутньої.

В масовому огляді—перевірці робо... сельбудів і їхніх гуртків повинні взя... участь всі громадські організації, висв... люючи їхню роботу через пресу та заст... совуючи досвід роботи одних сельбудів д... інших.

Центром уваги повинно бути пожвавле... ня роботи сельбудів взагалі, і зокре... гуртків, напр., кооперативних, сільсь... господарських антиалкогольних, антире... гійних, а також рибальських особливо, ... районах надморських та великих річок, ... то Дніпро, Буг, Дінець і т. ін., де розви... не рибальство. Справу треба організува... так, щоб уся культ-виховна робота п... ходила через сельбуди, а не роспорошу... лась по окремих організаціях.

До роботи сельбудів треба притягти у... гу сільради і забезпечити їх коштами, ... центруючи всі засоби в сельбудах і ... допускаючи, щоб кошти, передбачені ... культ-освітню роботу окремими органі... ціями, лежали не використаними.

Культурна робота серед селянства м... набрати масового характеру, а перевибо... рад сельбудів повинні притягти увагу вс... радянської суспільности і створити спри... ливіші умови для дальшої роботи сель... дів. Селянські будинки мусять бути ді... ними громадськими політично - освітні... центрами, чия робота зосереджується ... питаннях колективізації, кооперування б... няцько-середняцьких та наймитських ... села, інтенсифікації сільського господ... ства та просунення в маси метод під... щення врожайности і продуктивности сі... ського господарства на питаннях праці с... ред наймитства, бідноти, жіноцтва і т.

Селянські будинки не культурний ар... нал у класовій боротьбі з капіталістичн... ми елементами села і тому до роботи се... будів треба притягти увагу всієї радян... кої суспільности.

Винярський Ю.

Хроніка

— **Заочний технічний інститут.** За ініціятивою професури та інженерів-техніків Київського Політехнічного Інституту незабаром організується заочний технічний інститут. В складі інституту організується такі відділи: теплотехнічний, механічний, електротехнічний, будівельний, агрономічний то-що.

— **Наші вчені про сільсько-господарську науку, підвищення врожайности та соціялістичну реконструкцію сільського господарства.** З 7 по 10 травня відбулася перша Нарада представників науково-дослідчих Інститутів та Н. Д. Катедр Наркомосвіти. У Нараді цій активну участь взяли грунтознавці, фітотехничні, зоотехничні та економічні наукові установи НКО Харкова, Київа та Одесі. Основним завданням Наради було—ознайомитися з роботою с.-г. наукових установ НКО та переглянути її з погляду потреб підвищення врожайности та соціялістичної перебудови сільського господарства. Завдання ці Нарада успішно виконала і ухвалила низку важливих постанов.

— **Нові перспективи в роботі окружних бібліотек.** З 1929 р. окружні бібліотеки України та АМСРР одержують обов'язковий примірник книжок. Таких бібліотек 22, здебільшого по найголовніших промислових і культурних центрах, зокрема по містах, що мають ВУЗ'и. Нова форма постачання дасть кожній бібліотеці на рік щось 8—9 тис. томів книжок і журналів. Окрвиконкоми з свого боку зобов'язалися перед НКО і Книжковою Палатою забезпечити ці бібліотеки приміщенням, штатом та коштами на придбання бібліотечного приладдя та бібліографічних видань. В такий спосіб окружні бібліотеки зможуть виконати те завдання, що стоїть перед ними в загальному плані бібліотечної політики—бути центрами методичної допомоги масовим робітничим і селянським бібліотекам.

— **Українська Книжкова Палата й потреби масових бібліотек.** Ідучи назустріч потребам масових бібліотек Українська Книжкова Палата в цьому році росночинає видавати рекомендаційно-бібліографічний журнал «Треба Прочитати» за редакцією М. Годкевича та І. Ю. Кулика.

Журнал цей виходитиме в формі блоккартного каталога і міститиме на окремих папе... вих картках критичні анотації на найкр... українські книжки з поточної книжкової п... дукції.

Це видання допомагатиме і бібліотекар... масових бібліотек, а також і самому чита... розбиратися в нових книжках, даватиме по... нення про зміст та приступність тої чи ін... книжки.

До участи в складанні критичних анота... запрошено наукових робітників відповідн... фахів, зокрема для красного письменства ... наукових робітників Інституту Шевченка.

«Треба Прочитати» виходитиме в трьох ... ріях, пристосованих до бібліотек міських (... бітничих), сільських та дитячих. ВУРПС У... НКО та Упр. Соцвих НКО спеціяльними об... никами рекомендували установам по св... лінії використати це видання для планов... комплектування бібліотек та поширення ... просунення української книжки в маси чи... чів.

— **Українська книга в РСФРР.** В остан... план росподілу обов'язкових примірників ... дань РСФРР, що його затвердив НКО з п... позиції Української Книжкової Палати ув... ли не лише головні книгосховища Рад. Р... публік, але й бібліотеки в місцевостях РСФ... з українським населенням, як ось кур... бібліотека, симферопольська та кубан... центральна окружна бібліотека в Красно...

Кубанська бібліотека вже розвинула ве... ку роботу з українською книгою, зв'язавши... з процесом українізації Кубанського кр... При бібліотеці організовано український л... ратурний гурток в складі двох секцій, кр... знавства та вивчення української літерат...

Всесоюзна фізично - хемічна конферен...

Чергова всесоюзна фізично-хемічна к... ференція відбудеться у Дніпропетровсь... му. Для проведення її Укрнаука приз... чила потрібні кошти.

Широка конференція фізико - технічно... інституту.

Сьогодні з Харкові, відкривається п... конференція українського фізико-техніч... інституту. На конференцію прибувають в... ніші фізики України, з Ленінграду, Мос... та, крім того, з Німеччини прибуває п... Йордан (Гамбург), асистент Гетінгенсь... університету Гейтлер.

Нарада має обговорити ріжні питання к... тової механіки. На порядку дня стоять до... ди: про нову теорію проф. Ейнштейна, ... звязок з квантами, релятевітську і квант... теорію, про теорію груп та інш.

Всеукраїнський з'їзд істориків - маркс... відкладається на осінь.

Зважаючи на те що чимало організа... та осіб, що обіцяли взяти участь у в... раїнському з'їзді істориків маркс... просять відкласти скликання цього з'їз... щоб більше підготуватися до праць ц... з'їзду, рада українського товариства «І... рик-марксист» на своєму засіданні 1... травня 1929-го року, всебічно обміркува... ці пропозиції, ухвалила перенести с... кання цього з'їзду на осінь 1929 року, ... що й доводиться усім зацікавленим ... відому.

За раду товариства **М. Яворський.**

До ювілею академіка Тутковського

Ювілейний Комітет виготував та здав до друку автобіографію академіка П. А. Тутківського. Автобіографію видрукувано в кількості 5 тис. примірників, що має вийти до дня ювілейного свята.

Крім великого ювілейного збірника, що його спеціяльно складає комітет, ряд наукових установ присвячують свої чергові видання академікові П. А. Тутківському. Такі видання випускають Геологічний Інститут, Укргеолком, Науково-Дослідчий Інститут Водного Господарства, катедра теплотехніки та інш.

Досі ювілейний комітет одержав на ім'я ювілянта до 100 привітань від ріжних наукових та громадських установ СРСР та закордону, від президента Всесоюзної Академії Наук Карпинського, від акад. Павлова (геолог), Московського Університету та інш.

Ювілейну виставку, що на ній мають експонувати до 500 праць академіка Тутківського, росташовано в колонній залі Палацу Праці. Виставку буде відчинено протягом 2 тижнів у всенародній бібліотеці України.

Додаток редагує МИК. НОВИЦЬКИЙ

Накази та обіжники по ВРНГ УСРР

Наказ № 349

До всіх трестів ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР.

ВРНГ УСРР цим оголошує для відому та керування нижченаведену постанову ЦВК та РНК СРСР з 21/XII-1928 року «Про звільнення котлів пожежних машин від оплати на покриття видатків, що до нагляду за паровими котлами», що її оголошено в Зб. Зак. СРСР 1929 р. № 3, арт. 21.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

ТВО Нач. Пожежної Охорони Промисл. ВРНГ УСРР **МАРКІН-ВЯЛЬЦЕВ.**

ПОСТАНОВА ЦВК та РНК СРСР 21/XII-28 р.

Про звільнення котлів пожежних машин від оплати на покриття видатків, що до нагляду за паровими котлами.

Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народніх Комісарів Союзу РСР **постановляють:**

1. Звільнити від оплати на покриття видатків, що до нагляду за паровими котлами (Збірн. Зак. Союзу РСР 1926 р., № 15 арт. 104 і № 34 арт. 231 і 1927 р., № 2, арт. 16) котли пожежних машин, що належать професійним та добровільним пожежним організаціям і підлягають технічному наглядові органів народніх комісаріятів праці союзних республік.

2. Порядок, як прикладати цю постанову, установлює Народній Комісаріят Фінансів Союзу РСР порозумівшись з Народнім Комісаріятом Праці Союзу РСР.

Голова ЦВК Союзу РСР **М. КАЛІНІН.**

Заст. Голови РНК Союзу РСР **В. ШМІДТ.**

За Секретаря ЦВК Союзу РСР **А. ТОЛОКОНЦЕВ.**

Москва - Кремль, **21 грудня 1928 р.**

Наказ № 326

від 11 IV-1929 р.

Підставу, на яку посилається наказ ВРНГ УСРР ч. 270 від 19 березня 1929 р. (газета «Вісті», ч. 65, від 21/III-29 р.) в частині нарахування амортизації на майно орендової промисловости слід читати так: «Постанова УЕН'у від 20/IX-1927 р. (прот. 48/501), замість надрукованої від «20/IX-1928 р.».

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **М. ШРАГ.**

Заст. Нач. АФУ ВРНГ УСРР **КОМІСАРЕНКО.**

Наказ № 353

8 травня 1929 р., м. Харків.

§ 1.

Листом НК РСІ УСРР № 206161 від 11/II-29 р. запропоновано всім урядництвам організувати в своєму складі постійну комісію в справах раціоналізації обліку і звітности.

Ураховуючи, що ця справа у ВРНГ складає функції Ради в Справах звітности, і щоб поглибити роботу Ради, відповідно до пропозицій НК РСІ УСРР, викладених у наведеному листі, **наказую:**

1. Взяти до відому та керування положення про Раду в справах звітности і в новій редакції.

2. Склад Ради в справах звітности призначити такий:

Голова Ради—Заст. Н-ка ПЕУ ВРНГ УСРР т. **Шраг.**

Заступники: — Зав. Статвідділу **тов. Потресов.**

Зав. Центральної Бухгалтерії тов. **Гохберг.**

Члени: Представник Орг. Бюро, Представник Економ Ком. МК ВРНГ,

Заст. Зав. Стат. Відділу.

3. Склад Секцій Ради призначити такий:

1. Секція Статистичної звітности. Голова Секції тов. **Потресов.** Члени: ВРНГ т. **Феоктистов.** т. **Болотників.** (МПТ) т. **Іванов.** (УТСМ) тов. **Рабінович.**

II Склад Секції Бухгалтерської звітности:

Голова Секції т. **Гохберг.** Члени: т. **Бусель** (ВРНГ). т. **Віткуп,** т. **Бочаров**—УТСМ. т. **Симсон**— Укртекстильтрест.

§ 2.

З виданням цього касуються накази ВРНГ УСРР № 370 від 29 квітня 1926 р., № 491 від 12 липня 1926 р. № 249 від 21/III-1927 р., № 367, від 24/VI-1927 р., № 437, від 16/VII-1927 р.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Начальник ПЕУ ВРНГ УСРР **КАГАН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

ПОЛОЖЕННЯ про РАДУ В СПРАВАХ ЗВІТНОСТИ.

1. Щоб раціоналізувати систему обліку й звітности по ВРНГ УСРР та підлеглих до неї установ і підприємств в складі планово - економічного управління Утворюється Рада в справах звітности.

2. На Раду в справах звітности покладається:

а) Раціоналізувати внутрівідомчий облік і звітність;

б) контролювати запровадження у життя системи звітности, що її встановлює ВРНГ УСРР за погодженням в НК РСІ УСРР;

в) переглядати звітні вимоги управлінь, відділів, комітетів та бюрів ВРНГ УСРР від своєї периферії в напрямку спрощення і поліпшення їх, пристосовуючи ці вимоги до нового обліку, а також до потреб регулювання і планування;

г) ліквідувати паралелізм у вимогах від периферії звітних даних різними управліннями, відділами, комітетами та Бюрами ВРНГ УСРР за різними формами і строками;

д) ув'язувати відомчу статистику ВРНГ з державною статистикою;

е) ув'язувати статистичну звітність з бухгалтерською;

ж) скорочувати оперативну звітність;

з) переглядувати первісну документацію (бухгалтерську, статистичну, оперативну, технічну, і максимально можливо скорочувати кількість документів, спрощувати зміст їх: встановлювати певні стандарти й типи: переглядувати документообіг для встановлення найкоротших шляхів просування документів і за безпечення своєчасного і справжнього контролю; рішуче запроваджувати в життя нову техніку обліку копір-обліку і пробки питань (в організаціях з масовими рахівничими операціями) про машинізацію обліку;

і) переглядувати облік для забезпечення своєчасного і цілковитого відбивання в ньому господарчих процесів вкупі зі зменшенням витрат на обліково-рахівничий апарат. Переглядувати номенклатуру рахунків балансів у напрямку пристосування їх до такого відбивання господарчих процесів, які б відповідали вимогам радянського планового господарства.

к) Переглядувати положення, інструкції, правила обліку і звітности для поліпшення і спрощення всієї обліково-звітної роботи, рахівничих взаємовідносин окремих господарчих одиниць.

3. Для виконання наведених (п. 2) обов'язків Рада має право:

а) розробляти систему звітности та обліку, з поданням її на затвердження Президії ВРНГ УСРР.

б) запроваджувати самостійно, або видавати дозвіл окремим структурним одиницям апарату ВРНГ УСРР, органам та підприємствам підлеглим до ВРНГ УСРР, на введення нових форм звітности, які викликаються оперативною роботою впродовж року, погоджуючи ці форми з НК РСІ УСРР.

в) Переводити апаратом ВРНГ УСРР обслідування стану звітности та обліку на підлеглих до ВРНГ підприємствах та установах.

4. Постанови Ради можуть бути змінені розпорядженням Голови ВРНГ УСРР, або за постановою Президії ВРНГ УСРР.

5. Засідання Ради скликаються Головою Ради в міру потреби. Внутрішній порядок роботи Ради визначається Головою Ради.

6. Всі питання, що належать до компетенції Ради, розроблюються попередньо, залежно від характеру питань у секціях: а) Статистичної звітности та б) бухгалтерської звітности, при чому по питаннях в яких заінтересовані Управління, Галузеві та інші відділи, Комітети та Бюра ВРНГ УСРР на засідання як Ради, так і секції викликаються представники цих Управлінь, відділів, комітетів і Бюро.

Крім того, коли це буде визнано за потрібне Рада або Секції викликають на свої засідання представників трестів та виробничих одиниць (фабрик, заводів).

7. Всі питання розвязуються Радою звичайною більшістю голосів. Всі різнобічності розвязуються Президією ВРНГ УСРР.

8. Технічне обслуговування Ради та секції провадиться секторами звітного відділу ПЕУ.

Наказ № 320

ч. 320 з 8-IV 1929 р.

Цим оголошується до відома та керування наказ ВРНГ СРСР від 18-II-1929 р. № 437 про: «1) Постановлення Президиума ВСНХ СССР от 5 февраля 1929 г. об обязательной проверке электрических счетчиков и измерительных трансформаторов и

2) постановление Президиума ВСНХ СССР и НКФ СССР от того ж числа о таксе сборов за обязательную поверку и клеймение электрических счетчиков и измерительных трансформаторов».

За Голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Начальник НТУ ВРНГ **ШУЛЬМАН.**

Нач. АФУ **ВРОНСЬКИЙ.**

Главная Палата Мер и Весов СССР.

ПРИКАЗ по ВЫСШЕМУ СОВЕТУ НАРОДНОГО ХОЗЯЙСТВА СССР. № 437.

гор. Москва. 18 февраля 1929 г.

Объявляется для сведения и руководства: 1) постановление Президиума ВСНХ СССР от 5 февраля 1929 г. об обязательной поверке электрических счетчиков и измерительных трансформаторов и 2) постановление Президиума ВСНХ СССР и НКФ СССР от того же числа о таксе сборов за обязательную поверку и клеймение электрических счетчиков и измерительных трансформаторов.

Приложение: Постановления.

За Председателя ВСНХ СССР **МАНЦЕВ.**

Начальник АФУ ВСНХ СССР **ВАСИЛЬЕВ.**

1.

Об обязательной поверке электрических счетчиков и измерительных трансформаторов.

В целях обеспечения правильного учета электрической энергии во всем Союзе ССР, Президиум ВСНХ СССР, на основании ст. 6 Положения о мерах и весах, утвержденного ЦИК и СНК СССР 6-IV-24 г. (Вестник ЦИК, СНК и СТО СССР 1924 г., № 6), **постановляет:**

1. Все электрические счетчики, а также и измерительные трансформаторы, применяемые для расчета между потребителями и поставщиками электрической энергии, подлежат обязательной периодической поверке и клеймению, причем срок периодической поверки не должен быть более 3-х лет.

2. Поверка и клеймение электрических счетчиков и измерительных трансформаторов производится на основаниях, установленных положением о мерах и весах, республиканскими Палатами мер и весов и местными Поверочными Палатами мер и весов, согласно правилам и инструкциям, издаваемым ВСНХ СССР по Главной Палате Мер и Весов. Республиканским Палатам мер и весов предоставляется право входить в соглашение с соответствующими учреждениями на предмет привлечения их лабораторий к делу поверки электрических счетчиков.

3. Поверка электрических счетчиков и измерительных трансформаторов производится республиканскими и местными поверочными палатами мер и весов:

а) в лабораториях республиканских и местных Поверочных Палат мер и весов;

б) вне Поверочных Палат: на местах установки и применения счетчиков и измерительных трансформаторов, а также в специальных лабораториях, лабораториях научно-технического институтов и предприятий, занимающихся производством, ремонтом и регулировкой счетчиков (как, например, на электрических станциях, заводах или мастерских).

Примечание 1: В пределах сетей, обслуживаемых МОГЭС'ом и Ленинградским Электротоком, поверка электрических счетчиков и измерительных трансформаторов производится означенными организациями в своих лабороториях, согласно правилам и инструкциям Главной Палаты мер и весов, под контролем Палаты Мер и Весов РСФСР, на основании утвержденного Главэлектро ВСНХ СССР особого соглашения между МОГЭС'ом и Электротоком, с одной стороны, и Палатой Мер и Весов РСФСР, с другой стороны.

Однако, Электроток и МОГЭС, по требованию потребителей в каждом отдельном случае, обязаны передавать счетчики и измерительные трансформаторы для контрольной поверки соответствующим палатам Мер и Весов, причем, если счетчики и трансформаторы окажутся правильными, то за поверку платит потребитель, а если неправильными, то—МОГЭС или Электроток.

4. Электрические счетчики и измерительные трансформаторы, прибывающие из-за границы, направляются Главным Таможенным Управлением, по соглашению с соответствующей Республиканской Палатой Мер и Весов, в Поверочные Палаты для поверки и клеймения.

5. Электрические счетчики и измерительные трансформаторы, изготовляемые в пределах СССР, поверяются и клеймятся Поверочными Палатами мер и весов по месту производства.

6. Обязательная поверка и клеймение электрических счетчиков и трансформаторов вводится:

а) немедленно по опубликовании настоящего постановления в пределах РСФСР, в районах Поверочных Палат — Московской, Северо-Западной, Нижегородской, Северо-Кавказской и Уральской, в пределах всей БССР, в пределах УССР (в районе Харьковской Поверочной Палаты), в пределах всей ЗСФСР;

б) в пределах других республик и районах других поверочных палат мер и весов, упомянутых в п. «а» § 6 республик, по мере оборудования электрических лабораторий, но не позднее 1-го января 1931 г., причем срок введения обязательной поверки и клеймения электрических счетчиков и измерительных трансформаторов опубликовывается республиканскими ВСНХ.

7. Сбор за поверку и клеймение электрических счетчиков и трансформаторов производится с клиентов Поверочными Палатами мер и весов, согласно издаваемой ВСНХ СССР, совместно с НКФ СССР таксе, причем для Московского и Ленинградского районов, в пределах сетей, обслуживаемых поверкой МОГЭС'ом и Электротоком, периодическая поверка и клеймение устанавливаемых этими организациями счетчиков производится, как и в настоящее время, означенными организациями без особой дополнительной оплаты.

8. Настоящее постановление ввести в действие со дня его опубликования.

2.

О таксе сборов за обязательную поверку и клеймение электрических счетчиков и измерительных трансформаторов.

На основании ст. 5 постановления ЦИК'а и СНК СССР от 29 октября 1927 г. об изменении порядка финансирования учреждений по поверке и надзору за мерами и весами (С. З. 1927 г., № 62, ст. 626).

1. Установить сбор за поверку и клеймение республиканскими и местными Поверочными Палатами мер и весов электрических счетчиков и измерительных трансформаторов в следующем размере:

Наименование работ.

А Счетчики.	Сборы.
Поверка электрического счетчика постоянного или однофазного переменного тока для напряжения не свыше 250 вольт и на наибольшую силу тока не свыше 5 ампер	1.50
Тоже свыше 5 ампер до 10 ампер	2.00
„ „ 10 „ „ 25 „	3.00
„ „ 25 „ „ 50 „	4.00
„ „ 50 „ „ 100 „	5.00
„ „ 100 „ „ 200 „	6.00
„ „ 200 „ „ 300 „	8.00
„ „ 300 „ „ 500 „	10.00
„ „ 500 „ „ 1000 „	15.00
Поверка электрического счетчика трехфазного тока для напряжения не свыше 250 вольт и наибольшую силу тока не свыше 5 ампер	2.25
Тоже свыше 5 ампер до 10 ампер	3.00
„ „ 20 „ „ 25 „	4.50
„ „ 50 „ „ 100 „	7.50
„ „ 100 „ „ 200 „	9.00
„ „ 25 „ „ 50 „	6.00
„ „ 200 „ „ 300 „	12.00
„ „ 300 „ „ 500 „	15.00
„ „ 500 „ „ 1000 „	22.00

За поверку счетчиков при напряжении свыше 250 вольт до 1000 вольт сверх указанной выше платы дополнительно взимается 1.00.

Тоже при напряжении свыше 1.000 вольт до 10.000 вольт дополнительно взимается . . . 2.50

Б. Измерительные трансформаторы.

Наименование работ	Сборы
Определение коеффициента трансформации и угла сдвига измерительного трансформатора тока на наибольшую силу тока не свыше 100 ампер	5.00
Тоже свыше 100 до 500 ампер	7.00
„ „ 500 „ 1000 „	15.00
Определение коэффициента трансформации и угла сдвига измерительного трансформатора для напряжения не свше 250 вольт	5.00
Тоже свыше 250 вольт до 500 вольт	7.00
„ » 500 „ „ 1000 „	9.00
„ „ 1000 „ „ 10000 „	12.00

2. В тех случаях, когда поверка и клеймение электрических счетчиков и измерительных трансформаторов, по соглашению с республиканскими Поверочными Палатами, осуществляется другими организациями, последние в возмещение расходов казны по проведению поверочными учреждениями надзора и контроля, обязаны вносить в доход казны 15% указанных в ст. 1 такс сборов.

3. Настоящее постановление ввести в действие со дня его опубликования.

Обіжник № 139

26 квітня 1929 р. м. Харків.

До всіх республіканських трестів, ВМП, ВМГ і РНГ АМСРР.

Про відпуски в 29-му році.

Існуюча практика дачі відпусків утворює те, що в час їхнього скупчення саме влітку одривається від роботи іноді до 60% всіх робітників одночасно. Це має за наслідок припинення роботи в цілих цехах та горизонтах, зменшує випуск продукції і викликає на підприємстві в час відпуску велике фінансове напруження.

Так, за даними деяких трестів поширення відпускного періоду лише до 7-8 місяців протягом року дало б можливість збільшити випуск продукції на 4-5%.

Особливо важко відбивається сучасна практика відпусків на тих роботах, що залежать від сезону і мають на меті в літній час поширятися,—між тим як в цей час переважна частина робітників йде у відпуск (наприклад, на рудних ПРТ).

З метою урегулювання цієї справи ВРНГ пропонує Вам скласти плана відпусків в 29 році так, аби це не дало негативних наслідків в роботі, а саме:

1) по тих підприємствах, де колдоговори не обмежують відпускного періоду — розподілити їх протягом решти місяців 29 р. яко-мога рівномірніше, аби одночасно у відпуск ішли не більше 19% всієї кількости робітників.

2) По тих підприємствах, де відпускний період є за колдоговором обмежений — використати цей період повністю та яко-мога рівномірніше, аби одночасно у відпуск ішло не більше за 20% всієї кількости робітників.

Виняток з цього можна робити лише в тому разі, коли за економічними та виробничими умовами таке розподілення відпусків є недоцільне (наприклад, необхідність остановити цеха для ремонту то-що).

За Голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Начальник ВЕП ВРНГ УСРР **СЛАВІН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

З ВУРПС погоджено: **К. ПЛАХОТНИКОВ.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р.,С. та Ч.Деп.

Сьогодні «Радянське будівництво» №

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора—18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || ВІВТОРОК, 21 травня 12 (1929) р. || № 114 (2607)

Хлібозаготівельні завдання біжучого періоду

Нині хлібозаготівлі вступають у найсерйозніший і найвідповідальніший період часу, бо зараз нам треба: задовольнити щораз *більші потреби* в харчах робітників, сільської бідноти і насінньової потреби селянства. Що-року на кінець хлібної кампанії стан ринку стає напруженішим, ніж у звичайні періоди року. В нинішньому році через недорід у степовій смузі України стан ринку став ще гострішим.

За планом, затвердженим до кінця нової кампанії, намічено відпустити селянству для весняного засіву 12 міл. пуд. насіння, дати на робітниче постачання 10,5 міл. пудів зернохліба, з них бідноті недорідних районів—1,5 міл. пуд. Крім того, порядком децентралізованого постачання намічено відпустити дрібним містам біля 1,5 міл. пуд. Все це зобов'язує нас поставити хлібозаготівельну роботу так, щоб забезпечити виконання накреслених планів.

Що-року під кінець кампанії пропозиція зерно-хліба з боку селянства природно зменшується. Це пояснюється скороченням селянських запасів. Біднота й середняцтво головну частину свого хліба продають у перший період кампанії. На кінець року зайвини хліба залишаються переважно у заможних шарів села. Це створює низку додаткових труднощей у хлібозаготівельній роботі. Глитайня, сільські спекулянти намагаються скористатися з наших труднощей в своїх інтересах. Вони не тільки затримують продаж свого хліба, а й вживають усіх заходів до того, щоб і решта селянства не продавала його. З цією метою глитаї й спекулянти ширять злосливі чутки про наступний голод, про продрозкладку, вони зривають конвенційні ціни, дезорганізують ринок, намагаючись усім цим посіяти паніку на ринку і реалізувати зайвини свого хліба за високу ціну.

Радянська влада цього допустити не може. Заготовлюваний хліб іде на постачання робітникам, сільській бідноті і на насіннєві потреби селянства, що може платити лише нормальну конвенційну ціну. Тому наше завдання полягає в тім, щоб перебороти глитайню і спекулянтів, припинити їхню дезорганізаторську діяльність і заготовити хліб у потрібній для бідноти і робітників кількості за нормальні ціни. Певна річ, глитаї й сільські спекулянти добровільно не захочуть продати зайвини свого хліба. На базі хлібозаготівель точитиметься вперта класова боротьба, і біднота та середняцтво під проводом Комуністичної партії повинні виступити організовано, єдиним фронтом, бо лише в цьому разі ми правильно розв'яжемо поставлені перед нами завдання і переборемо глитаївсько-спекулянтський опір. Зараз дуже важливе завдання в ділянці хлібозаготівель найширше висвітлити перед широкими масами села, вияснити перед ними дезорганізаторську ролю глитаїв-спекулянтів і сконцентрувати всю увагу бідноти й середняцтва на виконанні цих завдань.

Поруч виконання хлібозаготівельного плану протягом травня й червня місяців, нам треба провести широку підготовну роботу до збору нового урожаю, обчислити кількість і виробничу могутність сільсько-господарського реманенту—машин, тракторів то-що, організувати правильне використання їх, забезпечивши своєчасне збирання хліба в тих селянських господарствах, що не мають тяглової сили і збиральних машин. Це вимагає уже зараз провести кампанію ремонту с.-г. реманенту, обчислення його, а також скласти план використання реманенту в період збирання нового врожаю. Не менш важливим є питання про обмолот хліба. Треба мати на увазі, що молотарок у нашому сільському господарстві далеко ще недосить, особливо потрібує їх біднота й середняцтво. Радгоспи й колгоспи повинні вжити всіх заходів до того, щоб забезпечити молотарками ці шари селянства.

Величезну роботу маємо ми пробити в справі контрактації, бо в період озимих засівів ми законтрактували біля 1250 тис. гектарів і у весняну кампанію *біля* 2,4 міл. гект. Протягом травня й червня місяців треба провести всю підготовчу роботу до реалізації законтрактованих площ. Тут посамперед слід широко висвітлити ті пільги, що їх дістає селянство при контрактації своєї землі, пільги за терміновість здачі зерна то-що. *Так само* найдетальніше слід вияснити питання організаційного порядку, зв'язані з зазначенням пунктів здачі зерна, терміни здачі, порядок утримання авансів, одержаних при складанні угоди то-що. Сільсько-господарська кооперація і Союзхліб на протязі травня й червня місяців усі ці питання мають вияснити і відповідно висвітлити перед селянськими масами.

Окремо стоїть питання про збір мірчука, як за період часу, що лишився до нового врожаю, так і в період нової кампанії. Треба підкреслити, що цього року, на протязі майже трьох місяців збір мірчука проходив досить мляво. Це пояснювалося організаційними *неясностями, недостатньою* увагою до цієї роботи з боку організацій, що збирають мірчук, і місцевих радянських та директивних органів. Вступаючи в нову хлібозаготівельну кампанію, ми повинні мати цілком ясними всі питання в справі збирання мірчука. За десять з половиною місяців кампанії ми змогли зібрати 23,5 млн. пудів мірчука, з них біля 55% складають пшениця й жито. На період, що залишається до нового врожаю, за планом передбачено одержати ще біля 2,5 млн. пудів. Отже за всю кампанію буде зібрано не менш як 26 млн. пудів мірчука. *Наступного року збір мірчука* має дати далеко більші цифри. Однак, ще раз підкреслюємо, що це вимагає напруженої уваги до себе. Попередні дані дозволяють нам сказати що збір мірчука в нову кампанію треба повнотою сконцентрувати в руках Союзхліба. Але це не означає відмовлення використати систему кооперації. Навпаки, будувати спеціяльні апарати Союзхліба для збору мірчука, звичайно, недоцільно. Треба максимально використати наявну сітку кооперації, як контрагента Союзхліба, і додаткову сітку його будувати лише в тому разі, коли кооперація *не в силі впоратися з цією роботою.* Розміри мірчука, районування способів обслуговування і заціжавлення місцевих радянських органів у зборі мірчука так само треба детально опрацювати, бо практика цього року мала досить великі дефекти.

Все це, поруч робіт над виконанням плану заготівель хліба на період часу, що лишився до нового врожаю, треба поставити, розробити і розв'язати. Треба пам'ятати, що підготовка до нового врожаю мусить бути найкращою, бо від цього залежить результат всієї наступної роботи. Саме тому в даний момент з подесятереною енергією треба взятися до роботи над хлібозаготівлями, кинувши на цю ділянку найкращі сили, звернувши на неї виключну увагу й організувавши навколо хлібозаготівель широкі шари бідняцько-середняцької маси села і робітників пролетарських центрів. Ці два з половиною місяці повинні пройти під гаслом «все для хлібозаготівель» й організації цього ринку.

О. НУРИНОВ.

Відкрився V Всесоюзний з'їзд Рад

Всю увагу з'їзду зосереджено на обговоренні п'ятирічного плану розвитку народнього господарства Союзу, плану соціялістичного будівництва

МОСКВА, 20. У великому Театрі відкрився в урочистій обстанові V З'їзд Рад Союзу СРР.

Присутні 1.642 делегати з ухвальними голосами і 818 з дорадчими. За стіл президії сідають зустрінуті оплесками Калінін, Червяков, Петровський, Файзула-Ходжаєв, Айтаков та Єнукідзе. Перше слово Калініна, присвячене пам'яті померлих за останні два роки товаришів.

— За час з IV з'їзду Рад Союзу СРР,—говорить т. Калінін,—померли на свому *трудовому* посту члени ЦВК'у Союзу СРР Степанов-Скворцов, А. Д., Цюрупа, Іванов, Борисов, Неволін, Ахудков, Пестова, Грошев, Перидський, Ярвисало. Пропоную вшанувати їхню пам'ять вставанням.

Всі встають. Оркестра грає жалібний марш.

Характеризуючи минулий за час IV до V з'їзду період, тов. Калінін каже:—«Ми за ввесь цей час провадили невпинну боротьбу за мир. Наш уряд розгорнув широченну програму загального розброєння, що гарантує народам справжній мир. Міжнародній стан Союзу СРР за звітний період набагато поліпшився. Ми підписали Московського протокола; нашу країну відвідала англійська промислова делегація то-що. Проте, пильність та загострена чуткість громадян Союзу СРР не повинна слабнути, бо ворог не спить.

Переходячи до завдань з'їзду, що відкрився, тов. Калінін відзначає, що важливе питання порядку денного, це є—обговорення п'ятирічного плану народнього господарства, плану соціялістичного будівництва. Характер і суть взаємовідносин робітничої класи та селянства поширились. Раніше за базу змички робітників і селян був товарообмін; тепер змичка розвивається на основі зростання виробничих взаємин, що повинно сприяти укрупненню дрібних селянських господарств.

Тов. Калінін висловлює певність, що з'їзд правильно розв'яже всі поставлені перед ним питання, забезпечивши цим швидкий рух нашого господарства вперед.

З доручення ЦВК'у Союзу СРР тов. Калінін оголошує з'їзд відкритим.

Оркестра грає Інтернаціонал.

Далі затверджується *президію* з'їзду в складі 104 чол. В числі членів президії: Агамали-Огли, Андреєв А. А., Артюхіна, Хаун-Басаєв, Бавман, Блюхер, Богданов, Бубнов, Буденний, Бухарін, Буценко, Ворошилов, Гамарник, Голодед, Грядинський, Догадов, Єнукідзе, Затонський, Ікрамов, Каганович, Калінін, Кіркіж, Кісельов, Кіров, Комаров, Косіор, Косарьов, Крупська, Куйбишев, Кульбишеров, Любченко, Медведєв, Мікоян, Молотов, Мусабеков, Орахелашвілі, Орджонікідзе, Пахомов, Петровський, Полуян, Рудзутак, *Риков, Скрипник,* Смирнов, А. П., Сталін, Сирцов С. І., Ткаченко, Тер-Габрієлян, Толоконцев, Томський, Уханов, Ходжаєв, Ф., Цхакая, Червяков, Чубар, Шмідт, Ейхе, Еліава.

Обрання до президії т.т. Сталіна, Рикова, Ворошилова, Молотова, Петровського, Кагановича та інш. з'їзд вітає довгими оплесками. З'їзд під оплески обирає на голову з'їзду тов. Калініна і на секретаря т. Єнукідзе. До складу мандатної комісії з'їзд обирає 17 чол. З'явлення за столом у президії т.т. Сталіна, Рикова, Петровського та інш. з'їзд зустрічає новим вибухом оплесків.

Тов. Скрипник від імени низки делегацій пропонує з'їздові внести де-які зміни до опублікованого порядку денного з'їзду. Ці зміни зводяться до виключення з порядку денного з'їзду деяких питань, не зв'язаних з проблемами планово-господарського будівництва. Таке скорочення порядку денного з'їзду викликається потребою **зосередити всю увагу на найважливіших питаннях, зв'язаних із п'ятирічним планом народнього господарства.** Питання, що їх пропонується виключити з порядку денного з'їзду, буде перенесено на розгляд найближчої сесії ЦВК Союзу РСР. З'їзд згоджується з пропозицією т. Скрипника і знімає звітний доклад наркомвоенмора т. Ворошилова, повідомлення уряду РСФРР про конституцію РСФРР, що її затвердив всеросійський з'їзд рад, *повідомлення,* уряду УСРР про конституцію УСРР, що її затвердив всеукраїнський з'їзд рад, і доклад про зміну арт. 21 конституції Союзу РСР. Отже, затверджується такий порядок денний з'їзду:

1. **Доклад уряду Союзу РСР—т. Риков.**
2. **П'ятирічний план розвитку народнього господарства Союзу РСР. Загальний доклад тов. Кржижановського і доклад про розвиток промисловости т. Куйбишева.**
3. **Про піднесення сільського господарства та кооперативне будівництво на селі—тов. Калініна.**
4. **Утворення ЦВК Союзу РСР—вибори членів Союзної ради і затвердження членів ради національностей.**

Далі з'їзд вислухав доклад т. Рикова про діяльність уряду Союзу РСР за 2 роки. Увечері 20-го травня т. Риков закінчив першу частину свого докладу—про міжнародне становище Союзу РСР. Продовження докладу—вранці 21 травня.

***

КИЇВ, 20. Робітники місцевої залізниці звернулися з привітанням до V Всесоюзного з'їзду Рад «Ми певні—заявляють київські залізничники,—що **з'їзд рад мобилізує сили всіх трудящих, щоб перемогти господарські трудноці та здійснити велетенський план соціялістичного будівництва. Ми з пильною увагою стежимо за роботою з'їзду, що зібрався у велику історичну пору для всіх трудящих Союзу, які беруться за генеральну перебудову нашого народнього господарства».**

Невдалий замах на дружні радянсько-німецькі взаємини

Берлінська поліційна влада домагається вислання кореспондента „Правды"

БЕРЛІН, 18. За *повідомленням* «Локаль Анцейгер», наказа про вислання берлінського кореспондента «Правди» з роспорядження пруського мінвнусправ вручено кореспондентові. Кореспондент звернувся до міністерства *закордонних справ зі скаргою, яку* старанно розглядається. За словами газети одночасно вжито заходів, щоб наказа було скасовано.

***

БЕРЛІН, 18. **«Берлінер Тагеблат»** сповіщає: «Берлінський поліцай-президент Цергібель добився наказу вислати берлінського кореспондента «Правды». Цей захід поліцай-президента обгрунтовує тим, що кореспондент «Правды» надсилав «скандальну інформацію» про травневі заколоти в Берліні. Зокрема кореспондента «Правды» обвинувачується, що він критикував поведінку поліції та втручався до внутрішніх справ Німеччини. Кореспондент оскаржив наказа про *вислання і його заяву* розглядається».

Ліва робітнича газета **«Берлін ам Морген»** пише з приводу наказу про вислання: «Уважно проглянувши «Правду», видно, що **інформація берлінського кореспондента «Правды» зовсім не мала зазначеного характеру.** Не тяжко встановити, які повідомлення у «Правді» належать постійному кореспондентові цієї газети. Більшою частиною вони містять тільки переказ відгуків німецьких газет. Кара журналіста за його інформацію невгодну поліції *або урядові,* являє собою наслідування найгіршим зразкам «балканських звичаїв».

Решта газет сповіщають про вислання без усяких коментарів.

***

БЕРЛІН, 18. **«Вельт ам Абенд»** підкреслює, що кореспондент «Правды» Гросман працює в Берліні як журналіст майже 40 років і його вважається за одного з найдосвідченіших *робітників міжнародньої* преси. Газета вимагає, щоб мінзаксправ добився негайного скасування наказу про висилку

***

БЕРЛІН, 18. Приватне інформаційне агентство **«Ост Експрес»** сповіщає, що за відомостями, яке воно має, пруський мінзаксправ після другого розслідування справи про вислання кореспондента «Правды» Гросмана *відмовилося від своєї першої постанови про вислання.*

В фашистській Польщі

Економічний стан країни стає загрозливий

ВАРШАВА, 20. Дефіцит зовнішньо-торговельного балансу Польщі за квітень перебільшив 100 міліонів злотих. Це викликало серйозні турботи в торговельно-промислових та урядових колах. Скликається особливу урядову нараду в питаннях зовнішнього торгу. Орган Бунду **«Фоллс Цайтунг»** відзначає чутки, що ширяться в політичних колах про те, ніби Пілсудський незадоволений з перших заходів нового прем'єра Світальського. Гадають, що в-осени Світальський вийде у відставку і на прем'єра буде призначено теперішнього міністра фінансів полковника Матушевського.

***

БЕРЛІН, 18. Як повідомляє варшавський кореспондент американського агентства «Юнайтед Прес», подорож Залеського до Будапешту знаменує важливий поворот у польській зовнішній політиці. На думку кореспондента, наступні кроки Польщі в зовнішній політиці означають нове прагнення Польщі до англо-італійського форнатеру. Після одвідин Будапешту Залеський повернеться до Варшави, *потім поїде до Букарешту,* а повернувшися в Букарешту, виїде до Парижу. Кореспондент зазначає, що під упливом Англії та Італії Польща намагається зміцнити свої взаємини з Туреччиною. Цією жвавою політичною діяльністю—заявляє кореспондент—Пілсудський намагається повнотою погодити політику Польщі в Південній Европі з інтересами Англії та Італії.

***

ВАРШАВА, 20. На першому засіданні Познанського повітового самоврядування стався формальний роскол клубу (фракцій), пілсудчиків. Перша група в складі 11 чоловіка, що репрезентує курс т. зв. полковницької групи, організувала свою власну фракцію і виступила під назвою «позапартійного блоку співробітництва з урядом». Друга, далеко більша частина пілсудчиків також організувала свій політичний клуб під назвою «фракції господарської угоди з урядом». Повідомлення про цей перший явний роскол у таборі пілсудчиків, справило велике враження в політичних колах.

***

ВАРШАВА, 20. Всі міністерства взяли назад законопроекти, що вони їх внесли до сойму підчас *останньої сесії.* Коментуючи ці заходи, опозиційна преса зазначає, що це сталося з постанови одного з останніх засідань ради міністрів і визначає остаточну ліквідацію політичної лінії кол. прем'єра Бартеля.

Хінські мілітаристи готують країні нову руйнацію

Фин Юй-сян виступив проти нанкінського уряду

ШАНХАЙ, 19. Фин Юй-сян опублікував заяву, де обвинувачує Чан Кай-ші в надужитті владою, у витрачанні на власні потреби коштів, зібраних на державні потреба, та у використанні партії для досягнення особистих цілей на шкоду країні і народові. Фин Юй-сян заявляє, що як і гуансиці, він виступає не проти національного уряду загалом, а персонально проти Чан Кай-ші.

За відомостями нанкінської військової влади, Фин Юй-сян провадить надзвичайно широкі военні приготування. Всю пейпін-ханькоуську залізницю обернено на военну зону. Містки через Жовту річку, а також тунелі,—міновано.

**

ШАНХАЙ, 18. Опубліковано телеграми, що їх надіслав Чан Кай-ші до Фин Юй-сяна. У цих телеграмах Чан Кай-ші відзначає, що за чутками, Фин Юй-сян лагодить амуніцію та військові матеріали, щоб повести наступ на Пейпін і утворити окремий уряд. Запевнюючи Фин Юй-сяна в особистій безпеці, Чан Кай-ші домагається, щоб він негайно приїхав до Нанкіну і працював там. Одночасно Чан Кай-ші зажадав від генерала Хан Фу-чу (найближчий товариш Фин Юй-сяна), військо якого зруйнувало містки Пейпін-ханькоуської залізниці біля Ушиндану і Чанде (на півночі Хуанської провінції, біля Хобейського кордону), негайно пояснити ці дії. Телеграми Чан Кай-ши вважаються за ультиматум. Одержано відомості, що Фин Юй-сян збирає військо в районі Лойяну (Хенанська провінція). Національний уряд припинив відряджувати військо з Нанкіну проти гуансійського угруповання, відряджаючи значні сили до ріжних стратегічних пунктів проти Фин Юй-сяна. Финюйсяновi генерали опублікували колективну відозву з гострою критикою дій Чан Кай-ші та вимогою його відставки. Генерали прохають Фин Юй-сяна організувати каральну армію проти Чан Кай-ші.

**

ШАНХАЙ, 20. Агентство Гоминь повідомляє, що Чан Кай-ші радиться з видатними діячами Гоміндану та членами уряду, «підготовляючи потрібні заходи для врегулювання політичного становища, що виникло в наслідок виступу Фин Юй-сяна». Судячи з заяв видатних нанкінських діячів, уряд підтримає Чан Кай-ші. Усі нанкінські діячі в своїх заявах відзначають, що боротьба з Фин Юй-сяном точиться за централізм, проти сфер впливу окремих генералів». Про воєнні плани обох сторін поки нічого не відомо. Преса висловлює ріжні гадки про театр майбутніх воєнних дій. Повідомляють, що Ен Сі-шан обіцяв Фин Юй-сянові додержувати нейтралітету.

**

ПЕЙПІН, 20. Нова пейпінська газета «Ши-Дали-Бао» (орган мукденського угруповання), повідомляє, що Чжан Сюе-лян видав розпорядження про мобілізацію війська генерала Сюе-Чжун» в районах на захід від Луанчжоу. «Коли в Хенані спалахне війна, — пише газета,—мукденське військо буде відряджено по той бік великого хінського муру, щоб допомогти підтримати лад у північній Хіні».

**

ШАНХАЙ, 19. Виявляється, що східна частина Гуандуня, включаючи порт Сватоу, в результаті «тихого перевороту» і повстання гуандунського війська перейшла до рук прихильників гуансійців. Проти них відряджається військо провінції Фуцзян. Через ускладнення на півночі провінції Гуансі, гуансийці, послабили наступ і гуандунці мали змогу зібрати підкреплення. За японськими повідомленнями, серед гуандунців незгода.

**

ХАРБІН, 18. У Харбіні надано чинности новому кримінальному кодексові, що його опрацював національний уряд. Згідно з поясненням місцевого суду, в звязку з застосуванням у Харбіні законів, ухвалених національним урядом,—усі справи по обвинуваченню в комуністичній пропаганді належать до розряду контр-революційних діянь. До таких справ застосовуватиметься особливий порядок проходження в суді. Справи, що належать ро розряду контр-революційних діянь, не розглядатиметься в місцевому суді, і притяганих у таких справах засуджуватиметься на тяжчі кари, ніж раніше.

**

ХАРБІН, 18. Хінські вантажники на ст Мукден оголосили страйк. Хід вантаження та розвантаження на станції частково порушено.

**

ПЕЙПІН, 20. Прибула вдова Сун Ят-сена—Сун Цай-лін.

Під гнітом поміщицького визиску

Селянські заколоти в Східній Галичині

ВАРШАВА, 18. Селяни волости Дорожов, Львівського воєводства, озброївшись вилами та лопатами, напали на помешкання волосної влади, загрожуючи смертю членам волосного правління. Поліція стріляла на селян і розігнала їх. 6-х селян заарештовано. Заворушення виникли в наслідок незадоволення українських селян польською частиною волосного правління.

**

ВАРШАВА, 20 Селянські заколоти в Дорожовській волості, Львівського повіту, викликала заборона виганяти худобу на волосне пасовисько. Волосна управа поставила коло пасовиська охорону, яку розігнали селяни. Селян зібралося 200 чоловіка. Одного з охоронників поранено. Селяни, числом до 300 чоловіка, озброєні вилами та лопатами, обложили волосну управу. Поліція розігнала їх пострілами. Заарештовано понад 100 чоловіка. На грунті незадоволення з заходів волосної управи були також виступи селян у Самборовському повіті. У цих виступах брали участь багато жінок. Для втихомирення селян прибув великий відділ поліції. Про селянські заколоти сповіщають також з Підгурської волости, Дрогобицького повіту. За причину цих заколотів була постанова повітової влади засіяти велику частину пасовиська. Незадоволені з цього заходу, понад 500 селян пройшли прибулу на місце комісію і побили деяких її представників. Викликаний із Дрогобича відділ поліції із 300 чоловіка розігнав селян і заарештував 13 чоловіка. Їх заковано в кайдани і спроваджено до Дрогобича. Ввечері селяни влаштували демонстрацію проти поліційного участку і вимагали звільнення заарештованих. Поліція стріляла. Одного з демонстрантів поранено. Загрозливий стан утворився також у Ровенському повіті, де продовжують страйкувати робітники маєтків Сапеги. Страйкарі змінають штрайкбрехерів з роботи і вимагають визнати наймитські комітети. Із районів Біловізької Пущі сповіщають про пожежі в лісах місцевих поміщиків. Підозрівається підпали.

**

ВАРШАВА, 18. У Львівському окружному суді розглядалося справу редактора української робітничо-селянської газети «Нове життя» Щербакова. Щербакова притягнено до відповідальности за вміщення в газеті 3 статтей, заборонених цензурою. Суд засудив Щербакова на 2 роки і 10 міс. тюрми з позбавленням прав.

Поліційна взаємодопомога

Латвійська поліція допомагає польській переслідувати революціонерів

РИГА, 18. «Соціял-демократс» вміщує таке повідомлення про справу польського комуніста Пашина. «Нещодавно з Гданську до СРСР через Латвію проїздив старий польський революціонер, на якого польський уряд давно вже полює. Гданська поліція, як видно, повідомила про це латвійську поліцію й ця негайно ж кинулася на допомогу полякам і заарештувала цього революціонера, що їхав з паспортом іншої країни.

Затриманий революціонер перебував деякий час під арештом у Латвії, але 29-го квітня його відвезено на станцію Земгале і передано до рук польської поліції, яка, за деякими відомостями, уже замордувала його. Отже, латвійська адміністративна влада відбирає у політичних емігрантів не тільки право притулку, ба навіть право транзиту. Латвійська поліція відограє ролю політичного слідця навіть для інших держав і ламає найелементарніші демократичні права.

**

ВАРШАВА, 18. У звязку з опублікуванням у радянській пресі повідомлення Модру про безслідне зникнення на території Латвії польського комуніста Пашина, кореспондентові ТАРС у колах польського мінзаксправ заявили, що відомості про вбивство Пашина не відповідають дійсності. Пашин не зазнав ніякого ушкодження і перебуває в одній із польських тюрем.

Радянсько-японські взаємини

ТОКІО, 20. Коментуючи повідомлення про майбутнє повернення до Москви японського посла в СРСР Танака, «Ніці-Ніці» та «Дзі-Дзі» сповіщають, що японський уряд ухвалив провадити дружню політику щодо СРСР і доручив Танака провадити переговори про укладення торговельного договору, а також, прибувши до Москви, негайно розпочати переговори про рибальство.

Стихійне лихо в Туреччині

АНГОРА, 19. Учора о 8 год. стався землетрус надзвичайної сили—в Сушері в околицях Сівасу (на схід від Ангори). 966 будинків зруйновані цілком або частково; є 80 чол. убитих і тяжко поранених.

В запалі передвиборної боротьби

ЛОНДОН, 18. Виступаючи з промовою перед фінансовими діячами Сіті (діловий квартал Лондону), Болдвін гостро критикував фінансову програму робітничої партії, заявивши, що вона призведе Англію тільки до хаосу. В звязку з цим виступом Сноуден (один із лідерів англійської робітничої партії, колишній міністер фінансів у кабінеті Мекдоналда його вважається за «фінансового експерта робітничої партії»), в інтервью з представниками органу робітничої партії «Дейлі Геральд» заявив: «Напади Болдвіна — це квінтесенція розуму і мудрости людини, що ніколи не виявляла здібности зрозуміти будь-яке політичне або фінансове питання. На полохливих закритих зборах консервативної партії Болдвін може спокійно читати промови, що їх заготовляли для нього інші. Проте, в палаті громад, де він віч-на-віч стояв зі своїми противниками, він безперечно ухилявся від боротьби, віддавши оборону політики уряду підлеглим йому міністрам. За час моєї політичної діяльности я не зустрівав прем'єра так одверто нездатного. Коли б він розумів свою особливу непридатність до тієї великої посади, що він обіймає, то він у величезній покорі посипав би голову».

**

ЛОНДОН, 18. Ліберал Саймон, висунутий за кандидата на парламенські вибори в окрузі Спен-Валлі, голова англійської урядової комісії для перегляду індійської конституції, заявив, що він у своїй передвиборній кампанії не порушуватиме питань, що стосуються до Індії. Кандидат робітничої партії Ельвін, виступивши в Спен-Валлі, схвалив позицію Саймона і заявив, що індійське питання можна буде обговорити тільки тоді, коли буде опубліковано звіт комісії Саймона. Саймон відмовився підтримати вимогу про звільнення з тюрми індійського комуніста Усмані, висунутого за кандидата від комуністичної партії в окрузі Спен-Валлі, що перебуває тепер у тюрмі в Індії.

Арешти підчас свята

ПАРИЖ, 19. Агентство Гаваса сповіщає: «Підчас авіаційного свята у Венсенні, поліція заарештувала 32 комуністів».

Радянський Союз

Господарське будівництво

Районування підприємств чорної металургії.

МОСКВА. П'ятирічний план передбачає поступове переміщення промислових центрів на схід та південний-схід коштом півдня та північного заходу. Відповідно до цього, наміченo також і районування підприємств чорної металургії. План нового будівництва Головчормет побудував так, що питома вага України (де тепер зосереджено 74% усієї продукції чавуну), в загальній продукції чорної металургії зменшується з 56% цього року до 48,3%, на кінець п'ятиріччя. Питома вага РСФРР,—навпаки, збільшується за цей період з 44 до 51,7%. По окремих районах переміщення питомої ваги намічено таке: північно-західний район—з 2,8 до 1,6%, Долішне-надволжя—з 3,1 до 2,1%, Башкірія — з 3,6 до 2,9%, Урал—з 30,8 до 31,9% і т. інш.

Основне завдання районування—по змозі наблизити виробництво до місць споживання та сировинних джерел для заощаджування на транспорті. Наприклад, збудування магнето-горського заводу дозволить заощадити щороку на транспорті до 21 міл. карб.

Дослідження нафтових родовищ на Уралі провадиться інтенсивно.

МОСКВА, 20. Старшому зоологові геолкому проф. Преображенському, що виявив велику ініціятиву та енергію підчас відкриття на Уралі нафтового родовища, оголошено в наказі по ВРНГ СРСР особливу подяку з видачею одноразової нагороди в 10 тис. карб. Головгірпалу запропоновано непослабно стежити за ходом досліджень на Уралі та за швидким налагодженням промислової експлуатації відритого родовища.

Правління Азнафти прийняло шефство над уральським нафтовим родовищем. На Урал виїздить помдиректора відділу свердлових робіт Азнафти Парницький—один з великих спеціялістів обертового свердління. Туди ж для нагляду за найшвидшою організацією всіх свердловинних та дослідницьких робіт на Уралі виїхав уповноважений Головгірпалу інженер Єрмолаєв.

Механізація золотокопалень Союззолота.

ХАБАРОВСЬК, 20. Союззолото багато працює в справі механізації золотокопалень. В одному з районів Сретенської округи, знайдено нові великі поклади рудного золота. На думку спеціялістів їхніх запасів досить, щоб розробляти їх протягом—50-х років. Контингент робітників уже набрано. Виконання програми видобутку золота забезпечено. 1-го травня на частині золотокопалень почали промивати піски.

Надозівські плавні—під зернові фабрики.

РОСТОВ н/Д, 20. Розпочато підготовні роботи для осушення й обводнення під зернові радгоспи 210.000 гект. надозівських плавнів. Уряд призділив на це 20 млн. карб. Засіва на плавних землях не зазнаватимуть посухи і даватимуть гарантований урожай по 25 центн. і більше з гектару. Восени Зернотрест поклав зорати на зяб на осушених меліоративним товариством землях надозівських плавнів перші 8.000—10.000 гектарів.

Тракторні станції на Надволжі.

САМАРА, 20. Крайова засівна трійка розпочала до будівництва міжселищних тракторних станцій, які разом з тракторними колонами обслужать у цьому році мало не півміліона гектарів. Для станцій спеціяльно привозиться 1.600 тракторів.

Весняну сівбу переведено задовільно

Робота тракторних станцій.

ОДЕСА, 20. Тракторна станція Сельсоюзу в с. Петрівці та в Тилигуло-Березанському р-ні 184 тракторами обробила 12.500 дес. землі під ранню ярину. Ярина сходить добре. Тепер станція обробляє землю під пізні культури. Тракторні відділи працюють цілу добу без перерви. На кожний трактор протягом дна припадає понад 16 гектарів.

Засіви кращають

ЖИТОМІР, 20. Стан засівів щодня кращає. У звязку з цим, довіз хліба на базари збільшується. На приватному ринкові ціни на борошно помітно зменшилися.

Стан хлібів у Криму добрий.

СИМФЕРОПІЛЬ, 20. До 15 травня озимина в Криму оцінена в 3 бали, ярина—в 3,6. Великі дощі, що були 15—18 травня по всьому Криму надто добре відбилися на хлібах і збільшили перспективи на врожай.

Озимина в Азербайджані в доброму стані.

БАКУ, 20. Загальний стан озимини по Азербайджану вищий за середній.

Дощі значно поліпшили засіви

ПЕРШОТРАВЕНСЬКЕ, 20. За останній тиждень в окрузі помітно покращала озимина та ярина.

Радгоспівські трактори на бідняцьких нивах.

КУСТАНАЙ, 20. Радгосп Зернотресту за 8 днів засіяв 45 тис. гектарів. Тепер трактори орють і засівають поля біднякам та маломіцним середнякам околишніх виселків.

200 тон проти 80.

САРАТОВ, 20. У Сталінграді на заводі «Красний Октябрь» пущено механізовану мартенівську піч, що виробляє 200 тон на добу, проти 80 тон у старих печах. Увесь процес нині електрифікований. Обслуговий персонал зменшено вдвоє.

Ювілей академика П. А. Тутківського.

КИЇВ, 20. Вчора в колонній залі палацу праці відсвятковано **70-ти річчя видатного українського ученого, члена ВУЦВК і директора українського науково-дослідницького геологічного інституту—акад. Павла Аполоновича Тутківського.** У святкуванні взяла участь вся радянська суспільність України. Представник Наркомосвіти тов. Озерський, вітавши ювілянта, зазначив **великої ваги наукову діяльність Тутківського та його допомогу радянській владі у виконуванні велетенських завдань, що стоять перед нашою країною.** Акад. Тутківський є зразок тих учених, яких треба обирати на академиків.

Ювілянта вітали представники наукових і громадських організацій Києва, Харкова та інших міст. Акад. Тутківський одержав багато привітань від наукових і громадських організацій Союзу, від Всесоюзної академії наук, Пруської та Саксонської академій наук, польської академії наук, польського геологічного інституту, що обрав його на почесного члена, від наукових організацій Англії та інших держав. На пошану ювілянта геологічному інститутові надано ім'я: «Інститут ім. академика П. А. Тутківського».

Культшефство ВУАН над робітниками Донбасу.

КИЇВ, 20. Відбулося перше засідання комісії ВУАН в справі культурного шефства над робітниками Сталіна та всього Донбасу. Комісія гадає влаштувати низку лекцій представників академії, що виїздять незабаром до Донбасу. На запрошення робітників місцевих підприємств з доповідями про роботу ВУАН виступить президент академії акад. Заболотний, акад. Тутківський та інші.

10 роковини Держвидаву РСФРР.

МОСКВА, 20. З нагоди десятих роковин Держвидаву голова ЦВК СРСР т. Калінін звернувся до Держвидаву з вітанням:

«Спадщина царизму, говориться у вітанні, загальна культурна наша відсталість, часто неписьменність, гальмують соціялістичне будівництво, особливо на селі. Книжка, саме наша радянська книжка,—не найнадійніший спільник у боротьбі проти неуцтва та некультурности.

7-годинний робочий день у металістів.

МОСКВА, 20. За відомостями президії ЦК союзу металістів досі на 7-мигодинний робочий день переведено 18 підприємств метало- і електропромисловости, де працюють 60 тис. робітників. До кінця цього року буде переведено 34 підприємства з 100 тис. робітників. Перехід дав позитивні результати: у виробництво втягнено близько 10 тис. нових робітників. Збільшився випуск продукції. Піднеслася продуктивність праці. Збільшилася зарплата і зменшилася собівартість.

Президія ЦК союзу металістів визнала за потрібне перевести на 7 год. робочий день до 1-го травня 1930 року не менше 400 тис. робітників-металістів.

Освітяни прилучаються до змагання.

МОСКВА, 20. Колегія Наркомосу обговорювала питання про втягнення до соціялістичного змагання всіх органів і установ народньої освіти. Ухвалено звернутися з відозвою до всіх освітян, пояснивши їм значіння соціялістичного змагання в справі культурного будівництва країни та зобов'язати до ЯКО про доцільність проведення такого змагання між ними.

Радапарат на Кубані оздоровлено.

КРАСНОДАР, 20. Закінчено чистку радянських установ. Перевірено 250 установ та підприємств. Перевірку пройшли 14.754 чоловіка. Вичищено 1.167 або 8 проц. Серед вичищених 350 активних білогвардійців, 525 знавників, кримарів та домовласників, 67 розтратників, 81 злісний бюрократ й т. і. Особливо засмічені були апарати кооперації, комунальних установ, пошти та статистичного бюра.

Серед вичищених — Бокарьова, що видала за білих контр-розвідці підпільну більшовицьку організацію та кол. член білогвардійського кубанського уряду Соляник.

Глитайськаросправа з біднотою.

ІЖЕВСЬК, 20. У червні минулого року глитаї села Малая Беньа, Іжевського повіту, побили 11 бідняків та середняків. Це вони зробили, щоб залякати трудове селянство, що вимагало переділу землі, якого тут не було вже 50 років. Екзекуцією керував голова сільради Іван Малишев. Вотський суд засудив Малишева на 10 років позбавлення волі з суворою ізоляцією. Товаришів Малишева—організаторів екзекуції — засуджено до ув'язнення на ріжні строки

Президія ВУЦВК

про хлібозаготівлі та перспективи продовольчого постачання

Президія ВУЦВК під головуванням тов. **Петровського Г. І.** заслухала доклад заступника Наркомторга УСРР тов. **Нуринова** про хлібозаготівлі на Україні.

Докладач зазначив, що через частковий недорід на Україні в минулому році план хлібозаготівель на 1928-29 р. було значно скорочено. Проте, і цей скорочений план виконується не досить акуратно і вчасно. За 10 місяців сільсько-господарського року виконано близько 70% річного завдання. З хлібозаготівельних організацій відносно краще інших справляється із своєю роботою Союзхліб, що виконав 80% свого плану. Далі йде споживча кооперація, що дала 78% виконання і далеко відстає с.-г. кооперація—вона виконала 54% плана. Отже, надії на неї в значній мірі не справдилися. Досвід хлібозаготівельної кампанії цього року слід зважити підчас розроблення плана хлібозаготівель на наступний рік.

Практика поширення децентралізованих заготівель цілком себе виправдала. Надходження по мірчуку в цьому році значно перевищили торішні результати і стали однією з основних статтей продовольчого постачання промислових міст та сільської бідноти.

Питома вага ріжних смуг України в хлібозаготівлях така: Степ—29,5%, Правобережжя—29,6%, Лівобережжя—37% т. ін. В абсолютних цифрах на першому місці що до хлібозаготівель стоять Полтавщина і Харківщина. В наслідок заведення заборних книжок та завдяки економній і розумній витраті хліба державі пощастило забезпечити нормальне постачання хлібом трудящих України. Хліба витрачено на кілька мілонів пудів менше, ніж передбачалося раніше.

В звязку із сприятливими перспективами на врожай та успішним здійснюванням весняної засівної кампанії, можна розраховувати, що в-осени буде можливо ще краще поставити продовольче постачання трудящих.

Закінчуючи свій доклад, тов Нуринов зазначив, що, безперечно, дуже потрібно як найенергійніше провадити хлібозаготівлі протягом найближчих місяців.

У своїй постанові Президія ВУЦВК зазначає, що в звязку з вилученням додаткової кількости зерна на пересів озимини, що загинула, та потребою забезпечити безперебійне постачання хлібом основних промислових районів, хлібозаготівельний план на найближчі місяці неодмінно треба виконати. Президія ВУЦВК запропонувала всім Окрвиконкомам протягом найближчих трьох місяців сконцентрувати всю увагу і сили на виконанні хлібозаготівельного плана, організуючи навколо кампанії хлібозаготівель сільське бідняцько-середняцьке суспільство.

Окрвиконкомам запропоновано виробити диференційовані хлібозаготівельні плани для кожного района і села, як найкраще урахувавши місцеві ресурси товарного хліба. Президія ВУЦВК пропонує здійснювати хлібозаготівлі, спираючися на сільське бідняцько-середняцьке суспільство, головно за рахунок заможно-глитайської частини села, що є нині основним держальником хлібної зайвини, якою вони зловмисно спекулюють.

Окрвиконкоми повинні розгорнути протягом травня-липня агітаційно-пропагандистську роботу серед бідняцько-середняцьких мас, притягаючи до цього місцеву пресу. **Президія ВУЦВК рекомендує провадити змагання окремих сел і селян на ділянці хлібозаготівель.**

Усім окрвиконкомам запропоновано посилити боротьбу із зловмисною спекуляцією хлібом та борошном, ні в якому разі водночас не вживаючи адміністративних заходів обмеження ринка та вільного продажу.

Разом з посиленням хлібозаготівель місцеві органи повинні звернути особливу увагу на стягання мірчука, не послаблюючи цієї роботи і в момент надходження на перемол зерна нового врожаю. Президія ВУЦВК звертає увагу окрвиконкомів на потребу зберігати максимальну економію у витрачанні хліба та на доцільність утворення деяких перехідних запасів.

Популяризація постанов Всеукраїнського З'їзду Рад

Секретаріят ВУЦВК розробив план широкої популяризації серед трудящих мас України постанов XI-го Всеукраїнського З'їзду Рад. Постанови з'їзду покладено в основу плана роботи Президії ВУЦВК на найближчі місяці.

В звязку з тим, що до складу ВУЦВК увійшло чимало низових працівників—робітників і селян, Оргвідділ ВУЦВК починає вивчати новий склад членів і кандидатів на члени до ВУЦВК та встановлює з ними постійний звязок. Всім окрвиконкомам і радам запропоновано притягти новообраних членів ВУЦВК до участи в місцевій громадській і державній роботі, забезпечувати їх потрібними для роботи матеріялами та інформувати про скликання нарад, засідань то-що. Члени ВУЦВК—низові робітники мають бути також використані, щоб ознайомити робітниче-селянські маси з роботою XI-го Всеукраїнського З'їзду Рад та його постановами.

Перед виборами до Академії Наук

Яких кандидатів до ВУАН намічає центральна Рада секції наукових робітників

В Харкові відбувається пленум Центральної Ради секції наукових робітників, що серед інших справ обговорювала питання про довибори академиків до УАН. Пленум ухвалив одноголосно до Академії такі кандидатури:

1. **Цикл філософсько - соціологічний—М. О. Скрипник**, С. Ю. Семковський, В. О. Юринець.

2. **Соціяльно - економічний — Г. М. Кржижановський**, В. П. Затонський (він же і по хемічному циклу).

3. **Історичний.** — М. І. Яворський, Слабченко (Одеса). І. М. Ігнатовський, Д. Яворницький.

4. **Технічний.** — Усенко (Київ), Опоков (Київ), Проскура (Харків), Дінник (Дніпропетровське), Маковський (Дніпропетровське), Г. І. Орлов

5. **Математичний.** — М. П. Кравчук (Київ), О. Г. Гольдман (Київ).

6. **Сільсько - господарський.** — О. Шліхтер (він же по соц.-екон. циклу), О. Н. Соколовський (Харків), Висоцький (Харків), Яната (Харків), Вавілов (Ленінград).

7. **Біологічний.** — О. В. Палладін, М. Ф. Білоусов, Холодний (Київ) І. Раковський (Зах. Україна), Леонтович (Москва), Третяков.

8. **Геолого - географічний.** — Ст. Рудницький (Харків).

9. **Літературний.**—М. Возняк (Зах. Україна), В. Щурат (Зах. Україна), Ф. Колеса (Зах. Україна), П. Тичина, Я. Купала (Білорусія).

Комуністичний університет ім. Артема про вибори до Академії Наук

Загальні збори викладачів комуністичного університету ім. Артема палко вітають постанову Раднаркому про поповнення Академії Наук новими членами.

Академію Наук створено щось 10 років тому за тих часів, коли вона не могла стати дійсним центром творення нової української культури національної своєю формою та інтернаціональної і соціялістичної своїм змістом. Постанова Раднаркому дає змогу створити щільніший звязок між Академією Наук та завданням будування української соціялістичної культури. Поповнення складу Академії Наук треба скористати на те, щоб ввести до неї найвидатніших вчених УСРР та інших радянських республік, що не обмежуються лише «чистою» науковою діяльністю, але скеровують її на будування нового соціялістичного світу.

До Академії Наук ми мусимо вибрати тих наукових діячів, що працюючи по тих чи інших наукових установах не лише розробляють теоретичні питання, але разом з тим являються проводарями перебудови країни Рад на підставі величезних досягнень марксизму-ленінізму. Звичайно, що членами УАН не повинні пройти ті, хто не цілком прихильно ставиться до будівництва української соціялістичної культури.

Збори одноголосно пропонують такі кандидатури до Академії Наук:

Тт. Скрипник, Шліхтер, Яворський, Затонський, Семковський, Юринець, Кржижанівський, Ігнатовський, Вавілов, Тичина, Палладін.

Скликання Всеукраїнського З'їзду Червоного Хреста

8-го червня у Харкові скликається **третій всеукраїнський з'їзд Червоного Хреста.** Надіслано запрошення на з'їзд міжнародньому комітетові Червоного Хреста у Женеві і персонально Фрітьофові Нансенові. На з'їзд чекають близько 350 делегатів. На порядку денному з'їзду: доповідь тов. **Буценка** про міжнародне становище і завдання Червоного Хреста, інформаційні доповіді виконкому спілки Червоних Хрестів і Червоних Півмісяців, п'ятирічний план роботи Червоного Хреста, звітні доповіді і вибори.

Всеукраїнська селянська спартакіяда

В липні—серпні Вища Рада Фізкультури України проводитиме першу всеукраїнську сільську спартакіяду, що має основним завданням—**широко притягти до фізкультурних організацій бідняцько-середняцькі маси села. Активну участь в проведенні спартакіяди візьмуть комітети незаможних селян.** ЦКНС звернувся до Наркомзему, Сільського Господаря та Укрсельбанку з проханням вилучити кошти на преміювання кращих селянських спортивних колективів.

Замість імпорту—поширити своє виробництво

У Харкові, під боком у ВРНГ, вже кілька років працює невеличка фабрика Вукопромкредитсоюзу, що виробляє 160 найріжноріднїших предметів з точної механіки. Фабрика надзвичайно цінна—вона виробляє здебільшого такі предмети, що ще досі імпортуються з-за кордону, а саме—коховські стерилізатори, аспіратори, вакуум-апарати, технічні ваги та інш. Фабрика може виробляти також арифмометри, прилади для кіно і кіно-апаратури, готовальні, кравецькі машини, сигналізатори та стінні годинники.

На фабриці працює тепер 130 кваліфікованих робітників, при чому надзвичайно цікаво, що на ній немає ні одного інженера. Всіми найтоншими роботами керує майстер.

Розміри виробництва фабрики невеликі. Вона дає в цьому році продукції на загальну суму 262 тис. крб. Ніяких витрат на капітальні роботи вже де-кілька років не було. Фабрика ще досі не постачається металом та й іншими потрібними матеріялами, не зважаючи на те, що виробництво її має величезне значіння для розвитку точної механіки на Україні.

ВРНГ ще в цьому році має перевести фабрику на планове постачання і гадає запропонувати Вукопромкредитсоюзові збільшити асигнування на її постачання.

Президія ЦКНС

Будівництво колгоспів у першій половині 1928—29 року

На засіданні Президії ЦКНС Голова Укрколгоспсекції тов. Гаврилов подав доклад про підсумки будівництва колгоспів на Україні в першому півріччі ц. р., себ-то з 1-го жовтня 28 р. до 1-го квітня ц. р. **Колективний сектор зріс за цей час на 1527 об'єднань, себ-то на 12%. Площа усуспільненої землі так само збільшилась на 313 тис. гектарів, або на 22%. До нових колективів увійшло 50.000 селянських дворів. Слід зазначити, що найінтенсивніше колективізація відбувалася в квітні-травні, коли в процесі проведення весняних робіт на ланах організувалося ще близько 1500 нових колективів.**

Колективістичний рух в основній своїй масі йде за рахунок бідняцьких шарів села. В складі новоорганізованих колективів бідняцькі господарства, що їх зовсім звільнено від єдиного с.-г. податку, дають 48,2%. Слід сказати про важливий позитивний момент—побільшення колективів: якщо на 1-ше жовтня торік площа одного колектива в середньому дорівнювала 116 гект., то на 1-ше квітня ц. р. вона досягла в середньому 157 гект. Процес побільшення колективів триває далі. Водночас помітно збільшується питома вага вищих форм об'єднань —комун і артілей. Частішими стали випадки колективізації цілих земельних громад.

Разом з тим в колективістичному русі ще трапляються деякі чималі дефекти. Через недостатнє керовництво і агрообслугування нових колективів деякі з них ліквідуються, проіснувавши протягом короткого часу. Буває що земельні органи, кооперативні й громадські організації, а серед них і комнезами не подають молодим, щойно утвореним колективам, потрібної підтримки.

Президія ЦКНС визнала за потрібне, щоб окружні колгоспсекції і комнезами приклали всіх зусиль до того, щоб закріпити досягнутий темп колективізації сільського господарства, ні в якому разі не припускаючи його послаблення. Комнезамам дано бойове завдання—активно допомагати дальшому систематичному притягненню нових бідняцько-середняцьких мас до колективів, побільшенню існуючих, кущуванню їх і колективізації земельних громад. Будівництво нових колгоспів треба провадити, головним чином, в землевпорядкованих районах. Землевпорядкування треба використати як стимул до розвитку колективізації.

Пленум ЦКНС

Президія ЦКНС ухвалила скликати черговий пленум ЦКНС на 1-ше червня. Нині розробляється порядок денний пленуму.

Місячник оздоровлення дитини продовжено до 1-го червня

Місячник оздоровчої кампанії серед дітей фактично закінчився 15-го травня. Вважаючи на прохання зацікавлених організацій, Секретаріят ВУЦВК дозволив продовжити його до 1-го червня.

Попередні підсумки переходу на скорочений день

Основна директива листопадового пленуму ЦК ВКП(б), що нею керувалася урядова комісія України, профсоюзні організації й госп органи, вказувала на те, щоб протягом 28-29 р. було переведено на 7-годинний робочий день 20% усіх робітників, що працюють в промисловості.

В роботі української урядової комісії були труднощі в частині взаємовідносин з союзною урядовою комісією. Вплив української урядової комісії на складання плану переводу в союзній промисловості був недостатній—підприємства переводились на 7-годинний робочий день без відому і без усякого висновку республіканської комісії.

Щоб усунути всі перешкоди для нормальної ходи переведення промисловости на 7-годинний робочий день і прискорити всю роботу, треба встановити такий порядок, коли українська урядова комісія затверджуватиме план переводу республіканської і місцевої промисловости, а також даватиме попередні висновки відносно планів підприємств союзної промисловости, що переходять на 7-годинний робочий день.

За даними союзної урядової комісії і союзних трестів, у союзній промисловості в 1928—29 р. намічено перевести на скорочений день 47 підприємств, що складає 14% всіх робітників союзної промисловості. По окремих трестах ці підприємства розподіляються так:

Донвугілля 29 шахт з 19,787 робітників (1% всіх робітників), Південсталь—2 підприємства (завод ім. Петровського і Леніна), з 22.058 робітників (23%), Південсталь — 2 шахти з 265 робітниками (7,8%), Південмаштрест—2 підприємства (Торецький і Болт. з) з 3.248 робітн. (6,5%), ПРТ—6 копалень з 3.303 робіт. (23%), Коксобензол—5 підприємств з 1.007 робіт. (58,5%), Південхемтрест—1 підприємство з 1.076 робітниками (13,8%).

Рівняючи до 1927—28 р., кількість робітників на підприємствах, затверджених до переходу на 7-годинний робочий день, збільшується на 5.952 робітників, або на 12,6%, а проти 8-годинного робочого дня на 4.505 робітників або на 9,3%. Досі здійснено перехід на 7-годинний робочий день в 25 підприємствах, де працює 40.364 робітн., а саме: Донвугілля—11 шахт ПРТ—4 копальні, Коксобензол—2 підприємства, Південсталь—2 підприємства і 1 шахта, Південмаштрест—2 підприємства, Хемтрест—1 підприємство. Решту підприємств гадається перевести на 7-мигодинний робочий день на протязі 3 і 4-го кварталів біжучого року.

Коли звернутися до співвідношення між важкою і легкою індустрією при переведенні на 7-мигодинний робочий день, то слід відзначити, що значна питома вага підприємств важкої індустрії переходить на скорочений робочий день, а саме 59.746 робітників із загальної кількості—76.205 робітників.

Робота над підготовкою підприємств республіканської і місцевої промисловости до переведення на 7-годинний робочий день в 1928—29 р. почалася посиленим темпом лише в другому півріччі 1928—29 р. Підприємства було розбито на три черги переходу, з розрахунком можливости своєчасно підготувати їх до переходу на скорочений робочий день.

В першу чергу ввійшли підприємства республіканської промисловості: велозавод ім. Петровського в Харкові, роскрофно-посадочна фабрика в Київі, Укрсільтрест (Артемівська фабрика), 1-а тютюнова фабрика в Одесі, 3-я тютюнова фабрика в Кременчуці, 4-а тютюнова фабрика в Київі, 5 й 6-а тютюнові фабрики в Харкові, картонажна фабрика в Харкові, центральна механічна майстерня в Харкові, гільзова фабрика в Київі, завод с.-г. машин у Запоріжжі, завод «Серп і Молот» у Харкові. Загальна кількість робітників на цих підприємствах складає 13.921 чол. Фактично ж було переведено на скорочений робочий день 13 підприємств з кількістю робітників—9.700 чол. В намічений термін не було переведено завода «Серп і Молот» через несвоєчасний відпуск додаткових коштів і завода «Інтернаціонал» в Запоріжжі, що підлягає переведенню через організацію додаткової третьої зміни, для якої не вистачало сировини. По 13 підприємствах було втягнено додатково 545 робітників.

Другу чергу намічено перевести на скорочений робочий день такі підприємства: Рубежанський завод «Червоний прапор», Полянську паперову фабрику Київську деревообробну фабрику, Київський кабельний завод місцевої промисловости, Артемівський дрото-цвяхарний завод, 1-у київську друкарню, 2-у друкарню в Одесі, друкарню «Червоний Друк» в Харкові і харківську літографію.

Загальна кількість робітників у згаданих підприємствах другої черги складала 3.937 чол. Однак, фактично було затверджено до переведення з 9-х підприємств лише 5 в наслідок того, що технічно-економічні показники не відповідали умовам переходу на 7-годинний робочий день, а також через нестачу сировини (паперу).

В решті в 5-х підприємствах кількість робітників складала 2.105 чол., з них в республіканській промисловості—1.690 чол. і в місцевій—415 чол. Ці 5 підприємств потребували додатково робочої сили 53 чол.

В третю чергу намічено такі підприємства: Донецький содовий завод, Костянтинівський хемічний завод, Амвросіївський цементний завод. Слав'янський плитковий завод, Дружківський керамічний завод, варстато-будівельний завод ім. Леніна, завод с.-г. машин «Червона Зірка», завод с.-г. машин ім. Петровського в Херсоні, обозний завод в Херсоні і в Павлограді, «Червоний Жугатар» у Київі, «Фізико-хемік» у Київі, ліжковий завод у Харкові, фабрика Тинякова в Харкові, фабрика Володарського в Дніпропетровсько-

Науково-дослідницька робота в промисловості

(Рік роботи Н.-д. інститутів ВРНГ України).

В минулому році на Україні було організовано 8 науково-дослідницьких інститутів, 8 науково-технічних рад та дві досвідні станції для раціоналізації виробництва. Вже за перший рік своєї роботи наукові організації об'єднали кадри науково-технічних діячів, заклали міцні підвалини для розвитку науково-дослідницької праці на Україні, та встановили наукові зносини з ріжними інститутами СРСР і закордону.

Коротко робота науково-дослідницьких інститутів характеризується такими відомостями.

Вугільний інститут вивчає тепер методи видобутку і збагачення вугілля, використання його для хемічної сировини, розробляє ріжні питання економіки вугільної промисловости. В цьому році він звернув особливу увагу на концентрацію робіт на шахтах, на вивчення роботи ріжних гірничих інструментів, механізацію видобутку в ріжних шарах, зокрема на пристосування на Донбасі механічних молотків, свердлових машин і врубових машин легкого типу. Поруч цього інститут взявся за вивчення фізико-хемічних властивостей вугілля Донбасу та бурого вугілля. Спеціяльно вивчається коксування, брекетування вугілля. Велику послугу інститутові дає Сталінська досвідна станція і лабораторія Донвугілля.

Інститут промислової енергетики вивчає методи раціоналізації виробництва енергетичного господарства промисловости. В цьому році він звернув особливу увагу на раціоналізацію теплосилового господарства Укрсилікатресту, Укрхемтресту, Укртекстильтресту, Порцелянтресту. Крім того обслідує зараз деякі електростанції, вивчає способи спалювання ріжних покидьків палива, розробляє стандартний проєкт повітряного рухача, вивчає пневматичний транспорт та інш. Інститут має тісні наукові звязки з ХТІ, КПІ і Одеським Політехнічним Інститутом.

Поволі починає розвиватися робота **інституту металів**, але брак лабораторії і помешкань трохи заважає роботі. З окремих питань, що їх вивчає інститут треба відзначити виробництво високосортних чавунів, поліпшення якости сталі, вивчення електрозварювання, питань холодної обробки металу та ін.

Інститут силікатів має ряд закінчених досліджень нових способів виробки цементу, цегли. Зараз він вивчає способи виробництва динасу із пісковиків, способи виробництва кислототревалих виробів з української сировини, пористої цегли з інфузорної землі, з хромистого залізняка, м'якої порцеляни з каолінів України та багато інших питань. Інститут притягнув до своєї наукової праці чимало заводських лабораторій.

Інститут цукрової промисловости має також багато закінчених праць. Крім того вивчає тепер способи зберігання буряку, машинізації обробки буряку, боротьбу з ріжними шкідниками, способи виробництва експортного цукру, нові способи фільтрації, кристалізації цукру та багато інших питань. Виявилась конечна потреба побудови досвідної станції цукроваріння.

Інститут прикладної хемії — один з найстаріших інститутів провадить напівзаводські досліди виробництва синтетичних гарбників, досліджує продукти коксування та багато інших питань з основної хемії.

Одеський хеміко - радіологічний інститут провадить наукові досліди над мінеральною технологією, над фарбами, над вивченням солей та ріжних харчових продуктів.

Велику цінність матиме робота новоорганізованого **інституту фізико-технічного**, що працюватиме під керівництвом акад. Йоффе за участю всіх видатніших українських хеміків. Поки його діяльність не виходить за межі організаційних питань.

Інститути починають поволі розвивати видавничу діяльність, видаючи ріжні технічні журнали та наукові записки, книжки. Ця література допоможе українським інститутам тісніше зв'язатися з наукою і виробництвом з закордоном.

Основне болюче питання роботи українських інститутів — це наукові кадри. На Україні надто мало підготовлених молодих інженерів та старих наукових робітників. НТУ ВРНГ гадає зараз притягнути багато молодих інженерів з ріжних заводів. — України та РСФРР. Крім того дуже бажано було б притягнути до їхньої роботи і видатних інженерів з закордону.

Друге важливіше питання — це будування нових лабораторій та помешкань для інститутів. ВРНГ ухвалила відпустити в цьому році кошти для цієї мети, але досі цієї постанови не реалізовано. **Союзна ВРНГ відпускає в цьому році 840 тис. крб. на капітальне будівництво інститутів і обіцяє в майбутньому році асигнувати 3,5 міл. крб.** В цьому році будується нове помешкання для фізико-технічного інституту і його лабораторій, помешкання для силікатного інституту. В Київі будується досвідна станція для с.-г. інституту машинобудівництва, досвідну станцію для обробної промисловости. Крім того потрібно побудувати лабораторії для вугільного інституту, інституту металів, промислової енергетики і ще одну досвідну станцію для інституту с.-г. машинобудівництва.

Життя вимагає організації ще низки науково-дослідницьких інститутів на Україні. НТУ ВРНГ вважає, що при діяльних нині інститутах слід розвивати ряд нових лабораторій. При інституті промислової енергетики намічається організувати лабораторію теплових рухачів. В Київі незабаром організується торф'яний інститут, майже вирішено питання про організацію інституту споруджень, харчового та ферментаційної промисловости. Дуже бажано організувати на Україні філію інституту мінеральних угноєнь та інститут промислової економіки.

Президія ВРНГ заслухала з цього приводу доклад нач. НТУ **т. Шульмана та всіх директорів** науково-дослідницьких інститутів ВРНГ. Визнавши загальний напрямок роботи інститутів за правильний, ВРНГ визначає деякий неправильний її ухил в бік вивчення економічних питань. Надалі слід більше уваги відводити і розробці технічних питань. Президія запропонувала уточнити наукові плани інститутів пристосувавши їх ще більше до практичних вимог промисловости. Ухвалено також найшвидче організувати на Україні інститут промислової економіки.

му. Орієнтаційна кількість робітників у цих підприємствах складала 20.788 чол.

Фактично ж до цього часу остаточно затверджено перевести 6 підприємств, а саме: з підприємств республіканської промисловости — Костянтинівський завод Склотресту, Амвросіївський цементний завод, Херсонський с.-г. завод, плитковий завод і з підприємств місцевої промисловости — фабрику Танякова в Харкові та фабрику Володарського в Дніпропетровському. На згаданих 6-х підприємствах працювало 8.830 робітників, з них на підприємствах місцевої промисловости—3.458 чол. і республіканської — 5.372 чол. Зріст робочої сили в цих підприємствах за 7-годинного робочого дня, рівнюючи до 1927—28 року, складав 976 чол.

Решти підприємств не було затверджено до переведення на скорочений робочий день, в наслідок того, що потрібні були великі додаткові асигновання для одних підприємств і закінчення великих капітальних робіт на інших підприємствах. Тому всі ці підприємства намічено перевести лише в 1929—30 році.

Що до підприємств місцевої промисловости (Павлоградський обозний завод, Харківський лікєрний завод, Київський «Фізикомеханік» і «Червоний Плугатар»), то вони в несприятливому стані що до переходу на 7-годинний робочий день, скільки не мають виробничих перспектив, не досить забезпечені сировиною і т. д., в наслідок чого технологічні покажчики по цих підприємствах не відповідають в цьому піврічці умовам 7-годинного робочого дня.

В наслідок робіт над переведенням підприємств на 7-годинний робочий день, загалом по українській і місцевій промисловості в 1928—29 році, переведено на 7-годинний робочий день 40 підприємств, з них 29 республіканської промисловости і 11—місцевої, з загальною кількістю робітників — 23.069 чол., в них в місцевій промисловості працює 3.873 чол. і в республіканській — 19.196 чол. Процент переведених на 7-годинний робочий день до загальної кількости робітників у республіканській і місцевій промисловості складає всього 15,85%. Республіканські складають до республіканської — 19,8%, а місцеві до місцевої—7,9 проц.

Загалом в цих підприємствах, рівняючи до 1927—28 року, притягнуто нових робітників 1.678 чол. Переважна частина цієї робочої сили припадає на збільшення виробничої програми підприємств проти 1927—28 року і лише 800 чол. було втягнуто в наслідок переведення на 7-годинний робочий день, що складає до загальної кількости робітників на підприємствах 3,46%.

Основна хиба в підготовчій роботі підприємств до переходу їх на скорочений робочий день, це—не досить уважне відношення з боку господарників і низових профсоюзних організацій, в розумінні пророблення всіх питань, звязаних з переходом промисловости на 7-годинний робочий день. Часто-густо спостерігаються випадки, коли питань зарплати, зниження собівартости, робсили, збільшення випуску продукції та інших економічних показчиків, звязаних з переходом тієї чи іншої галузи промисловости на скорочений робочий день, виробничі наради або зовсім не опрацьовували, або опрацьовували поспіхом, або ж опрацьовували, але несвоєчасно.

Це гальмувало роботу вищих органів над переведенням промисловости на 7-годинний робочий день і викликало непотрібні суперечки й незгоди. В дальшій роботі над проведенням накреслених планів переходу промисловости на скорочений робочий день проф союзні організації й госпоргани повинні добитися встановлення обов'язкового розгляду і обговорення планів в низових союзних організаціях в кожній галузі промисловости, пропускаючи їх через виробничі наради, виявляючи всебічно економічні наслідки переведення і його ефективність, не допускаючи в той самий час зниження зарплати робітників і порушення інших досягнень робітничої класи, здобутих в Жовтневу революцію.

А. ПЛАХОТНІКОВ.

Удосконалення проектувальної справи

Організація техніко-економічних нарад при Укрдипромезі

Президія ВРНГ заслухала доклад керівника Укрдипромезу про проектування нових металообробних заводів. Укрдипромез проектує сім нових заводів, розробляє плани реконструкції 13 заводів та виробляє промислове завдання для 12—13 українських заводів. Крім того, йому передається проектування ще 12 нових заводів, що їх намічається побудувати на протязі п'ятиріччя. Йому ж доручається розробити проєкти реконструкції заводів Укртрестсельмашу і Укртремасу. Загальна вартість будівництва, що для нього розробляє зараз проєкти Укрдипромез досягає 50 міл. крб.

Об'єктивні умови проектувальної праці Укрдипромезу досить несприятливі — він не має помешкань для управління і для своїх співробітників, а це не дає можливости притягнути потрібні технічні сили з інших районів СРСР. За браком технічних робітників проектування деяких заводів запізнюється. Так, проектування Київського заводу «Більшовик», Сумського заводу і деяких заводів Південмаштресту запізнилось на 4-5 місяців.

Щоб прискорити проектування, конче потрібно поповнити Укрдипромез кваліфікованими інженерами, частково притягнути до цього заводських тех. робітників і навіть де-яких фахівців запросити з-за кордону. Можливо, що за кордоном доведеться організувати навіть спеціяльні проектувальні контори.

Присутні представники трестів не погоджувались з теперішніми методами роботи Укрдипромезу. На їх думку де-які частини проєктів треба передавати на розробку іншим проектувальним конторам. Промисловість мусить давати точні виробничі завдання Укрдипромезові і ні в якому разі не передавати йому розробки техніко-економічних завдань для окремих заводів. Дуже бажано встановити певну черговість роботи, відкладаючи на пізніший час проектування тих заводів, що їх намічається побудувати в останніх роках п'ятирічки.

Президія ВРНГ визнала за доцільне організувати в де-яких університетських містах спеціяльні відділи Укрдипромезу, щоб таким чином, притягнути до проектування місцеві технічні сили. Одночасно ухвалено подбати про забезпечення його помешканням, технічними силами. ВРНГ має незабаром переглянути терміни розробки окремих проєктів і уточнити їх. При Укрдипромезі буде організовано спеціяльну техніко-економічну нараду з видатних фахівців України, що розглядимуть проєкти.

Більше підтримки видвиженцям у їхній роботі

Оробочення всіх ланок державного апарату поруч викорчування всього чужого робітничій класі є основною запорукою успіхів соціялістичного будівництва.

Як стоїть справа з видвиженством в центральних торговельних органах на Україні? Одержані нами відомості з ріжних торговельних установ вказують на те, що це питання посувається надто мляво. В Харківській конторі Союзхлібу за минулий рік не видвинуто жодного робітника, у Вукопспілці на 300 службовців є тільки 9 видвиженців, в Уцеросекції працює 5 видвиженців, в Оліїжирсиндикаті тільки 2, в Укрутильзборі немає досі жодного видвиженця. За відомостями Харківської філії союзу радторгслужбовців до центральних і Харківських установ торік видвинуто тільки 123 чол., себ-то не більше 2—3% до загального числа службовців, особливо погано з видвиженством жінок.

Ці коротенькі відомості найкраще доводять, що видвиженство не набуло ще певної уваги з боку союзних організацій. Здебільшого воно провадиться безпланово. Директиви партійних та союзних органів в цій справі не здійснюються. В цьому напрямку потрібний, рішучий перелом.

Відношення старих радянських службовців до тих видвиженців, що тепер працюють в радянських установах не скрізь нормальне. У всеукраїнській конторі Союзхлібу фахівці не допомагають видвиженцям. Аналогічні випадки трапляються і в інших установах.

Видвиженці у Вукопспілці скаржаться на те, що їм важко знайомитись з усіма справами, допомоги ні від кого немає. В Уцеросекції два видвиженці-робітники т.т. Михайличенко і Зайцев бажають повернутись на виробництво, мовляв, замість практичної роботи ми ще досі знайомимось зі старими архівами. Невпорядкована також зарплата видвиженців. в де-яких установах, як в Уцеросекції видвиженці одержують меншу зарплату ніж на виробництві. Трохи гальмує ознайомлення робітників з практичною роботою установ незнання української мови.

Тільки одна Вукопспілка подбала про піднесення кваліфікації видвиженців, організувавши спеціяльні для цього курси та прикріпляючи видвиженців до інструкторів. Нарада видвиженців досить рідке явище. Не скрізь мають видвиженці товариську допомогу і з боку місцевкомів. Роботою видвиженців надто мало цікавляться відповідальні робітники профорганізацій та установ.

Загальний темп видвиженства в центральних торговельних установах надто млявий. Союз радторгслужбовців виявив, що вже тепер можна видвинути робітників від варстату на 240 посад, але практично для здійснення своєї постанови нічого не зробив. Життя владно диктує—скоріше організувати курси для видвиженців, частіше скликати їхні наради для спільного обговорення ріжних питань. Керовники установ повинні звернути більше уваги на те, щоб утворити сприятливі умови для нормальної роботи видвиженців.

Радгоспи Цукротресту закінчують сівбу

Вигляди на врожай у радгоспах—цілком сприятливі.

Цими днями повернувся з об'їзду цукроварень уповноважений правління Цукротресту на Україні тов. **Плис**, що на розмові з нашим співробітником поділився відомостями про ходу сівби та стан врожаю на радгоспах.

Через пізній початок польових робіт сівба в радгоспах, як ніколи, проходила напружено. Надзвичайно відчувався брак тяглової сили. На польових роботах Цукротресту працює лише 131 трактор, 14 парових плугів, 36 тис. волів та 17 тис. коней. Тягловою силою радгоспи забезпечені тільки на 63%. В де-яких районах радгоспи примушені були використовувати навіть ті воли, що були на спеціяльній годівлі.

Уперше в цьому році радгоспи зустрілись з де-якою недостачою робочої сили. Селянські польові роботи, що збіглись в цьому році з радгоспівськими, не дали можливости використати зайвої робочої сили на селі. До цього слід додати випадки переманювання робітників на інші роботи.

Все це спричинилось до того, що де-які з наших радгоспів примушені були з великою інтенсивністю працювати вдень і вночі. Треба особливо підкреслити, що пролетарська свідомість робітництва у великій мірі допомогла радгоспам прискорити польові роботи. Робітники не відмовлялись працювати понадчергово.

Зараз по всій Україні сівба наближається до кінця, а де-які радгоспи навіть її закінчили, залишилось незасіяними 50—60 тис. дес. Після дощів засіви сходять дуже швидко, вигляди на врожай, за заявою радгоспівських агрономів, дуже сприятливі.

Спільність польових робіт на радгоспах спричинилась до того, що план допомоги незаможницькому селянству, що його накреслили цукроварні не буде повністю виконано. Проте, цукроварні організували 675 прокатних пунктів. Видали не одну сотню тисяч чистосортного насіння, в де-яких місцях виділили спеціяльних агрономів для допомоги селянству.

Весняна сівба ще раз довела, що Цукротрест мусить звернути особливу увагу на тракторизацію свого господарства. В цьому році цукроварні не одержали ні одного нового трактора, то і було одною з причин, що цьогорічні польові роботи проходили з великим напруженням. З великими труднощами радгоспи впорались у цьому році з сівбою, але, щоб їх уникнути в майбутньому, треба не менше як подвоїти кількість тракторів у радгоспах.

Розвиток хемічних виробництв в районі Дніпрельстану

Президія ВРНГ заслухала доклад Хембуду про розвиток хемічних виробництв в районі Дніпрельстану. Накреслений Головхемом асортимент хемічних виробництв, між собою не досить поєднаний, план хемічного будівництва не погоджений з будівництвом інших заводів. Зовсім не передбачено планом відповідного розвитку мінеральних угноєнь, що має особливу вагу для українського сільського господарства. Вже тепер можна сказати, що встановлений Головхемом асортимент хемічних виробництв, не матиме рішального значіння і належного впливу на дальший розвиток хемічної промисловости на Україні.

Хембуд вважає, що енергію Дніпрельстану слід використати для виробництва тих хемічних продуктів, що найбільше потрібні для народного господарства і населення, що їх дотепер ввозиться з закордону. Зокрема він наполягає, щоб яко мога збільшити виробництво угноєнь, використовуючи для цього синтетичний аміяк, побічний продукт металургічних заводів.

Президія ВРНГ, погоджуючись з думкою Хембуду, вважає за потрібне додатково висвітлити можливість налагодження виробництва амофосу—нового угноєння в районі Дніпрельстану.

Беручи на увагу короткий термін для проєктування нових хемічних заводів, президія запропонувала Хембуду почати підготовчу роботу і накреслити певні терміни для вироблення кожного проєкту. ВРНГ звертається з проханням до ВРНГ СРСР і комісії т. Долгова внести відповідні зміни до асортименту хемічних виробництв, звертаючи особливу увагу на найбільше розгортання виробництва мінеральних угноєнь.

Перехід циган і асирійців на землю

Щоб утворити максимально-сприятливі умови для переходу циган та асирійців, що живуть на Україні, до хліборобства, Центральна Комісія Нацмен поставила перед Наркомземом і Укрсельбанком питання про посилення кредитування цих національних меншостей, коли вони переходять на хліборобство.

Оборона Республіки

Червоноармійці за будівництво колективів

Цивільні організації повинні реалізувати директиви партії і уряду.

Ідеї організації сільсько - господарських колективів набирають, що раз більшої популярности серед червоноармійців, особливо з бідноти й маломіцних середняків. Увагу червоноармійців приковує все те, що веде до перебудови сільського господарства на суспільний, колективний лад. Особливий інтерес і велике задоволення, надто з боку червоноармійців - бідняків, викликають заходи щодо обслуговування селянства: контрактація, оранка бідняцької землі тракторами, безплатне очищення насіння тріерами тощо. Все більше в листах з села до червоноармійців зустрічаються факти допомоги селянам з боку радгоспів і колгоспів. Такі листи набирають популярности серед червоноармійців.

Велику ролю в агітації за колгоспи відограють червоноармійці — члени сільськогосподарських колективів і комун. Агітуючи й групуючи навколо себе червоноармійців вони в той самий час передають свій досвід роботи в комунах. Багато червоноармійців і молодших командирів уже зараз виявляють бажання по звільненні з армії вступити до колективів. По окремих частинах утворюються групи молодших командирів і червоноармійців, що ставлять собі за мету, звільнившись по скінченні служби з армії, організувати колективні господарства.

Безперечно, серед деякої частини червоноармійців є недовір'я до організації сільгоспколективів, що іноді виникає через побоювання примусового вербування в колективи, а також через агітацію окремих, заможніших червоноармійців, супротивників колективізації. Цьому протистоїть все ж великий інтерес червоноармійців до конкретних фактів досягнень і переваг у колективних господарствах. Особливо заслуговує на увагу тяга червоноармійців безпосередньо ознайомитися з роботою в сільсько-господарських колективах, комунах і т-вах. В окремих частинах червоноармійці подають з власної ініціятиви заяви про організацію екскурсій для такого ознайомлення. Ця ініціятива зустрічає підтримку з боку командування частин, але цього мало. Треба, щоб її цілком підтримали і місцеві радоргани. Такі екскурсії повинні будуть відограти важливу ролю. Наочний доказ переваг колективного господарства полегчить вербування колективістів у червоноармійській масі і, крім того, дасть червоноармійцям можливість ознайомитися з тими вимогами, що їх ставиться перед кожним, хто переходить до колектива. Це полегшуватиме також роботу політапарату армії і всього командного складу над вихованням для країни нових тисячних кадрів колгоспників, що ставлять собі за мету, повернувшись на село, об'єднатися і перейти від дрібного індивідуального господарства до великого, усуспільненого.

Само собою розуміється, що без активної допомоги місцевих органів Червона армія не впорається з тими завданнями, що встають перед нею у справі підготовки в червоноармійців будівників сільського господарства на соціялістичній основі. Постанова Союзного ЦВК і Раднаркому від 20 лютого ц. р. з приводу тяги червоноармійців до колгоспів, вказує, що «ця ініціятива з боку військових службовців, звільнюваних у довготермінову відпустку, заслуговує на найсерйозніше до себе відношення, і уряд союзних республік повинен всебічно підтримати її, провівши відповідні заходи в напрямкові: 1) допомоги цим військовим службовцям і організації сільськогосподарських колективів, а також втягнення їх в сільсько-господарські колективи, що вже існують; 2) встановлення для них пільг щодо кредитування, постачання складних с.-г. машин та інших засобів виробництва». Днями з цього приводу дав директиву і ЦК партії.

Треба вже зараз почати популяризацію пільг і переваг, що їх дістануть червоармійці, вступаючи до колективів. Місцеві радоргани повинні вилучити агітаційні сили з тим щоб умови, вигідність і досвід роботи колгоспів стали здобутком усієї маси червоноармійців. Лише широкою і вмілою популяризацією значіння сільгоспколективів та заходів партії і радянської влади, що до переходу бідняцьких і середняцьких мас селянства на колективні форми сільського господарства—ідея колективізації охоплюватиме що раз більше прихильників серед червоноармійців.

С. Бордах.

Нам треба зробити власні висновки

Фізкультура на службі готування війни.

Західно - европейська буржуазія готується до війни, готується невпинно, вперто, вишукуючи ріжних способів, щоб збільшити кадри своїх військ і поліпшити їхню фізичну підготовленість. Майбутня війна потрібуватиме величезної кількости бойців і той колосальний убуток у складі повинен буде поповнюватися людьми, що заздалегідь пройшли військову і спортивну підготовку. Тому в усіх буржуазних країнах організуються військові т-ва із спортивним ухилом в роботі, а також і спортивні з запровадженими в них елементами воєнізації. І ці й ті організації служать суттю своєю одній меті. Ціла низка цифр, наведених нижче, показує, як хутко йде процес готування нової війни.

В Англії створено спеціяльні юнацькі корпуси численністю в 120 тис. чол. і корпуси бой-скавтів, що нараховують 350 тис. чол. І спеціяльні юнацькі корпуси і корпуси бой-скавтів проходять розвідчу, спортивну й військову підготовку. Спеціяльні стрілецькі клуби нараховують 150 тис. чол. Уряд активно сприяє росквітові цих організацій видаючи їм щороку до 2 міл. крб.

В Америці допризовну підготовку ведуть спеціяльні цивільні табори військового навчання, численністю в 35 тис. чол. Наймогутнішими організаціями є бой-скавти, що ними охоплено 570 тис. чол., та інші спортивні організації, численність в 1.175 тис. чол. Уряд ПАСШ щороку відпускає на ці організації 5 міл. крб.

В Італії в 1926 р. було втягнено в допризовну підготовку 70 тис. чол., а рівно через рік—140 тис. чол. Разом з цим в Італії посилено ростуть фашистські й юнацькі організації, що нараховують до 480 тис. чол.

Приблизно таку ж саму картину ми бачимо у Франції, де запроваджується новий закон про мілітаризацію всього населення, в Польщі і Фінляндії. Буржуазія заздалегідь дбає про те, щоб маси були як слід підготовлені до війни.

Всі ці дані охоплюють переважно організації військового типу. Коли сюди включити суто-спортивні організації, що навіть не мають військового ухилу в роботі, хоч це трапляється порівнюючи рідко то могутність людських резервів, фізично підготовлених до війни, зросте більше, ніж в два рази. Наприклад, у Німеччині один лише гімнастичний союз має 1.649 тис. членів.

Так, буржуазія, використовуючи фізичну культуру, що її основне призначення полягає в оздоровленні трудящих, готується до нової війни.

Калина.

---

*) Цифри взято з докладу на IV-му конгресі Червоного Спортінтерну.

Новобранці на зборах

Табори ожили, в таборах залунали знову бадьорі червоноармійські пісні. Після зимового часу, після цілої низки обслідувань, короткотермінових зборів і позазборової роботи, кадровики територіяльних частин у таборах зустрічають молоду перемінницьку зміну.

На трьохмісячні збори прийшли вивчати військову справу, проходити перший ступінь червоноармійського навчання новобранці-перемінники 1906 року народження. Військова справа—складна справа, а надто тоді, коли доводиться проходити її протягом обмеженого часу. Але досвід минулих років цілком переконує нас, що й за короткий час наша молодь встигає добре вивчити те, чого від неї вимагають. І той самий досвід доводить нам, що з кожним роком ми маємо з новобранців все більш розвинену, активну і свідому масу.

Ось і цього року—ще лише перші відділи новобранців прибули до частин, ще лише перші дні пробули вони в стані червоноармійців, а вже відомості йдуть такі:

— Зміна добра. Спостерігається не аби-яке зацікавлення військовим життям та червоноармійськими обов'язками; активність помічається добра; роспитують про ленкуток, шукають клубу, книгарні; вимагають газет.

З Охтирки військор Гримар пише: «Не зважаючи на те, що новобранці були в дорозі два дні—вони прийшли до частини бадьорі, з піснями і з великим бажанням вивчати військову справу».

З 19 стрілецького полку військор Айтуганів повідомляє: «Цього року явка новобранців досягає 100%. Є випадки, коли новобранці, неприйняті медичною комісією, зі сльозами просили залишити їх в частині».

Військор Петрик з 46 гарм. полку пише: «Новобранці Великодимерці спізнилися лише на 20 хвилин (проти контрольного часу, зазначеного в плані)—пройшовши 50 кілометрів. Такий великий для першого разу перехід не залишив будь-яких негативних слідів і новобранці прийшли свіжі й бадьорі»...

Таких повідомлень з частин сила. Питання соціялістичного змагання для новобранців близькі і на них вони відгукуються з перших днів перебування в частині.

Ось військор Рабинович сапсотні 46 повідомляє, що новобранці II чоти викликали на змагання інші чоти. Змагання проходитиме за:

а) максимальне засвоєння військових та політичних питань на навчанні;

б) кращу дисциплінованість;

в) краще переведення змички робітників новобраців з сільською частиною — червоноармійців сотні;

г) краще прищеплення культурних навичок і кращу культосвітню роботу та ін.

Новобранці культсотні 225 стр. полку на загальному зібранні ухвалили вирушити на соціялістичне змагання і викликають 2 сотню. Почин в цьому зробили комсомольці. Змагання проходитиме під гаслами: зміцнення боєздатности сотні і військовополітичної підготовки, проти недисциплінованости, недбайливости та неохайности. Широка хвиля творчого ентузіязму охоплює трудящих Радянського Союзу, охоплює вона й червоноармійство і веде його до кращого виконання бойових завдань. В цій роботі новобранці беруть приклад з кадровиків, що вирушають на соціялістичне змагання за проводом партійних осередків і комсомольських груп.

Але ми були б несправедливі, коли б не сказали, що й серед новобранців є окремі людці, які цікавляться більше домівкою, ніж тою роботою й обов'язками, що чекають на них у частинах. Є такі. Вони скаржаться на те, що «вдома лишилася стара мати», «молода дружина», «почав будувати хату, щоб відокремитися від батька, а мене забрали на збори» і т. ін. Навколо цих настроїв сама передова частина новобранців скупчує увагу й бореться з ними своїм впливом.

З новобранцями розгортається військово-політичне навчання. Протягом трьох місяців вони повинні засвоїти надто багато. Вони повинні пройти не тільки пограму червоноармійської політичної освіти, але й підкуватися до активної роботи після зборів на селі.

Щоб молоді червоноармійці-перемінники краще виконали свій обов'язок, громадські організації повинні допомогти їхнім родинам, коли вони такої допомоги потрібують. Що менше турбот про домівку, то краще новобранці-перемінники вчитимуться.

А. Патяк.

У Харкові

Не розгорнули роботи підчас трьохмісячника української культури

Ще місяць і закінчиться трьохмісячник української культури. Звичайно, нині ще рано підсумовувати роботу підчас трьохмісячника, але вже напевне можна сказати, що не всі організації подбали, щоб він відбувся як найкраще. Досить зазначити, що де-які організації і досі не спромоглися розробити планів і лише тепер працюють над тим, як здійснити трьохмісячник. В де-яких місцях зазначали, що, мовляв, трьохмісячник української культури серед інших кампаній має найменше значіння і з ним можна не поспішати.

Коли ж придивитися до роботи підчас трьохмісячника, то можна знайти чимало дефектів. Підчас трьохмісячника основну увагу звертали на поширення української літератури. Тимчасом, відома річ, місячник ставив перед організаціями і трудящими значно ширші завдання. Намічалося організувати ріжні екскурсії до музеїв, наукових установ та інш., вечори змички з письменниками та науковими діячами, але про це майже забули. Досить зазначити на такий характерний випадок. Кілька наукових діячів мали намір зробити доклади про роботу своїх установ, їм запропонували подати ці доклади підчас перерви, себ-то в найнезручніший час для наукових докладів. Звичайно, наукові робітники відмовлялися в такій обстановці робити свої доклади.

Культвідділам профсоюзів і всім організаціям треба подбати, щоб хоча протягом останнього місяця вони пожвавили роботу в справі поширення української культури та взагалі щоб вони не обмежувалися одним трьохмісячником, а провадили у цій справі систематичну роботу в кращому і більш інтенсивному темпі, ніж дотепер.

Масова перевірка на транспорті

Транспортна група НК РСІ зробила «наскок» на станцію Основа, Харків-сортировочна, Харків-пасажирська та Балашовка. До участи в цій роботі були притягнені 75 чол.—робкори та «легкі кавалеристи». Завдання полягало в тому, щоб виявити, як працює наш транспорт, зокрема, як іде робота нічних робітників.

Загальне враження з цього досвіду масової перевірки роботи транспорту,—ще чимало хиб є на транспорті, бо виявлено багато випадків, коли нічні робітники транспорту—стрілочники, вартові, чергові пожежники, оглядачі, чергові слюсарі то-що, спали підчас роботи. **В одного з них—стрілочника 2-го поста Хащина—робітники, що провадили «наскок», взяли лихтар і здали його під росписку черговому на станції, а стрілочник навіть і не прокинувся.**

Виявлено також чимало випадків неуважного відношення до своїх обов'язків. Наприклад, **учасники «наскоку» проходили без перонних квитків на перон, і ніхто їх не затримував; вони йшли колією залізниці без перепустків;** вартовий матеріяльного складу на Основі пропустив 2-х учасників «наскоку» без всяких перепусків у помешкання складу, де є, звичайно, чимало цінних матеріялів і тому до складу не можна було пускати сторонніх осіб. Тільки одного вчасника «наскоку» затримали за те, що він ішов без перепуску.

Виявлено також, що **товарні потяги відходять з великими простоями** на станції. Паротяги також дуже багато часу—**по годині і більше**—гають на простої для навантаження 3—5 тон вугілля. В де-яких місцях виявлено, що злежні та ресори лежать собі без всякого нагляду просто біля шляхів.

Як покажчик непорядків на транспорті, можна відзначити, що **два вчасники «наскоку» зробили самозванно ревізію квитків у пасажирів** і ніхто з потягової бригади не спитав навіть в них посвідчення на право переведення ревізій.

Матеріяли «наскоку» нині опрацьовується і найближчими днями ми зможемо дати докладні відомості про цю масову перевірку.

Будівельний сезон під загрозою

Завідатель Управління Округжного Інженератов. **Саратіков** повідомив нашого співробітника, що будівельні організації не підготувалися як слід до будівельного сезона, що загрожує серйозними наслідками. **Взяти хоча б те, що до цього часу 83% тих будинків і підприємств, що їх намічають будувати, не мають затверджених проєктів та кошторисів.** Не доводиться говорити, що в такому разі ледве чи пощастить здешевити будівництво, себ-то виконати директиву регулятивних органів.

Дуже кепсько, що думка збудувати великі споруди, виникає лише тепер. Наприклад, недавно ухвалено побудувати палац кооперації, великий будинок «Профробітник» та інші. Це, своєю чергою затримує розподіл дефіцитних матеріялів і робочої сили. В окремих випадках почати будування житлокооперативних будинків не можна через невчасне одержання кредитів.

На сьогодні почали будувати лише будинок «Червоного Промисловця», що ж до решти, то невідомо, коли їх почнуть будувати.

Таким станом на будівельній ділянці, безперечно, слід зацікавитися відповідним закладам, бо ненормально, що організації вчасно не подбали, щоб будівельний сезон розгортався як найкраще. **Слід виявити винних у цьому, вияснити, хто гальмує справу будівництва, щоб притягти їх до відповідальності.**

Впорядкувати кредитування харківського житлобудівництва

Президія Міської Ради звернулася до Окрвиконкома з доповідною запискою, де просить поставити перед вищими інстанціями питання про вилучення Харкова в самостійну одиницю в справі кредитування житлобудівництва. До цього часу Харків на житлобудівництво одержує кошти з тих кредитів, що дають на округу через Окрвиконком і житлову кооперацію. Фактично всі ці гроші йдуть на кредитування робітничого житлобудівництва. До цього слід додати, що розподіляє кредити не Міська Рада, а комітет допомоги житлобудівництву. Міська Рада пропонує, щоб всі кредити, що призначаються для Харкова йшли не через Окрвиконком та житлову кооперацію, а через Міську Раду. Тоді можна буде в кредитування внести плановість і як найкраще врегулювати його.

Робота таксі поліпшується

Хоча харківські таксі і виробляють свою норму, проте в них трапляється ще чимало так званих нульових перебігів — це значить, що часто таксі ідуть порожняком. Щоб усунути цей дефект, Трамвайне Управління заводить новий порядок експлоатації таксі. Насамперед, збільшується число стоянок для таксі. До цього часу було 5 стоянок; вони так і залишаються, я основні, а крім того організують 14 стоянок другорядних. Ранком таксі зиїздитимуть спочатку на основні стоянки, а потім, відвізши пасажира, ідуть на найближчу другорядну. Цей захід, безперечно, зменшить число нульових перебігів.

Так само Комгосп намітив широко обслуговувати таксі ріжні установи з 8-ої до 4-ої години вдень. Установи повинні взяти спеціяльні разові квитки. Для них дається на квитки знижка в 10-15% і тоді та чи інша установа росплачується з шоферами вже не грішми, а разовими квитками.

До соціялістичного змагання готові

Цими днями партколектив школи на зборах заслухав доповідь про чергові завдання партроботи в таборі і завдання чистки партії.

Партколектив звернув особливу увагу на підготовку до чистки партії, й виконання завдань соціялістично-бойового змагання.

В дебатах т.т. вносили практичні вказівки, як запроваджувати в життя постанови, ухвалені зборами. Партколектив ухвалив викликати на соціялістичне бойове змагання Київську Піхотну Школу ім. Робітників Червоного Замоскворіччя. В цьому соціялістично бойовому змаганні наша парторганізація і Школа в цілому ставлять за мету: підняття військової дисципліни, покращання тактично-муштрових навчань, удосконалення стрілецької справи та збільшення відсотків влучень, збільшити успішність юнаків, покращити форми і методи позашкільної роботи та підготовити кращий випуск політично-вихованих і класово-витриманих командирів.

Київська Піхотна Школа ім. Робітників Червоного Замоскворіччя—до нашого соціялістичного бойового змагання будь готова.

Школа Червоних Старшин
Силяр

Театр

Гастролі театру ім. Франка.

„Ділок"—Газенклевера

А. В. Луначарський звернув, свого часу, увагу на цей сценічний твір Газенклевера — найпомітнішого представника сучасного німецького імпресіонізму.

«Ділова людина» або з. назвою франківців «Ділок», правда, може викликати де-які сумніви що до висновків, бо ж в решті у Газенклевера сатиричне загострення раз-у-раз притуплюється; і навіть зовсім затушковується фарсовим ухилом.

На нашій сцені п'єса потрібує не тільки особливої трактовки, а й більш менш значних коректив. І все ж таки твір Газенклевера має, крім художнього, ще й де-яке громадське значіння. Він досить гостро підкреслює меркантилізм сучасної капіталістичної Німеччини, доведений до свого апогею. Меркантилізм, що поширюється, як принцип на почуття.

Не слід тільки гадати, що Газенклеверова сатира бичує Ні. Газенклевер обмежується лише тим, що показує, а іноді викриває. У нього більш легкої іронії, а ніж вщіпливості.

Радянському театрові слід було б зробити навпаки.

А чи ж зробили це франківці? Теж ні. «Ділова» людина. Компас стає у виконанні Юрського до де-якої міри простодушно-симпатичною. Компас—ділок, він ввесь час зайнятий справами, в нього все організовано, він дурно не витрачає а ні одної хвилини. А чи ж це погано? І коли висовується негативна риса Компаса: «діловий»—комерційний підход до своєї дочки, то цю рису не підкреслено, на неї наголоса не зроблено, її якось затушковано—і Компас залишається в уяві непогано організованою, енергійною людиною

Юрський намагається «виправити» Компаса наблизивши його до театрально-фарсового типу, але ж авторів текст перемагає. Протe, запобігти цього було б не дуже важко.

Надто трудніш в другим головним персонажем. Мебіус гендлює коханням. У нього навіть своя контора, де все реєструється й виконується за планом. Мебіус не сутенер, а комерційна людина. Він протилежність Компасу лише зовні. Починають вони з ріжних кінців, а об'єднуються на грунті «ділового» співрозуміння. Саме в цьому й полягає сатира Газенклевера.

Кошевський Мебіус—добре демонструє своє уміння носити костюми, Кошевський у перші дії встигає показати огидну постать Мебіуса, але далі його гендляр коханням перетворюється на привабливу, напівневинну людину. Мебіус з Лією, Мебіус серед своїх численних коханок—приємна, елегантна, молода людина. Жвава, весела, цікава.

І знов затушковується негативний зміст типу.

Тут «поправками» нічого не вдієш: треба було б переробити як слід п'єсу. Бо, що ж робити акторові? Дати лише мерзотну людину,—хто ж повірить, що в нього може бути стільки коханок? Показати Мебіуса привабливим—зникає сатиричний елемент.

Міцний ансамбль, прекрасне виконання (Гарвінська—Лія, Отава—Аліна, Яковченко—Пітер, Борисоглібська—Шніхтен)—і не чіткий у громадському відношенні спектакль.

Фарс залишився фарсом.

В. Іволгін.

Червоний суд

В Найвищому Суді УСРР.

Глитайська помста

В с. Нові Волховці, Проскурівського району, глитаї з біднотою сперечались за ліс ще з 1925 року. Справа в тому, що перед революцією цей ліс належав окремим власникам. Після революції ліс націоналізовано, а коли Радянський Уряд видав закон про передачу лісів селянству — земгромадам, біднота порушила питання про передачу цього ліса їй.

Звичайно, глитаям це було не до вподоби. Вони вживали всіх заходів, щоб захопити цей ліс, навіть організували делегацію до центру клопотати за ліс. Уповноважений цієї делегації Рибак не виправдав довір'я глитаїв. Він обстоював інтереси бідноти і, коли довідалися про це глитаї, вони вирішили помститися.

Згодом, Рибак одержав анонімного листа, що його майно спалять. Того, хто писав листа, виявили, притягли до суду і його було засуджено на певний строк позбавлення волі. Це ще дужче розлютувало глитаїв.

Проте, Рибак не припиняв активної роботи. Його обрали на члена сільради, а потім і на члена Райвиконкому, де він правив за голову РайКВД. Глитаї не припинили боротьби за ліс.

В грудні минулого року на загальних зборах селян місцеві глитаї знов порушили питання про ліс. Рибак виступав проти них, кажучи, що за законом зони права на цей ліс не мають. Однак, глитаї зуміли так обробити деяких членів громади, що збори ухвалили передати ліс колишнім власникам.

Щасливі, глитаї вирішили відсвяткувати перемогу і влаштували вечірку. Проте, Рибак порадив їм не дуже радіти:

— Даремно радієте!—казав він—ухвалу не затвердять.

Це ще збільшило гнів глитаїв до Рибака. Вони вирішили усунути його з свого шляху, використавши для цього місцевих хуліганів Суса І. І. і Суса І. В.

Ці хуліганi стежили за Рибаком і, влучивши момент, накинулися на нього і лопатою проломили йому голову.

На суді головний учасник вбивства Сус І. І. не заперечував своєї вини, виправдуючися тільки тим, що нібн був п'яний. А Сус І. В. загалом, не визнавав себе за винного кажучи, що коли напали на Рибака він «злякався і втік».

Проте, провину їхню суд визнав за доведену. **Суса І. І.засуджено на 10 років і Суса І. В. на 5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією.**

Сувора кара хуліганам

В с. Краснопільці Гранівського района на Гуманщині в одного селянина були хрестини. Зібралися гості. Раптом до хати вдерлася група хуліганів, що почала брудно лаятися і бешкетувати. Один з хуліганів побив господиню, другий схопив стільця й побив шибки, потім хулігани пішли.

Увечорі хулігани прийшли знов. Спочатку вони вистрелили в повітря, щоб нагадати про себе. Коли гості почали розходитися хулігани напали на них з дрючками і почали бити.

Гості намагалися втекти, але хулігани кинулися за ними навздогін. Ціла зграя хуліганів, озброєна дрючками, повалили кількох селян на землю і почали їх бити. Ніякі благання, ані крики не допомагали.

Одного з селян забили на смерть, другого побили так, що він три місяці лікувався.

Переведене слідство хуліганів виявило і злочинців притягли до суду. Це досить відомі на селі хулігани, що виправдувалися тільки тим, що вони були «п'яні й розгарзовані».

Гуманський Округсуд засудив ватажків зграї Чуту В. і Дишеля на 6 років позбавлення волі кожного. Чуту Тодося засуджено на 4 роки і Сидорчука Мокія на 3 роки позбавлення волі.

**
*

Подібний до цього випадок безпричинного хуліганського збивства стався в с. Роскашівні Теплицького р. тієї самої округи. Тут так само група хуліганів вчинила бешкет за таких умов:

В листопаді минулого року ввечорі двоє селян йшли вулицею й розмовляли по-між себе про сільські справи, як от раптом почули постріл. Зупинившися, вони побачили, як озброєні люде біжать в напрямку до них. Перелякані селяне забігли до першої ж хати і лягли на долівку, щоб сховатися від куль.

Їхні припущення, що хулігани женуться за ними, справдилися. Не встигли вони ще лягти на долівку, як хтось почав стріляти крізь вікна в хату. Проте, нікого не було поранено і постріли припинилися. Коли один з присутніх витягнув у вікно на двір, він побачив трьох осіб, що, очевидно, стояли на варті.

Постріли залунали знову. Хулігани підійшли до хати і почали стріляти крізь вікна знизу, намагаючись поранити мешканців, що лежали на долівці. В такий спосіб вони смертельно поранили одного з присутніх—молодого хлопця Кондратюка.

Затримані хулігани теж знайшли для себе тільки одне виправдання:

— Були п'яні!...

Округсуд засудив хуліганів Юхимчука на 6 років, Андрійчука і Яковенка на 4 роки позбавлення волі кожного.

Найвищий Суд УСРР повнотою затвердив обидва присуди.

Спорт

Перегони

Неділя 19-го травня.

«Гімн», провівши і закінчивши біг в 2.17½ (ст. рек. 2.18½) в руках Константинова А. має чергову (третій раз—2 раза зимою) блискучу перемогу над «Страшною Помстою» (Цвєтков С.), що, намагаючися дістати перемоги, в останній чверті відпала на 2-му збою на третє місце. **«Гулкий Гуркіт»** (Свірідов С.) приготовлений теж Константиновим, не відстаючи від «Гімна», теж в 2.17½, тільки ззаду, діставши 2-ге місце, поліпшивши свій рекорд на 4½ сек., і одержавши за це 180 крб. премії («Гімн» — 40 крб.). Також поліпшили рекорди—до 2.22½: «Оказія» (Романенко М.) і «Фатум Лиходій» (Константинов А.) — з 2.24½, і «Гуляща Молодиця» (Шірмахер І.)—2.22½, що лише на фініші виграла шию в «Гайдамацькою Мрією» **«Оказії».** В групах в 3-х літок вдало провів Шірмахер І. **«Глумливого Знахаря»** — 2.26 (ст. рек.—2.28), обійшовши «Гулящу Молодицю» (Константинов А.) — 2.27 (ст. рек.—2.28) і «Гнітючу Нудьгу» і **«Воркотливу Голубку»**—2.26½ (ст. рек.—2.29½), а 7½ сек. позади пішли «Горделиву Діяну» (Константинов А.) і того більше «Глибоку Криницю». За поліпшення скоростей дістали премії: «Оказія» —45 крб., «Фатум-Лиходій» — 25 крб., «Глумливий Знахар»—60 крб., «Гуляща Молодиця» —30 крб., «Воркотлива Голубка»—75 крб.

Поліпшили свої рекорди і «Гетьман Мазепа» (Романенко М.)—до 2.32 з 2.34½, «Вел. Гармата» (Шірмахер І.)—2.32¼ (з 2.37¼). «Настурція» (Свірідов С.)—2.33½—з 2.37¼ —4-х літки, «Бувала Дівка» (Свірідов С.)—2.44¾ (з 2.47½), «Сподівана Лахва» (Романенко М.)—2.46½ (з 2.49), «Гордий» (Архипів М.)—2.39 (з 2.50¾)—3-х літки, і «Гомін Діброви» (Шірмахер І.)—2.27 (з 2.28) в групах на 1600 м. Більшість з цих коней дістали перші місця в призах, решта—другі. Жвава боротьба майже в кожному заїзді, що в наслідок її маємо таке масове поліпшення рекордів, робила змагання дуже цікавими.

Повідомлення

Оргпросп. ЦК просить тов. Витковського В. Л. явитися в Оргпросвод до тов. Донченка для переговорів.

— У середу, 22-V—29 р., в помешк. ХІНО, вулиця Вільної Академії, авдит. ім. Леніна, відбудеться актив Безвірників.

Порядок денний:

Підсумки поширеного Пленуму ЦРСБ. Перепустки в Райрадах Безвірників.

Харківська Медсекція ВУАН.

Медсекція Х. Н. Т-ства 22-V о 7½ год. веч. в помешканні Патолого-анатомічного ін-ту, відбудуться пленарні збори членів секції:
1. Проф. С. Томілін: «Дитяча смертність на Україні та її соціяльно-гігієнична аналіза».
2. Д-р І. Холодний: Шляхи творення української медичної термінології.
3. Біжучі справи. Вступ вільний.

— Викликаються на вівторок о 10 год. ранку до партслідчого Холфіна — Секретар осередку ДВУ тов. Шаховицький та кол. Голова РВК'у Мерефянського—Шматков Г. С. (2-й поверх, буд. ОВК'у, кімн. ч. 43»).

— На середу, 22-V, о 10 год. ранку викликаються тт. Боровської Н., Ромашев М. Г., Самохін І. С.

Авіосполучення

З Харківського аеродрома сьогодні вилітають пасажирські аероплани до Москви—об 11 год. 50 хв. ранку, до Ростова—Мінвод—П'ятигорська та Сочі—Сухум—Баку—Тегеран о 9 год. 30 хв. ранку.

До Харківського аеродрома сьогодні прилітають з півночі о 9 год. 10 хв ранку і з півдня об 11 год. 30 хв ранку

Відкрився профсоюзний сад

В суботу, 18-го травня, урочисто відкрито в Харкові Центральний Профсоюзний Сад. Впорядники саду в цьому році приклали багато зусиль, щоб сад зробити справжнім місцем відпочинку для трудящих столиці.

Чудово ілюміновані дерева, художньо прорізані алейки, плюс добрі оркестри музики та дотепно влаштовані місця розваги справді роблять сад одним із кращих місць відпочинку.

В саду грає в закритому театрі високо художній артистичний ансамбль «франківців», в клубній залі—вечори самодіяльності, на спортивному полі виступають артисти естради.

В спеціяльному помешканні демонструється кіно-фільм. 6 читальні, пункт самоосвіти, книжкові кіоски, добре влаштований тир, спортивні майдани, майдан для літей, фотографічне ателє та інш. Крім цього для дітей та молоди влаштовано веселі розваги, як ось: лабіринт, аеродром з чотирма аеропланами, яхт-клуб, велогонки, карусель і т. ін.

Слід гадати, що профсоюзний сад цього літа буде місцем культурної розваги для широких трудящих кол.

М.

Виставка німецької графіки в Харкові

Виставка німецької графіки, влаштована Всеукраїнським Товариством Культурного Звязку з Закордоном, в приміщенні будинку Держпромисловості, викликала великий інтерес не лише серед фахівців, а й серед широкого суспільства м. Харкова. За перші 4 дні виставку відвідало понад 1½ тисячі осіб. Виставка закривається 2 червня, а тому дуже бажано було б аби наші культкоми та учбові заклади провели максимальну кількість екскурсій на цю виставку.

Періодика ДВУ

Видання періодичної літератури у видавничій діяльності ДВУ займає значне місце і розпочато її Державвидавом лише з 1924 року. Робота ця йшла поруч з реалізацією продукції ДВУ взагалі. Такий стан мало сприяв інтенсивному поширенню продукції періодичної преси, хоч, правда, Державвидав і мав порівнюючи значну номенклатуру видань, утворених ним самим, або видаваних із доручення інших установ та закладів, як на приклад: журнали — «Нове в медицине», «Більшовик», «Життя й Революція», «Вестник плодоводства, виноградарства и огородничества», «Україна», «Студент Революції», «Літопис Революції», та дитячі журнали: «Октябрьские Всходы», «Червоні Квіти». Але такий стан роботи з періодикою травав недовго. Згодом, ДВУ, намічає інші шляхи роботи, щодо розповсюдження періодики. Так, зі заняттям видавництва «Червоний Шлях» з ДВУ в 1925 році Державвидавові передається НКО та «Черв. Шляхом» цілу низку журналів та газет, а саме: «Червоний Шлях», «Знання», «Селянський Будинок», «Робочий клуб», «Нова Книга», «Молодий Більшовик», «Шлях Освіти», «Радянська Освіта», «Вісник Сільсько-Господарської Освіти», «Ученые записки», «Наукові записки», газета «Геть неписьменність», єврейський журнал «Ді ройте Велт», «Журнал для всіх», журнал «Геть неписьменність».

Маючи вже таку багату номенклатуру періодичних видань, ДВУ утворює окремий розповсюдницький апарат та вишукує нових шляхів та метод до просунення періодики в читацькі маси, що далі збільшуючи й номенклатуру видань. На березень м-ця 1925 року ми вже маємо 31 журнал

За такої структури Періодсектор одержав змогу взятися за організацію власної сітки на периферії, що переводила свою роботу на контрагентських принципах за планом Головної контори.

Таким чином, 1925 рік в історії Періодсектору ДВУ є найбільшим організаційним часом, з якого починається планова робота, так і у виданні періодики, як і в розповсюдженні її.

Реальні обіги Періодсектор мав такі: за 1925—26 операційний рік крб. 469 981—90, за 1926—27 обіг Періодсектору складав крб. 492.046—69, за 1927—28 рік крб. 553.447—40, за 1-е півріччя 1928—29 операційного року крб. 290.000 (закруглено).

Ці цифри свідчать про те, що обіги Періодсектору з кожним операційним роком збільшуються.

Про збагачення номенклатури та зріст самої продукції на 1928—29 рік свідчать такі цифри: на 1928—29 рік ми маємо 34 журнали з загальним тиражем 7.527.000 примірників або 2.617 друкованих аркушів, що складає 15.750.000 відбитків проти 28 назов періодики, 1.866 друков. аркушів, 3.096.000 примірників і 10.051 тис. відбитків 1927—28 року. Це збільшення продукції Періодсектору проти минулого року передбачено кошторисом до 35% в аркушах і до 50 проц. у відбитках. Одночасно із збільшенням тиражу здійснюється здешевлення деяких журналів: наприклад—журнал «Знання» коштує тепер 4 крб. 90 коп., замість 6 крб., «Шлях Освіти» коштує на рік 12 крб. замість 13 крб. 50 к., дитячий журнал «Червоні Квіти» замість 4 крб. 80 к. коштує 3 крб. 60 к. Деякі журнали збільшено в обсязі, як наприклад «Радянська Освіта» збільшено до 50 аркушів, «Гарт» збільшено в 2 рази, але ціну на них залишено попередню.

Здешевлення періодичної літератури і поліпшення її з боку змісту, і зовнішнього вигляду безперечно мали свої наслідки для поширення періодики. Правда, ми не можемо похвалитися, що справа розповсюдження періодики на висоті; ми ще не маємо сталого контингента читачів, бо чим же пояснити приміром таке явище: підчас кампанії на якийсь журнал ми бачимо колосальний зріст журналу. Наприклад,—журнал «Більшовик України» № 3 мав тираж 8 500, а дальші три номери, присвячені питанням Всеукраїнської партконференції, мали такі тиражі: ч. 4—15 тис., ч. 5—11 тис., ч. 6—18 тис. примірників; журнал «Безвірник» № 7 мав тираж—17.000 прим. антипасхальний—мав тираж—33.000 примірників і т. ін.

Цей стислий огляд продукції періодвидань ДВУ говорить нам про те, що періодвидання ДВУ хоч і повільно, але все ж таки завойовують свого читача. Наші періодвидання охопили майже всі галузі нашого життя й можуть задовольнити культурні потреби трудящих мас. Отже, од нашої суспільності має бути максимум допомоги, щоб просунути періодичну літературу в трудящі кола, відшукати споживача, бо без цього неможливе поглиблення культурної революції. Неможливе приєднання до української культури нових творчих сил трудящих і здійснення завдань поставлених радянською владою, щодо комуністичного виховання мас.

І в місячник української книжки ми повинні відзначити ту колосальну роботу, що її пророблює Державвидав в галузі видання та розповсюдження періодичної літератури.

Ол. Панченко.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б.

на 21/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.92
Державна внутр. позика 1926 р.	1:7.25	5.25
10% виграшна позика 27 р.	25.78	25.68
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.67
селянська виграшна позика 1927 р.	5.06	5.04
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 крб 1927 р.	25.70	25.60
2 виграшна позика індустріялізації %п	26.46	26.36
2 виграшна позика індустріялізації бе %%	25.70	25.60
11% внутрішня позика 28 р.	102.47	102.42
Сертифікати ощадкаси	5.99	5.97
6% зобовязан. НКФ		
1/VI-29	102.74	102.64
1/VII-29	101 87	101 77
1/VIII-29	101 01	100.91
1/IX-2	100 18	100 08
1/X-29	99.36	99 26

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.[illegible]4
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.[illegible]
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52 28	51.26

Викорчовуймо дефекти коопроботи

Раціоналізація товаропросунення й усієї роботи кооперації здешевить товари й поліпшить обслуговування споживача. Нам потрібна співпраця пайовиків і апарату, чіткість у реві її т-ва, сумлінне виконання обов'язків кооперативу до пайовиків і пайовиків до кооперативу

Більше масовости й самодіяльности

Про деефкти в роботі кооперативного апарату багато говорять пайовики, чимало пише про них преса, та надто поволеньки ліквідуємо ми їх. А вони даються в знаки. І виходить, що ми ніби не розуміємо одне одного: пайовик гримає на робітників кооперативу, а ті незадоволені з пайовиків.

Від пайовиків чути незадоволення роботою низових і окружних кооперативних організацій, особливо в частині розподілу товарів, несвоєчасної приставки їх, неуважного відношення робітників прилавку, безгосподарности й розтрат. З свого боку т-ва й союзи скаржаться на те, що пайовики подекуди слабо сплачують паї, аванси, спецвнески, байдуже ставляться до справи кооперативу, не допомагають у щоденній практичній роботі правлінню з робітниками т-в.

Такий антагонізм у надто відповідальній і складній роботі кооперації поміж пайовиками та практичними робітниками лише перешкоджає нормальному темпові розвитку кооперативного руху в цілому. Во від того, як працює кооператив, чи користуються в пайовиків авторитетом робітники кооперативу,—від цього в значній мірі залежить успішне проведення кампаній підвищення врожайности, хлібозаготівель, заготівлі сільсько - господарської сировини, організація переробки продуктів сільського господарства на місцях, мобілізація коштів населення і т. д. і т. ін. Матеріяли з місць свідчать про те, що вся ця робота по багатьох кооперативах у нас іще шкутильгає. А це є наслідок того, що кооперативні робітники не скрізь ще як слід, так як цього вимагає партія, розуміють кооперативну справу. Часто й густо робітники прилавку і їхні керівники зовсім не беруть на увагу інтересів пайовика, а прагнуть боронити тільки себе, працюють за старими торгашеськими методами, підходять суто покомерційному, по-казенному до кооперативної справи. Ні про раціоналізацію в роботі, ні про здешевлення та поліпшення обслуговування пайовика, ні про те, як би прислухатися до думки його та скористатися з його поради, де-хто з робітників кооперації не дбають. Часто буває й навпаки. Подекуди пайовики не дбають про свій кооператив, лають його десь у закутках, не відвідують зборів та не беруть активної участи в щоденній роботі кооперативу, щоб спільно з робітниками його як -найкраще налагодити кооперативну справу. Отже, маємо тяжку хворобу у величезному організмі, що взяв на себе почесне, надто важливе й складне завдання допомогти партії будувати соціялізм. Причини цієї хвороби —недостатня свідомість в пайовиків та в робітників кооперації, мало потрібної самодіяльности, ентузіязму в роботі.

Значною мірою винні в цьому й ревізійні комісії т-в та союзів, що не виконують як слід доручень виборців. А це ж основне їхнє завдання—стежити за якістю роботи кооперативу, за раціоналізацією її, мобілізацією коштів, притягати пайовиків до активної участи в роботі кооперативу, допомагати йому коштами й працею. Цей дефект у кооперативній роботі треба як найшвидче ліквідувати. Підчас перевиборів органів керування та контролю в кооперації пайовики повинні уважно обговорити порушене тут питання і подати практичні ділові пропозиції для оздоровлення взаємин між пайовиками й робітниками кооперативу, **давши суворого наказа ревізійним комісіям працювати не за страх, а за совість і прагнути як найкращого налагодження роботи кооперативу.**

Кооперативна громадськість порушує зараз питання про раціоналізацію товаропросування, про здешевлення та поліпшення обслуговування пайовиків, про поширення діяльности кооперативу, про найкраще й повне виконання завдань партії та уряду. Щоб здійснити все це, треба роботу організувати так, щоб до неї було **притягнено на принципі самодіяльности як-найбільше пайовиків, щоб на відповідальній роботі кооперативу працювали люде, непосередньо звязані з виробництвом,** що добре знають вимоги й потреби сільського господарства та побут селянина, люде, що **засвоїли й твердо відстоюватимуть політику партії в роботі на селі.**

М. Огурцов.

Налагодьмо товаропостачання транзитом

Транзит до сільського т-ва за останній рік доходить 15% крамо-постачання і то переважно хлібного вина та гасу; склади промисловости, з цими товарами зосереджені поблизу районів діяльности т-в і тому завіз цих товарів на склади райсоюзів—річ цілком зайва. Що до решти промислових товарів, то тут транзиту майже нема. Перше ніж дістатися села, товари потрапляють на ріжні проміжні склади. В ліпшім випадку вони проходять через одну інстанцію—склад райсоюзу, куди товар потрапляє непосередньо з фабрики. В деяких випадках товари раніше, ніж дійти до райсоюзу, заходять і на інші склади—центральної кооперативної організації (ВУКС, Центросоюз) або синдикату. Усе це затримує обертальність цих товарів, а також здорожує їхню вартість.

В здійсненні завдань транзиту товарів є багато труднощів. Головна з них це те, що переважна більшість сільських т-в—багатокрамниці з розміром обороту 4—5 тис. крб., а іноді й менше. Закупівлі окремих товарів мають надто дрібний характер і значить транзит їхній стає економічно невигідний і технічно неможливий, надто ж коли взяти до уваги, що більшість сільських т-в розташовані не по лінії залізниць, а в глибинних пунктах.

Отож конче потрібно більш форсованим темпом заходитися до будівництва багатокрамниць з центром на лінії залізниці. Тепер це завдання можна цілком розвязати. Сітка крамниць охопила найглухіші села, населення всюди більш менш втягнено до громадської роботи, або в усякім разі цьому покладено початок. Через те будівництво багатокрамниць не може заважити розвиткові кооперативної громадськости в глибинних пунктах. Навпаки, багатокрамниці дають можливості добрати кращий склад правління, а значить і якісно поліпшити роботу кооперації; не своєю чергою посилить інтерес населення до свого кооператива.

Підчас перевиборів треба обговорити справу про **об'єднання однокрамниць у багатокрамниці,** там де економічні, політичні й територіяльні умови дають до цього цілковиту можливість.

Крім багатокрамниць можливі й інші шляхи для транзиту. Одним із них є **об'єднання кількох дрібних т-в у кущі** з центром на лінії залізниці. До центрального пункту відправляється товари, призначені для всіх об'єднаних у кущ т-в за їхніми замовленнями. Труднощі тут у тому, що такий спосіб передбачає старанне планування замовлень дрібних т-в. а це трудно зробити за теперішнього стану їхньої роботи. Другі труднощі—це дрібність замовлень, що обтяжуватиме й постачника, який вимушує замовлення, і залізницю.

Третій шлях — пристосування дрібних районних баз райсоюзів до виконання транзитних замовлень своїх споживчих т-в. Перевага цього варіянту перед системою кущів є та, що роботу провадитиме база цілком відповідаючи матеріяльно й організаційно за обслуговування т-в. Тим часом за системи кущування справа про відповідальність розв'язується куди важче.

Звичайно, було б помилкою гадати, що ми впродовж ближчих років зможемо перевести на транзит увесь сільський товарооборот і відмовитися від складів райсоюзів. Коли зважити, що на Україні в кінці п'ятирічча буде 15.000 сільських крамниць, то буде цілком зрозуміло, що перехід усіх їх на транзит зумовив би потребу розгортати додатковий апарат на виробництві для організації десятків тисяч відправок впродовж місяця.

Можна вважати, що мети досягнено буде за умови, коли транзит на село дійде розмірів 50% усього обороту коштом скорочення кількости баз райсоюзу хоч би на половину.

Місця мало уваги віддають цій справі. В більшості випадків навіть великі т-ва з оборотом 50 тис. крб. на місяць і більше, вважають за краще забирати товар із складів райсоюзів, аніж одержувати його транзитом. Перший спосіб вважається за більш спокійний, і його охотніше використовують робітники низової сітки, дарма що вони цим здорожчують товар для споживача і погіршують фінансове становище цієї системи, бо райсоюзи примушені вкладати значні кошти в складські запаси.

Мало уваги віддають цій справі і райсоюзи. Лише в деяких із них транзит доходить 30—35%. В більшості випадків і робітники райсоюзів цілком байдуже ставляться до форсування транзиту. Багато райсоюзів не спромоглися налагодити цілком транзиту навіть на своїй власній базі. Дуже часто можна зустріти перевідправку райсоюзами товарів із своїх центральних баз до районних, або з однієї бази до другої. Тут даються в знаки дефекти планування. Іноді винна й промисловість що встановлює надто високі норми разових відправок і тому деяких товарів не можна розподілити на ріжні бази, а доводиться завозити їх на бази центральні, розвозячи вже звідти по районних базах, або примушувати т-ва за 80—90 кілометрів їздити по ці товари на центральні бази, бо їх немає на базах ближчих.

Взагалі доводиться констатувати, що **для здійснення транзиту на село треба, щоб промисловість застосовувала дрібніші норми відправки.** Транспортові ж треба буде переглянути систему тарифів, бо при теперішніх тарифах дрібні відправки цілком не рентабельні через їхню дорожнечу.

Завдання транзиту на село—надзвичайно важке й складне. Розв'язати його можна буде **лише мобілізувавши навколо цієї справи громадську увагу всього кооперативного активу, кооперованого населення,** а також коли активно допоможе тут промисловість, транспорт і вся радянська громадськість.

М. Х.

Периферія потрібує допомоги

Переклик радянських осередків охоплює де-далі більше організацій, зокрема ширячися й на кооперативні установи. Цей переклик змагання надзвичайно потрібна річ. Хоч раціоналізаційні роботи в нас проводиться більш-менше систематично, але на практиці трапляється дуже часто, що економкомісії мають періоди «відпочинку», коли й керівництво активом слабне, і в актива зменшується інтерес до роботи.

У Харкові є кілька кооперативних центрів. Всі вони в той чи інший спосіб проводять у себе раціоналізацію, але майже ні один не підпорядковує собі справи раціоналізувати роботу своєї периферії.

Ще й на сьогодні можна почути такі заяви керівних верхівок кооперативних центрів: «Спеціяльний заклад для раціоналізації роботи периферії дорого коштує».

Думати так, це — недооцінювати значіння раціоналізації, бути супротивником зменшення витрат.

Візьмімо за приклад забезпечення тієї чи іншої кооперативної системи ріжними бланками.

Лише один цей момент, коли раціоналізувати його як слід, дасть може до сотні тисяч карбованців заощаджень системі, а також і допоможе ліквідувати паперову кризу.

Коли переглянути всі ті форми бланків, за якими мають ділові стосунки с.-г. кооперативні союзи з центром — Сільським Господарем, то можна тільки дивуватися.

Дуже вже ріжнобарвні й неподібні один до одного ці бланки.

Ріжнобарвність ця — тисячі марно витрачених карбованців, бо ж кожна організація сама для себе замовляє бланки: а всім відомо, яку колосальну економію дала б заготівля їх за певним стандартом, для всієї периферії в кооперативному центрі. І тоді б не було такого головотяпства, коли папірець в 5 — 6 слів виходить з установи на односторонньому, а іноді й двохсторонньому аркуші. Тоді менше б втрачалося часу на технічне заповнення бланка, бо він містив би в собі чимало друкованих даних (графовка, трафаретизовані місця то-що).

Частково те саме можна сказати й за книги, як і за безліч звітних відомостей (бланків).

Сільський Господар визнав нарешті потребу підпорядкувати собі справу раціоналізації периферії.

Відбулася постанова про створення спеціяльного раціоналізаторського органа — Оргбюра, якому, між іншим, радимо ввести до плану своєї роботи порушену тут справу про виготовлення бланків, книг то-що, прагнучи до стандартности їх.

Значну раціоналізаторську роботу провела й має проводити надалі в Сільському Господарі економкомісія.

Після оголошеного переклику радянських осередків, економкомісія надзвичайно розворушилася. Актив, як може ще ні разу, відчув конечну потребу поліпшити роботу та здешевити її. Справу поставлено широко і цілком забезпечено активом, а це свідчить за те, що й виконання завдання забезпечено.

За планом економкомісії, передбачається розпочати обмін досвідом з низкою економкомісій та налагодити екскурсії окремих робочих груп апарату Сільського Господаря до тотожних робочих груп інших установ.

Преса, зокрема «Вісті» в розділі «Кооперативне Життя» багато допомогли б раціоналізації, почавши огляд роботи економкомісій та інших раціоналізаторських закладів кооперативних установ.

Гр. Круговий.

Потрібна раціоналізація кооперативного торгу

(М. Градизьке, на Кремінчуччині).

Наше споживче т-во ще й досі на раціоналізацію торгівлі дивиться крізь пальці. Величезні черги в крамницях викликають справедливе незадоволення споживача, а все через те, що не вживається наймінімальніших форм раціоналізаторської роботи. Товарів завдалегідь не розфасовують, а саме це й спричиняється до великих черг, бо кому треба пів фунта цукру, то він мусить довго чекати, поки зважуть, а тим часом хтось зайшов по коробку цигарок і жде не діждеться, коли продавець звільниться від вагівниць. Друге це те, що під рукою не завжди є потрібний крам, доводиться бігати з одного кінця крамниці в другий; у залізо-скобяному відділі, наприклад, залізо в одному підвалі, ковальське вугілля в іншому, а всі інші речі в крамниці, і на весь цей відділ є лише один продавець, отже буває таке, що продавець піде рубати залізо в підвал, а потім у другий давати покупцеві вугілля, а в цей час у крамниці нема нікого, і селяне чекають не дочекаються гвіздків та йдуть кінець кінцем до приватника. Тут уже треба дати ще одного продавця.

Багато ще можна навести прикладів нераціональної роботи нашого т-ва, але треба сказати, що й правління мусить пошукати дефекти в торгроботі та знайти способи вижити їх.

Дніпрянський.

Стан робітничого постачання Донбасові

(Розмова з головою правління Центросоюзу СРСР тов. Любімовим).

На розмові з нашим співробітником голова правління Центросоюзу СРСР тов. **Любімов** розповів, що відвідавши Донбас, він ознайомився там зі станом робітничого постачання і з діяльністю кооперативних організацій. Нині стан робітничого постачання Донбасові на багато покращав. Надалі слід забезпечити планове та безперебійне постачання основних товарів широкого вжитку і зокрема продуктів харчування.

В роботі кооперативних організацій Донбасу є деякі дефекти. Не раз були випадки, коли товари несвоєчасно надсилалося до розподільників, або несвоєчасно розподілялося по окремих районах. Були й випадки псування товарів з вини кооперативу; що правда, їх траплялося небагато. Особливу увагу слід звернути на піднесення культурности в роботі кооперації. Кооперативні підприємства й розподільники ще й досі в неприпустимо брудному стані; брудно й в конторі, і в крамниці й на складі кожного кооперативу. Кооперативам, зокрема продавцям і всьому апаратові треба також чутливіше ставитися до запитів і потреб споживача, продавці і взагалі кооперативний апарат мають уважливіше дбати за пайовиків і всіх споживачів.

В кооперативах Донбасу не досить ще розгорнуто громадську культурну роботу. Кооперативний актив хоч і є в кожному кооперативі, але широкої роботи з ним не провадиться. Крамничі комісії працюють не досить добре. Ми об'їхали 10 кооперативів Донбасу,—говорить т. Любімов,—в цих кооперативах було скликано кілька нарад, де ми вияснили всі заходи щодо поліпшення роботи кооперативних організацій Донбасу. Об'їзд і обслідування по змозі всіх кооперативів Донбасу ми намічаємо закінчити до початку червня. Після того проведено буде наради кооперативних робітників з участю представників НКТоргу й місцевих господарських організацій. На цих нарадах буде опрацьовано й методи поліпшення роботи кооперації.

Торговельну роботу кооперації Донбасу гальмує недостатність торговельної сітки, майже цілковита відсутність складських приміщень, холодників та овочесховищ. Хлібопекарні малі, кепсько устатковані, старі і часто не можуть задовольнити якістю своєї продукції запитів, споживача. Робота їдалень не задовільна і самі їдальні дуже малі. Нормальне постачання робкоопам гальмується через невпорядкованість шляхів; особливо на весні й узимку ускладняється перевіз продуктів і товарів до кооперативних крамниць. Робкоопи могли б зробити деякі товарові запаси на час бездоріжжя, але відсутність складських приміщень не дає змоги цього зробити. От чому треба створити відповідну технічну базу для кооперації, щоб вона могла правильно розгортати свою роботу. Побудова такої технічної бази не під силу одній кооперації, бо на це потрібно витратити лише в біжучому році до 12 млн. крб. Наступного року теж потрібна не менша сума на будівництво торговельних складів, овочесховищ і т. ін. Тому, на нашу думку, на допомогу кооперації в цій галузі повинні прийти господарські організації Донбасу і впершу чергу Донвугілля, Південсталь, бо питання обслуговування робітничого побуту, як і питання організації постачання робітникам продуктів, є запорука потрібної продуктивности праці, що забезпечує нормальне виконання виробничих програм трестів.

На допомогу кооперації Донбасу в галузі торговельного будівництва повинні бути асигновані кошти з державного бюджету України й СРСР.

Таким чином поліпшивши роботу самої кооперації, створивши потрібну технічну базу для розвитку її торговельної роботи, збільшивши участь широких мас трудящих у роботі кооперації, ми створимо умови для успішної роботи кооперації Донбасу і взагалі для правильної організації робітничого постачання Донбасу.

Хроніка ХЦРК

Відпуск продуктів на червень та липень. Щоб запобігти черг споживачів, ХЦРК дав директивне розпорядження всім крамницям почати відпуск усім прикріпленим до крамниць продуктів споживання за червень і липень. Крім того, починається також видача нормованих продуктів за червень і липень всім пайовикам ХЦРК.

Скорочення продажу напоїв. Правління ХЦРК намітило в найближчі три місяці скоротити продаж горілки на 25% і зовсім припинити продаж горілки по 10 крамницях, що розташовані виключно в робітничих районах.

Нові чайні. Замість ліквідованих пивних, ХЦРК намічає до 1 жовтня відкрити не менше 3 нових чайних. Крім того, правління ХЦРК звернулося до Міськради з клопотанням про те, щоб у нових будинках відводилися приміщення під організацію чайних Церобкоопу. ХЦРК порушив перед Міськрадою питання про передачу п'яти приватних пивних для організації в них їдалень для робітників.

Треба організувати районні споживтовариства

Одна з основних проблем раціоналізації товаро-просувної системи — це усунення зайвих передавальних станцій, що стоючи між промисловістю й споживачем, затримують товарооборот, збільшують видатки, здорожують товари. Найкоротший, найдоцільніший шлях для просунення краму такий: склад промисловости — низова кооперативна організація —споживач.

Щоб організувати з такий спосіб товаропросунення на село, треба ліквідувати склади Вукопспілки й райсоюзів, одночасно зміцнивши окремі великі споживчі товариства, що повинні стати центром постачананя дрібним т-вам свого району. Хоч як організовували б ми сільську систему, створивши на селі або багато-крамничі т-ва, або кущі, але ясно одно, що поодинока крамниця в невеликому селі ніколи не торгувала й не торгуватиме всім асортиментом, потрібним селянству, бо цьому перешкоджатимуть невеликий розмір операцій і невелика місткість ринку. Селянин і зараз і надалі їхатиме з свого села до іншого великого базарного селища, де він продаватиме продукцію свого господарства, купуючи такий крам, як чоботи, готовий одяг, меблі, залізо то-що. Постачання всіх цих товарів селянству свого району повинно взяти на себе велике районне т-во. А в своїй місцевій крамниці селянин повинен знайти тільки такі товари, як сірники, цукор, мануфактуру, шкіру та інш.

Як же має проходити ця реорганізація і які вона мусить дати наслідки?

Усі зусилля кооперативних центрів треба зосередити зараз на тому, щоб підготувати, опрацювати та здійснити найширше постачання транзитом дрібним сільським т-вам як найбільшої кількости товарів їхнього асортименту, зокрема товарів однотипних. В міру розвитку транзитної системи скорочуватимуться складські операції райсоюзів та Вукопспілки.

А такі товари, якими невеликі споживчі т-ва торгують мало (посуд, галантерія, залізо) *і які їм однаково доведеться й надалі закуповувати* невеликими партіями для підсортування,—ці товари вони зможуть докуповувати у великих центральних споживчих т-вах за знижені проти роздрібних ціни. Коли вилучити й зміцнити районні споживчі т-ва, можна буде розв'язати справу про те, щоб відправляти з міст виробництва товари збірними вагонами на адресу окремих дрібних т-в. Одержавши такі товари, районне споживче т-во повідомляє про це т-ва свого району, що й забирають свою кількість. А тимчасом районне т-во переховує крам на своїх складах.

Надалі ці великі районні т-ва будуть тими центрами, що організовуватимуть торг дрібних т-в свого району, зокрема об'єднуватимуть закупівельну їхню діяльність, опрацьовуватимуть асортимент потрібного для всього району краму. При цих же т-вах можна буде організувати й невеликі торговельні наради для спільної закупівлі товарів.

Загалом районні спож. т-ва матимуть за завдання: постачати населенню свого села дрібний крам щоденного вжитку; постачати такий крам, що його не можна знайти у невеликому споживчому т-ві; зосередити постачання збірними вагонами дрібним т-вам свого району; тимчасово переховувати на своїх складах крам, що прибув на адресу споживчих т-в; об'єднувати закупівельні операції т-в свого району; провадити з т-вами дрібно-гуртові операції для підсортування їхніх товарів.

Розміром своїх операцій ці т-ва наближатимуться до робітничих кооперативів. А до збутових функцій низових кооперативних організацій доведеться додати невеликі закупівельні функції; це набагато раціоналізує теперішню систему товаропросунення.

Щоб посилити фінансову міць районних *споживчих т-в, треба буде вилучити з оборотних* коштів райсоюзів потрібні суми, передати їм також частину пайових капіталів райсоюзів і тих т-в, що їх районне т-во обслуговуватиме.

Вибираючи районне т-во, треба дбати, щоб воно було недалеко від станції залізниці, містилося в економічному центрі району, мало складські приміщення, добре було б зв'язане телефоном з іншими т-вами свого району.

Які ж наслідки дасть така реорганізація кооперативної сітки? По-перше, можна буде безболісно ліквідувати складські операції райсоюзів та Вукопспілки, *а наслідком цього зменшиться* вартість утримання кооперативної системи в цілому. Здешевлення буде значне, і товари від промисловости можна буде передавати низівці без завозу їх на проміжні склади; крім зменшення накладних видатків це ще прискорить і просунення краму.

Спроститься також і документо-оборот, бо рахунки й дублікати можна буде надсилати непосередньо від постачальника до споживчого т-ва. Додаткове постачання дрібним т-вам покладене буде на ті ж таки сільські т-ва, що обслуговуватимуть неспосередньо споживачів і що є *життєвопотрібні*, а не такі штучні організації, як райсоюзи, яких існування зумовлюється переважно маломіцністю низових т-в.

Коли так реорганізувати сітку, то можна буде зберегти самостійність господарської роботи дрібних споживчих т-в, а це матиме значіння для здешевлення роботи системи, бо дрібні т-ва мають менше організаційних видатків, ніж багатокрамничі організації. Крім того, відкриється *ширше поле для виявлення* самодіяльности населення по невеликих т-вах. Така реорганізація розв'яже питання про перехід на повний транзит у товаропостачанні сільським т-вам за умов теперішньої їхньої дрібности та маломіцности, без порушення самостійної господарської діяльности їх.

Від редакції. На обговорення. **В. П.**

Посилити пайову кампанію

Кустарно-кошикарська кооперація Київщини приклала багато зусиль, щоб збільшити втягнення в кооперативні артілі кустарних селянських мас району.

Досягнення в цій галузі наочні: на 1-X—28 р. було коперовано кустарів-кошикарів 427 чол., а на 1-IV—29 р.—978 ч., отже, за одне півріччя число пайовиків зросло на 77,8%.

Особливо помітно зросло число членів артілей—жінок: з 13 на 1-X—28 р. до 86 на 1-IV—29 р.—в шість з половиною разів.

Загалом число кооперованих (формою артілей) господарств тепер складає майже 50% усіх кустарних господарств 12 сел району.

Значно **повільнішим темпом зростає пайовий капітал** системи. В абсолютних числах, що правда, він теж зріс: з 2224 крб. на 1-X—28 р. до 5047 крб. на 1-IV—29 р., але коли поділити на всіх пайовиків, то на 1 члена артілей припадає в середньому на 1-IV—29 р. **5 крб. 16 коп.**, тоді як на 1-X—28 р. припадало **5 крб. 28 коп.** *Загалом* сума зібраного капіталу дорівнює **лише 20% розміру паю за** статутом (25 крб.).

Характерно, що біднiші села мають більші внески, ніж села з кращими достатками. Примiром Осокорки внесли по 7 крб. 47 коп., а Кальне по 10 крб. 07 коп., в той час, як заможніші села внесли: Троснянка 5 крб. 37 коп. і Бигурівщина 1 крб. 98 коп.

Надходить сезон заготівлі сировини, робота буде проходити в складніших умовах, аніж торік, крім того потрібно організувати будівництво спільних майстерень і розпочати загальну перебудову промплану. Потрібні значні кошти і **їх повинна дати кооперована людність.**

Через те справі пайових внесків треба **надати більшої і значнішої уваги.**

Це справа—керівників артілей та їхніх *союзних об'єднань.*

Н-ко.

Байдуже та мляво

(Від нашого Тульчинського кор-та).

Надходженням прострочених кредитів, пайових капіталів, досрочний правіж кредитів, виданих глитайським господарствам та кредитів, використаних не за призначенням, у системі с.-г. кооперації складає всього 40% завдання.

Особливо млявий правіж прострочок у Гайсинському, Тульчинському, Соболівському, Томашпільському, Бершадському, Ольгопільському, Піщанському та Чечельницькому районах; зовсім незадовільний правіж прострочок у Шпиківському та Брацлавському районах, де кредитна система спить. Президія окрвиконкому висловила **догану керівникам кредитної сітки зазначених районів,** там, не було й керівництва роботою периферії в цій галузі з боку районних організацій.

Вербовий.

План кооперування—108%, і... догана

(Куп'янщина).

Райспоживсоюз дав завдання Троїцькому спож. т-ву на перший квартал кооперувати 850 нових пайовиків. Т-во до цього поставилося уважно, за квартал воно зібрало 920 нових паїв, себ-то виконало завдання на 108% і повідомило про це райсоюз. Але по закінченні кварталу райсоюз почав вимагати від т-ва квартального звіту кооперування, засипав апарат т-ва великою зливою паперів (питання, запитання, форми, обіжники) витративши 180 *поштових марок на пересилку цих «негайностей»*, тоді як відомості за квартал можна було скласти за п'ятиднівками, що спокійнісінько лежали у шафі райсоюзу, припавши пилом. А скільки тут потрачено праці й часу на листування.

Кінець-кінцем... догана голові правління т-ва.

На нашу думку, ця догана потрапила не на адресу—треба було післати її на чиюсь адресу в райсоюзі.

Г. С.

Мобілізація внутрішніх ресурсів у спо живсистемі

За перше півріччя цього року біжучі рахунки торговельної системи знизилися на 6,5 міл. карб., а в той же час заборгованість зросла, при чому по самій тільки споживчій кооперації на *19,3 міл. крб.*

До цього слід додати, що в першому півріччі погіршилися умови розрахунків торговельних організацій з промисловістю, знизилися ліміти банківського кредитування тощо. Все це зимагає як найбільшої акумуляції внутрішніх коштів торговельної системи, найповнішого виконання передбачень контрольних цифр у справі збирання власних коштів та мобілізації коштів.

Відомості ж про мобілізацію коштів показують недовиконання намічених планів: так, сільські ЄСТ повинні були за 1928-29 рік зібрати 17,5 міл. крб., при чому в перше півріччя сільська кооперація мала зібрати 60% цієї суми, а зібрала фактично тільки 44% (7,8 міл. крб.). Певне недовиконання (хоча і в меншому розмірі) є по робітничій кооперації. А заведення нормованого відпуску низки продуктів, звичайно, викликає де-яке уповільнення тавробороту в усій *торговельній системі.*

В другому півріччі стан із мобілізацією коштів значно покращав так, у квітні й у першій половині травня обороти значно зросли, збільшився касовий виторг, що в свою чергу відбилося на поліпшенні фінансового стану торговельної системи. Безумовно, і решта *місяців нинішнього господарського року* дадуть певне зростання оборотів, що також позитивно відіб'ється на стані мобілізації коштів.

Але в той же час із оборотів кооперації в 2-му півріччі відпадає низка значних сум. Так, до 13 міл. крб. випаде з обороту в порядкові розподілу прибутків, багато коштів буде витрачено на нове будівництво тощо.

Тому перед усією торговельною системою на всю широчінь стоїть завдання **активізувати свою роботу в справі *мобілізації коштів.*** Треба як найкраще використати наявні товарні запаси, реалізувати неходові товари, знизити наявність неліквідного майна в торговельній системі, знизити як мога більше заборгованість ріжних організацій і осіб торговельній системі, зменшити суму сумнівних боргів і т. ін. Крім того, торговельна система повинна як найбільше і найповніше охопити всі можливі нагромадження, що можна здійснити тільки **скороченням накладних і торговельних видатків і раціоналізувавши роботу торговельної системи.**

Постачання Донбасові харчових продуктів

20-го травня з Наркомторзі відбулася нарада про постачання Донбасові олії, м'яса й хліба.

Якийсь час тому через бездоріжжя спостерігалися деякі перебої в постачанні Донбасові соняшникової олії та м'яса. Як виявилося на нараді, ці харчові продукти відвантажують тепер цілком нормально і найближчим часом буде поповнено все недовантаження цих продуктів. Отже, безперебійне постачання їх робітничим районам Донбасу цілком забезпечене.

Щодо хліба, то в цій справі становище цілком добре, але якість печеного хліба недосить висока, бо пекарні Донбасу не пристосувались випікати хліб із житнього борошна. Через це ухвалено збільшити відвантаження пшеничного борошна для Донбасу, при чому, щоб підвищити якість хліба, між пекарнями і пекарями Донбасу влаштовується соціялістичне змагання.

Агрономізація трудшколи і шкільна кооперація

Декрет ЦВК СРСР з 15-го грудня минулого року про заходи до підвищення врожайности остаточно оформлює питання про агрономізацію трудшколи на селі. В § 13 цього декрету сказано: «для широкого розповсюдження с.-г. знань серед населення організувати не пізніше, як на початку наступного учбового року справу початкової с.-г. освіти в сільських школах 1 й 2 ступнів та поліпшити її постановку в *школах селянської молоді; провести* впродовж літа 1929 року масову перепідготовку сільських учителів, організувавши при всіх с.-г. вищих учбових закладах та технікумах спеціяльні курси з сільського господарства; запровадити з наступного учбового року до програм педагогічних вищих учбових закладів та технікумів спеціяльні курси з агрономії та організації сільського господарства, с.-г. кооперації і колективізації».

Отож декрет ставить цілком ясні завдання, зазначаючи до того ж і певний термін, що впродовж його це завдання повинно бути здійснено.

Якими ж шляхами ця агрономізація трудшколи має проводитися?

По-перше,—звичайно, в спосіб включення до шкільних комплексів певної суми знань агрономічних та кооперативних, бо за наших умов роз'єднати агрономію й кооперацію неможливо, це визначало б нерозуміння самої сути радянського будівництва.

Цього прагне декрет, коли він вимагає проведення агрономічних курсів для учителів при ВУЗ'ах та агрономізації педагогічної школи.

Є й *другий шлях*, що не виключає першого, а навпаки— відповідає йому і, можна сказати, на ньому базується. Цей другий шлях —шкільна кооперація.

Шкільна кооперація за останні часи у нас досить широко розвинулась.

Але до *останнього* часу шкільна кооперація—це організація споживчого характеру, що має за мету об'єднати школярів для спільного набуття підручників, шкільного приладдя іноді—влаштування сніданків і т. інш.

На нашу думку, шкільну кооперацію треба будувати на виробничій базі. Така шкільна кооперація буде справжнім і головним засобом справжньої агрономізації трудшколи. Запровадження певних агрономічних знань до навчальних програм шкіл дає теоретичне оформлення (підведе базу) тій роботі, що провадиться по шкільних кооперативах.

В цій справі ми маємо надзвичайно цікавий досвід Деркачівського Зоотехнікуму й Київської окружної ради шкільної кооперації. Ми й хочемо тут коротенько зупинитися на цих спробах.

У Деркачівському зоотехнікумі роботу в справі агрономізації трудшколи проводить катедра агрикультурної роботи. Почато цю справу в березні минулого року з організації гуртків шовківництва, городництва, квітківництва та друзів лісу. На 1-ше жовтня 1928 року в 12 школах було 19 гуртків, що охопили 772 учні, а саме: гуртків городників—6, в них членів—452, шовківництва—7, членів—207, квітківництва—4, членів—65, друзів лісу—2, членів—48, а разом 19 гуртків із 772 членами.

Керували роботою гуртків студенти технікуму й навчателі. Базою для роботи гуртків були пришкільні ділянки—разом 2.606 кв. метрів (з них під городами 1.756, під квітниками—160 і під саженцями та черенками—690).

Гуртки закладали городи, квітники, питомники, розводили шовківничу грень. Купили городнього й квіткового насіння на 120 крб. Гуртки друзів лісу висадили при школах понад 3.000 саженців і черенків шовковиці.

Не треба й доводити, що проведена школярами в гуртках робота має хоч і скромне, але певне громадське значіння. Але ще цікавіше те відношення до справи, що спостерігали керівники гуртків.

Робота викликала в учнів і частини навчателів ентузіязм і захоплення, члени гуртків вели щоденники, де записували відомості про свою роботу.

Можна відзначити такі випадки: трудшкола хутора Бабине не мала землі і члени гуртка згодилися ходити за два кілометри до Зоотехнікуму, де їм було дано землю. Те саме було і з гуртками Лужківської школи, що акуратно виходили на роботу, при чому *число членів гуртка не зменшилося до кінця роботи.*

А ось що читаємо в звіті катедри про роботу гуртків шовківництва: ці гуртки «вимагали від своїх членів досить пильного і уважного відношення до своєї роботи, бо об'єктом праці дітей були живі істоти (шовківничі черваки) і недбале відношення дітей могло розбити всю роботу. Діти це розуміли й ретельно доглядали черваків, не дивлячись на те, що приходилось за 3 кілометри ходити по листя для годівлі їх».

Цікавим свідченням успішної роботи гуртків була й участь гуртків у районній с.-г. виставці в с. Безруках (була думка влаштувати дитячу с.-г. виставку, але не пощастило). У виставці взяли участь 18 гуртків (7 шовківничих, 6 городніх і 5 квітківничих). *Виставка тревала один лише день.* Школярі складали більшу частину відвідувачів (проводився контроль відвідувачів), усього дітей на виставці було до 800. Підготовка до участи у виставці провадилась з захопленням. кожен гурток дбав, щоб показати як найкращі експонати. В більшості дитячі експонати були не гірші за експонати, що були виставлені дорослими. І це навіть тоді, коли експонентом була дитина 8—10 років.

Звичайно, були й дефекти. Так—коли від дітей вимагалася робота, що була їм не під силу, робота гуртка шкутильгала. Але це визначає лише те, що треба підходити *до* роботи з агрономізацією школи обережно й не вимагати від дітей таких трудових процесів, що перевищуватимуть їхні фізичні сили. Треба виходити з тих можливостей, що є у дітей, треба, щоб робота дітей цікавила.

Як бачимо, додержування в більшості випадків цих принципів—призвело й до успіху цього досвіду в цілому.

Які висновки з досвіду Д. З. Т. можемо зробити?

Катедра формулює їх так:

Метода агрономізації трудшкіл, збудована на гуртковій дитячій роботі, дає ефективні наслідки бо діти набувають свідомої трудової дисципліни, що є підвалиною майбутнього колективного життя, набувають елементарних знаннів з сільського господарства й розвивають свою самодіяльність, виховуються в гуртковій роботі з переходом на кооперативні організації, знайомляться з кооперацією, привчаючися до колективної роботи.

Не менш позитивні в цілому й наслідки роботи Київської Окружної Ради шкільної кооперації. С.-г. роботу провадять по 16 школах, піонер-загонами, почасти організовано с.-г. т-ва й гуртки. В 7 т-вах є 563 члени, а рахуючи піонер-загони маємо залучених до організованої с.-г. роботи—796 дітей.

Роботу проводиться почасти на пришкільних ділянках, а почасти в господарствах батьків.

Треба відзначити, що здебільшого відношення батьків до роботи надзвичайно прихильне. Батьки з зацікавленням стежать за дослідами дітей.

Ця метода агрономізації трудшколи цікава отже й тим, що вона з школи створює засіб для впливу школи й школярів і на батьківські господарства.

С.-г. кооперація повинна підтримати цю роботу. **Союзи с.-г. кооперації мусять вилучити своїх представників до окружних рад шкільної кооперації.** Інструктори й агрономи союзів повинні допомогти на місцях організовувати шкільні с.-г. кооперативи. С.-г. товариства мусять **встановити звязки зі шкільними кооперативами, фінансуючи їхню роботу, постачаючи їх насінням,** набуваючи продукти кооперативного й колективного господарювання школярів.

Тісний звязок трудової школи й с.-г. кооперації конче потрібні в інтересах сільської школи, і с.-г. кооперації, що в тисячах сільських вчителів і сотнях тисяч школярів матиме діяльних і свідомих допомагачів і активістів.

С. Зарудний.

Примітка. Як матеріял використано звіт катедри агрикультурної роботи Харк. Зоотехнікуму, складений т.т. Паніонткевич і Стеценком та акт обслідування стану с.-г. виховання дітей на Київщині, складений інструктором Окр. Ради шк. кооп. т. Тарамиром.

С. З.

№ 12 **Радянське Будівництво** 21 травня 12 (1929) р.

Як працюють земельні товариства

Хоч питання про взаємини сільрад з земельними т-вами нераз порушувано на сторінках нашої преси, проте ми досі не цікавились як слід питанням, як на практиці працюють і що фактично роблять земельні т-ва.

Ми говорили взагалі про відсутність ув'язки в роботі земельних т-в, про їхню відірваність від сільрад, про випадки підміни земельними т-вами сільрад, але далі не йшли й не пробували виявити повнотою причин цих неув'язок.

Цими днями оргвідділ Артемівського Окрвиконкому перевів обслідування земельних т-в і сільрад, щоб виявити, як ув'язують вони між собою свою роботу, що роблять земельні т-ва, в яких вони ділових стосунках з сільрадами тощо.

Накреслено було два типові райони—промисловий Риківський і сільсько - господарський Олександрівський, що їхні матеріяли можуть правити за зразок всієї Артемівської округи.

Що показало обслідування?

Земельні т-ва здебільшого не оформлені —не мають статутів, тому й працюють без належного розуміння тих завдань, що їх ставиться перед земельними т-вами.

Значна частина роботи земельних т-в Корсунської сільради Риківського району падає на розв'язання побутових питань, питань, що аж ніяк не стосуються компетенції земельних т-в, от як: позитивні характеристики підсудним, довірки хлібним спекулянтам, що сидять у БУПР'і, тощо. Ухвалюється навіть постанови про оштрафовання членів земельних т-в за картярство до 5 крб. і т. інш.

Правління земельних т-в здебільшого складаються з середняків. Як загальне правило, засідань правління земельних т-в, за рідкими винятками, не практикується, а всі питання виносить на загальні збори уповноважений земельного т-ва, що здебільшого є член сільської ради.

Дуже часто буває так, що сільрада не лише не знає повістки денної зборів земельного т-ва, а й не знає навіть про самий факт скликання зборів.

Сільські ради неуважно ставляться до змісту роботи земельних т-в.

У практиці роботи Олександрівської Сільради, Олександрівського району, відзначено, що постанови загальних зборів земельних т-в затверджується через 4—5 місяців, не раз аж після того, як ухвалену постанову земельне т-во уже виконало. В інших випадках протоколи земельних т-в взагалі пізно надходять до сільради, а в Корсунській сільраді Риківського району дуже часто голова сільради, не читаючи протокола земельного т-ва, пише резолюцію: «затверджую».

Незнання законоположень, неуважне, формальне відношення до роботи земельних т-в призводить дуже часто до порушення Земельного Кодексу. Наприклад: Олександрівська сільрада затвердила протокол загальних зборів земельного т-ва, що ухвалили таку постанову:

«Росподілити толоку відповідно до наявної худоби». Така постанова порушила класовий принцип і толока потрапила в руки заможному селянству.

Земельні т-ва не ставили перед собою завдання вишукати кращі методи й форми господарювання.

Якось не видно, щоб статутове положення про розроблення й переведення в життя заходів у справі збільшення продукції сільського господарства, зокрема, настановлення громадської сівозміни, відбилося в роботі земельних т-в Артемівської округи.

Цілком не видно роботи в ділянці розроблення заходів у напрямку доцільного використання землі земельними т-вами. Через те нераз земля лежить облогом, а як ні, то її засівається слабими культурами.

Пункт статуту земельних т-в про допомогу об'єднуванню всіх членів у колективи та сільсько-господарські кооперативні артілі теж дуже непомітно відбивається в роботі земельних т-в, а сільські ради не звертають на це належної уваги, про що свідчить хоча б такий характерний факт: підчас переведення землевпорядження в першому Олександрівському Земельному Т-ві з особистої ініціятиви бідняків і середняків організовано колектив, але через великий нагніт глитайсько - заможних елементів і брак допомоги з боку організацій КНС та підтримку сільради організований колектив розвалився.

Не краще стоїть справа і з організацією позичкових пунктів. Одному земельному т-ву Окркредитсоюз асигнував 7.000 крб. на організацію позичкового пункта, але це т-во від організації такого пункта відмовилось, і ні Райвиконком, ні сільрада ніяк не реагували на це.

Так само якось непомітно в роботі земельних т-в цілої низки інших питань, от як питання охорони лісів, участи в шляховому будівництві, росповсюдження агрознання між членами земельних т-в, допомоги сільсько- господарській кооперації і т. д. і т. інш.

Крім усього згаданого можна було б навести низку фактів незаконного розв'язання тих чи інших питань земельними т-вами, особливо в ділянці розділів, земельних суперечок між дворами, наділів землею, обміну земельними наділами то-що.

Але й наведених прикладів вистачить, щоб можна було зробити висновок про практичну роботу земельних т-в.

Спинімося ще на тому, як земельні т-ва, розв'язуючи ріжні питання, створюють тяганину, як вони перетворюються в адміністративний орган на селі.

Земельні т-ва так захопились переділом городів, що не лише порушують відповідні артикули Земельного Кодекса, а й спричиняються до зайвих витрат селянства. В Корсунському земельному т-ві на переділи городів витрачено щось біля 650 крб.

І РВК, і сільрада нічого тут не зробили.

Своєрідне відношення сільрад до земельних т-в призвело до того, що «з наказу» сільради земельні т-ва видають (через уповноважених) ріжні довідки про записи в ЗАГС'і, розлуки, купівлю, продаж, про соціяльний стан того чи іншого громадянина і т. інш. Торкнувшись участи земельних комісій сільрад у роботі земельних т-в, треба відзначити, що тут ніякої ув'язки земельних комісій з земельними т-вами нема. Представники земельних комісій не приходять на збори земельних т-в, в інших випадках земельні комісії виконують постанови земельних т-в, а сільські ради на це не звертають уваги.

Проводу сільрад і Райвиконкомів у роботі земельних т-в майже нема, а коли і є, то він формальний (непланове заслухування докладів на засіданні, брак практичних вказівок).

Треба ще відзначити, що питання про роботу земельних т-в ще не стояло і не стоїть у планах роботи радянських органів.

Земельні т-ва і сільські ради не ув'язують своєї діяльности, сільські ради відірвані від земельних т-в а по деяких місцях земельні т-ва впливають на земельні комісії сільрад і в окремих випадках підмінюють собою сільради.

Не треба ліквідувати земельних т-в, як це пропонують деякі товариші, а треба, поставивши їхню роботу на належну височінь, налагодивши та розмежувавши остаточно взаємини з сільрадами та їхніми земельними комісіями, зробити земельні т-ва такими організаціями, що дійсно вели б свою роботу в дусі грунтовної реконструкції сільського господарства на соціялістичних засадах. Цю роботу вони повинні і можуть зробити, але з умовою, коли радянські органи на місцях більше уваги звернуть на зміст роботи земельних т-в, на визначення їм певного місця в соціялістичній перебудові нашого сільського господарства.

Падалко.

Від редакції: Надаючи великого значіння патанням, зачепленим т. Падалком, Редакція охоче дасть місце ширшому обговоренню порушеної теми.

Огляд законодавчої роботи уряду

По закінченні відбудовного періоду і з переходом до реконструктивної доби соціялістичного будівництва, виникає потреба так побудувати роботу союзних республік, щоб вона була тісно ув'язана з загально-союзними планами. Це ставить на чергу дня справу уніфікувати деякі норми, деякі елементи нашого радянського і соціяльно-культурного будівництва в цілому Союзі.

Цим і пояснюється ріст законів, що їх видано Урядом УСРР в наслідок відповідних директив і постанов союзного уряду. Так з 1926 році таких постанов видано було 10% до загального числа законодавчих актів, в 1927 р.— 19% і в 1928 році — 39%. Таким чином законодавча робота Уряду України ув'язується з загальною роботою союзного уряду, що забезпечує тверду і непохитну єдність політичної, організаційної і господарської лінії.

Коли звернутись до сути виданих постанов, то значну ролю відограють постанови, що належать до сфери адміністративного управління, оборони країни і революційної законности; далі йде соціяльно-культурне будівництво, бюджет, кредит і податкова політика, потім питання організаційні, питання праці тощо.

У зведеному вигляді ці дані будуть такі:

	Орг.	Управл. адм. суд. і оборона країни	Соц.-культ.	Бюджет, кредит, податки, фонди	Промисловість	Сільськ. госп-во	Праця	Торг.	Трансп. і зв'язок	Комун. госп.	Кооперація	Громад.	Інші (дрібні)	РАЗОМ
1927	26	61	46	24	10	16	15	6	5	6	7	1	29	252
1928	20	68	48	25	14	12	12	13	4	24	15	4	7	267

Коли розробити всі видані декрети по більших групах, а саме: на радянське будівництво (організаційне, адміністративне, судове тощо), господарське будівництво, соціяльно-культурні справи та громадські організації, то ми матимемо такі дані:

	число справ		в % %	
	1927 р.	1928 р.	1926 р.	1927 р.
Радянське будівництво	87	88	34,5	33.0
Господарське „	67	93	27,0	34,8
Соціяльно-культурне	61	60	24,2	22,4
Громадські організації	8	19	3,1	7,1
Інші справі	29	7	11,2	2,7
	252	267	100	100

Ці дані говорять за те, що головну ролю відограють основні галузі роботи, причому залишається стабільною — організаційно-адміністративна група і яскраво підіймається—господарська.

Це цілком зрозуміло, коли взяти на увагу, що у звітний період за постановами попереднього З'їзду Рад і Сесій ВУЦВК треба було оформити поширення прав низових органів влади і видати нові устави про наркомати, про окружні й районні виконавчі комітети і т. ін. Одночасно звернуто досить уваги на справу поліпшення судового процесу і стану революційної законности.

Щодо господарської галузи, то ріст її цілком зрозумілий, бо в період розгортання соціялістичного будівництва господарський фронт посідає чільне місце: він визначає, так би мовити, основні напрямки діяльности Уряду, і завданням соціялістичного будівництва і реконструкції підпорядковані всі інші урядові заходи.

Високий процент законодавчих актів по лінії соціяльно-культурний, так само зрозумілий, бо у звітний період практично почато здійснення завдань культурної революції, поставлених директивами найвищих органів.

Отже, сумарна аналіза законодавчої роботи Уряду говорить за те, що в основному вона цілком відповідала як директивам, **так і практичним завданням реконструктивної доби соціялістичного будівництва.**

Але, дбаючи про повноту картини, не можна не сказати за найважливіші законодавчі акти. Зупинимося на господарській групі.

Як і раніше, питання бюджету і податкової політики посідали значне місце. Тут можна відзначити такі постанови, як постанову про с.-г. податок, що в ній взято на увагу весь злобутий досвід і що спрямована на те, щоб **стати за чинник зміцнення соціялістичного сектору сільського господарства та прискорення реконструктивних процесів.** Чимале значіння має постанова про пільги при сплаті с.-г. податку та про самооподаткування, що виявляють урядову політику відносно бідноти села.

У зв'язку з відповідними постановами Союзного З'їзду Рад видано важливі постанови про місцеві фінанси УСРР і АМСРР. Цими актами розмежовано функції й обов'язки поміж республіканським і місцевими бюджетами так, що це дає більшу волю місцевим органам, забезпечує їх від зайвого втручання з боку центральних органів, а головне, підводить під місцеві бюджети сталу матеріяльну базу. Практика застосовання цієї постанови за попередні часи виправдала цей законодавчий акт і зараз може йти лише питання про деякі корективи, удосконалення та дальше поширення матеріяльної бази місцевих бюджетів.

Звертає на себе увагу ріст законодавчих актів по лінії комунального господарства. Дійсно, за останні часи ця ділянка господарського фронту набрала певної ваги. Житлові умови, недостатня впорядкованість міст і робітничих селищ, не зовсім гарні умови роботи комунальних підприємств тощо, вимагали від Уряду дати певний напрямок цій роботі. Це спричинилося до видання низки постанов. З них особливе значіння мають такі постанови, як: Устава пивільного будівництва, про належні державі будинки (що за нею весь житловий фонд по суті передано в роспорядження місцевих органів), про індивідуальне, кооперативне та робітниче будівництво, про комірне, що підводить певну базу під дальше розгортання житлового будівництва і, в усякому разі, забезпечує нормальну амортизацію житлового фонду.

Зросла кількість декретів по лінії торговельній, при чому основними з них є: впорядкування державної торговельної системи, закони про регулювання хлібозаготівель, постанови, зв'язані з боротьбою проти спекуляції, про контрактацію тощо. Сюди ж належить закон про сприяння торговельному будівництву, особливо в споживчій кооперації.

З важливих законів в інших галузях можна відзначити закони про зміцнення колективних господарств, про агрономізацію роботи радянських господарств, про встановлення агромінімуму, про боротьбу з бур'янами, про підвищення врожайности тощо, цебто такі закони, що **мають величезне організаційне і реконструктивне значення для сільського господарства і що визначають напрямок роботи навіть на біжуче п'ятиріччя.**

По лінії соціяльно-культурній видано такі важливі постанови, як: про робітничі факультети, про заходи в справі боротьби з дитячою безпритульністю, про рівноправність мов і сприяння українській культурі, про обов'язкову службу студентів, що одержують державну стипендію тощо.

За цей час було видано: уставу про судовий устрій, було виправлено Кримінальний Кодекс, видано закон про дисциплінарні суди, про обмеження застосування виключних заходів соціяльної оборони, Адміністративний Кодекс, про охорону правового і майнового стану військових службовців і т. інш.

Отже, цей короткий перелік законів показує ті основні напрямки, що були в роботі Уряду.

Аналізуючи їх, треба прийти до висновку, що **головними ідеями** законодавчої роботи Уряду були такі: в ділянці адміністративно-організаційній — спрощення і здешевлення державного та господарського апаратів, підсилення прав низових органів влади, підведення під них матеріяльної бази, тоб-то загалом виконання **основної директиви, даної ще IX Всеукраїнським З'їздом Рад про рішуче наближення державного апарату до широких трудящих мас та зміцнення диктатури пролетаріяту.** В ділянці господарській — з найбільшою повнотою відбивається лінія на тверде **планування господарських процесів відповідно до завдань соціялістичного будівництва.** Цей плановий момент проходить червоною ниткою, як через законодавчі акти, так і через всю директивно--регулятивну роботу Уряду. Цю планову роботу закінчено величезним за своїм економічним, політичним і класово-соціяльним значінням актом, що його внесено на затвердження XI Всеукраїнського З'їзду Рад,—п'ятирічним перспективним планом розвитку народнього господарства України. Вся попередня планова робота Уряду дала змогу скласти цей перспективний план, що стає за провідну ідею і за організаційний центр, навколо якого буде зосереджено всі творчі сили пролетаріяту і основних мас селянства.

В ділянці соціяльно-культурного будівництва — основне значіння має робота над створенням нових кадрів кваліфікованих робітників, без кого не можна розгорнути нашого соціялістичного будівництва, та піднесення культурного рівня широких мас. Сюди ж належить план боротьби з безпритульністю; план широких профілактичних заходів у справі охорони здоров'я; конкретні постанови про поліпшення соціяльного забезпечення, добробуту трудящих і т. інш.

Разом з тим, не можна не відзначити таких постанов, що виникли з завдань біжучого моменту та з тих труднощей, що повставали за звітний період у процесі соціялістичного росту. Так, відставання сільського господарства від загального темпу господарського розвитку і потреб соціялістичного будівництва, прориви в справі робітничого постачання, недорід 1928 року і т. інш. примусили Уряд звертати величезну увагу на ліквідацію цих наслідків і на забезпечення дальшого нормального розгортання сільського господарства.

Значне місце в цій роботі посіла боротьба з капіталістичними процесами і елементами міста та села (глитай, непман тощо) і допомога бідноті, що її економічні та соціяльні процеси підштовхують до створення соціялістичної бази на селі (колективізація тощо).

Отже, підсумовуючи законодавчу роботу Уряду, треба сказати, що вся ця робота проходила під знаком **концентрації всіх творчих зусиль пролетаріяту і селянства для подолання тих труднощей і хиб, які повстають в процесі соціялістичного росту і для створення міцної бази, що на ній можна буде розгорнути як найширше соціялістичне будівництво.**

Юр. Яворський.

До організації Всеукраїнського інституту радянського будівництва

Оргінстр ВУЦВК подає на затвердження президії ВУЦВК проект постанови про організацію Всеукраїнського Інститута радянського будівництва. Інститут матиме за завдання систематично вивчати та допомагати науковому дослідженню питань радянського будівництва. Його організують при ВУЦВК. До основних засад Інститута, насамперед, належить науково досліджувати і узагальнювати досвід радянського будівництва з погляду марксистсько-ленінської теорії про державу, та вивчати його в усіх галузях державного господарства й управління. Інститут має працювати в тісному звязку з Інститутом радянського будівництва ЦВК Союзу і ВЦВК та українським Інститутом марксизму-ленінізму. Для своєї роботи Інститут намічає використати матеріяли й досвід роботи ріжних наукових установ на території України та Союзу, а в належних випадках і матеріяли установ за межами Союзу.

В складі Інституту будуть дійсні члени, співробітники та кореспонденти. Загальне керівництво всією діяльністю Інституту здійснюють загальні збори дійсних членів Інституту та її президія.

При Інституті працюватимуть чотирі секції: секція вивчання процесів будівництва пролетарської української державности, секція будівництва радянської влади на місцях, секція біжучих проблем радянського будівництва та секція раціоналізації управління. Якщо загальні збори дійсних членів ухвалюють постанову, то можна організовувати ще й інші секції. При Інституті намічено організувати як допоміжні установи кабінет радянського будівництва та бібліотеку.

Перевибори Рад серед болгарського населення на Україні

Болгарське населення на Україні, за переписом 1926 року, нараховує всього 99.078 мешканців. Компактні маси цього населення сконцентровані в чотирьох національних болгарських районах: Колагівському і Ботівському — Мелітопільської округи, Благоївському —Одеської і Вільшанському — Перштотравневської округи. З усієї кількости (44) національних болгарських сільрад, лише 10 розташовані поза цими районами.

Майже в усіх районах склад виборкомів на початку виборчої кампанії був не зовсім витриманий. У багатьох виборкомах не було репрезентовано в достатній мірі середняків. Потім цю помилку виправлено. Виборкоми по багатьох місцях розгорнули масову роботу, за винятком Вільшанського району, де здебільшого засідання виборкомів відбувалися закрито.

Середній процент позбавленців у 1926—27 році був 6,9, а в 1928—29 році 7,2. Цей процент в основному приблизно відповідає фактичному станові соціяльної структури болгарського села. В районах Мелітопільської округи число позбавленців спочатку доходило 9—12%, бо до позбавленців спочатку попали були й середняки. На це своєчасно звернено увагу і процент позбавленців знизився до 7,5.

Як згадано вище, в деяких селах були перекручування, в частині позбавлення виборчих прав частини середняків за те, наприклад, що «має глитайську психологію» тощо, однак помилки своєчасно в більшості випадків виправлено і тому несприятливих політичних настроїв серед середняцтва не помічалося. Явка на звітні збори хоч і дорівнювала в середньому 30 — 35%, однак в деяких районах критика й самокритика розгорнулися добре. В районах Мелітопільської округи знято й віддано під суд 4-х голів сільради і кількох розтратників в кооперативних органах.

Болгарська глитайня робила все, щоб повернути ходу перевиборів на свою користь. В деяких селах глитаї збиралися на засідання, де виробляли списки кандидатур, влаштовували випивки, запрошуючи бідняків тощо, але сільський актив, викриваючи їхню політику на загальних зборах, примушував глитаїв відступати зі своїх позицій.

По багатьох селах глитаї посилали анонімні листи, залякуючи окремих активістів, жінки глитаїв відверто вели агітацію за зрив зборів. По деяких селах були випадки відвертих залякувань хуліганськими вчинками тощо.

Звичайно, всі ці форми наступу не дали глитайні сподіваних наслідків. В цьому класовому бою біднота на чолі з КНС у переважній своїй більшості була дійсною підпорою партії і радянської влади в болгарському селі. Були випадки, коли біднота зі всією рішучістю класової свідомости виганяла глитаїв та їхніх прибічників із зборів.

Перевиборна кампанія в болгарських районах ще раз довела правильність національної політики, що її провадить партія і радянська влада.

Треба відзначити, що там, де з ріжних причин роботи в перевиборній кампанії серед населення не велось його рідною мовою, там і активність виборців порівнюючи мала. Сюди слід віднести Вільшанський район на Першотравенщині, де підготовчу роботу ведено болгарською й руською мовами.

В багатьох селах збори набирали урочистого вигляду: влаштовувано під музику національних музичних струментів (гайда і каваль) національні танки (хоро, речениця). Отже збори оберталися на народні свята, що на них особливо жінки приходили в святочних національних убраннях.

На добрі наслідки перевиборів вплинуло й те, що утворювано виборчі ділянки, погоджуючи територіяльний принцип з національною ознакою. Отже, в цих ділянках роботу ведено мовою населення.

Практичне застосування національної політики партії — створення окремих національних районів — мало велике значіння для розвитку відсталого за царату болгарського населення.

Після створення районів політична активність мас болгарського населення помітно зросла: в 1925-26 році середня явка виборців на виборчі зібрання дорівнювала 55,1%, а в 1928-29 році—74,7% (середня явка по Україні—64,6%).

Явкою своєю болгарське населення стоїть на першому місці серед решти нацменшостей на Україні. Коларівський район стоїть на першому місці в Мелітопільській окрузі (81,7%), а новий Вільшанський район — на другому місці в Першотравневій окрузі (68,6%).

По деяких болгарських селах Мелітопільської округи явка виборців досягала 90%, 94,3%, 96,5%.

У перевиборній кампанії велику активність виявили жінки. По деяких селах жінок на зборах було більше ніж чоловіків.

Жінок у болгарських сільрадах цього року збільшилось більше ніж вдвоє: в 1926/7 році їх було 8,5%, а в 1928/9 році — 20% (по всій Україні — 17,5%).

В нових сільрадах ми маємо вже 4 жінки на посадах голів сільрад і 2 на посадах заступників.

Крім цього велике досягнення в ділянці притягнення жінки до радянського будівництва — це висунення жінки — болгарки-наймички на посаду голови Національного Болгарського Районного Виконавчого Комітету (Вільшанський район Першотравневої округи).

Серед національних меншостей на Україні це перша жінка — голова Райвиконкому.

Процент комуністів і комсомольців у сільрадах, рівняючи до попередніх виборів, більший: у 1926/7 році членів і кандидатів партії було в сільрадах 12,2%, а в 1928/9 — 15,2% (по Україні 10,4%) членів і кандидатів КСМ у 1926/7 році було 3,2%, а в 1928/9 — 7,9% (по Україні—6,3%.

КНС має майже половину місць у нових сільрадах. В 1925/6 році членів КНС було 29,5%, в 1926-7 році—36,5%, а з 1928-9 році—45,1% (по Україні 44,8%).

Офіціяльних даних про соціяльний склад болгарських сільрад ще немає, але по двох районах картина більш-менше така: наймитів —3,7%, бідняків—49,1%, середняків—35% і службовців — 12,2%.

Цей помітний здвиг у перевиборній кампанії серед маси болгарського населення пояснюється в грунті правильним розв'язанням партією і владою національного питання, а крім цього:

1. Рівняючи задовільною підготовною роботою й широко розгорнутою критикою та самокритикою.
2. В основному політично правильним переведенням хлібозаготівельної та інших кампаній, де збережено союз бідноти з середняком.
3. Тим, що створено більше виборних ділянок, рівняючи до минулих років.
4. Правильне переведення куткових зборів, де охоплено бідняцькі і середняцькі маси.
5. Організованою допомогою найбіднішим селянам і селянкам у день перевиборів підводами,, одягом і доглядом дітей, святочною обстановою зборів.
6. Нарешті тим, що всю перевиборну кампанію велося рідною мовою населення.

На закінчення треба сказати, що нові болгарські сільради являють собою безперечне усоблення союза бідноти з середняцтвом. Склад нових сільрад дає підстави вважати, що дальший рішучий наступ на глитая в болгарському селі забезпечено. Соціяльний склад, число членів КНС, комуністів і комсомольців дає повну підставу до твердження, що нові болгарські національні сільради будуть здоровою підпорою партії й радвлади в справі піднесення врожайности та соціялістичної перебудови болгарського села.

К. Планінський.

Про реорганізацію інституту сільвиконавців

(В порядку обговорення).

Відповідаючи на статтю тов. В. Я. вміщену в № 11 додатку «Радянське Будівництво», слід визнати, що справа з сільвиконавцями стоїть дійсно негаразд. На це впливає не тільки короткочасність роботи, а й «сімейственість» та відсутність плати. Працюючи безкоштовно, сільвиконавець дивиться на свою роботу, як на «мороку», і чекає того часу, коли можна буде обов'язки сільвиконавця здати на чергового сільвиконавця. А що до відповідальности, то про це найменше можна балакати.

На нашу думку, треба реорганізувати інститут сільвиконавців, ось-як: 1) Призначити сільвиконавців у порядкові повинностей на термін від виборів сільрад до перевиборів, при чому призначення сільвиконавців слід переводити на першому пленумі сільради за поданням адміністративної комісії. 2) Розбити село на дільниці, що з них кожна повинна охопити не більш як 100 дворів, і в залежності від дільниць, встановити кількість сільвиконавців. Кількість їх на селі хитатиметься від 4 до 9. А щоб уникнути «сімействености», громадян одної дільниці треба призначати на сільвиконавців до іншої дільниці (змінити арт. 214 Адм. Код. § 10).

3) Замісць молодших і старших сільвиконавців, на чолі всіх сільвиконавців даного села, ставити відповідального сільвиконавця.

4) З пунктом 3-м проєкту реорганізації— про виплату грошей, слід цілком погодитись і належним чином це узаконити.

5) У справі страхування—слід не тільки застрахувати будинок сільвиконавця, а й його самого, перевівши поруч цього страхування голів сільрад і уповноважених.

6) До п. 5-го реорганізації—про розгляд справ про образу, або опір сільвиконавцям підчас виконання ними службових обов'язків, слід додати, що такі справи, суд обов'язково повинен розглядати не в дільниці, а на селі, де був випадок образи або опору, провадячи розгляд на загальних зборах.

Це крім морального впливу, підноситиме також авторитетність сільвиконавців.

Що ж до того, що зменшення числа сільвиконавців суперечить установці закону, то це не може правити за довід, коли практика існування інституту сільвиконавців та життя висуває потребу зробити деяку раціоналізацію в цій справі.

Треба дбати про якість інституту сільвиконавців, а не про його кількість.

Фрідман.

Хроніка

— Оргінстр ВУЦВК розробляє питання про організацію при великих Міських Радах нових відділів, крім відділів міського комунального господарства та адміністративних.

— Оргінстр ВУЦВК працює над розробленням інструкції про роботу уповноважених сільрад. До цього часу уповноважені працювали на основі положень про сільські ради та інструкції про роботу комісій. Нова інструкція точно визначить взаємовідносини уповноважених з сільськими радами, комісіями та накреслить функції уповноважених.

— Секретаріят ВУЦВК затвердив розроблену Оргінстром ВУЦВК інструкцію про роботу комісій охорони праці при сільських радах. Цю інструкцію включено до загальної інструкції про роботу комісій сільських рад. Інструкції вже розіслано місцям. Найближчого часу їх оголосять в № 4 журнала «Радянське Село». Так само розроблено і розсилається на місця інструкції про роботу секцій міських і селищних рад.

— Оргінстр ВУЦВК разом з зацікавленими відомствами розробляє порядок передачі житлового фонду та іншого майна від фабрично-заводських підприємств та рудоуправлінь до відання селищних рад фабрично-заводського та рудничного типу.

Харківщина

— Харківська Міська Рада закінчила конструювання секцій і вони почали працювати. Цими днями Міська Рада закінчить організацію на підприємствах депутатських груп. До них увійдуть депутати Міської Ради — робітники підприємства. Слід зазначити, що цього року значно поширюється організація депутатських груп. Насамперед цього року депутатські групи буде утворено на тих підприємствах, що мають не менше 5-х депутатів, а це дасть збільшення числа депутатських груп з 26 торік до 50 нині. Так само будуть групи при одному великому житлокоопі, двох районних околишніх клубах, при окремих ВУЗ'ах. В звязку з тим, що цього року вперше в Харкові організовано районні міські ради, на них покладено обов'язок керувати роботою депутатських груп свого району. Там, де немає районних рад депутатськими групами керуватиме сама Міська Рада.

— На початку червня відбудеться Харківська окружна організаційна нарада у справі радянського будівництва. В ній візьмуть участь представники сільрад, секретарі райвиконкомів та активні робітники у галузі радянського будівництва. На порядку денному наради — чергові завдання роботи рад, форми і методи оргроботи сільрад та керовництва сільрадами з боку райвиконкомів, організаційна робота в райвиконкомах, планова і облікова робота т. ін.

— Харківський Окрвиконком намічає скликати спеціяльну нараду членів ОВК, ВУЦВК та ЦВК СРСР, щоб обоговорити докладно план і методи їхньої роботи на місцях.

— Оргвідділ Харк. Окрвиконкому розробляє питання про організацію спеціяльних курсів підвищення кваліфікації секретарів сільрад.

— На Харківщині ц. р. обрано на голів сільрад чимало жінок. Щоб допомогти їм, оргвідділ Харківського Окрвиконкому надіслав тим сільрадам, де на голів обрано жінок, бібліотеки з питань радянської роботи низового апарату та біжучих політичних кампаній. Розробляється питання організації спеціяльних курсів для голів сільрад-жінок.

— Селяне Харківщини цього року зібрали самооподаткуванням 1.148 тис. крб. З цих коштів 800 тис. карб. намічено віддати на будування шкіл, сельбудів та хат-читалень. Щоб як найкраще поставити технічний догляд округу поділено на 6 технічних районів з 4-ма ділянками в кожному. Слід відзначити надзвичайно позитивний момент роботи сільрад. Де-які з них, щоб як найкраще стежити за доцільним і правильним витрачанням коштів, організували у себе спеціяльні господарські комісії, що здійснюють господарський догляд. Ці комісії абсолютно не втручаються в технічний бік і лише виконують господарські функції.

Додаток редагує А. ЗОРИН.

Накази та обіжники по ВРНГ УСРР

Наказ №329

Від 11-IV—29 р.

ВСІМ ТРЕСТАМ РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО ЗНАЧІННЯ, ВМП та ВМГ—ТА РНГ АМСРР.

Цим оголошується обіжник ВРНГ СРСР ч. 53 з 19-III—29 р. про використання системи заочного навчання.

ВРНГ УСРР пропонує вам прийняти його до відому та керівництва.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Зав. ВЕП **СЛАВІН.**

За Нач. АФУ ВРНГ УСРР **КОМІСАРЕНКО.**

ИСПОЛЬЗОВАТЬ СИСТЕМУ ЗАОЧНОГО ОБУЧЕНИЯ.

№ 53.

Москва, 19 го марта 1929 года.

ВСНХ Союзных республик, главным управлениям (комитетам) ВСНХ СССР и хозорганам союзного значения.

Весьма высокий удельный вес практиков, не имевших специальной технической подготовки, в составе инженерно-технического персонала нашей промышленности, достигающий в среднем по всей промышленности около 40% наличного состава специалистов,—выдвигает перед промышленностью крупнейшую задачу повышения их квалификации.

Система краткосрочных курсов, проводимых Институтом по повышению квалификации административного и технического персонала, к сожалению не может быть использована для значительных масс инженерно-технических работников, вследствие связанного с прохождением курсов отрыва обучающихся от производства, необходимо иметь приспособленные аудитории и учебно-вспомогательные лаборатории и кабинеты, а также сравнительно высокой стоимости обучения.

Вследствие этого, наряду с системой краткосрочных курсов необходимо использовать систему заочного обучения, которая даст возможность охватить широкие круги учащихся при сравнительно недорогой себестоимости обучения.

Однако, эти возможности заочного обучения до сего времени не используются хозорганами в достаточной степени и запись на курсы происходит неорганизованно, в индивидуальном порядке, а органы заочного обучения не встречают должной поддержки со стороны хозорганов:

В виду изложенного, при проведении мероприятий по повышению квалификации административного и инженерно - технического персонала настоятельно рекомендуется хозорганам подведомственным ВСНХ СССР широко использовать заочное обучение, заключая в отдельных случаях с обучающими организациями специальные договорные соглашения, по которым эти организации берут на себя подготовку определенного количества работников соответствующих хозорганов, а последние обязуются уплачивать стоимость обучения.

ВСНХ СССР рекомендует более широкое использование существующих органов заочного обучения при учебных заведениях и при общественных и профессиональных организациях, в части касающейся заочного повышения квалификации практиков административного персонала рекомендуется использование заочных курсов при промышленной академии и для заочного изучения иностранных языков-вопросов организ. Институтом по повышению квалификации ВСНХ СССР, совместно с Главполитпросветом.

Главным управлениям (комитетам) ВСНХ СССР предлагается дать указания по трестам и предприятиям выделить за счет средств, отпускаемых по промфинплану на повышение квалификации административно-технического персонала, ассигнования на заочное обучение и впредь вносить в промфинплан необходимые ассигнования на этот предмет.

ВСНХ Союзных республик подтвердить настоящий циркуляр подведомственным органам.

За Пред. ВСНХ СССР **МАНЦЕВ**

Нач. Главтуза ВСНХ СССР **АРАЛОВ.**

Нач. АФУ ВСНХ СССР **ВАСИЛЬЕВ**

Наказ №341

від 24 квітня 1929 року, м. Харків.

Пропонується прийняти до відому та виконання обов'язкову постанову НКП СРСР з 19-II—1929 року № 79 «Правила об устройстве и содержании пивоваренных, солодовенных заводов и солодовен», що її оголошено у «Известиях НКТ» СРСР за 1929 рік № 7—8.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ №335

з 20 квітня 1929 р.

§ 1.

При цьому оголошується до виконання та відому наказа по ВРНГ СРСР та Наркомторгу СРСР № 507/155 з 6 березня 1929 р. про потребу в дерев'яній тарі. ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказу по підлеглих до них підприємствах.

§ 2.

Копію зазначених в наказі відомостей надіслати до ВРНГ УСРР (Відділ переробки с.-г. сировини) не пізніше 1-V-29 р.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

О ПОТРЕБНОСТЯХ В ДЕРЕВЯННОЙ ТАРЕ ПО ВСНХ СССР и НАРКОМТОРГУ СССР.

№ 507/155.

Москва, 6-III 1929 г.

Острый дефицит в лесоматериалах вследствие громадного роста строительства и невозможности немедленного увеличения размера производства лесной промышленности в достаточном об'еме, вызывает необходимость самого экономного расходования всех видов лесной продукции. В связи с этим большое значение приобретает и рациональное использование пиленых лесных материалов и отходов лесопиления.

Одним из видов продукции, утилизирующей отходы лесопиления, а также потребления пиломатериалов, является деревянная тара, потребляемая в большом количестве разнообразными отраслями народного хозяйства.

В виду отсутствия учета потребности деревянной тары, лесная промышленность лишена возможности учесть в своей производственной программе этот вид продукции, что и мешает рациональной постановке снабжения тарой ее основных потребителей.

Для выявления общего спроса в деревянной таре, определения возможности удовлетворения такового и намечания мероприятий по развитию производства — ВСНХ и Наркомторг СССР предлагает всем потребителям сообщить Лесосиндикату (Москва, пл. Революции, № 3-1) не позднее 1-го апреля с. г. свою потребность в таре на 1928-29 и ориентировочн. на 1929-30 г. по прилагаемой при сем форме.

ВСНХ и Наркомторгам союзных республик подтвердить настоящий приказ к исполнению по соответствующим республикам и подведомственным им органам и наблюсти за его выполнением.

ВСНХ РСФСР, кроме того, сделать распоряжение Лесосиндикату о предоставлении, по проработке, копии сводных материалов Главлесбуму ВСНХ СССР.

Приложение: Форма сведений о потребности в деревянной таре.

Зам. Пред. ВСНХ СССР **МАНЦЕВ.**

Зам. Наркомторга РСФСР **ХЛОПЛЯНКИН.**

Сведения о потребностях в деревянной таре на 1928/29 и 1929/30 г.г.

Название потребителя . . . .

Адрес . . . .

Вид тары	Назначение тары	Район непосред. потреблен. тары	Порода древесины	Внутр. размер тары в см. и м.м.	Потребность в 1928/1929 г.					Потребность в 1929/30 г.
					Количество	Общий об'ем древесины	Способ удовлетвор. потребн.			
							Остаток на 1-X—28	Закуплено (указать количество и поставщ.).	Самозаготовляется (колич.)	По тем же разделам, что и для 1928/29 г.
Ящики готовые Комплекты ящ. Бочки Клепка Стружка	Махорочная, яичная, гвоздильная, цементная и т п									

Примечание: Если обеспечение производится на собственных заводах потребителя, то указать их мощность, а также порядок снабжения сырьем или полуфабрикатом.

Наказ № 355

17 травня 1929 р.

«Про ставки потонної платні за розроблення родовищ УСРР трепела, шиферного лупака, та нефеліну».

В додаток до Наказу ВРНГ УСРР № 286 з 28-IV—28 р. та НКФ УСРР № 34 з 10-V—28 р. й на підставі арт. 90 Гірничого Кодексу УСРР Вища Рада Народнього Господарства, порозумівшись з НКФ УСРР, встановлює на 1928-29 р. за розроблення родовищ трепела шиферного лупака та нефеліну нижчезазначені ставки потонної платні:

Трепел (або інфузорна земля)— 20 коп. за 1 тону.

Шиферний лупак —15 к. за 1 тон.

Нефелін —31 коп. за 1 тону.

Довідка: Погоджено з НКФ УСРР 30-IV—29 р. Лист № 2.13286.18.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Нач. Гір. Відд. ВРНГ УСРР **ВАСИЛЬЕВ.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 340

24 квітня 1929 р., м. Харків.

Пропонується взяти до відому та керування постанови Комісії по будівництву при Раді Праці та Оборони.

1. «О правах и обязанностях административно технического персонала, руководящего строительные работы» з 19 січня 1929 р.

2. «О правах и обязанностях лиц, составляющих и утверждающих проекти и сметные исчисления стоимости строительства» з 19 січня 1929 року.

3. «Об организации работ по рационализации строительства и учете нормативных данных и достижений в области рационализации и удешевления строительства» з 16 січня 1929 року.

4. «О порядке и нормах премирования технического персонала на постройках», з 15-го січня 1929 р., ці постанови надруковані в окремій брошурці. В зазначеній брошурці, крім перелічених за цим наказом постанов КОМРПО, надруковано також постанови Комісії по будівництву при РПО:

1) «О номенклатуре расходов по строительству, порядке их исчисления, учета и о предельных размерах этих расходов», з 24-XII—28 р., що було оголошено за наказом по ВРНГ УСРР № 149 з 28-XII—28 р.

2) «Директивы о мероприятиях по ослаблению дефицита строительных материалов» з 16-I 29 р. № 200-205, що їх було оголошено за наказом по ВРНГ УСРР № 324 з 11 квітня 29 р. і яку можна передплатити у видавництва «Плановое Хозяйство» (Москва, Карунинская пл. 1, цена 35 коп.).

РНГ АМСРР, ВМП та ВМГ видати відповідного наказу до підлеглих підприємств.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член. Президії ВРНГ УСРР — Нач. Будівельн. Від. **ТАМАРИН.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 339

22 квітня 1929 р. м. Харків.

§ 1

В додаток до наказу по ВРНГ УСРР за № 364 від 16-VI-28 р. оголошується персональний склад Науково-Технічної ради Харчо-смакової промисловости при НГУ ВРНГ УСРР:

Голова Ради: проф. Сітников А. П.; члени ради: проф. Кузнецов М. І., інж. Айнгорн, інж. Аронович С. І., інж. Веркович І. Г., інж. Брегман, інж. Вахмін А. П., інж. Вашичек Фр. Фр., інж. Вінокуров Н. П., інж. Єгоров І. В., д-р Каплан Л. Д., інж. Керстен О. І., інж. Кузьмінський С. А., інж. Левін А. І., агр. Любарський Г. А., інж. Малаховський Е. Б., інж. Мілославський Н. М., інж. Мільштейн Л. Я., інж. Орлінський І. С., інж. Пішнев В. М., інж. Ремпель Г. Г., інж. Ротман Е. О., інж. Серафімович Ар. В., інж. Розенфельд Я. Н., інж. Квітільянов А. П., агр. Фоменко С. К., проф. Філіпишин І. І., інж. Фукс А. А.

§ 2.

До складу НТРади по Металопромисловості вводяться інж. Штейнгольц Н. До складу НТРади Енергетики—інженер Попов В. Г.

Заст. голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член президії ВРНГ УСРР **БРУНЬКО.**

За нач. АФУ ВРНГ УСРР **КОМІСАРЕНКО.**

Обіжник № 123

До всіх трестів союзного і республіканського значіння, ВМП, ВМГ і РНГ АМСРР.

При цьому оголошується до відому «Положення про фонд преміювання за досягнення в справі боротьби з травматизмом і профзахворюваннями», який утворюється згідно з постановою РНК УСРР з 23-III—28 року.

За голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Нач. ВЕП ВРНГ УСРР **СЛАВІН.**

Начальник АФУ **ВРОНСЬКИЙ.**

Погоджено з ВУРПС **ДРОБ.**

Погоджено з НКП. **БІЛАНОВСЬКИЙ.**

ПОЛОЖЕННЯ

Про фонд преміювання за досягнення в справі боротьби з травматизмом і профзахворюваннями.

1. Фонд має своїм завданням — виділити кошти на преміювання підприємств або окремих цехів на підприємствах або ж окремих осіб за досягнення в галузі боротьби з травматизмом, які виявилися у здійсненні підприємством, цехом, особою або групою осіб таких організаційних чи технічних мір, що викликали зниження частоти нещасних випадків і профзахворювань.

2. Фонд утворюється на підставі постанови РНК УСРР з 23-III—28 р. Кошти фонду складаються з відрахувань от тих сум, що асигнуються за промфінпланом на роботи по охороні праці по союзній, республіканській та місцевій промисловості.

Розмір цих відрахувань встановлюється щорічно Нарадою із представників ВРНГ, НКП, ВУРПС та відповідного ВУК'у і тресту, що її скликається на початок операційного року, коли вже з'ясований розмір загальних асигнувань на роботи по охороні праці. Нараду скликає НКП причому технічне обслуговування наради провадиться апаратом Від. Охорони Праці, НКП УСРР.

Всі питання вирішуються простою більшістю голосів.

3. Згадані кошти напрямуються на преміювання тих підприємств, цехів чи осіб зі складу підприємств, які досягли значного зниження травматизму й профзахворювань порівнюючи з попереднім роком.

Примітка: Коефіцієнти, що порівнюються друг з дружкою для виявлення динаміки травмування, та самі джерела для виявлення цих коефіцієнтів що року встановлює вищезазначена комісія.

4. Преміювання може бути таке: а) почесне у вигляді переходячих кубків, почесних листів, атестатів і т. інш., б) матеріальне у вигляді коштів на поширення клубу, (для всього підприємства) устрій-чи поширення червоного кутка (для цеху) грамофонів, бібліотека то-що, а в разі преміювання окремої особи, чи групу осіб (начальника чи майстера цеху, відаючого технікою безпеки, робітника, що виявив максимальну увагу до справи самоохоронення на небезпечній роботі) — то дача йому за рахунок фонду додаткового відпуску, посилка для удосконалення в роботі на інше підприємство в межах СРСР, дача місця в будинкові відпочинку чи на курорті, або виплата грішми.

5. Виділення підприємств, які преміюються провадить згадана нарада із представників ВРНГ, ВУРПС, НКП і відповідного ВУК'у і тресту на базі даних про динаміку травматизму й профзахворювань за минулий і предминулий операційні роки. Кількість підприємств, розмір і форми премій встановлюються що річно згаданою Нарадою протягом січня — березня, починаючи з 1929 року.

6. Виділення цеху, особи чи групи осіб на преміюваному підприємстві, що їм належить дати премію, провадить виробнича Нарада даного підприємства за представленню комісії Охорони Праці спільно з відаючим технікою безпеки на даному підприємстві і за погодженням з інспектурою праці, яка обслуговує дане підприємство.

В разі суперечок між ними в цій справі, всі матеріали поступають до згаданої Наради в Харкові, яка вже вирішує, кого саме із намічених кандидатів слід преміювати.

Обіжник № 136

До всіх республіканських трестів, ВМП, ВМГ і РНГ АМСРР

24-го квітня 1929 р. м. Харків.

Пропонується взяти до відому і виконання обіжник з 27/III ц. р. по ВРНГ СРСР № 57, НКП СРСР № 124 і Ком. РПО. № 134/742 про порядок розміщення на роботу будівельних робітників, що мають прискорену підготовку, та про організацію їхньої учбової виробничої практики, якого оголошено в «Торг. Пром. Газеті» з 12/IV ц. р., № 84.

Всім республіканським трестам, ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати аналогічне розпорядження до підлеглих підприємств.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Начальник ВЕП ВРНГ УСРР **СЛАВИН.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ**

Лист до всіх Округторгв'дділів та НКТ АМСРР

№ 149/01007 від 20V— 1929 року.

Цим надається чинність на терені України Наказу ВРНГ та НКТ СРСР № 643/196 від 19-IV—1929 р. про: «усиление ответственности за нарушение договоров на поставку стройматериалов»—що його оголошено в Торговельно-Промисловій газеті № 100 3-V 1929 року.

Заст. голови ВРНГ **СВИСТУН.**

Заст. Наркомторга УСРР **НУРІНОВ.**

Москва, 19 апреля 1929 г.

На основании п. 15 постановления Совнаркома СССР от 9 марта 1929 г. (прот. № 8/295) ВСНХ СССР и Наркомторг СССР настоящим **приказывают:**

А. В целях усиления ответственности за нарушение договоров на поставку стройматериалов обязать синдикаты, тресты и государственные акционерные общества пересмотреть в недельный срок со дня опубликования сего приказа все заключенные с покупателями договоры на поставку стройматериалов в следующем направлении:

1. Установить частные сроки отгрузок в сторону их уменьшения до одного месяца, а также уменьшить предусмотренные договорами льготные сроки отгрузок до 7 дней.

2. Включить в договоры обязательство поставщиков уведомлять покупателей в трехдневный срок о невозможности выполнения договоров в тот или иной части, вследствие постановлений правительства и специальных распоряжений регулирующих органов.

3. Включить в договоры дополнительные условия о праве покупателя:

а) удерживать из ближайшего платежа пеню в размере 0,1 проц. в день со стоимости просроченных отгрузкой партий, а по истечении срока исчисления пени—неустойку в размере по соглашению сторон за неисполнение в срок договоров и

б) одновременно, помимо удержания пени и неустойки за неисполнение договора, взыскивать также убытки за просрочку договора.

Удержание покупателем пени и неустойки не освобождает поставщика от обязанности дальнейшего выполнения договора.

Б. Для установления контроля за выполнением заключенных вышеперечисленными хозорганами договоров по поставке стройматериалов обязать поставщиков и покупателей уведомлять ВСНХ СССР и Наркомторг Союза ССР по принадлежности о всех существенных нарушениях условий договоров и причинах их для принятия соответствующих мер.

В. В имеющие быть заключенными договоры о поставке стройматериалов хозорганы обязаны включить условия, предусмотренные разделом «А» настоящего приказа.

Г. ВСНХ и Наркомторгам союзных республик издать соответствующее распоряжение по подведомственным им предприятиям и местным органам.

Зам. Пред. ВСНХ СССР **КОСИОР**

Зам. Наркомторга СССР **МАКСИМОВ.**

Нач. АФУ ВСНХ СССР **ВАСИЛЬЕВ**

Зам. Нач. ОАУ Наркомторга СССР **ПРЕЙС.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Ради Р.,С. та Ч.Деп.

Правління ТСт Півд. Залізниць

повідомляє, що 20-V п. р. о 6 год. вечора в приміщенні партпрофклубу ім. Ілліча (Чоботарська. № 26)

відкриєся VIII-й черговий З'їзд уповноваж. ТСТ.

На порядку денному такі питання;

1. Звіт Правління ТСТ про роботу за 1926-27 і 1927-28 операційний рік
2. Звіт ревкомісії.
3. Звід Ради ТСТ
4. Розгляд плану роботи ТСТ на 1928-29 рік
5. Статувні питання:
   а) запровадження диференційного паю
   б) продовження терміну повноважень на 2 роки
   в) окремі зміни Статуту
6. Розподіл прибутків
7. Обрання:
   а) Правління
   б) Ревкомісії
   в) Ради
   г) Уповноважених на З'їзд УТСС
8. Поточні справи.

Правління ТСТ

БАЛАНС

НОВО-УКРАИНСКОГО ОБЩЕСТВА ВЗАИМ. КРЕДИТА

НА 1 ОКТЯБРЯ 1928 ГОДА

Число членов 123, кркт. обеспеч. 28.600 р.

	АКТИВ				ПАССИВ		
1	Касса и Тек. счета	436	76	1	Капиталы и фонды	4067	19
2	Ценности	54	44	2	Спец. тек. счет в Гос. Б-ке	2787	60
3	Учтен. векселя .	15945	—	3	Вклады и тек. счета	5846	93
4	Корреспонденты .	320	41	4	Корреспонденты .	651	11
5	Разные активы .	1350	26	5	Разные пассивы .	5295	66
6	Приб. и убытков .	505	62				
	Баланс . .	18612	49		Баланс . .	18612	49

Пред. Прав. **Нухимовский Х.**

Чл. Правл. **Кольчиц[illegible]**

Зам. Бух. [illegible]

ЗАКЛЮЧНИЙ БАЛАНС

В-ва „ЧЕРВОНА ЛУБЕНЩИНА"

на 1-Х—1927 р.

АКТИВ.		ПАСИВ.	
Майно	30114—62	Статутовий капітал	28762—61
Товари та матеріяли	7907—99	Амортизаційн. „	2993—09
Каса та біжучі рахунки	1439—39	Резерв незабезпеч. сумнівних борг.	2636—04
Цінні папери	230—35	Спеціяльні фонди	1845—62
Паї та акції	3000—00	Позики з промфонду	2900—00
Векселі у дисконті	1583—14	Векселі видані	5919—47
„ протестовані	650—00	Банки по дисконту векселів	1583—14
Дебітори	6213—70	Позику під % папери	72—16
Сумнівні борги	1986—04	Кредитори	8560—83
Попередні витрати	508—49	Перехідні суми	—[illegible]
Збитки минулих років	355—05		
„ за 1926-27 р.	1302—51		[illegible]
БАЛАНС	55291—28	БАЛАНС	55291—28

Забалансові статті

Векселі в забезпечення	1044—32	Розрах. п-вексел. в забезпеч.	1044—32
БАЛАНС	1044—32	БАЛАНС	1044—32

Р-к Прибутків та збитків за 1926—27 рік

ВИТРАТИ.		ПРИБУТКИ.	
Торговельні витрати	6695—07	Від реалізації краму	9660—40
Збитки від реалізації часопису	15050—74	„ від виконання замовлень	4485—52
Знижки та комісія	3411—11	„ вступу сумнівних боргів	238—42
Попсованого краму	74—18	Відсотки по біжуч. рахунк.	9—98
Безнадійні борги	376—51	„ „ %% паперах	29—87
Відрахов. в резерв. сумнівн. борг в	884—59	Лишок краму	14—58
„ % з прибутків друкарні на поліпшення добробуту робітн	458—06	Дефецiт за 1926-27 рік	12502—51
		Від реалізації майна	9—58
БАЛАНС	26950—86	БАЛАНС	26950—86

На покриття дефіціту одержана дотація з місцевого бюджету 9.200 та від ЦК в справах друку при ЦК КП(б)У 2000 крб. = 11 200 крб., не покрито дефіціту на 1-Х—1927 р. за 1926-27 рік 1302 крб. 51 коп. Д-р В-ва **Брагінський.** Бухгалтер **Неміровський,**

Міжвідомча комісія при Лубенському Окрфінвідділі 19-III—1928 р. баланс затвердила і оголосити дозволила. За Зав. Окрфінвідділом, **Приходько.** Ст. Інспект. Торгпрому **Кушниренко.**

Доводимо до загального відому, що згідно постанови надзвичайних загальних зборів

Миргородське Товариство Вазємного Кредиту ліквідується.

Склад Ліквідкому С. Ф. Панащатенко, М. Б. Геніп та І. С. Матлин. Помешкання Гоголівська, 114. Заяви про домагання (претензії) приймаються на протязі двох місяців, себ-то до 15 липня включно.

ЛІКВІДКОМ.

Б А Л А Н С

КИЇВСЬКОГО МІСЬКОГО ЛОМБАРДУ

на 1 жовтня 1927 року

АКТИВ.			ПАСИВ.		
1) Каса	4.592—77		**I. Капітали:**		
2) Поточ. рах. в банк. Місьбанк № 24	703—61	5.296—38	1) Основний	327.144—35	
II. Цінні папери		237—50	2) Запасний	19.178—09	
III. Майно ломбарду—рухоме		6.146—02	3) Амортизаційний	1.766—20	
IV. Застави, що зал. у влас. ломб.		257—29	4) У майні	6.146—02	354.234—66
Позики під застави:			**II. Резервний фонд**		4.670—25
а) дорогоцінні	267.297—05		**III. Займи:**		
б) Інші застави	356.164—02	623.461—07	1) В Окркомгоспі через Міськб.	230.000—00	
VI Матеріяли		461—14	2) Під цінні папери	125—00	230.125—00
VII. Дебітори:			**IV. Кредитори:**		
1) Різні устан. та особи	1.388—10		1) Різн. установи та особи	13.680—10	
2) %% за заставниками	30.176—92		2) Службовці	176—59	
3) Різн. дебіт. за сх. реч.	1.169—88		3) Комітет по коміс. прод.	7.240—87	
4) За витр., що підл. пов.	108—03		4) За авкц. лишки	4.801—8[illegible]	25.899—38
5) Сумнівні борги	4.670—25	37.513—18	**V. Перехідні суми**		125—81
VIII. Витрати 1926-27 б. р.		6.096—19	**VI. Чистий зиск за 1926-27 б. р.:**		
			а) по Ломбарду	59.211—49	
			б) по Крамниці	5.202—18	64.413—67
БАЛАНС	—	679.468—77	БАЛАНС	—	679.468—77

Зав. Ломбарду **Міхайлівська Є. М.** Бухгалтер **Варшавський Л. Л.**

Розподіл зисків за 1926-27 б. р.

На підставі постанови президії київської міськради залічено

До Основного капіталу . . . . . 85% Крб. 54.751—62
До Запасного капіталу . . . . . 15% Крб. 9.662—05
ВСЬОГО . . . . 100% Крб. 64.413—67

Сьогодні «Медицина й Гігієна» № 10.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || СЕРЕДА, 22 травня 12 (1929) р. || № 115 (2608)

Радянсько-естонський торговельний договір

Підписаний 17 травня торговельний договір між СРСР і Естонією—подія, що має не лише велике економічне, а й не менше політичне значіння.

За останні два роки Естонія відогравала у взаєминах між СРСР і Надбалтикою ролю, що ледве чи відповідала її державним інтересам. З естонського боку були нераз виступи, скеровані проти налагодження тривких добросусідських і дружніх взаємин між Радянським Союзом і надбалтицькими державами. Деякі кола естонської буржуазної суспільності, досить впливові, щоб визначати зовнішню політику країни, запопадливо орудували проти зближення між надбалтицькими країнами та їхнім великим східним сусідом. А було так через те, що англійський капітал має в історії міцні позиції та що англійська дипломатія штучно користувалася з економічного нагніту, щоб здійснити свої антирадянські цілі.

Всі пам'ятають, яку позицію зайняла Естонія в епоху підписання і ратифікації радянсько-латвійського торговельного договора. Тоді естонський уряд пробував своїм нагнітом на Латвію перешкодити налагодженню тісних економічних радянсько-латвійських звязків.

Але кінець-кінцем виявилося, що така політика, розходячись із справжніми інтересами маленької надбалтицької країни, неспроможна. Перед естонською буржуазією стояв латвійський приклад. Хоч недавно новий польський посланик у Латвії прилюдно заявляв, що радянсько-латвійський торговельний договір виявився невигідним для латвійського народнього господарства, проте така варшавська критика не переконала ні латвійської, ні—що в даному разі ще знаменніше—естонської громадської думки. Латвійські ділові кола, підводячи підсумки першого року чинности радянсько-латвійського торговельного договора, визнали, що він, наперекір думці польського дипломата, як виявилося, досить таки зручний для Латвії. Такі самі підсумки зробили й естонські ділові кола і вивели звідси відповідні висновки для своєї власної країни, для своєї власної політики.

Цілком очевидна річ, що взаємно витідний для обидвох сторін радянсько-естонський торговельний договір створює перспективи економічного зближення між Естонією й СРСР, отже й підвалини для налагодження між ними дійсно добросусідських і дружніх взаємин.

Поступовий перехід надбалтицьких держав до політики, що відповідає їхнім реальним економічним і політичним інтересам, треба оцінити як факт не абиякого значіння. Це кладе край безконечним інтригам, що зароджуються в Лондоні й Парижі і розвиваються в Варшаві, інтригам, скерованим на створення надбалтицького антирадянського блока. Зближення між надбалтицькими державами й СРСР зміцнює мир у Східній Европі, створює широкі можливості для нормального і спокійного господарського розвитку надбалтицьких держав. Рівночасно така здорова політика зміцнює державну незалежність цих країн, бо, даючи себе втягти в небезпечні інтриги англійського, французького й польського імперіялізму, надбалтицькі держави втрачають самостійність своєї зовнішньої політики й тим самим собі шкодять.

На тлі таких подій, як підписання радянсько-естонського торговельного договора, особливо яскраво протилежністю виступає політика фінляндської буржуазії, що ухиляється від нормалізації взаємин у Східній Европі, уникаючи приєднання до московського протокола.

В Німеччині відбувся червоний огляд

Не зважаючи на заборону, тисячі робітників продемонстрували свою солідарність з берлінським пролетаріятом

Спроби соціял-фашистів заховати винних у першотравневих подіях

БЕРЛІН, 21. Не зважаючи на перешкоди влади та цькування, що його підняли соціял-демократи, червоний огляд, що влаштували округжні організації компартії, відбувався на трійцю по багатьох містах. Демонстрації мали імпозантний характер. Навіть по тих містах, де червоний огляд був заборонений, а також у Гамбурзі, який з цього приводу був оголошений на стані підсиленої охорони, відбувалися стихійні демонстрації на очах поліції, мобілізованої до останнього чоловіка. Робітники демонстрували під гаслом «Вулиця належить робітникам» і «Червоний фронт демонструє», «Нас не заборониш», «Червона спілка заборонена», «Червоний класовий фронт зостається», «Геть соціял-фашизм». У червоному огляді для Райнського та Рурського краю, що був в Есені, брало участь понад 35.000 чол. Виступали 8 комуністичних промовців, потому відбувся похід з червоними прапорами та з транспорантами. Під привітальні вигуки багатьох тисяч робітників, які стояли шпалерами, демонстранти пройшли вулицями міста, насамперед робітничим кварталом Зайгерт, де знаходяться заводи Крупа.

**

— У робітничому районі багато будинків були прибрані червоними прапорами, а через вулицю були натягнені транспоранти з революційними гаслами. Соціял-демократична преса Ессена пустила провокаційну чутку, ніби комуністи збираються влаштувати заколот і хотять повторити травневі події в Берліні. Не задовольняючися з провокації в пресі, соціял-демократи й члени «спілки республіканського прапору» намагались викликати криваві сутички. Завдяки дисциплінованости робітників провокація не вдалась. Ессенська поліція намагалася зірвати демонстрацію в Обергавзені, Дуісбурзі та Гамборні, затримуючи демонстрантів, що простували до цих міст. Для району Ерцгебірге-Фогтлянд червоний огляд відбувався під Хемніцем. Поліція влаштувала багато застав і намагалася затримати вантажні автомобілі з демонстрантами. В демонстрації взяли участь тисячі робітників, між ними члени червоного союзу фронтовиків, що прибули в формі союзу. Червоний огляд для району Долішньої Саксонії проходив у Бравншвейзі, куди з усіх кінців району зібралися велелюдні делегації. В огляді брали участь понад 3.000 робітників. І тут багато робітників були у формі союзу червоних фронтовиків. Деякі робітники прикріпили до п'ятикутної зірки на кашкеті дощечки з написом: «Ми—заборонені». Потім відбувся мітинг, в ньому взяло участь понад 6.000 робітників.

**

БЕРЛІН, 21. Не зважаючи на те, що червоний огляд для Південної Німеччини, призначений у Штудгарті був заборонений, на заклик компартії відгукнулися тисячі робітників. Поліція намагалася вчинити учасникам огляду всілякі перешкоди уже в пунктах, де він відбувався. В одному тільки Мюнхені затримало 70 робітників, що від'їздили до Штудгарта. В самому Штудгарті поліція розгоняла походи, б'ючи демонстрантів але вони збиралися знову. Велелюдний похід прямував в околиці міста, в ліс, там виступали комуністичні депутати райхстагу і ландтагу. Одноголосно ухвалена резолюція протесту проти заборони червоного союзу фронтовиків і поліцайського терору, а також заявлено про певну солідарність з берлінським пролетаріятом.

**

БЕРЛІН, 21. У Гамбурзі підчас червоного огляду виступав Кельман, який викривав соціял-фашистські методи гамбурзького уряду і закликав робітників Гамбургу об'єднатися навколо компартії. Поліція затримала 50 чол.

**

БЕРЛІН, 16. На перевиборах фабкому в берлінському металургійному підприємстві «Бергман-Верк» список революційного крила профсоюзів дістав 2.105 голосів, а список реформістів—1.008 голосів. Значення цієї перемоги раволюційного крила полягає в тому, що перевибори відбувалися після першотравневих подій у Берліні й, таким чином, спростовують вигадки соціял-демократів, ніби вплив комуністів серед робітничих мас зменшився, у звязку з першотравневими подіями.

**

БЕРЛІН, 17. 15 травня в Берліні відбулося засідання громадського комітету для розслідування подій 1-го травня. На цьому засіданні заслухано повідомлення про діяльність комітету та про найближчі його завдання. З великою промовою, яка викривала неправдиві повідомлення буржуазної та соціялістичної преси, виступив ліво-буржуазний письменник Стефан Гроссман. Він указав, що від часу війни ніколи не поширювано так багато брехні серед населення, як цими днями. Особливо плямував Гроссман **орган соціял-демократів «Форвертс» за перекручення дійсного становища речей та подій у першотравневі дні.** Гроссман запропонував начальникові поліції Цергібелю взяти участь у роботах комітету. «Комітет, заявив Гроссман, не заспокоїться доки він не виясне, хто винний у смерті 24 чоловіка». Особливо вітав Гроссман той факт, що комуністична партія виявила готовість дати комітетові ввесь матеріял, який в неї є. «Наслідки робіт комітету, закінчив Гроссман, так голосно лунатимуть по всій країні, що їх ніхто ніяким криком не перекричить». Міський радник д-р Шмінке заявив, що **слідство не можна доручити владі бо влада через посередництво свого соціял-демократичного міністра внутрішніх справ Ґржезинського подає громадській думці неправдиві відомості.** Шмінке вказує, що всупереч твердження Ґржезинського зі всією безперечністю встановлено, що **постріли, які спричинили смерть, зробили поліцаї.** Депутат ландтагу Тімпе повідомив, що до комітету надійшло 150 заяв, причому особи, які їх підписали, виявляють готовість під присягою потвердити свідчення, вміщені в заявах. До президії комітету обрано Генріха Манна, Стефана Гроссмана, Карла Осецького, Гепке, Тімпе, проф. Альфонса Гольдшмідта, Штейнфурта і інш.

Події 1-го травня розслідує й інша комісія, утворена лігою оборони прав людини. Для діяльности цієї комісії характерна її відмова допустити до участи осіб «запідозрених у комунізмі». За лаштунками цієї комісії діють соціял-демократи, що хочуть добитися вигідного для Цергібеля висновку».

**

БЕРЛІН, 16. Вчора райхстаг позбавив депутатської недоторканости двох комдепутатів. Депутата Флоріна притягається до судової відповідальности за підписання листівки, направленої революційним меншостям профсоюзу гірників проти реформістського лідера союзу Гуземана. Депутата Берца видано судові за те, що він підчас обговорення законопроєкту про видачу допомоги безробітним, у зв'язку з економічною кризою, ніби образив урядовців карного розшуку, які були в райхстагу.

**

БЕРЛІН, 18. За повідомленням «Берлін ам Морген», поліція заарештувала двох робітників, які мешкають на Кезлінер-штрасе, що було центром травневих подій у Веддінгу, обвинувачуючи їх у причетності до смерти с.-д. Гемайнхарда. Газета констатує, що арешт цих робітників є маневр поліції. Вона хоче звалити відповідальність за смерть Гемайнхарда, що загинув від поліційної кулі, на неповинних людей. За повідомленням «Вельт ам Абенд», фільм, що його зняло кіно-товариство «Вмелька», першотравневими днями у Веддінгу та Нойкельні, після двотижневого демонстрування у великих та середніх кінематографах Берліну, несподівано знято. Картина знов з'явилася тільки цими днями в тижневому кіно-огляді, проте, вже в перекрученому вигляді. У первісному вигляді цей фільм цілком ясно показував, що всякий випадковий перехожий ставав жертвою дубинок поліцаїнтів. Підчас демонстрування фільму глядачі кілька раз виявили протест проти поведінки поліції.

Японія і СРСР

ТОКІО, 16. Як повідомляє газета «Йоміурі», в урядових колах вважають питання про рибальство за надзвичайно складне, бо нема жодних законних підстав ставити будь-які вимоги до радянського уряду.

**

ТОКІО, 16. За повідомленням газети «Хоці» серед японських банкірів зростає інтерес до дисконту радянських векселів. Річ у тім, що на грошовому ринку обставини надзвичайно кепські, в той же час радянські векселі вважають за надійне вміщення капіталу. За словами газети у банкірських колах чекають, що японський уряд гарантуватиме 20% торгівлі з СРСР.

Радянсько-естонські взаємини

Значіння підписання торговельного договору

МОСКВА, 21. До Москви повернувся член радянської делегації для переговорів з Естонією—Кауфман. На бесіді з співробітником Тарс, Кауфман заявив, що підписаний 17-го травня радянсько-естонський торговий договір утворює міцну правову базу для економічних взаємин обох країн. Радянський ринок являє собою значення для господарського розвитку Естонії, важливіші галузі промисловости якої, наприклад, металообробна, судобудування і т. ін., найпристосованіші до збуту своїх товарів на радянський ринок. Для Радянського Союзу естонський ринок, хоч і невеликий своїм обсягом, все ж являє інтерес щодо багатьох товарів так званого другорядного експорту, тим паче, що радянські товари якістю й умовами фрахту і пристанки є найконкурентніпо-здатні. В основу радянсько-естонського торгового договору покладено принцип найбільшої сприятливости та визнання монополії зовнішньої торгівлі, як основи радянської зовнішньо-торгової системи. Одним з важливих елементів радянсько-естонського торгового договору є статті, що регулюють транзит. Естонія вдвоє заінтересоване в питаннях транзиту. Як експортера її інтересує транзит через СРСР на Далекий і Близький Схід. Крім того, вона заінтересована в тому, щоб ревельський порт був щонайбільше використаний для транзиту радянських товарів в обох напрямках. Торговий договір дає сприятливе розв'язання всім питанням транзиту.

Приїзд німецького посла п. фон-Дірксена

Сьогодні о 12 год. 20 хв. до столиці України приїздить німецький посол в СРСР п. Г. фон-Дірксен в супроводі першого секретаря посольства п. Бройтігама. На вокзалі його зустрічатимуть представники Уповнаркомзаксправ, Окрвиконкому та місцевого консульського корпусу. П. фон-Дірксен має намір пробути в Харкові чотири дні, після чого відвідає Київ.

Революційний польський письменник Бруно Ясенський в СРСР

ЛЕНІНГРАД, 21. Пароплавом «Саксен» прибув, висланий із Парижу польський революційний письменник Бруно Ясенський.

**

ЛЕНІНГРАД, 21. На розмові з кореспондентом РОСТА польський революційний письменник Ясенський, прибувши сюди, між іншим, сказав:

«Я гадаю оселитися в Москві на довгий час. Там я закінчуватиму перерваний висланням роман із життя гірників північної Франції. Моє перо я віддаю цілком у розпорядження міжнародньої федерації революційних письменників».

Говорячи про причини своєї висилки Ясенський сповістив, що мабуть остання крапля, що переповнила чашу з погляду французької влади, була постава гротескної п'єси «Май», яку було поставлено у польському робітничому театрі в Парижі й якою керував Ясенський. Як говорить Ясенський, перший день перебування в Радянській країні справив на нього величезне враження. Письменник пробув увесь ранок на «Красному Путіловці», бесідуючи з робітниками і оглядаючи культурно-освітні установи та цехи заводів. Особливо зацікавила Ясенського газета «Красний Путіловець». В день відбулася товариська зустріч членів ВАПП з Ясенським. Крім членів ВАПП'у на зустрічі були також Маяковський, Кіршон, представник ДВ'а Лебеденко і інш.

Жертва польської в'язниці

ВАРШАВА, 21. У віленській в'язниці Лукішки в одиночній камері знайдено повішеним 28-мирічного політичного ув'язненого Кенігсберга, засудженого 1927 року до ув'язнення на 5 років за причетність до комуністичного руху. В офіційльному повідомленні потверджується, що Кенігсберг покінчив самогубством на ґрунті розстрою нервової системи.

Комуністичний муніципалітет знов переобрано

ПАРИЖ, 21. Агенство Гавас повідомляє. «Комуніста Ружона, що перебуває у попередньому ув'язненні, переобрано за мера Рівсальту. Помічників мера переобрано у попередньому складі».

Примітка: Як відомо, комуністичний муніципалітет Рівсальту був розігнаний, бо проти Ружона і його помічників висунуто обвинувачення, ніби вони фальсифікували наслідки виборів на користь компартії.

V Всесоюзний з'їзд Рад

Дискусії на доклад т. Рикова

Ранкове засідання 21 травня.

На ранковому засіданні 21 травня з'їзд вислухав другу частину докладу голови Союзного Раднаркому т. Рикова про внутрішнє становище та про господарське будівництво СРСР. Перші слова делегатів з'їзду, що виступають у дискусіях,—вітання з'їзду проводирям компартії та урядові Союзу. Промови депутатів селян, що відкрили дискусії, дають насамперед оцінку міжнародньої політики союзного уряду. Ці промови говорять, крім того, про величезне господарське й культурне зрушення, що відбувається тепер у Радянському Союзі й особливо в трудовому радянському селі. Ми маємо казкові досягнення, але ці досягнення нас не задовольняють. Ось те основне, що є у промовах ораторів-селян і селянок, робітників і робітниць—делегатів з'їзду. І звідси вимоги: ще більше шкіл, ще більше лікарень, більше плановости в господарських заходах, більше тракторів, сільсько-господарських машин та мінерального угноєння. Трудове село бореться з капіталізмом за перебудову свого життя на нових соціялістичних засадах. Воно переможе капіталізм, але для того, щоб ця перемога сталася щонайшвидше, індустрія повинна прийти на допомогу радянському селу. Про це посуті говорила також селянка Орехово-Зуєвського повіту тов. Ахапкіна, наймичка Маріупільського району— тов. Гаманець і селянин Арзамаської округи, Нижегородського краю тов. Ларін. Декрет про піднесення врожайности, що його ухвалила остання сесія ЦВК Союзу РСР, спричив величезному господарському піднесенню серед селянських мас. Цей декрет зворушив селянство. Може бути не скрізь і не точно цей декрет виконають, але він, не має сумніву, дійшов до свідомости більшости селянства. Промовці, що виступали в дебатах, вимагали від Союзного уряду не послаблювати праці щодо обороноспроможности Радянського Союзу. Ми не хочемо війни, говорить делегат БСРР—Хохлов—але озброєна до зубів буржуазія готується напасти на нас—це зобов'язує нас до того, щоб ми були готові в перший-ліпший момент дати їй одсіч.

Вечірнє засідання 21 травня.

На вечірньому засіданні з'їзду тривали дебати на доклад тов. Рикова.

Тов. **Васюльчикова** (Сибрай — Новосибірської округи) говорить, що п'ятирічний план народнього господарства накреслює для Сибірського краю велику програму будівництва, але, щоб здійснити це будівництво Сибірському краю має допомогти Союз. Ми добиватимемося, говорить тов. Васюльчикова, щоб справитися з труднощами п'ятирічного плану щодо перебудови сільського господарства. Глитаї ніколи не міг перетягти на свою сторону трудове селянство і не перетягне його ніколи.

Тов. **Уханов** (Москва) говорить—ми досягли зміцнення зовнішнього стану нашого Союзу. Наш Союз є сила, на яку не можна не зважати. Політика миру, яку провадить наш Уряд, є незмінна. Ми стоїмо за мир, але в той же час прагнемо утворити такий стан, щоб напад на нас був неможливий. Внутрішній стан нашої країни за минулі два роки можна характеризувати, як перевал від відбудовних робіт до робіт реконструктивних. Ми повинні подтвердити правильність роботи нашого Уряду. Робітнича класа і трудове селянство добре здає собі справу в тому, що ми зустрінемося з великими труднощами в теперішній період корінної ломки і перебудови всього народнього господарства. Але вони певні, що всі труднощі будуть подолані. Спираючись на творчість мас, ми забезпечимо будівництво соціялізму.

Тов. **Амброжунас** (БСРР, Гомельська округа)—говорить, що Уряд Союзу повинен реагувати рішучіше на агресивну політику закордонних урядів щодо СРСР, пильніше стежити за безпекою своїх представників закордоном. Прикордонний стан Білорусі потрібує того, щоб Союзний уряд звернув більше уваги і коштів на розвиток господарської і культурної праці в БСРР.

Тов. **Громіліна** (Донбас, УСРР) у палкій промові передає про обурення робітників України закордонними домаганнями задушити незалежну робітничо-селянську країну. У нас є пролетарська українська культура, що цілком відповідає вимогам робітників і селян. Їм не потрібні закордонні пани, що твердять, ніби «Україна перебуває під п'ятою Москви».

Тов. **Дорошев** (Північний Кавказ) зазначає, що заходи до поліпшення сільського господарства дали наслідки. Підготовка до засівної кампанії дозволила цілковито використати матеріяльні ресурси селянства, цього ніколи раніше не було. Засівну площу поширено, у бідняків і середняків збільшилось число колективних господарств.

Тов. **Абдураманов** (Киргизька АСРР) відзначає, що Киргизька республіка має багато природніх скарбів, але ці скарби мало обслідувано. Союзний уряд має допомогти Киргизії організувати вивчення й дослідження цих скарбів.

Тов. **Чернова** (Ленінградська область) вказує на млявий темп землевпорядних робіт в області, на недостатнє кредитування засівної кампанії ,на кепський стан шляхів. У культурній роботі є також ряд хиб: бракує шкіл, учительство потребує кращої підготовки.

Тов. **Грачева** (УСРР, Київ—робітниця кабельного заводу) передає вітання союзному урядові від імени робітників Київа. У своїй промові вона порушує питання про потребу піднести кваліфікацію робітничої молоди та про привчання її до трудової дисципліни.

Тов. **Гробовська** (Шевченківщина). Українське село культурно дуже зросло. Селянство переконується на ділі, що радянський уряд не дає йому регулярну допомогу—тракторами, насінням тощо. Селяни ухвалюють постанови про перетворення церков на клуби. Треба посилити на селі культурну роботу, пояснюючи селянству, що йому слід йти плич-о-пліч з міським пролетаріятом шляхом індустріялізації країни і колективізації сільського господарства.

Уругвайська конфедерація праці приєдналась до Профінтерну

МОСКВА, 21. Всесоюзна конфедерація праці Уругваю в особі секретаря Лазарага телеграфом повідомила Профінтерн, що установчий з'їзд ВКП Уругваю, який має 14.500 членів, одноголосно приєднався до Профінтерну. У відповідній телеграмі за підписом т. Лозовського виконбюро Профінтерну сповіщає ВКП Уругваю про прийняття ВКПУ до лав Профінтерну, надсилає палке братерське вітання новому організованому загонові світового революційного профруху й побажання дальших успіхів у його боротьбі за спільну справу робітничої класи Уругваю, Латинської Америки й всього світу.

Становище на Закарпатській Україні

Загострення суперечностей між населенням і чеською владою.

ПРАГА, 15. 8 травня минуло десять років відтоді, коли під упливом чеської влади три національні комітети трьох міст Закарпатської України об'єднались і прислали до Праги 112 делегатів із заявою про своє приєднання до Чехословацької Республіки. Через загострення незадоволення людности Закарпатської України з чехізацію та через боротьбу між так званими великоруською й українською течіями сама підготова урочистого святкування цього ювілею супроводжувалась рядом тривожних для чеської влади явищ. Напередодні ювілею незадоволення української людности ще збільшилось, бо місцевий офіційний орган «Подкарпатськіє Гласи» доводив, що для чеської влади краще зіпертись на угорську, ніж на русинську (українську) частину людности, бо остання не в силі оцінити всю доброчинність чехословацького режиму й виявляє чорну невдячність. Через настрій, що створився, у святкуванні ювілею не взяли участи ні представники влади, ні широка надкарпатська суспільність. У підготові святкування взяли участь тільки культурно-освітня організація «Просвіта» та клерикальна партія хліборобів. Навіть лояльні учасники свят ухвалили резолюцію, де протестували проти утисків, що їх чинить чеська влада, і вимагали негайно скликати обіцяний крайовий сойм. Організовано у зв'язку з ювілеєм з'їзд учителів Надкарпаття, потрапивши на питання про вибір між великоруською та українською мовами для викладання в школах, роскололся на два самостійні з'їзди. Празька преса, систематично замовчуючи дійсне становище на Закарпатській Україні, була з усього цього вельми незадоволена. Але навіть і вона не може замазати надзвичайне загострення суперечностей між людністю Закарпатської України та чехословацькою владою.

10-тиріччя Радянської книги

МОСКВА, 21. У вітанні т. Ворошилова Державидаву говориться: «На долю Державидаву (в особі відділу військової літератури, а до нього ДВійськвидву) випала відповідальна роля у виданні поруч військово-політичної літератури військово-наукової, військово-технічної й військово-економічної. Відзначаючи безперечні заслуги в справі обслуговування Червоної армії популярною та військово-науковою книжкою, хотілося б вияснити ряд побажань у дальшу плодотворчу діяльність Державидаву: по-перше, військова література повинна встигати за розвитком військово-наукової думки, зокрема, військово-економічні проблеми, що їх так інтенсивно висуває сучасна обстанова, не мають достатнього висвітлення; по-друге, військову літературу повинно очистити від халтури. Нарешті, військова література має стати за дійсне знаряддя масової військової пропаганди серед людности».

Академік Ольденбург пише: «З гордістю ми можемо сказати, що наша нова радянська книжка має своє обличчя та що вона не відстає й технічно від значних поліграфічних досягнень Заходу, крім справи ілюстраційної, яку через багато причин ми ще не поставили так, як сподіваємося поставити. У нас є дуже багато нового у підході до книжки. Це відзначили відвідувачі Кельнської виставки, де радянська книжка звернула на себе загальну увагу».

**

МОСКВА, 21. У вітанні тов. Рикова з нагоди 10-тих роковин Державидаву говориться: «В руках державного видавництва перебуває один з найважливіших важелів культурної революції і соціялістичного будівництва—радянська книга. Я певен, що цей важель і далі працюватиме в чимраз більших маштабах і з де далі більшим успіхом».

Нафтопромисловість на Уралі

МОСКВА, 21. Головтірпал приступає до проектування збудування на Уралі нафтопегонного заводу. Від пермського виконкому запрошено план міста і інші матеріяли. Проектування заводу починається завчасно з тим, щоб до момента утворення на Уралі першого нафтового промислу була організована переробка й уральської нафти.

**

ПЕРМ, 21. Відбувається скважне підготування до прийому нафти у Чусівських містечках. Відвантажуються баржі, труби, проводки, та вежі до наливних суден. На Чусівському заводі складають резервуари для навантаження нафти на баржі, що йою перед бачено роспочати на прикінці травня. Росночато досліди для прокладання залізничого рукава від станції Камариха до містечок.

Ліга Націй і російські еміґранти

БЕРЛІН, 20. У Женеві відбулось засідання організованого при Лізі Націй «комітету в справах російських біженців». Представник Німеччини Феккерс, який брав участь у засіданні, відзначив, що в Німеччині живуть близько 105 тис. російських еміґрантів, які користуються з різних пільг. Далі Феккерс згадав про меморандум Нансена, на думку якого питання про еміґрантів можна розв'язати тільки одним із 2 способів: або повернути еміґрантів на батьківщину, або натуралізувати їх в чужоземних державах. З приводу цього Феккерс заявив, що для більшости еміґрантів повернутись тепер на батьківщину неможливо та що розв'язання питання про еміґрантів є справа не міжнароднього погодження, а внутрішнього законодательства тих окремих країн, де еміґранти живуть. Зокрема Феккерс висловив думку, що окремі держави повинні розвивати своє законодавство про натуралізацію з таким розрахунком, щоб еміґранти не пізніше, як у другому поколінні могли натуралізуватись.

Міжнародня хроніка

— Агентство Гаваса сповіщає: **Поліція заарештувала 17 комуністів**, що поширювали революційні відозви. З числа заарештованих 8 чоловіка потім звільнено».

— Віком 72 років **помер лорд Розбері**, що був лідером ліберали, в 1894—95 році посідав пост прем'єра.

— Сьогодня відбулося **підписання шведсько-перського торговельного договору** та договору про дружбу.

— Консул Спол. Штатів у Кантоні **запропонував американським громадянам виїхати із Учжоу**.

— Чужоземці, прибуваючи з провінції Хенань, повідомляють, що **сотні храмів очищені від ідолів та ідолопоклонників і обернені на школи**.

— За одержаними відомостями, **автономіста Росса обрано за бурґмістра Кольмару**. За нього подано 25 гол. із 300 т.

— З Београду повідомляють, що 19 травня **там відкрилась конференція Малої Антанти**. На порядку денному, між іншим, взаємини з СРСР.

Справа учасників басмацьких банд

САМАРКАНД, 21. Спеціяльна виїзна сесія найвищого суду УЗСРР розглянула в Гармі (Таджикистан) ряд справ учасників басмацьких банд, що недавно проникли на територію Таджикської республіки з Афганістану й вчинили грабунки і насильства над людністю прикордонної смуги. Зокрема, розглянуто справу бандита Халдавлятова власника двох садів. Підчас наступу на Гарм великої банди під проводом Фузаїл Максума Халдавлятов пристав до цієї банди і в боях з нашими частинами був поранений у руку. Коли банда відійшла, він намагався сховатися в одному з кишлаків, але його захопили дехкани і передали до радянської влади. Бандита Халдавлятова засуджено на розстріл. На розстріл засуджено також 4-х учасників банди Фузаїл Максума, які брали активну участь в убивствах радянських працівників та жінок, що зняли паранджу.

Радянський Союз

РЕЗУЛЬТАТИ ВІЙСЬКОВО - ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ГРИ.

МОСКВА, 21. 20 травня в центральному будинку Червоної армії розібрано військово-журналістську гру, що провадилась при «Рабочей Газете». Головний керовник гри проф. Верховський відзначив: гра показала, що журналісти так само, як і командири, мусять уважливо вивчати оперативні документи, правильно розуміти загальну воєнну обстанову й вміти грамотно висвітлити її масам. Журналісти повинні також готуватись до боротьби з агітацією ворога. Військове командування вважає, що преса на випадок війни може стати за такого ж організатора боротьби й перемоги, як і само військо. Тимто журналістам треба не тільки знайомитися з військовими питаннями, а й бути добре дисциплінованими бійцями. На думку представників ПУР'у гра дала великі наслідки і стала за товчок до дальших військо-журналістських ігор, цієї нової форми підготовки преси до війни.

НОВИЙ БУДИНОК ВСЕСОЮЗНОЇ ЛЕНІНСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ.

МОСКВА, 21. Міжвідомча комісія остаточно затвердила проект нового будинку всесоюзної Ленінської бібліотеки, що його запроєктував архітектор Щуко. Три групи інженерів розроблюють технічні деталі будівлі. В останніх числах лютого наступного року почнуться земляні роботи.

ТИРАЖ 1-ОЇ ПОЗИКИ ІНДУСТРІЯЛІЗАЦІЇ.

ГРОЗНИЙ, 20. 19 травня в Грозненському робітничому театрі відкрилось урочисте засідання тиражної комісії 1-ої позики індустріялізації в присутності селянства найближчих округ та робітників Ростова і Донбасу. Розіграно 750 виграшів по 100 карбованців, що припали на такі серії:

03027 044624 046175 006811 054624 062130 084737 107330 107566 112282 113071 122640 128876 129949 132629.

20 травня будуть розіграні виграші в 5 і 25 тис. карб.

ПОХОРОН ЖЕРТВ БАНДИ СОКОЛОВСЬКОГО

ЖИТОМИР, 21. У с. Потіївці, Потіївського р-ну відбулися похорони 25 червоноармійців, убитих бандою Соколовського 1919 року. Бандити, вбивши червоноармійців, кинули їх у яру, коло села. Місцеві селяни труни червоноармійців викопали і перенесли до Потіївки. Тут червоноармійців поховали у братерській могилі. У похоронах взяли участь коло 10 тис. селян. Похорон обернувся на могутню демонстрацію під гаслами «За соціялістичне будівництво», «За швидкий наступ на капіталістичний сектор—глитаїв і непманів». На братерській могилі трудящі району заявили, що вони докладуть усіх сил для розвитку колективізації, для закладання нових комун та колективів.

ПРОЦЕС КОНТР-РОЗВІДНИКА.

КИЇВ, 21. Почався розгляд справи кол. робітника заводу «Ленінська Кузня» Івана Порадника, що був за часів Петлюрівщини і Гетьманщини за агента контр-розвідки та за організатора і активного учасника «вільного козацтва» при Центральній Раді. Порадник допоміг білогвардійцям виявити низку активних робітників - революціонерів.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ СМЕРЧ НАД СЕЛОМ.

КИЇВ, 21. Над селом Остапівкою пронісся величезної сили смерч, що знищив 64 хати та 113 інших будівель. Потерпіло 5 селян і багато худоби.

ВЕЛИКА ЛІСОВА ПОЖЕЖА.

СВЕРДЛОВСЬК, 20. Два тижні горить ліс у Курганському районі. Згоріло вже 200 гектарів. Людність довколишніх сел Калташева та Шепотковсго мусила припинити сівбу.

САРАНА В ДАГЕСТАНІ.

МАХАЧ-КАЛА. 21. В Дагестані встановлено, що площу в 25 тис. гектарів вкрила сарана. Раднарком визнав за потрібне для боротьби з сараною запровадити до 15-го серпня трудову гужову повинність сільського населення в Ачікулакському, Кизлярському, Хасавюртовському, Баюртовському та інших кантонах.

Ознаки глитайських господарств

МОСКВА, 21. Опубліковано постанову РНК СРСР про ознаки глитайських господарств, до яких повинен застосовуватися кодекс законів про працю.

Підчас встановлення ознак глитайських господарств, до яких застосовується кодекс законів про працю зі змінами та додатками, що їх передбачено постановою ЦВК та РНК СРСР від 2 лютого 1929 р., Раднаркоми Союзних республік та крайові (обласні) виконкоми повинні виходити з того, що до глитайських господарств належать всі селянські господарства, які мають такі ознаки: коли господарство систематично вживає найману працю для сільсько-господарських робіт або в кустарних промислах і підприємствах, за винятком випадків вживання найманої праці в тих межах, в яких воно, згідно з законодавством про вибори до рад, не спричиняється до позбавлення виборчих прав; коли у господарстві є млин, олійниця, крупорушка, просорушка, вовнодерка, шерстобійня, терчичі, картопляна, плодова або овощна сушилка чи інше промислове підприємство—коли вживається в цих підприємствах механічного рухача, а також, коли в господарстві є водяний млин або вітряк з двома чи й більше поставами; коли господарство систематично наймає складні сільсько-господарські машини з механічними рухачами, коли господарство наймає постійно або на сезон окремі устатковані помешкання під житло або підприємство; коли члени господарства торгують, лихварюють, коли вони є комерційні посередники або мають інші нетрудові прибутки (в тому числі, службовці культу).

Раднаркомам Союзних республік і краєвим (обласним) виконкомам надається право змінити зазначені ознаки, відповідно до місцевих умов. Кодекс законів про працю повнотою застосовується до тих господарств, що підлягають під одну з зазначених ознак, де розмір прибутку, вирахованого підчас обкладання єдиним сільсько-господарським податком, більше 300 крб. на їдця, але не менше 1.500 крб. на господарство. Зазначені розміри прибутку можуть змінювати раднаркоми союзних республік і крайові (обласні) виконкоми, залежно від місцевих особливостей.

Примітку до арт. 1 тимчасових правил про умови застосування допоміжної найманої праці в селянських господарствах (збірка законів Союзу РСР 1927 р. № 50, арт. 609— касується.

Перед виборами до Академії Наук

Українська Академія відчитується за свою наукову діяльність

Уперше за весь час свого існування Українська Академія відчитувалась за свою наукову діяльність перед секцією наукових робітників. Цей факт, дуже знаменний, він доводить, що ВУАН вирішила в своїй науковій діяльності звязатись з радянською суспільністю, з науково-дослідницькими інститутами.

Неодмінний секретар ВУАН **О. В. Корчак-Чепурківський**, зробив доклад про наукову діяльність ВУАН.

— За царських часів, каже він, важко було говорити українцям про будь-яку наукову, а тим більше за академічну роботу. Українське слово було придушене, українська наука не мала можливости розвиватись. Жовтнева революція відкриває нові обрії для наукової діяльности.

ВУАН була організована 1-го листопада 1918 року, за часи гетьманської влади, але наукова її діяльність почала розгортатись тільки за радянської влади. Доба громадянської війни мало сприяла науковій праці. Академія займалась тоді збиранням матеріялів і наукових цінностей, їх зберіганням, нормальної академічної роботи тоді не було.

З виданням нового статуту, 14-го червня 1921 р. перед Академією поставлено куди ширші завдання. Вона мала завдання—підтримувати, організувати, координувати, скерувати всю наукову діяльність на Україні на користь соціялістичного суспільства, стежити пильно за науковою міжнародньою думкою, підтримувати тісні наукові звязки з закордонними академічними й науковими установами, сприяти розвиткові техніки та інш.

В складі Академії за новим статутом мало бути організовано 5 відділів (старий статут передбачав тільки 3 відділи), але за браком наукових сил і сприятливої матеріяльної бази, Академії пощастило широко розгорнути роботу тільки трьох відділів, а саме історико-філологічного, фізико-математичного і соціяльно-економічного. Академія має в своєму складі 29 академіків, 118 наукових співробітників, що працюють в ній постійно та крім того, 74 ріжних наукових установ (науково-дослідницьких катедр, інститутів, кабінетів, комісій, музеїв, лабораторій, комітетів та інш.). Навколо Академії утворилось 20 ріжних наукових т-в по ріжних закутках України (з них 6 в Київі).

Але не можна сказати, що Академія об'єднала вже навколо себе всю науково-дослідницьку роботу, над цим в майбутньому їй доведеться ще багато попрацювати.

Академія поволі починає виходити на шлях тісних наукових зносин з іншими радянськими науковими установами, посамперед, з Всесоюзною Академією Наук, з закордонними академіями, інститутами та окремими видатнішими науковими робітниками. З жалем треба сказати, що політичні рогатки, що їх поставили буржуазні держави, міцно затримують наше єднання з науковою діяльністю Західної України, Буковини і Закарпаття.

Я не беру на себе сміливости схарактеризувати в своєму докладі цієї багатогранної, багатющої наукової діяльности Академії та її установ в ріжних ділянках української культури. Вона охоплює історію, мову, красне письменство, мистецтво, побут, народне господарство, геологію то-що. Скрізь в науковій діяльності ми маємо величезний здвиг, великі досягнення, про які і не можна було думати за часів царизму. Де-які наукові праці Академії перекладаються на чужоземні мови і вносять великі цінності до загально-людської скарбниці науки.

Академія, не охопила ще всіх ділянок знання, не відбиває в своїй роботі всіх тих завдань, що стоять тепер перед соціялістичним будівництвом в звязку з індустріялізацією країни, перебудовою сільського господарства. На ці питання доведеться Академії звернути пильнішу увагу.

Відділи Академії видають ряд цікавих академічних праць, журналів. Лише за минулий рік було видано 108 ріжних видань коштом Академії, 39 назв—видано накладом інших видавництв. За 10 років Академія видала 380 ріжних праць, не рахуючи тих, що їх надрукували інші видавництва.

Треба згадати ще про наші звязки з радянською суспільністю, з робітництвом, з науковою інтелігенцією. Ті риси, замкнутости, що помічались раніш в житті Академії, нині, коли не зовсім, то в значній мірі зникають. Ціла низка прилюдних засідань нашої Ради з участю широких робітничих і громадських кол м. Київа показують, що Академія зрозуміла завдання нашого часу і поступово входить в контакт з громадськими організаціями, з робітничими масами. Особливо ці звязки зміцнішали тепер, напередодні довиборів нових академіків. Недавно Академія взяла шефство над сталінськими робітниками, чого не має в історії інших Академій.

Великою перешкодою розгортання наукової праці—є не досить міцна матеріяльна база. Асигнування на Академію з кожним роком збільшується, складаючи в цьому році 1,9 міл. крб., але вони не задовольняють всіх її потреб. Ще досить важкий матеріяльний стан наукових робітників.

Наукова діяльність Академії що-раз то ширшає, особливо перелом помітний з минулого року, коли Академія шляхом колективної роботи академічного активу за найближчою участю і до помогою радянської суспільности ліквідувала всі внутрішні нелади, чвари, та інші негативні явища, що заважали творчій науковій праці. Зараз Академія напередодні великих подій — довиборів нових академіків. Ми з великою надією дивимось вперед. Ця величезна активність наукових робітників і всього радянського суспільства, що виявилась тепер в підготовчій роботі до довиборів, свідчить, що Академія має великі симпатії серед трудящих мас.

**

Ми раді відмітити, каже представник Київської секції тов. **Іваницький**, що ВУАН під новим керовництвом стала щиро, енергійніше працювати в тісному контакті з радянською суспільністю. Це позначилось в науковій і громадській роботі.

Велику роботу Академія провела в галузі розроблення ріжних мовних питань, видаючи українських класиків, словники, термінологію то-що. Але темпи видавання словників досить повільні, його треба прискорити. В цьому році Академія має видати 12 словників по ріжних галузях знання, а чогось видання їх запізнюється. Неодинаковість наукової термінології, каже тов. **Літинська** (Одеса), дуже перешкоджає провадити наукову роботу.

Тов. **Панько** (Сталіно) вважає за конечне утворити в Академії індустріяльний сектор, що вивчав би ріжні питання реконструкції народнього господарства. До нового складу Академії слід обрати представників від основних промислових галузей металургії і гірництва.

Пленум визнав загальний напрямок наукової праці Академії за правильний і прохає Наркомосвіти звернути більшу увагу на утворення міцної матеріяльної бази для Академії. Наукові робітники щиро вітають постанову Раднаркому про довибори академіків

Кандидати до Академії Наук від Комітету Краєзнавства

На засіданні Українського Комітету Краєзнавства 18 травня ц. р. ухвалено такий список кандидатів на членів Всеукраїнської Академії Наук:

З ГАЛУЗІ СОЦІЯЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАУК.

1. **Кржижановський Г. М.** Голова Державплану СРСР.
2. **Шліхтер Г. А.** Наркомзем УСРР, Голова Науково-Технічної Ради НКЗему, дослідник аграрних відношень.

З ГАЛУЗІ НАУК ФІЛОСОФСЬКО-СОЦІОЛОГІЧНИХ.

3. **Скрипник М. О.** НКО УСРР, Директор Українського Н-д. Інституту Ленінізму і Марксизму.
4. **Юринець В.**—Голова Катедри соціології Укр. Наук.-Дослід. Інституту Марксизму — Ленінізму.
5. **Семковський С. Ю.**—Голова Катедри Історії европейської культури ХІНО і Катедри філософії Укр. Н.-д. Інст. Марксизму-Ленінізму.

З ЦИКЛУ ІСТОРИЧНИХ НАУК.

6. **Яворський М. І.**—Голова Катедри історії України—Укр. Н.-д. Інституту Марксизму-Ленінізму.
7. **Ігнатовський В. М.** — Історик Білорусії, президент Білор. Ак. Наук.
8. **Яворницький Д. І.** — Історія України, археолог—Дніпропетровське.

З НАУК ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИХ ТА ХЕМІЧНИХ.

9. **Затонський В. П.**—Голова Укр. Комітету хемізації.

З СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ НАУК.

10. **Соколовський О.**—Грунтознавство.
11. **Опоків Є.**—гідролог, директор Н. Д. Інституту Водного Господарства.
12. **Висоцький Г.**—Лісовод.
13. **Яната.**—Заступник Директора Українського Інституту Прикладної Ботаніки.

З ЦИКЛУ БІОЛОГІЧНИХ НАУК.

14. **Раковський І. А.**—Голова медичної секції Львівського наук. т-ва ім. Шевченка.
15. **Рудницький Ст.** — Географія, директор Н-Д. Інституту географії та картографії.
16. **Різниченко.**—Директор Геологічного Інституту у Київі.

З КРАСНОГО ПИСЬМЕНСТВА.

17. **Тичина П.**—поет України.
18. **Купала Я.**—народній поет БСРР.

На латинізовану абетку

ЦК Нацмен і Наркомос визнали за доцільне перевести всю культурну роботу серед тюрксько-татарської людности України на латинізовану абетку. Одночасно ухвалено виявити як ставиться греко-татарська людність України до заведення латинської абетки.

Місцеві культробітники проведуть серед греко-татарської людности України масову анкету і після цього питання про перехід усієї навчальної і культурної роботи на латинський шрифт буде розв'язано остаточно.

Пільги дітям червоногвардійців

За постановою Наркомосу всі дитячі садки, профшколи, курси та інші культурні заклади, що на самоопалті, повинні дати певне число безплатних місць для дітей червоногвардійців і партизан.

Боротьба з венеризмом на Україні

Колегія Наркомздоров'я вислухала на своєму останньому засіданні доповідь проф. Томіліна про венеричні захорування на Україні.

Колегія констатувала, що останнім часом на Україні відзначається збільшення захорувань на венеричні хороби. 85,5% усіх захорувань на сифіліс (франці) припадає на вік від 15 до 45 років, тобто найпродуктивніший в житті людини.

Колегія Наркомздорв'я визнала за потрібне поширити боротьбу з проституцією, особливо в промислових районах. Ухвалено опрацювати питання про обов'язковий облік і реєстрацію венеричних хорих, що відвідують приватних лікарів.

Колегія ухвалила також планово й систематично вивчати всі питання, звязані з боротьбою з венеризмом.

В Раді Народніх Комісарів

Стипендії імени Н. К. Крупської.

Відзначаючи, 60-ті роковини з дня народження Н. К. Крупської, Рада Народніх Комісарів ухвалила встановити з початку 1929-30 року шкільні стипендії імени тов. Крупської для дітей робітниць, наймичок та найбідніших селянок.

Стипендії встановлюватиметься коштом місцевого бюджету. *У кожній окрузі* і в АМСРР встановлюється не менш, як по одній стипендії для учнів 2-го концентру трудових шкіл, учнів шкіл селянської молоди та для учнів профшкіл. Отже, для кожної округи встановлюється не менше як Одесі, Херсоні й Харкові.

Розмір стипендій такий: для учнів трудових шкіл і шкіл селянської молоди—по 10 карб., а для учнів профшкіл—по 20 карб. на місяць.

Поширення водогінної сітки.

Союзний уряд вилучив для України на потреби комунального будівництва додатково 250 тис. карб.

Раднарком України визнав за потрібне видати ці кошти на поширення водогонів в Одесі, Херсоні й Харкові.

Перебудування телефонних ліній у Харкові й Одесі.

Раднарком запропонував харківському й одеському окрвиконкомам видати Уповнаркомпоштелеві довготермінову позичку для перебудування на автоматичну систему телефонних ліній в Харкові й Одесі.

Пільги видавництву «Український Робітник».

Рада Народніх Комісарів ухвалила звільнити видавництво «Український Робітник» від усіх республіканських та місцевих податків і зборів.

Видавати підручники в першу чергу.

Раднарком доручив комітетові в справах друку забезпечити папером, насамперед, видання підручників для шкіл і ВИШ'ів України.

В ЦКНС

ОХОРОНА ПРАЦІ НАЙМИТІВ.

Із загостренням класової боротьби на селі, глитайня посилює експлоатацію наймитів, дотермінове звільняє їх, погіршує умови їхньої роботи і т. інш. Глитаї-наймачі грубо порушують трудове законодавство, зокрема, щодо малолітніх наймитів та наймичок.

Надаючи великого значіння забезпеченню правних та трудових інтересів наймитів на селі, Центральний Комітет незаможних селян запропонував усім сільським комнезамам як найрішучіше виявляти експлоатацію глитаями наймитів і енергійно боротися через місцеві органи влади з глитайською експлоатацією, кабальними формами наймів і т. інш.

ПРИТЯГТИ БІДНОТУ ДО РИБАЛЬСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ.

Останніми двома роками рибальська кооперація на Україні дуже зростає. Тепер, на Україні є близько 15.000 кооперованих рибалок. Операції рибної кооперації поширилися цього року проти 1927—28 року на 50% й досягнуть 6,7 міл. крб. Проте, рибна кооперація звертає не досить уваги на відбудування ставків, колективізацію та справу постачання рибалкам рибальського приладдя. В багатьох ставках та річках лов риби набрав хижацьких форм.

Президія ЦКНС, ознайомившись з роботою рибної кооперації, визнала за потрібне широко притягти бідноту до рибних кооперативних артілей. Перед УЕН поставлено питання про усунення дефектів у роботі рибної кооперації.

Нові с.-г. ВИШ'і

Полтавський с.-г. політехнікум.

За ініціятивою Наркомосвіти УСРР та місцевих партійних і радянських організацій в Полтаві з початку нового навчального року відчиняється міцний, крайового значіння, сільсько-господарський політехнічний інститут, що утворюється шляхом злиття всіх місцевих с.-г. ВИШ'ів.

Новий інститут буде мати в своєму складі факультет індустріялізації сільського господарства, що утворюється з полтавського індустріяльного технікуму. Повний склад нового с.-г. інституту буде такий; факультети—агрономічний. зоотехнічний, інтенсивних культур, с.-г. кооперації, землевпорядкування та індустріялізації сільського господарства.

Крім того, агро-факультет зберігає існуючу при ньому секцію досвідної справи і з наступного року при цьому ж факультеті утворюється секція організації великого колективного господарства. Факультет с.-г. кооперації матиме секцію колективізації, що існує вже протягом двох років.

В такому складі новий с.-г. інститут задовольнить потреби в кваліфікованих робітниках для всіх галузей сільського господарства. Зокрема буде проведено підготовку фахівців по обробці с.-г. сировини і особливо сировини животництва.

Місцеві організації чуло відгукнулися на ідею утворення інститута і вживають найенергійніших заходів, даючи помешкання та потрібні для організації інституту кошти.

С.-г. інститут в Житомирі.

Соціялістична реконструкція сільгосподарства в напрямку масової колективізації і піднесення врожайности господарств ставить питання про нові кадри агроробітників. За підрахунками волинських господарських і кооперативних органів розвиток сільського господарства і особливо його соціялістичного сектора в ближчому п'ятиріччі вимагатиме для одної лише Волині до 470 агрономів. Але правобережне Полісся ще й досі не має сільсько-господарського інститута. Потреби Волині, Коростенщини, частини Шепетівщини й Бердичівщина в агрономічних силах збільшуються ще майже в три рази і доходять до 1000 агрономів. За ініціятивою волинської ОРПС та окрагротехнаради зараз поставлено питання про відкриття с.-г. інституту в 1929 році в м. Житомирі. Господарські й кооперативні організації вже висловились позитивно з цього приводу і волинському окрвиконкомові треба рішуче поставити це питання перед Наркомосом та Раднаркомом.

Всесоюзний З'їзд по вивченню людської поведінки

В наступному році скликається Всесоюзний з'їзд по вивченню людської поведінки. З'їзд матиме такі секції: фізіолого-рефлексологічно-психологічну, педологічну, паталого-клінічну та психотехнічну. Розпочав роботу Укроргкомітет З'їзду. В Київі, Одесі та Дніпропетровському організовано місцеві оргкомітети. З інших місць матеріяли треба надсилати безпосередньо до Укр. Орг. Комітету на адресу Харків, вул. Артема, № 31 Укроргкомітет по скликанню з'їзду.

Сельбуди на боротьбу з посухою

Наркомос запропонував усім сільським політико-освітнім закладам організувати масову пропаганду й перевірку як виконати заходи боротьби з посухою, що їх рекомендувала держава. Працівники сельбудів і хат-читалень дістали завдання пропагувати колективні форми господарювання, порядок громадських сівозмін, найкращі сорти кукурудзи, городніх культур, машинний обробіток землі, добір посухотревалих сортів хлібних рослин, боротьбу з бур'янами, оранку на зяб то-що.

Музеї на боротьбу з піяцтвом

Укрнаука запропонувала всім окружним музеям утворити постійні відділи, що висвітлюють питання боротьби з піяцтвом та школу, що її заподіює алкоголь людському організмові і народньому господарству країни.

Перекваліфікація інженерно-технічних кадрів Донбасу

На багатьох шахтах бракує інженерів і техніків. Донвугілля організує курси для піднесення кваліфікації технічно-адміністра тивного персоналу.

Ще торік Донвугілля почав реорганізувати управління рудними й шахтами, але за браком інженерів, техніків та адміністративного персоналу ще й досі не закінчив цієї роботи. Технічне керівництво на шахтах дуже шкутильгає. Це позначилось особливо в першому півріччі ц. р., коли шахти Донбасу не виконали виробничої програми.

Справа забезпечення гірничої промисловості Донбасу кваліфікованими інженерами й техніками дуже актуальна. Число інженерів рівняючи з загальним числом робітників складає тепер 0,26%, техніків 0,68%. Готування молодих гірничих фахівців в інститутах іде надто повільно. Донвугілля сподівається, збільшити за прикінці п'ятирічча число інженерів на шахтах не більше як до 0,5% від загального числа робітників, а техніків до 1,5%. Ця кількість надзвичайно мала, число інженерів гірничої промисловости в рурському басейні, напр., (Німеччина) в два рази більше ніж в Донбасі.

Нагально перед Донвугіллям стоїть справа перекваліфікації теперішніх інженерно-технічних і адміністративних кадрів. Спеціяльне обслідування зроблене Донвугіллям, виявило, що кваліфікація керівників шахт, навіть рудоуправлінь досить низька. Потрібно, як найскоріше піднести їхню загально-освітню й фахову кваліфікацію.

Донвугілля відкриває незабаром трьохмісячні курси для інженерів, що працюють в галузі механізації на шахтах. Через ці курси протягом найближчих років буде пропущено ввесь технічний персонал.

На 14 рудоуправліннях Донвугілля організує цикл лекцій про ріжні нові досягнення гірництва. Лекції читатимуть видатніші професори гірники. Під керівництвом професорів влаштовуються екскурсії до інших гірничих басейнів, головним чином до Кузбасу.

На курсах організованих ВРНГ України перекваліфіковується тепер чимала кількість інженерів електро-механіків, теплотехніків, що працюють на шахтах. Видатніших фахівців Донвугілля відряджає також на закордонні шахти для вивчення новіших досягнень гірничих техніків.

Для техніків, що мають право провадити самостійно гірничі роботи, організуються двохрічні екстернатські курси на 5-ти рудоуправліннях, та крім того спеціяльні екскурсії на кращі шахти Донбасу.

За ініціятивою Донвугілля скрізь на шахтах читатимуться популярні лекції на ріжні теми для молодого техперсоналу.

Для керівників рудоуправлінь і шахт буде утворено незабаром—трьохтижневі і 3-х місячні курси для ознайомлення їх з загальноосвітніми предметами, з економікою гірничої промисловости та іншими гірничими відомостями. Для піднесення кваліфікації комерційно-фінансових робітників утворюють 4-х місячні курси, де вивчатимуться економія й фінансові питання.

Крім цих практичних заходів Донвугілля збільшує технічні бібліотеки на шахтах рудоуправління, видаватиме спеціяльні реферати про найновіші закордонні книжки з гірничої техніки та інш.

Радянська Україна

Глитаї намагаються пролазити до податкових комісій

Новий закон про єдиний с-г. податок селянство Першотравневщини прийняло дуже добре. По багатьох селах вже обговорили цей закон і вибрали представників од платників податку до податкових комісій.

Так **в с. Жеванівці, Н. Архангельського району,** на загальних зборах КНС разом з біднотою та середняцтвом обговорили новий закон про податок і ухвалили вітати його, бо він дає великі пільги бідняцьким та середняцьким господарствам і дає можливість підвищити господарство та сприяє піднесенню врожайности й розвитку колективізації. А селяне **села Маринівки, Доманівського району,** вітають новий закон про податок і обіцяють зробити все, щоб підвищити врожайність в цьому році. На цих же зборах, де говорили про податок, ухвалили забезпечити тяглом безтяглові господарства та сіяти тільки рядовими сіялками.

Та є ще й такі села, що їх популяризація нового закону про податок не цікавить. Ось в селі **Вільшанці,** Н. Архангельського району, селяне про новий закон ще нічого й не чули, бо сільрада забула про нього чи може й сама нічого не знає.

Цікавий той факт, що глитайня намагається новий закон про податок використати для себе. **В селі Бобрику, Любашівського району,** зібралися селяне на загальносільські збори, щоб почути про новий закон та разом виділити одного представника від платників до податкової комісії. Вся незаможня громада побажала виділити представником до комісії бідняка Тодосенка Корнія, але це не сподобалось глитиям —Поперечному З., кол. експертникові (а тепер заступник голови сільради), Мартинюкові Ф., ростратникові—Наретняку та Олійнику. **Ці глитаї почали давати «відвод» Тодосенку, мотивуючи тим, що в податкову комісію не можна вибирати тих, кому зараз дають допомогу, «бо вони там не будуть нічого тямити», а треба обрати туди «хазяїна», і з свого боку глитаї виставили «відповідну» кандидатуру.** Громада не схотіла обрати глитаївського прибічника, бо знали, що він буде в податковій комісії захищати інтереси глитаїв. Тоді глитаї вчинили такий галас, що їх ніяк не можна було спинити, а далі хотіли побити президію й зірвати всю роботу. Довелося цих глитаїв втихомирювати з міліцією.

Цей факт є пересторогою для незаможньо-середняцьких шарів села і каже про те, що їм треба уважно приглядатись до кандидатур на членів податкових комісій. Бо класовий ворог всіма силами намагається туди пролізти, щоб з середини шкодити незаможньо - середняцькому союзові.

Олесь Чубатий.

Забута ділянка

Маріупільська округа, розташована в степовій смузі, являє собою сприятливе місце для розвитку вівчарства. Досить сказати, що округа дає на рік близько 8.000 пудів вовни з тих 110 тис. пудів, що припадають на всю Україну.

Вівчарюють на Маріупільщині здебільшого болгаре, споконвічні вівчарі, але товарне вівчарство розвиває т-во «Цегей», що має близько 18 тис. тонкововних овець. Останнім часом вівчарство в окрузі починає помітно підупадати. Коли на-весні 1928 року в усій окрузі налічувалось близько 150 тис. овець, то на весні 1929 року їх залишилося ледве чи половина.

Такий занепад вівчарства пояснюється цілою низкою причин: недородом 1928 року, браком кормів, а особливо цілковитою відсутністю системи й плану в розвиткові цієї галузи промисловости.

Ведеться вівчарство найпримітивнішим, кустарним способом. Т-во «Цегей», в наслідок зазначених вище причин, мусить вести напівкочове вівчарство. Маючи влітку чудові пасовиська для овець, цегейці на зиму виганяють свої отари на дніпровські плавні, де вівці перебувають всю зиму, під голим небом. Тут же вівці окочуються, причому багато овець гине, а з першим весняним проміном сонця овець знову переганяють на маріупільські степи.

Наші колективи майже зовсім не розводять овець, коли ж місцями по-де-куди і є колективні вівчарські господарства, то вони справу ведуть теж зовсім погано. Розводять ще мериносів німці колоністи, але брак випасів не дає їм змоги поставити цю справу як слід.

Маріупільщина має сприятливі дані, щоб поліпшити вівчарство. Недавно відпущено 40 тис. кредиту на організацію отар цегейських овець. Половина цієї суми пішла на придбання 1135 овець для колективів.

Коли тепер в середньому цегейська вівця дає 6 фунтів вовни і тушу в 1 пуд 10 фунтів завважки, то за якісного поліпшення вівчарства можна довести кількість вовни до 9 фунтів і вагу туші до 1 пуда 30 фунтів. Але для цього треба цілком змінити норми й методи розвитку вівчарства. Треба частіше робити систематичний добір кращих овець, а надто практикувати систему прилиття крови, щоб отари були стабільні. Молодняка треба залишати більше, а в цьому році, на жаль, молодняк знищено на 45%. Коли на-весні 1928 року по окрузі старих овець було 85.095 штук, а ягнят—65.814 штук, то восени 1928 року ягнят залишилося вже тільки 13.229 штук. Все це ставить питання про те, що на розвиток вівчарства у нас треба звернути найсерйознішу увагу.

М. Г.

Зернові фабрики в степу

Радгоспи в степовій Україні ростуть. **В минулому році тут було 174 радгоспи, в цьому році їх збільшилось до 214.** Збільшується і засівплоща—з 145 тис. дес. до 195 тис. дес. Також зростає площа під зерновими культурами—замість 74 тис. дес. в минулому році—в цьому році матимемо 87 тис. дес. Поширення молочних ферм, де є до 2700 корів, і поширення городництва на 750 десятин,—збільшить валову продукцію радгоспів з 14.500 тис. крб. до 25 міл. крб. в цьому році. В цьому році радгоспи повинні дати експортної продукції на $2\frac{1}{2}$ міл. крб. Кількість тракторів замість 1.020 радгоспи доводять в цьому році до 1.500. Поліпшуються також умови праці й побуту робітників радгоспів. На житло-будівництво відпускається 1300 тис. крб. замість 855 тис. крб. минулого року.

Цікаво простежити за розвитком радгоспів зокрема на Херсонщині. **На Херсонщині тепер є 8 радгоспів УРГО, філія «Асканія Нова» та 2 радгоспи Винуправління.** Загальна площа землі радгоспів—до 30 тис. гектарів, з них орної до 20 тис. гект.

Який напрямок господарювання в радгоспах? Радгоспи «Червоний Прапор», «Карл Маркс», «Червона Зірка», «Максима Горького» і «Радянська Земля»—займаються переважно рільництвом. «Паризька Комуна» і «Цимервальд»—займаються скотарством—культивують вівчарство племінне й товарове, а «Червоний Маяк»—провадить племінне—молочне господарство і розводить білих англійських свиней. «Червоний Маяк» і «Паризька Комуна» запроваджують інтенсивні культури товарового характеру—перший 14 гект. виноградинку, а другий—36 гект. промислових городів; тут є фабрика для переробки червоних баклажанів на томат, що випускає до 10 тис. пуд. томату вищого сорту. Радгосп «ім. Леніна» в Козацькому—виключно виноградницький, з плодоносною площею до 25 гект.

Радгоспи Херсонщини за останні 3 роки швидко пішли наперед, обробляючи власними засобами всю засівну площу. Засівплоща зростає—в 1927 р. до 11.374 гект., в 1928 р.—до 15.541 гект. або на 37%, а в цьому році доходить до 20.500 гект., що дає зростання проти 1927 р. на 80%. Вже в минулому році радгоспи не тільки не здавали в оренду землі, а навпаки, відчували гостру потребу поширитись, що й зроблено цього року.

У всіх радгоспах Херсонщини заведено п'ятипільну сівозміну, де паропросапний клин займає до 40% площі. Не зважаючи на несприятливі об'єктивні умови за останніх років, головний чинник підвищення врожайности в степу—чистий пар—займає в радгоспах до 40%.

Головні культури в радгоспах—зернові, товарові, експортні; тому озима пшениця займає—47% засіву. В цьому році радгоспи засіяли до 10 тис. гект. озимої пшениці; стан озимини в радгоспах—найкращий в окрузі.

За останні роки радгоспи йдуть велетенським кроком наперед, значно збільшуючи тяглову механічну силу—трактори. Коли в 1927 р. жива тяглова сила становила 31,5%, а трактори—69,5% (77 тракторів), то в 1928 р. процент живої тяглової сили упав до 20%, а трактори підвищились до 80%—119 тракторів. **Трактори використовуються раціонально—вони працюють колонами,** при кожній колоні є один механік—тракторист, а на кожному тракторі—кермові, звичайні робітники.

Навантаження на одну тяглову одиницю в радгоспах за останні два роки зменшилось з 16,5 до 10 десятин і дійшло майже до нормального. Мертвим реманентом радгоспи не скрізь забезпечені, бракує в деяких місцях снопов'язалок, молотарок, причепних машин до тракторів, перевозочних засобів, сіялок то-що.

Радгоспи у справі агрикультурної обробки грунту, засіву сортових хлібів і трав та інш., являються зразком не тільки для роспорошених селянських господарств, а й для колгоспів; у обробці парів, розмірах і своєчасності зяблевої оранки та лущіння стерні—радгоспи випереджують колгоспи.

Вже в 1927 році радгоспи засівали свою площу чистосортним насінням озимини—«кооператорки» й «земки». Озимину цього року засіяно виключно «кооператоркою» й «українкою».

З ярих культур радгоспи цілком перейшли на сортовий овес «перемога», частково на 6-рядний ячмінь, цілком на кукурузу «стерлінг» і сонячник «саратовський».

Таким чином, в галузі рільництва радгоспи ідуть першими на Херсонщині. Не зважаючи на тяжкі умови посухи й неврожаїв, навіть за найнедородніших років — 1924, 1927 і 1928—в радгоспах і колгоспах, правильно зорганізованих, з добре налагодженою агротехнікою, врожаї зернових культур наближаються до середніх в окрузі за багато років. Як загальне правило, радгоспи дають за трьох недорідних років урожай озимини у $2\frac{1}{2}$—3 рази вищий, ніж в індивідуальних господарствах, ячменю у $1\frac{1}{2}$—2 рази вище.

У минулому році, коли майже скрізь на Херсонщині хліби загинули, в радгоспах вони стояли, як оаза в пустелі.

Отже, в галузі рільництва—головній галузі теперішнього сільського господарства в степу—радгоспи стали соціялістичними, агрикультурними базами.

Базуючись на цім, **на Херсонщині організовуються нові великі зернові фабрики—радгоспи й поширюються старі. Для цього відведено до 40 тис. гект. Організується один великий радгосп на площі до 25 тис. гект. в трьох районах. Нові господарства дадуть державі додатково коло 10 міл. пуд. зерна, а також сприятимуть механізації процесів сільсько - господарського виробництва.**

Разом з великими досягненнями радгоспів на Херсонщині є тут і значні дефекти. Так, необхідно зміцнити приміські господарства за рахунок поширення молочарських ферм. Треба механізувати всі виробничі процеси. Зміцнити племінний склад худоби та взагалі надавати більшої уваги скотарству. Слід доцільніше використовувати с.-г. реманент та поліпшувати робітничий побут в радгоспах, поширити житлобудівництво. Нарешті, слід ще зменшити адміністрати й перевірити апарат радгоспів.

Радгоспи повинні бути, і вони дійсно є, агрикультурними базами на селі, розсадниками сільсько-господарських досягнень.

П. С.

Українці у Середній Азії

Малоземелля, шалений визиск на поміщицьких землях та в панських маєтках, і поруч цього царська політика переселення для колонізації і зміцнення завойованих окраїн,—примушували багато українського селянства залишати Україну і шукати кращої долі по інших краях Росії.

У Сибіру, на Далекому Сході, у степах Казакстану та оазах Узбекістану й Туркменістану зараз перебуває багато українців-переселенців.

За переписом 1926 р. поза межами УСРР живе біля 7,9 міл. українців.

У Середній Азії—957,4 тис. чоловіка українців, з них у Казакстані 860,8 тис. чоловіка, решта: в Узбекістані—25,7 тис. чол., у Кіргізстані—64,1 тис. чол. і у Туркменістані—6,8 тис. чол.

Головна маса українців переселилася до Середньої Азії протягом 17 років перед імперіялістичною війною. За час між двома переписами 1897 і 1926 р.р. кількість українців у С. Азії збільшилась з 103,5 т. чол. до 957,4 т. чол., себ-то більш, ніж у дев'ять раз.

Що до кількости всього населення українці у Казакстані посідають третє місце (після казаків—3,713 т. ч. і руських—1.280 т. ч.) і складають 13,2% всього населення республіки. По окремих округах та губерніях процент українців досягає 2% всього населення (Кустанайська округа) а по де-яких волостях—до 95%. В Узбекістані, Туркменістані та Кіргізстані процент українців відносно всього населення значно менший.

Українці С. Азії — це селяне-переселенці роспорошені окремими селами у степах Казакстану. У містах мешкає всього 61 тис. чоловіка.

Господарські умови переселенців—хліборобство в оточенні кочового господарства тубільного населення, і оточення зовсім іншої по своїй мові та побуту людности,—гуртовали українців у С. Азії в окремі компактні групи і обумовлювали в значній мірі збереження мови й побуту. З 957 тис. чол. **українців у С. Азії** розмовляють українською мовою **736 тис. чол.,** або 76,9%.

Культурний рівень українців С. Азії надзвичайно низький; 70% українського населення Казакстану неписьменні. Неписьменність серед українців віком 17—35 років складає 50%. Культурних закладів, як школи, книгозбірні, клуби, хати-читальні—дуже мало.

Українських культурних закладів майже немає зовсім—існує лише 2 українських школи. На весь Казакстан існує 17 українських сільрад, громадських українських організацій немає.

Для поліпшення становища українців, як нацменшости до цього часу зроблено надто мало. До останнього часу серед деяких робітників навіть існував шкідливий погляд, що серед українців не слід провадити роботу українською мовою, бо вони мовляв, «розуміють руську мову». З боку уряду Казакстану зараз цим поглядам дана одсіч.

У службовецькому апараті республік у Сер. Азії ще залишилось багато старого царського чиновництва, при тому менш культурного, ніж його європейський «колега», вихованого в дусі зневаги до всіх інших національностей, за старо - «ташкентською» термінологією—«инородцев». Ці кола і тепер з'являються провідником великодержавного російського шовінізму. Вірні раби минулого, вони і зараз «за переконанням» потихеньку, «фуксом» намагаються протягти ці колонізаторські погляди, добре розуміючи, що одверто плекати ці погляди річ дуже небезпечна.

Безперечно, ці старочиновницькі погляди мали де-яке місце в утворені становища, в якому перебувають зараз українці. Ось цифри, що характеризують малу увагу, що її надається культурному зростові українського населення. На 1.280 тисяч чол. руського населення припадає 1.684 руських шкіл і 1.203 руських сільрад, а на 861 тисяч українського тільки 2 українських школи і 17 укр. сільрад.

В той час, коли в Казакстані провадиться велетенська робота що до поліпшення культурного становища корінних національностей, буйно зростає сітка шкіл руських, казакських і корінних нацменшостей, для українців майже нічого в цій галузі не робиться. Та от, знову, яскраві цифри—розвитку шкільної сітки КАСРР.

Національність	Населення в 1000 ч.	Шкільна сітка		
		у 24-25 р.	у 26-27 р.	24/26 у %% до 24/25 р
Казаки	3.713	1.003	1 624	161,9
Росіяне	1.280	1.386	1.684	121.5
Українці . . .	8 0	—	2	—
Інші нацменшості	650	153	248	163,2
Разом . . .	6.503	2.548	3.560	140,5

Отже, українці що до обслуговування національною школою, знаходяться в найгіршому стані. Та і взагалі цифри характерні для місцевости, де колись основою політики була примусова русифікація: на 1 руську школу у 24—25 році приходилось 924 чоловіка руського населення, коли, навіть, у РСФСР одна школа доводиться на значно більшу кількість населення. Це й пояснюється тим, що руська школа обслуговує і інші національности.

А дальший зріст кількости руських шкіл поруч із зниженням кількости руського населення у 26—27 р. до 760 чоловіка на одну школу—визначає, що у Казакстані, поруч зі значним зростом шкіл казакських та корінних нацменшостей, залишилася майже непорушною тенденція охоплювати руською школою населення інших національностей і, в першу чергу, українців.

У інших середньо-азіятських республіках становище українців мало чим відрізняється.

В Узбекістані (по перепису 26 р.) мешкає 24.700 українців, з них у Ташкенті 8.900 чол., у Ташкентській окрузі 6.300 чол., у Самарканді з округою 3.400 чол., решта по інших округах від 100 до 1500 чол. на округу. У Ташкенті існує український Громадський Комітет Допомоги, українська залізнична дев'ятирічна школа, і навіть, вулиця Шевченка. Український Гром. Комітет Допомоги ледве животіє, культробота провадиться кволо, бракує помешкання і коштів. Українська дев'ятирічка перебуває у дуже важких матеріяльних умовах: бракує коштів, підручників, тісне і брудне помешкання, в книгозбірні майже немає зовсім нової української літератури. Та й «українською» вона тільки зветься: навчання ведеться руською мовою, українська ж мова викладається як окремий предмет. Крім того, що на культроботу серед українців не відпускається ніяких коштів, взагалі місцева влада негативно і навіть з підозрінням ставиться до культроботи серед українців. Бували випадки, коли заборонялися до постанови п'єси, дозволені главлітом УСРР, заборонялося і декламувати Шевченка. В таких умовах важко провадити будь яку культроботу навіть при ініціятиві мас.

В Кіргізстані становище таке ж, як і в Казакстані; про Туркменістан же не варт говорити, через дуже обмежену кількість українців (6.800 чол.).

Отже, треба сказати, що обслуговування культпотреб 957 тисяч українського населення на українській мові не налагоджене.

А проте тяжіння серед українців до вивчення української культури безумовно є. Тільки стремління те поки що, виливається у просвітянство і театральну «малоросейську» халтуру з ковбасою та гопакеріями. Стремління ці радянським керовництвом і допомогою треба скерувати в радянсько-культурне річище, щоб його не використували міщанські націоналістичні елементи з своєю метою. А що такі елементи є, тому показчиком може служити історична довідка: в перші часи революції вони виділили були націоналістичну організацію петлюрівського напрямку, «Ташкентську раду», що мала навіть свій друкований орган. Цей бік також треба враховувати. Треба ліквідувати пережитки минулого і радянською рукою забезпечити культурний розвиток українського населення Середн. Азії, як національної меншости.

В. Царинник.

Незабаром починається чистка партійних лав

Одне з найважливіших завдань—перевірити, як партосередки і окремі комуністи здійснюють класову ленінську лінію

Напередодні чистки харківської парторганізації

(З пленума Окр. К. К.).

Закінчився 3-й Пленум Харківської Окружної Комісії, що відбувався разом з товаришами, виділеними для перевірки і чистки парторганізації.

Пленум заслухав і обговорив доклад тов. **Завіцького** в цій справі.

— Низові парторганізації, партійні осередки повинні глибоко вивчити всі інструкції і вказівки центру, що до чистки й перевірки лав партії, а також популяризувати їх серед широких пролетарських мас. До цього часу низові осередки недостатньо працюють над цим питанням. Питання чистки не посіло ще потрібного місця в загальній партроботі осередків. Також не звернуто ще належної уваги і нашою пресою, що повинна відогравати значну ролю, популяризуючи це питання, пояснюючи його з усіх боків, організуючи громадську думку робітництва.

Нині вже накреслено терміни чистки і перевірки лав Харківської парторганізації. У військовій парторганізації чистку намічено розпочати 23 травня і закінчити не пізніше 1 липня. Нині вже затверджено 5 трійок, що й провадитимуть чистку.

З 1 червня намічено розпочати чистку сільських парторганізацій. З 1 червня розпочнеться чистка в Мерефянському, Зміївському і Люботинському районах. В решті ж районів Харківської округи чистка розпочнеться з *1 липня*. Далі з 1 серпня до 15 вересня намічено чистити радянські партійні осередки. В ВИШ'івських осередках чистку провадитиметься з 15 вересня до 1 листопада і у виробничих з 15 жовтня по 15 грудня. Всю роботу по чистці намічено провести з розрахунком—до 1 січня підвести остаточні і повні підсумки переведення чистки.

Результати чистки осередків оголошуватимуть трійки по чистці до затвердження їхніх висновків ОКР К.К. на загальних зборах осередків. Ніякої попередньої перевірки партосередки провадити не можуть. Окр. К.К. рішуче забороняла й забороняє всякі спроби в цьому напрямку.

В чистці сільських партосередків братиме участь також і частина членів трійок, що їх виділила Окр. К.К. Для кращого ознайомлення з роботою парторганізацій в місцях, де їм доводитиметься переводити чистку, члени комісій виїздитимуть туди раніш.

В резолюції Пленум одноголосно приєднався до рішень 16 Партконференції про чистку й перевірку лав партії і схвалює підготовчу роботу, що її провела президія К.К. Пленум визнав за потрібне продовжувати широку роз'яснювальну кампанію в питаннях чистки як серед партійців так і серед широких кол позапартійних. Нині слід вжити заходів що до практичного підготування всіх виділених до складу перевірочних трійок т.т. та техсекретарів до роботи по чистці і зокрема організувати семінари для ознайомлення з інструкціями і директивами про чистку.

Пленум доручив Президії Окр. К.К. дати вказівки бюрам осередків про завдання їхньої роботи в справі підготовки до чистки лав партії. Пленум також висловився за переведення чистки студентів, що закінчують ВИШ'і негайно після закінчення ними навчання, по своїх вузівських осередках.

Вилікувати остаточно

Сім місяців тому як було проведено обслідування Раківської парторганізації на Куп'янщині. Виявлено ганебні вчинки членів партії, як от: піяцтво, рострати, випадки бешкетування, командування радовими партійцями, в той час коли парткеровництво було недостатнє. В кооперації був список «заборгованість членів партії». Всього, таким чином, «розбазарили» 11 тис. крб.

Тоді ж ОПК провів рішуче оздоровлення організації. Треба було б сподіватися, що після цього організація вже виправила помилки. А, проте, зараз коли кинулися перевіряти виконання вказівок ОПК, в райпаркомі навіть не знайшли постанови ОПК в цій справі.

РПК не має обліку районного та осередкового активу. Зовсім відсутня робота з видвиженцями.

Керовництво осередками недостатнє. Багато кандидатів партії прострочили термін кандидатського стажу. Слабо працює сітка партосвіти. Організація КНС зменшилась на 34 чол. і в організації 22,2% середняків, тоді як біднота охоплена організацією КНС на 17%.

Сума рострати збільшилась. Секретар В.-Валаклеївського осередка зовсім не знав члена партії Кривоносова, який вже, рік минає, як був на зборах. А Пахомова не платила протягом року членських внесків.

Партосередки, за винятком Шевченківського, слабо звязані з масами. На зборах партосередків ні наймитів, ні бідноти майже не буває. Підчас перевиборів бюра жодного робітника від станка, жодного селянина від плуга до складу його не обрано.

Член партії Каргін, напившись у пивній, ганявся за селянами аж поки не заснув на вулиці.

Кравченко будує собі будинок, що коштує понад 4 тис. крб. і має 4 корови і п'яту ялівку і т. д.

Федяй—завідує млином РВК, живе у дворі млина, а в млині по 10 і більше день не буває. Коли подали робітники заяву на висовника, що той пиячить на млині, завідатель наклав резолюцію: «Це діло адміністрації, а не робітників». Коли ж робітники все таки переконали його в тому, що на млині за могоричі перемелюють зерно на 70%, він знову черкнув: «Міліції на розслідування», сам же не вжив жодних заходів. А на млині спекулянтам аж мололи на крупчатку, так і мелють досі.

З членів партії лише два вступили до СОЗ'у і три до машинових т-в.

Частина членів партії Раківської організації згубили довір'я широких бідняцьких і середняцьких мас. Але не згубила довір'я партія в цілому. Підчас перевиборів селяне виставляли кандидатури партійців, багато партійців обрано до рад. Це свідчить за те, що в організації є здорове ядро.

ОПК слід вжити заходів, щоб остаточно вилікувати організацію, вимівши все сміття, що підриває авторитет партії. В цім допоможе чистка партійних лав.

Г. Степняк.

„Зразковий"

Коли воно буде чистка?

Принаймні, мене—старого партизана—вона не турбує. Кропив то я білі голови і знаю, що таке Радянська влада! До партії я вступив,—хіба ж це не говорить за мою пролетарську свідомість перед революцією. Все зробив і зроблю, як сознательний, партейно-передовий селянин.

Брехня, що Гнат мені ніби то не родич: родич. Сиротою малим, забрав я його мало не з під тину. А зараз привчається до хазяйства. В робіткомі не зареєстрований? Та хіба ви роличів, або дітей своїх реєструєте в робіткомі? Я знаю всі закони, не турбуйтеся.

Машини є у мене в господарстві, та малувато, он старенька сіялка, віялка, жатка і як звісно в усіх: плуг, культиватор, залізні борони і більш нічого.

Худобка в мене і робоча і племінна. Земельки малувато. Під яриною 5 дес., озимини 3½ дес., берегу 2 дес., та так ще город, оренди трохи,—десятин з 5.

З мене приклад—на весь район. Як привезу картоплю, або хліб на базар, всі дивуються: чи то таке хороше!

Хлібець продаю і в кооперацію і на базар.

Шкода, що в колектив не можу вступити, бо занятий на громадській роботі.

В кооперації я—голова правління, жалуванячко маленьке, знаєте наші сільські ставки!

Добре, що хоч шанують мене в районі, кредит дають, усяких протрувувань, насіння. Може і трактора доб'юся на сплату...

На той рік я вже буду брати участь у хлібозаготівлях і в перевиборах Рад, то що.

Тільки це—коли пошлють у друге село. В свойому,—ну, що то за робота, кожен тебе знає змалку, родичі, свати, куми, тільки авторитет загубили. Правда все так гостро тепер стало: ви куркулі а ми біднота, середняки. Може воно й краще було б людям не ворогувати!

Признаюсь, признаюсь дружина в мене не сознательна, паски святить, дітей христить, як тільки я в район поїду, але я категорично проти цього і завше їй забороняю: «і навіщо ото тобі»,—говорю я їй,—«займатись опіумом! Розумієш — коли взнають, мені буде неприємно».

Але вона тільки «мені наплювать». А вона ж жінка, і повинна керувати державою! Коли б ви знали, як болить моє партійне серце!

Так, буде, кажете, чистка? Необхідно, необхідно! Треба почистити воно і Ленін так казав. А кого вичищатимуть?

Ну, мене знає весь район. Я старий партизан.

Знаєте, після чистки зразу ж обов'язково вступлю до колективу.

Перед перевіркою партійних лав нехай кожен партієць подивиться в це люстро, може пізнає в ньому себе, а хоч, принаймні, окремі свої риси.

О. П.

На що звернути увагу

Складність обставин, в яких зараз розвивається господарство країни трудящої соціялістичного будівництва неминуче лякають де кого, викликаючи зневір'я, хитання навіть у окремих членів партії.

Настрої правого ухилу почуваються на селі серед сільських комуністів. Необхідною умовою боротьби з цими настроями є виявлення їх у конкретних обставинах роботи і розгортання широкої пояснювальної роботи.

Наприклад, в с. Криштоповка, Близнецівського району на Дніпропетровщині, низка комуністів сільосередку заявляє, що сільське господарство деградує. Навіть секретар осередку—Теретов каже, що кампанії, що їх партія переводить (хлібозаготівля, позика, самообкладання) «ведуть до загибелі селянське господарство». Голова сільради цього ж села заявив, що він непевний, що лінія партії в роботі на селі вірна, що він, навіть, не сподівається, що вдасться зібрати 96% податку, як це сталося в дійсності. Виявилося, що він має схованими 152 пуди хлібних лишків. Такі окремі випадки обростання сільських комуністів часто-густо просто призводить до того, що сільський комуніст цілком втрачає класове почуття, переймаючися дрібновласницькими тенденціями.

Яскравим прикладом такої втрати класового почуття є випадок в селі Олексіївське на Харківщині: член партії Демченко (секретар осередку ст. Сортировка) головує на зборах, де обговорювалося питання про самообкладання, у відповідь куркулям, що виступали проти самообкладання, сказав: «Правильно чи неправильно, я теж вагаюсь сказати, скоріш за все що неправильно. Треба було б шоб самообкладання розподілити на всіх рівно, бо всі користуються однаково з криниць і з мостів. Ці настрої, як наслідок куркульського впливу, знаходять відбиток у практичній роботі.

Перекручування класової лінії виявляється в пільгах по с.-г. податку, а також у кредитуванні міцних заможних і куркульських господарств. На Дніпропетровщині по Близнецівському с.-г. т-ву з 1-X—27 р. по 1-X—28 р. біднота одержала кредиту довготермінового 17,7% і короткотермінового 19,7%, а заможні господарства одержали за той же термін 28,9% довготермінового й 31,9% короткотермінового. В с. Терновці, Павлоградського району, головою с.-г. кооперації, що одночасно був і секретарем партосередку, протягом двох років давалася можливість куркулям спекулювати кредитом і с.-г. реманентом. Заборгованість за куркулями нараховується десятком тисяч карбованців. Куркуль Албатов одержав за 2 роки в кредит 4 брички, 2 віялки та інший с.-г. реманент. Куркулю Шаповалові дали на три роки кредит в сумі 674 крб. і молотарку.

Всі ці випадки характеризують збочення від чіткої класової пролетарської лінії у практичній роботі.

Треба рішуче загострити питання про вступ комуністів -селян до колгоспів. Треба поставити на конкретні рейки організацію підготовки з сільського комуніста практичного агітатора, живим прикладом за ідею колективізації. Лише тоді вони будуть авангардом у соціялістичній перебудові сільського господарства. Такі настрої, головним чином, через робітників, що зв'язані з селом, виявляються і серед окремих прошарків робітничої класи, і почасти просякають і в виробничі осередки.

Член партії Морозов виступивши на відкритих зборах осередку депо «Жовтень» на Харківщині висловився:

«Що до глитаїв, то мені незрозуміло де вони. У нас є селянин, добрий господар, який намагається одержати більше врожаю, так це ж на користь, а його вважають за куркуля».

Ще краще висловлюється член осередку Коксострою (Михайличенко) на Дніпропетровщині:

«Куркуль дає найбільше товарового хліба. В звязку з господарськими ускладненнями треба дати куркулеві таку можливість, не накладати на нього високого податку.

Всі ці приклади свідчать про те, що парторганізації ще не провели достатньої роботи в справі роз'яснення членам партії всієї помилковости і ворожої класової сути правого ухилу, його небезпеки для будівництва соціялізму.

Незабаром партія приступає до чистки й перевірки своїх лав. Перевірні комісії повинні будуть звернути найпильнішу увагу на те, як осередки в практичній роботі вели боротьбу з виявленнями збочень від генеральної лінії партії, як вони розгорнули пояснювально-виховну роботу в цьому напрямку серед своїх членів, а, перевіряючи членів партії, слід виявити перш за все: як здійснювали вони чітку класову лінію з своїй роботі.

Круглов.

Виробничі осередки готуються

Виробничі партійні осередки Харківської організації розгорнули пояснювальну кампанію та підготову до чистки лав партії.

Загально-заводський партійний комітет ДЕЗ розпочав підготову роботу з 15 квітня. По цехових осередках пророблено тези докладу тов. Ярославського, а також ставилися спеціяльні доклади про завдання чистки, форми і методи її. Збори з таким порядком денним на заводі проходили дуже жваво. Всі робітники одноудушно виступали вітаючи чистку, як захід, що оздоровить лави ленінської партії. Зазначалося, що слід урахувати досвід минулих чисток і перевірок. До чистки парторганізації фабрик і заводів слід підійти обережно, але поруч цього слід чистити, коли треба твердо, не дивлячись на особи, на посаду, яку партієць займає та партстаж—заявляли робітники на зборах.

На останніх партійних зборах парторганізація Державного Електрозаводу обговорила і висунула до складу районних трійок по чистці партії 15 кращих більшовиків.

На Харківському Паровозобудівельному заводі доклади про чистку лав партії пророблялися на цехових партійних зборах разом з комсомолом. Крім того, з таким порядком денним було скликано загально-заводську конференцію комсомолу, а також питання чистки пророблялось на агітколективах. Вся партійна маса паровозобудівельного заводу одноудушно вітає заходи, що до чистки партії.

В минулий четвер на партійних зборах обговорювалось кандидатів до районних трійок по чистці. Частину товаришів, що їх висунула парторганізація ХПЗ вже затверджено.

Цими днями питання чистки лав партії пророблятиметься на широких зборах робітників—по червоних кутках.

Радторгслужбовці готуються до чистки радянського апарату

Організувати курси для підготовки видвиженців

Професійні організації радторгслужбовців починають готовитись до чистки радянського і торговельного апарату. Питання не обговорюється скрізь на економкомісіях, на загальних зібраннях службовців, на конференціях та нарадах. Але практично зроблено покищо не багато, далі принципіяльних постанов покищо справа мало зрушила з місця.

Укрком союзу радторгслужбовців накреслив заходи до ополочення радянського апарату, зокрема він має організувати на допомогу видвиженцям спеціяльні курси, що охоплюють такі ділянки роботи: фінансову, судову, торговельну, банківську, адміністративно - управлінську. Але практично для здійснення цієї постанови ще мало зроблено.

Чимало робить профсоюз для перекваліфікації безробітних. За коштироном по 35-ти округах виділено для цього біля 248 тис. крб., що дасть можливість перекваліфікувати біля 19 тис. безробітних. Але здебільшого ця перекваліфікація має інший напрям, вона готує з радторгслужбовців каменярів, теслярів, друкарів, малярів, і надто мало звернуто увагу на піднесення культурного рівня радянського службовця. Союз звернувся з проханням до Наркомпраці відпустити також де-які кошти на підвищення кваліфікації, але справді таких коштів не видилено.

Не зважаючи на те, що терміну чистки радянського апарату на Україні ще остаточно не встановлено, в союзній пресі цьому питанню слід було-б надати більше уваги. Місцевим союзним організаціям радторгслужбовців також потрібно виявити більше активности в цій важливій справі.

Всеукраїнський з'їзд робітників комунальників

Спільними силами виправимо старі помилки

Вчора закінчив свою роботу всеукраїнський з'їзд робітників комунальників, що матиме виключне значення для дальшої союзної роботи союзу. Він викрив багато нездорових явищ, відмітив багато перекручень партійної й професійної лінії у союзній роботі. Основна їх причина—це недостатнє розгортання самокритики серед робітничої маси, незадовільне здійснення союзної демократії. З'їзд одноудушно констатує, що в де-яких організаціях вже тепер позначився перелом на краще, хоч він не дав ще бажаних реальних наслідків. Особливу увагу звернув він на оздоровлення роботи окружних філій та низових осередків, вимагаючи від профактиву кули більшої енергії й ініціятиви в його дальшій роботі.

Крім професійних питань з'їзд детально обговорив сучасний стан комунального господарства України. За минулий рік Наркомвнусправ зробив вже чимало, щоб поліпшити електропостачання міст, водогони, трамваї. Здійснити це можливо буде лише тоді, коли збільшиться увага міських рад та всієї радянської суспільности до розвитку комунального господарства. З'їзд вважає, що як найскоріше слід реорганізувати комунальне управління при Наркомвнусправ, утворивши з теперішнього відділу окреме центральне управління комунального господарства.

Одночасно з'їзд ухвалив подбати про скоріше переведення 7-мигодинного робочого дня на комунальних підприємствах, про встановлення норм робочого дня для пожежних команд.

Заслухавши доклад Наркомпраці, з'їзд вимагає від органів праці більше стежити за умовами праці комунальників.

Наприкінці своєї роботи з'їзд обрав новий склад центрального правління союзу в складі 25 чолов. На голову правління обрано тов. Дація (теперішнього голову Криворізької Окрпрофради), на секретаря тов. Устименка—голову Київської філії союзу.

Остап Вишня

Хай живе українська радянська естрада!

Естрадна галузь мистецтва нам потрібна?

Потрібна?

Доводити це, чи не доводити?

Можна, звісно, й взятися й доводити, але, на наш погляд, це настільки очевидно, що доводити навіть не треба.

Є в нас естрада?

Є!

Яка в нас естрада є?

Така в нас є естрада, що її всі лають.

Всі, кому не лінькі, всі лають естраду: лають слухачі, лають політосвітні і освітні установи, лають профспілкові організації, лають літературні організації й окремі літератори, лає критика.

Всі лають.

І все лають: і робітників естради, і репертуар, і виконання.

Хто винен в тому, що естрада в нас не хорошкувата, що шкутильгає вона, коли не на всі чотирі, то принаймні, на три.

Всі—винні. Винні й робітники естради, та чи не ще більше винні всі ми, робітники культурно - мистецького фронту, а зосібна, ми—письменники й літератори...

Підійшли ми до естради, щоб хоч як небудь допомогти їй, щоб як небудь упляхетнити її із художнього і ідеологічного боку?

Ні, не підійшли.

Ми, слухаючи естрадні виступи, тільки кривились та лаялись.

Ми на робітників естради дивилися зверху вниз, як на «елемент» третього сорту.

А воно слід би зважити: ціла армія естрадників по клубах, по садах, по театрах несе слухачам живе слово й театральне дійство, впливаючи, виховуючи й організуючи так чи інакше того самого масового слухача й глядача.

Як вона впливає, виховує, й організовує?

Ну, звісно: «який піп, така його й молитва».

І далі так буде?

Ні! Далі так не повинно бути!

Що для того треба робити?

Уже, слава алахові, почали робити!

Була оце нещодавно перекваліфікація робітників естради.

Безнадійних усунено, залишено кращих.

Що далі?

Далі при Харківській Окрполітосвіті організується, так званий **«Кабінет естради»**.

Його функція: зробити естраду справді таки **мистецькою** усіма сторонами: і художньою, і ідеологічною...

Дати глядачеві **Радянську** естраду.

При «кабінеті естради» має бути «літературне бюро» (а може іншу назву придумаємо), що постачатиме естраді словесний матеріял.

От оце **«літературне бюро»**—це справа наша—письменників і літераторів.

Не забуваймо, що на Україні має бути **українська естрада.** Отже—це вже справа наша, справа українських радянських і пролетарських письменників.

Ми повинні ближче стати до естради, ми в творенні української радянської естради повинні взяти безпосередню й як найактивнішу участь.

Нам оце доводилося говорити з представниками робітників естради: вони з великим захопленням беруться за творення української радянської естради.

Вони просять нас, українських письменників, допомогти їм у цьому.

Давайте ж не відмовлятись.

Давайте допоможемо.

В середу, 22 травня (тоо-то сьогодні) в клубі Робмису, о 7 год. вечора відбудеться *вечір знайомства українських письменників з робітниками естради.*

Давайте підемо всі, давайте познайомимось з нашими товаришами по культурному фронту!

Вони нам роскажуть про свої потреби, а ми, дізнавшись про ті потреби, допоможемо їм утворити справжню радянську українську естраду.

І щоб і критики прийшли, і щоб музики прийшли, і щоб усі, кому болить майбутнє нашої естради,—прийшли.

І всі купно творитимемо радянську естраду!

Справа бо, товариші, першорядної ваги.

Культурно-мистецька хроніка

— Літературне бюро естради. З метою садоровлення репертуару нашої естради, в Харкові організувалося літературне бюро естради. До нього ввійшли переважно українські письменники-гумористи. Бюро має таке завдання: боротись з кустарним виробництвом естрадних текстів, давати естраді художньо та ідеологічно витримані твори та взагалі налагодити систематичне постачання естради матеріялами. На голову естрадбюро обрано Остапа Вишню, а на секретаря—М. Бондаренка. 22-го травня відбудеться в клубі Робмис вечір-змичка радянських письменників з акторами естради. Початок вечора о 7-й годині.

Виставка нового малярства. Художньо-Історичний Музей влаштував із своїх збірок в помешканні художнього технікуму (Каплунівська, 8) виставку—«Формальні шукання нового мистецтва». Виставка має 50 картин художників Союзу—між ними Кандинський, Екстер, Кончаловський, Лентуро, Машков, Купрін та інші, що репрезентують зміну напрямку від наслідувачів Сезана та Пікасо до експресіоністів та конструктивістів. Виставку відчинено що-дня з 12-ої до 6-ої години. Вхід вільний.

— Конкурс піаністів м. Харкова. На конкурсі піаністів м. Харкова, що його влаштував Укрфіл 9 та 10 травня, одержав другу премію молодий піяніст Борис Скловський (учень проф. Фаннеништіля) та озив Софія Цагарелі (учен. проф. Луценка). Першу премію жюрі не призначило нікому.

Конкурс провадився прилюдно і притягнув чисельну авдиторію.

— Нові культурфільми ВУФКУ. ВУФКУ працює над низкою нових культурфільмів. Режисер Дальський ставить фільм, що висвітлить з усіх боків життя нашої столиці Харкова. Фільм має назву—«Столиця».

У Харкові

Починається соціял'стичне змагання між Харківщиною та Донщиною

На останньому засіданні Президія Окрвиконкому затвердила проект договору на соціялістичне змагання між Харківщиною та Донщиною. Договір підпишуть в с. Старовірівці, де є понад 13 тис. чол. населення. Керуватимуть змаганнями спеціяльні комісії при Окрвиконкомах Харківщини і Донщини. Як закінчуватиметься с.-г. сезон, скликатиметься об'єднані пленуми Харківського і Донського виконкомів. Обидві сторони, що змагаються, мають докладно інформувати одна одну про те, як відбувається змагання. Договір вже почали обговорювати робітники та селяне Харківщини.

На книжковому базарі

Книжковий базар, що відбувається вже протягом кількох день, дає надзвичайно успішні результати. Великим успіхом користується на базарі українська література і, зокрема, український підручник. Торік підчас книжкового базару виторгували 45.000 крб. Очевидно, ця цифра в цьому році зросте до 75 тис. крб., бо вже за перші 5 день базару виторгувано 20 тис. крб.

Добре працює лотерея. Гадали через неї поширити квитків на 10 тис. крб., але вже протягом перших трьох день лотерейних квитків продали на 7 тис. Вважаючи на такий успіх базару, його гадають продовжити до 5—10 червня.

Цієї п'ятниці гадають організувати зустріч письменників України із своїм читачем. Письменники погодилися персонально продавати літературу в кіосках на базарі. Вони також виступатимуть там із спеціяльними докладами де подаватимуть огляди літератури.

Ювілей комуни „Червона Зоря"

Цієї неділі представники ріжних Харківських партійних, професійних та громадських організацій відвідали комуну «Червона Зоря», що святкувала десятиріччя з дня своєї організації. Комуна міститься в с. Волохівці, Вовчанського р-ну і на сьогодні має в своєму складі близько 400 чол.

Комуну організовано тоді, коли розгорталася громадянська війна. Спочатку в ній було лише 19 чол. і їм довелося разом з Червоною гвардією відступати за межі України.

Нині комуна являє собою зразкове господарство, і є добрим прикладом для селянських господарств навколо. Завдяки комуні в селі організовано амбулаторію та ріжні культосвітні заклади.

На мітингу організованому з нагоди ювілею, де взяли участь і гості з Харкова, керовник комуни заявив, що комунари дають твердусобіцянку протягом найближчих років притягти до колективного господарювання кілька сел, що є навколо комуни.

Церкву під культосвітній заклад

На території Червоної Баварії майже немає культосвітніх закладів клубного типу. Тимчасом вони дуже потрібні, бо район має значне число трудящих. В звязку з цим Червоно-Баварська районна рада поставила перед Міською Радою питання про відібрання церкви в Липовому Гаї та про передачу її під клуб.

Червоний суд

Присуд над „царем Михайлом" стверджено

Кримінально-касаційна колегія Найвищого Суду розглянула касаційну скаргу засуджених у відомій справі «царя Михайла». Гуманський Окрсуд, як відомо, засудив головних обвинувачених, серед них самого «царя» Журчука, до розстрілу, а решту—на ріжні терміни позбавлення волі.

Найвищий Суд присуд Гуманського Окрсуду затвердив.

Диспут про українську графіку

31 травня, о 7 год. вечора в буд. ім. Блакитного відбудеться диспут про сучасну українську графіку. Диспут має виявити обличчя мистецтва книги, а також підвести підсумки виставки графіки у Музеї Українського Мистецтва. До участи у диспуті запрошується видавництва, представників преси, художників, критиків і масового споживача книги.

Повідомлення

АППВ ЦК викликає 22 травня об 11 год. ранку таких товаришів: Річицького, Мазуренка, Сліпанського, Сияка Ів., Свідзінського, Майєра, Яворського Наумова (проф.), Гаврилова, Клуниого, Пилипенка, Коряка, Левенштама.

АЕРОПОЛУЧЕННЯ.

З Харківського аеродрома сьогодні вилітають пасажирські аероплани до Москви об 11 год. 30 хв. ранку, до Ростова—Мінвод—П'ятигорська та Сочі—Сухум—Баку—Тегеран о 9 год. 30 хв. ранку.

До Харківського аеродрома сьогодні прилітають з півночі о 9 год. 10 хв. ранку і з півдня об 11 год. 30 хв. ранку.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 22/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 6% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.92
Державна внутр. позика 1926 р.	127.25	125.25
10% виграшна позика 27 р.	25.79	25.69
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.70
3 селянська виграшна позика 1927 р.	5.06½	5.04½
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 карб 1927 р.	25.35	25.25
2 виграшна позика індустріялізації %оп	26.47	26.37
2 виграшна позика індустріялізації бе %%	25.71	25.61
11% внутрішня позика 28 р.	102.50	102.45
Сертифікати ощадкаси	5.99	5.97
6% зобовязан. НКФ		
„ I/VI-29	102.77	102.67
„ I/VII-29	101.90	101.80
„ I/VIII-29	101.04	100.94
„ 1/IX-2	100.21	100.11
„ I/X-29	99.39	99.29

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.30
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Рашівка перед судом

(До наступного процесу).

Виїздна Сесія Харківського Окрсуду виїхала для розгляду відомої «Рашівської справи», що про неї в свій час було оголошено в пресі постанову ЦКК КП(б)У.

Цю справу розглядатиметься безпосередньо на місці в с. Рашівці, Роменської округи.

Щоб висвітлити краще всі обставини справи, слід трохи оглянутися назад і вдатися в Рашівське минуле. Рашівка — це в цілому досить багате село. Серед його мешканців було чимало глитаїв, що навіть провадили експортні операції за кордон.

Рашівка експортувала здебільшого щетину. Рашівські «щетинні королі» відряджували по всій кол. Росії своїх агентів, що скуповували в селян щетину, вимінюючи її на ріжний галантерійний крам, на ріжні дрібниці, одержуючи з цього величезні прибутки. Не дивно, що серед рашівських мешканців були крамарі з великими капіталами, з торговельним оборотом у сотні тисяч карбованців.

Після революції на тисячу дворів в Рашівці залишилось понад 100 глитайських господарств.

Рашівські глитаї всебічно намагалися впливати на політично - громадське життя села. Можна легко уявити їхнє політичне обличчя. Досить лише сказати що за часів революції з рашівських глитаїв і ріжного злочинного елементу утворилися дві політичних банди. Щоб зліквідувати їх, довелося викликати навіть червоноармійські частини.

Таке минуле Рашівки. За таких умов вона вступила в революційну дійсність.

**

Як ми вже зазначали вище, глитаї намагалися впливати на політично-громадське життя села. Вони намагалися захопити владу в Рашівці до своїх рук. Частково їм в цьому пощастило. Групі глитайських прихильників і колишніх людей пощастило пролізти до лав компартії і до місцевих провідних органів вдалади. Хто були ці люди?

Карбач — колишній жандар, **Тур**—син жандаря, **Горошко**—кол. учасник банди, **Жук**—кол. бандит петлюрівець—ось хто був на керівничих посадах в радянських органах Рашівки.

Карбач і Тур міняли поміж себе посади голови Рашівського Виконкома і секретаря комосередка. Коли один з них правив за голову виконкому, то другий—за секретаря комосередку і навпаки. Горошко був секретарем земгромади, орудуючи всіма її справами.

Жук правив за голову КВД.

Отже, глитаї мали міцний грунт, що на нього можна було спиратися. Вся керівнича верхівка Рашівки приятелювала з глитаями і працювала на їхню користь. Глитаї жили, як кажуть приспівуючи...

Коли провадили землеустрій вони одержали найкращі, найближчі до села ділянки. Росподіляли ліс між членами громади, —глитаї теж одержали найкращі. І навіть фонд бідноти росподілялося... серед глитаїв. Що ж до місцевої КВД, то нема чого й говорити що голова її Жук завжди був готовий допомогти своїм приятелям глитаям. Позики, допомогу, призначену для бідноти забирали ті самі глитаї.

Чому ж мовчали біднота з середняцтвом? Вони були тероризовані глитаями та їхніми прихвостнями. Виступати проти глитаїв—це значило виступати проти «влади», адже «влада» в Рашівці складалася з глитайських приятелів. Вони завжди зуміли б помститися.

Районна влада теж мовчала, і не дивно. Голова Райвиконкому **Півень**, що не мав ніякого відношення до рашівців, одержав в Рашівці безплатно кам'яний будинок у власне користування. Він здав його в оренду під крамницю й горілчаний склад, одержуючи за це орендну плату. Це вже визначало його відношення до Рашівської верхівки.

**

В цей час до Рашівки прибув її кол. мешканець—бідняк Дмитерко. Він працював шахтарем, а потім повернув на село. Він не мав ніякого майна і навіть жив у чужій хаті. Дмитерко почав придивлятися до життя села і до роботи місцевих органів влади.

Поруч Рашівки були колгоспи «Незаможний Селянин» і «Артіль № 1». В цих колгоспах засіли глитаї й колишні бандити, що керували цими колгоспами на зразок кол. поміщиків. Наприклад, в «Артілі № 1» орудував глитай Кирієнко, що йому належало майже 2/3 колгоспівського майна й грошей.

Цей чужий радвладі елемент визискував інших членів колгоспів, приймав до складу колгоспів кого хотів, порядкував майном, як своїм. Вони самі призначали собі і плату, словом, це були не радянські колгоспи, а щось подібне до поміщицьких економій.

Дмитерко своїм пролетарським інстинктом одразу ж відчув, що в колгоспах не все гаразд. Працюючи як селькор газети «Радянське Село», він написав туди кореспонденцію про глитайське засилля й непорядки в колгоспах.

Після цієї кореспонденції було призначено комісію. Комісію призначила районна влада й до її складу увійшли вже відомі нам Карбач, Тур, Горошко т. ін. Можна зрозуміти, які були висновки цієї комісії, що повинно була розслідувати факти наведені в кореспонденції.

Комісія визнала, що факти... брехливі. А райвлада навіть ухвалила за брехливі відомості наведені в кореспонденції притягти Дмитерка до відповідальности.

Однак, цим справа не закінчилася. Щє кілька комісій обслідували діяльність колгоспів. Вони так само замазували діяльність, але газета цю справу не припинила. З цього часу починається цькування Дмитерка. Глитаї та їхні прихвостні оголошують йому одверту війну.

Починається похід проти Дмитерка.

**

Глитаї вирішають усунути Дмитерка. На терористичний акт вони йти не насмілюються, але прагнуть якось вижити Дмитерка з Рашівки. Для цього вони вигадують найріжноманітніші комбінації.

Дмитерка заарештовують ніби за хуліганство. Його тримають під вартою але не можуть довести його злочину і звільняють. Він не припиняє роботу. Глитаї обвинувачують його в підпалі.

В «Артілі № 1» хтось підпалив стайню. В цьому обвинуватили Дмитерка й його знову заарештували. Цікаві обставини цього «підпалу». Із стайні напривклад виведи коней. В ній вночі, коли стався підпал, ночував син глитая Кирієнка, що про нього ми згадували раніше. Він же перший і помітив пожежу... Але Дмитерка заарештовують й тримають в «холодній», як обвинуваченого в підпалі.

Прокурор вимагає його звільнити, але його не звільняють. І тільки в наслідок енергійного втручання прокурорських органів його звільнили.

Газета і далі веде цю справу. За неї береться Прокуратура Республіки. Росполинається слідство, доручене слідчому у найважливіших справах тов. Євгеньєву. Злочинців притягли до суду.

Рашівський гнійник викрито.

Слідство в Рашівській справі закінчено. **17 обвинувачених спинилися на лаві підсудних.** Вони відповідатимуть за всю свою антирадянську діяльність, за всі свої численні злочини, за беззаконня, за підсуджування глитаям.

Матеріяли справи складають 4 величезні томи. Акт обвинувачення складений на 45 сторінках. Понад 100 свідків прийде перед судом, щоб росповісти про вчинки, що їх протягом своєї діяльности творили обвинувачені. Вони змалюють їхні постаті.

Ця справа має величезне громадське значіння. Вона триватиме протягом кількох тижнів. Обвинувачених буде покарано по заслугах. Але висновки цієї справи значно ширші і обсяг її виходить за межі Рашівки.

Це вже відзначала ЦКК КП(б)У в своїй постанові.

Викриття Рашівського гнійника—це заслуга радянської преси, її селькора, що не схилився у боротьбі з глитаями та їхніми прихвостнями.

Мак Берн.

Мобілізація паїв та спецвнесків у кредитних т-вах

Системі с.-г. кред. кооперації на третій квартал біжучого року дано цілком конкретні й реальні до здійснення контрольні завдання мобілізації паїв і спецвнесків.

На третій квартал кредитна низівка має вібрати паїв 1.735 тис. крб. та спец. внесків 765 тис. крб. Коли оргвідділ «Сільського Господаря» в березні біжучого року встановлював контрольні цифри паїв та спецвнесків, то по кожній окрузі було враховано кількість бідноти в складі пайовиків і ту її кількість, що має вступити впродовж третього кварталу; належних з неї паїв та внесків до контрольних цифр не приразховувалося, як сум, що належать до відстрочки на певні встановлені терміни. Таким чином, вирахувані контрольні завдання мають цілком реальні суми.

Як же на місцях проходить виконання цих завдань?

З відомостей від 22 союзів видно, що **темп мобілізації дуже повільний і загрожує цілковитому виконанню** контрольних цифр. Так 22 союзи завдання на квітень б. року по пайових внесках виконали на 48,6%; по спецвнесках—на 28,2%. Особливо відстають такі союзи: Ізюмський: паїв 12,8%; спецв. 19,5; Першотравенський: паїв —20,0%, спецвнесків 6,6%; Маріупільський: паїв 13,5%, спецвнесків 12,5%; Сумський: паїв 27,8%, спецвнесків 14,8%; Лубенський: паїв 28,5%, спецвнесків 13,4%. Решта союзів хоч і мають більший процент виконання, але далеко не набрали темпу, що забезпечував би цілковите виконання завдання. Щоб запобігти запереченьз з мотивів «невиконання з об'єктивних причин» наведемо порівнення де-яких суміжних союзів. Полтавський виконав завдання паїв на 81,6%, спецвнесків—на 52,7%, а сусідній Лубенський: паїв — на 28,5%, спецвнесків—на 13,4%. Херсонський, що перебуває в умовах величезного недороду, виконав завдання зібрати пайові внески на 88%, спецвнески на 49,3%, а Маріупільський, що працює в далеко кращих умовах, виконав по паях тільки — 13,5%, спецвнесках—12,5%. Ми тут зовсім не говоримо про те, що Полтава або Херсон достатньо мобілізували кошти але навіть рівняючи до їхньої недостатньої роботи на цій ділянці Маріуполь та Лубні відстають.

Наведемо ще один показчик, що стверджує висновок про недбайливість, а саме: тоді, як у Запорізькому союзі кооперовано 43,5% господарств, середній пай складає 7 крб. 65 коп., спецвнесок 2 крб. 08 коп., у Прилуцькому союзі кооперовано 43,5% господарств, середній пай дорівнює 9 крб. 03 коп., спецвнесок 1 крб. 89 коп., тим часом у Криворізькому союзі кооперовано 48,9% господарств та мобілізовано 5—40 крб., спецвнеску 2—07 крб., в Роменському союзі кооперовано тільки 31,4% господарств, мобілізовано в середньому паю 6—49 крб., спецвнеску 1—85 крб., в Західньому союзі кооперовано 22,9% господарств, мобілізовано паю 5—82 крб., спецвнеску 0—84 крб.

Отже при однакових об'єктивних умовах у перших союзах далеко більший темп кооперування й задовільні рівняючи показчики мобілізації коштів, в останніх союзах млявий темп кооперування а подруге — при рівних об'єктивних умовах маємо в одних союзах рівняючи задовільний темп мобілізації коштів, в других союзах велике відставання. Отже висновок один—**недбайливе відношенно до покладених завдань.** Товариства, а іноді й союзи пояснюють млявість роботи проведення низки ударних кампаній, як от: хлібозаготівлі, весняна сівба, контрактація то-що; ці компанії, мовляв «відсувають на другий план» мобілізацію коштів. А справді то навпаки, здійснюючи величезні завдання в галузі піднещення добробуту селянського господарства та перебудови його на соціялістичний лад, тісно ув'язуючися з селянськими господарствами, с.-г. кред. кооперація **набуває величезних можливостей до мобілізації селянських коштів, і тому треба рішуче покінчити з балачками** про неможливість своєчасно зібрати пайові та спеціяльні внески. Бо здійснити величезні завдання, що партія та радвлада покладає на с.-г. кред. кооперацію, можна не тільки за умов допомоги кредитами від держави, а й за умов зосередження в кредитовій системі дрібних коштів селянства в формі внесків, завдатків, вкладів то-що.

Зараз підчас звітно-перевиборчої кампанії питання мобілізації коштів повинно стати поруч найважливіших завдань кооперації.

А. Цимбал.

Перші кроки соціялістичного змагання

Виконуємо угоду на змагання

(Харківський Райсоюз).

За квітень місяць споживчі т-ва Харківщини кооперували 10 тис. чол., значно перевищивши накреслений річний план. До 1-го травня низові т-ва кооперували 46 т. чол., себ-то 77% плану (в 60.000 чол.) збільшеного підчас підписання угоди на змагання із споживсистемою Полтавщини. Впродовж півріччя кожного місяця в середньому було кооперовано по 6 тис. чол., а за квітень кооперування збільшено на 67%. Цього року наші низові т-ва повинні кооперувати бідноту на 100%; на жаль, ми ще не маємо повних відомостей про кооперування бідноти на 1-ше квітня (подамо їх згодом), але з попередніх даних за квітень можна сказати, що коштом фонду кооперування бідноти кооперовано мало не 2500 ч.

Пайового капіталу по сільській периферії за квітень зібрано 118 тис. крб., а в попередні 6 місяців середня сума зібраних за місяць паїв складала 65.700 крб., разом за 1-ше півріччя зібрано 394,1 тис. крб. Таким чином за квітень збирання паїв збільшилося на 79,5% проти середніх місячних сум за 1-ше півріччя. Річний план за 1-ше півріччя виконано на 40,1%, а річний план передбачає зібрати 982 т. крб.; за квітень місяць виконано 12% річного плану. Отже, на 1-ше травня пайового капіталу по сільській периферії зібрано 512.100 крб., себ-то 52,1%.

Середній пай на 1-ше квітня складав 7 крб. 40 коп. (без пільгових), а на 1-ше травня, як свідчать про це попередні дані, —7 крб. 80 коп. За 1-ше півріччя в середньому з пайовика збиралося за місяць 28,7 коп., а за квітень—40 коп., отже, збільшення проти середнемісячних за перше півріччя складає 39,5%.

Сільська периферія вже почала поліпшувати свою роботу в цій галузі, але це ще тільки початок, а накреслений план кооперування та збирання пайових капіталів треба виконати повністю; його треба не тільки виконати, а й перевищити—в цьому основне завдання нашої периферії.

Сільські кооп. т-ва Харківщини повинні широко розгорнути роботу по збиранню паїв, щоб не відстати, а бути нарівні з трудящим селянством Полтавщини, що вже на 1-ше квітня внесло паю по 9 крб. 17 коп. (на Харківщині ж до 1-го травня внесено лише по 7 крб. 80 коп.).

В. Буценко.

Прилуччина—Роменщина

Прилуцький кредитсоюз поставив завдання: **повністю виконати річний план хлібозаготівель до 1-го липня; кооперувати населення округи своєю низовою сіткою до кінця цього року на 52%;** до кінця року **мобілізувати паїв і спеціяльних внесків за диференційованими розмірами—з бідноти 50%, з середняків—60% та заможніх 80%;** до кінця року **притягти вкладів у середньому на сіткове т-во 10 тис. крб; 100% засівів та повне одержання законтрактованих ярих зернових культур.**

Для виконання накреслених завдань до зазначених строків кредитсоюз Прилуччини викликав на соціялістичне змагання Роменський кредитсоюз. Для інформації про перебіг роботи ці кредитсоюзи обмінюватимуться щоквартальними відомостями.

Переклик баз Споживсоюзу

Хлібозаготівельна нарада голів спож. т-в Лубенщини, що їх обслуговує Лубенська районна база, викликала т-ва, обслуговувані Яблунівською базою, на змагання в справі **виконання плану заготівель хліба, другорядних культур та утильсировини на 100%.**

Щоб забезпечити успіх змагання, нарада порушила питання перед райсоюзом, щоб той застосував найрішучіших заходів впливу до тих т-в, які байдуже ставляться до роботи. Нарада поставила райсоюзові вимогу **постачати товари спож. т-вам залежно від їхніх успіхів у хлібозаготівлях;** преміювати ті т-ва, що цілком виконають плани, та вжити інших заходів, спрямованих на піднесення хлібозаготівельної роботи, а також виявляти осіб, що байдуже ставляться до справи.

Кооператробітники, що були на нараді, зобов'язалися пожвавити хлібозаготівельну роботу і тримати в цій справі щільний звязок із місцевими, радянськими та громадськими організаціями. Разом з тим визнано за потрібне продовжувати систему бойкотів, як засобу до поліпшення хлібозаготівельної роботи та суворо стежити за тим, щоб т-ва **бойкотували лише справжніх глитаїв, злісних нездавачів хліба,** що деморалізують людність та гальмують хлібозаготівельну роботу.

За стопроцентне виконання завдань

Бердичівський райсоюз викликав на соціялістичне змагання Уманський, Білоцерківський та Верхнє-Бузький райсоюзи в справі **100% виконання місячних та річних планів Вукопспілки на хлібозаготівлі, заготівлі експортних та інших с.-г. продуктів.** Термін змагання—1 рік: з 1-го червня ц. р. по 1-ше червня 1930 року.

Соціялістичне змагання в системі с.-г. кооперації

Правління Сільського Господаря накреслило план соціялістичного змагання по всій системі с.-г. кооперації. Основні завдання цього змагання провести виробниче кооперування дрібних індивідуальних селянських господарств і перетворити їх на великі колективи, зміцнити колгоспи та посилити їхній соціялістичний вплив на індивідуальні бідняцько-середняцькі господарства.

Підчас соціялістичного змагання с.-г. кооперація ставить собі також завдання повністю кооперувати бідноту та більшість середняків, максимально посилити контрактацію с.-г. культур, підвищити врожайність, посилити боротьбу з посухою і розгорнути максимальну мобілізацію коштів населення. Т-ва вкористовуватимуть для цього трактори, машини, с.-г. кредит, як засоби посилення колективізації.

Кредитні, спеціяльні т-ва та колгоспи змагатимуться поміж собою, а також зі споживчими т-вами, з колгоспами і навіть з фабриками й заводами.

Кооперативні організації, що вступатимуть до соціялістичного змагання, братимуть на себе конкретні завдання в галузі поліпшення своєї роботи і ув'язуватимуть певні взаємини в своїй роботі з іншими організаціями. При змаганні зокрема колгоспи повинні звернути увагу на **піднесення долі неподільних капіталів, на усуспільнення всіх засобів виробництва своїх членів колгоспу, на перебудову побуту та взагалі на освітньо-масову роботу в колгоспах.** Крім того, колгоспи звертатимуть увагу **на раціональне використання ремантеху, на піднесення врожайности через здійснення агромінімуму.**

До соціялістичного змагання с.-г. кооперація намічає притягти не лише кооперативні організації, а й **цілі земгромади та села.** Соціялістичне змагання в земгромадах і на селах переводитиметься з погляду **піднесення врожайности через здійснення агромінімуму, зведення громадських клинів у земгромадах,** крім того кооперація **організовуватиме в земгромадах спеціяльний клин інтенсивних культур і, в першу чергу, таких культур як буряк, тютюн та інш.**

С.-г. кред. т-ва змагаючись повинні застосувати в життя класову лінію у всій своїй роботі й особливо в галузі машинопостачання та кредитування населення. С.-г. кред. т-ва повинні як найширше розгорнути роботу що до **залучення коштів населення** до кооперації.

Керівництво соціялістичним змаганням правління Сільського Господаря покладає на оргвідділи спеціяльних центрів та союзів. Змагання проводитиметься в формі переклику або угоди поміж окремими кооперативними організаціями. Бажано, щоб до змагання вступали кооперативні організації, що недалеко розташовані одна від другої, бо це полегшує здійснити живі взаємини і обмін досвідом між кооперативами, що провадять змагання.

Нові товари для хлібних районів

Райсоюзам треба виділити 100 вагонів бавовняних тканин та на 600 т. крб. сукна й шкіряних товарів

За даними Наркомторгу про товарні запаси в райсоюзах, забезпечення хлібозаготівельних районів потрібними товарами зовсім недостатнє.

Найбільші запаси текстильних товарів мають Дніпропетровський і Сумський райсоюзи, але й у них запаси ледве досягають 2-хтижневої норми; це також не є достатнім. А тим часом нові умови хлібозаготівельної роботи і нове завдання, що його має Україна, ставить на всю широчінь питання про потребу використати всі заходи для посилення заготівлі хліба, зокрема—використати промтоварне постачання хлібозаготівельним округам.

Наркомторг УСРР звернувся до союзного НКТоргу з проханням збільшити товаропостачання України, а саме—терміново виділити для райсоюзів хлібозаготівельних округ 100 ваг. бавовняної мануфактури, на 300 тис. крб. шкіряних товарів і на 300 тис. карб.—суконно-шерстяних товарів. Всі ці товари мають піти на посилення хлібозаготівель

Раціоналізувати громадське харчування

Всеукраїнська конференція в справі громадського харчування, на вечірньому засіданні 18-го травня вислухала доклади проф. Пальдіна і д-ра Каплана про поліпшення громадського харчування на Україні.

Докладачі підкреслюють, що в постановці громадського харчування дотепер нема ще твердої системи. І далі громадське харчування базується не на науково-перевірених даних, а залежить від смаку й звичок кухарів.

Докладачі вважають за потрібне посилити вегетаріянське харчування, бо воно відзначається найбільшою кальорійністю і має найбільше вітамінів. Особливу вагу має вегетаріянське харчування для дітей.

У дискусіях делегати конференції підтримують погляди докладачів. Промовці вважають за потрібне розгорнути пояснільну кампанію серед робітників, прагнучи заглибити вегетаріянське харчування і пояснюючи, що надмірно вживати м'ясо шкідливо. Водночас треба вжити заходів, щоб кооперація своєчасно заготовляла городину і постачала її їдальням громадського харчування.

На ранковому засіданні конференції 19-го травня обговорювала питання, як поліпшити постачання їдальням харчових продуктів.

Із доповіді Уцеробсекції виявилося, що часто густо продуктовий запас їдалень визначається 2—3-денною потребою. Іноді їдальні змушені купувати продукти на ринку безпосередньо в день виготовлення їжі. Через таку постановку постачання їдальням продуктів дорожчають обіди, а також це позначається на їхній якості. Через це Уцеробсекція ставить перед конференцією питання про те, щоб продукти постачалося їдальням плановим централізованим порядком. Постачатиме продукти для їдалень кооперація не з крамниць, а зі складів. Це здешевить обіди й гарантуватиме безперебійну роботу всіх підприємств громадського харчування.

Своєчасно здати державі товарні зайвини

Укрколгоспцентр запропонував усім окружним колгоспсекціям звернути найсерйознішу увагу на те, щоб по колгоспах своєчасно розпочали готуватися до жнив та здавати товарові зайвини, особливо зернових харчових культур.

В зв'язку з цим треба негайно визначити потребу колгоспів на жниварські машини, ремамент, тяглову силу, робочу силу тощо. Слідом за цим окрколгоспсекції повинні вжити всіх заходів, щоб колективні господарства дістали все потрібне до жнив—цілком.

Одночасно вже тепер треба заходитися до ремонту тракторів, жниварських машин і т. інш., потрібних колгоспам для своєчасного проведення жнив.

Наприкінці Укрколгоспцентр пропонує місцям встановити на основі виробничих програм колгоспів норми здачі товарового зерна. Особливу увагу треба звернути на те, щоб нижчі форми об'єднань здавали хліб колективно.

Картопля для Донбасу й Криворіжжя

Чому заготівлі картоплі йдуть мляво?

Спеціяльна нарада при Наркомторзі розглянула стан заготівель картоплі підчас весняної кампанії, а також стан постачання її основним робітничим районам України.

За даними Наркомторгу заготівля картоплі проходить дуже мляво: план всередині України виконано тільки на 9,7%, при чому лише в 3-х округах (Шевченківщина, Харківщина та Уманщина) заготівлі йдуть рівняючи задовільно, а в решті округ—зовсім мляво. Також не досить інтенсивно йдуть заготівлі картоплі в РСФРР для України.

Стан постачання картоплі України характеризується такими даними: всього з початку весняної картопляної кампанії заготовлено для постачання Україні 975 тис. пуд. (разом із заготівлями картоплі для України і в РСФРР). Відвантаження картоплі для посадок іде, за даними НКТоргу, також незадовільно, при чому не вистачає зокрема картоплі для садіння в робітничих районах—в Донбасі і Криворіжжі.

Нарада запропонувала Вукопспілці відвантажити засівну картоплю в першу чергу для радгоспів цих промислових районів (Донбас і Криворіжжя), бо радгоспи ті мають контрактаційні угоди на робітниче постачання, а брак засівної картоплі загрожує зірвати виконання цих угод.

Планове постачання Донбасові

Президія Уцеробсекції обговорила питання про поліпшення постачання Донбасові. Постанови, що їх прийняла президія, основані на тих результатах та висновках, до яких прийшла спеціяльна комісія Уцеробсекції, що обслідувала стан робітничого постачання Донбасу.

Президія визнала за потрібне встановити в Донбасі плановіше й організованіше постачання робітничим районам дефіцитних товарів. Для цього ухвалено завести в практику поквартальні плани завозу до Донбасу дефіцитних товарів.

Виходячи з фактичних потреб Донбасу, ухвалено негайно переглянути план постачання йому в бік збільшення. Щодо поліпшення продовольчого постачання Донбасу, то президія Уцеробсекції ухвалила спільно з М'ясотрестом на Наркомторгом опрацювати заходи, які забезпечують посилення завозу до Донбасу м'яса та ковбасних виробів, масла і яєць.

Поруч цього постанова президії Уцеробсекції звертає увагу на те, що роботу робкоопів треба впорядкувати. Тимто, ухвалено вжити заходів до правильнішого й нормальнішого обслуговування робкоопами робітничого споживача, встановивши певні години торгівлі та поширивши сітку ларків. Щоб усунути ту різнобій, який спостерігається в Донбасі щодо користування з забірних книжок, президія Уцеробсекції визнала за потрібне запровадити одноманітні забірні книжки й виготовити їх централізованим порядком.

Догана Вінницькому буряксоюзові

У підготовці до сівби повинні були взяти участь чисто всі кооперативні системи, зокрема й бурякова. Більшість буряксоюзів уважно поставилися до справи й вчасно провели відповідну підготовку. На багато від інших одстав Вінницький буряксоюз. Правління Укрбуряксоюзу висловило догану правлінню Вінницького буряксоюзу за недостатню підготовку до засівної кампанії.

Книжка масам

Книгоспілка ярмаркує

Сонячний зайчик миттю пробігає по дитячих обличчях, торкається рук і стрімголов упавши вниз, розбивається об асфальт майдану. За ним летить другий, третій. Примружені очі, зосереджена в чекальні юрба. Хутко крутиться урна, виблискуючи навколо шкельцями. А як спиниться, тоді маленька тремтлива рука пірнає між покручені папірчики і підносить догори міцно стиснений у кулачку квиток. І хутенько біжить із ним до єдиного кіоску дитячої книжки на ярмарку—до кіоску Книгоспілки.

Дітей на майдані—не злічити. По двоє—троє, а то й цілими групами, з батьками й сами, ходять вони від одної до другої ятки. Біля книжок дитина може простояти не менше, як і дорослий. Ось маленька дівчина застигла в німому подиві перед ріжнобарвними обкладинками що й здаля вбирають у себе очі. Два старшеньких хлопчики жваво сперечаються про переваги «Гульверових мандр» перед «80 тис. верств під водою».

Біля дитячого кіоску — найбільший гамір, сюди найтяжче протиснутися. Покупці не встигають задовольняти дітвори, відповісти на всі запитання.

— Чи є у вас книжка про завод?

— Дайте мені, щоб було з пароплавом.

— Та тут самі іграшки: я цієї не хочу.

Як уважно треба дослухатися, скільки терпіння й любови мусить мати знервований, роздьорганий продавець, щоб дитина не пішла від кіоску незадоволена! І треба віддати належне продавцям дитячої книжки—є в них і терпіння і любов. Докладно, добираючи потрібних слів, пояснюють вони русявим голівкам, що є і чого немає, коли буде, де можна дістати. З квитками лотереї, з «готівкою» (20 наскладаних, випроханих—а часом і виплаканих—копійок)—тягнуться маленькі рученята до прилавку.

— Дуже боляче відмовляти в українській дитячій книжці,—говорить продавець: її немає. От як бачите: 10—15 назов оригінальної та 3—4 перекладної. Оце й усе. Книжок для дітей віком 10—12 років—годі й шукати.

На жаль, це так. Книжки української для дітей дуже мало. Дорослому читачеві ми продукуємо товстющі томи, перекладаємо найкращі зразки творчости світових класиків, а дитина й досі лишається упослідженa. Свідчення цьому—хоч би й розмір дитячого кіоску—він найменший на ярмарку, а асортимент у ньому—найбідніший.

— Мамо, я хочу пити!

Цілком законна й обгрунтована вимога, коли Цельсій і в тіні не хоче спускатися нижче від 20°. Але води на ярмарку—нема. Це вже треба поставити на карб недогадливости та нерозпорядности нашого церобкоопу. Адже всякий ярмарок є ярмарок з юрбою, з порохом із-під сотень ніг (до речі, пороху таки забагато, дарма, що майдан асфальтований). Треба б, щоб на ярмарку була й вода. Не за традиціями старих ярмарків, де продавали брудний квас із духом мила, а за вимогами звичайної собі людської потреби.

Торг біля ятки здешевленої книги й біля головного кіоску Книгоспілки не менше жвавий, як і біля дитячого.

Партійна й комсомольська бригада в порядку громадської самодіяльности жваво просувають книжку.

— Що напрацюємо понад звичайну норму робітного дня, те йде на користь підшефному селу для купівлі трактора.

Яке чудове поєднання двох важливих завдань наших днів—рушити культурну революцію, й піднести техніку сільського господарства!

— За три дні вторгували 1620 крб. Дитячої книжки розійшлося карбованців на 400, решту роскупили дорослі (між іншим, середній щоденний виторг центральної крамниці Книгоспілки не перевищує останнім часом 500—600 крб.). Ярмарок перших днів може пишатися своїм оборотом.

От простягається мозоляста рука.

— Дайте мені якоїсь белетристики.

— Українську книжку читаєте?

— Та не читав ще. Хто зна—брати чи ні.

— Візьміть, обов'язково візьміть. От Fata morgana, Бур'ян, На—гора.

І за хвилину робітник іде, обережно тримаючи в незвиклих до книжки пальцях кращі твори українського письменства.

Жваво роскуповують книжки з викладом правопису укрмови. Брошурку Гладкова продавці пропонують кожнісінькому, хто тільки підходить до кіоску. За три дні її продано 1000 примірників.

— Купують і кооперативну літературу. Брошури Леніна про кооперацію, книжки з коопграмоти. Нема нічого дивного: по-перше, кооперацією цікавляться куди ширші кола, ніж ми самі гадаємо. А по-друге, зараз відбуваються перевибори. Сезонна, сказати б так, потреба.

— Товаришу, виберіть мені, будь ласка, сами.

І продавець сумлінно виконує заклик партії—ширшу дорогу українській книжці.

В жодному кіоску не спостерегти такого активного просунення її, як у кіоску Книгоспілки. Колектив робітників, що обслуговують кіоск, заповзявся в діло перетворити те, що написано як заклик над ятькою:

— Кооперація найкращий шлях просунути книжку до мас.

І вона просувається. В гущавини трудящого люду, в робітничі кватирі приходить вона довгожданим гостем, кращим порадником і другом, показує широкі обрії соціялізму, ламає й руйнує рештки переможеного старого світу.

Лесь Заграва.

Без знання врожаїв не підвищимо

В момент реконструкції сільського господарства поруч оперативних завдань, як організація колгоспів, кредитування, постачання машин та насіння, у велетенській боротьбі за підвищення врожайности велику ролю має відіграти популярна с.-г. масова книжка. Це зброя в боротьбі за врожай, на поновлення землі.

Сільські агрономи земвідділів, с.-г. кооперації, радгоспів, с.-г. шкіл, колгоспів то-що, проводячи оперативну планову роботу в гущавині села, не мають змоги віддати потрібного часу на ліквідацію агрономічної неписьменности села. У цій справі так само не досягають дійсної мети й с.-г. курси, циклові та «летючі» лекції то-що.

Що ж треба селу, щоб навчити його агрономічної грамоти? Насамперед с.-г. книжка; її треба дати селянинові, принести йому в хату, втілити в селянське життя агрономічну грамоту. Треба кинути на село цілий потік с.-г. літератури, щоб господар працював на ниві не наосліп, а розуміючи процеси, які відбуваються в грунті, рослині то-що.

Проте, просунення с.-г. книжки селу ще дуже незадовільне. Найбільше її можна знайти в окружних центрах, подекуди в районних книгарнях, але цього не досить. Загляньмо в наші колгоспи, проаналізуймо їхню «духовну їжу» і побачимо, що лише 2—3% цих рушіїв сільського господарства мають с.-г. бібліотеки, в решті їх немає. А село потрібує вивчення ріжних матеріялів досвідних станцій та радгоспів про ведення господарства, про досягнення в колгоспах, с.-г. кооперації, селу треба дати книжки про скотарство, молочарство, про заведення інтенсивних культур.

Вплив с.-г. книжки надзвичайно великий і її треба просунути до сільського виробника. Мало тут заснувати полицю при крамниці, треба як найширше розгорнути роботу з книгоношами, що мають стати за посередників у книготорзі між с.-г. чи спож. т-вом та селянином, книгонош треба пропустити через спеціяльні курси, щоб вони добре обізналися з книжкою, щоб вони зуміли найкраще обслугувати селянина. Досі наші с.-г, кред. т-ва дуже мало уваги віддавали цьому питанню, а це ж їхня робота; вони мають допомогти господарствам вирощувати три колоси там, де виростав лише один.

Степович.

Обов'язок і споживчих і с.-г. т-в

Відвідавши своє село (Петрашівку на Білоцерківщині), підчас короткотермінової відпустки з Червоної армії, я побачив дуже не втішну картину: ні райвиконком, ні інші організації не підходять щільно до життя села. Володарський райвиконком лише тоді береться щось робити, коли одержує директиву з центру; з хлібозаготівлями, наприклад, він розворушується тільки після відповідних директив, посилає представників на села, а ті агітують: «здавайте зайвини, бо така постанова». Заздалегідної ж роботи у цій справі нема ніякої; селянам не пояснюється значіння цієї справи, вони також не знають, яка користь і державі і господарям од поліпшення способів господарювання; на селі майже не пояснено ще про податок на 29-30 рік та й ніяких матеріялів чи літератури в цій справі немає.

А хіба ж у такому стані сама тільки Петрашівка? Їх багато. Зарадити тут може лише поширення популярної літератури з ріжних питань. За цю справу може й повинна взятися кооперація, поширивши книготорг на селі та притягнувши до участи в цій справі ріжні сільські організації. Обов'язок розгорнути книготорг на селі покладається не тільки на споживчу кооперацію, що саме тепер заходилася до відкриття книжкових поличок при крамницях; с.-г. кред. система так само не повинна нехтувати просуненням літератури своїм пайовикам, особливо книжок із ріжних спеціяльних питань сільського господарства, як от: насінництво, садівництво, молочарство, птахівництво, насічництво і т. інш. Для цієї справи треба підготувати відповідний кадр робітників книжкової справи і тоді кооперативні організації зможуть зробити великий крок уперед на фронті культурної революції.

М. Буртан.

Машино-тракторна станція в степу

Тілігуло - Перуанську машинно-тракторну станцію на Одещині організував союз с.-г. кооперації за час від січня до квітня ц. р.

На станції 72 трактори, з них 40 Оль-пулів з продукційністю до 4-х дес. глибокої оранки за 10 год. роботи, 13 «Інтернаціоналів» і решта Фордзони американські та путилівські. Разом в переводі на силу Фордзона на станції є до 118 тракторів Фордзонів.

Перевалка парів новими перевальними тракторами системи «Фармаль».

Для весняних робіт станція має 8 чотирьохлемішних букерів, 8 чотирьохлемішних лущильників, борони змазочні № 5, 5 лапних культиваторів і 18 дискових рядкових сіялок.

За винятком дискових сіялок, решта причепних машин—внутрішнього виробництва. Всі трактори мають плуги для глибокої оранки: Оль-пулі чотирьохлемішні, «Інтернаціонали» трьохлемішні і Фордзони двохлемішні; двохлемішні плуги також внутрішнього виробництва.

Устаткування для ремонту тракторів та реманенту станцій Одеський союз одержав, але майстерні ще не побудовано, бо питання про вибір центру станції розвязано лише в кінці квітня. Центр буде в селі Красному, розташованому на дорозі Одеса—Миколаїв.

Легкий ремонт станції забезпечується монтерами, а більш серйозний робиться в Одесі.

До початку весняних робіт машинно-тракторна станція склала угоду на сівбу, паровий обробіток і засів озимини площею до 20 тис. гект. (в цю площу включено й озимий засів осени 1928 року). Весняної кампанії станція повинна засіяти до 5 тис. гект. (без пересіву і досіву озимої пшениці).

Територія, де розташована станція, дорівнює 25 тис. гект. рільної землі, але частина сел і де-які дрібніші населені пункти не цілком увійшли в договірні взаємини з станцією. Причини такі: незакінчення організаційної роботи з населенням тих пунктів, вичікування станцією нових тракторів для додаткового укомплектовання. На осінь біжучого року всю площу 25 тис. гект. станція охопить.

На цій території станція обслуговує 16 населених пунктів, а в них—19 об'єднань—колгоспів. В цих об'єднаних 1669 дворів і мають вони до 700 коней.

Організаційна структура станції така: система с.-г. кооперації, в особі Одеського сількредитсоюзу та кредитних т-в району діяльности станції й 19 СОЗ'ів, що входять до станції—це фундатори її, що на базі машинно-тракторної станції мають побудувати велике колективне господарство. Повсякденне керівництво роботою здійснює директор станції, затверджений фундаторами. Він провадить оперативну роботу на підставі виробничих планів, що їх затверджується в кожному колгоспі, і що потім затверджують збори уповноважених. При директорі станції є основний штат: 4 агрономи, з них 1 помічник директора. На агрономах лежить обов'язок відповідати і за агрономічну сторону роботи станції і за організацію процесів колективізації. Один старший механік, а під його проводом інструктори ремонтної справи, а також старші керманичі при кожному відділі тракторів працюють у відповідних об'єднаннях. Найменший штат госчастини і рахівничий—2—3 чол.

Основні пункти договору станції з об'єднаннями—створити цілком усуспільнене господарство в рільничій частині і усуспільнити інші галузі. Спільне з тракторами використовування робочих рук, тяглової сили та мертвого реманенту. Біднота й частково середняки користуються пільгами в кредитах від станції—через правління колгоспів—на обробіток землі і на збирання врожаю. Всі зайвини хліба й інших культур зараз же після обмолоту йдуть на продаж кредитним т-вам за ціни в день здавання. Станція обробляє землю, збирає врожай, молотить, дістаючи за це плату за собівартістю.

Глитайство вороже ставиться до станції, але біднота й середняки дають йому рішучу відсіч.

Нам довелося спостерігати роботу машинно-тракторної станції в перші дні весняної кампанії. Обслідувано було роботу в кількох СОЗ'ах, що входять до машиннотракторної станції. Для характеристики наведемо такі об'єднання: СОЗ Коблево—2800 гект. усієї рільної землі, 249 дворів, 112 коней. Коли ми під'їздили до бази колони, за роботою застали 13 тракторів; всі вони сіяли дисковими сіялками по обробленій букерами стерні. Недалеко від поля озимину боронували кіньми; так повністю використовується селянські можливості разом із удосконаленими машинами. Там же застали ми коней, що

Канадська агрокомуна на Одещині проводить тракторну чистку парів.

у якої підвозили зерно, воду то-що; взагалі всі коні СОЗ'у брали участь у роботі. Таке саме поєднання тяглової сили та трактора спостерігали ми і в СОЗ'і Ворошилівка, в комуні Матясовій та інш.

Чи є в організації станції, її практичній роботі помилки й дефекти? Є, ще й не мало, але день від дня справа стає організаційно на міцніші рейки. Під проводом партії і рад, під яскравим гаслом виробничого союзу усуспільненої праці на землі з робітництвом фабрик і заводів, господарство через вищу техніку переходить до великого колективного господарства, культурнішого й рентабельнішого.

М. Синяков.

Сватівський район потрібує уваги

Слобода Сватова-Лучка на Куп'янщині—це велика база сільгосподарської сировини. 17 ріжних державних і кооперативних організацій постійно скуповують тут продукти сільського господарства, вивозячи їх що-року на суму біля 3,5 міл. крб. Крім того, сюди як ті круки злітаються сотні спекулянтів, що й собі вивозять багато продуктів із району. Загальна сума вивозу що-року дорівнює близько 5 міл. крб. За кордон іде на суму біля 1½ міл. крб.

Цей багатий на сировину район міг би дати куди більше продукції, як би на нього звернути пильнішу увагу. А то він—мов той хутір за десятки кілометрів од битого шляху нашого будівництва: немає тут ні промислових підприємств для переробки с.-г. продуктів, не налагоджено як слід агрикультурного обслуговування селянства, а його тут не мало: в самій Сватовій-Лучці 18.000. Ринку не вивчено, організаційної роботи в цій справі не провадиться.

Як часто ми ходимо по золоті, не знаючи й самі, яку цінність топчемо ногами!

Сватова-Лучка потрібує пильнішої до себе уваги.

І. Нагірний.

Хроніка ХЦРК

Пуск нового хлібозавода. Цими днями почав працювати новий хлібозавод на Плехановській вул., що постачатиме свою продукцію крамницям і їдальні при ХПЗ, ДЕЗ., «Серп і Молот», і в найближчих селищах навколо заводів. Новий хлібозавод нині проводив дослідження випікання хліба вагою в 1 кіло. Новий хлібозавод має виробничу спроможність в 1½ тис. пуд. печеного хліба на добу.

Робота ХЦРК шириться. Торговельні обороти Церобкоопу за перше півріччя склали 53, 7 міл. крб. або збільшилися на 28,9% проти першого півріччя минулого року. Питома вага продуктової групи товарів в оборотах ХЦРК збільшилась за півріччя на 34,4%, при середньому рості оборотів по промтоварах на 27%. Значну роботу ХЦРК провів у галузі постачання пайовикам с.-г. продуктів. Обороти ХЦРК з цими продуктами склали 17 міл. крб. Значно зросли також і обороти з м'ясом. Вони збільшилися на 22,3%, при чому недостачу м'яса ХЦРК компенсував ріжною рибою, що її реалізовано 160 вагонів.

Одночасно зменшилася питома вага мануфактурних товарів у асортименті ХЦРК і за рахунок мануфактури збільшилася реалізація пайовикам готового одягу, збут якого за півріччя збільшився на 57,4%. Значно збільшилась торгівля меблями, посудно-господарськими товарами, а також реалізація музичних струментів, радіоприладдям тощо. Зросла й торговельна сітка Церобкоопу на 99 одиниць

Більше уваги висуванцям

Правління Сільського Господаря визнало за потрібне всебічно поліпшити обставини праці висуванців у системі с.-г. кооперації.

Дотепер висуванці досить часто перебували виключно на технічній роботі. Замісць реальної допомоги висуванцям часто рекомендували вивчати технічну або вузько-спеціяльну літературу.

Через це правління Сільського Господаря ухвалило організувати для висуванців усіх кооперативних центрів спеціяльний семінар з основних питань кооперативної практики. Кожен висуванець буде прикріплений до висококваліфікованих спеціялістів. Ухвалено також періодично скликати нараду висуванців для обговорення всіх біжучих питань, звязаних з їхньою роботою.

№ 16 **Медицина й Гігієна** 22 травня 12 (1929) р.

Раціональне приготування страви

Наш апетит дуже часто залежить від якости та способу приготовлення страви. Беручи на увагу велике значіння апетиту в справі переробітку та засвоєння харчу, кулінарія в першу чергу повинна турбуватися за те, щоб приготовити їжу смачну і приємну (запахом своїм і виглядом). Не рекомендується робити великі перемежки між поданими стравами, бо це може знизити апетит, особливо у нервових людей.

Апетит може залежати від ріжноманітности страв, і з наукового погляду має вагу те, щоб меню не було одноманітне, шоб не повторялися ті самі страви. Кожна страва нашого обіду мусить відріжнятися не лише формою, а й своїм змістом. Наприклад: мучнистий суп, мучнистий гарнір для другого (локшини, макарони) і мучнисте солодке (пуддинг то-що)—неправильне меню. Найраціональніше і найкорисніше комбінувати меню з мучнистих продуктів, крупів, садовини й городини.

Вибираючи продукти, треба посамперед звертати увагу на їхню якість. Якість м'яса і риби залежить від свіжости, кількости жиру в них (що більше жиру, то важче перетравлюється м'ясо й риба) і від ніжности м'яса та риби, (за ніжніше м'ясо вважається молоде), а також рибу, і дичину. Вибираючи свіже м'ясо, треба особливу звертати увагу на ті його частини, що при самій кістці, бо вони псуються найшвидче. Добротність риби легко пізнати по пругкому тілу, по червоних зябрах, по неглибоко запалих очах. Що до садовини, то і тут треба звертати увагу на їхню свіжість, чистоту і стиглість, бо що молодша садовина, то м'якша її тканина.

Приготовляючи продукти до варіння або пряжіння, треба робити так, щоб вони не втрачали своїх цінних живних властивостей. Так, м'ясо, рибу та городину не треба тримати в воді, а вистачить обмити холодною водою.

Коли не слід вимочувати м'ясо, рибу й городину, тому що вони тратять свій живний сік, то крупи та стручкові рослини. (горох, квасоля, сочавиця, біб), навпаки, треба спочатку розмочувати. Води береться стільки, скільки вони можуть увібрати в себе бубнявіючи. Розмочувати треба: манні крупи і саго годину, вівсяну та ячменні крупи—3 години, гречані—6 годин, риж—12 годин, стручкові 12—24 і 36 годин.

Коли продукти вариться або пряжиться, треба пам'ятати, що ціла група продуктів від довгого варіння й пряження тратить свою натуральну живну цінність—денатуралізується. Це стосується особливо городини, масла, садовини та хліба, що мають у собі вітаміни (див. Мед. і Гіг. № 13). Довге варіння має ще інший небажаний наслідок: воно пезбавляє харч мінеральних солей.

Ніколи не рекомендується виливати юшку, що в ній вариться городина, бо в юшку переходить від ⅓ до ¾ мінеральних солей, потрібних і важливих живних речовин для організму. Хотівши правильно зварити городину, треба взяти стільки води, щоб юшки вийшло небагато; юшку треба з'їсти разом з вареною городиною або використати на підливу.

Час, потрібний на те, щоб зварити городину, залежить від її кількости. Основне правило: не слід довго підтримувати температуру кипіння, а як тільки скипить, відставити на край, або в тепловар, де температура підтримується між 70° і 90°.

Так треба робити, коли вариться суп. Багато де-хто здіймає з м'ясного супу та бульйону шумовиння. Ото ж треба знати, що це шумовиння має в собі білкові речовини і солі дуже корисні. Підчас дальшого варіння шумовиння сідає на дно в формі крупинок, тому здіймати його не рекомендується. Хотівши підчас варіння зберегти продукти яко-мога у природному вигляді, треба готувати страву на парі. В кращих їдальнях Нархарчу (особливо в Москві) цей спосіб уже застосовується. Коли продукти пряжеться, треба теж уникати довгої високої температури, бо це впливає на живну вартість продуктів. Крім цього, від довгого пряження білки в м'ясі і рибі зсідаються, м'ясо висихає й морщиться, утворюється груба, жорстока шкурка, через що такий харч трудніше перетравлюється в шлункові.

За найкращий спосіб приготовлювати м'ясо треба вважати: 1) смаження на відкритому вогні, 2) томлення м'яса. Томлення, рівняючи до пряження, менше денатуралізує продукт. Томлене м'ясо, томлена городина—це цінні живні продукти. Ось чому рекомендується яко мога частіше застосовувати цей спосіб. Масло (особливо коров'яче) зберігає свої цінні поживні властивості лише тоді, коли його додається до страви, аж тоді як подається обід, кашу або підливку, а не тоді, як ці страви варяться. Підливка—дуже бажана річ для другої страви. Вона додає смаку, прикрашує його зовнішність, а найголовніше підвищує калорійну цінність страви. Підливка здебільшого має в собі такі високо-калорійні продукти, як молоко, масло то-що.

Третю страву, так зване «солодке», багате на цукрові речовини, не треба вважати за роскоші або за зайву страву. Численні науково-поставлені досліди довели, що цукор дуже зміцнює фізично-втомлених людей. Коли подається «солодке», то краще засвоюється увесь обід. За дуже корисну третю страву правлять садовина та ягоди.

Неодмінний супутник кожної їжі—це хліб. Що пухкіший хліб—то краще засвоює його собі шлунково - кишковий тракт. Найкращий, дірчастий хліб—це білий хліб, тому він входить у дієту при всіх шлунково-кишкових недугах. Але цінність хліба не визначується лише дірчастістю, вона залежить посамперед від змісту вітамінів у ньому, від його смаку та калорійности. З цього погляду білий хліб не такий цінний, як чорний. За кращий хліб треба вважати чорний хліб з домішкою до нього 6—12% пшеничного борошна. Такий хліб часто випікається саме у нас, на Україні.

Нарешті, треба підкреслити, що приготовляючи харч, не треба забувати найголовнішої умови: яко-мога менше зміняти натуральні властивості продуктів.

Д-р А—ський.

Рання операція

Нераз буває так, що людина мало звертає уваги, на свою недугу, коли вона не дуже їй допікає й не збиває її з життьової колії, навіть не підозріваючи, що іноді така легка недуга може розвинутися в дуже гостру хоробу й привести до таких ускладнень, що можуть навіть скінчитися смертю.

Повсякденна наша хірургічна практика дає нам тут чимало ріжноманітного матеріялу, але я спинюся лише на особливо небезпечних ускладненнях, що настають як наслідки **шлункової виразки** і запалення хробаковатого паростка, так званого **апендицита,** тих хороб, що іноді можуть навіть нічим не виявляти себе. Як часто, наприклад, пробують вгамувати шлунковий біль домашніми способами—спокоєм, теплими або холодними компресами на живіт, ріжними каплями, що мають у собі наркотичні речовини, а до лікаря звертаються лише тоді, як переконаються, що всі їхні домашні засоби даремні, бо вони не тільки не поліпшують їхнього здоров'я, а й шкодять йому. Так марнують вони той дорогий час, коли можна було б правильно роспізнати хоробу і роспочати відповідне лікування. Та це ще не так важно, лихо в тім, що за минулий час дійшло до **перитоніту** (запалення очеревини), а ліквідувати перитоніт уже дуже важко.

Наведу кілька випадків, що з ними часто доводиться мати діло. Людина часом і не знає, що у неї є виразка шлунка, гадає, що у неї просто катар шлунка, і не надає цьому особливої ваги. Враз, не зважаючи на цілком нормальне харчування, вона починає відчувати сильний біль у шлункові (під ложечкою), біль гострого характеру (щось різануло, щось луснуло, запекло—так здебільшого описують цей біль хорі), далі настає невеличке полегшення, іноді приєднується млість, блювота, хорому важко дихати, він відчуває гострий біль, коли кашляє. Це картина звичайна, але далі вона міняється від того, через скільки годин, не кажемо вже про доби то-що, доставлено хорого на операцію.ь Припустімо, що його привезли до лікарні через добу. Змарніле обличчя, блискучі очі, іноді блювота, біль у животі, живіт напружений мов дошка в горішній частині і надутий в долішній, дихання важке, пульс частий температура нормальна. Діягноза--протин шлункової виразки або дванадцятипалої кишки. Операція: в черевній дуплині знайдено випалі з шлунка плинні або тверді складовини харчу, очеревина як стінок живота, так і всіх органів запалена, в багатьох місцях вкрита фібринозними плівками. Це запалення розвинулося вже в усіх відділах і найдрібніших закрутах і заглибленнях між органами. Зашити проколотий отвір легко ,але очистити черевну дуплину дуже важко, навіть зовсім неможливо. Організм уже дуже отруєний і діяльність серця значно послаблена. З такого важкого стану людина рідко видужує. Ще сумнішу картину спостерігаємо у хорого, доставленого через значно більший період часу.

Тепер подивімося, що буде з хорим, доставленим через 2—3 години після проколоття. Суб'єктивні почування у хорого ще свіжі: він відчуває гострий біль в животі і під ребрами. Операція: запалення не лише розлитого, а й навколо проколотого місця нема, помітна лише гіперемія (почервоніння) та ще навколо і не далеко від проколотого отвору небагато розлитого з дуплини або дванадцятипалої кишки містива. Зашити отвір, очистити більшу чи меншу ділянку очеревини від чужородного тіла, перевести навіть туалет дальших місць очеревини, вжити деяких профілактичних заходів—все це зробити недовго. Це дрібниця, а важно те, що тут справа не дійшла до запалення очеревини, вона (очеревина) лише роздратована, організм ще не отруєний, діяльність серця ще не ослабла; з такого стану здебільшого можна ще врятувати хорого.

З цих двох прикладів легко зрозуміти, яке велике значіння має рання операція. Напр., сталося велике лихо: удар, поранення, перелом кістки та інші есподівані нещасливі випадки—все це, рівняючи з проколоттям не таке страшне, а страшний перитоніт, що на нього є лише один лік: яко мога швидше поставити діягнозу та оперувати. На цьому мусять зосередити всю свою увагу і хорий, і його оточення, і лікар.

Гадаю, що всім ясно, які наслідки може мати загаяння в правильному роспізнанні та вжитті відповідних заходів. Кожному ясно, що в таких випадках дорогі, можна сказати, не лише години, а й хвилини бо те, що потрапляє в черевну дуплину, позначує свій вплив з ріжною інтенсивністю, залежно не так від його кількости, як від якости, від його хемічних і головним чином біологічних властивостей.

Гадаю, що кожному так само зрозуміло, яке велике значіння в таких випадках має спокій. Тут треба добре знати, коли доводиться хворого переносити до лікарні, як його треба взяти, як перенести, покласти то-що. Що буде з хорим, коли його невміло взяти, невміло покласти, а ше гірше, коли його посадити на звичайнісінький віз, перевезти на більше чи менше віддалення по тряскій дорозі? Ясна річ, що від трясіння потраплятимуть в очеревину нові порції харчових мас, вони росходитимуться по всій дуплині і що дужчі будуть товчки, струси, перегинання корпуса, тим, розуміється, буде гірше хорому.

Те саме буває при протині гострого апендициту, хіба що самий протин маємо в іншій ділянці черевної дуплини та що при гострому апендициті завжди вже є запальний процес. Те, що ми знаходимо при операціях протину апендицита, свідчить, що чим більше минуло часу від перших ознак хороби до операції, то важчі явища спостерігається в очеревині, то частіше закінчуються такі випадки смертю.

Тому рекомендується з такими гострими болями в животі яко мога швидче звертатися до лікаря, яко мога обережніше перевозити чи взагалі транспортувати хорого до лікарні, бо коли доведеться оперувати, то результат операції дуже залежить від того, скільки часу минуло від початку недуги до операції та як за той час поводилися з хорим.

Проф. І. Кудінцев.

Лікування артеріосклерози сироваткою Трунечека

Під артеріосклерозою розуміють своєрідну зміну жил у людини, що зводиться до їхнього ствердіння, втрати нормальної пружности і, часто, до відкладання вапняку в їхніх стінках. Захорування це найбільш поширене у людей літнього віку, несприятливо впливає на роботу внутрішніх органів і на загальний кровообіг, коли досягає гострого ступеня розвитку. Останнє проте спостерігається не так часто.

Далеко частіше склеротичні зміни жил розвиваються рівнобіжно із загальним зношуванням організму і, таким чином, є одними з виявлення фізіологічної старости, що не вимагають лікарського втручання. В тих же випадках, де старіння жил значно випереджує зношування всього організму —ми вважаємо артеріосклерозу за тяжку хоробу, що вимагає цілої низки запобіжних і лікувальних заходів.

Небезпека артеріосклеротичних змін жил потрійна. Посамперед, зміна жил шкідливо впливає на роботу серця; останнє з великим зусиллям проштовхує кров через неподатливі, звужені хобробливим процесом жили, швидче стомлюється і раніше зношується, ніж у нормі. Другим наслідком порушеної пружности жил є їхня крихкість. При ростягненні склерозованих жил кров'ю, стінки їхні часто не витримують натиску і розриваються. Скільки розриви ці, як правило, бувають в мозкові, то в результаті ми маємо смерть хорого, або: в кращому разі стійкі довгочасні паралізи тіла. Третім звичайним наслідком склерози жил є порушення живлення вражених органів і тканин. Крізь звужені склерозовані жили органам подається мало крови, живлення їхнє порушується і в наслідок хронічного голодування гинуть високо організовані робочі клітини органів, чиє місце посідає невибаглива сполучна тканина, що розростається, як той бур'ян, що глушить залишене без догляду поле. В наслідок вказаної причини майже всі органи старих стають щільними, зморхлими і зменшеними в об'ємі. Із сказаного видно, що артеріосклероза, коли вона хутко прогресує, викликає передчасне зношування організму і що значна частка правди міститься у французькому прислів'ї: людина має вік своїх жил, себ-то можна бути молодим в 50 років і старим—в 30 років.

Із сказаного читачеві ясно, яке значіння має для людини передчасний розвиток артеріосклерози і як важливо запобігти або хоча б загаяти темп її розвитку. Останнього до певної міри можна досягти, усунувши цілу низку шкідливих хемічних і механічних моментів, що сприяють передчасному зношуванні жил. До числа перших належать куріння, постійні закрепи, шо сприяють всмоктуванню з кишок ріжних продуктів гниття, отруєння крови патологічними продуктами неправильного обміну речовин (подагра), порушена функція нирок. До механічних моментів, що мають далеко менше значіння, належить надмірна професійна праця, коли вона дає робоче навантаження лише окремим групам м'язів та їхнім жилам.

Далеко складніше завдання — лікувати вже виявлену або запущену артеріосклерозу. Однак, і тут можна в деяких випадках досягти успіху за впертого і доцільного лікування. Не торкаючись тут звичайних формацевтичних і дієтичних метод лікування артеріосклерози, зупинімося лише на одній методі боротьби з артеріосклерозою, що обіцяє, здається, в багатьох випадках явний успіх. Ми маємо на увазі так звану сироватку **Трунечека.** В 1901 році французький лікар Трунечек запропонував для лікування артерюсклерози свою методу, що **полягає у впорскуванні під шкіру концентрованого росчину солей, які містяться у кров'яній сироватці.** В цьому росчині містяться всі натронні й калійні солі кров'яної сироватки, взяті приблизно в десятиразовій концентрації. Головна відміна сироватки Трунечека від мінерального складу кров'яної сироватки—це відсутність у першій кальцієвих солей, що являють собою небажаний компонент, бо вони правлять за той матеріял, що інкрустує хорі жили. Хоч на перший погляд склад сироватки Трунечека простий, проте вона має дуже цікаву властивість, відзначену московським професором хемії **Шиловим.**

Виявилось, що ця сироватка може притягати кальцієві солі навіть із скляного посуду, що в ньому її приготовляється. В звязку з цим для приготовлення ідеально-чистої (цеб-то без домішки вапневих солей) сироватки Трунечека, вживають здебільшого не скляного, а кварцевого посуду. Сироватка Трунечека в готовому вигляді—це цілком прозорий безколірний росчин, залютований в ампули по кілька кубічних сантиметрів. Найбільшу практику в застосовуванні сироватки Трунечека для лікування ріжних склеротичних станів має московський лікар **Майков,** що інтенсивно пропагандує цю методу лікування вже два десятки років. Лікування сироваткою Трунечека, за його спостереженнями, дає явний успіх уже після впорскування перших 20 кубічних сантиметрів сироватки. Щоб стійко поліпшити всі симптоми хороби, він рекомендує вводити не менш, як 100 кубічних сантиметрів росчину, поступово підвищуючи дозу. Ефект лікування в такому разі треває біля 2-х років, після чого починають вертатися старі симптоми хороби. В звязку з цим **Майков** рекомендує після першого курсу лікування, через кожні 6 місяців повторювати курс лікування у половинному розмірі—тоді, за його спостереженнями, через 2—3 роки лікування можна дійти яскравого як об'єктивного, так і суб'єктивного поліпшення стану здоров'я хорого. Здебільшого після ін'єкції сироватки Трунечека не спостерігається якоїсь загальної реакції, лише зрідка трапляється біль у потилиці, в мускулах рук і ніг, нездужання, незначна запаморока. Високе кров'яне тиснення у артеріо-склеротиків на початку лікування сироваткою Трунечека починає знижуватися досить хутким темпом, здебільшого на зміну кислій реакції сечи приходить невтральна і навіть лугова. В такому разі рекомендується припинити лікування до відновлення нормальної кислої реакції сечи. Хороби, що при них Майков та інші, застосовувавши сироватку Трученека, спостерігали поліпшення, належать саме до числа найтяжчих хороб, що кепсько піддаються звичайному лікуванню. Сюди належать, посамперед, **серцева астма, грудна жаба, склероза плечних і мозкових жил, артеріо-склеротичне перемінне кульгання.** Спостерігалося поліпшення від вживання сироватки **при подагрі, старечій гіпертрофії передсечника, при мігрені і навіть при істерії та невврастенії.** Не зважаючи на невинний ніби-то характер описаного способу, він у деяких випадках буває протипоказаний через свою властивість витягати з тканини вапну. Ось чому не рекомендується застосовувати сироватку Трунечека при туберкульозі активному або такому, що шрамується: це може оголити звапнені огнища і загострити хоробу, а втім треба відзначити, що яскраво виявлену артеріосклерозу та активний туберкульоз рівночасно спостерігається не так то й часто.

Д-р Я. Кальф-Кальф.

Параноя або первинне божевілля

Психічна діяльність людини цілком вичерпується її соціально - трудовою поведінкою, себ-то наша психічна і соціально-трудова (суспільно-трудова) діяльність є те ж саме. Порушення нашої соціально-трудової поведінки в розумінні порушення здібности пристосовуватися до околишнього соціально - трудового життя—це вже *душевна хороба*. Одною з таких форм душевного захорування є параноя, або первинне божевілля. Основний елемент параної—маячна система мислення.

В основі маячної системи лежить маячне уявлення. Під маячним уявленням ми розуміємо неправдиві уявлення, що в реальному (справжньому) світі не мають обґрунтовання, при чому ці неправдиві уявлення не піддаються корегуванню (виправленню). Наприклад, *у кого-небудь з народу* розвивається без усяких підстав уявлення, що він із царського роду, князь, цар або революційний вождь і т. д., при чому ніякими умовляннями і доказами не можна у нього цього уявлення його про себе, дієї думки його розбити.

Дуже близькі до маячної ідеї своєю стійкістю—неправдиві уявлення в наслідок темряви і фанатизму, зокрема релігійні уявлення, що в значній мірі визначають всю соціально-трудову поведінку віруючого. Що до стійкости можна також з загального погляду широкої публіки прирівняти до маячної системи які небудь теорії вченого мислителя, коли він лишається самотній із своєю ідеєю, коли його теорії більшість не визнає, тим більше, коли його теорію більшість заперечує.

Та не зважаючи на стійкість таких помилкових або фальшивих уявлень, не зважаючи на те, що вони не раз керують нашим життям, ми з психіятричного погляду не називаємо їх уявленнями параноїяльними. Параноїяльні уявлення, крім своєї стійкости і повної недоступности для переконання на інше, мають ще свої характерні ознаки. По-перше, параноїяльні ідеї виникають самостійно, без зовнішнього впливу, без впливу оточення. По-друге — параноїяльна ідея своїм змістом тісно зв'язана з особою маячної людини: або у неї виникає маячне уявлення про свою особу (наприклад—він цар, він революційний вождь, *він пророк* то-що), або про відношення до його особи (його переслідують, його хочуть згубити, отруїти то-що). По-третє—маячна ідея особливо емотивна, (себ-то зв'язана з сильним *переживанням*). Маячна ідея здебільшого виявляється не в холодному або байдужому міркуванні, її глибоко переживає ця особа; елементи маячні або параноїяльні маємо в багатьох психозах або як більш-менш постійну складову частину або як тимчасову домішку, але в психозі «параноя» ці домішки складають саму суть хороби.

Німецький психіятр **Крепелін**, що оце недавно помер (в 1926 р.), виділив окремо найчистішу форму параноїяльної хороби, що її і тепер більшість авторів уважає за параною.

За визначенням Крепеліна, параноя характеризується поступовим, основаним на внутрішніх причинах, розвитком постійної непохитної маячної системи. Цей розвиток відбувається рівнобіжно з повною справністю, ясністю і порядком у мисленні, волі й діях.

За межами маячної системи і всього того, що має з нею зв'язок, логіка хворого і перебіг його думок, як на наші способи досліджування, роблять враження цілком нормальних.

Сама ж маячна система має тенденцію поширюватися і поступово захоплювати що-раз дальші ділянки нашого мислення і може іноді опанувати все наше мислення взагалі, чому сприяють дві характерні властивості параноїка: його **егоцентризм** і **символізація**.

Під егоцентризмом ми розуміємо тенденцію відносити всі навколишні явища до своєї власної особи. Під символізацією розуміємо нахил шукати в навколишніх явищах якогось особливого значіння. При цьому параноїк, як егоцентрик має нахил у навколишніх явищах шукати окремого значіння для своєї власної особи (наприклад, коли хтось випадково пройде мимо його будинка—він конче щось готує параноїкові, або коли йде дощ, то це хтось йому зробив на злість і т. д.).

Відповідно до цього своєрідного маячного мислення параноїк будує і свою загальну соціально-трудову поведінку. При цьому поведінка параноїка пристосовується до його маячної ідеї тим більше, чим ширше охоплена останньою система мислення хорого.

Здебільшого у параноїків загальна соціально-трудова поведінка в основній своїй частині не кидається в вічі своїм відхиленням від норми через те, що система мислення у них вражена лише частково. **Отже, вони можуть лишатися і лишаються в колективі.** Випадають із колектива лише *тяжкі параноїки*, отже в психіятричних лікарнях ми маємо рівнішн невеликий процент (менше ніж 1%) хорих на параною, тимчасом як у дійсності в житті колективу їх куди більше. Нарешті, саме поняття *душевної хороби—поняття соціально-умовне*, і душевно-хорим ми називаємо лише того, хто нездатний до життя в колективі.

Відповідно до характеру маячіння параноїки поділяються на хорих з маячінням переслідування, з маячінням *величности*, з маячінням ревнощів, винаходів, сутяжництва (коли хорий судиться без кінця).

Здебільшого маячіння переслідування і маячіння величности бувають вкупі, при чому маячіння величности розвивається пізніше, ніж маячіння переслідування.

Типові випадки параної мають спочатку форму загостреної помисливости і підозріливости, бо хорому здається, що він відкрив своїх *переслідників* і ворогів. Це переслідування пояснює хорий тим, що оточення заздрить йому, а заздрощі пояснює тим особливо могутнім своїм становищем, що ніби то готується для нього. І в залежності від ступеня розвитку маячної системи хорий в тій чи иншій мірі роз'єднується з колективом, що оточує його. Процес виходу з колективу йде звичайно повільно, але можуть бути і гострі початки хороби. Часто стимулом до розвитку хороби є зовнішні труднощі в житті.

У параноїка сутяжника за початок хороби править звичайно який небудь програний ним судовий процес, що є потім відправною точкою для цілої низки дальших судових справ, які супроводжуються розвитком маячіння відношень, головним чином у формі маячіння переслідування.

Типічна параноя—невигоїма хороба. За повного збереження своїх здібностей, особистість у своєму виявленні підпадає в тій чи іншій мірі під вплив маячної системи, — що звичайно прогресивно розвивається, але тільки до певних років. У віці фізичного послаблення організму, розвиток маячіння не тільки припиняється, а навіть маячіння слабшає.— Виникає хороба в 30-х роках життя. В старечі роки, коли маячіння стає меншим, хорий часто-густо робиться знову соціобільним, себ-то здібним до нормального колективного життя; але звичайно він у цей час не може вже повернутися до колективу, бо йому перешкоджає відвичка або відсталість від загального колективного життя.

Що до суті цього душевного захорування, то, на думку деяких авторів, воно являє собою органічний хороботворний процес. Більшість же авторів гадає, що у параноїків ми маємо справу з відповідною хоробливою конституцією (будовою організму), що виявляється при невідповідності змагань даної особи з наявними можливостями, наприклад, даний суб'єкт хоче висунутися в громадському житті (але умови не дозволяють; або дівчина хоче одружитися та не має відповідних умов, нагоди то-що). В таких випадках стається зрив з реальних шляхів мислення і тікання в царину маячіння. Деякі автори припускають у таких суб'єктів і наявність природної слабкости критики.

Хороба **параноя має велике соціяльне значіння.** Сам хорий за значної поразки його системи мислення, а разом з тим і поведінки, може випасти з колективу, як не досить продуктивний член його. З другого боку, такий хорий може стати соціяльно небезпечним, коли він починає переслідувати своїх переслідувачів аж до організації замаху на життя своїх удаваних переслідників. Наводяться в літературі випадок, коли параноїк убив свою матір і трьох дітей, потім поїхав з дому до сусіднього села і там почав стріляти в нарід, при чому дев'ятьох чоловіка убив і 11 поранив. Небезпечним соціяльно може бути такий хорий і в наслідок того, що переслідуючи своїх переслідувачів, він може вводити в помилку і установи, і осіб, бо формально всередині свого маячіння, він цілком логічно розвиває свою думку.

Крім того, **параноїки з маячінням величности, з маячінням фантастично високих місій, легко впливають на людей темних, істеричних, психопатів,** що відзначаються здібністю легко піддаватися навіянню. Отже, часто створюються нездорові **громадські рухи в формі релігійних сект,** що являють собою не що інше, **як психічні епідемії.**

Ці психотичні громадські групи під впливом свого хорого проводиря—параноїка часто можуть вести і до масових кривавих жертов, не кажучи вже про те, що звичайно самий колектив своєю структурою і змаганнями — засуджений на непродуктивне життя. Особливо ж характерні психічні епідемії з фанатизмом і з масовим самознищенням. Останнє набирає іноді нелюдських форм у вигляді самоспалення, самовтоплення; на півні кол. Росії в 1895—96 р. був випадок самозакопування 25 осіб такої релігійної секти. Беручи на увагу соціяльне значіння параної в тій чи іншій мірі її розвитку, треба подбати про своєчасне переведення хорого в відповідні умови психіятричного спостереження й лікування.

Д-р Я. Ільон.

Центр світової мікробіології

(Інститут Пастера).

Недавно відсвятковано 40-річний ювілей Інституту Пастера в Парижі. За 40 років бурхливої наукової творчости цю установу винесено на височінь світового центру мікробіології і зараз, немає культурного місця на земній кулі, де б не було «Пастеровських станцій» або Пастеровських Ін-тів. З організацією і відкриттям Інституту зв'язана вся діяльність самого **Луї Пастера**, що вперше відкрив і науково обґрунтував цілу низку *природних явищ*, в тому числі й пошесні захорування як активну й біологічну діяльність дрібних живих істот—**мікроорганізмів**. Звідси виникла ідея Пастера про запобіжні прищеплення.

Луї Пастер.

Великий наплив хворих, покусаних скаженими тваринами, був причиною того, що 1886 р. за ініціятивою французької Академії Наук було оголошено міжнародню підписку на збирання коштів, щоб будувати Інститут.

За короткий час зібрано 2.500.000 франків, а за 2 роки побудовано й устатковано за останнім словом науки та техніки того часу величезні будівлі в дуже гарному паркові. Лабораторії плановано самим Пастером і його найближчими співробітниками **Ру та Шамберланом.**

Характерно, що Інститут, не дивлячись на його питому вагу для світової науки, і досі утримується виключно на приватні пожертви і кошти від продажу сироватки й вакцин. Інститут всім співробітникам, що ведуть дослідницьку працю, дає можливість користуватися всім багатством свого устаткування, всі свої технічні можливості, увесь віварій експериментальних тварин—а за це не вимагає ніколи нічого. Крім того, Пастеровський Інститут дає своїм співробітникам і тим стороннім, кому він відчиняє свої двері,—ще цінніше—можливість товариського **консультування** з світовими авторитетами всіх галузей мікробіології, фізіології, хемії й фізичної хемії.

Праця в подібних умовах об'єднує всіх «пастерівців» в тісну, дружню сім'ю і забезпечує ту вільну і разом з тим скеровану до одної мети наукову творчість, що піднесла цю установу на небувалу височінь.

Тепер Інститут Пастера всю свою діяльність поділив на три головні галузі:

1. Дослідча робота з ріжних галузей мікробіології: вивчення патогенних і непатогенних (нешкідливих) мікробів, що беруть участь в цілій низці технічних процесів: виготовлення сиру, вина, пива і т. інш.
2. Педагогічна діяльність. Що року 100 дослідників, обраних за конкурсом з усіх кінців земної кулі проходять курс з бактеріології, паразитології з відповідними практичними вправами і
3. Суто практична діяльність—виготовлення всіх гатунків сироваток, вакцин і т. інш.

Плеяда вчених, що вийшли з Пастеровського Інституту стоять на чолі Пастеровської справи в цілому світі. Досить відзначити проф. **Борде** в Бельгії, проф. **Петіт** і **Нарі Плотц** в Північній Америці, проф. **Керанд** в Персії, проф. **д'Ереля** в Єгипті, і нарешті одного з геніяльних учнів Пастера проф. **Мориса Нікола**, що вперше заснував бактеріологічний Ін—т в Константинополі.

В нашому Союзі ціла низка вчених пишаються назвою — «Пастерівців» — проф. Тарасевич, Гамалія й багато інш., а всіх хто знаходив поради в Ін-ті з України, РСФСР і інших республік—можна нарахувати багато.

Величезний з українських мікробіологів, світовий вчений, **Ілля Мечників**, розвив і цілком найшов свою дорогу як учений і здобув загальне визнання лише в атмосфері Пастеровського Інституту (в книгозбірні І-ту зберігається урна з його останками). А після смерти Пастера (1895 р.) аж до 1916 р. Мечніков фактично керував інститутом, а його лабораторія була в ці часи тим центром, що притягував наукову думку цілого світу.

Зараз на чолі і-ту стоїть найближчий співробітник і друг Пастера проф. **Еміль Ру**, з ім'ям якого звязана низка наукових винаходів і завдяки невпинній праці якого полегшено не одну людську недугу.

З співробітників ми згадаємо тільки деяких: проф. **Кальметта**—автора методи прищеплення проти туберкульози, що зараз стоїть в центрі уваги всього медичного світу; проф. Мориса **Нікопя**, блискучий аналітичний розум якого вніс стільки світла в науку про імунітет; проф. **д'Ереля**, що відкрив антагоніста бактерій—бактеріофага, проф. **Левадіті**, що працює над побудниками ще з невиясненою етіологією; проф. **Безредка** (виходець з СССР) —

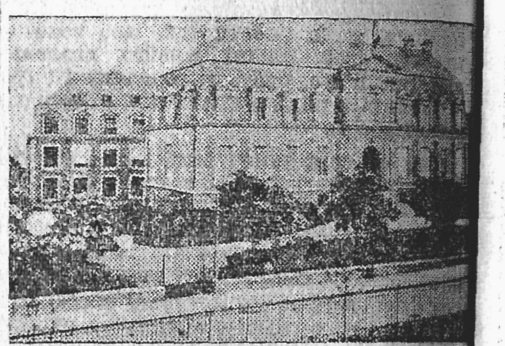

Інститут Пастера в Парижі.

творця теорії місцевого імунітету і багатьох інших праць; проф. **Дельзена**, що працює над фізіологією мікробів; проф. **Мешля**—найбільшого авторитета протистолога Франції; проф. **Дюкло**—найкращого фізико-хеміка й багатьох інших.

Список цей далеко неповний дає уяву про те, до яких розмірів Пастеровський Інститут зумів згуртувати найбільших вчених зі всіх дисциплін, що стикаються з мікробіологією.

Людство в цілому має право пишатися Паризьким Інститутом Пастера, бо його будували народи всіх країн, а здобутки, що він має за 40 років існування, не можна виміряти ніякими цінностями.

Д-р Ів. РОЗГОН.

Відповіді читачам

Тов. С. Л. (Синельникове, Дніпропетровськ. окр.). Хороба, про яку ви запитуєте, зветься «гірсутизм». Залежить вона від розладдя функцій залоз з внутрішньою секрецією. Хоча питання про походження гірсутизму остаточно ще не розв'язано, однак, більшість ендокринологів (знавців хороб, що залежать від порушення діяльности залоз внутр. секреції) вважають, що у виникненні цієї хороби певну ролю відограє надниркова залоза. Є кілька форм гірсутизму, починаючи від підвищеного росту волосся на губах і бороді у жінок і кінчаючи появою волосся по всьому тілу, одночасно з передчасною половою зрілостю.

Хоча в принципі рентгенізацією можна знищити волосся, однак, скільки нам відомо, її для цього ніколи не вживається. Треба лікувати основну хоробу — розладдя функцій залоз з внутріш. секрецією. З ендокринологів можна назвати проф. **Оппеля** (Ленінград), проф. **Бухшаба**, д-ра **Окса** (Одеса), прив. доц. Когана-Ясного (Харків). Найкраще вам звернутися до терапевтич. клініки Дніпропетровського, Одеси, Харкова або до інших університетських центрів.

К. Михайловій (Шепетівка). Лупа здебільшого виникає в наслідок недодержання правил гігієни. Щоб позбавитись її, треба частіше мити голову теплою водою з милом, додаючи туди трохи олії. Гарні наслідки дає миття голови зеленим (калійним) милом. Добре змащувати корінця волосу хінна вода, 50% спирту. Щоб зміцнити увесь організм, слід вживати миш'якові препарати. Це може прописати вам кожен лікар.

Гр. Остапчукові. (с. Черепинка). Лускатий або «чещуйчатий» лишай дуже довга, тяжка хороба. Лікують її впорскуванням миш'яку, вливанням неосальварсана, гемотерапією (впорскування власної крови), але наслідки не завжди бувають гарні. Останнім часом почали лікувати лускатень і рентгенівським промінням. Перші наслідки подають де-яку надію. Щоб лікувати лускатень Рентгеном, радимо вам звернутися до рентген-кабінету одного з великих центрів—Київа, Одеси, Харкова.

Гр. Іващенкові. (Прилука). З вашого листа видно, що дитина ваша очевидно хоріє на дакріоцистит (запалення слізового мішка). Ця хороба часто буває хронічною. Вилікувати її можна. Звернітся до очної лікарні в Київі або в Харкові (лікарня ім. Гіршмана).

Тов. Косінову (с. Роздолье). Пластичні операції може робити кожен досвідчений хірург. Тому радимо вам звернутися до більшої окружної лікарні, або до клініки (в Харкові влітку функціонує клініка проф. І. В. Кудінцева—кол. Олександрівська лікарня).

Д-р І. В.

Від редакції. Щоб одержати відповідь на запитання до «Медиц. і Гіг.», треба в листі обов'язково зазначати своє призвище і подавати повну адресу. На запитання без підпису та без адреси редакція не відповідатиме.

Санітарна оцінка підручників

Недбайливо видана книга, як відомо, є одним з факторів, шкідливого впливу на зір. Зокрема це стосується до підручників і книжок, виданих для дітей. На цю справу вже не раз звертали увагу і гігієністи, і очні лікарі, і педагоги. Свого часу і у нас і закордоном було зібрано матеріяли про результати дослідження зору у десятків тисяч учнів. Матеріяли говорять, що процент короткозорих серед учнів в міру того, як йдуть роки навчання, збільшується. Наприклад, проф. **Г. Хлопін** в кол. Росії дослідив 48 тис. учнів середніх і технічних шкіл. Процент короткозорих у підготовчому класі був 8,8%, а у восьмому класі—22,6%.

Слід сказати, що останнього часу погляд на міопію, себ-то короткозорість значно змінився, бо її знайшли у найранішому дитинстві і у *новонароджених*. За *найновішими даними* (до цього схиляється більшість очних лікарів) короткозорість являє собою і ознаку спадковости. Проте, і при таких умовах кепсько видана книга може посилити цей дефект. Нарешті не треба забувати про стомленість очей, що зростає, коли не додержуватись гігієнічних умов.

Питання про санітарні норми для книгодруку вже не раз ставили ріжні країни. В деяких з них, наприклад, в Америці є навіть спеціяльне законодавство з цього приводу. В СРСР були спроби виробити санітарні норми, для книг, але вони обов'язковости у нас не мають. Тимчасом якість дитячої книги і зокрема підручника з санітарного погляду вимагає значного поліпшення. Д-р **В. Кізеветер** в Ленінграді дослідила 125 підручників переважно виданих Держвидавом РСФРР. 56 з них для першого ступеня і 60 для другого. Виявилось, що більша частина підручників не задовольняє санітарним вимогам. Друк задовольняє лише 75%. Надзвичайно кепські підручники призначені для дітей молодшого віку.

Ці досліди кажуть, що з дитячою книжкою у нас не все гаразд. Перед *поліграфічною* промисловістю з усією гостротою стає питання про потребу поліпшити якість підручників. Досліди ці проведено в РСФРР. У нас на Україні очевидно справа з виданням стоїть на тогірше, ніж і в РСФРР, а може ще й гірше. Отже ДВУ та всі видавництва українські так само повинні подбати, щоб підручники, зокрема призначені для дітей молодшого віку, відповідали б вимогам гігієни.

К. Г.

Додаток редагує д-р І. ВАЛЬКО.

Накази та обіжники по Вищій Раді Народнього Господарства УСРР

Наказ — 330

від 13 квітня 1929 р.

Про правила технічно-економічної класифікації споруджень, що їх проектується або здійснюється

Пропонується прийняти до відому та керування постанову комісії по будівництву при Раді Праці й Оборони з 5-III—1929 року «Правила о техніко - экономической классификации проектируемых и возводимых сооружений», що її було оголошено в газеті «Экономическая Жизнь» з 16-III—1929 р. № 62.

Разом з цим, відповідно до п. 5 цих правил, пропонується при проектуванні та здійсненні будівництва виконувати п. 4 зазначених правил, не чекаючи видання КОМРПО переліку споруджень по класах (п. 3 оголошених правил).

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член Президії ВРНГ УСРР —Нач. Буд. Відділу **ТАМАРІН**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Правила о технико - экономической классификации проектируемых и возводимых сооружений.

(Издаются комиссией по строительству при Совете Труда и Обороны на основании постановления Совета Труда и Обороны от 26 февраля 1929 г. об издании правил о технико- экономической классификации сооружений, протокол № 9/407, п. 14).

1. В целях рационализации, удешевления и увеличения эффективности строительства путем дифференцирования технических условий, норм, стандартов и пр. применительно к назначению и экономическому значению сооружений всякого рода возводимые вновь сооружения подразделяются на классы, коим должны соответствовать различные по роду и качеству материалы, различные запасы прочности, а следовательно и различная стоимость единицы однородных сооружений:

а) **I класс.** Сооружения особо ответственные, отличающиеся большой капитальностью, как например: постоянные искусственные сооружения железнодорожного и водного транспорта, здания центральных, научных, государственных и общественных учреждений, основные коммунальные сооружения, некоторые железнодорожные пассажирские здания в больших городах и узловых пунктах, в исключительных случаях — отдельные промышленные сооружения, характеризуемые, между прочим, признаком значительных, предусматриваемых при самом их проектировании, сроков службы (в 60 и более лет). Все ответственные элементы конструкций и сооружений этого класса должны осуществляться из соответствующих по качеству и долговечности материалов с запасами прочности от 1,0 до 1,25 против нормальных, которые должны быть установлены для сооружений II класса. Однако, это повышение допускается лишь в отдельных случаях по согласованию всякий раз с строительными комиссиями (комитетами) союзных республик или Комиссией по строительству при Совете Труда и Обороны по принадлежности.

Монументальные сооружения исключительного и исторического значения, а также рассчитанные на особую долговечность (свыше 100 лет) как например: части электроцентралей, памятники, музеи исторического значения и проч., должны возводиться из лучших по качеству и долговечности материалов с более повышенными в ответственных элементах конструкций запасами прочности, размеры которой согласовываются комиссией по строительству при Совете Труда и Обороны.

б) **II класс.** — Обычные капитальные сооружения в нормальном экономическом строительстве на транспорте, в коммунальном, фабричнозаводском, городском, жилищном и прочих хозяйствах, как например: пассажирские здания первого и второго классов, элеваторы, крупные больницы и учебные заведения, укрупненное жилищное строительство и т. д., а также всякого рода сооружения, рассчитанные при самом проектировании на срок службы свыше 40 лет. Все ответственные элементы конструкций в сооружениях этого класса должны осуществляться из соответствующих по качеству и долговечности материалов, с допущением рационализированных облегченных конструкций, преимущественно из огнестойких материалов, с запасами прочности, устанавливаемыми в качестве нормальных.

в) **III класс.** — Сооружения облегченного типа, подлежащие применению в массовом строительстве, как например: все сооружения на транспорте, не вошедшие в высшие классы, массовое промышленное жилищное строительство и прочее строительство, рассчитанное при самом проектировании на срок службы не свыше 40 лет. Все ответственные элементы конструкций в сооружениях этого класса должны осуществляться из соответствующих по качеству и долговечности материалов, с запасами прочности от 0,80 до 1,00 против нормальных, установленных для сооружений II класса.

г) **IV класс.** — Сооружения временного характера, как например: временные жилища для рабочих, временные склады, временные сооружения на железнодорожном и водном транспорте, при постройках и т. п., а также всякого рода инженерные сооружения, рассчитанные на срок службы не свыше 5 лет, и гражданские — не свыше 10 лет. Все ответственные элементы конструкций и сооружений этого класса должны осуществляться из материалов, соответствующих по своему качеству требуемой долговечности сооружений с запасами прочности от 0,60 до 0,80 против нормальных установленных для сооружений II класса.

Примечание: Качество материалов и их долговечность, а также необходимые запасы прочности для неответственных элементов конструкций должны устанавливаться в соответствии с их назначением, предполагаемым износом и экономической целесообразностью их смены в период службы.

2. Указанная выше квалификация сооружений кладется в основу при пересмотре и составлении технических норм проектирования и возведения сооружений, технических условий производства и приемки работ, технических условий приемки строительных материалов и частей сооружений, а равно при установлении стандартов строительных материалов и частей сооружений, дифференцируя таковые нормы, технические условия и стандарты по классам сооружений.

Все вышеуказанные основные технические условия и нормы общесоюзного значения, разрабатываемые ведомствами, вневедомственными учреждениями и организациями представляются на утверждение Комиссии по строительству при Совете Труда и Обороны.

3. Строительные комиссии (комитеты) союзных республик и общесоюзные и об'единенные народные комиссариаты Союза ССР **в 3-х месячный срок** представляют в комиссию по строительству при Совете Труда и Обороны перечни осуществляемых ими отдельных категорий сооружений с разделением их по классам в соответствии с указаниями ст. I настоящего постановления и с уточнением соответствующих технических признаков и коэффициентов запасов прочности для установления общего перечня по всем видам строительства, подлежащего опубликованию Комиссией по строительству при СТО ко всеобщему руководству для проектирования и возведения сооружений.

4. Все государственные учреждения и предприятия, кооперативные организации, а равно смешанные акционерные общества (паевые товарищества) при представлении на утверждение проектов по строительству обязаны указывать, а органы, утверждающие проекты, — утверждают отнесение сооружений к соответствующему классу, согласно ст. I настоящего постановления.

Государственная Плановая Комиссия Союза ССР и государственные плановые комиссии союзных республик, а также народные комиссариаты союзных республик при планировании и финансировании строительства учитывают единичные стоимости сооружения в соответствии с назначением их и принадлежностью к тому или иному классу.

5. Соответствующими нормирующими, регулирующими, планирующими и производящими строительство органами настоящее постановление проводится в жизнь, не ожидая утверждения указанных в ст. 3 перечней.

6. Настоящие правила, согласно п. «б» постановления Совета Труда и Обороны от 26 февраля 1929 г. об издании правил о технико-экономической классификации сооружений (протокол № 9/407, п. 14) обязательные для всех государственных учреждений и предприятий, кооперативных организаций, а равно смешанных акционерных обществ.

Председатель КОМСТО по строительству **С. ЛУКАШИН.**

Ученый Секретарь **С. БРАИЛОВСКИЙ.**

Наказ № 343

25-го квітня 1929 року м. Харків.

§ 1.

Директор Вугільного Інституту т. **Ревіс Л. З.** в звязку з переходом його на іншу роботу, звільняється з 30 квітня ц. р. з посади з наданням йому встановленого відпуску.

§ 2.

Директором Вугільного Інституту з того-ж дня призначається Член Президії ВРНГ УСРР—т. **Адріянов В. С.** по сумісності.

§ 3.

Тов. **Ревісу** здати, а тов. **Адріянову** прийняти усі справи Інституту у встановленому порядкові.

§ 4.

Тов. **Ревісу Л. З.** після здачі справ та відбуття відпуску прибути до розпорядження ВРНГ УСРР.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член Президії ВРНГ УСРР **БРУНЬКО.**

За Нач. АФУ ВРНГ УСРР **КОМІСАРЕНКО.**

Наказ № 347

30/IV—29 р. м. Харків.

Тов. **Гескін А. С.** призначається за Головного Інженера Будівництва ЕСХАР з 20 березня ц. р.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член Президії ВРНГ УСРР **БРУНЬКО.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 348

30-го квітня 1929 р. № 348, м. Харків.

Тов. **Непомняща К. М.** призначається за Пом. Керівника Укртютюнтресту—вона-ж Зав. Відділом Економіки Праці тресту.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член Президії ВРНГ УСРР **БРУНЬКО.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Наказ № 357

20 травня 1929 р.

До всіх підлеглих до ВРНГ УСРР трестів та об'єднань, окремих підприємств, а також ВМП, ВМГ, РНГ АМСРР.

Оголошуючи до відому та виконання наказ по ВРНГ СРСР з 8 квітня 1929 р. № 603, пропонується надіслати до Гірного Відділу ВРНГ УСРР не пізніш 25 травня ц. р. заяву на потрібу кількість коксу до кінця поточного оп. року по місяцях з обгрунтуванням необхідности споживання коксу в кількості, що зазначена в заяві й неможливости замінити його іншим паливом.

ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР видати відповідного наказу до підлеглих органів.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Член Президії та Нач. Гірн. Відділу ВРНГ УСРР **АДРІЯНОВ.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Об обеспеченности металлургии донецких коксом.

№ 603.

Москва, 8 апреля 1929 года.

В целях успешного выполнения большой программы по выплавке чугуна в 1928-29 г. в первую очередь должна быть обеспечена донецким коксом металлургия, для чего приказываю:

1. Всем трестам и самостоятельным предприятиям союзного значения обязать всех подведомственных им потребителей проводить строжайшую экономию в расходе кокса, заменяя, где это возможно, кокс литейным антрацитом или другим видом топлива, и наблюсти за выполнением этого мероприятия.

2. ВСНХ союзных республик, в соответствии с § I сего приказа, сделать соответствующие указания по подведомственным им предприятиям.

3. Главгортопу при ежемесячном распределении донкокса отпускать таковой прочим потребителям, кроме металлургии, только в случаях действительной необходимости и при доказанности невозможности заменить кокс другими видами топлива.

Зам. пред. ВСНХ СССР **РУХИМОВИЧ.**

Нач. Главгортопа **ЧУБАРОВ.**

Нач. АФУ ВСНХ СССР **ВАСИЛЬЕВ.**

Обіжник № 126

з 8-IV—29 року № 126.

До всіх республіканських трестів, ВМП, ВМГ та РНГ АМСРР.

В додаток до обіжника по ВРНГ УСРР з 19-II—29 року № 90 повідомляється, що кредитування індивідуальних забудівників з числа робітників та службовців може провадитися лише в разі вкладання ними в будівництво власних коштів грішми або матеріялами в межах, що їх передбачає постанова РНК УСРР з 2-X—28 р. «Про заходи до врегулювання робітничого житлобудівництва» (Зб. Уз. УСРР 1928 р. № 26 арт. 237).

За Голову ВРНГ УСРР **ШКАДІНОВ.**

Нач. ВЕІ ВРНГ УСРР **СЛАВІН.**

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Обіжник № 127

До всіх ВМП, ВМГ та Наркомторгу АМСРР.

З приводу крайньої потреби зміцнення розвитку промисловости будматеріялів для забезпечення потреб будівництва, РПО СРСР постановою від 19 березня надано Директиву про поширення та раціоналізацію сушильних засобів, транспорту, збільшення періоду обпалення по цегельнях до 11 місяців на рік і т. інш.

Обсяг капітальних робіт 1928-29 року по промисловості цегли дахівки, вапна любаістру, каналізаційними рурами, дуже значний досягає біля 8,8 міл. карб. і ВРНГ УСРР при затвердженні капітальних робот по вказаних галузях промисловости звернуто увагу на максимальне збільшення кількости сушарень, раціоналізацію транспорту та збільшення терміну обпалення цегли проти пересічних 7,5 місяців на Україні, але ВРНГ УСРР не має відомостів про хід капітальних робіт по вказаних галузях промисловости і підготовку до своєчасного початку виробки сирця по цегельнях.

Тому ВРНГ УСРР пропонує:

1. По капітальних роботах, проекти яких повинні бути затверджені ВРНГ УСРР, останні надіслати терміново.

2. Вжити термінових заходів, що до своєчасного одержання коштів з місцевого бюджету і інших джерел, яких передбачено за контрольними цифрами ВРНГ УСРР на 1928-29 рік для переведення капітальних робіт по вказаних галузях промисловости.

3. Особливу увагу звернути на раціоналізацію транспорту по цегельнях та з метою збільшення випуску цегли в будсезон 28-29 року і забезпечення початку будівництва 1929-30 року достатньою кількістю цегли вжити заходів що до прискорення обпалення цегли шляхом збільшення ходу вогню (приблизно до 12 метрів) та продовження терміну обпалення до 11 місяців.

4. Повідомити докладно про стан капітальних робіт по промисловості будматеріялів і про підготовку до своєчасного початку виробничого сезона.

До 25 квітня ц. р. повідомте до ВРНГ УСРР про все те, що вами зроблено до цього часу та буде зроблено в найближчий час для виконання всього вищенаведеного.

За Голову ВРНГ УСРР. **АДРІЯНОВ.**

Зав. Хемсилікатним Відд. ВРНГ УСРР **ТАРАЩЕНСЬКИЙ.**

Обіжник № 142

7 Травня 1929 р.

м. Харків.

Про раціональне використання транспорту.

В додаток до обіжника ВРНГ УСРР № 106 з 11 березня б. р. при цьому оголошується до відому і виконання обіжного листа ВРНГ СРСР № 1002950 з 11-го березня б. р.

Взважаючи, що здійснення де-яких, з числа зазначених в згаданому листі ВРНГ СРСР, засобів (п.п. 1, 2 і 6) викличе додаткові витрати, пропонуємо:

1. Проробити й погодити з ПЕУ ВРНГ УСРР питання про те, які невідкладні витрати слід перевести, згідно вимог залізниць, для раціонального використання транспорту, щоб їх можна було передбачити за контрольними цифрами 1929-30 оп. року.

2. Передбачити всі потрібні в цій справі витрати за п'ятирічним планом.

РНГ АМСРР, ВМП і ВМГ дати належні вказівки підлеглим до них органам.

Заст. Голови ВРНГ УСРР **СВИСТУН.**

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР **ШРАГ.**

Начальник АФУ ВРНГ УСРР **ВРОНСЬКИЙ.**

Главным Управлениям и Комитетам ВСНХ СССР и ВСНХ Союзных Республик.

В дополнение к циркуляру ВСНХ СССР от 23-I—29 г. за № 1002093 предлагаю, при проведении указанных в этом циркуляре мер, принять к руководству следующие инструкционные указания:

1. Находящиеся в распоряжении промышленности рельсовые пути и нагрузочно - выгрузочные устройства должны быть в определенный, согласованный с дорогами примыкания срок приведены в состояние, допускающее обращение тяжелых перевозок и большегрузных вагонов.

2. Станционные устройства в местах погрузок и выгрузок массовых грузов промышленности требуют от владельцев этих устройств надлежащего и своевременного их развития в полном соответствии с ростом грузооборота в целях сокращения сроков простоя вагонов под нагрузочно - выгрузочными операциями и цистерн, под сливом, при чем для цистерн сверх того необходимо скорейшее оборудование приспособлениe к сливу.

3. Промышленные предприятия, производящие массовые грузообороты, обязаны всемерно способствовать равномерности в работе железно - дорожного транспорта, как по пред'явлению грузов к отправке, так и по производству нагрузочно-выгрузочных работ: для достижения первого колебания в размерах суточной погрузки должны быть самым решительным образом сокращаемы, а в отношении второго необходим переход к нагрузочно-выгрузочным работам в течение круглых суток, а к выполнению этих операций в дни отдыха и праздничные мероприятия эти должны быть проведены в жизнь в заранее установленные в зависимости от местных условий, твердые сроки.

4. Для облегчения работы железнодорожного транспорта промышленность должна принять все зависящие от нее меры к укрупнению отправок своих грузов и к маршрутизации перевозок массовых грузов.

5. В целях разгрузки железно-дорожного транспорта промышленности надлежит принять меры к переводу части своих грузов на водные и смешанные железно-дорожно-водные сообщения.

6. Для лучшего использования под'емной силы вагонов и платформ промышленностью должны быть приняты определенные, согласованные с дорогами меры: в отношении таких грузов, как сено, хлопок, тряпье и т. п.—промышленность должна быть снабжена прессовальными приборами, обеспечивающими отправку этих грузов не иначе, как в надлежаще спрессованном виде; в отношении громоздких грузов необходимы соответствующие конструктивные изменения с применением способов укладки, повышающих размеров вагонной нагрузки и т. д.

7. По планированию перевозок промышленность должна выполнить следующие требования:

а) перевозочные планы строить на основе возможного сближения районов производства с районами потребления, с избежанием встречных и излишне-дальних перевозок;

б) организовать взаимоотношения хозорганов с товаропроводящей сетью таким образом, чтобы разнорядка для перевозочных планов получалась своевременно, содержали все необходимые транспортные элементы и давали возможность распределять погрузку с возможно большей равномерностью по периодам (по кварталам, месяцам и суткам) и направлениям;

в) подготовлять переход к перевозкам грузов по твердым календарным планам с обоюдной материальной ответственностью клиентуры и транспорта за выполнение этих планов.

Председатель ВСНХ СССР **РУХИМОВИЧ.**

За Начальника ПЭУ ВСНХ СССР **ЗОЛОТАРЕВ.**

Ответст. Секретарь През. ВСНХ СССР **БУРЗИ.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р.,С. та Ч.Деп.

СБ-ВО „ДРУГ ИНВАЛИДА И КРАСНОАРМЕЙЦА“

На основании временного устава, утвержденного Всеокрцекомпомом, при Харьковском Окркомпоме организовано Общество „Друг инвалида и красноармейца“, ставящее своей задачей оказывать всевозможную помощь инвалидам гражданской и империалистической войны, их семьям, демобилизованным и больным красноармейцам и нуждающимся бывшим красногвардейцам и красным партизанам. Запись в юридические и физические члены общества „Друг инвалида и красноармейца“ производится в помещении Окркомпома (Красно-Октябрьская ул. № 15).

ОКРКОМПОМ

ОБ'ЯВА

Доводиться до загального відому

що 9 квітня 1929 року Президія ВРНГ УСРР затвердила статута Торг. пром. Акц. Товариства ПІД НАЗВОЮ

„УКРЛЮКС“

(протокол № 44)

Осідок Правління Товариства в м. Харкові, Червоно-Жовтневий пер. № 6.

Нач. АФУ ВРНГ УСРР **Вронський**

Секретаріят Головного Кооперативного Комітету при РНК УСРР оголошує про реєстрацію статуту Всемолдавського Скотарсько-молочарського кооператив. союзу

під назвою „ВСЕМОЛДМОЛОЧАРСОЮЗ“

Правління в м. Балті.

Секретар-Консультант **ЛЕШКОВ.**

Секретаріят Головного Кооперативного Комітету при РНК УСРР оголошує про реєстрацію статуту Харківського округового союзу птахівничих кооперативних товариств.

під назвою „КООПТАХСОЮЗ“

Правління в м. Харкові.

Секретар-Консультант **ЛЕШКОВ.**

ОБ'ЯВА

Нарсуд 2-ої д. м. Одеса в справі позову кооп. Т-ва „Умивальник“ до північно-Кавказького відділу Т-ва „Геть Неписьменність“ про визнання векселя за загублений та про сплату його суми викликає тримателя цього векселя в 3-х міс. термін з'явитися до суду (майдан Вокзалу, буд. Окрсуду, кімн. 57) та забороняє провадити будь-які угоди по цьому векселю, що його видано Т-вом „Геть неписьменність“ наказу Т-ва „Умивальник“, терміном платіжу 24-го квітня 1929 р. Ростові н/Д. на Карб. 300.

Нарсуддя

Секретар

БАЛАНС

Черкаських Державних Цеглових Заводів Шевченківського В. М. Г.

НА 1-е ЖОВТНЯ 1928 РОКУ.

Актив.

I	**МАЙНО:**			
	а) будівлі виробничі	282577—57		
	б) житлові будинки	36520—05		
	в) спорудження . .	5365—40		
	г) технічне устатк.	8621—55		
	д) струменти	960—93		
	е) господарчий інв. .	4515—		
	ж) транспорт	4983—68		
	з) фонду поліпш. п. р.	298—31	343842—49	66,78
II	**МАТЕРІЯЛИ:**			
	а) сировина та осн. м.	3673—71		
	б) паливо	4595—62		
	в) допоміжні мат. . .	12—32		
	г) рем-будів. мат. .	1735—89		
	д) різні матер. . . .	1551—64	11569—18	2,25
III	Незакінчені заготовки		138—78	0.03
IV	Незакінчене виробн. .		19064—78	3,70
V	Напіввироби.		61891—97	12,02
VI	Готові вироби		5239—61	1,02
VII	Грошові кошти . . .		7624—58	1,98
VIII	Цінні та %% папери .		796—83	0,15
IX	Векселі до одержання			
	а) в портфелі	5700—		
	б) в дисконті	41000—	46700—	9.07
X	Підзвітні суми		1029—18	0,20
XI	**ДЕБІТОРИ:**			
	а) робітн. та сл. . .	141—85		
	б) постач. та відр. .	5734—30		
	в) покупці та замов.	2807—92		
	г) дебітори різні . .	6801—09	15485—16	,003
XII	Витрати майб. рок. .		1552—44	0,30
	Баланс . . .		514935—	100

Пасив.

I	**КАПІТАЛИ:**			
	а) статутовий . . .	196066—79		
	б) амортизац. . . .	12100—69		
	в) резервовий . . .	3220—12	211387—60	41,07
II	**ФОНДИ:**			
	а) фонд пошир. підпр.	3648—72		
	б) фонд преміювання	64—37		
	в) фонд поліпш. поб. роб.	3112—03		
	г) фонд передбач. видатк.	19921—18	26746—30	5,19
III	**ПОЗИКИ:**			
	а) господ. відбудови	20250—00		
	б) промф. та місц. бюдж.	67500—00		
	в) Різні	10000—00	97750—00	18,98
IV	Векселі видані		29147—07	5,71
V	Банки по біж. век. . .		41000—00	7,96
VI	**КРЕДИТОРИ:**			
	а) робітн. та служб.	637—84		
	б) постач. та відрядн.	5623—58		
	в) покупці та замовн.	8649—24		
	г) несплл. податк. і обов. вн.	14575—01		
	д) кредитори різні .	5 016—91	79537—58	15,45
VII	**НАСЛІДКИ:**			
	Чистий зиск за біжучий рік		29036—45	5,64
	Баланс . . .		514935—00	100

Директор **Хіжняк М. А.**

Бухгальтер **Дубзинський М. А.**

Укрголовліт 834 кв. Дрржтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Все-світ"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || ЧЕТВЕР, 23 травня 12 (1929) р. || № 116 (2609)

Творимо культуру соціялістичної України

Разом зі зростом господарської бази будованого нами соціялізму зростає й культурний рівень мас, культурна свідомість трудящих, ця запорука зльотованости, міцний цемент соціялістичного суспільства, ця повна протилежність буржуазному ладові, з його «війною всіх проти всіх».

Успіх будівництва соціялізму нерозривно звязано з культурним будівництвом. І коли це безперечне для кожного соціяліста твердження якось відходило на задній план підчас відбудовчої доби, коли перед усіма нами стояло елементарне завдання якось забезпечитись од звичайнісінького голоду, то тепер, в період реконструкції, культурне будівництво, переставши бути другорядним «третім фронтом», входить нерозрівно складовою частиною в інтегральний план будування соціялізму.

На XI Всеукраїнському З'їзді Рад питання культурного будівництва стояло вже в такому загальному звязкові.

З доповіди тов. М. Скрипника чітко виявилися наші досягнення на «третьому фронті». Найбільшу вагу для соціялізму, що повинен піднести на культурну височінь усю масу народню, має проблема **письменности.** І от, перед війною по наших містах письменних було 42%, по селах — 15,5%; нині ж відповідні цифри—74 і 53 проценти. Так само охоплення дітей школою з 1 міл. сягнуло до 2,5 міл. Ми бачимо, що темпи культурного будівництва цілком забезпечують нам змогу наздігнати й перегнати капіталістичні країни, от хоча б США, де хоч письменність означується цифрою 94%, проте настільною книгою величезної більшости населення є біблія.

Не менше значіння, ніж ліквідація неписьменности та загальне початкове навчання має процес **пролетаризації** вищої школи. Тут ми теж маємо що показати: по інститутах маємо понад 55% робітників і селян, по технікумах понад 74%, по профшколах понад 65% і на робфаках понад 90% робітників і селян. Не спиняючись на цих досягненнях, ми включаємо в п'ятирічний план відкриття 60 нових робфаків та 55 нових підготовчих груп для наймитів.

Оттак наполягаючи на основне завдання—підтягати маси, ми не забуваємо й командних високостей культурного процесу. Адже їхня височінь—неодмінна умова прискорення й забезпечення масової культурної роботи. З цього боку надзвичайну вагу має здійснювана нині реорганізація Всеукраїнської Академії Наук, що має активізувати її роботу і, поєднавши цю роботу з роботою створених незалежно від ВУАН низки дослідницьких інститутів, прискорить у нас перетворення науки з колишньої методи класової експлоатації в знаряддя визволення трудящих та перебудови ними суспільства.

Загальні завдання культурного будівництва в соціялістичній Україні здобувають конкретизації в наявних національних умовах нашої республіки. Усе, що робиться для піднесення загального соціялістичного культурного рівня у нас на Україні, робиться в національних формах, творячи українську радянську культуру, національну за мовою, інтернаціональну за суттю, з державною охороною прав національних меншостей і допомогою їм.

Емігрантські недобитки української буржуазії та її соціял-пришийхвости ще й досі плекають думку, що українізація, цей прапор культурного соціялістичного будівництва на Україні, створює грунт для реставрації буржуазного ладу у нас, для «незалежного» переходу національно сформованої більшовиками України під імперіялістичний чобіт Західної Европи. Злиденні сподіванки! Під проводом інтернаціональної робітничої партії етнографічна маса, що якихсь 15 років тому не знала навіть свого забороненого національного імени, виросла нині в могутню республіку, підтримувану ще могутнішим Союзом Соціялістичних Республік. Темна етнографічна маса стала соціялістичною Україною. Блокові українських буржуа з їхніми соціял-пришийхвостами уже нема змоги спекулювати на питаннях національного самовизначення. Навіть найтонша спекуляція Василькова й Турянського, що спритно використали націоналістичне збочення тов. Шумського й інших, зазнала ганебної поразки від робітників і селян, і то там, де всевладна польська буржуазія ретельно підтримує українську в шовіністичних шахрайствах, в підміні класової боротьби опіюмом націоналізму. УСРР стала вже на ділі соціялістичною батьківщиною для всіх трудящих мас українського народу, по всіх територіях українського розселення.

І ми невідступно розвиватимемо цю її ролю, стоячи на позиціях єдности українського культурного процесу та будуючи українську національну культуру по-пролетарському, дбаючи про поширення наукового пізнання природи, про вилікування відсталих шарів від релігійної прокази, про совісну підготовку їх до продукційної й громадської діяльности, про всебічний розвиток соціялістичної свідомости в дусі пролетарського інтернаціоналізму.

Подібно до того, як у наслідок нашої реконструктивної роботи зникнуть у могутніх і заможніх колективах злиденні індивідуальні господарства, а вкупі з ними і будь-яка надія на реставрацію капіталізму, так і від успішно твореної соціялістичної культури на Україні розвіюватимуться останні залишки емігрантських та імперіялістичних зазіхань на реставрацію буржуазної України.

Наша культурна робота потужним чином підтримує господарську в єдиній спільній меті—прискореного побудовання соціялізму за історично найкоротший період.

V Всесоюзний З'їзд Рад

Зовнішню й внутрішню політику Уряду Союзу СРР схвалено повнотою

З'їзд ставить за обов'язок урядові неухильно продовжувати політику швидкого темпу індустріялізації країни, піднесення с. господарства та його соціялістичної реконструкції

Постанова V З'їзду Рад Союзу СРР на звіт Уряду Союзу СРР

1. V з'їзд Рад Союзу СРР, вислухавши й обговоривши звіт голови Ради Народніх Комісарів Союзу СРР тов. О. І. Рикова про роботу уряду Союзу СРР за два роки, цілком схвалює зовнішню і внутрішню політику уряду.

2. З'їзд повнотою схвалює зовнішню політику Союзу СРР, яка поєднала непримиримість і міць в обороні жовтневих завоювань та соціялістичних принципів розвитку Союзу СРР з неухильною та активною боротьбою за мир. З'їзд із задоволенням відзначає, що ця політика уряду Союзу СРР, разом з успіхами соціялістичного будівництва в середині країни спричинилася до зміцнення міжнародніх позицій Союзу СРР. З'їзд констатує, що, не вважаючи на зростання ворожости до пролетарської держави деяких капіталістичних держав, яка особливо гостро дала себе відчути за першого періоду після IV з'їзду Рад ССРР, урядові вдалося в даний момент трохи відсунути безпосередню воєнну загрозу і укласти низку міжнародніх договорів, які зміцнюють мирні позиції Союзу СРР.

Отже, агресивні спроби капіталістичних держав (воєнні і інші договори, спрямовані проти Союзу СРР; організації блоків, організації фінансово-економічного бойкоту і напівблокади то-що) на даному етапі не мали успіху, і серед капіталістичної буржуазії низки країн (Північно-Американські Спол. Штати, Англія) посилилась течія, що орієнтується на розвиток економічних звязків із Союзом СРР.

3. Разом з цим з'їзд не може не зважати на те, що суперечности інтересів окремих імперіялістичних угрупувань і зростання конкурентної боротьби між ними являють собою джерело напружености міжнародньої обстанови й породжують загрозу нових війн. Відхилення в підготовній комісії роззброєння радянських проєктів роззброєння і небажання членів Ліги Націй і учасників у підготовній комісії капіталістичних держав, що виявилося на сесії підготовної комісії, зробити навіть найменший крок, щоб зменшити військово-морські озброєння, ще раз стверджують, що ці держави, не зважаючи на взяті ними за пактом Келлога зобов'язання відмовитися од війни, як знаряддя національної політики, насправді будують всю свою політику на підготуванні до нової світової війни.

Схвалюючи зусилля союзного уряду в справі підтримання загального миру та здійснювану боротьбу за роззброєння, що мають найгарячіший відгук серед трудящих усього світу, з'їзд, зважаючи на військові підготування капіталістичних держав та ворожі виступи проти Радянського Союзу, що не припиняються, пропонує союзному урядові поруч невтомної роботи збереження мирних взаємин з усіма державами, разом із цим, вживати всіх заходів, щоб зміцнити обороноспроможність країни

4. V З'їзд Рад Союзу СРР повнотою схвалює заходи уряду в галузі господарського будівництва Союзу СРР, спрямовані на забезпечення швидкого темпу індустріялізації країни та соціялістичної реконструкції сільського господарства. З'їзд констатує, що господарська політика уряду спричиняється до дальшого піднесення матеріяльного та культурного рівня життя робітничої класи і широких бідняцько-середняцьких мас селянства. Політика індустріялізації країни підносить все народнє господарство на геть вищий рівень розвитку і, зокрема, для сільського господарства утворює виробничо-технічну базу його реконструкції на засадах усуспільнення індивідуальних селянських господарств та механізації сільсько-господарської праці.

З'їзд відзначає далі, що політика, здійснювана урядом Союзу СРР, спричиняється до максимального поширення таких галузей господарства і утворення в країні таких виробництв, які за всебічного використання звязків з капіталістичними державами, що зростають, забезпечують економічну незалежність Союзу СРР від світової капіталістичної системи і підсилюють обороноспроможність країни. Всі ці досягнення можливі тільки завдяки зростанню і зміцненню соціялістичних форм народнього господарства і правильному розподілові та напрямкові народньо-господарських ресурсів на капітальне будівництво соціялістичної промисловости та транспорту і організацію великого соціялістичного хліборобства.

5. V З'їзд із особливим задоволенням відзначає підсилення планової засади в народньо-господарському житті країни, зміцнення всієї системи планових органів Союзу СРР і союзних республік, підсилення погодженности їхньої праці та керівництва нею.

Ці досягнення дали змогу збудувати п'ятирічний план розвитку народнього господарства Союзу СРР, який цілком відповідає завданням економічної політики радянської влади і передбачає що-найшвидший темп індустріялізації країни, рішуче посилення соціялістичних елементів в усіх галузях народнього господарства, ліквідацію виниклих господарських труднощей, дальше піднесення матеріяльного та культурного рівня трудящих мас, господарське та культурне піднесення національних республік і відсталих околиць, зміцнення союзу робітничої класи з трудящими масами селянства і тим самим зміцнення політичних та економічних позицій радянської влади в її боротьбі з класовими ворогами.

6. З'їзд відзначає провідну ролю державної соціялістичної промисловости в розвитку народнього господарства країни. Соціялістична промисловість —база індустріялізації Союзу СРР, від її розвитку залежить зміцнення виробничої змички робітничої класи з відсталими масами бідняцького й середняцького селянства і піднесення всього господарського життя Союзу СРР на геть вищий рівень розвитку. Схвалюючи повнотою політику уряду, спрямовану на максимальний розвиток виробництва засобів виробництва, V з'їзд підкреслює всю важливість проблеми розвитку електрифікації, металургійної і хемічної промисловости та машинобудування, в тому числі авто—і тракторобудування.

7. V з'їзд із задоволенням відзначає перелом, що його досягла соціялістична промисловість у справі зменшення собівартости промислової продукції. Разом з тим з'їзд підкреслює, що дальше систематичне зменшення собівартости являє собою одно з центральних завдань господарського будівництва Союзу СРР на найближче п'ятиріччя.

Зниження собівартости — абсолютно потрібне для планомірної індустріялізації країни, збільшення ресурсів капітального будівництва, дальшого підвищення заробітної плати, життьового рівня трудящих та зміцнення робітниче-селянської спілки. Соціялістична раціоналізація виробництва, запровадження нової техніки, піднесення продуктивности праці та поліпшення кваліфікації й організації праці—ось такі методи здійснення величезної ваги завдання—здешевити собівартість. За могутню підйому в боротьбі трудящих мас за здешевлення собівартости та поліпшення якости продукції, з'їзд вважає соціялістичне змагання, що нині резгортається. У звязку з цим, з'їзд пропонує урядові подавати всебічну допомогу проявам ініціятиви й самодіяльности трудящих у широкому розгортанні соціялістичного змагання.

8. Успішне будівництво соціялістичного господарства й піднесення державної промисловости на вищий технічний рівень дало змогу радянському урядові роспочати перехід промислових підприємств на 7-мигодинний робочий день. Запровадження зменшеного робочого дня в державній промисловості ССРР поруч невпинного поліпшення матеріяльного становища робітничої класи, являє собою величезні здобутки трудящих Радянського Союзу. Залучаючи до виробництва чим-раз нові кадри трудящих, зменшений робочий день допомагає спекатися безробіття і разом з тим являє собою найсерйозніший чинник піднесення культурного рівня робітничої класи Радянського Союзу.

9. З'їзд схвалює політику уряду в галузі розвитку соціялістичної реконструкції сільського господарства, політику спрямовану, з одного боку, на створення економічного грунту, щоб підвищити продуктивність бідняцьких та середняцьких господарств і цим самим, щоб зміцнити їхні позиції в боротьбі з глитайськими елементами на селі, а з другого—на максимальну допомогу що-найшвидчому кооперуванню бідняцьких та середняцьких господарств, на об'єднання їх у виробничі сільсько-господарські колективи та на розгортання великих радянських господарств—соціялістичних зернових фабрик. З'їзд вважає, що розвиток усуспільнених форм сільсько-господарського виробництва—важлива умова дальшого зростання сільського господарства, бо тільки в великому усуспільненому хліборобстві можна застосовувати і цілком використати удосконалені знаряддя виробництва та наукові досягнення для обробітку землі, неприступні дрібному індивідуальному господарству через його відсталість і роспорошеність. Констатуючи, що тепер уже досягнуто великих успіхів у галузі колективізації сільського господарства, з'їзд відзначає, що найголовніша хиба колгоспного руху є порівнюючи дрібні розміри колективних господарств. Через це з'їзд ставить перед урядом завдання запровадити таку систему комбінованих заходів, яка максимальною мірою забезпечила б не тільки дальше зростання колгоспів, а й всебічне укрупнення їх.

10. З'їзд підкреслив, що господарська політика уряду, забезпечуючи максимально швидку індустріялізацію країни, поруч з старими формами змички робітничої класи і основних мас селянства утворює нові форми змички по лінії виробничої державної допомоги, що чимраз зростає, колективним та індивідуальним бідняцьким і середняцьким селянським господарствам. Ця виробнича змичка виливається у збільшенні сітки машино-тракторних станцій, тракторних колон і прокатних пунктів, у розгортанні будівництва колгоспів та радгоспів і інших видів виробничого кооперування селянства, в поширенні постачання селянським господарствам сільсько-господарських машин, знарядь та мінерального угноєння, у виробничому напрямку сільсько-господарського кредиту, в масовій контрактації то-що. Разом із заходами агрикультурного характеру (досвідні станції, поліпшене насінництво, землевпорядження то-що) всі ці заходи дають змогу не аби-як підвищити врожайність селянського господарства і створити всі потрібні умови, щоб піднести сільське господарство на такий рівень, що має повнотою забезпечити всі потреби народнього господарства, як у галузі збільшення сільсько-господарської сировинної бази промисловости, так і в галузі задоволення харчових потреб широких трудящих мас. З'їзд повнотою схвалює ухвалені урядом зміни в законі про с.-г. податок, що зменшують оподаткування середняка, і закон про піднесення врожайности, що заохочує до поширення й розвитку індивідуального бідняцького та середняцького господарства.

11. Виходячи з потреби розв'язати величезні економічні, технічні та організаційні завдання соціялістичного бдівництва, V з'їзд рад СРСР ставить у обов'язок урядові СРСР приділити максимальну увагу питанням культури і добитися здійснення що-найважливіших завдань культурної революції, запровадивши загально початкове обов'язкове навчання, ліквідувавши неписьменність, підвищивши рівень, як загальної, так і професійно-технічної освіти мас, створивши кадри спеціялістів і наукових робітників з людей робітничої класи і взагалі трудящих мас та пристосувавши всю систему народньої освіти до завдань соціялістичної реконструкції господарства.

12. З'їзд схвалює заходи уряду СРСР, спрямовані на притягнення що-найширших мас трудящих до справи соціялістичного будівництва та до управління державою. V з'їзд рад за найважливіші завдання уряду, а також і всіх органів радянської влади, визнає здійснення неухильної боротьби з бюрократизмом, здійснення чистки державного апарату від чужих радянській владі і злісно бюрократичних елементів, розгортання самокритики з боку що-найширших мас робітників і бідняцько-середняцького селянства, пожвавлення рад, висування нових

V Всесоюзний З'їзд Рад

кадрів організаторів із лав робітників та селян, а також ще ширше притягання мас до господарського будівництва через виробничі наради в місті й на селі то-що.

13. V з'їзд з особливим задоволенням констатує, що останні вибори до рад, де взяло участь понад 47 млн. виборців, виявили значне зростання активности широких мас трудящих міста й села іще *більше об'єднали* їх навколо заходів радянської влади. З'їзд *відзначає, що ці досягнення здійснено великою мірою* в результаті урядової політики на *пожвавлення роботи рад, зміцнення низового* радянського апарату та посилення його матеріяльної *бази*.

14. Відзначаючи серйозні успіхи господарського й культурного будівництва СРСР, з'їзд вважає, що дальше просування вперед шляхом до соціялізму вимагає подолання величезних трудноцей, що стоять на шляху соціялістичного зросту, до яких спричиняється капіталістичне оточення і в результаті цього потреба напруженого темпу будівництва, технічна та культурна відсталість нашої країни, роспорошеність і велика відсталість дрібних і найдрібніших селянських господарств та надмірне відставання їхнього розвитку, а також дедалі більший опір соціялістичному будівництву від глитайсько-непманських елементів, від класового ворога, що об'єднується з бюрократичними елементами державного апарату. З'їзд рад СРСР вважає, що всі ці труднощі можна подолати тільки на основі швидкого темпу індустріялізації країни, щонайбільшої *активізації пролетарських* і напівпролетарських мас, з умовою пролетарського керівництва *селянством, об'єднання* та організації всієї бідняцько-середняцької маси села *для* боротьби проти глитайства. З'їзд ставить в обов'язок урядові СРСР неухильно *продовжувати політику* швидкого темпу індустріялізації країни, піднесення сільського господарства та його соціялістичної реконструкції, перемагаючи всі і всякі труднощі *на цьому шляху, з'їзд вважає*, що тільки така політика. здійснювана з усим напруженням сил та засобів радянської країни, зможе забезпечити поставлене радянською владою *завдання—в що-найкоротший* історичний строк наздогнати й випередити техніко-економічною стороною капіталістичні країни.

Голова V з'їзду рад СРСР **М. Калінін**.

Секретар V з'їзду рад СРСР **А. Єнукідзе**.

Москва, 22 травня 1929 року.

Дискусії на доклад тов. Рикова

Промова тов. Буценка (УСРР)

За минулий двохрічний період роботи уряду ми повинні відзначити **досягнення в галузі соціялістичного будівництва та в розв'язанні *проблеми культурної революції*.** *Тільки на* підставі правильної політики уряду й завдяки активності *пролетарських* та *бідняцько-середняцьких* мас ми мали ці досягнення. Ми повинні цілком ухвалити зовнішню політику нашого уряду. Як делегат від робітників та селян однієї з округ України, каже тов. Буценко, я мушу переказати з'їздові про **настрої трудящих мас України з приводу агресивної політики польського уряду.** Трудящі маси України глибоко обурені вбивством нашого повноважного представника тов. Войкова, замахом на нашого торгпреда тов. Лізарєва. Кипить обурення проти окремих польських політиків, от як, українця-зрадника Левицького, або одного з польських панів-Юзефського. Ці окремі політики виступають не тільки проти Західної України, яку вони не вважють навіть за Україну, називаючи Малою Польщею, не тільки проти інших національних меншостей, гноблених у Польщі,—ці політики виступають проти Радянської Білоруси та Радянської України. Ми хочемо, щоб голос обурення міліонів трудящих республіки нашого Союзу та їхніх депутатів почув наш уряд і **твердо зажадав *точного виконання* Ризького договору, що його систематично порушує польський уряд.** Ми читаємо й чуємо також про інші тенденції, що їх проводять польські політики. Вони говорять, що українські робітники та селяни не хочуть жити в союзі з російською, білоруською та іншими радянськими республіками. Ці польські політики хочуть зробити вільну соціялістичну Радянську Україну польською колонією. Але нема таких трудящих на Україні, що хотіли б відгукнутися на подібні домагання. **На своїх районних окружних з'їздах і на Всеукраїнському З'їзді трудящі України підкреслили свою відданість Союзові Радянських Соціялістичних Республік. Такого часу, щоб трудящі вільної Радянської України вийшли з Союзу Соціялістичних Республік—не буде ніколи** (вся заля плескає).

Тов. Буценко передає з'їздові доручення виборців Харківщини, щоб було подано допомогу столиці України Харкову для його впорядкування та житлового будівництва, щоб було подано допомогу в будуванні електростанції ЕСХАР, щоб було здійснено програму п'ятирічного плану цукрової промисловости на Україні, щоб на Україні було збудовано тракторного завода.

КІЄР (Молдавська республіка).

— Румунська буржуазія недавно відзначила *десятиріччя свого панування в Бесарабії*. Підсумки цього десятиріччя вельми сумні: *країна стогне під ярмом румунських бояр*, терпить від непосильного оподаткування, живе в великих злиднях. *До того ж тепер 50%* бесарабського населення буквально голодують, *живлячись ріжними сурогатами*. Допомога румунського уряду не перевищує 20 коп. на душу населення. **У той самий час у Радянській Молдавії селянам постачається насіння та с.-г. інвентар, а найбідніших зовсім звільняється від податку.** Радянська Молдавія переживає період господарського й культурного піднесення. Зовсім недавно Радянська Молдавія не мала навіть своєї абетки, тепер, завдяки національній політиці радянської влади, Радянська Молдавія має свої школи семирічки й навіть два ВИШ'і. Ми знаємо, що Бесарабія вважає себе за невід'ємну частину Автономної Молдавської Радянської Соціялістичної Республіки. Тому, ми проголошуємо: «Хай живе з'єднання Бесарабії та Союзу Радянських Соціялістичних Республік».

Тов. АВЕЗОВ (Казакстан).

— Казакстан може значно поширити площу засівів бавовни й забезпечити союзну промисловість потрібною для текстильних фабрик сировиною. Для цього потрібно, по-перше, поліпшити зрошувальну систему й, по-друге, поширити шляхове будівництво.

Тов. ГРАЧЕВ (*Нижній Новгород*).

— Роля місцевого бюджету у виконанні *п'ятирічного плана народнього господарства*. безперечно, вельми значна. Отже, зміцнення *місцевого бюджету являє собою найголовніше* завдання моменту.

Тов. СУЛТАН (Азербейджан) вважає за потрібне звернути більше уваги на електрифікацію Азербейджану.

ЗЛАТОГОРСЬКИЙ (Урал) вказує, що виявлення уральської нафти вимагає термінового розв'язання транспортної проблеми. НКШ повинен тепер же намітити заходи до посилення *судобудівництва. Треба поставити* питання про збудування на Уралі суднобудівельного заводу.

Тов. ДЗЮБА (Донбас). Тов. Дзюба рубач з 45-річним труд. стажем. Він свідок довгорічних революційних боїв гірників Донбасу. У нас, говорить тов. Дзюба, багато хиб. Хороби нашого апарату і хороби нашого виробництва потрібують досвідченого лікування, кваліфікованої допомоги професора. За такого професора є комуністична партія. Коли радянські лани заросли бур'яном (а такий бур'ян є глитаї, непмани, спекулянти, попи), то ми його загальними силами, повириваємо з корінням. Від імени донецьких шахтарів, заявляю, що ми **дамо нашій промисловості вугілля, забезпечимо її паливом. А коли зовнішній ворог спробує порушити нашу мирну працю, то він матиме по заслугах.**

Тов. СВЄЧНІКОВ (Н-ська кавалерійська бригада). Тов. Свєчніков передає з'їздові *палкий* червоноармійський привіт. Він присвячує свою промову **нападові басмачів на Радянську територію. Басмачі, озброєні ґвинтовками і воєнним постачанням англійської марки. Твердолобі і миротворці, говорячи в Женеві про мир, творять одночасно свою ганебну справу.** Але, заявив тов. Свєчніков, коли наші вороги перешкодять нам здійснити п'ятирічний план мирного будівництва, вони матимуть величезну «зубодробильну відсіч». *Дехканські маси і міський пролетаріят* матимуть під охороною Червоної армії *повну змогу творити* справу соціялізму.

Тов. КОЛОС (УСРР). Тов. Колос звертає увагу на те, що, не вважаючи на будівництво *великого числа нових підприємств*, у Дніпропетровському й досі деякі заводи перебувають *на консервації. Для* відбудування цих заводів треба невеликих коштів. Кошти *ці треба знайти і заводи* пустити в хід. Тов. Колос зачіпає ще одно питання про **спорудження *тракторного заводу на Україні*.** Він повідомляє, що це питання розв'язане позитивно на з'їзді рад УСРР, і висловлює певність, що союзний уряд погодиться з цим розв'язанням.

Тов. АНАНЧЕНКО (УСРР, Луганська округа). Уряд, що вийшов з лав робітничої класи, говорить т. Ананченко, прагне полегшити працю робітникам, широко механізувавши виробництво. Наше промислове будівництво росте. Не можна не відзначити в цьому зростанні такого факту, як закладка величезної, устаткованої за останнім словом техніки, шахти в Донбасі під назвою «Американка». Цю назву привласнено шахті через те, що її закладено за американськими проектами і під кеірвництвом американських техніків. Але американці залишили роботу незакінченою. Довели роботу до кінця ми самі і цим показали, що наші радянські техніки віддані справі соціялістичного будівництва. У дальшому будівництві Донбасу треба звернути увагу на заміну зужиткованого і застарілого устаткування шахт на нове та **форсувати будівництво нового Донбасу.**

Ранкове засідання 22 травня

На ранковому засіданні тревали дебати на доклад тов. Рикова. Виступали, головно, делегати з'їзду—робітники, селяни, представники національних країв та республік. У центрі виступів—**оцінка міжнародньої політики уряду СРСР.** Всі делегати однодушно стверджували, що **міжнародня політика союзного уряду, за основу якої покладено боротьбу за мир ,*цілком правильна і має цілковите схвалення* міліонів робітничо-селянських *мас Союзу*.** Багато ораторів зупинялися на господарських і культурних потребах окремих районів Радянського Союзу. Представники Узбекістану, **Бобешко і Ахун-Бабаєв** говорять про потреби столиці Узбекістану—Ташкенту та про потребу розвитку бавовнярства. **Бєліков** (Уралкрай), передаючи з'їздові привіта від робітників та селян Уральського краю, просить допомогти господарському будівництву Уралу. **Ананьян**—представник Вірменії—говорить про величезне господарське зростання за останні роки цієї республіки. Він пропонує розвинути розробку туфа, що являє собою чудовий будівельний матеріял, та пемзи, яку СРСР тепер довозить з Італії.

Делегат з'їзду—робітник **Баку Суригин** та делегат від Грузинської республіки **Тодрин**, говорять про **успіхи радянської влади в царині національної політики. Замість ворожнечі, що колись панувала між ріжними національностями, які населюють східні райони СРСР, тепер став міцний мир, що сприяє піднесенню господарства та культурному розвитку в цих районах.**

Цікаву промову виголосив **Ю. Ларін.** Він пропонує організувати виробництво так, щоб фабрики та заводи **працювали без простоїв підчас свят (яких 65 днів на рік)—увесь рік.** Ларін посилається на роботу залізниці, трамваю, електростанцій, де виробництво вже так організовано. На думку тов. Ларіна, таким шляхом можна збільшити річну продукцію промисловости на 20%, використовуючи кращі відповідні устаткування.

Крім перерахованих на ранковому засіданні виступили т. **Смірнов** (Ленінградський край), тов. **Свєчніков** (Н-ська кавалерійська бригада), тов. **Колос** (УСРР), **Івашенцев** (Ленінградський край), тов. **Заболотний** (Криворіжжя), тов. **Рунько** (Західний край), тов. **Малишев** (центр), тов. **Шенірова** (Узбекістан), тов **Ананченко** (Луганська округа) і тов. **Проскурін** (Уральський край).

Вечірнє засідання 22 травня

На вечірньому засіданні, у дебатах на доклад тов. Рикова виступали переважно представники національних республік, які розгорнули перед з'їздом картину господарського і культурного будівництва за останні роки. Промовці зупинялися також на конкретних потребах національних республік та країв. Промови представників національних республік з'їзд вислухав з виключною увагою.

Нарком Соцзабез РСФРР т. Наговіцин відзначив потребу вжити заходів до кращого забезпечення інвалідів громадянської війни, їхніх жінок та дітей. Він повідомив з'їзд, що опрацьований проект закону про забезпечення старих селян.

З великою увагою з'їзд вислухав **промову академіка Заболотного про співробітництво науки і праці.**

— Ми спостерігаємо за останні роки—каже т. Заболотний—**таким розквіт наукової думки, якого ще не спостерігали ніколи.** Найближче п'ятиріччя дасть, без сумніву, новий товчок до розвитку радянської науки.

З великою промовою виступив **представник УСРР тов. Скрипник.** Закордонні вороги нашої країни—каже т. Скрипник—прагнуть того, щоб роз'єднати наш братерський союз. Особливо часто Україну протиставиться РСФРР і Радянському Союзові. Останніми часами польська преса, галасуючи про «незалежність» УСРР, намагається протиставити останню всьому Радянському Союзові. Але ми знаємо ціну цієї «незалежности». В 1920 р. Україна скоштувала на собі цю «незалежність», яку польський багнет насаджував по українських містах та селах. Відповідь України на такого роду «незалежність» цілком певна. Українські робітники та селяни з обуренням дізналися про ті погроми, що їх польський фашизм практикує проти української людности на польській території. З ще більшим задоволенням ми **констатуємо ті велетенські *досягнення*, що їх добилися робітники та селяни УСРР. Ми констатуємо *нечуваний розквіт пролетарської культури*, нечуване зростання української літератури *й театру*. Трудящі України знають, що тільки під керівництвом пролетарської *держави та за допомогою всього Радянського Со*юзу Україна йтиме далі шляхом культурного *та економічного розвитку*.**

На вечірньому засіданні, крім зазначених вище промовців, виступили: т. т. **Альошин** (Сибір), **Міха Цхакая** (ЗФСРР), **Доценко** (Урал), **Мухамедов** (Туркменістан) і **Братузін** (ТСРР).

Тов. Риков у кінцевому слові сказав: «Деякі з промовців, що виступали в дискусіях, зробили мені докір у тому, що я в докладі нічого не сказав про національне питання. Цей докір цілком справедливий, **але** його можна пробачити, бо цьому питанню я присвятив багато уваги на тільки-но закінченому всеросійському з'їзді рад. Тов. Риков сказав, що розв'язання національного питання після Жовтевої революції, яка декларувала рівноправність національностей, полягає **виключно в *практичній роботі*, спрямованій на забезпечення цієї рівноправности.**

Тов. Риков оголошує низку даних про бюджет на культурно-соціяльні витрати, які свідчать, що і союзний уряд, і уряд РСФРР турбується про запровадження заходів для господарського й культурного розвитку відсталих національностей. Далі тов. Риков зупинився на виступах промовців, що порушували питання сільського господарства, товарообігу то-що.

23 вранці з'їзд вислухає доклади т.т. Кржижановського і Куйбишева про п'ятирічний план народнього господарства СРСР. Увечері—дебати.

До перебування німецького посла п. фон-Дірксена на Україні

Учора о 1-й год. дня до Харкова прибув німецький посол в СРСР п. фон-Дірксен з дружиною в супроводі першого секретаря посольства п. Бройтігама. На *вокзалі* його зустріли заст. уповноваженого НКЗС — т. Кулик, *зав. пресбюра*—т. Мотузка і секретар управління НКЗС—т. Кац, представник *командування* УВО — т. Воєв; представник Окрвиконкому — т. Міжуєв, представник товариства культзвязку з закордоном—проф. Гейманович; німецьке консульство та італійське віце-консульство в повному складі, польський віце-консул, а також представники преси.

П. фон-Дірксен з дружиною в авто.

Учора ж п. фон-Дірксен одвідав уповноваженого НКЗС т. Александровського і мав з ним розмову близько півгодини, після чого зробив візити до президії ВУЦВК, де його прийняли члени президії—т. т. Горлинський і Шлацька, а також до Раднаркому, де його приймали заст. голови Раднаркому т. Сербиченко та заст. голови Раднаркому голова Держплану т. Дудник.

О 5 год. 30 хв. уповноважений НКЗС т. Александровський повернув п. фон-Дірксену візиту. О 8 год. веч. в парадних кімнатах УпНКЗС на честь гостей відбувся обід, де були члени уряду УСРР, члени консульського корпусу та представники столичних, громадських і господарських організацій.

Упсвноважений НКЗС т. Александровський звернувся підчас обіду до п. фон-Дірксена з привітальною промовою, на яку п. посол тепло відповів. Зміст промов буде подано окремо.

Тираж першої індустріяльної

ГРОЗНИЙ, 22. Закінчився тираж першої позики індустріялізації. **Виграші по 5.000 карб.:** серія 004663 обл. 11; серія 005784 обл. 15» серія 014003 обл 26; серія 017985 обл. 26; серія 030518 обл. 47; серія 058715 обл. 15; серія 073800 обл. 20; серія 076831 обл. 24; серія 103184 обл. 17; серія 121580 обл. 25.

Виграші по 10.000 карб.: серія 020319 обл. 7; серія 100085 обл. 35; серія 109862 обл. 23; серія 118566 обл. 25; серія 119445 обл. 15.

Виграш в 25.000 краб. припав на серію 089796 обл. 16.

Перед виборами Академіків до ВУАН

Висунуто 126 кандидатур.

КИЇВ, 22. За остаточними підрахунками на нових академіків рекомендовано 126 кандидатур. Офіціяльно заявили про свою участь у довиборах академіків мало не 80 установ, крім окремих учених та груп. Найбільше заяв про бажання взяти участь у довиборах подали установи Одеси. Багато учених офіціяльно не сповістили ВУАН про висунуті ними кандидатури, але вмістили їх у пресі. ВУАН зважить на ці відомості підчас балотування. Після оголошення в пресі прізвищ кандидатів, відбудуться місцеві конференції, що оберуть представників для участи в засіданні поширеної ради ВУАН.

Дипломатична подоріж Залеського

Мета подорожі до Угорщини— забезпечити тил Румунії.

ВІДЕНЬ. 21. Угорський уряд влаштував урочистий прийом прибулому 20-го травня до Будапешту польському мінзаксправ Залеському.

У звязку з приїздом Залеського вся угорська буржуазна преса в явно інспірованих замітках дає зрозуміти, що, коли буде утворено **угорсько - польсько - італійський союз**, то вістря територіяльних вимог Угорщини скерується, головно, проти Чехословаччини, а з Румунією за польського посередництва може буде договоритися. Газети підкреслюють, що Залеський прибув до Будапешту невдовзі після перебування в Будапешті італійського товариша мінзаксправ Гранді й саме в той момент, коли зібралася в Білграді конференція Малої Антанти.

Газета «Мадьяршаг» вважає, що ініціятором польсько - угорського зближення, а також зближення обох цих країн з Болгарією та Туреччиною під протекторатом Італії є Пілсудський. Зі слів газети, союз з Румунією має для Польщі значіння тільки тоді, **коли Румунія має в себе за спиною доброзичливо до неї настроєну або принаймні невтральну державу** (мають на увазі Угорщину).

***

ВІДЕНЬ, 22 (ТАРС). Угорські газети друкують інтерв'ю Залеського будапештському кореспондентові «Тан». У цьому інтерв'ю Залеський говорить, що він **прагне посередничати між Румунією й Угорщиною, а також між Францією й Угорщиною, щоб поліпшити взаємини між ними.**

Німецьким трудящим готується тяжке ярмо

Вимоги «держав-кредиторів» Німеччини

ПАРИЖ, 22. Агентство Гавас сповіщає: «Німецькому експертові Шахтові вручено доклад Стемпа і меморандум експертів держав-кредиторів. Меморандум заявляє, що держави-кредитори погоджуються прийняти такі пропозиції: **«Протягом перших 37 років середній розмір річних репараційних платежів визначається в 2 міліарда 50 міл. марок, причому ці платежі призначається на покриття заподіяних війною збитків; протягом наступних 22 років платежі повертається на сплату міжсоюзницьких боргів;** Бельгія повинна одержати покриття за паперові марки, випущені в Бельгії підчас німецької окупації; незалежно від утворення основного капіталу банку міжнародніх розрахунків, заінтересовані держави, зокрема Німеччина, повинні будуть зробити банкові внески, які вважатиметься за внески на оборотні кошти банку».

***

ПАРИЖ, 21. Як повідомляє агентство Гавас, експерти держав - кредиторів у принципі дійшли угоди в справі про розподіл репарацій між кредиторами. Угоду складено в формі листа до голови конференції Юнга.

Свято окупантів

Румунська буржуазія святкує 10-річчя «Великої Румунії»

ВІДЕНЬ, 21. Вчора в Альба-Юлії (в Семиграддї) відбулися головні офіційні свята з нагоди десятиріччя «великої Румунії». Усі колишні союзницькі держави відрядили на свята військові делегації. Угорська партія та соціял-демократи бойкотували свята. Влада Буковини, Бесарабії та Добруджі привезла на свята делегації, одягнені в національні убрання. Сенсацію спр[ави]ла участь у святах кол. бесарабських офіцерів у формі царської армії. Особливий відбиток на свята наклала парада націонал-царанїстських фашистських організацій оборони. Семиградська преса підкреслює, що делегації угорських селян влада склала примусово. У румунських політичних колах вважають, що кілька сот офіцерів кол. австро-угорської армії прийнято на службу в румунську армію саме в день свят для зближення з реакційними елементами національних меншостей.

Постанову про вислання берлінського кореспондента „Правди" скасовано

БЕРЛІН, 22. Соціял-демократичне бюро преси повідомляє, що берлінського кореспондента «Правди» т. Гроссмана не буде вислано, бо пруське міністерство внутрішніх справ визнає за обгрунтовану його скаргу на розпорядження берлінського поліцай-президента про його вислання.

В Раді Народніх Комісарів

На 7-ми год. робочий день

Рада Народніх Комісарів ухвалила перевести на 7-ми год. робочий день 7 підприємств республіканської і місцевої промисловости, де працюють 8.300 робітників. На скорочений робочий день підприємства перейдуть протягом IV-го квартала.

На 7-ми годинний робочий день переходять: Амвросієвський цементний завод ім. Петровського, Слов'янський плитовий завод ім. Крупської, Костянтинівська гута, кравецька фабрика у Дніпропетровському, друга держдрукарня ім. Леніна в Одесі, друкарня ім. Петровського в Харкові та кравецька фабрика ім. Тинякова у Харкові.

Кравецька фабрика ім. Тинякова переходить на скорочений робітний день протягом липня, а решта підприємств—7-го липня.

Урядова комісія і ВРНГ вважають, що перехід цих підприємств на скорочений робочий день має поліпшити їхні техніко-економічні показчики.

Встановлено, наприклад, що після здійснення 7-ми год. робітного дня тільки на Амвросієвському заводі та на фабриці ім. Тинякова собівартість продукції лишиться на попередньому рівні. На решті підприємств собівартість буде значно зменшена, наприклад, на Слов'янському плитовому заводі не менше, як на 10%, на Костянтинівській гуті—на 2%, на Дніпропетровській фабриці—від 1 до 37% (на ріжні вироби) і т. ін.

Основні завдання хлібозаготівель і робітничого постачання

(Розмова з тов. Вайцером).

22-го травня Наркомторг УСРР тов. Вайцер, прийнявши співробітника Ратау, на розмові з ним заявив:

«Завдання хлібозаготівель на найближчий період—заготувати яко мога більше хліба, щоб забезпечити безперебійне постачання його для міст, промислових центрів та сільської бідноти недорідних районів.

Труднощі на які ми натрапляємо, провадячи хлібозаготівлі, в тому, що тепер, на кінець заготівельної кампанії, держцями значних мас хліба є глитайсько - заможня частина села. Вона затримує продаж хліба і прагне спекулювати на підвищенні цін у той час, коли основні бідняцько - середняцькі маси селянства уже продали свої залишки державі.

Тим то хлібозаготівельна кампанія тепер набуває широко - політичного характеру.

Основні бідняцько - середняцькі маси повинні будуть вплинути на глитая і на - заможню частину села, яка йде за глитаєм, щоб вони продали хліб державі. Ясно, що це вимагає розгорнути широку громадсько - політичну кампанію на селі. Без цього не можна забезпечити успіх усієї кампанії. Хлібозаготовчій кампанії найближчими місяцями до нового врожаю треба надати широкого громадського характеру. Навколо неї треба мобілізувати основні маси селянства, треба притягти пресу, кооперативну суспільність і т. інш.

Виконання хлібозаготівельного плану диктують інтереси і потреба виконати наш господарський план, і ми певні, що основна маса селянства підтримає нас у проведенні наших заходів у справі хлібозаготівель.

Затримка хліба глитайською верхівкою села суперечить інтересам бідняцько - середняцьких мас і немає сумніву в тому, що ці наші заходи зустрінуть активну підтримку від переважних мас селянства.

Разом з цим треба буде вже тепер ужити заходів до підготовки до майбутньої хлібозаготовчої кампанії, щоб вже в серпні мати можливість з нового врожаю заготовити значну кількість хліба. Ми повинні будемо розвивати велику організаційну та громадську роботу, щоб у серпні дістати максимально можливу кількість хліба від усуспільненого сектору сільського господарства (радгоспів та колгоспів) і від тих індивідуальних господарств, що в них законтрактували засіви.

Хліб, який ми можемо в майбутньому році дістати від усуспільненого сектору й з контрактації, повинен бути в наших руках могутнім знаряддям регулювання хлібозаготівель у майбутній кампанії. Перед нами стоїть завдання організувати роботу радгоспів і колгоспів так, щоб вони найшвидче вбрали і обмолотили хліб, треба також провести широку пояснювальну кампанію серед засівачів, в яких ми законтрактували засіви.

Поруч хлібозаготівель друге найголовніше завдання, що вимагає особливої уваги в найближчі місяці—забезпечити робітниче постачання в промислових центрах. Взагалі, всіма продуктами харчування, (за винятком картоплі) ми можемо забезпечити (в рямках, намічених планом) постачання промисловим центрам, але з двома умовами.

По-перше, коли ми будемо досить ощадливо витрачати продукти і, по-друге, коли систематично усовуватимемо і неприпускатимемо організаційних дефектів у самому розподілу продуктів.

До останнього часу ми маємо ще чимало організаційних хиб, що заважають правильно здійснювати робітниче постачання. До них належать: несвоєчасний довіз товарів та харчових продуктів, нерівномірний розподіл їх між окремими кооперативними організаціями і між окремими робкоопами, непристосованість годин торгівлі, непристосованість торговельних приміщень і т. інш. З цими дефектами треба боротися якнайжорстокіше, взявши їх під найширшу громадську контролю та під сувору критику.

Що треба зробити тепер, щоб поліпшити організацію робітничого постачання?

Точно стежити за тим, щоб ті харчові продукти, які є, не розпорошувались між окремими містами і районами, а йшли, насамперед, на задоволення промислових центрів.

Треба переглянути райони, взяті на централізоване постачання і зняти з нього ті з районів, потребу яких на постачання можна задоволити місцевими заготівлями та коштом базарного довозу.

Треба буде створити запаси, на решту частини року, продуктів, заготівляння яких є сезонне і відбувається саме навесні. Правда, утворення запасів упирається переважно у відсутність технічних споруджень (сховищ) у пунктах споживання. Тимто місцеві робкоопи повинні максимально розвинути свою ініціятиву в галузі будування найпростіших споруджень, щоб у них зберігати й консервувати продукти, що швидко псуються і заготівлі яких мають особливо сезонний характер.

Треба сказати, що на кооперативні організації лягає ввесь тягар організації робітничого постачання найближчими місяцями.

Кооперація повинна забезпечити найпильніший нагляд найближчими місяцями за правильним перебігом робітничого постачання, вживаючи всіх заходів, щоб усунути численні організаційні дефекти, поставивши на належну височінь інструктаж у питаннях робітничого постачання й інш.

Наприкінці тов. Вайцер сказав: «В зв'язку з загальною обстановою, створеною на ринкові, коли зростання продукції сільського господарства не поспіває за зростанням потреби, треба особливо пильно стежити, щоб в усуспільненому секторі торгівлі не було підвищення цін. Проте, на жаль, за останній час спостерігаються факти, які вказують на те, що окремі кооперативні організації порушують ціни, встановлені регулятивними органами, стають на шлях незаконного підвищення цін. В усуспільненому секторі торгівлі, в окремих його кільцях підвищується ціни навіть на товари, строго регульовані Наркомторгом. З цією тенденцією до підвищення цін треба боротися й, насамперед, шляхом організації контролі над цінами з боку робітничих мас.

Харківська окружна конференція ЛКСМУ

27 травня скликається 13 Харківська окружна конференція комсомолу. Конференція заслухає доклад тов. Постишева про найближчі завдання партії й комсомолу, доклад ЦК ЛКСМУ, звіт ОК ЛКСМУ з співдокладом ревкомісії та про завдання комсомола в національно-культурному будівництві.

Конференція обере новий склад ОК ЛКСМУ, ревізійну комісію та делегатів на всеукраїнську й всесоюзну конференції ЛКСМ.

Рівноправним братерським співробітництвом буде збудовано міжнародню соціялістичну культуру

Резолюція наради при АППВ ЦК ВКП(б) в питанні про звязок української і руської літератури.

1. Спільність завдань усіх літератур СРСР у справі будівництва інтернаціональної соціялістичної культури (національної формою) і в боротьбі проти буржуазних тенденцій у кожній національній культурі вимагають об'єднати всі сили пролетарської революційної літератури всіх республік Союзу.

Найщільніше творче співробітництво і взаємодіяння рівних братерських культур і література має вести до скорішого подолання перешкод на шляху до спільної для всіх мети—завоювання гегемонії пролетарської культури СРСР. Через це не можна терпіти ніякого протиставлення однієї культури іншим, рівно як і проголошення панування (гегемонії) будь-якої з національних (руської, української або якої іншої) культур.

Не протиставленням культур, а рівноправним братерським співробітництвом буде збудована міжнародня соціялістична культура.

2. Така єдність буде тим потужніша, що посиленіше провадитимуть боротьбу пролетарські революційні фланги кожної національної культури (між ними й руської) як із старими перижитками, так із новими проявами буржуазної культури, що відроджуються в обставинах непу, зокрема з властивим їй націоналізмом. Треба серйозно боротися з проявами націоналізму та великодержавного чванства переваги однієї «сильнішої», «багатшої» культури над іншою. Особливо посилену увагу треба звернути на таку боротьбу з проявами буржуазних і націоналістичних великодержавних пережитків у руській культурі та літературі. Так само треба рішуче боротися проти напрямів, що прикривають словами про «інтернаціональну культуру» невне урахування того, що нова інтернаціональна «пролетарська своїм змістом» культура є одночасно і «національна формою» (Сталін). Треба також покласти край недбайливо-неуважливому відношенню до культур раніше пригноблюваних націй, підходові «старшого» брата до «меншого», бо в такі формі часто маскується також «великодержавність» і націоналізм.

3. Це завдання (подолання великодержавного націоналізму) набирає особливо великої ваги в звязку з настирливою потребою добитися, посамперед через органи Наркомосу РСФРР, перелому в справі культурного обслугування української людности РСФРР рідною мовою. Треба пам'ятати, що виховання протягом багатьох років гноблення і тому легко пояснювана підозріліть, властива раніше пригнобленим націям, спонукає їх чутливо, а часом і хоробливо реагувати на всякий вияв нетактовности і гордування в національних культурних питаннях, не кажучи вже про одверті прояви великодержавности. Практика культурного будівництва в РСФРР не повинна давати жодних приводів для подібних настроїв у масах раніше пригнобленої української людности.

4. Боротьбі з місцевим націоналізмом слід також віддати великої уваги. Всякий прояв теорії «боротьба культур» (шумськізм), що протиставиться до того ж нашій лінії боротьби проти буржуазних тенденцій усякої культури, треба негайно викривати і плямувати. Всякий шовінізм і націоналістичне самомилування треба жорстоко розгромити.

У цій спільній для всіх національних культур СРСР боротьбі за інтернаціональну соціялістичну культуру і міжнародню єдність, кожний працівник національної культури повинен, посамперед, і головну свою увагу звернути на боротьбу з націоналізмом у своїй національній культурі (руський—у руській, українець—в українській то-що).

Від успішности цієї боротьби залежить швидша ліквідація всякої недовірливости та підозрілости у взаємних між національними культурами і, посамперед, недовірливости і підозрілости від раніше пригноблених народів до руської культури.

5. Літературне життя сьогоднішньої України, переходячи в основному ті самі етапи, що й література інших радянських республік, має і свої особливості.

Поруч флангів пролетарської революційної літератури є і дрібно - буржуазні попутницькі елементи й елементи, що приєднуються крайнім крилом до реакційно-фашистської літератури, яка спирається на свій головний центр за межами УСРР — на Західній Україні.

Пролетарська література (під безпосереднім керівництвом і за підтримки КП(б)У) розвивається і зростає кількісно і якісно.

Помітно консолідувалися сили селянських письменників України, що репрезентують найбідніші групи села і щільно звязані з незаможником. Утворилася щільна спілка між селянськими і пролетарськими письменниками України з помітним і де-далі більшим ідеологічним впливом пролетаріяту на селянських письменників.

Теперішнє загострення класової боротьби по всьому Радянському Союзу відбилося і в українській літературі. Іноколи просякають у творчість окремих письменників тенденції глитайської ідеології. У окремих письменників — навіть із флангу пролетарської літератури — можна спостерігати часом нотки занепадництва.

Політику партії щодо літератури пролетарської, селянської та «попутників», визначено постановою ЦК від 1925 року.

За теперішніх обставин основною літературної політики на Україні є систематична робота над зміцненням консолідації сил пролетарської літератури та поширення її впливу, боротьба проти прояву в ній дрібно-буржуазних тенденцій, а також продовження й посилення нещадної боротьби з буржуазними й націоналістичними елементами.

При цьому особливо зростає роля марксистської критики — одного з головних засобів для проведення цієї політики. Щоб успішно виконати це завдання, треба максимально погодити літературознавчу роботу на Україні та в РСФРР і здійснити їхній звязок з літературознавством по інших республіках.

6. Щоб практично зміцнити звязки між руською і українською літературою, треба здійснити такі заходи:

1. Визнати за потрібне, щоб ДВ РСФРР випустило в біжучому році дві — три серйозні літературні критичні праці для ознайомлення руського читача з питаннями української літератури та її історії, а також низку книжок, що вводять руського масового читача в курс економічного, політичного і культурного життя УСРР.

2. Редакції основних періодичних органів преси РСФРР («Красная Новь», «Книга и Революция», «Печать и Революция», «Октябрь», «На литературном Посту», «Новый Мир», «Молодая гвардия», «Звезда» то-що) повинні включити до плану своєї постійної роботи рецензування видатних літературних творів УСРР та висвітлювання її літературного життя.

3. Організувати обмін рецензіями між періодичними органами УСРР і РСФРР, а також обмін хронікою літературного життя та книжкового ринку. Окремо слід налагодити обмін рецензіями на нові п'єси та перекладну з чужих мов літературу.

4. «Міжнародня книга» повинна ширше розвинути експортування української книжки закордон.

Під контролю мас

Безгосподарність на Лебединській і Смілянській рафінарнях

На підготовку до пуску в цьому році Лебединської (Шевченківщина) рафінарні витрачено понад 800 тис. крб., набрано відповідний штат то-що. І раптом — з роспорядження Цукротреста рафінарню консервовано знову. Але безгосподарність Цукротресту виявляється і в дрібних справах. Візьмемо хоч перекидку цукру-піску на рафінарні. Дбайливий господар, користуючися з санної дороги взимку, коли перевозка дешева, перевезе і дрова і все, що йому потрібно. Здавалося б, що й Цукротрест повинен був би наряд на перекидку цукру-піску з таких віддалених від залізниці цукроварень як Ярощівська, Синівська, Шамраївська та інш., дати в першу чергу і своєчасно. Але Цукротрест на Смілянській рафінарні такі наряди на зазначені цукроварні дав вже позесні, коли й шляхи порозмивало і сівба наближалась — взагалі перевозка подорожчала значно. В наслідок запізненої дачі наряда пісок вчасно на рафінарню не доставлено, і рафінарні загрожував простой. А цукроварні самі взимку телефонували — заберіть цукор.

РСІ слід наведені дії Цукротреста, що призводять до великої безгосподарности, перевірити пильно.

Сміпий.

П'янки, масло, яйца—на бідняцькі гроші

— Так ось, товариші, наша ремонтна дружина, відвідавши с. Нову Петриківку, Старо-Керманчинського района, провела грандіозну роботу, що її майже не можна й обрахувати!.. Ми...

І слухачів, робітників Маріупільської тракторної бази, доклaдач засипав цифрами, різними назвами відремонтованих с.-г. машин тощо.

Так давав звіта на загальних зборах шефського т-ва при осередку ОЗВ, т. Малуев, командирований т-вом з робітничою бригадою в підшефне село для ремонта с.-г. машин. З доклала тільки й можна було уявити, як вдячні селяне своєму шефові за таку велику допомогу в скрутний час — весняну сівбу.

— Роботу, безумовно, визнати зразково виконаною, — подається пропозиція по докладу.

— Але ж, товариші, такої формуліровки вживають дуже рідко, — охолоджував голова зборів: приймемо просто: роботу визнати задовільною...

***

Перед 1 Травня для підготовки переведення цього свята в своєму підшефному селі, т-во командирувало до Н.-Петриківки того ж таки Малуєва, маючи вже його попередню успішну роботу в цьому селі. Словом:

— Ти, товаришу, їдь, підготуй, а потім ми приїдимо і всі відсвяткуємо разом...

Поїхав Малуєв до Н.-Петриківки, а кілька день згодом і ще 19 товаришів. Приїхали і виявили, що Малуєв ніякої підготовної роботи не провів. Через це зірвалися і святкування 1 Травня й антивеликодня кампанія.

Разом з цим виявили, що «ремонтна» бригала (в складі 3 чол.), що її роботу так росхвалив на зборах шефського т-ва Малуєв, в дійсності «попрацювала» так, що й прокуратурі до цієї «праці» втрутитися слід. Приїхавши до Н.-Петриківки, ці 3 чол. оголосили, що вони безплатно ремонтуватимуть с.-г. машини біднякам. Звичайно, що біднота зраділа. Лише глитаї ядно кидали:

— Наремонтують вам, зачекайте....

Біднота їх не слухала: хто з плугом, хто з бороною — всі потяглися до бригади. Але «бригадники», замість того, щоб самим ремонтувати с.-г. машини, найняли місцевого коваля і доручили йому ремонт. Самі ж почали піячити, гуляти і т. ін. Коваль закінчив ремонт і вимагає за це гроші. Що робить «бригада»? —Вона подає рахунок с.-г. кредитному т-ву для оплати виконаного ремонта, виходячи з таких норм: ремонт плуга — 6 крб. 50 коп., борони—2 крб. 75 коп. і т. д. Т-во повнотою оплатило поданий «бригадою» рахунок. З одержаних від т-ва грошей «бригада» дещо заплатила ковалеві, а решту витратила на організацію собі «проводів»...

Проте, це тільки «квіти». Кредитне т-во вирішило, що на ремонтну роботу шефів воно не позинно витрачати свої кошти. Кредитне т-во скликало загальні збори виборців і заявило, що всі ті, кому шефи відремонтували с.-г. реманент, повинні за ремонт заплатити до каси т-ва.

— Як так?—обурилися селяне, адже ж нам говорили, що ремонтуватимуть безплатно?...

— Невже ж ви такі дурні, що не розумієте того, що ніхто даремно не працює...

А щоб примусити селян платити за ремонт, товариство заявило селянам, що воно тільки тоді видаватиме засівматеріял, коли селяне знесуть повністю гроші за ремонт інвентаря.

Так т-во стягло майже всі гроші. При чому багато селян все ж не одержали засівзерна.

А «бригадники», зробивши порядні запаси яєць, масла та інших продуктів, раді повернулися додому і дали «блискучий» звіт робітникам, що послали їх до Н.-Петриківки.

Обурені н.-петриківці заявляють:

— Краще не надсилали б до нас таку «ремонтну бригаду»...

Ростратa на п'янки «бригадниками» бідняцьких грошей, одержаних за ремонт с.-г. машин по рахунку від с.-г. т-ва, дискредитація шефського т-ва, зрив росподілу засівзерна бідноті—це дії, що їх певно передбачає Крим. Кодекс. Чекаємо на слово прокурора.

М. Г.

Скалки

Давно пора приборкати.

Дивно, що Коротун головує в Маночинківському КНС (Куп'янщина) вже другий рік. Роботи серед бідноти не ведеться майже ніякої, за те голова частенько піячить. І піячить не аби з ким.

Задружив Корсун з глитаєм Мирошниченком, бо той дійсно може добре почастувати та догодити «начальству». До речі, два племінники Мирошниченка—кол. керівники антирадянських банд, а син— відверто вороже виступає проти всіх заходів радвлади. Хліба Мирошниченко кооперації не продає, а продає його спекулянтам. Але селяне не побоялися глитаївського друга—голови КНС Коротуна, і 6-го травня рішуче поставили перед Мирошниченком питання, чи вивозитиме він хліб? Грізно ворохнув глитай бровами, блимнув вовком і прошепів, що вивезе. Але не вивіз і навіть не думає вивозити. Крім того, Мирошниченко і орендовану землю затаює. Ось з ким дружить голова КНС. Дружить і всяко допомагає глитаєві у його комбінаціях (утайка землі, хліба тощо). І так—другий рік. Ні райКНС, ні РВК досі не зацікавилися Коротуно-Мирошниченківською дружбою. А вона—політично шкідлива на селі.

Р. С—ко.

— **У Ново-Дубчанівській трудшколі** (Каховського району, на Херсонщині), вчителює Жаров Ів., кол. білий офіцер, син Жарова Клима, володаря хуторів, що недалечко від Чаплинки. Жаров в свій час експлоатував найману силу, і позбавляється прав у кожні перевибори. Чаплинський РВК виселяє Жарова К. з цих хуторів, як кол. поміщика. В місцевій газеті кілька раз писали за піяцтва та бешкети Жарова—вчителя. Але—безрезультатно. Жаров Ів. одружився з глитаївською дочкою, і всіх батькових дітей вчить в Каховській семирічці безплатно, як своїх вихованців. Може «Вісті» допоможуть усунути з учителювання цю антирадянську людину.

П. С.

Бюро розслідувань за роботою

Впертий голова.

В цьому дописі («Вісті» № 95 від 25 квітня 1929 року) писалося, що в Бердичеві, замість того, щоб вичистити осіб, що засмічують колегію оборонців, їх навіть висовують до президії колегії. Дивну ролю в цій справі відогравав голова Окружного Суду **Долгов.** Він настирливо захищав оборонців, що їм не місце в лавах робітників радянського суду. На загальних зборах членів колегії Долгов запропонував обрати на посаду голови колегії Друта, зовсім не авторитетну серед членів колегії особу. Колегія прохала Долгова зняти свою пропозицію, але—безрезультатно. Після натяків голови Окрсуду на «організаційні» висновки, збори мусили погодитися з кандидатурою Друта. ОВК скасував ці вибори. Але, обираючи нову президію, до складу її, просунули кілька антисемітів, кол. білих офіцерів, рострaтників то-що. І все це зроблено за відповідною допомогою того ж таки Долгова. Бердичівська ОкрКК КП(б)У, рзслідувавши факти, наведені в дописі, повідомляє, що допис ствердився і партколегія висловила Долгову догану і ухвалила зняти його з роботи.

Олексіївка у пазурях самогону та антисемітизма.

В цьому фейлетоні **Вол. Зоріна** («Вісті» 11-го січня 1929 р. № 9) писалося, що в Олексіївській сільраді (Проскурівщина), все «виняткове»: і самогоноваріння, і антисемітизм, і навіть манера голови Шматлая—красти. Коли горілки в селі не вистачало, Шматлай сам варив самогон. Міліція витрусила закваску і апарат у Шматлая. Тоді Олексіївський «актив» ретельно вступився за нього:

— Шматлай—гарний голова! За Шматлаєм ми тільки й жили, як слід!

Розслідування за фейлетоном ствердило, що «актив» правду говорив: бо це є «самогонний актив», що за прикладом голови сільради гнав самогон, а сільрада потурала. Наслідки розслідування не злякали актив і він почав інакше маневрувати:

— В обвинуваченні нашого голови винен еврей Сандлер.

В Олексіївці все так ув'язується, так улаштовується, що і еврей-хлібороб, якому Пинявська еврейська земгромада дала наділ землі, опинився в стані спекулянта. До того ж Шматлай незаконно заарештував хліб Сандлера, та присвоїв його.

Генпрокуратура повідомляє, що Шматлая Проскурівський Окружний суд засудив до 5-ти років позбавлення волі з поразкою в правах на три роки. Касаційна скарга Шматлая до Генеральної Прокуратури залишена без наслідків.

Найширші кола трудящих—до лав ТСО-Авіяхему

22-го травня на нараді у культвідділі ВУРПС обговорено питання про роботу ТСО-Авіяхему.

Нарада вислухала доклад представника України товариства тов. Іллінського. З докладу виявилося, що протягом останніх 2-х років до товариства втягнено нових 600.000 чол. Нині членів товариства є понад 900 тис. Товариство зростало, переважно, коштом робітників.

Докладач зазначив, що товариство має низовий актив числом 26 тис. чол. Проте, кваліфікація цього активу ще не досить висока. Через це перед товариством стоїть завдання — підготувати, виховати актив і піднести його кваліфікацію.

Наприкінці докладач відзначив, що ТСО-Авіяхем досяг у своїй роботі великих успіхів, що полягають у розвитку стрілецького та авіо-спорту. Знайдено правильні форми масової військової пропаганди і т. інш.

Представники профорганізацій жваво критикували доклад ТСО-Авіяхему.

Основна хиба в роботі ТСО-Авіяхему є брак масовости. Ще не було випадку, щоб товариство влаштувало на підприємствах доклади, зв'язані з питаннями воєнної небезпеки, а також зміцнення обороноздатности республіки. ТСО-Авіяхем обслуговує тільки членів товариства. Всі інші робітники випадають із кола його діяльности. Ненормально також і те, що ТСО-Авіяхем зовсім не зв'язаний з масовим радіо-аматорським рухом, про значення якого говорити не доводиться.

Військове виховання широких мас також не можна визнати за задовільне. Часто на шкоду якості роботи ТСО-Авіяхему приділяє надмірну увага парадним формам роботи.

Нарада визнала за потрібне вжити заходів до глибокого перебудування всієї роботи ТСО-Авіяхему на засадах більшої масовости та щільнішого зв'язку з професійними організаціями. Обрано спеціяльну комісію, якій доручено накреслити ряд практичних заходів.

Одночасно, як основне завдання, ТСО-Авіяхемові доручено довести число членів товариства протягом найближчих двох років до 2-х млн. чол. Це зростання має відбутися в наслідок втягнення до лав ТСО-Авіяхему членів профсоюзів, наймитів та найбіднішого селянства.

Закладаємо нові парки, збільшуємо лісні масиви

(Свято деревонасадження на Україні).

Шляхи, береги річок, водойоми, лани, міські майдани, вулиці — всі потребують дерев. Затримати зсування берегів, очистити повітря, зберегти шлях—може дерево. В 1923 р. заведено в нас свято деревонасадження. З того часу воно святкується що-року і набирає все більшого громадського значіння.

831 тис. саженців засадили в 1923 р. 33 міл. саженців в 26 р.. 99 міл. в 1927 р. В цьому році ще перед травневими святами по всіх округах почалося свято дерева. — Накреслено по містах і в селах обсадити деревом 7.400 клм. шляхів і вулиць, закріпити 964 гкт. пісків, насадити 10.108 гект. скверів і парків. Крім того ВУПЛ має поширити лісну площу на 40—50 тис. гект. На селянських землях буде посаджено 20 тис. гект. лісу. Для постачання саженцями в майбутньому —закладено розсадника на площі 500 гкт.

Залізничими рейками вночі

(Наслідки «наскоку» РСІ на транспорт).

Урочисто, під згуки «Інтернаціоналу», після гарячих промов керовників партії і радянської влади, 4 залізниці України склали соціялістичну угоду на змагання.

Це було менше 2 тижнів тому.

— Хто кращий?.. Яка залізниця працює найчіткіше, пильно стежучи за роботою всього складного великого господарства залізниці?..

«Наскок» робкорів і «легких кавалеристів», організований транспортною групою НК РСІ, виявив, що **ділянки харківського вузла навряд чи зможуть претендувати на перемогу в змаганні.** Бо чимало хиб виявлено під час «наскоку».

***

На вечорі «змички» між робітниками харківського і основ'янського вузлів про «наскок» нічого не знали. І лише, коли вечір закінчився (о 11-й год. вночі), робітникам сказали, що їх запрошується на переведення «наскоку».

— Мета наскоку—виявити, як працює транспорт підчас соціялістичного змагання,—каже у своєму докладі керовник «наскоку» член ЦКК КП(б)У т. **Кошелев.**—Основ'янці перевірятимуть ст. Харків, а харківці—роботу основ'янців.

Швидко росподілилися робітники по бригадах, кожна бригала одержала певні завдання. Вирушили в похід, щоб виявити, як працює транспорт вночі.

Об'єкти перевірки—Харків - сортировочна, Харків-пасажирська, ст. Основа (і депо Основа) та Балашівка.

Ніяких мандатів, ніяких посвідчень не мали учасники «наскоку»: більше того—їм дали таке завдання:

— **Порушуйте всі правила залізниці,** йдіть шляхами, йдіть на перон і у вагони без квитків, робіть ревізії тощо, **без всяких документів.** Цікаво виявити, як залізничники до вас ставитимуться.

І «ревізори без посвідчень» темною ніччю пішли залізничими рейками перевіряти, як працює нерв країни—транспорт.

***

Всіх фактів неуважного відношення до своїх обов'язків та навіть злочинного недбальства і не перелічити: їх виявлено дуже багато. Наведемо лише де-які найхарактерніші.

Посамперед,—**транспорт вночі являє з себе сонне царство:** сплять всі,—і чергові, і стрілочники, і пожежники, і телеграфістя, і телефоністки, і вартові.

В кожному докладі учасників наскоку тільки на це й натрапляєш:

— **Спало 2 чол.**

— **Спало 8 чол.**

А далі йдуть прізвища тих нічних робітників, що замісць працювати спокійно спали на своїх постах.

Коли одного з них—стрілочника 4-го посту (Харків-сортировочна) спитали, чого він спить, він сказав:

— **А мені робити нічого...**

Учасники «наскоку» чимало пожартували з тих, що спали: з пожежника на Харків-сортировочна **зняли каску та забрали брандсбойт—а він і не прокинувся.** В стрілочника п. 2 **забрали лихтаря,** у телефоністки Ілліної (на Балашівці) через відкрите вікно забрали... **грошові лантухи і секретну кореспонденцію, що її треба було відправити.**

Але й ті, що не спали, виявили також чимало недбальства: напр., **ніхто навіть не здивувався з приводу того, що о 1-й год. вночі приходить на залізницю якась купка незнайомих людей, ходить шляхами, порушує всі правила залізниці, йде без перепусків і перонних квитків, всіх роспитує;** ніхто навіть не спитав, чого цим гостям треба.

***

Ось ще кілька фактів:

— На Харків-Сортировочній **прийомка потягу № 4051 для відправки провадилася дуже поверхово,** навіть не перевірили тормазів, мащення вагонів робилася на-спіх і до того—вже на ходу потяга.

— **В потязі № 5020, що прибув на станцію, в багатьох вагонах горіли букси,** а бригада залишила ці букси без догляду протягом **40 хв.**

— На ст. Харків-пасажирська пасажири спіймали 2-х злодіїв, але... **нікому було їх заарештувати. Злодії втікли.**

— В буфеті ст. Харків **продають горілку,** та ще по 2,50 крб. за пляшку. **А води вночі ніде не дістати.**

— На ст. Основа **ніяк не можна було знайти ключа від книги для скарг.** Черговий говорив, що ключ у конторника, а конторник, що не знає, де цей клятий ключ.

— **Багато потягів по всіх обслідуваних ділянках стояло всю ніч з відкритими дверима, а бригади не було.** Бригади потягів, що прибували, залишали потяг без нагляду, а самі швидко йшли додому, не здавши потягу.

— З Балашівки треба було о 1-й год. вночі відправити 3 товарних потяги, а від**правили тільки 1, та й той з запізненням майже на 2 год., бо не було паротягів.**

— **На складі матеріялів, де є напис «не палити», учасники наскоку, розмовляючи з пожежником, навмисно запалили цигарки,** а той не звернув ніякої уваги.

— Паротяг № 690 (на Балашівці) протягом $1\frac{1}{2}$ годин стояв без діла і **тільки палив вугілля.**

— На Балашівці 12 тупиків не освітлюються, **на станції взагалі мало світла,**—а в той час в зачиненому прийомному покої всю ніч горіла електрика.

— Робітники, що брали участь в перевірці, **робили самозванні ревізії потягів, входили у вагони через вікна, йшли через рейки, навмисно вели себе «підозріло»,** щоб викликати певне реагування на їхні дії службовців залізниць. Та все-ж таки **нікого з них не затримали.** Тільки одного заарештували за те, що йшов по рейках без дозволу.

***

Керовник «наскоку» т. Кошелев, резюмуючи наслідки перевірки, каже:

— «Наскок» вночі виявив, чимало хиб на транспорті. Видко, що соціялістичну угоду тільки урочисто підписано, але досі нічого не зроблено, щоб притягти широкі маси низових робітників до соціялістичного змагання не пояснено їм важливости кампанії за підвищення продуктивности праці, за трудову дисципліну тощо. **Вина за це лежить на профорганізаціях транспорту, а також на господарниках, що мляво стежать за роботою вночі.**

Отже, перші висновки з цього «наскоку» такі: **треба посилити агітаційно-пояснювальну масову кампанію серед транспортників, щоб угода про соціялістичне змагання була не тільки на папері, а й перетворювалася в життя самими робітничими масами!..**

М. Г. А.

Оборона Республіки

Соціялістичне змагання в армійських умовах

Великий переклик робітничої класи, її зусилля прискорити темп соціялістичного будівництва, викликали жвавий відгук у лавах Червоної армії. Хоч і як відріжняються умови й характер роботи Червоної армії від фабрик і заводів, однак, основна суть соціялістичного змагання—втягування широких трудящих мас у соціялістичне будівництво, активізування цих мас,—є спільними завданнями і для Червоної армії.

Широкою хвилею починає поширюватися соціялістичне змагання поміж окремими військовими сполученнями, всередині цих сполучень, поміж полками, баталйонами, сотнями, окремими групами червоноармійців і навіть окремими червоноармійцями. Ось, наприклад, комсомольська организація 75 дивізії викликає на змагання комсомольську организацію 100 дивізії. Мета бойова й ясна: 100% влучення, за підготовленого, енергійного й витривалого червоноармійця, за краще засвоєння програми військово-політичного навчання, за підвищення дисциплінованости й чіткости в роботі.

Під таким гаслом починають комсомольці Червоної армії соціялістичне змагання.

Від них не відстають і червоноармійці. Козацька конференція 2-ої кавалерійської дивізії заслухала доклади представників полків про перші підсумки соціялістичного переклику поміж військовими частинами й червоноармійцями. Конференція ухвалила: викликати на соціялістичне змагання козаків Н-ої дивізії, поставивши собі завдання: підвищити дисципліну—жодної самовільної відлучки, жодного випадку порушення статуту, досягти успіху в орудуванні холодною зброєю і 100% влучення з неї, перемагати на 100% перешкоди, довести догляд коня до 100% вимоги, в культурній ділянці—підвищити передплату на газети та журнали до одного примірника на 5 чолов.

Отакі конкретні ділові пропозиції червоноармійської маси, що починає соціялістичне змагання.

Звичайно, армійські умови трохи обмежують розмах соціялістичного змагання, рівняючи до фабрик і заводів. Форми й методи соціялістичного змагання в Червоній армії не можуть виходити за межі встановлених вимог, навпаки, вони повинні всякими способами допомагати збільшенню бойової моци Червоної армії, відповідно до статутних вимог і загальних умов армійської роботи.

В Червоній армії є також і хиби. Ці хиби усувається, але їх треба швидче усунути і до того ж так, щоб дійсно безперервно зростала бойова міць Червоної армії, удосконалювалася підготовка її бойців, ширшала політична свідомість й збільшувалась активність червоноармійської маси. Лише цим шляхом повинно йти соціялістичне змагання в Червоній армії.

Перед кожним командиром і політробітником стоять величезні завдання—правильно й вміло використати збуджену активність червоноармійської маси, скерувати цю активність в річище бойового зміцнення частини, посилення підготовки бойців Червоної армії.

Потрібна особлива чуйність до всякої ініціятиви з боку червоноармійців. Треба всякими способами підтримувати ділові, дійсно корисні пропозиції. Методами соціялістичного змагання такі пропозиції треба хутко, скільки це дозволяють умови частини, переводити в життя.

Важливу ролю в справі соціялістичного змагання в армії відограє червоноармійська преса, полкові, батальйонні й сотенні стінні газети. Червоноармійська преса широко розгортає самокритику виявляє наявні хиби і допомагає усунути їх.

Справа соціялістичного змагання повинна охопити й начальницький склад. Не лише керуючи соціялістичним змаганням червонармійців, а й змагаючись самі в практичній роботі, командири краще поставлять справу навчання й виховання

Це так само стосується й до політроботи, де гаслом повинно стати—повне засвоєння й розуміння червоноармійцями політики та заходів партії й радвлади, знання цифр і їхнього значіння в п'ятирічці, розуміння величезної ваги завдань перебудови дрібного селянського господарства на велике, усуспільнене. В ділянці виховавчої роботи з червоноармійцями зараз і повинно стояти, як головне завдання: підготовувати з червоноармійця провідника соціялістичного будівництва в місті й на селі.

Одеська суспільність сприяє таборовому навчанню

Добре підготувались.

Виявлена велика цікавість бойців та начскладу до таборового навчання, наявність досягнень з усіх галузів нашої роботи, дає нам цілковиту ґарантію, що таборову підготову частин 51 дивізії буде проведено вдало.

Що до устаткування таборів цього року, маса червоноармійства й начсклад виявили виняткову дбайливість, активність та самодіяльність. Полки провели кілька недільників, у недільниках брали активну участь робітники—шефи Одещини. Працювали, як то кажуть, засукавши рукава. В наслідок всі основні ремонтно-будівельні роботи закінчені були своєчасно. Табори перекіпців збагатилися на значну кількість нового таборового майна, насаджено багато дерева та квітів. Кожен червоноармієць працював і добивався того, щоб створити якнайкращий затишок внутрішній та зовнішній для свого намету.

Велику роботу в таборах намічає Будинок Червоної Армії та Фльоти. Відкривається дві таборові філії: одна у місті розташування таборів, а друга в курортному місті (Аркадія).

Через весь час літньої таборової роботи БЧАФ ставить собі основне завдання—допомагати командному й політичному складові дивізії у справі бойової та військово-політичної підготови червоноармійців. Це відіб'ється на проробці циклу тем з військово-тактичної підготови, проробці основних постанов партії та радвлади, постанов 16 всесоюзної партконференції та з'їздів рад, у допомозі парторганізаціям і політапаратові частин готуватися до роботи на виходах у поле, в організації художньої та спортивної роботи.

Дуже велику увагу БЧАФ віддаватиме організації відпочинку, корисних та розумних розваг і навчань начскладу та червоноармійців на дозвіллі, мобілізуючи для цього творчість широкої маси.

Робота, що її організують БЧАФ та окружна рада ТСО-Авіяхему у другій таборовій філії (Аркадія), повинна значною мірою охопити начсклад кадру та запасу, членів ТСО-Авіяхему, повинна ще більше наблизити останніх до військових частин, внести взаємну допомогу в літньому таборовому навчанні й практичній підготові начскладу запасу та членів ТСО-Авіяхемівської організації.

Слід гадати, що частини Перекопської дивізії, при сприянні та допомозі партійних, радянських, професійних та комсомольських організацій Одещини, не лише виконають завдання бойової підготови, але й організують розумний і корисний відпочинок командирові й червоноармійцеві.

М.

Кооперативно-агрономічна пропаганда в таборі

За допомогою місцевих сільсько - господарських та кооперативних організацій в Дарницькому таборі буде переведена величезна робота в галузі кооперативної та агрономічної пропаганди. З ініціятиви подиву 46, 12 основних кооператорганізацій, як от: Молочарсоюз, Укрсельцукр, Плодоспілка, Райспоживспілка, Кредитсоюз, Окрземуправління, сільсько - господарський музей та інші в Дарницьких таборах будують сільсько-господарський павільйон.

Завданням організації павільйону ставиться—наблизити до червоноармійця - перемінника сільсько - господарську та кооперативну пропаганду та практику. З цією метою буде переводитися агітпропробота, шкільно-курсова - та робота по оформленню колгоспників з червоноармійців.

Організується на весь таборовий період сільсько - господарська кооперативна виставка. Всі організації, що в цій роботі беруть участь, в павільйоні відкривають свої відділи живих експонатів. Укрсельцукр, скажімо, покаже краще бурякове насіння, користь селянству від контрактацій; плодоспілка—ріжні експонати свого виробу; земвідділ тричі за табори покаже племінну худобу тощо.

Буде організовано 4 ріжнотипних семінари кооперативної пропаганди. Буде виявлено односельців перемінників, що бажають організуватися в колектив і з ними переводитиметься семінар колгоспників. Окрземвідділ обіцяє для перемінників відвести спеціяльну ділянку землі під колгосп.

Крім цього коло павільйону широко розгортається консультаційно довідкова робота. Та ка ж робота переводитиметься й в частинах. Отже, Київська кооперативна суспільність прикладає всіх зусиль на допомогу червоноармійцю - перемінннику. Самі вибагливі інтереси та запроси червоноармійця такою організацією будуть задоволені. Залишається, щоб частини в повній мірі скористувалися з цього та підготували до активної роботи червоноармійця. Виконання останнього водночас буде і виконанням директив партії (в наших умовах) щодо соціялістичної перебудови села.

І. Н—ський.

До робітників хемічної промисловости

(З відозви партійних та професійних організацій хемічного факультету ХТІ).

Виходячи з необхідности поліпшити соціяльний склад студентів хемічного факультету, парт. і профорганізації Хемічного факультету звернулися до робітників-хеміків з закликом вступати до цього факультету. У відозві говориться:

Хемізація промисловости поруч утворення нової енергетичної бази (електрифікація) є основною базою реконструкції. Недаремно перспективні плани розвитку нашої промисловости звертають все більшу увагу хемічній промисловості. Зрозуміло, що питання про розвиток хемічної промисловости міцно зв'язане з проблемою якости майбутніх фахівців цієї справи. Отжеж, ми вважаємо за потрібне довести до відому всієї суспільности, що в цьому відношенні, справи нашого факультету не зовсім задовольняючі.

За своїм соціяльним складом Хемічний факультет майже найгірший в Харківському Технологічному Інституті. Робітників з хемічних підприємств в нашому ВИШ'і й на нашому факультеті занадто мало. Ось чому ми звертаємось до вас з пропозицією висунути низку заходів що до посилення пролетаризації нашого факультету.

В першу чергу ми закликаємо робітників хемічних підприємств не лякатися труднощів навчання й іти до ВИШ'ів. З свого боку, партійна, професійна та комсомольська організація обіцяють вам всіляку допомогу в навчанні, допоможуть здолати труднощі оволодіння наукою. Ми вносимо пропозицію збільшити кількість місць на денному робфаці для працівників хемічної промисловости, розгорнути поширену сітку курсів для підготовки до ВИШ'ів на хемічних підприємствах з метою допомогти прийти до Вищої Школи тим робітникам хемікам, що зможуть минути робфак. Потреба пролетаризації нашого факультету стоїть дуже гостро. Саме тому ми висуваємо пропозицію збільшити значно процент робітників на хемфак при майбутньому наборі.

Досягнути цього можна лише при умові піднесення активности робітників хемиків, а також допомоги їм з боку всіх парт., проф. та інш. організацій.

Перевибори низових профосередків треба закінчити

Всю увагу вищих центральних профорганізацій звернуто тепер на скоріше закінчення перевиборів низових профосередків. Багато категоричних директив і вказівок було дано в цьому напрямку. Але ці конкретні заходи не скрізь дали бажані наслідки. На деяких заводах ще досі низовий профактив не розворушився, ще до нині спостерігається недбайливе відношення до підготовної роботи. Ось у Дніпропетровському, на металургічному заводі ім. Петровського підготовна робота в деяких цехах ще тільки тепер почалась. Профробітники мартенівського цеху додержуються тієї думки, що немає чого спішити з цією роботою. Підготовна робота йде мляво. Не краще в вальцувальному цехові, де відчитна кампанія не закінчилась. На заводі ім. Дзержинського профробітники тільки думають почати підготовну роботу. Накази для нових місцевкомів не вироблені. На заводі ім. Леніна перевибори через слабу підготовку довелось перенести на тиждень пізніше.

На залізницях профробітники також не зуміли підготовити робітничої маси до перевиборів.

На деяких заводах Києва та Одеси профактив не розворушився, чекає на «вказівки» та директиви з центру.

Така хода перевиборної кампанії низових профосередків загрожує, що в цьому році перевибори профактиву можуть запізнитися на кілька місяців. Особливо треба відзначити деяку необізнаність низових профробітників з новими правилами перевиборів

Надто мало притягнуто до перевиборної кампанії робітників, що живуть на селі, або в робітничих селищах, не досить зроблено, щоб збільшити активність жіноцтва та молоди. Професійні організації повинні добитись у цьому напрямку як найскоріше рішучого перелому і закінчити перевиборну кампанію.

Краще проходили перевибори в цьому році на харківських фабриках і заводах. За відомостями Окрпрофради перевибори закінчуються. Профсоюзна маса звертала особливу увагу на політичні господарські питання. Не було підприємства що, на ньому, обговорюючи діяльність старого завкому, робітництво не зупинялось на таких важливіших питаннях, як продуктивність праці, боротьба з прогульниками, ледарями. Відвідування загальних зібрань скрізь було досить активне. Здебільшого на Харківських заводах воно досягало 75-80% працюючих робітників. На важливіших заводах, як ДЕЗ, ХПЗ, «Серп і Молот», Велозавод, «Червоний Жовтень», кравецька фабрика ім. Тинякова профактив переобрано в середньому на 80%.

І по цьому загальному тлі виділилася Харківська поліклініка № 5, де відвідування було надто слабе. Не чекаючи кінця зібрання, що затягнулось до 1-ої год. вночі, пішли додому. В місцевкомі Харківської філії Нафтосиндикату з загальної кількости службовців з'явилась тільки третина. Все це можна тільки пояснити одним—місцевком не зробив відповідної підготовної роботи.

Цікаво відзначити, що перевибори на Харківських заводах виявили велику зацікавленість робітництва питаннями національно-культурного будівництва. Скрізь перевибори проходили жваво, робітнича маса гостро критикувала помилки старого профактиву.

Окружні філії повинні краще керувати низовими профосередками, а на це багато скарг було з боку низових робітників. Мляво ведеться також боротьба з бюрократизмом, негосподарністю та ріжними перекручуваннями партійної і професійної лінії.

До закінчення перевиборів залишилось вже небагато часу, треба, щоб низовий профактив краще налагодив цю роботу.

Громадські роботи в недорідних округах

Урядова комісія допомоги недорідним округам виявила, що громадські роботи в деяких округах проходять не зовсім задовільно. В ряді випадків до робіт ще не приступили, на Херсонщині, напр. громадські роботи провадиться без будь якої технічної підготовки й т. ін.

Комісія запропонувала окрвиконкомам недорідних округ негайно вжити заходів до поліпшення громадських робіт та усунення всіх наявних хиб. Одночасно цим окрвиконкомам запропоновано в тижневий строк подати урядовій комісії реальні плани проведення громадських робіт.

Щоб забезпечити успішне розгортання громадських робіт у недорідних районах, урядова комісія запропонувала відповідним окрвиконкомам забезпечити громадські роботи кваліфікованим технічним персоналом та будівельними матеріялами, організувати для виконання робіт населення, що потребує допомоги й т. ін.

Сільському Господареві запропоновано терміново забезпечити громадські роботи в недорідних районах достатньою кількістю цементу.

Знищити шкідників і бур'яни

Знищимо ховрахів — врятуємо 6 міл. пуд. хліба.

Сівба майже закінчується. Треба негайно ж підготовитися до боротьби з ріжними шкідниками і бур'янами. Наркомзем роспочав з 15 травня місячник боротьби з шкідниками, але поки що його ініціятиви не підхопили місця, не зосередили на цьому питанні уваги селянства та окружних і районних організацій. Окремі округи мобілізують земельних фахівців, відряджають агрономів, де-не-де утворюються спеціяльні авіяхем-загони, але взагалі зроблено в цій справі ще досить мало.

За підрахунками Наркомзему від одних ховрахів у степових округах України майже щорічно пропадає марно біля 6 міл. пуд. хліба. Коли додати до цього загибель врожаю в інших районах, ми матимемо величезну кількість хліба, що його конче треба зберегти для народнього господарства.

Особливу увагу Наркомзем звертає нині на основного шкідника хліба—на ховрахи. Спеціяльно на боротьбу з ними асигновано 85 тис. крб. та безплатно видається для районів, заражених цим шкідником—260 тон сірчаного вуглеця. На думку фахівців Наркомзему, боротьба з ховрахами провадитиметься в цьому році на 1,7 міл. гект.

Крім цих заходів Наркомзем організує 550 спеціяльних загонів, що на чолі з агрономами мають провадити боротьбу з ховрахами. Є відомості,що т-ва оборони рослин. окремі с.-г. інститути та технікуми утврюють спеціяльні загони з студентів і професорів. Але треба сказати, що ця справа ще не досить популяризована серед селянства. Окремі округи ставляться до неї байдуже.

Цукротрест організує тепер боротьбу з так званою буряковою свинкою, притягаючи до неї Укрбуряксоюз та Укрсельцукр. Цукроварням відряджено чималу кількість отрут, як хлористого барія, паризької зелени, забезпечено оприскувателями, виділено спеціяльні кошти на підготовну роботу Якщо боротьба з буряковою свинкою почнеться скрізь своєчасно, її можна буде винищити не більше, як за 8 днів.

„Раціоналізація" в Юридичному видавництві

В ЦБ скарг НК РСІ.

Історія співробітника Юрвидавництва Глікмана добре відома всім робітникам-друкарям, бо довгий час союз РПП розглядав цю справу. А справа була в тому, що в наслідок впертої боротьби активного профсоюзного робітника і редактора стінгазети Глікмана із завідателем складу видавництва Браславським союз РПП запропонував **зняти Браславського з посади.**

Юридичне видавництво виконало повнотою постанову союзу: Браславського зняли з роботи, **виплатили йому 205 карб. компенсації, і... призначили на уповноваженого на 3 округи з платою в 100 карб. плюс 30% комісійної нагороди з суми, одержаної за поширення книжок і плюс 20% комісійної нагороди з суми за поширення обовязкових видань Юрвидавництва.**

Глікмана ж «підвели» під чергову раціоналізацію апарату—і скоротили. Раціоналізація апарату дала, безперечно, певну економію, але... і ця економія пішла на те, що **видавництво збільшило ставки кільком відповідальним робітникам.**

Отже Юрвидавництво зробило все, що треба: Браславського «зняли з роботи», а він працює; Глікмана не зняли—а він безробітний

Як «працює» Браславський на новій посаді уповноваженого видко з того, що **за 2 міс. він не поширив жодного примірника видання, не продав жодної книжки.**

ЦБ Скарг НКРСІ виявило і мляву професійну роботу, недостатню виховавчу роботу в колективі Юрвидавництва. На помічені хиби звернено увагу НКЮсту та правління Юрвидавництва. **Правлінню оголошено догану за протекціонізм відносно Браславського, до того ж ухвалено стягти з нього неправильно одержану компенсацію.** Союзові РПП і відділові праці запропоновано переглянути ставки відповідальних робітників Юрвидавництва.

У Харкові

Відкривається біологічний музей та антирелігійний кабінет

Ще минулого року ріжні наукові організації порушували справу про організацію біологічного музею, що висвітлював би питання історичного матеріялізму. Цей музей також повинен дати матеріялістичне висвітлення найновіших досягнень в галузі біології. Водночас музей повинен мати антирелігійний ухил.

В цьому році остаточно вирішили організувати біологічний музей та при ньому антирелігійний кабінет, що працюватиме під безпосереднім проводом Всеукраїнської ради безвірників.

З Ленінграда вже одержано понад 100 експонатів для антирелігійного кабінета. Незабаром прибуде ще велика кількість експонатів. При цьому кабінеті Всеукраїнська Рада безвірників організує базу для пересувних антирелігійних виставок. Ці пересувні виставки обслуговуватимуть робітничі райони України. На пересувних виставках ілюструватиметься документи про взаємовідносини між церквою та державою, матеріяли з історії религій давніх народів в звязку з висвітленням питання про походження релігії. Крім цього, висвітлюватиметься антирелігійний рух закордоном та ворожа робота релігійних організацій в нашому Союзі і за кордоном.

Музей та антирелігійний кабінет почнуть працювати з наступного місяця. Він відкриється при Харківському робітничому університеті.

Масова перевірка прикріплення до магазинів

Через те, що продуктове прикріплення до магазинів відбувалося протягом недовгого часу, в ньому були хиби. До того ж від тоді як заведено заборні книжки виявлено ріжні шахрайства з ними, приписки, і навіть в окремих випадках відібрано фальшовані книжки.

Зважвиши все це, вирішено почати масову перевірку прикріплення. Насамперед, перевірити заборні книжки, себ-то прикріплення до магазинів ХЦРК в місті і в другу чергу—до магазинів ТСТ та на околицях. Власне, це буде не тільки перевірка, а й перереєстрація. Перевіряти почнуть з 27-28-го травня і закінчать цю роботу до 1-го липня.

При торговельно - кооперативній секції Міської Ради працюватиме центральна комісія, а при магазинах—спеціяльні трійки. Магазини повинні заготувати списки на кожний будинок, а трійки разом з членами Міської Ради контролюватимуть кожний двір. На кожну перевірену книжку видаватиметься довідка спеціяльної форми. Її треба наліпити на книжку, бо в такому лише разі книжки вважатимуть за дійсні.

В разі будуть якісь сумніви та непогодження в цій справі, трійки мають розвязати конфлікти в присутності заціkавленої особи протягом 24-х годин. В разі буде виявлено особливо зловмисні дії із заборними книжками, винних притягатимуть до відповідальности та влаштовуватимуть над ними показові суди.

Впорядкування братських могил

Комгосп починає впорядковувати братські могили біля міського парку та на міському кладовищі. Розробляється проект спорудження на могилах пам'ятників.

Земельні ділянки розподілятимуть районні ради

Досі земельні ділянки під індивідуальне будівництво розподіляв відділ Впорядкування Комгоспу та Міська Рада. Нині розподіляти ділянки доручено районним радам, а там, де їх немає, цим відатиме відділ Впорядкування.

Великий магазин ХЦРК на околиці

Комгосп передає будинок пожежної команди на Токовій вулиці ХЦРК. Тут впорядкують великий магазин універсального типу.

Коли провадитимуть торг

Торговельно-кооперативна секція Міської Ради на своєму пленумі затвердила проєкт розпорядку годин торгу і подає його на затвердження президії Міської Ради. За цим проєктом продукти на базарах і по критих ринках можна продавати з 6-ої год. ранку до 2-ої год. вдень. Непродуктові магазини торгують з 7-ої год. ранку до 3-ої год. вдень, за винятком днів, оголошених відділом праці за свята. Селяне, що привозять продукти можуть починати торг з 5-ої год. ранку, Поза базаром торг відбувається в такі години: на околицях продуктові магазини торгують з 6-ої год. ранку до 10-ої год. вечора, а в місті—з 7-ої год. ранку до 11-ої год. вечора. Непродуктові магазини торгують з 10-ої до 6-ої год. вечора, а мануфактурні—з 8-ої год. ранку до 8-ої год. вечора. Ресторани, кафе і їдальні мають бути відкриті до 12-ої год. вночі, а кіоски, що продають води, фрукти та цигарки—до 1-ої год. уночі.

Почала функціонувати повітряна почта

З 14 травня окружна контора звязку, телеграфна та привокзальна почтово-телеграфні контори і всі філії в місті почали приймати повітряну кореспонденцію за такими таксами: крім звичайної плати за приставку кореспонденції аеропланом стягається додатково—за листи 20 коп. (кожні 20 грам), листівки—10 коп., бандеролі—20 коп. (за кожні 50 грам), періодичний друк—10 коп. (за кожні 50 грам), перекази до 500 крб.—25 коп. і пакунки від 50 коп. Листи з написом «повітряною почтою» та з повною оплатою марками можна кидати у всі почтові скриньки.

В Сокольниках організують лісопарк

Харкову бракує зелених насаджень і, зокрема, надто мало в місті скверів та парків, де б трудящі могли у вільні години відпочинути. Парк, хоч він і великий, вже не може обслужити все населення. Такий стан поставив на порядок денний питання про організацію в Харкові нових місць із зеленими насадженнями для відпочинку трудящих. Насамперед, Комгосп організує спеціяльний лісопарк в Сокольниках. Його він впорядкує серед великих лісових масивів, що там є. Відділові впорядкування Комгосп доручив до 15 червня остаточно впорядкувати тут лісопарк, зробивши стежки, устаткувавши освітлення, лавки, дороговкази то-що. В парку буде два центральні входи. Там намічено так само організувати ріжні розваги.

Концерт музмайстерні школи ім. К. Маркса

У неділю 19 травня в школі ім. К. Маркса відбувся відчитний концерт музмайстерні. Демонструвались досягнення окремо кожного учня та грала дитяча симфонічна оркестра, до складу якої входять: скрипки, альти, віолончелі та ударно-красочні струменти.

Програм концерту складено було з досить цінного виховавчого матеріялу: українські народні пісні, гармонізовані Ревуцьким (пристосовані керовником майстерні Мацегорою до виконання на інструментах) та спеціяльного скрипкового матеріялу—Берію, Данкля, Гайдна та інш.

На дітей та їхніх батьків концерт справив надзвичайно приємне враження. Роботу майстерні поставлено чітко, видно, що керовник її тов. Мацегора добрий фахівець в цій справі і підійшов до розвязання свого завдання зі знанням та вмінням.

Існування такої музичної організації в школі соцвиху є дуже радісний факт. Така організація є не аби який чинник у справі музвиховання юних мас, бо оркестр, виховує серйозне ставлення дітей до музики, музично дисциплінує їх. Крім того в такій майстерні учень, що має нахил до того чи іншого інструменту, зможе дістати початкову техніку гри на ньому.

На жаль така музмайстерня існує, здається, тільки в одній школі м. Харкова. Треба сподіватися, що незабаром такі майстерні будуть утворені й по інших Харківських школах, принаймні тих, де для існування їх є відповідні умови.

В. Д.

Харківському музею укр. мистецтва потрібне приміщення

Харківський музей українського мистецтва, що нараховує дванадцять тисяч експонатів, через брак відповідного приміщення позбавлений можливости широкого культурно-художнього обслуговування мас. Таке ненормальне становище дуже негативно відбивається на художньому житті, та на рівні художньої продукції Харкова, в той час як при нормальній праці Музея він міг би стати могутнім чинником розвитку мистецтва столиці.

Збірки Музея мають виключне значіння: малярство з XVI ст. до нашого часу, сучасна графіка, килими, прикладне мистецтво і великої цінности збірка рукописів і стародруків гідні кращої долі ніж животіння в темних і вогких льохах.

Досі, не дивлючись на неодноразові постанови Наркомосу про задоволення Музея приміщенням, відповідного помешкання не знаходилося. Але цими днями, в зв'язку з переїздом Міськради в нове помешкання, звільняється будинок, що якнайкраще задовольняє музейним вимогам. Центральне місцеположення, вигідне розположення кімнат відповідають вимогам музейного приміщення.

Наркомосвіта де не один раз ставило питання про музей та Міськради, що має у свойому наказі пункт про задоволення Музея приміщенням, повинні передати приміщення, що звільняє Міськрада Музеєві.

Харків мусить бачити свої мистецькі скарби!

Культурно-мистецька хроніка

— Всеукраїнський літературний музей. Наступного року за постановою ради Інституту ім. Шевченка в Харкові починається підготовча робота до організації Всеукраїнського літературного музею. Рада Інституту піднесла також проєкта, за яким у Харкові мають організувати Шевченківську галерею.

— «За здорову Зміну»—фільм про правильне виховання дітей—ставить режисер Волжін.

— «Шкарлятина» — медичний фільм, під цією назвою—режисер Френкель закінчив і здає Правлінню ВУФКУ.

— Новий фільм О. Довженка. Режисер О. Довженко—автор «Звенигори» та «Арсеналу» береться до постановки за власним сценарієм фільму «Земля»—на селянську тему.

Червоний суд

У Найвищому Суді УСРР.

Глитайська агітація

Глитай Науменко—одвертий ворог радянської влади. Він завжди активно виступав проти заходів радвлади, що до перебудови села на нових соціялістичних основах. Його агітація проти цих заходів мала одверто-контрреволюційний характер.

Наприклад, підчас хлібозаготівель Науменко агітував серед селян, що хліб піде не на допомогу населенню недорідних районів, а «тільки комуністам».

— Не йдіть до колективів!—агітував Науменко проти колективізації,—ви куліш їстимете, а комуністи м'ясо й сало...

Так само виступав Науменко і проти кооперації. Одне слово. це був одвертий ворог радвлади. ворог нового життя і соціялістичного будівництва.

Його родина була подібна до нього. Чотири сини Науменка систематично займалися бандитизмом, сиділи у Бупрі і тероризували селянство. Коли селяне прохали про виселення Науменків, як соціяльно-небезпечного елементу, за межі округи, то ті погрожували спалити всіх, хто виступатиме проти них.

Однак, залякати свідоме селянство їм не пощастило. Про контр-революційну діяльність Науменка повідомили органи влади і його притягли до відповідальности.

Виїздна сесія Харківського Окрсуду засудила Науменка до позбавлення волі зі суворою ізоляцією на 2 роки. Крім того, суд ухвалив виселити його, як соціяльно-небезпечний елемент, за межі Харківщини на 5 років по відбутті заходу соціяльної оборони.

Найвищий суд УСРР присуд затвердив.

Одночасно, виїздна сесія зафіксувала й ухвалила повідомити Харківську Окрпрокуратуру, що мешканці х. Ключеводського. Таранівського району, прохають про виселення кількох бандитів—Науменкових та інших, що тероризували населення району, не дають змоги трудовому населенню спокійно жити, і до цього часу не вислані.

Злочинна недбайливість техперсоналу

Вночі з 11 на 12 листопада 1927 р. на заводі ім. Петровського (Дніпропетровське) в силовому цеховi провалився дах. В наслідок цього поранено машиніста. Більшого нещастя не сталося тому, що тоді машини стояли.

Слідство виявило, що дах обвалився через те, що на ньому зібралося близько 2 тис. пуд. сміття. Начальник цеху інженер Ліський не вживав заходів, щоб очистити дах від сміття протягом довгого часу. Крім того, він не наказав змінити старі крокви в даховій на нові і це спричинилося до катастрофи.

Крім цього випадку Ліський та його помічник інженер Абалаков не вживали рішучих заходів, щоб ремонтувати та твердо виконувати календарний план очищення казанів. В наслідок цього в лютому минулого року сталася аварія 4 казанів. Звичайно, що це пошкодило силовому господарству підприємства.

Обох інженерів, винних у недбайливому відношенні до своїх службових обов'язків, притягли до судової відповідальности.

Дніпропетровський окрсуд засудив Ліського на 1 рік і Абалакова на 6 місяців позбавлення волі, визнавши за можливе застосувати до них захід соціяльної оборони умовно з іспитовим терміном 1 рік.

Найвищий суд УСРР присуд затвердив.

В Окрсуді.

Бандити-вбивці

26 квітня ц. р. в селищі «Жовтень» біля Харкова, сталося грабіжництво і звіряче вбивство лісника Нестерцова та його дружини. Цей злочин схвилював все населення селища, що звернулося до органів влади з проханням вжити рішучих заходів, викрити злочинців і суворо їх покарати.

В наслідок енергійного слідства злочинців пощастило викрити. Всі чотири—Найбоченко, Литвин, Перепелиця і Дерев'янко опинилися на лаві підсудних Харківського Окрсуду.

Слідство виявило такі обставини справи. Лісник Нестерцов особисто знав грабіжників. Через те вони вирішили бути особливо обережними.

— А коли пручатиметься—вб'ємо!—говорили вони.

Озброєні одрізами й ножами, бандити зайшли до хати Нестерцова. Спочатку зайшли Литвин і Перепелиця, що почали розмовляти з господарем про ріжні дрібниці.

— А чого вам, власне кажучи, треба?—запитав їх Нестерцов.

— А ось чого!—вдерлися до хати Перепелиця і Дерев'янко.—Руки вгору!

В Нестерцова вистрелили і він упав мертвий. Дружина його сховалась під ліжко, але бандити витягли її звідти і порізали ножем, жалюючи кулі.

Потім вони пограбували майно, забрали навіть харчові продукти і зникли.

Виїздна сесія Харківського Окрсуду, зваживши минулий злочинний стаж обвинувачених, міру їхнього злочину та їхню соціяльну небезпеку, засудила всіх чотирьох до найвищого заходу соціяльної оборони—розстрілу.

Справки

Повідомлення

Партійні

— Харківський Окрістпарт прохає зареєструватися в Окрістпарті (будинок ОВК, 3-й поверх, кімн. № 70)—членів партії з партстажем до жовтня 1917 р., що працюють в даний час на підприємствах. Реєстрацію провадитиметься щодня з 9 до $3^{1}/_{2}$ год., вівторками й п'ятницями до 5 год. веч.

— У п'ятницю 24 травня о 9 год. ранку в АППВ ОПК відбудеться нарада про театральні справи.

Викликаються т.т. Пуппе, Маслов, Невельський, Романовський, Булгаков, Чайка, Горбенко, Вольський, Петренко, Буров, Гольдберг, Стражко, Стогній, Глузберг, Кузьмінов, Доценко, Петровський, Гинабург, Ратнер.

Явка своєчасна й обов'язкова.

— Оргрозпод ЦК просить нижчезазначених т.т. явитися в Оргрозпод (к. № 73) для переговорів: 1) т. Шуб Г. Я.—Держметр; 2) Скаскевич Н. Г.—НКЮ; 3) Айсель—Рада синдикатів; 4) Кучеренко П. І.—зав. сьомирічкою; та 5) Михно—з Кривого Рога.

— Викликаються в ПК ХОКК до партслідчого Романова на 24 травня ц. р. (буд. ОВК'у, кімн. 43) **о 5 год. вечора:** Кічильників В. п/б № 0749557, Ефремов Анатолій Акимович п/б № 282627.

На 6 год. вечора—Карпов Іван Миколаєвич—п/б № 0747122, Сердюк Никита.

На 7 год. вечора—Шувалова Олександра Михайловича канд. парт. квиток 26032 вр.

— У суботу 25 травня о 7 год. вечора в помешканні Найвищого Суду УСРР (вул. К. Лібкнехта № 21/23) відбудеться засідання Кримінальної секції Харківського Юридичного Т-ва.

Порядок денний:

1) Доклад тов. Вікторова А. В. «Кримінальна відповідальність лікарів».

Вхід вільний.

Аеросполучення

З Харківського аеродрома сьогодні вилітають пасажирські аероплани до Москви об 11 год. 50 хв. ранку, до Ростова—Мінвод—П'ятигорська та Сочі—Сухум—Баку—Тегеран о 9 год. 30 хв. ранку.

До Харківського аеродрома сьогодні прилітають з півночі о 9 год. 10 хв. ранку і з півдня об 11 год. 30 хв. ранку.

Погода на Україні

Передбачається на 23-V.

КИЇВ (За Укрметом). В районі Кам'янець-Подільського—Коростень — Чернигів — Новгород - Сіверський — Суми — Ізюм — Полтава—Кременчук — Умань — Київ — Лубні помірна хмарність, окремі доші грозового походження надвечір. Решта доби без опадів. Температура без зміни. По решті УСРР помірна, часом значна хмарність, подекуди доші грозового походження надвечір. Решта доби без опадів. Температура без зміни. Вітри невеликі східної чверти на Лівобережжі, північно-західної чверти на півночі, західньої чверти на півдні Правобережжя.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 23/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4 92
Державна внутр. позика 1926 р.	127.50	125.50
10% виграшна позика 27 р.	25.80	25.70
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.74
3 селянська виграшна позика 1927 р.	5.06½	5.04½
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 крб. 1927 р.	25 35	25.25
2 виграшна позика індустріялізації % п	26.43	26.38
2 виграшна позика індустріялізації бе % %	25.72	25.62
11% внутрішня позика 28 р.	102.53	102.43
Сертифікати ощадкаси	5.99	5.97
6% зобовязан. НКФ		
1/VI-29	102 80	102.70
1/VII-29	101 93	101.83
1/VIII-29	101 07	100.97
1/IX-2	100 24	100.14
1/X-29	99.42	99 32

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.3[illegible]
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Ростратництву покласти край

Потрібна непослабна робота

Кооперативні центри не віддають досить уваги боротьбі з ростратами, не загострюють навколо цього питання громадської думки, не застосовують якихось постійних метод боротьби, а проводять її лише в порядку кампанії.

Наслідком цього маємо по системі самої бурякової кооперації надто великі рострати, що являють собою значну небезпеку для неї з фінансового боку.

У районах лише 13 союзів за 1928 рік було 95 ростарт у 80 товариствах.

Загальна сума їх дорівнює 50.045 крб., в середньому на 1 товариство припадає 625,5 крб., а середня сума однієї ростради складає 526,8 крб. Не враховуючи одного випадку ростради власне, крадіжки 5110 крб., найбільша середня сума ростради дорівнює 1986 крб., а найменша—30 крб. Коли ж узяти на увагу (без даних за товариства Бердичівського союзу), що середня сума власних капіталів на 1 товариство цих союзів складає 4078 крб., то виходить, що рострачено 15,7% цих капіталів, а коли порівняти з середньою сумою пайового капіталу (2028 крб.), то вийде, що злочинці ростринькали 31,6% цього останнього капіталу.

Хто ж ці злочинці? З 82 осіб, що ростратили кооперативні гроші, 77 осіб — члени правління товариства і 5—службовців. Це говорить про засміченість правління бурякових товариств.

Із 95 випадків рострат лише 65 справ про них передано до суду, а закінчено з цих 65 лише 24, або 37%. Ці закінчені справи стосувалися 29 осіб, що з них засуджено 24 або 82,7%.

На жаль, ми не знаємо, яку кару дістали ці 24 особи, але нам відомий випадок, коли після заслухання вироку, обвинувачений, що до суду сплатив половину суми рострати, виходячи з суду, голосно сказав: «жалкую, що сплатив товариству до суду частину ростраченої суми». (Шевченківщина).

Чи краще в 1929 році? Початок року дає гірші покажчики, а саме: в районі 4 союзів було 14 рострат у 13 товариствах (за весь 1928 рік 23 ростарти в 19 товариствах); загальна сума рострат—17.124 крб. (в 1928 році—21.477 крб.), середня сума — 1223 крб. (в 1928 році—934 крб.), а на 1 товариство — 1317 крб.. (в 1928 році—1130 крб.). Справ до суду передано 14, себ-то вже всі; з них до початку лютого, а по Білоцерківщині до 1 квітня, жодної справи не розглянуто. З 14 чол. притягнутих до відповідальности — 13 членів правління й 1 службовець.

Які ж висновки з цих жахливих на наш погляд даних?

По-перше, треба вжити заходів, так би мовити профілактичного порядку, а саме:

Ревізійні комісії товариств повинні, нарешті, стати справжнім органом громадської контролі, а не формальним (і то лише на папері); для цього союзи повинні брати найсерйознішу участь у доборі людей до складу ревізійних комісій, щоб у складі їхньому були активні, чесні, громадські люде, що щиро ставилися б до належного виконання покладених на них обов'язків.

Союзи мусять що-року проводити курси (не менше як 2-х місячні) для частини членів ревкомісій всіх товариств, щоб із ревізійної комісії кожного товариства один член перебував на цих курсах.

Для решти членів ревкомісій треба організувати курси—з'їзди (на 5—7 день), та протягом року, особливо наприкінці його проводити інструктивні наради (кущові) членів ревкомісій для опрацювання конкретних питань.

Інструкторський апарат союзів повинен організовувати роботу апарату товариств і ревізійних комісій як найкраще інструктуючи та допомагаючи ревкомісії у виконанні покладених на неї обов'язків.

Для участи в роботі ревізійних комісій треба закликати найдіяльніших членів кооперативного активу, з тим, щоб до початку проведення ревізії, цей актив було ознайомлено із завданнями, що їх поставила собі ревізійна комісія на даний момент, та з тими обов'язками, які мусить виконувати кожен такий член кооперативного активу підчас ревізій, при чому про призначений час (день початку ревізії) мусять знати лише ревізійна комісія та притягнуті до цієї роботи особи, а не правління та службовці товариства.

Ревізійні комісії повинні проводити якомога частіше (не менш як один раз на два місяці) несподівані ревізії каси, при чому ці ревізії треба робити не 30 і не 1 числа місяця, а в ріжні числа ріжних місяців. Перевірку товарів треба робити не менш як тричі на рік, а документів та книг—двічі на рік.

Наслідки ревізії треба обговорювати на нарадах кооперативного активу, а не лише на засіданні ради та правління, і це обговорення треба проводити зразу ж по закінченні ревізії, а не тоді, коли акт ревізії набере характеру історичного документу.

Акти ревізії треба надсилати також зразу і до союзу, що повинен через інструкторський апарат допомогти товариству усунути знайдені (в кращому разі) хиби.

Що до боротьби з ростратами, то, на наш погляд, треба:

Після виявлення ростради зразу звільнити винну особу з посади.

Після суду ростратникам треба дати, як висловився т. Яковлев на XVI партконференції, «вовчого білета», щоб ці особи не мали змоги не то що бути обраними до органів керування, а й бути службовцями в будь-якій кооперативній організації.

Одночасно всі товариства (споживче, кредитне, спеціяльне) мусять виключити ростратника зі складу своїх членів.

Союзи мусять стежити, щоб всі справи про ростради своєчасно передавалось до судових органів, а в разі загальні збори (або рада чи правління товариства) ухвалять справи до суду не передавати, а дати час для покриття ростради, чи ухвалять «простити», союзи повинні опротестувати таку постанову перед відповідними органами і наполягати на скасуванні такої постанови. Одночасно їм треба стежити за проходженням цих справ у судових органах, допомагаючи всебічно слідчим органам та вживаючи заходів до прискорення проходження слідства й розгляду справ у суді.

Окрсуди мусять дати розпорядження на місця про слухання нарсудами справ про ростради в тих населених пунктах, де міститься правління потерпілого товариства, переводячи розгляд особливо цікавих справ показовим порядком.

Вироки нарсуду в справі рострат мусять відповідати серйозності заподіяного злочинства і забезпечувати цивільні інтереси товариств.

Нарешті, НКЮстові треба дати відповідні вказівки в цій справі на місця, а не обмежуватися відпискою на аналогічне прохання Укрбуряксоюзу, яка зводиться до того, що за відомостями прокуратури Республіки справи про ростради, зроблені в бурякових товариствах, зараз розглядається нормальним порядком що до швидкости проходження (лист відділу Прокуратури Республіки сектор № 3 від 27-IV—29 р. № 03.2.69.2.1).

Ми гадаємо, що висвітлення питання про ростради та заходи боротьби з ними заслуговує на найсерйознішу увагу не лише кооперативних організацій всіх систем та ступенів, а й усіх радянських та партійних організацій ,тим більше, що зараз іде перевиборча кампанія, зокрема в системі с.-г. кооперації.

Взагалі ж попередження рострат і боротьба з ними мусить стати постійною непослабною нашою роботою, а не періодичною, або тимчасовою.

О. Д.

Гнила система

Великих труднощей зазнає **Одеський** церобкоп у постачанні м'яса організованим споживачам, а тим часом саме ця ділянка роботи шкутильгає—її заїдають зловживання. Система індивідуальної звітности (роботи без касира) у м'ясних крамницях призвела до того, що в половині усіх м'ясних торговельних одиниць виявлено зловживання. Ось коротенький перелік їх. Рубальник Швіфельман продав із спекулятивною метою 58 кіл. м'яса; рубальник Савченко з крамниці № 111 перепродав приватникові 71 кіло; продавець Городнічов продав спекулянтам м'яса на 600 крб. і ростратив гроші; так само спекулянтам продав Скопа на 320 крб., Гольдберг — на 214 крб., Фрідман—на 200 крб. і т. д. Виявлено чималі зловживання і в крамниці № 3, № 19 та № 117. Цих фактів досить, щоб зважити, як зле налагоджено контроль над м'ясними крамницями Одеського церобкоопу. Головна хиба в тому, що крамниці роспорошені і рубальник, він же продавець, він же й завідатель, є повноправний господар крамниці, а це природньо тягне його до зловживань, що підривають авторитет ЦРК та розладжують планове обслуговування споживача.

Ця справа варта того, щоб звернути на неї увагу і як найскорше виправити всі дефекти. Одеському ЦРК треба укрупнити свої м'ясні росподільники і забезпечити їх чесним та перевіреним складом робітників, а не колишніми крамарями-різниками, як це було досі.

М. В.

Рострат і ростратників не меншає

(с. Н. Мерчик, Люботинського р., на Харківщині).

Рострат і ростратників у нашому спож. т-ві не меншає, а все більшає. Ще в січні місяці знято з роботи й віддано до суду продавців та правлінців; продавців за ростарту, а правлінців за недбайливість. Але й з новим правлінням та новими правлінцями ми не позбулися рострат: ревізія справ т-ва за лютий та березень виявила нові ростради. Правління та ревкомісія намагаються обійти цей факт мовчанкою, але пайовики, дізнавшися про нові ростради, настоюють на тому, щоб винуватців притягти до відповідальности. Сприятливий грунт для рострат у нашому т-ві створює сімейність, бо член правління Т. П. Индик—заст. голови править і за закупника, і за скарбника, а крамничій комісії і не в думці доглядати за його роботою, бо голова цієї комісії—зять Индика. Пайовики сподіваються, що управа на наших ростратників таки знайдеться.

Пайовик.

Хлібозаготівлі

Виконання плану за четверту п'ятиднівку травня

У четверту п'ятиднівку травня спостерігалося скорочення хлібозаготівель по всіх кооперативних організаціях. Так, напр., за даними Вукопспілки **споживча кооперація за четверту п'ятиднівку травня скоротила свої хлібозаготівлі майже на 12%** проти попередньої п'ятиднівки. Місячний план споживча кооперація за 12 день виконала лише на 32,9%.

Ще гірше розгорталися хлібозаготівлі в с.-г. кооперації. За даними Сільського Господаря, хлібозаготівлі в с.-г. кооперації за четверту п'ятиднівку скоротилися на 20%. Місячний план с.-г. кооперація виконала лише на 9,8%.

Нові шляхи

Конкурс на кращий у хлібозаготівлях район **на Дніпропетровщині** зацікавив селян і примусив мало не всі райони шукати нових шляхів до поліпшення хлібозаготівельної роботи. По багатьох селах роботу комісій в справі заготівель замінено роботою сходів, загальних зборів селян. На ці збори викликається господарів, що в них є зайвини зерна і їх умовляють здати хліб державі; коли власники зайвин уперто не бажають спродати державі свої зайвини, то їм оголошують громадський бойкот. Зразок успішної роботи показала громада селян с. Очеретівки, де за один день на загальних зборах виконано 23% завдання. У Ново-Підгородняньському спож. т-ві, де виконання плану надходить до кінця, всі 12 активісти-пайовики, що працюють на заготівлях хліба, відмовились від комісійної винагороди і передали її сельбудові на передплату газет.

Але, тим часом, як багато сел шукають нових шляхів поліпшити справу, є й такі, що вперто не бажають використовувати навіть старих метод. У Байдаківці, наприклад, кооперація ще й досі «не мала часу» виготувати чорні дошки, щоб записувати шкідників заготівель, не склала списків шкідників та не оголосила їм бойкоту, і робота з заготівлями там зовсім завмерла.

І. Д.

Передчасно знизили темп

(Баштанський район, на Миколаївщині).

Запровадження кооперативного бойкоту проти селян, що спродують свої зайвини хліба на базарах і не здають його державі, було пожвавило хлібозаготівлі в нашому районі, але останнім часом темп заготівель знову знижується, бо в кооперативному торзі бракує таких товарів, як шкіра, мануфактура та інш.; певною мірою на темпі заготівель позначається й те, що **спекулянти якимись шляхами дістають дефіцитні товари** і обмінюють їх на хліб.

Та й самі кооператробітники шкодять справі, **свої зайвини вони везуть на базар і дають приклад іншим пайовикам кооперативу.** Член правління Ново-Павлівського с.-г. кред. т-ва С. Гайдабас ще й досі **не здав державі 200 пуд. хлібних зайвин, а проте, насінньову допомогу від держави одержав.** Правління Баштанського, Явкинського та інш. с.-г. т-в зовсім занедбали хлібозаготівельну роботу, а тим часом плани ще не скрізь виконано. Треба негайно розворушити наших кооператорів та надолужити недовиконане в хлібозаготівлях.

Баштанський.

Байдужі й кооператори й організації села

(Сумщина).

Чернецько-Вільмівська сільрада найкраще в районі забезпечена землею та найбагатіша, але хлібозаготівельні плани **виконала лише на 30%.** Байдужість у хлібозаготівельній роботі виявила не тільки споживча кооперація, а й усі організації села. У нас було оголошено бойкот кількох злісних нездавачів зайвин хліба, але цієї справи не підтримали громадські організації та кінець-кінцем і самі кооператори скасували бойкот без відповідної постанови. Такому байдужому відношенню до справи треба покласти край.

Г.

Колегія Наркомторгу про стан робітничого постачання

22-го травня колегія Наркомторгу вислухала доклад центральної комісії робітничого постачання про підсумки робітничого постачання за минулі 6-ть місяців цього господарського року (дані про це вже наводилося у пресі).

Обговоривши доклад, колегія Наркомторгу ухвалила постанову, де відзначає, що запровадження відпуску нових продуктів харчування на забірні книжки цілком себе виправдало і впорядкувало справу робітничого постачання. Колегія запропонувала хлібному відділові й Союзхлібові вжити заходів, щоб усі робкоопи Донбасу мали двотижневі запаси хліба. Колегія констатує, що питома вага Донбасу в постачанні с.-г. продуктів протягом першого півріччя відставала від питомої ваги робітничої людности Донбасу в складі трудящих мас країни. Тим-то в другому півріччі треба ще більше посилити постачання Донбасові с.-г. продуктів. Щодо постачання окремих продуктів харчування, то колегія відзначає, що протягом першого півріччя спостерігалося недовиконання планів постачання Донбасові олії й м'яса.

На засіданні виявилося, що деякі робкоопи на Україні не виконують директив регулятивних органів про постачання цукру й крупів не тільки своїм пайовикам, а й усій трудящій людності. Уцеробсекція має вжити заходів для усунення подібних порушень у майбутньому. Ухвалено також поліпшити апарат робкоопів.

Наприкінці колегія підкреслює, що тепер всю увагу треба зосередити на безперебійному й першочерговому постачанні промисловим центрам, вважаючи, що всякі затримки в цьому постачанні негативно відіб'ються на виконанні виробничих планів.

Нерівний шлях „кооператора“ Нерівного

25-го квітня до Любимівського **(на Херсонщині)** кред. т-ва завітав невідомий там нікому громадянин і подав правлінню листа № 3932, де писалося: «Кахівська база Дніпробугу рекомендує вам прийняти на посаду зав. торг. відділу Нерівного Д. та додає, що означений товариш з кооперативною роботою та торгсистемою гарно знайомий (працював у Н.-Маячківському та Чаплинському кред. т-вах»).

Мало хто з любимівців знає цього Нерівного, а ми де-що знаємо й хочемо росповісти про нерівний шлях цього «гарно знайомого» з кооперативною роботою. Про нього писалося вже у «Вістях», але Кахівська база напевно не читала чи забула. Вважаємо за потрібне нагадати, як працював Нерівний у Н.-Маячківському т-ві. Бувши зав. крамниці у Н.-Маячці **Нерівний самовільно підвищував ціни на товари і ріжницю привласнював собі та загалом шахраював і зловживав своєю посадою, усе це ствердила ревізія;** з пропозиції ревкомісії його звільнили з роботи ще в липні 1927 року, а трохи згодом і заарештовано за зловживання.

Як же ж воно трапилось, що цього шахрая рекомендує і посилає на роботу до т-ва база райсоюзу? Чи нема тут родинних або приятельських відносин Нерівного із керівником бази Карпенком?

О.

Винних треба покарати

(с. Радіонівка, Славутського р., на Шепетівщині).

Члени нашого спож. т-ва вже не ймуть віри в те, що ростратників карають і не дивно, бо чотири місяці вже минуло, як прикажчик ростратив 230 крб. й закупник 350 крб., а про цю справу ні слуху, ні духу. Серед пайовиків уже панує така думка, що не треба давати т-ву ні позик, ні паїв, бо ж однаково все загине. Треба, щоб цю думку спростували ті, кому слід і показали, що нікому не дозволено марнувати кооперативних коштів, що ростратників карають.

Зведенюк.

Обрали дуже непевну людину

(с. Ново-Олександрівка, Вовчанського р-ну, на Харківщині).

У нашому буряковому т-ві довелося провести досрочні перевибори правління. Раділи пайовики з того, що поліпшиться робота т-ва, але не знали, що не спекаються лиха, обираючи до нового правління Дриля А. А. Доручено було Дрилеві збирати пайову і дебіторську заборгованість Біло - Колодязького с.-г. т-ва, а він зібрав з селян 150 крб. заборгованости і не знати де дів. Не знають тепер що й робити ті селяне, що здавали йому гроші, бо їх і досі вважають за неплатників. Піячить Дриль що дня, а селяне говорять, що він, проживає зібрані паї. Голова сільради послав його, як голову адміністративної комісії сільради до перекупщика горілки, щоб притягти того до відповідальности за незаконний продаж трунків, а Дриль напився як дим і прийшов до сільради з докладом про те, що «горілки не знайшов». Дрилева звичка піячити позначається і на роботі в буряковому т-ві; одного разу його послали описати майно злісного неплатника боргу, а він після опису так напився, що й акта опису загубив. Дивно як посилають його описувати злісних неплатників, коли Дриль сам злісний неплатник паю у споживчому т-ві.

О. Д.

Перевибори органів керування

Не скрізь підготувалися однаково

Перевибори керівних органів у низівці всіх систем кооперації **на Роменщині** розгорнулися на всю широчінь. Кампанія охопила всі закутки, всі населені пункти. Явка на збори не скрізь однакова, бо не скрізь однаково підготувалися до проведення кампанії; місцями пайовиків буває на зборах 100% (Глинське, Мар'янівка та інш.), а подекуди пайовики, зійшовшися на перевибори, погомонять та й розходяться без ніяких наслідків (с. Ріпки, В.-Бубнівського р.); або ж оберуть до кооперативних органів людей, що зовсім непридатні до цієї справи.

Як і підчас перевиборів до рад, у більшості сел глитаї намагаються провести до правлінь та ревкомісій своїх підлабузників та заможників, але майже скрізь вони зазнають поразки. Проте, є випадки, коли до органів керування потрапляють глитайські кандидатури; у с. Житньому, х. Романчуках, В. Мельниках та в інших пунктах до правлінь обрано глитаїв, ворожбитів, п'яниць, рострастників і інш. Це тому, що тут майже не було підготовки серед пайовиків і зокрема серед бідноти; крім того тут незадовільне, а почасти й зовсім **немає керівництва партосередків та організації КНС.** У с. Пекарях, Сміляцького р. до нового правління висунуту жінку-біднячку, але проти неї почали агітувати глитаї та церковники і мали вплив, бо **проти жінки голосували навіть де-які бідняки.**

Це поодинокі випадки, але вони не можуть не звернути на себе уваги.

Як зразок гарної підготовки слід відзначити с. Байрак Л. Дол. району; **з ініціативи комсомолу там було організовано групу з 5-ти чол., що провадила активну підготовку до перевиборів.** Вона провела передвиборні збори жінок, молоди й наймитів, а також проводила розмови з селянами і залучила до кооперації 36 нових членів, що з них 28 жінок. Не погано підготувалися і в с. Коровинцях, Недригайлівського району, **де на голову правління обрано наймита, а на закупника жінку-біднячку.** У с. Мар'янівці **пайовики запропонували усім бойкотованим—злісним нездавачам хліба покинути збори й не брати участи в перевиборах.**

Обговорюючи роботу т-в, біднота вносить ділові й цілком доречні пропозиції як поліпшити роботу; **диференційований пай ухвалюється в кожному т-ві,** а біднота говорить, що треба було його запровадити раніше.

В цілому кампанія перевиборів органів керування проходить задовільно. Припущені подекуди хиби треба виправити й забезпечити провід у т-вах за бідняцько-середняцьким блоком.

В. Кошовий.

Під знаком загостреної класової боротьби

Дальше розгортання перевиборної кампанії у споживчій кооперації **Вінниччини** проходить під знаком загострення класової боротьби та збільшення активности бідняцько-середняцьких шарів населення. До виборів проведено широку підготовку кампанію на зборах активу у 223-х пунктах, на 250-ти зборах КНС, крім того, відбулися збори жінок у 104 пунктах та молоди в 92 пунктах; загалом на передвиборних зборах було понад 30 тис. чол., що з них більше половини непайовиків. На передвиборних зборах найбільш задовільна була явка бідноти (47%), але жінок втягнуто до передвиборної кампанії недостатньо і на зборах їх було лише 10%.

Вже відбулися перевибори в половині т-в округи. Середній процент явки пайовиків на перевиборні склала 70, крім того на цих зборах буває багато й не пайовиків (33% усього числа присутніх). Після докладу райсоюзу та звітів правлінь у т-вах виступає чимало пайовиків, що зупинилися головним чином на якості готового одягу і взуття, на млявому виконанні правліннями т-в хлібозаготівельних планів, неправильному розподілі дефіцитних товарів то-що. На зборах виявлено чимало безгосподарности в т-вах, растрат, пияцтва та інш. і це допомогло пайовикам краще обговорити кандидатури виставлені до складу нових органів керування та контролю; у 86 спож. т-вах керівні органи переобрано цілком, у 68 т-вах правління переобрано на 2/3 і тільки в трьох залишено без змін старий склад правлінь, що цілком виправдав себе на роботі. Партійців у нових правліннях побільшало проти старого складу на 66%, комсомольців на 61%, членів КНС на 13% та жінок на 76%, серед жінок, що є в складі нових органів керування на голів правлінь обрано 21, а за скарбників правитимуть 26.

Максименко.

Біднота перемогла

Біднота й краща частина середняцтва і підчас підготовчої кампанії, і на самих перевиборах у спожив. системі **Маріупільщини,** виявили значну активність. Виступаючи на зборах, вони викривали всі хоробливі явища в роботі кооперативів. Говориться на зборах і про неправильний розподіл товарів, і про женський асортимент взуття та одягу, про мляву роботу товариств на хлібозаготівлях, про недостатнє керівництво райсоюзу та про те, що в низівці немає ніякої культурно-виховної роботи; понад усе обурювалися члени товариств з ростраст і вимагали повести як найрішучішу боротьбу з ростратниками. Хоч місцями глитайство чинить шалений опір запровадженню диференційованого паю, проте, з активною підтримкою бідняцько-середняцького блоку, його ухвалюється в більшості товариств. Бачивши, що протидіяння їхні нічого не допомагають, **глитаї намагалися навіть запровадження диференційованого паю у товаристві використати для себе; у селі Раковському вони запропонували видавати більше товарів тим, хто матиме більшу суму паю.** Але не пощастило їм і тут: біднота зразу збагнула, куди гне глитайня, і рішуче виступила проти такої пропозиції.

Склад правлінь у 35 товариствах (що вже подали відомості), значно покращав, рівняючи до минулого року; бідноти в них тепер 65,3 проц., а було 52,4 проц., в органах керування побільшало також число партійців, комсомольців та жінок.

Марина.

Склад правлінь оновлено на 61%

(Межівський р., на Дніпропетровщині).

Перевибори органів керування у спож. т-вах району вже закінчилися. Усі 12 сільських т-в перейшли на інститут уповноважених. В них уже **запроваджено диференційований пай.**

На перевиборних зборах в середньому було 88,5% пайовиків, при чім не було жодного випадку, щоб збори довелося перенести на інший час; жінок-уповноважених на зборах було 95%. У 6-ти т-вах жінок обрано за членів робочих трійок правлінь, а в інших 6 ти за кандидатів у члени правлінь.

Майже скрізь обрано кандидатів, що їх обговорювалося заздалегідь на зборах бідноти. Склад правлінь оновлено на 61%. Від кооперативного апарату відсіяно тих, що одірвалися від мас, що обслуговували більше глитаїв, аніж бідноту. Соціяльний склад правлінь набагато поліпшав; з 36-ти членів правлінь—21 бідняк, 6 середняків, 4 службовців, 2 наймити і 3 робітники. **Збільшилося також партійне та комсомольське прошарування;** у старих правліннях було лише по 5 членів та кандидатів і жодного комсомольця, а зараз обрано 7 членів партії, 10 кандидатів та 3-х комсомольців.

У т-вах, розташованих на межі Артемівщини, Сталінщини й Запоріжжя пайовики на зборах особливо загострили питання про видачу дефіцитних товарів здавачам хліба; справа в тому, що в суміжних округах ці товари видається за всі здані культури, а тут, згідно з розпорядженням Наркомторгу, їх видається лише за жито й пшеницю, через це виходить, що селяне везуть свої лишки за межі району, а в самому районі не виконується хлібозаготівельних планів. Це питання треба якось унормувати.

Літвінов.

Житлобудівництво на цукроварнях закедбано

За 12 років на українських цукроварнях організовано всього 15 житлобудівельних кооперативних т-в. За останні роки житлова кооперація на цукроварнях хоч і зрушила цю справу з місця, але це незначною мірою. Розгортається вона надто повільно. Уперше житлокооперація почала розвиватися на цукроварнях в 25 р., коли на Рокитнянському заводі організовано перший кооператив. Згодом такі кооперативи почали організуватись і на інших цукроварнях. Житлових будівельних кооперативів нараховується тепер 15. Щоб уявити собі недостатнє розгортання житлової кооперації, нагадаємо, що на Україні є 130 цукроварень. 15 житлокооперативів охоплюють не більше, як 1—2 тис. робітників і службовців, себ-то біля 10% всіх трудящих цукроварень.

Житлобудівельні кооперативи почали будувати 129 будинків з 16.870 помешканнями. 28 будинків уже закінчено, а 22 будинки закінчать у цьому році. Здебільшого кооперативи будують дерев'яні будинки, але вартість одного кубо-метру обходиться їм трохи дорого, щось біля 12 крб. 50 коп.

Треба відзначити, що мобілізація власних коштів пайовиків іде дуже повільно. Загальна вартість усіх будинків досягає 1.015 тис. крб., але з цієї суми кооперативи витратили не більш, як 20% власних коштів. Решту асигновань взято в кредит від Цекомбанку та частково з житлового фонду цукротресту.

Укржитлоспілка **мало звертає уваги на організацію нових житлових кооперативів на цукроварнях.** Її допомога в цій справі незначна. Від цукротресту також немає належної матеріяльної і технічної допомоги, заводська адміністрація майже не цікавиться поширенням житлово-кооперативної сітки.

Порівняно з іншими промисловими районами цукроварні значно відстали в організації житлово-будівельних кооперативних т-в. Конче потрібно, щоб якнайскоріше цією справою зацікавились Укржитлоспілка, Цукротрест і союз Цукровиків, бо розвиток житлової кооперації на цукроварнях може значною мірою полегшити житлову кризу.

Соціялістичне змагання в робітничій кооперації

Президія Уцеробсекції накреслила конкретні заходи до проведення соціялістичного змагання в робітничій кооперації України.

Ухвалено викликати на змагання систему робітничої кооперації РСФРР або будь-якого краю в цілому. Крім того, будуть влаштовані змагання між окремими робкоопами. Наприклад, Харківський ЦРК викликає на змагання Ростовське споживче товариство, Одеський ЦРК—Тифліс, Миколаївський ЦРК—Тулу, Луганський ЦРК—Сормове і т. інш. Одночасно будуть проведені змагання і між окремими робітничими кооперативами України.

Культурне рибне господарство в колгоспах

Укрколгоспцентр накреслив ряд заходів, скерованих на розвиток культурного рибного господарства в колгоспах, особливо на Правобережжі.

Всім окрколгоспсекціям запропоновано скласти договори з місцевими відділами «Рибакспілки», що має взяти на себе вивчити грунт та водяні ресурси колгоспів, відрядити до колгоспів спеціялістів розведення рибних садків і т. ін.

В яких умовах розгортається житлобудівництво

Цими днями до Укржитлосоюзу повернулася комісія, що виявляла умови розгортання кооперативного житлобудівництва на місцях. Комісія відвідала Донбас і Дніпропетровське та інші промислові райони і перевіряла економічність проєктів житлобудівель.

Як повідомили нашого співробітника в Укржитлосоюзі, комісії вдалося вже затверджені проєкти на нові житлові помешкання зробити економічнішими, не порушуючи основного змісту тих проєктів.

Економічність цих проєктів збільшено за рахунок зменшення товщини стін, зменшення висоти цоколів. Це дає змогу скоротити вартість 1 кв. метра житлоплощі від 6 до 10%.

Вперше в біжучому році будівельні кооперативи відчуватимуть значну потребу в транспорті для відвантажування будівельних матеріялів на будівництва, бо селяне дуже неохоче йдуть на ці роботи і вимагають від кооперації фуражу на годівлю худоби. З цієї причини більшість будівельних кооперативів несвоєчасно заготовили будівельні матеріяли і є такі кооперативи, що заготовили лише 20% потрібних їм місцевих будівельних матеріялів.

Що до дефіцитних будівельних матеріялів, то майже в усіх кооперативів є недостача сортового заліза і в першу чергу трямів, шведерів, а також вареної олії.

Останнім часом виявилося також несприятливе становище з постачанням кооперативам лісоматеріялів, бо Укрліс підвищив ціни на лісоматеріяли на 10—13% проти минулого року. Це відіб'ється на вартості житлобудівництва.

Майже всі житлосоюзи перейшли в біжучому будівельному сезоні від ручного способу виробництва теслярських частин на механічне вироблення цих частин у майстернях, що дасть змогу житлобудівельним кооперативам здешевити будівництво. Майже по всіх районах вжито заходів до раціоналізації використання робітничої сили на будівлях і посилено раціоналізацію що до рештування при будівлях. Шляхом об'їзду місць виявлено також остаточний розмір кооперативного житлобудівництва в біжучому році. Цей розмір досягатиме 26 міл. крб. замісць 18,5 міл. крб. в минулому році.

Кооперативне будівництво в п'ятирічному плані

Видатки споживчої кооперації

Накладні видатки. Біжучого року загальна сума видатків (накладних і торговельних разом) усієї споживсистеми загалом дорівнює близько 280 міл. крб. З цієї суми на накладні **видатки** (в основному перевіз та приставка товару) припадає близько 83 міл. крб. або 30%. До чистого обороту (за купівельними цінами) накладні видатки складають близько 5.7%.

Впродовж наступного п'ятиріччя на рівень накладних видатків впливатимуть такі чинники:

Наслідком зниження продажних цін промисловости (остільки тарифні ставки не зменшуються) накладні видатки (в %%) зростуть. Це тому, що залізничний тариф вираховується **за вагу,** тим часом як накладні видатки вираховується на %% **до ціни.** При менших цінах одна сума купівлі охоплюватиме більшу **кількість** товару, ніж тепер, а тому на одну **суму** купівлі припадає більша сума видатків за тариф.

Значне піднесення питомої ваги с.-г. продуктів в асортименті робкоопів впливатиме також і на збільшення (в %%) накладних видатків.

Цьому протистоятимуть такі заходи, до зменшення видатків: раціоналізація гужового та залізничого транспорту, перенесення баз складів райсоюзів з міст до залізниць непосередньо, раціоналізація роботи промисловости і гуртових торговельних організацій в справі пакування та відвантажування товару, раціоналізація розміру та термінів купівель і т. ін. До цього треба додати й такі операції, як поширення завозу товарів з місць продукції непосередньо до низових кілець.

Остання операція дасть, по-перше, зменшення накладних видатків, і, по-друге—переміщення їх із вищих кілець до нижчих.

Наслідком цих заходів накладні видатки не лише стабілізуються на теперішньому рівні, а й з меншуються від 5,7% до 5,3% (для всієї системи загалом).

Торговельні видатки всієї системи загалом складатимуть цього року близько 190 міл. крб. або 10,7% до чистого обороту (за продажними цінами). З цієї суми більше від 70 міл. або 4,0% чистого обороту припадає на податки, що їх виплачує споживсистема цю статтю, то найбільшою статтею в торговельних видатках буде «Зарплата та інші видатки на апарат», а саме близько 70 міл. крб. на рік (1928-29 р.) або 4% до обороту.

На всі інші статті (видатки на приміщення, проценти за кредит, канцелярське приладдя, природний убуток товарів і т. інше), припадає лише щось із 53 міл. крб. або 3% до обороту.

Окремі статті торговельних видатків змінюватимуться протягом п'ятиріччя так:

Видатки низових кілець **на апарат** залишаються майже стабільні, з незначною тенденцією до збільшення. Але якщо здійснено буде ті норми навантаження та зарплати, що їх передбачає Центросоюз то видатки на апарат можуть дати значний зріст.

У райсоюзах і центрах ця група видатків набагато зменшується (на %%).

Щодо видатків на приміщення, то ця стаття в кращому випадку лишиться на сучасному рівні (1% до обороту). Навіть за знаних раціоналізаторських заходів її, мабуть, не вдасться зменшити бо тепер відрахування на амортизацію майна є недостатнє, а становище торговельних приміщень у «культурному» відношенні — далеко незадовільне. Цілком зрозуміло, що піднесення якости торговельної роботи, якости обслуговання споживача потрібує відповідного збільшення витрат на впорядкування, в першу чергу, торговельних приміщень. Це ж потрібне і для того, щоб забезпечити краще зберігання товарів та запобігти їхньому зайвому псуванню підчас перебування на складах і в крамницях.

Видатки за кредит обумовлюються розміром «чужих» коштів та %% за кредит. Якщо останні не буде зменшено, ця стаття складатиме 0,7% до обороту (нині — 0,9%).

Решта статтей складає нині більш ніж 1% до обороту; на кінець п'ятиріччя—вони складатимуть біля 0,75%.

Загальна сума видатків. Якщо прийняти купівельні ціни кооперації за 100, то загальна сума видатків усіх кілець споживсистеми разом складає в 1927-28 р. — 16,9%, в 1928-29 р. — 19,0 і в 1932-33 р. — 17,9%.

Загальна сума прибутків до чистого обороту складає на ті самі терміни 1,1%; 2,1%; 2,0%.

В 1927-28 році товар, що проходив через кооперативну систему, дорожчав (накладні видатки та націнки разом) на 19,5% до купувальних цін кооперації; в 1928-29 році — на 21,7%. На кінець п'ятиріччя — на 20,4%.

Якщо прийняти за 100 продажні ціни кооперації, ця сума розподіляється нині так: купувальні ціни споживсистеми 82,2%, накладні видатки — 4,6%, націнки кооперації—13,2%. На кінець п'ятиріччя покажчики для цих же статтей будуть такі: купувальні ціни кооперації 83%, накладні видатки 4,4%, націнки кооперації—12,6%.

Отже, рівняючи до 1928-29 року робота кооперації «подешевшає» за п'ять років лише в межах 1.0% — 1,5% (за зазначених вище умов роботи). Але за цих умов справи про **якість** роботи споживсистеми не буде цілком розв'язано.

Наведені вище покажчики й міркування доводять, що **основними** статтями, на яких треба зосередити **головну** увагу й зусилля споживсистеми, **є видатки на транспорт і на робочу силу.** На ці дві статті припадає 55% усіх видатків, а якщо вилучити з розрахунку державні податки, то навіть 75%.

Тому, в перспективі наступного п'ятиріччя, набуває особливої ваги **справа про раціоналізацію роботи транспорту (залізничого й гужового)** та про **раціоналізацію праці кооперативних робітників. Без значних досягнень на цих ділянках не можна забезпечити помітного зниження видатків товарообороту.**

Кілька слів про розмір зисків. Останні мають значіння не лише як один з елементів у калькуляції продажних цін, а й як джерело для формування коштів кооперації, себто, як джерело для фінансування кооперативного товарообороту за рахунок коштів людности.

Отже, регулювання видатків та прибутків споживсистеми звязано з такими важливими справами, як рівень продажних цін, якість обслуговання споживача, розмір фінансування кооперативного товарообороту за рахунок людности і за рахунок держави і т. ін. В цьому і полягає вся складність даного розділу п'ятирічного плану. Тому ж і наведені вище розрахунки можна вважати лише за попередні міркування Вукоспілки, що їх у процесі дальшого опрацювання п'ятирічного плану може на буде, на підставі директив уряду, значно змінити.

Марків-Конкін.

№ 10 **Техніка й Індустріялізація** 23 травня 12 (1929) р.

Справи винахідницькі

Замість передової

5-го квітня Фанас Никитишин, молодий громадянин села Романів Хутір на Винниччині й автор уміщеного нижче дописа «Весело почалось, а сумно стоїть», писав до нас такого листа:

«Що я раджу редакції газети «Вісті».

Дуже гарно зробила редакція, завівши в газеті такі цікаві додатки, як «Література й Мистецтво», «Медицина й Гігієна», «Техніка й Індустріялізація» та багато інших. Крім цих додатків, я раджу редакції завести ще додаток «Радянський Винахідник», в якому б висвітлювати справу українських винахідників. Не одна ж сотня ріжних предложень через чиюсь недбайливість відволікає своє появлення на світ. В додаткові можна давати справжні поради, що та як зробити з винаходом, куди його направити, щоб він не тинявся роками з одної установи в другу».

Як видно з допису, який ми заміщаємо без усякого редакторського «зачісування», щоб залержати його барвистість, авторові-винахідникові сидить в печінках отеє тиняння винаходів. Та, на жаль, наш дописувач не самотній. Його біда—загальне явище в нас.

Рівночасно на другому, так би мовити полюсі, другий автор, тов. В. Раттур, того самого дня 5 квітня писав другу статтю: «про раціоналізацію системи винахідництва», яку ми містимо далі. Ця стаття нехай буде нашою відповіддю й тов. Никитишину й тисячам інших, що потрапили в таке саме становище, як і він.

Редакція не має змоги послухатися поради т. Никитишина й завести окремий додаток «Радянський Винахідник». Проте вона радо буде відзиватися на голос наших винахідників і йтиме їм на зустріч усім, чим зможе. Зокрема редакція від часу до часу присвячуватиме окремі числа «Техніки й Індустріялізації» питанням винахідництва, що має таке величезне значення для реконструкції нашого народнього господарства, піднесення його на вищу технічну базу.

Цим числом «Техн. й Інд.» ми починаємо сповняти свою обіцянку, а наших численних винахідників, особливо по далеких закутках України, просимо тримати якнайтісніший зв'язок із нами.

Весело почалось, а сумно стоїть...

Дуже погано копати в-осени цукрові буряки. Куди гірше, як кудись поспішаючи, пити гарячий без блюдечка чай. Гарячий чай можна покинути та й іти, а от буряків не копаних не покинеш. Як що-року, так і в 1927 р. копав я буряки. Йшов ріденький дощ, подмахував холодний вітрець. Від мокрих буряків у болоті руки, під носом висить капка,—не втреш брудними руками, так і висить поки сама не капне. Копаючи отак буряки, я думав: «От щоб це така машина, що копає, була, ото добре було б! Всім би тоді був чай солодкий. А так—він нам, селянам, гіркуватий». Опісля такої думки мій «олій» став переливатися. В моїй уяві здається, ніби ось по моїй плантації сунеться машина (не здалось тільки, що возить: чи коні, чи трактор), викопує буряки, обчищає від землі й скидає на купки; не придумав ще, як гичку обчищати, та й з гичкою буряки «сипалися» з машини. Замислився й над «гичкою». Тільки замислився, аж тут тобі, як тому Ньютонові з яблуком, взяв мій братуха (йому сім років) заступа та шур-шур по рядкові гострієм уперед, так тичка й відрізалась від двох буряків. Я з радощів аж підскочив. Враз справу вирішив. Вже поперед моєї машини «йде» з верха «леміш» і стинає гичку. Буряки зовсім чисті «падають» з машини купками окремо, а гичка купами окремо (як мій проєкт далі, держу поки в секреті). Обміркувавши добре справу, шлю до «Радянського Села» запитання: «Я винайшов машину копати буряки. Куди мені з цим звернутись?» Одержую відповідь: «Складіть у двох примірниках опис та малюнок винаходу і надішліть до ВРНГ». От тобі, думаю, й порада. А як не малюю, тоді що? Малюю... Не виходить... В думці — з колесами, а на малюнкові або самі колеса, або машина без колес. Намалював без колес і послав (до ВРНГ), додавши запитання: «Повного малюнка скласти не можу (бо не вмію). Що буде?» Відповідають доплатним листом (я до їх, то марку наліпив): «Зверніться до Вінницького відділу місцевого господарства, щоб останній допоміг вам оформити заявку». Позаяк точної адреси відділу не подано, шлю проєкта до Вінницької газети «Червоний Край», щоб вона передала його відділові. Скоро в «Ч. К.» читаю: «Переслали до Цукротресту». Це ж нащо, думаю: я ж писав до відділу. Та хай уже і до Цукротресту, аби тільки воно там не тріснуло. Не скоро одержую відповідь (чи від газети, чи від тресту, не знати): «Позаяк Ілінецька цукроварня належить не до Вінницького, а до Уманського відділу Цукротресту, то туди свій винахід і надішліть». І до чого тут Ілінецька цукроварня, а що хіба цукроварні Вінницького відділу Цукротресту рафінад роблять, або цукорпісок із звичайного піску здобувають, що Вінницький відділ так відписує. Отут і бюрократизм і злочин посмердює, бо хоч я і писав, що разом з відповіддю верніть і опис, а чомусь не вернули. До Уманського відділу Цукротресту я вже не писав, нема ж у мене бюджету, щоб то марки купувати, та доплатні листи відбирати. Опісля відповіди Вінницького відділу (17-VIII — 28 р.) я ще рішив звернутись до української приказки, що: «Хто високо літає, той низько сяде». Політав, думаю, мій винахід до високих трестів, дай ще до низької профшколи надішлю. Склав другого рисунка й опис, та й надіслав зазу Ілінецької профшколи тов. Шайгородському, додавши: «Справа, як бачите, з проєкта, не трудна, на мою думку, перший примірник цієї машини можна зробити в профшколі. Чекаю на вашу відповідь. З відповіддю поверніть і опис та рисунок». Сюди приказка не підходить, бо від зава Шайгородського я й відповіди не одержав.

Отак сумно стоїть справа з моїм винаходом. Дза описи та малюнки «добрі» люде присвоїли, а щоб вони з них не скористувались доводжу до відому, що, коли такого проєкта хтось десь предложить, прошу затримати і повідомити мене, може то буде мій проєкт. Отак, не живши, вмирає мій винахід. Хто його підтримає?

Никитишин.

Про раціоналізацію системи винахідництва

Нині ОкрРСІ перевіряє виконання директив партії й уряду в питаннях винахідництва. До цієї перевірки притягнуто Окрфілії УАРВ та заводські осередки винахідників. Перед нами стоять завдання не лише перевіряти, а й накреслити цілком конкретні заходи, як завести лад у винахідництві. Ми повинні тепер накреслити контрольні терміни для здійснення згаданих заходів. Це завдання треба зформулювати так: до XII-х роковин Жовтневої революції повнотою збутися бюрократизму й тяганини у винахідництві й створити такі умови, щоб винахідницька думка знаходила своє здійснення як найшвидше.

Ініціятиву здійснення згаданих заходів у цьому напрямкові покладається насамперед на осіб, що особисто відповідальні за стан винахідництва, як у тресті, на підприємствах, так і в відомствах. Списки цих відповідальних осіб подано вже майже всі до НК-РСІ УСРР по лінії промисловости.

Які завдання стоять перед нами? Перш за все,—поліпшити умови праці в ділянці винахідництва на заводах. Треба мобілізувати увагу на винахідництві, як на основній підоймі для переведення нашого народнього господарства на вищу технічну базу. Досі в червоних кутках і на виробничих нарадах дуже рідко були інформації про винахідництво. Ніхто не подумав серйозно про те, чому здійснення пропозицій відносно винахідництва тягнеться цілими місяцями. Досі не поставлено серйозно питання про організацію винахідництва. Коли за кордоном працює безліч інститутів і лабораторій як «фабрики винаходів», то у нас ще сперечаються про те, чи потрібна на заводі досвідна бригада або досвідна майстерня. У нас видають гарні інструкції про права та обов'язки осіб, що беруть участь у посуванні вперед винахідницької справи, а тим часом окремі інстанції на заводах місяцями маринують пропозиції, не даючи відповіди (ХПЗ). На дослідницькі праці асигновують копійки, а брак по цехах досягає величезних розмірів. Це зайвий доказ, що у нас ще не звикли присвячувати уваги питанням досліджень і винахідництва і дивляться на них так, «між іншим». Тим часом експериментальна майстерня і лабораторія—це одна із основ нашої технічної реконструкції власними силами, без варягів.

Для раціоналізації винахідництва, для нормальної роботи в наступному операційному році треба підготовити такі заходи:

1. ВРНГ і трести повинні розробити план організації заводських експериментальних майстерень із штатами.

2. В цехах для раціоналізації технологічних процесів вилучити спеціяльні раціоналізаторські осередки, що мають вивчати всі процеси, брати на замітку всі хиби й накреслювати завдання для заводських органів і винахідників.

3. Заводські експериментальні майстерні і лабораторії (хемічні, металографічні та інш.) треба забезпечити відповідним устаткуванням, штатом і грішми, щоб вони могли виконувати покладені на них завдання.

4. В трестах і урядництвах треба організувати спеціяльне бюро вивчення винаходів, оголошуваних у «Віснику Винаходів», в закордонній і радянській технічній літературі. Трестівське бюро розподіляє завдання по заводських бюрах винаходів і експериментальних майстернях та лабораторіях, що мають виконувати ці роботи (конструювати, виготовляти моделі та випробовувати їх).

5. Створюється фонд риску для перевірки винаходів, що їхню доцільність можна довести лише на спробі.

Отже, створюється потрійну систему органів допомоги зверху вниз, а саме:

Інститути й лабораторії повинні передбачити кошти на планові й позапланові роботи над винахідництвом, а державна експериментальна лабораторія з заводом, конструкторським бюром і технічною бібліотекою розробляють і перевіряють винаходи, коли їх не можна розподілити по інститутах і заводських експериментальних майстернях і лабораторіях. При лабораторії створюється спеціяльне конструкторське бюро винаходів для роботи за завданнями державних і господарських органів. Кабінетну експертизу, де треба, буде замінено експериментуванням. Наші кращі конструктори й найталановитіші винахідники повинні працювати в експериментальних майстернях, місцевих і центральних. В інтересах кращого добору можна призначити конкурсні іспити. ВРНГ (Укр ЦБРВ) повинна центр ваги в роботі перенести на створення системи й плановости в питаннях винахідництва та організаційного оформлення експериментування на підприємствах. Комітет допомоги при УЕН регулюватиме всю винахідницьку справу у промисловості, сільському господарстві, на транспорті то-що. Має бути створено спеціяльне бюро з талановитих конструкторів і винахідників та наукових робітників для перегляду специфікацій імпортних виробів, апаратури й устаткування. Має бути створено спеціяльний фонд для організації нових виробництв, на підставі вивчення згаданих специфікацій. Увесь імпорт повинен бути під широкою громадською контролею.

Кожен винахідник, прийшовши до експериментальної майстерні або лабораторії, дістає там відомості, чи є такий винахід, де його оголошено. Йому дають технічну консультацію, розробляють його «сиру» думку, виготовляють рисунки для патентування й роблять перевірку винаходу.

Всілякий винахід чи удосконалення дістає в експериментальній майстерні або лабораторії оцінку з погляду меж його застосування. Обмін винаходами стає легкий і доступний, бо випробувані вже винаходи й удосконалення оголошується в бюлетенях, що їх вивчають усі експериментальні майстерні.

Згадану систему треба поставити на широке обговорення. В центрі державну експериментальну лабораторію винаходів буде створено. Черга за трестами й заводами. Це питання треба негайно поставити на обговорення правлінь трестів і президії ВРНГ, інакше в промфінплані не буде передбачено коштів на експериментальні майстерні й, як і раніше, питання про налагодження винахідництва на підприємствах не буде розв'язано як слід.

В. Раттур.

Інж. В. Тихомирів

Біле вугілля

(Енергетичне використання водяних ресурсів).

З рушійних сил, відданих природою в наше роспорядження, найважливішими є тепло й водяна енергія. Запаси ріжного палива поволі меншають і витрачаються, а тому перед людством повстає питання, що ж станеться тоді, коли всі запаси палива буде повнотою вичерпано. Як одно з розв'язань цього складного питання, гідротехніка пропонує використовувати запаси водяної енергії, або так званого «білого вугілля». Скільки енергія, що збирається в воді, є не що інше, як перетворена енергія сонця, то походження її однакове з походженням енергії, акумульованої в кам'яному вугіллі, що утворилося з ріжних рослин, які виросли на землі під впливом того-таки сонячного тепла. Це й спричинилося до такої своєрідної назви—«біле вугілля».

«Білим вугіллям» звуть тепер спеціяльно гідравлічні устави, що використовують енергію водяних потоків, які витікають з гірських країв, покритих на протязі більшої частини року білим снігом. Крім цієї, є ще назва «зеленого вугілля», коли устави використовують енергію річок, що протікають рівнинами, що вкриті на протязі значної частини року зеленими лісами, лугами й полями.

Використовувати енергію плинної або спадної води почали ще в далекі часи давньої-предавньої старовини. Початки використовування механічної енергії води можна бачити вже в пересуванні дикунів човнами вниз річкою, причому використовується силу течії річки. В цьому разі енергію річки використовується для пересування, для транспорту. Власне енергетичне, або промислове використовування водяної енергії починається з застосування примітивних водяних колес. Є підстави гадати, що ще задовго до нашої ери, в добу росквіту асиро-вавілонської та єгипетської культур, а також у стародавній Хіні застосовували вже примітивні гідравлічні рухачі. Промислового значіння енергія водяних потоків набрала аж тоді, як винайдено було водяні турбіни на початку минулого століття. Теоретичне обгрунтування водяної турбіни дали відомі математики Бернуллі, Сегнер і Ейлер, а практичне розроблення типів турбін і практичне їхне застосування здійснили французькі інженери Жірар, Фурнейрон і Жонвальд. Дальшого удосконалення турбін досягли в середині 19 століття американці, Френсіс і Пельтон. Американські типи турбін поволі витіснили старі французькі типи й досі є найпоширеніші типи водяних турбін.

За короткий час розвитку турбіно-будівництва на протязі сторіччя від часу збудування першої турбіни Фурнейрона, техніка навчилася використовувати спад з півтора метра до 1800 метрів, і тепер будують турбіни, що мають вправність до 50.000 кінських сил в Европі і до 70.000 кінських сил в Америці.

Не зважаючи на відносно хуткий прогрес в турбіно-будівництві, царина застосування водяної енергії залишалася по-первах дуже обмеженою, головно для млинів, тартаків, вовномієнь та інших виробництв, зв'язаних з сільським господарством. Використання водяної енергії було щільно зв'язане з самим місцем знаходження цієї енергії, бо за тих часів були ще невідомі способи передавати й розподіляти енергію на великі віддалі. Розвиток електротехніки, особливо передачі електричної енергії струмом високої напруги на великі віддалі, був величезним чинником широкого розвитку утилізації водяної енергії.

Нині техніка вже не натрапляє на особливі труднощі при перетворенні енергії гірських потоків, водоспадів і річкових стромовин в електричний струм високої напруги. Енергію всю передається на сотні кілометрів, розподіляється на велику кількість окремих споживачів і перетворюється через відповідну кількість електро-моторів на механічну енергію, потрібну для роботи машин на фабриках, заводах, у сільському господарстві, на транспорті то-що. Ось ця змога передавати електричну енергію на великі віддалі, легкість і простота розподілу електричної енергії поміж окремими споживачами сприяли дуже хуткому розвиткові використання водяної енергії й спричинилися до того, що гідравлічна енергія в багатьох випадках починає змагатися з тепловою. Таким чином, розвиток гідроенергії тісно зв'язаний з розвитком електрифікації.

Запаси водяної енергії країни залежать від могутности її річок, себ-то від кількости води, що протікає в ній, та від висоти її спаду, себ-то, кінець кінцем, від топографічних і кліматичних умов даної місцевости. Кількість води, що протікає, або витрата річки, залежить від площі земель, з якої вода збігає в дану річку, і від кількости атмосферних опадів, що випадають на цій площі. Крім витрати води, гідравлічна енергія водяного потоку залежить від спаду і окремих особливостей подовжнього профілю потоку (пороги, водоспади, стромовини то-що).

Коли ми знаємо, що кількість води в річці дорівнює величині Q куб метрів за секунду і що спад води (або напір) на гідроуставу складає H метрів, то могутність річки в даному місці визначається таким чином. Q куб. метр. води важать 1000 Q кілограмів, що, спадаючи на H метрів, роблять роботу, рівну $1000\ Q \times H$ кілограмометрів.

Могутність силової устави вимірюється звичайно, в кінських силах, при чому 1 кінську силу вважається за рівну 75 кілограмометрів на секунду. Тому могутність водного потока бруто одержується за формулою:

$$P = \frac{1.000.\ Q.\ H.}{75.}$$

Щоб одержати могутність устави нетто, в це визначення треба внести коефіцієнт корисної дії, як підвідних споруджень, так і самої турбінної устави; цей коефіцієнт нормально дорівнює 0,75; тому щоб визначити могутність водяного потоку, одержуємо просту формулу: $P = 10.\ Q.\ H.$ кінських сил.

Для прикладу прикладемо цю формулу для річки Дніпра коло м. Запоріжжя. Секундна витрата води тут середнім числом тримається вище 600 куб. метр. не менш, як 9 місяців на рік. Напір складає при цім біля 37 метрів. За наведеною вище формулою, одержуємо середню могутність Запорізької гідростанції.

$10 \times 600 \times 37 = 222.000$ кінських сил.

Навести досить точні статистичні відомості про наявність запасів гідравлічної енер-

Наші досягнення

Машина дерти щетину (винахід **Троїцького**).

На великих різницях і беконних фабриках різаних свиней парять окропом і в цей спосіб здирають щетину. При цьому свиняча шкура обпарюється й робиться непридатною до обробітку, а щетина знецінюється й не може вже йти на експорт. Найбільшу частину щетини високої якости дає село, що примітивно обробляє свинячу тушу: вискубує щетину руками, а тушу потім смалить і шкребе. На великих різницях, звичайно, таким примітивним способом не можна користуватись, бо він дорогий.

Тов. Троїцький винайшов таку машину, що механізує вискубування щетини й може на протязі дня обробити 450 свинячих туш. Обслуговування цієї машини дуже просте й потрібує тільки одного робітника. Приблизна вартість машини—біля одної тисячі карбованців.

Машина т. Троїцького має чимале значіння, бо вона дасть змогу експортувати значну додаткову кількість щетини високої якости.

Деревобетонний коток (винахід інж. **Ветчинкина**).

Цей коток уживається, щоб коткувати грунтові дороги. Великий, до 1,5 м. в діяметрі, дерев'яний барабан котка складається з дерев'яних брусків, стягнутих залізними шинами. Зовнішню поверхню барабана обшивається бляхою. Всередині барабана міститься від двох до шости бетонних кілець, що настромлені на одну вісь з дерев'яним барабаном і щільно до нього притиснуті. Бетонні кільця з'єднані одне з одним 3—4 прогоничами з заліза.

Кількість бетонних кілець можна змінювати, залежно від того, якої ваги потрібний коток. Щоб можна було ще збільшити вагу котка, до рами, як і в звичайних котках, приброблено скрині, які можна насипати землею або камінням. Дерев'яна обшивка котка не дає бетонним кільцям викришуватись.

Важить такий коток 4—6 тон, залежно від кількости бетонних кілець, а з додатковим навантаженням скринь—до 7 тон, тоб-то, як і чавунні котки. Головна перевага нового котка—дешевнеча його: він коштує біля одної тисячі карбованців, тоді як металевий до 3 тисяч.

Коток випробувано на практиці, й він дав добрі наслідки.

Виготовлення жужелевого цементу без випалювання. Лабораторія мінеральної технології Харківського технологічного інституту в результаті робіт групи співробітників, винайшла спосіб виготовлення жужелевого цементу без випалювання.

Сучасні способи виготовлення жужелевого цементу полягають в тому, що перемелюється гранульовану жужелицю доменних печей, додають підчас помолу біля 30% вапна або 20—35% портланд-цементового клінкеру. За новим способом, гранульовану жужелицю перемелюють з недорогими матеріялами: або обпаленим доломітом, або крейдою чи вапняком, розчинним склом, кислими чи середніми сульфатами. Ці добавки береться в кількості 8—10%, або окремо або ж у ріжних комбінаціях. Головне,—що уникається портланд-цементового клінкеру, що є продукт дорогий.

Виготовлений таким чином цемент показує добру якість і механічну міцність не гіршу від портланд цемента.

Новий спосіб дає надію значно здешевити цемент, цей дуже важливий будівельний матеріял.

Факти й цифри

Цікава статистика, що свідчить про те, як стояла винахідницька справа в Росії до революції, проти інших держав:

КРАЇНИ	Кількість патентів, що їх було видано за 5 рок. 1910-1915	Видано патентів на 1 міл. мешканців	Видано патентів на 1 міл. крб. національного прибутку
Франція	78.600	401	5,5
ПАСШ	190.126	366	3,0
Англія	78,628	366	3,7
Німеччина	79.101	250	3,9
Італія	29.755	153	3,9
Росія	11.240	13	0,8

Остання рубрика, що подає, скільки виданих патентів припадало на 1 міліон карбованців народнього прибутку кожної країни, показує, як сильно залежить від винахідництва розвиток продукційних сил країни й ріст її добробуту.

Головна маса винахідників—робітники, як про це свідчать дані київської округової й інших виставок робітничого винахідництва. Київська виставка дає такі покажчики що до професійного й соціяльного стану винахідників:

наукових робітників	2,6%,
інженерно - технічний персонал	17,2%,
середній технічний персонал	4,7%,
нижчий технічний персонал	7,6%,
робітники	**35,4%**,
службовці	9,6%,
студенти й учні	3,4%,
кустарі	6,8%,
селяни	0,4%,
інваліди	0,2%,
невідомих професій	12,1%,
Разом	100%.

Освіта винахідників:

з вищою освітою	18,8%,
» середньою освітою	20,6%,
» нижчою	47,8%,
» домашньою	7,5%,
» учнів і студентів	3,5%,
» малописьменних	1,8%,
Разом	100%.

Скільки надійшло заявок про винаходи до Бюра сприяння винахідництву при ВРНГ УСРР за останні 8 років:

1920 року	6	1924 року	201
1921 „	78	1925 „	242
1922 „	75	1926 „	442
1923 „	91	1927 „	536

Із загальної кількости винаходів, розглянутих експертами Бюра, виявилось **корисних винаходів 33%** і **недоцільних 67%**. Найбільший процент корисних (35%) дає група «інших», далі інженерно-технічний персонал (33%), далі робітники (30%), а ще далі селяни (12,5%). Недоцільних, як з технічного так і з економічного боку, найбільше дає група селян (57,5%), далі робітники й інженерно-техн. персонал (по 45%) і найменше «інші»—35%.

Перший патент, зареєстрований в ПАСШ у 1924 році мав черговий № 1.478.996.

Дописи з місць

Винахідник Василь Фелімонович Жгульов

В. Ф. Жгульов син робочого маляра, по професії металіст. Народився в 1881 р., з 11 років він уже почав працювати по виробництвах. Весь час працював на посаді слюсаря розмітчика. З 1917 року його висунуто на адміністративно - господарські посади. Але ж на нашому керамічному заводі «Серп і Молот» в селі Будах він працює всього один рік на посаді заступника керуючого заводом. Не дивлючись на цей короткий час, він, уважно придивляючись до процесу праці, за рік зумів вивчити виробництво, і це дало йому змогу не лише вивчити саме виробництво, але й прикласти свій винахідницький хист до заміни ручної праці механічною.

Тов. Жгульов винайшов такі машини. Комбінувальний і формувальний варстат. Він поклав собі завдання збільшити роботу формовки через уживання нового варстату, щоб формувати п'ять пластів відразу. Зараз же формують одним. Зараз на 5 окремих надібках працює по два чоловіки, тоб-то 10 чолов. Але, коли вжити варстат Жгульова, то його будуть обслуговувати лише 3 чолов., а продукція при 7 год. робітному дню буде більша, ніж зараз при 8 годин., отже варстат дасть економії в місяць в сеердньому 490 крб.

Другий винахід його—це механічна поливувальна машина. До цього часу за кордоном і у нас поливування посуду робиться руками. В склад поливи входять олив'яні препарати й кислоти, що шкідливі для праці. Охорона праці вимагає, щоб полива була складена без уживання олива або, щоб збудувати спеціяльний варстат і замінити ним працю робітника. Між іншим, у цій справі в Москві скликалося спеціяльну нараду хеміків, але питання не було розвязано; отже лишилося тільки механізувати поливувальні роботи. Тов. Жгульов сконструював таку машину. Будова даної машини затримується через відсутність коштів. На думку винахідника, вона повинна поливувати 50 тис. одиниць і дати економії 658 крб. на місяць.

Далі тов. Жгульов винайшов машину для обкатки печаті і деколько. В сучасний час вся праця провадиться в ручну. У робітниць від такої праці дуже перевтомлюються мускули рук і натираються мозолі на руках, притому ж праця не організована й багато марнується часу. Жгульов винайшов спеціяльний варстат, що дасть змогу обкатувати механічним способом. Там де зараз працює 10 робітниць і дають за 8 годин 3 тис. одиниць посуду, варстат за 7 годин по розрахунку повинен дати 3 тис. одиниць при обслуговуванні 7 робітниць. Економії він повинен дати 350 крб. на місяць.

Дальший винахід його—змійовик для підогрівання мазуту в залізних циліндрах.

Зараз тов. Жгульов розробляє проєкт штучного сушіння формувального посуду, що мусить дати велику економію. Так само розробляється апаратура, щоб одержувати сухим способом фаянсову масу.

Але не зважаючи на те, що частину проєктів прийняла експертна комісія, дещо в життя не проведено через невідомі причини. Потрібна підтримка, щоб була більша ініціятива й інтерес до справи винахідництва.

Олекса Конторин.

Будянський завод.

Про книжки й журнали

Украинская ассоциация рабочих изобретателей «УАРИЗ». «За изобретательство». Сборник статей и материалов по вопросам изобретательства. № 1. Изд. УАРИЗ'а, Харьков 1928, цена 1 руб. 25 коп., стр. 149.

Збірник має шість розділів: I — загально-організаційний, II—оборона й винахідництво, III—досліди, винаходи й удосконалення, IV—винахідницькі організації й стан винахідництва, V—офіційно-довідковий і VI—завдання винахідникам. В розділі першому вміщено 16 статтів, що в сумі яскраво освітлюють невідрадний стан винахідницької справи в нас, змальовують, як поставлено цю справу за кордоном, яке вона має значіння для піднесення народнього господарства країни та яких організаційних заходів треба вжити, щоб упорядкувати її в нас. Стаття проф. **Зуєва** підносить питання про організацію Інституту винахідництва, А. **Федорова**—про академію найновіщих винаходів. Проф. С. **Ландкоф** в одній статті характеризує основні принципи радянського патентного права, з другій подає проєкт нового закона про патенти на винаходи. Цікава стаття А. **Мандрики** про наукове дослідження питань масового винахідництва й раціоналізаторства. Інж. **Злобинський** подає методи обрахунку економічної зигоди від застосування винаходів.

У третьому розділі маємо низку цікавих описів ріжних дослідів, винаходів і удосконалень: про штучні чинбові речовини (**Берман**), безперервну кристалізацію цукру (пр. **Зуєв**), ткацький варстат **Гольшевського**, нивелірну рейку **Радіонова**, автоматичні мембранні смоки інж. **Лисоконенка**, столярський варстат **Тищенка**, жезлові апарати **Трагера**, телеграфні апарати Скворченка, машина **Чача** вивертати халяви на взутьових фабриках, штампи **Трегубова** до кувального варстату «Аякс».

Четвертий розділ у 9 замітках дає досить повну картину стану винахідницьких організацій на Україні, на окремих підприємствах, а також інформує про те, як винахідники в Німеччині охороняють свої права.

Обширний розділ V — офіційно-довідковий. Тут у 29 замітках подано найважливіші постанови Союзного й Українського урядів, урядництв та організацій в справах винахідництва. Заінтересований винахідник знайде тут багато такого, що для нього буде цікавим і часто невідомим: про порядок заявок на винаходи, про преміювання винаходів, про пільги винахідникам, про сприяння й допомогу їм. Тут таки вміщено статути Центрального бюра по реалізації винаходів і ВУАКОРИЗ'у—української асоціяції винахідників.

Нарешті в розділі шостому вміщено низку завдань, що їх оголосило Правління Донецьки залізниць, як теми для винахідників: по тяговому господарству 22 теми, по шляховому господарству 6 тем, по господарству, зв'язку 11 тем, по експлоатаційному господарству 7 тем. Оголошено й умови конкурса та порядок участи в ньому.

В цілому треба визнати, що збірник, як кожний збірник, не має зовсім певної фізіономії, дуже строкатий, мозаїчний. Звичайно, що це — паліатив: важливість винахідництва й буйний розвиток його, що помічається в нас, ставить на чергу дня вимогу видавати періодичний орган, присвячений справам винахідництва.

Це конче потрібне для організації винахідницької маси довкола Української Асоціяції винахідників. Отже на збірник треба дивитися, сподіваємося, як на переходовий ступінь до періодичного органу УАРВИН.

Не зайвим буде відзначити що в усьому збірникові є лише одна стаття (невідомо чия) українською мовою. Решта збірника—російською мовою.

Будемо сподіватися, що й по—переходова доба в житті УАРВИН—УАРИЗ

М. Ч.

гії в країнах світу в даний час поки що немає змоги. Насамперед, для точних обрахунків немає потрібних даних. Більшість водяних багатцв з цього погляду ще не досліджено, а що до інших, до якої міри досліджених водяних потоків, не складено відповідних підрахунків, схем і проєктів енергетичного використання їх. Про точний підрахунок запасів водяних сил для всіх країн, в даний час, отже, не може бути ще мови. Однак, питання про загальну могутність «покладів білого вугілля»—дуже цікаве, і тому намагаються підійти хоча б приблизно до його розв'язання. Найповніший підрахунок запасів водяної енергії, що охоплює всі країни земної кулі, зробив геологічний комітет ПАСШ. За цими даними, запаси водяних сил в країнах світу й їхне використання визначається в таких цифрах:

КРАЇНИ	Потенціяльна енергія	Використано 1921 р.	Використано 1923 р.
	В тисячах кінських сил		
Европа	45.000	8.877	12.300
Азія	71.000	1.160	2.000
Північна Америка	62.000	12.210	13.700
Південна Америка	54.000	424	675
Африка	190.000	11	14
Австралія з островами	17.000	147	220
Разом	439.000	22.829	28.909

Як відомо, кількість води в річці міняється протягом року; тому й могутність річки в ріжний час буває ріжна. Звичайно, в опублікованих відомостях про запаси водяної енергії береться на увагу лише нормальні низькі витрати води, що бувають в річках при низькому стоянні рівня води. Енергії, що її можуть віддавати річки підчас повіни або підчас високого стояння рівня води в річці, звичайно, не береться на увагу. Однак, за сприятливих умов, можна значно піднести могутність гідроустанов, коли побудувати водоймище, щоб регулювати збігання води, збираючи в цих штучних водоймах частину високих вод даної річки й використовуючи нагромаджену воду в моменти недостачі її. Видавці американської праці про запас водяної енергії вважають, що при сучасному стані техніки використання водяних сил, світові запаси гідро-енергії можна приймати в два рази більші від тих, що їх вказано вище в таблиці.

Отже загальний світовий запас гідравлічної енергії можна вважати 880 міл. кіньск. сил (439×2=878). Скільки, з одного боку, цю енергію можна одержувати безперервно протягом усіх 8.760 годин на рік (365×24), а з другого боку—маючи на увазі, що для одержання енергії з кам'яного вугілля на 1 кінську силу за годину витрачається біля 0,75 кг. вугілля, ми можемо легко підрахувати, що для заміни вказаних вище 880 міл. кіньск. сил гідравлічною енергією потрібно було б спалювати щороку таку кількість вугілля:

880.000.000 × 8.760 × 0,75=5.781.600.000.000 кг., або в круглих цифрах—5.800.000.000 тон вугілля.

Щоб порівняти, цікаво відзначити, що світовий видобуток вугілля в 1913 р. складав 1.342.000.000 тон і до цього часу вище за цю цифру він не підіймався. Коли до цього додати, що при використанні гідравлічної енергії розв'язується одночасно й інші дуже важливі проблеми водяного господарства, то стане ще ясніше, чому використання гідро-енергії в останнє десятиріччя притягає до себе увагу всіх країн.

Запаси водяної енергії взагалі розподілені нерівномірно, як по ріжних частинах світу, так і по окремих країнах. В Европі значні запаси водяної енергії зосереджені на Скандинавському півострові (в Норвегії—5,5 міл. і в Швеції—4,5 міл. кіньськ. сил), потім в Центральній Европі, в альпійських краінах (Швайцарія 1,4 міл., Франція—3,0 міл., Італія—3,0 міл., Південна Німеччина—0,7 міл., Австрія—1,3 міл., а всього біля 9,5 міл. кіньск. сил). Решту 5 міл. кіньських сил можуть дати водяні потоки Кавказу. В Америці найбільшим джерелом водяної енергії є Ніягарський водоспад, що міг би дати до 6 міл. кіньск. сил; коли цього водоспаду тепер і не використовується повнотою, то лише з естетичних міркувань, бо американці бажають зберігти своєрідну й величну красу цього водоспаду. Порівнюючи ролю гідро-енергії в ріжних країнах, треба відзначити, що краї з великими запасами водяної енергії є одночасно і країни з найбільшим використанням водяних сил. В якій мірі потребу енергії окремих країн задовольняється гідро-енергією, видно з такої таблиці:

КРАЇНИ	До якого року належать дані	Вправність у кінських силах: Всіх моторів взагалі	Вправність у кінських силах: В тім числі гідравлічн.	Процент вправн. гідравліч. мот. [illegible] вправн. всіх моторів
Норвегія	923	1.787.000	1.695.000	94,8
Швеція	1923	1.843.000	1.303.000	70,7
Фінляндія	1924	456.000	198.000	43,4
Швайцарія	1923	1.339.000	1.199.000	89,5
ПАСШ	1920	49.000.000	9.500.000	19,4
Італія	1925	2.400.000	1.920.000	80,0
Японія	1923	1.715.261	1.070.060	62,[illegible]

Що до процента використання наявних запасів водяної енергії, то німецька статистика дає такі цифри:

КРАЇНИ	Використана гідро-енергія: В процентах наявних запасів	В кінських силах: На 1 кв. км.	В кінських силах: На 100 мешк.
Німеччина	43,37	7,31	1,03
Великобританія	35,90	0,56	0,45
Франція	29,79	2,50	3,55
Італія	30,26	3,70	2,96
Еспанія	15,00	1,19	2,85
Австрія	6,83	2,57	3,34
Швеція	26,67	2,92	20,33
Швайцарія	21,50	20,82	22,13
Фінляндія	12,33	0,57	5,55
Норвегія	24,55	4,36	51,29
ПАСШ	33,01	1,18	8,75
Канада	13,78	0,29	31,42
Японія	16,67	2,61	1,79
Европ. СРСР	5,00	—	0,12

Додаток редагує інж. Мик. ЧЕЧЕЛЬ.

Накази та обіжники по ВРНГ УСРР

Лист до всіх Окрторгвідділів та НКТ АМСРР

№ 131/0849/7 від 12-IV—29 р.

При цьому додаємо до неухильного виконання наказ ВРНГ та НКТоргу СРСР № 518/163 від 13 березня 1929 р.

Заст. Голови ВРНГ УСРР
ШКАДІНОВ.

Заст. Наркомторга **ПОПОВ.**

ПРИКАЗ

ПО ВЫСШЕМУ СОВЕТУ НАРОДНОГО ХОЗЯЙСТВА СССР и НАРОДНОМУ КОМИССАРИАТУ ВНЕШНЕЙ и ВНУТРЕННЕЙ ТОРГОВЛИ СОЮЗА ССР.

№ 518/463.

г. Москва. 13 матра 1929 г.

В отмену п. п. 1, 2 и 3 приказа ВСНХ СССР от 23 ноября 1927 г. за № 148 (сб. пр. 1927 г. № 4) приказа ВСНХ СССР от 1-III—1928 г. за № 450 (сб. пр. 1928 г. № 11), постановления Наркомторга СССР от 19 июля 1926 г. «об установлении цен на металлотовары» («Торговые Известия» за № 80 от 22 июля 1926 г.) постановления Наркомторга СССР от 19 января 1928 г. «об установлении цен на металлотовары) («приложение к журналу «Советская Торговля» за № 6 от 30 января 1928 г. стр. 4), постановления Наркомторга СССР от 9 апреля 1928 г. «об утверждении отпускных цен на металлы и металлоизделия» (приложение к журналу «Советская Торговля» за № 22 от 20 апреля 1928 г., ст. 8) **приказываем:**

1. Установить с 1-го октября 1928 г. для всех государственных промышленных предприятий и их торговых об'единений, отпускающих товар непосредственно с места производства, нижеследующие основные цены на черные металлы и изделия из них франко-вагон ближайшая к заводу станция ж. д. общего пользования.

НАИМЕНОВАНИЕ ПРОДУКЦИИ	Единица измерен.	Основн цены за тонну в рублях
1) Чугун переделанный на минеральн. топливе для заводов Юга, Урала и Центра (см. прим. 1)	Тонн.	53,0
2) Чугун переделанный на древесном топливе	„	58,0
3) Чугун литейний (№ 4) на минеральн. топливе для зав. Юга и Урала	„	60,0
4) Тоже для заводов Центра	„	63,0
5) Чугун литейный (№ 1) на древесном топливе для завод. Урала	„	63,0
6) Тоже для заводов Центра	„	66,0
7) Гематит № 1	„	70,0
8) Чугуны специальные:		
а) зеркальный с содержанием марганца 18%	„	92,0
б) валковый	„	80,0
в) ковкий	„	85,0
г) ферро-силиций с содержанием кремня 10%	„	140,0
д) силико-шпитель с содержан. кремня 10% и марганца 18%	„	167,0
е) ферро-марганец с содержанием марганца 78%	„	158,0

Примечание 1. За Уральский передельный чугун на минеральном топливе с содержанием серы не свыше 0,05% приплата 2 р. 50 к. за тонну.

Примечание 2. В Уральских передельных чугунах:

а) за содержание кремня свыше 1,5 до 2% приплата 1,80 р. за тонну;

б) за содержание кремня свыше 2% за каждые 0,1% приплата 0,60 р. за тонну.

б) за содержание марганца свыше 1,2% до 2% приплата 1,20 р. за тонну;

г) за содержание марганца свыше 2% за каждые 0,1% приплата 0,18 р. за тонну.

Примечание 3. За чугун передельный из Бакальских руд приплата 1,80 р. за тонну.

Примечание 4. В литейных чугунах:

а) за содержание фосфора сверх 0,3% за каждые 0,1% приплата 0,50 р. за тонну;

б) за содержание серы свыше нормального в разных сортах чугун вместо приплат и скидок, показанных в прейскуранте Конвенции (изд. № 1926 г. стр. 24) применяются следующие приплаты (+) и скидки (—):

№№ литейных чугунов	% содержания серы	Приплаты (+) Скидки (—) В рублях за тонну	% содержания серы	Приплаты (+) Скидки (—) В рублях за тонну	% содержания серы	Приплаты (+) Скидки (—) В рублях за тонну
№ 00	0,04	+ 6	0,05	0	—	—
№ 0	0,04	+ 3	0,05	— 3	—	—
№ 1	0,04	— 3	0,05	— 6	—	—
№ 2	0,04	— 3	0,05	— 6	0,06	— 9
№ 3	—	—	0,05	— 6	0,06	— 9

Б. Сталь и прокатный металл.

НАИМЕНОВАНИЕ ПРОДУКЦИИ	Единица измер.	Основная цена за 1 тон. в рублях
1. Сталь 7 ресорная	тонн	160,0
2. Болванка литая	„	82,0
3. Болванка обжатая и заготовка	„	95,0
4. Заготовка осевая с инспектор. приемк	„	132,5
5. Рельсы ж. д. Виньоля 1 сорта	„	120,0
6. Рельсы ж. д. Виньоля II сорта (по технич. усл. НКПС) с инспектор. приемкой	„	85,0
7. Рельсы ж. д. Виньоля рыночн. качества без инспекторск. приемки т. I—А и II—А	„	72,0
8. Тоже т. III—А и IV—А.	„	78 0
9) Накладки для ж. д. рельс II сорта	„	190,0
10. Покладки для ж. д. рельс II сорта	„	157,5
11. Рельсы трамвайные I сорта	„	200,0
12. Рельсы трамвайные II сорта	„	150,0
13. Рельсы рудничные	„	118,0
14. Балки и швелера	„	115,0
15. Железо сортовое:		
а) для зав. Юга, Урала и Кр. Октября	„	118,0
б) для зав. Центра	„	124,0
в) для зав. Москвы и Ленинграда	„	135,0
16. Железо ленточное холодной прокатки № (20-21) 19 м/м (I)	„	285,0
17. Проволока катаная 6,3 м/м:		
а) для зав. Юга, Урала и Кр. Октября	„	120,0
б) для зав. Центра	„	126,0
в) для зав. Москвы и Ленинграда	„	130,0
18. Железо листовое:		
а) для зав. Юга, Урала и Кр. Октября	„	140,0
б) для зав. Центра	„	146,0
в) для зав. Москвы и Ленинтарада	„	155,0
19. Железо динамное	„	290,0
20. Жесть белая (палочная сот. А) зав. Юга и Урала	ящик	18,0
21 Жесть белая для центра.	„	18,6

Примечание 1. Для Северо-Западной области цена на ленточное железо холодной протяжки 305 р. за тонну франко-станция назначений.

Примечание 2. Приплаты и скидки за отдельные сорта, качества, профиля, размеры, развесы, техническую приемку, длину, различные виды отпуска металла и пр. взымаются по прейс-куранту приплат на черные металлы, изданному ВМС'ом с изменениями, указанными в постановлении Наркомторга СССР от 4-II—27 г. (приложение к журналу «Советская Торговля» № 20-21 от 10-IV—26 г.) о применении коэффициента вздорожания 1,5 за исключением обручного железа ниже № 13 по метрическому калибру (выше № 18 по BW), к которому применяется коэффициент вздорожания 2.

В. Трубы.

НАЗВАНИЕ ПРОДУКЦИИ	Единица измер.	Основ. цена за 1 тыс. в рубл.
1. Трубы чугунные водопров. диам. 200—450 м/м раструбные зав. Юга и Урала	тонн	144
2. Тоже зав. Центра	„	161
3. Трубы чугун. водопр. диам. 200—450 м/м фланцевые для зав. Юга и Урала	„	189
4. Тоже для зав. Центра	„	206
5. Фасонные части к водопров. труб. раструб	„	304
6. Фасонные части к водопров. труб. францев	„	391
7. Фасонные части к водопров. трубам малохолодные (не предуосмотрен. водопроводным с'ездом)	„	490
(Скидки с цен на жел. трубы прейс-куранта та ВМС изд. 1928 г., утвержденного ВСНХ СССР)		
8. Трубы черные газовые, колодезные, компрессорные и связные	4,75%	
9. Трубы газов. оцинкованные	4,6 %	
10. Трубы цельнотянутые и цельнокатные (дымогарные, кипятильные и гадравлические)	7%	
11. Трубы сварные, дымогарные и гадравл.	3%	
112. Трубы с конической нарезкой (нефтепроводные, обсадные и башмачные)	5%	
13. Трубы цельнотянутые специальные (бурильные компрессорные и заливочные	2%	

Примечание: 1) Отпускные цены на чугунные трубы и фасонные части к ним могут быть взяты по прейс-куранту ВМС, издан. 1928 г., утвержден. ВСНХ СССР с вычетом из отпускной цены по 6 р. с тонны.

2) Приплаты за мерную длину, технические условия, приемку, погрузку на платформы, предохранительные кольца к газовым трубам проч. по прейс-куранту ВМС, издан. 1928 г.

3) Трубы газовые завода Ленинмашстроя расцениваются по тому же прейс-куранту с надбавкой к отпускной цене 3%.

2. Предприятия металлопромышленности как синдицированные ВМС'ом, так и не синдицированные, приступают к выписке счетов по сниженным ценам, указанным в п. 1-ом, с 15-го марта 1929 г.

С этого же срока соответственно снижают оптовые и полуоптовые цены и все металлоторгующие организации. Розничные цены должны быть снижены всеми металлоторгующими организациями с 15-го апреля 1929 года.

3. По отгрузкам металлов и металлоизделий, поименованных в п. 1-м, произведенным в период времени с 1-го октября 1928 года по 15 марта 1929 г.—производится перерасчет между предприятиями металлопромышленности и их покупателями с точным соблюдением установленного в следующих статьях порядка.

4. Требования на перерасчет должны быть пред'явлены к ВМС'у и прочим предприятиям металлопромышленности всеми их покупателями не позднее 15-го мая 1929 года.

Требования, не пред'явленные в указанный срок, считаются аннулированными и не подлежат удовлетворению со стороны предприятий металлопромышленности.

5. В требованиях на перерасчет и получение скидок, пред'являемых покупателями, являющимися непосредственными потребителями купленной продукции, обязательно должны быть указаны следующие сведения: а) дата отгрузки, б) наименование завода отправителя, в) счета, г) видовая спецификация, д) прежняя расценка по основным ценам, е) количество продукції, ж) новая расценка по основным ценам, з) сумма причитающейся скидки. Все эти сведения показываются по каждому счету в отдельности. Сводные ведомости допускаются, но лишь при условии, что все вошедшие в сводную ведомость перерасчета счета выписаны на продукцию только одного завода.

Примечание: Под указанными в настоящем пункте покупателями понимаются покупатели, использующие купленную продукцию непосредственно для собственных производственных нужд, а не для дальнейшей перепродажи.

В случае сомнения о назначении купленной продукции ВМС и предприятиям металлопромышленности представляется право требовать представления надлежащих доказательств об использовании покупателем купленной продукции непосредственно для собственных нужд.

6. С перечисленными в ст. 5 настоящего приказа покупателями, производится не позднее 15 июня 1929 г. полный перерасчет по сниженным ценам за всю продукцию, отгруженную с 1 октября 1928 г. по 15-е марта 1929 года.

7. Прочие категории покупателей ВМС'а и предприятия металлопромышленности, торговые, кооперативные, строительные организации, осуществляющие в своей деятельности посреднические функции должны произвести перерасчет со своими контрагентами, относящимся к категории покупателей, указанной в ст. 5-й приказа, по сниженным настоящим приказом ценам на всю продукцию, отпущенную ими этим контрагентам с 1-го октября 1928 г. по 15 марта 1929 г. из числа отгруженных с заводов металлопромышленности в течение названного срока.

Требования на перерасчет пред'являются заинтересованными контрагентами по форме, указанной в ст. 5 не позднее 15-го апреля 1929 года.

Не пред'явленные в срок требования считаются аннулированными. Проверенные претензии своих контрагентов, указанные в настоящем пункте категории покупателей ВМС'а и других предприятий металлопромышленности пред'являются последним не позже 15-го мая 1929 г., при чем окончательный перерасчет по указанным требованиям производится ВМС'ом или другими предприятиями металлопромышленности немедленно по их проверке, но не позднее 15-го июня 1929 года.

Платеж потребителям по их претензиям, пред'явленным организациям осуществляющим посреднические функции, должен быть произведен последними в недельный срок по получении им от ВМС'а или предприятий металлопромышленности причитающихся по перерасчету сумм.

8. Сверх перерасчетов, согласно предыдущего пункта, ВМС и другие предприятия металлопромышленности производят перерасчет с указанными в ст. 7 организациями, осуществляющими посреднические функции по остаткам металлотоваров на 15 марта 1929 г. из числа отгруженных с заводов с 1-го октября 1928 г. и по всем отгруженным товарам, не поступившим к 15 марта 1929 г. на склады указанных организаций или к потребителю, с коим по ст. 7 производится перерасчет.

Однако, количество товаров, по коим производится перерасчет как по ст. 7, так и остаткам на основании настоящей статьи, не может превышать количеств, отгруженных этим организациям в период с 1-го октября 1928 г. по 15 марта 1929 г.

В случае, если металлотовары за период с 1-го октября 1928 г. по 15-е марта 1929 года были получены не от одного поставщика, то остаток их на 15 марта 1929 года распределяется между всеми поставщиками пропорционально их участию в поставках за указанное время.

Примечание 1. Перерасчет по остаткам на 15 марта 1929 г. с системами потребительской, с.-х. и жилищной кооперации производится как по наличию их на складах центр. кооп. торг. организаций, являющихся непосредственными покупателями ВМС'а, так и по наличию на оптовых складах краевых, областных и районных союзов, указанных кооперат. систем. Сведения об остатках по бухгалтерским записям должны быть представлены ВМС'у его непосредственными покупателями в сводном виде не позже 15 мая с. г.

В остатки должны быть включены, как наличие товара, так и товар отгруженный, но не поступивший на склады указанных выше организаций к 15 марта 1929 г. (товар в пути).

Примечание 2. Для учинения перерасчетов по остаткам, указанные в ст. 7 организации, осуществляющие посреднические функции представляют ВМС'у или другим предприятиям металлопромышленности ведомости со следующими сведениями:

1) Количество и стоимость по прежним основным ценам металлотоваров (отгруженных им с 1-X—28 г. по 15-III—29 г.) с указанием дат отгрузки и наименования завода отправителя.

2) Количество, стоимость по прежним основным ценам и стоимость по сниженным основным ценам остатка металлотоваров на 15-е марта 1929 года из числа отгруженных с заводов с 1 октября 1928 г. (по бухгалтерским записям).

3) Количество, стоимость по прежним основным ценам и стоимость по сниженным основным ценам металлотоваров в части отпущенных потребителям с коими, согласно ст. 7 производится перерасчет по сниженным ценам.

9. ВСНХ и Наркомторгам Союзных Республик издать соответствующие распоряжения по подведомственным им предприятиям и местным органам.

За Пред. ВСНХ СССР
Начальник ПЭУ ВСНХ СССР
МАНЦЕВ.

Зам. НКТорг СССР **МАКСИМОВ.**

Нач. АФУ ВСНХ СССР **ВАСИЛЬЕВ.**

Нач. АОУ. НКТорга СССР **ПРЕЙС.**

Обіжник № 132

12 квітня 1929 р.

Про імпортові вантажі.

В додаток до наказу ВРНГ УСРР від 9-X—28 р. № 25, оголошується до відому і виконання низчезазначене розпорядження ВРНГ Союзу від 20-III ц. р. про своєчасний викуп імпортових вантажів.

Заст. Голови ВНРГ УСРР
СВИСТУН.

Заст. Нач. ПЕУ ВРНГ УСРР
ШРАГ.

За Нач. АФУ ВРНГ УСРР
КОМІСАРЕНКО.

Москва, 20 марта 1929 года.

Приказом от 4-X—27 г. за № 7, от 16-VI—28 г., за № 774 ВСНХ СССР предложил всем хозяйственным органам промышленности принять решительные меры к своевременному выкупу прибывающих для них импортных грузов и недопущению их пролеживания в таможнях.

Имеющиеся в ВСНХ СССР сведения указывают, что хозяйственные органы недостаточно точно выполняют указанные приказы, что влечет за собой несвоевременное использование импортных грузов в производстве.

Подтверждая названные выше приказы, ВСНХ СССР предлагает в дальнейшем устранить случаи несвоевременного выкупа импортных грузов и заблаговременно обеспечить необходимыми средствами возможность выкупа грузов немедленно по их прибытии на таможню СССР.

Хозорганы, виновные в несвоевременном выкупе импортных грузов будут привлекаться к строгой ответственности.

ВСНХ союзных республик дать надлежащие указания подведомственным им органам промышленности.

За Пред ВСНХ СССР и Нач. ПЕУ ВСНХ СССР **МАНЦЕВ.**

Нач. АФУ ВСНХ СССР
ВАСИЛЬЕВ.

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р.,С. та Ч.Деп.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

ВИМАГАЙТЕ ПО ВСІХ КНИГАРНЯХ

Постанови XVI конференції ВКП(б)
52 стор., ц. 10 коп.

ДАЙОШ зниження собівартости та підвищення продуктивности праці.
125 стор., ц. 40 к.

Козачок і Самохвалов.
В атаку на 7-17 (Соціялістичне змагання).
152 стор., ц. 60 коп.

Савицький В.
Стан сільської електрифікації на Україні
87 стор., ц. 30 коп.

Шар і Манілів.
5-річний плян господарчого будівництва
Ціна 10 коп.

Штейн.
ХТО ТАКІ ПРАВІ Й ЧОГО ВОНИ ДОМАГАЮТЬСЯ
Ціна 8 коп.

Надсилайте замовлення на такі адреси: Харків, вул. Першого Травня, № 17 поштовий відділ ДВУ. **Київ**, вул. К. Маркса, № 2, поштовий відділ ДВУ. Одеса, вул. Ласаля, № 33 (Пасаж), поштовий відділ ДВУ. **Дніпропетровське**, просп. К. Маркса № 49 поштовий відділ ДВУ.

Шведский Шилет

SHILET SWEDEN

Каждый знает, наилучшие лезвия и аппараты безопасных бритв „ШВЕДСКИЙ ШИЛЕТ".
ОТВЕТСТВ. ИНЖ. К. К. ПЛАЦ.
Русско-Германское Т-во Москва 55, Лесная ул. 11
ПРОДАЖА ВЕЗДЕ

ПОЛОВОЙ ВОПРОС

Половая жизнь, формы любви, половые извращения, половая гигиена, болезни и мн. друг. проф. **А. Форель**, в 2-х том. Цена с перес. 4 р. 50 к. Москва, Китайгор. ст. пом. № 7/у, или почт. ящ. 867/у. Книжное Дело „Букинеры" И. А. Дувидзон.

СЕРИЯ НАУЧНО-ПОПУЛЯРНЫХ КНИГ

ЗАНИМАТЕЛЬНАЯ НАУКА

ВЫШЛИ В СВЕТ
НОВЫЕ ИЗДАНИЯ КНИГ:

Занимательная физика, Я. И. Перельмана. Парадоксы, головоломки, задачи, опыты, замысловатые вопросы и рассказы из области физики. 9-ое изд. Книга I с 182 рис. и 4 табл. Ц. 1 р. 65 к. Кн. II с 126 рис. Ц. 1 р. 65 к.

Занимательная арифметика. Я. И. Перельмана. 8-е изд. с 52 рис. Ц. 1 р. 50 к.

Занимательная геометрия на вольном воздухе и доме Я. И. Перельмана. 3-е изд., с 160 рис. Ц. 1 р. 60 к.

Занимательная астрономия, Я. И. Перельмана. С 110 рис. (печатается).

Занимательная география, С. П. Аржанова. С 72 рис. Ц. 1 р. 50 к.

Занимательная авиация, К. Е. Вейгелина. С 119 рис. Ц. 1 р. 90 коп.

Большинство книг этой серии реком. Главполитпросветом, городским и раб. библ. а также деток. отд. этих библ. для закупки в первую очередь. Признаны желат. в волостн. библ. и избах-читальнях.

Книги высыл. налож. платеж. При высылке денег вперед пересылка беспл. Заказы адресовать: Ленинград, 25, Стремянная, 4 14 Кооперат. Изд-ву „ВРЕМЯ".
2721

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

ДО НАБОРУ У ВІЙСЬКОВІ ШКОЛИ

ВИМАГАЙТЕ ПО ВСІХ КНИГАРНЯХ

В. СОКОЛОВ. ШЛЯХ ДО КОМАНДИРА ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ Довідник для вступу до військових шкіл.

184 стор. ц. 1 карб. 25 коп.

Замовлення надсилати на такі адреси:
Харків, вул. 1 Травня, № 17. Поштовий відділ ДВУ
Київ, вул. К. Маркса, № 2. Поштовий відділ ДВУ
Одеса, вул. Ласаля, №33 (Пасаж.) Поштовий відділ ДВУ
Дніпропетровське, просп. Карла Маркса, 49 поштовий відділ ДВУ.

ДЕРЖАВНЕ ФІНАНСОВЕ ВИДАВНИЦТВО СРСР

УКРАЇНСЬКА ФІЛІЯ
Харків, вул. К. Лібкнехта, № 1, тел. 25-35

СОЮЗА ССР

НОВА КНИЖКА!

В. Зотів

ЄДИНИЙ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ПОДАТОК 1929-30 РОКУ В ЗАПИТАННЯХ ТА ВІДПОВІДЯХ

Необхідно для усіх хат-читалень, сільбудів, агітаторів, податкових робітників та платників податку. **Ціна 30 коп.**
Суми до 5 крб. можна надсилати поштовими марками. При одержанні грошей разом із замовленням—пересилка за рахунок видавництва.
Замовлення та гроші надсилати на адресу: Харків, вул. К. Лібкнехта, 1, Укр. Філії Держ. Фін. Видавниц. СРСР.

ПРИЙОМ цього року до Межигірського Мистецького - керамичного ТЕХНІКУМУ

який готує інженерів-художників та інженерів-керамиків на двох своїх ухилах, для ПОРЦЕЛЯНОГО, ФАЯНСОВОГО ТА ІНШИХ ГАЛУЗІВ КЕРАМИЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

ВІДБУДЕТЬСЯ 15/VIII

Термін навчання в технікумі 4 роки, заяви про вступ приймаються з 1 травня, іспити провад. з 15 серпня.

Вимоги до вступу,—згідно загальних правил прийому до ВИШ'ів УСРР при чому крім іспитів, як до інших ВУЗ'ів УСРР потрібно тримати іспит з рисунку та скульптури. Технікум знаходиться в 18 верстах від Київа, сполуку має з Київом пароплавом.

Директор Технікуму **В. Седляр**
Діловод **Бусов**

ВСЕ К ЛЕТНЕМУ СЕЗОНУ!

ВСЕУКРАИНСКОЕ АКЦИОНЕРНОЕ О-ВО

„ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА"

Харьков, Спартаковский пер. № 3.
Центр. магазин—ул. Свердлова № 26
БОЛЬШОЙ ВЫБОР ЛЕТНИХ СПОРТ-ТОВАРОВ ПО ВСЕМ ВИДАМ СПОРТА
Оборудование гимнастических ЗАЛ и корригирующих кабинетов собственными мастерскими.
ВСЕ ДЛЯ АНТРОПОМЕТРИИ.—ЦЕНЫ ЗНАЧИТЕЛЬНО СНИЖЕНЫ.—ПРЕЙСКУРАНТ БЕСПЛАТНО.

АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО „ГАРМОНИЯ"

ГРОМАДНЫЙ ВЫБОР
ВЕНСКИЕ гармонии и БАЯНЫ
СТРУННЫЕ инструменты, бубны и барабаны, а также полное оборуд. великорусских оркестров.
Требуйте новый прейс-курант № 6, который высылается за две десятикопеечные почтовые марки, вложенные в конверт.—ПРАВЛЕНИЕ И ГЛАВНЫЙ СКЛАД: МОСКВА, НИКОЛЬСКАЯ 1-У.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ЦЕНТРАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ТРУДКОЛЕКТИВАМИ РОБІТНИКІВ МИСТЕЦТВ

„ЦУТРМ" цим доводить до відому всіх установ, підприємств та осіб, що трудколектив російської драми „СОТ", що працював в помешканні єврейського театру (Харківська Набережня),

ЛІКВІДУЄТЬСЯ

Першим днем ліквідації рахувати 21 травня б/р.
Всі вимоги та претензії подавати до ліквідкому при спілці Робмис, палац Праці, 6-й поверх. Ліквідком.

„ASEA"

ВЫПУСКАЕТ С ЗАВОДА В ЯРОСЛАВЛЕ С КРАТКОСРОЧНОЙ ДОСТАВКОЙ И ПО ЦЕНАМ НИЖЕ РЫНОЧНЫХ ВЫСОКО-КАЧЕСТВЕННЫЕ

ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ МОТОРЫ

трехфазного тока со всеми принадлежностями.
ПРАВЛЕНИЕ—Москва, площадь Революции д. 1/2
— Завод—Ярославль, Тутаевское шоссе. —
Отделение—Ленинград, улица Гоголя, д. № 7.

MERCEDES

1-я Кооперативная артель „Пишущая МАШИНА"

Харьков, ул. Свердлова, № 3.
РЕМОНТ и реставрация пишущих и швейных машин, арифмометров и контрольных касс.
ПОКУПКА СТАРЫХ МАШИН
— Телефон—27-86. —

ДОВОДИТЬСЯ ДО ВІДОМУ, ЩО

СТАТУТ УКРАЇНСЬКОГО СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ЗАРЕЄСТРОВАНО В ЦЕНТР. МІКОСО при НКВС УСРР
22 березня 1929 р. прот. № 2.
Місце осідку товариства м. ХАРКІВ.

Ст. Інспектор Адм. Управл. НКВС
і Заст. Голови Центр. МІКОСО **Шишкин**
Секретар Центр. МІКОСО **Клещев**

ОБ-ВО „ДРУГ ИНВАЛИДА И КРАСНОАРМЕЙЦА"

На основании временного устава, утвержденного Всеокрцеком помом, при Харьковском Окркомпоме организовано Общество „Друг инвалида и красноармейца", ставящее своей задачей оказывать всевозможную помощь инвалидам гражданской и империалистической войны, их семьям, демобилизованным и больным красноармейцам и нуждающимся бывшим красногвардейцам и красным партизанам. Запись в юридические и физические члены общества „Друг инвалида и красноармейца" производится в помещении Окркомпома (Красно-Октябрьская ул. № 15).

ОКРКОМПОМ

В МЕСЯЧНЫЙ СРОК

вас подготовит к солидной службе по счетоводству, занимаясь лично у него на квартире по собственному методу,—известн. препод. бухгалтер.

А. А. ХМЕЛЬНИЦКИЙ
Харьков, Юрьевская, 15.

Втрачено векселя на суму 371 карб. який виданий Житомирським ЦРК Уцерабсекції в м. Москві терміном 9-V 29 р. Платити в Житомирі, який по бланковому надпису перейшов Акційному Т-ву „Тефенбахер Кнопфабрик" та від останнього теж по бланковому надпису вексель перейшов до гр. Абрамовича Лазаря Ароновича, а також про виклик держателя векселя до Нарсуду Об'єднаної Камери м. Житомира вул. К. Маркса ч. 6.

Суддя завідуючий (підпис)
Секретар (підпис)

Нарсуд 1-го району Дніпропетровської округи прохає всіх гр-н, яким відомо місце перебування гр-на ДАВІДЕНКА Петра Матвійовича, бувшого робітника заводу ім. т. Петровського, який до гром. війни мешкав в. с. Н.-Кодаках—оповістити про це Нарсуд.

Утеряи вексель на сумму 192 р. 83 к. сроком 31-V 1929 г. выданный Техно - Химической ф-кой им. 8-го марта при КБТ приказу Новицкого Н. С. считать недействительным.

РЕШЕБНИКИ

ВОРОНОВ — решение задач для конкурсных экзаменов по алгебре, геометрии, тригонометрии, стереометрии и **физике** около 500 задач, цена 2 руб. 25 коп.
РЕШЕНИЕ всех алгебраических задач к сборнику „Шапошникова-Вальцева" часть 1-я цена 2 руб. 70 коп., часть 2-я цена 2 руб. 90 коп., решение всех геометрических задач к сборнику „Рыбкина", часть 1-я планиметрия с приложением атласа чертежей, цена 3 руб. 20 коп., часть 2-я стереометрия с приложением атласа чертежей, цена 1 руб. 60 коп.

Книги продаются и высылаются наложенным платежом.
Пересылка за счет заказчика.
Книжная торговля **Н. КУЗНЕЦОВА**
Харьков, Сергиевская площ. № 1/I у Лопанского моста.

БУХГАЛТЕРИЮ

дв. ит. и амер. изучайте по самоучит. в вопрос. отв. и примерах (7 выпуск. за 1 р. 50 нал. плат.).

А. А. ХМЕЛЬНИЦКОГО.
Харьков, Юрьевская, 15.

МЕЛЬНИЧНЫЕ ПОСТАВА К ТРАКТОРАМ изобр. **Шлапакова**, жернова масса для заливки жерновов, кремень, кварц, наждаки и корунд с гарант. за кач. изгот. Госзавод аренд. Майзель и Шлапаков.
Харьков, б. Ст.-Московская, 42.

ПРИКІНЦЕВИЙ БАЛАНС

ЮРКОВЕЦЬКОЇ ГУРАЛЬНІ МОГИЛІВЩИНИ

на 1 жовтня 1927 р.

АКТИВ.	СУМА		%%	ПАСИВ.	СУМА		%%
Майно	158692	89	67,77	Статутний капітал	161834	29	69,12
Дооцінка майна	860	07	0,37	Амортизаційний капітал	1237	44	0,59
Незакін. будів. і кап. рель.	4028	86	1,72	Фонд відновлення майна	960	14	0,40
Відбудув. гуральні	32841	06	14,—	Фонд поширення підприєм.	14174	54	6,06
Матеріяли	11332	39	4,84	Резерв сумнівн. боргів	5	—	—,0
Незакінчене виробництво	1325	87	0,56	Зміна статут. капіт.	431	30	0,18
Готові вироби	288	40	0,12	Позики та кредити	32841	06	14,—
Грошові суми	446	46	0,19	Кредитори	3765	53	1,60
Підзвідчитні суми	164	22	0,07	Податки та збори	8680	31	3,70
Дебітори	21475	16	9,21	Зиск за 1926—27 рік	10199	18	4,35
Витрати майб. року	21[illegible]	48	0,09				
Зміна стат. капіт.	2039	35	0,88				
Збиток за 1926-27 р.	415	58	0,18				
БАЛАНС	234126	79	100	БАЛАНС	234126	79	100

Рахунок прибутків та збитків

Збиток від реалізації	74	—	Прибуток від реалізації	21184	02
Загально-торгов. витрата	519	—	Різні прибутки	415	16
Податки та збори	5916	—			
Відсотки сплачені	1970	—			
Відрах. до резер. по сумн. борг.	5	—			
Збиток від безнад. боргів	3	—			
Різні збитки	2913	00			
Чистий прибуток	10199	18			
БАЛАНС	21599	18	БАЛАНС	21599	18

Розподіл зисків за 1926-27 рік

Зиск за 1926-27 рік	10199	18	10% до промфонду	96	92
10 % до прибутк. податку	1019	92	10 „ до фонду поліпшення робітн.	96	92
Погашення позики з промфонду	8210	00	25 „ до фонду пошир. підприем.	242	2
До розподілу	969	26	1/4 „ до Фонду заохочування	2	42
10% до резервн. капіталу	96	93	44¾ „ до місцевого бюджету	433	75

Директор Заводу **Шепельський**.
Головний Бухгалтер **Андрушкевич**.

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Все-світ"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 години. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || П'ЯТНИЦЯ, 24 травня 12 (1929) р. || № 117 (2610)

Конференція Малої Антанти

Як ведеться з року на рік, перед черговою конференцією держав Малої Антанти ходили знову чутки про те, що ніби то має бути настановлено спільну політику цих держав у питанні про відновлення взаємин з СРСР. І знову, як це діється щороку, уряди Малої Антанти єдиної політики не встановлюють у цій справі, а кожен із них зберігає за собою волю дій.

Це цілком зрозуміло. Бо між трьома державами, належними до складу Малої Антанти, себ-то Чехо-Словаччиною, Юго-Славією і Румунією є дуже істотні відміни в самій постановці проблеми взаємин з СРСР. Для Румунії ця проблема ототожнюється з бесарабським питанням. Румунські імперіялісти загарбавши шахрайством і збройним розбоєм Бесарабію в 1918 р. і цупко тримаючись за неї, створили непереможні перешкоди до налагодження нормальних взаємин з Радянським Союзом. Через те вся східна політика Румунії набрала характеру постійної боязкої ворожости, а західна раз-у-раз шукає дипломатичних і воєнних гарантій. Московський протокол не змінив такого характера румунської політики. Цей акт, давши явний доказ миролюбства СРСР, не звільнив румунських імперіялістів від побоювання перед можливими подіями в самій Бесарабії, де румунське господарювання зруйнувало народне господарство.

Тому серед Малої Антанти Румунія найпослідовніше й найзавзятіше боронить статус-кво відносно СРСР, себ-то не хоче визнавати радянського уряду. Іншу позицію займає Юго-Славія. Ніяких розходжень між цією країною та СРСР фактично нема. Ніяких перешкод до налагодження нормальних дипломатичних взаємин наче б то не повинно бути. Навпаки, економічні інтереси Юго-Славії спонукують її ділові кола щораз ширше розвивати торговельні зв'язки з СРСР. Але ця робота відбувається в дуже незручній для самої ж таки Юго-Славії обстанові, бо відсутність нормальних дипломатичних взаємин примушує юго-славські ділові кола вдаватися до посередників і складати угоди в інших країнах. Відомо, до якої міри таке становище підкорило Юго-Славію хижацькому монопольному використовуванню її ринка англійськими та американськими нафтовиками. Коли Югославія досі, не зважаючи на низку прилюдних заяв її політичних діячів у період з 1925 до 1929 р., все таки вперто не визнає Радянського уряду, то діється це лише тому, що зовнішня політика цієї країни не така то вже самостійна, що вона відчуває на собі могутній вплив Франції і зокрема французького фінансового капіталу, а крім цього не абиякий вплив російської білогвардійської еміграції, тісно зв'язаної з белградськими надвірними колами і фашистськими організаціями.

Проте Югославія досі ніколи одверто не приєднувалась до Румунії в питанні про взаємини з СРСР і зберігала за собою про всілякий випадок волю дій. Це діялось головним чином через те, що крім економічної зацікавлености ще політичне становище цієї країни, завжди виставленої під загрозу італійського імперіялізму, країни, що аж надто часто мусила розчаровуватися у французькій підтримці, примушувало її вже не раз хилитися в сторону зближення з СРСР і Туреччиною.

Але ухвальний голос у даній справі має, розуміється, найдужча участниця Малої Антанти—Чехословаччина. Чехословацька промисловість має давно вже значні зв'язки з радянським народнім господарством. Ці зв'язки можуть ширшати. Обстанова з економічного боку цілком сприятлива. Але зміцненню й розширенню економічних зв'язків між СРСР і Чехословаччиною стоїть на перешкоді дуже невизначена, хистка й нещира позиція чехословацького уряду в питанні про правове визнання СРСР. Чехословацька політика зробила з цієї проблеми знаряддя політичної спекуляції, що вельми шкідливо відбивається на радянсько-чехословацьких взаєминах. Періодично Бенеш заявляє, що визнання відбудеться вже незабаром, а потім починаються різні закулісні розмови на теми, що цікавлять чехословацький уряд в інших ділянках його політики. Цілком зрозуміло, що й тепер чехословацький Талейран залишив за собою крайню волю дій у радянському питанні.

Хоч Мала Антанта із згаданих вище причин і на цій конференції не покидає своєї попередньої позиції в цьому питанні, проте треба відзначити, що і на цей раз ще раз підтвердилась закулісна анти-радянська роля французької дипломатії.

Економічна криза в Польщі

Кандидати полковницької групи на провідних постах

Переслідування українських організацій

ВАРШАВА, 23. Делегацію правління ППСівського профсоюзу текстильників Лодзі, на чолі якої стоїть депутат Щерковський, прийняв міністер праці, полковник Пристор. Делегація навела такі дані про стан робітників текстильної промисловости: 50% робітників працюють тільки 3 дні на тиждень, 15% робітників працюють цілий тиждень. Багато тисяч робітників зовсім без роботи. Понад 40 тис. робітників текстильників заробляють від 15 до 20 злотих на тиждень. Як говорить делегація, криза набуває далеко ширшого розміру, ніж це було раніше. Скорочення робітників триває. Матеріяльний стан робітників катастрофічний. На грунті голоду й убозства майже щодня є самогубства, крадіжки й наскоки. Міністер заявив, що він бере до уваги стан текстильних робітників, але тут же підкреслив, що утворилося дуже тяжке становище, що його далеко не так просто розв'язати.

**

ВАРШАВА, 23. Ніби з приводу ремонту та переустаткування закрита на два місяці величезна текстильна фабрика Гейєра в Лодзі.

**

ВАРАШАВА, 22. В Бориславі на 3-х нафтових промислах спалахнув страйк протесту проти спроби адміністрації зменшити заробітну плату на 40%.

**

ВАРШАВА, 22. Арешти серед молоді на Західній Україні тривають далі. У Яворові заарештовано 8 українських гімназистів. Їх підозрівають у тому, що вони брали участь у таємній українській військовій організації. Чотири українські студенти, усаджені в тюрму по обвинуваченні в терористичній діяльності, оголосили голодівку.

**

ВАРШАВА, 22. На з'їзді депутатів-пілсудчиків Східньої Галиччини ухвалено резолюцію про конечність енергійно боротися з українськими тридентами та саботажем українських організацій.

**

ВАРШАВА, 22. У політичних колах ходять чутки про наступну відставку міністра торгівлі та промисловости Квятковського, якого підозрівають у симпатіях до ендеків. На місце Квятковського передбачається призначити теперішнього міністра пошт та телеграфів полковника Бернера, що посідав раніше високий пост у другому відділі генерального штабу.

**

ВАРШАВА, 22. Почав виконувати обов'язки новопризначений начальник політичного департаменту міністерства внутрішніх справ полковник Стаміровський. Стаміровський ставленик полковницької групи, свого часу він активно працював у ПОВ (польська військова організація), був начальником 2 відділу у різних арміях та заступник начальника 2 відділу генерального штабу.

**

ВАРШАВА, 22. Замах на Волдемараса став ніби за гасло для частини польської преси певного напряму, що розпочала люту кампанію проти Литви. Газети переповнені статтями і замітками про становище в Литві. Всі ці статті і замітки мають на меті довести, що в Литві панує безладдя і оргія політичних убивств. Сьогодні «Кур'єр Червони» повідомляє про сутички на польсько-литовському кордоні між групою плечкайтистів та литовською кордонною сторожею. Інтерес до польсько-литовських взаємин посилюється в зв'язку з тим, що перебування Пілсудського у Вільні затяглося.

**

ВАРШАВА, 22. До Польщі прибуває 23-го травня делегація американської армії в складі 7 колишніх офіцерів. На чолі делегації—командир Вільям Байнбріх.

СРСР і інші країни

Англійська промислова делегація задоволена з подорожі до СРСР

ЛОНДОН, 23. Як повідомляє агентство Ройтер, організатор англійської промислової делегації до СРСР Ремнант на розмові з журналістами заявив, що він більше ніж задоволений з результатів подорожі делегації. Ремнант заявив, що йому відомо, що величезна більшість важливих фірм, які репрезентувала делегація, також вважають подорож делегації за корисну і вона виправдала всі покладені на неї надії. Далі Ремнант повідомив, що в Парижі він проглянув багато газетних вирізок, зважаючи на які в Англії створилося дуже неясне враження, як про мету, так і про результати досягнуті делегацією. Ремнант дозволяє собі стверджувати, що програму, яку поставила собі делегація на своїх нарадах у Лондоні в лютому і в березні і яку оголошено прилюдно, делегація виконала точно й своєї мети вона досягла. «Ми швидче доведемо—продовжував Ремнант, що Росія найбільший з ринків, приступних для англійських товарів. Ми розчистимо дорогу, щоб створити економічну базу для торгівлі між обома країнами. Радість деяких газет з приводу ніби гаданого провалу розрахунків делегації на одержання замовлень аж нічим не виправдується. Делегація дістала деякі значні замовлення, причому закладено основи для широкої торгівлі, як тільки буде встановлено міцніші взаємини між обома країнами. Дипломатичне визнання—це безперечна передумова всякого значного розвитку економічних взаємин. Але я завжди наполягав на тому, що це визнання можливе тільки з умовою зобов'язання компенсувати англійських громадян щодо претензій, які стосуються часу до 1917 року і припинити ворожу пропаганду. Ми про це запитували й дістали на обоє з цих питань запевнення, що здаються нам за задовільні».

**

КОНСТАНТИНОПІЛЬ, 22. Міністер закордонних справ Тевфік-Рушді-бей виступив у меджлісі перед відкриттям бюджетних дискусій з великим докладом про зовнішню політику Туреччини. Характеризуючи взаємини Туреччини з державами, міністер насамперед згадав про СРСР. «В Женеві—заявив Тевфік Рушді-бей—я не раз мав дружні й щирі розмови з представником дружнього Туреччині СРСР Літвіновим про взаємини між нашими країнами». Цю заяву Тевфік Рушді-бея вкрито оплесками та вигуками схвалення.

**

ПЕЙПІН, 23. Газета «Хуабей-Ші-бао» (орган ЦК гоміндану), що виходить в Пейпіні, підкреслює, що Хіна тільки стратила від розриву взаємин з СРСР. Як говорить газета, відсутність радянського представника в Хіні, всупереч сподіванням тільки збільшила труднощі Хіни. Підкреслюючи далі зростання радянсько-англійських та радянсько-американських зв'язків, газета заявляє, що Хіна не повинна відставати від інших держав і, наприкінці, вимагає відновлення радянсько-хінських взаємин.

**

ВАРШАВА, 22. Залеський дав інтерв'ю представникові газети «Пестер Лойд». На запитання журналістів, як складаються взаємини між СРСР і Польщею після випадку в Барановичах, Залеський заявив, що самий характер цього випадку заздалегідь виключає можливість впливу на взаємини між обома державами.

**

ЛОНДОН, 22. Джойсон Хікс в «Дейлі Телеграф» гостро критикує заяву Мекдоналда про те, що робітничий уряд відновить взаємини з СРСР. Наводячи витяги з «Правди», з відозви Комінтерну і т. інш., Хікс намагається покласти на СРСР відповідальність за заколоти в Індії і в інших місцях. «Я не бачу користи—пише Хікс—підтримувати дружбу з державою, яка безперервно і свідомо працює над тим, щоб заподіяти шкоду нашим інтересам в першому-ліпшому місці земної кулі».

Конференція Малої Антанти

Не дійшли спільної політики щодо СРСР

ВІДЕНЬ, 22. За офіціяльним повідомленням про конференцію Малої Антанти, союзні договори між державами Малої Антанти продовжено на 5 років. Крім того, підписано договір про примиріння та арбітражний розгляд, складений на зразок типового договору, ухваленого Лігою Націй.

**

БЕРЛІН, 22. Београдський кореспондент «Берлінер Тагеблат» повідомляє, що югославський король у понеділок двічі прийняв чехословацького міністра закордонних справ Бенеша (що брав участь у конференції Малої Антанти). За відомостями кореспондента, на розмовах між югославським королем і Бенешем докладно обговорювалося питання про відношення держав Малої Антанти до СРСР; зокрема обговорено питання про антирадянський фронт. В наслідок цих розмов відпала ідея спільної політики держав Малої Антанти у питанні про відновлення взаємин з СРСР і «кожна з держав Малої Антанти зберігає і надалі волю дій».

Справа берлінських фальшівників

БЕРЛІН, 22. Сьогодні відбулося розпорядне засідання суду в справі Орлова і Павлоновського. Прокурор заперечував проти клопотання оборони звільнити підсудних з-під варти, посилаючись на те, що стали відомі нові випадки вчинених фальшувань. Мова йде про фальшування документів великого політичного значіння, причому фальшивники продавали ці фабриковані документи за великі суми. У зв'язку із викриттям цих фальшувань прокурор вручив обороні й підсудним додатковий обвинувальний акт. Клопотання оборони звільнити Орлова та Павлоновського відхилено. За відомостями «Ахт Ур Абендблятт», справу Орлова й Павлоновського слухатимуть в другій половині червня.

**

БЕРЛІН, 23. Виявляється, що додатковий обвинувальний акт, що його вручив учора прокурор Орлову і Павловському (Сумарокову) стосується фальшувань, що їх обвинувачені чинили в відношенні до німецького комісаріяту громадського ладу. 1926 року в одного російського заарештованого запідозреного в шпигунстві на користь СРСР був знайдений документ, який виходив з загально-німецького міністерства внутрішніх справ. Щоб виясніти обставини за яких потрапив цей документ, розпочате було щонайсуворіше слідство. Про це довідався учасник банди фальсифікаторів Орлова, Павловський. Він запропонував німецькому комісаріяту громадського ладу свої послуги для «викриття» неправдивого шпигунства з метою одержання невеличкої нагороди. Після нього Павловський передав комісаріяту громадського ладу документи, що їх виготувала фабрика фальшивок Орлова. Коментуючи додатковий обвинувальний акт, ліва газета «Берлін ам Морген» заявляє, що це нове обвинувачення потверджує, що Орлов тісно зв'язаний з важливими німецькими урядовими установами.

«Вельт ам Абенд» зазначає, що як видно з додаткового обвинувального акту, комісаріят громадського ладу за велику суму придбав у Павловського і Орлова документи, які повинні були довести, що заарештований руський провадив шпигунство на користь СРСР. Тепер вияснюється, пише газета, що ці документи були фальшивки. Шахрайська банда Орлова виготувала ці фальшивки, щоб дискредитувати радянський уряд в очах німецького уряду і викликати дипломатичні ускладнення з Німеччиною і СРСР.

Заява японських рибопромисловців

ТОКІО, 22. Вся преса публікує сенсаційну заяву «Роріс сусіан куміай» (асоціяція рибопромисловців у радянських водах), де сказано:

«Всупереч енергійній кампанії асоціяції за розв'язання різних спірних питань, Радянський уряд не виявив щирости, а японський уряд також не задовольнив цілком вимог асоціяції. Через це асоціяція на свій риск і страх оголошує про проведення заходів, потрібних для оборони набутих нею прав, а саме: 1) дозволити членам асоціяції почати вільно ловити рибу на 18-х ділянках, що раніше належали японцям; 2) повпред СРСР у Японії—Трояновський обіцяв повернути 41 ділянки, японські рибопромисловці згодились пізніше одержати тільки 38, проте, Радянський уряд повернув їм тільки дві ділянки. Через це асоціяція припускає вільно ловити рибу на 38 ділянках; 3) через те, що між зацікавленими членами асоціяції ще не досягнено згоди про передачу 78 рибальських ділянок, асоціяція дозволяє вільно ловити рибу на цих ділянках. У четвертому пункті містяться вказівки, що стосуються сплачування орендної плати за ділянки, які повинно зараховати в депозит наприкінці червня і перевести до СРСР після врегулювання питань рибальства з Радянським урядом. Асоціяція обіцяє видати всім рибопромисловцям спеціяльні сертифікати. (Патенти на рибальство).

**

ТОКІО, 22. Вся преса заявляє, що міністерство закордонних справ незадоволене з заяви рибопромисловців, бо вона руйнує всі способи міністерства закордонних справ досягти угоди з радянським урядом. Преса далі зазначає, що більше того, «вільне рибальство тепер не так легко здійснити, як за старих часів вільного рибальства, так змінилися умови. Обидві держави в нормальних дипломатичних взаєминах, а крім того, радянський уряд має в своєму розпорядженні потужний апарат ДПУ».

Становище в Афганістані

Реакція спирається на басмацькі банди

КЕРКИ, 23. Одержані відомості, що загони племені Гільзаї на чолі яких стоїть Гулям Расульхан, які висловили намір підтримувати Аман-Улу, зайняли місто Анхой. Гільзаї намагаються зв'язатися з Гулям-Набіханом і підтримати його підчас встановлення влади Аман-Улі в Мейменї і інших містах Північного Афганістану. Вплив Гулям-Набіхана безперервно шириться. З ріжних районів продовжують прибувати делегації, щоб висловити відданість Аман-Улі.

***

КУЛЯБ, 23. За одержаними тут відомостями, стан у Кабулі залишається вельми напруженим. Арешти і кари осіб, запідозрілих в співчутті Аман-Улі, набули масового характеру. До району Газні, як ходять чутки, прибув з Індії Шір-Ага—брат відомого Кабульського Улема Хазрети-Шур-Базара, щоб агітувати серед племен, розселених на південь від Кабула, на користь Бача-Сакао. Утікачі Бадахшанської провінції передають, що в Кабулі війська надзвичайно мало, бо майже всі частини відряджені в ріжних напрямках для боротьби з загонами, що наступають.

***

КЕРКИ, 23. Місто Анхой перед тим, як його зайняло військо віддане Аман-Улі, охороняла басмацька ватага в 100 чоловіка, під командуванням Алаяр-бека. По відновленні в Анхої влади Аман-Ули басмачі розбіглися. Прихильник Бача-Сакао продовжує в своїй боротьбі спиратися на басмачів. Абдурахім-хан, що зайняв Герат, зв'язався з відомим курбашем Давлет-Сердаром, нещодавно прогнаним з нашої території після невдалого наскоку, а також з дрібнішими ватажками Мамелом Алі-Петіханом і іншими. Басмачі, що ховалися в районі Кушки і Герату по зайнятті Герату прихильниками Бача-Сакао, почуваючи цілковиту безкарність, взялися до грабунків та вбивств.

***

КУЛЯБ, 23. Серед людности Ханабадського району збільшується тяга до перекочування на Радянську територію. Дехкани незадоволені з примусового вербування до армії, що відриває їх від польових робіт в найгарячішу пору. Мули й поміщики ширять серед людности чутки, ніби в разі падіння влади Бача-Сакао, всі таджики будуть поголовно знищені. Агітація ця не має співчуття серед широких мас людности.

***

КУЛЯБ, 23. Утікачі з Катагано і Бадахшанської провінції передають, що серед людности якісь особи провадять посилену агітацію, що має на меті розпалити міжнаціональну і міжплемінну ворожнечу в Північному Афганістані. Агітацію підтримують мули, а також особи, що відомі, як явні англійські агенти. Таджиків та узбеків підбурюють проти хазарійців і туркменів. З усього видно, що робота провадиться за заздалегідь розробленим англійцями планом, що має на меті перетворити Афганістан на арену усобної війни, щоб знесилити країну і прискорити процес її поневолення.

Вислання берлінського кореспондента „Правди" відстрочено

БЕРЛІН, 22. Агентство Ост Експрес повідомляє, що здійснення наказу про вислання берлінського кореспондента «Правди» Гросамана після розгляду обставин справи у пруському міністерстві внусправ відстрочено на 6-ть місяців.

Поразка французького імперіялізму в Ельзасі

ПАРИЖ, 23. Буржуазія й соціялістична преса зустріли з величезним роздратованням обрання на міського голову Страсбургу замість правого соціяліста і франкофіла Пейрота, кол. депутата, комуніста Юбера. Свого часу відмовлення Юбера промовляти в палаті депутатів французькою мовою викликало гострі протести, як усіх буржуазних партій, так і соціялістів. На помічників Юбера обрано комуністів й автономістів. За Юбера, крім комуністів, голосували всі автономісти, в тім числі і ті, що належать до номіркованих клерикальних груп. «Юманіте» підкреслює, що обрання Юбера завдав нового удару французькому імперіялізмові в Ельзасі.

Висока якість уральської нафти

ЛЕНІНГРАД, 22. В лабораторії геологічного комітету закінчено аналізу уральської нафти. Аналіза показала, що уральська нафта мало відмітна від високоякісних сортів нафти, дарма що зразки взято із найгорішніших шарів, де завжди якістю нафта далеко нижча проти глибоких шарів.

***

ПЕРМЬ, 22. До Верхнє-Чусівських містечок прибули заст. голови ВРНГ Касіор, проф. Преображенський і викладачі Пермського університету та представники окрвиконкому. Пароплав в Чусівських містечках зустрів тисячний натовп селян. На березі відбувся мітинг, де Касіор від імени уряду СРСР вітав людність із знайденням перлини Уралу—нафти і пояснив значіння цього відкриття для промисловости. Після мітингу розпочали пробовувати свердловину. Результати перевищили всі сподіванки. Коли відкрили свердловину, вона почала фонтанувати спочатку газом, а потім суцільним струмком нафти. Через прорив шлангу фонтан закрито. Протягом 7-ми хвилин здобуто коло 2-х тон нафти. Після закриття фонтану за невеликий час тиснення у свердловині збільшилося до 3-х атмосфер.

Перебування Бруно Ясенського в СРСР

Причини вислання письменника з Франції.

МОСКВА, 22. 22 травня до Москви прибув висланий з Франції видатний польський пролетарський письменник Бруно Ясенський. По прибутті поїзда на пероні вокзалу відбувся мітинг. Від імени міжнародного бюра революційної літератури, Ясенського вітав Бела Ілеш, який закликав письменника віддати свої сили і свій талант на користь пролетарської революції і пролетарської літератури. Потому Ясенського привітали від РАПП'у і польської секції міжнародного бюра пролетарської літератури—Домбаль від польської компартії—Даярський, від українських літературних організацій—Пеньковський і інші. Ясенський на́ло дякував.

Вдень Ясенський на бесіді з представниками преси розповів про висилку його з Франції. Безпосереднім приводом до моєї першої висилки з Франції, сказав Ясенський, було опублікування романа «Я жгу Париж» в «Юманіте». Влада вбачила в ньому заклик до некорення салдат та агітацію за перетворення майбутньої імперіялістичної війни на громадянську.

За другу причину висилки були, як це пощастило згодом виявити, неодноразові вимоги польського посольства в Парижі про мою висилку. За першого разу мене вислали в грудні минулого року і тиждень я жив у Німеччині, доки Ліга оборони прав людини не добилася мого повернення до Парижу. Через місяць відбулася друга постанова про мою висилку, але повістки про це я не одержав, бо старався яко мога частіше міняти кватиру. Протягом найближчого тижня був організований протест письменників і громадських діячів, адресований міністрові Тардьє з вимогою анулювати постанову про мою висилку. Проте, Тардьє не звернув ніякої уваги на цей протест і через деякий час на нову вимогу польської місії в Парижі мене заарештували напередодні 1 травня і відрядили під конвоєм поліції на бельгійський кордон. Поводилася поліція зі мною на цей раз надзвичайно грубо. Поліцаї побили мою дружину і вдарили мене, коли я намагався висловити протест проти грубого поводження. Мене взяли вночі просто з постелі і без речей відрядили на кордон. Бельгійська влада відмовилася дати мені право захисту в Бельгії і я проїхав прямо до Берліна, куди прибув 1-го травня. Через кілька день я вже мав запрошення від міжнародного бюра пролетарської літератури приїхати до Радянського Союзу.

Тов. Ясенський говорить, що у Франції це був перший випадок висилки письменника.

Від Об'єднаного Державного Політичного Управління

МОСКВА, 23 (ТАРС). Об'єднане Державне Політичне Управління викрило контр-революційні організації на залізничному транспорті і в золото-платиновій промисловості Союзу, що ставили собі за мету повалити радянську владу за допомогою чужоземної інтервенції та відновити в країні капіталістичний лад. Своєї мети вони добивалися за допомогою шкідництва й дезорганізації цих галузей народного господарства. За ідеологічних збудників і практичних керівників по них були: по контрреволюційній організації на транспорті: фон-Мекк, Н. К. кол. потомственний дворянин, кол. голова правління товариства приватної Московсько-Казанської залізниці, її великий акціонер, останніми часами начальник економічної секції центрально-планової управи НКШ, Величко А. кол. потомственний дворянин, кол. начальник перевозок при царській ставці, останніми часами член президії всесоюзної асоціяції інженерів і голова її транспортної секції, член центрального комітету НКШ у справі перевозок. По контр-революційній організації в золото-платиновій промисловості: Пальчинський П. А., кол. товариш міністра торгівлі і промисловости в уряді Керенського, кол. комендант оборони Зимового палацу в Жовтневі дні 1917 року. Останніми часами кол. проф. Ленінградського Гірничого інституту.

Колегія ОДПУ на засіданні своєму від 22-V 1929 р., розглянувши справи вищезазначених організацій, ухвалила: фон-Мекка М. К., Величка А. Ф. і Пальчинського П. А., як контрреволюційних шкідників і непримирних ворогів радянської влади—розстріляти.

Присуд виконано.

Решту учасників зазначених контр-революційних організацій засуджено на ріжні терміни ув'язнення до концтаборів.

Заст. голови ОДПУ **Г. Ягода.**

м. Москва, 23 травня 1929 року.

До перебування в Харкові німецького посла в СРСР п. фон-Дірксена

22-го травня у парадних кімнатах Уповнаркомзаксправ відбувся обід, організований на пошану прибулих до Харкова німецького посла в СРСР п. фон-Дірксена та його дружини. На обіді були—усім складом консульський корпус та представники господарських і громадсько-культурних організацій Харкова.

Підчас обіду уповноважений Наркомзаксправ на Україні тов. **Александровський** вітаючи німецького посла та його дружину від імени Українського уряду і Наркомзаксправ СРСР, між іншим сказав:

— У вашій особі я вітаю також і ту країну, що раніше від усіх правильно зрозуміла основне прагнення зовнішньої політики СРСР до збереження миру та зміцнення добросусідських стосунків з усіма країнами, прагнення, що його документував наш Союз у великому числі відповідних договорів і пропозицій, з якими ми невтомно виступаємо перед зовнішнім світом.

З цього погляду Рапальський договір є зразком правильної методи встановлення твердих дружніх взаємин між двома країнами з ріжним ладом, але з однаковим прагненням до приязні і збереження миру на ґрунті взаємного довір'я і поваги до особливостей кожної із сторін, а договір про непапад 1926 року є блискуче продовження цієї, так щасливо початої в Рапало політики миру і приязні.

Мені особливо приємно відзначити, що вже підчас вашого перебування в Москві, пане после, генеральний договір, що лежить в основі наших взаємин, не тільки набув підтвердження, а й був посилений рядом спеціяльних конвенцій і протоколів і цим шляхом база для взаємного розуміння й зростання дружніх взаємин була значно поширена і поглиблена.

Водночас величезна відбудовна й реконструктивна робота в СРСР знайшла корисного і гідного контр-агента в особі німецького народнього господарства. Я з особливою приємністю можу відзначити, що ріжниця народньо-господарського ладу наших республік не стала на перешкоді до зближення між нашими країнами. Навпаки, вдало знайдено результанта у формі торговельного договору між Німеччиною і СРСР дозволила використати в інтересах обох сторін можливості, закладені в народньому господарстві наших країн.

Зокрема, і народнє господарство України, що обіймає у всесоюзному господарському комплексі найзначніше місце, виразно відчуває на собі благотворчий вплив розвитку господарських взаємин з Німеччиною—і беручи в неї і даючи їй потрібне й можливе із своїх скарбів.

Говорячи про політичні і економічні взаємини між нашими країнами, не можна не згадати про зростання й зміцнення культурних зв'язків між СРСР і, зокрема, УСРР з Німеччиною, що дуже сприяють взаємному розумінню і тим добре впливають на загальне зростання зближення між нашими країнами, бо що ближче і що краще ми знаємо одне одного, то більше ми маємо змогу зберігати правильну перспективу і оцінку взаємних інтересів, і коли вони збігаються і коли вони розходяться.

Ваш приїзд до столиці України, пане после, говорить за те, що господарськополітичні і культурні взаємини між СРСР і Німеччиною розвиватимуться і надалі з тим же успіхом, а ваше бажання поширити ваші багаті знання нашого Союзу особистим знайомством з однією з його найбільших республік знаходить серед нас жвавий відгук і ми з щирою приємністю і дружніми почуттями ще раз вітаємо Вас і Вашу дружину в столиці України.

Відповідаючи, німецький посол фон-Дірксен, насамперед, висловив уповноваженому НКЗаксправ тов. Александровському і Українському урядові подяку за запрошення та дружній прийом, виявлений йому підчас відвідин Харкова.

Він дуже радий, що мав змогу здійснити свій намір візитувати уряд УСРР, бо ще вступаючи на посаду, він поставив собі за мету ознайомитися з найважливішими частинами Радянського Союзу, особливо з Україною. Своїм жвавим темпом, великою будівничою роботою останніх років та трудовою енергією своєї людности Харків справив на нього велике враження. Все це свідчить про непохитну волю українського населення до розвитку з усією енергією свого господарства, а тим самим і до допомоги господарському відбудуванню Радянського Союзу.

Ця трудова енергія живо нагадує йому про його батьківщину Німеччину, що також з подібною енергією прагне усунути економічні наслідки війни та відбудувати своє господарство.

Далі п. посол нагадує про численні нитки, що сторіттями зв'язують Україну та Німеччину й, особливо, зміцнилися останніми роками.

Наприкінці своєї промови пан посол дякував уповноваженому Наркомзаксправ т. Александровському за виявлені почуття щирої дружби, що їх Радянський Союз має до Німеччини, і заявив, що Німеччина в такій самій мірі відповідає на цю дружбу. За своє завдання він ставить: зменшувати те, що може поділяти обидва народи, і сприяти об'єднальному принципові, висуваючи його на передній план. Він брав участь останніми роками в опрацюванні ряда найважливіших між Німеччиною та Радянським Союзом договорів і прикладе всіх своїх сил для дальшого оформлення обопільних взаємин.

23-го травня німецький посол п. фон-Дірксен з дружиною разом з генеральним консулом на Україні доктором Вальтером і першим секретарем німецького посольства п. Бройтігамом в супроводі зав. пресбюро Уповнаркомзаксправ т. Мотузки одвідали ДЕЗ та 3-ю робітничу поліклініку. Одвідання тревало понад 2½ год.

Соціялістичне змагання в сільському господарстві

Лист тов. Г. І. Петровського

Голова ВУЦВК'у тов. Г. І. Петровський надіслав заступникові голови ЦКНС тов. Фесенкові листа, де висловлює думку про поширення соціялістичного змагання, що жваво розгорнулося в промисловості, також і на сільське господарство. **Тов. Петровський вважає за потрібне, щоб соціялістичне змагання охопило, як індивідуальні, так і колективні господарства.**

В цьому питанні,—пише тов. Петровський,— **наше селянство повинно піти за прикладом робітників.**

Головну увагу треба звернути на виконання завдань у справі підвищення врожайности, додержання агромінімуму та виконання заходів боротьби з посухою, зокрема, лісонасадження, обводнення т. ін.

На думку тов. Петровського, соціялістичне змагання в сільському господарстві повинно призвести до дальшого посилення темпу його колективізації. **До змагання треба притягти цілі села, комуни, артілі, радгоспи і т. ін. Воно має відбуватися під гаслом зміцнення колективістичного руху.** Треба, говорить у своєму листі тов. Петровський, щоб передові райони повели за собою всі інші.

Тов. Петровський рекомендує широко висвітлювати перебіг соціялістичного змагання в сільському господарстві на сторінках преси і, насамперед, в селянських газетах. Комнезами мають бути активними учасниками й ініціяторами соціялістичного змагання на селі.

В президії ЦКНС

Президія ЦКНС обговорила на спеціяльному засіданні питання про соціялістичне змагання в сільському господарстві, поставлене в листі тов. Петровського.

Заступник голови ЦКНС тов. Фесенко у своєму докладі зазначив, що **змагання стане за найжвавіший і найреальніший засіб посилити темп соціялістичного перебудування сільського господарства.** В проведенні змагання комнезамам має належати провідна роля. До змагання треба притягти всю бідноту нашого села. Треба надати йому конкретного і практичного характера. Зокрема, у степовій смузі слід широко розгорнути лісонасадження. Села степових округ, що найбільше терплять від посухи, мають виявити в цьому питанні максимум ініціятиви.

Комнезами повинні поставити перед селянством питання про організацію громадських розсадників посадкового матеріялу, що його нам бракує. На Мелітопільщині загальні збори одного з сел ухвалили посадити 500 дес. громадського саду. Закладено великий розсадник, і через 2—3 роки це село матиме на 300 дес. культурний фрухтовий сад.

Досвід цього села має використати все селянство степової смуги. Селянство, безперечно, відшукає потрібні для цього засоби.

Далі треба перед усією біднотою поставити завдання—цілком охопити земельну площу, висушити болота, обводнити посушливі місцевості і тим збільшити засівну площу.

Ініціятиву тов. Петровського треба підтримати і звернутися з відозвою до всього незаможного селянства.

Президія ЦКНС ухвалила пропозицію тов. Петровського і погодилася з основними засадами доклада тов. Фесенка. Найближчими днями ЦКНС розгортає кампанію у справі організації змагання в сільському господарстві.

V Всесоюзний З'їзд Рад

Звіт Уряду Союзу РСР

Доклад Голови РНК СРСР тов. О. І. Рикова

Тов. Риков (його з'їзд зустрічає оплесками). Товариші, я не зовсім певен, що мені пощастить закінчити мій доклад про діяльність уряду за минулі два роки в межах регламенту. Тимто я просив голову дозволити мені сьогодні доповісти з'їздові про міжнародню політику СРСР, а решту докладу відкласти до завтрішнього дня. Я дістав від голови відповідь, що він не заперечує, коли на це буде згода з'їзду (оплески).

I. Дві тенденції у взаєминах капіталістичного світу до СРСР

Товариші, тема першої частини мого докладу—це питання про міжнародню політику уряду Союза. У своїм докладі на попередньому з'їзді я вказував на те, що міжнароднє становище Союза РСР характеризується двоїстістю в наших взаєминах з капіталістичним світом. Серед буржуазних урядів борються поміж себе дві тенденції, одна агресивна, що виявляє собою вороже відношення до першого в світі уряду диктатури робітничої класи і має за свою мету знищити пролетарську диктатуру і друга тенденція, що припускає, у всякім разі, в даних умовах, мирне існування двох господарських систем: системи радянської і системи капіталістичної. Роботи попереднього IV з'їзду в квітні 1927 р. збіглися якраз з тим періодом, коли тенденції агресивного порядку були особливо дужі. Я вам нагадаю хоча б про те, що незабаром після закінчення робіт попереднього з'їзду стався розрив англо-радянських дипломатичних взаємин. Коли коротенько охарактеризувати той період, що був у галузі міжнародніх взаємин підчас попереднього з'їзду і найближчими часами після нього, то в основному цей період можна було б характеризувати двома явищами: перше—це величезна напруженість англо-радянських взаємин і друге—величезне піднесення революційного руху. Між цими двома явищами зв'язок був, безперечно, не тільки в часі, але й по суті. Бо, що означало піднесення і можлива перемога революції в Хіні. Величезне посилення позицій революції у всьому світі, послаблення влади імперіялізму і не абияке зміцнення становища нашого Союзу в капіталістичному оточенні.

Напруження міжнародньої обстанови у зв'язку з англо-радянським розривом досягло дуже значної сили. Це виявилося хоча б в таких подіях, як убивство нашого представника у Варшаві тов. Войкова. Потім настали ускладнення у франко-радянських взаєминах, ускладнення, які спричинили до вимоги французького уряду відкликати нашого посла в Парижі, т. Раковського й замінити його іншою особою; у грудні місяці цього ж таки року трапилися відомі події в Кантоні, події, що виявилися у звірячій росправі із співробітниками радянського консульства в Кантоні. Тимчасом, поруч хінської революції, піднесення хвилі світового революційного руху виявилося в таких явищах, як страйк англійських гірників, та посиленні революційно-національного руху в ряді колоніяльних країн. Цей розмах революційного руху на Сході не міг, безперечно, не позначитися і на активності англійських консерваторів щодо нашого Союзу. Розрив дипломатичних взаємин між СРСР і Англією у травні 1927 р. стався не раптом. Ще на березневій сесії Ліги Націй того ж таки року в її кулуарах дуже серйозно англійці висовували цілком конкретні плани утворення антирадянського блоку.

Отже, основна проблема міжнародніх взаємин, навколо якої, як коло вісі, розташовувалася вся міжнародня обстанова весни 1927 року, була напруженість взаємин між СРСР і капіталістичним світом. В центрі цієї напружености і стояло загострення взаємин між нашим Союзом і консервативним урядом Англії. Великобританський уряд прагнув узяти до своїх рук керівництво всіма силами ворожими Радянському Союзові. Цілий ряд англійських політичних діячів вказували на те, що катастрофа Радянського Союзу величезною мірою полегшить їм політику росправи і по колоніяльних країнах.

Отже, ворожість до класового ворога, до пролетарської влади і пролетарської держави була звязана з надією добитися таким способом поліпшення становища Великобританії по колоніях, коли там наростала хвиля революційного руху.

Важко сказати, яку ролю в цій агресії відогравали надія і план безпосереднього збройного нападу, хоч ті форми, які були перед цим розривом, своєю брутальністю перевищували все те, що досі знає історія дипломатичних взаємин. Всі ви пам'ятаєте, що наскок на АРКОС був зв'язаний із зламанням неспалимих шаф, зруйнуванням усіх підлог у приміщенні АРКОС'а та забранням усіх документів. Для цього англійський уряд не гребував користатися з явно фальшивих документів, серед них, з так званого «листа Зінов'єва», грубе фальшування якого тепер доведено повнотою.

Дальша політика англійського кабінету і тих кол англійських консерваторів, що були за організаторів цієї агресії, стала сходити до засобів економічного натиску на наш Союз. Уся спекуляція на тому, що ми переживаємо такі господарські труднощі, що загрожують крахом, всі віщування цього краху виходили з цих кол і правили за додатковий засіб для мобілізації навколо себе таких сил, які забезпечували б змогу цього антирадянського руху.

Тепер знову по закордонних газетах час-від-часу з'являються повідомлення такого ж типу про кризу, крах, банкрутство тощо. Тепер це вже жадної небезпеки не являє, бо раз люди протягом ряду років тільки те й роблять, що віщують, і жадне з цих віщувань не здійснюється, то їм перестають вірити. Саме це тепер і відбувається з віщуваннями про наш «крах».

Йдучи на все це, англійський уряд розраховував стати за організатора всіх сил, ворожих нашому Союзові. Що ж із цього вийшло? Як ви знаєте, нині навіть буржуазна преса дійшла до висновку, що зазнали поразки не ми з вами, а зазнав поразки англійський уряд, бо за ним не пішла жадна держава.

Незважаючи на методи економічної і фінансової боротьби з нами з боку Англії, все ж досі наша торгівля, наші економічні зв'язки з капіталістичним світом розвиваються. Це вказує на те, що спроба організації єдиного фронту проти нас, спроба, яка два роки тому була за основну подію у всій міжнародній обстанові, закінчилася для даного періоду невдачею. Консервативний уряд Англії порвав з нами взаємини і почав організовувати проти нас міжнародній блок, провадячи розмови, як що не про війну, так про блокаду. Невдача спроби англійських консерваторів створити антирадянський блок і поставити нас в особливо важкі умови пояснюється по-перше тим, що вони не зважили, що мають діло з таким урядом і такою державою, яка становить єдине ціле із народом, яка самою своєю суттю, класовим своїм ґрунтом не може зміняти своєї політики навіть під загрозою війни. Непохитність і сталість нашої зовнішньої політики виходить із соціялістичних принципів розвитку СРСР і непримирности всіх народів, що населяють нашу країну, в обороні здобутків Жовтневої революції.

Друга причина в тому, що в самих буржуазних державах набралося досить суперечностей, які забезпечили ріжне відношення ріжних урядів до роботи англійського кабінету, в справі організації єдиного фронту проти СРСР і цим самим ріжне відношення до Радянського Союзу.

Треба мати величезну наївність, ледве чи вибачливу, навіть для англійських консерваторів, щоб організувавши мир на ґрунті Версальського договору з пригнобленням одних країн іншими, а потім розраховувати на єдиний блок цих же таки країн і на брак між ними суперечностей. Така наївність, великою мірою, вже заздалегідь визначила катастрофу єдиного фронту проти СРСР.

Крім того, адже між урядами буржуазних держав існує така величезна кількість суперечностей, які виходять із суті їхніх інтересів та їхньої політики, що добитися єдиного блоку для уряду консерваторів не можна навіть незалежно від Версальської системи. Ось чому за якийсь час для англійського уряду стала очевидна потреба відступу.

За формулу відступу із своїх позицій і була постанова, ухвалена в раді Ліги Націй у червні 1927 р. Ця постанова говорить про «моральний фронт проти комунізму». Ця постанова—відступ, бо він дуже слабо виявляє ту мету, до здійснення якої прагнув уряд консерваторів Великобританії. Ця формула, звісно, відбиває агресивні тенденції проти нашого Союзу,—бо наш Союз, це держава, де коло влади стоїть комуністична партія,—але в ній нема одвертого визнання, одвертої декларації про потребу створити антирадянський блок для боротьби з комунізмом. Вона просякнута незвичайно лицемірним душком, що характеризується словами: «Моральний фронт».

Проте, кожному зрозуміло, що люди заявили про «мораль» саме тому, що вони не могли заявити про інше.

Щодо моралі, то я мушу сказати, що нас не дуже хвилює моральне відношення до нас тих людей, які ухвалили цю резолюцію про відношення до комунізму і до держави, яка комуністичний лад організує. Ми з вами ніколи в нашому будівництві не розраховували на моральне співчуття Черчіля, Джойнсона Гікса та їхньої партії. Ми завжди були певні у зворотньому. Разом в тим, ми з вами розраховували не тільки на моральне, а й на всяке інше співчуття тих сотень мільйонів робітників, селян і пригноблених колоніяльних народів, що їхнє співчуття й підтримка для нас незрівняно цінніші, бо така моральна підтримка СРСР—це безпосереднє виявлення інтересів сотень мільйонів трудящого людства (оплески).

На тлі дедалі жвавішої агресії з боку капіталістичного світу проти СРСР був цілий ряд нових явищ, що ілюструють роботу з справі організації антирадянського фронту. У Франції в ролі ідеолога утворення антирадянського блоку виступив сенатор де-Монзі, подавши пропозицію створити спеціяльну організацію західньо-европейського капіталу для того, щоб змусити Радянський Союз на великі поступки, причому цей сенатор обмовився, що він не хоче заходжуватися коло політики: для нього організація подібного блоку — «ділова робота», а не політика.

Потім його колега де-Жувенель розшифрував справжнє значення цієї кампанії. Він виступив у пресі через кілька днів після розриву англо-радянських взаємин з цілим рядом статтів, де писав:

«Зрештою, настав випадок для об'єднання Европи, про яке так багато говориться, але для цього ще нічого не зроблено. Розрив англо-радянських взаємин створює для цього слушну обстановку. Навряд чи такий слушний випадок трапиться нам незабаром, якщо ми його не використаємо».

Які ж завдання мав намір здійснити де-Жувенель за допомогою цієї об'єднаної Европи? Він продовжує:

«Не можна боротися з комунізмом і поруч цього провадити з радами фінансові переговори та підтримувати політичні взаємини, які й досі не призвели до будь-яких конкретних результатів. Англія була перша держава, що прагнула угоди з Росією. Вона й перша порвала свої взаємини з руськими. Бажано і треба досягти серйозної угоди Европи з Росією; але

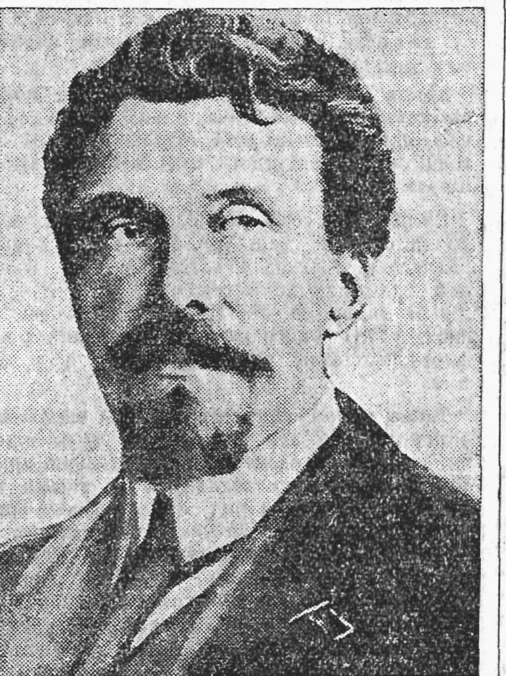

це повинна бути угода всієї Европи». Де-Жувенель пропагандує угоду всієї Европи з СРСР, розуміючи, безперечно, під цією угодою, створення єдиного европейського фронту, що повинен буде продиктувати Радянському Союзові свої умови.

Далі де-Жувенель пише:

...«Господарське відновлення Радянського Союзу не може бути справою Франції або Німеччини, Італії, або Англії, а тільки справою об'єднаної Европи; це відновлення треба провадити такими ж самими методами, як і відновлення Австрії та Угорщини, тобто за допомогою Ліги Націй, бо інших метод нема». Цю думку про участь Ліги Націй, як вирішального фактора врегулювати взаємини СРСР і капіталістичного оточення, де-Жувенель підкреслює ще раз у цій своїй статті в такій формі. Він заявляє:

...«Треба йти ще далі і рішуче заявити, що взаємини між Европою й більшовицькою Росією повинна організувати Ліга Націй».

Слідом за ним цю думку почали повторювати й інші.

Треба відзначити, що ці тенденції і ця агітація, що стали перекидатися на інші країни, відбилися і в частині німецької преси, яка змальовувала проєкти де-Монзі і де-Жувенеля, як засіб «самооборони» від радянської монополії зовнішньої торгівлі, прикидаючись, що мова йде про угоду з СРСР, тим часом, як плани зазначених політиків мали на увазі противопоставити СРСР єдиний фронт капіталістичної Европи. В органі німецької важкої індустрії «Бергверксцайтунг» ще цього року була вміщена стаття цього ж таки де-Жувенеля, де він повторює свої пропозиції й аргументи, висунуті ще в період англо-радянського розриву.

Цілий ряд діячів зв'язували з цією кампанією надії на те, що пощастить примусити нас скасувати хоча б монополію зовнішньої торгівлі й тоді більшовицька держава стала б приступною для кожного біржевого та імперіялістичного хижака. У паризькому журналі «Пакс» (назву журналу явно обрано з метою знущання. «Пакс» у перекладі на російську мову значить—мир) якийсь автор писав: ...«Тільки ради можуть побоюватися утворення цього економічного блоку, бо коли для них ще можлива боротьба на політичному ґрунті з деякими шансами на успіх, то боротьба на економічному ґрунті буде для них дедалі важча; в наслідок вони незабаром не зможуть чинити опір незблаганому натиску реальности».

З усього цього ясно, яка енергія була розвинена, у зв'язку з англо-радянським розривом для того, щоб довести цей розрив до утворення анти-радянського блоку. У тісному зв'язку з цим, є такі факти, як політика захоплення французьким банком нашого золота, вивезеного до Сполучених Штатів, як участь німецьких банкірів у товаристві кредиторів Росії, — участь, що, безперечно, стоїть, висловлюючись дипломатичною мовою, з явному «моральному» противенстві до Раппальського договору.

Поруч цих ворожих тенденцій у міжнародній обстановці розвивалися й тенденції другого порядку з бік мирного співжиття між радами та буржуазним світом. Про ці тенденції я докладно скажу в другій частині свого докладу.

За таких обставин, наша політика полягала в тому, щоб усіма засобами подолати й усунути активність ворожих нам сил та тенденцій, прагнучи до збереження миру, як потрібної передумови будівництва соціялізму в СРСР.

II. Боротьба за мир

Радянский уряд не раз заявляє, що боротьба за мир є складова, органічна частина нашої зовнішньої політики. Вона випливає з інтересів нашого Союзу, його господарського розвитку, соціялістичного будівництва, в якому зацікавлена робітнича класа цілого світу. Боротьбою за мир ми здійснюємо політику, що виявляє інтереси трудящих усієї земної кулі, бо у війні й від війни, ясна річ, терплять не постачальники зброї, а ті, з кого складаються армії, тобто, робітники та селяни. Це давало нам завжди тверду принципіяльну основу для рішучої боротьби за мир.

IV з'їзд рад, що відбувався два роки тому, як головну провідну установку в галузі зовнішньої політики дав нам таку директиву: «З'їзд звертає увагу народів цілого світу на той безперечний факт, що Союз Радянських Соціялістичних Республік є єдина в світі держава, яка провадить пряму й одверту політику послідовного миролюбства, що відповідає інтересам усього людства. Цілком ухвалюючи цю політику миру, з'їзд доручає урядові Союзу і надалі невхильно її проводити й прагнути до встановлення та зміцнення дружніх стосунків з чужоземними державами. З'їзд з задоволенням відзначає, що ці прагнення Союзу знайшли відгук у деяких державах, розвиток економічних зв'язків з якими є найкращий покажчик правильности цієї політики».

Здійсненню цієї найголовнішої директиви IV-го з'їзду й була присвячена наша робота в галузі міжнародньої політики.

У той самий момент, коли уряд англійських консерваторів, підготовляючи розрив дипломатичних стосунків, вчинив брутальний наскок на приміщення торговельного представництва Союзу РСР у Лондоні, в той самий момент, коли керівники англійської політики працювали над підготовкою фінансової та економічної блокади Союзу, — радянська делегація на міжнародній економічній конференції в Женеві у травні 1927 року виступила з програмою, що декларувала можливість «мирного свівіснування двох систем народнього господарства — капіталістичної і соціялістичної». Цю програму «мирного співвіснування» двох систем народнього господарства, як потрібної передумови будівництва соціялізму в СРСР, Радянський Уряд незмінно проводив у життя за час між IV і V-м з'їздами рад. Наша політика в боротьбі за мир з особливою виразністю за минулий період виявилася в діяльності нашої делегації у підготовній комісії в справі роззброєння, у нашому відношенні до пакту Келога і в, так званому, московському протоколі, підписаному з нашої ініціятиви з сусідніми з нами державами.

Як відомо, над питанням роззброєння Ліга Націй працює вже 8 років. Наша делегація на V-й сесії роздала усім учасникам її довідку, до зазначається, що за цей час ріжні органи Ліги Націй мали 121 сесію в питанні про обмеження озброєнь і ухвалили загалом 111 резолюції. Праці ріжних органів Ліги Націй у питанні про роззброєння надруковані на 14.000 сторінках (сміх). Коли я читав про те, що озброєння в усіх країнах збільшується, я гадав — чи не це угноює той ґрунт, де ростуть гармати, кулемети, отруйні гази. До такої комісії й потрапили наші делегати для боротьби за мир. Я гадаю, що небагато з присутніх позаздрять їхній боротьбі з цьому оточенні (сміх). Дотепер жодного салдата, жодної гармати, жодного крейсера, жодного набою не пощастило зменшити, а 14.000 сторінок списали, силу-силенну паперу зіпсували з величезною працездатністю (сміх).

Радянський Союз запрошено для участи в роботі підготовної комісії ще 1925 року. Ми тоді відповіли, що не відмовляємося від усякого обговорення питань щодо роззброєння, ладні взяти участь і в роботах цієї комісії, але зробити це ми зможемо тільки тоді, коли робота її буде перенесена в таке місце, куди ми зможемо приїхати. Ми зазначали, що не зможемо взяти участь у роботі комісії, що засідає в Швайцарії, бо там за цілком виняткових обставин убито нашого посла з Італії тов. Воровського, посланого з відому швайцарського уряду для участи в Лозанській конференції. Ми не хотіли посилати на смерть нових синів Жовтневої революції. Урегулювання конфлікту з Швайцарією, викликаного вбивством тов. Воровського, затягувалося не з нашої вини. Цей конфлікт зліквідовано у квітні 1927 року і це дало змогу СРСР брати з листопада-грудня 1927 року участь у роботах як міжнародньої економічної конференції, так і підготовної комісії в справі роззброєння.

На IV-й сесії наприкінці 1927 року тов. Літвінов від імени уряду СРСР вніс пропозицію про загальне і цілковите роззброєння, згідно з якою «договірні держави урочисто визнають, що єдиний реальний засіб, який сприяє збереженню миру, є загальне й цілковите скасування всіх збройних сил, і укладають цю конвенцію, призначивши для цієї мети своїх уповноважених, які після обміну своїми повноваженнями, визнаними в належній і відповідній формі, згодились: з дня набуття сили цієї конвенції буде приступлено до цілковитого роззброєння, що має бути закінчене в 4-хрічний строк порядком, який

V Всесоюзний З'їзд Рад

має на меті обмежити можливість збройних сутичок уже по скінченні першого року».

Ось пропозиція, що її ми внесли. Нам тепер і в той період, коли ми цю пропозицію вносили, докоряли, що ми вносимо несерйозну пропозицію, що ми вносимо таку пропозицію, яку буржуазні уряди не в силі прийняти. Ми відповіли, що коли хто-небудь хоче внести таку пропозицію, яку вони б без труднощів прийняли, то нехай вносить пропозицію не про роззброєння.

Радянський Уряд ясно здавав собі справу в тому, що імперіялістичні держави на цю найрадикальнішу, але разом з тим просту форму практичного здійснення питання про роззброєння, не підуть. Проте, ми висунули нашу пропозицію, бо ми цілком виразно розуміємо, що народи боротимуться проти війни та за роззброєння й рано, чи пізно утворять такі уряди, які його здійснять (оплески). Для нас цілком безперечно, що досягнення загального роззброєння буде наслідком довгої й впертої боротьби, що воно означатиме ліквідацію величезного періоду історії. Безперечно, що такі події не відбуваються раптом, а є наслідком величезного руху та велетенських зрушень в стосунках людей, націй, держав. Але все це тим скорше станеться, чим скорше й чим рішучіше та послідовніше точитиметься за це боротьба.

Представники урядів, що керують роботами підготовної комісії Ліги Націй, у своїх запереченнях тов. Літвінову, не зуміли навести жодного відповідного інтересам робітничої класи та народів аргументу проти здійснення негайного й загального роззброєння. Але й їхня тактика мала, розуміється, серйозний підклад у класових інтересах тих імперіялістичних груп, в чиїх руках є урядова влада в буржуазних державах.

Висунувши вимоги про одночасне повне й загальне роззброєння, радянська делегація тим самим викрила імперіялістичні воєнні тенденції урядів капіталістичних країн і зірвала завісу з канцелярських таємниць Ліги Націй, кулуари якої є саме те місце, де провадиться переговори й складається договори та угоди в жадному разі не для забезпечення миру. Радянська ж делегація показала, що наша країна, наша пролетарська держава провадить чесну й послідовну боротьбу за мир.

А багатомільйонні маси трудящих усіх країн в радянських пропозиціях побачили відбиття свого власного прагнення до миру.

Підготовна комісія відкинула радянський проект загального роззброєння, виходячи з 8-го арт. статуту Ліги Націй, який каже, що: «Члени Ліги визнають, що збереження миру вимагає зменшення національних озброєнь до мінімуму, сумісного з національною безпекою та з виконанням міжнародніх зобов'язань накладуваних загальним діянням».

Члени Ліги Націй цей параграф статуту вважають за заборону роззброєння. Вони, очевидно, думають, що коли б це й можна було зробити, коли б непереборних перешкод для загального роззброєння не було б, то додержання букви статуту, як якоїсь «вищої засади», панує над усім і ось з цих, суто формальних причин вони відмовилися поставити на обговорення нашу пропозицію про загальне роззброєння.

Та на неї все-таки широко відгукнулися не тільки робітничі й селянські маси, а й ті елементи інтелігенції, яких можна залічити до щиро-пацифістських. Коли наш проект загального роззброєння відкинули, ми запропонували нашій делегації зробити нові спроби практично розвязати питання про роззброєння й внесли проект поступового роззброєння, який був у нашому плані першою стадією повного роззброєння. Ця наша друга пропозиція була така:

«Договірні держави визнають, що єдино справедливий шлях є шлях прогресивного зменшення усіх форм озброєнь, відповідно до чисельности та складу, скільки ця метода найменшою мірою порушує інтереси слабших держав, що економічно залежать від сильніших держав, і згоджуються покласти зазначений принцип в основу зменшення озброєнь». Ми запропонували почати зменшення озброєнь з більшим темпом для тих держав, в яких величезні армії та величезні технічні засоби, і з меншим темпом для слабих держав, в яких невеликі армії і незначні технічні засоби. Цей проект не могли відкинути з тих формальних мотивів, що Ліга Націй своїм статутом забороняє роззброєння. Пропонуючи часткове роззброєння, поступове зменшення озброєнь з формального боку, з погляду статуту Ліги Націй, ми жодної статутової непристойности не вчинили, і комісія мусила цю нашу пропозицію обговорити. Ось тоді й почалася тяганина. Обговорення цього нашого проекту відкладалося протягом 13-х місяців. Двічі тов. Літвінов звертався до голови комісії Лобдона з дуже настирливими вказівками на конечність скликати підготовну комісію для розгляду цього проекту. Тільки через 13 місяців вона була скликана. Тов. Літвінов зовсім недавно повернувся з останньої сесії підготовної комісії, що відкинула і цей наш проект, відкинула вже з причин, не передбачених статутом Ліги Націй. Його відкинуто через те, що до завдання підготовної комісії ніби входить тільки намітити об'єкти озброєнь, що належать до зменшення. Все ж інше треба передати на міжнародню конференцію. Ви помилитесь, коли подумаєте, що завдання міжнародньої конференції є встановити норми зменшення озброєнь. Нічого подібного. Міжнародня конференція теж не повинна встановлювати точні норми роззброєнь, вона має зареєструвати тільки заяву кожної держави про свою безпеку. Кожна держава сама визначить—чи може вона зменшити, чи не може нічого зменшити. Ось цю роботу намагаються виставити за роботу в справі обмеження озброєнь (сміх). Сміх у цій залі, що супроводжує моє фактичне повідомлення, свідчить про те, що з'їзд рад цілком розуміє дипломатичну гру буржуазних урядів.

Усі балачки представників буржуазних урядів щодо роззброєння, зменшення озброєнь, складу комісії, спеціяльних органів з цього приводу і т. інш. на ділі приховують збільшення озброєнь і підготовку до нових воєн. Адже, підготовна комісія відхилила навіть такі елементарні пропозиції нашої делегації, як заборону бомбардувати з аеропланів мирну людність, заборону підготовляти мирного часу хемічні засоби війни і т. інш.

Шоста сесія підготовної комісії, яка щойно закінчилася, характерна одним. Вона значною мірою відмовилася від попередньої методи безрезультатної гри пацифістськими словами.

На шостій сесії провідні мілітаристичні уряди скинули машкару. Підготовна комісія виключила з числа об'єктів воєнних озброєнь, належних до зменшення, вивчені суходільні кадри та мобілізаційні військові запаси, унтер-офицерські кадри повітряної флоти, військову повітряну флоту й т. і., і т. п.

Таким чином, підготовна комісія виключила з переліку об'єктів, належних до зменшення, всі основні елементи моци сучасної армії. Підготовна комісія відкинула не тільки наші пропозиції, а й ряд своїх власних артикулів, включених на попередніх сесіях до її ж таки проекту конвенції. З проекту конвенції вилучено такий основний елемент збройних сил, як військово-суходільні резерви та мобілізаційні запаси, що робить проект комісії нічого не вартим папірцем.

Так, товариші, на даній стадії закінчилася наша боротьба за мир та роззброєння в підготовній комісії.

Коли простежити, звідкіля взялася ця підготовна комісія в справі роззброєння, то мені здається, що вона є онука тієї великої кампанії, що відбувалася другої половини останньої імперіялістичної війни, коли народи, поставлені під рушницю в окопи, стали втрачати останній терпець, коли почали спалахувати іскри революційного руху на всіх фронтах імперіялістичної війни. Тоді кинуто гасло, що ця війна буде остання війна. Це гасло підтримав тодішній великобританський прем'єр міністр Лойд Джордж, його підтримав у нас Мілюков і Керенський, його підтримали також політичні діячі і інших країн. В такий спосіб хотіли стримати салдат в окопах,—закінчіть, мовляв, цю війну, досягніть перемоги,—цим ви звільните людство від небезпеки воєн.

Ця пацифістська облуда увійшла до статуту Ліги Націй, ця облуда призвела до того знущання, що я вам схарактеризував за роботами підготовної комісії. Я боюся, що щодалі від імперіялістичної війни, то більше забувають про ті страхіття, які з нею були зв'язані, то більше може бути полегшене продовження цієї системи облуди. Через те перед лицем тих явищ, що я вам змалював в царині міжнародніх стосунків, того краху, що його потерпіла дотепер політика роззброєння, мені здається дуже корисно пригадати, що змусило свого часу найзавзятіших імперіялістів говорити про останню війну та про припинення воєн. Їх примусило говорити про це те страхіття, ті страждання сотен міліонів людей, що були зв'язані з останньою імперіялістичною війною. Головні цифри: вбитих і померлих від ран 10 млн. чол., поранено—20 млн. чол., з них тяжко поранених, що лишилися цілковитими інвалідами, 3½ млн. чол.

Ось чого коштувала війна, коли рахувати тільки втрати на фронтах і не рахувати тих, хто в наслідок злиднів, зв'язаних з війною, вмирав і страждав всередині країни, в тилу, 10 млн. чоловіка вбитих і 20 млн. чол. поранених.

Ось із чим зв'язана заява про те, що ця війна буде остання, ось навколо чого тепер точиться гра у підготовній комісії Ліги Націй. Одинадцять держав, що воювали, витратили за 4 роки війни 295 міліярдів доларів при загальній сумі національного багатства в 567 міліярдів. Знищено було більше половини всього, що мали на своїй територій до цього часу одинадцять найбагатших держав світу. До цих витрат, що безпосередньо стосувалися війни, приєднується ще посередні матеріяльні збитки. Втрата тонажу становить 1/3 передвоєнного тонажу. Як перевести на гроші, то це становитиме 7 міліярдів доларів. Я міг би навести ще багато інших цифр.

Ось що принесла людству остання імперіялістична війна. Нова війна потрібуватиме жертв в кілька раз більше. Нова світова війна потрібуватиме не 10 міліонів убитих, а кілька десятків міліонів убитих, бо найбільший прогрес у всіх буржуазних державах за період після імперіялістичної війни—це досягнення в галузі удосконалення засобів нищення людей.

Навіть буржуазні представники, як от Лойд Джордж, наприклад, усвідомлюють весь жах майбутньої війни. Ось що він заявляє в своєму інтерв'ю від 12 квітня ц. р.

«Я хотів би, щоб наука присвятила себе справі мирного прогресу, тому, що я певен—коли буде нова війна, Европа перетвориться на руїну. Коли треба було цілого покоління, щоб відбудувати Европу після минулої війни, то друга війна потрібуватиме для відбудування століття. Що являтиме ця майбутня війна—жодна людина навіть уявити не може. Ті, які говорять про можливість «гуманізувати війну», обманюють себе. Війну не можна «гуманізувати».

Це говорить не більшовик, а найсправжнісенький буржуазний діяч, один з організаторів останньої імперіялістичної війни. Він говорить про те, що коли вона повториться, то 100 років треба буде на те, щоб відбудувати Европу. До газет потрапляють повідомлення про винаходи способів управління воєнними судами і аеропланами на віддалені. І коли до такого роду винаходів додати цілком виключні винаходи в артилерії, в газовій війні, за допомогою яких за короткий час величезний край можна позбавити всього живого, то ви ясно уявите собі навколо якого питання точаться тепер суперечки і через що треба тепер мобілізувати всі сили для того, щоб питання про роззброєння поставити і розв'язати.

10 міліонів убитих і 20 міліонів поранених за минулої війни і десятки міліонів убитих, які будуть, коли повториться ця війна, ось ці цифри треба впечатати в свідомість кожного робітника і кожного селянина. Треба, щоб у всіх була цілком ясна свідомість, що нова війна принесе з собою такого роду жертви, такого роду руїну, загибель стількох десятків міліонів людей, що багатьох і багатьох десятків років не вистачить для того, щоб цю руїну відбудувати.

Ось чому, грунтовне наше переконання, що народи перед такого рода загрозами обов'язково утворять уряди, які роззброєння здійснять на ділі (оплески).

III. Пакт Келога і Московський протокол

Людство і робітнича класа повинні розуміти значіння того факта, що в цих умовах, перед лицем загрози такої війни були відкинені всі наші пропозиції про мир, роззброєння та обмеження озброєнь. Цей факт є вже досить великий доказ безглуздя сподівань і свідомого лицемірства Ліги Націй, яка під прикриттям пацифістських фраз допомагає капіталістичним урядам озброюватися і готуватися до війни. На тлі такої обстанови зі справою миру та підготовки воєн розвинулася кампанія, зв'язана з пактом Келога. Буржуазний світ за наявности наших пропозицій про роззброєння за такої величезної хвилі співчуття до нас, яка піднялася по всіх країнах, цілком зрозуміло, не міг обійтися без будьякого пацифістського жесту. Ось чому нема нічого несподіваного в його появі. Пакт Келога говорить так:

«Високі сторони, які договорюються, урочисто заявляють від імени своїх народів, що вони засуджують того, хто розпочинає війну для розв'язання міжнародніх суперечностей, зрікаються неї, як засобу національної політики в їхніх взаєминах однієї до другої. Високі сторони, що договорюються, заявляють, що налагодження чи розв'язання суперечностей або конфліктів якої породи чи походження вони не були б, які можуть виникнути між ними, ніколи не будуть вижиті інакше, як мирним способом».

Пакт Келога, підписаний у Парижі 28 серпня 1928 року був протиставлений мирній політиці СРСР і нашим пропозиціям про роззброєння і є в той же час перша спроба американської дипломатії посісти керівний стан в міжнародній політиці і утворити власну світову систему, протиставивши її Лізі Націй. Одна та обставина, що европейські держави, не вважаючи на відсутність у них бажання, ухвалили пропозицію Келога, свідчить про ролю Сполучених Штатів, що незвичайно виросла. Пакта Келога не можна розглядати, як фактора, який запобігає війні, бо цей документ не містить ніякої реальної ґарантії проти війни, зокрема не говорить про роззброєння або навіть про обмеження роззброєнь. Через це було б помилково зв'язувати з пактом Келога питання про дійсне запобігання війні. Він не містить у собі ніяких ґарантій, що війна не виникне. Війна є порушення всяких договорів, бо їх укладають про мир ті сторони, що договорюються. Тому, звичайно, було б помилково зв'язувати з пактом Келога питання про дійсні, реальні запобігання війні, і ми з самого початку виходили з такої оцінки пакта Келога.

Критикуючи і викриваючи справжню суть пакта, радянський уряд до того не мав наміру полегшити керівникам антирадянського блоку формальну можливість нападу на СРСР. Так само уряд брав до уваги і ту обставину, що при всіх своїх хибах пакт Келога покладає «моральні зобов'язання» тим самим все ж утруднює хоча б мінімальною мірою психологічне підготування війни. Виходячи з цих міркувань уряд Союзу постановив приєднатися до пакту, що й було здійснено у вересні 1928 року нотою на ім'я французького посла, де радянський уряд сповіщав, що скільки паризький пакт об'єктивно покладає деякі зобов'язання на держави перед суспільною думкою і дає радянському урядові нову змогу поставити перед усіма учасниками пакта важливе для миру питання про роззброєння, розв'язання якого є єдина ґарантія запобігти війні—радянський уряд дає свою згоду на підписання Паризького пакта.

Імперіялістичні держави, які підписали пакт Келога, зовсім не мали наміру насправді зректися війни, про що свідчить не тільки реальне зростання озброєнь, але й формальні обумовлення головних европейських держав до пакту, обумовлення які по суті анулюють це приєднання. Я маю на увазі обумовлення Англії та Франції.

Англійці зробили такі обумовлення до пакту:

«Добробут і суцільність деяких країв у світі має особливо велике і життьове значення для забезпечення миру і для безпеки Великобританії. Великобританія не може припустити будь якого втручання у стан цих країв. Оборона цих країв від нападу є для Британської імперії справа самооборони».

Цілком очевидно англійський уряд мав на увазі не свої колонії, тому що він би тоді і сказав, що мова йде про великобританські колонії, а тут просто сказано «деякі краї в світі», тобто які довподоби буде англійському урядові вказати, припустімо Хіна, або який небудь край Хіни. Суть цього обумовлення зводиться до того, що англійський уряд зберігає за собою право порушувати пакт Келога в усіх тих випадках, коли йому це заманеться.

Обумовлення Франції зводилися до того, що Франція заявила:

«Ніщо в новому договорі не обмежує і не компрометує будь яким чином право самооборони. Всяка нація щодо нього зостається завжди вільною боронити свою територію проти нападу чи вганяння: вона одна компетентна, щоб вирішувати, чи потрібують обставини вдатися до війни, для її власної оборони».

Це значить, що французький уряд обумовлює своє право розпочати війну з першоліпшою державою «не порушуючи» пакта Келога.

У цьому разі їм очевидно досить буде сповістити у Вашінґтон, що вони вдаються до воєнних дій для «власної оборони». По суті це французьке обумовлення робить зовсім безглуздим підпис під пактом Келога. І досі навіть найкомпетентніші і невтральні вчені та члени комісії не можуть встановити, яка з двох держав, що воює, є привідця війни. А французи заздалегідь заявляють, що вони одні компетентні вирішувати питання про те, чи чинять вони напад, чи обороняються.

Отже ці два обумовлення, французьке і англійське, формально анулюють весь його зміст в самий момент його підписання.

Зробив обумовлення до цього пакту і СРСР. Насамперед, ми відзначили в ноті про приєднання «відсутність у пакті будь яких зобов'язань в царині роззброєння». Потому ми зробили такі обумовлення:

«...Має бути заборонена всіляка міжнародня війна, як засіб так званої «національної політики», як і слугування іншій меті (наприклад, меті придушення визвольних народніх рухів і т. інш.).

«...І такі воєнні дії, як, наприклад, інтервенція, блокада, воєнна окупація чужої території, чужих портів і т. д.»...

До числа немирних засобів, що їх забороняє пакт, мають бути віднесені і такі, як відмовлення від відновлення мирних нормальних взаємин чи розрив цих взаємин між народами, а ці дії, означаючи усунення мирних способів розв'язання суперечностей, загострюють взаємини і допомагають утворенню атмосфери, яка сприяє виникненню воєн.

«...Радянський уряд не може також погодитися з усякими іншими застереженнями, що можуть бути за виправдання війни, зокрема, із застереженнями, зробленими в означеному листуванні, щоб скасувати чинність пакту постанов, що виходять із статуту Ліги Націй і Локарнських угод».

Із найповерховішого зіставлення цих застережень видно ту величезну принципіяльну ріжницю, що відріжняє політику уряду Союзу й буржуазних держав у цьому питанні. Ось вам, товариші, нашуміла історія з пактом Келога, що його протиставлено нашій боротьбі за роззброєння. Ми не тільки раніше за інших підписали та ратифікували пакт Келога, але вважали за потрібне використати його і для зміцнення мирних взаємин між СРСР та країнами—сусідами з нами. Через те, що ми були цілком певні, що ратифікація пакту Келога затягнеться дуже довго (а ця наша гадка справдилася: пакт і досі не набрав сили), а кожний крок в бік зміцнення мирних взаємин—це великий успіх нашої політики та забезпечення наших інтересів, то ми запропонували нашим сусідам підписати цей пакт, не чекаючи набрання сили, тобто ратифікації його всіма первісними учасниками. Нам треба було багато зусиль і часу для того, щоб реалізувати цю нашу мирну ініціятиву і поборти опір деяких урядів. Московський протокол підписали 9-го лютого 1929 року—СРСР, Польща, Латвія, Естонія і Румунія. Згодом до нього приєдналися Туреччина, Персія, Литва і вільне місто Гданське.

Підсумовуючи нашу зовнішню політику за минулі роки з часу IV з'їзду рад, треба відзначити безрезультатність усіх робіт підготовної комісії роззброєння. Разом з тим, треба сказати, що зовсім не обґрунтовані надії тих політиків і літераторів, які галають, що після того, як підготовна комісія Ліги Націй відкинула радянські пропозиції, ми перестанемо боротися за мир. Наша боротьба за мир, розгортаючись дедалі більше, з такою ж самою активністю продовжуватиметься і далі.

V Всесоюзний З'їзд Рад

Однак, нам, як марксистам, треба взяти до уваги, що підклад всіх дипломатичних взаємин, так і метушні навколо розброєнь, навколо миру і всіх питань міжнародньої політики—є вирішальні економічні інтереси світового порядку.

IV. Основні риси сучасної міжнародньої обстанови

Основні риси теперішньої структури світового капіталізму, є, з одної сторони величезне, дуже швидке зростання великих економічних об'єднань монополістичного характеру, інколи в межах одної державі, інколи в міжнародньому маштабі, на базі зовсім виключного зростання техніки і великих успіхів раціоналізації, а з другої сторони посилення конкуренції між країнами в боротьбі за ринки, в боротьбі за прибутки і посилення класових суперечностей в середині кожної держави. Останнім часом у Европі, в колах діячів II Інтернаціоналу, стала утворюватися теорія, яка є найяскравіший вияв переходу II Інтернаціоналу до буржуазного табору. Суть цієї нової теорії зводиться в основному до того, що утворення потужних об'єднань, окремих підприємств у великі трести, консорціуми тощо, свідчить про мирний характер новоденого капіталізму. Насправді ж відбувається навпаки, а саме, збільшення моци всіх цих картелів і трестів. Зростання капіталістичних організацій в середині держав, посилюючи, організуючи стичні сили, загострює боротьбу між державами і посилює класову боротьбу в середині самих держав. Соціял-демократичний «організований капіталізм»—несе з собою не мир, а меч виключної сили.

Всі зміни в царині техніки, раціоналізації, організаційних форм капіталізму лягають юловою своєю важкістю на плечі робітничої класи та селянства. Я наведу вам тільки кілька прикладів з царини технічного прогресу, що гостро погіршує стан робітничої класи і що неминуче викликає загострення класових суперечностей у буржуазному суспільстві.

Наприклад, механізація тракторних споруджень дає змогу Бруклінській електричній станції, яка потрібує 20 тис. пудів вугілля на годину, обходитись без жодного кочегара, маючи наймізерніший обслуговчий персонал. Одну з Ніагарських станцій в півмільйона кіловат, обслуговує зміна всього в 8 робітників. На деяких ткацьких фабриках з переходом до автоматичних варстатів один ткач обслуговує 24 варстати, тоді, коли порівняльно недавно 1 ткач обслуговував 4 або 6 варстатів. На заводі одного сталевого треста ПАСШ від моменту надходження руди до випуску рейок минає менше 48 годин. Цей прогрес техніки дав змогу заявити одній великій промисловій компанії в ПАСШ про те, що через наявність удосконалених машин для виготовлення гудзиків, які не вимагають від робітника ніякого ума, вона приймає на роботу слаборозумових та дефективних із всіх лікарень і з будинків для божевільних. Друга компанія (текстильна) заявила, що через те, що в текстильній промисловості уже давно вживається праця дітей, розумовий рівень яких не більший від слаборозвинених дорослих людей, вона не має потреби не тільки на свідомих, але й взагалі на дорослих нормальних робітників.

Індустріялізація, за допомогою слаборозумових—ось найяскравіший вияв того, що таке капіталістична раціоналізація. Вона з величезною силою підбиває під себе, нівечить, робить зайвими і експлоатує зовсім виключним хижацтвом сотні й сотні мільйонів людей, і в себе і в колоніяльних країнах, і колосально збільшує безробіття. Безробіття збільшилось і дорівнялося до початку цього року 3 мільйонів в Німеччині, мало не 2 мільйони —в Англії і 4—в ПАСШ. В той же час ми бачимо зменшення зарплати, величезне загострення робітничого руху і величезне загострення боротьби буржуазії проти робітничої класи.

Нещодавно в закордонній пресі знову роспочалася кампанія за те, що ми з вами «привідці» і організатори святкування 1 травня на всій земній кулі. З цього приводу слід відзначити відсутність у авторів таких повідомлень знань елементарних речей з історії робітничого руху. Адже кожний учень радянської школи знає, що свято 1 травня робітнича класа всіх капіталістичних країн влаштовувала вже задовго то Жовтневої революції. В цій залі сидять мабуть багато товаришів, яким за попередніх років довелося побувати і в тюрмах за святкування 1 травня в період царизму на заклик II Інтернаціонала, який тепер зрадив справі класової боротьби пролетаріяту.

Свято 1 травня в капіталістичних країнах набирає тепер загострених форм не завдяки нам, а силу логіки розвитку класових суперечностей і треба мати величезний тупий розум, щоб неминучі наслідки об'єктивного ходу речей приписувати «каверзам Москви». II Інтернаціонал адже багато років з часу свого заснування агітував за святкування 1 травня. Чому йому не приписують ніякої вини за святкування 1 травня. Свято 1 травня є одним з виявів великої класової боротьби.

У сучасній обстанові, що загострюється, в умовах великих злиднів, в яких живуть найширші шари робітничої класи, класова боротьба обов'язково розвиватиметься і в капіталістичних країнах і в колоніях. Капіталістичний світ провадить одчайдушну боротьбу з робітничою класою, бажаючи на її плечах збудувати свій добробут і уникнути гострої кризи. Але ця криза неминуча, адже вже тепер виробнича міць устаткування промисловости в Европі використовується тільки на 2/3, а в ПАСШ і того менше: трохи більше половини. На ґрунті загрози кризи розвивається загострена конкуренція серед капіталістів, при чому тепер мова іде вже не про конкуренцію окремих фабрик,—конкурують виробничі велетці, які об'єднують певні царини промисловости в ряді країн. Сутички цих виросліх і потужних організацій, неминуче збільшення бійки їх між собою і править за пояснення того, що капіталістичні уряди не хотять, не можуть роззброїтися. Навпаки, все це наперед визначає зростання озброєнь і посилює небезпеку війни. Початок боротьби двох титанів капіталістичного світу Сполучених Штатів та Англії є найяскравіший і вирішальний вияв цієї суперечности капіталістичного світу.

Я зупиню вашу увагу на перекличці так через посередництво газет, як і парламентських трибун ряда громадських діячів і журналістів з цього приводу.

Гостроту суперечностей між Англією та Америкою тепер вже усвідомлюють представники урядів тої чи тої країни. Це видно з таких цитат. В одній із своїх промов відомий сенатор Бора сказав:

«Якщо Спол. Штати не зможуть забезпечити безпеки своїй торгівлі за допомогою угоди, договору, закону, вони добіються цієї мети перевагою своєї флоти. Великобританія повинна або зректися свого панування на морі, або дійти угоди про роззброєння, або будувати флоту, зважаючи на флоту Спол. Штатів, а цього Англія не зробить, бо вона добре знає, що це їй не по силі. Вона добре знає нашу судобудівельну порграму, вона чудесно знає, що ми зможемо збудувати стільки крайсерів, скільки нам буде потрібно».

Для такого становища характерне таке місце із промови сенатора Бора. Він сказв:

«Ми переживаємо початок англо-американського змагання на морях. Нинішнє становище нічим не відмінне від того, що створилося між Німеччиною й Великобританією в період 1905—1914 р. р. Звісно, постільки не стосується урядів, і в даному разі, як звичайно, будуть взаємні запевнення у безмежній дружбі та у відсутності будь яких намірів роспочати змагання на морях. Такі ж самі були заяви урядів Німеччини й Англії в період 1905—1914 р. р.».

Так самооцінюють тверезі політики в Англії це становище.

Приховані думки англійців висловив впливовий англійський журнал «Економіст» так:

«Досвід історії повинен переконати американців, що, коли постане питання про те, щоб силоміць вирвати з наших рук «морську могутність», то нема підстав сподіватися, що ми віддамо її без запеклої боротьби. З другого боку—також неправильно, що Спол. Штати утримаються від спроб вирвати її (морську могутність) з наших рук, як ми свого часу не могли здовольнитися з того, щоб залишити морську могутність в руках еспанців».

Нагадування про 1905—1914 р. р. є нагадування про період безпосереднього підготування до імперіялістичної війни. Суперечності, що існують між окремими капіталістичними країнами—великими і малими—значно відсовуються на задній план. Сили більшости капіталістичних країн росподіляються в основному напрямі, в напрямі англо-американських взаємин.

Це не значить, що суперечності, наприклад, між Францією та Німеччиною, між Францією та Італією сходять із сцени, але вони свою боротьбу можуть провадити, тільки озираючись увесь час на це основне росташування сил, що відбувається на світі.

Нинішні взаємини серед капіталістичного світу чудесно охарактеризував якийсь автор у журналі «Економіст» («Економіст» 1 грудня 1928 року).

Цей автор змальовує уявлювану картину того, що сталося б, коли б теперішньому становищі дано б змогу розвиватися стихійно і плисти за течією. Він викладає її так:

«Коли б події розвивалися своїм традиційним шляхом, то держави, які спільно перемогли у війні 1914—1918 р. р., поділилися б через якийсь час на два табори, і з боротьби цих таборів постала б війна 1945 або 1950 р. р. на одній шальці терезів стояла б найдужча з цих держав—Спол. Штати—і вони стояли б самі. На другій шальці терезів дальша потужністю держава—Великобританія—намагалася б тримати рівновату, ухопивши Францію в обійми нової Антанти. І тоді, маючи Францію й Великобританію разом на антиамериканській шальці терезів, Спол. Штати, кінецькінцем, почали б прагнути затримати рівновагу у вигідному для себе становищі, притиснувши до своїх грудей опонентів Франції в Европі—і Італію, і Німеччину (добрий фінал для Локарно). Насправді увесь світ був би притягнутий, за винятком СРСР, який, як «третій, що сміється» (терціус гавденс) був присутній на приємному видовищі остаточної війни на знищення між капіталістичними державами».

Мені здається, що ввесь цей прогноз дуже скидається на ту картину, яка насправді може настати. Але тут все ж є дві помилки. По-перше, війна проти СРСР так само дуже й дуже ймовірна, друге—позиція (терціус гавденс) само собою дуже непогана, але ми б її з вами посіли не для того, щоб радіти, а для того, щоб допомогти цю нову війну насправді, на ділі перетворити на останню війну людей між собою (оплески).

На цій военно-політичній основі тепер виникає цілий ряд політичних і військових союзів. З них найбільший інтерес являє англо-французька угода, яка наскільки можна судити, загострена і проти СРСР, і проти Спол. Штатів, і добре відомий усім нам військовий союз Польщі та Румунії.

В капіталістичній Европі нині є цілий ряд інших союзів, які по суті означають росташування сил можливих супротивників у наступній новій світовій війні. Кілька років тому відомий ідеолог пан-Европи Куденгов-Калергі вказав, що в результаті Версальського миру в Европі є 12 Ельзас - Льоторинґій, з яких кожної досить для того, щоб викликати нову імперіялістичну війну.

Малі країни дуже помиляються, коли вони розраховують, що підчас гри великих держав, вони можуть трохи помовчати, а мала війна може обійтися без господарів сучасної Европи. У великій війні на малі держави ніхто не зважатиме, їхнє становище буде в десять раз гірше, ніж становище Бельгії минулої війни, а кожна маленька війна за нинішнього напруження може в яку-хоч хвилину перетворитися на велику імперіялістичну війну і не зможе обійтися без великих господарів. За якої хоч сутички «великих» вони силою стратеґічної обстанови і метод сучасної війни можуть бути стерті напорох. Ось чому інстинкт самозбереження повинен був би їм продиктувати потребу орієнтації не на носіїв майбутньої війни, а на носіїв і оборонців миру. Їхня політика з особливою силою повинна спрямуватися в бік миру, а не орієнтуватися на той чи інший з військових таборів. Тільки послідовною політикою миру вони зможуть забезпечити свою національну незалежність, самостійне існування і зберегти свою країну від жаху військового катаклізму.

V. Зовнішня політика СРСР

Товариші, здійснення п'ятирічного плану має зв'язок з величезним розвитком і нашого експорту і нашого імпорту, імпорту величезних мас устаткування для нашої індустріялізації, сільського господарства та транспорту. Через це в розвитку наших мирних взаємин і торгових договорів ми тепер заінтересовані не менше, а більше, ніж це було раніше. Здійснення п'ятирічки потрібує послідовної систематичної роботи на протязі багатьох років. Тому, в царині міжнародніх взаємин ми прагнемо до такої міцности і стійкости взаємин з окремими державами, щоб з цієї сторони не мати перебоїв або шкоди в здійсненні величезного плану велетенських робіт, які викладені в п'ятирічці.

В царині наших міжнародніх взаємин, саме по лінії розвитку ділових зв'язків ми зовсім недавно з великим успіхом і вигодою для обох сторін скінчили переговори з Німеччиною і 21 грудня 1928 року підписали протокол, що розвиває і поширює схему торгово-економічних взаємин між нами та Німеччиною, встановлену торговельним договором 1925 року.

Щож до Німеччини, то вона перша вступила в царині торгових взаємин з нами на шлях такого роду фінансових і кредитних угод, які значною мірою полегшили наш імпорт з Німеччини, які завантажили замовленнями німецьку промисловість. На практиці здійснення цього договору німецькі господарські кола повинні будуть переконатися в тому, що в царині акуратности ми, коли так можна висловитися, акуратніші, ніж акуратний німець і цілий ряд платежів чинили навіть до наступу встановленого строку. Цей підхід німецьких господарських кол відповідає інтересам обох сторін. З Німеччиною ж ми підписали недавно конвенцію про єднальну процедуру для розгляду спірних питань. Вона заснована на принципі рівноправного представництва обох сторон і забезпечує швидке полагодження конфліктів мирними шляхами. Безперечно, і з Німеччиною у нас були окремі непорозуміння, але їх щоразу задовільно усовували. Ми нині не зовсім задоволені з того відношення німецької влади до викриття роботи білогвардійців, що фабрикували в Берліні документи проти радянської влади. Наші претензії тут виходять не з простого бажання покарати якихось злочинців, вони виходять з нашого бажання виснити до кінця справу, що має міжнародню вагу і зв'язана з СРСР. Адже, фальшиві документи цієї й подібних до неї зграй шахраїв іноді мали велике значення, як це було з «листом Зінов'єва» на попередніх виборах в Англії. Вони ускладнили дипломатичні взаємини між СРСР та іншими державами і відбилися на діяльності світової дипломатії. Це не просто організація пройдисвітів, а це політична організація карних шахраїв, організація, яка була вхожа до дуже видатних салонів буржуазії і буржуазної дипломатії (оплески).

Всеросійський з'їзд рад в 1922 р. рекомендував рапальський договір, як зразок договірних взаємин між радянською державою й капіталістичним оточенням. Тепер, після мало не 8-мирічних нормальних взаємин з Німеччиною ми можемо констатувати правильність і взаємну вигідність грунту, на якому ці взаємини побудовано і на яких вони повинні розвиватися й надалі.

Про наші взаємини з Великобританією я вже вам говорив на протязі свого докладу досить докладно: з Великобританією досі дипломатичних взаємин не відновлено. Вам відомо також, що розривом взаємин з СРСР консервативний уряд не досяг мети, яку він ставив перед собою, йдучи на це. Навпаки, об'єктивні дані свідчать про ту величезну втрату, що її зазнали основні галузі народнього господарства Англії, особливо англійська експортна торгівля, через брак протягом двох років нормальної бази для торгівлі з нами. Саме цим пояснюється та здорова течія в лавах англійського народнього господарства, яка ґрунтується на погляді потреб відновлення припинених зв'язків. Саме ця течія і викликала до життя недавню подоріж щось із сотні представників англійських ділових кол до СРСР. Але й тепер, не вважаючи на те, що особливо яскравих виступів проти Радянського Союзу, які були підчас попередніх виборів, не спостерігається *прем'єр-міністр Болдвін у своїй промові*, доводячи невигідність або хиткість взаємин з Радянським Союзом, заявив про те, що він не може рекомендувати розвитку торгівлі з нашим Союзом.

П. Болдвін у своїй промові висунув нову тезу якої й досі ще ніхто з керівників консервативного уряду не висував. Протягом 2-х років консервативні діячі уперто заявляли про можливість розвитку торгових взаємин з СРСР без відновлення нормальних політичних взаємин і не відстоювали вигідности торгових взаємин з СРСР. Тепер голова консервативного кабінету намагається довести невигідність самої торгівлі з СРСР. Я не буду цього спростовувати, бо самі факти з такою очевидністю доводять інше і тому не можна навести жодного випадку, коли б торгові взаємини з нами були б невигідні для наших контраґентів і коли наші організації порушили б взяті на себе торгові зобов'язання. Розміри ж торгових угод, звісно, визначаються юридичними, правовими і фінансовими умовами, які утворюються нашею торгівлею в тій чи тій країні.

Що ж до нашої позиції в питанні про ставлення до Англії, то вона викладена в опублікованій нещодавно заяві представника урядової комісії для переговорів з англійськими промисловцями тов. П'ятакова.

Взаємини з Північно-Американськими Сполученими Штатами і в царині торгівлі і в царині розвязання таких питань, як технічна допомога розвитку нашого господарства, розвивається дуже інтенсивно.

Дальший розвиток цих взаємин, безперечно, надибає на ту перешкоду, що складання великих господарств і торговельних угод без дипломатичної і юридичної оборони їх буде для нас не просто незручністю, але дуже великий риск.

Взаємини із Францією залишилися на тому ж місці, на якому вони були в період від'їзду Раковського.

З Італією взаємини розвиваються цілком нормально, за винятком того випадку, що стався 1927 року, коли Італія ратифікувала протокол, що стверджував удавані права Румунії на Басарабію. Але це, безперечно, не може змінити в будь-чому нашої позиції до цієї силоміць забраної області.

Про Надбалтицькі країни, я вже говорив у зв'язку з підписанням московського протоколу, який безперечно, на багато оздоровив для даного часу наші взаємини із сусідніми країнами. Але ми гадаємо, що слідом за підписанням цього протоколу повинні бути дії, що посилюють та зміцнюють його.

Таке прагнення є, я говорю про це з усією серйозністю й відповідальністю, в уряду СРСР.

На жаль, у деяких інших учасників московського протоколу подібного ж прагнення у взаєминах до СРСР не помітно, принаймні, на ділі. Досить зупинитися на останніх фактах, що сталися у Варшаві. Пом'ягчення присуду білогвардійцеві Войцеховському, що вчинив замах на життя нашого торгпреда в Польщі т. Лізарева, обурливі своєю брехнею й безпардонністю промови оборонців Войцеховського, що їх жадного разу не зупинив голова суду, обмовницька кампанія польської преси проти СРСР, всі ці дані свідчать, про те, що новий польський уряд сходить із грунту московського протоколу.

Ми вважаємо за потрібне звернути особливу увагу громадської думки обох сторін на виключну вагу встановлення насправді, а не тільки формально, нормальних взаємин між Польщею та СРСР в інтересах не тільки цих обох країн, а і в інтересах загального миру. Ми не раз заявляли—і я це знову стверджую тепер—про наше найсерйозніше бажання добитися сталих мирних взаємин і з Польщею.

Ми пропонували їм скласти пакт про ненапад, пропонували їм вжити найсерйозніших заходів для того, щоб бути спокійними про кордони, причому в Польщі знають, що ми це пропонуємо не з якогось там страху, бо всякому ж відомо, що коли на нас нападуть і змусять битися, то ми будемо і вміємо битися як слід (голоси з місць: «Правильно». Оплески). Ми виходили й виходимо нині у всій нашій політиці до Польщі з того, що зміцнення мирних взаємин вигідно для обох народів, для обох держав.

Цими днями ми підписали торговельний договір з Естонією. Цей договір повинен і може відограти велику ролю в справі пожвавлення економічних зв'язків між СРСР та Естонією та зміцнення їхніх політичних взаємин. Щодо Фінляндії, то вона до останнього часу не приєдналася до московського протоколу і тільки недавно ми дістали повідомлення про те, що, хоч формально вона ще не приєдналася до московського протоколу, але вона вже тепер себе вважає, певною мірою—зв'язану цим протоколом.

Зовсім окремо стоять наші взаємини з Румунією. Вони стоять у зв'язку з питанням про Басарабію. В Румунії намагалися тлумачити спільне підписання московського протоколу, що говорить про відмовлення од війни

V Всесоюзний З'їзд Рад

як засобу національної політики, як наше відмовлення від Басарабії, як наше визнання за празильну й справедливу ту обурливу окупацію, яка нині панує в Басарабії. Ми відповідали на це, що до Басарабії ми цілком стоїмо на нашій попередній позиції (оплески). Нехай самі басарабці, що живуть у Басарабії, нехай вони самі за допомогою плебісциту визначать, з ким вони хочуть жити—з Румунією, чи з нами.

Ми нічого іншого Румунії не пропонуємо—крім чесного й безстороннього плебісциту, проведеного в умовах, що виключають тиснення так з тієї, як з другої сторони для виявлення волі басарабського народу (оплески).

Наші взаємини з Японією продовжують розвиватися цілком нормально. Нормально розвиваються наші взаємини з Персією.

Наші взаємини з Туреччиною виходять не тільки з потреби зміцнення обопільних зв'язків, а й консолідації миру на Близькому Сході. Приєднання Туреччини до Московського протоколу було новим виявом цих взаємин.

Переходячи до Афганістану, я повинен з величезним жалем констатувати, що внутрішня криза, яку переживає афганський народ, ускладнена антагонізмом міжнаціонального, міжплеменного та соціального порядку, затягається.

Я мушу також звернути увагу на напружений стан, що утворився на деяких ділянках радянсько-афганського кордону суміжних з територією, де ліквідовані органи уряду Аман Ули. Я маю на увазі пожвавлення бандитизму, що живиться в цих районах Афганістану, адміністрація якого, коли не причетна до формування та постачання банд, то, в усякому разі нічого не вживає, щоб не припускати їхнього переходу на радянську територію. Ми продовжуємо політику повного невтручання у внутрішні справи афганського народа. Я сподіваюся, що прогресивні сили країни, утворені десятирічним режимом афганської незалежности, переможуть реакційні елементи і збережуть за ним завойовану ним незалежність та вплив. З Чехословаччиною в силу прямого небажання уряду Чехословаччини між нами і цією країною й досі не має нормальних політичних взаємин. У зв'язку з цим природньо, не могли розвиватися достатньою мірою і економічні взаємини між обома країнами.

Підводячи підсумки зовнішньої політики, тов. Риков сказав: пущений в рух політичний і фінансово-економічний апарат агресивних щодо СРСР сил не дав тих результатів, на які сподівалися їх керівники. Заходи економічного тиснення на СРСР не зупинили ні темпу, ні обсягу нашого соціялістичного будівництва. Плани утворення економічного блоку проти нас і на цей раз не вдалися. Останнім часом ми спостерігаємо ряд явищ, які свідчать про те, що тенденція до підтримки мирних економічних взаємин з нами посилилася.

Наша політика в цілому повинна і надалі полягати в тому, щоб боротися всіма силами, всіма засобами і способами за мир, розвивати ділові взаємини з усіма державами через наявність же агресивних моментів і через небезпеку війни та припинення мирного перепочинку—не забувати ні в якому разі, ані на хвилину, про посилення оборони нашої держави і нашої країни. (Бурхливі і довгі оплески).

(Другу частину докладу тов. Рикова буде подано в черговому номері).

Робота Інституту силікатів

Український науково-дослідницький інститут силікатів — зовсім молода організація. Досі він перебуває на безпритульному стані —немає власного приміщення, окремі кабінети й лабораторії його роскидані по всьому Харкову, по установах, де працюють наукові керівники інституту: в Технологічному Інституті при кабінеті мінеральних речовин—лабораторія грубої кераміки та сировини; при Українській Палаті Мір і Ваги—лабораторія будівельних матеріялів і в'язки речовин.

Завдання Інституту: досліджувати силікатну сировину України, виявляти умови найкращого використання її, здешевлення фабрикатів; вивчати процес виробництва (цемент, азбо-шиферні плитки, алебастр, шкло, фарфор, фаянс, шамотну (вогнетривалу) цеглу, червону цеглу та інш.).

Вивчення процесу виробництва полягає у вивченні причин браку та способів усунення їх, вивченні метод виробництва, заміни одного процесу другим, вивчені можливостей використання покидьків, — взагалі — раціоналізація виробництва.

Нарешті останнє, найголовніше завдання—обслуговування промисловости: консультація, іспити, експертиза.

Інститут працює півтора роки — термін вельми малий. На виставці XI-го Всеукраїнського З'їзду Рад Ін-тут силікатів має зовсім маленький куточок. Тут були зібрані найголовніші його досягнення. Найголовніші з них—вироби грубої кераміки високої шамотности.

Що це за вироби і що ото за **«висока шамотність»?**

Саме до грубої кераміки треба віднести цемент, алебастр, черепицю, червону (звичайну) цеглу і цеглу шамотну. З шамотної цегли кладуть печі на металургічних заводах, гутах. Шамотна цегла — вогнетревала. Відсоток шамотности — сила вогнетривалости. Досі був звичайний процент шамотности — 65. В Ін-ті спосібом проф. А. В. Терещенка досягли 85-95% шамотности. В цій роботі були труднощі через те, що коли 95% шамоту і тільки 5% глини, то вона не «в'яже» сухого шамоту. В Ін-ті **примусили в'язати**, додаючи так звані «отощающие» речовини. Ін-тут досяг цього вперше в СРСР.

Другою значною роботою є **скляні водомірні рурки** для парових казанів. Досі такі рурки звозили з-за кордону. В Ін-ті винайшли такий склад (рецепт) скла, коли водомірні рурки витримають до 30 атмосфер нагніту.

Під керівництвом професорів Є. І. Орлова та А. В. Терещенка винайдено спосіб робити цемент високої шамотности без обпалювання,—це так само вперше в СРСР. Цей спосіб набагато здешевить виробництво й дасть змогу використовувати шлаки.

Зроблені досліди, в наслідок яких винайдено спосіб робити штучні зуби, що своїм хемічним складом та властивостями не гірші закордонних. В Ін-ті вважають за необхідне і своєчасне почати виготовлення таких зубів в промисловому масштабі.

З біжучих робіт Ін-ту можна відзначити досліди хемічної витревалости скла ріжного складу, про виготовлення шліфів з піску та глини; збираються матеріяли для музею мінеральної сировини і виробів силікатної промисловости. Робляться фізико-хемічні досліди української вогне - тревалої глини та багато інших надто важливих для силікатної промисловости суто-наукових робіт.

Важлива галузь роботи Ін-ту — консультації, експертиза, поради промисловості.

От, напр., управа будівництва «Єсхару» запитує, чи доцільно вживати силікатної цегли для зовнішньої обмуровки казанів. Інститут відповідає, мовляв, силікатна цегла має більшу тепло-проводність, ніж звичайна цегла, тому вживати її не рекомендується. Про цю консультаційну роботу Ін-ту свідчить великий список. Свої висновки Ін-тут подав на проєкти стандартизації: 1) господарські банки (скло), 2) скляний хемічний посуд; 3) хлорний магній; 4) вапна, алебастр, крейда; 5) тяжкотопка пічна цегла. До Ін-ту звертаються з проєктами цегелень та інших підприємств близької промисловости.

Ін-тут скупчив навколо себе чимало наукових працьовників — крупних фахівців силікатної промисловости: проф. проф. Орлов, Дудніков, Мазуренко, Шматько та інш.

Директор Ін-ту є заслуж. проф. УСРР Є. І. Орлов. В Києві нещодавно відкрили філію тонкої кераміки під керівництвом проф. Лисіна.

Ін-тут росте й шириться. Збільшуються маштаби його робіт. Ін-тут переростає свої рамки... Яких він, власне, не має.

Цього року передбачають почати будувати приміщення—тоді він позбавиться свого безпритульного стану й матиме всі об'єктивні умови для ще більшого розгортання й поширення своїх робіт.

С. Ходоровський.

Колективні господарства розвиваються, ростуть

Нарада делегатів V Всесоюзного і XIV Всеросійського з'їздів рад про колгоспне будівництво.

МОСКВА, 22. 22 травня відбулася нарада делегатів V всесоюзного і XIV всеросійського з'їздів рад про колгоспне будівництво.

У нараді взяли участь **т. т. Калінін, Г. І. Петровський, Рудзутак, Єнукідзе і Камінський.** На ній було до 200 колгоспників - делегатів з'їздів.

На пропозицію т. Калініна учасники наради росповіли про свою практичну роботу в справі колгоспного будівництва. Висловилося понад 20 т. т. — робітників колгоспів усіх республік та районів Союзу. **Колективні господарства розвиваються і ростуть — стверджують усі робітники - практики. Селяни звикли до колгоспів і хочуть до них вступати.** Всі делегати вказують, що за основне провідне ядро по комунах і колгоспах повинна бути біднота та наймитство. Машинізовано чимало колективних господарств. Але чимало їх терплять від нестачі житлових помешкань. Біднота і маломіцне селянство не можуть внести до колективу вкладу в формі гарних житлових помешкань. З цього користаються глитаї для агітації проти колгоспів. Деякі колгоспи організувалися просто з бо-єм, особливо колективи, що виникли з жіночого почину. Організаторів - жінок залякували і били глитаї.

Всі товариші, що говорили про практику колгоспного будівництва, вказували на **брак керівництва колгоспами, брак кадрів не тільки агрономів - колгоспників, а й «ройових командирів» для щоденної роботи колгоспів. Скаржилися колгоспники на бюрократизм і тяганину установ**, що їм доводиться мати з ними справу, утворюючи нове господарство на селі.

Перед закриттям наради т. Калінін звернувся до усіх делегатів з коротенькою промовою. Він вказав що колгоспне будівництво справа нова. Уряд і комуністична партія уважно стежать за розвитком колгоспів, твердо знаючи, що **коли можна налагодити селянське господарство, то тільки за допомого колективізації.**

У будівництві колгоспів є хиби, рівною мірою властиві всім їм, але, каже тов. Калінін, можу засвідчити, що **уряд і партія прикладуть усі сили, щоб допомогти колгоспному рухові.** Не можна заперечувати, що в обслугуванні колгоспів трапляються тяганина та бюрократизм, але за головну трудність є те, що у нас бракує технічних сил та технічних коштів. Через це, часто ставиться питання, кого ж насамперед треба задовольняти цими силами та цими коштами. Проте, рік-у-рік постачання колективним господарствам поліпшуватиметься. **Ми маємо всі передумови широкого розвитку колгоспного руху. Хто бере участь у колгоспах, той бере участь у великому рухові. Будівництво колгоспів—це важлива ланка в соціялістичному будівництві.**

Будуємо нові комунальні і сільські електростанції

15 станцій будування закінчується, а 14 розпочинається.

ВРНГ склала попередній план розвитку комунальної і сільської електрифікації на 1929—30 р. Намічається закінчити будування 15 комунальних електростанцій, що будівництво їхнє почалось у попередні роки. В наступному ж році розпочнеться будування 14 цілком нових електростанцій. Передбачається побудувати нові електростанції у Вінниці, Кам'янці, Тульчині, Лубнах, Ромнах, одну в АМСРР. В наступному році поширюються електростанції в Кременчуці, Маріуполі, Сталіно та Криворіжжі. Одночасно чимало будуватиметься нових ліній, що з'єднають міські станції з промисловими.

На комунальне електробудівництво буде витрачено 13.295 тис. карб.—проти 8,5 міл. крб. в біжучому році.

В цьому році буде закінчено будування Харківської та Київської електростанцій, що не входять до республіканського плану електробудівництва.

Розгортається будівництво сільської електрифікації. В цьому році розпочалось будування станцій у 9-ти місцях, що їх здебільшого буде закінчено лише в наступному році. Будуватиметься кілька нових станцій та нових ліній електропередач, що з'єднають села з промисловими і великими районними електростанціями. Проєктується електрифікувати села в районі Зінов'ївської і Житомирської комунальних станцій, Криворізької, Штерівської і Харківської районних станцій та в районі нової Лохвицької цукроварні.

На сільську електрифікацію асигнується 6,8 міл. крб., з них понад 5 міл. крб. на нові станції і на будування ліній електропередач.

Зараз ВРНГ опрацьовує план електробудівництва промисловости на наступний рік. Особливу увагу буде звернуто на відновлення електроустаткування і на поширення нині діяльних станцій.

Про покидьки, сміття і... міліони карбованців економії

В нашій господарській роботі ми ще не скрізь дбаємо, щоб найдоцільніше використовувати і споживати ту сировину, яку нам дає сільське господарство. Ми, наприклад, це нічого не зробили в царині первісного обробітку конопель та льону, в царині сушіння буряків у цукроварнях і т. ін. Далеко не повно використовуємо ми ще й наші підземні скарби, особливо через відсталість геологічних досліджень. Але надто зле стоїть у нас справа з утилізацією ріжних покидьків та відходів виробництва. А проте, ця, здавалося б, дрібна справа може заощадити державі і населенню не міліони, а навіть десятки міліонів карбованців за рік і сотні міліонів за 5-річчя, що на них могли б додатково побудувати нові фабрики та заводи.

Наведемо кілька прикладів нашої відсталости і негосподарности в цій справі.

В наших великих містах ще не почали використовувати сміття, що у нас тепер не тільки не дає жодного прибутку, а навпаки, лишень спричиняє значні витрати (на його вивіз, знищення, то що). А тим часом, в містах Західної Европи й Америки сміття є джерелом значних прибутків. Одна з найбільших в Европі сміттепалень—Гамбурська, щоденно спалює 245 т. сміття і перетворює одержане тепло в електрику, що її продає по 2,75 коп. за кіловатгодину.

Не більше уваги звертаємо ми і на збір у населення такого потрібного нам металічного брухту. Хоч такий збір (наприклад, через житлокоопи) міг би нам дати чималу кількість додаткової сировини для металічної промисловости і хоч питання про потребу налагодити такий збір у населення підносилося і в пресі—в цій справі, скільки нам відомо, майже нічого не зроблено. Дуже великий ефект могли б нам дати, зокрема, збір і перероблення бляшанок спід консервів. Відомо, який у нас брак кольорового металу, що його доводиться довозити з-за кордону. Збір бляшанок і перероблення їх на спеціяльному заводі були б дуже рентабельні і зберегли б нам валюту.

Є надзвичайно цікаві дані про те, як за кордоном використовують такий відхід виробництва, як тирса на тартаках і деревообробних фабриках. З тирси можна робити цінну фібру, використовувати для фабрикації штучного дерева і т. ін. У нас тирсу лише частково і неефективно спалюють на заводські потреби і, подекуди, продають як наливо населенню. Тут, як і в інших випадках, треба збудити інтерес господарників, технічних кол і робітництва, виявити певну активність, і ми могли б мати значний ефект від використання цієї сировини, що нею зараз зовсім нехтуємо.

Є ще цікавий приклад нашого марнотратства, що на нього ледве чи хто звертає увагу. У нас нічого не зроблено що до збирання кісточок з садовини: слив, вишень і т. ін. Тимчасом, за кордоном ці кісточки збирають, вибирають з них ядра, змолочують їх і перетворюють на цінний продукт—тісто, що мало чим відріжняється від мигдалевого і споживається в кондитерській промисловості. Кісточки садовини можна застосувати і для інших цілей, от як добування етеру. Кісточки ці можна, навіть, експортувати за кордон. Отже, і це гроші, навіть валюта, що її ми просто викидаємо, замість збирати й економити.

В «Торгово-Промышленной газете» цими днями було повідомлення, що наш Союз міг би річно збільшити **експорт** коштом другорядних статтей експорту лишень в наслідок використання в ньому відходів і покидьків виробництва на 200 міліонів карб. А на скільки міліонів крб. є ще таких відходів і покидьків, що ми їх могли б збирати та споживати—але не споживаємо,—всередині країни?!

У нас, наприклад, значні кошти в валюті йдуть на імпорт з-за кордону корків. Один Центроспирт річно витрачає на це близько 400 тис. крб. Тимчасом, ми б могли з успіхом використовувати уже вживані корки. Треба лишень налагодити їхній збір.

Не можна, зовсім проминути і деяких наших досягнень у цій царині. Хоч ще й дуже несміливими кроками і з надто обмеженими засобами, але де-що в справі збору, сортування і використання покидьків почало робити т-во «Утильсировина». Маємо досягнення теж і по лінії промисловости. Ось, наприклад, ще до минулого року ми на Україні зовсім не використовували ріжних рибних покидьків, що мали в консервній промисловості (луску то-що). Торік в Одесі побудовано утильзавод, що переробляє ці покидьки на рибне борошно для годівлі худоби і на угноєння (рибні туки), що йде переважно на експорт. В Одесі ж, так само, побудовано експортний завод для перероблення мездри на карук (100 тонн річно). Раніше мездру майже не використовували. Згадаймо ще про цікавий винахід Одеського заводу «Пробізоль»—новий ізоляційний матеріял «лузгіт», що його роблять з лузги насіння. Тепер виробництво лузгіту поставлено вже в заводському масштабі.

Є й інші приклади деяких успіхів наших у цій царині, але вони ще надто незначні, а в низці галузей у нас ще нічогісінько не зроблено і ми пускаємо багато грошей на вітер. Скільки ми відстаємо в справі утилізації відходів і покидьків від закордону, можуть ілюструвати ще такі факти:

На наших цукроварнях тільки починається доцільне використання жому через перероблення його на жомосушарнях. Тоді як з Европі з загальної кількости 250 цукроварень на 237 організовано сушіння жому, у нас цей чудовий і транспортабельний харч для худоби виробляють лише 11 жомосушарень (в 28-29 році передбачено побудувати ще 5). Майже зовсім не раціоналізовано у нас використання за допомогою сушіння бурякового листя і відходів (корінці, голівки), що в свіжому вигляді часто-густо при годівлі ними худоби викликають у неї захорування, а перероблені на сушарнях, стають цінним продуктом годівлі худоби. В Німеччині це виробництво творить цілу промислову галузь з понад 50 заводів, а у нас його ще зовсім немає. Надто мало зроблено у нас і в справі доцільнішого використання кукурузяної і хлібної барди на гуральнях та броварної барди. Лишень тепер будується три сушарні барди (дробини) на броварнях. Ми ще надто мало використали досвід закордону і що до перероблення наших торфяних скарбів, а тим часом з них можемо мати й дешеву підстилку для худоби і коней (замість соломи), і спресовані брикети до опалення, і штучні угноєння, і будівельні матеріяли і т. ін. і т. ін.

Не будемо наводити інших прикладів. Сподіваємося, що вже і згадане яскраво свідчить про те, що ми досі ще приділяємо увагу занадто мало до справи, яка на просте око може здатися другорядною й дрібною, а насправді являє величезний інтерес і може мати не аби яке значіння. В багатьох випадках використання відходів виробництва, покидьків і сміття потрібує невного вкладання капіталу (основного, оборотного), але це вкладання буде дуже хутко з значним прибутком повернено.

Ми не маємо права нехтувати цією важливою справою. Злочин не помічати і не використовувати в народньому господарстві ті міліони карбованців, ту валюту, що лежать коло нас, і на що ми, неначе якісь виключні багаті, не звертаємо уваги, і до чого ми звикли лишень ставитись, як до брудного, непотрібного сміття.

МИК. ШРАГ.

Виправити дефекти робітничого постачання в Донбасі

(За матеріялами спеціяльної комісії)

Щоб обслідувати стан робітничого постачання в Донбасі й зокрема роботу тамішніх робкоопів у цьому напрямкові, днями було відряджено кілька комісій на чолі з головою правління Центросоюзу СРСР т. Любімовим, головою правління ВУКС т. Генкіном та головою президії Уцеробсекції т. Якубенком.

Обслідування показало, що робота робкоопів Донбасу не стоїть на належній височині; **вони не досить гнучко та не своєчасно розподіляють товари по окремих торговельних одиницях.** Комісії виявили на місцях, що робкоопи несвоєчасно викупають товари на станціях залізниць, або нерівномірно їх розподіляють по крамницях, а через це трапляється, що в тому ж самому населеному пункті одні крамниці мають повний асортимент товарів, а другі зовсім не мають. **Час торгу в багатьох робкоопах встановлено без урахування вимог робітничого споживача.** Де-які робкоопи торгують із 6-ти год. ранку до 2-х год. дня, а це не дає змоги робітникам, вільним від робота закуповувати потрібні товари; не погоджено з інтересами споживача дні відпочинку для продавців.

У багатьох робкоопах біля крамниць стоять постійні черги за товарами та с.-г. продуктами, а правління робкоопів не вживають ніяких заходів, щоб усунути ці черги. Більшість робкоопів не оголошують населенню про одержання того чи іншого краму або продуктів та про порядок послідовного відпуску їх споживачам. **Робітники і кооперативний актив скаржились обслідувачам на неуважність, бюрократичність та грубе поводження продавців і відповідальних робітників робкоопів у стосунках із споживачами.** Дуже здивувала комісію засміченість усіх конторських, складських і торговельних приміщень робкоопів. Комісії примушені зазначити, що фабричні подвір'я велетнів металозаводів менш засмічені ніж конторські та крамничні приміщення робкоопів Донбасу. Таким чином перед робкоопами стоїть завдання привести в належний витляд свої приміщення і тим створити мінімальні культурні умови роботи цих підприємств.

Дуже квола громадськість у кооперації Донбасу, а в де-яких районах її зовсім немає. **Крамничні комісії працюють нерегулярно, кооперативний актив рідко збирається і** не обізнаний з станом робітничого постачання, а тимчасом, організація працездатного кооперативного активу дала б змогу поліпшити раціональну роботу робкоопів, виявити всі дефекти та усунути їх.

Місцеві кооперативні робітники не виявляють і не усувають дефектів і заперечують проти всякої критики їхньої діяльности, посилаючись на те, що ніби неможливо запровадити культурніше й раціональніше роботу в робкоопах.

Фінансові трудноші робкоопів також можна б було в значній мірі усунути самими робкоопами, але **з запровадженням диференційованого паю робкоопи Донбасу загаялись, а збірання паїв проводять дуже мляво. Майже нічого не роблять робкоопи і для притягнення вкладів від пайовиків та населення. Не досить значну роботу робкоопи перевели і в галузі скорочення зайвих витрат.**

Робкоопи Донбасу ввесь час **мають потребу в торговельних приміщеннях.** Партійні й радянські органи СРСР і УСРР дали директиви господарським організаціям зважити на потреби крамничого будівництва робкоопів. Хоч робкоопи й знали про ці постанови, але не вжили відповідних заходів перед госпорганізаціями.

Щоб усунути виявлені дефекти в робітничому постачанні Донбасові, на думку комісій, треба робкоопам **змінити години торгу та пристосувати їх до потреб робітників-споживачів.** У робкоопах слід **встановити чемне відношення продавців із споживачами,** посилити роботу кооперативного активу і зокрема крамничих комісій, налагодити гнучкішу систему розподілу товарів по окремих крамницях робкоопів та взагалі раціоналізувати торг робкоопів. Це спричиниться до усунення всіх дефектів у роботі.

Організація спеціяльної кооперації техкультур

Нині настирливо стає потреба утворити спеціяльну кооперацію технічних культур, бо інакше гальмуватиметься справа розвитку цих культур на Україні. Остання сесія Сільського Господаря накреслила організувати центр технічних культур, до здійснення цього заходяться на початку липня, але вже тепер Сільський Господар запропонував Роменському, Прилуцькому, Лубенському, Ніженському, Чернигівському, Черкаському, Кремінчуцькому, Конотопському й Сумському союзам негайно приступити до організації спеціяльних т-в техкультур з таким розрахунком, щоб у кожному союзі було їх не менш десяти. Розмір паю для членів цих т-в встановлюється по культурах махорки, конопель і м'яти в 25 крб. з гектара й по рицині в 10 крб. з гектара.

Контрактація зернових культур

Для посилення контрактації строк її, як відомо, продовжено до 25-го травня. За останніми відомостями Сільського Господаря, с.-г. кооперація на 16-те травня законтрактувала по авансовій контрактації 2097 тис. гект., або виконала план на 109%. Досить задовільно переходить і безавансова; на 16-те травня нею вже охоплено 317 тис. гект.

Нарада в справі налагодження книготоргу

27 травня Книгоспілка скликає всеукраїнську книготорговельну нараду з представників Райспоживсоюзів, робкоопів та союзів с.-г. кооперації. Від райспоживсоюзів у нараді повинні взяти участь члени правління або представники оргвідділу, завідателі книгарень, інструктор книжкової справи, представники райкнигарні й книжкової полички, інструктори культурники, що підчас наради будуть на з'їзді при Вукопспілці . Від робкоопів— членів Уцеробсекції, що торгують книжками, повинні прибути: член правління чи представник Оргвідділу й книгарні. Робкоопи не члени Уцеробсекції, що не торгують книжками, надсилають по одному представникові. Союзи с.-г. кооперації усіх видів надсилають на нараду по одному представникові.

Нарада заслухає доклади: Шляхи культурної революції (докл. предст. ЦК КП(б)У); напрям та наслідки роботи Книгоспілки (докл. голова Правління Книгоспілки тов. Стасюк); організація кооперативного книготоргу та поширення масової книжки (докл. Зав. Орг. Від. Книгоспілки тов. Нечаєв).

Співдоклади: а) Кооперативний книготорг та взаємовідносини з видавництвом (тов. Чаусовський); б) книжковий інструктаж та його організація (тов. Красиловський) і шкільна кооперація (докл. представн. ЦКЛКСМУ).

Зважаючи на те, що перед Книгоспілкою стоять досить важливі завдання що до організації кооперативного книготоргу, Правління прохає всі зазначені організації і представників уважно поставитись до цієї роботи і вчасно прибути на нараду.

Окружні наради робкоопів Донбасу

Тепер провадиться обслідування робітничого постачання в Донбасі. Таке обслідування провели Наркомторг, спеціяльна комісія Центросоюзу СРСР на чолі з тов. Любімовим і т. ін. Дотепер уже обслідувано 10 робкоопів. Обслідування дало ряд цінних матеріялів, що характеризують стан робітничого постачання в Донбасі та його хиби.

Щоб підсумувати дослід цих обслідувань, президія Уцеробсекції ухвалила скликати на початку червня спеціяльні окружні наради робкоопів Донбасу.

В листі, надісланому на ім'я всіх голів правлінь робкоопів Донбасу, Уцеробсекція рекомендує негайно почати підготовку до проведення нарад.

Особливу увагу треба звернути на нарадах на виясненння причин перебоїв у робітничому постачанні, вивчення питань, зв'язаних із поліпшенням обслуговування споживачів, боротьбою з чергами й т. ін.

Як ми торгуємо книжкою

До конкурсу на кращу книгарню

Наші методи

Хоч помешкання Новогородківської (**на Зінов'ївщині**) книгарні при спож. т-ві майже зовсім не пристосоване для книготоргу, хоч доводиться в цьому (не опаленому взимку) помешканні працювати з промерзлими пальцями, проте, роботу книгарні пощастило вже налагодити як слід. Загальний оборот її з 3-го жовтня 1928 до 1-го березня ц. р. складає 4.504 крб., отже, на душу населення в районі, що його обслуговує книгарня, припадає книжок на 14,24 коп. У загальному обороті книгарні книжки складають 30%; серед них не навчальна література—88,4%. Із загальної суми 1.378 крб. 97 коп., що припадає в обороті на книжки, продано книжок українською мовою на 1.337 крб. 63 коп.

Щоб просунути книжку в гущавину населення, **книгарня вживала і метод культпоходу, коли за розповсюдження бралися комсомольці** (таким чином поширено 316 книжок), **і розноски по хатах** (196 прим.), **розповсюджувалося також через книгонош** (182 прим.) **та продавалося на базарі** (310 прим.). **Усі методи дали певні наслідки,** а з них найкраща це торг книжкою на базарі, де можна влаштувати виставку, що притягає увагу селян на книжку; крім того книгар практикує продаж та рекомендацію книжок на ріжних зборах. До допомоги книгарні в поширенні книжки притягнуто комсомольців, шкільні кооперативи, учителів та листонош, вони, за вказівками книгаря, допомагають популяризувати літературу серед селян.

Книгарня має в продажі книжки, лубки, портрети, плакати, мапи та ріжний канцелярський крам, що цілком відповідає попитові населення. Торгом книгарні охоплено райвиконком, 18 шкілкоопів, 2 сельбуди, 10 хатчиталень, бібліотеку, 8 сільрад та 5 шкіл.

Витрати по книгарні за цей час складають 8,7% до загального обороту. В книгарні налагоджено облік книжок, що на них є попит селянства.

Книгарня існує з вересня 1927 року і до цього часу в ній перебуло аж три книгарі, а це гальмувало розвиток справи, аж доти, доки не почав працювати останній книгар— член ради сельбуду та редколегії стінгазети, що приклав багато роботи до налагодження справи. Досі правління т-ва мало звертало уваги на книготорг; вимоги книгаря своєчасно діставати книжки із Зінов'ївського райсоюзу залишалися іноді не виконані впродовж місяця. Новий книгар домігся того, що всі службовці т-ва передплачують газети та журнали, він також провадить культосвітню роботу серед службовців кооперативу та допомагає політосвітнім установам у їхній роботі.

Книгарня наша, отже, стала на певний шлях лише тепер, лише останнім часом вона знайшла способи найкраще просунути книжку в гущавину населення.

Гончар.

Без інструкторської допомоги

Робсількооп Хмільницького р., **на Вінниччині,** заснував книжкові полички у цілій низці крамниць при спож. т-вах по селах. Останнім часом торг книжкою на селі значно пожвавішав, наші лісові села стали виявляти більший попит на ріжну літературу, зокрема на сільсько-господарську та масову. Районна книгарня робсількоопу постачає т-вам потрібні книжки своєчасно. Одна тільки хиба у цій справі: **інструкторський відділ райсоюзу не цікавиться питанням книготоргу;** ще жодного разу чи на засіданні правління, чи на зборах кооперативного активу інструктор не порушував питання про значіння книжкової полички при сільській крамниці, а про це саме він перший і повинен би подбати.

Чорний.

Умови роботи несприятливі

Книгарня при Сріблянському спож. т-ві (**на Прилуччині**), як і багато інших, не може похвалитися своїми умовами, що за них доводиться провадити книготорг; міститься вона в загальній крамниці т-ва і тому не може як слід розгорнути роботу, не може, навіть, влаштувати виставки книжок. Проте, що-раз то більше вона розгортає книготорг і краще обслуговує маси селян. З 15-го липня 1928 року до 1-го квітня ц. р. книгарня мала в середньому по 740 крб. оборотів з книжкою що-місяця, виходить, що на кожного чоловіка в місяць припадає книжок на 20 коп. Книгарня має чималі успіхи не тільки з продажем канцелярського краму, в ній розгортається і справа просунення книжки. Досі не можна було як слід налагодити звітности та певного обліку просунення книжки в гущавину мас, бо з моменту організації книгарні не було постійного книгаря, та проте, можна з певністю сказати, що продаж книжок складає не менше як 63% до загального обороту з канцелярським крамом; а в продажі книжок не шкільної літератури 70%, тим часом як в-осени торг провадиться майже виключно підручниками для шкіл. У книгарні продано російської літератури лише 10%, решта—українські книжки.

Книгарня організувала групу книгонош, притягнувши до цієї роботи і комсомольський осередок та актив сельбуду. Найбільший попит ставить населення на сільсько-господарську літературу, а подекуди великий процент у продажеві й дитячої літератури.

Сріблянська книгарня охопила книготоргом майже всі організації, що здебільшого закуповують у неї книжки для поповнення їхніх книгозбірень; шкода тільки, що книгарня не може цілком задовольнити потреб хати-читальні для повного укомплектування її книгозбірнею.

Процент витрат по книгарні до оборотів складає 7%.

Правління т-ва вже обговорює питання про те, щоб побудувати нове помешкання для книгарні тоді можна буде розгорнути в ній і торг музичними струментами, радіо, фото та спортивним приладдям, а також іграшками.

Лад.

Не відставати від сусідів

Дніпробуг **на Миколаївщині** розгорнув велику роботу в проведенні місячника української книжки на селі. У селах округи, де є не менше як 200 дворів, організовано книжкові полички в крамницях спож. т-в. Таких полиць є вже 50 та ще відкрито нові книгарні, яких уже є у районних селах 8.

Але наша округа у цій справі відстала від сусідньої Херсонської, де 70 книжкових полиць та 17 великих книгарень.

Правду казати, спожив. система округи ще дуже незадовільно налагодила книготорг; книгарні за рік мали обороту мало не по 1.500 крб., але книжок продавали лише на суму—300-600 крб., отже, головну увагу зверталося на торг канцелярським приладдям. Лише останнім часом у цій справі почувається де-яке зрушення і торг книжкою набуває ширших розмірів.

Постійний.

Бібліотечна робота в кооперації

Налагодження книготоргу при сільських кооперативах та при робкоопах, уже в значній мірі розвязує справу наближення книжки до широких читацьких мас. Але обмежитись лише торгом книжкою, кооперація не може. Кооперване населення, особливо біднота, за браком матеріяльних можливостей, не завжди має змогу купити потрібну книжку. Крім того, кооперативно-освітня робота, що її провадить кооперація (школи кооперативної грамоти, ріжні курси, кооперативні гуртки та інш.), обслуговування кооперативного апарату в його практичній роботі та інш. потрібують організації кооперативних бібліотек, що задовольняли б усі ці потреби.

Далеко не повні відомості показують, що в коопцентрах, число кооперативних бібліотек на Україні таке: у сільській споживчій кооперації на 1 жовтня 1928 р. було мало не 4.800 бібліотек, у робітничій кооперації—305 бібліотек (про кількість книжок та характер цих бібліотек, відомостей на жаль немає); сільсько-господарська кооперація мала до початку 1928 р. 374 бібліотеки, у житловій кооперації так само є мало не 240 бібліотек.

Треба відзначити, що більшість цих бібліотек організувалися, так би мовити, «самопливом» без керівництва цією роботою з боку центрів.

Сталих форм бібліотечна робота в кооперації набула тільки в січні місяці 1928 р., коли Вукорада опрацювала «основні принципи бібліотечної роботи». Ці «принципи» зараз прийнято за основу всіма кооперативними системами.

Зараз у кооперативній практиці існують такі типи кооперативних бібліотек: кооперативно-довідкові, масово-кооперативні, універсальні бібліотеки загального користування та кооперативні відділи при бібліотеках сельбудів і хат-читалень.

Формою обслуговування читацьких мас бібліотеки поділяються на стаціонарні та пересувні.

Структура кооперативної бібліотечної мережі така: низові кооперативи усіх галузей кооперації (споживчої, с.-г., кустарно-промислової та ін.) для обслуговування потреб робітників даного кооперативу та кооперативного активу засновують довідкові бібліотеки; спеціяльні т-ва, колгоспи, артілі набувають для своїх бібліотек ще й виробничу літературу, що служить для підвищення кваліфікації членів цих об'єднань.

Кооперативи по районних селах, а також міські кооперативи та житлокоопи утворюють універсальні бібліотеки для обслуговування своїх членів, в разі бібліотеки політосвіти не задовольняють повністю попит на книжку.

При бібліотеках сельбудів та хат-читалень треба організувати кооперативні відділи. Ці відділи утримується коштом культфондів усіх кооперативних організацій даної місцевости.

Керівництво бібліотечною роботою, при первісних кооперативах, покладається на одного з робітників — члена правління або рахівника, або на одного з активних членів кооперативу.

Районні союзи всіх систем засновують у центрі та при базах, для обслуговування свого апарату й ріжних курсів, що їх проводить райсоюз, — кооперативно-довідкові бібліотеки. Обслуговується ці бібліотеки або окремими робітниками, або ж покладається цю роботу на якогось з робітників, що вже працюють, але обов'язково за окрему плату.

До тепер такі бібліотеки є в більшості серединних кілець кооперації. Утримується й поповнюється їх коштом культфондів та спеціяльних асигновань.

Міцні кооперативні союзи (переважно споживчі), робкоопи та житлосоюзи організовують у себе пересувні бібліотечні фонди. У перших та в останніх їх призначається для обслуговування книжкою низових т-в і житлокоопів, що не мають своїх бібліотек. У деяких округах (Сумська) ці бібліотеки правлять за міжкооперативні і обслуговують низові т-ва всіх систем кооперації.

І, нарешті, останній вид бібліотеки це платні бібліотеки при кооперативних книгарнях райсоюзів та робкоопів: вони обслуговують за певну плату всіх читачів. Ці бібліотеки працюють головним чином з книжними новинками. Поки що платні бібліотеки існують лише при кількох книгарнях (Умань, Вінниця).

Обслуговування всіх цих бібліотек кооперативні центри поклали на Книгоспілку, що створила в себе центральний кооперативний колектор для бібліографічного обслуговування бібліотек; організаційну ж роботу з бібліотеками проводить спеціяльний бібліотечний інструкторський апарат.

Треба побажати, щоб кооперативна бібліотечна робота, поширюючись, виконувала покладені на неї завдання: наблизити кооперативну книжку до читацьких мас, сприяти підвищенню знаннів кооперативних робітників та коопактиву і стати за чинник підвищення кооперативної свідомости кооперованих мас.

М. Порев.

Під контролю мас

Дипльомований знахар

В м. Бердичеві, на Радянському майдані, живе д-р Ткаченко. Спеціяльність його—венерологія. Проте, лікує він дорослих від дитячих хвороб, а дітей від захворувань, що прилипають до дорослих. Ткаченко—великий мастак лікувати від сифіліса—байдуже, чи є він у вас, чи немає. Він, Ткаченко, вам його припише, аби тільки ви були його пацієнтом.

— Що сифіліс не ганьба, а нещастя—я знаю,—говорить селянин Бойко Кирило з села Вороненці,—проте, я ніколи цього нещастя не мав, а лікар Ткаченко люто колов мене. Я вас питаю,—завіщо?...

Так запитують і селяне Горобчук Федір з села Подорожного і Федорошин Никифір з села Смілого. Ми—не лікуємо методою Ткаченка, що заборонена наукою,—і через це відповісти селянам на їх запитання не можемо. Тільки знаємо, що д-р Ткаченко за лікування сифіліса 12-ма впорскуваннями малярії брав... 200 крб.

Кілька запитань ми поставимо Окрздоров'ю і Окрпрокуратурі Бердичівщини. Через що д-р Ткаченко, обшахраюючи селян, все ж працює на державній посаді? Чому він, маючи три догани з попередженням, все ж працює ще в державному вендиспансері?

А. С.

Хто винний?

(Від нашого київського кор-та).

В акушерській клініці Київськ. Клінічн. Інституту вмерла від зараження крови гр. Наталка Білоусова. Немовля, народжене Білоусовою, теж вмерло, при чому труп його після ростинання кинуто в відкритий ящик біля смітника. За життя Н. Білоусова в листі до родичів писала, що вона після пологів пролежала в холодній кімнаті ніч і пів дня—без сорочки, на мокрій підстилці, і що кров за цей час засохла на швах рани. В інституті не знайшлося потрібного породіллі льоду і *його доставив у клініку чоловік Білоусової*. Не знайшлося в клініці і гумового круга. Акушерка Долінська пропонувала породіллі ліки, призначені для іншої хорої. Все це схвилювало Білоусову і вона почала ставитися до персоналу клініки з недовір'ям. Цікаво і те, що консиліюм кількох професорів визнав у Білоусової післяродове зараження крови (сепсис). Але після другого консиліюма—проф. Биховський, несподівано для всіх визнав, що у Білоусової—гнійний апендицит, що вимагає *негайної операції. Та за три години*, перед початком операції, проф. Биховський раптом заявив, що він відмовляється від діягнозу, і що операція не потрібна, бо ніякого апендициту у хорої немає. Тим часом температура хорої чим далі підвищувалася і сталося загальне зараження крови, від якого Н. Білоусова на 19-й день після пологів померла.

На думку батька Н. Білоусової—проф. Німінського, за причину її смерти слід вважати те, що поспішили накласти шви непідготовленим для цього матеріялом та струментом, а також ту обставину, що в клініці не було спеціяльних стерилізованих гумових рукавиць і що після зняття швів незагоєну рану було залишено без уваги.

В історії хороби дитини Білоусової немає *діягнозу захорування* (дитину всі вважали за здорову). Але дані ростину трупа дитини говорять, що вона вмерла від запалення легень. Як зазначено, після ростину санітар викинув труп дитини у відкритий ящик біля помийної ями на подвір'ї.

Слідство, переведене в цій справі і висновок експертів говорять, що до пологів Білоусової персонал Інституту своєчасно не підготувався і що старший асистент клініки лікар Виноградова, рятуючи дитину від смерти, струсювала її, держачи за ноги сторч головою, що, на думку експертів, можна робити лише для оживлення втоплеників або дітей, що народилися в стані задушення.

Хто винний в смерті Н. Білоусової та її дитини і чи покарані вони—ось що цікавить нас.

Лев. Ю.

Скарга вибійника Четверикова

— Я—колишній шахтар з Донбасу, 24 роки працював на Петровському кусті,що на Сталінщині, як вибійник, розповідає т. Четвериков. — Правда, мав 6-тирічну перерву в роботі.

Нині інвалід, Четвериков С. Т. звернувся до страхкаси за пенсією. Четверикову відмовили [illegible] підставі, що він не має безперервного стажу роботи протягом останніх 8 років. Цю постанову Четвериков оскаржив до Головсоцстраху, — рекомендованим листом, надісланим до Головсоцстраху в липні.

Минуло ось вже скільки часу, скаржиться тепер т. Четвериков,—а відповіді немає. Звертаюся до почти—каже, що листа доставлено, куди слід.

І т. Четвериков показує офіціяльну довідку почтової контори за № 30/7 про те, що **рекомендованого листа з Сталіна було приставлено 25-го липня Головсоцстрахові.** І на цій же довідці—резолюції референта Головсоцстраху та реєстратури страхкаси, що **ніякого листа з документами гр. Червerикова не одержано.**

Маємо, що через чиюсь неприпустиму байдужість кол. вибійник не може довести своїх прав на пенсію,—документи мовляв десь загубилися. А в розносній книзі почти повинен бути підпис особи, що стверджувала б одержання листа. Хто одержав листа т. Четверикова і куди його діли—на протязі майже року—можна встановити. Тим паче, що в цьому рекомендованому листі, надісланому до державної установи, були й документи за 24 роки праці вибійником. Хто, як не Головсоцстрах відповість за це?

Г. В.

Скалки

Кол. жандарі та поліцаї в кооперації

В Черчецькому (Смотрицьк. р-на Кам'янецьк. окр.) сільстві на посаді члена правління т-ва працює **Янковський Артем**, що за Петлюри добровільно служив в банді Карбовського, а ще раніш, жандарем. В цьому т-ві притаївся продавцем гр-н **Слободян**, що раніше обвинувачувався за 97 арт. Карного Кодекса (фрострата).

Голову Грицівського сельства (кол. поліцай), за байдуже відношення до хлібозаготівель притягнено до суду. Чи знає Кам'янецьк. ЄСТ, хто засмічує його апарат? Н.

„Влаштувалися"

— У радгоспі при **с. Богданівці** (Першотравневщина) доглядає велику пасіку гр. Катюков А., син кол. старшини й активного учасника повстання проти радвлади в 1919 році. Катюков—і син і батько, позбавлені виборчих прав. Отже, роботу, що її виконує Катюков А., треба передати цілком радянському робітникові. С. Л.

Колиж звільниться довідкове бюро

— Центральна? Дайте довідкове бюро. Зайнято? Коли ж воно нарешті звільниться? Я вже півгодини ніяк не можу додзвонитися!..

Бідолашні абоненти харківської телефонної станції! Щоб добитися телефону потрібно *їм людини*, треба витратити цілі години.

Завжди, що-року харківська телефонна станція видавала список абонентів на цей рік. **І саме нинішнього року—книжки чомусь не видано.**

Саме 1929 року, коли **при телефонній станції відкрито підстанцію,** коли майже всі трести і наркомати перейшли до Будинку Держпромисловости **і в їхніх телефонах сталися значні зміни,** коли нарешті **при Будинку Держпромисловости відкрито на правах підстанції комутатор на 1.000 номерів!..**

Отже, телефонна книжка нині потрібна більше, ніж коли-небудь.

Як же можна дізнатися про потрібний вам номер? Адже ж телефонна книжка на 1928-й рік дуже застаріла, а нової не видано. Доводиться запитати в довідковому бюрі, що завжди зайнято; а коли вам потрібний номер того чи іншого наркомату або тресту з Будинку Держпромисловости,—то треба витратити майже цілий день.

Отже, треба видати телефонну книжку на 1929-й рік з списками абонентів підстанції та комутатора БДП?

К. С—ий.

Червоний суд

У Найвищому суді УСРР.

ВПЕРТИЙ ПІП АШБЕРГ.

Гр. Ашберг у минулому піп римсько-католицької церкви в Одесі. В 1925 р. за антирадянську діяльність та контр-революційну агітацію його засуджено на 3 роки позбавлення волі. Крім того, суд заборонив йому жити на Одещині, Київщині, Поділлі та Волині.

Відбувши захід соціяльної оборони, піп Ашберг повернувся до своєї діяльности — отруювати релігійним дурманом несвідомі маси. Він переїхав до Дніпропетровщини і зупинився в селі Ямбург.

Прибувши до села, піп почав обходити хати і збирати «паству». Він вимагав, щоб його урочисто зустрічали, підходили під «благословенія» і т. ін. Різні старі бабусі, несвідомі селяне, що не скинули з себе ярма релігії, так і робили. Але [illegible] скрізь зустрічали так Ашберга.

В одній хаті ніхто попа не зустрів. Побачивши маленького хлопчика, він зупинив його:

— Хреститися умієш?!

Хлопчик зніяковів і хотів втекти, але Ашберг схопив його за комір і почав бити. «Навчав» він його так, що два дні дитина була як хора, а руки в неї від ашбергівського «навчання» спухли.

Згодом, Ашберг відкрив у себе на кватирі школу «закону божого». Там він забивав голову дітям релігійним дурманом, намагаючися «виховати майбутніх християн».

Серед населення він поширював чутки про наступний «страшний суд», про те, що настає «кінець світу».

— Дивіться, уже примари появилися на цвинтарі. Хай замисляться над цим безвірники!..

Опинився вдруге піп Ашберг на лаві підсудних. **Дніпропетровський Окрсуд засудив його на 3 роки позбавлення волі.**

Найвищий Суд УСРР присуд затвердив.

Перевитрати і затримки в будуванні нових цукроварень

Будівельні роботи на Лохвицькій цукроварні провадиться без проєкту, кошторис перевитрачено.—Технічне устаткування для Весело-Подолівської цукроварні ще неготове.

Торік, у вересні місяці, почалось будування на Україні двох великих цукроварень—Лохвицької і Весело-Подолівської. ВРНГ звернула особливу увагу, щоб ці цукроварні побудовано за планом, в належний термін і без будь-якого перевищення витрат. За осінь і зиму закінчено будування головних корпусів цукроварень, побудовано житлові помешкання для робітників, де-які допоміжні майстерні, решту потрібних будівель буде побудовано в цьому році. Але вже тепер виявилось чимало нездорових явищ, що їх як найскорше треба ліквідувати.

Будування лохвицької цукроварні ще й досі провадиться без затвердженого проєкту. Кубатуру будівель на цукроварні збільшено проти ескізного проєкту. Де-які конструкції будівель змінено. Замість цегельної, що було передбачено за планом, побудовано залізну конструкцію в головному корпусі, в наслідок чого значно збільшилась вартість одного кубометру. Затверджуючи ескізний проєкт, ВРНГ СРСР встановив для цієї цукроварні вартість одного кубометра не більше 16 крб., вважаючи її й так за перевищену. Зараз вартість кубометру головного корпусу досягає 31 крб., себ-то майже в два раза більше. Штат технічних і контерських робітників надто великий—157 чол.

Накладні витрати надто високі і досягають тепер біля 2 міл. крб. На думку ВРНГ їх можна звести до 1,1 міл.

В наслідок усього цього, вже тепер можна сказати, що **Лохвицька цукроварня коштуватиме не 9.951 тис., а 13.987 тис. крб., себ-то на 4 міл. більш, ніж намічалось.**

ВРНГ України вважає, що за активною участю всього технічного персоналу, робітництва, правління цукротресту. загальну вартість будівництва Цукротресту можна буде трохи здешевити.

Краще йде будування весело-подолівської цукроварні. Але й тут не все гаразд. В цьому році цукроварня будує 11 житлових будинків, *буряківню, жомові ями*, амбулаторію, гуртожиток та інш. Матеріялами цукроварня забезпечена. Технічне устаткування ще не готове. Київський завод «Більшовик» не виробив ще значної частини потрібного устаткування. Ленінградмаштрест відволікає вироблення турбіни для цукроварні. Коли на протязі одного місяця потрібні машини не будуть готові, пуск цукроварні буде відкладено. Лохвицька цукроварня вже тепер одержала майже все устаткування з-за кордону.

Вартість весело-подолівської цукроварні перевищила попередні міркування. За планом намічалось витратити 5,5 міл. крб.—справді буде витрачено—6.407 міл. крб., через те, що в попередньому плані пропущено ряд потрібних будівель.

Аерополучення

З Харківського аеродрома сьогодні вилітають пасажирські аероплани до Москви об 11 год. 50 хв. ранку, до Ростова—Мінвод—П'ятигорська та Сочі—Сухум—Баку—Тегеран о 9 год. 30 хв. ранку.

До Харківського аеродрома сьогодні прилітають з півночі о 9 год. 10 хв. ранку і з півдня об 11 год. 30 хв. ранку.

Повідомлення

ПАРТІЙНІ.

— Харківський Окрістпарт викликає на суботу 25-V о 4 год. дня до Окрістпарту (буд. ОВК, 3-й поверх, кімн. № 70) в питанні про братські могили таких т.т.: Костюка—ст. Основа, паровізні бригади, Букреєва—ХМП, Клименка—Підпр. Комборотьбезу, Крахмаля—(Люботин—гіпсово-алябастровий завод), Митрофанова (Нова Баварія, броварня № 3), Алхімова («Серп і Молот»), Буйвала, Балабана, Конотопа, Минайленка.

— На суботу 25-V о 1-й год. дня до АППВ ОПК (до тов. Наумова) викликається секретарі або агітпропи таких осередків: НКЮст і Найвищий Суд, НКЗем, НКОс, ВРНГ, Сільгосподар, Югосталь, Держбанк, Вукопспілка, Палац Праці, Раднарком, ВУЦВК.

— ПК ХОКК прохає всі установи, а також і приватних осіб, які знають про місце мешкання чл. КП(б)У т. ВОЛОШИНА Петра Семеновича, повідомити про нього ПК ХОКК.

Прохання до інших газет передрукувати це оголошення.

РІЖНІ.

26 — 28 травня в приміщенні Будинку Наукових Установ (вул. К. Лібкнехта, 33, II-й поверх) відбудеться з'їзд Українського Наукового Технічного Товариства, на якому буде поставлене питання про ролю науково-технічних, громадських організацій в будівництві соціялістичного господарства, про стан і план розвитку наукової роботи в ділянці техніки, про українську технічну книгу, про план капітального будівництва в промисловості УСРР взагалі та Правобережжя зокрема.

Вхід вільний.

Постанова Народнього Комісаріяту Праці УСРР

від 22-V-29 року № 49.

Про оплату праці висуванців з підприємств.

Народній Комісаріят Праці УСРР постановив:

1. В звязку з тим, що висування робітників з підприємств іноді переводиться на посади з низькою зарплатою, що приводить до великого розриву з зарплатою на попередній роботі, — вважати за потрібне висування робітників з підприємств переводити на посади керівничого і оперативного характеру.
2. За робітниками, що їх висувається з підприємств безпосередньо до адміністративно-управлінських апаратів, і як що їхня зарплата по посаді в установі нижча за ту, яку вони одержували до висування, — можна зберігати персонально їхню зарплату.
3. Зберігати зарплату можна лише в тих випадках, коли за посадою, яку посідає висуванець, розмір зарплати в центральних установах нижчий за 210 крб., окружних установ І поясу—180 крб., ІІ-го поясу—160 крб. і ІІІ-го поясу—145 крб. (в поза окружних місцевостях нижче на 25%).
4. Для порівняння зарплати береться середню зарплату за 6-ть місяців на підприємстві до часу висування. Персональне закріплення зарплати в установах, де переведено держнормування зарплати, переводять в кожному випадкові Наркомпраці УСРР або його органи на місцях по належності, а в усіх інших установах адміністрація за згодою з відповідним професійним союзом.

Примітка. В бюджетних установах, якщо не вистачає для цього відповідних асигновань на зарплату за кошторисом даної установи — вишукання потрібних коштів переводиться на підставі спеціяльних вказівок НКФ УСРР.

Заст. Наркомпраці УСРР **ПІСКАРЬОВ.**

Чл. Кол. НКП УСРР

Зав. ТКВ **СТЕПАНСЬКИЙ.**

Приїзд Італійського вуглепромисловця до Харкова

23-го травня до Харкова приїхав директор італійської вуглепромислової фірми «Любич» п. Принц.

Приїзд п. Принца до Харкова зв'язаний з бажанням його фірми поширити ділові зв'язки з Донвугіллям.

Підготовка гірників до ВИШ'ів

У Донбасі організується 4 нових гірничих технікуми. До технікумів приймається тільки гірників з виробництва, що мають стаж роботи не менш, як 5 років.

У згоді з ВУК'ом спілки гірників, Донвугілля організує на всіх без винятку рудоуправах спеціяльні курси для підготовки робітників у технікуми, що відкриваються. Всеукраїнський комітет спілки гірників запропонував усім своїм місцевим організаціям негайно почати підготовку до прийому робітників на ці підготовні курси.

Військовізований похід Дніпром

Всеукраїнська рада ТСО-Авіяхему і Найвища рада фізкультури ухвалили провести наприкінці червня великий військовізований річний похід Дніпром. Похід організується в звязку з 10-тиріччям комсомолу України, що сповнюється 29-го червня.

Мета походу — пропаганда військово-морського знання і водяного транспорта серед трудящих.

Фльотилії в складі шлюпок та вітрильних суден вийдуть із Новгороду-Сіверського, Чернігова, Києва, Кременчука, Дніпропетровського і Запоріжжя. У поході візьмуть участь комсомольці фізкультурники і члени ТСО-Авіяхему.

Похід триватиме 5 — 7 день.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 24/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.92½
Державна внутр. позика 1926 р.	1?7.50	125.10
10% виграшна позика 27 р.	25.81	25.71
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.77
2 селянська виграшна позика 1927 р.	5.06½	5.04½
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 крб 1927 р.	25.35	25.25
2 виграшна позика індустріялізації ⁰/оп	26.49	26.39
2 виграшна позика індустріялізації бе ⁰/о⁰/о	25.73	25.63
11% внутрішня позика 28 р.	102.57	102.52
Виграш поз. 29 р.	99.85	99.65
Сертифікати ощадкаси	5.99	5.97
6% зобовязан. НКФ		
„ 1/VI-29	102.90	102.70
„ 1/VII-29	101.97	101.87
„ 1/VIII-29	101.11	101.01
„ 1/IX-29	100.28	100.18
„ 1/X-29	98.61	98.51

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.3[illegible]
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.26

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.

Видавець ВУЦВК Рад Р., С. та Ч. Деп.

Додаток до „Вісти-Труд"

№ 15 **Сільське Господарство** 24 травня 12 (1929) р.

Соціялістичне змагання і сільське господарство

В соціялістичне змагання втягуються не тільки тисячі пролетарів, але й десятки тисяч селян. Звичайно, що форми й проведення соціялістичного змагання, в силу специфічних умов, в царині сільського господарства далеко складніші, ніж у промисловості. Ось чому цікаво уже зараз простежити за тим, яких форм соціялістичне змагання на селі набуває і, по можливості, застерегти від помилок.

Перш за все, при переведенні соціялістичного змагання в царині сільського господарства необхідно виділити **основне**, на чому й зосередити всю енергію та увагу. На нашу думку, основне це проведення агромінімуму, що тісно звязаний з підвищенням врожайности та поширенням засівної площі. Отже для переважної більшости земгромад при переведенні соціялістичного змагання агромінімум мусить бути тією віссю, що навколо неї і мусять купчитись всі творчі сили села.

Зрозуміла річ, що для тих земгромад, де більша частина вимог щодо найпростіших форм поліпшення сільського господарства проведена, можна висувати дальші вимоги щодо поліпшення окремих галузів сільського господарства. Голівне застереження проти організаторів соціялістичного змагання на селі, це те, щоб вони, як то кажуть, «не растеклись по древу». Для сільського господарства це найшкідливіша річ, бо тоді получиться удар розчепіреними пальцями, а це як раз і не бажано. Отже, повторюємо, треба виділяти основне, найболючіше, найдошкульніше і шляхом змагання виправляти і заводити нові, кращі форми господарювання. Тут, на нашу думку, мало одного ентузіязму, а потрібна й революційна рішучість, що йде на штурм дідівських способів господарки. Потрібна диференціяція самих планів в програмі змагання, щоб не було шаблону й трафарету, рекомендованого для всіх земгромад.

Зовсім інші вимоги ми повинні поставити перед колгоспами, радгоспами, комунами та артілями. Тут уже доведеться вести змагання не проти патріярхальщини, а за кращу організацію виробництва і за якість продукції. Приблизно, так питання на місцях і ставиться. Знову ж таки, ми повинні застерегти проти «всеоб'ємлющих» планів, що їх дехто уже на перший рік змагання намагається складати. Звичайна річ, що план змагання на кілька років не пошкодить, але й тут, в першу чергу, доведеться бити по тих нестатках, що часто-густо через них ми не маємо належних ефектів.

Нарешті, про популяризацію самого змагання. Соціялістичне змагання само собою вимагає величезної агрикультурної роботи. Без цього ми самого змагання в сільському господарстві провести не зможемо. Тим часом, у нас, як правило, влітку культурна робота на селі «згортається». Повинно подбати, щоб таке «згортання» мало мінімальне місце. Такі заходи, як ламання толоки, організація чорного пару, нарешті, підготовка до осіннього засіву, вимагають великої попередньої культурної і доясновальної роботи. Отже ми мусимо поставити питання про мобілізацію агрокультурних сил на літо, при чому основна робота мусить проходити на полі, в екскурсіях, взагалі в тому наочному показі тих досягнень, що їх мають наші досвідні установи, колгоспи, радгоспи тощо.

Ось які, на наш погляд, слід внести корективи місцям при переведенні соціялістичного змагання в сільському господарстві, щоб більш успішно його виконати і тим самим піднести наше сільське господарство на вищий щабель.

За соціялістичне змагання в проведенні землевпорядження

Зараз радянська країна повинна виконати величезне історичне завдання щодо повної соціялістичної реконструкції народнього господарства. Гасло Леніна, «щоб в найкоротчий час догнати й випередити з технічного та економічного погляду передові капіталістичні країни» повинно бути виконано величезною творчою роботою пролетаріяту та бідняцько-середняцьких кол селянства. Особливо гостро стоїть це завдання щодо розвитку і соціялістичної перебудови сільського господарства. Широкий темп індустріялізації країни, що намітився за останні роки, значний зріст промислових центрів та міст, тісно звязані з розвитком сільського господарства.

Хоча сільське господарство за останні роки і має величезні досягнення на шляху свого розвитку і соціялістичної реконструкції, всеж воно значно відстає від розвитку соціялістичної індустрії. Найбільш гостро відчувається відставання розвитку сільсько - господарського виробництва в галузі зернової продукції сільського господарства. Надзвичайно низька техніка господарювання, дрібність господарств, роспорошеність засобів виробництва, неземлевпорядженість — є основними перешкодами в розвитку сільського господарства.

IV Сесія ЦВК Союзу поставила завдання перед всією країною раціоналізувати сільсько - господарське виробництво, більш ефективно використовувати ті капітали, що є в сільському господарстві, підвищити продукційність сільського господарства, певнино вести роботу по соціялістичній перебудові села, організовувати нові колективи, радгоспи, всебічно допомагати економічному під'йому бідняцько - середняцьких господарств та поліпшити життьовий рівень бідняка і середняка—ось ті невідкладні завдання, що ми їх повинні розвязувати в практичній повсякденній роботі.

Особливо гостро стоїть справа щодо створення сталости в сільському господарстві і пристосування його до посушливих умов. Це в першу чергу торкається степової України. Степ—це хлібний Донбас України. Систематичні недороди, що повторюються в степу, вимагають кардинальних заходів до створення сталости і пристосування степового господарства до посушливих умов; а це вимагає рішучої реорганізації степового господарства.

Немалі завдання стоять і перед іншими частинами України, аграрно-перенаселеної. На шляху до розвитку продукційних сил сільського господарства та соціялістичної його реконструкції. Виконання всіх тих завдань, вимагає, в першу чергу, переведення роботи по організації селянської території.

Робота по землевлаштуванню по всій Україні ще до цього часу проходить кволо. На 1 січня 1929 року, за попередніми даними, закінчено середселянське землевлаштування на площі 10.654.000 гектарів, або 29%. Ще 70% території України залишається неземлевпорядженою.

Друга Всеукраїнська Партійна Конференція, всебічно обговоривши і схваливши 5-річний перспективний план розвитку сільського господарства, визнала за потрібне, щоб протягом 5 років було закінчено землевлаштування на Україні.

Треба прискорити темп роботи в справі землевпорядження, що вимагає в першу чергу значного спрощення роботи. Піднятя продуктивности праці землемірно-технічного персоналу вимагає величезної відповідальности і творчої активности всього землевпорядчого персоналу. Велика армія землевпорядчиків, що працює на Україні в кількості понад 4000—5000 землемірів, повинна виконати величезні завдання.

Так само, як і робітники та інженери на виробництві, зараз виявляють величезну активність щодо підвищення продуктивности праці і зменшення собівартости, так і потрібно, щоб кожний агроном, землемір, ветлікар, всі працьовники на нивах сільського господарства значно підвищили продуктивність праці, скоріше і якісно ліпше працювали у виконанні покладених на них обов'язків. Треба пам'ятати слова Леніна, що «комунізм починається там, де з'являється самовіддане, що переборює тяжку працю, піклування рядових робітників про збільшення продуктивности праці».

Друга Всеукраїнська Партконференція та XVI Всесоюзна Партконференція звернулись до всіх робітників і трудящих селян радянського Союзу із закликом про соціялістичне змагання. Соціялістичне змагання, як зазначено у відозві XVI Партконференції «збуджуючи творчу енергію та ініціятиву мас, повинно стати постійною методою втягнення трудящих до соціялістичного будівництва».

Зараз, коли затверджено 5-річний перспективний план соціялістичного будівництва, широко розгортається, як в місті, так і на селі, соціялістичне змагання. Швидко відгукнулись на заклик партії щодо соціялістичного змагання і землеміри. Ввесь колектив землемірів Дніпропетровщини викликав на соціялістичне змагання землемірів Харківської округи. Геодезичний Інститут викликав також Харківську округу. Ізюмівська округа викликала на соціялістичне змагання Куп'янську округу.

Головними вимогами, що ставляться в переведенні соціялістичного змагання під час здійснення планів землевпорядження, є: а) своєчасне 100% виконання плану землевпорядження, б) якість землевпорядження, в) кількість і якість роботи в справі організації колективів, забезпечення інтересів бідноти і забезпечення класової лінії.

В Харківській окрузі метода соціялістичного змагання переводиться між окремими партіями та окремими начальниками партій. Улаштовано спеціяльну комісію, що буде керувати соціялістичним змаганням. Широка громадська землеустрійна думка досить інтенсивно працює над виконанням заклику партії щодо соціялістичного змагання. Професійні організації виявляють вже велику активність на шляху до організації всієї професійної маси щодо її практичної участи в роботі в справі здійснення соціялістичного змагання. Але, не скрізь ще працює громадська думка землеміра біля питання соціялістичного змагання.

Лише за умов величезної політичної свідомости, класової загартованости всіх робітників землі й лісу, за умов самовідданої праці, є гарантія щодо виконання всіх тих відповідальних завдань, що звязані з переведенням 5-річного плану соціялістичного будівництва. Як сказано в заклику XVI-ї Всесоюзної Партконференції, 5-річний план,—це план боротьби робітничої клаєи за подолання капіталістичних елементів, план соціялістичного перевиховування мас, план створення фундаменту для соціялістичного суспільства.

Не зважаючи на всі труднощі і перешкоди, що є на шляху соціялістичного будівництва, за умов величезної творчої роботи пролетаріяту та всієї бідняцько-середняцької маси селянства, за умов творчої праці робітників науки і всієї трудової інтелігенції, за проводом комуністичної партії, завдання, що їх поставлено перед пролетарською країною, в справі соціялістичного будівництва на найближче 5-річчя, безперечно будуть виконані успішно.

Велика армія землевпорядників буде в перших лавах на шляху до соціялістичного будівництва.

Так починаймо-ж самовіддано, не гаючи жодного дня, велику, складну, відповідальну роботу щодо здійснення соціялістичного змагання в справі землевпорядження і соціялістичної реконструкції сільського господарства України.

Землеміри, на передові позиції в переведенні соціялістичного змагання.

І. Підгаєць.

В Інституті економіки й організації сільського господарства

ПРОГРАМА РОБОТИ ІНСТИТУТУ.

Головніші питання, що нині вивчаються в інституті — це план п'ятирічного розвитку сільського господарства, п'ятирічка колективізації, первісні форми усуспільнення сільського господарства, та інш.

Влітку Інститут виряжає кілька експедицій по Україні, щоб обслідувати: ефективність кредиту в індивідуальному селянському господарстві, роботу тракторів на Україні, вивчити сільське господарство в районах, що зрошуватимуться Дніпрельстаном. Обслідуватиметься колгоспи, машинотракторні станції, сівозміни, економіка молочарської справи, толочно-парова система господарства, економіка й техніка птахівництва.

З доручення Раднаркому та Держплану, Ін-т розробляє «ефективність кредиту в сільському господарстві» та «механізацію великих господарств». З доручення НКЗС та УРГО пророблять «проблему толоки», «методу мікро-районування на прикладі Куп'янської округи», «соціяльно-економічні наслідки державної допомоги бідноті», «ефективність застосування електроенергії в сільському господарстві», «прибутковість селянського господарства та єдиний с.-г. податок», «сівозміни в радгоспах», «виробничі типи радгоспів та колгоспів».

З доручення кооперації, Ін-т проробляє такі теми: «виробнича кооперація в сільському господарстві», «шляхи кооперування сільського господарства», «шляхи укрупнення колгоспів», «вивчення процесу розвитку колгоспів», «інтенсивні галузі, як чинник усуспільнення с.-г.», «економіка тютюнництва на Україні», «методика проведення контрактації, як агрикультурного заходу», «проблема кадрів для с.-г. кооперації», «проблема застосування в навчальних темах трудшкіл елементів с.-г. і кооперації».

З доручення ЦК КП(б)У Ін-т обслідував СОЗ'и, проробив та здав до друку роботу «Шляхи первісного усуспільнення с.-г.».

Щоб забезпечити собі потрібний кадр наукових працівників, Ін-т набиратиме з осени ц. р. аспірантуру.

Ходоровський.

Створення нових форм рослин і тварин

ОСТАННІ ДОСЯГНЕННЯ В ЦАРИНІ ГЕНЕТИКИ.

Без краю ріжноманітні породи свійських тварин і гатунки культурних рослин. Та хоч які химерні й чудернацькі не були б їхні форми, хоч як гостро не відріжнялися б вони від своїх диких співродичів, усіх їх не створила людина, а лише знайшла.

Людина знайшла й вибрала їх із природного запасу, вона закріпила добором їхні ознаки й властивості, збільшуючи або ослаблюючи деякі з них. Схрещуванням людина перекомбінувала наявні ознаки.

Змінюючи зовнішні умови, вона злегка змінила й деякі ознаки: дещо дістала шляхом акліматизації. І все ж нічого нового тут немає. Лише старе, лише наявний запас ознак у трохи інших комбінаціях, лише те, що так чи інакше вже існувало в природі.

Навіть знамените «секалотритикум» (гібрид жита й пшениці), виплекане проф. Г. К. Майстером, не є «нове». Ознаки одержаного гібрида є сумішкою ознак, що вже існували в природі, себ-то сумішкою ознак жита й пшениці. Праця селекціонера не є праця «творця», він шукає, а не творить. Праця генетика до останнього часу знов таки була лише працею «комбінатора».

Але чи може людина «творити», чи може вона «створювати» справді нове? Чи може вона, іншими словами, самовільно змінити спадкові зачатки тварини чи рослини? Досвіди останніх років відповідають—авжеж, може.

Нащадки рослин і тварин рідко бувають цілком подібні. Завжди діти хоч чим небудь відріжняються від батьків, хоч трохи, а ріжняться поміж собою. Ці відмінності можуть бути дуже непримітні, майже невловні, але вони є. Це буде те, що називають індивідуальною мінливістю.

Така мінливість є характерною особливістю всього живого, від інфузорії—постолка до слона, від бактерії до велетня—баобаба. Але ці зміни не передаються спадково, вони суто тимчасове явище, вони звязані з особиною, а не з її потомством.

Є й інші варіяції. Вони появляються раптом, неначе вибухами. Вони чіткі й ясні, дуже помітно відріжняються від вихідної форми, мають нові ознаки, а найголовніше —вони спадкові. Такі спадкові зміни звуться мутаціями.

Ці зміни рідкі, тисячі й тисячі особин треба проглянути, щоб натрапити на таку мутацію. Процес утворення мутацій в природі проходить дуже повільно, а тому рідкі й самі мутації.

Серед деяких тварин і рослин ми можемо спостерігати, однак, ніби вибухи мутаційної діяльности, у них мутації не рідкі. Такою є, наприклад, невелика плодова мушка дрозофіла. Ця мушка розмножується дуже хутко: протягом року вона дає кілька десятків поколінь. На її розвиток, від яйця до дорослої мушки, треба всього 8—10 день.

Кращого об'єкта, щоб вивчати явища спадковости, взагалі важко знайти, і мушка заповнила лабораторії. Особливо пильно вивчали і вивчають дрозофілу американці. Проф. Морган і його учні вивели понад 10 міл. таких мушок, і це вони й виявили, що у дрозофіли мутації—звичайне явище.

Серед нормальних мух з червоними очима раптом з'явилися мухи білоокі, і ця ознака відразу виявилася спадковою. З'явилися й інші нові ознаки: і в забарвленні тулуба, і в формі та величині крил, і в будові тулуба і т. д. Всього у цієї мушки вже знайдено понад 400 мутацій.

РЕНТГЕНОВЕ ПРОМІННЯ І МУТАЦІЯ.

Що стається в статевих клітинах дрозофіли, коли у неї виникли нові ознаки? Відомо, що в ядрі клітини є окремі утворення, так звані хромозоми. Ці хромозоми є носіями генів, а ген є не що інше, як носій тієї чи іншої ознаки, що передається спадково, ген несе в собі початок, що передається спадково.

Коли сталися зміни ознак, що їх передається спадково, значить, мусило було статися щось у хромозомах, в генах. Ці зміни можуть бути ріжні. Може змінитися число хромозом (воно постійне для кожного виду тварин і рослин), може змінитися будова хромозом, можуть, нарешті, статися зміни в окремих точках хромозом, себ-то зміни в генах.

Останнє й не дасть мутації у вузькому розумінні слова, і з такими мутаціями ми зустрічаємося найчастіше. Змінити ген, змінити носія ознаки, не значить одержати нову ознаку у тієї чи іншої тварини або рослини, одержати нову відміну, створити щось нове.

Коли з'являється нова мутація в природі, то вона є саме наслідком якихось змін у генах. Що викликає ці зміни в природі, ми не знаємо. Чи можемо ми штучно викликати ці зміни? Це завдання поставив собі американський професор Моллер і блискуче розв'язав його.

Моллер діяв на мушок дрозофіл рентгеновим промінням (іксромінням). Він проробив три серії експериментів: діяв промінням на самиць, на самців і на запліднених самиць. В першому випадку він діяв на статеві клітини самиці (на яйця), у другому—на статеві клітини самця (сперматозоїди) в його тілі. У випадку із заплідненою самицею Моллер діяв відразу і на яйця і на сперматозоїди.

У заплідненої самиці сперматозоїди містяться в окремому сім'яприймачі. Діючи на них, Моллер діяв на статеві клітини самця, ізольовані від його тіла. Зробити такий самий експеримент із статевими клітинами самиці (ізолювати їх від її тіла), зрозуміло, не можна.

Наслідки всіх трьох серій експериментів Моллера були приблизно однакові—він одержав дуже багато мутацій, кілька сотень. Деякі мутації були вже відомі раніше—їх спостерігав Морган у лабораторії,—але були й цілком нові, їх не спостерігали перед тим у природі, їх створив Моллер.

Дуже важливе й те, що всі свої мутації Моллер одержав у дуже короткий час, за 2—3 роки, тоді як розмножуючи мух у лабораторії звичайним способом, на одержання мутацій витратили близько 15 років. Моллер навіть підрахував, у скільки разів рентгенове проміння прискорює процес утворення мутацій. Виявилося, що прискорення досягається в 15 тис. раз.

Чи потрібно засновувати новий с.-г. інститут в південно-східній частині України?

Гішучий курс партії на реконструкцію сільського господарства в бік піднесення його врожайности, колективізації та організації великих радгоспів, неминуче викликає збільшену потребу висококваліфікованих спеціялістів в ріжних галузях с.-г. господарства.

Наявна кількість С.-г. вузів (7 с.-г. іститутів і 23 с.-г. технікуми) на Україні, з тією кількістю студентів, що навчаються в них, видимо не задовольнять агрономами, землевпорядчиками і т. інш. тих потреб, що їх буде вимагати сільське господарство в найближчі часи.

Отже, перед органами Наркомоса реальна дійсність висунула завдання вилайти засоби, щоб вищезазначені потреби були задоволені. Розв'язання такої великої проблеми може піти такими шляхами: або збільшенням сітки вузів на Україні, або збільшенням контингенту учнів в існуючих с.-г. інститутах і технікумах і, кінець кінцем, раціоналізувати існуючі вузи в спосіб зменшення сітки «концентрації» її, збільшивши в них контингент учнів.

Трудно зараз сказати як розв'язує Наркомпрос це питання, але, на превеликий жаль, треба відзначити, що про це невідомо широким масам пролетарської суспільности, також невідомо й іншим керівним центрам, скажемо, с.-г. кооперації, що займається організацією с.-г. виробництва. Треба було б таку важливу справу як реорганізація сітки с.-г. вузів винести з «тиші головпрофобрівських кабінетів» на обговорення суспільности.

На нашу думку, третій шлях, шлях раціоналізації с.-г. вузів в спосіб зменшення сітки «концентрації» її, збільшуючи в них контингент учнів,— є найдоцільніший (мотиви: організація наук. кадрів, лабораторій, виховання студентського молодняка і т. інш.).

Розглядаючи під цим кутом зору пропозицію тов. «ТЮД» пункт 3, ми підтримуємо організацію в м. Дніпропетровському с.-г. Інституту, зліквідувавши дрібні технікуми Дніпропетровський, Єрастовський, Запорізький й Червоноградський, але з умовою, що на їхньому місці організувати середні с.-г. профшколи.

Далі тов. «ТЮД» виходячи з районної установки степу, запропоновує в новоутвореному Інституті такі факультети; рільничий, зоотехнічний, с.-г. індустрії, землевпорядження і колективізації.

Такий напрямок буде невірний. На нашу думку, треба напрямок змінити в бік індустріяльно-інтенсивний, а саме з факультетами: організація рільництва в колгоспах та радгоспах; с.-г. індустрії; зоотехнічний; плодоовочевий.

Тут ми виходимо з міркувань розвитку сільського господарства Півдня—Степу приблизно за такою схемою:

1. На базі трактора і складної с.-г. машини Степ хутко колективізується і організовуються великі зернові радгоспи (факультети 1 і 2).

2. На базі розвитку зернових посухостійких культур (кукурудза) розвивається хутко продуктивне скотарство й переробка його продукції (факультети 2 і 3).

3. На базі розвитку техніки (трактора і інш.) звільняються робочі руки. Потрібно їх використати розвитком плодоовочевих культур (садівництво, виноградництво, городництво і інш.). Крім цього, розвитку їх вимагає робітниче постачання Дніпропетровського, Запоріжжя, Донбасу, Маріуполя, Криворіжжя. А коли додати, що ці культури відограють ролю в боротьбі з посухою, то ще більше буде зрозуміло доцільність факультету плодоовочевих культур та їх переробки (факультети 4 — 2).

Що до факультету землевпорядження то його слід прилучити до одного з землевпорядних вузів.

І останнє наше зауваження що до помешкання для нового Інституту. Звичайно, коли думати про утворення ВУЗ'у то вміщати в старі «коробки» не слід. Треба, щоб були місцевими органами відведені може і старі будинки під розташовання другорядного значіння приміщень, але для основних частин Інституту без будування нового корпусу Дніпропетровщина не зможе обійтися.

Ф. Разін.

Лоза варта уваги

Всі творчі сили нашої країни скеровані на піднесення господарства. Будуються фабрики, заводи, утворюються колгоспи, зразкові агрикультурні господарства, використовуються ніби всі природні можливості країни.

Зроблено багато, але слід зробити ще більше.

Де-які цінності ще зовсім не використовуються, або використовуються не так як слід. Поруч з розвитком великої індустрії спостерігається значний розвиток і кустарних промислів. Більшість промислів народжується по містах та містечках і вимагають напівфабрикатів та сировини, якої зараз не вистачає для великої індустрії — дефіцитної сировини. А між тим величезні природні запаси сировини, або зовсім не використовуються, або використовуються так, **як не слід.**

Давно на Україні існує лозовий промисел — корзиноплетіння. Промисел суто-кустарний, не вимагає ніяких приладь, крім рук і розвивається лише по селах на природній дикоростущій сировині.

Ніхто не звертав, та ще й зараз мало звертається уваги на лозове господарство.

А між тим промисел розвивається, кустарі організуються і справа набирає певної економічної ваги.

Чотири роки існує на Київщині кооперативна організація «Лозоплетіння». Багато вона зробила в справі кооперування промислу, налагодження збуту готових виробів і взагалі вивчення лозового господарства на Україні.

За біжуче півріччя обіг по збуту лозових виробів сягнув за півміліона карбованців, а кількість кооперованих господарств дорівнює 1200.

Кустарі-корзинщики переробляють за рік до 100.000 пудів білої, чищеної від кори лози.

Поки що, сировина здобувалась з дикоростущих лозняків, але дальший розвиток промислу вимагає підвищення якости виробів, а це залежить від уміння майстра-кустаря, а ще більше від доброї якости лози.

От тут уже й починаються труднощі.

Ви запитаєте «чому?», може у нас мало лозняків, може лоза вимагає кращих грунтів, або, як рослина, дуже капризна?

Та ні... Біда в другому. Більшість лозняків належить до ріжних лісництв, а лісництва й до лозняків застосовують загальний **«лісоулаштовочний план»**, а тому одержати лозу однолітку, або двохлітку — не можна.

Всі докази т-ва «Лозоплетіння», що лозякові плантації треба використовувати за окремим планом, іншим від загально-лісового, що найцінніший й найрентабельніший матеріял — це лоза однолітка, що коли лоза перостає то втрачає ¾ своєї вартости і т. інш. — всі ці докази ніякого враження на лісництва не роблять і розбиваються об «лісоулаштовочний план»....

Даремні намагання «Лозоплетіння», забута постанова Президії ВРНГ, що лозняки слід використовувати для лозоплетіння,—справа й досі перебуває в стадії «переговорів».

А цінна сировина — лоза — не використовується, як слід а кустарі-корзинщики примушені платити за пуд лози 5 крб., а то й більше.

Може й справді т-во «Лозоплетіння» плете нісенітницю про якусь господарчу вартість лозняків та про окремий план використовування лози? Може?...

Але дозвольте трохи навести про те, як стоїть справа з лозовим господарством за кордоном, у нашої сусідки Німеччини.

Перш за все лозовий промисел в Німеччині існує більш як 200 років і займає поважне місце в господарстві країни.

Місто Ліхтенфельс справляло цього року подвійний ювілей—800-річчя існування міста та 200-річчя існування «лозового промисла».

Зігтард в ювілейному дописі так говорить: «Коли зараз говорять про Ліхтенфельс, всесвітньо відоме місто, то перш за все уявляють собі резиденцію горішньо-франконського корзиночного промисла. Цьому промислу місто зобов'язане своїм росквітом з давно минулих часів до сьогодні....».

Лозовий промисел існує і розвивається в країні з високорозвиненою індустріялізацією. Гнізда промислу роскидані по всій країні, об'єднуються центральною кооперативною установою, що міститься в Берліні. Видається щотижневий журнал «Дейч корбмахер цейтунг». Журнал висвітлює роботу кустарів, що переробляють лозу та економіку лозових виробів, а крім того є окрема організація, що об'єднує спеціяльно плантаторів лози, а її періодичний журнал висвітлює справу культури лози, та економіку лозового господарства.

В журналі «Д. К. Ц.» № 8 за 1929 рік наведені підсумки операцій з лозою за січень місяць, де зазначено, що заготівля лози гальмувалася великими морозами та глибоким снігом і ціна на ріжні гатунки лози нечищеної дорівнювала від 3 до 4,50 марок за центнер. А лоза біла, чищена від кори доходила 45 марок за центнер.

Там же ми довідуємось, що Германія довезла лози та фашини на 215.000 марок тільки за один грудень місяць, а вивезла за той же час на 62.000 марок.

Найбільш лози було довезено із Польщі.

За весь 1928 рік до Германії було довезено лози та фашини на 2.158.000 марок, а вивезено на 601.000 марок.

Проте готових лозових виробів за той же час було довезено на 519.000 марок, а вивезено на 1.317.000 марок.

Яка вартість продукції всього лозового промислу нам не відомо.

Коротенькі відомості з економіки культурної країни яскраво доводять про життєздатність та рентабельність лозового господарства в цілому, а нам з цього треба повчитись.

Треба змінити застарілі погляди про цінність лози і використувати лозняки належним чином, а не застосовувати до них «загальний лісоулаштовочний план».

І. Чу—в.

На місцях

Хроніка соціялістичного змагання

Виконати агромінімум. Село Семенівка (Березанський р.) на загальних зборах ухвалило взяти участь в соціялістичному змаганні. В царині сільського господарства Семенівка зобов'язалась: а) виконати агромінімум; б) зміцнити й поширити колективізацію. **Уже цієї весни Семенівський колектив «Червоний Степ» приєднав до себе т-во СОЗ с. Семенівки.**

Єдиним фронтом. Робітники Мартенівського цеху заводу ім. Петровського (Дніпропетровське) викликали на соціялістичне змагання село Волоське. В своєму листі до селян вони пишуть:—«Ви, товариші-селяне, самі розумієте, що в підвищенні продуктивности та в зниженні собівартости, не малу ролю відограє стан сільського господарства. Тому, товариші-селяне, ми викликаємо вас на соціялістичне змагання за підвищення врожайности та збільшення врожайности сільського виробництва на 10 проц.».

Березанський район (Київщина) викликає на соціялістичне змагання Баришпільський район, змагання буде провадитись на основі таких трьох пунктів:

1) в 1929 р. і далі за рік збільшити колективізацію на 25%; 2) втягти до с.-г. кооперації 80% усіх господарств району. 3) Найближчими роками ліквідувати неписьменність, а в 1929 збудувати школу на кошти самооподаткування.

Семенівська с.-г. артіль «Нове поле» (Кремінчуччина) викликає інші артілі округи на соціялістичне змагання за такою програмою: підвищити у себе врожайність, поліпшити агрокультурну роботу серед околишнього населення, узяти активну участь в колгоспбудівництві.

Поширений пленум Решетилівського РВК (Полтавщина) викликав на змагання Кобеляцький та Білоцерківський райони. З царини сільського господарства варті уваги такі пункти: 1) протягом двох років підвищити врожайність на 30 проц.; 2) усуспільнити протягом року 3 проц. індивідуальних господарств (зараз усуспільнено тільки пів процента).

Між комсомолом Луганщини та фахівцями сільського господарства складено соціялістичну угоду про обопільну допомогу в справі перебудови та реконструкції сільського господарства. Чинність угоди два роки.

Робітники та службовці учгоспу «Червоний Агроном» викликали на соціялістичне змагання всі радгоспи Одещини.

Від редакції

Багато наших читачів звертаються до Одеської Кр. с.-г. досвідної станції за насінням земляного горіху та сої. Відділ пристосування станції повідомив нас, що насіння цих рослин у неї немає. Зараз редакція звернулась до Наркомзему з проханням вказати точно, де можна це насіння дістати, після чого подасть адреси тих установ, куди слід звертатись.

Курси для агрономів-рільників

Народній Комісаріят Земельних Справ України 25 травня біжучого року при Одеській Крайовій Сільсько-Господарській Дослідній Станції влаштовує 3-х місячні курси для агрономів-рільників 15-ти степових округ України. Курси розраховані на 40 чоловіка й мають за мету підвищити їхню кваліфікацію, головно з питань посухостійкого польового господарства. За лекторів запрошують фахівців Одеської Крайової С.-Г. Дослідної Станції, Українського Генетико-Селекційного Інституту та Одеського Сільсько-Господарського Інституту. На курсах викладатимуться поряд із агротехнічними також і агроекономічні дисципліни, серед яких особливої ваги тепер набувають питання кооперації та колективізації сільського господарства, організації тракторних колон і т. ін. Усі ці дисципліни будуть ув'язані з перспективними й організаційними завданнями в галузі розвитку сільського господарства взагалі, і, зокрема, розвитку степового рільництва і будуть висвітлюватись методи запровадження їх у життя.

Лекції супроводжуватимуть демонстрування дослідів і спроб у лабораторіях і на полі Генетико-Селекційного Інституту та Од. Кр. С.-Г. Дослідної Станції. Наприкінці занять курсанти мають зробити екскурсії до радгоспу ім. Шевченка, на тракторну станцію Одеської Сільгоспспілки і до Канадської агрокомуни.

Б. Івановський.

ЕМАНАЦІЯ РАДІЮ Й МУТАЦІЯ.

Отже, Моллерові пощастило одержати нові мутації штучним способом, він створив ці мутації. А майже одночасно вчені Блекслі й Геджер одержали штучні мутації у рослини—дурману. Вони діяли на коробочки з насінням дурману не рентгеновим промінням, а радієм.

Еманація радію дає проміння трьох видів—альфа, бета й гама. Проміння альфа й бета затримують стінки трубочок, де занютовано речовину, а промінь гама проходить крізь них. Своєю природою проміння гама дуже подібне до рентгенового проміння.

Отже, і Моллер, і Блекслі, і Геджер працювали з майже однаковими діяльними початками. І в експериментах з дурманом наслідки одержано позитивні, було одержано нові мутації. І що найголовніше,—і тут процес утворення мутацій було прискорено в багато раз, з 0,5% він підвищився до 17%.

Праці Моллера й Блекслі відкривають широкі горизонти; вони дозволяють нам сподіватися, що ми незабаром навчимося керувати мутаційним процесом і зможемо викликати нові мутації у тварин і рослин сотнями й тисячами.

Застосовуючи відкриття Моллера, ми прискоримо мутаційний процес в багато раз і в наших руках буде величезний матеріял з тисяч і тисяч нових мутацій. Залишиться тільки вибирати з них те, що відповідає нашим вимогам.

Звичайно, далеко не всяка нова мутація виявиться на що небудь здатною, навпаки, більшість з них, певно, ні до чого не буде здатна. Але з тисяч завжди можна що небудь вибрати, завдання селекціонера буде тоді трохи інше. Коли він тепер шукає серед звичайних тварин і рослин природної мутації, то тоді йому доведеться вибирати потрібну мутацію з тисяч мутацій, одержаних штучним способом.

Треба ще багато років працювати, перш ніж відкриття Моллера із стін лабораторії перейде в життя. Але цей час близький, і тоді ми збагатимося на сотні нових порід тварин і гатунків рослин, ми нині навіть не можемо собі уявити, яких. Тоді ми зможемо майже самохітно створювати нові породи,—підкреслюємо, створювати, а не добирати (як це ми робимо зараз)—з уже створеного природою.

ЗАКОН ГОМОЛОГІЧНИХ РЯДІВ ВАВІЛОВА.

З явищами мінливости всього живого звязане й інше відкриття, що має не менше значіння в сільському господарстві. Це—відкриття російським вченим, академіком Н. І. Вавіловим закона гомологічних рядів у спадковій мінливості. Мінливість наших зернівців, жита, пшениці, ячменю, вівса та ін. добре відома.

І ось, виявилося, що ця мінливість йде не як небудь, а суто закономірно: серед близьких гатунків ми натрапляємо і на паралельні варіяції. Всього відомо, наприклад, 8 гатунків культурних пшениць. З них звичайна пшениця, карликувата й полба дають паралельні форми: 1) остюкувату й голоколосу, 2) білоколосу, червоноколосу й чорноколосу, 3) з опушеним колосом і гладку, 4) білозерну і червонозерну, 5) озиму й яру.

Схожі ряди спостерігається у ячменів (6 видів), у вівсів і вівсюгів, у пирію й житняка (12 рядів). У жита знайдено 17 рядів варіяцій, при чому багато з них повторюють ряди варіяцій у пшениці.

Вивчаючи такі ряди, Вавілов зміг провістити відкриття нових форм і до того форм певних, із заздалегідь відомими ознаками. Так, в 1917 р. він знайшов серед памірських пшениць форму, в якої основа листкової платівки не мала так званого язичка. За законом паралельних рядів така форма повинна була існувати у жита. І в 1918 році таке жито (без язичка) було знайдено.

Паралельні ряди знайдено не тільки у зернівців, вони відомі і в стрючкових, гарбузуватих, окружкових, христоцвітних тощо. Коротко—вони є серед усіх груп тварин і рослин.

Значіння закону «гомологічних рядів» Вавілова—величезне. Знаючи яку небудь форму пшениці, ми можемо сподіватися знайти таку саму і серед жита, а це відразу ставить працю селекціонера на певний грунт,—він знає, чого шукати.

Відкриття паралельних рядів заохотило Вавілова переглянути класифікацію культурних рослин, а це призвело до вивчення їхнього географічного росповсюдження. І тут знов пощастило встановити низку закономірностей.

Виявилося, що є дві основних групи рослин: одна вкорочує свій вегетаційний період в напрямку на північ, друга, навпаки—в напрямку до півдня. Вияснити тривалість вегетаційного періоду для рослини взагалі дуже важливо, а тут дається загальний закон, що значно полегшує завдання селекціонера. Прикладаючи закон паралельних рядів, селекціонер може розшукувати рослини з потрібним йому вегетаційним періодом і розшукувати не навпомацки.

Вивчення росповсюдження культурних рослин призвело Вавілова і до шукань центрів росповсюдження цих рослин, себто до шукань батьківщини їхньої. Відкриття центрів росповсюдження культурних зернівців дуже важливе—дикі родичі дадуть найбагатіший матеріял для одержання нових гатунків.

Значіння праць Вавілова в пристосуванні їх до сільського господарства таке велике, що зараз ми навіть не можемо оцінити цього повнотою. І велику помилку роблять ті, хто докоряє інститутові прикладної ботаніки, де працює Вавілов, що він надто захоплюється «чистою наукою», працює над вивченням «гербаріїв», стоїть далеко «від реального життя». По-перше, це взагалі не так, а по-друге, вивчення «гербаріїв» привело Вавілова до відкриття його закону, а це відкриття варте дуже й дуже багато де чого.

Відкриття Моллера показало нам, як можна одержати нові мутації, як можна прискорити природні процеси мінливости, що передається спадково, як можна створити нове. Відкриття Вавілова показують нам ті шляхи, якими може піти це створення нового, вони дають «план» для цієї роботи. Спільне прикладання обох відкрить повинно переродити все сортівництво, всю селекційну роботу.

Н. Н. Плавільщиков.

«С.-хоз. газ.».

Додаток редагує П. СВАШЕНКО

Загальне зібрання акціонерів ОДЕСТОРГУ

з 26-V переноситься на 2-е червня 1929 р. й відбудеться о 10 г. ранку в приміщенні Одесторгу (м. Одеса, вул. К. Маркса, 33).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ: 1) Звіт про діяльність Одесторгу за 27-28 оп. р. 2) Доповідь Ревізійної Комісії 3) Затвердження кошториса витрат і фінансово-операційного пляну на 1928-29 р. 4) Розподіл прибутків 5) Розгляд п'ятирічного пляну діяльности Одесторгу 6) Про збільшення статутового капіталу й встановлення основної організаційної бази діяльности Одесторгу 7) Вибори Правління й Ревізійної Комісії 8) Біжучі справи.

В разі, коли зібрання не відбудеться в призначений час через відсутність кворуму, друге зібрання скликається 3-VI о 10 год. ранку й буде вважатися за дійсне при всякій кількості акціонерів.

СЕКРЕТАРІЯТ ГОЛОВНОГО КООПЕРАТИВНОГО КОМІТЕТУ ПРИ РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Чернигівського Округового Союзу меліораційних, лісових та торфяних кооперативних товариств під назвою

„ОКРМЕЛІОСОЮЗ";

Правління в м. Чернигові.

Секретар-Консультант **Лешков.**

СЕКРЕТАРІЯТ ГОЛОВНОГО КООПЕРАТИВНОГО КОМІТЕТУ ПРИ РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Шепетівського Скотарсько-молочарського кооперативного союзу

ПІД НАЗВОЮ „МОЛОЧАРСОЮЗ";

Правління в м. Шепетівці.

Секретар-Консультант **Лешков**

СЕКРЕТАРІЯТ ГОЛОВНОГО КООПЕРАТИВНОГО КОМІТЕТУ ПРИ РНК УСРР

оголошує про реєстрацію Херсонського округового союзу птахівничих кооперативних товариств

ПІД НАЗВОЮ „КООПТАХСОЮЗ";

Правління в м. Херсоні.

Секретар-Консультант **ЛЕШКОВ**

Гр. **Миколаєва Л. Х.** постановою президії ВУЦВК № 57 є прийнята до українського громадянства.

Гр. **Лівшиць М. М.** постановою президії ВУЦВК від 29-I—29 року є *прийнятий до українського громадянства.*

Гр. **Сігалас О. П.** постановою президії ВУЦВК від 5-III—29 року Ч. № 73-379 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Шілер М. Г.** постановою президії ВУЦВК від 19-II—29 року Ч. № 81-382 є прийнята до українського громадянства.

Гр. **Маттес Й. Ф.** постановою президії ВУЦВК від 11-IX—28 року Ч. №63-364 є прийнята до українського громадянства.

Гр. **Барила В. Я.** постановою президії ВУЦВК від 29-I—29 року Ч. № 73-379 є прийнаятий до українського громадянства.

Гр. **Зоненфель С. В.** постановою президії ВУЦВК від 6-IV—28 року Ч. № 13 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Грішіна Й. М.** постановою президії ВУЦВК від 25-X—27 року Ч. № 25/326 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Волокнишина А. С.** постановою президії ВУЦВК від 7-VIII—28 року Ч. № 58/359 є *прийнята до українського громадянства.*

Гр. **Качанова Л. К.** постановою президії ВУЦВК від 7-VIII—28 року Ч. № 58/359 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Краліча М. Й.** постановою президії ВУЦВК від 24-VII—28 року Ч. № 56/357 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Лепюк І. П.** постановою президії ВУЦВК від 7-VIII—28 року Ч. № 58/359 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Савінець Й. С.** постановою президії ВУЦВК від 4-XII—28 року Ч. № 73/374 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Васіленко Ю. М.** постановою президії ВУЦВК від 17-VII—28 року Ч. 55/356 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Голякевич А. С.** постановою президії ВУЦВК від 25-X—27 року є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Кудельки Й. Ф.** постановою президії ВУЦВК від 18-XII—28 року є прийнятий до українського громадянства.

БАЛАНС

Днепропетровского Общества Взаимного Кредита на 1-ое Мая 1929 года

Телеграфный адрес: „ВЗАИМБАНК"

Ов-о открыло свои действия 20/VIII-1923 г.

АКТИВ

№№ номен. счетов НКФ	Наименование счетов	Сумма		% от к бал.
I	Касса	16.500	5-	2,5
I	Тек. сч. в кред. учр.	28.713	98	4,[illegible]
V	Гос. цен. бумаги	1.149	—	0,2
VII	Товары	500	—	0,1
VII	Краткосрч. кред. опер.	355.587	83	55,4
XII	Ссуды п/гос. цен. бум.	93.405	75	14.6
XV	Корреспонденты	30.957	05	4,8
XIX	Разн. дебиторы	11.947	22	1,9
XX	%% прич. О-ву	2.105	70	0,3
XX	Цен. бум. зап. капит.	6.183	75	1,0
XXIV	Паи и акции	3.656	28	0,6
XXVI	Имущество	8.048	90	1,[illegible]
XXVII	Рас. пер. бум. на буд. время	9.663	10	1,5
XXVIII	Результатн. счета	66.881	26	10,4
XXIX	Прот. век. и сом. дол.*	3.905	50	0,6
	Итого	641.155	91	99,7
XXXI	Дебит. по выд. гарант.	2.025	—	0,3
	Баланс	643.180	91	100

ПАССИВ

№№ номен. счетов НКФ	Наименование счетов	Сумма		% от к бал.
XXXIV	Устав. (склад.) капит.	87.510	—	13.6
XXXVI	Спец. капиталы	40.292	09	6,3
XXXVII	Проч. соб. капит. и фонды	15.515	28	2,4
XLVI	Поруч., залог и перезалог*)	107.751	53	16,7
L	Вклады и текущие счета**)	250.016	76	38,9
LIII	Корреспонденты	25.880	82	4,0
LV	Невостр. суммы	1.519	01	0,3
LVII	Комиссион. опер. с цен. и докум.	12.498	32	2,0
LVIII	Разн. кредиторы	11.352	39	1,7
LIX	%% подлеж. уплате	13.788	19	2,1
LXI	Результатн. счета	75.03[illegible]	52	11,7
	Итого	641.155	91	99,7
LXIII	Выданные гарантии	2.025	—	0,3
	Баланс	643.180	91	100

*) Обеспечено чл. внос. на . Руб. 2.679—67 Ответственность 784 чл. Ов-ва . Р. 875.100—

ВНЕ БАЛАНСА: *) В том числе в Госбанке . . „ 107.751-53

Векс. и др. док. на инкассо . Руб. 145.705-09 **) „ „ „ от членов О-ва . „ . 62.297-86

Обесп. по разн. операциям . „ 212.371-18

Цей баланс затвердив Київський ОВК 22-го квітня 1929 року (прот. № 5 § 44) і Київський Окрміськпром дозволяє його опублікувати.

Бухгалтер-Інспектор Київського ВМП М. С. Гойхберг.

13/V-29 р. № 2322.

ОСТАТОЧНИЙ БАЛАНС

Київського Державного Тресту Поліграфічної Промисловости „КИЇВ-ДРУК"

На 1-ше жовтня 1928 року

АКТИВ

№№	Найменування статей	СУМА Часткова		СУМА Загальна	
I	**Майно:**				
	1. Будинки та збудування	435.076	58		
	2. Устаткування та машини	1.393.864	01		
	3. Струмент	11.416	43		
	4. Інвентар	75.505	01	1.915.816	03
II	**Запасне встаткування та приладдя**			8.893	03
III	**Недокінчені капітальні ремонти**			22,166	09
IV	**Матеріяли:**				
	1. Основні	233.283	40		
	2. Допоміжні та різні	168.352	95		
	3 Паливо	10.565	90	415.202	25
V	**Незакінчена заготівля**			5.281	20
VI	**Незакінчене виробництво**			827.521	40
VII	**Крам та готові вироби**			773.254	54
VIII	**Грошові кошти (каса та поточні рах.)**			63,185	1[illegible]
IX	**Цінні папери**			5.362	0[illegible]
X	**Паї та акції**			47.159	07
XI	**Векселі та документи до одержання:**				
	1. Векселі в портфелі та на інкасо	169.341	31		
	2 „ на дисконті та бланков.	1.018.367	22		
	3. „ протестовані	60.535	10		
	4. Післяплатня	126.151	06	1.374,394	69
XII	**Підзвітні суми**			3,793	5[illegible]
XIII	**Дебітори:**				
	1. Аванси робітникам та службовцям	9.383	79		
	2. „ постачальникам та рядчикам	109.757	34		
	3. Покупці та замовники	318.877	63		
	4. Різні дебітори	125.174	12		
	5. Сумнівні та безнадійні	46.422	52	609.615	40
XIV	**Витрати майбутнього року**			60.989	6[illegible]
XV	**Збиток за 1926/27 рік**			7.009	7
	Баланс			5.639.686	82

ПАСИВ

№№	Найменування статей	СУМА Часткова		СУМА Загальна	
I	**Капітали:**				
	1. Статутний	1.956.558	2		
	2. Амортизаційний	140.399	04		
	3. На поширення підприєм.	43.241	12	2.140.198	68
II	**Фонди**				
	1. Фонд поліпшення побуту робітників	34.975	68		
	2. „ сприяння винахідництву	707	27	35.682	95
III	**Резерви:**				
	1. На покриття сумнівних боргів	80.714	70		
	2. На зниження цін	3.000	—		
	3. Різні резерви	7.120	09	90.834	79
IV	**Позики та кредити:**				
	1. Дотація з місцевого бюджету	295.000	—		
	2. Позика з промфонду	249.000	—		
	3. „ під векселі	20.000	—	564.000	—
V	**Векселі видані**			954.322	29
VI	**Банки по дисконту векселів та зобов'язання по бланконаксам**			1.018.367	22
VII	**Кредитори:**				
	1. Робітники та службовці	42.832	45		
	2. Постачальники та рядчики	119.931	76		
	3. Покупці та замовники	206.557	05		
	4. Окрфінвідділу (несплачені податки, збори та інші внески)	28.810	40		
	5. Різні кредитори	215.289	84	613.421	50
VIII	**Зиски майбутнього року**			13,160	48
IX	**Зиски за відчітний рік**			209.698	91
	Баланс			5.639.686	82

ЗАБАЛАНСОВІ СТАТТІ

№	Актив	Сума	
1	Орендовано майна	3.415	80
2	Крам, що прийнято на коміс.	11.778	75
3	Дебітори за видані гарантійні векселі	378.682	32
4	Гарантійні векселі одержані	46.751	03
	Разом за балансом	440.627	90

№	Пасив	Сума	
1	Орендодавці	3.415	80
2	Комітенти	11.778	75
3	Гарантійні векселі видані	378.682	32
4	Кредитори за одержані гаран. векселі	46.751	03
	Разом за балансом	40[illegible].627	90

Примітка до балансу 1) Дооцінка майна до повної відновленої вартости Карб.—875.717.78

2) Лишок амортвідрахувань на 1-X-1925 р., що приєднано до статутного капіталу Крб. 56.727.23

РАХУНОК ПРИБУТКІВ ТА ЗБИТКІВ

ДЕБЕТ

Статті	Сума	
Загально-адміністративні витрати	87.975	94
Торговельні витрати	325.991	94
Оплачені відсотки	177.676	23
Збитки від безнадійних боргів	30.711	44
В драхування в резерв на сумнівні борги	50.483	52
Різні збитки та витрати	291.301	31
Прибуток за відчитний рік	209.698	91
Всього	1.183.839	29

КРЕДИТ

Статті	Сума	
Прибуток від реалізації товарів, матеріялів та виконаних замовлень	847.017	02
Одержані відсотки	100.593	58
Різні прибутки	236.228	69
Всього	1.183.839	29

Розподіл прибутків за 1927-28 рік

Статті	Сума	
1. До прибуткового податку	20.969	89
2. „ фонду сприяння ВТУЗ	5.451	57
3. „ „ поліпшення побуту робітн.	17.626	77
4 „ фонду преміювання	440	66
5. „ резервного капіталу	17.626	77
6. „ Капіталу поширення	44.066	92
7. „ Банку довготерм кредиту	17.626	77
8. „ Місцевого Бюджету	78.879	80
9. На покриття збитків мин. років 26/27 р.	7.009	76
Разом	209.698	91

Керівник тресту **Рибалкін**

Головний Бухгалтер **Юхим**

Гр. **Савенець К. М.** постановою президії ВУЦВК від 4-XII—28 року Ч. № 37/374 є прийнята до українського громадянства.

Гр. **Рибалкову М. Ф.** постановою президії ВУЦВК від 4-XII—28 року є прийнята до українського громадянства.

Гр. **Маркіза М. Я.** постановою президії від 24-IV—28 року Ч. № 45/346 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Стрелецького І. Ф.** постановою президії ВУЦВК від 27-III—28 року Ч. № 42/343 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Фрунке Х. А.** постановою президії ВУЦВК від 24-VII—28 року Ч. № 56/357 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Стрінка І. Д.** постановою президії ВУЦВК від 29-I—29 року Ч. № 78/379 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Кузліча [illegible] Х.** постановою президії ВУЦВК від 24-VII—28 року Ч. № 56/357 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Говака Е. І.** постановою президії ВУЦВК від 4-XII—28 року Ч. № 73/374 є прийнятий до українського громадянства.

Баланс Одесхарчотресту на 1/Х 1927 р., затверджено Президією ОВК 26/XII 19-8 р. (Прот. 81).

ПРИКІНЦЕВИЙ БАЛАНС
Одеського Тресту Харчової Промисловости „ОДЕСХАРЧОТРЕСТ“ на 1 Жовтня 1927 року.

		Найменування статей	Сума: Часткова		Сума: Загальна	
I		**Майно**				
	1	Будівлі та споруджения	3118043	43		
	2	Устаткування та машини	1798099	66		
	3	Струмент	14485	43		
	4	Господарчий інвентар	336192	56		
	5	Транспорт	94484	36	5361305	44
II		Запасне устаткування			22357	96
III		Незакінч. будів. та устатк.			114816	73
IV		Незакінч. капіт. ремонт			9453	23
V		**Матеріяли**				
	1	Сировината основн. матеріял	735852	28		
	2	Паливо	32521	73		
	3	Допомічні матеріями	516715	13		
	4	Ремонтн.-будівельні матеріял.	45996	86		
	5	Матеріяли в дорозі	297	—	1331383	—
VI		Незакінч. заготівлі			64214	68
VII		Незакінч. виробництво			79525	38
VIII		Напівфабрикати			4108.5	11
IX		**Крам та готові вироби**				
	1	Крам у склепах	751558	41		
	2	Крам у дорозі	27039	72	778598	13
X		**Грошові кошти**				
	1	Каса	37050	24		
	2	Поточні рахунки	16640	07	53690	31
XI		Цінні та %% папери			90552	92
XII		Паї та акції ін. підприємств			144614	97
XIII		Векселі та докум. до одержання:				
	1	Векселі до одержання: а) у портфелі 395803—05; б) на інкасо 8530—85	404333	90		
	2	Векселі протестовані	58739	64		
	3	Векселі, що дисконт. у банку	863806	38		
	4	Накладні платежі: а) у портфелі 77291—56; б) на забезпеч. сп. поточн. рахунку 19866—17	97157	73	1424037	65
XIV		Підвідчитні суми			11587	90
XV		**Дебітори**				
	1	Робітники та службовці	74384	72		
	2	Постачальники та підрядч.	147308	90		
	3	Покупці та замовці	681353	85		
	4	Дебітори ріжні	221218	65		
	5	Сумнівні боргівники	68484	—	1192750	12
XVI		Витрати майбутніх років			143254	—
		Баланс			11232946	63

		Найменування статей	Сума: Часткова		Сума: Загальна	
I		**Капітали**				
	1	Статутовий	5676346	69		
	2	Амортизаційний	138408	99		
	3	Резервний	278179	91	6092935	59
II		**Фонди**				
	1	Фонд поліпш. побуту робітн. та службовців	123002	12		
	2	Фонд робітнич. винахідництва	1013	09		
	3	Спеціяльні фонди: а) фонд на будування консервної фабрики	200000	—	324015	21
III		**Резерви**				
	1	Резерв сумнівн. боргів	87550	—		
	2	Рзерв на зменшення цін	20589	78		
	3	Резерв наступних витрат	7620	20	115759	98
IV		**Займи, позики та кредити**				
	1	Банки за спец. поточн. рахунками	69970	59		
	2	Банки по позиках	333000	—		
	3	Позика із коштів місц. бюджету короткотерм.	175000	—		
	4	Позика з коштів місц. бюдж. без відсотк. строком на 5 р.	296150	40		
	5	Позика з промфонду стр. на 5 років	165447	15		
	6	Позика з фонду регулювання	100000	—	1139568	14
V		Векселі видані			1064355	12
VI		З'обов'язан. по бланконадпису Банки по дисконту векселів	863806	38		
VII		**Кредитори**				
	1	Робітники та службовці	91867	99		
	2	Постачальники та підрядники	258404	93		
	3	Покупці	346260	69		
	4	Борги по податкових зборах	309554	88		
	5	Кредитори ріжні	98186	34	1104274	83
VIII		**Наслідки**				
		Прибуток за відчітн. рік			528231	38
		Баланс			11232946	63

Забалансові статті

	Найменування статей	Сума	
I	Майно що одерж. в тимчасове користування	772	58
II	Векселедержавці по забезпеч.	214000	—
III	Цінности, що одерж. у заставу цінних паперів	1000	—
IV	Списаний капітальн. ремонт	324578	12
	Разом за балансом	540350	70
	Всього	11773297	33

	Найменування статей	Сума	
I	В.М.П. по майну одерж. в тимч. корист.	772	58
II	Гарант. векселі видані	214000	—
III	Заставники (по цінностях)	1000	—
IV	Списан амортиз. капітал	324578	12
	Разом за балансами	540350	70
	Всього	11773297	33

Поза балансом

1	Замля 143547,5 кв. метр. по 5.073 кв. метр	727175	69
2	Знос майна на 1/Х-25 р.	1684062	63
3	Перевитрати амортиз. капіт. на 1/Х 1925 р. списан. з статуту капіталу	23965	78

Рахунок прибутків та збитків за 1926-27 рік

ДЕБЕТ

Найменування статей	Сума
1. Торговельні витрати	1.084.143—74
2. Загально-адміністраційні витрати	241.353—45
3. Відсотки сплачені	290.264—22
4. Відрахування до резерву на зниження цін	20.589—78
5. Збиток від списання безнадійних боргів	22.864—19
6. Відрахування до резерву сумнівних боргів	87.550—00
7. Ріжні збитки та видатки	418.992—91
	2.165 758—29
Сальдо чистий прибуток	528.231—38
Баланс	2.693.989—67

КРЕДИТ

Найменування статей	Сума
1. Прибуток від реалізації краму, півфабрикатів та матеріялів	2.404.657—92
2. Прибуток від виконання робіт на сторону	10.606—03
3. Відсотки, що одержано	101.754—03
4. Ріжні прибутки	176.971—69
Баланс	2.693.989—67

РОЗПОДІЛ ПРИБУТКІВ

Прибуток за 1626/27 рік	528.231—38
Відраховується прибутковий податок 10%	52.823—14
Решта Крб.	475.408—24

РОЗПОДІЛЯЄТЬСЯ

10% до резервного капіталу	47.540—82
10% до фонду поліпшення побуту робітн. та служб.	47.540—82
10% до В. Д. К.	47.540—82
25% до капіталу поширення підприємств	118.852—06
44,75% до місцевого бюджету	212.745—20
0,25% до фонду преміювання технічн. персоналу	1.188—52
	475.408—24

Управитель Тресту **С. М. Михайлов**

Головний Бухгалтер **Е. М. Нахатович**

Гр. **Мандельбараут - Трахтенберг П. І.** постановою президії ВУЦВК від 29-XII—28 року є прийнята до українського громадянства.

Гр. **Красни Б. І.** постановою президії ВУЦВК від 18-XII—28 року Ч. № 72/375 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Крайнього Ф. А.** постановою президії ВУЦВК від 29-I—29 року Ч. № 78/379 є прийнятий до українського громадянства.

Гр. **Гілєвич М. Ф.** постановою президії ВУЦВК від 21-VIII—28 року Ч. № 60/34 є прийнятий до українського громадянства.

Укрголовліт 834 кв.
Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Сьогодні «Література и Мистецтво» № 18.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ. вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || СУБОТА, 25 травня 12 (1929) р. || № 118 (2611)

Північно-американська делегація

Слідом за подоріжжю до СРСР англійської ділової делегації інтерес до тих перспектив, що відкриваються чужоземним державам у ділянці економічного співробітництва з радянським народнім господарством, значно виріс. Хоч англійська делегація могла пробити лише попередню роботу, бо налагодження широкого економічного співробітництва між СРСР і Англією можливе лише після відновлення нормальних дипломатичних взаємин, результати цієї попередньої роботи звертають на себе увагу ділових кіл усіх передових індустріяльних країн. Нині офіціяльні заяви керівників англійської делегації поклали край лютому сичанню антирадянських кіл, особливо інсинуаціям французької право-буржуазної преси.

Перед діловими колами всіх великих капіталістичних країн, як наслідок подорожи англійської делегації, ясно виступає перспектива широкого і взаємно вигідного торгу та економічного співробітництва з СРСР у звязку з п'ятирічним планом реконструкції нашого народнього господарства. Нема чого сумніватися що й у Сполучених Штатах увага ділових кіл зосереджується останніми часами на ділянці радянсько-американського економічного співробітництва. Успішний розвиток радянсько-американського торгу створив нам у Сполучених Штатах репутацію надійних і цілком кредитоспроможних контр-агентів. Ні одна американська фірма, що торгує з СРСР, не може поскаржитися на те, що радянські господарські органи не виконали взятих на себе зобов'язань. Але розвиток радянсько-американських ділових взаємин відбувається в своєрідній обстанові. Хоч загально світова політична обстанова, природно зближає Сполучені Штати з Радянським Союзом, північно-американські державні діячі не зробили досі належних здвідси висновків. Зближення розвивалося в порядкові приватної ініціятиви, обмежуючись лише комерційними стосунками. Тимчасом відомий погляд, такий популярний до недавна у Вашингтоні, погляд, ніби для розвитку радянсько-американських ділових стосунків нема аж ніякої потреби налагоджувати стосунки дипломатичні, стає що-раз спірніший і хисткіший. Обсяг і планомірне росширювання радянсько-американських економічних звязків уже натрапляють на істотні перешкоди в бракові нормальних міждержавних стосунків. Торічна історія з нашим золотим депозитом у нью-йоркських банках показала, до якої міри незручний такий ненормальний стан, коли йде мова про забезпечення нормальних економічних звязків. Виникає небезпека великих рисків, а це, природна річ, обмежує розвиток наших замовлень і взагалі торговельних угод в Америці.

Північно-американська делегація, що оце слідом за англійською збірається відвідати СРСР, прийде, треба гадати, до тих самих висновків, що й англійські ділові люди. Без нормальних дипломатичних взаємин можливість розгорнути економічні звязки лишається й далі обмежена. Це свого часу дуже добре зрозуміла, зважила й використала німецька промисловість, що-раз ширше розвиваючи ділові стосунки з СРСР. Північно-американська ділова делегація гадає відвідати Україну, отже й Дніпровське будівництво. В СРСР, і зокрема на Україні, північно-американських ділових людей зустрінуть так само уважно й доброзичливо, як зустріли англійську ділову делегацію. Північні американці їдуть вивчити стан нашого народнього господарства, перспективи його розвитку та можливості економічного співробітництва з нами, що з цього виникають. Зрозуміло, вони матимуть у нас усі можливості виконати це завдання.

Єдиний пролетарський фронт на оборону миру

В західно-европейських країнах розпочинається підготівля до міжнароднього дня боротьби проти імперіялістичних війн

Активність імперіялістів скеровано посамперед проти СРСР

БЕРЛІН, 23. Західно-европейське бюро Комінтерну опублікувало повідомлення, де говориться: «16 травня в Брюселі відбулася нарада, що її скликало Західно-европейське бюро Комінтерну, де взяли участь 13 найбільших компартій европейських капіталістичних країн у тому числі 6 нелегальних партій, а також представники КІМ та Профінтерну. За головний предмет обговорення наради було питання про **підготівлю міжнароднього дня боротьби проти імперіялістичної війни, призначеного на 1 серпня.** Важливою передумовою для успішного проведення дня боротьби проти імперіялістичної війни є безумовне подолання і знищення всіх правих та примиренських тенденцій серед компартій.

Основою для проведення антивоєнної кампанії є резолюція VI Конгресу Комінтерну про боротьбу проти імперіялістичної війни; з цією резолюцією мають широко обізнатися не тільки партії, а й уся робітнича класа.

За головну мету кампанії має бути **мобілізація як-найширших мас пролетаріяту і всіх трудящих на боротьбу за оборону Радянського Союзу.** Як підчас підготовлі, так і підчас проведення дня боротьби проти імперіялістичної війни треба з'єднати в єдиний фронт знизу найширші маси робітників на підприємствах, і по всіх пролетарських масових організаціях, а також утворити органи цього єдиного фронту мас. За форми проведення цього дня мають бути припинення роботи та масові демонстрації в цей день. Треба також систематично освітлювати **всі питання, які мають звязок з підготуванням війни проти СРСР,** у періодичній пресі комуністичних партій, а також використання парляментської трибуни, щоб поставити до ганебного стовпа підготівлю війни проти СРСР».

По обговоренні цих питань, нарада ухвалила надіслати свій міжнародній бойовий привіт текстильникам-страйкарям Бомбею. Нарада ухвалила звернутися до всіх робітників та всіх членів масових революційних організацій із закликом до учатси в підготівлі та проведенні дня 1-го серпня.

БЕРЛІН, 22. Ліва газета **«Берлін ам Морген»** повідомляє, що між німецьким генералом Сектом, що перебуває в Румунії, і Манілу були дуже важливі переговори про фінансування німецьким капіталом румунської важкої й переважно військової промисловости. Для дальшого провадження розпочатих генералом Сектом таємних переговорів, до Румунії 20 травня прибув представник заводів Круппа в Ессені. Представник цей тепер в Араді — одному з найбільших центрів залізноробної промисловости в Румунії. **«Берлін ам Морген»,** зв'язуючи подорож Секта до Румунії з подорожами французького генерала Лерона до Румунії та Польщі, вказує на дуже велику активність імперіялістів і реальність воєнної небезпеки, скерованої, посамперед, проти СРСР.

Перемога господарського розрахунку

Ділові кола ПАСШ цікавляться радянським ринком

Клопотання бесарабських купців

НЬЮ-ЙОРК, 24. На засіданні радянсько-американської торговельної палати обговорювалося питання про подоріж до СРСР торговельно-промислової делегації ПАСШ. Банкір Бертрон, що повернувся нещодавно з поїздки до Москви, і представник компанії «Болдзін Локомотив» Мучник відзначили прогрес радянського господарства і підкреслювали, що ділові кола ПАСШ повинні взяти що-найширшу участь у делегації, щоб обслідувати можливості радянського ринку. Інженер Купер вказав, що подоріж делегації дає виключно сприятливу нагоду, щоб «узнати правду про стан в СРСР». Зокрема Купер пропонував, щоб делегація відвідала Дніпрельстан. Голова палати, віцепрезидент «Нейшенел Чейз Банк», Шлей, відзначив значне зростання торговельних взаємин між СРСР і ПАСШ і вітав роботу Амторгу. На засіданні були представники багатьох великих промислових та банківських підприємств. За даними торговельної палати, подоріж делегації викликає великий інтерес у ділових колах ПАСШ. Заяви про бажання взяти участь у делегації надійшли від багатьох фірм.

ВІДЕНЬ, 18. Румунська газета «Дімінеаца» повідомляє з Кишенева, що цими днями делегація бесарабських купців одвідала міністра торгу й просила його вжити заходів у міністерстві закордонних справ, щоб добитися як-найшвидше відновлення торговельних стосунків з СРСР. Із слів газети, міністер торгу передав міністерству закордонних справ це клопотання. Міністерство закордонних справ вирішило послати свого делегата для участи в засіданнях радянсько-румунської центральної комісії, що відкривається 15-го червня в Бендерах. Як зазначає газета, делегатові доручено обговорити спільно з членами комісії питання про відновлення торговельних взаємин із радянським Союзом і подати про це доклад.

Офіціозне румунське телеграфне агенство **«Радор»** повідомляє з цього приводу, що на чолі румунської делегації на наступній нараді —міністер закордонних справ Гафенко, який і головуватиме на нараді. В політичних колах ходять чутки, що питання про відновлення торговельних взаємин з СРСР буде поставлено до порядку денного наради.

Аманула хан виїхав до Европи

ЛОНДОН, 23. Агентство Ройтер сповіщає: «До Чамана (Белуджистан) несподівано прибув Аманула в супроводі своєї дружини та брата.

***

ЛОНДОН, 24. Агентство Ройтер повідомляє із Симли: «Офіціяльно повідомляється, що на прохання Аманули, який перейшов учора індійський кордон коло Чаман з дружиною Сураєю, братом Інаятулою і членами свого двору, індійський уряд дає змогу Аманулі і його почетові вільно проїхати від кордону до Бомбея, звідти Аманула має намір вирушити морем до Европи. В роспорядження екс-короля дано спеціяльного поїзда»

Громадянська війна в Хіні

Між Фин Юй-сяном і нанкінцями розпочинаються воєнні дії

ШАНХАЙ, 24. Президія виконкому Гоміндану виключила Фин Юй-сяна з партії й ухвалила позбавити його всіх посад, що він їх посідає. Президія уповноважила нанкінський уряд вжити проти Фин Юй-сяна всіх потрібних заходів як військових, так і політичних. Прихильники Фин Юй-сяна, що були в Шанхаї, і посідали видатні пости в Нанкіні, зникли.

***

ШАНХАЙ, 23. Опубліковано декларацію Фин Юй-сяна, де він заявляє, що після 3-го з'їзду Гоміндану, який свідчив про порушення всіх партійних принципів ставлениками Чан Кай-ші, нанкінський уряд більше не законний і не репрезентує хінського народу. Заявляючи про **початок воєнних дій проти Чан Кай-ші, Фин Юй-сян оголошує про своє обрання за головнокомандувача сил «партії оборони національного уздоровлення».** Звертаючись до чужоземних держав, Фин Юй-сян висловлює надію, що вони додержуватимуть найпильнішого невтралітету в наступній боротьбі, і попереджує, що армії не визнаватимуть фінансових зобов'язань, договорів і угод на постачання військових матеріялів і аеропланів, що їх уклав нанкінський уряд. Наприкінці Фин Юй-сян обіцяє охоронити життя і майно чужоземців.

***

ХАРБІН, 23. Мукденський японський орган **«Щен-Цзин-Ші-Бао»** стверджує, що національний урял обіцяв Чжан-Сюе-Лянові за участь його в боротьбі проти Фин Юй-сяна приєднати провінцію Чахар (у Середній Монголії) до 3-х східних провінцій.

Віру в „демократичну законність" розвіяно назавжди

Виступ Кашена в французькому парламенті про урядові заходи в день 1 травня

ПАРИЖ, 24. На вчорашньому першому, після відновлення робіт, засіданні палати комфракція запропонувала негайно розпочати дискусію на інтерпеляцію Кашена про заходи уряду в звязку з першотравневим святом, коли було заарештовано до 3½ тисяч громадян.

На радість буржуазної більшости палати, соціялісти намагалися зірвати виступ Кашена і супроводжували його промову дикунськими антикомуністичними й антирадянськими обмовницькими випадами. Ці випади набрали характеру велетенської обструкції. Кашен у своїй промові вказав на брутальне порушення буржуазної законности, що її припустив уряд, назвавши поведінку міністра внутрішніх справ і поліції напередодні 1-го травня фашистською сваволею. Кашен підкреслював, що компартія виступає в палаті **не для того, щоб скаржитися на порушення закону, а тільки для того, щоб сигналізувати посилення реакції, яка поставила собі за мету зламати компартію і революційні профсоюзи, як перешкоду на шляху до підготівлі війни.**

«Французький пролетаріят—закінчує Кашен—матиме науку з урядової політики насильства. Він зрозуміє тепер справжнє значіння демократичної законности і пожвавить підготівлю широких мас до завоювання влади».

Терміновість інтерпеляції Кашена відхиляє більшість 321 голосів проти 258 комуністів, соціялістів, радикалів і частин республіканських соціялістів.

Польсько-литовські взаємини

КОВНО, 23. Литовський офіціоз **«Летувос Айдас»,** повідомляючи, що литовський уряд не прийняв висловлення співчуття від польського посла в Ризі з приводу замаху на Вольдемараса, зазначає, що польська преса намагається заперечувати самий факт замаху. Газета пише: «Варшава одвертіша від свого ризького дипломата і не вважає за потрібне зняти з себе під прапором співчуття відповідальність за вчинки своїх агентів».

«Таутос Келас» пише: «Варшава має намір розв'язати польсько-литовську суперечку терором. Для цього вона користається з допомоги і лівих, і правих литовських демократів». Зазначаючи, що праві демократи підтримують звязок з Польщею через Францію та Далекий Захід, газета пише:

«Орган плечкайтистів **«Пірмін»,** що виходить у Вільні, і орган правих демократів **«Вартовий батьківщини»** в Женеві висувають однакові вимоги про федерацію з Польщею. Для цього є люди, оплачувані польськими злотими». Газета закликає організувати національну охорону для «боротьби з внутрішнім ворогом та елементами, що запродалися Польщі».

***

КОВНО, 24. Як повідомляє литовське телеграфне агентство, військово-польовий суд засудив студента Василюса, що стріляв у Вольдемараса, до смертної кари. На суді Василюс признався, що разом із студентами Судялісом і Булотом, що зникли і їх розшукують, брав участь у замаху на Вольдемараса. Присуд виконано.

Конференція Малої Антанти закінчилася

Позиція що-до взаємин з СРСР залишилась попередня.

ВІДЕНЬ, 23. Як повідомляють із Білграду, конференція Малої Антанти закінчилася. Майже за єдиний наслідок конференції білградські дипломатичні кола вважають продовження союзних договорів між членами Малої Антанти та складення арбітражного договору між ними. Утворення т. з. «економічної Малої Антанти» відстрочено через непереборні суперечності. Що-до питання про взаємини з СРСР, то, як повідомляє преса, **ініціятива Бенеша, що домагався загальної позиції Малої Антанти в цьому питанні, зазнала невдачі.** Конференція ухвалила залишити кожному членові Малої Антанти волю дій у питанні про взаємини з СРСР. Безрезультатність конференції виявилася також у прикінцевому офіціяльному повідомленні про роботи конференції. В цьому повідомленні зказується, що конференція «не знайшла причин до того, щоб змінити позицію Малої Антанти в питанні про взаємини з СРСР».

Німеччина мусить платити

БЕРЛІН, 23. Вся буржуазна преса одностайно заявляє про виконання вельми серйозних труднощей на паризькій репараційній конференції. Труднощі викликав, з одного боку, зміст меморандуму союзників, що являє собою відповідь на німецьке застереження до плану Юнга. На думку преси, відповідь союзників великою мірою змінює план Юнга на шкоду Німеччині.

На думку німецьких кіл, найважливіша перешкода на шляху до погодження є відмова, що стосується жаданого Німеччиною мораторію. Націоналістська преса вимагає категорично відхилити меморандум союзників. Ускладнення репараційних переговорів, з другого боку, викликали серйозні росходження серед німецької делегації. Другий головний німецький експерт Фегелер, як тільки з'явилися перші відомості про те, що союзники відхиляють найважливішу частину німецьких застережень, заявив про демісію. Призначений за наступника Фегелера, Кастль є член президії і керівник справ всенімецького союзу промисловців.

Вигадка німецької преси

ВАРШАВА, 23. Польське телеграфне агентство сповіщає: «Німецька преса опублікувала оповіщення, де говориться, що польського консула у Харкові закидали камінням, при чому було поранено секретаря консульства Шостака. У звязку з цим німецька преса передбачає дипломатичні наслідки інциденту». З приводу цієї інформації ПАТ довідалося про ось що: «15 травня, коли консул Стебловський в супроводі секретаря Шостака їхав автомобілем, зі сторони було кинуто маленького камінця, що влучив Шостака. Того ж дня уповноважений народнього комісаріяту закордонних справ у Харкові тов. Кулик висловив жаль, потверджений у ноті від 17 травня, де повідомлялося, що обвинуваченого Болдирєва, 13-літнього хлопчика з вулиці заарештовано й відряджено до закладу для поправи. Через це справу консул Стебловський вважав за ліквідовану. Німецька преса прагне знайти з польсько-радянських взаєминах непорозуміння, яких немає, подаючи факти в тенденційному вигляді і роздуваючи їх до розмірів дипломатичного інциденту».

V-й Всесоюзний З'їзд Рад

П'ятирічний план розвитку народнього господарства СРСР

З докладу тов. Кржижановського

МОСКВА, 24. На ранковому засіданні всесоюзного з'їзду рад 23-го травня з докладом про п'ятирічний план розвитку народнього господарства виступив тов. Кржижановський.

На трибуні — величезна мапа, що схематично малює п'ятирічний план народнього господарства. Коли тов. Кржижановський викладає план п'ятирічного будівництва, мапу освітлюється яскравими плямками, що показують нові центри промислового будівництва. Увесь з'їзд *одностайно аплодує.* Тов. Кржижановський накреслює основні пункти плану, зупиняючись на загальних цифрах, **що їх має запам'ятати кожний робітник і кожний селянин. Протягом п'ятиріччя зростання електричної енергії намічається з 5 млрд. кіловат-годин до 22 млрд. кіловат-годин; річний видобуток палива збільшується з 35 млн. тон до 70 млн. тон, виробництво чорного металу збільшується до 10 млн. тон на рік;** виробництво хемічних угноєнь зростає до 8 млн. тон на рік; машинобудування буде доведено до річної вартости—2 млр. крб., при чому сільсько-господарське машинобудування буде доведено до 610 млн. крб. і перевищить теперішній випуск с.-г. машин утроє; урожай хліба підвищиться з 8 млн. тон до 20 млн. тон, випуск цементу збільшиться учетверо. Залізниці буде здовжено на 18—20 тис. кілометрів.

Закордоном — каже тов. Кржижановський —наш план називають фантастикою. Але не слід забувати, що вся наша дійсність для дуже багатьох закордоном є фантастика.

Ми маємо цілковите поєднання наукової аналізи з дійсністю і господарським розвитком. Таке щільне злютування наукової думки є повсякденною практикою **показує, що наш п'ятирічний план народнього господарства накреслено правильно.**

— Паливо—каже тов. Кржижановський далі—це хліб нашої промисловости. П'ятирічний план накреслює рішуче зрушення в паливному господарстві країни. У п'ятирічному плані розвитку паливного господарства Донбас, як і раніше, посідає перше місце; тут видобуток буде подвоєно і він зросте з 27 млн. тон до 53 млн. тон на рік. Річний видобуток Кузбасу буде доведене до 8 млн. тон. На третьому місці стоїть Підмосковний район.

Що-до торфяних скарбів, то СРСР обіймає перше місце в світі. Торфяні скарби СРСР досягають 50 млрд. тон. Проти передвоєнного рівня, видобуток торфу протягом п'ятиріччя збільшиться в 15 разів.

Що-до видобутку нафти, то ми стоїмо на другому місці по Америці. Знайдена уральська нафта, яка показує, що **в наших землях є незлічені нафтові скарби, які треба розвідати і використати.**

Коли тов. Кржижановський починає викладати майбутнє будівництво електростанцій, уся мапа миттю освітлюється силою нових ріжнокольорових огнів. **Найяскравіша пляма —Дніпрельстан.**

Тов Кржижановський відзначає, що на кінець *п'ятиріччя країни дістане 22 млр. кіловат-годин.*

Перейшовши до питань реконструкції сільського господарства, тов. Кржижановський вказує на конечність **добитися, щоб 40% товарної продукції давала наша підпора—радгоспи і колгоспи. Це є основна лінія в нашій сільсько-господарській політиці.** Треба покласти край глитайським маневруванням на хлібному ринку. 1927—28 рік є переломний у будівництві нашого сільського господарства. З цього року на плечах змінилої індустрії селянство відновило свій інвентар до розмірів передвоєнного рівня. У нас тепер близько 300 тисяч механізованих сільських господарств. Така механізація стала можливою тільки тоді, коли на наших полях з'явився трактор. Спираючись на наші радгоспи, ми *можемо притягти до удосконалених метод у* сільському господарстві великі маси поодиноких селянських господарств.

Спроба радгоспу ім. Шевченка на Україні організувати міжселенну тракторну станцію показала, як можна охопити величезну масу селянських господарств новими методами.

Подібно до електричних станцій, ми проєктуємо вкрити країну протягом 5-х років сіткою машинотракторних станцій, охопивши ними від 2-х до 3-х млн. гект. засівів. Наша програма тракторо-будування розгортається таким способом, що на **кінець п'ятиріччя у нас буде не менше від 150.000 тракторів у роботі. Цим самим ми згладимо сліди старого сільсько-господарського життя і примітивної техніки сільського господарства.**

Через 5-ть років усуспільнений сектор сільського господарства дасть нам саме ті 40% товарової продукції, що перебувають тепер у руках ворожих нам селянських груп. Індивідуальні селянські господарства протягом п'ятирічного періоду також неминуче зазнають великих змін під впливом технічного поступу та наших організаційних заходів. Взяти хоча б контрактацію. В цьому році передбачалося законтрактувати ярові засіви на площі близько 4½ млн. гектар., а фактично на 1-ше травня законтрактовано понад 12 млн. гект. **Збільшення засівної площі за п'ятиріччя на 22% і підвищення врожайности на 35% дозволить нам утворити резерви і відновити експорт.**

Через с.-г. кооперацію ми збільшимо продукцію і в галузі перероблення с.-г. сировини вартістю понад 3½ млр. крб. — бавовнянництва, буряківництва та льонництва. На кінець п'ятиріччя ми майже забезпечимо потребу на сировину нашої легкої індустрії і зменшимо до мінімуму довіз бавовни.

Порушуючи питання транспорту, тов. Кржижановський відзначає, що за минулий час ми не тільки відбудували залізниче господарство, а й **збільшити довжину залізничних ліній на 18 тис. кілометрів. Протягом 5-х років потужність нашого транспорту ще збільшиться не менше, як на 18—20 тис. кілометрів.**

Основна проблема, до якої ми маємо підійти, це — збудувати надмагістральний шлях до сибірського хліба. Цей шлях у 2½ — з рази наблизить нас до скарбів сибірського краю.

Друге велике завдання в царині залізничого транспорту — полягає в розв'язанні питання про міцніший зв'язок центру з Донбасом, через спорудження Волго-Донського каналу. Волга, яку дотепер мали за селянський шлях, стане індустріяльним шляхом.

В наслідок реконструкції народнього господарства та його інтенсифікації ми **матимемо на кінець п'ятиріччя зменшення безробіття більш, як удвоє і значне піднесення добробуту трудящих мас.**

Висвітлювши передбачені п'ятирічкою заходи до піднесення культурного рівня країни і зазначивши, що фінансовий план п'ятирічки будівництва всебічно обмірковано, тов. Кржижановський закінчив так: ми потрапимо на великі труднощі в своїй боротьбі за здійснення плану. *Але* **хто боїться труднощів, той за деревами не бачить лісу. Нове велике захоплення опансовує робітничу класу. Чути залізні кроки пролетаріяту, що йде на свій останній і рішучий бій, до переможнього кінця.**

Останні слова тов. Кржижановського тонуть у бурі оплесків. Всі встають. Лунає потужний спів «Інтернаціоналу».

Програма будівництва промисловости

Із докладу тов. Куйбишева про п'ятирічний план розвитку промисловости

У тригодинній промові тов. Куйбишев розгорнув перед з'їздом велетенську програму п'ятирічного будівництва промисловости.

— Програма розвитку промисловости—говорить тов. Куйбишев — намічає нечувані темпи розвитку. Чи реальні вони? Практика роботи останніми роками показує, що **наша промисловість розвивалася більшим темпом, ніж це проєктувалося за планами. Практика показала й інше—ми можемо розвивати наше господарство швидшим проти капіталістичних країн темпом.** Найбільший темп розвитку знають Сполучені Штати. В роки найбурхливішого розвитку промисловости приріст продукції досягав 8,7%. Уся промислова продукція протягом п'ятиріччя, згідно з нашим планом, **має зрости на 170% проти 1927-28 року, а вартість продукції перевищить 25 млр. крб.**

Тов. Куйбишев підкреслює, що важка промисловість за наступне п'ятиріччя зростатиме швидше, ніж легка. Виробництво чавуну, наприклад, збільшиться з 3½ млн. тон до 10 млн. тон, видобуток вугілля збільшиться з 35 млн. тон до 75 млн. тон. Радянські тракторні заводи на кінець п'ятиріччя випускатимуть на рік **до 70 тисяч тракторів, а тепер вони випускають тільки 3½ тис. Машинобудівництво збільшить свою програму в 3½ рази.** Проте, і на розвиток легкої індустрії у п'ятирічному плані звернено відповідну увагу. По ріжних районах СРСР буде збудовано нові прядні і ткацькі фабрики, гарбарні та цукроварні, підприємства для переробки с.-г. продукції, паперові фабрики то-що.

— Промисловість є важель соціялістичного перетворення села—говорить тов. Куйбишев. Тільки швидкий розвиток тракторобудування, с.-г. машинобудування, промисловости мінеральних угноєнь може забезпечити потрібний нам розвиток сільського господарства та його перебудування на засадах колективізації. *Разом з розвитком промисловости* відбувається піднесення матеріяльного рівня робітничої класи. Реальна заробітня плата, складаючи тепер 35,2 крб. на одного робітника на місяць, останнього року п'ятирічки збільшиться до 55,75 крб., тоб-то на 71%. **Значні кошти—до 400 млн. крб. буде витрачено протягом п'ятиріччя на піднесення кваліфікації робітників, 7-ми год. робочий день буде запроваджено на всіх заводах і фабриках.**

Тов. Куйбишев підкреслює вагу якісних покажчиків, запроєктованих у п'ятирічці—піднесення продуктивности праці та зменшення собівартости продукції. Цей рік є перший рік п'ятирічки. Дані за минуле півріччя малюють несприятливу картину що-до якісних покажчиків. Зростання заробітної плати перевищує планові передбачення, а продуктивности праці досягнено недостатньою мірою. Звідси і собівартість зменшено тільки трохи більше, як на 3%, тимчасом, як річна програма зменшення собівартости становить 7%. Проте, є всі підстави бути певним, що недобір протягом першої половини року що-до якісних покажчиків буде виправлено в другому півріччі. Цьому **допоможе розпочате між заводами і фабриками, між окремими групами робітників соціялістичне змагання.**

Дискусії на доклад т.т. Кржижановського і Куйбишева

На вечірньому засіданні почалися дискусії на доклади т.т. Кржижановського і Куйбишева. *У дискусіях виступили*—робітник Сормівського заводу Давидов, Вінтер (головний інженер Дніпрельстану), Левкович (УССР), Кусейнов (Баку), Мілюкова (селянка з Кубані) і Прусакова (Гомель).

Тов. Вінтер (Головний інженер Дніпрельстану), виступивши в дискусіях на доклади т.т. Кржижановського і Куйбишева на вечірньому засіданні з'їзду рад 23 травня, сказав:

— П'ятий всесоюзний з'їзд рад є дійсна історична подія. Ми робимо крутий поворот у нашому господарському будівництві, вступаємо в новий етап його розвитку. Нове будівництво проходитиме **під ознакою такого бурхливого зростання, якого ніхто, ніде, ніколи не бачив. Ми будуємо нове господарство і новий побут.** Отже, було б помилкою переймати всі досягнення високої техніки буржуазних країн без ніяких коректив. Ані на хвилину не слід забувати, що ми будуємо не тільки нове господарство, а й нову людину. «Людина для машини»—найвища технічна формула, що її застосовує Форд. Для нас ця формула несумісна, бо ми будуємо соціялізм. **У нас, навпаки, —машина для людини.** Здійснення плану буде зв'язане з незмірно більшими труднощами, ніж складання цього плану. Треба **створити максимально сприятливі обставини для здійснення плану.**

Тов. Вінтер звертає увагу з'їзду і уряду на одну з істотних сторін п'ятирічного плану. Треба,—каже він—щоб одночасно зі здійсненням будівництва нової промисловости здійснялося нове будівництво в царині культурно-побутового обслуговування робітників. Дніпрельстан,—каже тов. Вінтер—початий два роки тому, є ніби піонер п'ятирічного плану, що його затверджує з'їзд.

* * *

На ранковому засіданні 24 тревали дебати на доклад т.т. Кржижановського і Куйбишева. Промова видатного господарського робітника БСРР **Карпліна** присвячена господарському будівництву в БСРР. Протягом п'ятирічного періоду на Білорусі ВРНГ збудує до 130 нових заводів та фабрик. Місцеві госпоргани крім того спорудять мало не сотню промислових підприємств. Але є побоювання, що цієї величезної програми повнотою не буде виконано, коли господарсько-планові органи союзу не допоможуть місцям, не візьмуть на себе завдання стандартизувати будівництво фабрично-заводських підприємств.

Представник Харківської округи тов. Озерянський ніби доповнює Карпліна. У п'ятирічному плані не передбачено розвитку комунального господарства: трамваю, водогону, каналізації в таких центрах, яким є Харків, зростання якого вже й тепер затримується штучно. Поліпшити обслугування пролетаріяту *комунальними послугами*—це значить утворити сприятливу обстановку для виконання найважливішого завдання, поставленого п'ятирічкою: зменшення собівартости промислової продукції на 35%. Тов. Озерянський настоює на **дальшому розвитку харківського паровозобудівельного заводу, який дає найдешевшу і найкращу продукцію,** як порівняти з іншими заводами СРСР.

Деякі промовці зупиняються **на значінні науки в розвитку народнього господарства.** Найдокладніше про це говорить тов. **Покровський:** «Я говоритиму про те, чого в п'ятирічному плані нема, але без чого цей план не може бути виконано. Я говоритиму про науку—починає тов. Покровський. Навівши багато прикладів із повсякденного життя наших наукових закладів, тов. Покровський підкреслює роспорошеність наукових сил, «роспорошений фронт науки», яка за такого стану не зможе прислужитися промисловості, не зможе стати «генеральним штабом» розвитку народнього господарства. У нас наукою завідують щось з дві дюжини установ, каже тов. Покровський. Тут і ВРНГ, і Наркомоси Союзних республік, і управління справ РНК СРСР, і багато інших установ. Такий стан речей далі нетерпимий. **Пролетаріят повинен об'єднати науковий фронт, що стає тепер найважливішим фронтом.**

Один з видатних господарських робітників Північно-західного краю тов. **Циперович** порушує проблему розвитку старих промислових центрів. Він сказав, що було б не вірно протиставити нові економічні центри старим і цим ставити хрест на дальшому розвитку таких центрів, яким, наприклад, є Ленінград. Північне-Західний край, на думку тов. Циперовича, має всі дані розвиватися і має змогу реконструювати своє народнє господарство.

Ісламов (Узбекістанська СРР), Ісаєв (Казакська АРСР) підкреслили правильність основних ліній п'ятирічного плану розвитку народнього господарства, де накреслено розвиток багатющих східних районів Радянського Союзу.

На ранковому засіданні крім зазначених вище товаришів, виступали такі товариші. **Кляо-Клявінс** (Західний край), **Чірков** (Далеко-Східний край), **Бичков** (Нижній Новгород), **Яковлєв** (Архангельськ), **Конушкін** (Баку), **Сухомлин** (УСРР), **Толстопятов** (заст. Наркомпраці СРСР), **Ратченко** (Іваново-Вознесенський промисловий край), **Триліський** (Одеса) і **Басенко** (Далекосхідний край).

Нафтові поклади на Уралі

Результати аналізи цілком позитивні.

МОСКВА, 24. Хемічна лабораторія Нафтосиндикату продовжує досліди зразків уральської нафти з Чусівського родовища. Дані за 24 травня показують дальші позитивні результати аналізи. Наявність бензинових фракцій доходить до 27%, а гасових до 21%. Нафта не емульсована водою, яка добре відстоюється. Це полегшить перероблення нафти. Низьке застигання нафти поруч невисокої в'язкости— велика позитивна властивість її, що полегшує й спрощує транспортування та збереження її в суворих уральских умовах. Висока смолистість нафти (до 54%), поруч наявности сірки вказує на можливість видобувати з неї високоякісний асфальт.

Дальше досліджения проводитиметься як-найінтенсивніше

ПЕРМ, 23. Повертаючи з чусівських містечок, тов. Косіор на розмові з кореспондентом РОСТ'а заявив, що нафтові родовища в Чусівських містечках дуже багаті на нафту. Питання про кількість нафти в родовищах остаточно вияснится після того, коли буде закладено 5 нових свердловин. Молодому нафтоносному районові тепер приходять на допомогу його шефи в особі Азнафти, Грознафти та геологічного комітету. ВРНГ забезпечує всі роботи потрібними коштами. Властивостей нової нафти й досі остаточно ще не встановлено.

Є підстави сподіватися дальших відкриттів.

ЛЕНІНГРАД, 23. Як говорить Г. Н. Фредерикс, Чусівські родовища є тепер єдині своєю потужністю нафтового шару, що дорівнюється 50 метрів (досі в старих нафтових родовищах потужність шару не перебільшувала 15 метрів). Судячи за загальною геологічною будовою Чусівського району, родовища нафти тягнуться горизонтально на площі 300 кілом. завдовжки і 60 кілометрів завширшки. Є підстави говорити про можливість відкриття нафти в Стерлітамацькому районі, тим паче, що минулого літа за 20 кілометрів від Стерлітамаку було знайдено виходи нафти на поверхню грунту.

Соціялістичне змагання розгортається

Допомогти технічній освіті робітників.

АРТЕМІВСЬКЕ, 24. Інженер бесемерівського цеху Риківського заводу т. Берлін викликав усіх інженерів та техніків заводу на **змагання в справі технічної освіти робітників.** Виклик прийнято з піднесенням. Інженерно-технічні робітники заводу організовують популярні лекції, доклади та співрозмови з виробничо-технічних питань.

За краще виконання хлібозаготівель.

КИЇВ, 24. Між селами Васильківського та Кагарлицького районів відбуваються змагання на краще виконання хлібозаготівель. Слідом за селами цих районів виступають на змагання і села інших районів. У с. Московцях почин у змаганні зробили комсомольці та незаможники, здавши поперед інших свою хлібну зайвину.

Ударні бригади ведуть наступ.

АРТЕМІВСЬКЕ, 24. Ударні бригади на місцевому металургійному заводі, почавши працювати з 10 квітня, дійшли вже не аби-яких успіхів. Витоплювання чавуну в окремих домнах збільшилося на 26—28%. Продуктивність вальцювального стану за добу в середньому зросла від 130 до 200 тон. Ударники коксового цеху майже цілком ліквідували прогули.

Зменшилися прогули й запізнення.

МИКОЛАЇВ, 24. На заводі ім. Марті в порядкові соціялістичного змагання утворено вже 50 показових бригад. З них 18 уже взялися до роботи, а решта виступають на змагання наступними днями. Завдяки організації бригад, помітно зменшилися прогули та запізнення.

Цими днями на заводі відбулися збори прогульників, що не виходять на роботу в дні релігійних свят. Прогули коштують заводові 10 тис. крб. Прогульники пообіцяли надалі підтягнутися і не відставати від інших заводів.

Величезна злива над Дніпропетровським

Містові заподіяно великої шкоди.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ, 24. Вчора над містом пронеслась велика буря з градом та зливою надзвичайної сили. Величезні потоки води позаливали вулиці міста, змивши все на своєму шляху. На проспекті в центрі міста рівень води доходив 1 метра. Вода збивала з ніг пішоходів. Злива не вгавала 3½ години. У низьких місцях міста позносило старі будівлі та повалило одноповерхові будинки. Досі виявлено, що вода залила 99 житлових льохів та багато одноповерхових будинків. У вулицях, розташованих у низькій частині міста, рівень води доходив півтора метри.

Доки що налічується 12 людських жертв. Вибираючи воду, натрапляють на нові трупи. Окрвиконком і міськрада виділили спеціяльну комісію, щоб подати допомогу потерпілим. Серед організацій збирають кошти для потерпілих. Відкрито харчувальні пункти. Для ліквідації наслідків зливи мобілізують місцеве населення. Крім житлових приміщень, злива заподіяла чималі збитки місцевим заводам. Порушено нормальну роботу на металургійному заводі ім. Петровського. У низці цехів роботу довелося зовсім припинити. Виясняється збитки, заподіяні зливою.

Перевірка кадрів

Вчора почалась генеральна чистка. Це була, власне, перевірка старих кадрів, які чиститимуть партію. Спочатку з промовою виступив голова комісії, чл. ЦКК ВКП(б) т. Сольц.

Товариші, тепер ми повинні приступити до чистки партії. Вона майже збігається з чисткою радянського апарату і відбувається рівночасно із здійснюваною нами господарською перебудовою на основі п'ятирічки. Вперше за час завойованої робітничою класою влади ми заходимось коло планової перебудови на нових засадах. Усі ці три моменти збіглися не випадково. Партія, як керівник стоїть на чолі держави, що будує соціялізм, і тому їй треба перевірити свої лави, себ-то той людський матеріялів, що має працювати над соціялістичною будовою. Ця чистка відріжнятиметься від генеральної чистки 1921-го року, коли ми влаштували її на те, щоб з міцними лавами приступити до організації влади. Перед нами стояло питання, яким матеріялом нам доведеться орудувати. Ми перевіряли нашу партію, виходячи з того, чи не засмітилася вона в процесі громадянської війни випадковими елементами.

Тепер ми підійшли щільно до питання соціялістичного будівництва. Минуло вже чимало часу з того моменту, як влада опинилася в наших руках. Наше завдання—турбуватися не лише за моральну чистоту членів партії, Найважливіше—придатність партійця для соціялістичного будівництва. Проголосивши гасло самокритики, партія вказала, що її роботу треба широко критикувати, щоб широкі робітничі маси розбирали нашу загальну роботу й роботу окремих товаришів, щоб десятки, сотні тисяч трудящих засвоїли собі думку, що це спільна робота, а не робота обраної групи людей. Для цієї складної справи будівництва нам треба чистити не лише партійців, а й усіх притягнутих до нашої роботи. Партійця ми чиститимемо з того погляду, в якій мірі окремі члени партії здатні до будівництва, що його їм доручено. До якої міри ми можемо працювати не для себе, а в інтересах широких мас. Ось чому ми повинні цікавитися, як члени партії працюють у соціялістичному будівництві, як вони себе виявляють. Ось із чого повинна виходити основна оцінка. Не можна сказати, що побут партійця нас не цікавить. Але, з другого боку, він тут не може відогравати основної ролі.

До спроби зосередитися на побутових рисах, обходити домкоми, випитувати, як хто живе, чи п'є, чи ні, до цих спроб ми поставились негативно й запропонували ліквідувати організовані в деяких місцях побутові комісії. Такий спосіб нам не придатний. Здебільшого людина бачить хиби у другого, але у себе їх не примічає. Ще одно треба відзначити. Перед чисткою всі почали заглядати в книжки, готуватися. Цього не треба. На чистці треба бути самим собою. Розуміється, партія хоче, щоб усі були більш свідоміші політично. Але ми чистимо партію аж ніяк не для того, щоб вияснити політичний рівень окремих товаришів. Ми підкреслимо в окремих випадках, коли треба підвищити політичне розуміння. Адже від нас потрібна робота і нам доведеться показати, чи вміємо ми її робити, чи ні. Готуватися з книжок до чистки не треба. І ще не треба квапитися. Всі хочуть очиститися яко мога швидше. Деякі організації, не чекаючи інструкції. роспочали чистку. ВИШ'івці, кваплячись на літню роботу, хочуть швидше почиститися, вказуючи, що не можуть працювати продуктивно, не знаючи, що з ними далі буде, і наполягають на політграмоту. ВИШ'івець цікавить нас якраз не по лінії політграмоти, а головним чином тим, як він вчиться та які успіхи має в своому ВИШ'і, як він працюватиме на тій ділянці господарського фронту, куди він потрапить, скінчивши ВИШ. Між іншим, підчас чистки трапляються такі екзаменатори, що вивчили п'ять-шість питань. Вони перевіряють у цьому напрямку і гадають, що вони письменніші за тих, хто не може їм відповісти. В одному місці, наприклад, питали, що говорив Маркс в 40-му році про державу. Можна бути добрим членом партії і не вміти відповісти на таке запитання, і можна бути ворогом революції, чудово знаючи Маркса. Мілюков може знає його краще за нас усіх. Треба, розуміється, знати, але не треба квапитися. Не в тім річ, щоб швидше закінчити чистку. Наше завдання в тім, щоб у нас лишилося більше людей, здатних будувати державу, щоб ми притягли нові хороші сили до цієї роботи. Все, що тут негідне, мусить відійти. Часто членам партії дають таку характеристику: нічого кепського не примічено... На мою думку це погана характеристика. Кожен член партії повинен бути чим-небудь примітний. Не формальне відвідування осередка визначує хорошого члена партії, а його робота. А ми знаємо, що в роботі можуть бути помилки. Треба бути дуже сумлінним, оцінюючи ту чи іншу хибу у члена партії. З одного поступка не можна судити про товариша, треба брати його з усіх боків і робити це по-товариському.

Після цієї коротенької передмови гадаю, можна перейти до чистки.

На цьому закінчив свою промову тов Сольц. Почалась сама чистка. І це товариське оточення, про яке говорив тов Сольц, було на перших зборах генеральної чистки. На трибуні—тов. Хвиля. Він росповідає коротенько про соціяльний стан потім про революційні події, в яких він брав участь, але тов. Сольца цікавить, як тов. Хвиля працює зараз в осередку.

Довідку дає секретар осередку. Проте відповідає й сам тов. Хвиля:

— Я можу тільки сказати, каже він,—що працюю погано. Але секретар осередку доводить, що це не так. І тов. Хвиля, і інструктори ЦК, і зав. відділи не мають постійного навантаження. Та це не заважає робити доповіді, коли запрошує осередок і висловлюватись на ньому.

Після тов. Хвилі «чиститись» виходить тов. Чайка.

— Ви вже роскажіть за прикладом товариша Хвилі, вже знаєте з чого починати—каже тов. Сольц.

— Я все забула,—відповідає соромлячись т-ка Чайка. Але починає: як у 1917, коли вона була ще дівчиною, коли вона ще не розуміла сути політичних партій, вона все ж пішла до більшовиків, бо так говорило їй пролетарське чуття. А потім ріжна робота і тепер — заступник завідателя Жінвідділу ЦК.

Потім на трибуні тов. Лазоверт. В його багатій біографії є не лише цікаві моменти, але й смішні. І коли тов. Лазоверт росповідає про те, як він був головою ліквідаційної комісії «царства польського», заля сміється.

Запитань нема і після т. Лазоверта—т.т. Гірчак, Волков, Кінжалов.

Тов. Кінжалову було три запитання: і серед них робітники Курош і Вдовитенко зацікавились, де дів тов. Кінжалов їх матеріял, що вони надсилали до ЦКК. Але виявилось, що матеріял використали своєчасно, кого слід покарали і робітники задовольнились.

Сперечались подекуди, коли чистили тов. Клюшкіна. Його характеристика не викликала сумнівів, але його запитали, яка була його поведінка підчас роботи в Полтаві. До комісії поступила заява про те, що тов. Клюшкін піячив, одержував подвійну зарплату і т. інш. Але тов. Сольц, коли взнав що це було давно, що це вже перевірялось, і що факти не ствердились, ще раз примушений був заявити. що не можна чистку провадити, перевіряючи тільки, хто, де випив, або ще щось, тим більше, що заява необгрунтована.

Вчора перед комісією пройшли ще т.т. Романов, Федоров, Храмов, Просвірін, Руденко, Грішин та інш. Сьогодні знову перевіряється членів ЦК і ЦКК, а потім почнеться первірка парторганізацій України.

Остап Вишня

Давайте ж знайдемо вихід

Життя—складна штука.

Іноді те життя такого наробить, такий закрутить вузол, що ніякими способами його росплутати не можна.

Особливо, коли його (вузол) не... хотять росплутувати, а заплутують ще дужче.

Закрутився такий вузол, наприклад, в житлокоопі № 2304, в Харкові, на вул. Короленка, б. № 20.

В тому будинкові **з 1923 року живе** лікар Л. Нечай, з своїм батьком, інвалідом труда, Н. Нечаєм.

Живуть вони там, як ви бачите, **шість років.**

Живуть в одній кімнаті на 6 кв. аршин.

І от 28 березня цього року Харківська Окржитлоспілка звертається до адмінвідділу Окрвиконкома з проханням виселити лікаря Нечая, що незаконно ніби захопив житлову площу, й поселити там робітників ДЕЗ'у Сахновського й Дордика.

Адмінвідділ наказує—виселити.

29 березня міліціонер 3-го района вселяє до лікаря Нечая Сахновського й Дордика.

Лікаря Нечая, що вже шість років живе в кімнаті, давнього й активного члена житлокоопу, оголошують «захватчиком», без ніяких на те причин і виселяють.

30-III прокурор, що до нього звернулось і правління житлокоопу і спілка Медсанпраці 30-III дає наказа негайно виселити з кімнати Дордика й Сахновського.

А 1-IV від того ж прокурора йде другий наказ: «Припинить виселення Дордика и Сахновського».

І тепер у кімнаті живе четверо чоловіка.

Звідки ж це лихо впало на голову лікаря Нечая?

А ось звідки. Якийся член правління того житлокоопу Ашибаш'ян пішов і подав до Окржитлоспілки неправдиві на лікаря Нечая відомості.

І... Закрутилось...

І робиться на очах у всіх беззаконство і ніхто не хоче того беззаконства припинить.

А який же вихід із всього цього?

Все ж таки дуже тяжко жити в чотирьох в одній кімнаті, навіть тоді, коли людей поселяють беззаконно!

На наш погляд вийти з цього становища можна таким способом: другий поверх треба зробити в кімнаті: двох поселити на «першому поверсі», а двох—на другому.

Кому з них буде гірше—не знаємо.

Знаємо тільки те, що в усій цій історії найгірше себе почуває революційна законність.

До чистки й перевірки партійних лав

Постанова партколегії ЦКК КП(б)У.

Партколегія ЦКК КП(б)У звернулася до всіх ОкрКК з листом, де сказано:

В доповнення до телеграми від 23-V—29 року, ЦКК КП(б)У пропонує вам керуватися ось чим:

1) За останніми директивами ЦКК ВКП(б) чистку не можна роспочинати доти, доки не будуть перевірені провідні органи (парткоми та КК) і кадр тих товаришів, що намічені до складу перевірчих трійок. Всіх цих товаришів треба обов'язково перевірити в своїх осередках, згідно з інструкцією про чистку.

2) КК в основному, додержуючися наміченого порядку чистки осередків, можуть вносити корективи до плану. Зокрема, найближчим часом можна почати й чистку радянських осередків, а також виробничих (в непромислових округах). У сільських осередках тих районів, де через умови прибірки врожаю та хлібозаготівель, неможливо почати перевірку тепер, відкласти на деякий час.

Треба посилити підготовну роботу до чистки радянських осередків.

3) Бажано, щоб партійці випускних курсів ВИШ'ів пройшли чистку по осередках ВИШ'ів до їхнього від'їзду на місце постійної роботи.

4) Там, де роспочато чистку осередків, треба її негайно припинити.

5) Голів перевіртрійок остаточно затвердить ЦКК тільки після того, як вони пройдуть чистку в своїх осередках.

Більше плановости та організованости

Нарада комісії в справі соціялістичного змагання.

24-V у ЦК КП(б) вдібулася нарада комісії в справі керівництва соціялістичним змаганням.

Як виявилося на нараді, соціялістичне змагання на сьогоднішній день дало вже чималі наслідки. Так, на цілій низці фабрик та заводів України **помітно підвищується трудова дисципліна, зменшується кількість прогулів, знижується собівартість продукції, підвищується продуктивність праці.**

Поруч цих позитивних явищ, нарада констатувала цілу низку нездорових моментів, що помічаються в процесі зросту соціялістичного змагання. На де-яких заводах помітно тенденцію встановити рівномірний росподіл заробітної плати, а в де-яких випадках були навіть спроби порушити кодекс законів про працю.

Нарада відзначила, що професійні організації поруч із парт та комсомольським активом **ще досі не зуміли охопити відповідним організаційним керівництвом соцзмагання.**

Нарада визнала за потрібне вжити заходів, щоб негайно усунути такі явища, от як спроби встановити рівномірний росподіл заробітної плати, надмірно підвищувати норми виробу то-що.

Партійним, комсомольським та профсоюзним організаціям слід докласти всіх зусиль, щоб стихійному захопленню соціялістичним змаганням надати плановішого організованого характеру.

З особливою увагою треба стежити за тим, щоб норм виробу не збільшувалося коштом надмірного фізичного напруження робітника, а щоб воно було наслідком **кращої організації роботи, успішної боротьби з прогулами, росхлябаністю, неуважним відношенням до інструментів, машин то-що.**

Нарешті, нарада відзначила, що такі засоби агітації, як радіо, кіно та преса, особливо місцева, ще **дуже мало віддають уваги справі соціялістичного змагання.**

Наш заклик

Цими днями починається чистка нашої партії по всьому Союзу. Насамперед будуть перевірені керівні кадри партії, потім ті, кого намічено до перевірчих комісій, а далі йде вся партійна маса. Чому ми чистимо тепер партію, чого ми сподіваємося від цієї чистки, чого ми хочемо? Ми перевіряємо наші лави, бо стоїмо на межі нового періоду радянського будівництва. Соціялізм стукає до нас у двері, соціялізм стає на порядок денний нашої роботи. Здібність будувати життя на соціялістичних засадах, на засадах інтересів колективу, з якими зливаються інтереси поодинокої особи ось основна вимога, що її ставиться тепер і членам партії і безпартійним, коли визначається їхню придатність виконувати ту чи іншу роботу в Радянському Союзі.

Тимто одночасно з чисткою партії йде чистка радянського апарату. І справа ця не специфічно - партійна. Вся країна, увесь Союз наш глибоко зацікавлений, щоб у партії, якій належить керовництво будуванням нового життя, був тільки той, хто здібний будувати. Спочатку було слово, була агітація і пропаганда соціялістичних ідей, потім пішла боротьба за право й можливість ці ідеї перетворювати в життя, і тільки тепер настала велика година самого будівництва. План накреслено, завод збудовано, замовлення взято,—потрібні робітники, будівники, здібні це замовлення виконати.

Робітники, селяне, вся трудяща маса повинна тепер складати іспита на будівника соціялізму і в світлі цієї вимоги оцінюватись. Старе життя хутко руйнується і будівництво нового невблаганно диктує вся та робота, що ми виконали її протягом 12-ти років перебування біля влади. Треба, щоб ця думка глибше пройшла в нашу свідомість, щоб ми міцно її засвоїли. І цьому має сприяти чистка партії та апарату. Тільки того, хто пройнявся цією свідомістю, хто засвоїв цю думку, можна залічити до будивників, тільки той може лишатися або бути прийнятим до нашої партії, може працювати в наших апаратах.

Чистка нашої партії йде нарівні з чисткою радянського апарату, бо й те й інше є союзна радянська справа і тому ми хочемо, щоб чистка проходила під контролею трудящих мас, під їхньою контролею, а значить і з їхньою участю. Як підготовку до чистки повинно вважати і наше гасло про критику, про самокритику.

Ми спочатку поклали призвичаїти трудящих до того, що критичного відношення до нашої роботи ми потрібуємо, що критика нам може дати тільки користь, коли вона виходить з дружніх уст, з під дружнього пера, коли тільки ці вуста й перо ставлять собі за мету поліпшити нашу роботу, виправити її. Коли певною мірою цього досягнено, коли критика пустила коріння в наше повсякденне життя, ми пішли далі, ми поклали у світлі цієї критики робити організаційні висновки, перевірити тих, кому доводиться будувати, і до цієї роботи притягати широкі маси. Ми закликаємо до неї всіх, кому дороге будівництво нового життя, кому дорога наша справа, хто ясно зрозумів, що подолання наших злиднів, зростання нашого добробуту, розцвіт нашого життя, задоволення зрослих наших і матеріяльних, і духовних потреб лежить далі, в подоланні старого індивідуального ладу, в насадженні нового. Працювати на цьому шляху, працювати багато й добре—ось чого вимагає від нас сучасність, ось у світлі чого має відбуватися чистка. Хто не працює, хто кепсько й несумлінно працює, той не є член нашого суспільства, що будується, тому нема місця серед нас.

В ім'я особистого майбутнього люди часто відмовлялись тимчасово від вигод життя, вони нагромаджували. Ми повинні це тепер проробити далеко більшими розмірами в ім'я колективного майбутнього, в ім'я організації соціялістичного ладу. Адже, соціялізм із далекої мрії на наших очах, нашими руками перетворюється в реальну відчутну дійсність. Наші потреби і матеріяльні і духовні без краю зросли, бо ми закликали до творчого господарського життя величезні маси. Але, щоб ці потреби задоволити, треба виробляти без краю більше, і щоб піднести виробництво, треба збільшити кількість засобів виробництва, значну частину виробленого використати для дальшого відтворення.

По буржуазних країнах часто спостерігається криза збуту. Зменшують виробництво, бо нема кому збувати. У нас—товаровий голод, нам бракує виробленого. І стається це все через те, що ми виробляємо для задоволення мас, а там виробляють для особистого прибутку.

Коли на світанку свого існування капіталізм почав з нагромаджування, то й ми на світанку соціялістичного будівництва мусимо провадити соціялістичне нагромаджування. Поза цим не може зростати наша справа. Робітник і селянин, всякий трудящий раніше виконував чужу волю, робив чужу справу. Тепер він мусить міцно знати, розуміти, що він робить свою справу, що його особистий добробут, становище його, дітей, близьких йому людей щільно звязане з тим, як виконуватиметься план нашого будівництва. Ми накреслили поки на п'ять років і в світлі цього плану, його безумовного виконання має проходити вся наша праця. Ми мусимо бути ощадливими, нам не зле певною мірою поскупитись, а заощаджене, нагромаджене здати, позичити нашій соціялістичній державі, що будується.

Тут, як ніколи слід пам'ятати великі слова великої пісні:

— «Не ждіть рятунку ні від кого: ні від богів, ні від царів, позбудеться ярма тяжкого сама сім'я пролетарів».

Руками мільйонних мас побудуємо наше життя, примусимо працювати на нас машини, замінемо хижки, робітничі халупки палацами, піднесемо на нечувану височінь нашу культуру, нашу духову міць, зміцнимо, удосконалимо себе. В ім'я цього саме вище над усе має бути наша добра робота.

І перші серед робітників мають бути комуністи, перша вимога з них. Вони мають правити за зразок, за приклад для всіх інших. На якому б посту, в якій би царині комуністові не довелося б працювати, вся безпартійна маса, що його оточує, з роботи повинна розпізнати в ньому члена партії; він перший повинен втягати до цієї праці всіх інших, розбуркувати в них своїм прикладом творчість, енергію, сумлінність. З цих особливостей має розпізнаватись комуніст. Залежно від того, чи має він їх, чи їх нема, повинно підчас чистки визначати члена партії.

А. СОЛЬЦ

Впорядкувати розробку і ширше використовувати нерудні копалини України

Україна має багатющі запаси цінних нерудних копалин.—Розробка їх дасть гарні будівельні матеріяли, що повинні замінити нинішні дорогі і дефіцитні, розробка їх так же дасть рентабельний експортний продукт і роботу з[illegible] робочої сили. На цю ділянку роботи треба звернути особливу увагу бо нині ні ВРНГ, ні Окрвиконкоми належно нею не займаються

Лише початок роботи

В пресі висвітлюється переважно мінеральні багатства, зв'язані з могутніми галузями нашої гірничо-добувної промисловости—вугілля і руда. Нерудні ж багатства України лишаються поки що без усякого висвітлення, і, дуже ймовірно, що широкі маси населення зовсім і не гадають, що буквально під ногами у них валяються незчисленні багатства, коштовності, що мають експортне значіння, дешеві будівельні матеріяли, що можуть і повинні замінити у нас дифіцитні й дорогі матеріяли і, що крім того, можуть дати роботу тисячам робочих рук.

Україна багата на цілу низку корисних копалин, що знаходять застосовання в низці найріжноманітніших галузей промисловости: вапняки, вживані у металургійному, хемічному, цукровому та інших виробництвах; фосфорити, конче потрібні й корисні для підвищення врожайности сільського господарства; найріжноманітніші будівельні матеріяли, починаючи від простих пісковиків, брущатки, що її ми експортуємо в значній кількості, трепелу, шиферного лупака, що, як дешеві будівельні матеріяли, мають великі перспективи, і кінчаючи чудовими декоративними каменями (лабрадорити то-що); ріжноманітні гатунки глин: каолін, нефеліни то-що. Навіть цей невеликий перелік корисних нерудних копалин (повний перелік міг би охопити багато десятків і сотню назв) уже виявляє ріжноманітність застосування нерудних копалин і значіння їх для народнього господарства.

Треба, однак, признатися, що досліди, розвідки, видобування і використання нерудних копалин поставлено у нас зовсім негаразд. Промислових розвідок у нас майже немає, але ми до того ж не видобуваємо навіть і того, що вже всім відоме, незнаючи часто сами, що лежить у нас під боком.

Експлуатація найбільшої частини нерудних копалин роспорошена поміж численими господарськими організаціями, являючи для них переважно допомічне виробництво.

Лише в біжучому 1928—29 році ВРНГ УСРР організувала республіканський трест—Нерудкопал, що об'єднав під своїм проводом частину кар'єрів, де видобувається вогнетривку глину, граніти, графіти, доломіти, вапняки то-що.

Звичайно, Нерудкопал об'єднав ще тільки невеличку частину розробок нерудних копалин: каоліни, розробка вапняків, глина то-що перебуває ще в руках багатьох ріжних організацій.

Нерудкопал не міг ще досить розгорнути свою діяльність, він, можливо, навіть ще не досить знає одержані ним кар'єри і розробки, але навіть само те, що для цього тресту, всупереч іншим господарським організаціям, від кого він одержав свої розробки, нерудні копалини не є допомічним виробництвом — являє позитивну обставину. Нерудкопал поставив своїм завданням механізувати видобування, і надзвичайно важка робота в кар'єрах, що має поки що допотопний характер, коли єдиною допомогою при праці є «Ей дубинушка ухнем», починає набирати індустріяльного характеру.

До контрольних цифр майбутнього року ВРНГ запроектувала по Нерудкопалу проведення робіт, що повинні в значній мірі полекшити умови праці, підвищити продуктивність кар'єрів і значно збільшити випуск продукції, що має й експортне значіння, а також і значно поліпшити житлові умови трудящих. Що до часов'ярських вогнетривалих глин намічається механізувати кар'єр, установити екскаватори, провести вузькі й широкі колії та дротяно-кодільну залізницю. Потім проектується механізувати Гніванські гранітні кар'єри (що роблять в основному на експорт) компресорна установка, підіймальні злагоди, каменекрошильний завод та багато інших робіт; механізувати транспорт і видобування на Запорізьких, Каранських та Кисилівських гранітних розробках. Великі науково-дослідчі роботи проектується що до наших графітів. Значні контрольні роботи намічається і що до нових виробництв, от як видобування шиферного лупаку, трепелу, що на них будівники і наша громадськість починають звертати певну увагу.

Всього на капітальні роботи за контрольними цифрами 29—30 року внесено понад 4 міл. крб., за відповідних асигновань в 28—29 році лише біля 200—300 тис. крб. Цей контраст: 300 тис. крб. і 4 міл. крб. уже досить характеризує те, що до цієї галузи промисловости змінилося відношення й увага.

Відповідно до цього значно повинна зрости і продукція підприємств Нерудкопалу—з 6 міл. крб. (приблизно за 28—29 рік) до 9,8 міл. крб. (в тих самих цінах, приблизно) за 29—30 рік.

До програми 29—30 року включається: видобування вогнетривалої глини—600 тис. тон, піску кварцевого й формувального—120 тис. тон, доломітів сирих—62 тис. тон і обпалених 15 тис. тон, графіту сріблястого—700 тон і ливарного—640 тон, видобуток найріжноманітніших гранітів, в тім числі буту—400 тис .тон і брущатки для експорту—30 тис. кв. с. (замісць 11 тис. кв. саж. в 28—29 році), вперше включається видобуток трепелу—30 тис. тон, шиферних лупаків—2,5 міл. штук, нефелінів—20 тис. тон та низки інших.

Біля 5 тис. робітників працюватимуть на розробках Нерудкопалу, але видобуті будівельні матеріяли дадуть, крім того, роботу ще багатьом будівельним робітникам.

На нерудні копалини України треба звернути відповідну увагу.

Г. П.

Поширюється геологічні розвідки на Україні

Геологічні розвідки надр України провадяться в дуже невеликих розмірах. В цьому році ВРНГ України асигнувала на ріжні дослідження в Глухівській, Шепетівській, Чернігівській, Подільській, Волинській, Запорізькій, Харківській і Київській округах всього тільки 35 тис. крб. Зрозуміло, що на такі кошти геологічно-розвідкові організації багато зробити не можуть. Величезна кількість копалин, що про них багато згадують в щоденній пресі, робкори, робітники, селяне, залишаються зовсім недослідженими. Де-які з них, як бурштин, нефелін, ріжні металічні руди мають величезну цінність для народнього господарства.

ВРНГ України ставить перед собою завдання з наступного року значно посилити геологічне дослідження надр, асигнуючи для цього 113 тис. крб. Великі розвідки провадитимуться в Маріупільській, Могилівській, Луганській, Першотравенській, Проскурівській, Глухівській, Харківській округах та АМСРР. До цієї важливої справи буде притягнуто всі окрвиконкоми, що зацікавлені у виявленні багатств своєї округи.

Впорядкувати гранітну промисловість

Нинішній стан гранітної промисловости характеризується великою роскиданістю кар'єрів, не звязаних поміж собою ні будь якою загальною торговельною політикою, ні загальними правовими нормами, як що до прав на експлуатацію, так і що до вартости транспорту (тарифи), уніфікації норм зарплати, процентних відраховань на соцстрах то-що.

Цілком зрозуміло, що відсутність одного організаційного центру, навіть з погляду гірничого права (нагляд, запобігання хижацьким виробіткам то-що), дуже шкідливо впливає на гранітну промисловість. Звідси—розбіжність у методах експлуатації, непотрібна й шкідлива конкуренція, неможливість для гранітної промисловости стати на правдивий, конче потрібний шлях раціоналізації, механізації, скільки досі практикується найвідсталіші способи видобування граніту, що базуються на більшій чи меншій експлуатації робсили.

Крім того, брак високо кваліфікованої техсили набирає для даної промисловости особливо гострого характеру. Гранітні кар'єри часто експлуатують окрвиконкоми, райвиконкоми, артілі. Наслідки цього виявляються через дуже короткий час і кінчаються звичайно фінансовим крахом. А в період діяльности подібні кар'єри, примушені станом своїх фінансів (правильніше—відсутністю їх) до запродажів ще не виробленого граніту, щоб одержати аванси, встановлюють надмірно низькі ціни, що, кінець-кінцем, не виправдують експлуатаційних видатків.

Звідси випливає очевидна потреба утворити трест (або іншу форму об'єднання), що повинен зосередити як виробничу, так і торговельну частину, в одних руках.

Про збут можна певно сказати, що він рік-у-рік зростає. Всі округи включили у свої бюджети побудовання шосових та інших шляхів з кам'яною верхньою будовою. Міста переходять на брусчатку. Незабаром відкривається другий державний гранітний завод брусчатки в Кутаїській області. Тим більша потреба в такому заводі на Україні, де є багато потрібних для вироблення брусчатки порід (Житомирська група каменярень, Першотравневські кар'єри та ін.).

Каменерубних виробів потрібує Москва, Ленінград й інші міста, і найближчим часом східці, бордюри, плитки та інші вироби стануть дефіцитними. Скалля всіх розмірів уже в даний момент доводиться визнати за дефіцитний товар.

Бут посяде таке саме місце через два—три місяці в наслідок млявої роботи і малої могутности підприємств.

А.

Трепел Могилівщини

Трепел на Могилівщині залягає в багатьох місцях: між Ямполем та Дзибовим Бродом на лівім березі р. Русави, у Вилах Яружських, Могилеві, Хоньківцях та мало не в усіх ярах м. Озаринець, розташованого над р. Немією за 11 кілометрів на північ від Могилева-Подільського.

Однак досліджено з можливою за певних умов повнотою лише Озаринецький трепель, ті його виходи, що на мою думку, мають промислове значіння. Трепел тут, як і в інших місцях, залягає суцільною масою в півтора метра товщиною. Шурфи, каверни та контрольні ями, закладені мною вздовж яру з доручення Могилівського Гірпрому, відповідно до зроблених мною пропозицій у 1925-26 р., показали, що на протязі 400 метрів трепел скрізь залягає вздовж яру, витримуючи на протязі 300 метрів товщину середнім числом півтора метра. На жаль, усі мої пропозиції, звернені до Геологічного Інституту УАН та промислових закладів ще з 1925 р. не привели до перевірки запасів трепелу свердлуванням. Точні аналізи дістала округа в 1928 році після відправки проб до Укргеолкому й Англії через Держторг. Аналіза Укргеолкому та Лондону майже збігаються і свідчать про високі якості трепела.

Варто пригадати, що широковідомий «Уралазбестівський» трепел має лише 72% кремянки, а Озаренецький 88,8%. Високі якості Озаринецького трапелу є не лише в багатстві на крем'янку, а й у малих процентах карбонатів та заліза, що дозволяє уживати його як сировину на хемічне шкло, порцеляну та основу керамічних фарб. Фізичні якості його не менше ефектні: за моїми дослідами він має вагу 0,72, надзвичайно сипкий, легко мелеться.

Запаси трепелу я обраховую мінімум в 3 міл. пуд., але думаю, що свердлові роботи цю цифру значно збільшать. Пробний вагон трепелу, добутий та виготовлений мною за дорученням Держторгу, було відправлено в Англію і там дали йому гарну оцінку. Після спеціяльної експертизи Промкредитсоюз приступає до ширших розробок трепелу.

О. Кривіцький.

Нові методи дослідження надр землі

Розвідки корисних копалин колись робили проникаиням в надра землі (свердлування то-що). Останніми роками знайдено геофізичні методи, що дають змогу робити досліди надр, не відкриваючи їх, а діючи з поверхні землі.

Інститут прикладної геофізики (Ленінград) працює над вивченням геофізичних метод і прикладанням їх до розвідок корисних копалин.

Магнето-метрична розвідка заснована на такому принципі: коли руда, наприклад, магнетний залізняк, діє на магнетну стрілку бусолі, то для попередньої розвідки користуються з окремого приладу, що зветься магнетометром. Магнетна стрілка цього приладу показує напрямки, в яких слід шурфами і свердловинами шукати руди. Інститут вперше в СРСР зробив численні спроби прикладання магнетної методи до вишукання маломагнетних руд і кам'яної соли.

Гравітаційна метода використовує зміни сили тягара земного притягання, щоб виявити корисні копалини. Сюди приєднується метода сейсмічна: вона користується із штучних струсів грунту від вибухів, що викликають коливання, аналогічні природним землетрусам. За цими коливаннями визначається відбивні поверхні під землею; ці відбивні поверхні є межами між ріжними геологічними утвореннями, наприклад, між твердими породами і пухкими намулами. Інститут прикладної геофізики виготовив власної конструкції приладдя (варіометри й чутливі сейсмографи) для розвідки надр гравітаційно-сейсмічним способом. Про це приладдя були дуже добрі відзиви за кордоном. Інститут провів низку експедицій за завданнями Південно-рудного тресту, Уралплатини, Ілецької соли. Експедиція в Кривому Розі дала докладні геологічні плани й профілі гравітаційною методою без дорогих гірничих робіт: свердлування, шурфування то-що.

Електрометричний спосіб розвідки в найгрубіших рисах полягає в тім, що на обраній для дослідження ділянці приблизно в 1 кілометр найпростішими методами (наприклад, переносним альтернатором) утворюють так зване електричне поле. Потім спостережник з телефонним приладом стає в ріжних пунктах досліджуваної ділянки і встромляє в землю два залізних прути (штири) у глиб близько 1 метра. Телефонний апарат передає спостережникові специфічні звуки й шуми, що їх сила й напруження ріжні, в залежності від більшої чи меншої близькости руди до поверхні землі.

Електрометрія являє наймолодшу галузь прикладання геофізичних метод до розвідки корисних копалин. Ще 5 років тому в СРСР цього способу зовсім не вживали. За кордоном, наприклад, у Німеччині, цю методу тримали в цілковитій таємниці. Придбати відповідну апаратуру за кордоном було неможливо. Тому Інститутові прикладної геофізики довелося розробити власну апаратуру, придатню в польовій обстановці, і виготовити її у власних майстернях.

Українські каоліни

Україна надзвичайно багата покладами високосортних каолінів. Могутні каолінові родовища є на Правобережжі, особливо на Київщині, Вінниччині і Житомирщині, на Дніпропетровщині, Херсонщині і т. інш.

Проте, на використання каолінових багатств звернено увагу тільки в останні роки. Досить сказати, що в передреволюційні часи на Україні каолінової промисловости не було, а каолін імпортувався з Чехословаччини й Англії. А тимчасом розвідка за останні два роки показали, що на невеличкій, рівняючи, площі—100 тис. квадратних метрів—промислові запаси каоліну складають майже 8 млн. тон.

Починаючи з 1925 року на Україні народжується велика каолінова промисловість. Вона має перед собою величезні перспективи. Видобуток каоліну зростає надзвичайно швидко. Коли торік збагачувальні фабрики дали близько 60 тис. тон чистого каоліну, то в біжучому році ця цифра зросте до 80.000 тон. В районі Волновахи на Дніпропетровщині видобувають чистий каолін дуже високої якости, що не потрібує збагачування. Видобуток каоліну в цьому районі збільшується до 10 тис. тон, проти 4.500 тон у минулому році.

Тепер багато працюють, щоб побільшити каолінову промисловість. Два заводи—Глуховецький на Бердичівщині та Турбівський на Вінниччині збільшують свою пропускну спроможність до 80.000 тон. в той час, коли торік вони пропускали тільки 34 000 тон. Крім того, намічається збудовати новий великий завод у районі стан. Просяної або біля Білої Балки (Маріупільщина) на 50.000 тон каоліну на рік.

Будування цього заводу передбачається почати в жовтні цього року.

Надзвичайно важлива обставина, що стимулює розвиток каолінової промисловости,—є висока експортна цінність каоліну. Український каолін викликає великий інтерес з боку закордонних споживачів. В минулому році, напр., одержано заявки на наш каолін з Франції, Італії, Польщі, Латвії і, навіть, Чехословаччини. Закордонні заводи й технічна література дають дуже гарні одзиви про якість нашого каоліну. причому німецька преса, приміром, уважає, що він не гірший від чехословацького та англійського.

Щоб гарантувати однорідність каоліну, що відіграє велику ролю при вивозі його закордон, на всіх заводах організовано великі лабораторії, що провадять широку науково дослідницьку роботу.

Графіт

Графіт застосовується переважно в металургії, де його використовують на виготовлення бритвалів (тиглів) і як матеріял для формування у ливарнях обсипку для форм, що має назву ливарного чорнила. Для бритвалів треба вживати графіту кристалічного лускуватого і, крім того, високої хемічної чистоти; топити чистий алюміній, цинк, срібло, золото, мідь і частину їхніх стопів не можна без добрих графічних бритвалів. Крім того поступово розвивається виготовлення: графітних олівців, графітних фарб, мастила для машин, окремих кислот тривких речовин для покриття повернень, що на них діє висока температура й сильні хемічні реактиви, для електротехніки та багатьох інших прикладань, от як засіб від накипу в паровиках то-що. Світовий видобуток графіту в 1913 році складав 125.000 метр тон. На першому місці що до видобутку стояла Австрія, де видобуто 45.000 т. а на другому—Цейлон. За роки війни висунувся що до видобутку Мадагаскар.

Основні торгові сорти такі: кристалічний що його головним доставником є Цейлон, лускуватий—місце видобування на Мадагаскарі, Канаді і т. інш. і аморфний—що його видобувають в Австрії, Італії, Кореї і т. д.

На Україні росповсюджені лоскуваті графіти. Проте запасів цих графітів поки що не виявлено. Ще зараз провадять розвідки ріжні установи. Поки що з виявлених родовищ найбільше заслуговують на увагу із Надозівської групи родовищ: Старо-Кримське та Троїцьке, а з Прибузької групи родовищ: Завалля Кошаро-Олександрівськ. та с. Люшнюватого.

За попередніми відомостями запаси руди українських родовищ у **Прибузькій** групі складають 563.500 тон. З них у с. Хощеватому—5.500 тон, в с. Завиллі—110 тис. тон, с. Кошаро Олександрівське — 368 тис. тон, с. Люшнювате—60 тис. тон, с. Липовецьке—5 тис. тон, с. Капітанівка—5 тис., с Лащівка—10 тис. тон.

У **Надозівський** групі родовищ—205 тис. тон. З них на с. Троїцьке припадає 140 тис. тон, а на с. Старо-Кримське—65 тис. тон.

Для збагачення графітної руди на Україні є тільки старий завод, що зовсім не відповідає сучасним вимогам техніки. Але запаси родовищ та якість графіту ставлять на чергу потребу побудувати на Україні новий збагачний завод, що дав би змогу не тільки не [illegible] імпортувати, а й експортувати графіт за кордон.

В Раді Народніх Комісарів

Одкодушними зусиллями здолаємо найтяжчу спадщину царату—неписьменність

Грамота — головна зброя робітників і селян у боротьбі за соціялізм. — Бути письменним — громадський обов'язок трудівників СРСР. — Ліквідація неписьменности — справа всієї радянської суспільности. — Всі заходи громадського впливу, не зупиняючися і перед адміністративними, на знищення неписьменности. — Соціялістичне змагання на найскоршу ліквідацію неписьменности повинно як найширше мобілізувати сили всього радянського суспільства.

На 11-му всеукраїнському з'їзді рад багато говорилося про те, що темп ліквідації неписьменности на Україні недостатній і що урядові органи не звертають на це питання достатньої уваги.

В зв'язку з цим на першому засіданні Ради Народніх Комісарів після з'їзду докладно обговорено питання про ліквідацію неписьменности на Україні.

Дані що їх подав Раднаркомові зав. головполітосвіти Наркомосу тов. **Косило**, свідчать про те, що **темп ліквідації неписьменности останніми роками дуже затримався.** Наприклад, 1925-26 року на Україні працювало 11 тисяч пунктів лікнепу, що пропустили 728 тисяч неписьменних. 1926-27 року кількість лікнепів зменшилася до 10 тисяч, а 1927-28 року до 8 тисяч із загальним числом учнів у 300 тисяч чоловіка.

Якість навчання в лікнепах також не зовсім задовільна.

Програму, як правило не виконується, бо лекції звичайно починаються із значним запізненням. Лекції відбуваються в непристосованих для цього приміщеннях, відчувається недостача вчителів. підручників і т. ін.

Проте, ні в якому разі не можна обвинувачувати в цьому тільки Наркомос. **Справа ліквідації неписьменности, безперечно є справа всієї радянської суспільности, насамперед, профспілок. Проте, і профспілки, і кооперація ставляться до питань ліквідації неписьменности байдуже.**

За даними ВУРПС, **ВУК спілки с. г. та лісоробітників, наприклад, дав на ліквідацію неписьменности тільки 1.042 крб., тобто, 0,5% усіх своїх асигнувань на культурні потреби.**

ВУК спілки металістів, що має культфонд у 700 тисяч крб. дав **на ліквідацію неписьменности тільки 3.000 крб., а ВУК спілки гірників** з культфонду в 300 тисяч крб., **тільки 65 крб.**

Не краще й ставлення кооперації до справи ліквідації неписьменности. **Українська кооперація, що має культфонд у 3.500 тисяч крб., дала торік на ліквідацію неписьменности тільки 18 тисяч крб.**

Товариство «Геть неписьменність» більше проводить комерційні справи, ніж виконує свої безпосередні завдання. Навіть комсомол, що виявляє велику ініціятиву в питаннях культурного фронту, також не може похвалитися особливо уважним відношенням до справи ліквідації неписьменности.

Лише останнім часом стан лікнепу на Україні трохи покращав. Тим, що цього року збільшено асигнування на лікнеп з місцевого бюджету, то через пункти лікнепу буде пропущено 600 тисяч неписьменних, тобто вдвоє більше, ніж торік. Деяке зрушення помічається також і у професійних організаціях. **Не зважаючи на це, план лікнепу на цей рік виконаний не буде, він передбачає ліквідувати неписьменність серед 800 тисяч чоловіка й навчити 160 тисяч малописьменних.**

Успішний розвиток справи ліквідації неписьменности гальмує і брак шкільних приміщень. За теперішнього темпу розгортання сітки шкіл лікнепу потрібно буде не менш, як 10 років, щоб зліквідувати неписьменність на Україні, до того ж на Харківщині та Київщині для цього потрібно буде 15 років а на Дніпропетровщині навіть 25 років.

Треба вжити всіх заходів щоб посилити темп ліквідації неписьменности. Треба поставити перед собою завдання цілком зліквідувати неписьменність на Україні найближчими 3 роками. А для того щоб це завдання виконати, треба що року пропускати через школи лікнепу не менш як 2.000.000 чоловіка.

В зв'язку з цим. Наркомос пропонує зобов'язати всіх неписьменних віком від 14 до 35 років зареєструватися в радах і протягом 3-х років зліквідувати свою неписьменність.

До тих, хто відмовляється зліквідувати свою неписьменність, треба застосовувати всі заходи громадського впливу, не зупиняючися й перед адміністративним покаранням-штрафом і т. ін.

Тим, що дефіцит на вчительські кадри найближчими роками не буде зліквідований. **Наркомос пропонує по використанні всього наявного складу вчителів, мобілізувати письменне населення, щоб безплатно навчати неписьменних. Усі громадяни віком від 18 до 50 років, не позбавлені виборчих прав, та що мають знання в обсягу 4-х річки (для села) та семирічки (для міста), повинні віддати протягом року не менше, як 200 годин на навчання неписьменних у школах лікнепу.** Ті громадяни, що характером своєї роботи, не зможуть безпосередньо брати участи в навчанні неписьменних, виплачують до фонду лікнепу певну суму грошей. Громадян, позбавлених виборчих прав. опадатковується спеціяльним податком. Крім того. **професійні організації повинні вдвоє збільшити асигнування на лікнеп.**

По доповіді тов. Косила розгорнулися жваві дискусії. **Члени уряду та представники окремих наркоматів однодушно визнають, що теперішній темп ліквідації неписьменности не може задовольнити потреби народнього господарства й не відповідає завданням культурної революції.**

Тов. **Фесенко (ЦКНС)** констатує, що останнім часом подекуди помічається демобілізаційний настрій щодо справи ліквідації неписьменности. З такими настроями треба рішуче боротися. Треба було б також провести спеціяльне самооподаткування населення на потреби лікнепу.

Тов. **Касян (Раднарком)** вважає, що закон про обов'язкове відвідання шкіл лікнепу дасть ефект тільки тоді, коли проти тих, хто ухиляється, вживатиметься рішучіших заходів, ніж штрафи.

Треба б було не приймати неписьменних на роботу, не реєструвати їх в ЗАГСі й т. ін. Крім того, тов. Касян вважає за доцільне встановити певну плату за навчання в школах лікнепу для деяких найзабезпеченіших груп населення.

Тов. **Кузьменко, (ВУРПС)** визнає, що до останнього часу профспілки так само, як і всі інші організації. в тому числі й Наркомос, надто «спокійно» ставилися до справи лікнепу. Тепер у профспілках помічається певне зрушення. Основні індустріяльні спілки вживають усіх заходів, щоб до 1-го вересня охопити всіх неписьменних пунктами лікнепу. **Окремі спілки, що налічують у своїх лавах найбільше число неписьменних, постановили цілком зліквідувати неписьменність протягом 2-х років.** Проте, коли не будуть збільшені асигнування з державного та місцевого бюджету, профорганізації самі з цією роботою не вправляться.

Тов. **Пугачев (УВО)**, згоджуючися з пропозиціями Наркомосу, наполягає на тому, щоб, насамперед. вжити заходів до ліквідації неписьменности серед молоди народженої 1907, 1908, 1909 років, тобто, тих, хто проходить допризовну підготовку.

Тов. **Хвиля** говорить: **Треба визнати, що державні установи, профспілки і радянська суспільність до останнього часу неуважно ставилися до справи ліквідації неписьменности.** Є факти, коли кошти, асигновані на поширення сітки шкіл, витрачалося на інші потреби. Наприклад. в одній окрузі на ці кошти для райвиконкому куплено шарабан з кіньми. У деяких промислових округах, де профспілки мають великі культфонди, на потреби лікнепу витрачається буквально копійки.

Отже, **для успішної ліквідації неписьменности потрібна, насамперед, матеріяльна база.**

Далі треба розв'язати проблему про вчительські кадри. **Наркомос гадає провадити роботу в справі лікнепу, спираючися на студентство, широкі маси вчительства, всю радянську суспільність. Така установка цілком правильна.**

Далі треба утворити такі умови, щоб неписьменний почував абсолютну потребу в грамоті. В зв'язку з цим. може дійсно треба було б, щоб на підприємства не приймали неписьменних і т. ін. До неписьменних робітників треба застосовувати всіх засобів та метод товариського й громадського впливу. Отже, треба ставити питання в комнезамах та в інших організаціях.

Далі тов. Хвиля порушив надзвичайно важливе питання про «ножиці», що є в справі ліквідації неписьменности. Зодного боку, число неписьменних зменшується, а. з другого,—через об'єктивні причини збільшується коштом т. з. перерослів, тобто, тих, хто не попав з будь яких причин до школи протягом кількох років. Щоб зліквідувати ці «ножиці» боротьба з неписьменністю повинна йти шляхом поширення сітки шкіл лікнепу та відкриття нових нижчих шкіл, що охопили б всіх дітей шкільного віку.

Підводячи підсумки дискусіям. **тов. Сербиченко зазначив, що справа не тільки в тому, що не вистачає шкіл та вчителів, а в тому, що ті школи, що вже є, працюють дуже кепсько.** Лекції відбуваються неорганізовано, в деяких випадках лекції відвідують 2—3 чоловіка. **Отже. Наркомос цілком справедливий, коли ставить питання про те, що неписьменних треба зобов'язати відвідувати школи.**

Проте, самого штрафу недосить. Ми повинні поставити питання так: в соціялістичному підприємстві не може бути неписьменного, бо він, будучи несвідомим, може завдати виробництву шкоди.

Тим-то, говорить тов. Сербиченко,—я пропоную зазначити в самому законі, що після певного строку біржі праці не реєструють неписьменних і що неписьменних не приймають на роботу на фабрики та заводи. Навколо цього питання треба мобілізувати увагу всієї суспільности.

Далі тов. Сербиченко зазначає, що можна принципіяльно згодитися з думкою Наркомосу про притягнення обов'язковим порядком всього письменного населення до справи ліквідації неписьменности. Треба тільки, щоб у самому законі було вказано, що, осіб, коли вони працюють у державних установах та підприємствах та перебувають у Червоній армії, звільняється від такої мобілізації й замість цього вони виплачують певну суму. Ці суми, штрафи, податок на осіб. позбавлених виборчих прав, спеціяльні асигнування урядового та місцевого бюджету, відрахування профспілок, кооперації громадських организацій мають утворити спеціяльний безповоротний фонд ліквідації неписьменности.

Наприкінці тов. Сербиченко зазначає, що цілком доцільна є організація соціялістичного змагання, на найшвидчу ліквідацію неписьменности. Такі змагання треба проводити між окремими селами та містами.

Раднарком згодився в основному з пропозиціями Наркомосу й обрав під головуванням тов. **Рябо** спеціяльну комісію і доручив їй **скласти остаточний проєкт закону про ліквідацію неписьменности обов'язковим порядком.**

Оборона Республіки

9 червня „День військової школи"

9-го червня по всій Україні проводиться «день військової школи». Завдання цього «дня»—притягти увагу всієї радянської суспільности до кампанії вербування робітничо-селянської молоди у військові школи. Зокрема, «день військової школи» мусить бути днем масового вербування пролетарської молоди у військові школи.

В низці інших політичних кампаній (радянські з'їзди, перевибори рад, соціялістичне змагання та ін.) кампанія вербування до військових шкіл, що проводиться ще з лютого місяця, якось відсунулася на задній план. Тимчасом вага цієї кампанії величезна. Червоній армії потрібні робітниче-селянські командири. В умовах безперервного розвитку військової техніки і що-раз складнішого військового мистецва, нашій армії потрібні знавці військової справи. Але найголовніше те, що цих військових фахівців треба створювати із людей, відданих ідеям комунізму із людей, що дивляться на оборону пролетарської держави, як на оборону своєї власної класової справи. Таких людей до військових шкіл можуть дати в першу чергу молодь наших промислових підприємств, наймитство і селянська біднота. Ось до цієї частини молоди і звертається радянська влада та комуністична партія із своїм закликом в «день військової школи».

Україна повинна цього року дати кілька тисяч кращої робітниче-селянської молоди до військових шкіл. Головну увагу ми, певна річ, звертаємо на промислові центри (Луганське, Сталіно, Артемівське, Дніпропетровське, Криворіжжя). Ці округи, за нашими підрахунками, повинні дати не менш, як 2.000 чол. з робітничої молоди. За даними на 1-ше травня вербувальні комісії (організовані при окрвійськоматах) мають 3.614 заяви, з них на частку робітничої молоди припадає 1.499, на частку селян—1.886 і на частку інших—259. З цифр видно, що завдання, поставленого перед кампанією, ще не виконано. Ми повинні набрати не менш, як 5 000 чол. з трудящої молоди, при чому в цім числі має бути 70% робітників і 20—25% наймитів та бідняків. Звідси надзвичайно важливо в «день військової школи» широко поставити перед усіма партійними, комсомольськими, радянськими й професійними організаціями завдання дати за всяку ціну кращі кадри поповнення військових шкіл.

«День військової школи» повинен обернутися на могутній рух робітничої молоди навколо найважливіших заходів радянської влади в справі підготовки командирів для Червоної армії.

Відомості з місць говорять про мляву участь низки организацій в цій роботі, про іноді недбайливе, бюрократичне відношення до справи вербування у військові школи. Є, наприклад, окрпаркоми, що й досі ще не ставили цього питання у своїй роботі, а передають його до ТДО-Авіяхему, комсомолу. Останній же, як це не дивно, зробив дуже мало в справі популяризації військових шкіл серед комсомольської молоди, а тимчасом саме комсомол і повинен бути ініціятором та активним провідником цієї кампанії.

Велику роботу веде ТДО-Авіяхем, як по лінії вербування, так і по лінії попередньої підготовки трудящої молоди до вступних іспитів у військові школи. Однак, ТДО-Авіяхем, до речи, дуже бідна на сили й кошти організація, не може на своїх плечах винести всього тягара вербувальної кампанії. Треба мобілізувати всю партійну і радянську суспільність навколо цієї роботи, щоб зміцнити Червону армію пролетарськими кадрами комскладу.

«День військової школи» мусить стати переломним моментом у всій кампанії.

В. Соколов.

Як проходить вербування до військових шкіл

ДЕЗ не виконав своєї обіцянки

Пролетарський Харків мусить дати загартовану молодь до військових ВИШ'ів.

Робітнича делегація Харкова дала обіцянку.

— Старий командний склад, підтоптаний в минулих, незабутніх боях, «виходить в тираж» —сказав команд. військ УВО т. Блюхер на зустрічі з пролетарями Харкова.

— Ви, молодь,—сказав він — із своїх лав повинні дати добірну, загартовану частину до військових шкіл. Вона повинна стати провідником пролетарського впливу, повинна зайняти «командні висоти» в армії.

Один по одному виходили делегати харківських заводів. Вони відповідали на виклик тов. Блюхера, вони дали обіцянку вилучити міцний молодняк, прикласти всі зусилля до того, щоб харківські заводи виконали вербування до шкіл на 100%.

Чи виконали свою обіцянку комсомольці, робітники, робітнича молодь? Подекуди вони стільки далекі від виконання, скільки обіцянки далекі від конкретної справи: подекуди є позитивні наслідки. Не скрізь працюють дружньо. рука в руку комсомольські партосередки, профорганізації. І майже скрізь несуть на своїх плечах усю роботу, зв'язану з вербуванням до військових шкіл, самі комсомольці.

Музиканти за нас «попрацюють».

На ДЕЗ'і проведено мітинг, присвячений вербуванню, в червоних куточках проводили бесіди, школа червоних старшин, український полк ДПУ—присилали своїх докладачів і консультантів, газета «Генератор» висвітлювала правила вступу до військових ВИШ'ів і т. д. Підготовчу роботу неначе було проведено. Які ж наслідки?

Ось що говорить «Генератор» про наслідки.

На чорну дошку.

Набір до військових шкіл зірвано.

Завдання 120 чолов. Завербували 30, з них оформлено лише 11 чол.

В 1 кущі працювали . . Кондрющенко
« 2 « « . . . Цельмін
« 3 . « « . . . Зарембо
« 4 « « . . . Вакумов
« 5 « « . . . Димківський
Від Завкому . . . . . . Ладигін

2-й осередок, вербувальник Шатов не вербував, каже перевантажений працею. Малишев колект. цех, перевантажений — теж не працював.

Блюм-Куница — не мав часу вербувати. Будів. цех Тімашов і слюсарно-водогін. тов. Коновалов. Як заявляють обидва, немає віків, що підходять для військових шкіл.

По кузні т. Вакшуль,—молоди, каже, немає.

В результаті, товариші, набір до військових шкіл ви зірвали.

***

За останніми відомостями подало заяв 35 чол. Але після мед. добору частину буде ще відсіяно — отже можна вважати, що розверстку виконано на 20%.

Чим же пояснити такі наслідки? Пояснення дуже просте. Всю роботу несли на своїх плечах комсомольські осередки, а парторганізація ДЕЗ'у, профорганізація, майже нічого не робили.

Парторганізація обмежилася вилученням представників до вербувальної комісії, а проф. організація іноді й цього не робила, її робота виявилася в тім, що вона **давала оркестру для заводського мітинга.** Звичайно, музиканти працювали, але ледве чи можна це залічити з актив профорганізації.

Найважливіша причина зриву набора на ДЕЗ'і — це недостатнє скупчення громадської думки навколо цього питання.

В осередкові першого куща було організовано вербувальне бюро. Туди повинні були входити представники всіх організацій. ТДО Авіяхем, що повинен був перший сприяти вербуванню, а також профорганізація зовсім не вилучили своїх представників до бюра.

ДЕЗ не виконав своєї обіцянки.

Серед молоди часто чути було:

— Ну, чого я піду до школи, на виробництві я здобуваю кваліфікацію, а в армії?

— В армії міцна дисципліна, а тут я сам собі хазяїн.

І не тільки серед молоди були такі балачки. Серед робітників так само знаходилися ті, що говорили молоді:

— Ну, чого ти ідеш, адже демобілізованих командирів погано забезпечують.

Були й такі серед партійців, що «розрадили» комсомольців іти до армії (так було з комсомольцем т. Тарчинським).

Що ж робить парторганізація, вербувальні комісії, профорганізація, щоб ліквідувати ці балачки?

— Нічого!

В питанні про вилучення вербувальників було зроблено хибу. Вилучали таких товаришів, що самі до школи не йшли. І перше запитання з боку молоди було:

— Ти от агітуєш, а сам чому не йдеш до школи?

Ясно, що це лише перешкоджало роботі.

Ось чому слабо пройшов набір на ДЕЗ'і, ось чому з числі завербованих **не найбільш загартовані пролетарські елементи, а чорнороби, фабзавучники — ті, хто менше працює на заводі.**

ДЕЗ не виконав обіцянки, даної командуванню УВО на зустрічі.

Викликаємо збірний цех.

Краще стоїть справа на ХПЗ. Там заводський трикутник працював дружньо. рука в руку. Там не тільки використали такі форми роботи, як мітинг, бесіди і висвітлення питання на парт. та комсомольських зібраннях.

Скрізь по цехах працюють вербувальники. Коло верстатів, де працюють вербувальники. висять плакати:

Тут вербувальник до військових шкіл.

Вербувальники дають усі потрібні довідки молоді. Заяви комсомольців обговорювано. Не всім комсомольцям давано рекомендації від осередку. Цим досягається того добору, про який говорив тов. Блюхер, а про це при вербуванні не скрізь пам'ятали.

***

Осередок теплового цеху завербував 12 чол. до військових шкіл. Викликаємо збірний цех. —говорив плакат. Це схоже було на конкурс, змагання і, звичайно, пожвавлювало ж тіп.

Треба все ж сказати, що цей спосіб вербування дуже мало практиковано. А тимчасом премії кращим вербувальникам, змагання поміж осередками на заводі і поміж заводами— дуже сколихнули б робітничу молодь.

ХПЗ виконав розверстку вже на 50%. Треба сподіватися, що до кінця вербування процент виконання підвищиться.

Мих Гем.

У Харкові

П. фон-Дірксен у Харкові

23 травня в німецькому генеральному консульстві відбувся равт на честь п. посла фон-Дірксена та його дружини, де були присутні: уповноважений НКЗС Александровський, представники уряду на чолі з т. Сербіченком, представники громадських організацій і місцевий консульський корпус у повному складі.

Вчора, з 10 год. п. фон-Дірксен із дружиною, разом з генеральним консулом п. Вальтером та першим секретарем посольства п. Бройтігамом в супроводі уповноваженого НКЗС одвідали музей Слобідської України, музей соціялістичної революції, виставку української графіки, постійну промислову виставку ВРНГ, де їм було презентовано ріжні музейні видання, альбоми, фотографії тощо.

Перша всеукраїнська конференція т-ва боротьби з алкоголізмом

З 26 до 28 травня в будинку Червоної армії відбуватиметься перша всеукраїнська конференція т-ва боротьби з алкоголізмом. Конференція відкривається 26 травня о 4 год. вдень. На порядку денному доклади профсоюзів, кооперації, наросвіти, Наркомздоров'я про боротьбу з алкоголізмом, доклад про культурну революцію й боротьбу з алкоголізмом, доклад ЦК ЛКСМУ про завдання та форми юнацького й дитячого антиалкогольного руху та інш. На конференції також доповідатимуть про роботу в справі боротьби з алкоголізмом ріжні наукові заклади.

Одне із засідань конференція присвятить оглядові літературно-художніх матеріялів з питань боротьби з алкоголізмом. На цьому засіданні буде великий концерт з анти-алкогольним репертуаром. Концерт передаватиме по всій Україні Харківська радіо-станція. Квитки на цей концерт, що відбудеться 27-го травня о 6 год. веч., можна одержувати в секретаріяті конференції.

Оздоровлення дитини

Окрінспектура Охорони Здоров'я розгортає кампанію оздоровлення дитини. Торік нею пощастило охопити майже 20 тис. дітей. Цього ж року через оздоровчі установи мають пройти не менш 27 тис. дітей.

В проведенні кампанії активну участь беруть Наросвіта та всі організації. В окрузі охоплять близько 8 тис. дітей. Буде відкрито 175 ясел, 25 дитмайданчиків. Низку ясел відкривають на свої кошти товариства Друзі Дітей, Червоний Хрест, кооперація, Укррадгосп об'єднання та шефські організації.

Торік громадські організації дали на кампанію оздоровлення дитини 253 тис. крб., цього року вони мають витратити 350 тис. крб.

Першу партію хворих дітей вже відправлено до санаторії. Санаторним лікуванням буде охоплено 220 селянських дітей. Ясла на селах почнуть працювати з 15 червня.

Делегати Донщини приїздять на Харківщину

Ми вже повідомляли, що незабаром починається соціялістичне змагання між Харківщиною та Донщиною. Донщина повідомила Харківський Окрземвідділ, що **делегація трудящих Донщини приїздить на Харківщину підписати революційний договір 16 червня.** Делегацію Харківщини запрошено приїхати на Донщину 25 червня.

До скликання 1-го всеукраїнського з'їзду фізіологів

(Розмова з головою Всеукраїнського фізіологічного т-ва та Орг. комітету по скликанню з'їзду проф. Палладіним В. А.

26-го травня в пом. Санітарно-бактеріологічного інституту відкривається 1-й Всеукраїнський з'їзд фізіологів. Цей з'їзд скликає Всеукраїнське фізіологічне т-во, що утворилося в Харкові влітку 1928 року.

В розмові з нашим співробітником голова т-ва та орг. комітету по скликанню з'їзду проф. **Палладін В. А.** зупинився на значінні цього з'їзду та на програмі його робіт.

— Цей з'їзд є першою спробою об'єднати фізіологів України, бо до цього часу ще не було Всеукраїнських з'їздів фізіологів і вони зустрічалися лише на Всесоюзних з'їздах. (Цих з'їздів уже було 3). З організацією торік в Харкові Всеукраїнського т-ва фізіологів та філій цього т-ва в Харкові, Києві, Одесі та Дніпропетровському повстало питання і про скликання 1-го Всеукраїнського з'їзду для об'єднання фізіологів України та для взаємного обміну досвідом та досягненнями в роботі.

З'їзд має організаційне завдання — об'єднати наукових робітників фізіології, — але, головним завданням з'їзду є наукова робота. Для того, щоб всі члени з'їзду могли ознайомитися зі всіма питаннями, що стоять в порядку денному з'їзду, вирішено не розбивати його на секції, а всі доклади заслухувати на пленумах з'їзду.

Програма першого дня буде присвячена виключно питанням фізіології харчування; в цій справі буде заслухано доклади проф. **Палладіна** про сучасний стан проблеми харчування, представника НКЗдоров'я **проф. Углова** про завдання фізіології в звязку з раціоналізацією народнього харчування, проф. **Разенкова** з Москви — про вплив ріжних страв на процеси обміну, проф. **Широких** — про харчування, як чинник розвитку с.-г. худоби тощо. Ці доклади мають на меті викликати широкий обмін думок фізіологів України в справах фізіології харчування.

Надаючи цим питанням велике значіння не тільки наукове, а й суто практичне, запрошено на з'їзд представників зацікавлених установ—ВРНГ, Уцеробсекції, ХЦРК, союз нархарч, НКЗдоров'я тощо.

Крім того, з'їзд заслухає багато докладів, присвячених ріжним питанням фізіології, а саме — про біохемію м'язевої діяльности, фізіологію праці, фізіологію травлення, про умовні рефлекси, про фізіологію та фармакологію внутрішньої секреції тощо. Всього намічається заслухати до 80 наукових докладів.

На з'їзд чекають прибуття до 70 чол. с ріжних міст України; крім того, мають прибути представники РСФРР та інш. радянських республік. Крім об'єднання роботи фізіологів України, з'їзд має певне значіння для попередньої проробки питань, що обмірковуватимуться на черговому 4-му Всесоюзному з'їзді фізіологів (буде скликаний також в Харкові).

1-й Всеукраїнський фізіологічний з'їзд має також обрати новий склад правління Всеукраїнського т-ва фізіологів.

Червоний суд

У Найвищому Суді УСРР.

Глитайський опір колективізації

В с. Рославічі, на Київщині, організувалася с.-г. комуна «Зірка». Минуло кілька років поки в наслідок упертої праці комунарів вона зміцніла і стала на тверді господарські рейки.

Комуна стала зразковим господарством. Вона вже мала потрібне майно, с.-г. ремамент, робочу худобу і навіть придбала трактора, широко розгорнувши свою роботу.

Ця комуна була «живим свідком» користи колективізації для бідноти й середняцтва. Звичайно, що вона була «більмом на оці» в місцевих глитаїв. Останні намагалися всіма засобами ставати на перешкоді комуні, що повільно, але впевнено йшла вперед шляхом до соціялізму.

А глитаї в Рославічах були об'єднані добре. Вони завжди «єдиним фронтом» виступали проти всіх заходів радвлади що до перебудови села на новий лад. Вони провадили шалену антирадянську агітацію підчас самооподаткування, хлібозаготівель то-що. А особливу антирадянську агітацію розвинули вони проти колективу.

Справа в тому, що комуна провела землевпорядкування. В неї були невдобні, роспорошені земельні ділянки і, коли в наслідок землевпорядкування, в частини глитаїв одібрали де-які ділянки землі і передали їх колективу, вони твердо вирішили помститися.

Глитаї, зустрічаючи колективістів, загрожували їм убивством, залякували їх терором і ці загрози на де-яких мало свідомих, невитриманих колективістів, мали вплив. Навіть кілька комунарів вийшли із складу «Зірки».

Але це не задовольнило глитаїв. В серпні минулого року глитаї зібрали юрбу людей на чолі з церковним старостою й іншими «найповажнішими», себ-то найбагатішими глитаями і посунули на комунарські лани, де в цей час працювали комунари.

Розлютована юрба напала на комунарів і почала їх бити. Останнім довелося рятувати своє життя від озвірілої глитайні. Тоді глитаї накинулись на трактор, що був на полі і попсували так, що його кілька місяців довелося ремонтувати.

Насильством глитайня колективу не зруйнувала. А за злочин довелося власникам його відповідати перед радянським судом. На лаві підсудних опинилося близько 30 чол. глитаїв —керівників юрби, що напала на комунарів та безпосередніх учасників нападу.

Розглядала цю справу виїзна сесія Київського Окрсуду. **Суд засудив найактивніших злочинців Тугая Нечипора, Руденка, Хижняка, Максименка Петра і Козленка на 6 років позбавлення волі, з конфіскацією їхнього майна. Інших 20 чол. засуджено на ріжні менші строки позбавлення волі.**

Кримінально-касаційна колегія Найвищого суду УСРР, за касаційними скаргами засуджених, розглянула цю справу. **Найвищий суд визнав за можливе зменшити строк позбавлення волі на половину—Тугаєві С., Саєнкові, Хижнякові М. та Кузменковій Ганні.**

Що до інших засуджених, то Найвищий Суд УСРР присуд затвердив цілком.

Друга позика Індустріялізації

Таблиця 2-го тиражу виграшів по процентно-виграшному випуску

(Таблиця тиражу виграшів по безпроцентно-виграшному випуску була у свій час надрукована у „Вістях").

По процентно-виграшному випуску було розиграно 23.200 виграшів на загальну суму 2.501.600 карб. Виграші припали на такі номери серій та облігацій процентно-виграшного випуску:

№№ серій	№№ облігацій	Сума виграшу в карб.	№№ серій	№№ облігацій	Сума виграшу в карб.	№№ серій	№№ облігацій	Сума виграшу в карб.	№№ серій	№№ облігацій	Сума виграшу в карб.
									56.271	1—25	100
01.421	1—25	100	23.960	1-16; 18-25	100	40.804	1—25	100	57.390	1—25	100
02.254	1 - 25	100	24.144	1—25	100	40.816	1—25	100	57.628	1—25	100
02.346	1—25	100	24.224	1—25	100	40.820	1—25	100	58.189	1—25	100
03.358	1—25	100	24.231	1—25	100	41.312	1—25	100	58.686	1—25	100
03.517	1—25	100	25.134	1—25	100	42.205	1—25	100	58.848	15	1.000
03.661	1—25	100	25.147	1—25	100	42.555	1—25	100	58.848	1-14, 16-25	100
03.981	1 - 25	100	25.173	1—25	100	42.767	1—25	100	58.930	1—25	100
04.155	1 - 25	100	25.55[illegible]	1—25	100	42.931	1—25	100	59.785	1—25	100
04.157	1—25	100	2[illegible].723	1—25	100	43.263	1—25	100	59.950	1—25	100
05.288	1—25	100	25.814	1—25	100	43.350	1—25	100	60.408	1 - 25	100
05.353	1—25	100	26.347	1—25	100	43.582	1—25	100	60.939	1—25	100
05.467	24	1.000	26.626	1—25	100	43.731	1—25	100	61.326	1—25	100
05.467	1—23; 25	100	27.410	1—25	100	44.367	1—25	100	61.380	1—25	100
05.502	1—25	100	27.712	1—25	100	44.[illegible]00	1—25	100	62.337	1—25	100
05.642	1—25	100	28.763	1—25	100	44.613	3	1.000	62.346	1—25	100
05.742	1—25	100	29.028	1—25	100	44.613	1-2; 4-25	100	63.189	1—25	100
07.211	1—25	250	29.170	1—25	100	45.813	1—25	100	63.486	1—25	100
07.289	1—25	100	29.199	1—25	100	46.188	25	1.000	63.598	1—25	100
07.423	1—25	100	29.278	1—25	100	46.188	1—24	100	63.955	1—25	100
07.579	7	1.000	29.397	1—25	100	46.205	1—25	100	64.559	1—25	100
07.579	1-6; 8-25	100	29.653	16	1.000	46.411	1—25	100	65.348	1—25	100
07.769	1 25	100	29.653	1-15,17-25	100	46.454	1—25	100	65.356	25	1.000
08.981	1—25	100	29.675	1—25	100	46.884	1—25	100	65.356	1—24	100
09.668	1—25	100	29.960	1—25	100	46.958	1—25	100	66.021	9	1.000
10.119	1—25	100	30.177	1—25	100	47.615	1—25	100	66.021	1-8, 10-25	100
10.753	1—25	100	30.229	1—25	100	47.855	1—25	100	66.292	11	1.000
10.813	1—25	100	30.498	3	1.000	47.889	1—25	100	66.292	1-10, 12-25	100
11.110	1—25	100	30.498	1-2, 4-25	100	48.067	1—25	100	67.391	1—25	100
11.134	1—25	100	30.753	1—25	100	48.085	1—25	100	67.467	1 - 25	100
11.314	1—25	100	31.070	1—25	100	48.176	1—25	100	67.511	1—25	100
11.378	1—25	100	31.294	1—25	100	48.210	3	1.000	67.533	1—25	250
11.412	1—25	100	31.433	1—25	100	48.210	1,2; 4-25	100	68.033	1—25	100
12.528	1—25	100	3[illegible].399	1—25	100	48.931	1—25	100	69.438	1—25	100
12.719	1—25	100	32.674	1—25	100	49.050	1—25	100	69.468	1—25	100
12.907	1—25	100	32.826	1—25	100	49.212	1—25	100	69.633	1—25	100
13.637	1—25	100	32.953	2	1.000	49.514	1—25	100	71.055	1—25	100
14.049	1—25	100	32.953	1,3—25	100	49.972	1—25	100	71.346	1—25	100
14.365	1—25	100	34.396	1—25	100	49.975	8	1.000	72.073	1—25	100
14.655	1—25	100	34.423	1—25	100	49.975	1-7; 9-25	100	72.367	3	1.000
14.900	1—25	100	34.478	1—25	100	50.508	1—25	100	72.367	1-2, 4-25	100
15.302	1—25	100	34.657	1—25	100	51.208	1—25	100	72.434	1—25	100
15.482	1—24	100	35.264	1—25	100	51.353	1—25	100	72.935	1—25	100
16.061	1—25	100	35.753	1—25	100	51.409	1—25	100	73.617	1—25	100
16.283	1—25	100	35.815	1—25	100	51.760	1—25	100	73.654	25	1.000
17.393	1 - 25	100	36.065	1—25	100	51.791	1—25	100	73.654	1—24	100
17.788	1—25	100	36.100	1—25	100	51.952	1—25	100	73.966	1—25	100
17.877	1—25	100	37.164	1—25	250	52.279	1—25	100	75.468	1—25	100
19.218	1—25	100	37.182	1—25	100	52.764	1—25	100	76.162	1—25	100
19.410	1—25	100	37.641	1—25	100	52.866	1—25	100	76.672	1—25	100
19.63[illegible]	1—25	100	38.462	1—25	100	53.088	20	1.000	77.008	1—25	100
19.971	1—25	100	38.584	1 - 25	100	53.088	1-19; 21-25	100	77.845	1—25	100
20.045	1—25	100	38.65[illegible]	1—25	100	53.147	1—25	100	77.865	1—25	100
20.174	1—25	100	38.665	1—25	100	53.184	1—25	100	77.866	1—25	100
20.76[illegible]	1—25	100	39.030	1—25	100	53.545	1—25	100	78.345	1—25	100
21.128	1—25	100	39.245	1—25	100	53.748	1—25	100	78.889	24	1.000
21.270	1—25	100	39.505	1—25	100	54.047	20	1.000	78.889	1—23, 25	100
21.683	1—25	100	40.256	1—25	250	54.047	1-19; 21-25	100	78.952	1—25	100
21.952	1 · 25	100	40.289	1 - 25	100	54.965	1—25	100	79.019	1—25	100
22.582	1—25	100	40.307	17	1.000	54.966	1—25	100	79.032	1—25	100
22.684	1—25	100	40.307	1-16,18-25	100	54.965	1—25	100	79.191	1—25	100
23.221	1—25	100	40.630	1—25	100	55.314	1—25	100	79.332	10	1.000
23.509	1—25	100	40.667	1—25	100	55.394	1—25	250	79.332	1-9, 11-25	100
23.960	17	5.000	40.748	1—25	250	56.245	1—25	100	79.688	1—25	100

Страхування наймитів під загрозою зриву

Як відомо, торік видано закон про соціяльне страхування наймитства. Намічено було на перший час охопити страхуванням не менше 75 тисяч наймитів.

Проте, цю директиву торік не виконано. Закон про соціяльне страхування пощастило поширити тільки на 20 тисяч наймитів. Невиконання плана страхування наймитів пояснювалося тим, що інструкції на розвиток закону видано дуже пізно, а також і тим, що страхові каси та спілка с.-г. і лісових робітників не провели потрібної підготовчої роботи.

Поточного року передбачається застосувати закон про соціяльне страхування більше ніж до 100 тисяч наймитів. Треба відзначити, що підготовку до страхової кампанії роспочато цього року вчасно.

Проте, відомості, які є нині в Головсоцстраха, викликають серйозні побоювання за наслідки страхової кампанії і поточного року. В низці округ — Херсонській, Одеській, Полтавській, Київській, Артемівській, Сталінській і т. ін. страхування наймитства майже ще не почато. По-старому, спілки с.-г. та лісових робітників не звертають на цю кампанію належної уваги.

Досить навести такі факти: в Артемівській окрузі передбачалося скликати 15 районних конференцій, щоб обговорити питання, зв'язані з проведенням закону про соціяльне страхування. **Таких конференцій відбулося тільки 3. Всі інші—зірвано, бо представники спілки не взяли участи в їхній роботі.** У Києві на таку конференцію прибуло з представників 50 робіткомів тільки 4.

Від спілкових організацій не відріжняються і страхові каси. Наприклад, у Харківській окрузі виділено уповноважених для проведення страхування наймитів. Кожний з цих уповноважених повинен був застрахувати по 200 наймитів. Як виявляється тепер, кожний з цих уповноважених протягом довгого часу зміг застрахувати не більше, як по 5—6 чоловіка. На Бердичівщині довелося висловити догану і зняти з роботи кількох уповноважених за таку кепську роботу.

Отже, коли темп роботи не буде посилений, закон про соціяльне страхування наймитства, що має надзвичайно важливе політичне значіння, не буде здійснений і цього року.

Головсоцстрах України визнав за потрібне терміново відрядити до всіх округ спеціяльні комісії, що вживуть на місцях заходів, щоб посилити охоплення наймитства соціяльним страхуванням.

4 000 кваліфікованих будівельників

Наркомпраці спільно з інститутом праці розгорнув на Україні сітку спеціяльних курсів для підготовки кваліфікованих будівельників.

Робота цих курсів має величезну вагу, бо Україна завжди гостро відчуває брак на кваліфіковану будівельну робочу силу.

Дотепер уже були випуски на цих курсах. Усього випущено коло 4.000 кваліфікованих робітників. Робітників посилають на роботу до центрів найбільшого будівництва, переважно в Донбас.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б. на 25/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.9[illegible]
Державна внутр. позика 1926 р.	127.50	125.50
10% виграшна позика 27 р.	25.82	25.72
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.88
5 селянська виграшна позика 1927 р.	5.06½	5.04
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 карб 1927 р.	25.35	25.25
2 виграшна позика індустріялізації %п	26.50	26.40
2 виграшна позика індустріялізації бе %%	25.74	25.64
11% внутрішня позика 28 р.	102 60	102.55
Виграш поз. 29 р.	99.93	99.7
Сертифікати ощадкаси	5.99	5.97
6% зобовязан. НКФ		
1/VI-29	102.90	102.70
1/VII-29	102 00	101 90
1/VIII-29	101 14	101 04
1/IX-2	100 31	100.21
1/X-29	98.64	98 54

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами.

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.3[illegible]
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.62

Борімося за підвищення врожайности

Запобігти посухи та вимерзання засівів

Стихійні лиха, що стоять на перешкоді до поступового підвищення врожайности наших селянських засівів, чим раз настирливіше вимагають серйозної боротьби з ними.

Найбільше шкоди чинить зерновим культурам, з одного боку, посуха, що здебільшого шкодить ярині, і з другого—раптові зміни тепла та морозів, що особливо шкодять озимині.

На боротьбу з посухою Уряд і вся радянська суспільність зараз звертають особливу увагу. Для боротьби з посухою в системі сільсько - господарського кредиту є спеціяльні кредитні «фонди боротьби з посухою». Фонди ці призначено на кредитування селянства посушливих районів з тим, щоб на одержані з цього фонду кредити селяне могли у свому господарстві провадити заходи боротьби з посухою.

Про те, як боротися з посухою та пошкодженнями від приморозків, агрономія дає певні вказівки. Що правда, цілком позбавитися тої шкоди, що її ці лиха роблять, важко, але зменшити розмір шкоди ми можемо.

Тут було б надто довго зазначати докладно всі ті технічні заходи, якими борються з посухою та вимерзанням.

Заходи ці здебільшого спрямовані до відповідного обробітку грунту та визначення часу засіву насіння.

Незалежно від цих заходів, є окремий спосіб боротьби, це—висівання відповідного сорту насіння. Заходи ці один одного не виключають, а навпаки, доповнюють і допомагають один одному.

Коли зважити, які із заходів—найважливіші, то, безперечно, на першому місці треба поставити добір відповідного сорту насіння, такого сорту рослин, що не бояться посухи та різких коливань температури.

Для ріжних смуг України, ріжного грунту, схилу площі тощо, ці культури та сорти бувають ріжні.

Щоб довідатися про те, які культури та сорти найбільш придатні в певних умовах, треба, докладно описавши своє господарство, звернутися з цим описом до свого окружного насіннього союзу, порадившись поперед із своїм районним агрономом.

Насіннєва кооперація через свої окружні насіннєві союзи та всеукраїнський центр—Український Союз Насіннєвої Кооперації—має завдання росповсюджувати і запроваджувати в селянські господарства сортове насіння.

Вище ми згадували, що для боротьби з посухою є цілеві фонди. Здавалося б, що ці фонди в першу чергу повинні йти на такі заходи, що найдешевше і найшвидче здійснюють боротьбу з посухою, себ-то на запровадження в сільське господарство посушливих районів посухо-стійких культур та сортів і на допомогу тій організації, що фактично провадить ці заходи.

Коли подивимося, як витрачається кошти фонду боротьби з посухою, то побачимо, що тих заходів, про які ми говоримо, зовсім не передбачено в його цілевому росподілі. Наприклад, у Старобільській окрузі є 90 тис. крб. фонду боротьби з посухою і всі ці кошти мають призначення або на обводнення, або на будівництво, або на переселення то-що, і жодного карбованця немає на запровадження посухостійних сортових культур. Коли в місцевому кредитсоюзові було поставлено питання про, хоча б часткову допомогу насіннєвій кооперації з цих фондів, то, виходячи з цілевого призначення фонду Укрсільбанком, на місці було пояснено, що це річ неможлива.

Нам здається, що такий спосіб боротьби з посухою і взагалі з тими лихами, що знижують, а часом і зовсім нищать наші врожаї, не зовсім правильний. Треба скеровувати всі зусилля й кошти так, щоб цим найдешевше і найшвидче досягти потрібних наслідків. Досить відомо, що відповідним добором культур та сортів найлекше досягти цієї мети.

Отже, нам здається, що треба переглянути номенклатуру цілевого призначення кредитів фонду боротьби з посухою в напрямку надання їм найбільшої ефективности і, разом з тим, визначити кошти на допомогу системі насіннєвої кооперації. щоб остання могла провадити широку роботу над запровадженням посухостійких та морозостійких культур і сортів.

С. Дячків.

Помилку треба виправити негайно

С.-г. кооперація **Миколаївщини** не засвоїла директив партії та уряду про розвиток технічних культур, що мають велике значіння для індустріялізації країни. Правління с.-г. т-в не популяризували серед пайовиків постанови уряду про звільнення від оподаткування засівів таких технічних культур, як соя, кліщовина, кенаф тощо. А коли б цю справу популяризувати як слід, то можна значно поширити засіви технічних культур на ланах пайовиків. Ще не зовсім пізно і тому треба, щоб т-ва виправили свою помилку та забезпечили в окрузі збільшення засівів технічних культур.

С. К.

Інтенсивними культурами на недорід

Особливі умови **Одещини**, як посушливої округи, завжди вимагали ширшого розвитку посухостійких культур, особливо винограду. Але навіть останні роки буйного росту сільського господарства округ, що перевищив усі довоєнні норми, не дали потрібних наслідків у поширенні такої корисної інтенсивної культури, як виноград. Селяне вже добре розуміють, що розводити його корисніше, аніж хліб, але до останнього часу не наважувалися вкладати капітали в справу, що не дає хуткого їх обертання.

Від початку роботи кооперації в цій галузі справа розвитку виноградарства пішла наперед скоршими кроками. Вже за перший рік своєї роботи Одплодовинсоюз зняв із своїх виноградників та переробив понад 5 тис. пуд. винограду; у 1927 р. це число потроїлось, а минулого року перероблено вже півтораста тис. пудів винограду; план же на 1929 рік передбачає переробити 330 тис. пудів. Це свідчить, що там, де посушлива земля Одещини породжувала злидарські селища з сотнями покривлених хаток, тепер виросли і далі ростуть великі, міцні та багаті виноградні колективні й радянські господарства.

Проте, є основний дефект у роботі молодої винно-плодової кооперації. Це млява сплата пайових капіталів, що їх досі зібрано ледве 65%. Саме на цю справу і треба звернути найбільше уваги, бо незадовільне надходження пайових капіталів цілком природньо затримуватиме дальший ріст цього виду кооперації. Треба домогтися максимального використання всіх можливостей, що є, і виправдати витрати, вкладені в розвиток кооперативного виноградарства на Одещині.

Цими днями через Одеський порт доставлено з Франції 1.400 тис. виноградних саженців; 400 тис. з них віддається машино-тракторній станції ім. Шевченка для висадки в Березівському районі; треба домогтися того, щоб більшу частину, із росподілених уже по районах, цих саженців було роздано для висадки комунам та с. г. колективам.

М. В.

Врожай забезпечено

(Межівський р. на Дніпропетровщині).

Сівбу ранніх зернових культур у нашому районі закінчили ще до 15 травня, а тепер уже закінчуються роботи з пізніми пропашними культурами. Раніш від усіх справилися з сівбою колгоспи, бо трактори в них працювали в 3 зміни (вночі вживали електричного освітлення), крім того колгоспи не кидали роботи в полі і на великдень, використовуючи погожі дні.

Часті дощі й тепла година добре позначаються на стані засівів; засіяне зерно сходить уже на 3-4 день, такого дружнього й швидкого сходу не пам'ятають старі люде. Районна експертна комісія визначає стан ярини як гарний, значно кращий проти такого ж часу минулого року. В звязку з гарними передбаченнями на врожай значно знижуються ціни на борошно і дорожчає робоча та продуктивна худоба. Настрій населення бадьорий, усі дані говорять за те, що плановану площу буде засіяно цілком.

Літвінов.

Було б куди краще, коли б не дефекти

Засівкампанія **у колгоспах Маріупільщини** вже закінчилась; тепер почали парову кампанію, що її мають закінчити до 1 червня. Стан засівів на 20 травня гарний, покажчиком цього може бути те, що ціни на борошно на приватному ринкові впали процентів на 30 — 35.

Проте, в засівкампанії на колгоспівських ланах було чимало й дефектів. У кущовому об'єднанні «Колективіст», наприклад. не потурбувалися своєчасно запросити постійного інструктора-техніка і тому були простої тракторів, що працювали в одну зміну. Не подбали заздалегідь і про те, щоб заготувати палива для тракторів, у колективі «Пролетарій» трактор простояв майже половину сівбяного часу, бо не було тракториста.

У кущовому об'єднанні колгоспів «Шлях до соціялізму», що охоплює 33 об'єднання з площею в 6.600 гектарів землі, працювало 57 тракторів. Тут так само не доставили своєчасно нафтопродуктів, а це викликало перебої в роботі тракторів; через недостачу нафтопродуктів, 14 тракторів не працювали 4 й 5 травня, а решта тракторів працювали лише в одну зміну, бо не було трактористів.

Коли б не ці дефекти, то наслідки засівкампанії були б куди більші проти планових завдань.

Ще одна характерна деталь з практики наших колгоспів: це недостатня самодіяльність членів куща—усі чекають на директиви та вказівки, усі чекають, що звідкись надійде грошова допомога, а про поповнення власних коштів не дуже турбуються. По кущовому об'єднанню «Шлях до соціялізму» повністю не внесено паїв, а надходження вкладів дуже незадовільне.

М. Г.

Сіємо буряк

Біло-Колодязьке **(на Харківщині)** бурякове т-во виконало завдання контрактації буряку майже повністю, можна було б його й значно перебільшити, але на перешкоді стало те, що саме тепер закінчилось землевпорядкування і подекуди плантатори відмовлялися складати угоди, бо їм припали ділянки землі вже виснаженої буряком. У Білому Колодязі 3 земгромади ухвалили постанови цієї весни підготуватися до поширення бурякосіяння та засіяти буряк на 3-х масивах загальною площею в 415 гект.

Як і минулого року, тепер налагоджується роботу керманичів (сівальників) на ширших і більш уточнених основах. До кожної з 36 бурякових сіялок прикріплюється керманича і на нього покладається налагоджувати сіялки, доглядати їх, точно висівати зерно, суперфосфат, обмірювати засіви то-що.

При кожній земгромаді в районі діяльности т-ва вилучено спеціяльних уповноважених, що мають організувати боротьбу з шкідниками зразу ж після закінчення сівби. Щоб підвищити кваліфікацію керманичів та уповноважених по боротьбі з шкідниками при т-ві проведено курси.

Т-во організувало 4 бурякових гуртків з площею в 120 гект. землі, купило для них 14 коней та 20 ріжних с.-г. машин. Уся робота з цих гуртках провадитиметься на колективних засадах.

Гриволь.

З чистосортним зерном у поле сіяти (Канадська агрокомуна на Одещині)

Агрофонд та агрозаходи загального значіння в скот.-молоч. господарстві

На агрофонд у галузі скот.-молоч. кооперації, за даними УЕН, припадає щось із 289 тис. карб. або в шість разів більше проти минулого року; є передбачення збільшити його на 29-30 рік принаймні в два рази проти 28-29 року. Цей темп зростання сум агрофонду набуває ще більшого значіння, як що взяти на увагу, що суми агрофонду є лише дотація до витрат на проведення всього обсягу агрикультурних заходів та що відповідно збільшується й участь інших джерел фінансування агрозаходів. Наприклад, за планом 28-29 року в системі скотарсько-молочарської кооперації передбачається витрат лише на агрозаходи загального значіння в сумі 1.857 тис. крб. з них за кошти агрофонду 247 тис. крб., за кошти кооперації—1076 тис. крб., бюджету—276 т. крб. та власних коштів населення—258 т. крб. При цьому передбачені суми агрофонду витрачається майже виключно на агрозаходи загального значіння: ріжні покази, курси, конкурси, виводки, виставки, досвіди, цілий комплекс заходів агропропаганди та деякі суми на утримання агроапарату, що обслуговує ці агрозаходи, а також на контрольно-асист. роботу. Крім цього, є ціла низка агрозаходів оперативних, суто-виробничого характеру, що їх проводить ск.-мол. кооперація. До них належать ріжні види контрактації, постачання племматеріялу, будівництво худібних дворів, устатковання парувальних пунктів, кормоздобування та інш., на здійснення їх витрачається кредитні асигнування, що з'являються поворотними коштами.

На превеликий жаль, до цього року питомій вазі агрозаходів загального значіння не надавалося тої уваги, що вони її вимагають.

За останні три роки промисловість збільшила свою продукцію на 50%, а сільське господарство лише на 7%; відставання цілком наочне. Отже, ми мусимо збільшити цю продукцію та подбати про те, щоб це збільшення не відбилося на зміцненні глитайського господарства. Шляхом до цього є максимальне запровадження в життя тих агрозаходів, що проведення їх по-перше згуртує роспорошені біднядцько-середняцькі господарства, а по-друге збільшить продукційність їх, зменшуючи одночасно собівартість продукції через раціоналізацію її виробництва.

Найкращий агрозахід є колективізація скот.-молоч. господарства. Візьмемо хоча-б, наприклад, улаштування силосних веж та півввеж, улаштування й побудовання худібних дворів, контрактацію то-що. Всі вони організують та об'єднують роспорошені бідняцькі господарства, всі зосереджують громадську думку на користі усуспільнення. Але успіх та ефективність цих виробничих оперативних заходів залежить цілком од своєчасного проведення попередніх агрозаходів загального значіння. Вони підготовляють грунт для проведення виробничих агрозаходів і ревізують наслідки їхньої роботи. Отже вони природньо повинні стояти на чолі завдань роботи скот.-молоч. кооперації Але на жаль, іноді буває навпаки, що, наприклад, контрольну справу в галузі скот. молочарства організують по тих місцях, де агрозоотехнічної роботи не проводилося, або будують беконну фабрику, залишаючи тимчасово без уваги підготовчу роботу та інш.

Далі певного ефекта від запровадження агрозаходів ми маємо досягти лише в тім разі, якщо зосереджуватимемо ці заходи навколо районів великого виробництва, та в першу чергу навколо експортних районів (маслоробних заводів, беконних фабрик то-що). Таке між іншим накреслюється в плані скот.-молоч. кооперації вже на 28-29 рік; за цим планом у районах експортних маслозаводів передбачається зосередити 2/3 кількости всіх агрозаходів у системі скот.-молоч. кооперації в галузі великої рогатої худоби а також переважну частину агрозаходів у галузі свинарства в районах беконних фабрик.

Крім того, в розвиток декрету уряду про агромінімум, ск.-мол. кооперація передбачає запровадити цілу низку вимог відповідно до виробничих операцій: збільшення продуктивности та зменшення собівартости, пристосовуючи їх або до окремих господарств, або до колективів, або до товариств, що складають умови з центром, наприклад у справі контрактації сировини.

Між іншим, що-року спостерігається значне запізнення в затвердженні УЕН загального плану надходжень та витрат агрофонду. Наприклад, у біжучому операційному році запізнення маємо на півроку. Це гальмує удосконалення контрольних цифр річного плану окремих організацій, отже гальмує в цілому справу агрообслуговування с.-господарства. Тому треба вважати за потрібне, щоб надалі план на майбутній рік затверджувалося ще до початку операційного року. Це дасть змогу заздалегідь кожній установі вияснити справу в цілому та погодити окружні плани з союзами, отже надасть більшої реальности плановим передбаченням.

Що до методики проведення агрозаходів загального значіння то теперішнє становище вимагає чекати на щось інше, краще та удосконалене. Справа в тому, що на сьогодні ми маємо занадто мало матеріялів, спостережень, досвідів в галузі агрозоотехкультурного обслуговування. Майже цілком бракує популярної літератури в цій галузі, а ця література конче потрібна для населення та активу товариств, що мусять цілком уявляти собі зміст і користь та техніку проведення агрозаходів загального значіння. Через те по ріжних округах робиться все дуже неоднаково що до методики і що до принципових установок. Одне потрібне: щоб положення та інструкції опрацьовували авторитетні установи, або зацікавлені міжвідомчі наради, або науково-дослідчий інститут.

Нарешті, треба зауважити, що джерела агрофонду, не зважаючи на великий темп зросту його надходжень, занадто малі й недостатні. Треба згодитися з тим, що промисловість, чекаючи на великий ефект від витрат агрофонду, дає занадто малий процент до агрофонду, порівнюючи з тими сумами, що їх примушена вилучати кооперація з власних коштів на проведення агрозаходів. Отож по де-яких кільцях кооперації їх часом не сила буває здійснити. На майбутнє це треба взяти на увагу під час складання плану організації агрофонду.

Агр. О. Поплавський

Масова робота споживкооперації влітку

Масова культосвітня робота споживсистеми незадовільна. Подекуди спостерігається ухил від висвітлення та популяризації питань місцевого життя. Крім того, весь час бракує певної послідовности й систематичности в цій роботі.

На думку правління ВУКС'у, масова робота повинна охопити в першу чергу завдання індустріялізації країни, колективізації сільського господарства, питання соціялістичного змагання, боротьбу з бюрократизмом та розгортання культурного торгу й пожвавлення кооперативної громадськости. Влітку кооперація повинна обговорити питання хлібозаготівель, засівкампанії, популяризувати новий закон про с.-г. податок та домогтися поголовного кооперування бідноти й наймитів. Підчас масової роботи влітку споживча кооперація повинна популяризувати постанови всеукраїнської і всесоюзної партконференцій та всеукраїнського і всесоюзного з'їздів рад.

Здійснюючи ці завдання, кооперація мусить розгорнути роботу серед бідноти й наймитів, зміцнюючи опору соціялістичного будівництва на селі та організовуючи свою роботу під гаслом класової боротьби. Споживкооперація повинна також посилити масову роботу в колгоспах, сприяючи цим політичному вихованню і піднесенню культурного рівня та колективізації побуту.

Масова робота споживкооперації в місті повинна охопити нові кадри пролетаріяту й сезонних робітників, а також посилити роботу серед жінок і молоди.

Тому, що слухачі шкіл коопграмоти виявили себе як гарні організатори і виконавці масової роботи, їх слід використати у проведенні масової роботи влітку, а комсомол притягти до справи культпоходу за врожай, до соціялістичного змагання і т. ін.

Для масової роботи на селі слід повністю використати вулицю, майдан, садки, сельбуд то-що. Кооперативний актив слід росподілити для охоплення кутків села, хуторів, радгоспів і колгоспів. У місті треба використовувати профсоюзні садки, парки, місця гулянок то-що. Кооперативний актив слід мобілізувати на боротьбу з піяцтвом та на проведення в життя протиалкогольних заходів радянського уряду. Тому питання антиалкогольної пропаганди слід включити до загального плану масової культосвітньої роботи. Впродовж літа треба широко розгорнути просунення книжки, організувати книжкові полички, вітрини та виставки. Слід також взяти участь у трьохмісячникові української пролетарської культури. Одночасно слід посилити влітку роботу серед нацменшостей, бо в цих місцях за останній час розгортають свою роботу ріжні релігійні угруповання, мобілізуючи класово-ворожі кооперації сили.

Масову роботу влітку в основному треба спрямовувати на підвищення врожайности та на соціялістичне змагання як у промисловості, так і на селі. Для посилення соціялістичного змагання т-ва й союзи повинні провадити переклики, конкурси й огляди окремих організацій, рекомендується також влаштовувати переклики організованих споживачів, з окремими галузями промисловости.

В галузі кінофікації накреслюється посилити роботу кіно-пересувок та повністю використати проекційні лихтарі для посилення масової культосвітньої роботи. Сільська кооперація повинна демонструвати світові газети в місцях скупчення селян, робітників радгоспів, комунарів то-що.

Культосвітню роботу влітку слід максимально використати на поліпшення якости роботи культпобутових закладів та викликати певний *рух пайовиків у напрямку виявлення* їхньої ініціятиви й самодіяльности до розгортання культурно-побутових закладів і коштом самих пайовиків і з допомогою т-в та робкоопів.

Нарешті велику увагу кооперативи повинні звернути на коопактивістів, що в біжучому році закінчать школи та гуртки коопграмоти. Цих активістів слід взяти на облік та прослідкувати як цей актив використовує свої знання на практичній роботі та як продовжує свою самоосвіту. Особливу увагу слід звернути на коопактив з наймитів, жінок, бідноти й молоди, домагаючись поширення самоосвіти серед цих верств коопактиву та утворюючи з них відповідні гуртки.

Організація гарантійного фонду по вкладах

Президія Уцеробсекції визнала за доцільне організувати при Уцеробсекції гарантійний фонд у централізованому порядкові для забезпечення своєчасної оплати вкладів тим, хто вносить їх до робкоопів. Цей фонд утворюється з 20% внесків робкоопів від усієї суми притягнених вкладів. З цього фонду видаватиметься позики лише тим робкоопам, що разом з Уцеробсекцією створюватимуть фонд. За позику робкоопи платитимуть не більше 8% на рік. Позики видаватиметься не більше як на 6 місяців.

Доцільність талонного обліку в крамницях робкоопів

При Уцеробсекції відбулася всесоюзна нарада бухгалтерів робітничої кооперації, що обговорила справу доцільности вживання талонної системи для обліку товарів у крамницях робкоопів. Нарада встановила певні моменти вживання цього обліку для крамниць робкоопів і визнала за доцільне залишити цю систему в певних ділянках роботи робкоопів, бо це дає скорочення звітности робкоопів, а також можливість швидко виявляти переоблік крамниць та встановлювати певний контроль над роботою крамниць.

Кон'юнктура споживкооперації України за квітень

Загальним основним чинником, що впливав у квітні місяці на розвиток товарообороту споживкооперації, як на сільському, так і на міському ринках, було звичайне весняне пожвавішання попиту і передсвятковий період. Але, разом з тим, сукупність низки причин послабляла ріст роздрібного товарообороту, особливо на сільському ринку.

Посилене готування до сівби і початок сівби, не визначений ще стан озимини, бездоріжжя, що переривало зв'язок місць з базарами—все це значно гальмувало загальний розвиток весняного і передсвяткового обороту села. Цей стан погіршувався ще через недостачу асортименту селянського попиту і через це, що дефіцитний товар відпускалось споживачеві в дуже обмежених розмірах, щоб обслугувати, в першу чергу контрактацію. Треба взяти на увагу й те, що значний ріст активізації торгу на селі в березні місяці частково пройшов коштом квітневих закупів, що так само вплинуло на послаблення росту обороту в квітні.

Основні покажчики за квітень такі: обороти робкоопів підвищилися на 18,8%, причому значно збільшилися обороти робкоопів Донбасу (+21,7%), робкоопів промрайону (Маріюпіль, Криворіжжя, Запоріжжя, Ник.-Марґану, Кам'янське, Миколаїв, Зінов'ївське) на 22,6% і 4-х великих ЦРК (Харкова, Київа, Одеси й Дніпропетровського) на 23,6%. Це підвищення пояснюється сезонним попитом, що перейшов у біжучому році, через запізнення весни, на квітень місяць, а також передсвятковим періодом; крім того в квітні було трохи посилено постачання промтоварів робітниче-міським районам. В той самий час ріст оборотів решти робкоопів України, що перебувають в умовах сільського ринку, значно відстав (+9,8%).

Попит робітниче-міського населення концентрувався переважно на продуктах харчування, з обмеженням закупу промтоварів найпотрібнішими сезонними речами з одягобілизняного, взуттьового й галантерійного товарів. Що до цих груп товарів, у квітні відзначено значну активність приватника.

Зведений оборот сіль СТ в ділянці постачання й збуту збільшився в квітні на 5,8%, *причому в ділянці постачання оборот* підвищився всього лише на 6,3%. Найінтенсивніший ріст оборотів сіль СТ відзначено по окремих райсоюзах Правобережжя, де він досягає 9,4—18,1%, і Лівобережжя—8,9—19%.

Зведений оборот райсоюзів підвищився на 5,5%, причому окремо в ділянці постачання він збільшився на 7,1%.

По кооперативних центрах: увесь оборот Вукопспілки знизився на 9,1% і окремо в ділянці постачання—зменшився на 8,3%. Оборот Уцеробсекції підвищився на 1,6% і оборот Укртранспосекції збільшився на 9,1%.

Залишки товарів постачання на 1/5 29 року виявили зниження в абсолютному визначенні і помітне зниження середньо-місячного запасу в днях. Так, по робкоопах запас товарів у днях скоротився в квітні до 34,5 проти 41,6 в березні; по трансп. СТ—до 41,1 проти 51,7; посіль СТ до 27,3 проти 28,6 і по райсоюзах до 30 днів проти 32,9 у березні.

Маючи на увазі звичайне послаблення попиту в наступні після квітня місяці, таке скорочення товарних запасів треба вважати за нормальне, звичайно, при збереженні, все ж товарного асортименту відповідно до попиту. Тому треба звернути особливу увагу на усунення перебоїв що до товарів достатніх і затоварювання товарами, що не мають зовсім попиту.

Так, дані показують на поліпшення постачання міському ринкові мануфактури, але разом з тим різке зниження запасу товарів сезонних груп, як одяго-білизняної та шкіряно-взуттьової і є покажчиком послаблення асортименту цих груп. *Зниження* запасів харчової групи, а особливо мішаного продуктового торгу підтверджує вказівки окремих робкоопів на недостатнє постачання робітничій кооперації харчових товарів.

Що до фінансового стану, то його, виходячи з покажчиків за квітень, загалом можна визнати, як позитивний. Але треба взяти на увагу те, що травень і червень місяці потрібуватимуть додаткових коштів для підготовки товарного асортименту, щоб забезпечити товарооборот у четвертому кварталі. Отже, не зважаючи на помякшення фінансового стану в березні—квітні, перспективи наступних місяців (травень і червень) вказують на наступне фінансове напруження в системі споживкооперації. Тому основним завданням найближчого часу є посилена мобілізація коштів як притягуванням паїв та авансів від населення, так і скороченням дебіторської заборгованости.

Наслідки заготівельно - збутових операцій у квітні були сприятливіші, ніж у березні. Місячний план хлібозаготівель в централізованому порядку Вукопспілка виконала на 92,4% при загальному виконанні плану всіма заготівцями в 85,7%. М'ясні операції ВУКС збільшилися на 51,2% (кількісно) і виробіток коров'ячого масла підвищився на 37,1% проти березня.

Пайова кампанія в квітні, рівняючи до завдань на 3 квартал, проходила незадовільно: по сіль СТ квартальний план виконано всього на 22%, по робкоопах—на 17%.

Висновки: в частині товарного асортименту—питання якости і своєчасного виконання планового завозу залишається основним питанням, що впливає на розвиток товарообороту.

Рішуче треба усунути перебої що до товарів достатнього асортименту і затоварювання товарами, що зовсім не мають попиту.

Недостатнє постачання робітничому міському ринкові де-яких харчових продуктів вимагає особливої уваги і усунення хиб у цій частині роботи. В ділянці заготівельно-збутової роботи успішна хода виконання плану споживкооперації ставить перед нею тверде завдання непослабної роботи надалі.

Не зважаючи на помякшення фінансового стану в березні й квітні, перспективи найближчих місяців у зв'язку з підготовкою товарного асортименту для 4 кварталу потрібуватимуть додаткових коштів, що ускладнить фінансовий стан споживкооперації. Тому, основним завданням залишається посилена мобілізація коштів шляхом нагромадження й притягання авансів та вкладів від населення,

М. Гончарко.

Свято перемоги

(Десятиріччя Волохівської комуни).

На півночі Харківщини, де за старих часів поміщик Коринський гнобив та визискував селянство, сьогодні квітне маяк соціялістичного будівництва—комуна «Червона Зоря».

Історія її—це історія боротьби за соціялістичну перебудову села, за зріст усусільненого сектору.

Десятиріччя Волохівської комуни—свято трудящого селянства цілої України, бо ця комуна, чи не найстаріша комуна на Україні.

1919 рік. Зруйноване господарство поміщика Коринського. Ні хліба, ані реманенту, а тут ще насувають білогвардійці. «Червона Зоря» ледве проіснувала два з половиною місяці і, під натиском денікінських банд, примушена була виїхати у Сибірські степи. Тепер тільки згадка про ті часи, коли з голоду пухли діти комунарів.

1920 рік. Комунари знову у Волохівці. У Коротичі Махно. *Комуна тікає в степи.* Перемогли...

Сьогодні ж на боці комуни все трудяще селянство і цікаво приглянутись, як виконується основне завдання політики нашої партії і радянської влади в справі колективізації сільського господарства.

Волохівська комуна об'єднує 87 господарств. Це ціле селище з населенням в 400 чол., серед комунарів—18 наймитських родин, що прийшли сюди без нічого, 65 бідняцьких та чотирі середняцькі родини. Живуть комунари дружньо й організовано. Усі вони активні громадські робітники і їхній звязок та допомога околишньому селянству свідчить про авторитет комуни.

* * *

Свято Волохівської комуни відзначила й столиця України м. Харків. На площі окрвиконкому, чекаючи на пасажирів, струнко вишикувався автозагін Окравтодору.

Столиця наліслала на свято до Волохівки аж 100 чоловіка,—члени окрпаркому, представники окрвиконкому, комсомольці, робітники заводів, артисти, кінооператори, фотографи і взагалі представники всієї нашої громадськости.

Рушили до «Червоної Зорі» над вечір Старо-Салтівським; перегонили селян, що пішки йшли на свято комуни.

Ми у Волохівці. Одна за одною прибувають делегації, а до ранку вся площа затамована людом. Питають, розпитують комунарів як вони подолали труднощі, як працюють. Ті охоче росповідають як доводилося відстоювати своє право на колективну працю зі зброєю в руках; «А тепер,—з гідністю заявляють комунари, — ми маємо балансову суму в 175 тис. крб. в нас є чотирі трактори, 60 коней, мало не сотня гарних червоних німецьких і сементальських корів та іншої чимало худоби; поширюємо й молочарство».

Трактор на святі правив за трибуну, що з неї околишні селяне та гості вітали комунарів.

А вплив комуни на саму Волохівку? На 300 господарств вона має школу, лікарню, а також споживчу, сільсько-господарську бурякову й скотарсько-молочарську кооперацію. Все село кооперовано.

Вовчанський район, де розташована Волохівська комуна, у справі колективізації стоїть на першому місці серед районів Харківщини. Уже 1928 року, лише з ініціятиви Волохівської комуни, в околишніх селах було організовано — 14 колективних господарств. Цілі земельні громади, як Бочківська (за дві версти від комуни), цього року переходять до колективного обробітку землі.

* * *

Свято Волохівської комуни перетворилося на спільне робітничо-селянське свято. Бочкове, Караїчне, Єфремівка, Захар'ївка, Волохівка та інші прийшли на свято комуни всим селом. Селяни бадьорими вітаннями зустрічають тракторну колону.

Мітинг підчас свята відкрив голова комуни старий більшовик—тов. Рубцов. Його слова вкриває гучне «слава». Привітання від Окрпаркому, Окрвиконкому, від райпаркому та інших організацій, та представника від робітників ХПЗ тов. Варіженкова, що від імени 6-ти тисяч пролетарів запросив комунарів відвідати завод.

— Комунар мусить бути не тільки зразковим господарем, а й здатним бойцем армії пролетаріяту—сказав представник УВО тов. Попов.

Червоноармійці разом із шефами робітниками передали комуні червоний прапор.

— До другого десятиріччя—сказав голова комуни т. Рубцов,—села Божкове, Караїчне та Волохівка житимуть однією величезною комуною.

За останні півтора роки комуна прийняла повністю до свого складу колишню артіль «Червона Нива», а вже останнім часом об'єдналася з другою комуною «Червоний Працівник». Зараз комуна має від селян ще 175 заяв про вступ до неї.

Цієї весни навколо «Червоної Зорі» зорганізувалося кущове об'єднання з колгоспів, з площею понад 2 тис. дес. та з 11-ми тракторами. **Таким чином комуна з околишніми колективами переходить на вищий** ступінь свого господарського розвитку до організації дійсно великого с.-г. виробництва.

Рік у рік зростає господарство комуни, збільшується площа засіву (зараз уже мало не 730 гкт)., поширюється і поліпшується скотарство та зростає культурний рівень комунарів. В комуні є клуб. Діти комунарів вчаться у 7-мирічці. Комуна має агрономів і для околишнього населення вона править за гарний зразок творчої колективної праці. Комуна постачає селянству чистосортний матеріял, черепицю, допомагає сільсько-господарськими машинами, бідноті вона неплатно сіє та ремонтує с.-г. реманент.

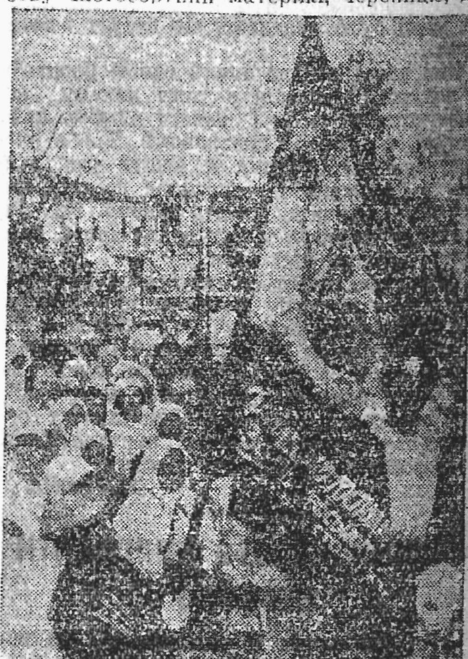

Харківське шеф. т-во нагородило комуну прапором.

Комуна протягом п'ятирічки збудує цегельню, черепичну майстерню та вапняний завод.

Гр. Радин

Спорт

Перегони

Середа, 22-го травня.

Із значним успіхом їздив Свірідов С., вигравши тричі на: «Настурції»—2.38, «Вільній праці»—2.37¼ (ст. рек.—2.42¾) і «Глибокій Балці»—2.31¾ при 2-гих: «Гей-Гукові» (Константинов А.)—2.39¾, «Сумній Ночі» (Цветков С.)—2.37½ (з 2.43¼) і «Аїді» (Щербаков М.)—2.31¾ (ззаду). «Гей-Гук» (Константинов А.) йдучи вдруге і протягом всієї дистанції переслідуваний рівними собі «Раннім Нальотом» (Майновський Я.) і «Мислью», на фініші дужою подачею утримав першенство (2.40), лишивши «Раннього Нальота» в ¼ сек. позаду.

За день поліпшили свої рекорди: «Вельможний Атаман» (Цветков С.)—до 2.27½ (на 2¼ сек.), «Вечірня Зірка» (Романенко М.)—2.32 (на 2 сек.). При 2-гій «Гаданій Дяці» (Ширмахер І.)—2.32½ (на 1½ сек.), «Дружок» (Сорокін В.)—до 2.39 (на 3¾ сек.), «Сподівана Лахва» (Романенко М.)—2.44¼ (на 2 сек.) і «Шквал 2-ий» (Щербаков М.)—2.53¾ (з 2.55¼).

В решті заїздів перемогли: «Гомін Діброви» (Ширмахер І.)—2.30, «Вередлива Єва» (Константинов А.)—2.33¼, «Дагомей» (Татаринів Г.)—3.02½ (з 3.05½) і «Шквал 2-ий» (Щербаков М.)—2.57¼ (скрізь в групах на 1.600 м.).

Авросполучення

З Харківського аеродрома сьогодні вилітають пасажирські аероплани до Москви об 11 год. 50 хв. ранку, до Ростова—Мінвод—П'ятигорська та Сочі—Сухум—Баку—Тегеран о 9 год. 30 хв. ранку.

До Харківського аеродрома сьогодні прилітають з півночі о 9 год. 10 хв. ранку і з півдня об 11 год. 30 хв. ранку.

Відповіді юриста

Гром. Синякову Івану.—За арт. 51 «Правил забезпечення в порядку соціяльного страхування інвалідів», що затверджено Союзною Радою Соціяльного Страхування при НКП СРСР 4 липня 1928 року № 397, інваліди, що входять до складу селянського двору і живуть в сільських місцевостях, мають право на пенсію лише в тому разі, коли їх прибуток з господарства не перевищує подвійного розміру прибутку, що не підлягає оподаткуванню с/господарським податком, передбаченого арт. 42 п. «а», Устави про єдиний с.-г. податок, тоб-то: при одному і двох їдцях—220 крб., при 3 і 4 їдцях—260 крб., при 5 їдцях і більше—300 крб.

Гром. Границі, на Київщині.—Вашу претензію до ліквідкому належить віднести до 4-го розряду, як претензію приватної особи (Постанова ЦВК та РНК СРСР з 6 лютого 1929 року, Бюлетень НКФ УСРР за 1929 рік, № 37—40).

Гр. Рудинському М., Винниччина.—Зазначений вами будинок є власність держави, а тому ви не можете одержати його у власність по праву трудового звязку. Цим будинком ви можете користуватися по праву оренди, а тому вимоги с/ради що до справляння з вас орендної плати—є правильні.

Гр. Панасець на Ніжинщині. — За п. «б» арт. 126 Положення про Судоустрій, особи, позбавлені виборчих прав, не можуть бути членами колегії оборонців.

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р.,С. та Ч.Деп.

Цього баланса розглянуто Міжвідомчою Комісією Могилів-Подільського Окрфінвідділу 12 червня 1928 року та затверджено Президією Могилів-Подільського Окрвиконкому [illegible] липня 1928 року.

ПРИКІНЦЕВИЙ БАЛАНС
Держшкір завода Могилівщини „ЕНЕРГІЯ"

АКТИВ. На 1 жовтня 1927 р. ПАСИВ.

АКТИВ	СУМА		%%	ПАСИВ	СУМА		%%
Майно	12287	06	12,75	Статутний капітал	8386	—	8,70
Дооцінка майна	6835	62	7,09	Фонди та резерви	134	48	0,13
Незакінч. будів. і кап. рем.	5998	23	6,22	Зміна статут. капіталу	19121	46	19,85
Матеріяли	6819	28	7,08	Дооцінка стат. капіталу	6835	6[illegible]	7,09
Незакінч. виробництв.	2677	72	2,78	Позики та кредити	6650	—	6,90
Напівфабрикати	1894	5[illegible]	2,00	Зобов'язан. по бланконалп.	22627	7[illegible]	23,49
Готові вироби	[illegible]397	37	3,52	Векселі видані	4043	41	4,19
Грошові суми	821	84	0,85	Кредитори	2389[illegible]	98	24,81
Векселі до одержання	26765	15	27,78	Неоплачені податки	481	86	0,50
Підвідчитні суми	106	78	0,11	Зиск за 1926/27 рік	4158	51	4,34
Дебітори	19903	18	20,66				
Витрат. майбутн. року	8608	85	8,93				
Зміна статутн. капіт.	220	40	0,2[illegible]				
Баланс	96336	05	100	Баланс	96336	05	100

Рахунок прибутків та збитків

Збиток від реалізації	689	—	Прибуток від реалізац.	15280	—
Загальні торг. витрати	7257	—	Відсотки одержані	1[illegible]	—
Податки та збори	1882	—	Різні прибутки	50[illegible]	51
Відсотки сплачені	1419	—			
Різні збитки	399	—			
Чистий прибуток	4158	51			
Баланс	15804	51	Баланс	15804	51

Розподіл зисків за 1826/27 рік

Зиск за 1926/27 р.	4158	51
10% до прибутк. подат.	415	85
До розподілу	3742	66
10% до фонду поліпшен. побуту робітника	374	26
Видатки по ремонту	3368	40

Керуючий К-ом Тітов Головний бухгалтер Андреїв

Цього баланса розглянуто Міжвідомчою Комісією Могилів-Подільського Окрфінвідділу 1[illegible] червня 1928 року та затверджено Президією Могилів-Подільського Окрвиконкому 4 липня 1928 року.

ПРИКІНЦЕВИЙ БАЛАНС
ДЕРЖДРУКАРНІ МОГИЛІВЩИНИ

АКТИВ На 1 жовтня 1927 року, ПАСИВ.

АКТИВ	Сума		%%	ПАСИВ	Сума		%%
Майно	24335	97	65,46	Статутний капітал	25441	41	68.44
Запасне устаткування	175	79	0,47	Резервний	217	74	0,59
Незакінч. будів. і кап. рем	250	54	0,67	Фонд поліпш. побуту роб.	7[illegible]	98	0,20
Матеріяли	514[illegible]	25	13,[illegible]	Фонд пошир. підприєм.	65[illegible]	69	1,79
Незакінчене виробниц.	353	56	0,95	Фонд відпусків	45[illegible]	8[illegible]	1,22
Готові вироби	65	85	0,18	Фонд заохочення	1[illegible]	30	0,03
Грошові суми	301	60	0,81	Резерв сумнів. боргів	13[illegible]	0[illegible]	0,37
Паї та акції	50	—	0,13	Зміна стат. капіт.	212[illegible]	53	5.7[illegible]
Векселі до одержання	332	75	0,90	Векселі видані	4295	57	11,55
Підвідчитні суми	507	87	1,36	Кредитори	2177	54	5,86
Дебітори	5122	53	13,80	Податки та збори	854	86	2,30
Витрати майб. року	76	64	0,20	Зиск за 1926/27 рік	728	49	1,95
Зміна стат. капіт.	433	55	1,17				
Збиток за 1926/27 рік	20	14	0,06				
Баланс	3717[illegible]	04	100	Баланс	3717[illegible]	04	100

Рахунок прибутків та збитків

Загальн.-торг. витрат	6535	—	Прибутки від реалізації	7218	—
Податки та збори	376	—	Відсотки одержані	11	—
Відрах. до резер. по сумн. бор.	9	—	Різні прибутки	636	—
Різні збитки	237	—			
Чистий приб. за 1926/27 р.	708				
Баланс	7865	—	Баланс	7865	—

Розподіл зисків за 1926-27 р.

Зиск за 1926/27 р.	708	35			
До розподілу	708	35			
10% до резерв капіталу	70	83	25% до фонду пош. підпр	177	07
10% до промфонду	70	83	¼% до фонду заохочування	1	77
10% до фонду поліпш. п. роб.	70	83	44¾% до місцев. бюджету	317	—

Керуючий Ком. Тітов Головний бухгалтер Андреїв.

Цього баланса розглянуто Міжвідомчою Комісією Могилів-Подільського Окрфінвідділу 12 червня 1928 року та затверджено Президією Могилів-Подільського Окрвиконкому 4 липня 1928 року.

ПРИКІНЦЕВИЙ БАЛАНС
ДЕРЖПРОМКОМБІНАТА МОГИЛІВЩИНИ

АКТИВ на 1 жовтня 1927 року. ПАСИВ

АКТИВ

НАЗВА РАХУНКІВ	Управлінн комбінату Сума		Лісопильний завод Сума		Гірні розробки Сума		Всього по комбінату Сума		%%
Майно	—	—	37199	16	2062	74	39261	90	8,34
Матеріяли	—	—	74674	07	141	95	74816	02	16,4
Незакінчені заготівлі	—	—	24732	45	—	—	24732	45	5,4
Напівфабрикати	—	—	1684	35	—	—	1684	35	0,37
Готові вироби	—	—	27238	34	30786	79	58025	13	12,70
Грошові суми	5343	53	—	—	—	—	5343	53	1,1
Цінні папери	715	—	—	—	—	—	715	—	0,16
Паї та акції	5054	84	—	—	—	—	5054	84	1.11
Векселі до одержання	70241	37	—	—	—	—	70241	37	15,32
Підвідчитні суми	174	4[illegible]	176	27	537	23	887	0[illegible]	0,2[illegible]
Дебітори	89545	86	13938	85	70527	27	174011	98	38,
Витрати майб. року	—	—	1115	82	1146	33	2262	15	0,5[illegible]
Зміна статут. капіт.	—	—	1041	05	—	—	1041	05	0,23
Збиток за 1926/27 р.	—	—	458	54	—	—	458	54	0,10
Баланс	171075	—	182238	90	105202	31	458516	21	100

ПАСИВ

НАЗВА РАХУНКІВ	Управлінн комбінату Сума		Лісопильний завод Сума		Гірні розробки Сума		Всього по комбінату Сума		%%
Статутний капітал	—	—	37583	77	44836	7[illegible]	82420	49	17,97
Амортизаційний капітал	—	—	2752	22	221	36	2973	58	0,64
Резервний	—	—	1079	62	134	53	1214	15	0,24
Фонд поліпш. побуту роб.	—	—	485	82	60	55	546	37	0,12
Фонд пошир. підприєм.	—	—	4000	—	15500	—	19500	—	4,26
Фонд заохочення	—	—	—	—	6	72	65	72	0,00
Резерв сумнівн. боргів	1120	31	322	46	6062	98	7505	75	1,70
Резерв безнадійн.	—	—	—	—	18	—	118	—	—
Резерв на знижен. цін	151	63	—	—	100	—	251	63	0,05
Зміна стат. капітал	—	—	1041	05	—	—	1041	05	0,23
Позики і кредити	—	—	5000		—	—	5000	—	1,10
Зобов'язання по бланкоц.	51927	98	—	—	—	—	51927	98	11,31
Векселі видані	43708	36	—	—	—	—	43708	36	9,53
Кредитори	72344	20	122063	33	15854	18	210261	71	45,85
Податки та збори	—	—	3178	45	—	—	3178	45	0,69
Зиск за 1926/27 р.	1827	52	4737	18	22407	27	2[illegible]971	97	6,31
Баланс	171075	—	182238	90	105202	31	458516	21	100

РАХУНОК ПРИБУТКІВ ТА ЗБИТКІВ

НАЗВА РАХУНКІВ	Управлінн комбінату		Лісопильний завод		Гірні розробки		Всього по комбінату	
Збиток від реалізації	—	—	—	—	1470	—	1470	—
Загальн. торг. витрат.	—	—	11782	—	7801	—	19583	—
Податки та збори	—	—	4849	—	2003	—	6852	—
Відсотки сплачені	—	—	197	—	445	—	642	—
Комісії	—	—	—	—	5871	—	5871	—
Відрах. до резер. по сумн. бор.	1104	—	—	—	5438	—	6542	—
Відрах. до резер. на зниж. цін.	—	—	6365	—	5600	—	11965	—
Різні збитки	114	—	10635	—	5051	—	15800	—
Чистий прибуток за 1926/27 р.	1827	—	4737	—	2[illegible]4[illegible]7	—	28971	—
Баланс	3045	—	38565	—	56086	—	97696	
Прибутки від реалізації	—	—	37672	—	55684	—	93356	—
Відсотки одержані	1446	—	615	—	—	—	2061	—
Різні прибутки	1599	—	278	—	402	—	2279	—
Баланс	3045	—	38565	—	56086	—	97696	—

РОЗПОДІЛ ЗИСКІВ ЗА 1926-27 Р.

НАЗВА РАХУНКІВ	Лісопильн. зав. Сума		Гірні розробки Сума		Управління Сума		Всього по комбінату Сума	
Прибуток по балансу	4298	64	22407	27	1827	52	28553	45
10% до прибутков. податку	429	86	2240	72	182	75	2858	33
Погашення позики в промф.	1250	—	—	—	—	—	1250	—
До розподілу	2618	78	20166	55	1644	77	24430	10
10% до резервн. капіталу	261	87	2016	65	164	47	2442	99
10% до промфонду	261	88	2016	65	164	47	2443	—
10% до фонду поліпшення побуту робітників	261	87	2016	65	164	47	2442	99
25% до фонду поширення підприємств	654	67	5041	10	—	—	5696	27
0.25% до фонду заохочуван.	6	55	50	—	4	—	60	55
44,75% до місцевого бюджету	1171	94	9025	—	1147	36	11344	30

Керуючий К-м ТІТОВ. Головний бухгалтер АНДРЕЇВ

ВСЕУКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА КНИГАРСЬКА НАРАДА

ВІДКРИВАЄТЬСЯ 27-го травня о 6-й год. веч.

В Центральному Сельбудинкові

(Майдан Р. Люксембург).

ПОВІСТКА ДЕННА:

27-го травня — Доповідь представника ЦК КП(б)У про шляхи культурної революції та доповідь голови правління Книгоспілки про напрям роботи Книгоспілки.

З 28 по 31 травня доповіді по всіх галузях діяльности книгоспілки та робота секцій.

На відкриття з'їзду запрошується усі кооперативні, видавничі та громадсько-культурні організації.

Запис делегатів провадиться з 27-го травня від 9 до 3 ½ год. в оргвідділі Книгоспілки, а від 4-х год. в Сельбудинкові. Для делегатів законтрактовано помешкання.

СЕКРЕТАРІЯТ ГОЛОВНОГО КООПЕРАТИВНОГО КОМІТЕТУ ПРИ РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Куп'янського Скотарсько-молочарського кооперативного союзу

ПІД НАЗВОЮ

„СКОТАРСОЮЗ",

Правління в м. Куп'янському.

Секретар-Консультант **ЛЕШКОВ**

СЕКРЕТАРІЯТ ГОЛОВНОГО КООПЕРАТИВНОГО КОМІТЕТУ ПРИ РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Ніжинського Округового меліораційнолісо-торфового кооперативного Союзу під назвою

„МЕЛІОЛІСОТОРФСОЮЗ",

Правління в м. Ніжині.

Секретар-Консультант **ЛЕШКОВ**

ОГОЛОШЕННЯ

Народній Комісаріят Торгівлі УСРР подає до загального відома,

що 21-V-29 р. зареєстровані Маріупільські Державні Об'єднані Металооброблюючі заводи скорочено

„МЕТАЛООБ'ЄДНАННЯ"

що знаходяться у віданні Маріупільського Відділу Місцевої Промисловости, відомості про які заведені до Української Частини Поділу П „Торговельного реєстру СРСР" по реєстру підприємств, що їх статутовий капітал не поділяється на паї, під № 295.

Статутовий капітал визначений в сумі 141.705 крб. 40 к. Предмет діяльности — виробництво та збут різних штамповочних та залізо-різательних виробів на фітінгів, ковкого чавуна.

Місце осідку Управління м. Маріупіль.

Відповід. Секретар колегії та зав. загального відділу **НЕЖУРІН**

ОБ'ЯВА

ДЛЯ УКОМПЛЕКТУВАННЯ ЗЕРНОРАДГОСПІВ ЗЕРНОТРЕСТУ, ЩО ОРГАНІЗУЮТЬСЯ В 1930 РОЦІ

ЗЕРНОТРЕСТУ ПОТРІБНІ АГРОНОМИ

НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД

Заст. Директорів по виробничій частині.

Кандидати повинні задовольняти таким вимогам:

1. **Мати вищу освіту.**
2. **Мати виробничий стаж не менш 5 років.**
3. **Мати референції з останнього місця роботи або від Окркомітетів Спілки.**

Для тих кандидатів, що їх буде затверджено Зернотрест улаштовує в Москві курси з 1 вересня до 15 листопаду ц/р.

Стипендія виплачується в розмірі останнього місячного утримання. Проїзд та кватиря в Москві за рахунок Зернотресту.

По закінченні курсів, курсанти відряджуються до радгоспів на роботу. Оплата за колумовою од 275—до 350 крб. на місяць.

Заяви з документами про освіту та curriculum vitae надсилати до 1-го липня на адресу Уповноваженого Зернотресту по УСРР.

(Харків Будинок Промисловости НКЗС).

Баланс цей розглянуто і затверджено Міжвід. Комісією при Сум. Окрфінвідділі.

Прикінцевий Баланс

Об'єднання Сумських Друкарень Сумокрмісцьгоспу „СУМИ ДРУК"

на 1 жовтня 1928 року.

АКТИВ.

Будівлі та споруження	5841	16		
Устаткування та машини	113739	40		
Струменти та господ. інвент.	6459	45		
Неліквідне майно	9855	79	188468	80
Основні матеріяли та сировина	7348	14		
Паливо	23	70		
Допоміжні матеріяли	697	55	8069	39
Незакінчене виробництво	2135	50		
Напівфабрикати	99	88		
Готові вироби	3657	51	5892	89
Каса і біжуч. рахунок	925	10		
Цінні папери (облігації)	65	87	990	97
Векселі протестовані	121	80		
„ в учоті	4071	08		
Підвідчітні суми	449	50	4642	38
Робітники та службовці	860	90		
Постачальн. та підряди	1678	88		
Покупці та замовці	34078	05		
Дебітори різні	6211	57		
Сумнівні борги	1268	13	44091	53
Витрати майбутн. років	2887	13		
Незакінчен. капіт. ремонт	130	—	3017	13
Збитки минулих років	—	—	471	—
БАЛАНС	—	—	255644	09

ПАСИВ.

Статутовий капіт.	182841	99		
Амортизац. „	6853	68	189695	67
Фубр фонд	3210	35		
Винахідництва „	178	05		
Тарифн. відпусків „	353	15		
Неліквідне майно „	9855	79		
Сумнівні борги „	1268	13	14865	47
Позики довготермін.	6743	—		
Банки по учету вексел.	4071	08		
Векселі видані	7799	31	18613	39
Покупці та замовці	257	[illegible]		
Несплачені податки	3199			
„ соцстраху	10864	32		
Різні кредитори	11876	12	26197	19
Прибуток за 1927/28 р.	—	—	6272	37
БАЛАНС	—	—	255644	09

Рахунок прибутків і збитків

Збитки від недост. матеріял. та напівфабрикат.	261	67		
Збитки від безнад. боргів	1258	67		
Штрафи і пені	95	98		
Збитки від концентрац. підприємств	5693	39		
Випадкові збитки	1460	81	8770	52
Прибутки за 1927/28 р.	—	—	6272	37
БАЛАНС	—	—	15042	89

Відсотки одержані	218	79		
Лишок матеріялів	1078	90		
Прибуток від виконан. замовлень	12505	38		
Випадкові прибутки	1239	82	15042	89
БАЛАНС	—	—	15042	89

Завідувач друкарнями І. Г. ЯКУШЕНКО. **Бухгалтер В. БОСЕНКО.**

СЕКРЕТАРІЯТ ГОЛОВНОГО КООПЕРАТИВНОГО КОМІТЕТУ ПРИ РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Всемолдавського союзу кооперативних бурякових товариств

ПІД НАЗВОЮ

„ВСЕМОЛДЬУРЯКСОЮЗ",

Правління в м. Балті.

Секретар-Консультант **ЛЕШКОВ**

Успехи ОРГАНИЗАЦИИ АМЕРИКАНСКОГО ХОЗЯЙСТВА

ЮЛИУСА ГИРША. Из оглавлен.: Упадок Европы. — Возвышение Америки.—Богатство. Факты — основа — Преимущества природы или организации.—Организация промышленности.—Превосходство организации труда.—Обзор важнейш. предприятий.—Сельское хозяйство Америки: от земельного голода — к бегству от земли.—Об американских путях сообщения.—Торговля в Соед. Штатах.—Деньги, банки и биржа в Соедин. Штатах.—Приложения: Тезисы Гувера о расточении в хозяйстве. Таблицы. 216 стр. Цена 1 руб. 65 коп.

Книга высыл. нал. плат При высылке денег вперед пересылка бесплатно.

Заказы адресов.: **Ленинград, 25, Стремянная, 4/14. Коопер. Издат „Время",**

Гр. Михаліченко Н. М. шукає свого СИНА Семена Кіндратовича Михаліченка: колишній червоноармієць, а потім працював на шахті № 6 Сул'но осіб що знають місце перебування просят повідомити на адрессу хут. Царіська, Біловодського р-ну Старобільської округи Насті МИХАЛІЧЕНКО.

Коростенський ЗАГС викликає гр. Ночкіну Ганну Олександровну для розводу з чоловіком Ночкіним А. М.

Гр. Селецький Л. Г. назавжди зрікається від професії дяка.

Вкрад. чл. кн. спілки „Залізничників" № 24573 вид. на ім'я Літвінова. П. І. вважати нед.

Вкрад. чистий чл. квиток спілки СГЛР № 6005 вваж. нед.

Загубл. обліково кінську картку вид. на ім'я Колонтаївської Сільради.

Загубл. обліково військову картку вид. на ім'я Немлія Г. А, вваж. нед.

Баланс цей отверджен НКФ 23/IV—29 р.

БАЛАНС

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СПІЛКИ МИСЛІВЦІВ та РИБАЛОК

на 1-ше жовтня 1928 року.

АКТИВ

	По Окрвідділ.	По Цен. Рад.	РАЗОМ	% віднош.
I. Наявні кошти.				
Каса	33.940—24	858—03	34.798—27	1,09
Біжуч. рахунки	107.719—37	105.179—24	212.898—61	6,62
Цін. папери	4.603—18	12.723—94	17.327—12	0,54
Перекази	—	22 939—55	22.939—55	0,71
	146.262—79	141.700—76	287.963—55	8,96
II. Майно.				
Нерухоме	73.732—02	9.326—43	83.058—45	2,59
Рухоме	165.145—30	28.8-5—30	194.030—60	6.04
	238.877—32	38.211—73	277.089—05	8,63
III. Капіт. витрати	61.972—05	13.131—72	75.103—77	2,34
IV. Крам.				
В склепі й крамн.	585.641—75	400.674—79	986.316—54	30,71
В дорозі	14.197—13	36.623—31	50.820—44	1,58
Рибороздлод. стан.	—	8.926—42	8.926—42	0.28
Крам видавн.	—	15.373—58	15.373—58	0.48
	599.838—88	461.598—10	1.061.436—98	33,05
V. Матеріяли	—	26.233—38	26.233—38	0,81
VI. Дебетори.				
Райвідділи	177.435—61	35.429—18	212.864—79	6,62
Пристави	—	180.835—64	180.835—64	5,62
Різн. осіб і устан.	183.655—07	62.926—79	246.581—86	7,68
Підзвітн. осіб	—	8.839—46	8.839—46	0,27
Службовц	—	3.894—90	3.894—90	0,12
	361.090—68	291.925—97	653.016—65	20,31
VII. Позики вид.	—	89.000—00	89.000—00	
		89.000—00	89.000—00	2,77
VIII. Вексел. одерж.	—	3.671—49	3.671—49	
		3.671—49	3.671—49	0,11
IX. Витрат. майб. час.	15.292—92	12.458—93	27.751—85	
	15.292—92	12.458—93	27.751—85	0,87
X. Перехідн. сум	3.790—06	1.250—95	5.041—01	
	3.790—06	1.250—95	5.041—01	0,15
XI. Збитки	44.276—03	—	44.276—03	
	44.276—03	—	44.276—03	1,39
Міжконтор. розрах.	343—70	661.547—92	661.891—62	
	343—70	661.547—92	661.891—62	20,61
БАЛАНС	1.471.744—43	1.740.730—95	3.212.475—38	100%

ПАСИВ

	По Окрвідділ.	По Цен. Рад.	РАЗОМ	% віднош.
I. Капітали:				
Зворотний	287.815—42	138.702—19	426.517—61	13,27
Основний	263.475—21	76.283—43	339.758—64	10,57
Запасний	—	17.382—27	17.382—27	0,54
Фонд	45.786—32	37.467—62	83.253—94	2,59
Кошт. асигнов.	—	27.696—45	27.696—45	0,86
	597.076—95	297.531—96	894.608—91	27,83
II. Спец. біжуч. рах.	—	302 273—93	302.273—93	
		302,273—93	302,273—93	9,42
III. Кредитори:				
Райвідділи	6.272—61	485—01	6.757—62	0,22
Представники	—	11.431—92	11.431—92	0,35
Різн. осіб і устан.	85.475—97	413.533—10	499.009—07	15,53
Службовців	—	263—93	263—93	0.01
	91.748—58	425.713—96	517.462—54	16.11
IV. Вексел. до випл.	957—00	426.987—01	427.944—01	
	957—00	426.987—01	427.944—01	13,33
V. Позики одерж.	62.068—74	119.000—00	181.068—74	
	62.068—74	119.000—00	181.068—74	5,64
VI. Перехід. сум.	6.700—15	273—35	6.973—50	
	6,700—15	273—35	6.973—60	0,21
VII. Прибуток	42.973—69	168.607—04	211.580—73	6,58
Власні підпр. (Умань)	8.671—40	—	8.671—40	0,27
	51.645—09	168.607—04	220.252—13	6,85
Міжконтр. розрах.	661.547—92	343—70	661.891—62	
	661.547—92	343—70	661,891—62	20,61
БАЛАНС	1.471,744—43	1,740.730—95	3.212.475—38	100%

Голова Ц. Р. ВУСРМ'у—С. Н. Власенко. **Заст. Голови Ц. Р.—А. П. Савченко.**

Головний Бухгалтер—З. М. Беше,

Укрголовліт 834 кв. Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА—для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя"—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й | НЕДІЛЯ, 26 травня 12 (1929) р. | № 119 (2612)

На соціялістичні рейки

П'ятирічний план, як відомо, охоплює і промисловість, і сільське господарство. Та коли ми розглядаємо п'ятирічний план розвитку сільського господарства, то, насамперед мусимо відзначити, що сільське господарство відстає од промисловости в той час як продукція сільського господарства в 1927-28 р. була рівна — 102,5% передвоєнного часу, продукція промисловости була 114,8%.

З цього відставання випливає низка труднощей, от-як— труднощі хлібозаготівель, загострення сировинної проблеми, скорочення експортних ресурсів, загострення робітничого постачання. Ось чому т. Шліхтер, в доповіді XI Всеукраїнському з'їздові Рад про п'ятирічний план сільського господарства, торкаючись проблеми відставання сільського господарства від промисловости, говорив: „Усунення цього розриву—ось та основна лінія, та основна головна ідея, що червоною ниткою пронизує всі частини нашого п'ятирічного плану".

Як же „п'ятирічка" намагається розв'язати цю проблему? По-перше, перетворити дрібні індивідуальні господарства у великі усуспільнені господарства. По-друге, сполучити соціяльну та технічну реконструкцію в сільському господарстві. Основним змістом п'ятирічного плану сільського господарства є соціялістична перебудова сільського господарства на новій технічній базі.

Цю перебудову тісно зв'язано з розвитком радгоспів та колгоспів. Зокрема щодо колгоспів, план передбачає, що площа під ними од 1½% об'єднаної площі виросте на кінець п'ятирічки до 24,3% або до 9.500 тис. гект. Поруч колективізації посиленим темпом будуть розвиватись і простіші форми об'єднання індивідуальних господарств. В самому процесі колективізації ми входимо масову колективізацію сел і громад. Все це переводиться під знаком чіткої класової лінії, непохитної боротьби проти капіталістичних елементів села, боротьби, що повсякчасно загострюватиметься.

Провадячи широку колективізацію, ми повинні дати для неї технічну базу. Такою базою мусять бути тракторні станції та тракторні колони. За планом передбачається дати 42.800 тракторів, з них радгоспам 4.800; решта на усуспільнення сільського господарства. Але це зовсім не говорить за те, що ми мислимо широкий колективістичний рух на селі тільки на тракторній базі. Це шкідлива думка; кінна тяга, живий ремамент, відограють і відограватимуть дуже велику ролю і місця повинні на цій основі розвивати колективізацію, не відкладаючи її аж доти, поки буде змога одержати трактора.

Завдавши високий темп колективізації план не забуває й індивідуального господарства. Це видно хоч би з того, що в 1933 р. індивідуальні господарства даватимуть 66,6% всієї продукції. Отже піднесення індивідуального господарства, (розуміється, бідняцького й середняцького), допомога йому — стоятиме на одним з центральних місць у нашій роботі в наступне п'ятиріччя. Шляхом до цього будуть—кооперування та контрактація. До 1933 р. кооперацією (с.-господарською) буде охоплено 85% всього селянства, а контрактацією —100% технічної сировини, потрібної для промисловости. Щодо контрактації зернових культур, то таких буде законтрактовано 10.5 мілінів гектарів. 50% капіталовкладань буде дано в індивідуальні господарства; крім того, ім буде даватись всебічна допомога машинами, угноєнням, вилучення насіння; буде широко проведено землевпорядження, меліорацію то-що.

Одним з основних питань наступних років є зернова проблема. Зернова проблема — головне виробниче завдання. Ця проблема має виключне значіння для Союзу. Ось якими словами характеризує її т. Шліхтер: „... Одну четвертину зернової продукції всього Союзу дає Україна, не зважаючи на те, що територія України становить до загально-союзної є рівною 2%. Ви знаєте, що зернова проблема—це найголовніша проблема не тільки тому, що без зерна, без хліба не може працювати промисловість, не може розвиватись експорт, а й тому, що без розв'язання зернової проблеми, зокрема на Україні, не може бути поставлено як слід господарство всього Союзу. Особливе значіння в зерновій проблемі має наш степовий район, бо три чверті всієї зернової продукції України припадає на степовий район".

Збільшення зернової продукції у нас плановано трьома шляхами: 1) зріст площі під зерновими культурами; 2) піднесення врожайности; 3) зміна співвідношення культур у бік переходу до більш інтенсивного господарства,

На Україні зернова проблема і інтенсифікація зв'язані: без інтенсифікації сільського господарства України не можна розв'язати зернової проблеми; екстенсивні форми нам не по руці, бо у нас немає вільної земельної площі. Таким чином основну увагу п'ятирічний план у зерновому господарстві зосереджує на піднесенні врожайности шляхом інтенсифікації сільського господарства. Це нам обіцяє на кінець п'ятирічча дати 444.690 тис. пудів додаткового хліба, причому питома вага індивідуального господарства в зерновій продукції знизиться з 95,2% до 71%, а соціялістичний сектор зросте з 4,8% до 29%. Валова продукція зернових культур Степу зросте на 52,4%; товарова продукція зернових культур—на 290.970 тис. пудів.

Поки що наше народне господарство залежить від непланового індивідуального анархічного господарства. Інтереси будівництва соціялізму вимагають наше сільське господарство пересунути на соціялістичні рейки. П'ятирічний план так і складено. Поруч указаних вище заходів, величезної ваги набірають найпростіші форми поліпшення сільського господарства, іншими словами, здійснення агромінімума. Ці заходи, разом з колективізацією, разом з поширенням технічних культур, разом з технічною реконструкцією, повинні бути в центрі нашої роботи для неухильного виконання постанов XI з'їзду Рад України.

Передвиборна кампанія в Англії

Кожна партія сподівається прийти до влади

Комуністи розвивають енергійну класову пропаганду

ЛОНДОН, 25. Передвиборна кампанія в Англії відбувається тихо. Всі партії старанно уникають конфліктів у питаннях зовнішньої й загально-імперської політики. Промови консерваторів, лібералів і членів робітничої партії так мало відмінні по суті одна від одної, що можна було б подумати, що у них є спільна платформа. Комуністичні кандидати провадять енергійну кампанію, наполягають на питаннях класового характеру, але капіталістична опозиція, діючи, можливо, за мовчазною взаємною угодою, намагається всіма способами обходити виклики, що їх кидають комуністи. Одно з небагатьох питань, в якому партії вважають, що вони розходяться,—це питання про визнання радянського уряду. Але і це швидше претенсія, ніж дійсність. І робітнича, і ліберальна партія дотримуються приблизно однакового погляду, наполягаючи на визнанні з умовою одержання гарантії проти комуністичної пропаганди. Щодо результатів виборів, то політичні експерти надто стримані в галузі передбачень.

Ліберали певні, що збільшать свої голоси коштом робітничої партії по промислових центрах. Робітнича партія вважає, що приріст голосів ліберальної партії станеться коштом консерваторів. Болдвін пророкує, що консерватори втратять 70 місць і повернуться до парламенту, маючи 330 мандатів, тобто невелику більшість проти об'єднаної опозиції. Мекдоналд вважає, що робітнича партія матиме 300 мандатів, бо ліберали дістануть змогу регулювати співвідношення сил.

**

ЛОНДОН, 24. Агентство Рейтера повідомляє: „Виступаючи в Гуллі, колишній міністер фінансів в уряді робітничої партії Сновден заявив, що коли б його послали на міжнародню конференцію для урегулювання репарацій і боргів, він не приніс би інтереси свого народу з жертву народам інших країн, яким далеко краще живеться, ніж англійцям. Сновден не погоджується з думкою, згідно з якою наступні уряди мають вважати себе за зв'язаних діяннями попереднього уряду. В справі угод, що їх уклав Черчіль про надходження воєнних боргів від Франції, Італії і малих націй, Сновден заявив, що ці країни платять далеко менше, ніж доводиться платити Англії за те, що вона позичила в Америки для потреб цих країн.

**

ЛОНДОН, 25. Як повідомляє агентство Ройтер, у відозві до своїх виборців Ллойд Джордж заявляє, що незалежно від того, хто переможе на виборах, майбутній уряд матиме в парламенті тільки незначну більшість „Коли мене оберуть до парламенту—заявив Ллойд Джордж—то я зажадаю, щоб уряд негайно практично відгукнувся на пропозицію Гувера, якій у своїй декларації заявив, що Спол. Штати згодні співробітникувати з іншими націями в справі одночасного і широкого зменшення озброєнь, бо тільки це дає певну гарантію проти війни і сталі основи для миру. Отже, треба негайно скликати міжнародню конференцію, щоб обговорити заходи, які спричинять до рішучого зменшення озброєнь, що тепер збільшуються".

**

ЛОНДОН, 25. Як повідомляє агентство Ройтер, виступаючи в Манчестері, Мекдоналд заявив, що проблему розоброєння не розв'яжуть аж доти, доки не буде дипломатичного визнання радянського уряду.

**

ЛОНДОН, 24 Агентство Рейтера сповіщає: „Вортінгтона Еванса (військовий міністер), коли він виступав у питанні про становище в СРСР, не раз перебивали вигуками з місць. Еванс зупинився на тому, що охарактеризував, як „безнадійний і огидний провал націоналізацію в Росії", тоді хтось з місця крикнув: „Ваша комісія, що їздила до СРСР, не говорить цього". На це Еванс відповів: „Це була не наша комісія, це були ділові люди, які поїхали туди по справи". На це пролунали голоси: „І вони дістали їх". „А чи не були вони оплачені?" запитав сер Еванс. На це була сила відповідей: „Ні". Немає причин, сказав далі Еванс, з яких не треба б було провадити торгівлю з СРСР, коли хтонебудь хоче ризикувати".

Джойсон Гікс, виступаючи в Бедфорді, заявив: „Уряд ладен відновити торговельні та дипломатичні стосунки в усякий мент, коли СРСР побажає прийти до нас з такими ж чесними цілями і з таким же дружнім відношенням, які виявляють у Лондоні Франція та Німеччина. Двері для СРСР відчинені. Ми купуємо з СРСР більше, ніж вона купує в нас".

**

ЛОНДОН, 24. Сьогодні в Англії святкують „день імперії". Школярів примушують брати участь у патріотичних маніфестаціях—співачим ув'язненням. В Алуені обрання комунальними прапорами і салютувати монархії. Церемонії, що їх провадять дорослі, полягають у походах та виконанні джінгоїстських пісен та у виголошенні імперіялістичних промов.

Розгул реакції у Франції

ПАРИЖ, 25. Урядовим декретом розпущено муніципальну раду в Ривсальті. Декрет видано ще до закінчення розсліду про правомочність виборів, призначеного, у зв'язку з протестом потерпілого поразку антикомуністичного бльоку. Переобраний на мера Рівсальта комуніст Ружон нині перебуває в попередньому ув'язненні, у зв'язку з виставленим йому обвинуваченням у фальсифікації виборів. „Новий акт насильства над комуністичним муніципалітетом—пише „Юманіте"—красномовно свідчить про те, на яку фікцію перетворилося загальне виборне право у третій республіці".

**

ПАРИЖ, 25. На нараді міністра внутрішніх справ з префектом поліції Кіппом, вирішено вжити заходів ,щоб точно додержати обмежені правила підчас призначеного на завтра традиційного походу паризьких робітників до стіни комунарів. Ці правила забороняють: розгортати прапори і—співати пісень не на території цвинтару „Пер ля Шез", нести гасла тощо. Компартія у відозві до робітників зказує, що завтрашня демонстрація являє собою не тільки традиційне паломництво до місця розстрілу тисяч героїв комуни, але й огляд робітничих сил, щоб посилити боротьбу проти сваволі реакції, за вимоги робітничої класи, проти соціял-демократії, що закривавила свої руки кров'ю берлінських робітників та проти версальців усіх країн, що організують напад на переможну радянську комуну.

**

ПАРИЖ, 22. На другий день після свого переобрання, комуністичний муніципалітет Бобіньї ухвалив домагатися амнестії політичним ув'язненим. В Алуені обрання комуністичного муніципалітету супроводжувалося хуліганськими вихватками фашистів. Робітники відповіли на це стихійним мітингом на пошану нового муніципалітету.

Конференція европейських компартій

Відозва конференції до берлінських робітників

БЕРЛІН, 24. У Брюселі відбулася конференція комуністичних партій 13 капіталістичних країн Европи. На цій конференції одноголосно ухвалено резолюцію, в якій конференція шле привітання робітникам Індії в їхній геройчній боротьбі проти об'єднаних сил британського імперіялізму, тубільних визискувачів та соціял-реформістів, як Англії, так і Індії. Конференція прийняла відозву до робітників Індії. Відозву, помічену Брюселем і датовану 16 травня, підписали від імени конференції: Тельман (Німеччина), Торрес (Франція), Белл (Англія), Запотоцький (Чехословаччина), Дімітров (Балканські країни), Ганзен (Скандинавія).

**

БЕРЛІН, 23. Тут опубліковано відозву, що її прийняла Брюсельська конференція европейських комуністичних партій до робітників, робітниць та пролетарської молоді Берліну.

У відозві сказано: „Голосна мета німецьких соціял-фашистів при провокаційній забороні демонстрації 1-го травня, полягала в тому, щоб підготувати Німеччину до участи в контрреволюційній війні проти першої держави переможної пролетарської диктатури. Ваша відважна оборона проти соціял-фашистів перетворила травневі дні на грандіозну демонстрацію бойової солідарности з робітниками Радянського Союзу".

„Наша конференція зібралася, щоб обговорити методи й шляхи організованої боротьби проти імперіялістичної війни й для оборони Радянського Союзу. Травневі дні здаються нам запорукою того, що берлінські робітники візьмуть активну участь на чолі німецької робітничої класи й в союзі з робітниками та всіма іншими трудящими всіх країн і з гнобленими масами колоній та напівколоній у революційній боротьбі проти реакційного походу на Радянський Союз і зуміють обернути день першого серпня на відважний міжнародній виклик на адресу імперіялістів та їхніх соціял-фашистських помічників".

Відозву від імени конференції підписали: Белл (Англія), Торрес (Франція), Дімітров (Балкани), Запотоцький (Чехословаччина), Бітнер (Польща), Сіллен (Скандинавія).

Англійська рука в афганських подіях

ЛОНДОН, 25. Агенство Ройтер повідомляє із Сімли (Індія): „Аманулла, що йому англо-індійський уряд дав змогу переїзду від афгано-індійського кордону до Бомбею, за чутками, виїздить до Риму. До від'їзду Аманулли із Афганістану спричинила поразка його останнього війська військом Хабібулли біля Келаті-Гільзаї. Після цієї поразки Аманулла виїхав уночі до Кандагару, а звідти до Чаману.

**

ЛОНДОН, 25. „Дейлі Мейль" заявляє, що від'їзд Аманулли з Афганістану не викликав здивовання в добре поінформованих лондонських колах. „Дейлі Геральд", коментуючи становище в Афганістані, підкреслює, що у внутрішній політиці Хабібулла дотримується курса крайньої реакції, винищуючи всі реформи. У зовнішній же політиці він заявляє ворожість до радянського уряду і дружні почуття до англійського. За загальною думкою—заявляє „Дейлі Геральд"—Хабіб-Ула зобов'язаний своїм вступом на престол колишньому англійському послові в Кабулі-Гемфрісові

Безглузда декларація японських рибопромисловців

ТОКІО, 24. Як повідомляє преса, Горіо-Суісан-Кумійай (асоціяція рибопромисловців у радянських водах) вчора вручила міністрові хліборобства й прем'єрові офіційальний текст декларації, де заявляє про постанову асоціації вільно ловити рибу. Повідомляють, що міністер хліборобства Ямамото викликав депутата урядової партії Сейюкай Сасакі (один з керівників асоціяції) і зробив йому перестрогу, засудивши безглузді кроки асоціяції. За повідомленням „Токіо Асахі", повпредство СРСР в Японії вчора відмовило представникові Горіо Суісан-Кумія-Іде дати візу на в'їзд до Хабаровська.

**

ТОКІО, 25. Всі газети сповіщають, що тов. Трояновський, який одвідав тов. мін. закордонних справ Іосіду, енергійно протестував проти оголошення свободного рибальства і вимагав від японського уряду пояснень в приводу цього заходу рибопромисловців. Іосіда висловив жаль з приводу небажаної позиції рибопромисловців і додав, що уряд вживе потрібних заходів, щоб ліквідувати ці операції рибопромисловців.

Криза репараційних переговорів

ПАРИЖ, 24. Як повідомляють французькі газети, німецький експерт Феглер подав у відставку, у зв'язку в тим, що він наполягав на потребі визначити середній розмір щорічних внесків Німеччини на рівні 1.650 марок, як цього вимагав спочатку Шахт. Крім того, Феглер не вважає за можливе платити довше як 37 років, тоб-то, сплачувати союзницьку заборгованість Америці коштом Німеччини. Це мотивування відставки Феглера показує, наскільки серйозна теперішня криза в роботах конференції. Французька преса намагається утворити враження, що ці вимоги висував сам Феглер, як представник німецької важкої промисловости. Проте, насправді ці вимоги відповідають лінії німецької делегації в цілому. Французька преса заздалегідь покладає всю відповідальність за можливий розрив на німецьких експертів, підкреслюючи їхню дуже велику залежність від німецької важкої промисловости.

***

БЕРЛІН, 25. Повідомлення Вольфа про ходу репараційних переговорів відзначає, що меморандум експертів держав-кредиторів підвищує запропоновані Юнгом розміри репараційних платежів на 52.800 тис. марок на рік. Далі агенство повідомляє, що німецька делегація зажадала, щоб експерти держав-кредиторів точно формулювали своє ставлення до німецьких застережень. Націоналістична фракція райстагу ухвалила резолюцію, де вимагає припинити репараційні переговори.

„Радянсько-естонський договір відповідає інтересам Естонії"

РЕВЕЛЬ, 24. В інтерв'ю, даному представникам преси, естонський міністер закордонних справ Латтік докладно схарактеризовав укладений між СРСР і Естонією торговельний договір. Підкреслюючи, що в основу договору покладено принцип найбільшого сприяння та що він регулює роботу торгпредства й інших господарських органів СРСР, міністер вказав на особливе значення артикулів договору, що стосуються залізничного транспорту через Естонію до СРСР. Орган аграріїв «Кайя» приєднується до побажання «Известій» про дальше зміцнення радянсько-естонських добросусідських взаємин, зважаючи, що це зміцнення відповідає і інтересам Естонії.

Скасування вислання берлінського кореспондента „Правды"

БЕРЛІН, 25. Агентство Вольфа сповіщає: «В питанні про вислання Берлінського кореспондента «Правды» Гросмана міністер внутрішніх справ звернувся до берлінського поліцай-президента з розпорядженням, де заявляє: «Якщо вірно, що Гросман живе в Німеччині з 1893 року, що йому 66 років, що його дружина є тяжко нервово хора, щоб обидва його сини вчаться в німецькій вищій школі, то з почуття людности я даю згоду на скасування вислання Гросмана і на дозвіл його подальшого перебування в Німеччині. Далі міністер просить поліцай-президента попередити Гросмана, що він відповідає за всі повідомлення, що їх посилають «Правді», навіть, коли і не він їхній автор».

Доля польського комуніста Пашина

ЛЕНІНГРАД, 24. У латвійському будинкові освіти відбулися об'єднані збори поляків та латвійців, що живуть у Ленінграді, присвячені питанню про долю польського комуніста Пашина, що їхав до СРСР і якого передала Латвія в руки польської поліції. Збори прийняли резолюцію, в якій заявляють, що латвійська влада відіграла ролю політичного шпигуна для пілсудчиків, так само, як вона ладна грати цю ролю для інших капіталістичних держав. Видавши Пашена, що проїжджав латвійською територією, польській поліції, латвійська влада порушила звичайне у міжнародній практиці відношення до політичних діячів.

Радянський Союз

35-тиріччя московської організації ВКП(б)

МОСКВА, 25. 25 травня відбулося урочисте засідання МК і МКК спільно з інститутом Леніна, товариством старих більшовиків і представниками робітничих організацій, присвячене 35-тиріччю московської організації. Московську організацію вітав від імени ЦК т. Ярославський. Вітали її також представники ленінградської, тверської й тульської парторганізацій, робітники фабрик і заводів «Красный пролетарий», «Богатырь», «Освобожденый Труд», «Донбасівські Шахтарі», товариство старих більшовиків і губпартшкола.

Порядок надсилання на роботу звільнених за порушення труддисципліни

МОСКВА, 25. Наркомпраці СРСР запропонував біржам праці, посилаючи безробітних на роботу до держпідприємств та установ, віддавати перевагу особам, що їх не звільнено за порушення трудової дисципліни. Звільнених не повинно за яких хоч умов посилати на роботу до того ж підприємства або установи протягом 6-ти місяців з дня звільнення.

Зменшення строку зберігання звітности

МОСКВА, 25. З постанови НК РСІ СРСР усю грошеву й матеріяльну звітність, що не має науково-історичної цінности, установи та підприємства повинні зберігти не 10 років, як це практикується тепер, а тільки 6 років. Усю грошево-матеріяльну звітність доби військового комунізму (по 1922 рік включно) і за 1922—23 р. треба здати паперовій промисловості.

За переслідування селькора

РОСТОВ н/Д., 25. Закінчився суд над гонителями селькора Немова. Суд потвердив активну громадську роботу Немова і визнав за доведену вину підсудних. Суд засудив колишнього голову сельради Брюхина до 5 років тюрми, заступника його Заврентьєву до 3 років і кол. секретаря осередку Гієнко до 2 років тюрми.

Вичищено з партії

КУРСЬК, 25. За розглянутими заявами на членів партії (їх надійшло понад 200) виключено з організації 10 чол.: 3-х за службу у білих, 1 розтратник (розтрата дуже прихована), 1 за антисемітизм, решта вихідці з жандармів. Вичищені були з партії в 1925 р.

Нафтові промисли на Уралі

ЛЕНІНГРД, 24. Комітет відрядив на Чусовські нафтовища дві додаткові партії — топографічну та географічну. Скваино виряджають два геолого-розвідкові загони, щоб закласти 4 нові свердловини.

***

ЛЕНІНГРАД, 25. Для перевозу нафти на Уралі почато термінові роботи, щоб підготувати водний транспорт. Туди привозять землечерпальні каравани, щоб поглибити річки Каму та Чусову. Буде збудовано спеціяльну фльоту для перевозу нафти.

Німецький посол в СРСР п. фон-Діркесен

про перспективи культурно-господарських взаємин між Україною і Німеччиною

25-то травня, о 12-й год. дня, німецький посол в СРСР п. фонДіркесен прийняв представників столичної преси. Він мав з ними розмову в питаннях, що їх від імени преси поставив відповідальний керівник Ратау тов. Гарін.

На прийомі були, крім представників преси, німецький генеральний консул на Україні д-р Вальтер, перший секретар німецького посольства п. Бройтігам і представник Уповнаркомзакправ.

На запитання, поставлені на розмові, п. посол відповів:

— Я прибув на Україну, щоб яко мога швидше після мого вступу до виконання обов'язків, зробити візиту Українському урядові, а також ознайомитися з українською культурою і господарським життям України, що має велике значення для всього Радянського Союзу.

Я маю намір тепер відвідати тільки Київ, але сподіваюся пізніше мати змогу відвідати також і інші місцевості України, особливо Одесу, Дніпрельстан і Донбас.

У справі розвитку господарських взаємин між УСРР і Німеччиною я гадаю, що здійснення п'ятирічного плану дасть цим взаєминам, які вже тепер досить значні й інтенсивні, новий товчок вперед. Взаємні культурні зв'язки протягом останніх років виявили втішне піднесення. Я можу вказати на участь українських учених у «Тижні істориків» в Берліні, на відвідання УСРР головою «Нотгемайншафт дер Дейтшен Вісеншафт» проф. Шмідт Отт, а також і на угоду про взаємний книжковий обмін між українськими і німецькими культурними закладами.

Я радий, що найближчим часом ці культурні зв'язки будуть ще раз продемонстровані, завдяки участі численних і видатних німецьких учених в конгресі сходознавців.

На запитання про перспективи дальшого розвитку технічної допомоги від Німеччини, будівництву в СРСР і на Україні, п. посол відповів:

— Багато німецьких техніків уже тепер працюють в УСРР. Над дальшим розробленням цього питання працює товариство «Культура і Техніка». Ми, природньо, цілком готові дати знання наших спеціялістів Радянському Союзові для розвитку його індустрії. Було б дуже бажано, щоб побажання радянських організацій у цій справі були яко-мога швидше передані нам, бо добір повинно провадити дуже старанно і, щоб здійснити це завдання—буде потрібний певний час.

Представники преси цікавились питанням про взаємний обмін студентами і молодими вченими між УСРР і Німеччиною.

— Мені відомо — сказав п. посол, що вже тепер певне число українських студентів учиться в Німеччині. Було б дуже бажано, коли б взаємний обмін студентами і молодими вченими набув ще більшого розвитку. Щодо організації цього обміну відповідні заклади УСРР і Німеччини повинні найближчим часом прийти до згоди. Насамперед слід було б мати на увазі відрядження до Німеччини молодих учених вивчати спеціяльні питання.

Щодо своїх вражінь з виставки української графіки, п. посол сказав:

— Виставка української книжкової графіки справляє оригінальне і солідне враження. Я сподіваюся, що німецька прикладна графіка дасть українським художникам новий товчок для творчости.

Щодо поглиблення культурного зв'язку, то я вважаю, що у відповідях на попереднє запитання накреслено дальші можливості для розвитку її. Виступи українських учених у «Тижні Істориків» викликали з Німеччині великий інтерес. Особливо приємне враження на німецьку суспільність свого часу справив український павільйон на виставці преси в Кельні. Його організовано і продемонстровано з великим смаком і розумінням справи.

На запитання, яке враження справила на п. посла столиця України, п. фон-Діркесен відповів: «Столиця України справила на мене чудове враження. Звернув на себе увагу цілком сучасний вигляд міста. Харків справляє враження міста, що швидко розвивається. Про це свідчать ріжноманітні нові будівлі за останні два роки.

Я можу тільки повторити те, що я вже сказав у моїй промові підчас прийому, який організував Уповнаркомзакправ, — що місто Харків відбиває трудову енергію українського народу і його волю просуватися вперед.

До перебування п. фон-Діркесена в Харкові

25-то травня німецький посол в СРСР п. фон-Діркесен з дружиною, генеральний консул Німеччини на Україні д-р Вальтер і перший секретар німецького посольства в Москві п. Бройтігам в супроводі представника Уповнаркомзакправ відвідали виставку німецької прикладної графіки, що міститься в будинку Держпромисловости. Під час огляду виставки п. фон-Діркесенові представлено українського художника тов. Анатоля Петрицького, про праці якого п. посол знав ще закордоном. П. Діркеснові передано альбом театральних шкіців Петрицького у виданні Держвидаву України.

На виставці п. посол лишив запис про свої враження.

Потім п. фон-Діркесен докладно оглянув будинок Держпромисловости. Адміністрація будинку передала п. послові альбом знимків будинку Держпромисловости.

О 12-й год. дня, по скінченні огляду будинку Держпромисловости, п. посол прийняв представників столичної преси.

О 1-й год. 30 хв. дня у парадних кімнатах Уповнаркомзакправ відбувся прощальний сніданок на пошану німецького посла та його дружини.

О 7-й год. 25 хв. вечора п. фон-Діркесен з дружиною в супроводі представника Уповнаркомзакправ тов. Мотузки виїхав до Київа, де намічено відвідання голови окрвиконкому, президента ВУАН, ряду музеїв, радянських установ тощо. На вокзалі з п. послом та його дружиною прощались робітники уповнаркомзакправ і місцевий консульський корпус у повному складі.

У Київі п. посол гадає пробути до 28 травня.

Плямують шкідників транспорту

МОСКВА, 25. Відкрився Всесоюзний з'їзд інженерно-технічної секції робітників інженерного транспорту. По короткій промові інженера Данлова, з'їзд під бурхливі оплески приймає привітання колегії ОДПУ, де говориться: «IV Всесоюзний з'їзд інженерно-технічних робітників залізничного транспорту обізнавшись з опублікованим у газетах вироком колегії ОДПУ в справі контрреволюційної шкідницької організації на транспорті повнотою солідарізується з вироком і рішуче відмежовується від зрадників нашої соціялістичної батьківщини.

З'їзд обіцяє прикласти всіх сил до ліквідації з найкоротший строк наслідків шкідництва, а також запевняє у своїй всебічній підтримці в боротьбі з шкідниками».

КИЇВ, 25. Київський ОМБІТ звернувся до всесоюзного з'їзду рад з такою телеграмою: «Від імени 4-х тис. інженерно-технічних та агрономічних робітників Київщини висловлюємо своє глибоке обурення в зв'язку з викриттям контрреволюційних шкідників на транспорті та в платиновій промисловості. Інженерно-технічні робітники Київщини цілком схвалюють заслужену кару шкідникам, що використовували довір'я радянської влади для контр-революційних намірів, і запевняють всесоюзний з'їзд рад, що вони напружать усі сили, знання й досвід для подальшого успішного розгортання соціялістичного будівництва й обіцяють нещадно боротися з усіма, хто заважатиме загальній роботі. Усі інженерно-технічні організації повинні уважно переглянути свої лави й очистити їх від негідного елементу в момент напруження усіх сил трудящих нашої країни.

1-й Український фізіологічний з'їзд

Український Фізіологічний З'їзд, що відкривається в Харкові 26 травня, закінчує справу об'єднання українських фізіологів і всієї науково-дослідчої роботи в галузі фізіології й суміжних дисциплін, що провадиться на Україні.

Хоч наявність тісного зв'язку між окремими установами, що провадять наукову роботу в даній галузі знання, є одна з основних умов для успіху цієї роботи, до останнього часу цей зв'язок був недостатнім. Для здійснення цього й було організовано літом минулого року Українське Фізіологічне Товариство. Це Товариство повинно було об'єднати фізіологів і біохеміків України. За цей рік були організовані Філії цього Товариства в Харкові, Київі, Одесі й Дніпропетровському, Український Фізіологічний З'їзд мусить остаточно оформити це об'єднання фізіологів України. Цей З'їзд мусить бути важливим етапом в справі будівництва наукової роботи й української радянської культури.

Поміж тих завдань, що стоять перед нашою країною в зв'язку з перебудуванням всього господарства на нових соціялістичних підставах, є низка завдань, в здійсненні яких робітники в галузі фізіології й суміжних дисциплін можуть взяти найактивнішу участь і відограти велику ролю.

В нашому радянському Союзі в теперішній період індустріялізації й реконструкції всього господарства наука призвана грати велику ролю, бо ця реконструкція мусить провадитись на підставі використання всіх новіших досягнень науки й техніки, на підставі підведення під всі заходи твердого наукового фундаменту. Можна навести як приклад цілу низку питань з ріжних галузів фізіології, біохемії й суміжних дисциплін, розв'язання яких тісно зв'язане з задачами соціялістичного будівництва.

Візьмемо, напр., питання фізіології й біохемії харчування; в справі організації громадського харчування, що є одна з важливих ланок в справі соціялістичного будівництва, на долю фізіології й біохемії випадають важливі задачі. Багато проблем треба пропрацювати по науково-дослідчих лябораторіях раніше, ніж приступити до їх практичного переведення до життя.

А питання фізіології труда, що мають таке велике значіння для раціоналізації труда, або питання біохемії м'язневої втоми; можна було б навести ще низку питань, вирішення яких зв'язано тісно з ріжними практичними питаннями, хоч би, напр., в галузі охорони здоров'я.

І зараз науково-дослідча робота в галузі фізіології й біохемії розгорнулась на Україні дуже широко. Є низка Інститутів і Лябораторій не гірших за кращі закордонні Інститути. Українські вчені є піонери в справі розроблення низки важливих наукових питань.

Так, напр., особливо важливе місце належить Україні в справі вивчення вітамінів, цих, як ми тепер знаємо, необхідних складних частин нашої їжі, вивчення ролі вітамінів в нашому харчуванні, змісту їх в ріжних харчових продуктах, і вивчення тих порушень в нашому тілі, що виникають, коли ми вживаємо їжу, в якій нема вітамінів.

Питання біохемії й фізіології вітамінів мають величезне практичне значіння. Неможливо раціоналізувати харчування, коли не використати всіх найновіших наукових досягнень в цій галузі.

Таке значіння мають роботи й по інших проблемах харчування. Не менш важливе значіння мають роботи з фізіології праці, з вивчення хемізму м'язневої діяльности, з вияснення того, які речовини підлягають в м'язах перетворенням при їх роботі або дослідження над тим, яку ролю відограють в нашому організмі гормони, ці речовини, що виробляються так званими залозами внутрішньої секреції, порушення в діяльності яких є причина цілої низки захорувань, підчас дуже важких, що пошкоджують здоров'я й працездатність нашого населення. Можна було б назвати цілу низку інших питань, що вивчаються в наших лабораторіях і вивчення яких, як видно з вищенаведеного, тісно зв'язане з задачами нашого будівництва.

Проте, треба сказати, що не завжди робота наших дослідчих установ ув'язана як треба з основними завданнями соціялістичної перебудови нашої країни. Не завжди й не всі наукові робітники зважають на значіння пляновости в науковій роботі.

В справі вияснення важливости внесення пляновости до наукової роботи (наукова робота по самому своєму значінню не може не бути роботою, що провадиться за пляном), 1-й Український Фізіологічний З'їзд може відограти велику ролю. На ньому мусять бути зроблені підсумки пророблєної роботи, але що особливо важливо, мусить бути висунуто як основна задача проблеми плянування науково-дослідчої роботи, проблема координації роботи окремих дослідчих установ й ув'язки науково-дослідчої роботи з задачами й потребами нашого господарства Треба, щоб надалі наукові з'їзди, заслухуючи й обмірковуючи наслідки роботи окремих науково-дослідчих установ, разом з тим пророблювали б питання ув'язки роботи окремих установ. Плянування цієї роботи й висунення на перший плян для пророблення в першу чергу тих питань, що в даний момент найтісніше зв'язані з завданнями соціялістичної реконструкції нашого господарства й нашої промисловости.

Перший крок в цьому напрямкові робить теперішній з'їзд. На ньому програмним питанням поставлено питання «харчування», що таке велике значіння має для нашої країни: воно поставлено для того, щоб виявити погляди фізіологів що-до суперечних питань фізіології харчування, щоб накреслити, які проблеми з цієї галузі мусить бути пророблені по науково-дослідчих установах раніше, ніж довести їх широким масам населення.

Але це лише перший крок, за ним мусять піти наступні кроки, треба сподіватися, що наступні наукові з'їзди будуть мати відповідальне місце поміж органів, що планують наукову роботу.

Поки ж, ми певні, що й перший Український Фізіологічний З'їзд буде важливим етапом в справі розвитку фізіолог. науки на Україні й пристосування її до потреб соціялістичного будівництва, й що робота фізіологів України, об'єднана в Українське Фізіологічне Товариство, надалі ще більше пошириться й буде найтісніше ув'язана з завданнями будівництва української радянської культури.

Проф. О. ПАЛЛАДІН.

V-й Всесоюзний З'їзд Рад

Звіт Уряду Союзу РСР

Доклад Голови Раднаркому СРСР тов. О. І. Рикова

(Продовження)

У другій частині свого докладу, присвяченій питанням внутрішньої політики, т. Риков вказав, що на перший погляд найхарактерніше і найнаочніше в сучасній господарській обстанові—це ряд суперечливих господарських фактів. З одного боку ми будуємо Дніпровську станцію і коло неї споруджуємо величезний промисловий комбінат з величезних заводів металевої й хемічної промисловости; вкорінюємо на селі десятки тисяч тракторів і т. д., з другого боку, поруч цього, у нас є харчові труднощі і такі факти, як забірні книжки. Ця характеристика господарської обстанови — говорить т. Риков,—є виявлення величезних зрушень, що сталися в економіці в житті нашої країни за час, що відокремлює цей з'їзд від попередніх з'їздів.

Зазначена суперечливість господарської обстанови не має аналогії в попередніх роках, що ми їх прожили з вами після Жовтневої революції. То були труднощі в період відновлення господарства, на старому технічному рівні і за інших соціяльних взаємин. І дуже помилився б той, хто спробував би в аналогіях з минулими раніш труднощами шукати метод, щоб розв'язати нинішні труднощі. Ми піднеслися тепер на величезну височінь проти того рівня життя, що був 3—4 роки тому. Отже, тепер у боротьбі з господарськими труднощами ми можемо застосовувати не тільки далеко могутніших засобів, а й нових метод. Цілком зрозуміло, що хоч труднощі помітно вже другий рік, але наше господарське будівництво створює дійсні засоби, щоб корінним чином їх подолати.

Розглянутий і затверджений з деякими доповненнями п'ятирічний план—це найнаочніше виявлення тих нових завдань, які перед нами стоять і тих нових вимог, що їх соціялістичне будівництво висуває до кожного з нас. Той п'ятирічний план, що ми його подаємо на цей з'їзд, стоїть на плечах плану ГОЕЛРО. Енергетична база ГОЕЛРО залишиться основою розвитку індустрії і в п'ятирічному плані. Але в п'тирічному плані ми йдемо на багато далі того, що передбачалося планом ГОЕЛРО. Ми розраховували, що протягом 10—15 років, ми повинні будемо збудувати 30 нових районних електростанцій з загальною потужністю близько півмільйона кіловат (вірніше 1.750.000 кіловат). Що зроблено? З цих 30—7 тепер працює, 8—будуються, 5 проектуються. Районні станції, що працюють, дають потужність близько півмільйон кіловат. В-осени цього року почнуть працювати ще 10 тис. кіловат. П'ятирічний план передбачає, що протягом 5-ти років буде закінчено не 30, а 40 районних станцій і дадуть вони потужність не 1.750.000 кіловат, як це передбачалося планом ГОЕЛРО, а понад з мільйон. кіловат П'тирічний план передбачає, отже, підготування потужного засобу піднесення енергетики, а через піднесення енергетики утворення нових форм промисловости та праці. З чорної металургії ми, цього року, досягаємо передвоєнного розміру виробництва, вкладаючи в неї цього року 235 мільйон. карб. на капітальне будівництво. Чавун та машинобудування ще довгий час посідатимуть видатне місце в нашому промисловому будівництві. Інакше і не може бути. Чавун є, так би мовити, основний вихідний матеріял індустріялізації країни. Тепер ми посідаємо шосте місце у світі щодо виробництва чавуну. До кінця п'ятирічки ми посядемо третє місце, коли темп розвитку Америки й Німеччина буде приблизно, такий же, який він був останніми роками. Друга царина промисловости, що має велетенське значення з погляду реконструкції господарства, є хемічна. Роля хемії щодо збільшення продуктивности землі видна хоча б з того, що, як говорить практика, коли прикладати науку до хліборобства, 1 тона азотистого угноєння може дати додатково збору 3 тони хліба або ½ тони бавовни, або 13 тон буряків. Ось цей додатковий збір сільсько - господарських продуктів можна тільки мати шляхом розвитку хемічної промисловости в Радянському Союзі. Але хемічна промисловість є в нашому Союзі зовсім нова царина. До Жовтневої революції хемічної промисловости,, власне кажучи, майже не було. Селяни мене іноді запитують, чому так багато уваги приділяють важкій індустрії і так багато туди відпускають коштів, а на сільське господарство мало відпускають коштів і мало про нього говорять та думають.

Ну, що, до розмов про сільське господарство, то їх стільки хоч, по суті зовсім не правильно, що ми мало даємо коштів на сільське господарство, а по-друге, треба на увазі мати, що сам розвиток сільського господарства величезною мірою залежить від важкої промисловости. Цього року ми виробимо сільсько - господарських машин на передвоєнні (прейскурантні) ціни на 210 млн. карб., а під кінець п'ятирічча це виробництво досягне 610 млн. карб. Але розвиток с.-г. машинобудівництва зв'язаний собі теж із виробництвом чавуна, що з нього сільсько - господарська машина робиться, тобто із розвитком важкої промисловости. Передвоєнного часу, в царській Росії виробляли с.-г. машин всього на 67 млн. карб. П'ятирічний план передбачає досить великий розмах реконструкції і легкої промисловости, але не треба забувати, що роз міри її розвитку залежать не тільки від обсягу реконструкції а й від кількости сировини, що її може дати сільське господарство. У зв'язку з цим я відповім на питання, що його останніми часами мені ставили на всіх з'їздах і на всіх конференціях: чим пояснити, що промислова продукція набагато перевищила передвоєнні розміри, а промислових виробів нема ні по міських кооперативах, ані по селах, а товарний голод і досі не меншає. Річ у тім, що обсяг попиту в нашому Союзі росте не менше, а іноді, й більше, ніж росте виробництво, завжди величезній масі людей, становище яких поліпшується. Невеличке збільшення попиту кожного зокрема дає велетенські цифри загального збільшення попиту в країні. Цей процес спостерігатиметься ще довго, бо після царя ми піднімаємо народні верстви і народні потреби з глибочезної ями.

Цього року почнають вступати в виробництво деякі з тих заводів, які ми почали будувати кілька років тому, а на кінець п'ятиріччя становище в цьому розумінні зміниться істотно. П'ятирічний план передбачає, що в кінці п'ятиріччя приблизно 30% гуртової продукції буде одержано вже від нових підприємств. Це означатиме величезне зростання додаткової продукції. Ті величезні кошти, що ми їх тепер вкладаємо в капітальні роботи, починають мати дедалі більший обіг і збільшувати товарну масу.

На даній стадії темп індустріялізації залежить від обсягу капітального будівництва насамперед. П'ятирічний план передбачає видатки на капітальне будівництво у плановій промисловості близько 16,5 міліярдів крб. за п'ятиріччя, а разом з електрофікацією близько 20 міліярдів крб. Посильно це, чи не посильно? І досвід минулих років, коли нам фактично вдавалося здійснювати капітальні витрати навіть у трохи більшому розмірі, ніж намічалося планами, і підрахування, зроблені нашими економістами, показують, що за правильної політики, за добре поставленої роботи, намічений у п'ятирічці темп не тільки здійснимий, але може бути й посилений.

Досвід попередніх років та наростання темпів промислового розвитку нашої країни доводять можливість та досяжність таких темпів зростання господарства, що здаються разючими з буржуазного погляду. Розгадка цих разючих темпів, проте, полягає в тому, що у капіталістичній системі виробництва більша частина додаткової вартости йде на непродуктивне споживання. Класа капіталістів у царській Росії, наприклад, за вирахуванням наших економістів, непродуктивно витрачала близько половини додаткової вартости.

У нас випали не тільки непродуктивні класи і, значить, їхнє непродуктивне споживання, а й ряд непродуктивних видатків, зв'язаних з усіма умовами капіталістичної системи виробництва й обігу та з подоланням перешкод, що ставить виробництву приватна власність на землі, ліси, надра та знаряддя й засоби виробництва. Ми не знаємо ряду таких видатків, що є неминучі в капіталістичній системі. Не вважаючи на всі дефекти нашої роботи, ми маємо величезні переваги перед усім буржуазним світом у плановості й організованості нашого господарства. Все це й дає нам більші можливості прискореного розвитку.

Досягнення запроектованих темпів — говорить тов. Риков—зв'язане з основним питанням, розв'язання якою є спробний камінь для нашого вміння організувати нове суспільство. Я маю на увазі питання про собівартість та про продуктивність праці. Питання про піднесення продуктивности праці і зв'язане з ним питання про зменшення собівартости, тобто питання про наші технічні й організаційні досягнення є кардинальне питання нашої економіки. Цього року з 7% зменшення собівартости, на які ми сподівалися, досягнено поки що тільки процентів 2—3. А кожний процент зменшення собівартости становить близько 100 млн. крб. Це відставання зменшення собівартости від планових передбачень сталося через ряд причин. Але особливо важливі й особливо небезпечні для нас є хиби управління й керівництва та занепад трудової дисципліни. У процесі усунення цих хоробливих явищ були викликані до життя нові сили і такі нові методи боротьби за зміцнення трудової дисципліни, як соціялістичне змагання. Ідучи знизу і втягуючи до господарського будівництва величезну масу людей, воно є гарантія того, що завоювання наші міцні, і хоробливі явища в царині дисципліни будуть швидко й остаточно зліквідовані. Проте, вага соціялістичного змагання зовсім не обмежується тільки завданнями боротьби за зміцнення трудової дисципліни. Воно далеко ширше. Воно має величезне значіння і як жива практична (і через те найцінніша) масова школа виховання, зміцнення, зростання трудової соціялістичної культури, побудованої відмінно від капіталістичної культури на основі злиття особистого і громадського інтересу.

Соціялістичне змагання є зовсім не тимчасова кампанія, а метода, що має величезне принципіяльне значення, вимагає особливих і найменш бюрократичних підходів до організаційного охоплення і керівництва цим рухом.

Перейшовши до питань сільського господарства, тов. Риков говорить:

У сільському господарстві є і позитивні, і негативні явища. Позитивні явища виявляються в зростанні багатопілля, у пристосуванні нових с.-г. машин, угноєнь, нових форм організації сільсько-господарського виробництва, нових не тільки своєю технічною основою, а й соціяльною структурою. Та коли ми порівняємо розвиток сільського господарства зі зростанням промисловости, то побачимо, що воно розвивалося далеко повільніше від промисловости і незвичайно відстало від зростання потреб, що їх ставить йому індустрія і все життя країни.

Засівні площі технічних культур перевищують передвоєнні на кілька десятків процентів. Але деякі цифри мене вражали. Наприклад, 1928-29 року площа під цукрозим буряком вища від передвоєнної й становить 771 тисячу гектарів проти передвоєнної в 522 тис. гектарів. А збір буряку трохи нижчий від передвоєнного.

Бавовною ми перевищили передвоєнні засіви на 25—30%, а збір бавовни ледве-ледве перевищує передвоєнний (1913 р. 743,7 тон, а 1928-29 —781,4 тис. тон).

Що-до льонництва, то воно відстає, як засівними площами, так і врожайністю. У низькій урожайності з особливою наочністю виявляється наша технічна відсталість, дрібний роспорошений характер сільського господарства, панування трипільної системи рільництва, що все ще продовжується, хоч останніми роками багатопілля дедалі ширше починає прокладати собі дорогу, все ще недостатнє, (хоч воно і зростає) постачання мінеральних угноєн та інших засобів виробництва районам технічних культур.

Отже проблема підвищення врожайности, проблема якости й тут повстає з особливою силою й її можна розв'язати тільки тісно системою, що зв'язана з індустріялізацією країни. Гуртова продукція сільського господарства (без рибальства, полювання, лісового господарства) зросла 1926-27 року на 5,4%, 1927-28 року зменшилася щодо попереднього року на 1,1%, 1928-29 року — зростання — на 4,4%.

З виробництвом зерна справа стоїть гірше. Загальний збір його становив: 1926-27 року 78 міл. тон, 1927-28 року 73,6 міл. тон і 1928-29 року 73,3 міл. тон. До війни на цій же території збиралося 81,6 міл. тон. Як бачимо, гуртовим збором зернових ми відстаємо від передвоєнного майже на 9—10%. Коли цифри гуртового збору хліба роскласти на душу людности, то матимемо такий ряд цифр: 1913 року —584,1 кілограм, 1926-27 р.—532,3 клгр., 1927-28 р. — 489,6 клгр., 1928-29 р.—494,4 клгр.

Товарність зменшилася ще більше, і в звязку зі здрібненням господарств і в зв'язку зі збільшенням споживання хліба як у бідняцьких, так і в значній масі середняцьких господарств. На цій основі виникли ті труднощі, що ми маємо в царині харчування. Недостатнє виробництво хлібів продиктувало урядові конечність вжити як-найрішучіших і найсерйозніших заходів, щоб виправити становище насамперед по цій лінії. Зосереджено величезну увагу на таких кампаніях, як засівні. На біжучу ярову засівну кампанію ми дали близько 17 млн. пудів гатункового насіння через держсортфонд РСФРР і 35 млн. пудів по лінії насінньової допомоги (проти відповідно—7 млн. пуд. держсортфонду, 27 млн. пуд. насінньової допомоги торік), майже на 100 млн. крб. дали с.-г. машин (проти 75 млн. крб. торік), росподілили 7½ тис. тракторів, дуже збільшили виробництво мінеральних угноєнь. Весняної засівної кампанії на с.-г. кредит витрачено 100 млн. крб. Контрактація охопила близько 14 млн. гектр. Це цифри дуже значні. Виробнича допомога і організація с.-г. виробництва посіли в нашій політиці далеко більше місце, ніж це було і могло бути будьколи раніше. Розвиток промисловости вперше дає потрібні для цього технічні можливості. Я маю на увазі організацію колективних форм с.-г. виробництва.

Розвиток промисловости і загальне зростання господарства дозволили впритул взятися і до будування велетенських зернових радгоспів на основі тракторного обробітку. На протязі 5-х років нові радгоспи мають довести своє виробництво до таких розмірів, щоб дати державі більш, як 100 млн. пудів товарного хліба. Розвиток радгоспів і колгоспів має не тільки ту вагу, що він збільшує виробництво хліба і полегшує харчові труднощі. Він має ту принципіяльну вагу, що вперше в цей спосіб далеко більшим, ніж дотепер, маштабом здійснюється соціялістичну перебудову сільського господарства.

Найяскравіший покажчик нових процесів, що відбуваються в царині сільського господарства, є міжрайонні машинотракторні станції. Тяглова сила дрібного сільсько-господарського виробника виходить за межі селянського двору, вірніше села, і концентрується в межиселищній, тобто районній тракторній станції. Це незвичайний рельєфний покажчик тих революційних перетворень в царині сільсько - господарського виробництва, що ми їх вже практично почали проводити і здійснювати на селі.

Коли раніше змичка міста з селом здійснювалась майже виключно через товарообіг і при тому через постачання селу засобів споживання, то тепер у самому товарообігу щораз більшу ролю починають відогравати засоби виробництва. З другої сторони збільшується значіння організованіші і впливовішої на виробництво форми зв'язку: ось як контрактація, що охоплює іноді цілі села: зростання виробничих об'єднань од колгоспів до комун; зростання машинно-тракторних станцій і т. інш.

Весь цей процес в цілому є разом з тим і енергійний наступ на глитая, не може не викликати загострення класової боротьби на селі. Наше послаблення в боротьбі з глитайською небезпекою, надання глитайським господарством «свободи зростання» в теперішній момент означало б переростання їх з «господарничків» на фабрикантів. Через це боротьба з глитайською небезпекою випливає з основ Жовтневої революції, з основних інтересів робітників і бідняцько-середняцької маси селянства.

Колективізація сільського господарства в корні підриває глитайську небезпеку, в виробничо-технічному відношенні вона відсуває глитайські господарства до відсталих господарств. Ми, отже, вступили тепер в період справжньої соціялістичної реконструкції сільського господарства.

Але це зовсім не виключає потреби рішучої боротьби і за піднесення індивідуального бідняцько-середняцького селянського господарства. Тому що ані радгоспів, ані колгоспів, ані соціялістичної промисловости не можна збудувати через те що харчовий стан країни, не вважаючи на величезне зростання радгоспів та колгоспів, не тільки тепер, але й після здійснення п'ятирічного плану залежить переважно від виробництва бідняка та середняка, цієї головної постаті в хліборобстві. Темпи зростання колгоспного та радгоспного будівництва впираються цілком в темпи розвитку індустрії, бо індустрія підводить в виді тракторів, сільсько господарських машин і угноєнь, тощо технічну базу для великого сільсько-господарського виробництва. Тому нічого не розуміють ті люди, які говорять, що промисловість треба стримувати, щоб розгорнути сільське господарство. Треба не зменшувати занятого темпу розвитку промисловости, а по змозі прискорювати його. Але треба, розуміється, прискорити далеко більшою мірою, ніж це було досі, і темп розвитку сільського господарства.

Можливості піднесення індивідуальних господарств і можливості поширення засівної площі трудових, не глитайських, а бідняцьких і середняцьких господарств є великі. Ще протягом ряда років індивідуальне середняцько-бідняцьке селянське господарство матиме великі можливості для свого розвитку і забезпечить те піднесення харчового і сировинного постачання країни, яке передбачене п'ятирічним планом. Уряд за останні роки збільшив майже на 20% ціни на зерно і видав два великого значення закони: про піднесення врожайности та про сільгосподарство. Обидва закони, зберігаючи всі пільги для колективних господарств, мають за мету забезпечити і зростання індивідуального селянського бідняцького і середняцького господарства. Було б не вірне протиставлення індивідуального бідняцько-середняцького сектору сільського господарства усуспільненому його сектору, як двох, розлучених один проти одного ворогів. Звісно, конкуренція між ними буде, але усуспільнені форми зможуть зростати тільки за співчуття бідняцько-середняцької маси селянства і коли буде дана індивідуальним господарствам в міру можливости допомоги, якої вони потрібують.

Треба прагнути до того, щоб індивідуальний бідняцько-середняцький сектор, разом з сектором усуспільненим провадили спільну боротьбу проти глитайства.

Але, усуспільнене господарство впливає на індивідуальне і по другій лінії—по лінії виробничої змички, організуючи і технічно удосконалюючи виробництво середняка та бідняка. Велетенські зрушення в промисловості і сільському господарстві, зрушення не тільки виробничі, а й соціяльні, відбуваються, повинні відбуватися і можуть відбуватися за одночасного піднесення життьового рівня робітників та селян.

Картину неухильного зростання добробуту трудящих ані трохи не змінюють окремі випадки і окремі періоди перебоїв в постачанні населенню тих чи тих продуктів. Ці перебої і труднощі—тимчасові явища в тому великому історичному процесі, який відбувається тепер у нашій країні.

Я не говоритиму про зростання за останні роки заробітньої платі: ці дані відомі всім. Особливо велике значіння для робітничої класи має заведення 7-мигодинного робітного дня. Воно являє собою не тільки величезну подію в житті нашої робітничої класи та в історії Радянського Союзу, а й величезну історичну подію у світовому робітничому русі.

Витрати на соціяльне страхування цього року дорівнялися вже 1.100 мільйон. карб. Манифестом ЦВК'у Союзу РСР було передбачено поширення страхування на село.

Тепер ми ще не закінчили розгляду цього закону, що на найближче майбутнє обговорюватиметься РНК Союзу РСР.

Намічається забезпечувати малосилих селян перестарілого віку обох статтів. Через великі видатки, що потрібні на цю справу, ми починаємо цього року з порівняно невеличкої норми забезпечення—60 крб. на рік, виходячи з потреби асигнувати першого року на цю справу понад 20 млн. крб. Що далі, то більше і в цьому і в усіх галузях зменшуватиметься ріжниця між містом і селом. Спілка робітничої класи і селянства протягом перехідового до соціялізму періоду має призвести до знищення цього поділу.

Згладжування цих ріжниць поки ще в зародках, та болзких формах, уже починається. Селянин уже є співпрацівник робітничої класи. Індустріялізацію, як і всю організацію

V-й Всесоюзний З'їзд Рад

нового суспільства, провадиться і в інтересах робітників і в інтересах селян. І вся боротьба з рештками капіталістичних шарів людности і з їхніми спробами відновити свій вплив, боротьба з глитайськими шарами на селі і з непманськими в місті, боротьба з усіма виявами капіталістичних тенденцій має викликати чимраз більшу згуртованість робітничих і бідняцько-середняцьких мас, зміцнення спілки робітничої класи з основними масами селянства.

Темп індустріялізації і соціялістичного будівництва уже на даній стадії залежить від темпу нашого культурного зростання. Тимто Держплан цими днями вніс до проєкту п'ятирічного плану збільшення видатків по культурному сектору за п'ятиріччя на 1200 міл. крб. Дуже вузьке місце нашого п'ятирічного плану полягає в недостатності кадрів технічних сил, що мають здійснити колосальні завдання плану. Старих кадрів, поперше, мало і, подруге, вони, як показала шахтинська справа, не завжди надійні. Правда, і більшість старих спеціялістів чесно працюють з нами. Завдяки їм знайдено солікамські поклади на Пермщині або нафту на Уралі. Обидва ці відкриття є події надзвичайної ваги.

За тих старих спеціялістів, що роблять такі відкриття, можна віддати багато молодих. Отже, до старих, чесних спеціялістів треба ставитися надзвичайно бережно, молодь має взяти у них і досвід і знання. Але серед спеціялістів є прошарки, що дають героїв шахтинського процесу. З ними треба провадити нещадну боротьбу. В ній нам допомагає і повинна допомагати вся маса радянських спеціялістів.

Величезні переміщення в господарстві, в соціяльних стосунках, у культурі, інші методи звязку між класами, інші методи підносити активність широких мас трудящих, активне, бурхливе зростання безпосередньої участи робітничої класи і селянства в будівництві—все це вимагає не тільки інших метод роботи, а й інших метод організації.

Не можна гадати, що та організація, яка поступово наростала і нашаровувалася від випадку до випадку протягом певного часу, є якесь «святе святих».

З приводу переходу від однії форми роботи до іншої і з приводу конечности вчитися і удосконалювати свою роботу день-крізь-день, Володимир Ілліч на VII-му з'їзді рад сказав: «Коли порівняти роботу комуністичної партії з 4-хрічним курсом вищих наук, то наше становище можна визначити так: ми складаємо переходовий іспит з 3-го на 4-й курс; ще не склали його, але є всі ознаки, що складемо. Коли рахувати за курсами, то перший курс був із 70-х років минулого сторіччя до 1903 року. Первісний вступний період від «народовольчества», соціял-демократії та другого Інтернаціоналу до більшовизму. Це є перший курс. Другий курс—з 1903 р. до 1917 року; тут серйозна підготовка до революції і перший досвід революції 1905 року; третій курс—з 1917 до 1921 р.; тут чотири роки, що своїм змістом більші, ніж перші 40 років.

Це був іспит вельми діловий, коли пролетаріят став до влади, але це ще не був рішучий іспит. Коли в нашій пісні співають, що «это есть наш последний и решительный бой», то я мушу сказати, що на жаль, це не є останній, а один із близьких до останнього і рішучого бою, коли вже бути зовсім точним, а тепер ми складемо перехідний іспит і з 3-го курсу на 4-й; а потім нам треба буде пройти весь 4-й курс—тоді ми будемо дійсно непереможні».

На якому курсі ми з вами знаходимося. Мені здається, на 4-му і повинні готуватися до державного іспиту на диплом організаторів соціялістичного суспільства. Але цей іспит нам доведеться складати колективно, числом багатьох десятків мільйонів чоловіка. Я закінчую свій доклад певністю, що цей 4-й курс ми щасливо закінчимо, а потім і державний іспит складемо. (Бурхливі оплески).

Шляхи піднесення сільського господарства й кооперативне будівництво на селі

Доклад Голови ЦВК СРСР т. М. І. Калініна

Свій доклад на вечірньому засіданні 25 травня т. Калінін починає з аналізи причин відсталости нашого сільського господарства. Він говорить, що головніша причина цієї відсталости—це роздробленість нашого селянського господарства, що сталося після Жовтневої революції, і, як результат цього—зменшення його товарности. Організувавши громадське хліборобство, можна подолати ту невідповідність, яка існує нині між попитом на продукцію сільського господарства та виробництвом її. Ось чому останніми часами висунуто ідею організації великих радгоспів і розвитку колгоспного руху.

Проте було б неправильно протипоставляти — говорить т. Калінін розвиток соціялістичного сектора в сільському господарстві розвиткові індивідуальних трудових селянських господарств. Навпаки, нині треба вживати заходів, скерованих не тільки на розвиток соціялістичного сектора, а й на підвищення врожайности та поширення засівної площі і по індивідуальних трудових селянських господарствах.

Тов. Калінін зупиняється далі на шляхах розвитку сільського господарства по капіталістичних країнах і у нас. Він доводить, що в капіталістичних країнах селянське трудове господарство засуджено на загибель, його витісняє капіталістичне господарство. Наш же шлях геть інакший—соціялістичний. Цей шлях страшить деяку частину селянства. Деякі селяни бояться, що ступивши на цей шлях, вони позбудуться свого господарства. Вони не розуміють того, що вони позбудуться не господарства, а ланцюгів, які їх сковували багато віків, і які не дають їм змоги просуватися вперед. Наш шлях—це замість дрібних і найдрібніших селянських господарств з примітивною технікою, з мізерною продуктивністю праці, з незначною товарністю організовувати могутні колективні й радянські господарства, що їхня продукція задовольняла б повнотою потреби людности.

Наш шлях—це не тільки перебудувати корінним чином економіку села, а й її культуру, її побут. Наш шлях—зробити з кожного селянина свідомого й активного будівника соціялістичного суспільства. Тов. Калінін багаточисленними прикладами малює розвиток всіх ланків соціялістичного сектору сільського господарства за останні роки. Він наводить дані за зростання радгоспів та колгоспів, докладно зупиняючись на ролі машинно-тракторних станцій у справі соціялістичної перебудови сільського господарства. Він доводить величезне значіння контрактації, цієї найважливішої підойми впливу на індивідуальне селянське господарство.

Шлях соціялістичного будівництва сільського господарства дуже складний і дуже тяжкий шлях—говорить тов. Калінін. На цьому шляху є сила перешкод, які нам доведеться подолати. І ми їх подолаємо. Для цього ми мобілізуємо всі сили пролетаріяту й селянства, закличемо на допомогу науку і техніку, притягнемо до цієї справи висококваліфікованих спеціялістів.

***

Друга половина вечірнього засідання була присвячена дебатам на доклад тов. Калініна.

З великою увагою з'їзд вислухав промову тов. **Буденного**, який звернув увагу з'їзду на потребу виховання культурного активу села, що повинен зробити істотну допомогу в справі перебудови сільського господарства. Тов Буденний висловився за утворення союзного Наркомземсправ, що, на його думку, повинен відограти ролю штабу, яким є ВРНГ у відношенні до промисловости.

Крім тов. Буденного на вечірньому засіданні виступили т.т. **Плакса** (УСРР), **Кара-Ахмедов** (ЗСФРР), **Советкін** (Середнє Надволжя), **Мазуренко** (УСРР) і **Гончарова** (Північний Кавказ).

Дебати на доклади т.т. Кржижановського і Куйбишева

На вечірньому засіданні 24 травня тривали дебати на доклади т.т. Кржижановського та Куйбишева.

За центральний момент цього засідання є блискучий виступ народнього комісара освіти РСФРР тов. Луначарського на оборону культурної частини п'ятирічного плану розвитку народнього господарства.

— Для здійснення п'ятирічки по РСФРР—каже т. Луначарський—у бюджеті цієї республіки бракує 1.200 мільйонів карбованців. На Всеросійському з'їздові Рад я доводив, що **культурну частину п'ятирічного плану розроблено дуже скупо.** За убогих асигнувань ми не запровадимо через п'ять років загального навчання; у нас відчуватиметься брак шкіл та вчителів.

На самий останній час Держплан СРСР зробив поправки до культурної п'ятирічки, де декларується асигнування з загально-союзних коштів і додатково в розмірі 800 міліонів крб. на культурне будівництво РСФРР. У цих поправках зазначено загалом правильно всі найслабіші місця культурної п'ятирічки. Ані проти цих поправок, ані проти додаткового асигнування коштів заперечувати, звичайно, нема чого. Проте, треба протестувати, продовжував тов. Луначарський, проти того, що попередні асигнування на культурне будівництво були покладені цілком на бюджет РСФРР. Я повинен категорично заявити, що в бюджеті РСФРР не знайдеться 1.200 міл. карбованців, що потрібні на виконання надто вже врізаного плану культурного будівництва. Луначарський підкреслює, що **теперішні умови для розвитку культурного будівництва цілком сприятливі.**

На доказ цього він наводить розмову колегії Наркомосу, що відбулася сьогодні з групою молодих селян, які вчаться в школах селянської молоді. Враження від цієї розмови приголомшило не тільки його, Луначарського, а й інших членів колегії.

— Селянська молодь говорила про свою школу з величезним знанням справи. Це—**нова порода людей, яку нам починає давати теперішнє село.**

Луначарський заклинає з'їзд щедро сіяти на цей вдячний грунт—він дасть буйний врожай світлих років і селянських рук, які довершать справу, яку ми почали в цьому п'ятирічі. Під бурхливі оплески з'їзду тов. Луначарський залишає трибуну.

На вечірньому засіданні виступив також народній комісар праці тов. Угланов. Він намалював картину тих грандіозних зрушень, які мають статися до кінця п'ятирічки в царині праці. Величезне завоювання для Радянського Союзу буде **не тільки велике збільшення кадрів індустріяльних робітників, не тільки піднесення кваліфікації цих кадрів, не тільки повсюдне запровадження в фабрично-заводських підприємствах 7-мигодинного робочого дня, а й велике зменшання безробіття.**

Низка представників районів СРСР т.т. Маврін, Голдіч, Войко, Магаідзе, Дудник—виступають з посутними зауваженнями, наполягаючи на більшому розвитку промислових центрів на території цих районів.

На вечірньому засіданні виступили також т.т. Родигіна (Вятка), Агамали-Огли (Азарбайджан), Дубов (центр), Андронніков (Урал) і Артюхіна (центр).

Тов. Сухомлин (Україна). П'ятирічний план, заявляє тов. Сухомлин, відкриває нову сторінку в господарському житті нашої країни. Одночасно план має **велике революціозовне значіння для всього міжнароднього робітничого руху, бо запровадження плану означає посилення наступу соціялістичних елементів на капіталізм.** За основне завдання плану тов. Сухомлин вважає зменшення собівартости продукції на 35%. Виконання технічної революції в промисловості, що її накреслив план, залежить значною мірою від роботи дослідницьких інститутів. Для успішної ж роботи, інститути треба утворювати в тих районах, де розташовані найбільші промислові підприємства. Одночасно треба також **посилити геологічне дослідження окремих районів.** Уральську нафту ми знайшли зовсім випадково. Геологічну роботу слід провадити надалі організованіше. Наприкінці тов. Сухомлин говорить про потребу використати нові види палива та про доцільність організації нових виробництв, зокрема велосипедного виробництва. Треба також прискорити пуск цукроварень, що перебувають тепер на консервації.

Тов. Левкович (УСРР—Шепетівщина) зазначила, що п'ятирічний план мало віддає уваги розвиткові господарства Правобережної частини України. Правобережна частина України — це одна з найгустіше залюднених частин Союзу. Тут спостерігається велике аграрне перенаселення. Як методу пожвавити господарство на Правобережжі, п'ятирічний план передбачає тільки переселення. А тимчасом самі розміри переселення такі незначні, що воно торкнеться тільки половини п'ятирічного приросту людности краю. **Треба шукати інших шляхів для господарського розвитку Правобережжя. Треба індустріялізувати цей край.** Розвиток промисловости на Правобережжі треба поставити не як місцеву, а як всесоюзну проблему.

Перша частина ранкового засідання 25 травня була присвячена дебатам на доклади т.т. Кржижановського і Куйбишева.

Представники союзних і автономних республік т. т. **Тергабрієлян** (ЗСФРР), **Атабаєв** (ТуркСРР) і **Лакоба** (Абхазька АСРР) вказували на потребу інтенсивнішого розвитку електрифікації навколишніх районів СРСР, ніж це проєктується в п'ятирічному плані. Ці райони мають велику потребу на хемічне угноєння, бо їхні земельні площі використовуються головно під найцінніші технічні культури, що правлять за сировину для радянської промисловости. Розвиток промисловости мінеральних угноєнь є найпотрібніша умова для дальшого зростання виробництва цих технічних культур. План поширення хемічної промисловости, запроєктований в п'ятирічці, недостатній. Його треба збільшити.

По тому в дебатах виступили **т. Толоконцев** (представник ВРНГ СРСР), **Садиріп** (представник с.-г. кооперації) і **Келевіц** (голова всесоюзного текстильного синдикату). Тов. Толоконцев докладно зупинився на п'ятирічному плані в машино-будівельній промисловості, яка дасть до кінця п'ятирічки величезне збільшення своєї продукції.

Тов. Келевіц указав на одне слабе місце п'ятирічного плану — розвиток сировинних баз. За дальшої проробки п'ятирічки має бути звернено особливу увагу, на думку тов. Келевіца, на максимальний розвиток сировинних ресурсів.

Дебати закінчилися виступом тов. Ларіна, який виголосив палку промову в оборону культурної частини п'ятирічного плану.

— У справі культурного розвитку пролетаріяту—сказав тов. Ларін—величезне значіння повинно відограти кіно та радіо. В цьому тепер немає ні в кого сумніву. А до того ж, повсякденна практика низки наших установ свідчить про те, що дехто не усвідомив собі значіння кіна та радіо. Наркомфін підчас затвердження ставок промислового податку постановив обкладати кінотеатри в розмірі 7—8% від гуртового обігу, в той час, як гральні карти обкладаються в розмірі 6%—8%, а релігійні атрибути (воскові свічки, ікони тощо) в розмірі 4%—8%. А ось другий факт—Московська Рада в середині травня закрила ряд кінотеатрів і намітила до закриття деякі кінотеатри найближчим часом.

Тов. Ларін не задоволений з п'ятирічки в тій її частині, що стосується до виробництва та продажу горілки. П'ятирічка проєктує зменшення горілки по містах на 70% і на селі—на 10%. З горілкою, говорить тов. Ларін, ми ніколи не доб'ємося наміченої п'ятирічкою програми—збільшення продуктивности праці та зменшення собівартости. З пияцтвом треба розпочати рішучу боротьбу. За один 1928 рік у Ленінграді та Москві затримано на вулицях п'яних 235 тис. чоловіка, з них 98%—робітники.

Кінцеве слово т. Кржижановського

У другій половині ранкового засідання з прикінцевим словом виступив тов. Кржижановський, який докладно зупинився на деяких питаннях, зачеплених в дебатах.

— Коли ми складали наш план — сказав тов. Кржижановський—нашим гаслом було: віддати його на суд мас. Тут в цій залі, цей суд відбувся. Вирішальний актив нашої країни в особі Всесоюзного з'їзду рад виголосив свого вирока над п'ятирічним планом.

— Я виголосив тут гасло: «Дайош п'ятирічку». Ви відповіли мені: «Даємо п'ятирічку». Тепер я заспокоєний за долю п'ятирічки, тому що вона в наших руках. Потрібна умова для здійснення п'ятирічки є єдність нашого штабу Ленінської комуністичної партії—заявляє тов. Кржижановський під бурхливі оплески залі. За другу умову є те, щоб кожний робітник та селянин мобілізував усю свою увагу на виконання грандіозних завдань поставлених п'ятирічкою.

Кожний активіст повинен поставити собі питання: а що він може і повинен зробити для перетворення в життя цього величезного плану—все наше життя, всі наші сили, всі наші можливості—на справу будівництва соціялізму.

Прикінцеві слова тов. Кржижановського перебивають оплески.

Для складання резолюції на доклади т. т. Кржижановського і Куйбишева з'їзд обрав комісію під головуванням тов. Петровського у складі 77 делегатів.

Всеукраїнський з'їзд робітників преси

Критикуючи інших—виправляти хиби і в своїй роботі

IV-й всеукраїнський з'їзд робітників преси скликано дотерміново. Причина цього—вибуття зі складу центрального бюра деяких товаришів. Перед українською пресою стоять тепер надто відповідальні завдання—мобілізація робітничих мас навколо індустріялізації, навколо здійснення генеральної лінії партії, мобілізація уваги робітництва навколо соціялістичного змагання, піднесення культурного рівня трудящих мас, що вимагає з боку секційних органів особливої твердости і чіткої лінії.

Дотермінове скликання з'їзду, каже голова ЦБ тов. Невельський, безумовно позитивно вплине на ділову роботу всіх секційних органів. Ми мусимо домогтися перелому на всіх ділянках нашої роботи. За останніх півтора року зроблено чимало, робота безумовно поліпшилась, але залишилось чимало хиб, що їх найскоріше треба виправити.

Про ці хиби секційної роботи багато сказав в свому докладі голова центрального правління секції **тов. Лазар.** За останні роки секції ухвалили чимало ділових постанов про ріжні ділянки своєї роботи. Але перетворити їх в дійсність, робітники преси не вміють. У нашій повсякденній роботі багато хиб. Місцевкоми не досить звязані з масами, не обслуговують як слід окремих груп робітників. Окружні бюра у деяких місцях по півроку не збираються на засідання, члени бюр не відвідують підприємств, не керують як слід місцевкомами.

Самокритика в наших організаціях не розвинулась як слід. Дивна річ, що критикувати інших робітники преси вміють досконально, але себе самі вони чогось не люблять критикувати. Постанови партії й профсоюзів про самокритику наші робітники знають, але у себе їх не здійснюють як слід.

Багато треба ще попрацювати над поліпшенням якости газетної продукції. В щоденній пресі зустрічається багато ляпсусів, чимало зайвого сенсаційного шуму, політичних помилок, що їх потрібно виправити.

Не розгорнута політично-виховавча робота серед робітників преси. Надто мало працюють наші секції над піднесенням кваліфікації робітників редакцій. Будинки преси ледве животіють, червоних кутків в більшості видавництв немає, заочні курси по перепідготовці робітників преси не налагоджено. Немає потрібних книжок для журналіста. Тепер, коли завдання радянської преси надто ускладнилися, робітник преси мусить мати високу кваліфікацію, фахову, високий політичний рівень.

Нові завдання, що стоять перед пресою, вимагають і від секційних органів нових форм роботи. Настав час переглянути організаційні форми нашої праці. Слід виділити робітників преси в окрему секцію, передавши обслуговування всіх технічних робітників союзові друкарів.

***

З'їзд обрав до складу почесної президії членів Політбюра ЦК ВКП, ЦК КП(б)У, а також газети «Правда» і «Комуніст». Ухвалено надіслати привітання ДВУ з нагоди Х-річчя його діяльности та всеукраїнському з'їздові пролетарських письменників, що сьогодні відкривається. З'їзд звертається з проханням до Всесоюзного Уряду надати орден трудового прапору редакції газети «Правда».

Всеукраїнський з'їзд українського науково-технічного т-ва

Сьогодні в Харкові відкривається 1-й всеукраїнський з'їзд науково-технічного т-ва. На з'їзді обговорюватимуться такі питання: про ролю науково-технічних, громадських організацій в будівництві соціялістичного господарства, про стан і плян розвитку наукової роботи в ділянці техніки, про українську технічну книгу, про плян капітального будівництва в промисловості України та Правобережжя зокрема.

Т-во починає своє існування з 27 року, переорганізувавшись з кол. технічної секції Харківського наукового т-ва. На сьогодні воно налічує в своєму складі понад 500 фахівців, що працюють в галузі техніки та економіки виробництва. Найчисленніша Харківська філія т-ва, що має 300 членів, з них українців — 50,6%, руських—22,5% євреїв—21,6% та решта інших національностей. Т-во має два важливіші осередки в Харкові й Києві:, невеликі філії роскидані по всій Україні.

За минулий рік т-во провело не абияку роботу, гуртуючи навколо себе широкі кола практичних і наукових робітників промисловости. Науково-технічна робота в т-вах провадиться в секціях. Харківська філія нараховує 13 секцій, Київська—5. Між іншим активно працюють такі секції: авіяції, аерофотозйомки, гідравліки, енергетики, інженерно-будівельна, машинобудівельна, силікатна, психотехнічна, метеорологічна, раціоналізаторська, секція транспортних підіймальних споруджень. Окремі секції вивчали дуже важливі питання сучасного будівництва соціялістичної промисловости. Треба відзначити, що робота т-ва дала багатьом урядовим організаціям ряд цінних практичних вказівок при вирішенні біжучих питань виробництва.

Ми не маємо змоги схарактеризувати всієї науково-технічної роботи окремих секцій, вона охоплює найріжнородніші ділянки. Секції обговорюють питання про основні риси сучасної архітектури, про будівництво олійзаводів, про конструкцію печей хатнього опалення, про раціоналізацію художньої роботи на керамічних підприємствах, про український природній шифер, та багато інших важливіших питань.

Т-во має свій друкований орган «Науково-Технічний Вісник», два окремі журнали «Українські силікати», «Сільсько-господарська машина» та напівсамостійний додаток «Проблеми теплотехніки».

***

Підчас з'їзду відкривається виставку результатів аерофотозніимання, геодезичної підготовки місцевости до аерофотознімання, плянів і мап вироблених автометаничним способом.

Наукове дослідження умов праці гірників Криворіжжя

У січні цього року до Криворіжжя відряджено спеціяльну наукову експедицію в складі співробітників всеукраїнського інституту гігієни та патології праці для вивчення режиму та умов праці на копальнях Криворіжжя.

Експедиція повинна була дослідним шляхом встановити найправильніший режим робочого часу й відповідно до цього виявити можливості піднести продукційність праці робітників. Крім того, роботи експедиції мають значення й в тому відношенні, що вони дозволяють підвести наукову базу під технічне нормування. Треба, між іншим, указати, що таку роботу в СРСР провадиться вперше.

Робота експедиції буде закінчена в серпні-вересні. Але вже тепер можна зробити попередні підсумки роботи експедиції.

Експедиції пощастило правильним чергуванням часу відпочинку робітників значно піднести продуктивність праці вибійників без додаткового напруження сил та витрати м'язової енергії з боку останніх.

Далі обслідувавши Божедарівську, Центральну та Північну копальні, експедиція встановила незадовільний стан вентиляції, через що повітря в деяких вибоях отруюється газом вище за норму. Тепер уживається практичних заходів, щоб поліпшити стан вентиляції.

Питання про роботу наукової експедиції обговорювалося 24-го травня на засіданні всеукраїнського комітету спілки гірників. Всеукраїнський комітет, між іншим, виявив, що господарські органи не подають експедиції потрібної підтримки. Наприклад, управитель Жовтневої копальні Гриньов взагалі відмовився пустити співробітників експедиції на копальню.

Місцеві професійні організації також не звертають на роботи експедиції потрібної уваги.

В зв'язку з цим, всеукраїнський комітет спілки гірників ухвалив дати директиву на місця про подання всебічної підтримки роботам експедиції від професійних організацій. Ухвалено також звернути увагу Південно-Рудного тресту на неприпустиме відношення місцевих господарських органів до експедиції.

Крім того, всеукраїнський комітет висловився за відрядження до Криворіжжя другої наукової експедиції, що повинна доповнити висновки першої. Друга експедиція вивчатиме питання, зв'язані зі впливом умов роботи на захорування гірників. Особливо детально передбачається опрацювати питання про вплив пороху на легені та сердечні захорування.

Перед Південно-Рудним трестом. Наркомздоров'я та Наркомпраці порушено питання про відпуск коштів на відрядження до Криворіжжя другої наукової експедиції.

Участь лікарів у дитячій оздоровчій кампанії

Наркомздоров'я і ВУК Медсанпраці звернулися до всіх лікарів України із закликом взяти діяльну й широку участь у дитячій оздоровчій кампанії, що почалася. В листі зазначається, що оздоровчий рух на Україні зростає рік-у-рік, охоплюючи де-далі більші маси дітей. Але цей рух відбувається стихійно й не має достатньої провідної участи в ньому медичних робітників. Треба, щоб у дитячій оздоровчій кампанії брали участь усі медсанітарні організації та лікарі. Особливе значіння має участь лікарів у дитячій оздоровчій кампанії на селі.

Ми закликаємо всіх лікарів, зазначено в листі, взяти участь в оздоровленні покоління, що підростає—основного економічного фонду країни молодої робітничої зміни. На боротьбу з дитячою смертністю та хворобами! На допомогу ясельній та оздоровчій кампанії!

Посилити українізацію учительства

Наркомос констатував, що процес українізації працівників соціяльного виховання йде неприпустимо повільно. У багатьох школах сельних українська мова понівечена й засмічена; не пояснюється тим, що педагогічний персонал кепсько її знає. Наркомос відзначив також неприпустимо недбайливе відношення окрнаросвіт до українізації вчительства. З 1927 року перевірки знання української мови в школах майже не було, а де вона була,—там понад 50% педагогічних працівників виявили недостатнє знання.

Наркомос запропонував усім округам протягом літніх та осінніх місяців розгорнути широку кампанію за те, щоб учительство вивчало українську мову. Особливу увагу треба звернути на засвоєння нового правопису. За окремих випадків, коли вчитель виявляє вороже відношення до українізації, зловмисно ігнорує вивчення української мови, треба порушувати питання про його звільнення через непридатність.

Додаткові капітальні роботи української промисловости

При складанні пляну капітального будівництва в промисловості на цей рік, ВРНГ пропустила низку конче потрібних капітальних робіт. Нині ж виявилося, що окремі тресті не зможуть провести в цьому році накреслених плянів будівництва, через те, що немає проєктів, не зроблено своєчасно підготовчих робіт.

Зважаючи на це президія ВРНГ переглянула плян капітального будівництва і відпустила біля 2 міл. крб. на додаткові капітальні роботи в республіканській і місцевій промисловості. З окремих робіт треба відзначити асигнування біля 800 тис. крб. на перебудову силової станції на Сумському заводі, 126 тис. крб. на організацію торфяних розробок, 100 тис. крб на геологічні, хемічно - теплотехнічні дослідження бурого вугілля на Україні, на складання проєктів буровугільних шахт. Крім того асигновано 140 тис. на поширення санітарно - фаянсового виробництва на Славуцькому заводі, 300 тис. крб. на реконструкцію трикотажної фабрики в Києві, 60 тис. крб. на складання проєкту бавовняної фабрики в Полтаві та ін. Деяким окружним відділам місцевої промисловости як Зінов'євському, Роменському відпущено кошти на розробку каолінових родовищ та поширення цегельного виробництва.

Зінов'євському заводові «Змичка» відпущено 75 тис. крб. на організацію виробництва інкубаторів.

Одночасно ВРНГ скоротила в цьому році капітальні роботи Укрсилікаттресту та в інших республіканських трестах.

Роботи на Дніпрельстані

(Розмова з заст. головного інженера Дніпрельстану тов. Ротертом П. П.)

Затоплення котлованів трохи змінило плян робіт, але не відіб'ється на темпі будівництва.—Замовлено устаткування для гідростанції.—Будівництво йде повною ходою й буде закінчено в призначені терміни

До Харкова приїхав заст. головного інженера Дніпрельстану т. Ротерт П. П. В розмові з нашим співробітником т. Ротерт поділився про ходу робіт на Дніпрельстані та про перспективи роботи наступного сезону.

— Протягом зими котловани греблі на правому й лівому протоках Дніпра цілком підготовлені для бетонування. **Нині всі котловани залиті водою, бо під час весняної повені вода на Дніпрі піднялася на дуже велику височінь —22,05 метр. себ-то на 8 метр. вище за звичайний рівень.** З 19-го травня вода почала спадати,—отже, незабаром котловани мають звільнитися від води.

В кінці червня ми гадаємо відкачати воду з котлована гідростанції, а в липні місяці — з котлованів у лівому та правому протоках. Далі, в серпні місяці намічається приступити до бетонування греблі з обох берегів Дніпра. Все потрібне для бетонування вже підготовлено. **Бетонні заводи при пробі дали максимальну продуктивність—10 пульмановських вагонів граніту переробляють на протязі одної години.**

В зв'язку з тим, що котловани залиті водою, нині роботи провадяться на правому березі—в районі аванкамери (провадяться скельні і земляні роботи), а також на тих місцях, що стоять вище лінії затоплення. **На лівому березі нині прозадяться інтенсивні скельні роботи в шлюзі та лівобережному устої греблі, а саме, з'єднується лівий край греблі з берегом.**

Крім цих робіт, нині розроблюються скелі в кар'єрах обох берегів Дніпра, встановлюється на теплозій станції фундамент для нової турбіни в 6 тис. кіловат, що її вже почали вивантажувати з-за-кордону. До речі, **в зв'язку з поширенням теплової станції можна буде постачати енергію для будівництва комбінату заводів—споживачів енергії Дніпрельстану.**

Окремо торкнувся т. Ротерт питання про будування мостів через Дніпро.

— Підготовка до побудування мостів іде жвавим темпом: ведеться кладка устоїв на правому березі Нового Дніпра, іде скельна розробка тощо. В червні місяці будуватиметься бики на Новому Дніпрі, крім того, земляні роботи провадитимуться в більшому обсязі, ніж нині. На правий беріг направлено екскаватор для того, щоб зробити виїмку в 23 метри для мостів. На мостових переходах будуються громадські спорудження.

На запитання нашого співробітника, чи не відбилася повідь негативно на ході робіт, т. Ротерт сказав:

— **Що весняні води заллють котловани, нами передбачалося, а, значить повідь зовсім не відбилася на темпі робіт.** Не зважаючи на повідь, **всі механізми повністю завантажені і використовуються, головним чином на скельних роботах вище лінії затоплення.** Бетонування також має йти повною ходою. В цьому році ми маємо закінчити бетонування «гребенки» в обох протоках, розібрати перемички на лівому протоці. Воду буде пущено між бичками греблі лівого протоку, після чого буде закрита середня протока перемичками, і там почнуться скельні роботи.

Через те, що повідь дуже висока—на 8 метр. вище звичайного рівня—**попередній плян робіт трохи змінився, але сумарно зроблена робота навіть трохи вища за передбачену пляном, — її тільки прозадять у вищих місцях.** На лівому березі роботи йдуть без змін.

Отже, **ніякої загрози для невчасного виконання пляну робіт нема.**

Потрібне для гідростанції устаткування вже замовлено, терміни його відвантаження ув'язані з термінами закінчення будівельних робіт. Турбіни замовлені американському т-ву судобудівельних заводів і сухих доків у Ньюпорт-Ньюсі, а генератори—«Дженеральелектрик». Представники цих фірм, що відвідали місце будівництва, запевнили, що ніяких затримок у виконанні цих замовлень не буде.

Турбіни, що їх замовлено для Дніпрельстану, є найбільшими в світі. 4 турбіни і 4 генератори вироблятимуться закордоном, а 2 турбіни і 2 генератори — знутрі СРСР: на ДЕЗ'і і в Ленінградському машинобудівельному заводі, — за допомогою і за рисунками закордонних фірм. **Машини 1-ої черги—4 турбіни й генератори—цілком забезпечують потреби промислового комбінату, що будуватиметься навколо Дніпрельстану.**

Наприкінці розмови т. Ротерт повідомив, що **нині на Дніпрельстані працює 9,5 тис. чол. робітників та службовців; під час сезону ця кількість збільшиться не більше, як на 1.000 чолов.**

Поширення бурякових засівів на Україні

Порядок видачі авансів. — Організація тракторних колон.— Довготермінова контрактація

У Наркомземі відбулася нарада, де докладно обговорено питання контрактації буряку на Україні.

На початок травня плян контрактації буряку виконано по всій Україні середнім числом на 93%, а по степових округах—майже на 104%. Мляво йде контрктація на Гуманщині, Білоцерківщині, Вінниччині, Могилівщині, Прилуччині, Лубенщині та по деяких інших округах. На думку наради, до кінця засівних робіт увес плян буде реалізовано цілком.

Щодо довгорічної контрактації засівів буряку, то на початок травня ввесь намічений плян буде виконаний майже цілком. Законтрактовано близько 20.000 гект. буряку. Проте, як виявилося на нараді, по деяких місцевостях довгорічна контрактація не була достатньою мірою забезпечена кредитами.

Нарада обговорила також орієнтовний плян контрактації цукрового буряку на 1930 рік. Площу контрактації намічено в розмірі 625.000 гектр. проти 582.000 гектр. у цьому році. Близько 94% всієї площі передбачається угноїти суперфосфатом, решту—іншими угноєннями.

Нарада визнала за потрібне запровадити такий порядок видачі авансів плантаторам: колективні господарства і земельні громади, що засівають цілі масиви буряком, дістають аванси 60 крб. на один гектар, бідняцькі і малосильні середняцькі господарства — 35 крб., всі інші плантатори—по 25 крб. на гектар. По тих районах, де цукроварні цілком забезпечені сировиною, заможні господарства авансів під контрактацію не дістають.

Щодо районів, де заводи відчувають брак буряку, то тут для бідняцьких і середняцьких господарств встановлюється аванс 45 крб. на гектар, а для заможних—25 крб.

Нарада вважає за потрібне організувати в майбутньому році 150 нових прокатних пунктів для обслуговування засівачів та 10 тракторних колон у складі тисячі машин для обробки контрактованої земельної площі в основних районах бурякосіяння.

В наступному році передбачається значно поширити довготермінову контрактацію. Коли в цьому році її проведено на площі 20 тис. гектр., то в майбутньому довгострочною контрактацією повинно охопити ще 70.000 гектр. засівів буряку в колективних господарствах та земельних громадах. Підчас контрактації колгоспи дістануть 250 крб. на гектар, як аванс, і земельні громади—по 205 крб.

Нарада обговорила також наслідки проведеної 1928 року спроби приймати буряк від плантаторів за цукровитістю. Ця метода має стимулювати підвищення якости селянського буряку, бо за кожний зайвий процент цукровитости поверх звичайного стандарту плантатор дістає певну доплату. Нарада визнала наслідки цієї спроби за задовільні і вважає за потрібне в наступному році застосувати цю методу на 40 цукроварнях України. Слід відзначити, що в 1928 р. буряк приймали за цукровитістю тільки на 7-ми заводах, а в цьому році цю методу застосовуватимуть на 20-х заводах.

Наприкінці нарада ухвалила наполягати, щоб у 1930 році землевпорядження в районах бурякосіяння було закінчене цілком. Повідомлення.

Донецький антрацит на італійському ринкові

Директор великої італійської фірми «Любіа», що імпортує донецький антрацит, п. Ернесто Прінц, прибувши до Харкова, на розмові зі співробітником Ратау, заявив:

— Наші ділові стосунки з Донвугіллям успішно розвиваються. З 1925 року ми збільшили імпорт **донецького антрациту до Італії майже в 8 разів.**

Радянський антрацит завовував собі міцне місце на нашому ринкові. Він не тільки витримав конкуренцію англійського антрациту, а й поступово витискує його з багатьох провінцій.

Тепер донецький антрацит в Італії вживається, переважно, для центрального опалення і частково в промисловості, що виробляє будівельні матеріяли. Проте, останнім часом ми вжили практичних заходів, щоб загалбити донецький антрацит у де-які інші галузі італійської промисловости. Коли ці спроби будуть успішні, то перед імпортом радянського антрациту до Італії відкриваються широкі перспективи.

Із Харкова я відбуваю до Донбасу. Там я сподіваюся відвідати кілька шахт, щоб ознайомитися з якістю ріжних марок антрациту та методами його обробки і вантаження. Сподіваюся, що повернувшись до Італії, я матиму змогу дати нашим споживачам цілковиту гарантію високої добротности донецького палива та безперебійности його відвантаження.

Я певен, що моя подорож дозволить поширити ті ділові звязки, що ми останніми роками міцно встановили з українською паливною промисловістю.

Хемічну апаратуру вироблятимемо сами

На Україні бракує хемічної апаратури, що дуже затримує реконструкцію хемічних заводів. Здебільшого хемапаратура ввозилася і ввозиться ще донині з ріжних закордонних країн.

Радянські заводи мають досить сприятливі можливості для розвитку виробництва хемічної апаратури. Заводи забезпечені техустаткуванням, кваліфікованою робочою силою та інженерно-технічним персоналом.

Виробництво хемапаратури намічається налагодити на київських заводах «Більшовик», Ленінська Кузня, Червоний Прогрес, ім. Артема, на Сумському і Дніпропетровському заводі ім. Артема, на Луганському і Миколаївському паровозобудівельних заводах, на Горлівському машбудівельному, та де-яких інших.

Зараз заводи розробляють специфікацію апаратури, де-які з них провадять спеціяльні досліди над виробництвом кислото-упорної сталі. Щоб детальніше виявити технічні можливості кожного заводу зокрема.

ВРНГ асигнує на наступний рік 1.156 тис. крб. на доустаткування й переустаткування заводів, що вироблятимуть хемічну апаратуру.

До книготорговельної наради Книгоспілки

Підтягнімося на цій ділянці культурної революції

Країна наша зараз, у звязку з перебудовою народнього господарства на соціялістичних засадах, переживає найвідповідальніший момент.

Що має зробити в звязку з цим радянська суспільність в найближчому часі, яскраво показано в п'ятирічному плані розвитку народнього господарства.

Надто великі й складні завдання п'ятирічки вимагають від трудящих мас неймовірного напруження сил і волі, певного рівня культури й знання, щоб вчасно і якнайкраще виконати накреслене планом. Виконати все це повнотою ні в якій мірі неможливо без активної участи широких трудящих мас. Отже основне наше завдання сьогодні—підтягнутися на ділянці культурної революції, активізувати широкі трудящі маси навколо справи соціялістичного будівництва. Для цього насамперед треба робітникам, службовцям і бідняцько-середняцькій частині селянства поруч роботи на виробництві щоденно—**систематично працювати над підвищенням кваліфікації, набувати знання, що його вимагає динаміка розвитку виробництва, невпинно збільшувати темп активности** в щоденній роботі, дорівнюючи його до темпу розвитку виробництва. Якщо Ілліч на другий же день після Жовтневого перевороту, щоб притягти міліонові трудящі маси до практичної участи в соціялістичному будівництві, поставив за одно з основних завдань **приєднати широкі трудящі маси до культури,** то нині гасло його **«зламати неписьменність в країні» повинно бути в центрі уваги у повсякденній роботі кожного підприємства, кожної установи,** що працюють над здійсненням завдань п'ятирічки.

На кооперацію п'ятирічкою покладено не абиякі завдання в галузі організаційно-господарській і в галузі культурно-побутовій, особливо на селі. Ось чому тепер перед нею на всю широчінь постають питання —по-перше—про допомогу трудящим міста й села в підвищенні культурного рівня, по-друге—про допомогу партії максимально приєднати багатоміліонові трудящі маси до будівництва соціялізму і по-третє—про притягнення селянства до реконструкції сільського господарства й організації нового побуту в місті й на селі. Здійснити все це вона зможе, бо має потрібні на це засоби. Треба лише подбати про те, щоб **якнайкраще охопити популярною, вдало написаною масовою книжкою геть усі галузі сільського господарства, виробництва, товарообігу та перебудови побуту.** Бо з давніх давен відомо, що книжка кращий друг, кращий порадник людини. А тов. Халатов про масову книжку, яка відбиває темп нашого життя, підготовляє маси й навчає їх соціялістичного будівництва, говорить, що вона є той **«цемент, що безпосередньо звязує маси з усією нашою політичною й господарською боротьбою».** (Правда, № 113).

Навчитися таку масову книжку **виготовити та вчасно й достатньою мірою росповсюдити** —це найголовніше завдання книготорговельної роботи кооперації. Тому то, на нашу думку, питання це й повинно стояти в центрі уваги учасників книготорговельної наради Книгоспілки, що роспочне свою роботу завтра. Учасникам наради більше ніж кому іншому відомі ті численні дефекти в роботі з книжкою, ті численні вимоги робітників і селян, що їх вони щодня одержують. Цілком рішуче треба **викривати хиби в роботі з книжкою, накреслити шляхи усунення цих хиб та уважно опрацювати практичні пропозиції до пожвавлення темпу роботи з книжкою,** пропозиції до поліпшення якости книжки й т. і.,—ось над чим повинні працювати учасники наради.

Нарада заслухає низку доповідей, що дадуть певний напрямок роботі з книжкою на майбутнє. Отже, сполучивши практику роботи з книжкою учасників наради з теоретичним обгрунтованням справи за директивами партії—нарада повинна **знайти шляхи до пожвавлення темпу роботи з книжкою.**

Це буде запорукою найкращого озброєння трудящих мас в момент рішучого наступу соціялізму на рештки капіталістичних форм господарювання в нашій країні, дасть змогу вчасно та якнайкраще виконати завдання п'ятирічки.

Використовуємо всі способи

Споживча кооперація **Київщини** бере велику участь в проведенні місячника української книжки. Впродовж місячника всі 473 спож. т-ва мають налагодити в своїх крамницях книготорг через книжкові полички та спеціяльні відділи. З допомогою кооперативу й культурних робітників села організується групи книгонош, що розноситимуть книги по хатах; крім того, провадитиметься продаж українських книг на всіх зборах, конференціях та лекціях. На селах влаштовується конференції читачів. Особливу увагу споживча кооперація звертає на просунення української кооперативної літератури та книжок із сільського господарства. Скликається спеціяльні збори кооперактиву. Одночасно з популяризацією книги кооперативні робітники вербують нових передплатників української періодичної преси.

Сільські кооперативи передають свої бібліотеки (за винятком літератури науково-дослідницького характеру) і газети хатам-читальням.

А. Б—кий.

С.-г. система готується до жнив

ДОВІЗ МАШИН. — ДОПОМОГА БІДНОТІ.

С.-г. кооперація вже почала підготовчу роботу до жнив та обмолоту збіжжя.

Як повідомили нашого співробітника в машинотракторному відділі Сільського Господаря, з цією метою накреслено максимально використати с.-г. машини прокатних пунктів, колгоспів і радгоспів, зокрема передбачено посилити допомогу земгромадам збирати врожай та обмолочувати насіння і, в першу чергу, організувати громадський збір урожаю на бідняцьких нивах. Для посилення допомоги бідноті збирати врожай притягається колгоспи, що, за угодами з околишнім населенням, після закінчення збору хліба в колгоспі мають кинути свої молотарки для роботи в індивідуальних бідняцьких господарствах.

Машинотракторний відділ Сільського Господаря вживає всіх заходів до того, щоб забезпечити попит села на уборочні машини. Крім завезених до т-в 17 тис. ріжних машин потрібних для жнив, Сільський Господар завозить т-вам додатково 2,3 тис. лобогрійок, 3 тис. самоскидок, 1,8 тис. штук молотарок та 13 тис. віялок; це на думку Сільського Господаря, повністю задовольнить попит селянства на машини, потрібні для жнив та молотьби.

Виробництво вогнетривалих матеріялів у промартілях

БУДУЄТЬСЯ НОВІ ПІДПРИЄМСТВА.

Вукопромкредитсоюз обслідував на місцях, як промкооперативні т-ва й артілі проводять будівництво підприємств для виробництва вогнетревалих матеріялів. Капітальне будівництво таких підприємств, як виявилося, промкооперація розгорнула повністю, тільки подекуди будівництво затримується, бо Українбанк не видав кредитів промсоюзам на цю справу, не зважаючи на постанову уряду.

Більшість підприємств кустарних промислів, що виробляють вогнетревалі матеріяли, вже почали виробництво. Устаткування і загальний стан цих підприємств такий, що дає можливість усій системі промкооперації в біжучому році виробити 20 міл. штук цементної черепиці, мало не 117 міл. штук цегли і щось з 12 міл. штук гончарної черепиці. Таким чином промислова кооперація вже в біжучому році значно поширює виробництво будівельних матеріялів, бо зокрема виробництво цегли та цементної черепиці збільшується в 3 і 5 разів.

Надаючи великої ваги виробництву вогнетревалих будівельних матеріялів промисловими артілями, Вукопромкредитсоюз скликає на 1 червня всеукраїнську нараду в справі проведення робіт по виробництву вогнетревалих будівельних матеріялів, Нарада виявить як працюватимуть підприємства по виробу будівельних матеріялів, як поліпшити якість цих матеріялів та встановити калькуляцію й одноманітні відпускні ціни на ці матеріяли для всіх промислових артілей.

Шефство ЛКСМУ над с.-г. колективами

У справі перебудови сільського господарства на соціялістичних засадах, колективізація набирає все більшої і більшої ваги, охоплюючи що раз то більше бідняцько-середняцького населення. Зважаючи на це, ЦК ЛКСМУ відзначає десятиріччя комсомолу постановою: кожному виробничому осередкові ЛКСМУ взяти шефство над певним с.-г. колективом. Це шефство, як зазначає Укрколгосп, практично здійснюється тим, що комсомольці непосереднє беруть участь у виробництві колгоспу підчас виїздів до нього, шляхом утворення робітничих бригад молоди по ремонту с.-г. реманенту, по виконанню окремих польових робіт то-що. Виробничі осередки ЛКСМУ братимуть участь і в складанні виробничих планів, річних звітів, у налагодженні рахівництва та в проведенні загальних зборів у колгоспах. Одночасно осередки повинні розгорнути широку агроосвітню та політосвітню роботу в колгоспах, спрямовуючи її на збільшення елементів усуспільнення, на перехід колгоспів до вищих форм, на укрупнення, на втягнення нових членів з бідноти й середняків, на здійснення агромінімуму та взагалі на поширення культурно-політичного рівня членів колгоспів. Виробничі осередки, що провадитимуть шефство над колгоспами, повинні спільно з колгоспами організовувати масову агітаційно-пропагандистську роботу на селі та допомогти бідноті й молоді вступити до колгоспу.

Щоб надати більшої плановости справі шефства виробничих осередків комсомолу над колгоспами, ЦК ЛКСМУ й Укрколгосп пропонують окрколгоспсекціям та окружним комітетам ЛКСМУ опрацювати спільний план проведення шефства і намітити конкретну програму роботи, що її повинні провести виробничі осередки комсомолу.

Посилити кооперування жіноцтва

За останні роки робкоопи України широко розгорнули кооперування робітництва і в першу чергу членів профсоюзів. Проте, темп кооперування трудящого жіноцтва відстає від темпу кооперування робітництва взагалі; процент кооперування жіноцтва залишається майже стабільним, складаючи 19% загального числа кооперованих членів профсоюзів.

Таке становище з кооперуванням жіноцтва неприпустиме, тому Уцеробсекція знову звертає увагу робкоопів на посилення кооперування жіноцтва, так, щоб уже в біжучому році серед усієї кооперованої маси населення було не менш 30—35% жінок. Робкоопам рекомендується поставити питання про кооперування жінок на засіданнях земорганів при окружних та районних земвідділах. Слід також притягти до цієї справи профсоюзи; профсоюзи мають дати відповідні вказівки фабзавкомам і місцевкомам. Самі робкоопи повинні провести збори жіного кооперативного активу, з участю делегаток і коопсекцій на підприємствах. Робкоопам спільно з профсоюзами та жінвідділами слід підготовити кандидатури висуванок і обговорити їх на загальних зборах жінок, що працюють на підприємствах.

Підсумки, перспективи й напрям роботи Книгоспілки

(До книготорговельної наради Книгоспілки).

Досягти 100% охоплення селянства для кооперації не легко. Це вимагає такого культурного рівня населення, якого ми ще не дійшли і не скоро дійдемо, якщо кооперація, себ-то вся кооперативна громадськість сама не візьметься до цієї роботи.

Тим то ліквідація неписьмености, просунення книжки на село, кінофікація та радіофікація села також повинні входити в обсяг завдань кооперації, бо без ліквідації неписьменности і без таких засобів пропаганди, як книжка, кіно, радіо,—на 100% селянства до кооперації не втягнеш, агрикультурного рівня його не піднесеш.

Отже, і сільсько-господарська, і спеціяльна, і споживча кооперація, маючи ріжне виробниче завдання, мають разом з тим спільний обов'язок у справі підвищення культурного рівня найширших мас біднішого і середнього селянства.

В частині книготорговельної роботи кооперація України здійснює свої завдання через Книгоспілку.

Роля її, як міжкооперативного культурного центру, що раз зростає. Маючи в свому складі на 1-Х-24 р. ледве 56 пайовиків кооперативних організацій з капіталом—187.029 крб., Книгоспілка на 1-Х-28 р. в свому складі налічує вже 382 пайовиків з капіталом—480.157 крб. Разом з тим росло й значіння Книгоспілки в розв'язанні завдань культурної революції, особливо на тій ділянці, що припадала на долю кооперації.

Видавництво Книгоспілки виросло надзвичайно і в ряді видавництв України воно за останні роки посіло друге місце після ДВУ (в 22-23 р. Книгоспілка видала 26 назов на 141 друкован. аркуш., тиражем в 228.500 примірників і 2.650 тис. відб., вартістю в 22,995 крб.; в 1927-28 р. випущено було 637 назов на 1.874,75 друкован. аркуш., тиражем в 4.947.650 примірників і 19.338.600 відб., вартістю в 812 тис. крб.).

Треба відзначити, що в цю масу літератури, випущеної Книгоспілкою, входить не тільки література кооперативна. Бурхливий зріст української національної культури після революції і зріст культури найширших мас населення України, надзвичайно збільшили попит населення на ріжноманітну українську книжку. Асортимент же українських книжок, через молодість видавничої справи на Україні, надзвичайно малий, і Книгоспілка поруч літератури кооперативної видавала ще й літературу з поля красного письменства, підручники, с.-г. книжки, юнацькі та дитячі тощо. Тільки останнім часом, у звязку зі зростом інших видавництв і їхньою типізацією, с.-г. та підручну літературу виключено з планів Книгоспілки.

Одним з наслідків переможної Жовтневої революції було й те, що можливості для підвищення свого культурного рівня у найширших мас трудящого населення стали величезні. Скільки ж книжка є одним з найкращих знарядь піднесення культурного рівня, то й попит на неї з боку населення рік у рік зростає, дійшовши зараз небувалих на Україні розмірів.

Тому зрозуміло, що й організація кооперативного книготоргу відбирала найбільше часу, уваги та енергії у Книгоспілки впродовж усього часу її існування, тим більше, що до останнього часу ринкові умови не були сприятливі для Книгоспілки.

Зусилля Книгоспілки в цій галузі роботи не пропали марно. Сітка кооперативного книготоргу з кожним роком росла й міцніла і на 1-Х-28 р. в книжковому торзі брали участь 1.371 кооперативних організацій, що мали 1.454 книготорговельних одиниці, з них в окружних містах—52, в районних пунктах—276 і на селах—1.106 та кіосків 20 (на 1-Х-24 р. лише 487 кооперат. організацій брали участь в книготорзі і їм належало ледве 527 книготорговельних одиниць). Зростають і обороти з книжками в кооперативному книготорзі, дійшовши в 1927-28 р. 1.921.600 крб. (нетто).

Нарешті, кооперативний книготорг стільки зміцнів, що це дало підставу і ЦК партії і РНК визнати Книгоспілку за єдиний канал просування книжки на село.

Це зобов'язує її мобілізувати всі свої ресурси, щоб успішно розвязати поставлені перед нею завдання. Книгоспілка вважає, що на найближче п'ятиріччя кооперативний книготорг мусить охопити своєю сіткою всі села України і вже на 1-Х-29 р. всі її райони й що обороти цього книготоргу мусять досягти таких розмірів, які в основному цілком забезпечили б збут продукції видавничих організацій України.

Але слід констатувати, що розвиткові книготорговельної справи на Україні перешкоджає **не тільки брак коштів, а й брак культурних робітників-книгарів.** А тим часом жодних навчальних закладів для підготовки такої кваліфікації у нас на Україні не було. Отже, Книгоспілка сама взялася розвязувати це завдання. За час від 1924-25 р. до 1928-29 р. на короткотермінових її курсах і в її установах дістали кваліфікацію книгарів низового та окружного кооперативного книготоргу понад 600 робітників. Крім того, на домагання Книгоспілки, Харківська, Одеська, Київська та інші кооперативні профшколи, а також один з кооперативних ВИШ'ів України, в майбутньому теж випускатимуть книгарів середньої та вищої кваліфікації. Книгарів середньої та нижчої кваліфікації Книгоспілка гадає підготовляти й на своїх заочних курсах.

Отже проблему кадрів книготорговельних робітників Книгоспілка вважає за можливе розвязати в найближче п'ятиріччя.

Крім підготовки книгарів Книгоспілка провадить підготовку культурних кооператорів для всіх галузей і систем кооперації через свої курси заочного навчання.

Вони мають зараз у свому складі понад 2 тис. слухачів (з них 800 чол. червоноармійців).

Для інструктування бібліотечної роботи кооперації і для раціоналізації інвентаризаційної роботи кооперативної книготорговельної сітки утворено книжковий колектор. За короткий час свого існування він уже встиг скласти кілька каталогів з ріжних галузей літератури і кільканадцять рекомендаційних списків до ріжних кампаній (засівна, антирелігійна, день 8-го березня, Ленінські дні тощо).

Книгоспілка налагоджує культосвітню роботу кооперації й кооперативну пропаганду радіом. Кооперативна радіо-газета, кооперативні радіо-лекції, налагодження кооперативного радіомовлення і організація торгу радіоапаратурою в кооперації все це перебуває під доглядом Книгоспілки. Досить сказати, що за один рік роботи з радіоапаратурою Книгоспілка стала монополістом у торзі нею (за 1928-29 р. буде реалізовано цієї апаратури понад 2,5 міл. крб.).

Книгоспілка починає роботу і в ділянці кінофікації кооперативної сітки. В 1928-29 р. для споживчої кооперації буде устатковано 400 кінопересувок, що обслуговуватимуть понад 5 тис. населених пунктів. Для постачання кіно-фільмів цим стаціонаркам в Книгоспілці налагоджено прокат кооперативного фільму і на основі генерального договору кооперативній кіно-сітці постачає художні фільми ВУФКУ.

Вимоги кооперації в справі інвентаризації її культосвітньої роботи, як і вимоги низової кооперативної книготорговельної сітки примусили Книгоспілку, поруч канцелярійного приладдя, взятися й до роботи з наочним приладдям, муз., ігр., спортприладдям тощо.

Основним дефектом в роботі Книгоспілки є те, що вона переважно репрезентує систему споживчої кооперації. З 382 пайовиків, що були в Книгоспілці на 1-Х-28 р., на споживчу систему припадає 289 пайовиків, на с.-г. та спеціяльну—54 пайовики (решта—центри). Це позначається й на книготорговельній роботі, бо ще досі Книгоспілка базується на коштах, людях і організаційних можливостях майже виключно споживчої кооперації. Звичайно, що такий стан не можна вважати за нормальний.

Є дефекти і у видавничій роботі Книгоспілки. Не зважаючи на те, що кооперативна література складає у видавничих планах Книгоспілки мало не 90%, **літератури з поля с.-г. та спеціяльної кооперації у нас ще замало видається.** Правда, тут стоять на перешкоді труднощі, що до організації авторських кадрів і брак редакційних робітників.

Перед нами стоять теж величезні завдання що **до здешевлення масової книжки та її художнього оформлення.** Організація кадрів художників, що працювали б над оформленням плакату, листівки, лубка та книжки для села є одним з першочергових завдань видавництва Книгоспілки.

На перший час ми ставимо собі завдання залучити с.-г. та спеціяльну кооперацію принаймні до росповсюдження спеціяльної книжки, а за ідеал нам править — Книгоспілка в округах (тільки без видавничих функцій). Не все гаразд і з культурою книготорговельної роботи кооперації, з її оборотами.

Маємо ще великі дефекти і в культосвітній роботі Книгоспілки.

Навчання на заочних курсах ще дуже дороге (40 крб. на рік), і для курсів бракує підручників та викладачів. До кінофікації кооперативної сітки не притягнуто ще с.-г. та спеціяльної галузей кооперації, тощо.

Але ми вважаємо, що з розвитком роботи Книгоспілки, із збільшенням її досвіду всі ці дефекти буде виправлено.

Т. СТАСЮК

Організовано використати виробничий ентузіязм робітництва

Перші успіхи і труднощі на фронті соціялістичного змагання

Зі всіх кутків України надходять звістки про нові виступи заводів, цехів, шахт, на соціялістичне змагання. Робітництво дає врочисті обітниці, складає соціялістичні угоди, щоб домогтися рішучого поліпшення всіх ділянок виробництва. Ми маємо вже перші досить значні перемоги на фронті соціялістичного змагання. На багатьох підприємствах зменшується до мінімума прогули, міцніє трудова дисципліна, зростає виробнича ініціятива робітників, зменшується брак, а також і собівартість продукції.

Соціялістичне змагання розбудило творчі сили робітництва, виявило велику кількість нових винахідників, активних робітників, що їх конче потрібно висунути на командні висоти нашого господарства та інш.

Щоб схарактеризувати цю багатогранну, творчу, виробничу діяльність робітництва, що зараз виявляється на заводах і фабриках, ми нагадаємо, що на Луганщині підчас трьох оглядів виробничих нарад, соціялістичного змагання робітники подали 105 тис. найріжноріднiших, цінних пропозицій що до поліпшення виробництва, його здешевлення. На Запоріжжі за короткий час виявлено 13 тис. робітничих пропозицій в ріжних галузях. Такої величезної творчої діяльности і активности мас, ще ніколи не бачила історія.

Кілька прикладів конкретних досягнень на фронті соціялістичного змагання. На шахті «Аннєнка» в Хрустальському рудоуправлінні взразкова артіль молоди, що давала перед початком змагання 25—40 вагонів вугілля, після оголошення його взразу збільшила видобуток до 70—75 вагонів.

В Одеських залізничих майстернях ремонт вагонів завдяки проведеній робітниками раціоналізації зменшився з 6,5 до 5,5 днів, завдяки чому на ремонті заощаджено біля 1,5 тис. крб. Прогули в майстернях зовсім зникли. На одеській тютюновій фабриці ім. Петровського робітники, що раніш працювали на одній тютюновій машині, тепер працюють на двох.

В трубному цехові Дніпропетровського заводу ім. Леніна продуктивність праці робітників одної зміни збільшилась з 13,5 до 15,5 тон. Ударники, що працюють на навантаженні руд збільшили свою продуктивність праці на 25%. В мартенівському цехові з-ду ім. Петровського добова продуктивність праці робітників на печі № 3 виросла з 94,6 до 101,6 тон. Брак зменшився з 1 до 0,8%. На Дніпропетровському заводі «С» прогули зменшились з 7,5 до 0,5%, продукція виросла без усякого браку.

На шахті № 3—4 Сніжнянського рудоуправління жіноча казарма викликала на змагання чоловічу казарму на кращу виробничу роботу. Результати—прекрасні. Робітниці зробили в місяць 24,8 упряжок, а чоловіки тільки 24,4.

Таких практичних досягнень в окремих процесах виробництва на кожному заводі не перелічити, їх така сила силенна, що не встигаєш підрахувати. Але вони згодом дадуть ефект, що його зараз навіть трудно передбачити.

Одночасно ми відмітимо тут маленьку «неув'язку». Заводоуправління і тресті не спішать, щоб виявити ефективність всіх робітничих пропозицій, результати соціялістичного змагання, щоб таким чином конкретними цифрами доказати робітництву його справжні перші перемоги.

ПРОФЕСІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОВИННІ ВИЯВИТИ БІЛЬШУ ІНІЦІЯТИВУ І КРАЩЕ КЕРОВНИЦТВО.

Але на де-яких заводах ще не перейшли від урочистих обіцянок до практичної роботи. На Чубарівській рудні (Криворіжжя) тільки готуються, де-не-де крім загальних постанов і великих обіцянок нічого не зроблено. Ми маємо де-які хиби в цій справі.

На київських підприємствах соціялістичне змагання досі не розгорнулось, не охопило всієї робітничої маси. З 42 металооброблених заводів на Київщині вирушило на змагання тільки 8 заводів, з 66 харчових підприємств тільки 9 фабрик, що небудь робить, щоб поліпшити своє виробництво. Союз Робземліс нічого не зробив, щоб розбурхати масу. Друкарі обмежились тим, що виділили представника до комісії керовництва змаганнями. Київська Окрпрофрада щиро признається в тому, що в цьому винні профсоюзи, що не популяризували як слід значіння соціялістичного змагання. Не гаразд на тих підприємствах, де йде соціялістичне змагання.

Плани складено досить обширні, підписано соціялістичні угоди, але за винятком заводу «Фізико-Хемік» практично нічого не робиться. Шляховий завод викликав на змагання «Червоний Плугатар», на спільному засіданні дано багато обіцянок, але поки змагання застигло на одному місці. Інженерно-технічний персонал нічогісенько не зробив, щоб допомогти робітництву виявити ініціятиву.

Маріупільський Омбіт спеціяльно поставив перед собою завдання прослідити, яку участь в соціялістичному змаганні беруть інженери й техніки. Після обслідування заводу виявилось, що наше інженерство спить непробудним сном. На металургійному заводі ім. Ілліча, де 6 чимало техніків, ні один нічого не допомагав завкомові та виробничій нараді, щоб краще розвинути соціялістичне змагання.

На Артемівщині через те, що профоргани не виявили ініціятиви і належного керовництва змагання робітників на Донсоді, на заводі «Пролетар», на рудні № 8 Горлівського рудоуправління та на де-яких інших підприємствах, змагання розвивається досить стихійно. Робітництво не зустрічає іноді належної підтримки.

З боку де-яких профорганізацій можна відмітити навіть формальне відношення. Криворізькі профорганізації, де до речі змагання ще майже зовсім не розгорнулися, конкретно мало зробили ще, щоб мобілізувати увагу робітництва навколо поліпшення виробництва.

На Херсонщині робкори повідомляють, що змагання на де-яких заводах проходить без участи професійних організацій і виробничих нарад.

В окремих випадках, коли де-які завкомівці намагаються навіть замінити конкретну ділову роботу в цехах засіданнями, мітинговими промовами, не притягаючи до цього робітництва, забуваючи, що апаратним порядком, без робітничих мас ніякого змагання не може бути.

Будемо в авангарді на фронті соціялістичного змагання

Вчора в Харкові відбулася загально міська конференція представників всіх заводів, фабрик і установ, щоб підвести перші підсумки, виявити хиби і перешкоди на шляху проведення соціялістичного змагання. На конференцію прибуло понад 900 делегатів більшість з них — активні учасники ударних бригад всіх харківських заводів.

— Харківське робітництво, — заявляв голова Окрпрофради Е. І. Соловйов, — прийняло виклик московського пролетаріяту на змагання за кращі результати виробничої роботи, на як найбільше здешевлення собівартости, за зменшення до мінімума прогулів. Це зобов'язує робітників до впертішої роботи на всіх ділянках виробництва. Перед нами величезні завдання, що їх столичні пролетарі мусять за всяку ціну виконати.

Робітники поставилися з великою серйозністю до своїх завдань. Кинуте комсомолом гасло змагання знайшло могутній відгук не тільки серед молодих, але й старих кваліфікованих робітників. Ми маємо тепер десятки ударних бригад, на змагання вийшли заводи, з заводами, цехи з цехами, бригади з бригадами, варстати з варстатами. Численні цінні пропозиції що до поліпшення ріжних ділянок виробництва говорять за те, що на гасло соціялістичного змагання відгукнулося майже все харківське робітництво.

**

Харківська промисловість працювала в першому півріччі досить задовільно. Але це ще не означає, що всі заводи виконали свої виробничі завдання.

Продуктивність праці зросла, рівняючи з попереднім роком, але не скрізь досягла програми. Навпаки, заробіток робітників майже досяг програмових норм, а по окремих заводах, як «Серп і Молот», велозавод, гутянська фабрика та місцева промисловість навіть на небагато їх перевищив.

Тут були де-які об'єктивні причини (непостачання сировини й матеріялів, простої цехів), але ми мусимо перебороти всі труднощі і перешкоди і бути першими на старті соціялістичного змагання.

Негаразд на харківських заводах з собівартістю продукції. Місцева промисловість здешевила її на 4% замість 8,5%, ДЕЗ замість 11% дав тільки 3—4%. Тільки Кутузівка та ХПЗ виконали в цій ділянці завдання партії й уряду. В галузі здешевлення собівартости харківська промисловість мусить багато зробити виконавши своє завдання. Деякий перелом вже позначився.

Прогули на харківських заводах в першому півріччі були досить значні, складаючи в середньому 1,8% з загальної кількости робочих днів. Соціялістичне змагання багато допомогло в цьому напрямку нашим заводам. Скрізь ми бачимо різке зменшення прогулів у квітні. На ХПЗ, рівняючи з березнем, вони зменшились на 50%, на «Серп і Молот» 60%, на линвовому заводі на 67% і т. ін. Але боротьбу з цією справою треба вести більш рішуче.

Простої на харківських підприємствах поволі зменшуються.

Соціялістичне змагання багато де - чого змінило на виробництві. На всіх ділянках ми бачимо крутий поворот на краще. Але ще передчасно спочивати на лаврах. До старту змагання ще далеко. Треба напружити всі сили, щоб бути першими, щоб зробити змагання не лише черговою «кампанією», а постійним методом в роботі.

Багато ще не зроблено, чимало в нас хиб, але які б там труднощі, перешкоди не були, ми повинні перебороти їх.

Представники харківських велетнів - заводів виступають з короткими рапортами про ходу змагання.

На ХПЗ, каже т. Твердохлібов, утворено уже тепер 53 ударні бригади, що змагаються між собою. Завод викликав на змагання ДЕЗ, Луганський паровозобудівельний завод і зараз викликає Сормовський завод. За короткий час ми провели чимало раціоналізаторських заходів, спростили виробничі процеси, зменшили прогули, підвищили продуктивність праці. До кінця року ми ліквідуємо всі простої. Робітництво змагається з великим ентузіязмом, ми певні, що завдання виконаємо. Для преміювання робітників виділено чимало премій за найкращі результати роботи.

Представник інженерного колективу заводу т. Ляш заявляє, що технічний персонал разом з робітниками вирушив на змагання.

Не може похвастатись своїми досягненнями завод ДЕЗ. Своїх зобов'язань збільшити виробництво на 5% в квітні він не виконав. Прогули ж зменшились до 0,5%. Але ми,— заявляє тов. Гудзенко,—свої зобов'язання за всяку ціну виконаємо. Він звертається до відповідних органів з проханням забезпечити завод матеріялами, допомогти йому провести раціоналізаторські роботи. 21 бригаду утворено на заводі. Обіцяють прикласти всі свої зусилля, і виробниче завдання цілком виконати.

Краще всіх працює тепер робітництво «Серпа й Молота». На змагання вирушила 71 бригада і домоглися значних успіхів. Продуктивність праці в столярному цехові виросла за квітень на 33%, в ковальському—на 14—17%. Завод випускає за семигодинної праці 9 тракторних молотарок, коли раніш він виробляв лише 8. Прогули майже зовсім зникли. Т. Шведов—від усього робітництва обіцяє зобов'язання виконати.

В дискусіях виступало понад 25 представників ріжних фабрик і заводів. Кожний ділиться з присутніми своїми перемогами і труднощами. Але ні тут жодного, сумніву, а, навпаки—велика класова свідомість, велика віра в остаточну свою перемогу.

Представники заводів виявили де-які хиби змагання. Мала ще, по окремих підприємствах кажуть, участь в ньому старих робітників, заводи постачаються матеріялами з перебоями, не впорядковані їдальні. Ударні бригади іноді не мають підтримки з боку адміністрації. Іноді профробітники не популяризують ідей змагання.

— Перешкод ще багато, але ми йдемо вперед. До змагання приєднуються що-раз нові робітники, воно перекидається,—каже секретар Окрпарткому т. Зеленський, з фабрик і заводів на село, до культурних робітників. Ми маємо перші досягнення. Але ще потрібно багато зусиль, щоб виконати всі завдання, зобов'язання. Перше, що треба зробити—це втягнути всіх робітників поголовно до змагання. Не може бути жодного робітника, що стояв би осторонь.

Конференція закінчується. Вона ухвалює на прикінці третього кварталу скликати другу конференцію харківського робітництва, і перевірити вдруге його перемоги. Робітництво мусить час від часу перевіряти свою роботу. Все робітництво одноголосно заявляє: свої зобов'язання перед радянською країною ми не тільки виконаємо, але й перевищимо, змінюючи повсякчасно соціялістичне будівництво, за проводом Ленінської Комуністичної партії.

Господарські органи не використовують творчої ініціятиви робітничих мас

Досить рано спочивають на лаврах наші господарники. Недавно при ВРНГ відбулось спільне засідання всіх трестів з справі підсумування наслідків соціялістичних змагань. На велике здивовання всіх присутніх виявилось, що трести мало цікавляться змаганням, не керують ініціятивою мас і не використовують численних робітничих пропозицій. Ні одно правління питання про соціялістичне змагання не обговорювало. На заводах виявлено підчас змагання чимало ріжних організаційних неполадів, «вузьких місць» що до забезпечення заводів матеріялами та сировиною. Жоден трест не асигнував будь яких коштів на премiювання цінних робітничих пропозицій. В цьому напрямку потрібний рішучий перелом. Треба організувати вивчення і прискорити здійснення робітничих пропозицій.

Ми наводили відомості про те, що на Луганщині і Запоріжжі підчас останніх оглядів виробничих нарад і соціялістичного змагання робітники подали 118 тис. найріжноманітніших цінних пропозицій, що торкаються ріжних питань і ділянок виробничої роботи. Коли б, всі ті пропозиції конкретно перетворити в життя, ми безумовно домоглися б скоршого здійснення реконструкції заводу, виправлення всіх помилок.

Але на жаль треба підкреслити, що всі пропозиції по старому передаються з канцелярії до канцелярії, «погоджуються», «перевіряються», в результаті чого величезна частина їх ще досі не виконана.

Отже потрібно негайно перевіряти, як на місцях виконуються постанови виробничих нарад. Бюрократів та волокитчиків треба покликати до порядку й навіть до суворої відповідальности.

Вже більше місяця, як на українських заводах йде змагання робітників за кращі результати *виробничої роботи*.

Настав час почати самоперевірку на заводах, притягнувши до неї широкі робітничі маси. Ми маємо відомості, що така взаємна перевірка заводів почалась на Луганщині і Артемівщині. Треба, щоб і інші округи від них не відставали і негайно перевіряли, як іде соціялістичне змагання, які його перші результати та труднощі на шляху здійснення.

Соціялістичне змагання спеціялістів Москви та України

Московське бюро інженерів та техніків надіслало ВУМБІТ виклик на соціялістичне змагання. ВУМБІТ цей виклик прийняв.

В звязку з цим, на початку червня до Харкова приїжджає делегація московських спеціялістів у складі 55 чоловіка для підписання угоди.

Делегація спеціялістів в Москві одвідає також найбільші підприємства Харкова, Донбас, Дніпрельстан, заповідник Асканія Нова й інш.

Від партколегії ХОКК

Партколегія ХОКК розглянувши справу кандидата партії **Лаухіна Грицька Васильовича** (зіку народження 1896, кандидата партії з 1928 кандидатська картка № 9264, по національности—українця, соціяльне становище—робітник, фах — електромонтер), що обвинувачувався у дезертирстві з червоної армії, службі у білих, а також у тім, що він скрив при вступі до кандидатів партії, що його батько служив поліцаєм, у крадіжці з заводу матеріялів, що стверджено судом, а також за звязок Лаухіна з анти-радянським елементом та підтримку такого в боротьбі проти комуністів ЖК, за дискридитацію фракції ЖК та окремих членів партії,—констатуючи, що всі ці моменти обвинувачення підтверджуються,—ухвалила:

Лаухіна Грицька Васильовича з лав партії виключити, одночасно повідомивши про недійсність партдокументів, виданих на вищезгадане ім'я.

Широкі кола робітництва допомагають перевіряти провідні партійні кадри

О 3 год. клуб паровозних майстерень швидко наповнюють робітники-паровозники. Сьогодні проходять чистку члени ЦК і ЦКК, прикріплені до осередків паровозних майстерень.

За столом трійка: т.т. Сольц, Грязев і Зайцев.

— Товариші,—говорить т. Сольц — вчора почалася чистка партії тут на Україні. В першу чергу ми чистимо провідне ядро ЦК та ЦКК, потім членів окружкому і будемо разом з тим зиділяти товаришів, які провадитимуть загальну чистку. Партія ухвалила, щоб усі члени партії пройшли чистку по своїх осередках. Ми чистимо одверто, прилюдно, щоб кожен партієць і позапартійний міг сказати все про товариша, що відбуває чистку. Ми притягли до чистки найширші маси робітників.

Першого перевіряють т. Кивгила.

Далі йде т. Полуденко—старий робітник.

— Мені багато говорити не доведеться, — каже т. Полуденко.

— З 14 років я працював у наймах. На *цукроварні за 20 коп. на день. В 1900 році* поступив сюди, а всього на заробітчах 35 років...

— Хто має запитання?

Підніможться чиясь рука:

— Прошу слова.

— Тов. Полуденко наш старий, перший червоногвардієць. Він кришталево-чесний, з чіткою пролетарською лінією. Він віз за собою робітників, і ми йому цілком довіряємо.

Безмежне довір'я до свого товариша виявляють робітники.

Далі йде т. Шкадінов. Шлях його — шлях від учня слюсаря у Слав'янському до члена президії ВРНГ України — довгий і тяжкий.

Секретар осередку ВРНГ — зазначає, що т. Шкадінов прекрасний товариш, гаразд розуміється на своїй роботі і хоч прикріплений до другого осередку, але працює з нами і допомагає в найважливіших питаннях, що ми їх ставимо.

Тов Кошелев. — І знову стають перед очима уривки історії революційної боротьби пролетаріяту.

— Заяв, запитань немає.

— Товариші, — говорить т. Сольц, — ми кінчаємо тут нашу роботу, ви будете продовжувати її. Наша чистка повинна показати, що ми працюємо під контролею міліонних мас. Ми в кожну хвилину повинні вміти дати звіт перед ними.

**

Також за допомогою широких мас перевіряють партійні осередки Палацу Праці та депа «Жовтень», членів ЦК та ЦКК.

Тов. Гулий росповідає, як йому доводилось, будучи першим народнім суддею Харкова, організовувати червону гвардію.

Перед робітничими зборами проходить революційне життя більшовиків-революціонерів.

Тов. Смірнов з 7 років почав працювати — пас худобу, а потім — завод, громадська робота, його втягують у революційні гуртки, Червона армія, Уральський фронт. Зараз він — голова ВУК'у гірників.

Коротко росповідає тов. Горбачов. З 1910 року записався до групи більшовиків, потім—революційна робота в армії. Після громадянської війни — він організатор Київського союзу металістів, а потім на чолі Всеукраїнського Комітету металістів.

Проходять перед комісією також т.т. Чайка, Рабічев, Коновалов і Піскарьов.

Член ЦКК тов. Дубовий, росповідає не тільки про свою участь у революційних подіях, а і про участь усієї родини. Він почав свою революційну роботу в Донбасі, на Горлівських рудніх, а після Жовтневої революції партія його перекинула на Волинь. Он кілька років вже, він весь час є членом ЦКК.

Другий день чистки, також як і перший, показав за участю робітництва, і з цьому звязку Ленінської партії з широкими масами пролетаріяту — її непохитна сила і міць.

Список кандидатів на дійсні члени ВУАН, що їх виставили нау

на підставі постанови РНК УСРР про поповнення ВУАН новими дійсни

Кандидати з тих циклів наук, що їх зазначено в постанові колегії НКО УСРР з 10-V—1929 р.

1. Історичні науки

1. **ІГНАТОВСЬКИЙ Всеволод Макарович, Президент Білоруськ. Акад. Наук, історик (Менськ).** 1. Київ. ІНО. 2. Київ. Науково-дослідча катедра сіль. гос. економ. 3. Київ. Краєва сіл. госп. станц. 4. Одеське ІНО. 5. Київ. Мед. Т-во. 6. Київ. Музей ім. Шевченка. 7. К-ра Марк.-Лен. 8. Київ. СНР. 9. Київ Уторнітсо. 10. Харк. СНР. 11. Одеськ. Фіз. Інст. 12. Київ. Євпед. тех. 13. Харк. Інст. Нар. Госп. К-ри проблем. суч. права та застосов. економ. 14. Київ. К-ра теорет. мед. 15. Київ. Художн. Ін-т. 16. Київ. Інст. нар. Госп. 17. Ржищ. Пед. Техн. 18. Київ. Філія Юр. Т-ва. 19. Київ. К-ра терапії. 20. Київ. Сан. Бакт. Інст. 21. Харк. Т-во дослідж. природи. 22. Київ. Полпедтех. 23. ЦБСНР. 24. Харк. Ін-т педаг. 25. Одеська к-ра експер. та клін. мед. 26. Він. СНР. 27. Харк. Уторнітсо. 28. Наук. тех управління. Харк. 29. Біохем. Ін-т Харків. 30. Київ. ВУНАС. 31. Харк. ІНО з кат. 32. Харк. Інст. застос. ботаніки. 33. Харк. Географ. Ін-т. 34. Харк. Геод. Землев Ін-т. 35. Ін-т Маркс.-Лен. 36. Харк. Б-ка ім. Короленко та муз. арх. роб. 37. Дніпропетр. СНР. 38. Рос. Київ. Педтехн. 39. Київ. веч. Ун-т. 40. Київ. Ін-т удоск. лік. 41. Од. Бюро Пролетстуду. 42 Харк. Наук. Техн. Т-во. 43. Харк. К-ра геології з тов. «Недра». 44. Харк. Мед. Т-во з об'єдн. орган. 45. Харков. Мед. Ін-т з об'єдн. уст. 46. Київ. Мед. Ін-т.

2. **МАРКЕВИЧ Арсен Іванович, Симферопіль, історик, Голова Т-ва історії, археології, етнографії.** 1. Таврійське Т-во історії, археології, етнографії.

3. **СЛАБЧЕНКО Михайло Єлесієвич, історик, проф. Одеськ. ІНО.** 1. Київ. ІНО. 2. Київ. К-ра сільськ. господ. економ. 3. Одеське ІНО. 4. Київ. Музей ім. Шевч. 5. К-ра Марк.-Лен. 6. Київ. СНР. 7. Київ. Уторнітсо. 8. Харк. СНР. 9. Одеськ. ф-ка Черв. проф. Ін. 10. Київ. пед. тех. 11. КІНГ. 12. Ржищ. Пед. техн. 13. Київ. Ф. Юрид. Т-во. 14. Одеське ІНО. 15. Одеське бібліогр. Т-во. 16. ЦБСНР. 17. Од. к-ра експер.-клін. мед. 18. Він. Робос. 19. Харк. Уторнітсо. 20. Київ. ВУНАС. 21. Харк. ІНО. 22. Харк. Ін-т застос. ботаніки. 23. Харк. Б-ка ім. Короленка та муз. арх. установи. 24. Дніпропетр. СНР. 25. Одеськ. Комісія Краєзн. 26. Одеське Бюро Пролетстуд. 27. Од. ф-ка ВУФКУ.

4. **ЯВОРНИЦЬКИЙ Дмитро Іванович, член кор. ВУАН. історик, керівник К-ри українознавства. Дир. Дніпропет. Музею. (Дніпропетр.).** 1. Київ. ІНО. 2. Одеське ІНО. 3. Одеське Бібліограф. Т-во. 4. Київ. Музей ім. Шевченка. 5. Київ. СНР. 6. Геолог. І-т Київ. 7. Уторнітсо. 8. Харк. СНР 9. Правл. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 10. Одеськ. Фіз. Ін-тут. 11. Ржищ. Педтехн. 12. Одеськ. бібліогр. Т-во. 13. Дніпропетр. М. І. 14. ЦБСНР. 15. Од. К-ра експер. та клін. мед. 16. Він. СНР. 17. Харк. Уторнітсо. 18. Київ. ВУНАС. 19. Харк. ІНО з кат. 20. Харк. Ін-т застос. ботан. 21. Харк. Геогр. Ін-т. 22. Харк. В-ка ім. Короленка та муз. арх. установи. 23. Профес. Дніпропетр. Гір. Ін-ту. 24. Одеськ. Краєзнавч. Комісія. 25. Од. Бюро Пролет. студ. 26. Київ. Мед. Ін-т.

5. **ЯВОРСЬКИЙ Матвій Іванович, (доктор істор. укр. культ., член Марк.-Лен. К-ри, член Білоруської Акад. Наук. Керівник Катедри історії України в Інституті Марксизму-Ленінізму.** 1. Київ. ІНО. 2. К-ра С. Г. Економ. 3. Київ. Фарм. техн. 4. Київ с.-г. Досв. Станція. 5. Харк. СНР. 6. Одеськ. ІНО. 7. Одеськ. Бібл. Т-во. 8. Група київ. аспірантів 9. Істор. Музей ім. Шевченка (Київ). 10. Київ. Мет. обсерваторія. 11. К-ра Марк.-Лен. 12. Київ. СНР. 13. Київ. Уторнітсо. 14. Правлін. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 15. Од. ф-ка Черв. профінт. 16. Одеськ. Фіз. Ін-т 17. Київ. Євпед. технікум. 18. Харк. ІНГ з катедрою пробл. суч. права та застос. економіки. 19. КХІ. 20. КІНГ. 21. Київ. К-ра Мистецтвознавства. 22. Ржищ. Педтехн. 23. Київ. Ф. Юр. Т-ва. 24. Од. Політ. Ін-т. 25. Од ІНГ. 26. Одеськ. Бібліогр. Т-во. 27. Київ. Політехн. 28. Дніпропетр. М. І. 29. Одеськ. Індустр. Політехн. 30. ЦБСНР. 31. Харк. Ін-т педагогік. 32. Од. К-ра експер. та клін. мед. 33. Він. СНР. 34. Харк. Уторнітсо. 35. Наук. Техн. Управл. Харк. 36. Біохем. Ін-т Харків. 37. Київ. ВУНАС. 38. Харк. ІНО з кат. 39. Харк. Ін-т застос. ботан. 40. Харк. Геогр. Ін-т. 41. Харк. Геод. Землевпор. Ін-т 42. Ін-т Марк.-Лен. 43. Харк. Б-ка ім. Короленка та муз. арх. устан. 44. Дніпроп. СНР. 45 Профес. Дніпропет. Гірн. Ін-т. 46. Одеська Краєзнав. Ком. 47. Рос. Київ. Педтехн. 48. Київ. Веч. Ун-т. 49. Од. Бюро Пролет. студ. 50. Харк. Наук. Т-во техн. 51. Од. ф-ка ВУФКУ. 52. Харк. Мед. Т-во в об'єдн. орган. 53. Харк. Мед. Ін-т з орган. об'єдн. устан.

2. Мова та література

1. **АДРІЯНОВА Варвара Павлівна. Наук. співр. Академії Наук СРСР, член — кор. ВУАН.** 1. Наук. Т-во дослідж. Укр. мови. істор. та письменства у Ленінграді.

2. **БАРБЮС Анрі (Франція) письменник.** 1. Луганська СНР.

3. **ВАРНЕКЕ Борис Васильович, Одеса клас. філол.** 1. Акад. Бузескул В. П.

4. **ВОЗНЯК Михайло (Львів, Наукове Т-во ім. Шевченка), істор. літерат.** 1. Київ. ІНО. 2. К-ра Марк. Лен. 3. Київ. СНР. 4. Київ. Уторнітсо. 5. Харк. СНР. 6. Одеське Бібліограф. Т-во. 7. Пед. техн. Київ. 8 ЦБСНР. 9. Вінн. СНР. 10. Харків. Уторнітсо. 11. Київ. ВУНАС. 12. Харк. ІНО. 13. Харк. Ін-т застос. ботан. 14 .Київ. Веч. Ун-т.

5. **ГОРКИЙ Максим письменник.** 1. Луганська СНР.

6. **КВІТКА Климент Васильович, Муз. етнографія. Керівн. Етнограф. Музичн. Кабін. ВУАН.** 1. Мед. Секція ВУАН.

7. **КОБИЛЯНСЬКА Ольга, письменниця.** 1. Одеське Бібліограф. Т-во. 2. Харк. Геогр. Ін-т.

8. **КОЛЕССА Філярет, Етнограф. Голова Етногр. Ком. Наук. Тов. ім. Шевченко.** 1. Маркс.-Ленін. К-ра. 2. Київ. СНР. 3. Київ. Ф. Уторнітсо. 4. Харк. СНР. 5. Київ. К-ра Мистецтвознавства. 6. ВУАК. 7. Польськ. Педтехн. Київ. 8. ЦБСНР. 9. Він. СНР. 10. Харк. Уторнітсо. 11. Київ. ВУНАС. 12. Харк. ІНО з кат. 13. Харк. Ін-т застос. ботан. 14. Рос. Київ. Пед. Тех. 15. Київ. Веч. Ун-т.

9. **КУПАЛО Янко (Менськ.), письменник.** 1. Київ. ІНО. 2. Київ Кр. с.-г. Досл. Станц. 3. Одеськ. ІНО. 4. Київ. Істор. Музей ім. Шевченка. 5. Київ. СНР. 6. Харк. СНР. 7. Правл. Дніпропетр. Гірн. Ін-т. 8. Одеськ. Фіз. Інт. 9. Київ. євпедтехн. 10. Харк. Інст. нар. госп. з кат. проблеми суч. прав та заст. економ. 11. Київ. Худ. Ін-т. 12. Ржищів. Пед. Техн. 13. Польськ. Пед. Техн. 14. ЦБСНР. 15. Харк. Педагог. Ін-т. 16. Одеська К-ра клін. та експер. медиц. 17. Він. СНР. 18. Харків. Уторнітсо. 19. ВУНАС. 20. Харк. ІНО. 21. Харк. Ін-т застос. бот. 22. Харк. Геоф. Ін-т. 23. Ін-т Маркс.-Лен. 24. Харк. Бібліотека ім. Короленка та муз. арх. установи. 25. Дніпропетр. СНР 26. Профес. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 27. Рос. Київ. Пед. техн. 28. Одеське Бюро Прол. студ. 29. Харк. Мед. Т-во в об'єдн. орган. 30. Харків. Мед. Ін-т в об'єдн. Установами.

10. **КУРИЛО Олена Борисовна, (мовознавство), наук. співр. ВУАН (Київ).** 1. Геолог. Т-во у Київі.

11. **ЛУКЬЯНЕНКО Олександер Митрофанович, (славіст Сімферопільськ. педагог. Ін-т).** 1. Тавр. Т-во історії археол. та археогр.

12. **РІТТЕР Павло Григорович (мовознавство) (Москва).** 1. Харків. ВУНАС.

13. **СТЕФАНИК Василь (письменник).** 1. Одеськ. Бібліогр. Т-во, 2. Він. СНР 3. Харк. Геогр. Ін-т.

14. **ТИЧИНА Павло Григорович (письменник).** 1. Харк. Ін-т Нар. Госп. та к-ри проблем. суч. права і застос. економ. 2. Київ. ІНО. 3. Київ. краєва сіл.-г. станція 4. Одеське ІНО. 5. Київ. Музей ім. Шевченка. 6. Київ. СНР. 7. Київ. Уторнітсо. 8. Харк. СНР. 9. Київ. Фіз. Ін-т. 10. Правл. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 11. Одеськ. Фіз. Ін-т. 12. Київ. євпед. тех. 13. Київ. Художн. Ін-т. 14. Київ. Інст. нар. господ. 15. Ржищів. Пед. техн. 16. Київ. філія юрид. Т-ва. 17. Польпедтехнікум Київ. 18. ЦБСНР. 19. Харк. Ін-т педагог. 20. Од. К-ра експер. і клін. мед. 21. Вінн. СНР. 22. Харк. Уторнітсо. 23. Біохем. Ін-т Харків. 24. ВУНАС. Харків. 25. Київ. ВУНАС. 26. Харк. ІНО з кат. 27. Харк. Ін-т застос. ботаніки. 28. Харк. Геогр. Ін-т. 29. Харк. Геодез. землевпор. Ін-т. 30. Інст. Марк.-Лен. 31. Харк. Біб-ка ім. Короленка та муз. арх. устан. 32. Дніпропетр. СНР 33. Профес. Дніпроп. Гірн. Ін-ту. 34. Рос. Київ. Пед. Техн. 35. Київ. Веч. Ун-т. 36. Одеське Бюро Прол. студ. 37. Харк. Мед. Т-во з об'єдн. орган. 38. Харк. мед. Ін-т з об'єдн. етнограф. устан.

15. **ТОМСОН Олександер Іванович (мовознавство), проф. Одеськ. Ін-ту Нар. Освіти. Член Кореспонд. Академії СРСР.** 1. ВУНАС Харків. 2. Київ ВУНАС. 3. Одеське Бюро Прол. Студ.

16. **ЦЕРЕТЕЛИ Григор Пилипович (проф. Тифліськ. Ін-ту клас. філол.).** 1. Акад. Бузескул.

17. **ЩУРАТ Василь (Львів), Наукове Товариство ім. Шевченка).** 1. Польськ. Пед. Техн. у Київі. 2. ЦБСНР.

3. Фізико-математичні науки

1. **ГОЛЬДМАН Олександер Генріхович, (проф. К. П. І., фізик, Голова Київ. Н. Д. Ін-ту фізики. Київ. К. П. І.).** 1. Київ. ІНО. 2. Київ Фарм. Техн. 3. Київ. Краєва Сільськ. госп. Станція. 4. Харк. СНР. 5. Київ. Єд. Мед. Т-во. 6. К-ра Марк.-Лен. 7. Київ. СНР. 8. Геолог. Ін-тут у Київі. 9. Київ. Уторнітсо. 10. Фіз. Інст. у Київі. 11. Київ. Євпедтехн. 12. Київ. Кат. теор. Мед. 13. К.Х.І. 14. Ржищ. Пед. техн. 15. Київ, К-ра Терапії. 16. Київ. С. Бак. Ін-т. 17. Польський Педтехн. 18. Одеськ. Політ. Ін-т. 19. Одеська К-ра експер. клін. мед. 20. Він. СНР. 21. Харк. Уторнітсо, 22. ВУНАС. 23. ЦБ СНР. 24. Харк. ІНО з кат. 25. Харк. Ін-т застос. Ботаніки. 26. Дніпропетр. СНР. 27. Профес. Дніпропетр. Гір. Ін-ту. 28. Київ. Рос. Пед. Техн. 29. Київ. Веч. Унів. 30. Ін-т Цукр. промисл. 31. Київ. Ін-т удоскон. лік. 32. Одеська Бюро пролет. Студен. 33. Харк. Н-тех. Т-во. 34. Харк. Мед. Т-во з Об'єд. орган. 35. Київ. Мед. Ін-т. 36. Київ. Політехн. Ін-т.

2. **ЗАТОНСЬКИЙ Володимир Петрович. Нарком РСІ, хемія. Голова К-ту хемізації при РНК УСРР. Харків.** (Див. хемічні науки).

3. **ЙОФФЕ Абрам Федорович (фізик, академік А. Н. СРСР.** 1. Харк. Тех. Наук. Т-во. 2. Вінн. СНР. 3. Науково техн. Упр. Харків. 4. Ін-т матем. наук Харків. 5. Харк. ІНО з кат. 6. Харк. Матем. Т-во.

4. **КАПИЦЯ П. Л. (фізик член-кор. Акад. Наук СРСР Ленінград).** 1. Харків. Біохем. Ін-т. 2. Харк. СНР.

5. **КЕППЕН Володимир Петрович (метеоролог) Грац.** 1. Геофіз. Ком. ВУАН. 2. Київ. Метеор. Обсерваторія.

6. **КОРДИШ Леон Йосипович, Київ проф. Пол. Ін-ту, Київ. ІНО.** 1. В. Плотников. 2. Ін-т фізики. 3. профес. Дніпропетр. Гірн. Ін-та.

7. **КРАСОВСЬКИЙ Теодосій Миколаєвич (проф. І. М. Г. У. астрономія-геодезія).** 1. Харк. Геодезичн. Інст..

8. **КРАВЧУК Михайло Пилипович проф. д-р математики, К. П. І. Київ. ІНО.** 1. Київ. ІНО. 2. Науково-Досл. К-ра Сіл.-г. економії. 3. Фарм. Техн. 4. Київ. Краєва сіл.-госп. ст. 5. Група Київ. аспірантів. 6. Марксо-Ленінська к-ра. 7. Київ. СНР. 8. Геол. Інст.—у Київі. 9. Геол. Т-во. 10. Київ. Уторнітсо. 11. Харк. СНР. 12. Київ. Інст. Фізики. 13. Київ. Гірн. Техн. 14. Одеська Ф-ка червоного профінт. 15. Київ. Єв. Пед. Техн. 16. К. Х. І. 17. Ржищ. Пед. Техн. 18. Одеськ. Бібліогр. Т-во. 19. Польськ. Пед. Техн. в Київі. 20. Одеська К-ра експер. і клін. мед. 21. Одеськ. Політ. Ін-т. 22. Вінн. СНР. Харк. Уторнітсо. 24. Київ. ВУНАС. 25. Харк. ІНО з катедрами. 26. Харк. Ін-т заст. ботан. 27. Харк. геод. Землевпор. Ін-т. 28. Дніпропетр. СНР. 29. Укр. Геол. Ком. 30. Проф. Дніпр. Гір. Інст. 31. Київ. Рос. Пед. Техн. 32. Київ. Вет. Ін-т. 33. Ін-т Цукр. Промисл. 34. Одеське Бюро Пролет. студ. 35. Одеська Ф-ка ВУФКУ. 36. Київ. Політ. Ін-тут.

9. **ЛАЗАРЕВ Петро Петрович, (геофізик, кад. А. Н. СРСР.** 1. Київ Метеор. Обсер. 2. Акад. Срезнєвський, 3. Є. Вотчал. 4. В. Плотников.

10. **ЛЕВИЦЬКИЙ Володимир—Д-р (фізик та математик) (Захід. Україна).** 1. Хар. Геогр. Ін-т.

11. **ОРЛОВ Олександер Якович (Член Кореспондент Академії Наук СРСР. Одеса, астроном.).** 1. Науково-Тех. Управл. Харків. 2. Харк. Геод. Землев. Ін-т. 3. Харк. Наук. Техн. Т-во.

12. **РОЖАНСЬКИЙ Дмитро Аполінарієвич (фізик, Харків. Кер. н. д. К-ри фізики).** 1. Харк. Математ. Т-во. 2. Вінн. СНР. 3. Харк. ІНО. з кат. 4. Харк. матем. Т-во.

13. **СИНЦОВ Дмитро Матвієвич. (Голова Науково-Дослідчої К-ри геометрії, проф. Харк. ІНО, математик. Харків.** 1. Харк. Матем. Т-во. 2. Він. СНР. 3. Ін-т математ. Наук Харків. 4. Харк. ІНО з кат. 5. Харк. Мат. Т-во

4. Хемічні науки

1. **ЄГОРОВ Іван Васильович, хемік. проф. К. І. Н. О. та Інст. Нар. Госп.** 1. Геолог. Т-во у Київі. 2. Науково-Техн. Рада Тютюн.-Махор. Пром.

2. **ЗАТОНСЬКИЙ Володимир Петрович, Нарком РСІ, хемія, Голова Комітету хемізації при РНК УСРР. Харків.** 1. Київ. ІНО. 2. Київ, науково-дослідча к-ра с.-г. економ. 3. Київ. Фарм. техн. 4. Київський Електрот. 5. Київська Краєва с.-г. досв. Ст. 6. Півн. Краєва Меліор. О-ція. 7. Одес. ІНО. 8. Київ. Єд. Мед. Т-во. 9. Група Київ.аспірантів. 10. Київ. Мет. обсерваторія. 11. К-ра Марк.-Лен. 12. Київ. СНР. 13. К-ра біології с.-г. рослин у Київі. 14. Геолог. Ін-т у Київі, 15. Київ Уторнітсо. 16. Київ. Геол. Т-во. 17. Харк. СНР 18. Київ Ін-т фізики. 19. Київ. Гір. Техн. 20. Правл. Дніпропетр. Гір. Ін-ту. 21. Одеська Ф-ка чер. Профінтерну. 22. Одеськ. Фіз. Ін-т. 23. Київ. Євпед. техн. 24. Харк. І. Н. Г. з кат. проблеми суч. права та застос. економ. 25. Київ. К-ра теорет. мед. 26. Київ. Худ. Ін-т. 27. Науково-Техн. Рада Ін-ту махор. пром. 28. ВУАК. 29. Ржищ. Педтехн. 30. Одеськ. ін. Політ.. 31. Одеськ. І. Н. Г. 32 Київ. К-ра терапії. 33. Київ. Сан.-Бакт. Ін-т. 34. Харк. Т-во дослідження природи. 35. Київ. Польськ. Педтехн. 36. Дніпропетр. М. І. 37. Одеськ. Пол. Ін-т. 38. Харк. Ін-т. Педаг. 39. Одеськ. К-ра Експер. та клін. мед. 40. Він. СНР. 41. Харк. Уторнітсо. 42. Наук. техн. упр. Харків. 43. Біохем. Інс-т. Харків. 44. Ін-т математ. наук. Харк. 45. Київ ВУНАС. 46. ЦБСНР. 47. Київ. ІНО з Кат. 48. Харк. Ін-т. застос. Ботаніки. 49. Харк. Геогр. Інст. 50. Харк. Геод. Земл. Ін-т. 51. Харк. Матем. Т-во. 52. Ін-т Марк. Ленін. 53. Хар. Біб-ка ім. Короленка та роб. арх. Музейн. уст. 54. Дніпропетр. СНР. 55. Укр. Геолком. 56. Проф. Дніпропетр. Ін-ту Гірн. 57. Рос. Київ, Педтехн. 58. Київ. Веч. Ін-т. 59. Інст. Цукр. пром. 60. Київ. Ін-т удоскон. лік. 61. Одеське бюро Пролет. студ. 62. Київ. Політ. Ін-т. 63. Харк. Науково-Техн. Т-во. 64. Одеська Ф-ка ВУФКУ. 65. Харк. К-ра Геології з тов. «Недра». 66. Харк. Мед. Т-во з об'єдн. орган. 67. Київ. Мед. Ін-т.

3. **ОРЛОВ Єгор Іванович (проф. Харк Техн. Інституту технологія).** 1. Харк. СНР. 2. Одеськ. Індус. Політехн. 3. Одеськ. Політехн. Інститут. 4. Харк. Уторнітсо. 5. Наук. Техн. Упр. Харків. 6. ЦБСНР. 7. Харк. ІНО з катедрами. 8. Харк. Ін-т застос. ботаніки. 9. Харк. Математ. Т-во. 10. Профес. Дніпр. Інституту. 11. Київ. Політ. Ін-т. 12. Харк. Науково-Техн. Т-во.

4. **ПАЛЛАДІН Олександер Володимирович, Біохемік, директор укр. Біол. Ін-ту, член-кор. ВУАН.** 1. Київ, Н. д. К-ра с. г. Економ. 2. Київ. Фарм. Техн. 3. Харк. СНР. 4. Одеськ. Інст. Нар. Освіти. 5. Київ. Єд. Мед. Т-во 6. Київ. СНР. 7. Київ. Уторнітсо. 8. Правління Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 9. Одеська Ф-ка Черв. Проф. Інтерн. 10. Одеськ. Фіз. Ін-т. 11. Харк. Ін-т Нар. Господарства, з кат. проблем сучасн. права та застосов. економ. 12. Науково-Техн. рада тютюн.-махор. промисл. 13. Київ. К-ра терапії. 14. Одеськ. Бібліогр. Т-во. 15. Київ. С.-Бак. Ін-т. 16. Харк. Т-во Дослід. природи. 17. Одеськ. К-ра експерим. та клін. мед. 18. Дніпропетр. Мед. Ін-т. 19. Вінн. СНР. 20. Харк. Уторнітсо. 21. Біохем. Ін-т Харків. 22. Київ. ВУНАС. 23. ЦБСНР. 24. Харк. ІНО, з катедр. 25. Харк. Інт. застос. ботан. 26. Харк. Геод. землев. Інт. 27. Харк. Б-ка ім. Короленка та муз. арх. устан. 28. Дніпропетр. СНР. 29. Профес. Дніпропетр. Гір. Ін-та. 30. Київ. Веч. Ін-т. 31. Київ. Ін-т удоскон. лік. 32. Одеське Бюро пролет. студ. 33. Од. Ф-ка ВУФКУ. 34. Харк. Мед. Т-во з об'єдн. організ. 35. Харк. Мед. Ін-т. з об'єдн. устан. 36. Київ. Мед. Ін-т.

5. **ЩУКАРЕВ Олександер Миколаєвич. Хемік, проф. Хар. Техн. Ін-ту.** 1. Проф. Страхорський.

5. Біолого-медичні науки

1. **АБРАЖАНОВ. Олександер Олексієвич. Проф. Дніпропетр. Мед. Інституту. Хірург.** 1 Дніпропетр. Мед. Інститут. 2. Дніпропетр. СНР.

2. **БІЛОУСОВ Микола Федоров. Д-р. Зоології. Проф. Харк. Ін-ту Н. О.** 1. Харк. СНР. 2. Київ. Р. Уторнітсо. 3. Київ. К-ра Терапії. 4. Од. К-ра Експер. та Клін. мед. 5. Харк. Уторнітсо. 6. Біохем. Ін-т. Харк. 7. ЦБСНР. 8. Харк. Ін-т Застос. Бот. 9. Харк. Геогр. Ін-т 10. Харк. Б-ка ім. Короленка та Муз. арх. установ. 11. Од. Бюро Пролетстуду. 12. Харків. Мед. Т-во з об'єднан. організ. 13. Київ. Мед. Ін-т.

3. **БОГОМОЛЕЦЬ Олександер Олександрович. Ендокринолог. Директор Ін-ту для перел. крови М. проф. 2 МГУ.** 1. Київ. Єд. Мед. Т-во. 2. Київ. СНР. 3. Київ. К-ра Терапії. 4. Київ. Бакт. Ін-т. 5. Київ. ВУНАС. 6. Мед. Секція ВУАН. 7. Київ. Інст. удоск. лік. 8. Київ. Мед. Ін-т.

4. **БОКАРІУС Микола Сергійович. Судова медицина, заслуж. профес. Харків. Мед. Ін-ту.** 1. Харк. Ін-т Нар. Господарства та катедри «проблеми суч. права» й приклад. економіки.

5. **БРАУНЕР Олександер Олександрович** (див. С.-Г. Науки).

6. **ВАВІЛОВ Микола Іванович** (див. С.-Г. Науки).

7. **ВОРОБЙОВ Володимир Петрович Анатом. проф. Харків. Мед. Ін-ту.** 1. Київ. Єд. Мед. Т-во. 2. Київ. С.-Бакт. Ін-т. 3. Київ. Ін-т удосконал. лік. 4. Київ. Мед. Ін-т.

8. **ВОСКОБОЙНИКІВ Михайло Михайлович. Зоолог. Проф. Київ. ІНО.** 1. Харк. Т-во досл. природи. 2. Група Київ. аспірантів.

9. **ГЕЙМАНОВИЧ, Харків. Заслужен. професор.** 1. Київ. Ін-тут для удоскон. лікарів.

10. **ГАЛЬПЕРН Яков Йосипович. Проф. Дніпропетр. Мед. Інституту. Хірург.** 1. Дніпропетр. Мед. Інститут. 2. Дніпропетр. СНР.

11. **ЗЛАТОГОРОВ Семен Іванович. Д-р медиц. Директор Харк. Сан. Бакт. Ін-ту** 1. Харк. Мед. Т-во з об'єднан. організаціями.

12. **ІСАЧЕНКО Борис Лаврентович. Ботанік. Директор Бот. Саду. Ленінград.** 1. Рек. акад. Липський.

13. **КАГАН Есро Мойсеєвич. Д-р медиц. Проф. Гігієни, Проф. Харк. Мед. Ін-ту.** 1. Київ. Ін-тут Патології та гігієни праці.

14. **КОМПАНІЄЦЬ Соломон Маркович. Проф. Медик. Дніпропетр. Мед. Ін-ту.** 1. Дніпроп. Медінститут. 2. Дніпропетр. СНР.

15. **КРОНТОВСЬКИЙ Олекса Антононінсв. Патофізіолог., співр. Бакт. Ін-ту у Київі.** 1. Київ. Сан.-Бакт. Ін-тут.

16. **ЛЕВИТСЬКИЙ Михайло Андрієв. Проф. К. М. Ін-ту, офтальмолог. Д-р медицини.** 1. Київ. К-ра Терапії.

17. **ЛИСЕНКОВ Микола Костевич. Проф. Одес. Мед. Ін-ту.** 1. Одеська Н.-Д. Катедра Експерим. та клініч. Мед.

18. **ЛЮБИМЕНКО Володимир Миколаєвич. Ботанік (Ленінград).** 1. Київ. С.-Г. Досв. Станція. 2. К-ра біології с.-г. рослин у Київі. 3. Харк. Т-во дослід. Природи. 4. Політ. С.-Г. Досв. Станція. 5. Харк. Ін-т застос. Ботан. 6. Ін-т друк. промисл.

19. **НЕЩАДИМЕНКО Марко Петрович. Директор Київ. Бакт. Ін-т Бактеріолог.** 1. Єд. Київ. Мед. Т-во. 2. Група Київ. аспір. 3. Київ.

Кеві установи, громадські організації, окремі вчені та їх групи
ми членами та про порядок вибору їх з 16. IV—29 р. арт.арт. 1, 3, 5

Публікується згідно з арт. 6 згаданої постанови РНК для того, щоб про цих кандидатів наукові установи, ВИШ'і громадські організації, робітничо-селянські збори, окремі учені та їх групи могли висловити свою думку на зборах, постанови яких треба надсилати до ВУАН (Київ, вулиця Короленка, 54).

К-ра Теорет. медиц.. 4. Київ. К-ра Терапії. 5. Київ. С.-Бакт. ін-т. 6. Медсекція ВУАН. 7. Харк. Мед. Ін-т в об'єднан. устан. 8. Київ. Мед. Ін-т.

20. **ПАНЬЧИШИН Маріян. Медик. Зах. Укр.** 1. Ін-т Географ. та картограф. у Харкові.

21. **ПИСЕМСЬКИЙ Григор Федорович, Гінеколог. Проф. Київ. Мед. Ін-ту.** 1. Київ. Ін-т дл: удоскон. лікарів.

22. **РАКОВСЬКИЙ Іван (Львів) антрополог, біолог.** 1. Харків. Мед. Т-во з об'єдн. організ. 2. Вінн. СНР. 3. Біохем. Ін-т Харк. 4. ЦБСНР. 5. Харк. Географ. Ін-т.

23. **РУБАШКІН Володимир Якович. Д-р мед. гістологія. Проф. Харк. Мед. Ін-ту.** 1. Харк. Т-во Досл. Природи.

24. **ТИЖНЕНКО Олександер Мойсеєвич. Медик, венеролог. Проф. Київ. М. І.** 1. Київ. М. І.

25. **ТКАЧЕНКО Михайло Єлевферієвич** (див. С.-Г. науки).

26. **ТРЕТЬЯКОВ Дмитро Костевич. Зоолог. Проф. Одеського ІНО.** 1. Харк. СНР. 2. Одеське ІНО. 3. Од. Ф-ка Черв. Проф. Інтер. 4. Од. Фіз. Ін-тут. 5. Од. Бібліогр. Т-во. 6. Аклім. Сад. ВУАН. 7. Од К-ра Експер та клін. мед. 8. Вінн. СНР 9. Харків. Уторнітсо. 10. ЦБСНР. 11. Х. ІНО з кат. 12. Харк. Ін-т. Застос. Ботан. 13. Од. Бюро Пролетстуду. 14. Од. Ф-ка ВУФКУ.

27. **ФРЕНКЕЛЬ Захар Григоров. Проф. Соц. гігієни.** 1. Медсекція ВУАН.

28. **ХОЛОДНИЙ Мик. Григор. Д-р Ботаніки, проф. Київ. ІНО.** 1. КІНО. 2. Київ. С.-Г. досв. станція. 3. Група Київ. аспірант. 4. Київ. СНР. 5. К-ра біології с.-г. рослин у К. 6. Геолог. Ін-т, Київ. 7. Геолог. Т-во. 8. Київ. Філія Уторнітсо. 9. Київ. Ін-т Фізики. 10. Київ. С.-Бакт. Ін-т. 11. Харк. тов. досл. природи. 12. Вінн. СНР. 13. Харк. Уторнітсо. 14. Київ. ВУНАС. 15. ЦБ. СНР.

29. **ЧАГОВЕЦЬ Василь Юрьєвич. Фізіолог. Проф. КМІ та КВЗ. І.** 1. Київ. Є. Наук. Мед. Т-во. 2. Київ. К-ра Теорет. Медиц. 3. Київ. К-ра Терапії. 4. Київ. Сан.-Бакт. Ін-т. 5. Аклім. Сад. ВУАН. 6. Київ. Мед. Ін-т.

30. **ЧЕРНЯХІВСЬКИЙ Олександер Григор. Медик. (гістологія, ембріологія).** 1 Медсекція ВУАН.

6. Сільсько-господарські науки

1. **БРАУНЕР Олександер Олександрович (зоолог, с. г. Інститут Одеса).** 1. Аклімат. Сад. ВУАН.

2. **ВАВІЛОВ Микола Іванович (академ. Академії СРСР, ботанік** 1. К. С. Г. Досв. Станція 2. Харк. СНР. 3. Одеськ. ІНО. 4. Одеське Бібліогр. Т-во. 5. Київ. СНР. 6. Київ. Уторнітсо. 7. Одеськ. Фіз. Ін-т. 8. Харк. ІНГ з кат. «проблеми суч. права та застосовання економіки». 9. Харк Т-во досл. природи. 10. Аклім. Сад ВУАН. 11. Харк. Ін-т Педаг. 12. Одеська К-ра експер. та Клінічн. мед. 13. Вінн. СНР. 14. Харк. Уторнітсо. 15. Інст. Математ. Наук в Харкові. 16. Київ. ВУНАС. 17. ЦБСНР. 18. Харк. ІНО з кат. 19. Харк. Ін-т. застосовал. ботаніки. 20. Харк. Геод. Зем. Ін-т. 21. Харк. Математ. Т-во. 22. Харк. Бібліотека ім. Короленка та роб. арх. муз. установ. 23. Одеське Бюро пролет. Студ.

3. **ВИСОЦЬКИЙ Юрій Миколаєвич (агроном лісництво, грунтознавство, проф. Харк. С. Г. Інституту).** 1. К-ра Біології с. г. рослин у Києві. 2. Харк. СНР. 3. Харк. Т-во дослідників природи. 4. Вінн. СНР. 5. Харк. Уторнітсо. 6. ЦБСНР. 7. Харк. ІНО з кат. 8. Харк. Ін-т застос. ботан. 9. Харк. Геогр. Ін-т.

4. **ГЕДРОЙЦ Константин Каєтанович (Агрохемик, грунтознавець Академ. Академії СРСР).** 1. Київська Краєва С. Г. Досвідна Станція. 2. Наук. Тех. Рада Тютюн. Махор. пром. 3. Вінн. СНР. 4. Харк. Геод. земл. Ін-т.

5. **ДОЯРЕНКО Олександер Григорович, Москва.** 1. Київська К-ра біології с. г. рослин.

6. **ДУШЕЧКИН Олександер Іванович, Агрохемик. Київ. Краєва Досв. С. Г. Станція.** 1. Київ С. Г. Краєва Досвідна Станція.

7. **ЄГОРОВ Михайло Андрієвич (проф. Харківського с. г. Інституту, агроном.).** 1. Катедра Біології с. г. рослин у Києві. 2. Полт. с. г. досвідна Станція.

8. **ЗНАМЕНСЬКИЙ Олександер Васильєвич (ентомологія).** 1. Полт. с. г. Досв. Станція.

9. **КОСТЯКОВ Олександер Миколаєвич (профес. Тимирязівської Академії).** 1. Північна Краєва Меліорат. Орган.

10. **КОЛКУНОВ Володимир Володимирович, проф. К. С. Г. І.** 1. Н. Д. Кат. Біол. С. Г. рослин у Києві. 2. Науково-техн. Рада тютюн. махор. промисл. 3. Аклiматиз. Сад ВУАН.

11. **ЛЕОНТОВИЧ Олександер Васильович (Тиміряз. Академ. Фізіологія с.-г. тварин).** 1. Київ. СНР. 2. К-ра біології с.-г. рослин у Києві. 3. Київ. К-ра теорет. мед. 4. Київ. К-ра терап. 5. Біохем. І-нт Харків. 6. Київ ВУНАС. 7. ЦБСНР. 8. Мед. Секція ВУАН. 9. Київ. Мед. Ін-т.

12. **САЗОНОВ Віктор Іванович (Дир. Полт. Д. Стан.) агроном.** 1. Полт. с. г. досвідна Станція.

13. **САПЄГІН Андрій Опанасович (ботаник Проф. Одеськ. С. Г. Ін-ту).** 1. Наук. Д. К-ра С. Г. Економ. 2. Київ. С. Г. Досвід. Станція. 3. Група Київ. аспірантів. 4. К-ра біології с. г. рослин у Києві 5. Науково-техн. Рада тютюн. махор. пром. 6. Вінн. СНР. 7. Полт. с. г. досвідна станція. 8. Ін-т цукрової пром.

14. **СОКОЛОВСЬКИЙ Олекса Ніканорович (Керівник К-ри Грунтознавства, проф. Харк. С. Г. Інституту).** 1. Київ. Наук. Досл. К-ра Сіл. г. економії. 2. Київ, С Г. Досвідна Станція. 3. Харк. СНР. 4. Київ. СНР. 5. Геол. Ін-т у Києві. 6. Геол. Т-во. 7. Київ. ф. Уторнітсо. 8. Наук. Техн. Рада Тютюн. махор. промисл. 9. Харк. Т-во дослідження природи. 10. Геолог. Музей у Києві. 11. Одес. К-ра експер. та клін. медиц. 12. Вінн. СНР. 13. Харк. Уторнітсо. 14. Київ. ВУНАС. 15. Харк. ІНО з кат. 16. Харк. Ін-т Застосованої ботаніки. 17. Харк. Геод. Землевпор. Ін-т. 18. Харк. Біб-ка ім. Короленка та роб. муз.-арх. установ. 19. Інст. Цукр. пром. 20. Полт. с. г. Досв. Станція. 21. ЦБСНР.

15. **ТКАЧЕНКО Михайло Єлеферієвич (проф. Лісного Ін-ту Ленінгр.).** 1. Київ. Науково-досл. К-ра біології с. г. рослин.

16. **ФІЛІПОВСЬКИЙ Олександер Костянтинович (Директор Київської с. г. Краєвої Досвідної Станції).** 1. Київ. Досв. Краєва с. г. Станція.

17. **ЯНАТА Олександер Алоїзович. (Заступник Директора Інст. Застосов. Ботаніки, проф. Харк. с. г. Інституту).** 1. Геолог. Ін-т у Києві. 2. Геологічне Т-во. 3. Київська Філія Уторнітсо. 4. Харк. СНР. 5. Одеськ. Бібліогр. Т-во. 6. Одеська К-ра експер. та клін. медиц. 7. Харк. Уторнітсо. 8. ЦБСНР. 9. Харк. Ін-т застосованої ботаніки. 10. Харк. Геогр. Ін-т. 11. Харк. Б-ка ім. Короленка, та муз. арх. установи.

7. Геологія, гідрологія, географія

1. **КРИШТОФОВИЧ Микола Йванович Проф. Харьк. Ін-ту мінералогії.** 1. Харк. К-ра Геології з харк. філією Т-ва «Недра».

2. **КРИШТОФОВИЧ Африкан Миколаєвич. Геолог. Геолог. К-т при ВРНГ СРСР.** 1. Група аспірантів Київ. 2. Геол. Ін-т Київ. 3. Геол. Т-во. Київ. 4. Геол. Музей. Київ. 5. Харк. К-ра Геології, Т-во «Недра».

3. **ЛЕБЕДЄВ Микола Осипович. Проф. Геолог, Дніпропетровське. Гірн. Ін-т.** 1. Правл. Гірничого Дніпропетр. І-ту. 2. Одеськ. Політ. Ін-т. 3. Харк. Т-во дослідн. природи. 4. Од. Індустр. Політех. 5. Харк. Уторнітсо. 6. ХІНО, катедр. 7. Харк. Інт застос. ботан. 8. Дніпропетров. СНР. 9. Укр. Геол. Ком. 10. Проф. Дніпроп. Гірн. Ін-ту. 11. Од. Бюро Пролетстуду. 12. Харк. Н.-Техн. Т-во.

4. **ЛУЧИЦЬКИЙ Володимир Іванович. Геолог б. проф. КІНО та Моск. горн. Академії.** 1. Ак. Вернадський.

5. **ОПОКОВ Євген Волод. (гідролог.) Проф. Київ. Політ. І-ту.** 1. КНД К-дра С.-Г. Економії 2. Київ. Краєва С.-Г. досв. Станція. 3. Півн. Краєва Меліор.-Ор-ція. 4. Харк. ОЗУ. 5. Група Київ. аспірантів. 6. Київ. Мет. Обсерваторія. 7. Київ. СНР. 8. Геол. Ін-т у Києві. 9. Геолог. Т-во у Києві. 10. Харк. СНР. 11. Київ. Ін-тут Фіз. 12. Київ. Гірн. Технікум. 13. Од ф-ка Черв. Профінтерн. 14. Наук.-Техн. Рада Тют.-Махор. Промисл. 15. Ін-т Водного господарства. 16. Київ. Меліор. профшкола. 17. Од. Бібліогр. Т-во. 18. Київ. Сан.-Бак. Іт. 19. Хар. Тво дослідн. прир. 20. Аклімат. Сад ВУАН. 21. Геол. Музей Київ. 22. Од.Політ. Ін-тут. 23. Од. к-ра експерт. та клін. мед. 24. Він. СНР. 25. Харків. Уторнітсо. 26. Наук.-техн. Управл. Харків. 27. Київ. ВУНАС. 28. ЦБСНР. 29. ХІНО в катедр. 30. Харк. Ін-т застос. Ботан. 31. Харк. Н-Д. Ін-т. 32. Дніпропетр. СНР. 33. Укр. геолком. 34. Профес. Дніпропет. Гірн. Ін-ту. 35. Ін. цукров. промисловости. 36. Од. Бюро Пролетстуду. 37. Харк. Наук. Техн. Т-во. 38. Од. Ф-ка ВУФКУ. 39. Харк. К-ра геології т-во «Недра». 40. Київ. Політ. Ін-т.

6. **РІЗНИЧЕНКО Володимир Васильович (геолог). Співробітник ВУАН.** 1. Київ. Краєва С.-Г. Досв. Станція. 2. Група Київ. аспірантів. 3. Київ. СНР. 4. Геол. Ін-ту Києві. 5. Геол. Т-во Києві. 6. Київ. філія Уторнітсо. 7. Київ. Гірн. Технікум. 8. Київ к-дра Мистецтвознавства. 9. ВУАК. 10. Геол. Музей Київ. 11. Київ Веч. Университет.

7. **РУДНИЦЬКИЙ Степан Львович Географ. Директор Геогр. Ін-ту Харк.** 1. К. Н.-Д. К-ра С.-Г. Економії. 2. Група Київ. аспірант. 3. Київ. Мет. Обсерваторія. 4. Київ. СНР. 5. Геол. Ін-т Київ. 6. Київ. Філ. Уторнітсо. 7. Харк. СНР. 8. Одеське Бібліограф. Т-во. 9. Харк. Т-во дослідн. природ. 11. Од. К-дра експерим. та клінічної медицини. 11. Вінн. СНР. 12. Х. Уторнітсо. 13. Київ. ВУНАС. 14. ЦБСНР. 16. ХІНО з кат. 17. Ін-т застос. Ботан. Харк. 18. Харк. географ. Ін-т. 19. Харк. Геод.-Землевпор. Ін-т. 20. Харків. Б-ка ім. Короленка та роб. арх. муз. устан. 21. Проф. Дніпропет. Гірн. Ін-ту. 22. Київ. Веч. ун-тет. 23. Одеське Бюро Пролетстуду.

8. **СВІТАЛЬСЬКИЙ Микола Гнатович. Лигр. Муз. Геології.** 1. Група Київ. аспірантів 2. Геол. Ін-т у Києві. 3. Геол. Т-во у Києві. 4. Київ. Ф. Уторнітсо. 5. Геол. Музей у Києві, 6. Укр. Геолком.

9. **СОБОЛЄВ Дмитро Миколаєвич, Проф. геолог. Харк. Ін-т Н. О.,** 1. Харк. Т-во дослідн. природи. 2. Акад. Вернадський.

8. Технічні науки

1. **ГРДІНА Ярослав Іванович (проф. Дніпропетр. Гірн. Інституту), застос. механ.** 1. Дніпропетр. Гірн. Інст. 2. Проф. Дніпропетр. Ін-ту.

2. **ДІННІК Олександер Миколаєвич (проф. Дніпропетр. Гірн. Інстит., механіка).** 1. Хар. СНР. 2. Київ. Фіз. Ін-т. 3. Київ. Гірн. Техн. 4. Правл. Гірн.Ін-ту в Дніпропетр. 5. Одеськ. Ін-т Індустр. Політехн. 6. Од. Політ. Інт. 7. Наук. Техн. Управ. Харків. 8. ЦБСНР. 9. Дніпропетр. СНР. 10. Проф. Дніпропетр. Інст. 11. Одеське Бюро пролет. студ. 12. Київ. Політ. Ін-т. 13. Харк. Науково-Техн. Т-во.

3. **ЗАБОРОВСЬКИЙ Сергій Андрієвич (проф. Дніпропетр. Гірн. Інстит.), воєнна інженерія.** 1. Профес. Дніпроп. Ін-ту.

4. **МАКОВСЬКИЙ Володимир Матвієвич (проф. Дніпропетр. Гір. Ін-ту, заслуж. проф., член ВУЦВК).** 1. Дніпропетр. Гірн. Інститут. 2. Харк. СНР. 3. Одеськ. Політ. Ін-т. 4. Одеськ. Індустр. Політ. 5. Харк. Уторнітсо. 6. Наук. Техн. Хар. Упр. 7. ЦБСНР. 8. Хар. Ін-т застос. ботан. 9. Харк. Бібл. ім. Короленка та Муз. Арх. установ. 10. Дніпропетр. СНР. 11. Профес. Дніпроп. Гір. Ін-ту. 12. Одеське Бюро пролет. студ. 13. Хар. Наук. Техн. Т-во. 14. Київ. К-ра с. г. економії. 15. Одеська К-ра експер. та клін. медиц. 16. Київ. Політехн. Ін-тут.

5. **ОЛЕКСАНДРОВ І. Г. інженер, проф. (Москва).** 1. Харк. Укр. Наук. Тех. Т-во.

6. **ОРЛОВ Єгор Іванович,** проф. Харків. Техн. Інст., технологія (Див. Хем. науки).

7. **ПАВЛОВ М. О. (Москва).** 1. Харк. Наук. Техн. Упр.

8. **ПАТОН Євген Оскарович (проф. КПІ Київ).** 1. Київ. Худ. Ін-т. 2. Аклімат. Сад ВУАН. 3. Одеськ. Політ. Ін-т. 4. Науково-Техн. Упр. Харків. 5. Київ. Вет. Ін-т. 6. Київ. Політ. Ін-т. 7. Харк. Науково-техн. Т-во.

9. **ПОТЕБНЯ Олександер Олександрович (інженер, проф. Харк. Техн. Інституту, технолог).** 1. Харк. Науково-техн. Т-во.

10. **ПРОСКУРА Георгій Федорович (проф. Харківськ. Технол. Ін-ту. Харків), гідротехн., авіяція.** 1. Харк. СНР. 2. Од. Ф-ка Черв. профінт 3. Одеськ. Політехн. Ін-т. 4. Одеська індустр. Політехн. 5. Одеська К-ра експер. та клін. медицини. 6. Науково-техн. Упр. Харків. 7. ЦБСНР. 8. Одеське Бюро пролет. студ. 9. Київ. Політехн. Ін-т. 10. Харк. Науково-Техн. Т-во. 11. Одеська Ф-ка ВУФКУ.

11. **РЕРИХ Костянтин Едуардович (теплотехник), проф. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту).** 1. Профес. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту.

12. **УСЕНКО Трохим Титович (проф. К. П. І. Київ).** 1. Фарматехнікум. 2. Харк. СНР. 3. Київ. СНР. 4. Київ. філія Уторнітсо. 5. Одеська Ф-ка Черв. Профінт. 6. Одеськ. Індустр. Політ. 7. Харк. Уторнітсо. 8. Київ. ВУНАС. 9. ЦБСНР. 10. Харк. Інст. застос. ботаніки. 11. Дніпропетр. СНР. 12. Укргеолком. 13. Профес. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 14. Одеське Бюро Прол. Студ. 15. Одеська Ф-ка ВУФКУ. 16. Київ. Політ. Ін-т.

13. **ФЕДОРІВ Михайло Михайлович (Гірн. механіка).** 1. Група київ. аспірантів. 2. Київ. СНР. 3. Геолог. Ін-т Київ. 4. Геол. Т-во. 5. Київськ. ВУНАС. 6. Укргеолком

9. Економічні науки

1. **КРЖИЖАНОВСЬКИЙ Гліб Максиміліянович, академ. Академії СРСР. Голова Держплану СРСР.** 1. Київ Ін-т народньої Освіти. 2. Київ Н-д. Катедра С.-г. Економії. 3. Київ. фармацев. технікум. 4. Київ. Електротехнікум. 5. Київ. С.-г. Досвід. Станція. 6. Півн. Кр. Меліорат. Ор-ція. 7. Одес. ІНО. 8. Київ. СНР. 9. К-ра біології с.-г. рослин Київ. 10. Геологічне Т-во в Києві. 11. Київ. Філія Уторнітсо. 12. Харківська СНР. 13. Київ. Гірний Технікум. 14. Правління Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 15. Од. ф-ка Черв. Проф. Інтер. 16. Одеськ. Фіз. Інститут. 17. Київ. Ін-т Народнього Господарства. 18. Харк. Ін-т Народнього Господарства з катедрою проблеми сучасного права та застосов. економіки. 19. Київський Художній Інститут. 20. Київ. Ін-т Народнього Господарства. 21. Всеукр. Археологічний Комітет. 22. Ржищівський Педтехнікум. 23. Київ. Ф. Юридичн. Т-ва. 24. Одеськ. Індустр. Політехнікум. 25. Одеськ. Ін-т Народнього Господарства. 26. Харк. Т-во дослід. природи. 27. Польськ. Педтехнікум. 28. Дніпропетровський М. І. 29. Одеський Політехн. Ін-т. 30. Харківськ. Ін-т педагог. 31. Одеськ. К-ра експеримент. та клін. медицини. 32. Вінниц. СНР. 33. Харківськ. Уторнітсо. 34. Наук. Технікум Управл. Харків. 35. Біохем. Ін-тут Харків. 36. Ін-т Матем. Наук. Харків. 37. ВУНАС Харків. 38. ЦБСНР. 39. ХІНО з катедр. 40. Харк. Ін-т застос. бот. 41. Харк. Геогр. Ін-т. 42. Харк. Геод.-Землевп. Ін-т. 43. Харк. Мат. Т-во. 44. Ін-т Маркс.-Лен. 45. Харк. Б-ка ім. Короленка та робітн. муз.-арх. установ. 46. Дніпропетр. СНР. 47. Укргеолком. 48. Рос. Київ. педтехн. 49. Київ. Веч. Ун-т. 50. Ін-т Цукров. промисловости. 51. Одеське Бюро Пролетстуду. 52. Київ. Політ. Ін-т. 53. Харк. Н-тех. Т-во. 54. Од. ф-ка ВУФКУ. 55. Харк. к-ра Геології з т-вом «Недра». 56. Харк. Мед. Т-во в об'єдн. органів. 57. Харк. Мед. Ін-тут в об'єднан. устан.

2. **ПЕРШІН Павло Миколаєвич. (с.-г. економія та статистика). Проф. Харк. Ін-та Нар. Госп.** 1. Харків. Геодез. Ін-т.

3. **ФОМІН Петро Іванович. Економіка (політ. економ.).** 1. Академики. Левитський, Птуха, Воблий.

4. **ШЛІХТЕР Олекса Георгієвич. Нарком-зем. Аграрні взаємини.** 1. Київ. Ін-т Народньої Освіти. 2. Київ. Н-д к-ра С.-г. Економії. 3. Київ. Фармтехнікум. 4. Київ. Електротехнікум. 5. Київ. Краєва С.-г. Досв. Станція. 6. Північна Краєва Меліор. О-ція. 7. Одеськ. Ін-т Народньої Освіти. 8. Група Київ. аспірантів. 9. К-ра Марксизму-Ленінізму. 10. Київ СНР. 11. Н-д к-ра біології С.-г. рослин у Києві. 12. Київ. Ф. Уторнітсо. 13. Харк. СНР. 14. Київ. Гірн. Технікум. 15. Правління Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 16. Одеськ. ф-ка Черв. Проф. Інтерн. 17. Одеськ. Фіз. Інститут. 18. Київськ. Євпедтехн. 19. Харк. Ін-т Народнього Господарства. з катедрою проблеми сучасного права та застосов. економіки. 20. Київ. Художній Інститут. 21. Наук. Техн. Рада Тютюн.-Махор. Пром. 22. Київ. Ін-т Народнього Господарства. 23. Всеукр. Археологічний К-т. 24. Ржищівський Педтехнікум. 25. Київ. Філія Юр. Т-ва. 26. Одеськ. Індустр. Політехн. 27. Одеськ. Ін-т Народнього Господарства. 28. Одеськ. Бібліогр. Т-во. 29. Харк. Т-во дослідн. Природи. 30. Київ. Політехн. 31. Аклімат. Сад ВУАН. 32. Одеск. Політехн. Інститут. 33. Харківський Ін-т педагог. 34. Одеськ. К-ра експерим. та клін мед. 35. Вінн. СНР. 36. Харківськ. Уторнітсо. 37. Біохем. Ін-тут Харків. 38. Ін-тут Матем. Наук. Харків. 39. ВУНАС Харків. 40. Київ. ВУНАС. 41. Полт. с.-г. Досв. Станція. 42. ЦБСНР. 43. ХІНО з катедр. 44. Харк. Ін-т застос. бот. 45. Харк. Геогр. Ін-т. 46. Харк. Геод.-Землевп. Ін-т. 47. Харк. Матем. Т-во. 48. Ін-т Марксо-Ленін. 49. Харк. Б-ка ім. Короленка та Муз.-Арх. установи. 50. Дніпропетр. СНР. 51. Мед. секція ВУАН. 52. Укргеолком. 53. Одеська Комісія краєзнавства. 54. Київ, Рос. Педтехнікум. 55. Ін-т цукров. промислов. 56. Од. Бюро Пролетстуду. 57. Київ. Політехн. Ін-т. 58. Харк. Н.-Техн. Т-во. 59. Од. ф-ка ВУФКУ. 60. Харк. К-ра геології, т-во «Недра». 61. Харк. Мед. Т-во з об'єднан. організ. 62. Харк. Мед. Ін-т з об'єднан. устан. 63. Київ, Мед. Ін-т.

10. Філософія, соціологія та право

1. **БАЛЕЙ С. (Зах. Укр.) Психолог.** 1. Харк. Геогр. Ін-т.

2. **МАКСИМЕЙКО Микола Олексієвич. Член-кореспондент ВУАН. Проф. Харків. Геодез. Ін-ту, Юрист.** 1. Харків. Геодез. Ін-т. 2. Юрид. Т-во ВУАН.

3. **МІТІЛІНО Михайло Іванович. Проф. КІНГ. Юрист.** 1. Київський Ін-тут Народ. Господ. 2. Київ. Ф. Юрид. Т-ва.

4. **ПАЛІЄНКО Микола Іванович. Керівник Харківської Катедри «Проблеми сучасного права», Юриста.** 1. Харк. Ін-тут Нар. Г-ства та К-ра застос. економіки й проблем. суч. права. 2. Харків. СНР.

5. **СЕМКОВСЬКИЙ Семен Юльєвич. Голова Катедри Філософії Укр. Ін-ту Марксизму Доктор філософії, Кер. Катедри Соціолог. Укр. Ін-ту Марксизму, Голова Соціолог. Ком. ВУАН, Член ВУЦВК, Керівн. філос.-соц. Секції Марксо-Ленін. К-ри.** 1. Київ. Ін-тут Нар. Освіти. 2. Одеськ. Ін-т Нар. Освіти. 3. Київ. Музей ім. Шевченка. 4. К-ра Марксизму-Ленінізму. 5. Київ. Ф. Уторнітсо. 6. Харк. СНР. 7. Київ. Ін-тут Фізики. 8. Правл. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 9. Одеська ф-ка Черв. Проф. Інтер. 10. Одеськ. Фіз. Інститут. 11. Київськ. Євпедтехнікум. 12. Харк. ІНГ та катедра «проблем сучасного права й застосов. економ». 13. Київ, Художній Ін-т. 14. Київський Ін-тут Народнього Господарства. 15. Ржищівський Педтехнікум. 16. Київ. Філ. Юрид. Т-ва. 17. Одеськ. Ін-тут Нар. Г-ства. 18. Харк. Т-во дослідн. Природи. 19. Польпедтехнік. Київ. 20. Дніпропетр. Мед. Ін-тут. 21. Харк. Ін-тут педагог. 22. Одеськ. К-ра експер. та клін медиц. 23. Вінн. СНР. 24. Харків. Уторнітсо. 25. Біохем. Ін-тут Харків. 26. Ін-тут Матем. Наук. Харків. 27. Ін-т Математ. Наук. Харків. 28. ЦБСНР. 29. ХІНО, з катедр. 30. Харк. Ін-тут застос. бот. 31. Харків. Географ. Ін-т. 32. Харк. Геод.-Землевп. Ін-т. 33. Харків. Матем. Т-во. 34. Ін-т Маркс.-Лен. 35. Харк. Б-ка ім. Короленка та арх.-муз. установ. 36. Дніпропетр. СНР. 37. Проф. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 38. Одеська Комісія Краєзнавства. 39. Київ. Веч. Ун-т. 40. Од. Бюро Пролетстуду. 41. Од. ф-ка ВУФКУ. 42. Харк. К-ра геології, Т-во «Недра». 43. Харк. Мед. Т-во з об'єдн. організац. 44. Харк. Мед. Ін-т в об'єднан. установ.

6. **СКРИПНИК Микола Олексієвич. Наркомос УСРР, Директор Ін-ту Марксизму, Керівник Катедри Нац. питання, член Білор. Академ. Наук, член Київ. Маркс.-Ленін. К ри.** 1. Київ. Ін-т Нар. Освіти. 2. Київ. Н.-Д. К-ра с.-г. Економії. 3. Київ. Фарматехнікум. 4. Київ Електротехнікум. 5. Київ. Краєва с.-г. Досв. Станція. 6. Харк. СНР. 7. Півн. Краєв. Меліор. Орг-ція. 8. Одеськ. Ін-тут Нар. Освіти. 9. Київ.

(Продовження на 10-й стор.).

Список кандидатів на дійсні члени ВУАН

9. Мед. Т-во. 10. Група Київ. аспірантів. 11. Київ. Іст. Музей ім. Шевченка. 12. Київ. Мет. Обсерваторія. 13. К-ра Марксизму-Ленінізму. 14. Київ. СНР. 15. К-ра біології с.-г. рослин у Київі. 16. Геолог. Ін-тут у Київі. 17. Геолог. Т-во у Київі. 18. Київ. Ф. Уторнітсо. 19. Харк. СНР. 20. Київ. Ін-тут Фізики. 21. Київ. Гірн. Технікум. 22. Правлін. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 23. Одеська Ф-ка Черв. Проф. Інтер. 24. Одеськ. Фіз. Ін-тут. 25. Київ. Євпедтехнікум. 26. Харк. Ін-тут Нар. Господарства та к-ра пробл. суч. права й застосован. економіки. 27. Київ. К-ра теорет. медицини. 28. Київ. Художній Ін-тут. 29. Наук. Техн. Рада Тютюн.-Махор. Пром. 30. Київ. Ін-тут Нар. Господар. 31. К. К-ра Мистецтвознавства. 32. Всеукр. Археологічн. Комітет. 33. Ржищівський Педтехнікум. 34. Київ. Ф. Юрид. Т-ва. 35. Од. Політехн. Ін-тут. 36. Одеськ. Ін-тут Нар. Господ. 37. Київ. К-ра терапії. 38. Одеськ. Бібліограф. Т-во 39. Київ. Сан. Бакт. Ін-тут. 40. Харк. Т-во дослідн. природи. 41. Польпедтехн. Київ. 42. Дніпропетр. Мед. Ін-тут. 43. Аклімат. Сад ВУАН. 44. Одеськ. Індустр. Політехн. 45. Одеськ. Політехн. Ін-тут. 46. Харк. Ін-тут педагог. 47. Одеськ. К-ра Експер. та клін. мед. 48. Вінн. СНР. 49. Харків. Уторнітсо. 50. Наук. Техн. Управління Харків. 51. Біохем. Ін-тут. Харків. 52. Ін-тут матем. наук. Харків. 53. ВУНАС. Харків. 54. ЦБСНР. 55. ХІНО, в катедр. 56. Харк. Ін-тут застос. бот. 57. Харк. Географ. Ін-т. 58. Харк. Геод. Землев. Ін-т. 59. Харк. Мед. Т-во з об'єдн. організац. 60. Ін-т Маркс.-Ленін. 61. Харк. Б-ка ім. Короленка та муз.-арх. установи. 62. Дніпропетровськ. СНР. 63. МедСекція ВУАН. 64. Укргеолком. 65. Профес. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 66. Одеська Комісія Краєзнавства. 67. Київ. Рос. Пед. Техн. 68. Київ. Веч. Ун-т. 69. Ін-т Цукр. Промисловости. 70. Київ. Ін-т удоск. лік. 71. Одеське Бюро пролетстуду. 72. Київ. Політ. Ін-т. 73. Харк. Н.-Техн. Т-во. 74. Одеська ф-ка ВУФКУ. 75. Харк. К-ра геології, тов. «Недра». 76. Харк. Мед. ін-т. з об'єднан. устан. 77. Київ. Мед. Ін-т.

7. ЮРИНЕЦЬ Володимир Олександрович. Голова Катедри Соціології Інституту Марксизму. 1. Київ. Ін-тут Нар. Освіти. 2. Київ. Н-д. К-ра с.-г. Економії. 3. Київ. С.-г. Дослідн. Станція. 4. Харківськ. СНР. 5. Одеськ. Інститут Нар. Освіти. 6. Одеське Бібліограф. Т-во. 7. Київ. Музей ім. Шевченка. 8. К-ра Марксизму-Ленінізму. 9. Київ. СНР. 10. Київ. Філія Уторнітсо. 11. Харк. СНР. 12. Правл. Дніпропетр. Гірн. Ін-ту. 13. Одеська ф-ка Черв. Проф. Інтер. 14. Одеськ. Фіз. Ін-тут. 15. Київ. Євпедтехн. 16. Харк. Ін-тут Нар. Господарства та К-ра проблеми сучасного права й застосован. економіки. 17. Київ. Художній Ін-тут. 18. Київ. Ін-тут Нар. Господарства. 19. Всеукр. Археолог. К-т. 20. Ржищ. Педтехнікум. 21. Київ. Ф. Юр. Т-ва. 22. Одеськ. Інстит. Нар. Господарства. 23. Одеськ. Бібліограф. Т-во. 24. Харк. Т-во дослідн. природи. 25. Політехн. Київ. 26. Дніпропетр. Мед. Інститут. 27. Одеськ. Політехн. Інститут. 28. Харків. Інститут Педагог. 29. Одеськ. К-ра експер. та клін. мед. 30. Вінн. СНР. 31. Харків. Уторнітсо. 32. Біохем. Ін-тут Харків. 33. Київ. ВУНАС. 34. ЦБСНР. 35. ХІНО—в катедр. 36. Харк. Ін-т застосов. бот. 37. Харк. Геогр. Ін-т. 38. Харк. Геодез. Землевп. Ін-т 39. Ін-т Маркс.-Ленін. 40. Харк. Б-ка ім. Короленка та Муз.-Арх. установ. 41. Дніпропетр. СНР. 42. Профес. Дніпропетр. Гірн. Ін-т. 43. Одеська Краєзнавча Комісія. 44. Київ. Рос. Педтехн. 45. Київ. Веч. Ун-т. 46. Од. Бюро Пролетстуду. 47. Од. ф-ка ВУФКУ. 48. Харк. Мед. Т-во з об'єдн. організ. 49. Харк. К-ра геології Т-во «Недра». 50. Харк. Мед. Ін-т з об'єднан. устан.

II. Список кандидатів з тих циклів наук, що їх не передбачено в постанові колегії Наркомосвіти з 10-V—1929 р., арт. „в"

Педологія

1. ЗАЛУЖНИЙ. Педолог. 1. Київськ. Рос. Пед. Технікум.

Мистецтво

1. КРИЧЕВСЬКИЙ Василь Григорович. Художник. Архітект. Проф. Художн. Ін-ту в Київі. 1. Київськ. Веч. Роб. Технікум.

Історія мистецтва

1. СИЧЕВ Микола Петрович. Лнгр. Акад. Історії Мат. Культури. Історик Мистецтва. 1. Київськ. Істор. Музей ім. Шевченка.

Примітка 1. Кандидати, що хотять зняти свої кандидатури, повинні на протязі двох тижнів з часу оголошення цього списку подати відповідні заяви до Президії ВУАН.

Примітка 2. Низка заявок про кандидатури, що надійшли до Академії—пізніше зазначеного в постанові РНК від 16 квітня ц. р. терміну, не могла бути включена до списку.

В. о. Неодмінного Секретаря ВУАН
акад. **О. В. Корчак-Чепурківський.**

23 травня 1929 р. м. Київ.

У Харкові

В наступному році цілком зліквідувати неписьменність

Президія Міської Ради на останньому засіданні обговорила справу ліквідації неписьменности в місті. Президія визнала, що питання ліквідації неписьменности повинно стати основним у всій роботі Міської Ради. Всі секції мають обговорити цю справу на своїх засіданнях. Президія ухвалила вжити всіх заходів, щоб неписьменність у місті було повнотою зліквідовано до 1-го жовтня 1930 року. Ухвалено з 10-го до 15-го червня переписати всіх неписьменних у місті з тим, щоб можна було намітити як найкраще заходи щодо ліквідації неписьменности. Серед інших заходів намічено притягти до справи ліквідації неписьменности всі культурні сили міста, наукових робітників, заклади та інш. Буде видано обов'язкову постанову, щоб у ліквідації неписьменности неодмінно взяли участь студенти та учні старших груп профшкіл.

При Міській Раді утворено міську надзвичайну комісію ліквідації неписьменности під головуванням т. Бородая. До складу комісії ввійшло 23 чол. Президія так само ухвалила з нового бюджетного року збільшити асигнування на ліквідацію неписьменности вдвоє, себ-то асигнувати замість 73-х тис. крб.—146 тис. крб.

Письменники за прилавком

В п'ятницю ввечері торг на книжковому базарі бідбувався надзвичайно жваво, бо самі письменники взяли участь у продажу літератури. Вони персонально стояли за прилавком і продавали книжки.

Перед цим на трибуні відбувся імпровізований мітинг. Завідатель культвідділу ВУРПС'у тов. **Рабічев**, виступаючи в промовою, зазначив, що де-далі зв'язок письменника з читачем міцнішає та набуває нових форм. Це слід вітати і як найінтенсивніше продовжувати. Між письменником і читачем не позинно бути розриву, вони повинні знати один одного як найкраще і ставити один до одного певні вимоги.

Головний редактор ДВУ **т. Пилипенко**, змалювавши шлях української радянської книжки за 10 років, зазначив, що в нас держава дбає за те, щоб книжка як найширше охопила маси, щоб вона справді стала найпотрібнішою річчю в кожного трудящого. Отже, не дивно, що так буйно розвивається українська література, що ростуть нові кадри українських пролетарських письменників, а разом з цим і їхня продукція.

Тут же на трибуні були українські письменники — **Остап Вишня, Петро Панч, А Любченко, Микитенко, Дніпровський, Гордієнко Д., Епік т. ін.** і група ленінградських письменників, що прибули до Харкова. Радянськи майдани був переповнений і присутні бурхлзими оплесками зустрічали повідомлення про те, які письменники сьогодн продаватимуть книжки.

Після цього українські письменники стали за прилавком українських видавництв, а група російських письменників—за прилавком кіоска ГИЗ РСФРР.

Відзначено, що ніколи ще не було такого попиту на книжку, як тоді, коли її продавали самі письменники. Слід сказати, що кожний письменник давав на книжку свій автограф, а це ще більше приваблювало покупця.

Столична хроніка

— Міська Рада асигнувала 5 тис. крб. на впорядкування Журавлівського клубу.

— Комгосп цього року добудує школу на дачі кол.Рапке. Її почали будувати кілька років тому, але потім за браком коштів припинили роботу.

Повідомлення

ПАРТІЙНІ.

Сьогодні о 12-й годині дня в Будинкові літератури ім. В. Блакитного відбудеться засідання комуністичної франції II-го Всеукраїнського з'їзду спілки пролетарських письменників.

Присутність всіх членів та кандидатів партії, а також комсомольців обов'язкова.

Харківський Окрістпарт прохає зареєструватися в Окрістпарті (буд. ОВК, 3-й поверх, кімн. 70) членів партії з партстажем до Жовтня 1917 р., що працюють нині на виробництві. Реєстрацію провадиться щодня з 9 год. до 3½ год. дня, вівторками й середами до 5 год. веч.

РІЖНІ.

— У понеділок 27 травня 1929 р. о 8 год. веч. в приміщенні Центрального Будинку Фізкультури (Мар'їнська, 14) відбудеться нарада інструкторів фізкультури і всіх командирів колон, вилучених для участи з параді фізкультурників 2 червня, на честь пленуму ЧСІ.

Участь усіх відповідальних керовників і командирів колон—обов'язкова.

Порядок денний: Інструктивний доклад про організацію параду і спортивного свята 2 червня.

— У вівторок 28 травня, о 7 год. вечора, на економічній катедрі Інституту Марксизму відбудеться доклад тов. Костеляна на тему: «Проблема вивчення ефективности раціоналізації промисловости».

Запрошуються всі наукові робітники Харкова.

— Харківський інститут народньої освіти сповіщає стажерів ІНО, що остання сесія кваліфікаційної комісії в цьому учбовому році відбудеться 21 та 22-VI о 9 год. ранку в залі засідань ІНО.

Правління ХІНО.

Декрети, накази та постанови Уряду УСРР

ПОСТАНОВА РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР

Устава про Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти.

Щоб підвищити кваліфікацію робітників освіти через заочне їх навчання, Рада Народніх Комісарів УСРР **постановила** затвердити нижченаведену Уставу про Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти.

1. Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти має за своє завдання підвищувати кваліфікацію робітників освіти через заочне їх навчання.

2. Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти організує свою навчальну роботу за програмами інститутів народньої освіти.

3. Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти здійснює свої завдання через:

1) видання друкованих лекцій з усіх дисциплін програми інститутів народньої освіти;
2) видання методичних порадників щодо нормалізації роботи при заочному навчанні;
3) видання контрольних анкет та збірників задач для перевірки досягнень студентів-передплатників при заочному засвоєнні дисциплін;
4) заочні письмовні консультації в усіх справах щодо підвищення педагогічної кваліфікації;
5) інші способи підвищення кваліфікації.

4. Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти організується в Харкові і ним безпосередньо відає Народній Комісаріят Освіти УСРР по Управлінню професійної освіти.

5. З дозволу Народнього Комісара Освіти УСРР можна організовувати філії Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти в інших містах УСРР.

Зазначені філії провадять свою роботу за плянами і під загальним керівництвом Управи Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти.

Зокрема, на філії покладається:

1) давати рецензії і консультувати роботи студентів-передплатників Інституту;
2) організувати й керувати ляборатoрною працею студентів-передплатників;
3) провадити усні іспити;
4) скликати студентські конференції тощо.

Загальні організаційні й фінансові функції щодо видання навчально-методичних та інформаційних матеріялів для заочного навчання затверджується в Управі Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти.

6. Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти поділяється на відділи, що їх встановлює Народній Комісар Освіти УСРР відповідно до програм інститутів народньої освіти (відділи для підготівлі вчителів-комплексників, лекторів суспільствознавства, природознавства, математики, вихователів-дошкільників, робітників соціяльно-правної охорони дитинства, піонерів-робітників, вихователів інтернатних установ тощо).

7. На чолі Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти стоїть Управа у складі: голови—ректора, що є одночасно і відповідальним редактором видань Інституту, і членів: проректора, керівників відділів Інституту, завідателя видавничої частини і представників: Народнього Комісаріяту Освіти УСРР, Всеукраїнського Комітету і Харківського округового відділу професійної спілки робітників освіти—по одному від кожного, харківської округової інспектури народньої освіти і Харківського Інституту Народньої Освіти.

Голову Управи, проректора і керівників відділів Інституту настановлює і звільнює Народній Комісар Освіти УСРР.

8. Штати Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти встановлюється і затверджується на загальних підставах.

9. До відання Управи належить:

1) приймати студентів-передплатників;
2) наперед схвалювати лекції та інші видання Інституту;
3) затверджувати осіб і комісії, що провадять навчальну роботу;

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР.

Положение о Всеукраинском Заочном Институте Народного Образования.

В целях повышения квалификации работников просвещения путем заочного их обучения Совет Народных Комиссаров УССР **постановил** утвердить нижеследующее Положение о Всеукраинском Заочном Институте Народного Образования:

1. Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования имеет своей задачей повышать квалификацию работников просвещения путем заочного их обучения.

2. Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования организует свою учебную работу по программам институтов народного образования.

3. Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования осуществляет свои задачи путем:

1) издания печатных лекций по всем предметам программы институтов народного образования;
2) издания методических пособий по нормализации работы при заочном обучении;
3) издания контрольных анкет и сборников задач для проверки достижений студентов-подписчиков при заочном усвоении предметов;
4) заочных письменных консультаций по всем вопросам, касающимся повышения педагогической квалификации;
5) других способов повышения квалификации.

4. Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования организуется в Харькове и находится в непосредственном ведении Народного Комиссариата Просвещения УССР по Управлению профессиональным образованием.

5. С разрешения Народного Комиссара Просвещения УССР могут организовываться отделения Всеукраинского Заочного Института Народного Образования в других городах УССР.

Указанные отделения проводят свою работу по планам и под общим руководством Правления Всеукраинского Заочного Института Народного Образования.

В частности, на отделения возлагается:

1) рецензии и консультация работ студентов-подписчиков Института;
2) оранизация и руководство лабораторными занятиями студентов-подписчиков;
3) проведение устных испытаний;
4) созыв студенческих конференций и т. п.

Общие организационные и финансовые функции по изданию учебно-методических и информационных материалов для заочного обучения сосредотачиваются в Правлении Всеукраинского Заочного Института Народного Образования.

6. Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования разделяется на отделы, устанавливаемые Народным Комиссаром Просвещения УСРР применительно к программам институтов народного образования (отделы по подготовке учителей-комплексников, лекторов обществоведения, природоведения, математики, воспитателей-дошкольников, работников социально-правовой охраны детства, пионер-работником, воспитателей интернатных учреждений и т. п.).

7. Во главе Всеукраинского Заочного Института Народного Образования стоит Правление в составе: председателя—ректора, который является одновременно и ответственным редактором изданий Института, и членов: проректора, руководителей отделов Института, заведывающего издательской частью и представителей: Народного Комиссариата Просвещения УССР, Всеукраинского Комитета и Харьковского окружного отдела профессионального союза работников просвещения—по одному от каждого Харьковской окружной инспектуры народного просвещения и Харьковского Института Народного Образования.

Председатель Правления, проректор и руководители отделов Института назначаются и увольняются Народным Комиссаром Просвещения УССР.

8. Штаты Всеукраинского Заочного Института Народного Образования устанавливаются и утверждаются на общих основаниях.

9. К ведению Правления относится:

1) прием студентов-подписчиков;
2) предварительное одобрение лекций и других изданий Института;
3) утверждение лиц и комиссий, которые ведут учебную работу;

Декрети, накази та постанови Уряду УСРР

4) розглядати прибутково - видаткові кошториси та звіти про діяльність Інституту і подавати їх на затвердження до Народнього Комісаріяту Освіти;

5) регулювати адміністративно-господарські і навчальні справи Інституту;

6) запроваджувати до життя розпорядження Народнього Комісаріяту Освіти УСРР;

7) наглядати й контролювати роботу та успіхи студентів-передплатників.

10. Голові Управи (ректорові) належить загальне керівництво діяльністю Управи.

Зокрема, до відання голови Управи належить:

1) відповідально редагувати всі видання Інституту;

2) наглядати вчасний і правильний вихід видань Інституту;

3) наглядати навчальну роботу Інституту;

4) розпоряджати коштами Інституту в межах затвердженого кошторису і наглядати правильне витрачання грошевих та матеріяльних коштів Інституту, а так само наглядати за зберіганням в цілості належного Інституту майна;

5) настановлювати і звільняти адміністративно-технічний персонал;

6) укладати договори і провочини від імени Інституту.

11. Якщо Управа ухвалить постанову, що суперечить чинним законам і уставам або загальним директивам та розпорядженням Народнього Комісаріяту Освіти УСРР, голова Управи, не виконуючи такої постанови, вживає за свою відповідальністю потрібних заходів і негайно повідомляє Народній Комісаріят Освіти про постанови Управи і про вжиті ним заходи.

12. Проректор Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти безпосередньо керує навчальною частиною, головує на методичних комісіях, організує консультаційно-рецензентську роботу і дає їй загальний напрямок, наглядає роботу всіх відділів Інституту щодо навчальної частини і заступає ректора в часи, коли його нема.

13. Керівники відділів регулюють роботу відділів Інституту, розробляють проекти навчальних плянів, наглядають методи викладання тощо.

14. Завідатель видавничої частини технічно редагує видання Заочного Інституту і відає всіма справами щодо надрукування та експедиції цих видань.

15. У міру потреби Управа Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти утворює допомічні органи:

1) навчально-планові комісії для розробітку робочих плянів і програм, методики заочного навчання, складання завдань і роботи студентів-передплатників, а так само для розробітку форм обліку їхніх успіхів;

2) консультаційно-рецензентське бюро для дання роз'яснень у всіх питаннях, що виникають у студентів-передплатників у звязку з проробітком лекційного матеріялу.

Навчально-плянові комісії провадять свою роботу на підставі інструкції Народнього Комісара Освіти УСРР.

16. Особи, що бажають вчитися у Всеукраїнському Заочному Інституті Народньої Освіти, подають до Управи заяви про зарахування до Інституту, додавши спеціяльну анкету. Анкета повинна бути засвідчена порядком, що його установлює Народній Комісаріят Освіти.

17. До складу студентів-передплатників Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти можна зараховувати робітників освіти, що мають щонайменш один рік педагогічного стажу, а так само інших осіб, згідно з інструкцією, що її видає Народній Комісар Освіти УСРР.

Увага. Передплачувати лекції та інші видання Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти можуть усі громадяни, навіть і не студенти Інституту.

18. Всі студенти-передплатники, зараховані до Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти, вносять щороку плату за навчання розміром, що його встановлює Народній Комісаріят Освіти УСРР, порозумівшись із Всеукраїнським Комітетом спілки робітників освіти.

Плату за навчання вноситься за кожний триместр вперед.

19. Студенти-передплатники Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти після зарахування до Інституту, крім лекцій, одержують відповідну посвідку, залічну книжку, користуються консультацією та керівництвом у роботі і підлягають періодичній контролі щодо засвоєння дисциплін, що їх викладають в Інституті, знання студентів-передплатників уражовується переважно через письмову роботу, а за потрібних випадків усними іспитами.

20. Студентам-передплатникам Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти дається змогу працювати над дисциплінами, що потрібують практичного проробітку (фізика, хемія, природознавство) при учбових закладах за вказівкою Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти, а так само при лябораторіях, що їх безпосередньо організує сам Інститут.

21. Студенти-передплатники, що виконали всі роботи, встановлені від Народнього Комісаріяту Освіти УСРР для закінчення Інституту і оборонили кваліфікаційну працю з свого фаху, одержують відповідні посвідки про кваліфікацію.

4) рассмотрение приходо-расходных смет и отчетов о деятельности Института и представление их на утверждение Народного Комиссариата Просвещения;

5) регулирование административно-хозяйственных и учебных вопросов Института;

6) проведение в жизнь распоряжений Народного Комиссариата Просвещения УССР;

7) наблюдение и контроль за работой и успехами студентов-подписчиков.

10. Председателю Правления (ректору) принадлежит общее руководство деятельностью Правления.

В частности, к ведению председателя Правления относится:

1) ответственное редактирование всех изданий Института;

2) наблюдение за своевременным и правильным выходом изданий Института;

3) наблюдение за учебной работой Института;

4) распоряжение средствами Института в пределах утвержденной сметы и наблюдение за правильным расходованием денежных и материальных средств Института, а также за сохранением в целости принадлежащего Институту имущества;

5) назначение и увольнение административно-технического персонала;

6) заключение договора и сделок от имени Института.

11. В случае вынесения Правлением постановления, противоречащего действующим законам и положениям или общим директивам и распоряжениям Народного Комиссариата Просвещения УССР, Председатель Правления, не выполняя такого постановления, проводит за своей ответственностью необходимые мероприятия и немедленно сообщает Народному Комиссариату Просвещения как о постановлениях Правления, так и о принятых им мерах.

12. Проректор Всеукраинского Заочного Института Народного Образования непосредственно руководит учебной частью, председательствует в методических комиссиях, организует консультационно-рецензентскую работу и дает ей общее направление, наблюдает за работой всех отделений Института по учебной части и замещает ректора во время его отсутствия.

13. Руководители отделов регулируют и направляют работу отделов Института, разрабатывают проекты учебных планов, наблюдают за методами преподавания и т. д.

14. Заведывающий издательской частью проводит техническое редактирование изданий Заочного Института и ведает всеми делами по напечатанию и экспедиции этих изданий.

15. По мере надобности Правление Всеукраинского Заочного Института Народного Образования создает вспомогательные органы:

1) учебно-плановые комиссии—для разработки рабочих планов и программ, методики заочного обучения, составления заданий и работы студентов-подписчиков, а также для разработки форм учета их успехов;

2) Консультационно-рецензентское бюро—для дачи раз'яснений по всем вопросам, возникающим у студентов-подписчиков в связи с проработкой лекционного материала.

Учебно-плановые комиссии ведут свою работу на основании инструкции Народного Комиссара Просвещения УССР.

16. Лица, желающие обучаться во Всеукраинском Заочном Институте Народного Образования, подают в Правление заявление о зачислении в институт с приложением специальной анкеты. Анкета должна быть засвидетельствована в порядке, установленном Народным Комиссариатом Просвещения.

17. В состав студентов-подписчиков Всеукраинского Заочного Института Народного Образования могут зачисляться работники просвещения, имеющие не менее одного года педагогического стажа, а также прочие лица, согласно инструкции, издаваемой Народным Комиссаром Просвещения УССР.

Примечание. Подписываться на лекции и другие издания Всеукраинского Заочного Института Народного Образования могут все граждане, хотя бы и не состоящие студентами Института.

18. Все студенты-подписчики, зачисленные во Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования, вносят ежегодно плату за обучение в размере, устанавливаемом Народным Комиссариатом Просвещения УССР по соглашению с Всеукраинским Комитетом союза работников просвещения.

Плата за обучение вносится за каждый триместр вперед.

19. Студенты-подписчики Всеукраинского Заочного Института Народного Образования после зачисления в Институт, помимо лекций, получают соответствующее удостоверение, зачетную книжку, пользуются консультацией и руководством в работе и подлежат периодическому контролю в отношении усвоения проходимых в Институте предметов; учет знаний студентов-подписчиков производится преимущественно путем письменных работ, а в необходимых случаях также путем устных испытаний.

20. Студентам-подписчикам Всеукраинского Заочного Института Народного Образования предоставляется возможность вести занятия по предметам, которые требуют практической проработки (физика, химия, природоведение) при учебных заведениях по указанию Всеукраинского Заочного Института Народного Образования, а также при лабораториях, непосредственно организуемых самим Институтом.

21. Студенты-подписчики, выполнившие все работы, установленные Народным Комиссариатом Просвещения УССР для окончания института и защитившие квалификационную работу по своей специальности, получают соответствующие удостоверения о квалификации.

22. Порядок роботи Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти встановлює Народній Комісаріят Освіти УСРР.

23. Лекції Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти повинний схвалити Державний Науково-Методологічний Комітет Народнього Комісаріяту Освіти УСРР.

24. За наявности великого числа студентів Управа, порозумівшись з Народнім Комісаріятом Освіти може доручати виконання консультації та обслуговування студентів щодо практичної праці окремим вищим школам або відділам Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти; консультацію й обслуговування провадиться порядком угод, що їх укладає Управа Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти з відповідними вищими школами.

25. За користування лябораторіями, складання іспитів і оборону кваліфікаційних праць студенти-передплатники вносять плату на однакових підставах з екстернами вищих шкіл.

26. Нормальна довгість курсу Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти встановлюється в 4 роки.

Увага. Залежно від підготілі і інтенсивности роботи, студентам Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти дозволяється закінчити курс в інший реченець, що його встановлює Управа.

27. Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти є самостійна господарська одиниця з правами юридичної особи.

Народній Комісаріят Освіти УСРР, державні органи і державна скарбниця за зобов'язання Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти не відповідають.

Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти щодо оподаткування республіканськими і місцевими податками, рентою, промисловим і прибутковим податком, а так само щодо внесків на соціяльне страхування прирівнюється до освітніх установ, що є на державному бюджеті.

28. Кошти Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти складаються:

1) з внесків студентів-передплатників;

2) від продажу друкованих видань Інституту;

3) із субсидій з державного й місцевого бюджету за кошторисом Народнього Комісаріяту Освіти, а так само субсидій державних, професійних та інших організацій.

29. Кошторис Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти затверджує Народній Комісаріят Освіти УСРР.

30. Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти повинен давати Народньому Комісаріятові Освіти звітність про витрачання коштів у реченці і за формами встановленими від Наркомосу, а так само на загальних підставах—органам фінансової контролі.

31. Всеукраїнський Заочний Інститут Народньої Освіти має печатку з державним гербом і з своєю назвою.

32. Ліквідацію Всеукраїнського Заочного Інституту Народньої Освіти провадиться за постановою Народнього Комісаріяту Освіти, що визначає порядок провадження ліквідації.

33. Питання, не зазначені в цій постанові, розв'язується стосовно до Положення про Інститути УСРР, затвердженого від ВУЦВК і РНК УСРР 8 червня 1927 р. (Зб. Уз. УСРР 1927 р. № 30, арт. 141).

Харків, 18 квітня 1929 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів УСРР **СЕРБИЧЕНКО.**

Керівничий Справ Ради Народніх Комісарів УСРР **Я. КАСЯН.**

ПОСТАНОВА
РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР.

Про визнання постанови РНК УСРР з 9 жовтня 1926 р. «Про стягання штрафів і пені, накладуваних митницями» за нечинну.

Рада Народніх Комісарів УСРР постановила:

I.

1. Визнати, постанову Ради Народніх Комісарів УСРР з 9 жовтня 1926 р. «Про стягання штрафів і пені, накладуваних митницями» (Зб. Уз. УСРР 1926 р. № 62, арт. 408) за нечинну.

II.

2. Цю постанову видається на підставі арт. 7 постанови ЦВК і РНК Союзу РСР з 19 грудня 1928 р. «Про затвердження Митного Кодексу Союзу РСР» (Зб. Зак. СРСР 1929 р. № 1, арт. 1).

Харків, 18 травня 1929 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів УСРР **СЕРБИЧЕНКО.**

Керівничий Справ Ради Народніх Комісарів УСРР **Я. КАСЯН.**

22. Порядок работы Всеукраинского Заочного Института Народного Образования устанавливается Народным Комиссариатом Просвещения УССР.

23. Лекции Всеукраинского Заочного Института Народного Образования должны быть одобрены Государственным Научно-Методологическим Комитетом Народного Комиссариата Просвещения УССР.

24. При наличии большого количества студентов Правление, по соглашению с Народным Комиссариатом Просвещения, может поручать выполнение консультаций и обслуживание студентов по практическим занятиям отдельным высшим учебным заведениям или отделениям Всеукраинского Заочного Института Народного Образования; консультация и обслуживание производится в порядке соглашений, заключаемых Правлением Всеукраинского Заочного Института Народного Образования с соответствующими высшими учебными заведениями.

25. За пользование лабораториями, сдачу экзаменов и защиту квалификационных работ студенты-подписчики вносят плату на одинаковых основаниях с экстернами высших учебных заведений.

26. Нормальная продолжительность курса Всеукраинского Заочного Института Народного Образования устанавливается в 4 года.

Примечание. В зависимости от подготовки и интенсивности работ, студентам Всеукраинского Заочного Института Народного Образования разрешается закончить курс в иной срок, устанавливаемый Правлением.

27. Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования является самостоятельной хозяйственной единицей с правами юридического лица.

Народный Комиссариат Просвещения УССР, государственные органы и государственная казна по обязательствам Всеукраинского Заочного Института Народного Образования не отвечают.

Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования по обложению республиканскими и местными налогами, рентой, промысловым и подоходным налогом, а также в отношении взносов социального страхования приравнивается к просветительным учреждениям, находящимся на государственном бюджете.

28. Средства Всеукраинского Заочного Института Народного Образования составляются:

1) из взносов студентов-подписчиков;

2) от продажи печатных изданий Института;

3) из субсидий по государственному и местному бюджету по смете Народного Комиссариата Просвещения, а также субсидий государственных, профессиональных и других организаций.

29. Смета Всеукраинского Заочного Института Народного Образования утверждается Народным Комиссариатом Просвещения УССР.

30. Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования обязан представлять Народному Комиссариату Просвещения отчетность о расходовании средств в сроки и по формам, установленным этим последним а также на общих основаниях—органам финансового контроля.

31. Всеукраинский Заочный Институт Народного Образования имеет печать с изображением государственного герба и с обозначением своего наименования.

32. Ликвидация Всеукраинского Заочного Института Народного Образования производится по постановлению Народного Комиссариата Просвещения, определяющему порядок проведения ликвидации.

33. Вопросы, не указанные настоящим постановлением, разрешаются применительно к Положению об институтах УССР, утвержденному ВУЦИК и СНК УССР 8 июня 1927 года (Зб. Уз. УСРР 1927 г. № 30. ст. 141).

Харьков, 18 апреля 1929 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров УССР **СЕРБИЧЕНКО.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров УССР **Я. КАСЬЯН.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР

О признании постановления СНК УССР от 9 октября 1926 г. «О взыскании штрафов и пени, налагаемых таможнями» утратившим силу.

Совет Народных Комиссаров УССР постановил:

I.

1. Признать, что постановление Совета Народных Комиссаров УССР от 9 октября 1926 г. «О взыскании штрафов и пени, налагаемых таможнями» (С. У. УССР 1926 г. № 62, ст. 408) утратило силу.

II.

2. Настоящее постановление издается на основании ст. 7 постановления ЦИК и СНК Союза ССР от 19 декабря 1928 р. «Об утверждении Таможенного Кодекса Союза ССР» (С. З. СССР 1929 г. № 1, ст. 1).

Харьков, 18 мая 1929 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров УССР **СЕРБИЧЕНКО.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров УССР **Я. КАСЬЯН.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р.,С. та Ч.Деп.

Загубл. чл. кн. спілки „Робос" № 178956, чл. кн. Робсилькоопу вид. на ім'я Залізняка Д. вваж. нед.

Загубл. профквит. № 1… вид. на ім'я Дор… чіцької Е. І. вваж. нед.

Загубл. ордена червоного прапору № 430… вид. на ім'я Гібаєва П. вваж. нед.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА — для установ: на 12 міс.—18 карб. на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб. в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар
Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.), Секретар і „Кооп. Життя“—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт“—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || ВІВТОРОК, 28 травня 12 (1929) р. || № 120 (2613)

Мала Антанта і СРСР

Конференція Малої Антанти з причин, що їх ми вже мали нагоду відзначити в нашій газеті, закінчилася ухваленням звичної формули про надання кожному з належних до її складу урядів дій у питанні про взаємини з СРСР.

Але на цей раз услід за конференцією в усіх трьох країнах Малої Антанти виявились ознаки нагніту ділових кол на уряди. Англійська ділова делегація до СРСР править за дуже заразний приклад. Англійські промисловці розпочали роботу, щоб відновити нормальні ділові стосунки з СРСР не лише без санкції уряду Болдвіна, а й проти його волі, оминаючи його. Тепер підчас виборної кампанії твердолобим доводиться вже натрапляти на результати подорожи англійської ділової делегації. Організується нагніт ділових кол на консервативну партію, а це мусить дати певні результати на той випадок, коли б вибори скінчилися сприятливо для консерваторів.

Так само ділові кола починають натискати на уряди Чехословаччини, Румунії та Юго-Славії. Петиція басарабських купців, подана румунському урядові, знову ставить його перед потребою, як у 1923 році, шукати можливости налагодити торговельні стосунки з СРСР. Ось чому на сесію центральної радянсько - румунської комісії, що існує на підставі Тираспільської угоди 1923 року для урегулювання взаємин та інцидентів на лінії Дністра, їде як делегат румунський міністр торгу і представник румунського міністерства закордонних справ. Під нагнітом ділових кол бухарестська преса починає міняти тон відносно СРСР.

Повідомлення празької газети «Народні Лісти», що один з югославських дипломатів розпроблює питання про визнання СРСР, виконуючи доручення короля, треба зважувати в такому розумінні. Дуже серйозні й впливові югославські ділові кола вже давно твердо домагаються створення належної обстанови для економічних стосунків з СРСР. Югославії дуже потрібне пальне. Відсутність нормальної роботи нашого Нафтосиндикату й Донвугілля на югославському ринкові дуже важко позначується на економічних інтересах країни. Англійські та американські трести, орудуючи узгоджено в Югославії, експлоатують на монопольних основах нафтовий та вугільний ринки. Торік у парламенті наводили дійсно скандальні факти безсоромної спекуляції англо - американського картеля, що настановлює надто високі ціни на нафту й бензину.

Повідомлення тих самих «Народніх Лістів» про те що Бенеш поклав тепер довести переговори про визнання СРСР до кінця, мають безперечно звязок з настроями чехословацьких ділових кол. Ці настрої яскраво відбилися в резолюції річних зборів радянської й чехословацької торговельної палати, де вказується, що брак торговельного договора гальмує розвиток радянсько - чехословацького товарообороту.

Отже і в країнах Малої Антанти спостерігаємо зрушення відносно СРСР, зрушення, органічно зумовлене економічними інтересами цих країн.

Це—ще один зайвий доказ короткозорости політики англійських і французьких реакціонерів, що й досі мріють про організацію антирадянського економічного блоку. Нормальні економічні звязки з СРСР конче потрібні інтересам народнього господарства західно - європейських держав. Тепер, коли конечну потребу зміцнення й розширення такого звязку визнали і Сполучені Штати Північної Америки, в капіталістичних державах Европи хутко загостриться цікавість до налагодження нормальних торговельних звязків з СРСР. Але так само, як і відносно Англії, треба відзначити, що нормалізація торговельних взаємин можлива лише з умовою нормалізації політичних стосунків.

Загострення класової боротьби в Німеччині

„Роте Фане“ кваліфікує наступ буржуазії, як початок громадянської війни проти пролетаріяту

Соціял-демократи вірні помішники буржуазії

БЕРЛІН, 24. «Роте Фане», що вийшла сьогодні вперше після 3-хтижневої перерви через заборону, підводить у передовиці підсумки берлінських боїв на початку травня. Газета вважає події 1-3 травня, як поворотний пункт у політичному розвитку Німеччини. **Ці бої є найгостріша сутичка клас у Німеччині з 1923 року. Підчас виборів фабзавкомів більшість робітників значних підприємств висловилась проти соціял-демократії і за КПН. Почалося піднесення робітничого руху, рівного якому Німеччина не переживала вже багато років.** КПН уперше близько підійшла до того, щоб завоювати більшість німецьких робітників, щоб завербувати для більшовизму вирішальні шари пролетаріяту. Цей розвиток став загрозливим для існування буржуазного ладу. Через це буржуазія поклала порушити цей перебіг речей усіма засобами державного насильства, що перебувають в її розпорядженні. Вона хотіла потопити авангард пролетаріяту КПН у крові. Ось причини першотравневої провокації, заборони демонстрації Цергібелем. **Німецька буржуазія почнає громадянську війну проти пролетаріяту. Така суть берлінських подій.** Світовий капітал вимагає у німецької урядової коаліції гарантій проти більшовицької небезпеки. Трупами пролетарів довела німецька буржуазія травневими днями своїм репараційним кредиторам свою кредитоспроможність. Всі зовнішні і внутрішні суперечності змусили німецьку буржуазію вчинити збройний напад на пролетаріят. **Щоб здійснити свій стратегічний план розгрому берлінського пролетаріяту, буржуазія скористалася з послуг соціял-демократії. Соціял-демократія була організатор, провокатор, кат кривавої лазні 1-го травня.** Зазнавши багатьох жорстоких поразок, почуваючи серйозну загрозу своєму існуванню, соціял-демократія вдалася до крайніх засобів, до громадянської війни проти берлінського пролетаріяту. Убивства робітників травневими днями є продовження політики коаліції збройними засобами. Травневими днями пролетаріят виступив проти поліційного терору, вчинивши йому опір і перейшовши в контр-наступ. У боротьбі з державною владою, в боях з соціял-демократією, пролетаріят взяв 1-го травня вулиці Берліну й обстоював їх 2 і 3-го травня. Робітничі маси оборонялися проти нападів поліції всіма засобами, що були в їхньому розпорядженні. Вони почали будувати барикади й боролися з великою впертістю та відвагою. Політичний страйк протесту, до якого закликала КПН, охопив у Берліні 25 тисяч і понад 50 тисяч у провінції. **Травневі бої стали вихідною точкою революційного руху, скерованого проти буржуазно-соціял-демократичного уряду та проти буржуазної держави.**

Напри́кінці «Роте Фане» вказує, що кровопуск 1-го травня повинен був за задумом буржуазії та соціял-демократії повести до ізолювання НКП від мас. На це скерована була спроба спровокувати передчасне повстання й придушити його. Ця спроба не вдалася. НКП у своїй відозві 2-го травня одверто сказала робітникам, що час збройного повстання ще не пробив, а тільки наближається, що тепер покищо це тільки період часткових боїв та період нагромадження активности мас і підготовки революційного піднесення.

**

БЕРЛІН, 25. Берлінський поліцай-президент, соціял-демократ Цергібель знову заборонив орган комуністичної партії «Роте Фане» на 4 тижні. Тільки в п'ятницю минув строк попередньої заборони. Номер газети, що вийшов учора, зустрінуто з великим інтересом в найширших робітничих колах. Одночасно багато газет безпосередньо чи посередньо почали зараз же вимагати нової заборони «Роте Фане». Найодвертіше домагався заборони орган християнських профспілок «Дер Дейче» («Німець»). Газета заявляла, що «Роте Фане» після першої заборони ніяк не стала поміркованішою й наводила ряд цитат, якими доводила «потребу» нової заборони. Вельми характерно, що всі-ці цитати були присвячені гострій критиці соціял-демократичної партії. Орган соціял-демократичної партії «Форвертс» і собі намагається виправдати нову заборону, заявляючи, що «Роте Фане» закликає «як найзухваліше» до повстання.

**

БЕРЛІН, 26. Другу заборону комуністичної «Роте Фане» на 4 тижні мотивується в розпорядженні берлінського поліцая-президента Цергібеля (с.-д.) тим, що «в останньому номері газети опубліковано статтю, яка сприяє прагненню німецької комуністичної партії—ворожої державі організації—до підриву республіканської системи урядування, встановленої конституцією та до підготови примусового перевороту». «Берлін ам Морген» заявляє, що для угрунтування заборони газети влада вже тепер користується з тих формулювань, якими вона має намір угрунтувати потім заборону самої німецької комуністичної партії. Газета встановлює, що преса в Німеччині має волю тільки тоді, коли вона підтримує уряд. А коли преса є супротивниця панування буржуазії, то щодо неї існує найнещадніше придушення «волі». Орган партії центру «Германія» одверто вітає заборону «Роте Фане». Націоналістські газети вважають заборону «за само собою зрозумілу».

**

БЕРЛІН, 27. В неділю в Магдебургі відкрився з'їзд німецької с.-д. партії. Голова партії Велс виголосив надзвичайно характерну промову. Велс виправдував вступ соціял-демократів до коаліційного уряду, виправдував також поведінку соціял-демократичної партії щодо комуністів. Вказавши далі на «деяке прагнення, що існує до диктатури» Велс заявив: «Коли б ворогам республіки пощастило заподіяти дуже тяжку шкоду демократії, що єдиним виходом лишилася б диктатура, то соціял-демократія і профсоюзи, діючи з цілковитою свідомістю відповідальности і зберігаючи непохитну дисципліну, примушені були б вжити метод диктатури. Право диктатури належить соціял-демократії і нікому іншому, бо тільки за соціял-демократії буде також і гарантія повернення до демократії. Соціял-демократія відкидає будь-яку відповідальність за криваві збори в першотравневі дні».

**

БЕРЛІН, 27. Для зростання парламентських і близьких до диктатури тенденцій в німецькій політиці характерний не тільки виступ Велса на з'їзді с.-д., й промова міністра шляхів і лідера партії центру Штегервальда на окружній конференції партії центру в Ельтвілі (Райнський Край). Штегервальд указав на те, що потужні сили штовхають до утворення урядової диктатури, бо завдання німецької політики, а саме приєднання Австрії та репараційне питання, можуть бути розвязані тільки за допомогою такої диктатури».

**

БЕРЛІН, 27. Щоденна газета «Класенкампф» — комуністичний орган організації району «Налло-Мексебург», що її надсилали передплатникам берлінської «Роте Фане», підчас її заборони, теж заборонена на 4 тижні.

Біля стіни комунарів

Грізна демонстрація паризького пролетаріяту

Звіряча розправа поліцаїв

ПАРИЖ, 27. Похід до стіни комунарів на цвинтар—Пер Ляшез, що відбувся на заклик компартії, являв собою одну з найгрізніших демонстрацій паризького пролетаріяту за останній рік як числом учасників, так і настроєм їх. У поході брало участь до 30 тис. чол. Від походів попередніх років він був відмінний об'єднаністю демонстрантів, які згрупувалися по підприємствах та профсоюзах, а також широкою участю робітничої молоді й жінок. Демонстранти енергійно ставили опір поліції, яка цілком свавільно застосовувала обмежені правила, з умовою додержання яких демонстрацію дозволено. По шляху походу, а також на всіх вулицях навколо кладовища були зосереджені значні, як ніколи, сили поліції, жандармерії, а також кінної республіканської гвардії. Сутички, що відбувалися в цій обстанові, спричинилися до жертов. Відомості про число постраждалих суперечливі. «Юманіте» сповіщає, що всього поранено 6 демонстрантів, одного з них тяжко. Побиті до цього числа не входять. За відомостями «Ексцельсіор» тяжко поранених нараховується троє, легко поранених—22. Інші газети сповіщають, що в числі тяжко поранених—троє поліцаїв. За даними «Ліберте»—43 чоловіки заарештовано. Поліція стверджує, що до вечора всі затримані були звільнені.

**

ПАРИЖ, 27. «Юманіте» вмістила докладний звіт про похід до муру комунарів. Перші сутички поліції сталися ще до того, як похід утворився. Порушуючи заборону поліції, яка попередила, що не припустить революційних пісень, прапорів та плакатів за межами кладовища, три групи робітників (по 200—300 чоловіка) вишикувалися зараз же, як тільки вийшли з підземки і заспівали «Інтернаціонала». З вигуками «Геть війни», «Дайош ради в Парижі», «Вимагайте амнестії». Перша група, що виросла до 1½ тисячі чоловіка, підійшла до загального кортежа, на другу напала поліція. Поліцаї взялися бити демонстрантів гумовими палицями, завдаючи без розбору ударів чоловікам і жінкам. У групи піонерів поліція забрала вінок, що вони його мали покласти коло стіни комунарів, і потоптала його. Біля входу на цвинтар, незабаром після того, як похід рушив, 300 поліцаїв напали на групу робітників жіночого робітничого товариства боротьби з війною, яка несла плакат «геть війну», розгорнула прапори і заспівала інтернаціонал ще до входу на цвинтар. Діючи палицями, поліцаї намагалися забрати плакат, але робітниці, що їх підтримали робітники, вчинили рішучий опір. Сталася бійка, підчас якої кілька робітниць побито до крови. Кілька поліцаїв поранено і вони вийшли з ладу. Із слів «Юманіте», поліцаї так розлютувалися, що побили свого офіцера, який намагався припинити бійку. Коли похід вирушив, знову друга група робітниць прикріпила до плаката з написом «кров робітниці, що її пролила поліція», закривавлену хустку. Друга сутичка сталася в сусідньому кафе, куди поліція вломилася і побила демонстрантів, що принесли свого пораненого. Сторонніх глядачів, що протестували проти бійки, також затримували й били. «Юманіте» описує випадки побиття жінок, що їх поліцаї тягли за коси, випадки побиття поранених тощо. Сам похід на територію цвинтаря тривав 4 години із співами революційних пісень. Коло стіни комунарів покладено багато вінків, серед них від політичних тюрми Санте і політичних французьких колоній. Коло стіни стояли 12 учасників паризької комуни. Демонстранти вітали їх з ентузіязмом. Привітання перетворилося на бурхливу овацію, коли з лав демонстрації вийшли 3 салдати у формі, і почали обнімати літніх революціонерів. З цвинтару демонстранти повертали з вигуками «хай живе комуна», «хай живуть ради», «геть катів - соціялістів». Поліцаї зустрічали демонстрантів і розганяли навіть невеликі групи, б'ючи та затримуючи неслухняних.

**

ПАРИЖ, 27. У суботу вечором, заарештовано редактора закордонного відділу «Юманіте» та відповідального редактора—Руссо, коли вони виходили з помешкання редакції «Юманіте». Обох кинуто в тюрму за обвинуваченням у заклику военно-службовців до неслухняности.

Рух серед країн Малої Антанти на користь визнання СРСР

ПРАГА, 22. Чехословацька преса жваво коментує статтю букарештської газети «Наша речь», яка вказує на те, що після підписання протоколу Літвінова, Румунія вважає за можливе переглянути питання про відношення країн Малої Антанти до СРСР. Орган Крамаржа «Народні Лісти» подає нові відомості про те, що один із послів Югославії з доручення короля опрацьовує питання про визнання СРСР. «Народні Лісти» пишуть:—букарештська газета «Наша речь» повідомляє, що Бенеш гадає довести переговори про визнання СРСР, що тривають уже 2½ роки, до позитивного кінця і послати до Москви повноважного представника.

ПРАГА, 25. Тут відбулися другі річні збори радянсько-чехословацької торговельної палати, утвореної торік. В одноголосно ухваленій на зборах резолюції встановлюється, що всупереч усім намаганням у найважливіших господарських кол Чехословаччини розвиток торговельних стосунків з СРСР і далі гальмується відсутністю торговельного договору. Збори закликають центральне правління чехословацьких торговельних палат терміново закінчити розпочате вивчання справи про торговельні взаємини з СРСР. У резолюції, між іншим, зазначається, що центральне правління чехословацьких палат затримує вивчання цієї справи вже більш, як рік.

V-й Всесоюзний з'їзд Рад

Дискусії на доклад тов. Калініна

На ранковому засіданні 27-го травня далі тривали дискусії з приводу докладу тов. Калініна. Виступали селяни-бідняки, наймити, а також працівники центральних органів.

Голова всесоюзного центру с. г. кооперації т **Владимирський** підкреслив, що наша с.-г. кооперація ще не підійшла впритул до завдань, що стоять перед нею. Вона ще не перевела свою роботу на рейки виробничого кооперування сільського господарства, вона ноки що є великою мірою кооперація збутова. А тимчасом треба з усією виразністю визнати, що без участи мільйонів селян, які входять до с.-г. кооперації, завдання, що стоять перед нами, розв'язані не будуть.

Наркомзем УСРР тов. **Шліхтер** вважає за недостатній передбачений у п'ятирічному плані темп колективізації сільського господарства. Підтверджуючи свою думку, тов. Шліхтер наводить такі дані. 1927-28 року загальне число колгоспів на території Союзу становило 32.000, на 1928-29 рік число колгоспів за контрольними цифрами повинно довести до 38.000. На ділі ж першої половини цього року число їх досягло 40.000. Дуже применшено в планах, на думку тов. Шліхтера, і кількість товарного хліба, що її мають здати колгоспи.

Тов. Шліхтер вважає за конче потрібне розпочати цієї п'ятирічки будівництво тракторного заводу на Україні й посилити виробництво тукових угноєнь. Наприкінці тов. Шліхтер рішуче висловлюється проти організації союзного Наркомзему, вважаючи, що централізоване керівництво сільським господарством зменшить ініціятивну самодіяльність місць.

З величезною увагою з'їзд вислухав промову найвидатнішого спеціяліста в царині сільського господарства проф. **Вавілова**.—Наше сільське господарство—сказав проф. Вавілов—має два лиха: зимове вимерзання і посуху. З цими двома лихами бореться наукова агрономія.

Наші дослідні станції, хоча й мають великі досягнення, проте, ще не дали такого типу засівного матеріялу, що гарантував би нас і від вимерзання і від посухи і був би водночас рентабельний.

Тов. Вавілов запевняє з'їзд, що наукові працівники справу соціялістичного будівництва мають за свою справу і заражені на такий же ентузіязм, як і трудящі маси Радянського Союзу. Заклик з'їзду до наукових працівників вони почують. На ранковому засіданні виступив організатор машинотракторних станцій на Україні агроном **Маркевич**.

Тов. **Маркевич** (УСРР—Машинно-тракторна станція ім. Шевченка). Соціялістична реконструкція сільського господарства—говорить т Маркевич—одна з найскладніших історичних проблем, що стоять перед країною, яка перша в світі будує соціялізм. Розв'язання цієї проблеми висовує 5 основних вимог. Перша вимога полягає в швидкому й могутньому темпі індустріялізації країни, бо соціялістична реконструкція сільського господарства можлива тільки на ґрунті високої техніки. Друга вимога—добитися своїх власних великих результатів в галузі наукових робіт, бо без науки неможлива соціялістична реконструкція сільського господарства. Третя вимога — створити кадри спеціялістів. Ми нічого не зробимо, навіть маючи високу техніку й наукові досягнення, коли у нас не буде достатнього числа агрономів, с.-г. інженерів, техніків, механіків, монтерів, трактористів, слюсарів, ковалів тощо. Питання про кадри—одно з щонайважливіших питань проблеми соціялістичної реконструкції сільського господарства. Дуже важливе питання про форми організації сільсько-господарського виробництва. Колективізація—основа, на якій перебудовується сільське господарство. Звідси четверта вимога про те, щоб міжселищні тракторні станції стали за одну з основних форм масової реконструкції сільського господарства. Зрештою остання вимога—невхильна боротьба з глитайськими елементами на селі. Тов. Маркевич передав з'їздові привітання від імени 20.000 селян, що їх обслуговує Шевченківська тракторна станція, й побажання успіху в роботі у справі реконструкції сільського господарства на соціялістичних засадах.

На ранковому засіданні виступили також т.т. Федотов (УСРР), Рачинський (БСРР), Волков (Турк. СРР), Пфайфер (Одещина, УСРР), Зеленська (УСРР), Махутов (Бурято-монгол. республіка), Новосьолов (Ленінградська обл.), Паршін (Середньо-Волзька обл.), Мурашова (Тул. губ.), Водолазький і Мелкунов (Півн. Кав. край) і Нанобашвілі (ЗСФРР Грузія).

Тов. **Федотов** вказує, що за п'ятирічним планом розвитку сільського господарства передбачено збільшити нинішнє число коней на 19%. Для України це означає довести число коней до 6 млн., а проте, вже нині на кожні 4 гектари припадає одна конячка. Навряд чи доцільно прагнути дальшого збільшення числа коней: в інтересах розвитку сільського господарства доцільніше замінити поганих коней на добрих і повнотою їх навантажити. Тов. Федотов вважає за потрібне приділяти більше уваги спеціялізації районів у справі сільського господарства. Для цього треба використати всі наші наявні наукові сили. Тов. Федотов вважає, що ми недооцінюємо ваги кукурудзи, яка в умовах України може й повинна відогравати більшу ролю, ніж вона відограє досі.

**

На вечірньому засіданні з'їзду рад 27 травня тривали дискусії на доклад тов. Калініна. В дискусіях виступили перідставники національних республік і видатні робітники в галузі сільського господарства центральних організацій. Широко обговорювали в дискусіях питання про потребу організації всесоюзного Наркомзему.

Тов. **Зеленухин** (РСФРР), полемізуючи в дискусіях на це питання з тов. Шліхтером, підкреслив, що при де-яких союзних органах, наприклад, при РНК СРСР, при РПО, при ЦВК СРСР та інш. є ряд установ, що відають окремими галузями сільського господарства. Це—сурогат союзного Наркомзему, але це ж доводить і потребу створити справжній союзний Наркомзем. Голова Колгоспцентру тов. **Камінський** охарактеризував колгоспний рух і намітив його перспективи. Наприкінці промови тов. Камінський зупинився на питанні про організацію союзного Наркомзему і висловився за організацію такого наркомату.

Тов. **Левицький** (УСРР), ставить питання про піднесення ролі виробничих нарад на селі в справі колективізації сільського господарства. Виробничі наради повинні об'єднати діяльність окремих організацій, що мають по суті однакову ж мету—прискорити процес колективізації господарства. [illegible]

Представники красних республік т.т. **Міха Цхакая і Гусейнов** (ЗСФРР), тов. **Абаєв** (Казакстан), **Курц** (Німреспубліка), **Водолько** (БСРР), зупинилися на особливостях розвитку сільського господарства по де-яких районах СРСР, його відсталості і вказували на заходи, які можуть сприяти піднесенню сільського господарства. На вечірньому засіданні в дебатах виступили також т.т. **Меншовіков, Левіцький, Кузьмін, Черемісін, Кравченко, Петров, Кожураєв, Мешков і Рубцов.**

Кінцеве слово тов. Калініна

Наприкінці вечірнього засідання з'їзд вислухав прикінцеве слово тов. Калініна, який зупинився на характеристиці теперішнього колгоспного руху і намалював картину подальшого його розвитку.

Завдання, що стоять перед нами що-до перебудування всього нашого народнього господарства і, зокрема, що-до перебудування сільського господарства, надзвичайно тяжкі, сказав тов. Калінін, та інакше й не може бути. Ми існуємо тільки 12-й рік і тільки 6 років тому приступили до практичного будівництва соціялізму в СРСР. Проте, немає сумніву, що коли робітники й селяни найшли в собі досить сил повалити паризм, відвоювати Радянський Союз від ворогів, що насідали на нього з усіх боків, то вони зуміють завершити успішно почату справу. Соціялізм буде побудований на нашій землі.

Трудящі України допоможуть своїм класовим братам

ДО ПРОЛЕТАРІЯТУ НІМЕЧЧИНИ.

В історії революційного руху на Заході пролетаріят Німеччини має не одну кров'ю списану сторінку. Німецький пролетаріят вже давно зрозумів ролю соціял-демократів як гальма в класових боях з буржуазією і масово залишає цю партію зрадників і масово переходить до лав компартії. Соціял-демократи, що тісно співпрацюють над збереженням та закріпленням буржуазного устрою в Німеччині, беручи участь в керуванні державою—жорстоко мстяться на німецькому пролетаріятові за його відхід від організації зрадників пролетарських інтересів. Залиття кров'ю німецької революції 1918-19 р. р. та вбивство вождів Карла Лібкнехта та Рози Люксембург, зради революційних виступів німецького пролетаріяту в пізніших роках, тисячі вбитих, покалічених й арештованих за участь в революційному русі—все це справа рук буржуазії са найактивнішої допомоги соціял-демократів.

Світовий імперіялізм підготовляє нову війну проти Радянського Союзу. В тій війні Німеччина може відограти дуже важливу ролю. Тому саме імперіялісти намагаються втягнути її в одноцілий фронт проти Радянського Союзу. Німецька буржуазія і соціял-демократія жахаючись щоразбільшого полівішання мас, провадить жорстоку боротьбу з революційним пролетаріятом—його авангардом комуністичною партією, з одного боку, та все більше вороже виступають проти Радянського Союзу, з другого.

Цьогорічні першотравневі криваві події в Берліні та інших містах, розпуск «Союза Червоних фронтовиків», закриття органу компартії «Роте Фане», масові арешти та труси серед революційного пролетаріяту під безпосереднім керівництвом соціял-демократичних міністрів—це яскравий доказ ганебної ролі соціял-демократів у робітничому рухові.

III пленум ЦК МОДР'у України певний в тому, що німецький пролетаріят, не зважаючи на всі репресії та зраду, як і дотепер, буде й надалі іти шляхом завзятих боїв з своїм класовим ворогом до повної перемоги над буржуазією та її льокаєм—соціял-демократією. Тільки повалення влади буржуазії та її помічника—соціял-демократії, встановлення диктатури пролетаріяту — забезпечить німецький пролетаріят від визиску та репресій.

III пленум ЦК МОДР'у України запевняє вас, дорогі, товариші, що робітники й селяни Української Радянської республіки, зорганізовані в організацію МОДР, ще з більшим напруженням працюватимуть над посиленням допомоги своїм класовим братам—революційному німецькому пролетаріятові в його боротьбі за соціяльне визволення.

Хай живе революційний пролетаріят Німеччини. Хай живе революція в Німеччині. Хай живе батьківщина трудящих всесвіту—СРСР. Хай живе штаб світової революції—Комінтерн!

Перенесення останків Сун Ят-сена

ПЕЙПІН, 25. Сьогодні вранці біля центрального парку відбувся масовий мітинг студентських та робітничих організацій. Мітинг був присвячений прощанню пейпінських організацій з останками Сун Ят-сена. Представник студентської організації гостро виступив проти національного уряду, називаючи його незаконним та реакційним і протестуючи проти виключення з партії лідерів лівого крила Гоміндану. На мітингу виступав ще ряд представників лівого крила Гоміндану.

**

ПЕЙПІН, 25. Американський орган «Пекін Лідер» засуджує помпезність та розкіш, якими національний уряд марнотратно обставляє церемонію перенесення праху Сун Ят-сена до Нанкіну. Підкреслюючи, що ця розкіш ні багато дечому нагадує надмірності імператорських часів у Хіні, газета пише: «Що сказав би Сун Ят-сен за його скромности, з приводу цієї розкоші, що забрала величезну суму грошей у той час, коли в Хіні тисячі умирають голодною смертю. Як оцінив би він той факт, що ця розкіш призначена для вихваляння його ідеалів, у той час, як найголовніший із його ідеалів насправді ігнорується».

Ллойд Джордж за визнання СРСР

ЛОНДОН, 25. Ллойд Джорджа, що виступав в одному з міст Північного Велзу, запитано, чи є він прибічник відновлення переговорів з СРСР? На це Ллойд Джордж відповів «Категорично—так. Я не тільки стою за відновлення дипломатичних взаємин. Я хотів би піти навіть далі, ніж торгувати з Росією. Доки Росія перебуватиме поза братерством народів, ми не доб'ємося миру в Европі. Не доб'ємося нічого доброго, коли ставитимемось до росіян, як до парів. Я гадаю, що була фатальна помилка, коли не поставились серйозно до російської пропозиції про розззброєння. На мою думку, вони внесли свою пропозицію з усією щирістю, насамперед через вартість озброєння. Коли б згодилися прийняти їхню ініціятиву, вже пощастило б розброїти Европу».

М. Горький виїхав до СРСР

РИМ, 26. Максим Горький 26-го травня виїхав до Москви через Берлін.

Лист М. Горького з приводу перекладу його творів на чувашську мову

НИЖНІЙ-НОВГОРОД, 27. ЧувашДІЗ почав видавати вибрані твори М. Горького, перекладені на чувашську мову. Максим Горький у зв'язку з цим, надіслав перекладачеві А. Ярликову із Соренто листа, де пише:

«Чуваші тепер дістали широку змогу дізнатися про те, чого вони не знали. Їм вдавалося, що їх пригноблював руський народ, тепер вони побачать, що все життя скрізь ґрунтується на пригнобленні один одного: побачать, що і в руському житті багаті пригноблювали бідних, змушуючи їх цим пригноблювати ще бідніших і ще беззахистніших. Книги вчать нас розуміти, що причина всіх страждань робітничого народу, джерело всього зла життя—влада багатих, влада капіталістів. Що швидче робітничі люди всієї землі засвоять цю правду, то швидче вони здійснять на землі справедливе, вільне й легке життя. Од усієї душі бажаю народові чувашів бадьорости духу й безмежної енергії в роботі над розвитком своєї культури, у роботі будівництва нового життя».

М. Горький 1-V—29 р. Соренто.

Фінансові питання в 5-тирічці української промисловости

До числа найсерйозніших і найскладніших питань промислової п'ятирічки належать фінансові питання. Це цілком зрозуміло, коли мати на увазі, що перед промисловістю поставлено завдання збільшити за 5 років виробництво в 3,2 рази, перевищивши більше ніж в 1½ рази передвоєнний рівень. Таке розширення визначає середньо-річний приріст продукції на 26% проти, приблизно, 18—20% за останні два роки.

Значне збільшення виробництва вимагає, звичайно, величезних вкладань, як в основний, так і в оборотний капітал промисловости. При цім, рівнолежно до відбудовного періоду, приріст продукції на кожний новий карбованець вимагатиме вкладання в основний капітал далеко більших коштів, бо збільшення продукції досягатиметься уже не частковим латанням могутніх агрегатів, що не діяли, а побудованням цілком нових заводів або ґрунтовою реконструкцією старих.

За таких обставин першим завданням фінансового плану було виявити, до яких саме мінімальних меж можна знизити потребу промисловости в коштах, щоб виконати виробниче завдання, а другим—пророблити питання про можливі джерела покриття цієї потреби.

Основними заходами в цьому напрямкові повинні бути: зниження собівартости будівництва, зниження собівартости продукції й мобілізація внутрішніх ресурсів.

Вартість капітального промислового будівництва вільно може, за розрахунками ВРНГ УСРР, знизитися на кінець п'ятирічки на 47%, бувши середнім числом за п'ятирічча 1928-29—1932-33 р. р., приблизно, на 25% нижча, ніж перед війною початком. Уже самі ці заходи повинні знизити видатки на капітальне будівництво підлеглої ВРНГ УСРР (республіканської й місцевої) української промисловости *) з 647 міл. крб. в цінах 1926-27 р. до 381 міл. крб. або на 166 міл. карб., в тому числі республіканської з 511 до 181 міл. крб., себ-то на 130 міл. крб.

Коли поки що полишити зниження собівартости на 30%, про що мова буде нижче, то другими величезної ваги заходами повинна бути мобілізація внутрішніх ресурсів. Справа в тім, що наша промисловість досі терпить від зайвинности запасів цілої низки засобів виробництва, що середнім числом складають 4½—5 місячні запаси проти 3½ місяців за передвоєнного часу. Зниження на кінець 5-тирічча запасів засобів виробництва до 3½ місячних норм призведе до того, що при рості виробництва в 3,2 раза і при зниженні цін в 2,2 рази, запаси засобів виробництва зростуть всього на 60—65%.

Перехід нашої промисловости до вбуту своєї продукції не безпосередньо, а головним чином через систему синдикатів дає їй змогу за вказаного вище росту продукції збільшити запаси товарів на складах на мізерний процент: приблизно, на 5—10%.

По самій лише республіканській промисловості таке прискорення темпу обігу коштів рівнозначне економії приблизно в 135 міл. крб., а разом з місцевою промисловістю сума ця зросте орієнтаційно до 160—170 міл. крб.

В результаті всіх цих заходів потреба в коштах для здійснення виробничого завдання хоч і скоротиться, однак, визначиться по українській (республіканській і місцевій) промисловості в колосальній сумі—821 міл. крб. Величезний розмір цієї суми виявиться досить яскраво, коли взяти на увагу, що вона в 2½ рази більша ніж відповідна цифра за попереднє п'ятиріччя 1923-24—1927-28 р.; по республіканській промисловості загальна сума вкладань за 1928-29—1932-33 р. р. повинна складати 612 міл. крб., при чому 234 міл. крб. за 1923-24—1927-28 р. р.

Рішучий загальний курс на індустріялізацію країни відбивається, однак, не тільки на загальному розмірі вкладань, а й на їхній внутрішній структурі.

Почати з того, що переважна частина цих коштів повинна піти в промисловість групи «А», що працює на виробництво і що є віссю індустріялізації. До того ж в групу «А» повинен піти далеко більший процент усіх вкладань, ніж раніше. Так, по республіканській промисловості з потрібних на 1928-29—1932-33 р. р. 612 міл. крб. нових вкладань, в групу «А» намічається скерувати 468 міл. крб., себ-то 77% проти 63% за 5-тиріччя 1923-24—1927-28 р. р.

Другою дуже характерною обставиною є те, що не зважаючи на значне зниження будівельного індексу, в основний капітал скеровується всупереч минулому п'ятиріччю 1923-24—1927-28 р. р. більше коштів, ніж в оборотні фонди: з загальної суми 821 міл. крб. вкладань в українську (республіканську й місцеву) промисловість, в основний капітал скеровується 484 міл. крб. або близько 60% проти 45% за п'ятиріччя 1923-24—1927-28 р. р.

Скільки головне значіння для розвитку виробництва має розмір основного капіталу, тоді як оборотним коштам належить лише підсобне значіння, то підвищення питомої ваги чисто продуктивної частини вкладань на цілу, третину—явище величезного позитивного значіння, що досягається лише в наслідок прискорення темпу обігу оборотних коштів.

Загальна ж потреба, в прирості оборотних коштів визначається за п'ятирічко для всієї підлеглої ВРНГ УСРР промисловости в 338 міл. карб., в тім числі по республіканській—240 міл. карб. З цих сум деяка частина повинна буде піти на посилення саме власних коштів, що в низці трестів (Силікаттрест, Порцеляно-трест, Склотрест, Тютюнтрест та ін.) є недостатні навіть за нинішнього розміру виробництва. Так, в республіканській промисловості власні оборотні кошти треба збільшити з 55 міл. крб. на 1-X—28 р. до 175 міл. карб. на 1-X—33 р. або з 13 коп. до 19 коп. на 1 карб. товарної продукції.

За рахунок яких же джерел передбачається покрити всю цю величезну потребу в коштах?

За головні джерела покриття витрат повинні стати власні нагромадження промисловости. Чистий прибуток промисловости повинен скласти за п'ятиріччя 28-29—32-33 р.р. (по респ. і місцевій промисловості) 656 міл. карб., в тім числі по республіканській—390 міл. карб., а амортизаційних відрахувань власне 130 міл. і 97 міл. карб.

При нім чистий прибуток в 30 міл. карб. в 1927—28 р. і 70 міл. карб. в 1928-29 р. повинен зрости до 181 міл. карб. в 1932—33 р. Такого росту прибутку досягається не лише розширенням розміру виробництва, а й збільшенням рентабельности власних коштів, що підвищується з 8,3% у 1927—28 р. до 16,3% у 1932—33 р., в тім числі по республіканській промисловості з 6% до 15%. Напреці же збільшення рентабельности може статися лише в тому разі, коли зниження собівартости проти 1927—28 р. і випередить зниження цін, що намічається в розмірі 23%. В. КО[illegible]ЄВ.

(Далі буде).

*) Фінансовий план опрацьовано детально поки що лише по республіканській і місцевій промисловості, а тому цифри дано скрізь без союзних трестів.

Всебічне сприяння винахідництву

(В Раді Народніх Комісарів)

Раднарком ухвалив постанову про заходи сприяння винахідництву на Україні. **Ця постанова має велике практичне значіння, бо вона розв'язує організаційні питання винахідництва і скерована на те, щоб утворити найсприятливіші обставини для праці винахідників.**

Насамперед, згідно з цією постановою всі наркомати, центральні установи, трести і союзи кооперативів, що мають підприємства, повинні утворити спеціяльні бюра для сприяння винахідництву. Бюра повинні подавати наукову й технічну допомогу винахідникам, визначати цінність удосконалень, сприяти реалізації їх і т. ін. Крім того, на підприємствах з числом робітників і службовців понад 100 треба **організувати постійні експертні комісії.** Вони мають розглядати пропозиції робітників, всебічно сприяти удосконаленню виробництва на даному підприємстві і т. ін.

При Економічній Нараді УСРР організується всеукраїнський комітет для сприяння винахідництву. Цей комітет провадить облік винахідників, організує виставки і т. ін.

Найближчим часом при комітеті буде організована **спеціяльна державна експериментальна ляборaторія для науково-дослідницьких робіт над окремими винаходами. Невеличкі експериментальні** майстерні ухвалено організувати по великих промислових центрах для спробних робіт на місцях за окремими формами удосконалень.

Рада Народніх Комісарів зобов'язує всі наркомати й установи протягом 6-х місяців перевірити всі винаходи й удосконалення, що є на обліку в органах сприяння та спрацювати конкретні плани реалізації найцінніших з винаходів.

Щоб робота в галузі сприяння винахідництву мала фінансову базу, всі підприємства повинні відраховувати 1/15% із сум зарплати виданої 1927-28 року, до спеціяльного фонду сприяння.

Крім того всі підприємства мають цього року провести одноразові відрахування розміром, що його встановить ВРНГ, в розпорядження всеукраїнського комітету.

Далі постанова зобов'язує всі установи й організації, складаючи плани імпорту закордонного устаткування, урахувати застосування винаходів, а також притягти винахідників, що вже себе зарекомендували, до аналізи імпортного виробництва, щоб налагодити його на наших підприємствах.

Раднарком ухвалив також надати ряд особистих пільг винахідникам, що вже дали державі цінні удосконалення. Наприклад, підчас прийому кандидатів до науково-дослідницьких закладів, винахідники за всіх інших однакових обставин мають переважне право перед іншими кандидатами. Винахідників приймається до профшкіл, робфаків і ВИШ'ів на однакових умовах з робітниками. Для них призначається навіть певне визначене число місць.

Малозабезпечені винахідники, прийняті до цих шкіл, мають право діставати державні стипендії також на однакових умовах з робітниками.

Винахідникам надається права користатися для розробки своїх удосконалень з ляборaторій і майстерень шкільних закладів та наукових установ.

Якщо винахідників відряджено на роботу до цих наукових закладів, то за ними залишається заробітна плата на місці їхньої основної праці і на ввесь період розробки удосконалень. Винахідники, що вже дали державі цінні удосконалення, мають право на пільги, встановлені для наукових працівників щодо користання з додаткової житлоплощі, відрядження закордон тощо. Дітей винахідників слід приймати до шкільних закладів на однакових умовах з дітьми наукових працівників.

Раднарком запропонував Генеральній прокуратурі дати розпорядження негайно розглянути справи про зламання прав винахідників та випадки бюрократизму й тяганини в галузі винахідництва і вжиких притягти до відповідальности.

Хлібозаготівлі за 25 днів травня

За відомостями Наркомторгу на протязі п'ятої п'ятиденки травня (21—25) на Україні спостерігалося невелике підвищення хлібозаготівель. Всеж, за 25 днів травня місячний план хлібозаготівель виконано тільки в розмірі 39,1%, що говорить про мляву темпу хлібозаготівель. При цьому Союзхліб виконав 60,8% місячного плану, споживча кооперація —45,8%, сільсько-господарська—16,5%. Посилено відстають заготівлі продовольчих культур: по житу за 25 днів виконано 36,4% плану, по пшениці 17,6%.

Тільки одна округа, що має до того ж не великий план хлібозаготівель—Конотопська—виконала цілком планове завдання за ці 25 днів, давши на 25 травня 84% плану. З інших округ найуспішніше проходили хлібозаготівлі на Полтавщині, де заготівлі трохи поліпшилися (місячний план виконано в розмірі 59%), на Шепетівщині (виконано 57% плану), Білоцерківщині (53%), Бердичівщині (50%) і інш. Мляво проходили хлібозаготівлі в таких округах: Сумській (виконано 4% плану), Маріупільській (6%), Луганській (7%), Харківській (9%), Старобільській (7%), Ізюмській 13%) і інш.

Постачання людності хліба проходить цілком задовільно, без усяких перебоїв.

Всеукраїнський з'їзд Українського Науково-технічного т-ва

Мобілізувати громадські техсили на допомогу індустріялізації

У неділю відкрився 1-й з'їзд Українського Науково-Технічного Т-ва, що на нього прибули делегати зі всіх важливіших промислових центрів України. Відкриваючи З'їзд голова ВРНГ **К. В. Сухомлин** схарактеризував коротко головні етапи розвитку діяльности т-ва.

— Радянська влада утворила сприятливі умови для громадської діяльности науково-технічних організацій. Складення програми великих робіт ведкриває нові обрії для т-ва. Ті величезні завдання соціялістичного будівництва що стоять перед робітниками й селянами не можна буде виконати не притягнувши трудової технічної інтелігенції до активнішої роботи. В технічному й економічному відношенні ми на багато відстали від передових капіталістичних країн. Все те, чого ми не зробили за минулі сторіччя, тепер доведеться наздоганяти. Соціялістичне будівництво ми провадимо в капіталістичному оточенні, сподіватися на будь яку сторонню допомогу ми не можемо, потрібно орієнтуватися на свої власні технічні сили.

Нам бракує технічних сил не тільки в якісному, але й в кількісному відношенні. Починаючи будування нових велетнів заводів, проблема кадрів набуває особливого значіння. У цьому напрямку радянська влада чекає реальної допомоги від т-ва. Втягаючи в свої лави старих інженерів і техніків т-во не може забувати про молоді кадри. Чимало може зробити т-во для піднесення кваліфікації технічних сил.

Сучасна доба великого соціялістичного будівництва вимагає значного поширення діяльности т-ва. Науково-дослідницька робота промисловости тільки починається, поле для неї не обмежене.

Здійснення цього великого п'ятирічного плану соціялістичного будівництва вимагає обов'язково притягнення робітничих і селянських мас. Т-во мусить подбати про поширення технічних знань, понести техніку в маси. Треба зацікавити робітництво технічною книгою, треба притягти студентство до громадської роботи.

За останній рік Українське-Науково-Технічне Т-во провело не аби яку науково-технічну роботу, але ще більше залишилось. Я закликаю всіх членів т-ва до активної допомоги радянській владі в соціялістичному будівництві.

З'їзд обрав до складу президії т.т. **Сухомлина, Шульмана, Баланіна,** проф. **Добровольського** та інш. До почесної президії обрано т.т. **Сталіна, Косіора, Петровського, Чубаря, Скрипника й Затонського.** До складу Президії обрано Голову Українського Технічного Т-ва у Львові **проф. Павлова.**

З коротким привітанням від Українського Технічного Т-ва у Львові виступив проф. Павлов. За короткий час свого перебування на радянській Україні—каже він, ми відвідали ряд фабрик, заводів, були на Дніпрельстані. Ми з великим захопленням дивились на будування нових велетнів. Ми переконались наочно що п'ятирічний план соціялістичного будівництва не фантазія, що це план цілком реальний і здійснимий. Робітники й інженери з великим запалом, що межує з фанатизмом, працюють над утворенням нової української культури. Побажаємо великих успіхів у цій творчій роботі.

Т.т. **Кондрашенко** (Харків) і **Шумський** (Київ) зробили доклади про минулу діяльність Українського Технічного Т-ва і Київської його філії.

Т-во ще досить молоде — заявляють вони, але вже встигло багато корисного зробити для соціялістичного будівництва. Об'єднавши в своїх лавах найкращі технічні сили, воно в своїй діяльності відгукалось на важливі актуальні питання господарського будівництва. В секціях т-ва обговорювалось чимало злободенних питань промислового будівництва, що допомогли господарським організаціям практично розв'язати багато питань. Т-во починає поволі зв'язуватись з відповідними т-вами Західної Европи Західної України. Одною з перешкод нормального розгортання його діяльности це брак помешкання. Велику увагу звертає зараз т-во на поширення технічних знань серед робітництва й селянства. Т-во починає розвивати також видавничу діяльність.

Вчора з'їзд заслухував доклад про організаційні форми дальшої нуково-технічної роботи.

Поширюється контрактація технічних культур

ВРНГ готується до контрактації в наступному році

ВРНГ підсумувала роботу с. г. кооперації по контрактації технічних культур для потреб української промисловости. Складаючи промфінплан ВРНГ і трести сподівались значно поширити розміри контрактації на цей рік, але завдяки неуважливому відношенню до цієї справи с. г. кооперації та частково і трестів, накреслений план зірвано. За останніми відомостями с. г. кооперації план контрактації махорки виконано тільки на 86%, райдервея і соняшників на 75%, конопель—82%, картоплі—80%, цукрового буряку біля 94% і льону тільки на 50%. В окремих округах спостерігається навіть ще більше відставання. Отже не виключена можливість перебоїв у постачанні сировини. Нині треба звернути велику увагу на боротьбу з шкідниками врожаю і бур'янами.

ВРНГ опрацювала зараз план контрактації на наступний рік, маючи на увазі значно поширити її, рівняючи з біжучим роком. Промисловість намічає законтрактувати 250 тис. гект. соняшнику, 20 тис. гект. льону, 25 тис. гект. сої, 20 тис. гект. райдервея, 625 тис. гект. цукрового буряку, 45 тис. гект. ячменю, 25 тис. гект. кукурузи, 30 тис. гект. картоплі, 22 тис. гект. махорки, 1100 гект. тютюну, 250 тис. гект. конопль, 5 тис. гект. кенафу та 2500 гект. льону. По окремих технічних культурах—буряк, соячник, картопля, соя—контрактація збільшиться на 15—30%, а то й більше.

Велику увагу зверне ВРНГ на агрономічну допомогу плантаторам, на своєчасне постачання їх насінням, суперфосфатом.

Загальні умови контрактації залишаються майже незмінними, хоч по де-яких культурах намічено збільшити виплату авансів грішми й насінням. Контрактація провадитиметься, як і в цьому році, через с. г. кооперацію. Промисловість має почати контрактацію зараз же після жнив.

Криворізькі руди прикріпити до металургічних заводів

Сортування залізної руди

Споживачі дуже часто скаржаться на погану якість чавуну й стали. Причина цього не погана робота домен і мартенів, а лише недостатня якість залізної руди. Металургічні заводи часто одержують руду з великою кількістю домішок, неочищену, ріжного розміру і т. д. Кожний завод одержує руду з 8—9 рудень, що не дає йому можливости пристосуватись до її якости.

Негаразд і з кількісним постачанням руди в першому півріччі цього року. Південсталь мала одержати за планом 2 міл. тон руди, а справді одержала тільки 1,7 міл. тон. На деяких заводах на Риківському, Сталінському, Маріупільському за браком потрібних сортів руди домнам довелось припинити своє виробництво.

Вже кілька років металургічні заводи вимагають від Південно-рудного тресту прикріпити рудні, до металургічних заводів, щоб кожний завод одержував руду не більше, як з 2—3 рудень. Але, не зважаючи на принціпіяльну згоду тресту, практично досі нічого не зроблено. В звязку з швидким розгортанням металургічного виробництва в найближчі роки, справа ця набуває особливої ваги. Без прикріплення рудень до металургічних заводів, без поліпшення сортування і збагачення руди,—поліпшити якість металу неможливо.

Головчормет і президія ВРНГ СРСР запропонувала ПРТ в цьому році вирішити цю справу практично. Незабаром ВРНГ скликає в цій справі спеціяльну нараду зацікавлених трестів.

Об'єднання агрономічної роботи на Україні

Завдання підвищення врожайности та реконструкції сільського господарства покладають на агрономічний персонал надзвичайно відповідальні зобов'язання, для виконання яких потрібно максимально раціоналізувати агрономічну роботу.

Поруч утворення сприятливих умов для роботи агрономічного персоналу, треба організувати саму агрономобогу так, щоб вона давала можливо кращі наслідки. На думку Наркомзему, треба насамперед об'єднати роботу агроперсоналу земельних органів, кооперації, колгоспів і т. і. з тим, щоб забезпечити найповнішу керівництва цією роботою.

Найближчим часом Наркомзем галає порушити перед урядом питання про видання спеціяльної постанови щодо об'єднання агрономічної роботи на Україні. Надаючи цьому питанню надзвичайно важливого значення, Наркомзем запропонував місцям як найсерйозніше розглянути проект організації об'єднаної агрономічної роботи й подати свої практичні міркування в цьому питанні.

Підготовка до осінньої сівби

Наркомзем скликає 5 червня широку нараду, де обговорюватиметься питання, зв'язані з підготовкою до осінньої засівної кампанії та проведенням соціялістичного змагання в сільському господарстві України.

В цій нараді візьмуть участь Наркомзем АМСРР, всі завідателі окружних земельних відділів, голови окрколгоспсекцій 23 округ та АМСРР, представник баштанської машиново-тракторної станції на Миколаївщині та представники кущових об'днань колективних господарств на Херсонщині.

В ЦКНС

ЦК НС про перевибори рад сельбудів та хат-читалень

Сельбудівська сітка дедалі збільшується. В 1927 році сельбудів було 3.436, а в 28 році ця цифра зросла до 3854. Щодо хат-читалень то число їх зменшилося з 6.186 до 6.055. Це пояснюється тим, що в багатьох місцях хати-читальні повернули на сельбудя. Слід зазначити, що інтерес селянських мас до роботи сельбудів, як до культурних закладів, так само збільшується. Взагалі щодо цього можна констатувати величезне зрушення. Є численні постанови окремих організацій КНС та цілих сел про закриття церков та перетворення їх на сельбуди. Проте ще й досі селянські будинки не стали тим осередком, де відповідно гуртувалася б уся культурно-виховальна та політосвітня робота на селі. Сельбудам до цього часу ще бракує масовости в роботі. Навколо них не мобілізовано як слід громадську думку, громадські організації в їхній роботі беруть недостатню участь. Не досить розгорнули свою роботу при сельбудах гуртки, частенько невідповідний в них добір керовників.

Такий стан можна пояснити тим, що сітка сельбудів та хат-читалень ще й досі мала, кошти на культосвітню роботу в них недостатні, загалом кошти на культосвітню справу розпорошено по окремих організаціях та до того ж з боку радянських та інших організацій немає достатнього керовництва.

Виходячи з цього, президія ЦК НС запропонувала місцям пожвавити роботу в сельбудах і хатах-читальнях. **Перевибори рад сельбудів, що закінчаться в червні, повинні відбуватися під гаслом зосередження політично-господарської та культурно-освітньої громадськости навколо питань колективізації, кооперування бідняцько-середняцьких та наймитських мас села, інтенсифікації с.-г. та просунення в маси метод підвищення врожайности, підвищення класової свідомости бідноти, наймитства, закріплення блоку бідноти з середняком проти глитая, ліквідації неписьменности, боротьби з піцятвом т. ін.**

Місця повинні організувати широку роботу, щоб максимально притягти до сельбудів членів КНС, неорганізовану бідноту, середняків та наймитів, звернувши особливу увагу на притягнення жінок. Жодного члена КНС не повинно бути поза сельбудом. Незаможники повинні через своїх представників в управліннях ріжних сільських організацій домагатися вступу їх юридичними членами до сельбудів. В селах, де немає сельбудів, слід організувати їх та, взагалі, дбати, щоб хати-читальні було реорганізовано на сельбуди. Організації КНС повинні брати якнайактивнішу участь у перевиборах рад сельбудів. Комнезами повинні дати своїх представників до окружних і районних перевиборних комісій та культкомісій сільрад. На своїх загальних зборах вони мають разом з бідняцько-середняцьким активом обговорити роботу сельбудів та виявити їхні дефекти, накресливши дальші заходи, щоб поліпшити роботу. Незаможники повинні взяти найактивнішу участь у масовому огляді та перевірці роботи сельбудів та їхніх гуртків, сприяти проведенню культпоходу пролетарських центрів на села підчас кампанії, притягши до цього шефські організації.

Переклик—змагання колгоспів

ВУЦВК своєю постановою визнав за доцільне організувати **весняний переклик-змагання колгоспів України.** ВУЦВК встановив дві премії свого імени для колгоспів, що в соціялістичному змаганні доведуть найкращі організаторські та господарські здібності. Переклик-змагання має завданням посилити розвиток соціялістичних елементів в сільському господарстві та поліпшити організацію колективного господарства.

На організації незаможного селянства покладається обов'язок використати цю кампанію, щоб найбільше притягти бідноту до колективних форм господарювання.

ЦКНС запропонував місцям звернути особливу увагу на популяризацію кампанії серед незаможного селянства. Кампанію по селах провадити в напрямку виконання плану колективізації по районах та утворювати колгоспи там, де це можливо, поза планом. Організації незаможних селян повинні подбати, щоб до змагання було притягнуто якнайбільше число колгоспів та завести виклик серед колгоспів. Вони повинні налагодити перевірку виконання колгоспами умов, що ставилися підчас змагання, та обговорювати це виконання на загальних зборах членів колгоспів з участю членів КНС та неорганізованої бідноти. Щоб здійснити цю роботу окрКНС повинні дати своїх представників до комісій в справі переклику.

Знищити бурякового шкідника—лугового метелика

До Наркомзему надійшли відомості про те, що в Харківській, Куп'янській, Сумській, Полтавській, Шевченківській та Білоцерківській округах з'явилася сила лугового метелика, що загрожує засівам цукрового буряка, городних та просапних культур. Через 2—3 дні вони почнуть класти яєчка, а на початку червня треба чекати появи першої гусені.

В зв'язку з цим, Наркомзем разом з Цукротрестом, Укрбурякоспілкою та Укрсільцукром радіом запропонували місцям негайно вжити невідкладних заходів для боротьби з луговим метеликом.

Всі цукроварні, плантатори та бурякові товариства повинні терміново приступити до обкурювання плантацій димом. Коли з'явиться перша гусінь, треба негайно почати обприскувати плантації отрутою, причому максимальну увагу треба звертати на обприскування селянських засівів.

Усі отрути та обприскувачі, що є в окрузі, треба мобілізувати на боротьбу з луговим метеликом. Для керівництва цією роботою на селянських плантаціях будуть використані земельні й кооперативні агрономічні сили.

День перевірки провідних кадрів

Неділя 26 травня була справді днем чистки. Бо з самого ранку й до пізньої ночи комісія ЦКК ВКП(б) на підприємствах і в клубах продовжувала розпочату роботу по перевірці членів ЦК і ЦКК КП(б)У. Зацікавленість має партійною чисткою, як і раніш відзначалась тим, що помешкання були переповнені членами осередків і позапартійними робітниками.

Лише довелось відкласти збори в клубі ДЕЗ, а також з тютюнової фабрики з'явилося дуже мало партійців і позапартійних. Це яскраво показує, що підготовна робота на цих осередках не була зроблена, очевидно, партосередки не популяризували такої важливої партійної справи в робітничих масах.

На останніх же підприємствах явка була майже на 100%, і учасники зборів активно брали участь в чистці запитаннями і обговоренням. Проте, досвід проведеної вже чистки доводить, що потрібно ще дальше й глибше роз'яснювати завдання чистки серед мас. Трапляються іноді такі запитання, що виявляють нерозуміння завдань чисти, як «хай товариш відповість, куди він дів рукопис, переданий йому 8 років тому», «чи був товариш у Костянтинівці» і т. п.

Тов. Сольц у вступній промові знов спинився на завданнях і методах чистки. Кожен член партії мусить пройти чистку, говорить тов. Сольц, у своєму осередку, де б він не працював і, щоб він не робив.

Ми почали чистку з верхівки партії—членів ЦК і ЦКК ВКП(б). Вона має завданням виявити не окремі хиби членів партії, а придатність їх для великої ролі—члена комуністичної партії для участи в соціялістичному будівництві. Ми робимо чистку одкрито, під контролею широких робітничих мас. Нам не треба дрібниць—давайте виявляти придатність члена партії до соціялістичного будівництва.

Після вступного слова розпочалася чистка. Першим проходить чистку тов. Березін, член ЦК КП(б)У, кол. уповноважений Заксправ, з осередку Радпаркому.

Тов. Березін розповідає про свою революційну роботу за кордоном, участь у з'їздах більшовиків, про боротьбу з меншовиками, про підпілля, в'язниці.

Далі—тов. Сербиченко—кандидат у члени Політбюра ЦК, заст. голови РНК УСРР. В партії з 1917 р., почав працювати в залізничному гуртку в Харкові. Був у в'язниці. Після Жовтня—в Червоній армії, в радянських установах. Чотири роки як заст. голови Радпаркому. Тов. Сольц запитує, чи є у тов. Сербиченка, робітника, що посідає велику посаду, якісь прояви бюрократизму? Нема—відповідають.

Тов. Кулик зупиняється на своїй революційній роботі, а потім на організації партизанського загону на Україні. Підчас перебування на фронтах,—каже тов. Кулик,—мене тричі поранено. Один із присутніх, тов. Шуркіс, що не бачив, як він каже, тов. Кулика кілька років, сьогодні на чистці, зустрінувшися з ним, заявив, що знає тов. Кулика, як більшовика, який керував молодим загоном червонних партизанів і вів їх до перемоги.

Хтось із присутніх, якийсь «автор» захотів скомпрометувати тов. Кулика, заявивши комісії, що 5 років тому він дав тов. Куликові свій твір і той його затримав.

Тов. Сольц запитав цього «автора»:—А що сталося з вашим твором—його вже надруковано?—У залі сміх.—Ось, каже тов. Сольц—зразок спроби звести особисті рахунки, що їй не місце підчас чистки.

На черзі—член ревізійної комісії ЦК КП(б)У тов. Касяненко. Після того, як він знайомить комісію і присутніх з своєю біографією, голова комісії запитує:

— Одводи є?

Одводів нема. Виступає член бюра осередку друкарні ім. Блакитного, зазначаючи, що тов Касяненко не бере досить активної участи в роботі осередку. Крім того, він мав догану за те, що не здав був своєчасно відрахований од літературного гонорару до партикаси.

Далі перед комісією проходять член ЦКК Грузії тов. Лучанська, т.т. Савельєва, Бистрих, Зусманович, Карлсон, що розповідають комісії про свою роботу в партії, про свій революційний шлях.

**

У залізничників. Помешкання клубу депа «Жовтень», на Основі, ще з ранку було переповнено. Чекали на приїзд комісії. О 1-й годині комісія негайно починає перевірку.

Тов. Безсонов—секретар Жовтневого Райкому, син робітника, більшовик з 1917 р. Був у залізничному загоні Червоної гвардії. Делегатом ради робітничих депутатів, брав участь у 2-у з'їзді КП(б)У підчас гетьманщини.

Секретар осередку від імени всіх організацій заявляє, що тов. Безсонов активний партієць, прекрасний керівник і помічник у роботі місцевим організаціям.

Секретар Харківського Округжому тов. Зеленський—виріс і загартувався на Основі, всі робітники-залізничники його знають як свого. В партії з 1903 р. В революційному русі бере участь з 1901 р. Працював у «Звезде» і «Правде». Після Жовтня—на Основі організовав райком більшовиків і т. д.

— Чи буває тов. Зеленський в цехах?—запитує тов. Сольц. Часто приходить, допомагає в роботі на нашому підприємстві,—хором відповідають робітники.

Революційний шлях тов. Фесенка, як і більшости більшовиків, йде через страйки, арешти, висилку. В партії з 1904 р.

Далі йдуть т.т. Іванов, Макаревич, Оконь.

**

Рівно о 7-й год. комісія вже сиділа за столом у клубі ДПУ.

Перевірили лише тов. Ларина, члена ЦКК, секретаря партколективу заводу «Серп і Молот». Тов Велюнас не перевірено, бо, як уже і було зазначено, з 6-ї тютюнової фабрики не прийшов навіть секретар осередку.

**

На Тиняківці, як і в інших місцях, ленінський куток повнісінький народу. На перевірці—тов. Заривайко.

— В 13-ти років став на завод «Гельферих Саде», в 1903 р. перший страйк, в 1904 р.—група більшовиків на ХПЗ, потім—1905 р.

— Були барикади,—каже він,—їх обстрілював Симферопільський полк. Там було багато паровозників і я... вийшов із скрізною раною в грудях.

Сметана. На Тиняківці його добре знають і після кожної його фрази з усіх кутів чути: «Так, правильно».

Коли тов. закінчує оповідання про свій шлях революційної боротьби, хтось починає робити відвод по лінії його роботи в житловій секції Міської ради... Але Сметану Тиняківка добре знає і через хвилину вся авдиторія доводить, що відвід необгрунтований.

Проходять т.т. Гуров і Ізраїлева.

Останнього чистять тов. Татька. Він років 10 мандрував по тюрмах, десятки разів міняв прізвища, підчас експропріяції разом з товаришами вбив 9 городових і одного пристава.

Зібрання тут закінчується гучними оплесками на адресу т. Татька, коли він залишає трибуну.

**

Пізно ввечері у клубі друкарів перевіряли членів та кандидатів ЦК та ЦКК т.т. Тарана, Річицького, Свистуна, Чернова.

На цьому день перевірки провідних кадрів закінчився, показавши, що керівні органи ЦК і ЦКК мають у своєму складі кращих революціонерів, кращих більшовиків.

Всеукраїнський з'їзд робітників преси

Готуймо нові кадри пролетарських журналістів

Зростання попиту на українську книжку і газету, що спостерігається за останні роки, вимагає значного пожвавлення масової союзної і культосвітньої роботи серед робітників преси, піднесення загально-культурного і політичного рівня журналіста і книжника. Чи виконала ці завдання секція робітників преси, чи мобілізувала вона в достатній мірі навколо злободенних питань соціялістичного будівництва активність робітників преси? Факти доводять, заявляє в своїй доповіді голова Всеукраїнського Центрального бюра тов. Невельський—що багато важливого в цій ділянці ще не зроблено. Масова союзна робота в округових секціях, порівнюючи з іншими профсоюзами досить відстала, в окремих секціях робота за останній час навіть послабилась.

Масова виробнича і економічна робота більш менш задовільно поставлена лише в окремих підприємствах. В таких важливих питаннях, як зменшення собівартости, виробнича трудова дисципліна, соціялістичне змагання не розгорнуто ще роботу в достатній мірі.

Надто болюче питання про кадри. Але в той же час майже практично нічого не зроблено. Окремі секції подбали про вилвиженство робітників на провідну роботу, але це провадиться досить безпланово.

Нічого майже не зроблено практично для піднесення кваліфікації робітників преси, хоч без цього не можна уявити собі будь яке поліпшення якости газетної та книжкової продукції.

На Україні надто швидким темпом зростають тепер заводські друковані газети. Наш великий обов'язок—всіляко допомагати їм товариськими порадами.

Важлива справа—це обслуговування основних кадрів наших робітників. Склад секцій неоднорідний, ¾ їх членів складають технічні й допоміжні робітники видавництв. Це визначало в основному зміст секційної робо[ти]. Життя заставляє нас подумати тепер про [ре]організацію секції, про краще обслуговува[н]ня основних кадрів газетних і книжних р[о]бітників.

Коротку інформацію про журнал «Червона преса», робить її редактор тов. Романов. На[ш] журнал, заявляє він, ще досить сухий, бракує в ньому бойового тону, не висвітлюються побутові і професійні питання робітників преси. Журнал ще не має масового характеру. Причина цього—самі робітники преси, а особливо секції не звертають на нього уваги, не вважають цього журналу своїм органом. Найближчі завдання—виправити всі помилки, дати більше місця виробничим і побутовим питанням, зробити цей журнал справді масовим.

**

Жваві дискусії на доклади Центрального Правління і Всеукраїнського Центрального Бюра робітників преси виявили ще чимало огріхів, болячок низової секційної роботи, що заважають пожвавленню діяльности, розбудженю активности мас.

— Про самокритику в низових організаціях нічого не чути. Робітники преси допомагають партії і радянській владі провадити її на всіх підприємствах, але про себе забувають.

Союз друкарів мало ще цікавиться роботою секції, нею не керує, не виправляє її помилок.

Секції повинні звернути увагу на українізацію, на організацію гуртків по піднесенню кваліфікації.

На місцях бракує кваліфікованих журналістів. Секція має багато безробітних, але вони відмовляються їхати на периферію. Треба не забувати також про перекваліфікацію безробітних.

Конче потрібно переглянути принципи оплати праці репортерів. Про це говорять в секції і ЦБ, але практично справа з місця не зрушилась.

В центрі уваги всього з'їзду стоїть організаційне питання.

Більшість промовців визнає справу реорганізації секції за цілком актуальну. Це питання слід передати на обговорення місцевих організацій.

**

Вчора ввечері закінчився з'їзд робітників преси. З'їзд ухвалив резолюції і обрав нове центральне бюро з 13 чл. і 5 кандидатів. До складу бюра ввійшли т.т.: Ткач (АПВ ЦК КП(б)У), Невельський, Кохановський (Київ), Мальцев (газета «Комуніст»), П. Панч, Савонов (газ. «Комуніст»), Екслер, Добровольський (ДВУ), Якубовський (Київ), Шац (Одеса), Мар'ясов (Луганське), Хмара (Полтава) і Микола Терещенко (Київ).

Кандидати: т.т. Гершфельд (Дніпропетровське), Маркичан (АМСРР), Пріскер (Артемівське), Довбищенко і Омельченко (Харків).

Перший пленум ЦБ, що відбувся після закінчення з'їзду, одноголосно обрав на голову Всеукраїнського Центрального Бюра тов. Невельського, на секретаря тов. Кохановського. До президії ввійшли т.т. Ткач, Мальцев і П. Панч. Кандидати ЦВ—т.т. Савонов, Добровольський і Екслер.

Пролетарська література—чинник будівництва соціялізму

(На 2-му Всеукраїнському з'їзді ВУСПП).

— Кожний пролетарський письменник повинен зрозуміти, що він—не бог і не жрець. Не «академізм» (над масами), і не хвостизм (плентатися за масами),—а разом з масами, ведучи їх уперед—в цих словах привітання т. Хвилі від ЦК КП(б)У яскраво виявлені основні завдання 2-го Всеукраїнського з'їзду пролетарських письменників.

ВУСПП утворився два роки і чотирі місяці тому в запалі дискусій між літературними організаціями і течіями, що зголом вийшли за межі суто літературних суперечок. І про ці часи народження ВУСПП'у згадав у своїй вступній промові на відкритті з'їзду т. **Микитенко.**

— Перший з'їзд ВУСПП'у зібрався за зовсім інших умов, ніж другий. Ми тоді лише маніфестували про свою наступну творчість,—нині ж ми маємо певну продукцію нашої роботи. 1-й з'їзд виходив із традицій союзу пролетарських письменників «ГАРТУ», —нині ми ці традиції змінили. Тоді ми тільки декларували про інтернаціональний характер нашої організації—нині ми цей принцип інтернаціоналізму здійснили: в нас є руська та єврейська секції, ми налагодили зв'язки з німецьким письменниками, а через інтернаціональне бюро революційної літератури—з революційними письменниками багатьох країн.

Під час 1-го з'їзду українська книжка ще не знайшла стежок до масового читача,—нині ми цю стежку знайшли. Пролетаріят веде соціялістичний наступ як на господарському фронті, так і на фронті художньо-ідеологічному.

**

Цей інтернаціоналізм літератури пролетаріяту України підкреслили і численні привітання від багатьох літературних організацій різних національностей та окремих письменників, і обрання багатьох з них до почесної президії з'їзду. Поруч імени проводирів пролетаріяту — т.т. **Сталіна, Косіора, Кагановича, Скрипника**,—серед почесної президії стоять імена **Серафимовича, Керженцева, Белла Іллеша, Курта Клебера, Бруно Ясенського.**

До президії з'їзду обирають т.т.: **Любченка П. П., Хвилю, Кулика, Кириленка, Івана Ле, Микитенка, Коряка, Усенка, Селівановського, Щупака, Фефера, Галавача, Терещенка, Мілєва, Долонго, Сухіно-Хоменка, Сутиріне, Коваленка, Гумер-Галієва, Миколюка, Рутера, Епштейна, Городського, Буачідзе та Вахлюка.**

У складі президії—письменники всіх національностей, репрезентованих на з'їзді.

Обрано також мандатну комісію на чолі з т. **Диким.**

Численні привітання—вони тревали ввесь вечір 26-го травня і частину ранкового засідання 27-го травня,—також підкреслили, що пролетаріят будує свою культуру не як обмежено-національну, а як інтернаціональну, разом і з братерською підтримкою пролетарських мас всіх націй.

В привітанні від Агітпропу ЦК КП(б)У т. **Сухино-Хоменко** говорив про потребу посилити класову боротьбу на ідеологічному фронті. **ВУСПП повинен стати ближче до робітників не тільки органічно, а й тематично, щоб допомогти пролетаріятові справді опанувати весь культурний процес.**

Тов. Таран, вітаючи з'їзд від Ц. О. КП(б)У «Комуніст», підкреслює потребу поширити самокритику серед письменницьких лав.

— Один з членів президії мені сказав,—хоча ви і критикуєте іноді того чи іншого ВУСПП'івця,—вам належить слово. І не правильно: критика і самокритика повинна зайняти почесне місце серед пролетарських письменників. ВУСПП—це перша організація, що поставила практичну роботу організацій зв'язку з масами.

Про величезний зріст пролетарської літератури, про її завдання, про інтернаціональне її значіння, говорили привітання **Міжнародного бюра пролетарської літератури, ВУРПС і ВУК Робмис, польського революційного письменника Бруно Ясенського, Молодняка, Російської асоціяції пролетарських письменників (РАПП), ВОАПП (Всесоюзне об'єднання асоціяцій пролет. письменників), Київського АРМУ, єврейських робітників, зах.-українського журналу «Вікна», від письменницької організації «Нова генерація», від журнала «На посту», від «Плугу», від «Кузниці», від Білоруських письменників, від з'їзду робітників преси, від металістів Сталінщини, від театральної майстерні в Сталіні (підшефної ВУСПП'ові)**, від Миколаївської Міськради, від молдавської літературної організації, від татарських письменників, від УАРДІС'у, від театру ім. Франка, від революційних письменників Зах. України, від антиалкогольної конференції України та інш.

Один перелік всіх цих організацій, що надіслали свої привітання II-му з'їздові українських пролетарських письменників свідчить за те, що ВУСПП—це не кабінетні працівники, не самозакохані академіки, не генії, «кобеляцького машгабу» (як сказав у відповіді на привітання т. Кулик), а справжня пролетарська організація, тісно звязана з пролетарською суспільністю.

І т. Кулик відзначив, що завдання з'їзду —накреслити дальші шляхи роботи, зміцнити єдність лав пролетарських письменників, відбити наступ буржуазної і дрібно-буржуазної стихії, посилити класову боротьбу і вступити на шлях соціялістичного змагання з іншими письменницькими організаціями.

**

Другий день роботи з'їзду починається привітанням від імени ЦК КП(б)У зав. АППВ ЦК **т. Хвилі.**

Довгі гучні оплески, що ними з'їзд зустрів т. Хвилю, показали, що пролетарські письменники України цілком схвалюють політику Центрального комітету партії, скеровану на утворення найкращих умов для розвитку пролетарської літератури України.

Привітання закінчені. На трибуні з'їзду—т. Микитенко, що склада звіт перед з'їздом за більше ніж двохрічну діяльність ВУСПП.

Оригінальний звіт: частина організаційна, себ-то суто звітна, займає дуже мало часу,—майже ввесь доклад т. Микитенка присвячений станові літератури на Україні, її розвиткові та боротьбі з різними антипролетарськими та ворожими нам течіями.

— Нема «третього фронту»,—є єдиний фронт соціялістичного будівництва, на якому ми, письменники, боремося. Ми вступаємо в 3-ю добу нашої боротьби — перша доба характеризувалася збиранням сил і утворенням ГАРТ'у; другий період—це період дискусій і диференціяції сил, коли художня творчість занепала, а натомісць розквітали памфлети та суперечки. І нарешті—нині ми маємо добу великої літератури.

— Показати нову людину, творця соціялізму—ось велике завдання, що стоїть перед нами.

Тов. Микитенко докладно зупиняється на окремих етапах роботи ВУСПП'у, як пролетарські письменники поволі намацали шлях до робітника, як добилися того, що українська книжка знайшла свій шлях до масового читача.

— Ми маємо зараз стихійний рух до української літератури. Ми маємо 110 українських журналів в тиражем, що перевищує 500 тис. прим.

В складі ВУСПП велику роботу розгорнули єврейська і руська секції; з'їзд єврейських письменників, що його склика єврейська секція ВУСПП, перетворився у визначну подію. ВУСПП брав участь в утворенні ВОАПП, встановив міжнародні зв'язки з революційними письменниками інших країн і народів. ВУСПП дав за цей період 60 книжок художньої літератури, виховав кадри молодих письменників.

— Але треба зауважити, що наша творчість характеризується ще схематичністю, недостатньою обробкою. Ми ще не оволоділи майстерством літературної творчости.

Окремо зупинився доклад на спробах ідеологічного розброєння різних ворожих ВУСПП'ові течій. Де-хто з письменників пропонує звести «ідеологічне навантаження» літературних творів у якусь пропорцію з художнім, що на думку автора, цеї пропорції особливо важливо для початковців. Звідси виходить, що початковці, що не набули ще ложного досвіду, не можуть навантажувати ніякого «ідеологічного навантаження» своєї творові.

Такі спроби ідеологічного розброєння фактично озброєння наших ворогів.

Дальшу частину свого докладу т. Микитенко присвятив полеміці з іншими літературними організаціями, викриттю хиб і помилок, що їх припустив ВУСПП у своїй власній роботі, відношенню ВУСПП до інших літературних організацій, зокрема до «Пролітфронту» і до «Нової Генерації», та інш.

— Треба вчитися і вчитися: пролетарському письменникові треба не «почивати на лаврах», не бути самозакоханим, самовдоволеним, та не виявляти зайвої підозріливости.

Берючись з хибами, що є внутрі ВУСПП, треба одночасно боротися зі всякими виявами націоналістичних ухилів у літературі, виховати тверду чітку класову лінію в літературній творчості. Ці завдання стоять перед ВУСПП'ом і на них він зосередив увагу.

Г. Аб...

Оборона Республіки

Цивільні організації повинні допомогти успіхові зборів новобранців

Треба сказати, що місцеві органи не скрізь виявили до підготовки зборів належну увагу і настирливість. Іноді ця підготовка мала суто формальний характер, не брала на увагу всієї складности завдань скликання зборів. Не скрізь у достатній мірі новобранцям пояснювалось значіння зборів. Ось, наприклад, Любашівський район на Першотравенщині. На скликаній районній конференції новобранців докладно було обговорено міжнародне й антирелігійне питання, але жодного слова на конференції не було сказано про наступні збори і завдання новобранців в цій справі. В інших районах (наприклад, Грушівський) були випадки, коли сільради росклеювали накази про збори лише через два тижні після одержання їх.

Сами новобранці ставляться до зборів з великим інтересом. Нормальні військові політичні заняття, що почалися з перших же днів зборів, проходять за напруженої уваги й великої активности новобранців. Особливо цікавляться новобранці побутовими умовами, всім порядком таборового і військового життя. Багато новобранців хвалять червоноармійський харч.

— Дома жінка так не зварить, як готують у таборах.

До проходження зборів новобранці в масі ставляться свідомо, охоче, намагаючись швидче втягтися у військове навчання, хоча по первах це не так то й легко.

Але у деякої частини новобранців виявляється неспокій за свої хатні справи. У окремих новобранців є навіть змагання зовсім звільнитися від проходження зборів. Один новобранець у листі до дружини прохає: «надішли довідку, що ти вагітна й я поїду додому».

Такі настрої серед новобранців пояснюються переважно тим, що місцеві радянські органи не завжди ставляться з належною увагою до полегшення стану їхніх родин, коли ті потрібують допомоги. Для частини новобранців-селян, через запізнення засівної кампанії, гостро стоїть питання про своєчасний засів їхньої землі. Тим часом, деякі радянські органи не подали потрібної допомоги новобранцям. Наприклад, у Першотравневській окрузі, не зважаючи на директиву Окрвиконкому, окремі сільради й райвиконкоми не допомогли новобранцям, особливо з бідноти і маломіцних середняків, у засіві їхньої площі землі. Так, Савранський райвиконком на запит представника військової частини про причини недостатньої допомоги бідняцьким родинам новобранців відповів: «Ми допомагали бідноті взагалі, а крім того у райвиконкома не було відомостей, що роблять у цій справі сільради». Деякі сільради, замість допомоги новобранцям, видавали їм довідки про те, що у них «земля лишилася не засіяною».

Всі ці факти говорять про те, що окремі місцеві органи не тільки формально, казенно поставилися до своїх обов'язків забезпечити успішне проведення зборів новобранців, а й явно ігнорували директиви вищих органів влади в питаннях участи радорганів у підготовці до зборів та посилення обороноздатности країни.

Від новобранців надходять заяви і прохання про матеріяльну допомогу їхнім родинам. Є й такі новобранці, що допомоги не потрібують, але просто намагаються скористатися зі свого перебування на зборах і одержати дещо й собі. Це стосується головним чином до заможніших, іноді навіть і заможних новобранців селян.

Але частина новобранців на час проходження зборів дійсно потрібує допомоги своїм родинам. Саме цій частині новобранців потрібна допомога з боку місцевих радорганів. Треба без бюрократичного листування, сотні довідок, хутко в рямцях реальної змоги допомогти таким новобранцям. Наслідком такої допомоги буде посилення уваги новобранців до свого навчання, служби, що забезпечить успішність проведення самих зборів.

С. Бордах.

Військомати—на соціялістичне змагання

Жодного соціяльно чужого до лав армії. Почину чекаємо від Харківського Окрвійськомату.

Усю попередню процедуру призову до Червоної армії трудящої молоди провадять військомати. Вони складають списки призовників перевіряють їхній соціяльний стан і готують дати армії на поповнення класово відібраний кадр.

Але в механіці цього добору десь є заскоки. Не можна звичайно, зовсім виключити окремі випадки зловживань. І це буває Але не це в основному характеризує заскоки. Здебільшого тут на першому місці треба поставити неуважність апарату військоматів і недостатнє проведення громадської роботи навколо призову. Це й спричиняється до того, що ми спостерігаємо чимало випадків, коли до армії пролазить чужий, ворожий елемент.

Протягом минулої зими майже кожна частина очищала себе від такого елементу. Траплялося, що частина примушена була виганяти з своїх лав десятки соціяльно чужих осіб. І проте не можна ще сказати, що частинам пощастило цілком звільнитися від такого елементу. Ще й досі то тут, то там виявляється ворожий елемент і його доводиться виганяти.

Хто цей елемент? Для показу наведемо два свіжі приклади.

Цими днями 2-й кінгармдив звільнив червоноармійця Сухого. Якось кинулося в вічі що він ширить неправдиві, панічні чутки серед червоноармійців про становище на селі. Там, мовляв, тиснуть, жити не дають, хоч лягай та вмирай. На доказ він показує листи, одержані з дому.

Якщо червоноармійські листи мають великий вплив на село, то й листи з села впливають на червоноармійця. Дехто з відсталіших червоноармійців охочий був думати, що так воно й є як каже Сухий. У Сухого появилися прихильники. Коли ж частина перевірила справу, то виявилося що всю сім'ю Сухого позбавлено права голосу і на його батька накладено 600 крб. сільгоподатку.

З 4-го конвойного полку звільнено 5 червоноармійців. Серед них був один, що називав себе робітником, а насправді він походив із глитаївської сім'ї, позбавленої прав. Другий був кустар, теж позбавлений прав. Третій—син м'ясника, що платив 2.500 крб. податку.

Щоб виявити справжнє обличчя таких типів, частині доводиться пророблят и велику роботу. Треба написати, запитати, іноді відповідь не задовольняє, значить знову треба писати. а писати куди? Туди, де таку особу було призвано. Мимохіть виникає запитання: а що ж робив і куди дивився апарат військомату, складаючи призовні списки? Адже ж на місці всім і кожному відомо, що являє собою з соціяльного боку той чи той призовник. Далі—призовні списки заздалегідь вивішується по всіх райвиконкомах. Це дає ще кращу змогу перевірити, чи не потрапив до списків той кому місце в тиловому ополченні.

Тимчасом усе ж таки соціяльно-чужі елементи до армії потрапляють і завдають їй чимало клопоту. Замість зосереджити увагу на навчанні доводиться гаяти багато часу на виявлення та вичищення з частин глитаївських синків і боротьбу з їхнім отруйним впливом. Ледве чи треба доводити, що таке явище заважає частинам віддавати всю увагу на посилення боєздатности.

По всіх чисто розгалуженнях соціялістичного змагання, що так широко охопило нашу країну, складовою, невідімною частиною їхньою є елемент оборони країни. Тому ми маємо право думати, що військомати повинні включитися в соціялістичне змагання, поставивши спеціяльне завдання: сприяти обороні країни найкращим підготуванням призову цього року.

Та щось цього не чути. Військомати ведуть свою звичайну роботу не включаючись в соціялістичне змагання. Тимчасом вони мають де й що поліпшити порядком змагання.

Слід би було цю ініціятиву взяти на себе столичному окрвійськоматові. Перед ним ми й ставимо вимогу:

Зробити почин і викликати інший військомат на краще підготування й проведення наступного призову. Конкретним завданням повинно бути: жодного соціяльно-чужого не пропустити до лав армії.

Федорович.

Робітникам мистецтва червоноармійське спасибі

Київський Робмис викликає Харківський і Одеський на краще обслуговування частин.

Переломним моментом у роботі культшефської комісії союзу Робмис були 10-ті роковини РСЧА. З того часу частини Київської залоги дістали велику культурну допомогу від робітників мистецтва. За цей час до 15 березня 1929 р. культшефкомісія дала 88 концертів, вистав і обслужила ними 108.250 чол. червоноармійців та начскладу. Але це вже не задовольняло культшефські комісії. Вона шукала активніших форм звязку з червоноармійськими масами.

Завдяки енергійній діяльності шефкомісії, особливо її голови артиста Летичевського, це змагання увінчалось успіхом. Члени культшефкомісії прикріпилися до політвідділів залоги, а окремі театри до частин. Цим досягалось не тільки більшої увязки в роботі, а й самий звязок робітників мистецтва з частинами переводилось на виробничі рейки. Прикріплені до частин залоги театри і театральні колективи допомогли частинам в оформленні постановок, забезпечили їх кваліфікованими керівниками, а тим самим допомогли просуванню мистецтва в маси.

Досить вказати на приклад роботи театру ім. Франка в 135 полку. Спільними зусиллями було написано й поставлено п'єсу «135» з бойового минулого 135 полку. Підчас засівкампанії ляльковий театр, прикріплений до артполку 45, спільно з полком виїздив до підшефного села і цей виїзд дав величезний ефект.

Така дуже життьова форма виробничого звязку, не зважаючи на всі її позитивні сторони, добре прищепилася лише в частинах 45 дивізії. Пояснюється це недостатньою зацікавленістю в цій роботі інших військових одиниць залоги. Одна 45 дивізія повнотою використала ініціятиву культшефської комісії, що заслуговує на широке росповсюдження.

З другого боку, деякі театральні колективи, наприклад, державна опера, не виявили належної уваги і зацікавлености в своїй роботі. В результаті 137 полк, що до нього було прикріплено Державну оперу, крім костюмів для червоноармійських вистав, так нічого й не добився.

Те саме треба сказати і що до робітників ІЗО, серед кого лише останнім часом стало помітне зрушення. Вилучили комісію, щоб вияснити потреби частин, і надалі гадають зрушити роботу з мертвої точки.

Але ці окремі тіньові сторони не можуть затушкувати тієї величезної плодотворчої роботи, що її пробили робітники мистецтва в частинах Київської залоги. Вони цілком заслужено дістали глибоке червоноармійське спасибі.

На літній період є думка провести цілу низку концертів і вистав у таборах. Гадають також використати і гастрольні трупи для вистав у військових частинах. Це вже здійснено що до театра «Березіль» і московської «Синьої блузи».

Досвід показав велику користь від спільних з військовими частинами виступів і виїздів робітників мистецтва на села при проведенні ріжних кампаній у порядку культшефства. Цю форму спільної роботи гадають практикувати й надалі.

З переходом частин на зимові кватирі передбачається організувати пересувний червоноармійський театр.

Київський союз Робмис вирішив викликати на соціялістичне змагання харківський і одеський союзи Робмис у справі кращого обслуговування частин. В даний час розробляється в цій справі угоду.

Київ. **І. Накорчевський.**

6 тис. колгоспників дасть селу українська військова округа

Підтримайте й організуйте червоноармійців, що відгукнулися на заклик партії, радянського уряду й командування Червоної армії.

Нинішня обстанова ставить до Червоної армії нові вимоги. Наше соціялістичне будівництво переходить зараз на новий ступінь. Вузлове питання нинішнього дня—це «нові форми змички, що розвиваються на базі виробничого звязку робітничої класи з селянством».

Червоноармійці хутко відгукнулися на постанову комуністичної партії й радянської влади про зміцнення темпу колгоспного будівництва на селі. Тисячі червоноармійців у своїх листах до ріжних наркоматів, місцевих радянських органів, до командування, до редакції червоноармійських газет на всю широчінь поставили питання про надання їм можливости організувати, після звільнення в довготермінову відпустку, колективні господарства. Хвиля колективних заяв і постанов цілих червоноармійських груп про об'єднання в колгоспи літерально захлинула наші окружні й центральні земельні органи, наші окружні червоноармійські газети.

Ось деякі повідомлення з частин: групи колективістів організувались у першому ескадроні 8 кавалерійського полку з 15 товаришів, в 25 арт. полку з 25 товаришів. В комендантській чоті 20 полку 90%, в 99 арт. полку — 72 чол., в 137 полку—15 ройових командирів, в 71 полку—144 бійці, в Н-ському полку звязку—30, в 13 кав. полку—15, в 3-й сотні 151 полку—10, у полковій школі—20, в 7-му артполку—45, в другій кулеметній сотні 134 полку—18, 50-й кавполк—73 товариші.

У 89 полку з ініціятиви червоноармійця Гіндушенка організовано колектив з 14 чол., в 134 полку—є вже кадр із 177 товаришів, що безпосередньо звязалися з комунами. Березанський райземвідділ вилучив вже 400 гект. для колективу, що організується з червоноармійців 138 полку. Про великий потяг червоноармійців до колгоспів повідомляють майже з усіх частин округи.

48 червоноармійців української кавалерійської школи об'єднались у сільсько-господарську комуну. Окрземвідділ усіма способами допомагає товаришам. Прийдешні комунари уважно знайомляться з лекціями, що їх висилають заочні сільсько-господарські курси Наркомзема УСРР.

Комсомольська організація з понтонного батальйона організувала сільсько-господарську комуну із 30 товаришів. Наркомзем прислав уже свою згоду одвести їм землі на Далекому Сході. Учасники комуни внесли в свій фонд перший внесок облігаціями на 450 крб. Ліквідація індивідуальних господарств дасть понад 4 тис. крб. Крім цього на підмогу їм йдуть командування й шефи.

Група червоноармійців і командирів 20 полку в листах запитала свою рідню й членів своїх родин про згоду влитися в організований червоноармійцями колектив. Декого довелось досить вперто переконувати. Нині група майбутнього колгоспа вже оформлена. Товариші зробили екскурсію до радгоспу, що його вилучив Окрземвідділ, щоб закласти там червоноармійську комуну. Після обслідування радгоспа перевели організаційне засідання, оформили групу з 26 родин, ухвалили статут та обрали раду комуни. Поклали назвати комуну іменем тов. Фрунзе. Деякі товариші навіть внесли вже свій пай.

Чи не є це все найкращою відповіддю на невіру правого ухилу в прагнення селянської бідноти піти шляхом колективізації, що його вказує партія й робітнича класа?

XVI партконференція чутко поставилась до прагнень червоноармійців організуватися в колективи. Ось що сказала з цього приводу конференція в своїй резолюції:

Всіма способами підтримати де-далі ширший серед червоноармійців рух до об'єднання своїх індивідуальних господарств у колективи, підсиливши популяризацію колгоспного будівництва в Червоній армії та підготовку з передовіших червоноармійців організаторів колгоспного руху.

На підставі цієї постанови ЦК ВКП(б) ухвалив спеціяльну постанову про підготовку відпускників РСЧА.

«Домогтися рішучого перелому в справі планового використання червоноармійців і молодших командирів — відпускників і демобілізовуваного командного складу в соціялістичному будівництву (в першу чергу, як організаторів колгоспного будівництва і виробничого кооперування селянських господарств)...»

ЦК запропонував Наркомземам республік, Зернотрестові, Держсельсиндикатові, сільгоспкооперації, колгоспцентрам і об'єднанням у найближчі дні практично розробити питання про те, як краще перевести в життя цю постанову партії.

Політичне Управління Республіки кинуло гасло: «Даймо селу нових 20 тис. колгоспників». Нарада вищого політскладу УВО, що відбулася оце недавно, поставила перед партійними організаціями округи таке завдання: «Випустити не менше, як 6 тис. переконаних колективізаторів і практиків соціялістичної перебудови села».

Відповідаючи на цю постанову, правління Укрколгоспцентру звернулося до своїх окружних відділів, пропонуючи їм:

«1. Забезпечити в старих колгоспах кожної округи, де треба поповнення, певну кількість місць для червоноармійців відпускників.

2. Вжити заходів до організації колективів із червоноармійців відпускників на затаєних землях, виявлених підчас землевпорядження.

3. Звязатися з політорганами частин і, дістаючи заявки від червоноармійців про прийняття їх у колективи, негайно задовільняти ці заявки, намагаючись втягти в колгоспи якомога більше бійців».

Рівночасно Укрколгоспцентр рекомендує червоноармійським частинам скласти списки червоноармійців, що бажають влитися в колгоспи й подати ці списки до окружних колгоспсекцій.

Окружним колгоспсекціям пропонується перевести цю роботу в негайному порядкові і спішно повідомити центр про кількість забезпечених для червоноармійців місць та про число й розміри колгоспів, що їх можна організувати коштом затаєної землі.

Це, розуміється, лише перші шляхи, що накреслюють, як здійснити постанови партії й провідних органів Червоної армії. Далі все це має бути докладніше конкретизовано та організаційно оформлено.

Хвиля таких відомостей про організацію колгоспних груп у військових частинах України багато покладає обов'язків на наші радянські, особливо земельні органи, так само на політапарат і партійні організації Червоної армії. Треба якомога допомагати товаришам і підтримувати їх. Неуважне відношення до них і до їхніх невдач на шляху організації колгоспів дасть вельми небезпечні, негативні результати, сіючи розчарування, розлад і непевність серед лав відпускників. Місцеві земельні органи повинні помагати військовим осередкам заволодіти цим рухом і скерувати його в правильне річище, практично допомагаючи особливо довідками та агротехнічною підготовкою червоноармійців. Треба у майбутніх колгоспників зразу виробити глибоко-діловий підхід, розвіяти надмірно рожеві надії, що не зважують труднощей, з якими доведеться зіткнутися при будівництві колгоспів.

Вся ця робота не повинна вийти на школу військовій учобі, що для неї літній період — це жнива. Для підготовки колгоспників треба використати досвід Одеського гарнізону, що організував за допомогою місцевих радянських органів і робітників та профсоюзних шефів червоноармійські університети.

Червоноармійці української військової округи підчас перевиборів рад і засівної кампанії на ділі показали свою революційну свідомість. Заклик компартії і вищого політскладу дати на село 6 тис. колгоспників буде теж виконано повнотою.

Кравченко.

На фронті соціялістичного змагання

Негайно виконувати всі робітничі пропозиції, преміювати цехи і заводи

Матеріяли з підприємств, а також нарада трестів, що відбулась недавно в справі соціялістичного змагання при ВРНГ, свідчать про те, що трести належно не використали великого почину пролетарської суспільности, а *в окремих випадках навіть не досить зрозуміли значіння цього масового руху*. Трести не вживають конкретних заходів, щоб найкраще, найефективніше використати соціялістичне змагання для промислового будівництва.

ВРНГ звернулась до всіх республіканських і місцевих трестів з категоричною пропозицією, негайно покласти край байдужості окремих господарників і найскорше взятися за практичне переведення соціялістичного змагання. Трести, говорить ВРНГ, повинні прикласти всіх зусиль для притягнення до змагання всього інженерно-технічного персоналу. Беручи на увагу труднощі, що виникають на виробництві, треба виявити неполади, вузькі місця і *допомогти широкому розвиткові творчої пролетарської ініціятиви*. Правління трестів та заводоуправління повинні стимулювати виробничу та технічну думку окремих робітників і техніків, сприяти винахідництву та пожвавленню діяльности виробничих нарад і комісій.

Одночасно ВРНГ запропонувала правлінням трестів негайно відрядити на виробництво *членів правлінь або зав. відділами економіки праці*, щоб вивчали умови роботи на місцях, брали безпосередню участь з соціялістичному змаганні. Слід також розглянути всі пропозиції робітників, виявити їх *господарську доцільність* та рентабельність і негайно їх реалізувати. Трести мусять також вивчати всі робітничі винаходи на підприємствах, вияснити причини затримки реалізації і найскоріше здійснювати їх.

Для стимулювання творчої робітничої ініціятиви на підприємствах трести мають встановити призи для окремих цехів і для підприємств у цілому, червоні списки, видавати похвальні грамоти, трудові прапори та ін.

Щоб вияснити перші підсумки соціялістичного змагання, ВРНГ запропонувала трестам негайно подати їй звіт про ходу змагання на підприємствах.

Спеціяліст—консультант змагання

Всеукраїнське бюро інженерів та техніків звернулося до всіх інженерно-технічних організацій України з листом, де закликає всіх без витнятку спеціялістів узяти найактивнішу участь у соціялістичному змаганні.

ВУМБІТ вказує, що місцевим інженерно-технічним організаціям треба взяти на себе ініціятиву складання практичних планів змагання як між окремими заводами, так і між його цехами або відділами. Слідом за цим, інженерно-технічні працівники повинні конкретизувати завдання змагання для окремих бригад, цехів та змін, допомогаючи спілковим організаціям притягти до змагання широкі маси робітників.

На всьому протязі змагання кожний спеціяліст мусить бути незамінним технічним *консультантом не тільки штабів змагання*, а й всякого робітника зокрема.

Крім того, треба приступити до соціялістичного змагання й серед самих спеціялістів. Для цього ВУМБІТ рекомендує оголосити конкурс на кращого інженерно-технічного працівника, що зразково виконує свою роботу, ліквідує технічну неписьменність серед робітників, є суспільником і т. і.

Перші наслідки змагання на транспорті

Соціялістичне змагання на транспорті уже дає позитивні наслідки. Продуктивність праці в Січневих майстернях Півд. Захід. залізниці збільшилась на 20%, прогули через неповажні причини та число спізнень гостро зменшилися. У депі Одеса-головна простої вагонів у конвенційному огляді зменшилися із $6\frac{1}{2}$ *діб до* $5\frac{1}{2}$ *діб*.

На Півд. Захід. залізниці місяць тому точно за росписом ходило тільки 40,5% товарних поїздів, а тепер—81%.

Особливо енергійно відбувається змагання на станціях Дебальцевій, Слов'янському і Основ'янській дільниці Донецької залізниці. Комсомольці Дебальцевої організували ударні бригади і добилися випуску паротягу та середнього ремонту за 15 діб, замісць колишніх 26. На окремих дільницях залізниць *відзначаються спроби низових господарських*, партійних і професійних організацій провадити змагання «згори» апаратним порядком, без дійсної активної участи робітничих мас.

Цікавих наслідків досягнено у фінансово-рахунковому апараті Донецької залізниці. Співробітники фінансового відділу правління Донецької залізниці, викликавши фінвідділи Півн. Кавказ та Рязано - Уральської залізниць на швидке і справне складання звіту за минуле півріччя та експлоатаційного кошторису на 1929-30 рік, склали звіт за 8 день до строку. НКШ звернувся до всіх відділів залізниць з закликом піти за прикладом фінвідділу Донецької залізниці.

Соціялістичне змагання розгортається

Київський кабельний завод іде першим в соц. змаганні. Він змагається з заводом «Фізико-Хемік». Договір на змагання обговорювали тут по всіх цехах і його знає кожен робітник заводу. Все змагання набуло широкого масового характеру. Всі робітники почувають себе відповідальними за результати змагання. Всі досягнення й дефекти змагання своєчасно висвітлюються в заводській газеті, обговорюється на робітничих зборах і всі пропозиції робітників беруться на облік. **Трудовий ентузіязм охопив всю робітничу масу.** В змагання втягнуто всі цехи. Крім того 35 робітників змагаються проміж себе окремо, змагаються між собою окремі зміни і т. інш.

Активну участь в змаганнях бере також увесь технічно - інженерний персонал і адміністрація заводу. Від робітників і техперсонала поступає маса нових, цінних виробничих пропозицій та винаходів, що дадуть десятки й сотні тисяч крб. економії. Нові винаходи удосконалення виробництва, що їх дав заводові головний інженер Купілін, збережуть заводові до 30—100 тис. крб. щороку.

І вже є перші позитивні наслідки змагання:

— За місяць квітень підвищився випуск продукції заводу на 44,3%.

— Підвищилась продуктивність праці на 22%.

— Майже повнотою зліквідовано прогули.

— Підвищилась зарплата в середньому на 20 коп. кожному робітникові.

Ще слід відмітити, що ці змагання проходять без будь-якого керівництва і уваги з боку райкома союза металістів. Союз пасе задніх і навіть не цікавиться знати про ті позитивні результати, що їх вже досяг в змаганнях київський кабельний завод.

К. П.

Соцзмагання на Дніпрельстані

Робітники й інженерно - технічний персонал Дніпрельстану роспочали соц. змагання. Лівий беріг прийняв виклик правого берегу і поставив конкретні завдання: «максимально поліпшити якість робіт всього Дніпрельстанівського соціялістичного будівництва та домогтися максимального підвищення продуктивности праці у всіх галузях роботи. Знизити до мінімума прогули й простої людей і механізмів та домагатися максимального зниження собівартости будівництва».

Комісія по проведенню змагання заявляє:

«Ми готові змагатися й прийняти виклик на соц. змагання від кожного найбільшого в СРСР будівництва» («Днепрострой»).

ПРОЕКТ ДОГОВОРУ НА СОЦ. ЗМАГАННЯ МІЖ РОБІТНИКАМИ, СЕЛЯНАМИ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙЦЯМИ.

— Редакція вінницької та тульчинської газети «Червоний Край» склала типовий проєкт соціялістичного договору на проведення змагань між робітниками, селянами та червоноармійцями.

Робітники фабрик і заводів зобов'язуються: повнотою виконати виробничу програму, знизити собівартість продукції та підняти продуктивність праці, зменшити кількість браку, ліквідувати прогули, всім робітникам брати активну участь в роботі виробничих нарад та допомагати партії й радвладі перебудувати сільське господарство на соц. рейки.

Селяне, представники колгоспів та радгоспів зобов'язуються: повнотою запровадити в своїм господарстві агрикультурні заходи й збільшити врожайність на 15% ліквідувати агрономічну неписьменність і всі свої товарові хлібні залишки своєчасно з повнотою здати державі.

Червоноармійці зі свого боку зобов'язуються: боротися за зміцнення військової дисципліни, повнотою виконати програму учбового навчання, підвищувати свій культурний рівень, тримати найтісніший звязок з робітниками та селянами й допомагати їм в соц. перебудові народнього господарства, а в осени червоноармійці повинні дати селу сотні свідомих, активних громадських робітників, що стануть до соц. перебудови села.

Ч. К.

Під контролю мас

Один лист—одна відповідь

Комдиректор Всеукр. к-ри «Стромсиндиката», смашно позіхнув, переставив на столі масивний преспапір, ліниво взявся за ручку. В кабінеті звисла суха тиша, навіть сонячні плями на підлозі, що вдерлися без доклада, молитовно зблідли, беззвучно зникли. Комдиректор писав. А за день, просторими ланами українськими полинув циркулярний ключ сіреньких конвертів, всім, всім, всім «кореспондентам, лише»... ну припустимо якомусь там «Толевому заводу Ленінградстромсиндиката».

Рука керсправами, звичним рухом кинулася було накреслити на обіжникові «до справи»—та на півдорозі зупинилася, затремтіла...

Починався цей обіжник № 508/136 таким ліричним вступом (передаємо в оригіналі):

«В целях ускорения и уточнения документооборота—нами произведена полная реорганизация системы *делопроизводства*».

Точно? Отже Всеукр. к-ра «Стромсиндиката» переходить до практичних міроприємств, а саме:

... «Каждое ваше письмо должно содержать *в себе только один вопрос* (не писать в одном письме о разных делах и вопросах)—**одно письмо—один ответ».**

Тоб-то—десять питань—десять листів, десять відповідей, двадцять конвертів з марками, сорок підписів, сто питань—сто... тисяча... Цифри ці не дуті, бо що ж визначає:

«Это правило в равной мере распространяеться и на составление Вами спецификаций при заказах товаров и Вам надлежит присылать спецификацию по каждому товару отдельно».—як не десятки, сотні, тисячі куцих папірців, що нестримною повіддю заллють почту, залізницю, контору «Стромсиндиката»...

Що можна заперечити проти традиційного посилання «на дату и № н/письма». Але коли обіжник вимагає:

«Весьма желательно **также** ссылаться на фамилию исполнителя, или на его личный шифр (*первая часть н/исходящего №*)». *Мало кричати пробі*... Це ж злочинний наклеп на безневинну людину. Чим винен наприклад виконавець № 508 («первая часть н/исходящего»), що у його керівників толеві голови. Припустимо, що за вимогою обіжника:

«Точное следование этим правилам даст возможность направлять Ваши письма непосредственно исполнителю, *избавить от блуждания* бумаги от одного исполнителя к другому»...—ми надіслали на одного листа—одну відповідь *з посиланням* на дату, «первую часть» і т. д, а виконавець, ім'я рек, хворий, у відпуску?

Виходить, що десятки, сотні листів таки дійсно «блуждатимуть»,—бо листа ж передається безпосередньо виконавцеві.

І останнім акордом стромсиндикатівського зворушливого піклування про максимальне обюрокрачування підлеглих установ, звучить блудливо-загрозливе:

«Если же письма будут присылаться к нам с нарушением изложенных правил, то тем самым Вы лишите нас возможности точно выполнить Ваше деловое письмо и может быть, в отдельных случаях—мы вынуждены будем **возвратить Вам письмо не выполненным».**

А ну хто сміливий—спробуй! Не згадай у замовленні про «первую часть», запитай про сволока й цеглу в одному листі, та цим же (ах, ах!) листом ще й замов ці матеріяли. Будуватимеш хатину по стромсиндикатівському —з «блуждающих» папірців.

Керсправ якогось толевого заводу, зачитавши *обіжника № 508/136* розідрав на двоє краватку і диким речитативом почав декламувати:

«І покотилася по Україні хвиля висока, хвиля широка, хвиля паперова. І підступила та хвиля до мурів Всеукраїнської контори «Стромсиндикату». *Ой бодай же тією хвилею* та захлинулися...»

Ми не прихильники фізичного впливу на розумові здібності людности. Один обіжник—один акт РСІ. Швидкість, точність, реорганізація... *керівничих мозків стромсиндикатівських*. Розгортання, успішне переведення будівельної кампанії від цього лише виграє.

Купріян Диндра.

Соціялістичне змагання і... вперта недбайливість

Одне з основних завдань соціялістичних змагань, що широкою хвилею роскинулися по всьому Союзу, це **боротьба з злочинною недбайливістю окремих наших господарників, що забувають про інтереси інших галузів промисловости і господарства, що з ними їм доводиться мати справи.**

Скажемо, напр., здасть один завод другому замовлення на потрібний йому матеріял чи устаткування,— завод-виконавець зовсім забуве про потреби завода-замовника. Місяцами і навіть роками тягнеться виконання замовлень, що часто-густо здаються у вигляді, зовсім непристосованому для виробництва.

Наведемо кілька прикладів такого обурливого відношення до своїх обов'язків.

* * *

— **18 червня 1927 р.**—Київський Металотрест зобов'язався виготувати для холодників Сер.-Азіятської залізниці 2 мостових крани, вантажопідйомністю в 1,25 тон кожний.

— **Термін виконання—6 міс.,**—зазначено в угоді.

Отже в грудні місяці залізниця мала одержати мостові крани українського виробництва.

Але—ось починаються ці «але»,—в процесі виконання замовлення бердичевський завод «Прогрес», що йому було передано виробництво мостових кранів, перейшов у відання Укрмашбудтресту.

— Яке це має відношення до виготовлення кранів для Сер.-Аз. залізниці?—може спитати недосвідчений читач.

А дуже велике: наслідком цього крани були виготовлені, та ще після нудного і довгочасного листування, лише в... **січні 1929 р.**

— **Запізнення рівно на 13 місяців.**

— Що ж? Краще пізно, ніж ніколи.—філософськи міркували сер.-азіятські залізничники, одержавши мостові крани.

Але—знову це «але!»,—**мостові крани не можна використати без електроустаткування;** за угодою, **трест мав здати крани разом з електроустаткуванням,** але виявилося, що устаткування замовлене трестом ДЕТ'ові лише в жовтні 1928 р. (через 17 міс. після передачі замовлення на мостові крани) а ДЕТ зможе виготувати тільки... в 1930 році.

А до того часу—лежать собі мостові крани без діла...

* * *

Історія з пружинами для рухачів, виготовлених ХПЗ, також дуже навчальна історія.

Трест грубих сукон (РСФРР) замовив для своєї фабрики «Творец рабочий» 2 рухачі, що їх виготував та встановив на фабриці наш столичний **ХПЗ.** При встановленні рухачів виявилося, що нема пружин для клапанів. Монтажний інспектор ХПЗ т. Ромашкин та монтер т. Бурмистров, що установлювали рухачі заспокоїли керовників «Творца рабочего»:

— Не хвилюйтеся, виготуємо пружини!..

Фабрика звертається до ХПЗ з листом, де прохає надіслати ці пружини. **Відповіді нема.**

Вдруге пише фабрика листа—**знову ані слова у відповідь.**

Втретє пише фабрика,—вжу телеграфно—**ХПЗ мовчить.**

4-го січня ц. р. одна пружина не витримала —поламалася. 4 години стояла фабрика, аж доки не зняли пружину в другого рухача.

Нарешті ХПЗ прокинувся—вислав 1 пружину **через 22 дні** після першої вимоги фабрики, і ще 4—**через 43 дні.**

* * *

Всеукраїнська контора Стромсиндикату (синдикату будівельних матеріялів) дуже дбає за своїх клієнтів.

— Вам потрібний цемент—ввічливо питає синдикатська контора у Херсонського заводу с.-г. машин ім. Петровського.

— Дуже потрібний,—відповідає завод,—та ще 2.000 бочок.

— Можна,—каже контора,—тільки 25% належної суми завдаток, 25%—готівкою проти залізничних дублікатів, і 50%—векселями на 60 днів.

— Дуже важкі умови розрахунку,—каже завод.—Чи не можна змінити?...

— Ніяк не можна, самі знаєте,—цемент товар дефіцитний.

Зголився завод на ці вимоги, хоче підписати угоду, як контора стромсиндикатська несподівано каже:

— А може вам потрібні шамотні вироби? Ні, дякуємо, нам тільки цемент...

— **Без шамоту не дамо цементу.** Як хочете...

І не дали. Такий синдикат впертий—йому кажуть, що **Наркомторг заборонив вживати примусовий асортимент і нав'язування товарів,**—а він і слухати не хоче:

— Купуйте шамот, інакше не дам цементу!..

* * *

Дорогі товариші господарники! Безперечно, чимало гарних слів говорили ви про соціялістичне змагання, про потребу поліпшити свою роботу, напружити всі сили для найскорішого побудування соціялізму.

Все це гаразд,—але подивіться уважно: може й у вас були випадки обурливо-недбайливого відношення до своїх зобов'язань? Безперечно, не без цього...

З таким «багажом» наші господарські установи на соціялістичних змаганнях далеко не поїдуть...

О. Н.

Як краще провести змагання?

Нарада активістів на ДЕЗ'і

Перша Всеукр. меліокооперативна нарада

Сьогодні о 6 год. веч. в пом. Сільського Господаря починається перша всеукраїнська меліоративна нарада. Нарада заслухає доклади про підсумки роботи меліокооперації та п'ятирічний план меліоративних заходів

Чергові завдання меліокооперації

Сьогодні і завтра відбуватимуться перші збори уповноважених Всеукраїнського меліоративно-лісово-торфового союзу.

Зараз маємо змогу із задоволенням констатувати, що вагу меліорації визнали всі установи що *мають вплив* на розвиток і організацію сільського господарства а п'ятирічний план НКЗС ясно підкреслює значіння меліоративних заходів.

Цим планом на п'ятиріччя передбачено виконати висушувальних робіт на 32.644.000 карб. і зрошувальних—на 27.521.000 крб., провести заходів щодо культури болот на 24.154.000 крб., на водопостачання *витратити* 25.850.000 крб. а взагалі разом з піщано-яружними меліораціями провести робіт на 149.460.000 крб.

Як бачимо держава передбачає витратити на меліоративні роботи дуже великі суми, при чому всі зазначені роботи практично повинна провести меліоративна кооперація. Отже питання про організацію меліоративного центру виникає не самочинно, відірвано, а *воно є логічним* висновком із того напряму, який приймає НКЗС у *справі піднесення* сільського господарства.

З *другого боку* навіть при теперішньому стані меліоративної справи периферія відчуває потребу об'єднатися в спеціяльному меліоративному центрі, чого вимагає систематичне керівництво усим меліоративним кооперативним виробництвом.

Історія організації меліоративного центру починається ще з 1922 року, коли до правління «Сільського Господаря» було подано доповідь, про потребу утворити кооперативне *меліоративне бюро*. У грудні 1922 р. правління завело посаду інструктора - меліоратора. В 1921 році в «Сільському Господарі» організувався вже меліоративний осередок—меліобюро, що організувало перші великі меліоративні роботи на болоті «Перевід» на Прилуччині. Практика «Переводу» показала що населення дуже прихильно ставиться до меліоративної справи. Меліобюро утворило в себе оперативно-технічний апарат, взялося до складання проєктів меліорації, організувало нові роботи і сьогодні можна вже говорити не про відновлення меліоративної справи проти довоєнної а про могутній її розвиток, що перебільшує довоєнний у десятки разів.

Зараз меліоративна кооперація другого і третього кільця охопила 53 великих об'єктів меліорації (головним чином, болот) з площею 259.566 гект. та 206.680 користувачами в 709 населених пунктах. Із цієї кількости скооперовано площі 145.022 гект. і 82.079 чол. населення об'єднаних у 450 меліоративних товариств.

Проти попереднього року маємо зріст залученої до меліорації площі на 41%, зріст кооперування населення на 23.5% і зріст числа товариств на спільних об'єктах на 34%.

Крім цих великих об'єктів роботи меліоративна кооперація розвивала діяльність і на малих об'єктах (т. зв. нарізні товариства). Таких товариств було 908. Разом усіх товариств було на 1-Х—1928 року—1.358. Меліоративних союзів було—7 (зараз є 10), а всього провадили меліоративну справу 18 союзів.

Зроблено в цій справі чимало і щодо кількости і щодо якости. Зацікавлення населення величезне, про це свідчать дані щодо мобілізації селянських коштів на роботу (за останній рік мобілізовано сел. коштів в розмірі 33% всієї вартости робіт а треба було зібрати 30%). І в організаційній і в технічній роботі є значні досягнення (між іншим, здешевлення робіт у цьому році на 7%), проте мусимо відзначити й ряд дефектів та хиб, що їх майбутній центр мусить виправити.

За першу хибу в роботі центральних органів меліокооперації треба визнати брак відповідної уваги зрошуванню. Досі Меліобюро «Сільського Господаря» організовувало майже виключно висушувальні роботи, що, правда, для того були *об'єктивні* причини і цю вину треба розділити порівному і на інші установи. Зараз усю увагу Меліоцентру треба звернути на питання підвищення врожаю, що є основою плановости всього нашого економічного життя, отже Меліоцентр повинен у першу чергу взятися за організацію зрошувальних робіт і захисних смуг.

Звертає на себе увагу і дуже значне число диких товариств на великих об'єктах роботи. Хоч питома вага їх у загальному числі меліоративних робіт дуже незначна, але всеж впродовж найближчого року треба зліквідувати дикість товариств, об'єднавши їх усі у відповідних союзах та ліквідувавши товариства без перспектив на існування. Питання це звязується, *проте, з потребою* коштів на організаційне обслуговування цих товариств, а це великою мірою ускладнює справу.

Організаційний бік роботи центру взагалі вимагає поширення та поглиблення. В цьому напрямі багато вже зроблено. Опрацьовано форми звітности, форми рахівництва, новий зразковий статут товариства і союзу, опрацьовано й питання про допомогу бідноті, статут товариства спільного обробітку болота (СОБ) тощо, але всі ці питання вимагають ще поглиблення, і що найважніше вмілого запровадження в життя встановлених принципів.

Зокрема перед меліоцентром стоїть завдання поширити *мережу* меліоративних союзів, зважаючи на те, що спеціялізація меліоративної кооперації в минулому дала безперечно задовільні результати. Сьогоднішню сітку (10 меліосоюзів) накреслюється поширити до 18 союзів на кінець року, а в наступному році треба буде спеціялізувати всю кооперативну меліораційну сітку на Україні.

Особливу увагу треба буде звернути на справу колективізації с.-г. виробництва на меліорованих площах і на потрібну метаморфозу меліотовариств після закінчення їх основних меліоративних завдань. В цьому напрямі, крім зразкового статуту СОБ'а, що його склало меліобюро «Сільського Господаря», не зроблено нічого, не зважаючи на те, що висушено вже мало не 50.000 гкт. болот. Для цього *були об'єктивні* причини але надалі такого становища аж ніяк припускати не можна. Меліоцентр мусить негайно увійти в цій справі в тісний звязок з Укрколгоспом та спеціяльними центрами, опрацювати принципи організації таких колективів і розподілити роботу на окремі організації так, щоби впродовж цього сезону утворити цілу низку колективів, а це дасть практику для розгортання цієї справи на майбутнє у масовому маштабі.

Ставлячи за обсяг своєї діяльности також торфову і лісову справу, треба *впродовж цього сезону виявити об'єкти* та встановити принципи організаційної роботи в цих галузях діяльности. Особливі труднощі стають перед лісовою справою, бо меліокооперація не має ще жодних даних що до неї та жодної організаційної практики.

В галузі культури болот треба буде зробити величезне зрушення, бо темп її дуже відстає від темпу висушувальних робіт.

Тут треба організувати постачання машин і угноєння, що їх зараз немає, і що без них культуру болот поширювати неможливо. Допускаючи довіз де-яких машин із закордону, головним чином, з показовою метою, треба одночасно на наших заводах організувати виробництво тих машин, що їх передбачається для масових заходів.

І, нарешті, не зважаючи на деякі досягнення в галузі технічних робіт, треба вперто прагнути того, щоб і надалі зменшувати вартість виробництва. Цього можна досягнути і технічно-організаційними заходами, і механізацією виробництва. Механізацію утруднює брак заводів, що виробляли б копальні машини. Для зразку треба мати кілька землекопальних закордонних машин та почати виробляти їх на наших заводах, бо тільки механізація дасть можливість організувати великі роботи в таких районах як р.р. Сула, Удай і т. ін.

Як бачимо, перед Укрмеліосоюзом стоїть ряд надзвичайної ваги невідкладних завдань і тому треба дати йому всебічну допомогу в охопленні тієї нової роботи, що покладається зараз на новий союз.

Тадей Секунда.

Кооперативний книготорг

Всеукраїнська кооперативна книготорговельна нарада

Вчора в приміщенні Сельбуду відкрилася всеукраїнська кооперативна книготорговельна нарада. Відкриваючи нараду, голова правління Книгоспілки тов. **Стасюк** зазначила, що нині книготоргівлю на Україні ведуть 2.500 кооперативних організацій, з яких півтори тисячі працює на селі. Обороти в книжкою зростають з року в рік. В минулому році обороти Книгоспілки склали 6 міл. крб., а в біжучому вони мабуть перевищать 10 міл. крб. Значне розгорнення роботи кооперації з книжкою дало підставу уряду вважати кооперацію за основного провідника книжки на село. Але слід зазначити, що не вся ще кооперація веде книготорговельну роботу. Цю роботу переважно веде споживча кооперація, але є ще низка райсоюзів й робкоопів, що не вважають за свою роботу просування книжки в робітниче-селянські маси. Тому, нарада повинна підштовхнути всі кооперативні організації до просування книжки в робітниче-селянські маси, виявити методи, як втягнути всі кооперативні організації в торгівлю книжкою, та виявити хиби у нашому видавництві, через що є більше як на 50% невиконання замовлень з боку книготорговельної сітки. Слід також знайти методи посилення кінофікації села та його радіофікації.

Після промови тов. Стасюк були заслухані привітання від ДВУ. Голова правління ДВУ тов. **Річицький**, вітаючи нараду, зазначив, що кооперація повинна стати основним проводарем книжки в широкі робітниче-селянські маси. В цій роботі ДВУ буде всіляко допомагати кооперації. Від Комітету друку нараду привітав тов. **Агуф**, зазначивши, що кооперативна книготогрівля нині є на переломі. Коли раніш кооперація вела боротьбу за *місце в роботі з книжкою*, то нині за постановою уряду кооперація становиться основним проводарем книжки на село. Але, як кажуть, кому багато дано, з того багато й візьметься. Ось чому перед кооперацією нині стоїть завдання, як найкраще побудувати свою книготоргівлю, щоб не лише задоволити попит населення на книжку, а й виконати вимоги видавництв добре провадити книжку до споживача. Таким чином, кооперація повинна дійсно організувати просунення книжки до споживача й одночасно виконати дуже почесне завдання уряду що до здійснення культурної революції. Тов. Агуф висловлює надію, що це *завдання кооперація* виправдає і понесе культурну революцію в широкі робітниче-селянські маси. Від імени правління Вукопспілки нараду вітав тов. **Целаріус**, зазначивши, що книжка в роботі споживчої кооперації повинна знайти своє почесне місце, а не *боротись за своє існування з* «поважним оселедцем» чи мануфактурою. Книжка, як крам повинна вийти на перше місце серед іншого краму. Це можна здійснити лише через належну увагу всього провідного та культурної частина апарату кооперації Від імени Сільського Господаря нараду привітала тов. Шінкар, від ГІЗ'у РСФРР тов. **Каган**, від Центросоюзу тов. **Слівкер** і від Книгосоюзу тов. **Брауне**.

Нарада послала привітання ЦК ВКП(б), ЦК КП(б)У й привітання з нагоди Х-ти річчя ДВУ і ГІЗ'у РСФРР.

Передача книготорговельної сітки кооперації

Комітет у справах друку при Наркомторзі накреслив низку заходів до раціоналізації книготорговельної сітки на Україні. Зокрема ухвалено, що ДВУ має передати свою сітку в 9 округах (Глухівській, Могилівській, Чернигівській, Шепетівській, Ізюмській, Старобільській, Куп'янській, Сумській та Коростенській) за угодою з Книгоспілкою кооперації. Кооперації також передається книготорговельну сітку видавництва «Пролетарий» у Донбасі й Запоріжі та ГІЗ РСФРР—в Артемівському, крім того книгарні Центральних видавництв УСРР та Державного видавництва РСФРР, а решта книгарень і філій ліквідується.

Усю низову сітку ДВУ нижче окружної передається також кооперації, при чому комітет у справах друку ухвалив, що цю сітку слід передати до 1-го липня (за винятком Донбасу й Дніпрельстану); *низову сітку* інших видавництв ухвалено передати кооперації впродовж 2-3 місяців.

Про росповсюдження книжки на селі

ЦК ВКП і ЦК КП(б)У ухвалили вжити всіх заходів до росповсюдження книги на селі. У виконання цих постанов дано вже багато директивних вказівок і лінією партійних, і лінією кооперативних організацій, а Книгоспілка скликала спеціяльну нараду в справі поширення книготоргу. Проте, конкретно справа з росповсюдженням книги майже ні на крок не посунулась наперед. Усі ці директиви до де-якої міри дійшли до районних книгарень, а до книжкових поличок у т-вах вони або ще не дійшли, а як що й дійшли, то нічим не позначилися на поліпшенні справи просунення книги на село.

Нещодавно ми проглянули роботу однієї районної книгарні та однієї книжкової поличжи в споживчому т-ві. Почнемо з районної книгарні. Посамперед впадає на очі те, що майже ніякого ладу в роскладанні книжок немає. Усі відділи, крім дитячого, змішано вкупі, а самі книжки лежать так, що дуже важко побачити про що саме написано в книжці. Ніякої виставки книжок нема, ні біля вікна, ані на прилавку.

Книжка такий крам, що потрібує немало зусиль для його росповсюдження. Звичайно, що згаданими вище методами торгу ми не багато зробимо в справі росповсюдження книжок.

Ми зацікавлені в тому, щоб більше просунути технічної і політичної літератури. Але ж коли з техніки сільського господарства і є деякий набір книжок, то політичних книжок майже зовсім немає; не знайдеш тут ні останніх постанов пленумів ЦК, ані доповідей про п'ятирічку й підвищення сільського господарства; нема навіть, підручника з політичної економії, а хіба ж без цього можна підвищити політичні знання сільської молоди.

На дитячі книжки є певний попит, проте, асортимент цих книжок явно незадовільний, тут переважно книжка для дітей дошкільного віку, а для піонерів і дітей шкільного віку книжок не досить, майже нічого читати.

Ще одне, чого бракує в книгарнях,—це спортприладдя. В більшості книгарень можна надибати на шахи, доміно, інших же видів спорту (футбол, волейбол, пінг-понг, книжок зі спорту, спортивного одягу) майже зовсім немає. *А тим часом молодняк на селі* захоплюється спортом і йому треба піти назустріч, зробити ж це можна лише тоді, коли районні книгарні звернуть належну увагу на цю галузь роботи, хоча б, виставивши на перший раз зразки ріжного спортивного приладдя.

Книжкова поличка споживчого т-ва, що її ми проглянули, наводить на сумні висновки Саму поличку росташовано десь у кутку, до якого важко доступитися не тільки покупцеві, а й самому продавцеві. Книжки мають «свіжість» двох-трьох років, запорошені, пом'яті, брудні. Наглядаючи два дні за торгом у крамниці, ми не спостерегли жодного покупця книжки. І покупці й продавці тут більше думають про горілку, і не дивно, що горілка в цьому спож. т-ві складає 25% усього асортименту краму. Поличка, коли й поповлюється крамом, то лише канцприладдям, а не книжками.

Роботу книжкових поличок треба поставити на нові рейки, а саме—до росповсюдження книжок треба залучити комсомольців та школярів за нагороду 10—15% з проданої книжки, таку ж нагороду давати й продавцям крамниць за продану літературу. Ми гадаємо, що тільки за таких умов росповсюдження книжки може дати *певні наслідки; до того часу, поки* росповсюджуватимуть книжки продавці крамниць, у нас ширитиметься продаж горілки, а не книжок.

Гадаємо, що наведені приклади роботи районної книгарні і книжкової полички споживчого т-ва типові не лише для них, а й для більшости книгарень та поличок споживчої кооперації України і що ці дефекти треба негайно скрізь усувати.

М. Попов.

Робкоопи будуватимуть овочесховища

Робітнича кооперація вперше почала будувати овочесховища лише минулого року. Овочесховища з загальною місткістю на 6.609 тон будували 12 робкоопів. Сховища переважно будувалося в Донбасі й інших промислових районах України. В біжучому році 11 робкоопів Донбасу та інших великих міст України (Луганський, Риківський, Артемівський, Мушкетівський, Краснотворчеський, Харківський, Дніпропетровський Зінов'ївський, Нікополь-Марганцевський та Миколаївський) будуватимуть овочесховища на 13,7 тис. тон.

Крім побудування нових овочесховищ, закінчується будування тих, що їх почато в минулому році (в Горлівці місткістю на 500 тон, в Сталіному—на 1.600 тон, у Довжанському—на 300 тис. тон і в Роменьках на 300 тон).

Будування нових овочесховищ, як зазначає Уцеробсекція, почнуть приблизно 15 червня. Значне загаяння в початку робіт пояснюється *тим, що опрацьовані* вже проєкти залізо-бетонних споруджень треба було переробляти на такі, що не вимагатимуть вживати на будівництві дефіцитних матеріялів (в першу чергу заліза і цементу). Нині ці стандартні проєкти вже закінчено і днями їх розгляне НКТорг; нова конструкція для овочесховищ так спрощує їх будування, що його можна закінчити за 2—3 місяці.

Забезпечення робкоопів городиною та садовиною

Плодоовочева кооперація закінчує контрактацію картоплі та взагалі ранньої городини й садовини для потреб робітничої кооперації. Плодоспілка вже законтрактувала стільки ранньої і пізньої городини, що повністю забезпечує угоду з Уцеробсекцією на постачання всім робкоопам України городини.

Одночасно з контрактацією городини, Плодоспілка проводить біля всіх великих промислових районів і міських центрів організацію громадських городів. До останнього часу навколо великих міст та промислових районів для потреб робітничого постачання вже організовано городів з капустою на площі понад 3.3 тис. гект. моркви на площі 133 гект., огірків понад 340 гект., кавунів—780 гект. Крім того, організовано городи для засіву інших городніх культур робкоопам. Організація городів навколо великих міст і промислових районів дасть змогу повністю забезпечити попит робкоопів на ранню городину і в першу чергу на молоду картоплю, цибулю та капусту.

Скарги на дефекти робітничого постачання

Наркомторг дістав повідомлення з де-яких округ Донбасу, де говориться про дефекти робітничого постачання. Із Сталінщини повідомляють, що останнього часу спостерігається нове зменшення довозу цим округам харчових товарів. Не досить виконується план постачання округі м'яса. Постачання соняшникової олії проходить нерівномірно по окремих робкоопах. Макіївський робкооп, наприклад, впродовж 2-х тижнів зовсім не торгував соняшниковою олією; у тому ж робкоопі немає дешевих сортів ковбаси і т. ін. Ці дефекти особливо негативно позначаються на постачанні сезонним робітникам. З Криворіжжя також одержано відомості про недостатнє постачання м'яса.

У соціялістичному змаганні

що раз то більшу участь беруть низові кооперативи та коопервовані маси

Споживсистема Полтавщини веде перед

Покажчики роботи за місяць

Минув уже місяць від часу, коли Полтавський Райсоюз викликав на соціялістичне змагання Споживсоюз Харківщини. Ось покажчики роботи цих двох союзів за час змагання:

Полтавський Райсоюз мав завдання від Вукопспілки на третій квартал зібрати паїв 312 тис. крб., а за квітень місяць це завдання виконано вже на 41,7% (130 тис. карб.), середній розмір паю на члена кооперативу складає 9 крб. 18 коп. Харківський Райсоюз, мавши завдання зібрати паїв на 385 тис. крб., досі зібрав 109 тис. крб., виконавши таким чином завдання на 28,3%; середній розмір паю *в споживсистемі Харківщини* складає 7 крб. 40 коп.

Обороти Полтавського Райсоюзу за квітень місяць дорівнюють 2.700 тис. крб., а Харківського—3.600 тис. крб.; обороти Полтавського Райсоюзу побільшали проти попереднього місяця на 7,5%, а Харківського лише на 5,2%.

Полтавському Райсоюзові було відкрито банківського кредиту 360 тис. крб., а Харківському—600 тис. крб. Але, не зважаючи на це, Полтавський Райсоюз має своїх авансів у постачальників 521 тис. крб., а Харківський—*лише* 410 тис. крб.

Виходить, що Полтавський Райсоюз темпом своєї роботи йде попереду. Споживсистемь Харківщини повинна підтягнутися.

Горохівський.

Як ми охопили ринок

За останні роки периферія Полтавського Райсоюзу має великі наслідки в охопленні ринку промислових товарів. Крамниць спож. т-в що-року більшає: ще на 1-е жовтня 1926 року їх було 469, на 1-е жовтня 27 р.—535, а вже на 1-ше жовтня 1928 р. їх стало 632.

Стан охоплення ринку промтоварів низівкою споживсистеми на Полтавщині за 1926—27 та 26—27 гос. роки такий:

Село на закупівлі промтоварів (*без* с.-г. машин і реманенту) витратило в тис. карб. 26—27 р.—33.563, в 27—28 р.—33.100.

Низова периферія мала оборотів із продажем товарів сільському населенню в 26—27 р.—24.283 (сільські спож. т-ва—17.764, міські спож. т-ва—4.640 та ін. види кооперації—1.879), в 27—28 р. загальні обороти периферії спож. кооперації з продажем сільському населенню збільшились до 29.155. Таким чином, на обороти приватного й державного торгу з загальних витрат селянства на промислові товари в 26-27 р. залишилося 9.280, а в 27-28 р.—3.955.

Отже питома вага споживчої кооперації в продажеві промислових товарів селу складає по сільських і *міських* спож. т-вах у 26-27 р. 66,7%, а в 27-28 р.—84,4%. По інших кооперативних організаціях у 26-27 р.—5,6%, *а в* 27-28 р.—3,6%; разом же—в 26-27 р.—72,3%, а в 27-28 р.—88%.

Кооперативний торг, як бачимо, дійшов 88%, зокрема ж питома вага споживчих т-в у роздрібних оборотах дорівнює 84,4% проти 66,7%. Отже перед низівкою Полтавського райсоюзу стоїть велике завдання, як найкраще налагодити торг та обслуговування споживачів; великою мірою цьому допоможе змагання нашої споживсистеми із Харківською.

Г. Я.

Краще обслуговувати низівку—ось наше завдання

Весь колектив співробітників **Полтавського** райсоюзу бере діяльну участь у *розгортанні* змагання союзу з Харківським райсоюзом. Щоб як слід налагодити роботу співробітників у змаганні обрано спеціяльну комісію і вона, спільно з місцевкомом, опрацювала програм роботи. До програму насамперед внесено питання раціоналізації складської справи, *відпуску* товарів *споживчим т-вам*, поліпшення умов зберігання товарів на складах та усунення затримки закупників від товариств на складах союзу (для цього заводиться талонну систему явок закупників т-в за товарами та укрупнення разових закупівель), крім того вживається заходів до спрощення бухгалтерських розрахунків із спож. т-вами до поліпшення організаційного обслуговування т-в та планування їхньої роботи.

Щоб мати можливість перевіряти досягнення по кожному відділові райсоюзу, складатиметься головні покажчики стану роботи даного відділу. Поміж робітниками складів відбуваються внутрішні змагання на скорший та кращий відпуск товарів закупникам а інструктори змагаються на кращу ділянку по обслуговуванню *спож.* т-в.

Що місяця провадитиметься облік досягнень та накреслюватиметься в звязку з цим, напрям дальшої *роботи* співробітників райсоюзів у соціялістичному змаганні.

Роботу почато. На співробітниках райсоюзу лежить великий обов'язок виконати її як найкраще.

Інструктор.

До практичної роботи

Споживчі т-ва Полтавського райсоюзу почали між собою соціялістичне змагання. Перші в цій справі виступили **Диканське й Шишацьке** спож. т-ва районного значіння. Ці т-ва змагатимуться в питанні кооперування населення, проведення пайової кампанії, якости обслуговування споживачів, зменшенні націнок та витрат, заготівлі зерна й інших продуктів сільського господарства, у боротьбі з тяганиною, в притягненні пайовиків до практичної участи в роботі т-в та в проведенні раціоналізаторських заходів, а також у розгортанні масової культосвітньої *роботи*.

Т-ва виступают на змагання із покажчиками на 1 квітня, а оцінку досягнень зроблять на 1 *жовтня*. Основні покажчики роботи двох згаданих т-в на 1 квітня такі: у Диканському т-ві пайовиків 1.093, зібрано паїв на суму 8.375 крб., середній пай на члена т-ва складає 7 крб. 66 коп., оборот з продажем фабрикатів за півроку—78.133 крб., загальні витрати 8,7%. невикористаний фонд на кооперування 22 крб., у кооперативному активі—23 пайовики; у Шишацькому т-ві пайовиків 891, зібрано паїв 6.408 крб., а середній пай на члена складає 7 крб. 20 коп., обороти з продажем фабрикатів за півроку сягають 94.907 крб., загальні витрати 9,1%, невикористаний фонд на кооперування—120 крб., у кооперативному активі—25 пайовиків.

Завдання обох т-в до 1 жовтня вирівняти свої покажчики і по кооперуванню і по середньому розмірові паю і по загальних витратах, а також збільшити число кооперативних активістів та підвищити *якість* їхньої роботи.

Справа чимала і т-ва мають прикласти найбільше енергії, щоб довести її до *потрібного* кінця.

Горохівський.

Ще не усвідомили важливости цієї справи

„Нічого сказати не можемо“

Питання соціялістичного змагання проходить поза увагою нашої **Маріупільської кооперації**. Побувайте в молочарсоюзі, чи в окрколгоспсекції, поцікавтеся, що там роблять для організації змагання і скрізь натрапите на однакову відповідь: «гарного мало, нічого певного вам сказати не можемо».

— Сором, але мусимо признатися, — говорять у молочарсоюзі,—що для проведення соціялістичного змагання ми ще нічого не зробили. Бракує людей для цієї роботи.

А проте саме молочарсоюзові й треба б запровадити змагання у своїх низових т-вах, бо там справа налагоджена не зовсім гаразд. Молочарсоюз має 32 т-ва, крім того, є 10 т-в при колективах та 21 у кредитній системі; 32 молоч. т-ва—члени союзу—охоплюють 4.075 членів. Фонд кооперування бідноти у молочарській кооперації на 1929 рік складав 10.285 крб. із їх витрачено на кооперування бідноти лише 10—15%. Незадовільно налагоджено виробництво масла та сиру в т-вах; якість молочних продуктів, так само низька. А накладні витрати на пуд сиру не скрізь однакові. Побувайте у т-вах і ви переконаєтеся, що ніде не налагоджено як слід рахівництва; паї надходять мляво, особливо в тих т-вах, що провадять скотозаготівлі, а не переробляють молочної сировини.

Контроль-асистентських пунктів в окрузі є лише 18, а це зовсім мало.

Ось ті дані, що з ними могла б виступати на змагання молочарська система Маріупільщини, але про такий виступ тут і не думають.

Не краще і в колгоспах округи.

— Колгоспи сплять,—говорять в окрколгоспсекції;—ми їх закидали обіжниками та ріжними поясненнями і вказівками як проводити змагання, а наслідків майже немає.

Нічого не зробила *для розгортання* змагання і наша агрономія. У колективах на районах працює 9 агрономів, але не помітно, щоб вони зрушили справу з мертвого

Із 8 комун, що є в окрузі, досі на змагання вийшла лише одна—комуна ім. К. Маркса, що викликала на змагання ряд українських колгоспів за краще проведення агрозаходів у справі підвищення врожайности. Загалом же й колгоспи не можуть похвалитися гарним або хоч задовільним налагодженням роботи в них. Площа комун мала, нема ще правильного обробітку землі, виконання агромінімуму незадовільне, прагнення поширити засівну площу ще невелике, до складу нових об'єднань мало втягується членів КНС.

М. Г.

Хроніка змагання

Вирушають і кустарі

Цими днями відбулися збори широкого активу *Полтавського* т-ва **«Кустар-Самодіяч»**, що обговорили справу соціялістичного змагання. Збори відзначили, що промислова кооперація править за великий чинник у загальному народньому господарстві і що завдання її не тільки охопити й організувати маси кустарів, а й збільшити випуск продукції, знизити собівартість, пожвавити надходження паїв, поліпшити якість продукції, зменшити кількість браку тощо, бо тільки ці елементи забезпечать виконання завдань кустарно-промислової кооперації, що стоять перед нею.

Зваживши все це, та що виконання завдань може бути лише в безпосередньою участю мас членів т-ва, збори ухвалили **викликати Харківське Ощадно-Позичкове т-во з усією членською масою та колективом співробітників на соціялістичне змагання** в таких питаннях:

максимальне розгортання виробництва на недефіцитній і місцевій сировині;

провести зниження собівартости в панчішньому, кравецькому й шевському виробництвах;

зменшити брак у панчішньому виробництві та не припускати його зовсім у виробництві *шевському*;

поліпшити якість продукції;

зменшити накладні витрати;

цілком використати фонд бідноти;

інкасувати пайові внески на 100 проц., та довести бухгалтерію до ажуру.

Керувати роботою збори доручили спеціяльній комісії, що інформуватиме членів т-ва *про перебіг роботи у всіх її етапах* та підпише відповідну угоду із харківським т-вом і опрацює план виконання усіх цих завдань *до* першого жовтня ц. р.

О.

Старобільщина—Тульчинщина

Щоб з найбільшим успіхом практично здійснити заходи до соціялістичної перебудови селянського господарства на засадах індустріялізації і колективізації та щоб подолати труднощі соціялістичного будівництва і посилити наступ на капіталістичні елементи на селі й боротьбу з глитайським впливом, а також енергійно і уперто запроваджувати в життя планові передбачення п'ятирічки, правління **Старобільського Кредитсоюзу** викликало на соціялістичне змагання Тульчинський кредит союз.

Основні моменти цього змагання такі:

запровадження в життя постанов партії і уряду в справі реконструкції сільського господарства, на усуспільнених засадах та запровадженні агромінімуму;

збільшення кооперування бідняцько-середняцьких господарств з доведенням його на 1 жовтня ц. р. до 65 проц.;

мобілізація коштів населення впродовж другого півріччя до кінця операційного року—*паїв—210 тис. крб., вкладів—86 тис. крб.*;

цілковите виправлення соціяльного напрямку кредитної роботи, зокрема в машинопостачанні;

поширення контрактації, доведення її до 40% *засіву за станом* на 1 травня цього року, до запровадження твердої дисципліни у виконанні угод контрактантами:

раціоналізація та здешевлення постачальницької роботи;

найповніше охоплення кооперативним збутом с.-г. продуктів та ріжної сировини.

Термін попереднього огляду наслідків змагання обох союзів встановлено на 15 грудня цього року.

І.

Чиж і його „штуки“

Овлія Чиж—особа «*з минулим*»... Він працював у ріжних установах, звідки його звільняли за брудні комбінації, кілька разів судився. Словом, особа, як кажуть, «нечиста на руку».

У якийсь то спосіб йому пощастило пролізти до Мельничанського бурякового т-ва на Шевченківщині. Там йому пощастило «обійти» пайовиків і його, як освічену людину обрали на голову правління. Тут уже зумів Чиж виявити свої злочинні здібності.

У червні минулого року йому доручили одержати понад 5 тис. крб. грошей, вилучених для т-ва. Поїхав Чиж до міста, взявши за підводчика свого брата Кирила.

Його попереджали, щоб він повертався як найскорше, бо вночі його можуть пограбувати бандити. Але Чиж тільки рукою відмахувався.

— Знаю... не вперше!..

Одержавши гроші, він повернув додому. Але їхав він якось дивно. Звертав з великого шляху, заїздив у сусідні села, словом, якось відтягував час замість того, щоб поспішати. І навіть коли йому запропонували сусіди, що зустрілись у дорозі, їхати разом, він ухилився від цього.

Приїхав він додому вже ввечері, *ліг собі* спокійно спати і тільки другого дня заявив міліції, що його пограбували...

Підчас слідства в цій справі, він плутався в свідченнях, особливо в деталях саме на тому, на чому викривають злочинців. Але доказів, що він сам привласнив ці гроші було замало і його притягли до відповідальности за недбайливе відношення до своїх службових обов'язків.

Вже після цього він почав широко жити. Збудував собі нову хату, обміняв дешевого коня на дорогого. Очевидно, *грабіжництво було, але грабіжник був сам Чиж*. В цьому й переконалася слідча влада, що притягла до відповідальности за привласнення грошей Чижа та його брата, як співучасника.

В наслідок грабіжництва діяльність т-ва занепала, бо 5 тис. крб. це надто велика сума для низового кооперативного т-ва.

Виїзна сесія Шевченківського окрсуду, що розглядала цю справу визнала, що в даному разі є тільки симуляція грабіжництва, наді ж гроші привласнено.

Чижа засуджено на 10 років позбавлення волі, а його брата як підсобника—на 3 роки.

місяці.

З сонцем по Ізюмщині

(Нариси й силуети).

Чи бували ви в Ізюмі? Ні? То побувайте. І обов'язково сходіть на Крем'янець-гору. Тут *є* братська могила і старий, запустілий пороховий льох. Росповідають, що тут озвіріла біло-банда катувала й розстрілювала робітників та революціонерів Ізюмщини. Багато розстріляних. Але їхня кров пролилася не марно.

Навкруги, скільки око гляне, пооранний степ, степ. А *понад* Дінцем, що *розлився* тепер унизу в величезне море, з обох боків, на сонці, гріються веселі села.

Чого вони веселі? Якось раптом, непомітно, підкралася весна до них і лунко гукнула: «На степи, на степи, селяне...» Скрізь ворушаться, *мов комашки*, роз'їжджаються по степу хлібороби. А сонце так хороше світить і гріє. Перший день сівби, великої сівби на Ізюмщині.

Нас двоє: я й інструктор Окрсільсоюзу—ідемо на село в хлібозаготівельних справах. Зупинилися *на хвилиночку на* Крем'янці-горі, щоб набрати в легені чудового весняного повітря і ще раз кинути прокляття тій темній силі, що поклала тут у могили наших братів—трудящих Ізюмщини. Ні, вже ніколи, ніколи не повернеться та сила до нас... Чудово й хороше на Крем'янці-горі!..

Інструктор широко поводить рукою:—«Ех, а все це революція дала. Наша Жовтнева революція. Ось і я,—гнув колись спину перед паном, працював у панів за попихача, а зараз їду на автомобілі... Я—інструктор. Допомагаю своїм братам-селянам будувати соціялістичне господарство. Так...»

У його здоровій, міцній постаті, загартованій у боротьбі, почувається в цю хвилину і подих революційної рішучости й велика жадоба героїчної велетенської роботи на користь соціялістичному будівництву в рідній батьківщині трудящого люду.

— «Повірити, ночами не сплю та все думаю, як би його краще зробити, як би найбільше дати допомоги в нашому нерозвиненому ще сільському господарстві»!

Обабіч машини ще надто вохко, ми трималися вузенького шляху, що його перед цим відзначили селянські воли, їдучи в степ, і тому розганяти машину не можна було—їхали тихою ходою. Часто інструктор затримував шофера й збігав на ниву дивитись на озимину.

— «Погана зима була, погана... Може ще відійде. Ич, як приморозило...»—Інструктор дуже хвилювався і здавалося всією душею хотів, щоб це лише була помилка, що озимина приморожена.—«Ні, аж не віриться. Стій, ще раз піду, впевнюся...»

Зійшов. Довго він ходив по ниві озимини, що видно з-осени була гарна, бо вся земля вкрита килимом пожовклих стеблин. Рив землю, пильно розглядав корінці, прикладав їх до своїх губ ніби хотів щось сказати їм чи поцілувати...

— «Пропала. Але не зовсім. Процентів із 50 є живої, а процентів на 25 відійде. Земля мокра, погода тепла—зміцніє... От, коли б іще дощ пішов.—

Їхали далі мовчки—тільки іноді чути було глибокі подихи інструктора. В ці хвилини він задумливо про себе нашіптував:

«Не вірять. А скільки разів я казав...»

У Камишвасі зупиняємось не надовго. На п'ять хвилин забігаємо до споживчого т-ва. «Що й як?»—«Та нічого. Всі в степу. Хліба поки що не заготовляємо.» Голова споживчого т-ва чухає потилицю й недовірливо оглядає нас з ніг до голови.

— «А що саме ви хотіли б?»

Ми росповідаємо про мету нашої подорожі. У голови міняється голос. Він робиться рухливим і помітно хвилюється.

— «Та що тут казати... Нема в нас хліба. Ще з осени населення пороспродувало на приватний ринок. А тепер трудно нам хліб заготовляти...»

Ще кілька наших запитань, і вясняється, що в В.-Камишевасі і *кооперація*, і сільрада старого складу неприпустимо кепсько працювала, недбайливо ставилися до завдань і партії, і радвлади і кооперативних центрів. Винуватців притягнено до відповідальности. Але й новий склад цих робітників ще й не подумав розгойдатися. Поінформували, «накачали» і їдемо далі на Петрівське—місце нашої явки.

П. Ходченко.

Зріст кооперативних хлібозаготівель

Остання п'ятиднівка травня позначилася значним ростом кооперативних хлібозаготівель; зокрема в спожив. кооперації заготівлі цей час **зросли на 66%**. Такий значний зріст заготівель у споживчій кооперації пояснюється тим, що вона останнім часом посилила громадський вплив на здавачів хліба і командирувала на місця відповідальних робітників для керівництва хлібозаготівельною роботою, на місцях широко розгорнуто також застосовування заходів громадського впливу на злісних нездавачів хліба. Споживча система виконала травневий план хлібозаготівель на 45,6%.

Хлібозаготівлі у с.-г. кооперації за п'яту п'ятиднівку травня **збільшились на 55%**, а від початку місяця с.-г. кооперація виконала місячний план лише на 16%.

Перша Всеукраїнська конференція боротьби з алкоголізмом

В неділю, 26 травня, о 4 г. дня в будинку Червоної армії відкрилася перша всеукраїнська антиалькогольна конференція.

На конференцію прибули делегати від усіх округ України, особливо багато є робітників Донбасу, Криворіжжя та заводів УСРР.

Конференція вислухала доповідь секретаря комітету антиалкогольного тозариства тов. Лівшица про завдання боротьби з алкоголізмом. **Доповідач констатує, що останніми роками споживання спиртних напоїв помітно збільшилося**, а саме, коли 1926—27 року споживання хлібного вина дорівнювало $\frac{1}{8}$ відра на душу населення, то 1927—28 року ця цифра зросла до $\frac{1}{4}$ відра. Кількість пива, що його випивається, зросла за останні роки в 3 рази. Запровадження винної монополії мало на меті,—говорить тов. Лівшиц,—горілчаним чортом витиснити самогонного дієвола. Проте, цієї мети не досягнуто. Річ у тому, що таємне самогоноваріння та винокурення останнім часом набрало ширших розмірів, ніж до запровадження винної монополії.

Далі доповідач наводить низку цифр, що свідчать про те, якої шкоди завдає народньому господарству алкоголь. Наприклад, на виготовлення спиртних напоїв тільки в 1926—27 році витрачено 1 міліон тон хліба. Витрати населення СРСР на алкоголь складали минулого року $1\frac{1}{2}$ міліярди крб., з них 650 міліонів крб. припадає на міське населення. Близько 50% прогулів з неповажних причин спричинені пияцтвом. ***Промисловість через п'яні прогули мала минулого року на 135 міліонів крб. втрат.*** **У бюджеті трудящого видатки на алкоголь витісняють видатки на культурні потреби.** Разом із зростанням споживання вина зростає і п'яна злочинність. 26—27 року по СРСР зареєстровано 300 тисяч злочинів, вчинених п'яними. 1927—28 року міліція затримала за пияцтво понад 2 млн. чол.

На підставі цих цифр доповідач приходить до висновку, що думка ніби винна монополія дає прибуток державі, є неправильна. Це далі більше споживання алкоголю загрожує господарському і культурному будівництву країни. **Треба активно боротися проти алкоголізму, за тверезу людину, за тверезий побут.** Завдання антиалкогольного товариства з тому, щоб всебічно сприяти соціялістичному будівництву, посиленню темпу індустріялізації нашої країни організацією широкого руху трудящих мас проти алкоголізму.

Далі доповідач зазначає, що в антиалкогольному товаристві є поки тільки 60.000 активних членів. У своїй роботі товариство потрапляє на великі труднощі, головно, через те, що до антиалкогольної кампанії і профспілки й інші пролетарські організації ставляться ще досить байдуже і, *навіть, не серйозно.* Профспілки, наприклад, віддають антиалкогольній роботі дуже мало уваги. Дещо в цьому напрямі роблять тільки профспілки металістів і гірників.

Та коли по містах,—говорить доповідач,—**останнім часом спостерігається деякий перелом в напрямі посилення антиалкогольної кампанії, то на селі перед нами непочатий край.** Там боротьбу з алкоголізмом ще не почато. Політика Центроспирту в справі розподілу хлібного вина глибоко неправильна і пролетарська суспільність має натиснути на Центроспирт. Замість продавати горілку в районах, де найбільше варять самогон (наприклад на Поліссі) і цим боротися з самогоноварінням, Центроспирт іде лінією найменшого опору і реалізує свою продукцію, переважно, по промислових та гірничо-промислових районах, а також у Степовій смузі.

Щодо кооперації, то вона також незадовільно бореться з алкоголізмом. **Антиалкогольне законодавство на Україні відстає од відповідного законодавства в РСФРР. Треба посилити репресії за самогоноваріння і злочини, вчинені поп'яну.**

Далі, конференція вислухала дві співдоповіді про участь органів Наркомосу і Наркомздоров'я в боротьбі з алкоголізмом. Ці співдоповіді центр ваги зосереджують на тому, що нашу пролетарську суспільність не досить ще втягнено до антиалкогольної роботи.

Конференція звернулася до трудящих України із закликом посилити боротьбу з алкоголізмом.

Алкоголізм—говориться у відозві конференції—розкладає виробничу дисципліну, зменшує працездатність і є основна причина безпідставних прогулів. **Алкоголізм—це є ворог соціялістичного будівництва і культурної революції. Алкоголізм є джерело збагачення сільської буржуазії, а самогоноваріння є один із засобів в руках сільського глитая зірвати хлібозаготівлі.**

Розпочавши велике соціялістичне змагання, пролетаріят СРСР має посилити свій натиск на «зеленого змія» і добитися знищення його. Хай живе тверезий, культурний побут! Хай живе твереза виробнича праця!

Члени профспілок і кооперації! Закликайте свої організації до активної антиалкогольної роботи.

Відозва кінчається такими словами: «Робітники, наймити, незаможні, жінки-пролетарки, селянки! Ви повинні вирушити в похід проти алкоголю і самогоноваріння. Алкоголізм і соціялізм сполучити не можна».

Культурно-мистецька хроніка

В центральному профсоюзному саду.

— На цьому тижні закінчують свої гастролі в Центральному Профсоюзному саду франківці, після чого вони виїдуть до Сум. В четвер відбудеться остання вистава франківців. Йде п'єса «Заколот». Взагалі ця п'єса йтиме всі дні аж до закінчення гастролів. На спорт-майдані з сьогодні починається новий атракціон «Гірські орли» (4 Джіовані). Сьогодні ж востаннє виступають велосипедисти «5 Сандріо». З суботи 1 червня в Профсоюзному саду в закритому театрі починає свої гастролі Московський Театр «Синя Блюза». Перший програм такий: «На палубі», «Вася Курижен», «Схід», «Захід і ми», «Брати Удальцови» і «Пісня нового побуту». Театр приїздить всього лише на 9 вечорів.

— В п'ятницю 31 травня в закритому театрі відбудеться єдиний концерт Першого Державного Єврейського Художньо-вокального квартета. В програмі єврейські народні, побутові, робітничі та піонерські пісні та пісенний матеріял в обробці єврейських композиторів.

Фізкультура

ПЛЕНУМ ЧЕРВОНОГО СПОРТІНТЕРНУ.

30 травня в Харкові відкривається черговий пленум Червоного Спортінтерну. **На пленум мають прибути делегати з Франції, Норвегії, Фінляндії, Швеції, Чехо-Словаччини, Швайцарії, Англії, Німеччини та Австралії.**

Пленум обговорить питання про розкольницьку діяльність соціял-демократів у робітничому *спортивному русі*, а також про участь робітничих спортивних організацій в економічній боротьбі пролетаріяту.

ЗБІРНА УКРАЇНИ—ЗБІРНА РСФРР.

Минулої неділі в Москві відбулася футбольна зустріч збірної футбольної команди України із збірною РСФРР. Матч закінчився з рахунком 1 : 0 на користь збірної РСФРР.

ЗАПРОШЕННЯ РАДЯНСЬКИХ ТЕНІСИСТІВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Робітничий спортивний союз Німеччини з 25 до 30-е червня проводить в Берліні другий міжнародній робітничий турнір тенісистів. На змагання запрошено взяти участь кращих тенісистів СРСР.

НА ПАРУСНИКАХ ЗА КОРДОН.

В середині червня ленінградські парусники влаштовують два великих походи за кордон. Всього в поході візьмуть участь 6 парусних човнів, з них два човни прямуватимуть до Швеції та Німеччини, а 4 до Фінляндії та Естонії.

У Харкові

Обслугсвування трудящих в неробочий час

Окрвиконком визнав за потрібне, щоб медичні, судові та *торговельні організації налагодили* обслуговування трудящих в неробочий час, себ-то після 4-ої години, коли закінчується скрізь праця. Відділам ОВК доручено завести постійне дежурство відповідальних робітників по установах та організувати прийом робітників підприємств у неробочий час. Окрінспектура охорони здоров'я та Окрстрахкаса повинні розробити питання про збільшення прийому хорих в неробочий час. Окрсуд і Окрпрокуратура з свого боку мають подбати, щоб частину роботи канцелярії та судових засідань було перенесено на час після 4-ої години.

Міська Рада, адмінвідділ та Окрторг, своєю чергою, мають переглянути чинні постанови про години торгу, щоб поширити їх на неробочий час та на дні відпочинку. Так само Окрторг, ХЦРК та заводоуправління мають встановити порядок торгу в кіосках та крамницях на територіях підприємств. Зокрема, вони мають обговорити питання, щоб ці торговельні одиниці починали торг за годину перед початком роботи.

Страхування від терористичних актів

Окрвиконком, виконуючи постанову ВУЦВК про страхування від терористичних актів робітників низових органів влади та громадських робітників села, **ухвалив негайно завести це страхування.** Страхуванню підлягає 4.400 чол. Страхові внески за них платять за бюджетом. Страхову премію в цьому році визначено в 1000 крб.

До побудування будинку робітничої молоді

Комісія в справі побудування будинку робітничої молоді заслухала доклад про те, як стоїть справа з цим на сьогодні. Свого часу Президія Окрвиконкому запропонувала різним організаціям матеріяльно допомогти побудуванню будинку робітничої молоді. Всі організації погодили дати кошти, за винятком ХЦРК, що відмовилося дати щось на будування. Всього намічено зібрати на будівництво 225 тис. карб. Ін те, цих коштів не досить. Комісія ухвалила притягти до будування ще кілька організацій і, зокрема, ВУРПС. Комісія доручила обговорити питання про ділянку під будинок з тим, щоб будування почати цього року.

Перегони

Неділя 26-го травня.

Змаганням майже до кінця дня заважав вітер Проте, кращі 3-хлітки знову поліпшили свої скорості: «Ворк. Голубка»—до 2.24 (на $2\frac{1}{2}$ сек.) і «Горделива Діяна» (Константінов А.)—до $2.26\frac{1}{2}$ (з $2.30\frac{1}{2}$), одержавши премії—75 крб. і 92 крб. 50 коп. Повторили свої секунди і «Глумливий Знахар» (Шірмахер І.) та «Глибока Криниця» (Свірідов С.—2.28 і $2.29\frac{1}{2}$, третьою тут—«Гуляща Молодиця», «**Гімн**» (Константінов А.) в **$2.16\frac{3}{4}$** (ст. рек.—$2.17\frac{1}{2}$) знову виграв у «Страшної Помсти» (Цветков С.), що підійшла в 2.18 (2 збоя)) і у «Гулкого Гуркота» (Свірідов С.), пущеного зі збою. «Гімн» дістав 32 крб. премії. Знову рівно—в 2.22 (з $2.22\frac{1}{2}$) пройшли «Фатум Лиходій» (Константінов А.) і «Гайдамацька Мрія» (Шірмахер І.) до того ж «Оказія» на цей раз лишилася на кілька десятків секунд позаду. «Фатум-Лиходій» за поліпшення скорости на $\frac{1}{2}$ сек. одержав 15 крб. премії. За день значно поліпшили свої рекорди: «Аїда» (Щербаков М.)—до $2.26\frac{3}{4}$ (на 5 сек.), «Гетьман Мазепа» (Романенко М.)—до 2.28 (на $2\frac{1}{4}$ сек.) і (другою за ним) «Вільна Думка» (Шірмахер І.)—2.28 (на $3\frac{3}{4}$ сек.), «Жеманница» (Татарників Г.)—до $2.41\frac{1}{2}$ (на $3\frac{1}{2}$ сек.) при 2-гих: «Бросквінні» і «Антовій Міці» (Цветков С.)—$2.27\frac{3}{4}$ та $2.41\frac{3}{4}$—в групах (скрізь) на 1600 м. Хороше враження справив «**Гуцул**» (Романенко М.), легко пройшовши в $2.44\frac{1}{2}$ (3-х літка).

Червоний суд

В Найвищому Суді

ДИСКРЕДИТАЦІЯ РАДЯНСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Гуманський машинобудівельний завод «Труд» випускав на ринок макуходробилки. Ці макуходробилки він робив за замовленням Московського «Сельскоопсоюза» та інших організацій на зразок Харківського заводу «Серп і Молот».

Однак, ці макуходробилки були непридатні. Вони давали продукції вдвоє менше, ніж ручні макуходробилки, виготовлені на інших заводах. Кілька *десятків машин повернули* назад на завод зовсім, що ж до інших, то було дуже багато скарг на їхню роботу. Вони так само були мало придатні.

Слідство в цій справі виявило, що ці машини робили похапцем, аби як. Бригада робітників, що робила макуходробилки, працювала акордово й через те надто поспішала. Належного ж догляду за якістю машин не було. Окремі частини макуходробилок робилися не за моделями, а за зразками. Через те підчас складання машин не було належної припасовки і під окремі частини доводилося підкладати картон, дерево та інші непідходящі матеріяли.

Виявилося, що покупці машин давно скаржилися заводоуправлінню, що машини непридатні і треба якось поліпшити продукцію. Але на ці скарги не зверталося уваги. Випробування машин відбувалося лише у виняткових випадках і вони непридатні йшли на ринок.

До судової відповідальности за недбайливе відношення до своїх службових обов'язків притягли механіка Попоха, що працював технічним директором заводу, слюсаря Дробного—бригадира та помішника механіка Голинського, на обв'язку якого було приймати машини і бракувати непридатні.

Гуманський Окрсуд засудив Попоха на 1 рік позбавлення волі умовно з іспитовим терміном в 3 роки. Дробного засуджено на 3 місяці примусової праці. Що до обвинувачення Голинського, то суд визнав за можливе обмежитися щодо нього громадською доганою.

Найвищий Суд УСРР присуд затвердив.

Повідомлення

ПАРТІЙНІ.

— Викликається в ПК ХОКК до тов. Лисенко на 29-V ц. р. о 1 год. дня таких товаришів:

1) Арцибашева І. П. п/квит. № 0731711.
2) Сичняк К. п/кв. № 1138992.
3) Сморшко Ф. п/квит. № 0671887.
4) Романенко А.—Держшерстомойка.
5) Секретар осередку Держшерстомойка.
6) Котов Я. П., що працював у Індустрої.
7) Губенко, що працював у Окрдержстрахові.

— Викликаються до ОКР КК у середу 29-го травня з 12-ї год. дня такі т.т.:

Свірцов, Киреєв, Ісаєв, Шаталь, Рекстін, Гончаров, Зверєв, Сичевой, Гарбуз; Чугуїв, Красносельський.

— У середу 29-V о 9-й год. ранку в АППВ ОПК відбудеться агітпропнарада. **Порядок денний:** 1. Про систему загального навчання (тов. Межуєв). 2. Про п-освітню роботу в місті (т.т. Тихвинський та Стражко). 3. Про Будкомос (тов. Загорський). 4. Про просування книжки на село (т.т. Жох, Маслов). На нараду викликаються всі зав. робітничими клубами (члени партії) і персонально такі т.т. Скуратівський (НКО), Гаврілов (ІНО), Данілівська, Самохвалов (ЦК ЛКСМУ), Мейен, Півень, Межуєв (ОІНО), Майєр (ХТІ), Салько (Пед. технікум), Хастович (Зав. профшкіл), Боричко (Будкомос), Лунський («Селянин Харківщини»), Трублаєвич (ЦК КП(б)У), Тихвинський, Маслов (Політос), Стражко (ХОРПС), Блінов (Жовтневий РПК), Гомон (Іван. РПК), Жебровський (Червонозаводський РПК), Хаїт (Журавл. РПК), Загорський.

РІЖНІ.

— У середу 29-V—29 р. в помешканні ХІНО, *вулиця Вільної Академії* авдит. ім. Леніна відбудеться актив Безвірників.

Порядок денний: Підсумки поширеного пленуму ЦРСБ. Перепуски в Райрадах Безвірників.

Виставка німецької графіки в Харкові

12-го травня б. р. в будинку Промисловости відкрито виставку німецької графіки.

З країни Гутенберга прилетіла на Вкраїну перша ластівка культурного звязку митців Німеччини з мистецтвом українським.

Тим більшу увагу ця виставка звертає на себе, що на прикінці квітня в приміщенню Музею українського мистецтва було відкрито виставку української книжкової графіки.

Таким чином само собою виникає бажання порівняти виставки.

Перш за все треба відзначити цілком інші характери обох виставок, що відбивають, як в зеркалі життя й світогляд двох країн—Німеччини та України.

На виставці німецької графіки домінанта майже виключно за рекламою, вся продукція графічна скерована в бік реклами і глядач відразу відчуває ту напружену боротьбу й конкуренцію, яка так яскраво характеризує капіталістичні країни заходу.

І тому саме одвідувач виставки майже постійно звертає увагу головним чином на простиралла плакатів, по-за якими глядач ледве помічає прекрасні обкладинки, ілюстрації, заставки, кінцівки то-що.

Правда рекламові плакати вражають своїм дотепом, оригінальною видумкою, ідеальним технічним виконанням, тим художнім «криком», що мимохіть зупиняє вас на вулиці коло рекламної вітрини.

Ось сокира—«колун»—що з такою силою врізується в дерево (Арчке), галасливий хлопець з барабаном, баварський дядько з барилом пива, овочі, що так чудово чудесною технікою передають враження малюнку, зробленого темперою, або такий шедевр технічного досягнення, як плакат Gipkens'a для «Landhaus und Garten», що справляє враження свіжо намальованої соковитої акварелі. Сильне враження робить і рука кістяка, що гасить свічку, а під ними сумний напис «Кожних 7 хвилин в Німеччині вмирає 1 чоловік від туберкульозу» (гарні умови життя!).

Як прекрасно нарисована жінка, таким ніжним контуром окреслена вся її сумна постать в плакаті кіно-фільми «Liebe», або трагічне обличчя П'єро, що зічно сміється й плаче...

І,—правда,—які ці мотиви всі старі, нам так далекі й чужі, образи давно минулого, забуті вже пісні Вертінського.

Що торкається рекламних «упаковок», зразки яких теж є на виставці, то вони досить художні, хоч і не вражають високою вартістю, але не виходять за межі хатньої «изящности».

Книжкова графіка теж не може похвалитися блискучим, хоч все, що подано на виставці, подано з смаком, культурно і розраховано на певного глядача, глядача буржуазної країни.

В цьому відділі багато «почтенных» прізвищ, як проф. Hohlvein, Ca'y, Witlingen, Ottomar і т. інш.

Чудесний, сильний плакат Hohlwein під назвою «Iama», — це обкладинка до книжки «IAMA». Цікаві офорти, повні руху, ксілографії—12 гравюрок на зразок старонімецьких дереворитів.

Дуже цінний рисунок, виконаний засобом літографським, художника Buhe, що зображає якогось бібліофіла; хороший рисунок Іве та окладника його з ляльками, цікава композиція в ксілографії K. Michels на мотив «Різдва». Звертає на себе своїм монументальним виглядом увагу книжкова обгортка з головою кондора—в ній неначе відбиваються імперіялістичні мрії певних верств німецького суспільства.

Обкладинка книжки «Farbe und Forme»—теж цікава своєю суворою простотою.

Ex-libris може найбільш слабі речі на виставці, хоч деякі поодинокі зразки цієї графіки роблять непримне враження.

На жаль, якась хронічна й фатальна відсутність каталогів на наших виставках, (каталоги виходять або після закриття виставки, або, в кращому разі—за 2—3 дні перед закриттям), ця відсутність каталогу й німецької виставки не дає змоги більш повно охарактеризувати виставлені експонати.

В другому місці я більш докладно приведу порівняння виставок української й німецької, а поки що підкреслюю, що оскільки німецька графіка посилюється вимогами капіталу що конкурує і робить всі зусилля аби рекламувати виробництво свого підприємця, а разом прийтися до смаку буржуазного споживача, остільки графіка українська позбавлена того промислово-рекламного ухилу. Плакат її ідеологічно міцно ув'язаний з своїм споживачем, а що торкається виключно книжкової графіки, то наш художник задається іншими завданнями: він поглиблюється в зміст книжки, він звертає більшу увагу на ідеологічний бік її і в залежності від цього дає таке чи інше художнє оформлення чи то обкладинці чи то ілюстрації, заставці то-що.

В кожному разі німецька графіка нас може де чому навчити. Перш за все вражає рівень рисункової культури. Адже ж вся маса цих німецьких графіків не склалася з виключних талантів та «геніїв»—все це, по більшості, «ауряд-художники», що скромно заробляють на шматок хліба цією самою графікою. Все з них зроблено міцно, сумлінно, з художнім смаком і дотепом.

А що торкається технічного виконання, то можно лише позаздрити тим можливостям, що стоять перед німецьким графіком:

Тут тобі й машини, каміння, фарби, папер, всі приладдя, всі технічні вмілості, в результаті чого з'являються такі шедеври, що дають повну ілюзію художнього оригіналу.

Тут для нас широке поле для змагання не з нашими поки що кустарними виробництвами, а з високою европейською технікою.

Проф. М. БУРАЧЕК.

Декрети, накази та постанови Уряду УСРР

ПОСТАНОВА РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР.

Устава про Комітет хемізації народнього господарства при Раді Народніх Комісарів УСРР.

I.

1. Комітет хемізації народнього господарства при Раді Народніх Комісарів УСРР має за мету допомагати розвиткові хемізації народнього господарства та використовуванню досягнень сучасної хемії і хемічної промисловости, стосовно до умовин господарського будівництва УСРР.

2. На Комітет хемізації народнього господарства при Раді Народніх Комісарів УСРР покладається:

1) розробляти і подавати на затвердження уряду УСРР основні директиви щодо хемізації народнього господарства УСРР, а так само розробляти, на доручення Ради Народніх Комісарів УСРР та Української Економічної Наради і з ініціятиви Комітету, окремі проблеми, звязані з хемізацією народнього господарства УСРР;

2) вживати заходів допомоги справі хемізації, відповідно до належних законів Союзу РСР і УСРР;

3) загально керувати і наглядати роботу відповідних органів в царині хемізації народнього господарства;

4) давати висновки урядові УСРР на подавані на його розгляд плани народнього господарства УСРР з погляду завдань хемізації.

Увага. Як першочергові завдання, на Комітет покладається розробляти такі питання:

1) про використання енергії Дніпровської гідроелектричної станції для хемічних виробництв;

2) про розгорнення виробництв, зв'язаних з хемічним використовуванням кам'яного вугілля;

3) про форсування виробітку угноєнь та вживання їх у сільському господарстві.

3. За органи Комітету є Пленум і Президія Комітету. Персональний склад Пленуму Комітету затверджує Рада Народніх Комісарів УСРР. До складу Президії Комітету входить Голова Комітету, заступник голови, члени Президії числом, що його визначає Рада Народніх Комісарів УСРР, і вчений секретар Комітету. Склад Президії Комітету затверджує Рада Народніх Комісарів УСРР.

4. Пленум Комітету скликають за постановою Президії Комітету.

5. Пленум Комітету розглядає:

1) проєкти основних директив щодо хемізації народнього господарства;

2) рокові та перспективні плани народнього господарства УСРР з погляду завдань хемізації;

3) доповіді з окремих галузей та питань хемізації народнього господарства та хемічної промисловости УСРР;

4) звіти та доповіді про діяльність Президії Комітету.

6. Про наслідки робот Пленуму і про ухвалені від нього постанови Президія Комітету доповідає Раді Народніх Комісарів УСРР.

7. Вести всі справи Комітету покладається на його Президію.

8. Президії Комітету надається право безпосередньо зноситися з усіма державними установами УСРР, Союзу РСР і союзних республік, крім Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народніх Комісарів Союзу РСР, Ради Праці й Оборони, центральних виконавчих комітетів, рад народніх комісарів та економічних нарад союзних республік, що з ними належить зноситись через Раду Народніх Комісарів УСРР.

9. Для здійснення завдань Комітету, Президії, Комітету надається право:

1) давати установам УСРР доручення щодо розробітку окремих питань, підготовки та подання до Комітету доповідей, потрібних матеріялів і відомостей, як на письмі, як і через спеціяльних доповідачів;

2) притягати поодиноких осіб, на умовах оплати їхньої праці за згодою, для розробітку й подання Комітетові доповідей та матеріялів;

3) делегувати своїх представників у всі установи, щоб брати участь в обговоренні питань, зв'язаних з хемізацією народнього господарства з тим, що таємні засідання відвідується з дозволу керівників відповідних установ;

4) скликати з'їзди й наради у справах хемізації народнього господарства, додержуючи встановлених правил.

10. Справи, що потребують законодавчого затвердження, Комітет подає до Ради Народніх Комісарів УСРР, а ті, що не потребують законодавчого затвердження — запроваджує до життя, коли на них не заявлено протеста від заінтересованого урядництва.

Коли на будь-яку справу заявлено протест, цю справу передається на розв'язання Ради Народніх Комісарів УСРР.

11. Комітет має технічний апарат, що штати його затверджується встановленим порядком.

12. Функції вченого секретаря Комітету встановлює Президія Комітету.

13. Все листування від імени Комітету підписує Голова Комітету або його заступник і вчений секретар або сам вчений секретар, залежно від характеру листування.

14. Члени Комітету мають право подавати з своєї ініціятива на розгляд Президії, а так само через Президію на обговорення Пленума Комітету окремі питання, що належать до компетенції Комітету.

15. Члени Комітету можуть бути присутніми на засіданнях Президії Комітету з правом дорадчого голосу.

16. Видатки на утримання Комітету покладається на державний бюджет за кошторисом Управління Справами Ради Народніх Комісарів УСРР і Української Економічної Ради.

У розпорядженні Комітету є спеціяльний фонд для субсидування позапланових наукових і дослідних робот, не зв'язаних із загальною роботою науково-технічних установ. Фонд цей передбачається у кошторисі Комітету. Витрачається фонд на підставі розпоряджень Голови Комітету.

17. Комітет має печатку з державним гербом.

II.

Цю постанову видається на розвиток постанови РНК УСРР з 22 серпня 1928 р. «Про утворення при Раді Народніх Комісарів УСРР Комітету хемізації народнього господарства» (Зб. Уз. УСРР 1928 р., № 23, арт. 201).

Харків, 18 травня 1929 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів УСРР **СЕРБИЧЕНКО.**

Керівничий Справ Ради Народніх Комісарів УСРР **Я. КАС'ЯН.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР.

Положение о Комитете по химизации народного хозяйства при Совете Народных Комиссаров УССР.

I.

1. Комитет по химизации народного хозяйства при Совете Народных Комиссаров УССР имеет целью содействие развитию химизации народного хозяйства УССР и использованию достижений современной химии и химической промышленности, применительно к условиям хозяйственного строительства УССР.

2. На Комитет по химизации народного хозяйства при Совете Народных Комиссаров УССР возлагается:

1) разработка и внесение на утверждение правительства УССР основных директив по химизации народного хозяйства УССР, а также разработка как по поручению Совета Народных Комиссаров УССР и Украинского Экономического Совещания, так и по инициативе Комитета, отдельных проблем, связанных с химизацией народного хозяйства УССР;

2) принятие мер содействия делу химизации, в соответствии с подлежащими законами Союза ССР и УССР;

3) общее руководство и наблюдение за работой соответствующих органов в области химизации народного хозяйства;

4) дача заключений правительству УССР по представляемым на рассмотрение последнего планам народного хозяйства УССР с точки зрения задач химизации.

Примечание. В качестве первоочередных задач на Комитет возлагается разработка следующих вопросов:

1) об использовании энергии Днепровской гидро-электрической станции для химических производств;

2) о развертывании производств, связанных с химическим использованием каменного угля;

3) о форсировании выработки удобрений и их применении в сельском хозяйстве.

3. Органами Комитета являются Пленум и Президиум Комитета. Персональный состав Пленума Комитета утверждается Советом Народных Комиссаров УССР. В состав Президиума Комитета входят председатель Комитета, заместитель председателя, члены Президиума в числе, определяемом Советом Народных Комиссаров УССР, и ученый секретарь Комитета. Состав Президиума Комитета утверждается Советом Народных Комиссаров УССР.

4. Пленум Комитета созывается по постановлению Президиума Комитета.

5. Пленум Комитета рассматривает:

1) проекты основных директив по химизации народного хозяйства;

2) годичные и перспективные планы народного хозяйства УССР с точки зрения задач химизации;

3) доклады по отдельным отраслям и вопросам химизации народного хозяйства и химической промышленности УССР;

4) отчеты и доклады о деятельности Президиума Комитета.

6. О результатах работ Пленума и вынесенных им постановлениях, Президиум Комитета докладывает Совету Народных Комиссаров УССР.

7. Ведение всех дел Комитета возлагается на его Президиум.

8. Президиуму Комитета предоставляется право непосредственных сношений со всеми государственными учреждениями УССР, Союза ССР и союзных республик, за исключением Всеукраинского Центрального Исполнительного Комитета, Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Союза ССР, Совета Труда и Обороны, центральных исполнительных комитетов, советов народных комиссаров и экономических совещаний союзных республик, сношения с которыми производятся через Совет Народных Комиссаров УССР.

9. Для осуществления задач Комитета, Президиуму Комитета предоставляется право:

1) давать учреждениям УССР поручения по разработке отдельных вопросов, подготовке и представлению в Комитет докладов, необходимых материалов и сведений, как в письменной форме, так и через специальных докладчиков;

2) привлекать отдельных лиц, на условиях оплаты их труда по соглашению, для разработки и представления Комитету докладов и материалов;

3) делегировать своих представителей во все учреждения для участия в обсуждении вопросов, связанных с химизацией народного хозяйства, причем посещение секретных заседаний производится с разрешения руководителей соответствующих учреждений;

4) созывать, с соблюдением установленных правил, съезды и совещания по вопросам химизации народного хозяйства.

10. Вопросы, требующие законодательного утверждения, представляются Комитетом Совету Народных Комиссаров УССР, а не требующие законодательного утверждения проводятся в жизнь, если по ним не поступило протеста со стороны заинтересованного ведомства.

В случае, если по какому-либо вопросу заявлен протест, этот вопрос передается на разрешение Совета Народных Комиссаров УССР.

11. Комитет имеет технический аппарат, штаты которого утверждаются в установленном порядке.

12. Функции ученого секретаря Комитета устанавливаются Президиумом Комитета.

13. Вся переписка от имени Комитета подписывается председателем Комитета или его заместителем и ученым секретарем или одним ученым секретарем, в зависимости от характера переписки.

14. Члены Комитета имеют право вносить по своей инициативе на рассмотрение Президиума, а также через Президиум на обсуждение Пленума Комитета отдельные вопросы, входящие в компетенцию Комитета.

15. Члены Комитета могут присутствовать на заседаниях Президиума Комитета с правом совещательного голоса.

16. Расходы на содержание Комитета относятся на государственный бюджет по смете Управления Делами Совета Народных Комиссаров УССР и Украинского Экономического Совещания.

В распоряжении Комитета состоит специальный фонд для субсидирования внеплановых научных и исследовательских работ, не связанных с общей работой научно-технических учреждений. Указанный фонд предусматривается сметой Комитета. Расходование фонда производится на основании распоряжений председателя Комитета.

17. Комитет имеет печать с государственным гербом.

II.

Настоящее постановление издается в развитие постановления СНК УССР от 22 августа 1928 г. «О создании при Совете Народных комиссаров УССР Комитета по химизации народного хозяйства» (Зб. Уз. УССР 1928 г., № 23, ст. 201).

Харьков, 18 мая 1929 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров УССР **СЕРБИЧЕНКО.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров УССР **Я. КАСЬЯН.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р.,С. та Ч.Деп

Парт'ячейка, ячейка ЛКСМУ, ФЗК, заводоуправление, рабочие и служащие типографии им. т. Фрунзе, шеф „ПНИ" выражают глубокое соболезнование семье БРУК по поводу трагической гибели **ЕСИ БРУК**

Робота концесійних підприємств в СРСР

Шведська електроконцесія «ASEA»

Шведська електрична концесія «ASEA» дістала право на побудування й експлоатацію електро-механічного заводу в Ярославлі.

Роботи коло побудування заводу, ливарні, обрубочної, електричної станції і головної контори майже закінчено і устаткування заводу почнеться найближчим часом в таким розрахунком, щоб **пустити завод до 1 жовтня 1929 року**, себ-то в термін, передбачений концесійною угодою. Щорічну виробничу потужність заводу, встановлювану концесійною угодою, визначається орієнтаційно в 30 тис. моторів, середньою потужністю в 10 кінських сил.

З січня 1928 року в Ярославлі працює тимчасова майстерня для збирання й обмотування моторів з півфабрикатів, одержуваних із Швеції.

Основна мета вказаної навчально-виробничої мастерні полягає не тільки в тім, щоб ознайомити радянський ринок із продукцією концесійного підприємства, а й у тім, щоб ступнево створити кадр спеціялістів-обмотників для майбутнього заводу, що його мають устаткувати відповідно до останніх досягнень техніки.

По 1 квітня 1929 року в концесійне підприємство вкладено 10.941 тис. крб., включаючи оборотний капітал, крім сум, витрачених у шведській валюті в Швеції на придбання устаткования та матеріялів для заводу, що будується нині.

Із продукції виробництва тимчасової майстерні **продано по 1 травня 1929 року 4.400 штук електро-моторів на суму 1.738 тис. крб.**

Крім цього, концесіонер імпортував і реалізував в СРСР згідно з концесійною угодою, за час з 1 червня 1927 року, вироби своїх шведських заводів (генератори, трансформатори, росподільні злагоди і високовольтну апаратуру (**всього на суму 9.511 тис. крб.**

Гудзикова фабрика „Г. Х. Скоу-Кельдсен"

Гудзикова фабрика—датська концесія працює в СРСР з другої половини 1927 р. в Ленінграді. Вона виготовляє чорні гудзики виключно з тваринної крови і випускає свою продукцію під назвою «гаймалітові» гудзики, постачаючи їх переважно кравецькій промисловости.

Поперваx концесія переробляла виключно сировину, імпортовану зза кордону, але в кінці 1927 р., після деяких задовільних невеликих спроб на радянській сировині перейшла на перероблення сировини, одержуваної від ленінградської різниці, використавши одночасно запаси закордонної сировини.

На початку 1928 р., вважаючи на нерівномірність якости місцевої сировини, підприємство мало цілу низку виробничих труднощей, що спричинилися до фінансових скрут і примусили припинити виробництво на протязі майже 3-х місяців.

Однак, Союзний РНК в червні 1928 р. дав концесії ріжні пільги і цілеву позику на підставі відповідного подання Головконцескому, зацікавленого в дальшому існуванні концесії, як підприємства, що користується для виробництва гудзиків з тваринної крови, що її на багатьох різницях Союза не утилізують.

В липні 1928 р. концесія знову почала роботу і тепер, налагодивши одержання з місцевої різниці відповідну сировину, переробляє виключно радянську сировину своєю якістю не гіршу від закордонної.

Крім того, концесія починає устатковувати свої кровосушарні в межах СРСР і веде переговори про влаштування таких сушарень і на Україні, щоб виготовляти потрібну концесії сировину.

Фабрика технічног паперу „АГА"

Концесійна фабрика «Ага» належить акційному т-ву Альфтан у Гельсингфорсі.

Фабрика «АГА« має цілу низку відділів, що виробляють парафіновий папір для обгортки харчових продуктів, от як цукерок, печива, дріжджів та ін.; папір компресний, восковий, папір промащений, так званий «фруктовий» для обгортки й охорони від псування свіжої і сухої садовини; папір маісовий ріжних сортів для охорони металічних виробів від іржи і вогкости, папір спеціяльний для пакування печеного хліба; відділ копіювального паперу для друкарських машинок, для олівця, для копіювального обліку марки «Дефінітів», шовковий і креповий папір. Крім вищезгаданих відділів заново устатковано відділ для виробу ріжнокольорового пергаменту і паперової кальки найвищої якости.

Всіма галузями виробництва завідують майстри спеціялісти, запрошені фабрикою з закордону.

Нині продукція фабрики «АГА» завоювала собі широкі симпатії як серед торговельних, так і споживацьких організацій. Головними споживачами фабрики «Ага» є держустанови.

Щоб установити живий звязок з покупцями, концесія має своїх уповноважених у ріжних містах СРСР.

„Бергер і Вірт"

Німецька концесія «Бергер і Вірт» для торгу зі Сходом працює з грудня 1923 року. Фірма працювала ще в колишній Росії, а нині працює в СРСР на підставі угоди з союзною ВРНГ.

Фірма виробляє ріжні фарби для графічної справи, варену олію, вальцеву масу.

На фабриці «Бергер і Вірт» працює зараз 100 постійних робітників. Фірма почала виробляти шпалерні фарби в кількості близько 200 тон на рік і спеціяльні фарби для церати. Фабрика має свої відділи у головніших центрах РСФРР.

Вміру росширення виробництва буде відкрито подібні відділи по всіх інших великих промислових центрах України та інших містах СРСР.

За зобов'язанням концесійної угоди фірма повинна встановити найновіше технічне устаткования і запровадити найновішу рецептуру, вживану за кордоном. В цьому році побудовано нову олієварню і поставлено швидкорушні млини, що обертають суху фарбу на порошок—пудру.

„Річард Кабліц"

Фірма Річард Кабліц існує з 1900 року, виготовляючи економайзери: підігрівники води, калорифери повітряні.

За останні 5 років в СРСР зроблено установки на багатьох підприємствах, радянської промисловости. Економайзерів установлено близько 80.000 кв. мт. Встановлені економайзери щороку дають радянським заводам економію палива близько 200 тис. тон. Механічні паливні дають пари в 1½—2 рази більше, ніж ручні, і скорочують кількість потрібних паровиків.

Всі спроби економайзерів і механічних паливень дали позитивні наслідки майже що до всіх видів палива, от як: вугілля, торф, лупак та інш., наприклад, на Самарській електричній станції, Харківській електричній станції, Нижньо-Салдинському метал. заводі, Серпухівській ситце-вибивній фабриці то-що.

Економайзерам і технічним паливням було відведено багато місця в науковій літературі, як радянській, так і закордонній.

ОБ'ЯВА

Наркомторг УСРР подає до загального відому, що ПАЙОВЕ ТОВАРИСТВО „КИЇВСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД" ПРИПИНИЛО СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ, при чому АКТИВ та ПАСИВ зазначеного товариства

::: ПЕРЕЙШОВ :::

ДО КИЇВСЬКОГО СОРОБКООПУ

Відповідальний секретар колегії Наркомторгу УСРР Нежурін

Артемівській Округовій Скотарсько-Молочарській Спілці ПОТРІБНІ:

ІНСТРУКТОР ЗООТЕХНИК та ІНСТРУКТОР ОРГАНІЗАТОР

Утримання на місяць 140 карб., добові та роз'їзді окремо.

Бажаючі заняти одну з посад повині надіслати заяву з прикладанням копії документів та робот та свою адресу до м. Артемівська, Майдан Волі 12

Правління Молочарспілки

Загубл. профквиток спілки Робос № 12018 вид. на ім'я Дорофеєва П. Ф. вваж. недійсн.

Загубл. чл. кн. КНС та персональну посвідку № 328 вид. на ім'я Залізчяка Е. вважати нед.

Укрголовліт 834 кв. Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА — для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар. (U.S.A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя" —14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Все-світ"—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції Контори ХАРКІВ. вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || СЕРЕДА, 29 травня 12 (1929) р. || № 121 (2614)

Бойова дільниця

Як і всякий наступ пролетаріяту на фронті соціялістичного будівництва, розгортання будівництва радгоспів зустрічає великий опір капіталістичних елементів міста й села. Воно й не дивно, чому. Радгоспи крім того, що повинні стати господарствами високого технічного рівня, що значно поширять наші продовольчі, сировинні й товарні ресурси, — вони водночас мусять втягти в орбіту свого **впливу** і селянські розпорошені господарства, втягти їх **в процес** усуспільнення, перебудовуючи їх на новій **соціялістичній** основі.

У цьому процесі радгоспи неминуче стануть фактором **планового** соціялістичного регулювання сільського господарства і **пролетарською** методою утворення великого усуспільненого господарства, що буде витискувати капіталістичні елементи на селі. Цілком зрозуміло, що позиція правих, які **вимагають** відмовитись від систематичного, планомірного і упертого переходу сільського господарства на базу великого соціялістичного господарства, є не що інше, як **«прямий перехід на позиції глитаїв, пряма відмова од керівничої ролі робітничої класи в царині розвитку сільсько-господарського виробництва»** (з резолюції XVI-ої партконференції).

Партія засудила позицію правих в цьому питанні. Партія накреслила широкий план будівництва радгоспів, **що мусять стати базою для соціялістичного наступу на селі.** Партія, переборюючи і засуджуючи праві хитання, в своєму плані великих робіт, в стратегії соціялістичної перебудови нашої країни, в радгоспах бачить могутній чинник, що сполучає в собі знаряддя соціялістичної перебудови та соціялістичної реорганізації селянського господарства, та є засобом до створення великого машинізованого соціялістичного хліборобства, що допоможе розв'язати низку господарських труднощів, а також допоможе широким шарам трудящого селянства при переході до усуспільнених форм господарювання.

На цих засадах буде розгортатись будівництво радгоспів і на Україні, але воно матиме у нас і свої деякі одміни. За п'ятирічним планом територія радгоспів зростає у нас дуже незначно,—всього на 200 тис. гектар. Але значіння наших радгоспів буде вимірюватись не їхньою площею, а їхньою **соціялістичною** ролею, їхнім **соціялістичним** значінням. Найважливіша роля радгоспів у справі реконструкції сільського господарства полягатиме, по-перше, як промислових розплідників поліпшених засобів виробництва (насіння, племінної худоби, посадковий матеріял),—по-друге, як організаторів роботи щодо масового усуспільнення сільського господарства. Велику ролю наші радгоспи будуть відогравати і як **енергетичні** та **машинні** бази для околишнього селянства, вони будуть великим чинником для колективізації.

Радгоспи повинні стати **зразковими** соціялістичними господарствами, що будуть прикладом для колгоспів, вони стануть базою для соціялістичної перебудови сільського господарства України.

Але для забезпечення цього потрібне колосальне напруження всіх сил, що зв'язані з будівництвом радгоспів, необхідна мобілізація енергії й уваги робітничих мас радгоспів, потрібна енергійна, віддана, ініціятивна і економна робота безпосередніх робітників наших господарств, потрібна найсуворіша і міцна виробнича дисципліна в їх лавах.

Радгоспи (поруч з колгоспами стали **бойовою дільницею** соціялістичного будівництва. Такий стан повинен в самій основі змінити і перебудувати всю систему роботи в наших господарствах, повинен створити зрушення в методах роботи і в настроях широких мас специялістів сільського господарства.

Ось чому на цій ділянці повинно домогтись безумовного, чіткого й без найменших помилок проведення в життя рішень партії, як найкращого знаряддя соціялістичної перебудови сільського господарства.

Роботи V Всесоюзного З'їзду Рад закінчилися

Постанови з'їзду виявили безоглядну відданість трудящих мас Радсоюзу справі соціялістичного будівництва

Промова тов. Калініна на кінцевому засіданні з'їзду

На вечірньому кінцевому засідані 28 травня з'їзд заслухав доклад мандатної комісії.

З докладу мандатної комісії видно, що на з'їзді присутні 1.678 делегатів з ухвальними голосами і 887 з дорадчими. Членів ВКП(б) — 61%, позапартійних 27,4%, членів ВЛКСМ—1,6%. Серед делегатів—робітників 52,2%, селян 25%. Решта службовці. Проти IV з'їзду рад СРСР є невелике збільшення числа делегатів робітників од варстату і делегатів—жінок. Понад 2/3 делегатів обрано на всесоюзний з'їзд рад уперше.

Після ухвалення резолюцій, з'їзд починає конструювати найвищий орган радянської влади ЦВК Союзу РСР. Загальний склад ЦВК СРСР—586 чол. і 303 кандидати. З'їзд обирає 450 членів і 239 кандидатів до союзної ради, а також затверджує 136 членів і 64 кандидатів ради національностей. Серед членів ЦВК коло ⅓ позапартійних і 15% жінок.

Підчас затвердження персонального складу ЦВК СРСР з'їзд довгими оплесками зустрічає обрання **т.т. Сталіна, Калініна, Молотова, Ворошилова, Рикова, Орджонікідзе, Крупської та інш.**

Тов. Калінін подає від імени групи делегатів пропозицію включити до складу членів ЦВК СРСР Максима Горького. Пропозицію ухвалюють під дружні оплески з'їзду.

Звертаючись до з'їзду, т. Калінін говорить, що утворенням Центрального Виконавчого Комітету закінчилися роботи V Всесоюзного З'їзду Рад. **Постанови, що їх ухвалив з'їзд,— це постанови не тільки повноважних делегатів від мільйонних мас народу, а й широких мас робітників та селян.** Завдання, що їх поставив перед нами V з'їзд рад,—говорить т. Калінін—величезні і тільки з повним напруженням енергії, сили та волі мільйонів трудящих мас ці постанови буде здійснено. Мільйонні маси будують соціялізм. Будівництво соціялізму поділяється на силу кілець, але вся боротьба за соціялізм відбувається під одним загальним гаслом боротьби з залишками капіталізму. Всі успіхи будівництва Радянського Союзу грунтуються не тільки на таланті вождів, яким був т. Ленін та інш. товариші. Успіхи грунтуються **на глибокій симпатії, на підтримці трудящих мас.**

Без безоглядної відданости трудящих мас у справі будівництва ми не подолали б жадної сотої частини тієї роботи, яка вже здійснена. Буржуазія часто називала певні дати, коли за її врахуванням повинна була загинути радянська влада. У своїх розрахуваннях буржуазія виходила, беручи до уваги тільки матеріяльні засоби, які мала в розпорядженні радянська влада і незмінно помилялася. Буржуазія небрала до уваги **творчої енергії трудящих мас Союзу та безоглядної відданости ідеї радянської влади.** Ці маси завжди вирішали питання. Вони завжди клали важкість на шалю ваги і ми приходили до перемоги. Які б тяжкі не були завдання, що їх поставив перед нами V Всесоюзний з'їзд рад, енергією, силою волі, безоглядною відданістю трудящих мас, ці завдання буде виконано.

Делегати відповідають на промову т. Калініна дружніми й довгими оплесками.

Тов. Калінін оголошує V Всесоюзний З'їзд Рад закритим.

Всі встають і співають «Інтернаціонал».

Напередодні виборів до англійського парламенту

ЛОНДОН, 21. Компартія висуває на загальних виборах 25 кандидатів. Уперше компартія висуває так багато кандидатів, причому на цей раз виступає самостійно. На виборах 1924 року висунено 8 комуністичних кандидатів і тільки в одному випадку проти комуніста виступав кандидат робітничої партії. Тепер кандидатів робітничої партії висувається проти всіх комуністичних. Спочатку компартія висунула 36 кандидатів. Але англійська виборна система вимагає, щоб кожний кандидат на виборах вніс 150 фун. стерлінгів, а тому 11-м кандидатам довелося відмовитися.

З усим тим кандидати подали свої документи, і коли їм було відмовлено у затвердженні, вони спільно з робітниками влаштували демонстрацію протесту. Ці 11-ть кандидатів далі провадитимуть передвиборну агітацію, але до парламенту їх, звичайно, не обиратиметься. Щодо решти 25 кандидатів, то дуже серйозна боротьба розгорнеться в Сігем-Гарбурі, де комуніст Політ, дуже популярний серед робітників, виступає проти Мекдоналда. Далі серйозна боротьба передбачається у Східній Ронді. Там Горнер—комуніст-гірник—виступає проти Моргана, реформістського урядовця з федерації гірників Південного Велзу.

Трохи ускладнилася справа в Південному Велзі через зраду Кука, що тепер виступає від імени робітничої партії і гостро нападає на комуністів.

У виборах беруть участь три члени комісії Саймона, і всюди проти них виступають комуністи. Проти самого Саймона, що належить до ліберальної партії, виступає Усмані, один із лідерів індійських профсоюзів, який перебуває в тюремному ув'язненні. Як відомо, Саймон відмовився підтримати клопотання про звільнення Усмані. У Лаймгові член комісії Саймона Атлі (робітнича партія) має проти себе секретаря англійського комсомолу Тапселя. У шотландських виборних округах комуністичні кандидати виступають проти членів робітничої партії, членів останнього парламенту, в 4-х районах. *Саклатвала виступає в Північному Баттерсі*, від якого його обрано до останнього парламенту, але минулого разу Саклатвала не мав конкурента з робітничої партії, а на цей раз такий є. У Південно-Західному Бетнал-Гріні комуніст д-р Денстон виступає проти ліберала. Крім Денстона (лікаря з професії) всі комуністичні кандидати — пролетарського походження.

***

ЛОНДОН, 28. Виступаючи в Лідсі, Мекдоналд згадав про віщування **«Манчестер Гардіян»** про те, що ліберали можуть завоювати на виборах 119 мандатів. З цього приводу Мекдоналд заявив, звертаючись до виборців:

«Я прошу вас не залишити нас у такому стані, коли-б ми примушені були торгуватися з тією чи іншою небажаною частиною палати. Болдвін у своїх прикінцевих виступах також підкреслював бажаність не утворювати такого стану, коли рівновага в палаті залежала б від лібералів.

***

ЛОНДОН, 27. Агентство Рейтера сповіщає: «Лідер робітничої партії Сновден, виступаючи в Бретфорді, заявив, що Франція позичає Польщі та іншим країнам гроші, які вона повинна була б платити Англії. Франція, говорив далі Сновден, утворює найбільшу повітряну флоту в світі, яка може загрожувати тільки Англії. Далі Сновден заявив, що Франція стає наймогутнішим конкурентом Англії щодо світових ринків збуту.

Німецький уряд відмежовується від планів Рехберга

БЕРЛІН, 27. На розмові з представником преси Штреземан сказав про спроби Кюльмана і Рехберга використати паризькі репараційні переговори для здійснення своїх політичних планів. Штреземан заявив, що німецький уряд не має нічого спільного з діяльністю Кюльмана і Рехберга.

***

ПАРИЖ, 28. У зв'язку із заявою Штреземана, що відмежувався від політичних планів Рехберга, берлінський кореспондент **«Матен»** на підставі особистої розмови з Рехбергом повідомляє:

«Протягом довгого часу Рехберг, як довірена особа кількох німецьких парламентських діячів, що належать до всіх великих політичних партій, провадить з англійськими і французькими політичними діячами переговори *про утворення франко-німецького союзу*. Рехберг ніколи не виступав від імени німецького міністра закордонних справ, який зрікся провадити з французьким урядом переговори в цьому напрямі. Але від обструкції німецького міністерства закордонних справ Рехберг не палає духом; він уже багатого досяг за допомогою угод між французькою та німецькою сталевою, хемічною й поташевою промисловістю і продовжує працювати над утворенням франко-німецького военно-політичного союзу».

Робітничі маси Німеччини відходять від реформістів

БЕРЛІН, 25. За попередніми даними, на виборах до головного фабзавкому державних доріг вільний (соціял-демократичний) профсоюз дістав 218.000 голосів, християнські соціялісти 54.000, гірш-дункерський (ліберальний) союз—21.000, революційна опозиція — 18.000. Комуністичний профсоюзний діяч Берд заявив, що, зрозуміло, ці результати зовсім незадовільні для революційної опозиції, але через те, що вибори являли собою перший серйозний виступ опозиції в дуже несприятливому районі, **ці 18.000 голосів, здобуті в умовах найлютішого терору реформістів та адміністрації, все ж не аби-який успіх**

***

БЕРЛІН, 27. На перевиборах фабкому на великому металевому підприємстві Бергман у Берліні список революційного крила профсоюзів одержав 2.105 голосів. Реформісти одержали 1.008 голосів. Отже, революційне крило одержало $^{2}/_{3}$ мандатів у фабкомі проти 50% у попереднього складу.

На перевиборах фабкому на центральній різниці в Берліні список революційного крила одержав 655 голосів, а список реформістів —203 голоси.

Секретний военний договір між Польщею та Францією

БЕРЛІН, 28. **«Кельніше Цайтунг»** заявляє, що повідомлення **«Москавер Рундшау»** про секретний военний договір між Польщею та Францією не викликає ніяких сумнівів; цей договір—факт. Як гадає «Кельніше Цайтунг», договора було підписано раніше зазначеної дати (15 вересня 1922 р.), бо польський сейм 15 травня 1922 року ратифікував низку політичних і господарських угод із Францією, укладених 11 лютого 1922 року. На першому місці серед цих договорів стояла таємна военна угода, на підставі якої Польща зобов'язалася не заводити в себе 2-хрічного строку военної служби. Далі, газета сповіщає, що цю военну угоду обговорювалося в такій суворій таємниці, що навіть в закордонній місії сейму її змісту ні разу не сповіщалося.

Французький уряд солідаризується з італійським фашизмом

Репресії проти „Юманіте" за статтю на оборону жертв фашистського терору

ПАРИЖ, 28. За повідомленням **«Юманіте»**, заарештованого редактора закордонного відділу цієї газети обвинувачується за статтю, що він її нещодавно написав і видрукував у **«Юманіте»** про небезпеку, що загрожує життю італійського комуніста Терачіні, ув'язненого в каторжній тюрмі в Сан-Стефано. Судове слідство проти Пері порушено в наслідок протесту італійського посольства за таку фразу в його статті: **«Боротьба із злочинствами фашизму—це одна з форм боротьби проти війни, що відбувається по той бік Альп, де вбивають наших кращих товаришів.** Слід згадати, що в Парижі є італійське посольство і що за ті вбивства, які готуються, треба вважати за відповідального посла вбивць». «Юманіте» указує, що про те, **що писав Пері про італійське посольство, писали сотні разів десятки буржуазних газет, цілком безкарно про радянське повпредство.** Одночасно було заарештовано нового відповідального редактора «Юманіте» Руссо, що встиг пробути на цьому посту тільки 19 годин. Його обвинувачується за статтю, що закликає салдат відзначити роковини розстрілу комунарів братанням з паризьким пролетаріятом і посиленою боротьбою за салдатські вимоги.

З'їзд зрадників німецького робітничого руху

Реакційну діяльність с.-д. міністрів фактично схвалено

БЕРЛІН, 28. На з'їзді с.-д. партії дебати на доклад ЦК опозиція відкрила критикою коаліційної політики партії. Але в цій критиці зовсім не було принципіяльної лінії. Опозиція висловлювала тільки побоювання, що коаліційна політика може нашкодити впливові с.-д. партії на тих робітників, які йдуть ще за соціял-демократами і перешкоджають партії маневрувати у відношенні комуністів. Усі опозиційні оратори підкреслювали в своїх виступах свою відданість с.-д партії. Медер заявив, що десятки тисяч робітників вбачають в історії з панцерником серйозне порушення партійної дисципліни соціял-демократичними міністрами і порушення ними всіх обіцянок, даних перед виборами.

Екштейн (Браслав)) заявив: «Робітники мають рацію, кажучи, що коаліційний уряд не відрізняється від буржуазного блоку. Відколи закінчилася війна, соціял-демократія не переживала такої кризи, після історії з панцерниками. Як голова партії Герман Мюлер **був проти збудування панцерника, а як райхс-канцлер, той самий Герман Мюлер цього панцерника будує.** Голова партії Мюлер був за безплатне харчування дітей по школах і за зменшення военного бюджету, а **райхс-канцлер Мюлер — проти безплатного годування дітей, за збереження военного бюджета на попередній височині».**

Зазначеним ораторам заперечував крайній правий Зельман. Він заявив, що Мюлера, як голову партії не можна ставити на одну дошку з райхс-канцлером Мюлером, бо в цьому разі коаліційна політика стане нездійснима.

***

БЕРЛІН, 27. На засіданні з'їзду німецьких соціял-демократів тревав політичний доклад, що його робив від імени ЦК Фогель. Докладач заявив, що соціял-демократична фракція райхстагу відхилить друге асигнування на збудування панцерника. Коли ж соціял-демократичних міністрів зобов'яжуть голосувати разом із фракцією, то це визначатиме вихід соціял-демократичних міністрів із уряду. Тимто ЦК пропонує відхилити всі пропозиції, що стосуються питання про панцерник.

Радянський Союз

Обов'язкове страхування засівів від неврожаю.

Законопроект Наркомфіну Союзу.

МОСКВА, 28. У Кремлі відбулася нарада делегатів всесоюзного з'їзду рад у справі про страхування засівів од неврожаю. Тов. **Брюханов, відкриваючи нараду, відзначив, що в СРСР існує страхування засівів від градобою, вимочування та вимерзання. Наркомфін СРСР подав до урядових органів проект закону про страхування засівів од неврожаю,** що є результатом не тільки градобою, вимочування та вимерзання, а й іншого стихійного лиха.

Тов. Серебруков (Держстрах) відзначив, що за законопроектом засіви страхується не повнотою, а тільки в розмірі, який забезпечує селянському дворові певний прибуток, що дає змогу відновити господарство. Страхування **забезпечує близько ¼ нормального врожаю в середньому в європейській частині СРСР. Страхування буде обов'язкове для всіх господарств. Бідняцькі господарства буде звільнено від платежів.** Запровадження страхування від неврожаю має на увазі не дати селянському дворові прибуток, а надати йому більшої сталости та незалежности від упливу стихійного лиха. Делегати **визнали видання закону про страхування від неврожаю за вчасне** і подали до нього низку поправок. Тов. Брюханов у кінцевому слові повідомив, що, насамперед, страхування буде поширено на всі основні зернові хліба (жито, пшениця, овес, ячмінь, просо та гречка), а потім поступово й на інші культури.

Звільнення маломіцних господарств від с.-г. податку.

МОСКВА, 28. Союзний Раднарком ухвалив, що загальне число маломіцних господарств, що підлягають у 1929-30 році цілковитому звільненню від с.-г. податку, має складати по союзних республіках РСФРР, УСРР та БСРР—по 35%, ЗСФРР—45%, УЗСРР і ТуркСРР по 40% від загального числа селянських господарств Союзної республіки.

Селянство виконало свій обов'язок.

КОНОТОП, 28. Травневий план хлібозаготівель в окрузі виконано на 167%. Найкраще здають хліб радгоспи.

**

АРТЕМІВСЬКЕ, 28. До ссипних пунктів прибувають щодня великі валки з зерном. Хлібозаготівлі дедалі розгортаються. У селах вивішується червоні дошки, де виставляється прізвища тих, хто найкраще здав свою хлібну лишку.

**

КИЇВ, 28. З районів сповіщають, що по селах посилилася здача хліба. В Обухівському р-ні свої завдання уже виконали 4 сел., а в Березанському 3 сел. Загальні збори селян ухвалюють постанови виконати свої хлібозаготівельні завдання з перевищенням.

П. Фон-Дірксен повертається до Москви.

КИЇВ, 28. Сьогодні, після двохденного перебування в Києві, німецький посол в СРСР фон-Дірксен з дружиною та секретарем посольства Бройтигамом, виїхав до Москви. На вокзалі перед відходом потягу зібралися вжков, обов'язки заступника голови окрвиконкому т. Рекіс, представник уповнаркомзаксправ тов. Мотузка, члени президії окрвиконкому, представники військового командування, німецьке консульство, польський віце-консул та представники преси.

Відозва III-го пленуму ЦК МОДР'у України до політв'язнів Польщі та Західної України

Дорогі товариші!

III пленум ЦК МОДР'у України—шле вам передовим борцям за соціальне й національне визволення працюючих мас Польщі та Західної України своє братерське МОДР'івське привітання.

Революційна свідомість, яка об'єднала вас, робітників і незаможних селян Польщі та Західної України для боротьби з польським фашизмом та його прихвостнями—українською, єврейською та білоруською буржуазією—соціял - фашистськими партіями — є повна запорука того, що перемога в цій боротьбі буде на вашому боці.

Не зважаючи на страшний терор фашистського уряду Пілсудського та його льокаїв польських і українських соціял - угодовців, що й вас вирвав з лав бойового авангарду—революційний рух зростає і все більше охоплює широкі трудящі маси Польщі та Зах. України.

Пролетаріят та незаможне селянство Західньої України та Польщі своєю революційною боротьбою не раз вже доводили, що вони твердо стоять на шляху безкомпромісової боротьби з своїм класовим ворогом за повне соціяльне і національне визволення, і ніякий терор ні репресії з цього шляху їх не звернуть.

Трудящі маси Радянського Союзу, а зокрема Радянської України, працюючи над закріпленням здобутків Жовтневої Революції, над перебудовою народнього господарства на нових соціялістичних засадах, над піднесенням свого добробуту та культури пам'ятають за своїх класових братів у буржуазних державах і завжди гаряче реагують на всі виявлення білого терору та радіють його новим революційним здобуткам.

Зокрема цікавить їх доля трудящих мас Західньої України, що вживають героїчних зусиль, щоб скинути з себе ненависне їм капіталістичне ярмо.

III-й Пленум ЦК МОДР України запевняє вас, дорогі товариші, що й надалі МОДРорганізації України вживатимуть всіх заходів до полегшення вашої та ваших рідних долі, до скорішого вашого визволення шляхом поширення та поглиблення шефської роботи.

Тільки під проводом компартій Зах. України і Польщі революція поліпшить становище трудящих мас цих земель, дасть безземельному і малоземельному селянству без викупу землю, пригнобленим національностям волю.

Слава політв'язням—передовим бойцям революційного фронту!

Хай живе братерська солідарність трудящих всього світу!

Хай живе революція в Польщі і на Західній Україні!

Хай живе штаб світової революції—Комінтерн!

Новий уповнаркомзаксправ СРСР на Україні тов. С. С. Александровський

(Коротенька біографічна довідка).

Тов. С. С. Александровський, обраний на першій сесії ВУЦВК на уповноваженого Наркомзаксправ СРСР на Україні, народився в 1889 році в інтелігентській сім'ї.

С. С. приєднався до революційного руху під впливом подій 1905 року і вже 1906 року став членом РСДРП фракції більшовиків. Він двічі працював у нелегальній друкарні й був також агітатором та пропагандистом. У 1906 році тов. Александровського було заарештовано і після суду тримано в фортеці до кінця 1910 року.

Продовжуючи підпільну революційну роботу тов. Александровський незабаром знову зазнав переслідування й через рік був змушений емігрувати до Німеччини. Перебуваючи в Німеччині, С. С. не порвав звязку з партією. Усю світову війну тов. Александровський перебув у німецькому полоні, звідки визволився тільки 1918 року, після приїзду до Берліну першого посольства РСФРР на чолі з тов. Йоффе. Працюючи й далі серед російських військово-полонених у Німеччині, С. С. був заарештований у Берліні 1919 року й пробув під арештом півроку.

Дипломатичну роботу тов. Александровський почав закордоном, як перший секретар СРСР у Празі, а 1923 році, а в 1925 році дістав призначення на повпреда СРСР у Литві. Тут він, між іншим, був активним учасником переговорів про складання договору про ненапад, підписаного потім у Москві 28-го вересня 1926 року з радянського боку т.т. Чічеріном та Александровським.

У 1927 році С. С. призначено на повпреда СРСР у Финляндії, звідки він і перейшов на роботу до Харкова.

Постановою XI всеукраїнського з'їзду рад тов. Александровського обрано на члена ВУЦВК.

Відкрився Всеукраїнський з'їзд друкарів

Продукція поліграфічної промисловости—друковане слово є могутнім чинником культурної революції, і всього соціялістичного будівництва. Ось через що,—каже в своєму вступному слові голова Укркому союзу друкарів тов. Живаго,—розвиток поліграфпромисловости заслуговує на особливу увагу широкої радянської громадськости.

За останні два роки були де які несприятливі обставини в розвитку друкарської продукції. З одного боку роспорошеність підприємств по ріжних видавництвах, відомствах та організаціях зменшувала можливості піднести їх технічний рівень, з другого боку паперова криза була негативним чинником в роботі. Утворення Центрального Комітету поліграфічної промисловости при ВРНГ безумовно допомогло оздоровити друкарні, провівши концентрацію друкарського виробництва.

Перейшовши до союзної роботи, слід відзначити, що по всіх ділянках профсоюзної роботи ми зробили новий крок вперед. Але це ще не означає, що ми позбулись всіх хиб. Вої ці хиби ми мусимо найскорше ліквідувати. Головно—в усій нашій роботі залишатися на Ленінських позиціях зміцнюючи наше виробництво і розгортаючи професійну роботу під проводом комуністичної партії.

З'їзд надсилає палке привітання V-му Всесоюзному З'їздові Рад і обіцяє прикласти всі сили на допомогу соціялістичному будівництву. Під гучні оплески з'їзд ухвалює *надіслати привітання* ЦК ВКП(б), ЦК КП(б)У, редакціям газет «Правди» й «Комуніст».

З докладом про діяльність Центрального Комітету Союзу друкарів виступив вчора голова його тов. Борщевський.

Як на Україні виконано ювілейний маніфест

НК РСІ подав до Раднаркому доповідну записку про наслідки перевірки—як виконано на Україні постанови ювілейної сесії ЦВК та III-ї сесії ВУЦВК. Перевірка виявила, що центральні й окружні установи України не зовсім усвідомили собі значіння і важливість ювілейного маніфесту, бо виконано постанови ювілейної сесії ЦВК часто формально, механічно. **Установи зовсім не зробили нічого, щоб популяризувати ці постанови серед широких робітничо-селянських мас, а також не ознайомили людність з наслідками здійснення заходів щодо виконання маніфесту.** По деяких округах, порядком реалізації постанов були опрацьовані плани, що лишилися нездійснені. По деяких сільрадах постанови маніфесту обговорювали тільки в «поточних справах» через 8—9 місяців по оголошенні маніфесту.

Як виконали маніфест окремі наркомати?

НК РСІ констатує, що Наркомос багато попрацював, реалізуючи постанови ювілейної сесії ЦВК; в наслідок цього посилилося шкільне будівництво, збільшено число й розмір стипендій для пролетарского студенства, посилено культосвітню роботу в місті й на селі, і т. ін.

Поруч цього Наркомос запізнився із складанням плану ліквідації неписьменности.

Щодо окружного апарату освіти, то тут далеко гірше. Як відомо, для нового шкільного будівництва за маніфестом асигновано для України 2½ млн. крб.

Згідно з постановою Раднаркому, всі ці кошти округи мали витратити на будування нових шкіл у районах, що мають найбільші революційні заслуги, з наданням школам «імени 10-тиріччя Жовтневої революції».

Проте, деякі окрвиконкоми зовсім не почали використовувати кошти, відклавши будування шкіл на сезон 1929 року. В інших округ ці кошти витрачено не на безпосереднє призначення. Наприклад, 125.000 крб., що їх одержала Харківщина, витрачено не на нове шкільне будівництво, а на ремонтування теперішніх шкіл, по 1—2 тис. крб. на школу. Теж виявив НК РСІ на Ізюмщині, Проскурівщині та по інших округах.

Порядком реалізації маніфесту НКЗ'ем розасигнував 2 млн. крб. між округами на землевпорядження серед бідняцьких та малосилих середняцьких господарств. Крім того, скасовано заборгованість за позичку в сумі 2 млн. 731 тис. пудів. Водночас НК РСІ констатує, що всі ці заходи Наркомзем провадив порядком щоденної буденної роботи, до того ж на місцях навіть не знали, що асигнування на землевпорядження бідняцьких та малосило-середняцьких господарств збільшено порядком реалізації маніфесту.

За даними Наркомфіну, малосилі господарства дістали, на підставі маніфесту, пільги по с.-г. податку в сумі 1,8 млн. крб., скасовано заборгованість за штрафами в сумі 6½ млн. крб. Наркомфін також провадив свою роботу «апаратним» порядком.

Наркомсоцзабез не виконав цілком директив про збільшення допомоги військовим службовцям та їхнім родинам. Дотепер не розв'язано питання про забезпечення допомогою осіб перестарілого віку з незаможного селянства.

Порядком виконання маніфесту Наркомюст звільнив 11.537 ув'язнених. Все це є особи, що не вчинили тяжких злочинів і майже всі є трудящі. **НК РСІ вважає, що НКЮ і НКВнусправ вчасно вживали заходів до виконання маніфесту і здійснили амнестію, додержуючися правильних класових принципів.**

Проблема кадрів поліграфпромисловости УСРР

(До IV-го Всеукраїнського з'їзду робітників поліграфвиробництва).

Нині, в добу соціялістичної реконструкції господарювання, гостро стоїть питання про готування висококваліфікованих спеціялістів, вищого командного складу для нашої промисловости. Проте, на порядку денному Всеукраїнського З'їзду робітників поліграфії, спеціяльного питання про готування вищої кваліфікованої сили не поставлено. Ми ставимо завдання звернути увагу делегатів Всеукраїнського з'їзду поліграфістів до питання вищої поліграфосвіти. Це питання треба обговорити на з'їзді коли не окремо, як самостійне питання, скільки порядок денний з'їзду вже визначено, то принаймні підчас обговорення основних докладів-звітів на з'їзді, що їх подаватимуть ВУК союзу поліграфістів і комітет поліграфпромисловости ВРНГ УСРР.

Є певна небезпека щодо розв'язання цього питання, небезпека як у принципіяльній установці в даній справі, так і в практичних заходах навколо неї.

Щодо принципіяльної постановки справи. У цьому пляні, як показовий момент, можна відзначити статтю т. Злобінського, вміщену в «Полиграфическом производстве» (№ 4, 1929 р.) на тему: яких спеціялістів і скільки їх нам потрібно. Розв'язуючи поставлене питання, автор оперує багатьма цифровими даними, що стосуються переважно ріжних посад і почасти ріжних кваліфікацій. Поміж останніх автор, між іншим, жодним словом не згадав про таку важливу спеціяльність у поліграфвиробництві, як оформлення, в наслідок чого повстає той чи інший поліграфічний продукт.

Таке замовчування кваліфікації конструктора поліграфпродукту можна вважати за симптоматичне. Небезпека в тім, що навколо питання реконструкції поліграфосвіти, легко може створитися нездорова атмосфера, коли при висуванні на перший план моментів техніки, раціоналізації, економіки тощо, непомітно відсуватиметься на невідповідне місце такі найважливіші моменти, як якість продукції, як ті мистецько-технічні чинники, що зокрема обумовлюють цю якість.

Ми цілком свідомі тих турбот, що їх висловлюють господарники поліграфісти, коли вони на своєму останньому Всесоюзному з'їзді, знімаючи питання реконструкції поліграфпромисловости, кажуть за такі речі, як організація виробництва, техніка проходження замовлення, розроблення типу підприємств, «внутрішнє машиноустаткування», постачання поліграфматеріялів тощо і робимо ми з цього відповідні організаційні висновки про конечну потребу нагальної підготовки відповідного кадру інженерів-механіків, інженерів-хеміків, економістів тощо. Але ми вважаємо, що розв'язували б справу однобічно, коли б розмови господарників-поліграфістів не коректували хоча б тими розмовами, що мали місце на дискусії в московському будинкові друку («Полиграфическое производство», № 3, 1929 р. Дискут було влаштовано на тему: чи кепсько ми друкуємо; насправді ж суть дискуту була далеко ширша: на широке обговорення було поставлено якість поліграфічної продукції загалом не тільки друк, а й складання, верстання, приправлення, поліграфна справа, папір, фарби й усе що впливає на цю якість. Цей дискут проємнілював, що справа з якістю поліграфічної продукції стоїть далеко не гаразд, що якісний рівень поліграфії за останні роки став гіршати. Але що особливо звертає тут нашу увагу—це те, що підчас обговорення причин зазначеного стану поліграфії частогусто можна було чути скарги на відсутність у нас художньо-грамотного поліграфіста. Директор одного поліграфпідприємства зауважує, що як у царині механіки ми повинні мати на підприємстві інженера, так і в царині оформлення треба мати художника-поліграфіста. Один випусковий каже, що коли б на виробництві було більше спеціялістів, що зна ли б і мистецтво і техніку, тоді якість продукції була б на належній височині.

Заперечувати проти таких зауважень досить важко, ми хотіли б лише в додаток до них підкреслити, що оформленню книжки так багато віддавалось уваги в питанні якости поліграфічної продукції, аж ніяк не можна розуміти, як щось самостійне від технічного виконання або зв'язане з останнім чисто зовнішнім зв'язком; таке розуміння речей означало б реставрацію давно засудженого старого «прикладництва», «украшательства». Оформлення тільки тоді себе тут виправдає, коли воно має свою внутрішню логіку, що її дає синтеза мистецького й технічного моментів, органічно ув'язаних поміж собою.

Щоб покінчити з прогалинами, що так часто трапляються, коли перераховують вищі кваліфікації в поліграфвиробництві, мусимо спинитися на кваліфікації організатора виробництва. Перелічуючи кваліфікації її, що правда, не пропускають, але й не дають потрібних визначень цьому поняттю, що за надто великої сумарности останнього легко може крити в собі певні замовчування. Немає потреби говорити за велику вагу цієї широкої спеціяльної кваліфікації; в наші дні реконструкції й політехнізму вона очевидна. Звернемо лише увагу на визначальні моменти цієї кваліфікації. Треба встановити для цього загальні вихідні засади. До таких ми відносимо:

а) Організаторські функції керівника кожного виробництва визначають: природа даного виробництва, природа його продукції, основні його процеси. Коли взяти поліграфічний виріб і розглядати його в напряму відповідности до цілевого призначення, то він являтиме собою, *безумовно* мистецьку річ. Коли ж розглядати саме продукування, то, крім художнього, за визначальні моменти стануть і художній, і технологічний, і економічний, і адміністративно-організаційний. Це визначає характер підготовки майбутнього організатора поліграфвиробництва, вона повинна бути синтетичною, а не енциклопедичною.

б) Організатор кожного виробництва, одержуючи органічно синтетичну освіту, разом з цим доконче повинен бути спеціялістом в одній якійсь ділянці. Це дасть йому змогу з більшим успіхом охопити споріднені ділянки, надасть йому більше авторитетности.

в) За організатора поліграфвиробництва може бути художник-поліграфіст, озброєний технічними навичками, технологічними знаннями та теорією організації й економіки виробництва, а також і технік-поліграфіст озброєний тими самими додатковими знаннями. Останнє не викликає заперечень. Не так легко пробиває собі шлях до свідомости широких кіл перше положення. Спричиняються до цього, очевидно, старі традиції в поглядах на художника, на його функції—коли художника вважають за маляра, що дає картини, виконані з ріжних матеріялів і ріжними способами в тім числі графічними. Але тепер поруч маляра-станковіста чи монументаліста ми бачимо художника тка-кіно, художника-текстильника, що також претендує на організаторську ролю в своєму виробництві, поруч скульптора-монументаліста бачимо художника-деревообробника й т. інш. А що художник може бути насправді організатором виробництва, це яскраво довів приклад художника-архітектора, вихованця сучасної архітектурної вищої школи. У нас не викликає жодного сумніву, що й художник-поліграфіст за відповідної підготови, може стати за організатора поліграфвиробництва. Коли вживати мови профсоюзу, то це означатиме працю поступово на посадах: конструктора замовлень, завідувача окремого виду виробництва і, нарешті, технічного керівника. І це повинно бути не лише зважаючи на ті функціональні ознаки чисто художнього порядку, що їх набуває виріб поліграфії, не лише зважаючи на велику питому вагу художнього моменту в процесі створення поліграфічного продукту, а й тому, що в наші економіки поліграфвиробництва художні знання можуть відіграти ролю не меншу ніж знання технологічні.

(Далі буде).

І. Волинський.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Стаття друкується в порядкові обговорення.

Другий Всеукраїнський з'їзд Спілки Пролетарських Письменників

Основні завдання пролетарського письменства

Промова тов. Хвилі

Від імени Центрального Комітету Комуністичної Партії більшовиків України вітаю ІІ-ий Всеукраїнський з'їзд спілки пролетарських письменників. Я вітаю його особливо ще й тому, що спілка пролетарських письменників України об'єднує основні сили пролетарської літератури на Україні.

Поступ і розгортання соціялістичного будівництва вимагає від пролетарської літератури: а) **свідомости класових завдань пролетаріяту; б) великої творчої самоініціятиви; в) надбання цінностей вселюдської культури, як одного з елементів знаряддя будівництва нового життя соціялістичного суспільства, г) правильного розуміння всіх проблем, що без їх вирішення ми не збудуємо соціялізму на Україні; д) дійсно ленінського усвідомлення національного питання, особливо українського і, нарешті, е) глибокої марксівської критики і в першу чергу жорстокої самокритики без жодних хитань, без самозакохування, без прилизаної саморекламми,** без усього того, що є по суті вороже пролетарській літературі і може її зводити на манівці загнивання, на манівці богеми.

Письменник—разом з масами

Як виконати ці завдання? Їх можна виконати лише тоді, коли кожний пролетарський письменник, або той, хто їм прагне бути, зрозуміє, що він не якийсь митичний бог, або його жрець. **Пролетарський письменник—це в першу чергу громадянин нашої доби.** Увесь тягар, що його взяв пролетаріят на свої плечі, виконуючи історичну місію перебудувати всесвіт, є в той же час тягар пролетарського письменника.

Письменник—не над масами, письменник не в хвості мас, письменник разом з масами, як один з чинників організованого суспільства пролетарської держави.

Коли пролетаріят в муках творить нове суспільство, і використовує для цього велетенську силу своїх м'язів, матеріяльних цінностей і переводить це з невиданим в історії напруженням класової волі—письменник не може бути пролетарським, коли він не запалиться ентузіязмом нашої доби, коли він всім єством своїм не зрозуміє історичних завдань пролетаріяту і не поставить своєї сумлінної праці на службу соціялістичної революції.

Подолати опір наших класових ворогів

А це значить, зрозуміти, що без боротьби нового з старим, без запеклої боротьби соціялістичного з капіталістичним, без нещадного розгрому залишків капіталізму в нашій країні на всіх фронтах, у всіх закутках економіки та ідеології, ми не збудуємо нового суспільства в нашій країні, ми не зорганізуємо світовий пролетаріят для остаточного розгрому світового капіталізму.

Недаремно, особливо зараз, коли ми маємо розгорнутий наступ соціялізму на капіталізм в нашій країні, коли ми зміцнюємо свої позиції і переглядаємо свої кадри на всіх відтінках соціялістичного фронту,—ворожі нам класово елементи чинять цьому наступові шалений опір і користуються ріжними формами і методами боротьби, проти нас. Це свідчить лише за те, що ми йдемо правдивою дорогою, що без нещадної боротьби з ворожими силами ми цією дорогою до соціялізму не зможемо прийти. Ніколи й ніде великі історичні рухи не закінчували переможно свого поступу вперед без жорстокої боротьби, в яку було втягнуто мільйони. Ніде і ніколи пролетаріят не зможе перемогти, коли він йтиме шляхами угодовства з буржуазією, шляхами замазування класових суперечностей в нашому суспільстві, шляхами одволікання розв'язки історичних боїв, що неминуче сьогодні стали в порядок денний.

А коли це так, то повинно бути зрозуміло й те, що **вступаючи у великі бої з ворожими силами за нову культуру, за нову літературу, що стає знаряддям нової переможньої сили—потрібно нам озброїтись як слід, потрібно нам скористати всі надбання минулої культури, що можуть бути використані для будівництва нового, так, як не раз нас вчив Ленін.**

Озброївшись як слід, працюючи над своїм удосконаленням, письменник може лише тоді стати справжнім пролетарським письменником, коли він усвідомить основне: що нове суспільство може прийти лише в наслідок нещадної боротьби з старим, лише в наслідок остаточного його розгрому в усіх галузях будівництва нашої соціялістичної країни.

Пролетаріят мусить стати гегемоном в літературі

Отже, ми мусимо формувати кадри. Але ці кадри мають формуватися не в закутках і не в задушливому оточенні богеми, а на широких полях боїв за нове суспільство. Тому в цій великій роботі наше молоде письменство повинно бути зв'язане мільйонами ниток з масами.

Тільки той буде активним чинником нового, хто свідомо бачить рештування будови нового суспільства. А в цій будові боротьба за культуру мільйонів, як про це казав Ленін, боротьба за новий побут, за нові відносини між людьми в пролетарському суспільстві, за культ нової творчої доби,—повинна стати гаслом, що що-дня перетворюється в дійсність в роботі наших передових загонів пролетарської культури.

Ось чому ми повинні напружити всі зусилля, щоб **пролітаріят України в усіх відтінках будівництва нової культури став гегемоном.** Культурні походи, відношення пролетаріяту до українізації, до розвитку української культури, його вростання в цей процес, свідчить про те, що ми йдемо правдивими шляхами, що сотні тисяч українського пролетаріяту свідомо ставляться до розвитку української культури.

Але фіксуючи цей факт, ми повинні ясно поставити перед собою питання, чого хоче пролетаріят і що сьогодні ми йому даємо? Спочивати на тих незначних досягненнях, що в нас єсть, ще зарано. Пролетаріят зацікавився цією галуззю роботи, він свідомо до неї ставиться, він бажає бути активним її чинником. Але коли він з захопленням бере кожну українську книжку, що її видають наші видавництва, коли він сумлінно її перечитує, то це ще не значить, що кожна ця книжка корисна для нього, гідна свого призначення в цьому великому пролетарському рухові. **Соціялістичне змагання, що розгортається на фронті переведення культурної революції, ставить ще більші вимоги перед українською літературою,** особливо ж перед її пролетарським сектором.

Нещадно боротися з усяким націоналізмом

Від цього велетенського руху не можна відділити національну проблему. Вона на Україні була, і ще буде довгий час; але основне, треба розуміти, як підходити до цієї великої справи. І тут ми маємо факти, що можуть перетворюватися в одному чи в другому вигляді в небезпечні, політично-шкідливі явища, що можуть перешкоджати нашому соціялістичному будівництву.

Є люде, що свій український націоналізм прикривають інтернаціоналістичними фразами; ведучи боротьбу лише з руським великодержавним націоналізмом, вони в той же час не помічають небезпеки з боку українського націоналізма. Так само є люде, що забувають про небезпеку руського великодержавного націоналізму і вважають, що єдиною небезпекою є лише один український націоналізм. **Треба завжди тримати вогонь проти обох націоналізмів, проти всіх націоналізмів, пам'ятаючи ленінське гасло нещадної боротьби з усяким націоналізмом.**

В боротьбі за нові шляхи української літератури одне відношення має бути до нашого ворога і друге—до того, хто є нашим попутником, що хоч і може іноді заплутатися. Бо переводячи до цих двох одні й ті ж засоби критики, ми мимоволі допомагаємо ворогові купчити навколо себе навіть ті сили, що з іншою політикою могли б бути використані нами проти ворога.

Боротьба проти небезпеки націоналізму є складовою частиною творчої позитивної роботи, що її повинна розгортати в будівництві соціялізму українська пролетарська література. Нема чого боятися розв'язання національної проблеми в нашій українській літературі; нічого боятися українських степів, Дніпрових порогів, історії України та її історичних завдань на нових шляхах. Треба лише все це розгортати новими ленінськими шляхами і **ставити національну проблему в літературі, як складову частину усього процесу соціялістичного будівництва.**

Деклараціями тут нічого не здієш. Партія в цій галузі сказала своє слово. Тут потрібна творчість глибока, змістовна, що не тратить перспектив соціялізму.

Ось чому той, хто бачить лише український націоналізм, що за останній час, в зв'язку з посиленим наступом соціялізму, активізується, і не бачить російського великодержавного націоналізму, або навпаки,—той тягне наше молоде революційне суспільство на старі націоналістичні шляхи.

Збудувати соціялістичну Україну можна лише, нещадно б'ючи обидва націоналізми—великодержавний руський і український,—і кожного з них однаково нещадно.

Інтернаціональні стосунки

І невід'ємною частиною розв'язання цієї проблеми є питання дійсно інтернаціональних стосунків між українською літературою і літературами національних меншостей. Тут ми стоїмо на правдивих рейках. Ці дійсно інтернаціональні стосунки ми повинні ширити і зміцнювати з усіма народами СРСР.

Переводячи цю велику роботу, ми в той же час повинні вести рішучу боротьбу за витворення наших кадрів молодняка, що органічно виростатимуть з нового українського процесу, що являтимуть собою нове покоління в нашій пролетарській литературі.

А це можливо лише шляхом великої роботи над собою, нещадного поборення богеми, це можливо лише тоді, коли, переводячи національну політику, ми витворюватимемо кадри, що не йтимуть шляхом єдиного націо нального фронту, а що завжди і в переведенні національної політики, і в творенні української культури, на всіх етапах її роз витку бачитимуть класове, розумітимуть і свідомо будуватимуть своє соціялістичне проти ворожого націоналістичного фашистського табору, в ім'я дійсного інтернаціоналізму.

дійсного братерства народів всіх національностей.

Ось чому в загальному рухові нашої пролетарської літератури марксівсько-ленінській критиці належить віднограти величезну ролю. Вона повинна бути бойова всебічна, глибоко-наукова, вона повинна поставити перед собою дійсно велику історичну місію, бути знаряддям в руках пролетаріяту для поборення всіх ворожих виявлень на фронті культури—для допомоги вирощування наших молодих кадрів і сприяння тим, хто хоч поволі, але дійсно щиро бажає стати і стає в ряди соціялістичної культури.

Майбутнє за українською пролетарською літературою. І коли історія насміялася з Белінського, що радив нам ходити лише в мазаних дьогтем чоботях і танцювати гопака, вона так само насміється з того, хто нехтує з нашого сьогодні.

— Українська пролетарська література в братерській спільності з літературами інших національностей, в перетворенні, в перебудові нашого суспільства, відіграє дійсно велику історичну ролю!

Хай живе пролетарська література!

Хай живе Всеукраїнський союз пролетарських письменників! (бурхливі оплески)

Виконуймо соціяльне замовлення

Доклад зав. культвідділу ВУРПС'у т. **Рабічева** говорив про звязок з масами.

— Є багато перешкод на шляху задоволення культурних потреб робітника. Неоднорідність робітничої класи відбивається й на потребах та смаку робітника читача. Одночасно з класовим загартуванням та зростанням пролетарської свідомости, ми бачимо серед робітників залишки міщанського дрібно - буржуазного смаку.

Отже, **питання про соціяльне замовлення набирає для нашої літератури важливого значення.** Звичайно, смішно говорити про «догодження» будь якому окремому прошаруванню, групі або цехові. Треба орієнтуватися на історичні класові завдання пролетаріяту. Це часом вимагає упертої боротьби з настроями окремих груп, з цехівщиною, хвостизмом і т. інш.

Відзначивши неправильність думок, ніби для пролетаріяту потрібна якась специфічна література з специфічною тематикою, т. Рабічев одночасно підкреслив, що безумовно неправильно вимагати від пролетарської літератури самих агіток.

Але, з другого боку, неправильно формулювати завдання літератури тільки психологічним показом нової людини. Основне, чого пролетаріят вимагає від своєї літератури,—**це твердої, чіткої і ясної ідеологічної установки.** На цій базі художник має право творити.

Література має стати знаряддям для боротьби за культурність робітничої маси. В цьому її найважливіше історичне завдання.

***

І ніби у відповідь на цей доклад представники пролетаріяту з'явилися на з'їзд і цілком недвозначно пред'явили своє замовлення.

— Залізничники харківського вузла вітають з'їзд пролетарських письменників,—каже представник делегації залізничників **т. Гаєвський —і разом з тим сподіваються, що ви виконаєте соціяльне замовлення залізничого пролетаріяту—більше писати про його життя.** Ми бажаємо успіху з'їздові,—а з свого боку ми зробимо все, щоб поширити серед мас пролетарську літературу.

У відповіді член президії з'їзду **т. Ів. Ле** відзначив, що українська радянська література існує всього 10 років. За останній час перед нею повстало завдання—виконати соціяльне замовлення пролетарського читача. **Це замовлення письменники виконають.**

За проханням залізничників, з'їзд виділив т.т. **Коваленка, Первомайського, Зорю, Смілянського, Ів. Ле та Терещенка** для виступу на конференції залізничників.

Своє соціяльне замовлення письменникам подали і кол. неписьменні. Конференція кол. неписьменних надіслала делегацію до з'їзду, що від імени 10.000 кол. неписьменних вітали з'їзд письменників.

— Ми вже подолали головне лихо—неписьменність,—каже представниця конференції **т. Котлярова.**—Ми просимо з'їзд допомогти нам, писати такі книжки, що допомогли б нам підвищити наш рівень.

— **І ви ж, товариші, були колись неписьменними,**—додає т. Котлярова під вигуки «правильно» та оплески.

Велике враження справила на з'їзд нехитра промова хінця тов. **Кон-Чан-чуна,** що вітав з'їзд від імени школи лікнепу нац. меншостей.

— **Радянський Союз—ось наша соціялістична батьківщина,**—казав т. Кон-Чан-чун.

Відповідаючи їм, член президії т. **Щупак** запевнив делегатів, що з'їзд працює над тими ж питаннями, що їх ставлять делегати.

— Ми пройняті тими ж інтересами, що ними болють робітничі маси. Ми бажаємо, щоб кол. неписьменні могли дорости до такого стану, щоб вони могли критикувати твори письменників.

Для виступу на конференції кол. неписьменних з'їзд відрядив **т. т. Микитенка, Дикого, Шмигельського, Заблу, Шеремета.**

***

Крім того, з'їзд заслухав також привітання заст. Наркомосвіти т. Приходька, гол. редактора газети «Вісті ВУЦВК» т. Касяненка та гол. редактора ДВУ т. Пилипенка. Ці привітання свідчать, що ВУСПП—не секта, не купка інтелігентів-письменників, а широка масова пролетарська організація, тісно зв'язана з іншими радянськими організаціями, з радянською суспільністю.

— Де-яка частина молодих пролетарських письменників у першому періоді своєї роботи підпала під вплив дрібно-буржуазного націоналізму,—каже т. **Приходько.**—ВУСПП вів жорстоку боротьбу з ріжними дрібно-буржуазними впливами, він не забув, що боротьба з нашим класовим ворогом не припинилася, а тільки набрала інших форм.

Соціяльне замовлення не можна розглядати, як конкретне завдання—**це є директива завжди прислухуватися до того, що цікавить робітників.** Ми боремся за чистоту класової лінії,—а форми, якими письменник може витворити свою продукцію—це справа самого письменника: не можна диктувати йому, якими формами він має працювати.

У відповіді на це привітання член президії з'їзду т. **Кириленко** сказав, що нас особливо радує, те що від НКО'су вітає з'їзд письменників т. Приходько, що був колись активним учасником журналів «Мистецтва» і «Шляхів мистецтва», що є «один з перших хоробрих» в армії письменників, що колись писав поезії в прозі (під псевдонімом «Прийдешній»).

Тов. Касяненко. Товариші, нинішній момент характеризується активним і напруженим будівництвом соціялізму. Дискусію про те, чи можна будувати соціялізм в одній країні, чи ні, закінчено перемогою ленінської позиції. Нині весь радянський Союз віддався запеклій праці, маючи перед собою точну програму 5-тирічного плану. Боротьба за темпи закінчилася поразкою правого ухилу, перемогою генеральної лінії партії. Завдання здійснити план на всі 100% ми виконаємо безперечно.

Мобілізація всіх сил пролетаріяту і союзного з ним селянства забезпечує це. У партії вистачить організаційних сил, а у радянської влади — технічних сил—а можна використовувати ще й закордонні—перевести індустріялізацію, протягом 15—20 років збудувати технічну базу соціялізму в попередньому вигляді.

І тут заздалегоди можна передбачити прикру можливість, що на ній я й запрохую вас зосередити свою увагу. Ідеологія завжди відстає від бази. Технічну базу буде збудовано, що ж до соціялістичної свідомости мас, то вона відстане. Утворяться **ножиці між новозбудованим соціялізмом і недостатнім ступнем соціялістичної свідомости мас,** ножиці тим ширше розведені, що темп будівництва бази у нас свідомо прискорений, з напруженням всіх сил революційної будівничої класи.

Партія вже взяла під увагу ці можливі ножиці, ставши на ту позицію, що темп культурного будівництва повинен рівнятися на темп властивої індустріялізації.

І от, в згоді з попереднім планом видавничої роботи в УСРР, ви. товариші, повинні дати за 5 років приріст числа авторів не менше, як на 220%. Так повинна вирости продуктивність письменницької роботи.

Дозвольте мені побажати, щоб у ній, у цій роботі, ви більше праці й уважности доклали до завдання **пропаганди будованого соціялізму.** Товариші, не бійтеся, що вас обвинуватять у складанні безгрунтовних соціялістичних утопій. Коли ви подасте яскраву художню перспективу, чи на період ближчих 20 років, чи навіть на 200 і 2000 років, аби б ви лишень ув'язали цю перспективу з інтересами сучасної боротьби пролетаріяту, то ніхто вам не закине ханжества, тікання від проблеми сучасности.

— «Путь усе, мета—ніщо». Товариші, ніхто з вас, я певний, не оборонятиме цього гасла. Зумійте захопити пролетаріят метою соціялізму, підбадьорюйте його в будівництві, і ніхто, не з ворогів, звичайно, не поставиться до вас з огидою, а історія збереже ваші імена для вільних поколінь. Згадайте про Леніна, що «закриваючись» цитатою з Писарева, виправдував мрійництво, коли воно йде в напрямі розвитку історії.

Товариші, ми будуємо соціялістичну культуру в національних формах, але в наших умовах, як що добре набити руку, то певний час, доки цього не розгадає пролетарське суспільство, можна будувати й націоналістичну культуру в соціялістичних формах. Я не подаю прикладів, нехай, я говорю цілком теоретично Тоді між двома згаданими постановками питання дуже й дуже легко заморочитися. Критерієм, що міг би допомогти розріжнити обидві позиції, стає тільки питання, кому на користь той чи інший витвір культурної роботи, той чи інший, напр., літературний твір.

Дозвольте висловити тверде переконання, що до творців з лав ВУСПП'у ніколи не доведеться прикладати цього критерія, що цей ваш з'їзд ще більше загартує вас на позиціях боротьби за конкретне будівництво соціялізму, за інтернаціоналізм, за соціялістичну свідомість пролетаріяту і союзного з ним селянства.

Тов. **Пилипенко** у своєму привітанні навів низку цифр, що свідчать за те, що в продукції ДВУ головну масу займають українські революційні письменники, з'окрема ВУСПП'івці. **Тов. Пилипенко запрохував письменників стати ближче до роботи ДВУ та взяти активну участь в складанні його планів.**

***

Увечорі 27-го травня і ранком 28 травня йшли також дискусії, на доклади т. т. Микитенка, Коваленка та Рабічева. В цих дискусіях більшість промовців відзначали правильну лінію ВУСПП'у, хоча і вказували на певні помилки в практичній роботі. Багато часу в дискусіях зайняла також полеміка з іншими літературними угрупованнями, з'окрема з «Новою генерацією», що від її імени виступали **т. т. Семенко та Полторацький.**

Г. Аб—ов.

За поглиблене вивчення постанов XVI Всесоюзної партконференції

XVI всесоюзна партконференція, що закінчилася нещодавно, ухвалила низку постанов надзвичайного значіння й ваги. Вивчення цих директив, засвоєння їх якнайширшими партійними масами, популяризація цих рішень серед робітничих лав—першорядне завдання зараз у роботі всіх парторганізацій, бо від цього залежить, збудити творчий ентузіязм найширших мас трудящих до здійснення завдань соціялістичного будівництва. Одностайно приєднуючись до більшовицьких постанов XVI партконференції, харківська столична парторганізація на кущових і осередкових зборах висловилася за необхідність поглиблено вивчати ці постанови.

Одночасно вся парторганізація засуджує правий ухил і примиренство, як збочення від генеральної Ленінської лінії партії.

Партійні збори на ХПЗ ухвалили резолюцію, де говориться:

— Збори цілком схвалюють рішення, що їх прийняв пленум та партконференція.

Збори з задоволенням відзначають, що постанови ухвалені конференцією про п'ятирічний план та піднесення сільського господарства є практична програма будівництва соціялізму.

Виконання завдань, що їх поставила конференція потрібує, як ніколи, залізної згуртованости, єдности партійних лав. Схвалюючи рішення ЦК про забезпечення єдности партії, збори вважають що, не послаблюючи боротьби з уламками контрреволюційного троцкізму, конче потрібно скерувати вогонь на правий ухил. Збори вимагають, щоб ЦК і надалі, не зважаючи на осіб, вживав всіх заходів ідейного та організаційного порядку, щоб забезпечити ленінську єдність партії.

Кущові збори осередків ДЕЗ'у, заслухавши доклад тов. Постишева, в резолюції цілком схвалюють рішення квітневого пленуму ЦК і ЦКК та XVI партконференції.

П'ятирічний план розвитку народнього господарства, є програма розгорнутого соціялістичного наступу, що забезпечує виконання ленінського гасла—наздогнати і випередити капіталістичні країни. Реалізація п'ятирічного плану народнього господарства відбуватиметься за обставин жорстокого опору класових ворогів, наступові соціялістичного сектора, а також низки неминучих труднощів. Це вимагає від партії, робітничої класи і всіх трудящих великого напруження сил, єдности більшовицьких лав та здійснення чіткої класової лінії.

Збори цілком схвалюють рішення липневого пленуму і партконференції в галузі соціялістичної реконструкції сільського господарства на основі широкого будівництва колгоспів та радгоспів.

Лінія правих ухильників на згортання темпу індустріялізації країни, на відмовлення від державного регулювання торгівлі, на зменшення темпу колгоспного і радгоспівського будівництва—є на ділі поступка глитайсько-непманським елементам країни і відмовлення від генеральної лінії в справі соціялістичного будівництва.

У відповідь на обмовницькі напади правих, партія на основі ленінської єдности лав, середпартійної демократії і самокритики буде без вагань здійснювати величезні завдання соціялістичного будівництва.

Здійснення цих завдань потрібує залізної більшовицької дисципліни. Партійці ДЕЗ'у цілком підтримують рішення пленуму ЦК щодо правих і обіцяють у соціялістичному змаганні дійти найкращих наслідків, тим самим здійснюючи рішення квітневого пленуму та XVI партконференції.

Партійні збори депа зворотного в резолюції зазначають, що:

— Лише прийнятий темп індустріялізації країни за п'ятирічкою повнотою забезпечує рішучий перехід до соціялістичної реконструкції господарства нашої країни.

Накреслені заходи в галузі реконструкції сільського господарства—організація радгоспів, колгоспів, розгортання всіх галузей кооперації на селі—гарантує нам поширення соціялістичного сектора, як соціялістичної бази на селі.

Збори вважають, що будь які ухили від всіх генеральних постанов партії є не більш і не менш, як побоювання перед труднощами соціялістичного будівництва. Боротьба з бюрократизмом, чистка партії, радапарату, висування робітників і втягнення найширших робітничих мас, а також бідноти та середняцтва села у соціялістичне будівництво країни гарантує можливість здійснити заходи, що їх накреслила XVI партконференція.

У середпартійних питаннях рішення квітневого пленуму дають правильну оцінку правому ухилові і правильно накреслюють заходи на забезпечення здійснення ленінської лінії. Необхідно вжити всіх заходів до дальшого вивчення рішень XVI партконференції і широко пояснити їх партійним і безпартійним масам.

Керувати соціялістичним змаганням так, щоб залучити всіх робітників до активної роботи і забезпечити цілковите виконання п'ятирічного плану соціялістичного будівництва.

Кущові збори партосередків заводу ім. Шевченка, панчішної фабрики ім. Войкова, та 8-ої радлікарні з особливим задоволенням відзначають ту більшовицько-ленінську непримиренну лінію, що її накреслила партконференція в справі викриття та нещадної відсічі всім хитанням в переведенні генеральної лінії партії, особливо правому ухилові та примиренському відношенню до нього.

Збори вважають, що засвоєння та усвідомлення постанов партконференції є найважливіше завдання як всієї організації, так і кожного члена партії зокрема. Найближчим часом потрібно організувати широке втягання позапартійних до вивчення постанов конференції в гуртках, червоних кутках і т. інш. Збори вважають, що практичне здійснення завдань, які стоять перед партією, вимагають посиленого темпу всієї партроботи без будь якого послаблення її підчас навіть відпускної кампанії.

Збори висловлюються за згуртовання партії навколо ленінського ЦК в нещадній боротьбі з правим ухилом та примиренством, за більшовицьку єдність лав партії.

На об'єднаних партзборах заводу «Світло Шахтаря та ЦІП'у ухвалено: Приєднатися до постанов XVI партконференції. Збори вітають також постанову конференції про боротьбу з бюрократизмом, та відзначають, що в період реконструкції господарства потрібний апарат, що може виконувати завдання в справі соціялістичного будівництва. Збори засуджують дезертирів та панікерів з фронту соціялістичного будівництва, як «лівих», так і правих, і примиренців.

Збори ухвалили проробити рішення конференції на агітколективах та по цехах, зосередивши увагу навколо завдань соціялістичного змагання.

Об'єднані збори партосередків 1-ої та 2-ої кондфабрик ухвалили резолюцію, де повнотою приєднуються до рішень XVI партконференції, а також харківського загальноміського і районного партактиву.

— Здійснення п'ятирічного плану, — говориться в резолюції,—звязано з певними труднощами. Окремі члени партії злякавшись цих труднощів, шукаючи виходу заявляють, що треба згорнути темп індустріялізації. І таки мчином праві ухильники одверто стали на шлях опортунізму.

В резолюції підкреслюється потреба рішучої боротьби з бюрократизмом. Також, щоб подолати труднощі на шляху соціялістичного будівництва, треба очистити партію від елементів, що примазалися до неї і заважають розгортати соціялістичне будівництво.

Завжди разом з усією партією під керовництвом Ленінського ЦК підемо до нових перемог в боротьбі за комунізм,

***

Питання про підсумки XVI партконференції та останнього пленума ЦКВКП(б) розглядалося за останній час на зборах всіх партосередків Харківської міської організації КП(б)У.

Однодушне схвалення постанов конференції, а також жваве обговорення системи та методів вивчення їх партійними та безпартійними масами—забезпечує партійне керовництво і творчий ентузіязм трудящих мас у справі здійснення найближчих завдань соціялістичного будівництва.

Організувати соціялістичне змагання в сільському господарстві

Виділити найважливіші ділянки і втягти їх у змагання.

У той час, як у промисловості соціялістичне змагання день-у-день набирає чим раз ширших розмірів, змагання в сільському господарстві проходить загаяним темпом. Пояснюється це частково тим, що в минулому практика соціялістичного змагання в сільському господарстві була дуже незначна. Тим часом, величезні завдання, що їх поставила п'ятирічка перед сільським господарством, вимагають посилити темп розвитку соціялістичного змагання й на цій ділянці народнього господарства.

Це питання обговорила на своєму останньому засіданні колегія Наркомзему України.

У доповіді агрономічного відділу, вислуханій на цьому засіданні, зазначалося, що в першу чергу в соціялістичному змаганні повинні взяти участь радгоспи, колгоспи, виробничі підприємства та наукові с.-г. заклади. У другу чергу треба втягти до змагання кооперативні об'єднання та земельні громади

Соціялістичне змагання в сільському господарстві має ставити собі за мету виконати п'ятирічний плян в основних його розділах—колективізації та кооперуванні сільського господарства, й підвищенні врожайности. Проте, у практиці змагання треба виділяти найактуальніші ділянки і їх втягти в змагання.

Наприклад, змагання серед радгоспів треба провадити в питаннях зменшення собівартости продукції, раціонального використання праці та інвентаря, сприяння колективізації околишнього селянства й т. інш.

В галузі колективізації сільського господарства треба організувати змагання на побільшення та кущування колгоспів, краще обслуговування колективів, організацію допомоги бідноті, збільшення товарної продукції й т. інш.

В галузі кооперування сільського господарства провадити змагання на повніше кооперування бідняцьких та середняцьких господарств, на краще обслуговування пайовиків, раціоналізацію кооперативного апарату й т. і.

Треба також організувати змагання на краще виконання плану землевпорядчих робіт, організацію колективів у період землевпорядження, на поширення полезахисних смуг, облісіння пісків та ярів і т. і. Треба організувати змагання між дослідними станціями на краще заглиблення своїх наукових досягнень в околишнє селянство й т. інш.

У своїй постанові колегія Наркомзему констатує, що соціялістичне змагання в сільському господарстві на Україні розвивається дуже млявим темпом.

Колегія ухвалила найближчим часом випустити відозву про соціялістичне змагання, широко обговорити на червневій нараді завідувачів окружних земельних відділів це питання. Агрономічному відділові доручено видати масову популярну брошуру про соціялістичне змагання в сільському господарстві.

Колегія визнала за потрібне притягти до змагання основну масу колгоспів, радгоспів, с. г. кооперативних об'єднань та земельних громад. Як методу організації змагання, колегія вважає за доцільне застосовувати укладання угод між окремими об'єднаннями та організацію перекликів через пресу.

Колегія ухвалила майбутнього операційного року утворити преміяльний фонд для соціялістичного змагання в сільському господарстві. До цього фонду будуть виділені кошти з відрахувань на агрономічний фонд

Будування нових міст у Донбасі

На шахтах і заводах Донбасу дається взнаки гостра житлова криза. Середня житлова норма на душу не перевищує 4 кв. метр.

За п'ятирічним планом на нове житлове будівництво на шахтах металургічних, хемічних, силікатних та інш. заводах намічається асигнувати 500 міл. крб. Нині виникає питання змінити типи і конструкцію житлових будівель, відмовитись від будування двох-чотирьох кватирних будинків, що зараз переважають на Донбасі.

Спеціяльне обслідування, зроблене ріжними організаціями вказує на те, що в нових житлових районах немає каналізації, водогонів, тротуарів, садків, не говорячи вже про те, що немає лікарень, лазень, кооперативних їдалень та інш. Така розпорошеність житлового будівництва по ріжних районах негативно відбивається на собівартості, не дає можливости центральним організаціям впорядкувати культурні і побутові умови життя робітництва.

З цього приводу Донвугілля скликав широку нараду представників Держплану, профсоюзів та зацікавлених трестів, де в усю широчінь поставив це питання на обговорення. Життя вимагає ґрунтовної зміни напрямків житлового будівництва в Донбасі. В майбутньому,—заявляє член правління Донвугілля тов. Гецов,—доведеться відмовитись від будування робітничих садків, селищ, а стати на шлях будування великих житлових масивів—робітничих міст і селищ міського типу. Ці міста треба забезпечити електрикою, водою, каналізацією, влаштувати садки, трамваї, побудувати лікарні, клуби, театри. Такі житлові масиви не конче потрібно будувати близько самих промислових підприємств. Слід також подумати про налагодження залізничного звязку підприємств з новими робітничими центрами.

Щоб здійснити це будівництво, треба вже тепер, розробити перспективний план побудови робітничих міст на Донбасі, поєднавши його з перспективами розвитку кожної галузі промисловости.

Нарада висловилась за утворення спеціяльної центральної комісії при Держплані в складі представників Наркомвнусправ, ВРНГ, Уповнаркомшляхів, Південстали, Укрхемтресту. Коксобензолу та профсоюзів. Комісія повинна закінчити свою роботу ще в цьому році так, щоб з 1930 р. можна було фактично приступити до здійснення плану побудови робітничих міст на Донбасі.

За культурний, тверезий побут

(Житлокоопи в боротьбі з пияцтвом).

Питання боротьби з пияцтвом стоять нині в центрі уваги всієї радянської суспільности. Пияцтво стає, за словами **М. Бухарина,** справжньою соціяльною небезпекою. Тому, для боротьби з цим лихом мобілізується нині вся суспільність, почато в широкому розмірі організацію осередків для боротьби з алькоголізмом. З цього погляду житлокоопівська громадськість по містах ще не виявила себе як слід в цій великий оздоровчій роботі. А тим часом на місцях є всі сприятливі передумови для організації анти-алькогольної роботи.

Перше—це об'єднання житлокоопів, друге—організація за останній рік багатьох червоних куточків, третє—охоплення і втягнення найвідсталіших груп жіночого населення в культурно-освітню роботу і нарешті, значний зріст і великий розмах роботи саносередків житлокоопів.

Ініціяторами й **організаторами в справі боротьби з алькоголізмом в житлокоопах мусять бути сандоровосередки або сануповноважені.** Спочатку, треба зв'язатися з т-вом боротьби з алькоголізмом, де представник Сандоровосередку дістане відповідні вказівки для організації осередку. А в тих місцевостях, де товариств ще не організовано, слід звертатися до будинку саносвіти або ж до саносвіти відповідного відділу охорони здоров'я. Ця ув'язка потрібна для того, щоб осередок міг мати відповідний провід у роботі, а також для того, щоб організовано провести агіткампанію житлокоопів.

Для організації осередку треба вибрати вільний від роботи день, своєчасно сповістити про це всіх мешканців і зробити заявку до місцевої саносвіти на лектора-лікаря за кілька день до призначених зборів ЖК. Лекцію з алькоголізму треба проводити з наочним приладдям: по змозі з діяпозитивами (чарівний лихтар), в крайньому разі з антиалькогольними плакатами. Під кінець лекцій провадиться запис у члени товариства для боротьби з алькоголізмом. За наявности десятьох осіб, що записалися в члени товариства (за меншої кількости можна об'єднатися), обирається уповноваженого, за 20 і більше чоловіка, що записалися в товариство,—обирається бюро з 3-х і більше чоловіка. Новоорганізований осередок треба реєструвати в товаристві боротьби з алькоголізмом. Членський внесок для всіх трудящих і членів їхніх родин встановлюється в розмірі 15 коп. Члени товариства з місячним заробітком до 75 крб. і члени їхніх родин платять членські внески в розмірі 60 коп. на рік, з заробітку понад 75 карб.—платять 1 крб. 20 к. на рік. Діти, школярі, учні вишів. робфаків, червоноармійці, безробітні, наймити й незаможні селяне—платять 10 коп. на рік і їх приймається без вступних внесків.

Осередок повинен організувати у себе в червоному куточку спеціяльний наочний відділ з антиалькогольних плакатів, монтажів і з вирізок журналів, місцевих газет, з відповідними гаслами. Краще, певна річ, осередкові купити (коли є кошти), антиалькогольну виставку, що її члени житлокоопівського осередку повинні художньо оформити. Для куточка слід придбати антиалькогольну літературу.

Антиалькогольний осередок в житлокоопі повинен брати участь в стінгазеті, використовуючи всі місцеві виявлення п'яного побуту (побиття жінки й дітей п'яницею, споювання дітей тощо) для відповідних агітаційних цілей. Друге основне завдання осередків — боротися з таємним продажем горілки в житлокоопах, виявляючи всі «малини». Скільки розвиток антиалькогольних чинників, от як: чайних, їдалень, культустанов—гальмується через відсутність відповідних приміщень, то житлокоопівський осередок повинен давати адреси всіх відповідних приміщень до товариства боротьби з алькоголізмом.

Осередок порушує питання про закриття місць продажу трунків.

Велике значіння мають для поширення пияцтва умови житлового побуту й харчування. Ось що каже д-р **Я. Ліфшиць** у своїй книжці «Алкоголь и труд»: «Цифри показують, що чим гірші житлові умови й умови харчування, тим більше поширено пияцтво серед пролетаріяту. Давно уже вияснено ролю наших житлових умов у поширенні пияцтва. Наприклад, за даними **Григор'єва** серед обслідуваних ним у 1909 році ленінградських майстрів виявилося алькоголиків: серед майстрів, що мешкали в кутках—84%, серед тих, що мешкали в окремій кімнаті—77% і серед тих, що мали кватирю—34%.

Д-р **Каневський,** порівнюючи витрати на алькоголь в бюджеті українського робітника в 1925-26 році з його забезпеченістю житлоплощею приходить до таких самих висновків.

Отже, безперечно встановлено той факт, що з погіршенням житлового стану збільшується витрати на алькоголь.

Такі самі дані ми маємо що до низки й інших обслідувань робітничого побуту. Отже, погане житло—одна з причин алькоголізма. Таку саму ролю відограють і умови, та якість харчування. Так, обслідування ленінградських робітників, переведене ще до революції, показало, що серед тих груп робітників, які регулярно їдять гарячу страву, процент видатків на алькоголь менший, ніж у тих, що харчуються нерегулярно, обідають часто без гарячого. Порівнюючи витрати на трунки у американських робітників, що харчуються добре, та европейських, що харчуються гірше, можна зробити тіж самі висновки. На підставі низки спостережень, доводиться сказати, що й умови прийняття їжі відограють тут певну ролю. Та й не треба зайвих доказів, щоб зрозуміти, що робітник, обідаючи в шинку або в брудному цеху, мусить хоч би «для апетиту» вживати більше спиртних напоїв ніж робітник, що харчується в добре устаткованій заводській або громадській їдальні. Правда, алькоголь апетиту не додає і перетравлювання не поліпшує, але фальшиві почуття апетиту він, очевидно, п'яниці дає.

Звідси ясно, що **оздоровлення житла, врегулювання харчування—чинники, що зменшують споживання алькоголю.**

Що раз ширше робота осередків у житлокоопах зможе багатьом допомогти в великій громадській боротьбі.

Санітарна культура, що її проводять анти-алькогольні осередки в житлокоопах, допоможе усунути «соціяльну небезпеку» і тим самим створити той здоровий, культурний і тверезий житловий побут, що потрібен для соціялістичного будівництва.

Д-р Л. Чацький.

Рішучіше натискуймо на глитая та спекулянта

Хліб на селі ще є. Але глитаї приховують сотні й тисячі пудів зерна, або спродують його спекулянтам

Завдання кооперації прикласти всіх зусиль, щоб зібрати всі зайвини впродовж найближчих днів

Негайно і повністю

Надто важливі й складні завдання покладено зараз на кооперацію в хлібозаготівлях. Перед нами врожаєм із продуктами харчування завжди траплялися заминки, а зараз цього тим більше слід сподіватись, бо країна переживає недорідний рік. Хлібозаготівлі за останні тижні показали, що глитаї свій хліб приховали і крім того спільно з спекулянтами намагаються весь час дезорганізувати хлібний ринок. Отже, найголовніше зараз у хлібозаготівлях—це примусити глитая продати свої хлібні зайвини державі, а не спекулянтові або на базарі за надмірно високі ціни і з усією рішучістю приборкати спекулянта.

Кооперація повинна в цій роботі взяти тверду класову лінію й рішуче взятися до виконання своїх завдань негайно і повністю. Можливості у неї для цього є і лишається тільки працювати, працювати й ще раз працювати. Цього останнього у неї подекуди й бракувало. Практика роботи за минулі десять місяців свідчить, що кооперація можливості свої у хлібозаготівельній роботі подекуди слабо використовувала, апарат її не завжди був настирливий у виконанні злісних нездавачів хліба, подекуди—виявляв себе в боротьбі з глитаєм і спекулянтом. Подекуди спостерігали ми занепадницькі настрої серед кооперативних робітників, перекручування лінії в бойкотуванні злісних нездавачів хліба, подекуди—зловживання і злісний зрив хлібозаготівельної кампанії.

Таке недбальство з боку деяких кооперативних робітників активізувало роботу спекулянта, морально й матеріяльно підтримувало глитая. Наслідком цього й сталося те, що хлібозаготівельний план за десять місяців по Україні виконали тільки на 70%.

Все це сталося в наслідок того, що по де-яких кооперативах у керівні органи і в апарат пролізли ворожі елементи, глитаївські пришихвости, шкідники радянського суспільства. Крім того, багато маємо недоладностей і в торговельній, організаційній та господарській роботі райсоюзів і низових кооперативів. Поруч цього—незадовільно поставлено в кооперації справу з паями, спеціяльними внесками і стягненням прострочених позик. Неприпустиму байдужість констатуємо на цій ділянці кооперативної роботи. Дані по Першотравневській окрузі—наприклад, свідчать що с.-г. кред. союз квітневе завдання що до спецвнесків виконав на 6,6%, а Ізюмський—що до паїв—на 12,8%, тоді як по недорідній Херсонській окрузі завдання що до паїв виконано на 88%, а що до спецвнесків—на 49,3%. Із хут. Юрченкового на Харківщині повідомляють, що глитаї Олійник Т. І. прострочив 120 крб. позики і не дбає за повернення їх, а т-во теж спить. Такі факти не поодинокі і дають вони прострочок тільки за квітень—40,8% до виданих позик. За даними Сільського-Господаря у квітні м-ці ц. р. належало з селянства прострочених позик близько 8 міл. крб., а сплачено—6% цієї суми. Надто погано й недосить розгорнуто масову пояснювальну роботу. З Куп'янщини, наприклад, — повідомляють, що селяне неохоче подекуди давали хліб державі через те, що не розуміли завдань, які перед ними стоять, особливо на хуторах. «До нас,—пише сількор з с. Ковалівки,—майже ніхто не приїздить, щоб поговорити з нами й т. ін.». В таких випадках основним хлібозаготівцем є спекулянт, а глитай за агітпроп править. Крім того—до хлібозаготівельної роботи ще недосить притягнуто бідноту, наймитство, середняцтво, кооперативний актив.

Отже, ясно одно, що причина млявого темпу хлібозаготівель не в тім, що на селі хліба немає, як це намагаються довести праві ухилисти, глитайня та чужий елемент взагалі, а в тім цілком, що не було достатньої чіткости в роботі деяких хлібозаготівельних апаратів, які подекуди недосить твердо провадили класову лінію, байдуже, а подекуди бюрократично ставилися до торговельної роботи та до мобілізації коштів, в тім, що коопробітники піддали подекуди під вплив ворожих елементів т. ін.

Хліб на селі є. Про це в один голос пишуть наші кореспонденти, про це говорять в розмовах пайовики й кооперативні робітники. От цей хліб і повинні ми зібрати негайно. Кооперація, як основний хлібозаготівець, повинна геть усунути нездорові явища, де вони є, **негайно перешикуватися в рішучий наступ на комори глитаїв і спекулянтів, суворо засудити злісних нездавачів хліба.** Одночасно за всяку ціну треба пожвавити торг достатніми товарами, налагодити нормальні фінансові взаємовідносини центрів з низовкою в торговельній частині, рішуче заходитися біля збирання паїв, спецвнесків і прострочених позик.

Витрачати час на зайві балачки не доводиться, **потрібна найретельніша робота, рішучий похід на класового ворога.** Останні відомості з місць свідчать про пожвавлення хлібозаготівель, але цього не досить. **Потрібен такий темп хлібозаготівель, щоб рештки річного плану виконати протягом кількох найближчих тижнів.** Це зараз основне. Кооперація має величезний досвід у хлібозаготівлях, достатні кадри з кооперативного активу і бідноти та наймитів. При достатній активності кооперативних робітників та дружній роботі їхній з кооперативним і сільським активом чергове завдання своє кооперація виконає вчасно.

М. Огурцов.

Дефекти травневих заготівель

Як виявилося з інформаційного докладу Наркомторгу на засіданні Економічної Наради, хлібозаготівлі на Україні проходять незадовільним темпом. За 25 днів травня місячний план заготівель виконано тільки на 40%.

Характерно, що в невеликих округах плани заготівель виконуються краще, ніж у великих; Наприклад, успішно виконують свої плани Конотопська, Ніжинська, Бердичівська, й інші округи, тим часом як сильніші округи відстають (Артемівська округа виконала план тільки на 12%, Луганська на 9%, Старобільська на 5,5%, навіть Харківщина, що кілька місяців підряд ішла попереду всіх, дуже відстає у травні і виконала 8% плану).

Наркомторг уважає, що навколо хлібозаготівель та останніх директив ВУЦВК'у про посилення хлібозаготівельної роботи ще не досить зосереджено громадську увагу. Правда, деяке зрушення в цьому напрямі вже є; селянська біднота провадить кампанію за те, щоб ті шари селянства, які мають хлібні зайвини, здавали їх державі, такі резолюції ухвалюють сільські сходи, але виконання їх ще не має масового характеру.

Негативно впливають на хлібозаготівлі суперечки між окремими хлібозаготівцями не тільки за райони, а навіть мало не за кожного селянина-здавача хліба. Спостерігаються випадки, коли с.-г. кооперація агітує за те, щоб селянин обов'язково продавав хліб тільки їй, а не споживчій кооперації.

Наркомторг звертає увагу також на те, що радгоспи, маючи хліб, часто-густо затримують його, продаючи, головно, тільки овес, а не продовольчі культури.

В зв'язку з сприятливими сподіванками на врожай, селянство починає посилено вивозити зерно на ринок, що позитивно позначається на рівні хлібних цін. З багатьох округ повідомляють, що ціни вільного ринку на хліб зменшуються; на Сталінщині та в інших промислових округах хлібні ціни зменшилися на 30—50%, а в непромислових округах—на 15—25%.

Виконаємо плани за 7—10 днів

Земгромади Опішнянського **Полтавської** окр. розглянули остаточні плани хлібозаготівель до кінця заготівельної кампанії цього року. У більшості земгромад, ухвалюється **постанови виконати плани за 7—10 днів**, бо мовляв, запаси хліба в засіках не побільшають від того коли здавання його розтягти на 2 чи більше місяців.

Провідну ролю у всіх земгромадах відіграє організована й неорганізована біднота, вкупі зі значною частиною середняцтва. Глитайня, а особливо позбавлені права голосу, намагалися зривати постанови земгромади про прийняття плану, проте їхні намагання ніде не мали успіху, **а натрапляли лише на рішучу відсіч бідноти.**

Та не скрізь біднота витримувала чітку класову лінію. По деяких земгромадах помітно, що частина бідноти підпала під вплив глитаїв і підчас цієї кампанії правила за їхніх захисників, напр., у Михайлівській земгромаді, Кирило-Ганнівської сільради.

В організації КНС цієї земгромади є мало не 20 членів. Перед у всьому веде там Василь Дудник, член сільради. На перших же зборах земгромади цей Дудник, з допомогою решти членів КНС, розписувався за всіх, що ніби «хліба немає, а коли виконати план хлібозаготівель, то ніде буде взяти хліба», «і куди держава витрачає хліб, що його спільно заготовляють, а все нема». Таким чином Дудник як найяскравіше висловив думки глитая, а сама глитайня, звичайно, мовчала, бо що їй казати, коли за неї так добре розписується член КНС. Не відставав від Дудника й інший член КНС Іващенко, що має 5 гект. землі і жодного кіла хліба за ввесь час не здав ні кооперації, ні Союзхлібу. Решта членів КНС підтримували свої проводирів.

Цей факт свідчить про те, що **подекуди на місцях у нас ще зовсім мляво** проводиться робота з біднотою і навіть з членами КНС, а з цього, звичайно, користається глитайня і позбавлені права голосу. Вони **використовують бідноту в своїх інтересах**, ховаючися за їхньою спиною. Кінець кінцем і в цій земгромаді плана було прийнято, але після великої пояснювальної роботи серед бідноти.

А є й зовсім приємні факти, що показують як наше село переходить на нові побутові рейки. У с. Миколаївці 22 травня був храм, зо всіх церков зійшлися сюди попи правити урочисту службу. На цей же день було призначено й збори земгромади в справі хлібозаготівель. Не зважаючи на храм і на всю його урочисту обстановку та попівську агітацію, збори земгромади відбулися, план прийнято, що особливо характерне, на зборах п'яних не було. Цей факт показує, що наше село культурно росте і що попівський дурман вже не так опутує селянство, як було раніш.

Загалом же ця хлібозаготівельна кампанія показує, за рідкими винятками, високу політичну свідомість бідноти діловий і політичний зріст наших сільських робітників.

М. П.

Ось які вони „незаможники"

(Вовчанський р. на Харківщині).

Останнім часом темп хлібозаготівель у багатьох селах значно знизився, проте, є такі села, де актив, розуміючи завдання, що стоять перед ним, усіх сил прикладає, щоб виконати заготівельні плани цілком; у таких селах часто густо, навіть, перебільшують виконання контрольних завдань, іноді в них виявляють факти, що свідчать про намагання ворожих елементів села використати для себе всякий сприятливий момент та водночас уникати здавання зайвин хліба державі.

Нещодавно у хут. Юрченковому виявлено кількох осіб, що їхні вчинки викликали загальне обурення громади. Ось родина Проценків-Юрченків, що мають три будинки (один у Білому Колодязі та два на хут. Юрченковому). Сам Проценко О. З. вчиться на робітничому факультеті в Харкові і має землю в Білому Колодязі, а його дружина Настя Юрченкова також має на хуторі 6 дес. землі та впродовж 4-х років одержує з Петрівського цукрокомбінату дров'яну пайку на чоловіка тільки тому, що він колись працював на заводі. Ці «незаможники» за весь час здали державі тільки 9 пуд. хліба. Земгромада та сільрада оголосили бойкот Проценковій жінці.

Своє справжнє обличчя показав Олійник Т. І., що має 8 дес. землі, але за весь час здав тільки 19 пуд. зерна, решту ж частково продав на приватному ринкові, а частково переджує для спекуляції. Діставши в с.-г. т-ві 120 крб. кредиту, Олійник не повертає його аж до останнього часу. Сусідів, що здали хліб кооперації, він цькує та посилає їм різні погрози. Постанова бойкотувати його та відібрати 3 дес. землі безсумніву є дуже м'якою. Не відстає від загальної шереги злісних нездавачів і Мелещенко М. П., що обробляючи 9 дес. землі, і досі має сім кіп необмолоченого проса, воно гниє, його нищать миші, але про здавання зайвин він і не думає.

Активіст.

Нотатки хлібозаготівця

(Куп'янщина).

На обрії почали вирисовуватись силуети хутора Борового.

— Усе це колись належало поміщикові П'ятецькому, — пояснює візник, вказуючи на групу садиб, розташованих осторонь шляху. Усього цього позбувся він підчас революції, але якимись шляхами поміщик зумів загарбати його знов. Ремствували по-первах селяне проти цього, скаржилися багатьом установам, писали й до газет про неправдиві вчинки землеорганів, а коли взнали, що два сини П'ятецького пролізли до партії, то облишили боротьбу.

Ми в'їхали до хутора. Уповноваженому сільради показали мандата і пояснили завдання, що привело нас до хутора. Та відповідь уповноваженого була для нас такою ж незрозумілою, як і справа з поверненням майєтностей поміщикові П'ятецькому.

— Пізно ви до нас навідалися,—говорить уповноважений,—хліба в нас тільки й того, що на сівбу, а далі мабуть самі посилатимемо представників до інших округ хліб заготовляти.

Скликаємо збори. Надходять кремезні селяне, що й одяг їхній і всі ознаки свідчать проти тверджень уповноваженого, говорять за те, що хутір заможний і що сміливо витримає навіть 2-3 недорідних роки; це потверджують і скирти соломи, і велике число рогатої худоби вигнаної на попасо, й інше.

Громада уважно вислухала наш доклад про заготівлі і ухвалила 60 дворам здати... 28 пудів та й то соняшника, квасолі й інших незернових культур. Ми залишаємо збори, щоб провести інші методи роботи —розбити хутір на кутки і краще вивчити настрій селянства. З уповноваженим та членом сільради простуємо до канцелярії.

Нараз якийсь селянин подав зім'ятого папірця, де незграбним почерком написано: «Хутір може здати найменше 1200-1500 пуд. хліба—пшениці та ячменю. В самого уповноваженого сільради Рибалки є мало не 500 пуд. та стільки ж в іншого члена сільради Ткачова, а в братів останнього ще більше. Наша громада засівала багато та не тільки на своїй землі, а й на чужій, що її захоплено нахрапом мало не 500 дес.».

Роспитуємо далі Рибалку й Ткачова про врожай, про те, скільки в них є хліба тощо.

— Та в мене,—говорить Рибалка,—немає нічого, хоч підіть самі в засіки подивитеся.

І цікавість, і бажання перевірити правдивість анонімки підказують нам прийняти Рибальчину пропозицію. Ми йдемо до його комори. Тільки переступили поріг, як у нашого Рибалки міняється обличчя і заговорив він уже по новому:

— Та хіба ж можна? Адже ВУЦВК заборонив...

У засіках повно зерна, пудів 500 є напевне.

— А тепер,—питаємо,—здасте зайвини?

— Та помізкуємо. І тут же починає він обговорювати становище з іншим членом сільради Ткачовим. Вирішують здати по 100 пуд. зерна. Пишуть мені заяву про те, що досі не здавали своїх зайвин державі виключно через нерозуміння моменту та що надалі виправлять свою помилку і допоможуть організації колективного вивозу хліба. Тут же вони накреслюють хто й скільки може здати хліба.

— Мій дядько,—говорить Ткачов,—сміливо може здати 100 пудів, два брати теж не збідніють як здадуть по стільки ж.

Підрахували і вийшло, що не треба особливих труднощів зібрати 1100 пудів. Скликаємо збори вдруге. Брати, дядько й інша рідня страшенно обурені з родичів, що підвели їх у такий спосіб.

— У нас не було стільки від самого врожаю. Це тільки не так. Тут не Рибалка і Ткачов винні, а Баранник, а коли так, то хай перший дає. Товаришу представник, а ну запитайте, де подів свій хліб цей «комуніст». Ми хоч потроху продавали державі, а він весь урожай з 7-ми десятин на вільному ринку продав.

Заява про Баранника, активіста й партійця цілком потвердилась і дивно чому цього досі не виявив голова правління Маківського с.-г т-ва, що на зборах так само потверджував вчинок Баранника. Далі виявилося, що Баранник вимагав із селян по 3-5 пуд. хліба з двору і за це обіцяв «захищати» їх та не давати ходу хлібозаготівцям, крім того говорили й про те, що він злигався з глитаями, пиячив з ними тощо.

Кінець-кінцем громада хутора не здала тієї кількости хліба, що її обрахували Рибалка й Ткачов, навіть вони самі відмовилися від своєї попередньої обіцянки і замість 200 пуд. вирішили здати лише 50, бо, як зауважив Ткачов, «влада не забороняє продавати хліб на вільний ринок».

На таку ж саму картину натрапили ми і в с. Оборотньому (Н. Свердлівського р.). Що правда, тут чотири рази організовували колективний вивіз хліба і здали в такий спосіб 1500 пудів, але це ж ніщо проти загальних запасів зернових хлібів у селі.

Ці факти зайвий раз свідчать про те, що у згаданих пунктах не проводили ніякої роботи і радянські, і партійні, і кооперативні організації, вони не подбали про те, щоб сконцентрувати увагу селян навколо хлібозаготівель та не пояснювали значіння їх.

Ю. Драполюк.

Більше масової роботи

(Київщина).

Надаючи величезного значіння хлібозаготівлям останніх місяців, Київський кредитсоюз значно посилив свою діяльність на цій ділянці. На периферію відряджено робітників союзу, що дають т-вам відповідні вказівки та допомагають практично виконувати план заготівель. На місцях проводиться пояснювальну роботу та притягається до пожвавлення хлібозаготівель незаможників і середняків.

Річний план заготівель Кредитсоюз виконав на 65%, щоб виконати його цілком впродовж найближчого часу, союз розгортає широку масову роботу в кожному адміністративному районі.

А. Боб.

Перші збори уповноважених меліоцентру

Вчора відкрилися перші збори уповноважених Укрмеліолісоторфсоюзу. Відкриваючи збори, голова правління Сільського Господаря т. Одинцов зазначив, що збори Меліоцентру скликається в той час, коли с.-г. кооперація вступає в новий історичний момент своєї роботи, а саме—переходить до перебудови сільського господарства на новий соціялістичний лад. Підходячи до перебудови сільського господарства, ми повинні звернути основну увагу на меліорацію, яка повинна посісти певне місце в усуспільненні сільського господарства. Слід пам'ятати, що меліорація—це засіб, де кооперація втілюється в реорганізацію сільського господарства. Перспективи для розвитку кооперативної меліоративної роботи надзвичайно великі. Можна навести кілька прикладів цьому. Нині на Україні є 4 міл. гект. неудобної землі, з яких 2 міл. гект. припадають на болота. Крім того перед меліорацією стоїть завдання зросити 2,5 міл. гект. переважно в степовій засушливій смузі. Населення вже давно усвідомило значіння меліоративних робіт у сільському господарстві і виявило стихійний рух до організації спеціяльних меліоративних т-в. На Україні за останні роки утворилася ціла низка меліоративних т-в, які потрібують організаційного і господарського керівництва. Здійснити це керування повинен меліоративний центр, для чого й скликано перші збори уповноважених Укрмеліолісоторфсоюзу. Цей союз повинен, як центр, розвинути роботу в галузі осушних робіт, посилити боротьбу з посухою та розгорнути на всю широчінь роботу щодо побудови лісозахисної смуги. Далі перед меліоративною коперацією стоїть важливе завдання в галузі лісонасадження. Нарешті, меліорація повинна стати одним із заходів посилення колективізації сільського господарства.

Вітаючи збори, заст. Наркомзему т. Качинський зазначив, що, організовуючи меліоративний центр, ми робимо величезний крок, у справі підсилення соціялістичної реконструкції сільського господарства. Запорукою цьому є те, що само населення стихійно підходить до справи меліорації. Цьому стихійному зростові справи меліорації на місцях треба подати через кооперацію відповідну організаційну й господарську допомогу. Меліоративна кооперація повинна здійснити завдання в галузі мобілізації трудових і грошових ресурсів населення на справу меліорування та зрошування. В цій роботі ми гаяли багато часу; нині, організуючи меліоцентр, ми повинні надогнати прогаяне. Ось чому, закладаючи меліоцентр, ми повинні передати цьому центрові виявлену енергію селян у галузі меліорації, а центр повинен знання в галузі меліорації передати населенню.

Далі було заслухано доклад голови меліобюро Сільського Господаря т. Кожанова про підсумки роботи меліокооперації та про її завдання.

Об'єкти роботи меліоративної кооперації, каже т. Кожанів, величезні. По-перше, кооперація має осушити до 2 міл. гект. болот, зробити придатними для сільського господарства 800 тис. гект. пісків, 236 тис. гект. ярів та зросити до 2½ міл. гект. землі посушливої смуги. Далі треба розгорнути як слід торфадобування на Україні, запаси якого складають тут 127 міліярдів пудів.

За останні п'ять років меліокооперація перевела досліди на площі понад 152,7 тис. гект. Складено проєктів інтенсивної осушки болот на площі 119, 9 гект. або 6,2% до загальної площі болот. Вже в минулому році меліокоперація притягла на меліоративні роботи 33% селянських коштів від загальної вартости меліоративних робіт. Уже на 1 жовтня 28 р. меліоративна кооперація нараховувала 1.358 меліоративних т-в, 230 торф'яних та 88 лісових т-в. Ці т-ва об'єднували понад 21 тис. пайовиків.

У галузі організаційної роботи меліоративна кооперація в біжучому році намічає організувати, крім існуючих 10 союзів, ще 8 союзів. Усунути дикість меліоративних т-в, укрупнити існуючі т-ва і всю роботу меліокооперації сконцентрувати на справах переведення дослідів, складання проєктів та організаційного керівництва периферією.

В галузі зрошення в біжучому році меліокооперація намічає закінчити складання проєктів на площі 6,8 тис. гект., провести досліди на площі 13,1 тис. гект. і провести рекогносцировочні досліди в районі Дніпрельстану на площі 150 тис. гект. та детальні досліди на площі 15 тис. гект. У галузі торфової справи увага меліосоюзів зосереджується на утворені торфових т-в, на машинізації здобування торфу, на постачанні торфмашин т-вам,

Як торгують на селі достатніми товарами

Уже не раз писалося про те, що наші споживачі товариства звертають увагу лише на торг дефіцитними товарами, не дбаючи досить про просунення на село достатніх товарів. Тим часом досить розгорнута робота з просуненням таких товарів, як готовий одяг, взуття, посуд, галантерія, меблі то що, крім того, що збільшить обороти споживчих товариств, ще й відірве селян від приватного ринку, бо приватник зараз торгує саме тими товарами, що їх немає в споживчій кооперації.

Як торгують наші споживчі товариства достатніми товарами? Безперечно, що за останній час торг цими товарами збільшується, але далеко ще не досить, а по багатьох товариствах його й зовсім не налагоджено. Візьмім для прикладу два товариства: районне—Опішнянське і сільське—Кирило-Ганнівське на Полтавщині.

В Опішнянському спож. товаристві є 17 крамниць, з них де-які спеціяльні. От у тій крамниці, де є посуд, цей відділ має такий: вигляд: фаянсовий, порцеляновий, скляний посуд знаходиться в одній крамниці, а емальовий і алюмінієвий посуд у залізо-скоб'яній крамниці, через те, що, мовляв, цеї посуд належить до залізоскоб'яного торгу. Фаянсовий і скляний посуд запорошений, склянки є лише тонкі, а інших немає, при чому вони такі брудні, що навіть важко роздивитись—чи дійсно вони скляні, чи може якісь інші.

В галантерійному відділі можна побачити, що добір товарів випадковий: купують у райсоюзі те, що кинеться у вічі. Ремні жіночі є одного сорту, а чоловічих майже зовсім немає. Щітки для взуття є, а для одягу нема. У мануфактурному відділі починає завойовувати права громадянства готовий одяг, але ще не досить. Така сама справа і з взуттям. Товариства торгують цими товарами тому, що не вистачає мануфактури та шкіри, а не тому, що вони сами усвідомили потребу просувати ці товари.

У Кирило-Ганнівському спож. т-ві просувається достатні товари, але тільки такі-як горілка, що їй відведено найпочесніше місце в крамниці, бо, без перебільшення, вона посідає одну третину всіх поличок товариства.

Наявність посуду в крамниці вичерпується кількома тарілками та чашками, от і все. Навіть скла лямпового, звичайного розміру немає, так що, напр., авторові цієї статті доводиться писати при розбитому лямповому склі. Асортимент галантерії найубогіший, все взуття вичерпується кількома парами черевиків і одною парою хромових чобіт. Про торг меблями тут ще й не чули, а тим часом т-во обслуговує щось із 600 дворів і не аби яких, а дворів здебільшого заможних і середняцьких. За найгрубішими підрахунками, коли б т-во мало відповідний асортимент товарів, воно б одразу збільшило оборот у півтора рази, а зараз ці гроші селянства йдуть або на приватний ринок, або на горілку.

Гадаємо, що таких т-в знайдеться чимало на Україні .Справа в тім, що ми більше говоримо й пишемо про поширення торгу достатнім товаром, а робимо в цій справі надто мало. Наші торгвідділи в райсоюзах і завідателі баз **зовсім не стежать** за асортиментом товарів в окремих споживчих т-вах, а продають їм те, що вони питають. Інструкторський апарат так само **зовсім не цікавиться,** чим торгують т-ва. Тим часом, не треба бути не то що великим, а навіть маленьким спеціялістом, щоб побачити всі хиби в асортименті товарів споживчих т-в; треба тільки до цієї справи поставитися як слід, або просто зацікавитися нею.

Для того, щоб просунення достатніх товарів на селі налагодити як слід, треба при кожному райсоюзі **мати окремих спеціялістів, що інструктували б периферію.** Але це справа довга, поки ми знайдемо таких спеціялістів, що були б не тільки добрими спеціялістами, а ще й громадськими робітниками. А доти нашим **торгвідділам райсоюзів та інструкторському апаратові слід частіше заглядати до споживчих т-в** і цікавитися, яким асортиментом вони торгують. Безперечно, що саме це вже дасть позитивні наслідки.

М. Попов.

Всеукр. кооперативна книготорговельна нарада

Нарада заслухала ряд докладів про напрямок книготорговельної роботи української кооперації.

Голова правління Книгоспілки тов. Стасюк відзначила бурхливий **зріст кооперативного книготоргу** і величезний попит населення на українську книжку. ДВУ не зміг повністю задовольнити цей попит і тому Книгоспілка поруч інших видавництв посіла почесне місце у виданні не лише кооперативної, а й художньої, юнацької, дитячої та інш. літератури. Вже тепер масова кооперативна література серед видань Книгоспілки складає 75%. Культурна революція вимагає від Книгоспілки збільшити надалі випуск масової книжки особливо лінією с.-г. кооперації, здешевити цю книжку, поліпшити її якість. Крім того Книгоспілка ставить собі завдання зміцнити кооперативну книготорговельну сітку; з цією метою Книгоспілка ставить собі завдання до 1931—32 року організувати книжкові полиці в кожному селі й книгарні в кожному районі.

Щоб здійснити це завдання, до книготорговельної роботи слід притягти всі системи кооперації і в першу чергу сільсько-господарську, що до останнього часу **майже не бере участи** у росповсюдженні книжки на селі. Вважаючи за доцільне щоб постачальницьку й організаційну роботу в кооперативному книготорзі проводила споживча кооперація, Книгоспілка домагатиметься того, щоб с.-г. та спеціяльна кооперація взяла на себе завдання росповсюджувати спеціяльні книжки серед населення. Книгоспілка вважає за потрібне організувати окружні книготорговельні союзи, та підготовити відповідні кадри робітників, щоб ознайомити їх із справою просунення книжки на селі.

Далі було заслухано доклад тов. Нечаєва про **принципи організації кооперативного торгу.**

— Споживча кооперація,—говорить докладач,—мусить зробити книжку невід'ємною частиною свого торговельного асортименту, бо книжка в умовах соціялістичної революції є річ широкого споживання. Для цього Книгоспілка накреслює так організувати кооперативний торг книжкою, щоб кожне окружне місце мало кооперативну, гуртово-роздрібну книгарню, що росповсюджувала б книжки і в місті і на селі, та організовувала б інструктаж сільського книготоргу.

Зі слів докладача, в основу книгарської поза окружної сітки покладається книгарня споживчого т-ва, а де недоцільно організовувати такі книгарні, закладатиметься полички. План Книгоспілки накреслює не пізніш жовтня ц. р. закінчити процес втягнення до книготоргу усіх райсоюзів, робкоопів і транспортних спож. товариств, а також охопити всі районні пункти книгарнями.

Тов. Чаусовський зробив доклад **про взаємовідносини видавництв із кооперативним книготоргом.** Він зазначив, що кооперативний торг до останнього часу мав низку перешкод з боку видавництв. Кооперація, наприклад, з великими трудношами і до менш потрібного числа одержала від видавництв підручники, а вони посідають велике місце в книгообороті, ходові книжки також відпускається кооперації в обмеженій кількості. Щоб запобігти цього надалі, взаємовідносини між кооперацією та видавництвами мусять регулюватися генеральними угодами. Ці угоди слід побудувати так, щоб кооперація мала змогу поширити низову книгарську сітку, краще охопити й задовольнити потреби широких кол споживачів книжки. Кооперація ж візьме на себе відповідальність, за певну реалізацію продукції видавництв у тих районах, де вона залишається, як єдиний апарат росповсюдження книги. Видавництва ж повинні сприяти поширенню й зміцненню кооперативного книготоргу та достатньою мірою забезпечити попит кооперації на книжки і зовсім уникнути боротьби за споживача у відповідних районах.

Фінансування меліоративних заходів кооперації

Висушування болот у нас на Україні коштує середнім числом 70—75 карб. за гектар. Висушування разом з заходами до культури болот, рахуючи лише угноєння та насіння трав, обходиться щось з 135—140 крб. за гектар. На зрошувальні роботи потрібно ще більше коштів—близько 600 крб. на гектар.

За нормальний термін для висушування болот треба рахувати 3—5 років, середнім числом 4 роки, а для зрошення—2—3 роки.

Отже виходить, що населення щорічно повинно сплачувати за висушні роботи до 35 крб. з гектара, а за зрошувальні—до 200 крб. Ці цифри побільшаться, коли взяти до уваги витрати на землевпорядження, на експлоатацію об'єктів та на організацію господарства, що виникають з першого ж року після закінчення висушних чи зрошувальних робіт.

Селянські внески на меліорацію для висушування болот мають бути не більші за 7—8 карб. на рік, як показала практика проведених висушних робіт. Внески на меліорацію для зрошення мають бути не більш за 40 крб. Отже виникає розрив між сумою коштів, потрібних для проведення роботи і сумою селянських щорічних внесків на протязі часу проведення робіт.

Щоб покрити цей розрив, виникає потреба як у дотаціях з державного та місцевого бюджетів, так і в довготермінових банківських кредитах.

Нормальний розвиток меліоративних заходів вимагає, щоб банківські кредити задовольняли такі вимоги:

1. Кредити обов'язково мають бути довготермінові, даючи змогу селянству більшу частину боргу за меліоративні заходи сплачувати в терміни, коли зquestioned меліорована площа дає господарству певні прибутки.

2. Розміри, терміни одержання і сплати кредитів повинні відповідати фінансовим планам тих робіт, на які кредити признається.

3. Кредити повинні бути не дорогими, бо меліоративні заходи є не рисковими

За положенням фінансування меліоративних заходів селянські кошти повинні складати суму не меншу від 30 проц. вартости робіт.

Решту видає держава в формі дотації з державного і місцевого бюджетів та довготермінових банківських кредитів. Цих сум вистачає тільки при роботах, що не вимагають проведення довгих каналів.

При роботах, звязаних з проведенням довгих каналів до водоприймальників чи регуляції річкових корит — розміри державних коштів треба збільшувати в залежності від потреб.

Звичайно бюджетні кошти використовували в першу чергу на покриття дефіциту, що виникав у союзах в звязку з витратами, непередбаченими в проєктах робіт, в другу чергу на виконання головних каналів і, нарешті, на зменшення зобов'язань за фінансовими планами незаможного населення.

Для більшої доцільности треба бюджетні кошти направляти, головним чином, на сплату зобов'язань незаможного селянства, а інші витрати перекладати на заможні верстви.

Бюджетні кошти особливої ваги набирають при великих роботах, надсильних для населення і в тих випадках, коли заходи мають значіння для держави.

На проведення таких робіт треба вилучати значні кошти як з державного, так і з місцевого бюджету не щорічно, в залежності від стану бюджету даного року, а в перспективі всього терміну проведення робіт.

План фінансування кожної великої роботи повинна затверджувати УЕН і гарантувати організації, що переводить роботи, своєчасність одержання призначених коштів.

Розмір кредитів на меліоративні заходи відстає від розмірів робіт. Так в 1927—28 р. по 6 найголовніших об'єктах висушних робіт за фінансовим планом передбачалося кредитів 488,5 тис. крб. НКЗС передбачив 294 т. крб., себ-то 60% до суми, передбаченої фінансовим планом організацій.

Крім того, визначену суму кредитів майже щорічно з ріжних причин зменшують, як показує практика минулих років, особливо в четвертому кварталі, а це не дає змоги виконати накреслені плани робіт і збільшує процент накладних витрат, бо союзи, організовуючи роботи, передбачають їх виконати в більшому розмірі, ніж виконують фактично через зменшення кредитів.

Щоб усунути ці хиби, виникає потреба надати справі фінансування меліоративних заходів певної плановости.

Для цього треба, щоб НКЗС разом з «Укрмеліосоюзом» склали обгрунтований план фінансування меліоративних заходів на весь час виконання їх і щоб цей план було затверджено в УЕН'і.

Коли НКЗС в якому небудь році примушений буде зменшити суми кредитів, передбачених планом, то про це він повинен довести до відому організацій, що виконують роботи, не пізніше 1-го березня даного року, і ні в якому разі не під час проведення робіт.

Терміни кредитування меліоративних заходів з банківських обігових коштів — встановлено не більше за 5 років і для кредитів з цілевих коштів 8 років, причому введено систему часткового повернення позик, починаючи з третього року для кредитів з банківських коштів і п'ятого року — для цілевих коштів.

Порядок використання кредитів на меліорацію і повернення їх має бути такий: коли позику видано з банківських оборотних коштів, то через три роки після її видачі повертається 25% боргу, через чотири — 35% і через п'ять років — 40%; коли позику видано з цілевих коштів то через 5 років повертається 10% боргу, через шість — 20%, через 7 років — 30% і через 8 років — 40%.

Позики на досліди видається лише на 1 рік.

На великих масивах виконання висушних робіт може тривати довше ніж 5 років, тому максимальний термін для повернення меліопозик, виданих з банківських обігових коштів, 5 років на висушні роботи треба вважати за дуже короткий.

За нормального співвідношення суми селянських коштів до суми кредитів на меліоративні заходи (кредити складають 60—70% вартости робіт) треба припинити виконання роботи вже з початку четвертого року і всі селянські кошти четвертого і п'ятого років повернути на сплату кредитів. Такого порядку не можна визнати за нормальний, бо він штучно зменшує суму кредиту, визначеного на роботи, затримує нормальний розвиток роботи а ускладняє фінансування меліоративних заходів.

Кредитування дослідів терміном до 1 року теж не відповідає дійсності, бо досліди та складання проєктів для великих масивів тривають не менше, як 2 роки, тому й кредити повинні бути не менші, ніж двохрічні.

Підсумовуючи вищенаведене, треба визнати, що 5-тирічні банківські кредити на меліозаходи дуже короткі.

Порядок часткового повернення кредитів, починаючи з третього року після їхньої видачі, не відповідає умовинам організації великих меліоративних робіт і вносить дезорганізацію в справу фінансування.

У зв'язку з вищенаведеним треба буде прийняти такі принципи кредитування меліоративних заходів:

1. Для кожного виду меліоративних робіт встановляти певний термін кредитування.

2. НКЗС для кожної роботи зокрема, на підставі фінансового плану даної роботи, визначає термін кредиту і терміни сплати залежно від фактично проведеної роботи.

3. На підставі даних минулих років треба розробити терміни кредитування і затвердити їх у відповідних законодавчих органах. Ці терміни для великих висушних та зрошувальних робіт повинні бути — 10—15 років.

Щоб усунути хиби в питанні фінансування меліоративних заходів, треба утворити меліоративний фонд при Укрсільбанкові і окружні фонди при Кредитсоюзах.

Безперечно, такі фонди сприяли б, по-перше, плановості кредитів, по-друге, давали б змогу збільшити терміни кредитування, вилучивши його з загальної маси с.-г. кредиту, що не вимагає такої довготерміновости, як меліоративні заходи.

Марушевський.

У Харкові

Екскурсії учнів сільських шкіл

Травень сільські школи використовують, щоб організувати екскурсії до столиці. Не доводиться говорити про важливість цього заходу в справі виховання дітей сільських шкіл. В столиці вони мають нагоду докладно ознайомитися з музеями, підприємствами, зідвідати ріжні культурні заклади та, загалом, поповнити своє знання набуте в школі з книжок. Тут вони, відвідуючи культосвітні установи та підприємства, мають змогу бачити як здійснюється те, про що вони читають у книжках.

Учні з сел та районів, прибуваючи до столиці, відразу ж поринають у бурхливе міське життя. Те, пова що ми часто-густо проходимо без уваги, викликає у них справжнє здивовання і захоплення.

Такі екскурсії учнів перебувають у Харкові по кілька день і встигають ознайомитися з тим, що може цікавити селянську дитину. Нині доки-що прибувають екскурсії з найближчих сел під Харковом. Якщо немає потяга себ-то, коли село лежить осторонь залізниці, учні до Харкова вирушають пішки. Надалі до Харкова прибувають численні екскурсії з дальших сел Харківщини.

Завжди з учнями приїздять і їхні керовники, що стають їм в столиці за провідників. Екскурсбюро при Харківській окрінспектурі Наросвіти регулює роботу екскурсій і дає їм наряди на відвідування ріжних культосвітніх закладів та підприємств.

Обслідування театральних будинків

З ініціативи окружного інженера при Міській Раді утворено комісію, що почала обслідувати театральні будинки. Комісія має завдання перевірити стан театральних помешкань і, зокрема, намітити протипожежні заходи. Між іншим, Окрінж закрив будинок театру «Березіль» для користування аж доки там не зроблять нову стелю. Нині в театрі відбувається цей ремонт.

Ліквідація міської інспектури наросвіти

В звязку з тим, що міські школи перейшли до відання Міської Ради, ліквідовано міську інспектуру наросвіти. При секції Наросвіти Міської Ради організовано відповідні комісії, що й керуватимуть роботою шкіл. Ролю інспекторів виконуватимуть Президії Комісій.

Червоний суд

В Найвищому Суді УСРР.

„Варфоломіївська ніч" в селі Омбіш

Недавно Ніжинський Окрсуд розглянув справу про звірячу росправу глитаїв мешканців с. Омбіш, з біднотою і кол. радянськими партизанами в 1918 році за часів гетьманської влади.

Обмішські глитаї були близькі до відомої чорносотенної організації «українська спілка хліборобів-державників», яскраво виявленого контрреволюційного угрупування.

На весні 1918 року за часів гетьманської влади на Україні, на Ніжинщині зростав повстанський рух. Глитаї, боючися поваленна гетьмана і повернення радянської влади, вирішили пищити «крамолу», боротися з партизанами, викривати їх, переслідувати кол. радянських робітників і прихильників радянської влади.

Кінець-кінцем, вони вирішили «раз назавжди» покінчити з «голотою», що організовувалася в партизанські відділи, що боролася проти контрреволюційної гетманської влади. Звичайно, що остання (влада) охоче пішла назустріч глитаям. Повітова гетьманська влада передала омбішським глитаям списки «підозрілих» осіб, себ-то тих, хто підозрівався у прихильності то радянської влади, хто виступав проти гетьманського насильства. Глитаї почали готуватися до росправи.

Вони вирішили діяти організовано й об'єднано. Сільський староста Іван Божко, за пропозицією повітового старости, скликав загальні збори селянства нібн для того, щоб пояснити закон про податок. На ділі ж ці збори скликалося для того, щоб зібрати як найбільше селянства і «покінчити» з біднотою, що виступала проти влади, щоб росправитися з партизанами і прихильниками радянського ладу.

На збори прийшла сила селян. Тут і виступили глитаї. Вони заарештували майже всіх бідняків та «підозрілих» осіб, що в них вони відчували своїх класових ворогів. Почалася жорстока крівава росправа. Глитаї жорстоко били, катували заарештованих і розстрілювали.

Підчас глитайської «Варфоломіївської ночі» були жахливі сцени. Кати різали заарештованих на шматки, вирізували червоні зірки у них на шкірі, вбивали повільно «з перепочинком», знущалися з трупів, топтали їх ногами, роскидували, виявляючи навіть на трупах свою звірячу лютість завзятих класових ворогів трудящих.

Один з обвинувачених в цій справі Корній Філь уперто вимагав, щоб розстріляти й сина партизана Марусечка. Цьому «злочинцеві» було... 13 років.

— Виросте помститься! цілком влучно казав він.

В цьому він не помилився. Наприкінці 1918 року, коли гетьманську вла„у було повалено, перевернулася ще одна сторінка революційної боротьби на Україні. Але обмішське трудове селянство, як і всі трудящі, не забули росправи глитаїв—своїх запеклих класових ворогів з їхніми батьками, братами, синами.

Глитаї—учасники росправи примушені були тікати. Вони переховувалися в інших селах і там встигли також досить виявити свою антирадянську контрреволюційну суть.

Вони поширювали чутки про «майбутню війну», про те, що «незабаром буде повалено радвладу». Вони розвивали контрреволюційну агітацію підчас поширення селянської позики, самооподаткування, хлібозаготівель — підчас всіх заходів радянської влади скерованих до перебудови села на нових соціялістичних лад.

Глитаї агітували проти колективів і підпалили навіть хату секретаря машинового т-ва, щоб залякати селян, щоб відтягти їх від колективу, та, як вовки не ховалися в овечій шкірі, надто часто було видно їхні вищерені зуби.

На лаві підсудних Ніжинського Окрсуду опинилася вся ця трупа контрреволюціонерів, к із учасників глитайської росправи. Перед судом пройшло чимало жахливих епізодів глитайської «Варфоломіївської ночі». Це була, очевидно остання ставка глитаїв, що відчули могутню ходу революції. Цю ставку також було бито.

Ніжинський Окрсуд засудив найактивніших учасників глитайської росправи—Кірічка К., Божка І., Кірічка Ф., Бородая, Терещенка, Філя К., Дригу і Філя С. до найвищого заходу соціяльної оборони—розстрілу. Решту обвинувачених засуджено на ріжні строки позбавлення волі.

Найвищий Суд УСРР присуд Ніжинського Окрсуду повнотою затвердив.

М.

Театр

Гастролі моск. драм. театра к. Корша

«Маленькая женщина с большим характером».

Вщипливі дотепи автора цієї комедії Локка що до нездарних п'єс—з великим успіхом можна було б прикласти до його ж твору.

Зовсім беззмістовну й штучну річ дав Локк, а коршевці чомусь вже кілька років подають цю писанину на смак невибагливого глядача. «Маленька жінка»—це пуста дрібничка, навіть не оздоблена й крупинами путящого тексту, цікавих думок. Нудненький анекдот—і все.

Чому коршевці возять таку заялозену труху, чому й досі цей безсумнівний мінус у роботі театра стоїть та ще й друкується великими літерами на афішах.

Хіба такі аргументи, як театральна каса, можуть виправдити неприпустимо безтурботне відношення до репертуару. Коршевці грають добре, бездоганно. В. Н. Попова, А. П. Кторов, А. Є. Хохлов, М. М. Блюменталь-Тамаріна, П. Ф. Старостін, М. І. Холодов, — всі вони справжні майстрі свого діла, але ж якраз оце й зобов'язує до того, щоб майстерність свою не витрачать на сценічну макулатуру. Коршевці врятовують п'єсу від нестерпучої нудьги, але надати їй якогось змісту і художньої вартости вони,—та й ніхто, —не можуть.

Театр користується великим успіхом, вистави йдуть ввесь час з аншлагом—чи не треба було б зробити з цього де-які висновки?

На нашу думку театрові слід освіжити свій репертуар і де-що викинути з його без жалю. Від цього театр тільки виграє, бо ж «маленькі жінки»—це тільки мінус театру.

В. Is.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б.

на 29/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.93
Державна внутр. позика 1926 р.	127.75	175 75
10% виграшна позика 27 р.	25.86	25.76
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.93
3 селянська виграшна позика 1927 р.	5.07	5.05
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 15 (25) 1927 р.	25.35	25.25
2 виграшна позика індустріялізації %п	26.53	26.43
2 виграшна позика індустріялізації бе %%	25.77	25.67
11% внутрішня позика 28 р.	102.77	102.67
Виграш поз. 29 р.	100 22	100.02
Сертифікати ощадкаси	6.00	5.98
6% зобовязан. НКФ		
1/VI-29	102 98	102.88
1/VII-29	102 11	102 01
1/VIII-29	101 25	101.15
1/IX-2	100 42	100.32
1/XI-29	48.75	48 65

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.36
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.62

Декрети, накази та постанови Уряду УСРР

ПОСТАНОВА РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР.

Про заходи до обмеження торгівлі спиртовими напоями.

Щоб врегулювати торгівлю спиртовими напоями, особливо в промислових центрах, Рада Народніх Комісарів УСРР **постановила:**

I.

1. Забороняється в промислових містах і фабрично-заводських та рудницьких селищах відкривати нові місця продажу горілки і горілчаних виробів, незалежно від того, де цей продаж провадиться,—у спеціяльних крамницях чи в мішаних.

2. Міські і селищні ради зазначених пунктів можуть закривати всяке місце продажу горілки, горілчаних виробів і пива (або забороняти в ньому продаж цих напоїв), як на прохання робітничих організацій, на основі постанов загальних або делегатських зборів робітників, як і в тому разі, коли самі визнають це за потрібне з культурно-громадських міркувань. Постанови міських і селищних рад про закриття місць продажу зазначених спиртових напоїв запроваджується до життя негайно, незалежно від оскарження їх.

3. Міські і селищні ради повинні закрити всі місця продажу горілки, горілчаних виробів і пива, розташовані поблизу червоноармійських і флотських касарень, артилерійських складів, арсеналів і інших спеціяльних установ військового урядництва, а так само коло бірж праці.

4. Забороняється в містах, фабрично-заводських і рудницьких селищах торгувати горілкою, горілчаними виробами та пивом:

а) в дні революційних свят;

б) в районах розташування фабрично-заводських підприємств—в дні видачі заробітної плати робітникам, але найбільш два дні на місяць.

Міським і селищним радам пропонується встановити, урахувавши місцеві умовини, обмежувальні години торгівлі горілкою, горілчаними виробами і пивом.

5. Не допускається продавати і відпускати горілку, горілчані вироби, пиво і виноградне вино в робітничих клюбах, в селянських будинках, в буфетах громадських установ, театрах, кіно, житлогуртках, лазнях, громадських садках, парках і місцях народнього гуляння.

Продавати горілку і горілчані вироби забороняється так само в закусочних і їдальнях громадського харчування, як державних та кооперативних як і приватних.

Передбачені в цьому артикулі обмеження щодо виноградного вина не поширюється на райони промислового винарства.

6. Забороняється повсюду продавати алкогольні напої неповнолітнім, а так само особам вже сп'янілим; зазначених осіб не можна пускати в пивні й ресторани.

7. За обов'язковими постановами місцевих виконавчих комітетів належить заборонити торгувати алкогольними напоями підчас чергових призовів до Робітничо-Селянської Червоної Армії (підчас провадження медичного освідування, формування і відрядження команд та проходження ешелонів); підчас явки на збірні пункти для проходження повторних зборів довгочергенвих відпускників і перевірчих зборів запасу Робітничо-Селянської Червоної Армії, а так само підчас проведення спробних і повторних мобілізацій, що мають масовий характер.

8. Забороняється алкогольна реклама в пресі, а так само уміщувати на вулицях, вокзалах, пароплавах, та інших громадських місцях об'яви й плакати, що рекламують спиртові напої.

Дозволяється тільки вміщувати відповідні вивіски на тих крамницях, що торгують вином і іншими спиртовими напоями.

Так само не дозволяється виставляти алкогольні напої і реклами у віконних вітринах крім тих крамниць, що торгують цими напоями.

II.

Цю постанову видається на розвиток арт. арт. 479—484 Адміністративного Кодексу УСРР (Зб. Уз. УСРР 1927 р., №63—65, арт. 240).

Харків, 28 травня 1929 р.

Голова Ради Народніх Комісарів УСРР **ЧУБАР.**

Заст. Керівничого Справ Ради Народніх Комісарів УСРР **ЛЕГКИЙ.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ УССР.

О мерах ограничения торговли спиртными напитками.

В целях урегулирования торговли спиртными напитками, особенно в промышленных центрах, Совет Народных Комиссаров УССР **постановил:**

I.

1. Воспрещается в промышленных городах и фабрично-заводских и рудничных поселениях открывать новые места продажи водки и водочных изделий, независимо от того, где эта продажа производится,—в специальных магазинах или в смешанных.

2. Городские и поселковые советы указанных населенных пунктов могут закрывать всякое место продажи водки, водочных изделий и пива (или запрещать в нем продажу этих напитков), как по ходатайствам рабочих организаций, на основе постановлений общих или делегатских собраний рабочих, так и в том случае, если сами признают это необходимым по культурно-общественным соображениям. Постановления городских и поселковых советов о закрытии мест продажи указанных спиртных напитков проводятся в жизнь немедленно, независимо от их обжалования.

3. Городские и поселковые советы обязаны закрыть все места продажи водки, водочных изделий и пива, расположенные в непосредственной близости к красноармейским и флотским казармам, артиллерийским складам, арсеналам и другим специальным учреждениям военного ведомства, а также к биржам труда.

4. Воспрещается в городах, фабрично-заводских и рудничных поселениях торговля водкой, водочными изделиями и пивом:

а) в дни революционных праздников;

б) в районах расположения фабрично-заводских предприятий—в дни выдачи заработной платы рабочим, но не более двух дней в месяц.

Городским и поселковым советам предлагается установить, с учетом местных условий, ограничительные часы торговли водкой, водочными изделиями и пивом.

5. Не допускается продажа и отпуск водки, водочных изделий, пива и виноградного вина в рабочих клубах, в селянских будинках, в буфетах общественных учреждений, театрах, кино, общежитиях, банях, общественных садах, парках и местах народного гулянья.

Продажа водки и водочных изделий воспрещается также в закусочных и столовых общественного питания, как в государственных и кооперативных, так и в частных.

Предусмотренные настоящей статьей ограничения в отношении виноградного вина не распространяются на районы промышленного виноделия.

6. Воспрещается повсеместно продажа алкогольных напитков несовершеннолетним, а также лицам, находящимся в состоянии опьянения; указанные лица не допускаются в пивные и рестораны.

7. Обязательными постановлениями местных исполнительных комитетов должна быть воспрещена торговля алкогольными напитками во время очередных призывов в Рабоче-Крестьянскую Красную Армию (при прохождении медицинского освидетельствования, формировании и отправке команд и прохождении эшелонов); во время явки на сборные пункты для прохождения повторительных сборов долгосрочно-отпускников и поверочных сборов запаса Рабоче-Крестьянской Красной Армии, а также во время проведения опытных и повторных мобилизаций, носящих массовый характер.

8. Воспрещается алкогольная реклама в печати, а также помещение на улицах, вокзалах, пароходах и в других общественных местах объявлений и плакатов, рекламирующих спиртные напитки.

Допускается только помещение соответствующих вывесок на тех магазинах, которые торгуют вином или иными спиртными напитками.

Равным образом, не допускается выставка алкогольных напитков и реклам в оконных витринах, за исключением тех магазинов, которые торгуют этими напитками.

II.

Настоящее постановление издается в развитие ст.ст. 479—484 Административного Кодекса УССР (С. У. УССР 1927 г., № 63—65, ст. 240).

Харьков, 28 мая 1929 г.

Председатель Совета Народных Комиссаров УССР **ЧУБАРЬ.**

Зам. Управляющего Делами Совета Народных Комиссаров УССР **ЛЕГКИЙ.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК Рад Р.,С. та Ч.Деп.

До всіх установ, організацій та підприємств.

В цілях зменшення витрат на поширення видань В-тва газети **„ВІСТІ ВУЦВК“** з цього часу не буде виплачуватися ріжним контрагентам та посередникам комісійної знижки з обов'язкової передплати та з передплати по централізованих замовленнях для таких установ і підприємств, що знаходяться на державному або місцевому бюджеті, а також для кооперативних організацій.

Така передплата збирається лише філіями видавництва, його спеціяльними уповноваженими і інструкторами та повинна бути оформлена належним чином, а саме: крім офіційного замовлення на загальну кількість примірників видавництву необхідно мати списки установ або організацій з їх точними назвами та адресами, та відповідне покриття вартости замовлення.

Неоформлені замовлення видавництво не буде приймати до виконання й претензії з боку передплатників не будеть задовольнятися.

Видавництво газети „ВІСТІ ВУЦВК“

Секретаріят Головного Кооперативного Комітету при РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Херсонської міжокругової спілки рибальської кооперації під назвою

„ДНІПРОРИБАКСПІЛКА“,

правління в м. Херсоні.

Секретар-Консультант **Лешнов.**

Секретаріят Головного Кооперативного Комітету при РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Бердичівського округового союзу садо-городньо-виноградньо-пасічницької та насіннєвої кооперації під назвою

„ПЛОДОСОЮЗ“,

правління в м. Бердичеві.

Секретар-Консультант **Лешнов.**

СТАТУТ

Всеукраїнської Асоціяції Рентгенологів і Радіологів

ЗАРЕЄСТРОВАНО

в Центрмікосо 22 Березня 1929 року за № 88

Секретар Центрмікосо (Підпис)

Секретаріят Головного Кооперативного Комітету при РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Черноморської районової спілки рибальської кооперації під назвою

„ЧЕРНОМОРРИБАКСПІЛКА“,

правління в м. Одесі.

Секретар-Консультант **Лешнов.**

Секретаріят Головного Кооперативного Комітету при РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Чернигівського округового насіннього кооперативного союзу під назвою

„ОКРНАСІННЬОСОЮЗ“,

правління в м. Чернигові.

Секретар-Консультант **Лешнов**

Секретаріят Головного Кооперативного Комітету при РНК УСРР

оголошує про реєстрацію статуту Могилів-Подільської округової спілки житлових кооперативів під назвою

„ЖИТЛОСПІЛКА“,

правління в м. Могилів-Подільському.

Секретар-Консультант **Лешнов.**

Баланс Шевченків. Округ. Т-ва насінництва на 1 жовтня 1928 р. Міжвідомчою комісією, від 1929 року та президією ОВК від 17 травня п/року,—затверджено й до оголошення дозволяється.

Голова міжвідомчої комісії зав. Окрфінвідділу (підпис).

Ст. інспектор Торгпрому (підпис).

БАЛАНС

Шевченківського Округового Кооперативного Товариства НАСІННИЦТВА

АКТИВ	Сума	ПАСИВ	Сума
Каса	10?—88	Пайовий капітал	861—70
Суми в кредит. устан.	9040—4?	Основний власний	783—96
Векселі одержані	4249—48	Основний позичений	7000—00
Крам власний (по факт. ціні)	1498—6?	Спеціяльні власні	572—26
Крам у крамниці (по прод. ціні)	1855—21	Спеціяльні позичені	5884—90
Плантатори	28—06	Фонд на зниження цін на насіння	223—26
Постачальники	2936—94	Амортизаційні	37—27
Покупці	410—96	Позики короткотермінові (до 1 р.)	3000—00
Різні особи та установи	1066—18	Постачальники	777—94
Комітенти	25—87	Покупці	25—29
Дебітори під сумнівом	2—00	Різні установи та особи	751—34
Паї та акції	108—51	Підвідчитні особи	23—39
Майно рухоме	1324—04	Комітенти	51—01
Видатки майбутніх років	176—00	Перехідні суми	1541—20
		Накладання на крам в крамниці	540—12
		Прибутки	1277—57
БАЛАНС	22831—21	БАЛАНС	22831—21

РАХУНОК ЗИСКІВ ТА ВИТРАТ

Дебет		Кредит	
Загально-адмін. витрати	6887—26	Валові прибутки від продажу зі складу та крамниці	9192—21
Торговельні	3058—94	Відсотки одержані	370—32
Витрати від безнадійних боргів	11—25	Різні прибутки	2475—64
Відрах. до резерву на зниж. цін	223—26		
Різні втрати та витрати	579—89		
Чистий зиск	1277—57		
РАЗОМ	12038—17	РАЗОМ	12038—17

РОЗПОДІЛ ЗИСКІВ

До фонду довготермін. кредитов. кооперації	127—75	До запасного капіталу	229—96
До фонду коопер[у]вання бідноти	57—49	До основного капіталу	287—46
До фонду насіннього	57—49	На товаро-посередницькі опер.	287—46
На Дніпрельстан	57—49	В резерви	114—98
На культурну освітню роботу	57—49	РАЗОМ	1277—57

Голова Правління **Тупой**. Член Правління **Ведула.** Бухгалтер **Сухобрус.**

Цього баланса розглянуто Міжвідомчою Комісією Могилів-Подільського Окрфінвідділу 12 Червня 1928 року та затверджено Президією Могилів-Подільського Окрвиконкому 4 Липня 1928 року.

ПРИКІНЦЕВИЙ БАЛАНС

ЧАВУНО-ЛИВАРНОГО ЗАВ. „ВІДРОДЖЕННЯ“ МОГИЛІВЩИНИ

На 1 жовтня 1927 року

АКТИВ	Сума		%	ПАСИВ	Сума		%
Майно	50065	88	53,48	Статутний капітал	54076	72	57,76
Незакінч. будів. і кап. рем.	4302	90	4,59	Амортизаційний	3801	38	4,06
Матеріяли	6769	28	7,23	Резервний „	147	26	0,15
Незакінчене виробниц.	7282	98	7,77	Фонд поліпш. побут. роб.	6?	20	0,07
Напівфабрикати	2382	?4	2,54	Фонд пошир. підприєм.	2500	—	2,68
Готові вироби	4297	55	4,60	Фонд відпусків	865	89	0,93
Грошові суми	1155	59	1,23	Резерв сумнівн. боргів	134	20	0,13
Векселі до одержання	3375	41	3,61	Резерв на знижен. цін	500	—	0,53
Підвідчитні суми	83	30	0,09	Позики і кредити	14000	—	14,98
Дебітори	7426	64	7,94	Зобов'язання по бланконад.	2542	49	2,71
Витрати майб. року	3377	89	3,60	Векселі видані	504	5	0,54
Зміна стат. капіт.	52	—	0,06	Кредитори	13421	32	14,33
Збиток за 1926/27 р.	3052	32	3,26	Податки та збори	1064	31	1 13
Баланс	93624	08	100	Баланс	93624	08	100

Рахунок прибутків та збитків

Збиток від реалізації	44 —		Прибуток від реалізації	5725 —
Загальн. тор. витрат	7971 —		Відсотки одержані	81 —
Податки та збори	549 —		Різні прибутки	541 —
Відсотки виплачені	450 —		Збиток за 1926/27 рік	3052 —
Відрах. до резер. по сум. бор.	74 —			
Різні збитки	311 —			
Баланс	9399 —		Баланс	9399 —

Керуючий К-ом **Тітов** Головний Бухгалтер **Андреїв**

Укрголовліт 834 кз. Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА — для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.— 1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.— 1 карб.— За кордон—1 долар. (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя“ —14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт“—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція— 33-28. Рукописів не повертається. Оповістки — до 3 год. дня Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ, вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || ЧЕТВЕР, 30 травня 12 (1929) р. || № 122 (2615)

Англійські вибори

Мине ще кілька годин, і результати англійських парламентських виборів покажуть себе. Величезне значення наслідків цих виборів для загального міжнародного стану всім відоме. Тому й зрозуміло, що в усіх країнах світу, а не лише в Британській імперії, чекають на цю велику подію нетерпляче.

Напередодні дня виборів в останніх своїх виступах і лідер консерваторів Болдвін, і лідер робітничої партії Мекдоналд зробили аналогічні і дуже характерні заяви. Обидва вони зверталися до виборців, переконуючи їх не голосувати за лібералів, щоб не поставити майбутнього уряду в залежність від них. Очевидно, підрахунки органів ліберальної партії, що сподіваються не повної перемоги, не більшости в прийдешній палаті громад, а якихось 100 або трохи більше мандатів, здаються за досить обґрунтовані і консерваторам і лебористам. Зарáзом ясно, що і консерватори, і лебористи дістануть досить місць. На повний розгром одної із цих партій англійського капіталізму ніхто не покладає надії. Отже, за таких результатів виборів ліберали, маючи 100 голосів, стали б на ділі господарями становища. Від них залежав би і консервативний, в одному випадкові, і «робітничий», в другому, уряд. Лойд-Джордж знову, як і в 1924 р., дістав би в свої руки не прем'єрство, а мабуть таки більше, ніж прем'єрство: можливість тримати уряд під постійною загрозою парламентського провалу, впливати на нього, не відповідаючи.

Тому, природна річ, питання про те, чи не буде новий англійський уряд коаліційний, обговорювано дуже палко. Поки-що і консерватори, і лебористи прилюдно відхрещуються від усякої коаліції з лібералами, та інакше вони і не можуть поводитися підчас виборної кампанії, бо виборного блоку нема і не могло бути. А на другий день після виборів? Цікаво відзначити, що ліберали, заперечуючи можливість коаліції з консерваторами, іронічно висловлюються про «рішучі» заяви «робітничих» лідерів, що на коаліцію з лібералами вони не підуть. Самі ліберали на коаліцію не напрошуються, але й не виключають поки що її можливости.

Очевидно, питання буде порушено після виборів і, що-найпевніше, розв'яжуть його, в разі великого успіху партії Мекдоналда, не лебористи, а ліберали. Вони зважуть і вирішать, що саме за даного співвідношення сил буде їм вигідніше: керувати урядом зсередини, чи ззовні. Без торгу не обійдеться. Не програмні питання будуть предметом цього торгу. Бо ріжницю між партією Лойд-Джорджа і партією Мекдоналда затерло сповзання уговодців до буржуазного лібералізму. Адже Лойд-Джордж докоряв Мекдоналдові за те, що робітнича партія «украла» програму лібералів.

Отже, англійський пролетаріят матиме перед собою в день виборів три суперницькі між собою в боротьбі за владу партії, що однаково ставлять собі за мету стабілізацію капіталізму. Виборний виступ англійської комуністичної партії, що висуває 36 кандидатів, не має нічого спільного з цим епізодом буржуазного парламентаризму. Не місця в парламенті, а принципіальне протиставлення класової програми пролетаріяту класовим платформам буржуазних і дрібно-буржуазних партій—ось де значення і зміст виборної роботи англійських комуністів. Викриття класової суті і ліберальної, і лебористської платформ на передвиборних зборах—вже пророблений етап. Огляд робітничого активу на самих виборах завершить цю важливу роботу.

З'їзд німецьких соціял-зрадників

Ватажки с.-д. висловлюються за дальше співробітництво з буржуазією

Імперіялістичну політику міністрів соціял-демократів схвалено повнотою

БЕРЛІН, 28. На з'їзді німецької соціял-демократичної партії в Магдебурзі закінчилися виступи опозиційних делегатів. Курт Розенфельд (Берлін) заявив: «Хоча в соціял-демократичній партії нема принципіяльних ворогів коаліції з буржуазними партіями, але в той самий час ніхто не може безумовно схвалювати всяку коаліційну політику».

Опозиційним промовцям відповідав у великій промові райхсканцлер Мюллер. Він заперечував, головно, проти пропозиції Кюнстлера і Літке про те, щоб міністри-соціял-демократи разом із своєю соціялдемократичною фракцією райхстагу голосували проти чергового асигновання на будування панцерника. «Мені ніколи не спадало на думку—сказав Мюллер, говорити виборцям, що панцерника не будуватиметься. **Коли через питання про панцерник соціял-демократична партія зірве теперішній уряд, вона навіки зробить себе посміхом.** Може, світової війни можливо було б уникнути, коли б Амстердамський конгрес ІІ-го Інтернаціоналу в 1914 році не заборонив Жоресові увійти до складу тодішнього французького уряду та коли б імператорська Німеччина не тримала соціялдемократію далеко від уряду».

Мюллер гостро критикував також заяву Екштайна, що «соціялдемократія відповідає не за всю державу, а тільки за робітничу класу». За словами Мюллера, ця заява «є ляпас усьому тому, що соціялдемократія говорила і чинила протягом останніх 10-х років».

Після Мюллера з кінцевим словом виступив докладач ЦК Фогель. Він заявив: «Коли буде ухвалена пропозиція Кюнстлера і Літке, то соціял-демократична партія вже завтра не братиме участи в уряді. Хто не хоче, щоб соціялдемократи вийшли з уряду в цей момент, той мусить голосувати за пропозицію ЦК».

З'їзд більшістю 256 проти 138 голосів ухвалив пропозицію ЦК про звичайний перехід до чергових справ без будь-яких постанов на пропозиції, що стосуються питання про коаліцію з буржуазними партіями та про збудування панцерника.

**

БЕРЛІН, 29. Всупереч докладу тов. Дитмана в питаннях оборони, на з'їзді с.-д. партії 80 делегатів з'їзду, в тому числі Леві, Розенфельд та Зейдевіц, подали новий проект програми в цих питаннях, де говориться: «**В капіталістичній державі соціялістична партія повинна відкидати оборону країни».** Коли держави, що перебувають під пануванням буржуазії, нападають у переходовий до безкласового суспільства період на країну, де пролетаріят завоював політичну владу, то пролетаріят зобов'язаний всіма засобами боронити свої класові інтереси.

У дебатах з приводу цієї програми Кох (Гамбург), називав її «**мілітаризмом під червоним прапором**», а Лібер (Любек) заявив, що в ній «виявляються деякі анархістські течії» і боронив певно соціял-імперіялістичний погляд. Кюнстлер (Берлін) запропонував передати питання про оборону на новий розгляд комісії в питаннях оборони та її с.-д. партії.

**

БЕРЛІН, 29. Учорашнє засідання з'їзду с.-д. партії відкрилося докладом Дитмана про роботу комісії у справах оборони країни.

Комісія пропонує **продовжувати попередню політику партії в цьому питанні. «Соціял-демократи, говорить докладач, — відкидають рецепт комуністів про знищення наявного ладу.** До «наявного ладу» годиться віднести і армію та поліцію. Нині німецька соціял-демократична партія має свого міністра поліції (тобто міністра внутрішніх справ), поліцай-президента (начальник поліції) і низку поліційських урядовців-членів с.-д. партії. Хіба дійсний теперь аргумент, що поліція—це знаряддя капіталістичного класового панування? Так само і перебудування армії йде нестримано вперед. **2-й Інтернаціонал, зрештою, не вимагає відхилення кредитів на армію,** а надає окремим партіям повної волі в справі добору метод системи організації армії».

Наприкінці Дитман радить з'їздові **ухвалити проект програми політики партії в справі про оборону у зміненій формі.** З'їзд ухвалив виправлений проект комісії у справі про оборону 244 голосами проти 147.

**

БЕРЛІН, 29. На з'їзді с.-д. партії в Гамбурзі відкинуто пропозиції про заборону членам с.-д. партії співробітничати в буржуазних газетах, про заборону партійним лідерам одержувати плату в розмірі понад тисячу марок на місяць.

Інтерес закордонних ділових кіл до концесійної роботи в СРСР

МОСКВА, 29. З 1921 року до 11 травня 1929 року всього надійшло на розгляд головного концесійного комітету 2.559 концесійних пропозицій на укладення договорів про техдопомогу. По числу пропозицій, що надійшли, на першому місці пропозиції з ріжних видів обробної промисловости, на другому торгові концесії, на третьому — гірнича промисловість, на четвертому—сільське господарство та промисли і т. інш. В числі концесійних пропозицій та пропозицій з технічної допомоги **перше місце належить Німеччині, друге ПАСШ, третє—Англії, четверте—Франції.**

Особливе зростання інтересу закордонних ділових кіл до концесійної роботи в СРСР спостерігається протягом місяців, що минули з часу постанови уряду про активізацію концесійної політики. За 7 місяців цього року на 1 травня надійшло 125 концепропозицій та 34 пропозиції з технічної допомоги, тоді, як за ввесь минулий рік надійшло 152 концепропозиції та 48 пропозицій з техдопомоги.

Протирадянська діяльність польського фашизму

ВАРШАВА, 27. Вчора в одній варшавській церкві відправлялося панахиду по Петлюрі в зв'язку з роковиною його смерти. Польське телеграфне агентство сповіщає з Луцька, що й там відбулася панахида по Петлюрі, **на панахиді був волинський воєвода Юзефський та його заступник Дзєвалтовський.** Орган віленських пілсудчиків «**Кур'єр Віленський**» присвячує роковинам смерти Петлюри статтю, де висловлює сподівання, що «25-мільйонний український народ жде тільки на слушний момент, щоб повалити московське ярмо».

**

БЕРЛІН, 29. «**Кельніше Цайтунг**», зупиняючись на тексті опублікованого в «**Москавер Рундшау**» франко-польської воєнної угоди, вважає, що польському урядові не слід було б спростовувати справжність опублікованого договору. Він зробив би вірніше, опублікувавши воєнний договір з Францією, що його ратифікував сейм 15 травня 1922 р. Існування цього договору не посміє ніхто заперечувати.

**

ВАРШАВА, 27. «Глос Правди» протестує проти демонстрування радянських фільмів у Польщі. На думку газети, до агітаційного значіння радянських фільмів ставляться надто поблажливо через художню вартість цих картин.

**

ВАРШАВА, 27. Коли сойм відмовив військовому міністерству додатково асигнувати 2 млн. злотих, союз колишніх військових службовців (керований пілсудчиками) ухвалив віддати цю суму між своїми членами. Бій дав зовсім мізерні наслідки.

Груба фальсифікація ворогів СРСР і Хіни

ШАНХАЙ, 25. Опублікована декларація де Фин Юй-сяна оголошується за заколотника проти Гоміндану та національного уряду.

Його обвинувачується в союзі з гуансіївським угрупованням та «за те, що одержував щомісяця з Москви 5 мільйонів карб. та амуніцію», а також за «підписання таємної угоди з радами». Нанкінська хінська преса навіть публікує фальсифікований «повний текст» послання, ніби надісланого «московською центральною політичною радою до свого східного відділу». У «посланні» зазначається, що Москва цілком справє Фин Юй-сянові.

**

ПОВІДОМЛЕННЯ ТАРС. Як сповіщає шанхайський кореспондент ТАРС, нанкінський уряд в офіціяльній декларації оголосив Фин Юй-сяна за заколотника проти національного уряду і висунув у числі обвинувачень твердження, ніби Фин Юй-сян має таємний договір з СРСР про поневолення Північної Хіни, що місяця одержує з Москви 5 мільйонів карбованців та амуніцію. На підставі відомостей, що їх одержано з офіціяльних джерел, ТАРС уповноважений заявити, що зазначені твердження в частині, що стосується Радянського Союзу, є **нерозумна і груба фальсифікація.** Ні уряд СРСР, ані який хоч його орган не мають з Фин Юй-сяном, так само як із будьяким з інших хінських генералів, жадних стосунків, не переказують йому жадних коштів, не постачають йому зброї або амуніції і не складали з ним жадних явних або таємних договорів. **Фальшиві «документи» проти СРСР,** опубліковані нанкінським урядом, знадобилися тепер махінаторам із Нанкіну на те, щоб **зайвий раз засвідчити свою відданість ворогам Хіни та СРСР, імперіялістам усіх рангів.** Коли б нанкінський уряд надавав би будь-якої віри цим «документам», він не держав би їх до останнього часу під спудом, він не був би до останнього часу в спілці з Фин Юй-сяном, він не призначав би недавно Фин Юй-сяна **на** свого військового міністра. **СРСР стояв завжди і стоятиме на позиції певної незалежности і суверенности Хіни.** Так само ТАРС уповноважує спростувати повідомлення німецької газети «**Дер Таг**» про наявність радянської воєнної місії або радянських військових інструкторів в армії Фина, як звідома брехливе.

Вибори в Бельгії

ПАРИЖ, 29. З наявних поки що відомостей на бельгійських парламентських виборах обрано 86 католиків, 72 соціялісти, 30 лібералів, 11 фламандських націоналістів і 1 комуніст. Як виявляється, всупереч повідомленням буржуазної і соціялістичної преси, компартія здобула на виборах не абияких успіхів. Вона здобула понад 10.000 нових голосів, діставши 43.335 голосів. Збільшення числа голосів поданих за компартію, відзначено по найбільших промислових центрах, зокрема в Брюселі, де переобрано Жакмота, і в Антверпені. Навпаки, соціялісти втратили коло 9.000 голосів в Брюселі і 1100 голосів—в Антверпені. Кандидат компартії здобув у Л'єжі 6.700 голосів. Коли б троцькісти не відкололи понад тисячу голосів від компартії, то в Л'єжі було б обрано комуніста, тепер же компартія втрачає свій мандат у Л'єжі. Отже, компартія, не зважаючи на придбання 10.000 нових голосів, дістає тільки 1 мандат у палаті депутатів, замість двох попередніх. Щодо інших результатів виборів, то треба відзначити серйозну поразку соціялістів, що втратили 6 мандатів, на користь лібералів і значну перемогу фламандських націоналістів. Крім того, слід відзначити, що в районі Ейпена і Мальмеді (ці райони до війни належали Німеччині) кандидат автономістів (німецьке угруповання) дістав більше голосів, ніж кандидати соціялістів католиків і лібералів разом.

Терор проти комуністів у Франції

ПАРИЖ, 29. Агентство Гавас повідомляє: «Апеляційна палата затвердила присуд в справі Доріо, засудженого на 3 роки тюрми та до штрафу 3000 франків за підбурювання військовослужбовців до непослушности».

**

ПАРИЖ, 29. Як повідомляє агентство Гавас, апеляційний суд підтвердив засудження Марті, присудженого до 4 років тюрми та до штрафу в 3.000 франків, зменшивши кару до 2-х років тюрми і 2.000 франків штрафу.

Сьогодні—вибори до англійського парламенту

Консерваторів у робітничих районах зустрічають вороже

ЛОНДОН, 28. Виступаючи в Стоктоні Мекдоналд заявив, що ліберали в новій палаті громад майже напевне матимуть менше, ніж шостої частини всіх мандатів (у палаті громад всього 615 місць). За словами Мекдоналда, це створює для подібного нечисленного угруповання становище, коли розв'язувати питання, хто має правити державою, визначало б «найгірше застосування недемократичної, бюрократичної і волокитницької політики, яке було коли небудь відоме».

**

ЛОНДОН, 29. Болдвін у супроводі Остіна Чемберлена (мінзаксправ) і Невіля Чемберлена (міністер охорони здоров'я) одвідав робітничі околиці Бірмінгаму. Їх зустріли юрби вороже настроєних робітників, що осипали їх лайкою.

ЛОНДОН, 29. У північній Англії у передвиборній боротьбі між консерваторами та робітничою партією велику ролю відограють релігійні питання. Консерватори й робітнича партія посилено намагаються заручитися голосами католиків, щедро даючи їм всілякі обіцянки.

В одному з районів Ліверпуля, серед католиків сталася бійка між прихильниками консерваторів та прихильниками робітничої партії; бійка дійшла до ножів.

**

ЛОНДОН, 29. Понад сто промисловців та банкірів опублікували передвиборну відозву, де закликають виборців голосувати за лібералів.

Чеські реакціонери провадять переговори про антирадянський економічний блок

ПРАГА, 9. Орган с.-д. партії «**Право Ліду**» сповіщає, що чехословацький міністер торгівлі Новак, який їздив нещодавно до Парижу, мав від своєї партії (національ-демократів) і від партії аграрів **доручення провадити переговори з французькими промисловими колами про утворення франко-англо-німецького блоку проти економічної політики СРСР.** Як говорить газета, переговори Новака закінчилися успішно

V-й Всесоюзний З'їзд Рад

Склад Союзної Ради ЦВК СРСР

Члени:

Т.т. Абдрахманов Ю., Абдуразаков, Абрамов Ас. С., Авксентьєвський К., Агавердієв Г., Аділєва, Азімова, Айтаков, Аксючиц, Акулов І. А., Александров І. М., Александрова М. А., Алексеєв П. А., Амбражунас П. І., Амосов Г. Н., Ананченко А. Д., Ананченко Ф. Г., Андреєв В. П., Андроніков В. Н., Антіпов Н. К., Анцелович Н. М., Арінгев П. С., Арсанукаєв Д. Г., Артемьєв І. М., Артюхіна А. В., Арямова О. А., Астежев Т. С., Атабаєв К. С., Афанасьєва О. П., Ахмедов Г., Ахун-Бабаєв Ю., Бадаєв А. Є., Базілевич Г. Д., Базовський Н. А., Балахнін С. М., Балицький, Банкович Я. М., Баранов, Барінов М. В., Бавман К. Я., Бавмер О. Ю., Белкін М. Н., Белов, Бергазінов, Бельський, Бірман, Бірн, Богданов Д., Богданов, Богданов І., Богословський, Бойко, Болдирьов М. Ф., Бондаренко, Борисов С. В., Бриков А. П., Брюханов Н. П., Бубнов, Будьонний, Бузлалін, Бутко, Бурда, Бурнашов, Буханов, Бухарін, Буденко, Бушуєв, Вавілов, Варейкіс, Васілевич, Василенко, Вейнберг, Вейцер, Величко, Веселов, Ветров, Вінніков, Владимирський, Водзянов, Войцеховський, Волков, Волкова, Володін, Волошін, Вороб'йов, Вороненков, Воронін, Ворошілов, Гавриленко, Галкін Гамарнік, Гамцемлідзе, Гаркуша, Генкін, Гібер, Гінзбург, Голодед, Голощокін, Гольдич, Голишев, Горбачев, Горева, Горенкова, Горчаханов, Горшін, Горький Максим (А. М. Пешков), Гранкін, Грановський, Григорьєв,, Грисенков, Грицаценко, Гриценко, Громов-Мамонов, Гребинський, Грязев, Гулий, Денешко, Десов, Джатієв, Демченко, Дікарев, Догадов, Дорошев, Досов, Дроченко, Дудник, Дибенко, Ейдеман, Ейхе, Еліява, Євреїнов, Єгіазарян, Єгоров, Єгорова, Єнукідзе, Євремін, Єремчук, Єрмілов, Єрнозаров, Жданов, Жуков, Жуковська, Журавльова, Заболотний, Заваразіна, Здобнов, Зайцев, Залогін, Замірало, Засолодський, Здрилько, Зеленська, Зеленський, Златогорський, Зуб, Зубарев, Іванова С., Іванов - Кавказький, Іванов Д. І., Іванов В. І., Іванов К. Г., Іванов Н. І., Іванов С. В., Іванов Ф. М., Іванова П. І., Ігнатовський В .М., Ікрамов, Ільїн, Ісаєв. Імаєв, Іщенко, Кабаков, Кабоєв, Кобилов, Каганович, Калацький, Казаков, Калінін, Калмиков, Калнін, Кальманович, Калигіна, Камбалін, Каменев, Камінський, Канигіна, Капралов, Капусткіна, Карімов, Карклін, Карпов, Картвелішвілі, Касімов, Кастаньян, Катараєва, Кахіані, Кілевиц, Кіркіж, Кіров, Кисельов. А. С., Кляйнер, Кобросев, Коваль, Ковальська, Козлов, Колесніков, Колодубіна Є. І., Колос, Колотілов, Комаров, Кондратьєв, Копушкін, Корк, Коякмасов, Коростельов Д. Е., Коростельов А. С., Коростельов Г. А., Косарьов А. В., Косіор, Кошадзе, Конюшев, Крестинський, Кржижановський, Крупко, Крупська, Кубяк, Кузнецов, Кузьмичов, Куйбишев В., Куйбишев Н. В., Курилов, Курц, Лавриненко, Лавров, Лаврушін, Лакоба, Латишева, Левін, Левкович, Лежава, Лепа, Лепешін, Лепсе, Лімонтов, Літвінов, Лобов, Логінов, Лозовський, Ломов, Лордкіпарідзе, Луговой, Луначарський, Любімов, Любченко, Майоров, Мамишева, Мануйленко, Марченко, Махарадзе, Машарінов, Медведева В., Медведев А. С., Межлаук В. І., Мельник, Мельничанський, Менжинський Г., Менжинський В. Р., Месінг С. А., Мікоян, Мілютін В. П., Мілютін Н. А., Мінайченков, Мірзоян, Михайлов А. К., Михайлов В. М., Михайлов-Іванов, Молотов, Морозов, Муклевич, Мурашева, Мусабеков, Мухаметкулов, Мухін, Нагульний, Надеткін, Назаритян, Назаров, Нейбах, Нікітін, Ніколко, Новіков, Носков, Носов, Нурматов, Нустратула, Овчиннікова, Олейникова, Орахелашвілі, Орджонікідзе, Орлов, Осадчий, Осьмов, Ошвінцев, Панфілов, Пастухов, Патраков, Перепечко, Перов, Петровський, Пешкова, Пілацька, Пилипенко, Пісковатська, Піхконен, Плешков, Погорелова, Покровський, Полікарпов, Полоз, Полонський, Полуян, Порайко, Прамнов, Прокуророва, Прядченко, Постишев, Пушкаренко, Цюрбеєв, П'ятаков; Радченко, Разумов, Ремейко, Резчиков, Рогов, Рожкова, Рубен, Рудзутак, Румянцев, Рухімович, Рижов, Риков, Сааков, Савельєв, Садирін, Семадінов, Сорна, Саркітова, Сасін, Селезень, Самагін, Семененко, Семенов, Семериков, Середа, Сербиченко, Слінкін, Смідович, Смірнов А. П., Смірнов М. І., Совєтніков, Соколов, Соловйов, Спірін, Сталін, Старікова, Старкова, Стеклов, Степанов, Стояннік, Стрієвський, Стрієвський, Строкін, Студієв-Парфенов, Стуцько, Сулімов, Супрун, Сутулін, Сухачов, Сухомлин, Сирцов, Тахтабаєв, Твердохлібов, Тер-Габріелян, Тер-Егназерян, Терехов, Тімофеєв, Тітов, Тівнов, Ткачева, Толмачов, Толоконцев, Томський, Тохтаров, Трилиський, Труфанов, Тухачевський, Уборевич, Угланов, Уншліхт, Фахрутдінова, Федотова А. Г., Федотов К. Я., Фігатнер, Хакурате, Хатаєвич, Хатаньян, Хлоплянкін І. Н., Хлоплянків Н. І., Холжієв, Цветков, Цируль, Цихон, Чацкін, Червяков А. Г., Червяков М. А., Чернишев, Чернявський, Чічерін, Чубар, Чувирін, Чугунов, Чуцкаєв, Шакірова, Шамансуров, Шанаєв, Шапошніков, Шверц, Шверняк, Шимчак, Шеболдаєв, Шелехес, Шіхов, Шкірятов, Шмідт, Шотман, Шумілов, Ягода, Якір, Яковлев, Яковлев Я. А., Янсон, Ярославський, Яцук.

Кандидати:

Абанін, Абасов М., Абідова Д., Аболін А. К., Авдєєва Є. Т., Акімов В. Т., Алтюпін, Александренко Е. К., Арсеньєв Я. Г., Асадкіна А. Н., Батуркін І. І., Белоусова А. М., Блюхер В. К., Бобохов М. А., Бондаревська У. Н., Бородавкіна, Борщевський А. С., Браверман Р. Л., Васильєва Е. О., Ведернікова Р. І., Венжер В. Г., Веселков М. Е., Ветошкін М. К., Вікснін С. О., Вікторов, Вінокуров, А. І., Вінтер ... В., Володько І. І., Гаврілов І. А., Галустян О. Т., Гальперштейн Я. М., Гаманець М. Т., Гамей П., Гасанов Ш., Гостев А. К., Генкін А. В., Голяєв Р. А., Гоппер С. І., Гагельблат, Гринько Г. Ф., Грицаєва А. А., Грязнов І. К., Дада Ходжаєв Ахмет, Данишевський К. А., Дейтч М. А., Джавахішвілі К., Джураєв Р., Діманштейн С. М., Доброное Н. В., Дорофеєва М. В., Дохленко І. Н., Доценко І. С., Дубовий І. Н., Дудник І. Ф., Дибец С. С., Ейдентрубер Н. О., Ерсаріна Ж., Євдокімов Є. Г., Єфімов Т. Е., Жаріков М. А., Жарков, Журавльов В., Журова Т., Зайцев Ф. І., Заковський Л. М., Зарідзе М. С., Зернова, Зонберг Ж. Ф., Зоріна ... М., Зузанська К. І., Заявкін Ф. Н., Іванов І. А., Іванченко, Іванченко Є., Івахова М. І., Івашенцев Г. А., Ірнораzова Б. М., Ісаєв І. В., Іскендеров І., Ішкова К. А., Карахулова Н., Карахан Л. М., Карімов С. Х., Карп С. В., Касілов І Т., Каторкін І. Н., Каширін Н. Д., Квірінг Е. І., Кілло П. І., Клімохін С. К., Кожевніков, Козіс Н. Л., Козлова П. І., Кукушкін Ф. К., Колесніков Н. П., Кон Ф. Я., Коротеєва А. С., Коротков М. А., Корсунов І. Н., Котляров І. Є., Кузнецов П. М., Кузнецов С. М., Кузьменко В. Д., Куліков В. П., Курбан, Курський Д. І., Красіков П. А., Криницький А. І., Крохина Н. Я., Криленко Л. В., Крилов А. М., Крикова П., Ларін М. А., Лебедь Д. З., Левітін М. Ф., Левічев В. Н., Легконравов Н. К., Леплевський Г. М., Ліціцин П. В., Ліес, Лісунець П. Ф., Літвін М. І., Лобочов І. С., Ложкін М. Н., Лукашев С. Л., Моар Н. Я., Максудова, Малашенок Н. С., Малікова Д. В., Малявков В., Мамонов П. П., Манжара Д. І., Маркевич, Мартіросян С., Мартинов А. С., Мгалоблішвілі Г., Мезит І. Ф., Меркур'єв М., Мінеєв Г. Ф., Мирошников М. А., Модало Л. М., Москвін І. М., Мрав'ян А., Мулін В. М., Муравьєва, Нацвлішвілі М. І., Нефедов І. А., Нікіфоров, Ніколаєв П. М., Нухрат А. І., Ольденбург С. Ф., Оравл., Орлубацький Ф., Осинський В. В., Павлова Т. І., Павлюкевич А. І., Палькін М. А., Папасич В. І., Перваков П. М., Пітров М. В., Пілер Р. А., Пісаржевський, Поворова, Показаченко Є. Г., Постніков А. М., Пуха В. В., Пугавков С. В., Пугачев Ф. Я., Пфейфер Ф. І., Пилигаєв В. Н., Пятишев, Рахманов-Артек, Ревунова, Рожкова, Рудий, Риндік, Рибкіна, Рязанов, Сахатов, Севастьянов, Сенюшкін, Сертанін, Серебровський, Серкова, Смірнов, Смірнов, Соболєва, Соловйов, Сольц, Соломенко, Сорокін, Сорокін, Сосін, Строц, Струпе, Стучка, Сулковський, Сумін, Таврунова, Тахінцев, Тер-Аствацатурьян, Ткаченко, Токмачов, Товстопятов, Тормасова, Точинський, Трегуд, Тулайков, Тупальов, Турлаєва, Угаров, Улахзаде, Умурзаков, Ушаков, Фабриціус, Філатова, Фомін, Фомін, Фрумкін, Хеорський, Хінчук, Хонін, Царьов, Царьков, Чалов, Чалхадзе, Чанишов, Черемісін, Чічінадзе, Шаблігін, Шаталова, Шестьоркіна, Шімановський, Шіманський, Шеменкова, Шіпанова, Шуб, Ягдом, Яковлев, Яковлев.

Перша Сесія ЦВК Союзу 5-го скликання

МОСКВА, 29. Вчора 28 травня, в Андріївській залі великого Кремлевського палацу відбулася перша сесія ЦВК Союзу 5-го скликання, що утворила президію ЦВК Союзу РСР, обравши голів та секретаря ЦВК Союзу РСР, і Раду Народніх Комісарів Союзу РСР.

Роздільним голосуванням Союзної Ради і Ради Національностей одноголосно обрано такий **склад президії ЦВК Союзу РСР: т.т. Агамали-Огли, Айтаков, Андреєв, Атабаєв, Ахун-Бабаєв, Догадов, Єнукідзе, Ербанов, Затонський, Калінін, Кисельов, Молотов, Мусабеков, Петровський, Рудзутак, Скрипник, Смірнов, Таджієв, Томський, Уханов, Хацкевич, Ходжаєв, Файзула, Червяков, Чубар, Чудов, Чуцькаєв, Еліава.**

На кандидатів до членів президії ЦВК Союзу РСР обрано таких т.т.: **Акулов, Чалов, Василенко, Мельничанський, Кіркиж, Тер-Габріелян, Голодед, Ікрамов, Шапошнікова, Косіор, Цхакая, Міха, Йоламов, Смідович, Толоконцев, Кубяк, Нустратула, Шліхтер, Полоз, Абдрахманов, Ісаєв.**

Сесія роздільним голосуванням обрала одноголосно **на голів ЦВК Союзу РСР таких т.т.: Калініна, Петровського, Червякова, Мусабекова, Ходжаєва й Айтакова.**

На секретаря ЦВК обрано т. Єнукідзе.

Сесія утворила Раду Народніх Комісарів Союзу РСР в такому складі: **голова—тов. Риков, заступники голови т. Рудзутак, Орджонікідзе і Шмідт.**

Народній комісар закордонних справ тов. **Чічерін**, народній комісар воєнних і морських справ, т. **Ворошілов**, народній комісар шляхів т. **Рудзутак**, народній комісар пошт і телеграфів—тов. **Антипов**, народній комісар Робітничо-селянської інспекції — т. **Орджонікідзе**, народній комісар праці—тов. **Угланов**, народній комісар зовнішнього і внутрішнього торгу—тов. **Мікоян**, народній комісар фінансів—тов. **Брюханов**, голова найвищої ради народнього господарства—тов. **Куйбишев** і керівник центрального статистичного управління — тов. **Мілютін**.

Сесія обрала на голову бюджетної комісії ЦВК Союзу РСР т. **Чуцкаєва** і доручила президії ЦВК Союзу РСР утворити бюджетну комісію і склад її подати на затвердження чергової сесії ЦВК'у Союзу РСР.

Затверджений урядом п'ятирічний план розвитку народнього господарства Союзу РСР схвалено

Заслухавши доклад т.т. Кржижановського Г. М., і Куйбишева В. В., п'ятий всесоюзний з'їзд рад схвалює затверджений урядом п'ятирічний план народнього господарського будівництва Союзу РСР і ухвалює:

1. Відзначити, що величезні переваги радянської системи господарства й правильна економічна політика *радянської влади*, що грунтується на міцній спілці робітничої кляси з бідняцько-середняцькими верствами села, забезпечили в короткий термін відновлення народнього господарства Союзу РСР вище від передвоєнного рівня і вивели країну на шлях соціялістичної реконструкції. Запропонований урядом п'ятирічний план, як розгорнута програма соціялістичної реконструкції народнього господарства, відповідає генеральному курсові радянської влади на індустріялізацію СРСР, на соціялістичне перебудування села, на подолання капіталістичних і послідовне посилення соціялістичних елементів у господарському ладі країни та на піднесення обороноспроможности Союзу РСР.

Разом із цим, з'їзд із задоволенням відзначає передбачене у п'ятирічному плані рішуче господарське й культурне піднесення відсталих районів і національностей Союзу РСР.

2. З'їзд схвалює енергетичну цілеспрямованість п'ятирічного плану та широку програму електрифікації, що лежить в її основі, і намічає посилення потужности районних електростанцій з 500.000 клвт. на початку, до 3,2 млн. клвт. на кінці п'ятирічки. В повній погодженості з VIII з'їздом рад РСФРР, що затвердив року 1920, з почину т. Леніна, план електрифікації, з'їзд вважає намічені п'ятирічним планом завдання в справі будівництва й поширення 42 районних електростанцій та в справі спорудження навколо потужних електростанцій величезних промислових комбінатів за вирішальну передумову, щоб здійснити план реконструкції народнього *господарства, та щоб успішно здійснити проголошене* комуністичною партією гасло «наздогнати й перегнати техніко-економічною стороною передові капіталістичні країни». З'їзд відзначає, що запроектована в п'ятирічному плані програма соціялістичної індустріялізації, яка виливається в зростанні промислової продукції більше, ніж у два з половиною рази, в посиленні позиції важкої промисловости та в обсязі капітального будівництва що визначається для промисловости своєвартістю в 16,4 мілрд. карб. за п'ятиріччя — цілком відповідає енергетичному настановленню плану ідеї хемізації країни та поставленим у плані завданням реконструкції всіх галузей народнього господарства.

З'їзд доручає особливій увазі та наглядові уряду поставлені в плані і вирішальні для соціялістичної індустріялізації країни виробничі завдання до кінця п'ятирічки: електричної енергії до 22 мілрд кіловат-годин, кам'яного вугілля до 75 мілн. тон, нафти — до 22 мілн. тон, чавуну до 10 мілн. тон, потужного розвитку хемічної промисловости та хемізації країни, зокрема виробництва мінеральних угноєнь понад 8 мілн. тон, загального машинобудування до 610 млн. карб. вартости річної продукції, сільсько-господарського машинобудування до 610 млн. карб. вартости річної продукції та до 53 тис. тракторів.

Що ж до посилення обороноспроможности Союзу РСР, то з'їзд доручає урядові підчас виконання пятирічного плану зжити конкретних заходів, що гарантували б розвиток тих царин народнього господарства, які нерозривно звязані з обороноспроможністю країни.

3. З'їзд особливо схвалює намічену п'ятирічним планом широку програму виживання відсталости сільського господарства, піднесення його продукційних сил цілком відповідно до бурхливого індустріяльного розвитку країни, рішуче подолання глитайської верхівки села та перехід до масового усуспільнення сільсько-господарського виробництва (будівництво радгоспів, колгоспів, машинно-тракторних станцій, хід кооперування, контрактація і т. інш.), що єдино зможе забезпечити вихід багатоміліонним масам бідняцько-середняцького селянства на шлях господарського піднесення та соціялістичної перебудови індивідуального селянського господарства. Потужна підтримка соціялістичної індустрії, що швидко зростає, нові форми виробничої змички міста та села, досвід великих механізованих господарств, широке впровадження машин та хемічних угноєнь, широкий розвиток агрономічних знань, стимулювання піднесення індивідуальних господарств, чим-раз ширше розуміння трудящим селянством прямих вигод від переходу на шлях масової колективізації та кооперування на основі великої машинної техніки—тільки цей шлях забезпечує швидке виживання одвічної відсталости селянського господарства та чим-раз швидше піднесення його продукційних сил.

З'їзд закликає багатомілійонні маси бідняцько-середняцького селянства рішуче підтримати план піднесення сільського господарства, що його намітила комуністична партія і радянська влада, і потужним трудовим сприянням прискорити розв'язання великих завдань соціялістичної перебудови села.

4. З'їзд відзначає запроектовану п'ятирічним планом широку програму транспортного будівництва, засновану на великій реконструкції залізничного транспорту, на новому залізничному будівництві, що забезпечує поширення залізничних колій з 76 тис. кілометрів спочатку до 92 тис. кілометрів наприкінці п'ятиріччя, на рішучому подаланні бездоріжжя шляхом широкого будівництва шосейних та грунтових шляхів і на великому розвитку нових видів транспорту (автомобільного і повітряного).

Одночасно з'їзд доручає урядові переглянути намічену в п'ятирічному плані програму робіт, з водного транспорту для дальшого посилення цих робіт як щодо поліпшення обслуговання теперішніх шляхів, так і щодо дальшого поширення системи річних шляхів з відповідним розвитком судобудування.

Зважаючи на велику недостатність наявних шляхів сполучення проти велетенських просторів країни і що-найважливіших завдань у справі притягнення до народньо-господарського обороту нових районів,—з'їзд вважає намічену програму транспортного будівництва за мінімальне завдання й зобов'язує уряд у процесі виконання п'ятирічного плану використати всі можливості, щоб його перевищити. Разом із цим з'їзд зобов'язує всі місцеві органи радянської влади і закликає всі громадські організації зосередити всі зусилля на боротьбі з бездоріжжям, що гальмує наш господарський розвиток.

5. Розв'язати великі будівельні та виробничі завдання, що їх поставив п'ятирічний план, можна тільки за великого зростання продуктивности праці, за значного підвищення врожайности, за великого зниження собівартости промислової продукції, транспортних послуг, за рішучого зниження собівартости будівництва, тоб-то за більшого поліпшення якісних покажчиків народнього господарства, що забезпечують країні потрібне капіталонагромадження, потрібні запаси харчів і сировини та потрібну ощадність у витрачанні грошевих коштів, сировини, матеріялів і палива. Схвалюючи повнотою намічені в цьому напрямі п'ятирічним планом завдання, з'їзд звертає увагу уряду на потребу створити за допомогою низки заходів такі умови, що гарантують не тільки повне здійснення намічених визначальних для долі народньо-господарського плану якісних покажчиків, а й по змозі перевищення їх. Підвищення технічної озброєности праці, трудове піднесення народних мас, зміцнення свідомої і самовідданої соціялістичної дисципліни, краща організація управління господарством, рішуча боротьба з бюрократизмом, широчезний розвиток соціялістичного змагання фабрик, заводів, окремих залізниць, майстерень, радгоспів, колгоспів окремих і цілих районів у виконанні великих завдань соціялістичного будівництва,—все це разом узяте, повинно забезпечити таке піднесення продуктивности праці в країні рад, яке неприступне капіталістичному суспільству. З'їзд звертається до широких мас робітників, селян, до технічних кадрів народнього господарства, робітників освіти, охорони здоров'я тощо із закликом допомогти своєю активністю, ініціятивою та трудовою дисципліною здійснити ці поставлені планом завдання.

6. З'їзд схвалює намічене планом зростання чисельности робочої сили, що працює в промисловості, і значне зменшення безробіття, поруч корінної реконструкції і раціоналізації промисловости, перехід усіх індустріяльних і транспортних робітників на 7-мигодинний робочий день, значне піднесення реальної заробітної плати і добробуту широких трудящих мас селянської людности, поступову ліквідацію матеріяльної й культурної різниці між містом та селом. З'їзд вбачає в цьому принципіяльну відміну соціялістичного будівництва від шляхів капіталістичної раціоналізації виробництва, що кидає широкі маси трудящих у хронічне безробіття та безпорадні злидні.

З'їзд доручає урядові вжити всіх заходів, *потрібних*, щоб повнотою здійснити відзначені вище завдання п'ятирічного плану в справі піднесення добробуту широких трудящих мас.

7. Відзначаючи, що п'ятирічний план широко поставив завдання культурного піднесення народніх мас, і підкреслюючи, що рішуче й масове культурне піднесення країни, *підготування кваліфікованих* кадрів для всіх галузей народнього господарства та повне використання найновіших досягнень світової науки й техніки—це потрібні умови успішного здійснення п'ятирічного плану, з'їзд доручає урядові відповідними заходами забезпечити намічені планом радикальне оздоровлення умов праці на підприємствах і поширення програми соціяльного страхування, перехід до обов'язкового загального навчання дітей, рішучу боротьбу з неписьменністю, поширення шкільної сітки, дальший розвиток сітки народніх будинків, клубів, ясел, установ народнього харчування, хат-читалень тощо, широкий розвиток професійно - технічної й економічної освіти, широкий і плановий розвиток науково-дослідницьких інститутів і науково-дослідницької роботи, підготування нових і раціональне використання та перепідготування теперішніх технічних кадрів усіх спеціяльностей та кваліфікацій, притягнення кращих закордонних спеціялістів, *широкий розвиток* книжкової справи мовами всіх народів Союзу РСР, широкий розвиток кіно та радіо і здійснення інших культурних заходів, намічених п'ятирічним планом й потрібних для соціялістичної реконструкції народнього господарства.

З'їзд особливо підкреслив *всебічне посилення* боротьби з житловою кризою та обов'язкове виконання запроектованої п'ятирічним планом програми житлового будівництва та комунального упорядкування.

З'їзд закликає всі суспільні організації, професійні союзи, кооперацію то-що сприяти своєю ініціятивою та самодіяльністю розв'язанню величезних завдань культурного будівництва в країні.

8. З'їзд схвалює намічену в п'ятирічному плані фінансову програму, яка виходить з піднесення купівельної сили червінця і нагромадження валютних резервів, збудовану на широкій мобілізації народніх коштів для потреб

V-й Всесоюзний З'їзд Рад

господарського й культурного будівництва. З'їзд доручає урядові і всім органам радянської влади невтомно працювати над дальшим зміцненням режиму економії що-до витрачання народніх коштів і твердої фінансової дисципліни, бо тільки тоді радянська країна зможе здійснити незнане в історії велике індустріяльне будівництво.

9. З'їзд із задоволенням констатує, що п'ятирічний план народнього господарства намічає велике зростання частки усуспільненого сектору у всіх основних фондах країни, охоплення кооперацією, цілком відповідно до кооперативного плану Леніна, 54% кустарної промисловости, до 85% селянських господарств, ще більше охоплення кооперацією робітничої класи, широке будівництво усуспільненого сектору в сільському господарстві (радгоспи та колгоспи), що повинен охопити понад 20 міліонів душ селянської людности і забезпечити під кінець п'ятиріччя коло 43% товарного збіжжя. Все це разом має завдати рішучого удару капіталістичним елементам і забезпечити справжнє панування соціялістичним формам у господарській системі Союзу РСР.

10. Здійснення намічених у плані величезних господарських завдань вимагає напруження всього апарату управління державою і народнім господарством країни.

Особливої ваги набуває в цих умовах розгорнутого соціялістичного будівництва у місті та на селі пожвавлення та зміцнення низових органів радянської влади, — рад та їхніх виконавчих комітетів, а також робота їх у справі здійснення заходів, що виходять з п'ятирічного плану розвитку народнього господарства. П'ятий з'їзд Рад СРСР доручає, отож, урядові Союзу РСР звернути серйозну увагу на забезпечення низових органів влади потрібними матеріяльними засобами та досвідченими кадрами робітників із робітників, наймитів і селян-бідняків та середняків і на дальше планове будівництво низового апарату, притягаючи до його роботи нові міліони трудящих мас, наближаючи його до людности і рішуче усовуючи в ньому всякі бюрократичні перекручення.

11. Трудящі Радянського Союзу пройшли під керівництвом комуністичної партії і радянської влади велику путь переможної громадянської війни і відновлення господарства, зруйнованого війною та капіталістичною інтервенцією, путь боротьби та будівництва, на протязі якої вони нагромадили величезний господарський досвід і висунули нові кадри керівників господарством країни.

П'ятирічний план народнього господарства, являючи собою свідоцтво й результат цього нагромадженого досвіду планового керівництва народнім господарством, відкриває разом із тим нові можливості й потрібує що-найшвидшого розв'язання організаційних завдань, які набувають виключної ваги для забезпечення соціялістичної реконструкції народнього господарства.

З'їзд висловлює тверду певність, що наперекір пороцтвам ворогів та ваганням легкодухих, трудящі Союзу Радянських Соціялістичних Республік подолають труднощі, які стоять перед ними, і, трощачи опір ворожих капіталістичних сил, переможно розв'яжуть великі завдання соціялістичного будівництва.

Голова V з'їзду рад Союзу РСР
М. Калінін.

Секретар V з'їзду рад Союзу РСР
А. Єнукідзе.

Москва, 28 травня 1929 р.

До практичної роботи на полі соціялістичного будівництва

Урочистий випуск артемівців

28-го травня відбувся урочистий випуск 118 курсантів, що закінчили комуністичний університет ім. Артема.

Відкриваючи урочисті збори, присвячені цій події, ректор університету тов. Гальперин, звертаючися до випускників, сказав: «У вашій особі ми даємо партії й радянській владі новий відділ теоретично підготованих ленінців-більшовиків. Ви не техніки, не агрономи, не лікарі, але у вас своя спеціяльність. Ваша спеціяльність — **політичне керівництво господарським, культурним та громадським життям країни. Артемівський університет дав вам цю спеціяльність.**

Сьогоднішній випуск знаменний ще й тим, що в цьому році ми випускаємо 22 чоловіка, які закінчили факультет журналістики. Це —перший кадр газетярів-артемівців. Не хвастаючись, ми можемо сказати, що університет Артема дає партії велику підмогу.

Під довгі оплески збори обирають до президії т.т.: **Чубаря, Любченка, Хвилю, Левика, Гальперина, робітника ХПЗ Зеленського, робітника велозаводу—тов. Кобленца.**

Від імени ЦК КП(б)У з привітанням до випускників звернувся тов. Любченко.

— Наші класові вороги, каже тов. Любченко, атакують нас тепер не в лоб. Вони по іншому ведуть на нас атаку. Вони намагаються пролізти в усі щілини нашого апарату й поширити свій вплив на окремі ланки і партії, і радапарату, одночасно не припиняючи, звичайно, одвертої боротьби. Відбити таку атаку, остаточно подолати глитайсько-непманський вплив можна тільки озброївшись знанням, ясним і правильним розумінням ленінізму.

На випускників артемівців, на ці кадри політичних керівників, ми покладаємо великі надії. Ми тепер посилаємо вас на одну з бойових ділянок соціялістичного фронту—на хлібозаготівлі. Ви поїдете на живу практичну працю, де особливо гостро виявляється класова боротьба. Партія певна, що ви зумієте виконати цю роботу так, як вимагає партія, як цього вимагають інтереси країни.

«Виконати п'ятирічний план, що ми його склали,—каже тов. Чубар,—це не легка справа. Виконання цього плану багато залежить від міри самодіяльности мас, від того, наскільки ми зуміємо мобілізувати мільйони на справу соціялістичного будівництва.

На артемівців припадає завдання—стати за дійсних організаторів мас».

Далі тов. Чубар говорить про завдання артемівців на хлібозаготівельному фронті. Працюючи на селі, треба пам'ятати про класовий зміст політики нашої партії, передати сільському активу знання, здобуті протягом 3-х років навчання, підготувати нові кадри сільського активу з бідноти і середняків.

Більшу частину своєї промови т. Чубар присвячує завданням в царині культурної революції. «Здійснити гасло культурної революції, зліквідувати неписьменність—це найголовніша наша робота. Здійснення цього завдання забезпечить перемогу».

Тов. Чубар закликає артемівців бути твердими ленінцями, дійсними більшовиками повести за собою маси на широкий шлях остаточного закріплення соціялізму.

Робітник ХПЗ тов. Зеленський, вітаючи випускників, сказав: «Ми радо зустрічаємо кожний такий випуск наших пролетарських борців. Ця армія рік-у-рік зростає. **Що більше партійні лави збагачуються на знання, то більше міцнішає в нас певність, що ми, не зважаючи на труднощі, переможемо».**

Робітник Велозаводу тов. Кобленц у вітанні сказав: «Робітники вже засвоїли завдання, що його ставить перед нами партія. До справи соціялістичного змагання втягнено всю робітничу масу. Але село в цій справі дуже відстає. Ідіть туди, товариші артемівці, і виконуйте те, що вам доручає партія».

Від імени випускників на привітання відповідав тов. Калошін.

Артемівці, говорить він, вчились для того, щоб свої знання, одержані в університеті, пристосувати на ділі. Міст від знання до практики ми прокладемо.

Від імени студентів, що закінчили факультет журналістики, на привітання відповідав тов. Нетреба.

Кращою відповіддю на те, як ми виконаємо завдання партії — буде наша практична робота. Ми на кожному кроці зі сторінок газети вчитимемо маси й притягатимемо їх до творчої роботи. Ми запалимо їх ентузіязмом у боротьбі за соціялістичне будівництво.

***

Всі товариші, що закінчили університет імени Артема, виїжджають 29 травня до округ провадити хлібозаготівлі.

Перед виборами до ВУАН

КИЇВ, 29. Сьогодні відбулася загально-міська конференція наукових робітників. Конференція заслухала доклад постійного секретаря академії наук, акад. Корчак-Чепурківського, про участь академії в соціялістичному будівництві. Від імени наукових робітників міста конференція вітає в резолюції зміну статуту академії в справі виборів нових академіків. Новий акт виборів—зазначає конференція,—за участю робітниче-селянських мас, звязує академію з широкою радянською суспільністю і сприятиме науковій роботі ВУАН на користь трудящих. Конференція одностайно обрала 7 представників до поширеної ради ВУАН, що візьмуть участь у виборах академіків.

***

КИЇВ, 29. Через 10 днів закінчується обговорення кандидатур нових академіків. Після цього почнуть працювати особливі комісії за участю представників широкої суспільности. Тепер ВУАН спішно друкує всі матеріяли про кандидатів до академії. Ці матеріяли буде заздалегідь роздано всім виборцям.

***

МОСКВА, 29. 29 травня на засіданні РНК СРСР наркомосвіти України т. **Скрипник** виступив із заявою про те, що Всеукраїнська Академія Наук святкує своє десятиріччя. Потім із докладом про діяльність Академії виступив її президент проф. Заболотний, що підкреслив важке матеріяльне становище Академії. РНК СРСР ухвалила відпустити в цьому році Всеукраїнській Академії Наук на будівництво потрібних їй допоміжних установ 700 тис. карб.

В ЦК НС

КНС на допомогу розвиткові підприємства с.-г. значіння

В окремих районах висувається питання про спільну експлуатацію організаціями КНС та СТВ підприємств с.-г. значіння (кар'єрів, цегелень та ін.).

ЦК НС вважає, що утворювати ріжні господарські підприємства організаціями КНС, щоб безпосередньо їх експлоатувати, є недоцільне. Організаціям КНС не рекомендується ставати на цей шлях, бо тоді зменшиться їхнє громадсько-політичне значіння та вплив на бідноту. Так само тоді можуть відсунутися на задній план основні завдання організації—гуртувати бідноту, підносити громадсько-політичну активність всієї бідноти села та посилювати її ролю в сільрадах, кооперації, т-вах взаємодопомоги та ін.

Організації незаможних селян, на думку ЦК НС, повинні через відповідні органи, з власної ініціятиви, всебічно допомагати економічній відбудові і розвиткові господарств бідноти, притягаючи її до колективізації, виробничого кооперування то-що. Вони повинні виявляти організаційну ініціятиву в утворенні кустарних і промислових артілей, притягаючи до цього, насамперед, нужденнішу бідноту, а не беручись безпосередньо за експлоатацію підприємств.

Що ж до спільної експлоатації КНС та СТВ підприємств сільсько-господарського значіння, то найдоцільніше буде, коли КНС допомагатимуть СТВ організаційно і практично утворювати власні підприємства та орендувати їх, а експлоатувати їх мають безпосередньо СТВ, бо ж відомо, що СТВ, взагалі, свою роботу скеровують на допомогу бідноті.

Тим-то організації КНС, як громадські осередки, повинні через своїх представників в правліннях ріжних організацій здійснювати громадську контролю за правильним використанням усіх сум призначених на розвиток того чи іншого підприємства с.-г. значіння. ЦК НС дав роспорядження місцям найдокладніше пояснити це місцевим КНС і СТВ.

Вчасно зорати толоку

Черговою роботою організації КНС на селі, по закінченні весняної засівкампанії, є здійснити парову кампанію та підготуватися збирати врожай. Заведення ранніх парів відограє велику ролю в справі підвищення врожайности та боротьби з бур'янами. На сільські організації незаможного селянства покладається обов'язок організувати потрібну роботу серед незаможників щодо вчасного заорювання толоки.

Організації КНС повинні здійснити парову кампанію так, щоб не було толоки на всій Україні та щоб її замінили зайнятими та чистими парами. Потрібно в цій справі провести широку кампанію.

Окружні КНС повинні вжити заходів, щоб скасувати складені умови на обробку землі заможними селянами незаможникам за попас на толоці, бо від цього незаможник має великі втрати. Організаціям КНС слід повнотою забезпечити потреби незаможників у реманенті, поширити використання бідняцькими господарствами гною на ланах т. ін. Щоб забезпечити вчасне збирання врожаю в бідняцьких господарствах та щоб не було експлоатації бідноти заможними верствами села, особливого значіння набирає справа організації колективного набування біднотою нових машин для збору врожаю. Слід роспочати нині ж роботу в цьому напрямку.

Підчас соціялістичного змагання повне та вчасне заорювання толоки, внесення гною та мінерального добрива, повне забезпечення бідноти кредитами, реманентом та ін. повинно увійти в умови змагання між окремими КНС. Підчас парової кампанії та підготовки до збору врожаю організації на місцях ні в якому разі не повинні послаблювати роботи у справі утворення з бідноти колективних об'єднань.

Проблема кадрів поліграфпромисловости УСРР *)

(До IV Всеукраїнського з'їзду робітників поліграфвиробництва).

Переходимо до питання про практичні заходи в справі постачання вищої кваліфікованої сили для поліграфпромисловости. На цей день в ССРР є два поліграфічні ВИШ'і: Поліграфічний факультет Московського Художньо-Технічного Інституту й Поліграфічний факультет Київського Художнього Інституту. Поліграфію також обслуговують Поліграфічний відділ Ленінградського Фото-Кіно-Технікуму, Графічний факультет Ленінградського Художньо-Технічного Інституту (кол. Академії) і графічні відділи Харківського та Одеського Художніх Технікумів.

Останні три заклади своїм цілевим настановленням, своєю організаційною структурою та організацією спеціяльного навчання відріжняються від поліграфічних факультетів вищезгаданих інститутів: коли Поліграфічний факультет ВХУТЕІН'у й КХІ мають своїм завданням підготовляти художників—поліграфістів, організаторів поліграфвиробництва, присвячуючи приблизно однакову увагу мистецькому і технічному моментам, то Графічний факультет Ленінградського Інституту й графічні відділи Харківського та Одеського Технікумів зосереджують увагу більше на чисто графічних моментах, готуючи художників оригіналістів, художників-граверів та оформлювачів книги.

Є тенденція зосередити вищу поліграфічну освіту для всього Союзу в Москві в одному якомусь закладі, використавши для цього якийсь ВИШ, хоча б і Поліграффак ВХУТЕІН'у, або заснувавши новий окремий поліграфічний інститут. Коли взяти на увагу основні тенденції радянської національно-культурної політики, то важко сподіватися, щоб така думка утворювати всесоюзний осередок вищої поліграфосвіти знайшла собі визнання. Є ідея заснувати на Україні Поліграфічний Інститут, що його цілеві завдання й структура ще не ясні, але очевидно, ухил буде в бік технічний.

От нам і хочеться спинитися на тому, якого типу (чи типів) мусить бути поліграфічний ВИШ, і висловитися з приводу територіяльного моменту. Що до типу ВИШ'у, то ми вважаємо, що для підготовки економістів-поліграфістів, хеміків-поліграфістів та інженерів-механіків-поліграфістів треба скористатися з ВИШ'ів і технічних ВИШ'ів, що існують на Україні, створивши в них відповідні для цього умови. Поруч цього треба подбати про підготовку художників-поліграфістів організаторів виробництва та художників-оригіналістів, поклавши це завдання так само на відповідний інститут, а також треба подбати й про підготовку вузьких спеціялістів (цехового характеру), поклавши останнє на відповідні технікуми.

Така постановка справи розв'язує наперед і моменти територіяльні. Що до міста, де підготовлялися б економісти-поліграфісти, інженери-механіки й хеміки, то тут можна спинитися або на Харкові, або на Київі. Ми дозволили б собі висловитися за Київ, беручи на увагу те, що в Київі відповідніша виробнича база і, подруге, в Київі ж відповідніші умови для ознайомлення цих інженерів з принципами мистецько-технічного оформлення поліграфічної продукції. У справі ж підготовки художників-поліграфістів і художників-оригіналістів ми категорично висловлюємося лише за Київ, де є Художній Інститут з поліграфічним факультетом; треба було б тільки реорганізувати й поширити цей факультет, використавши для цього ті матеріяли, що їх він розробив ще в минулому році.

Вважаємо, що Харків не має ніяких даних, щоб претендувати тут на якусь конкуренцію. Харків може дати багаті матеріяльні ресурси для збудування в себе нового Поліграфічного ВИШ'у з ріжними відділами, але він поки що ніяк не спроможеться на підведення під такий ВИШ тієї мистецько-культурної бази, що є в Київі. На особливу користь Київського Поліграффаку стає те, що він є в складі саме Київського Художнього Інституту, який, в наслідок певних історичних передумов, являє своїми 5 факультетами з 10 відділами безсумнівний осередок культури образотворчого мистецтва на Україні. Значіння цього моменту подвоюється, коли ще взяти на увагу, те що КХІ стоїть напередодні реорганізації в Українську Академію Мистецтв, що забезпечуватиме не тільки вищу мистецько-технічну освіту, а й наукову роботу в ріжних ділянках просторових мистецтв.

Питання про реорганізацію КХІ в Академію ухвалив Х-й З'їзд КП(б)У. З реалізацією цієї постанови ми матимемо такий масивний комбінат, що перебування в його складі якої-небудь складової частини імпонуватиме всіма сторонами. Комбінатний тип ВИШ'у ми вважаємо за співзвучний ідеї політехнізму. «Подібно до системи народнього господарства», каже з приводу цього проф. А. Г. Готалов-Готліб (Шлях Освіти, № 1—2, 1929 р.), «де правильний шлях лежить у створенні широких об'єднань, трестів, комбінатів, синдикатів, так само в системі народньої освіти за вищу форму слід визнати об'єднання під загальним проводом ріжних видів ВИШ'ів. Великі американські університети (Каліфорнійський, Колумбійський та ін.), без сумніву, далеко вищі за европейські прототипи, у зв'язку з чим автор визнає «не лише за нормальне, а й бажане об'єднання в нас кількох інститутів, особливо на базі споріднених дисциплін (напр. ІНО й ІНАРГОСП), що своєю цілокупністю склали б політінститут «із відповідними секторами, факультетами й відділами». Вбачаючи не тільки в майбутній Академії, а й у теперішніх КХІ всі ознаки такого комбінатного ВИШ'у, ми висловлюємося не за той індивідуальний «одрубний» тип ВИШ'у, що його накреслюється в харківських проектах, а за КХІ.

Треба, нарешті сказати що на київський шлях у справі місця перебування поліграфічного ВИШ'у стали посередньо й київський VIII Окрз'їзд союзу Друкарів, і Київська ОРПС, і Київська конференція молоди поліграфвиробництва й навіть Всеукраїнська Конференція друкарів 1928 року—коли всі вони висловилися за доконечну потребу заснувати поліграфічний робфак при поліграфічному факультеті КХІ.

Щодо підготовки вузьких спеціялістів поліграфії (цехового порядку) то ми вважали б так само за зайве відкривати для цього будь які нові технікуми, а краще, на нашу думку, покласти таке завдання на графічні відділи Харківського й Одеського Технікумів, відповідно їх (відділи) реорганізувавши.

Відзначивши ті небезпеки що трапляються на шляху розв'язання нашого тематичного питання, ми вважаємо, що найбільше до цих небезпек спричиняється те, що ці питання розв'язується абстрактним, академічним способом. Звичайно, не можна очікувати, щоб з'їзд друкарів розв'язав це питання остаточно, охопивши його у всій повноті, скільки це питання не стоїть самостійно на порядку денному. Проте з'їзд мусить звернути серйозну увагу на справу підготови вищої кваліфікованої сили й зажадати, щоб відповідні органи перш ніж вживати якихось організаційних заходів у цій справі, докладно її обговорили, спочатку в низових відповідних організаціях, а потім на спеціяльно скликаній для цього конференції представників від підприємств та союзів з обов'язковою участю поліграфічного факультету КХІ.

ІВ. ВОЛЯНСЬКИЙ.

*) Закінчення. Почат. див. «Вісті» 29-V.

За чітку класову лінію в літературі

(На Всеукраїнському з'їзді ВУСПП)

«Літературна газета», що її видає ВУСПП в Києві—це безперечно значний чинник на літературному полі; «Літературна газета» дбає за чистоту і чіткість класової лінії в літературі,

— Історія «Літ. газети» звязана з історією пролетарської літератури за останні 3 роки,—каже доклядач в цьому питанні т. **Коваленко.—Основне завдання газети — різка непримиренна боротьба з націоналістичним блоком.** Проти нас писали памфлети наші вороги,—отже і ми переходили в атаку проти них.

Безперечно, в нашій роботі були й хиби,—але основні наші позиції були правильні.

Який характер мала «Літ. газета»? Торкаючись цього, т. Коваленко каже, що в ній боролися 2 тенденції—газетна й журнальна. Часто-густо в «Літ. газеті» вміщувалися великі теоретичні статті, що більше лічила б журналові, ніж газеті.

Торкаючись хиб «Літ. газети», т. Коваленко каже, що **траплялися випадки недооцінки наростання ідеологічної боротьби,** зокрема з ВАПЛІТЕ. На думку доклядача, включати попутників до ВУСПП треба обережніше, а кадри нових пролетарських письменників слід брати з лав молодняку. «Літ газета» в звязку з цим ставить питання про учеництво не в абстракції, а цілком конкретно.

— Ми боролися на 2 фронти—проти русотяпства і проти українотяпства. **І в дальшій своїй роботі ми повинні витримати чітку ясну лінію класової пролетарської організації.**

**

Жваві, гострі, іноді занадто різкі дискусії на доклади т.т. Микитенка, Коваленка і Рабічева перетворилися в літературну полеміку між ВУСПП'ом та інш. літературними організаціями, а також між окремими ВУСПП'івцями в питаннях практичної роботи ВУСПП за звітний час.

Основною проблемою, що викликала найжвавіші і найгостріші суперечки,—була, звичайно, **місце ВУСПП'а серед інших літературних організацій,** зокрема «Нової генерації», «Молодняка», «Плуга» та інш.

— ВУСПП повинен детально вивчити те, що є коло нього, знати, що являють собою інші літературні організації, — каже представник «Нової генерації» т. **М. Семенко.**— Зокрема, до «Нової генерації» не можна ставитися зі сміхом, як ставляться міщане.

Декларувавши основні принципи «Нової генерації», тов. Семенко пропонує **соціялістичне змагання між ВУСПП'ом і «Новою генерацією» на кращу творчість.**

Питання про взаємини з «Новою генерацією» взяло багато часу. Гостро критикував «Нову генерацію» представник ВОАПП т. **Сутирин.**

— В РСФРР є аналогічна «Новій генерації» організація лефівців. Обидві організації народилися в наслідок однакових соціяльних причин. Вони можуть тільки виконувати першу частину своєї програми—деструкція (руйнація),—і коли це торкалося минулого, ми були з ними. **А ось «конструкцію», себ-то будівництво нового, російські і українські лефівці не можуть здійснити.**

Ту ж проблему взаємин з іншими літ. організаціями ставлять т.т. **Сухино-Хоменко й Пилипенко.** Перший говорить про потребу змінити відношення ВУСПП'у до попутників, притягти їх ближче до пролетарської літератури. А. т. Пилипенко, висуваючи питання про потребу конче утворити федерацію радянських письменників, одночасно каже, **що не можна підміняти пролетарську літературу організацією пролетарських письменників (ВУСПП'ом).**

— Чимало пролетарських письменників є за межами ВУСПП. ВУСПП має право боротися за гегемонію, але **водночас треба інакше ставитися до інших угруповань, зокрема до «Нов. Генерації», «Авангарду»** тощо.

З відповіддю на це виступив т. **Кириленко.**

— Неправильне твердження, ніби ВУСПП нетактовно ставиться до попутників: ми їх запросили на цей з'їзд, а вони й не прийшли. **Є ще багато фактів, що свідчать за нетактовне відношення самих попутників до організації пролетарських письменників.** Отже, є і попутники і «попутники».

Що до «Нової генерації», то **думка т. Семенка про змагання і блок цілком правильна;** «Нова генерація»—дружня нам організація і з нею треба договоритися.

Водночас т. Кириленко відзначає чимало хиб в діяльності окремих філій ВУСПП'у на місцях, що іноді перекручували єдину лінію ВУСПП'івської організації.

**

Слід також відзначити полеміку ВУСПП'у з «молодняківцями»: т. **Шмигельський** навів факти про те, що в «Молодняку» часто-густо трапляються випади проти ВУСПП'у, нередні «Молодняка»—співзвучної ВУСПП'ові організації. У відповідь на це представник «Молодняка» т. **Усенко,** вказує, що «Молодняк» поставляє для ВУСПП'у нові кадри, дає своїх «старих молодняківців» ВУСПП'ові, але водночас він залишає за собою право критики і самокритики.

Із інших виступів слід відзначити виступ представника «Нової генерації» т. **Полторацького, що поставив питання про взаємини з ВУСПП'ом на практичний грунт—запропонував обрати спільну комісію для виробки спільної платформи роботи.**

В дискусіях почесне місце займали і внутрі-вуспп'івські питання: в цій галузі промовці відзначали потребу ставити гостро й руба питання про кадри,—т. **Кириленко** відзначив, що **за 5-тиріччя треба дати зріст числа авторів на 220%,—отже проблема ця дуже серйозна.** Відзначалося і окремі хиби в роботі як секретаріяту ВУСПП в центрі, так і окремих філій ВУСПП (в Київі, Одесі, Миколаїві).

Зокрема де-які промовці вказували на недотримання секретаріятом ВУСПП'у чіткої класової лінії, коли він згодився взяти участь в «Літературному ярмаркові»; **оплесками зустрів з'їзд пропозицію т. Коваленка (в прикінцевому слові) вийти з «Літ. ярмарку», і заяву т. Микитенка, що ВУСПП ще до з'їзду вирішив це зробити.**

**

В прикінцевих словах т.т. **Рабічев, Коваленко і Микитенко,** відповідаючи на запитання членів з'їзду, вказували, що соціяльне замовлення робітничої класи пролетарські письменники повинні повнотою виконати. Що до змагань, то т. Коваленко визнав за можливе змагатися з дружніми організаціями—«Нова генерація», «Молодняк» і «Плуг».

Прикінцеве слово т. Микитенка підсумувало наслідки двохденної дискусії.

— ВУСПП значно виріс, — твердження представників «Нової генерації», **що ВУСПП стоїть на місці, неправильні. Але нам треба ще багато вчитися, щоб опанувати основні прийоми літературної роботи.** І тому має рацію пропозиція організувати літературну консультацію.

Наприкінці промовець зазначає, що ВУСПП завжди стояв за утворення федерації радянських письменників і цей погляд підтримує і нині.

Торкаючись питання про участь ВУСПП'у в «Літ. ярмаркові», т. Микитенко каже, що **ВУСПП прагнув вплинути своєю участю в «Ярмарку» на інших літераторів, що брали участь в ньому, але з цього нічого не вийшло: тому ВУСПП вирішив вийти з редакції «Літ. ярмарку»,** бо там панує блазенство, самореклама тощо, що не личить пролетарському письменству.

**

З'їзд обрав комісію для розроблення резолюції на доклади т.т. Микитенка, Рабічева й Коваленка в складі т. т. **Савченка, Ів. Ле, Клочча, Первомайського, Апчука, Миколи** та доклядачів.

Обрано також паритетну комісію для вироблення практичних пропозицій, що до спільної роботи ВУСПП'у з «Нов. генерацією» в складі т.т. **Сухино-Хоменка (голова), Кулика, Терещенка і Рутера з ВУСПП'у, Семенка, Полторацького і Сотника — з «Нової генерації».**

Загальний висновок з дискусій:—**ВУСПП, як організація пролетарських письменників, стоїть твердо на засадах класового пролетарського письменства, цілком готовий співробітничати з іншими літературними організаціями, що їхня лінія не суперечить позиції ВУСПП'у, і водночас готовий до гострої боротьби з класово-ворожими виявами в українській літературі.**

Хроніка з'їзду

— Вчора на ранковому засіданні з'їзд заслухав доклад т. **Коряка** про українську радянську літературу в процесі художнього самовизначення. Докладний звіт про це дамо в черговому номері «Вістей».

— Крім вже оголошених у «Вістях» привітань з'їзд одержав привітання від студентської конференції читачів «Красного студента» й «Студента революції» та від пролетарів Зінов'ївщини, що подарували з'їздові 200 передплатників органу ВУСПП'у «Гарт».

— З'їзд заслухав привітання т. **Буачидзе** від пролетарських письменників Грузії та Закавказзя і т. **Садоф'єва**—від літературної групи журналу «Звезды» та ленінградського союзу пролетарських письменників. Обидва промовці відзначили велику ролю української пролетарської літератури, значне її зростання за останній час та потребу ближчого ознайомлення літературних пролетарських організацій всіх країн Радянського Союзу.

ПОПРАВКА.

В № від 28 травня (у звіті про з'їзд ВУСПП) в промові т. Кулика замісць слів «відбити наступ буржуазної стихії», слід читати «повести соц. наступ на буржуазну стихію та подолати її опір».

П'ятирічний план видавничої та книготорговельної діяльности на Україні

(НА З'ЇЗДІ РОБІТНИКІВ ПРЕСИ).

Немає сумніву, що питання культурного будівництва в епоху реконструкції народнього господарства набуває надзвичайно важливого значіння і мусить займати одно з перших місць в плянах соціялістичного будівництва. Це відзначила також і 2-га всеукраїнська партійна конференція.

На особливу увагу заслуговує видавнича діяльність. Вона мусить бути, заявляє в своєму докладі член колегії Наркомторгу т. Агуф, одним із основних чинників переведення національної політики партії, сприяти найбільшому розвиткові української соціялістичної культури, політичному і культурному вихованню в дусі марксизму й ленінізму українських робітників та селян.

Радянська влада всебічно допомагає творити українську соціялістичну культуру. За час пролетарської революції на Україні *українських книжок* видано майже в чотири рази більше, ніж за 120 років усієї попередньої доби української літератури. Ще більші завдання стоять перед українськими видавничими організаціями в найближчому п'ятирічі. Темп розвитку української видавничої продукції має бути куди більший ніж в РСФРР, бо ми мусимо поповнити основний капітал української культури, видати чимало таких книжок, що їх давно багато в РСФРР. Досі у нас немає ще повного видання творів Леніна, енциклопедії, недостатньо видається технічна, наукова література. Зростання попиту на українську книжку вимагає від видавництва енергійнішої роботи в найближчому п'ятиріччі.

Відповідно до цього комітет в справах друку при Наркомторгові накреслив попередній п'ятирічний план розвитку видавничої та книготорговельної діяльности на Україні.

Книжкова продукція за відбитками зростає майже в чотири рази, за тиражом в 3,3, журнали в 3,6 та газети в 2,5 рази, порівнюючи з біжучим роком. Особливо має збільшитися видання книжок з обсягу техніки та сільського господарства, економіки, соціяльної політики, літературознавства, красного письменства та ін. Перш за все комітет подбає про збільшення видань масової популярної літератури для робітників і селян.

Література українською мовою, що торік в загальному видавничому плані книжкової продукції складала 54%, наприкінці п'ятиріччя збільшується за назвами до 80%, за тиражом і відбитками до 85%. Ціни на книжки повинні зменшитись за п'ятиріччя не менш, як на 30%.

Зростатиме також сітка газет, головним чином, за рахунок багатотиражних заводських газет. Число їх збільшиться з 124 до 220 газет.

Чи не найгірша справа на Україні з виданням масових робітничих, селянських, технічних популярних журналів. Через те план намічає збільшити їх кількість в 3,6 рази.

Сітка видавництв залишається майже незмінною, але комітет гадає ще більше їх тіпізувати. ДВУ тільки має залишитись універсальним видавництвом. Намічається організувати техніко-видавництво та окреме видавництво радянської енциклопедії.

Окремо стоїть питання про реорганізацію газетних видавництв. Наша думка—як найскоріше утворити єдиний господарський видавничий апарат, єдиний апарат для розповсюдження газет, що дасть можливість заекономити не одну тисячу карбованців.

На протязі найближчих років буде книжковий торг. На думку комітету, розповсюдження книжки на селі та по округах треба передати, в основному, кооперації. Всі видавництва, що працюють поза межами України повинні розповсюджувати свої книжки тільки через українські видавництва.

Основною передумовою здійснення накресленого плану зросту видавничої продукції, це забезпечення видавництв папером та друкарнями. Вже в цьому році українські видавництва зустрілись з недостачею паперу. Накреслені плани розвитку паперової промисловости і затверджені урядом безумовно доведеться переглянути і значно їх збільшити. На Україні слід побудувати кілька паперових фабрик, щоб заощадити міліони карбованців на транспортування з північних районів РСФРР.

Поширення видавничої діяльности вимагає також певної реконструкції друкарської промисловости, отже і в цьому напрямку потрібні найскоріше практичні заходи.

Останнє, на що треба звернути увагу—це про кадри авторів, редакторів, видавничих та книготорговельних робітників.

Виробниче навчання в Донбасі

Броня й гірнопромучі, як джерела для постачання кваліфікованих робітників

Дальший розвиток вугільної промисловости Донбасу багато залежить від правильної підготовки нових кадрів високо-кваліфікованих робітників.

А тим часом, як виявили інспекторські обслідування, більшість рудоуправ не приділяють достатньої уваги справі гірничої профосвіти. Ще й досі кваліфіковану робочу силу готують без плану, шкільні заклади часто-густо готують не ті кваліфікації, що потрібні рудоуправам, кошториси на профосвіту на місцях зменшуються, ще не всюди створено сприятливі обставини для виробничої роботи гірнопромучів.

Вважаючи подібне відношення до надзвичайно важливої справи підготовки нових кадрів робітників за цілком недозволене, правління Донвугілля запропонувало рудоуправам під особисту відповідальність завідувачів відділів економіки праці негайно провести цілий ряд заходів

Рудоуправи повинні організувати теоретичне навчання всіх підлітків, що перебувають у броні й не охоплені гірнопромучами. Треба негайно закупити підручники для гірнопромучів і профкурсів. Не пізніше, як в місячний строк всі рудоуправи повинні виділити механізовані дільниці для виробничого навчання. Ці дільниці повинно цілковито устаткувати механізмами, врубовими машинами, конвейєрами.

Донвугілля пропонує негайно перерозподілити членів гірнопромучів між відділами з таким розрахунком, щоб на підземному гірномеханічному відділі навчалося не менше 45% усіх учнів, а на поверховому — не більш, як 25%.

Після літньої перерви всі рудоуправи повинні відремонтувати шкільні приміщення, гуртожитки і кватири викладачів. В разі потреби місця повинні виділити додаткову площу під гуртожитки для учнів.

Наприкінці, Донугілля пропонує негайно збільшити число охочих на курсах техніки безпеки.

Без проектів і досліджень не закладати нових шахт

На протязі п'ятиріччя гірнича промисловість Донбасу збільшує свій видобуток до 53 міл. тон, або в два рази більше ніж у цьому році. Таке завдання вимагає від гірничих організацій особливої уваги до нового будівництва, скільки видобуток вугілля на старих шахтах наприкінці п'ятиріччя не тільки не поширшиться, а навпаки зменшиться на 14-15%. Щоб виконати таке величезне виробниче завдання, Донбас мусить щорічно закладати не менш 10-12 нових великих шахт, мусить вже тепер почати реконструкцію нині діяльних шахт.

Розгортання нового шахтного будівництва йде надто повільно. Донвугілля ніяк не може закінчити закладених два роки тому нових шахт. Для деяких шахт ще досі немає потрібних проєктів.

В 28 р. у Рутченківському рудоуправлінні закладено нову шахту № 22. Було зроблено відповідні підготовні роботи, пройдено навіть 13 метрів, витрачено 200 тис. крб. на закладення шахти. Тимчасом ще й досі остаточно не розв'язано питання, чи продовжуватиметься прохождення цієї шахти, чи ні. Будівельні роботи поки що припинено.

В цьому ж самому Рудоуправлінні в 27 р. почали прохождення шахт 17-17 біс. Роботи провадились без проекту. Лише в цьому році будівельний комітет розглянув їх і остаточно затвердив. Деякі фахівці заявляють, що шахти закладено в неправильному місці. Попередніх геологічних робіт не було.

На Рутченківці відновлено прохождення закладеної ще перед війною шахти № 29. Відновчі роботи провадились без проєктів, а потім виявилися хиби в будівництві. Шахту цілком зайво поглиблювали, через що вона почала працювати на два роки пізніше.

У Буденівському рудоуправлінні закладено шахту № 6 без проєктів і без попередніх геологічних розвідок. Рудоуправління проходить тепер ще дві шахти № 16-17, але роботи недостатньо організовано, надто повільно і разом з тим—дорого. На одній з цих шахт — № 17 собівартість вугілля за проектом, не зважаючи на повну механізацію виробничих процесів, має бути дорожче, ніж на старих шахтах.

У Сталінському рудоуправлінні в 26 р. закладено нову шахту «Нова Смолянка», але через брак геологічних розвідок роботи припинились в 27 р. На закладення шахти витрачено 497 тис. крб. Дехто з фахівців заявляє, що шахта розташована неправильно.

Таких фактів неправильного закладання нових шахт Донбасу чимало, вони свідчать, що правління трестів Донвугілля і Південсталя не надають належної уваги новому будівництві. Дуже важливе питання—це геологічні маркшейдерські роботи на Донбасі. Донвугілля збільшив асигнування для цієї мети, але вони ще надто недостатні. Відчувається брак геологів, деяких інструментів. Не менш важлива справа — прискорення проектування нових шахт, забезпечення їх новим технічним устаткуванням, зокрема врубовими машинами. Про все це слід подумати заздалегідь.

Промисловість виконує експортні плани

Промисловість цілком задовільно впоралась у першому півріччі з експортним завданням. За 6 місяців вивезено з України харчових продуктів на 24 міл. крб. (на 8% більше першого півріччя минулого року), вугілля руди, каолінів, глини лабрадору та інш. копалин на 7 міл. крб. (88% проти першого півріччя минулого року), лісних виробів на 1 міл. кр. (на 10% більше) та інш. промислових виробів на 3,350 тис. крб., або на 3% більше першого півріччя 27-28 року. Питома вага промислового експорту в загальному плані експорту України збільшилась з 35% до 55%.

Найкраще йде експорт гірничих копалин—вугілля, руди соли, коаліну, з другорядних виробів — кондитерських, косметичних, клею, жому, меляса, стільців.

Але промисловість не використала ще всіх своїх можливостей, ще багато цінних виробів, що на них немає у нас особливого попиту, можна вивозити за кордон. Це особливо торкається другорядних експортних виробів. Зараз ВРНГ намічає організувати акційне товариство для розроблення рідких цінних рудних родовищ, що їх копалини користуються великим попитом за кордоном.

ВРНГ опрацьовує зараз план розгортання експорту в майбутньому році. Загальний план експорту намічається збільшити рівняючи з біжучим роком на 37%. Особливу увагу буде звернуто на експорт другорядних виробів, вугілля, руди, порцелянових виробів. Щоб здійснити накреслений план, ВРНГ намітила витратити на нове капітальне будівництво, що має переважно експортне значіння 5 міл. крб. Особливо буде розгорнуто виробництво граніту, порцелянових виробів. ВРНГ будуватиме три крохмально-паточні й три деревообробні заводи та сушарні для дробин і барди.

Велику увагу буде звернуто на поліпшення якости експортної продукції, пристосування її до закордонних стандартів, на належне пакування і своєчасне відрядження.

Під контролю мас

Сумна історія

Селяне Потіцького району Кремінчуцької округи добре пам'ятають кол. полковника Малінєвича та його дружину пані Людмилу Миколаївну. Селяне пам'ятають, як підчас денікінського розгулу на Україні Малінєвич, ретельно обороняючи «єдину неділиму», люто знущався над ними. Характерний випадок трапився з кустарем Богданом. Одна пані офіцерша, побачивши в цього кравця добру сукню, взяла її собі. Коли Богдан лише попрохав не брати його власности, пані страшенно обурилася і... перепало тоді кравцеві від Малінєвича так, що він вже добре знав, що то значить не поступитися панам. А ось селянин Бережний. Йому теж добре перепало за те, що дуже вільно дебатував питання про наділи земельні. В цьому ж селі Піщаному Малінєвич мав добру садибу, де що-вечора влаштовувались п'яні оргії, то що.

**

Минуло кілька років. Денікін та вся його зграя разом з кол. полковником Малінєвичем вчасно намазали п'яти з Країни Рад. З полковником втікла і пані полковничиха. І в Піщаному вже не тільки Бережний, а всі селяне вільно обговорюють і вирішують справи перебудови сільського господарства на нових соціялістичних засадах. Вони що-дня збираються біля великого будинку, кол. місця панської розпусти, де зараз міститься РВК, Нарсуд та інші радустанови. Але, ось, несподівано, на цей будинок одержав Нарсуд позов до Кохнівського РВК. Позов подавала саме кол. пані полковничиха Малінєвич. Вона вимагала виселити всі радустанови і повернути їй будинок.

Нарсуд відмовив у позові. Малінєвич звернулася до Найвищого Суду УСРР. Найвищий Суд (4/8 1925 року) теж відмовив. Малінєвич подає прохання Голові ВУЦВК. 10-VIII-1925 року ВУЦВК цю справу доручає вирішити Наркомвнусправ. 21-VIII-25 року Наркомвнусправ, відмовляє в проханні денаціоналізувати будинок.

Як бачимо: Нарсуд—Окрсуд—Найвищ. Суд, ВУЦВК НКВД—всі зупинилися з справою дружини ворога Радянської Влади, і всі—відмовили. Після цього, здається, треба було б, коли не гнати вже з наших установ цю пані, то, принаймні, назавжди припинити справу. Та на велике диво сталося зовсім інше. Мала Президія ОВК (Протокол № 8) **запропонувала Кохнівському РВК дати Малінєвич Людмилі Миколаївні в її будинку кватиру з двох кімнат.** Дарма, що РВК, РПК та селяне протестували. Протести не допомогли.

Згодом Піщанська сільрада перейшла до Потіцького РВК, і Малінєвич, звертається до президії вже нового РВК, щоб їй повернули весь будинок. РВК відмовив. Тоді Малінєвич—до ОВК. ОВК надіслав на «місце злочину» спеціяльного представника. Місцева влада доводить всю безглуздість повернення будинку кол. пані, але (це вже після постанови дати лише кватиру) **Малінєвич одержала будинок.** І... коротко: зараз в цьому будинку живуть кол. пані Малінєвич та піщанський піп. І знову тут—«весело», реставровано притулок відпочинку наших ворогів.

— Селяне здивовані, — закінчують свою скаргу селяне Х. і Н.—Вони обурені цією сумною історією. Адже ж виселено наш комітет і наш пролетарський суд для того, щоб задоволити наших ворогів.

Кременчуцький Окр.РСІ! Передаючи цю скаргу піщанських селян, з свого боку прохаємо тебе: **негайно втрутитися до цієї таки справді сумної історії.**

Ізмаїл Атай.

Кол. генерал намагається

Великий поміщик, голова Мелітопільського т-ва взаємного кредиту, кол. статський совітник Ан. Казимир. Маньківський, коли прийшли більшовики евакувався до Криму. Коли і Крим заняло радянське військо, то кол. статський совітник вирішив пристосуватися, і якимсь чином дістав свідоцтво про роботу в установах Наркомзему Крима з дня революції. На підставі такої посвідки гр. Маньківський 13-V-25 р. подав до Симферопільської Окрстрахкаси прохання про зачислення його в інваліди праці і бажану книжечку пенсіонера Симферопільської страхкаси Маньківський одержав. Скучивши за рідним гніздом, кол. пан Маньківський у жовтні 1926 р. повернувся до Мелітополя і звернувся до Мелітопільської окрстрахкаси з проханням відновити його на пенсію. **Відповідальний секретар Окрфілії союзу харчовиків т. Соколов листом за № 1384 прохає Мелітопільську окрстрахкасу призначити гр. Маньківському посилену пенсію.**

9 серпня 1928 р. Мелітопільська окрстрахкаса відмовила кол. генералові в пенсії. Пан Маньківський скаржиться до Головсоцстраху України на «явно несправедливі дії» окружної страхкаси. Головсоцстрах вимагає від Мелітопільської страхкаси всю справу на перегляд. 29-Х-28 р. окрстархкасі справу було повернуто з пропозицією переглянути її знову, встановивши «трудовий» стаж кол. совітника. З Харкова наказують, **і Мелітопільська окрстрахкаса скликає спеціяльну комісію, щоб встановити «трудовий» стаж кол. пана совітника.** Колегія ж Мелітопільської ОкрРСІ після докладного ознайомлення зі справою, визнала збочення з класової лінії як деяких робітників Головсоцстраху так і зокрема громад. Соколова й передала справу Прокуратурі Республіки та зокрема звернулася до ОРПС з проханням вжити заходів до «лікування» жалісливого секретаря Соколова, а саму справу широко висвітлити в пресі. Сподіваємося, що Маньківський не знайде вже собі оборонців, таких, як Соколов, або когось з Головсоцстраху, і намагання кол. генерала визискувати робітничу селянську державу, які він колись визискував селян та робітників, дістануть рішучу і єдину на завжди відсіч.

П. Похмурий.

„Батьківські порядки"

У с. Решетилівці (на Полтавщині) з давніх давен розвинуто вишивальний, ткацький та килимарський промисли. Тут є кустарно-промислове т-во, що об'єднує 1.200 кустарок, та відома учбова ткацька майстерня.

Справа ніби поважна, але комусь то із Вукопромкредитсоюзу заманулося доручити керування цією майстернею 68-річному дідові Рудченкові.

Рудченко завів у майстерні такі, як він пояснює, «батьківські порядки», що майстерня являє собою не учбовий заклад, а хто зна що. Рудченко очевидно вважає за «порядки» і те, що намагався зґвалтувати ученицю і те, що до його рук прилипли 300 крб. грошей й ін.

Які ж насправді порядки в т-ві і в майстерні? Бухгалтерію запущено за 6 місяців, ніхто не знає фінансового стану; оборотних коштів немає, з швачками не розраховувалися по 2 і по більше місяців, от чому день-у-день до канцелярії т-ва звертаються групи кустарок з вимогою заплатити за роботу. На складах т-ва затоварювання. Там лежить текстильної сировини на 45 тис. крб. зокрема для ткацтва на 28 тис. крб., себ-то на 2—3 роки роботи. Нещодавно з Вукопромкредитсоюзу одержано ще 90 пуд. сировини, що її, як зайву, довелося повертати до Харкова.

Таке становище розладжує справу розвитку цих промислів та компромітує саму кооперацію. Коли не вжити негайних заходів до оздоровлення атмосфери в майстерні та т-ві, то хто зна чи пощастить зберегти надалі цей заклад, що працює на експорт.

Ю. Хіль.

IV Всеукраїнський з'їзд друкарів

На вечірньому засіданні 29 травня IV всеукраїнський з'їзд друкарів вислухав звітний доклад ВУК. Докладач голова ВУК робітників поліграфвиробництва тов. Живаго зазначив, що виконуючи постанову III всеукраїнського з'їзду друкарів про оздоровлення поліграфічної промисловости, ВУК приділив, цьому питанню багато уваги. Між іншим, докладач зазначив, що співвідношення між зростанням продуктивности праці та із збільшенням зарплати в поліграфічній промисловості України свідчить про цілком добрий стан. **За минулий господарський рік зарплата збільшилася на 4,6%, випуск продукції на 1 робітника збільшився на 9,7%.** В звязку з паперовою кризою трохи збільшилося безробіття серед друкарів. Треба сказати, що організація друкарів не вжила достатніх заходів до боротьби з безробіттям, слабо провадили роботу щодо перекваліфікації безробітних. Низові організації також не віддали достатньої уваги самокритиці, часто-густо ставлячись до неї, як до чергової кампанії, формально.

Далі з докладом виступив голова Всеукраїнського бюра секції робітників преси тов. Невельський. Він зазначив, що спостерігається деяка відчуженість між організаціями друкарів та секціями робітників преси, що входить до них. Треба вжити всіх заходів до того, щоб цієї відчужености не було і щоб між **усим союзом друкарів та секціями журналістів встановився щонайтісніший органічний звязок.**

Журналісти повинні посилити самокритику на підприємствах преси, організувати соціялістичне змагання між газетами та друкарнями тощо. Одному з найпекучіших питань—відготуванню кваліфікованих журналістських кадрів, а також кадрів видавничих робітників, в роботі союзу не віддано досить місця.

Далі виступив представник ЦК союзу поліграфвиробництва т. Пантелеєв, що познайомив з'їзд з результатами обслідування Української організації друкарів, що його здійснив центральний комітет друкарів. В результаті обслідування встановлено низку досягнень у роботі ВУК поліграфвиробництва: поліпшилося керівництво окружними організаціями, друкарі ведуть перед у зменшенні видатків на апарат, збільшено допомогу безробітним, більше стало клубів. Поруч цього, в роботі ВУК є чимало великих дефектів. До них належать: **недостатнє вкорінення самокритики, низка порушень профспілкової демократії,** не виконано директиви про перенесення центру тягару профспілкової роботи до цеху.

Оборона Республіки

Рупор червоноармійської суспільности

До 4-ої наради військорів УВО

20 червня, після закінчення першої всеукраїнської наради робсількорів у Харкові, відкривається 4 нарада військорів Української Військової Округи. Ця нарада відограє велику ролю в громадсько-політичному житті червоноармійських частин округи.

За час між з наради військорів УВО—з лютого 1925 року до сьогоднішнього дня військорівський рух значно змінився, ставши міцним засобом боєздатности частини, організації червоноармійської суспільности навколо найважливіших політичних питань. Досить сказати, що підчас перевиборів рад і засівної кампанії, коли червоноармійські частини посилали до сел на допомогу червоноармійські бригади, сотенні і полкові газети організували низку оглядів цієї роботи. В Українській Військовій Окрузі є вже яскраві приклади того, як червоноармійська низова преса безпосередньо починає впливати на село.

Так, одна червоноармійська стінгазета під час зимового польового виходу організувала на селі селянську газету. Редколегія газети Київської школи зв'язку «Іскра», разом з чоботарною фабрикою, що шефує над школою, організувала виїзд на село, порушила питання про організацію молочарського товариства і взагалі тримає зв'язок з селом, допомагаючи йому порадою, а іноді й коштами, збираючи їх за власною ініціятивою.

Ця ж газета зробила цікавий почин. Члени редколегії й військори одвідали кватирі робітників чоботарної фабрики, ознайомилися з їхнім життям та думками про виробництво. Наслідком цієї роботи вийшов спеціяльний номер газети, присвячений роботі фабрики і побутові робітників.

Низка полкових газет уже розгорнула величезну боротьбу за розвиток колгоспного руху. Газети закликають червоноармійців по закінченні військової служби об'єднуватися в колгоспи.

Не можна не відзначити тієї ролі, що її вже починає відогравати полкова преса територіяльних частин. За останні роки в частинах Червоної армії зросла й змінилася нова форма полкової газети, газети багатотиражні, друковані на склографі. Багатотиражні газети територіяльних частин починають розповсюджуватись по селах, впливаючи на военізацію трудящих та на політичне життя села.

Коли 4 роки тому сотенні газети ще були дуже й дуже слабі, виходили дуже рідко, то тепер майже по всіх частинах газети стали щотижневими. Але цього мало. Є вже чимало газет, що виходять раз на 3—4 дні і навіть щоденні газети. Зростає армія військорів. По частинах УВО є не менше як 15.000 військорів, що пишуть до сотенних, полкових і окружних червоноармійських газет.

Збагатився досвід військорівської роботи новими формами охоплення мас. Так, особливо в часу огляду Червоної касарні, широко практикується військорівські нальоти, тривоги, та обслідування, що сприяють виявленню та усуненню хиб у всіх галузях військового життя частин.

Самокритика широко розгорнулася в червоноармійській пресі. Головне завдання самокритики в Червоній армії—усунути казенщину й бюрократизм, усі ті вади, що заважають боєздатності частин. Чимало вже зробили наші газети в цій справі. Чимало осіб притягнуто до відповідальности, чимало усунено хиб за допомогою військорівських дописів. Але не можна сказати, що з самокритикою все гаразд. У низових ланках червоноармійської преси—в сотенних і навіть у багатьох полкових газетах, самокритика розгорнулась ще не досить широко, ще є нерозуміння самокритики та побоювання її. Нарада зупиниться на стані самокритики червоноармійської преси й накреслить практичні шляхи до її розширення.

Соціялістичне змагання в Червоній армії перетворилось на бойове змагання. На нараді стоятимуть спеціяльні доповіді про бойове соціялістичне змагання в частинах округи.

Червона армія щоденно готується до майбутніх боїв з ворогами пролетаріяту. До них повинні бути готові й військори. Заздалегідь вони повинні вивчати питання про те, як військорам працювати за бойових обставин. Тому на нараді буде працювати спеціяльна секція в справі підготовки військорів до роботи військового часу.

Військорівська нарада—це подія, що заслуговує на увагу не лише армійської, але й загально-громадської суспільности. Треба сподіватися, що робсількори візьмуть найактивнішу участь у нараді, допомагаючи на місцях готуватися до неї, а в Харкові—безпосередньо працюючи на самій нараді, збагачуючи військорів своїм досвідом.

Я. Л.

ТСО-Авіяхем у боях за врожай

Сільсько-господарські секції ТСО-Авіяхему на соціялістичному змаганні

Сільсько-господарська секція Всеукраїнської ради ТСО-Авіяхему оголосила з 15 квітня до 15 липня конкурс на кращу участь окружних секцій товариства в боротьбі за врожай. Факт цей заслуговує на велику громадську увагу. ТСО-Авіяхем на Україні вперше робить спробу шляхом соціялістичного змагання притягти сотні тисяч членів до загального масового руху, що його спостерігаємо ми тепер серед трудящих. Це є перша спроба виявити ТСО-Авіяхемівські сили, досягнення й хиби в царині практичної роботи над культурним розвитком сільського господарства.

Для ТСО-Авіяхемівської організації участь в соціялістичній перебудові села, в боротьбі за підвищення врожаю—є одночасно й роботою в справі зміцнення оборони країни. Що міцніша буде наша держава економічно, то дужча й непереможніша вона буде і в військовій галузі. ТСО-Авіяхемівська маса цю істину усвідомила і по багатьох організаціях з великим зацікавленням зустріла оголошення змагання.

В якому ж напрямі розгорталося змагання?

У напрямі кращої участи в засівній кампанії й охороні засівів від шкідників. За умовами конкурсу сільсько-господарські секції повинні показати, що зробили тсо-авіяхемівці для очищення та протруєння насіння, як провадять вони боротьбу з шкідниками полів, садків, городів, зерносховищ тощо. Скільки організовано відділів для боротьби із шкідниками, скільки закладено ділянок з мінеральним угноєнням, як взагалі популяризується штучне мінеральне угноєння й т. ін.

В порядку участи в конкурсі сільсько-господарських секцій багатьох округ розробили свої конкретні плани й контрольні цифри. Так, Ніженська окррада дала завдання кожному осередкові ТСО-Авіяхему підчас засівної кампанії протруїти 100 пудів насіння, закласти по три дослідні ділянки, доглянути (обризкати, розчистити, обмазати, обкопати й т. ін.) 50 штук садових дерев. Це мінімум, встановлений для осередку. За місцевими умовами цей мінімум може змінюватись в той чи той бік.

Відповідні контрольні цифри й конкретні завдання розробила Харківська окррада. По окрузі силами ТСО-Авіяхему має бути протруєно 72 тис. пуд. засівматеріялу. Дев'ятьом районам було послано протруювальні машини й коштом окрради відряджено керівників. За планом райради повинні доставити окрраді по 150—1500 ховрашиних шкірок... До 4 районів послано для боротьби з ховрахами керівників і 225 пасток. Кожен осередок на селі мав взяти шефство над садками й організувати боротьбу зі шкідниками.

Відомості, що надходять з районів, показують, що в багатьох випадках контрольні цифри значно перевищується. Так у Старовірівському районі передбачалося протруїти 2.000, а протруєно 15.000 пудів. По окрузі передбачалося заготувати 10.000 ховрашиних шкірок, а є відомості, що лише в Старовірівському та Тарамівському районах заготовлено близько 30.000 шкірок.

Вперше передбачається провести за допомогою аероплана обпилення 1.000 десятин лісу Харківського лісництва проти гусени прядки-непарка.

Велику роботу розгорнуто ТСО-Авіяхемівською організацією на Полтавщині. Лише дослідницьких ділянок є понад 320 (200 закладено цього року). Для боротьби з ріжними шкідниками організовано понад 40 тсо-авіяхемівських загонів. 15 загонів вело боротьбу з ховрахами та мишами. 2.000 десятин очищено від шкідників.

Кремінчуччина жваво відгукнулась на заклик взяти участь у змаганні. Зважаючи на те, що для практичної роботи насамперед потрібні керівники, було організовано курси підготовки інструкторів до справи боротьби з шкідниками. Курси закінчило 63 чоловіка. ТСО-Авіяхемівські організації взяли активну участь у весняній засівкампанії, от як чищенні та протруюванні засівматеріялів, засн[illegible]уванні досвідних ділянок тощо. Сільсько-господарська секція через місцеву газету провела змагання на кращу участь у засівній кампанії шкіл і шкільна молодь показала себе дуже активною в лавах ТСО-Авіяхему.

Не можна замовчувати й вад у роботі. Є ще багато неконкретного й зайвого в планах, є сухе «кабінетне» керівництво. Є такі округи, де не організовано сільсько-господарських секцій. Деякі округи чогось вичікують, одмовчуються. Такі, наприклад, великі округи, як Київщина, Дніпропетровщина, наче води в рота набрали. На Старобільщині хоч і існує сільсько-господарська секція, але ж вона нічого не робила й не робить. На Чернігівщині є також секція, але вона в складі... одної людини—голови. Зрозуміло, якої роботи можна чекати від такої секції.

На змагання викликано не лише селянські округи, а й робітничі, промислові. Пролетарська частина ТСО-Авіяхему повинна показати, що вона робила й робить на допомогу селянським тсо-авіяхемівцям у перебудові села. Але про те, як іде тут робота, відомостей немає.

На Україні є близько міліона членів ТСО-Авіяхему. Проте чимало членів по осередках до роботи не втягнуто—тим часом маса вимагає не лише «квитка», а й роботи. Тому тепер, шляхом соціялістичного змагання, перевірятиметься гнучкість керівного апарату, його вміння охопити маси роботою.

ТСО-Авіяхем на сільсько-господарському фронті складає іспити на те, як могутня громадська організація, що має завдання міцнити оборону країни, здійснює це завдання методами мирного будівництва.

У цій справі треба ТСО-Авіяхемові допомагати, а де потрібно—натискати самокритикою, щоб міліонна організація не залишилася пасивною, щоб вона виступила міцною, згуртованою колоною на полі великих робіт.

А. ЗАПОРІЗЬКИЙ.

За фінансову дисципліну

Повністю сплатити паї, спеціяльні внески й аванси, негайно повернути прострочені позики—перший обов'язок кожного пайовика

Потрібні термінові заходи

Одна з найважливіших нині справ сільської кооперації, це—налагодити краще обслуговування пайовиків, організувати переробку с.-г. сировини на місцях її виробництва й здешевити товаропостачання.

Щоб вчасно й повнотою це зробити, треба налагодити справу так, щоб усі ділянки роботи кожного сільського товариства мали один темп, однакові розміри виконання, певну систему й плановість. Часто й густо трапляється навпаки. Дехто з кооперативних робітників товариств і союзів вважають за цілком нормальне, коли вони ударно працюють на якійсь одній ділянці забуваючи про другу. Ці товариші не розуміють того, що за таких метод роботи вони підрізують сучок, що на ньому сидять. Бо як можна говорити, наприклад, про успішність хлібозаготівель того чи іншого товариства, коли воно буде агітувати за здачу хліба, а не дбатиме за мобілізацію коштів населення; як можна говорити про підвищення добробуту селянина, коли переробки с.-г. сировини на місці її виробництва не налагоджено, а поширити збут битої птиці, свиней то-що, чи молочних продуктів на іногородні ринки не можна тільки через те, що немає холодників, добре устаткованих склепів тощо. На все не потрібні гроші, а дати їх у першу чергу повинен пайовик.

Це azбучна істина. Але де-хто з «кооператорів» цього не усвідомив чи навмисне не хоче усвідомити.

Стопроцентна сплата паїв і спеціяльних внесків кожним пайовиком гарантують повне виконання згаданих вище завдань кооперації в ділянці обслуговування пайовика.

Та далеко не так розуміють цю справу у нас зараз. Мало того, що не сплачують повнотою паїв, спеціяльних внесків і авансів, а багато є таких, що взяли кредит і не дбають за те, щоб повернути його вчасно. Цим, звичайно, дезорганізують такі пайовики нормальний обіг державних коштів, а як наслідок цієї дезорганізації маємо затримку в підвищенні добробуту бідніщого селянства. За даними кооперативних центрів прострочки по позиках в с.-г. кред. кооперації досягають вісьмох мільйонів крб.

Характерно те, що основні держці прострочених позик—це заможні господарства. Поруч цього вони затримують хліб, чим шкодять державі подвійно: прибрали до рук декілька мільйонів крб. кредитів і затримують темп оборотности їх, а рівночасно затримують хліб. Крім того негаразд у с.-г. кред. кооперації й справа з паями та спеціяльними внесками. По паях вона виконала завдання на квітень лише на 48,6%, а по спеціяльних внесках—на 28,2%; по споживчій кооперації в середньому маємо виконання завдань тільки по паях за квітень місяць лише 22% квартального плану.

І все це сталося після того як по лінії партійних, радянських і кооперативних організацій було дано низку категоричних директив у цій справі. Тут потрібні «надзвичайні заходи» до тих кооператорів, хто ще й сьогодні не усвідомив собі важливости кампанії мобілізації коштів населення, як невід'ємної й найважливішої частини господарської роботи кооперації.

Бідняцько - середняцька частина пайовиків та батраки за підтримкою партійних і радянських організацій повинні **рішуче і твердо вдарити по тих «кооператорах», що сами прострочують платіжі позик, не сплачують паїв, спецвнесків тощо та не дбають за свосчасне стягнення належних платіжів з пайовиків свого кооперативу.** Ще суворіше треба заходитися кращій частині кооактиву коло пайовиків, особливо заможних, що зловживають позиками, не повертають їх вчасно та недбайливо ставляться до сплати паїв, спеціяльних внесків, авансів тощо. Тепер у зв'язку з напруженою роботою кооперації в ділянці хлібозаготівель налагодження кращого обслугування пайовика **справа мобілізації коштів населення кооперацією є найактуальніша.** Отже роботу кожного сільського кооперативу треба організувати так, щоб геть по всіх галузях її відчувався приблизно однаковий темп, а дорівнювати його треба до темпу тієї роботи, що краще налагоджена. Мобілізація коштів населення є першою такою ділянкою серед низки інших і тут потрібні найрішучіші, термінові заходи.

Пайова кампанія проходить незадовільно

У квітні знову виявився незадовільний темп збирання пайових капіталів, спеціяльних внесків у с.-г. та споживчій кооперації. За даними статбюра Сільського Господаря, с.-г. кооперація за квітень місяць зібрала 329 тис. крб. пайового капіталу й 85,5 тис. карб. спеціяльних внесків. Контрольні завдання, таким чином, у справі збирання паїв виконано тільки на 45,9%, а спеціяльних внесків на 27%.

На травень Сільський Господар дав контрольні цифри зібрати не менш 572,5 тис. карб. пайових капіталів і 252 тис. карб. спеціяльних внесків.

Не краще і в споживчій кооперації. За квітень споживчі т-ва зібрали тільки 1.965 тис. крб., тим часом як у березні зібрана сума дорівнювала 2.195 тис. карб. План збирання паїв на третій квартал сільські спож. т-ва виконали лише на 22%. Тепер загальна сума пайового капіталу в сільських споживчих т-в складає 27,5 міл. карб., а середній пай, за винятком безпайових,—8 крб. 23 коп., замісць 7 крб. 97 коп. на 1 квітня. Робкоопи за квітень зібрали 1.023 тис. крб. проти 914 тис. крб. у березні. План збирання паїв за третій квартал робкоопи виконали лише на 17%, а загальна сума пайових капіталів у них складає тепер понад 18,5 міл. карб. середній же пай за квітень зменшився з 10 карб. 97 коп. до 10 крб. 86 коп. Транспортні спож. т-ва за минулий місяць зібрали 235 тис. крб. проти 180 тис. карб. у березні, загальна ж сума паїв у т-вах на 1 травня складає 3.130 тис. карб.

Паям не надають належної уваги

Недостача коштів, щоб забезпечити де-далі більший товарооборот, задовольнити невідкладні потреби капітального будівництва й розширити торговельну сітку, ставить перед споживкооперацією завдання вишукати джерела, щоб поповнити свої фінансові ресурси.

І, певна річ, основним джерелом посилення кооперативних ресурсів є максимальне втягання в кооперативний оборот коштів населення в формі паїв, вкладів й авансів.

За контрольними цифрами споживча кооперація УСРР в біжучому 1928-29 році повинна зібрати 33 міл. крб. пайових внесків (сільСТ, робкоопи й трансп. СТ.), себ-то на 13,7 міл. крб. більше, ніж минулого року.

Однак, навіть цілковите виконання контрольних цифр може лише частково пом'якшити гостроту фінансового стану споживчої кооперації.

Ця обставина тим більше ставить перед споживчою кооперацією категоричний обов'язок за всяку ціну виконати річний план нагромадження паїв.

Тимчасом фактична хода пайової кампанії ставить під загрозу виконання річного плану.

Не кажучи вже про незадовільне виконання пайової кампанії в першому півріччі, хода пайової кампанії в третьому кварталі не дає істотних поліпшень. Так, за квітень місяць сільські споживчі т-ва виконали лише 22% квартального плану, а робкоопи—17%. Отже, наслідки кампанії за квітень не дають навіть одної третини розміру квартального плану.

З усіх 40 райсоюзів сільська периферія лише 12 райсоюзів виконала в квітні одну третину квартального плану.

Дуже кепсько проходить пайова кампанія в Поліссі, слабо на Правобережжі і краще на Лівобережжі та в Степу.

Скільки серйозний стан з виконанням плану пайової кампанії третього кварталу—показують цифри по низці окремих райсоюзів. Є райсоюзи, де виконання квартального плану в квітні хитається в межах 4—16%. До числа таких райсоюзів належать: Коростенський, Уманський, В.-Вузький, Кам'янецький, Тульчинський, Конотіпський, Шевченківський, Чернигівський, Зах.-Подільський, Глухівський, Роменський та Ніжинський.

Такий темп нагромадження, звичайно, зриває річний план.

Треба рішуче підтягтися таким райсоюзам. В першу чергу це залежить від ступеня активности правлінь, інструкторського апарату й кооперативного активу. Треба непослабно, систематично стежити за ходою пайової кампанії, щоб мати змогу свосчасно виправляти всякі хиби.

Але треба відзначити, що є райсоюзи, де пайова кампанія проходить цілком успішно. Наприклад, Артемівський райсоюз виконав у квітні 66,9% квартального плану, Запорізький—48,3%, Полтавський—41,7%, Куп'янський—38,7%.

Отже, з успіхом пайової кампанії зв'язане дальше посилення фінансової бази споживкооперації, розвиток капітального будівництва і розширення торговельної сітки, а звідси й забезпечення трудящого населення свовчасним постачанням товарів через широко розгорнуту торговельну сітку споживчої кооперації.

М. Гончарко.

Перші збори уповноважених меліоцентру

Завдання кооперативної меліорації

Дискусії, що розгорнулися за докладом меліо-бюра Сільського Господаря концентрувалися головним чином навколо завдань кооперативної меліорації та виявлення хиб її роботи. Більшість промов зводилося до того, що крім висушування болот, меліокооперація має **головну увагу зосередити на усуспільненні меліорованих площ.**

Зупиняючись на метеорологічних умовах окремих частин України промовці зазначали, що меліоративна кооперація свою увагу в Степу повинна зосередити на питаннях лісонасадження, зрошування та на боротьбу з пісками; у Лісостепу меліокооперація має вирішити питання про правильне використання води та про закріплення ярів. Усі ці заходи меліокооперація повинна проводити з допомогою Укрколгоспу, Рибакспілки і Укршляхбуду.

Щоб ширше популяризувати меліокооперацію, слід висвітлити її завдання перед комнезамами, зважаючи на те, що розгортання її роботи натрапить на шалений опір з боку глитаїв і що тому їх доведеться бойкотувати підчас усуспільнення меліорованих нових земельних площ.

Для здійснення планів меліорації кооперація **потрібуватиме значних коштів, їх треба дістати від населення,** тому меліоцентр найближчим часом повинен разом із усією системою запровадити диференційований пай.

До активної участи в меліороботі треба притягти районну агрономію та землевпорядників та уважніше проводити досліди болот, що їх накреслено висушити, а також поширити досвіди зрощування ріжних с.-г. культур на меліорованих площах. Слід також вжити заходів до того, щоб **посилити механізацію меліоративних робіт.**

Промовці також порушували питання про те, щоб **домогтися вилучення частини коштів зібраних по самооподаткуванню у районах, де проводиться меліоративні роботи та використати їх на ці роботи.**

Кооперація в цілому повинна звернути увагу на посилення постачання угноєння і спеціяльних машин для меліорованих площ, бо інакше робота культур-техніків не матиме відповідного грунту і не дасть бажаних наслідків у підвищенні врожаю та застосування агромінімуму на меліорованих площах. Бажано було б домогтися, щоб **з місцевого бюджету видавалося не менш 50% вартости утримання культур-техніків, а другу половину утримання цих фахівців кооперація має взяти на себе.**

Далі промовці зазначали, що меліоцентр повинен **домогтися зменшення процентів за кредити на меліорацію, найбільших пільг по кредитах для бідноти і взагалі прискорення меліоративних робіт, що здешевлює їх вартість.**

Промовці зазначали, що справа лісонасадження, особливо в Степу, гальмується тим, що в південних округах весь час **не вистачає потрібного посадкового матеріялу;** бракує також вказівок периферії, як проводити лісонасадження. Ще не досить з'ясовано і справу зрошення в Степу; на думку деяких промовців, слід особливу увагу в цій галузі звернути **на побудову артезіянських колодязів.** Уся система меліоративної кооперації має також звернути увагу на меліорацію солонців, бо їх лише на Мелітопільщині є мало не 200—300 тис. гектарів. Слід також посилити керівництво низовими меліоративними т-вами і повести рішучу **боротьбу з дикими т-вами, посилити злиття дрібних т-в та взагалі усуспільнити працю на площах,** що їх меліорується.

На належну височінь

(Про кредитну дисципліну в с.-г. кред. системі).

З обслідувань, проведених за останній місяць Оргвідділом «Сільського Господаря», майже по всіх округах виявилось недбайливе відношення до правильної організації кредитної роботи й до добору керівної частини робітників, що повинні на практиці проводити політику партії та радвлади.

Зокрема констатуємо неуважне відношення до боротьби з прострочками, що підриває підвалини кредитної роботи.

Дані за Лубенську округу свідчать, що прострочки систематично зростають: на 1-X 1927 р. їх було 1,8%, на 1-І 1929 р. 9,7% до виданих позик на ті самі терміни. Спричиняється до цього те, що правління товариств і сільради в заходах до ліквідації прострочок часто бездіяльні, оскільки сами мають прострочені позики. В Денисівському товаристві, наприклад, прострочка є у членів ревкомісії, членів ради й секретарів сільрад. Член правління Оржицького товариства Радченко видав свому батькові позику даховим залізом на 51 крб. терміном на 1 рік. Це тоді, коли ми маємо дахове залізо в дефициті. Товари, що їх треба використати, як засіб до стимулювання продажу хліба державі, цей злочинець коштом кооперації дає для потреб своєї рідні і цим чинить шкоду справі хлібозаготівель. В цьому ж товаристві рахівник Гордієнко прострочив позику в розмірі 122 крб. А Яблунівське товариство перерахувало в позику розтрату кол. члена правління Козлова в сумі 480 крб., маючи на руках виконавчого листа. При відвідуванні товариств спостерігаємо багато випадків використання позик не за призначенням, при чому ці позики на час відвідування було прострочено.

По Ізюмській окрузі прострочені позики на 1-X 1928 р. складають 153.000 крб., або 7,7%, на 1-XII 1928 р. маємо 342.000 крб., або 22% і, нарешті, на 1-І 1929 р.—287.000 крб., або 18,4%

Цьому явищу сприяло те, що низові організації недбайливо ставились до пайової кампанії, а місцеві організації, сприяли зривові її, наприклад, Тихоцька сільрада Петрівського району давала посвідки міцним господарствам про те, що вони не мають змоги платити позики Мечибільському товариству, а місцеві адміністративні особи та кооактив теж часто прострочують платіжі позик на значну суму.

Аналогічні покажчики маємо й по інших округах, зокрема по Маріупільській прострочки позик зросли з 5,7% на 1-X 1927 р. до 22,1% на 1-X 1928 р. Характерним для цієї округи є те, що 28,9% прострочок припадають на заможні господарства. Крім того вони набирають тут масового характеру, задавнюються, а правління товариств байдуже ставляться до цього. По окремих товариствах (Чердаклицьке) прострочені позики складають 84,1% до суми заборгованости.

Треба підкреслити, що не скрізь так стоїть справа. Ми маємо низку округ, де боротьба з прострочками вже проведена й прострочки й процент їх значно знижено. Навіть в округах, що їх ми перелічили, прострочки в окремих товариствах незначні й робота в цій галузі задовільна. Все це стверджує, що прострочки є наслідок недбайливости, злочинства й недостатньої уваги до налагодження кредитної дисципліни.

Щоб справу впорядкувати, треба негайно: залізною мітлою вимести всіх тих, що формально ставляться до роботи, заводять тяганину, бюрократизм у роботі, примішують до кредитної роботи родство, кумівство, зв'язок із глитаями.

Там, де в наслідок недбайливости й злочинства прострочок не ліквідовано, або де вони зростають,—негайно притягти винних до суворої відповідальности, провівши суд показовим порядком.

Треба, щоб прострочок не було за органами керування та активом товариств, бо, звичайно, спиратися в заходах до стягнення прострочок на тих, що самі їх мають—не можна.

Навколо боротьби за кредитну дисципліну зосередити увагу місцевих партійних, радянських та громадських установ.

Користуючись з перевиборчої кампанії, закликати бідняцько-середняцькі кола до вчасної та жвавої критики й самокритики роботи товариства, свосчасно виявляючи й усуваючи хиби в роботі.

Надалі до видачі позик підходити обережніше, а саме: ні в якому разі не давати позики тому, хто їх не сплачує вчасно без поважних причин (пожежа, стихійне лихо); припинити видачу будь-яких позик не на виробничі потреби; давати позику тільки тоді, коли вона потрібна для господарства й коли це господарство може з певним господарським ефектом використати цю позику; припинити видачу будь-яких позик господарствам, які не передбачені планами і директивами у відношенні до їх соціяльно-господарського етапу. І, нарешті, організувати негайно масовий контроль над використанням позик за призначенням. При виявленні витрати позики цілком або частково не за призначенням—негайно стягати її згідно з артикулом 7 статуту кредитного товариства. Окружні кооперативні союзи повинні вжити всіх заходів до того, щоб навчити, а коли потрібно, примусити низівку виконувати завдання. Крім того, годі спиратися на категоричні обіжники, бо їх останнім часом пишуть так багато, що низівка не встигає навіть читати. Замісць цього треба здійснити живий звязок, живий інструктаж—притягнення уваги суспільности та широких бідняцько-середняцьких мас пайовиків до боротьби з прострочками, за здорову кредитну дисципліну.

А. ЦИМБАЛ.

Всеукр. книготорговельна кооперативна нарада

Останні два засідання наради присвятила дискусіям на доклади Книгоспілки. Основну увагу дискусії було зосереджено на хибах—просунення книжки до масового читача та на методах поліпшення цієї роботи. Майже всі промовці зазначали, що кооперація, як книготорговельна організація, має значні досягнення в галузі просунення книжки до масового споживача, але на цьому не можна заспокоюватись, бо ще багато є хиб, що перешкоджають їй у цій роботі. Посамперед слід домагатися усунення конкуренції поміж кооперативами й агентствами ДВУ: цю конкуренцію на місцях створює апарат ДВУ. На місцях дуже засмічений, промовці, наприклад, зазначали, що в контрагентстві ДВУ в Кам'янець-Подільському засіли попи, спекулянти й петлюрівці і зовсім не звертали уваги на розповсюдження масової книжки.

Значну увагу промовці звертали на створення окружних книгосоюзів. Частина промовців погоджувалася з думкою Книгоспілки про те, що організація окружних книгосоюзів поліпшить і удосконалить роботу з просунення книжки на село та взагалі з повсюдженням спеціяльної книжки сільськогосподарського значіння. Інші ж вважали що організація окружних книгосоюзів недоцільна, а треба лише розгорнати організацію районних книгарень і відкривати по всіх великих селах. Промовці зазначали, що кооперація всіх систем повинна найближчим часом розгорнути широкий культурний похід з книжкою на село, використовуючи для цього всі способи і розгорнати. Крім того, кооперація повинна виховати відповідні кадри культурних продавців книжки, бо те, що їх немає, дуже гальмує справу розгортання культурної революції в широких масах трудящих.

Всеукраїнський з'їзд науково-технічного т-ва

Утворити міцні підвалини для науково-дослідницької роботи

Розвиток народнього господарства, зокрема промисловости на Україні утворює широку базу для розгортання науково-дослідницької роботи інститутів, катедр та ріжних технічних т-в. В свому докладі проф. **В. П. Мазуренко,** заявляє, що в цьому відношенні ВРНГ України зробила досить багато, організувавши ряд нових інститутів та дослідних станцій. Однак, це не вичерпує всіх можливостей і не задовольняє усіх повсякденних потреб промисловости. На протязі найближчих 5 років Україна має провести реконструкцію свого основного технічного капіталу, побудувати чимало нових фабрик і заводів, максимально використати продукційні сили України. Все це можливе лише за найширшого розвитку і участи науково-технічної думки. Найближче практичне завдання, що стоїть перед громадськими технічними колами—це подбати про організацію на Україні нових інститутів та факультетів. Посамперед треба організувати при одному з індустріяльних інститутів факультети індустріялізації сільського господарства, фізико-механічний, силікатний і металургічний. Опріч цього слід забезпечити інститути лабораторіями, науковими робітниками, приладдям, помешканням та інш.

Представник Укрнауки тов. **Коник** зробив короткий доклад про сітку індустріяльно-технічної освіти на Україні. Укрнаука досі не мала плану утворення нових інститутів, здебільшого вони виникали за ініціятивою місцевих організацій або окремих видатних наукових діячів. Розвиток продукційних сил України вимагає в цій ділянці грунтовної зміни, більшої плановости. Зараз на Україні існує 57 інститутів, на прикінці п'ятирічча число їх майже подвоюється. Зокрема ВРНГ має організувати нових 16 науково-дослідницьких інститутів та НКО 11 іститутів. У плані намічається організувати інститути електротехнічний, теплотехнічний, гідро-авіо-технічний, механічний, фізико-хемічний, хемічний. астрономічний, фізико-біографічний, гідро-біологічний.

Надто важливе питання нормального розвитку науки й техніки на Україні—це готування нової наукової зміни. Справа кадрів перебуває тепер у важкому стані. Студенти, що закінчують ВИШ'і воліють йти на виробництво, аніж на наукову роботу. Очевидно, що треба знайти стимули для притягнення молодих кадрів для наукової роботи.

Інж. Чечель звертає увагу на відсутність наукової роботи в галузі будівництва. За 5 років українське народне господарство має відпустити на всі будівельні роботи біля 5 млрд. крб. В нашому будівництві є чимало ненормальностей, що їх можна пояснити лише повною відсутністю науково-дослідницької роботи. Правильна організація будівництва допоможе заощадити не один десяток міл. крб. Практично інж. Чечель пропонує організувати на Україні 3 інститути для дослідження будівництва—інститут споруджень, налагодження розвитку нових будівельних матеріялів та випробування матеріялів.

Не менш важлива справа—розгортання науково-дослідницької роботи в галузі с.-г. машинознавства. Україна, каже інж. **Василенко,** перша з радянських республік організувала міжселищні тракторні колони, крок за кроком поширює тракторизацію с.-господарства. Сільсько-господарське машинобудівництво зростає майже в 4 рази, будуються нові машини, зерноочисні та комбайни. Грунтовно зміняється весь напрямок с.-господарства й машинобудівництва.

Через те дуже актуальна справа готувати нових інженерів з ухилом в бік ґрунтознавства. Харківська катедра с.-г. машинознавства в такому стані як вона зараз перебуває мало що може зробити. Отже як найскоріше слід перетворити катедру в окремий факультет с.-г. машинобудівництва і індустріялізації сільського господарства.

Україні бракувало керівничого центру для науки й техніки. ВУАН цією справою й досі не займалась. Поповнення академії новими силами слід використати для організації індустріяльного сектора в академії з такою умовою, аби в недалекому майбутньому утворити на Україні окрему індустріяльну академію.

***

З'їзд не обійшов мимо питання про українську технічну літературу. Проф. Куликівський (Київ) намалював надто сумну картину сучасного стану наукової технічної книги. По окремих галузях знання і техніки видано не більше 1-2 книжки. Особливо бракує серйозної української наукової, популярно-технічної книжки та підручників. Немає потрібних авторів, перекладачів. Науково-технічна термінологія не розроблена, бо багатьох галузях ще й досі немає словників. З'їзд вважає за конечне **організувати спеціяльне технічне українське видавництво та крім того прохає ДВУ поширити перекладання технічної літератури з чужоземних мов.**

***

Багато уваги приовятив з'їзд організаційним завданням науково-технічного т-ва. За час свого існування науково-технічне т-во притягнуло до своїх лав біля 500 інженерів і техніків, але науково-технічна периферія майже ще не притягнута до діяльности. Але т-во ще не стало масовою організацією технічної інтелігенції, не досить поширює технічне знания серед широких мас робітників та селян. Отже треба як найскоріше організувати філії т-ва на периферії, поглибити та зміцнити діяльність окремих секцій, притягаючи яко мога більше інженерів та наукових робітників з інститутів, центральних установ та з фабрик і заводів. Одночасно слід організувати громадські консультації, щільніше зв'язатися з закордонними науково-технічними т-вами, частіше відряджати членів т-ва на ріжні наукові з'їзди як на радянські, так і закордонні. Особливу увагу слід звернути на посилення громадської технічної роботи на Дніпрельстані.

Вчора з'їзд закінчив свою роботу, ухваливши відповідні резолюції і обрав новий склад правління. До складу правління увійшли **т.т. Сухомлін, проф. Биланін, Мазуренко В. П., інж. Немоловський, Шульман, Куликівський та інш.**

Робота і потреби Всеукраїнського с.-г. музею

Останнім часом Всеукраїнський с.-г. музей збагатився багатьма експонатами, що перейшли з виставки XI З'їзду Рад.

Прибуло чимало діяграм, альбомів, фото, моделей від Укрколгоспцентру та УРГО—вони значно поширили відділ колективізації та радгоспів. У першому між іншим маємо географію колгоспів—мапу розташування колгоспів по округах та окремих видів колгоспів, комун, СОЗ'ів, артілей та процент усуспільненої ними землі до загальної площі селянського землекористування, хоч треба визнати, що деякі відомості про стан колективізації по округах—трохи застарілі. Експонати УРГО висвітлюють зріст земельної та засівної площі радгоспів, забезпеченість тягловою силою, рух тракторизації, валову та зернову продукцію, динаміку розвитку продуктивних галузей молочарства й скотарства, рентабельність радгоспів.

Проте, скаржаться робітники музею, де-які установи зовсім не дбають про те, щоб діяльність їхня висвітлювалась в музеї. В той час, як більшість установ, що мали свої кутки на виставці (Плодоспілка, Добробут, Насіньсоюз, ВУПЛ) передали до музею всі свої виставочні матеріяли,—такі установи як Сільський Господар та Кооптах нічого не передали до музею, а забрали всі свої експонати до своїх льохів-архівів.

Тепер в музеї розробляють матеріяли до осінньої сівби, та розробляють програму і виготовляють план для переїздної виставки (так само на осінь).

З весни й початку літа збільшується кількість одвідувачів музею. Більшість екскурсій припадає на сільські школи та ріжні курси в Харкові. Що-дня одвідують музей пересічно 4-6 груп екскурсантів. Крім цієї звичайної роботи, робітники музею читають лекції робітникам птахівництва, городництва й садівництва—читали на ХПЗ та Південній залізниці. Робітники дуже цікавляться цими галузями господарства і охоче слухають лекції. Також читають лекції в червоноармійських частинах.

Всеукраїнському с.-г. музею бракує працівників. Він має в штаті три агронома і директора.

Всеукраїнському С. Г. Музеєві цього занадто мало.

На утримання своє (крім персоналу), на постачання експонатів музей одержує що-року 5 тис. крб Всеукраїнському музеєві цього обмаль. Цікаво відзначити, що така установа, як Сільський Господар, що має бюджет на культосвітню роботу та корперативну пропаганду 182 тис. крб на рік, музеєві дала тільки 500 крб.

Музеєві потрібна більша увага, — особливо з боку с.-г кооперативних центрів та грошова допомога.

Художнє оформлення промислової продукції

Чимало трестів республіканського і місцевого значіння художньо оформляють свою продукцію. Це особливо торкається текстильних, порцелянових, фаянсових, поліграфічних, тютюнових та кондитерських підприємств, що вживають ріжні художні орнаменти у своїй продукції. Більшість орнаментів залишились такі, як були перед війною. Часто вони ідеологічно не витримані і не художні. Все це, на думку ВРНГ, можна пояснити деякою недбайливістю трестів до художнього оформлення своєї продукції.

ВРНГ відзначає випадки, коли на підприємствах працюють не досить кваліфіковані художні сили, що не знайомі з новими напрямками пролетарського художнього мистецтва.

В звязку з тим ВРНГ запропонувала зараз переглянути всі старі художні рисунки на своїх виробах, притягаючи до цього пролетарські художні сили. Одночасно перевірятиметься також увесь склад заводських художників. ВРНГ намічає притягнути до промисловости чимало молодих пролетарських художніх сил.

Повідомлення

Сьогодні о 7 год. вечора в клубі звязку (Сердюківський провул., 3) відкривається V пленум Червоного Спортінтерну.

Порядок денний пленуму:

1. Про участь робітників спортивних організацій в економічних боях робітничої класи (докл. представник Профінтерну).

2. Про нашу тактику в звязку з роскольницькою діяльністю реформістів (докл. тов. Кедров, співдокладач із Німеччини).

3. Питання спортивно-технічної роботи (докл. т. Аксаміт).

До відкриття V пленуму Червоного Спортінтерну

Вперше в історії фізкультурного руху на Україні сьогодні відкривається пленум Червоного Спортінтерну.

Скликання пленуму відбувається в один з найтяжчих моментів енергійного наступу буржуазії на робітничу класу та її організації, а разом з тим і на революційний робітничий спортивний рух. Намагаючись знищити спорт організації Ч. С. І. буржуазія посилює свою діяльність, організовуючи свої буржуазні спорторганізації.

В боротьбі проти революційного робітничого спортивного руху буржуазія одержує найактивнішу підтримку з боку реформістів з Люцернського (соціял-демократичного) Спортінтерну. Керовники ЛСІ намагаються об'єднати свої спорторганізації в загальний імперіялістичний фронт боротьби проти революційних робітників, проти СРСР. Для цього капіталісти відпускають міліони крб. на перебудування своєї організації і утворення фабрично-заводських спортивних клубів.

Перебудування спортивної роботи на такий лад, що має на меті відвести увагу робітників від безпосередньої класової боротьби, провадити з більшим успіхом капіталістичну раціоналізацію, воєнізувати населення для нових імперіялістичних воєн і зокрема проти СРСР буржуазія намагається прикрити балачками, що все це організовується для «відпочинку робітників».

В Польщі, Греції та низці інших країн ліві спорт-організації роспускаються. У Франції заборонено робітничо-спортивні змагання. В Фінляндії керовників робітничих спорт-організацій кидають до в'язниць. В Німеччині десятки тисяч робітників виключено з ЛСІ за непогодження зі зрадницькою лінією керовників Люцерна. В Фінляндії, Латвії, Австрії, виключено з спорт-організацій Люцерна робітників спортсменів, що брали участь у всесоюзній спартакіяді, яка відбувалась в СРСР. В Греції вбито поліцаєм з-за рогу вулиці секретаря робітничої спортивної федерації. Ось в яких умовах доводиться працювати Червон. Спортінтерну на Заході.

Але не дивлячись на фашистський терор, на енергійний наступ буржуазії на революційний рух, лави Червоного Спортінтерну зростають і міцнішають за рахунок люцернського спортінтерну. Маса люцернської організації все частіше виступає проти своїх ватажків і перестає їм підкорятися. В лавах робітничої маси Люцерна все більше зростає симпатія до СРСР і не дивлячись на суворіші заборони й терор, група за групою робітники відвідують СРСР і покидають лави ЛСІ.

Завдання Червоного Спортінтерну на сьогодні популяризувати серед широких мас робітників всіх країн свої ідеї, завдання своєї боротьби. Коли нині буржуазні спорт-організації нараховують в своїх лавах 20 міл. чол., з яких 70% робітників, Люцерн 2 міл., а Червоний Спортінтерн 3 міл., то перед Червоним Спортінтерном повстає реальне бойове завдання розгорнути широку пояснювальну кампанію серед робітників про завдання ЧСІ перетягуючи їх в свої лави. Червоний Спортінтерн працює під гаслами єдности знизу і зміцнення боротьби проти реформістських ватажків.

Перед секцією Червоного Спортінтерну Радянського Союзу ще гостріше повстає завдання зміцнити інтернаціональне виховання охоплених фізкультурним рухом трудящих мас, і всіма силами допомагати Червоному Спортивному Інтернаціоналові в його боротьбі.

У Харкові

Поширювальні роботи комунального господарства

На пленумі комунальної секції Міської Ради тов. Владимиров, голова Харківського Комгоспу, доповілав про поширювальні роботи комунального господарства.

На поширювальні роботи цього року віддається менше коштів, ніж торік, бо значно збільшено асигнування на культурно-соціяльну сітку та на заходи не звязані з комунальними підприємствами як от ЕСХАР, житлобудівництво т. ін. Загалом на поширювальні роботи буде витрачено понад 5 міл. крб. В межах цих сум і будувався план.

На електростанції нових робіт Комгосп не провадитиме,—закінчать лише те що почали торік. На порядок денний стає питання про устаткування ріжних допоміжних підприємств, щоб приймати енергію Есхара. На роботи трамвайні є лише 1.800 тис. крб. Отже, доведеться в цьому році перешити на широку колію одну Плеханівську лінію. На автобусне господарство буде витрачено 346 тис. крб. і збільшено число автобусів вдвоє. Взагалі сполучення значно покращає, проте, автобусних ліній збільшувати не можна, бо надто поганий в місті брук. Лінією управління водопроводу витратять близько 600 тис. крб. Ці гроші підуть головно на внутрішні роботи. На поширювальні роботи управлінням каналізації асигновано 704 тис. крб. Насамперед, устаткують електрику на вул. Котлова та на Немишлі та закінчуть приєднання Червонобаварського колектора.

На впорядкування міста буде віддано лише 770 тис. крб., себ-то майже вдвоє менше, ніж торік. На ці кошти забрукують Володарську вул., здійснять деякі роботи на Основі та на спеціяльні асигнування Цекомбанка забрукують верню частину вул. К. Лібкнехта і впорядкують шосе від парку до Помірок. Цього ж року буде закінчено т. зв. Горбатий міст. На зелені насадження асигновано 102 тис. крб. Звернуть особливу увагу на освітлення робітничих районів: переважно на околицях поставлять 200 лихтарів.

Пленум секції затвердив план поширювальних робіт. Пленум ухвалив просити Міську раду подбати, щоб було асигновано додаткові кошти на поширення комунальних підприємств з державного бюджету.

Басейн для купання в комунальному парку

Комгосп гадає устаткувати протягом літа великий басейн для купання в Комунальному парку з тим, щоб відкрити його весною наступного року. Басейн коштуватиме 200 тис. крб. Він має виправдати витрати, бо його широко експлуатуватимуть. Нині розробляється проєкт басейна.

На Березівських мінеральних водах

Цими днями на Березівських мінеральних водах закінчують будувати новий корпус на 50 курортників. Курорт зможе пропустити на місяць 150 чолов. Незабаром його остаточно електрифікують, а Комгосп закінчить брукувати шлях від станції до курорта.

Нині курорт випускає на день 5 тис. пляшок газованої води. Цього не досить. Намічено за місяць давати на день 10 тис. пляшок води. Слід зазначити, що курорт надсилає воду до всіх округ. На курорті відбуваються дослідження нових джерел. Відкрито нове джерело, де в великій пропорції знайдено залізо.

Червоний суд

В Найвищому Суді УСРР.

ВБИВСТВО ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА.

В жовтні минулого року в громадянина Палки с. В'юнок, Мархлевського району, на Волині було весілля. На весілля він запросив гостей і серед них місцевого активіста Свинцицького—члена сільради і голову земельної комісії.

Громадський діяч Свинцицький був передовим селянином, що активно працював у всіх галузях радянського будівництва. Він боровся з хуліганством, нищив самогоноваріння, виступав проти глитаїв. Це, звичайно, викликало обурення його діяльністю з боку місцевих глитаїв, а також ріжного темного елементу, що проти нього виступав Свинцицький.

На весілля до Палки прийшла група непрошених гостей з сусіднього села Новий Завод. Це були завзяті хулігани, глитайські прихвостні, що тероризували населення, піячили і бешкетували.

Вони прийшли до хати Палки і послали за самогоном для себе. Згодом вони попросили закуски і хазяї боялися їм відмовити, бо знали, що вони можуть влаштувати бешкет.

Хулігани використали можливість помститися Свинцицькому і завелися з ним. Роспочалася лайка і один з хуліганів хотів вдарити Свинцицького пляшкою по голові. Ледве пощастило його втихомирити і після цього вся компанія вийшла з хати.

Незабаром вони повернули, витягли Свинцицького на вулицю і почали його бити.

— Не будеш більше на трибунах виступати!—кричали вони.

Свинцицького повалили на землю, били його, топтали ногами і знущалися з нього.

Розглядала цю справу виїздна сесія Волинського Окрсуду. **П'ятьох учасників злочину—Гузовського О., Поліковського Г., Поліковського І., Костевського і Місюна засуджено на 10 років позбавлення волі кожного. Обвинуваченого Баніна засуджено на 8 років.**

Найвищий Суд УСРР присуд затвердив.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б.

на 30/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 5% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.93½
Державна внутр. позика 1926 р.	127.75	125.75
10% виграшна позика 27 р.	25.87	25.77
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	105.96
3 селянська виграшна позика 1927 р.	—	5.05
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 (зз) 1927 р.	25.35	25.25
2 виграшна позика індустріялізації 6% п	26.53	26.43
2 виграшна позика індустріялізації 6% . . .	25.77	25.67
11% внутрішня позика 28 р.	102.7›	102.70
Виграш поз. 29 р.	100.28	100.08
Сертифікати ощадкаси . .	6.00	5.98
6% зобовязан.. НКФ		
„ 1/VI-29	108.00	102.90
„ 1/VII-29	102.15	102.05
„ 1/VIII-29	101.29	101.10
„ 1/IX-2	100.40	100.36
„ 1/XI-29	18.81	8.71

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами.

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1 . .	1.96	1.94
Фунт стерлінг, за 1	9.47	9.36
Німецькі марки за 100	46.70	6.37
Крони шведські за 100	52.28	51.64

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО.
Видавець ВУЦВК Рад Р.,С. та Ч.Деп.

До всіх установ, організацій та підприємств.

В цілях зменшення витрат на поширення видань В-тва газети **„ВІСТІ ВУЦВК"** з цього часу не буде виплачуватися ріжним контрагентам та посередникам комісійної знижки з обов'язкової передплати та з передплати по централізованих замовленнях для таких установ і підприємств, що знаходяться на державному або місцевому бюджеті, а також для кооперативних організацій.

Така передплата збирається лише філіями видавництва, його спеціяльними уповноваженими і інструкторами та повинна бути оформлена належним чином, *а саме: крім офіційного замовлення на загальну кількість* примірників видавництву необхідно мати списки установ або організацій з їх точними назвами та адресами, та відповідне покриття вартости замовлення.

Неоформлені замовлення видавництво не буде приймати до виконання й претензії з боку передплатників не буде задовольнятися.

Видавництво газети „ВІСТІ ВУЦВК"

ПРИКІНЦЕВИЙ БАЛАНС

Запорізького Треста „Комбінат заводів імени ДЗЕРЖИНСЬКОГО"

на 1-ше ЖОВТНЯ 1928 року

АКТИВ

НАЗВА СТАТТІВ	СУМА часткова	СУМА загальна
Майно:		
1. Будівлі та спорудження	310567—53	
2. Устатмування машин та струмент	116165—37	
3. Господарчий реманент	15991—42	
4. Транспорт	2875—92	445600—24
Запасне устаткування	—	20097—18
Незакінчені будівлі та капіт. ремонт	—	16145—23
Матеріяли:		
1. Основні	151256—93	
2. Паливо	1199—64	
3. Допоміжні	53655—52	
4. Ремонтово-будівельні	7801—01	213913—10
Незакінчені виробництва	—	126723—37
Крам та готові вироби	—	124179—89
Грошові кошти (каса та поточні рахунки)	—	608—96
Цінні та %% папери	—	7150—04
Вклади	—	1723—70
Паї та акції інш. підприєм.	—	100—00
Векселі та документи до одержання:		
1. Векселі до одержання	27000—00	
2. Векселі в учот. та бланкір.	303581—31	
3. Векселі протестовані	1763—40	
4. Накладні платні та документ. до одержання	7181—20	339525—95
Відзвітні суми	—	1006—90
Дебітори:		
1. Робітники та службовці	8682—39	
2. Покупці	75602—96	
3. Постачальники	21129—38	
4. Інш. дебіторів	25326—49	
5. Сумнівні борги	12979—06	143720—28
Витрати майбутн. років	—	27859—10
Збитки звітного року	—	65797—52
БАЛАНС	—	1534151—46

ПАСИВ

НАЗВА СТАТТІВ	СУМА часткова	СУМА загальна
Капітали:		
1. Статутовий капітал	602532—46	
2. Амортизаційний	10165—07	612697—53
Фонди та резерви:		
1. Фонд поліпш. побуту робітн. та службовців:		
а) в позиках на жилбудівн.	1723—70	
б) вільна решта	574—57	
2. Спеціяльні фонди	326—94	2625—21
Позика та кредити:		
1. Банки по терм. позик.	139988—20	
2. НКФ по позик. та дотац.	10126—39	
3. Позики з ОФДК Промбанку	750—00	150864—59
Зобов'язан. по бланкір.		
1. Банки по учоту	—	303581—35
Векселі видані	—	206082—86
Кредитори:		
1. Робітники та службовці	12011—67	
2. Постачальники	88389—90	
3. Покупні	59632—00	
4. Неоплачені податк. збори та обов'язкові внески	35509—56	
5. Інші кредитори	62756—79	258299—92
БАЛАНС	—	1534151—46

РАХУНКИ ПОЗАБАЛАНСОВІ

Актив

Векселедавці по забезпеченню	167300—00	
Цінності, що прийняті до закладу та на охорону	52208—02	219508—02

Пасив

Забезпечн. векселі видані	167300—00	
Цінності, що прийняті до закладу та на охорону	52208—02	219508—02

РАХУНКИ ЗИСКІВ ТА ЗБИТКІВ

Дебет

Збитки від реалізації	17024—29
Торговельні витрати	11552—25
Відсотки сплачені	16034—90
Збитки від безнадійних боргів	3732—57
Різні збитки та видатки	30452—23
БАЛАНС	78846—24

Кредит

Відсотки одержані	12586—48
Різні прибутки	462—24
Збитки сальдо за звітне півріччя	65797—52
БАЛАНС	78846—24

Списання боргів

Статутового капіталу . . . . крб. 65797—52.

Керуючий підприємства (підпис). Головний бухгалтер (підпис).

Баланс Запорізького Комбінату заводів ім. Дзержинського розглянуто й затверджено Міжвідомчою Комісією при Запорізькому Окрфінвідділі від 30 березня 1929 р., затверджено Запорізьким Окрвиконкомом від 24 квітня 1929 р. № 17 § 39 та дозволено до оголошення.

Зав. Окрфінвідділом **Колосеєв.** Ст. інспектор підприємств **Матулевський.**

Початковий баланс Запорізького Тресткомбіната заводів ім. Дзержинського на 1-IV—28 року розглянуто й затверджено Міжвідомчою Комісією при Запорізькому Окрфінвідділові від 30-го березня 1929 р., затверджено Запорізьким Окрвиконкомом 24-го квітня 29 р. (протокол ч. 17, § 398) та дозволено до оголошення.

Т. в. об. Зав. Окрфінвідділом Колосеєв.

Ст. Інспектор Торгпрому Матулевський.

Початковий баланс

ЗАПОРІЗЬКОГО ТРЕСТКОМБІНАТА ЗАВОДІВ імени ДЗЕРЖИНСЬКОГО

на 1-IV—28 р.

АКТИВ

НАЗВА СТАТТІВ	Часткова сума	Загальна сума
Майно.		
1. Будівлі та спорудження	292.711—27	
2. Устаткування, машини та струмент	116.138—16	
3. Реманент господар	13.410—77	
4. Транспорт	2.474—75	424.734—95
Запасне устаткування	—	16.688—50
Нескінчені будівлі та кап. рем.	—	28.270—20
Матеріяли		
1. Грунтові	157.403—27	
2. Паливо	2.228—18	
3. Допоміжні	46.258—54	
4. Ремонтово-будівничі	6.145—16	212.035—15
Незакінчене виробництво	—	183.554—67
Крам та готові вироби	—	65.105—17
Грошові кошти (каса та п/рах.)	—	5.768—58
Цінні та %% папери	—	7.200—00
Паї та акції інш. підприємств	—	77—50
Векселі та документи до одерж.:		
1. Векселі до одержання	23.021—55	
2. Після платні та документи до одерж.	23.351—24	46.372—79
Підзвітні суми	—	930—16
Дебітори.		
1. Робітники та службовці	1.616—34	
2. Покупці	100.941—81	
3. Постачальники	58.668—70	
4. Інші дебітори	52.307—04	
5. Сумнівні борги	6.287—40	219.821—29
Витрати майбутніх років	—	34.578—96
БАЛАНС	—	1.245.137—92

ПАСИВ

НАЗВА СТАТТІВ	Часткова сума	Загальна сума
Капітали.		
1. Статутовий капітал	578.853—68	
2. Амортизаційн. капітал	15.008—87	593.862—55
Фонди та резерви.		
1. Фонд поліпшення побуту робіт. та службовців	—	
а) Вільна решта	—	2.298—27
Позики та кредити:		
1. Банки по терміно. позик		
а) позика від Промбанка Крб.	139.488—20	
2. НКФ по позиках та дотаціях	10.126—39	
3. Позики в ВДК Промбанку	750—00	150.864—59
Векселі видані	—	211.720—92
Кредитори.		
1. Робітники та службовці	20.002—17	
2. Постачальники	57.542—27	
3. Покупці	64.923—99	
4. Несплачені податки, збори та обов'язкові внески	19.086—28	
5. Інші кредитори	124.836—88	286.391—59
БАЛАНС	—	1.245.137—92

Керуючий Тресту (підпис) Головний Бухгалтер (підпис)

В комуну «Іскра» на Ізюмщині влилася комуна «Заря Востока» з приморського краю. Всі цінності та документи передано комуні «Іскра», а печатку штамп комуни «Заря Востока» анульована. З 6-V—29 року

Гр. Крічка Ганна пошукує свого чоловіка Вишнивецького Грицька. Осіб, що знають його місце перебування просить повідомити на таку адресу: с. Варварівка, Н. Українського району, Зінов'їв. окр. Крічка Г.

Гр. Ханложенко А. Ф. викликає свого чоловіка Ханложенка Г. О. для розводу.

ЗАГУБЛ. Вексельний бланк В.-Загорівського буряк-товариства вважати нед.

Укрголовліт 834 кв. Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕРЕДПЛАТА — для установ: на 12 міс.—18 карб., на 1 міс.—1 карб. 50 коп.;—індивідуальна: на 12 міс.—12 карб., на 1 міс.—1 карб.—За кордон—1 долар (U. S. A.)—ОПОВІСТКИ: ряд. нонпар. після тексту—1 карб., в тексті і перед текстом—2 карб. Закорд.—1 долар. Ціна окремого номера—5 коп.

ВІСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ РАД РОБІТНИЧИХ, СЕЛЯНСЬКИХ ТА ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

ТЕЛЕФОНИ: Редактор—3-94 (авт.). Секретар і „Кооп. Життя“—14-73. Місцевий, внутрішній економ. відд.—46—41. „Всесвіт“—33-29. Зав. В-ва—34-76 Контора — 18-20. Експедиція—33-28. Рукописів не повертається. Оповістки—до 3 год. дня. Адреса Редакції і Контори ХАРКІВ. вул. К. Лібкнехта, 11

Рік видання 8-й || П'ЯТНИЦЯ, 31 травня 12 (1929) р. || № 123 (2616)

Польський авантуризм

Польський уряд аж дивно якось вперто продовжує свою агресивність відносно Радянського Союзу. То його офіціяльні представники демонстративно беруть участь у нараді активних ворогів уряду СРСР, грузинських білогвардійських емігрантів, явно порушуючи відомий артикул ризького договора, що ним уряд Польщі зобов'язався не допускати на її території антирадянської діяльности білогвардійських організацій, то колишній учасник організованого за матеріяльною та іншою допомогою польського генерального штабу славнозвісного Тарнівського уряду УНР Юзефський, нині Волинський воєвода, демонструє проти СРСР своєю присутністю вкупі з помічником на панахиді по Петлюрі.

Такі дії відповідальних представників польської державної влади не лише не натрапляють на осуд у уряду, а й лишаються без усякого впливу, отже їх похваляється. Таким чином відповідальність за дальшу бундючну антирадянську діяльність панів Юзефських польський уряд бере на себе. Політика панів Юзефських цілком зливається з политикою уряду, репрезентуючи її.

Нема чого й казати, що така поведінка росходиться і з договірним зобов'язанням Польщі, і з розумінням Московського протокола. Це цілком ясно. Можна сказати, що поведінка польського уряду примушує зробити висновок про навмисне протиставлення задерикуватих дій недавнім—до реконструкції уряду—миролюбним запевненням польської дипломатії.

Польська преса за останні дні звертає дуже багато уваги на перспективи англійських виборів. Польські офіціози виявляють тривогу, побоюючись, що поразка консерваторів відіб'ється на англійській політиці відносно СРСР. Перемогу лібералів і робітничої партії зважується як припинення англійської підтримки агресії проти Радянського Союза.

Ці настрої мають безпосередній зв'язок з частими за останні часи демонстраціями ворожости польських урядових кол відносно СРСР, такими характерними для курсу політики нового польського уряду. Ці тривоги свідчать, які нещирі й непевні були всі запевнення при підписанні польським урядом Московського протокола.

Радянська суспільність, особливо суспільність українська, не може не робити звідси певних політичних висновків. Нині в Польщі безперечно мають перевагу впливи, що штовхають країну на згубі для її ж таки інтересів авантури. Більше ніж коли небудь польська зовнішня політика править за тривожний і небезпечний чинник у Східній Европі. Авантуризм, яскраво виявлений недавно в польсько - литовських взаєминах, поглиблюється через авантуристичний характер політики відносно СРСР. Звязків ці польські урядові кола шукають за кордоном саме там, де дають себе знати найгостріші антирадянські наміри. Тепер Польща, передбачаючи наслідки англійських виборів, знову втягається в активний союз з Францією. Знову повторяються спроби політичних спекулятивних маневрів. Знову на сцені ветхі вишкребки петлюрівщини та збанкрутовані грузинські соціял-аферисти.

Так польський уряд свідомо згіршує свої взаємини з Радянським Союзом.

Похід проти комуністичної преси в Німеччині

Поліцай-президент Цергібель не зупиняється перед порушенням конституції

Судовий процес редакторів „Роте фане“

БЕРЛІН, 28. Комфракція райхстагу внесла запитання з приводу другої заборони комуністичної «Роте Фане». Комфракція зазначає, що заборона «Роте Фане» є повторна спроба задушити голос революційної частини робітничої класи, особливо для того, щоб революційна преса не мала змоги правдиво висвітлити питання, обговорювані на магдебурзькому партейтазі (з'їзді) німецької соціял-демократичної партії.

***

БЕРЛІН, 29. Завтра в Берліні почнеться процес відповідальних редакторів комуністичної «Роте Фане» т. т. Вернера, Гірша, Карла Шадера, Альберта Нордена. Їх обвинувачують у заклику не коритися законам. Підсудні протягом березня і квітня місяців були відповідальними редакторами «Роте Фане», і їм ставиться за провину опублікування статтів з закликом не коритися наказові соціялдемократичного поліцай-президента Цергібеля про заборону демонстрації.

***

БЕРЛІН, 30. Поліцай-президент Цергібель конфіскував інформаційний бюлетень комфракції райхстагу під назвою «Червоний виборець», що вперше вийшов сьогодні. Свій наказ він мотивував тим, що цей бюлетень продовження забороненої «Роте Фане». Комфракція райстагу заявила найенергійніший протест проти цього заходу, зазначаючи, що заборона інформаційного бюлетеня, що його видає парламентська фракція, найтяжче порушення конституції. Інформаційний бюлетень ні в якім разі не є заміна «Роте Фане», бо він не має нічого спільного з щоденною газетою і всім своїм характером тільки рупор обраних до райхстагу комуністичних депутатів, яких ніхто не посміє позбавляти права звертатися до своїх виборців. Шукаючи «Червоного Виборця», поліція вчинила труси в комуністичному партійному будинку ім. К. Лібкнехта.

***

БЕРЛІН, 29. Німецька компартія оскаржила заборону червоного союзу фронтовиків у Саксонії в карний відділ всенімецького найвищого суду.

***

БЕРЛІН, 29. Перед тим, коли з'їзд німецької соціялдемократичної партії 244 голосами,—проти 177 ухвалив проект програми партійної політики в питанні про оборону країни, що його опрацювала комісія в справі оборони, виступив ряд промовців, що висловились і за і проти тез проекту.

Делегат **Зеґер** (Дессав) заявляє: «Принциніяльно ми боремося проти війни, але разом з тим беремо участь у підготовці майбутньої війни». **Екштайн** (Бреславль) заявляє, що він приєднується до антимілітаристської пропаґанди Карла Лібкнехта та Р. Люксембург (докладач Дітман виступав проти цієї пропаґанди). **Хефстер** (Ессен) підкреслює, що проект комісії своїм характером переростає в імперіялізм, який панує по всіх державах німецької республіки. **Кріспін** боронить основні засади проекту комісії. Всенімецький міввнусправ **Зеверінґ** заявляє, що політика стриманости щодо райхсверу є помилка. За його словами—неправильне твердження, що райхсвер не змінився. Навпаки Зеверінг вважає, що відтоді, коли Гренер на посту військового міністра,—багато в райхсвері змінилося.

«Соціялдемократичний коаліційний уряд—заявляє Зеверінґ, так само не дозволить концентрувати технічні військові засоби для громадянської війни, як теперішня демократично-республіканська держава не дозволяє фашистам і більшовикам озброюватися подібно до цього для громадянської війни».

Професійний рух в Польщі

З'їзди фашистських і пепеесівських профсоюзів

Кривава росправа пепеесів з робітниками

ВАРШАВА, 30. Водночас відкрилися з'їзд профсоюзів, що на чолі їх стоять пепеєси і з'їзд профсоюзних організацій, що підлеглі групі Яворовського. Пепеєсівський з'їзд організовано таким чином, щоб до числа депутатів не потрапили представники лівої опозиції. До помешкання цього з'їзду прибуло коло 150 делегатів, що приєднуються до лівого крила профсоюзів та виключених центральною профсоюзною комісією, а також представники, обрані на фабриках та заводах. В числі цих 150 делегатів були представники робітники усіх щонайважливіших промислових центрів Польщі. На чолі цієї делегації стояли виключені члени центральної комісії профсоюзів і комуністичні депутати сойму Росяк, Сипула, Гаврон та Керугальський.

Прибулі делегати зажадали, щоб їх допустили на з'їзд. На перешкоді цьому стала бойова дружина ППС, що обороняла вхід до залі засідань. Делегати зажадали, щоб до них викликано представника президії з'їзду. За такого представника до делегатів вийшов голова центральної комісії пепеєсівець Жулавський. Замість, щоб поговорити з делегатами, він почав битися з ними. На допомогу до Жулавського підбігли дружинники, що взялися бити опозиційних делегатів палицями. Разом із цим, дружинники дали по делегатах залп з револьверів. Кілька делегатів поранено. Одного делегата поранено важко в шию. За допомогою викликаної поліції дружинники очистили помешкання від делегатів, що вийшли на вулицю із співами Інтернаціоналу і попрямували до помешкання одного профсоюзу, щоб скликати там свою нараду. Поліція не допустила цієї наради. Через це, три профсоюзних організації—хеміки, торговельні службовці і склярі— організували комітет боротьби з фашизацією профсоюзів і ухвалили текст відозви до робітників Польщі. З'їзд пепеєсівських профсоюзів продовжує працювати під охороною озброєних дружинників і відбувається в атмосфері повного терору з боку Жулавського. Сьогодні з'їзд відхилив пропозицію лівої частини з'їзду про ухвалення резолюції проти переслідування робітничого руху. Такий же самий характер має з'їзд профсоюзів групи Яворовського, що складається з явних фашистів.

***

ВАРШАВА, 29. У Лодзі відбулася делегатська конференція робітників місцевих текстильних підприємств, що її скликало ліве крило профсоюзу текстильників та організаційне бюро для утворення нового союзу текстильників. На конференції брали участь понад 200 делегатів, які репрезентували робітників усіх найбільших текстильних фабрик Лодзі. Конференція постановила розпочати підсилене підготування до нового страйку текстильників, висунувши вимогу про збільшення зарплати на 25%.

***

ВАРШАВА, 29. Протягом останнього тижня у Варшаві закрито адміністративним порядком дві профсоюзні організації пекарів та шкіряників. У помешканні профсоюзу шкіряників заарештовано 50 чоловіка. Вчора, у зв'язку з закриттям профсоюзу шкіряників, відбулася демонстрація, в якій взяло участь кілька сот чоловіка. Поліція розігнала демонстрантів.

Репараційні переговори дійшли компромісу

Передчасна радість кредиторів

ПАРИЖ, 30. Агентство Гавас сповіщає: «Експерти вважають за прийнятні як для Німеччини, так і для держав—кредиторів принципи здійснення плану Юнга. Угода відбулася на основі встановлення розміру річних репараційних платежів в сумі 2050000000 марок і припинення дії плану Довса з 1 вересня ц. р. Треба проте, добитися угоди по ряду подробиць, які доки що не виявлені. Гадають, що комісія експертів уже в суботу матиме змогу встановити принципи загального врегулювання репараційного питання.

***

ПАРИЖ, 30. Уся преса шумно проголошує вирішальне зрушення на репараційній конференції в бік повної угоди. Роздмухують компроміс, що намітився, у двох питаннях про розмір перших 37 річних платежів та про термін запровадження плану Юнга, причому одночасно затушковують суперечності в інших, не менш важливих. Деякі кола конференції пояснюють прагнення англійських консерваторів створити до дня виборів враження про успішне закінчення конференції.

Роковини шанхайських розстрілів

ШАНХАЙ, 30. Національний уряд і влада шанхайського міжнародного Сентльмента та французької концесії заборонила всякі демонстрації і мітинги, присвячені в 4-ті роковини шанхайських розстрілів. Не вважаючи на це виступи відбулися. Велика група демонстрантів—студентів напала на приміщення редакції Гоміндаківського органу «Мінь-Го-Жі-Бао» розбила вікна і розгромила всю обстановку редакції. Демонстрантів розігнала поліція. Уходячи, демонстранти прикріпили до стіни приміщення плакат, де вказується, що «Мін-Го-Жі-Бао» вступила в союз з імперіялістами, боронить реакційний уряд і ошукує нарід. Такої ж участи зазнало приміщення редакції другої хінської газети «Шунь-Бао». Газети відзначають багато випадків нападу на чужоземців, на автомобілі й трамваї, не вважаючи на наявність на улицях великих загонів поліції. По багатьох районах міста розкидалися революційні листівки та брошури. У міжнародньому Сентльменті та на території французької концесії в зв'язку з демонстраціями вчинено багато арештів.

Трус в Харбінському генеральному консульстві СРСР

Енергійний протест радянської дипломатії

ВЛАДИВОСТОК, 30. (ТАРС). Одоржані з Харбіна відомості, а також хінські газети, що сьогодні прибули з Харбіну, стверджують факт трусу вчиненого хінською владою в харбінському генеральному консульстві СРСР.

Трус вчинено 27 травня і тривав він з 2 год. до 8 год. веч. Консульство підчас трусу було оточено великим нарядом поліції. Всякий зв'язок з консульством припинено. Трусили геть усі помешкання консульства, крім кабінета генерального консула Мельнікова. Поліція забрала підчас трусу документи й книги консульства. Одвідувачів—радянських громадян, числом коло 40 чол., що були в помешканні консульства, заарештувала поліція. Нікого з співробітників консульства не заарештовано.

Повідомлення ТАРС.

У зв'язку із трусом у харбінському генеральному консульстві, НКЗС і генеральне консульство в Муклені на підставі попередніх даних заявили протест і висунули вимогу звільнити всіх радянських громадян, заарештованих підчас трусу в генеральнім консульстві в Харбіні 27 травня. Дальші кроки від НКЗС, з відомостей ТАРС, будуть по одержанні докладної інформації з Харбіна.

Аргентинська компартія за єдність лав Комінтерну

НЬЮ-ЙОРК, 27. Пленум ЦК компартії Арґентини опублікував декларацію, де вказує, що деякі місцеві організації припустили в своїй роботі праві помилки. Поруч правого ухилу по деяких частинах компартії Арґентини помітні сліди і «лівих» помилок. ЦК підкреслює, що, не зважаючи на ряд промахів, вплив компартії Арґентини невпинно зростає. До партії вступило чимало видатних діячів робітничого руху Арґентини. Троцькістська група на чолі з Пенелоном, що відкололася від партії, розкладається.

Єдина велика профсоюзна організація — профсоюзів робітників «еспано-американської електричної компанії», що була раніш під впливом групи Пенелона, знову повернулася під керівництво арґентинської секції Комінтерну. На доклад Гіольді про правий ухил в Комінтерні одноголосно ухвалено резолюцію, що засуджує праві угруповання й примиренські відношення до них.

Вирішальні дні англійських парламентських виборів

ЛОНДОН, 30. Як сповіщає агентство Рейтера, вибори в розпалі. В них бере участь рекордне число виборців — щось 29 млн. чоловіка, виступає рекордне число кандидатів—1.722 чоловіка. Вперше голосують жінки, починаючи з 21 року. В числі кандидатів—585 консерваторів, 569 членів робітничої партії, 512 лібералів, 25 комуністів та 29 незалежних (безпартійних). Жінок—кандидаток 67. Перші результати будуть відомі до 11 годин вечора. Остаточно—в п'ятницю.

Пленум ВЦРПС

МОСКВА, 29. Відкрився під головуванням тов. Догадова пленум ВЦРПС. На пропозицію Догадова порядок денний пленуму поповнюється питаннями: про Тихоокеанський з'їзд профсоюзів, та про утворення секретаріяту ВЦРПС.

Потому пленум заслухав доклад заступника голови ВРНГ СРСР тов. Рухімовича про виконання господарського плану промисловости за перше півріччя 1928-29 року.

Тов. **Рухімович** відзначає, що приріст промислової продукції за цей період, як порівняти з минулим роком становить 21,9%, що в основному відповідає наміченим контрольним цифрам. Проте, по ряду важливих царин промисловости (хемічна, машинобудівельна, кольорова металургія і т. інш.) плану не виконано. Замість передбачених 7% собівартість зменшена за півріччя тільки на 2,5%. Встановлений темп зростання зарплати перевищено. Плани раціоналізації промисловости не виконані повною мірою. Наприкінець т. Рухімович висловлює певність, що загальними силами пощастить протягом другого півріччя цілком виконати контрольні цифри на 1928-29 рік.

У дебатах промовці зупинялися переважно на зменшенні собівартости продукції. Представники Донбасу (Калгін, Смірнов і інш.) вказали, що темп нового шахтного будівництва незадовільний. За п'ятирічним планом має бути щороку споруджено нових 10—12 шахт. Поки що в цій царині майже немає ніякої роботи. Зазначалося також на потребу проведення ряда організаційних заходів, які повинні дати змогу в другому півріччі виконати намічені ВРНГ СРСР контрольні цифри.

Інструктивні листи партколегії ЦКК ВКП(б) для чистки та перевірки партії

Партколегія ЦКК ВКП(б) на додаток до загальної інструкції для організації та проведення генеральної чистки й перевірки лав ВКП(б), видала інструктивні листи про основні завдання та методи чистки й перевірки різних груп партосередків.

Через те, що влітку відбудеться чистка та перевірка сільських, військових й невиробничих (радянських, вузівських і інших) осередків, то насамперед публікуються інструктивні листи, що стосуються цих груп парторганізацій.

Інструктивний лист про основні завдання чистки та перевірки виробничих осередків тепер розробляється й буде опублікований згодом. Загальна інструкція для організації та проведення генеральної чистки й перевірки лав ВКП(б), разом з інструктивними листами партколегії ЦКК ВКП(б) видається також окремою брошурою з вельми обмеженим тиражем. (1.000 екземпл.).

I. Основні завдання та методи чистки й перевірки національних організацій

Шановні товариші!

На додаток до загальної інструкції для організації та проведення чистки й перевірки партійних лав ЦКК ВКП(б) пропонує підчас чистки та перевірки партійних організацій в нацреспубліках і краях брати до уваги такі міркування:

Робота парторганізацій в нацреспубліках і краях відбувається в особливо тяжких і складних умовах. Господарська й культурна відсталість корінної людности (основних місцевих національностей); родові й патріярхальні пережитки; малочисельність національного пролетаріяту; слаба організованість бідноти й наймитства, вплив баїв, глитайства й духівництва, що підсилено використовують докапіталістичні пережитки; родова й групова боротьба; рештки міжнаціональної ворожнечі; релігійні забобони; вплив побутових пережитків, особливо щодо жінки; відрив від культурних центрів; майже цілковита відсутність витриманих кадрів більшовиків-підпільників; молодість, малочисельність та територіяльна розпорошеність парторганізацій і т. інш.—все це примушує звернути особливу увагу КК на добір складу перевірочних комісій й на старане підготування до чистки та перевірки.

На додаток до п. 14, розд. II загальної інструкції, члени перевірочної комісії, крім зазначених в інструкції вимог, повинні добре знати особливості побуту національностей перевіряної організації; беручи до уваги тертя на ґрунті національних взаємин і де-ін-де пережитки націоналізму, треба у складі перевіркомів забезпечити представництво за комуністами (і комуністками особливо) з корінного населення шляхом старанного добору перевіркомів та інструктування, треба забезпечити авторитетність і правильність роботи перевіркомів запобігаючи грубим помилкам; цим шляхом треба добиватися посилення впливу партії на пролетарську та наймитську масу й бідняцько-середняцьку частину селянства з корінної людности, притягуючи їхню увагу до завдань чистки та перевірки завдань ВКП(б).

Вибираючи місце й час одкритих зборів, треба заздалегідь передбачити широке оповіщення й найсприятливіші умови для притягнення пролетарських елементів, бідноти й наймитства; треба заздалегідь вжити відповідних заходів неприпущення на ці збори позбавленців, баїв, глитаїв, крамарів, мул і іншого чужого елементу. Визначаючи міцність господарства комуністів—скотарів кочовників, та хліборобів й відносячи до ріжних категорій, треба головну увагу приділяти тому чи вживається в цих господарствах чужа праця з метою експлуатації чи, вживання чужої праці примушене терміновістю сезонних робіт за участи в цих роботах всіх працездатних членів родини комуніста, чи, кінець кінцем, чужа праця вживається з метою використання спеціяльних знань в галузі технічних культур. Настирливо домагаючись повного відмовлення від релігійно-побутових забобонів (релігійні звичаї, многоженство, калим, паранджа, чадра, чачван і ріжні способи замаскованої експлуатації жінки) треба вживати рішучих заходів до комуністів, що перебувають не один рік у партії і до відповідальних робітників, в той же час треба вживати заходів пояснювального характеру до комуністів, особливо кандидатів з селян та наймитів. В цьому разі для чистки того чи того комуніста важливо вияснити, чи виявляються ці забобони в результаті відсталости чи тут є елементи свідомої непоправности. Треба взяти до уваги, що коли за попередніх перевірок національних парторганізацій вживалося заходів переважно виховного характеру, коли викривали у комуністів вияв релігійно-побутових забобонів, то тепер цих заходів буде не досить. Для Середньо-Азіятських нацреспублік та країв треба керуватися постановою оргбюра ЦК ВКП(б) від 10-X—28 р. про комуністів, що закріпачують жінок. Визначаючи зв'язки з чужим елементом треба обережно підходити до випадків наявности зв'язку наймита з баєм, беручи до уваги вплив пережитків передкапіталістичних взаємин у відсталих місцевостях беручи до уваги відсутність або недостатній розвиток промисловости, треба обережно підходити до комуністів-кустарів, які не експлоатують чужої праці. Особлива обережність має бути підчас підходу до комуністів з корінної людности; коли вони недостатньо виконали партобов'язки, треба вияснити причини цього і вжити заходів, щоб їх виправити.

Мінімальні вимоги та знання політосвіти детального засвоєння основних завдань партії треба пред'явити до комуністів з робітників, бідноти, наймитів, середняків, а особливо до комуністок. Національні парторганізації знаходяться більшою частиною по місцевостях, що не один раз були зайняті білогвардійцями.

Через це уважніше треба підходити до комуністів — рядових учасників в антирадянських угрупованнях та націоналістичних організаціях підчас окупації. У цих випадках треба звернути головну увагу на те, яка поведінка комуніста за час перебування його в партії, чи вижив він вплив цього минулого; треба взяти до уваги, що інколи в місцевих умовах під групову боротьбу підводиться протест здорової частини парторганізації проти політичних помилок та парткерівництва. Тому, в кожному окремому випадкові треба викривати справжню суть викритого угруповання.

Коли партія з особливою обережністю зобов'язана підходити в справі боротьби з релігію та побутовим закріпаченням жінки (затворництво, паранджа тощо) до безпартійних, то вона з далеко більшою настирливістю повинна вимагати повного розриву з релігійним культом і цілковитого відмозлення від зазначених форм закріпачення жінки, від комуністів.

Беручи до уваги особливі труднощі праці національних організацій, треба, розвиваючи п. 28 розділу загальної інструкції, уважно перевірити, як осередок проводить виховну роботу, як провадить політику партії в царині національній і земельної реформи, що зробили радянські осередки в царині коренізації апарату висування. Треба перевіркою допомогти роботі осередків і вживати більших заходів виховного характеру старано очищаючись від розкладницького, негідного й чужого елементу.

Треба домагатися, щоб в результаті перевірки та чистки пожвавилася праця перевіряних організацій і збільшилася партійно-виховна і масова робота осередків.

II. Особливі завдання і методи чистки та перевірки невиробничих осередків ВКП(б)

На додаток до загальної інструкції підчас чистки та перевірки невиробничих осередків треба взяти до уваги особливо тяжкі умови праці цих осередків. «Теперішній радянський апарат ще дуже насичений елементами старого чиновництва й рештками раніше панівних клас, в яких ще живе ненависть до радянського устрою.

Бюрократичні перекручування, неуважність до потреб трудящих, кричуча інертність та злочинна тяганина, часто-густо підривають роботу держорганів. Окремі ланки держзнокооперативного апарату доходять до прямого розкладення і зростання з буржуазно-капіталістичними елементами людности, викликаючи потребу корінної чистки цих органів». (Резолюція Листопадового пленуму).

В зв'язку з таким оточенням та об'єктом роботи невиробничих осередків «держапарат в особі його старого чиновницького ладу кладе свій відбиток на деяку частину комуністичного складу, що в ньому працює» (резолюція Листопадового пленуму ЦК ВКП(б). З другої сторони в апаратах радянських кооперативних і господарських органів «до нас присосалися де-ін-де кар'єристи, авантурники, що називаючись комуністами обдурюють нас, які припленталися до нас через те, що комуністи тепер коло влади», (Ленін).

Ця засміченість радянського кооперативного і господарського апарату, а також і цей «відбиток», вплив його на деяких комуністів є головна причина особливих видів хоробливих явищ в цих осередках і джерело, що живить дрібно-буржуазні хитання, правий ухил та примиренство у партії.

Відрив від широких мас трудящих та оточення співробітниками апарату, серед яких осередок проводить свою роботу, є найважливіші причини виявлень бюрократизму, тяганини, протекціонізму, колотнечі, підхалімства та побутового зближення з чужим елементом, вистерігання, розтрати, загнивання, переродження, опір висуванству, а звідси ідейного роззброєння та зменшення боєздатности окремих комуністів.

У постанові ЦК ВКП(б) від 20 грудня 1928 року давалася вказівка: «спрямувати головну увагу радянських осередків на проведення в своїх установах боротьби з безгосподарністю, розтратами, тяганиною, формальним відношенням до справи, протекціонізмом, розбуханням штатів і інше. Підтримуючи, як серед членів осередку, так і серед безпартійних всяку ініціятиву у справі спрощення та здешевлення напарату» виходячи з цих особливих умов роботи невиробничих осередків та значіння їхніх завдань, чистка їх повинна супроводиться особливо пильною перевіркою якости їхньої праці.

Обслідування якости роботи невиробничих осередків

На додаток до п. 28, розділу 4-го загальної інструкції, обслідуючи роботу невиробничих осередків треба вияснити:

1. Як виконується постанова ЦК ВКП(б) від 20 грудня 192о року про радянські осередки і які результати цієї роботи.

2. Робота осередку в організації опори на маси трудящих, що їх обслуговує дана установа або що з нею має стосунки.

3. Роля осередку у встановленні зв'язку членів осередку з широкими пролетарськими масами та в притягненні мас до поліпшення апарату, до боротьби з бюрократизмом, безгосподарністю, засміченістю апарату. Методи і результати цієї роботи.

4. Активність осередку у питанні висування та в боротьбі з затиранням висуванців.

5. Результати роботи осередку в розгортанні та проведенні самокритики (хиби та досягнення).

6. Робота осередку щодо виховання членів осередку для зміцнення — з'єднання, для боротьби з загниванням, побутовим розкладненням і щодо запобігання випадкам зв'язку з чужим елементом, в окремих членів осередку (своєчасність викриття й запобігання).

7. Масова робота осередку серед безпартійних співробітників установ (профсоюзи, економкомісії, стінгазета, добровільні товариства тощо) з погляду притягнення безпартійних до боротьби з бюрократизмом (особливо притягнення молодняку, вирослого в нових умовах праці).

Методи обслідування ріжних груп невиробничих осередків

Зважаючи на деякі відмінні особливості, властиві ріжним категоріям невиробничих осередків, перевіряючи якість роботи цих осередків треба застосовувати ріжних підходів, зважаючи на ці особливості. В цій справі невиробничі осередки можна поділити приблизно на такі групи, щоб встановити особливі методи підходу, перевіряючи їхню роботу:

1. Осередки при установах, що зв'язані в біжучій роботі з пролетарськими масами, наприклад, при трестах, профсоюзах, органах

Ом. Ярославський

„Цей сон скінчився"

Розпад троцкістської опозиції вступив у нову фазу. Те, що ми писали з минулій статті «Принципиальное обоснование ренегатства» («Правда» № 106 за 12-е травня) було неприйнятне для кращої частини троцкістів. Ми наводили дані про відхід від опозиції, не маючи ще з руках документів, що свідчать про далеко глибший ідейний розвал дуже вже поріділої групи троцкістів, що останнього часу випустили запільну відозву за підписом «Всесоюзна спілка більшовиків-ленінців (опозиція ВКП)». Ми вважаємо за корисне для членів нашої партії ще раз висвітлити картину розвалу троцкістів, який самі троцкісти намагаються «делая добрую мину при плохой игре» змалювати, як велике пожвавлення всередині групи троцкістів. Про це пожвавлення Троцький нещодавно розповів представникові празих у Франції—Павові, а той розповідає про це на сторінках органу троцкістів «Мілітант» (войовничий).

Щож, справді, сталося? Два роки тому ми мали боротьбу за «платформу» опозиційного блоку. Сліпому тепер ясно, що це була боротьба за легалізацію другої партії—дрібно-буржуазної партії — в країні пролетарської диктатури. Ватажки опозиції це чудово розуміли. «Маса» рядових опозиціонерів—троцкістів спочатку вірила, що справа ходить про «реформу» партії. Правда, ряд фактів цьому суперечив. Такі факти, як вихід на вулицю 7-го листопада, захоплення помешкань, утворення нелегальних друкарень у спілці з безпартійними, ганебне голосування проти запровадження 7-ми годинного робочого дня і т. інш. зовсім не говорили про реформу. Проте, ватажкам пощастило не гальзанізувати блок і дожити з рештками його до XV-го з'їзду партії.

Процес розпаду цього блоку, що почався ще до 15 з'їзду, після 15-го з'їзду набрав бистрішого характеру. Частина блоку (ленінградці) разом з частиною троцькістів стали на шлях повернення до партії. Друга частина кол. блоку (децісти) одверто поставили ставку на другу партію. ВКП—труп. З теперішньою радянською владою—боротьба. Вся інша маса троцькістів, що взялася знову за розгортання підпільної роботи, на словах—проти другої партії, проти ленінбунду, але за фракцію, як у ВКП, так і інших партіях Комінтерну. На ділі вона продовжувала організацію другої партії у ВКП, намагалася утворити й закордоном паралельні секціям Комінтерну організації. Правда, вийшли жалюгідні покручі, недоношений пустоцвіт; та це вже не провина, а лихо троцькістів.

За цей час назбиралася величезна своїми розмірами «література» опозиції. У цій літературі видне місце посідають балачки про термідор. Само собою розуміється, що ті, хто поверталися до партії, повинні були насамперед це питання поставити перед собою й відкинути всякі балачки про термідор у СРСР. У той час, як «ліві» (Сапронов, Смірнов, почасти Нечаєв і інші) твердили, що термідор уже відбувся в СРСР, що державним переворотом є вжиття радянською владою та партією заходів проти цієї антирадянської групи, троцькісти провадили нескінченні міркування на тему про те, що термідор ще відбувається. Надзвичайно глибокодумно міркували про те на скільки процентів відбувся термідор, придумували морочливі комбінації для пояснення курсу партії, щоб стлумачити його, то як «правий маневр», то як «зигзаг» і т. і. Адже, не можна ж було викреслити прийняту 15-м з'їздом постанову про наступ на глитая, про індустріялізацію й інш. Один з провітників Д. І. Писарев писав колись: «Слова й ілюзії зникають, факти лишаються».

Слова й ілюзії троцкістів розбивалися об тверду лінію партії, факти боротьби за соціялізм були сильніші за ці слова й ілюзії. І ці факти—зміцнення партії, зміцнення соціялістичного сектора народнього господарства, подолання надзвичайних труднощів, що стали перед нами на шляху індустріялізації країни—розхитували окремі ланки і розкладали лави троцкістів. У боротьбі за тих, що відходять «ліворуч» до сапронівців, Троцький та його прибічники еволюціонували далі.

У заяві VI-му конгресові Комінтерну Троцький формулював своє відношення до програми Комінтерну, як соціял-демократичної. Але ж Троцький в той же самий час стукав у двері цього Комінтерну, троцкісти далі ще патякають, що вони за реформу, але один (Нечаєв) добалакується до «реформи» через повстання, інші (Геворкіян) до підготовки до повстання, а Троцький дає «елястичну» формулу: країна переживає керенщину навиворот. Шляхи реформи треба випробувати до краю, а поки—організаційний стрибок, проведення таємного голосування в партії, профсоюзах і т. інш. В той же час патякання про можливість підтримати правих за певних обставин, заграваня з правими. В той же час частина троцкістів обстоює, що Троцький був завжди правий проти Леніна: і в питанні про перманентну революцію і в питанні про Берестя, і в питанні про профсоюзну дискусію. Всі ці насильства над історичною правдою, над фактами, над рештками більшовицьких поглядів і більшовицького сумління у частини троцькістів не могли не спричинити нового розшарування. Правда, цей процес спочатку відбувався дуже повільно,—його прискорило вислання Троцького закордон.

Троцький закордоном — це є нова сторінка в історії троцкістів. Він викрив себе дуже швидко. Ледве чи можна потрапити в історії нашої партії на падіння таке бистре, таке завершене. Це є катастрофа для тих, хто зв'язав свою долю з долею троцкізму — безглуздішого падіння не можна було навіть уявити собі.

Ми думаємо, що оцінку поведінки Троцького закордоном уже зробили всі; одні цю оцінку довели до краю, другі бояться навіть признатися собі, (а тим більше другим), що без насильства над власним політичним сумлінням їм важко виправдати Троцького.

Звичайно, ми знаємо, що серед троцькістів є люди, які можуть упасти ще більше, ніж Троцький. Найменше ми вважали за такого Н. І. Муралова. Проте, поширюваний троцькістами від його імени лист до «дорогого Василя», наводить на вельми сумні думки. Цей лист найбільше скеровано проти Радека та Смілги (в цьому листі, між іншим, як і багатьох інших писаннях троцькістів, приділяється увагу й авторові цієї та багатьох інших статей про троцькістів. Про себе мушу сказати раз назавжди, що мене ніякою мірою не зачіпає найдобірніша, найнепристойніша лайка, якою супроводиться такі писання на мою адресу. Обстоюючи інтереси партії, я проходжу мимо цих лайок і можу тільки одне порадити: не псувати марно паперу).

Муралов доводить, що Смілга й Радек не мають права покликатися в своїй критиці на виступи Троцького у буржуазній пресі, на традиції більшовиків та лівої частини II Інтернаціоналу. Він доводить, що Маркс і Енгельс були прихильниками участи соціялістів у буржуазній пресі. Н. І. Муралов навчає Смілгу й Радека марксизму (видовисько для богів). «Вони не розуміють, що обстанова, за якої більшовики не позинні були брати участи й співробітничати в буржуазній пресі, була така, що ця участь завдавала б тоді шкоди розвитку класової свідомости робітників». Отже, «для розвитку класової свідомости робітників» за диктатури пролетаріяту, за радянської влади, за наявности широкої комуністичної й соціялістичної преси, за наявности організації Комуністичного Інтернаціоналу, на думку Муралова та його прихильників корисна й потрібна участь та співробітництво в буржуазній пресі. Краще не напишеш.

Такої оборони ренегатства не можуть винести навіть ті, хто лишився ще з троцькістами.

Від троцкістів одходять уже не одиниці, а цілі групи відходять. А разом з тим кожна нова постанова партії, а особливо постанова XVI-ї партійної конференції неначе клином врізається з троцкістське запілля і примушує людей, що зайшли в суточки, шукати виходу. Навіть люди, що роками йшли разом з Троцьким, як Радек, не витримують.

(Далі буде).

Інструктивні листи партколегії ЦКК ВКП(б) для чистки та перевірки партії

праці, соцстраху, робітничої, споживчої й житлокооперації тощо.

2. Осередки при установах, що зв'язані із селянськими масами: наприклад, земоргани, сільгоспкооперація, сільгоспкредитна кооперація, сільбанки, сільтрести, сельбуди, всеробземліс тощо.

3. Осередки при культурних установах: органи освіти, охорони здоров'я, парткомітети тощо.

4. Осередки при адміністративних і судових установах, органи внутрішніх справ, управління міліції, нарсуду тощо.

5. Осередки учбових установ.

Відповідно до ріжних груп невиробничих осередків, перевіряючи якість їхньої роботи, треба крім загальних питань вияснити окремі додаткові питання їхньої роботи. Наприклад, перевіряючи роботу осередків при установах земорганів і в сільгоспкредиту треба додатково вияснити, що зробив осередок, щоб одвернути випадки перекручення політики кредитування, машинопостачання тощо; для осередків при біржах праці—роля осередку в боротьбі з протекціонізмом, засміченістю апарату, бюрократизмом, розтратами тощо.

Доклади про підсумки перевірки деяких осередків можуть бути поставлені на зборах робітників, що їх обслуговує ця установа, наприклад, осередок тресту—на зборах робітників підприємств, що входять до тресту; осередки при правлінні залізниць — на зборах робітників залізничних майстерень; осередки при виробничих профспілках—на відповідних зборах робітників великих текстильних фабрик, металевих заводів тощо. Перед перевіркою осередку треба так само дістати в тій чи тій формі оцінку про установу від робітників, що їх обслуговує ця установа, для чого треба заздалегідь повідомити робітничі організації про наступну перевірку осередку такої то установи, вказавши спосіб надсилання відповідних матеріялів для комісії.

Особливості організації і здійснення чистки

1. Вжити заходів на те, щоб організувати приймання усних та письмових заяв на комуністів од співробітників установи.

2. Особливо старанно перевіряти заяви на комуністів од безпартійних, не членів союзу, або позбавлених виборних прав, щоб одвернути випадки використання чистки для особистих рахунків, кар'єризму тощо. Так само старанно перевіряти і обачно підходити до скарг на комуністів - адміністраторів, щоб одвернути випадки підриву адміністраторів у зв'язку із справедливими вимогами трудодисципліни, режиму економії тощо; з другого боку суворо карати тих адміністраторів, які перешкоджають законній контрольній роботі осередку над установами.

3. Перевіряючи комуністів з допоміжного персоналу (кур'єри, збиральниці тощо), а також висуванців, що працюють недавно, треба обережно, обачно підходити до їхньої політграмотності, одвідування зборів та інш. дрібних порушень.

4. Оцінюючи властивості комуністів по невиробничих осередках за найважливіші моменти повинні бути: оцінка зв'язку з масами, боротьба з бюрократизмом, трудидисципліна, здійснення режиму економії.

5. Підходячи до розтратників, треба обережно ставитися до висуванця, який з недостатньою підготовленістю й без достатньої допомоги йому від апарату й осередку заплутується у звітах і стає частенько жертвою шахраїв та пройдисвітів.

6. Розглядаючи заяву про випадки адміністративного зажиму або звільнення за самокритику, треба зважити на можливість дезорганізації трудової дисципліни і протидіяння боротьбі адміністрації за чіткість у роботі апарату жалобників.

7. Викривши випадки гризні, підсиджувань та кумівства, що мають особливо негативний характер саме по невиробничих осередках, треба дуже обережно й уважно підходити до розгляду їх, застосовуючи суворо рішучих заходів, коли підсиджування й переслідування спрямовані проти висуванців, винахідників, робкорів тощо.

8. Треба особливо обачно ставитися до спеціялістів - комуністів, зіставляючи наявність дрібних дефектів у них із значенням виконуваної ними спеціяльної роботи.

9. Підчас організації одкритих та загальних зборів про підсумки чистки та перевірки треба ширше притягати безпартійних співробітників і особливо спеціялістів, не припускаючи, проте, осіб, позбавлених виборчих прав, а також тих, що не є члени союзу.

III. Особливості проведення чистки та перевірки осередків при навчальних закладах

Загальні умови праці осередків при ріжних цивільних навчальних закладах (вузи, втузи, робфаки, технікуми, курси, радпартшколи і т. інш.) здебільшого однакові з умовами праці решти невиробничих осередків: відсутність безпосереднього зв'язку з пролетарськими масами, вплив спеціялістів (професори викладачі) та безпартійного студентства. Але об'єкт праці цих осередків—молодь, що навчається, соцсклад, якої щороку поліпшується—сприятливіший для роботи, ніж по інших невиробничих осередках.

Перевіряючи ці осередки треба звернути увагу на постановку масової роботи, на зв'язок з робітничими масами, з профспілками; треба, по змозі перевірити, як молодь, що навчається та молодь селянська проводить набулі знання в широкі робітничі та селянські маси підчас канікул та виробничої практики і які результати цієї роботи.

Засуджуючи зайвий академізм, що спричиняється до відриву від партроботи, як партхиба того, що навчається, треба взяти до уваги значіння пильності, як показника трудидисципліни того, що вчиться треба вияснити чи не є зайве навантаження перешкода в навчанні, а також чи не є зайвий академізм результат відсутности партзавдань тому, хто вчиться.

Через особливе значення правильного розподілу стипендій серед слухачів треба перевірити, як осередок проводить при цьому класовий принцип і спостереження осередку за правильністю його проведення, беручи до уваги, як знає осередок стан кожного слухача.

Перевіряючи скарги на адміністративно-педагогічний персонал, треба до уваги взяти можливі навмисні обвинувачення від учнів, що недбало ставляться до навчальної роботи або порушують заведені порядки по учбових закладах та гуртожитках, яких заклади до порядку адміністративно-педагогічний персонал.

У зв'язки з довгим відривом від виробництва, від домашніх родинних умов, життя серед учнів, подибуються випадки побутових перекручень (статтева ропуста тощо); отже, треба перевірити, як осередок вчасно попереджав, викривав і ліквідував ці випадки. Особливу увагу для осередків учбових закладів має постановка боротьби осередків з ідеологічними ухилами: треба перевірити, як виконують директиву XV партз'їзду про ліквідацію опозиції, що зроблено для ідейного впливу на рядових опозиціонерів та для виключення непоправних троцькістів і нещирих, що дурять партію. Як перед початком перевірки та чистки осередків учбових закладів, так і провадячи остаточно цю роботу, треба ширше притягати на збори для подачі заяв і відгуків безпартійних учнів—робітників.

IV. Особливі завдання та методи чистки й перевірки сільських осередків ВКП(б)

На доповнення до загальної інструкції в справі організації й здійснення чистки та перевірки лав ВКП(б), ЦКК ВКП(б) пропонує підчас чистки та перевірки сільських осередків керуватися такими міркуваннями. Чистячи та перевіряючи сільські осередки, насамперед, треба зважати на таку характеристику, що їм дав листопадовий пленум ЦК ВКП(б): «У складі сільських організацій все ще зовсім незначна питома вага пролетарських елементів і просто міцний кадр колгоспників. Поруч цього, у складі їх в деяких випадках значна частина заможніх селян, а іноді й елементів, що зблизилися з глитайством, розклалися, геть чужі робітничій класі. Це робить зовсім невідкладним завдання рішучого поліпшення, корінної чистки і значного поновлення цих організацій».

Разом з тим треба брати до уваги і ту обставину, що сільським організаціям доводиться проводити партійну роботу в далеко тяжчих умовах, ніж організаціям міським. Малочисельність сільських осередків, їхня розпорошеність і, часто-густо велика територіяльна відірваність від керівних парторганів; оточення їх дрібновласницькими масами, культурно-відсталішими ніж пролетаріят і часто-густо господарсько-залежними від глитаїв; тиснення на сільських комуністів бюрократизму вищих державних установ та громадських кооперативних і інших організацій, що часто обумовлює перекручення сільськими осередками лінії партії; безпосереднє тиснення на сільських комуністів капіталістичних елементів села, що часто виливається в терорі; низька матеріяльна забезпеченість сільських комуністів—службовців та бідняків і, зрештою, дуже невелике число витриманих більшовиків, особливо підпільників, що могли б забезпечити правильніше керівництво парторганізацією.

Перераховані вище трудноші в умовах роботи сільських організацій, від них незалежних, не можуть не відбиватися негативно на якості їхньої роботи та на поведінці окремих сільських комуністів. Цю обставину треба брати до уваги, як підчас оцінки осередку в цілому, так і оцінці окремих комуністів.

Треба рішуче очистити сільські осередки від проникших до них елементів класово-чужих або тих, що зрослися з глитайськими елементами—крамарями, баями і духівництвом, від членів партії, які проводять політику, що відштовхує від партії наймитів та бідняків, від партійців, які не беруть участи в проведенні в життя заходів щодо соціялістичної перебудови сільського господарства, від чиновницьких елементів, що не виконують директив партії про опору на бідноту та союз з середняцькими масами селянства, від членів партії, господарське обростання яких заслонило перед ними завдання комуністичної пропаганди та організації села, від злісних порушників революційної законности, від тих, що зловживають владою з особистою метою. Постанова квітневого пленуму та XVI конференції). Разом з тим треба перевіряючи обережно ставитися до сільських комуністів, дійсно відданих партії, особливо до учасників громадянської війни, до комуністів із наймитів і наймичок, селянок бідняків та середняків, які не можуть виявити великої активности через особливості побутового укладу села, а також до комуністів з сільської інтелігенції. Треба пильно виявити в кожному окремому випадкові причини та умови провини цих комуністів і ролю осередку в справі їхнього партійного політичного виховання та запобігання провинам.

Перевіряючи відповідальних волосних та районних робітників, до них треба ставити вимоги щодо чіткого проведення ними класової лінії, а також їхньої особистої активности в боротьбі з бюрократизмом, зв'язку з масами та опори на них в своїй роботі.

Ставлячи до кожного комуніста вимогу участи в організації колективних господарств або виробничо - кооперативних об'єднань даного району треба, практично розв'язуючи питання про кожного члена партії, уникати формального відношення до комуніста, який має індивідуальне господарство, беручи до уваги, чи є в даному районі, в селі тощо, умови для успішної організації колективного господарства, чи не спричиняється входження того чи іншого комуніста до колективного господарства, що є в даному районі, до зруйнування його індивідуального господарства без користи для колективізації і т. інш. Перевіряючи роботу сільських організацій треба на додаток до п. 28, розд. 4 загальної інструкції звернута особливу увагу на такі питання:

1) Роля осередку в справі колективізації та кооперування сільського господарства в справі поширення засівів в піднесенні врожайности;

2) Відношення осередку до випадків перекручення класової лінії в селі та його роля в запобіганні і своєчасному викритті та ліквідації цих випадків і в боротьбі з правим ухилом;

3) Стан масової роботи осередку та його участи в кампаніях, (податкова, хлібозаготівельна, перевибори рад);

4) Як осередок провадить керівництво роботою з біднотою і наймитами та стан цієї роботи;

5) Як поставлена боротьба в осередку проти випадків поєднання окремих комуністів з класово-чужим елементом; як осередок ставиться до випадків пияцтва комуністів, до глитайства, що спричиняє до міцнішого поєднання;

6) Заходи осередку й волосного або районного комітету в справі колективізації господарства комуністів-селян.

Треба викривати випадки порушення сільськими комуністами революційної законности, а також випадки хабарництва, зажиму, командування, зловживання службовим станом, переслідування сількорів, зловживання підчас розподілу фондів бідноти, звідома неправильного переоподаткування с.-г. податком бідняцьких та середняцьких господарств і зменшення податку з глитайства, звідома неправильного позбавлення виборчих прав, перекручення підчас хлібозаготівель.

Підчас чистки й перевірки сільських організацій за щонайважливіше їхнє організаційне завдання і завдання перевіркомів повинно бути забезпечення справжньої активної і справжньої масової участи наймитів, бідноти і середнього селянства у чистці та перевірці.

Треба в цію метою з належною вдумливістю та старанністю поставитися навіть до таких деталів цього завдання, як організація приймання усних і письмових заяв, визначення місця та часу відкритих зборів і вчасности оповіщення про них тощо. Місце й час зборів перевірюваного осередку треба добирати з таким розрахунком, щоб їх змогли в якнайбільшому числі одвідувати робітники радгоспів, члени с.-г. комун і артілів, наймити. Притягнення цих верств людности до участи в чистці та перевірці має величезну вагу не тільки з погляду їх оцінки осередку та окремих комуністів, але з погляду вербування до партії кращих найактивніших їхніх представників. Участь цих товаришів у чистці та перевірці допоможе їм усвідомити завдання партії і права і обов'язки комуністів і з більшою свідомістю дасть змогу поставитись до вступу до партії.

Треба притягати на відкриті збори осередків представників сільської інтелігенції, відданих радвладі і що активно працюють в перебудові села (агрономи, землеміри, лісники, лікарі, педагоги тощо), особливо підчас оцінки роботи осередку щодо проведення соціялістичної реконструкції сільського господарства, поширення засівів, піднесення врожайности. Вживаючи всіх потрібних заходів для притягнення до чистки та перевірки як мога більшого числа зазначених вище груп безпартійних, треба разом з тим мати на увазі спроби використання чистки та перевірки з антипартійною і антирадянською метою глитаями та підглитайниками. Щоб запобігти цій можливості, поперше, не припускати на відкриті збори осередків глитаїв, позбавленців і т. інш. чужих і ворожих елементів, по-друге, давати одсіч проникливим на збори підглитайникам, коли вона намагатимуться демагогічно ошельмувати партію і окремих комуністів та по-третє, терпеливо роз'яснювати бідноті і середнякам всі питання партійної політики на селі, що їх хвилюють. У доповідях та на бесідах на відкритих зборах про завдання чистки та перевірки, треба старано роз'яснити, що чистка провадиться аж ніяк не із за загального недовір'я партії до своїх сільських осередків, а для того, щоб допомогти в тяжкій роботі сільських осередків, притягти до партії наймитів та бідноту і очистити партію від випадкового розкладненого чужого робітничій класі елементу.

Щоб з'економити час та щоб була продуктивніша робота перевіркомів треба ще до закінчення перевірки того чи того сільського осередку своєчасно сповістити другому осередкові точний календарний план його перевірки, щоб вона мала змогу вчасно повідомити комуністів і безпартійну масу про час і місце зборів тощо.

Зважаючи на великі трудноші і складність умов роботи сільських осередків, а також труднощі в організації й здійсненні чистки та перевірки сільських осередків, місцеві контрольні комісії повинні з особливою старанністю комплектувати і готувати перевіркоми, призначені для роботи на селі.

Чистку й перевірку сільських осередків повинні найбільшою мірою використати відповідні комітети, щоб докладно інструктувати їх і по-діловому, конкретно виділити питання про всебічну матеріяльну й організаційну допомогу їм.

Особливі завдання та методи чистки й перевірки військових осередків ВКП(б)

На доповнення до загальної інструкції в справі організації та здійснення чистки й перевірки лав ВКП(б), ЦКК ВКП(б) пропонує, чистячи та перевіряючи партійні організації Червоної армії і флоти, керуватися такими міркуваннями:

В лавах Червоної армії й флоти перебуває переважно робітнича й селянська молодь у казарменій обстанові, відірвана тимчасово від виробництва й домашніх родинних умов життя.

В цих умовах має велике значення притягнення безпартійних червоноармійських мас до активної участи у перевірці та чистці партії, а також використання бойового досвіду і спеціяльних знань безпартійного комскладу, особливо в питаннях оцінки роботи осередку в справі зміцнення боєспроможности перевірюваної організації.

Поруч основного завдання перевіркомів—чистка лав партії — перевіркоми в доповнення до п. 28, розділу IV загальної інструкції, повинні звернути увагу на стан осередку та його працю в царині піднесення воєнної кваліфікації, зміцнення військової дисципліни, піднесення боєспроможности, піднесення політичного й загального рівня та активности червоноармійців, як комуністів, так і безпартійних.

Скликаючи одкриті партзбори треба заздалегідь вжити відповідних заходів до того, щоб забезпечити максимальне притягнення на ці збори безпартійних червоноармійців та командного складу, особливо з активу.

Організуючи прийом усних і письмових заяв та скарг, у зв'язку з перевіркою та чисткою треба передбачити можливість окремих випадків утримування від подачі цих заяв через побоювання результату в частині дисциплінних кар по чистці. Через це скриньки на заяви повинні бути в безпосередньому розпорядженні перевіркомів, члени перевіркомів повинні приймати також безпосередньо окремі, усні й письмові заяви, перевіряючи заяви треба суто обережно підходити до оголошення прізвищ тих, що ці заяви подали. Перевіряючи скарги, треба взяти до уваги можливість використання чистки з метою зведення особистих рахунків колотниками та тих, що підривають дисципліну і свідомо необґрунтованих обвинувачень комполітскладу, у зв'язку з настирливими вимогами виконання дисципліни та підтримання встановленого ладу в казармовому побуті.

В разі встановлення дрібних партпровин у червоноармійців з робітників та селян треба взяти до уваги короткий час з дня прибуття їхнього до лав РСЧА та флоти, а також недостатню пристосованість їх до умов побуту касарні і відрив від родинних умов, що ж до комскладу, який прийшов з старої армії, треба брати до уваги бойові заслуги підчас громадянської війни.

В той же час треба пам'ятати, що в умовах побуту касарні такі провини, як побутове загнивання, зв'язок з чужим елементом, колотня та піяцтво мають особливо шкідливий характер і потрібують рішучого підходу підчас чистки. Підчас перевірки комуністів з селян, що мають зв'язок з селом, треба обережно підходити підчас залучення стану їхнього господарства на селі до ріжних категорій; у випадках, коли вплив зв'язків з селом відбивається на настроях червоноармійців, викликаючи ті чи ті хитання щодо лінії партії, треба терпеливо і докладно роз'яснити всі сумніви, що в них виникають, беручи до уваги при цьому активність їхньої роботи до вступу в РСЧА.

Треба особливо уважно підходити до випадків, коли підчас навчання новобранців на призовних пунктах окремі комуністи примушені бувають користуватися кватирями заможноглитайських і чужих елементів села; тут в

Інструктивні листи партколегії ЦКК ВКП(б) для чистки та перевірки партії

кожному окремому випадку треба вияснити чи викликається користування цими кватирями тим, що не можна розміститися по хатах бідняка чи середняка, який вплив робить на комуніста користування кватирями чужого елементу і, як поводить себе комуніст у відношенні бідняцько-середняцьких шарів села і в своєму оточенні.

Про склад перевірочних комісій і керівництво перевіркою

1. Керівництво чисткою та перевіркою військових осередків проводиться згідно з загальною інструкцією ЦК ВКП(б), а на місцях місцевими КК.

2. Для перевірки та чистки військових осередків контрольні комісії організують перевірочні комісії (3—4 на дивізію, окрему залогу залежно від числа обслугованих організацій, але не більше, ніж одну перевірочну комісію на два полкових і рівновеликих колективи). Перевіркомісії організуються в складі представника місцевої КК та 2 членів, що їх виділяють дивпарткомісії або окрпарткомісія.

3. Місцеві КК, намічаючи календарні терміни перевірки, повинні зважати на те, що багато військових частин через виїзд до таборів та на літню бойову підготовку вимагають *перевірки в травні—червні місяці.*

4. Перевірні комісії можуть ухвалювати постанови про звільнення з роботи товаришів, коли вони вважають за шкідливе перебування їх на цій роботі, але здійснення цієї постанови належить відповідним командно-політичним інстанціям.

Оголошення постанови про звільнення провадиться тільки на закритих партзборах і тільки у згоді з відповідним політорганом.

Секретар Партколегії ЦКК ВКП(б)
Ом. Ярославський.

Про становище в Астраханській партійній організації

(Постанова ЦК ВКП(б) з 27 травня 1929 р.).

Схвалити постанову Нижне-волзького крайкому і погодитися з постановою партколегії ЦКК з 24 травня 1929 р. про становище в астраханській організації.

Визнати наявність в астраханській парторганізації не тільки елементів прямого морального розкладу, а й неправильної політичної лінії в практичних питаннях господарського будівництва.

Просити ЦКК негайно розпочати чистку астраханської парторганізації, виділивши для цього авторитетну комісію. Відкласти скликання астраханської окружної партконференції до закінчення чистки організації. Доручити бюро Нижне-волзькому крайкому спільно з оргрозподілом ЦК намітити й подати на затвердження ЦК склад бюра астраханського окружкому.

Вважати за потрібне дальше старанне вивчення (ЦКК Нижне-волзьким крайкомом і Оргрозподілом ЦК) причин, що спричинилися до розкладу верхівки астраханської організації та викликали неприпустиму пасивність і замкнутість партійних і робітничих мас, і після чистки заслухати спеціяльне повідомлення про астраханську організацію.

Визнати за потрібне негайне поновлення провідного складу астраханської організації, доручивши оргрозподілові ЦК і Нижневолзькому крайкому вжити заходів до посилення астраханської організації новими кадрами.

Зважаючи на те, що т. Носок-Турський Д. А. не впорався із завданнями керівника астраханської організації (хоч і не був особисто зв'язаний з явищами розкладу в організації) —відкликати його в розпорядження ЦК.

Через причетність т. Стараннікова (кол секретаря астраханського ГК) до ряду фактів морального розкладу в астраханській організації, вважати за неможливе залишення т. Стараннікова на посту секретаря Владивостоцької *організації й просити ЦКК негайно* розглянути питання про т. Стараннікова в цілому.

Одночасно ЦК підкреслив потребу вжиття *заходів, щоб прискорити чистку державного* та господарського апарату Астраханської округи. ЦК визнав за потрібне вивчити питання про посилення позицій приватного капіта*лу в Астраханській рибній промисловості* та процеси, що спричинилися до змички приватника з великою частиною державного та господарського апарату.

ЦК *висловився за постановку* відкритого процесу для всіх злочинів, виявлених в Астрахані, вважаючи, що до обвинувачених (в тому числі до комуністів) мають бути застосова*ні суворі заходи кари* з відповідним освітленням, як всієї справи, так і ход процесу в пресі.

Постанова партколегії ЦКК ВКП(б)

Схвалити постанову Нижне-Волзького крайового комітету ВКП(б) од 18 травня 1929 року на доклад про стан та роботу астраханської партійної організації, зокрема постанову про усунення т. Носок-Турського з роботи секретаря Астраханського окружного комітету ВКП(б) і прийняти до відому, що постановою крайової КК Негодов усунений з роботи голови ОкрКК.

Доручити крайовій КК ВКП(б):

1) Піддати щонайсуворішій карі партійців причетних до фактів розкладнення, що були в астраханській організації і утриматися від будь якого призначення на провідну роботу цих товаришів до закінчення розслідування.

2) Підчас чистки партії особливо старано перевірити товаришів, що довго працюють на провідних посадах.

ЦК НС

Пленум ЦК НС перенесено на 10-е червня

Вважаючи на те, що частина відповідальних робітників не встигне повернути з Всесоюзного З'їзду Рад, щоб взяти участь у пленумі ЦК НС 1-го червня, **Президія ЦК НС ухвалила перенести пленум на 10-е червня.** На порядку денному пленума: завдання організації КНС в біжучій роботі (доклад тов. **Петровського Г. І.**), підсумки участи КНС у перевиборах до рад (доклад тов. **Фесенка**), допомога бідноті у весняну засівкампанію та заходи підвищення врожайности (доклад тов. **Шліхтера**), підсумки огляду-переклику КНС (докл. тов. **Гордієнка**), план роботи ЦК НС на 28-29 р. (докл. тов. **Трусанова**) і затвердження інструкції для членів ЦК НС, що працюють на місцях (докл. т. **Остапенка**).

Максимально охопити школою дітей бідноти

Незабаром закінчується шкільний рік і почнеться підготовка до нового навчального року. Практика роботи минулих років свідчить, що до шкіл попадає чимало дітей глитаїв та заможного елементу, а тим часом, діти бідноти іноді залишаються поза школою, бо їх або невчасно записали до школи, або ж їм бракує взуття та одягу.

Щоб максимально охопити дітей бідноти школами, ЦК НС запропонував *місцям* негайно почати складати списки дітей бідноти та наймитства, що мають йти до шкіл Соцвиху та перевірити як було охоплено школою дітей бідноти торік. Організації бідноти на місцях повинні простежити та допомогти, щоб сільради, як закінчиться навчання, почали ремонт шкіл, заготували паливо та, *взагалі, підготувалися,* щоб навчання почалося у визначений строк. Організації КНС повинні подбати, щоб було асигновано кошти на купівлю навчального приладдя і підручників та щоб ними було повною мірою забезпечено дітей бідноти й наймитів.

Коли відбуватиметься прийом до шкіл, простежити, щоб *насамперед прийняли* неодмінно всіх дітей бідноти, наймитів та червоноармійців, забезпечуючи водночас інтереси середняків. Через опікувальні ради при сільрадах слід *домагатися,* щоб школи неодмінно охопили всіх сиріт та щоб їх було забезпечено одягом та взуттям. Для цього треба використовувати допомогу з боку громадських та господарських організацій села, а в разі потреби, здійснювати добровільну складчину. Дітей, що працюють у наймах в глитаїв обов'язково треба записати до шкіл та наймачі мусять забезпечити їх одягом і взуттям. Перед окрвиконкомами КНС повинні поставити питання про збільшення коштів на стипендії для дітей бідноти у вищих групах семирічок за рахунок місцевого бюджету та домагатися, щоб ті округи, де кошторисами цих коштів не передбачено, зробили певні асигнування.

МОПР повинен стати справжньою масовою організацією

VI-й Всеукраїнський З'їзд КНС доручив організаціям КНС подбати щоб громадські організації на селі і, зокрема, МОПР пожвавили свою роботу. Однак, матеріяли говорять, що роботу лінією МОПР'а хоч місця і провадять, але вона ще не стала масовою і до неї не притягнуто широкі верстви сільського населення. Це свідчить про недостатню увагу до них з боку місцевих організацій КНС.

Щоб уникнути цих хиб ЦК НС запропонував КНС на місцях організувати при сельбудах та хатах-читальнях гуртки МОПР'у а там, де ці гуртки є — пожвавити їхню роботу, забезпечивши їх відповідною літературою. До осередків МОПР повинні ввійти всі члени КНС, а так само до них *треба* притягти неорганізовану бідноту, наймитів і середняцтво, дбаючи за акуратну виплату ними внесків. Навколо осередків МОПР'у треба організувати думку широких верств *селянства,* а на засіданнях та загальних зборах слід слухати доклади осередків про роботу та перевіряти через своїх представників виконання вказівок, здійснюючи вплив організації КНС на роботу осередків. Осередки МОПР'у повинні повести роботу в справі поширення літератури МОПР'а, поставивши собі завдання, щоб кожна організація КНС та окремі члени його і всі трудящі села передплачували мопрівську літературу і журнали.

II Всеукраїнський з'їзд ВУСПП

Питання марксистської критики

Четвертий день з'їзду ВУСПП присвячується питанням марксівської критики

Цього торкається і т. **Коряк** в докладі про українську радянську *літературу в процесі* художнього самовизнання, а особливо т. **Щупак** розповідаючи про марксівську критику.

— На *літературному фронті* ми спостерігаємо де-яке переміщення сил,—каже т. **Коряк,**—де-які письменники перемістилися трохи ліворуч—**це Рильський, Антоненко-Давидович, Хвильовий, Панч** та ще де-хто,—інші відійшли праворуч (**Сенченко, Йогансен, Слісаренко, Осьмачка**). Пролетарські письменники, що перебувають в розпорошеному стані, підпали в де-якій мірі під вплив дрібно-буржуазної стихії. Організовані пролетарські письменники (ВУСПП'івці) формально поділяються на реалістів-психологів та реалістів з де-якою домішкою романтики. Особливістю цієї групи письменників є *широта тематики,* що охоплює переважно життя робітників, селян та комуністичної і радянської інтелігенції. Молодняківці не є художньо *оформленою групою,*—частина їх наслідує неокласичні зразки, частина—ліво-інтелігентські. Стилістична боротьба іде в напрямі до реалізму; перешкодою на шляху до справжнього пролетарського реалізму є натуралізм, часто-густо наївний, що не узагальнює випадкових фактів; він дає тільки одно кільце з загального ланцюгу, бере речі у статиці, не даючи динаміки.

Узагальнюючи доклад т. Коряка, слід сказати, що основний напрям пролетарської літератури він вбачає в здоровому пролетар*ському реалізмі. Динамічність пролетарського* реалізму—це вміння розгорнути живий міцний сюжет. Основне в сюжетиці пролетарської літератури є новий герой нашого часу. Це—*робітник,* а між тим в сучасній пролетарській літературі цього «героя нашого часу» показано дуже слабо.

***

Доклад т. **Рутера** про стан руської літератури на Україні та про роботу руської секції ВУСПП, змалював історію, організації руських письменників на Україні від 1919 р. до часу утворення руської секції ВУСПП'а. Секції доводиться працювати за важких умов, —боротьба за просунення української книжки і розвиток української літератури не давала можливости одночасно дбати за належний розвиток руської літератури, хоча і на українському грунті.

— Все ж «Красное Слово» (орган руської секції ВУСПП) за останній час дуже розвинувся, тираж його зростає, налагоджено зв'язок з руськими робітниками на Україні; журнал дає твори руською мовою, але з української дійсности, дає переклади творів українських письменників, знайомлючи руських робітників з українською літературою. Тематика руських письменників—переважно побутова та громадянська війна, виробництво (з'окрема в Донбасі, де виробнича тематика займає 80% всієї творчости).

Представник єврейської секції т. **Епштейн,** докладно повідомивши про історію єврейської літератури на Україні за часів після жовтневих, відзначає, що Україна стала центром єврейської революційної літератури. Нині єврейська література нараховує низку досить відомих імен—**Фефер, Харик, Гофштейн, Маркиш, Гільдін та інш.,**—що цілком пройнялися ідеями Жовтневої революції та відбивають їх у своїй творчості.

За останній час висувається молодняк, тематика єврейської літератури—єврейське містечко, громадянська війна, життя єврейських пролетарів. Є певні ухили і рецидиви,—єврейська секція веде з цими явищами рішучу боротьбу. До хиб роботи слід віднести млявий розвиток єврейської марксівської критики, недостатню ознайомленість українських і руських робітників з зразками єврейської літератури. Треба ширше поставити взаємні переклади.

***

Коротко намалював т. **Щупак** історію критики на Україні: спочатку свого існування *марксівська критика боролася за визнання* пролетарської літератури, за її місце в загальній літературі, а нині, після періоду дискусій і суперечок, марксівська критика підійшла *до конструктивного завдання*—допомоги пролетарській літературі стати на вищий щабель.

Специфічні завдання стоять перед марксівською критикою: ми лише тепер створюємо основні підвалини пролетарської літературознавчої науки, бо передреволюційна критика не залишила серйозних робіт ані про Франка, ані про Коцюбинського, ба навіть про Шевченка.

В національному питанні марксівська критика іноді збивалася на неправдиві манівці: де-хто з критиків до всякого виявлення національних моментів ставився, як до націоналізму,—з другого боку, іноді марксівські критики виявляли примиренство до націоналізму.

Марксівська критика вже нараховує 10 років існування,—1919 року **Кулик, Коряк та Еланський** були першою групою марксівських критиків; далі на полі марксівської критики виступили **Савченко, Якубський, Коваленко та інш.** Виникнення журналу «Критика»— новий етап в розвиткові української марксівської критики, переходу її до конструктивної роботи, мобілізації нових кадрів.

Але і в «Критиці» не без огріхів: так, в ній вміщується стаття проф. Білецького про «Соняшну Машину» Винниченка, що за приміткою редакції не дає ані соціологічної, ані ідеологічної ані тематичної аналізи. Навіщо ж було тоді вміщувати цю статтю?

Такі випадки створюють враження, ніби «Критика» перестає бути органом войовничого марксизму; ВУСПП повинен вимагати, щоб «Критика» була бойовим марксівським органом і не припускала таких хиб.

Далі т. Щупак докладно зупинився на окремих марксистах-критиках, на методах їхньої роботи, відзначив низку хиб і неправильних ненаукових тверджень окремих критиків. ВУСПП'івська критика повинна бути найактивнішою частиною марксівської критики,—ось основна думка докладача.

***

Представник російської асоціяції пролетарських письменників (РАПП'а) тов. **Селівановський,** проаналізувавши сучасні течії в російській літературі, вказав на складність розвитку пролетарської літератури в РСФРР, де асоціяція пролетарських письменників працює в оточенні численних літературних об'єднань.

— Останніми роками процес диференціяції письменницьких організацій в РСФРР безперечно зміцнив фронт пролетарської літератури, призвів до розпаду дрібно-буржуазних і одверто-опортуністичних організацій.

Представник *білоруської асоціяції* пролетарських письменників тов. **Платон Галавач,** висвітлив шляхи розвитку білоруської пролетарської літератури. Першими роками після Жовтня *старі автори мовчали, одверто* не довіряючи революції і ніби лякаючись її. Потім в їхніх творах пробриніли націоналістичні тенденції. З ними почала нещадну боротьбу *молодь, що* з'явилася за ці роки.

Ця молодь тепер уже так зміцніла, що складає основний кістяк білоруської пролетарської літератури. Звичайно, ми ще не висунули з поміж себе таких великих художників, як Купала й Колас, але вже й тепер молода білоруська асоціяція пролетарських письменників має безперечні успіхи у боротьбі з дрібно - буржуазним об'єднанням «Узвиш», рештками організації «Полимя» та інш.

Представник *татарського об'єднання* пролетарських письменників т. **Гумер-Галієв** каже, що татарська література фактично існує тільки 30 років. Жовтнева революція, що ви*зволила татарський нарід,* відбилася на творчості численних татарських письменників, що почала наповнюватися націоналістичними мотивами. Приблизно з 1922-23 року зароджу*ється пролетарська література з чіткою,* класовою лінією та перевагою революційних мотивів.

З'їзд заслухав також доклади т. **Мілева** про розвиток молдавської літератури і т. **Буачідзе** про грузинську літературу.

***

Привітання з'їздові тривають ввесь час.

За останній день з'їзд вітали **представники комсомольців ХПЗ, ДЕЗ, металістів Харкова, фабрики ім. Тінякова, Всеукраїнського з'їзду друкарів, окр. з'їзду робітників місцевого транспорту, робітників харчо-смакової промисловости видавництв «Книгоспілка» та «Укрробітник».**

Окремо слід відзначити привітання акад. **Багалія,** що вітаючи з'їзд від ін-та ім. Шевченка, запрохував пролетарських письменників взяти активну участь в роботі інституту, відзначивши, що на керовника кабінету радянської літератури призначено члена ВУСПП'у т. **Коряка.**

Відповідаючи на привітання акад. Багалія, т. **Кулик** відзначив, що особливо радісно, що з'їзд вітає саме акад. Багалій, бо в завданні створити пролетарську літературознавчу науку нам потрібна допомога таких високо-кваліфікованих вчених, як акад. Багалій.

— Для нас акад. Багалій—не тільки вчений з світовим іменем, а й спільник в роботі по утворенню пролетарської літературознавчої науки.

***

Окремі члени з'їзду прохають нас відзначити, що в де-яких газетах трапилися помилки в освітленні роботи з'їзду.

Так, у «Веч. Радіо» неправильно повідомлялося, що т. Микитенко ніби сказав, що пролетарська література виникла з 1927 року з утворенням ВУСПП. Тов. Микитенко просить нас повідомити, що він цього не говорив, він сказав лише, що з утворенням ВУСПП'у починається 3-я доба—доба великої літератури.

Тов. **Кулик** також каже, що в газ. «Харк. Пролетарий» неправильно надруковано, ніби він сказав, що «левые» (себ-то «Нова генерація») проявили себя по отношению к ВУСПП самыми непримиримыми врагами. С врагами же нам нечего разговаривать». Цього т. Кулик не говорив.

***

Вчора увечорі з'їзд ВУСПП вітав Наркомосвіти УСРР т. Скрипник. Йому відповідали т.т. Щупак і Крикун (Донбас). Докладно про привітання тов. Скрипника дамо в черговому номері «Вістей».

Повідомлення

— З нагоди десятиріччя свого існування Державне Видавництво України влаштовує 1 червня о 7½ год. вечора в приміщенні Малого театру урочисте зібрання за програмою:

1) Доклад т. Річицького—10 років ДВУ.

2) Літературна частина, в якій візьмуть участь видатні українські письменники.

Крім цього буде відзначено ветеранів книги та влаштовано концерт.

Вхід за запрошеннями.

До президії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету та Ради Народніх Комісарів УСРР

(Лист з'їзду Українського Науково-Технічного Товариства).

Від 26 до 28 травня відбувся перший Всеукраїнський З'їзд Українського Наукового Технічного Товариства, що на грунті добровільної громадської праці об'єднує інженерів і техніків всіх фахів технічних наук. Закінчуючи свою працю, З'їзд визнає за обов'язок звернутися до вас керівників нашої країни, з таким повідомленням.

З'їзд констатує активне розгортання великих капітальних робіт з реконструкції нашої радянської промисловости. Особливо приваблива для робітників науки й техніки та плановість побудови всього народнього господарства, що так впевнено та твердо провадиться нашим урядом. Здаючи собі зовсім ясно справу про колосальні труднощі для остаточного здійснення планів будування соціялістичного суспільства, З'їзд переконаний швидкої перемоги над усіма такими перешкодами під твердим проводом Радянської Влади й Компартії.

Щодалі широко притягається, як до складання самих планів так і до реалізації їх, технічну інтелігенцію, що утворило стимул до відданої праці кращих представників їх. З'їзд з обуренням засуджує тих шкідників радянського будівництва, що намагаються ще подекуди порушити нормальні роботи за вказівками закордонного капіталу та ворогів Революції.

Правильна лінія в розв'язанні національного питання створює грунт для спільної праці всіх національностей на Україні, забезпечивши широкий розвиток української культури взагалі і української технічної культури зокрема.

З'їзд певний, що всі чесні радянські інженери й техніки віддадуть свої сили й знання на здійснення 5-ти річного плану народнього господарства, а особливо плану капітальної реконструкції промисловости, до чого й закликає їх УНТТ.

Під керівництвом Радянського Уряду, за проводом Компартії, пролетаріят виконає своє історичне завдання, а технічні кадри забезпечать йому потрібне технічне керівництво поширення технічного знання, підвищення кваліфікації і технічний свій досвід в спільній роботі з робітничою класою.

Президія З'їзду Українського Наукового Технічного Товариства.

За підвищення пролетарської свідомости нових робітничих кадрів

Всеукраїнський з'їзд робітників кравецької промисловости

Цими днями закінчився IV Всеукраїн. з'їзд робітників кравецької промисловости. З'їзд цей матиме особливе значіння для дальшої профсоюзної і виробничої роботи робітників-кравців України. Останні два роки масової діяльности профсоюзу позначились деякими досягненнями. Робота низових осередків стала плановішою, глибшою, профактив значно політично і культурно виріс. Але були і окремі помилки в роботі. За останній рік до кравецької промисловости влилось нових 4.000 робітників, здебільшого колишніх кустарів, що принесли з собою чужі пролетаріятові звички. Масова робота серед нових кадрів майже зовсім занедбана, з цими ненормальностями професійні організації не провадили належної боротьби.

Самокритика в низових організаціях ще не досить розгорнута. Професійні організації не перевіряють як здійснюються постанови загальних зібрань, несвоєчасно реагують на ріжні заяви робітників тощо.

Останні перевибори низових осередків значно поновили склад профактиву, втягнуто чимало нових робітників від варстату до активної профроботи.

Треба краще налагодити видвиженство робітників на відповідальну роботу. За минулий рік видвинуто всього 168 робітників. Особливо мало відряджено на роботу робітниць, що займають в загальному складі членів союзу досить значне місце.

Масштаб роботи виробничих нарад значно поширився. Наради перейшли від обговорення біжучих справ до розбору ріжних питань раціоналізації, поліпшення якости продукції і здешевлення її собівартости. Нові робітники ще не беруть належної участи в нарадах. Постанови нарад не виконуються повнотою, хоч багато з них має важливе значіння для виробництва. На цих підприємствах проведено огляд нарад, виявлено їх хиби, але потрібного перелому в масовій економічній роботі ще немає.

Комісії охорони праці працювали нерегулярно. Особливо шкутильгає охорона праці на приватніх підприємствах. Слід з цим рішуче повести боротьбу.

Велику увагу союз звертає на боротьбу з безробіттям, на організацію нових кравецьких трудколективів, на перекваліфікацію безробітних.

З'їзд заслухав також доклад ВРНГ про сучасний стан та перспективи розвитку кравецької промисловости. Концентрація кравецьких підприємств допомогла ВРНГ значно поширити виріб готової продукції. На протязі п'ятиріччя ВРНГ намічає виріб готової продукції всієї кравецької промисловости збільшити в 3 рази, що складатиме 280 міл. крб. ВРНГ має провести спеціялізацію кравецьких фабрик, ріжні реконструктивні роботи, витрачаючи для цього понад 6 міл. крб.

З'їзд виявив, що кравецька промисловість дуже поволі зменшує собівартість своєї продукції. Кравецькі фабрики повинні будуть здешевити собівартість своїх виробів не менш, як на 8%.

Обговорюючи ці важливі питання, з'їзд дав чимало цінних вказівок для дальшого поглиблення професійної і виробничої роботи. На прикінці своєї роботи з'їзд обрав новий склад правління.

Перед виборами до Всеукраїнської Академії Наук

Обрано представників до особливих комісій

Вчора відбулася, згідно постанови РНК УСРР від 16 квітня ц. р. Всеукраїнська нарада представників найбільших наукових установ, ВИШ'ів, науково-громадських т-в УСРР та інш. разом з представником АМСРР. Завдання цієї наради—обрати представників наукових установ найбільших осередків України до особливих комісій, що їх треба організувати на підставі § 7 постанови РНК УСРР від 16 квітня ц. р. про поповнення складу ВУАН.

Ці особливі комісії мають **рекомендувати відділам та раді ВУАН найкращих з виставлених кандидатів, що їх список було оголошено в «Вістях» 26-го травня.**

На нараду прибуло більше 40 представників наукових установ, вищих шкіл громадсько-наукових організацій ріжних міст України.

Відкриваючи нараду заст. Наркомосвіти т. **Полоцький** у вступній промові ознайомив учасників наради з основними моментами постанови РНК та колегії НКО в питанні про обрання особливих комісій, відзначив важливість роботи цих комісій та потребу обрати до них найкращих представників наукових установ, що сполучали б в собі поруч науково-марксівської роботи також велику громадську діяльність, щоб таким чином ці представники повнотою відбивали думки наукових кол, що висунули кандидатів на академіків та могли б послідовно їх одстоювати.

Після того почалися вибори кандидатів до особливих комісій. Від імени Харківських делегатів виступив з промовою голова Харк. Секції Наукових робітників проф. **Семковський**, що спинився на тих вимогах, що їм повинні задовольняти кандидати до особливих комісій. І наприкінці запропонував від Харківських наукових установ такі кандидатури:

1. **Озерський Ю. І.**—член колегії НКО, зав. Укрнауки, історик, член Ради ВУАН.
2. **Левик Р. С.**—дійсний член катедри філософії укр. Інституту марксизму-ленінізму, кол. керівник Київ. катедри марксизму-ленінізму при ВУАН.
3. **Наумов Д. Б.**—член президії Ін-ту марксизму-ленінізму, професор-економіст, керівник відділу економіки Ін-ту марксизму-ленінізму.
4. **Соколянський І. П.**—проф., дійсний член Інституту педагогіки, керівник відділу соцвиху цього ін-ту.
5. **Мазуренко Ю. П.**—член колегії НКЮ, голова Харк. наукового т-ва при ВУАН, заст. голови Всеукр. юридичного т-ва, керівник катедри права ін-ту марксизму, член ради ВУАН.
6. **Річицький А.**—член колегії НКО, голова Державного видавництва України, дійсний член Укр. Інституту марксизму-ленінізму, дійсний член президії Інституту Шевченка.
7. **Майер Г.**—інженер, ректор Харк. технологічного ін-ту.
8. **Сліпанський А.**—проф. ХСГІ, заступник директора Н.-Д. Інституту с.-г. економіки при НКЗ'емі.
9. **Коряк В.**—проф. ХІНО, керівник кабінету радянської літератури ін-ту ім. Шевченка, критик-марксист, літературознавець.

Від імени Київських наукових установ тов. **Миколенко**, голова Київ. секції науков. робітників, запропонував таких кандидатів:

1. **Левицький Л. М.** (Київ)—уповноважений Укрнауки в Київі, член Київ. ОВК, науковий робітник в галузі медико-біологічній, член ради ВУАН.
2. **Семко С. М.**—ректор Київського ІНО, історик України.
3. **Камишан О. М.**—проф. керівник катедри марксизму - ленінізму при ВУАН, дійсний член Укр. ін-ту марксизму-ленінізму, історик Західньої Европи, член ради ВУАН.
4. **Сидоряк С. Д.**—проф. КСГІ, керівник Київської катедри с.-г. економіки.
5. **Орлов М. Х.**—проф. і проректор Київського політехнічного ін-ту, член ради математичного т-ва в Київі.

Від імени Одеських і Дніпропетровських делегатів наради проф. **Кирилов** запропонував такі кандидатури:

1. **Шуб Г. А.** (Дніпропетровське) інженер, ректор Дніпропетровського гірничого ін-та.
2. **Внуків Т. Н.** (Одеса)—ректор Одеського ІНО.
3. **Елін В. Л. (Одеса)**—проф., керівник Н.-Д. катедри профілактичної медицини.

Акад. **Д. І. Багалій** повідомив нараду про представників до особливих комісій від УЦБ СНР, що надсилає, згідно постанови РНК, своїх представників безпосередньо. УЦБ виділило: т. **Мінкевича С.**, відповідального секретаря УЦБ, і т. **Миколенка**, голову Київської секції наукових робітників.

Під кінець т. **Полоцький**, закриваючи нараду, вказав на велику вагу, що її радянська влада приділяє ВУАН, як це виявилось між іншим в асигнуванні РНК СРСР 700 тис. крб. Всеукр. Академії Наук.

Вибори представників від наукових установ на конференцію для обрання делегатів до поширенної ради ВУАН

Вибори делегатів на міську конференцію по інститутах та науково-дослідчих установах, відбуватимуться сьогодні (31 травня) за таким порядком:

1) **Харківський Ін-т Народнього Господарства,** разом з н/д катедрами інститутів та Технікумом Народнього Господарства переводить виборчі збори о $2\frac{1}{2}$ г. дня (Бібліотечна заля Інституту).

2) **Інститут Марксизму-Ленінізму та Ін-т Шевченка** переводять виборчі збори о 7 г. веч. (Велика заля І-ту Марксизму-Ленінізму).

3) **Харківський Сільсько - Господарський Інститут,** разом з науково-дослідчими катедрами І-ту, Харківською Досвідною станцією НКЗС, Харківською філією меліорації та Гідробіологічним відділом Київського Інституту Водного Господарства, переводить виборчі збори о 6 г. веч. (Будинок ХСГІ).

4) **Науково - Дослідчий Інститут Педагогіки,** переводить виборчі збори о $7\frac{1}{2}$ г. веч. (Будинок І-ту Артема, 31).

5) **Інститут Прикладної Ботаніки,** переводить виборчі збори о 7 г. веч. (Приміщ. І-ту —Будинок науки).

6) **Інститут Народньої Освіти,** разом з науково-дослідчими катедрами інституту, Астрономічно-метереологічною обсерваторією, Археологічним музеєм, Всеукраїнським Соціяльним Музеєм ім. Артема, Музеєм Слобідської України, Державним Худ. Історичним Музеєм, Музеєм Українського мистецтва, Педагогічним Технікумом ім. Сковороди, Муздрамінститутом та Художнім Технікумом переводить виборчі збори о 3 г. дня (Ленінська аудиторія).

7) **Паталого - Анатомічний Інститут,** переводить виборчі збори о 7 г. веч. (вул. К. Лібкнехта, 33).

8) **Біохемічний Інститут,** переводить виборчі зібрання о 3 г. дня (Біохемічний Інститут).

9) **Харківський Технологічний Інститут,** разом з науково - дослідчими катедрами Інституту, Будівельним Технікумом, н/д установами ВРНГ, Досвідними станціями, виборчі збори переводять в ХТІ **(про час буде сповіщено додатково).**

10. **Геодезичний Інститут,** разом з науково-дослідчими катедрами інституту виборчі збори провадить в приміщенні Інституту **(про час буде сповіщено додатково).**

11) **Харківський Медичний Інститут,** разом з науково-дослідчими катедрами інституту, фармтехнікумом, н/д. катедрами при Фармтехнікумі, Українським Психоневрологічним Інститутом Наркомздоров'я виборчі збори провадить у приміщенні інституту **(про час буде сповіщено додатково).**

12) **Харківський Ветеринарний Інститут,** разом з науково-дослідчими катедрами Інституту та Інститутом Прикладної Ветеринарії НКЗС переводить вибори в приміщенні Інституту **(про час було сповіщено додатково).**

13) **Український н-д Ін-т Географії та Картографії,** повідомляє, що вибори представника на Конференцію наукових робітників м. Харкова з приводу обрання представника до поширеної ради ВУАН відбудеться о 12 г. дня в приміщенні Інституту (К. Лібкнехта, буд. Науков. установ кім. ч. 12).

14) **Інститут Математичних Наук,** повідомляє, що вибори представників на Конференцію наукових робітників м. Харкова з приводу обрання представників до поширеної ради ВУАН відбудуться о 6 г. веч.

15) **Інститут Праці,** повідомляє, що вибори представника на Конференцію наукових робітників м. Харкова з приводу обрання представників до поширеної ради ВУАН відбудуться о 3 г. дня.

16) **Геодезичний Ін-т,** повідомляє, що кущові вбори наукових робітників ГЗІ, разом з науково-дослідчими катедрами І-ту та н/д. Інститутом Сільськ. Господарства та Сільсько-Господ. Економіки для виборів представників на Конференцію науков. робітників м. Харкова з приводу обрання представників до поширеної ради ВУАН відбудуться о 6 г. в. в приміщенні Геод. І-ту (вул. Панцерника Потьомкина).

Голова Комісії **Семковський.**

Секретар Комісії **Олійник.**

Українське Центральне Бюро секції наукових робітників про вибори до Академії Наук

Українське центральне бюро секції наукових робітників на своєму останньому засіданні розглянуло список кандидатів до ВУАН, що його оголошено було президією Академії в газеті «Вісті» 26 ц. м. З великим задоволенням бюро констатує, що радянська наукова суспільність дуже уважно віднеслась до поповнення Академії, обговорюючи на своїх зібраннях кожну кандидатуру зокрема.

Розглянувши детально оголошений ВУАН список заявлених кандидатів і грунтуючись на раніше прийнятих принципах і вимогах, що повинні лягти в основу відбору кандидатів, а саме відданости того чи іншого вченого справі соціялістичного будівництва, можливости наукової праці в тісному й безпосередньому звязку з ВУАН відношення до будівництва української радянської культури центральне бюро секції наукових робітників ухвалило рекомендувати таких кандидатів на дійсних членів ВУАН:

1. Історичні науки.

1) Яворський М. І., 2) Слабченко М. Є., 3) Ігнатовський В. М., 4) Яворницький Д. І.

Мова й література.

1) Возняк М., 2) Колеса Ф., 3) Тичина П., 4) Купала Я., 5) Щурат В.

3. Фізико-математичні науки.

1) Кравчук М. П., 2) Гольдман О. Г.

4. Хемічні науки.

1) Затонський В. П., 2) Орлов Є. І., 3) Палладін А. В.

5. Біолого-медичні науки.

1) Холодний М, Г., 2) Трет'яков Д. К. 3) Любименко В. М.

6. С.-господарські науки.

1) Леонтович О. В., 2) Соколовський О. Н., 3) Вавілов Н. І., 4) Яната О. А.

7. Геологія, гідрологія, географія.

1) Опоков Є. В., 2) Різниченко В. В., 3) Рудницький С. Л.

8. Технічні науки.

1) Динник О. Н., 2) Усенко Т. Т., 3) Маковський В. М., 4) Проскура.

9. Економічні науки.

1) Кржижановський Г. М., 2) Шліхтер О. Г.

10. Філософія, соціологія та право.

1) Скрипник М. О., 2) Семковський С. Ю., 3) Юринець В. О.

Поруч з цим виходячи з вищенаведених вимог до нових академіків центральне бюро секції наукових робітників висловлюється проти таких кандидатів на дійсних членів ВУАН.

2. Мова й література.

1) Томсон О. І., 2) Варнеке Б. В., 3) Церетелі Г. П.

3. Фізика й математика.

1) Кордиш Л. І., 2) Орлов О. Я.

4. Хемічні науки.

1) Щукарев О. М.

5. Біолого-медичні науки.

1) Златогоров С. І., 2) Кронтовський О. А., 3) Рубашкин В. Я., 4) Тажненко О. М., 5) Чаговець В. Ю.

С.-господарські науки.

1) Браунер О. О., 2) Дояренко О. Г., 3) Єгоров М. А., 4) Колкунов В. В., 5) Філіповський О. К., 6) Душечкин О. І.

7. Геологія, гідрологія, географія.

1) Криштофович М. І., 2) Соболев Д. М., 3) Лучицький М. І.

8. Технічні науки.

1) Забаровський С. А., 2) Грдіна Я. І., 3) Реріх К. Е.

9. Економічні науки.

1) Фомін П. І.

Бюро ухвалило виділити за представників до особливих комісій при ВУАН відповідального секретаря УЦБ тов. Мінкевича С. А. і члена центральної ради секції наукових робітників голову Київської секції тов. Миколенка М. М.

Завдання чергового прийому до Інституту Марксизму і Ленінізму

Завідувач навчальної частини інституту марксизму й ленінізму тов. Хименко на розмові з співробітником РАТАУ поінформував про набор аспірантів до інституту.

— Згідно з постановою секретаріяту ЦК КП(б)У, сказав тов. Хименко, в цьому році буде прийнято 130 аспірантів, з них 40 на підготовний відділ з двохрічним курсом і по 8—10 чол. на основні катедри. Після першого засідання мандатної комісії ЦК виявилося, що підготовний курс буде заповнений цілком. Прийматимуть до інституту за конкурсом. Млявіше надходять заяви на основні відділи. Це пояснюється тим, що партійні організації на місцях не досить уважливо поставились до добору кандидатур до інституту. Через це строк прийому довелося продовжити до 1 липня. Інститут і агітпроп ЦК КП(б)У вжили ряд заходів, щоб добрати, як слухачів інституту, товаришів, що скінчили ВИШ'і—переважно соціяльно-економічні. Не вважаючи на малий приплив заяв, обсяг знань, оголошений, як умови прийому, в жодному разі не буде зменшений. Приймальні іспити розпочнуться з 15 вересня з таким розрахунком, щоб з 1 жовтня почалися нормальні заняття інституту.

Говорячи про перспективи дальшої роботи інституту, тов. Хименко зазначив, що протягом останнього року інститут виріс, зміцнів організаційно, розвинув і закріпив зв'язок з аналогічними науковими закладами СРСР, обмінюючись докладчиками і працями. Дуже багато працюють, укомплектовуючи інститутську бібліотеку закордонними і російськими виданнями. Багато в цьому допомагає інститутові, Комакадемія та книгосховища Ленінграду та Москви.

Тепер бібліотека інституту своєю якістю стоїть на одному з перших місц на Україні. Інститут випускає кілька наукових збірок по катедрах національній, історії України, Заходу, економічній та інш.

Матеріяли наради будуть передані до Наркомзему, Укррадгоспоб'єднання і колгоспсекції для популяризації серед працівників радгоспів та членів колективних господарств.

Невідкладне завдання в хлібозаготівлях

Плани на травень—липень виконати впродовж найближчих днів

Подвоїти зусилля!

Відомості, що надходять з ріжних округ, говорять про те, що кампанія громадського натиску на заможних держців хліба з боку широких бідняцько-середняцьких мас набрала величезних розмірів. У величезній кількості сіл ухвалено на загальних зборах постанови про дотермінове виконання планових завдань у справі хлібозаготівель. Багато сіл виконали впродовж кількох днів увесь план хлібозаготівель, даний їм на травень-липень.

Остання пятиднівка травня дає безперечно рішучий зріст хлібозаготівель по всій Україні. Однак уже й тепер цілком очевидно, що зріст цей буде нерівномірний для ріжних округ. Підсумки хлібозаготівель за останню п'ятиднівку травня повинні будуть стати для кожної округи за вихідний момент для критичної і відповідальної оцінки та перевірки своєї хлібозаготівельної роботи. Решта округ повинна буде *негайно підтягтися*, маючи на увазі, що на даному етапі хлібозаготівель вирішальне значіння має буквально кожен день. Треба найсуворіше перевірити громадську силу й якість усіх заходів, ухвалених для проведення плану хлібозаготівель. Треба особливо пильно перевірити, чи стоїть на належній височині кооперативний заготівельний апарат, чи відповідає його робота тому ступеневі активности й зусиль, що їх виявляє сільська біднота й передові шари середняцтва, щоб цілком і в найкоротчий термін здати державі сільські зайвини хліба.

Факти останніх днів свідчать про те, що головні труднощі зовсім не в недостачі хліба. Всі, хто звичайно губив плани хлібозаготівель, як надсильні для держців хліба, як нездійсненні через відсутність хліба, можуть нині переконатися на десятках найяскравіших фактів, що вони були в полоні у глитайської стихії, ворожої робітничо-селянській державі.

Хіба не є кращим доказом брехливости й злочинности тверджень відносно недостачі хліба та обставина, що в деяких районах глитаї, намагаючись обійти натиск сільської громадськости й ухилитися від виконання покладених на них завдань, шалено завантажують зерном млини, гадаючи, що у них не стануть вимагати здачі борошна? Хіба не показове, поруч цього падіння ринкових цін на борошно й зерно низці округ у два й три рази проти цін, що були ще лише тиждень тому?

Глитай, що дезорганізував ринок спочатку кампанії огидною спекуляцією, нині потрапив під жорстокий удар своїх односельців в особі бідняків та середняків і йому ніякими вивертами не пощастить ухилитися від виконання сільського завдання. Треба, однак, як найпильніше стежити за глитаївськими вивертами й хитрощами, щоб не дати глитаєві і тепер, як на початку кампанії, проводити свою глитаївську політику й волю.

Особливу увагу треба звернути так само на питання своєчасного відвантажування хліба з глибинних пунктів. За відомостями заготовлюваний хліб, через нерозпорядливість заготівельного апарату, затримується на місцях. Нерозпорядливість ця в окремих місцях може призвести до зриву всієї кампанії, в усякому разі темпи останньої може загаяти коли селянство побачить, що заготівельний апарат не вправляється з перекиданням і відвантаженням того зерна, що його вже здано.

Недбайливість апарата взагалі неприпустима—подвійно неприпустима в сучасних умовах.

Червень місяць буде ледве чи не найвідповідальнішим у всій хлібозаготівельній кампанії цього року. Впродовж цього місяця треба заготовити таку кількість хліба, що дозволить забезпечити потреби країни аж до нового врожаю.

Дотермінове виконання плану визволяє селянські маси для дуже важливої роботи збирання врожаю й підготовки до нової засівної кампанії, а заготівельний апарат для належної підготовки хлібозаготівель з початку нового врожаю. Все це вимагає як найбільшого напруження зусиль, щоб впоратися можливо швидче й краще з завданням, все це вимагає як найповнішого використання кожного дня, що лишився у нас, все це надзвичайно підвищує відповідальність кожного робітника на хлібозаготівельному фронті.

Головне завдання дня—подвоїти, подесятерити зусилля, щоб виконати план хлібозаготівель і не дати класовому ворогові загальмувати наше будівництво.

Злісним нездавачам—бойкот

(Плисизький р. на Ніженщині).

Цими днями відбулися загальні збори пайовиків Мартинівського спож. т-ва, що обговорювали хлібозаготівельну роботу свого кооперативу. На зборах виявилося, що деякі **заможні члени т-ва систематично ухиляються здавати свої хлібні зайвини державі**, тому пайовики ухвалили оголосити бойкот таким злісним нездавачам хліба: Прокопенковій Г. С., Котові С. Ф., Прокопенкові Г. В., Устименковій М. Я. та Прокопенкові С. С.; збори вдалися із закликом до суміжних спож. т-в підтримати їхні заходи проти заможників — нездавачів зайвин.

Пайовик.

Крутити вже не доведеться

(Межівський р. на Дніпропетровщині).

— Не знаю, скільки в мене хліба, видно буде, як обсіюся, тоді й здам зайвини державі,—так говорили ті, в кого хліб був. Але не встигли обсіятися, як заможники невеликими партіями почали молоти зерно та вивозити його ночами до Гришиного (на Артемівщині) та спродувати на приватному ринкові. На млинах знову почали більше молоти, а це свідчить про те, що **є в селянства чимало зайвин хліба, особливо в заможньої частини його.**

З ініціятиви райвиконкому по району почався громадський рух за 100% виконання плану заготівель хліба до 15-го червня. У більшості населених пунктів вже обговорено заготівельні плани і визнано, що вони реальні та такі, що їх треба виконати за всяку ціну. Тут крутити вже не доведеться тим, хто відгородився раніше сівбою та почав молоти зерно для продажу на приватному ринкові.

Л.

Перші збори уповноважених меліоцентру

Найближчі завдання меліокооперації.

Перші збори уповноважених меліоцентру, наприкінці своєї роботи ухвалили резолюцію, в якій зазначається, що меліорація земель повинна відограти значну ролю в перебудові сільського господарства, підвищуючи його продуктивність шляхом використання непридатних земель. Збори констатували, що меліокооперація до останнього часу не розгорнула як слід кооперування населення, мобілізацію коштів та не зв'язалася з укрколгоспом в галузі утворення колективів. Тому збори доручили новоутвореному укромеліолісторфосоюзові найближчим часом створити 8 нових меліосоюзів і спільно з ними посилити кооперування населення навколо об'єктів роботи меліокооперації, розгорнути пропаганду масових меліоративних заходів та вжити заходів до злиття маломіцних і кволих меліотовариств. Меліоцентру доручено порушити питання перед Укрсельбанком та відповідними органами про збільшення терміну меліоративного кредиту і зменшення процентів за цей кредит. Надаючи винятково значіння боротьбі з посухою на півдні, меліоцентрові запропоновано розгорнути діяльність навколо першої капітальної зрошувальної роботи від Дніпрельстану. З цією метою меліоцентр повинен негайно організувати союз зрошування від Дніпрельстану, що міг би організувати населення та виконати програм зрошування робіт вже в 1929 році. Меліоцентрові запропоновано провадити дослідження болот за однаковим програмом і методами для всіх досліджувальних робіт, а в організації виробництва простувати до здешевлення робіт коштом раціоналізації, механізації та заведення стандарту.

Меліоративна кооперація, як це відзначили збори, має посилити організаційне й технічне обслуговування селянського торфоздобування до розмірів промислового і міського споживання; крім того, вона повинна негайно організувати обслуговування селянських лісів з допомогою лісових кооперативних товариств та сполучити лісомеліоративні роботи з лісовим селянським господарством.

Надаючи реальні пільги бідноті, меліокооперація повинна максимально використати для цього фонди кооперування бідноти, провести чітку класову лінію у використанні кредитів і допомогти бідноті всіма заходами, що їх застосовують на меліорованих землях. Кооперація, як система мусить негайно розгорнути широку культурно-освітню роботу серед населення, шляхом організації курсів, лекцій, розмов то що.

Збори уповноважених обрали органи керування Укрмеліолісторфосоюзу. Раду Союзу обрано з 28 осіб. До правління Укрмеліо*союзу обрано т.т.* **Кожанова, Літвиненка й Секунду;** до ревізійної комісії обрано т.т. **Оконя, Немоловського й Фалька.**

Перевибори в с. г. кооперації проходять незадовільно

Причина цього—брак погодженості з місцевими організаціями, слабе інструктування та загаяння з підготовкою

Посилити увагу

Відомості про перевибори в низівці с.-г. кооперації, що надходять до Сільського Господаря, свідчать, що підготовку до кампанії по всіх округах проведено незадовільно, а тому явка пайовиків на збори в багатьох районах ледве сягає 20, 35 і 40% усього складу членів; місцями (Куп'янська округа) збори скликалося по кілька разів і все відкладалося, бо не було законного числа членів, а в одному т-ві збори провели, навіть при явці лише 17% пайовиків.

Місцеві організації і в першу чергу РВК, не звернули уваги на перевибори в с.-г. кооперації, у Браїлівському т-ві Вінницької округи, **представник РВК, навіть, закрив збори пайовиків**, мотивуючи це тим, що перевибори не було погоджено з РВК; у двох т-вах Коростенської округи **збори в с.-г. т-вах було зірвано**, бо в цей час було призначено збори інших організацій; по чотирьох районах Старобільщини комнезами й сільради **не брали активної участи** в перевиборах.

Отже, можна зробити висновки, що не лише т-ва кепсько підготовились до перевиборів, а й місцеві організації не допомогли кооператорам як слід провести перевиборну кампанію.

Більшість т-в **не зуміли ув'язати** перевиборну кампанію з іншими кампаніями, зокрема з хлібозаготівлями та засівною кампанією.

У багатьох районах глитаї виявляють велику активність, щоб перешкодити кампанії, вони намагалися виступати майже на всіх зборах проти обрання уповноважених з бідноти й наймитів, але не мали успіху, бо не тільки біднота, а й середняки обстоювали кандидатури бідняків і наймитів. Майже на всіх зборах уповноважених **біднота виступала рішуче проти глитаїв.**

По багатьох районах і зокрема на Коростенщині, помітна чимала активність жінок, що організовано приходять на збори т-в й беруть діяльну участь в обговоренні кооперативної роботи.

Глитайня майже на всіх зборах виступає проти запровадження диференційованого паю, проти класового напрямку кредитування машинами, проти бідняцьких кандидатур, мотивуючи це тим, що заможніша людина кращий господар і тому справи в т-ві поведе по господарському. Були також випадки, зокрема на зборах Клембівського т-ва Могилів-Подільської округи, де глитайня та їх прибічники **намагалися врізувати кредитний план колгоспів**, але збори ці пропозиції відхилили.

В цілому на зборах уповноважених діловий підхід до роботи кооперації та усвідомлення уповноваженими метод і класових принципів у роботі кооперації що до хлібозаготівель, машинопостачання, кредитування і засівкампанії.

Зараз уже помітно **значне збільшення числа бідняків у керівних органах т-ва та зменшення участи середняцтва;** збільшилося також прошарування жіноцтва й наймитів, напр.: по 220-х с.-г. т-вах, де відбулися перевибори збори, в складі правлінь т-ва на долю незаможників припадає 65,1%, середняків — 23,4% й інших нехліборобів—11,5%. **Зовсім нема в правліннях і ревізійних комісіях заможних.** У радах т-в незаможні посідають 69,5%, середняки 25,4% й інші групи — 5,1%.

У багатьох місцях ревізійні комісії, як органи громадського контролю над кооперативом, не завжди одверто виступали з докладами про дійсний стан т-ва, а часто навпаки, ставали навіть на захист правлінь та визнавали їхню роботу за задовільну. Іноді ревізійні комісії захищали й такі правління т-в, де недбайливість правлінців кидалась на очі кожному. Ревізійні комісії майже не вели критики роботи правлінь т-в, а цього треба позбутися і що скоріше, то краще.

Колгоспи теж не досить активну участь беруть у звітно-перевиборній кампанії с.-г. кооперації і тому, як правило, питання колективізації на зборах т-в як слід не висвітлюється; особливо неуважне відношення до колективізації виявлено в т-вах на Запоріжжі, на Уманщині ж колгоспи навіть не використали права відрядити своїх представників на збори т-в. Із 42-х колгоспів в окрузі брали участь в перевиборах лише 27.

У багатьох округах, зокрема на Полтавщині й Куп'янщині, недостатню участь у перевиборах т-в беруть сельбанки, їхні інспектори не брали жодної участи в підготовці до перевиборів.

Виправити перші помилки

Широко розгорнулися перевибори в с.-г. кооперації **на Полтавщині**. За планом Господар-Союзу, 60% кред. т-ва мають перейти на інститут зборів уповноважених. Попередні дані про перевибори свідчать про те, що в кампанії є чимало хиб. У багатьох т-вах **явка пайовиків на збори недостатня** і тому збори доводиться відкладати; ще там, де скликається куткові або односеленні збори, вони відбуваються, там же, де призначають збори по цілій сільраді, явка зовсім недостатня і збори переноситься на інший час.

У де-яких т-вах негаразд поставлено оформлення переходу на інститут зборів уповноважених: у протоколах зборів це питання не зафіксовують; при обранні уповноважених не зазначають для чого їх обирається, а просто записують «обрати кандидатур до кредитного т-ва» і перелічують прізвища обраних. Характерно те, що найбільші дефекти перевиборної роботи у Лигівському т-ві, де вже півтора місяці провадять ревізію інструктори Сельбанку й Господарсоюзу; виходить так, ніби перевиборна кампанія ревізорів зовсім не обходить.

У протоколах де-яких зборів зовсім не зазначається скільки пайовиків має з'явитися на збори і скільки з'явилося фактично, а це не дає можливости встановити правомічности загальних зборів.

Збори уповноважених **проходять з великою активністю та чималим розгортанням критики роботи т-в;** до складу уповноважених обирається **виключно наймитів, бідняків та середняків**, що з них і складаються органи керування.

Проте і глитаї також де нишком, а де й одверто, готувалися до перевиборів. У Сахновщині на зборах уповноважених глитаї виступити не наважились, а випустили свого підпихача гр. Степанова (не уповноваженого на збори) і той, чесно виконуючи свій обов'язок перед глитаями, усіх сил прикладав, щоб зірвати збори; він заперечував проти обрання до нового правління старого голови т-ва Різниченка, але збори вірно оцінили виступ Степанова і дали відсіч глитайським намаганням перешкодити роботі та одноголосно обрали Різниченка до нового правління.

Ф. Кирилов.

Оновлення складу керівників—настирлива потреба

З 15-го травня **на Дніпропетровщині** йде звітно-перевиборна кампанія в с.-г. т-вах.

До початку кампанії т-ва мають ряд значних досягнень. За 1-й квартал план кооперування селянських господарств виконано з перебільшенням; число цих господарств зросло до 47%. Недостатній тільки темп кооперування бідняцьких господарств; з 61% їх доведено лише до 65%. Виправлено великі дефекти в розподілі кредитів; незрівняно більшу частину цих кредитів одержують тепер колективні господарства та індивідуальні бідняцькі. У де-яких районах, наприклад, 86% машинного кредиту пішло бідноті.

Перевибори мають поновити не тільки склад правлінь, а й ревкомісій, бо в багатьох місцях члени їх підпали під вплив глитаїв.

Дніпросоюз поставив за мету домогтися переходу с.-г. т-в від кооперативно-торговельної роботи до виробничо-кооперативної, запровадити в т-вах диференційований пай та організувати насіннєвий фонд. **Перехід на новий пай забезпечено;** про це свідчать і постанови перших перевиборних зборів, і приклад усієї системи спож. кооперації, що вже запровадили в себе диференційований пай.

Сподіваються, що зміни в складі керівних органів т-в будуть чималі, бо ж потреба освіжити правління диктується численними фактами перекручування класової лінії; тут неправильний розподіл кредитів на засів (Чорноглазівське та Олексіївське т-во Юр'ївського р.), і продаж машин глитаям, і те що де які коопробітники закуповують машини в кредит і перепродують їх глитаям за готівку. Поважною підставою до зміни керівників є й їхня безгосподарність, таке зберігання с.-г. машин при якому вони псуються (Добровільське й Магдаленівське т-во) або ж неприховане самопостачання, як от у Петриківському р., де швальні машини, що їх реалізується через с.-г. т-ва, потрапили до рук закупників.

І. Д.

Підготовка незадовільна

За першу половину травня вже відбулися перевибори органів керування у 10 с.-г. товариствах **на Миколаївщині**. У багатьох товариствах до кампанії зовсім не підготувалися і через це не відбулися збори в таких великих пунктах, як Очаків, Щербані, Болтарцо то-що.

У тих товариствах, де перевибори відбулися, активність пайовиків задовільна; на куткові збори, що обирали уповноважених, з'являлося майже 100% пайовиків, а на зборах уповноважених явка хиталася від 60 до 90%. На зборах уповноважених майже скрізь до керівних органів обирають тих кандидатів, що їх рекомендували партосередки і сільські організації, це свідчить про те, що організації правильно підійшли до добору кандидатів.

Погано лише те, що **не скрізь поставилися уважно до висування жінок на керівну роботу.** У с. Нечаєвому на куткових зборах та уповноважених обрали лише 18% жінок, а є села, де до органів керування не обрано жодної жінки. Товариства, де перевибори ще не відбулися, повинні зважити на ці огріхи кампанії та не припускати їх у себе.

С. Кін.

Резервів для здешевлення металу ще не використано

Південсталь не зменшила собівартости.—Мало уваги звертали на раціоналізацію виробництва

Вчора відбулося поширене засідання правління Південсталі з участю керівників заводів тресту та начальника Головчормету тов. Локацкова. Правління висхухало доповіді про підсумки зменшення собівартости за перше півріччя та про раціоналізаторську роботу на заводах тресту.

Південсталь не виконала свого завдання в справі зменшення собівартости. Замість 7,5% заводи зменшили собівартість тільки на 2,9%. Це значить, що зменшення собівартости заощадило трестові тільки 4,4 млн. крб. замість 14.800 тис. крб., намічених за планом.

Чому це сталося? В основному через те, що заводи не використали своїх виробничих можливостей, мало уваги віддавали зменшенню простоїв, зменшенню витрачання сировини і палива. Нарешті, надзвичайно велике значіння мало те, що трудові показчики були дуже несприятливі. У певній мірі вилинули і перебої на транспорті взимку та тимчасова скрута з сировиною. Але вирішального значіння цим чинникам надавати не доводиться.

Особливо кепські наслідки зниження собівартости дали доменні цехи. Собівартість переробного чавуну, наприклад, не тільки не зменшилась, а й перевищила торішній рівень на 1,15%. Збільшилась собівартість бесемерівської сталі. З вальцюванням трохи краще, але й тут наслідки незадовільні.

Коли підходити до окремих показчиків роботи заводів, то висновки будуть досить невтішні. Наприклад, простої агрегатів хоч і зменшилися у другому кварталі, але все ж стоять на високому рівні. Сім доменних печей працювали навіть гірше, ніж торік.

Витрачання руди дуже перевищувало не тільки завдання промплану, а й середню норму за минулий рік. Збільшилося також і витрачання коксу. Проте, слід відзначити, що в другому кварталі накреслився перелом на краще. Сприятливих наслідків у витрачанні основної сировини досягнено по вальцюванню, особливо по рейках.

В той час, коли число робітників на заводах перевищило планові передбачення на 2,8%, а середня—денна зарплата—на 2½%, продуктивність праці на металургійних заводах у першому півріччі складала тільки 94,5% планового завдання.

Ще гірші наслідки дали в цьому розумінні копальні Південсталі.

Вдало справилися зі своїми завданнями у справі зменшення собівартости тільки три заводи—ім. «Правди» Таганрозький і імени Лібкнехта. Завод ім. Рикова зовсім не зменшив собівартости, Маріупільський ім. Комінтерну на 1%, заводи ім. Петровського та Леніна—на 1,47%, Сталінський—на 1,34%, а завод імени Ворошилова навіть збільшив свою вартість проти минулого року на 0,69%. Копальні також дали підвищення проти минулого року на 3,26%.

Треба підкреслити, що робота заводів та копалень у квітні дала фізкий перелом у кращий бік. За минулий місяць заводи зменшили собівартість на 6,43%, а копальні—на 2,5%. Отже середнім числом за 7 місяців цього року зменшення складає по заводах тресту 3,32%, що, зрозуміло, ще дуже відстає від планового завдання.

У своїй доповіді про раціоналізацію, головний інженер Південсталі указав, що організація раціоналізаторських осередків на підприємствах все ще йде дуже млявим темпом. Всього на підприємствах тресту налічується близько 100 робітників, що працюють спеціяльно в питаннях раціоналізації.

Цілий ряд заводів у Донбасі, ще не звертає достатньої уваги на раціоналізаторські заходи. Наприклад, естокадне господарство у доменних цехах на багатьох заводах поставлено дуже кепсько й в цьому відношенні, безперечно, шляхом простих прийомів можна було б добитися більших наслідків. Тим часом, за винятком заводів імени Дзержинського та Маріупільського, на підприємствах майже нічого не робиться для раціоналізації естокадного господарства. Над питаннями поліпшення середзаводського транспорту серйозно почали працювати заводи ім. Рикова та Леніна, що добилися добрих наслідків. А всі інші заводи для цього майже нічого не зробили, на питання сортування сировини також не звертається достатньої уваги, за винятком заводів Маріупільського й ім. Дзержинського.

Останнім часом налагоджується обмін досвідом між окремими заводами. Завод ім. Петровського, наприклад, почав випускати спеціяльні бюлетені, присвячені питанням раціоналізації.

Дуже мало ще робиться для заохочення винахідництва. За перше півріччя винахідникам видано тільки 26 тисяч крб. премій.

Незадовільне використання кредитів на **капітальні роботи** за раціоналізацію. У той час, як для цього року відпущено 2 міл. крб., заводи витратили в першому півріччі тільки 300 тисяч крб. Завод ім. Дзержинського, наприклад, використав тільки одну третину відпущених йому коштів. У дискусіях по доповідях зазначалося, що рудоуправи недосить серйозно ставляться до механізації гірничих робіт. Врубові машини використовуються незадовільно. Не вистачає технічного персоналу, знайомого з механізацією видобування. Кепсько налагоджено приставу та відвантаження вугілля, видобутого механізованим шляхом. На собівартості вугілля відбиваються неправильні розрахунки між копальнями та заводами. Після розкомбінування, заводи збільшили вартість електроенергії, транспорту, води й т. і., які вони відпускають копальням.

Виступивши в дискусіях, заст. голови правління Південсталі тов. Миняков указав, що погану роботу заводів у першому півріччі, ні в якому разі не можна звалювати на об'єктивні умови. Резерви для зменшення собівартости на заводах; безперечно, є, але підприємства роблять дуже мало для того, щоб їх повною мірою використати. Цілий ряд заводоуправ ще не усвідомив величезного значіння соціялістичного змагання, що розгорнулося в промисловості. Дуже мало уваги звертається на реалізацію постанов виробничих нарад.

Нарада визнала, що резерви для виконання плану є і що раз запропонувала **заводам повнотою знизити** собівартість продукції.

Перші підсумки соціялістичного змагання

Ідея соціялістичного змагання знайшла широкий відгук у робітничих масах. Тепер на Україні немає жодної галузі промисловости що не вступила б в соціялістичне змагання. Величезні маси робітників притягнено до змагання й активно працюють над поліпшенням виробництва.

Вже тепер є можливість підвести деякі попередні підсумки соціялістичного змагання на Україні.

На широкій нараді усіх профсоюзів, що відбулася 29 травня у ВУРПС, виявилося, що в наслідок змагання робота підприємств та трестів значно поліпшилася.

Наприклад, на заводі ім. Свердлова в Києві порядком соціялістичного змагання запроваджено конвеєрну систему, що дала блискучі наслідки в розумінні економії коштів та прискорення випуску продукції. Собівартість продукції на підприємствах Шкіотресту в середньому зменшилася на 10,1%.

В харківських паровозних майстернях дуже зросла продуктивність праці: в котельському цеху замість 106 тон кування на місяць випускається 126 тон; у ливарному цеху замість 204 тони чавуну—223 тони й т. і.

На заводі імени Петровського піч № 3 мартенівського цеху дає продукції на добу не 94 тони, як раніше, а 101 тону. Продуктивність бригади слюсарів у механічному цеху зросла на 70%. На заводі імени Рикова домна № 5 дає тепер 470 тон на добу замість 370 тон за завдання в 440 тон.

Ці приклади можна помножити в багато разів.

Соціялістичне змагання сприяло також зміцненню трудової дисципліни та зменшенню кількости прогулів. Наприклад, у коксовому цеху заводу імени Рикова прогули зменшилися на 53%.

По деяких станах, коли оголосили соціялістичне змагання, прогули через неповажливі причини взагалі припинилися.

Проте, в процесі соціялістичного змагання вже виявився цілий ряд дефектів. На деяких підприємствах, наприклад, господарники не приділяють уваги праці ударних бригад. Інженерно-технічні працівники ще не розкачалися і майже зовсім не беруть участи у змаганні. Зовсім відстали заводські службовці. По кількох округах зареєстровані випадки перекручення в царині нормування зарплати, порушення кодексу законів про працю і т. інш.

Яку участь беруть профсоюзи в соціялістичному змаганні?

В доповідях і дискусії виявилося, що профорганізації почали брати участь у керівництві і організації змагання тільки місяць-півтора тому. Проте, і тепер активно працюють тільки низові профосередки. Середні ж ланки профорганізацій і вищі профоргани по суті стоять осторонь від змагання. В кращому разі, як сказав тов. Невельський, профорганізації є тільки механічні реєстратори тих успіхів, що їх досягла робітнича маса в наслідок соціялістичного змагання.

Нарада визнала за потрібне негайно вжити заходів до усунення всіх дефектів, що виявилися в процесі змагання.

Ухвалено звернутись до всіх профорганізацій України з листом про потребу активної участи всіх профсоюзів у керівництві соціялістичним змаганням та в його успішному завершенні.

Під прапором класової боротьби

(На пленумі ЧСІ).

В столиці радянської України вчора з'їхалися представники робітничих спорт. союзів більшости країн Европи на 5-й пленум Червоного Спортінтерну розвязати чергові питання пролетарського спортивного руху.

З доручення делегації СРСР пленум відкриває т. **Буценко.**

— Сьогодні ми маємо честь бути присутніми на історичному засіданні 5-го пленуму Червоного Спортінтерну, що накреслить низку дуже важливих практичних завдань роботи й боротьби ЧСІ. Спортивні робітничі організації повинні бути бойовими пролетарськими загонами, що борються разом з усім пролетаріятом за свої інтереси.

Хай товариші, що приїхали з інших країн, де панує капітал, подивляться як наші громадські організації будують нове життя. Фізкультура у нас одна з складових частин загально-культурного будівництва СРСР.

Один по одному вітають з'їзд представники робітниче-спортивних союзів західно-европейських країн.

— Я вам привіз палкий робочий привіт— говорить т. **Норд (Швеція)**,—з країни лісів та великих просторів. Наша країна нараховує 6 міл. мешканців, що роскидані по всій країні, і тому спортивний рух не може бути особливо великий.

Брехня, що спортивний рух може бути не класовим. Наші шведські товариші революційні робітники це добре розуміють і дивляться на спорторганізацію як на один з загонів робітничої класи.

Далі з'їзд вітає від чехо-словацької делегації т. **Зельферд.** Від ЦК комсомолу України т. **Голуб**, від норвезької робітничої спорторганізації **Олюс**, від Наркомосу і т-ва культурного звязку з закордоном т. **Полоцький**, від виконкому МОДР'у т. **Кохацький** та французької секції ЧСІ—**Моо.**

В своєму привітанні від спортивної організації «Динамо» т. **Письменний** говорить:

— В країні пролетарської диктатури робітнича класа має всі можливості розвивати пролетарський спорт. Робітнича класа СРСР нещадно борючись з усіма ворогами пролетаріяту, знаходить також час і для фізичної культури. В потрібний момент вона зможе використати цей досвід в майбутніх боях з капіталом.

Бурхливими оплесками з'їзд зустрічає представника Червоних Фронтовиків Німеччини т. **Лоренца.**

— З великими задоволенням я вам передаю палкий пролетарський привіт від Червоних Фронтовиків Німеччини, і не тільки пленуму Червоного Спортінтерну, а всьому пролетаріяту України. Союз Червоних Фронтовиків добре знає завдання, що стоять перед робітничим спортивним рухом. В той час, як ми робітничий спорт розглядаємо як одну з ланок організованої боротьби з буржуазією, соціял-демократи дивляться на нього, як на платформу примирення пролетаріяту з капіталом. В наших пролетарських спорторганізаціях в першу чергу ми розвиваємо спорт, що безпосередньо принесе користь робітникам в їх класовій боротьбі.

Вже не раз раніше, і ось нині після травневих боїв соціял-демократи заборонили легальне існування союзу Червоних Фронтовиків Німеччини. Але ця заборона залишиться на папері. Існування Червоних Фронтовиків—воля пролетаріяту Німеччини і соціял-демократам її не зломити.

У Харкові

Демонстрація-парад фізкультурників

В Харкові відбувається 5-й Пленум Виконавчого Комітету Червоного спортивного Інтернаціоналу. Щоб відзначити це, керовничі фізкультурні організації ухвалили провести в Харкові великий парад-демонстрацію фізкультурників столиці.

В ньому візьмуть участь спортивні організації професійних союзів, пролетарського спортивного т-ва «Динамо», ВИШ'ів, професійних шкіл, шкіл ФЗУ, шкіл Соцвиху та автомото-вело колона Автодору.

Ці організації повинні прибути з прапорами, плакатами і оркестрами в колонах до аеродрому на 10½ год. ранку і вишикуватися на аеродромі. Приймаютиь парад: Виконавчий Комітет Червоного Спортивного Інтернаціоналу та Вища Рада Фізкультури.

Командувати парадом призначено заступника Голови Правління Харківського пролетарського спортивного т-ва «Динамо» тов. Я. Письменного.

Постачання споживачів у червні

За відомостями Окрторгу в червні значно збільшиться постачання споживачів міста ріжними продуктами. Коли в травні Харків одержав у плановому порядку 77 тис. пудів м'яса, то протягом червня він матиме 86 тис. пудів, не кажучи про постачання його м'ясом від ріжних організацій позаплановим порядком.

Побільшиться й постачання картоплею. Починаючи з другої половини травня, себ-то від тоді, як закінчилася сівба картоплі, посилилася її приставка й заготівля. Разом з цим поліпшується постачання Харкова молоком. Замісць теперішних 17—18 тис. літрів на день Молочар-Союз даватиме в червні не менше 30-ох тисяч літрів молока на день. Так само в червні в зв'язку з прибуттям сезонників збільшується постачання борошна.

Місцева промисловість у першому півріччі

На пленумі Промислової секції Міської Ради представник окружного відділу місцевої промисловости доповідав про роботу місцевих підприємств за перше півріччя цього господарського року. Насамперед, слід зазначити, що в першому півріччі в місцевій промисловості зроблено чимало раціоналізаторських робіт, що, своєю чергою, дало значний матеріяльний ефект. Найбільше капіталовкладань на раціоналізацію було дано швейним фабрикам, що є найзначнішими серед підприємств місцевої промисловости. Крім того, поволі посувалася механізація підприємств. В наслідок усього цього де-які підприємства перевищили план.

За перше півріччя число робітників збільшилося з 13.344 до 13.746. План передбачав підвести продуктивність праці на 24,3, але пощастило це зробити лише на 17,8%. Зарплата підвищилася на 5,7%. На жаль, ще й до цього часу помічаються прогули. В окремих випадках на підприємствах були простої через брак сировини. Соціялістичне змагання дає величезні результати і можна сподіватися, що це дедалі даватиме ще кращі результати. Місцева промисловість реалізувала продукції в першому півріччі на 42.600 тис. крб.

В дискусіях промовці говорили, що слід звернути увагу на швейну промисловість, щоб вона давала кращу продукцію; треба подбати за піднесення трудової дисципліни; в справі раціоналізації не досить уваги звертають на підприємствах Комдріва; на підприємствах місцевої промисловости мало висуванців; пізно почали працювати цегельні т ін.

Секція ухвалила заслухати доклади тих підприємств, де знайдено хиби ти висловила **побажання, щоб було як найширше організовано соціялістичне змагання, щоб через них усунути всі дефекти.**

Не бюрократизувати соціялістичного змагання

Соціялістичне змагання охопило вже всі галузі народнього господарства. Не відстають від інших і поштово-телеграфні працівники. Уже протягом місяця вступили до соціялістичного змагання між собою дніпропетровська поштово-телеграфна контора з миколаївською, артемівська зі сталінською, ніженська з глухівською і т. інш.

Тим дивніший є наказ Південної округи звязку № 64/24/28, надісланий цими днями до всіх поштово-телеграфних контор округи і переданий чисто всім співробітникам, під розписку кожного.

У цьому наказі правління Південної округи зв'язку призначає соціялістичне змагання між окремими поштово-телеграфними конторами. Правління пише, що змагання «треба провадити протягом червня, з 1-го червня до 30-го включно». При цьому правління пропонує надіслати йому відомості про наслідки змагання не пізніше, як 10-го липня.

У цьому ж наказі правління округи зв'язку само визначило, хто з ким має розпочати змагання. Дарма що всі поштово-телеграфні контори фактично змагаються між собою, правління порядком наказу скасувало укладені договори і запропонувало укласти нові.

Питання про те, як правління Південної округи зв'язку розуміє значення і завдання соціялістичного змагання, обговорено на останньому засіданні всеукраїнського комітету союзу робітників зв'язку.

ВУК констатував, що цим наказом правління намагається збюрократизувати соціялістичне змагання, що прозадиться з ініціятиви самих робітників. Недозволена є також і форма наказу, що «призначає» змагання. В зв'язку з цим ВУК запропонував правлінню округи зв'язку свого наказа негайно скасувати.

Аеросполучення

З Харківського аеродрома сьогодні вилітають пасажирські аероплани до Москви об 11 год. 50 хв. ранку до Ростова—Мінвод—П'ятигорська та Сочі—Сухум—Баку—Тегеран о 9 год. 30 хв. ранку.

До Харківського аеродрома сьогодні прилітають з півночі о 9 год. 10 хв. ранку і з півдня об 11 год. 30 хз. ранку.

Біржа

Котировка фондового відділу при Х. Т. Б.

на 31/V—29 р.

	Продавці	Покупці
Державна 6% виграшна позика 1922 р. варт. 5 карб.	—	4.93½
Державна внутр. позика 1926 р.	1[illegible]8.00	1[illegible]6.00
10% виграшна позика 27 р.	25.[illegible]8	25.78
Державна внутр. 12% позика 1927 р.	—	106.00
3 селянська виграшна позика 1927 р.	—	5.05
6% вигр. позик. індустріялізац. варт. в 25 крб. 1927 р.	25.85	25.25
2 виграшна позика індустріялізації %п	26.54	26.44
2 виграшна позика індустріялізації бе %%	25.78	25.68
11% внутрішня позика 28 р.	102.7[illegible]	102.70
Виграш поз. 29 р.	100.34	100.14
Сертифікати ощадкаси	6.00	5.98

Чужоземна валюта

Держбанк та інші кредитні установи м. Харкова продають та купують чужоземну валюту готівкою та банкноти за такими цінами:

	Прод.	Куп.
Долари П. А. С. Ш. за 1	1.96	1.94
Фунт стерлінг. за 1	9.47	9.36
Німецькі марки за 100	46.70	46.37
Крони шведські за 100	52.28	51.62

Декрети, накази та постанови Уряду УСРР

ПОСТАНОВА РАДИ НАРОДНІХ КОМІСАРІВ УСРР.

Як провадити фотографічні, кінематографічні та інші здіймання на території УСРР.

Щоб урегулювати провадження фотографічних, кінематографічних та інших здіймань на території УСРР, Рада Народніх Комісарів УСРР **постановила:**

1. Фотографічні й кінематографічні здіймання в тому числі й аматорські поскільки вони провадяться поза місцевостей, визначених в арт. 2 і поскільки їх об'єктами є інші речі, як перелічені в арт. 3 цієї постанови, а так само поскільки вони провадяться не з літаків (арт. 5), можна робити безперешкодно.

Порядок, як робити окомірні, панорамні, *плянувальні та всілякі інструментальні* здіймання, встановлюється спеціяльними правилами, що їх видає Народній Комісаріят Внутрішніх Справ УСРР в порозумінні з Уповноваженим Народнього Комісаріята Військових та Морських Справ Союзу РСР при Уряді УСРР, Об'єднаним Державним Політичним Управлінням та з заінтересованими урядництвами.

2. Всім державним, кооперативним та громадським установам підприємствам і організаціям та всім приватним особам забороняється робити фотографічні, кінематографічні, окомірні, панорамні, плянувальні, інструментальні та всілякі інші здіймання в прикордонній смузі без спеціяльного дозволу, що його видає Об'єднане Державне Політичне Управління й його місцеві органи.

Чинність цього артикулу щодо фотографічних та кінематографічних здіймань не поширюється на ті прикордонні місцевості, до яких не застосовується повністю режим, *встановлений для прикордонної смуги. Список* зазначених місцевостей встановлює Об'єднане Державне Політичне Управління в порозумінні з Народнім Комісаріятом Військових та Морських Справ.

3. Забороняється на всій території УСРР, без спеціяльного *дозволу Об'єднаного* Державного Політичного Управління та його місцевих органів робити здіймання зазначені в арт. 2:

1) полігонів, аеродромів, військових портів, військових склепів, військових заводів та оборонних споруд, а також здіймання всередині військових касарень та таборів;

2) мостових споруд, тонелів, станційних, оборонних та всіляких інших споруд на землях що надані залізничному транспортові (колишня смуга вивласнення залізниць).

4. Забороняється робити всілякі здіймання з літаків та інших засобів повітрового сполучення, що не належать військовій повітровій фльоті Союзу РСР, без спеціяльного кожного окремого випадку дозволу Народнього Комісаріяту Військових та Морських Справ.

Порядок, як робити аеро-здіймання з суден цивільної повітрової фльоти встановлюється спеціяльною інструкцією, що її видає Народній Комісаріят Військових та Морських Справ.

5. Технічні здіймання речей, перелічених в арт. 3 можуть робити державні установи та підприємства, що ними відають, щоразу наперед повідомивши об'єднане Державне Політичне Управління та його місцеві органи.

6. Всілякі здіймання в середині приміщень, що їх замешкують державні й громадські установи та підприємства, можна робити лише з дозволу адміністрації цих установ та підприємств.

7. За зламання арт. арт. 2, 3 і 4 цієї постанови встановлюється кримінальну відповідальність.

Харків, 23 травня 1929 р.

Заст. Голови Ради Народніх Комісарів УСРР **ДУДНИК.**

Керівничий Справами Ради Народніх Комісарів УСРР **Я. КАСЯН.**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА НАРОДНИХ КОМИССАРОВ УССР.

О порядке производства фотографических, кинематографических и прочих с'емок на территории УССР.

С целью урегулирования производства фотографических, кинематографических и других с'емок на территории УССР Совет Народных Комиссаров УССР **постановил:**

1. Производство фотографических и кинематографических с'емок в том числе и любительских, поскольку они производятся вне местностей, указанных в ст. 2 и поскольку их об'ектами являются иные предметы, чем перечисленные в ст. 3 настоящего постановления, а также поскольку они производятся не с самолетов (ст. 5), допускается беспрепятственно.

Порядок производства глазомерных, панорамных, планировочных и всякого рода инструментальных с'емок устанавливается особыми правилами издаваемыми Народным Камиссариатом Внутренних Дел УССР по соглашению с Уполномоченным Народного Комиссариата по Военным и Морским Делам Союза ССР при Правительстве УССР, Об'единенным Государственным Политическим Управлением и с заинтересованными ведомствами.

2. Всем государственным, кооперативным и общественным учреждениям, предприятиям и организациям и всем частным лицам воспрещается производство фотографических, кинематографикеских, глазомерных, панорамных, планировочных, инструментальных *и всякого рода иных с'емок в погранич*ной полосе без специального разрешения, выдаваемого О'единенным Государственным Политическим Управлением и его местными органами.

Действие настоящей статьи в отношении фотографических и кинематографических с'емок не распространяется на те пограничные местности, к которым не применяется полностью режим, установленный для пограничной полосы. Список указанных местностей устанавливается Об'единенным Государственным Политическим Управлением по соглашению с Народным Комиссариатом по Военным и Морским Делам.

3. Воспрещается на всей территории УССР без специального разрешения Об'единенного Государственного Политическою Управления и его местных органов производство указанных в ст. 2 с'емок:

1) полигонов, аэродромов, военных портов, военных складов, военных заводов и оборонительных сооружений, а также с'емок внутри воинских казарм и лагерей;

2) мостовых сооружений, тоннелей, станционных, оборонительных и всякого рода иных сооружений, находящихся на землях, предоставленных железно-дорожному транспорту (бывшая полоса отчуждения железных дорог).

4. Воспрещается производство всякого рода с'емок с самолетов и иных средств воздушного *сообщения*, не принадлежащих военному воздушному флоту Союза ССР без особого в каждом отдельном случае разрешения Народного Комиссариата по Военным и Морским Делам.

Порядок производства аэрос'емок с судов гражданского воздушного флота устанавливается особой инструкцией, издаваемой Народным Комиссариатом по Военным и Морским Делам.

5. Технические с'емки, касающиеся предметов, перечисленных в ст. 3, могут производиться государстьенными учреждениями и предприятиями, в ведении которых они находятся, каждый раз с предварительного уведомления Об'единенного Государстзенного Политического Управления и его местных органов.

6. Всякого рода с'емки внутри помещений, занимаемых государственными и общественными учреждениями и предприятиями, могут производиться лишь с разрешения администрации этих учреждений и предприятий.

7. За нарушение статей 2, 3, 4 настоящего постановления устанавливается уголовная ответственность.

Харьков, 23 мая 1929 г.

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров УССР **ДУДНИК.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров УССР **Я. КАСЯН.**

Редактор Евг. КАСЯНЕНКО. Видавець ВУЦВК-Рад Р.,С. та Ч.Деп.

КІНЦЕВИЙ БАЛАНС

Корсунського чавунно-виливного та механічного заводу сільсько-госп. знаряддя Корсунського Районного Виконавчого Комітету на 1-е жовтня 1928 року.

Статті	НАЗВА РАХУНКІВ	СУМА		% % до загальн. суми
1	Майно	49120	75	40,88
2	Матеріяли	14454	35	12,01
3	Незакінчені заготовки	70	54	0,05
4	Незакінчене виробництво	3736	68	3,10
5	Напівфабрикати	1349	17	1,12
6	Готові вироби	6463	04	5,37
7	Грошові кошти	1343	30	1,10
8	Цінні та %% папери	197	91	0.15
9	Паї та акції	300	00	0,26
10	Векселі та документи до одержання	28279	03	23.52
11	Підвідчитні суми	146	74	0,10
12	Дебітори	14613	54	12,14
13	Витрати майбутнього 28/29 опер. року	242	50	0,20
	БАЛАНС	120317	55	100

Статті	НАЗВА РАХУНКІВ	СУМА		% % до загальн. суми
1	Капітали	62187	54	51,50
2	Фонди	539	51	0,51
3	Резерви	441	75	0,47
4	Позики, ссуди та кредит.	9392	22	7,85
5	Векселі видані	12430	39	10,35
6	Банки по дисконту векселів	16415	43	13,80
7	Кредитори	14043	09	11,52
8	Зміни статутового капіталу	303	31	1,20
9	Чистий прибуток за 27-28 операц. рік	4564	31	2,80
	БАЛАНС	120317	55	100

ПОЗАБАЛАНСОВІ СТАТТІ:

Земля території заводу 2,45 гектарів.

РОСПОДІЛ ПРИБУТКІВ:

До прибуткового податку	456 крб.	43 к.
Втуз на профтехнічну освіту	123 „	22 „
До резервного капіталу	398 „	46 „
До фонду поліпшення побуту робітн. та службовців	398 „	46 „
До промфонду	398 „	46 „
До капіталу поширення підприємств	996 „	16 „
До фонду заохотн. нагороди	9 „	96 „
До місцевого бюджету	1783 „	16 „
РАЗОМ	4564 крб.	31 к.

Баланс цей розглянуто та затверджено Міжвідомчою комісією в засіданні від 14-го березня 1929 року та президією ОВК від 22 березня 1929 року і до оголошення дозволяється.

Голова Міжвідомч. Комісії Зам. Зав. Окрфінвідділу **БАРАНЮК.**

Старш. Інспектор Торгпрому **КАСПЕРСЬКИЙ**

Директор завода **КРИВОНИЩЕНКО.**

Бухгалтер **МОЧУЛЬСКИЙ.**

Укрголовліт 834 кв. Держтрест «Харполіграф» 2-га друкарня ім. Блакитного.